

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ÇAĞDAŞ TÜRK LEHÇELERİ VE EDEBİYATLARI
ANABİLİM DALI

GÜNEYDOĞU BULGARİSTAN BURGAZ İLİ TÜRK AĞIZLARI

Doktora Tezi

Nurcihan GÜNEŞ

Ankara-2016

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ÇAĞDAŞ TÜRK LEHÇELERİ VE EDEBİYATLARI
ANABİLİM DALI

GÜNEYDOĞU BULGARİSTAN BURGAZ İLİ TÜRK AĞIZLARI

Doktora Tezi

Nurcihan GÜNEŞ

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Melek Erdem

Ankara-2016

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ÇAĞDAŞ TÜRK LEHÇELERİ VE EDEBİYATLARI
ANABİLİM DALI

Güneydoğu Bulgaristan Burgaz İli Türk Ağızları

Doktora Tezi

Tez Danışmanı : Prof. Dr. Melek ERDEM

Tez Jürisi Üyeleri

Adı ve Soyadı

Prof. Dr. Melek ERDEM

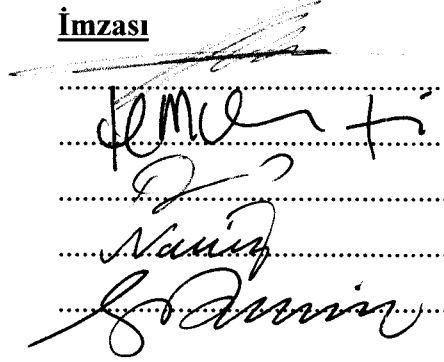
Prof. Dr. F. Sema BARUTCU ÖZÖNDER

Prof. Dr.Önal KAYA

Prof. Dr. Naciye YILDIZ

Doç. Dr. Figen GÜNER DİLEK

İmzası

Tez Sınavı Tarihi 03.10.2016

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Bu belge ile, tezdeki bütün bilgilerin akademik kurallara ve etik davranış ilkelerine uygun olarak toplanıp sunulduğunu beyan ederim. Bu kural ve ilkelerin gereği olarak, çalışmada bana ait olmayan tüm veri, düşünce ve sonuçları andığımı ve kaynağını gösterdiğimi ayrıca beyan ederim.(...03...../11...../2016...)

Tezi Hazırlayan Öğrencinin

Adı ve Soyadı

Nurcihan Güneş.....

İmzası

.....Nurcihan.....

ÖNSÖZ

Çağdaş Türk lehçeleri araştırmalarında önemli bir yere sahip olan Türkiye Türkçesinin Rumeli ağızlarından Bulgaristan sahası Türk ağızları üzerine yapılan çalışmalar sınırlı sayıda olup genellikle Kuzeydoğu, Doğu Rodoplar ve Deliorman Türk ağızları üzerine yoğunlaşmıştır. Genel olarak da Bulgaristan Türkleri tarihî, kültürel ve politik çerçevede bazı çalışmalara konu olmasına karşın dilbilimsel açıdan yeterince incelenmemiştir.

Rumeli Türk ağızlarından Bulgaristan sahası Türk ağız araştırmaları Bulgar bilgini Dimitır Gacanov'un Kuzeydoğu Bulgaristan Türk ağızları ile ilgili Viyana Bilimler Akademisine gönderdiği diyalektolojik ve etnografik raporla başlamıştır. Bilimsel temellere dayanan sistemli araştırmalar ise Polonyalı bilgin T. Kowalski ile başlamıştır.

Bulgaristan Türkleri, kökleri daha eski dönemlere dayanmakla birlikte esas itibariyle Rumeli'nin Osmanlılar tarafından fethiyle bu bölgeye yerleşmeye başlamış ve bilhassa XIV. ve XVI. yüzyıllar arasında Anadolu'dan gelenlerle iskân edilmiş olan ve günümüzde azınlık statüsünde yaşayan Türk topluluklarıdır.

Bulgaristan'da sayısal bakımından en büyük azınlık olan Türkler, Bulgaristan'ın Kuzeydoğu ve Güney Merkez ve Güneydoğu bölgelerinde bulunan Tırговиşte, Varna, Dobriç, Şumen, Razgrad, Silistra, Kırçali, Burgaz, Plovdiv, Haskovo illerinde yoğun olarak yerleşmiş bulunmaktadırlar. 2011 yılı nüfus sayımı sonuçlarına göre Bulgaristan'da Türk nüfusunun %63,7'si yoğun olarak Kırçali, Razgrad, Tırговиşte, Şumen, Silistra, Dobriç, Ruse ve Burgaz illerinde yaşamaktadır.

Türklerin yoğun olarak yaşadıkları bölgelerden birisi olan Güneydoğu Bulgaristan Burgaz ili Türk ağızları günümüze dek ağız araştırması çalışmalarına konu edilmemiştir.

Bundan dolayı Bulgaristan sahası Burgaz ili Türk ağızları hakkında hazırladığımız bu çalışmanın Bulgaristan Türkleri ile ilgili bu eksikliğin giderilmesine büyük oranda katkı sağlayacağını umut ediyoruz.

Anadolu ve Rumeli ağızlarının, daha açık bir anlatımla Türkiye Türkçesi ağızlarının şekillenmesinde, ortak özellikler dışında, bu ağız bölgelerini karakterize eden birtakım değişik özellikler ve bunları doğuran etkenler vardır. Türkiye Türkçesi ağızlarını oluşturan bu temel etmene zamanla Osmanlı Devleti'nin Rumeli bölgesindeki iskân politikasına bağlı dış göç hareketlerinin getirdiği değişme ve karışmalar da eklenmelidir.

Rumeli ağızlarından Bulgaristan sahası Burgaz ili Türk ağızlarının şekillenmesinde, gerek ölçünlü Türkçenin etkisinden uzak kalmaları gerekse bulundukları coğrafyada birlikte yaşadıkları ikidilli ortamda Bulgar halkının dilinden gelen sosyo-kültürel ve sosyo-linguistik etkiler nedeniyle ağız özellikleri tarihsel süreçte farklılaşmıştır. Genellikle de ünlü-ünsüz etkileşimi neticesinde ortaya çıkan ses bilgisi farklılıklarının yanı sıra söz dizimi ve anlam bilgisi düzeyinde ortaya çıkan farklılıklar da söz konusudur.

Çalışmamız Giriş ve 6 bölümden oluşmaktadır. “Geçmişten Günümüze Bulgaristan’da Türk Varlığı” başlıklı birinci bölümde Bulgar Türklerinin Bulgaristan coğrafyasını yurt ediniş süreciyle başlanmış ve Kuman Türkleri, Osmanlı öncesi ilk Türk iskânı, Osmanlı iskân siyaseti ve sonuçları ve azınlık statüsünde olan Bulgaristan Türklerinin demografik, sosyal, siyasi ve kültür hayat alanı ve özellikleri Bulgaristan tarihine paralel olarak ana hatlarıyla ele alınmıştır.

2. Bölümde Bulgaristan ve Burgaz ili Türk ağızlarının genel Türk dili ve modern Oğuz diyalekt alanı içindeki yeri belirlenmeye çalışılmış, Bulgaristan Türk ağız araştırmalarının tarihçesi ve Bulgaristan Türk ağızlarının sınıflandırma çalışmaları konusuna yer verilmiş ve Bulgaristan Türk ağızlarının Bulgar dili ile ilişkisinden söz edilmiştir.

“Güneydoğu Bulgaristan Burgaz ili Türk Ağızlarının Betimlemeli Ses Bilgisi” adlı üçüncü bölümde Burgaz ili Türk ağızları derlenen malzemeler esas alınarak bu ağızların ayrı ayrı fonolojik özelliklerinin incelenmesi sonucunda art zamanlı ve eş zamanlı olarak karşılaştırmalı betimlemeleri yapılmıştır.

“Güneydoğu Bulgaristan Burgaz ili Türk Ağızlarında Fonolojik ve Morfofonolojik Süreçler” başlıklı dördüncü bölümde Burgaz ili Türk ağızları tarihî

açından karşılaştırılarak fonolojik ve morfofonolojik süreçler açısından genel betimlemesi yapılmıştır.

Beşinci bölümde çalışmamızın temel dayanağı olan metinler yer almaktadır.

Altıncı bölümde ise bu metinlerin dizini yer almaktadır.

Bulgaristan Türklerinin diyalektoloji meselelerini çözme ve bu coğrafyanın sorunlarını göz önünde bulundurarak atlasının hazırlanması sürecinde Bulgaristan sahası Türk ağız araştırmalarında ilk ciddi adımı teşkil eden bu çalışmamızın Bulgaristan sahası Türklük bilimi araştırmalarının eksikliklerine katkı sağlamasını temenni ediyor ve Türkiye’de günümüze dek pek az üzerinde durulmuş olan Bulgaristan Türkleri ve ağızları ile ilgili yapılacak daha başka çalışmalara bir kaynak teşkil edeceğini umut ediyoruz.

Bu çalışmanın konusunun belirlenmesi aşamasında beni bir Bulgaristan Türkü olarak Bulgaristan sahası Türk ağız araştırması çalışmalarına yönlendiren ve bugüne dek ele alınmamış olan Güneydoğu Bulgaristan Burgaz bölgesi Türklerinin ağız özelliklerini araştırmada bu çalışmayı yapabilmem için teşvik ve yardımlarını esirgemeyen, yol gösteren değerli hocam Prof. Dr. F. Sema Barutcu ÖZÖNDER’e teşekkürlerimi sunarım.

Ayrıca, çalışmam süresince bana yol gösteren, destekleyen ve yardımlarını esirgemeyen danışmanım değerli hocam Prof. Dr. Melek ERDEM’e, beni motive eden, destekleyen ve hep yanımda olan değerli hocam Doç. Dr. Gülsüm KİLLİ YILMAZ’a, her müracaatımda bana yardımcı olan sayın Prof. Dr. Abdullah GÜNDOĞDU’ya derin şükranlarımı sunarım.

Başta derleme alanının gezilmesi ve tezin hazırlanması aşaması süresince bana rehberlik eden, araştırma bölgesini benimle birlikte gezen ve kendisi de Burgaz bölgesi Türkü ve bölgenin değerli öğretmenlerinden olan kıymetli arkadaşım Anife Hasan HASAN’a, derlemeler esnasında bana evlerinin kapılarını açan ve inanan tüm kaynak kişilere, beni daima arayıp soran ve bana her konuda destek olan değerli arkadaşım ve kardeşim dediğim Musa Rahimi’ye, manevi olarak sürekli yanımda olan çalışmalarımı destekleyen çok kıymetli ablalarım Ayten Şaban Raim ile Nurten

BAYTAR'a, Tırgovişte ilin Çerkovna köyünün muhtarı sevgili yengem Ayriye Aptullova Çavuşeva'ya, beni her zaman motive edip yardımlarını esirgemeyen eşim Nejat GÜNEŞ ve sevgili oğlum Ayberk Alp GÜNEŞ'e teşekkürü borç bilirim.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	v
TABLolar	xx
HARİTALAR	xxii
KISALTMALAR	xxiii
ESERLERLE İLGİLİ KISALTMALAR	xxvi
0. Giriş	1
0.1. Konu	1
0.2. Araştırmanın Türü	1
0.3. Malzeme	2
0.3.1. Malzemenin Elde Edilmesi	2
0.3.1.1. Malzemenin Elde Edilmesinde ve Değerlendirilmesinde	
Kullanılan Yöntemler	3
0.3.1.2. Harita Anahtarları	8
0.3.1.2.1. Bulgaristan Bölge Dağılımlarının Harita Anahtarı	8
0.3.1.2.2. Burgaz İli Türk Ağızlarının Harita Anahtarı	10
0.3.2. Ağız Kodlarına Bağlı Metin Numaraları	23
0.3.2.1. Burgaz İli Türk Ağızlarına Bağlı Metin Numaraları	23
0.3.3. Malzemenin Yazıya Geçirilmesi	36
0.3.3.1. Fonetik İşaretler	36
0.3.3.1.1. Ünlüler	36
0.3.3.1.2. Ünsüzler	38

0.3.3.2. Ayırıcı İşaretler	40
0.3.3.3. Diğer İşaretler	40
1. BÖLÜM GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE BULGARİSTAN'DA TÜRK VARLIĞI	
1.1. Bulgaristan'ın Fizikî Coğrafyası	42
1.2. Bulgaristan'ın Siyasî Coğrafyasının Etno-Demografik ve Tarihi Süreçleri	43
1.2.1. İlk ve Orta Çağlarda Bulgaristan	43
1.2.2. Birinci Bulgar Krallığı ve Proto-Bulgarlar	47
1.2.2.1. Proto- Bulgarların Dili	49
1.2.3. İkinci Bulgar Krallığı	50
1.2.4. Bulgaristan Topraklarında XIII. Yüzyılda Osmanlı Türkleri Öncesi İlk Türk İskânı: Dobruca'daki Türkler	53
1.2.5. Osmanlı Hakimiyeti Döneminde Bulgaristan	56
1.2.5.1. Bulgaristan Topraklarında Osmanlı Dönemi İskân Siyaseti ve Sonuçları	56
1.2.5.1.1. Sağ Kol İskânı	58
1.2.5.1.2. XVI.-XVII. Yüzyıllarda Bulgaristan'daki Yörük Yerleşmeleri	62
1.2.5.1.3. XVI.-XVII. Yüzyıllarda Güneydoğu Bulgaristan Burgaz Bölgesinde İskân Edilen Muhtelif Yörük Grupları	67
1.2.6. 1877- 1878 Osmanlı- Rus Savaşı ve Türk Göçleri	73
1.2.7. Prenslik Döneminde Bulgaristan Türkleri (1878-1909)	75

1.2.8. Berlin Antlaşması ve Doğu Rumeli Vilayetinin Kurulması	78
1.2.8.1. Doğu Rumeli Vilayeti ile Burgaz Bölgesinin Nüfus Yapısı	80
1.2.8.2. Doğu Rumeli’de Göçler	81
1.2.9. Krallık Döneminde (1908-1944) Bulgaristan Türkleri	83
1.2.9.1. Balkan Savaşlarının Bulgaristan Türk Azınlığına Etkisi	85
1.2.9.2. Bulgar Çiftçi Yönetimi ve Türk Azınlığı (1919-1923)	86
1.2.9.3. Türk Harf Devrimi ve Bulgaristan Türkleri	88
1.2.10. Komünizm Döneminde Bulgaristan Türkleri (1944-1989)	88
1.2.10.1. Bulgaristan Türklerinin 1950’li ve 1970’li Yıllarda Göç Hareketleri	92
1.2.10.2. Bulgaristan Türklerine Uygulanan “Kültürel Soykırım Denemesi” Siyaseti ve 89 Göçü	93
1.2.11. 1989 ve sonrası Dönemde Bulgaristan Türkleri	96
1.3. Bulgaristan Türklerinde Etno-Demografik ve Sosyal Yapı	98
1.3.1. Bulgaristan’da 1900-2011 Döneminde Nüfusun Etnik Özelliklere Göre Dağılımı	98
1.3.2. Bulgaristan’da Türk Nüfusunun Dönemlere Göre Durumu	101
1.3.3. Bulgaristan’da Anadili Türkçe Olan Nüfusunun 1900-2011 Yılları Arasındaki Durumu	103
1.3.4. Bulgaristan’da Türk Nüfusunun 2001-2011 Yılları Arasında Anadili Kullanımına ve Etnik Gruba Göre Dağılımı	104
1.3.5. Bulgaristan’da Türk Nüfusunun Eğitim Seviyesi	106

1.3.6. Bulgaristan’da Türk Nüfusunun Coğrafi Yerleşimi	106
1.4. Güneydoğu Bulgaristan Burgaz İli	107
1.4.1. Etno –Demografik ve Sosyal Yapı	107
1.4.1.1. XIX. Yüzyıla Kadar Burgaz Bölgesi	107
1.4.1.2. 2011 Genel Nüfus Sayımına Göre Burgaz İlinin Kentsel ve Kırsal Nüfus Dağılımı	116
1.4.1.3. 2011 Genel Nüfus Sayımına Göre Burgaz İlinde Nüfusun Etnik Özelliklere Göre Dağılımı	117
1.4.1.4. Burgaz İlinde Nüfusun Anadili Özelliklerine Göre Dağılımı (2011 Nüfus Sayımı Sonuçlarına Göre)	118
1.4.1.5. Burgaz Yöresinde Türk Halkının Öğretim Kurumlarına Gitmesi ve Eğitim Seviyesi	119
1.4.1.6. Burgaz Bölgesinde Nüfus Hareketleri	119
1.4.1.7. Burgaz Bölgesinde Türk Halkının Genel Ekonomik Yapısı	129
2. BÖLÜM BULGARİSTAN TÜRK AĞIZLARI İÇERİSİNDE BURGAZ İLİ TÜRK AĞIZLARININ YERİ	
2.1. Bulgaristan Türk Ağızlarının Türk Dili İçindeki Yeri	130
2.1.1. Türk Diyalekt Grupları ile İlişkisi	130
2.1.1.1. Kıpçak Diyalekt Grubu ile İlişkisi	131
2.1.1.2. Oğuz Diyalekt Grubu ile İlişkisi	135
2.1.1.2.1. Modern Oğuz Diyalekt Alanı İçinde Bulgaristan Türk Ağızları	136
2.2. Bulgaristan Türk Ağızlarının Bulgarca ile İlişkisi	138

2.2.1. Bulgarcadaki Türkçe Alıntılar	141
2.2.2. Bulgaristan Türk Ağızlarında Bulgarca Alıntılar	143
2.3 Bulgaristan Türk Ağız Araştırmalarının Tarihi Üzerine	147
2.4. Bulgaristan Türk Ağızlarının Sınıflandırma Denemeleri	162
2.5. Güneydoğu Bulgaristan Türk Ağızları	171
2.5.1 Burgaz İli Türk Ağızları	179
2.5.1.1. Burgaz İli Türk Ağızlarının Temel Özellikleri	179
3. BÖLÜM GÜNEYDOĞU BULGARİSTAN BURGAZ İLİ TÜRK AĞIZLARININ BETİMLEMELİ SES BİLGİSİ	
3.1. Burgaz İli Türk Ağızlarının Ses Düzeni	202
3.1.1. Ünlüler	202
3.1.2. Ünlülerin Söyleniş Süreleri	207
3.1.2.1. Normal Uzunluktaki Ünlü Sesbirimler ve Değişken Sesleri	207
3.1.2.1.1. /a/ ünlüsü	207
3.1.2.1.2. /e/ ünlüsü	212
3.1.2.1.3. /ä/ ünlüsü	217
3.1.2.1.4. /ı/ ünlüsü	221
3.1.2.1.5. /i/ ünlüsü	227
3.1.2.1.6. /o/ ünlüsü	232
3.1.2.1.7. /ö/ ünlüsü	235
3.1.2.1.8. /u/ ünlüsü	237
3.1.2.1.9. /ü/ ünlüsü	241

3.1.2.1.2. Uzun Ünlü Sesbirimler ve Değişken Sesleri	243
3.1.2.1.2.1. /a:/ ünlüsü	243
3.1.2.1.2.2. /e:/ ünlüsü	251
3.1.2.1.2.3. /ä:/ ünlüsü	257
3.1.2.1.2.4. /ı:/ ünlüsü	261
3.1.2.1.2.5. /i:/ ünlüsü	266
3.1.2.1.2.6. /o:/ ünlüsü	271
3.1.2.1.2.7. /ö:/ ünlüsü	275
3.1.2.1.2.8. /u:/ ünlüsü	279
3.1.2.1.2.9. /ü:/ ünlüsü	283
3.1.2.1.2.10. Birincil Uzun Ünlüler	285
3.1.2.1.2.11. İkincil Uzun Ünlüler	293
3.1.2.1.2.11.1. Konumsal Uzunluklar	293
3.1.2.1.2.11.2. Ünsüz Düşmesi Sonucunda Ortaya Çıkan Uzun Ünlüler	301
3.1.2.1.2.11.3. Kaynaşma Sonucunda Ortaya Çıkan Uzun Ünlüler	313
3.1.2.1.2.11.4. Vurgu ve Tonlama Sonucunda Ortaya Çıkan Uzun Ünlüler	316
3.1.2.1.2.11.5. Alıntı Kelimelerdeki Uzun Ünlüler	317
3.1.2.3. Kısa Ünlüler	319
3.1.2.3.1. / ă / ünlüsü	320
3.1.2.3.2. / ũ / ünlüsü	320
3.1.2.3.3. / ĭ / ünlüsü	322

3.1.3. Ünsüzler	326
3.1.3.1. Burgaz İli Türk Ağzlarının Ünsüz Ses Birimleri	330
3.1.3.1.1. /b/ ünsüzü	330
3.1.3.1.2. /c/ ünsüzü	335
3.1.3.1.3. /ç/ ünsüzü	338
3.1.3.1.4. /d/ ünsüzü	343
3.1.3.1.5. /f/ ünsüzü	348
3.1.3.1.6. /g/ ünsüzü	350
3.1.3.1.7. /ğ/ ünsüzü	356
3.1.3.1.8. /h/ ünsüzü	357
3.1.3.1.9. /j/ ünsüzü	360
3.1.3.1.10. /k/ ünsüzü	362
3.1.3.1.11. /l/ ünsüzü	376
3.1.3.1.12. /m/ ünsüzü	382
3.1.3.1.13. /n/ ünsüzü	386
3.1.3.1.14. /p/ ünsüzü	389
3.1.3.1.15. /r/ ünsüzü	393
3.1.3.1.16. /s/ ünsüzü	398
3.1.3.1.17. /ş/ ünsüzü	402
3.1.3.1.18. /t/ ünsüzü	407
3.1.3.1.19. /v/ ünsüzü	412
3.1.3.1.20. /y/ ünsüzü	415

3.1.3.1.21. /z/ ünsüzü	418
3.1.3.1.22. /ts/ ünsüzü	422
3.2. Hece	422
3.2.1. Hece Türleri	423
3.2.2. Hece Bölünmesi	433
3.3.3. Kaynaşma	435
3.3.3.1. Kök Kelimelerde Hece Kaynaşması	435
3.3.3.2. Eklerde Hece Kaynaşması	437
3.3.3.2.1. İyelik Eklerinde Kaynaşma	437
3.3.3.2.2. Zaman Eklerinde Kaynaşma	438
3.3.3.2.3. Kelime Gruplarında Hece Kaynaşması	440
3.4. Parçalar- Üstü Unsurlar Bakımından Burgaz ili Türk Ağızları	442
3.4.1. Vurgu	442
3.4.2. Ton ve Tonlama	451
3.4.3. Tonlama Birimleri: Ahenk Durağı, Ahenk Öbeği, Tonlama Uzunluğu	452

4. BÖLÜM GÜNEYDOĞU BULGARİSTAN BURGAZ İLİ TÜRK AĞIZLARINDA FONOLOJİK VE MORFONOLOJİK SÜREÇLER

4.1. Benzeşme	454
4.1.1. Ünlü Benzeşmeleri	454
4.1.1.1. Kalınlık- İncelik Uyumu	454
4.1.1.2. Düzlük- Yuvarlaklık Uyumu	473

4.1.1.3. Tam Benzeşme	474
4.1.1.4. Yarı Benzeşme	476
4.1.1.5. İlerleyici Benzeşme	478
4.1.1.6. Gerileyici Benzeşme	479
4.1.2. Ünsüz Benzeşmeleri	480
4.1.2.1. Tam Benzeşme	480
4.1.2.2. Yarı Benzeşme	494
4.2. Benzeşmezlik	497
4.3. Fonolojik Dayanıklık	498
4.3.1. Zayıflama	499
4.3.1.1. Ötümlüleşme	499
4.3.1.2. Açılma	526
4.3.2. Güçlenme	539
4.3.2.1. Ötümsüzleşme	540
4.3.2.2. Kapanma	549
4.4. Tam Parça Süreçleri	550
4.4.1. Türeme	550
4.4.1.1. Önde Türeme	551
4.4.1.1.1. Önde Ünlü Türemeleri	551
4.4.1.1.2. Önde Ünsüz Türemeleri	554
4.4.1.2. İçte Türeme	556
4.4.1.2.1. İçte Ünlü Türemeleri	556

4.4.1.2.2. İçte Ünsüz Türemeleri	557
4.4.1.3. Sonda Türeme	560
4.4.1.3.1. Sonda Ünlü Türemeleri	560
4.4.1.3.2. Sonda Ünsüz Türemeleri	566
4.4.2. Düşme	569
4.4.2.1. Ön Ses Düşmesi	570
4.4.2.1.1. Önde Ünlü Düşmesi	570
4.4.2.1.2. Önde Ünsüz Düşmesi	571
4.4.2.2. İç Ses Düşmesi	577
4.4.2.2.1. İçte Ünlü Düşmesi	577
4.4.2.2.2. İçte Ünsüz Düşmesi	587
4.4.2.3. Son Ses Düşmesi	610
4.4.2.3.1. Sonda Ünlü Düşmesi	610
4.4.2.3.2. Sonda Ünsüz Düşmesi	610
4.4.3. Yeniden Düzenleme (Göçüşme)	627
4.5. Ses Değişmeleri	628
4.5.1. Ünlü Değişmeleri	628
4.5.1.1. İncelme	628
4.5.1.2. Kalınlaşma	646
4.5.1.3. Yuvarlaklaşma	651
4.5.1.4. Düzleşme	656
4.5.1.5. Daralma	664

4.5.1.6. Genişleme	675
4.5.2. Ünsüz Değişmeleri	681
4.5.2.1. Ünsüzlerde Düzenli Ses Değişmeleri	681
4.5.2.2. Ünsüzlerde Düzensiz Ses Değişmeleri	682
4.5.2.3. Ünsüz İkizleşmesi	693
4.5.2.4. Ünsüz Tekleşmesi	696
5. BÖLÜM METİNLER	699
5.1. Ruen İlçesi	699
5.2. Sungurlare İlçesi	1108
5.3. Pomorie İlçesi	1161
5.4. Nesebır İlçesi	1191
5.5. Karnobat İlçesi	1194
5.6. Aytos İlçesi	1226
5.7. Burgaz İlçesi	1272
5.8. Sozopol İlçesi	1280
6. BÖLÜM DİZİN	1284
SONUÇ	2636
KAYNAKÇA	2647
ÖZET	2666
ABSTRACT	2667

Tablolar

Tablo 1 1900-2011 Döneminde Bulgaristan Cumhuriyeti'nde Nüfusun Etnik Özelliklere Göre Dağılımı (Bin Kişi)	98
Tablo 2 1900-2011 Döneminde Bulgaristan Nüfusunun Oransal Etnik Dağılımı	99
Tablo 3 2011 Genel Nüfus Sayımına Göre Bulgaristan Nüfusunun Etnik Yapısı	100
Tablo 4 2011 Genel Nüfus Sayımına Göre Bulgaristan Nüfusunun Dilsel Yapısı	100
Tablo 5 Bulgaristan'da Türk Nüfusunun Arttığı ve Azaldığı Dönemleri Gösteren Tarihi Seyir	101
Tablo 6 Bulgaristan Cumhuriyeti'nde Anadili Türkçe Olan Nüfusun 1900-2011 Yılları Arasındaki Dönemlerde Artması veya Azalması	103
Tablo 7 Bulgaristan Cumhuriyeti'ndeki Türk Halk Nüfusunun Anadili ve Etnik Gruba Göre Dağılımı	104
Tablo 8 Burgaz'ın 1502-1829 yılları arasındaki idarî taksimatı	108
Tablo 9 Burgaz İlının Kentsel ve Kırsal Nüfus Dağılımı	116
Tablo 10 Burgaz İlinde Nüfusun Etnik Özelliklerine Göre Dağılımı	117
Tablo 11 Burgaz İlinde Nüfusun Anadili Özelliklerine Göre Dağılımı	118
Tablo 12 Bulgaristan'ın 1877'deki Müslüman Nüfusu	148
Tablo 13 Németh'e Göre Batı Rumeli Türk Ağızları Grubunun Belirleyici Özellikleri	169
Tablo 14 Güneydoğu Bulgaristan Sahası Stara Zagora İli Kazanlık	

İlçesi Türk Ağızlarının Belirleyici Özellikleri	173
Tablo 15 Bulgaristan Sahası Doğu Rodop Türk Ağızlarının Belirleyici Özellikleri	176
Tablo 16 Bulgaristan Sahası Burgaz Türk Ağız Alanında Şimdiki Zaman Ekindeki Çeşitlenmeler	193
Tablo 17 Burgaz İli Türk Ağızlarında Ünlüler	202
Tablo 18 Burgaz İli Türk Ağızlarında Ünlü Sesler	203
Tablo 19 Burgaz İli Türk Ağızlarında Tespit Edilen Ünsüz Sesler	328
Tablo 20 Türkçede Temel Hece Tipleri ve Alt Tipleri	423
Tablo 21 Ortak Türkçe Arka Sıradan Ünlülü Sözcüklerin Çekim Ekleriyle Genişlemesi	460
Tablo 22 Ortak Türkçe Ön Sıradan Ünlülü Sözcüklerin Çekim Ekleriyle Genişlemesi	471
Tablo 23 Bulgaristan Türk Ağızlarında Fonolojik Güçlenme	541
Tablo 24 Bulgaristan Sahası Türk Ağızlarında /o/ > /ü/ Ünlü Değişimi	642
Tablo 25 Bulgaristan Türk Ağızlarında /u/ > /ı/ Ünlü Düzleşmesi	660
Tablo 26 Bulgaristan Sahası Türk Ağız Alanlarında /e/ > /i/ Ünlü Daralması	667
Tablo 27 Bulgaristan Sahası Türk Ağız Alanlarında /o/ > /u/ Ünlü Değişimi	672
Tablo 28 Bulgaristan Sahası Türk Ağız Alanlarında /ö/ > /ü/ Ünlü Değişimi	674

Haritalar

Harita 1 Bulgaristan Bölge Dağılımlarının Harita Anahtarı	9
Harita 2 Bulgaristan İllerinin Numaralandırılmış Harita Anahtarı	10
Harita 3 Bulgaristan İlleri İçinde Burgaz İlinin Konumu	11
Harita 4 Burgaz İli Türk Ağızlarının Harita Anahtarı	12
Harita 5 Ruen İlçesinin Köylerinin Harita Anahtarı	13
Harita 6 Sungurlare İlçesinin Köylerinin Harita Anahtarı	14
Harita 7 Pomorie İlçesinin Köylerinin Harita Anahtarı	15
Harita 8 Nesebır İlçesinin Köylerinin Harita Anahtarı	16
Harita 9 Karnobat İlçesinin Köylerinin Harita Anahtarı	17
Harita 10 Aytos İlçesinin Köylerinin Harita Anahtarı	18
Harita 11 Burgaz İlçesinin Köylerinin Harita Anahtarı	19
Harita 12 Kameno İlçesinin Köyleri	20
Harita 13 Sredets İlçesinin Köyleri	20
Harita 14 Sozopol İlçesinin Köylerinin Harita Anahtarı	21
Harita 15 Primorsko İlçesinin Köyleri	21
Harita 16 Malko Tırnovo İlçesinin Köyleri	22
Harita 17 Tsarevo İlçesinin Köyleri	22
Harita 18 Burgaz Bölgesinde (1543-1666) Kocacık Yörüklerinin Yerleşim Alanlarının Harita Anahtarı	69
Harita 19 Bulgaristan'da Türk nüfusunun %63,7'sinin Yaşadığı Kırcali, Razgrad, Tırgovişte, Şumen, Silistra, Dobriç, Ruse ve Burgaz illerinin Harita Anahtarı	107
Harita 20 Burgaz İlinin Coğrafi Konumu	107

Kısaltmalar

a.	aynı
Ağ.	Ağız
Ar.	Arapça
B. C.	Bulgaristan Cumhuriyeti
BatRumTA	Batı Rumeli Türk Ağızları Grubu
BAN	Bulgar Bilimler Akademisi
BİTA	Burgaz İli Türk Ağızları
BKP	Bulgar Komünist Partisi
bkz.	bakınız
BOA	Başbakanlık Osmanlı Arşivi
Bulg.	Bulgarca
BulgTA	Bulgaristan Türk Ağızları
C.	Cilt
çev.	Çeviren, çevirmen
DTA	Deliorman Türk Ağızları
DoğRumTA	Doğu Rumeli Türk Ağızları Grubu
DRTA	Doğu Rodop Türk Ağızları
Dr.	Doktor
etnogr.	etnografya
Far.	Farsça
Fr.	Fransızca

HÖH	Hak ve Özgürlükler Hareketi
GBAA	Güneybatı Anadolu Ağızları
IMIR	Uluslararası Azınlıkları ve Kültürel Etkileşimleri Araştırma Merkezi
İt.	İtalyanca
KazTA	Kazanlık Türk Ağzı
KDBTA	Kuzeydoğu Bulgaristan Türk Ağızları
KırcTA	Kırcali Türk Ağzı
M.Ö.	Milâttan Önce
M.S.	Milâttan Sonra
mec.	mecazi
MihTA	Mihaylovgrad Türk Ağzı
NS	Nüfus Sayısı
nsi	Natsionalen Statistiçeksi İnstitut /Milli İstatistik Enstitüsü
OTü.	Ortak Türkçe
s.	sayfa
S.	Sayı
SilTA	Silistre Türk Ağzı
STTü.	Standart Türkiye Türkçesi
TD	Tahrir Defteri (1530 tarihli 370 Numaralı Tapu Tahrir Defteri)
TDK	Türk Dil Kurumu
TS	(2005), Türkçe Sözlük, Ankara TDK.
Tü.	Türkçe

vd.	ve diğlerleri
VidTA	Vidin Türk Ağzı
vb.	ve benzeri
vs.	ve saire
Yun.	Yunanca

Eserlerle İlgili Kısaltmalar

DLT	(2015) Kâşgarlı Mahmud, Dîvânu Lugâti't- Türk (Giriş- Metin- Çeviri – Notlar – Dizin) , Haz. A. B. Ercilasun, Ziyat Akkoyunlu, Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Yayınları.
ED	Clauson, S. G., (1972), An Etymological Dictionary of Pre – Thirteenth – Century Turkish , Oxford: At The Clarendon Press.
ETG	Gabain, A.Von., (2007), Eski Türkçenin Grameri , Çev. M. Akalın, Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Yayınları.
ETT	Timurtaş, F. K., (2005), Eski Türkiye Türkçesi , Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Yayınları.
EUTS	Caferoğlu, A., (2015), Eski Uygur Türkçesi Sözlüğü , Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Yayınları.
İML	Battal, A., (1934), İbnü- Mühennâ Lûgati , İstanbul: Devlet Matbaası.
KTG	Karamanlıoğlu, A. F., (1994), Kıpçak Türkçesi Grameri , Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Yayınları.
ME	Yüce, N., (1993), Mukaddimetü'l- Edeb , Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Yayınları.
OTG	Tekin, T., (2003), Orhon Türkçesi Grameri , Türk Dilleri Araştırmaları Dizisi, İstanbul.
TT	Tekin, T., (1995), Türk Dillerinde Birincil Uzun Ünlüler , Ankara: Simurg.
YTS	Dilçin, C., (1983), Yeni Tarama Sözlüğü , Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.

0. GİRİŞ

Bulgaristan sahası Burgaz ili Türk ağızları üzerine yapılmış olan ağız çalışması yoktur. Burgaz bölgesi Türk ağız alanı ile ilgili bilimsel bir çalışma yapılmamış olup konunun tüm Burgaz bölgesinin yerlisi olan Türk ağız konuşurlarını kapsayacak şekilde ele alınması bu ağız grubunun ağız özelliklerinin belirlenerek doğru şekilde saptanması ve bütüncül olarak bu ağızların Türkiye Türkçesinin Anadolu ve Rumeli ağızları ile ortak Türkçe içerisindeki konumunun tüm yönleriyle çizilmesi açılarından önem taşımaktadır. Ayrıca, Türk dilinin diller arası ve dil içi ilişkilerinin sonuçlarının gözlemlenebileceği, Türk dil alanının içinde yer alan ağız alanlarının, geçiş bölgelerinin belirtildiği Türk dilinin bütün kollarını içine alan bir atlas çalışması hazırlanmamış olması dolayısıyla, bugüne kadar diyalekt coğrafyası tüm yönleriyle belirlenmemiş olan Burgaz ili Türk ağızlarına ilişkin özelliklerin belirlenmesinin, Türk diyalekt coğrafyası alanında yapılacak atlas hazırlama çalışmalarına veri sağlama bakımından katkısı olacaktır.

0.1. Konu

Bu çalışmanın konusunu Genel Türk Dili alanının Güneybatısında yer alan Bulgaristan Türk ağızlarının yayıldığı coğrafya ile bu ağızların dil özellikleri oluşturmaktadır. Diyalektolojinin metot ve yöntemleri temelinde Türkiye Türkçesinin Rumeli Türk ağızlarından Güneydoğu Bulgaristan Burgaz ili Türk ağızlarının dil özelliklerinin ses bilim ve ses biçimbilimi açısından ele alan çalışmamız, söz konusu bölgede yaşamakta olan etnik unsurlar arasından derlenen yerel halk dili malzemelerine dayanmaktadır.

0.2. Araştırmanın Türü

Bulgaristan sahası Burgaz ili Türk ağızlarını eşsüremli ve / fakat yer yer artsüremli dilbilim yöntemleri göz önüne alınarak ve coğrafi dilbilim yöntemleri de kullanılarak karşılaştırmalı olarak incelenmiştir. Tespit edilen hususların açıklanmasına ilişkin artsüremli yöntem izlenmiş, tarihsel gelişime yer verilerek ağızların tarihsel karşılaştırmalı ses bilim (fonoloji) ve ses biçimbilimi (morfofonoloji) açısından değişimleri ve eğilimleri tespit edilmiştir. Ayrıca bölge ağzının genel ve ayırt edici özellikleri tespit edilerek betimlemeli ses bilgisi bölümü

hazırlanmıştır. Bütün bu tespitlerden hareketle Burgaz ili Türk ağızlarının eşsüremli ve tarihsel karşılaştırmalı yöntemle dil içi temas noktaları ve değişkenleri tespit edilmiştir. Böylelikle, derlenmiş olan dil malzemelerinden elde edilen biçimlerin en eski şeklinden başlayan gelişme seyri de takip edilmeye çalışılmıştır. Bundan dolayı da tarihsel Türk dilinin yazılı kaynaklarından yararlanılmıştır. En eski biçimlerinin kurulmasında Sir G. Clauson'un *An Etymological Dictionary of Pre- Thirteenth-Century Turkish* (Oxford: At The Clarendon Pres, Oxford University Press, 1972) adlı eseri, A. Caferoğlu'nun *Eski Uyğur Türkçesi Sözlüğü* (Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yayınları: Ankara, 2015), F. K. Timurtaş'ın *Eski Türkiye Türkçesi* (Akçağ: Ankara, 2005), A.Von Gabain'in *Eski Türkçenin Grameri* (Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yayınları: Ankara, 2007), A. B. Ercilasun ile Ziyat Akkoyunlu'nun hazırladığı *Kâşgarlı Mahmud, Dîvânu Lugâti't- Türk (Giriş- Metin- Çeviri – Notlar – Dizin)* (Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yayınları: Ankara, 2015), A. Battal'ın hazırladığı *İbnü- Mühennâ Lûgati* (Devlet Matbaası: İstanbul, 1934), N. Yüce'nin hazırladığı *Mukaddimetü'l- Edeb* (Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yayınları: Ankara, 1993), A. F. Karamanlıoğlu'nun *Kıpçak Türkçesi Grameri* (Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yayınları: Ankara, 1994), T. Tekin'in *Orhon Türkçesi Grameri* (Türk Dilleri Araştırmaları Dizisi: İstanbul, 2003) ve yine T. Tekin'in *Türk Dillerinde Birincil Uzun Ünlüler* (TDAD: 13, Ankara 1995) gibi çalışmalarına başvurulmuştur. Bundan başka söz konusu bölge ağzının morfofonolojik betimlemesinin yanı sıra Burgaz Türk ağızlarının Bulgaristan Türk ağızları arasındaki ve Türkçenin bütünü içindeki yerinin daha belirgin bir biçimde ortaya konması amacıyla yeri geldiğinde diğer Bulgaristan Türk ağızları ve Anadolu ağızları ile de karşılaştırılmıştır.

0.3. Malzeme

0.3.1. Malzemenin Elde Edilmesi

Bu alan araştırmasının malzemesini, esas itibariyle Güneydoğu Bulgaristan Burgaz ili sınırları bölgesinde Mart-Nisan 2013 ve Ekim-Kasım 2014 tarihleri arasında toplanan ses kayıtları oluşturmaktadır. Tez konusuyla ilgili malzemenin Türkiye dışında bulunması ve tüm masrafların tarafımızdan karşılanması gibi

zorluklara rağmen alandaki Türk nüfusunun tespit edildiği tüm yerleşim birimleri eşit ölçüde ziyaret edilmiştir.

Diyalektolojinin veri toplama yöntemlerinden faydalanılarak derlenen ve çalışmamıza temel olan malzeme, bütünüyle ilgili sahadan elde edilen alan araştırması verilerine dayanmakta ve dolayısıyla çalışmamızın Metin bölümü toplam 27 saatten oluşan ses kayıtlarından elde edilen metinlerden oluşmaktadır. Tezin inceleme bölümleri elimizdeki bu derlemelerden seçilen örnekler üzerine kurulmuştur.

0.3.1.1. Malzemenin Elde Edilmesinde ve Değerlendirilmesinde Kullanılan Yöntemler

Araştırmamızda, diyalektoloji incelemelerinde kullanılmakta olan metot ve yöntemlerin şu türlerinden yararlanılmıştır:

- (1) Konuyla ilgili ilk bilgileri toplama metotları,
- (2) Linguistik coğrafya metodu,
- (3) Analiz metotları.

Diyalektoloji alanındaki ilk bilgileri toplama metotları, alan araştırması, gözlem, anket, görüşme vb. metotlardan oluşmaktadır. Konuyla ilgili ilk bilgileri toplama metotları, temeli alan araştırmasına dayanan halk biliminde kullanılan yöntemlerle de örtüşmektedir. Bu çalışmanın temelini oluşturan ağız malzemesinin derlenmesinde genel olarak gözlem ve doğrudan soruşturma ve teyp bandına alma yöntemleri kullanılmıştır. Genellikle kaynak kişiye günlük hayata dair sorular yönlendirilmiş ve ses kayıt cihazlarının yardımıyla derlenen ağız malzemeleri, inceleme bölümünde linguistik coğrafya ve analiz metotlarıyla değişik konularda ele alınıp değerlendirilmiştir.

Bu çalışma sırasında, hakkında bilgi alınacak topluluğun yaşadığı yere gidilerek çalışmalarda bulunularak alan araştırması yapılmıştır. Alan araştırması metodunda, rakamlarla açıklanan resmî istatistik bilgileri kullanmanın da büyük önemi vardır. Eksik bilgilerle inceleme konusu hakkında sağlam bir düşünceye sahip olunamayacağından istatistik verileri kullanılarak, Burgaz bölgesi Türklerinin

sosyolinguistik ve etnodemografik nitelermeleri esasında bölgenin etnolinguistik ve etnodemografik süreçlerinde dil olaylarının değışmesine etkisi, ayrıntılı bir biçimde izah edilmeye çalışılmıştır. Böylelikle diyalektoloji ve dil biliminin yanı sıra etnografya ve coğrafya bilimlerinin de yöntemlerinden yararlanılmıştır.

Alan araştırması çalışmamızın ilk aşamasında Burgaz bölgesindeki yerleşim alanları harita üzerinde tespit edilmiş ve nüfus sayıları çıkarılmıştır. Bu veriler, Bulgaristan Türklerinin etnik ve dil gruplarına göre, Natsionalen Statistiçeski İnstitut (Bulgaristan Milli İstatistik Enstitüsü'nün) verilerinden yola çıkarak bir demografik araştırma sonucunda elde edilmiştir. Böylece Burgaz ili yerleşim bölgesindeki Türkler arasından kaynak kişilerin sayısı belirlenmiş ve bu doğrultuda söz konusu bölgede "Alan araştırması" başlatılmıştır. Diyalektolojide dil olaylarını tespit etmek ve konuyla ilgili ilk bilgileri bir araya getirmek için çok sık kullanılan gözlem metodunun en önemli yanı araştırmacının araştırdığı alanın bir katılımcısı, bir parçası olabilmesidir. İlgili sahada yerli konuşurlar arasında gözlem yapılarak verilerden yararlanılmıştır.

Ayrıca diyalektoloji dalında yaygın olarak başvurulanan anket metodunun yardımıyla da konuyla ilgili ilk bilgiler alınabilmektedir. Anket metodunun iki türü vardır: Görüşme ve Anket. Araştırmamızda anket metodunun özellikle Görüşme yönteminden yararlanılmıştır. Görüşme yönteminde kaynak kişinin iyi belirlenmesi büyük önem taşımaktadır.

Kılavuz ve kaynak kişiden yararlanma diyalektoloji çalışmalarında çok sık başvurulanan yöntemlerden biridir. Bu yöntemde halk yaşamına dair kültür varlığını ve zenginliğini iyi bilen veya bu türden kişilerin seçiminde yardımcı olacak birkaç kişinin araştırmacının yanında daima bulunması söz konusudur (Killi, 2002: 16). Biz derleme esnasında bölgeyi ve bölgede yaşayan insanları yakından tanıyan kılavuz kişilerin yardımına başvurduk. Kılavuz kişilerin, o bölgede oturan, bölgeyi iyi tanıyan ve bölgeden ayrılmamış, konuşkan, sohbetlerin yönlendirilmesinde yardımcı olan kişiler olmasına dikkat ettik.

Görüşme yönteminde, daha önce belirlediğimiz kaynak kişilerle sohbet edilerek, mümkün olduğunca kısa sorular sorularak kaynak kişinin uzun anlatımı

sağlanmıştır. Derleme yapılacak yerde uzun süre kalınmış, konular duruma göre önceden belirlenmiş ve kaynak kişilerin özellikle ağız özelliklerini çok iyi korumuş kişiler arasından seçilmesine özen gösterilmiştir. Kaynak kişilerle görüşme zamanı ve yerini iyi belirleme, araştırmanın çok önemli yönlerinden birini oluşturmaktadır. Çalışmamızda konuşma özelliklerinin uzun süre ve en iyi şekilde muhafaza edilmesinde hassas bir ses kayıt cihazından yararlanılmıştır. Kaynak kişiler arasında özellikle ikidilli olmayan yerli konuşur tercih edilmekle birlikte ikidilli olanlar da bulunmaktadır. Kaynak kişinin dil durumu, eğitim durumu ilgili formlarda belirtilmiştir. Elde edilen veriler, 2005 tarihinde son şeklini almış olan *International Phonetical Alphabet* (IPA) ile yazıya aktarılmıştır. Çalışmamızda olduğu gibi, transkripsiyon çalışmasının kayıttan çok daha sonra yapılması, ses kayıt cihazına kaydedilerek dil malzemelerinin tekrar tekrar dinlenmesine imkân sağlamakta ve böylelikle fonetik transkripsiyon işleminin hatasız yapılabilmesi açısından diyalektoloji araştırmaları için çok daha uygun görülmektedir.

Bulgaristan doğumlu olmamız ve alana gidilmeden evvel derin bir alan araştırması yapmamız, doğrudan derleme işine girişebilmemizde büyük bir avantaj sağlamıştır. Fakat ağız araştırmasının yapılacağı alanın bize tanıdık olmasına rağmen, kaynak ve kılavuz kişilerin yardımına da başvurulmuştur.

Kaynak kişilerin tespiti diyalektoloji konusunda yapılacak bir araştırmanın çok önemli bir yönünü oluşturmaktadır. Bu uygun bir bütünce (Alm. Korpus) oluşturulabilmesi açısından önemlidir. Zira uygun bir bütüncede anlatıcının konuşmasının “temel yapıda en az istisnai durumu içermesi” ve bütüncenin homojen olması (çeşitli yaş grupları, cinsiyet, meslek grupları gibi) gerekmektedir. Diğer yandan kaynak kişinin tespitindeki en önemli noktalardan birisi bölgenin en eski sakinlerinden olmasıdır (Killi, 2002: 4). Araştırmamızda kaynak kişilerin tespiti bu önemli noktayı dikkate alarak yapılmıştır. Çünkü araştırma alanımızda önemli sayıda Kırcalı ve Rodoplar bölgesinden göç etmiş Türk nüfusu söz konusudur. Zaman içinde Bulgaristan’da sosyalist hükümetin uyguladığı tarım politikaları çeşitli köylerin nüfuslarının başka köylere göç etmesine ve eski köylerin boşaltılıp yeni köylerin kurulmasına yol açmıştır. Özellikle 1947 yılından itibaren kollektifleştirme adıyla Emek Ziraat Kooperatif İşletmesi (Trudovo Kooperativno Zemedelsko

Stopanstvo), kısa adıyla TKZS tarım üniteleri kurulmuştur. Bu politikanın etkisiyle de özellikle Balkan Dağları üzerinde bulunan çok sayıda köy boşaltılmıştır. 1958 yılına kadar ülkede ekilebilir arazinin %92'si bu şekilde kollektifleştirilmiştir (Hacısalihoglu, 2008: 88-89). Aynı biçimde araştırma bölgemiz sınırları içinde de idarî ve siyasî sebeplerle çevre köylerinin nüfusunun başka çevre köylere göç etmeye zorlanması ve boşaltılan köylerin yerine yeni köylerin kurulması gündeme gelmiştir. Kaynak kişilerin sayısı, bulundukları mekân, sosyal durumu, cinsiyeti, yaş seviyesi, tahsil durumu, mesleği ve diğer özelliklerine ilişkin nitelikler başta olmak üzere, çalışmamızın daha ilk aşamalarında kaynak kişiler 8-20 yaş, 20-50 yaş, 50 yaş+ olmak üzere üç yaş grubunda belirlenmiştir. Fakat araştırmanın niteliğine uygun olarak, büyük ölçüde 50 ve daha üstü yaş grubunda olan kişiler seçilmiştir. Genellikle, orta yaşın üzerinde olan kaynak kişilere daha önceden belirlenmiş konularda hazırlanmış sorular, sohbet havasında sorulmuş ve daha çok günlük hayata ilişkin sorular yönlendirilmiştir. Bu kişilere, geleneksel yaşama tarzına ilişkin (günlük ev hayatı, aile, eğitim, geleneksel yemekler ve törenler, haftanın günleri, hayvan adları, bölgedeki bitki adları, ağaç adları vb.) konularda görüşülmüştür.

Derlemeler sırasında bant kaydı yaparken kaynak kişilerin biraz tedirgin oldukları gözlemlenmiş ve daha çok serbest konuşma ve monolog tarzında malzemenin toplanması elverişli olmuştur. Çalışmada aşağıda belirtilen nitelikte kaynak bilgi formu kullanılmıştır:

Kaynak Bilgi Formu

Kaynak Kişi No:

Ağız:

Kayıt Yeri / Kodu:

Kayıt tarihi:

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı:

İkamet Yeri:

Doğum Yeri:

Doğum Tarihi:

Cinsiyeti:

Medenî Hali:

Öğrenim Düzeyi:

Mesleği/İş Yeri:

Dil Bilgisi:

Başka Bölgede Yaşamayı:

Sülale/ Lakap:

Konu:

Analiz metodu ile Burgaz bölgesi ağızlarının iç yapısının fonetik kurallarının analizi, sosyal olaylarla dil olaylarının arasındaki ilişkiler de yapılan incelemelerle ortaya konmuştur.

Bir halkın dili, onun kelime hazinesini verir. Bu kelime hazinesi de bu halkın bütün bilgilerinin sadık bir kitabıdır. Tek bir ulusun çeşitli zamanlardaki kelime hazinesinin karşılaştırılmasıyla, o ulusun gelişmesi hakkında fikir edinilebilir (Foucault, 2006: 141) bu da ağız çalışmasını ve bu çalışmadaki kaynak kişinin kimliğini daha da önemli kılar.

Son zamanlarda hem dil bilimi, hem de coğrafya dalında büyük bir önem taşıyan **linguistik coğrafya metodu** ile derlenmiş ağız özelliklerinin yayılma alanı harita üzerinde gösterebilmektedir. Çalışmamızda Burgaz ili ağız özelliklerinin fonolojik ve morfofonolojik verileri ortaya konmuştur. Böylece ilgili özelliklerin yayılma alanının harita üzerinde tespitinin yapılabilmesine imkân verecek dil malzemesi elde edilmiştir. Bu dil malzemesi ileride hazırlanacak olan Türk dil atlası çalışmalarına da kaynak teşkil edecek niteliktedir. Bu arada bölgedeki ağız

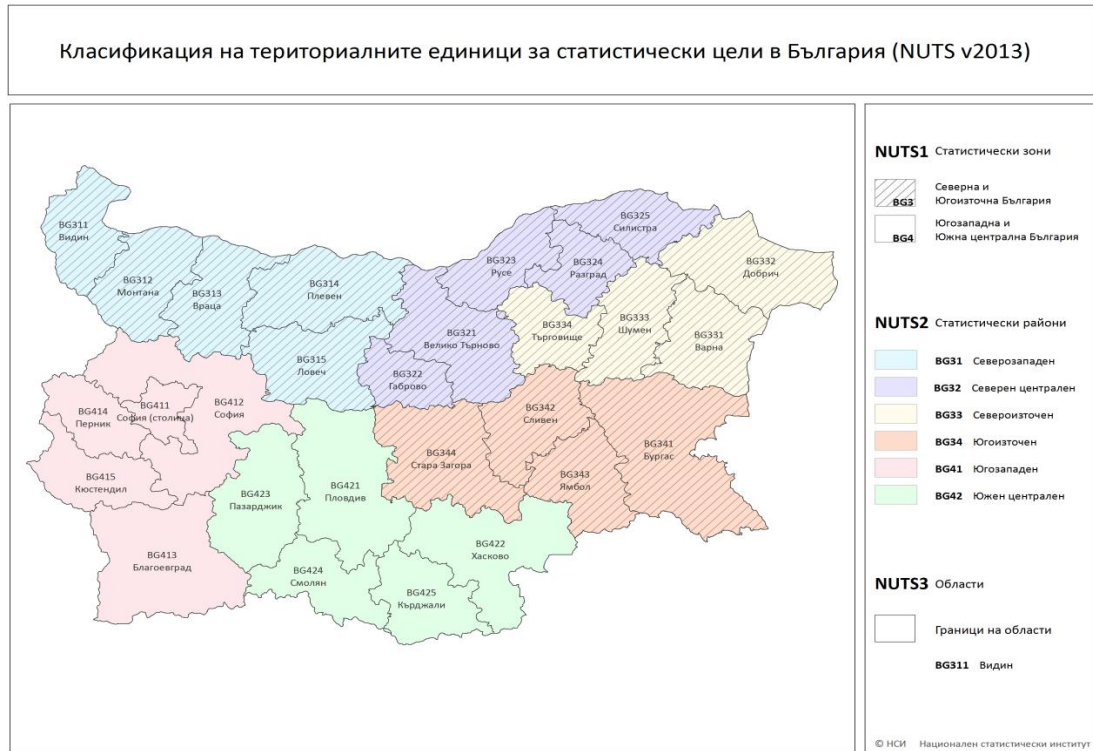
özelliklerinin tarihî gelişme süreçlerine ve o dili kullanan halkın başka halklarla ilişkileri ile ilgili verilerin de elde edilmesi mümkündür.

0.3.1.2. Harita Anahtarları

0.3.1.2.1. Bulgaristan Bölge Dağılımlarının Harita Anahtarı

Malzemenin kodlanması için Bulgaristan Cumhuriyeti haritası esas alınmıştır. Çalışmamızın ilk ve ilerleyen aşamalarında Bulgaristan Cumhuriyeti Milli İstatistik Enstitüsü (Republika Bılgariya Natsionalen Statistiçeski İnstitut) kurumunun internet adresinde (www.nsi.bg) yayımlanan İstatistik Yıllıkları'ndan yararlanılmıştır. Son dönemdeki veriler ise yine bu kurum tarafından yayımlanan Nüfus ve Demografi (Naselenie i Demografia) başlıklı 2012 tarih itibarıyla internet ortamında yayımlanan seri halindeki kitapçıklardan alınmıştır. Ayrıca Burgaz bölgesi bilgileri için de yine bu adreste yer alan 2013 tarihli Burgaz İli Yıllığı'ndan yararlanılmıştır (www.nsi.bg).

Bulgaristan'da, genel hatlarıyla 2002 yılından itibaren AB uyum süreci çerçevesinde yeni bölgeleme sistemi benimsenmiş olup, bunlar NUTS 1 (2 bölge), NUTS 2 (6 bölge) ve NUTS 3'tür (28 il) (www.mrrb.government.bg - 16.12.2014 (Bkz. Harita:1):

Harita 1 Bulgaristan Bölge Dağılımlarının Harita Anahtarı

NUTS 1 Bölge sisteminde bölgesel kapsamı gösteren iki bölge bulunur:

1. Bölge: “Kuzey ve Güneydoğu Bulgaristan” (Kuzeybatı, Kuzey Merkez, Kuzeydoğu ve Güneydoğu) bölgelerini kapsar.
2. Bölge: “Güneybatı ve Güney Merkez Bulgaristan” (Güneybatı ve Güney Merkez) bölgelerini kapsar.

NUTS 2 Bölge sisteminde bölgesel-ıdarî birimlerini temsil etmeyen 6 bölge bulunur:

- 2.1. Kuzeybatı bölgesi: Vidin, Vratsa, Loveç, Montana ve Pleven illerini kapsar.
- 2.2. Kuzey Merkez bölgesi: Veliko Tırnovo, Gabrova, Razgrad, Ruse ve Silistra illerini kapsar.
- 2.3. Kuzeydoğu bölgesi: Varna, Dobriç, Tırговиşte, Şumen illerini kapsar.
- 2.4. Güneydoğu bölgesi: Burgas, Sliven, Stara Zagora, Yambol illerini kapsar.

2.5. Güneybatı bölgesi: Blagoevgrad, Küstendil, Pernik, Sofya şehri ve Sofya illerini kapsar.

2.6. Güney Merkez bölgesi: Kırcalı, Pazarcık, Plovdiv, Smoljan ve Haskovo illerini kapsar.

NUTS 3 Bölge sistemini oluşturan bölgesel kapsamı gösteren doğrudan yirmi sekiz il bulunur:

Vidin, Vratsa, Loveç, Montana, Plevne, Veliko Tırnovo, Gabrovo, Razgrad, Ruse, Silistra, Varna, Dobriç, Tırgovişte, Şumen, Burgas, Sliven, Stara Zagora, Yambol, Blagoevgrad, Küstendil, Pernik, Sofya, Kırcalı, Pazarcık, Plovdiv, Smoljan ve Haskovo illeri.

0.3.1.2.2. Burgaz İli Türk Ağzlarının Harita Anahtarı

Çalışmamızda Bulgaristan'daki tüm iller kuzeyden güneye, batıdan doğuya doğru olmak üzere numaralandırılmıştır. Bu sistem ilk olarak bu çalışmada uygulanmıştır:

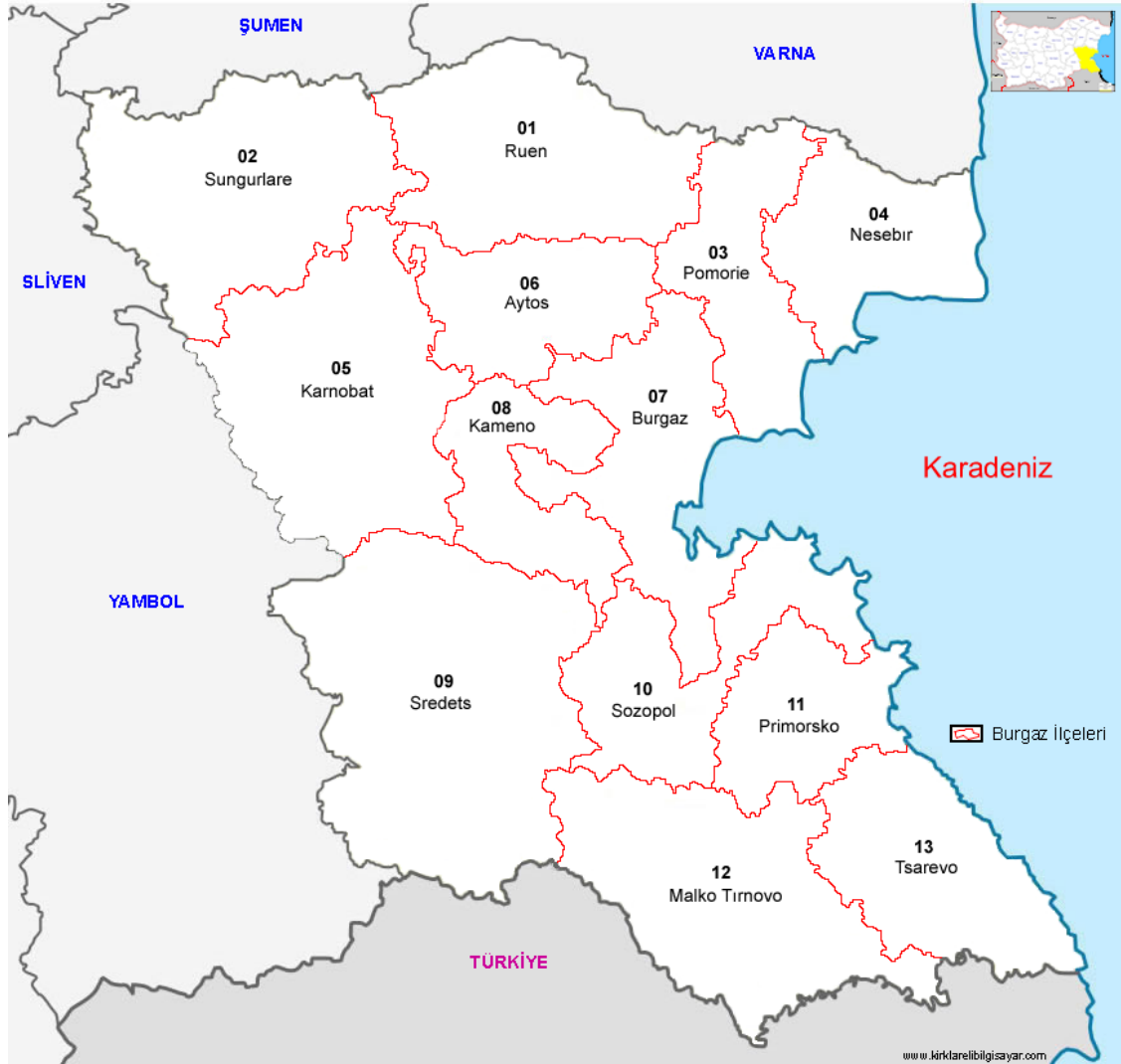

Harita 2 Bulgaristan İllerinin Numaralandırılmış Harita Anahtarı

Harita 3 Bulgaristan İlleri İçinde Burgaz İlinin Konumu

Böylece Bulgaristan'ın tüm illeri ile Güneydoğu bölgesinde bulunan Burgaz ilinin bütün ilçe birimleri kuzeyden güneye ve batıdan doğuya doğru olmak üzere numaralandırılmıştır. Bulgaristan Cumhuriyeti'nde bulunan 28 ilden araştırma bölgemizi oluşturan Burgaz ili ve ona bağlı olan 13 ilçe merkezi ile 254 köy, ülke bazındaki numaralandırmamıza göre 19. sırada olup, Burgaz ili Türk ağızları Harita Anahtarında, 19 (= Güneydoğu Bulgaristan ili) ile numaralandırılmıştır. Buna göre, Burgaz ilçeleri de kuzeyden güneye, batıdan doğuya doğru olmak üzere şu şekilde numaralandırılmıştır:

Harita 4 Burgaz İli Türk Ağızlarının Harita Anahtarı

Ruen: 01, Sungurlare: 02, Pomorie: 03, Nesebir: 04, Karnobat: 05, Aytos: 06, Burgaz: 07, Kameno: 08, Sredets: 09, Sozopol: 10, Primorsko: 11, Malko Tırnov: 12, Tsarevo; 13.

Harita 5 (01) Ruen İlçesinin Köylerinin Harita Anahtarı

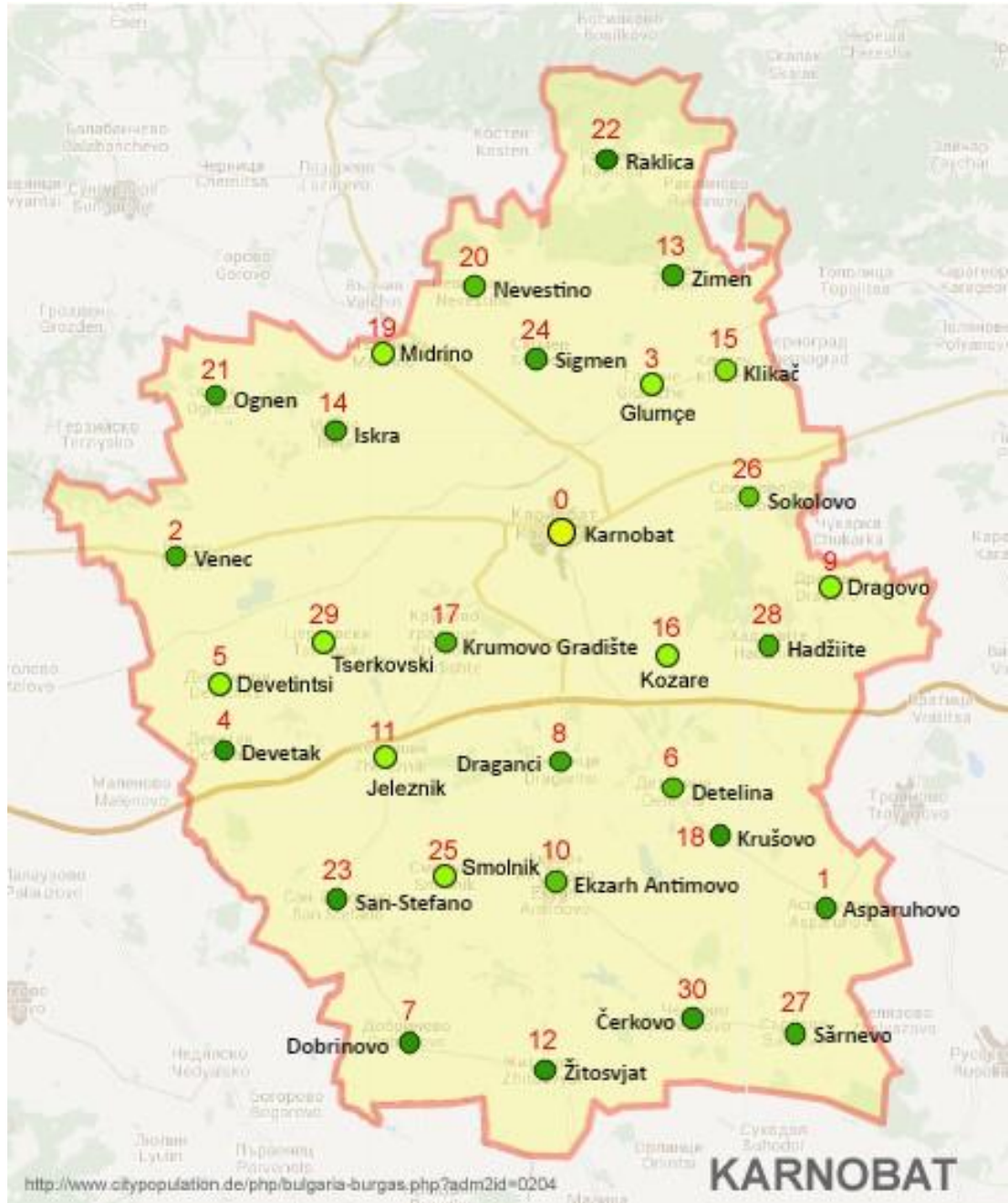
Harita 6 (02) Sungurlare İlçesinin Köylerinin Harita Anahtarı

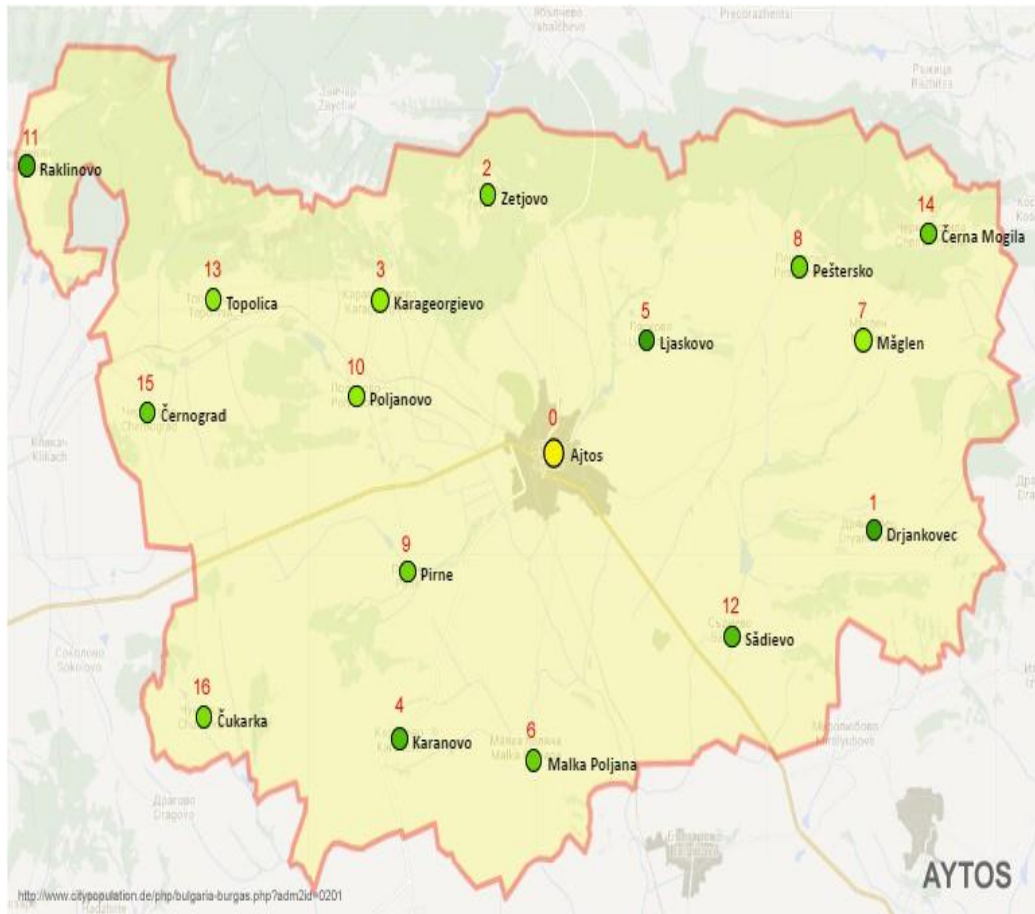
Harita 7 (03) Pomorie İlçesinin Köylerinin Harita Anahtarı

Harita 8 (04) Nesebır İlçesinin Köylerinin Harita Anahtarı

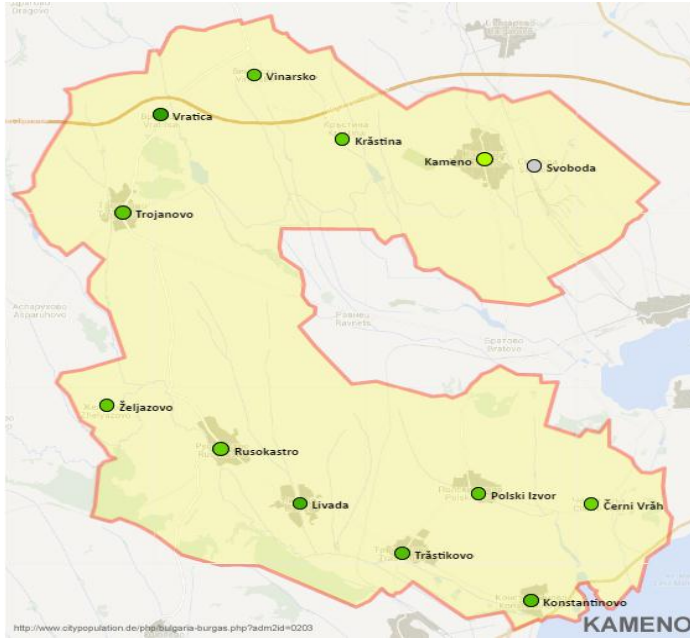
Harita 9 (05) Karnobat İlçesinin Köylerinin Harita Anahtarı

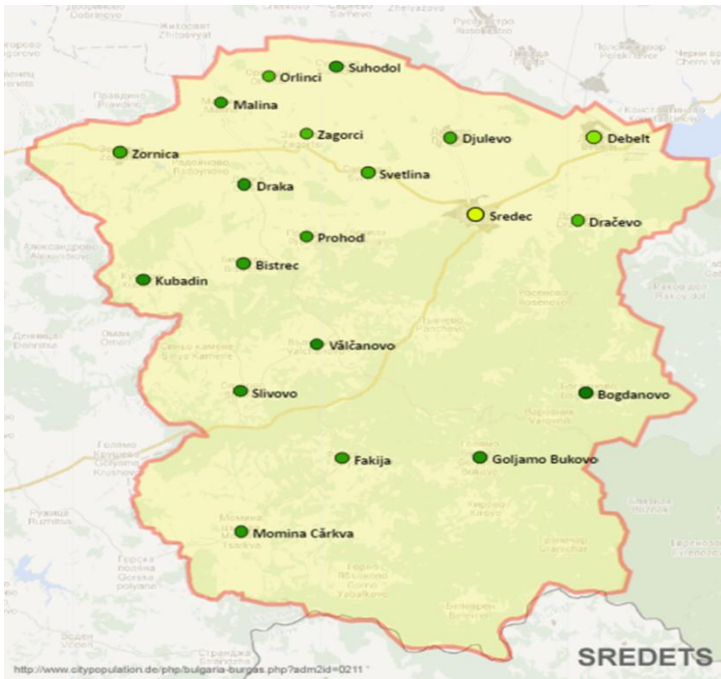
Harita 10 (06) Aytos İlçesinin Köylerinin Harita Anahtarı

Harita 11 (07) Burgaz İlçesinin Köylerinin Harita Anahtarı

Harita 12 (08) Kameno İlçesinin Köyleri

Harita 13 (09) Sredets İlçesinin Köyleri

Harita 14 (10) Sozopol İlçesinin Köylerinin Harita Anahtarı

Harita 15 (11) Primorsko İlçesinin Köyleri

Harita 16 (12) Malko Tırnovo İlçesinin Köyleri

Harita 17 (13) Tsarevo İlçesinin Köyleri

0.3.2. Ağız Kodlarına Bağlı Metin Numaraları

0.3.2.1. Burgaz İli Türk Ağızlarına Bağlı Metin Numaraları

Burgaz Türk ağız alanına bağlı metin numaralarının oluşturulmasında nüfus sayımı ve millet bilgileri hakkında Население и Демографски Прогнози (Bulgaristan Cumhuriyeti Nüfus Sayımı ve Demografik Tahminler) B.C. Milli İstatistik Enstitüsü'nün Internet sayfasındaki (www.nsi.bg) Nüfus Sayımı ve Yerleşimi (Bulgaristan Cumhuriyeti 2011 Nüfus Sayımı Sonuçları) İstatistik Yıllıklarından, Burgaz İli İstatistik Yıllığından, güncel bilgilere dayanılarak hazırlanan harita, tablo ve grafiklerden yararlanılmıştır. Böylece aşağıdaki derleme kodları listesindeki yer adları Bulgar kayıtlarındaki şekilleriyle de verilmiştir:

19 01 Ruen (= Burgaz ilçesi), (www.nsi.bg)

Nüfusu: 29.101 kişi (Tarih: 01.02.2011)

19 01 000	Ruen (köy) - Руен – (NS: 2.261)
19 01 001	Bilka- Билка – (NS: 602)
19 01 002	Vişna – Вишна – (NS: 256)
19 01 003	Vresovo – Вресово – (NS: 1.001)
19 01 004	Dobra polyana - Добра Поляна – (NS: 706)
19 01 005	Dobromir – Добромир – (NS: 1.089)
19 01 006	Dropla – Дропла – (NS: 262)
19 01 007	Dıskotna – Дъскотна – (NS: 825)
19 01 008	Dülya – Дюля – (NS: -)
19 01 009	Zaimçevo – Заимчево – (NS: 455)
19 01 010	Zayçar – Зайчар – (NS: 1.132)

19 01 011	Zvezda – Звезда – (NS: -)
19 01 012	Kamenyak – Каменяк – (NS: 229)
19 01 013	Karavelyovo – Каравельово – (NS: 498)
19 01 014	Kitka – Китка – (NS: 12)
19 01 015	Listets – Листец – (NS: 419)
19 01 016	Lülyakovo – Люляково – (NS: 1.717)
19 01 017	Mrejičko – Мрежичко – (NS: 540)
19 01 018	Planinitsa – Планиница – (NS: 1.549)
19 01 019	Podgorets – Подгорец – (NS: 349)
19 01 020	Preobrajentsi – Преображенци – (NS: 475)
19 01 021	Pripek – Припек – (NS: 446)
19 01 022	Prosenik – Просеник – (NS: 1.459)
19 01 023	Razboyna – Разбойна – (NS: 817)
19 01 024	Rečitsa – Речица – (NS: 830)
19 01 025	Rojden – Рожден – (NS: 421)
19 01 026	Rudina – Рудина – (NS: 239)
19 01 027	Rupča – Рупча – (NS: 418)
19 01 028	Rijitsa – Ръжица – (NS: 1.150)
19 01 029	Sini rid - Сини Рид – (NS: 360)
19 01 030	Skalak – Скалак – (NS: 620)
19 01 031	Sneja – Снежа – (NS: 370)
19 01 032	Snyagovo – Снягово – (NS: 1.106)

- 19 01 033 Sokolets – Соколец – (NS: 599)
- 19 01 034 Sredna mahala - Средна Махала – (NS: 327)
- 19 01 035 Struya – Струя – (NS: 672)
- 19 01 036 Topçiyisko – Топчийско – (NS: 905)
- 19 01 037 Trınak – Трънак – (NS:1.298)
- 19 01 038 Çereşa – Череша – (NS: 751)
- 19 01 039 Şivarovo – Шиварово – (NS: 270)
- 19 01 040 Yabılçevo – Ябълчево – (NS: 1.198)
- 19 01 041 Yasenovo – Ясеново – (NS: 468)

19 02 Sungurlare (= Burgaz ilçesi),(www.nsi.bg)

Nüfusu: 12.559 kişi (Tarih: 01.02.2011)

- 19 02 000 Sungurlare (kasaba) – Сунгурларе – (NS: 3.226)
- 19 02 001 Balabançevo – Балабанчево – (NS: -)
- 19 02 002 Beronovo – Бероново – (NS: 94)
- 19 02 003 Bosilkovo – Босилково – (NS: 83)
- 19 02 004 Vedrovo – Ведрово – (NS: 107)
- 19 02 005 Vzenkovo – Везенково – (NS: 429)
- 19 02 006 Velislav – Велислав – (NS: 144)
- 19 02 007 Vılçin – Вълчин – (NS: 389)
- 19 02 008 Gorovo – Горово – (NS: 31)
- 19 02 009 Grozden – Грозден – (NS: 732)
- 19 02 010 Dıbovitsa – Дъбовица – (NS: 47)

19 02 011	Esen – Есен – (NS: 77)
19 02 012	Zavet – Завет – (NS: 133)
19 02 013	Kamensko – Каменско – (NS: -)
19 02 014	Kamçıya – Камчия – (NS: 78)
19 02 015	Klimaş – Климаш – (NS: 326)
19 02 016	Kosten – Костен – (NS: 363)
19 02 017	Lozarevo – Лозарево – (NS: 880)
19 02 018	Lozitsa – Лозица – (NS: 12)
19 02 019	Manoliç – Манолич – (NS: 1.211)
19 02 020	Podvis – Подвис – (NS: 519)
19 02 021	Prilep – Прилеп – (NS: 634)
19 02 022	Pçelin – Пчелин – (NS: 54)
19 02 023	Sadovo – Садово – (NS: 177)
19 02 024	Skala – Скала – (NS: 16)
19 02 025	Slavyantsi – Славянци – (NS: 731)
19 02 026	Sıedinenie – Съединение – (NS: 1.029)
19 02 027	Terziysko – Терзийско – (NS: 113)
19 02 028	Çernitsa – Черница – (NS: 343)
19 02 029	Çubra – Чубра – (NS: 581)

19 03 Pomorie (= Burgaz ilçesi), (www.nsi.bg)

Nüfus: 27.658 kişi (Tarih: 01.02.2011)

19 03 000	Pomoriye (kasaba) – Поморие - (NS: 13.579)
-----------	--

- 19 03 001 Aheloy (kasaba) – Ахелой – (NS: 2.469)
- 19 03 002 Kableşkovо (kasaba) – Каблешково – (NS: 2.926)
- 19 03 003 Aleksandrovo – Александрово – (NS: 102)
- 19 03 004 Bata – Бата – (NS: 1.117)
- 19 03 005 Belodol – Белодол – (NS: 463)
- 19 03 006 Gabarevo – Габарево – (NS: 551)
- 19 03 007 Goritsa – Горица – (NS: 854)
- 19 03 008 Gılibets – Гълъбец – (NS: 1.253)
- 19 03 009 Dıbnik – Дъбник – (NS: 775)
- 19 03 010 Kamenar – Каменар – (NS: 349)
- 19 03 011 Koziçino – Козичино – (NS: 212)
- 19 03 012 Kosovets – Косовец – (NS: 231)
- 19 03 013 Lıka – Лъка - (NS: 203)
- 19 03 014 Medovo – Медово – (NS: 398)
- 19 03 015 Poroy – Порой – (NS: 905)
- 19 03 016 Startsin - Старцин – (NS: 1.257)

19 04 Nesebır (= Burgaz ilçesi), (www.nsi.bg)

Nüfus: 22.348 kişi (Tarih: 01.02.2011)

- 19 04 000 Nesebır (kasaba) – Несебър - (NS: 10.143)
- 19 04 001 Obzor (kasaba) – Обзор – (NS: 2.117)
- 19 04 002 Sveti Vlas (kasaba) - Свети Влас – (NS: 2.691)
- 19 04 003 Banya – Баня – (NS: 207)

- 19 04 004 Gülovtsa – Гюльовца – (NS: 1.007)
- 19 04 005 Emona – Емона – (NS: 37)
- 19 04 006 Koznitsa – Козница – (NS: 11)
- 19 04 007 Koşaritsa – Кошарица – (NS: 1.219)
- 19 04 008 Orizare – Оризаре – (NS: 1.466)
- 19 04 009 Panitsovo – Паницово – (NS: 65)
- 19 04 010 Priseltsi – Приселци – (NS: 45)
- 19 04 011 Ravda – Равда – (NS: 2.088)
- 19 04 012 Rakovskovo – Раковсково – (NS: 104)
- 19 04 013 Tinkovo – Тънково – (NS: 1.148)

19 05 Karnobat (= Burgaz ilçesi), (www.nsi.bg)

Nüfus: 25.477 kişi (Tarih: 01.02.2011)

- 19 05 000 Karnobat (kasaba) - Карнобат- (NS: 18.621)
- 19 05 001 Asparuhovo – Аспарухово- (NS: 171)
- 19 05 002 Venets – Венец – (NS: 251)
- 19 05 003 Glumçe – Глумче – (NS: 94)
- 19 05 004 Devetak – Деветак – (NS: 171)
- 19 05 005 Devetintsi – Деветинци – (NS: 53)
- 19 05 006 Detelina – Детелина – (NS: 229)
- 19 05 007 Dobrinovo – Добриново – (NS: 135)
- 19 05 008 Dragantsi – Драганци – (NS: 140)
- 19 05 009 Dragovo – Драгово – (NS: 242)

19 05 010	Ekzarh Antimovo – Екзарх Антимово – (NS: 936)
19 05 011	Jelesnik – Железник – (NS: 92)
19 05 012	Jitosvyat – Житосвят – (NS: 149)
19 05 013	Zimen – Зимен – (NS: 139)
19 05 014	İskra – Искра – (NS: 399)
19 05 015	Klikaç – Кликач – (NS: 767)
19 05 016	Kozare – Козаре – (NS: 49)
19 05 017	Krumovo gradište – Крумово градище – (NS: 370)
19 05 018	Kruşovo – Крушово – (NS: 124)
19 05 019	Midrino – Мъдрино – (NS: 92)
19 05 020	Nevestino – Невестино – (NS: 380)
19 05 021	Ognen – Огнен – (NS: 208)
19 05 022	Raklitsa – Раклица – (NS: 94)
19 05 023	San-Stefano – Сан-Стефано – (NS: 116)
19 05 024	Sigmen – Сигмен – (NS: 191)
19 05 025	Smolnik – Смолник – (NS: 126)
19 05 026	Sokolovo – Соколово – (NS: 294)
19 05 027	Sırnevo – Сърнево – (NS: 213)
19 05 028	Hacıite – Хаджиите – (NS: 263)
19 05 029	Tserkovski – Церковски – (NS: 182)
19 05 030	Çerkovo – Черково – (NS: 186)

19 06 Aytos (= Burgaz ilçesi), (www.nsi.bg)

Nüfus: 28.687 kişi (Tarih: 01.02.2011)

19 06 000	Aytos (kasaba) - Айтос - (NS: 20.016)
19 06 001	Dryankovets - Дрянковец – (NS: 158)
19 06 002	Zetyovo –Зетъово – (NS: 219)
19 06 003	Karageorgievo – Карагеоргиево – (NS: 1347)
19 06 004	Karanovo – Караново – (NS: 409)
19 06 005	Lyaskovo – Лясково – (NS: 131)
19 06 006	Malka Polyana – Малка Поляна – (NS: 425)
19 06 007	Miglen – Мъглен – (NS: 1249)
19 06 008	Peştersko – Пещерско – (NS: 723)
19 06 009	Pirne – Пирне – (NS: 622)
19 06 010	Polyanovo – Поляново – (NS: 393)
19 06 011	Raklinovo – Раклиново – (NS: 156)
19 06 012	Sıdievo – Сыдиево – (NS: 374)
19 06 013	Topolitsa – Тополица – (NS: 979)
19 06 014	Çerna mogila – Черна могила – (NS: 335)
19 06 015	Çernograd – Черноград – (NS: 540)
19 06 016	Çukarka – Чукарка – (NS: 611)

19 07 Burgas (= Burgas ili ilçesi), (www.nsi.bg)

Nüfus: 212.902 kişi (Tarih: 01.02.2011)

19 07 000	Burgas (kasaba) - Бургас- (NS: 200.271)
19 07 001	Bılgarovo (kasaba) – Българово – (NS: 1695)

- 19 07 002 Bratovo – Братово – (NS: 146)
- 19 07 003 Bryastovets – Брястовец – (NS: 290)
- 19 07 004 Dimçevo – Димчево – (NS: 174)
- 19 07 005 Draganovo – Драганово – (NS: 433)
- 19 07 006 İzvor – Извор – (NS: 541)
- 19 07 007 İzvorište – Извирище – (NS: 389)
- 19 07 008 Marinka – Маринка – (NS: 1.177)
- 19 07 009 Miroljubovo – Мирлюбово – (NS: 107)
- 19 07 010 Ravnets – Равнец – (NS: 1.323)
- 19 07 011 Rudnik – Рудник – (NS: 3.507)
- 19 07 012 Tvirditsa – Твърдица – (NS: 488)
- 19 07 013 Çerno more – Черно море – (NS: 2.361)

19 08 Kameno (= Burgaz ilçesi), (www.nsi.bg)

Nüfus: 10. 393 kişi (Tarih: 01.02.2011)

- 19 08 000 Kameno (kasaba) - Камено- (NS: 4.336)
- 19 08 001 Vinarsko – Винарско – (NS: 480)
- 19 08 002 Vratitsa – Вратица – (NS: 95)
- 19 08 003 Jelyazovo – Желязово – (NS: 190)
- 19 08 004 Konstantinovo – Константиново – (NS: 330)
- 19 08 005 Krístina – Кръстина – (NS: 400)
- 19 08 006 Livada – Ливада – (NS: 281)
- 19 08 007 Polski izvor – Полски извор – (NS: 436)

- 19 08 008 Rusokastro – Русокастро – (NS: 1.183)
- 19 08 009 Svoboda – Свобода – (NS: 414)
- 19 08 010 Troyanovo – Трояново – (NS: 1.150)
- 19 08 011 Tristikovo – Тръстиково – (NS: 389)
- 19 08 012 Çerni vrh – Черни връх – (NS: 709)

19 09 Sredets (= Burgaz ilçesi), (www.nsi.bg)

Nüfusu: 14.934 kişi (Tarih: 01.02.2011)

- 19 09 000 Sredets (kasaba) – Средец- (NS: 9.065)
- 19 09 001 Belevren – Белеврен – (NS: 17)
- 19 09 002 Belila – Белила – (NS: 32)
- 19 09 003 Bistrets – Бистрец – (NS: 146)
- 19 09 004 Bogdanovo – Богданово – (NS: 60)
- 19 09 005 Varovnik – Варовник – (NS: 10)
- 19 09 006 Vılçanovo – Вълчаново – (NS: 103)
- 19 09 007 Golyamo Bukovo – Голямо Буково – (NS: 68)
- 19 09 008 Gorno Yabılko – Горно Ябълково – (NS:32)
- 19 09 009 Granitets – Гранитец – (NS: 18)
- 19 09 010 Graniçar – Граничар – (NS: 8)
- 19 09 011 Debelt – Дебелт – (NS: 1.858)
- 19 09 012 Dolno Yabılko – Долно Ябълково – (NS: 18)
- 19 09 013 Draka – Драка – (NS: 77)
- 19 09 014 Draçevo – Драчево – (NS: 443)

19 09 015	Dyulevo – Дюлево – (NS: 437)
19 09 016	Zagortsi – Загорци – (NS: 272)
19 09 017	Zornitsa – Зорница – (NS: 362)
19 09 018	Kirovo – Кирowo – (NS: 21)
19 09 019	Kubadin – Кубадин – (NS: 70)
19 09 020	Malina – Малина – (NS: 93)
19 09 021	Momina tsirkva – Момина църква – (NS: 337)
19 09 022	Orlintsi – Орлинци – (NS: 315)
19 09 023	Prohod – Проход – (NS: 111)
19 09 024	Pinçevo – Пънчево – (NS: 33)
19 09 025	Radoynovo – Радойново – (NS: 63)
19 09 026	Rosenovo – Росеново – (NS: 30)
19 09 027	Svetlina – Светлина – (NS: 264)
19 09 028	Sinyo kamene – Синьо камене – (NS: 25)
19 09 029	Slivovo – Слиwовo – (NS: 87)
19 09 030	Suhodol – Суходол – (NS: 112)
19 09 031	Trakiytsi – Тракийци – (NS: 8)
19 09 032	Fakiya – Факия – (NS: 339)

20 19 Sozopol (= Burgaz ilçesi), (www.nsi.bg)

Nüfus: 12.610 kişi (Tarih 01.02.2011)

19 10 000	Sozopol (kasaba) – Созопол- (NS: 4.317)
19 10 001	Çernomorets (kasaba) – Черноморец – (NS: 2.059)

- 19 10 002 Atiya – Атия – (NS: 856)
- 19 10 003 Vırşilo – Выршило – (NS: 112)
- 19 10 004 Gabır – Габър – (NS: 275)
- 19 10 005 Zidarovo – Зидарово – (NS:1.122)
- 19 10 006 İnce Voyvoda – Индже войвода – (NS: 185)
- 19 10 007 Kruşevets – Крушевец – (NS: 840)
- 19 10 008 Prasad – Присад – (NS: 114)
- 19 10 009 Ravadinovo – Равадиново – (NS: 644)
- 19 10 010 Ravna gora – Равна гора – (NS: 662)
- 19 10 011 Rosen – Росен – (NS: 1.424)

19 11 Primorsko (= Burgaz ilçesi), (www.nsi.bg)

Nüfus: 6.064 kişi (Tarih 01.02.2011)

- 19 11 000 Primorsko (kasaba) – Приморско- (NS: 2.965)
- 19 11 001 Kiten (kasaba) – Китен – (NS: 958)
- 19 11 002 Veseliye – Веселие – (NS: 550)
- 19 11 003 Novo paniçarevo – Ново Паничарево – (NS: 765)
- 19 11 004 Pismenovo – Писменово – (NS: 142)
- 19 11 005 Yasna polyana – Ясна поляна – (NS: 684)

19 12 Malko Tırnovο (= Burgaz ilçesi), (www.nsi.bg)

Nüfus: 3.793 kişi (Tarih: 01.02.2011)

- 19 12 000 Malko Tırnovο (kasaba – Малко Търново- (NS: 2.447)
- 19 12 001 Bliznak – Близнак – (NS: 41)

- 19 12 002 Brışlyan – Бръшлян – (NS: 44)
- 19 12 003 Byala voda – Бяла вода – (NS: 38)
- 19 12 004 Vizitsa – Визица – (NS: 66)
- 19 12 005 Gramatikovo – Граматиково – (NS: 382)
- 19 12 006 Evrenozovo – Евренозово – (NS: 46)
- 19 12 007 Zabernovo – Заберново – (NS: 103)
- 19 12 008 Zvezdets – Звездец – (NS: 486)
- 19 12 009 Kalovo – Калово – (NS: 33)
- 19 12 010 Mladejko – Младежко – (NS: 30)
- 19 12 011 Slivarovo – Сливарово – (NS: 11)
- 19 12 012 Stoilovo – Стоилово – (NS: 66)

19 13 Tsarevo (= Burgaz ilçesi), (www.nsi.bg)

Nüfus: 9.291 kişi (Tarih 01.02.2011)

- 19 13 000 Tsarevo (kasaba) – Царево- (NS: 6.071)
- 19 13 001 Ahtopol (kasaba) – Ахтопол – (NS: 1.288)
- 19 13 002 Brodilovo – Бродилово – (NS: 264)
- 19 13 003 Bılgari – Българи – (NS: 68)
- 19 13 004 Varvara – Варвара – (NS: 260)
- 19 13 005 Velika – Велика – (NS: 72)
- 19 13 006 İzgrev – Изгрев – (NS: 24)
- 19 13 007 Kondolovo – Кондолово – (NS: 14)
- 19 13 008 Kosti – Кости – (NS: 249)

- 19 13 009 Lozenets – Лозенц – (NS: 560)
- 19 13 010 Rezovo – Резово – (NS: 46)
- 19 13 011 Sinemorets – Синеморец – (NS: 342)
- 19 13 012 Fazanovo – Фазаново – (NS: 33)

0.3.3. Malzemenin Yazıya Geçirilmesi

Dünya çapında fonetikçilerin meydana getirdiği en büyük organizasyonlarından biri olan IPA, bütün dillerin fonetiklerini temsil etmek için işaretleme standartları geliştirip bunları tüm dünyadaki akademik camianın kullanımına sunmuştur. İlk kez 1886 yılında Paris'te basılan *International Phonetic Alphabet*, IPA (Uluslar Arası Fonetik Alfabe) 2013 yılında ilk basılışının ve prensiplerinin formüle edildiğinin 125. yılını doldurdu. IPA'nın en son versiyonu olan 2005 yılında(<https://www.internationalphoneticassociation.org>). Konuşmanın bütün seslerini yansıtan ve ses tasvirinin kısaltılmış bir şeklinden oluşan bu çevriyazı sistemi, çeşitli dillerdeki fonolojik karşıtlıklarla birlikte seslerin çıkarılışındaki fonetik detayların gösterilmesine imkân sağlamaktadır. Tez çalışmamızda ses kayıtlarının yazıya geçirilmesi aşamasında IPA'nın 2005 yılında yayımlanan son şekli kullanıldı.

0.3.3.1. Fonetik İşaretler

Burgaz bölgesi Türk ağızlarındaki konuşmaların tasvirinde kullanılan tüm ünlü ve ünsüz işaretler aşağıda gösterilmiştir:

0.3.3.1.1. Ünlüler:

- [ɑ] geniş, düz, arka dil (postdorsal), açık, kısa
- [ă] geniş, düz, arka dil (postdorsal), açık, çok kısa
- [a] geniş, düz, arka dil/ predorsal/, açık, kısa
- [ɑː] geniş, düz, arka dil (postdorsal), açık, yarı uzun
- [ɑː] geniş, düz, arka dil (postdorsal) açık, uzun

- [ɑ:] geniş, düz, arka dil (postdorsal) açık, çok uzun
- [a:] geniş, düz, arka dil/ predorsal/, açık, uzun
- [e] geniş, düz, ön dil, yarı kapalı, kısa
- [e:] geniş, düz, ön dil, yarı kapalı, yarı uzun
- [e:] geniş, düz, ön dil, yarı kapalı, uzun
- [ə] geniş, düz, merkez, yarı kapalı, kısa
- [ə:] geniş, düz, merkez, yarı kapalı, uzun
- [ɛ] geniş, düz, ön dil, yarı açık, kısa
- [ɛ:] geniş, düz, ön, yarı açık, uzun
- [æ:] geniş, düz, ön, daha açık, uzun
- [u] dar, düz, arka, kapalı, kısa
- [ũ] dar, düz, arka, kapalı, çok kısa
- [i] dar, düz, merkez, kapalı, kısa
- [u:] dar, düz, arka, kapalı, uzun
- [i:] dar, düz, merkez, kapalı, uzun
- [i] dar, düz, ön, kapalı, kısa
- [ĩ] dar, düz, ön, kapalı, çok kısa
- [ɪ] dar, düz, öne yakın, kapalıya yakın, kısa
- [i:] dar, düz, ön, kapalı, uzun
- [ɪ:] dar, düz, öne yakın, kapalıya yakın, uzun
- [ɔ] geniş, yuvarlak, arka, yarı açık, kısa
- [o] geniş, yuvarlak, arka, yarı kapalı kısa

- [ɔ:] geniş, yuvarlak, arka, yarı açık, yarı uzun
- [ɔ:] geniş, yuvarlak, arka, yarı açık, uzun
- [o:] geniş, yuvarlak, arka, yarı kapalı, uzun
- [ø] geniş, yuvarlak, ön, yarı kapalı, kısa
- [ø:] geniş, yuvarlak, ön, yarı kapalı, uzun
- [u] dar, yuvarlak, arka, açık, kısa
- [u] dar, yuvarlak, merkez, kapalı, kısa
- [u:] dar, yuvarlak, arka, kapalı, uzun
- [u:] dar, yuvarlak, merkez, kapalı, uzun
- [y] dar, yuvarlak, ön, kapalı, kısa
- [y:] dar, yuvarlak, ön, kapalı, yarı uzun
- [y:] dar, yuvarlak, ön, kapalı, uzun

0.3.3.1.2. Ünsüzler:

- [p] ötümsüz, patlayıcı, çift dudak
- [p] yarı ötümlü, patlayıcı, çift dudak sesi
- [b] ötümlü, patlayıcı, çift dudak
- [b] yarı ötümsüz, patlayıcı, çift dudak
- [d] ötümlü, patlayıcı, diş eti
- [f] ötümsüz, sızıcı, diş-dudak
- [f] yarı ötümlü, sızıcı, diş-dudak
- [ʃ] ötümlü, patlayıcı, ön damak
- [g] ötümlü, patlayıcı, art damak

- [c] ötümsüz, patlayıcı, ön damak
- [ç] yarı ötümlü, patlayıcı, ön damak
- [k] ötümsüz, patlayıcı, art damak
- [k̟] yarı ötümlü, patlayıcı, art damak
- [h] ötümsüz, sızıcı, gırtlak
- [ʒ] ötümlü, sızıcı, diş eti-damak
- [dʒ] ötümlü, yarı kapantılı, diş eti-damak
- [dʒ̟] yarı ötümsüz, yarı kapantılı, diş eti-damak sesi
- [l] ötümlü, yanal akıcı, diş eti
- [l̟] ötümlü, yanal akıcı, diş eti-damak
- [m] ötümlü, genizsil, çift dudak
- [n] ötümlü, genizsil, diş eti
- [r] ötümlü, vürmalı, diş eti-damak
- [r̟] ötümlü, hafif vürmalı, diş eti-damak
- [ɾ] ötümlü, titreşim, (tek vuruşlu), diş eti, daha kısa
- [ɾ̟] ötümlü, titreşim, geri çevrik (kıvrık), diş eti sesi
- [s] ötümsüz, sızıcı, diş eti
- [ʃ] yarı ötümlü, sızıcı, diş eti sesi
- [ʃ̟] ötümsüz, sızıcı, diş eti-damak
- [ʃ̟̟] yarı ötümlü, sızıcı, diş eti-damak sesi
- [t] ötümsüz, patlayıcı, diş eti
- [t̟] yarı ötümlü, patlayıcı, diş eti sesi

[tʃ]	ötümsüz, yarı kapantılı, diş eti-damak
[ts]	ötümsüz, yarı kapantılı, diş eti
[v]	ötümlü, sızıcı, diş-dudak sesi
[ʋ]	yarı ötümsüz, sızıcı, diş-dudak sesi
[ʋ]	ötümlü, yarı ünlü, diş-dudak sesi
[j]	ötümlü, yarı ünlü, ön damak
[z]	ötümlü, sızıcı, diş eti
[ʒ]	yarı ötümsüz, sızıcı, diş eti sesi

0.3.3.2. Ayırıcı İşaretler

V'	asli vurgu
V:	uzunluk
V·	yarı uzunluk
ǂ	çok kısa
Ç	ötümsüz
Ç	ötümlü

0.3.3.3. Diğer İşaretler

V	ünlü
C	ünsüz
/x/	fonem parantezi
[x]	telafluz parantezi
x > y	y, x'ten çıkar
x > y	x, y'den öncedir

$x < y$ y, x'ten öncedir

$x.x$ kesintinin bulunuşu

$x \text{ } x$ kesintinin bulunmayışı

$\{x\}$ morfemik temsil

$x \sim y$ x ve y ihtiyari olarak bulunur

1. BÖLÜM GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE BULGARİSTAN'DA TÜRK VARLIĞI

1.1. Bulgaristan'ın Fizikî Coğrafyası

Güneydoğu Avrupa, Balkan yarımadasının doğusunda yer alan Bulgaristan'ın ülke sınırlarının toplam uzunluğu 2.245 km.'dir. Kuzeyinde Romanya ile 609 km, doğusunda Karadeniz 378 km, güneyinde Türkiye 259 km ile Yunanistan 493 km, batısında Sırbistan 341 km ve Makedonya ile 165 km sınırdadır (www.nsi.bg - *Republika Bılgariya Statistiçeski Spravoçnik* 2015:12, Erişim Tarihi: 15.02.2016). Ülkenin kuzeyini Balkan dağlarından Tuna nehrine doğru hafif eğimlerle alçalan bir plato işgal eder. Tuna nehri üzerinde dik yamaçlarla son bulan bu platonun yüzeyi yer yer Tuna'ya inen vadilerle yarılmıştır. Balkan dağlarının güneyinde de çukur alanlar dikkati çeker. Bu çukur alanlar, Meriç ve onun önemli kolu olan Tunca etrafında yayılmış topraklardır. Bu toprakların batı ve güneybatısında Bulgaristan'ın en güneydeki dağlık kütlesi olan Rodoplar yükselir. Balkan dağlarının aksine geçitleri az ve yüksek olan bu dağlar herhangi bir vadi tarafından baştan başa kesilmezler. Rodoplar'ın en yüksek kesimleri, batıda Pirin dağı üzerinde Yeltepe (2915 m.) ile kuzeybatıdaki Rila dağı üzerinde Musalla tepesidir (2925 m.).

Ülkedeki önemli akarsuları şunlardır: Tuna- 470 km Romanya sınırında, İskır, Vit, Osim, Yantra, Kamçya, Maritsa, Mesta ve Struma akarsularıdır. Akarsularının en uzun olanı – İskır 352.3 km, suyu en bol olan akarsu ise Maritsa'dır (Kaynak: www.nsi.bg Republika Bılgariya Statistiçeski Spravoçnik 2015: 14, Erişim Tarihi: 15.02.2016).

Bulgaristan topraklarının beşte üçü sularını Karadeniz'e, geri kalan beşte ikisi Ege denizine gönderir. Karadeniz'e su taşıyan nehirlerin başlıcaları Tuna'nın kollarıdır. Bunların en önemlileri batıdan doğuya doğru Lom, Ogosta, İsker, Vit, Osm ve Yantra sularıdır. Bazı akarsular da doğrudan doğruya Karadeniz'e ulaşır ki bunlar arasında en önemlisi Kamçı suyudur. Meriç ve kolları ile Mesta-Karasu ise Ege denizine su taşırlar. Bulgaristan'da Silistre'ye yakın Srebarno, Karadeniz kıyısına yakın Şabla, Varna'ya yakın Varna, Pomorie, Burgaz gibi doğal göller

bulunmakla birlikte bu göllerin sınırlılığı karşısında suni göller de meydana getirilmiştir .

Bulgaristan’da iklim bakımından birbirinden farklı kesimler görülür. En kuzeyde kara ikliminin hüküm sürdüğü, kış ve yaz sıcaklıkları arasındaki farkın büyük olduğu ve Ocak ayı ortalamalarının sıfır derecenin altında seyrettiği bir bölge bulunur. Karadeniz kıyıları yakınında daha yumuşak, kışları ılık, yazları ise çok sıcak olmayan orta derecede yağışlı bir iklim göze çarpar. Ülkenin güneyine doğru yazların kurak ve sıcak geçtiği, kış mevsiminde bol yağış alan Akdeniz iklimi etkileri belirir. Nihayet Bulgaristan’da bir dördüncü iklim tipi olarak dağ ikliminden söz edilebilir. Yükseltisi 1000 metrenin üzerinde bulunan yerlerde hüküm süren bu iklimde yazlar serin, kışlar soğuk, sert rüzgârlı ve bol yağışlı geçer. Bu iklim tiplerine bağlı olarak doğal bitki örtüsü ülkenin kuzeyinde step, Karadeniz kıyılarına doğru ve yükseklerde orman şeklindedir (Kuyucuklu, 1992: 391). Ormanlık alanlar ülke yüzeyinin %34’ünü kaplamaktadır (Kaynak: www.nsi.bg (Republika Bilgariya Statistiçeski Spravoçnik 2015:11, Erişim Tarihi: 15.02.2016).

1.2. Bulgaristan’ın Siyasî Coğrafyasının Etno-Demografik ve Tarihî Süreçleri

1.2.1. İlk ve Orta Çağlarda Bulgaristan

Avrupa’da örgütlü toplumsal yaşamın görüldüğü ilk yerlerden biri olan bugünkü Bulgaristan coğrafyasında yerleşim, Orta Yontma Taş Devrine (M.Ö. 100.000 – M.Ö. 40.00) kadar uzanmaktadır. Morava ve Vardar Vadilerinin doğusundaki topraklar M. Ö. III. Bin yılın sonunda Trakların kültürel etki alanı içinde bulunduğu (Crampton, 2007: 1) düşünülmektedir. Güneye ve doğudan batıya uzanan ilk çağ ticaret yollarının dört yol ağzı olan Bulgaristan topraklarının üzerinde, uzun ve canlı bir tarihin akışı içinde birçok olay meydana gelmiştir. Verimli ovalarından ve sık ormanlarla kaplı topraklarından dolayı birçok halkın buralara yerleştiği görülmüştür (Todorov, 1979: 9). Balkanlar’da etkili bir Roma idaresi hüküm sürmüştür. Roma hukukunun idaresi altında Moesia Eyaleti (Tuna ile Balkan Dağları arasında kalan bölge) ve Balkan Dağlarından Ege kıyılarına kadarki Trakya

bölgesi zenginleşmiş ve yeni yapılan yollar, Balkanlar'ı hem kuzey- güney hem de doğu – batı doğrultusunda birbirine bağlamıştır (Crampton, 2007: 3).

Hristiyanlığı da Balkanlar'a getiren Roma idaresi, IV. yy'dan itibaren zayıflamaya başlar ve 395'te Roma İmparatorluğu ikiye bölünür; Moesia ile Trakya, Konstantinopolis merkezli Bizans İmparatorluğu'nun bir parçası haline gelmiştir (Crampton, 2007: 3). Bulgarların Bizans'la teması 482 yılında İmparator Zenon'a yardım etmeleri ile başlamıştır. Zenon Bulgarların desteği ile tahta geçebilmiştir. "Bulgar" adı bu tarihten sonra tarih sahnesinde yaygınlaşmıştır (Kozlubluk Doğru, 2011: 7).

Bulgar, etnik adı ilk kez Bizans kaynaklarında V. yüzyıl sonlarına doğru geçmektedir. Bu kaynaklar 482 yılında Atilla'nın oğlu İrnek'in kurmuş olduğu konfederasyonun en önemli boyunun Bulgarlar olduğunu kaydetmiştir (Tekin, 1987: 62).

Dîvânu Lugâti't- Türk'te Bulgar etnonimi bir Türk boyu adı olarak geçen Bulgar (Ercilasun – Akkoyunlu, 2015: 601) adının kökeni ile ilgili teorilerin içinde en çok taraftar bulan Macar Türkoloğu Németh'in teorisidir. Németh'e göre Bulgar kavim adı Türkçe *bulga-* 'karıştırmak' fiilinden {-r} geniş zaman eki ile "karışık" anlığında türetilmiş bir sıfattır. Tekin, Gy. Németh'in bu etimolojisi kabul görmesinin yanı sıra göz ardı edilen bir zayıf tarafı olduğunu belirterek Bulgar kavim adının kökenine şöyle bir açıklama getirir: Türkçe *bulga-* (Türkiye Türkçesi *bula-* geçişsiz değil geçişli bir fiil olup bundan geniş zaman eki ile yapılmış sıfat 'karışık' anlamına değil 'karıştıran' anlamına gelir. Türkçe *bulga-* fiili 'karışıklık çıkarmak, isyan çıkarmak, kurulu düzeni bozmak' anlamlarında Orhon yazıtlarında geçer (Küli Çor yazıtı, Batı 11). Bu fiilden türetilmiş *bulgak* 'karışık', düzensizlik, karışıklık' anlamındadır. Bu veriler doğrultusunda da T. Tekin *bulgar* kavim adının orijinal anlamı 'karışıklık çıkaran, ortalığı karıştıran, isyankâr' gibi anlamlara gelebileceğini ileri sürer (Tekin, 1987: 62- 63).

Türkler, özellikle Hunlardan beri Karadeniz kuzeyindeki memleketleri ve Balkanlar'ı kendilerine bir yerleşme ve devlet kurma sahası yapmışlardır. Hunlardan

sonra, Türklüğün batı kolunu teşkil eden Ogurlar, kalan Hunlarla karışarak Bulgar adı altında bu sahada hâkimiyet kurmuşlardır (İnalcık, 1943: V).

Balkanlar'a yerleşen Bulgar Türklerinin kökeni son yıllarda Macar bilim adamları tarafından da araştırılmıştır. Buna göre, Bulgarlar hakkında bilinenler Mete (M. Ö. 210- 174) devrinde Hun Devleti'ne tabi olan Ting-ling'lere kadar gidebilmektedir (Kozlubel Doğru, 2011: 7).

Avrupa Hunları hükümdarı Atilla'nın 453 yılında ölümünden sonra yerine geçen en küçük oğlu İrnek, babasının boyları üzerindeki egemenliğini, kısa bir süre için de olsa sürdürebilmesine rağmen babasının kurduğu siyasî ve askerî örgütü devam ettirememiştir. Atilla'nın Hun konfederasyonu, bu nedenle, onun ölümünden kısa bir süre sonra çözülmüş ve dağılmıştır (Tekin, 1987: 1).

Atilla'nın ölümünden sonra Hun İmparatorluğu'nun M.S. 454'te yıkılışı, Doğu Avrupa'da kuvvet boşluğu yaratmış ve bu boşluğu ise Atilla'nın oğlu İrnek'in oğlu olan Kubrat Han'ın kurduğu Büyük Bulgaristan Devleti doldurmaya çalışmıştır. (Feher, 1999:1; Rásonyi, 1984:VII; Tekin, 1987:3). VII. yüzyılın ikinci yarısında Tuna deltasının kuzeyine doğru Bulgar Türklerine ait bir boy Dinyeper nehri ile Azak denizinin arasında kalan bölgeye yerleşmiştir. VI. yüzyılın sonuna doğru büyük bir etnik birlik oluşturan bu Bulgar Türklerinin ülkesi Bizanslı tarih yazarlarının dilinde "Büyük Bulgaristan" olarak geçmektedir (Todorov, 1979: 12). Kubrat, 635 yılında beş yıllık bir mücadele sonucunda Avar hâkimiyetine son vermeyi ve Han unvanını alarak Büyük Bulgaristan adı altında bir kavimler birliği kurmayı başarmıştır. Bu devletin sınırları doğuda Kuban nehri, batıda Dnyeper, kuzeyde Donets, güneyde de Karadeniz ile Azak Denizi oluşturmuştur (Todorov, 1979: 12; Golden, 2003: 352; Kayapınar, 2013: 109).

P. Golden, bağımsız bir Bulgar devletinin, batı kaynaklarının *Magna Bulgaria* (Büyük Bulgariya) ya da *Palaia Bulgaria* 'sı, Kuban Irmağı ile Azak Denizi arasında oluşmasını Tye-le ayaklanmasıyla ilişkilendirmektedir (Golden, 2003: 352).

Kubrat Han'ın Bulgar Hükümdarları Listesinde, mensubu olduğu boy **Dulo** olarak belirtilmiştir ki, bu Batı Türk Birliği içinde önemli bir topluluk, önder klandır. Bu durumda Kubrat birbirine bağlı bir boylar birliğini yönetmek üzere gönderilen

Batı Türklerinin önder soylarından birinin üyesi olmaktadır ki bu usul Türkler arasında olağandır ve istikrarsız ortamdan yararlanarak kendi başına buyruk olmayı seçmiştir ve yeni bir Bulgar devleti kurmuştur. Altmış yıl boyunca bağımsız kalan bu Büyük Bulgaristan, bütün göçebe devletlerinde gözlemlenen merkezkaç eğilimlerin ve dış düşmanların baskısına maruz kalmıştır. Bu gelişmelerin anısı, 9. yüzyılda Nikephoros Patriarkhoros'un aktardığı, Kubrat'ın "beş oğlu" ve onların torunlarını anlatan destanda korunmuştur. Bu destana göre, Kubrat'ın oğulları, babalarının "oturdıkları yerleri birbirinden ayırmama" öğüdüne uymamışlar, Bulgar birliği de bu yüzden dağılıvermiştir (Golden, 2003: 352-353). Birçok kaynakta yurt kuran Bulgar hükümdar ailesinin, kökeninin, Ağaçerilerin en yaşlısı olan Atilla'dan geldiği belirtilmiştir. Atilla'nın Ağaçeriler'in ve komşu kavimlerinin kralı olan en küçük oğlu İrnek, Kubrat'ın atasıdır ve Onogur-Bulgarlarının yönetimi altında Büyük Bulgaristan'ı kurmuştur. Kubrat'ın beş oğlu arasından üçüncü oğlu Asparuh, bugünkü Bulgaristan'ın tam 1300 yıl önceki kurucusu olarak kabul edilmiştir (Rásonyi, 1984: 8; Feher, 1999: 23).

Bulgar boylarının bazıları, geleneksel arazilerinin içinde ya da onun yakınında kalmışlardır. Sözgelimi, *Batbayan* (veya *Bayan*) ile Kotragos'un ordaları için bu geçerli olmuştur. Bunlar, daha geç dönemlere ait kaynaklarda "Kara" ya da "İç" Bulgarlar olarak anılmışlardır. Buna karşılık, kalabalık başka bir Bulgar unsuru da, yerinden edilerek Güney Rusya bozkırlarını terk etmeye zorlanmıştır. Bir kısmı İdil boyunca kuzeye doğru yol alarak İdil- Kama bölgesine ulaşmış ve burada kendilerini Fin -Ugor halkına kabul ettirerek İdil ya da "Gümüş" Bulgar devletini kurmuşlardır. X. yüzyılda, İslâmiyet 'i benimsemiş olan bu önemli devlet, Moğol akınlarına kadar varlığını sürdürmüş ve bu süre zarfında Orta İdil halklarının etnogenetik tarihinde anlamlı bir rol oynamıştır (Golden, 2003: 351-353).

Kubrat Han'ın oğullarından Asparuh'un önderliğinde bir başka Bulgar topluluğu, 697 dolaylarında, Balkanlar'ın kuzeydoğusunda (Golden, 2003: 353), Tuna deltasına kadar uzanıp batıya ilerleyerek (645) Güney Sırbistan'a gelirler ve Bizans ile mücadele etmeye devam etmişlerdir (İnalçık, 1943: V; Todorov, 1979:12). Bizans'ın komşusu olan bu ilk Bulgar boyları, Bizans'a sürekli saldırılarda

bulununca, 680 yılında Bizans İmparatoru IV. Konstantin kendilerine karşı bir sefer düzenlemiş ve bu sefer başarısızlıkla sonuçlanmıştır (Todorov, 1979: 12).

1.2.2. Birinci Bulgar Krallığı ve Proto Bulgarlar

Tuna Bulgar Türklerinin kardeşleri kuzeyde, bugünkü Kazan bölgesinde tam anlamıyla yüksek kültürlü bir Türk Devleti kurarken, onlar güneyde, yoğun bir Slav kitlesi ortasında kalmışlardır (İnalcık, 1943: VI).

Batı Türk Birliği içinde önemli bir topluluk olan boy Dulo'ya mensup olan Kubrat Han'ın oğullarından Asparuh'un göçebe savaşçıları 679-680 yıllarında Tuna Nehri ile Balkan Dağları arasında bugünkü Kuzeydoğu Bulgaristan Şumnu yakınlarındaki Pliska merkezli ilk Bulgar devletini kurmuşlardır (Crampton, 2007:4; Vásáry, 2008:9). 681'de Asparuh ile Bizans İmparatorluğu arasında imzalanan anlaşmayla Bizans tarafından resmen tanınan Bulgar Türk Devletinin sınırları Besarabya, Dobruca, Kuzey Bulgaristan, doğuda Karadeniz, güneyde Balkan Dağlarının geçitlerine ve batıda İskır Nehri'ne kadar yayılmıştır (Feher, 1999:45).

Bizans ordusuna karşı elde edilen zafer Proto Bulgarlar ile Slavlar arasındaki birliğin oluşmasını hızlandırmıştır (Todorov, 1979: 14). Proto Bulgarları Slavlardan ayıran en mühim özellik, askerî ünlerinin yanı sıra sahip oldukları çok gelişmiş siyasi örgütlenme ve birlik kurma yetisidir (Crampton, 2007:4).

V. yüzyılda ilk defa ortaya çıkan Slavlar ise Balkanlar'ın doğusunda koloniler meydana getirerek Tuna nehrinin kuzeyinde Karpatlarla Kuzey Denizi arasına yerleşmişlerdir (Todorov, 1979: 11; Feher, 1999: 38; Crampton, 2007: 3). Böylece Balkan Yarımadası, özellikle V. yüzyıl sonlarından itibaren Slavlaşmaya başlamıştır (İnalcık, 1943: VI). VII. yüzyılda da diğer Slav boyları, Balkanlar'ın iç bölgelerine yeni saldırılar düzenlemek amacıyla, Türk kökenli Proto Bulgarlar ile birleşmişler (Crampton, 2007: 3-4) ve daha önce bu topraklarda yerleşmiş bulunan Trakyalılardan kalan halklarla kaynaşmışlardır. Böylece Balkan ülkelerinin verimli topraklarının yeni nüfusunu oluşturmuşlardır.

VIII. yüzyılda Slavların Bulgar aristokrasisi arasına kabul edilmeleri bu Türk devletinin Slavlaşmasına doğru büyük bir adım olmuştur. Omurtag Handan (814-

831) sonra bu akım gittikçe kuvvetlendi ve Hristiyanlığın kabul olunması (865) ile birlikte Proto Bulgarlar tamamıyla eriyip gitmiştir (İnalçık, 1943: VI).

Daha sonraki yüzyıllarda ise Bulgar Türklerinin kademeli Slavlaştığı ve 864'te Han Boris'in Hristiyanlığı kabulüyle Bizans kilisesinin bir parçası olduğu ve böylece yeni devlette Slavların etnik öğeleri arasında Türk varlığının Slav kültürü içinde eridiği görülmektedir (Todorov, 1979:12-14; Vásáry, 2008:9). Daha sonraki dönemlerde Slavlaşan Bulgar Türkleri Boris'in 864'te Hristiyanlığı kabulüyle Bizans kilisesinin bir parçası olmuşlardır. Doğu Hristiyanlığı'nın benimsenmesinden sonra ise ülke halkının çoğunluğuna ait olan Slav dili ve kültürü hakim unsur olmuştur (Golden, 2003: 354). Bulgaristan'da 870 tarihinde kurulan ulusal karakterli kilisenin resmî dili Slavcadır olmuştur. Kyrillos ve Methodios adlı rahip kardeşler alfabeyi geliştirerek İncil'i Makedonya Slavcasına tercüme etmişlerdir (Kozlubel Doğru, 2011: 8). Kyrillos ve Methodios temelleri atılan Slav-Bulgar dinî edebiyatı parlak bir şekilde gelişmiştir. Resmi dil Slavlaşp Türkçe unvanlar atılmıştır (İnalçık, 1943: VI).

Bulgar tarihinin en parlak dönemi olan Çar Simeon (893-927) dönemi uzun sürmemiştir. Macar ve Peçeneklerin hücumları ve iç kavgalar devleti zayıflatmış ve ülkede barış ve mal ortaklığı ilkelerine dayanan Bogomil mezhebinin yayılması karışıklıklara yol açmıştır (Kozlubel Doğru, 2011: 8). Tüm devlet ve dinî kurumları kötü gösteren bu mezhep, dolaylı yoldan bu kurumların iyileşmesini de engelleyerek bir reform hareketine veya baskısına yol açmadan ve Batı'daki Katolik kilisesinin sorgulanmasına da yol açmadan ortaya çıkmış ve böylece devletin meşruluğunu olumsuz etkilemiştir (Crampton, 2007: 16).

Kuzeyde Kiev Rusları, güneyde de Bizans ile yapılan savaşlar devam ederken Birinci Bulgar Krallığı X. yüzyılın sonlarında hızla çöküş sürecine girmiştir (Crampton, 2007: 16). Ülkeyi 972 yılında Bizans işgal etmiş. Ancak ayaklanmaların arkası kesilmediği için Bizans Bulgaristan'a ancak 1018 yılında hâkim olabilmıştır. (Kayapınar, 2013a: 111). Böylece 681 yılında Asparuh Han'ın yönetimi altında kurulan Birinci Bulgar Krallığı 1018 yılının sonundan itibaren Bizans egemenliği altına girmiştir (Todorov, 1979: 31; Kozlubel Doğru, 2011: 8).

Bulgar Türkleri yüksek bir kültüre sahiptiler. Diğer Türk boyları arasında dil, tarih ve arkeolojik belgeleriyle de dikkate değer bir yere sahip olmuşlardır. Bulgar Türkleri ziraatla uğraşıyorlardı ve şehirleri vardı. Tuna Bulgar Türklerinin mirası olan Pliska, Preslav, Madara gibi şehirler kültür seviyelerine tanıklık eden büyük, resmi binalardır (Feher, 1999: 3). Onlardan kalan muazzam âbideler, kendilerinin özel bir yazısı, takvimleri (on iki hayvanlı Türk takvimi) ve Bizans mimarisinden farklı özellikteki özel karakterde bir mimarileri olmuştur (Feher, 1999: 71; İnalcık, 1934: V).

1.2.2.1. Proto Bulgarların Dili

Avrupa kültür ve medeniyetinin gelişmesinde; /z/'li dili konuşan Hun Türklerinden çok, Türk boy ve oymaklarının (Onogur) konuşmasından meydana gelen ve /r/'li dili konuşan Proto Bulgarlar büyük rol oynamıştır (Feher, 1999: IX).

Altayistik ve karşılaştırmalı Türk dili araştırmalarına göre, Çuvaş Türkçesi dışında, bugünkü Türk lehçeleri, bir/z/ ve /ş/ dili olan Proto-Türkçeye gitmektedir. Tekin'e göre, bir Türk dili olan, fakat /z/ yerine /r/, /ş/ yerine /l/ bulunduran Çuvaş Türkçesi ise Proto-Türkçeye değil, Proto- Bulgarcaya gitmektedir (Tekin, 1987; 11). Tekin, bir/r/ ve /l/ dili olan ve Proto-Bulgarcanın bugünkü tek temsilcisi olan Çuvaş Türkçesinin 18. yüzyıldaki belgeleri göz önüne alındığında, V.- X. yüzyıllara ait Tuna Bulgarlarının dil yadigârlarının ve Çuvaş Türkçesinin Volga Bulgarcası ile akraba bir /r/ ve /l/ dili olduğunu (Tekin, 1987; 11) belirtmektedir.

Kuban ve Volga Bulgarcasına olan yakınlığını aydınlatacak nitelikteki Tuna Bulgarcasından gelen sınırlı dil malzemesi şöyle tasnif edilmiştir (Tekin, 1987: 11-12):

1. Bulgar Hanları listesindeki Proto- Bulgarca kelime ve ibareler,
2. Tudor Doksov'un hâşiyesindeki Proto-Bulgarca ibare,
3. Nagy Szent – Miklos hazinesindeki Proto-Bulgar yazıtları,
4. Proto-Bulgar kitabelerindeki Türkçe kelime ve ibareler,

5. Bizans kaynaklarında Bulgar Türkçesi etnik adlar,

6. Eski kilise Slavcasında Proto-Bulgarca ödünç kelimeler.

Bugünkü tek temsilcisi Çuvaş Türkçesi olan ve bir /r/ ve /l/ dili konuşan Bulgar Türkleri genel tarih bakımından çok önemli bir rol oynadıkları gibi, diğer Türk boyları arasında dil, tarih ve arkeolojik belgeleriyle de önemli bir yere sahiptirler (Feher, 1999:1; Tekin, 1987: 11). Bulgar Türklerinin dil kalıntılarının Arap, Yunan, Latin ve birçok Slav dillerinin yazılı kaynaklarında bulunması, bu Türk boyunun çeşitli çağlarda ve alanlarda büyük rol oynadığına ve etkilerini yalnız komşuları üzerinde değil, kültür seviyesi yüksek diğer kavimler üzerinde de yadıklarının bir kanıtı olarak görülmektedir (Feher, 1999: 1).

1.2.3. İkinci Bulgar Krallığı

1018 yılında I. Bulgar Devletine son veren Bizans hâkimiyeti Bulgaristan topraklarında 169 yıl sürmüş ve 1185'teki Asen ve Petır kardeşlerinin isyanıyla son bulmuştur. (Kayapınar, 2013: 231). 1185'te Tırnovo yakınlarında toprak sahibi olan iki kardeş Petır ve Asen, Bizans'ın uyguladığı ağır vergi yükünün hafifletilmesini ve kendilerine çeşitli imtiyazların verilmesini talep etmişlerdir. İstekleri yerine getirilmeyen kardeşler silahlanmışlar ve çok geçmeden Tırnovo'da Çar ilan edilmişlerdir (Crampton, 2007: 19). II. Bulgar Krallığının kurulduğu bölge, I. Bulgar Devletinde olduğu gibi yine Tuna nehri ile Balkan Dağları arasındaki bölge olmuştur (Kayapınar, 2013: 231). Varlığını iki yüzyıl sürdürmüş olan Tırnovo merkezli İkinci Bulgar Devleti'nin sınırları dış baskılar ve iç çekişmelerin de etkisiyle sürekli değişim göstermiştir (Crampton, 2007: 19).

Eski topraklarından Moesiya'nın kaybını kabullenemeyen Bizans İmparatorluğu birçok girişimden sonra İmparator II. Basileios Bulgaroktonos ("Bulgar katili") 1018 yılında o dönemdeki Bulgaristan topraklarını Doğu Roma İmparatorluğu'na katmıştır. Siyasi ve idari ve dinî bağımsızlığını yitiren Bulgaristan Güney Slav halkının da Helenleştirilme sürecini başlatmıştır. Ayrıca, Bizans'ın kuzeyinde rakibin olmaması bölgede bir iktidar boşluğu doğurmuş ve Bizans da birçok kavmin güçlü

saldırılarına maruz kalmıştır. XI. yüzyılda, Tuna'nın sağ kıyısındaki rakipler Peçenekler ve Oğuzlardı. Aynı yüzyılın ikinci yarısında da yeni bir göçebe birliği, Kumanlar, Bizans'ın çıkar alanına girdi. Bizanslılar tarih kadar eski yöntemlere başvurarak, Balkanlar'da Peçenek egemenliğine son vermek için Kumanları kullanmışlardır (Vásáry, 2008:10).

Kumanlar, 1091'den sonra Balkanlar'da üstünlüğü ele geçirerek, 1185- 1186 yıllarında Bulgar İmparatorluğu'nun yeniden kurulmasında ve kaderinde çok etkin oldular (Vásáry, 2008:10). Balkanlar'ın güneyine ilerleyen bu Türk kavmi Bizans kilisesinin tesiri altına girerek Ortodoks Hristiyanlığı'nı kabul etmiştir (Karpát, 1994:483).

Kumanların 1185'te İkinci Bulgar İmparatorluğu'nun kuruluşunda ve izleyen yıllardaki katkıları Balkanlar'ın siyasî ve etnik haritasında büyük değişikliklere neden olmuştur (Vásáry, 2008: 76).

1186'da Kumanlar tarafından kurulan ikinci Bulgar devleti varlığını, Dobruca'nın 1241'de Moğol akınlarına kadar sürdürmüştür (Karpát, 1994:483).

Doğu Avrupa'da, 1236'daki büyük Tatar hareketinin başlaması durumu kökten değiştirdi. Volga Bulgaristan'ı 1236'da yıkıldı ve Tatarlar güney step bölgesindeki Kuman prensliklerini ezmeye girişti. Bunun sonucunda, Kumanların kitleler halinde batıya göçleri başladı. Bu Kuman göçünün ilk dalgası Bulgaristan'da 1237 yılında Trakya'yı yağmalayarak tüm bölgeyi bir "İskit çölüne" dönüştürerek oldu. Mart 1241'de Bulgar topraklarında Macaristan yönünden ikinci bir Kuman dalgası görüldü. Bulgar topraklarına ilk girdikleri yer de Braniçevo ve Vidin'dir. Bulgar aristokrat aileleri, yani Vidinli Şişmanlar¹ ile Braniçevolu Dormanlar Kuman kökenli olup, bölgeye 1241'deki yoğun göçten sonra yerleşmişlerdir (Vásáry, 2008: 75-77). Tatarların 1241 yılında Avrupa'ya akın etmelerinden sonra batıya kaçmak zorunda kaldılar ve gruplar halinde Balkanlar'a yerleştiler. Tatarlar, İkinci Bulgar İmparatorluğu'nu yenip, yeni Tatar devletini Altın Orda Hanlığı'na haraç vermek

¹ Türk kavimlerinde yaygın olan **Şişman** adına Macaristan'da Romenlerin Kuman kökenli olan knezler arasında da XV. yüzyılda rastlandığını belirten Macar bilgini Rásonyi, Şişman adınının Kuman özel adlarından biri olduğunu ve bu adın Memlükler ve Çuvaşlar da kullanıldığını belirtir (Rásonyi, 1966-1969: 127; Rásonyi, 1984: 114).

zorunda bıraktılar. Bulgaristan 13. yüzyılın sonlarından 14. yüzyılın ilk birkaç on yılına kadar Altın Orda Hanlığı'nın egemenliğinde kaldı. (Vásáry, 2008:10-11). Tatarların, Balkanlar'daki büyük etkisi Nogay'ın 1300 ve oğlu Çeke'nin 1301 ölümleriyle sona erdi.

Macar tarihçisi I. Vásáry'ye göre, Kumanlar ve Tatarların kurdukları imparatorlukların 12.yy'dan 14.yy'la kadar Balkanlar'ın tarihi üzerinde bıraktıkları en kalıcı izler: 1) **Siyasî tarih**; 2) **Askerî tarih**; 3) **Etnik tarih** olmak üzere üç belirgin alanı etkilemiştir (Vásáry, 2008:175-176):

1) **Siyasî tarih**: Kumanların Balkanlar'ın siyasî tarihi üzerindeki etkisi 1185 yılından 1330'lara kadar çok önemli olmuştur. Kumanlar, birbirini izleyen üç Bulgar hanedanının (Asen, Tertet ve Şişman) ve Eflak hanedanının (Basarab) kurucularıydı. Böylelikle, İvaylo (1277-80) ve daha sonra Smilec (1292-97) gibi gayri meşru yöneticilerin tahtta bulunduğu ara dönem dışında, İkinci Bulgar ve Bizans, Macaristan ve Sırbistan'ın siyasî tarihlerinde de önemli roller oynadı ve göçmen Kuman toplulukların bazı üyeleri ev sahibi ülkelerin seçkinleri arasında yerlerini aldı (Bizans'ta Syrgiannes/ Saronios ve ailesi). Göçmen Kuman seçkinlerin 1242-1330 yılları arasında Balkan ülkelerine sızıp iktidara yükselme süreçleri Altın Orda Tatar Hanlığı'nın onayı ile gerçekleşti.

2) **Askerî tarih**: Kumanlar ve Tatarlar 12. ve 14. yüzyıllar arası Balkan askerî tarihinde de özel rol oynadılar. Balkan Yarımadası'nın çarpışma ve savaşlarında olmazsa olmaz varlıkları. Balkan savaşlarındaki etkin rolleri, o dönemlerde başka yerlerde hiç görülmemiş hafif göçebe süvarilerine bağlanmıştır.

3) **Etnik tarih**: Kuman ve Tatar savaşçılarının Balkan ülkelerindeki siyasî ve askerî etkileri, çeşitli Balkan ülkelerine yerleşmelerini gerektirdi. 13. ve 14. yy'da Kuman etnik unsurları sadece Bulgar ve Rumen (Eflaklı ve Moldavyalı) üst sınıflara, boyar ve knez katmanlarına sızmakla kalmadı, Kuman halkı da kitleler halinde Balkanlar'ın çeşitli bölgelerine yerleşti.

17 Şubat 1371'de İvan Aleksandır öldüğü zaman Bulgaristan Tırnova Çarlığı, Vidin ve Dobruca Despotluğu olarak üçe ayrılmıştı. Yani, Osmanlılar bu topraklara geldiklerinde parçalanmış bir Bulgaristan'la karşılaşmışlardı (Kayapınar, 2013: 246).

İç kargaşa ve Balkan yerel seçkinlerinin umarsızlığı o dönemin en düzenli ve ideolojik anlamda en iyi motive edilmiş ordusu olan Osmanlı ordusunun fetihlerini hızlandırmıştır (Vásáry, 2008:175-176).

1370-1396 yılları arasındaki dönem II. Bulgar Krallığının parçaları olan Vidin ve Tırnovo Prenslikleriyle Dobruca Despotluğu ve diğer siyasî oluşumların Osmanlı hâkimiyetine girdiği dönemdir. Bu dönem kendi içerisinde iki evreye ayrılmaktadır ve Halil İnalcık'ın belirlediği Osmanlı fetih metotlarıyla paralellik arz etmektedir (Kayapınar, 2013: 245-246):

- 1370-1377 yılları arasındaki **birinci** evre Bulgaristan'daki siyasî oluşumlarının Osmanlı vassalı haline geldiği ilk aşamaya tekabül etmektedir.
- 1377-1396 yılları arasını kapsayan **ikinci** evre yerel idare ve asil sınıfın tasfiyesi ile bu topraklar üzerinde doğrudan Osmanlı kontrolünün kurulduğu aşamadır.

Her ne kadar Bulgar tarihçileri Bulgaristan'ın Osmanlılar tarafından fethedildiği tarihe dair farklı görüşler öne sürseler de 1396 yılında Vidin Prensliğine son vermekle I. Beyazıt (1389-1402) Bulgarların elinde bulunan bütün toprakları Osmanlı Devleti sınırları içerisine dâhil edilmiştir. Böylece II. Bulgar Krallığının bütün varislerine ve kalıntılarına son verilmiştir (Kayapınar, 2013: 245-246).

1.2.4. Bulgaristan Topraklarında XIII. Yüzyılda Osmanlı Türkleri Öncesi İlk Türk İskânı: Dobruca'daki Türkler

Anadolu Türklerinin Balkanlar'da ilk yerleşmesi 1262'de Selçuklular'dan II. İzzeddin Keykâvus'un Bizans'a kaçıp sığınmasıyla ilgilidir. İmparator VIII. Mihail Palaiologos ona ve askerlerine yerleşmek üzere Dobruca ilini tahsis etmiştir. Bunun üzerine Anadolu'dan kendisine taraftar olan bir göçebe Türk grubu Sarı Saltuk Baba ile beraber Dobruca'ya geçmiş ve otuz kırk oba ile iki üç kasaba oluşturmuştur. (İnalcık, 2008: 232). Saltuk Baba'nın maiyetindeki Türkler, başta adını bu kişiden alan Babadağı olmak üzere Dobruca'da birçok yerleşim merkezi kurmuştur (Karpas, 1994: 483).

II. İzzeddin Keykâvus; kendisine tahsis edilen topraklarda yaşadığı süre zarfında, Sultana bağlılığı devam eden çok sayıda Türkmen Anadolu'dan gelip Dobruca'ya yerleşmiştir (Kozlubel Doğru, 2011: 11).

Günümüzde Romanya ve Bulgaristan sınırları içinde bulunan Dobruca, kuzeyde Tuna, doğuda Karadeniz ve güneyde Balkan dağ silsileleriyle çevrili, Deliorman² bölgesi hariç, tamamıyla steplerle kaplı bölgenin adıdır (Karpas, 1994: 482).

Anadolu'daki Türk soyundan göçebe teşekküllerinin, sahip oldukları hareket kabiliyeti, yer ve yurt değiştirme gücü bakımından sahip oldukları imkânlarla ilgili tarihten birçok örnek gösterilebilir. Osmanlıların Rumeli'ye geçmelerinden çok evvel Kırım'da Berke Han'ın ve onun başkumandanı olan şehzade Nogay'ın Müslüman olmaları ve Hülagu Han ile olan savaşları kazanmaları üzerine komşu Müslüman ülkelerinden, Horasan'dan ve Anadolu'dan Dest-i Kıpçak'a ve Kırım'a şeyhler ve gaziler akın etmeye başlamıştır. Bu arada Anadolu'dan Sarı Saltık ismindeki bir Türk şeyhi de 1263 yılında, 12.000 hane kadar Çepni boyuna mensup Türkmen ailesi ile birlikte Kırım'a ve Dobruca tarafına geçmiş, yani Şehzade Nogay'ın bulunduğu yerlere gidip yerleşmiştir. Kısa süre sonra o topraklar üzerinde iki üç Müslüman köyü ve Türk konar göçer gruplarından otuz kırk kadar bölük kurulmuştur. Fakat bir müddet sonra Tuna ve Dobruca Tatarlarının reisi olan şehzade Nogay'ın mecusilikte kalmış olan Toktagu Han tarafından mağlup edilmesi üzerine, Sarı Saltık ile beraber Dobruca'ya geçen Türkmenler de bu şeyhin halifesi Halil Ece'nin idaresinde tekrar Anadolu'ya geçerek Karesi vilayetine gelmişler (Barkan, 1950:66; Togan, 1946:255). Ayrıca, Z. V. Togan, Sarı Saltuk Sultan İzzeddin Keykâvus'un muhitinden ve Karadeniz'in kuzeyinde bir aralık coşan dinî hareket, gazilik hareketi

² **Deliorman**, Kuzeydoğu Bulgaristan'da sınırları kesin olmamakla birlikte Tuna, Beli (Ak) Lom ve Pravadi Çayı vadileri ile çevrilidir. Deliorman hafif dalgalı vadilerle orta derecede yarılmış bir alandır. Yöre, adını bir zamanlar çok sık olan, şimdi tarla haline getirilmek üzere yer yer açılmış yayvan yapraklı ormanlarından almıştır. Bugün Romanya'da bulunan Deliorman adı ilk kez Bizans tarihçisi Kendrenos tarafından Teleorman biçiminde kullanılmıştır. Aluta ve Vede nehirlerinin arasındaki bölge hala Teleorman olarak bilinmektedir (Acaroğlu 2006:253; Doğru Kozlubel, 2011:6). Ayrıca, Deliorman adı XI. ve XII. Yüzyıllarda Tuna nehrinin iki yakasına yerleşen Peçenek ve Kumanlarla ilgilidir. Çek tarihçi Constantin Jireček, Deliorman adının Kuman Türklerinden kaldığını ve deli, gür anlamlarına gelen Tele-ormandan geldiğini kaydeder. Bu bilgileri Macar bilgini L. Rásonyi de doğrular. Rásonyi'ye göre, şahıs veya kavim adı menşeli olmayan "vahşi orman" anlamında büyük coğrafi kavramı ifade eden Kuman asıllı Teleorman kelimesi Jorgu Jordan tarafından zikredilmişti (Rásonyi 1984:124). Yani, bu sözcük Kuman Türklerin Bulgarlarla ilişkisi döneminde Bulgarcaya geçmiş ve Bulgarca'da ikinci ödüncleme katmanını oluşturan Kıpçak Türkçesi söz varlığından olup bugüne kadar varlığını sürdürmüştür.

adına iş yaptığı ve bunu Uc Türklerinin ve İlhanlılarının gücüyle gerçekleştirdiğini belirtmiştir (Togan, 1970: 335).

VIII. Mihail Paleologos'un işte böyle bir bölgeyi Anadolu'dan gelen otuz kırk evlik (veya on iki bin kişilik) bir Türkmen aşiretine yurt olarak vermesiyle, buradaki eski Türk nüfusunun üstüne, bu defa da Anadolu kökenli yeni bir katman eklemiş oluyordu. Üçüncü katman ise XV. yüzyıldan itibaren Osmanlı fetihleriyle ilâve edilmiştir (Ocak, 2002: 32).

1270'li yıllarda Tatarlar'ın ülkeye kuzeydoğudan başlattıkları baskınlar günlük olaylardan olmuştur (Kuyucuklu, 1992:392).

XIII. yüzyılın ikinci yarısında Altın Orda Hanı Berke ve ondan sonra Emîr Nogay, Balkan işlerine müdahale ederler ve Dobruca'daki Müslüman Türkleri himayeleri altına almışlardır. Aşağı Tuna üzerinde Sakçı (İsakça), bu tarihlerde bir Müslüman şehri ve Emîr Nogay'ın bir karargâhı olarak bilinmektedir. Nogay'ın ardından Altın Orda Hanı Tohtu, Sakçı'ya oğlu Tuka Boga'yı yerleştirdi. Nogay'ın oğlu Çeke'yi (Çaka) öldüren Bulgarlar, Dobruca Türkleri'ni rahatsız etmeye başladı. Bunun üzerine Dobruca Türkleri'nden bir kısmı 1307-1311 arasında Anadolu'ya döndü; kalanlar ise Hristiyanlığı kabul etti (İnalcık, 2008: 232).

Ayrıca, I. Vásáry de, 1280'lerde Aşağı Tuna bölgesinde Nogay ve büyük oğlu Çeke'nin etkisinin arttığından ve bu gerçeğin son birkaç yılda Dobruca yakınlarındaki özellikle sikke "Nogay ailesinin damgası vurulmuş adsız sikkeler" ve tura gibi çok önemli arkeolojik buluntularla kanıtlandığını belirtir (Vásáry, 2008:100).

Bulgaristan'ın bu dönemde bölünmesi, sadece Asen ve Petır kardeşlerin Tırnova ve Vidin'de bağımsız hareket etmelerinden dolayı değildir. Gagauz Türkleri, XVI. yüzyılın ikinci yarısında önce başkenti Kaliakra, daha sonra da Varna olmak üzere bağımsız bir Oğuz devleti kurmuşlardı. Bu devlet önce Balık (1346-1354) tarafından idare edilmiştir (Kayapınar, 2013b: 246).

1365 yılına doğru Dobruca'da Balık ve kardeşi Dobrotiç idaresinde kurulmuş olan Dobruca Despotluğu'nu merkezi başlangıçta Kalliakra, Osmanlı Türkleri geldiği sırada ise Varna idi (İnalcık 2008: 232). Türk soyundan gelen ve Hristiyan olan Balık Tırnova'daki Bulgar krallarıyla doğrudan ilişki kurduğu gibi, Bizans İmparatorluğu

ile Tatarlarla, Venediklilerle ve bütün dünya ile ticarî antlaşmalar yapmıştır (Manov, 2001: 23). Balık'ın 1357'de ölümünden sonra, Oğuzların tahtı Dobrotiç'e geçmiştir. Bizanslılarla olan aile ilişkileri dolayısıyla kendisine Despot denilmiştir. Selçukluların donanmasına varis olan Dobrotiç'in hükümdarlığı döneminde devlet güçlenmiştir. O sıralarda ilk kez Karvuna Yurdu'na (ondan önce Küçük İskit Yurdu) Dobrotiç demişlerdir ki Türk yazarları daha sonra Dobruca demişlerdir. Bu isim de bu memleketin XIV. Yüzyıldaki bağımsız hükümdarlarından biri olan Dobrotiç'ten alınmıştır (Manov, 2001 : 24).

Dobruca Despotluğu 1365 yılından itibaren siyasî olarak Bulgaristan'dan ayrılmıştır. Vidin Despotluğu gibi Dobruca Despotluğu da kilisesini Tırnova'dan ayırarak İstanbul patrikhanesine bağlamıştır. 17 Şubat 1371'de İvan Aleksandır öldüğü zaman Bulgaristan Tırnova Çarlığı, Vidin ve Dobruca Despotluğu olarak üçe ayrılmıştı. Yani, Osmanlılar bu topraklara geldiklerinde parçalanmış bir Bulgaristan'la karşılaşmışlardı (Kayapınar, 2013b: 246).

Sultan I. Beyazid'in akınlarını durduramadığından, Beyazid'in yönetimi altına girmek zorunda kalmış ve 1263 tarihinde Mihail Paleolog'un yardımıyla Batı kıyılarında, doğrudan İstanbul Patrikhanesine bağlı olarak bağımsız bir ekzarhlık halinde kurulmuş olan bağımsız Oğuz Devleti de ortadan kalkmıştır. Bir daha kurulamayan bu devlet varlığını 130 yıl sürdürmüştür (Manov, 2001:25). XI. yüzyılda Bizans papazlarının teşvik ve telkinleri ile Hristiyanlığı kabul etmiş olan Gagauzlar yoğun olarak Varna, Silistre, Rusçuk, Kavarna ve Balçık şehirleri civarında kalabalık topluluklar halinde yaşamışlardır (Ülküsal, 1966:59).

1.2.5. Osmanlı Hâkimiyeti Döneminde Bulgaristan

1.2.5.1. Bulgaristan Topraklarında Osmanlı Dönemi İskân Siyaseti ve Sonuçları

Osmanlılar'ın Rumeli'ye geçip Edirne ve Filibe'yi almaları üzerine bu bölgelere sınırı bulunan Bulgarlar ile ilk olarak temasa geçilmiştir (Halaçoğlu, 1992:396). 17 Şubat 1371'de İvan Aleksandır öldüğünde Bulgaristan Tırnova Çarlığı, Vidin ve Dobruca Despotluğu olmak üzere üçe ayrılmıştır. Yani, Osmanlılar

bu topraklara geldiklerinde parçalanmış bir Bulgaristan'la karşılaşmışlardır (Kayapınar, 2013b: 246).

Bulgaristan topraklarına karşı ilk Osmanlı fetih harekâtı I. Murat devrinde başladı. Güneydoğu Bulgarista'da Yambol Timurtaş Paşa, Zağra ve çevresi ise Lâla Şahin Paşa tarafından fethedilmiş. Ayrıca, bölge idarî teşkilâtta Rumeli eyaleti içerisine dâhil edilerek Çirmen, Hasköy, Çırpan, Akçakazanlık, Yeni Zağra ve Tekirdağ'a kadar uzanan ilk Osmanlı sancaklarından olan Çirmen Sancağı teşkil edilmiştir. Böylece Türkler bölgeye kesin olarak yerleşmişlerdir (Halaçoğlu, 1992:396; Yalçınkaya, 2013:318).

1385 - 1387 yılları arasında Vezir Çandarlı Hayreddin, I. Murad'ın Anadolu'da kalmaya mecbur olduğu sıralarda paşa unvanı ile bütün Rumeli kuvvetlerinin kumandanlığına tâyin edilmiştir. Bu şekilde Anadolu ve Rumeli'de sorumluluk bölgelerinin genişlemesi, Boğazlar esas alınıp devletin iki büyük idarî kısma ayrılması ile sonuçlanmıştır. Rumeli ve Anadolu beylerbeyilikleri ortaya çıkmış ve bu de devletin idarî yapısının bel kemiğini teşkil etmiştir. 1393'te Yıldırım Bayezid Anadolu'dan ayrılıp Rumeli'ye geçmek zorunda kaldığında Kara Timurtaş Paşa'yı Ankara'da Anadolu beylerbeyi olarak bırakmıştır (İnalcık, 1995:548-549).

Karâsi beyliğinin Osmanlı Devletine katılması Osmanlıların Rumeli'ye geçiş için askerî ve siyasî genişleme açısından önemli bir aşamasını teşkil etmiştir. (Öden Günal, 1999: 90; Öden Günal, 2001:488). Osmanlılara Edremit Körfezi ile Kapı Dağı arasındaki bölgeyi kazandırarak, onların Avrupa topraklarına yerleşmesini sağlamıştır (Yücel, 1985:69). Bundan dolayı da boş ve zengin toprak bulup yerleşmek amacıyla birçok göçebe unsur, fakir köylü, Rumeli'nin zengin tımarlarına ulaşmak isteyen birçok sipahi, Orta Anadolu'dan, Karâsi, Saruhan, Aydın, Menteşe gibi sahil beylikleri Trakya'ya gelip yerleşmiştir (Köprülü, 2012: 124-125). Süleyman Paşa'nın Gelibolu'yu geçmesinden sonra Osmanlı akıncıları, Bulgaristan içlerine doğru fetihlere başlamışlardır. Bu fetihler sırasında akıncılar, Romalılar tarafından yaptırılmış ve daha sonra Bizanslılar tarafından da kullanılmış yollarda ilerlemişlerdir. Bunlar, **Sol Kol** (Via Egnatia), **Orta Kol** (Via Militaris) ve **Sağ Kol** (Kırım- Karadeniz ticaret yolu) yollarıdır (İnalcık, 2008: 232; Doğru, 2000:32).

Bu üç istikamette yapılan fetihler Rumeli'nin **Sağ Kol**, **Sol Kol** ve **Orta Kol** sancaklarını teşkil etmiştir. Osmanlıların Orta Kol sancakları durumundaki Edirne ve Sofya beylerbeyi merkezleri olmuştur. Türk göç ve yerleşme hareketi de bu uc bölgelerini takip etmiştir. Osmanlılar, Rumeli'de her yeni ucun teşekkülü ile beraber Anadolu'dan o bölgeye muhacirler ve yörük grupları sevk etmişler. Bu uc bölgeleri ileriye intikal ettikçe geride kalan eski uc merkezleri kalabalık medenî Türk şehirleri halinde yükselmiştir. Bilhassa vakfa dayanan dinî ve ticarî kurumlar bu şehirlerin gelişmesinde esas rolü oynamıştır. Edirne, Filibe, Serez, Üsküp, Sofya, Silistre, Tırhala, Yenişehir, Manastır gibi yerler başlangıçta beylerin vakıfları ile donatılmış uc merkezleri olarak gelişmişler ve Rumeli'nin bugüne kadar önemini koruyan başlıca şehirleri haline gelmişlerdir (İnalcık, 2008: 233).

Edirne'nin fethinden sonra **Sol Kol'da** Evranus Gazi komutasında İpsala, Gümilcine, Serez, Selanik yönünde ilerlerken, **Orta Kol'daki** uc beyi idaresinde Edirne merkez olarak Filibe, Sofya yönünde hedefler belirlemiştir. **Sağ Kolda** da Tunca vadisi izlenerek Balkan Dağları eteklerine daha 1366 yılında varılmıştı. Oradan Sofya'ya 1385'lerde ulaşılmıştır (Yücel, 1985:69-70).

1.2.5.1. 1. Sağ Kol İskânı

Burgaz bölgesinin de içinde bulunduğu Sağ Kol, Trakya'dan başlayıp Kırklareli'nden kuzeye doğru çıkıp Edirne'den gelen yolla birleşip Istranca ve Balkan dağlarının doğal geçitlerinden geçmek suretiyle Yambolu, Karinabad, Pravadi'ye varıyor, oradan ikiye ayrılarak biri Tırnova ve Niğbolu'ya diğeri Dobruca'ya devam ediyordu. Dobruca'dan gelen yol Tuna'yı geçtikten sonra ikiye ayrılıyordu. Bundan sonra yolun bir ucu Kırım'a bir ucu da Yaş üzerinden Kuzey Denizi'ne kadar gidiyordu (İnalcık, 2008: 232; Doğru, 2000: 32).

Fethedilen bu yerlere Anadolu'dan Türk göçmenler getirilerek nüfus arttırılmış ve bölge idarî teşkilâtta Rumeli eyaleti içerisine dâhil edilerek Çirmen, Hasköy, Çırpan, Akçakızanlık, Yeni Zağra ve bugün Türkiye'nin Ergene bölgesiyle Tekirdağ vilayetinden meydana gelen ilk Osmanlı sancaklarından olan Çirmen sancağı oluşturulmuştur. Böylece Türkler bölgeye kesin olarak yerleşmişlerdir.

Nitekim XVI. yüzyılda (1530) sancak nüfusunun % 88'i (yaklaşık 35.000) Müslüman Türkler'den, % 12'si de (yaklaşık 5.000) Bulgar, Rum ve diğer gayrimüslimlerden meydana gelmiştir. III. Murad döneminde de nüfusun % 87'si (yaklaşık 59.000) Müslüman Türkler'den, %13'ü (yaklaşık 9.000) Bulgar ve diğer Müslüman olmayan unsurlardan teşekkül etmekteydi (Halaçoğlu, 1992: 396).

Beyazid devrine ait ilk iskân kaydı, 1400-1401 yıllarında tuz yasağını kabul etmeyen Menemen Ovası'nda kışlayan aşiretlerden **“Göçerevliler”**e ait olup, Filibe taraflarına sürülmüşlerdir. Oğlu Çelebi Mehmet zamanında ise isyanları Yörgüç Paşa tarafından bastırılan Tatarlar da Dobruca bölgesine yerleştirilmişlerdir. Fatih devrinde Rumeli'den Anadolu'ya sevk edilen halkın bıraktıkları boşluklar, buradan gönderilen halk ile doldurulmuştur. Gönderilen bu aşiretler, XV. yüzyılın sonlarında başlamak, XVI. yüzyılın başlarında hızlanmak şekliyle, köyler tesisiyle toprağa bağlı yeni üniteler teşkil etmişlerdir (Halaçoğlu, 2014b: 5). Bu bölgeye yapılan iskân neticesinde, 1516 tarihli bir Tahrir Defterinde merkezi Tatarpazar'ı olan nahiyenin Saruhan Beyi adıyla kaydedilmesi, kuruluş aşamasında buraya yoğun bir Türk unsurunun yerleştirilmiş olduğu açıkça görülmektedir (İnbaşı, 2013: 291). Devlet, Osmanlı hizmetine girmiş olan Anadolu Beylerini Rumeli'de çeşitli görevlere tâyin ederek bir taraftan onları onurlandırmış diğer taraftan da eski hâkimiyet alanlarından uzaklaştırmış oluyordu (Kozlubel Doğru, 2011: 17).

Türk topluluklarının Rumeli'ye nakledilmeleri sırasında, devlet tarafından kendilerine zengin topraklar vermek, bütün akrabalarıyla geçecek olanlara yurtluk, toprak, tımar gibi imtiyazlar tanınmak suretiyle göç teşvik edilmiştir. Bu durum, fütuhâtı teşvik amacı taşıdığı kadar memleketin şenlendirilmesi ve iskânı amacını da gütmekteydi (Halaçoğlu, 2014b: 5).

XV. yüzyıl ortalarına ait Paşa sancakları nüfus tahrir defterleri bu bölgelerde nüfusun % 80 – 90'a varan büyük çoğunluğunun daha o zamanlarda Müslüman Türklerden ibaret olduğunu göstermektedir. Diğer taraftan da XV. yüzyıla ait vakıflar ve Tahrir defterleri geniş ölçüde kolonizasyonnu yapıldığına ve yüzlerce köyün kurulduğuna tanıklık etmektedirler. Gelen Müslüman Türklerin genellikle Hristiyan köylerle karışmayarak müstakil köyler kurdukları görülmektedir (Yücel, 1985:69).

Bu fetih ve iskân politikası, Sultan II. Murat ve Fatih Sultan Mehmet döneminde de başarıyla devam ettirilmiştir. 1453'te İstanbul'un fethiyle birlikte Balkanlar'daki Ortodoks halk tam anlamıyla Osmanlı teba'sı durumuna gelmiştir. Yine Fatih Sultan Mehmet zamanında, Kastamonu ve Sinop'un fethinden sonra, İsfendiyoğulları Beyliği'nin başında bulunan İsmail Bey de, bütün cemaati ile birlikte Filibe bölgesine iskân edilmişlerdir (İnbaşı, 2013: 292).

Osmanlılar tarafından iskân edilen Türkmenler, Anadolu'dan Rumeli'ye dillerini ve kültürlerini de getirdiler. Bunların çoğu yeni isimler altında, yeni köyler ve yerleşim birimleri kurdular. Bu yönüyle Osmanlı fetihlerinin geçici macera ve çapulcu hareketi değil, kesin bir yerleşme ve yurt tutma amacının hedeflendiği açıktır (İnbaşı, 2013: 291).

Osmanlı Devleti bölge üzerindeki hâkimiyetini gerçekleştirmek için ise tımar sisteminden yararlanmıştır. Böylelikle Anadolu'dan gelen yönetici sınıfa mensup Türkleri bir sistem dâhilinde yerleştirip, kontrol edebildiği gibi, yerli asilzadeleri de devletin tımarlı askerî haline getirerek onları sistem içerisine kazandırmıştır. Anadolu'dan Rumeli'ye geçen nüfus sayesinde Trakya'da ve özellikle Bulgaristan'ın kuzeyi, doğusu ve kuzeydoğusunda Türkler, Hristiyan nüfustan fazla hale gelmiştir (Kaya, 2006: 80-81).

Oluşturulan sistemin bir gereği olarak bir zümrenin değil, bütün reayanın tamamının yöneticisi olma durumunda bulunan siyasal otorite bu itibarla farklı etnik gruplara ve dinlere mensup olan reayanın birlikte bir düzeni oluşturmalarına imkân vermiştir. Kendi varlıklarını koruyabilme, kültürlerini yaşayabilmelerine imkân verecek bir nüfus politikası takip edilmiştir (Çelik, 1999: 70-71).

Dolayısıyla Balkanlar'ın fethi sırasında buradaki bazı belirli bölgeler, yoğun bir göç ve iskân hareketine sahne olmuş, kurulan iskân birimleri ile boşalmış topraklar **şenlendirilmiş** ve işlenmeye başlanmıştır. Burada iskân edilen Türkmenler, zamanla buralarda han, hamam, köprü, medrese, zaviye, tekke, cami ve mescit gibi Türk-İslam eserleri inşa etmişler ve böylece Balkanlar'ı bir Türk yurdu hâline getirmişlerdir (İnbaşı, 2013: 291).

Kayıtlar Batı Anadolu'dan Sağ Kola yoğun nüfus nakli yapıldığını açıkça göstermektedir. Köylerin toponomik incelenmesi sonucunda iskân edilen yeni köylerin adlarının Batı Anadolu'da terk edilen yerlerin adı ile doğrudan bağlantılı olduğu görülmektedir. Göçmenler yeni kurdukları zaviyelere de geride bıraktıkları ile aynı adı vermişler, geldikleri yerlere sosyal, kültürel ve dinî bağlılıklarını sürdürmüşlerdir (Kozlubel Doğru, 2011: 15-16).

Osmanlı İmparatorluğu'nun kuruluş tarihi, göçebe Türk oymaklarının boş toprak bularak yayılma ihtiyacının da doğurduğu bir askerî akın olup, bu kalabalık nüfusun yer ve yurt değiştirmesi ve yeni ülkelerde vatan kurma faaliyetinin tarihi olarak kabul edilmektedir. Osmanlı devletinin ilk devirlerinde, batıya doğru olan yerleşmede, birçok köye ismini veren, boş ve ıssız yerlerde yerleşip oraları imar ve iskân eden dervişler ve onların faaliyet merkezi olan zaviyeler kendiliğinden bir kolonizasyon ve iskân hareketini temsil ediyordu (Orhonlu, 1963:27).

Kuruluş devrinde birçok tarıkata mensup idealist dervişlerin önderliğinde başlayan ilk iskân hareketleriyle birlikte yeni alınmış yerlere ahali sürgün ederek, muhtelif yerlerde vakıflar tesis ederek ve müstakil derbent tesisleri kurup buralara ahali yerleştirmek suretiyle özetlenebilen bir iskân politikası takip edilmiştir. Kuruluş devrinde, ordunun ardından veya onlarla birlikte hareket eden tarikat mensubu dervişin, ıssız yerlerde yolların geçtiği önemli mevkilere zaviyeler ve tekkeler inşa etmesiyle ilk girişimler başlamış, kurulan bu tekke ve zaviyeler ilk iskân nüvelerini teşkil etmiştir (Halaçoğlu, 2014b:3-4).

Osmanlı İmparatorluğu'nda, devletin gelirini arttırmak, "reaya"yı en verimli sahalarda ve rasyonel bir şekilde çalıştırmak gibi amaçlarla yapılan iskânlar uygulanmıştır. Bunların yanı sıra yeni fethedilen harap bir memleketi **şenlendirmek**, askerî sevkıyatı ve erzak tedarikini kolaylaştıracak şekilde yollar boyunca köyler ve kasabalar kurarak nakliyat ve seyahati teşkilâtlandırmak, yabancı unsurlar arasına yerleştirilecek Türk ve Müslüman muhacirler ile siyasî ve askerî emniyet sağlamak gibi amaçlarla da devletin "sürgün" usulüne sık sık müracaat edilmiştir (Barkan, 1952:58).

İlk devirlerde (hususî tarih ve demografi şartları altında) bu gibi tedbirlerin bu imparatorluğun hayatında devamlı neticeler verecek olan büyük çapta iskân ve kolonizasyon hareketlerine yol açmıştır (Barkan, 1952:58). Diğer sistemli bir iskân metodu da, **derbent ve geçit'ler** aracılığıyla uygulanmıştır. Askerî ve ticarî yolların muhafazası ile birlikte halkın emniyetini sağlamak için derbentçi gibi geri hizmet sınıfları mevcutmuş (Orhonlu, 1963: 29).

Sonuç olarak, beş yüz yıl kadar Osmanlı Devleti'nin hâkimiyetinde kalan Bulgaristan, buraya yapılan nüfus nakli ile şenlendirilmiş, bölge imar edilmiş ve ekonomik olarak bazı kazanımlar sağlamıştır.

1.2.5.1.2. XVI.-XVII. Yüzyıllarda Bulgaristan'daki Yörük Yerleşmeleri

Batı Anadolu'da özellikle yörük menşeli askerlerin çokluğu, bu bölgede gazi beyliklerin kuruluşunda ve batıya doğru fütuhât hareketinin genişlemesinde önemli rol oynamıştır. Osmanlı Devletinde konar-göçer olarak bilinen yörük ve Türkmenler devletin kuruluşunda, gelişmesinde ve dinamik bir fetih politikası oluşturulmasında önemli rol oynamışlardır. Aynı zamanda da devlet bunları başı boş bırakmamış merkeziyetçi bir idare tarzı ile daima kontrol altında tutmuş ve onlardan istifade yoluna gitmiştir. Bunları batıya doğru yeni ele geçirilen topraklara yerleştirip göçebe unsurları kısmen yerleşik hayata geçirmişlerdir. Rumeli'nin iskânı ve Türkleştirilmesinde bu yörük gruplarından geniş ölçüde faydalanılmıştır (İnbaşı, 2005:171).

Osmanlıların Balkanlar'ın fethini kolaylaştıran ve bölgede tutunmalarını sağlayan bazı özellikler vardır. Bunlardan biri Osmanlıların Bizans sınırı üzerindeki coğrafi konumları ve Anadolu Beylikleriyle olan ilişkileri, diğeri de Anadolu'daki göçebe kitlelerin, yoksul köylülerin ve fetihlere katılan gazilerin, Balkanlar'daki boş ve verimli topraklara, devletin sağladığı avantajlardan da yararlanarak yerleşme isteğidir. Bununla birlikte Bizans'ın içinde bulunduğu siyasî durum dolayısıyla Balkanlardaki egemenliğin zayıflaması da Osmanlıların ilerleyişini kolaylaştıran etkenlerden biridir. Ayrıca, barış yoluyla alınan yerlerdeki halkın belli bir miktar

vermek şartıyla yerlerinde bırakılması ve izlenen istimâlet³ politikası da yerli halkın Osmanlı'ya karşı cephe almamasına ve Osmanlı yönetiminin benimsenmesinde etkili olmuştur (Altunan, 1999: 29).

Anadolu'da olduğu gibi Balkanlar'da da Türkleşme ve İslamlaşma, birbirine paralel gelişmiş ancak Anadolu'nun Türkler tarafından iskânı ile Rumeli'nin iskânı arasında önemli bir fark olduğu görülmüştür. Türkmenler Moğollardan kaçıp Anadolu'ya yerleşmişlerdi. Rumeli'deki yerleşme ise Anadolu'dakinden farklı olarak daima devletin benimsediği resmi iskân politikasına uygun olarak gelişmiştir (Kozlube Doğru, 2011: 15).

Osmanlılar, Bulgaristan'ın fethinden hemen sonra yoğun bir Türkleştirme ve İslamlaştırma faaliyetlerine başlamışlardır. Bu amaçla, yörük, Türkmen, Konyar ve Tatar gibi Türk toplulukları bu bölgelerde iskân edilmiş; ayrıca XVI. yüzyıl başlarında Celâli İsyanları sırasında bazı Türk grupları Bulgaristan'a göç ettirilmiştir. Osmanlı döneminde Bulgaristan'daki şehir, kasaba ve köylerde yaşayan Türk nüfusunun büyük bir bölümü *yörük* olarak adlandırılmış (Yalçınkaya, 2013: 320).

Gerek sürgün yoluyla gerekse kendiliğinden yapılan göçler sonucunda Rumeli'de büyük bir Türk nüfusu ortaya çıkmıştır. Bu nüfus bölgenin iskânında olduğu kadar Türkleşmesi ve İslamlaşmasında da önemli bir rol oynamıştır. XVI. yüzyılda Doğu ve Batı Trakya ile Balkan Dağları eteklerine kadar Bulgaristan'ın büyük bir çoğunluğunu Müslüman Türk nüfus oluşturmuştur. Aynı zamanda yörüklerin yoğun olarak bulunduğu bu bölge, Balkanlar'a yönelik Osmanlı fetihleri için hareket üssü olarak kullanılmıştır (Altunan, 1999: 59).

Yörükler, Kızılırmak'tan Adalar ve Marmara Denizi kıyılarına kadar uzanan bölge ile Rumeli'de bulunan Türk gruplarını kapsamaktadır. Yörüklerin Rumeli'ye sistemli olarak yerleştirilmesi ve bir sınıf halinde teşkilâtlandırılmış olmaları

³ Sözlük anlamı “meylettirme, cezbetme, gönül alma” olan istimâlet, Osmanlı kroniklerinde “halkı ve özellikle gayri müslim tebaayı gözetme, onlara karşı hoşgörülü davranma” manasında kullanılmıştır. Fethedilen yerlerin halkına iyi davranma, onları himaye etme, dış düşmanlara karşı can ve mal güvenliğini sağlama, dinî konularda serbestiyet verme, vergi hususunda kolaylık gösterme Osmanlı istimâletinin başlıca unsurlarıdır (İlgürel, 2001: 362). **İstimâlet (gönül kazanma)** politikası gereği de Osmanlılar fethedilen topraklarda tımar sisteminin değiştirilen çeşitli şekillerini uygulamıştır (İnalcık, 2012: 171).

hakkında genel kanaat Osmanlının kuruluş devirlerinden I. Beyazid dönemidir. Osmanlı Devleti'nin Balkanlarda ilerlemesi ve tutunmasındaki en önemli unsurların başında yörüklerin yeni ele geçirilen bölgelere yerleştirilmesidir. İskânlar neticesinde yörükler XV. yüzyıldan itibaren askerî ve stratejik görevlerde önemli roller almaya başlamışlardır. Buna paralel olarak yörükleri, hukukî statüleri bakımından askerî bir teşkilâta bağlamak, kendilerine özel kanunların meydana getirilmesine yol açmıştır (Refik 1930:VI; Çetintürk 1943:109-110; Gökbilgin, 1957:13; İnbaşı, 2004:171; Özyurt, 2006:121). Açık bir şekilde de yörük tabir olunan Türkmenlerin teşkilâtı ve görevleri hakkındaki bilgileri Fatih Kanunnamelerinde yer almaktadır (Refik, 1930: V; Çetintürk, 1943: 110).

Gökbilgin'e göre, Oğuz, Türkmen, yörük adıyla anılan halklar aynı etnik gruba mensuptur. Gökbilgin, *yörük* kelimesinin etimolojik açıklamasında Németh'in metodunu kullanmaktadır. Buna göre, bir Türkmen aşireti reisinin *yörük* adını taşımasından, boyunun de şu veya bu zamanda bu adla tanınmış olacağı neticesi analogi yolu ile belirlenebilir. Bu kelime iki parçadan oluşmuş bir bileşimdir: yörük ve er. İkinci kelime Türk halk isimlerinin kurulmasında büyük rol oynamaktadır. Gökbilgin, en eski Türk halk isimlerinden olup da Bizans kaynaklarında geçen ağaç-eri, yörüklerde rastlanan Bulgaristan'ın Karadeniz kıyısındaki Varna civarında bir köy adı olan, ki aslen şahıs olduğu da şüphesiz olan göç-eri gibi isimlerin örnek olarak gösterilebileceğini belirtir (Gökbilgin, 1957:7).

Beyazid devrine ait ilk iskân kaydı, 1400-1401 yıllarında tuz yasağını kabul etmeyen Menemen Ovası'nda kışlayan aşiretlerden "Göçerevliler"e ait olup, Filibe taraflarına sürülmüşlerdir (Barkan, 1952:67; Halaçoğlu, 2014b: 5).

Barkan'a göre devletin düzenine uymak istemeyen göçebeleri cezalandırmak için yapılmış olan bu tehcir ve iskânının neticesinde Rumeli'de kalabalık Türkmen toplulukları meydana gelmiştir. Barkan, Filibe yöresindeki halkın büyük bir çoğunluğu ile Saruhanbeyli adındaki kasaba sakinlerinin bu yörüklerin soyundan gelmektedir (Barkan, 1952:69).

Bu örnek, Türkmen göçebelerin kitle halinde göçtükleri yerlere yalnız farklı ırka mensup ve farklı dili konuşan insan unsurunu nakletmekle kalmayıp kültür

değerlerini de beraberinde götürüp yeni yurtlarında din ve kültürlerinin yayıcısı olarak da büyük rol oynadıklarını göstermesi açısından önemlidir. Ayrıca, “ıssız ve korkuluk” yerlerini koruyup gözetmek için tekke kurup oralara yerleşen ve sefer olduğu zaman asker gönderen yerler gibi zaviyelerin de sayısı çokmuş. Bu kuruluşlar sayesinde de ticaret ve ziyaret amaçlı seyahatler büyük ölçüde kolaylaşmıştır. Çünkü yol boyları ve menzillere düzenli bir şekilde yerleştirilen köyler, zaviyeler ve kervansaraylar tarafından itina ile korunmuşlardır. Örneğin, Bulgaristan’da Silistre bölgesinde Bali Bey Oğlu Yahya Bey’in tekkesi Tutrakan⁴ gibi Rumeli’de haydutluk yeri olarak tanılan ve halk ağzından son zamanlara kadar “Tutrakan’dan Gelmiyorum” yani o kadar kaba değilim şeklinde dolaşan bir sözün yaşamasına sebep olan bir yerde kurulmuştur (Barkan, 2002: 267-268).

Günümüzde de Bulgaristan Türk ağızlarında kaba ve evlenmeye karşı olan erkek için “Tutrakan Delikanlısı” deyiminin yaygın olarak kullanılması tarafımızdan kaydedilmiştir.

XIV. yüzyılda Rumeli’ye geçen ilk Türk grupları arasında Tatarların da bulunduğu bilinmektedir. Rumeli’ye ait en eski tahrir defterlerinde yörüklerle birlikte Tatarların da konu edilmesi, Rumeli’ye, geçip yerleştiklerine dair bir delildir, yani kolayca kabul edilebilir (Gökbilgin, 1957:16-17).

Uzun süren savaşlar ve karışıklıklar neticesinde nüfusu azalan Rumeli’yi Türk kolonileri ile iskân etmek ve Türkleştirmek için Tatarlar da getirilmiştir. Çünkü Anadolu’dan sürekli kalabalık bir Türk unsuru getirmek güç ve uzun bir işti. Acil ihtiyaçları karşılamak hususunda alınan tedbirler yetersiz kaldığından imparatorluğa yakın bulunan ve kısmen de egemenlik altına alınan diğer Türk memleketlerinden Tatarların getirilmesi ve buralarda Türk hâkimiyetinin sağlam temellerin atılması gerekmiştir. Bu sebeple Osmanlı İmparatorluğu Kırım’daki Tatarlardan bir çoğunu getirerek Dobruca ve Bulgaristan’a iskân etmiştir (Gökbilgin, 1957: 17).

⁴ **Tutrakan**, Bulgaristan’ın Kuzey merkez bölgesinde, Silistre iline bağlı bir ilçe merkezinin adıdır. Macar bilgini Rásonyi’ye göre bu yer adı, *Tut* özel ismi ile *Tarkan* unvanının birleşmesinden meydana gelmiş bir Kuman özel adıdır (Rásonyi, 1966-1969: 135).

Rumeli'ye gelen önemli bir Tatar grubu da, Timur dönemindeki akınlar sırasında (1400) Kıpçak beylerinden Aktav Han'ın, Eflak ve Tuna üzerinden yüz bine yakın nüfus gelerek Edirne'ye ve Filibe yöresine yerleştirilmiştir (Gökbilgin, 1957: 17).

Genellikle tahrir defterlerde yazılan Tatarlar genel Tatar kaydı ile görülürken ilk defa Edirne'nin kuzeydoğusunda, Tunca nehri kenarında Provadi nahiyesinde "Aktav Tatarı" adıyla tespit edilmişlerdir. Gökbilgin'e göre bunlar Timur akınları döneminde kuzey yolu ile gelen Tatar beylerinden Aktav Han ile birlikte gelerek Rumeli'de iskân edilen Tatarlardır. İlk defa Edirne bölgesinde kaydedilmiş olmaları o zamanlarda bunların burada da bu veya şu şekilde bulunduklarına bir delildir. Nitekim, 1543'te Aktav Tatarlarının Edirne'de tahrir edilenler arasında yer almadıkları görülür. Gökbilgin'e göre o dönemde o bölgedekilerin diğer gruplara katılmış olmaları ya da batıya, Çirmen ve Filibe bölgesine gitmiş olmaları muhtemeldir. Bundan başka Yambol bölgesinde, Yambol şehrinde Aktav Tatarlarının yanında, ayrıca "Tataranu" diye yeni gelen Tatarlar işaret edilmektedir. Hatta bunların bu bilgiden sonra bunların gemi ile yeni gelen Tatarlar olduğu belirtilmiştir. Ayrıca da, deniz yolu ile getirilerek Rumeli'ye iskân edilen bu Tatarların, Kırım henüz egemenlik altına alınmadığı için, Timur bakiyelerinden sürülmüş kimseler olmaları doğaldır (Gökbilgin, 1957:26).

Rumeli'de önemli bir birim olan yörük teşkilâtı, XVI. ve XVII. yüzyıllarda Osmanlı Devletinin askerî faaliyetlerinde rol oynamıştır. Mühimme Defterleri'nde yer alan kayıtlar bunu teyit etmektedir. Ancak Yörük teşkilâtı, 1683 II. Viyana Seferi ve sefer sonunda meydana gelen mağlubiyetten sonra büyük bir darbe yemiş ve bozulmaya başlamıştır. Esasında XVII. yüzyılın ikinci yarısına ait tahrir defterleri çok açık bir şekilde, Rumeli'deki Yörük teşkilâtının dağıldığını, yörük yazılanların azaldığını ve mühim bir kısmının da göçebelikten çıkarak yerleşik hayata geçtiğini göstermektedir. Bu sebeple 1691 yılında yörük grupları, "Evlad-ı Fatihan" adı altında yeni bir teşkilâta tabi tutularak, Rumeli'nin Sağ, Orta ve Sol kolunda olmak üzere yeniden yazılmışlardır. Böylece teşkilât, hem adını hem de zamanın ihtiyaçlarına göre askerî ve iktisadî yapısını değiştirmiştir (İnbaşı, 2005: 184).

Gökbilgin, dağ zirvelerinde, yaylalarda kalan Türkçe isimlerin yörüklerle ait olduğunu ve bunun Türkler, Bulgarlar, Rumenler, Grekler v.s. tarafından aynı biçimde kullandıklarını belirtir (Gökbilgin, 1957:97).

Sonuç olarak Bulgaristan'ın fethiyle birlikte buraya geçirilmeye başlanan ve Rumeli'nin çeşitli bölgelerine yerleştirilen yörük grupları XV.yüzyıl ortalarından itibaren askerî ve stratejik görevlerde bulunmaya başlamışlardır. Yapılan tahrirlerde miktarları belirlenmiş; yükümlülükleri, muafiyetleri, görevleri belirli kurallara bağlanmıştır. Böylece artık XVI.yüzyıl ortalarında askerî hizmetlerde bulunan düzenli bir askerî sınıf haline gelmişlerdir. (Altunan, 1999:62)

1.2.5.1.3. XVI.-XVII. Yüzyıllarda Güneydoğu Bulgaristan Burgaz Bölgesinde İskân Edilen Muhtelif Yörük Grupları

Rumeli'deki yörük grupları, başlangıçta ya başlarındaki reislerin adına, ya herhangi bir farklı ayırt edici özelliklerine veya en yoğun bulundukları bölgelerin isimlerine göre adlandırılmışlardır (Şahin, 1987:197-207; İnbaşı, 2005:172).

Rumeli'de yörükler; Vize, Yambolu, Tekfurdağı, Ofcebolu, Selanik, Kocacık, Naldöken, Oktav adlarıyla Rumeli'de sekiz grup halinde yayılmışlardır (Refik, 1930: VI; Gökbilgin, 1957:53; Çetintürk, 1943:110).

Tarihî kaynaklara göre, Burgaz yöresinde iskân edilen **1.Kocacık Yörükleri**, **2.Naldöken yörükleri**, **3.Tanrıdağı (Karagöz) yörükleri** başlıca yörük gruplarıdır:

1.Kocacık Yörükleri:

Kocacık yörükleri, 1543-1566 yılları arasında Bulgaristan'ın Karadeniz sahilini takiben, Filibe istisna edilirse, nihayet 250 km. bir saha dâhilinde uzanan şerit içinde, bugünkü Türkiye'den Edirne ve Kırklareli vilayetleri, Bulgaristan ve Doğu Rumeli'nin doğu tarafları Varna, Pravadi, Aydos, Rus Kasri, Ahyolu, Karinabad, Şumnu, Burgaz, Kızılağaç, Yambolu'ya yerleşmişlerdir (Gökbilgin, 1957:96; Yalçınkaya, 2013:320).

1543-1666 yılları arasında Kocacık yörüklerinin yayıldıkları alanlar, çeşitli dönemlerde yapılmış toplam dört tahrir defterinde belirlenmektedir. Buna göre, Kocacık yörükleri 1585'te 21 yerde bulunur. 1641-1666'da ise yalnız 6 yerde görülürler. Söz konusu tarihlerde görüldükleri yerler şunlardır: Aydos, Ruskasri, Ahyolu, Karinabad, Burgaz. Bu bölgede Kocacık yörüklerinin hangi yoğunlukta bulunduklarını belirlemek, ocak sayılarının bilinmesiyle mümkündür. Burgaz ve yöresinde Kocacık yörük grubu 1543-1584 yılları arasında Rusikasri ve Karinabad'ta kayıtlı oldukları görülmüştür (Gökbilgin, 1957: 150-159).

Yörüklerin söz konusu tarihlerde (1543-1666) yılları arası yerleştikleri yerlerin bugün haritada çok azını görmek mümkündür. Bundan o köy, çiftlik, mezra veya obaların ortadan kalktığı veya büyük bir ihtimalle ad değiştirdiği anlaşılmaktadır. Bu bölgelerde Türklerin çoğunluk teşkil ettiği dönemlerde başka bir isimle değiştirilmesi yine Türkçe olmuştur. Yani bir yer adı daha özel veya aktüel bir olaya göre diğer Türkçe bir isme yerini bırakmış belki bir müddet iki sözcük birlikte söylenmiş sonra da hayatıyeti daha fazla olan isim kalıcı olup yerleşmiştir. (Gökbilgin, 1957: 98).

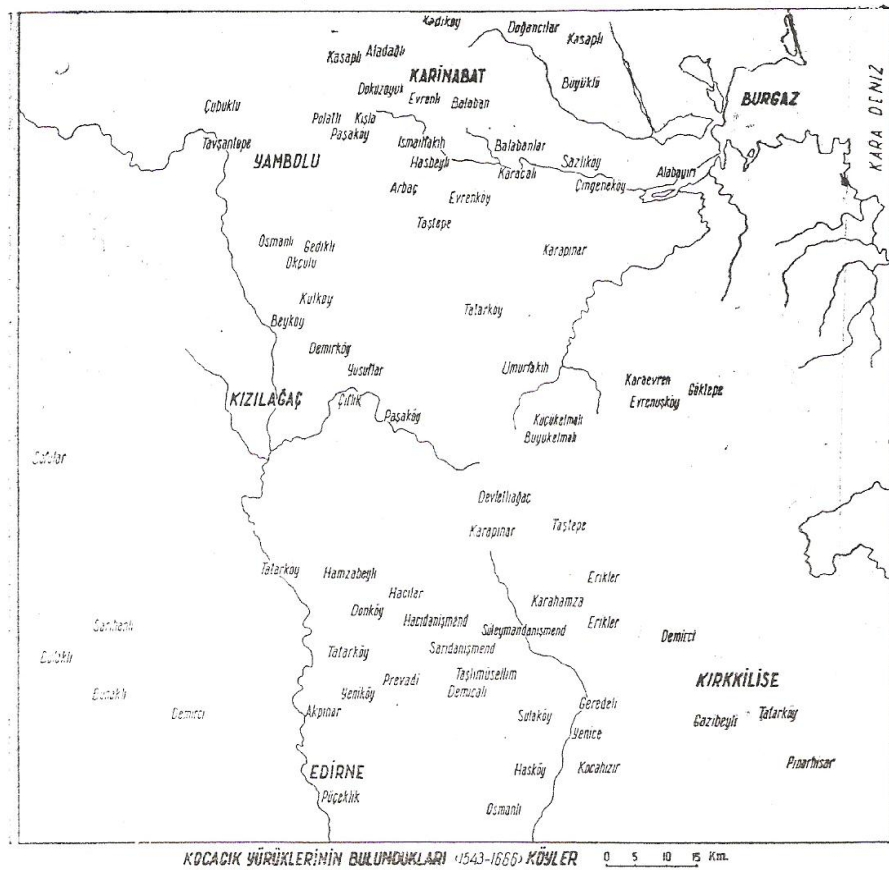
Bugün Kocacık yörüklerinin XVI. yüzyıl ortasından XVIII. yüzyıl ortasına kadar ikamet ettikleri yerler incelendiğinde görülüyor ki yörüklerin büyük bir çoğunluğu isimlerinde onları andıracak hiçbir iz vermeyen fakat gerçekte büyük bir yörük kitlesinin içinde yaşamış olduklarına dair veriler vardır. Bunlar ya genel bir Türkçe şahıs adına, lakabına veya bölgenin doğal bir özelliğine göre (örneğin, Çatalorman, Akyar, Karaağaç, Kurudere gibi) adlandırılmış mahallelerde oturmuş oldukları görülmektedir (Gökbilgin, 1957: 98).

Yörük teşkilâtlarının kendilerine ait en önemli özelliklerinden birisi de yörüklerin, geldikleri yerin adını almaları veya liderlerinin ismi ile anılmalarıdır. Söz konusu yörük grubu da liderleri Koca Hamza adıyla kayıtlarda yer almıştır. Fakat zamanla defterlerde Kocacık yörükleri olarak yazılmış oldukları görülmektedir (Özyurt, 2006: 122).

Yörükler başlangıçta, ya başlarındaki reislerinin adına, ya herhangi bir doğru yol gösterici erkeğin özelliklerine göre veya en çok bulundukları bölgeye göre

adlandırılmışlardır. İlkın daha fazla birinci şekil adlandırma söz konusu iken sonraları bir merkez etrafında yoğunlaşmaları ve yarı yarıya yerleşik hayata geçmeleri neticesinde üçüncü biçim ad verme şekli yaygınlık kazanmıştır. İşte Koca Hamza yörükleri birinci kategoridendir. Bu reisin yani Koca Hamza'nın nerede ve ne zaman yaşadığı, kim olduğu ne gibi bir olay sonucunda mensup olduğu boya bu adı verdirecek kadar bir önem kazandığını gösteren tarihî bir belgeye rastlanmamıştır (Gökbilgin, 1957: 27).

Kocacık yörükleri ile ilgili olup bunların Karınabat, Silistre, Varna, Aydos ve Ahyolu kazalarında tahrir edilen eşkinici ve yamaklarının isimleri ile ocak sayılarını ihtiva eden, MAD. 17729 numaralı tarihsiz bir defter bulunmaktadır (İnbaşı, 2005: 178).

Harita 18 Burgaz Bölgesinde (1543-1666) Kocacık Yörüklerinin Yerleşim Alanlarının Harita Anahtarı (Gökbilgin, 1957: 343)

2. Naldöken Yörükleri

Tahrir defterlerine göre, XV. yüzyılın ilk yarısında Güneydoğu Bulgaristan'da Yambol civarında görülen bu yörük grubu birçok görevde bulunmuşlardır (Gökbilgin 1957:56-58). XVI. ve XVII. yüzyıllara ait defterlerden bu yörük gruplarının Bulgaristan'ın çeşitli bölgelerinde yerleşmiş oldukları anlaşılmaktadır (İnbaşı, 2005:174). Naldöken yörükleri 1543'ten 1609'a kadar Yambol, Ahyolu, Aydos, Yenice-i Zağra ve Eski Zağra'da yayılmış oldukları kayıtlıdır (Yalçınkaya, 2013: 320).

Naldöken yörükleri, 370 numaralı Tapu Tahrir Defterine göre Burgaz ve yöresindeki Karinabad, Aydos, Ahyolu ve Rusikasri kaza ve nahiyelerinde tespit edilmiştir .

Tahrir defterleri incelendiğinde Naldöken yörüklerinin kayıtlı bulundukları nâhiyelerin köyleri tespit edilebilmektedir. Buna göre, XVI. yüzyıl ortalarında Naldöken yörüklerinin Burgaz bölgesinde ikamet ettikleri köyler şunlardır: Ahyolu nahiyesinde: Yenişehirli yörükler, Abdi ovası, Süzebolu bucağı köylerinde kaydedilmişlerdir (Altunan, 1999: 149-151).

Naldöken yörüklerine ait ocakların muhtelif yıllarda Burgaz ve yöresinde işgal ettikleri bölgeler şu şekildedir: Ahyolu 1543-1 Ocak, 1566- 1 Ocak, 1585, 1597, 1602, 1609 - 2'şer Ocak, Aydos 1597, 1602 1'er Ocak (Gökbilgin, 1957:56-57). XV. yüzyıl ortalarından itibaren askerî ve stratejik görevlerde belirli roller almaya başlamıştır (Gökbilgin, 1957: 20). Örneğin, Burgaz ve yöresinde tespit edilen Naldöken yörük grupları ile ilgili Vesika: 43“Naldöken yörüklerinin Ahyolu'da yapılan gemi hizmetine dair” adlı bir belgede Naldöken yörüklerinin gemi yapımındaki kereste taşıma işinde görevlendirdiklerine dair bilgiler vardır (Refik, 1930: 23). Başka bir örnek, Vesika 26: “Yörük taifelerinin ormanlardan ağaç kesmelerine dair” hüküm: Kırklareli (Kırkkilise), Pınarhisar, Ahyolu, Aydos kadılarına gönderilen hüküm ile yörüklerin gemiler için gerekli ağaç kesimi yapmaları için hükümler yer almaktadır (Refik, 1930: 14).

Naldöken yörüklerinin ikamet ettiği köyler incelendiğinde birçoğunun şahıs ismiyle anıldığı görülmektedir. İsimlerini köylere veren bu şahıslar o köyde ikamet

eden önde gelen ailelere mensup olan nüfuzlu kimseler ile ocak teşkilatı içinde yer alan ve önemli bir mevkiye sahip kimseler olmuşlardır (Altunan, 1999: 155).

3. Tanrı Dağı (Karagöz) Yörükleri

Bu gruba ait yörük defterlerinin hepsinde Tanrıdağı-Karagöz olmak üzere iki isimle adlandırılmışlardır (Gökbilgin 1957:64). 370 Numaralı Tapu Tahrir Defterine Göre, bu yörük grubunun Burgaz ve yöresindeki iskân yerleri arasında Burgaz, Karinabad, Yenice-i Kızılağaç, Rusi-kasri, Ahyolu nahiyeleri tespit edilmiştir. 1543'ten 1642 yılları arasında ise bu yörük grubunun Burgaz yöresinde Karinabad, Ruskasri ve Ahyolu'da iskân edilmiş oldukları kayıtlıdır (Halaçoğlu, 1990:506).

T. Gökbilgin, XVI. ve XVII. yüzyıllarda yörükler arasında ne gibi adlar ve lakaplar bulunduğunu, bunların ne suretle teşekkül ettiklerini ve nasıl yer isimlerine dönüştükleri hakkında bir fikir vermek üzere, karakteristik özelliklerine göre bazı isimleri tasnif etmiştir (Gökbilgin, 1957:100). Yörükler Rumeli'de tamamen yayıldıktan sonra, tahrirleri ve yükümlülük altına alınmalarını kolaylaştırmak amacıyla ya yoğun olarak bulundukları bölge ve merkezin adına ya herhangi bir niteliklerine veya o cemaatin reisliğini yapan adamının ismine göre adlandırılmışlardır ve resmî işlemlerde böyle tanınmışlardır (Gökbilgin, 1957: 53). Yörüklerin bir bölgeye göre isim aldıklarını kabul eden Gökbilgin'e göre bu isimlerin izlerini Rumeli'de değil de geldikleri yerlerde, eski vatanlarında Anadolu'da hatta daha doğuda bir yerde aramak gerekmektedir (Gökbilgin, 1957: 29). Bazı durumlarda da şahıs adlarının şahsın geldiği yöre veya kasaba ile tanımlandıklarını görüyoruz. Ayrıca, bazen şahıs adlarından etnik kökenlerini belirlemek mümkün olmaktadır (İlhan, 2005: 49).

Bir sancakta veya vilayette kullanılan şahıs adlarındaki çeşitlilik o sancağın ve vilayetin kültüründeki zenginliği yansıttığı gibi birçok ad ile kullanılan sıfatlar bir yerin eğitim düzeyini de tespit etmemizde yardımcı olmaktadır. Bunun için asıl kaynağımızın cami, mescid, medrese, tekke, zâviye ve kiliseler ile buralarda görev yapan şahısların olduklarını unutmamak gerekir. Ama birçok şahsın bu gibi yerlerde görev yapmadıkları halde unvanlarından eğitilmiş olduklarını görülmektedir (İlhan, 2005: 54).

Yörüklerin aynı yerleşim biriminin farklı yerlerinde bir veya birkaç yörük grubunun iskâna tabi tutulduğu görülmektedir. Örneğin, Naldöken yörüklerinin ikamet ettiği köyler incelendiğinde birçoğunun şahıs isimleriyle anıldığı görülmektedir. İsimlerini köylere veren bu kişiler o köyde ikameteden önemli aileler mensup bulunan nüfuzlu kimseler ile ocak teşkilâtı içinde yer alan ve önemli bir mevkiye sahip bulunan kimselerdir. Bununla birlikte yörükler arasında saygı duyulan Hacı, Sofu, Fakih vb. ünvanlı önemli şahsiyetlerin isimleri de köylere verilmiştir. Ayrıca cüllah, hallaç, helvacı vb. uğraşlarıyla ün yapmış olan kimselerin isimleriyle anılan köylerde mevcuttur (Altunan, 1999: 155). Şahıs isimlerinden başka belirli bir hizmet grubunun toplu halde bulunduğu köyler ise *Müsellemlî, Doğancılı, Azebli, Akıncılı, Çeribaşılı* gibi o hizmetlerin isimleriyle anılmıştır. Ayrıca bu yörük grubuna ait köy isimlerinde o köyün bulunduğu yerin dikkat çeken bir fizikî özelliğine de rastlanmaktadır. *Pınarlı, Ormanlı, Poyrazlı, Güneşli, Yağmurlu, Çayırılı, Gürgenli, Kavaklı, Ilıcalı, Yaylaköy, Dereköy, Kurdkayası* buna örnek olarak verilebilir (Altunan, 1999:155). Bununla birlikte yörükler arasında saygı duyulan *Hacı, Sofu, Fakih* vb. ünvanlı önemli şahsiyetlerin isimleri de köylere verilmiştir. Ayrıca *Cüllah, Helvacı, Hallaç*, vb. uğraşları ile ün yapmış olan kimselerin isimleriyle anılan köyler de mevcuttur (Altunan, 1999: 155). Şahıs isimlerinden başka belirli bir hizmet grubunun toplu halde bulunduğu köyler ise *Müsellemlî, Doğancılı, Azebli, Akıncılı, Çeribaşılı* gibi o hizmetlerin isimleriyle anılmıştır. Ayrıca Naldöken yörük grubuna ait köy isimlerinde o köyün bulunduğu yerin dikkat çeken bir fizikî özelliğine de rastlanmaktadır. *Pınarlı, Ormanlı, Poyrazlı, Güneşli, Yağmurlu, Çayırılı, Gürgenli, Kavaklı, Ilıcalı, Yaylaköy, Dereköy, Kurd kayası* buna örnek olarak verilebilir (Altunan 1999:155). Hâlen mevcut binlerce köyün taşıdığı isimler bu köylerin o ismi taşıyan boy ve oymaklar tarafından kurulduğuna dair kanıtlardır (Orhonlu 1963:33). Yörükler, Rumeli eyaleti'nin siyasi, sosyal, kültürel ve ekonomik tarihinde çok önemli rol oynamışlardır. Rumeli'deki yörükler Osmanlı Devletinin itici gücü olmuşlar, bölgenin Türkleşmesinde, İslamlaşmasında, iskânında ve sosyal ve kültürel hayatında mühim rol oynamışlardır. Ayrıca ekonomik olarak da devlete katkı sağlamışlardır. Yani Rumeli bölgesi Oğuz boylarının yerleşmesine ve önemli yörük gruplarının varlığına sahne olmuştur.

Bulgaristan Türkleri esas itibariyle Rumeli'nin Osmanlılar tarafından fethiyle bu bölgeye yerleşmeye başlamış olan ve bilhassa XIV. ve XVI. yüzyıllarda Anadolu'dan gelerek iskân edilmiş Türk topluluklarıdır (Turan, 1998:306). Yani, XIX. yüzyıl Türkiye'sinin Tuna ve Edirne vilayetleri Türkleridir (Şimşir, 2009:25). 1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı öncesinde Bulgaristan ve Doğu Rumeli Vilayeti topraklarında 1.600.000 Müslüman Türk'ün yaşadığı ve toplam nüfusun %50'sini teşkil etmiştir (Turan, 1998: 309).

Bulgaristan Türklerinin siyasî, sosyal ve kültürel hayatı Bulgaristan'ın tarihine paralel olarak a) Prenslük Dönemi (1878-1908), b) Krallık Dönemi (1908-1944), c) Komünizm Dönemi (1944-1989), d) Demokrasi Dönemi (1989'dan günümüze) olmak üzere dört dönemde ele alınarak genel hatlarıyla değerlendirilecektir:

1.2.6. 1877- 1878 Osmanlı- Rus Savaşı ve Türk Göçleri

Osmanlı- Rus Savaşı (93 Harbi) esnasında Osmanlı orduları tarafından tahrip edilen Bulgar köylerinin yanı sıra Rus ordusu ve Bulgar gönüllüleri tarafından çok sayıda Müslüman köyü de tahrip edilmiştir. Hacısalihoglu, çalışmasında savaş esnasında kitlesel göçlerin yaşandığını, bu savaş nedeniyle göç eden Müslümanların tarih yazımında “Doksan Muhacirleri” adıyla anıldığını, Rusların Dobruca'ya girmesiyle orada yaşayan Müslümanların da göç etmeye başladığını ve Rusların Tuna nehrinin güneyinde Silistre'ye ulaştığında Müslümanların Varna, Şumnu ve Osmanpazarı tarafına kaçtıklarını (Hacısalihoglu, 2008:42) belirtmiştir. Kısacası genel bir göç hareketinden bahsedilmiştir. Bulgaristan'daki Türk nüfusu tarifsiz acı ve meşakkatle vatanını terk etmiştir. (İpek, 1999:130).

Bu göç hareketine paralel olarak 1879'dan itibaren Bulgaristan ve Doğu Rumeli'deki genel nüfus içindeki Türk nüfus oranı gittikçe gerilemiştir. İstatistiklerden anlaşılacağı üzere Türk nüfusunun genel nüfus içindeki payı göç hareketleri nedeniyle %40'tan %14.41'e inmiştir. 1879-1900 yılları arasında söz konusu bölgedeki Bulgar nüfusunun artışına karşılık Türk nüfusu tedricen azalmıştır (İpek, 1999: 131).

Nedim İpek, *Rumeli'den Anadolu'ya Türk Göçler* adlı araştırmasında 1878-1900 yılları arasında Türk göçlerinin sebeplerini 6 başlık altında ele alıp değerlendirmiştir:

1. Bulgar baskını,
2. Türk halkının siyasî ve medenî haklardan mahrum edilmesi,
3. Türklerin askere alınması,
4. Dinî ve vakıf eserlerinin tahrip edilmesi,
5. Vergi tahsili,
6. Türk emlak meselesi

Bulgaristan ve Doğu Rumeli'deki Türk halkı açıklanan bu sebeplerden ötürü bir daha geri dönememek şartıyla göç etme kararı vermiştir (İpek, 1999: 149).

1877- 1878 Osmanlı- Rus Savaşı Balkanlar'da ve bilhassa Bulgaristan bölgesinde yaşayan Türkler için tam bir felâket olmuştur. O zamana dek Türkler ve Bulgarların hemen hemen eşit bir sayıda birlikte yaşadıkları bu toprakları Bulgarların çoğunluk oldukları bir “Bulgaristan” oluşturmak için özel Kazak birlikleri kullanılarak Türk köyleri yakılmış, kadın, yaşlı, çocuk demeden öldürülmüşlerdir. Mallarını mülklerini bırakarak yüzlerce yıldır yaşadıkları toprakları terk edip canlarını ve namuslarını kurtarabilmek için göçe zorlanmışlardır (Turan, 1998: 308).

Önce Edirne Vilayetine bağlı olan ve savaştan sonra üzerinde Doğu Rumeli Vilayeti'nin kurulduğu, 1885'te ise Bulgaristan Prensliği ile birleşen Filibe ve Sliven Sancaklarının yaklaşık 400.000 civarında olan Müslüman nüfusu da eklenirse, 1877-1878 Osmanlı-Rus savaşından sonra Bulgaristan Prensliği ve Doğu Rumeli Vilayetinin kurulduğu topraklarda 1870'li yıllarda en az 1.600.000 Müslümanın yaşamıştır (Turan, 1998: 308).

Savaş, ölümler ve göç Bulgaristan Türkleri'ni savaş öncesine göre çok kötü etkilemiştir. Mallarının çoğu çeşitli bahanelerle ellerinden alınmıştır. İleri gelenleri ya öldürülmüş ya da Türkiye'ye göç etmek zorunda bırakılmıştır. Savaş öncesine göre nüfusları yarı yarıya azalmıştır. Yıllardır hâkimi oldukları topraklarda başka bir milletin hâkimiyetinde bir azınlık olarak yaşamaya başlamışlardır. Savaşın getirdiği felaketlerin maddi ve manevi şokunu Prenslik dönemi boyunca üzerlerinden atamamışlardır (Turan, 1998: 307).

1885'ten 1908 bağımsızlık ilânına kadarki dönemde de Müslümanların bölgeden göçü tedrici olarak devam etmiştir. Bulgaristan istatistiklerine göre 1893 ile 1902 yılları arasında Osmanlı Devletine toplam 70.603 kişi göç ettirmiştir (Hacısalıhoğlu, 2008: 58).

1.2.7. Prenslik Döneminde Bulgaristan Türkleri (1878-1909)

Balkanlar'da ve Bulgaristan Türklerinde Türklük ve İslâmiyet birbirinin içine girmiştir. Ayırt etmek zordur. Türklük ve Müslümanlık çoğu yerde eş anlamlı olarak kullanılmıştır. Bilindiği gibi Osmanlılar döneminde Osmanlı vatandaşları Müslim ve Gayrimüslim olarak ikiye ayrılır, Müslümanlar milliyetlerine göre tefrik edilmezlermiş. Prenslik döneminde kendilerini Türk olarak kabul eden Müslüman etnik gruplar Türkler, Pomaklar, Müslüman Çingeneler ve Tatarlarmış. Gagauz Türkleri ise Türkçe konuşmalarına rağmen Ortodoks olmaları sebebiyle ayrı bir grup olarak ve genellikle Ortodokslar içerisinde değerlendirilmişlerdir (Turan, 1998: 306).

1864 yılında “Tuna Vilayeti” kurulmuştur. Tuna nehriyle Kocabalkan arasındaki bu önemli vilayet, reformlar bakımından bütün İmparatorluğunun “pilot bölgesi” seçilmiştir. Başına da ünlü reformcu Mithat Paşa getirilmiştir. Mithat Paşa, Tuna vilayetinde köklü reformlar yapmış ve Balkanlar'da Türk eğitiminin gelişmesinde tarihî bir yeri olmuştur. Eğitim bakımından Tuna vilayeti, İstanbul ve çevresinden sonra İmparatorluğun en ileri bölgesi haline gelmiştir (Şimşir 2009: 35). 1867'de Balkan Sıradağları'nın güneyindeki bölgede, Tuna vilayetini örnek alarak büyük Edirne Vilayeti kurulmu ve aynı reformlar gerçekleştirilmiştir (Şimşir, 2009: 40).

19. Yüzyılda, Tuna ve Edirne vilayetleri, ekonomik bakımdan Türkiye'nin en ileri bölgelerindendi. Buralarda yaşayan Türkler de ekonomik olarak Bulgarlardan üstündü. İşlenebilir toprakların yaklaşık olarak %70'i Türklerin elindeydi. 1877-1878 savaşı bu durumu kökten değiştirmiştir. Türklerin arazileri, hayvanları Bulgar tarafından geniş ölçüde yağma edilmiş ve Bulgaristan'da bir “toprak ihtilâli” yapılmıştır. Türkler, azınlık konumuna düşerek Bulgarların yönetimi altında yaşamaya başlamışlardır (Şimşir, 2009: 29).

Temmuz 1878’de imzalanan Berlin (San Stefano) Antlaşmasıyla, Bulgaristan parçalara bölünmüştür. Yapılan bu yeni anlaşmayla Bulgaristan bir Prenslik olarak yapılandırıldı ve Tuna ile Balkan Dağları arasında kalan küçük bir alanla sınırlandırılmıştır. Balkan Dağları ile Rodoplar arasında kalan bölgede, yani güney Bulgaristan’da, Doğu Rumeli adında Osmanlı’ya bağlı otonom bir eyalet oluşturulmuş. İdaresinde reform yapılmak koşuluyla Makedonya ve Osmanlı İmparatorluğuna geri verilmiştir. Berlin (San Stefano) Antlaşmasının kurduğu Bulgaristan, Bulgaristan’ın %37.5’ini teşkil ediyormuş (Crampton, 2005: 70).

28 Nisan 1879 yılında kabul edilen ve zamanına göre oldukça liberal bir anayasa sayılabilecek Tırnovo Anayasası ile Bulgaristan devleti güçler ayrılığı ilkesine dayalı parlamenter bir monarşi olarak yapılandırılmıştır. Anayasanın kabulünden bir gün sonra toplanan Büyük Millet Meclisi (Sıbraniye) de Bulgaristan prensi olarak Rus Çarının yeğeni Aleksandır Battenberg’i seçmiştir (Ekici, 2013: 514). Berlin Anlaşması din temelli her türlü ayrımcılığı yasaklamış ve inanç özgürlüğünü getirmişti. Ayrıca Prenslik dışında yaşamaya karar veren Müslümanların da Prenslikteki mülkiyet hakları bu anlaşmayla garanti altına alınmıştır (Crampton, 2005: 96).

Berlin Antlaşması Bulgaristan Prenslığı’nin temel taşıdır. Berlin Antlaşması’nın dördüncü ve beşinci maddelerine göre Bulgaristan Anayasası’nın hazırlanışında ve seçimlerde Türkler, Romenler, Rumlar ve diğer toplulukların hakları göz ardı edilmeyecek ve din farklılığı sebebiyle kimsenin sivil ve siyasî hakları kısıtlanmayacaktır. Her inanca mensup Bulgaristan vatandaşı veya yabancının ibadet hürriyeti olacaktır (Turan, 1998: 307).

Bulgaristan Türkleri veya Müslümanlar, Bulgaristan Prenslığı’ndeki azımsanmayacak sayılarına rağmen, Bulgaristan siyasetinde önemli bir rol oynamamışlardır. Bulgaristan idarecileri çeşitli seçim hileleri ve haksızlıklarla Türklerin Bulgaristan Parlamentosuna yeterince temsilci göndermelerine mani olmuşlardır. Bunlara ilâveten Gayri müslim Çingenelerinin oy hakları olduğu hâlde Müslüman Çingenelerinin oy hakları ellerinden alınarak Müslümanların siyasî güçleri daha da zayıflatılmıştır. Türkler de kendi aralarındaki şahsi ve siyasî çekişmelerle güçlerini bölerek Bulgar idarecilerinin işlerini kolaylaştırmışlardır.

Bütün bunlara rağmen, Prenslik Dönemi Bulgaristan Parlamentosunda 5 ile 13 arasında değişen sayılarda Türk milletvekili olmuştur (Turan, 1998: 311).

Bulgaristan ve Doğu Rumeli'yi bağlayan uluslararası yükümlülüklerle rağmen, Müslümanlar üzerindeki kültürel baskıların da etkisiyle, her iki bölgeden de göçler devam etmiştir. Kültürel baskılar değişik şekilde kendini göstermiştir (Crampton, 2005: 97).

Bulgaristan Prenslığı döneminde Bulgaristan Türklerinin eğitim durumu kötü olmuştur. Bulgaristan'da okur-yazarlık oranının en düşük olduğu kesim Müslümanlar. 1900 yılında Ortodoksların okur-yazarlık oranı toplam nüfuslarına nispetle %27.6 iken bu oran Müslümanlarda %3.9'muş. 1905 yılında ise bu oran Ortodokslarda %31.8'e çıkarken Müslümanlarda %3.7'ye düşmüştür (Turan, 1998: 306).

Doğu Rumeli bölgesinde savaştan önce Türklere ait 2.500 ilkokul, 40 Rüştîye ve 150 medrese varmış. Savaşı takip eden günlerde 1886 yılına kadar bunların 1500 kadarı yakılıp yıkılmıştır. İyi durumda olanları Müslümanların elinden alınmıştır. Örneğin, Filibe şehrinde savaştan önce 29 Türk okulu varken savaştan sonra sadece 2 okul kalmıştır (Turan, 1998: 306).

Bulgaristan Prenslığı döneminde Müslüman okulları özel okul statüsündeydi. Bunlar ilkokul, rüştiye ve medreselerdi. Eğitim dilleri Türkçeydi. 1900'lü yıllara kadar her okul müstakil bir kurum halinde çalışırdı. Okulların birbirleriyle idarî ve müfredat bakımından bir bağlantıları yoktu. 1906 yılında Türk öğretmenler bir kongre yaparak Müslüman Öğretmenler Derneğini kurmuşlardır (Turan, 1998: 311).

Daha savaş sırasında birçok Türk göçe zorlanmış ve Müslümanlara ait kültür merkezleri ve binalar da yıkılmıştı. 1877'de Tırnovo'daki bir caminin kundaklanması sırasında eski Türk kitaplarından oluşan büyük bir kütüphane de edilmiştir. Bir Rus askeri tarafından *minareler ormanı* olarak tanımlanan Sofya şehrindeki camilerin büyük bir bölümü ortadan kaldırılmıştır. O dönem geçici Rus idaresi tarafından çıkarılan bir kararnamede Meriç Havzası'ndaki çeltik tarlalarını, sıtma mikrobunu taşıyan sivrisineklerin üreme alanı olduğu gerekçesiyle sağlık açısından sakıncalı bulunmuştur. Bu doğru bir tespit olabilir ama ilgili kararname Müslümanların ana

geçim kaynağı olan pirincin yetiştirilmesinin engellenmesine yönelik bir girişim olarak algılanmıştır (Crampton, 2007: 97).

Ayrıca, vergi ve toprak mülkiyetini düzenleyen yeni kanunlar, Müslümanları daha da fazla göç etmeye itmiştir. Örneğin, 1882’de Doğu Rumeli’de yeniden düzenlenen toprak vergisi Müslümanları derinden etkilemiştir. Topraklarının bir bölümünü nadasa bırakmaya alışan ve daha önceleri sadece ekilen topraklar üzerinden vergi veren Müslümanlar, yeni yasayla atıl topraklar için de ödeme yapmak zorunda kalmışlardır (Crampton, 2007: 97).

Görüldüğü gibi 1877-1878 Osmanlı- Rus Savaşı ile başlayıp Bulgaristan Prensliği’nin tam bağımsızlığa kavuştuğu 1908 yılına kadar devam eden süre içinde Bulgaristan Türkleri, oldukça zor bir dönemden geçmişlerdir. Yüzyıllardır üzerinde yaşadıkları vatanlarında azınlık olmuşlardır (Turan, 1998: 313). Osmanlı- Rus Savaşı’nın bitiminden başlayarak da bu azınlıkları asimile etme, yok etme politikaları yürütülmüş ve bu yönde çeşitli yöntemler geliştirilmiştir. 1878’den itibaren azınlıklara uygulanan asimilasyon politikalarının başlıca nedeni ise azınlıkların demografik artışından kaynaklanan ulusal güvenlikle ilgili endişeler olmuştur (Özgür, 1999: 69).

1.2.8. Berlin Antlaşması ve Doğu Rumeli Vilayetinin Kurulması

Kırım Savaşı’ndan sonra Rusya’nın Balkanlar’daki siyasî etkisi bir süre kırılmış olmakla birlikte Balkan Ortodokslarının bağımsızlık hareketleri azalmamıştır. Rusya Balkanlardaki etkisini sürdürmek için Panslavizm propagandasına daha fazla ağırlık vermiştir. 1860’lardan itibaren “Panslavizm”, Rusya dostluğu (Panrusizm) anlamında kullanılmaya başlanmış ve bunun da etkisiyle 1870’lere gelindiğinde, Ortodoks Slav halklarında bağımsızlık hareketleri hız kazanmıştır (Hacısalıhoğlu, 2008:42).

1875 yılında Hersek’te Sırlar tarafından başlatılan isyanlar, Osmanlı Devleti ile Sırbistan arasındaki ilişkilerin gerilmesine ve ‘Büyük Doğu Krizi’ olarak adlandırılan gerilimin başlamasına yol açtı. Osmanlı Devleti Sırbistan’la yaptığı savaştan galip ayrılırken bu kez 1876’da Bulgaristan’da büyük bir isyan patlak verdi.

Nisan isyanı diye adlandırılan bu isyan düzenli ordu ve gönüllülerden oluşturulan birlikler tarafından sert bir şekilde bastırılmıştır (Hacısalihoglu, 2008: 42).

Bu gelişmeler Bulgaristan coğrafyasında Müslümanlarla Bulgarlar arasında geriliminin artarak düşmanlığa dönüşmesine hizmet etmiştir. İsyanlıların da Müslüman köylerine saldırarak ulaşmak istediği sonuç, muhtemelen karşılıklı güvensizlik ve düşmanlığı körüklemektir. Bu hedef büyük ölçüde başarıya ulaştı. Karşılıklı düşmanlıklar daha sonra yaşanan siyasal gelişmelerin de etkisiyle daha da büyüyen özellikle 1877-1878 Osmanlı- Rus Savaşı (93 Harbi) döneminde Müslümanların aleyhine sonuçlar doğurmuştur. Birçok Müslüman, köylerini savaş döneminde ve savaşı takip eden yıllarda terk etmiştir (Hacısalihoglu, 2008:42).

Esasen Tuna Vilayetini oluşturan Balkan Dağlarından Tuna nehrine kadar uzanan topraklar Osmanlı Devletine bağlı bir Bulgaristan Prensliği haline getirildi. Balkan Dağlarının güneyinde bulunan Edirne Vilayeti topraklarında özel statüye sahip Doğu Rumeli Vilayeti ismiyle ayrı bir vilayet kuruldu. Rodop Dağlarının güneyinde bulunan Batı Trakya toprakları ve Makedonya bölgesi ise bütünüyle Osmanlı Devletinin merkezî yönetiminde bırakıldı. Berlin Antlaşması'nın 23. maddesiyle bu bölgelerde ve Doğu ve Doğu Anadolu vilayetlerinde Osmanlı hükümetinin ıslahatlar yapması karara bağlanmıştır (Hacısalihoglu, 2008: 47-48).

Berlin Antlaşması'nın 13-22. maddelerini içeren 9 madde ile Doğu Rumeli Vilayetinin statüsü belirlenmiştir. Buna göre Doğu Rumeli, Osmanlı İmparatorluğu içinde otonom bir vilayet olmuştur (Hacısalihoglu 2008: 48). Bunun üzerine Doğu Rumeli'ye Hristiyan ve Bulgar kökenli bir vali Doğu Rumeli Genel Valisi olarak atandı. Bölgedeki askerî gücün Bulgarlardan oluşması ve Genel Valinin de bir Bulgar olmasıyla Doğu Rumeli Osmanlı yönetiminden fiilen çıkarak bir anlamda ikinci bir Bulgar devleti şeklini almıştır (Hacısalihoglu, 2008: 48). Ayrıca Balkanlar'dan Rodop Dağları'na kadar olan bölgede Osmanlı Sultanı tarafından atanan bir Hristiyan vali tarafından yönetilen yarı otonom Doğu Rumeli Vilayeti 1885 yılında Bulgaristan prensliği ile birleştirilmiştir (Turan, 1998: 307).

İslimiye Sancağı 93 Harbi döneminde Rus ordusu tarafından tamamıyla işgal edilmiş, 1878 Berlin Antlaşması'yla Doğu Rumeli Vilayeti kurulunca bu

vilayet içinde kalmıştır. Sancaktan yalnızca Burgaz kazasının güney kısmı Osmanlı Devleti yönetiminde kalmış ve Osmanlı Devletinde kalan bölgede Ahtebolu (Ahtopol) ve Tırnovacık (Malko Tırново) kazaları kurulmuştur. 1885 yılında Bulgaristan Doğu Rumeli Vilayetini ilhak etmiş ve böylece İslimiye Sancağı da Bulgaristan'a dâhil olmuştur. 1912 yılında Ahtebolu ve Tırnovacık da Bulgaristan'ın eline geçmiş ve bugünkü Türkiye Bulgaristan sınırı belirlenmiştir (Hacısalıhoğlu, 2008: 85).

Özetle, 1877-1886 yılları, Tuna ve Doğu Rumeli Türklerinin İmparatorluktan kopuş ve Bulgar idaresine geçiş dönemidir. B. Şimşir'e göre bu yılları; 1) Türklerin kitle halinde göç ettikleri; 2) Türk mallarının yağma ve gasp edildiği; 3) Türk mektep ve medrese binalarının yıkıldığı yıllar olarak değerlendirmektedir (Şimşir, 2009:43).

1.2.8.1. Doğu Rumeli Vilayeti ile Burgaz Bölgesinin Nüfus Yapısı

Doğu Rumeli Vilayetinde 1883 yılında vilayet idaresi tarafından bir istatistik yayımlandı. 1880 yılında hazırlandığı belirtilen nüfus verilerine göre vilayette toplam 815.946 kişi bulunmaktaydı. Bulgarlar 573.506 kişiyle büyük bir çoğunluk oluşturmakta, Türkler 174.700 kişi ile ikinci sırada gelmekteydi. Buna karşılık Çingeneler 19.549, Yahudiler 4.177 ve Ermeniler 1.306 kişi olarak belirtiliyor. Vilayet toplam 6 sancağa (departament) ayrılmıştı: Filibe, Pazarcık, Hasköy, Eski Zağra, İslimiye ve Burgaz bölgeleri (Hacısalıhoğlu, 2008: 52-53).

Doğu Rumeli'de yapılan son nüfus istatistiğine göre ise vilayetin toplam nüfusu 976.100 olarak belirtilmiştir. Bu nüfusun işleyerek vergi ödediği arazi 865.000 hektardı. Bulgarlar 682.757 kişiyle nüfusun %70'ini oluşturuyordu. Buna karşılık sahip oldukları arazi toplam 580.000 hektardı (%67). Türkler 200.500 ile nüfusun %20'sini oluşturuyormuş. Sahip oldukları arazi ise 230.000 hektardı (%26.5). Rumlar ise 53.045 kişiyle nüfusun yalnızca %5'ini oluşturuyordu ve sahip oldukları arazi toplam 45.000 hektarmış (%5.2) (Hacısalıhoğlu, 2008: 54 -55).

Bu bölgelerden Burgaz sancağı; Burgaz, Ahyolu, Karnobat, Aytos kazalarından oluşmaktaydı. Bu bölgede 36.997 Bulgar, 28.317 Türk, 11.798 Rum ve daha az sayıda diğer halk grupları kaydedilmiştir. Ayrıca, buradaki Bulgar

göçmenlerin sayısı da 8.025 olarak veriliyor. Bu kazalar arasında 4.144 kişiyle en fazla Bulgar göçmenin Burgaz kazasında yerleştiği görülmektedir (Hacısalıhoğlu, 2008: 53).

1.2.8.2. Doğu Rumeli’de Göçler

1878 Ocak ayında General Gurko komutasındaki Rus orduları Balkan Dağlarının Hainboğazı ve Şipka geçitlerini ele geçirdikten sonra Kazanlık, Eski Zağra, Yeni Zağra, İslimiye ve Balkan Dağlarının güneyindeki diğer bölgelerdeki Müslümanlar katliam ve saldırılar nedeniyle göç etmek zorunda kalmışlardır (İpek, 1999:24; Hacısalıhoğlu, 2008: 45).

Bu göçler esnasında birçok göçmen, Bulgar gönüllüler tarafından katledilmişti. Çok sayıda çocuk ve kadınının öldüğünü, birçoğunun da soğuktan donduğu belirtiliyor. Ocak 1878’de Balkan topraklarının Rus ordularının eline geçmesiyle göçmenler İstanbul ve Marmara kıyılarından Anadolu’ya geçmeye başladılar. Göçlerle ilgili çalışmalarda 93 Harbi döneminde yaklaşık 500.000 Türkün katledilerek veya açlık ve hastalık nedeniyle öldüğü bir milyondan fazla Türkün de göç etmek zorunda kaldığı belirtilmektedir (İpek, 1999: 40-44; Hacısalıhoğlu, 2008: 46).

Bu göç hareketine paralel olarak 1879’dan itibaren Bulgaristan ve Doğu Rumeli’deki genel nüfus içindeki Türk nüfus oranı gittikçe gerilemiştir. İstatistiklerden anlaşılabacağı üzere Türk nüfusunun genel nüfus içindeki payı göç hareketleri nedeniyle %40’tan %14.41’e inmiştir. 1879-1900 yılları arasında söz konusu bölgedeki Bulgar nüfusunun artışına karşılık Türk nüfusu tedricen azalmıştır (İpek, 1999:131).

Müslüman köylerine saldırılar sürdüğü için Doğu Rumeli Vilayeti idaresinde kalan Müslümanların göçü devam etmiştir. Vilayet idaresi bu saldırıları önlemek için tedbir almıyordu. Bu saldırılarda Rus işgali sırasında ortaya çıkan askerî ve milli bir topluluk olan “Jimnastik Dernekleri” adlı milisler öncü rol oynamıştır (Aydın, 1992: 235; Hacısalıhoğlu, 2008: 54).

Doğu Rumeli’de Müslüman köylerine çok sayıda saldırı, soygun ve cinayetler rapor edilmiştir. Bu saldırıların hedefinde Müslümanları göçe zorlamakla birlikte bunun ötesinde zararlar verilmekmiş. Nitekim 1879 baharında Aytos kazasında Marafta, Abdurrezak, Cin Halil, Nadir, İflahanlı, Ahyolu’nda Arnavut, Karinabad’ta Köpekli köylerine çok sayıda saldırının olduğu, cinayet ve soygunların yapıldığı rapor edilmektedir. Özetle, Doğu Rumeli idaresi Müslümanlar için belirsizlik, baskı ve saldırıların yoğun olarak yaşandığı ve bunun sonucunda da hızla göç ettikleri bir dönem olmuştur (Hacısalihoğlu, 2008: 55).

McCarthy’ye göre, savaştan sonra Bulgaristan ve Doğu Rumeli olarak ayrılan topraklarda, 1877-1878 Osmanlı- Rus Savaşı (93 Harbi) başladığında bir buçuk milyon Müslüman yaşamaktaydı. Bulgaristan Müslümanlarının çoğu Türkçe konuşurdu. Aralarından birkaç Pomak⁵ veya Bulgarca konuşan Müslümanlar ile Çerkezler vardı. Müslümanlar toplam Bulgar nüfusunun %37’sini teşkil ediyorlardı ve ülkenin her tarafına dağılmışlardı. Bulgar ve Türklerin karışık yaşadığı köylerin sayısı çoktu. Salt Müslümanlardan ibaret belli bir merkez yoktu. Ancak Müslümanlar, kuzeydeki sancaklardan Rusçuk ile Dobruca’da (Tulça) ve güneydeki kazalardan Aydos, Yambol, Hasköy ile Kızanlık’ta çoğunluklardı. Ayrıca, Tulça, Berlin Kongresinde Romanya’ya bırakıldığından oranın Müslüman nüfusu bu hesaplamalara katılmamıştır. Bu da, Müslümanların çoğunlukta olduğu bölgelere hem kuzeyde, hem de güneyde rastlandığını göstermektedir (McCarthy, 2012: 107-108). Bulgaristan’da ve Doğu Rumeli’de hükümet genel olarak iki yüzlü politikalarla Türklerin aleyhinde çalışmıştır.

Örneğin, Doğu Rumeli’deki Müslümanların Hristiyan milis kuvvetlerine hizmet etmeye zorlanacakları ve kendilerine Hristiyanlık simgesi olan haç ihtiva eden milis üniforması giydirileceğine dair haberler yayılır. Bulgaristan’daki Müslümanlar tüm bunları daha büyük saldırıların başlangıcı olarak algıladılar. Bu tür psikolojik baskılara, daha ikna edici başka psikolojik tehditler de eklenmiştir. Müslümanlar devamlı tehdit ve korku ortamında yaşamaktaydılar. Milisler ve “gimnaziya toplulukları”, Türklerin akıbeti hakkındaki planları açıkça ilan ederler. Türklerin şahsi silâh sahibi olmasına izin verilmemekteydi. “Uyarı atışları” altında

⁵ Osmanlı’da nüfus istatistikleri tutulurken halk, dillerine göre değil de dinine göre sınıflandırıldığı için (yani milletlere göre), onların tutanaklarında Pomakları Türklerden ayırt etmek zordur (McCarthy 2012:108).

Türk evlerine kurşun sıkılması olağandı (McCarthy 2012.102-103). Konsolos Brophy'nin bildirdiğine göre, "Türk nüfusun hala yoğun olduğu Balkan bölgelerinde silah sesleri güneş batımından şafak vaktine kadar kesintisiz sürmekteydi. Bu kurşun sıkmanın, Türklerin kaçmasını temin amacıyla olduğunu Rusların kendisi bile konsolos Brophi'ye itiraf etmişlerdir (McCarthy, 2012.102-103).

Bulgarların, onları kaçırmak için kurduğu psikolojik baskı doğal olarak başarılı olmuş çünkü Müslümanlar ölümü her zaman çok yakınlarında hissetmişlerdir (McCarthy, 2012.102-103).

1.2.9. Krallık Döneminde (1908-1944) Bulgaristan Türkleri

1877-78 Osmanlı-Rus Savaşı'nın sonunda imzalanan Berlin Antlaşması ile özerk bir statüye kavuşan Bulgaristan, 1908 yılında bağımsızlığını kazanmıştır.

1908 yılında II. Meşrutiyet'in ilanını takip eden günlerde Osmanlı İmparatorluğu yönetiminde yaşanan kargaşadan faydalanmak isteyen Avusturya-Macaristan İmparatorluğu Bosna ve Hersek'i kendi topraklarına katmış, Bulgaristan ise bağımsızlığını ilan etmiştir. İki ülke arasında 1909 Nisanı'nda imzalanan İstanbul Protokolü ile Osmanlı yönetimi Bulgaristan Krallığını tanımıştır. Berlin Antlaşması'nda olduğu gibi bu antlaşmada da Bulgaristan'da bulunan Türklerin siyasî, dinî ve sosyal haklarını koruyan hükümler vardır (Şimşir, 2009: 58; Turan, 2008: 79).

Bununla beraber anlaşmanın imzalanmasından kısa bir süre gerçekleşen Balkan Savaşları esnasında Bulgaristan ve Osmanlı İmparatorluğu'nun karşı karşıya gelmeleri, beraberinde Bulgaristan Türkleri için de zor günleri getirmiştir. Bu savaş esnasında Türklerin mallarına el konulmuş, camileri ve vakıf malları tahrip edilmiş. Balkan Savaşları'ndan sonra 1913 yılında her iki ülke arasında imzalanan İstanbul Antlaşması da Bulgaristan Türkleri ile ilgili özel hükümleri içermektedir (Turan, 2008: 79-81).

1909 yılı başında yeni bir Bulgar "Milli Eğitim Yasası" çıkarılmıştır. Özel ve resmi, ilk, orta, yüksek bütün okullarla ilgili yasalar bir araya toplanmıştır. Yeni

yasayla Türk azınlık eğitimi üzerinde Bulgar Hükümetinin kontrolü arttırılmıştır. Bulgaristan Krallığındaki bütün okullar doğrudan milli eğitim bakanına bağlı olan müfettişlerin denetimine verilmiştir (Şimşir, 2009: 59).

1914 yılında I. Dünya Savaşı esnasında Osmanlı İmparatorluğu ve Bulgaristan'ın aynı ittifak içerisinde yer almaları bu dönemde Bulgaristan Türklerine olumlu yansımıştır. Birinci Dünya Savaşı'nın sonunda 1919 yılında İtilâf Devletleri'nin Bulgaristan Krallığı ile imzaladıkları Neuilly Antlaşması, Bulgaristan'da bulunan bütün azınlıklar için son derece ileri maddeler yer almıştır. Bu ülkedeki en büyük azınlık olan Türkler de dolayısıyla bu maddelerden istifade etmişlerdir. Esasen söz konusu savaştan sonra Bulgaristan'da hükümet olan Aleksandr Stamboliyski liderliğindeki Çiftçi Partisi döneminde Bulgaristan Türkleri altın dönemlerini yaşamıştır (Turan, 2008: 79-81).

1923'te Türkiye Cumhuriyeti ile antlaşmanın ardından Bulgaristan'ın Türklere ulusal azınlık statüsü ve göç etme hakkını tanıması, Atatürk Devrimlerinin Bulgaristan Türklerinin aralarına girmesine ve benzer reformların gerçekleştirilmesine olanak sağlamıştır. 1923-1934 dönemi Bulgaristan Türklerinin her bakımdan gelişmelerinin, çağdaşlaşmalarının gerçekleştiği yıllar olmuştur. Bu dönemde Türkiye'de gerçekleştirilen çağdaşlaşma girişimlerini yayan ve uygulayan, Türklerin kollektif çıkarlarını savunan örgütler kurulmuştur. Başlangıçta spor cemiyeti olarak kurulan ve zamanla siyasî nitelik kazanan Kemalist milliyetçi Turan örgütü kurulmuş ve *Yoldaş*, *Türk Sözü*, *Deliorman*, *Muallim Fikri*, *Altın Kalem*, *Rumeli*, *İnsan*, *Halk Sesi*, *Doğru Seda*, *Rodop*, *İntibah* gibi seksene yakın süreli yayın çıkmıştır (Özgür, 1999: 69-70).

Bu dönemde imzalanan 1925 Türk-Bulgar Dostluk Antlaşması, Neuilly ve Lozan antlaşmalarını kabul etmekte, Bulgaristan Türkleri'ni korumaya yönelik hükümler içermektedir (Turan, 2008: 79-81). Stamboliyski hükümetinin Türk azınlığı konusundaki politikası bir deneme olarak kalmıştır. Yeni Bulgar kaynakları 1923'ten sonra başa geçen Bulgar hükümetlerini "faşist" saymışlardır (Şimşir 2009: 68). Stamboliyski'nin öldürülmesi ve Çiftçi Partisi hükümetinin düşürülmesinden sonra Bulgaristan ile Türkiye'nin Birinci Dünya Savaşı'nda müttefik oldukları dönemde, gerek Stamboliyski döneminde ve daha sonraki hükümetler döneminde

Bulgaristan Türkleri'nin Türkiye'ye göçleri durmamıştır. Dönemine bağlı olarak değişen aile birleşimi, dinî, millî, ekonomik, sosyal ve kültürel baskılar ve kaygılar gibi sebeplerle 1913-1934 yılları arasında ortalama olarak Bulgaristan'dan her yıl 10-12.000 Türk Türkiye'ye göç etmiştir (Turan 2008: 79-81). Türkiye'ye göçler yüzünden, 1892-1910 yılları arasında, Bulgaristan Türk nüfusunda 65.000 kişiye yakın bir azalma görülmüştür. Buna paralel olarak da okul çağındaki Türk çocuklarının sayısında da azalma olmuştur (Şimşir, 2009: 59).

1.2.9.1. Balkan Savaşlarının Bulgaristan Türk Azınlığına Etkisi (1912-1920)

1912-1913 Balkan Savaşları sonunda Bulgaristan, Güney Dobruca'yı Romanya'ya bırakmıştır. Bulgaristan'dan kopan bu bölgede yoğun bir Türk nüfusu yaşıyordu. Bulgar istatistiklerine göre bu bölgede 1910 yılında 117.622 Türk ve Tatar vardı. Ayrıca Bulgar istatistikleri, Ortodoks Türk olan Gagauzları ayrıca göstermemiştir. Türklerin sayısı da az gösterilmiştir. 1913 yılında Romenlerin yaptıkları nüfus sayımına göre, aynı yerde 12.394 Tatar, 153.848 Türk kaydedilmiştir. Türk ve Tatar toplamı Bulgarların ileri sürdükleri gibi 117.622 değil, 165.788 kişiydi. Bu kadar büyük bir kitlenin Bulgaristan Türk azınlığından kopması önemliydi. Bu kopmayla birlikte Bulgaristan Türklerinin hem nüfusu, hem de okullarının sayısı azalmıştır. Buna karşılık yine Balkan Savaşları sonunda Bulgaristan'ın güneyinde, Rodoplar bölgesinde dokuz Türk ilçesini topraklarına kattı. Bu ilçeler koyu birer Türk oymağıydı. Geçikmeli olarak 1920 yılında yapılan Bulgar nüfus sayımı, dokuz ilçenin altısında Türk nüfus oranlarının %93 ile %99 arasında olduğunu göstermiştir. Türk ve Pomak nüfus oranları dokuz ilçede tam olarak şöyleydi: Kırcali %95.7, Krumovgrad (Koşukavak) %94.0, Ardino (Eğridere) %98.3, Momçilgrad (Mestanlı) %98.7, Zlatograd (Darıdere) %95.1, Dövlén %92.9, Smolyan (Paşmaklı) %54.1, Gotse Delçev (Nevrokop) %43.0 ve İvaylovgrad (Ortaköy) %13.1. Bu sayılar 1920 yılında yapılan resmî Bulgar nüfus sayımından alınmıştır. Balkan Savaşı da tıpkı 1877-1878 savaşı gibi, Türk okulları üzerinde yıkıcı etkiler yapmıştır. Savaş alanı içinde kalan, Bulgar çetelerinin saldırılarına hedef olan yerlerdeki Türk okul binalarının bir bölümü yakılmış. Sonra bu bölgelerden öğretmenlerin bir bölümü göç etmiştir. Öğretmensiz kalan Rodoplar

bölgesi veya Bulgar Batı Trakyası, Türk eğitimi bakımından bir “az gelişmiş bölge” olarak Bulgar yönetimi altına girmiş. 1920 yılındaki istatistiklerde Kırcalı, Eğridere, Koşukavak, Mestanlı bölgesindeki Türklerin okur yazarlık oranının, kuzeydeki Türklerden daha düşük olduğu ortaya çıkmıştır (Şimşir, 2009: 62-64).

Balkan Savaşları esnasında yaşanan göçlerle ilgili çok sayıda yayın mevcuttur. Balkan Savaşlarında Müslümanların katledilmeleriyle ilgili çok sayıda yabancı kaynak da bulunmaktadır. Bunlar arasında o dönemde Balkanlar’ı gazeteci olarak gezen Troçki’nin de raporlarını anmak gerekir. Balkan Savaşları sonrasında bölgedeki halkı doğrudan etkileyen gelişmelerden biri de Osmanlı Hükümeti ile Bulgaristan arasında bir mübadele anlaşması yapılmış olmasıdır. 1913 yılında yapılan bu anlaşmaya göre iki devlet sınırına 15’er km mesafedeki köylerin nüfusu karşılıklı olarak değiştirilecekti. Ayrıca toprak düzenlemeleri için de bir karma komisyon kurulacaktı. Bu anlaşmayla toplam 27.000 Müslüman ve bir o kadar da Bulgar’ın göç ettiği belirtiliyordu (Hacısalıhoğlu, 2008: 59-60).

1.2.9.2. Bulgar Çiftçi Yönetimi ve Türk Azınlığı (1919-1923)

Aleksandır Stamboliyski yönetiminde Bulgar Çiftçi Hükümeti’nin rejimi Bulgaristan Türkleri için ayrı bir önemi ve özelliği vardır. İlk kez bu dönemde, yani 1919-1923 yıllarında Bulgar Hükümeti, ülkesinde yaşayan Türklere karşı görevleri bulunduğunu açıkça kabul etmiştir. Ayrıca da Birinci Dünya Savaşı sonunda, azınlıklar yararına devletler hukukunda önemli gelişmeler olmuş ve “azınlıklar rejimi” açıkça kodifiye edilip Milletler Cemiyeti’nin güvencesi altına alınmış. Savaş sonunda imzalanan barış antlaşmalarında “azınlıkların korunmaları” ile ilgili bölümler yer almıştı. Bu arada Bulgaristan’ın imzaladığı 27 Kasım 1919 tarihli Neuilly Antlaşması’nda “azınlıkların korunması” başlıklı bir alt bölüm vardı. Aleksandır Stamboliyski’nin imzaladığı Neuilly Antlaşması, Bulgaristan Türk azınlığının bütün milli haklarını güvence altına almıştı. 54. Madde, Bulgaristan’daki azınlıkların, bu arada Türk azınlığının, “dinî, sosyal ve hayır kurumlarıyla okullar ve diğer eğitim kurumları açmak, yönetmek, denetlemek ve buralarda kendi dillerini okutmak...” konularında Bulgarların yararlandığı bütün haklardan yararlanacakları

hükümünü koymuştu. 55. madde azınlıkların kendi dilleriyle öğrenim görebilmeleri için Bulgar hükümetince onlara destek olunmasını ve yardım edilmesini şart koşuyordu (Şimşir, 2009: 65).

Osmanlı Devleti ile Bulgaristan ilişkileri savaş sonrasında iktidara geçen Aleksandır Stamboliyski'nin başbakanlığı döneminde (1919-1923) Bulgaristan'daki Türkler üzerinde büyük bir baskı politikası uygulanmıyordu (Hacısalihoglu, 2008: 62-63). 1934 yılında askerî darbe sonucunda Türklerin durumu iyice kötüleşmiştir.

Bulgaristan'da 19 Mayıs 1934'te askerî bir darbe yapılmış ve Kimon Georgiev tarafından milliyetçi bir hükümet kurulmuştur. *Devetnaiseti* (On dokuzuncular) grubu olarak bilinen Albay Damyan Vılçev'in grubu daha iktidarının ilk günlerinde sivil hak ve özgürlükleri askıya alarak, amacı "*ulusun kültürel ve fikri hayatını birlik ve yenilenmeye doğru götürmek*" olan Toplumsal Yenilenme Müdürlüğü'nü oluşturmuşlar. Bu grup için de toplumsal birliği sağlamanın yollarından biri Türkçe topografik isimlerinin değiştirilmesinden geçmekteymiş. Bunun için de yapılan bir düzenlemeyle ilgili Türkçe isimler Bulgarca olanlarıyla değiştirilmiş. Bu yeniden isimlendirme olayı da Bulgaristan'ın İkinci Dünya Savaşı'na kadar tarihinde yeniden isimlendirmelerinin en kapsamlı olanı olduğu belirtilir (Crampton, 2007: 143-144). 1934 yılı aynı zamanda 1906'da değiştirilmemiş Türkçe yer isimlerinin geniş ölçüde değiştirildiği bir yıl olmuştur (Hacısalihoglu, 2008: 62-63).

Bu dönemde parlamentar rejim sonlandırarak totaliter bir rejim oluşturuldu. Bu hükümet döneminde baskıcı bir rejim uygulanarak "milli birlik" parolaları ön plana çıkarılmış. Ülkede bu gelişmeden en çok etkilenen grup Türkler olmuştur. Milliyetçi gruplar ve hükümet, Türklerin göç etmesi için baskılarını arttırmışlardır. Türkçe eğitim veren okulların birçoğu kapatılmış ve Türkçe yayımlara sınırlar getirilmiştir. Göç baskılarının artması nedeniyle 1934-1938 yılları arasında yaklaşık 73.000 kişi, 1935-39 yılları arasında da 95.494 kişi Türkiye'ye göç etmiş. 1934 ile 1944 yılları arasında Türk okullarının büyük bir kısmı kapatılmış, vakıf mülklerine el konulmuş, Türkçe gazeteler ve dergiler yasaklanmış, birçok Türk aydını öldürülmüştür (Hacısalihoglu, 2008: 62-63).

1.2.9.3. Türk Harf Devrimi ve Bulgaristan Türkleri

Türk okullarını, yoksul Türk çocuklarını bilgisiz bırakmayı amaçlayan Bulgar politikası bu yıllarda da devam etmiştir (Şimşir, 2009: 61).

Bulgaristan Türkleri, 1928-1930 yıllarında yeni Türk harfleriyle eğitim öğretime geçmişler. Ders kitapları yeni Türk harfleriyle basılıyormuş. Eski yazı bırakılmıştı. Bulgaristan Türk basını da yeni yazıya geçmişti (Şimşir 2009: 167).

19 Mayıs 1934 tarihinde diktatörlük yönetimi Türk azınlığının eğitim ve kültür hayatını üzerinde olumsuz etkiler bırakmış. 1934 yılında birçok Türk okulu kapatılmış. Kapatılmayanlarda ise eski yazıya geri dönüş yaptırılmış. Ayrıca, Bulgaristan'da yeni yazıyla çıkan Türkçe gazetelerin hepsi kapatılmıştır (Şimşir, 2009: 163).

1938 yılından sonra Bulgaristan Türk okullarında öğretim, Türk harfleriyle yapılmıyordu. Türk çocukları ayrıca da Bulgarca öğreniyordu. Kuran, Tecvit gibi dersleri eski yazıyla okuyorlarmış. Küçük yaşta üç ayrı yazıyı öğrenmek zorunluluğu Türk çocukları için ağır bir yük olmuş. Ayrıca, Bulgar makamlarının Türk okulları üzerindeki baskıları azalmamış. 1939-1944 yıllarında Bulgaristan'da Türk eğitiminin zor yılları olmuştur. Türk çocuklarının birçoğu okula gidememiş. 1700'ü aşkın Türk okulundan yaklaşık olarak 1250'si kapatılmış veya Bulgarlaştırılmış. Kısacası Bulgaristan'da Türk eğitimi can çekişiyormuş (Şimşir, 2009: 181-182).

1.2.10. Komünizm Döneminde Bulgaristan Türkleri (1944-1989)

9 Eylül 1944'te Bulgaristan'da yeni bir hükümet kuruldu. "Vatan Cephesi" (Oteçestven Front) adını taşıyan bu hükümette İçişleri ve Adalet bakanlıklarını komünistler ele geçirmişler. Bulgaristan tarihinde bu yeni dönemin Bulgaristan'ın komünizme geçişinin başlangıcı olmuştur (Şimşir, 2009: 183).

"Vatan Cephesi" hükümetinin iktidara gelmesi, Bulgaristan Türklerini olumsuz etkilemiştir. Bu iktidarın totaliter bir rejime dönüşmesi Bulgaristan Türkleri üzerindeki baskıyı daha da arttırmıştır. Özel toprakların zorunlu olarak

kooperatifleştirilmesi, yoğunlaşan laiklik propagandası ve modernizasyon adına yapılan ilk adımlar daha gelenekçi, Müslüman halkın arasında şaşkınlık ve tepki yaratır ve zamanla bu tepki Bulgaristan'ı terk etmeye kadar uzanmaktadır (Garabedyan, 2005: 413).

Komünistler, 1944 yılında Bulgaristan'da iktidara geldiklerinde, iki yönlü bir strateji izlemişlerdir. İlk olarak zorunlu göç veya Türkiye ile yapılan ikili anlaşmalar yoluyla Türklerden kurtulmayı amaçlamışlardır. İkinci olarak ise, Bulgaristan'da kalan Türklerin Bulgar kültürüyle bütünleşmesini sağlamayı denemektir (Eminov, 2002: 640).

Ayrıca, 9 Eylül'de yalnızca siyasal rejim değişmekle kalmadı, yeni bir toplumsal düzenin temelleri de atılmıştır. Biçimi bakımından bir Halk Demokrasisi Devrimi olan bu hareket sınıfsal karakteri ve önüne koyduğu görevleri yönünden baştan itibaren bir sosyalist devrim olmuştur. Siyasal rejim değişmesiyle birlikte Halk Demokrasisi İktidarı bir proleterya diktatörlüğü işlevini yüklenivermiş. Bu süreç içinde monarşinin ortadan kaldırılması ve Bulgaristan'da bir cumhuriyet kurma hareketi halkın geniş kesimleri arasında taraf bulmuş ve 15 Eylül 1946'da Bulgar Halk Cumhuriyeti ilan edilmiştir (Todorov, 1979: 122-123).

Rejim değişikliği Bulgaristan'da Türk azınlığı için yeni bir dönemin başlangıcı olmuştur. Türk azınlık okullarının çoğu ile tüm dergi ve gazeteler kapatılmış ve Türk dernekleri feshedilmiş. Türk okullarına gelir sağlayan okul tarlaları veya fon tarlaları, Türklerin ellerinden alınmış. Türk vakıf malları dağıtılmış. Türk azınlığın can ve mal güvenliği ortadan kalkmıştır (Şimşir, 2009: 184).

1947'de sosyalist rejimin kesin olarak kurulmasından sonra, Sovyetler Birliği'ne yakın politikalar takip edilmeye başlanmıştır.

Bulgar komünist partisi, toprak mülkiyetini sonlandırarak, kolektifleştirme adıyla Emek Ziraat Kooperatif İşetmesi (Trudovo Kooperativno Zemedelsko Stopanstvo = TKZS) tarım üniteleri kurmuştur. Topraklar, Emek Ziraat Kooperatif İşetmesi biçiminde örgütlenmiştir. Bu "kolektif mülkiyet" uygulaması da yaklaşık olarak %80'i küçük çiftçi olan Türkleri olumsuz etkilemiştir. Bu politikanın etkisiyle özellikle Balkan Dağları üzerinde bulunan çok sayıda köy boşaltılmıştır. 1949-1956

yıllarında Bulgaristan'da bütün topraklar kolektifleştirilmiştir. Söz konusu kooperatifleştirme politikası Bulgaristan'daki tüm halk için geçerli olan bir uygulama olduğu halde Türkler bu düzende “ikinci sınıf” muameleye maruz kalmışlardır. 1953'te Stalin'in ölümü üzerine Sovyetler Birliğinde olduğu gibi Bulgaristan'da da Stalinizmden arınma siyaseti başlatılmıştır. Ekonominin diğer kollarında da kooperatifleştirme veya devletleştirme tamamlanmıştır. 1958 yılına kadar ülkedeki ekilebilir arazinin %92'si bu şekilde kolektifleştirildi. Uygulanan bu tarım politikası da iç göçü tetikleyen önemli bir unsur oldu ve bu politikanın çoğunlukla kırsal kesimde yaşayan Türk azınlığı daha fazla etkilediği görülmüştür. Toprakları ve hayvanları ellerinden alınan Türkler, bu tarım kooperatiflerinde genellikle yönetici değil yönetilen konumunda olmuşlardır (Şimşir, 2009: 27-28; Hacısalihoglu, 2008: 63-65).

Bulgar Komünist Partisi'nin Türkçe organı *Yeni Işık* gazetesinin 23 Ocak 1964 tarihli sayısında inekler arasında bir Türk kızının fotoğrafı konularak şu şekilde bir haber yer almıştır (Şimşir, 2009: 29-30):

“Razgrad'ın Zavet köyünden 22 yaşında Fevziye Hüseyinova dört yıldan beri kooperatifin inek bakıcısıdır. Her gün ineklerin yanında 10-12 saat kalmakta ve günde 16 inekten 170 litre süt sağlamaktadır. Zira 1 yılda 50.000 litre süt sağması gerekmektedir. “

Basında sıklıkla yer alan bu türden haberlerle Türklerin çöpçü, çoban, inek bakıcısı gibi nasıl bir “yeni sınıf” oluşturdukları vurgulanmaktadır.

1947'de kabul edilen Anayasa ile Türk azınlığı ulusal azınlık statüsü kazanmış, Türkçe öğrenme hakkı Anayasa ile düzenlenmiştir. Ancak, özellikle 1947'den sonra Bulgaristan ile Türkiye arasındaki ilişkilerin bozulması, Türk azınlığını iki ülke arasında sorun haline dönüştürmüştür. 1948'de diplomatik ilişkilerin kesilmesi, Türkiye'ye göç etme eğiliminin yükselmesi ve 4 Ocak 1948'de Bulgar Komünist Parti Merkez Komitesi'nde Türk azınlığının “ülkenin bir kısmından kurtulması gerektiği, verimsiz ve potansiyel güvensiz unsur” olarak ilân edilmesi ile daha da artmıştır (Özgür, 1999: 71-72).

1951-56 yılları, Türk azınlık sorunu konusunda Çokuluslu Sovyet Modeli'nin benimsendiği dönem olmuştur. **Haskovo, Şumen, Kırçali, Razgrad, Ruse** ve diğer bazı şehirlerde Türk tiyatroları açılmış. *Yeni Hayat, Stalin Bayrağı, Rodop Mücadelesi, Tuna Gerçeği* gibi yeni yayınlar yayınlanmıştır. 1957'de Türk okullarının sayısı 1149'a ulaşmış, Türk çocuklarının %97'si eğitim görmeye başlamış. Pedagoji enstitülerinin artırılmış ve Azerbaycan'a eğitim görmek üzere Türk öğrencileri gönderilmiştir. Bütün bunların başlıca amacı ise rejim ideolojisi çerçevesinde gençliği komünist ideallerle ve Sovyet örneğine göre yetiştirmek olmuştur. Bu dönemlerde Türkler açısından çok önemli bir gelişme, nitelikli Türk entelijensiyasının (aydınlar kesiminin) yetişmiş olmasıdır (Özgür, 1999: 71-72).

1956'da Bulgar Komünist Partisi Nisan Plenumu'nda Bulgaristan'ın tek uluslu devlet olduğu vurgulanarak "*Türklerin Bulgar halkının ayrılmaz parçası oldukları*" düşüncesi hâkim olmuş ve azınlıkların Bulgar halkına entegrasyonunu amaçlayan politikaların uygulanmasına başlanmıştır. Todor Jivkov'un BKP'nin Genel Sekreterliği'ne gelmesi ile Türk ve Müslüman azınlıklarına yönelik olarak azınlık topraklarının kollektivizasyonu ve ateizm propagandası hızlandırılmıştır. Türk okullarının kapatılmasına başlanmış, Türkçe de aşamalı olarak eğitim programlarından kaldırılmıştır. 1960'larda Pomakların ve Rodoplar'da yaşayan Türk ve Çingene azınlıklarının adları değiştirilmiş, ancak yürüyüşlerin ve silahlı çatışmaların başlaması üzerine isimler iade edilmiştir. 1965 sayımında Türklerin sayısının toplam nüfusun %9.19'unu (746.755 kişi) oluşturması tekrar göç politikasını gündeme getirmiştir. Bu arada 1971 Jivkov Anayasası ile "*kollektif ulusal azınlıklar*" tanımı kaldırılmış ve "*Bulgar kökenli olmayan vatandaşların kişisel olarak kendi dillerini öğrenme hakkı*"ndan söz edilmiştir. 1970'ten 1974'e kadar "Türkleşmelerinin" önlenmesi ve Bulgar milletine entegre olmaları için tekrar 220.000'e yakın Pomak'ın isimleri değiştirilmiştir. Tekrar başlayan ayaklanmalar iç güvenlik güçleri tarafından bastırılmış, 500 Pomak tutuklanarak Belene kampına sürülmüştür. Buna benzer çatışmalar 1974'te Pomakların yaşadıkları bölgelerde camilerin kapatılması ile de ortaya çıkmıştır. Aynı yıllarda da Bulgaristan Türklerinin Bulgar oldukları yönünde tezler ve kitaplar yayınlanmaya başlanmıştır (Özgür, 1999: 73-74).

1.2.10.1. Bulgaristan Türklerinin 1950’li ve 1970’li Yıllarda Göç Hareketleri

Komünistlerin iktidardaki ilk on yılında etnik kimliklerin önemli olmadığı savı ön plana çıkarken; etnisite dışında öncelikle sosyalist bir sistem ardından da komünist bir toplumun oluşturulması işine girilmiştir. Ne var ki, Bulgaristan’da yeni sistemin ilanından sonra çizilen pembe tabloların doğru olmadığı anlaşılmış ve 1950–51 yılında ilk büyük göç hareketi yaşanmıştır (Özlem, 2008: 351).

Sosyalizme geçişle birlikte Müslümanlar üzerinde arttırılan baskılar üzerine 1950-1951 yıllarında Bulgaristan’dan büyük bir Türk göçü olmuş ve iki yıldan az bir süre zarfında 154.000 Türk- Müslüman Türkiye’ye göç etmiş, daha doğrusu tehcir edilmiştir (Hacısalıhoğlu, 2008: 64; Şimşir, 2009:28).

Genel olarak baktığımızda 1950 yılına kadar yapılan göçler belli anlaşmalar ve sözleşmeler çerçevesinde gerçekleşmiştir. 1950 yılında Bulgaristan Türkiye hükümetine bir nota vererek 250.000 Türkün Bulgaristan’dan çıkarılacağını ve Türkiye’den bu göçmenlerin üç ay içinde kabul edilmesini talep etmişler. Nota verilir verilmez de binlerce göçmen kitleler halinde sınırı geçmeye mecbur bırakılmıştır. Bu normal bir göçten ziyade tehcir olmaktadır. 6 Kasım 1950 yılında Türkiye Türk-Bulgar sınırını kapatmak zorunda kalmıştır. Bunun üzerine yürütülen müzakereler sonucunda da 2 Aralık 1950 yılında sınır kapısı açılmış ve göçmen akını tekrar başlamıştır. 1950 yılı başından sınırın birinci kapanış tarihi olan 6 Kasım 1950 tarihine kadar Bulgaristan’dan Türkiye’ye 30.778 göçmen, 3 Aralık 1950’den 31 Aralık 1950’ye kadar da 21.143 göçmen gelmiştir. Bu şekilde 1950 yılı içinde Bulgaristan’dan Türkiye’ye gelen göçmen sayısı 51.951 bin kişiyi bulmuştur (Tanoğlu, 1952: 131-132).

1952’de Bulgaristan’da 1.075.000’e yakın Müslüman kalmıştır. Bunun yaklaşık olarak 800.000’i Türk, geriye kalanlar da çoğunlukla Pomak, Müslüman Çingene ve Tatarlardan oluşmaktaymış (Şimşir, 2009: 28).

“Küçük Stalin” lakabıyla tanınan Vilko Çervenkov, Türkleri göç etmeye teşvik etmiştir. Türkiye, 162.000 Bulgaristan Türkünü kabul etmiştir. Göçmenlerin büyük bir kısmı, Çervenkov’un kamulaştırmak istediği Bulgaristan’ın en verimli topraklarına sahip Güney Dobruca’dan gelmiş. Crapmton’a göre de Türkler, silah

zoruyla değil de Stalinist dogmanın uygulanmasının getirdiği ekonomik ve toplumsal değişimler yüzünden memleketlerinden ayrılmak zorunda kalan mültecilerdi (Crapmton, 2007: 175).

Müslümanların bu göçleri yanında kırsal kesimdeki yerleşim yerlerinde başka göçler de yaşanmıştır. Özellikle 1950'lerden sonra sosyo-ekonomik nedenlerle yaşanan köyden şehirlere kaçış ve göç, köylerin nüfusunun hızla azalmasına neden olmuştur. Bazı bölgelerde köy nüfusunun dört haneli rakamlardan iki haneli rakamlara düştüğü görülmektedir. Sosyo-ekonomik temelli bu göçlerin Bulgaristan kırsalına ve köylere olumsuz etkisi ulusal politikalar sonucu azınlıkların göçüyle oluşan yıkımdan çok daha büyük boyutlara ulaşmıştır. Birçok yerleşim yeri bu göçler nedeniyle harabe haline gelmiştir (Hacısalıhoğlu, 2008: 66).

“Birleşmiş bir sosyalist ulus”un oluşturulmasını öngören 1971 Parti Programı’nın kabul edilmesiyle azınlıklar üzerindeki baskılar artmıştır. Daha 1970’lerin başında Pomak Türklerinin isimleri Slavca olanlarıyla değiştirilmek istenmiş ve bu uygulamaya karşı çıkanlarsa cezalandırılmıştır. 1974’te Belene çalışma kampında bulunan 1.300 tutukludan 500’ü isimlerini değiştirmeyi reddeden Pomak Türklerinden oluşmaktaydı. Diğer Türklerin üzerinde henüz bu çapta bir baskı yoktu; ama göç artarak teşvik edilmekteydi (Crapmton, 2007: 183-184).

1968’de Bulgaristan ve Türkiye arasında, 1950’lerin başında yaşanan göç sonucunda ortaya çıkan parçalanmış aileleri birleştirmeye yönelik bir göç anlaşması imzalanmıştı. Bu anlaşmanın yürürlükte kaldığı on yıl boyunca yaklaşık 130.000 Türk, Bulgaristan’ı terk etmiştir (Crampton, 2007: 184).

1.2.10.2. Bulgaristan Türklerine Uygulanan “Kültürel Soykırım Denemesi” Siyaseti ve 89 Göçü

1950’lerin ortasına kadar Bulgar liderleri Sovyet ulusal politikasını yakından takip etmişlerdir. Bu dönem boyunca, devlet destekli Türk dil okulları ve Türk dil basın ve yayın medyası, Türk azınlığını uluslararası komünist topluma hazırlama amacını gütmüştür. Türk kültürü, biçimde ulusal içerikte sosyalist prensibe göre

gelişecekti. Stalin'in ölümünden ve Stalin tekelindeki politikanın uygulanmasının bırakılmasından sonra, bütünleşme çabaları evrensel komünist toplumu yaratmadan Türklerin Bulgar sosyalist ulusuyla bütünleştirilmesi olarak değişikliğe uğradı. Başlangıçta bu süreç gönüllü ve aşama olarak gerçekleşecekti. Bununla beraber, 1950'lerin ortalarına gelindiğinde, Türk kimliğinin zayıflamaktansa daha da güç kazandığı ve Türk azınlığını oluşturanların Bulgar sosyalist toplumuyla kendilerini özdeşleştirme konusunda hiçbir gelişme göstermediği açıklık kazanmıştır. Buna paralel olarak, 1950'lerin başında, Bulgaristan hükümeti, 1970'ler ve 1980'ler boyunca giderek artan bir şekilde baskıcı yöntemlerle uygulayacak olduğu asimile politikasını başlatmıştır (Eminov, 2002: 640-641).

Nisan 1956'da Todor Jivkov'un Bulgaristan Komünist Partisi (BKP) üzerinde nüfuzunu güçlendirmesiyle birlikte, 2. Dünya Savaşı sonrasında Bulgaristan'da yürütülmeye çalışılan etnik unsurların göz ardı edilmesi ilkesi terk edilmiş ve yerine Türk-İslam karşıtı söylemler gündeme gelmiş. Sofya yönetimi de ülkedeki Türk azınlığı bu söylemlerle asimilasyon politikalarına tabi tutmak istemiştir. Bu kapsamda, Jivkov yönetiminin Bulgaristan Türkleri açısından bir dönüm noktası olmuştur (Özlem, 2008: 351).

1956 yılında Jivkov'un iktidara gelmesiyle birlikte gün ışığına çıkan asimilasyon hareketleri Aralık 1984-Mart 1985'e kadar sistematik bir şekilde sürdürülmüş ve bu dönemde doruk noktasına ulaşmıştır.

Kısacası, Türkler geniş, kapsamlı bir Bulgarlaştırma politikasına maruz bırakılmışlardır. Türk isimlerinin Bulgar isimleriyle değiştirilmesi, dinî vecibelerin engellenmesi, komünizm gerekçesiyle camilerin kapılarına kilit vurulması vb. uygulamalar kültürel asimilasyona; Türklerin yoğun olarak yaşadıkları yerlere yatırım yapılmaması ve Türkçe konuşanlardan zorla para alınması ekonomik anlamda izole edilmişliğe; bu uygulamalara itiraz edip başkaldıranların işkenceye maruz bırakılmaları ise fizikî yaptırıma açık birer örnek teşkil etmektedir (Özlem, 2008: 352).

Komünizm yönetiminde Türklerin dinî kimliklerine yöneltilen saldırılar, 1944'te komünistler iktidara geldiğinde başlamış ve 1960'larda yoğunlaşmıştır. Bu

yoğunlaşma 1970'lerde ve 1980'lerde önemli dinî uygulamaların kesin olarak yasaklanmasına neden olmuştur. 500 yıllık Osmanlı iktidarının mimari izleri niteliğindeki camiler ve diğer dinî binalar özel hedefler haline gelmiştir. Bu yerler genellikle kapatılmış veya enkaz haline gelmiştir. Türk etnik kimliğine yürütülen saldırılar aşamalı olarak gerçekleştirilmiştir. Zor yoluyla yürütülen asimilasyon politikasının devlet politikası olarak kabul edilmesinden önce birkaç strateji denenmiş fakat başarısızlığa uğramıştır. Bu stratejiler, Türk kimliğinin yerinin uluslar üstü komünist kimliğiyle değiştirilme girişimlerinden, Türklerin sosyalist Bulgar ulusuna entegre edilmesine ve son olarak da Türk kimliğinin Bulgar kimliği ile değiştirilmesi çabalarına kadar uzanmıştır (Eminov, 2002: 647).

1984 sonu ve 1985 başlarında Todor Jivkov yönetimindeki Bulgar hükümeti Bulgaristan'da Türk bulunmadığını, bunların “zorla Müslümanlaştırılmış Bulgarlar” olduğunu iddia etmeye ve şahıs isimlerini değiştirmeye başlamıştır. Kamusal alanda Türkçe konuşması ve Türkçe isimlerin kullanılması yasaklandı. Ali Eminov, Bulgaristan'daki komünist rejimin Türklere karşı siyasetini “**kültürel soykırım denemesi**” olarak tanımlıyor. Buna örnek olarak da Türkçe ve Arapça yazılı mezar taşlarının tahrip edilmesi, İslâm geleneğine dayanan doğum, evlilik ve ölüm ritüellerinin “sosyalistleştirilmesi”, Müslüman giyim tarzının yasaklanması, dinî bayramlarının kutlamanın, dinsel metinler yayımlamanın veya bulundurmanın yasaklanması, Türkçe müziğin yasaklanması vs. “**zorla asimilasyon önlemlerini**” göstermektedir (Hacısalıhoğlu, 2008: 65).

Ali Eminov, Jivkov rejiminin Türklere Bulgar kimliğini empoze etme amacıyla yürüttüğü politikaların başarısızlığa uğradığını ve Türk etnik ve kültürel kimliğinin daha da güçlendiğini belirtmiştir (Eminov, 2002: 647).

29 Mayıs 1989'da Todor Jivkov medya aracılığıyla ülkedeki “Bulgar Müslümanlarının” istedikleri takdirde Türkiye'ye gidebileceklerini bildirmiş ve Türkiye'nin de bu doğrultuda sınırları açması talebinde bulunmuştur. 1989 yazında 310.000 Bulgaristan Türk'ü Türkiye'ye göç etmiş. Yaşanan göç, II. Dünya Savaşı sonrası Avrupa'da gerçekleşen en büyük kitlesel göç hareketi olma özelliğini taşımaktadır (Özlem, 2008: 352-353).

2 Haziran 1989 tarihinden itibaren yüz binlerce Türk sınır dışı edilmiştir. Türkiye'nin vize uygulamasını kaldırdığı 2 Haziran'dan tekrar vize uygulamasına dönüldüğü 22 Ağustos gününe kadar geçen iki buçuk aylık sürede toplam **311.862** kişi Türkiye'ye zorunlu olarak göç ettirilmiştir (Şimşir, 2009: 441).

1.2.11. 1989 ve Sonrası Dönemde Bulgaristan Türkleri

Bulgaristan, 1945 yılında komünist rejimin inşa sürecinin başladığı ve 1989 yılında bu sürecin sona erdiği geçen kırk beş yıllık süreç içerisinde, ülkedeki temel azınlık grubu olan Türkler, Romanlar ve (Türklerden ayrı görülen) Pomaklar için asimile etme yönünde bir bakış açısı geliştirmiştir. Bazı zaman dilimleri dışında ülkedeki azınlık mensupları kültürel, sosyal ve siyasal ayrımcılığa maruz kalmışlardır. Soğuk Savaş'ın sona ermesi ve Doğu Bloku'nun çökmesi üzerine Bulgaristan da bu dönüşüm rüzgârından etkilenmiştir. Ülkedeki bu dönüşüm kansız gerçekleşmiş ve ülkede etnik çatışmaya dayalı bir savaş ortamı yaşanmamıştır. Bu zaman dilimi içinde Bulgaristan'da batıya entegre olmayı hedef alan yönetimlerin göreve gelmesi ve ülkenin kademeli olarak insan hakları ve azınlık hakları konusunda gerçekleştirdiği reformlarda başarılı olmasında büyük rol oynamışlardır (Öner, 2010: 193-194).

1990'dan itibaren liberalleşmenin başlamasıyla Türkler üzerindeki baskılar nispeten kalkmaya başlamıştır. 16 Mart 1990'da Parlamento Bulgar vatandaşlarının isimleri hakkında bir kanun çıkararak zorunlu isim değiştirmeyi 1971 Anayasasına aykırı bir zorbalık olarak isimlendirerek zorla, tehditle veya güç kullanımıyla isim seçme veya değiştirme yasaklandı. Aynı kanunla ismi zorla değiştirilen Bulgaristan vatandaşlarının kendi özgür iradeleri ile eski isimlerini geri alabilecekleri kararlaştırıldı (Hacısalıhoğlu, 2008: 66).

10 Kasım 1989'da Todor Jivkov Bulgaristan devlet başkanlığından indirilirken; yerine eski dışişleri bakanı Petar Mladenov geçmiştir. Jivkov'un "sorun üreten" politikalarının ardından, yerine Bulgar hariciyesinden bir ismin gelmesi, gerçekleşen kitlesel göçün, asimilasyon politikalarının ve komünist parti içerisindeki

darbenin dış dünya nezdinde açıklama ve haklı çıkarma zaruretinde bulunulmasından kaynaklanmaktadır (Poulton, 1993: 197; Özlem, 2008: 353).

Mladenov yönetimi, öncelikli olarak asimilasyon politikalarını protesto gösterilerine önderlik ettiği gerekçesiyle hapse atılan Türk entelektüellerin serbest bırakılmasına yönelik hukuksal düzenlemelere girişmiştir. Bu çerçevede 14 Kasım'da başta Ahmet Doğan olmak üzere, Türk aydınlarla görüşme masasına oturulmuş ve yeni yönetim tarafından Türk azınlığın durumunun iyileştirilmesine yönelik gerçekleştirilmesi düşünülen reformlardan bahsedilmiştir. Aralık'ta ise Mladenov yönetimi, eski hükümet tarafından zor kullanılarak değiştirilen isimlerin yerine Türkçe adların alınabileceğini, günlük hayatta dinsel yükümlülüklerin yerine getirilebileceğini ve Türkçe konuşmanın yasaklanmayacağını açıklamıştır (Özlem, 2008: 354).

Bulgaristan'da 70 yıllık isim değiştirme ve asimilasyon uygulamaların en üst noktası olan 1985 isimlerin değiştirilmesi süreci, ülkede Türk ve Müslüman azınlıkları arasında örgütlenme ve karşı koyma gerekliliği ortaya çıkarmıştır (Özgür, 1999: 75).

1985 tarihli “Yeniden Doğuş Süreci”nde Türk azınlığa uygulanan sert asimile politikalarına yapılan tepkisel hareketler sonucunda Bulgaristan Türk Milli Kurtuluş Hareketi (BTMKH), 26–27 Mart 1990 tarihinde Varna'da toplanarak Hak ve Özgürlükler Hareketine (HÖH) dönüşmüştür. Daha sonra parti olarak seçimlere katılabilmek için Sofya Şehir Mahkemesi'ne başvuran HÖH yetkilileri, 26 Nisan 1990 tarihli karar ile bir siyasî parti olarak kaydı gerçekleştirilmiştir. HÖH, 1991 seçimleriyle ilk kez parlamentoya girmiş ve kurulan koalisyon hükümetlerinde yer almayı başarmıştır. AB'ne üyelik yolunda ilerleyen Bulgaristan'da HÖH, ülkenin Avrupa kurumlarına entegre olmasını desteklemiştir.

100 yılı aşkın bir süredir Bulgaristan topraklarında ulusal azınlık statüsünde bulunan Bulgaristan Türkleri, bu süre zarfında azınlık hakları ikili, çok taraflı ve uluslar arası antlaşmalar çerçevesinde garanti altına alınmasına karşın birçok asimilasyon hareketine maruz bırakılmışlardır. Masa başında elde edilen kazanımların totaliter rejimler aracılığıyla kaybedilmesi, Türk azınlığının Türkiye'ye göç etmesinde önemli bir etken olmuştur. Hâlen devam eden eğitim, din, ekonomi ve

siyasetle ilgili sorunlara rağmen azınlıkların durumunun geçmiş baskılarla karşılaştırıldığında daha da iyileştiği fark edilmektedir. Bu barışçıl dönüşümde “Hak ve Özgürlükler” (DPS-Dvijenie za Prava i Svobodi) hareketi katalizatör rolü oynamıştır (Hacısalıhoğlu, 2008: 66).

Nurcan Özgür, mevcut verileri ve yaklaşımları değerlendirerek, HÖH’nin, gelişmeye başladığı dönem itibarıyla Bulgaristan’daki eski BKP döneminden kalma “totaliter kurumlarla” mücadele eden; radikal fikir ve faaliyetlerden uzak, “neo-liberal” eğilimler taşıyan bir parti olduğunu belirtmiştir. Etnik azınlıkların sınırlı oy potansiyeline dayalı partinin, demokratik sistem koşullarında siyasal azınlık durumunda kaldığı, belirleyici etkinlik gösteremediği söylenebilir. Bununla birlikte Hareket’in Bulgaristan siyasal yaşamına katılmasının etnikler arası geriliminin siyasal platforma taşınarak azaltılmasında, devlet-azınlık diyalogunun kurulmasında ve devletin uluslararası prestijinin yükselmesinde olumlu rol oynadığı görülmüştür. Merkezîyetçi müdahalelerin ve etnik gerilimin azalması, sosyo-ekonomik faktörlerin ağırlık kazanmasıyla Hareket’in yerelden işlevsel eksene kaydığı, liderlerle seçmen kitlesi arasında sınıfsal ve çıkar zıtlıklarının belirginleştiği ve ulusallaşma arayışlarına girildiği sonucuna varılmıştır (Özgür, 1999: 4- 469).

1.3. Bulgaristan Türklerinde Etno-Demografik ve Sosyal Yapı

Bulgaristan’da 2011 yılında gerçekleştiren son nüfus sayımında uygulanan yöntemle göre, toplumun etnik, dinsel, dilsel yapısını tespit etmek amacıyla sayım formlarına etnik grup, anadili ve din göstergeleri de dâhil edilmiştir (www.nsi.bg/Census).

1.3.1. Bulgaristan’da 1900-2011 Döneminde Nüfusun Etnik Özelliklere Göre Dağılımı

Tablo 1 1900-2011 Döneminde Bulgaristan Cumhuriyeti’nde Nüfusun Etnik Özelliklere Göre Dağılımı (Bin Kişi) (Kaynak: www.nsi.bg (Erişim Tarihi: 13.03.2013))

	Türk	Bulgar	Çingene	Diğer	Belirsiz	Toplam
1900	531240	2888219	89549	235275	-	3744283
1905	488010	3203819	99004	244751	-	4035575

1910	465641	3518756	122296	230820	-	4337513
1920	520339	4036056	98451	192125	-	4846971
1926	577552	4557706	134844	208639	-	5478741
1934	591193	5204217	149385	133144	-	6077939
1946	675500	5903580	170011	280258	-	7029349
1956	656025	6506541	197865	253278	-	7613709
1965	780928	7231243	148874	66921	-	8227966
1975	730728	7930024	18323	48696	-	8727771
1992	800052	7271185	313396	94203	8481	8487317
2001	746664	6655210	370908	69204	62108	7928901
2011	588318	5664624	325343	49304	53391	7364570

Tablo 2 1900-2011 Döneminde Bulgaristan Nüfusunun Oransal Etnik Dağılımı (%) (Kaynak: www.nsi.bg, Erişim Tarihi: 13.03.2013)

Millet/ Azınlık	1900	1905	1910	1920	1926	1934	1946	1956	1965	1975	1992	2001	2011
Türk	14,2	12,1	10,7	10,7	10,5	9,7	9,6	8,6	9,5	8,4	9,4	9,4	8,8
Bulgar	77,1	79,4	81,1	83,3	83,2	85,6	84,0	85,5	87,9	90,9	85,7	83,9	84,8
Çingene	2,4	2,5	2,8	2,0	2,5	2,5	2,4	2,6	1,8	0,2	3,7	4,7	4,9
Diğer	6,3	6,1	5,3	4,0	3,8	2,2	4,0	3,3	0,8	0,6	1,1	0,9	0,7
Belirsiz	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,1	0,8	0,8

Natsionalen Statistiçeski İnstitut (Milli İstatistik Enstitüsü) resmî verilerine göre, Bulgar, Türk ve Çingene toplulukları Bulgaristan Cumhuriyeti'nin temel beşerî unsurlarıdır. Buna göre, Bulgar ve Çingenelerin oranı yükselirken, Türklerin oranının azaldığı dikkati çeker. Örneğin 1992 yılında %9,4 olan Türk ve %85,7 olan Bulgar nüfus oranları 2011 yılında Türklerin %8,8'e ,Bulgarların %84,8'e düşerken, aynı dönemde Çingenelerin ülke nüfusu içindeki oranı %3,7'den %4,9'a yükselmiştir. Bir başka anlatımla bugün Bulgaristan'da 588.318 Türk, 5.664.624 Bulgar, 325.343 Çingene yaşamakta ve bu üç büyük topluluk cumhuriyet nüfusunun %98,5'ini oluşturmaktadır.

2011 resmî nüfus sayımı sonuçlarına göre, 6. 680. 980 kişi olan Bulgaristan nüfusunun etnik yapısını oluşturan Bulgar, Türk, Çingene, Ermeni, Yahudi, Vlah, Karakaçan, Rus, Yunan, Makedon, Rumen, Ukraynalı gibi 12 etnik unsur bulunduğu

belirtilmiştir. Bulgaristan’da etnik grup göstergesine göre, Türk etnik grubuna mensup kişilerin sayısı 588 318 kişi, genel nüfusa oranı % 8.8 olarak gösterilmiştir. Bunların sayısı ve toplam nüfus içindeki oranları Tablo 3’te gösterilen biçimde dağılmış bulunmaktadır.

Tablo 3 2011 Genel Nüfus Sayımına Göre Bulgaristan Nüfusunun Etnik Yapısı
(www. nsi.bg/ Census/Reports: Erişim Tarihi: 25.06. 2016)

Etnik Grup	Nüfus	Genel Nüfusa Oranı %
Bulgar	5 664 624	84,8
Türk	588 318	8,8
Çingene	325 343	4,9
Ermeni	6 552	0,1
Yahudi	1 162	0,0
Vlah	3 684	0,1
Karakaçan	2 556	0,0
Rus	9 978	0,1
Yunan	1 379	0,0
Makedon	1 654	0,0
Rumen	891	0,0
Ukraynalı	1 789	0,0
Diğer	19 659	0,3
Tanımlanmayanlar	53 391	0,8

2011 resmî nüfus sayımı sonuçlarına göre, 6. 642. 154 kişi olan Bulgaristan nüfusunun dilsel yapısını oluşturan Bulgarca, Türkçe, Çingenece, Ermenice, İbranice, Vlahça, Rusça, Tatar Türkçesi, Arapça, Yunanca, Makedonca, Rumence, Ukraynaca gibi 13 dilsel grup bulunmaktadır. Bulgaristan’da anadil göstergesine göre, Türkçeyi anadili olarak gösterenlerin sayısı 605. 802 kişi, genel nüfusa oranı % 9.1 olarak gösterilmiş olup Tatar Türkçesinin anadili olarak gösterenlerin sayısı da 1. 372 kişi ile genel nüfusa oranı % 0,0 olarak gösterilmiştir. Bunların sayısı ve toplam nüfus içindeki oranları Tablo 4’te gösterilen biçimde dağılmış bulunmaktadır.

Tablo 4 2011 Genel Nüfus Sayımına Göre Bulgaristan Nüfusunun Dilsel Yapısı
(www. nsi.bg/ Census/Reports: Erişim Tarihi: 25.06. 2016)

Dilsel Grup	Nüfus	Genel Nüfusa Oranı %
Bulgarca	5 659 024	85,2
Türkçe	605 802	9,1
Çingenece	281 217	4,2
Ermenice	5 615	0,1
İbranice	147	0,0
Vlahça	1 826	0,0
Rusça	15 808	0,2
Tatar Türkçesi	1 372	0,0
Arapça	1 397	0,0
Yunanca	3 224	0,0
Makedonca	1 404	0,0
Rumence	5 523	0,1
Ukraynaca	1 755	0,0
Diğer	10 476	0,2
Tanımlamayanlar	47 564	0,7

2011 nüfus sayımının resmî sonuçlarına göre Bulgaristan'da etnik grup ve anadili göstergelerine göre, etnik grup olarak Türkler 585. 024 kişi gösterilirken, Türkçeyi anadili olarak gösterenlerin sayısı 564. 858 bin kişi olarak belirtilmiştir (www. nsi.bg/Census).

Bulgaristan'da azınlıkların etnokültürel kriterlerinden biri dindir. Bulgaristan'daki azınlık toplulukları içerisinde Ortodoks ve Müslümanlar şeklinde başlıca iki inanç sistemi bulunmaktadır. Dinsel mensubiyet Türklerde, Gagauz Türklerinde, Tatar Türklerinde ve Pomaklarda daha homojen karakter taşıırken Çingenelerde dinsel aitlik çeşitlilik göstermektedir. Spesifik özelliklere sahip olan *Çingene* topluluğu, diğer etnik gruplardan farklı olarak varlığını sürdürdüğü coğrafyaya daha çabuk uyum sağlamaya eğilimlidir. Bu nedenle de Çingeneler arasında oldukça farklı grup türleri bulunmaktadır (Özgür, 1999: 47).

1.3.2. Bulgaristan'da Türk Nüfusunun Dönemlere Göre Durumu

Tablo 5 Bulgaristan'da Türk Nüfusunun Arttığı ve Azaldığı Dönemleri Gösteren Tarihî Seyir (Kaynak: www.nsi.bg, Erişim Tarihi: 28.05.2015)

	Bulgaristan Cumhuriyeti'nin Toplam Nüfus Sayısı (bin kişi)	Türk Nüfusunun Toplam Nüfus İçindeki Oranı (%)	Toplam Sayısı (bin kişi)	Yıllık Ortalama Azalması (-), Artması (+) (%)	Yıllık Ortalama Azalması (-), Artması (+) (bin kişi)
1900	3.744.283	% 14,2	531.240		
1905	4.035.575	% 12,1	488.010	- %2,1	- 43.230
1910	4.337.513	% 10,7	465.641	- %1,4	- 22.369
1920	4.846.971	% 10,7	520.339	0	+ 54.698
1926	5.478.741	% 10,5	577.552	- % 0,2	+ 57.213
1934	6.077.939	% 9,7	591.193	- %0,9	+ 13.640
1946	7.029.349	% 9,6	675.550	- %0,1	+ 84.357
1956	7.613.709	% 8,6	656.025	- %1,0	- 19.525
1965	8.227.966	% 9,5	780.928	+ %0,9	+ 124.903
1975	8.727.771	% 8,4	730.728	- % 1,1	- 50.200
1992	8.487.317	% 9,4	800.052	+ %1,0	+ 149.324
2001	7.928.901	% 9,4	746.664	0	- 53.388
2011	7.364.570	% 8,8	588.318	- %0,6	- 158.346

Bulgaristan Milli İstatistik Enstitüsü'nün yayınladığı resmî verilere göre, 1900-2011 yılları arasındaki Türk halkın yıllara göre dağılımı ve toplam nüfus içindeki oranı şöyledir: 1900 yılında 531.240 kişiyle toplam nüfusun % 14,2'sini, 1905 yılında 488.010 kişiyle toplam nüfusun % 12,1'ini, 1910 yılında 465.641 kişiyle toplam nüfus oranının % 10,7'sini, 1920 yılında 520.339 kişiyle toplam nüfus oranının % 10,7'sini, 1926 yılında 577.552 kişiyle toplam nüfus oranının % 10,5'ini, 1934 yılında 591.193 kişiyle toplam nüfus oranının % 9,7'isini, 1946 yılında 675.550 kişiyle toplam nüfus oranının % 9,6'ısını, 1956 yılında 656.025 kişiyle toplam nüfus oranının % 8,6'sını, 1965 yılında 780.928 kişiyle toplam nüfusun % 9,5'ini, 1975 yılında 730.728 kişiyle toplam nüfusunun % 8,4'ünü, 1992 yılında 800.052 kişiyle toplam nüfusunun % 9,4'ünü, 2001 yılında 746.664 kişiyle toplam nüfusunun % 9,4'ünü, 2011 yılında da 588.318 kişiyle toplam nüfusunun % 8,8'ini oluşturmaktadır. (www.nsi.bg)

1875'te %33 olan Türklerin toplam nüfus içindeki oranı, sürekli yaşanan göçler neticesinde 1900 itibarıyla (anadili baz alındığında) %14'e düştü. Yani sayılarla ifade edilirse, nüfus sayımlarına göre 1880'de Prenslikte, 1884'te ise Doğu

Rumeli’de 728.000 Türk vardı. Türklerin sayısı 1900’e gelindiğinde ise sadece 540.000’dir (Crapmton, 2005: 98).1900 ile 1926 yılları arasında Türk nüfusunun oranı Bulgaristan nüfusunun %10.0’dan fazlasını oluştururken, 1934 ile 1975 yılları arasında bu oran 9.7% ile 8.4% oranında değişmektedir (www.nsi.bg). Güvenilirlikleri tartışmalı olmakla beraber Prenslik döneminde Bulgarların yaptıkları ilk resmî sayım sonuçlarına göre (1880 yılında Prenslikte, 1884 yılında Doğu Rumeli Vilayetinde) Müslümanların toplam sayısı 802.597’dir ve toplam Bulgaristan nüfusunun %26.9’unu oluştururlar. En hızlı azalma 1880/84-1887 döneminde gerçekleşmiştir. Görüldüğü gibi 30 yıllık Prenslik döneminde Müslümanların nüfusu artmamış, azalmıştır. Müslüman nüfustaki bu azalmanın sebebi göçlerdir. Müslümanlar Prenslik döneminde Kuzeydoğu Bulgaristan’da yoğun olarak yaşarlardı. Rusçuk, Razgrad, Silistre ve Şumnu gibi bölgelerde hala nüfusun çoğunluğunu oluşturuyorlardı. Türkler savaştan önce şehirlerde çoğunluk oldukları halde prenslik döneminde şehirlerde azınlık durumuna düşmüşlerdir (Turan, 1998: 309).

1969-1978 yılları arasında, Bulgaristan’dan Türkiye’ye yaklaşık 130 bin kişi göç etmiş olmasına karşın %0.2’lik bir artışla Bulgaristan Türkleri nüfus sayısındaki açığı kapatmışlardır (Şimşir, 2009: 27-28).

1.3.3. Bulgaristan’da Anadili Türkçe Olan Nüfusun 1900-2011 Yılları Arasındaki Durumu

Tablo 6 Bulgaristan Cumhuriyeti’nde Anadili Türkçe Olan Nüfusun 1900-2011 Yılları Arasındaki Dönemlerde Artması veya Azalması: (Kaynak: www.nsi.bg, Erişim Tarihi: 13.05.2015)

	Bulgaristan Cumhuriyeti’nin Toplam Nüfus Sayısı (bin kişi)	Anadili Türkçe Olan Nüfusunun Toplam Nüfus İçindeki Oranı (%)	Anadili Türkçe Olan Nüfusun Toplam Sayısı (bin kişi)	Yıllık Ortalama Azalması (-), Artması (+) (%)	Yıllık Ortalama Azalması (-), Artması (+) (bin kişi)
1900	3.744.283	% 14,4	539.656		
1905	4.035.575	% 12,8	514.658	- % 1,6	- 24.998
1910	4.337.513	% 11,6	504.681	- % 1,2	- 9.977

1920	4.846.971	% 11,2	542.904	- % 0,4	+ 38.223
1926	5.478.741	% 11,1	607.763	- % 0,1	+ 64.859
1934	6.077.939	% 10,2	618.268	- % 0,9	+ 10.505
1946	7.029.349	% 10,0	701.141	- % 0,2	+ 82.873
1965	8.227.866	% 9,2	758.832	- % 0,8	+ 57.691
1975	8.727.771	% 4,6	399.722	- % 4,6	- 359.110
1992	8.487.317	% 9,6	813.639	+ %5,0	+ 413.917
2001	7.928.901	% 9,6	762.516	0	-51.123
2011	7.364.570	% 9,1	605.802	-% 0,5	- 156.717

1.3.4. Bulgaristan’da Türk Nüfusun 2001-2011 Yılları Arasında Anadili Kullanımına ve Etnik Gruba Göre Dağılımı

Tablo 7 Bulgaristan Cumhuriyeti’ndeki Türk Halk Nüfusunun Anadili ve Etnik Gruba Göre Dağılımı (Kaynak: www.nsi.bg, Erişim Tarihi: 07.05.2014)

İller	Toplam Nüfus Sayısı (bin kişi)		Türk Nüfus Sayısı (bin kişi)				Türk Nüfus Sayısı (%)			
			Anadili		Etnik grup		Anadili		Etnik grup	
	2011	2001	2011	2001	2011	2001	2011	2001	2011	2001
Blagoevgrad	323552	341173	6522	19 819	17027	31 857	2,0	5,80	5,26	9,33
Burgaz	415817	423547	51351	63 025	49354	58 636	12,34	14,89	11,7	13,84
Varna	475074	462013	33606	41 229	30469	37 502	7,07	8,92	6,41	8,11
V. Tırnov	258494	293172	16169	23 738	15709	22 562	6,25	8,10	6,07	7,70
Vidin	101018	130074	129	138	85	139	0,13	0,10	0,08	0,1
Vratsa	186848	243036	382	553	565	2000	0,20	0,23	0,30	0,82
Gabrovo	122702	144125	6504	9 156	6464	9109	5,30	6,35	5,26	6,32
Dobriç	189677	215217	29642	33 642	23484	28 231	15,62	15,63	12,8	13,11
Kırca	152808	164019	86743	101548	86527	101116	56,77	61,91	56,2	61,64
Küstendil	136686	162534	109	117	105	146	0,08	0,07	0,08	0,08
Loveç	141422	169952	3898	6 994	4337	8476	2,76	4,11	3,06	4,99
Montana	148098	182258	274	220	171	235	0,19	0,12	0,12	0,13
Pazarcık	275545	310723	15430	21 902	14062	20448	5,60	7,04	5,10	6,58
Pernik	133530	149832	290	106	231	108	0,21	0,07	0,17	0,07
Pleven	269752	311985	7728	14 947	8666	16 931	2,87	4,80	3,21	5,43
Plovdiv	683027	715816	41979	56 696	40255	52 499	6,14	7,92	5,90	7,33
Razgrad	125190	152417	59746	75 585	57261	71 963	47,72	49,60	45,3	47,21
Ruse	235252	266157	29238	37 206	28658	37 050	12,4	13,98	12,8	13,92
Silistra	119474	142000	43421	51 616	40272	48 761	36,3	36,34	33,0	34,33
Sliven	197473	218474	18125	23 606	16784	22 971	9,17	10,8	8,50	10,51
Smolyan	121752	140066	4386	5 782	4696	6 212	3,60	4,13	3,86	4,43
Sofya	247489	273240	542	587	422	654	0,21	0,21	0,17	0,23
Sofya(başk.)	1291591	1170842	6518	6 263	6526	6036	0,5	0,53	0,5	0,51
St.Zagora	333265	370615	16152	18 924	15035	18529	4,84	5,10	4,51	4,50

Tırgovişte	120818	137689	39715	50 753	38231	49 495	32,87	38,9	31,4	35,95
Haskovo	246238	277478	28886	31 560	28444	31 266	11,73	11,37	11,5	11,26
Şumen	180528	204378	54523	62 420	50878	59 551	30,2	30,54	28,8	29,13
Yambol	131447	156070	3794	4 384	3600	4 181	2,9	2,80	2,73	2,68
Bulgaristan Cumhuriyeti	7364570	7928901	605802	762516	588318	746664	9,1	9,61	8,8	9,41

Bulgaristan Milli İstatistik Enstitüsünün anadili kullanımına göre ve etnik gruba göre 2011 kesin nüfus sayım sonuçlarına göre, Bulgaristan'da toplam nüfus içinde, Türkçeyi ana dili olarak benimseyenlerin sayısı 605.802'dir. Buna göre, toplam nüfus içindeki anadili Türkçe olanların oranı %9.1 olmaktadır (www.nsi.bg). Toplam Türk nüfusu içinden kendini Türk etnik kimliği ile tanımlayanların arasından, anadilini Türkçe olarak belirtenlerin sayısı 564.858 (%96.6), 18.975 kişi (%3.2) kişi ise anadili olarak Bulgarca'yı seçmiştir. Günümüzde Romanların Bulgaristan'da toplam nüfus sayısı 320.761 kişi olmaktadır. Bu nüfus içinden 21.440 kişi, yani toplam nüfusun %6.7'si anadilini Türkçe olarak belirtmiştir (www.nsi.bg).

2011 nüfus sayımı sonuçlarına göre, 605.802 kişinin, yani Bulgaristan nüfusunun %9,1'nin anadili Türkçedir. %19,7 (155078 kişi) ile Anadili Türkçe olanların en yüksek oranı Veliko Tırnovo, Gabrovo, Razgrad, Ruse ve Silistra illerinin bulunduğu Kuzey-Merkez bölgesindedir. 2011 nüfus sayımı sonuçlarına göre, Türk nüfusunun %18,7'si Kuzey-Merkez bölgesinde, %16,4'ü Kuzeydoğu bölgesinde yaşamaktadır (www.nsi.bg).

Spesifik özelliklere sahip olan *Çingene* topluluğu, diğer etnik gruplardan farklı olarak varlığını sürdürdüğü coğrafyaya daha çabuk uyum sağlamaya eğilimlidir. Bu nedenle de Çingeneler arasında oldukça farklı grup türleri bulunmaktadır. (Özgür, 1999: 47).

2011 nüfus sayımı sonuçlarına göre, “anadili” göstergesine göre Bulgaristan'da Çingenelerin %85,0'i (272 710 kişi) anadilini Çingenece, %7,5'i (24 033 kişi) Bulgarca, %6,7'si (21 440 kişi) Türkçe, %0,6 (1 837 kişi) Rumence olarak belirtmiştir (www.nsi.bg/ Prebroyavane 2011/ okonçatelni rezultati/ s. 4).

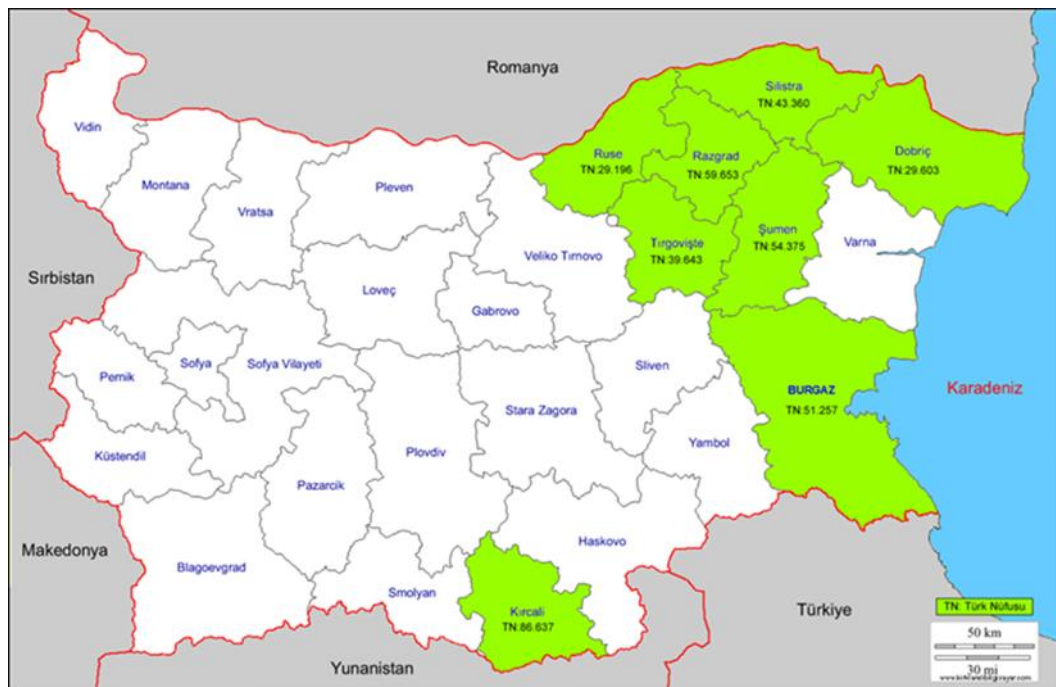
1.3.5. Bulgaristan’da Türk Nüfusunun Eğitim Seviyesi

Eğitim seviyesi bakımından Bulgaristan genelinde Türk halkının (126.504 kişi) %27’si ilkokul, (234.851 kişi) %43,0’ü ortaokul, %25,9’u (141.359 kişi) lise, %4,1’i (22.326 kişi) yükseköğretime sahip olduğu tespit edilmiştir. Türk halkının istihdam katsayısı %25,8, ekonomik etkinliğe sahip olmayanların oranı %39,6, işsizlik oranı da %46,7 olarak belirtilmiştir (www.nsi.bg).

1.3.6. Bulgaristan’da Türk Nüfusunun Coğrafi Yerleşimi

Coğrafi yerleşim, azınlıkların etnik kimlikleri, etnik bilincin korunması, etnisiteler arası ilişkilerin niteliği, etnik azınlıklar arasında sosyo-ekonomik gelişmişlik farklılıkları, azınlıkların politik eğilimleri, topluma entegrasyonları, etnik hoşgörünün veya gerginliğin oluşması açısından önem taşıdığı bilinmektedir. (Özgür, 1999: 46).

2011 nüfus sayımı sonuçlarına göre, Bulgaristan’da sayısal bakımından en büyük azınlık olan Türk nüfusunun %63,7’si yoğun olarak Kırcaali, Razgrad, Tırговиşte, Şumen, Silistra, Dobriç, Ruse ve Burgaz illerinde yaşadığı belirtilmiştir (www.nsi.bg).

Harita 19 Bulgaristan'da Türk nüfusunun %63,7'sinin Yaşadığı Kırçali, Razgrad, Tırgovişte, Şumen, Silistra, Dobriç, Ruse ve Burgaz illerinin Harita Anahtarı

1.4. Güneydoğu Bulgaristan Burgaz İli

Harita 20 Burgaz İlinin Coğrafi Konumu

1.4.1. Etno –Demografik ve Sosyal Yapı

1.4.1.1. XIX. Yüzyıla Kadar Burgaz Bölgesi

Günümüzdeki Burgaz şehri, Bizans dönemi tarihi kaynaklarında *Develtos*, *Debeltos* ve *Pirgos* adlarıyla (Eyice 1993:42; Ostrogorsky 2011:182) geçmektedir. Bulgar tarihçisi Karayotov, “Dovelt” adının Burgaz’ın Roma dönemi öncesindeki ismi olduğunu belirtir (Karayotov, Rayçevski, İvanov 2011:16). Eyice, Feher ve Ostrogorsky, Birinci Bulgar İmparatorluğu yani Bulgar Türkleri hâkimiyeti dönemindeki kaynaklarda da Burgaz şehrinin *Develtos* adıyla kayıtlı olduğunu belirtmişlerdir. Bulgar Türklerinin tarihinde önemli rol oynayan Krum Han tahta geçtiği dönemde (811), Bizans İmparatoru Nikeforos’u yenerek Bizans’ın Karadeniz

kıyısındaki en önemli noktalarından biri olan *Develtos* (Burgaz) şehrini fetheder. 13 Nisan 814'te Krum Han'ın ani ölümünden sonra onu takip eden oğlu Han Omurtag, Bizans ile otuz yıllık barış antlaşması yaparak, sınırı Develtos'tan Filibe ile Edirne arasında Makrolivadi'ya, oradan da Balkan Dağları'na uzanan bir hat kabul etmiş olup Edirne'nin yine Bizans toprakları içinde kalmasını sağlamıştır (Eyice, 1993: 44-45; Feher, 1999: 52; Ostrogorsky, 2011: 182-186).

Karayotov, Burgaz adının eski Yunanca “pürgos”(pirgos) sözcüğünden geldiğini ve büyük Hint-Avrupa dilleri ailesinde “пюгос” (pürgos) ve бyproc (burgos) adlarının aynı anlamda kullanıldığını ve Osmanlı kaynaklarında İskender Paşa'nın vakfının bir parçası olarak ilk kez 1604 tarihinde “İskele-i Pirgos” adıyla anıldığını belirtir (Karayotov, Rayçevski, İvanov, 2011: 7-297).

Tablo 8 Burgaz'ın 1502-1829 yılları arasındaki idarî taksimatı: (Karayotov, Rayçevski, İvanov, 2011:302).

Yıl	Bilgi	Not
1502	Pirgos, Aytos nahiyesinin, Lıca köyü sınırlarında kayıtlı mezra statüsünde bir yerleşim birimidir.	
1586	Aytos nahiyesi, Lıca köyüne bağlıdır.	Pirgos Aytos nahiyesine bağlıdır.
1676	Pirgos (Burgaz), Aytos kazasına bağlıdır.	
1687/88	İskele-i Bergos (Burgaz) adıyla Aytos kazasına bağlıdır.	
1697	Bergos (Burgaz) Aydos menziline 4 saat yakınlıkta olan bir liman-bağlantı olarak kayıtlıdır.	Burgaz'ın Aytos kazasına bağlı olduğu tahmin edilebilir.
1712	Burgaz ve Aytos kadılarına göre Burgaz limanına satın alınan yiyecekler getirilmektedir.	Burgaz, Aytos kazası sınırlarında.
22.III.1771	Burgaz körfezindeki davalarla ilgili bir belgede “Aytos ve Burgaz kadısı”ndan bahsedilmektedir.	
XVIII.-XIX. yüzyıllar	Ayverdi'yin kayıtlara dayanarak verdiği bilgiye göre Burgaz Aytos kazasıdır.	
1829	Albay Eneholm'un alıntılandığı bir bilgiye göre Burgaz Aytos ayanına bağlıdır.	Yani, Burgaz 1810 yılından sonra Ahyolu kazası sınırları içindedir.

Osmanlı idarî yapısını en iyi şekilde yansıtan tahrir defterlerindeki bilgilere bakılarak bölgenin XVI. yüzyıldaki idarî yapısı ve zaman içerisinde bu yapıdaki değişiklikleri görmek mümkündür.

Araştırma alanımızın sınırlarında bulunan Ahyolu, Aydos, Karinovası, Misivri gibi yerleşim yerleri Başbakanlık Osmanlı Arşivleri (BOA) tarafından yayımlanan 1530 tarihli 370 Numaralı Tapu Tahrir Defteri (TD)'ne göre, Silistre Sancağına bağlı kaza merkezleri olarak kayıtlıdır. Burgaz ise Poros adıyla Ahyolu kazasının, Süzebolu nahiyesine bağlı köy statüsünde bir yerleşim birimi olarak kaydedilmiştir (BOA.TD: 1-89).

XVII. yy.'da idarî yapıda yapılan bazı değişikliklerle sancak ve eyalet yönetimi yeniden düzenlendi. XVII. yy. ortalarında Azak Denizinden Karadeniz'e çıkarak Rumeli sahillerine akınlar yapan Rus Kazaklarına karşı önlem olarak bu bölgedeki 8 sancaktan Özü eyaleti oluşturuldu ve XVI. yüzyılda Sağ kol üzerindeki yollardan en önemli ve en büyüğü olan Silistre, eyalet merkezi oldu. (Altunan, 2005:3). I. Süleyman döneminde (1520–1566) Silistre Sancağına, Akkerman, Kale-i Kili, Ahyolu, Silistre, Pravadi, Varna, Hırsova, Karinabad, Misivri, Aydos, Rus Kasrı ve Yambolu kazaları bağlı bulunuyordu (Altunan, 2005:3).

1864'te eyalet sistemi yerine vilayetler teşekkül etti (İnalcık, 1995: 550). 1864 yılında Vilayet Kanunu'nun yürürlüğe girmesiyle Osmanlı topraklarında yeni bir idarî taksimat yapılmış ve 7 sancak ve 48 kazadan oluşan Tuna Vilayeti tesis edilmiştir (Draganova, 2006: 1).

Burgaz kazası 1873 tarihli Edirne Vilayeti salnamesine göre toplam 76 köyden oluşuyordu. 93 Harbi'nden sonra Doğu Rumeli Vilayeti kurulunca Burgaz kazası bu vilayet içinde kaldı ve Osmanlı yönetiminde kalan güney kısmında Ahtebolu kazası kuruldu. Fakat 1912 yılında Bulgaristan'ın sınırları güneyde Rezva nehrine kadar genişledi ve Osmanlı Devletinde 1878 öncesinde Burgaz'a bağlı dört köy kaldı. Bu köyler günümüzde Türkiye sınırları içindedir (Hacısalıhoğlu, 2008: 109). 1873 tarihli Edirne Vilayeti Salnamesinde 35 köy Müslüman köyleri olarak gösteriliyor (%46). Geri kalan köylerin ya sırf Gayrimüslim veya karışık köyler oldukları anlaşılıyor. Fakat Müslümanın toplam nüfusa oranı hane ölçeğinde %26, erkek nüfus ölçeğinde %29 olduğu göz önünde bulundurulursa Müslüman köylerinin sayıları çok olmakla birlikte Gayrimüslim köylerine göre daha küçük yerleşimli oldukları anlaşılır. Bu eğilim bölgedeki diğer kazalarda da görülmektedir (Hacısalıhoğlu, 2008: 110).

1873 tarihli salname kayıtlarına göre kazanın hane ölçeğinde nüfusunun %73'ü Gayrimüslimdi. Bu oranla Burgaz kazası İslimiye Sancağının Gayrimüslim nüfus oranı en yüksek olan kazasını oluşturuyor. Erkek nüfus esas alındığında yine kazanın %68'ini Gayrimüslim olduğu görülüyor. Bu salnameden Gayrimüslimlerin ne kadarının Bulgar ne kadarının Rum olduğunu öğrenmek mümkün olmuyor. Yalnız 1878'den sonra Osmanlı Devleti elinde kalan kazanın güneyinde nüfusun çok büyük bir kısmının Rum olduğu anlaşıyor. Nitekim 1892 tarihli salname kayıtlarına göre Ahtebolu kazasının nüfusunun %66'sı Rum, %24'ü Bulgar ve %17'si Müslüman olarak kayıtlıdır. 1844-45 tarihli temettuat kayıtlarına göre kazanın önemli bir kasabası olan Vasiliko'da toplam 406 Gayrimüslim hane bulunmaktaydı. Bu nüfusun büyük çoğunluğunun Rum olduğu düşünülebilir. Doğu Rumeli Vilayeti'ne dâhil olan kazanın kuzey yarısı 1880'de hazırlanmış nüfus istatistiklerine göre 15 binin üzerinde Bulgar, 4 bine yakın Rum ve 2 binin üzerinde Türk nüfusa sahip olmuştur (Hacısalihoglu, 2008: 110).

Doğu Rumeli bölgesinin Bulgaristan'la birleşmesinden sonraki, ilk nüfus sayımında (1884/85) Burgaz bölgesinin merkezi olan Burgaz'da; 2.083'ü Bulgar, 1.993'ü Rum, 1.268'i Türk, 213'ü Yahudi, az sayıda Ermeni, Çingene ve diğer gruplar olmak üzere, toplam 5.865 kişi kaydedilmiştir. 1910 yılına gelindiğinde Bulgar nüfusu dört kattan fazla artarak 9.160 olmuş, aynı zamanda Yahudi nüfusu da dört kata yakın bir artış göstermiştir. Türklerin nüfusunda ise ciddi bir artış olmamıştır. Bu da tedrici bir göç sürecinin yaşandığına işaret etmektedir. Kasabaya Bulgar göçü hızla artarken Türkler göç etmeye başlamıştır (Hacısalihoglu, 2008: 111).

Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü tarafından yayınlanan *Osmanlı Yer Adları Kılavuzu*'nda Ahyolu Burgazı adıyla 1878 tarihinde Doğu Rumeli Vilayetine bağlı sancak statüsüne bir yerleşim birimi olarak kaydedilmiştir. 1878 tarihinde de Doğu Rumeli Vilayeti kaza merkezi olan Burgaz, 1908 yılında da Vilayet olarak kaydedilmiştir (Sezen, 2006:11-174; BOA.TD: 1-89).

Aytos (Aydos)

Günümüzde Burgaz iline bağlı bir ilçe merkezi olan Aytos şehri 370 Numaralı Tapu Tahrir defterine göre Silistre Livasına bağlı kaza merkezi statüsünde bir yerleşim birimidir. Aytos'un nüfusu 650 Müslim ve 960 Gayrimüslim olmak üzere genel toplamda 1.610 hanedir. Doğu Balkan'ın güney eteklerinde 7 mahalleden oluşan bir kaza merkezi olarak kaydedilmiştir (BOA.370.TD:4). Aytos, 1593 yılında kurulan, Osmanlı Sicili'ne göre 7 liva ve 35 kadılığa ayrılan Özü eyaletine bağlı, Özü Livası'nın dokuzuncu kadılık statüsünde yerleşim birimi olarak kayıtlıdır (İnciciyan-Andreasyan, 1975-76: 109).

Doğu Rumeli Vilayeti'nde 1880'de hazırlanan istatistiklere göre Aytos'ta 5 binin üzerinde Bulgar ve 12 bine yakın Türk yaşamaktadır. Kaza merkezi Aytos kasabasında yapılan ilk nüfus sayımında (1.884) 2.587 Bulgar, 1.122 Türk, 88 Çingene, 64 Rum ve 43 Yahudi kaydedilmiştir. 1910 sayımlarında Bulgarların sayısı 4.112'ye çıkarken Türklerin sayısı 843'e düşmüştür (Hacısalıhoğlu 2008: 116-117). 93 Harbi döneminde Türkler ve Bulgarların karışık olarak yaşadığı 11 köyün Türk sakinleri köylerini bırakıp kaçmışlardır. Böylelikle savaş esnasında 11 karışık köyde yaşayan toplam 171 hanelik Müslüman, yani hane başına ortalama beş kişi varsayılırsa yaklaşık olarak 855 kişinin göç ettiği sonucuna varılabilir (Hacısalıhoğlu, 2008: 117).

Evliyâ Çelebi'nin *Seyahatname* adlı ünlü eserinde Burgaz ve yöresi ile ilgili verdiği en önemli ve dikkate değer bilgi **Aytos Ilıcaları** ile ilgilidir. Ilıcaların konumu ile ilgili bilgi veren Çelebi, burasının Mihaloğlu tarafından yaptırıldığını ve yüksek kubbeli bir ılıca olduğunu belirtir (Kahraman, 2010: 124-125). Bulgaristan Bilimler Akademisi'nden (BAN) O. Sıbev'e göre, Mihaloğulları ailesinin Rumeli kolu Edirne, Plevne ve İhtiman'da yerleşik olup bu aileye mensup olanlar bir yandan Osmanlının Balkanlar'daki fetihlerini kolaylaştırmış, öte yandan Osmanlının bu bölgelerdeki idaresinde görev almış ve kurdukları vakıflarla Müslüman halkının dinî ve eğitim ihtiyaçlarına hizmet etmişlerdir. Bu yüzden de Mihaloğulları ailesi Balkanların tarihine damgasını vuran Osmanlı döneminin belirgin simgelerinden biri olmuştur (Sıbev, 2013:241). Evliyâ Çelebi Aytos ılıcasının şifalı suyu hakkında bilgi verirken Kanuni Sultan Süleyman'ın rahatsızlığı ile ilgili olarak bir hikâyeyi de aktarır. Buna göre, Kanuni Sultan Süleyman nikris hastalığına yakalanınca özel

hekimî Kaysûnîzâde ile birlikte Kaptanıderya Pilak Mustafa Paşa'nın kadırgası ile İstanbul'dan Aytos'a gelmiştir. Burada Aytos ılıcasını ziyaret eden Kanunî Sultan Süleyman'ın ılıcadaki hamama yedi kere girdikten sonra topuklarına kadar inen nikrisin tedavisinin nasıl yapıldığını kendine has bir üslupla anlatır (Kahraman, 2010: 124-125). Bugün Evliyâ Çelebi'nin hakkında çok değerli bilgiler verdiği Aytos ılıcası günümüzde Aytos şehri sınırları içinde bulunmaktadır. Bu ılıcanın yanında da Aytos halkı tarafından "Licata" adıyla anılan ve suyunun halk tarafından şifalı olduğu belirtilen bir çeşme vardır.

Pomorie (Ahyolu)

Edirne Salnamesindeki adı *Ahyolu*, Avusturya Ordu haritasındaki adı *Anhialo* (Simeonovgrad), Antik dönemdeki adı *Anhiale*, *Anhialos*, Bizans dönemindeki adı *Ancloos*'tur (Hacısalıhoğlu, 2008:168). Evliyâ Çelebi, Ahyolu yer adının Ahpoli'den bozma Ahyolu olduğunu yazar (Kahraman, 2010:122). Bu adın, Yunancada 'yakın' anlamına gelen *anchi*' ile 'tuz' anlamına gelen *als* sözcüklerinden türemiş olan ve 'tuz üretimi yapılan ocakların yakınındaki yerleşim' anlamına gelen *Anchiallos* sözcüğünden geldiği belirtmektedir. Bu varsayım, *als* sözcüğünün şiir dilinde 'deniz' anlamı taşıması sebebiyle 'deniz kıyısında kurulmuş sahil yerleşimi' anlamını göz ardı etmektedir. 1934'te kente Pomorie adı verilirken bu ikinci anlam dikkate alınmıştır. Nitekim Latince 'yakın' anlamındaki *prope* ile 'deniz' anlamındaki *mare*, *maris* sözcüklerinden türetilerek 'denize yakın' anlamındaki Pomorie adının verilmesi de yukarıda bahsedilen ikinci anlamı destekleyen bir tezdır (Memnun, 2010: 10).

L. İnciciyan'ın 1804 tarihli *Dünya Coğrafyası* adlı eserinin altıncı cildini oluşturan "Osmanlı Rumelisi Tarih ve Coğrafyası" isimli makalesinde yer alan bilgilere göre Ahyolu, Karadeniz kıyısında, iskelesi ile önemli bir şehir olarak belirtilmiştir. *Cihannüma* adlı yazmada burası Misevri'ye (Nesebır) tabi gösterilir ve Öküz burcu devresinde buranın suyunun kendiliğinden tuz haline geldiğini ve senelik 40 yük akçelik bir gelir sağlandığından söz edilir (İnciciyan- Andreasyan, 1975-76: 116).

1530 tarihli 370 Numaralı Tahrir Defteri ile 1687 tarihli defterde Silistre Livasına bağlı kaza merkezi olarak geçmektedir (BOA, 370TD: 2 ; Hacısalihoglu 2008: 68). XIX. yüzyılda ise Ahyolu, Edirne Eyaletine bağlı kaza statüsünde bir yerleşim birimi olarak kayıtlıdır (Akar, 1999: 71).

Başbakanlık Osmanlı Arşivleri'nin yayımladığı *Osmanlı Yer Adları Kılavuzunda* 1865 tarihinde (Agoto-Polis) (Vasiliko) olarak kayıtlı olan Ahyolu, Kırkkilise-Edirne'ye bağlı kaza merkezi olarak kayıtlıdır. 1913 tarihinde Burgaz'a bağlanmıştır (Sezen, 2006:11). 1873 tarihli *Edirne Salnamesi*'nde Misivri ve Ahyolu kazalarının toplam nüfusları bir arada verilmiştir. Buna göre, bu iki kazada toplam 1.384 Gayrimüslim (%53), 1.223 Müslüman hanesi (%46) bulunuyordu. Yani bu iki kazada toplam 12.000 Gayrimüslüm, 9.874 Müslüman ve 1.524 Çingene yaşadığı görülmektedir (Hacısalihoglu, 2008: 89).

Osmanlı idaresindeki Ahyolu, Silistre Sancağı'na bağlı, Osmanlı'nın Balkanlar'da önemli düzeyde toprak geliri elde ettiği, gelirinin Sultan'a ait olduğu kazalardan biri olmuştur (Memnun, 2010:19). Fatih Sultan Mehmet, Ahyolu ve İstanbul'daki hayratı için Ahyolu kazasında 1 kasaba ve 25 köyün gelirini vakfetmiştir (Cebeci, 1988:460). 561 Numaralı (1597-1598) tarihli *Silistre Livası Vakıf Defteri*'nde yer alan bilgilere göre, Valide-i Şehzade Sultan Mehmet (Hürrem Sultan), Şehzade camii ve külliyesi için Ahyolu kazasında 22 köy vakfetmiştir (Cebeci, 1988: 460).

XIX. yüzyılda da Ahyolu kazasının en önemli gelir kaynağını tuz üretimi oluşturmaktadır. Osmanlı İmparatorluğunda tuz üretilen önemli yerlerden biri "Ahyolu Memlahası" olarak geçmektedir. Ahyolu Gölü, kazanın 2 km kuzeyinde ve Karadeniz kıyısında yer almaktadır. Ahyolu Memlahasında üretilen tuz, Varna'dan itibaren Marmara Denizi'nin doğu ve kuzey sahillerine kadar geniş bir bölgede satılmakta olduğu kayıtlarda vardır (Akar, 1999: 76).

Karnobat (Karinabad)

Karnobat (Karinabad), Osmanlı döneminde kurulmuş bir yerleşim olup ilk dönem Osmanlı belgelerinde Karinovası ismi ile geçer (Kıel, 1980:15; Hacısalihoglu, 2008:124). Kıel'e göre, Karinabad, Osmanlı Türkleri tarafından, eski Bizans-Bulgar

kale kalıntılarının bulunduğu ve Hisar adı verilen bir tepenin eteklerine 1369'da I. Murad tarafından kurulmuştur. Anadolu'dan da kalabalık yörük grupları tarafından iskân edilmiş olup bu durumun Yörük Hacı, Yörük Kasım, Yörük Orhan ve Yeni Yörük gibi köy isimlerinden de açık bir şekilde anlaşıldığını belirtir. Ahlatlı, Germiyanlı, Maraşlı ve Saruhanlı gibi köy adları da burada iskân edilen insanların aslen nereden geldiğine işaret etmektedir. Kırel'e göre, kasabanın adı 'yoldaşlık, kardeşlik kasabası' anlamlarına gelir (Kırel, 2001: 491). Evliyâ Çelebi'ye göre ise şehrin adı önce *Poyhad* olmuştur ve geçmişte Edirne hâkimi Kral İdrivne, Rus eşinden olan oğluna bu şehri vermiştir (Kahraman, 2010:451). Evliyâ Çelebi, 1414'te Karnobat'ın fethinden sonra, Vezir Timurtaş Paşanın burayı Rumların elinden almasının ardından buraya *Karinabad* dendiğini, daha sonraları da Çıtak halk ağzında bozularak *Karnabad* şekline döndüğünü bildirir (Kahraman, 2010:452). Bir taşra merkezi olarak Karinabad, II. Mehmed ve II. Bayezid dönemi Osmanlı eşrafından Lala Rakkas Sinan Bey tarafından bir hayli geliştirilmiştir. (Kırel, 2001: 491). Rakkas Sinan Bey, Karinabad'daki hayratı için kazadan 6 köyün gelirinin vakfedildiğini ve toplam gelirin 88.786 akçe olduğunu belirtmiştir (Cebeci, 1988: 461).

Günümüzde Burgaz iline bağlı bir ilçe merkezi olan Karnobat (Karinabad), 370 Numaralı Tapu Tahrir Defterine göre Silistre Livasına bağlı kaza merkezi statüsünde bir yerleşim birimi olarak kayıtlıdır (BOA,370.TD: 4). Osmanlı yönetiminin ilk yüzyılından itibaren Karnobat nüfusunun çoğunluğunu Müslüman Türkler teşkil etmiştir (Kırel, 2001:491). Osmanlı yönetiminin son yıllarına ait salname kayıtlarında kasabada gayrimüslimlerin sayısının Müslümanlardan çok olduğu (855 hane, 2.414 Müslüman, 3.114 Gayrimüslim), yani geçen dönemde kasabada gayrimüslim nüfusun hızla arttığı görülüyor (Kırel, 2001: 491; Hacısalıhoğlu, 2008: 124).

1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı sırasında ve sonrasında Müslüman nüfusun büyük kısmı bölgeden göç etmiş, onların terk ettiği yerlere dağlık bölgelerden gelen Bulgarlar yerleşmiştir. 1887 Bulgar nüfus sayımında kaza merkezinde 5.096 nüfus bulunduğu, bunlardan 1335'inin Türk olduğu tespit edilmiştir. 1934'te ise 7.660 Bulgar'a karşılık Türk nüfusu 1.413'te kalmıştır (Kırel, 2001: 491).

Osmanlı Yer Adları Kılavuz’unda, 1878 tarihinde Doğu Rumeli Vilayetine bağlı kaza merkezi olan Karnobat (Karinabad/Karinovası) 1908 tarihinde Burgaz’a bağlı ilçe merkezi statüsündedir. (Sezen, 2006: 286).

Doğu Rumeli Vilayeti’nde 1880’de hazırlanan istatistiklere göre Karnobat’ta 13.000’e yakın Bulgar ve 9.000’e yakın Türk yaşamaktaymış (Hacısalihoglu 2008:124). Karinabad kasabasında ise 1884/85 nüfus sayımına göre burada 3.396 Bulgar, 1.173 Türk, 222 Yahudi ve 117 Çingene kaydedilmiştir. 1910 sayımında Bulgarların nüfusu 5.213’e çıkarken Türklerin nüfusu 572’ye düşmüştür. Bununla birlikte Çingenelerin nüfusu 572’ye yükselmiştir (Hacısalihoglu, 2008:125).

Nesebır (Misivri)

Günümüzde Burgaz iline bağlı bir ilçe merkezi olan Misivri, 370 Numaralı Tapu Tahrir defterine göre Silistre Livasına bağlı kaza merkezi statüsünde bir yerleşim birimi olarak kayıtlıdır (BOA.370.TD: 2-42).

Kaza merkezinde 1844-45 tarihli temettuat kayıtlarına göre 53 Müslüman hanesi yaşamaktaydı, yani yaklaşık olarak 212-318 arasında Müslüman yaşamaktaydı. Fakat nüfusun büyük çoğunluğunu kasabada yaşayan Rumlar oluşturmaktaydı. 1884 tarihli nüfus sayımında toplam 1.624 Rum’un kayıtlı olduğu kasabada 67 Türk ve 70 Bulgar bulunmaktaydı. Bu rakamlardan 93 Harbi döneminde kasabadaki Türklerin çoğunluğunun göç ettiği anlaşılmaktadır. 1910 nüfus sayımında ise kasabada 1.592 Rum, 134 Türk ve 212 Bulgar yaşadığı görülüyor (Hacısalihoglu, 2008: 95).

Evliyâ Çelebi, Rumeli gezisi sırasında uğradığı ve “Müsevre” olarak bahsettiği Misivri kalesi için Batlimus adlı Kralın kızı Kalopatra adındaki bir kız için yapıldığından söz eder. Evliyâ Çelebi’nin burada tarihî gerçeklerle örtüşen verdiği ilginç bir ayrıntı da Kazakların bölge halkını tehdit ettikleri ile ilgilidir. Evliyâ Çelebi’ye göre, Kazakların her yıl bu limana demir atmaları Emin Ağa ve beraberindekileri tehdit ettiklerini bildirerek Aydos’a kaçmak zorunda kaldıklarını belirtir (Kahraman, 2010: 123). Evliyâ Çelebi’nin verdiği bilgiler, çeşitli kaynak ve bu bölgeye ilişkin araştırmalarla karşılaştırıldığında bunların çoğunlukla tutarlı olduğu söylenebilir. Bu şekilde o dönemde Rumeli’nin sol kol topraklarında Kazak

ve Rus akınlarının tehlikeli hâl alması neticesinde kurulan Silistre veya Özi Beylerbeyliği sınırları içinde kalan Burgaz İli'nin XVII. yüzyılda, yani Evliyâ Çelebi'nin ziyaret etmiş olduğu ve daha sonraki dönemlerdeki idarî ve sosyal yapısı gözler önüne serilmektedir.

1.4.1.2. 2011 Genel Nüfus Sayımı Sonuçlarına Göre Burgaz İlinin Kentsel ve Kırsal Nüfus Dağılımı

Tablo 9 Burgaz İlinin Kentsel ve Kırsal Nüfus Dağılımı (www.nsi.bg.)

İlçeler	Toplam Nüfus Sayısı (bin kişi) 2011	Kentsel ve Kırsal Nüfus Sayısı (bin kişi) 2011		Kentsel ve Kırsal Nüfus Sayısı (%) 2011	
		Kentsel	Kırsal	Kentsel	Kırsal
Aytos	28687	20016	8671	6.4	8.3
Burgaz	212902	201966	10936	64.9	10.5
Kameno	10393	4336	6057	1.4	5.8
Karnobat	25477	18621	6856	6.0	6.6
M.Tırnovo	3793	2447	1346	0.8	1.3
Nesebır	22348	14951	7397	4.8	7.1
Pomorie	27658	18974	8684	6.1	8.3
Primorsko	6064	3923	2141	1.3	2.0
Ruen	29101	-	29101	-	27.8
Sozopol	12610	6376	6234	2.0	6.0
Sredets	14934	9065	2.9	2.9	5.6
Sungurlare	12559	3226	9333	1.0	8.9
Tsarevo	9291	8.9	1932	2.4	1.8
Burgaz ili	415817	311260	104557	-	-

2011 Nüfus Sayımı sonuçlarına göre, Bulgaristan Cumhuriyeti nüfusunun %4.4'ü Burgaz ilinde yaşamaktadır. Burgaz ili ülke nüfus içinde %4.4 bir pay ile ülke genelinde, il bazında nüfus yoğunluğu açısından 6'ncı sırada yer almaktadır. Burgaz ili nüfusunun 2011 yılında Bulgaristan nüfusuna oranı %4.4'tür ve %1.8 ile düşüş eğilimindedir. Burgaz ili nüfusunun 311.260'ı (%74.9'u) şehirlerde, 104.557'si (%25.1'i) köylerde yaşamaktadır. Şehirleşme oranında yükselme eğilimi kendini korumaktadır. Burgaz ili şehir nüfus oranı %74.9'dur. Yani 311.260 kişi şehirlerde

yaşamaktadır. Burgaz ili kırsal kesim oranı %25.1'dir. Yani 104.557 kişi köylerde yaşamaktadır. Ayrıca, Burgaz ilini nüfusun 212.902'i (%51.2'si) Burgaz ilçesinde, 29.101'i (%7.0'si) Ruen ilçesinde, %6.9'u Aytos ilçesinde, %6.1'i Karnobat ilçesinde, %6.7'si Pomorie ilçesinde yaşamaktadır. Geri kalan diğer ilçelerde nüfusun pay oranı %5'in altındadır. 3.793 kişi yani (%0.9) oranıyla en az nüfusa sahip ilçe Malko Tırnovo'dur (www.nsi.bg).

1.4.1.3. Burgaz İlinde Nüfusun Etnik Özelliklere Göre Dağılımı (2011 Nüfus Sayımı Sonuçlarına Göre)

Tablo 10 Burgaz İlinde Nüfusun Etnik Özelliklerine Göre Dağılımı (2011 Nüfus Sayımı Sonuçlarına Göre)

İlçeler	Toplam (bin)	Türk (bin)	Bulgar (bin)	Roman (bin)	Diğerleri (bin)	Kendini Tanımlamayanlar (bin)
01.Aytos	28.687	8.766	13.847	3.101	77	223
02. Burgaz	212.902	6.264	179.383	3.871	1.407	728
03. Kameno	10.393	327	7.989	654	147	83
04. Karnobat	25.477	2.125	19.030	1.202	289	141
05. M.Tırnovo	3.793	23	2.902	429	16	20
06.Nesebir	22.348	1.240	18.367	565	199	140
07. Pomorie	27.658	4.947	17.992	1.307	176	101
08. Primorsko	6.064	84	4.268	577	37	37
09. Ruen	29.101	21.241	1.619	1.300	10	322
10. Sozopol	12.610	523	8.889	1.678	88	24
11. Sredets	14.934	230	10.912	2.063	68	47
12.Sungurlare	12.559	3.553	6.193	929	76	122
13. Tsarevo	9.291	31	6.737	748	42	18
İlde Toplam	415.817	49.357	298.128	18.424	2.632	2.006

01.02. 2011 Nüfus Sayımı sonuçlarına göre Türklerin Burgaz ilindeki nüfusları %13.3 oranı ile 49.354 kişidir. Türklerin yoğun oldukları ilçeler: Ruen, nüfusun %86.7'si Türk. Aytos nüfusun %33.7'si Türk. Sungurlare, nüfusun %32.7'si Türk. Pomorie, nüfusun %20.2'si Türk. En az, (yok denecek kadar) Türk nüfusuna sahip ilçe %0.4 oranı ile Tsarevo ilçesidir.

Araştırmamızın amacı açısından en önemli ilçemiz olan Ruen ilçesi, Nüfus yoğunluğu açısından ise 29.101 kişi ile Burgaz'dan sonra ikinci sırada yer almaktadır. Türk nüfus yoğunluğu açısından Ruen %86,7 Türk nüfus oranı ile Burgaz ilinde ilk sırayı alır. Diğerleri Aytos %33,7, Sungurlare %32,7, Pomorie %20,2 Türk nüfus oranları ile Ruen'i takip etmektedirler.

Burgaz bölgesi 49.357 kişi ile en fazla Türk nüfusunun yaşadığı bölgelerden biridir. Bulgaristan genelinde de 21.241 kişi ile Ruen ilçesi Kırçali'den sonra en fazla Türk barındıran idarî birimdir.

1.4.1.4. Burgaz İlinde Nüfusun Anadili Özelliklerine Göre Dağılımı (2011 Nüfus Sayımı Sonuçlarına Göre)

Tablo 11 Burgaz İlinde Nüfusun Anadili Özelliklerine Göre Dağılımı (2011 Nüfus Sayımı Sonuçlarına Göre)

		Anadili				
İlçeler	Toplam	Türkçe	Bulgarca	Çingenece	Diğer	Belirsiz
Aytos	28687	9854	13469	2142	86	211
Burgas	212902	6454	177799	3600	1605	672
Kameno	10393	409	7824	646	152	84
Karnobat	25477	2359	18782	1063	233	128
M.Tırnovo	3793	27	2899	407	16	22
Nesebır	22348	1292	18155	572	230	148
Pomorie	27658	5237	17663	1150	199	76
Primorsko	6064	84	4221	571	41	31
Ruen	29101	21003	1549	1157	10	304
Sozopol	12610	563	8786	1668	101	17
Sredets	14934	263	10875	2007	74	43
Sungurlare	12559	3768	5832	906	69	113
Tsarevo	9291	38	6686	750	43	16
İl toplam	415.817	51.351	294.540	16.639	2.859	1.856

Burgaz yöresinde 51.351 kişinin anadili Türkçedir. Yani nüfusun %14.0'ü anadili Türkçe olarak belirtmiştir. Anadili Türkçe olanların sayısı ve oranı, ilçelere göre: **Ruen:** Nüfusun %87.4'ü, **Aytos:** Nüfusun %38.3'ü , **Sungurlare:** Nüfusun

%35.3'ü ,**Pomorie**: Nüfusun %21.5'i anadilini Türkçe olarak belirtmiştir. Bulgarca da 294.540 bin kişinin (%80,2) anadili olarak belirtilmiş olup ili genelinde anadili sorusuna cevap verenler arasındaki anadilini belirtmeyenlerin oranı %0.5'tir.

2011 Genel Nüfus Sayımı sırasında il genelinde genel Türk nüfusunun 7 yaş ve üzere olan kısmını 45.197 kişinin oluşturmakta olduğu ve onun %25.7'sinin öğretim kurumlarına gittiği kaydedilmiştir. Onlardan %2.6'sı yüksek öğretim, %23.1'i de lise eğitimi, %2.6- yüksek öğretim %23.1- lise eğitimi %48.8- ortaöğretim %25.5- ilk öğretim ve aşağısı.

1.4.1.5. Burgaz Yöresinde Türk Halkının Öğretim Kurumlarına Gitmesi ve Eğitim Seviyesi

2011 Genel Nüfus Sayılımı sırasında il genlinde Türk nüfusunun 7 yaş ve üzere olan kısmını 45197 kişinin oluşturmakta olduğu ve onun %25.7'sinin öğretim kurumlarına gittiği kaydedilmiştir. Onlardan %2.6'sı yüksek öğretim, %23.1'i de lise eğitimi, %2.6- yüksek öğretim %23.1- lise eğitimi %48.8- ortaöğretim %25.5- ilk öğretim ve aşağısı (www.nsi.bg).

Okuma yazma bilmeyenlerin Ruen'de oranı %6,0 olup yükseköğretime sahip olanların oranı %2,8'dir. Sungurlare'de okuma yazma bilmeyenlerin oranı %4,7 olup yükseköğretime sahip olanların oranı %5,5'tir (www.nsi.bg).

1.4.1.6. Burgaz Bölgesinde Nüfus Hareketleri

Burgaz bölgesinin de yer aldığı İslimiye sancağında 93 Harbi ve takip eden dönemde radikal bir toponomik ve demografik değişim yaşanmıştır.

Rusya'nın Karadeniz'in kuzey sahillerine inişi üzerine Kırım'dan başlayan göçler 19. yüzyıl ortalarından itibaren Kafkasya'ya da sirayet etti. Rus ordularının Kafkaslar'da ilerlemesi üzerine Osmanlı topraklarına göç etmeye başlayan Çerkezler, İmparatorluğun değişik bölgelerine yerleştirilmeye başlandı. Muhacirlerin Osmanlı topraklarında iskânı 1860 yılında kurulan Muhacirin Komisyonu tarafından

yürütölmekteydi. Kafkasya'dan gelen muhacirlerin bu komisyon tarafından yerleştirildiği bölgeler arasında İslimiye Sancağı da bulunmaktaydı. 1860'lı yıllar boyunca Kırım'dan göçlerin sürdüğü görölmektedir. Ancak Kırım muhacirlerinin İslimiye Sancağı'ndan çok Dobruca bölgesine yerleştirildiği anlaşılıyor. İslimiye Sancağı'nda iskân edilen göçmenlerin doğrudan Burgaz (Bergos) iskelesine geldiği görölüyor. 1861 yılına ait bir belgede Muhacirin komisyonu tarafından İslimiye kaymakamı Derviş Bey'e Bergos iskelesine gelen 20 hane 105 nüfuslu Kırım muhacirlerinin İslimiye ve Edirne'de uygun yerlere yerleştirilmesi konusunda yazı gönderilmiştir (Hacısalihoglu, 2008: 40-41).

1861 tarihli Muhacirin Komisyonu Riyaseti (başkanlığı) tarafından İslimiye Kaymakamı Derviş Bey'e gönderilen bir yazıda 16 hane ve 70 nüfuslu bir grup Çerkez muhacirin (Muhacirin-i Çerakese) Burgaz'a gönderildiği ve bunların Çingene İskelesi ve yakınlarındaki köylerde iskânı isteniyor. Başka bir örnek, Burgaz bölgesinde iskân edilmek isteyen bir Çerkez ailesinin isteğinin kabulü hakkında gibi başka Çerkez ailelerin Burgaz (Bergos) kazasına ve yakın bölgelere iskân edilme istekleri ve iskân edildiklerine dair de bilgiler mevcuttur. Kayıtlar, muhacir Çerkezlerden bazılarının İslimiye Sancağına bağlı Hacılar köyünde bir kısmının ise Burgaz (Bergos) kazasında iskân edildiğini yazmaktadır. 1864 yılında Kafkaslardaki Çerkez direnişi Ruslar tarafından kırılınca yüzbinlerce Çerkez göçe zorlandı ve bunların önemli bir kısmı Osmanlı İmparatorluğuna doğru kaçmaya veya göç ettirmeye başlandı. Bu göçlerden İslimiye Sancağının da etkilendiği görölmektedir. Osmanlı-Rus rekabeti ve Rusya'nın Karadeniz'in doğusuna doğru genişlemesinin ne kadar büyük nüfus hareketlerine neden olduğu, özellikle, 1864 yılı ve takip eden dönemde açık bir şekilde görölmektedir (Hacısalihoglu, 2008: 40-41).

Rumeli'nin Karadeniz sahillerinden muhacir sevkıyatı yapılan iskeleler arasında Burgaz da bulunmaktadır. Burgaz'ın düzenini sağlamak amacıyla bir savaş gemisi gönderilmiştir. "Lloyd" kumpanyasından kiralanan gemiler ve vapurlarla muhacirler Burgaz'da Bartın ve Biga Lapseki'ye taşınmışlardır. 4 Mayıs 1878 tarihine kadar 24.638 kişi Burgaz'dan Bartın'a taşınması kararlaştırıldı ve bu iş için dört gemi tahsis edildi. Bu sayıdaki muhacirin, Bartın'da iskân edilmesi kabul edilmediği anlaşılınca, söz konusu muhacirlerden Sinop, İnebolu ve Akçaşehre

dörder bin ve Ereğli'ye üç bin kişinin gönderilmesi kararlaştırıldı. Diğer yandan Burgaz, Ahyolu ve Misivri kazaları halkının İstanbul'a nakli için buralara üç gemi gönderilmiştir. Mart 1878'de Burgaz ve çevresinde yaklaşık 20.000 muhacir mevcut olup Mayıs 1878'de sadece Burgaz iskelesinde 12.000 muhacir birikmişti. Bu muhacirlerin 3.000'i son altı ay içinde ölmüştü (İpek, 1999: 38-39).

Bu göçlerin yanı sıra daha sonraki dönemlerde baraj yapımı gibi nedenlerle başka göçler de yaşanmıştır. Özellikle 1950'lerin başında Bulgaristan'dan Türkiye'ye yaşanan göç ve 1950'lerden sonra yaşanan köyden şehirlere kaçış ve göç, köylerin nüfusunun hızla azalmasına neden olmuştur. Bazı bölgelerde köy nüfusunun dört haneli rakamlardan iki haneli rakamlara düştüğü görülmektedir. Sosyo-ekonomik temelli bu göçlerin Bulgaristan kırsalına ve köylere olumsuz etkisi, ulusal politikalar sonucu azınlıkların göçüyle oluşan yıkımdan çok daha büyük boyutlara ulaşmıştır. Birçok yerleşim yeri bu göçler nedeniyle harabe haline gelmiştir. (Hacısalıhoğlu, 2008: 65).

Pomorie (Ahyolu) ve Nesebır (Misivri) ilçeleri bölgesinde çok sayıda köy, bu türden göçler nedeniyle 1950-1970 yılları arasında kayıtlardan silinmiştir. Tamamen boşalarak kayıtlardan silinen köyler yanında, köylerdeki nüfus 1950'lerden itibaren yaşanan şehirlere göçler nedeniyle büyük ölçüde azalmıştır. Örneğin, Osmanlı döneminde Burgaz, Edirne ve Kızılağaç kazalarının kesiştiği günümüzde Sredetsko olarak adlandırılan bölgedeki köylerle ilgili bir çalışmada 1940'ların sonunda nüfusu bine yakın köyden önemli bir kısmında yaşayan kişi sayısının 1989 sayımlarında yüz hatta ellinin altına düştüğü dikkat çekmektedir. Bu durum, bölgenin tamamına genellenebilecek bir gelişmedir (Hacısalıhoğlu, 2008:145).

Balkan Dağları üzerinde bulunan köylerden bazıları terk edilmiş ve bir daha iskân edilmemiştir. Nüfusu Türk-Bulgar karışık köylerin önemli kısmındaki Türk nüfus göç etmiş. Bu göçler neticesinde Burgaz sancağında toplam 48 köy harabe olarak tespit edilmiştir. Harabe olan köyler büyük oranda Türk köyleri olup bütünüyle Türklerin yaşadığı köylerin dörtte biri ya harabe olmuş ya da veya sonraki kaynaklarda tespit edilememiştir. Terk edilen köylerin bazıları zamanla tekrar iskân edilmiştir (Hacısalıhoğlu, 2008b: 86-91).

Metin derleme esnasında, Burgaz Türk ağız bölgesindeki kaynak kişiler bölgedeki nüfus hareketleri ile ilgili tarihi kaynaklarla ötürşen bilgiler paylaşmışlardır.

Örneğin, Sungurlare ilçesinin Klimaş köyünde görüştüğümüz Asiye Osman Ali Kırık adlı bir kaynak kişi bölgedeki göçün bir kesiti olan 1951 göç sürecini bize duygulu anlar yaşatarak anlattı. 1950'lerin başında Bulgaristan'dan Türkiye'ye yaşanan göç döneminde, yine Burgaz ili sınırları içinde bulunan Taşlık köyünden birçok hane Türkiye'ye göç etmek için yola çıktıklarını fakat siyasî sebeplerden dolayı geri dönmek zorunda kalıp köylerine değil de Klimaş köyüne yerleştiklerini belirtmiştir.

Aynı biçimde başka bir kaynak kişinin anlattıklarına göre de Aytos ilçesinde bazı köylerde yaşayan Türkler arasında buraya 1950 göçü sırasında gelip yerleşen aileler olduğu bilgisi kaynak kişiler tarafından açıklanmıştır. Örneğin, Kırcalı bölgesindeki köylerden birkaç hane Türkiye'ye göç etmek için yola çıkmış fakat sınır kapanınca köylerine değil de Burgaz bölgesindeki köylere yerleşmişler.

Pomorie ilçesine bağlı 517 kişilik Türk nüfusa sahip Gaberovo (Gürgen) köyü bölgedeki göç hareketlerini göstermesi bakımından ilginç bir örnek oluşturmaktadır. Tamamıyla bir Türk köyü iken 93 Harbi'nden sonra köydeki Türkler göç etmeye başlamış ve Balkan Savaşları'ndan sonra köyde Türk kalmamıştır. Zamanla köy, önce Türk sonra Bulgar ve sonra yeniden Türk köyü haline gelmiştir. Köyde yaşayan Türkler arasında farklı şekillerde göç etmiş ve buraya yerleşmiş aileler de vardır. 1950'lerin başında Bulgaristan'dan Türkiye'ye yaşanan göç döneminde, Kuzeydoğu Bulgaristan Razgrad iline bağlı Ezerçe köyünden birkaç hane Türkiye'ye göç etmek için yola çıkmış fakat sınıra ulaşamadan sınır kapanmıştır. Bunun üzerine de bu aileler köylerine geri dönemeyerek Gaberovo (Gürgen) köyüne yerleşmişlerdir (Hacısalıhoğlu, 2008:104-105).

Genel olarak Bulgaristan'ın güneydoğusu bu gelişmelerden en çok etkilenen bölgelerden birini oluşturur. İsim değişiklikleri yoluyla geçmişle bağları koparılan yerleşim yerleri yanında, haritadan silinen köylerin de bu değişimde önemli bir yeri bulunmaktadır. Bununla birlikte hükümetin tarım politikaları, ekonomik nedenler ve

baraj yapımı gibi nedenlerle boşalan köylerin sayısı da dikkate alınacak ölçüde yüksektir (Hacısalıhoğlu, 2008: 145).

Bulgar Komünist Partisi toprak mülkiyetini sonlandırarak, özellikle 1947'den itibaren kolektifleştirme adıyla (Trudovo Kooperativno Zemedelsko Stopanstvo/ Emek Ziraat Kooperatif İşletmesi= TKZS) tarım üniteleri kurdu. Bu politikanın etkisiyle özellikle Balkan dağları üzerinde bulunan çok sayıda köy boşaltıldı. 1958 yılına kadar ülkedeki ekilebilir arazinin %92'si bu şekilde kolektifleştirildi (Hacısalıhoğlu, 2008a: 65).

Komünist partisinin uyguladığı tarım politikaları nedeniyle yaşanan göçler ve harabe olmuş köylerle ilgili çok örnek vardır. 1950'lerde uygulanan TKZS politikaları nedeniyle hayvan ve topraklarına el konulan ve tarım kooperatiflerinde çalışmak zorunda kalan köy halkı tarıma uygun arazilerdeki köylere göç ettirildi. (Hacısalıhoğlu, 2008b: 86-91).

Azınlıkların spesifik ekonomik meşguliyetlerini kapsayan Toprak Kanunu, Tütün Kanunu, Özelleştirme ve Toprakların İadesi Kanunu, çoğunluğu kırsal kesimde yerleşmiş bulunan, tütün ve tarım üretiminden yaşamını sağlayan azınlık topluluklarını olumsuz etkilemiştir (Özgür, 1999: 59).

Alan çalışması esnasında TKZS politikaları nedeniyle göçe maruz kalmış insanlar bölgede yaşananlarla ilgili tarafımıza birçok bilgi aktarılmıştır. Örneğin, tarım kooperatif ünitelerinin kurulduğu dönemlerde bu uygulamadan kaçmak isteyen, özellikle toprak sahibi varlıklı Türkler yine Burgaz sınırları içindeki başka köylere göç ettikleri bilgisi bizimle paylaşılmıştır.

Ahyolu ilçe merkezinin 18 km. kuzey kuzey-batısında bulunan ve günümüzde 207 Bulgar, 35 Türk ve 136 Çingene nüfusunun kayıtlı olduğu Balcı (Medovo) köyünde Halilamcalık lakaplı 61 yaşındaki Adem Appas Üseyin adlı kaynak kişi ile görüşüldü. Kaynak kişinin anlattıkları neticesinde günümüzde 35 Türk ve 4 Bulgar'ın kayıtlı olduğu Rudina (Halvacı) köyünden 1980 yılında Balcı köyüne göç ettiğini ve o dönem daha sonraki yıllarda Türkiye'ye göç eden bir doktor ailesinden sonra köye gelen ikinci Türk olduğunu anlattı. Çok önceleri ise bu köyde Türk olduğunu, onun tabiriyle “yerliler” olduğunu ve onlara “kömürcü” dendiğini fakat

günümüzde onlardan kimse kalmadığını belirtmiştir. Bu köye gelmelerinin sebebi ise ekonomik nedenlerden ileri geldiğini ve zamanla köy halkının neredeyse tamamının başka yerlere göç ettiğini bildirmiştir. Ayrıca, bu köyde şu anda 4 Türk ailesinin kayıtlı olduğunu ve diğer 3 ailenin de günümüzde 63 Bulgar'ın ve Türk nüfusunun kayıtlı olmadığı Panitsovo (Alçak) dere köyünden “inme” (göçmen) olduklarını” belirtmiştir.

Burgaz bölgesinde yaşanan göç sürecini göstermek açısından ilginç örneklerden birisi olan söz konusu köy Hacısalihoglu'nun *Doğu Rumeli'de Kayıp Köyler* adlı araştırmasında Çerkez ve Tatar göçmenlerinin yerleştirildiği köyün Rus ordu haritasında harabe olarak gösterilmiş ve köy 93 Harbi döneminde boşaltılmıştır. Köyün daha sonra yeniden iskân edildiğini ve 1880'de ismi Bulgarca'da aynı anlama gelen Medovo'ya değiştirildi kaydedilmiştir. 1885/85 yılında yapılan nüfus sayımına göre köyde 250 Bulgar, 10 Türk ve 7 Rum'un yaşadığı kayıtlıdır. Bu durumda Müslümanlardan boşalan köye Bulgarların yerleştiği anlaşıyor. Köye ikinci büyük göç 1958 yılında olmuş. 1949'dan itibaren Bulgar Komünist Partisi tarafından TKZS (Trudovo Kooperativno Zemedelsko Stpanstvo/ Emek Ziraat Kooperatif İşletmesi) adı altında ve Kolektivizatsiya ve Urbanizatsiya olarak da adlandırılan bir tarım politikası uygulanmıştır. Bu uygulamaya göre köylünün elindeki topraklar alınarak müşterek tarım üniteleri haline getirilmiştir. Ayrıca, köylünün ekonomik etkinliği ve üretimi arttırmak için tarıma müsait olmayan dağlık bölgelerdeki köyler boşaltarak bu ünitelerin yakınlarındaki köylere göç etmeleri sağlanmıştır. Bunun sonucunda dağlardaki birçok köy bu süreç sonucunda harabe haline gelmiştir. 1950'lerde bu politikaya hız verilmiş ve çok sayıda insan devlet tarafından Balkan dağlarından indirilerek Medovo'ya yerleştirilmiştir (Hacısalihoglu, 2008: 91).

Uygulanan bu tarım politikasının da iç göçü tetikleyen önemli bir unsur olduğu açıktır. Bu politikanın çoğunlukla kırsal kesimde yaşayan Türk azınlığı daha fazla etkilediği görülmektedir. Çünkü toprakları ve hayvanları elinden alınan Türkler, bu tarım kooperatiflerinde genellikle yönetici değil yönetilen konumundaydılar ve bunun sonucunda daha az ücret alıyorlardı (Hacısalihoglu, 2008:65).

Merkezi planlı ekonomiden Pazar ekonomisine geçiş Türk olan tarım üreticilerinin sırtına yüklenmiştir. Türk ve Müslümanların, üretiminde belirleyici yer aldıkları tütün, süt ve et ürünlerinin üreticiden alım fiyatlarının düşük tutulması ve zamanında ödenmemesi, benzer yerli ürünlerinin iç pazar olanaklarının sınırlandırılması, başka geçim kaynağı olmayan köy halkını göçe zorlamıştır (Özgür, 1999: 193- 194).

Bu göçlerin yanı sıra 20. yüzyılın ikinci yarısından itibaren köylerin boşalmasının bir nedeni de 1960 ve 1970’lerde Bulgaristan’ın birçok yerinde yapılan baraj inşaatları ve olumsuz yaşam şartları olmuştur.

Örneğin, aynı dönemde Kırcalı bölgesindeki halkın Burgaz bölgesine göç etmesinin sebeplerinden biri olarak bölgedeki baraj yapımları gösterilmiştir.

Örneğin, Aytos ilçesi sınırları içinde yer alan Karageorgievo köyünde görüştüğümüz bir kadın 1950’lerde baraj yapımı nedeniyle Kırcalı’dan Burgaz bölgesine göç ettiklerini belirtiyor.

Yine Aytos ilçe sınırları içinde bulunan 357 kişi Türk nüfusunun kayıtlı olduğı Polyanovo (Marko Mahalle) köyünde yaptığımız araştırmalar neticesinde köydeki Türk nüfusunun çoğı Kırcalı bölgesinden 1950’lerde baraj yapımı nedeniyle Burgaz bölgesine göç ettiğini tespit ettik.

Aytos ilçesi sınırlarında yer alan 681 kişi Türk nüfusunun kayıtlı olduğı Çereşa (Kokariçme) köyünde yaptığımız görüşmeler neticesinde köydeki 4 hane hariç diğeri hanelerin hepsi belirli dönemlerde Kırcalı bölgesinde göç etmiş Türk halkı olduğunu, kendisi de bir Kırcalı Türkü olan köydeki okul müdüründen öğrendik. Okul müdürü bu bilgilerinin okul yıllığında da yer aldığını belirterek Burgaz ili sınırlarındaki birçok köyde çeşitli sebeplerle Kırcalı bölgesinden göç etmiş olan Türk halkının yaşadığını belirtti.

Araştırma alanımızda önemli sayıda Kırcalı ve Rodoplar bölgesi Türk halkının Burgaz bölgesine göç etmesinin diğeri bir sebebi de ekonomik şartlar ile olumsuz yaşam koşullarıdır.

Aytos ilçesi sınırlarında yer alan 650 kişi Türk nüfusa sahip Topolitsa (Kavaklı) köyünde Sabriye Hüseyin Hasan ve eşi bu köye Rodoplar bölgesindeki

Smolyan (Paşmaklı) köylerinden ekonomik sebeplerden dolayı göç ettiklerini belirtmiştir. Kendilerini Pomak olarak tanımlayan bu kişiler Rodoplar bölgesinden önce Skalak köyüne daha sonra da Topolitsa köyüne yerleştikleri ve akrabalarının çoğunun Skalak köyünde olduğunu bildirmişlerdir.

Ruen ilçesine bağlı Skalak köyünde 304 kişi Türk nüfusu kayıtlıdır. Yalnız yaptığımız araştırmalar ve görüşmeler neticesinde bu köyün tamamına yakın olan nüfus yapısının Pomakların oluştuğu bilgisi alınmıştır.

Uluslararası Azınlıkları ve Kültürel Etkileşimleri Araştırma Merkezi (Mejdunaroden Tsentr za İzsledvane na Maltsinstvata i kulturnite vzaimodeystviya) kısa adıyla IMIR tarafından yayınlanmış olan *Karışık Nüfus Yapısına Sahip Girmen ve Ruen ilçelerinde Azınlık Hakları, Etnik ve Dinler Arası İlişkiler (Prava na Maltsinstvata, Mejduetniçeski i Mejdureligiozni Otnoşeniya v Obştini s Smeseno Naselenie- Girmen, Ruen)* adlı araştırmada istatistiksel değerlendirmelerin dışında tutulan Pomaklardan Müslüman Bulgarlar olarak bahsedilerek Burgaz bölgesinde karışık nüfuslu Skalak köyünde yaşadıkları belirtilmiştir (IMIR, 2008: 39).

Dağlık ve ulaşımı güç, coğrafi olarak izole bir bölge olan Rodoplar'da yerleşmiş bulunan, tarihsel kökeni ve etnik kimliği sosyolojik, tarihsel ve politik tartışmalara neden olan **Pomak** topluluğu, Bulgaristan'da önemli siyasal sorunların konusunu oluşturmuştur. Pomak sorununun başlıca kaynağı İslam dinine inanan bu topluluğun bir kısmının kendini Bulgar bir kısmının ise Türk olarak tanımlaması ve bu realiteye dayanarak ileri sürülen siyasal iddialar oluşturmuştur. Dil ve din bu toplulukta hem etnik farklılaşma hem de etnik mensubiyet veya ortaklık göstergeleri durumunda olmuş ve aynı din, dil, gelenek, kültür vb. niteliklere sahip insanların bir kısmının kendilerini Türk, bir kısmının ise Bulgar hissetmelerine baz oluşturmuştur. Bu olgunun temelinde, toplulukta etnik kimlik kompleksi yaratan politik işlem ve çıkarların belirleyici rol oynadığı söylenebilir. Pomak adlarının daha 1912, 1947, 1960 yıllarında birçok kez zorla değiştirilmesi, Bulgar adları korunan Pomakların zamanla kendilerini Bulgarlara daha yakın hissetmelerine neden olmuştur. 1984-85 yılında Türk adlarının da zorla Bulgar adları ile değiştirilme sürecinin başlatılması, Pomakların kendilerini din, kültür ve ortak kader bağları ile yakın hissettikleri Türklerle özdeşleştirmelerine ortam yaratmış ve Pomakların hemen tamamı

kendilerini Türk olarak kimlikleştirmişlerdir. Pomak topluluğunun Bulgar dilini kullanması, Türkiye'ye toplu göç etme eğiliminde bulunmaması, milliyetçi Bulgar çevrelerinin Pomaklar'ı Bulgar ilan etmelerine gerekçe oluşturmuştur. 1989 yılından sonra da Bulgarcada Pomak yerine Bulgar Müslümanlar (Bılgari Mohamedani) veya Bulgarca konuşan Müslüman tanımlamaları kullanmaya başlanmıştır (Özgür, 195-197).

Büyük çoğunluğu Rodoplar bölgesinin Gotse Delçev, Ardino, Velingrad, Pazarcik, Smolyan illerinde, genellikle dağlık bölgelerde yaşayan Müslüman olan ve Bulgarca konuşan Pomaklar'da durum farklıdır. Öyle ki, Türkler arasında yaşayan Pomaklar kendilerini Pomak, yani Türk (kendilerini Türklerle özdeşleştirenler) olarak tanımlarken, genellikle şehirlerde yetişen Pomaklar, kendilerini Bulgarlarla özdeşleştirmektedirler (Özgür, 1999: 47).

Müslüman bir topluluk olan Pomakların etnik menşei ve İslamlaşma süreci tartışmalı bir konudur.

Tarihi gerçeklere uygun ve tutarlı olan Türk görüşüne göre Pomak Türkleri, Peçenek ve Kuman Türklerinin torunlarıdır. Önce ataları, yüzyıllar önce vatan edindikleri Makedonya ve Rodoplar'da Bizans'ın, 864'ten sonra da Bulgarların sayısız baskı, zulüm ve işkencesine maruz kaldılar. Zorla kabul ettirilmeye çalışılan Hristiyan dininin hiçbir mezhebi kabul etmediler. İslam dinini bölgeye Bizans'ın ve Umur Bey ile diğer Türk beylerinin soktukları Anadolu Türkleri vasıtasıyla tanıdılar ve bu dini önce kısmen, daha sonra da sosyal bir olgu şeklinde bir bütün olarak benimsediler. Ayrıca, Osmanlı hâkimiyeti döneminde, stratejik politika çerçevesinde bugün Rodoplar'da Pomak Türkleri köyleri olarak bilinen yerleşim birimlerine yörük, Türkmen, Tatar gibi akıncı beylerinin iskân edildiği biliniyor. Bu akıncı beylerinin tümü olmasa da bir kısmının bölgede kaldığı, sosyal ilişkilere girdiği ve Pomak Türkleri arasında onlarla bütünleştiğini gösteren onomastik ve antropolojik verilerinin olduğu bilinmektedir (Çavuşoğlu, 1993: 121).

1877-1878 Osmanlı-Rus Harbi'ne kadar ağırlıklı olarak Rodoplar, Lofca tarafları, Batı Trakya ve Doğu Makedonya'da yaşamakta olan Pomaklar, günümüzde Bulgaristan, Yunanistan, Makedonya, Türkiye ve az sayıda olmakla birlikte

Arnavutluk ve Kosova'da yaşamaktadırlar. Pomaklar, genellikle dağlık ve dağınık bir coğrafyada yaşadıklarından dolayı çok çeşitli isimlerle anılmışlardır. Pomak terimi dışında Doğu Rodoplar'da **Ahriyan-Agaryan**, Makedonya'da **Torbeş**, yaygın olarak *Potur* ve nadiren **Kurki**, Kosova ve Arnavutluk'ta ise Gora Dağına izafeten **Gorani (Gorah)** veya **Apovci** vs. muhtelif terimlerle isimlendirilmektedirler. Bulgaristan'da 19. yüzyıl sonlarından itibaren Pomak teriminin yanı sıra **Bilgarite Muhamedani, Muhamedanite Bilgari, Bilgaro- Mohamedani** gibi terimler literatüre ve resmî söylemlere girmeye başlamıştır (Koyuncu, 2013: 140-141).

Bölgede edindiğimiz bilgilere göre, Burgaz ili sınırları içinde yaşayan Pomak Türklerin dinî kimliklerini ön plana çıkararak kendilerini Türk değil Pomak olarak tanıtır ve Türkçe konuşmazlar. Belli bir yaş ortalamasının üzerinde olanlar Pomakça konuşurken genç neslin dil tercihleri Bulgarcadan yana olduğu görülmüştür. Örneğin, Ruen ilçe merkezindeki köy okulunda öğretmen olan Sevda ismindeki bir Pomak kadını bize kendisini Türkçe anlayan ama konuşamayan Müslüman Pomak olarak tanıttı.

Bulgaristan'daki Türklerin göç hareketleri genel olarak zorlayıcı faktörlere bağlıdır. Bu zorlayıcı faktörlerin en önemlileri siyasî ve kırsal kesiminin içinde bulunduğu geçim sıkıntısıdır. Örneğin, belirli bir dönemde, Kırcali bölgesindeki Türk halkını bölgede tutacak ölçüde yeterli iş alanı sağlayacak sanayi gibi çeşitli ekonomik sektörlerinin gelişmemesi ve baraj yapımları gibi çevre koşullarının yaşamı zorlaştırması, gelişmiş bir sanayi, ticaret, turizm gibi yeterli iş alanı sağlayan bir bölge olan Burgaz bölgesine göçünü tetiklemiştir. Dolayısıyla Burgaz bölgesine göç eden Türk halkından edindiğimiz bilgiye göre zamanla iş bulmak amacıyla gidenler köylerindeki arazilerini satarak daha sonra da kendi akrabalarını da yanlarına çekerek araştırma bölgemiz olan Burgaz ve yöresine yerleşmişlerdir.

Özellikle, ekonomik koşulların genel ülke ortalamasından daha ağır olduğu Rodoplar'da göç sonucu birçok köy boşaltılmış durumdadır (Özgür, 1999: 196).

Ekonomik sorunların yarattığı işsizlik, köyde ve şehirde iş bulamayan Türklerin Türkiye'ye göç etmelerine, böylece yeni bir sorunun oluşmasına neden olmaktadır (Özgür, 1999: 196). Aynı zamanda 1990 sonrası dönemde bu köylerden

şehirlere göç devam ederken, öte yandan Bulgaristan'dan Avrupa ülkelerine ciddi bir işçi ve beyin göçü yaşandı ve yaşanmaya devam etmektedir. Bu da ülkenin yalnızca kırsal kesim nüfusun da azalmasını beraberinde getirir (Hacısalıhoğlu, 2008a: 66).

1.4.1.7 Burgaz Bölgesinde Türk Halkının Genel Ekonomik Yapısı

Burgaz yöresinde Türk halkının % 40,3'ü istihdam edilmektedir. Ekonomik etkinliğe sahip olmayanların oranı %43,6'sı olup işsizlik oranı da %28,5 olarak belirtilmiştir (www.nsi.bg).

Ruen ilçesi, Burgaz ilinin işgücü potansiyelinin %7'sini sağlamaktadır. Günümüzde Ruen ilçesi ve ona bağlı olan köy statüsünde 40 yerleşim birimi vardır. Ruen Burgaz ilinin toplam alanının %8,9'unu kaplamakta olup işlenebilir toprağın oranı %7,8'dir (www.nsi.bg).

Burgaz ve yöresinde Türk halkının daha çok iç kesimlerde yaşadığı görülmektedir. Yani Türk nüfusu Karadeniz çevresinde değil de iç kesimlerde yoğunluk kazanmıştır.

Kırsal yerleşim bölgelerinde nüfusun temel geçim kaynağı tarım ve hayvancılıktır. Erkekler ise hızlı bir yapılaşmanın yaşandığı Slinçev Bryag gibi Karadeniz sahil kasabalarında inşaatlarda ve otellerde çalışmaktadırlar. Çiftçilik gelirleri arasında yer alan bağ ve bahçecilik önemli bir gelir kaynağı oluşturur. Bölgede şarapçılık yaygındır. Sungurlar şarabının ünü ülke çapında yaygındır. Ancak, bazı aileler geçimlerini ya tamamen zirai faaliyetler dışı mesleklerden sağlamak ya da tarla ürünleri üretimi, bağcılık-bahçecilik, hayvancılık ve çiftçilikle beraber başka faaliyetlerde bulunmaktadır. Nüfusun bir diğer gelir kaynağını da sanayi ve ticaret oluşturmaktadır. Gelişmiş bir turizm ve sanayi merkezi olan Burgaz'da faaliyet gösteren Petrokimya fabrikası da Türk halkına iş imkânı sağlayan sektörlerden biridir.

2. BÖLÜM BULGARİSTAN TÜRK AĞIZLARI İÇERİSİNDE BURGAZ İLİ TÜRK AĞIZLARININ YERİ

2.1. Bulgaristan Türk Ağızlarının Türk Dili İçindeki Yeri

2.1.1. Türk Diyalekt Grupları ile İlişkisi

Modern Oğuz Türkçesinin içinde esas olarak Türkiye Türkçesi, Azerbaycan Türkçesi ve Türkmen Türkçesi olmak üzere üç standart tür ile İran ve Irak'ta konuşulan Türk ağızları ile Türkiye Türkçesinin bir ağızı görünümündeki Gagauz Türkçesi de dâhil edilmektedir (Erdem, 2009: 109). Türkiye Türkçesi ağızlarının Balkanlar'daki bir uzantısı niteliğinde olan Rumeli Türk ağızları, Balkanlar'a Osmanlı egemenliğinden daha önceki yüzyıllarda da Türk boylarının gelip yurt tutmuş olmasından kaynaklanan karışmanın zamanla Rumeli Türk ağızlarında tarihi dönemlerden kalma bazı izlere yol açmasına rağmen bu izlerin çok eski olmadığı, eldeki sınırlı verilere göre X-XIII. yüzyıllar arasındaki göçlerin bıraktığı izler niteliğinde olduğu görüşü yaygındır (Korkmaz, 2013: 152-153). Türkiye Türkçesi ağızlarının önemli özelliklerinden biri de yer yer Kıpçak lehçesinden gelme özelliklerin yer alması ya da bu özelliklerin Oğuz- Türkmen lehçesine özgü özelliklerle kaynaşmış olmasıdır (Korkmaz, 2013: 142). Bulgaristan Türk ağızları, Rumeli bölgesinde, Türkiye Türkçesi yazı dili dışında kalarak yerli ağız ayrılıkları temelinde gelişmiş olan bölgesel kullanımlardır.

Bulgaristan Türk ağızları, yapı ve işleyişindeki temel özellikler açısından Türkiye Türkçesi ağızlarının bir uzantısı olarak Oğuz Türkçesine özgü özellikleri korumuş olsa da birçok noktada farklı olan yönleri de mevcuttur. Bulgaristan Türk ağızları ikidilliliğin etkisinde kalarak özellikle ünlü değişimleri, ünsüz değişimleri, söz dizimi ve söz varlığı açısından birtakım farklılaşmalar göstererek ve bu etkiyi söz varlığına da taşıyarak Türkiye Türkçesi ağızlarından bir dereceye kadar uzaklaşmıştır.

Örneğin ölçünlü Türkçede *erguvan*, *krep*, *çocuk*, *yuvarlak*, *şişman*, *tembel*, *çalışkan* sözcükleriyle anlatılan kavrama karşılık olmak üzere Bulgaristan Türklerinin yaşadığı çeşitli bölgelerde, türleri de anlatan değişik sözcüklerle karşılaşmaktadır: *elgvn*, *moruk*, *derventi*, *çitlem*, *çitlemek*; *akıtma*, *kaygana*,

döndürme; uşak, kızan; toparlak, tekerlek; tıyan; püsür; şeremet vb. Ayrıca Slav kökenli Bulgar dili ile de kelime alış-verişinde bulunulmuş ve dil etkileşimi gerçekleşmiştir. Böyle bir etkileşim de genel olarak tüm Bulgaristan Türklerinin konuşmalarında kaydedilmektedir. Bu alıntı kelimelerin, özellikle, tarım ile ilgili kavramlar başta olmak üzere halk tarafından bazen telaffuz değişikliğine uğrayarak sahiplenilmiştir.

Cümle yapısı ve söz dizimi açısından değerlendirildiğinde ise ikidilli olma özellikleri ünlü değişimlerinden sonra cümle yapısında ve söz diziminde ortaya çıkmıştır.

2.1.1.1. Kıpçak Diyalekt Grubu ile İlişkisi

Oğuz Türklerinin diğer Türk boyları ile ve özellikle de Kıpçaklarla sosyal ve siyasal ilişkileri olmuştur (Erdem, 2009: 116). Kıpçak Türkçesinde /g/ > /v/ ünsüz değişmesi bu lehçenin belirleyici özelliklerinden birini oluşturur. Karamanlıoğlu'na göre /v/ > /y/ ünsüz değişimi bir ünsüz değişmesinden çok /v/ sesinin zayıflaması sonucunda bu sesin yerine, iki ünlü arasına giren yardımcı /y/ sesinin telafi edilmesi olayıdır (Karamanlıoğlu 1994: 16). Bulgaristan Türk ağızlarında Burgaz ili Türk ağızları, Doğu Rodop Türk ağızları, Kuzeydoğu Bulgaristan Türk ağızları, Deliorman Türk ağızları ile Kuzey Bulgaristan Silistre ili ağızlarında söz içi ve söz sonu konumunda patlayıcı, ötümlü /g/ ünsüzünün sızıcı, diş-dudak /v/ ünsüzü ve /v/ değişken sesine değişerek kullanılması belirli bazı sözcüklerde tespit edilmiştir. Yalnız, Bulgaristan sahası Vidin Türk ağzının belirleyici özelliklerinden biri olan söz içi konumunda patlayıcı /g/ ünsüzünü koruması bu ağız grubunu diğer Bulgaristan Türk ağızlarından farklı kıldığı görülür (Németh, 2014: 73-74).

-g- > [-v-] > [-v-]

OTü. **agır; ağır** ‘ağır’ ED 88a, **ağır** ‘ağır, çetin’ EUTS 7, **agır** ‘ağır, yavaş’ DLT 38
 > BİTA [avv:] 190102801/95; 190501501/278; 190700002/17;
 190101901/47; BİTA [avvur] ‘ağır’ 190101801/40; 190600701/47;

190400001/12; KırçTA *avır* ‘a.’ (Ali, 2004: 401); DRTA *avır* ‘ağır’ (Mollova, 2003: 21); KDBTA *avır* ‘ağır’ (Dallı, 1991: 178).

OTü. **çigidām** ‘bir bitki’ EUTS 62 > [**ʧivdām**] ‘çiğdem’ 190100201/28; 190500901/51; [**ʧi:vdām**] ‘çiğdem’ 190101802/113; 190100101/38; VidTA *çigdem* ‘çiğdem (güz çiğdemi)’ (Németh, 2014: 266).

OTü. **so:gan ~ so:gun ; so:ğun** ‘soğan’ ED 812a, **soğan** ‘sağan’ EUTS 207, **so:gun** ‘soğan’ TT 178, **so:gan** ‘soğan’ DLT 206, **so:gun** ‘soğan’ DLT 206 > BİTA [**suʋan**] ‘soğan’ 190500001/28; 190301401/70; 190100401/15; 190100401/47; 190101602/46; 190101901/156; 190201601/131; 190102401/10; 190103207/35; 190103701/47; 190501501/140; 190100003/3; 190600002/67; 190100102/58; 190100102/65; VidTA *sogan* ‘soğan’ (Németh, 2014: 290).

OTü. **soğığ ; soğık** ‘soğuk’ ED 808a, **soğığ** ‘soğuk’ EUTS 207 > BİTA [**sɔʋuk**] ‘soğuk’ 190100006/30; 190600002/23; 190100102/51; KDBTA *sovuk* ‘soğuk’ (Dallı, 1991:189); DTA *sovuk* ‘soğuk’ (Cebeci, 2010: 231); VidTA *sovuk* ‘soğuk’ (Németh, 2014: 291).

OTü. **tuğum; tuğum** ‘doğum’ ED 470a, **tuğum** ‘doğum’ EUTS 252, **tuğum** ‘doğum’ ETG 302 > BİTA [**dɔʋum**] ‘doğum’ 190201601/106; DTA *adovum* ‘doğum’ (Cebeci, 2010: 104).

OTü. **togan; toğan** ‘doğan, şahin’ ED 470b, **toğan** ‘doğan’ ETG 300 + OTü. **kaya;** **kaya:** ‘taş’ ED 674b, **kaya** ‘kaya’ EUTS 173, **kaya** ‘dağın kayası’ DLT 49 > [**duvankaja**] ‘Duvankaya, Burgaz’a bağlı köy adı’ 190100101/166; 190100101/9; 190103703/75; 190103703/76; 190103703/77; 190201501/192; 190201501/193

-g > [-v] > [-v]

OTü. **a:g; a:ğ** ‘ağ’ ED 75a, **a:g** ‘ağ, balık ağ’ TT 171 > [**ɑ:v**] ‘a.’ 190102905/277

OTü. **bog-; boğ-** ‘boğmak’ ED 311b, **boğ-** ‘boğmak’ EUTS 46, **bog-** ‘boğmak’ DLT 271 > BİTA [**bɔʋ-**] ‘boğmak’ 190100101/164: VidTA *bog-* ‘boğmak’ (Németh, 2014: 263).

OTü. **tög-; tö:g-** 'dövmek' ED 477a, **tög-** '(tuz vb. şeyleri) dövmek' DLT 525 > [**döv-**] 'a.' 190100902/124; 190100102/10; 190103801/217; 190100901/279; 190100901/292; 190103801/218; 190102001/110; 190100902/100; + [**-üş**] > [**dövyf-**] 'döğüşmek' 190500901/84; [**dyv-**] 'a.' 190102501/20; 190103701/83; 190100401/198; 190102801/34; 190103701/69; 190102905/148; 190600701/59; 190100401/196; 190100401/199; 190102801/54; 190103701/54; 190103701/55; 190102501/24

OTü. **tugur-; tuğur-** 'doğurmak' ED 472a, **togur-** 'doğurmak' DLT 309 > [**dovu:-**] 'doğurmak' 190102001/70; 190201501/167; VidTA *dogu-* 'doğurmak (manda doğurmak)' (Németh, 2014: 269).

OTü. **tug-; tuğ-** 'doğmak' ED 465a, **tuğ-** 'doğmak' EUTS 252, **tog-** 'doğmak' DLT 271 > BİTA [**dov-**] 'doğmak' 1901020 01/68; 1906000 02/73; KazTA *dov-* 'doğmak'; *duv-* 'doğmak' (Kakuk, 1958: 305); VidTA *dog-* 'doğmak' (Németh, 2014: 269).

OTü. **yığ-; yığ-** 'yığmak' ED 904a, **yığ-** 'yığmak', toplamak' EUTS 294, **yığ-** 'yığmak, toplamak' DLT 471 > [**jiv-**] 'yığmak' 190102905/267; 190100101/122; 190100901/287; [**juv-**] 'a.' 190201503/45

OTü. **yığın; yığın** 'yığın' ED 904a, **yığın** (toprak vb. şeylerin) yığını, yığın' DLT 12 > [**juuvuun**] 'a.' 190100901/287

-g- > [-j-]

OTü. **begen-** 'beğenmek' KTG 16 > [**bijen-**] 'beğenmek' 190102701/138; 190500901/44; 190100402/28; 190103703/18; 190300901/148; 190501501/32; 191000001/35; 190600703/4; 190501501/301; 190100001/100; 190103401/63; [**bijen-**] 'beğenmek' 190300901/214; [**bejen-**] 'beğenmek' 191000001/41; VidTA *begen-* 'beğenmek' (Németh, 2014: 262).

OTü. **tegiş-** 'değişmek' ED 487b, **tägiş-** 'rastlaşmak' EUTS 231, **tegiş-** 'ulaşmak, erişmek' DLT 321 > [**dejif-**] 'değişmek' 190101201/206; 190101801/31; + [**tir**] > [**dejifti:-**] 'değiştirmek' 190500901/136; 190103601/40; 190103203/5; 190101801/57; [**dijif-**] 'değişmek' 190102601/73; 190102601/77

OTü. **ya:g ~ yag; ya:ğ** ‘yağ’ ED 895a, **ya:g** ‘yağ’ TT 175, **yağ** ‘yağ’ EUTS 279, **ya:g ~ yag** ‘yağ’ DLT 101 + **[ı]** > BİTA **[ja:jw]** ‘yağı’ 190100201/70; 190100902/117; 190103703/36; 190501501/170; 190501501/171; 190102905/149; 190103101/47; 190100102/70; 190100902/151; **[ja:ji]** ‘yağı’ 190100902/118; + **[a]** > **[ja:ja]** ‘yağa’ 190201501/120; 190201501/121; + **[ı]** + **n** + **[ı]** > BİTA **[ja:jıw]** ‘yağını’ 190100902/151; BİTA **[ja:jıwıw]** ‘yağını’ 190501501/178; 190501501/180; 190501501/182; 190501501/185; 190501501/198; + **[ı]** + **(ile <birlen)** > BİTA **[ja:jıwınnan]** ‘yağı ile’ 190501501/172; 190501501/174

-g- > [-n-]

OTü. **tegiş-** ‘değişmek’ ED 487b, **tägiş-** ‘rastlaşmak’ EUTS 231, **tegiş-** ‘ulaşmak, erişmek’ DLT 321 > BİTA **[denıf-]** ‘değişmek’ 190500001/55; 190501501/246; 190101601/412; 190102701/115; 190101601/412; + **[-tir]** > **[denıftı:-]** ‘değiştirmek’ 190101801/64; 190501501/250; 190500901/217; 190202501/5; 190300501/20; BİTA **[denıftır-]** ‘değiştirmek’ 190101603/35; 190102905/51; + **[-ik]** > **[denıfıc]** ‘değişik’ 190102401/25

Macar Türkoloğu Gy. Németh⁶, Batı Rumeli Türk ağızları (Kuzeybatı Bulgaristan) üzerinde yaptığı araştırmalara dayanarak Kuzeybatı Bulgaristan ağızları ile Anadolu ağızlarından Doğu Karadeniz bölgesi ağızları arasında ortak özelliklerin bulunduğunu belirtir. Németh, Doğu Karadeniz ağızları ile Batı Rumeli Türk ağızlarının yapısındaki ortak özellikleri de bölgenin yerleşim, yani iskân durumu ile ilgili olduğunu belirtir (Németh, 1980- 1981: 132-35). Z. Korkmaz da bu benzeşmenin her iki bölgede de eski bir Kıpçak boyu yerleşimi ile açıklanabileceğini belirtir (Korkmaz, 2009: 703).

⁶ Rásonyi, Macaristan’da Kiskunsag ve Nagykunsag kilisesinin nüfus kayıtlarında nesiller boyunca resmî soyadının yanına eski Kuman soyadının da yazıldığını bildirir. Rásonyi’ye göre de Németh, anne tarafından **Köszömös** ailesinden gelmektedir. Bu isim de Codex Cumanicus’ta *küśä* ‘arzu etmek, bir şeyi özlemek’ fiilinden türemiştir. Aynı adı 762’den kalan bir Uygur hatırasında da görmekteyiz (Rásonyi, 1984: 106-107).

2.1.1.2. Oğuz Diyalekt Grubu ile İlişkisi

Burgaz Türk ağız alanında söz başı /t/ > /d/ değişimi ölçünlü Türkçeden farklı bir gelişim göstermektedir. Ölçünlü Türkçede /t/'li olan bazı kelimeler Burgaz Türk ağızlarında /d/'ye değişerek gelişim göstermiştir. Bunun yanı sıra ölçünlü Türkçede /d/'li olarak kullanılan bazı sözcükleri araştırma bölgemizde ve diğer Bulgaristan Türk ağızlarında Eski Türkçe biçimini koruyarak/t/'li olarak gözlemlenmiştir. Ölçünlü Türkçede /d/'li olarak kullanılan *diken* ve *demin* sözcükleri Bulgaristan Türk ağızlarında *tiken* ve *temin* şeklinde kullanılmaktadır:

OTü. **tiken** ‘diken’ ED 483b, **tikän** ‘diken’ EUTS 238, **tiken** ‘diken’ DLT 878 > BİTA **[ticən]** ‘diken’ 190100902/111; + **[lik]** > **[ticənnic]** ‘Tikenlik, Ruen ilçesinde köy adı’ 190500901/213; 190100101/166; 190101802/27; VidTA *tiken* ‘diken’ (Németh, 2014: 294); DRTA *tikän* ‘diken’ (Mollova, 2003:370); KırçTA *tiken* ‘diken’ (Ali, 2004: 622); DTA *tiken* ‘diken’ (Cebeci, 2010: 250); KDBTAtiken ‘diken’ (Dallı, 1991:190). Bu sözcük Gagauz Türkçesi ile Anadolu ağızlarında da *tiken* şeklinde kullanılmaktadır (Erdem, 2014: 84).

OTü. **té:min** ‘demin’ ED 507a, TT 182, **timin** ‘demin’ EUTS 240, **ti:min** ‘demin, biraz önce’ DLT 206 > **[temin]** ‘a.’ 190700001/19; 190100901/104; 190100402/39; 190102401/13; 190102401/22; 190102903/38; 190102904/30; 190103702/105; 190103702/31; 190103703/72; 190100201/29; VidTA *temin* ‘demin’ (Németh, 2014: 294); DRTA *temin* ‘demin’ (Mollova, 2003: 366); DTA *temin* ‘demin’ Cebeci, 2010: 248).

Ölçünlü Türkçede /t/'li olarak kullanılan *takmak*, *tatmak* ve *tat* sözcükleri Burgaz ili Türk ağızları ile diğer Bulgaristan Türk ağızlarında *dakmak*, *datmak* ve *dat* şeklindeki yaygın kullanımı kaydedilmiştir.

OTü. **tak-** ‘takmak’ ED 464b, **tak-** ‘takmak, bağlamak’ EUTS 221, **tak-** ‘Oğuzcada takmak’ DLT 272 > BİTA **[dak-]** ‘takmak’ 190201501/413; 191000001/18; 190100901/293; DRTA *dak-* ‘takmak’ Mollova, 2003: 81); KDBTA *dak-* ‘takmak’ (Güneş, 2009: 204).

OTü. **ta:t** ‘tat’ TT 175, **tat** ‘tat’ ED 449a, **tatağ ~ tatığ** ‘tad’ EUTS 228, **tatıg ~ ta:tıg** ‘lezzet’ DLT 142 < BİTA [**dat**] ‘tat’ 190103801/265; 190500001/16; 190501501/62; DTAdat ‘tat’ (Cebeci, 2010: 99); DRTA *dat* ‘tat’ (Mollova, 2003: 89).

OTü. **tattur-**; **ta:t-**‘tattmak’ TT 175, **tat-** ‘tattmak’ EUTS 228, **tatgan-** ‘tat alamk’ DLT 386 > BİTA [**da:t-**] ‘tattmak’ 190100001/106; DTA *dat-* ‘tattmak’ (Cebeci, 2010: 99); DRTA *dat-* ‘tattmak’ (Mollova, 2003: 89).

2.1.1.2.1. Modern Oğuz Diyalekt Alanı İçinde Bulgaristan Türk Ağızları

Modern Oğuz Türkçesinin içinde Türkiye Türkçesi, Azerbaycan Türkçesi ve Türkmen Türkçesi olmak üzere üç standart tür söz konusudur. Ayrıca bu standart türlerin ağızlarının yanı sıra İran ve Irak’ta konuşulan Türk ağızları da bu gruba dâhil edilir. Diğer yandan Gagauz Türkçesi ise Türkiye Türkçesinin bir ağızı görünümündedir (Erdem, 2009: 109).

Türk lehçelerinin etnik akrabalık özelliklerini göz önünde bulundurarak genel olarak Türkologların çoğunluğu tarafından kabul edilen en tutarlı ve anlaşılır tasnif, Rus Türkolog N. A. Baskakov tarafından yapılmıştır. Baskakov’a göre, Türk lehçeleri uzun bir gelişimin sonucunda bazı lehçelerdeki bazı sapmalarla birlikte belli bir dilin Türk Dili içindeki yerini belirlemek için bulunması gereken en önemli kriterin o dilin ve taşıyıcı halkın tarihi gelişme seyri ile akraba millet, alt katman ve yan katman dilleri arasındaki ilişkilerinin de dikkate alınması gerektiğini belirtmiştir. Böylece Türk lehçelerinin oluşma, gelişme süreçlerini ve birbirleriyle ilişkisini göz önünde bulundurarak fonetik ve morfolojik özelliklerini içeren bir değerlendirme yapmıştır. Ayrıca, Baskakov’un tasnifini diğerlerinden ayrılan yönü de her dil grubu da kendi ses bilimsel yapısına göre farklı tipleri, alt tipleri ve belli dil modellerini kapsayan alt gruplara ayırmasıdır. Örneğin, Türk dili ilk olarak “Batı Hun Dilleri” ve “Doğu Hun Dilleri” olarak iki ana dala ayrılmıştır. Daha sonra da bu dallar kendi aralarında kendi fonetik yapısına göre farklı tipleri, alt tipleri ve belli dil modellerini kapsayan alt gruplara ayrılmıştır. Bu alt gruplarda ise hem eski hem de çağdaş dil türlerinin adı yer almaktadır. Tasnifte, Rumeli Türk ağızları “Batı Hun dalının Oğuz grubuna bağlı Oğuz-Bulgar alt grubunda” Gagauz Türkçesiyle birlikte yer

almaktadır. Baskakov tasnifinde Oğuz- Bulgar alt grubundan Gagauz Türkçesinin ayırıcı belirleyici fonetik özelliklerini vermiştir. Oğuz grubundaki diğer lehçelerden Gagauz Türkçesini ayıran başlıca fonetik özellikler olarak: 1) ön seste yarı ünlü, ön damak /y/ sesinin türemesi; 2) ön seste ötümlü, sızcı /v/ sesinin türemesi; 3) ön seste gırtlak /h/ sızcı ünsüzünün türemesi; 4) nazal /ŋ/'nin kullanılması; 5) daralmış ünlülerin kullanılmaması; 6) birincil ve ikincil uzun ünlülerin bulunması ve başka diğer özellikleri belirtmiştir (Baskakov, 2006: 114-117; 125-127).

Bulgaristan Türk ağızları konusuna Oğuzlar ve Oğuz lehçesi açısından bakıldığında, Türkiye Türkçesi ağızlarındaki ortak özellikler burada da geçerlidir. Ancak, Balkan yarımadası, Türk egemenliği altına girdiği yıllardan başlayıp XX. yüzyıl başlarına kadar uzanan dönemde, Anadolu'da olduğu gibi başlı başına bir Türk ülkesi olmayıp kuzeyden başlayarak Romanya, Bulgaristan, Arnavutluk, Makedonya ve Yunanistan'ı da içine alan farklı etnik ve dil yapısındaki halkların oluşturduğu devletlere ait olduğundan burada yurt tutan Oğuz Türkleri kendi lehçeleri dışında Slav ve Hint-Avrupa dilleri konuşan toplumlarla iç içe geçmiştir (Korkmaz, 2013: 152).

Türkiye Türkçesinin tarihî gelişiminde, Rumeli Türk ağızları önemli bir yer tutmaktadır. Balkanlarda Osmanlı egemenliğinden daha önceki yüzyıllarda da Türk dalgalarının ve Oğuz dışı birtakım Türk boylarının da gelip yurt tutmuş olmasından kaynaklanan karışma, zamanla Rumeli Türk ağızlarında tarihî dönemlerden kalma bazı izlere de yol açmıştır. Ancak, biz bu izlerin çok eski olmadığını, eldeki sınırlı verilere göre X-XIII. yüzyıllar arasındaki göçlerin bıraktığı izler niteliğinde olduğunu düşünüyoruz (Korkmaz, 2013: 153).

Günümüzde Rumeli Oğuz ağızları üzerinde yapılan incelemeler, bu ağızlarda, yer yer tarihî dönemlere ait bazı arkaik özelliklerin de varlığını ortaya koymuştur. Ayrıca, Balkan yarımadasına yayılmış olan Oğuz-Türkmen ağızları, yapı ve işleyişindeki temel özellikler açısından Türkiye Türkçesi ağızları ile birleşmekte ise de içinde bulunduğu öteki ulus ve toplulukların dillerinden aldığı etkiler dolayısıyla yer yer sosyolinguistik bir farklılaşma da göstermektedir. Bu farklılaşma ve ikidillilik durumu onu Türkiye Türkçesi ağızlarından daha başka bazı özellikleri de sahip kılmıştır (Korkmaz, 2013: 153).

Bulgaristan Türk ağızları Bulgarcanın etkisine maruz kaldığından kelimelerin, kelime gruplarının, cümle ve söz içindeki görevleri, birbirleriyle olan ilişkileri, sıralanışları bakımından farklılık göstermektedir.

Günümüzde Rumeli Türk Ağızları, bazı genel özellikleri ile Doğu ve Batı olmak üzere iki coğrafi bölgeye ayrılrsa da, çoğu kez birbirine komşu yerleşim yerlerinde bile birçok önemli farklılıkların bulunduğu ya da uzak bölgelerdeki yerlerin ağız özellikleri bakımından birleştikleri görülür. Bu durum da Z. Korkmaz'ın belirttiği gibi esas itibarı ile etnik dalgalanmalardan kaynaklanmaktadır (Korkmaz, 1994b: 1).

2.2. Bulgaristan Türk Ağızlarının Bulgarca ile İlişkisi

Kültürün taşıyıcısı olarak bir toplumun dili o toplumun geçmişinin, geçmişteki sosyal ve ekonomik yaşamının müzesi gibidir. Sözcüklerinde, deyimlerinde, atasözlerinde eski dönemlerin izlerini sergiler. Çeşitli ülkelerin kültürleri arasındaki ilişkiler, etkilenmeler ve alışverişler, o ülkelerin dillerinde açık olarak belirlenebilmektedir. Türkçenin X. yüzyıldan sonra Arapça ve Farsçadan, özellikle Tanzimat'tan başlayarak Fransızcadan, İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra da İngilizceden büyük ölçüde etkilenmiş olması, aynı zamanda Doğu ve Batı kültürleriyle yakınlaşmalarının bir göstergesi niteliğindedir. Bunun yanı sıra Türkçe, siyasal ve kültürel ilişkiler kanalıyla, başta Bulgarca olmak üzere Türk kültürüyle ilgili birçok kavramın geçmesine aracılık etmiştir. Bugün Bulgarcada maddi ve manevi kültürle ilgili Türkçe kökenli önemli sayıda sözcük bulunmaktadır. D. Aksan'a göre, bu kavramlar sadece sözcük alıntıları olarak değil, Türk egemenliği döneminde Türk kültürünün birçok alandaki öğelerinin benimsenmesi olarak değerlendirilmelidir (Aksan, 2003: 163-165).

XX. yüzyılın başlarına kadar Osmanlı Devletinin bir parçasını oluşturan Bulgarlar ve Bulgarca, Türkçenin derin etkisi altında kalmıştır. Bu etki yalnızca sözlük düzleminde kalmamış gramer düzleminde de olmuştur. Bulgaristan'da Türkçenin Bulgar toplumu ve onun kültürü ile olan yakın ilişkisinden kaynaklanan bir kelime alış-verişi söz konusudur. Bulgarca kökenli kelimelere tüm Bulgaristan

Türk ağızlarında yaygın bir şekilde rastlamak mümkündür. Değişik dönemlerde Türk diline giren ve yerleşen ögeler de yabancı ulusların yaşayışları ile ilgili kavramların Türk diline sokulmalarının belirtisidir. Aynı şekilde Türkçe kelimelere de Bulgar dili ve edebiyatında rastlamak mümkündür. Bulgar dilinde görülen Türk yemek adları, akrabalık adları, yer adları gibi alıntılar Türklerin bu ülkedeki etkisinin tanığıdır (Karaağaç, 2009: 144).

Bulgarcanın bugünkü söz varlığında, eski dönemlerle ilgili toplumsal-kültürel- ekonomik olguları, olayları yansıtan değişik deyim ve ögelerle karşılaşmaktadır. Bugün kullanım alanı çok geniş olan ve Oğuz Türkçesinde çamur anlamında kullanılan *balık* sözcüğünün {n} yapım ekiyle yapılan ve ‘orman, sık orman’ anlamını kazanan türevi *balkan* sözcüğü gösterilebilir (Eren, 1987a: 120).

H. İnalcık’a göre, Osmanlı Türkleri *balkan* sözcüğünü ilk önce Rumeli’de genel olarak dağ anlamında kullanmış ve kesin coğrafi yapıyı belirlemek için de yanına ek adlar ya da sıfatlar koymuşlardır. Balkan sıradağlarının Karadeniz’e doğru alçalan doğu uçtaki kısmına Emine Balkan; ana dağ silsilesine Koca Balkan; Şumen’in kuzeyine doğru düzlüğe doğru uzanan dağ burnuna Küçük Balkan; Karpatlara da Unguru (Macar) Balkan denirdi (Todorova, 2003: 63-64).

Bulgar asıllı tarihçi M. Todorova, Balkanlar’ın dışarıdan algısının bölgede ne denli içselleştirdiğini vurgulayan *Balkanlar’ı Tahayyül Etmek* adlı araştırmasında *balkan* sözcüğüne bir çokanlamlılık (polysemy) örneği olarak yaklaşmıştır. M. Todorova’ya göre, *balkan* adının ilk kullanılışına, İtalyan hümanist yazar ve diplomat Filippo Buonaccorsi Callimaco’nun (Philippus Callimachus, 1437-1496) XV. yüzyılda kalma eserinde rastlanır. Papa II. Paulus tarafından cezalandırılan Callimaco, Lehistan’a yerleşir ve Lehistan kralının danışmanı olur. Vladyslav III. Varnencyk döneminin tarih yazarıdır ve yapıtında diplomatik görevle Osmanlı başkentine giderek gördüğü Haimos’un kısa bir betimlemesini de verir. 1490 yılında Papa VIII. Masum’a yazdığı yazıda Callimaco, yerel halkın bu dağa Balkan adını verdiğini belirtir. Callimaco’dan sonra Balkan adını kullanan ve bu adın bölgedeki yaygınlığını belgeleyen ilk gezgin III. Murat’a gönderilen diplomatik heyette papaz olarak yer alan Alman Salomon Schweigger’dir (Todorova, 2003: 53-56).

Bulgaristan'ı doğudan batıya kesen ve Tuna boyunca yükselen sıradağlar, yani Haimos Dağı'yla eşanlamli olarak kullanıma girmiş olan *Balkan* sözcüğü 1808 tarihli "Goea" adlı çalışmasında Alman coğrafyacı August Zeune *Balkanhalbeiland* (Balkan Yarımadası) kavramını ilk kez ortaya atıp kullanmıştır (Todorova, 2003: 55-62). Balkan kavramı aynı zamanda ya Güneydoğu Avrupa ile eşanlamli ya da ondan daha dar kapsamda ele alınmaktadır. Çoğu kez *balkan* tanımlaması bir dizi coğrafi, siyasal, tarihsel, kültürel, etnik, dinsel ve ekonomik ölçüte, daha sık olarak da bu ölçütlerin bir bileşimine dayanmaktadır (Todorova, 2003: 70-71). Bulgar edebiyatında ise *balkan* adıyla ilintili en popüler imge, Bulgar yazarı Aleko Konstantinov'un (1863-1897) "**sermayenin ilkel birikimin şövalyesi**" diye adlandırılan ölümsüz kahramanı Bay Ganyo Balkanski'dir (Todorova, 2003: 89- 95).

Bulgaristan'da Türkçe ve Bulgarcanın değişik nedenlerle ve farklı şartlar altında bir arada yaşar ve kullanılır oluşu, bu iki dil arasında etkileşimlere, bu dillerden birinde görülen ses, biçim ve söz dizimle ilgili eğilimlerin, kimi kurallarının diğerine yansımaya ve aktarılmasına yol açmıştır.

Osmanlı egemenliği döneminde Bulgarcanın söz varlığına yerleşen pek çok eşanlamli Türkçe sözcük Bulgarca karşılıklarıyla kullanılmaktadır. Süleymanoğlu Yenisoğlu'na göre, Bulgarcadaki Türkçe alıntılar Bulgarca sözcüklerle paralel kullanılmış olup eş anlamlı kullanımlar ortaya çıkmıştır (Grannes, 2002: 15-30; Süleymanoğlu Yenisoğlu, 2001: 30). M. Stamenov'un değerli çalışmasında şu örnekler yer verilmiştir: (Stamenov, 2011: 208)

Bulg. **безпокойство** 'rahatsızlık, huzursuzluk, acı, üzüntü, sıkıntı, keder, nostalji' → Türk. *sıklet, zor, kahır, dert*.

Bulg. **полза** 'kar, gelir, kazanç' → Türk. *güveç, mufta, fayda, kâr, kelepîr*.

Bulg. **смел** 'katı, korkusuz, cesur, girişken, kararlı, kahraman, savaşçı, öngören' → Türk. *kurnaz, erbap, serbes*.

Bulg. **сметка** 'hesap, gider, çıkar, yarar, tüketim' → Türk. *harç, masraf, kelepîr*.

2.2.1. Bulgarcadaki Türkçe Alıntılar

Slavlaştıkları tarihten günümüze kadar sürekli olarak Türk boylarıyla komşuluk yaşayan ve 14.yüzyıl başlarından 20.yüzyıl başlarına kadar da Osmanlı Devleti'nin bir parçasını oluşturan Bulgarlar ve Bulgarca, tıpkı diğer Slav dilleri gibi Türkçenin derin etkisi altında kalmıştır. Bu etki, yalnızca sözlük düzleminde kalmamış, gramer düzleminde de olmuştur. Dolayısıyla bugünkü Bulgar grameri, Türkçenin birçok ekini de barındırmaktadır (Karaağaç, 2009: 200-201).

Bugün Bulgarcada Türkçeden alınmış sözcüklere ait **üç katman** bulunmaktadır:

- 1) Tuna Bulgarcasından alındığı düşünülen sınırlı sayıda ama aynı zamanda Tuna Bulgarcasının Kuban ve Volga Bulgarcasına olan yakınlığı konusunda aydınlatıcı nitelikteki dil malzemesi. Bunlar Çuvaş/Bulgar tipi bir dilden alındıklarını gösteren izler taşırlar. Yani *z/ş* yerine *r/l* bulundurulur (Tekin, 1997: 12).
- 2) Bulgarcadaki ikinci ödünçleme katmanı Tatarların 1241 yılında Avrupa'yı akın etmelerinden sonra batıya kaçarak gruplar halinde Balkanlar'a yerleşen ve Bulgaristan'ın siyasî ve etnik haritasında büyük değişikliklere neden olan Kumanlardan kalan Kıpçak Türkçesi söz varlığı.
- 3) Üçüncü ödünçleme katmanı da Osmanlı egemenliği döneminde Bulgarcaya girmiş olan Türkçe söz varlığı. "Bir ülkeyi egemenliği altına alanların dilinin, o ülkede konuşulan dili etkilemesi" (Aksan, 2007: 29) olarak tanımlanan **üst katman etkisi** Osmanlı döneminde Balkan dillerinde bugün de yaşayan izleri taşır. Bugün üstkatman etkisi Bulgarcaya Osmanlı döneminde yerleşmiş büyük ölçüdeki Türkçe sözcüklerde kendisini göstermektedir. Osmanlı döneminde idarî, askerî, sosyal alanlarda Türkçenin etkisi bugün Bulgar kültürü ve edebiyatına ağızlar üzerinden geçiş yapan alıntılarda görülmektedir (Hazai, 1960: 209-213; Miyatev, 1972: 137-138; Aksan, 2007: 48). Bulgaristan'da Osmanlı hâkimiyeti döneminde işgal eden veya yönetenin temsil ettiği üst katman dili arasındaki alıntılarda ise genellikle bilgi ve öğrenme değil; siyasî ve iktisadi üstünlük, yönetici-yönetilen ilişkisi gibi konular gündemdedir (Karaağaç, 2009: 200).

Yan katman ve üst katman etkileri neticesinde ortaya çıkmış olan atasözleri yakınlıklarına da birçok örnek gösterebiliriz. Bulgarcada yaşayan, *Ak akça kara gün içindir, Aç ayı oynamaz, Armut ağacından ırak düşmez, Elmayı soy da ye, armudu say da ye* gibi Türk atasözleri bunlar arasındadır (Aksan, 2007: 40). Ayrıca, Bulgar dili ile Türk ağızları arasındaki etkileşimler yalnız toplumsal, siyasal ve iktisadî ilişkilerle gerçekleşmemiştir. İki dilin değişik nedenlerle bir arada kullanılmaları bu dillerden birinde görülen ses, biçim ve söz dizimi ile ilgili eğilimlerin, kimi kuralların ötekine yansımaya, aktarılmasına yol açmıştır. Tüm bunlar da Bulgarcadaki Türkçe alıntılarda özel şartları, yani ikidillilik şartlarını yaratmıştır (Hazai, 1960: 209; Aksan, 2007: 26).

Bulgarcadaki Türkçe etkisinin son yıllardaki en önemli araştırmacısı Norveçli dilci Alf Grannes'tir. Norveçli bilim adamı, Bulgar edebiyatındaki Türkçe alıntıları incelemekle kalmayıp yerel Bulgar ağızlarındaki Türkçe alıntıları tespit etmeye yönelik çalışmalar da yapmıştır (Eren, 2003: 63).

Bulgarcadaki Türkçe alıntılar Norveçli dilbilimci Alf Grannes'in çalışmalarının temelini oluştur. Alf Grannes, 2002 yılında Türkçenin Bulgarcaya etkisini çok yönlü ele alıp değerlendirdiği *A dictionary of Turkisms in Bulgarian* adlı Bulgar dili tarihindeki Türkçe alıntılar sözlüğünü yayınladı (Grannes, 2002: 2-30).

Osmanlı döneminde Bulgar dili ve kültürüne giren ve Bulgarcanın söz varlığında önemli bir yere sahip olan alıntılarla ilgili olarak son yıllarda yapılan en kapsamlı ve değerli çalışma Bulgar bilgini Prof. Maksim Stamenov'un *Sıdbata na turcizmite v Bilgarskiyat ezik i v Bilgarskata literatura/Съдбата на Турцизмите в Българския Език и в Българската Култура* (Sofya, 2011) adlı çalışmasıdır. M. Stamenov, Osmanlıdan günümüze kadar olan dönemde alıntı kelimeleri insanlar arasındaki iletişimi ve ilişkileri göz önünde bulundurarak tematik olarak şu şekilde tasnif etmiştir (Stamenov, 2011: 370-414):

1. Psikolojik karakterler ile ilgili kavramlar: *haymana, şebek, çorbacıya, hayvanın, fukara, peruşan, pintiya, kutsuz, kaltak, inat* vb.
2. İnsan vücudunu özellikleri ve fonksiyonları ilgili kavramlar: *tumbak, sakat, surat, şkembe, kekav* vb.

3. Cinsel karakterli kavramlar: *güvendiya, cadiya, eşek* vb.
4. Sosyal ortamlarda iletişiminin özelliklerini anlatan kavramlar: *tupurdiya, cümbüş, uydurma, boşlaf, gezme, zevzek, palavra, işeret, masal, lakırdiya* vb.
5. Yazgı, ruhsal yaşanmışlıklar ve alışkanlıklar ile ilgili kavramlar: *kısmet, sıklet, dertliya, kahırlıya, rezil, baygın* vb.
6. Meslek, alış-veriş ve ticaret ile ilgili kavramlar: *cambazin, bazirgyanin, esnaf, borç, bereket, sergiya, bezişten* vb.
7. Fiil hareketleri ile ilgili kavramlar: *davrandisvam se, daldisvam, kinosvam, kurdisvam* vb.
8. İsimler, soyadları ve lakaplar ile ilgili kavramlar: *Çapraşık, Karakaş Papazov* vb.
9. İnsanları adlandırmak için kullanılan hayvan ve kuş adları: *şebek, garga, borsuk* vb.
10. Türkçe alıntılarla insan anlayışı: dilin temsili işlevine dair vb.

Bulgarcadaki Türkçe kelime ve kavramları sosyo-ekonomik ve kültür açısından sınıflandırarak inceleyen bu çalışmalarda, toplumsal hayatının her yönünü ilgilendiren kelime ve kavramların kültürel temas neticesinde, özellikle Bulgaristan Türklerinin konuşma dilindeki ses özellikleri ile Bulgarcaya geçmiş olduğu anlaşılmaktadır.

2.2. 2. Bulgaristan Türk Ağzlarında Bulgarca Alıntılar

Ekonomik ve kültürel gelişmelerin etkisiyle toplum etkinliklerine ilişkin kavramlardan insan yaşamıyla ilgili birçok Bulgarca kavram Bulgaristan Türk ağzlarına yerleşip benimsenmiştir (Miyatev, 1968: 124-125). Bulgarca vasıtasıyla Slav kökenli sözcüklerin Bulgaristan Türk ağzlarında yaygın kullanımlarının olduğu görülür.

Bulgaristan Türk ağızlarına yerleşen Bulgarca alıntılar üzerinde duran P. Miyatev Bulgaristan Türk ağızlarındaki bu alıntı kelimeleri anlam alanları içinde göstererek değişik örnekler üzerine durmuştur (Miyatev, 1968:125). Örneğin; *drujina* ‘tabur’, *brigada* ‘takım, iş kolu’, *brigadir* ‘takım kolu başkanı’, *zavot* ‘fabrika’, *zveno* ‘grup, takım, mana’, *zvenovot* ‘manga başı’, *vinprom* ‘şarapçılık sanayi’ gibi sözler Bulgarca kanalıyla alınmıştır (Miyatev, 1968: 125). Bu kavramların Bulgaristan Türk şiirinde de kullanımı görülmektedir. Örneğin;

Dimitrovgrad, bentler ve dev zavotlar...

Bulgaristan Türk şairlerinden Adil İzettov’un şiirinde (Miyatev 1968: 125) de geçen **zavot** sözü Bulgarca kanalıyla dile girmiştir. Ayrıca Bulgaristan’da uygulanan, kısaltılmış biçimiyle TKZS (**tekezese**) adıyla bilinen ‘Emek Ziraat Kooperatif İşletmesi’, tarım politikası ile ilgili kavramlar Bulgaristan Türklerinin şiirlerine de yansımıştır. Örneğin, Mehmet Çauşev’in bir şiirinde geçen *brigadir* sözü de buna örnek gösterilebilir:

Gençlik hareketi seni de sardı,

Brigadir saflarına katıldı... (Miyatev, 1968:126).

Bulgaristan Türk ağızlarında Bulgarca alıntılar sosyo-ekonomik ve kültür açısından incelendiğinde hayvancılık, ziraat, sosyal statüler, aile ve akrabalık, ev eşyaları, ulaşım araçları, giyim-kuşam, yemekler, ağaç ve bitkiler, evcil ve yabani hayvanlar gibi toplumsal hayatın her yönünü ilgilendiren terimlerde kendini göstermektedir:

Bulg. **аптека** ‘eczane’ > BİTA [**aptika**] ‘a.’ 1902015 02/8; KazTA *apteka* ‘a.’ (Kakuk 1958:303)

Bulg. **пенсия** ‘emekli maaş’ > BİTA [**pensija**] 1901009 02/188; MihTA *pensija* ‘a.’ (Kakuk 1961:382); DRTA *pensiya* ~ *pensiyä* ‘a.’ (Mollova, 2003: 307); DTA *pensiye* ‘a.’ (Cebeci, 2010: 210)

Bulg. **шумкар** ‘partizan, faşizme karşı savaşçı’ > BİTA [**şunkadzu**] ‘a.’ 1901009 02/170; MihTA *şunkar* ‘a.’ (Kakuk, 1961:384)

Bulg. **граница** ‘sınır, hudut’ > BİTA [**granisa**] ‘a.’ 190201501/273; DRTA *gıranitsa* ‘a.’ (Mollova 2003: 159); DTA *gıranisse* ‘a.’ (Cebeci, 2010: 123).

Bulg. **рамка** ‘çerçeve, kenarlık’ > BİTA [**ramka**] ‘a.’ 190100201/48; DRTA *ramka* ‘tütün kurutmaya yarayan çerçeve’ (Mollova, 2003: 318).

Bulg. **първа пролет** ‘ilk bahar’ > BİTA [**purva prolet**] ‘a.’ 190700001/55

Bulg. **даскал** ‘öğretmen’ > BİTA [**dasceli**] ‘a.’ 190201501/269; 190101901/142; 190101901/144; 191000001/58; DRTA *daskalä* ‘a.’ (Mollova, 2003: 87); DTA *daskalı* ‘a.’ (Cebeci, 2010: 98); KDBTA *daskeli* ‘a.’ (Güneş, 2009: 216).

Bulg. **прост** ‘adi, aptal’ > BİTA [**pros**] ‘a.’ 190101601/95; DRTA *pros* ‘a.’ (Mollova, 2003: 315); DTA *puros* ‘a.’ (Cebeci, 2010: 215).

Bulgarcanın etkisi önceleri sadece söz varlığı ile ilgili alıntılar şeklinde başlar ve zamanla özellikle Bulgarcanın söz dizimini Türkçeye uydurulması şeklinde farklı aşamalarda gerçekleşir:

[ama jape:la: ʃɔk dʒeza:, ʃɔ:k] ‘ama yapıyorlar çok caza, çok’ 190201501/279

[tok jɔk, 'sɔba jɔk, cø:ɾ ɟaz bø:le 'ɔnna:la] ‘elektrik yok, soba yok, corlamba böyle, onlarla’ 190100401/188

[anam ø:lejdi ama kaɫan ka:daʃlaru ø:le dil] ‘annem öyleydi ama kalan kardaşları öyle değil’ 190101601/103

[jumu:ta ku:mazla:muʃ ɟøc ʃfatla:dʒak, ɟøc ɟyrlø:dʒec, ɟuɫduɾuɾuɾu ɾuɟza:muʃ i:sannara dije] ‘yumurta kırmazlarmış gök çatlayacak, gök gürleyecek, yıldırım vurcakmış insanlara diye’ 190101901/115

[bi: de ε:n ʃɔk cyʃycym ben ʃindi, nenem va:duɾ rahmetli benim] ‘bir de en çok küçüküm ben şimdi, ninem vardı rahmetli benim’ 190100902/129

[bi: patikadan yörüdük ama zo: ɕıktık o:mandan] ‘bir yoldan yürüdük ama zor çıktık ormandan’ (Cebeci, 2010: 208).

[*bu kada: peçat u:du:ma: unutma*] ‘bu kadar mühür vurdurmaya unutma’ (Cebeci, 2010: 209).

Hayriye Süleymanoğlu Yenisoy Bulgarcadan alıntı kelimeleri semantik açıdan değerlendirerek şu başlıklar altında toplamıştır: (Yenisoy, 1998: 112-113; 226-230).

1. Ev eşyaları, ev aletleri ile ilgili kelimeler:

Bulg. **чашка** ‘bardak’ > *çaşka* ‘a.’; Bulg. **четка** ‘fırça’ > *çaşka* ‘a.’ Bulg. **шкаф** ‘dolap’ > *şkaf* ‘a.’ ; Bulg. **котлон** ‘elektrikli ocak’ > *kotlon* ‘a.’ ; Bulg. **рамка** ‘çerçeve’ > *ramka* ‘a.’ vb.

2. Askerî ve idarî terimler: Bulg. **държава** ‘devlet’ > *darçava* ‘a.’ Bulg. **документ** ‘belge’ > *dokument* ‘a.’; Bulg. **участък** ‘karakol’ > *uçastık* ‘a.’ ; Bulg. **граница** ‘sınır, hudut’ > *granitsa* ‘a.’

3. Tarımla ilgili kelimeler: Bulg. **трактор** ‘traktör’ < *traktor* ‘a.’; Bulg. **комбайн** ‘biçerdöver’ > *kombayna* ‘a.’

4. Hayvan ve bitkilerle ilgili kelimeler: Bulg. **пуйка** ‘hindi’ > *pyka* ‘a.’; Bulg. **гушер** ‘kertenkele’ > *guşter* ‘a.’; Bulg. **малина** ‘ahududu’ > *malina* ‘a.’

Bu leksikal alıntılarının dışında bazı Bulgarca ifadelerin Türkçeye doğrudan tercümesi yapılarak girmiş alıntılar da söz konusudur.

Örneğin, Burgaz ili Türk ağızlarında, olduğu gibi Bulgarca cümlelerin kullanıldığı tespit edilmiştir: [te sa aɫɟni] ‘onlar açgözlüdür’ 190101601/100

Ayrıca, pek çok Bulgarca ad soylu sözcük Türkçe fiillerle çekime girerek kullanılmaktadır:

Bulg. **бисквит** ‘bisküvi’ → [bi: biscvit sata:ɫa:du] ‘bir bisküvü satarlardı’ 190102701/6

Bulg. **бъчва** ‘fıçı’ → [ˈbuɫʃvaɫaru aɫduɫar, ɟɔtyrdylɛr provadijaja] ‘fıçıları aldılar, götürdüler Provadiya’ya’ 190301401/35

Bulg. **братовчедка** ‘kız yeğen’ → [bratoffetkaɫarum var] ‘kız yeğenlerim var’ 190300201/78

Bulg. **буква** ‘harf’ → [yʃ ty:ly bukva bile:m] ‘üç türlü harf biliyorum’ 190201501/249

Bulg. **буркан** ‘kavanoz’ → [burkannara kɔjup, sukwɔʃajup tamam] ‘kavanozlara koyup, sıkıp tamam’ 190100102/69

Bulg. **чубрица** ‘çemen’ → [ˈdʒibritɕe kɔje:z] ‘çemen koyuyoruz’ 190300901/206

Bulg. **чаша** ‘bardak’ → [ta: ʃaʃamda hiʃ ʃavvuk jɔrmyʃ i:san di:lim] ‘daha bardağımda hiç aydınlık görmüş insan değilim’ 190100402/61

Bundan başka yine günlük konuşmalarda Bulgarca zarflar, bağlaçlar ve sıfatlar sıkça kullanılmaktadır. Örneğin, [remont jape:sun mu ʃesto] ‘çok sık tadilat yapar mısın?’ 190500001/42; [tuj ne: ʃi:sten turʃin de:miʃle: benden ʃiʃin] ‘bu temiz Türk değil, derlermiş, benim için.’ 190600701/99; [bazcere ˈnoʃna jide:, bazcere ˈdnevna jide:] ‘bazen gece vardiyasına gidiyor, bazen gündüz vardiyasına gidiyor.’ 1901004 02/2; [bu fse ʒedno ʃe lise bitirmiʃ] ‘bu sanki lise bitirmiş’ 190101601/162; [verimiʃler inec ili ˈmaʃadʒuk] ‘vermişler, inek veya malak.’ 190201501/433 vb.

2.3 Bulgaristan Türk Ağız Araştırmalarının Tarihi Üzerine

Oğuz diyalekt alanının batıya uzanan kolunu oluşturan Rumeli Türk ağızlarından Bulgaristan Türk ağızları, Türkiye Türkçesi ağızlarının Balkanlar’daki uzantısı niteliğinde olup Güneybatı (Oğuz) grubu Türk lehçeleri içinde değerlendirilmektedir.

Bugün Türkiye sınırları dışında kalan Rumeli Türk ağızları içinde yer alan Bulgaristan Türk ağızları üzerindeki derleme ve araştırma çalışmalarının başlangıcını 20. yüzyıl başlarına kadar indirmek mümkündür. İlk araştırmalar yabancı bilim adamları tarafından Türkçenin Bulgar diline etkisini ortaya koyan çalışmalardır.

Balkan Yarımadası’na ilk etnografik gezilerini, XX. Yüzyıl başlarında Rus İmparatorluk coğrafya kurumu düzenlemiştir. 1902’de Rus İmparatorluk Coğrafya Kurumu tarafından düzenlenen bu bilimsel geziye Türklük biliminde Gagauz

Türkçesi üzerindeki çalışmalarıyla tanınmış olan Rus etnograf, antropolog, tarihçisi ve dil uzmanı Valentin Aleksandroviç Moşkov öncülük etmiştir (Eren 1998:228). 1902 yılının yaz aylarında Balkan Yarımadası'nda V. A. Moşkov'un araştırmaları Türk kökenlilerle ilgilidir. Moşkov, eserinde Türkçe konuşan Müslümanlar ve Türkçe konuşan Hristiyanlar olmak üzere Balkanlardaki Türk boylarını iki gruba ayırmaktadır. Moşkov'a göre bu iki grup; Müslüman Türkler: Osmanlılar, Gacallar, Tozluk Türkleri, Gerlova Türkleri, Kızılbaşlar ve yörüklerdir. Türklerin büyük çoğunluğunun Kuzeydoğu Bulgaristan'da bulunduğunu ve Türk nüfusunun Balkan Yarımadası'nı bir çığ gibi kapladığını belirtmektedir (Moşkov, 2006:6-7).

Moşkov, etnodemografik durumla ilgili olarak 1877 yılındaki nüfus sayımına göre Bulgar nüfusunun dörtte birini oluşturan bugünkü Bulgaristan'da 668.000 Müslüman'ın yaşadığı bilgisini verir (Moşkov, 2006: 8). Ancak Moşkov'un verdiği nüfus bilgilerinin diğer tarihî kaynaklardaki bilgilerle örtüşmediği sonucuna varılmıştır. Justin McCarthy, *Ölüm ve Sürgün Osmanlı Müslümanlarının Etnik Kiyımı (1821-1922)* adlı araştırmasında 1877-1878 Rus-Türk Savaşı başladığında savaştan sonra Bulgaristan ve Doğu Rumeli olarak ayrılmış olan topraklarda bir buçuk milyon Müslümanın yaşadığını belirtir (McCarthy, 2012:108):

Tablo 12 Bulgaristan'ın 1877'deki Müslüman Nüfusu (McCarthy, 2012:108)

Bulgaristan'ın 1877'deki Müslüman Nüfusu	
Edirne Vilayeti	432.303*
Tuna Vilayeti	1.069.580*
Toplam:	1.501.883
*Edirne ve Tuna vilayetlerinin Bulgaristan ve Doğu Rumeli'de kalan kısımları	

Moşkov, Balkan Yarımada'sı gezisinde Gagauzların yaşadığı Varna, İstanbul ve Edirne olmak üzere üç istikamet seçmiştir. Ayrıca gezi sırasında ziyaret ettiği Bükreş ve Sofya gibi önemli merkezlerden de etnografik malzemeler derlemiştir (Moşkov 2006:1-2). Moşkov, kitabının Gacallar ile ilgili bölümünde Bulgar bilgini L. Miletiç'in "*Staroto Bilgarsko Naseleniye v Severoiztočna Bulgariya* " (Kuzeydoğu

Bulgaristan'daki Eski Bulgar Nüfusu) adlı kitabındaki bilgilere dayanarak Balkan halkının Bulgaristan'ın Deliorman⁷ bölgesindeki Rusçuk, Silistre, Varna ve Şumnu şehirlerinin arasındaki dörtgende kalan ve orada yaşayan Türklerin **Gacal** adıyla anıldıklarını belirtir (Moşkov, 2006:10). 1903 yılında Balkanlar'ı gezen Moşkov, bu süre zarfında Kuzeydoğu Bulgaristan'ın Karadeniz bölgesinde bulunan Varna çevresindeki köyleri de ziyaret etmiştir. Varna iline bağlı Kestiriç köyündeki Gagauz Türklerinin sosyo-kültürel yapısı ve dili ile ilgili malzeme derlemiştir (Moşkov, 2006: 36-37).

Bulgaristan Türk ağızlarına ilk temas eden Moşkov, aynı zamanda Kuzeydoğu Bulgaristan'da bulunan Kaspiçan kasabasının yanındaki Pamukçu köyü ağzını araştırarak, Besarabya'daki Beşalma köyü Gagauz lehçesiyle bunun arasındaki yakınlığa işaret eder (Moşkov, 2006:16; Eckmann, 1950:1). Moşkov, bu çalışmalarıyla Gagauz Türkçesini ilk defa yazıya geçirmekle kalmamış, yazıya geçirdiği metnin sözlüğünü çıkararak ilk Gagauz Türkçesi sözlüğünü hazırlayan araştırmacı olma özelliğini de kazanmıştır.

Bulgaristan Türk ağız alanı ile ilgili araştırmalar kronolojik olarak Ignacz Kúnos'un araştırmalarıyla devam etmektedir. Daha çok bir folklor araştırmacısı olarak bilinen bilgin I. Kúnos 1906 ve 1907 yıllarında Rumeli Türk ağızları ile ilgili yazılar yayımlayarak bazı bilim insanlarının dikkatini çekmiş ve böylece de 1900'lü

⁷ **Deliorman**, Kuzeydoğu Bulgaristan'da sınırları kesin olmamakla birlikte Tuna, Beli (Ak) Lom ve Pravadi Çayı vadileri ile çevrilidir. Deliorman hafif dalgalı vadilerle orta derecede yarılmış bir alandır. Yöre, adını bir zamanlar çok sık olan, şimdi tarla haline getirilmek üzere yer yer açılmış yayvan yapraklı ormanlarından almıştır. Bugün Romanya'da bulunan Deliorman adı ilk kez Bizans tarihçisi Kendrenos tarafından Teleorman biçimde kullanılmıştır. Aluta ve Vede nehirlerinin arasındaki bölge hala Teleorman olarak bilinmektedir (Acaroğlu, 2006:253; Doğru Kozlubel, 2011:6). Ayrıca, Deliorman adı XI. ve XII. Yüzyıllarda Tuna nehrinin iki yakasına yerleşen Peçenek ve Kumanlarla ilgilidir. Çek tarihçisi Constantin Jireček, Deliorman adının Kuman Türklerinden kaldığını ve deli, gür anlamlarına gelen Tele-ormandan geldiğini kaydeder. Bu bilgileri Macar bilgini L. Rásonyi de doğrular. Rásonyi'ye göre, şahıs veya kavim adı menşeli olmayan "vahşi orman" anlamında Kuman asıllı Teleorman kelimesi Jorgu Jordan tarafından zikredilmiştir (Rásonyi, 1984:124). Yani, bu sözcük Kuman Türklerinin Bulgarlarla ilişkisi döneminde Bulgarcaya geçmiş ve Bulgarca'da ikinci ödünçleme katmanını oluşturan Kıpçak Türkçesi söz varlığından olup bugüne kadar varlığını sürdürmüştür.

yılların başı Rumeli Türk ağızlarının araştırılması tarihinin bir başlangıcı olmuştur. (Yenisoy,1998: 106). İlk araştırmalar arasında yıllar boyunca Adakale'den Aydın'a ve Nasrettin Hoca'dan orta oyununa kadar değişik araştırmaları yürüterek değeri bakımından eşsiz bir malzeme toplayıp yayımlayan (Hazai, 1990:208) ve daha çok Türk halk edebiyatı ürünleri üzerinde duran İgnas Künos'un "Rumelisch-türkische Sprichwörter", *KSz VII, 1906, s.66-83* adlı makalesi gösterilebilir. Künos, Tuna kıyısında yer alan birçok yerden 300'e yakın atasözü derlemiştir. Ancak Németh'in de belirttiği gibi Künos tarafından derlenen atasözlerinin derlendiği yerleşim yerleri ve kaynak kişilerinin belirtilmemiş olmasından bu araştırmanın ağız incelemelerinde kullanılmaya uygun görülmemiştir (Németh, 1980-1981: 113).

Kuzeydoğu Bulgaristan'ın Deliorman bölgesine ikinci bilimsel gezi yine 20. Yüzyılın başlarında Avusturya Bilimler Akademisi tarafından düzenlenmiştir. Viyana Bilimler Akademisinin kurduğu Balkan komisyonun kararıyla ilk araştırma gezisi Sofya Üniversitesi Türkçe okutmanlarından, Bulgar bilim insanı Dimitir Gacanov tarafından (1910-1911) yılları arasında gerçekleştirilmiştir. Kuzeydoğu Bulgaristan'ın Deliorman bölgesinden derlediği dil malzemesinin sonuçlarını iki raporda toplayarak Viyana Bilimler Akademisine göndermiştir (Eckmann, 1950: 1; Eren, 1998: 1960-161; Yenisoy, 1998:106-154). D. Gacanov, Viyana Bilimler Akademisine gönderdiği iki kısa bildiride, ünlü önündeki /r/ sesin düşmesi ve şimdiki zaman eki {-yor}'un değişmelerini esas alarak Bulgaristan'ın Kuzeydoğusundaki Türk ağızlarını sınıflandırma denemesinde bulunmuştur (Németh 1983:114; Eckmann 1950:1). "Les Turcs et la langue turwue de la Bulgari edu Nord-Est" (Krakow 1933) başlıklı bildirisinde D. Gacanov'un çalışmalarını gözden geçiren Polonyalı Türkolog T. Kowalski ise Gacanov'un sınıflandırma çalışmasını bilimsel ölçütlere dayanmayan zamansız bir deneme olarak değerlendirmiştir (Kowalski, 1949: 488; Eren, 1998:161). Daha sonra M. Mollova da "Dimitir Gacanov et les parles turcs dans les Balkans" (LB XIV, s. 99-105) adlı yazısında Gacanov'un Rumeli Türk ağızlarına ilişkin çalışmalarını değerlendirmiştir (Eren, 1998: 161).

Bulgaristan'da ilk bilimsel Türkçe metin yayımını Bulgar bilgini Stefan Mladenov'un "Ein Beitrag zum türkischen Sprichwörtertschatz", *Zeitschrift der Deutschen morgenlandischen Gesellschaft*, LXVIII, 1914, 687-694, adlı makalesidir.

Németh, söz konusu makalede yer alan Türkçe atasözlerinin Almanca ve Bulgarca karşılıklarını daha çok folklor malzemesi olarak kullanıma uygun olduğu belirtilmektedir. Ancak söz konusu dil malzemesinin Türklerden değil de Türkçe konuşan Bulgarlardan derlenmiş olması ağız özelliklerini yansıtmaktan uzak kaldığını belirtmektedir (Németh, 1980-1981: 114). Gerek Mladenov'un gerekse Çilingirov'un metinleri Türklerden değil de Türkçe konuşan Bulgarlardan derlenmiş olmaları bakımından ağız derlemelerinden beklenen sonuç bakımından yetersiz kıldığı sonucuna varılabilir (Eckmann, 1950: 2; Baski, 2009:116).

Bulgaristan Türk ağızlarının sistemli bir biçimde araştırılması ancak Polonyalı Türkolog T. Kowalski ile başlamıştır. Bulgaristan Türk ağızlarının genel yapısını dilbilgisi yönünden değerlendiren en derli toplu makale Lehistanlı Türkolog T. Kowalski tarafından yazılmıştır. Rumeli Türklerinin etnik yapılarını, etnografya ve ağız özelliklerinin araştıran Kowalski'nin çalışmalarında Bulgaristan Türkleri ve ağızları ile ilgili araştırmalar önemli bir yer tutmuştur (Caferoğlu, 1949: 250). Anadolu ve Rumeli ağızlarının genel yapısını dilbilgisi yönünden değerlendiren T. Kowalski bu tespitlerini “Osmanisch-Türkische Dialekte”, *Enzyklopedie des Islam IV* (1931) adlı yazısında ele almıştır (Németh, 1980-1981: 115; Korkmaz, 1976: 144). Anadolu ve Rumeli ağızlarını bir bütün olarak ele alan bu inceleme, bu konuda çıkan ilk toplu çalışmadır (Eren, 1998: 198). Anadolu ağızlarını yalnız bugünkü Türkiye sınırları çerçevesi içerisinde ele alınması doğru olmadığını vurgulayan Kowalski, bu sahadaki araştırmalara Azerbaycan ağızlarını da dâhil etmiştir (Caferoğlu, 1949:249). Kuzeydoğu Bulgaristan'da Türklerin yoğun olarak yaşadığı Deliorman bölgesindeki Türklerinin dil ve etnik kökeniyle de ilgilenmiş olan Kowalski, bu konudaki çalışmalarının sonuçlarını hazırladığı bir raporda araştırmacılarının dikkatine sunmuştur. Kowalski'nin 10 Eylül 1931 tarihinde Leyden Uluslararası Müsteşrikler Kongresinin Ön ve Orta Asya bölümünde sunduğu “*Le turks et la langue turque de la Bulgari edu nord-est*” adlı tebliğ bazı düzeltmelerle “Ömer Faruk Akün tarafından “Kuzeydoğu Bulgaristan Türkleri ve Türk Dili” adı altında Türkçeye aktarılıp 1949 yılında *İstanbul Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi'nde* yayımlanmıştır. Kowalski, bu önemli çalışmasında, Kuzeydoğu Bulgaristan bölgesinde bulunan Deliorman Türklerinin ağız özelliklerini araştırmış ve aynı bölgede yaşayan Gagauz Türklerinin diliyle karşılaştırarak bunların ortak bir ağız grubu oluşturduğunu

belirtmiştir. Yani, bu bölgenin ağız bütünlüğü olan bir dil alanı yarattığını belirterek bu ağız alanına **Tuna Türkçesi** adını vermiştir. Kowalski, bu ağız alanının Bulgaristan'ın güneyinde Balkan sıradağları, kuzeyinde Rumen-Bulgar sınırı, batıda Rusçuk şehri ile doğuda Karadeniz sahili arasındaki bölgeyi kapsadığını ve Dobruca'nın Tuna güneyinde, bugün Romanya'ya ait olan kısmı da bu sahanın tabii bir unsurunu teşkil ettiğini belirterek coğrafi sınırlarını da çizmiştir. Söz konusu coğrafi sınırları içerisinde ise şu alt bölgelerin varlığından bahsetmiştir: **Deliorman:** 1) Bugün kısmen Razgrad bölgesi, 2) Balkan dağlarının eteğinde, Popovo'nun güneyinde ve Osman Pazar'ının batısındaki dağlık bir memleket olan Tozluk, 3) Tozluk'un doğusunda ve Şumnu ile Preslav'ın güneyinde dağlık bir memleket olan Gerlovo, 4) Karadeniz kıyısında Varna iline komşu ve Dobruca ile sınırdaş bozkırlar (Kowalski, 1949: 479). Kowalski'nin bu çalışması o günün şartları göz önünde bulundurulduğunda tarihî değeri küçümsenemez. Ancak araştırmada bir ağız çalışmasının temelini oluşturan derleme metinlerinin bulunmaması ele alınan bölgenin dil yapısını ortaya koymakta yetersiz kalır.

İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra Bulgaristan'da Sovyet modeli yepyeni bir sistem kurulmuş ve birçok alanda köklü değişiklikler yapılmıştır. Y. V. Stalin'in Millî Mesele Öğretisi doğrultusunda millî azınlıklara bazı haklar tanınmıştır. Türk azınlığa da eğitim, bilim ve kültürel alanlarda değişik haklar tanınmıştır. 1952-53 eğitim-öğretim yılında Sofya Üniversitesinin Filoloji Fakültesinde Türk Filolojisi, Felsefe-Tarih Fakültesinde Türk Tarihi, Fizik- Matematik fakültesinde de Türkçe öğretim yapan bölümler açılmıştır. 1952 yılında da Sofya Üniversitesinde Türk Filolojisi bölümü kurulmasıyla da Türkoloji çalışmaları bilimsel temellere dayandırılmıştır (Yenisoy, 2012:7). 1952 yılında Sofya Üniversitesinde Türk Filolojisi adıyla kurulan bölüm 1982 yılında yapılan değişiklikler neticesinde "Türkoloji" adı altında varlığını sürdürmüştür (Boev, Samarcieva, Kirilova, 1990: 12). 1952 yılında Sofya Üniversitesinde Türk Filolojisi bölümünün kurulmasıyla Türk ağızları ile ilgili araştırmalar bu bölümün çatısı altında yürütülmeye başlanmıştır. 1953 yılında Bulgaristan Türk ağızları ve Bulgaristan'da Türk dili ve kültürünün gelişmesi ile ilgili Azerbaycan bilim adamları önemli katkılarda bulunmuştur. Sofya Üniversitesinin yeni açılmış Türkoloji bölümünde Prof. M. Şiraliyev ve Doç. M. Mirzazade ders vermişlerdir. 1953/1954 eğitim- öğretim yılında

Sofya Üniversitesinin Türkoloji bölümünde Türk diyalektolojisi derslerini veren M. Şiraliyev aynı zamanda Bulgaristan Türk ağızları ile de ilgili araştırmalarda bulunup Türk diyalektolojisinin gelişmesine katkıda bulunmuştur (Boev, 1968: 172). Bu araştırmalar neticesinde de 1954 yılında “Türk Diyalektolojisi” (Sofya 1954) adlı araştırma yazısını yazmıştır (Gülensoy, 2003: 185). Güney Bulgaristan, özellikle Doğu Rodoplar bölgesi Türk ağızları üzerine araştırmaları M.Şiraliyev başlatmıştır. Doğu Rodoplar bölgesinde bulunan Kırçali iline bağlı Komuniga köyü ve yöresi Türk ağızlarını yanı sıra Kuzeydoğu Bulgaristan Eskicuma (Tırgovişte) iline bağlı Opaka köyü Türk ağzını da incelemiştir (Yenisoy, 1996: 15-16; Yenisoy, 1998: 108).

Aynı zamanda Türkologlar tarafından diyalektolojik malzeme toplamak üzere bilimsel araştırma gezileri ve konferanslar düzenlenmeye başlanmıştır. 1954-1956 yılları arasında Bulgaristan Türk ağızlarının araştırılmasında büyük katkıları olan bilim adamlarından biri olan Gy. Németh Türk diyalektolojisi ile ilgili, özellikle de, Vidin ve Adakale Türk ağızları üzerine konferanslar vermiştir (Yenisoy, 2012:8). Németh’in Bulgaristan’a yaptığı ilk bilimsel gezisi Macaristan Milli Eğitim Bakanlığı tarafından desteklenmiştir. 1931-1937 yılları arasında Bulgaristan’ın Kolarovgrad, Varna, Razgrad, Omurtag, Burgaz ve Vidin gibi Türk ağız bölgelerini diyalektolojik malzeme derlemek için ziyaret etmiştir (Németh, 1980-1981: 115-116). Bu bağlamda da Bulgaristan Türk ağızları ile ilgili “Zur Einteilung der türkischen Mundarten Bulgariens” (Sofia, 1956) adlı araştırmasının özel bir önemi vardır. Bulgaristan’da yaptığı diyalektoloji gezilerinde edindiği gözlemlerini ürünü olan bu eserde, Bulgaristan’da konuşulan Türk ağızlarının iki grup altında ele alıp Rumeli Türk ağızlarının tarihi üzerine durmuştur (Eren, 1998: 238).

Németh’in “Die Türken von Vidin, Sprache, Folklore, Religion” (Budapeşt 1965) adlı eseri ise 1965 yılında yayınlanmıştır. Balkan diyalektolojisi için büyük bir kazanç olan bu eserin Türkçeye çevirisi 1996 yılında *Vidin Türkleri* adı altında Prof. Dr. Abdurrahman Güzel tarafından yapılmıştır (Eren, 1998: 238). Németh, Vidin Türk ağzını ses ve şekil bilgisi açısından incelemiştir. Németh, araştırmasını; 1) Vidin Türk ağzını tüm yönleriyle incelemek ve 2) Türkçenin, Macar dil bölgesine yakın ağızlarını araştırarak Macarcadaki Osmanlı Türkçesi unsurlarını belirlemek gibi iki temel amaca hizmet ettiğini belirtmiştir (Németh, 2014: 19-20).

Németh, araştırma bölgesinde; 1) Romanların kullandığı Türkçe, 2) Osmanlı Türkçesi ve 3) Eski Vidin halk ağzı olmak üzere 3 ağız grubu belirlemiştir. Ayrıca da Vidin Halk ağzının esas aldığını belirterek karşılaştırmalı diyalektoloji yöntemine değinmiş ve bu ağzın tarihsel yönüne de dikkat çekmiştir (Németh, 2014:21). Bununla ilgili olarak da Bulgaristan'ın kuzeybatı bölgesini kapsayan Vidin Türk ağzı ile Doğu Karadeniz ağızları arasındaki genetik akrabalık teorisini irdlemiştir (Németh, 2014:20-23; Korkmaz, 2002: 82). Doğu Rumeli Türk ağızları ile Batı Rumeli Türk ağızları arasında belirgin farklılar bulunduğunu belirten Németh, Doğu Karadeniz sahillerinden Balkanlara yapılan göç hareketi temelindeki bu ağız bölgesinin arkaik yapısına ilişkin görüşünü de ortaya koymuştur. Vidin Türk ağzının özellikleri ise Vidin'in doğusunda yer alan Lom bölgesinden Adriyatik Denizi'ne kadar olan bütün Balkan Yarımadasında da görüldüğünü belirtmiştir. (Németh, 2014: 22).

Németh'in Bulgaristan Türk ağız araştırmalarının temel yapı taşını oluşturan araştırması ise "Bulgaristan Türk Ağızlarının Sınıflandırılması Üzerine" (1980-1981) adlı makale seviyesinde ele alan sınıflandırma çalışmasıdır (Németh, 1980-1981: 113-162).

Bulgaristan Türk ağızları konusunda değerli çalışmalar bırakan 1957-1959 yılları arasında Sofya Üniversitesi Türkoloji bölümünde dersler okutan bir diğer Macar bilim insanı da Gy. Hazai'dir (Eren, 1998: 174; Yenisoy, 2012: 8). Araştırmalarını Doğu Rodop Türk ağızları üzerine yoğunlaştırmış olan Hazai, 1957 yılında VIII. Türk Dil Kurultay'ında sunduğu "Rodop Türk Ağızları" adlı bildirisinde Doğu Rodop (Kırcali ve Momçilgrad) Türk ağızlarının karakteristik özellikleri üzerinde durmuştur. Bu ağız bölgesinin özelliklerini de Kuzeydoğu Bulgaristan Türk ağızları ile karşılaştırarak "Tuna Türkçesi" ağız grubu içinde, Doğu Rumeli Türk ağızlarının önemli bir alt grubunu teşkil ettiğini belirtmiştir (1960b:130). Hazai, bölgenin etnik yapısına göre Rodop Dağlarında Türklerin yerleşim alanlarını göz önünde bulundurarak 1) Asenovgrad ve Peştera, 2) Güneybatı Rodop bölgesinde Nevrokop (Gotse Delçev) kasabası, 3) Doğu Rodop dolayları (Kırcali ve Momçilgrad bölgeleri) olmak üzere üç ağız bölgesi belirlemiştir. Ayrıca ilk ağız bölgesinde sınırları kesin bir dil alanının olmadığını belirterek iki yönden

Bulgar ve Pomakların yerleşim alanlarıyla çevrili Kırcalı ve Momçilgrad Türk ağız bölgesinin ele alındığını belirtmiştir (Hazai, 1960b: 127).

Hazai'nin, 1971 yılında *Voprosy Türkologi* adlı dergide yayınlanan “Anadolu ve Rumeli Türk Ağızlarının Tasnifi Üstüne” adlı makalesi sınıflandırma konusu ile ilgilidir. Türkçenin ağızlarının sınıflandırılmasıyla ilgili olarak temel alınacak ölçütler konusunda kuramsal belirlemeler yapmış ve sınıflandırmanın fonoloji, morfofonoloji ve morfoloji olmak üzere üç ölçütü esas almıştır (Hazai, 1970: 84-86; İmer, 2000: 7).

Hazai'nin 1960 yılında *Acta Orientalia* Tom X Facs. 2'den ayrı basım ve Fransızca olarak yayınlanan ve makale seviyesinden ele alınan “Textes Turcs du rhodope” (Rodop Türk Ağızı Metinleri) adlı araştırması Rodop Türk ağızlarından 3 kaynak kişiden derlenmiş masal, tekerlemeler, destan ve hikâyelerden oluşan 8 sayfalık derleme metni ile araştırmanın sonunda yer alan 7 sayfalık bir sözlük kısmından oluşmaktadır (Hazai, 1960d: 185-229).

1960 yılında *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı Belleten*'de yayınlanan “Rumeli Ağızlarının Tarihi Üzerine” adlı makalesinde ise Rumeli Türk ağızlarının tarihinin incelenmesinde, Balkan Slav dillerindeki Türkçe alıntılarının önemi ve rolü üzerinde durulmuştur (Hazai, 1960a: 205-206). Yine, 1960 yılında Hazai tarafından sunulan “Kiril Harfleriyle Yazılan Türk Metinleri” adlı bildiride Rumeli Türk ağızlarının tarihini aydınlatılmasında önem kazanan Kiril harfleriyle Türkçe bilen Bulgarlar tarafından yazılan el yazması metinlerin dil incelemesi üzerinde durulmuştur. Hazai, söz konusu metinlerin Bulgaristan'da yaşayan Hristiyan Türkler (Gagauzlar) veya Müslümanlar arasında misyonerlik faaliyetlerine hizmet etmek amacıyla yazılmış olduklarını ve Ortodoks rahiplerin Arap harfleri yerine Kiril harflerini tercih etmiş olmaları da beklenen bir sonuç olduğunu belirtir (Hazai, 1960c: 84-86).

Macar Türkoloğu Németh'in öğrencisi olan Janos Eckmann, 1939 yılında Kuzeydoğu Bulgaristan sahası Varna ve Razgrad illeri Türk ağızlarını makale seviyesinde ele alıp incelemiştir. 1941 yılında Varna Türk ağzına ait metin örneklerini içeren “Die türkische Mundart von Varna” KCsA III, 144-214, adlı çalışmada yayınlamıştır (Eckmann, 1950: 4). 1950'de ise Razgrad Türk ağzını

“Razgrad Türk Ağzı” başlıklı bir makale çerçevesinde ele alan yazar, Bulgaristan Türk ağızları ile ilgili yapılan çalışmalarla ilgili kısa bilgi verdikten sonra, Razgrad Türk ağız bölgesini ses ve şekilbilgisi bakımından incelemiştir. Makalenin metin kısmı ise ağız alanından değil de 1940, 1942 ve 1944 yıllarında Razgrad bölgesinden Türkiye’ye göç etmiş üç kaynak kişiden derlenmiş beş küçük masaldan oluşmaktadır (Eckmann, 1950:4). Bundan dolayı da makaleyi “göçmen ağızları” başlığı altında değerlendirmemiz uygun olacağı kanaatindeyiz.

1956-1957 yıllar arası Türk ağızları ile ilgili dil malzemesi derlemek amacıyla Bulgaristan’da araştırmalarda bulunan bir diğer Macar bilgini de Z. Kakuk’tur. Kakuk, Bulgaristan’ın güneybatı bölgesinde yer alan Küstendil ile kuzeybatısında bulunan Mihaylovgrad Türk ağızlarını makale seviyesinde ele alıp ses bilgisi, şekil bilgisi ve söz dizimi açısından incelemiştir. Makaledeki metinler bölümü 6 kaynak kişiden derlenmiş masal, bilmece, mani, türkü ve günlük hikâyelerden oluşan 26 sayfalık derleme metnine dayanmaktadır. Araştırmanın sonunda bir de 7 sayfalık sözlük bölümü eklenmiştir. Kakuk’un bu araştırması 1961 yılında *Acta Linguistica* XI. c.3-4 s’den ayırabım olarak yayınlanmıştır (Kakuk, 1961: 303-350). Ayrıca, S. Kakuk’un günümüzde Güneydoğu Bulgaristan’da Stara Zagora iline bağlı Kazanlık ilçesi Türk ağzını makale seviyesinde ses bilgisi, şekil bilgisi ve söz dizimi bakımından incelenmiştir. Bu araştırma da “Le dialecte turc de Kazanlyk” adı altında 1959 yılında *Acta Orient Hung.* Tomos VIII, Fasc. 2’den ayırabım olarak yayınlanmıştır (Kakuk, 1959: 169-187). Kakuk’un “Textes Turces de Kazanlyk II” başlıklı araştırması Kazanlık Türk ağız bölgesinden 6 kaynak kişiden derlenmiş günlük hikâyeler, bilmece, atasözleri, masallar gibi metinlerden oluşan 14 sayfalık 32 derleme metnine dayanmaktadır. Derlemenin sonuna da 5 sayfalık sözlük bölümü yer almaktadır (Kakuk, 1958:241-311).

Bulgaristan Gagauz Türkçesi ile ilgili araştırmalar yapan bir diğer bilimi adamı da Rus Türkolog N. Dmitriyev’tir. Türklük bilimine önemli katkılarda bulunan N. Dmitriyev’in belli başlı çalışmaları *Story turkskih yazykov* (Türk Dillerinin Tarihi) (Moskva, 1962) adlı bir kitapta toplamıştır (Eren, 1998:140-141).

Bulgaristan Türk ağızları üzerinde duran değerli araştırmacılardan biri de Bulgaristan Türkü olan Mefküre Riza Mollova’dır. Mollova’nın araştırmaları

arasında Bulgaristan Türk ağızlarını belirli ölçütleri göz önünde bulundurarak sınıflandırma denemelerini içeren yazıları dikkati çeker. Bu yazılar arasında “Balkanlar’da Türk e-Ağızları” (1973-1974), “Balkanlar’da Merkez Bölgede Gakçı Ağızlar”(1977-1978) başlıklı makaleleri gösterilebilir. Mollova’nın “K istorii tyurkskogo vokalizma” (1966) başlıklı makalesi ise Türkçede ünlü seslerin tarihi ile ilgili değerli bir araştırmadır (Mollova, 1966: 56-66). Güneybatı Bulgaristan bölgesinde bulunan Blagoevgrad iline bağlı Nevrokop (Gotse Delçev) Türk ağzını ses ve şekil bilgisi bakımından “Nevrokop Türk Ağzı” (1971) adlı araştırmasında incelemiştir.

1977 yılında yayınlanan “Vestoçnorodonskiy Turetskiy dialekt i ego otnamenie k drugim Tyurskim yazıkom i dialektom Oğuzskoy gruppi” adlı araştırması ise Doğu Rodop Türk ağızlarının Oğuz grubu Türk lehçeleri arasındaki yerini konu edinmektedir (Mollova, 1974: 7-8).

Bulgaristan’da Doğu Rodop Türk ağızları üzerine incelemelerde bulunan Mollova’nın *Doğu Rodop Türk Ağızlarının Sözlüğü* adlı çalışması Türk Dil Kurumu tarafından 2003 yılında yayınlanmıştır. Doğu Rodop Türk ağızları coğrafi durumu itibariyle hem Bulgaristan hem de Yunanistan toprakları üzerine yayıldığından bu bölgenin tümü değil de Bulgaristan kısmı ele alınıp değerlendirilmiştir. Araştırmacıya göre, Doğu Rodop Türk ağızlarını diğer Bulgaristan Türk ağızlarından farklı kılan en belirgin özelliğinin söz başı patlayıcı, ötümsüz /k/ sesinin, ötümlü /g/ sesine değişmesi olayıdır. Sözlük 423 sayfadan oluşmaktadır (Mollova, 2003: V-VII).

Bulgaristan Sofya Üniversitesi Türkoloji bölümü profesörlerinden Emil Boev’in Türk ağızlarının araştırmasındaki katkıları da önemli bir yer tutmaktadır. Boev, 1966’da XI. Türk Dil Kurultay’ında sunduğu “Bulgaristan Türk Diyalektoloji Çalışmaları” adlı bildirisinde Sofya Üniversitesi Türkoloji bölümünde o zamana dek Bulgaristan Türk ağızları ile ilgili yapılan bitirme tezleri hakkında bilgi vermiş ve “Türk Ağızları Araştırma Kılavuzu”, “Halk Ağızlarından Söz Derleme” gibi projelerden söz ederek Bulgaristan Türk ağızlarının atlasının hazırlanması için izlenecek yollardan bahsetmiştir (Boev, 1968: 172-174). Ancak ne yazık ki, birçok

alandaki olduğu gibi diyalektoloji projeleri de sadece proje olarak kalıp hayata geçirilememiştir.

Boev, 1972 yılında sunduğu “Bulgaristan Türk Ağzlarında İçses Konson Benzeşmesi” adlı bildirisinde ilerleyici ve gerileyici yönde olmak üzere Bulgaristan Türk ağzlarında tespit edilen ünsüz benzeşmesi ses olaylarını incelemiştir (Boev, 1972: 215-228). ” Nekotoriye osobenosti tatarskogo govora v gorode Varna” (1964) adlı makalesinde ise Kırım Tatar Türkçesinin yayılma alanlarından biri olan Kuzeydoğu Bulgaristan’ın Varna bölgesinde konuşulan Kırım Tatar Türkçesinin karakteristik özellikleri üzerinde durmuştur (Boev, 1964: 69-86).

Kendisi de bir Bulgaristan Türkü olan Hüseyin Dallı’nın Türk Dili Kurumu tarafından 1991 yılında yayınlanan *Kuzeydoğu Bulgaristan Türk Ağzları Üzerine Araştırmalar* adlı çalışması Bulgaristan Türk ağız araştırmalarının temel kaynakları arasında yer alır. Hüseyin Dallı, Tırgovişte (Eskicuma) ilinin Omurtag (Osmanpazarı) ilçesine bağlı Milino, Pticevo ve Kapişte köyleri Türk ağzlarını ses bilgisi, şekil bilgisi ve söz dizimi bakımından incelemiştir. Yazarın kendisinin de belirttiği gibi araştırmanın temel dayanağı olan metinler 1971 yılında Sofya Üniversitesi’nde “Milino Türk Ağzı” adlı bitirme tezindeki dil malzemesine dayanmaktadır. Kuzeydoğu Bulgaristan sahası Omurtag Türk ağız bölgesinin Velevo, Pticevo ve Kapişte köylerinden derlenmiş olan ağız malzemesi 6 sayfalık metin bölümü ile 13 kaynak kişiden derlenen 10 derleme metnine dayanmaktadır.

Kuzeydoğu Bulgaristan Türk Ağzları Üzerine Araştırmalar gibi bir başlıktan Bulgaristan’ın kuzeydoğu bölgesinde yer alan Varna, Dobriç, Tırgovişte, Şumen illerinin Türk ağzlarından derlenmiş olan dil malzemesine dayanması beklenir. Yalnız, araştırmanın muhtevası böyle değildir. Bir ağız araştırmasının asıl dayanağı olan metinler Bulgaristan’ın kuzeydoğu bölgesinin illerinden biri olan Tırgovişte iline bağlı Omurtag ilçesinin Velevo, Pticevo ve Kapişte köylerinden olmak üzere toplam üç komşu köyden derlenmiştir. Dolayısıyla da araştırmanın ismi ve kapsamı arasında bir uyumsuzluk mevcut olduğu dikkati çeker. Üzerinde durduğumuz bu konu küçük bir ayrıntı gibi görünse de bir sorun olarak karşımıza çıkmakta olduğu düşüncesindeyiz.

Bulgaristan'ın Deliorman bölgesi Türk ağızları ile ilgili sözlük çalışması İsa Cebeci adlı araştırmacı tarafından hazırlanmış olup *Deliorman Türk Ağzı Sözlüğü* adı altında 2010 yılında Türk Dil Kurumu Yayınları tarafından yayınlanmıştır. *Deliorman Türk Ağzı Sözlüğü'nün* temel dayanağı olan metinler Deliorman bölgesi sınırları içinde yer alan: 1) Razgrad iline bağlı Mortoganovo (Amaçköy), Brestovene (Karaağaç) ve Huma (Kınalı) köyleri, 2) Dobriç ili bölgesindeki Boraçevo (Camimahale) ve Gradnits (Piriliköy) köyleri, 3) Şumen ili bölgesindeki Braniçevo (Şarvı) ve Gusla (Davulcular) gibi yerleşim birimlerinden derlenmiştir. 10 sayfalık metin bölümü ise 12 adet derleme metnine dayanmaktadır. Sözlük bölümü 12 adet derleme metni ile yazarın 1974 yılında Sofya Üniversitesi'nde hazırladığı Deliorman'ın Doğu bölgesinde yer alan Dobriç iline bağlı "Gradnitsa (Piriliköy) Köyü Türk Ağzı" adlı bitirme tezindeki dil malzemesine dayanmakta olup 244 sayfadan oluşmaktadır. Ayrıca, Deliorman Türk ağızlarının genel ses bilgisi ve şekil bilgisi özellikleri söz konusu tezdeki verilere göre verilmiştir (Cebeci, 2010: 11-43).

2012 yılında Özlem Dönmez Demirel'in *Kuzeydoğu Bulgaristan Silistre İli Dulovo/ Akkadınlar İlçesi Türk Ağızları*, adları araştırması yayınlanmıştır. Araştırmada Silistre ili Dulovo (Akkadınlar) ilçesi Türk ağızları ses ve şekil bilgisi bakımından ele alınıp eş zamanlı yöntemle incelenmiştir. Ayrıca, Anadolu ağızlarında Ana ağız gruplarını belirleyen özellikler esas alınarak Dulovo Türk ağızlarının özelliklerini gösteren bir tablo bulunmaktadır. Araştırmanın temel dayanağı olan metinler, Dulovo ağız bölgesini: Dulovo (merkez), Çernik (Karalar), Vodno (Söğütçük), Kolobar (Baylarköy), Ruyno (Kızılburun), Oven (Karakoç), Taslakovo (Bağköy), Bradvari (Baltacı Yeniköy), Çerkovna (Anızcık) ilçe merkezi ve köylerden derlenmiştir. 98 sayfalık metin bölümü ise 40 adet derleme metnine dayanmaktadır. Bu araştırmanın isminden Silistre ilinin Kuzeydoğu Bulgaristan bölgesinde olduğu anlaşılrsa da bu ilin sınırları Bulgaristan'ın Kuzey Merkez bölgesinde yer aldığını belirtmek isteriz.

Son yıllarda Bulgaristan Türk ağızları ile ilgili olarak yüksek lisans tezleri ile araştırmalar da yapılmıştır. Nigar Ali'nin *Bulgaristan Kırçali Bölgesi Türk Ağızları* (2004) ile Naylen Salimehmed'in *Kırçali ve Çevresi Türk Ağzı* (2006) başlıklı

yüksek lisans tezleri Kırcalı bölgesi Türk ağızlarının ses bilgisi ve şekil bilgisi özelliklerini inceleyen araştırmalardır.

Nurcihan Güneş “Kuzeydoğu Bulgaristan’da Çerkovna Köyü ve Çevresi Türk Ağızları” (2009) başlıklı yüksek lisans tezinde Tırgovişte (Eskicuma) iline bağlı Çerkovna köyü Türk ağzının ses ve şekil bilgisi açısından incelemiştir.

Bahtışen Karaşinik “Silistre (Silistra) İli ve Yöresi Ağızları” (2011) başlıklı yüksek lisans tezinde Silistre ve yöresi Türk ağızlarının ses ve şekil bilgisi özelliklerini incelemiştir.

İhsan Sabri Çebi’in “Güneydoğu Bulgaristan Türk Ağızları” (1986) başlıklı yüksek lisans tezinde isim ve kapsam geçerliliği olmadığı kanaatindeyiz.

Güneydoğu Bulgaristan Türk Ağızları gibi bir başlıktan Güneydoğu Bulgaristan bölgesinde yer alan Burgaz, Sliven, Yambol ve Stara Zagora illerindeki Türk ağız konuşurlarından derlenen ağız malzemesinin dilbilimsel incelemesi anlaşılmaktadır. Ancak yüksek lisans seviyesindeki bu araştırmada söz konusu bölgedeki konuşurları kapsayacak şekilde ele alınmadığı gibi araştırmanın dayanağı olan metinler de Bulgaristan sahasından değil de Türkiye sınırları içindeki yerleşim birimlerinden farklı dönemlerde Bulgaristan’ın güneydoğu bölgesinden Türkiye’ye göç etmiş olan kaynak kişilerin derlenmiştir

Bilindiği gibi ağızlarla ilgili incelemelerde ortaya konan araştırmaların değeri, ilkin o araştırmaların temel dayanağı olan metinlerin güvenilir ve sağlamlığına bağlıdır. Metinlerin sağlamlığı ise doğrudan doğruya derleme yapılan bölge ağızlarının gereği gibi aktarılabilmiş olup olmaması ile ilgilidir. Anadolu’da yerli ağızlar yanında Orta Asya’dan, Kafkasya’dan, Kırım’dan ve Balkanlar’dan son birkaç yüzyıl içinde yapılmış göçlerle oluşan küçük ağız bölgeleri vardır. Anadolu ağızlarının bir bütün olarak ortaya konabilmesi için, göçmen ağızlarının da yerli ağızlardan ayrı olarak derlenip araştırılması gerekmektedir (Korkmaz, 1976: 165). Bu açıdan bakıldığında da İsa Çebi adlı araştırmacının “Güneydoğu Bulgaristan Türk Ağızları” adlı incelemesi “Göçmen Ağızları” adı verilen grup altında yer alıp değerlendirilmesi daha uygun olur düşüncesindeyiz.

Cengiz Haksöz tarafından İngilizce hazırlanan “Bulgaristan’daki Türk Azınlığının Dilsel Hakları” (2007) başlıklı yüksek lisans tezinde Bulgaristan’ın uyguladığı farklı dönemlerde farklı dil politikalarının Bulgaristan’daki Türk azınlığın üzerindeki etkilerini incelemektedir. Bu amaçla da büyük çoğunluğu Türklerden oluşan Kuzeydoğu Bulgaristan’daki Razgrad iline bağlı Işıklar (Samuil) Belediyesi seçilmiştir. Türk azınlığın deneyimlerinin incelenmesi sonucunda, (Türkçe) dilsel hakların ve dilin Türk azınlık tarafından etnik-dilsel kimliğin temel bir unsuru olarak algılandığı görülmüştür. Türkçe ve Bulgarca arasındaki sembolik güç ve diglossia ilişkisinin Bulgaristan’daki Türk azınlığın (Türkçe) dilsel haklarını algılama biçimlerini etkilediği sonucuna varılmıştır (Haksöz, 2007: 11-118).

Bulgaristan Türklerinin dili durumu “Bulgaristan Türklerinin Dil Durumu” (2011) adlı makalede tarafımızdan ele alıp incelenmiştir. Bulgaristan Türklerinin dil durumu dilin kendi içindeki çeşitlenmesinin derecesi bakımından çok unsurlu olduğunu ve kendi içinde ağız ve lehçe çeşitliliğini korumuş olduğu görülür. Günümüzde toplumsal, politik ve günlük çalışma dilinin genellikle Bulgarca olması Bulgaristan’da dil durumunu oluşturan her bir dilin sahip olduğu iletişim işlevinin sayısı bakımından dil durumunu teşkil eden etnik grupların dilleri arasında bildirilişim bakımından da bir eşitlik söz konusu değildir.

İki dilli veya iki lehçeli konuşurların aynı konuşma içinde bir dil veya lehçe ile diğeri arasında gidip gelmesi olarak tanımlanan kod/dil kaydırımının her türü ile özellikle “tahsilli elitlerde” gözlenen kod karıştırımı (kod-mixing) Sovyet sonrası Türk toplumlarının, Çin Halk Cumhuriyeti’ndeki Türklerin ve diğerk azınlık olarak başka devletlerin sınırları içinde yaşayan Türk kökenlilerinin başvurdukları bir dil davranışı olarak karşımıza çıkmaktadır (Barutcu Özönder, 1999: 37). Bulgaristan Türklerinin dil durumunu tasvirinde de kod kaydırımından bahsetmek mümkündür. Bulgaristan Türklerinin dil kullanımında hâkim olan Bulgarca yönündedir. Bu durumun daha çok şehirlerde büyüyen ile üniversite öğrencileri arasında yaygın olduğu gözlenmekte olup Türkçe aleyhine bir durumdan bahsetmek mümkündür (Güneş, 2011: 102-112).

Bulgaristan Türklerinin dil durumunu ele alan bir diğerk önemli çalışma da 2013 yılında Kadir Yalınkılıç tarafından hazırlanan “Bulgaristan Kırcalı Türklerinin

Dil Durumu - Toplumdilbilimsel Bir İnceleme” adlı doktora tezidir. Söz konusu çalışmada Bulgaristan'da tarihsel azınlık konumundaki Türklerin öznel etnik-dilsel canlılık algıları ile dil kullanımları, kişisel ve duygusal etkinliklerindeki dil seçimleri ile Türkçe ve Bulgarca'ya yönelik dilsel tutumları arasındaki ilişki incelenmiştir. Bu amaçla, Bulgaristan'da Türklerin yoğun olarak yaşadıkları Kırcaali bölgesi araştırma sahası olarak belirlenmiştir. Araştırma bulguları Kırcaali'de Türkçenin %90 düzeyinde bir dilsel sürdürüm etkisi taşıdığını, dolayısı ile Türkçenin tarihsel süreç içerisinde uğradığı yoğun baskılara rağmen bu bölgedeki dilsel canlılığının hâlen yüksek olduğunu göstermiştir (Yalınkılıç, 2013: 8-19).

2.4. Bulgaristan Türk Ağızlarının Sınıflandırma Denemeleri

Ölçünlü dil ile bölgesel türler arasındaki en büyük fark ses bilgisi ve söz varlığı alanında ortaya çıkmaktadır (Aksan,1977:145). Dilleri sınıflandırmada kullanılan temel ölçütlerden biri olan ses bilgisel değişiklikler bölgesel türlerin sınıflandırılmasında ve dil atlasları hazırlanmasında en temel ölçütlerden biri olarak kullanılmaktadır (İmer, 1998: 84). Rumeli Türk ağızları ile ilgili sınıflandırma çalışması denemeleri Ahmet Caferoğlu, Tahsin Banguoğlu, Gy. Hazai, N. Dmitriev, M. Mollova, E. Boev, E. A. Grunina, İ. Dryga gibi Türkologlar tarafından yapılmıştır.

Ahmet Caferoğlu'nun Sınıflandırma Denemesi

Rumeli Türk ağızlarını bölgesel olarak gruplandıran ilk araştırmacı Ahmet Caferoğlu'dur. Caferoğlu, 1957'de VIII. Türk Dili Kurultayı'nda sunduğu “Anadolu ve Rumeli Ağızları Araştırmalarının Bugünkü Durumu” adlı bildirisinde ağızlar arasında gerçek bir sınır çizmenin güçlüğünden bahsederek Rumeli Türk ağızlarını bölgeleri esas alarak 4 gruba ayırmıştır: 1) Makedonya, 2) Güneydoğu Bulgaristan, 3) Deliorman, Tuzluk, Kuzeydoğu Bulgaristan, 4) Dobruca ve Romanya Besarabyası (Caferoğlu, 1960: 66). Caferoğlu'nun Türklerin yurt edindikleri bölgelere göre yapılan bir sınıflandırma denemesi olarak değerlendirebileceğimiz bu çalışmada herhangi bir bilimsel ölçütten söz edilmemiştir.

Tahsin Banguoğlu’nun Sınıflandırma Denemesi

Türkçenin ağızlarının sınıflandırılmasında göz önünde bulundurulmuş ses bilgisi ile ilgili ölçütler içinde hem ünlü hem de ünsüzler ile ilgili olanlar bulunmaktadır. Banguoğlu (1977) tarafından yapılan sınıflandırmada ses bilgisi ile ilgili yedi ölçüt bulunmaktadır. Türkiye Türkçesi ağızlarını yedi ağız bölgesine ayırır ve Rumeli Ağızlarını beşinci grup altında değerlendirir (Banguoğlu, 1977: 133; İmer, 2000:8).

Nikolay Konstantinoviç Dmitriev’in Sınıflandırma Denemesi

Türklük biliminin gramer, fonetik, diyalektoloji, folklor, leksikoloji, etnografya gibi birçok kolunda çalışmış olan Rus Türkoloğu Nikolay Konstantinoviç Dmitriev de Rumeli Türk ağızlarını hangi ölçüte dayalı olarak yapıldığı belirtmeden sınıflandırma denemesinde bulunmuştur. Dmitriyev, *Stori Turskih Yazıkov*, (Leningrad, 1939) adlı çalışmasında, Rumeli Türk ağızlarını 1) Tuna, 2) Edirne, 3) Makedonya, 4) Adakale ve 5) Bosna ağızları olmak üzere 5 ağız bölgesine ayırdığını, bunlardan ilk ikisinin doğu, diğer üçünün de batı ağızını oluşturduğunu belirtir (Németh, 1980-1981:130).

Gy. Hazai’nin Sınıflandırma Denemesi

Türkçe’nin ağızlarının sınıflandırılması konusunda temel alınan ölçütleri kuramsal olarak belirleyen Hazai, fonoloji (fonoloji), biçimsel fonoloji (morfofonoloji) ve biçimbilim (morfoloji) olmak üzere üç ölçüte dayandırmıştır. Hazai, bu ölçütleri Eski Anadolu ve Rumeli Türkçesinin İstanbul ağızına dayanan edebî dille karşılaştırılmasından ortaya çıkardığını belirtmektedir (Hazai, 1971:84-86; İmer, 2000:7). Hazai’ye göre, Eski Anadolu ve Rumeli Türkçesinin İstanbul ağızına dayanan edebî dille karşılaştırılmasından çıkan bu üç ölçüte ait özelliklerin varlığı ve yokluğunun saptanması, ağızların yapılarının “tarihsel özelliğini” kesin çizgilerle belirginleştirmek, başka bir deyişle dilin gelişmesi boyunca aldığı, yeri ve edebiyat dilinin temelini oluşturan ağızlarla ilişkilerini belirtmektedir. Böylece Hazai, ağızların sınıflandırılmasında eş zamanlı dil ölçütlerinin yanında, art zamanlı açıdan da dil tarihi verilerinden de yararlanılabileceğini söylemektedir (Hazai, 1971: 85; İmer, 2000: 7-8; Günşen, 2012: 116).

Emil Boev’in Sınıflandırma Denemesi

Bulgaristanlı Türkolog Emil Boev, Rumeli Türk ağızlarının tamamını değilse de Bulgaristan Türk ağızlarını sınıflandırır. G. Németh'in tasnifini zamanına göre değerli bulan, ancak bugünkü malzemeye göre onu tamamlama ihtiyacı duyduğunu belirten E. Boev, Bulgaristan Türk ağızlarını ;1) Batı Bulgaristan Türk ağızları, 2) Kuzeydoğu Bulgaristan Türk ağızları,3) Doğu Rodoplar ve Gerlovo Türk ağızları olmak üzere üç grup altında değerlendirmesi gerektiğini belirtir (Boev, 1968: 176). Bu ağız gruplarının içinde başka alt ağız gruplarının da tespit edildiğini belirten Boev'e göre, üç ana ağız grubunun şekillenmesinde Pirin Dağı ile Rodop Dağları arasındaki ağızların, yörük ağızları, Koca Balkan ağızları ve Orta Rodop ağızları önemli rol oynamaktadır. Boev, Bulgaristan Türk ağızlarının bölümlenmesinde bu ağızları yaşatan Türk boylarının tarihinin de dikkate alınması gerektiğini belirtir. Ayrıca da sadece ses bilgisi özelliklerinin ağızların bütün özelliklerini göstermekte yetersiz olduğunu ve şekil bilgisi ile söz varlığı özelliklerinin de göz önünde bulundurulması gerektiğini vurgular (Boev, 1968: 176). Böylece Boev'in tasnifinde, açıkça bir ölçütten söz edilmese de sınıflandırma denemesini ses bilgisi özellikleri yanında, şekil bilgisi ve söz varlığına ait birtakım ölçütleri göz önünde bulundurarak yapmış olduğu anlaşılmaktadır.

Mefküre Mollova'nın Sınıflandırma Denemesi

Mollova, Németh'in değerlendirmelerini göz önünde bulundurarak ve ondan farklı olarak Rumeli Türk ağızlarını ses ve şekil bilgisi özelliklerine göre **Batı Uç Zonu, Doğu Rodoplar Zonu ve Merkez Zon** olmak üzere üç grup altında toplamıştır. Mollova'nın belirlediği bu üç ağız bölgesinin sınırları ve başlıca özellikleri şöyledir:

1) **Batı Uç Zonu** : Bu ağız bölgesi Gy. Németh'in Batı Rumeli grubuna yakın olan Makedonya'daki Türk ağızlarını, Arnavutluk'ta konuşulan Türkçeyi, Makedonya'nın Yunanistan'da kalan bölümündeki Türk ağızları ile Batı Bulgaristan Türk ağızlarını kapsamaktadır. 17. yüzyıldan itibaren bir ağız alanı haline gelen Batı Uç Zonu ağız bölgesinin kuzey kısmına Osmanlı döneminin idarî memurları gelip yerleştiği için bu bölgelerde ağız özellikleri dönemin Osmanlı Türkçesi yazı diline göre gelişmiştir. Bu bölgede bugün artık fazla bir Türk nüfusu kalmamıştır (Mollova, 1996:169; Özkan, 2007:47).

2) **Doğu Rodoplar Zonu:** Bu ağız bölgesi Bulgaristan'ın Kırcalı, Ardino Momçilgrad, Krumovgrad merkezleri ile bu merkezlerin çevresinde bulunan bine yakın köyde konuşulan Türk ağızları ile Türkiye'nin Trakya bölgesinin batı bölümlerinde konuşulan bazı ağızlar dâhil edilmiştir. Mollova'ya göre **Doğu Rodoplar Zonu**, güneyden gelip Balkanlar'a yerleşen Türklerin ağızdır (Mollova, 1996:171).

3) **Merkez Zonu:** Bu ağız bölgesi sınırlarına Romanya'nın Dobruca bölgesi, Bulgaristan'ın Doğu Rodoplar ve Batı Uç Zonu dışındaki bölgelerinde kullanılan Türk ağızları, Yunanistan'ın Gümülcine, Dedeağaç, İskeçe Türk ağızları, Türkiye'nin Trakya bölgesinin büyük bir bölümündeki ağızlar ile Makedonya bölgesi yörük ağızları dâhil edilmektedir. Mollova'ya göre Doğu Rodoplar ve Batı Uç Zonu ağız bölge sınırları dışında kullanılan Merkez Zonu ağız bölgesi geçiş ağızı özellikleri taşımaktadır. Ayrıca, Gagauz Türkçesi de diyalektolojik özellikleri bakımından Merkez Zonu ağız bölgesine dâhil edilmiştir (Mollova, 1996: 172-176; Özkan, 2007: 47).

Mefküre Mollova, "Balkanlar'da Merkez Bölgede Gakçı Ağızlar" adlı farklı bir sınıflandırma denemesini konu alan makalesinde Balkanlar'da konuşulan Türk ağızlarını önseste ötümsüz, patlayıcı /k/ ünsüzünün kullanıldığı "Ka Ağızları" ile ön seste ötümlü, patlayıcı /g/ ünsüzünün kullanıldığı "Ga Ağızları" olmak üzere iki gruba ayırmıştır. Mollova, bu sınıflandırma denemesinde Bulgaristan Türk ağızlarını bir fonetik özelliğe göre sınıflandırma denemesinde bulunmuş ve iki ağız bölgesi belirlemiştir (Mollova, 1977-1978: 239-306).

2) Mollova tarafından yapılan sınıflandırma denemesinde Doğu Rodop Türk ağızları söz başında patlayıcı, ötümsüz /k/ sesinin yerine patlayıcı, ötümlü /g/ sesinin kullanılması bakımından söz başında /g/'yi kullanan ağızlar olarak gösterilmektedir. Merkez Zonu ağız bölgesinde ise bu ses değişiminin dağınık bir dağılım gösterdiğini belirtir (Mollova, 1977-1978: 239-306).

E. A. Grunina'nın Sınıflandırma Denemesi

Rus Türkologlardan E. A. Grunina'nın 1998'de "Dünya Dilleri. Türk Lehçeleri" ansiklopedisi için yazmış olduğu "Modern Türkiye Türkçesi Ağızlarının

Sınıflandırılması” adlı makalesinde, önce Türkiye Türkçesi ağızlarını Anadolu ve Rumeli olmak üzere iki gruba ayırır. Rumeli Türk ağızlarını ise; 1) Doğu (Doğu Trakya) ve 2) Batı (Makedon) olmak üzere iki ana ağız grubu altında değerlendirir (Dryga, 2009: 194).

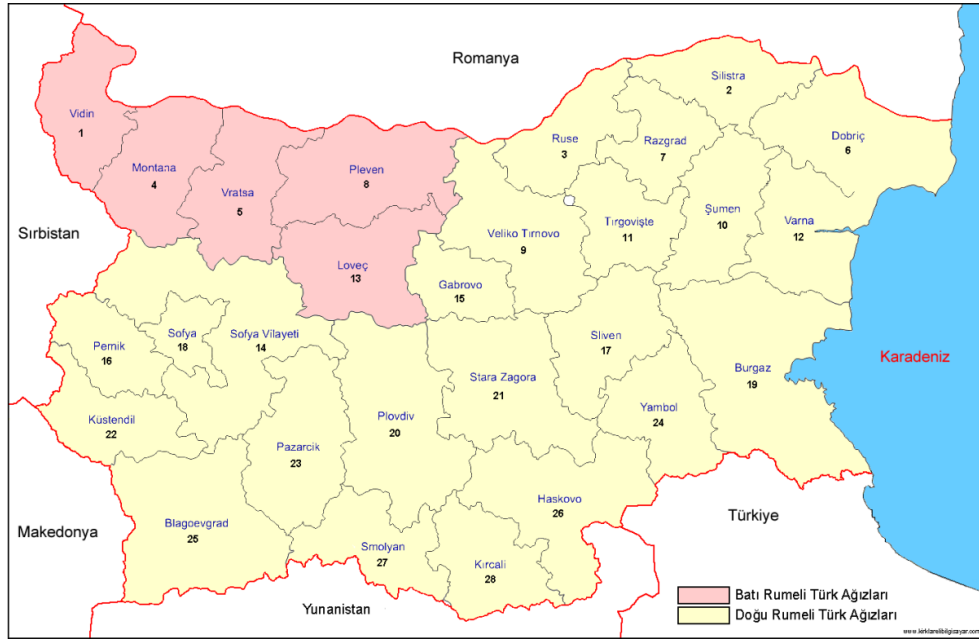
Iryna Dryga’nın Sınıflandırma Denemesi

Rumeli Türk ağızlarının son ve ayrıntılı sınıflandırma denemelerinden biri de Ukrayna Ulusal Bilimler Akademisinden Iryna Dryga’ya aittir. Dryga; Hazai, Németh, Mollova ve hocası Grunina’nın Rumeli ağızları ile ilgili yapılan sınıflandırma denemelerini göz önünde bulundurarak; 1) Batı Rumeli ağızları (ka-grubu, e- grubu), 2) Doğu Rumeli ağızları: Deliorman, Doğu Rodop, Gerlovo, Tuzluk, Varna, Dobruca (ga-“nın kalıntıları, a- grubu), 3) Mizya ve Trakya ağızları, 4) Orta Rodop ve yörükler grubu ağızları olmak üzere dört ağız grubu belirlemiştir (Dryga, 2009: 196). Dryga, sınıflandırma denemesinde ses bilgisine ait sekiz, şekil bilgisine ait beş, söz dizimine ait dört, söz varlığına ait iki arkaik unsurlara ait bir ölçüt olmak üzere toplam 20 dilbilimsel ölçütü esas almıştır. Görüldüğü üzere bu sınıflandırma denemesinin en önemli özelliği esas alınan dilbilimsel ölçütlerin sayısıdır (Dryga, 2009: 196-198).

Gy. Németh’in Sınıflandırması

Rumeli Türk ağızlarını sistemli sınıflandırma çalışması Macar bilim insanı Gy. Németh tarafından yapılmıştır. Németh, Rumeli Türk ağızlarını **Batı Rumeli** ve **Doğu Rumeli Türk** ağızları olmak üzere 2 gruba ayırmıştır. Németh’e göre, Batı Rumeli ve Doğu Rumeli Türk ağızları birbirinden kesin çizgilerle ayrılmaktadır. Bu iki ağız birbirinden ayıran çizgi de Tuna Irmağı yanındaki Lom’dan başlayıp doğuya doğru uzanır ve güney yönünde Vratsa’dan ve Sofya’dan başlayıp Samokov’tan yine doğuya doğru gider. Daha sonra da batıya yönelerek Küstendil’e doğru ilerleyen bir çizgi ile ayrılabilceğine işaret ediyor. Bu duruma göre, Batı Rumeli Türk ağızları Bulgaristan’ın yalnızca küçük bir kısmını içine alıp Bulgaristan dışında yarımadanın öteki alanlarını da kapsamaktadır. Romanya’da devamı yok denecek kadar az olup kuzeyde Adakale’ye kadar uzanmakta ve güneyde de Bosna, Makedonya ve Arnavutluk gibi bölgeleri de içine alır. Doğu Rumeli Türk ağızları bölgesindeki

Türk nüfusunun batıdakinden daha yoğun olduğunu da kaydeden Németh, doğu ve batı bölgesi Türk ağızlarını belirleyen sınır çizgisinin aynı zamanda Bulgar ağızlarının doğu ve batı olarak ayrılan iki büyük ağızını birbirinden ayıran çizgiye denk düştüğünü belirtir (Németh, 1980: 12-13; Korkmaz, 2013: 155-156). Németh'in sınıflandırma çalışmasına dayanarak Rumeli Türk ağızları bölge haritası şu şekilde ortaya çıkmıştır:

Harita 20 Bulgaristan Sahası Batı ve Doğu Grubu Türk Ağız Alanlarının Harita Anahtarı

Németh, bu makalesinde Batı Rumeli Türk ağızlarını Doğu Rumeli Türk ağızlarından ayıran özellikleri sekiz maddede ele almıştır. Bu sekiz maddenin ilk beş maddesinde, özellikle ünlü uyumu bozukluğundan kaynaklanan ayrılıklara işaret etmiştir. Németh, dil özelliklerinin coğrafi temeldeki dağılımına dayanan sınıflandırma çalışmasını fonetik ve morfolojik ölçütleri esas alarak oluşturmuştur (Németh, 1980-1981:151-162).

- 1) Bazı ağız alanlarında /ı/, /u/, /ü/ ünlülerinin çok heceli sözcüklerde ince, dar /i/ ünlüsüne gelişmiş olmasıdır. Sözüün gelişi Vidin ağızında kuyu > kuyi, doğru > dogri, kızı > kızı, köprü > köpri gibi. Adakale ağızında bu açıdan dönüşen ya da dönüşmeyen şeklinde ikili kullanımlar kullanılmaktadır: *kızı > kızı, kızı, bunu > bunu, buni vb.*

Németh, son seslerde görülen bu incelemenin kuzeydoğu Karadeniz ağızlarında da görüldüğünü dikkate alarak, bu inceleme olayını Eski Türkçe, Eski Anadolu Türkçesi yolu ile (-Ig > -U > i) kendini gösteren bir değişim türü olarak veriyor. Açıklamasında Kuzeydoğu Anadolu ağızları (Trabzon ve yöresi) üzerindeki derleme ve çalışmalardan örnekler de sıralayarak Batı Rumeli Türk ağızları ile Kuzeydoğu Karadeniz bölgesi ağızları arasında bir bağlantı kurmaya çalışıyor.

2) {-mİş}, {-mUş} geçmiş zaman eki, Doğu Rumeli Türk ağızları grubunda ünlü uyumu kurallarına göre dört biçimli kullanıldığı hâlde, Batı Rumeli Türk ağızları grubunda yaygın olarak ince {-miş} biçiminde kullanılır: *yapmış, olmış, durmuş* vb.

3) Doğu Rumeli Türk ağızları grubunda dar, ön sıradan /i/ ünlüsü, belirli durumlarda kuralları olarak dar, arka sıradan /ı/ ünlüsüne gelişir: *bizim > bizim, eğilmek > egilmek evin > evin, geldiniz > geldiniz* vb.

4) Eski Türkçedeki ön sıradan /ö/, /ü/ ünlüleri arka sıradan kalın /o/, /u/ sesleri ile karşılanır: *böyle > boyle, dört > dort, yürü > yuru, düşünür > düşünür* gibi.

5) /a/ ve /e/ ilişkisi açısından Türkiye Türkçesindeki {+lAr} çokluk eki çekimli fiillerde hep ince ünlülü {+ler} biçiminde kullanılmıştır: *bakarlar > bakarler; bulamazlar > bulamazler, severler > seveyler* gibi.

6) Kurallı olarak /ö/ > /ü/ değişimi görülür: *böbrek > bübrek, köprü > küpri, ördek > ürdek, çözmek > çüzmek* vb.

7) Ölçünlü Türkçede iç veya son seste kalın ünlüler arasında bulunan patlayıcı, ötümlü /-g/-g/ ünsüzleri yumuşayarak /-ğ/-‘ye, ince ünsüzler arasında ise yarı ünlü /-y/-‘ye geliştiği hâlde Batı Rumeli Türk ağızları grubunda tarihi dönemlerdeki eski, söz içi /-g-/ sesi olduğu gibi korunmuştur: *ağaç, agla-, ayağa, sag, degnek, degil, urdegi* vb.

8) Ölçünlü Türkçedeki şimdiki zaman {-yor} ekinin, {-y} biçiminde yaygın olarak kullanılması Batı Rumeli Türk ağızlarının belirgin bir özelliğidir: *aglaysın* ‘‘ağlıyorsun’’, *aglay* ‘ağlıyor’ *sevey* ‘‘seviyor’’, *yapay, görüysin* ‘‘görüyorsun’’, *sormayım* ‘‘sormuyorum’’vb.

Németh tarafından yapılan sınıflandırmada /g/'nin korunduğu ağızlar Batı Rumeli Türk ağızları grubu (Vidin, Vratsa, Lom, Sofya) içinde yer alırken ünlü uzamasına sebep olarak düştüğü ağızlar ise Doğu Rumeli Türk ağızları grubunda yer almaktadır (Németh, 1980-1981: 126).

Ayrıca Németh /g/'nin söz içinde kullanılmasının Batı Rumeli Türk ağızlarının karakteristik özelliğini oluşturduğunu belirterek söz konusu iki ana (Batı ve Doğu) ağız grupları arasındaki sınır çizgisini de belirlemektedir. Bu ölçüt Németh tarafından yapılan sınıflandırmada Batı ve Doğu Rumeli Türk ağızlarını birbirinden ayıran en önemli özellik olarak saptanmıştır (7. Özellik).

Göz önünde bulundurulan fonetik ölçütler içinde hem ünlü hem ünsüzle ilgili olanlar vardır. Németh (1980-1981) tarafından yapılan sınıflandırmada temel alınan fonetik ölçütler şu şekilde tablolastırılabilir:

Tablo 13 Németh'e Göre Batı Rumeli Türk Ağızları Grubunun Belirleyici Özellikleri

Batı Rumeli Grubu Türk Ağızları	
Özellikler	Örnekler
Bazı ağız alanlarında çok heceli kelimelerin sonundaki /ı/, /u/, /ü/ ünlülerinin /i/ ünlüsü ile karşılanması	<i>buni, küpri, kuyi, alti, kızı</i>
{-mİş/mUŞ} duyulan geçmiş zaman ekinin hep ince {-miş} biçiminde görülmesi.	<i>yapmış, olmuş, durmuş</i>
Doğu ağızlarındaki /i/ ünlüsü, belirli durumlarda kurallı olarak /ı/'ya dönüşmesi	<i>bızım, evin, geldiniz</i>
Eski Türkçedeki ön sıradan /ö/ ve /ü/ ünlüleri arka sıradan kalın /o/ ve /u/ sesleri ile karşılanması.	<i>boyle, dort, düşünür</i>
a/e ilişkisi bakımından Türkiye Türkçesindeki {+lAr} çokluk eki çekimli fiillerde hep ince {+ler} biçimine dönüşmesi.	<i>bakarler, bulamazler, deveyler</i>
Kurallı olarak ilk hecede /ö/ > /ü/ değişiminin görülmesi.	<i>küpri, bübrek, ürdek, çözmek</i>
Söz içi konumundaki ön damak ünsüzü /g/ sesinin iki ünlü arasında ve hece sonunda korunması.	<i>agaç, değil, urdegi</i>
Şimdiki zaman eki {-yor}'un {-y} biçiminde kullanılması.	<i>aglay, sevey, aglaysın</i>

Morfolojik ölçütler:

Németh tarafından yapılan sınıflamada iki morfolojik ölçüt bulunmaktadır:

1) Şimdiki zaman gösteren {-yor} biçim birimiyle ilgilidir. 2) Duyulan geçmiş zaman gösteren {-mİş/-mUş} biçim birimiyle ilgilidir.

Bilindiği gibi, sadece şimdiki zaman ekinin göz önünde bulundurulmasıyla Türkçe'nin ağızlarını ilk olarak sınıflandıran Caferoğlu'dur. Caferoğlu "Anadolu ve Rumeli Ağızlarının Bugünkü Durumu" adlı bilimsel bildiride {-yor}'a dayanarak ağızların sınıflandırılmasının ya da bölgelendirilmesinin bir paftasını çizmeye çalışmıştır (İmer, 2000:11-12).

Németh tarafından yapılan sınıflandırmada kullanılan şimdiki zaman ekleri Batı ağız bölgesinden örnekler göz önünde bulundurularak belirtilmiştir. Şimdiki zaman ekinin başlıca değişkeleri (varyantları), istisnalar göz önünde bulundurmaksızın şöyle özetlenebilir:

Şimdiki zaman ekindeki çeşitlenmeler:

Németh'e göre, şimdiki zaman eki, Batı Rumeli Türk ağızlarında birtakım ses değişimlerine uğrayarak farklı biçimlerde gelişme göstermiştir:

{-ey} : *sevey, söyley* (Vidin, Makedonya)

{-ay}: *araysın, tutmay, yapay, bakay* (Adakale, Vidin)

{-y}: *dey* (Adakale, Vidin)

{-iy}: *geliy, göriy, durıy, güliy* (Orechovo, Küstendil, Vraca, Berkovica, Lom)

{-ay}: *yapay* (Burgaz)

Söz Varlığı Ölçütleri:

Németh sınıflandırılma çalışmasında ölçünlü Türkçedeki *köprü* ve *ördek* sözcüklerinin ilk hecelerinde bulunan /ö/ sesinin Doğu Rumeli Türk ağızları grubunda korunması veya Batı Rumeli Türk ağızları grubunda bu sesin /ü/ ve /u/ seslerine dönüşmesini söz varlığı ölçütü olarak değerlendirmiştir. Németh, *köprü* ve

ördek sözcüklerindeki ses değişmelerini Batı Rumeli Türk ağızları grubunda yer alan yerleşim yerlerinden derlediği örneklerle desteklemiştir: Makedonya, Skopie, Vidin, Adakale, Samokov, Lom, Vraca, Mihaylovgrad gibi ağız bölgesinden: *küpri, küprü, kupri, lürdek, urdek* örneklerini vermiştir. Németh, köprü ve ördek sözcüklerinin çeşitli ağızlardaki ses değişmelerini vererek sınırlı bir dağılım belirlemesine gitmiştir (Németh, 1980-1981: 120- 128).

Söz Dizimsel Ölçütler:

Bu dilsel düzeyle ilgili tek ölçüt, soru ekinin kullanılıp kullanılmamasıyla ilgilidir (İmer, 2000: 15). Németh, tasnif çalışmasında bu ölçütü kullanmamıştır. Yani Batı ve Doğu Rumeli ağızlarında soru anlamının soru ekiyle (ve biten ezgiyle) sağlanıp sağlanmadığını belirtilmemektedir. Günümüze dek bilimsel çevreler tarafından kabul gören Németh'in sınıflandırma çalışmasında Batı Rumeli Türk ağızları ve Doğu Rumeli Türk ağızları olmak üzere coğrafi bölgeler esas alınarak ve bilimsel ölçütler göz önünde bulundurularak iki ağız grubu belirlenmiştir. Ancak, bu sınıflandırma daha Bulgaristan Türk ağızlarının bütün ayrıntıları ile incelenip ortaya konamamış ve ağız bölgelerinin kesin sınırlarla ayrılmamış olduğu bir dönemde yapılmış olması doğal olarak eksik saptamaları da beraberinde getirir. Ancak bu alanlardaki ölçütlerin genişleterek kullanılacağı daha başka çalışmaların yapılacağı tahmin edilebilir.

2.5. Güneydoğu Bulgaristan Türk Ağızları

Güneydoğu Bulgaristan bölgesi; Burgaz, Sliven, Stara Zagora ve Yambol ilçelerini içine almaktadır. Bu bölge ağızları Gy. Németh'in sınıflandırmasına göre Doğu Rumeli Türk ağızları alanı içerisinde yer almaktadır.

Önemli ticarî yollar her zaman dillerin oluşumunu etkilemiş ya da belirlemiştir. Gy. Hazai, "Balkanlar'da Yollar ve Diller" adlı yazısında iki büyük ağız grubu, yani doğu ve batı ağızları arasındaki sınır bağlamında, öncelikle coğrafi etkenlerinin ayırıcı rolünün belirlenmesi gerektiğinin altını çizer. Hazai, bu rolün özellikle, Bulgaristan'ın güneyindeki alanda belirleyici olduğunu ve yalçın Rila,

Pirin ve Rodop dağları, sınırlardaki havzalar arasında neredeyse aşılmaz bir set oluşturduğunu belirtir (Hazai, 1999: 136). Geniş bir coğrafi alana yayılmış olan Doğu Rumeli Türk ağızları grubunun alt ağız gruplarının oluşmasında iki yolun da payı olduğu düşüncesinden hareketle anayolun, yani Balkan sıradağlarıyla güneydeki dağların arasındaki havzaları aşan Belgrad-İstanbul yolunun (Via Militaris) doğu bölgesinde ağızların dengelenmesinde ve bütünleşmesinde kesin bir katkısı olduğunu öne sürer (Hazai, 1999: 137).

Hazai'ye göre, St. Zagora- Edirne bölgesinde konuşulan ağızlar kuzey ağızlarına göre farklılık göstermez, çünkü bir yandan kendi aralarında bir bütünleşme, diğer yandan merkezde konuşulan dille sıkı bir temas halindedirler (Hazai, 1999: 136). “Merkez ağızları”, yani Plovdiv, Kazanlık ve Stara Zagora hattı üzerindeki ağızlar açısından ise, Belgrad- İstanbul yoluyla ilişkili trafik ve ekonomik etkinlik de kuşkusuz bu bölgedeki dil temaslarını arttıran ve dilin gelişimini ve değişimini etkileyen etmenler olarak gösterilmiştir (Hazai, 1999: 137).

Günümüze dek, Güneydoğu Bulgaristan sahası Türk ağızlarından sadece Stara Zagora ilinde yer alan Kazanlık ilçesi Türk ağızları üzerinde durulmuştur.

Güneydoğu Bulgaristan Stara Zagora iline bağlı bir ilçe merkezi olan Kazanlık Sofya'yı Burgaz'a bağlayan karayolu ve demiryolu üzerinde, ünlü Şıpka Geçidi'nin güneyinde, Tunca ırmağının bir kolu olan Gül ovası da denilen Kazanlık vadisinde kurulmuştur (Kıel, 2002: 138).

Stara Zagora iline bağlı Kazanlık ilçesi Türk ağzı, Bulgaristan diyalektolojisi alanındaki çalışmalarda öncülük eden Macar Türkoloğu Suzanne Kakuk tarafından incelenmiştir. Kakuk, bu ağız bölgesi üzerinde yaptığı inceleme ve metinleri 1958 ve 1959 yıllarında “Le dialecte turc de Kazanlyk” ve “Textes turcs de Kazanlyk II” adları altında Fransızca olarak iki makale seviyesinde ele alıp incelemiştir. Bunlardan birincisinde “**Le dialecte turc de Kazanlyk**” Kazanlık Türk ağzının fonetik, morfolojik ve sentaks özellikleri incelenmiştir. Araştırmanın temel dayanağı olan ve “**Textes turcs de Kazanlyk II**” adlı makalesini oluşturan metinler Kazanlık Türk ağız bölgesinden derlenmiştir. 14 sayfalık metin bölümü 6 kaynak kişiden derlenmiş

32 adet derleme metnine dayanmaktadır (Kakuk, 1958: 241-311; Kakuk, 1959: 169-187).

Tablo 14 Güneydoğu Bulgaristan Sahası Stara Zagora İli Kazanlılık İlçesi Türk Ağzlarının Belirleyici Özellikleri (Kakuk, 1959: 169-187)

Doğu Rumeli Türk Ağzları Grubu	
Stara Zagora İli Kazanlılık İlçesi Türk Ağzları	
Özellikler	Örnekler
Bölgenin karakteristik sesi olan yarı kapalı/e/sesinin sözcüklerin ilk hecesinde yoğun olarak kullanılması	<i>gece</i> ‘gece’, <i>lekap</i> ‘lakap’, <i>de-</i> ‘demek’, <i>kedi</i> ‘kedi’, <i>perde</i> ‘perde’, <i>selvi</i> ‘selvi’, <i>ver-</i> ‘vermek’
Sözcük bünyesinde düz, geniş, uzun /a/ bulunduran sözcüklerde ilk hece ünlüsünün yarı kapalı /e/ sesine değişmesi	<i>eha:let</i> ‘ahali’, <i>neha:yet</i> ‘nihayet’, <i>remezan</i> ‘ramazan’, <i>seba:</i> ‘sabah’
İlk hece ünlüsünün yarı kapalı /e/ sesi olan sözcüklerde patlayıcı, ötümsüz /d/ ve yarı ünlü /y/ seslerinin komşuluğunda düz, dar /i/ ilk sesinin korunduğu veya düz, dar /i/ ünlüsüne gelerek ikili şekillerinin kullanılması görülmüştür	<i>beyen-</i> ~ <i>biyen-</i> ‘beğenmek’, <i>deje</i> ~ <i>diye</i> ‘diye’, <i>gey-</i> ~ <i>giy-</i> ‘giymek’, <i>ye-</i> ~ <i>yi-</i> ‘yemek’, <i>eyi</i> ~ <i>iyi</i> ‘iyi’, <i>yeni</i> ~ <i>yini</i> ‘yeni’, <i>geyik</i> ~ <i>giyik</i> ~ <i>giyk</i> ‘geyik’
Hece kaynaşması sonucunda kapalı, uzun /e/’nin ortaya çıkması: <i>de:yil</i> ~ <i>de:l</i> ‘değil’, <i>te:ze</i> ‘teyze’	<i>de:yil</i> ~ <i>de:l</i> ‘değil’, <i>te:ze</i> ‘teyze’
Açık hece ile biten sözcüklerde genizsil /n/ sesi ile ötümsüz, sızıcı /s/ seslerin komşuluğunda, son ses konumunda bulunan /k/, /n/, /r/ ünsüzlerinin düşmesi ve hece kaynaşması gibi ses olayları neticesinde açık /ä/ sesinin telaffuz edilmesi	<i>küpä</i> ‘küpe’, <i>gelecäm</i> ‘geleceğim’, <i>kiräs</i> ‘kiraz’, <i>köpeä</i> ‘köpeğe’, <i>yimeä</i> , ‘yemeğe’, <i>čilä</i> ‘çilek’, <i>gölmä</i> ‘gömlek’, <i>görmädä</i> ‘görmeden’, <i>giderkä</i> ‘giderken’
Ses kaynaşmasına uğramış sözcüklerde, bileşik kelimelerde ve yuvarlak ünlülü şimdiki zaman ekinden önce uzun, açık /ä:/ sesinin kullanılması	<i>beklä:yom</i> ‘bekliyorum’, <i>bilmä:yom</i> ‘bilmiyorum’, <i>delä:</i> ‘deliğe’, <i>vericä:s</i> ‘vereceğiz’, <i>güvä:</i> ‘güvey’, <i>bä:gir</i> ‘beygir’, <i>su dökmä:</i> ‘su dökmeye’
/y/, /ğ/, /v/ gibi ünsüzlerin etkisiyle geniş ünlülerin /o/ > /u/, /ö/ > /ü/ biçimdeki daralma olayının görülmesi	<i>süyle-</i> ~ <i>sü:le-</i> ‘söylemek’, <i>kü:</i> ‘köy’, <i>ü:ren-</i> ‘öğrenmek’, <i>uva</i> ‘ova’, <i>suvan</i> ~ <i>suan</i> ‘soğan’, <i>süüt</i> ~ <i>sy:t</i> ‘söğüt’
Kaynaşma ses olayı neticesinde oluşan ünlü uzunluklarının yaygın kullanımı	<i>le:lek</i> ‘leylek’, <i>ke:f</i> ‘keyif’, <i>ki:mat</i> ‘kıymet’, <i>hi:be</i> ‘heybe’, <i>bö:le</i> ‘böyle’, <i>ö:le</i> ‘öyle’, <i>tö:be</i> ‘tövbe’
İlerleyici ve gerileyici ünsüz benzeşmesi ses olaylarının görülmesi	<i>safer</i> ‘sefer’, <i>mazar</i> ‘mezar’, <i>sinama</i> ‘sinema’, <i>getiriyollar</i> ‘getiriyorlar’, <i>tikenni</i> ‘dikenli’, <i>samannar</i> ‘samanlar’, <i>onnarin</i> ‘onların’, <i>gelmessen</i> ‘gelmezsen’, <i>teller</i> ‘tenler’

{-ken} zarf-fiil ekinin kalınlık-incelik uyumuna uyuması ve {-ka}, {-kâ}, {-kan} biçimlerindeki kullanımlarının görülmesi	<i>dururka</i> ‘dururken’, <i>açarka</i> ‘açarken’ <i>batarka</i> ‘batarken’, <i>giderkâ</i> ‘giderken’, <i>konusurkan</i> ‘konusurken’
Söz başı ve söz içi konumunda, özellikle birleşik sözcüklerde ünlü düşmesinin görülmesi	<i>urba</i> ‘roba’, <i>Sülma:n</i> ‘Süleyman’, <i>Nefse</i> ‘Nefize’, <i>Emne</i> ‘Emine’, <i>suçmek</i> ‘su içmek’, Zeyranne ‘Zehra anne’, <i>altay</i> ‘altı ay’, <i>Sülo:lar</i> ‘Süleyman oğulları’, <i>Sarıbra:mmustafalar</i> ‘Sarı İbrahim Mustafa’
Söz içi konumunda /ğ/ sesinin erimesi sonucu ikiz ünlü ile uzun ünlünün ortaya çıkması	<i>köpeä</i> ‘köpeğe’, <i>yemä:ni</i> ‘yemeğini’, <i>güzelli:</i> ‘güzelliği’, <i>delä:</i> ‘deliğe’, <i>souk</i> ‘soğuk’
Gırtlak /h/ sesinin ünlüler arasında veya ünsüz önünde düşme eğilimi göstermesi	<i>ma:le</i> ‘mahalle’, <i>la:na</i> ‘lahana’, <i>sa:bi</i> ‘sahibi’, <i>to:m</i> ‘tohum’, <i>i:tiyar</i> ‘ihtiyar’, <i>a:mak</i> ‘ahmak’
Söz içi ve söz sonu konumundaki titrek /r/ sesinin düşmesi veya çok kısa telaffuz edilmesi gibi ikili kullanımların görülmesi	<i>olu</i> ‘olur’, <i>kabarı</i> ‘kabarır’, <i>verir</i> ‘verir’, <i>gelsinler</i> ‘gelsinler’, <i>marî ~ ma:t</i> ‘mart’, <i>alırılar</i> ‘alırlar’, <i>yapıyom</i> ‘yapıyorum’, <i>güllä:ni</i> ‘güllerini’
Söz başında /t/ sesinin korunduğu şekillerin görülmesi	<i>ta:</i> ‘dağ’, <i>ta:</i> ‘daha’, <i>tübek</i> ‘dibek’
Söz sonunda /z/ sesinin ötümsüzleşmesi	<i>bes</i> ‘bez’, <i>kıs</i> ‘kız’, <i>olmas</i> ‘olmaz’, <i>okuyos</i> ‘okuyoruz’
Söz içinde ötümsüz /ç/ sesinin /ş/ sesine değişmesi	
Söz içinde ötümsüz /ç/ sesinin /ş/ sesine değişmesi	<i>genşler</i> ‘gençler’, <i>saşlar</i> ‘saçlar’, <i>bişti</i> ‘biçti’, <i>üş</i> ‘üç’, <i>uştu</i> ‘uçtu’
Söz içinde /l/ ve /r/ gibi akıcı seslerinin bulunduğu sözcüklerde göçüşme (yer değiştirme) ses olayının görülmesi	<i>öldek</i> ‘ördek’, <i>tülbe</i> ‘türbe’, <i>hölmet</i> ‘hürmet’, <i>yult</i> ‘yurt’, <i>gezdiilen</i> ‘gezdirenen’, <i>a:layalak</i> ‘ağlayarak’
Gelecek zaman {-cAk} eki ile çekime uğramış sözcüklerde ses kaynaşmasının ortaya çıkması	<i>gelecäm</i> ‘geleceğim’, <i>süleycäm ~ sülä:cäm</i> ‘söyleyeceğim’, <i>yıkaycak ~ yıka:cak</i> ‘yıkayacak’

2.5.1. Burgaz İli Türk Ağzları

Bulgaristan sahası Burgaz Türk ağız alanı içerisinde iki ağız grubu görülür:

1) Doğu Rodop Türk Ağzları Grubu

2) Burgaz ili Türk Ağzları Grubu

1. Doğu Rodop Türk Ağız Grubu

Balkanlar’da belli başlı stratejik bölgelerden olan Rodoplar bölgesi, Doğu- Batı Trakya, Rodoplar, Doğu Ege ve Güney Pirin Makedonyası bölgelerinin bütünleştirdikleri bölge çerçevesinde Bulgar- Türk Yunan ilişkiler üçgeni içerisinde önemli yere sahip olmuştur. Bu önem, üç komşu devletin sınırdaş oldukları bu bölgenin politik bakımdan stratejik değeri olan çeşitli coğrafi, ekonomik, etnik ve tarihsel özelliklere sahip olmasından kaynaklanmaktadır (Özgür, 1999: 375). Dağlık bölge olan Rodoplar’da yaşayan azınlıkların %40’ının toprağa sahip olmamaları ve tek geçim kaynağı olan *tütün* üretiminden, uygulanan hükümet politikaları neticesinde mahrum kalmaları, işsizlik ve yoksulluğun gelişmesine yol açmıştır (Özgür, 1999: 193).

Burgaz Türk ağzının, Doğu Rodop Türk ağızları ile dil etkileşim alanları bulunmaktadır. Doğu Rodop Türk ağız konuşurlarının belirli dönemlerde siyasal ve ekonomik gelişmelerin etkisiyle Burgaz bölgesine göç ettikleri bilinmektedir.

Gy. Hazai, yollar ile Rumeli Türk ağızları arasındaki bağlantıyı “Balkanlar’da Yollar ve Diller” adlı yazısında Rodop Türk ağızları ile ilgili olarak büyük ticarî yolların rolünü saptanabileceğini ama dolaylı bir etki söz konusu olabileceğini vurgular. Bu bölgenin Via Militaris (Belgrad-İstanbul yolu) ile Via Egnatia (Makedonya ve Trakya bölgeleri) arasında olması ve coğrafi koşullar nedeniyle ne biriyle ne diğeri ile doğrudan ve sürekli bağlantı halinde olmaması, bu bölgede konuşulan ağızların ayrılmasına ve diğerlerinden kopuk kalmasına katkıda bulunan etmenlerden biridir (Hazai, 1999: 137). Hazai, 1957’de, VIII. Türk Dil Kurultay’ında sunduğu 3 sayfalık “Rodop Türk Ağızları” adlı bildirisinde Doğu Rumeli Türk ağızlarının bir alt grubu olarak değerlendirdiği Doğu Rodop Türk ağızlarının belirleyici özellikleri üzerinde durmuştur (Hazai, 1960b: 127-130). Hazai, Rodop Dağlarında Türklerin oturdukları yerleri üç önemli bölgede toplamıştır:

1. Asenovgrad ve Peştere
2. Güneybatı Rodop bölgesinde Gotse Delçev (Nevrokop) kasabası
3. Doğu Rodop bölgesi (Kırcali ve Momçilgrad)

Bu üç bölgeden Asenovgrad ve Peştere, Güneybatı Rodop bölgesinde Gotse Delçev (Nevrokop) kasabasında bir dil birliğinin olmadığından, Hazai, bu bölgeleri inceleme dışında tutmuştur. Doğu Rodop bölgesinde (Kırcali ve Momçilgrad) derli toplu bir dil sahası oluşturduğunu belirterek bu dil bölgesinin iki yönden ülke sınırları, diğer iki yönden Pomakların ve Bulgarların yerleştikleri bölgelerle çevrilmiş olduğunu vurgular. XX. yüzyılda istatistiklere ve seyahat notlarına dayanarak hazırlanan etnik haritalar XIX. yüzyıldaki etnik durumu ana hatlarıyla Hazai'nin bölgelerle ilgili verdiği bilgilerle örtüştüğü görülmektedir. 1954 yılında Prof. Németh ile bilimsel geziye katılan Hazai, 1956 -1957 yılları arasında Güney Bulgaristan'da bulunan Doğu Rodoplar bölgesindeki Kırcali, Krumovgrad, Momçilgrad, Asenovgrad gibi yerleşim birimlerine dil malzemesi derlemek amacıyla ziyaret etmiştir. Doğu Rodop Türk ağızlarının belirleyici özellikleri üzerinde duran Hazai, bu ağızların Rumeli Türk ağızları arasındaki yerini belirlemiştir. Kuzeydoğu Bulgaristan Türk ağızlarının özellikleri ana hatlarıyla Doğu Rodop Türk ağızları ile örtüşen özelliklerinin olduğunu belirten Hazai, Doğu Rodop Türk ağızlarının Kuzeydoğu Bulgaristan Türk ağızları ile karşılaştırılmasından doğan sonuca göre, bu ağızların birbirine yakın olduğunu, hatta büyük bir ihtimalle aynı alt ağız bölgesinde yer alabileceğini belirtir. Doğu Rodop Türk ağızları dil özellikleri bakımından Kırcali ve civarı Türk ağızları ile örtüşmektedir. Hazai, Doğu Rodop Türk ağızlarının İstanbul ağzına dayanan standart türle karşılaştırılmasından ortaya çıkan karakteristik özelliklerini 11 başlık altında toplayıp belirlemiştir (Hazai, 1960b: 127-130).

Tablo 15 Bulgaristan Sahası Doğu Rodop Türk Ağızlarının Belirleyici Özellikleri (Hazai, 1960b: 127-130)

Doğu Rumeli Türk Ağızları Grubu	
Doğu Rodop Türk Alt Ağızları	
Özellikler	Örnekler
Diftongların birleşme eğilimi	<i>peynir > pi:nir, meydan > mi:da:n</i>
Dudak ünsüzlerin komşuluğundaki yuvarlak ünlülerin düzleşmesi	<i>yumuşak > yımışak, yumurta > yımırta, tabut > tabıt, mutlak > mtlak</i>
Söz başına bulunan patlayıcı ünsüzlerde ötümlüleşme ve ötümsüzleşme sürelerinde görülen özellikler. Bunlar arasında en önemli olan özellik söz başında patlayıcı,	<i>kız > gız, kara > gara, koşmak > goşmak, kızmak > gızmak</i>

ötümsüz, arka damak /k/ ünsüzünün patlayıcı, ötümlü arka damak /g/ sesine dönüşmesi. Söz başı arka damak /k/ ünsüzünün ötümlüleşmesi bölgede kurallı olarak görülen bir değişim olup bölgenin en önemli ayırt edici özelliklerinden birini oluşturur.	
/ç/ sesinin ötümsüz, patlayıcı /t/ sesinden önce /ş/ sesine gelişmesi	<i>uçtu > uştu, içti > iştı, hiçten > hiştin</i>
/ğ/ sesinin düşmesi	<i>doğru > du:ru, soğuk > su:k, söğüt > sü:t</i>
Gırtlak /h/ sesinin ünlüler arasında veya ünsüz önünde düşme eğilimi göstermesi	<i>muharebe > ma:rebe, muhacir > ma:cir, ihtiyar > i:tiyar</i>
Titrek, acıkı /r/ sesinin düşmesi	<i>bardak > ba:dak, tarla > ta:la, giderken > gidä:ken, bakarken > baka:ken, giderler > gidellä:, bakarlar > bakallä:</i>
Kurallı olarak gelişmiş olan bazı ünsüz benzeşmesi ses olaylarının görülmesi	<i>anlamak > annamak; dinlemek > dinnemek; rl > ll: toparlak > topallak, giderler > gidellä: v.s.</i>
Üçüncü şahıs iyelik eki ile çekime uğramış sözcüklerdeki /n/ bağlama ünsüzü yerine /y/’nin kullanılması	<i>babanın > babayın, paşanın > paşayın v.s.</i>
Şahıs ve iyelik zamirlerindeki /n/ sesinin düşmesi ve yanındaki ünlüyü uzatması	<i>benm > bā:m, senin > sā:n, bana > ba:, sana > sa:.</i>
Fiil çekiminde birinci teklik şahıs eki /m/ yerine /n/ ‘nin kullanılması	<i>yaparım > yaparın, giderim > giderin, gelirim > gelirin, gideceğim > giççen</i>
Şimdiki zaman kip eki olarak /-var, -ver/ eklerinin kullanılması	<i>gidiyorum > gitverin, alıyorum > alvarın</i>
Kelime kökünde, söz sonunda ötüsmüz, patlayıcı /p/ sesi bulunan fiillerin şimdiki zaman çekiminde görülen ses benzeşmesi	<i>yapparın > yapvarın; kapparın > kapvarın v.s.</i>
Kelime kökü /t/ sesi ile sonlanan fiillerin gelecek zaman çekiminde görülen ses benzeşmesi ve buna bağlı olarak sözcük tabanı ötümsüz, yarı kapantılı /ç/ ile biten fiillerin gelecek zaman çekiminde görülen morfonemik benzeşmezlik	<i>gideceğim > giççen; atacağım > aççan; içeceğim > iççen > işçen; açacağım > aççan > aşçan</i>
[-dığı için, -dıktan dolayı] anlamında zarf-fiil ekleri yerine [-ma:na,- mā:ne] eklerinin kullanılması	<i>sabah olduğu için yemeğe gidiyorlar > sabah olma:na yima: gitvellä:</i>

Doğu Rodop Türk ağızlarının belirleyici özelliklerini belirten Hazai, bu ağızların aynı zamanda Doğu Rumeli Türk ağızlarının bir alt grubu görünümünde olduğunu belirtir.

Burgaz ili Türk ağızları ile Doğu Rodop Türk ağızları arasında ortak özelliklerinin yanı sıra onları birbirinden farklı kılan özellikler de bulunmaktadır. Burgaz bölgesi Türk ağız konuşurları arasında yaşayan Doğu Rodop bölgesi Türk ağız konuşurları bölgenin tamamına yayılmış bir biçimde bölgenin tüm köylerinde bulunmaktadır. Doğu Rodop Türk ağızları özelliği olarak birlikte yaşadıkları Burgaz bölgesi Türk ağızlarından fonetik ve morfofonemik birkaç farklılık göstermekle birlikte genel olarak benzerdir. Bu fonetik farklılıkların en önemlisi şimdiki zaman ekinin yapısı ile söz başı ve söz içi konumundaki /k/ seslerinin /g/ sesine değişmesi olayıdır. Doğu Rodop Türk ağızlarının en belirgin özelliklerinden biri olan söz başı ve söz içi konumundaki /k/ seslerinin /g/ şekilde telaffuz edilmesi Burgaz Türk ağız alanında [**gunadɟuɰk**] ‘kınacık çiçeği’ 190103801/10; [**garga**] ‘karga’ 190103703/65 gibi örnekler dışında görülmektedir. Dağınık olarak bu ses değişiminin ara evresine teşkil eden yarı ötümlüleşme gözlenmektedir.

Şimdiki zaman eki Burgaz ili Türk ağızlarında ses ve hece yapısıyla çeşitlilik gösterir. Burgaz ili Türk ağızlarında kullanılan şimdiki zaman eklerinin özelliği ek ünlüsünün ve bağlayıcı ünlünün ince (nadiren kalın, nadiren uzun), düz, dar veya geniş oluşu olup yuvarlak ünlülerin bulunmamasıdır. Doğu Rodop Türk ağızlarından Kırcali bölgesinde kullanılan şimdiki zaman ekleri de çeşitlilik göstererek şu biçimlerdeki kullanımları kaydedilmiştir: {-yır}, {-yir}, {-yur}, {-yür}, {-yı}, {-yi}, {-yu}, {-yü}, {-y}, {-i}, {-yıl}, {-yo}, {-yor}. Ayrıca da, şimdiki zaman ekinden önce gelen bağlayıcı ünlü sesi düşerek iki ünsüzünün yan yana bulunduğu durumlar görülür: *olyir* ‘oluyor’, *ezyirlä*: ‘eziyorlar’, *olyir* ‘oluyor’, *veryirlä*: ‘veriyorlar’, *yapyur* ‘yapıyor’, *duryur* ‘duruyor’, *inanyur* ‘inanıyor’ (Ali, 2004: 162-165). Burgaz Türk ağız alanında ise bu tür kullanımlar görülmemektedir.

Doğu Rodop Türk ağızlarında yaygın olarak kullanılan [-ma:na,- mä:ne] zarf-fiil ekleri Burgaz ili Türk ağızlarında kullanılamamaktadır. Burgaz ili Türk ağızlarında {-duna}, {-du:na}, {-dine}, {-di:ne}, {-ti:ne}, {- di:nəj}, {-dinen}, {-duna}, {-du:na}, {-dy:ne} gibi zarf-fiil eklerinin yaygın olarak kullanımı görülmektedir.

2.5.1 Burgaz İli Türk Ağızları Grubu

2.5.1.1. Burgaz İli Türk Ağızlarının Temel Özellikleri

Burgaz ili Türk ağızları ile ilgili şimdiye kadar bir ağız araştırması yapılmamıştır. Araştırma bölgemiz olan Burgaz ve yöresi ile ilgili olarak makale seviyesinde tek bir çalışma tespit edilmiştir.

Osman Keskiöğlu'nun, "Türk Kültürü Araştırmaları" dergisinin 1966-1969 sayısında yayınlanan "Bulgaristan Türkleri Kocabalkan Köyleri Folkloru "başlıklı makalesi araştırma bölgemiz olan Burgaz'a bağlı Ruen ilçesinin Rupça köyünden derlenmiş bir folklor malzemesine dayanmaktadır. Yazar, makalesinde doğum yeri olan Rupça ve bölge halkının inançlarını, aile geleneklerini, doğum ve bebekle ilgili inançlarını, evlenme gelenekleri, bölge halkı arasında oynana oyunlar, dualar, maniler, bilmece, günlük hayat ile ilgili inançlar ile ilgili metinlere yer vermiştir (Keskiöğlu 1966-1969: 217-251). Bir folklor araştırması olan bu çalışmanın sonunda bölgeye has bir sayfalık sözcük listesi eklenmiştir. Yalnız bu listedeki sözcüklerin ölçünlü Türkçeyle yazıldıklarından ağız özelliklerinin tespitine imkân vermemektedir. Bu makale Burgaz Türk ağızı üzerine halk bilgisi malzemesinin yer aldığı değerli bir çalışma olmasına rağmen ağız özelliklerini yansıtabilecek nitelikte bir metin yapısına sahip olmadığından ağız araştırmalarında kullanılmaya elverişli değildir.

Burgaz ili Türk ağızları, Rumeli bölgesinde, Türkiye Türkçesinin yazı dili dışında kalarak yerli ağız ayrılıkları temelinde gelişmiş olan konuşma dili ve bölge ağızdır. Gy. Németh'in sınıflandırmasına göre Doğu Rumeli Türk ağızları grubunda yer alan Burgaz ili Türk ağızlarının başlıca özellikleri ana çizgileri ile şu noktalarda toplanabilir:

Ses Bilgisi Özellikleri

Burgaz ili Türk ağızları Türkiye Türkçesine çok yakın ve aynı zamanda, telâffuz ve cümle yapısı bakımından Bulgaristan'da konuşulan Gagauz Türkçesi gibi Bulgarcanın etkisi altında olduğu için tipolojik olarak ilginç bir durumdadır.

Bulgaristan sahası Burgaz ili Türk ağızlarının Türkiye Türkçesinin Anadolu ve Rumeli Türk ağızları içindeki yeri konusunda, Leyla Karahan'ın Türkiye Türkçesinin Anadolu ağızları ile Németh'in Rumeli Türk ağızlarını sınıflandırılmalarında kullanılan ölçütleri ve derleme metinlerimiz üzerinde yaptığımız incelemeleri de dikkate alarak genel hatlarıyla şu tespitleri yapabiliriz:

Burgaz ili Türk ağızları, ünlü uzunlukları bakımından karakteristik bir görünüş sergiler.

Bulgaristan sahası Burgaz Türk ağız alanındaki ünlü uzunluklarını; 1) Birincil ünlü uzunlukları, 2) Ünlülerin pozisyonlarına dayalı olarak konumsal ünlü uzunlukları, 3) Ses düşmesi neticesinde ortaya çıkan ünlü uzunlukları, 4) Kaynaşma neticesinde ortaya çıkan ünlü uzunlukları, 5) Alıntı sözcüklerdeki ünlü uzunlukları ve 6) Vurgu ve tonlamaya bağlı olarak ortaya çıkan ünlü uzunlukları olmak üzere altı grup altında toplanmıştır.

Burgaz ili Türk ağızlarında da Batı Anadolu ağızlarında olduğu gibi Ana Türkçe asli uzunlukların korunduğunu düşündüğümüz sözcükler tespit edilmiştir.

Ünlülerin pozisyonlarına dayalı olarak konumsal ünlü uzunluklarının kullanımı açısından Burgaz bölgesi Türk ağızları özel bir görünüm sergiler.

Konuşma sırasında zamandan ve emekten tasarruf ederek kolaylık sağlamak amacıyla ses düşmesi, ses benzeşmesi, ses ve hece kaynaşması gibi olaylara yol açan en az çaba kuralı sonucu ortaya çıkan ünlü uzunlukları Burgaz Türk ağız bölgesinin karakteristik özelliklerinden birisidir.

Alıntı sözcüklerdeki uzun ünlülerin sistemli olarak korunması Burgaz Türk ağız bölgesinin belirgin özelliklerinden birisidir.

Bu bölge ağızlarında vurgu ile karışık uzunluğa yönelen ahenkli bir konuşma tarzı her zaman hâkimdir. Herhangi birini taklit yoluyla yapılan konuşmalarda ve anlamı kuvvetle belirtilmek istenilen kelimelerde bazı hecelerin psikolojik sebeplere bağlanabilen uzun söylenişli şekillerini gösterebiliriz.

Araştırma bölgemizde ünlülerin uzun söyleyiş eğilimi çok aktif olup ünlülerin kısa kullanımının pasif durumda olduğu görülmüştür. Burgaz ili Türk ağızlarında kısa ünlülerin uzun ünlüye dönüştüğü ya da yarı uzun olduğu ve fonemik değer taşımadığı görülmektedir. Bu özellik Burgaz ili Türk ağızlarının en belirgin özelliğidir.

Zayıf, vurgusuz hecelerin ünlüleri genellikle, güçlü hecelerin ünlülerinden, özellikle de temel güç vurgusunu taşıyan hecenin ünlüsünden daha kısıdırlar ve daralma eğilimi göstermişlerdir. Burgaz ili Türk ağızlarında vurgusuz hecelerde [a], [ı], [i] ve [u] gibi ünlülerinin nitelik bakımından kısaldığı görülmektedir.

Çok heceli sözcüklerde temel vurgunun son hecede olması genel bir kuraldır, fakat son heceden kendisinden önceki hecelerden birine geçişi, bileşik sözcüklerde ikinci unsurun kendi bağımsız anlamını yitirip ya yardımcı sözcüğe ya da sözcük grubunun birinci unsurunun mantıksal bölünüşüyle sözlüksel bir bütünlük oluşturarak zayıf mantıksal anlamlı unsura dönüştüğü durumlar da görülmektedir.

Türkçenin ses yapısının genel kurallarından birisi olan dil benzeşmesi (palatal harmonie) olayı, Eski Türkçe döneminden beri çok güçlüdür. Aynı durum Eski Anadolu Türkçesinden geçerek Anadolu ağızlarında da kendini gösterir. Bu nedenle, ağızlara girmiş kurala aykırı alıntı sözcükler bile, yazı dilindeki durumun aksine, ilerleyici ve gerileyici benzeşmelerle kural kapsamı içine alınmıştır (Korkmaz, 2007a: 92). Burgaz ili Türk ağızlarındaki bu kural, etkinliğini daha çok ilerleyici benzeşme biçiminde ortaya koymakta olup yer yer iki yönlü benzeşme örnekleri sergilediği de görülmüştür.

Burgaz ili Türk ağızlarında ilerleyici benzeşme, gerileyici benzeşmeden daha güçlüdür. Bundan dolayı da tek şekilli bazı eklerin uyuma girdiği görülür. İlerleyici benzeşmenin ağır bastığı Burgaz ili Türk ağızlarında, yazı dilinde kalınlık-incelik uyumuna aykırı olan **{+ki}** aitlik eki ile **{-ken}** zarf-fiil ekinin kalın şekillerinin kullanılmasıyla kalınlık-incelik uyumunun korunduğu görülmektedir: **[tɔpɫa:ka]** ‘toplarken’ 190100901/170; 190102301/4; **[kajna:kan]** ‘kaynarken’ 190501501/66; 190500001/10; **[kaɫfarkan]** ‘kaçarken’ 190301601/15; **[japw:ka]** ‘yaparken’ 190100401/6; **[a:ɫa:kanw]** ‘ağlarken’ 190201601/53; **[aɫw:kanw]** ‘alırken’

190700002/18; [kaza:kanu] ‘kazarken’ 190700002/22; [kuru:kanu] ‘kurulurken’ 190201501/322

Söz içi ve söz sonu konumunda /e/ > /ä/ ünlü değişimi bölge ağızlarında yaygın olarak kullanılır ve bölgenin karakterestik sesini oluşturur.

Ünlü ve ünsüz seslerin düşmesi veya türemesi olayları Bulgaristan sahası Burgaz Türk ağız alanında farklı seslerde, farklı yoğunlukta görülmektedir.

Burgaz ili Türk ağızlarında söz içi ve söz sonu konumunda akıcı /r/ ve gırtlak /h/ ünsüzlerinin belirgin olarak düştüğü görülür. Bu ünsüzlerin yanı sıra alıntı kelimelerde söz içinde akıcı /l/, patlayıcı /k/, yarı ünlü /y/ seslerinin de düşme eğiliminde olduğu görülür.

Özellikle, söz içi ve söz sonu konumunda titrek, akıcı /r/ ünsüzünün düşmesi Burgaz ili Türk ağızlarında yoğundur. Çoğu kez ünlü uzamasına da sebep olan /r/ ünsüzünün düşmesi Burgaz Türk ağız bölgesinin karakteristik özelliğini teşkil eder: [a:ka] ‘arka’ 190101603/16; [ta:ta] ‘tarla’ 190103801/111; [ta:le] ‘tarla’ 190102801/54; [ty:c] ‘Türk’ 190100201/67; 190101301/7; [ty:ctfɛ] ‘Türkçe’ 190102301/55; 190102901/258; [ty:cijɛ] ‘Türkiye’ 190300901/42; [pa:mak] ‘parmak’ 190100001/193; 190101001/96; [demi:] ‘demir’ 190100401/66; [ku:] ‘kır, şehir ve kasabaların dışında kalan, çoğu boş ve geniş yer’ 190600301/22; [i:ta:] ‘ihtiyar’ 190201501/349; [jape:m] ‘yapıyorum’ 190100006/31; [dene:] ‘deniyor’ 190200901/39; [sane:m] ‘zannediyorum’ 190102901/248

Ayrıca, Burgaz Türk ağız alanında şimdiki zamanın ekinin yapısındaki /r/ sesinin zayıflama eğiliminde olup düşmesinin yanı sıra, /r/ sesinin bulunmasına ilişkin karışık kullanımlar da söz konusudur: [jetfe:ri] ‘geçiyor’ 190100902/59; [de:ri] ‘diyor’ 190500001/20; [bile:rim] ‘biliyorum’ 190100901/131; [becle:rız] ‘bekliyoruz’ 190101801/155; [ifle:rız] ‘işliyoruz’ 190501501/91; [done:ri] ‘dönüyor’ 190102905/274

Burgaz ili Türk ağızlarında düzenli ve kurallı hece kaynaşması ses olayının /y/, /l/ /g/ ve /ğ/ ünsüzlerinin komşuluğunda meydana geldiği tespit edilmiştir. Burgaz Türk ağız alanında /y/ ünsüzünün, yarı ünlü karakteri ile yakınındaki

ünlülerin bünyesinde eriyip düşebilen bir ses (Karahan, 1996: 132) olması çoğu kez hece kaynaşmasına sebep olduğu görülmüştür; [**avʃamni:n**] ‘akşamleyin’ 190101603/44; [**saba:li:n**] ‘sabahleyin’ 190102901/374; [**li:lec**] ‘leylek’ 190103703/69

Burgaz ili Türk ağızlarında birleşik zamanlı kip ekiyle çekime uğramış fiillerin çekiminde *i-* ek fiilinden sonra gelen titreşim /r/ sesinin komşuluğunda çoğu kez şart ekinin telaffuz edilmediği görülmektedir: [**ʃetire:miʃim**] ‘getirseymişim’ 190101901/201; [**kəpare:miʃim**] ‘koparsaymışım’ 190101901/201; [**vere:miʃim**] ‘verseymişim’ 190500001/46

Burgaz ili Türk ağızlarında kalınlık-incelik uyumunu bozan gelecek zaman {**AcAk**} ekindeki ünlü incilmesi bu ağızlar için ayırıcı bir özellik teşkil edecek kadar sık görülen bir ses olayıdır. Bu Burgaz ili Türk ağızlarının kendine özgü işleyişinden kaynaklanan bir ses değişimi olduğu söylenebilir: [**jaktʃecta:**] ‘yakacaklar’ 190500001/49; [**kuruzec**] ‘kuruyacak’ 190103701/64; [**səjʃecta:**] ‘soyacaklar’ 190101601/362

Türkçede orta hece, bazı istisnalar dışında vurgusuzdur. Bundan dolayı belirli bazı sözcüklerde dar ünlü ile biten orta hece ünlüsü, Anadolu ağızlarının birçoğunda düşebilmektedir (Karahan, 1996: 122). Dar ünlülere göre daha sağlam olan geniş, orta hece ünlüleri ünlü düşmesine genellikle daha dirençlidir. Burgaz ili Türk ağızlarında geniş orta hece ünlülerinin bu ağızlar için ayırıcı bir özellik oluşturacak yoğunlukta düştüğü görülmektedir. Gelecek zaman {-AcAk} eki, bölge ağızlarımızda düzenli olarak geniş /a/ ve /e/ ünlülerini düşürdüğü görülür: [**jeldʒen**] ‘geleceksin’ 190103801/230; [**ji:dʒen**] ‘yiyeceksin’ 190103801/230; [**kujdʒan**] ‘koyacaksın’ 190100006/16; [**aʃma:dʒan**] ‘açmayacaksın’ 190100006/16; [**iʃʃen**] ‘içeceksin’ 190100901/297; [**suuktʃak**] ‘sıkacak’ 190600003/9; [**aʃʃakta:**] ‘açacaklar’ 190101802/2; [**kurʒan**] ‘kıracaksın’ 190100001/164

Burgaz ili Türk ağızlarında son seste ünlü türemesi olayına kök ve gövdelerin çekimlerinde de sık rastlanmaktadır. [**-kan/-ken**] zarf-fiil eklerinin genişletilmiş olan {-**kanu** }, {-**cəni** } biçimleri de son seste ünlü türemesine örnek gösterilebilirler. Bu

ses olayı kalıplaşmış olup bölge ağızlarında dağınık olarak kullanılır: [**aɫu:kanu**] ‘alırken’ 190700002/18; [**iɟle:cəni**] ‘işlerken’ 190700002/8.

Ünsüzlerin ünlülere etkisinden doğan ünlü değişimlerinden ünlü daralması, ünlü incilmesi ve ünlü düzleşmesi ses olayı örneklerine Burgaz Türk ağız bölgesinde yaygın olarak rastlanır.

Burgaz Türk ağız alanının ayırıcı özelliklerinden biri olan ünlü daralması bölgede yaygın olarak geniş ünlülerin /e/ > /i/, /o/ > /u/, /ö/ > /ü/ biçimindeki daralması olayı olarak kullanılır. Bu değişim kök veya daha sonraki hecelerinde ya da eklerde görülen bir değişim türü olup Burgaz Türk ağız bölgesi için ayırt edici bir özellik oluşturur.

Bütün Anadolu ağızlarında görülen /e/ > /i/ ünlü değişimi (Karahan, 1996: 115). Burgaz ili Türk ağızlarında da yaygın olarak kullanılan bir ses değişimi olup bölge ağızlarının belirleyici özelliklerinden birini oluşturur: [**i:ɟi**] ‘ekşi’ 190201501/157; [**i:fɟic**] ‘ekşimik’ 190300901/73

/o/ > /u/, /ö/ > /ü/ ünlü daralması da bölgede yaygın olarak kullanılan bir ses olayı olup bölge için karakteristik özellik taşır: [**du:ra-**] ‘doğramak’ 190102901/313; 190300901/192; [**su:-**] ‘soğumak’ 190300901/79; 190101901/75; [**buva**] ‘boğa’ 190102601/49; 190102904/21; [**y:ren-**] ‘öğrenmek’ 190100402/53; 190100004/8; [**y:le**] ‘öğlen’ 190100401/215; 190102801/105

Çeşitli fonetik etkenlere bağlı olarak ortaya çıkan ilk hece ve ilk hece dışındaki yuvarlak sıradan ünlülerin düz sıraya geçmesi ses olayı da Burgaz Türk ağız bölgesi için ayırt edici niteliktedir. Ölçünlü Türkçede dudak ünsüzlerinin etkisiyle ilk hece dışında ortaya çıkan ve düzlük yuvarlaklık uyumunu bozan ünlü yuvarlaklaşmaları (Karahan, 1996: 121), Burgaz Türk ağız alanında görülmez. Bu ağız alanında birçok sözcükteki yuvarlak ünlü düzdür: [**ja:muɾ**] ‘yağmur’ 190100901/311; [**ɟabuk**] ‘çabuk’ 190100001/199; [**jumu:ta**] ‘yumurta’ 190103801/17; [**tavuɾ**] ‘tavuk’ 190201501/116; [**pamuɾ**] ‘pamuk’ 190101901/336; [**a:muɾ**] ‘hamur’ 190300901/112; [**na:muɾ**] ‘namus’ 190201501/423; [**buza:**] ‘a.’ 190100902/211; 190100403/19; [**kavu:-**] ‘kavurmak’ 190501501/188; [**tavuɾ**] ‘tavuk’ 190100902/102; 190102904/32; [**ja:mu:**] ‘a.’

190101601/226; 190500901/92; [ja:muur] ‘a.’ 190102905/216; 190100901/311. Örneğin, {-yor} şimdiki zaman ekinin düzleşmesi eğilimi de Burgaz ili Türk ağızlarında görülen yaygın ve belirleyici ir özelliktir.

Rumeli Türk ağızlarının sınıflandırılmasında kullanılan söz içi konumundaki ön damak ünsüzü /g/ ünsüzünün iki ünlü arasında ve hece sonunda korunması özelliği açısından söz içi konumundaki /g/ sesini koruyan Vidin Türk ağzından ayrıldığı görülmektedir. Batı Rumeli Türk ağızlarında söz içinde /g/ sesinin belirgin bir şekilde telaffuz edilmesine karşın, Burgaz Türk ağız alanında bu sesin söz içinde /v/ , /y/, /n/ gibi seslere değişerek geliştiği veya düştüğü görülmüştür: [avuu:] 190102801/95; 190501501/278; 190700002/17; 190101901/47; BİTA [avuur] ‘ağır’ 190101801/40; 190600701/47; 190400001/12; [suvan] ‘soğan’ 190500001/28; 190301401/70; 190100401/15; [denif-] ‘değişmek’ 190500001/55; 190501501/246; 190101601/412; 190102701/115; [dijif-] ‘değişmek’ 1901026 01/73; 1901026 01/77; [di:fiçlic] ‘değişiklik’ 190100402/38

Türkçede söz başında /l/, /r/ gibi akıcı ünsüzler bulunmadığından, Burgaz ili Türk ağızlarında bu sesler ile başlayan alıntı sözcükler, genel olarak birer Türkçenin yapı özelliklerini koruma yönündeki bir tasarrufu (Korkmaz 2007a: 95) olan ünlü ön türemesine uğramıştır.

Ortak Türkçede /d/ sesi söz başında yer almamaktadır. Söz başı konumunda bulunan tüm /d/’ler /t/’nin ötümlüleşmesinden ortaya çıkmıştır. Genelde bu bir Oğuz Türkçesi özelliği olarak tanımlanmaktadır. Bulgaristan sahası Burgaz Türk ağız alanında /d/ sesi ile de /t/ sesinin kullanımında fonolojik bir farklılık bulunmamaktadır.

Modern Oğuz Türkçesi evreninde ve Türkiye, Azerbaycan ve Türkmen Türkçesi örneklerinde kritik bir görünüm sergileyen söz başı /-t/ > /- d/ ünsüz değişimi (Erdem 2004: 77) Burgaz ili Türk ağızlarında ince ve kalın sıradan sözlerde /d/’ye dönüşmüş örnekler ölçünlü Türkçeye oranla daha ileri seviyededir: [dakui] ‘takı töreni’ 190103702/104; [dat] ‘tat’ 190100001/186.

Bununla birlikte ölçünlü Türkçeden daha ileri bir seviyede olmasına rağmen Eski Türkçe söz başındaki /t/’yi kurallı olarak koruyan örnekler de kaydedilmiştir:

[**ticən**] ‘diken’ 190102601/93; 190100101/11; [**temin**] ‘demin’ 190700001/19; 190100901/104

Bulgaristan sahası Burgaz Türk ağız alanında belirli bazı sözcüklerde söz başı konumundaki /b/ sesleri ötümsüzleşerek /p/’ye dönüşmüştür: [**pin-**] 190100902/143; 190102901/101; 190102901/105; 190600301/9; [**pindir-**] ‘bindirmek’ 190101201/15; 190100901/276; 190100002/25; [**pelic**] ‘örülmüş saç bölüğü’ 190103101/1; 190102701/48; 190102901/346. Bu özellik aybı zamanda Bulgaristan Türk ağızlarının çoğunda yaygın olarak kaydedilmiştir (Németh, 2014: 284; Mollova, 2003: 311; Cebeci, 2010: 210-213; Dallı, 1991: 188; Güneş, 2009: 217).

Akıcı, yarı ünsüz niteliğindeki ön ses /y/ sesinin Eski Türkçede ünlüler önünde eriyip düşmesi veya bir ilişmeye (prothése) uğraması ile /y/’li veya /y/’siz ikili sözcüklerin oluştuğu bilinmektedir (Gabain 2007: 39; Korkmaz 2007a: 96). Aynı durum Eski Anadolu Türkçesi kanalıyla Burgaz ili Türk ağızlarına da geçmiş ve /y/’li biçimlerin yanında /y/’siz biçimler de kullanılmıştır.

Söz başı /y/ sesinin kullanımı açısından Doğu Rodop Türk ağızları, Vidin Türk ağızı, Kuzeydoğu Bulgaristan Türk ağızları ve Deliorman Türk ağızları /y/ sesinin kendinden sonra gelen geniş ünlüyü daraltarak bazı sözcüklerde düştüğü görülür (Mollova, 2003: 216; Németh, 2014: 277, Cebeci, 2010: 142; Dallı, 1991: 184; Güneş, 2009: 209). Burgaz ili Türk ağızlarında da bazı durumlarda söz başı konumunda /y/ sesinin düştüğü görülür: [**i:kan-**] ‘yikanmak’ 190100102/42; 190501501/261; [**emeç**] ‘yemek’ 190102001/4; 190102001/6; **i:nje**] ‘a.’ 190201501/397; 190201501/399; [**i:-**] ‘yemek’ 190101001/148; [**ij-**] ‘yemek’ 1901037 01/29.

Burgaz ili Türk ağızlarında yaygın olan ve bölge ağızlarının belirleyici özelliklerinden birini oluşturan ünsüzlerde tam ve yarı benzeşme ses olayıdır. Ünsüzlerde tam benzeşme Burgaz ili Türk ağızlarında genellikle diş eti ünsüzü /l/ ile başlayan yapım ve çekim eklerinde yaygın olarak görülür. Yarı benzeşme ise, patlamalı, genizsil, çift- dudak ünsüzü /m/ile biten tabanlara geldiğinde ekin ilk sesi olan diş eti-damak ünsüzü /l/ kendi boğumlanma noktasına en yakın ünsüzü olan /n/ ye gelişir. Ayrıca, kelime kök ve tabanlarında olduğu gibi çeşitli çekim ve yapım

eklerinin eklenmesinde de ünsüz benzeşmeleri örnekleri yaygındır. Örneğin, çokluk eki {-lAr}, {-nAr}, ile (> birlen) edatının eklendiği sözcüklerde de {na/nan} biçiminde kullanımı yaygındır.

Türkiye Türkçesi ağızlarının önemli özelliklerinden biri de yer yer Kıpçak lehçesinden gelme özelliklerin yer alması ya da bu özelliklerin Oğuz- Türkmen lehçesine özgü özelliklerle kaynaşmış olmasıdır (Korkmaz 2013: 142). Burgaz ili Türk ağızlarında görülen /g/ > /v/, /g/ > /n/, /g/ > /y/ ünsüz değişimleri dikkat çekicidir.

Ünlüyle biten bir sözcükten sonra ünlüyle başlayan bir ek eklendiğinde aradaki ünlü çatışmasını önlemek için kullanılan /n/ bağlayıcı ünsüzü Burgaz Türk ağız bölgesinde /y/ sesine değiştiği görülür. Aynı şekilde /ğ/ ile biten bir sözcük tabanına 3. şahıs iyelik eki eklendiğinde /ğ/ > /y/ ses değişimi görülür; [da:jun] ‘dağın’ 190100902/43; 190700001/63; [ja:jun] ‘yağın’ 190101901/334; 190100102/70

Doğu Rodop Türk ağızlarının en belirgin özelliklerinden biri olan söz başı ve söz içi konumundaki ötümsüz, patlayıcı /k/ seslerinin ötümlüleşerek /g/ şekilde telaffuz edilmesi Burgaz Türk ağız alanında [gunadɟuk] ‘kınacık çiçeği’ 190103801/10; [garga] ‘karga’ 190103703/65 gibi örnekler dışında görülmektedir. Dağınık olarak bu ses değişiminin ara evresine teşkil eden yarı ötümlüleşme gözlenmektedir.

Şekil Bilgisi Özellikleri:

Modern Oğuz Türkçesinin söz varlığında sözcükler fonetik, morfolojik ve semantik değişiklikleri yansıtarak yapılanmışlardır. Kavramlaştırma açısından modern Oğuz Türkçesinde fonetik özellikler sözlerin dış yapılanmasını oluştururken iç yapılanması morfolojik ve semantik yapılanmalar esasında ortaya çıkmaktadır (Erdem, 2009: 47). Modern Oğuz Türkçesinde “isimden isim yapan ekler” içerisinde ölçünlü Türkçede {+ CI}, {+Cık}, [+II}, [+IIk} şekilleriyle karşımıza çıkan ekler (Erdem, 2009: 48) ölçünlü Türkçede olduğu gibi Burgaz ili Türk ağızlarında da yoğun olarak kullanılmaktadır.

{+ CA}

Küçültme sıfatlarında olduğu gibi {+ CA} ekiyle kurulmuş zarflar da bazen Eski Türkçeden gelme ve ses değişmesi ve kaynaşması ile kısalmış *-na* biçiminde ortaya çıkmakta olan {+nA < gına, kinya} ekiyle genişletilerek pekiştirme anlamı güçlendirilmiş zarflar yapılır. Sayıları çok sınırlıdır. Bu türlü zarflarda da vurgu ekten önceki hecededir (Korkmaz, 2003: 38-39). Metinlerimizde, {+CA} ekiyle kurulmuş zarfların {+nA < gına, kinya} ekiyle genişletilmiş ve {-madan} zarf-fiil eki eklenerek “-maksızın” anlamında olumsuz zarf fiiller türetmiştir.

OTü. **tur-**, **tur-** 'kalkmak, ayakta durmak, durmak' EUTS 253, **tur-** 'durmak' DLT + [-**madan**] + [**ca**] + [**na**] > [**durmadəndžana**] ‘durmadan’ 190600002/1

OTü. **yak-** ‘yakmak’ ED 896b, **yak-** ‘hoşa gitmek, yaklaşmak, yakmak’ EUTS 280, **yak-** ‘yakmak’ DLT 453 + [-**madan**] + [**ca**] + [**na**] > [**jakmadəndžana**] ‘yakmadan’ 190103201/65

OTü. **kal-** ~ **ka:l-**; **ka:l-** 'kalmak' TT 173, **kal-** ~ **ka:l-** ‘kalmak’ DLT 513 + [-**madan**] + [**ca**] + [**na**] > [**kałmadəndžana**] ‘kalmadan’ 190102501/7

OTü. **körkle:** ‘güzel’ ED 743a, **körgle** ~ **körklüg** ‘güzel’ EUTS 116, **körklüg** ‘güzel’ DLT 34 + [**ce**] + [**ne**] > [**jözeldžene**] ‘güzeltene’ 190100102/67

Burgaz ili Türk ağızlarında üzerlerine geldiği ad soylu sözcüklerin anlamına küçüklük, azlık, sevgi, şefkat kavramları katan {+ CA}, {+ Cık}, {+ CAk}, {+ cAğIz} gibi küçültme eklerinin çok yaygın kullanıldığı görülmüştür. Bu eklerin yoğun bir biçimde kullanılması, Burgaz ili Türk ağızlarını Anadolu ağızlarından ve Standart Türkiye Türkçesinden farklı kılan ve bölge halkının kendine özgü bir anlatış biçimi haline gelen en belirgin özelliklerden birisidir. Burgaz bölgesindeki ağız konuşurlarının anlatıştaki özelliğini yansıtan kendine özgü bir anlatış biçimi haline geldiği kaydedilmiştir.

{+ CAk}

{+ CA} ekinin + -ok pekiştirme ekiyle kayışmasından meydana gelmiş olan {+ CAk < çA + ok} eki; küçültme, sevgi ve tahsis işleviyle sıfat, zarf ve adlar türeten bir

ektir (Korkmaz, 2003: 39-40). Burgaz ile Türk ağızlarında, {+CAk} eki sıfatlardan pekiştirilmiş bazı zarflar türetmiştir:

Far. **چابك** **ça:bük** ‘çabuk, seri’ + **[cak]** > **[ʃabdʒak]** ‘çabucak’ 190102801/91; 190103201/23; 190103703/16; 190600301/10; **[ʃabdʒuk]** ‘çabucak’ 190601601/40; 190601601/62; 190100001/111; 190101201/168; 190101201/172; 190102901/163; 190102905/182; 190601601/61; 190201501/141; **[ʃabuɖʒuk]** ‘çabucak’ 190300901/45; **[ʃabdʒaɖʒuk]** ‘çabuk, hızlı’ 190100401/53; 190500901/211; 190500901/207; **[ʃabdʒa:ɖʒuk]** ‘çabuk, hızlı’ 190201701/33

{+CAk} ekinden sonra ünlüyle başlayan bir ek geldiğinde iki ünlü arasında kalan ötümsüz, patlayıcı /k/ ünsüzü düşme eğilimi göstermiştir:

OTü. **bo: ~ bu:** ‘bu’ ED 291b, **bo:** ‘bu’ TT 177, **bo** ‘bu’ EUTS 45, **bu** ‘bu’ DLT 29 + OTü. **ara;** **ha:ra** ‘ara’ TT 173, **ara** ‘arta, orta’ EUTS 18, **ara** ‘ (çekim edatı olarak) arasında, arasına, bir şeyin ortası’ DLT 56 + **[cık]** + **[a]** > **[burɖʒa:]** ‘bu aracığa, buraya’ 190201501/142;

{+ Cık}

OTü. **ara:** ‘ara’ ED 196a, **ara** ‘ara, orta’ EUTS 18, **ara** ‘arasında, bir şeyin ortası’ DLT 56 + **[cık]** > **[aradʒuk]** ‘aracık’ 190100902/12; 190101201/128

OTü. **bıña:r** ‘pınar’ ED 351a, **mıñar** ‘su gözü, su gözesi’ DLT 567 + **[cık]** > **[puɖa:ɖʒuk]** ‘küçük pınar’ 190102901/227

OTü. **buzagu,** **buzagu** ‘buzağı’ ED 391a, **buzagu** ‘buzağı’ EUTS 56, **buzagu** ‘buzağı’ DLT 41 + **[cık]** > **[buza:ɖʒuk]** ‘kendisine şefkat ve acıma duyulan buzağı’ 190101801/117

OTü. **çeçek;** **çéçek** ‘çiçek’ ED 400b, **çāçāk** ‘çiçek’ EUTS 60, **çeçek** ‘ağaç çiçeği ve çiçek’ DLT 72 + **[cık]** > **[ʃiʃɛɖʒic]** ‘çiçekçik’ 190102501/12; 190100901/313; 190100401/127; 190103201/25; 190103201/31

OTü. **kiçig;** **kiçig** ‘küçük’ ED 696a, **kiçig** ‘küçük, ufak’ EUTS 109, **kiçig** DLT 59 + **[cük]** > **[cyʃyɖʒyc]** ‘küçücük’ 190102801/59; 190201501/154; 190201501/44;

190103101/40; 190103801/145; 190103801/153; 190101801/47;
 190103702/93; 190201501/154; 190201501/162; 190201501/41;
 190201501/54; 190202601/11; 190103101/43; 190101801/80; 190101901/62;
 190102501/2; 190103701/42; 190103701/49; 190102901/123

Far. **چوپان** *çu:pa:n* 'çoban' + **[cık]** > **[ʧɔbandʒuɯk]** 'çobancık' 190201601/26

Bulg. **вафла** + Türk. **cık** 'küçük gofret' > **[fafladʒuɯk]** 'vaflacık, küçük gofret' 190201501/454

Yun. **ahlat** 'ahlat' + **[cık]** + **[lar]** > **[a:latʃuɯkla:]** 'küçük ahlat armudu' 190103207/18

{-ACAK} gelecek zaman eki Burgaz li Türk ağızlarında sözcük ister ünlü ister ünsüz ile bitsin çoğu kez bağlantı ünlüsü almadan {-CAK} şeklinde kullanılmaktadır:

OTü. **bol-** 'olmak' ED 331a, **bol-** 'olmak' EUTS 47, **bo:l-** 'olmak' TT 177, **bol-** 'olmak' DLT 263 + **[-acak]** < **[ɔldʒec]** 'olacak' 190101901/288

OTü. **bul-** 'bulmak' ED 332a, **bul-** 'bulmak, elde etmek' EUTS 52, **bul-** 'bulmak' DLT 275 + **[-acak]** > **[buldʒec]** 'bulacak' 190102301/35; + **[-acak]** + **[-lar]** > **[buldʒecɫa:]** 'bulacaklar' 190102201/34

OTü. **kal-** ~ **ka:l-**; **ka:l-** 'kalmak' TT 173, **kal-** ~ **ka:l-** 'kalmak' DLT 513 + **[-acak]** > **[kalɫɟak]** 'kalacak' 190100402/42

OTü. **kar-** 'karmak, karıştırmak' ED 642b, **kar-** 'karıştırmak' EUTS 169, **kar-** 'Oğuzlarda karmak, katmak' DLT 217, **ka:r-** TT 173 'karmak'+ **[-acak]** + **[-sın]** < **[kardʒan]** 'karacaksın' 190101901/60

OTü. **kel-**; **kel-** 'gelmek' ED 715b, **käl-** 'gelmek' EUTS 104, **kel-** 'gelmek' DLT 29 + **[-ecek]** > **[jeldʒec]** 'gelecek' 190102001/12

OTü. **kit-**; **kët-** 'gitmek' ED 701a, **kät-** 'gitmek' EUTS 107, **kit-** 'gitmek' DLT 414 + **[-ecek]** > **[jittʃec]** 'gidecek' 190100401/235

OTü. **kod-** ; **ko:d-** ‘koymak’ ED 595b, **ḳod-** ‘koymak’ EUTS 180, **koḳ-** ~ **kot-** ‘koymak, bırakmak’ DLT 414 + **[-acak]** + **[-sın]** > **[kəjdʒan]** ‘koyacaksın’ 190103701/106; **[kujdʒan]** ‘koyacaksın’ 190201501/139; 190201501/142

OTü. **sık-** ‘sıkma’ ED 804b, **sık-** ‘sıkma’ EUTS 203, **sık-** ‘sıkma’ DLT 273 + **[-acak]** > **[suɤktʃak]** ‘sıkacak’ 190600003/9

OTü. **sö:zle-** ‘söylemek’ ED 863a, **sözlä-** ‘söylemek, konuşmak’ EUTS 210, **sözle-** ‘söylemek, konuşmak’ DLT 574, **sözlä-** ‘söylemek’ ETG 294 + **[-ecek]** + **[-im]** > **[sø:lɛ:dʒem]** ‘söyleyeceğim’ 190600003/12

OTü. **to:l-** ‘dolmak’ ED 491a, **to:l-** TT 178, **tol-** ‘dolmak’ DLT 217 + **[-acak]** > **[døldʒec]** ‘dolacak’ 190103703/16

OTü. **tut-;** **tut-** ‘tutmak, yakalamak’ ED 451a, **tut-** ‘tutmak’ EUTS 255, **tut-** ‘tutmak’ DLT 412 + **[-acak]** + **[-lar]** < **[tutʃecɫa:]** ‘tutacaklar’ 190201501/34

OTü. **tüş-;** **tüş-** ‘düşmek’ ED 560a, **tüş-** ‘düşmek’ EUTS 259, **tüş-** ‘düşmek’ DLT 270 + **[-ecek]** < **[dyʃʃec]** ‘düşecek’ 190100402/49; 190101601/87

OTü. **yap-** ‘yapmak’ ED 870b, **yap-** ‘kapamak, yaratmak, kurmak’ EUTS 285, **yap-** ‘yapmak’ DLT 469 + **[-acak]** + **[-ım]** > **[japʃʃam]** ‘yapacağım’ 190600002/50; + **[-acak]** > **[japʃʃec]** ‘yapacak’ 190100401/172

Bulgaristan Sahası Burgaz ili Türk ağızlarında isimden isim türetme ekleri eklendikleri isme ve üstelndikleri göreve göre farklı özellik sergilemektedir.

Bulgaristan Sahası Burgaz ili Türk ağızlarında işlek olan bir diğer ek de eklendiği sözcüğün anlam yapısına benzerlik, gibilik, azlık ve karşılaştırma görevi yükleyen isimden isim türetme eki **{+ rAk}**’tır.

OTü. **ha:z** ‘az’ TT 173, **a:z** ‘az’ ED 277a, **az** ‘az, biraz’ EUTS 28, **a:z** ~ **az** ‘az’ DLT 50 + **[arak]** > **[azarak]** ‘azıcık, çok az’ 190103206/13

OTü. **känç** ‘genç’ EUTS 105, **kenç** ~ **ke:nç** ‘çocuk’ DLT 94 + **[rek]** > **[jɛ:ndʒerɛç]** ‘genç gibi, gence yakın’ 190101802/33

OTü. **kiçig**; **kiçig** 'küçük' ED 696a, **kiçig** 'küçük, ufak' EUTS 109, **kiçig** DLT 59 + **[rek]** > **[cytʃyrec]** 'küçürek' 190202601/7; 190102905/20; 190102905/196; 190103801/218; 190101802/128; 190101901/89; 190501501/80

OTü. **yuwka** 'her şeyin incesi' DLT 438 + **[rak]** > **[juu:ɣkarak]** 'verimsiz gibi, zayıf' 190101901/160

OTü. **yüksek** 'yüksek' ED 915b, **yüksek** 'yüksek' EUTS 306, yüksek 'yükselmiş, uzun ve yüksek' DLT 413 + **[rek]** > **[jy:særec]** 'yüksekçe' 190102601/118

{**-Ik/-Uk**} eki, Burgaz ili Türk ağızlarında ünsüz ile biten tek ve çok heceli geçişsiz fiil kök ve gövdelerinden “yapılmış”, “bitmiş” anlamı veren ve **{-mış}** ekiyle denkleşen sıfatlar türetmiştir:

OTü. **işle-**; **işle-** 'çalışmak' ED 262b, **işlä-** 'işlemek' EUTS 100, **işle-** DLT 146 + **[-n]** + **[-ik]** > **[iʃlɛniç]** 'işlenmiş' 190501501/206

OTü. **tiz-** 'dizmek' ED 572a, **tiz-** 'dizmek' EUTS 242, **tiz-** 'dizmek' DLT 268 + **[-ik]** > **[dizic]** 'dizilmiş' 190100102/39

OTü. **tö:n-** 'dönmek' TT 184, **tö:n-** 'dönmek' ED 515a, TT 184, **tön-** 'Oğuz lehçesinde (bir yere) dönmek' DLT 526 + **[ük]** > **[dönyc]** 'dönmüş' 190500001/66

OTü. **tüş-**; **tüş-** 'düşmek' ED 560a, **tüş-** 'düşmek' EUTS 259, **tüş-** 'düşmek' DLT 270 + **[-ük]** > **[dyfyc]** 'düşmüş, fakir' 190300201/50; + **[lük]** > **[dyfyclyc]** 'kürtaj' 190101201/16

OTü. **yé:-** 'yemek' ED 869b, **ye:-** 'yemek' TT 182, **yi:-** '(bir şey) yemek' DLT 448 + **[-ik]** > **[ijic]** 'yenmiş' 190103101/37

OTü. **yetiş-** 'yetişmek' ED 894a, **yetiş-** 'yetişmek' DLT 525 + **[ik]** > **[jetific]** 'yetişmiş, delikanlı' 190100901/240

{**-mAç < mA aş**} eki genellikle, yiyecek ve yemek adları türetmiştir. Bu eki almış yiyecek adlarının nasıl yapıldıkları incelendiğinde, fiilden ad türeten ve sıfat olarak kullanılan **{-mA}** ekinin **aş** adıyla oluşturduğu sıfat tamlamasına dayandığı

anlaşılmaktadır (Korkmaz, 2003: 95). Burgaz ili Türk ağızlarında bu yapıdaki adlar ya o nesnenin yapılış biçimi ve tarzına göre ya da o nesnenin taşıdığı niteliği göre adlandırılmışlardır:

OTü. **bula-** ‘tencere buharında pişirmek’ DLT 563 + **[-ma]** + OTü. **aş ~ a:ş; a:ş** ‘ yiyecek, yemek’ ED 253b, **a:ş** ‘aş, çorba’ TT 172, **aş** ‘ yiyecek, yemek’ EUTS 23, **aş ~ a:ş** ‘yemek’ DLT 14 > **[bulamaʃ]** ‘bulamaç, yemek türü’ 190301401/69; 190102901/307; 190103703/38; 190101901/74; 190102501/10; 190102501/11

OTü. **koyul-** ‘(sıvı şeyler) katılaşmak, koyulaşmak, koyulmak’ DLT 528 + **[-t]** + **[-maç]** > **[kɔjtmaʃ]** ‘koyultmaç’ 190103207/31

Bulgaristan sahası Burgaz ili Türk ağızları şekil yapısı bakımından kendine özgü durumlar göstermesine ve ölçünlü Türkçeden ayrılan bazı ek ve yapılara sahip olmasına rağmen, genel olarak ölçünlü Türkçe ile ortaklaşır. Bunun yanı sıra ölçünlü Türkçeden ayrıldığı ve Eski Anadolu Türkçesi ile ortaklaştığı noktalar da vardır. Ancak, bu ağızlarda göze çarpan en belirgin özellik, çeşitli eklerin ses yapılarında kendini gösteren ve birbirinden farklı etkenlere bağlı değişmelerin ortaya koyduğu çeşitlenmelerdir.

Şimdiki zaman ekinin, özellikle ünlü yapısı itibariyle gösterdiği sistemli dağılım, Anadolu ağızlarının ana gruplarını belirlemede önemli rol oynamaktadır (Karahan, 1999: 43). Eski Anadolu Türkçesine özgü tasvir fiili kalıbında bir şimdiki zaman eki olan *{-A yorur (< al-a yoru-r)}* Türkiye Türkçesi yazı diline uyuma aykırı–(*I*)yor biçimi ile geçtiği hâlde, Burgaz ili Türk ağızlarında ünlü düşmesi, hece kaynaşması, genellikle ünlü düzleşme ve /r/ düşmesi ile **{-j}**, **{-e:j}**, **{-je:}**, **{-ji}**, **{-e:}**, **{ε:}**, **{-i:}**, **{-e:ri}**, **{-e:ru}** gibi şekiller almıştır.

Tablo 16 Bulgaristan Sahası Burgaz Türk Ağız Alanında Şimdiki Zaman Ekindeki Çeşitlenmeler

Şimdiki zaman eki	Örnekler
{-j}	[sy:lej] ‘söylüyor’ 190300501/9 [annaʃi:jüz] ‘anlaşıyoruz’ 190100005/7
{-je}	[dɔ:ra:jen] ‘doğruyorsun’ 190103701/49

	[a:ta:jen] ‘ağlıyorsun’ 190201501/292
{-je:}	[dokuje:z] ‘dokuyoruz’ 190201503/31
{-je:}	[janu:je:] ‘yanıyor’ 190201501/297 [i:je:z] ‘yiyoruz’ 190201501/212
{-ju}	[oku:jum] ‘okuyorum’ 190104001/1
{-ju:}	[kuru:ju:] ‘kuruyor’ 190100902/92 [doku:ju:] ‘dokuyor’ 190100201/54
{e:ruw} {e:ri}	[tʃukare:rum] ‘çıkarıyorum’ 190103101/12 [jape:ruwz] ‘yapıyor’ 190500001/22 [döce:rim] ‘döküyorum’ 190103101/10 [iʃle:riʒ] ‘işliyoruz’ 190501501/91
{-e:j}	[buke:jwz] ‘bıkıyoruz’ 190600003/6 [gide:jle:] ‘gidiyorlar’ 190101001/51
{e:}	[da:de:m] ‘dağıtıyorum’ 190103701/28 [kuvwure:sin] ‘kıvırıyorsun’ 190101001/99 [tʃa:re:ta:] ‘çağırıyorlar’ 190201501/343
{e:}	[tʃukare:n] ‘çıkarıyorsun’ 190300901/91 [kabuʃtenε:] ‘kabulleniyor’ 190500901/131
{i:}	[karuʃtu:ri:sun] ‘kariştiriyorsun’ 190103801/18 [dyfi:] ‘düşüyor’ 190102901/399 [tafi:] ‘taşıyor’ 190100001/202 [pindiri:] ‘bindiriyor’ 190100901/92

Duyulan geçmiş zaman eki çok şekillidir: [di:miʃ] ‘değmiş’ 190103702/44; [dönmyʃ] ‘dönmüş’ 190102904/8; [dujmuʃ] ‘duymuş’ 190102901/145; [usma:ʃamuʃ] ‘ısmarlamış’ 190100901/244

Burgaz Türk ağız alanında -(y)IncA /-(y)UncA ve -DIğIndA zarf-fiil ekleri yerine {-du:na}, {-du:na}, {-dinε}, {-di:nε}, {-ti:nε}, {- di:nəj}, {-dinεn}, {-duna}, {-du:na}, {-dy:nε} gibi zarf-fiil eklerinin yoğun olarak kullanılması bu ağızlar için belirleyici özelliğe sahiptir: ['döndy:nε] ‘dönünce’ 190100001/10; ['ji:dinε] ‘giyince’ 190100401/25; ['piʃti:nε] ‘pişince’ 190201501/113; [□battu:na] ‘batınca’ 190501501/166; ['jεldinεn] ‘gelince’ 190600002/56; [□kuruʃdu:na] ‘kurulunca’ 190100101/31

Ölçünlü Türkçede *öyle*, *böyle* sözcüklerindeki ses değişimleri konusu Türkiye Türkçesinin Anadolu Ağızlarının sınıflandırılmasında kullanılan bir ölçüttür. Bulgaristan sahası Burgaz Türk ağız alanında *öyle*, yerine [øjle] ‘a.’ 190101601/115;

[y:le] ‘a.’ 190201501/363; [øle] ‘a.’ 190103801/19; [ø:leɲi] ‘a.’ 190100101/36; [ø:leɲe] ‘öyle’ 190101601/292; [ø:le] ‘a.’ 190102801/26; [ø:le] ‘a.’ 190102001/124; [ø:jleɲ] ‘a.’ 190101701/14 şekilleri kullanılmaktadır. *böyle* yerine de [bɛ:le] ‘a.’ 190102801/18; [bø:jle] ‘a.’ 190201601/8; [bø:le] ‘a.’ 190101201/136; [bø:leɲe] ‘a.’ 190101801/112; [bø:leɲi] ‘a.’ 190102905/135; [bø:lnɛ] ‘a.’ 190101602/60; [bø:nɛ] ‘a.’ 190102905/67; [bøjle] ‘a.’ 190301601/13; [bøle] ‘a.’ 190101601/73; [bønɛ] ‘a.’ 190102905/269; [byle] ‘a.’ 190100902/125 gibi şekillerin kullanıldığı görülmektedir.

Zamir kökenli teklik ve çokluk 1.şahıs ekleri ile bildirme eklerinin yapısı bakımından Burgaz ili Türk ağızlarında fiil çekiminde 1. şahıs ekini belirten [-m] eki yerine, [-n] ekinin kullanılması, bildirme ekinin çokluk 1. şahısta da [-k] ekinin kullanılması görülmektedir: [i:ʃtɛ:jɛn] ‘işliyorum’ 190101901/355; [øryjɛn] ‘örüyorum’ 190101901/363; [kavurɛ:n] ‘kavuruyorum’ 190201501/102; [bile:n] ‘biliyorum’ 190201501/183; 190300501/30; 190103801/145; [annaɟama:jɛn] ‘anlayamıyorum’ 190100501/26; [ɟidiɟɛ:n] ‘gidiyorum’ 190201501/256; [ɔlmamɟic] ‘olmamışız’ 190200001/54; [bilmezmiɟic] ‘bilmemişiz’ 190100203/16; [ɟø:mɛmiɟic] ‘görmemişiz’ 190100401/250; [unuttɟa:muɟuɟuk] ‘unutacakmışız’ 190101901/262; [kalabalıkmıɟuɟuk] ‘kalabalıkmışız’ 190103801/92; [cyɟɟyclycmɟyc] ‘küçücükmüşüz’ 190103801/108; [iɟitmiɟi:c] ‘işitmişiz’ 190301601/5

oraya, buraya, nereye gibi zarflarının yönelme hali eki almadan yer ve yön belirtmesi , Burgaz Türk ağızlarının belirleyici özelliklerinden birisidir.

OTü. **bu; bu:** ‘bu’ ED 291b, **bu** ‘bu’ EUTS 51, **bu** ‘bu’ DLT 29 + OTü. **yer; yêr** ‘yer’ ED 955a, **yir** ‘yer’ EUTS 298, **yêr ~ yer** ‘yer’ DLT 137 > [bura:] ‘buraya’ 190103207/4; [bure:] ‘buraya’ 190100902/43; 190103801/95; 190103801/192; 190100201/69; 190100902/43; 190100902/61; 190101603/21; 190102001/118; 190200001/49; 190201601/130; 190102901/139; 190102901/91; 190102903/, 190102905/, 190103201/51; 190103601/33; 190601601/72; 190600701/86; 190100203/16; [burɛ:] ‘buraya’ 190201601/119; 190102701/114; 190103801/192; [buri:] ‘buraya’ 190103801/250

OTü. **ne:** ~ **ne;** **ne:** ‘ne’ ED 774a, **nä** ‘nehangi, nasıl’ EUTS 135, **ne:** ‘ne, hangi’ DLT 34, **ne:** ‘ne’ TT 181 + OTü. **yer;** **yër** ‘yer’ ED 955a, **yir** ‘yer’ EUTS 298, **yër** ~ **yer** ‘yer’ DLT 137 > [**nere:**] ‘nereye’ 190100003/50; 190100201/81; 190201501/267; 190100902/154; 190102001/121; 190102001/126; 190601601/34; 190600701/58; 190100901/71; 190501501/195; 190101601/67

OTü. **ol** ‘o, 3. teklik kişi zamiri’ DLT 14, **ol** ‘bu, o’ EUTS 141 + OTü. **yer;** **yër** ‘yer’ ED 955a, **yir** ‘yer’ EUTS 298, **yër** ~ **yer** ‘yer’ DLT 137> [**ore:**] ‘oraya’ 190100001/124; 190100003/22; 190600001/33; 190100902/163; 190100902/69; 190100902/9; 190100101/93; 190100102/35; 190100401/221; 190100404/49; 190101802/22; 190601601/11; 190600701/86; 190101802/46; 190100201/81; 190100102/24; 190100102/26; 190102901/181; 190102901/62; 190300201/25; 190102302/35; 190200001/49

Söz Dizimi Özellikleri

Burgaz ili Türk ağızları cümle yapısı ve söz dizimi açısından ele alındığında, ikidilli olmanın en güçlü etkisi, ünlü değişmelerinden sonra asıl cümle yapısında ve söz diziminde göstermiştir. Derleme metinlerimizin incelenmesinden anlaşılmaktadır ki, Burgaz ili Türk ağızları ile Bulgarca arasında bu açıdan da karşılıklı etkileşimler vardır. İkidilli yaşam biçiminin Burgaz ili Türk ağızları üzerindeki etkileri şu biçimde değerlendirilebilir:

Cümlede yargı bildiren fiil, cümle sonundan cümle başına geçmiştir:

[vazgeftic, ka:ldu a:z fındi] ‘vazgeçtik, kaldı az şimdi’ 190102901/27

[du:rar ecme: fana:] ‘doğrar ekmeği çanağa’ 190102901/313

[i:me:, i:fi ju:t jetyry:syn] ‘yemeye ekşi yoğurt götürsün’ 190102901/318

[o, də:miʃ benim anamun elleri kunaʎu aʃma:dʒam kapuʃu] ‘o, demiş benim annem elleri kınalı açmayacağım kapıyı’ 190201501/441

[də:m aʃadʒan kapuʃu saʎdʒan mectubu] ‘diyorum, açacaksın kapıyı salacaksın mektubu’ 190201501/449

Burgaz ili Türk ağızlarında cümlede soru anlamının soru ekiyle ve biten ezgiye sağlandığı görülmektedir.

[buɫduɾ sy:lɛdin di:l mi] ‘bıldır (geçen yıl) söyledin değil mi’ 190102903/27

Değil edatı ile kurulan olumsuz cümlelerde “değil” edatını yeri değişken olup cümle başı cümle içi ve cümle sonunda bulunabilir:

[ɔɾda da pec u:rak jɛ:lɛ: di:l] ‘orada da pek uğrak yerler değil’ 190102501/29

[ama jølɟɛde kurudɛ:m, di:l jɯndɛ] ‘ama gölgede kurutuyorum, değil günde’ 190102501/13

[ʧɔk di:l ba benim a:trumda ɔlan] ‘çok değil ba benim hatıramda olan’ 190102904/18

[jølɟɛ di:l ama] ‘gölge değil ama’ 190600601/10

[je:nɟ di:ldi ɔ kadar] ‘genç değildi o kadar’ 190102401/41

[bizim davuɫla di:ldi dy:nne:miz] ‘bizim davulla değildi düğünlerimiz’ 190103702/100

Cümleler arasında farklı anlam bağlantıları kuran farklı yapılarda “da” ve “ama” bağlama edatları cümle başında bulundukları görülür:

[ama delime:metlɛ: ø:lɛ ka:ɫmuɟ adu] ‘ama Delimehmetler, öyle kalmış adı’ 190103401/58

Söz Varlığı Özellikleri

Modern Oğuz Türkçesinde söz varlığının yapılanmasında sözlerin şekil ve fonksiyonlarına göre ayrıldıkları gruplar ve bu grupların da kendi içlerindeki canlı – cansız, insan- hayvan, katı- sıvı ve daha birçok özellikler semantik sınıfları ortaya çıkarır. Bu tür semantik sınıflamalar bir paradigma oluşturur ve bu paradigmalara göre leksikal birimin anlamı, diğer birimlerle bağlantılı şekilde, anlam ilişkilerinin ve bütününi teşkil eder. Bu birimler, dizisel veya düşey/ dikey (paradigmatik) ve dizimsel/ yatay (sentagmatik) ilişkiler halinde olurlar (Erdem, 2009: 53).

Cümlelerin aynı söz dizimi içerisinde birbirinin yerine geçebilen “leksikal parçalar” arasındaki mantık ilişkilerinin temeli üzerine kurulu olan dizisel (paradigmatik) ilişkiler (Erdem, 2009: 53) açısından Burgaz Türk ağız alanında her bir sözcüğün kendi içinde kazandığı ve Modern Oğuz alanının söz varlığının semantik yapılanmasından en temel dizisel ilişkilerden birisi olan çok anlamlılık karşımıza çıkmaktadır.

Araştırmamızın temel dayanağı olan metinlerimizdeki verilere göre, sözcüklerin bir temel anlama sahip olmasının yanı sıra zamanla ortaya çıkan bir çok anlamlılık ve çok anlamlı duruma gelmeyi sağlayan önemli anlam olaylarından aktarmalar görülmektedir.

Burgaz ili Türk ağızlarında *ağır* sıfatının *zor*, *hamile* gibi anlamlarda kullanımları itibariyle çok anlamlı olduğu görülür:

[ˈjapma:juun, avu: ʒelijɛ:] ‘yapmıyorum, ağır (zor) geliyor’ 190101901/47

[avu: ɔˈlsan bile taːlada ɔˈrak biʃɛ:sin] ‘ağır (hamile) olsan bile tarlada orak biçersin’ 190700002/17

Ayrıca, *tatlı kolaç*, *tatlı yemek*, *tatlı lahana*, *tatlı komşu* gibi örneklerde tat alma itibariyle ortaya çıkan zihni bir benzerlik ile metaforik yan anlamlarla birçok anlamlılık ortaya çıkmıştır:

[tatlıw kɔlatʃ de:lɛ:] ‘tatlı kolaç’ 190100201/38

[tatlıw ula:na sytlɛ ɔˈle:rɪ] ‘tatlı lahana’ 190103101/31

[ˈhepsi kɔmʃularum benim, ʃɔk tatlıw] ‘hepsi komşularım benim, çok tatlı’ 190201501/217

[benim anam ʃɔk tatlıw jemeclɛ: japa:du] ‘benim annem çok tatlı yemekler yapardı’ 190300901/201

“Dağılmak” kavramını anlatmak üzere *darmaduman ol-* ; *duman ol-*; “öfkelenmek” kavramını ifade etmek için, *duman kaldır-* gibi kullanımları metaforik anlatım örneğidir.

[‘hepsi toprak o’ldu’a:, da:maduman o’lduk] ‘hepsi toprak oldular, darmaduman olduk’ 191000001/48

[aman duman o’lduk bile:sin_ε: ‘kuuzum] ‘aman duman olduk biliyorsun ya kızım’ 190103801/5

[agam da jeline:di, duman ka:ldu’du bitta:] ‘agam geliverdi, duman kaldırdı bir daha’ 190600701/11

Bugün “ezmek” kavramını ifade etmek üzere *çalpala-* sözcüğü kullanılmaktadır.

[ʃaɫpaɫa:jən onu kɔjdun mu a:mu’rɫa:nu iʃi’ne] ‘eziyorum onu koydum mu hamurların içine] 190300901/105

[sydyny kɔju:sun, karuʃtu’re:sun, i:ɟε ʃaɫpaɫajsun bi: ʃa: kɔɟaman tecneje] ‘sütünü koyuyorsun, karıştırıyorsun, iyice eziyorsun, sonra kocaman tekneye’ 190100001/165

“süzgeç” kavramı Burgaz Türk ağız alanında özellikle, peynir süzmek için kullanılan seyrek dokunuşlu bez olan *çendli* kavramı ile de karşılanmaktadır.

[uɫu’uk, su:du mu bi: ʃa: syε:m ‘ʃendilide] ‘ılık, soğudu mu bir daha süzüyorum çendlide’ 190300901/79

[i:ʃmi: syε:m, ‘ʃendliden syε:m] ‘ekşimiği süzüyorum, çendliden süzüyorum’ 190103701/93

“banyo” kavramını Burgaz Türk ağız alanında köy evlerinde, içinde yıkanılan bölüm dolap şeklinde yapıldığı için yaşlı ağız konuşurları tarafından *dolap* sözcüğü ile de ifade edilmektedir.

[bu dɔɫap, jicanma: dɔɫap] ‘bu dolap yıkanmak için dolap’ 190101001/82

“alev” kavramı Burgaz Türk ağız alanında *yalaza* sözcüğü ile ifade edilmektedir.

[ɔ bytyn iʃε:si jaɫaza ba:] ‘o bütün içerisi yalaza ba’ 190102901/119

“aydınlık” kavramının Burgaz ili Türk ağızlarında *şavık* kavramı karşılamaktadır.

[etrafuɹ ʃavuk ʒøɹe:m] ‘etrafı aydınlık görüyorum’

Toplanmış, yığılmış nesneler için *çom* sözcüğü kullanılır.

[aˈk ʃiʃɛc, cyʃyɹec cyʃyɹec aʃɛlar ama ʃom ʃom] ‘ak çiçek, küçürek küçürek açıyorlar ama çom çom’

Eflatunla kırmızı arası renkte çiçek açan “erguvan” sözcüğün yerine *moruk*, *devrenti* ve *çitlem* sözcükleri kullanılmaktadır.

[ɔnun aduɹ 'mɔruk, ʒøɹel kɔkuɹu] ‘onuun adı moruk, güzel kokulu’ 190100404/20

['mɔruk, 'mɔrukɹuk dæ:jeʒ] ‘moruk, moruk diyoruz’ 190102701/116

['mɔruk, ba:zuɹ 'ʃiɹlem de:ɹi] ‘moruk, bazı çitlem diyor’ 190500901/55

[aʃadʒak suɹada 'devɹentimiz va:duɹ] ‘açacak sırada devrentimiz vardır’ 190201601/155.

“sürekli” kavramını ifade etmek için vurguyu ilk hecesine çeken □ *boyuna* sözcüğü karşımıza çıkmaktadır.

[anama ʒardumɹɹuɹ ɔˈɹdum 'bɔjuna] ‘anneme yardımcı oldum sürekli’ 190102905/174

['bɔjuna te, bak, ʒanuɹda ʒøɹzyɹ:] ‘sürekli te, bak, yanında gözüküyor’ 190100402/25

[ben 'neftozavɔtta ʃaɹɹuʃtuɹ 'bɔjuna] ‘ben petrokimya fabrikasında çalıştım sürekli’ 190100403/3

[ja:, teɹesede 'bɔjuna iʃlemɛdim] ‘ya, tekesede sürekli karşılaşmadım’ 190102302/81

“son” kavramını Burgaz Türk ağız alanında *bitki* kavramı karşılamaktadır.

[bitide bitta:n aramadum] ‘sonunda bir daha aramadım’ 190500001/60

[bu sene bitci senemiz] ‘bu sene son senemiz’ 190100203/4

[da bitcide aıtur:la: ne verisen] ‘da sonunda alıyorlar ne verirsən’ 190500901/227

[ɔnna: bitcide kuɟ armutla:ndan ɔle:] ‘onlar sonunda kış armutlarından oluyor’
190300901/235

[bitci ajuunda ɔldum] ‘bitki ayında oldum (doğdum)’ 190600601/28

Aynı şekilde, Burgaz Türk ağzlarında *sal-* ‘açmak’ ve *köpek sal-* ‘havlamak’ sözlerinin yerine kullanılmaktadır:

[saɫe:z televizijeji bake:z, kaɫan ty:ly jɔk] ‘salıyoruz televizyonu bakıyoruz, kalan türlü yok’ 190600003/23

[cøpec saɫa:muɟ sa:dɛ] ‘köpek salarmış sadece’ 190101803/98

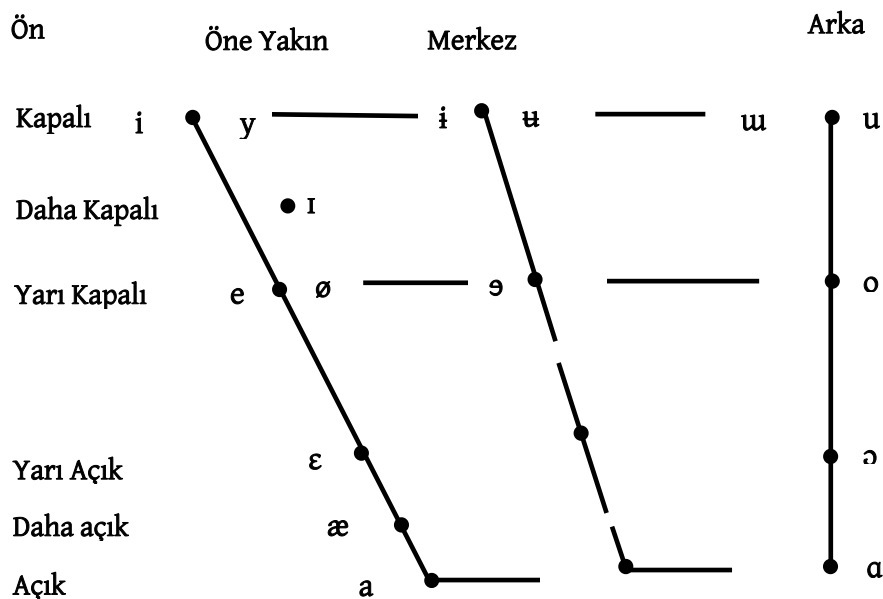
3. BÖLÜM GÜNEYDOĞU BULGARİSTAN BURGAZ İLİ TÜRK AĞIZLARININ BETİMLEMELİ SES BİLGİSİ

3.1. Burgaz İli Türk Ağızlarının Ses Düzeni

3.1.1. Ünlüler

Özgür ve gürültüsüz sesler olan ünlüler açısından Türk dilinin modern türleri iki büyük gruba ayrılır. Bu iki büyük grup da kendi aralarında, o lehçede, ağızda konuşanların hangi boya mensup olduğuna bağlı olarak, daha alt bölümlere ayrılır. Oğuz grubu Türk lehçelerinde temel sekiz ünlüsüyle birlikte /ä/ ses birimi de bulunmaktadır. Ayrıca, bütün Oğuz grubu Türk lehçelerinin bundan başka, ikincil uzun ünlü karşılıkları ve onlara özgü ünsüz sistemi vardır (Baskakov, 2006: 26). Burgaz ili Türk ağzlarının ünlü sisteminde /ä/ ses birimi ile dokuz ünlüsüyle birlikte ve bunlara karşılığı olan sekiz ünlü ses biriminden oluşmaktadır. Burgaz ili Türk ağzlarında uzun ünlülerin birincil ve ikincil uzun ünlüler olmak üzere iki türü vardır. Yani, /ä/ ünlü ses biriminin kısa ve uzun değişken seslerini de göz önünde bulundurarak Burgaz ili Türk ağzlarında kısa /a, e, ä, ı, i, o, ö, u, ü/ ve uzun /a:, e:, ä:, ı:, i:, o:, ö:, u:, ü:/ 18 ünlü ses biriminin varlığı kabul edilebilir.

Tablo 17 Burgaz İli Türk Ağzlarında Ünlüler

Tablo 18 Burgaz İli Türk Ağzlarında Ünlü Sesler (değişken sesleriyle birlikte)

	ön	merkez	öne yakın	arka	açık	yarı açık	daha açık	kapalı	daha kapalı	yarı kapalı	düz	yuvarlak	yarı uzun	uzun	kısa	daha kısa
[a]	-	-	-	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	+
[aː]	-	-	-	+	+	-	-	-	-	-	-	-	+	-	+	-
[a:]	-	-	-	+	+	-	-	-	-	-	+	-	-	+	-	-
[a]	-	-	-	+	+	-	-	-	-	-	+	-	-	-	+	+
[a:]	-	-	-	+	+	-	-	-	-	-	+	-	-	+	-	-
[e]	+	-	-	-	+	-	-	-	-	+	+	-	-	-	+	+
[eː]	+	-	-	-	+	-	-	-	-	+	+	-	+	-	-	-
[e:]	+	-	-	-	+	-	-	-	-	-	+	-	-	-	+	+
[ε:]	+	-	-	-	+	-	-	-	-	-	+	-	-	+	-	-
[æ]	+	-	-	-	+	-	+	-	-	-	+	-	-	+	-	-
[ə]	-	+	-	-	+	-	-	-	-	+	+	-	-	-	+	+
[ə:]	-	+	-	-	+	-	-	-	-	+	+	-	-	+	-	-
[u]	-	-	-	+	-	-	-	+	-	-	+	-	-	-	+	+
[u]	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	+	-	-	+
[u]	-	-	-	+	-	-	-	+	-	-	+	-	-	+	-	-
[i]	+	+	-	-	-	-	-	+	-	-	+	-	-	-	+	+
[i:]	+	+	-	-	-	-	-	+	-	-	+	-	-	+	-	-
[i]	-	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+	-	-	-	+	+
[i:]	-	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+	-	-	+	-	-
[ɪ]	-	-	+	-	-	-	-	-	+	-	+	-	-	-	+	-
[ɪ:]	-	-	+	-	-	-	-	-	+	-	+	-	-	+	-	-
[ɔ]	-	-	-	+	+	+	-	-	-	-	-	+	-	-	+	+
[ɔː]	-	-	-	+	+	+	-	-	-	-	-	+	+	-	-	-
[ɔ:]	-	-	-	+	+	+	-	-	-	-	-	+	-	+	-	-
[o]	-	-	-	+	+	-	-	-	-	+	-	+	-	-	+	+
[o:]	-	-	-	+	+	-	-	-	-	+	-	+	-	+	-	-
[ø]	+	-	-	-	+	-	-	-	-	+	-	+	-	-	+	+
[øː]	+	-	-	-	+	-	-	-	-	+	-	-	+	-	-	-
[ø:]	+	-	-	-	+	-	-	-	-	+	-	+	-	+	-	-
[u]	-	-	-	+	-	-	-	+	-	-	-	+	-	-	+	-
[u:]	-	-	-	+	-	-	-	+	-	-	-	+	-	+	-	-
[u]	-	+	-	-	-	-	-	+	-	-	-	+	-	-	+	+
[u:]	-	+	-	-	-	-	-	+	-	-	-	+	-	+	-	-
[y]	+	-	-	-	-	-	-	+	-	-	-	+	-	-	+	+
[y:]	+	-	-	-	-	-	-	+	-	-	-	+	-	+	-	-

Burgaz İli Türk Ağzlarının Ünlü Düzeni

Her dilin seslerinin özelliği birbirinden farklı olduğundan daha sağlıklı bir betimleme yapabilmek amacıyla ünlü dörtgeni (vowel quadrilateral) denilen ve ünlülerin çıkarılışında dilin ağız boşluğundaki durumunu gösteren bir düzlemde yararlanılmaktadır (Selen, 1979: 52-59; Ergenç, 2002: 21).

/a/

[a] geniş, düz, arka, açık, kısa

[ã] geniş, düz, arka, açık, daha kısa

[a] geniş, düz, ön, açık, kısa

/a:/

[aː] geniş, düz, arka, açık, yarı uzun

[a:] geniş, düz, arka, açık, uzun

[a:] geniş, düz, ön, açık, uzun

/e/

[e] geniş, düz, ön, yarı kapalı, kısa

[ə] geniş, düz, merkez, yarı kapalı, kısa

/e:/

[eː] geniş, düz, ön, yarı kapalı, yarı uzun

[e:] geniş, düz, ön, yarı kapalı, uzun

[ə:] geniş, düz, merkez, yarı kapalı, uzun

/ä/

[ɛ] geniş, düz, ön, açık, kısa

/ä:/

[ɛː] geniş, düz, ön, yarı uzun

[ɛ:] geniş, düz, ön, açık, uzun

[æ:] geniş, düz, ön, daha açık, uzun

/ɪ/

[ʊ] dar, düz, arka, kapalı, kısa

[ũ] dar, düz, arka, kapalı, daha kısa

[i] dar, düz, merkez, kapalı, kısa

/ɪ:/

[ʊː] dar, düz, arka, kapalı, yarı uzun

[ʊ:] dar, düz, arka, kapalı, uzun

[i:] dar, düz, merkez, kapalı, uzun

/i/

[i] dar, düz, ön, kapalı, kısa

[ĩ] dar, düz, ön, kapalı, daha kısa

[ɪ] dar, düz, öne yakın, daha kapalı, kısa

/i:/

[i:] dar, düz, ön, kapalı, uzun

[ɪ:] dar, düz, öne yakın, daha kapalı, uzun

/o/

[ɔ] geniş, yuvarlak, arka, yarı açık, kısa

[o] geniş, yuvarlak, arka, yarı kapalı, kısa

/o:/

[ɔ:] geniş, yuvarlak, arka, yarı açık, yarı uzun

[ɔ:] geniş, yuvarlak, arka, yarı açık, uzun

[o:] geniş, yuvarlak, arka, kapalı, uzun

/ö/

[ø] geniş, yuvarlak, merkez, yarı kapalı, kısa

/ö:/

[ø:] geniş, yuvarlak, yarı kapalı, yarı uzun

[ø:] geniş, yuvarlak, yarı kapalı, uzun

/u/

[u] dar, yuvarlak, arka, kapalı, kısa

[u] dar, yuvarlak, merkez, kapalı, kısa

/u:/

[u:] dar, yuvarlak, arka, kapalı, uzun

[u:] dar, yuvarlak, merkez, kapalı, uzun

/ü/

[y] dar, yuvarlak, ön, kapalı, kısa

/ü:/

[y:] dar, yuvarlak, ön, kapalı, yarı uzun

[y:] dar, yuvarlak, ön, kapalı, uzun

3.1.2. Ünlülerin Söyleniş Süreleri

3.1.2.1. Normal Uzunluktaki Ünlü Ses birimler ve Değişken Sesleri

3.1.2.1.1. /a/ ünlüsü

Türkiye Türkçesinde kısa /a/ ünlüsü geniş ve düz bir arka dil ünlüsüdür. Bu ses nitelik bakımından Burgaz ili Türk ağızlarında korunmuştur. Geniş ve düz bir arka dil ünlüsü olan /a/ sesinin ağız boşluğunun önünde [a] (predorsal) ve gerisinde [ɑ] (postdorsal) çıkartılan iki türü bulunmaktadır.

Burgaz ili Türk ağızlarında /a/ ses biriminin biri önde, öteki arkada olmak üzere iki boğumlanma noktası bulunmaktadır. Bu ses birim söz başı, söz içi ve söz sonu konumlarında bulunmaktadır.

[ɑ]

Geniş ve düz bir arka dil ünlüsü olan /a/ sesi, ses yolu daralmadan ya da kapanmadan dilin aşağıda bulunduğu sırada oluşan açık ağız boşluğunun gerisinde [ɑ] (postdorsal) çıkartılan bir ünlüdür.

Söz Başı:

OTü. **açığ; açığ** ‘acı’ ED 21b, **açığ** ‘acı, ekşimtırak’ EUTS 2, **açığ** ‘ekşi, acı’ DLT 43 > [ɑɟɯ] ‘a.’ 190101201/198

OTü. **agır; ağır** ‘ağır’ ED 88a, **agır** ‘ağır, çetin’ EUTS 7, **agır** ‘ağır, yavaş’ DLT 38 > [ɑvɯr] ‘ağır’ 190101801/40; 190600701/47; 190400001/12; 190700002/23; 190100501/28

OTü. **alma; alma**: ‘elma’ ED 146a, **alma** ‘Oğuzcada elma’ DLT 77 > [ɑlma] ‘elma’ 190101201/120; 190103801/12; 190301401/50; 190101802/129; 190101803/35; 190101803/36; 190101901/247; 190102001/84; 190103202/47; 190100201/27; 190100101/42; 190101301/27; 190103801/304; 190201601/40; 190201601/167; 190103207/22; 190103203/41; 190101901/247; 190103207/19

OTü. **andan** ~ **andın** ED 177b, **andın** 'ondan' DLT 42 > [**andan**] 'a.' 190102905/67; 190201503/19; 190100006/28; 190700001/60; 190102905/60; 190102905/230; 190102901/41; 190101001/101; 190201501/38; 190601601/51; 190101701/24; 190101803/69; 190102601/10; 190103701/54; 190103701/63; 190101901/75; 190102302/33; 190102801/60; 190102801/73

OTü. **arpa** 'arpa' ED 198b, **arpa** 'arpa' EUTS 20, **arpa** 'arpa' DLT 74 > [**arpa**] 'a.' 190300901/180

OTü. **axşam** 'akşam' ED 96b, **axşam** 'akşam vakti' DLT 66 > [**affam**] 'a.' 190100902/62; 190103801/230; 190100402/11; 190101602/59; 190101802/24; 190103201/54; 190600601/59; 190100004/15; 190100201/17; 190100201/91; 190103201/63; 190600703/20; 190100902/146; 190100902/81; 190103801/289; 190101802/25; 190300901/160; 190103701/12; 190100201/99; 190201501/393; 190100901/194; 190101001/88; 190101901/123; 190102701/130; 190103201/58; 190100201/84; 190102701/47; 190100902/89; 190100201/74; 190100201/80; 190700001/65; 190100901/180

Söz İçi:

OTü. **bağursuk**; **bağursuk** 'bağırsak' ED 320a, **bağırsak** ~ **bağursuk** 'bağırsak' EUTS 31, **bagırsuk** 'bağırsak' DLT 251 > [**ba:sak**] 'bağırsak' 190101901/330

OTü. **kabak** 'kabak' ED 582b, **kabak** 'kabak' EUTS 159, **kabak** 'kabak' DLT 192 > [**kabak**] 'a.' 190100001/90; 190201501/138; 190101701/4; 190500001/12; 190103801/63; 190100401/15; 190100401/70; 190101901/69; 190101901/71; 190101901/79; 190101901/80; 190101901/82; 190102901/319; 190102905/26; 190300901/120; 190300901/217; 190300901/219; 190300901/227; 190103204/13; 190201503/47; 190100001/77; 190103101/13; 190100001/84; 190201501/128; 190201501/141; 190101701/2; 190500001/14; 190500001/7; 190103101/26; 190103101/28; 190100101/135; 190100101/142; 190103801/77; 190101901/80; 190101901/90; 190300901/121; 190300901/144; 190103204/18; 190103204/4; 190300901/130; 190101901/84; 190101901/86; 190101901/87; 190103101/12; 190103101/17; 190103101/5;

190100401/64; 190100401/78; 190300901/123; 190300901/126;
190300901/140; 190103204/10; 190101901/94; [kabək] ‘a.’ 190100001/85;
190103801/267; 190103801/267; 190300901/229

OTü. **ka:gun** ‘kavun’ TT 173, **ka:ğu:n** ‘kavun’ ED 611b, **ka:gun** ‘kavun’ DLT 12 > [kavuun] ‘a.’ 190101701/71; 190100901/89; 190100901/94

OTü. **karındaş**; **karındaş** ‘kardeş’ ED 662a, **karındaş** DLT 205 > [kardaf] ‘a.’
190100003/45; 190100003/49; 190103801/8; [ka:daş] ‘a.’ 190201501/233;
190101001/142; 190100101/155; 190101201/47; 190101601/217;
190101601/33; 190101601/41; 190101601/85; 190201701/23; 190102201/26;
190103203/50; 190600701/33; 190100101/153; 190101802/20; 190100003/23;
190100202/13; 190101201/219; 190101601/32; 190100003/41; 190100101/72;
190100003/41; 190201701/3; 190201701/37; 190101802/18; 190101901/193;
190102201/24; 190201501/200; 190201501/222; 190101201/48;
190101601/24

OTü. **saman**; **sama:n** ‘saman’ ED 829b, **saman** ‘saman’ EUTS 195, **saman** ‘Çigil
lehçesinde saman’ DLT 209 > [saman] ‘a.’ 190700001/58; 190700001/59;
190700001/60; 190700001/63; 190100401/170; 190101601/216;
190101601/229; 190200001/12; 190102801/44; 190102801/58; 190102801/59;
190102801/67; 190102905/234; 190102905/236; 190102905/256;
190100901/291

OTü. **sıçgan**, **sıçğa:n** ‘sıçan, fare’ ED 796a, **sıçkan** ‘sıçan, fare’ EUTS 202, **sıçgan**
‘sıçan, fare’ DLT 50 > [suŋfan] ‘a.’ 190700001/45; 190700001/46;
190700001/43; 190700001/46; 190102904/34

OTü. **tatağlağ ~ tatıghğ** ‘tatlı, lezzetli’ EUTS 228, **tatighğ ~ ta:tiğhğ** ‘lezzetli olan’
DLT 248, **tatlığ** ‘lezzetli, hoş’ DLT 34 > [tarla] ‘a.’ 190101601/11;
190103203/70; 190101601/17

OTü. **toprak**; **toprak** ‘toprak’ ED 443a, **toprak** ‘toprak’ EUTS 247, **tuprak** ‘toprak’
EUTS 253, **toprak** ‘toprak’ DLT 12 > [tɒprak] ‘a.’ 190103801/70;
190101001/81; 190101601/213; 190101602/100; 190201601/18;

190102801/22; 190102801/23; 190102801/27; 190102801/28; 190102905/238;
 190102901/232; 190102901/314; 190102901/391; 190102904/13;
 191000001/48; 190103201/47; 190500901/185; 190500901/192;
 190500901/204; 190500901/207; 190500901/209; 190500901/210;
 190101001/81; 190101601/111; 190102801/30; 190102801/31;
 190102901/369; 190102904/13; 190500901/149; 190101001/80;
 190103801/71; 190103801/73; 190101001/69; 190102901/302; 190102904/14;
 190101001/70; 190101001/75; 190101802/2; 190101803/52; 190200001/11;
 190102801/22

Söz Sonu:

OTü. **ala; a:la:** 'ala' ED 126a, **ala** 'alaca' DLT 53 > [**aladça**] 'alaca' 190102601/103;
 190200901/37; 190103203/28; 190103801/23; 190200901/38

OTü. **ağla; ağla:-** ED 186a, **anga-** 'anlamak' EUTS 16, **angla-** 'anlamak' EUTS 16,
ağla- 'Oğuzcada anlamak' DLT 147 > [**anna-**] 'anlamak' 190600003/15;
 190700001/54; 190100402/60; 190200001/4; 190102905/157; 190500901/144;
 190500901/145; 190700002/5; 190102301/60; 190102601/1; 190102905/261;
 190601601/71; 190101802/135; 190201601/76; 190500901/150

OTü. **arka; arka** 'sırt' ED 215b, **arğa** 'arka, bir şeyin arka tarafı' EUTS 20, **arka**
 'sırt' DLT 76, **arka** 'zorluklarda yardımcı olan kişi, arka, destek' DLT 76 >
 [**arka**] 'arka' 190101901/184; 190600701/100; 190100901/114;
 190100001/33; [**a:rka**] 'a.' 190300901/189; 190600703/22; 190100001/84;
 190103202/54; 190100002/42; 190100004/8; [**a:ka**] 'a.' 190101603/16;
 190102001/29; 190102601/110; 190102901/197; 190102905/273;
 190102801/50; 190102801/70; 190102801/71; 190100901/293;
 190500901/167; 190102801/45; 190400001/23; 190102601/107;
 190102801/102

OTü. **kova; kovğa:** 'kova' ED 583b, **kova** 'Oğuz lehçesinde kova' DLT 85 > [**kofa**]
 'a.' 190100001/85; 190103202/46; 190101001/4; 190102901/222;
 190102901/227; 190100201/126; 190100102/79; 190102901/100;
 190102903/52

OTü. **kurbaka**: ‘kurbağa’ ED 646b, **kur baka** ‘kara kurbağası’ DLT 496 > [ku:ba:] ‘kurbağa’ 190102904/34; 190700001/43

OTü. **togra-**, **toğra:-** ED 472b, **togra-** ‘doğramak, kesmek’ DLT 580 > [du:ra-] ‘doğramak’ 190103701/42; 190103701/112

OTü. **oba**; **o:pa** TT 177, **oba** ‘ova, köy’ ED 5b, **oba** ‘Oğuzcada boy ‘ DLT 55 > [uva] ‘ova’ 190500901/214

Bulg. **канела** ‘tarçın’ > [kaneta] ‘a.’ 190500001/15

[a]

Geniş ve düz bir arka dil ünlüsü olan [a] sesinin ağız boşluğunun önünde [a] (predorsal) oluşan açık bir sestir.

Ortak Türkçe [a] sesinin Bulgaristan Türk ağızlarında gösterdiği bir değişme de incelenmiştir. Bu ünlü-ünsüz etkileşmesi neticesinde ortaya çıkmış bir olaydır. [a] ünlüsü çift boğumlanma noktaları bulunan [d], [t], [n], [l], [r], [j] gibi ön damak, diş eti ve diş eti damak seslerinin komşuluğunda ön boğumlanmalıdır. Burgaz ili Türk ağızlarında söz içi ve söz sonu konumlarında tespit edilmiştir.

Söz İçi:

OTü. **ara**: ‘ara’ ED 196a, **ara** ‘ara, orta’ EUTS 18, **ara** ‘arasında, bir şeyin ortası’ DLT 56 + **ile** (< **birlen**) > [ara:ılanu] ‘arayla’ 190201501/173

OTü. **ay** ‘ay (otuz gün)’ EUTS 26, **a:y** ‘yılın 12 bölümğnden biri’ DLT 54 + [lar] + [da] > [ejla:da] ‘aylarda’ 190102901/87

OTü. **ne:** ~ **ne;** **ne:** ‘ne’ ED 774a, **nä** ‘nehangi, nasıl’ EUTS 135, **ne:** ‘ne, hangi’ DLT 34, **ne:** ‘ne’ TT 181 + OTü. **yap-** ‘yapmak’ ED 870b, **yap-** ‘kapamak, yaratmak, kurmak’ EUTS 285, **yap-** ‘yapmak’ DLT 469 +ı+ [-yor] > [na:be:ru] ‘ ne yapıyor’ 190101803/10; [na:be:] ‘ne yapıyor’ 190100004/1; +ı+ [-yor] + [-sun] > [na:be:sin] ‘ne yapıyorsun’ 190600002/109; + ı+ [-yor] + [-lar] > [na:be:lar] ‘ne yapıyorlar’ 190101801/51; + [-alım] > [na:ba:alum] ‘ne yapalım’ 190101901/149

Ar. دكان **dükka:n** ‘ içinde öteberi satılan oda, yer’ > [**dycan**] ‘a.’ 190202601/9;
190101001/57; 190100401/165; 190300901/166; 190101201/83;
190103703/34; 190102302/64; 190102701/13; + [cı] > [**dycandɟu**] ‘dükkanacı’
190102701/17; 190103202/10; 190103202/13

Ar. علاج **ila:ç** ‘ilaç’ > [**ilaɟ**] ‘a.’ 190100006/5; + [cı] > [**ilaɟɟɟu**] ‘otacı’
190201501/193

Ar. ايجتيا ر **iḥtiya:r** ‘yaşlı’ > [**i:ta:**] ‘ihtiyar’ 190201501/349; 190601601/40; + [**lar**] >
[**i:ta:lar**] ‘ihtiyarlar’ 190201501/334; [**i:ta:la:**] ‘ihtiyarlar’ 190601601/55; +
[**la-**] + [**-mak**] > [**i:ta:laduk**] ‘ihtiyarladık’ 190100101/172

Far. کار **ka:r** ‘kazanç’ > [**caɾ**] 190102901/397. 190101601/199; 190100001/81;
190103203/58; [**ca:**] ‘a.’ 190102901/398

Far. لاف **la:f** ‘laf, söz’ > [**laf**] ‘a.’ 190500001/56

Far. لاله **la:le** ‘lale’ > [**la:lɛ**] ‘lale’ 190202601/18; 190100403/33; 190101802/52

Söz Sonu:

Ar. بلا **bela:** ‘gam, keder, ceza’ > [**bela**] ‘a.’ 190100902/141

Ar. **Hanife** ‘İslam dinine sınıksız bağlı olan kimse’ + **ile** (< **birlen**) > [**unfejla**]
‘Anife, kişi adı’ 190600002/41

3.1.2.1.2. /e/ ünlüsü

/i/’nin boğumlanma durumuna en yakın olan /e/ ses birimi dil sırtının /i/’ye nazaran daha geride kabarması ile oluşur (Korkmaz, 1994: 5; Üçok, 2007: 78). Normal uzunluktaki düz, ön, yarı kapalı /e/ ses biriminin kendinden önce ve kendinden sonra gelen ünlü ve ünsüzlerin özelliklerine göre Burgaz ili Türk ağızlarında iki değişken sesi vardır: 1. [e] ön, düz, yarı kapalı; 2. [ɛ] ön, düz, merkez, yarı kapalı.

[e]

[e] geniş, düz bir ön dil ünlüsü olan bu değişken ses çene açısına göre yarı kapalı bir sestir. Bu ses hece içerisinde yanındaki seslerin niteliğine göre şu konumlarda bulunmaktadır:

Söz Başı:

OTü. **ekin**; **ekin** ED 109a, **ekin** ‘ekin’ EUTS 70, **ekin** ‘tarla’ DLT 51 > [**ecin**] ‘a.’
 190103801/300; 190100401/274; 190101901/172; 190200901/17;
 190500901/223; 190102905/18; 190103801/157; 190102801/36;
 190200901/23

OTü. **enük** ‘küçük çocuk’ ED 183b, **änük/g** ‘hayvan yavrusu’ EUTS 73, **enük** ‘arслан, sırtlan, kurt ve köpeğin yavrusu’ DLT 49 > [**enic**] ‘küçük çocuk’
 190600003/8; [cek] > [**endžec**] ‘küçük çocuk, çiçek açacak gonca’
 190202601/20; 190600003/8

OTü. **erük** ‘erik’ ED 222a, **ärük** ‘erik’ EUTS 76, **erük** ‘şeftali, kayısı, siyah erik türünün genel adı’ DLT 47 > [**eric**] ‘a.’ 190101001/20; 190101601/201;
 190101601/202; 190101601/203; 190101601/204; 190102901/273;
 190300901/215; 190501501/78; 190500901/60; 190100201/27; 190100101/42;
 190102901/273; 190500901/53; 190500901/58; 190101901/234

OTü. **eşek**; **eşgek** ‘eşek’ ED 260a, **äşkäk** ‘eşek’ EUTS 77, **eşek** ~ **eşgek** ‘eşek’ DLT 68 > [**efec**] ‘a.’ 190201501/416; 190100901/92; 190100902/132;
 190100902/133; 190100902/139; 190100902/143; 190100902/146;
 190102801/93; 190100902/131; 190100902/134

OTü. **ez-** ‘ezmek’ ED 279b, **ez-** ‘ezmek’ DLT + [**-me+**] > [**ezmε**] ‘kabak tatlısı’
 190101901/69; 190101901/78

Bulg. **елѣа** ‘çam ağacı’ > [**elha**] ‘a.’ 1901004 02/47.

Söz İçi:

OTü. **bekmes** ‘Oğuzcada pekmez’ DLT 221 > BİTA [**petmez**] ‘pekmez’
 190102905/31; 190102905/37; 190101001/16; 190101001/19; 190100101/141;
 190100101/145; 190103801/30; 190100001/107

OTü. **ingek** ‘inek’ ED 184a, **ingäk** ~ **inkek** ‘inek’ EUTS 95, **ingek** ‘inek’ DLT 68 > [**inec**] ‘a.’ 190100001/159; 190100006/17; 190100006/18; 190201501/433; 190100403/25; 190201601/148; 190201601/149; 190102905/87; 190102905/91; 190102905/93; 190501501/77; 190103703/64; 190100403/19; 190102601/48; 190103703/64; 190501501/163; 190103703/55

OTü. **kelin** ‘gelin’ ED 719a, **kälin** ‘gelin’ EUTS 104, **kelin** ‘gelin’ 204 > [**jelin**] ‘a.’ 190100001/20; 190100001/34; 190100001/51; 190100002/31; 190201501/176; 190201501/177; 190201501/394; 190201501/405; 190201501/406; 190100101/63; 190100102/5; 190101201/253; 190101201/255; 190101201/58; 190101601/245; 190101601/249; 190101602/58; 190101801/128; 190101901/111; 190201601/100; 190103201/80; 190103203/37; 190103702/1; 190103702/107; 190201501/175; 190201501/379; 190100102/2

OTü. **kes-**; **kes-** ‘kesmek’ ED 748b, **kes-** ‘kesmek’ DLT 269 > [**ces-**] ‘kesmek’ 190100001/82; 190100201/77; 190101201/20; 190103801/86; 190103206/29; 190100101/121; 190103101/6; 190300901/78; 190300901/121

OTü. **könlek** ‘gömlek’ ED 732a, **könlek** ‘gömlek’ DLT 598 > [**jölmec**] ‘a.’ 190102905/83; 190101602/20; 190103201/82; 190300901/195; 190100001/139; 190101802/81

OTü. **bilik** ‘fitil’ ED 339b, **belik** ‘kandil, fitil’ DLT 194, **bilik** ‘fitil’ DLT 137 > [**pelic**] ‘belik, örülmüş saç bölüğü’ 190103101/1; 190102701/48; 190102901/346; 190100001/37; 190100001/38; 190100001/39; 190600601/72; 190100001/38

OTü. **telük** ‘delik’ ED 498a, **telik** ‘delik’ DLT 195 > [**delic**] ‘a.’ 190102801/18; 190102905/192; 190102905/198; 190102001/112; 190101601/410

OTü. **yemiş** ‘yemiş’ ED 938b, **yimiş** ‘yemiş, meyve’ EUTS 297, **yemiş** ~ **yi:miş** ~ **yimiş** ‘meyve’ DLT 131 > [**jemiş**] ‘a.’ 190100101/42; 190102901/293; 190102903/7

Ar. جوز **cevz** ‘ceviz’ > [**ceviz**] ‘a.’ 190201601/ 167; 190102701/51

Bulg. често ‘sık, daima, çoğu kez’ > [tʃesto] ‘a.’ 190500001/42

Söz Sonu:

OTü. tarıglag; tarıgla:ğ ‘tarla’ ED 541b, tarıglağ ‘tarla’ EUTS 226, tarıglag ‘tarla’ DLT 248 > [ta:le] ‘tarla’ 190101901/146; 190300901/36; 190103703/9; 190301401/25; 190301401/25

Ar. محله maḥalle ‘mahalle’ > [ma:le] ‘a.’ 190103401/15; 190101001/38; 190100101/162; 190100101/163; 190102701/71; 190102701/80; 190100101/162

Ar. مسألة mes’ele ‘çözülmesi istenen şey, problem’ > [mesele] ‘a.’ 190201503/1

Bulg. връбче ‘serçe’ > [vrʌptʃe] ‘a.’ 190700001/48

Bulg. че ‘ki, fakat, ama’ > [tʃe] ‘a.’ 190100402/5; 190101601/162

[ə]

Düz, yarı kapalı, orta, merkez ünlüsü. Yanındaki /y/, /ʃ/, /ç/ gibi ünsülerin daraltma ve inceltme etkisine uğramış, /a/’dan değişen ve /ı/ ile /e/’nin boğumlanma noktaları arasındaki basamakta /ı/’ya daha yakın bir noktada boğumlanan yarı kapalı /e/ ses birimidir. Bir orta, merkez ünlüsü olan bu ses daha çok kalın ünlülü hecelerin bulunduğu sözcüklerde ortaya çıkmıştır. Bu değişken ses hece içerisinde kendinden önce veya sonra gelen ünlü ve ünsüzlerin özelliklerine göre söz içi ve söz sonu konumunda bulunmaktadır. Bu değişken ses Burgaz ili Türk ağızlarında şu örneklerde tespit edilmiştir:

Söz Başı:

Ar. ال ياس حضر hıdırilya:s ‘Hıdırellez, 5 mayısa rastlayan gün’ > [əde:ləs] ‘a.’ 190102904/39; 190100901/167; 190100901/168; 190102601/71

Söz İçi:

OTü. al-; al- ‘almak’ ED 124b, al- ‘almak’ EUTS 12, al- ‘almak’ DLT 97 + [-acak] + [-ız] > [atdʒəz] ‘alacağız’ 190103801/176

- OTü. **çıkār-** ‘çıkarmak’ ED 410b, **çıkār-** ‘çıkarmak’ DLT 310 > [tʃukər-] ‘çıkarmak’ 190102901/48
- OTü. **kabak** ‘kabak’ ED 582b, **kabak** ‘kabak’ EUTS 159, **kabak** ‘kabak’ DLT 192 > [kabək] ‘kabak’ 190103801/266; 190103801/267; 190300901/229; 190100001/78; 190100001/85
- OTü. **kod-** ; **kō:d-** ‘koymak’ ED 595b, **қод-** ‘koymak’ EUTS 180, **kođ-** ~ **kot-** ‘koymak, bırakmak’ DLT 414 + [-maz] + [-idi] > [kujməzdū] ‘koymazdı’ 190103801/266
- OTü. **bak-;** **bak-** ‘bakmak’ ED 311a; **bak-** ‘bakmak’ DLT 63 + [-acak] + [-ım] > [bakuɟam] ‘bakacağım’ 190300201/67
- OTü. **bol-** ‘olmak’ ED 331a, **bol-** ‘olmak’ EUTS 47, **bo:l-** ‘olmak’ TT 177, **bol-** ‘olmak’ DLT 263 + [-maz] + [-idi] > [ɔlməz] ‘olmaz’ 190102905/40
- OTü. **isiğ** ‘sıcak’ ED 246a, **isiğ** ‘ısı, sıcaklık’ EUTS 98, **isig** ‘sıcak’ DLT 48 > [suɟək] ‘sıcak’ 190100003/55
- OTü. **sag-;** **sağ-** ‘sağmak’ ED 804b, **sağ-** ‘sağmak’ EUTS 193, **sag-** ‘(süt) sağmak’ DLT 271+ [-maz] + [-idi] > [sa:məzdū] ‘sağmazdı’ 190102905/88
- OTü. **sarumsak** ~ **sarmusak** ‘sarımsak’ ED 853b, **sarmusak** ‘sarımsak’ DLT 263 > [samsək] ‘sarımsak’ 190100003/3
- OTü. **topla-;** **topla:-** ‘toplamak’ ED 440b, **top-** ‘yığmak, toplamak’ ETG 301 + [-maz] + [-idik] > [təpłaməzdūk] ‘toplamazdık’ 190103801/275
- OTü. **toprak;** **toprak** ‘toprak’ ED 443a, **toprak** ‘toprak’ EUTS 247, **tuprak** ‘toprak’ EUTS 253, **toprak** ‘toprak’ DLT 12 > [təprək] ‘toprak’ 190201701/33; 190201701/35
- OTü. **yap-** ‘yapmak’ ED 870b, **yap-** ‘kapamak, yaratmak, kurmak’ EUTS 285, **yap-** ‘yapmak’ DLT 469 + [-maz] + [-idik] > [jəpməzdūk] ‘yapmazdık’ 190102905/131

Ar. **dola:b** ‘dolap’ > [dɒləp] ‘dolap’ 190101201/57; + [çɪ] + [lar] + [dan] > [dɒləpʃɪwɪɫɑːdan] ‘dolapçılardan’ 190101201/58

Ar. **قادر** **qadar** ‘miktarında, ölçüsünde’ > [kəda:] ‘kadar’ 190101601/159; 190101601/202

Ar. **صباح** **saba:h** ‘sabah’ > [sabə] ‘sabah’ 190201601/84

Far. **ترخانه** **ter-ħa:ne** ~ **ترخینه** **terhi:ne** ‘tarhana’ > [tarəna] ‘a.’ 190100101/103

Yun. **ahlat** ‘yaban armudu, dağ armudu’ > [a:hɫət] ‘a.’ 190102903/5

Bulg. **държава** ‘devlet’ > [durʒəva] ‘a.’ 190200901/21

Fr. **bagage** ‘bagaj’ [bagəʃ] ‘a.’ 190100002/61

Söz Sonu:

Ar. **أقرباء** **aqrabâ** ‘akraba’ > [akrabə] ‘a.’ 190102905/4; 190201601/38; 190101901/110

Ar. **بناء** **bina:** ‘bina, yapı’ > [binə] ‘a.’ 190201501/84

Ar. **حلقه** **ħalka** ‘çember biçiminde çeşitli nesnelerden yapılmış tutturma aracı’ > [a:ɫkə] ‘a.’ 190102905/204

Bulg. **буква** ‘harf’ > [bukvə] ‘a.’ 190201501/268

Bulg. **гара** ‘istasyon /tren istasyonu/’ > [gərə] ‘a.’ 190201501/282

3.1.2.1.3. /ä/ ünlüsü

Oğuz grubu Türk lehçelerinden olan Azerbaycan Türkçesinin ünlü sisteminde anlam değiştirme özelliğine sahip olan /ä/ ses birimi (Baskakov, 2006: 26) araştırma bölgemizde söz başı, söz içi ve söz sonu konumunda yaygın olarak kullanılmıştır. Yarı kapalı, düz, ön dil ünlüsü /e/’ye nazaran daha geride boğumlanan daha açık bir fonemdir. Bu ünlünün oluşumu, dudak açıklığı ile çene açısının büyümesi, dil kabarıklığının daha da hafiflemesi ile olur. Normal uzunluktaki bu sesin Burgaz ili Türk ağızlarında bir değişken sesi bulunur: [ɛ] ön, düz, yarı açık sesi. Bu ses aynı zamanda Burgaz ili Türk ağızlarının karakteristik seslerinden biridir.

[ɛ]

Dil devinimine göre ön, dudak biçimine göre düz, çene açısına göre yarı açık olan bir sestir. Normal uzunluktaki bu kısa, yarı açık [ɛ] sesi Burgaz ili Türk ağzlarında sözcüklerde yoğun olarak kullanılmaktadır. Bu sesin söz başı, söz içi ve söz sonu konumlarındaki kullanımı şöyledir:

Söz Başı:

OTü. **erte** ~ **irte**; **ärtä** EUTS 75, **erte** ~ **irte** 'sabahın erken saati' DLT 74 > [ɛ:cən] 'erken' 190100201/2; 190100401/196; 190103801/296; 190101801/158; 190101801/160; 190102201/17

OTü. **erkek** 'erkek' ED 223b, **ärkäk** 'erkek' EUTS 74, **erkek** 'hayvanların erkeği, erkek' DLT 68 > [ɛ:cec] 'erkek' 190101901/195; [ɛrcec] 'a.' 190102905/107; 190102601/49

OTü. **elig** 'el' ED 140b, **älig** 'el' EUTS 71, **elig** 'el' DLT 32 > [ɛl] 'a.' 190102001/114

Far. **إِذَا** **eger** 'eğer' > [ɛ:ɛl] 'a.' 190100006/35

Söz İçi:

OTü. **ber-**; **bê:r-** 'vermek' ED 353b, **bir-** 'vermek' EUTS 44, **bi:r-~ bir-~ ber-** 'vermek' DLT 79, **bê:r-** TT 182 > [vɛr-] 'a.' 190100001/112; 190201501/429; 190301401/54; 190100201/121; 190600002/42; 190500901/144; 190500901/146; 190103702/74; 190201501/437; 190100102/15; 190600701/16

OTü. **çimgen** ED 423a 'çimen', **çimgän** 'çayır, çimen' EUTS 63 > [tʃimɛn] 'çimen' 190102301/71; 190102301/74; 190102901/393

OTü. **tegirmen** 'değirmen' ED 486b, **tägirmän** 'değirmen' EUTS 231, **tegirmen** 'değirmen' DLT 185 > [dɛ:rmɛn] 'değirmen' 190600002/75; 190101201/109; 190101201/110; [dɛ:mɛn] 'değirmen' 190200901/32; 190600002/84;

190100401/198; 190100401/193; 190200901/31; 190102905/106;
190100902/172

OTü. **kentü**: ‘kendi’ ED 728b, **käntü** ‘kendi’ EUTS 106, **kendü ~ kendi** ‘kendi’
DLT 76 > [**cendi**] ‘kendi’ 190100002/23; 190100101/115; 190100401/2;
190101601/61; 190101803/9; 190102701/43; 190103701/76

OTü. **sen; sen** ‘2. teklik kişi adılı, sen’ ED 831b, **sän** ‘sen (zamir) EUTS 200, **sen**
‘sen’ DLT 33 > [**sən**] ‘a.’ 190100001/95; 190100001/96; 190100201/29;
190100006/33; 190100006/5; 190201501/272; 190201501/350;
190201501/351; 190500001/61; 190600002/72; 190700001/60;
190100901/251; 190100902/187; 190100902/191; 190100902/195;
190100902/197; 190100902/73; 190103801/124; 190103801/230;
190100402/46; 190100404/40; 190101601/253; 190101601/254;
190101601/48; 190101801/10; 190101801/99; 190101803/15; 190200001/51;
190202501/7; 190201601/109; 190102701/85; 190102801/30; 190102901/179;
190103203/11; 190103207/11; 190103401/46; 190300501/24; 190103701/11;
190501501/205; 190600703/29; 190600801/12; 190600801/14; 190102301/65.

OTü. **yer; yër** ‘yer’ ED 955a, **yër ~ yer** DLT 137 > [**jær**] ‘yer’ 190102905/121;
190102905/202; 190102904/1; 190102901/133; 190100901/101;
190500901/153; 190101201/38; 190101601/13; 190101601/78

Söz Sonu:

OTü. **ayla; ayla**: ‘öyle’ ED 272a, **ayla** ‘Oğuzcada, öyle’ DLT 69 > [**ø:le**] ‘a.’
190102001/124; 190100001/121; 190100002/22; 190100002/3;
190100003/19; 190100003/59; 190100003/61; 190102002/9;
190201501/190; 190201501/213; 190201501/34; 190201501/368;
190201501/383; 190101701/42; 190500001/57; 190100901/96;
190100902/196; 190100902/37; 190100902/46; 190100902/52;
190103201/40; 190103201/73; 190103201/83; 190103202/80;
190103203/15; 190103203/4; 190103203/55; 190103203/63; 190103207/5;
190103401/58; 190300501/20; 190300501/6; 190300501/7

OTü. **muntag; buntag** ‘böyle’ ED 349b, **muntag** ‘bunun gibi, böyle, bu türden, bu nedenle’ EUTS 133, **mundag** ‘böyle’ DLT 30, **muntag ~ montag** ‘böyle’ ETG 287 > [bøɬ] ‘a.’ 190101601/73; 190101901/196; 190101901/198; 190101901/219; 190101901/230; 190101901/266; 190101901/329; 190201601/138; 190102901/271; 190103201/31; 190103701/57; 190103901/6; 190500901/166; 190101901/222; 190600002/102; [bø:ɬ] ‘a.’ 190101201/136; 190100001/89; 190100002/12; 190100002/67; 190100003/32; 190100003/49; 190100003/52; 190100201/105; 190100201/112; 190100201/95; 190100006/20; 190201501/156; 190201501/211; 190201501/330; 190201501/389; 190201501/404; 190101701/7; 190202601/20; 190202601/23; 190500001/40; 190600002/73; 190600003/19; 190700001/26; [bø:nɛ] ‘a.’ 190102901/346; 190102905/260; 190102905/165; 190102905/30; 190102905/277; [byɬ] ‘a.’ 190100902/125

OTü. **iste-; iste-** ‘istemek’ ED 243a, **iste-** ‘istemek’ DLT 139 > [istɛ-] ‘a.’ 190100901/107; 190103801/17; 190101901/89; 190102905/166; 190102905/182; 190501501/49; 190201501/22; 190100901/258; 190101603/24; 190102901/170; 190102901/171; 190300901/45; 190100101/104; 190100201/83; 190201501/431; 190101001/124; 190101001/94; 190100101/75; 190100102/42; 190102905/109; 190300201/23; 190103702/88; 190100201/81

OTü. **işle-; işle:-** ‘çalışmak’ ED 262b, **işle-** DLT 146 > [iʃɬɛ-] ‘a.’ 190100004/3; 190100005/3; 190101201/162; 190101802/1; 190102903/13; 190101601/283; 190101201/29; 190101601/284; 190101901/303; 190101901/340; 190102901/143; 190600701/59; 190101602/33; 190100003/4; 190100401/30; 190100002/16; 190100901/61; 190100901/74; 190100902/157; 190101602/75; 190300901/22; 190300901/23; 190600301/21; 190100901/59; 190100901/60; 190100403/31; 190100404/12; 190100404/14; 190100404/15; 190100404/16; 190102302/77; 190102501/37; 190301601/9; 190300201/62; 190300201/63; 190100001/176; 190100101/27; 190300901/18

OTü. **kêçe ~ gèce; kè:çe** TT 182, **kêçe ~ gèce** ‘gece’ ED 694b, **kiçä** ‘gece’ EUTS 108, **keçe ~ kiçe** ‘gece’ DLT 54 > [jedʒɛ] ‘a.’ 190100003/54; 190101701/37;

190100901/197; 190100902/118; 190100902/172; 190100101/38;
 190100101/67; 190101201/75; 190100401/259; 190100401/173;
 190101601/372; 190102001/43; 190102301/5; 190102701/63; 190103201/29;
 190103201/30; 190103201/84; 190103703/7; 190100902/11

OTü. **sözle-**; **sö:zle-** ‘söylemek’ ED 863a, **sözlä-** ‘söylemek, konuşmak’ EUTS 210, **sözle-** ‘söylemek, konuşmak’ DLT 574, **sözlä-** ‘söylemek’ ETG 294 > [sy:le-] ‘a.’ 190101901/34; 190101901/35; 190102501/26; 190102501/27; 190102904/30; 190601601/22; 190101901/36; 190300501/2; 190300501/2; 190101901/36; 190102301/19; 190102905/89; 190101803/4; 190300501/9; [sø:le-] ‘a.’ 190101601/251; 190700001/4; 190301401/52; 190101601/253; 190101602/98; 190201601/139; 190102903/20; 190100901/229; 190101601/268; 190101602/98; 190201601/139; 190102903/20; 190201501/105; 190102201/11; 191000001/40; 190102701/120; 190102903/46

OTü. **terle-** ‘terlemek’ ED 548a, **terle-** ‘terlemek’ DLT 572 > [tɛ:le-] ‘terlemek’ 190101801/64

OTü. **yelpise** ‘yelpaze’ ME 206 > [ɛ:lpɛzɛ] ‘tütün destesi’ 190101201/191; 190101601/345; 190101601/347

Far. **تاژه ta:ze** ‘körpe, taze’ > [ta:zɛ] ‘a.’ 190101602/52; 190300901/110; 190103702/82; [teze] ‘a.’ 190103101/45; 190103101/56; 190103801/20; 190103801/40; 190103801/98; 190103801/99; 190501501/46; 190501501/77; 190500901/59

3.1.2.1.4. /ɪ/ ünlüsü

Normal uzunluktaki /ɪ/ ses birimi kendinden önceki ve sonraki ünsüzün özelliğine göre Burgaz ili Türk ağızlarında iki değişken sesi vardır: 1. [u] arka, düz, kapalı; 2. [i] merkez, düz, kapalı. Söylenişlerde dudak durumları aynı kalsa da, boğumlanma noktalarının birbirine göre daha ön veya arkada olması ile nitelendirilirler. Bulgaristan sahası Burgaz ili Türk ağızlarında sözcük sonuna doğru

incelme eğilimi görülür. Bu eğilim sonucu olarak da sözcük sonundaki /ı/ sesi genellikle [i] değişken sesi ile telaffuz edilir.

[u]

[u] değişken sesi arka, düz ve kapalı bir ünlüdür. Boğumlanma noktası arka damak bölgesinde olan ve nispeten arkada oluşan bir ünlü sestir. Bu ses söz başı, söz içi ve söz sonu olmak üzere üç konumunda bulunur.

Söz Başı:

Söz başı konumunda türeme ses olarak ortaya çıkmıştır.

Ar. رمضان **ramaẓa:n** ‘kamerî takviminin dokuzuncusu, oruç ayı’ > [**uramazan**] ‘Ramazan ayı’ 190102001/4

Söz İçi:

OTü. alışgan ‘devamlı olarak alan’ DLT 258 + [lık] > [**alışkannuk**] ‘alışkanlık’ 190101001/105; 190101601/280

OTü. bildir ‘bir yıldır, geçen yıl’ ED 334a, bildir ‘geçen yıl’ DLT 229 > [**buıldur**] ‘a.’ 190101602/118; 190102601/67; 190102601/68; 190102903/27; 190300901/7; 190500901/156; 190103701/6; [**buıldur:**] ‘a.’ 190500001/45; 190600002/95; 190600002/96; 190600601/11

OTü. bınar ‘pınar’ ED 351a, mınar ‘su gözü, su gözesi’ DLT 567 > [**puına:**] ‘pınar’ 190103703/19; 190501501/79; 190300901/36; [**puınar**] ‘a.’ 190301401/19; 190501501/82; 190102001/50; + [cık] > [**puına:đıuk**] ‘pınarcık’ 190102901/227

OTü. kemiş ‘kemiş’ ED 628b, kemiş ‘saz, kemiş’ EUTS 164, kemiş ‘kemiş’ DLT 185 > [**kamuş**] ‘a.’ 190102905/37; 190102905/47; 190101601/357

OTü. katık ‘sos, çeşni’ ED 598a, katık ‘tutmaca katılan sirke ve yoğurt gibi çeşni’ DLT 192 > [**katuk**] ‘yemek’ 190100102/71; 190101901/39

OTü. **kavur-** ~ **kagur**, **kavur-** ~ **kawur** 'kavurmak' ED 586a, **kavır-** ~ **kavur-** 'kavurmak' EUTS 172, **kagur-** ~ **kawur-** 'kavurmak' DLT 310 > [**kavur-**] 'kavurmak' 190201501/102; 190300901/111; 190300901/193; 190201501/100; 190300901/184; 190201501/102; 190300901/111; 190300901/193; 190201501/100; 190300901/184; 190103201/64; 190201501/111; 190100401/15; 190101602/52; 190201501/156

OTü. **kış** 'kış' ED 670a, **kış** 'kış' EUTS 177, **kış** 'kış' DLT 10 > [**kıfj**] 'a.' 190600002/64; 190700001/76; 190101201/55; 190101601/369; 190101801/67; 190101901/163; 190102501/19; 190102501/7; 190102901/216; 190102901/358; 190102901/361; 190102901/389; 190102904/40; 190102905/74; 190300901/235; 190201501/324; 190100401/17; 190600601/11; 190100101/123; 190100102/77; 190103801/252; 190103801/309; 190103801/310; 190103701/114

OTü. **kıy-** 'kıymak' ED 595a, **kıd-** 'kıymak, öldürmek' OTG 247, **kıy-** 'kıymak, yanlmasına kesmek' DLT 553 > [**kıwj-**] 'kıymak' 190102905/30; 190101601/240; 190102701/68; 190100401/100; 190100101/149; 190501501/184; 190300901/245; 190600801/14

OTü. **kızıl**; **kızıl** 'kızıl' ED 682a, **kızıl** 'kırmızı' EUTS 178, **kızıl** 'kızıl, her şeyin kırmızısı' DLT 32 + OTü. **burun**; **burun** 'burun, hortum' EUTS 54, **burun** 'burun' DLT 201 > [**kuwuzlburun**] 'kızılburun armudu' 190102901/286; 190103801/306; 190101901/242; 190500901/67; 190103701/37; 190103203/37; + Ar. **بلوط** **belu:ṭ** 'pelit, meşe ağacı' > [**kuwuzl pelit**] 'kızıl pelit ağacı, Anadolu palamut meşesi' 190700001/3; 190100902/66; 190100101/119; 190100404/7; 190101601/374; 190101601/383; 190101601/384; 190101901/229; 190101901/232; 190101901/263; 190102401/19; 190103203/17; 190500901/12; [**kuwuzl pelint**] 'a.' 190102901/241

OTü. **tagu** ~ **takagu**; **takı:ğu** 'tavuk' ED 468b, **tagu** 'tavuk' EUTS 220, **takagu** 'horoz ve tavuğun genel adı' DLT 68 > [**tavuk**] 'tavuk' 190201501/116;

190101701/67; 190100901/171; 190102901/262; 190102904/32;
190103703/71;

Bulg. **данък** ‘vergi’ > [danuɤk] 190100402/7.

Bulg. **бъчва** ‘fıçı’ > [buɤʧva] 190301401/35.

Söz Sonu:

OTü. **kanı**; **ka:nı** ~ **ka:ɯu** ‘hangi, ne’ ED 863b, **kanı** ‘nerede, hani’ DLT 682 > [aɯɯ] ‘hangi’ 190100102/42; 190100102/56; 190101901/254; 190102601/71; 190102901/359; 190102903/29; 190102905/143; 190100001/130; 190700001/40; 190103801/298; 190100401/172

OTü. **tumanlıg**, **tuma:nlıg** ‘dumanlı, sisli’ ED 508a, **tumanlıg** ‘dumanlı, sisli’ EUTS 252 > [dumannu] ‘sisli’ 190101201/186

OTü. **kıdıg**, **kıdıg** ‘kıyı’ ED 598a, **kıdıg** ‘hudut, sınır, kıyı, kenar’ EUTS 174, **kıdıg** ‘deniz, nehir, vadi gibi şeylerin kıyısı; bir şeyin kenarı’ DLT 188 > [kɯju] 190100901/328

OTü. **kamçı**; **kamçı**: ‘kamçı’ ED 626a, **kamçı** ‘kamçı’ EUTS 163, **kamçı** ‘kamçı’ DLT 210 > [kamɤju] ‘a.’ 190100002/60

OTü. **tatağlağ** ~ **tatıgılg** ‘tatlı, lezzetli’ EUTS 228, **tatıgılg** ~ **ta:tıgılg** ‘lezzetli olan’ DLT 248, **tatılg** ‘lezzetli, hoş’ DLT 34 > [ta:ɤu] 190201501/160; 190201501/153

OTü. **yağlıg** ‘yağlı’ EUTS 280, **ya:gılg** ‘yağlı olan’ DLT 47 > [ja:ɤu] ‘a.’ 190100006/28; 190100006/31; 190100006/34; 190100001/174; 190101701/25; 190101701/31; 190100401/213; 190101603/68; 190100001/4; 190103203/32; 190103701/52; 190501501/183; 190103203/26

[i]

/ɪ/ ses birimi, Burgaz ili Türk ağızlarında söz başı, söz içi ve söz sonunda, ön damak sınırında boğumlandığından /ɪ/ ile /i/ arasındaki aşamada bulunan ve kalından inceye doğru kayan bir nüans taşıyan [i] değişken sesi ile telaffuz edildiği görülür.

Bulgaristan sahası Burgaz ili Türk ağızlarında sözcük sonuna doğru incelme eğilimi görülür. Bu eğilim sonucu olarak da sözcük sonundaki /ı/ sesi genellikle dar, düz, merkez, kapalı [i] değişken sesi ortaya çıkar. Ancak bu durum genel bir eğilim olmayıp konuşmanın akışına bağlı olarak ortaya çıkmıştır. [i] değişken sesinin hece oluşturduğu ünlüler genellikle arka sıradan ünlülerdir. Yapım ve çekim eklerinde bu değişken sesin kullanıldığı durumlar şöyle sıralanabilir:

- 1) Bu değişken ses Burgaz ili Türk ağızlarında asıl sözcükte olmadığı hâlde çeşitli nedenlerle söz başında türeyen ünlü olarak telaffuz edilmiştir.
- 2) Teklik 3. şahıs iyelik eki ile genişletilmiş sözcüğün ekindeki kapalı, kalın, dar /ı/ ünlüsü, /y/ yarı ünlünün inceltici etkisine bağlı olarak [i] değişken sesi ile telaffuz edilmiştir.
- 3) Ünsüzle biten sözcük kök ve gövdelerine ünsüz ile başlayan eklerin getirilmesi sırasında kullanılan bağlayıcı ünlü /ı/ yerine [i] değişken sesi kullanılmıştır.
- 4) Burgaz ili Türk ağızlarında 2. şahıs teklik {-sUn} ekindeki yuvarlak ünlü genel olarak düz, dar, kalın /ı/ ünlüsüne değişerek düzleşme eğilimi gösterir. Birleşik yapıli sözcüklerde de 2. şahıs teklik {-sUn} ekindeki /ı/ ünlüsünün [i] değişken sesi ile telaffuz edildiğı durumlar görülür.

Söz Başı:

Bulg. стол ‘yemekhane’ > [istoł] ‘a.’ 190100101/101

Bulg. звено ‘takım, grup’ > [izvena] ‘a.’ 190500901/196

Söz İçi:

OTü. **adır-** ‘ayırmaq’ ED 66b, **adır-** ‘ayırmaq’ EUTS 4, **adır-** ‘ayırmaq’ DLT 98 > [ajir-] ‘a.’ 190101601/347

OTü. **çağır-;** **çağur-** ‘iftira etmek, leke sürmek, çamur atmaq’ EUTS 58, **çağıla-** ‘gürültü edip bağırmaq’ DLT 586 > [çir-] ‘çağırmaq, seslenmek’ 190101701/74; 190501501/120

- OTü. **çık-** ‘çıkmaq’ ED 405b, **çık-** ‘(dışarı, yukarı) çıkmak’ DLT 154 > [**tʃik-**] ‘a.’ 190100901/205
- OTü. **ırak;** **ıra:k** ‘ırak, uzak’ ED 214a, **ıraḫ** ‘ırak, uzak’ EUTS 87, **yırac** ‘uzak’ DLT 61 > [**jirak**] ‘a.’ 190500901/81
- OTü. **isin-** ‘ısınmak’ EUTS 99, **isin-** ‘ısınmak, sevmek’ DLT 110 > [**isin-**] ‘ısınıyor’ 190100102/41
- OTü. **karı;** **karı:** ‘yaşlı’ ED 644b, **karı** ‘yaşlı, ihtiyar’ EUTS 168, **karı** ‘yaşlı’ DLT 206 + **n+** [**ın**] > [**karijuun**] ‘karının’ 190100901/216
- OTü. **ne:** ~ **ne;** **ne:** ‘ne’ ED 774a, **nä** ‘nehangi, nasıl’ EUTS 135, **ne:** ‘ne, hangi’ DLT 34, **ne:** ‘ne’ TT 181 + OTü. **yap-** ‘yapmak’ ED 870b, **yap-** ‘kapamak, yaratmak, kurmak’ EUTS 285, **yap-** ‘yapmak’ DLT 469 + **ı+** [**-yor**]+ [**-sun**] > [**na:be:sin**] ‘ne yapıyorsun’ 190600002/109
- OTü. **ya:g** ~ **yag;** **ya:ğ** ‘yağ’ ED 895a, **ya:g** ‘yağ’ TT 175, **yağ** ‘yağ’ EUTS 279, **ya:g** ~ **yag** ‘yağ’ DLT 101 + [**ı**] > [**ja:ji**] ‘yağı’ 190100101/152
- OTü. **yan-** ‘yanmak’ ED 942a, **yan-** ‘yanmak’ DLT 472 + **ı+** [**-yor**] > [**janije:**] ‘yanıyor’ 190102901/118
- OTü. **yığ-;** **yığ-** ‘yığmak’ ED 904a, **yığ-** ‘yığmak’, toplamak’ EUTS 294, **yığ-** ‘yığmak, toplamak’ DLT 471 > [**jiv-**] ‘a.’ 190102905/264
- OTü. **yuwka** ‘her şeyin incesi’ DLT 438 + [**cık**] > [**jifykadɯuk**] ‘incecik’ 190102901/308
- OTü. **yılan;** **yıla:n** ‘yılan’ ED 930a, **yılan** ‘yılan’ EUTS 294, **yılan** ‘yılan’ DLT 31 > [**jilan**] ‘a.’ 190101803/109; 190102904/34; 190101803/112
- OTü. **yumşak;** **yumşa:k** ‘yumuşak’ ED 938b, **yumşak** ‘yumuşak’ EUTS 305, **yumşak** ‘her şeyin yumuşağı, yumuşak’ DLT 306 > [**jimjak**] ‘a.’ 190103702/83; 190102905/256

OTü. **yumurtga; yumurtğa**: ‘yumurta’ ED 938a, **yumurka** ‘yumurta’ EUTS 305, **yumurtga** ‘tavuk ve diğer kuşların yumurtası’ DLT 631 > [jɪ:mta] ‘yumurta’ 190501501/131

[jɪ:ka-] BİTA ‘yıkamak’ 190500001/10; 190300901/126; 190103701/53

Ar. مسافر **misa:fir** ‘misafir’ > [misa:fir] ‘a.’ 190600002/107; 190102302/37

Ar. صاحب **şahip** ‘sahip’ > [sa:jip] ‘a.’ 190100003/38; 190100003/56

Far. نشان **nişa:n** ‘nişan, iz’ + [ɫ] > [niʃannu] ‘nişanlı’ 190300901/48; + [-lan] + [-dik] > [niʃannanduk] ‘nişanlandık’ 190300901/48

Söz Sonu:

OTü. **okı-; okı-** ‘çağırarak’ BK D 28, **okı-** ‘okumak, çağırarak’ EUTS 140, **okı-** ‘çağırarak’ DLT 556 > [ɔki-] ‘okumak’ 190102901/49

Ar. عين **‘ayn** ‘aslı, kendisi + [ɪ] > [a:jni] ‘aynı’ 190102701/63

3.1.2.1.5. /i/ ünlüsü

Burgaz ili Türk ağızlarında normal uzunluktaki düz, ön, kapalı /i/ ses biriminin iki değişken sesi vardır: 1. [i] ön, düz, kapalı; 2. [ɪ] düz, orta-merkezileşmiş, kapalı.

Kapalı [i] değişken sesinin boğumlanmasında dil hemen hemen bir sürtünme ses birimi ortaya çıkaracak kadar kabırır. Dil ile damak arasında mekik şeklinde bir geçit teşekkül eder (Üçok, 2007: 76). [i] değişken sesine göre öne yakın ve daha kapalı olan [ɪ] değişken sesinde ise bu kabarıklık hem daha az, hem de bir nebze daha geride olup [i] değişken sesine göre göre orta-merkezileşmiştir.

[i]

Söz Başı:

OTü **ilgerü; ilgerü**: ‘ileri’ ED 144a, **ilgärü** ‘ileri’ EUTS 92 > [ileri] ‘a.’ 190600002/12; 190100401/120; 190100401/189; 190100401/190;

190101801/6; 190101801/88; 190102801/75; 190601601/6; 190100401/7;
190101901/138; 190100401/22; 190100404/5; 190102201/4; 190102601/108;
190102801/32; 190102801/70; 190102901/396; 190300201/34; 190103701/52;
190103701/96

OTü. **yinçge**; **yinçgä**'ince' EUTS 297, **yinçge** 'herhangi bir şeyin incesi, ince' DLT 610 > [**indʒɛ**] 'a.' 190501501/70

OTü. **ingek** 'inek' ED 184a, **ingäk** ~ **inkek** 'inek' EUTS 95, **ingek** 'inek' DLT 68 > [**inec**] 'a.' 190100001/159; 190100006/17; 190100006/18; 190201501/433;
190100403/25; 190201601/148; 190201601/149; 190102905/87;
190102905/91; 190102905/93; 190501501/77; 190103703/64; 190100403/19;
190102601/48; 190103703/64; 190501501/163; 190103703/55; [**ineç**] 'a.'
190300501/17; 190202501/1

OTü. **işle-**; **işle-** 'çalışmak' ED 262b, **işlä-** 'işlemek' EUTS 100, **işle-** DLT 146 > [**iʃlɛ-**] 'işlemek' 190101601/283; 190101201/29; 190101601/284;
190101901/303; 190101901/340; 190102901/143; 190600701/59;
190100901/59; 190100901/60; 190100403/31; 190100404/12; 190100404/14;
190100404/15; 190100404/16; 190102302/77; 190102501/37; 190301601/9;
190300201/62; 190300201/63; 190100001/176; 190100101/27; 190300901/18

OTü. **içgerü**; **içgerü** "içeri" ED 25b > [**iʃɣɛ:**] 'a.' 190100001/130; 190100001/220;
190100201/51; 190201501/365; 190101701/49; 190101602/43; 190200001/38;
190102501/19; 190102903/47; 190100401/175; [**iʃɣɛri**] 'a.' 190100001/65;
190100901/193; 190100901/194; 190101601/225; 190501501/231;
190600702/23; 190101901/105; 190100001/64; 190100901/263;
190100901/341; 190100001/64; 190100901/263; 190100901/341

OTü. **iç** 'iç, derin, bir şeyin içi' EUTS 88, **iç** 'iç' DLT 30, **iç** 'iç' OTG 244 > [**iʃ**] 'a.'
190100001/162; 190100001/31; 190100001/36; 190201501/289;
190100901/153; 190100901/157; 190100901/159; 190100901/26;0
190500901/271; 190100902/110; 190103101/34; 190101601/75;
190101803/103; 190101803/109; 190101803/93; 190102001/30;

190102601/86; 190102701/80; 190102901/342; 190102903/44;
190102905/137; 190300901/65; 190103206/18; 190103701/110

OTü. **işlig;** **iş** 'iş' EUTS 99, **i:ş** 'iş, amel' DLT 79 > [**ij**] 'a.' 190101201/122;
190101201/189; 190100401/165; 190101602/101; 190101603/47;
190101603/48; 190102302/83; 190102501/1; 190102501/2; 190102501/7;
190300901/14; 190300201/24; 190600301/22; 190500901/122;
190101801/149; 190102501/39; 190102905/181; 190300201/39; 190103201/7;
190103204/26; 190500901/172

Söz İçi:

OTü. **bil-;** **bil-** 'bilmek' ED 330b, **bil-** 'bilmek' EUTS 42, **bil-** 'bilmek' DLT 34 > [**bil-**]
] 'a.' 190103702/68; 190103702/69; 190101801/75; 190102301/35;
190100004/12; 190201501/247; 190201501/248; 190201501/249;
190500001/68; 190600001/7; 190101201/94; 190103801/120; 190101601/230;
190101901/191; 190201601/142; 190201601/143; 190102701/41;
190102901/68; 191000001/59; 191000001/60; 190300901/62; 190103701/1;
190600601/29; 190600002/10; 190102701/41; 191000001/60

OTü. **bin-;** **bin-** 'binmek' ED 348a, **bin-** 'binmek' OTG 240, **mün-** 'binmek' DLT 279
> [**pin-**] 'a.' 190100902/143; 190102901/101; 190102901/105; 190600301/9;
190101603/10; 190101603/21; 190102901/104; 190100001/15

OTü. **kesil-** 'kesilmek' ED 750a, **kesil-** 'kesilmek' EUTS 107, **kesil-** 'kesilmek' DLT
336 > [**cesil-**] 'a.' 190100201/76; 190100002/57; 190100101/35;
190100101/120; 190100201/96; 190103207/28; 190101901/371

OTü. **kim** 'kim' ED 720b, **kim** 'kim, kimler' EUTS 110, **kim** 'kim' DLT 75 > [**cim**]
'a.' 190100201/81; 190100201/83; 190201501/278; 190101701/40;
190100901/164; 190100901/174; 190100901/44; 190100901/88;
190100902/73; 190100902/74; 190100101/75; 190100101/90; 190100102/42;
190101301/22; 190103801/227; 190101601/109; 190101601/296;
190101601/410; 190101603/67; 190101801/69; 190101901/106;
190101901/123; 190101901/381; 190200001/25; 190102201/19

OTü. **kir-**‘girmek’ ED 735b, **kir-** ‘girmek’ EUTS 111, **kir-**‘girmek’ DLT 537 > [**jir-**]
] ‘girmek’ 190102901/379; 190102901/380; 190100102/42; 190101801/55;
190601601/65; 190100901/84; 190500901/69; 190103201/84; 190102901/106

OTü. **tilek**; **tile:k** ‘dilek’ ED 498a, **tilik** ‘dilek’ EUTS 239, **tilek** DLT 207 > [**dilec**]
‘a.’ 190100402/54; 190101602/8

OTü. **tilim** ‘dilim’ ED 500a, **tilim** ‘dilim, boyuna kesilmiş veya yarılmış her şey’
DLT 548 > [**dilim**] ‘a.’ 190201501/21; 190500001/7; 190100101/149;
190103801/79; 190100401/68; 190101601/102; 190101901/79; 190500001/7

OTü. **tişek** ‘1-2 yaşında koyun’ ED 563b, **tişek** ‘iki yaşına koyun’ DLT 195 > [**jifec**]
‘a.’ 190102601/54; 190102601/60; 190102601/61

Söz Sonu:

OTü. **eski**; **eski**: ‘eski’ ED 246b, **äski** ‘eski’ EUTS 77, **eski** ‘eski ve yıpranmış şey’
DLT 77 > [**esci**] ‘a.’ 190100201/105; 190100101/171; 190100401/264;
190101601/180; 190101801/37; 190102301/44; 190102301/55; 190102401/6;
190102905/236; 190102904/19; 190103203/15; 190501501/240;
190500901/70; 190600701/70

OTü. **biregü**: ‘biri’ ED 364a, **birägü** ‘biri, birinci’ EUTS 43 > [**biri**] ‘a.’
190102905/43; 190201501/172; 190201501/216; 190201501/222;
190201501/23; 190201501/42; 190201501/43; 190100901/216;
190100901/272; 190100901/35; 190100901/45; 190100901/46; 190100902/27;
190100902/72; 190100102/50; 190101201/237; 190101301/24; 190100401/35;
190101601/62; 190101602/93; 190201701/62; 190101801/164;
190101901/299; 190102001/98; 190200001/33; 190102501/6; 190102801/8;
190102901/379; 190103202/4; 190103202/8; 190102501/21; 190300501/8;
190501501/110; 190500901/4; 190201501/92

OTü. **i:rig** ‘iri’ TT182, **irig** ‘çetin, dayanıklı’ ED 222a, **irig** ‘kalın ve pürüklü nesne’
DLT 47 > [**iri**] ‘a.’ 190100002/52; 190100101/127; 190100102/79;
190103207/26

OTü. **kişi**; **kişi**: ‘kişi’ ED 752b, **kişi** ‘kişi’ EUTS 112, **kişi** ‘insan, kişi, insanlar’ DLT 17 > [ciʃi] ‘a.’ 190100001/59; 190100901/196; 190100902/199; 190100902/85; 190101201/131; 190101201/197; 190101301/5; 190100401/272; 190100401/166; 190102201/27; 190102701/27; 190102701/28; 190102905/199; 190102905/200; 190102501/20; 190102501/22; 190102501/23; 190103702/99; 190601601/51; 190500901/221; 190500901/7; 190102905/75

Far. زردآلو **zerd-a:lu**: ‘zerdali’ > [zɛ:dɛli] ‘a.’ 190100201/27; 190101802/129; 190103207/22; 190501501/78; 190500901/58; 190100901/135; [zɛrdɛli] ‘a.’ 190100101/42; 190300201/1

Bulg. дренки ‘kızılcık ağacının yemişi’ > [drenci] ‘a.’ 190102001/80; 190100001/184

[ɪ]

Daha kapalı, öne yakın [ɪ] değişken sesi hece içinde /y/, /r/, /l/, /n/, /t/, /p/ ünsüzlerinin komşuluğunda [i] değişken sesine göre boğumlanması bir nebze geride olup orta-merkezileşmiştir. Burgaz ili Türk ağızlarında [ɪ] değişken sesi söz içi ve söz sonu konumunda bulunmaktadır.

Söz Başı:

İstanbul + OTü. **sırt** ‘arka, sırt’ ED 846a, **sırt** ‘Oğuzlarda küçük vadi ve küçük bayırlar’ DLT 172 + [ɪ] > [ɪstanbul ʃurtu] ‘İstanbulsırtı, Ruen ilçesinde yer adı’ 190600001/11

Söz İçi:

OTü. **biz** ‘biz’ ED 388a, **biz** ‘biz’ EUTS 45, **biz** ‘biz’ DLT 163 > [bɪz] ‘biz’ 190600001/55

Yun. **fasulye** ‘fasulye’ > [fasılɛ] ‘a.’ 190102501/27

3.1.2.1.6. /o/ ünlüsü

Normal uzunluktaki [o] ses biriminin Burgaz ili Türk ağızlarında iki değişken sesi vardır: 1. [o] arka, yuvarlak, yarı kapalı; 2. [ɔ] arka, yuvarlak, yarı açık.

[o]

[o] değişken sesi Burgaz ili Türk ağızlarında genellikle yabancı kökenli sözcüklerde bulunmaktadır. Bu değişken ses hece içerisinde bulunduğu seslerin özelliğine göre söz başı, söz içi ve söz konumlarında görülmektedir:

Söz Başı:

Bulg. **обикновенна вафла** ‘sade gofret’ > [**obicnovenno yafła**] ‘a.’1901027 01/7

Bulg. **община** ‘ilçe’ > [**obftina**] ‘a.’1906000 02/78

Bulg. **окръжен съвет** ‘il idare meclisi’ > [**okružen suvet**] ‘a.’1901029 01/188;
1901029 01/193; 1906016 01/33

Bulg. **отделение** ‘öğrencilerin yıllık öğrenime göre ayrıldıkları bölümlerden her biri, sınıf’ > [**odele:nije**] ‘a.’1901029 01/203

Söz İçi:

Bulg. **балтон** ‘kışlık uzun palto’ > [**balton**] ‘a.’ 1901004 01/249

Bulg. **божур** ‘şakayık çiçeği’ > [**boğur**] ‘a.’ 1901020 01/92

Bulg. **болница** ‘hastane’ > [**bołnitsa**] ‘a.’1901034 01/1

Fr. **bonbon** ‘bonbon’ > [**bonbon**] ‘a.’190103201/73

Bulg. **братовчедка** ‘yeğen’ > [**bratofťetka**] ‘a.’190300201/78

Bulg. **дискотека** ‘disco, diskotek’ > [**diskoteka**] ‘a.’1906006 01/44

Bulg. **директор** ‘müdür /okul müdürü/’ > [**directǝru**] ‘a.’1906007 01/76

Bulg. **договор** ‘resmî nikâh’ > [**dogovor**] ‘a.’1901000 01/28; 1901000 01/49

Bulg. **човек** ‘insan, kişi’ > [**ťfovec**] ‘a.’1906016 01/51

Söz Sonu:

Bulg. **частно** ‘özel, hususi’ > [ʧʃasno] ‘a.’ 1901007 01/160

Bulg. **често** ‘sık, daima, çoğu kez’ > [ʧʃesto] ‘a.’ 1905000 01/42

[ɔ]

Arka, yuvarlak, yarı açık [ɔ] değişken sesi Burgaz ili Türk ağızlarında söz başı ve söz içi konumunda bulunur. Son seste bu değişken sesi bulunduran sözcükler ise yabancı kökenlidir.

Söz Başı:

OTü. **otun**; **ho:tun** ‘odun’ TT 178, **otun (o:ddun)** ‘odun’, **otung** ‘odun’ EUTS 144, ED 60b, **otun** DLT 11 > [ɔdun] ‘odun’ 190100002/58; 190101001/30; 190100401/211; 190200001/17; 190102201/1; 190102201/15; 190102201/31; 190102302/55; 190300201/85; 190103701/1; 190100401/177; 190102501/19; 190201501/65; 190102905/106; 190102905/13

OTü. **oluk** ‘oyuk ağaç gövdesi, yalak, yemlik, kayık’ ED 136b, **oluk** ‘küçük kayık, hayvanlara bir şey içmek için yemlik gibi ağaçtan oyulan şey’ DLT 46 > [ɔʎluk] ‘suyun aktığı yer, oluk’ 190101803/44; 190500901/95; 190501501/83; 190102701/5

OTü. **orgak**; **orga:k** ‘orak’ ED 216a, **orğak** ‘orak’ EUTS 142, **orgak** ‘orak’ DLT 11 > [ɔrak] ‘a.’ 190103801/143; 190103801/146; 190201501/208; 190100901/278; 190100902/45; 190100902/98; 190101001/23; 190101201/110; 190100401/133; 190300901/231; 190103203/37; 190103701/39; 190600701/59; 190500901/67

OTü. **oltur-** ~ **oldur-** ‘oturmak’ DLT 275 > [ɔtur-] ‘oturmak’ 190100901/52; 190101801/43; 190201601/96; 190102905/59; 190101801/43; 190101001/64; 190101601/30; 190103203/42; 190501501/278; 190101601/276; 190103201/51; 190102701/112; 190102701/114

OTü. **oyna-**; **oyna-**'oynamak' EUTS 145, **oyna-** 'oynamak' DLT 379 > [ɔjna-] 'a.'
190100003/64; 190102905/10; 190102905/9; 190100102/9; 190100102/21;
190101901/132; 190103702/99; 190100902/70; 190300901/167; 190100102/8;
190101601/308

Söz İçi:

OTü. **bod** 'boy' ED 296b, **bod** 'boy, vücut, gövde' EUTS 45, **boğ** 'insanın uzunluğu
ve boyu' DLT 495 > [bɔj] 'a.' 190102901/374; 190202601/25; 190101803/42;
190500901/237; 190500901/238; 190201503/8; 190300201/47

OTü. **boduğ**; **boğuğ** 'boya' ED 302a, EUTS **boduğ** 'boya' 46, **boy** 'boya, renk'
EUTS 49, **boğuğ** 'boya' DLT 269 > [bɔja] 'a.' 190102701/52; 190102701/53;
190102901/242; 190102901/245; 190103207/20; + [ɟ] > [bɔjadɟu] 'boyacı'
190100901/61

OTü. **kod-** ; **ko:đ-** 'koymak' ED 595b, **kod-** 'koymak' EUTS 180, **koç-** ~ **kot-**
'koymak, bırakmak' DLT 414 > [kɔj-] ' koymak' 190100001/206;
190100901/296; 190103801/17; 190100401/160; 190100402/58;
190100101/104; 190103801/63; 190103801/94; 190100401/100;
190100401/182; 190100401/50; 190501501/65; 190101201/163;
190103801/299; 190100401/38; 190102801/45; 190501501/109;
190103801/295

OTü. **kon-** 'konmak, geceleme' EUTS 181, **kon-** '(boy vb.) konmak, inmek;
konaklamak, yerleşmek > [kɔn-] ' kısa bir süre için bir yere yerleşmek, bir
yeri yurt edinmek, inmek, koyulmak' 190102001/121; 190102001/126;
190102001/120; 190100001/184; 190100901/24; 190300201/81;
190300901/153; 190100102/80

OTü. **soğığ** ; **soğık** 'soğuk' ED 808a, **soğığ** 'soğuk' EUTS 207 > [sɔvuk] 'a.'
190100006/30; 190600002/23; 190100102/51

OTü. **toklı**; **toklı** 'altı aylıkla bir yaş arasındaki kuzu' ED 469a, **toklı** 'altı aylık
kuzu' DLT 66 > [tɔklu] 'a.' 190102601/57; 190102601/59

OTü. **yo:k**; **yo:k** 'yok' TT 178, **yo:k** ED 895a, **yok** 'yok' EUTS 301, **yo:k** ~ **yok**
 DLT 47 > **[jok]** 'a.' 190100001/109; 190100001/175; 190100001/177;
 190100001/29; 190100001/38; 190100001/6; 190100001/97; 190100002/3;
 190100003/10; 190100201/103; 190100201/94; 190100006/47; 190201501/11;
 190201501/13; 190201501/16; 190201501/188; 190201501/190;
 190201501/210; 190201501/211; 190201501/231; 190201501/238;
 190201501/26; 190201501/290; 190201501/291; 190201501/293;
 190201501/33; 190201501/365; 190201501/368; 190201501/37;
 190201501/416; 190201501/8; 190101701/55; 190500001/2; **[jok]** 'yok'
 190101601/199; 190201701/30; 190101801/90; 190103203/36; 190201701/30;
 190101801/90; 190103203/36; 190100101/101; 191000001/16; 191000001/19

OTü. **yolçı**; **yolçı**: 'yolcu' ED 921b, **yolçı** 'yolcu, kılavuz, rehber' EUTS 302 >
[joldçu] 'yolcu' 190102302/30; 190100002/81; + **[luk]** > **[joldçuluk]**
 'yolculuk' 190101602/73; 190102601/32

3.1.2.1.7. /ö/ ünlüsü

[ø]

Normal uzunluktaki ön, yuvarlak, yarı kapalı /ø/ ses biriminin boğumlanmasında dil durumu ile çene açısı /ä/ ünlüsünde olduğu gibidir, yalnız dudaklar yuvarlaktır. Burgaz ili Türk ağızlarında bir değişken sesi bulunmaktadır: 1. [ø] ön, yuvarlak, yarı kapalı. Bu değişken ses söz içi ve söz sonu konumunda görülmektedir.

Söz Başı:

OTü. **hö:rdek** 'ördek' ED 205b, **hö:rdek** 'ördek' TT 184, **ödiräk** 'ördek' EUTS 146,
ördek 'ördek' DLT 789 > **[ø:dec]** 'a.' 191000001/44; 190103703/71

OTü. **öküz** 'öküz' ED 120a, **öküz** 'öküz' EUTS 149, **öküz** 'öküz' DLT 41 > **[øcyz]**
 'a.' 190102601/48; 190202501/1; 190101601/108; 190100101/79;
 190101601/125; 190100001/34; 190100002/31; 190201501/370;
 190100101/80; 190600002/76

OTü. **ötrü/ötürü** ‘ötürü’ ED 64b, **ötgürü** ‘dolayısıyla, itibaren, neticesinde’ EUTS 154 > [øtry] ‘a.’ 190101001/48; 190101801/142.5, 190101801/170; [øtyry] ‘a.’ 190101801/101; 190101801/102; 190101801/162; 190101801/31; 190101801/32; 190101901/287; 190300901/17; 190300201/56; 190103703/2

OTü. **öz ~ ö:z; ö:z** ‘öz, kendi’ ED 278a, **ö:z** ‘öz’ TT 183, **öz** ‘kendi’ EUTS 155, **öz** ‘kendi’ DLT 34 > [øz] ‘öz’ 190100901/143; 190201501/347

Yun. **öreke** ‘eğrilmekte olan yün, keten vb. şeylerin tutturulduğu, bir ucu çatal değnek’ [ørece] ‘190100401/149; 190101901/359; 190100401/148

Söz İçi:

OTü. **böl-; bö:l-** ‘bölmek’ TT 184, **böl-** DLT 30 > [bøl-] ‘bölmek’ 190101601/85; 190200901/52

OTü. **köç** ‘göç’ ED 694a, **köç** ‘göç’ EUTS 113, **köç** ‘göç’ DLT 161 > [jøtj] ‘göç’ 190100201/68; 01/57; 190600002/100; 190600002/34; 190100901/39; 190103801/192; 190102001/68

OTü. **kök ~ kö:k; kö:k** ‘sema, gök’ ED 708b, **kö:k** ‘gök’ TT 184, **kök** ‘sema, gök’ EUTS 114, **kö:k** ‘gökyüzü’ DLT 44 > [jøc] ‘gökyüzü’ 190102901/80; 190101901/115; 190101901/136; 190102901/371

OTü. **kör-; kör-** EUTS 116; **kör-** ‘bakmak, görmek’ ED 736a, **kör-** ‘bakmak, görmek’ DLT 187 > [jør-] ‘görmek’ 190100901/184; 190100901/247; 190201501/371; 190100004/23; 190100404/22; 190103206/11; 190101801/106; 190100102/36; 190101601/209; 190102905/90; 190102302/62; 190600703/27

OTü. **körkle:** ‘güzel’ ED 743a, **körgle ~ körklüg** ‘güzel’ EUTS 116, **körklüg** ‘güzel’ DLT 34 > [jøzel] ‘a.’ 190100001/115; 190100001/61; 190100001/77; 190100001/89; 190100002/2; 190100002/46; 190100201/75; 190201501/21; 190100901/334; 190100102/25; 190100102/33; 190103801/97; 190100404/20; 190101601/166; 190101802/83; 190101803/61; 190101901/212; 190102001/122; 190102001/72; 190102001/76; 190201601/86; 190102601/96;

190102901/327; 190300901/59; 190300201/81; 190501501/145;
 190501501/210; 190501501/211; 190501501/267; 190500901/236;
 190100201/108

OTü. **tö:n-** 'dönmek' ED 515a, TT 184, **tön-** 'Oğuz lehçesinde (bir yere) dönmek'
 DLT 526 > [**dön-**] 'dönmek' 190100101/93; 190101601/291; 190101802/119;
 190101803/63; 190102905/228; 190102905/228; 190102801/48;
 190102905/237; 190102905/123; 190100201/30; 190103801/195;
 190103801/194; 190100401/12

OTü. **töşek** 'döşek' ED 563b, **töşäk** 'döşek, yastık' EUTS 250, **töşek** 'döşek, yatak'
 DLT 195 > [**döfec**] 'döşek, yatak' 190100001/50; 190100001/51;
 190100001/56; 190100001/58; 190100201/46; 190101001/132;
 190101901/315; 190101901/349; 190200001/47; 190102701/22;
 190201503/13; 190200001/48; [**döfeç**] 'a.' 190100401/161; 190100401/16

3.1.2.1.8. /u/ ünlüsü

Normal uzunluktaki /u/ ses biriminin kendinden önceki veya kendinden sonraki ünlü ve ünsüzlerin özelliklerine göre Burgaz ili Türk ağızlarında iki değişken sesi bulunmaktadır: 1. [u] arka, yuvarlak, kapalı; 2. [ʊ] arka, yuvarlak, kapalı, merkez.

[u]

Burgaz ili Türk ağızlarında arka, yuvarlak, dar [u] değişken sesi söz başı, söz içi ve söz sonu olmak üzere üç konumda bulunmaktadır:

Söz Başı:

OTü. **unut-** 'unutmak' ED 179b, **unut-** 'unutmak' EUTS 266, **unut~ unut-** 'unutmak'
 DLT 115 > [**unut-**] 'unutmak' 190103801/181; 190201601/56; 190102301/16;
 190102401/13; 190103203/33; 190600701/104; 190101601/332;
 190101802/139; 190201601/151; 191000001/28

OTü. **ur-**; **ur-** 'vurmak' EUTS 266, **ur-** ~ **ür-** 'vurmak, dövmek' DLT 59, **hu:r-** 'vurmak, koymak, bırakmak' TT 179 [**ur-**] 'vurmak' 190201501/408; 190100902/73; 190201601/63; 190102901/123; 190300501/16; 190103701/58; 190500901/170; 190101001/138; 190100401/15; 190103204/1; 190102501/9

OTü. **uşak** ~ **uvşak** 'ufak' ED 16a, **uvşak** 'ufak' EUTS 269, **uwşak** ~ **uşak** 'ufak' ETG 305 > [**ufak**] 'ufak' 190100404/34; 190103203/70; 190103203/9; + [**cık**] > [**ufadgıuk**] 'ufacık' 190100201/77; 190100201/96; 190101601/55; 190100006/27; 190201501/70; 190200001/13

OTü. **uz** ~ **u:z**; **u:z** 'yetenekli, usta' ED 277b, **uz** 'ustai mahir, iyi' EUTS 270, **u:z** 'iyi, güzeli biçimli' TT 179 > [**uz**] 'uygun, doğru, iyi, ustaca, düzgün' 190101602/42; 190101803/33; 190101803/42; 190101803/46; 190101803/47; 190103202/40

OTü. **uzak** 'uzak' ED 283a, **uzak** 'uzak' EUTS 270, **uzak** 'uzamış olan, uzun' DLT 45 > [**uzak**] 'uzak' 190100102/28; 190100401/118; 190100401/170; 190102001/48; 190700001/63; 190100401/138; 190301601/13; 190103401/45

Bulg. **ученичка** 'kız öğrenci' > [**uʃeniʃka**] 'kız öğrenci' 190103401/47

Bulg. **учител** 'erkek öğretmen' > [**uʃitel**] 'erkek öğretmen' 190103901/7; 190103901/8

İt. **roba** 'giysi, elbise, roba' > [**urba**] 'a.' 190100001/39; 190101801/55; 190501501/148; 190100001/41; 190100201/104; 190100901/161; 190100901/162; 190100902/78; 190100401/179; 190100401/39; 191000001/15; 191000001/19; 190103201/79; 190103201/84; 190100001/40; 190100201/104; 190100201/112

Söz İçi:

OTü. **bu:z** 'buz' ED 389a, **bu:z** 'buz' TT 179, **bu:z** ~ **buz** 'buz' DLT 102

OTü. **kuz** 'dağın kuzeyi güneşi az gören tarafı' ED 680b, **kuz** '(dağ vb.'nin) gölgeli tarafı' DLT 164 > [**kuz**] 'dağın kuzeyi güneşi az gören tarafı' 190100901/116; 190100901/130; 190100902/64; 190100902/65

OTü. **tulum** ‘tulum, silah’ ED 500a, **tuluḡ** ‘tulum’ EUTS 252, **tulkuk** ‘üfürülerek şişirilmiş tulum’ , **tulum** ‘silah’ DLT 115 > [**tulum**] ‘bazı yiyecek ve içecekler için koruyucu kap olarak kullanılan, önü yarılmadan bütün olarak yüzülmüş hayvan derisi’ 190103801/7; 190103701/99.

OTü. **tur-**, **tur-** ‘kalkmak, ayakta durmak, durmak’ EUTS 253, **tur-** ‘durmak’ DLT > [**dur-**] ‘durmak’ 190100001/183; 190201501/310; 190201501/390; 190500001/48; 190100401/72; 190102001/72; 190201601/120; 190102801/83; 190102905/244; 190103702/11; 190103702/90; 190103703/24; 190501501/251; 190101901/94; 190201501/80; 190201501/82; 190600002/69; 190600002/82; 190101602/112

OTü. **uzun** ‘uzun’ ED 288b, **uzun** ‘uzun, daimi’ EUTS 270, **uzun** ‘uzun olan her şey, uzun’ DLT 51 > [**uzun**] ‘uzun’ 190100201/112; 190102901/281; 190102905/176

Far. **چوال** **çüva:l** ‘çuval’ > [**ʧuval**] ‘çuval’ 190201601/13; 190103206/35; 190102801/89; 190100401/138; 190201601/14

Bulg. **бояж** ‘şakayık çiçeği’ > [**bɔdʒur**] ‘a.’ 190102001/92

Söz Sonu:

OTü. **korkınç~ korkunç** ‘korku’ ED 654b, **ḡorku** ‘korku’ EUTS 182, **korkunç ~ korkınç** ‘korku, korkunç, korkutucu’ DLT 445 > [**kɔ:ku**] ‘korku’ 190102301/83; 190101802/38; 190102301/83

OTü. **kuḡug; kuḡuḡ** ‘kuyu’ ED 598b, **kuduḡ** ‘kuyu, pınar’ EUTS 185, **kuḡu** ‘kuyu’ DLT 188 > [**kuju**] ‘a.’ 190101201/135; 190102801/51; 190102905/201; 190501501/82; 190500901/94; 190100201/70; 190101201/154

OTü. **kurug; kurug** ‘kuru’ ED 652b, **kurug** ‘kuru’ DLT 10 > [**kuru**] ‘a.’ 190100001/198; 190100002/40; 190700001/16; 190100401/91; 190100401/92; 190101803/37; 190101803/39; 190102201/20; 190100001/7; 190500901/72

OTü. **tokı; tokı:** 'bir şeye vurmak' ED 467, **tokı-** 'dokumak' DLT 562 > [**doku-**] 'dokumak' 190501501/227; 190201501/345; 190101901/315; 190102905/66; 190100001/180; 190101901/283; 190101901/291; 190101901/313

Bulg. **ток** +Türk. **çu** 'elektirikçi' > [**toktʃu**] 'a.' 190500901/104

[u]

[u] merkez, kapalı, yuvarlak değişken sesi, arka, dar, kapalı [u] sesinden dil devinimi açısından merkezde oluşmasından dolayı ayrılmaktadır. [y] ve [u] sesleri arasında yer alan bu ses Burgaz ili Türk ağızlarında söz içi ve söz sonu konumunda bulunmaktadır. Söz içinde bağlayıcı ünlü incelme eğilimi göstererek dar, merkez [u] ünlüsü telaffuz edilmiştir.

Söz Başı

OTü. **anı** 'onu, ona' DLT 19 > [**unu**] 'onu' 190101601/174

OTü. **olar; anlar** 'onlar, 3. çokluk kişi zamiri' EUTS 17, **olar** DLT 50 > [**unna:**] 'onlar' 190101601/61; [**unnar**] 'onlar' 190101601/200

OTü. **üst; üst** 'üst' ED 242a, **üst** 'üst' EUTS 274, **üst** 'üst' ETG 306 > [**us**] 'üst' 190501501/29

Ar. **عبادة** **iba:det** 'ibadet' > [**uba:det**] 'ibadet' 190102905/210; 190102901/141; 190102901/58

Söz İçi:

OTü. **suwgar-; suwgar** 'sulamak su vermek' DLT 288 > [**sula-**] 'sulamak' 190102801/44

OTü. **koy- ~ kod-** ED 674b, **kod-** 'koymak' EUTS 180, **koç- ~ kot-** 'koymak, bırakmak' DLT 337 +**u** + [**-yor**] + [**-sun**] > [**kɔjujen**] 'koyuyorsun' 190101901/78

Far. **نرگس** **nergis** 'nergiz çiçeği' > [**mɛ:juʒ**] 'a.' 190100401/109

Bulg. **Дъскотна** 'Dıskotna' > [**duskɔtna**] 'Ruen ilçesinde köy adı' 190100101/91

Fr. **communisme** < Bulg. **комунизм** ‘komünizm’ > [**komunizma**] ‘a.’
190101601/10; 190101601/350

Söz Sonu:

Tür. [**gulu**] ‘hindi’ 190700001/21

3.1.2.1.9. /ü/ ünlüsü

Normal uzunluktaki /ü/ ses birimi kendinden önceki veya sonraki ünlü ve ünsüzün niteliğine göre Burgaz ili Türk ağızlarında bir değişken sesi bulunmaktadır:

1. [y] ön, yuvarlak, kapalı.

[y]

[y] değişken sesi Burgaz ili Türk ağızlarında söz başı, söz içi ve söz sonu konumlarında bulunmaktadır:

Söz Başı:

OTü. **üleş-** ‘üleşmek, paylaşmak’ ED 154a, **ülüş-** ‘paylaşmak’ EUTS 272, **üleş-** ‘karşılıklı olarak hisse almak, paylaşmak’ DLT 104 > [**ylef-**] ‘a.’
190100901/124

OTü. **üst;** **üst** ‘üst’ ED 242a, **üst** ‘üst’ EUTS 274, **üst** ‘üst’ ETG 306 > [**ys**] ‘a.’
190101901/311; 190102001/102; 190102903/42; 190102904/21; [**yş**] ‘a.’
190501501/28; 190500901/75; [**yst**] ‘a.’ 190100003/49; 190100901/128;
190100901/252; 190101601/227; 190102904/22; 190103203/25;
190103801/269; 190101901/56; 190101901/89; 190102905/215;
190102901/115; 190300901/135; 190300901/136; 190103204/9;
190103206/32; 190103702/41; 190501501/185; 190501501/208;
190501501/29; 190501501/32; 190501501/49; 190600301/25; [**yşt**] ‘a.’
190100102/73; [**yz**] ‘a.’ 190201501/6; 190201501/9; 190101801/169

OTü. **üzüm** ‘üzüm’ ED 288a, **üzüm** ‘üzüm’ EUTS 276, **üzüm** ‘üzüm’ DLT 50 > [yzym] ‘a.’ 190301401/34; 190100404/38; 190100404/39; 190100404/42; 190500901/148; 190500901/149

Söz İçi:

OTü. **bütün** ‘bütün’ ED 306b, **bütün** ‘bütün’ EUTS 57, **bütün** ‘doğru, gerçek, güvenilir, sağlam’ DLT 593 > [bytn] ‘a.’ 190100001/126; 190100001/181; 190100003/59; 190100004/8; 190103901/5; 190100202/13; 190100201/2; 190100201/3; 190100201/44; 190201501/296; 190202601/16; 190202601/19; 190600002/64; 190600003/6; 190700001/33; 190100901/175; 190100902/82; 190103101/3; 190101001/112; 190100101/8; 190100102/22; 190101201/198

OTü. **kiçig**; **kiçig** ‘küçük’ ED 696a, **kiçig** ‘küçük, ufak’ EUTS 109, **kiçig** DLT 59 > [cytfyc] ‘a.’ 190100003/17; 190100003/36; 190201501/176; 190201501/235; 190600002/54; 190100902/10; 190103101/24; 190101001/38; 190100101/160; 190101201/220; 190101201/222; 190101201/91; 190103801/13; 190301401/75; 190100403/16; 190101601/273; 190101602/89; 190101801/73; 190200001/26

OTü. **kötür -**; **kötgür-** ED 706a, **kötür-** ‘götürmek’ EUTS 118, **kötür-** ‘kaldırmak’ DLT 288 > [jotyr-] ‘a.’ 190103801/137; 190103801/138; 190103801/139; 190100001/151; 190100003/31; 190101201/253; 190101901/289; 190102901/318; 190101001/30; 190102905/207; 190102905/208; 190102901/66; 190103701/18

OTü. **kürgek** ‘kürek’ ED 742b, **kürgek** ‘geminin küreği ve her türlü kürek’ DLT 411 > [cyrec] ‘a.’ 190103701/108; 190101601/392

OTü. **ötür-** ‘öttürmek’ ED 68a, **ötür-** ‘(kaval vb.) çalmak’ DLT > [ottyr-] ‘a.’ 190101601/404

OTü. **sü:t**; **sü:t** ‘süt’ ED 798b, TT 185, **süt** ‘süt’ EUTS 215, **sü:t** ‘süt’ DLT 66 > [sytl] ‘a.’ 190100001/188; 190100101/147; 190100101/47; 190100101/96; 190103801/52; 190102905/86; 190300901/230; 190102501/2; 190102501/3;

190103207/1; 190103701/76; 190201503/48; 190103801/17; [syɬ] ‘a.’
190100401/86; 190102501/5

OTü. **tög-**; **tö:g-** ‘dövmek’ ED 477a, **tög-** ‘(tuz vb. şeyleri) dövmek’ DLT 525 + [-en]
> [dyvæn] ‘düven’ 190100901/281; 190100901/293; 190103801/163;
190102905/243; 190102905/244; 190200901/2; 190102905/249;
190100401/33; 190102801/54; 190200901/1; 190103801/159

OTü. **tüşür-** ‘düşürmek’ ED 566a, **tüşür-** ‘düşürmek’ EUTS, **tüşür-** ‘düşürmek’
DLT 308 > [dyfyr-] ‘düşürmek’ 190102903/35

OTü. **tütek** ‘düdük’ ED 455b, **tümrüg** ‘Oğuzcada tef (zilli bir kasnağa geçirilmiş
kursak zarından oluşan çalgı)’ DLT 240 > [dydyç] ‘düdük’ 190101601/397;
190101601/410; + [lü] > [dydycly] ‘düdük ağacı’ 190101601/397; [lük] >
[dydyclyc] ‘düdük ağacı’ 190101601/398; 190101601/405

Söz Sonu:

OTü. **sürüg** ‘sürü’ ED 850a, **sürüg** ‘sürü’ EUTS 214, **sürüg** ‘sürü’ DLT 196 >
[syry] 190103801/11; 191000001/39; 190103701/118

OTü. **üçünç** ‘üçüncü’ ED 29a, **üçünç ~ üçünçi** ‘üçüncü’ EUTS, **üçünç** ‘üçüncü’
DLT 78 > [ytʃyndʒy] ‘a.’ 190201501/1; 190201501/47; 190101901/142;
190102901/367; 190102901/372; 190300901/12; 190300501/16;
190601601/83

3.1.2.1.2. Uzun Ünlü Ses birimler ve Değişken Sesleri

3.1.2.1.2.1. /a:/ ünlüsü

/a:/ ses biriminin kendinden önceki ünlü ve ünsüz seslerin özelliğine göre
Burgaz ili Türk ağızlarında üç değişken sesi bulunmaktadır: 1. [ɑː] arka, düz, açık,
yarı uzun; 2. [ɑː] arka, düz, açık, uzun; 3. [aː] ön, düz, açık, uzun.

[ɑː]

Düz, arka, yazı uzun [ɑ:] değişken sesi hece içerisinde yanındaki seslerin özelliğine göre söz başı konumunda bulunmaktadır. Bu değişken ses asli uzun ünlülerin süre açısından kısalmasına bağlı olarak gelişmiştir.

OTü. **a:t** 'ad, isim' TT 172, **a:t** ~ **at** 'isim, unvan' DLT 52 > [ɑ·d] 'a.' 190100401/207; 190101601/23; 190102001/25; 191000001/61

OTü. **ak** ~ **a:k**; **a:k** 'ak' ED 75a, **a:k** 'ak' TT 171, **aķ** 'ak, beyaz' EUTS 9, **a:k** ~ **ak** 'Oğuzcada beyaz' 53 > [ɑ·k] 'a.' 190501501/148; 190100902/78; 190100201/116; 190100201/117; 190200001/11; 190202601/2; 190202601/7; 190301401/ 34; 190102905/155; 190102901/269; 190103101/7; 190100901/314; 190101001/10; 190201501/360; 190500901/32; 190100101/46; 190103801/119; 190300901/39; 190101201/40; 190101201/69; 190101201/98; 190201601/164; 190201701/35; 190101601/383; 190101802/54; 190101802/63; 190101803/65; 190100001/39; 190103201/79; 190103203/76; 190103206/11; 190102001/86; 190101901/71; 190102801/22; + OTü. **bart** 'Oğuz lehçesinde, pişmiş topraktan su kabı' DLT 172 + [ak] > [ɑ·k**ba:dak**] 'akçabardak, kar çiçeği, kardelen' 190102701/136; 190103801/12; 190100403/33; [ak **bardak**] 'a.' 190300901/58; + Ar. **قـدح** **ķadeķ** 'kadeh' > [ɑ·k_ **ga:de**] 'akçabardak, kardelen' 190700001/13; 190100401/192; 190102601/101; 190103201/34; [ɑ·ķ **ga:de**] 'a.' 190100901/327; 190101901/218; [ɑ·k **ga:dec**] 'a.' 190601601/16; 190103203/66

OTü. **ba:r** 'var' TT 172, **ba:r** 'var' ED 353a, **ba:r** ~ **bar** 'var' DLT 34, **bar** 'var' EUTS 32 > [vɑ·r] 'var' 190102905/177; 190300201/45; 190300201/46; 190102905/82; 190101201/68; 190102601/98; 190301601/7

[ɑ:]

Bulgaristan sahası Burgaz ili Türk ağızlarında sınırlı sayıda örnekte Eski Türkçedeki birincil uzunlukların korunduğu görülmektedir. Bundan başka eklendiğinde sözcüğün ünlü ile biten sesini uzatan ekler, /l/ ve /r/ gibi kendinden önceki ünlüyü uzatan akıcı ünsüzler, vurgu ve tonlama, ünsüz düşmesi ve kaynaşma gibi çeşitli ses olayları da ikincil, uzun [ɑ:] değişken sesinin ortaya çıkmasına sebep

olmuştur. Genel olarak uzun ünlülü telaffuz eğilimi etkin olan Burgaz ili Türk ağzlarında [ɑ:] değişken sesi hece içerisinde komşuluğundaki seslerin özelliğine göre söz başı, söz içi ve söz sonu konumlarında bulunur.

Söz Başı:

OTü. **adrik** ‘ayrı, başka’ EUTS 5, **adruk** ‘başka’ DLT 62 > [ɑ:jru] ‘a.’
190100002/21; 190600002/102; 190100901/291; 190301401/61;
191000001/54; 190300901/55; 190103701/30; [ɑ:jri] ‘a.’ 190100002/10

OTü. **adrl-; adrl-** ‘ayrılmak’ ED 68b, **adrl-** ‘ayrılmak’ EUTS 4, **adrl-** ‘ayrılmak’
DLT 129 > [ɑ:jru] ‘a.’ 190103208/2; 190100203/5; 190103901/4;
190100901/56

OTü. **axşam** ‘akşam’ ED 96b, **axşam** ‘akşam vakti’ DLT 66 > [ɑ:fam] ‘akşam’
190100201/1; 190102701/129; 190600801/9; 190101001/128

OTü. **alma; alma:** ‘elma’ ED 146a, **alma** ‘Oğuzcada elma’ DLT 77 > [ɑ:lma]
‘190101803/33; 190101803/35; 190101803/38; 190101803/40;
190101901/229; 190300901/143; 190300901/144

OTü. **altın** ‘aşağıda, alt’ ED 131a, **altın** ‘altta, aşağıda’ EUTS 13, **altın** ‘alt’ DLT 67
> [ɑ:lt] ‘a.’ 190100003/21; 190100901/102; 190100102/73; 190101901/311;
190102001/101; 190102001/108; 190300901/136; 190501501/24;
190501501/29

OTü. **arka; arka** ‘sırt’ ED 215b, **arğa** ‘arka, bir şeyin arka tarafı’ EUTS 20, **arka**
‘sırt’ DLT 76, **arka** ‘zorluklarda yardımcı olan kişi, arka, destek’ DLT 76 >
[ɑ:rka] ‘a.’ 190300901/189; 190600703/22; 190100001/84; 190103202/54;
190100002/42; 190100004/8; [ɑ:ka] ‘a.’ 190101603/16; 190102001/29;
190102601/110; 190102901/197; 190102905/273; 190102801/50;
190102801/70; 190102801/71; 190101601/74; 191000001/39; 190100901/98;
190101601/74; 191000001/39; 190100901/98; 190100901/293;
190500901/167; 190102801/45; + [daş] > [ɑ:kadaş] ‘arkadaş’
190102001/126; 190100902/163; 190100902/32; 190101601/319;
190102302/15

OTü. **arpa** 'arpa' ED 198b, **arpa** 'arpa' EUTS 20, **arpa** 'arpa' DLT 74 > [a:pa] 'a.'
190100901/111; 190200901/29; 190200901/24; 190500901/216; + [lık] >
[a:paɫɯk] 'Ruen ilçesinde yer adı' 190100901/110

OTü. **azkıya**: 'azıcık' ED 284b, **azgına** 'azıcık, çok az' EUTS 28, **az-kıa** 'azıcık, biraz' EUTS 29, **azrak** 'biraz, daha az' DLT 602 > [a:ɟɯk] 'azıcık'
190100001/188; 190100001/201; 190201501/119; 190101701/10;
190101701/24; 190101602/82; 190101901/64; 190102901/295;
190300901/116 190103202/47; 190103702/82; 190103703/46; 190601601/20;
190600801/28; 190201501/106; 190201501/146; 190100006/17;
190101001/43; 190103801/21; 190101602/115; 190102501/4; 190102905/286;
190102905/165; 190103702/98; [a:ɟic] 'azıcık' 190101201/44;
190101603/63; 190101901/60; 190101901/68; 190102302/28; 190300901/198;
190103204/7; 191000001/5; 190102901/139; [a:ɟɯk] 'a.' 190300901/147;
190100402/21

OTü. **ayran**; **ayra:n** 'ayran' ED 276a, **ayran** 'ayran' DLT 73 > [a:jran] 'a.'
190100006/34; 190101701/30; 190100401/47; 190300901/122

OTü. **az** ~ **a:z**; **a:z** 'az' ED 277a, **az** 'az, biraz' EUTS 28, **a:z** ~ **az** 'az' DLT 50 >
[a:z] 'a.' 190700002/6; 190500001/47; 190100404/15; 190102901/139;
190500901/159; 190500901/19; 190500901/19; 190100002/13;
190102901/275; 190501501/60; 190500901/112

OTü. **ıgaç**; **ıgaç** 'ağaç' ED 79b, **ıgaç** 'ağaç' EUTS 84, **yıgaç** ~ **yıga:ç** 'ağaç' DLT 11
> [a:ɟ] 'ağaç' 190202601/4; 190100901/273; 190100901/274; 190100902/66;
190100101/44; 190103801/303; 190100401/32; 190100404/8; 190101601/389;
190101601/76; 190101901/267; 190102201/16; 190102901/332;
190102905/188; 190300901/33; 190103201/37; 190103701/31; 190601601/14;
190100404/3; 190102001/82; 190102905/225; [a:ɟ] 'a.' 190101001/125;
190100404/19; 190101601/395; 190101601/398; 190102901/271;
190102901/242

Ar. **اد باب** **aḥba:b** 'dost, bildik, tanıdık' > [a:pa:p] 'a.' 190201501/332

Ar. **hayva:n** ‘hayvan’ > [a:jvan] ‘a.’ 190100002/18; 190100902/105;
190100902/55; 190101901/367; 190102302/57; 190102501/26; 190100001/14;
190100902/106; 190102901/77; 190300201/64; 190100002/18; 190100002/23;
190100901/282

Far. **emru:d** ‘armut’ > [a:rmuʔ] ‘a.’ 190102901/249 190300201/1;
190101901/229; 190100002/47; 190102903/2; 190101901/237; [a:muʔ] ‘a.’
190103801/304; 190100404/7; 190103207/22; 190501501/78; 190500901/58;
190101901/229; 190101901/254; 190102001/81; 190101901/246;
190100002/48; 190100401/133; 190101901/245; 190103203/40;
190103701/35; 190500901/67

Yun. **ahlat** ‘ahlat, kır armudu’ > [a:ʔat] ‘a.’ 190102901/283; [a:ʔat] ‘a.’
190103207/19

Söz İçi:

OTü. **ka:r** ‘kar’ ED 641a, **ka:r** ‘kar’ TT 173, **kar** ‘kar’ EUTS 166, **ka:r** ‘kar’ DLT 5
> [ka:ɾ] ‘a.’ 190101601/370; 190102302/49; 190102302/50; 190102302/50;
190500001/63; 190101201/28; 190102901/392; 190601601/87; 190200001/17

OTü. **karındaş**; **karındaş** ‘kardeş’ ED 662a, **karındaş** DLT 205 > [ka:ɾdaʃ] ‘kardeş’
190300201/77; 190600701/8; [ka:daʃ] ‘a.’ 190201501/233; 190101001/142;
190100101/155; 190101201/47; 190101601/217; 190101601/33;
190101601/41; 190101601/85; 190201701/23; 190102201/26; 190103203/50;
190600701/33; 190100101/153; 190101802/20; 190100003/23

OTü. **karı**; **karı**: ‘yaşlı’ ED 644b, **karı** ‘yaşlı, ihtiyar’ EUTS 168, **karı** ‘yaşlı’ DLT
206 + [sı] > [ka:rsu] ‘karısı, eşi’ 190101701/30; 190102301/10;
190100901/92; 190600702/18; 190100901/53; 190200901/47

OTü. **yağlıg** ‘yağlı’ EUTS 280, **ya:ğlıg** ‘yağlı olan’ DLT 47 > [ja:ʔu] ‘a.’
190100006/28; 190100006/31; 190100006/34; 190100001/174;
190101701/25; 190101701/31; 190100401/213; 190101603/68; 190100001/4;
190103203/32; 190103701/52; 190501501/183; 190103203/26

OTü. **yağmurçıl** ‘yağışlı, yağmurlu’ ED 904a, **yagmurçıl** ‘çok yağmur yağan (yer ve vb.)’ DLT 468 > [ja:mu:] ‘a.’ 190101601/226; 190500901/92; [ja:mu:] ‘a.’ . 190100901/311; 190101602/26; 190101602/28; 190101602/40; 190102905/216; 190600002/96

OTü. **yarın** ~ **ya:rın**; **ya:rın** ‘yarın’ TT 175, **yarın** ‘yarın’ EUTS 287, **yarın** ‘yarın, ertesi gün’ DLT 391 > [ja:ru:] ‘a.’ 190103801/230; 190201503/43; 190103701/12

Ar. دعوت **da‘vet** ‘çağırma, çağrı’ > [da:vet] ‘davet’ 190100201/79; 190103207/10

Ar. صاحب **şa:hib** ‘sahip’ > [sa:p] ‘sahip’ 190201501/290; 190102302/28; 190500901/116; 190600703/3

Ar. اهالى **aha:li** ‘ahali’ > [eha:li] ‘a.’ 190102701/62; 190100003/15

Far. باري **ba:ri** ‘bari, hiç olmazsa’ > [ba:li] ‘bari’ 190101201/142; 190600801/3

Ar. غير **gayr** ‘ayrı, başka, özge, artık’ > [ka:ju:] ‘artık, bundan sonra’ 190100002/61; 190100003/45; 190100003/49; 190100004/8; 190201501/453; 190500001/39; 190100901/245; 190101201/179; 190101301/10; 190103801/101; 190103801/175; 190101601/289; 190101601/331; 190101601/334; 190101601/336; 190101601/345; 190101601/357; 190101601/37; 190101602/107; 190101602/57; 190101602/72; 190101602/73; 190101602/86; 190101803/14; 190101901/100; [ka:ju:] ‘a.’ 190600003/9; 190100901/137; 190100901/147; [ka:jku:] ‘a.’ 190101801/101; 190102905/264

Ar. مراق **mera:k** ‘bir şeyi anlatmak veya öğrenmek için duyulan arzu’

Söz Sonu:

OTü. **buğa:r** ‘pınar’ ED 351a, **mıgar** ‘su gözü, su gözesi’ DLT 567 > [pu:na:] ‘pınar’ 190103703/19; 190501501/79

Tü. **buzagu**, **buzagu** ‘buzağı’ ED 391a, **buzagu** ‘buzağı’ EUTS 56, **buzagu** ‘buzağı’ DLT 41 > [bu:za:] ‘buzağı’ 190100902/211; 190100403/19; 190102302/58;

190102601/47; 190300201/5; 190103703/64; 190100902/213; 190300901/119;
190103703/64

OTü. **çıkār-** ‘çıkarmak’ ED 410b, **çıkār-** ‘çıkarmak’ DLT 310 > [ʧuuka:-]
‘çıkarmak’ 190100901/64; 190100901/65; 190100901/66; 190102302/20;
190100902/202; 190100102/31; 190201501/459; 190100401/232;
190600701/49; 190501501/24; 190101001/44

OTü. **ya:g ~ yag; ya:ğ** ‘yağ’ ED 895a, **ya:g** ‘yağ’ TT 175, **yağ** ‘yağ’ EUTS 279,
ya:g ~ yag ‘yağ’ DLT 101 > [ja:] ‘a.’ 190100101/104; 190103801/40;
190103206/24; 190100902/118; 190100902/125; 190100101/152;
190100201/70; 190100902/117; 190103101/47; 190102905/149;
190102905/151 190103701/111; 190103703/36; 190501501/167;
190501501/170.; 190501501/171; 190501501/177; 190501501/188;
190501501/205; 190501501/209; 190501501/76; 190100902/149

Ar. **قَدَر** **kadar** ‘kadar’ > [kada:] ‘a.’ 190101601/256; 190100001/153;
190100001/164; 190100001/5; 190100003/58; 190100201/7; 190201501/302;
190201501/313; 190201501/384; 190201501/403; 190201501/404;
190101701/46; 190202601/12; 190202601/25; 190202601/4; 190202601/8;
190500001/9; 190600002/74; 190600003/9; 190100901/142; 190100901/148;
190100901/16; 190100901/251; 190100901/264; 190100901/74;
190100902/11; 190100902/14; 190100902/195; 190103101/2; 190101001/59;
190100101/143; 190100101/170; 190100101/91; 190100101/93;
190100101/94; 190100102/25; 190100102/62; 190101201/80; 190101301/6;
190103801/177; 190100401/207; 190100401/176; 190100401/30;
190100401/51; 190100401/60; 190101601/153

Ar. **مَزار** **meza:r** ‘mezar, kabir’ > [meza:] ‘a.’ 190102201/47; 190102201/48;
190102201/50; 190103201/38; 190201501/58; 190101901/380; 190100902/40;
190100002/67

Far. **کَنار** **kena:r** ‘kıyı, çevre, uç, köşe’ > [cena:] ‘a.’ 190100006/42;
190201501/179; 190101801/49; 190102302/7; 190103401/50; 190103702/86;
190103702/86; 190103801/71; 190102801/32; 190102901/113

[a:]

[a:] oluşumu sırasındaki dil devinimi açısından ön dilde oluşan, dudak biçimine göre düz, çene açısına göre açık, süre bakımından uzun bir değişken sestir. Bulgaristan sahası Burgaz ili Türk ağızlarındaki incelme eğilimine bağlı olarak /a:/ ses biriminin incelmesi sonucunda ortaya çıkar.

Söz İçi:

İki sözcüğün birleşmesi esnasında oluşmuş olan /e:/ ses biriminin kalınlaşması ile ortaya çıkan bir örneği de bulunmaktadır: [na:be:]. Bulgaristan sahası Burgaz ili Türk ağızlarındaki inceleme eğilimine bağlı olarak birleşik sözcükte ortaya çıktığı görülmektedir.

OTü. **ne:** ~ **ne;** **ne:** ‘ne’ ED 774a, **nä** ‘nehangi, nasıl’ EUTS 135, **ne:** ‘ne, hangi’ DLT 34, **ne:** ‘ne’ TT 181 + OTü. **yap-** ‘yapmak’ ED 870b, **yap-** ‘kapamak, yaratmak, kurmak’ EUTS 285, **yap-** ‘yapmak’ DLT 469 +**ı** + **[-yor]** > **[na:be:ru]** ‘ne yapıyor’ 190101803/10; **[na:be:]** ‘ne yapıyor’ 190100004/1; +**ı** + **[-yor]** + **[-sun]** > **[na:be:sin]** ‘ne yapıyorsun’ 190600002/109; + **ı** + **[-yor]** + **[-lar]** > **[na:bejlar]** ‘ne yapıyorlar’ 190101801/51; + **[-alım]** > **[na:bałum]** ‘ne yapalım’ 190101901/149

Ar. اِخْتِيَار **ihtiya:r** ‘yaşlı’ > **[i:ta:]** ‘ihtiyar’ 190201501/334; 190201501/349; 190601601/40; 190101601/401; 190102601/14; + **[la-]** + **[-dık]** > **[i:ta:ładuk]** ‘ihtiyarladık’ 190100101/172; **[lık]** > **[i:ta:łuk]** ‘ihtiyarlık’ 190101701/42

Ar. لَازِم **la:zım** ‘gerek’ > **[la:zum]** ‘a.’ 190100902/93; 190600003/10; 190301401/55; 190102901/178; 190100901/310; 190201501/267; 190600001/56; 190500901/29; 190100401/211; 190103801/135; 190201701/44

Söz Sonu:

OTü. **aç-** ‘açmak’ ED 18b, **aç-** ‘açmak’ DLT 180 + **ı** + **[-yor]** + **[-lar]** > **[atfe:la:]** ‘açıyorlar’ 190103201/22; 190103801/13

OTü. **adır-**; **adır-** ‘ayırmak’ ED 66b, **adır-** ‘ayırmak’ EUTS 4, **adır-** ‘ayırmak’ DLT 98 + **ı+** **[-yor]** + **[-lar]** > **[ajire:la:]** ‘ayırıyorlar’ 190101601/347

OTü. **al-**; **al-** ‘almak’ ED 124b, **al-** ‘almak’ EUTS 12, **al-** ‘almak’ DLT 97 + **ı+** **[-yor]** + **[-lar]** > **[ale:la:]** ‘alıyorlar’ 190202501/7

OTü. **yak-** ‘yakmak’ ED 896b, **yak-** ‘hoşa gitmek, yaklaşmak, yakmak’ EUTS 280, **yak-** ‘yakmak’ DLT 453 + **ı+** **[-yor]** + **[-lar]** > **[juce:la:]** ‘yakıyorlar’ 190201501/297

Ar. **إصلاح** **ışlah** ‘iyi bir hale koyma, iyileştirme, düzeltme’ > **[isla:]** ‘iyileştirme, düzeltme, iyi, güzel’ 190103101/12; 190101001/98; 190101901/255; 190102801/37; 190102905/231; 190102905/232; 190102901/277; 190102905/136; 190300901/50; 190300901/93; 190300201/28; 190103201/65; 190103206/31; 190103701/53; 190103701/97; 190103201/67; 190100402/20; 190101602/84; 190101901/74; 190103901/15; 190100402/3; 190101901/93; 190103206/15

Ar. **نكاح** **nika:h** ‘nikâh’ > **[nica:]** ‘nikâh’ 190101601/240; 190102701/68

Far. **دستگاه** **dest-ga:h** ‘tezgâh, dokuma aleti’ > **[tezja:]** ‘a.’ 190102905/45; 190101201/53; 190600702/39; 190101901/309

Far. **کار** **ka:r** ‘iş, güç, kazanç’ > **[ka:]** ‘kar’ 190102901/398

3.1.2.1.2.2. /e:/ ünlüsü

/e:/ ses biriminin alıntı ve Türkçe sözcüklerde bazı ünsüzlerin yitirilmesiyle, hece kaynaşması ve söyleyiş şekli gibi değişik sebeplerle uzun kullanımı görülmektedir. Eski Türkçede birincil uzunluğunun korunduğu iki şekil görülmektedir. /e:/ ses biriminin kendinden önce ve sonra gelen ünlü ve ünsüzlerin özelliğine göre iki değişken sesi bulunmaktadır: 1. [eː] geniş, düz, ön dil, kapalı, yarı uzun; 2. [e:] geniş, düz, ön dil, kapalı, uzun.

[eː]

[eː] yarı uzun değişken sesi ötümsüz, patlayıcı, ön damak [c], ötümlü, dişdudak [v], ötümsüz, sızıcı [s] ve yan ünsüz [l] seslerinden önce kullanılmıştır. Burgaz ili Türk ağızlarında bu ses sadece söz başı konumunda tespit edilmiştir.

OTü. **ekin**; **ekin** ED 109a, **ekin** ‘ekin’ EUTS 70, **ekin** ‘tarla’ DLT 51 > [eːcin] ‘a.’
190100102/15; 190103801/128; 190100401/204; 190200901/24;
190200901/29; 190300901/180; 190102501/7

OTü. **ekmek** ~ **ötmek** ‘ekmek’ ED 60a, **äkmäk** ‘ekmek’ EUTS 70, **ötmäk** ‘ekmek’
EUTS 154, **epmek** ‘ekmek’ DLT 63, **etmek** ‘ekmek’ DLT 42, **ötmek** ‘ekmek’
DLT 197 > [eːcmec] ‘ekmek’ 190100902/144; 190101001/107; 190100101/50;
190103801/128; 190300901/112; 190300901/113; 190300901/114;
190300901/71; 190103202/62; 190103202/65; 190103202/68; 190103202/67

OTü. **elge-**; **älgä-** ‘elemek’ EUTS 70, **elge-** ‘elemek’ DLT 145 + [-k+] > [eːlec]
‘elek’ 190501501/71; 190100001/44; + [cek] > [eːlɛ:ɖɛc] ‘küçük elek’
190100001/43

OTü. **elig** ‘el’ ED 140b, **älig** ‘el’ EUTS 71, **elig** ‘el’ DLT 32 + OTü. **öpögsä-** ‘öpmek
istemek’ EUTS 152, **öp-** ‘öpmek’ DLT 92 + [-üm] + [-ü] > [eːl ɔpymy]
‘düğün merasiminden sonra gelinin eşinin akrabalarını ziyaret etme merasimi’
190101601/244; 190102701/73

OTü. **eski**; **eski**: ‘eski’ ED 246b, **äski** ‘eski’ EUTS 77, **eski** ‘eski ve yıpranmış şey’
DLT 77 > [eːsci] ‘eski’ 190201501/251; 190100902/166; 190100102/45;
190100102/48; 190100404/49; 190102601/28; 190102905/244; 190100102/45;
190100901/33; 190301401/58; 190101601/246; 190103201/19; 190102701/76;
+ [ce] > [eːscidɟɛ] ‘eskice’ 190102901/147

OTü. **et** ‘et’ ED 33b, **ät** ‘et’ EUTS 77, **et** ‘et’ DLT 29 > [eːt] ‘et’ 190201501/96;
190500001/25; 190103801/323; 190101901/40; 190102401/9; 190300901/181;
190300901/182; 190300901/185; 190300901/186; 190300901/187;
190102501/27; 190501501/145; 190103801/323; 190102501/26;
190500001/27; 190300901/184; 190300901/188; 190100101/97; 190103204/3;
190103701/44; + OTü. **bütür-** ‘bitirmek’ ED 308b, **bütür-** ‘bitirmek’ EUTS

57, **bütür-** '(yarayı) kapatmak, iyileştirmek' DLT 305 + [-en] > [eʔ **bitiren**] 'sivilce' 190101802/93

OTü.**ew**; **äb** 'ev, çadır' OTG 242, **äb** 'ev' EUTS 68, **ew** DLT 27 > [e·v] 'ev'
 190100001/54; 190100001/93; 190100003/40; 190100003/50; 190101001/41;
 190100101/36; 190100101/47; 190100102/55; 190101201/214; 190101201/55;
 190103801/144; 190100401/168; 190100401/41; 190101601/285;
 190101603/77; 190101801/149; 190101802/58; 190101901/18; 190101901/20;
 190101901/353; 190102001/70; 190102201/31; 190102905/99; 190103702/58;
 190103703/11; 190103703/60; 190501501/207; 190100201/84; 190101901/18;
 190100001/54; 190100001/93; 190100003/40; 190100003/50; 190101001/41;
 190100101/36; 190100101/47; 190100102/55; 190101201/214; 190101201/55;
 190103801/144; 190100401/168; 190100401/41; 190101601/285;
 190101603/77; 190101801/149; 190101802/58; 190101901/18; 190101901/20;
 190101901/353; 190102001/70; 190102201/31; 190102905/99; 190103702/58;
 190103703/11; 190103703/60; 190501501/207; 190100201/84; 190101901/18;
 + [li] > [e·vli] 'evli' 190101001/143; 190101001/40; 190101802/124;
 190102501/49; + [len-] > [e·vlen-] 'evlenmek' 190201501/74; 190201501/76;
 190101701/64; 190101701/76; 190101001/47; 190100101/160; 190100102/1;
 190101301/36; 190101301/37; 190101801/12; 190101801/18; 190102201/23;
 190103801/152; 190102001/106; 190103801/153; 190102001/38;
 190201601/114; 190102401/33

Ar. **اول evvel** 'önce, ilk, birinci' > [e·vəl] 'evvel' 190102701/19; 190300901/165;
 190300901/167; 190501501/98; 190103801/24; 190501501/31;
 190300901/164

Ar. **اولكى evvelki** 'evvelki' > [e·vəlci] 'a.' 190501501/31; [e·velsi] 'a.'
 190103201/52; [e·vle:ci] 'a.' 190102201/11

Far. **ایوان eyva:n** 'yüksek yer, çardak' > [e·vən] 'evlerin önündeki yer, çardak'
 190103801/225

Yun. **evlek** ‘tarlanın, tohum ekmek için saban iziyle bölünen bölümlerinden her biri’
 > [**eːvlec**] ‘a.’ 190102905/120; 190102905/123; 190102905/117;
 190102905/122

[eː]

Geniş, düz, ön dil, kapalı, uzun [eː] değişken sesi söz başı, söz içi ve söz sonunda bazı ünsüzlerin yitirilmesi ve hece kaynaşması gibi ses olaylarına bağlı olarak ortaya çıkmıştır. Burgaz ili Türk ağızlarında söz içi ve söz sonu konumunda bulunmaktadır. Ayrıca, Eski Türkçede birincil uzunluğunun korunduğu iki şekil görülmektedir.

Söz Başı:

Ortak Türkçe sözcüklerde söz başı konumunda bulunan /eː/ sesinin, /l/ ve /n/ gibi ünsüzlerin komşuluğunda ortaya çıktığı görülür. Alıntı sözcüklerde ise arka sıradan ünlünün ön sıraya geçmesi ve /h/ ünsüzünün düşmesiyle oluştuğu görülür.

OTü. **eliglik** ‘eldiven’ ED 144a, **eliglig** ‘eldiven’ DLT 87 > [**eːllic**] ‘‘ ekin biçerken sol elin parmaklarına geçirilen, eldiven biçiminde, tahtadan yapılan bir araç’
 190100901/284; 190100902/98; 190102905/16; 190700002/291

OTü. **elig**; **ellig** ‘elli’ ED 141a, **elig** ‘elli’ DLT 71 > [**eːllic**] ‘elli’ 190103201/59;
 190500901/19

OTü. **eñ**; **äng** ‘en’ EUTS 72, **iːn** ‘en’ DLT 36 > [**eːn**] ‘başına geldiği sıfatların üstün derecede olduğunu gösteren kelime’ 190100001/156; 190201501/235;
 190202601/12; 190100901/267; 190100902/199; 190100101/116;
 190100101/135; 190100101/43; 190101201/116; 190101201/192;
 190101201/204; 190101201/24; 190101201/255; 190101201/77;
 190101201/91; 190103801/105; 190200001/25; 190300901/214;
 190300201/75; 190103202/27; 190103401/8; 190600601/84; 190600601/88

OTü. **ilti** ‘hanım’ İML 33 > [**eːlti**] ‘elti’ 190101301/16; 190101301/20;
 190103702/70; 190300201/78; 190101001/142

Ar. **حلوا helva**: ‘helva’ > [**aːlva**] ‘a.’ 190103201/67 ; [**eːlva**] ‘helva’ 190103201/63

Söz İçi

OTü. **bi:ş; bē:ş** 'beş' TT 182, 73, **bē:ş** 'beş' ED 376a, **bi:ş** DLT 73 > [be:ʃ] 'a.' 190201501/326; 190101201/45; 190101603/40; 190101802/20; 190102201/25; 190102701/21; 190103702/53; 190103703/52; [be:ʃ] 'beş' 190100901/41; 190101201/183; 190101803/105; [be:ʒ] 'beş' 190101801/161; 190100006/43; 190101601/210; 190101601/211; 190200901/46

OTü. **kentü:** 'kendi' ED 728b, **käntü** 'kendi' EUTS 106, **kendü ~ kendi** 'kendi' DLT 76 > [ce:ndi] 'a.' 190103204/22; 190102501/6; 190101801/104; 190100101/74; 190100005/10

OTü. **kes-; kes-** 'kesmek' ED 748b, **kes-** 'kesmek' DLT 269 > [ce:s-] 'kesmek' 190102601/52; 190101901/87; 190101803/39; 190100002/55; 190100002/56; 190201701/55; 190101601/381

OTü. **neçük** 'niçin, neden' ED 775b, **näçük** 'nasıl' EUTS 135, **näçüklädi** 'neden, nasıl' EUTS 135, **neçük** 'niçin' DLT 52 > [ne:ʧi] 'a.' 190101801/137; [ne:ʧin] 'a.' 190200001/41; 190600001/62

Ar. **بَزْ bezz** 'pamuktan veya ketenden yapılmış dokuma' > [be:z] 'herhangi bir cins kumaş' 190100001/198; 190102501/12; 190201501/406

Far. **بَارْگِرْ ba:r-gir** 'yük tutan, beygir' > [be:ʒir] 'beygir' 190102904/32; 190103202/74; 190103203/48; 190700001/43; 190103801/141; 190201501/381; [be:ʒi:] 'beygir' 190100101/95; 190300501/17; 190100902/210; 190100403/19; 190202501/1; 191000001/44; 190201501/317

Far. **بَلْکِ belki** 'ihtimal, umulur' > BİTA [be:ci] 'a.' 190100901/27; 190100102/26; 190100102/35; 190100401/275; 190102905/220; 190101901/231; [be:lci] 'a.' 190101201/32; 190600601/78; [be:cim] 'a.' 190100001/210

Söz Sonu

Söz sonu konumunda [e:] sesi, hece sonunda birincil uzunluk, hece kaynaşması ve şimdiki zaman ekinin söyleyişine bağlı olarak da ortaya çıkmıştır.

OTü. **aç-** ‘açmak’ ED 18b, **aç-** ‘açmak’ DLT 180 +**ı+** **[-yor]** > **[atfe:]** ‘açıyor’
 190201501/409; 190202601/23; 190100901/305; 190100901/314;
 190100401/111; 190101802/128; 190101901/196; 190102001/76;
 190102905/65; 190103203/75; 190103206/7; 190500901/41; 190101802/63;
 190102901/260; 190103201/32; 190202601/26; 190100401/109;
 190102903/31

OTü. **al-; al-** ‘almak’ ED 124b, **al-** ‘almak’ EUTS 12, **al-** ‘almak’ DLT 97 +**ı+** **[-yor]** > **[ate:]** ‘alıyor’ 190201501/296; 190200901/21; 190100102/61; 190101601/224;
 190201601/14

OTü. **ağrı-; ha:ğrı-** ‘ağrımak’ TT 172, **ağrı-** ‘ağrımak’ EUTS 8, **agri-** ‘ağrımak’ DLT 35 +**ı+** **[-yor]** > **[a:re:]** ‘ağrıyor’ 190501501/87; 190501501/89

OTü. **at-;at-** ‘atmak’ ED 36a, **at-** ‘atmak’ DLT 600 +**ı+** **[-yor]** > **[ate:]** ‘atıyor’
 190201501/379; **[atuje:]** ‘atıyor’ 190201601/22

OTü. **bak-; bak-** ‘bakmak’ ED 311a; **bak-** ‘bakmak’ DLT 63 +**ı+** **[-yor]** > **[bace:]**
 ‘bakıyor’ 190100402/9; 190101801/41; 190300901/53; 190300901/54

OTü. **bil-; bil-** ‘bilmek’ ED 330b, **bil-** ‘bilmek’ EUTS 42, **bil-** ‘bilmek’ DLT 34 +**ı+** **[-yor]** > **[bile:]** ‘biliyor’ 190100902/1; 190101601/214; 190201601/84;
 190200901/33; 190201501/316

OTü. **bol-** ‘olmak’ ED 331a, **bol-** ‘olmak’ EUTS 47, **bo:l-** ‘olmak’ TT 177, **bol-**
 ‘olmak’ DLT 263 + **u+** **[-yor]** > **[öte:]** ‘oluyor’ 190100001/130;
 190100001/159; 190100001/77; 190100001/81; 190100001/89;
 190100201/100; 190100201/101; 190100201/119; 190100201/90;
 190100201/95; 190100201/99; 190201501/394; 190101701/14; 190600002/61;
 190100901/141; 190100901/206; 190100901/313; 190100901/317;
 190100901/319; 190103101/16; 190101001/88; 190100101/128;
 190100101/136; 190100101/187; 190101201/185; 190101201/47;
 190100401/253; 190100401/114; 190100401/122; 190100401/126;
 190100401/84; 190100401/98; 190100404/19; 190101802/118;
 190101802/121; 190101802/63; 190101803/43; 190101901/16;

190101901/230; 190101901/232; 190101901/237; 190101901/259;
 190101901/284; 190101901/65; 190101901/67; 190101901/71; 190101901/76;
 190101901/79; 190201601/121; 190201601/53; 190201601/87; 190102401/24;
 190102501/15; 190102501/17; 190102801/24; 190102801/59; 190200901/16;
 190102901/297; 190102905/156; 190300901/228; 190300901/229;
 190300901/232; 190300901/235; 190300901/57; 190300901/93;
 190103202/60; 190103203/38; 190102501/15; 190103701/109;
 190103701/110; 190103703/40; 190501501/183

OTü. **kal-** ED 615b, **kal-** 'kalmak' EUTS 163, **ka:l-** 'kalmak' TT 173, **kal-** ~ **ka:l-**
 DLT 513 + **i+** [-**yor**] > [**ka:le:**] 'kalıyor' 190100201/68; 190700001/69;
 190100901/112; 190301401/23; 190101601/36; 190101802/49; 190101802/50;
 190102501/2; 190102801/68; 190102905/150; 190103701/90; 190102905/215;
 190101802/48; 190103601/52

OTü. **kork-;** **kork-** 'korkmak' ED 651b, **kork-** 'korkmak' EUTS 182, **kork-**
 'korkmak' DLT 627 > [**kə:ce:**] 'korkuyor' 190201501/34; 190101602/83;
 190101603/19

OTü. **ne:** ~ **ne;** **ne:** 'ne' ED 774a, **nä** 'nehangi, nasıl' EUTS 135, **ne:** 'ne, hangi'
 DLT 34, **ne:** 'ne' TT 181 > [**ne:**] 'ne' 190101201/154; 190100401/139;
 190102302/59; 190103206/21; 190100901/230; 190100101/69; 190103701/81;
 190100101/104; 190103206/26

OTü. **iste-;** **iste-** 'istemek' ED 243a, **iste-** 'istemek' DLT 139 +**i+** [-**yor**] > [**iste:**]
 'istiyor' 190500001/53; 190100102/54

OTü. **işle-;** **işle:-** 'çalışmak' ED 262b, **işlä-** 'işlemek' EUTS 100, **işle-** DLT 146 + **i+**
 [-**yor**] > [**işle:**] 'işliyor' 190600601/37

Bulg. **none** 'hiç olmazsa, bari' > [**pone:**] 'a.' 190100402/48

3.1.2.1.2.3. /ä:/ ünlüsü

/ä/ ses biriminin kendinden önce veya sonra gelen ünlü veya ünsüzün özelliğine göre Burgaz ili Türk ağızlarında üç değişken sesi bulunmaktadır: 1. [æ:]

geniş, düz, ön dil, çok açık, 2. [ɛ̃] geniş, düz, ön dil, yarı açık, yarı uzun; 3. [ɛ:] geniş, düz, ön dil, uzun.

[æ:]

Ön, düz, çok açık ve uzun bir değişken ses olan [æ:]'nın boğumlanmasında dil kabarıklığı çok az olup ağız kanalı ve dudaklarla çene açısı a ünlüsüne yakın bir derecede açık olup süre bakımından uzun bir değişken sestir. Açık /ä/ ünlüsünün en açık biçimi olan ön, düz, çok açık ve uzun [æ:] değişken sesi Burgaz ili Türk ağızlarında bir sözcükte kaydedilmiştir.

OTü. **te-**; **tê-** 'demek, söylemek' ED 433b, **tä-** 'demek' EUTS 233, **ti-** ~ **te-** DLT 554, **tê-** TT 182 > [dæ:-] 'demek' 190100001/65; 190201501/421; 190100901/192; 190100901/204; 190100901/256; 190201701/11; 190201701/12; 190102701/94; 190300901/190; 190300201/19; 190100901/210; 190100901/35; 190102701/116; 190102905/120; 190102905/31; 190100902/37; 190102905/118; 190300901/210; 190300901/241; 190300901/66; 190300201/29; 190300201/42; 190300901/159; 190101701/43; 190700001/37; 190103801/26; 190101603/49; 190101603/54; 190103702/90

[ɛ̃]

Ön dil, düz, yarı açık ve yarı uzun [ɛ̃] değişken sesi Burgaz ili Türk ağızlarında sınırlı sayıda örnekte /r/ ve /l/ gibi akıcı ve en bol sesli ünsüzlerin önünde söz başı ve söz için konumunda bulunmaktadır.

OTü. **kel-**; **kel-** 'gelmek' ED 715 b, **käl-** 'gelmek' EUTS 104, **kel-** 'gelmek' DLT 29 > [jɛ̃'l-] 'gelmek' 190103201/21; 190100004/16; 190100006/33; 190201501/226; 190201501/232; 190201501/269; 190201501/285; 190201501/301; 190201501/307; 190201501/325; 190500001/51; 190600002/55; 190100901/164; 190100901/216; 190100902/18; 190101201/10; 190101201/17; 190103801/247; 190103801/248; 190201701/65; 190101803/88; 190102001/46; 190102201/22; 190102801/5; 190102901/151; 190201501/17; 190201501/18; 190201501/7; 190100901/56;

190100901/57; 190101001/64; 190101201/232; 190101601/330;
 190102001/67; 190102701/30; 190300201/62; 190601601/82; 190600301/13;
 190600301/22; 190100001/140; 190100001/47; 190100201/59; 190600003/20;
 190100902/120; 190100902/140; 190101201/117; 190301401/11;
 190301401/49; 190101601/258; 190102001/51; 190201601/110;
 190102401/37; + [-me] > [jɛˈlmɛ] ‘göçmen’ 190301401/5; 190301401/8;
 190500901/5

OTü. **tegirmen** ‘değirmen’ ED 486b, **tägirmän** ‘değirmen’ EUTS 231, **tegirmen** ‘değirmen’ DLT 185 > [dɛˈrmɛn] ‘değirmen’ 190600002/75; 190101201/109; 190101201/110; + OTü. **yan** ~ **yaːn**; **yan** ‘taraf, yan’ EUTS 283, **yaːn** ‘yan’ TT 175, **yaːn** ‘kalça kemikleirnin başları; kalça kemiği’ DLT 515 + [ɪ] + n+ [a] > [dɛˈrmɛn janu] ‘Değirmenyanı, Ruen ilçesinde yer adı’ 190100003/12

Far. زردآلو **zerd-aːlu**: ‘zerdali’ > [zɛˈrdɛli] ‘zerdali’ 190100101/42; 190300201/1; 190101301/27

Far. پنبشجنپ **pençsenbe** ‘Perşembe’ > [pɛˈrʃɛmbɛ] ‘a.’ 190300201/72; 190103203/74

Ar. درس **ders** ‘ders’ + [ler] > [dɛˈrslɛɾ] ‘dersler’ 190100404/5

[ɛː]

Ön dil, düz, yarı açık ve uzun [ɛː] değişken sesi Burgaz ili Türk ağızlarında Türkçe ve alıntı sözcüklerde ünsüz düşmesi, hece kaynaşması ile akıcı, bol sesli /l/ ve /r/ ünsüzlerinin komşuluğunda ortaya çıkmıştır. Ayrıca söyleyiş özelliğine bağlı olarak sözcük tabanına eklenen şimdiki zaman ekinden önce, [ɛː] değişken sesinin geliştiği görülür. Bu değişken ses bölge ağızlarında söz başı, söz içi ve söz sonu konumunda görülmektedir.

Söz Başı:

OTü. **erkek** ‘erkek’ ED 223b, **ärkāk** ‘erkek’ EUTS 74, **erkek** ‘hayvanların erkeği, erkek’ DLT 68 > [ɛːrɛɛ] ‘erkek’ 190102601/49; 190102905/107; [ɛːɛɛ] ‘erkek’ 190101901/195

OTü. **erte ~ irte ; irtäkän** ‘erken’ EUTS 98, **erte ~ irte** ‘sabahın erken saati’ DLT 74 > [ɛ:cɛn] ‘erken’ 190102201/17; 190101801/160; 190101801/158; 190103801/296; 190100201/2; 190100401/196

OTü. **yelpise** ‘yelpaze’ ME 206 > [ɛ:lpɛzɛ] ‘tütün destesi’ 190101201/181; 190101201/187; 190101201/191; 190101601/345; 190101601/347.

Far. **her** ‘hep, bütün’ + Far. **kes** ‘kimse, kişi’ > [ɛ:cɛʃ] ‘herkes’ 190100902/69; 190100401/249; 190500001/21; 190500001/26; 190100901/243; 190102201/30; 190103601/15; 190100201/8; 190101201/144; 190102201/18; 190102905/218

Söz İçi:

OTü. **bilezük; bile:zük** ‘bilezik’ ED 345b, **bilezük** ‘bilezik’ DLT 258 > [bile:zic] ‘a.’ 190600801/1; 190600801/2

OTü. **tegirmen** ‘değirmen’ ED 486b, **tägirmän** ‘değirmen’ EUTS 231, **tegirmen** ‘değirmen’ DLT 185 > [dɛ:mɛn] ‘a.’ 190600002/84; 190100401/198; 190100401/193; 190200901/31; 190102905/106; 190100902/172; 190101803/63; 190103601/44

OTü. **bak-; bak-** ‘bakmak’ ED 311a; **bak-** ‘bakmak’ DLT 63 + **ı+** [-yor] + [-sun] > [bakuɟɛ:n] ‘bakıyorsun’ 190201701/14; + [-ı ver-] + [-di] + [-m] > [bakuɟɛ:dim] ‘bakıverdim’ 190102001/55

OTü. **bil-; bil-** ‘bilmek’ ED 330b, **bil-** ‘bilmek’ EUTS 42, **bil-** ‘bilmek’ DLT 34 + **e+** [-me] + **y+** [-ecek] + [-im] > [bilɛmɛ:ɟɛm] ‘bilemeyecm’ 190102001/69

OTü. **känç** ‘genç’ EUTS 105, **kenç ~ ke:nç** ‘çocuk’ DLT 94 > BİTA [ɟɛnɟ] ‘genç’ 190103801/285; 190501501/301; 190201503/17; 190200001/37; 190101601/271; 190101901/134 > [ɟɛ:nɟ] ‘genç’ 190101201/211; 190101802/33; [ɟɛ:nɟ] ‘genç’ 190102901/111

OTü. **öl-; öl-** ‘ölmek’ ED 125b, **öl-** ‘ölmek’ EUTS 150, **öl-** DLT 12 + [-ü ver-] + [-miş] > [øɟyɟɛ:mɟ] ‘ölüvermiş’ 190102001/55

OTü. **te-**; **tê-** 'demek, söylemek' ED 433b, **tä-** 'demek' EUTS 233, **ti-** ~ **te-** DLT 554, **tê:-** TT 182 + **[-yor]** + **[-lar]** > **[dæ:je:lar]** 'diyorlar' 190102001/87

Söz Sonu:

OTü. **çeçek**; **çéçek** 'çiçek' ED 400b, **çäçäk** 'çiçek' EUTS 60, **çeçek** 'ağaç çiçeği ve çiçek' DLT 72 + **[i]** > **[tʃitʃe:]** 'çiçeği' 190100901/306; 190100101/40; 190103801/321; 190301401/46; 190100401/112; 190102001/89; 190102501/14; 190102501/3; 190103201/27; 190103203/66; 190102701/135; 190700001/13; 190100901/300; 190103801/12; 190101802/105; 190103201/22; + **[ler]** > **[tʃitʃecle:]** 'çiçekler' 190102601/115; 190300901/59; 190103201/28; 190601601/17

OTü. **küdegü**, **küde:gü**: 'güvey' ED 703a, **küdägü** 'güvey' EUTS 120, **küdegü** ~ **küdegü** 'damat, güvey' DLT 449 > **[jyve:]** 'güvey' 190100001/117; 190100001/134; 190100001/46; 190100201/1; 190100201/91; 190201501/378; 190201501/408; 190201501/416; 190101601/241; 190201701/23; 190101901/18; 190101901/19; 190102701/40; 190102701/60; 190102701/69; 190200901/50; 190103203/3; 190103203/4; 190300501/16; 190600702/21; 190600702/22; 190100001/117; 190100102/2

Ar. إصلاح **ışlah** 'iyi bir hale koyma, iyileştirme, düzeltme' > **[isle:]** 'a.' 190103101/57; 190101001/8; 190300201/6; 190300201/8; 190103204/7; 190102501/12; 190102501/17; 190102501/190103204/11; 190102501/7

Far. هر **her** 'her' > **[he:]** 'her' 190201501/319; 190202601/1; 190202601/2; 190100901/134; 190100101/90; 190100102/33; 190101802/104; 190102201/14; 190102701/67; 190102801/72; 190501501/12; 190501501/13; 190501501/141; 190501501/145; 190601601/26; 190500901/48

Yun. **biber** 'biber' > **[bøbe:]** 'a.' 190100102/64; 190300901/250; **[bybe:]** 'a.' 190103801/21

3.1.2.1.2.4. /ɪ:/ ünlüsü

Burgaz ili Türk ağızlarında /ɪ:/ ses biriminin kendinden önce veya sonra gelen ünlü ve ünsüzlerin özelliklerine göre iki değişken sesi bulunmaktadır: 1. [u:] dar, düz, arka dil, kapalı, uzun; 2. [i:] dar, düz, kapalı, merkez, uzun.

[u:]

Dar, düz, kapalı ve uzun [u:] değişken sesi Burgaz ili Türk ağızlarında ünsüz düşmesi ve çekim eklerinden önceki ünlünün uzaması sonucunda oluşmuştur. Ayrıca Eski Türkçedeki birincil uzunlukların korunduğu sınırlı sayıda şekil de görülmektedir. Bu değişken ses derlenen metinlerde söz başı, söz içi ve söz sonu konumunda görülmekle birlikte, söz başında özellikle alıntı sözcüklerde arka sıradan ünlünün ön sıraya geçmesi ve /h/ ünsüzünün düşmesiyle ortaya çıkar.

Söz Başı:

OTü. **ırgal-** ‘sallanılmak, sililmek’ EUTS 87, **ırgal-** ‘sallanmak, silkelenmek’ DLT 130 +a+ [-dı] > [u:gaɫadu] ‘ırgaladı, silkti’ 190102201/32

Ar. خرقه **hırka** ‘hırka’ > [u:ka] ‘a.’ 190100901/190; 190100401/245

Söz İçi:

OTü. **ısır-** ‘ısırmak’ ED 251a, **ısır-** ‘ısırmak’ EUTS 87, **ısır-** ‘ısırmak’ DLT 98 + [-gan] > [su:gan] ‘ısırgan otu’ 190103801/289; 190102901/257; 190301401/45; 190101901/123; 190101901/123; [usuu:gan] ‘ısırgan out’ 190100902/84; 190103801/294; 190501501/112; 190103801/294; 190501501/114; 190501501/129; 190103801/298; 190501501/126; 190501501/143

OTü. **kırk-** ‘kırmak’ ED 651a, **kırk-** ‘tıraş etmek, kırmak’ EUTS 176, **kırk-** ‘kırmak’ DLT 627 > [ku:k-] ‘kırmak’ 190103801/235; 190101901/126; 190101901/128; 190101901/129; 190103801/236

OTü. **kırk;** **kırk** ‘kırk’ ED 651a, **kırk** ‘kırk’ EUTS 176, **kırk** ‘kırk’ DLT 176 > [ku:k] ‘40, kırk’ 190100001/135; 190100001/164; 190100901/179; 190100901/200; 190103801/113; 190201701/53; 190101802/87; 190101802/94; 190501501/158; [ku:k] ‘kırk’ 190100902/181; 190103202/22

OTü. **kı:z; kı:z** TT 176 'kız', ED 679b, **kız** 'kız' EUTS 178, **kı:z ~ kız** 'cariye' DLT 5
> [**ku:z**] 'a.' 190100901/215; 190100901/240; 190101201/225;
190101201/227

OTü. **kış** 'kış' ED 670a, **kış** 'kış' EUTS 177, **kış** 'kış' DLT 10 > [**ku:f**] 'a.'
190100902/7; 190101901/350; 190102601/78; 190102901/378;
190101901/205; 190102601/34; 190100902/6; [**ku:f**] 'a.' 190500001/43;
190102302/49; [**ku:ɟ**] 'a.' 190103801/252

OTü. **sırt** 'arka, sırt' ED 846a, **sırt** 'Oğuzlarda küçük vadi ve küçük bayırlar' DLT
172 > [**su:rt**] 'a.' 190101201/95; 190101901/271; 190102601/32;
190101001/138; 190103801/254; 190103703/66; 190102801/30

OTü. **yumurtga; yumurtğa**: 'yumurta' ED 938a, **yumurğa** 'yumurta' EUTS 305,
yumurtga 'tavuk ve diğer kuşların yumurtası' DLT 631 > [**jumu:ta**] 'a.'
190100001/44; 190100101/47; 190103801/17; 190101901/115;
190101901/54; 190102701/5; 190102701/8; 190501501/45; 190100902/103;
190100101/47; [**ju:mta**] 'a.' 190101901/60; 190501501/60

Ar. **قنب** **kınnab** 'kınnap' > [**ku:nap**] 'a.' 190200901/9; 190101901/292;
190501501/224

Ar. **قرمز** **kırmız** 'kırmız böceğinden çıkarılan parlak ve al boya' > [**ku:mu:zu**]
'kırmızı' 190100201/107; 190100201/87; 190201501/361; 190201501/404;
190201501/416; 190100901/151; 190100901/293; 190100901/329;
190101001/20; 190101001/75; 190101001/80; 190100101/39; 190301401/
190100401/136; 190101803/71; 190201601/157; 190102501/15;
190103201/32; 190103201/33

Söz Sonu:

OTü. **bakır** 'bakır' ED 317b, **baķır** 'bakır' EUTS 31, **bakır** 'bakır' DLT 181>
[**baku:**] 'bakraç, kova' 190201501/366; 190200001/42; 190103703/16;
190103801/253; 190103703/2

OTü. **çakır** ‘mavi’ ED 409b, **çakır** ‘mavi, gök gözlü DLT 612 > [ʧakur:] ‘çakır gözlü’ 190101601/413; + [lar] > [ʧakur:la:] ‘Çakırlar (lakap)’ 190102301/18

OTü. **kır** ‘şehir ve kasabaların dışında kalan, çoğu boş ve geniş yer’ ED 641a, **kıra** ‘tarla, ekin yeri’ EUTS 176, **kır** ‘dağların sırtı’ DLT 163 + [da] > [kur:] ‘kır’ 190201501/310; 190100901/91; 190100401/137; 190100401/41; 190101901/210; 190102501/2; 190102301/63; 190102901/234; 190600301/22; 190103202/43; + [lar] + [da] > [kur:la:da] ‘kırlarda’ 190100401/117; 190100401/124; 190101901/220; 190101901/223; 190101901/233; 190102302/58; 190300901/56; + [dan] > [kur:dan] ‘kırdan’ 190100901/331; 190101802/111; 190101901/248; 190102801/16; 190102801/27; 190103703/10

OTü. **sığır**; **sığır** ‘sığır’ ED 814b, **sığır** ‘sığır’ DLT 183 > [su:] ‘sığır’ 190100101/79; 190103203/27; 190500901/239; 190103101/46; 190103101/47; 190100101/79; 190101801/80; 190103801/165; 190101801/79; 190101801/81; [su:r] ‘a.’ 190103801/42; 190100902/210; 190103801/163; 190103801/48; 190103801/49; 190700001/39; 190103801/198; 190100902/213; 190101801/78

Ar. **خمير** **hami:r** ~ **خميره** **hami:re** ‘hamur’ > [amur:] ‘hamur’ 190100001/182; 190101901/65; 190101901/66; 190102901/300; 190103206/36; 190103207/5; 190100401/89; 190103101/51; 190103101/54; [hamur:] ‘hamur’ 190100101/180; 190501501/56; 190500001/29; 190102001/40

Ar. **حاصر** **ha:şir** ‘hasır’ > [asur:] ‘hasır’ 190101001/121; 190101901/282; 190101901/284; [hasur:] ‘hasır’ 190501501/218; 190501501/252

Yun. **ihlamur** ‘ihlamur’ > [ɰlambur:] ‘ihlamur’ 190202601/27; 190102501/14; 190102501/3; 190202601/27; [uflambur:] ‘ihlamur’ 190101901/215; 190100401/124

[i:]

Dar, düz, kapalı, merkez ve uzun [i:] değişken sesin Burgaz ili Türk ağızlarında hece içerisindeki konumu komşuluğundaki seslerin özelliğine göre söz içi

ve söz sonu konumunda bulunmaktadır. Bu uzun şekil Burgaz ili Türk ağızlarında kalın ünlülerin incelme eğilimine bağlı olarak ortaya çıkmıştır. Ortak Türkçe bir sözcükte [i] değişken sesi, yarı ünlü /y/'nin düşmesi ile söz başında kullanılmıştır.

Söz Başı:

[ji:ka-] BİTA 'yıkamak' > [i:ka-] 'a.' 190102901/183

Söz İçi:

OTü. **ba:kır-** 'bağırmaq' ED 318a, **ba:kır-** 'bağırmaq' TT 172, **bakır-** 'bağırmaq' DLT 526 + [-ır] + [-imiş] > [ba:ri:miş] 'bağırırmış' 190100501/31

OTü. **kaltur-** 'kaldırmaq' ED 619b, **kaltur-** (yarışta) arkada bırakmaq, geçmek DLT 362 + ı+ [-yor] > [kaɫdu:ri:] 'kaldırırıyor' 190100901/171

OTü. **karı;** **karı:** 'yaşlı' ED 644b, **karı** 'yaşlı, ihtiyar' EUTS 168, **karı** 'yaşlı' DLT 206 + ile (< **birlen**) > [ka:ri:jlan] 'karıyla, eşle' 190102905/110

OTü. **kod-** ; **ko:d-** 'koymaq' ED 595b, **qod-** 'koymaq' EUTS 180, **koç-** ~ **kot-** 'koymaq, bırakmaq' DLT 414 +u+ [-yor] + [-um] > [kɔji:m] 'koyuyorum' 190300901/240; +u+ [-yor] + [-sun] > [kɔji:sun] 'koyuyorsun' 190100001/188; 190100001/205; +u+ [-yor] > [kɔji:ta:] 'koyuyorlar' 190300901/128; 190101201/61

OTü. **ça:kır-** 'çağırmaq' TT 172, **çakrış-** 'Oğuz lehçesinde karşılıklı çağırmaq' DLT 371 > [tʃi:r-] 'çağırmaq, seslenmek' 190501501/120; 190101701/74

OTü. **sor-;** **so:r(a)-** 'sormaq, sual etmek' TT 178, **sor-** 'Oğuzcada sormaq' DLT 524 +u+ [-yor] > [sɔri:] 'soruyor' 190100901/261

OTü. **taşu-** 'taşımmaq' ED 561a, **taşır-** 'taşmaq, kaçmaq' EUTS 228, **taşu-** 'taşımmaq' DLT 561 + [-ır] + **iken** (< **erken**) > [taʃi:ka] 'taşırken' 190102201/43; + ı+ [-yor] + [-lar] > [taʃi:ta:] 'taşıyorlar' 190100901/289; + ı+ [-yor] > [taʃi:jɛ:] 'taşıyor' 190102905/222

[jɪ:ka-] BİTA ‘yıkamak’>[jɪ:ka-] ‘a.’ 190100101/144; 190500001/10; 190103701/53; 190300901/126; 190500001/10; 190102901/73; 190200001/22; 190102905/136; 190102905/138

OTü. **yumuşa-** ‘yumuşamak’ ED 939a, **yumuşa-** ‘yumuşamak’ EUTS 305 + [-tır] > [jɪ:mʃaduɾ] ‘yumuşatır’ 190501501/169

3.1.2.1.2.5. /i:/ ünlüsü

Dar, düz, ön dil, kapalı ve uzun /i:/ ses biriminin kendinden önce veya sonra gelen ünlü ve ünsüzlerin özelliklerine göre Burgaz ili Türk ağızlarında iki değişken sesi bulunmaktadır: 1. [i:] dar, düz, ön dil, kapalı, uzun; 2. [ɪ:] dar, düz, ön dil, kapalı, orta-merkezileşmiştir, uzun.

[i:]

Dar, düz, ön dil, kapalı, uzun [i:] değişken sesi, ses düşmesi, hece kaynaşması, alıntıların bünyesindeki uzun ünlüyü koruması ve çekim eklerinin eklenmesi sırasında ekten önceki ünlünün uzaması şeklinde ortaya çıkmıştır. Eski Türkçedeki birincil uzun /i:/ sesinin de birkaç şekilde korunduğu görülmüştür. Ayrıca da Burgaz Türk ağız alanında Eski Türkçedeki kapalı, uzun /e:/ sesi, /i:/ sesine dönüşerek daralmıştır. Bu değişken ses, hece içerisinde komşuluğundaki ünlü ve ünsüzlerin özelliklerine göre Burgaz ili Türk ağızlarında söz başı, söz içi ve söz sonu konumunda bulunmaktadır:

Söz Başı:

OTü. **eḏgü:** ‘iyi’ ED 51b, **äḏgü ~ yig** ‘iyi’ EUTS 68, 295, **eḏgü** ‘iyi’ DLT 29 > [i:] ‘iyi’ 190100003/44; 190100003/45; 190100003/49; 190100005/5; 190100005/7; 190103208/4; 190102002/6; 190103901/6; 190100202/12; 190100203/12; 190201501/195; 190600002/77; 190600003/17; 190100901/102; 190100901/106; 190100901/187; 190100901/212; 190100901/22; 190100901/24; 190100901/248; 190100901/30; 190100901/311; 190100901/44; 190100901/67; 190100901/87; 190100901/88; 190100101/136; 190100101/184; 190100102/29; 190100102/47;

190101301/17; 190103801/20; 190100401/227; 190300901/212;
190300901/72; 190300901/93; 190103202/27; 190103401/31; 190103401/45;
190103401/46; 190103701/109; 190103701/88; 190103901/7; 190103901/9;
190600301/6; 190600702/21; 190600702/30; 190600801/4

OTü. **edgölük; edgü:lük** ‘iyilik’ ED 53b, **ädgölük** ‘iyilik’ EUTS 69, **edgölük** ‘iyilik’ DLT 34 > [i:lic] ‘iyilik’ 190101801/10; [i:liç] ‘iyilik’ 190100902/197

OTü. **ekşig** ‘ekşi’ ED 118b, **ekşig** ‘ekşi’ DLT 65 > [i:fi] ‘ekşi’ 190201501/157;
190100101/146; 190100101/148; 190102001/40; 190102901/299;
190102901/318; 190300901/117

OTü. **i:k** ‘iğ’ ED 99a, **i:k** ‘iğ’ TT 182, **i:g** ‘iğ’ DLT 55 > [i:] ‘iğ, pamuk, yün vb.nden
iplik eğirmekte kullanılan, ortası şişkin, iki ucu sivri ve çengelli olan, ağaçtan
yapılmış araç’ 190101901/322; 190100401/221

OTü **ilgerü; ilgerü:** ‘ileri’ ED 144a, **ilgärü** ‘ileri’ EUTS 92 > [i:ləri] ‘ileri’
190100003/34; 190200001/13; 190103702/8; 190103702/96; 190103701/74

OTü. **ilk; ilk** ‘ilk, her şeyin evveli’ ED 140b, **ilk** ‘ilk’ EUTS 93, **ilk** ‘ilk, her şeyin
evveli’ DLT 33 > [i:lc] ‘ilk’ 190102701/102; 190103401/7; [i:lç] ‘ilk’
190600703/22

OTü. **ingek** ‘inek’ ED 184a, **ingäk ~ inkek** ‘inek’ EUTS 95, **ingek** ‘inek’ DLT 68 >
[i:nec] ‘inek’ 190102905/183; 190103801/42; 191000001/44; 190300901/119

OTü. **i:rig** ‘iri’ TT182, **irig** ‘çetin, dayanıklı’ ED 222a, **irig** ‘kalın ve pürtüklü nesne’
DLT 47 > [i:ri] ‘iri’ 190101802/97; 190101901/219; 190300901/149

OTü. **i:ş** ‘iş’ ED 254a, **i:ş** ‘iş’ TT 182, **iş** ‘iş’ EUTS 99, **i:ş ~ iş** ‘iş, amel’ DLT 32 >
[i:j] ‘iş’ 190100003/52; 190100902/100; 190101803/10; 190101803/11;
190101803/13; 190101901/147; 190102901/122; [i:j] ‘iş’ 190100003/52;
190100902/100; 190101803/10; 190101803/11; 190101803/13;
190101901/147; 190102901/122; [i:ʒ] ‘iş’ 190201501/64; 190201501/81

OTü. **yenge ; yenge:** ‘yenge’ ED 950a, **yängä ~ yänggä** ‘yenge’ EUTS 293, **yenge;**
yenge ‘yenge’ DLT 610 > [i:njɛ] ‘yenge’ 190100201/85; 190201501/397;

190201501/399; 190201501/402; 190201501/407; 190201501/420;
190201501/422; 190201501/427; 190101801/91; 190102903/15;
190103702/90; 190102903/11; 190101701/5; 190101701/8; 190101301/20;
190101801/107; 190101801/124; 190102201/22

OTü. **yıp** ‘ip’ ED 870b, **yıp** ‘ip, iplik’ DLT 90 > [i:p] ‘ip’ 190200901/6;
190200901/9; 190101901/334

Ar. اِخْتِيَار **iḥtiya:r** ‘ihtiyar’ [i:ta:] ‘ihtiyar’ 190100101/86; 190101601/198;
190102801/73; 190103701/98; 190601601/55

Far. هِیْج **hi:ç** ‘yok denecek kadar az olan’ > [i:ɟ] ‘hiç’ 190100001/174;
190100001/8; 190201501/11; 190101701/41; 190100901/124; 190101201/46;
190101201/73; 190100401/139; 190101601/251; 190101601/253;
190101601/267; 190101602/98; 190102301/43; 190102501/53; 190301401/10;
190102501/16; [i:ɟ] ‘hiç’ 190100001/17; 190100001/47; 190100001/6;
190100001/97; 190100901/177; 190100901/182; 190100901/204;
190100901/68; 190103101/21; 190103101/37; 190101201/70; 190100401/262;
190101601/160; 190101601/67; 190201701/3; 190201701/6; 190101803/107

Söz İçi:

OTü. **çigidäm** ‘bir bitki’ EUTS 62 > [ɟi:däm] ‘çiğdem’ 190100003/2;
190100901/317; 190103801/12; 190102601/104; 190102601/110;
190300901/60; 190103201/34; 190100401/114; 190300901/60;
190101901/210; [ɟi:vdäm] ‘çiğdem’ 190101802/113; 190100101/38

OTü. **sedrek; sedrek** ‘seyrek’ ED 802a, **sädräk** ‘seyrek’ EUTS 198, **sedrek** ‘seyrek’
DLT 240 > [si:ræc] ‘seyrek’ 190301401/57; 190101802/120; 190102901/228;
190102901/250; 190102901/228; + [dɟic] > [si:rædɟic] ‘seyrek’
190101601/321; 190101802/98; 190101901/293

OTü. **tegül; tegül** ‘değil’ ED 480a, **tegül** ‘Oğuzcada değil’ DLT 165 > [di:l] ‘değil’
190100003/9; 190100201/53; 190201501/110; 190201501/314; 190201501/32;
190201501/351; 190201501/421; 190101701/33; 190101701/63;
190700001/32; 190100101/10; 190100101/130; 190101301/28; 190101301/35;

190101301/6; 190100401/20; 190100402/41; 190101601/276; 190101801/98;
 190101802/83; 190101901/162; 190102001/128; 190201601/48;
 190102201/18; 190102501/13; 190102501/29; 190102701/103;
 190102901/178; 190102901/279; 190102903/27; 190102904/18

Ar. **çeyiz** 'çeyiz' > [tʃi:z] 'çeyiz' 190100001/148; 190103702/5;
 190101201/35; 190100001/125; [tʃi:viz] 'çeyiz' 190201501/374

Ar. **Meryem** 'dindar kadın' > [mi:rɛm] 'Meryem, kişi adı' 190100901/6;
 190101602/84; 190101603/50; 190101603/53; 190300201/78

Yun. **pide** 'pide' > [bi:dɛ] 'pide' 190201501/125; 190201503/26

Söz Sonu:

OTü. **bi:r** ~ **bir**; **bi:r** 'bir' ED 353b, **bir** 'bir' TT 183, **bir** 'bir' EUTS 43, **bi:r** ~
bir 'sayıda bir' DLT 12 > [bi:] 'bir' 190100001/53; 190100001/62;
 190100001/63; 190100002/2; 190100002/59; 190100002/69; 190100003/18;
 190100003/7; 190102002/5; 190100203/6; 190100201/64; 190100201/7;
 190100006/12; 190100006/22; 190100006/34; 190201501/440;
 190201501/445; 190201501/448; 190201501/458; 190201501/62;
 190201501/79; 190201501/83; 190201501/84; 190201501/97; 190101701/57;
 190202601/23; 190500001/35; 190500001/58; 190100101/161; 190100101/92;
 190100102/1; 190100102/32; 190100102/5; 190101201/120; 190101201/138;
 190101201/141; 190101201/145; 190101201/205; 190101801/117;
 190101801/126; 190101801/145; 190101801/146; 190101801/85;
 190102001/16

OTü. **bışur-** 'pişirmek' ED 383b, **bışur-** 'pişirmek' EUTS 41, **bışur-** 'pişirmek'
 DLT 308 > [piʃi:-] 'pişirmek' 190100401/220; 190103702/46; 190101901/63

OTü. **bütür-** 'bitirmek' ED 308b, **bütür-** 'bitirmek' EUTS 57, **bütür-** '(yarayı)
 kapatmak, iyileştirmek' DLT 305 > [biti:-] 'bitirmek' 190201501/55;
 190101801/40; 190101801/142; 190100902/30; 190201501/91;
 190101601/181; 190102001/38; 190101601/163

OTü. **keltür-** 'getirmek' ED 716b, **kältür-** 'getirmek' EUTS 104, **keltür-** 'getirmek'
DLT 364 > [jɛti:-] 'getirmek' 190100901/140; 190101601/216;
190101801/165; 190101801/168; 190100001/149; 190201501/445;
190201701/15; 190201701/46; 190100001/37; 190100901/139; 190101803/44;
190201601/131; 190102302/55; 190101601/368; 190101803/7

OTü. **yé:-** 'yemek' ED 869b, **ye:-** 'yemek' TT 182, **yi:-** '(bir şey) yemek' DLT 448 >
[ji:-] 'yemek' 190103801/31; 190103801/311; 190101001/54; 190102901/328;
190101601/58; 190201601/127; 190103101/34; 190100401/102;
190100401/45; 190501501/75

Far. **پیشگیر** **pi:ş -gi:r** 'peşkir, havlu' > [peʃci:] 'a.' 190100001/176;
190101901/281; 190101901/301; 190103702/7; 190101201/40; 190100201/45

[ɪ:]

Düz, dar, /i/ ünlüsüne göre orta-merkezileşmiş, daha kapalı, uzun [ɪ:]
değişken sesi, genellikle {-yor} şimdiki zaman ekininin kullanımında ortaya
çıkmıştır.

OTü. **al-; al-** 'almak' ED 124b, **al-** 'almak' EUTS 12, **al-** 'almak' DLT 97 + ı+ [-yor]
+ [-uz] > [aɫɪ:z] 'alıyoruz' 190103201/76; 190103204/21

OTü. **axşam** 'akşam' ED 96b, **axşam** 'akşam vakti' DLT 66 + [leyin] > [aɫʃamɪn:n]
'akşamleyin' 190102701/105

OTü. **bak-; bak-** 'bakmak' ED 311a; **bak-** 'bakmak' DLT 63 + ı+ [-yor] + [-sun] >
[baɫɪ:sun] 'bakıyorsun' 190102905/ 258

OTü. **kabar-** 'şişmek, kabarmak' DLT 305 + ı+ [-yor] > [kaɫaɪ:] 'kabarıyor'
190102501/10

OTü. **kat-** 'katmak' ED 594b, **kat-** 'katmak, eklemek' EUTS 171, **kat-** 'katmak, ilâve
etmek' DLT 415 + ı+ [-yor] + [-um] > [kaɫɪ:m] 'katıyorum' 190103206/16

OTü. **kır-** ‘kırmak’ ED 643a, **kırmalaş-** ‘parçalamak, kırmak’ EUTS 176, **kır-** ‘kazımak, koparmak, yolmak’ DLT 267 + **ı+** **[-yor]** + **[-um]** > **[kuırı:m]** ‘kırıyorum’ 190103206/14

OTü. **koy-** ~ **kod-** ED 674b, **kod-** ‘koymak’ EUTS 180, **koç-** ~ **kot-** ‘koymak, bırakmak’ DLT 337 + **u+** **[-yor]** + **[-um]** > **[kɔjı:m]** ‘koyuyorum’ 190102501/2; + **u+** **[-yor]** + **[-sun]** > **[kɔjı:sın]** ‘koyuyorsun’ 190103207/17

OTü. **sal-** ‘salmak’ ED 824b, **sal-** ‘salmak, koymak’ EUTS 195, **sal-** ‘göndermek’ DLT 276 + **ı+** **[-yor]** + **[-uz]** > **[sałı:z]** ‘salıyoruz’ 190103204/10

OTü. **ur-;** **ur-** ‘vurmak’ EUTS 266, **ur-** ~ **ür-** ‘vurmak, dövmek’ DLT 59, **hu:r-** ‘vurmak, koymak, bırakmak’ TT 179 + **u+** **[-yor]** > **[u:rı:]** ‘vuruyor’ 190102501/21

OTü. **yap-** ‘yapmak’ ED 870b, **yap-** ‘kapamak, yaratmak, kurmak’ EUTS 285, **yap-** ‘yapmak’ DLT 469 + **ı+** **[-yor]** + **[-um]** > **[japı:m]** ‘yapıyorum’ 190103206/12; + **ı+** **[-yor]** + **[-uz]** > **[japı:z]** ‘yapıyoruz’ 190103204/3; 190103201/82; 190103206/17

OTü. **yaz-;** **yaz-** ‘yazmak’ EUTS 292, **yaz-** ‘Oğuzcada yazmak’ DLT 470 + **ı+** **[-yor]** + **[-sun]** > **[jazı:n]** ‘yazıyorsun, hamuru açıyorsun’ 190103204/17; + **ı+** **[-yor]** + **[-uz]** > **[jazı:z]** ‘yazıyoruz, hamuru açıyoruz’ 190103204/22

3.1.2.1.2.6. /o:/ ünlüsü

/o:/ ses biriminin kendinden önce veya sonra gelen ünlü ve ünsüzlerin özelliklerine göre üç değişken sesi bulunmaktadır: 1. [o:] geniş, yuvarlak, arka dil, yarı kapalı, uzun; 2. [ɔ] geniş, yuvarlak, arka dil, yarı açık, yarı uzun; 3. [ɔ:] geniş, yuvarlak, arka dil, yarı açık, uzun.

[o:]

Geniş, yuvarlak, arka dil, yarı kapalı, uzun [o:] değişken sesi Burgaz ili Türk ağızlarında genellikle Bulgarcadan alıntı kelimelerde, söz içi konumunda kaynak kişilerin konuşma özelliklerine bağlı olarak uzun telaffuz edilmiştir.

Bulg. **Поморие** у.а. ‘Pomorie’ > [pomo:rije] ‘a.’ 190300201/17; 1901004 04/39.

Bulg. **кумпир** ‘patates’ > [ko:mpir] ‘a.’ 1901019 01/153; [ko:mpi:] ‘a.’ 1905015 01/142

Bulg. **пролет** ‘ilkbahar’ > [pro:let] ‘a.’ 190700001/55

Bulg. **Смолян** у.а. ‘Smolyan’ > [smo:lɛn] ‘a.’ 190103203/22

Bulg. **Търговище** ‘Tırgovişte’ > [tu:rgo:viʃte] ‘Tırgovişte, Kuzeydoğu Bulgaristan’da şehir adı’ 1901004 04/49; 1901018 02/48

İt. **borea** ‘bora’ > [bo:ra] ‘a.’ 190101801/66; 190101801/69

[ɔ:]

Geniş, yuvarlak, arka dil, yarı açık, yarı uzun [ɔ:] değişken sesi /o:/ ses biriminin süre bakımından yarı kısa telaffuzu neticesinde oluşmuştur. Burgaz Türk ağız alanında şu örneklerde tespit edilmiştir:

OTü. **bonçuk ~ monçuk** ‘boncuk’; **bonçuk** ‘boncuk’ ED 349a, **monçuk** ‘inci’ EUTS 131, **monçuk** ‘atın boynuna takılan inci boncuk’ DLT 239, **monçuk** ‘inci, boncuk’ ETG 287 > [bɔ:ndʒuk] ‘boncuk’ 190102001/11

OTü. **to:n ~ ton; to:n** ‘elbise’ ED 512, **to:n ~ ton** DLT 14 > [dɔ:n] ‘vücudun belden aşağısına giyilen uzun veya kısa iç giysisi, külot’ 190101201/97; 190101201/100

OTü. **bol-** ‘olmak’ ED 331a, **bol-** ‘olmak’ EUTS 47, **bo:l-** ‘olmak’ TT 177, **bol-** ‘olmak’ DLT 263 > [ɔ:ɫ] ‘olmak’ 190100001/55; 190100002/14; 190100002/54; 190100002/56; 190104001/1; 190100201/117; 190100201/13; 190201501/132; 190201501/165; 190201501/227; 190201501/276; 190201501/328; 190201501/329; 190201501/82; 190500001/1; 190600002/48; 190600002/85; 190100901/137; 190100901/171; 190100902/142;

190100902/57; 190100902/77; 190103101/20; 190100101/60; 190101201/148;
 190101201/241; 190101201/253; 190101301/10; 190103801/190;
 190100404/25; 1190601601/8; 190201701/37; 190201701/50; 190201701/58;
 190201701/7; 190101802/8; 190101803/60; 190101901/192; 190101901/383;
 190102001/41; 190102001/57; 190102001/69; 190202501/3; 190102201/9;
 190102302/30; 190102501/45; 190102501/6; 190102801/9; 190102901/164;
 190102905/234; 190102901/107; 190102901/134; 190102901/201;
 190102905/92; 190300901/249; 190300201/49; 190300201/90; 190300201/91;
 190103202/10; 190103203/33; 190103203/68; 190103204/19; 190103601/10;
 190103601/13; 190103601/40; 190103601/9; 190103701/34; 190103701/78;
 190103901/17; 190501501/88; 190201503/45; 190500901/146;
 190500901/155

[ɔ:]

Geniş, yuvarlak, arka dil, yarı açık ve süre bakımından uzun [ɔ:] değişken sesi Eski Türkçede /o:/ sesinin birincil uzunluk olarak görüldüğü sözcüklerin yanı sıra ses kaynaşması, vurgu ve tonlamaya bağlı olarak da ortaya çıktığı tespit edilmiştir.

Söz Başı

OTü. **o:n** ‘on’ ED 166b, **o:n** ‘on’ DLT 36, **o:n** ‘on’ TT 177 > [ɔ:n] ‘on’
 190100001/169; 190100001/59; 190102002/1; 190103901/2; 190201501/186;
 190201501/52; 190201501/56; 190201501/82; 190600002/87; 190600002/88;
 190100901/279; 190100901/292; 190100901/67; 190100101/160;
 190101201/3; 190101201/7; 190101201/73; 190101301/24; 190101301/5;
 190100401/225; 190100401/272; 190100401/35; 190100401/36;
 190100401/98; 190101601/236; 190101602/67; 190101602/69; 190101603/14;
 190101603/32; 190101603/36; 190101603/38; 190201701/60; 190201701/61;
 190101802/121; 190101802/99; 190101803/12; 190101803/56;
 190102001/113; 190102001/38; 190201601/119; 190102301/56;
 190102301/66; 190102601/79; 190102701/105; 27

OTü. **andan** ~ **andın** ED 177b, **andın** ‘ondan’ DLT 42 > [ɔ:ndan] ‘ondan’
 190100001/38; 190100001/46; 190100003/1; 190201501/317; 190101802/10;

190101803/85; 190101803/95; 190102901/189; 190102901/397;
190103202/20; 190100902/44; 190201701/50; 190102901/226

OTü. **oğlak**, **oğla:k** ‘oğlak’ ED 84b, **oğlak**, oğlak’ EUTS 139, **oğlak**, ‘oğlak’ DLT 45 > [ɔ:ɫak] ‘oğlak’ 190700001/43; 190103703/64

OTü. **ortu**; **ortu** ‘orta, bir şeyin ortası’ ED 203b, **orta** ~ **ortu** ‘orta’ EUTS 143, **ortu** ‘orta’ DLT 74 > [ɔ:ta] ‘orta’ 190100201/62; 190100201/63; 190100101/169; 190100102/31; 190103801/71; 190101601/272; 190101802/54

Söz İçi

OTü. **borç** ‘borç’ ME 106, **borçi** ‘ödünç alınan para, borç’ İML 21 > [bɔ:ɟ] ‘borç’ 190102501/57; 190103203/36.

OTü. **boz**; **bo:z** ‘gri’ ED 388b, **boz** ‘boz, beyaz ile kula arasındaki hayvan rengi’ DLT 496 > [bɔ:z] ‘kumral’ 190103801/23; 190100401/119; 190101803/90; 190103703/48; 190103703/50; 190101803/89; 190101901/259; 190100401/119

OTü. **kod-** ; **ko:d-** ‘koymak’ ED 595b, **kod-** ‘koymak’ EUTS 180, **koç-** ~ **kot-** ‘koymak, bırakmak’ DLT 414 > [kɔ:j-] ‘koymak’ 190100002/77; 190101602/61; 190101602/62; 190300901/239; 190101001/118

OTü. **konşı**; **konşı** ‘komşu’ EUTS 181, **konşı** ‘komşu’ DLT 219 > [kɔ:mʃu] ‘komşu’ 190103702/73; 190102901/167; 190101601/150; 190101601/224

OTü. **kork-**; **kork-** ‘korkmak’ ED 651b, **kork-** ‘korkmak’ EUTS 182, **kork-** ‘korkmak’ DLT 627 > [kɔ:k-] ‘korkmak’ 190101602/83; 190101603/19; 190601601/35; 190100402/57; 190102903/25; 190102901/198; 190600003/4; 190102901/161.

OTü. **korkınç~ korkunç** ‘korku’ ED 654b, **korku** ‘korku’ EUTS 182, **korkunç** ~ **korkınç** ‘korku, korkunç, korkutucu’ DLT 445 > [kɔ:ku] ‘korku’ 190102301/83; 190101802/38

OTü. **soŋ**; **song** 'sonra' EUTS 208, **soŋ** DLT 601 + **[ra]** > **[sɔːna]** 'sonra'
 190100201/119; 190100201/17; 190100201/42; 190100201/69;
 190201501/400; 190201501/412; 190201501/413; 190202601/18;
 190101601/164; 190101601/356; 190101602/70; 190101801/135;
 190101901/194; 190101901/97; 190102401/35; 190102905/280;
 190300501/21; 190300501/22; 190103701/104; 190201503/20; **[sɔːra]** 'sonra'
 190103801/149; 190103801/166; 190103801/170; 190103801/18;
 190103801/20; 190101901/118; 190101901/142; 190101901/150;
 190101901/53; 190100001/87; 190100002/11; 190100003/1; 190100003/33;
 190100003/48; 190100003/51; 190100003/6; 190100005/10; 190100202/6;
 190100201/74; 190100201/82; 190100006/16; 190100006/28; 190201501/102;
 190102801/60; 190102801/9; 190102901/180; 190102901/193;
 190102905/211; 190102905/230; 190102901/100; 190102901/126;
 190102901/133; 190102901/41; 190102901/44; 190102901/45; 190102901/54;
 190102901/64; 190102901/205; 190102901/220; 190102901/258

OTü. **toːz** 'toz' TT 178, **toːz** 'toz' ED 570b, **toːz** 'toz' EUTS 247, toːz ~ toz 'toz'
 DLT 496 > **[tɔːz]** 'toz' 190103701/110; 190103701/59; 190100101/48

Söz Sonu

OTü. **sor-**; **so:r(a)**- 'sormak, sual etmek' TT 178, **sor-** 'Oğuzcada sormak' DLT 524 >
[sɔː-] 'sormak' 190100901/216; 190100901/253; 190100901/254;
 190103101/22; 190101801/126

3.1.2.1.2.7. /ö:/ ünlüsü

/ö:/ ses birimin kendinden önce veya sonra gelen ünlü ve ünsüzün özelliğine göre Burgaz ili Türk ağızlarında iki değişken sesi vardır: 1. [øː] geniş, yuvarlak, ön dil, yarı kapalı, yarı uzun; 2. [øː] geniş, yuvarlak, ön dil, yarı kapalı, uzun.

[øː]

Geniş, yuvarlak, ön dil, yarı kapalı, yarı uzun [ø:] değişken sesi, Burgaz ili Türk ağızlarında genellikle akıcı, bol sesli /l/ ve /r/ ünsülerinden önce yarı uzun telaffuz edildiği tespit edilmiştir.

OTü. **öl-; öl-** ‘ölmek’ ED 125b, **öl-** ‘ölmek’ EUTS 150, **öl-** DLT 12 > [ø·l-] ‘ölmek’
 190201501/220; 190201501/334; 190201501/47; 190101701/6;
 190100902/194; 190101001/143; 190100101/176; 190103801/107;
 190100401/25; 190100401/26; 190101601/117; 190101601/401;
 190101801/24; 190101801/35; 190101801/39; 190101803/1;
 190101803/100; 190101901/192; 190101901/193; 190101901/378;
 190102001/28; 190102001/30; 190102001/32; 190102001/56; 190102001/9;
 190201601/112; 190102401/36; 190102501/46; 190102901/51; 190300901/7;
 190300901/8; 190103201/44; 190103201/46; 190103201/52; 190103201/54;
 190300501/13; 190103702/60; 190601601/42; 190600601/66; 190600701/31;
 190101001/143; 190100101/175; 190101601/118; 190102001/29;
 190102901/213

OTü. **törtünç** ‘4., dördüncü’ ED 535b, **törtünç** ‘dördüncü’ EUTS 249, **törtünç** ‘dördüncü’ DLT 78 + [ü] > [dø·rdyndzy] ‘dördüncü’ 190600701/62

OTü. **kör-; kör-** EUTS 116; **kör-** ‘bakmak, görmek’ ED 736a, **kör-** ‘bakmak, görmek’ DLT 187 > [jø·r-] ‘görmek’ 190100001/142; 190201501/370; 190101201/166; 190300901/175; 190101801/104; 190100902/94

OTü. **tö:rt ~ tort; tort** ‘dört’ ED 534a, **tört** ‘dört’ EUTS 249, **tö:rt ~ tört** ‘dört’ DLT 78, **tö:rt** ‘dört’ TT 184 > [dø·rt] ‘dört’ 190100001/85; 190103208/1; 190104001/1; 190201501/13; 190101201/125; 190101801/46; 190102901/69; 190102901/211; 190300201/60; 190300201/63

[ø:]

Geniş, yuvarlak, ön dil, yarı kapalı, uzun [ø:] değişken sesi, Burgaz ili Türk ağızlarında Eski Türkçedeki birincil uzun /ö:/ sesini koruyan iki şeklin yanı sıra ses düşmesi ve ses kaynaşması gibi ses olayları neticesinde de ortaya çıktığı tespit

edilmiştir. Bu değişken ses hece içerisinde yanındaki seslerin özelliğine göre söz içi konumunda bulunmaktadır.

Söz Başı

OTü. **ayla**; **ayla**: ‘öyle’ ED 272a, **ayla** ‘Oğuzcada, öyle’ DLT 69 > [ø:lɛ] ‘öyle’
 190102001/124; 190100001/121; 190100001/45; 190100002/3;
 190100003/19; 190100003/59; 190100003/61; 190102002/9; 190103901/7;
 190100201/17; 190100201/6; 190100201/79; 190201501/190;
 190201501/213; 190201501/34; 190101701/42; 190500001/57;
 190100901/14; 190100901/177; 190100901/193; 190100901/2;
 190100901/255; 190100901/258; 190100901/297; 190100901/302;
 190100901/304; 190100901/32; 190100901/36; 190100901/61;
 190100901/73; 190100901/8; 190100901/96; 190100902/196;
 190100902/37; 190100902/46; 190100902/52; 190100902/83;
 190103101/34; 190101001/107; 190101001/115; 190101001/51;
 190101001/52; 190101001/63; 190101001/84; 190101001/85; 190100101/70;
 190100102/37; 190101201/115; 190101201/207; 190101201/244;
 190103801/160; 190103801/278; 190103801/75; 190100401/273;
 190301401/21; 190100401/111; 190100401/151

OTü. **hö:rdek** ‘ördek’ ED 205b, **hö:rdek** ‘ördek’ TT 184, **ödiräk** ‘ördek’ EUTS 146,
ördek ‘ördek’ DLT 789 > [ø:dec] ‘ördek’ 190100001/44; 190103703/71

OTü. **ört-** ‘örtmek’ ED 202b, **ört-** ‘örtmek’ EUTS 153, **ürt-** ‘örtmek’ EUTS 273,
ört- ‘örtmek’ DLT 628 > [ø:t-] ‘örtmek’ 190100901/127; 190101901/10;
 190101901/108; 190100201/106; 190100901/128; 190201501/125

Söz İçi

OTü. **beḡük** ‘büyük’ ED 302b, **bädük** ‘büyük’ EUTS 37, **bedük ~ beḡük** ‘büyük,
 yüce’ DLT 59 > [bø:jyc] ‘büyük’ 190201501/163; 190201701/64;
 190201601/106; 190201601/107; 190200901/3; 190100401/265;
 190201501/92; 190700001/46

OTü. **bu; bu:** 'bu' ED 291b, **bu** 'bu' EUTS 51, **bu** 'bu' DLT 29 + OTü. **kün ~ kü:n;**
kün ~ kü:n 'gün' ED 725a, DLT 47 > [**bø:n**] 'bugün' 190201501/382;
 190700001/29; 190700001/65; 190101602/45; 190201601/17; 190102501/44

OTü. **bögrek** 'böbrek' ED 328b, **bögre** 'böbrek' EUTS 49, **bögür** 'böbrek' DLT 182
 > [**bø:rec**] 'a.' 190100403/15; 190600601/24; 190100901/106

OTü. **muntag; buntağ** 'böyle' ED 349b, **muntağ** 'bunun gibi, böyle, bu türden, bu
 nedenle' EUTS 133, **mundag** 'böyle' DLT 30, **muntağ ~ monta:g** 'böyle'
 ETG 287 >[**bø:lɛ**] 'böyle' 190101601/73; 190101901/196; 190101901/198;
 190101901/219; 190101901/230; 190101901/266; 190101901/329;
 190201601/138; 190102901/271; 190103201/31; 190103701/57; 190103901/6;
 190500901/166; 190101901/222; 190600002/102; [**bø:nɛ**] 'böyle'
 190102901/346; 190102905/260; 190102905/139; 190102905/165;
 190102905/30

OTü. **sö:zle:-** 'söylemek' ED 863a, **sözlä-** 'söylemek, konuşmak' EUTS 210, **sözle-**
 'söylemek, konuşmak' DLT 574, **sözlä-** 'söylemek' ETG 294 > [**sø:lɛ-**]
 'söylemek' 190102701/120; 190102903/46; 190100902/187; 190600003/12;
 190102401/5; 190201501/105; 190102201/11; 191000001/40; 190101602/98;
 190201601/139; 190102903/20; 190101601/251; 190700001/4; 190301401/52;
 190101802/14

OTü. **tö:n-** 'dönmek' ED 515a, TT 184, **tön-** 'Oğuz lehçesinde (bir yere) dönmek'
 DLT 526 > [**dø:n-**] 'dönmek' 190201501/282; 190201501/296;
 190101802/21

OTü. **törtünç** 'dördüncü' ED 535b, **törtünç** 'dördüncü' EUTS 249, **törtünç**
 'dördüncü' DLT 78 + [**ü**] > [**dø:dyndʒy**] 'dördüncü' 190101901/143;
 190601601/83; 190201501/192

Far. **كوي ku:y** 'köy' > [**cø:v**] 'köy' 190201501/13; 190201501/186; 190201501/199;
 190201501/275; 190103201/83; 190102001/68; [**cø:n**] 'köy' 190600701/108

Söz Sonu

OTü. **tög-**; **tö:g-** 'dövmek' ED 477a, **tög-** '(tuz vb. şeyleri) dövmek' DLT 525 > [**dø:-**] 'dövmek' 190100901/278

Far. **كوى ku:y** 'köy' > [**cø:**] 'köy' 190201501/289; 190201501/306; 190100101/111; 190100102/26; 190101601/16; 190101801/54; 190101801/56; 190101801/57; 190101801/60; 190501501/93; 190100902/15; 190100902/46; 190101001/45; 190100101/111; 190101601/5; 190101801/55; 190101801/89; 190101801/92; 190100101/7

3.1.2.1.2.8. /u:/ ünlüsü

/u:/ ses biriminin kendinden önce veya sonra gelen ünlü ve ünsüzün özelliğine göre Burgaz ili Türk ağızlarında iki değişken sesi bulunmaktadır: 1. [u:] dar, yuvarlak, arka dil, kapalı, uzun; 2. [u:] dar, yuvarlak, orta, kapalı, uzun.

[u:]

Dar, yuvarlak, arka, kapalı, uzun [u:] değişken sesi Ana Türkçedeki birincil uzun kapalı /u/ sesinin kullanıldığı sözcüklerde bu sese karşılık olarak kullanılmıştır. Burgaz ili Türk ağızlarında söz konusu sözcüklerin uzun ünlülü şekillerinin kullanımı yaygındır. Ayrıca, [u:] değişken sesinin ses düşmesi, ses kaynaşması ve çekim eklerinden önceki ünlünün uzaması gibi ses olayları neticesinde de ortaya çıktığı görülmüştür. Bu değişken ses, yanında bulunduğu seslerin özelliğine göre söz başı, söz içi ve söz sonunda bulunmaktadır.

Söz Başı:

OTü. **ugrat-** '(bir işe vb. bir şeye) göndermek' DLT 135 > [**u:rat-**] 'kovmak' 190100001/221; 190201501/49; 190201501/51; 190101801/123; 190200001/3

OTü. **ula-**; **u:la-** 'ulamak, bağlamak' TT 179, **ula-** 'bağlamak' EUTS 264, **ula-** 'bağlamak' DLT 556 > [**u:la-**] 'bağlamak' 190101901/297; 190101901/296

OTü. **u:n**; ***hu:n** 'un' TT 179, **u:n** 'un' DLT 36 > [**u:n**] 190100001/196; 190100001/197; 190201501/100; 190201501/106; 190101701/10;

190100101/182, 190103801/16; 190100401/210; 190100401/193;
190100401/194; 190100401/87; 190200901/30; 190103206/16; 190103601/48

OTü. **ur-**; **ur-** 'vurmak' EUTS 266, **ur-** ~ **ür-** 'vurmak, dövmek' DLT 59, **hu:r-**
'vurmak, koymak, bırakmak' TT 179 > [**u:-**] 'vurmak' 190100002/69;
190201601/79; 190300501/11; 190100902/139; 190100101/130;
190102901/113; 190102801/3; 190102801/4; 190201501/62; 190102801/2;
190101601/264; 190201601/59; 190102903/11; 190300501/14;
190100902/146; [**u:r-**] 'vurmak' 190102501/21; 190300901/220

OTü. **uz** ~ **u:z**; **u:z** 'yetenekli, usta' ED 277b, **uz** 'ustai mahir, iyi' EUTS 270, **u:z** '
iyi, güzeli biçimli' TT 179 > [**u:z**] 'tam olarak, iyi' 190101201/72;
190101901/182

Söz İçi:

OTü. **bul-** 'bulmak' ED 332a, **bul-** 'bulmak, elde etmek' EUTS 52, **bul-** 'bulmak'
DLT 275 + [**-ur**] + [**-san**] > [**bulu:san**] 'bulursan' 190102901/234

OTü. **kur-** 'kurmak' ED 643a, **kur-** 'kurmak' EUTS 187, **kur-** 'kurmak' DLT 297 +
[**-ur**] + [**idi**] + [**-k**] > [**kuru:duk**] 'kururduk' 190102901/278; 190102905/187;
190103801/280

OTü. **kurbaka:** 'kurbağa' ED 646b, **kur baka** 'kara kurbağası' DLT 496 > [**ku:ba:**]
'kurbağa' 190700001/43; 190102904/34

OTü. **kurıt-** 'kurutmak' ED 649b, **kurıt-** 'kurutmak' EUTS 187, **kurıt-** ~ **kurut-**
'kurutmak' DLT 418 + [**-ur**] + [**idi**] + [**-k**] > [**kurudu:duk**] 'kuruturduk'
190103801/316; 190102905/32; + [**-ur**] + [**-sun**] > [**kurudu:sun**] 'kurutursun'
190100001/182; 190101001/95; 190102901/342; 190501501/266

OTü. **kurt** 'kurt' ED 648a, **kurt** 'kurt, solucan' OTG 249, **kurt** 'kurt (böcek)' DLT
172 > [**ku:t**] 190102903/8

OTü. **tokı;** **tokı:** 'bir şeye vurmak' ED 467, **tokı-** 'dokumak' DLT 562 + [**-ur**] + [**idi**]
+ [**-k**] > [**doku:duk**] 'dokurduk' 190501501/227; 190201501/345;
190101901/280

OTü. **tur-**, **tur-** 'kalkmak, ayakta durmak, durmak' EUTS 253, **tur-** 'durmak' DLT + **[-ur]** + **[-idi]** + **[-k]** > **[duru:duk]** 'dururduk' 190100003/64; 190101201/231

OTü. **tu:z** 'tuz' ED 571a, TT 180, **tuz** 'tuz' EUTS 256, **tu:z** 'tuz' DLT 273 > **[tu:z]** 'a.' 190103801/28; 190103801/17; 190100201/42

OTü. **uzun** 'uzun' ED 288b, **uzun** 'uzun, daimi' EUTS 270, **uzun** 'uzun olan her şey, uzun' DLT 51 > **[uzu:n]** 'uzun' 190101201/130; 190101901/198; 190200901/13; 190100001/160; 190100001/77; 190100201/113; 190100201/44; 190100201/45; 190101001/83; 190103801/13; 190103801/315; 190101601/218; 190101901/171; 190102701/45; 190102701/48; 190102801/63; 190102801/74; 190102901/332; 190102905/58; 190103601/12; 190103701/38

OTü. **yurt;** **yurt** 'terk edilmiş yerleşim alanı' ED 958a, **yurt** 'harabe halindeki yerleşim yeri' DLT 447 > **[ju:rt]** 'ev' 190301401/63; 190300901/104; 190300901/118

OTü. **yugurt;** **yuğrut** 'yoğurt' ED 905b, **yorgurd** 'yoğurt' EUTS 302, **yugrut** 'yoğurt' DLT 100 > **[ju:t]** 'yoğurt' 190100001/206; 190100901/111; 190101901/245; 190102901/235; 190102901/236; 190102901/317; 190102901/318; 190102905/146; 190102905/186; 190103207/2; 190103701/74; 190103207/1

Ar. **مدّار muhta:r** 'muhtar' > **[mu:tar]** 'a.' 190102701/12; 190100902/165; 190201501/200

Ar. **صورت şu:ret** 'biçim, görünüş, biçim' > **[su:ret]** 'a.' 190201601/5

Far. **تخم tuħm** 'tohum' > **[tu:m]** 'a.' 190102905/23; 190102905/125;

Söz Sonu:

OTü. **bu;** **bu:** 'bu' ED 291b, **bu** 'bu' EUTS 51, **bu** 'bu' DLT 29 > **[bu:]** 190103201/62; 190103201/66; 190102901/238

OTü. **oltur-** ~ **oldur-** ‘oturmak’ DLT 275 > [ɔtu:-] ‘oturmak’ 190201601/68;
190201501/410; 190101601/360; 190102701/101; 190100901/223;
190103703/32; 190201601/97; 190102701/101; 190201601/68; 190101602/77

OTü. **suv;** **su:b** 'su' TT 180, **suw** ~ **su:w** 'su' DLT 12 > [su:] ‘a.’ 190100001/85;
190101701/25; 190101701/31; 190101201/152; 190103701/52;
190501501/131; 190102901/229; 190102901/303

OTü. **yo:k;** **yo:k** 'yok' TT 178, **yo:k** ED 895a, **yok** ‘yok’ EUTS 301, **yo:k** ~ **yok**
DLT 47 + [luk] + [u] > [jɔktu:] ‘yokluğu’ 190101601/208

Ar. **قصور** **ķuṣu:r** ‘eksiklik, ayıp’ > [kusu:] ‘kusur’ 190102905/103; 190100001/143

[u:]

Dar, yuvarlak, merkez, kapalı, uzun [u:] değişken sesi, Burgaz ili Türk
ağızlarında ses düşmesi ve bağlayıcı ünlünün uzamasıyla ortaya çıkmıştır.

OTü. **kod-** ; **ko:ḏ-** ‘koymak’ ED 595b, **ḳod-** ‘koymak’ EUTS 180, **koḏ-** ~ **kot-**
‘koymak, bırakmak’ DLT 414 + u + [-yor] + [-uz] > [kɔju:z] ‘koyuyoruz’
190103207/4; 190103207/7

OTü. **kork-;** **kork-** 'korkmak' ED 651b, **kork-** ‘korkmak’ EUTS 182, **kork-**
‘korkmak’ DLT 627 +u+ [-yor] + [-sun] > [kɔrkɔ:sun] ‘korkuyorsun’
190101201/237

OTü. **bo:** ~ **bu:** ‘bu’ ED 291b, **bo:** ‘bu’ TT 177, **bo** ‘bu’ EUTS 45, **bu** ‘bu’ DLT 29 +
OTü. **kün;** **kün** 'gün' EUTS 122, **kün** ~ **kü:n** DLT 47 > [bu:n] ‘bugün’
190101001/127

OTü. **tur-**, **tur-** 'kalkmak, ayakta durmak, durmak' EUTS 253, **tur-** 'durmak' DLT +
[-ur] + [-idi] + [-m] > [durɔ:dum] ‘dururdum’ 190103703/60

OTü. **toltur-** ‘doldurmak’ ED 495a, **toltur-** ‘doldurmak’ DLT 354 + [-ur] + [-lar] >
[dɔɫdurɔ:lar] ‘doldururlar’ 190101201/152

3.1.2.1.2.9. /ü:/ ünlüsü

/ü:/ ses biriminin kendinden önce veya sonra gelen ünlü ve ünsüzün özelliğine göre Burgaz ili Türk ağızlarında iki değişken sesi bulunmaktadır: 1. [y] dar, yuvarlak, ön, kapalı, yarı uzun; 2. [y:] dar, yuvarlak, ön, kapalı, uzun.

[y]

Telaffuza bağlı olarak süre uzunluğunun olduğu bir örnekte yarı uzun [y] değişken sesi görülmüştür.

Far. **ꞑ gol** 'çiçek' > [jy] 'gül' 190100201/28; 190202601/2; 190103801/12

[y:]

Dar, yuvarlak, ön, kapalı, uzun [y:] değişken sesi Burgaz ili Türk ağızlarında Eski Türkçedeki /ü:/ sesini bir sözcükte korumuştur. Bundan başka bu değişken ses, ses düşmesi ve hece kaynaşması ve bağlayıcı ünlünün uzamasıyla gibi ses olayları neticesinde de ortaya çıktığı görülmüştür. Bu değişken ses Burgaz ili Türk ağızlarında söz başı, söz içi ve söz sonunda konumunda bulunmaktadır:

Söz Başı:

OTü. **üç** 'üç' ED 18b, **üç** 'üç' EUTS 270, **üç** 'üç' DLT 29 > [y:ɸ] 'üç' 190100901/207; 190100901/37; 190100901/39; 190100902/120; 190101001/109; 190101901/316; 190101901/68; [y:j] 'üç' 190201701/56

OTü. **ögren-**; **ögren-** 'öğrenmek' ED 114b, **ögren-** 'a.' DLT 194 > [y:ræn-] 'öğrenmek' 190101901/48; 190100203/13; 190100203/17; 190101901/368; 191000001/63; 191000001/64; 190100001/183; 190101802/136; 191000001/58

OTü. **öğret-** 'öğretmek' ED 114a, **öğret-** 'öğretmek' DLT 135 > [y:ret-] 'öğretmek' 190101803/13; 190102701/103; 190100203/15; 190101802/90

Söz İçi:

OTü. **toy**; **toy** 'toy, karargah' EUTS 248, **toy** 'karagah' DLT 505 + OTü. **kün**; **kün** 'gün' EUTS 122, **kün** ~ **kü:n** DLT 47 > [dy:n] 'düğün' 190100001/31; 190100001/38; 190100201/100; 190100201/119; 190100201/120; 190100201/84; 190100201/91; 190100201/99; 190201501/173; 190201501/383; 190201501/394; 190100902/76 190100902/77; 190100101/67; 190100101/73; 190101201/253; 190100401/225; 190100401/247; 190100401/248; 190101601/190; 190101602/30; 190101602/34; 190101602/38; 190101602/48; 190101603/14; 190201701/27; 190201701/31; 190201701/43; 190100201/121; 190100101/99; 190101601/352; 190101901/104; 190102701/119; 190300901/43; 190103702/21; 190100201/34

OTü. **tö:n-** 'dönmek' ED 515a, TT 184, **tön-** 'Oğuz lehçesinde (bir yere) dönmek' DLT 526 + [-dür] + [-me] > [döndy:mε] 'döndürme, yumurta, süt, un ile tavada kızartılarak yapılan, küçük yuvarlak tuzlu yiyecek' 190101901/50; 190301401/39; 190101802/43; 190201601/144; 190102901/308; 190102903/17; 190102903/21; 190103206/5; 190600301/24; 190100101/47; 190101901/54; 190103206/12; 190100403/15

Ar. **Gülsüm** 'yuvarlak, dolgun yüzlü' > [jy:lsym] 'Gülsüm, kişi adı' 190101801/71; 190101901/38; [jy:sym] 'Gülsüm, kişi adı' 190101901/179; 190103702/69; 190600601/13; 190600601/17; 190600601/25; 190103801/1; 190103801/9; 190100001/112; 190101901/180

Yun. **güğüm** 'güğüm' > [jy:m] 'a.' 190101201/134

Söz Sonu:

OTü. **sök-** ; **sö:g-** 'sövmek' ED 818b, **sök-** 'sövmek' EUTS 209, **sö:k-** ~ **sök-** 'sövmek, küfretmek' DLT 526 > [sy:-] 'sövmek' 190600703/30; 190100902/125; 190100902/11

OTü. **tög-**; **tö:g-** 'dövmek' ED 477a, **tög-** '(tuz vb. şeyleri) dövmek' DLT 525 > [dy:-] 'dövmek' 190102801/35; 190201701/42; 190103701/84; 190102905/175; 190103801/159

Far. كوى ku:y ‘köy’ > [cy:] ‘köy’ 190100001/11; 190101201/256; 190101201/5; 190101901/22; 190102302/65; 190102801/28; 190102801/39; 190102901/137; 190102905/34; 190300901/178; 190103203/12; 190103401/44; 190103401/60; 190103702/50; 190600701/109; 190100001/162; 190101901/177; 190300901/21; 190300901/31; 190300901/32; 190300901/35; 190300901/5; 190600702/2

Genel olarak Burgaz ili Türk ağızlarındaki uzun ünlüleri altı grupta ele almak mümkündür: 1. Birincil uzun ünlüler, 2. Ünlülerin pozisyonlarına dayalı olarak ortaya çıkan konumsal uzun ünlüler, 3. Ses düşmesi neticesinde ortaya çıkan uzun ünlüler, 4. Kaynaşma neticesinde ortaya çıkan uzun ünlüler, 5. Alıntı sözcüklerdeki uzun ünlüler, 6. Vurgu ve tonlamaya bağlı olarak ortaya çıkan uzun ünlüler.

3.1.2.1.2.10. Birincil Uzun Ünlüler

Türkçede birincil uzunluklar meselesi Türkologların dikkatini çeken ve üzerinde değişik araştırmalar yapılan önemli konulardan biridir. Otto Böhtlingk tarafından 1848–1851 yılları arasında yazılmış olan Yakutça Grameri ile ilk defa ortaya çıkan Türkçedeki birincil uzun ünlülerin varlığı konusu ilerleyen zamanlarda Radloff, K. Foy, V. Grønbech, Z. Gombocz, J. Németh, G.J. Ramsted, N. Poppe, Ye. D. Polivanov, M. Räsänen, L. Ligeti gibi birçok Türkolog tarafından ele alınıp değerlendirilmiştir. Esas itibarıyla de bu değerlendirmeler Türkçedeki uzun ünlülerin birincil olup olmadığı üzerine yoğunlaşmıştır (Tekin, 1995: 9- 30). Ana Türkçede ilk hecedeki birincil uzun ünlülerini en iyi şekilde korumuş lehçe olan Türkmen Türkçesindeki uzunluklar batıda ilk olarak Aliyiv ve Bööriyiv'in 1929 yılında Aşgabat'ta yayınladıkları Latin alfabesi asıllı yeni Türkmen alfabesiyle düzenlenmiş *Oruşça-Türkmençe Sözlük* ‘Ruşça-Türkmen Türkçesi Sözlük’ sayesinde öğrenilmiş olup (Tekin, 1995: 64) bu lehçedeki uzunlukların Yakutça ile karşılaştırılması sonucunda Ana Türkçede birincil uzun ünlülerin varlığı konusu aydınlatılmıştır. Talat Tekin'in Ana Türkçedeki birincil uzunluklara ilgili olarak verdiği örneklerdeki söz başı birincil /h/ sesleri, /p/ > /f/ > /h/ ses denkleğinin Altay dillerindeki karşılıkları ile uyuşan ve Räsänen tarafından tespit edilen /h/'li kalıntılara karşılıklar

içeren birincil /h/'yi koruyan tek Türk lehçesi olan Halaççadaki (Barutcu, 1989: 1) kullanımlarıyla da uyuşmaktadır. Bu ilk çalışmalardan sonra da Türk lehçelerinin ağızları üzerine çalışmaların artması ile ağızlarda var olup yazı diline yansımayan uzun ünlülerin ortaya konması, Ortak Türkçedeki birincil uzun ünlülerin tespitine katkıda bulunmaktadır (Killi, 2004: 43). Ana Türkçedeki ilk hecedeki birincil uzun ünlüleri en iyi şekilde korumuş olan Türkmen Türkçesidir.

Genel Türk dilindeki birincil uzunlukların incelenmesi sırasında Gagauz Türkçesindeki uzun ünlülere de dikkat çekilmiş ve az sayıda örnekte birincil uzunlukları koruyan lehçeler arasında gösterilmiştir (Tekin, 1995: 62-63; (Pokrovskaya, 1964: 29-38). Gagauz Türkçesinde de pek çok ikincil ünlünün yanı sıra az da olsa bugüne kadar korunmuş birincil uzunluklar da vardır. Bunlar, Dmitriyev, Gafarov, Doerfer ve Pokrovskaya gibi araştırmacılar tarafından incelenmiştir (Tekin, 1995: 62-63). Pokrovskaya, Gagavuz Türkçesindeki uzun ünlüleri: 1) Birincil uzunluklar, 2) İkincil uzunluklar ve 3) Konumsal uzunluklar, olmak üzere üç grup altında değerlendirir ve Gagauz Türkçesinde, sınırlı sayıdaki birincil uzunlukları koruyan sözcüklerin Türkmen ve Yakut Türkçelerindeki birincil uzunluklarla ortaklık gösterdiklerini belirtir (Pokrovskaya, 1964: 29-38).

Anadolu ağızlarıyla ilgili derleme, tasnif ve yorum çalışmalarına göre varlığı kabul edilen birincil uzun ünlülerin Batı Anadolu ağızlarında farklı düzeylerde korunduğu gözlemlenmektedir (Erdem, 2008: 503; Şahin, 2012: 1). Batı Anadolu ağızlarında birincil uzun ünlüler konusunda ilk ciddi araştırmayı yapan Zeynep Korkmaz, bu ağızlarda birincil uzunlukların bulunduğunu belirtir. Korkmaz, bu araştırmasında çeşitli Batı Anadolu ağızlarından derlediği uzun ünlülü sözlerin listesini vermiştir (Korkmaz, 1953: 197-203). Korkmaz, Batı Anadolu ağızlarında tespit ettiği uzun ünlülerin farklı düzeylerde korunduğunu ve gözlemlenen uzunlukların hangilerinin birincil hangilerinin ikinci dereceden uzun ünlü olduğu konusu da yapılması gereken araştırmalar neticesinde ortaya çıkacağını belirtir (Korkmaz 1953: 200). L. Karahan Batı Grubu ağızlarının I. Grup (Afyon, Antalya, Aydın, Balıkesir, Bilecik, Burdur, Bursa, Çanakkale, Denizli, Eskişehir, Isparta, İzmir, Kütahya, Manisa, Muğla, Uşak ve Nallıhan (Ankara) ağızlarında, birincil uzun ünlüler koruyan sözcük sayısı diğer ağızlara göre daha fazla olduğunu belirtmiştir.

(Karahan, 1996: 151). Németh ise, Vidin Türk ağızındaki uzunlukları, alıntı sözcüklerin bünyesinde bulunan uzun ünlünün korunması şeklinde değerlendirmiştir (Németh, 2014: 46-47).

Burgaz Türk ağız bölgesinde tespit ettiğimiz *bo:z sözcüğündeki ünlü uzunluğu Ligeti, Korkmaz ve Pokrovskaya'nın tespitlerinde birincil uzunluk olarak yer alırken T. Tekin bu sözcükteki uzunluğun birincil olmadığını belirtir (Ligeti, 1940-1942: 191; Korkmaz, 1953: 200; Tekin, 1995: 63; Pokrovskaya, 1964: 29).

Burgaz Türk ağız alanında Gagauz Türkçesi ve Anadolu ağızlarında olduğu gibi Ortak Türkçedeki uzunlukların sınırlı sayıda örnekte korunmuş olduğunu düşündüren uzun ünlülü örnekler:

/a:/

OTü. **aş** ~ **a:ş**; **a:ş** ' yiyecek, yemek' ED 253b, **a:ş** 'aş, çorba' TT 172, **aş** ' yiyecek, yemek' EUTS 23, **aş** ~ **a:ş** 'yemek' DLT 14 > BİTA [**a:f**] 'a.' 190101901/51; 190102901/322; 190101901/51; 190102901/321; 190103701/41

OTü. **a:t** 'ad, isim' TT 172, **a:t** ~ **at** 'isim, unvan' DLT 52 > [**a:t**] 'a.' 190101802/36; 190103801/10; 190100002/41; 190103207/38

OTü. **ba:kır**- 'bağırmaq' ED 318a, **ba:kır**- 'bağırmaq' TT 172, **bakır**- 'bağırmaq' DLT 526 > BİTA [**ba:r**-] 'bağırmaq' 190700001/12; 190201503/43; 190103703/12; 190100901/268; 190100401/239; 190500901/222; 190700001/9; [**ba:-**] 'bağırmaq' 190100401/236; 190100101/112; + [**ma**] > [**ba:ma**] 'bağırma' 190102301/83

OTü. **ba:r** 'var' TT 172, **ba:r** 'var' ED 353a, **ba:r** ~ **bar** ' var' DLT 34, **bar** 'var' EUTS 32 > BİTA [**va:r**] 'a.' 190301601/7; 190102905/82; 190102905/177; 190300201/45; 190300201/46; 190101201/68; 190102601/98; [**va:**] 'a.' 190100001/26; 190100001/33; 190100001/39; 190100001/81; 190100001/94; 190100002/68; 190100003/19; 190102002/6; 190103901/6; 190100201/1; 190100201/123; 190100201/21; 190100201/39; 190100201/89; 190100006/22; 190100006/37; 190100006/47; 190201501/12; 190201501/134; 190201501/397; 190101701/47; 190101701/48; 190101701/54; 190101701/56;

190101701/67; 190101701/71; 190202601/8; 190202601/9; 190500001/4;
190200001/6; 190102501/9; 190102301/28; 190102301/7; 190102302/82;
190102401/12; 190102401/16; 190102401/17; 190102401/32

OTü. **ça:kır-** 'çağırmaq' TT 172, **çakrış-** 'Oğuz lehçesinde karşılıklı çağırmaq' DLT 371 > BİTA [**ʧa:r-**] 'çağırmaq' 190201501/342; 190101603/66; 190201503/21; 190201501/343; 190100901/174; 190100901/175; 190201503/21; 190103801/123; 190103801/243; 190101901/35; 190100001/57; 190101301/22; 191000001/12; 190600801/8; 190103207/9; [**ʧu:r-**] 'çağırmaq, seslenmek' 190700001/4; 190100001/119; 190100901/267; 190101201/27; [**ʧi:r-**] 'çağırmaq, seslenmek' 190501501/120; 190101701/74; [**ʧu:-**] 'çağırmaq, seslenmek' 190101603/6; 190101603/25; 190102701/132; 190104001/6; 190103901/24; 190100901/267; 190102701/92

OTü. **ha:z** 'az' TT 173, **a:z** 'az' ED 277a, **az** 'az, biraz' EUTS 28, **a:z ~ az** 'az' DLT 50 > BİTA [**a:z**] 'az' 190700002/6; 190500001/47; 190100404/15; 190102901/139; 190500901/159; 190500901/19; 190101601/343; 190100002/13; 190102901/275; 190501501/60; 190500901/112

OTü. **ka:l-** ; **kal-** ED 615b, **kal-** 'kalmak' EUTS 163, **ka:l-** 'kalmak' TT 173, **kal-** ~ **ka:l-** DLT 513 > BİTA [**ka:l-**] 'kalmak' 190100002/58; 190201501/182; 190201501/219; 190201501/273; 190201501/462; 190101701/64; 190600002/31; 190100901/100; 190100902/144; 190101201/45; 190101602/57; 190101603/11; 190101802/21

OTü. **ka:r** 'kar' ED 641a, **ka:r** 'kar' TT 173, **kar** 'kar' EUTS 166, **ka:r** 'kar' DLT 5 > BİTA [**ka:r**] 'kar' 190101601/370; 190102302/49; 190102302/50; 190102302/50; BİTA [**ka:ř**] 'kar' 190500001/63; 190101201/28; 190102901/392; 190601601/87; 190200001/17; DRTA *ga:r* (Mollova, 2003: 135); KDBTA *ka:r* (Dallı, 1991: 185; Güneş, 2009: 211).

OTü. **ka:z**; **kaz** 'kaz' EUTS 173, **ka:z** 'kaz' TT 173, **ka:z** 'kaz' DLT 64 > BİTA [**ka:z**] 'kaz' 191000001/44; 190103703/71; 190100202/1; 190100203/1

OTü. **ta:g ~ ta:ğ**; **ta:ğ** 'dağ' ED463a, **tağ** 'dağ' EUTS 219, **ta:ğ** TT 174, **ta:g~ ta**
DLT 35 > [**da:**] 'a.' 190601601/13; 190103601/44; 190100404/30;
190700001/62; 190700001/63; 190100902/43; 190101803/30

OTü. ***tattur-**; **ta:t**- 'tatmak' TT 175, **tat-** 'tatmak' EUTS 228, **tatgan-** 'tat almak'
DLT 386 > BİTA [**da:t-**] 'tatmak' 190100001/106; 190102905/246

OTü. **yarın ~ ya:rın**; **ya:rın** 'yarın' TT 175, **yarın** 'yarın' EUTS 287, **yarın** 'yarın'
DLT 391 > BİTA [**ja:ruun**] 'yarın' 190201503/43; 190103801/230;
190103701/12; 190102905/245

OTü. **ya:z**; **ya:z** 'ilkbahar' TT 175, **yaz** 'yaz, ilkbahar' EUTS 291, **ya:z** 'yaz' DLT
451 > BİTA [**ja:z**] 'yaz' 190101601/136; 190500901/166; 190101601/136;
190501501/258; 190500901/166; 190100102/59; 190103201/22;
190101801/80; 190101802/72; 190100003/7; 190100102/43; 190100102/40

Metinlerimizde Ortak Türkçe bir sözcükte teklik üçüncü şahıs [+sI/sU] iyelik
ekinin isim tabanına gelmesi ile vurgusuz dar ünlünün düşmesine rağmen kelimedeki
birincil uzunluğun korunduğu görülmüştür.

OTü. **karı ~ ka:rı**; **karı**: 'yaşlı' ED 644b, **karı** 'yaşlı, ihtiyar' EUTS 168, **karı** 'yaşlı'
DLT 206, **ka:rı** 'yaşlı, koca, ihtiyar' TT 173 + [**sı**] > BİTA [**ka:rsu**] 'karısı,
eşi' 190102301/10; 190101601/62; 190101701/30; 190102905/246

/e:/

OTü. **bi:ş**; **bè:ş** 'beş' TT 182, 73, **bè:ş** 'beş' ED 376a, **bi:ş** DLT 73 > BİTA [**be:f**] 'a.'
190100901/41; 190101201/183; 190101803/105; BİTA [**be:f**] 'a.'
190201501/326; 190101201/45; 190101603/40; 190101802/20; 190102201/25;
190102701/21; 190103702/53; 190103703/52; BİTA [**be:ʒ**] 'a.'
190101801/161; GBAA. *be:ş* 'a.' (Korkmaz, 1994a: 20).

OTü. **ne: ~ ne**; **ne:** 'ne' ED 774a, **nä** 'nehangi, nasıl' EUTS 135, **ne:** 'ne, hangi'
DLT 34, **ne:** 'ne' TT 181 > [**ne:j**] 'ne' 190101201/154; 190100401/139;
190102302/59; 190103206/21; 190100901/230; 190100101/69; 190103701/81;
190100101/104; 190103206/26; 190100902/33; 190102001/78; + **ile** (<

birlen) > [ne:lɛ] ‘ne ile’ 190102801/97; [ne:jlɛ] ‘ne ile’ 190100401/139; 190101201/154; 190103206/21; 190102302/59

/æ:/

OTü. **te-**; **tê-** ‘demek, söylemek’ ED 433b, **tä-** ‘demek’ EUTS 233, **ti-** ~ **te-** DLT 554, **tê:-** TT 182 > BİTA [dæ:-] ‘a.’ 190100001/65; 190201501/421; 190100901/192; 190100901/204; 190100901/256; 190201701/11; 190201701/12; 190102701/94

/ɛ:/

OTü. **bilezük**; **bile:zük** ‘bilezik’ ED 345b, **bilezük** ‘bilezik’ DLT 258 > BİTA [bile:zic] ‘a.’ 190600801/1; 190600801/2

OTü. **bê:r-** ‘vermek’ TT 182, **bê:r-** ‘vermek’ ED 353b, **bir-** ‘vermek’ EUTS 44, **bi:r-** ~ **bir-** ~ **ber-** ‘vermek’ DLT 79 > [vɛ:r-] ‘vermek’ 190600701/97; 190103901/22; 190100401/246; 190101001/147; [vɛ:-] ‘vermek’ 190100001/111; 190201501/412; 190700001/59; 190100902/173; 190201601/13; 190102701/17; 190103202/21; 190600801/3; 190103601/46; 190201501/45; 190102901/159; 190600701/3; 190201501/35

/ɪ:/

OTü. **kı:z** ‘kız’ TT 176, **kı:z** ~ **kız** ‘kız’ DLT 125, **kız** ‘kız evlat’ EUTS 178 > BİTA [kɯ:z] ‘a.’ 190100901/215; 190100901/240; 190101201/227

[ji:ka-] BİTA ‘yıkamak’ > BİTA [jɯ:ka-] ‘a.’ 190103801/236; 190103801/256; 190103801/257

/i:/

OTü. **i:rig** ‘iri’ TT182, **irig** ‘çetin, dayanıklı’ ED 222a, **irig** ‘kalın ve pürüklü nesne’ DLT 47 > BİTA [i:ri] 190101802/97; 190101901/219; 190300901/149

OTü. **i:ş** ‘iş’ ED 254a, **i:ş** ‘iş’ TT 182, **iş** ‘iş’ EUTS 99, **ı:ş** ~ **ış** ‘iş, amel’ DLT 32 > BİTA [i:f] 190100003/52; 190100902/100; 190101803/10; 190101803/11;

190101803/13; 190101901/147; 190102901/122; 190101801/1; 190103202/51;
[i:ɟ] ‘a.’ 190201501/64

OTü. **yé:-** ‘yemek’ ED 869b, **ye:-** ‘yemek’ TT 182, **yi:-** ‘(bir şey) yemek’ DLT 448 >
BİTA [ji:-] ‘a.’ 190103801/31; 190103801/311; 190103801/35; 190103801/91;
190103801/92; 191000001/6; 190101601/58; 190201601/127

/o:/

OTü. **boz; bo:z** ‘gri’ ED 388b, **boz** ‘boz, beyaz ile kula arasındaki hayvan rengi’
DLT 496 > BİTA [bo:z] ‘kumral’ 190103801/23; 190100401/119;
190101803/90; 190103703/48; 190103703/50; 190101803/89; 190100401/119

OTü. **ko:n ~ koy; ko:ŋ** ‘koyun’ ED 631a, **ķoy** ‘koyun’ **koy** ‘koyun’ DLT 26, **ko:n**
‘koyun’ TT178 > [kɔ:jun] ‘koyun’ 190100902/210; 190103207/25;
191000001/44

OTü. **o:n** ‘on’ TT 177, **o:n** ‘on’ ED 166b, **o:n** ‘on’ DLT 36 > [ɔ:n] ‘a.’
190100001/169; 190100001/59; 190102002/1; 190103901/2; 190201501/186;
190201501/52; 190201501/56; 190201501/82; 190600002/87; 190600002/88;
190100901/279; 190100901/292; 190100901/67; 190100101/160;
190101201/73; 190101301/24; 190101301/5; 190100401/225; 190100401/272;
190100401/35; 190100401/36; 190100401/98; 190101601/236; 190101602/67;
190101603/14; 190101603/32; 190101603/36; 190101603/38; 190201701/60;
190201701/61; 190101802/121; 190101802/99; 190101803/12; 190101803/56;
190102001/113; 190102001/38; 190201601/119; 190102301/56;
190102301/66; 190102601/26; 190102601/79; 190102701/105

OTü. **sor-; so:r** - ‘sormak, sual etmek’ TT 178, **sor-** ‘Oğuzcada sormak’ DLT 524 >
BİTA [sɔ:r-] ‘a.’ 190100901/227; 190600701/102

OTü. **to:z** ‘toz’ TT 178, **to:z** ‘toz’ ED 570b, **to:z** ‘toz’ EUTS 247, **to:z ~ toz** ‘toz’
DLT 496 > BİTA [tɔ:z] ‘a.’ 190103701/110; 190103701/59; 190100101/48

OTü. **yo:k**; **yo:k** 'yok' TT 178, **yo:k** ED 895a, **yok** 'yok' EUTS 301, **yo:k** ~ **yok** DLT 47 > [**jɔ:k**] 'a.' 190201501/37; 190201501/240; 190101801/122; 190201501/368

OTü. **yo:l** ~ **yol**; **yo:l** 'yol' ED 917a, **yo:l** ~ **yol** 'yol, yolculuk, sefer' DLT 39, **yo:l** 'yol' TT 178 > [**jɔ:l**] 'a.' 190100402/18; 190101802/140; 190500001/64

/ö/

OTü. **tö:n-** 'dönmek' TT 184, **tö:n-** 'dönmek' ED 515a, TT 184, **tön-** 'Oğuz lehçesinde (bir yere) dönmek' DLT 526 > BİTA [**dø:n-**] 'dönmek' 190201501/282; 190201501/296; 190201501/305; 190101802/21

/u:/

OTü. **bo:** 'bu' TT 177, **bu:** 'bu' ED 291b, **bu** 'bu' EUTS 51, **bu** 'bu' DLT 29 > BİTA [**bu:**] 190103201/62; 190103201/66; 190102901/238

OTü. **hu:n** 'un' TT 179, **u:n** 'un' DLT 36 > BİTA [**u:n**] 190100001/196; 190100001/197; 190201501/100; 190201501/106; 190101701/10; 190100101/182, 190103801/16; 190100401/210; 190100401/193; 190100401/194; 190100401/87; 190200901/30; 190103206/16; 190103601/48

OTü. **hu:r-** 'vurmak, koymak, bırakmak' TT 179, **ur-** 'vurmak' EUTS 266, **ur-** ~ **ür-** 'vurmak, dövmek' DLT 59 > BİTA [**u:r-**] 'a.' 190102501/21; 190300901/220

OTü. **su:b** 'su' TT 180, **suw** ~ **su:w** 'a.' DLT 12 > BİTA [**su:**] 'a.' 190100001/85; 190101701/25; 190101701/31; 190101201/152; 190103701/52; 190501501/131; 190102901/229; 190102901/303

OTü. **tu:z** 'tuz' TT 180, **tu:z** 'tuz' ED 571a, **tuz** 'tuz' EUTS 256, **tu:z** 'tuz' DLT 273 > BİTA [**tu:z**] 'a.' 190103801/28; 190103801/17; 190100201/42

OTü. **ula-**; **u:la-** 'ulamak, bağlamak' TT 179, **ula-** 'bağlamak' EUTS 264, **ula-** 'bağlamak' DLT 556 > BİTA [**u:la-**] 'a.' 190101901/297; 190101901/296

OTü. **uz** ~ **u:z**; **u:z** 'yetenekli, usta' ED 277b, **uz** 'ustai mahir, iyi' EUTS 270, **u:z** 'iyi, güzeli biçimli' TT 179 > BİTA [**u:z**] 'a.' 190101201/72; 190101901/182

OTü. **yurt**; **yurt** 'terk edilmiş yerleşim alanı' ED 958a, **yurt** 'harabe halindeki yerleşim yeri' DLT 447 > BİTA [ju:rt] 'a.' 190301401/63; 190300901/104; 190300901/118

3.1.2.1.2.11. İkincil Uzun Ünlüler

3.1.2.1.2.11.1. Konumsal Uzunluklar

Konuşmada ünlülerin pozisyonlarına dayalı olarak ortaya çıkan konumsal ünlü uzunlukları (Killi, 2004: 42-50) Oğuz grubu Türk lehçelerinden Gagauz Türkçesi, Kıpçak grubu Türk lehçelerinden Karaçay-Balkar Türkçesi ve Sibiry Türk lehçelerinden Hakas Türkçesinde görülmektedir (Pokrovskaya, 1964: 36-38; Killi, 2004: 47).

L. Pokrovskaya Gagauz Türkçesindeki ünlü uzunluklarını: 1) Asli uzunluklar ve 2) İkincil uzunluklar ve 3) Konumsal uzunluklar, olmak üzere üç grup altında değerlendirir (Pokrovskaya, 1964: 29-38). Gagauz Türkçesindeki ünlü uzunluklarını üç grup altında inceleyen Pokrovskaya, konumsal uzunlukları üçüncü gruba dâhil eder. Pokrovskaya'ya, Gagauz Türkçesindeki konumsal uzunluklar, ünlülerin belirli pozisyonlarında, özel şartlar altında ortaya çıktığı yargısına varır ve bu şartları şöyle belirler:

İlk hecesinde vurgusuz, geniş, düz /a/, /e/ ve geniş, yuvarlak /o/, /ö/ ünlüsü bulunan sözcüklerin ikinci hecesi dar ünlülü ve vurgulu olursa sözcüğün tabanında bulunan geniş ünlü uzamaktadır. Örneğin,

- İlk hecede vurgusuz geniş /a/ sesinin bulunduğu sözcüklerdeki ikince hecedeki dar /i/ ünlüsünün vurguyu üzerine çekmesi /a/ sesini uzatmıştır: *ka:rı* 'kadın', *sa:klı* 'saklı', *ba:ktım* 'baktım', *ça:lı* 'çalı' *ta:tlı* 'tatlı', *ka:ldı* 'kaldı', *ka:rşı* 'karşı', *ja:nını* 'canını' gibi (Pokrovskaya, 1964: 35-38).
- Vurgusuz, geniş /e/, /o/ ve /ö/ ünlülerinin bulunduğu ilk heceden sonra dar /ı/, /i/ ünlülü vurgulu hecenin gelmesi ilk hece konumunda bulunan söz

konusu ünlülere diftong karakteri kazandırır: *bieri/ be:ri* ‘beri’, *kiendi/ke:ndi* ‘kendi’, *siesi/ se:si* ‘sesi’, *dierin/ de:rin* ‘derin’, *gielin/ge:lin* ‘gelin’, *suordu/so:rdu* ‘sordu’, *duolu/do:lu* ‘dolu’, *güördüm/ gö:rdüm* ‘gördüm’, *küöküm/ kö:küm* ‘köküm’. (Pokrovskaya, 1964: 36-40).

Ayrıca, Pokrovskaya, Karaçay-Balkar Türkçesi ile Gagauz Türkçesindeki konumsal uzunlukların oluşum şartlarının genel olarak örtüştüğünü, yalnız Karaçay-Balkar Türkçesine nazaran, Gagauz Türkçesindeki uzayan geniş ünlülerin açık veya kapalı hecede yer almaları belirleyici olmadığını vurgular.

G. Killi ise, Hakas Türkçesinin ağızlarında ve standart söyleyişte, konumsal uzunluklarının, geniş ünlülü açık heceyi takip eden dar ünlülü açık ya da kapalı hece > uzun ünlülü kelime) formülüne dayalı olarak ortaya çıktıklarını belirterek, belli bir sınıflandırmalar altında değerlendirir (Killi, 2004: 47-53).

Burgaz Türk ağız alanının en belirgin özelliklerinden birisi, uzun ünlülerin yaygın bir biçimde kullanılmasıdır. Derleme metinlerimizde birincil uzunluklar dışında konumsal uzunlukların varlığından da söz etmek mümkündür. Bulgaristan sahası Burgaz Türk ağız alanında güçlü bir şekilde hissedilen belirli bazı ünlülerin belirli konumlarda bir arada bulunması neticesinde ortaya çıkan uzunluklar, derleme metinlerimizde aşağı yukarı bütün ağız bölgesinde aynı yoğunlukta görülmüştür. Burgaz Türk ağız bölgesinde etkin bir biçimde hissedilen konumsal ünlü uzunluklar şu şartlar altında oluşmuştur:

1. Son hecesinde dar veya geniş ünlü bulunan Ortak Türkçe sözcüklerin ilk hecelerinde bulunan düz, geniş, arka /a/, yuvarlak, geniş, arka /o/ ve düz, geniş, ön /e/ akıcı /r/, /l/, /n/ ve /d/ > /y/ seslerinden önce uzaması kaydedilmiştir

OTü. **ağrı; adrı** ‘ayrı’ ED 63b, **adruk** ‘başka, ayrı’ EUTS 5, **ağruk** ‘başka’ DLT 62 > BİTA [**a:jru**] ‘ayrı’ 190100002/21; 190600002/102; 190100002/21; 190600002/102; 190100901/291; 190301401/61; 191000001/54; 190300901/55; 190103701/30; [**a:jri**] ‘a.’ 190100002/10

OTü. **ağrıl-; adrıl-** ‘ayrılmak’ ED 68b, **adırıl-** ‘ayrılmak’ EUTS 4, **ağrıl-** ‘ayrılmak’ DLT 129 > [**a:jruł-**] ‘ayrılmak’ 190103208/2; 190100203/5; 190103901/4; 190100901/56

- OTü. **alçak** ‘alçak gönüllü’ EUTS 10, **alçak** ‘yumuşak huylu, zarif’ DLT 33 > BİTA [a:ɬɟak] ‘alçak, yüksek karşıtı’ 190102901/256
- OTü. **alma; alma:** ‘elma’ ED 146a, **alma** ‘Oğuzcada elma’ DLT 77 > BİTA [a:ɬma] ‘a.’ 190101803/33; 190101803/35; 190101803/38; 190101803/40
- OTü. **altı; altı** ‘altı’ ED 130b, **altı** ‘altı’ EUTS 13 > BİTA [a:ɬtu] 190300901/82; 190201501/71; 190103203/25; 190100001/58; 190100001/85; 190100003/36
- OTü. **altmış; altmış** ‘altmış’ ED 130b, **altmış** ‘altmış’ EUTS 13, **altmış** ‘altmış’ OTG 237, **altmış** ‘altmış’ ETG 260 > [a:ɬtmuʃ] ‘altmış’ 190100002/79; 190100901/17; 190100901/37; 190100901/39; 190100401/25; 190102901/352; 190300901/200; 190103201/5; 190103201/6; 190500901/20; 190500901/7; 190300901/9; 190100404/36; 190501501/5; [a:ɬtmuʃ] ‘altmış’ 190101802/131; 190101301/10; 190100404/22
- OTü. **altın** ‘aşağıda, alt’ ED 131a, **altın** ‘altta, aşağıda’ EUTS 13, **altın** ‘alt’ DLT 67 > [a:ɬt] ‘a.’ 190100003/21; 190100901/102; 190100102/73; 190101901/311; 190102001/101; 190102001/108; 190300901/136; 190501501/24; 190501501/29; 190501501/30; [a:ɬt] ‘a.’ 190100101/17
- OTü. **altınç** ‘altıncı’ ED 131b, **altınç** ‘altıncı’ EUTS 13 > [a:ɬtuɛɟu] ‘altıncı’ 190100001/10; 190100001/8; 190600601/67
- OTü. **altun; altun** ‘altın’ ED 131a, **altun** ‘altın’ EUTS 13, **altun** ‘altın’ DLT 38 > BİTA [a:ɬtuɛn] ‘a.’ 190101803/103; 190101803/93
- OTü. **altur-** ‘aldırmak’ ED 133b, **altur-** ‘aldırmak’ DLT 119 > BİTA [a:ɬduɛr-] ‘a.’ 190300201/12; 190300901/43
- OTü. **andan ~ andın** ED 177b, **andın** ‘ondan’ DLT 42 > [a:ɛndan] ‘ondan’ 190100006/16; 190201501/102; 190201501/155; 190201501/79; 190202601/18; 190300501/21; 190103701/91; 190600701/77; 190600701/84
- OTü. **arka; arka** ‘sırt’ ED 215b, **arğa** ‘arka, bir şeyin arka tarafı’ EUTS 20, **arka** ‘sırt’ DLT 76, **arka** ‘zorluklarda yardımcı olan kişi, arka, destek’ DLT 76 > BİTA [a:rka] ‘a.’ 190300901/189; 190600703/22; 190100004/8; 190100001/84; 190103202/54; 190100002/42
- OTü. **arpa** ‘arpa’ ED 198b, **arpa** ‘arpa’ EUTS 20, **arpa** ‘arpa’ DLT 74 > BİTA [a:rpa] ‘a.’ 190103801/128; 190102905/18

- OTü. **ayla**: ‘öyle’ ED 272a, **ayla** ‘Oğuzcada, öyle’ DLT 69 > BİTA [ø:jlen] ‘a.’ 190101701/14
- OTü. **ayran**; **ayra:n** ‘ayran’ ED 276a, **ayran** ‘ayran’ DLT 73 > BİTA [a:jran] ‘a.’ 190100006/34; 190101701/30; 190100401/47; 190300901/122
- OTü. **baltu**; **baltu**: ‘balta’ ED 333b, **baltur** ‘balta’ EUTS 32, **baltu** ‘balta’ ETG 266 > [ba:łta] ‘a.’ 190101601/392; 190100002/69
- OTü. **bedük** ‘büyük’ ED 302b, **bädük** ‘büyük’ EUTS 37, **bedük ~ bedük** ‘büyük, yüce’ DLT 59 > [bø:jyc] ‘büyük’ 190201501/163; 190201701/64; 190201601/106; 190201601/107; 190200901/3; 190100401/265; 190201501/92; 190700001/46
- OTü. **elig** ‘el’ ED 140b, **älig** ‘el’ EUTS 71, **elig** ‘el’ DLT 32 > BİTA [e:l] ‘el’ 190101201/40; 190101601/244; 190102701/73; 190103801/174; 190102905/279
- OTü. **eliglik** ‘eldiven’ ED 144a, **eliglik** ‘eldiven’ DLT 87 > BİTA [e:llic] ‘ekin biçerken sol elin parmaklarına geçirilen, eldiven biçiminde, tahtadan yapılan bir araç’ 190100901/284; 190100902/98; 190102905/16; [e:ldiven] ‘eldiven’ 190102201/33; 190102201/36
- OTü. **elig**; **ellig** ‘elli’ ED 141a, **elig** ‘elli’ DLT 71 > BİTA [e:llic] ‘a.’ 190103201/59; 190500901/19
- OTü. **eski**; **eski**: ‘eski’ ED 246b, **äski** ‘eski’ EUTS 77, **eski** ‘eski ve yıpranmış şey’ DLT 77 > BİTA [e:sci] ‘a.’ 190201501/251; 190100902/166; 190100102/45; 190100102/48; 190100404/49; 190102601/28; 190102905/244; 190100102/45
- OTü. **ilen-** ‘ayıplamak’ DLT 111 > [i:lən-] ‘ilenmek’ 190100902/195; 190100902/197
- OTü. **ilk**; **ilk** ‘ilk, her şeyin evveli’ ED 140b, **ilk** ‘ilk’ EUTS 93, **ilk** ‘ilk, her şeyin evveli’ DLT 33 > [i:lc] ‘ilk’ 190102701/102; 190103401/7; [i:lç] ‘a.’ 190600703/22
- OTü. **in-** ‘inmek’ EUTS 96, **in-** ‘inmek’ DLT **in-** ‘inmek’ DLT 94 > [i:n-] ‘inmek’ 190100001/37; 190600301/8; 190600301/12; 190600301/12; + [-dir] > [i:ndir-] ‘indirmek’ 190501501/132
- OTü. **kalı-** ‘(at vb. gibi zıplamak, taşkınlık yapmak’ DLT 564, **kalı-** ‘havaya yükselmek, uçmak’ OTG 245, **kalı-** ‘kalkmak’ ETG 277 + [-k] > [ka:łk-]

‘kalkmak’ 190101201/75; 190600002/49; 190600701/52; 190102001/54; 190102001/55; 190102701/69; 190100901/37; 190100901/43; 190100002/9; 190102001/44; 190102001/48

OTü. **kaltur-** ‘kaldırmak’ ED 619b, **kaltur-** (yarışta) arkada bırakmak, geçmek DLT 362 > BİTA [**ka:ldur-**] ‘kaldırmak’ 190101803/81; 190101803/82

OTü. **karındaş;** **karındaş** ‘kardeş’ ED 662a, **karındaş** DLT 205 > BİTA [**ka:rdaf**] ‘kardeş’ 190300201/77; 190600701/8

OTü. **kentü:** ‘kendi’ ED 728b, **käntü** ‘kendi’ EUTS 106, **kendü ~ kendi** ‘kendi’ DLT 76 > [**ce:ndi**] ‘kendi’ 190100001/14; 190100001/18; 190100003/11; 190100003/15; 190100005/9; 190100201/54; 190103101/55; 190101601/369; 190101803/107; 190101803/11; 190101803/13; 190102701/78; 190102901/108; 190102901/53; 190103702/61; 190500901/23; 190100002/64; 190100901/38; 190100401/141; 190101601/336; 190101601/337; 190102901/109; 190102901/83; [**ce:ndi**] ‘a.’ 190101801/104; 190100101/74; 190103204/22; 190102501/6; 190100005/10

OTü. **kod- ; ko:d-** ‘koymak’ ED 595b, **ḳod-** ‘koymak’ EUTS 180, **koḳ- ~ kot-** ‘koymak, bırakmak’ DLT 414 > [**kə:j-**] ‘koymak’ 190101001/118; 190100002/77; 190101602/61; 190101602/62; 190300901/239; [**ku:j-**] ‘koymak’ 190201501/128

2. Kapalı veya açık heceden oluşan dar ve geniş ünlülü sözcükler {-yor} şimdiki zaman eki ile olumsuzluk bildiren {-mA} çekim ekiyle genişletildiklerinde /y/’den önce gelen geniş veya dar ünlünün uzaması görülmüştür:

OTü. **aç-** ‘açmak’ ED 18b, **aç-** ‘açmak’ DLT 180 + [**-yor**] + [**-lar**] > [**aṭfe:jla:**] ‘açıyorlar’ 190101802/117

OTü. **bekle-;** **bäklä-** ‘kilitlemek, kapatmak’ EUTS 38, **bekle-** ‘korumak’ DLT 572 + [**-yor**] > [**beclə:jε**] ‘bekliyor’ 190100002/82; + [**-yor**] + [**-um**] > [[**beclə:jəm**] ‘bekliyorum’ 190100901/187

OTü. **bırak-** ‘bırakmak’ ME 102, **bırak-** ‘atmak, düşürmek, bırakmak’ İM 21 + [**-yor**] + [**-lar**] > [**būrake:jla:**] ‘bırakıyorlar’ 190102701/65

- OTü. **bil-**; **bil-** 'bilmek' ED 330b, **bil-** 'bilmek' EUTS 42, **bil-** 'bilmek' DLT 34 + **[-me]** + **[-yor]** + **[-um]** < **[bilmɛ:jɛm]** 'bilmiyorum' 190600702/20; 190100001/8; 190100005/13; **[-me]** + **[-yor]** > **[bilmɛ:j]** 'bilmiyorum' 190100902/32
- OTü. **bin-**; **bin-** 'binmek' ED 348a, **bin-** 'binmek' OTG 240, **mün-** 'binmek' DLT 279 + **[-me]** + **[-yor]** + **[-lar]** < **[pinɛmɛ:jɛ:]** 'binemiyorlar' 190100001/14
- OTü. **éşid-** 'işitmek' ED 257b, **äşid-** 'işitmek' EUTS 77, **eşit-** 'işitmek, duymak' DLT 114, 253 + **i+** **[-yor]** > **[ifidi:jɛ:]** 'işitiyor' 190101701/39
- OTü. **iç-** 'içmek' ED 19a, **iç-** 'içmek' EUTS 88, **iç-** 'içmek' DLT 92 + **[-yor]** + **[-lar]** > **[itfe:jlɛr]** 'içiyorlar' 190600601/43
- OTü. **iste-**; **iste-** 'istemek' ED 243a, **iste-** 'istemek' DLT 139 + **[-yor]** + **[-um]** > **[istɛ:jim]** 'istiyorum' 190100401/236; + **[-me]** + **[-yor]** + **[-um]** < **[istɛmɛ:jim]** 'istemiyorum' 190103901/4; + + **[-me]** + **[-yor]** < **[istɛmɛ:j]** 'istemiyor' 190100401/208
- OTü. **işle-**; **işle-** 'çalışmak' ED 262b, **işlä-** 'işlemek' EUTS 100, **işle-** DLT 146 + **[-yor]** > **[iʃlɛ:jɛ:]** 'işliyor' 190100001/27; **[-yor]** + **[-um]** > **[iʃlɛ:jɛm]** 'işliyorum' 190100003/4; **[-yor]** + **[-lar]** > **[iʃlɛ:jlɛr]** 'işliyorlar' 190100003/16
- OTü. **kal-** ED 615b, **kal-** 'kalmak' EUTS 163, **ka:l-** 'kalmak' TT 173, **kal-** ~ **ka:l-** DLT 513 + **[-ma]** + **[-yor]** + **[-lar]** > **[ka:ɫma:jɫa:]** 'kalmıyorlar' 190101201/66
- OTü. **kel-**; **kel-** 'gelmek' ED 715b, **käl-** 'gelmek' EUTS 104, **kel-** 'gelmek' DLT 29 + **[-me]** + **[-yor]** > **[jɛlmɛ:jɛ]** 'gelmiyor' 190100901/249; + **i+** **[-yor]** > **[jeli:jɛ]** 'geliyor' 190100902/115; **[jeli:ji]** 'geliyor' 190101603/41
- OTü. **kes-**; **kes-** 'kesmek' ED 748b, **kes-** 'kesmek' DLT 269 + **[-me]** + **[-yor]** + **[-um]** > **[cesmɛ:jsin]** 'kesmiyorsun' 190100101/125
- OTü. **kit-**; **kêt-** 'gitmek' ED 701a, **kät-** 'gitmek' EUTS 107, **kit-** 'gitmek' DLT 414+ **[-yor]** + **[-lar]** > **[jide:jlɛ:]** 'gidiyorlar' 190101001/51; 190600601/57;

[jide:jle:] ‘gidiyorlar’ 190102701/65; + [me] + [-yor] > [jideme:jle:] ‘gidemiyor’ 190100401/237

OTü. **kok-** ‘kokmak’ ED 609a, **kok-** ‘kokmak’ DLT 412 + [-yor] + [-lar] > [kace:jlar] ‘kokuyorlar’ 190101802/69

OTü. **kuru-** ~ **kurı-**; **kurı-** ‘kurumak’ ED 646a, **kuru-** ‘kurumak’ EUTS 188, **kurı-** ~ **kuru-** ‘kurumak’ DLT 560 + [-yor] > [kuru:ju:] ‘kuruyor’ 190100902/92

OTü. **körün-** ‘görünmek’ ED 746a, **körün-** ‘görünmek’ EUTS 118, **körün-** ‘görünmek’ DLT 345 + [-me] + [-yor] > [jörünme:jle:] ‘görünmüyor’ 190100005/9

OTü. **okı-**; **okı-** ‘çağırmak’ BK D 28, **okı-** ‘okumak, çağırmak’ EUTS 140, **okı-** ‘çağırmak’ DLT 556 + [-yor] > [oku:ji:] ‘okuyor’ 190600701/78

OTü. **sor-**; **so:r(a)-** ‘sormak, sual etmek’ TT 178, **sor-** ‘Oğuzcada sormak’ DLT 524 + [-ma] + [-yor] + [-lar] > [sorma:jla:] ‘sormuyorlar’ 190202501/7

OTü. **sözle-** ‘söylemek’ ED 863a, **sözlä-** ‘söylemek, konuşmak’ EUTS 210, **sözle-** ‘söylemek, konuşmak’ DLT 574, **sözlä-** ‘söylemek’ ETG 294 + [-yor] + [-um] > [söle:jem] ‘söylüyorum’ 190100401/2

OTü. **suk-** ‘sokmak’ ED 805a, **sok-** ‘sokmak’ EUTS 208, **sok-** ‘Oğuz lehçesinde (yılan vb.) sokmak’ DLT 273, **suk-** ‘sokmak’ DLT 273 + [-yor] + [-lar] > [söke:jlar] ‘sokuyorlar’ 190500901/159

OTü. **te-**; **tê-** ‘demek, söylemek’ ED 433b, **tä-** ‘demek’ EUTS 233, **ti-** ~ **te-** DLT 554, **tê-** TT 182 + [-yor] + [-uz] > [de:jez] ‘diyoruz’ 190100404/50; + [-yor] + [-lar] > [[de:jla:] ‘diyorlar’ 190100901/332; [de:jler] ‘diyorlar’ 190101601/376

OTü. **tokı;** **tokı-** ‘bir şeye vurmak’ ED 467, **tokı-** ‘dokumak’ DLT 562 + [-yor] + [-sun] > [doku:jsun] ‘dokuyorsun’ 190100001/180; + [-yor] < [doku:ju:] ‘dokuyor’

OTü. **topla-**; **topla-** ‘toplamak’ ED 440b, **top-** ‘yığmak, toplamak’ ETG 301 + [-yor] + [-lar] > [toplajla:] ‘topluyorlar’ 190100902/177

OTü. **ur-**; **ur-** 'vurmak' EUTS 266, **ur-** ~ **ür-** 'vurmak, dövmek' DLT 59, **hu:r-** 'vurmak, koymak, bırakmak' TT 179 + **[-ma]** + **[-yor]** > **[u:mɛ:j]** 'vurmuyor' 190100901/116

OTü. **u:di-**; **u:di-** 'uyumak' TT 179, **uğı-** 'uyumak' DLT 558 + **[-yor]** + **[-um]** > **[uju:jɛm]** 'uyuyorum' 190101201/77

OTü. **yap-** 'yapmak' ED 870b, **yap-** 'kapamak, yaratmak, kurmak' EUTS 285, **yap-** 'yapmak' DLT 469 + **[-yor]** + **[-lar]** > **[jape:jla:]** 'yapıyorlar' 190101001/103; **[jape:jlar]** 'yapıyorlar' 190100101/99; + **[-ma]** + **[-yor]** + **[-lar]** > **[japmɛ:jlar]** 'yapmıyorlar' 190100001/92

OTü. **yaşa-**; **yaşa-** 'yaşamak' EUTS 289, **yaşa-** 'yaşamak' DLT 481 + **[-yor]** + **[-lar]** > **[jaʃa:jlar]** 'yaşıyorlar' 190100003/24

OTü. **yé:-** 'yemek' ED 869b, **ye:-** 'yemek' TT 182, **yi:-** '(bir şey) yemek' DLT 448 + **[-ma]** + **[-yor]** < **[jime:j]** 'yemiyor' 190100001/103

3. Ünlü ile biten sözcük kök ve gövdelerine ünlü ile başlayan bir ek eklendiğinde veya ünlü ile başlayan başka bir sözcük ile birleştiğinde aradaki ses boşluğunu (hiatus) ve ünlü çatışmasını önlemek için kullanılan bağlayıcı /y/ ünsüzünden önceki ünlünün uzadığı görülür:

OTü. **ana**; **ana** 'ana, anne' ED 169b, **ana** 'anne' EUTS 14, **ana** 'anne' DLT 27 + **[sı]** + **ile** (<**birle**) < **[anasi:jle]** 'anasıyla' 190100101/18

OTü. **arka-** ~ **a:rga-**; **arka-** 'aramak' ED 217a, **a:rga-** 'aramak' TT 171, **arka-** 'aramak' DLT 145 + **[-yor]** + **[-lar]** > **[ara:jla:]** 'arıyorlar' 190201501/415

OTü. **ayla**: 'öyle' ED 272a, **ayla** 'Oğuzcada, öyle' DLT 69 + **[idi]** > **[ø:le:jdi]** 'öyleydi' 190100101/72

OTü. **ıgaç**; **ıgaç** 'ağaç' ED 79b, **ıgaç** 'ağaç' EUTS 84, **yıgaç** ~ **yıga:ç** 'ağaç' DLT 11 + **[ı]** + **ile** (<**birle**) < **[a:ɟi:jlan]** 'ağacıyla' 190103801/252

OTü. **ne:** ~ **ne**; **ne:** 'ne' ED 774a, **nä** 'nehangi, nasıl' EUTS 135, **ne:** 'ne, hangi' DLT 34, **ne:** 'ne' TT 181 + **ile** (<**birle**) < **[ne:jle]** 'neyle' 190102302/59

OTü. **ört-** ‘örtmek’ ED 202b, **ört-** ‘örtmek’ EUTS 153, **ürt-** ‘örtmek’ EUTS 273, **ört-** ‘örtmek’ DLT 628 + [-ül] + [ü]+ [-idi] > [ø:tyly:jdy] ‘örtülüydü’ 190102601/30

OTü. **suw;** **su:b** ‘su’ TT 180, **suw** ~ **su:w** ‘su’ DLT 12 + **ile** (<**birle**) < [su:jla] ‘suyula’ 190101201/152

OTü. **tagay;** **tağa:y** ‘dayı’ ED 474a, **tağai** ‘dayı’ EUTS 219, **tagay** ‘dayı’ DLT 550 + [sı] + **ile** (<**birle**) < [dajusi:jla] ‘dayısıyla’ 190103702/65

OTü. **yumurtga;** **yumurtğa:** ‘yumurta’ ED 938a, **yumurka** ‘yumurta’ EUTS 305, **yumurtga** ‘tavuk ve diğer kuşların yumurtası’ DLT 631 + **ile** (<**birle**) < [jumuwjte:jla] ‘yumurtayla’ 190102302/60; [jumūte:jlan] ‘yumurtayla’ 190501501/19

Far. **کوی** **ku:y** ‘köy’ + [de] + [idi] < [cövde:jdi] ‘köydeydi’ 190201601/135

Far. **سورنا** **su:r - na:** [y] ‘zurna’ + **ile** (< **birle**) < [zurne:jla] ‘zurnayla’ 190103203/34

Bulg. **кърка** ‘kazma’ + **ile** (<**birle**) < [cirka:jlan] ‘kirkayla, kazmayla’ 190102901/109

Yun. **pırasa** ‘pırasa’ + **ile** (<**birle**) < [puirase:jla] ‘pırasıyla’ 190103701/48

3.1.2.1.2.11.2. Ünsüz Düşmesi Sonucunda Ortaya Çıkan Uzun Ünlüler

Tarafımızdan tespit edilen örneklerde genel olarak Burgaz ili Türk ağızlarındaki uzunlukların oluşmasında geniş /a/ ünlüsünün, ikinci hecede bulunan dar ünlünün, Oğuz grubu lehçelerinde, Eski Türkçenin iç seste g’lerin eriyip kaybolması, ses değişmesi ve akıcı /r/, /l/, /y/, /n/ seslerinin etkisi açıkça ortaya çıkmaktadır. Burgaz bölgesi ağızlarının karakteristik özelliklerinden birisi olan vurgu ile karışık uzunluğa yönelen ahenkli bir konuşma tarzının yaygın olduğunu göz önünde bulundurarak asli uzunluklar dışındaki diğer uzunlukların oluşma şartları şöyle sıralayabiliriz:

Burgaz ili Türk ağızlarında /r/, /l/, /n/, /k/, /g/, /h/, /y/ gibi ünsüzlerin söz içi ve söz sonunda düşerek kendilerinden önceki ünlüyü uzatmışlardır. Bu fonetik etki sonucunda oluşan uzunluklar bölge ağızlarında yaygın olup bölgenin ayırıcı özelliklerinden birini oluşturduğu söylenebilir.

/g/ düşmesi ile

Genel olarak Oğuz grubu Türk lehçelerinde görülen Eski Türkçenin söz içi /g/ ünsüzünün düşmesi sonucunda ünlü uzaması durumu Burgaz ağzında da şu sözlerde ilk hecedeki ünlüye yansiyarak ortaya çıkmıştır.

OTü. **çigidām** ‘bir bitki’ EUTS 62 → BİTA [**ʧi:dām**] ‘çiğdem’ 190100003/2; 190100901/317; 190103801/12; 190102601/104; 190102601/110; 190300901/60; 190103201/34; 190100401/114; 190300901/60; 190101901/210; 190100401/120; 190102601/108; 190100403/35

OTü. **ıgaç; ıgaç** ‘ağaç’ ED 79b, **ıgaç** ‘ağaç’ EUTS 84, **yıgaç ~ yıga:ç** ‘ağaç’ DLT 11 > [**ɑ:ʧ**] ‘a.’ 190100002/46; 190202601/6; 190100901/150; 190100101/114; 190100101/117; 190101803/36; 190101901/267; 190102001/83; 190200901/8; 190102901/221; 190102901/222; 190102901/241; 190102903/30; 190102903/54; 190300201/87; 190103203/20; 190102901/265; 190102901/266; 190100101/119; 190101901/229; 190102901/241; 190102901/268; 190102904/8; 190500901/12; 190101901/229; 190102901/394; [**ɑ:ʧ**] ‘a.’ 190101001/125; 190100404/19; 190101601/395; 190101601/398; 190102901/271; 190102901/242; [**ɑ:f**] ‘a.’ 190102905/229; 190102905/252; 190102905/143; 190102905/147; 190102905/75; 190501501/106; 190501501/107; 190500901/101; 190102801/74

OTü. **ıgla-; ıgla:-** ED 85b, **ıgla-** ‘ağlamak’ EUTS 85, **ıgla-** DLT 146, **yıgla-** DLT 146 > [**ɑ:la-**] ‘ağlamak’ 190201501/294; 190201501/288; 190100401/240; 190100401/240; 190201501/292; 190100101/86; 190201601/85; 190201601/99

OTü. **ıglaş-; ıglaş-** ‘ağlaşmak’ ED 86a, **ıglaş-** ‘ağlaşmak’ EUTS 85, **ıglaş-** ‘ağlaşmak’ DLT 126 > [**ɑ:laʃ-**] ‘ağlaşmak, şikayet etmek’ 190103901/15; 190101602/4; 190201501/287; 190100202/3; 190103901/10

OTü. **ilgerü**; **ilgerü**: 'ileri' ED 144a, **ilgärü** 'ileri' EUTS 92 > [i:ləri] 'a.' 190201501/112; 190100003/34; 190200001/13; 190103702/8; 190103702/96; 190103701/7

OTü. **ingek** 'inek' ED 184a, **ingäk ~ inkek** 'inek' EUTS 95, **ingek** 'inek' DLT 68 > BİTA [i:nec] 190102905/183; 190103801/42; 190103801/48

OTü. **kök ~ kö:k**; **kö:k** 'sema, gök' ED 708b, **kö:k** 'gök' TT 184, **kök** 'sema, gök' EUTS 114, **kö:k** 'gökyüzü' DLT 44 + OTü. **çigidäm** 'bir bitki' EUTS 62 > [joc ʃi:dəm] 'gökçiğdem çiçeği' 190102601/103; 190102601/104

OTü. **teg-** 'ulaşmak, erişmek, dokunmak' ED 476a, **täg-** 'ulaşmak, erişmek' EUTS 231, **teg-** 'ulaşmak, erişmek, değmek' DLT 274 + [-enek] > [di:nec] 'değnek' 190101901/264; 190101901/265

OTü. **ugrat-** '(bir işe vb. bir şeye) göndermek' DLT 135 → BİTA [u:rat-] 'kovmak' 190100001/221; 190101801/122; 190201501/49; 190201501/51; 190101801/123; 190200001/3

OTü. **yignä** 'iğne' EUTS 296, **yigne** 'iğne' DLT 265 > [i:nɛ] 'a.' 190101201/221; 190103206/3; 190201503/14; 190101201/199; 190101201/220; 190501501/296; 190101201/220; 190101901/116

OTü. **yogçı**; **yoğçı**: 'cenazeye katılan kimse, ağıtçı' ED 899a, **yugçı** 'yıkayıcı, yıkayan kimse' DLT 352, **yogçı** 'cenaze törenine katılan' OTG 260 → BİTA [ju:dʒu] 190103201/48; 190100501/40; 190100501/41

/ğ/ düşmesi ile

Far. باغچه **ba:ğ-çe** 'bahçe' > [ba:tʃɛ] 'bahçe' 190100101/33; 190101201/119; 190100101/33; 190101201/119; 190600002/53; 190100101/43; 190100101/45; 190100901/324; 190101803/33; 190100901/324; 190103601/35; [ba:tʃa] 'a.' 190202601/13

/h/ düşmesi ile:

Ar. اد باب **aḥba:b** 'dost, bildik, tanıdık' > [a:pa:p] 'a.' 190201501/332

Ar. جهاز **ciḥa:z** 'çeyiz' [ʃi:z] 'çeyiz' 190100001/148; 190103702/5; 190101201/35; 190100001/125

Ar. قهوة **kaḥve** 'kahve' > [ka:vɛ] 'a.' 190101001/59; 190102701/125; 190102701/126; 190200901/44; 190101601/66; 190101601/69; 190101601/70; 190101001/58; 190101001/55

Ar. **كهله** **kehle** ‘bit’ > [ci:lɛ] ‘a.’ 190101803/84

Ar. **مدسوس** **maḥṣu:s** ‘belli, meydanda’ > [ma:sus] ‘mahsus’ 190100902/113;
190101801/30

Ar. **مدتار** **muḥta:r** ‘muhtar’ > [mu:tar] ‘a.’ 190102701/12; 190100902/165;
190201501/200

Ar. **نكاح** **nika:h** ‘nikâh’ > [nica:] ‘nikâh’ 190101601/240; 190102701/68

Far. **بخشش** **bahşiş** ‘bahşiş’ > [ba:ʃiʃ] ‘a.’ 190100001/64; 190100201/4;
190100101/69

Far. **دستگاه** **dest-ga:h** ‘tezgâh, dokuma aleti’ > [tezja:] ‘a.’ 190102905/45;
190101201/53; 190600702/39; 190101901/309

Far. **هر** **her** ‘hep, bütün’ > [ɛ:r] ‘her’ 190301401/33; 190102901/91; 190102901/152;
190101001/117; 190100102/9; 190300901/216; 190300201/38;
190101201/120; 190101201/238; 190101601/379; 190101901/307

Far. **تخته** **taḥte** ‘tahta’ → [ta:ta] ‘a.’ 190100001/216; 190100002/57;
190103801/280; 190101901/133; 190101901/134; 190200001/39;
190102801/55; 190102905/229; 190102905/230; 190102903/34;
190102905/273; 190103701/106; 190201503/28; 190501501/108;
190501501/109; 190101001/33; 190102201/47; 190102201/48;
190102201/50; 190103201/38; 190100001/166; 190103701/108;
190102801/63; [ta:tak] ‘a.’ 190100901/224

Far. **تخم** **tuḥm** ‘tohum’ > [tu:m] ‘a.’ 190102905/23; 190102905/125

Far. **يخني** **yahni**: ‘yahni, et yemeği’ > [ja:ni] ‘a.’ 190700001/62; 190100201/32;
[ja:nu] ‘a.’ 190201701/49; 190103204/3

Bulg. **прах** ‘toz deterjan’ > [pra:] ‘a.’ 190100401/179

Bulg. **техникум** ‘teknik okulu, meslek lisesi’ > [te:nikum] ‘a.’ 190600701/68

Yun. **ahlat** ‘ahlat, kır armudu’ > [a:ɫɐt] ‘a.’ 190102901/283; [a:ɫat] ‘a.’
190103207/19

Yun. **lahana** ‘lahana’ > [la:na] ‘a.’ 190201501/111; 190100101/149;
190103801/85; 190103801/90; 190300901/236; 190501501/170;
190501501/51; 190103801/94; 190501501/171; 190500001/24;
190100101/148; 190201501/116; 190100102/79; [uɫa:na] ‘a.’
190100001/118; 190100003/7; 190500001/20; 190103101/31; 190102301/26;

190102905/187; 190103701/43; 190100401/104; 190103101/33;
190100401/100; 190103701/42; 190300901/184; 190103701/40; + [l] >
[uɫa:naɫu] ‘lahanalı’ 190300901/181; 190300901/182; 190300901/186;
190300901/187

/k/ düşmesi ile:

OTü. **ekşig** ‘ekşi’ ED 118b, **ekşig** ‘ekşi’ DLT 65 > [i:fɪ] ‘ekşi’ 190201501/157;
190100101/146; 190100101/148; 190102001/40; 190102901/299;
190102901/318; 190300901/117; + [mik] > [i:fmic] ‘ekşimik’ 190300901/73;
190103701/90; 190103701/93; 190100001/157; 190201501/118;
190201501/147; 190101701/16; 190101701/18; 190100101/108;
190100101/178; 190100101/88; 190103206/39; 190103701/110;
190103701/115; 190103701/121; 190103701/77; [i:fmiç] ‘ekşimik’
190100401/213; 190100403/22; + [mik] + [li] > [i:fmicli] ‘ekşimikli’
190101701/12; 190101701/14; 190300901/71; 190103206/22

OTü. **yükse-** ‘yükselmek ve uzamak’ DLT 578 > [jy:sɛl-] ‘yükselmek’
190101201/68

OTü. **yüksek** ‘yüksek’ ED 915b, **yüksek** ‘yüksek’ EUTS 306, **yüksek** ‘yükselmiş,
uzun ve yüksek’ DLT 413 > [jy:sec] ‘yüksek’ 190201501/179; 190201501/84;
190101001/15; 190100102/25; 190103801/284; 190301401/75;
190100403/34; 190100404/19; 190101801/138; 190102001/82;
190102001/87; [jy:seç] ‘a.’ 190101802/60; [jy:sɛc] ‘a.’ 190201501/166;
190102901/256; 190102901/236; 190102901/217; 190102601/118

/l/ düşmesi ile:

Ar. **Gülsüm** ‘yuvarlak, dolgun yüzlü’ > [jy:sym] ‘Gülsüm, kişi adı’ 190101901/179;
190103702/69; 190600601/13; 190600601/17; 190600601/25; 190103801/1;
190103801/9; 190100001/112; 190101901/180; + [ler] > [jy:symnɛr]
‘Gülsümler (lakap)’ 190103401/14

Far. **بەلکە** **belki** ‘ihtimal, umulur’ > BİTA [be:ci] ‘a.’ 190100901/27; 190100102/26;
190100102/35; 190100401/275; 190102905/220; 190101901/231; [be:cim]
‘a.’ 190100001/210; [bɛ:ci] ‘a.’ 190201501/204; 190201501/350;
190700001/12; 190100901/41; 190101801/158; 190101802/143;
190200901/11; 190103701/32; 190103702/24

/n/ düşmesi ile

OTü. **soñ; song** 'sonra' EUTS 208, **soñ** DLT 601 + **[ra]** > **[sɔ:ra]** 'sonra'

190103801/149; 190103801/166; 190103801/79; 190101901/118;
 190101901/142; 190101901/150; 190101901/53; 190100001/101;
 190100001/134; 190100001/168; 190100001/190; 190100001/191;
 190100002/11; 190100003/1; 190100003/33; 190100003/48; 190100003/51;
 190100003/6; 190100005/10; 190100202/6; 190100201/74; 190100201/82;
 190100006/16; 190100006/28; 190201501/102; 190201501/123;
 190201501/126; 190201501/143; 190201501/155; 190201501/243;
 190201501/244; 190201501/307; 190201501/318; 190201501/38;
 190201501/394; 190201501/49; 190201501/79; 190101701/24;
 190101701/64; 190201503/32; 190601601/74; 190600701/101;
 190600701/102; 190600701/61; 190600701/77; 190600703/22; 190600703/4;
 190500901/218; 190500901/235; 190500901/70; 190500901/71;
 190201501/101; 190201501/124; 190101701/21; 190101701/23;
 190100901/64; 190101901/192; 190102701/3; 190102801/106;
 190102905/224; 190102905/189; 190103401/12; 190501501/194;
 190501501/25; 190501501/43; 190102901/379; 190100003/40

Ar. **انسان** **insa:n** 'insan' > **[i:sa:n]** 'insan' 190100001/13; 190100002/22;

190100002/30; 190100002/72; 190201501/11; 190201501/13;
 190201501/190; 190201501/291; 190201501/30; 190201501/326;
 190201501/328; 190201501/343; 190101701/6; 190100901/12;
 190100901/160; 190100901/37; 190100902/130; 190100902/162;
 190100902/209; 190101001/39; 190100102/16; 190103801/232;
 190103801/263; 190103801/291; 190100401/167; 190100402/31;
 190100402/53; 190100402/61; 190101802/42; 190101802/6; 190101802/79;
 190101901/184; 190101901/371; 190101901/375; 190202501/9;
 190102301/24; 190102701/49; 190102701/60; 190102701/92; 190102901/71;
 190102901/75; 190102905/104; 190300901/155; 190103201/44;
 190103201/46; 190103207/34; 190300501/25; 190103703/4; 190201503/11;
 190600701/109; 190101802/80; 190501501/31; 190500901/154

Ar. **قنب** **ḳinneb** ‘kinnap’> [ku:nap] ‘a.’ 190200901/9; 190101901/292;
190501501/224

/r/ düşmesi ile:

OTü. **arka**; **arka** ‘sirt’ ED 215b, **arḳa** ‘arka, bir şeyin arka tarafı’ EUTS 20, **arka** ‘sirt’ DLT 76, **arka** ‘zorluklarda yardımcı olan kişi, arka, destek’ DLT 76 > [a:ka] ‘arka’ 190102901/101; 190101601/74; 191000001/39; 190100901/98; 190101603/16; 190102001/29; 190102601/110; 190102901/197; 190102905/273; 190102801/50; 190102801/70; 190102801/71; 190201501/420; 190700002/26; 190201701/13; 190100901/293; 190500901/167; 190102801/45

OTü. **arpa** ‘arpa’ ED 198b, **arpa** ‘arpa’ EUTS 20, **arpa** ‘arpa’ DLT 74 > [a:pa] ‘arpa’ 190100901/111; 190200901/29; + [lık] > [a:palık] ‘Arpalık, Ruen ilçesind eyer adı’ 190100901/110

OTü. **bakır** ‘bakır’ ED 317b, **baḳır** ‘bakır’ EUTS 31, **bakır** ‘bakır’ DLT 181 > [baku:] ‘kova, bakraç’ 190201501/366; 190103703/16; 190200001/29; 190103703/6; 190103801/253

OTü. **ba:r** ‘var’ TT 172, **ba:r** ‘var’ ED 353a, **ba:r ~ bar** ‘var’ DLT 34, **bar** ‘var’ EUTS 32 > [va:] ‘a.’ 190100001/26; 190100001/33; 190100001/39; 190100001/81; 190100001/94; 190100002/68; 190100003/19; 190102002/6; 190103901/6; 190100201/21; 190100201/39; 190100201/89; 190100006/22; 190100006/37; 190100006/47; 190201501/12; 190103801/218; 190103801/245; 190301401/40; 190301401/61; 190100401/155; 190100401/156; 190100402/23; 190102904/36; 190102905/249; 190102905/19; 190102905/93; 191000001/42; 190300901/119; 190300901/161; 190300901/58; 190300901/61; 190300901/63; 190300901/64; 190300201/1; 190300201/27; 190300201/80; 190103201/24; 190103201/35; 190103202/7; 190103203/24; 190103203/28; 190103203/60; 190102501/19; 190103206/10; 190103206/11; 190102701/107; 190102701/123; 190300901/56; 190300201/22; 190103201/31; 190103206/7;

190103207/25; 190103401/18; 190103601/4; 190103601/5; 190103702/11;
190103702/36; 190601601/16; 190500901/16; 190500901/20; 190101701/49

OTü. **ber-**; **bê:r-** 'vermek' ED 353b, **bir-** 'vermek' EUTS 44, **bi:r-~ bir-~ ber-**
'vermek' DLT 79, **bê:r-** TT 182 > [vɛ:-] 'a.' 190100001/111; 190201501/412;
190700001/59; 190100902/173; 190201601/13; 190102701/17;
190103202/21; 190600801/3; 190103601/46; 190100001/71; 190100201/126;
190201501/38; 190100101/57; 190102301/6; 190201501/45;
1190102901/159; 190600701/3; 190201501/35; 190700001/71;
190201601/125; 190103202/30; 190103202/31; 190100004/21;
190201601/67; 190102901/145; 190500901/133; 190102001/93

OTü. **bıldır** 'bir yıldır, geçen yıl' ED 334a, **bıldır** 'geçen yıl' DLT 229 > [buɫdu:]
'a.' 190500001/45; 190600002/95; 190600002/96; 190600601/11

OTü. **biņa:r** 'pınar' ED 351a, **mıņar** 'su gözü, su gözesi' DLT 567 > [puɳa:]
'pınar' 190103703/19; 190501501/79; 190300901/36; + [cɪk] > [puɳa:ɟɯk]
'küçük pınar' 190102901/227

OTü. **bışur-** 'pişirmek' ED 383b, **bışur-** 'pişirmek' EUTS 41, **bışur-** 'pişirmek'
DLT 308 > [piʃi:-] 'pişirmek' 190100401/220; 190103702/46; 190101901/63

OTü. **bütür-** 'bitirmek' ED 308b, **bütür-** 'bitirmek' EUTS 57, **bütür-** '(yarayı)
kapatmak, iyileştirmek' DLT 305 > [biti:-] 'bitirmek' 190201501/55;
190101801/40; 190101801/142; 190100902/30; 190201501/91;
190101601/181; 190102001/38; 190101601/129; 190101601/163

OTü. **çıkār-** 'çıkarmak' ED 410b, **çıkār-** 'çıkarmak' DLT 310 > [ʃɯka:-]
'çıkarmak' 190100901/64; 190100901/65; 190100901/66; 190102302/20;
190100902/202; 190100102/31; 190100902/17; 190100101/3; 190100101/32;
190103202/32; 190100902/41; 190501501/168; 190100902/41;
190501501/168

OTü. **erkek** 'erkek' ED 223b, **ärkāk** 'erkek' EUTS 74, **erkek** 'hayvanların erkeği,
erkek' DLT 68 > [ɛ:cɛc] 'a.' 190101901/195

OTü. **erte** ~ **irte** ; **irtäkän** ‘erken’ EUTS 98, **erte** ~ **irte** ‘sabahn erken saati’ DLT 74 > [ɛ:cɛn] ‘erken’ 190102201/17; 190101801/160; [jɛ:cɛn] ‘erken’ 190100401/121

OTü. **hö:rdek** ‘ördek’ ED 205b, **hö:rdek** ‘ördek’ TT 184, **ödiräk** ‘ördek’ EUTS 146, **ördek** ‘ördek’ DLT 789 > [ø:dec] ‘ördek’ 191000001/44; 190103703/71

OTü. **ka:r** ‘kar’ ED 641a, **ka:r** ‘kar’ TT 173, **kar** ‘kar’ EUTS 166, **ka:r** ‘kar’ DLT 5 > [ka:] ‘kar’ 190100201/17; 190100102/32; 190100102/62; 190101601/285; 190101801/74; 190103801/252; 190101801/67

OTü. **karın**; **karın** ‘karın’ ED 661a, **karın** ‘karın’ EUTS 168, **karın** ‘karın’, DLT 27 + [ı] > [ka:nu] ‘karnı’ 190200901/48; + [ım] > [ka:nuum] ‘karnım’ 190700001/75

OTü. **karındaş**; **karındaş** ‘kardeş’ ED 662a, **karındaş** DLT 205 > [ka:daʃ] ‘kardeş’ 190201501/233; 190101001/142; 190100101/155; 190101201/47; 190101601/217; 190101601/33; 190101601/41; 190101601/85; 190201701/23; 190102201/26; 190103203/50; 190600701/33; 190100101/153; 190101802/20; 190100003/23; 190100202/13; 190101201/219; 190101601/32; 190100003/41; 190100101/72; 190101001/42; 190101601/107

OTü. **karşı**; **karşı** ‘karşı’ ED 663b, **karşı** ‘karşı taraf’ EUTS 169, **karşı** ‘karşı olma, zıt’ DLT 213 > BİTA [ka:ʃu] ‘karşı’ 190100001/218; 190101201/144; 190101201/252; 190101803/27; 190101803/72; 190102905/269; 190103207/39; 190100902/50; 190103801/273; 190101601/13; 190101601/14; 190101801/110; 190102001/111; 190601601/55

OTü. **ketük** ‘kertik, çentik’ ED 702b, **kertük** ‘kertik, tahtada kertme’ DLT > [cɛ:tic] ‘a.’ 190103101/6

OTü. **kırk-** ‘kırmak’ ED 651a, **kırk-** ‘tıraş etmek, kırmak’ EUTS 176, **kırk-** ‘kırmak’ DLT 627 > [ku:k-] ‘kırmak’ 190103801/235; 190101901/126; 190101901/128; 190101901/129; 190103801/236

- OTü. **kırk**; **kırk** 'kırk' ED 651a, **kırk** 'kırk' EUTS 176, **kırk** 'kırk' DLT 176 > [ku:k] 'kırk' 190100001/135; 190100001/164; 190100901/179; 190100901/200; 190103801/113; 190201701/53; 190101802/87; 190101802/94; 190501501/158; [ku:k] 'kırk' 190100902/181; 190103202/22
- OTü. **kork-**; **kork-** 'korkmak' ED 651b, **kork-** 'korkmak' EUTS 182, **kork-** 'korkmak' DLT 627 > [kɔ:k] 'korkmak' 190101602/83; 190101603/19; 190601601/35; 190100402/57; 190102903/25; 190102901/198; 190600003/4; 190102901/161
- OTü. **körpe**: 'sonradan filizlenen, çıkan ürün' ED 737b **körpe** 'sonradan filizlenen, çıkan (bitki, meyve)' DLT 209 > [cɔ:pɛ] 'dalından yeni koparılmış, tazeliği üstünde, daha büyümemiş' 190501501/135
- OTü. **kurbaka**: 'kurbağa' ED 646b, **kur baka** 'kara kurbağası' DLT 496 > [ku:ba:] 'a.' 190700001/43; 190102904/34
- OTü. **kurt** 'kurt' ED 648a, **kurt** 'kurt, solucan' OTG 249, **kurt** 'kurt (böcek)' DLT 172 > BİTA [ku:t] 'a.' 190102903/8
- OTü. **ört-** 'örtmek' ED 202b, **ört-** 'örtmek' EUTS 153, **ürt-** 'örtmek' EUTS 273, **ört-** 'örtmek' DLT 628 > [ø:t] 'örtmek' 190101901/10; 190101901/108
- OTü. **söndür-** 'söndürmek' ED 837a, **söntür-** 'söndürmek, bir yana atmak' EUTS 210 > [syndy:-] 'söndürmek' 190102901/124
- OTü. **süpürgü**; **süpürgü**: 'süpürge' ED 792b, **süpürgü** 'süpürge' DLT 245 > [sypy:ɟɛ] 'süpürge' 190101001/110; 190101001/111; 190102901/258; 190102901/259; 190102905/22; 190102905/38
- OTü. **toltur-** 'doldurmak' ED 495a, **toltur-** 'doldurmak' DLT 354 > [dɔɫdu:-] 'doldurmak' 190100401/52; 190103701/96; 190102801/95; 190600301/10; 190100201/10; 190103201/6; 190103206/29; 190100101/159; 190103801/213; 190101601/127; 190103801/86
- OTü. **tö:n-** 'dönmek' TT 184, **tö:n-** 'dönmek' ED 515a, TT 184, **tön-** 'Oğuz lehçesinde (bir yere) dönmek' DLT 526 + [-dür] + [-me] > [dɔndy:mɛ]

‘döndürme, yumurta, süt, un ile tavada kızartılarak yapılan, küçük yuvarlak tuzlu yiyecek’ 190101901/50; 190301401/39; 190101802/43; 190201601/144; 190102901/308; 190102903/17; 190102903/21; 190103206/5; 190600301/24; 190100101/47; 190101901/54; 190103206/12; 190101901/54; 190103206/12

OTü. **tur-** ‘durmak’ ED 529b, **tur-** ‘kalkmak, ayakta durmak, durmak’ EUTS 253, **tur-** ‘durmak’ DLT 229 > [du:-] ‘durmak’ 190100001/68; 190201501/302; 190100901/49; 190103101/12; 190100401/17; 190103203/51; 190200001/2; 190201501/56; 190100901/57; 190100902/11; 190102401/40; 190102701/3; 190300901/48; 190103701/6; 190102601/24; 190100401/10; 190101901/4; 190201601/113; 190102601/26; 190103201/9; 190201601/152

OTü. **türk** ‘Türk’ ED 542b, **Türük** ‘Türk’ EUTS 259, **Türk** ‘Nuh’un oğlu Türk’ün oğullarına (Türlere) yüce Allah tarafından verilmiş isim’ DLT 176 > [ty:c] ‘Türk’ 190100201/67; 190101301/7; 190301401/59; 190101601/316; 190102301/40; 190102601/23; 191000001/52; 191000001/56; 190600601/77; 190103401/43; 190100201/70; 190102302/72; 190201501/214; 190102903/26

OTü. **türkçe** ‘Türkçe’ EUTS 259, **türkçe** ‘Türkçe’ ME 192 > [ty:ctʃɛ] ‘Türkçe’ 190201501/248; 190201501/251; 190201501/314; 190201501/321; 190100401/263; 190100401/264; 190101601/341; 190101602/67; 190102301/44; 190102301/55; 190102901/258; 190103201/20; 190100404/4; 190100404/31

OTü. **ur-**; **ur-** ‘vurmak’ EUTS 266, **ur-** ~ **ür-** ‘vurmak, dövmek’ DLT 59, **hu:r-** ‘vurmak, koymak, bırakmak’ TT 179 > [u:-] ‘vurmak’ 190100002/69; 190201601/79; 190300501/11; 190100902/139; 190100101/130; 190102901/113; 190102901/113; 190102801/3; 190201501/62; 190101601/264; 190201601/59; 190102903/11; 190300501/14

OTü. **yumurtga**; **yumurtğa**: ‘yumurta’ ED 938a, **yumurğa** ‘yumurta’ EUTS 305, **yumurtga** ‘tavuk ve diğer kuşların yumurtası’ DLT 631 > [juumu:ta] ‘yumurta’ 190101901/136; [juumta] ‘yumurta’ 190101901/60; 190501501/60

/y/ düşmesi ile:

OTü. **ayla**: ‘öyle’ ED 272a, **ayla** ‘Oğuzcada, öyle’ DLT 69 > [ø:le] ‘öyle’
 190102001/124; 190100001/121; 190100001/13; 190100001/187;
 190100001/221; 190100001/45; 190100002/22; 190100002/3;
 190100003/19; 190100003/59; 190100003/61; 190102002/9; 190103901/7;
 190100201/79; 190201501/190; 190201501/213; 190201501/34;
 190201501/368; 190201501/383; 190101701/42; 190500001/57;
 190100901/14; 190100901/177; 190100902/83; 190103101/34;
 190101001/107; 190101001/115; 190101001/51; 190101001/52;
 190101001/63; 190101001/84; 190101001/85; 190100101/101;
 190101601/103; 190101601/315; 190101601/398; 190101601/411;
 190101601/43; 190101603/48; 190101603/51; 190101801/10; [ø:le] ‘öyle’
 190100101/72; 190100401/152; 190101901/394; 190101601/246;
 190101601/103; 190102801/26; 190300901/24; 190103203/59; [y:le] ‘öyle’
 190201501/363; 190600002/36

OTü. **muntag; buntag** ‘böyle’ ED 349b, **muntag** ‘bunun gibi, böyle, bu türden, bu
 nedenle’ EUTS 133, **mundag** ‘böyle’ DLT 30, **muntag** ~ **monta:g** ‘böyle’
 ETG 287 > [bø:le] ‘böyle’ 190101201/136; 190100001/157; 190100001/194;
 190100001/43; 190100001/69; 190100001/77; 190100001/78; 190100001/79;
 190100001/81; 190100001/89; 190100002/12; 190100002/24; 190100002/52;
 190100002/58; 190100002/61; 190100002/62; 190100002/64; 190100002/67;
 190100003/32; 190100003/49; 190100003/52; 190100201/105;
 190100201/112; 190100201/95; 190100006/20; 190201501/156;
 190201501/211; 190201501/330; 190201501/389; 190201501/404;
 190101701/7; 190202601/20; 190202601/23; 190500001/40; 190600002/73;
 190600003/19; 190700001/26; 190700001/63; 190700001/64;
 190100901/111; 190100901/113; 190100901/125; 190100901/141;
 190100901/159; 190100901/163; [bø:leŋ] ‘a.’ 190100101/65;
 190103801/282; 190103801/59; 190103801/71; 190101801/112;
 190102501/1; [bø:leŋi] ‘a.’ 190101801/165; 190101802/123; 190103201/68;
 190103206/18; 190102905/135; 190103206/20; [bø:leŋ] ‘a.’ 190101602/60

OTü. **sedrek; sedrek** ‘seyrek’ ED 802a, **sädräk** ‘seyrek’ EUTS 198, **sedrek** ‘seyrek’ DLT 240 > BİTA [si:rɛc] ‘seyrek’ 190301401/57; 190101802/120; 190102901/228; 190102901/250; 190102901/228; 190101601/322; 190102905/131; + [cik] > [si:rɛdʒic] ‘çok seyrekçe’ 190101601/321; 190101802/98; 190101901/293; [si:rec] 190300501/7; 190102905/13

Ar. میدان **meyda:n** ‘geniş, açık, düz yer’ > [me:dan] ‘a.’ 190101601/212; 190102901/153; 190101802/50; 190103201/7

3.1.2.1.2.11.3. Kaynaşma Sonucunda Ortaya Çıkan Uzun Ünlüler

İç seslerde ünlüler arasında bulunan /k/, /g/, /ğ/, /y/, /v/, /h/ ünsüzleri zamanla eriyip kaybolduklarında, bu ünsüzlerden her birinin kendi hecesi içinde ünlü, kendinden önceki hece ünlüsü ile kaynaşarak uzun bir ünlü oluşturur. Ünlü uzamasına sebep olan hece kaynaşması olayında, iki ya da daha fazla hecenin kaynaşıp birleşmesi söz konusu olduğundan, bu olay sonunda ilgili kelimelerin hece sayısında da bir eksilme olur (Korkmaz 1994b: 37). Çeşitli ses yasaları ve genel en az çaba kuralı eğiliminin sebep olduğu sözcüğün ses renginin genel uzama eğiliminin refleksi olarak kaynaşma yasası (Baskakov, 2006: 88) Burgaz ili Türk ağızlarında birleşmelerinin uzun ünlülere dönüşmesi şeklinde tespit edilen örneklerde korunmuş olup bölgenin belirleyici özelliklerinden birini oluşturmuştur.

OTü. **bağursuk; bağursuk** ‘bağırsak’ ED 320a, **bağırsak ~ bağursuk** ‘bağırsak’ EUTS 31, **bagırsuk** ‘bağırsak’ DLT 251 > [ba:sak] ‘a.’ 190101901/330

OTü. **buzagu, buzağu** ‘buzağı’ ED 391a, **buzagu** ‘buzağı’ EUTS 56, **buzagu** ‘buzağı’ DLT 41 > [buza:] ‘a.’ 190100902/211; 190100403/19; 190102302/58; 190102601/47; 190300201/5; 190103703/64; 190100902/211; 190100403/19; 190102302/58; 190102601/47; 190300201/5; 190103703/64; 190300201/71; 190103703/64; + [cik] > [buza:dʒuk] ‘buzağı sözcüğünün efkatle söylenmesi’ 190101801/117; + [lık] > [buza:ɫuk] ‘Buzağılık, Ruen ilçesinde yer adı’ 190103207/39

OTü. **bükün** ~ **bükunte** ‘bugün’ EUTS 56, **bu kün** ‘bugün’ DLT 171 > [bø:n] ‘bugün’ 190201501/382; 190700001/29; 190700001/65; 190101602/45; 190201601/17; 190102501/44

OTü. **edgü**: ‘iyi’ ED 51b, **ädgü** ~ **yig** ‘iyi’ EUTS 68, 295, **edgü** ‘iyi’ DLT 29, **ädgü** ‘iyi, kazanç’ OTG 242 + [ce] > [i:ɖʒɛ] ‘iyice’ 190700002/11; 190700002/11; 190100102/80; 190201501/155; 190600002/53; 190100102/80; 190103801/18; 190300901/12; 190101301/33; 190101601/407; 190101801/167; 190100001/165; 190100003/45; 190102501/11; 190501501/192

OTü. **ögit-** ‘öğütmek’ ED 103b, **ögit-** ‘öğüttürmek’ DLT 114 > [y:t-] ‘öğütmek’ 190100401/201; 190102901/324

OTü. **salın-** ‘sallanmak, dikmek’ EUTS 195, **salın-** ‘sarmak, salınmak’ DLT 344 + [gaç] > [sa:ndʒak] ‘salıncak’ 190100901/208

OTü. **sarumsak** ~ **sarmusak** ‘sarımsak’ ED 853b, **sarmusak** ‘sarımsak’ DLT 263 > [sa:msak] ‘sarımsak’ 190100401/47

OTü. **sedrek**; **sedrek** ‘seyrek’ ED 802a, **sädräk** ‘seyrek’ EUTS 198, **sedrek** ‘seyrek’ DLT 240 > [si:rɛc] ‘seyrek’ 190301401/57; 190101802/120; 190102901/228; 190102901/250; 190102901/228; 190101601/322; 190102905/131; + [cik] > [si:rɛɖʒic] ‘daha seyrek’ 190101601/321; 190101802/98; 190101901/293

OTü. **soğı-**; **soğı-** ‘soğumak’ EUTS 207, **soğı-** DLT 562 > [su:-] ‘soğumak’ 190101901/75; 190300901/79; 190103701/91

OTü. **teg-** ‘ulaşmak, erişmek, dokunmak’ ED 476a, **täg-** ‘ulaşmak, erişmek’ EUTS 231, **teg-** ‘ulaşmak, erişmek, değmek’ DLT 274 + [-enek] > [di:nɛc] ‘değnek’ 190101901/264; 190101901/265

OTü. **tegirmen** ‘değirmen’ ED 486b, **tägirmän** ‘değirmen’ EUTS 231, **tegirmen** ‘değirmen’ DLT 185 > [dɛ:mɛn] ‘a.’ 190600002/84; 190100401/198; 190100401/193; 190200901/31; 190102905/106; 190200901/32; 190100902/172; 190101803/63; 190103601/44

OTü. **tegiş-** ‘değişmek’ ED 487b, **tägiş-** ‘rastlaşmak’ EUTS 231, **tegiş-** ‘ulaşmak, erişmek’ DLT 321 > [di:f-] ‘değişmek’ 190100003/27; 190102601/80; 190102903/59

OTü. **tegül; tegül** 'değil' ED 480a, **tegül** 'Oğuzcada değil' DLT 165 > [di:l] ‘değil’ 190100003/9; 190100201/53; 190201501/110; 190201501/314; 190201501/32; 190201501/351; 190201501/421; 190101701/33; 190101701/63; 190700001/32; 190100101/10; 190100101/130; 190101301/28; 190101301/35; 190101301/6; 190100401/20; 190100402/41; 190101601/276; 190101801/98; 190101802/83; 190101901/162; 190102001/128; 190201601/48; 190102201/18; 190102501/13; 190102501/29; 190102701/103; 190102901/178; 190102901/279; 190102903/27; 190102904/18; 190102905/89; 190103203/36; 190103206/7; 190103702/56; 190201503/11; 190201503/24; 190600601/10; 190600601/4; 190600601/5; 190500901/121; 190500901/91

OTü. **yapaku** ‘yün yoluntusu’ DLT 460 > [japa:] ‘a.’ 190100001/43; 190100101/36; 190101201/243; 190101201/244; 190103801/232; 190103801/233; 190103801/61; 190103801/62; 190103801/83; 190103801/93; 190100401/144; 190100401/145; 190101601/356; 190101601/357; 190101601/361; 190102701/124; 190200901/19; 190300901/176; 190300901/177; 190103701/9; 190501501/257; 190501501/270; 190501501/288; 190201503/36; 190201501/344; 190101901/285; 190101901/352; 190102201/41; 190102905/81; 190102905/84; 190102905/80

OTü. **yokaru; yokaru:** 'yukarı' ED 906b, **yokaru** 'yukarı' DLT 83 + [da] > [juka:da] ‘yukarıda’ 190700001/17; 190101001/66; 190100102/19; 190102905/208; 190102901/98; 190501501/251; 190600701/34; 190600701/35; 190500901/69; 190301401/7; 190301401/14; 190101801/11; 190102801/38

Ar. **صحن şahṇ** ‘sahan’ > [sa:n] ‘sahan’ 190100101/70; 190100001/207; 190100201/85; 190100401/49; 190103801/319

Far. **legleg** ‘leylek’ > [li:lec] ‘leylek’ 190700001/45; 190102904/34; 190103703/69

Yun. **lahana** ‘lahana’ > [la:na] ‘lahana’ 190201501/111; 190100101/149; 190103801/85; 190103801/90; 190300901/236; 190501501/170; 190501501/51; 190103801/94; 190501501/171; 190201501/160; 190500001/24; [uła:na] ‘lahana’ 190100001/118; 190100003/7; 190500001/20; 190103101/31; 190102301/26; 190102905/187; 190103701/43; 190100401/104; 190103101/30; 190103701/40; 190103101/33; 190100401/100; 190103701/42; 190300901/184; 190300901/189; + OTü. **aş** ~ **a:ş**; **a:ş** ‘ yiyecek, yemek’ ED 253b, **a:ş** ‘aş, çorba’ TT 172, **aş** ‘ yiyecek, yemek’ EUTS 23, **aş** ~ **a:ş** ‘yemek’ DLT 14 + [ı] > [uła:naşu] ‘lahanaşı, lahan yemeği’ 190102301/25; 190100201/25; 190100401/99; 190103204/2; 190103701/45; [la:naşu] ‘a.’ 190100101/146; 190100101/148; 190103801/82; 190103801/93; 190500001/22; 190500001/23

3.1.2.1.2.11.4. Vurgu ve Tonlama Sonucunda Ortaya Çıkan Uzun Ünlüler

Türkçede ünlemler ses yapıları açısından; vurgu, ton ve ünlülerdeki uzunluklar ile öteki kelimelerden farklılık gösteren bir özellik taşıdıklarından, kelime yapıları, üzerlerindeki vurgu ve tonu belirginleştirmeye ve ünlülerini uzatmaya elverişli sesler (Korkmaz, 2003: 1147) olan ünlemler bölge ağızlarında çoğu kez uzun söylendikleri tespit edilmiştir. Bu uzunluklar, kaynak kişilerin konuşmalarında seslenme için kullanılan, iç dünyasındaki türlü duygu ve heyecanı dışa vurma, seslenme (hitap), gösterme, sorma, onaylama, cevap verme gibi hislerini daha etkili kılmak amacıyla söyledikleri ünlemlerden oluştukları kaydedilmiştir.

OTü. **uzun** ‘uzun’ ED 288b, **uzun** ‘uzun, daimi’ EUTS 270, **uzun** ‘uzun olan her şey, uzun’ DLT 51 > [uzu:n] ‘uzun’ 190101201/130; 190101901/198; 190200901/13; 190100001/160; 190100001/77; 190100201/113; 190100201/44; 190100201/45; 190101001/83; 190103801/13; 190103801/315; 190101601/218; 190101901/171; 190102701/45; 190102701/48;

190102801/63; 190102801/74; 190102901/332; 190102905/58; 190103601/12;
190103701/38

OTü. **a'** 'şaşıрма bildiren bir ünlem' DLT 32 > [a:] 'a.' 190700002/6;

OTü. **ay** 'ünlem, nida' EUTS 26, **ay** 'ey, seslenme ünlemi' DLT 50 > [a:] 'a.'
190700002/6

OTü. **äy** 'nida,'ey' EUTS 79 > [ɛ::j] 'a.' 190700002/10

OTü. **ma** 'işte şurada, al anlamında bir gösterme edatı' DLT 538 > [ma:] 'ma,
kuvvaetlendirme edatı' 190700001/31

OTü. **ya:** 'inkâr ünlemi' DLT 539, **ya** 'nida, ünlem' EUTS 278 > [ja:] 'onay bildiren
söz' 190102901/89

OTü. **şar şur** ' yağmurun şiddetli ve gürültülü yağarken çıkardığı ses, sıvıların
gürültülü sesi' DLT 163 > [ʃa::r] 'a.' 190103101/57

3.1.2.1.2.11.5. Alıntı Kelimelerdeki Uzun Ünlüler

Burgaz ili Türk ağızlarında Arapça ve Farsçadan alıntı kelimelerin bünyesinde bulunan uzun ünlülerin düzenli olarak korunması bölge ağızlarının belirleyici özelliklerinden birisidir.

Ar. اهالى **aha:li** 'ahali' > [eha:li] 'a.' 190102701/62; 190100003/15

Ar. جامع **ca:mi** 'câmi' > [dʒa:mi] 'a.' 190100902/68; 190102401/2; 190102901/153;
190102901/45; 190102901/237; 190102905/1; 190100902/178;
190100902/181.; 190100002/58; 190100901/154; 190100901/158;
190100902/177; 190101001/36; 190101901/375; 190102001/1;
190102905/195; 190102905/199; 190101901/377; 190102905/208;
190100901/159; 190102302/41; 190102901/164; 190102901/60; 190102401/2

Ar. جزء **caza:** 'cazâ, karşılık' > [dʒeza:] 'a.' 190101601/381; 190201501/279;
190201501/280

Ar. دائرة **da:ire** 'zilli tef' > [da:re] 'a.' 190103702/98; 190101601/353;
190102701/120; [da:re] 'a.' 190100001/38; 190100101/73; 190100201/100;
190100201/103; 1901000001/32; 190100902/77; 190100902/77

- Ar. حال **ha:l** ‘şimdiki zaman, oluş, bulunuş’ > [**ha:l**] ‘a.’ 190101601/308; 190500901/211; 190102001/26
- Ar. حیات **ḥaya:t** ‘dirilik, canlılık’ > [**ḥaja:t**] ‘hayat’ 190101601/292; 190101601/412; 190102701/115; 190101601/232; 190100005/2; 190100404/22
- Ar. لازم **la:zım** ‘gerek’ > [**la:zum**] ‘a.’ 190100902/93; 190600003/10; 190301401/55; 190102901/178; 190100901/310; 190201501/267; 190600001/56; 190100401/211; 190103801/135; 190100402/13; 190201701/44; 190101601/350
- Ar. ماءى **ma:i** ‘su renginde, mavi’ > [**ma:vi**] ‘a.’ 190202601/17; 190202601/23; 190102001/71; 190102001/94; 190102601/103; 190102901/244; 190102901/260; 190103203/75; 190103703/49; 190100201/112; 190103703/48; 190100101/46
- Ar. مناره **mena:re** ‘minare’ > [**mina:re**] ‘a.’ 190102901/72; 190100404/11; 190100404/10
- Ar. مراق **mera:k** ‘bir şeyi anlatmak veya öğrenmek için duyulan arzu’ > [**mera:k**] ‘a.’ 190102901/82; 190102801/94
- Ar. مسافر **müsa:fir** ‘misafir’ > [**misa:fir**] ‘a.’ 190103201/1; + [**lik**] > [**misa:firlic**] ‘misafirlik’ 190700001/25; [**müsa:fir**] ‘a.’ 190102903/64; [**müsa:fi:**] ‘a.’ 190101901/106; [**müsa:fir**] ‘a.’ 190201501/396; 190201501/401; 190102501/9
- Ar. ناموس **na:mu:s** ‘kanun, nizam’ > [**na:mu:s**] ‘namus’ 190201501/415; 190201501/423
- Ar. صاحب **şa:hib** ‘sahip’ > [**sa:jip**] ‘sahip’ 190600703/3; 190102302/36
- Ar. صورت **şurat** ‘biçim, görünüş, şekil’ > [**su:ret**] ‘suret’ 190201601/5
- Ar. زمان **zama:n** ‘zaman, vakit’ > [**zama:n**] ‘a.’ 190102901/165; 190201601/3; 190103203/34; 190600001/68
- Far. باری **ba:ri** ‘bari, hiç olmazsa’ > [**ba:li**] ‘bari’ 190101201/142; 190600801/3
- Far. دانه **da:ne** ‘tane’ > [**ta:jnak**] ‘a.’ 190103206/37; [**ta:jne**] ‘a.’ 190101201/45; 190100401/172; 190102001/89; 190102701/21; 190102701/34; 190103206/39; 190103206/41; 190103703/52; [**ta:ne**] ‘a.’ 190201501/134; 190201501/173; 190201501/221; 190201501/413; 190201501/71; 190500001/35;

190700001/66; 190100901/28; 190100102/26; 190101301/14; 190101301/23;
 190101602/17; 190201701/56; 190101803/92; 190101901/176;
 190101901/190; 190101901/318; 190102001/12; 190102001/31;
 190102001/50; 190200001/50; 190102501/16; 190102801/61; 190102901/346;
 190102903/51; 190102905/50; 190601601/7; 190600701/78; 190500901/197;
 190500901/90

Far. خانه **ha:ne** ‘ev’ > [**ha:nɛ**] ‘a.’ 190102302/36; 190100401/167; 190101801/128;
 190100401/135; 190100101/111; 190103201/40; 190201503/6; [**ha:ne**] ‘a.’
 11/101; 190101801/136; 190101801/88

Far. کوی **ku:y** ‘köy’ > BİTA [**cy:n**] ‘köy’ 190102301/80; 190102301/80;
 190103601/3; 190103601/52; 190102901/145; 190300901/2; 190102901/145;
 190300901/2; 190300901/4; 190300901/5; 190101201/6; 190101201/87;
 190600702/19; 190101701/52; 190102401/11; 190100003/1; 190103703/18;
 190102301/64; [**cø:v**] ‘köy’ 190100201/67; 190201501/13; 190201501/186;
 190201501/199; 190201501/275; 190103201/83; 190201501/186;
 190201501/318; 190102001/68; [**cy:v**] ‘a.’ 190101201/86; [**cy:**] ‘köy’
 190100001/162; 190101901/177; 190300901/21; 190300901/31;
 190300901/32; 190300901/35; 190300901/5; 190600702/2

Far. تازه **ta:ze** ‘taze’ > [**ta:zɛ**] ‘a.’ 190101602/52; 190300901/110; 190103702/82

3.1.2.3. Kısa Ünlüler

Bir sözcüğün son ses ünlüsü ile ondan sonra gelen sözcüğün ön ses ünlüsünün konuşmada bağlantılı ya da bağlantısız olarak yan yana gelmesi ile beliren çift ünlülü durumlarda, özgür boğumlanmalı iki ünlünün bir arada bulunamayacağından bu ünlülerden biri ya düşer ya kısılır (Korkmaz 1994a: 40). Düşme evresine yaklaşmış olan ve normal uzunluktaki ünlülerin boğumlanma sürelerinden daha kısa sürede boğumlanan kısa ünlüler, Burgaz ili Türk ağızlarında düz, /ɪ/, /i/ ve /u/ gibi az sesli, dayanıksız, dar ünlülerde ortaya çıkmıştır. Bu ünlülerin yanı sıra, bir söz grubunda yer alan geniş /a/ sesinin, geniş, orta hece düşmesi şartlarını taşıyan açık hecede kısaldığı görülür.

3.1.2.3.1. / ă/ ünlüsü

Derleme metinlerimizde geniş, düz, arka dil, açık, daha kısa özellikteki [ă] ünlüsü, söyleyiş esnasında birbirine ulanan sözcüklerin söyleme ve söz ritmine bağlı olarak /a/ ses biriminden gelişmiştir. Burgaz ili Türk ağızlarında daha kısa özellikteki [ă] ünlüsüne sadece bir örnekte rastlanmıştır. ‘o’ sözcüğündeki /o/ sesi vurgulanmış olmasından, sözcüğün ilk hecesindeki /a/’yı dayanıksız bir duruma soktuğundan kısalma bu ünlüde kendini göstermiştir.

OTü. **ol** ‘o, 3. teklik kişi zamiri’ DLT 14, **ol** ‘bu, o’ EUTS 141 + Ar. زمان **zaman** ‘zaman, vakit’ > **[ɔ zăman]** ‘o zaman’ 190201501/381; 190100901/215; 190100901/256; 190103801/145; 190103801/179; 190103801/287; 190103801/291; 190101601/188; 190101601/191; 190101601/23; 190101601/283; 190101601/366; 190101601/90; 190101801/115; 190101801/84; 190101803/61; 190101901/158; 190102701/58; 1901000001/31; 190103601/19; 190600301/20; 190100201/102; 190100201/121; 190100201/124; 190103101/17; 190100401/187; 190100401/49; 190101602/50; 190101602/84; 190101603/77; 190101603/78; 190102701/48; 190102701/52; 190102701/8; 190501501/148; 190501501/149; 190500901/196; 190100902/107; 190100902/180; 190100902/19; 190100101/83; 190100101/90; 190103202/25; 190103202/36

3.1.1.3.2. / ũ/ ünlüsü

İç seste kalan veya bağlantı görevi yapan, düşme evresine yaklaşan dar, düz, arka dil ve daha kısa [ũ] ünlüsünün orta hece konumunda kısaldığı görülür:

OTü. **bırak-** ‘bırakmak’ ME 102, **bırak-** ‘atmak, düşürmek, bırakmak’ İM 21 > **[bũrak-]** ‘bırakmak’ 190100002/70; 190101601/43; 190102901/109; 190500001/66; 190101601/62; 190201501/420; 190101803/24; 190102701/65; 190100402/17; 190100004/19; 190102601/65; 190102601/63; 190101803/30; 190103701/100; 190103701/100; 190501501/281; 190102601/53; 190100401/234; 190103202/50; 190100902/179; 190201501/110;

190100902/13; 190201701/12; 190201501/63; 190103203/58; 190600002/53;
190200901/49; 190103703/11; 190300201/59; 190103401/66; 190600702/42;
190102901/195; 190103202/31

OTü. **yumurtga; yumurtğa**: ‘yumurta’ ED 938a, **yumurğa** ‘yumurta’ EUTS 305, **yumurtga** ‘tavuk ve diğer kuşların yumurtası’ DLT 631 > [j^um^uŭta] ‘yumurta’ 190100501/50; 190100902/101; 190103101/39; 190100901/108; 190101001/23; 190100401/85; 190100101/98; 190100101/185; 190101701/68; 190103206/25; 190103206/32

OTü. **adək; adak** ‘ayak’ ED 45a; **adağ** ‘ayak’ EUTS 3, **adək** ‘ayak’ DLT 27 + [lar] + [ı] +n+ [a] > [a^ɟak^ɬar^una] ‘ayaklarına’ 190102905/74

OTü. **karı; karı**: ‘yaşlı’ ED 644b, **karı** ‘yaşlı, ihtiyar’ EUTS 168, **karı** ‘yaşlı’ DLT 206, **ka:rı** ‘yaşlı, koca, ihtiyar’ TT 173 + [sı] > [ka:r^usı] ‘karısı’ 190100901/53

OTü. **kaşuk** ‘kaşık’ ED 671b, **kaşuk** ‘kaşık’ EUTS 170, **kaşuk** ‘kaşık’ DLT 192 + [çık] > [ka^ʃŭk^ɬŭk] ‘küçük kaşık’ 190103101/59

OTü. **kavur-** ~ **kagur**, **kavur-** ~ **kawur** ‘kavurmak’ ED 586a, **kavır-** ~ **kavur-** ‘kavurmak’ EUTS 172, **kagur-** ~ **kawur-** ‘kavurmak’ DLT 310 + [-ur] + [-sun] > [ka^uŭru^usun] ‘kavurursun’

OTü. **ol** ‘o, 3. teklik kişi zamiri’ DLT 14, **ol** ‘bu, o’ EUTS 141 + OTü. **ara**: ‘ara’ ED 196a, **ara** ‘ara, orta’ EUTS 18, **ara** ‘arasında, bir şeyin ortası’ DLT 56 + y+ [ı] > [ɔ^ɾe^ɟŭ] ‘orayı’ 190100901/87

OTü. **saman; sama:n** ‘saman’ ED 829b, **saman** ‘saman’ EUTS 195, **saman** ‘Çigil lehçesinde saman’ DLT 209 + [ı] +n+ [ı] > [sa^umaⁿŭnu] ‘samanını’ 190100901/291

OTü. **taş-** ‘kaçmak, taşmak, çıkmak’ EUTS 228, **taş-** ‘taşmak’ DLT 270 + ı+ [-yor] > [ta^ʃŭ^ɟe:] ‘taşıyor’ 190102901/230

OTü. **to:l-** ‘dolmak’ ED 491a, **to:l-** TT 178, **tol-** ‘dolmak’ DLT 217 + u+ [-yor] > [d^ol^uŭ^ɟe:] ‘doluyor’ 190102901/230

OTü. **yan** ~ **ya:n**; **yan** ‘taraf, yan’ EUTS 283, **ya:n** ‘yan’ TT 175, **ya:n** ‘kalça kemikleirnin başları; kalça kemiği’ DLT 515 + [ɪ] +n+ [a] > [janũna] ‘yanına’ 190103703/62; 190102905/76; 190102901/182; 190100901/72; 190100901/334; 190201501/439; 190500901/80; 190300901/114; 190103202/14; 190103703/62; 190101901/23; 190101901/287; 190102701/98; + [ɪ] +n+ [da] > [janũnda] ‘yanında’ 190100102/32; 190101801/50; 190101803/92; 190102001/82; + [ɪ] +n+ [dan] > [janũndan] ‘yanından’ 190102801/103

Ar. **بعض** **ba‘zı** ‘birazı, bir kısmı, kimi’ + [lar] + [ɪ] +n+ [ɪ] > [ba:zuɫarũnu] ‘bazılarını’ 190104001/2; 190103901/18

Far. **کنار** **kena:r** ‘kıyı, çevre, uç, köşe’ + [lar] + [ɪ] +n+ [a] > [cena:ɫarũna] ‘kenarlarına’ 190102901/113

Yun. **avlu** ‘avlu’ + OTü. **iç** ‘iç, derin, bir şeyin içi’ EUTS 88, **iç** ‘iç’ DLT 30, **iç** ‘iç’ OTG 244 + [i] > [avlũjĩ] ‘avlu içi’ 190100001/31; 190100001/38; 190201501/379

3.1.2.3.3. /ĩ / ünlüsü

Dar, düz, arka dil, kapalı ve daha kısa [ĩ] ünlüsü, normal değeri ile diğer ünlülere göre daha kısadır. Bu durum, düşme eğiliminin arttığı orta hece ve söz sonunda rastlanılan örneklerde daha belirgin olarak görülmüştür. Sözcük bünyesinde bulunan geniş ünlünün daralması gibi durumlarda da ortaya çıktığı görülmüştür.

OTü. **ben** ~ **men**; **ben** ED 346a, DLT 26, **men** ED 346a, DLT 18 ‘birinci teklik kişi adılı, ben’ + [i] > [benĩ] ‘beni’ 190400001/12

OTü. **ber-**; **bê:r-** ‘vermek’ ED 353b, **bir-** ‘vermek’ EUTS 44, **bi:r-~ bir-~ ber-** ‘vermek’ DLT 79, **bê:r-** ‘vermek’ TT 182 + [-ir] + [-sin] > [verĩsin] ‘verirsin’ 190100102/15

OTü. **berü** ‘beri’ ED 355b, **bärü** ‘beri’ EUTS 40, **berü** ‘beri, konuşana doğru’ DLT 29, **be:rü** ‘beri’ TT 180 + [si] +n+ [i] > [berĩsini] ‘berisini’ 190100901/146

- OTü. **bil-**; **bil-** 'bilmek' ED 330b, **bil-** 'bilmek' EUTS 42, **bil-** 'bilmek' DLT 34 + [-**me**] + [-**yor**] + [-**um**] > [**bilme:jīm**] 'bilmiyorum' 190201501/88; 190100001/72; + [-**me**] + [-**yor**] + [-**uz**] > [**bilme:jız**] 'bilmiyoruz' 190103201/17; 191000001/25
- OTü. **çek-**; **çek-** 'çekmek' ED 413b, **çek-** 'ip, bağ vb. şeyleri çekmek' DLT 275 + **i** + [-**yor**] + [-**um**] > [**ʧeci:jəm**] 'çekiyorum' 190102901/109
- OTü. **ekin**; **ekin** ED 109a, **ekin** 'ekin' EUTS 70, **ekin** 'tarla' DLT 51 + [**i**] + **n** + [**i**] > [**ecinini**] 'ekinini' 190100901/291
- OTü. **ışid-** 'ışitmek' ED 257b, **ışid-** 'ışitmek' EUTS 77, **eşit-** 'ışitmek, duymak' DLT 114, 253 + [-**tiğin**] > [**iʃitti:n**] 'ışittiğin' 190100902/49
- OTü. **elig** 'el' ED 140b, **älig** 'el' EUTS 71, **elig** 'el' DLT 32 + [**ler**] + [**i**] + **n** + [**e**] > [**e:llerinə**] 'ellerine' 190100902/ 51
- OTü. **ew**; **äb** 'ev, çadır' OTG 242, **äb** 'ev' EUTS 68, **ew** DLT 27 + [**i**] + **n** + [**i**] > [**evini**] 'evini' 190100901/190; + [**ler**] + [**i**] + [**miz**] + [**de**] > [**evlerimizde**] 'evlerimizde' 190600701/35
- OTü **ilgerü**; **ilgerü**: 'ileri' ED 144a, **ilgärü** 'ileri' EUTS 92 > [**ilerī**] 'önce' 190102901/394; 190100401/7
- OTü. **ke:d-** 'giymek' ED 700b, **käd-** ~ **kedgür-** 'giymek' EUTS 103, **keḍ-** 'giymek' DLT 414 + [-**dir**] + [-**ir**] + [-**ler**] + [-**idi**] > [**ji:dirile:di**] 'giydirirlerdi' 190102701/46
- OTü. **kit-**; **két-** 'gitmek' ED 701a, **kät-** 'gitmek' EUTS 107, **kit-** 'gitmek' DLT 414 + [-**ecek**] + [-**sin**] > [**jididʒen**] 'gideceksin' 190102302/37
- OTü. **kelin** 'gelin' ED 719a, **kälin** 'gelin' EUTS 104, **kelin** 'gelin' 204 + [**im**] > [**jelinim**] 'gelinim' 190102301/12; + [**in**] > [**jelinin**] 'gelinin' 190201501/428; + [**in**] + [**e**] > [**jelinine**] 'gelinine' 190201601/59; + [**in**] + [**de**] > [**jelininde**] 'gelininde' 190101602/119

OTü. **kentü**: ‘kendi’ ED 728b, **käntü** ‘kendi’ EUTS 106, **kendü ~ kendi** ‘kendi’
DLT 76 + **[ler]** + **[i]** > **[cəndiləri]** ‘kendileri’ 190202601/26

OTü. **keltür-** ‘getirmek’ ED 716b, **kältür-** ‘getirmek’ EUTS 104, **keltür-** ‘getirmek’
DLT 364 + **[-ir]** + **[-ler]** > **[jetirile:]** ‘getirirler’ 190100901/154;
190100901/158

OTü. **kit-**; **két-** ‘gitmek’ ED 701a, **kät-** ‘gitmek’ EUTS 107, **kit-** ‘gitmek’ DLT 414 +
[-eme] + **[-yor]** + **[um]** > **[jidəmə:jīm]** ‘gidemiyorum’ 190100401/235;
190101201/67; + **[-eme]** + **[-yor]** + **[uz]** > **[jidəmə:jīz]** ‘gidemiyoruz’
190100401/231; + **[-ecek]** + **[-sin]** > **[jidədzən]** ‘gideceksin’ 190102302/37

OTü. **sev-**; **säbin-** ‘sevinmek’ BK D 2, **sev-** ‘sevmek’ ED 784b, **sew-** DLT 271 + **[-me]** + **[-yor]** + **[-um]** > **[sevme:jīm]** ‘sevmiyorum’ 190103901/18;
190103901/19

OTü. **tök-**; **tök-** ‘dökmek’ ED 477a, **tök-** ‘dökmek, dağıtmak’ EUTS 249, **tök-**DLT
273 + **[-me]** + **[-yor]** + **[-uz]** > **[döcmə:jīz]** ‘dökmüyoruz’ 190100102/5

OTü. **tö:n-** ‘dönmek’ ED 515a, TT 184, **tön-** ‘Oğuz lehçesinde (bir yere) dönmek’
DLT 526 + **e+** **[-me]** + **[-yor]** + **[-um]** > **[dönenəme:jīm]** ‘dönemiyorum’
190700002/28

OTü. **üst**; **üst** ‘üst’ ED 242a, **üst** ‘üst’ EUTS 274, **üst** ‘üst’ ETG 306 + **[ler]** + **[i]** + **n+**
[e] > **[ystlerine]** ‘üstlerine’ 190101901/108

OTü. **yap-** ‘yapmak’ ED 870b, **yap-** ‘kapamak, yaratmak, kurmak’ EUTS 285, **yap-**
‘yapmak’ DLT 469 + **ı+** **[-yor]** + **[-um]** > **[japıje:m]** ‘yapıyorum’
190300901/73 ; **ı+** **[-yor]** + **[-sun]** > **[japıen]** ‘yapıyorsun’ 190300901/14

Ar. **Eyüp** ‘çok ıstırap çeken kimse’ > **[eip]** ‘Eyüp, kişi adı’ 190100101/15;
190100101/20

Ar. **Hüseyin** ‘küçük sevgili’ > **[ysə:jīm]** ‘Hüseyin’ 190100101/20

Bulgarcadan alıntı sözcüklerde açık hecede, /ts/, /s/ ve /y/ gibi sızıcı ünsüzlerin komşuluğunda bulunan dayanıksız /i/ ünlüsü zayıflayarak kısa [ĩ] değişken sesine değişmiştir.

Bulg. **демокрация** ‘demokrasi’ > [**demokrasija**] ‘demokrasi’ 190102901/54

Bulg. **професия** ‘meslek’ + Tür. [m] > [**profesijam**] ‘mesleğim’ 190500901/105

Söz grubunda vurgunun birinci sözcüğün ünlüsünün üzerinde olması, ikinci sözcüğün ilk hecesindeki dar ünlüyü daha da dayanıksız bir duruma getirdiğinden, kısalma bu ünlüde kendini göstermiştir.

OTü. **suw**; **su:b** ‘su’ TT 180, **suw** ~ **su:w** ‘su’ DLT 12 + Yun. **pide** ‘pide’ + [**si**] > [**su bidesi**] ‘su pidesi, su böreği’ 190103101/29; 190501501/20; 190501501/16

Söyleyiş esnasında birbirine ulanan sözcüklerin son sesleri olan geniş, düz /a/ ve /e/ ünlüleri, ikinci sözcüğün ilk hecesindeki /i/ ünlüsüne göre daha bol sesli ve dayanıklı olduğundan kısalma zayıf /i/ ünlüsünde olmuştur.

OTü. **kabak** ‘kabak’ ED 582b, **kabak** ‘kabak’ EUTS 159, **kabak** ‘kabak’ DLT 192 + Yun. **pide** ‘pide’ + [**si**] > [**kabağ bidesi**] ‘kabak pidesi, kabak böreği’ 190103801/58

OTü. **ne**: ~ **ne**; **ne**: ‘ne’ ED 774a, **nä** ‘nehangi, nasıl’ EUTS 135, **ne**: ‘ne, hangi’ DLT 34, **ne**: ‘ne’ TT 181 + OTü. **bil-**; **bil-** ‘bilmek’ ED 330b, **bil-** ‘bilmek’ EUTS 42, **bil-** ‘bilmek’ DLT 34 + [-e] +y+ [-im] > [**ne bilem**] ‘ne bileyim’ 190101001/39; [**ne: bilem**] ‘ne bileyim’ 190600701/36; 190102501/59

/ü/

Bulgaristan sahası Burgaz ili Türk ağızlarında vurgunun kendinden sonraki heceye kaymasıyla, iç seste kalan /u/ ünlüsü zayıflarak kısalmıştır.

OTü. **tü**: ‘tüy’ ED 433a, TT 185, **tü**: ‘tüy, saç’ EUTS 260, **tü**: ‘vücuttaki kıl, tüy’ DLT 205 + [**lü**] + OTü. **baba**; **baba** ‘baba, peder’ EUTS 29 > [**tyly bübba**] ‘tüylü baba, Manisa lâlesi’ 190103203/67

OTü. **u:n**; ***hu:n** ‘un’ TT 179, **u:n** ‘un’ DLT 36 + [**u**] + n+ [**u**] > [**u:nünü**] ‘ununu’ 190103201/75

3.1.3. Ünsüzler

Burgaz İli Türk Ağzlarının Ünsüz Düzeni

Burgaz ili Türk ağzlarında Türkçe ve yabancı kökenli sözcüklerde tespit edilen temel ve yan ünsüz sesler:

- [b] ötümlü, patlayıcı, çift dudak sesi
- [ɸ] yarı ötümsüz, patlayıcı, çift dudak sesi
- [dʒ] ötümlü, yarı kapantılı, diş eti-damak sesi
- [dʒ̥] yarı ötümsüz, yarı kapantılı, diş eti-damak sesi
- [tʃ] ötümsüz, yarı kapantılı, diş eti-damak sesi
- [tʃ̥] yarı ötümlü, yarı kapantılı, diş eti damak sesi
- [d] ötümlü, patlayıcı, diş eti sesi
- [d̥] yarı ötümsüz, patlayıcı, diş eti sesi
- [f] ötümsüz, sızıcı, diş-dudak sesi
- [ɸ̥] yarı ötümlü, sızıcı, diş-dudak sesi
- [ɟ] ötümlü, patlayıcı, ön damak sesi
- [g] ötümlü, patlayıcı, arka damak sesi
- [h] ötümsüz, sızıcı, gırtlak sesi
- [ʒ] ötümlü, sızıcı, diş eti-damak sesi
- [c] ötümsüz, patlayıcı, ön damak sesi
- [ç̥] yarı ötümlü, patlayıcı, ön damak sesi
- [k] ötümsüz, patlayıcı, arka damak sesi
- [k̥] yarı ötümlü, patlayıcı, arka dama ksesi

- [ɬ] ötümlü, yan, akıcı, diş eti-damak sesi
- [l] ötümlü, yan, akıcı, diş eti sesi
- [m] ötümlü, genizsil, çift dudak sesi
- [n] ötümlü, genizsil, diş eti sesi
- [p] ötümsüz, patlayıcı, çift dudak sesi
- [p̚] yarı ötümlü, patlayıcı, çift dudak sesi
- [r] ötümlü, akıcı, titrete, çok vuruşlu, diş eti sesi
- [r̥] ötümlü, akıcı, titrete, tek vuruşlu, diş eti sesi
- [r̥̥] ötümlü, titrete, (tek vuruşlu), diş eti, daha kısa
- [r̥̥̥] ötümlü, titrete, geri çevrik (kıvrık) diş eti sesi
- [s] ötümsüz, sızıcı, diş eti sesi
- [s̥] yarı ötümlü, sızıcı, diş eti sesi
- [ʃ] ötümsüz, sızıcı, diş eti damak sesi
- [ʃ̥] yarı ötümlü, sızıcı, diş eti-damak sesi
- [t] ötümsüz, patlayıcı, diş eti sesi
- [t̥] yarı ötümlü, patlayıcı, diş eti sesi
- [v] ötümlü, sızıcı, diş-dudak sesi
- [v̥] yarı ötümsüz, sızıcı, diş-dudak sesi
- [v̥̥] ötümlü, yarı ünlü, diş-dudak sesi
- [j] ötümlü, yarı ünlü, ön damak sesi
- [z] ötümlü, sızıcı, diş eti sesi
- [z̥] yarı ötümsüz, sızıcı, diş eti sesi
- [ts] ötümsüz, yarı kapantılı, diş eti sesi

Tablo 19 Burgaz İli Türk Ağzlarında Tespit Edilen Ünsüz Sesler (değişken sesleriyle birlikte)

ÇIKIŞ YERLERİNE GÖRE										
ÇIKIŞ BİÇİMLERİNE GÖRE		Ötüm Bakımından	Çift-Dudak (Bilabial)	Dış-Dudak (Labiodental)	Dış eti (Alveolar)	Dış eti- Damak (Post-Alveolar)	Geri Çevrik (Retroflex)	Ön Damak (Palatal)	Arka Damak (Velar)	Gırtlak (Glottal)
	Patlayıcı Ünsüzleri (plosive)	Ötümlü	b		d			ɟ	g	
		Yarı Ötümlü	ɸ		ɗ			ç	ƣ	
		Ötümsüz	p		t			c	k	
		Yarı Ötümsüz	ɸ̥		ɗ̥					
	Yarı Kapanıtlı (Affricate)	Ötümlü				ɟʒ				
		Yarı Ötümlü				ɟʒ̥				
		Ötümsüz			ts	tʃ				
		Yarı Ötümsüz				ɟʒ̥				
	Sızıcı (Fricative)	Ötümlü		v	z	ʒ				
		Yarı Ötümlü		f̥	s̥	ʃ̥				
		Ötümsüz		f	s	ʃ				h
		Yarı Ötümsüz		v̥	z̥					
	Yarı Ünlü (Affricate)	Ötümlü		v				j		
	Genizsil (Nasal)	Ötümlü	m		n					
	Yan Ünsüz (Latera approximant)	Ötümlü			l	ɭ				
	Titrek veya Çok Vuruşlu (Trill)	Ötümlü			r					
		Ötümsüz								
	Titrek veya Tek Vuruşlu (Tap or Flap)	Ötümlü			ɾ, ɽ		ɽ			
		Ötümsüz								

Burgaz İli Türk Ağzlarının Ünsüzlerin Tasnifi

1. Ötüm Bakımından

1.1. Ötümlü Ünsüzler: [b], [d], [ɟ], [g], [d͡ʒ], [ʒ], [l], [ɬ], [m], [n], [r], [ɾ], [ɽ], [ʁ], [v], [ʋ], [j], [z]

1.2. Yarı Ötümlü Ünsüzler: [f], [p], [ç], [k], [t], [t͡ʃ], [ʃ], [s]

1.3. Ötümsüz: [p], [c], [k], [h], [t], [t͡ʃ], [ʃ], [s], [ʈ]

1.4. Yarı Ötümsüz: [b], [d], [d͡ʒ], [ɣ], [z]

2. Çıkış Yerine Göre

2.1. Çift Dudak (Bilabial) Ünsüzleri: [b], [ɸ], [p], [p̪], [m]

2.2. Diş-Dudak (Labiodental) Ünsüzleri: [f], [ɸ̪], [v], [ɸ̪̪], [v̪]

2.3. Diş eti (Alveolar) Ünsüzleri: [d], [d̪], [l], [n], [r], [ɾ], [ɽ], [s], [ʃ̪], [t], [t̪], [z], [z̪], [ʈ̪]

2.4. Diş eti-Damak (Postalveolar) Ünsüzleri: [d͡ʒ], [d͡ʒ̪], [ɬ̪], [t͡ʃ̪], [ʃ̪̪], [ʒ̪], [ʃ̪̪], [ʃ̪̪̪]

2.5. Geri Çevrik (Retroflex) Ünsüzler: [ɽ̠]

2.6. Ön Damak (Palatal) Ünsüzleri: [ɟ̟], [c̟], [ç̟], [j̟]

2.7. Arka Damak Ünsüzleri: [g̠], [k̠], [k̠̪]

2.8. Gırtlak (Glottal) Ünsüzleri: [h̥]

3. Çıkış Biçimine Göre

3.1. Patlayıcı (Plosive) Ünsüzleri : [b], [ɸ̪], [p̪], [p̪̪], [ɟ̪], [g̪], [c̪], [ç̪], [k̪], [k̪̪], [d̪], [d̪̪], [t̪], [t̪̪]

3.2. Genizsil (Nazal) Ünsüzleri : [m̪], [n̪]

3.3. Titrek veya Çok Vuruşlu (Trill) Ünsüzleri: [r̪]

3.4. Titrek veya Tek Vuruşlu Ünsüzleri: [ɾ̪], [ɽ̪]

3.5. Sızıcı (Fricative) Ünsüzleri: [f], [h], [ʒ], [s], [ʃ], [ʒ], [ʃ], [v], [y], [z], [ʒ]

3.6. Yarı Ünlü (Aproximant) Ünsüzler: [v], [j]

3.7. Yarı Kapantılı (Africate) Ünsüzler: [dʒ], [dʒ], [tʃ], [tʃ], [ts]

3.8. Yan Ünsüz (Lateral Approximant) : [l], [ɭ]

3.1.3.1. Burgaz İli Türk Ağzlarında Ünsüz Ses birimler

3.1.3.1.1. /b/ ünsüzü

[b] ötümlü, patlayıcı, çift dudak ünsüzüdür. Söz başı ve söz sonu konumunda bulunan bu ses, son seste ötümsüz /p/ sesine dönüşür. Yalnız, çoğu kez ünlüyle başlayan bir ek aldığında yine ötümlüleşir. Ortak Türkçe söz başı /b/'ler Burgaz İli Türk ağzlarında çoğu kez korunmuş olmasına rağmen ötümsüz [p] sesine değişim eğilimi gösterdiği durumlar da kaydedilmiştir.

Söz Başı:

Ortak Türkçedeki söz başı /b''ler genel olarak Burgaz ili Türk ağzlarında korunmuştur: *bayram, bakanak, bakır, bal* vb.

OTü. **bağla-; ba:-** 'bağlamak' ED 292a, **bağla:-** ED 314b, **bağla-** 'bağlamak' EUTS 31, **ba-** 'bağlamak' EUTS 32, **ba:-** 'bağlamak' DLT 554 > **[ba:ɭa-]** 'bağlamak' 190102905/215; 190100401/33; 190101201/145; 190100401/147; 190102905/211; 190102901/297; 190501501/239; 190100902/188; 190101001/113; 190100401/31

OTü. **bak-; bak-** 'bakmak' ED 311a; **bak-** 'bakmak' DLT 63 > **[bak-]** 'bakmak' 190100001/11; 190100001/113; 190100201/40; 190100006/32; 190600002/74; 190100901/142; 190101201/190; 190103801/118; 190103801/47; 190103801/54; 190100401/15; 190100401/60; 190100402/47; 190101601/92; 190101602/74; 190101801/34; 190101802/38; 190101901/233; 190101901/378; 190102001/49; 190201601/98; 190102501/63; **[bak-]** 'bakmak' 190101802/131; 190600001/72

OTü. **baķanak** ‘nal’ EUTS 31, **bakanak** ‘toynakların toynak arası çatalı ve çatalın bir parçası’ DLT 522, **bakayak** ‘attain toynağın setleri’ DLT 522 > **[bakanak]** ‘Bakanak, Ruen ilçesinde yer adı’ 190700001/15

OTü. **ba:kır-** ‘bağırmaq’ ED 318a, **ba:kır-** ‘bağırmaq’ TT 172, **bakır-** ‘bağırmaq’ DLT 526 > **[ba:r-]** ‘bağırmaq’ 190201503/43; 190103703/12; 190100901/268; 190100401/239; 190500901/222; 190700001/9; **[ba:-]** ‘bağırmaq’ 190100401/236; 190100101/112; + **[-ma]** > **[ba:ma]** ‘bağırma’ 190102301/83

OTü. **bakır** ‘bakır’ ED 317b, **baķır** ‘bakır’ EUTS 31, **bakır** ‘bakır’ DLT 181 > **[bakuır]** ‘bakraç, kova’ 190102801/7; 190200901/40; 190100401/49; 190102801/7; **[bakuı:]** ‘bakraç, kova’ 190103703/2; 190103801/253; 190201501/366; 190200001/42; 190103703/16; 190200001/29; 190103703/6

OTü. **baltu;** **baltu:** ‘balta’ ED 333b, **baltur** ‘balta’ EUTS 32, **baltu** ‘balta’ ETG 266 > **[ba:łta]** ‘balta’ 190101601/392; 190100002/69

OTü. **başka;** **baş** ‘baş’ EUTS 35, **baş** DLT 66 + **[ak]** > **[başak]** ‘başak’ 190102905/266; 190201503/31

OTü. **batrak;** **batrak** ‘bayrak’ ED 307b, DLT 234

OTü. **batur-;** **batur-** ‘batırmak’ ED 308a, **batur-** ‘gizlemek, saklamak’ EUTS 36, **batur-** ‘saklamak, gözden kaybetmek’ DLT 306 > **[batuı:-]** ‘batırmak’ 190100902/127; 190101601/111; 190501501/166; 190102905/234

OTü. **bardam** ‘bayram’ ED 308a, **badram** ‘bayram’ DLT 136 > **[bajram]** ‘bayram’ 190101201/103; 190101201/92; 190101201/95; 190100403/13; 190501501/38; 190101001/90; 190101603/25; 190102302/62; 190102302/63; 190100001/28; 190201501/359; **[laş-]** + **[-mak]** > **[bajramnaş-]** ‘bayramlaşmak’ 190300501/10

OTü. **bıçgu,** **bıçgu:** ‘bıçkı’ ED 294a, **bıçgu** ‘bir şeyi kesen alet, balta’ DLT 10 > **[buışkuı]** ‘bıçkı’ 190103201/45

OTü. **bıldır** ‘bir yıldır, geçen yıl’ ED 334a, **bıldır** ‘geçen yıl’ DLT 229 > **[buıłduııı]** ‘bıldır’ 190101602/118; 190102601/67; 190102601/68; 190102903/27;

190300901/7; 190500901/156; 190103701/6; [**buııdu:**] ‘bıldır’ 190500001/45; 190600002/95; 190600002/96; 190600601/11

OTü. **bırak-** ‘bırakmak’ ME 102 > [**buırak-**] ‘bırakmak’ 190100001/143; 190103801/174; 190100402/53; 190102601/51; 190501501/181; 190101603/62; [**bũırak-**] ‘bırakmak’ 190100002/70; 190101601/43; 190102901/109; 190500001/66; 190101601/62; 190201501/420; 190101803/24; 190100402/17; 190100004/19; 190101803/30

OTü. **bo:** ~ **bu:** ‘bu’ ED 291b, **bo:** ‘bu’ TT 177, **bo** ‘bu’ EUTS 45, **bu** ‘bu’ DLT 29 + OTü. **axşam** ‘akşam’ ED 96b, **axşam** ‘akşam vakti’ DLT 66 > [**ba:çam**] ‘bu akşam’ 190100002/82; 190101601/58; 190103703/4; [**bavşam**] ‘bu akşam’ 190100001/117; 190100002/5; 190103701/11; 190201501/339; [**ba:şşam**] ‘bu akşam’ 190101001/131

OTü. **boş;** **boş** ‘boş’ ED 376a, **boş** ‘(kap ve aletler için) kullanılmakta olmayan DLT 497 > [**bşş**] ‘a.’ 190201501/306; 190100901/149; 190101601/406; 190101601/407; 190103207/11

OTü. **buzagu,** **buzagũ** ‘buzağı’ ED 391a, **buzagũ** ‘buzağı’ EUTS 56, **buzagu** ‘buzağı’ DLT 41 > [**buza:**] ‘buzağı’ 190100902/211; 190100403/19; 190102302/58; 190102601/47; 190300201/5; 190103703/64; 190100902/213; 190300901/119

OTü. **bũr-** ‘bũrmek’ ED 355a, **bũr-** ‘bũzmek’ DLT 266 + [**-me**] > [**byzme**] ‘bũzme, şerbetli hamur tatlısı’ 190101001/100; 190300201/37

OTü. **bũtũn** ‘bũtũn’ ED 306b, **bũtũn** ‘bũtũn’ EUTS 57, **bũtũn** ‘doğru, gerçek, gũvenilir, sağlam’ DLT 593 > [**bytyn**] ‘ bũtũn’ 190100001/126; 190100001/181; 190100003/59; 190100004/8; 190103901/5; 190100202/13; 190100201/2; 190100201/3; 190100201/44; 190100201/7; 190100201/78; 190201501/207; 190201501/296; 190202601/16; 190202601/19; 190600001/68; 190600002/64; 190600003/6; 190700001/33; 190100901/175; 190100902/11; 190103101/3; 190101001/112; 190100101/8; 190100102/22; 190100102/34; 190100102/61; 190101201/198

OTü. **boz-**; **boz-** 'bozmak' EUTS 49, **boz-** 'yıkma, kırmak' DLT 268 > [**bɔz-**] 'bozmak' 190101601/222; 190102905/163; 190600001/36; 190600001/40; 190101601/222; 190100001/67; + [**-um**] > [**bɔzum**] 'Ekin kaldırma, ürün alma zamanı' 190101601/119; 190201503/42

OTü. **boz**; **bo:z** 'gri' ED 388b, **boz** 'boz, beyaz ile kula arasındaki hayvan rengi' DLT 496 > [**bɔ:z**] 'kumral' 190103801/23; 190100401/119; 190101803/90; 190103703/48; 190103703/50; 190101803/89; 190101901/259; 190100401/119; + [**bɔz**] 'a.' 190101801/154; 190101803/82; 190103401/13; + Ar. **Bilâl** 'su gibi ıslatan' + [**lar**] > [**bɔzbilaħa:**] 'Bozbillallar (lakap)'; + [**uk**] + [**lu**] > [**bɔzuklu**] 'Bozuklu, Ruen ilçesinde yer adı' 190102901/235

Söz İçi:

OTü. **baba**; **baba** 'baba, peder' EUTS 29 > [**buba**] 'baba' 190100001/70; 190100001/71; 190100002/73; 190100002/75; 190100002/76; 190201501/22; 190201501/39; 190201501/46; 190100901/314; 190100101/71; 190100401/200; 190100401/118; 190201701/10; 190101802/116; 190201601/37; 190102601/105; 190102701/100; 190102701/111; 190300901/56; 190103201/35

OTü. **ķab** 'torba' EUTS 159, **ķap** 'torba, paket' EUTS 166, **ka:p** 'kap; tulum; çuval, torba' DLT 107 + [**ı**] > [**kabı**] 'kabuğu' 190102903/57; + [**ı**] + **n** + [**ı**] > [**kabınnı**] 'kabuğunu' 190102901/246; 190102601/96; + [**ı**] + **n** + [**dan**] > [**kabıundan**] 'kabuğundan' 190102901/243; 190102901/245; 190102701/53; [**kabııından**] 'kabuğundan' 190201503/31; 190102701/53

OTü. **kabak** 'kabak' ED 582b, **kabak** 'kabak' EUTS 159, **kabak** 'kabak' DLT 192 > [**kabak**] 'a.' 190100001/90; 190201501/138; 190101701/4; 190500001/12; 190103801/63; 190100401/15; 190100401/70; 190101901/69; 190101901/71; 190101901/79; 190101901/80; 190101901/82; 190102901/319; 190102905/26; 190300901/120; 190300901/217; 190300901/219; 190300901/227; 190103204/13; 190201503/47; 190100001/77; 190103101/13; [**kabək**] 'a.' 190100001/85; 190103801/267; 190103801/267; [**kabaķ**] 'a.' 190100101/139; 190103801/55; 190100401/50; 190102903/11; + [**cık**] >

[**kabadzuuk**] ‘küçük kabak’ 190101803/19; 190101803/29; + [**li**] > [**kabaklu**] ‘kabak tatlısı’ 190100001/76; 190103101/16; 190103101/25; 190100101/134; 190103801/62; 190100401/65; 190100401/80; 190100401/81; 190101901/85; 190101901/91; 190101901/93; 190102501/12; 190300901/153; 190100201/33; [**lık**] > [**kabaklık**] ‘kabaklık’ 190102001/108

OTü. **ki:pi**; **ki:p** ‘kalıp’ DLT 494 + [**i**] > **kipi** ~ **ki:pi** ‘Oğuzlarada gibi’ DLT 243 > [**jibi**] ‘gibi’ 190100001/78; 190100002/34; 190100002/6; 190100202/8; 190100201/112; 190100201/96; 190100201/97; 190201501/365; 190600002/12; 190700001/55; 190100901/108; 190100901/143; 190100902/37; 190101001/96; 190100101/78; 190100102/45; 190101201/130; 190102901/106; 190103801/140; 190103801/225; 190103801/268; 190103801/313; 190100401/274; 190301401/75; 190100402/57; 190100403/16; 190100404/19; 190101601/128; 190501501/295; 190601601/36; 190600601/86; 190600701/17

OTü. **kabar-** ‘şişmek, kabarmak’ DLT 305 > [**kabar-**] ‘kabarmak’ 190100101/106; 190102501/17; 190102501/2; 190100401/101; + [**ık**] > [**kabaruk**] ‘sivilce’ 190100006/14

OTü. **kurbaka:** ‘kurbağa’ ED 646b, **kur baka** ‘kara kurbağası’ DLT 496 > [**ku:ba:**] ‘kurbağa’ 190700001/43; 190102904/34

OTü. **saban** ‘saban’ ED 790a, **saban** ‘saban’ DLT 203 > [**saban**] ‘saban’ 190100101/83; 190100002/18; 190101601/111; 190102903/35

Ar. غلبه **galebe** ‘çokluk, kalabalık’ > [**kalaba**] ‘kalabalık’ 190201501/223; 190101701/50; 190700001/28; 190100901/3; 190100901/300; 190100901/83; 190100101/52; 190101201/224; 190103801/134; 190102601/53; 190103701/10; 190201501/224

Ar. قربان **qurba:n** ‘kurban’ > [**kurban**] ‘Müslümanlarda Kurban Bayramı’ 190501501/54

[b]

[b] yarı ötümsüz, patlayıcı, çift dudak değilken sesi Burgaz ili Türk ağızlarında söz başı konumunda Türkçe bir sözcükte kullanılmıştır.

OTü. **bıçgak**, **bıçga:k** ‘bıçak’ ED 294b, **bıçak** ‘bıçak’ EUTS 40, bıçek ‘bıçak’ DLT 193 > [bıttfak] ‘bıçak’ 190103101/43; 190103203/26

3.1.3.1.2. /c/ ünsüzü

/c/ ses birimin Burgaz ili Türk ağızlarında [dʒ] ve [dʒ] olmak üzere iki değişken sesi bulunmaktadır.

[dʒ] ötümlü, yarı kapantılı, diş eti-damak ünsüzüdür. Ortak Türkçe kelimelerde söz başında /c/ ses birimi yer almaz. Bu değişken ses Burgaz ili Türk ağızlarında Türkçe ve alıntı kelimelerde söz içi konumunda genellikle [ʒ], nadir olarak da [tʃ] sesine dönüşmüştür. Özellikle de {-AcAk} gelecek zaman ekindeki [dʒ] sesinin çoğu kez [ʒ] olarak telaffuz edildiği görülür.

Söz Başı:

OTü. **çiz-** ‘çizmek’ EUTS 62, **çiz-** ‘çizmek’ ETG 272, **çiz-** ‘yazmak, çizmek’ ME 112 + [i] > [dʒizi] ‘çizi, saban demirinin toprakta bıraktığı iz’ 190102905/115; 190102905/118

Ar. جاهل **ca:hil** ‘bilimsiz, bilgisiz’ > [dʒa:jil] ‘cahil’ 190101901/137

Ar. جامع **ca:mi** ‘içinde namaz kılınan ibadet yeri’ > [dʒa:mi] ‘a.’ 190100902/68; 190102401/2; 190102901/153; 190102901/45; 190102901/237; 190102905/1; 190100002/58; 190100901/154; 190100901/158; 190100902/177; 190101001/36; 190101901/375; 190102001/1; 190102905/195; 190102905/199; 190101901/377; 190102905/208; [dʒic] > [dʒa:midʒic] ‘küçük cami’ 190102901/95

Ar. جاسوس **ca:su:s** ‘hafiye, gizli haberler öğrenerek veya sırları çözerek haber veren’ > [dʒa:sus] ‘a.’ 190102903/47

Ar. **خمرة cemre** ‘şubat ayında azar azar artan sıcaklık’ > [**dʒemrɛ**] ‘şubat ayında birer hafta arayla havada, suda ve toprakta olduğu sanılan sıcaklık yükselişi’’
190102901/360

Ar. **جزاء ceza:** ‘ceza’ > [**dʒeza:**] ‘a.’ 190201501/279; 190101601/381; + [**la-**] + [**-yor**] > [**dʒeza:la:jɛ**] ‘cezalıyor’ 190100401/252; + [**la-**] + [**-ma**] + y+ [**-acak**] + [**-ız**] > [**dʒeza:lamadʒa:z**] ‘cezalamayacağız’ 190102903/25

Far. **جادو ca:du:** ‘cadı, büyücü’ > [**dʒadu**] ‘a.’ 190100901/170; 190100901/171; 190100901/173; 190100901/180; 190100901/259; 190100902/82; 190103801/300; 190103801/301; 190501501/116; 190501501/120; 190501501/121

Bulg. **джанки** ‘çağla /erik çağlası/’ > [**dʒanci**] ‘a.’ 190500901/61

Bulg. **чубрица** ‘çemen’ > [**dʒi:brise**] ‘a.’ 190103701/49; [**dʒibruk**] ‘a.’ 190102905/198

Söz İçi:

OTü. **ança** ‘bir miktar, biraz, bu türden’ EUTS 15, **ança** ‘o kadar, onca; ona göre, şöyle’ DLT 43 + [**k**] > [**andʒak**] ‘ancak’ 190102302/40; 190102302/71; 190102601/40; 190102901/60; 190102901/67; 190102901/78; 190102901/242; 190102901/283; 190102905/82; 190102905/89; 190102901/187; 190102901/372

OTü. **ber-**; **bè:r-** ‘vermek’ ED 353b, **bir-** ‘vermek’ EUTS 44, **bi:r-~ bir-~ ber-** ‘vermek’ DLT 79, **bè:r-** TT 182 + [**-ecek**] > [**verdʒec**] ‘vercek’ 190100001/73; 190201701/24; 190100401/225

OTü. **bol-** ‘olmak’ ED 331a, **bol-** ‘olmak’ EUTS 47, **bo:l-** ‘olmak’ TT 177, **bol-** ‘olmak’ DLT 263 > [**-acak**] > [**ɔldʒec**] ‘olacak’ 190100402/20; 190100101/85; 190101603/70; 190101801/159; 190101901/288; 190101901/6; 190102401/30; 190102905/122; 190103702/45; 190103702/92; 190501501/135; 190600601/54; [**ɔldʒək**] ‘olacak’ 190201701/45

OTü. **çık-** ‘çıkmaq’ ED 405b, **çık-** ‘(dışarı, yukarı) çıkmak’ DLT 154 + **[-acak]** > **[ʧuɤkaɗʒec]** ‘çıkacak’ 190600601/18; 190102901/385; 190101603/40

OTü. **enük** ‘küçük çocuk’ ED 183b, **änük/g** ‘hayvan yavrusu’ EUTS 73, **enük** ‘arслан, sırtlan, kurt ve köpeğin yavrusu’ DLT 49 > **[endʒec]** ‘çiçek açacak gonca, küçük çocuk’ 190202601/20; 190600003/8

OTü. **kêçe** ~ **gêçe**; **kê:çe** TT 182, **kêçe** ~ **gêçe** ‘gece’ ED 694b, **kiçä** ‘gece’ EUTS 108, **keçe** ~ **kiçe** ‘gece’ DLT 54 > **[jedʒɛ]** ‘a.’ 190100003/54; 190101701/37; 190100901/197; 190100902/118; 190100902/172; 190100101/38; 190100101/67; 190101201/75; 190100401/259; 190100401/173; 190101601/372; 190102001/43; 190102301/5; 190102701/63; 190103201/29; 190103201/30

OTü. **kel-**; **kel-** ‘gelmek’ ED 715b, **käl-** ‘gelmek’ EUTS 104, **kel-** ‘gelmek’ DLT 29 + **[-ecek]** + **[-sin]** > **[jɛldʒɛn]** ‘geleceksin’ 190100201/7; 190103801/230; + **[-ecek]** > **[jɛldʒec]** ‘gelecek’ 190100004/2; 190101803/82; 190102001/12; 190103702/98; 190501501/279; 190601601/72; 190600003/8; 190501501/120

OTü. **kü:ç** ‘güç’ ED 693a, **küç** ‘güç’ EUTS 120, **kü:ç** ~ **küç** ‘güç, kuvvet’ DLT 125, **kü:ç** ‘güç’ TT 185 + **[ü]** > **[jyɗzy]** ‘gücü’ 190600601/47

OTü. **salın-** ‘sallanmak, dikmek’ EUTS 195, **salın-** ‘sarmak, salınmak’ DLT 344 + **[cak]** > **[sandʒak]** ‘salıncak’ 190100901/209; 190103801/276; 190103801/277; 190103801/280; 190100401/32; 190300901/169; 190501501/100; 190501501/99; 190102001/55; 190600002/14; 190300901/5

OTü. **yol**; **yo:l** ‘yol’ ED 917a, **yo:l** ~ **yol** ‘yol, yolculuk, sefer’ DLT 39 + **[la-]** + **y+** **[-acak]** + **[-ım]** > **[jɔɥla:ɗʒam]** ‘yollayacağım, göndereceğim’ 190100003/56; 190104001/5; 190103901/23; + **[la-]** + **y+** **[-acak]** + **[-lar]** > **[jɔɥla:ɗʒecɭa:]** ‘yollayacaklar’ 190601601/34

Far. **باجنگ** **ba:ceng** ‘küçük pencere, baca’ > **[badʒa]** ‘baca’ 190101001/71; 190100401/177; 190102701/88; 190101803/54

[ɗʒ]

Burgaz ili Türk ağızlarında kullanımı yaygın olmayan [dʒ] yarı ötümsüz, yarı kapantılı, diş eti-damak değişken sesi, Ortak Türkçe ve alıntı sözcüklerde söz başı ve söz içi konumunda kullanılmıştır.

Söz Başı:

Arapça ve Farsçadan alıntı iki sözcükte söz başı konumunda kullanılmıştır:

Ar. جوز **cevz** ‘ceviz’ > [dʒeviz] ‘ceviz’ 190300901/148; 190300901/149

Far. جگر **ciger** ‘ciğer, bağır’ > [dʒijɛ:r] akciğerlerle karaciğerin ortak adı’ 190101201/69

Söz İçi:

[dʒ] değişken sesi, söz içi konumunda gelecek zaman {-ACAk} ve {-CAk} küçültme ekiyle genişletilmiş sözcüklerde kullanılmıştır.

OTü. **az** ~ **a:z**; **a:z** ‘az’ ED 277a, **az** ‘az, biraz’ EUTS 28, **a:z** ~ **az** ‘az’ DLT 50 + [dʒuuk] > [a:dʒuuk] ‘azıcık’ 190300901/224; 190300901/252

OTü. **bil-**; **bil-** ‘bilmek’ ED 330b, **bil-** ‘bilmek’ EUTS 42, **bil-** ‘bilmek’ DLT 34 + [-me] + y+ [-ecek] + [-im] > [bilmɛ:dʒɛm] ‘bilmeyeceğim’ 190101802/23

OTü. **çık-** ‘çıkma’ ED 405b, **çık-** ‘(dışarı, yukarı) çıkmak’ DLT 154 + [-ma] + y+ [-acak] > [tʃikma:dʒɛc] ‘çıkmayacak’ 190100901/205

3.1.3.1.3. /ç/ ünsüzü

/ç/ ses birimin [tʃ] ve [ʃ] olmak üzere iki değişken sesi bulunmaktadır.

[tʃ]

[tʃ] ötümsüz, yarı kapantılı, diş eti-damak ünsüzüdür. Ortak Türkçe söz başında yer alan /ç/’ler genel olarak korunmuştur. Korunmadığı durumlarda ise söz içi konumunda çekime uğramış sözcüklerde genellikle [ʃ] sesine dönüşme eğilimi göstermiştir.

Söz Başı:

OTü. **çanak** ‘çanak, kase’ ED 425a, **çanak** ‘çanak, kap, ölçü kabı’ 59, **çanak** ‘Oğuzlarda çanak’ 54 > [tʃanək] ‘a.’ 190102701/56; 190102901/302; 190102901/303; 190102901/314; 190103701/112

OTü. **çek-**; **çek-** ‘çekmek’ ED 413b, **çek-** ‘ip, bağ vb. şeyleri çekmek’ DLT 275 > [tʃec-] ‘çekmek’ 190101901/313; 190102905/117; 190600003/29; 190200901/22; 190100005/9; 190102905/209; 190100901/323

OTü. **çigdam** ‘bir bitki’ EUTS 62 > [tʃi:dəm] ‘çiğdem çiçeği’ 190100003/2; 190100901/317; 190103801/12; 190102601/104; 190102601/110; 190300901/60; 190103201/34; 190100401/114; 190300901/60; 190101901/210

OTü. **çocuk** ‘yavru domuz’ ED 400b, **çocuk** ‘her şeyin yavrusu; domuz yavrusu’ DLT 191 > [tʃodʒuk] ‘çocuk, erkek çocuk’ 190201501/366; 190600002/87; 190700001/12; 190101801/143; 190201501/367; 190101801/162; [tʃodʒic] ‘çocuk, erkek çocuk’ 190300501/10; [tʃodʒic] ‘a.’ 190100001/72; 190600002/80; 190100902/164; 190101201/17; 190103801/164; 190101601/113; 190100006/5; 190100902/142; 190101802/22; 190101802/9; 190102302/55; 190102401/32; 190102905/173; 190100001/138; 190100102/5; 190101201/176; 190101601/114; 190102901/211; 190103202/29; 190103202/4; 190103202/8; 190600703/29; [tʃodʒyc] ‘a.’ 190201501/231; 190201501/232; 190201501/36; 190201501/431; 190100901/123; 190100901/125; 190101601/316; 190101801/138; 190101801/14; 190101901/193; 190102201/24; 190102201/26; 190102501/23; 190600601/48; [tʃodʒdʒec] ‘a.’ 190100101/159; 190103601/30; 190103701/31; 190103702/74; 190600601/50; 190201501/170

Far. چوبان **çu:ba:n** ‘çoban, sığirtmaç’ > [tʃəban] ‘a.’ 190201501/225; 190700001/42; 190301401/19; 190102301/18; 190102601/, 190102601/3; 190103401/51; 190100003/39; 190100003/56; 190201501/65; 190102601/16; + [cık] > [tʃəbandʒuk] ‘küçük çoban’ 190201601/26; + [cɪ] + [lık] > [tʃəbandʒuluk] ‘çobancılık’ 190201501/224

Far. شور **şu:r** ‘tuzlu’ + **[ba]** ‘çorba’, **şorba** ‘çorba’ ME 181, **şorva (şorba)** ‘çorba’ YTS 199 > **[ʃɔ:ba]** ‘çorba’ 190100401/84; 190501501/141; 190501501/54; 190100401/98; 190201503/26; **[ʃɔ:rba]** ‘çorba’ 190300201/65; 190100001/199; + **[ci]** > **[ʃɔ:badʒu]** ‘çorbacı, taşrada halkın Hristiyan ileri gelenlerine verdiği unvan’ 190100403/29; 190100404/42

Söz İçi:

OTü. **aç-** ‘açmak’ ED 18b, **aç-** ‘açmak’ DLT 180 + **[-tık]** > BİTA **[aʃtuɰk]** ‘açtık’ 190101701/70; 190102904/11; 190100404/24

OTü. **açlık ~ a:çlık; a:çlık** ‘açlık’ ED 26a, **açlık** ‘açlık’ EUTS 2, **a:çlık** ‘açlık’ DLT 69 > **[aʃtuɰk]** ‘a.’ 190100401/194; 190102905/180

OTü. **az ~ a:z; a:z** ‘az’ ED 277a, **az** ‘az, biraz’ EUTS 28, **a:z ~ az** ‘az’ DLT 50 + **[cık]** > **[aʃtuɰk]** ‘azıcık’ 190101801/48; 190100004/11; 190500001/28; 190500001/36; 190500001/65; 190100901/296; 190103101/16; 190103101/19; 190103101/40; 190103101/44; 190103101/53; 190101603/55; 190101803/2; 190102401/25; 190102501/22; 190103207/19; 190501501/131; 190501501/162; 190501501/23; 190501501/45; 190600702/3

OTü. **çeçek; çëçek** ‘çiçek’ ED 400b, **çäçäk** ‘çiçek’ EUTS 60, **çeçek** ‘ağaç çiçeği ve çiçek’ DLT 72 > **[ʃiʃec]** ‘a.’ 190202601/10; 190600003/21; 190101001/112; 190100102/56; 190100102/79; 190103801/289; 190301401/40; 190100403/32; 190101901/204; 190102301/71; 190102601/111; 190102701/138; 190102901/396; 190300901/111; 190600701/111; 190500901/41; 190102901/266; 190202601/7; 190100403/32; 190500901/36; 190301401/41; **[ʃiʃec]** ‘a.’ 190100101/38; **[ʃiʃec]** ‘a.’ 190202601/1; 190202601/3

OTü. **keçi; keçi:** ‘keçi’ ED 695a, **eçkü** ED 24b, **äçkü** ‘keçi’ EUTS 68, **keçi** ‘Oğuzcada keçi’ DLT 541 > **[cetʃi]** ‘a.’ 190201601/16; 190201601/25; 191000001/44; 190100902/82; 190101601/137; 190101901/247; 190202501/1; 190201601/15; 190201601/22; 190201601/34; 190201601/35; 190201601/44; 190201601/45; 190201601/52; 190201601/55; 190201601/6; 190201601/69; 190201601/84; 190201601/86; 190201601/88; 190201601/92;

190201601/97; 190300901/203; 190103207/19; 190103207/25; 190300501/17;
190100902/210; 190100101/79; 190201601/50; 190102601/51; 190102905/87;
190103703/64; 190501501/163; + [cik] > [cetfidzic] ‘keçicik’ 190201601/2

OTü. **kiçig**; **kiçig** 'küçük' ED 696a, **kiçig** ‘küçük, ufak’ EUTS 109, **kiçig** DLT 59 > [cytfyc] ‘a.’ 190100003/17; 190100003/36; 190201501/176; 190201501/235; 190600001/14; 190600002/54; 190100902/10; 190103101/24; 190101001/38; 190100101/160; 190101201/220; 190101201/222; 190101201/91; 190103801/13; 190301401/75; 190100401/3; 190100403/1; 190100403/10; 190100403/11; 190100403/16; 190101601/273; 190101602/89; 190101801/73; 190200001/26

Far. پنجره **pencere** ‘pencere’ > [pe:ntferε] ‘a.’ 190102901/96; 190101802/143

Söz Sonu:

OTü. **aç-** ‘açmak’ ED 18b, **aç-** ‘açmak’ DLT 180 > [atf-] ‘açmak’ 190101802/123; 190101001/112; 190101802/105; 190201601/157; 190101901/224; 190103701/104; 190101901/208; 190202601/7; 190201501/409; 190202601/23; 190100901/305; 190100901/314; 190100401/111; 190101802/128; 190101901/196; 190102001/76; 190102905/65; 190103203/75; 190103206/7; 190500901/41; 190101802/63; 190102901/260; 190103201/32; 190202601/26

OTü. **kaç-** ‘kaçmak’ ED 590a, **kaç-** ‘kaçmak’ EUTS 160, **kaç-** ‘kaçmak’ DLT 516 > [katf-] ‘kaçmak’ 190103801/200; 190300901/143; 190600703/1; 190102501/33; 190201601/10; 190301601/15

OTü. **kaç** ‘kaç’ ED 589a, **kaç** ‘kaç, ne kadar’ EUTS 160, **kaç** ‘kaç’ DLT 161 > [katf] ‘a.’ 190100001/110; 190100001/74; 190100201/98; 190600002/63; 190600002/86; 190700001/66; 190100901/145; 190100901/178; 190100901/88; 190100902/85; 190101201/108; 190100401/71; 190101802/30; 190101803/1; 190102001/69; 190102001/89; 190102501/47; 190102901/77; 190102905/279; 190300201/90; 190103202/9; 190103207/12; 190600601/52; 190600702/29

OTü. **kolaç** ‘bir çeşit börek’ YTS 142 > [kɔɫaɫɫ] ‘mayalı, mayasız hamurdan çeşitli biçimlerde yapılan küçük ekmek, börek’ 190100201/36; 190100201/38; 190103101/25; 190103801/29; 190103801/58; 190103801/74; 190103801/78; 190101901/41; 190501501/39; 190100001/160; 190301401/64; 190100001/173; 190500001/29; 190101001/102; 190101001/94; 190101901/86; 190102901/305; 190501501/172; 190501501/174; 190100101/140

[ɫ]

Yarı ötümlü, yarı kapantılı, diş eti-damak [ɫ] değişken sesi Burgaz ili Türk ağızlarında Türkçe ve alıntı sözcüklerde söz sonunda kullanılmıştır.

Söz Sonu:

OTü. **kaç** ‘kaç’ ED 589a, **kaç** ‘kaç, ne kadar’ EUTS 160, **kaç** ‘kaç’ DLT 161 > [kaɫɫ] ‘a.’ 190101602/94

OTü. **kê:ç** ‘geç’ ED 692b, **käç** ‘geç’ EUTS 103, **kê:ç** ‘geç’ TT 182 > [jeɫɫ] ‘a.’ 190101601/278

OTü. **kolaç** ‘bir çeşit börek’ YTS 142 > [kɔɫaɫɫ] ‘mayalı, mayasız hamurdan çeşitli biçimlerde yapılan küçük ekmek, börek’ 190100403/16; 190103202/58; 190103206/17; 190103201/72.; 190100201/33; [cɪk] > [kɔɫadʒɪc] ‘küçük kolaç’ 190101803/22

OTü. **kü:ç** ‘güç’ ED 693a, **küç** ‘güç’ EUTS 120, **kü:ç** ~ **küç** ‘güç, kuvvet’ DLT 125, **kü:ç** ‘güç’ TT 185 > [jyɫɫ] ‘a.’ 190101801/34

OTü. **üç** ‘üç’ ED 18b, **üç** ‘üç’ EUTS 270, **üç** ‘üç’ DLT 29 > [yɫɫ] ‘a.’ 190101603/25; [y:ɫɫ] ‘a.’ 190100901/207; 190100901/37; 190100901/39; 190100902/120; 190101001/109; 190101901/316; 190101901/68

Far. **هـ** **hi:ç** ‘yok denecek kadar az’ > [i:ɫɫ] 190100001/47; 190100001/6; 190100001/97; 190100901/177; 190100901/182; 190100901/204; 190100901/68; 190103101/21; 190103101/37

3.1.3.1.4. /d/ ünsüzü

Söz başında kullanılan ötümlü /d/ sesi birçok lehçede Eski Türkçedeki /t/ sesinden gelişmiştir (Tenişev Et al. 1984: 211). Türkologlar, söz başı /t/ sesi kurarak, Ana Türkçede ötümsüz, patlayıcı, bir dil ucu- dış eti, kapanma ünsüzü olan /t/’nin Oğuz grubu Türk lehçelerinde /d/’ye geliştiğini vurgulamışlardır. İlli Svitiç, Oğuz grubu Türk lehçeleri ile Tuva ve Karagas Türkçelerini karşılaştırarak, t- > d- gelişiminin görülmesinin yanı sıra Ana Türkçede kelime başında /t/ ve /d/ olmak üzere iki farklı fonem bulunduğunu /d/’nin ise Oğuz Türk lehçelerinde korunmuş olduğunu ifade etmiştir (Erdem, 2014: 79-80). Bulgaristan sahası Burgaz ili Türk ağızlarında söz başı ve söz içi konumunda bulunan bütün /d/’ler Ortak Türkçe /t/ sesinden gelişmiştir. Burgaz ili Türk ağızlarında söz başı /d/ sesinin kullanılması ölçünlü Türkçeden daha ileri seviyededir. Bölge ağızlarında bu ses biriminin [d] ve [d̪] olmak üzere iki değişken sesi kullanılır.

[d]

Söz Başı:

OTü. **tadun**; **ta:ɖun** ‘dana, öküzün bir yaşında olanı’ ED 457a, **tadun** ‘dana’ EUTS 219, **taɖun ~ tadun** ‘dana, öküzün bir yaşında olanı’ DLT 201 > [**ɖana**] ‘a.’ 190101901/375; 190103207/25

OTü. **tagla-**; **taɣla-** ‘hayvanları damgalamak’ ED 469b, **tagla-** ‘(at vb. hayvanları) dağlayarak damgalamak’ > [**ɖa:ɭa-**] ‘ısırgan otunun elleri yakması’ 1905015 01/137; 1905015 01/138

OTü. **tagay**; **taɣa:y** ‘dayı’ ED 474a, **taɣai** ‘dayı’ EUTS 219, **tagay** ‘dayı’ DLT 550 > [**ɖajɯ**] ‘annenin erkek kardeşi, yaşlı erkeklere söylenen bir seslenme sözü’ 190101801/97; 190101802/106; 190102301/10; 190102301/9; 190601601/56; 190600702/27; 190101701/30; 190101801/27; 190101801/28; 190300501/12

OTü. **tak-** ‘takmak’ ED 464b, **tak-** ‘takmak, bağlamak’ EUTS 221, **tak-** ‘Oğuzcada takmak’ DLT 272 +ɪ+ [**-yor**] + [**-lar**] > [**ɖake:ɭa:**] ‘takıyorlar’ 190201501/413; + [**-ar**] + [**-lar**] + [**-idi**] > [**ɖaka:ɭa:ɖu**] ‘takarlardı’

191000001/18; + [-ar] + [-lar] > [daka:ta:] ‘takarlar’ 190100901/293; + [-ın] + [-ır] + [-lar] > [dakuunur:lar] ‘takınırlar’ 190100102/13

OTü. **tam** ~ **ta:m**; **ta:m** ‘duvar, çatı’ TT 174, **tam** ‘duvar’ EUTS 222, **ta:m** ~ **tam** ‘duvar, sur’ DLT 36 > [dam] ‘ahır’ 190100101/80; 190202501/7; 190300501/23

OTü. **tarig** ‘darı’ ED 539b, **tarig** ‘ekin, darı, hububat’, **tarig** ‘Türklerin çoğunda buğday; bilhassa Oğuzlarda ise akdarı, tahıl, tohum’ DLT 14 > [daru] ‘darı’ 190101901/125; 190101901/127; 190100901/168; 190100901/173; 190100902/83; 190102905/19; 190100901/170; 190102905/25

OTü. **ti:t-** ‘ditmek /yün ditmek/’ TT 183 + **i+** [-yor] < [dide:] ‘ditiyor’ 190201501/344; + [-er] + [-idik] > [dide:dic] ‘diderdik’ 190100401/145; + [-er] + [-ler] > **dide:le:** 190101601/357

OTü. **tög-**; **tö:g-** ‘dövmek’ ED 477a, **tög-** ‘(tuz vb. şeyleri) dövmek’ DLT 525 + [-en] > [dyven] ‘düven’ 190100901/281; 190100901/293; 190103801/163; 190102905/243; 190102905/244; 190200901/2; 190102905/249; 190100401/33; 190102801/54

OTü. **toq-**; **tod-** ‘doymak’ EUTS 243, **to:d-** ‘doymak’ ED 451a, **toq-** ‘doymak’ DLT 633 + [-an] > [tu:jan] ‘kilolu, şişman’ 190102701/134; 190100403/28

OTü. **tö:n-** ‘dönmek’ ED 515a, TT 184, **tön-** ‘Oğuz lehçesinde (bir yere) dönmek’ DLT 526 + [-dür] + [-me] > [döndyrmε] ‘döndürme, yumurta, süt, un ile tavada kızartılarak yapılan, küçük yuvarlak tuzlu yiyecek’ 190300901/66; [döndy:mε] ‘a.’ 190101901/50; 190301401/39; 190101802/43; 190201601/144; 190102901/308; 190102903/17; 190102903/21; 190103206/5; 190600301/24; 190100101/47

OTü. **tugum**; **tuğum** ‘doğum’ ED 470a, **tuğum** ‘doğum’ EUTS 252, **tuğum** ‘doğum’ ETG 302 > [dovum] ‘doğum’ 190201601/106

OTü. **tumanlıg**, **tuma:nlıg** ‘dumanlı, sisli’ ED 508a, **tumanlıg** ‘dumanlı, sisli’ EUTS 252 > [dumanlıu] ‘sisli’ 190101601/14; 190101201/186

OTü. **tur-**, **tur-** 'kalkmak, ayakta durmak, durmak' EUTS 253, **tur-** 'durmak' DLT > **[dur-]** 'a.' 190100001/183; 190201501/310; 190201501/390; 190500001/48; 190100401/72; 190102001/72; 190201601/120; 190102801/83; 190102905/244; 190103702/11; 190103702/90; 190103703/24; 190501501/251; **[du:-]** 'durmak' 190200001/2; 190201501/56; 190100901/57; 190100902/11; 190102401/40; 190102701/3; 190300901/48; 190103701/6; 190102601/24

OTü. **tür-** 'dürmek' ED 530b, **tür-** 'dürmek, bükmek' EUTS, **tür-** 'dürmek' DLT 627 > **[dyr-]** 'a.' 190201501/346; 190100001/61

OTü. **tüş-**; **tüş-** 'düşmek' ED 560a, **tüş-** 'düşmek' EUTS 259, **tüş-** 'düşmek' DLT 270 > **[dyf-]** 'a.' 190102801/75; 190600801/23; 190102903/10; 190102201/7; 190102901/63; 190102901/376; 190103702/42; 190101601/257; 190103702/44; + **[-ük]** > **[dyfyc]** 'fakir, yoksul' 190300201/50; + **[-ük]** + **[-lük]** + **[-ü]** > **[dyfycly:]** 'düşüklüğü, kürtajı' 190101201/16

OTü. **tütek** 'düdük' ED 455b, **tümrüg** 'Oğuzcada tef (zilli bir kasnağa geçirilmiş kursak zarından oluşan çalgı)' DLT 240 > **[dydyç]** 'düdük' 190101601/397; 190101601/410; + **[lü]** > **[dydycly]** 'düdük yapılan ağaç' 190101601/397; + **[lük]** > **[dydyclyc]** 'düdük yapılan ağaç' 190101601/398

OTü. **tüz-** 'düzeltmek' ED 572b, **tüz-** 'dizmek, düzeltmek' EUTS 260, **tüz-** '(yer vb şeyleri) düzeltmek' DLT 268 > **[dyz-]** 'düzmek, süslemek' 190101801/166; 190102001/106; 190600702/31; + **[-en]** + **[cik]** > **[dyzendžic]** 'düzencik, rende' 190100401/64

Söz İçi:

OTü. **adaş**; **adaş/ addaş** 'arkadaş, dost' ED 72a, **adaş ~ adaş kadaş** 'arkadaş, dost' EUTS 3, **adaş** 'arkadaş' DLT 42 > **[arkadaş]** 'arkadaş' 190102001/120; 190100005/6; 190103901/6; 190600701/101; **[a:kadaş]** 'arkadaş' 190102001/126; 190100902/163; 190103901/7; 190100102/28; 190100203/3; 190100902/32; 190101601/319; 190102302/15; 190101603/27; 190102302/7; 190102302/8; 190103203/

- OTü. **kaltur-** ‘kaldırmak’ ED 619b, **kaltur-** (yarışta) arkada bırakmak, geçmek DLT 362 > [**kaɫduɾ-**] ‘kaldırmak’ 190600701/45; 190101701/36; 190100101/165; 190100901/173; 190101201/133; 190101602/109; [**kaɫduɾ-**] ‘a.’ 190101803/81; 190101803/82; 190600701/53; 190600701/11; 190100002/61
- OTü. **toltur-** ‘doldurmak’ ED 495a, **toltur-** ‘doldurmak’ DLT 354 > [**dɔɫdu:-**] ‘doldurmak’ 190100201/10; 190103201/6; 190103206/29; 190100101/159; 190103801/213; 190101601/127; 190103801/86; 190100902/132; 190100902/198; 190101901/86; 190102905/285; 190102901/207; [**dɔɫduɾ-**] ‘a.’ 190300201/12
- OTü. **okut-** ‘okutmak’ ED 81b, **okıt-** ‘okutmak, ezbere söyletmek’ EUTS 140, **okıt-** ‘okutmak’ DLT 114 + [-ur] + [-idi] > [**ɔkudu:du**] ‘okutrudu’ 191000001/56; 190300201/17
- OTü. **otunɟ**; **ho:tuɟ** ‘odun’ TT 178, **otunɟ** (**o:ddunɟ**) ‘odun’, **otung** ‘odun’ EUTS 144, ED 60b, **otunɟ** DLT 11 > [**ɔdun**] ‘odun’ 190100002/58; 190101001/30; 190100401/211; 190200001/17; 190102201/1; 190102201/15; 190102201/31; 190102302/55; 190300201/85; 190103701/1; 190100401/177; 190102501/19; + [**cuk**] > [**ɔdundɟuk**] ‘oduncuk’ 190201503/40
- OTü. **oynat-** ‘oynatmak’ ED 275a, **oynat-** ‘oynatmak’ DLT 139 + ɪ+ [-yor] > [**ɔjnade:**] ‘oynatıyor’ 190102905/66; + ɪ+ [-yor] + [-uz] > [**ɔjnade:ɟ**] ‘oynatıyoruz’ 190101601/289
- OTü. **éşid-** ‘işitmek’ ED 257b, **äşid-** ‘işitmek’ EUTS 77, **eşit-** ‘işitmek, duymak’ DLT 114, 253 + ɪ+ [-yor] + [-um] > [**ifide:m**] 190102301/34; [**ifide:m**] 190101601/161; 190300901/56
- OTü. **kurıt-** ‘kurutmak’ ED 649b, **kurıt-** ‘kurutmak’ EUTS 187, **kurıt-** ~ **kurut-** ‘kurutmak’ DLT 418 + u+ [-yor] > [**kurude:**] ‘kurutuyor’ 190100001/198; + [-ur] + [-lar] > [**kurudu:ɫa:**] 190501501/221
- OTü. **uzat-** ‘uzatmak’ ED 282a, **uzat-** ‘uzatmak’ EUTS 270, **uzat-** ‘uzatmak’ DLT 113 + [-ır] + [-lar] + [-idi] > [**uzaduɾ:ɫa:du**] ‘uzatırlardı’ 190102905/46

OTü. **erüt-** ‘eritmek’ ED 207b, **erüt-** ‘eritmek’ DLT 112 + **i+ [-yor] + [-sun]** > **[eride:n]** ‘eritiyorsun’ 190103703/36; + **i+ [-yor] + [-uz]** > **[eride:z]** ‘eritiyoruz’ 190101802/82

OTü. **ağla; ağla-** ED 186a, **anga-** ‘anlamak’ EUTS 16, **angla-** ‘anlamak’ EUTS 16, **ağla-** ‘Oğuzcada anlamak’ DLT 147 + **[-t] + [-acak]** > **[annadaɟec]** ‘anlatacak’ > **[annadaɟec]** ‘anlatacak’ 190102601/14; + **[-t] + [-ayım]** > **[annadaɟem]** ‘anlatayım’ 190100201/1; 190201501/185; 190201501/272; 190100101/188; 190101602/5 190201501/185; 190201501/272; 190100101/188; 190101602/5; **[annadaɟim]** ‘anlatayım’ 190500001/31

Ar. **قدر** **ḳadar** ‘miktarında, ölçüsünde’ > **[ḳadar]** ‘kadar’ 190103801/231; 190103801/302; 190101901/156; 190100001/1; 190100001/188; 190100001/193; 190100001/49; 190100001/84; 190201501/140; 190100901/141; 190100901/19; 190100902/157; 190101201/191; 190101201/2; **[ḳada:]** ‘kadar’ 190101601/256; 190100001/153; 190100001/164; 190100001/5; 190100003/58; 190100201/7; 190201501/302; 190201501/313; 190201501/384; 190201501/403; 190201501/404; 190101701/46; 190202601/12; 190202601/25; 190202601/4; 190202601/8; 190500001/9; 190600002/74; 190600003/9; 190100901/142; 190100101/94; 190100102/25; 190100102/62; 190101201/80; 190101301/6; 190103801/177; 190100401/207; 190100401/60; 190101601/255; 190101602/69; 190101603/39; 190101801/34; 190101801/60; 190101802/38; **[ḳada:]** ‘kadar’ 190101601/159; 190101601/202

Far. **بادام** **ba:da:m** ‘badem’ > **[badem]** ‘a.’ 190600002/58; 190600002/59; 190100901/152; 190101802/129; 190501501/78; 190500901/53; 190500901/58; **[ba:dem]** ‘a.’ 190102901/250

Yun. **mandıra** ‘mandıra’ > **[mandra]** ‘a.’ 190600001/22

[d]

[d] yarı ötümsüz, patlayıcı, diş eti ünsüzüdür. Bu değişken ses Burgaz ili Türk ağızlarında alıntı sözcüklerde söz başı, söz içi ve söz sonu konumunda kullanılmıştır.

Söz Başı:

Ar. دكان **dükka:n** ‘dükkan’ > [dycan] ‘a.’ 190100902/170; 190100001/92;
190300201/80

Söz Sonu:

Ar. شهيد **şehi:d** ‘din veya yüksek bir ülkü uğrunda ölen kimse’ < [**fehîd**] ‘a.’
190102901/63

Bulg. **звеновод** ‘takım, grup başkanı’ < [zvenovod] ‘a.’ 190101201/226

Bulg. **жълъд/желъд** ‘meşe palamudu’ < [zıulıud] ‘a.’ 1901024 01/19

Bulg. **звеновод** ‘takım, grup başkanı’ < [zvenovod] ‘a.’ 1901012 01/226

Bulg. **мед** ‘bal’ < [meɖ] ‘a.’ 1905009 01/137

Bulg. **площад** ‘meydan, alan’ < [płoftaɖ] ‘a.’ 190600001/38

3.1.3.1.5. /f/ ünsüzü

Türkçe sözcüklerde esas itibariyle /f/ sesi yoktur. Türkçeye yabancı olan bu ses söz başı konumunda da bulunmaz (Ergin, 2005: 58; Karaağaç, 2013: 193). Çağtay, Kıpçak ve Oğuz Türkçelerinde söz içi ve söz sonu konumunda -b/-b ~ -p/-p > -f-, -f değişikliğiyle ortaya çıkan /f/ sesi ile karşılaşırız (Karaağaç, 2013: 193). Burgaz Türk ağız alanında sözcüklerin söz içi ve söz sonu konumunda bulunan /f/ sesi /v/ sesinden gelişmiştir:

[f]

Söz Başı:

Bulg. **втори** ‘ikinci’ > [ftori] ‘a.’ 190103401/47

Bulg. **вишна** ‘vişne’ > [fifna] ‘a.’ 190101301/27; 190100101/42; 190500901/58;
[fifne] ‘a.’ 190201601/167; 190501501/63; 190101802/129

Söz İçi:

OTü. **kıvılg** ‘mutlu, mesut, bahtiyar’ EUTS 177 > [**kuufu**] ‘komik, eğlenceli’
190102901/131; 190600702/45; 190600801/7; 190102801/1

OTü. **kova**; **kovğa**: ‘kova’ ED 583b, **kova** ‘Oğuz lehçesinde kova’ DLT 85 > [**kɔfa**
] ‘kova, bakraç’ 190100001/85; 190103202/46; 190101001/4; 190102901/222;
190102901/227; 190100201/126

OTü. **tawışgan**; **tabışgan** ‘tavşan’ , **tavişğa:n** ‘tavşan’ ED 447a, **tawışgan** DLT 379
> [**taffan**] 190100902/117; 190100902/118; 190100902/125; 190100902/149;
190100902/150; 190100902/151; [**taffanlu**] ‘Tavşanlı, Kütahya ilinde ilçe
adı’ 190103202/79

OTü. **uşak** ~ **uvşak** ‘ufak’ ED 16a, **uvşak** ‘ufak’ EUTS 269, **uwşak** ~ **uşak** ‘ufak’
ETG 305 > [**ufak**] ‘ufak’ 190100404/34; 190103203/70; 190103203/9; + [**cık**]
> [**ufadguk**] ‘ufacık’ 190100201/77; 190100201/96; 190101601/55;
190100006/27; 190201501/70; 190200001/13

OTü. **yuvga** ‘yufka ekmek’ DLT 456 > [**jufka**] ‘a.’ 190103801/66

Bulg. **авторара** ‘otogar’ > [**aftogara**] ‘a.’ 190600001/42; 190600001/45

[**ajfɔlu**] ‘Ahyolu, Burgaz iline bağlı Pomorie ilçesinin Türkçe adı’ 190300901/10;
190500901/201; 190501501/213

Ar. **استفاح** **istifta:h** ‘siftah etme’ > [**se:ftɛ**] ‘a.’ 190100404/22; 190600702/22

Far. **بداد** **ba:d-i heva**: ‘bedava’ > [**beda:fə**] ‘a.’ 190100401/29

Far. **سرو** **serv** ‘servi’ > [**selfi**] ‘a.’ 190102901/247

Söz Sonu:

OTü. **ew;äb** ‘ev, çadır’ OTG 242, **äb** ‘ev’ EUTS 68, **ew** ‘ev, çadır’ DLT 27 > [**e:f**] ‘ev’
190103703/69; 190101601/335

Ar. **صنف** **şmf** ‘sınıf’ > [**sunuuf**] ‘okul sınıfı’ 190103901/3; 190101901/138;
190102601/16; 190103901/3; 190100404/3; 190201601/133; 190103203/65;
190100003/36; 190100101/8; 190102601/17

[f]

Burgaz ili Türk ağızlarında söz içinde yarı ötümlü, sızıcı [f] değişken sesi sadece alıntı bir sözcükte tespit edilmiştir.

Far. هفت **hefte** ‘hafta’ > BİTA [a:fta] ‘a.’ 190101802/99

3.1.3.1.6. /g/ ünsüzü

Bulgaristan sahası Burgaz ili Türk ağızlarında /g/ ses biriminin arka damak [g] ile ön damak [ɟ] olmak üzere iki değişken sesi vardır.

Bugünkü Türk dilinin ve modern türlerinde söz başında görülen /g-/ sesi , /k-/ ön sesinin ötümlüleşmesiyle ortaya çıkmıştır. Oğuz Türkçesini Çağtay ve Kıpçak Türkçelerinden ayıran en önemli özellik olan bu ses değişikliği, Azerbaycan ve Türkmen Türkçelerinde, Türkiye Türkçesinden daha güçlüdür (Karaağaç, 2013: 197). Bulgaristan Türk ağızlarından da Doğu Rodop (Kırcalı) Türk ağızlarında söz başı /k-/ sesinin ötümlüleşerek /g-/ sesine dönüşmesi sistemli bir görünüm sergileyerek bu bölge ağızlarının karakteristik özelliğini oluşturur.

[g]

Söz Başı:

Burgaz ili Türk ağızlarında söz başı konumunda ötümsüz, patlayıcı /k/ sesinin ötümlüleşerek /g/ sesine değişmesi olayı sadece iki sözcükte görülmüştür.

OTü. **karga; karğa**: ‘karga’ ED 653a, **karğa** ‘karga’ EUTS 168, **karga** ‘karga’ DLT 132 > [garga] ‘a.’ 1901037 03/65

Ar. كينا **hına ~ hınna** ‘kına’ + [cık] > [gunadɟuɰk] ‘kınacık çiçeği’ 190103801/10

Söz İçi:

Ortak Türkçedeki [g] sesi, söz içi konumunda genellikle düşer

OTü. **bögrek** ‘böbrek’ ED 328b, **bögre** ‘böbrek’ EUTS 49, **bögür** ‘böbrek’ DLT 182 > [bø:rec] ‘a.’ 190100403/15; 190600601/24; 190100901/106

- OTü. **buzagu**, **buzagu** ‘buzağı’ ED 391a, **buzagu** ‘buzağı’ EUTS 56, **buzagu** ‘buzağı’ DLT 41 > [**buza:**] ‘a.’ 190100902/211; 190100403/19; 190102302/58; 190102601/47; 190300201/5; 190103703/64
- OTü. **ıgaç**; **ıgaç** ‘ağaç’ ED 79b, **ıgaç** ‘ağaç’ EUTS 84, **yıgaç** ~ **yıga:ç** ‘ağaç’ DLT 11 > [**a:tf**] ‘a.’ 190202601/4; 190100901/273; 190100901/274; 190100902/66; 190100101/44; 190103801/303; 190100401/32; 190100404/8; 190101601/389; 190101601/76; 190101901/267; 190102201/16; 190102901/332
- OTü. **kazgan-**; **kazgan-** ‘kazanmak’ ED 683a, **kazgan-** ‘kazanmak’ EUTS 173, **kazgan-** ‘kazanmak’ DLT 391 > [**kazan-**] ‘kazanmak’ 190101802/3; 190103601/51
- OTü. **ka:zgan** ‘kazan’ TT 173; **kazga:n** ‘kazan’ ED 682a, **kazgan** ‘çöküntü, çatlak ve yarıklar bulunan arazi, çukur’ DLT 13 > [**kazan**] ‘kazan’ 190102905/33; 190103701/81; 190103801/262; 190102501/29; 190100001/206
- OTü. **sıçgan**, **sıçga:n** ‘sıçan, fare’ ED 796a, **sıçkan** ‘sıçan, fare’ EUTS 202, **sıçgan** ‘sıçan, fare’ DLT 50 > [**suıfjan**] ‘sıçan, fare’ 190700001/43; 190700001/46; 190102904/34
- OTü. **sıgır**; **sıgır** ‘sığır’ ED 814b, **sıgır** ‘sığır’ DLT 183 > [**sur:r**] ‘a.’ 190100902/210; 190103801/163; 190700001/39; 190100902/213; 190101801/78; [**sur:-**] ‘a.’ 190100101/79; 190103203/27; 190500901/239; 190103101/46; 190103101/47; 190100101/79; 190101801/80; 190103801/165
- OTü. **tatgan-**, **tatgan-** ‘tat almak’ ED 454, **tatağlan-** ‘tathılanmak’ EUTS 228, **tatgan-** ‘tat almak ve ağzını şapırdatmak’ DLT 386 > [**dadan-**] ‘alışkanlık peyda etmek’ 190103703/25
- OTü. **tagay**; **taga:y** ‘dayı’ ED 474a, **tagai** ‘dayı’ EUTS 219, **tagay** ‘dayı’ DLT 550 > [**dajui**] ‘a.’ 190100002/76; 190101801/133; 190101801/97; 190101802/106; 190102301/10; 190102301/9; 190601601/56; 190600702/27; 190101701/30; 190101801/27; 190101801/28; 190300501/12; + [**lık**] > [**dajuiılık**] ‘Dayılık (lakap)’ 190300901/37

OTü. **tagla-; tağla:-** ‘hayvanları damgalamak’ ED 469b, **tagla-** ‘(at vb. hayvanları) dağlayarak damgalamak’ + **ı** + **[-yor]** > **[da:le:-]** ‘ısırgan otunun elleri yakması’ 190501501/137; **[da:le:ru]** ‘a.’ 190501501/138

OTü. **tarıglag; tarığla:ğ** ‘tarla’ ED 541b, **tarığlağ** ‘tarla’ EUTS 226, **tarıglag** ‘tarla’ DLT 248 > **[ta:la]** ‘a.’ 190100901/80; 190103801/111; 190100401/268; 190100401/30; 190101601/108; 190100902/65; 190102901/218; 190103801/104; 190100101/26; 190100401/268; 190101601/124; 190102901/353; 190103401/20; **[ta:le]** ‘a.’ 190103703/4; 190102801/54; 190101901/241; 190100003/11

OTü. **tawışgan; tabışgan** ‘tavşan’, **tavişğa:n** ‘tavşan’ ED 447a, **tawışgan** DLT 379 > **[tafʃan]** ‘tavşan’ 190100902/117; 190102801/13; 190102801/15; 190102801/16; 190500901/69; 190500901/70

OTü. **yağlıg** ‘yağlı’ EUTS 280, **ya:glıg** ‘yağlı olan’ DLT 47 > **[ja:lu]** ‘a.’ 190100006/28; 190100006/31; 190100006/34; 190100001/174; 190101701/25; 190101701/31; 190100401/213; 190101603/68; 190100001/4; 190103203/32; 190103701/52; 190501501/183; 190103203/26

OTü. **yalgan; yalğa:n** ‘yalan’ ED 926b, **yalğan** ‘yalan’ EUTS yalan’, **yalgan** ‘yalan’ DLT 460 > **[ja:lan]** ‘yalan’ 190100401/20; 190101801/126; 190500901/28; 190600801/27

OTü. **yagmur; yağmur** ‘yağmur’ ED 903b, **yağmur** ‘yağmur’ EUTS 280, **yagmur** ‘yağmur’ DLT 13 > **[ja:muur]** ‘a.’ 190100901/311; 190101602/26; 190101602/28; 190101602/40; 190102905/216 ; **[ja:muu:]** ‘a.’ 190101601/226; 190500901/92

OTü. **yogçı; yoğçı:** ‘cenazeye katılan kimse, ağıtçı’ ED 899a, **yugçı** ‘yıkayıcı, yıkayan kimse’ DLT 352, **yogçı** ‘cenaze törenine katılan’ OTG 260 > **[ju:dʒu]** ‘cenazede ölüyü yıkayan kadın’ 190100501/40; 190103201/48

Söz sonu konumunda /g/ sesi düşmüştür

OTü. **tarıg** ‘darı’ ED 539b, **tarıĝ** ‘ekin, darı, hububat’, **tarıg** ‘Türklerin çoğunda buğday; bilhassa Oğuzlarda ise akdarı, tahıl, tohum’ DLT 14 > [**daruu**] ‘a.’ 190101901/125; 190101901/127; 190100901/173; 190100902/83; 190102905/19

[ɟ]

[ɟ] ötümlü, patlayıcı, ön damak ünsüzüdür. Eski Türkçede söz başı /k/ sesinin ötümlüleşmesi sonucunda genel olarak Burgaz ili Türk ağızlarında söz başında görülmektedir. Ortak Türkçe sözcüklerin söz sonunda bulunan /g/ sesi ise düşer.

Söz Başı:

OTü. **kêce** ~ **gêce**; **kê:çe** TT 182, **kêce** ~ **gêce** ‘gece’ ED 694b, **kiçä** ‘gece’ EUTS 108, **keçe** ~ **kiçe** ‘gece’ DLT 54 > [**jedʒɛ**] ‘a.’ 190100003/54; 190101701/37; 190100901/197; 190100902/118; 190100902/172; 190100101/38; 190100101/67; 190101201/75; 190100401/259; 190100401/173; 190101601/372; 190102001/43

OTü. **kelin** ‘gelin’ ED 719a, **kälin** ‘gelin’ EUTS 104, **kelin** ‘gelin’ 204 > [**jelin**] ‘a.’ 190100001/53; 190100002/31; 190201501/176; 190201501/177; 190201501/394; 190201501/405; 190201501/406; 190100101/63; 190100102/5; 190101201/58; 190101601/245; 190101602/58; 190101801/128; 190101901/111; 190201601/100; 190103203/37; 190103702/107; 190201501/379; 190100102/2; + [**dʒic**] > [**jelindʒic**] ‘sansargillerden, ince uzun yapılı, sivri çeneli, küçük bir hayvan’ 190102904/34

OTü. **keltür-** ‘getirmek’ ED 716b, **kältür-** ‘getirmek’ EUTS 104, **keltür-** ‘getirmek’ DLT 364 > [**jɛtir-**] ‘getirmek’ 190201501/108; 190101901/249; 190200001/8; 190100901/285; 190102801/54; 190100102/66; 190300901/243; 190101901/296; 190101901/298; [**jɛti:-**] ‘getirmek’ 190100001/149; 190201501/445; 190201701/15; 190201701/46; 190100001/37; 190100901/139; 190101803/44; 190201601/131; 190102302/55; 190102501/4; 190300901/42; 190102901/83; 190103702/67

OTü. **kez-** ‘gezmek’ ED 756a, **käz-** ‘gezmek’ EUTS 108, **kez-** ‘gezmek’ DLT 268 > [jez-] ‘a.’ 190100201/3; 190100201/7; 190100001/153; 190101201/65; 190201501/289; 190101901/135; + [-in] > [jezin-] ‘gezinmek’ 190100901/180; 190101801/47; + [-in] + [-il] > [jezinil-] ‘gezinilmek’ 190100201/8

OTü. **köç** ‘göç’ ED 694a, **köç** ‘göç’ EUTS 113, **köç** ‘göç’ DLT 161 > [jɔtʃ] ‘a.’ 190100201/68; 190600001/57; 190600002/100; 190600002/34; 190100901/39; 190103801/192; 190102001/68

OTü. **köz;** **köz** ‘göz’ ED 756b, **köz** ‘göz’ DLT 40 > [jɔz] ‘a.’ 190200901/27; 190200901/28; 190500901/153; 190101602/82; 190600702/12; 190102901/175

OTü. **küdegü, küde:gü:** ‘güvey’ ED 703a, **küdägü** ‘güvey’ EUTS 120, **küdegü ~ küdegü** ‘damat, güvey’ DLT 449 > [jyve:] ‘güvey’ 190100001/117; 190100001/134; 190100001/46; 190100201/1; 190100201/91; 190201501/378; 190201501/408; 190201501/416; 190101601/241; 190201701/23; 190101901/18; 190101901/19; 190102701/40; 190102701/60; 190102701/69; 190200901/50; 190103203/3; 190103203/4; 190300501/16; 190600702/21; 190600702/22; 190100001/117; 190100102/2

Söz İçi:

Ortak Türkçe [j] sesi söz içi konumunda genel olarak düşmüştür:

OTü. **elge-; älgä-** ‘elemek’ EUTS 70, **elge-** ‘elemek’ DLT 145 > [elɛ-] ‘elemek’ 190101901/63; 190103101/51; 190501501/71; 190102905/286; 190100101/182

OTü. **eliglik** ‘eldiven’ ED 144a, **eliglig** ‘eldiven’ DLT 87 > [e:llic] ‘ekin biçerken sol elin parmaklarına geçirilen, eldiven biçiminde, tahtadan yapılan bir araç’ 190100901/284; 190100902/98; 190102905/16

OTü. **eşek; eşgek** ‘eşek’ ED 260a, **äşkäk** ‘eşek’ EUTS 77, **eşek ~ eşgek** ‘eşek’ DLT 68 > [eʃec] ‘eşek’ 190201501/416; 190100901/92; 190100902/132;

190100902/133; 190100902/139; 190100902/143; 190100902/146;
190102801/93; [eʃeç] ‘a.’ 190100902/131; 190100902/135; 190300501/17;
190202501/1; 191000001/44

OTü. **ingek** ‘inek’ ED 184a, **ingäk ~ inkek** ‘inek’ EUTS 95, **ingek** ‘inek’ DLT 68 >
[ineç] ‘a.’ 190102905/183; 190103801/42; 191000001/44; 190300901/119;
[ineç] ‘a.’ 190300501/17; 190202501/1

OTü. **kürgek** ‘kürek’ ED 742b, **kürgek** ‘geminin küreği ve her türlü kürek’ DLT
411 > **[cyrec]** ‘a.’ 190103701/108; 190101601/392

OTü. **sögüt; sögüt** ‘sögüt ağacı’ ED 819b, **sögüt** ‘sögüt ağacı’ EUTS 209, **sögüt**
‘sögüt ağacı’ DLT 179 > **[sy:t]** ‘a.’ 190102901/247; 190103401/21

OTü. **süzgü:** ‘süzgeç’ ED 862a, **süzkü** ‘süzgü, süzgeç’ EUTS 215 > **[syzɛc]** ‘a.’
190102501/9

OTü. **yégirmi** ‘20, yirmi’ ED 915b, **yigirmi** ‘yirmi’ EUTS 296, **yigirmi** ‘yirmi’ DLT
465 > **[ji:mi]** 190100001/59; 190201501/177

OTü. **yinçge; yinçgä** ‘ince’ EUTS 297, **yinçge** ‘herhangi bir şeyin incesi, ince’ DLT
610 > **[indʒɛ]** ‘a.’ 190201501/345; 190201501/347; 190103801/19;
190103703/15; 190101601/388; 190200001/12; 190102801/68

Farsçadan alıntı bir sözcükte söz içi konumundaki patlayıcı **[j]** sesi korunmuştur:

Far. **eger** ‘eğer’ > **[eʒɛr]** ‘a.’ 190600001/57; **[eʒɛl]** ‘a.’ 190101802/86

Söz Sonu:

Ortak Türkçe söz sonunda bulunan **[j]** sesleri düşmüştür:

OTü. **ekşig** ‘ekşi’ ED 118b, **ekşig** ‘ekşi’ DLT 65 > **[i:ʃi]** ‘ekşi’ 190201501/157;
190100101/146; 190100101/148; 190102001/40; 190102901/299;
190102901/318; 190300901/117

OTü. **elig** ‘el’ ED 140b, **älig** ‘el’ EUTS 71, **elig** ‘el’ DLT 32 > **[e:l]** ‘a.’
190101201/40; 190101601/244; 190102701/73; 190102905/24; 190103201/70;

190102201/38; 190102201/42; 190100902/51; 190100102/7; [ɛl] ‘a.’
190102001/114

OTü. **i:rig** ‘iri’ TT182, **irig** ‘çetin, dayanıklı’ ED 222a, **irig** ‘kalın ve pürüklü nesne’
DLT 47 > [iri] ‘a.’ 190100002/52; 190100101/127; 190100102/79;
190103207/26

OTü. **tög-**; **tö:g-** ‘dövmek’ ED 477a, **tög-** ‘(tuz vb. şeyleri) dövmek’ DLT 525 > [dø:-]
‘a.’ 190100901/278; [dy:-] ‘a.’ 190102801/35; 190201701/42; 190103701/84;
190102905/175; 190103801/159

OTü. **yé:rlig** ‘yerli’ ED 967b, **yerdas** ‘Oğuzcada aynı şehirde olan insanlar’ DLT
462 > [jerli] ‘oturduğu bölgede doğup büyüyen, ataları da orada yaşamış
olan’ 190301401/15; 190101601/18; 190101602/2

3.1.3.1.7. /ğ/ ünsüzü

M. Kılıç ve M. Erdem’e göre, /ğ/’nin fonetik olarak gerçekleşmemesi, Türkçede böyle bir ses birimin olmadığı anlamına gelmez. /ğ/ fonetik açıdan bir daralma ünsüzüdür ve kendinden önceki ünlünün dar şekli olarak telaffuz edilmektedir. Daralmanın gerçekleşmesi için önce bir açıklık olması, yani bir ünlü gelmesi gerekir. /ğ/ zayıf bir ses olduğu için ünlü ortamından çok etkilenir ve farklı şekillerde telaffuz edilir (Kılıç- Erdem, 2012: 2825).

Ayrıca, /ğ/’nin ünlüler üzerindeki uzatıcı etkisinin sadece sınırlı durumlarda gerçekleştiğini, yani /ğ/’den önce dar ünlü geliyorsa ünlü uzaması olduğu soncuna ulaşılmıştır (Kılıç- Erdem, 2012: 28254).

Bulgaristan sahası Burgaz Türk ağız alanında, /ğ/’nin telaffuz özellikleri şöyle açıklanabilir:

1. /ğ/, dar, yuvarlak /u/ ünlüsünden sonra gelerek ünlü uzamasına sebep olduğu görülmüştür:

OTü. **ugrat-** ‘göndermek’ DLT 135 > [**u:rat-**] ‘kovmak’ 190100001/221; 190201501/49; 190201501/51; 190101801/123; 190200001/3

2. /ğ/, ince, yuvarlak /ö/ ünlüsünü daraltıp ünlü uzamasının ortaya çıkmasına sebep olmuştur:

OTü. **öğret-** ‘öğretmek’ ED 114a, **öğret-** ‘öğretmek’ DLT 135 > [**y:ret-**] ‘öğretmek’ 190101803/13; 190102701/103; 190100203/15; 190101802/90

OTü. **yugurt; yuğrut** ‘yoğurt’ ED 905b, **yorgurd** ‘yoğurt’ EUTS 302, **yugrut** ‘yoğurt’ DLT 100 > [**ju:rt**] ‘yoğurt’ 190101201/63; 190300901/116; + [**lu**] > [**ju:rtlu**] ‘yoğurtlu’ 190300901/114

3. /ğ/, kalın, yuvarlak /o/ ünlüsünü daraltıp yarı ünlü [v] değişken sesiyle telaffuz edildiği durumlar görülmüştür:

OTü. **so:gan ~ so:gun ; so:ğun** ‘soğan’ ED 812a, **soğan** ‘sağan’ EUTS 207, **so:gun** ‘soğan’ TT 178, **so:gan** ‘soğan’ DLT 206, **so:gun** ‘soğan’ DLT 206 > [**suvan**] ‘soğan’

4. /ğ/, dar ünlü komşuluğunda, sızıcı, yarı ünlü [v] ve [v] değişken sesiyle telaffuz edildiği görülmüştür:

OTü. **soğığ ; soğık** ‘soğuk’ ED 808a, **soğığ** ‘soğuk’ EUTS 207 > [**sɔvuk**] ‘soğuk’ 190100006/30; 190600002/23; 190100102/51

OTü. **yığ-; yığ-** ‘yığmak’ ED 904a, **yığ-** ‘yığmak’, toplamak’ EUTS 294, **yığ-** ‘yığmak, toplamak’ DLT 471 > [**jiv-**] ‘a.’ 190102905/264

3.1.3.1.8. /h/ ünsüzü

[h]

[h] ötümsüz, sızıcı, gırtlak ünsüzüdür. Burgaz ili Türk ağızlarında [h] değişken sesi kullanılmaktadır. Bu ses Burgaz ili Türk ağızlarında söz başı, söz içi ve söz sonu konumunda genellikle alıntılarda görülmektedir. Söz başında çok sık düşme

eğiliminde olduğu görülmektedir. Söz içinde kullanılan ve zayıf bir ses olarak tanımlanan /h/ sesinin (Ergenç 2002: 38) Burgaz ili Türk ağızlarında söyleyişte genel olarak yitirildiği ve önünde ve ardında bulunan ünlüleri uzattığı görülür.

Söz Başı:

OTü. **kanı**; **ka:nı** ~ **ka:ŋu** 'hangi, ne' ED 863b, **kanı** 'nerede, hani' DLT 35 > [ha:ngw] 'a.' 190200001/32; 190201501/267

Ar. **حاذى** **ha:cı** 'hacca giden, hacı' + Ar. **Hasan** 'güzel' > BİTA [haɖzihasan] 'Hacihasan (lakap)' 190101601/35; 190101601/36

Ar. **حادثة** **ha:dise** 'vaka, yeni bir ey, ilk defa çıkan' > [ha:dise] 'olay' 190301601/7

Ar. **حافظ** **hafız** 'Kur'an-ı Kerim'i başından sonuna kadar ezberleyen' > [ha:fus] 'a.' 190102901/201; 190201601/115

Ar. **حقيقة** **ha:kiqat** 'bir şeyin aslı ve esası' > [ha:cikat] 'a.' 190101601/80

Ar. **حال** **ha:l** 'şimdiki zaman, oluş, bulunuş' > [ha:l] 'a.' 190101601/308; 190500901/211; 190102001/26

Ar. **خاله** **ha:la** 'hala, babanın kız kardeşi' > [ha:la] 'a.' . 190102701/30; 190102701/71; 190100102/2; 190103202/42; 190100001/52; 190101602/39; 190103202/42

Far. **خانه** **ha:ne** 'ev' > [ha:ne] 'a.' 190102302/36; 190100401/167; 190101801/128; 190100401/135; 190100101/111; 190103201/40; 190201503/6; [ha:ne] 'a.' 11/101; 190101801/136; 190101801/88

Ar. **حاملة** **hamile** 'gebe' > [ha:mile] 'a.' 190103801/151

Ar. **حيات** **haya:t** 'dirlik, canlılık' < [haja:t] 'hayat' 190101601/412; 190102701/115; 190100005/2; 190100404/22

Ar. **حيوان** **hayva:n** 'canlılık, dirilik' > [hajvan] 'hayvan' 190600002/87; 190102901/338; 190103801/163; 190101601/129; 190102901/339; 190600002/82; 190100001/15; 190102905/226; 190100003/37

Ar. **حلوا helva**: ‘unlu, yağlı ve şekerli maddeden yapılan bir tatlı’ > [**halva**] ‘a.’
190100101/22; 190101601/200; + [**ci**] > [**halvadžu**] ‘Halvacı, Ruen ilçesinde
köy adı’ 190100403/13; 190301401/49; 190301401/5; 190301401/48

Far. **نخرم ħirmen** ‘harman’ > [**ha:man**] ‘a.’ 190103801/159; 190100401/45;
190201503/40; 190201503/41; 190101601/364; 190101601/367;
190100401/62; [**ha:rman**] ‘a.’ 190102905/222; 190600701/59;
190103801/225; 190103801/213; 190102001/109; 190102905/222

Söz İçi:

Ar. **أهالي aha:li**: ‘halk’ > [**eha:li**] ‘a.’ 190100003/14; 190100003/15; 190102701/62

Yun. **ahlat** ‘ahlat, yaban armudu, dağ armudu’ > [**ahlat**] ‘a.’ 190102903/2;
190500901/68; 190101901/248; 190300901/234; [**a:hlat**] ‘a.’ 190102903/5

Far. **آخور a:ħu:r** ‘ahır, dam’ > [**ahur:**] ‘a.’ 190101801/117; 190103702/2

Ar. **رحمت raħmet** ‘yağmur’ > [**rahmet**] ‘yağmur’ 190100901/310; 190100901/312;
190101602/38; 190101602/37

Ar. **قهة ħahr** ‘çok kederlenme, çok üzüntü duyma’ + [**h**] + [**sin**] > [**kaħurħusun**]
‘kahırlısın, üzgünsün’ 190100402/59

Yun. **ıhlamur** ‘ıhlamur’ > [**uhłambur**] ‘a.’ 190700001/3

Söz Sonu:

Ar. **تاريخ ta:riħ** ‘tarih’ > [**tarih**] ‘a.’ 190201601/120; [**ta:riħ**] ‘a.’ 190102901/43;
190100901/85

Bulg. **зadux** ‘nefes darlığı’ > [**zaduh**] ‘a.’ 190102905/112

3.1.3.1.9. /j/ ünsüzü

[ʒ]

[ʒ] ötümlü, sızıcı, diş eti-damak ünsüzüdür. Türkçenin ses dizgesinde bulunmayan bu ses Burgaz ili Türk ağızlarında; Türkçe kelimelerde söz içinde /c/'den, söz sonunda /ş/'den gelişmiş olarak görülür. Ayrıca, gelecek zaman {-ACAk} ekindeki /c/ sesinin yerine yaygın olarak kullanılmıştır.

Söz Başı:

Söz başı konumunda Bulgarcadan alıntı bu sesle başlayan sözcüklerde kullanılır.

Bulg. **желание** 'dilek, istek' > [ʒelanije] 'a.' 1901004 02/56

Bulg. **женско** 'kadına ait' > [ʒenskə] 'a.' 1901016 01/338; 1901016 01/339

Bulg. **жител** 'oturan, sakin, nüfus' > [ʒitel] 'a.' 190600001/4

Bulg. **животно** 'hayvan' > [ʒivotno] 'a.' 1901004 02/41

Bulg. **журналист** 'gazeteci' > [ʒurnalis] 'a.' 1901029 01/41

Bulg. **жълд/желд** 'meşe palamudu' > [ʒulud] 'a.' 1901024 01/19

Bulg. **жълт** 'sarı' > [ʒult] 'a.' 1901029 01/253

Söz İçi:

Bulgaristan sahası Burgaz ili Türk ağızlarında gelecek zaman {-ACAk} ekindeki yarı kapantılı [dʒ] sesi, [ʒ] sesine dönüşme eğilimi göstermiştir.

Küçültme eki {-CAk} ile genişletilmiş Ortak Türkçe bir sözcükte de bu eğilim görülmüştür.

OTü. **isiğ** 'sıcak' ED 246a, **isiğ** 'ısı, sıcaklık' EUTS 98, **isig** 'sıcak' DLT 48 > [suʒak] 'sıcak' 190102905/15; + [cık] > [suʒaʒuk] 'sıcacık' 190102901/311; [suʒək] 'sıcak' 190100003/55

OTü. **kel-**; **kel-** 'gelmek' ED 715b, **käl-** 'gelmek' EUTS 104, **kel-** 'gelmek' DLT 29 + [-ecek] + [-im] > [jelezem] 'geleceğim' 190103203/61

OTü. **keltür-** 'getirmek' ED 716b, **kältür-** 'getirmek' EUTS 104, **keltür-** 'getirmek'
DLT 364 + [-e bil] + [-me] +y+ [-ecek] + [-im] > [ʎetirɛmɛ:ʒɛm]
'getiremeyeceğim' 190102905/49

OTü. **ber-**; **bê:r-** 'vermek' ED 353b, **bir-** 'vermek' EUTS 44, **bi:r-~ bir-~ ber-**
'vermek' DLT 79, **bê:r-** TT 182 + [-ecek] + [-m] > [vɛrʒɛm] 'vereceğim'
190201501/437

OTü. **yap-** 'yapmak' ED 870b, **yap-** 'kapamak, yaratmak, kurmak' EUTS 285, **yap-**
'yapmak' DLT 469 + [-acak] > [ʎapɔʒak] 'yapacak' 190301601/4

OTü. **kör-** 'görmek' ED 736a, **kör-** 'görmek' EUTS 116, **kör-** 'bakmak,
görmek' DLT 187 + [-ecek] + [-iz] > [ʎørʒɛʒ] 'göreceğiz' 190101802/39

OTü. **kötür-**; **kötgür-** ED 706a, **kötür-** 'götürmek' EUTS 118, **kötür-** 'kaldırmak'
DLT 288 + [-ecek] > [ʎötyrʒec] 'götürecek' 190600702/36

OTü. **kır-** 'kırmak' ED 643a, **ķırmalaş-** 'parçalamak, kırmak' EUTS 176, **kır-**
'kazımak, koparmak, yolmak' DLT 267 + [-acak] + [-ın] > [kɯrʒan]
'kıracaksın' 190100001/164; 190600703/2; + [-acak] > [kɯrʒec]
190101602/108

OTü. **sipir-** 'süpürmek' ED 791b, **sipir-** 'süpürmek' EUTS 206, **süpür-** 'süpürmek'
DLT 311 + [-ecek] + [-im] > [syɸy:ʒɛm] 'süpüreceğim' 190201501/68

Ar. **مرعا mer'a** 'çayırılık, otlak' + [cɪ] > [merɔʒuɪ] 'mera, tarla, çayır bekçisi'
190102901/353

Bulg. **хижа** 'turistler için dağ evi' > [hi:ʒa] 'a.'

Bulg. **мрежа** 'file, ağ şeklinde örgü' > [mereʒɛ] 'a.'

Söz Sonu

OTü. **iş;** **i:ş** ED 254a, **i:ş** 'iş, amel' DLT 79, **i:ş** 'iş' TT 182 > [i:ʒ] 'iş' 190201501/64

OTü. **bi:ş; bē:ş** 'beş' TT 182, 73, **bē:ş** 'beş' ED 376a, **bi:ş** DLT 73 > **[be:ʒ]** 'beş'
 190101801/161; 190100006/43; 190101601/210; 190101601/211;
 190200901/46

Far. خوش **hoş** 'güzel, iyi' > **[ɔ:ʒ]** 'a.' 190600601/1; 190100002/1; 190200001/31;
 190103201/1

3.1.3.1.10. /k/ ünsüzü

/k/ ses biriminin, Burgaz ili Türk ağızlarında; ötümsüz, arka damak **[k]**, yarı ötümlü, arka damak **[k̟]**, ötümsüz, ön damak **[c]**, yarı ötümlü, ön damak **[ç]** olmak üzere dört değişken sesi vardır:

[k]

[k] ötümsüz, patlayıcı, art damak ünsüzüdür. Ortak Türkçe kalın /k/ sesleri Burgaz ili Türk ağızlarında korunmuştur.

Söz Başı:

OTü. **kabak** 'kabak' ED 582b, **kabak** 'kabak' EUTS 159, **kabak** 'kabak' DLT 192
 > **[kabak]** 'a.' 190100001/90; 190201501/138; 190101701/4; 190500001/12;
 190103801/63; 190100401/15; 190100401/70; 190101901/69; 190101901/71;
 190101901/79; 190101901/80; 190101901/82; 190102901/319; 190102905/26;
 190300901/120; 190300901/217; 190300901/219; 190300901/227;
 190103204/13; 190201503/47; 190100001/77; 190103101/13; **[kabək]** 'a.'
 190100001/85; 190103801/267; 190103801/267; **[kabak̟]** 'a.' 190100101/139;
 190103801/55; 190103801/56; 190103801/57; 190103801/58; 190100401/50;
 190102903/11

OTü. **ka:gun** 'kavun' TT 173, **ka:ğu:n** 'kavun' ED 611b, **ka:gun** 'kavun' DLT 12 >
[kavuun] 'kavun' 190101701/71; 190100901/89; 190100901/94

OTü. **kal-** ~ **ka:l-**; **ka:l-** 'kalmak' TT 173, **kal-** ~ **ka:l-** 'kalmak' DLT 513 > **[kaɫ-]**
 'kalmak' 190100201/68; 190700001/69; 190100901/112; 190301401/23;

190101601/36; 190101802/49; 190101802/50; 190102501/2; 190102801/68;
 190102905/150; 190103701/90; 190102905/215; 190101802/48;
 190103601/52; [ka:t-] ‘a.’ 190100002/58; 190201501/182; 190201501/219;
 190201501/273; 190201501/462; 190101701/64; 190600002/31;
 190100901/100; 190100902/144; 190101201/45; 190101602/57;
 190101603/11; 190101802/21; 190101802/9; 190101901/388; 190102302/35;
 190102901/275; 190300201/50; 190103203/10; 190103203/4; 190103601/37;
 190600701/12; 190600702/44; 190500901/63; 190100902/144;
 190100902/196; 190102801/8

OTü. **kapar-** ‘kabarmak’ EUTS 166, **kabar-** ‘şişmek, kabarmak’ DLT 305 >
 [kabar-] ‘190100101/106; 190102501/17; 190102501/2; 190102501/10;
 190100401/101

OTü. **kapuğ; kapığ** ‘kapı’ ED 583a, **kapug** DLT 684 > [kapu] ‘a.’ 190102901/106;
 190101801/69; 190101802/143; 190102701/113; 190101601/72;
 190102901/96; 190201501/441; 190201501/442; 190201501/449;
 190101701/70; 190100102/4; 190201701/12; 190101801/69

OTü. **karaŋgu ; karaŋğu**: ‘karanlık’ ED 662b, **karangku** ‘karanlık’ EUTS 167,
kararığ ~ kararık ‘karanlık’ EUTS 168, **karaŋgu** ‘karanlık’ DLT 540 >
 [karannuk] ‘karanlık’ 190101201/159; 190101201/166; 190100201/8

OTü. **katık** ‘sos, çeşni’ ED 598a, **katık** ‘tutmaca katılan sirke ve yoğurt gibi çeşni’
 DLT 192 > [katuk] ‘çeşni, yemek’ 190100102/71; 190101901/39; + [la-] >
 [katukla-] ‘katıklamak, çorbayı, yemeği yoğurtlamak’ 190103801/322;
 190300901/211; 190100102/71

OTü. **kaz-; kaz-** ‘kazmak’ ED 680b, **kaz-** ‘kazmak’ EUTS 173, **kaz-** ‘kazmak’ DLT
 268 > [kaz-] ‘a.’ 190100901/75; 190600701/59; 190600701/59;
 190103801/161; 190101201/156; 190100401/52; 190201601/130

OTü. **kod- ; ko:d-** ‘koymak’ ED 595b, **kod-** ‘koymak’ EUTS 180, **koç-** ~ **kot-**
 ‘koymak, bırakmak’ DLT 414 > [koj-] ‘a.’ 190100002/77; 190101602/61;
 190101602/62; 190300901/239; 190101001/118

OTü. **kurbaka**: ‘kurbağa’ ED 646b, **kur baka** ‘kara kurbağası’ DLT 496 > **[kurbɑ:]** ‘a.’ 190101803/43; **[ku:ba:]** ‘a.’ 190700001/43; 190102904/34

Söz İçi:

OTü. **adaş; adaş/ addaş** ‘arkadaş, dost’ ED 72a, **adaş ~ adaş kıadaş** ‘arkadaş, dost’ EUTS 3, **adaş** ‘arkadaş’ DLT 42 > **[ɑ:kadaʃ]** ‘arkadaş’ 190102001/126; 190100902/163; 190103901/7; 190100902/32; 190101601/319; 190102302/15; 190101603/27; 190103203/7; 190201501/288

OTü. **a:k ~ ak; a:k** ‘ak, beyaz’ ED 75a, **a:k ~ ak** ‘Oğuzcada beyaz’ DLT 53 + **[ar-]** > **[aka:-]** ‘akarmak’ 190500001/65

OTü. **arka; arka** ‘sırt’ ED 215b, **arķa** ‘arka, bir şeyin arka tarafı’ EUTS 20, **arka** ‘sırt’ DLT 76, **arka** ‘zorluklarda yardımcı olan kişi, arka, destek’ DLT 76 > **[arka]** ‘arka.’ 190101901/184; 190600701/100; 190100901/114; 190100001/33; **[ɑ:rka]** ‘arka’ 190300901/189; 190600703/22; 190100004/8; 190100001/84; 190103202/54; 190100002/42; **[ɑ:ka]** ‘arka’ 190101603/16; 190102001/29; 190102601/110; 190102901/197; 190102905/273; 190102801/50; 190102801/70; 190102801/71; 190100901/293; 190500901/167; 190102801/45; 190400001/23; 190102601/107; 190102801/102; **[ɑ:ka dajak]** ‘arkadayak, destek’ 190600002/50

OTü. **baķanaķ** ‘nal’ EUTS 31, **bakanak** ‘toynakların toynak arası çatalı ve çatalın bir parçası’ DLT 522, **bakayak** ‘attain toynağın setleri’ DLT 522 > **[bakanak]** ‘Bakanak, Ruen ilçesinde yer adı’ 190700001/15

OTü. **balık** ‘Argu lehçesinde ve Oğuzların bazılarında çamur’ DLT 129 + **[an]** > **[baʃkan]** ‘Balkan, bölge adı, sarp ve ormanlık sıradğ’; 190101201/6; 190201501/192; 190101201/86; 190102001/116; 190102501/2; 190601601/13; 190500901/16; 190500901/213; 190500901/78; 190100003/18; 190101001/34; 190301401/7; 190101803/89; 190103401/49; 190301401/14; + **[lık]** > **[baʃkannuk]** ‘Balkanlık (lakap)’ 190300901/2

OTü. **başka; baş** ‘baş’ EUTS 35, **baş** DLT 66 + **[ka]** > **[baʃka]** ‘başka’ 190100001/207; 190100001/208; 190100203/5; 190100201/13; 190100201/34;

190100201/64; 190201501/144; 190201501/314; 190600001/57;
 190600003/27; 190700001/72; 190100901/115; 190100901/326;
 190100901/327

OTü. **çıkār-** ‘çıkarmak’ ED 410b, **çıkār-** ‘çıkarmak’ DLT 310 > [ʧu~~kar~~-] ‘çıkarmak’ 190101802/91; 190101901/248; 190201601/88; 190101201/97; 190101602/105; 190101801/167; 190101802/99; 190300901/155; 190201501/437

OTü. **orgak**; **orğā:k** ‘orak’ ED 216a, **orğak** ‘orak’ EUTS 142, **orgak** ‘orak’ DLT 11 + [çı] > [ɔrakʧu] ‘ücret karşılığı ekin biçen kimse’ 190103801/137; 190100902/130

[ji:ka-] BİTA ‘yıkamak’ > [ju~~ka~~-] ‘yıkamak’ 190103101/12; 190102501/10; 190101001/5; 190103701/97; 190100401/180; [ju:ka-] ‘a.’ 190103801/236; 190103801/256; 190103801/257; 190201501/67; 190600703/12; 190103701/103; [ji:ka-] ‘a.’ 190100101/144; 190500001/10; 190103701/53; 190300901/126; 190102901/73; 190200001/22; [jika-] ‘a.’ 190101802/89; [i:ka-] ‘a.’ 190501501/265; 190101601/357; + [-n] > [i:kan-] ‘a.’ 190100102/42; 190501501/261

OTü. **sakal**; **saka:l** ‘sakal’ ED 808b, **saḡal** ‘sakal’ EUTS 194, **sakal** ‘sakal’ DLT 53 > [sakaʈ] ‘a.’ 190101901/128

Ar. ساقط **saḡaṭ** ‘bir şeyin bozuk ve işe yaramaz kısmı, bozuk, yanlış’ > [sakaʈ] ‘özürlü’ 190101301/11

Bulg. **командировка** ‘iş seyahati, görevli gitme’ > [komandirofka] 1901007 01/29.

Bulg. **лайка** ‘rapatya’ > [ʎajka] 1901029 01/255.

Bulg. **мартеничка** ‘Mart ayı süsü’ > [marteniʧka] 1901016 02/85.

Söz Sonu:

OTü. **arık** ‘ark’ ED 214a, **a:rik** ‘ark’ TT 172, **arıḫ** ‘ark, çay, çay kenarı’ EUTS 19, **arık** ‘ark, ırmak’ DLT 5 > [a:k] ‘ark’ 190102801/42

OTü; **bamuk** ‘pamuk’ ED 349b, **batatu** ‘pamuk’ EUTS 35, **bamuk** ~ **ba:muk** ‘Oğuzca pamuk’ DLT 191 > [pamuuk] ‘a.’ 190101901/336; 190101901/339; 190101901/340; 190102905/39; 190102905/70; 190102905/85; 190103701/9; 190500901/195

OTü. **bıçgak**, **bıçğa:k** ‘bıçak’ ED 294b, **bıçak** ‘bıçak’ EUTS 40, bıçek ‘bıçak’ DLT 193 > [buɬɬak] ‘a.’ 190100001/84; 190101201/18; 190300901/100; [ḫuɬɬak] ‘a.’ 190103101/43; 190103203/26

OTü. **bıçgu**, **bıçğu**: ‘bıçkı’ ED 294a, **bıçgu** ‘bir şeyi kesen alet, balta’ DLT 10 > [buɬɬkuw] ‘a.’ 190103201/45

OTü. **çık-**; **çık-** ‘çıkma’ ED 405b, **çık-** DLT 154 > [ɬɬuk-] ‘a.’ 190100902/57; 190100404/46; 190101901/223; 190102601/115; 190103701/89; 190100901/180; 190101201/107; 190101601/389; 190100402/58; 190102901/374; [ɬɬik-] ‘a.’ 190100901/205

OTü. **kaşuk** ‘kaşık’ ED 671b, **kaşuk** ‘kaşık’ EUTS 170, **kaşuk** ‘kaşık’ DLT 192 > [kaɬɬuk] ‘a.’ 190101601/395; 190200001/4; 190200001/6; 190300901/104; 190103701/116; 190103701/121; 190501501/212; 190103101/54; 191000001/6

OTü. **kudruk**; **ḫudruḫ** ‘kuyruk’ ETG 284, **kuḏruk** DLT 170 > [kuɬɬruk] ‘a.’ 190101201/114

OTü. **kulak**; **kuḷgak** ‘kulak’ ED 621a, **kulak** DLT 76 > [kuɬak] ‘a.’ 190102901/174; 190600702/14; 190201701/12

OTü. **oḡlak**, **oḡla:k** ‘oḡlak’ ED 84b, **oḡlak**, oḡlak’ EUTS 139, **oḡlak**, ‘oḡlak’ DLT 45 > [ɔ:ɬak] ‘a.’ 190700001/43; 190103703/64; [u:ɬak] ‘a.’ 190102904/32

OTü. **orgak**; **orğa:k** ‘orak’ ED 216a, **orğak** ‘orak’ EUTS 142, **orgak** ‘orak’ DLT 11
 > [**ɔrak**] ‘a.’ 190103801/143; 190103801/146; 190201501/208;
 190100901/278; 190100902/45; 190100902/98; 190101001/23;
 190101201/110; 190100401/133; 190300901/231; 190103203/37;
 190103701/39; 190600701/59; 190500901/67

OTü. **toprak**; **toprak** ‘toprak’ ED 443a, **toprak** ‘toprak’ EUTS 247, **tuprak** ‘toprak’
 EUTS 253, **toprak** ‘toprak’ DLT 12 > [**tɔprak**] ‘a.’ 190103801/70;
 190101001/81; 190101601/213; 190101602/100; 190201601/18;
 190102801/22; 190102801/23; 190102905/238; 190102901/232;
 190102904/13; 191000001/48; 190103201/47; 190500901/185; 190101001/81;
 [**tɔprək**] ‘a.’ 190201701/35; [**tɔprak**] ‘a.’ 190101001/77; 190500901/186

OTü. **uzak** ‘uzak’ ED 283a, **uzak** ‘uzak’ EUTS 270, **uzak** ‘uzamış olan, uzun’ DLT
 45 > [**uzak**] ‘a.’ 190100102/28; 190100401/118; 190100401/170;
 190102001/48; 190700001/63; 190100401/138; 190301601/13; 190103401/45

Ar. مراق **mera:k** ‘bir şeyi anlamak veya öğrenmek için duyulan arzu’ > [**merak**]
 ‘merak’ 190101801/98; [**mera:k**] ‘a.’ 190102901/82; 190102801/94

Ar. مزراق **mızra:k** ‘uzun saplı, ucu sivri harp aleti, kargı’ 190100902/95

Ar. صندوق **şandu:k** ‘sandık’ > [**sanduk**] ‘a.’ 190100001/147; 190103702/11;
 190500901/126; 190500901/132; 190500901/20; 190100001/148;
 190103702/12

[**k**]

[**k**] yarı ötümlü, patlayıcı, art damak ünsüzüdür. Bu değişken sesin kullanımı
 Burgaz ili Türk ağızlarında değişken nitelikte bir görünüm sergiler. Burgaz ili Türk
 ağızlarında söz başında kullanılmayan bu ses söz içi ve söz sonu konumunda telaffuz
 edilmiştir.

Söz Başı:

OTü. **kal-** ED 615b, **kal-** ‘kalmak’ EUTS 163, **ka:l-** ‘kalmak’ TT 173, **kal-** ~ **ka:l-**
 DLT 513 > [**kaɫ-**] ‘kalmak’ 190600001/64

OTü. **kıdığ** , **kıdığ** ‘kıyı’ ED 598a, **kıdığ** ‘ hudut, sınır, kıyı, kenar’ EUTS 174, **kıdığ** ‘deniz, nehir, vadi gibi şeylerin kıyısı; bir şeyin kenarı’ DLT 188 > [**kwju**] ‘deniz kenarı’ 190600001/64

Ar. **قادر** **qadar** ‘miktarında, ölçüsünde’ > [**qada:**] ‘a.’ 190101801/74

Söz Sonu:

OTü. **bonçuk** ~ **monçuk** ‘boncuk’; **bonçuk** ‘boncuk’ ED 349a, **monçuk** ‘inci’ EUTS 131, **monçuk** ‘ atın boynuna takılan inci boncuk’ DLT 239, **monçuk** ‘inci ,boncuk’ ETG 287 > [**bɔndʒuk**] ‘a.’ 190102001/11

OTü. **yastuk** ‘yastık’ ED 974a, **yastuk** ‘yastık’ DLT 463 > [**jastuk**] ‘a.’ 190200001/52

OTü. **yag-**; **yağ-** ‘yağamak’ ED 896a, **yağ-** ‘yağmak’ EUTS 280, **yag-** ‘yağmak’ DLT 470 + [-ış] + [lı] > [**ja:ʃluk**] ‘yağışlı’ 190101601/228

OTü. **yo:k**; **yo:k** 'yok' TT 178, **yo:k** ED 895a, **yok** ‘yok’ EUTS 301, **yo:k** ~ **yok** DLT 47 > [**jɔk**] ‘a.’ 190101601/199; 190201701/30; 190101801/90; 190103203/36; 190201701/30; 190101801/90; 190103203/36; 190100101/101; 191000001/16; 191000001/19

OTü. **ırak**; **ıra:k** ‘ırak, uzak’ ED 214a, **ırak** ‘ırak, uzak’ EUTS 87, **yırac** ‘uzak’ DLT 61 > [**jura:k**] ‘ırak’ 190103207/37

OTü. **a:k** ~ **ak**; **a:k** 'ak, beyaz' ED 75a, **ak** ‘ak, beyaz’ EUTS 9, **a:k** ‘ak’ TT 171 **a:k** ~ **ak** 'Oğuzcada beyaz' DLT 53 > [**a:k**] ‘a.’ 190100901/327; 190100101/39; 190103801/121; 190103801/122

OTü. **bak-**; **bak-** 'bakmak' ED 311a; **bak-** ‘bakmak’ DLT 63 > [**ba:k-**] ‘a.’ 190101802/131; 190600001/72

OTü. **kırk**; **kırk** 'kırk' ED 651a, **kırk** ‘ kırk’ EUTS 176, **kırk** 'kırk' DLT 176 > [**kw:k**] ‘a.’ 190100902/181; 190103202/22

OTü. **kabak** ‘kabak’ ED 582b, **kabak** ‘kabak’ EUTS 159, **kabak** ‘kabak’ DLT 192
 > [**kabak**] ‘a.’ 190100101/139; 190103801/55; 190103801/56; 190103801/57;
 190103801/58; 190100401/50; 190102903/11

OTü. **toprak**; **toprak** ‘toprak’ ED 443a, **toprak** ‘toprak’ EUTS 247, **tuprak** ‘toprak’
 EUTS 253, **toprak** ‘toprak’ DLT 12 > [**töprak**] ‘a.’ 190101001/77;
 190500901/186

OTü. **soy-** ‘soymak’ ED 858b, **soy-** ‘(deriyi) yüzmek’ DLT 553 + [**-uk**] + [**luk**] >
 [**söjukuluk**] ‘Soyukluk (lakap) 190101901/392

Ar. **Murat** ‘istek, dilek, arzu’ + [**lık**] > [**murafluk**] ‘Muratlık (lakap)’
 190100901/11

Ar. **Hakkı** ‘doğrulukla, hakla ve adaletle ilgili’ + [**lık**] > [**a:kkuluk**] ‘Hakkılık
 (lakap)’ 190100901/15

[c]

[c] ötümsüz, patlayıcı, ön damak sesidir. Burgaz ili Türk ağızlarında söz başı,
 söz içi ve söz sonu konumunda bulunur.

Söz Başı:

Ortak Türkçedeki /k/’ler söz başında korunmaktadır:

OTü. **keçi**; **keçi**: ‘keçi’ ED 695a, **eçkü** ED 24b, **äçkü** ‘keçi’ EUTS 68, **keçi**
 ‘Oğuzcada keçi’ DLT 541 > [**cefi**] ‘a.’ 190201601/16; 190201601/25;
 191000001/44; 190100902/82; 190101601/137; 190101901/247; 190202501/1;
 190201601/15; 190201601/22; 190201601/34; 190201601/35;
 190201601/44; 190201601/45; 190201601/52; 190201601/55; 190201601/6;
 190201601/69; 190201601/84; 190201601/86; 190201601/88; 190201601/92;
 190201601/97; 190300901/203; 190103207/19

OTü. **kentü**: ‘kendi’ ED 728b, **käntü** ‘kendi’ EUTS 106, **kendü** ~ **kendi** ‘kendi’
 DLT 76 > [**cendi**] ‘a.’ 190600002/69; 190101603/43; 190600601/5;
 190102801/58; 190103801/66; 191000001/64; 190300901/73; 191000001/60;

[**ce:ndi**] ‘a.’ 190100001/14; 190100001/18; 190100003/11; 190100003/15; 190100005/9; 190100201/54; 190103101/55; 190101001/111; 190101601/369; 190101803/107; 190101803/11; 190101803/13; 190102701/78; 190102901/108; 190102901/53; 190103702/61; 190500901/23; [**ce:ndi**] ‘a.’ 190103204/22; 190102501/6; 190101801/104; 190100101/74

OTü. **kepek** ‘kepek, buğday kabuğu’ ED 688b, **kepek** ‘kepek’ DLT 196 > [**cepec**] ‘a.’ 190102501/18

OTü. **kepli; kepe:li:** ‘kelebek’ ED 689b, **kepli** ‘uçan kelebek’ DLT 225 > [**celebec**] ‘a.’ 190101803/63; 190100402/22

OTü. **kes-; kes-** ‘kesmek’ ED 748b, **kes-** ‘kesmek’ DLT 269 > [**ces-**] ‘a.’ 190100001/82; 190100201/77; 190101201/20; 190103801/86; 190103206/29; 190100101/121; 190300901/90; 190103206/28; 190101001/96; 190501501/21; 190501501/237; 190501501/70; 190100001/182; 190101001/95; 190103203/26; 190103701/97; [**ce:s-**] ‘kesmek’ 190102601/52; 190101901/87; 190100002/56; 190101803/39; 190201701/55; 190101601/381

OTü. **kim** ‘kim’ ED 720b, **kim** ‘kim, kimler’ EUTS 110, **kim** ‘kim’ DLT 75 > [**cim**] ‘a.’ 190100201/81; 190100201/83; 190201501/278; 190101701/40; 190100901/164; 190100901/174; 190100901/44; 190100901/88; 190100902/73; 190100902/74; 190100101/75; 190100101/90; 190100102/42; 190101301/22; 190103801/227; 190101601/109; 190101601/296; 190101601/410; 190101603/67; 190101801/69; 190101901/106; 190101901/123; 190101901/381; 190200001/25

OTü. **kişi:** ‘**kişi**’ ED 752b, **kişi ~ kişi** ‘kişi’ EUTS 112, **kişi** ‘insan, kişi’ DLT 17 > [**ciği**] ‘a.’ 190100001/59; 190100901/196; 190100902/199; 190100902/85; 190101201/131; 190101201/197; 190101301/5; 190100401/272; 190100401/166; 190102201/27; 190102701/27; 190102701/28; 190102905/199; 190102905/200; 190102501/20; 190102501/22; 190102501/23; 190103702/99; 190601601/51; 190500901/221; 190500901/7; 190102905/75

OTü. **köprüg** ‘köprü’ ED 690b, **köprüg** ‘köprü’ DLT 240 > [cøpry] ‘a.’ 190201601/15

OTü. **köpük** ‘köpük’ ED 689a, **köpük** ~ **köpiik** ‘su köpüğü’ DLT 196 > [cøpydyc] ‘a.’ 190200001/20; [cøpryc] ‘a.’ 190102905/157

Ar. **كفن** **kefen** ‘ölüyü sardıkları bez’ > [cefin] ‘a.’ 190101803/79

Bulg. **кирка** ‘kazma’ > [cirka] ‘a.’ 190102901/103

Söz İçi:

OTü. **bekle-**; **bäklä-** ‘kilitlemek, kapatmak’ EUTS 38, **bekle-** ‘korumak’ DLT 572 + [-yor] > [beclɛ:jɛ] ‘bekliyor’ 190100002/82; 190201501/378; 190100901/197; 190100902/138; 190100004/9; 190500901/133

OTü. **ekin**; **ekin** ED 109a, **ekin** ‘ekin’ EUTS 70, **ekin** ‘tarla’ DLT 51 > [ecin] ‘a.’ 190103801/300; 190100401/274; 190101901/172; 190200901/17; 190500901/223; 190102905/18; 190100901/291; 190102901/355; [eˈcin] ‘a.’ 190100401/199; + [lik] > [ecinlic] ‘ekinlik’ 190101601/16

OTü. **ikki**; **ëkki** ‘iki’ ED 100b, **iki** ‘iki’ EUTS 91, **ikki** ‘iki’ DLT 78 > [ici] ‘iki’ 190100001/10; 190100001/141; 190100001/8; 190100002/54; 190100002/60; 190100202/13; 190100201/85; 190201501/124; 190201501/173; 190201501/302; 190201501/343; 190201501/413; 190101701/72; 190500001/9; 190600002/101; 190600002/17; 190100901/237; 190100901/253; 190100901/293; 190100902/119; 190100902/132; 190100902/157; 190100902/158; 190100902/21; 190103101/1

OTü. **sekiz**; **sekkiz** ED 823b, **sekiz** ‘sekiz’ EUTS 199, **sekiz** ‘sekiz’ DLT 183 > [seciz] ‘sekiz’ 190100901/28; 190101601/118; 190101802/9; 190300901/19; 190300201/62; 190103206/37; 190103206/41; 190103207/5; 190103207/7; 190103901/2; 190201501/219; 190103101/13; 190103101/14; 190102201/27; 190102301/89; 190102901/350; 190501501/90

OTü. **tilkü**; ***tilkü** ‘tilki’ ED 498b, **tilkü** ‘tilki’ EUTS 239, **tilkü** ‘tilki’ DLT 39 > [tilci] ‘a.’ 190103703/75

OTü. **yükle-** ‘yüklemek’ ED 912b, **yüklemek** ‘yüklemek’ EUTS 306, **yükle-** ‘yüklemek’ DLT 579 > **[jyclɛ-]** ‘a.’ 190100101/84; 190500001/57; + **[-en]** > **[jyclɛn-]** ‘yüklenemek’ 190101901/271; 190103801/254; 190101201/95; 190100401/200; 190101201/228; + **[-t]** > **[jyclɛt-]** ‘yükletmek’ 190100101/81; + **[-lü]** > **[jyclɛ]** ‘hamile, gebe’ 190201501/206; + **[-ük]** > **[jyclɛyc]** ‘odaların duvarına gömülü şekilde yapılmış yatak yorgan dolabı’ 190103702/40; 190100001/61

Ar. **كشك keşk** ‘keşkek’ > **[ceʃcec]** ‘a.’ 190103701/69

Söz Sonu:

OTü. **enük** ‘küçük çocuk’ ED 183b, **änük/g** ‘hayvan yavrusu’ EUTS 73, **enük** ‘arslan, sırtlan, kurt ve köpeğin yavrusu’ DLT 49 > **[enic]** ‘küçük çocuk’ 190600003/8; **[endʒec]** ‘küçük çocuk, çiçek açacak gonca’ 190202601/20; 190600003/8

OTü. **edgölük; edgölük** ‘iyilik’ ED 53b, **ädgölük** ‘iyilik’ EUTS 69, **edgölük** ‘iyilik’ DLT 34 > **[i:lic]** ‘iyilik’ 190101801/10; **[i:liç]** ‘a.’ 190100902/197

OTü. **ketük** ‘kertik, çentik’ ED 702b, **kertük** ‘kertik, tahtada kertme’ DLT > **[cɛ:tic]** ‘kertik, çentik’ 190103101/6; **[cɛ:ticli]** ‘kertikli’ 190100401/66; 190103204/5; **[cɛ:rticli]** ‘kertikli’ 190100001/81; 190300901/121

OTü. **kiçig; kiçig** ‘küçük’ ED 696a, **kiçig** ‘küçük, ufak’ EUTS 109, **kiçig** DLT 59 > **[cyʃɣyc]** ‘a.’ 190100003/36; 190201501/176; 190201501/235; 190600002/54; 190100902/10; 190103101/24; 190101001/38; 190100101/160; 190103801/13; **[cük]** > **[cyʃɣyɟyc]** ‘küçücük’ 190102801/59; 190201501/154; 190201501/44; 190103101/40; 190103801/145; 190103801/153; 190101801/47; 190103702/93; 190201501/154; 190201501/162; 190201501/41; 190201501/54; 190202601/11; 190103101/43; 190101801/80; 190101901/62; 190102501/2; 190103701/42; 190103701/49; 190102901/123; + **[rek]** > **[cyʃɣyrec]** ‘küçürek, biraz küçük’ 190103801/218; 190101901/89; 190202601/7; 190101802/128; 190102905/196; 190102905/20; 190501501/80; + **[recek]** > **[cyʃɣyredʒec]** ‘biraz daha küçük’ 190103201/68; 190100401/95

OTü. **köğlek** ‘gömlek’ ED 732a, **köğlek** ‘gömlek’ DLT 598 > **[jölmeç]** ‘a.’
190102905/83; 190101602/20; 190103201/82; 190300901/195;
190100001/139

OTü. **kürgek** ‘kürek’ ED 742b, **kürgek** ‘geminin küreği ve her türlü kürek’ DLT
411 > **[cyrec]** ‘a.’ 190103701/108; 190101601/392

OTü. **töşek** ‘döşek’ ED 563b, **töşäk** ‘döşek, yastık EUTS 250, **töşek** ‘döşek, yatak’
DLT 195 > **[döfec]** ‘a.’ 190100001/50; 190100001/51; 190100001/56;
190100001/58; 190100201/46; 190101001/132; 190101901/315;
190101901/349; 190200001/47; 190102701/22; 190201503/13

OTü. **yüksek** ‘yüksek’ ED 915b, **yüksek** ‘yüksek’ EUTS 306, yüksek ‘yükselmiş,
uzun ve yüksek’ DLT 413 > **[jy:sec]** ‘a.’ 190201501/166; 190102901/256;
190102901/217; 190102601/118

[ç]

Ortak Türkçenin ön damak /k/ sesi Burgaz ili Türk ağızlarında söz içi ve söz
sonunda [ç] değişken sesine değişme eğilimi göstererek yarı ötümlüleşmiştir.

Söz İçi:

OTü. **ekmek** ~ **ötmek** ‘ekmek’ ED 60a, **äkmäk** ‘ekmek’ EUTS 70, **ötmäk** ‘ekmek’
EUTS 154, **epmek** ‘ekmek’ DLT 63, **etmek** ‘ekmek’ DLT 42, **ötmek** ‘ekmek’
DLT 197 > **[eçmec]** ‘a.’ 190200901/34; **[eçmeç]** ‘a.’ 190100006/28;
190100006/30; 190101001/60; 190100101/105; 190101803/49; 190101803/56;
190101803/62; 190101803/65; 190101803/70; 190102701/105; 190103201/71;
190103206/22

OTü. **ilk**; **ilk** ‘ilk, her şeyin evveli’ ED 140b, **ilk** ‘ilk’ EUTS 93, **ilk** ‘ilk, her şeyin
evveli’ DLT 33 + OTü. **ya:z**; **ya:z** ‘ilkbahar’ TT 175, **yaz** ‘yaz, ilkbahar’
EUTS 291, **ya:z** ‘yaz’ DLT 451 > **[i:lçjaz]** ‘ilkbahar’ 190500901/125;
190100401/127; 190103203/68

OTü. **yé:-** ‘yemek’ ED 869b, **ye:-** ‘yemek’ TT 182, **yi:-** ‘(bir şey) yemek’ DLT 448 +
iken (< **erken**) > **[i:çē]** ‘yerken’ 190700002/32

Ar. مکتب **mekteb** ‘mekteb, okul’ > [**meçteb**] ‘a.’ 190201501/16; 190201501/8; 190102501/30

Söz Sonu:

OTü. **bedük** ‘büyük’ ED 302b, **bädük** ‘büyük’ EUTS 37, **bedük** ~ **bedük** ‘büyük, yüce’ DLT 59 > [**bø:yç**] ‘a.’ 190101301/9

OTü. **çeçek**; **çêçek** ‘çiçek’ ED 400b, **çâçäk** ‘çiçek’ EUTS 60, **çeçek** ‘ağaç çiçeği ve çiçek’ DLT 72 > [**çfiçfeç**] ‘a.’ 190202601/1

OTü. **ebe** ‘anne’ DLT 55 + [**lik**] > [ebeliç] ‘doğum yaptıran kadın’ 190100501/47

OTü. **edgülük**; **edgü:lük** ‘iyilik’ ED 53b, **ädgülük** ‘iyilik’ EUTS 69, **edgülük** ‘iyilik’ DLT 34 > [**i:liç**] ‘a.’ 190100902/197

OTü. **ekmek** ~ **ötmek** ‘ekmek’ ED 60a, **äkmäk** ‘ekmek’ EUTS 70, **ötmäk** ‘ekmek’ EUTS 154, **epmek** ‘ekmek’ DLT 63, **etmek** ‘ekmek’ DLT 42, **ötmek** ‘ekmek’ DLT 197 > [**ecmeç**] ‘a.’ 190101201/198; 190101201/199; 190102001/53; 190102501/13; 190102501/14; [**ecemeç**] ‘a.’ 190101201/217

OTü. **ekşig** ‘ekşi’ ED 118b, **ekşig** ‘ekşi’ DLT 65 + [**mik**] > [**i:fmiç**] ‘ekşimik’ 190100401/213; 190100403/22

OTü. **eliglik** ‘eldiven’ ED 144a, **eliglig** ‘eldiven’ DLT 87 > [**elliç**] ‘ekin biçerken sol elin parmaklarına geçirilen, eldiven biçiminde, tahtadan yapılan bir araç’ 190103801/146

OTü. **erük** ‘erik’ ED 222a, **ärük** ‘erik’ EUTS 76, **erük** ‘şeftali, kayısı, siyah erik türünün genel adı’ DLT 47 > [**eriç**] ‘a.’ 190103801/304; 190103801/312; 190101601/374; 190201601/167

OTü. **eşek**; **eşgek** ‘eşek’ ED 260a, **äşkäk** ‘eşek’ EUTS 77, **eşek** ~ **eşgek** ‘eşek’ DLT 68 > [**eşeç**] ‘a.’ 190100902/131; 190100902/135; 190300501/17; 190202501/1; 191000001/44

OTü. **ilk**; **ilk** ‘ilk, her şeyin evveli’ ED 140b, **ilk** ‘ilk’ EUTS 93, **ilk** ‘ilk, her şeyin evveli’ DLT 33 > [**i:lç**] ‘a.’ 190600703/22; + OTü. **ya:z**; **ya:z** ‘ilkbahar’ TT

175, **yaz** ‘yaz, ilkbahar’ EUTS 291, **ya:z** ‘yaz’ DLT 451 > [i:lɛjɒz] ‘ilkbahar’ 190500901/125; 190100401/127; 190103203/68

OTü. **işle-**; **işle-** ‘çalışmak’ ED 262b, **işlä-** ‘işlemek’ EUTS 100, **işle-** DLT 146 + [-n] + [-ik] > [iʃlɛniç] ‘işlenmiş’ 190501501/206

OTü. **ingek** ‘inek’ ED 184a, **ingäk ~ inkek** ‘inek’ EUTS 95, **ingek** ‘inek’ DLT 68 > [ineç] ‘a.’ 190300501/17; 190202501/1

OTü. **kel-**; **kel-** ‘gelmek’ ED 715b, **käl-** ‘gelmek’ EUTS 104, **kel-** ‘gelmek’ DLT 29 + [-enec+] > [jeleneç] ‘gelenek’ 190102903/1

OTü. **känç** ‘genç’ EUTS 105, **kenç ~ ke:nç** ‘çocuk’ DLT 94 + [rek] > [jɛ:ndʒɛɾɛç] ‘genç gibi, gence yakın’ 190101802/33

OTü. **tütek** ‘düdük’ ED 455b, **tümrüg** ‘Oğuzcada tef (zilli bir kasnağa geçirilmiş kursak zarından oluşan çalgı)’ DLT 240 > [dydyç] ‘a.’ 190101601/397

OTü. **töşek** ‘döşek’ ED 563b, **töşäk** ‘döşek, yastık’ EUTS 250, **töşek** ‘döşek, yatak’ DLT 195 > [døfeç] ‘döşek, yatak’ 190100401/161; 190100401/163

OTü. **uzun** ‘uzun’ ED 288b, **uzun** ‘uzun, daimi’ EUTS 270, **uzun** ‘uzun olan her şey, uzun’ DLT 51 + OTü. **bük** ‘çalılık, ağaçlık’ ED 324a, **bük** ‘ sık ağaçlık, çalılık’ DLT 128 > [uːzun ɓyç] ‘Uzunbük, Ruen ilçesinde yer adı’ 190100101/169

OTü. **yim** ‘yem, yemek’ EUTS 296, **yi:m** ‘yiyecek, rızık’ DLT 241 > [jemeç] 190100001/208; 190100201/34; 190100006/33; 190100101/101; 190100102/75; 190100102/77; 190102701/109; 190102701/83

OTü. **yüksek** ‘yüksek’ ED 915b, **yüksek** ‘yüksek’ EUTS 306, **yüksek** ‘yükselmiş, uzun ve yüksek’ DLT 413 > [jy:seç] ‘a.’ 190101802/60; + OTü. **yurt**; **yurt** ‘terk edilmiş yerleşim alanı’ ED 958a, **yurt** ‘harabe halindeki yerleşim yeri’ DLT 447 > [jy:seç ju:t] ‘Yüksekyurti Ruen ilçesinde yer adı’ 190100501/55

OTü. **yörük** ‘ yörük, yörük’ EUTS 307 > [jyryç] ‘yörük’ 190103202/76; 190103203/44

Ar. **A:dem** ‘dinî inançlara göre ilk yaratılan insan ve ilk peygamber’ + **[lik]** > **[a:ðemniç]** ‘Ademlik (lakap)’ 190100901/11

Ar. **Şerif** ‘şerefli, kutsal’ + **[lik]** > **[şerifiç]** ‘Şeriflik (lakap)’ 190100901/11

Ar. **Üzeyir** ‘kutsal kitaplarda geçen bir ad’ + **[lik]** > **[yzeji:lik]** ‘Üzeyirlik (lakap)’ 190100901/15

Ar. **يتميم** **yeti:m** ‘yalnız, tek’ + **[lik]** > **[jetimniç]** ‘Yetimlik (lakap)’ 190100901/11

Far. **شن** **şen** ‘şen’ + **[lik]** > **[şenniç]** ‘şenlik’ 190201503/23

3.1.3.1.11. /l/ ünsüzü

/l/ ses biriminin, Burgaz Türk ili ağızlarında; ötümlü, yan, akıcı, diş eti-damak sesi [ɬ] ve ötümlü, yan, akıcı, diş eti sesi [l] olmak üzere iki değişken sesi kullanılmaktadır.

[ɬ]

[ɬ] ötümlü, yan, akıcı, diş eti-damak sesidir. Alıntı sözcükler dışında Ortak Türkçe sözcüklerin söz başında bulunmayan bu değişken ses, Burgaz ili Türk ağızlarında söz başı, söz içi ve söz sonunda kalın ünlülerle birlikte kullanılmıştır.

Söz Başı:

Ar. **لقب** **la:qab** ‘lakap, bir kimseye, bir aileye kendi adından ayrı olarak sonradan takılan, o kimsenin veya o ailenin bir özelliğinden kaynaklanan ad’ > **[la:p]** ‘a.’ 190100001/114; 190100002/39; 190103203/15; 190102001/20; 190100401/3; 190103601/52; 190102301/20; 190101601/145; 190600801/6; 190500901/2

Far. **كلام** **la:f** ‘söz’ > **[laf]** 190500001/56; 190101601/251; 190101801/98; 190102701/91; 190300901/46; 190600703/28; 190500901/137; 190100201/30; 190201501/250; 190101802/125

Bulg. **лайка** ‘papatya’ > **[tajka]** ‘a.’ 190102901/255

Bulg. **лакта** ‘tatlı yiyecek, şeker’ > [**lakta**] ‘a.’ 190100201/94

Yun. **labada** ‘labada, efelek’ > [**labada**] ‘a.’ 190301401/45; 190102901/257

Yun. **lahana** ‘lahana’ > [**la:na**] ‘a.’ 190201501/111; 190100101/149; 190103801/85; 190103801/90; 190300901/236; 190501501/170; 190501501/51; 190103801/94; 190501501/171; + OTü. **aş** ~ **a:ş**; **a:ş** ‘ yiyecek, yemek’ ED 253b, **a:ş** ‘aş, çorba’ TT 172, **aş** ‘ yiyecek, yemek’ EUTS 23, **aş** ~ **a:ş** ‘yemek’ DLT 14 + [**ı**] > [**la:naştu**] ‘lahana yemeği’ 190100101/146; 190100101/148; 190103801/82; 190103801/93; 190500001/22; 190500001/23

Yun. **lamba** ‘lamba’ > [**lamba**] ‘a.’ 190100902/54; 190100401/189; 190100001/175; 190100001/176; 190101201/51; + [**cık**] > [**lambadıçuk**] ‘küçük lamba’ 190101001/95

Söz İçi:

OTü. **açlık** ~ **a:çlık**; **a:çlık** ‘açlık’ ED 26a, **açlık** ‘açlık’ EUTS 2, **a:çlık** ‘açlık’ DLT 69 > [**aşlık**] ‘a.’ 190100401/194; 190102905/180

OTü. **alma**; **alma**: ‘elma’ ED 146a, **alma** ‘Oğuzcada elma’ DLT 77 > [**alma**] ‘a.’ 190101201/120; 190103801/12; 190301401/50; 190101802/129; 190101803/35; 190101803/36; 190101901/247; 190102001/84; 190103202/47; 190100201/27; 190100101/42; 190101301/27; 190103801/304; 190201601/40; 190201601/167; 190103207/22; [**a:лма**] ‘a.’ 190101803/40; 190101901/229; 190300901/143

OTü. **baltu**; **baltu**: ‘balta’ ED 333b, **baltur** ‘balta’ EUTS 32, **baltu** ‘balta’ ETG 266 > [**ba:hta**] 01/392

OTü. **bıldır** ‘bir yıldır, geçen yıl’ ED 334a, **bıldır** ‘geçen yıl’ DLT 229 > [**buıldur**] ‘a.’ 190101602/118; 190102601/67; 190102601/68; 190102903/27; 190300901/7; 190500901/156; 190103701/6; [**buıldur**:] ‘a.’ 190500001/45; 190600002/95; 190600002/96; 190600601/11

OTü. **bulıt** ~ **bulut** ; **bulıt** ‘bulut’ ED 333a, **bulıt** ~ **bulut** ‘bulut’ EUTS 53, **bulıt** ~ **bulut** ‘bulut’ DLT 81 > [**bułut**] ‘a.’ 190103202/54

OTü. **kalın** ‘kalın’ ED 622a, **kalın** ‘kalın’ DLT 203 > [kaɫɯn] ‘a.’ 190101901/246; 190100101/129

OTü. **ula-; u:la-** ‘ulamak, bağlamak’ TT 179, **ula-** ‘bağlamak’ EUTS 264, **ula-** ‘bağlamak’ DLT 556 > [u:ɫa-] ‘bağlamak’ 190101901/296

OTü. **yalvar-; yalvar-** ‘yalvarmak’ ED 920b, **yalwar-** DLT 247 > [jaɫvar-] ‘yalvarmak’ 190102901/173; [jaɫva:-] ‘a.’ 190102301/11; 190601601/81

OTü. **yalgan; yalğa:n** ‘yalan’ ED 926b, **yalğan** ‘yalan’ EUTS yalan’, **yalgan** ‘yalan’ DLT 460 > [jaɫan] ‘a.’ 190100401/20; 190101801/126; 190500901/28; 190600801/27

Far. **باچنگ ba:ceng** ‘baca’ + [ɫɪk] > [baɟaɫɯk] ‘ocak’ 190101001/74; 190101001/76; 190100401/219; 190100401/177; 190100401/187; 190102901/382; 190103703/28

Far. **مايه ma:je** ‘maya’ + [lan-] > [majaɫan-] ‘mayalanmak’ 190103701/76

Bulg. **болница** ‘hastane’ > [bɔɫnɪtsa] 1901034 01/1

Yun. **salta** ‘yakasız, iliksiz, kolları bolca bir tür kısa ceket’ > [saɫta] ‘a.’ 190100001/40; 190100201/104; 190100201/112; 190100901/162; 190103702/106; 190103702/18

Söz Sonu:

OTü. **buzul-** ‘harap olmak, bozulmak’ ED 391b, **buzul-** ‘harap olmak, yıkılmak’ DLT 334 > [bɔzuɫ-] ‘bozulmak’ 190101901/98; 190102905/217; 190600701/61; 190100901/265

OTü. **sakal; saka:l** ‘sakal’ ED 808b, **saḳal** ‘sakal’ EUTS 194, **sakal** ‘sakal’ DLT 53 > [saɫaɫ] ‘a.’ 190101901/128

OTü. **sal-** ‘salmak’ ED 824b, **sal-** ‘salmak, koymak’ EUTS 195, **sal-** ‘göndermek’ DLT 276 > [saɫ-] ‘a.’ 190501501/22; 190103801/95; 190103101/44; 190100101/147

OTü. **yıl**; **yıl**'yıl,sene' EUTS 294, **yıl** DLT 327 > [jɯɫ] 'a.' 190101602/80;
190201601/121; 190102501/38; 190102601/69; 190500901/156;
190500901/168

OTü. **yol**; **yo:l** 'yol' ED 917a, **yo:l** ~ **yol** 'yol, yolculuk, sefer' DLT 39 > [jɔɫ] 'a.'
190100002/2; 190100002/4; 190201501/16; 190103801/269; 190101601/237;
190101801/17; 190101801/42; 190102904/11; 190100101/169; [jɔ:ɫ] 'a.'
190100402/18; 190101802/140; 190500001/64

Ar. مال **ma:l** 'varlık, servet' > [mat] 'a.' 190300501/21

Far. چوال **çüva:l** 'çuval' > [ɧuvat] 'a.' 190201601/13; 190103206/35; 190102801/89;
190100401/138

[l]

[l] ötümlü, yan, akıcı, diş eti sesidir. Bu değişken ses Burgaz ili Türk ağızlarında söz başı, söz içi ve söz sonu konumunda genellikle ince ünlülerle birlikte kullanılmıştır. Türkçe kökenli sözcüklerde söz başında bulunmaz.

Söz Başı:

Far. لاله **la:le** 'lale' > [la:lɛ] 190202601/18

Ar. لازم **la:zım** 'gerek' > [la:zum] 'a.' 190100902/93; 190600003/10; 190301401/55;
190102901/178; 190100901/310; 190201501/267; 190600001/56;
190100401/211; 190103801/135; 190100402/13; 190201701/44;
190101601/350

Söz İçi:

OTü. **kelin** 'gelin' ED 719a, **kälin** 'gelin' EUTS 104, **kelin** 'gelin' 204 > [jelin] 'a.'
190100001/20; 190100002/31; 190201501/176; 190201501/177;
190201501/394; 190201501/405; 190201501/406; 190100101/63;
190100102/5; 190101201/58; 190101601/245; 190101601/249; 190101602/58;
190101801/128; 190101901/111; 190201601/100; 190201601/36;

190201601/55; 190201601/64; 190201601/69; 190201601/70; 190201601/86;
190201601/94; 190201601/95; 190102501/5; 190102601/37; 190102601/40

OTü. **kölige; köli:ge:** ‘gölge’ ED 718a, **köligä** ‘gölge’ EUTS 115, **kölik** ‘gölge’ DLT 206, **kölige** ‘koyu gölge’ DLT 225 > [jöljɛ] ‘a.’ 190600601/10; 190101802/78; 190102501/13

OTü. **sö:zle:-** ‘söylemek’ ED 863a, **sözlä-** ‘söylemek, konuşmak’ EUTS 210, **sözle-** ‘söylemek, konuşmak’ DLT 574, **sözlä-** ‘söylemek’ ETG 294 > [sø:le-] ‘söylemek’ 190102701/120; 190102903/46; 190100902/187; 190600003/12; 190102401/5; 190201501/105; 190102201/11; 191000001/40; 190101601/251; 190700001/4; 190301401/52; 190101601/253; [søjle-] ‘söylemek’ 190103801/34; 190201601/109; 190101201/235

OTü. **telü ~ telwe** ‘deli’ DLT, **te:lü** ‘deli’ TT 181 > [deli] ‘a.’ 190300201/56; + OTü. **ogul; oğul** ‘oğlan’ ED 83b, **oğul** ‘oğul’ EUTS 139, **ogul ~ ogıl** ‘oğul’ DLT 37/24 + [lar] + [ɪ] > [deli ɔ:ħarwɪ] ‘Delioğulları (lakap)’ 190100002/40; + Tür. **Mehmet** + [ler] > [delime:metle:] ‘Delimehmetler (lakap)’ 190100901/11; [delime:metle:] ‘Delimehmetler (lakap)’ 190103401/55

OTü. **telük** ‘delik’ ED 498a, **telik** ‘delik’ DLT 195 > [delic] ‘a.’ 190102801/18; 190102905/192; 190102905/198; 190102001/112

OTü. **törlüg** ‘türlü’ ED 546b, **türlüg** ‘türlü, çeşitli’ EUTS 259, **türlüg** ‘türlü, çeşitli’ DLT 72 > [tyrly] ‘a.’ 190100402/5; 190301401/44; 190300901/165; 190103401/42; [ty:ly] ‘a.’ 190100001/173; 190100001/87; 190100002/68; 190201501/141; 190201501/248; 190201501/249; 190201501/314; 190202601/1; 190202601/3; 190600003/23; 190700001/72; 190100901/178; 190100901/179; 190100901/200; 190100901/303; 190100901/308; 190100902/127; 190100101/117; 190100101/18; 190103801/39; 190100401/264; 190301401/56; 190100401/113; 190100401/155; 190100401/48; 190100403/32; 190101601/404; 190101602/21; 190101603/64; 190101901/316; 190101901/82; 190200001/52; 190102201/36

Ar. **إصلاح** **ışlah** ‘iyi bir hale koyma, iyileştirme, düzeltme’ > [isla:] ‘iyileştirme, düzeltme, iyi, güzel’ 190103101/12; 190101001/98; 190101901/255; 190102801/37; 190102905/231; 190102905/232; 190102901/277; 190102905/136; 190300901/50; 190300901/93; 190300201/28; 190103201/65; 190103206/31; 190103701/53; 190103701/97; 190103201/67; 190100402/20; 190101602/84; 190101901/74; 190103901/15; 190100402/3; 190101901/93; 190103206/15

Ar. **سلالة** **süla:le** ‘soy sop, döl döş’ > [syla:le] ‘a.’ 190100901/45; 190103801/4

Bulg. **календар** ‘takvim’ > [kalendɛr] 1902016 01/120.

Bulg. **началник** ‘müdür, üst düzey yönetici’ > [naɫfalnic] 1901029 01/191; 1901029 01/192.

Söz Sonu:

OTü. **ber-**; **bè:r-** ‘vermek’ ED 353b, **bir-** ‘vermek’ EUTS 44, **bi:r-~ bir-~ ber-** ‘vermek’ DLT 79, **bè:r-** TT 182 + [-il] > [vɛril-] ‘verilmek’ 190103801/176; 190100101/121; 190100101/70; 190102501/53; 190102701/54; 190100201/125; 190100201/75; 190600703/18

OTü. **bil-**; **bil-** ‘bilmek’ ED 330b, **bil-** ‘bilmek’ EUTS 42, **bil-** ‘bilmek’ DLT 34 > [bil-] ‘bilmek’ 190103702/68; 190103702/69; 190101801/75; 190102301/35; 190100004/12; 190201501/247; 190201501/248; 190201501/249; 190500001/68; 190101201/94; 190103801/120; 190101601/230; 190101901/191; 190201601/142; 190201601/143; 190102701/41; 190102901/68; 191000001/59; 191000001/60; 190300901/62; 190103701/1; 190600601/29; 190600002/10; 190102701/41; 191000001/60

OTü. **könül**; **könül** ‘gönül’ ED 731b, **köngül** ‘gönül’ EUTS 115, **köngül** DLT 63 + [lü] > [jɔnly] 190101601/206; 190101801/52

OTü. **körkle**: ‘güzel’ ED 743a, **körgle ~ körklüg** ‘güzel’ EUTS 116, **körklüg** ‘güzel’ DLT 34 > [jɔzel] ‘güzel’ 190100001/115; 190100001/61; 190100001/77; 190100001/89; 190100002/2; 190100002/46; 190100201/75;

190201501/21; 190100901/334; 190100102/25; 190100102/33; 190103801/97;
 190100404/20; 190101601/166; 190101802/103; 190101802/105;
 190101802/107; 190101802/115; 190101802/121; 190101802/127;
 190101802/67; 190101802/69; + [ce] > [jɔzeldʒɛ] ‘güzelce’ 190501501/130;
 190501501/230; 190500001/10; 190501501/188; [jyzɛl] ‘a.’ 190100901/341;
 190100402/26; 190100402/48; 190101602/15; 190101602/7; 190101802/61

OTü. **tegül; tegül** ‘değil’ ED 480a, **tegül** ‘Oğuzcada değil’ DLT 165 > [dil] ‘değil’
 190201501/129; 190201501/130; 190201501/157; 190201501/186;
 190201501/208; 190201501/221; 190201501/255; 190201501/280;
 190201501/370; 190201501/389; 190201501/423; 190500001/57;
 190600002/106; 190600002/5; 190100902/106; 190100902/180;
 190103101/37; 190101001/125; 190101601/103; 190101601/407;
 190101602/111; 190101602/45; 190101602/7; 190101602/89; 190101603/29;
 190101801/150; 190101801/9; 190101803/21; 190101803/38; 190201601/164;
 [di:l] ‘a.’ 190100003/9; 190100201/53; 190201501/110; 190201501/314;
 190201501/32; 190201501/351; 190201501/421; 190101701/33;
 190101701/63; 190600001/31; 190700001/32; 190100101/10; 190100101/130;
 190101301/28; 190101301/35; 190101301/6; 190100401/20; 190100402/41;
 190101601/276; 190101801/98; 190101802/83; 190101901/162;
 190102001/128; 190201601/48; 190102201/18; 190102501/13; 190102501/29;
 190102701/103; 190102901/178; 190102901/279; 190102903/27;
 190102904/18; 190102905/89

OTü. **tel-; tel-** ‘delmek’ ED 490b, **tälin-** ‘delinmek, çatlamak’ EUTS 232, **tel-**
 ‘delmek’ DLT 275 > [del-] ‘delmek’ 190201501/430; 190102901/344

OTü. **ye:l** ‘yel’ TT 182, **yi:l ~ yël** ‘yel, rüzgâr’ DLT 60 > [jel] ‘a.’ 190102701/33;
 190102905/271; 190500901/170; 190500901/174; 190500901/208

3.1.3.1.12. /m/ ünsüzü

[m]

[m] ötümlü, genizsil, çift dudak ünsüzüdür.

Söz Başı:

Burgaz ili Türk ağızlarında Ortak Türkçe bir sözcükte söz başında kullanılan bu ses /b-/ > /-m/ değişmesiyle ortaya çıkmıştır.

OTü. **balak** ‘manda yabrusu’ YTS 23 > [ma:la:k] ‘a.’ 190103801/46; 190102601/45; 190700001/38; 190103101/48; 190103703/64; 190103101/49; +[cık] > [ma:la:dʒu:k] ‘malacık’ 190201501/433; 190103801/46

Ar. **mahalle** ‘mahalle’ > [ma:le] ‘a.’ 190301401/61; [ma:le] ‘a.’ 190103401/15; 190101001/38; 190100101/162; 190100101/163; 190102701/71; 190102701/80; 190100101/162

Ar. **mer‘a** ‘çayırılık, otlak’ 190101901/345; 190500901/215; 190100902/55; 190102901/81; 190102903/51; 190100404/18; 190102901/214; 190101901/168; 190102901/239; 190101901/347; + [cı] > [mera:ʒu] ‘mera, tarla, çayır bekçisi’ 190102901/353

Ar. **mera:k** ‘bir şeyi anlamak veya öğrenmek için duyulan arzu’ > [merak] ‘a.’ 190101801/98; [mera:k] ‘a.’ 190102901/82; 190102801/94; + [lı] > [merak:lu] ‘meraklı’ 190101801/77; 190100901/185; 190100001/50

Ar. **molla** ‘medrese talebesi’+ Ar. **Hüseyin** ‘küçük sevgili’ > [molla yse:n] ‘Mollahüseyin (lakap)’ 190101601/23; + Ar. **Musa** ‘Musevi dininin kurucusu, İsrail peygamberi ve kanun koyucusu’ + [lar] > [molla musa:lar] ‘Mollamusalar (lakap)’ 190600002/33

Ar. **muha:cir** ‘göçmen’ > [ma:dʒur] ‘a.’ 190201501/286; 190201501/56; 190201501/57; 190101601/168; 190200001/6; 190103801/109; + [lar] > [ma:dʒurlar] ‘Macurlar (lakap)’ 190100201/24

Far. **benefşe** ‘menekşe’ > [mineffε] ‘a.’ 190103801/12; 190102601/113; 190101901/210; [meneffε] ‘a.’ 190101802/110

Far. **مردمک merdümek** ‘mercimek’ > BİTA [mɛ:ɖimec] ‘mercimek’ 190100401/15;
190103204/1; 190100201/25; 190102501/9; 190102905/26

Far. **نرگس nergis** ‘nergis çiçeği’ > BİTA [mɛ:jyz] ‘a.’ 190100401/109

Bulg. **матура matypa** ‘liselerde olgunluk sınavı’ > [matura] ‘a.’ 190100005/12;
190102002/2

Bulg. **мащерка maşterka** ‘kekik’ > [maşterka] ‘a.’ 190101602/63

Bulg. **молба molba** ‘dilekçe’ > [mɔlba] ‘a.’ 190201501/280

Yun. **mamaliga** ‘kaynar suda haşlanıp üzerine yağ gezdirilen mısır unu yemeği’ >
[mɔmaliga] ‘a.’ 190102901/324

Söz İçi:

OTü. **temir** ‘demir’ ED 508b, **tämir** ‘demir’ EUTS 233, **temür** ‘demir’ DLT 33 >
[demir] ‘a.’ 190100003/19; 190102901/217; 190600701/47; 190300901/46;
[demi:] ‘a.’ 190101701/21; 190101701/22; 190100401/66; 190102905/62;
190101601/408

OTü. **tulum** ‘tulum, silah’ ED 500a, **tuluḡ** ‘tulum’ EUTS 252, **tulkuk** ‘üfürülerek
şişirilmiş tulum’, **tulum** ‘silah’ DLT 115 + [luk] > [tulumnuk] ‘Tulumluk
(lakap)’ 190101601/31

OTü. **tuman; tuma:n** ‘sis, duman’ ED 507a, **tuman** ‘duman, sis, karanlık’ EUTS
252, **tuman** ‘sis’ DLT 82 > [duman] ‘sis’ 190101801/66

OTü. **tumanlıḡ, tuma:nlıḡ** ‘dumanlı, sisli’ ED 508a, **tumanlıḡ** ‘dumanlı, sisli’
EUTS 252 > [dumannu] ‘sisli’ 190101201/186; + [lı] > [dumanlıu]
‘Dumanlı, Ruen ilçesinde yer adı’ 190101601/14

OTü. **yemiş** ‘yemiş’ ED 938b, **yimiş** ‘yemiş, meyve’ EUTS 297, **yemiş ~ yi:miş ~
yimiş** ‘meyve’ DLT 131

Yun. **domates** ‘domates’ > [dɔmati] ‘a.’ 190600701/59; 190100001/17;
190100101/33; 190100102/76; 190100102/78; 190101602/53; 190100003/3;

190100003/7; 190100201/41; 190500001/28; 190100102/63; 190100102/65;1
38/21

Söz Sonu:

OTü. **axşam** ‘akşam’ ED 96b, **axşam** ‘akşam vakti’ DLT 66 > [**affam**] ‘a.’
190100902/62; 190103801/230; 190100402/11; 190101602/59; 190101802/24;
190103201/54; 190600601/59; 190100004/15; 190100201/17; 190100201/91;
190103201/63; 190600703/20; 190100902/146; 190100902/81;
190103801/289; 190101802/25; 190300901/160; 190103701/12;
190100201/99; 190201501/393; 190100901/194; 190101001/88;
190101901/123; 190102701/130; 190103201/58; 190100201/84;
190102701/47

OTü. **bardam** ‘bayram’ ED 308a, **badram** ‘bayram’ DLT 136 > [**bajram**] ‘a.’
190101201/103; 190101201/92; 190101201/95; 190100403/13; 190501501/38;
190101001/90; 190101603/25; 190102302/62; 190102302/63

OTü. **kim** ‘kim’ ED 720b, **kim** ‘kim, kimler’ EUTS 110, **kim** ‘kim’ DLT 75 > [**cim**]
‘a.’ 190100201/81; 190100201/83; 190201501/278; 190101701/40;
190100901/164; 190100901/174; 190100901/44; 190100901/88;
190100902/73; 190100902/74; 190100102/42; 190101301/22; 190103801/227;
190101601/109; 190101601/296; 190101601/410; 190101603/67;
190101801/69; 190200001/25; 190102201/19; 190102301/20; 190102601/14;
190102801/30; 190102905/209; 190102901/66; 190102901/73;
190102901/309

OTü. **tulum** ‘tulum, silah’ ED 500a, **tuluğ** ‘tulum’ EUTS 252, **tulkuk** ‘üfürülerek
şişirilmiş tulum’ , **tulum** ‘silah’ DLT 115 > [**tułum**] ‘‘bazı yiyecek ve
içecekler için koruyucu kap olarak kullanılan, önü yarılmadan bütün olarak
yüzülmüş hayvan derisi’ 190103701/95; 190103801/7; [**tułum**] ‘Tulum
(lakap)’ 190101601/39; 190103701/95

OTü. **yaltri-** ‘parlamak’ EUTS 282 + [**im**] > [**julduurum**] ‘yıldırım’ 190300501/11;
190300501/14; 190101901/115

3.1.3.1.13. /n/ ünsüzü

[n] ötümlü, genizsil, diş eti ünsüzüdür. Ortak Türkçede söz başında bulunmayan /n/ sesi, Burgaz ili Türk ağızlarında *ne* soru zamiri ve bu zamirle yapılmış birleşik sözcükler dışında söz başı konumunda kullanılmaz. Ortak Türkçedeki [n] sesi Burgaz ili Türk ağızlarında genellikle korunmuştur.

Söz Başı:

OTü. **ne:** ~ **ne;** **ne:** ‘ne’ ED 774a, **nä** ‘nehangi, nasıl’ EUTS 135, **ne:** ‘ne, hangi’ DLT 34, **ne:** ‘ne’ TT 181 > [ne:j] ‘ne’ 190101201/154; 190100401/139; 190102302/59; 190103206/21; 190100901/230; 190100101/69; 190103701/81; 190100101/104; 190103206/26; 190100902/33; 190102001/78

OTü. **ne:** ~ **ne;** **ne:** ‘ne’ ED 774a, **nä** ‘nehangi, nasıl’ EUTS 135, **ne:** ‘ne, hangi’ DLT 34, **ne:** ‘ne’ TT 181 + **ile** (< **birlen**) > [ne:le] ‘ne ile’ 190102801/97; [ne:jle] ‘ne ile’ 190100401/139; 190101201/154; 190103206/21; 190102302/59

OTü. **ne:** ~ **ne;** **ne:** ‘ne’ ED 774a, **nä** ‘nehangi, nasıl’ EUTS 135, **ne:** ‘ne, hangi’ DLT 34, **ne:** ‘ne’ TT 181 + Ar. اصل **aşl** ‘asıl’ > BİTA [naşu] ‘nasıl’ 190103801/24; 190300901/16; 190102801/35; 190102903/23; [nasu] ‘nasıl’ 190103702/62; 190101802/6; 184; 190102901/91; 190100404/45; 190101601/146; 190101601/28; 190101601/296; 190101601/326; 190101901/81; 190102301/13; 190102301/14; 190102601/87; 190102701/112; 190102701/114; 190102701/122; 190102701/91; 190300901/109; 190301601/8; 190103703/26; 190103703/46; 190501501/143; 190501501/199; 190600701/81; 190500901/161; 190500901/62; 190100102/57; 190100102/48; 190103801/322;

OTü. **ne:** ~ **ne;** **ne:** ‘ne’ ED 774a, **nä** ‘nehangi, nasıl’ EUTS 135, **ne:** ‘ne, hangi’ DLT 34, **ne:** ‘ne’ TT 181 + OTü. **bil-**; **bil-** ‘bilmek’ ED 330b, **bil-** ‘bilmek’ EUTS 42, **bil-** ‘bilmek’ DLT 34 + [-eyim] > [ne blem] ‘ne bileyim’ 190102501/47; 190600601/18; 190102301/16; 190600601/25; 190500901/76; 190102905/102

OTü. **neçük** ‘niçin, neden’ ED 775b, **näçük** ‘nasıl’ EUTS 135, **neçük** ‘niçin’ DLT 52 > [**nɛ:**] ‘niçin, neden’ 190100901/251; 190100901/260; 190100902/168; 190100902/189; 190100902/190; 190101001/48; 190101001/49; 190100401/243; 190100401/270; 190101602/114; 190101801/72; 190101801/94; 190102001/55; 190201601/52; 190102501/54; 190102501/55; 190200901/18; 191000001/28; 190500901/76; [**niɟfin**] 190100101/51; 190101602/40; 190101603/24; [**neɟfi**] 190101602/65; 190101602/72

[n] değişken sesi alıntı sözcüklerde söz başında görülebilir.

Far. نيشادر **nişa:dır** ~ نيشادور **nişa:dur** ‘nişadır, amonyak’ > BİTA [**nɯʃadu:**] ‘nişadır’ 190100006/7

Far. نوحه **nohu:t** ‘nohut’ > BİTA [**nəfuɬ**] ‘a.’ 190103701/26

Bulg. набор **nabur** ‘yaşıt, akran’ > [**nabur**] ‘a.’ 190102001/16

Bulg. начальник **naɟalnic** ‘müdür, üst düzey yönetici’ > [**naɟalnic**] ‘a.’

Söz İçi:

OTü. alışgan ‘devamlı olarak alan’ DLT 258 + [**lık**] > [**aɬɯʃkannɯk**] ‘alışkanlık’ 190101001/105; 190101601/280

OTü. inan- ‘inanmak’ ED 188a, inan- ‘inanmak’ EUTS 86, inan- ‘güvenmek’ DLT 111 > [**inan-**] ‘inanmak’ 190103901/13; 190300901/11; 190101601/225; 190600701/108

OTü. kelin ‘gelin’ ED 719a, kâlin ‘gelin’ EUTS 104, kelin ‘gelin’ 204 + [**cik**] > [**ɟelindɟic**] ‘sansargillerden, ince uzun yapılı, sivri çeneli, küçük bir hayvan’ 190102904/34; + Far. امرود **emru:d** ‘armut’ + [**u**] > [**ɟelindɟic ʔ:muɬu**] ‘gelincik armudu’ 190500901/67

OTü. kentü: ‘kendi’ ED 728b, kântü ‘kendi’ EUTS 106, kendü ~ kendi ‘kendi’ DLT 76 > [**cɛndi**] ‘kendi’ 190100002/23; 190100101/115; 190100401/2; 190101601/61; 190101803/9; 190102701/43; 190103701/76; [**cɛ:ndi**] ‘a.’ 190100001/14; 190100003/15; 190100005/9; 190100201/54; 190103101/55;

190101001/111; 190101601/369; 190101803/107; 190101803/11;
 190101803/13; 190102701/78; 190102901/108; 190102901/53; 190103702/61;
 190500901/23; [cendi] ‘a.’ 190600002/69; 190101603/43; 190600601/5;
 190102801/58; 190103801/66; [ce:ndi] ‘a.’ 190101801/104; 190100101/74;
 190103204/22; 190102501/6; + [lik] + [i] + n+ [den] > [cɛ:ndili:ndɛn]
 ‘kendiliğinden’ 190501501/168

OTü. **söndür-** ‘söndürmek’ ED 837a, **söntür-** ‘söndürmek, bir yana atmak’ EUTS
 210 > [syndy:-] ‘söndürmek’ 190102901/132

OTü. **tüz-** ‘düzenlemek’ DLT 268 + [-en] + [cik+] > [dyzɛndʒic] ‘rende’
 190100401/64

OTü. **yinçge; yinçgä** ‘ince’ EUTS 297, **yinçge** ‘herhangi bir şeyin incesi, ince’ DLT
 610 > [indʒɛ] ‘a.’ 190201501/345; 190201501/347; 190103801/19;
 190103703/15; 190101601/388; 190200001/12; 190102801/68

Ar. **قنب kınneb** ‘kınnap, ince sicim’ > [ku:nɒp] ‘a.’ 190200901/9;
 190101901/292; 190501501/224

Far. **پنیر peni:r** ‘peynir’ > [pi:ni:] ‘peynir’ 190201501/317; 190100101/104;
 190100101/108; 190102905/131; 190102905/141; 191000001/5; 191000001/5

Far. **رنده rende** ‘rende’ > [erɛndɛ] ‘a.’ 190103801/77; [irɛndɛ] ‘a.’ 190103101/25;
 [hirendɛ] ‘a.’ 190103204/18; [herɛndɛ] ‘a.’ 190201501/148; 190201501/149;
 190201501/147; + [-le] + [-mek] > [herɛndɛle-]
 ‘rendelemek’ 190100101/134; [irɛndɛle-] ‘rendelemek’ 190300901/133;
 [erɛndɛle-] ‘rendelemek’ 190103801/78; 190500001/12

Söz Sonu:

OTü. **bütün** ‘bütün’ ED 306b, **bütün** ‘bütün’ EUTS 57, **bütün** ‘doğru, gerçek,
 güvenilir, sağlam’ DLT 593 > [bytn] ‘a.’ 190100001/126; 190100001/181;
 190100003/59; 190100004/8; 190103901/5; 190100202/13; 190100201/2;
 190100201/3; 190100201/44; 190100201/7; 190100201/78; 190201501/207;
 190201501/296; 190202601/16; 190202601/19; 190600001/68; 190600002/64;

190600003/6; 190700001/33; 190100901/175; 190100901/197; 190100901/87;
 190100902/11; 190100902/62; 190100902/81; 190100902/82; 190103101/3;
 190101001/112; 190100101/8; 190100102/22; 190100102/34; 190100102/61;
 190101201/198; 190101201/2; 190101201/237; 190101201/238;
 190101201/250; 190101201/37; 190103801/123; 190103801/138;
 190103801/172; 190103801/201

OTü. **kalın** ‘kalın’ ED 622a, **kalın** ‘kalın’ DLT 203 > [kaɫun] ‘a.’ 190101901/246;
 190100101/129

OTü. **kelin** ‘gelin’ ED 719a, **kälin** ‘gelin’ EUTS 104, **kelin** ‘gelin’ 204 > [jelin] ‘a.’
 190100001/20; 190100001/34; 190100001/36; 190100001/46; 190100001/51;
 190100001/53; 190100002/31; 190201501/176; 190201501/177;
 190201501/394; 190201501/405; 190201501/406; 190100101/63;
 190100102/5; 190101201/253; 190101201/255; 190101201/58;
 190101601/245; 190101601/249; 190101602/58; 190101801/128;
 190101901/111; 190201601/100; 190201601/36; 190201601/55;
 190201601/64; 190201601/69; 190201601/70; 190201601/86; 190201601/94;
 190201601/95; 190102501/5; 190102601/37; 190102601/40; 190102601/43;
 190102701/32; 190102701/75; 190300901/142; 190300901/148;
 190300901/150; 190300901/55; 190103201/80; 190103203/37; 190103702/1;
 190103702/107; 190201501/175; 190201501/379; 190100102/2

OTü. **kö:n** ‘işlenmiş deri’ ED 725a, **kö:n** ‘deri’ DLT 504, **kö:n** ‘deri’ TT 184 > [jøn]
 ‘işlenmiş deri’ 190102901/339

3.1.3.1.14. /p/ ünsüzü

Burgaz ili Türk ağızlarında [p] ses biriminin ötümsüz, patlayıcı, çift dudak [p] ve yarı ötümlü, patlayıcı, çift dudak [p] olmak üzere iki değişken sesi vardır.

[p]

Burgaz ili Türk ağızlarında söz başı konumunda bulunan ötümsüz, patlayıcı, çift dudak [p] sesi, /b-/ > /p-/ değişmesi sonucunda ortaya çıkmıştır.

Söz Başı:

OTü. **barmak** ‘parmak’ ME 98, **parmak** ‘parmak’ İML 16 > **[pa:mak]** ‘a.’ 190100001/193; 190101001/96; 190102901/393; 190103201/69; 190201501/132; 190201501/133; 190201701/55; **[pa:maḵ]** ‘a.’ 190101802/123; **[pa:məḵ]** ‘a.’ 190101603/68

OTü. **bekmes** ‘Oğuzcada pekmez’ DLT 221 > BİTA **[petmez]** ‘pekmez’ 190102905/31; 190102905/37; 190101001/16; 190101001/19; 190100101/141; 190100101/145; 190103801/30; 190100001/107; 190100001/90

OTü. **bilik** ‘fitil, ED 339b, **belik** ‘kandil, fitil’ DLT 194, **bilik** ‘fitil’ DLT 137 > **[pelic]** ‘belik, örülmüş saç bölüğü’ 190103101/1; 190102701/48; 190102901/346; 1901000001/37; 190600601/72; 1901000001/38; 1901000001/36; 190103101/2; 190100901/342; [li] > **[pelicli]** ‘belikli’ 190100901/344

OTü. **bin-**; **bin-** ‘binmek’ ED 348a, **bin-** ‘binmek’ OTG 240, **mün-** ‘binmek’ DLT 279 > **[pin-]** ‘binmek’ 190100902/143; 190102901/101; 190102901/105; 190600301/9; 190101603/10; 190101603/21; 190102901/104; 190100001/17; 190201601/46; 190102901/120; + [-il] > **[pinil-]** ‘binilmek’ 190102901/104

OTü. **bintür-** ‘bindirmek’ ED 350a, **bintür-** ‘(ata) bindirmek’ OTG 241, **mündür-** ‘bindirmek’ DLT 365 > **[pindir-]** ‘bindirmek’ 190101201/15; 190100002/25; 190100901/276; 190100901/92; 190100001/108; 190201501/381; 190100101/92; 190103801/285; 190103801/141; 190100901/275

Bulg. **паламарка** ‘ekin biçerken sol elin parmaklarına geçirilen, eldiven biçiminde, tahtadan yapılan bir araç’ > **[pałamarka]** ‘a.’ 190102905/17

Yun. **paksimadı** ‘pişirildikten sonra dilimler hâlinde kesilerek ısı ile kurutulmuş, uzun süre dayanabilen ekmek’ > **[pismet]** ‘a.’ 190300901/84; 190100403/16; 190100403/17; **[pi:smet]** ‘a.’ 190103206/28

Söz İçi:

Burgaz ili Türk ağızlarında söz içi konumundaki Ortak Türkçe /p/ sesi korunmuştur.

OTü. **arpa** 'arpa' ED 198b, **arpa** 'arpa' EUTS 20, **arpa** 'arpa' DLT 74 > [**arpa**] 'a.' 190300901/180; + [lık] > [**arpaılık**] 'arpalık' 190600002/67; [**a:pa**] 'a.' 190103801/128; 190102905/18; [**a:pa**] 'a.' 190100901/111; 190200901/29; + [lık] > [**a:paılık**] 'Arpalık, Ruen ilçesinde yer adı' 190100901/110

OTü. **kepek** 'kepek, buğday kabuğu' ED 688b, **kepek** 'kepek' DLT 196 > [**cepek**] 'buğday kepeği' 190102501/18

OTü. **kopur-** 'koparmak' ED 586a; **kopar-** 'koparmak' DLT 265 > [**kəpar-**] 'a.' 190101901/201; 190100202/5; 190103801/294; 190100901/94; 190201601/60

OTü. **köpük** 'köpük' ED 689a, **köpük ~ köpik** 'su köpüğü' DLT 196 > [**cəpryc**] 'a.' 190102905/157; [**cəpydyc**] 'a.' 190200001/20

OTü. **köprüg** 'köprü' ED 690b, **köprüg** 'köprü' DLT 240 > [**cəpry**] 'a.' 190201601/15

OTü. **sipir-** 'süpürmek' ED 791b, **sipir-** 'süpürmek' EUTS 206, **süpür-** 'süpürmek' DLT 311 > [**sypy:-**] 'süpürmek' 190201501/68; [**sypyr-**] 'a.' 190102801/71; 190102801/72; 190102801/60; 190201601/49; 190102905/240; 190101001/116

OTü. **topla-; topla:-** 'toplamak' ED 440b, **top-** 'yığmak, toplamak' ETG 301 > [**təpla-**] 'toplamak'

OTü. **toprak; toprak** 'toprak' ED 443a, **toprak** 'toprak' EUTS 247, **tuprak** 'toprak' EUTS 253, **toprak** 'toprak' DLT 12 > [**təprak**] 'a.' 190103801/70; 190101001/81; 190101601/213; 190101602/100; 190201601/18; 190102801/22; 190102801/23; 190102801/27; 190102801/28; 190102905/238; 190102901/232; 190102901/314; 190102901/391; 190102904/13; 1901000001/48; 190103201/47; 190500901/185; 190500901/192; 190500901/204; 190500901/207; 190500901/209; 190500901/210;

190101001/81; [təprək] ‘a.’ 190101001/77; 190500901/186; [təprək] ‘a.’
190201701/35

Bulg. **опашка** ‘kuyruk’ > [opəʃka] ‘a.’ 190102001/88

Söz Sonu:

OTü. **yap-** ‘yapmak’ ED 870b, **yap-** ‘kapamak, yaratmak, kurmak’ EUTS 285, **yap-**
‘yapmak’ DLT 469 > [jap-] ‘yapmak’ 190100001/187; 190101701/30;
190100901/262; 190100101/60; 190103801/284; 190103801/308;
190103801/312; 190103801/40; 190103801/66; 190103801/76; 190103801/78;
190103801/84; 190101601/250; 190101803/56; 190102302/52;
190102901/311; 190102901/312; 190102903/22; 190102905/152;
190102905/153; 191000001/7; 190300901/201; 190300901/202;
190300901/205; 190103702/97; 190103801/2; 190103701/19; 190103703/41;
190103801/310; 190100403/16; 190101601/392; 190101601/395;
190101601/405; 190101901/274; 190102901/222; 190102905/141;
190103202/58; 190501501/172; 190501501/189; 190103202/59;
190103801/229

[p]

[p] değişken sesi, yarı ötümlü, patlayıcı bir çift dudak sesidir. Bu değişken ses
alıntı sözcüklerde söz sonunda kullanılmıştır.

Söz Sonu:

OTü. **al-**; **al-** ‘almak’ ED 124b, **al-** ‘almak’ EUTS 12, **al-** ‘almak’ DLT 97 + [-ıp] >
[aɫıp] ‘alıp’ 190102901/ 229

OTü. **yap-** ‘yapmak’ ED 870b, **yap-** ‘kapamak, yaratmak, kurmak’ EUTS 285, **yap-**
‘yapmak’ DLT 469 > [jap-] ‘yapmak’ 190100006/34; + [-tı] > [japtı] ‘yaptı’
190100501/46

Ar. **ءيب** ‘ayb’ ‘utanılacak şey, kusur’ > BİTA [ajıp] 191000001/14

Ar. **حب** ‘habb’ ‘hap, ilaç’ > [a:p] ‘a.’ 190101201/72

Ar. کتاب **kita:b** ‘kitap’ > [citap] 190200901/33

Ar. لقب **la:kab** ‘lakap, bir kimseye kendi asıl adından başka takılan ad’ [ta:p] ‘a.’
190103801/271; 190102301/3

Ar. مدرسة **mekteb** ‘mektep’ > BİTA [mectep] ‘a.’ 190600001/34; 190600001/35

Ar. تافيت **ta’ki:b** ‘arkasına düşme, arkasından gitme’ > BİTA [ta:ci:p] ‘a.’
190101601/296

3.1.3.1.15. /r/ ünsüzü

[r] ses biriminin [r], [ɾ], [ɽ], [r̥] olmak üzere dört değişken sesi vardır.

[r]

[r] ötümlü, titretilmiş (çok vuruşlu), diş eti ünsüzüdür. Burgaz ili Türk ağızlarında kullanımı yaygın olmayan bu değişken ses, söz başı konumunda yalnız alıntı sözcüklerde telaffuz edilir.

Söz Başı:

Bulg. работилница ‘atölye’ < [rabotilnitsa] ‘a.’ 190101602/30

Bulg. район ‘bölge’ < [rajon] ‘a.’ 190500901/202

Bulg. рак ‘kanser’ < [rak] ‘a.’ 190100902/37; [raḵ] ‘a.’ 190102401/38

Bulg. рамка ‘çerçeve, kenarlık’ < [ramka] ‘a.’ 190100201/48; 190101201/36

Bulg. ремонт ‘tadilat’ < [remont] ‘a.’ 190100902/9; 190500001/42

Bulg. репица ‘kolza, turpgiller cinsinden yağ veren bir bitki’ < [repitsa] ‘a.’
1905009 01/34

[ɾ]

[ɾ] ötümlü, titretilmiş (tek vuruşlu), diş eti ünsüzüdür. Bu değişken ses Burgaz ili Türk ağızlarında söz başı, söz içi ve söz sonunda kullanılır.

Söz Başı:

Ar. رسم **resm** ‘yazma, çizme, desen’ > [**resim**] ‘a.’ 190102501/55; 190600001/72

Ar. رزق **rızık** ‘azık, yiyecek, içecek şey’ > [**ruzuuk**] ‘a.’ 190300901/162

Söz İçi:

OTü. **ara**; **ha:ra** ‘ara’ TT 173, **ara** ‘ara, orta’ EUTS 18, **ara** ‘(çekim edatı olarak) arasında, arasına, bir şeyin ortası’ DLT 56 > [**ara**] ‘a.’ 190103208/3; 190600001/23; 190600002/9; 190101001/51; 190101201/240; 190100401/228; 190100401/256; 190101901/312; 190101901/388; 190102401/15; 190102401/9; 190101901/87; 190100001/196; 190103101/28; 190100403/35; 190103801/63

OTü. **kurug**; **kurug**‘kuru’ ED 652b, **kurug** ‘kuru’ DLT 10 > [**kuru**] ‘a.’ 190100001/198; 190100002/40; 190700001/16; 190100401/91; 190100401/92; 190101803/37; 190101803/39; 190102201/20; 190100001/7; 190500901/72; 190103701/26; 190102201/8

OTü. **ol** ‘o, 3. teklik kişi zamiri’ DLT 14, **ol** ‘bu, o’ EUTS 141 + OTü. **ara**; **ha:ra** ‘ara’ TT 173, **ara** ‘arta, orta’ EUTS 18, **ara** ‘(çekim edatı olarak) arasında, arasına, bir şeyin ortası’ DLT 56 + [**sı**] > [**arasu**] ‘a.’ . 190201501/328; 190100902/42; 190600001/32; 190600001/47; 190100901/111; 190100901/86; 190100102/41; 190300901/34; 190501501/2; 190500901/170; 190100102/25

OTü. **ötrü/ötürü** ‘ötürü’ ED 64b, **ötgürü** ‘dolayısıyla, itibaren, neticesinde’ EUTS 154 > [**ötyry**] ‘a.’ 190101801/101; 190101801/102; 190101801/162; 190101801/31; 190101801/32; 190101901/287; 190300901/17; 190300201/56; 190103703/2; [**ötry**] ‘a.’ 190101001/48; 190101801/142; 190101801/170

OTü. **sarıg**; **sa:rıg** ‘sarı’ TT 174, **sarıg** ‘sarı’ EUTS 197, **sa:rıg** ~ **sarıg** ‘sarı’ DLT 47 > [**saru**] ‘a.’ 190103801/10; 190100001/159; 190202601/18; 190100901/314; 190100101/133; 190101201/138; 190100401/136; 190100403/33;

190100404/50; 190101802/105; 190101803/103; 190101901/224;
190101901/226; 190101901/234; 190102001/80

OTü. **togra-**, **toğra-** ED 472b, **togra-** ‘doğramak, kesmek’ DLT 580 > [dɔ:ra-]
‘doğramak’ 190300201/6; 190101201/18; 190201501/96; 190103801/90;
190501501/140; 191000001/3; 190103801/94

OTü. **togru**; **toğuru**: ‘doğru’ ED 473a, **togru** ‘kılıç, hançer ve bıçağın, kabzaya
sokulan kuyruğu’ DLT 212 > [dɔ:ru] ‘doğru, hiçbir yöne sapmadan, dosdoğru,
doğruca’ 190201501/399; 190201501/414; 190201501/423; 190600002/12;
190100901/237; 190100901/28; 190100901/304; 190100902/135;
190100101/167; 190100101/23; 190101301/29; 190301401/20; 190101601/16;
190101601/184; 190101601/389; 190101601/68; 190101601/9;
190101801/157; 190101801/17; 190102001/109; 190102901/181;
190102901/196; + [dan] > [dɔ:rudan] ‘doğruca’ 190101802/50;
190100402/47; 190100102/50; 190101201/140; 190101201/165;
190101802/37; 190103702/93

OTü. **yıdruk**; **yıdruk** ‘yumruk’ ED 892b, **yıdruk** ‘yumruk’ EUTS 293, **yudruk**
‘yumruk’ DLT 462 > [jumruk] ‘a.’ 190201501/408

OTü. **yörük** ‘yörük, yörük’ EUTS 307 > [jy:ryç] ‘yürük, at yarışları’
190103202/76; 190103202/77; 190103203/44; [jyryç] ‘yörük’ 190103203/45;
190103202/78

Söz Sonu:

OTü. **agır**; **ağır** ‘ağır’ ED 88a, **ağır** ‘ağır, çetin’ EUTS 7, **agır** ‘ağır, yavaş’ DLT 38
> [avur] ‘ağır; hamile’ 190101801/40; 190600701/47; 190400001/12;
190700002/23; 190100501/28

OTü. **ba:kır-** ‘bağırmaq’ ED 318a, **ba:kır-** ‘bağırmaq’ TT 172, **bakır-** ‘bağırmaq’
DLT 526 > [ba:r-] ‘bağırmaq’ 190700001/12; 190201503/43; 190103703/12;
190100901/268; 190100401/239; 190500901/222

OTü. **bakır** ‘bakır’ ED 317b, **baķır** ‘bakır’ EUTS 31, **bakır** ‘bakır’ DLT 181 > [bakuur] ‘bakraç kova’ 190102801/7; 190200901/40; 190100401/49; 190102801/7

OTü. **kerki**; **kerki** ‘keser’ ED741b > [cəsər] ‘keser’ 190102901/150

OTü. **temir** ‘demir’ ED 508b, **tämir** ‘demir’ EUTS 233, **temür** ‘demir’ DLT 33 > [demir] ‘a.’ 190100003/19; 190102901/217; 190600701/47; 190300901/46; 190101601/111

OTü. **todur-**; **toğğur-** ‘doymak’ ED 454a, **todur-** ‘doymak’ EUTS 243, **todur-** ‘doymak’ DLT 307 > [døjur-] ‘doymak’ 190101602/100; 190102701/62; 190100101/101; 190103201/57; 190101901/112; 190102302/46

OTü. **tür-** ‘dürmek’ ED 530b, **tür-** ‘dürmek, bükme’ EUTS 259, **tür-** ‘dürmek’ DLT 267 > [dyr-] ‘dürmek, katlamak’ 190201501/346; 190100001/61

[r]

[r] ötümlü, geri çevrik (kıvrık) bir değişken sestir. Bu geri çevrik değişken seste dilin ucu, normal pozisyonundan geriye, diş eti çıkıntısının arkasında bir noktaya kıvrıktır. Burgaz ili Türk ağızlarında söz içinde sınırlı sayıda sözcükte kullanılmıştır.

OTü. **karı**; **karı**: ‘yaşlı’ ED 644b, **karı** ‘yaşlı, ihtiyar’ EUTS 168, **karı** ‘yaşlı’ DLT 206, **ka:rı** ‘yaşlı, koca, ihtiyar’ TT 173 + [ı] > [ka:ɾu] ‘kadın’ 190201501/427; [ka:ɾsu] ‘karısı, eşi’ 190102301/10

Ar. **كاهر** **ķahir** ‘kahreden, zorlayan’ + [ım] > [ka:ɾum] ‘kahırım’ 190100006/25; + [ım] + [ı] > [ka:ɾumu] ‘kahırım’

OTü. **karşı**; **karşı**: ‘karşı’ ED 663b, **ķarşı** ‘karşı taraf’ EUTS 169, **karşı** ‘karşı olma, zıt’ DLT 213 > [ka:ɾfu] ‘a.’ 190102904/20; [ka:ɾfu] ‘Karşı, Ruen ilçesinde yer adı’ 190102904/19

OTü. **ketük** ‘kertik, çentik’ ED 702b, **kertük** ‘kertik, tahtada kertme’ DLT + [li] > [cə:ɾticli] ‘kertikli’ 190100001/80

OTü. **köz**; **köz** 'göz' ED 756b, **köz** 'göz' EUTS 119, **köz** 'göz' DLT 40 + [er-] + I+ [-yor] + [-uz] > [jözɛɾɛ:jɛɟ] 'gözeriyoruz, buğday toprak vb. şeyleri iri gözlü kalburdan elemek' 190102801/78

OTü. **ugra-**; **uğra-** 'uğramak' ED 91a, **ugra-** 'uğramak' DLT 580 + y+ [-acak] > [u:ɾa:ɟak] 'uğrayacak' 190102001/128

Ar. درس **ders** 'ders' [dɛɾs] 'a.' 190100404/5

[ɾ]

[ɾ] değişken sesi Burgaz ili Türk ağızlarında söz içi ve söz sonu konumunda telaffuz edilmektedir. Düşmeden önce zayıflamakta olan /r/ sesi kısa [ɾ] değişken sesi ile telaffuz edilmektedir.

Söz Sonu:

OTü. **bar-**; **bar-** 'varmak' ED 354a, **bar-** 'varmak, gitmek, ulaşmak' EUTS 33, **bar-** 'gitmek' DLT 283 + [-acak] + [-ız] > [vaɾɟɟɟɟ] 'varacağız' 190600002/44

OTü. **ba:r** 'var' TT 172, **ba:r** 'var' ED 353a, **ba:r** ~ **bar** 'var' DLT 34, **bar** 'var' EUTS 32 > [vaɾ] 'var' 190301601/7; 190102905/82; 190300201/45; 190101201/68; 190102601/98

OTü. **bıña:r** 'pınar' ED 351a, **mıñar** 'su gözü, su gözesi' DLT 567 > [puɾna:ɾ] 'pınar' 190501501/79

OTü. **ekşig** 'ekşi' ED 118b, **ekşig** 'ekşi' DLT 65 + [mik] + [dir] > [i:fmiktɿɾ] 'ekşimiktir' 190500001/39

OTü. **ka:r** 'kar' ED 641a, **ka:r** 'kar' TT 173, **kar** 'kar' EUTS 166, **ka:r** 'kar' DLT 5 > [ka:ɾ] 'kar' 190200001/17; 190102901/392; 190101601/370; 190102302/50

OTü. **kırk**; **kırk** 'kırk' ED 651a, **kırk** 'kırk' EUTS 176, **kırk** 'kırk' DLT 176 > [ku:ɾk] 'kırk' 190501501/5; 190100001/164

OTü. **köz**; **köz** 'göz' ED 756b, **köz** 'göz' EUTS 119, **köz** 'göz' DLT 40 + [er-] > [jɔzɛ̃] 'gözer, buğday, toprak vb.nin elendiği iri gözlü kalbur' 190102905/282; 190102801/87; 190102801/80; 190102801/86

OTü. **sarğar-** 'sararmak' ED 849a, **sarğar-** 'sararmak' EUTS 197, **sarıgla-** 'bir şeyin rengini sarıya çevirmek' DLT 591 + [-mı] > [sar:şmu] 'sararmış' 190102901/290

OTü. **te-**; **tê-** 'demek, söylemek' ED 433b, **tä-** 'demek' EUTS 233, **ti-** ~ **te-** DLT 554, **tê:-** TT 182 + [-yor] + [-lar] > [dɛ:lɛ̃] 'diyorlar' 190500901/69; [dɛ:jlɛ̃] 'diyorlar' 190100404/28

OTü. **ters** 'ters' ED 553a, **tärs** 'ters, yanlış' EUTS 235, **ters** 'zor olan şey' DLT 175 > [tɛ:rs] 'ters' 190501501/276

OTü. **yer**; **yêr** 'yer' ED 955a, **yêr** ~ **yer** DLT 137 > [jɛ:ř] 'yer' 190102001/128

Ar. درس **ders** 'ders' + [ler] > [dɛ:řslɛ̃] 'dersler' 190100404/5

Ar. غربال **ğırba:l** 'kalbur, iri delikli elek' > [kaşbuş] 'kalbur' 190102801/81

Far. امرود **emru:d** 'armut' > [a:şmu] 'a.' 190102901/289

Far. هر **her** 'hep, bütün' > [ɛ:ř] 'her' 190301401/33; 190102901/91; 190102901/152; 190101001/117; 190100102/9; 190300901/216; 190300201/38; 190101201/120; 190101201/238; 190101601/379; 190101901/307

Far. پنیر **peni:r** 'peynir' + [dir] > [pi:ni:diş] 'peynirdir' 190500001/39

Far. شکر **şeker** 'şeker' < [ʃecɛ:ř] 'şeker' 190500901/25

Lat. **Mart** 'Mart ayı' < [ma:řt] 'a.' 190102901/385; 190102601/100

3.1.2.1.16. /s/ ünsüzü

[s] ses biriminin [s] ve [ş] olmak üzere değişken sesi vardır.

[s]

[s] ötümsüz, sızıcı, diş eti değişken sesi Burgaz ili Türk ağızlarında söz başı, söz içi ve söz sonu konumlarında bulunur.

Söz Başı:

OTü. **isiğ** ‘sıcak’ ED 246a, **isiğ** ‘ısı, sıcaklık’ EUTS 98, **isig** ‘sıcak’ DLT 48 > **[sudɟak]** ‘a.’ 190101701/47; 190103101/42; 190100101/150; 190103801/27; 190100401/90; 190100401/96; 190102905/77; 191000001/1; 190300901/113; 190300901/114; 190300901/158; 190102501/12; 190102501/14; 190103701/121; 190103701/78; 190600301/18; **[sudɟək]** ‘a.’ 190100003/55; **[suɟfak]** ‘a.’ 190102905/70; **[suɟak]** ‘a.’ 190102905/15; **[suɟək]** ‘a.’ 190100003/55; + **[cık]** > **[suɟaɟuɟk]** ‘sıcacık’ 190102901/311

OTü. **saban** ‘saban’ ED 790a, **saban** ‘saban’ DLT 203 > **[saban]** ‘a.’ 190100101/83; 190100002/18; 190101601/111; 190102903/35; 190101601/108

OTü. **sag-**; **sağ-** ‘sağmak’ ED 804b, **sağ-** ‘sağmak’ EUTS 193, **sag-** ‘(süt) sağmak’ DLT 271 > **[sa:]** ‘a.’ 190100001/66; 190103801/20; 190103801/30; 190103801/35; 190101901/195; 190102901/44; 190300901/49; 190103201/4; 190103202/6

OTü. **saman**; **sama:n** ‘saman’ ED 829b, **saman** ‘saman’ EUTS 195, **saman** ‘Çigil lehçesinde saman’ DLT 209 > **[saman]** ‘a.’ 190700001/58; 190100401/170; 190101601/216; 190101601/229; 190200001/12; 190102801/44; 190102801/58; 190102801/59; 190102801/67; 190102801/68; 190102905/234; 190102905/236; 190102905/243; 190102905/256

OTü. **saru:-** ‘sarmak’ ED 844b, **saru-** ‘(bir şeyi bir şeye) sarmak’ DLT 560 + **[-ma]** > **[sarma]** ‘‘lahana, pazı ve üzüm yaprağının hazırlanan içle sarılmasıyla yapılan etli veya zeytinyağlı yemek’ 190100001/118; 190300901/190; 190300901/197; + **[cık]** > **[sarmaɟuɟk]** ‘küçük sarma’ 190103201/69

OTü. **sıçgan**, **sıçğa:n** ‘sıçan, fare’ ED 796a, **sıçkan** ‘sıçan, fare’ EUTS 202, **sıçgan** ‘sıçan, fare’ DLT 50 > **[suɟfan]** ‘sıçan, fare’ 190700001/43; 190700001/46; 190102904/34

OTü. **siṅek** ED 838b, **siṅek** 'yerleşik olanların dilinde sivrisinek, göçebelerde ise karasinek' DLT 270 + [li] + OTü. **kö:l ~ köl**; **kö:l** 'havuz, göl' ED 715a, **kö:l** 'göl' TT 184, **köl** 'göl' EUTS 115, **kö:l ~ köl** 'göl, gölcük, havuz' DLT 308 + **[cük] > [sinecli jöldžyc]** 'Sinekligölcük, Ruen ilçesinde yer adı' 190103203/14

OTü. **sipir-** 'süpürmek' ED 791b, **sipir-** 'süpürmek' EUTS 206, **süpür-** 'süpürmek' DLT 311 > **[sypyr-]** 'süpürmek' 190102801/72; 190102801/60; 190201601/49; 190102905/240; 190101001/116; **[sypy:-]** 'süpürmek' 190201501/68

OTü. **so:gan ~ so:gun ; so:ğun** 'soğan' ED 812a, **soğan** 'sağan' EUTS 207, **so:gun** 'soğan' TT 178, **so:gan** 'soğan' DLT 206, **so:gun** 'soğan' DLT 206 > **[suvan]** 'soğan' 190301401/70; 190100401/15; 190100401/47; 190101602/46; 190101901/156; 190201601/131; 190102401/10; 190103207/35; 190103701/47; 190501501/140; 190100003/3; 190600002/67; 190100102/58; 190100102/65; + **[cık] > [suvandžuk]** 'soğancık' 190103801/21

Ar. صابون **şa:bu:n** 'sabun' > **[sabun]** 'a.' 190100401/179; 190103703/40; 190100201/122; + **[la-]** > **[sabunnamak]** 'sabunlamak' 190200001/20

Söz İçi:

OTü. **eski; eski:** 'eski' ED 246b, **äski** 'eski' EUTS 77, **eski** 'eski ve yıpranmış şey' DLT 77 > **[e'sci]** 'eski' 190201501/251; 190100902/166; 190100102/45; 190100102/48; 190100404/49; 190102601/28; 190102905/244; 190100102/45; **[esci]** 'a.' 190100201/105; 190100101/171; 190100401/264; 190101601/180; 190101801/37; 190102301/44; 190102301/55; 190102401/6; 190102905/236; 190102904/19; 190103203/15; 190501501/240; 190500901/70; 190600701/70

OTü. **sarumsak ~ sarmusak** 'sarımsak' ED 853b, **sarmusak** 'sarımsak' DLT 263 > **[sarumsak]** 'a.' 190101602/46; **[samsək]** 'a.' 190100003/3; **[samsak]** 'a.' 190100102/65; 190300901/116; 190102001/86; 190501501/133; **[sa:msak]** 'a.' 190100401/47

OTü. **yükse-** ‘yükselmek ve uzamak’ DLT 578 > [**jy:csel-**] ‘yükselmek’ 190100402/35; [**jy:sel-**] ‘yükselmek’ 190101201/68; + [**-iver-**] > [**jy:selivɛ:r-**] ‘yükselivermek’ 190101201/71

OTü. **yüksek** ‘yüksek’ ED 915b, **yüksek** ‘yüksek’ EUTS 306, yüksek ‘yükselmiş, uzun ve yüksek’ DLT 413 > [**jy:sec**] ‘yüksek’ 190201501/179; 190201501/84; 190101001/15; 190100102/25; 190103801/284; 190301401/75; 190100403/34; 190100404/19; 190101801/138; 190102001/82; 190102001/87; [**jy:sec**] ‘a.’ 190201501/166; 190102901/256; [**jy:seç**] ‘a.’ 190101802/60

Ar. **طاس** **taş** ‘tas’ + OTü. **töpü** ‘tepe’ ED 436a, **töpü** ‘tepe’ EUTS 249, **tepe** ‘dağın tepesi’ DLT 586 > [**tastepe**] ‘Tastepe, Ruen ilçesinde yer adı’ 190103207/38; 190102301/28; 190700001/15; 190102904/22; + OTü. **altın** ‘altta, aşağıda’ EUTS 13, **altın** ‘alt’ DLT 67 + [**ı**] > [**tastepe** **ɑ:ltu**] ‘Tastepealtı, Ruen ilçesinde yer adı’

Bulg. **парцал** ‘eskimiş bez veya kumaş parçası, paçavra’ < [**pa:sal**] ‘a.’ 190501501/240

Söz Sonu:

OTü. **as-;as-** ‘asmak’ ED 240b > [**as-**] ‘asmak’ 190100001/129; 190102901/398; 190101201/183; 190100003/48; 190100901/336; 190100901/334

OTü. **kes-; kes-** ‘kesmek’ ED 748b, **kes-** ‘kesmek’ DLT 269 > [**ces-**] ‘a.’ 190102601/52; 190101901/87; 190101803/39; 190201701/55; 190100002/55; 190100002/56

OTü. **süs-** ‘süsmek’ ED 855b, **süs-** ‘süsmek’ DLT 412 > [**sys-**] ‘süsmek’ 190101201/102; 190100003/57

OTü. **yalğus** ‘yalnız’ ED 930b, **yalğus** ‘yalnız’ DLT 168 > [**jannus**] ‘yalnıs’ 190300201/57; 190103202/13

Ar. **مقاص** **maḳaṣṣ** ‘makas’ > [**makas**] ‘a.’ 190301401/77; 190101901/113

[ʃ]

Yarı ötümlü, sızıcı, diş eti değişken sesi olan [ʃ] Burgaz ili Türk ağızlarında söz içi ve söz sonu konumunda kullanılmıştır:

Söz İçi:

OTü. **ne:** ~ **ne;** **ne:** ‘ne’ ED 774a, **nä** ‘nehangi, nasıl’ EUTS 135, **ne:** ‘ne, hangi’ DLT 34, **ne:** ‘ne’ TT 181 + Ar. اصل **aşl** ‘asıl’ > BİTA [**naşul**] ‘nasıl’ 190103801/24; 190300901/16; 190102801/35; 190102903/23

Bulg. местност ‘yer, çevre, mevki, arazi, muhit’ > [**meştnost**] ‘a.’ 190700001/14

Söz Sonu:

OTü. **üst;** **üst** ‘üst’ ED 242a, **üst** ‘üst’ EUTS 274, **üst** ‘üst’ ETG 306 > [**yş**] ‘a.’ 190501501/28; 190500901/75; [**y:ş**] ‘a.’ 190102701/98

Ar. طاس **taş** ‘tas’ < [**taş**] ‘a.’ 190103207/1

Bulg. власт ‘hükümet’ > [**vuulaş**] ‘a.’ 190100902/182

Yun. pırasa ‘pırasa’ < [**praş**] ‘a.’ 190100102/58

3.1.3.1.17. /ş/ ünsüzü

[ʃ] ses biriminin [f] ve [ʃ] olma üzere iki değişken sesi vardır:

[f]

[f] ötümsüz, sızıcı, diş eti-damak ünsüzüdür. Türkçe sözcüklerde yalnız söz içinde ve söz sonunda bulunur. Alıntı sözcüklerde ise söz başında da bulunabilen bu ses (Tekin, 2003: 68) Burgaz ili Türk ağızlarında söz başı, söz içi ve söz sonunda kullanılmıştır.

Söz Başı:

OTü. **şäkär** ‘şeker’ EUTS 217 > [**fecer**] ‘şeker, şeker pancarı’ 190101901/90; 190100001/85; 190100201/42; 190101701/10; 190101201/68; 190100401/108;

190102501/35; 190102701/5; 190102901/283; 190102901/288; 190600701/59; 190500901/32; 190102905/27; 190101601/200; 190102302/68; [ʃecɛ:] ‘şeker, şeker pancarı’ 190100001/86; 190100901/296; 190103101/13; 190100101/139; 190103801/266; 190103801/268; 190100401/71; 190101901/99; 190102302/59; 190103701/25; 190500001/14; 190103101/28; 190300901/223; 190201503/25; + [li] > [ʃecɛ:li] ‘şekerli’ 190500001/11; 190101001/95; 190100101/142; 190100101/144; 190101901/96; 190102701/47; 190300901/156; 190103201/68; 190103201/77; + Far. **امرود** **emru:d** ‘armut’ + [u] > [ʃecɛ ʔ:muɖu] ‘şeker armudu’ 190101901/232

OTü. **şaş-** ‘şamak’ EUTS 216 + [-ir] > [ʃaʃw:-] ‘şaşırmak’ 190600701/103; 190102901/166; 190100002/7; 190201501/158

OTü. **şiş-; sı:ş-** ‘şişmek’ ED 857a, **şiş-** ‘şişmek’ EUTS 217, **şiş-** ‘şişmak, kabarmak’ ME 181 > [ʃiʃ-] ‘şişmek’ 190100902/92; 190300901/192; 190102501/11; 190500901/153; 190100006/3; 190300901/194; + [-ir] > [ʃiʃir-] ‘şişirmek’ 190101602/60; 190300901/191

OTü. **tişek** ‘1-2 yaşında koyun’ ED 563b, **tişek** ‘iki yaşına koyun’ DLT 195 > [ʃiʃec] ‘a.’ 190102601/61; 190102601/64

Ar. **شكر** **şükür** ‘görülen iyiliğe karşı gösterilen memnunluk’ > [ʃycyr] ‘a.’ 190101901/154; 190101701/32; 190101201/84; 190100401/46; 190102001/19; 190102001/26; 190102001/93; 191000001/61; 191000001/62; 190600701/52; 190102001/18; [ʃycy:] ‘a.’ 190100202/11; 190101601/205; 190101601/209; 190101901/187; 190102701/24; 190103201/7

Far. **شفتالو** **şeft- a:lu:** ‘şeftali’ > [ʃefteli] ‘a.’ 190103207/22; 190500901/53; 190100101/42; 190101301/27; 190300201/1; 190100201/27; 190501501/78

Söz İçi:

OTü. **aşak; aşak** ‘aşağı, alçak’ ED 259a, **aşak** ‘Oğuzcada dağ eteği’ DLT 45 > [aʃa:] ‘aşağı’ 190100101/23; 190100101/64; 190100102/39; 190100102/63; 190101201/193; 190101301/29; 190101301/30; 190101601/68; 190101801/120; 190101801/121; 190101801/17; 190102301/42;

190102601/59; 190102901/75; 190102901/86; 190500901/149; 190500901/17;
190500901/75; [aʃarɯ] ‘aşağı’ 190103801/282; 190600003/13;
190100901/304; 190100901/307; 190102001/109; 190102901/180;
190103401/12; 190103401/13; 190103401/14

OTü. **baş; baş** 'baş' EUTS 35, **baş** DLT 66 + [tan] + OTü. **kara; kıra** 'siyah, kara'
ED 643b, **kara** 'kara' EUTS 167, **kara** 'siyah, kara' DLT 5 + [cık] >
[baʃtan ʃaraɖʒɯk] ‘baştankaracık kuşu /baştankara kuşu/’ 190700001/49

OTü. **başla-; başla:-** 'başlamak' ED 381b, **başla-** ‘başla-’ DLT 572 > [baʃla-] ‘a.’
190100003/46; 190700001/55; 190201601/91; 190102601/78; 190201501/88;
190100002/79; 190100902/135; 190103101/16; 190101001/45;
190101201/133; 190101201/215; 190100401/18; 190101602/26;
190101602/28; 190101901/385; 190102301/66; 190102801/67;
190102901/114; 190102901/129; 190102905/257; 190300901/185;
190300901/246; 190600701/37; 190600701/52

OTü. **çavuş** ‘ordu komutanı’ ED 399a, **çavuş** ‘savaşta safları tanzim eden ve askerî
zulüm yapmaktan uzak tutan kimse’ DLT 185 + [luk] > [ʃavɯʃluk]
‘Çavuşluk (lakap)’ 190100901/15; + [lar] > [ʃavɯʃlar] ‘Çavuşlar (lakap)’
190600002/32; [ʃavɯʃla:] ‘Çavuşlar (lakap)’ 190101301/4; 190103201/10;
190102701/42

OTü. **işle-; işle:-** 'çalışmak' ED 262b, **işle-** DLT 146 > [iʃle-] ‘işlemek, çalışmak’
190600601/37; 190103701/13; 190201501/87; 190501501/90; 190501501/91;
190102302/83; 190101201/51; 190100404/13; 190101601/54; + [-n] > [iʃlɛn-]
‘işlenmek’ 190101201/243; 190101201/244; 190100001/51; 190101201/116;
190100001/56

OTü. **töşe-; töşä-** ‘döşemek’ EUTS 250, **töşe-** ‘(döşek vb.) döşemek’ DLT 561 >
[døʃɛ-] ‘döşemek’ **døʃɛ:sin** 190100001/196; 190101001/119; 190103801/79;
190201503/12; 190101701/20; 190201501/118; 190101901/87;
190300901/133; 190300901/134; 190300201/31; + [me] > [døʃɛmɛ] ‘arabanın
tahta döşemesi’; balkabağı ile yapılan bir çeşit tepsi böreği’ 190102601/38;
190101701/1

OTü. **töşek** ‘döşek’ ED 563b, **töşäk** ‘döşek, yastık EUTS 250, **töşek** ‘döşek, yatak’ DLT 195 > [døfec] ‘döşek, yarak’ 190100001/50; 190100001/51; 190100001/56; 190100001/58; 190100201/46; 190101001/132; 190101901/315; 190101901/349; 190200001/47; 190102701/22; 190201503/13; [døfeç] ‘a.’ 190100401/163

Far. چ شگ ير **pi:ş -gi:r** ‘peşkir, havlu’ > [pefci:] ‘a.’ 190100001/176; 190101901/281; 190101901/301; 190103702/7; 190101201/40; 190100201/45

Bulg. чаша ‘bardak’ < [tʃaʃa] ‘a.’

Söz Sonu:

OTü. **bakış-** ‘bakışmak’ ED 321b, **bakış-** ‘yan gözle birbirine bakmak, bakışmak’ DLT 320 > [bakuʃ-] ‘a.’ 190101602/93

OTü. **boğuş-**; **boğuş-** ‘boğuşmak’ ED 321b, **boğuş-** ‘boğuşmak’ EUTS 46, **boğuş-** ‘boğuşmak’ DLT 319 > [bu:uʃ-] ‘boğuşmak’ 190102601/13

OTü. **i:ş** ‘iş’ ED 254a, **i:ş** ‘iş’ TT 182, **iş** ‘iş’ EUTS 99, **i:ş ~ iş** ‘iş, amel’ DLT 32 > [i:ʃ] ‘a.’ 190100401/238; 190101901/20; 190101901/279; 190102601/70

OTü. **bış-** ‘pişmek’ ED 376b, **bış-** ‘olgunlaşmak, pişmek’ EUTS 41, **bış-** ‘yemek pişmek’ DLT 270 > [piʃ-] ‘pişmek’ 190103101/55; 190100101/150; 190103801/96; 190103204/11; 190103801/81; 190101001/7; 190100401/101; 190103206/30; 190102501/10; 190100001/205; 190100001/207; 190103701/89; 190501501/73

OTü. **ta:ş**; **ta:ş** ‘taş’ ED 557a, **ta:ş** TT 174 > [taʃ] ‘a.’ 190100901/106; 190101803/64; 190201601/18; 190102801/57; 190102901/70; 190102901/79; 190102903/32; 190102903/33; 190102905/248; 190102905/250; 190500901/212; 190100102/41

OTü. **ti:ş**; **ti:ş** ‘diş’ TT 183, **tı:ş** ‘diş’ ED 557b, **tiş** ‘diş’ EUTS 241, **tı:ş ~ tış** ‘diş’ DLT 233 > [diʃ] ‘a.’ 190100004/18; 190102601/58; 190100006/19; 190100006/12; + [li] > [diʃli] ‘dişleri olan jaba’ 190102905/260

OTü. **yavaş** ‘yumuşak huylu, sakin’ EUTS 291, **yavaş** ‘yumuşak huylu’ DLT 449 > **[javaɟ]** ‘yumuşak huylu, sakin’ 190101602/9

OTü. **yemiş** ‘yemiş’ ED 938b, **yimiş** ‘yemiş, meyve’ EUTS 297, **yemiş ~ yi:miş ~ yimiş** ‘meyve’ DLT 131 > **[jemiɟ]** ‘a.’ 190100101/42; 190102901/293; 190102903/7; 190100101/41

Far. آتش **a:teş** ‘od, hararet, kızgınlık’ > **[ateɟ]** ‘ateş’ 190103801/22; 190200901/37; 190102905/151; 190300901/78; 190102901/381; 190200001/18; 190102901/117; 190102901/94; 190100501/51; 190100102/67; 190103701/86

[ɟ]

[ɟ] yarı ötümlü, sızıcı, diş eti-damak ünsüzüdür. Bu değişken ses, Burgaz ili Türk ağzlarında genellikle söz içi ve söz sonu konumunda telaffuz edilmiştir.

Söz İçi:

OTü. **éşid-** ‘işitmek’ ED 257b, **äşid-** ‘işitmek’ EUTS 77, **eşit-** ‘işitmek, duymak’ DLT 114, 253 > **[iɟit-]** ‘a.’ 190102901/194

OTü. **karşı; karşı:** ‘karşı’ ED 663b, **ķarşı** ‘karşı taraf’ EUTS 169, **karşı** ‘karşı olma, zıt’ DLT 213 > **[ka:ɟu]** ‘a.’ 190102901/156

Söz Sonu:

OTü. **altmış; altmış** ‘altmış’ ED 130b, **altmış** ‘altmış’ EUTS 13, **altmış** ‘altmış’ OTG 237, **altmış** ‘altmış’ ETG 260 > **[a:ltmuɟ]** ‘a.’ 190101802/131; 190101301/10; 190100404/22

OTü. **bi:ş; bē:ş** ‘beş’ TT 182, 73, **bē:ş** ‘beş’ ED 376a, **bi:ş** DLT 73 > **[be:ɟ]** ‘a.’ 190100901/41; 190101201/183; 190101803/105

OTü. **kış** ‘kış’ ED 670a, **kış** ‘kış’ EUTS 177, **kış** ‘kış’ DLT 10 > **[ku:ɟ]** ‘a.’

OTü. **yavaş** ‘yumuşak huylu, sakin’ EUTS 291, **yavaş** ‘yumuşak huylu’ DLT 449 > **[javaɟ]** ‘a.’ 190501501/209

OTü. **yetiş-**‘yetişmek’ ED 894a, **yetiş-** ‘yetişmek’ DLT 525 > **[jetif-]** ‘a.’ 190101901/379

OTü. **ye:tmiş ~ yetmiş; yétmiş** ‘yetmiş’ ED 891b, **ye:tmiş** ‘yetmiş’ TT 182, **yetmiş** ‘yetmiş’ OTG 259 > **[je:tmiş]** ‘a.’ 190101201/16

3.1.3.1.18. /t/ ünsüzü

[t] ses biriminin [t] ve [t̪] olmak üzere iki değişken sesi vardır.

[t̪] ötümsüz, patlayıcı, diş eti ünsüzüdür. Burgaz ili Türk ağızlarındaki /t/’ler genellikle Ortak Türkçedeki konumlarını korumuştur. Eski Türkçede her durumda bulunan ötümsüz, patlayıcı, diş eti /t/ ünsüzü (Tekin, 2003:66) Burgaz ili Türk ağızlarında söz başı, söz içi ve söz sonu konumunda kullanılmıştır.

Söz Başı:

Söz başı /t/’ler Oğuz grubu Türk lehçelerinde farklı bir dağılım göstermekte olup Gagauz Türkçesi ile Türkiye Türkçesindeki kullanımların çok farklı olmadığı görülmektedir (Erdem 2014: 94). Bulgaristan sahası Burgaz Türk ağız alanında /d/’ye gelişen /t/ seslerinin yanı sıra, /t/ sesinin Ortak Türkçedeki biçimini koruyan şekiller de kullanılmaktadır.

OTü. **tagu ~ takagu; takı:ğu** ‘tavuk’ ED 468b, **tagu** ‘tavuk’ EUTS 220, **takagu** ‘horoz ve tavuğun genel adı’ DLT 68 > **[tavuuk]** ‘a.’ 190201501/116; 190101701/67; 190100901/171; 190102901/262; 190102904/32; 190103703/71; 190100902/102; 190103703/77

OTü. **tamız-** ‘damlatmak’ ED 510a, **tamız-** ‘damlatmak’ EUTS 222, **tamuz-** ‘damlatmak’ DLT 312 + **[-lık]** > **[tamuzlık]** ‘yalnız dölü alınmak için yetiştirilen yüksek nitelikli (hayvan)’ 190102601/58

OTü. **tarıglag; tarıgla:ğ** ‘tarla’ ED 541b, **tarıglağ** ‘tarla’ EUTS 226, **tarıglag** ‘tarla’ DLT 248 > **[tarla]** ‘a.’ 190101601/11; 190103203/70; 190101601/17; **[ta:la]** ‘a.’ 190100901/119; 190100901/120; 190100901/80; 190100902/130;

190100902/65; 190103801/111; 190100401/268; 190100401/30;
 190101601/108; 190500901/72; 190500901/75; 190100901/116;
 190100901/80; 190100901/81; 190100902/65; 190102901/218; 190100901/98;
[ta:lɛ] ‘a.’ 190101901/175; 190103703/4; 190102801/54; 190101901/241;
 190100003/11; 190100003/7

OTü. **tè:min** ‘demin’ ED 507a, TT 182, **timin** ‘demin’ EUTS 240, **ti:min** ‘demin,
 biraz önce’ DLT 206 > **[temin]** ‘a.’ 190700001/19; 190100901/104;
 190100402/39; 190102401/13; 190102401/22; 190102903/38; 190102904/30;
 190103702/105; 190103702/31; 190103703/72; 190100201/29

OTü. **ters** ‘ters’ ED 553a, **tärs** ‘ters, yanlış’ EUTS 235, **ters** ‘zor olan şey’ DLT 175
 > **[tɛ:rs]** ‘a.’ 190102903/41; **[tɛ:s]** ‘a.’ 190101801/131

OTü. **tıgrak** ‘sağlam, pek’ EUTS 236, **tıgrak** ‘ser (adam)’ DLT 235 > **[tuks]**
 ‘katı, sert’ 190100001/189; 190100401/94; 190100401/89; 190101901/230;
 190101901/59; 190101901/60; + **[ça]** > **[tuksʃa]** ‘sert gibi’ 190300901/88

OTü. **tiken** ‘diken’ ED 483b, **tikän** ‘diken’ EUTS 238, **tiken** ‘diken’ DLT 878 >
[ticən] ‘diken’ 190102601/93; 190501501/165; 190100902/111;
 190102801/15; 190501501/167; 190100101/11; 190100902/110; + **[li]** >
[ticənni] ‘dikenli’ 190100002/68; + **[lik]** > **[ticənnik]** ‘Tikenlik, Ruen
 ilçesinde köy adı’ 190103703/18; 190100101/166; 190500901/213;
 190101802/27

OTü. **tilkü; tilkü** ‘tilki’ ED 498b, **tilkü** ‘tilki’ EUTS 239, **tilkü** ‘tilki’ DLT 39 >
[tilci] ‘a.’ 190103703/75

OTü. **toklı; toklı** ‘altı aylıkla bir yaş arasındaki kuzu’ ED 469a, **toklı** ‘altı aylık
 kuzu’ DLT 66 > **[tɔklu]** ‘a.’ 190102601/57

OTü. **türk** ‘Türk’ ED 542b, **Türük** ‘Türk’ EUTS 259, **Türk** ‘Nuh’un oğlu Türk’ün
 oğullarına (Türklere) yüce Allah tarafından verilmiş isim’ DLT 176 > **[tyrc]**
 ‘Türk’ 190100002/10; 190600002/28; 190301401/10; 190101601/17;
 190101601/19; 190101601/20; 190101601/21; 190101802/130; 190300901/34;
 190300201/16; 190600703/8; **[ty:c]** ‘Türk’ 190100201/67; 190101301/7;

190301401/59; 190101601/316; 190102301/40; 190102601/23; 191000001/52;
191000001/56; 190600601/77; 190103401/43; 190201601/125; 190100201/70;
190102302/72; 190201501/214; 190102903/26

Söz İçi:

OTü. **batur-** ED 308a, **baturmak** ‘gizlemek, saklamak’ EUTS 36, **batur-**
‘saklamak, gözden kaybetmek’ DLT 306 > [**batu:-**] ‘batırmak’
190501501/296; 190500901/114; 190102905/234; 190100902/127;
190100902/151; 190101601/111; 190100902/111

OTü. **keltür-** ‘getirmek’ ED 716b, **kältür-** ‘getirmek’ EUTS 104, **keltür-** ‘getirmek’
DLT 364 > [**jetir-**] ‘a.’ 190100002/59; 190100002/60; 190201501/108;
190201501/395; 190101901/249; 190200001/8; 190100901/285;
190102801/54; 190100102/66; 190300901/243; 190101901/296;
190101901/298; [**jeti:-**] ‘a.’ 190100901/140; 190101601/216; 190101801/165;
190101801/168; 190100001/149; 190201501/445; 190201701/15;
190201701/46; 190100001/37; 190100901/139

OTü. **tütün** ‘tütün’ ED 457b, **tütün** ‘mesken sayımında alınan vergi’ EUTS 260,
tütün ‘duman’ DLT 913 > [**tytyn**] ‘a.’ 190100003/32; 190100101/33;
190101201/116; 190101201/167; 190101201/200; 190100401/274;
190101601/342; 190101603/43; 190101603/59; 190101603/60; 190101603/62;
190300901/22; 190300901/23; 190300901/28; 190500901/188;
190101201/215; 190101601/344; 190300201/51; 190100003/48; + [**cü**] + [**lük**]
> [**tytyndꞑylyc**] ‘tütüncülük’ 190101602/80; 190101603/31; 190600701/57

OTü. **utan-; uvtan-** ‘utanmak’ ED 7b, **utan-** ‘Oğuz lehçesinde utanır görünmek’
DLT 108, **uya:t-** ‘utanmak’ ETG 305 > [**utan-**] ‘utanmak’ 190102001/18;
190100401/250; 190103202/52; 190100101/76; 190201501/207;
190102901/381

OTü. **yap-** ‘yapmak’ ED 870b, **yap-** ‘kapamak, yaratmak, kurmak’ EUTS 285, **yap-**
‘yapmak’ DLT 469 + [**-tır**] > [**japtur-**] ‘yaptırmak’ 190103101/52;
190101803/10; 190102701/82; 190101803/11; 190600703/17

OTü. **yastuk** ‘yastık’ ED 974a, **yastuk** ‘yastık’ DLT 463 > [**jastuk**] ‘a.’ 190200001/53; 190103702/41; 190103702/41; 190101901/335; 190103702/43; [**jastuk**] ‘a.’ 190200001/52

Ar. **شيطان** **şeyta:n** ‘şeytan’ + OTü. **tiken** ‘diken’ ED 483b, **tikän** ‘diken’ EUTS 238, **tiken** ‘diken’ DLT 878 + [**i**] > [**fejtan ticeni**] ‘tribulus terrestris, şeytan diken, nene dişleri, kedi kafası’ 190100901/335; 190100901/336; 190102901/400; 190102903/30

Söz Sonu:

OTü. **at-;at-** ‘atmak’ ED 36a, **at-** ‘atmak’ EUTS 25, **at-** ‘atmak’ DLT 600 > [**at-**] ‘atmak’ 190100101/186; 190201601/19; 190101601/229; 190101901/272; 190100001/64; 190201601/55; 190201601/22; 190700001/73; 190700001/74

OTü. **bulit ~ bulut ; bulit** ‘bulut’ ED 333a, **bulit ~ bulut** ‘bulut’ EUTS 53, **bulit ~ bulut** ‘bulut’ DLT 81 > [**bulut**] ‘a.’ 190103202/54

OTü. **büt-; büt-** ‘bitmek’ ED 298b, **büt-** ‘bitmek’ EUTS 57, **bütür-** ‘(yara) kapanmak’ DLT 413 > [**bit-**] ‘bitmek’ 190100001/87; 190101001/106; 190101001/108; 190101001/63; 190101001/64; 190101001/65; 190100102/15; 190103801/31; 190501501/159; 190501501/194; 190500901/133; 190600002/92; 190101201/110; 190101602/34; 190101602/38; 190101802/136; 190102905/219; 190200901/30; 190300901/218; 190300901/28; 190600601/62

OTü. **kit-; kët-** ‘gitmek’ ED 701a, **kät-** ‘gitmek’ EUTS 107, **kit-** ‘gitmek’ DLT 414 > [**jit-**] ‘gitmek’ 190201501/68; 190500001/64; 190100901/137; 190100902/108; 190101603/26; 190101603/54; 190101603/55; 190101603/63; 190101801/125; 190101801/128; 190201601/93; 190600702/7; 190102501/25; 190102301/54; 190102301/46; 190100001/35; 190201501/229; 190201501/340; 190100901/295; 190100902/27; 190100902/97; 190101001/65; 190100102/74; 190101201/66; 190101301/21; 190301401/48; 190100402/2; 190101601/62

OTü. **ört-**; **ört-** 'örtmek' ED 202b, **ört-** 'örtmek' DLT 628 > [**ört-**] 'örtmek'
190101602/116; [**ört-**] 'örtmek' 190101201/132; [**ört-**] 'örtmek'
190100901/127; 190101901/10; 190101901/108

OTü. **tut-**; **tut-** 'tutmak, yakalamak' ED 451a, **tut-** 'tutmak' EUTS 255, **tut-** 'tutmak'
DLT 412 > [**tut-**] 'tutmak' 190201501/377; 190201501/398; 190201501/399;
190700001/68; 190101801/171; 190101901/255; 190101901/256;
190200001/42; 190601601/57; 190601601/58; 190102905/70; 190300901/127;
190501501/270; 190600701/81; 190100101/143; 190101801/171

OTü. **yat-** 'yatmak' ED 884a, **yat-** 'yatmak, uzanmak' EUTS 290, **yat-** 'yatmak'
DLT 422 > [**yat-**] 'yatmak' 190101801/2; 190101803/1; 190100102/41;
190100401/173; 190102701/23; 190101001/119; 190102501/18;
190201601/129

[t]

[t] yarı ötümlü, patlayıcı, diş eti ünsüzüdür. Bu ses Burgaz ili Türk ağzlarında Ortak Türkçe ve alıntı sözcüklerde sadece söz sonunda kullanılıştır.

Söz İçi:

OTü. **katık** 'sos, çeşni' ED 598a, **katık** 'tutmaca katılan sirke ve yoğurt gibi çeşni'
DLT 192 > [**katık**] 'yemek' 190100401/14

Söz Sonu:

OTü. **altın** 'altta, aşağıda' EUTS 13, **altın** 'alt' DLT 67 > [**altın**] 'a.' 190100101/17

OTü. **tö:rt** ~ **tort**; **tort** 'dört' ED 534a, **tört** 'dört' EUTS 249, **tö:rt** ~ **tört** 'dört'
DLT 78, **tö:rt** 'dört' TT 184 > [**tört**] 'a.' 190100901/207; 190103207/28

OTü. **yugurt**; **yuğrut** 'yoğurt' ED 905b, **yorgurd** 'yoğurt' EUTS 302, **yugrut**
'yoğurt' DLT 100 > [**yugrut**] 'a.' 190103701/113

Far. **امرد** **emru:d** 'armut' > [**amru:d**] 'a.' 190101301/27; 190101601/374;
190101802/129

Yun. **kiremit** ‘kiremit’ < **[ciremit]** ‘a.’ 190100901/129

3.1.3.1.19. /v/ ünsüzü

Burgaz ili Türk ağızlarında [v] ses biriminin ötümlü, sızıcı, diş-dudak [v], yarı ötümsüz, sızıcı, diş-dudak [ɣ] ve ötümlü, yarı ünlü, [v] olmak üzere üç değişken sesi kullanılmıştır.

[v]

[v] ötümlü, sızıcı, diş-dudak ünsüzü. Burgaz ili Türk ağızlarında söz başı, söz içi ve söz sonundaki /v/’ler Ortak Türkçedeki /b/’lerden gelişmiştir.

Söz Başı:

Ortak Türkçe sözcüklerin söz başında /v/ sesi bulunmaz. Söz başındaki bazı /b/’lerin /v/ olması ile sonradan ortaya çıkmıştır. Oğuz grubu Türk lehçelerinde söz başında /v/ sesi bulunan az sayıda sözcük Eski Türkçede /b/’liydi (Ergin 2005: 61).

OTü. **ber-**; **bê:r-** ‘vermek’ ED 353b, **bir-** ‘vermek’ EUTS 44, **bi:r-~ bir-~ ber-** ‘vermek’ DLT 79, **bê:r-** TT 182 > **[vê:r-]** ‘vermek’ 190100001/112; 190201501/429; 190301401/54; 190600002/42; 190500901/144; 190500901/146; **[vê:r-]** ‘vermek’ 190600701/97; 190103901/22; 190100401/246; **[vê:-]** ‘vermek’ 190100001/111; 190201501/412; 190700001/59; 190100902/173; 190201601/13; 190102701/17; 190103202/21; 190600801/3; 190103601/46; 190101801/98; 190100001/71; 190100201/126; 190201501/38; 190100101/57; 190102301/6; 190100102/7; 190201501/45; 1190102901/159; 190600701/3; 190201501/35; **[vir-]** ‘vermek’ 190100102/15

OTü. **ba:r** ‘var’ TT 172, **ba:r** ‘var’ ED 353a, **ba:r ~ bar** ‘var’ DLT 34, **bar** ‘var’ EUTS 32 > **[va:]** ‘a.’ 190100001/26; 190100001/33; 190100001/39; 190100001/81; 190100001/94; 190100002/68; 190100003/19; 190102002/6; 190103901/6; 190100201/1; 190100201/123; 190100201/21; 190100201/39; 190100201/89; 190100006/22; 190100006/37; 190100006/47; 190201501/12;

190201501/134; 190201501/168; [vaˈr] ‘a.’ . 190101201/68; 190102601/98;
190301601/7; 190102905/177; 190300201/45; 190300201/46; 190102905/82

Söz İçi:

OTü. **agır; ağır** ‘ağır’ ED 88a, **ağır** ‘ağır, çetin’ EUTS 7, **agır** ‘ağır, yavaş’ DLT 38
> [avur] ‘ağır’ 190101801/40; 190600701/47; 190400001/12; 190700002/23;
190100501/28

OTü. **a:b** ‘av’ TT 171, **ab** ‘av’ EUTS 1 + [cı] > [avdʒu] ‘avcı’ 190102801/10;
190600002/23

OTü. **kağal ~ kağıl** ‘kırbaç, kamçı’ EUTS 161, **kagıl** ‘taze söğüt dalları’ DLT 206 >
[kavut] ‘kaval, genellikle kamıştan yapılan, daha çok çobanların çaldığı,
yumuşak sesli, üflemeli bir çalgı’ 190101601/400; 190101601/411

OTü. **yalvar-; yalvar-** ‘yalvarmak’ ED 920b, **yalwar-** DLT 247 > [jaɫvar-] ‘a.’
190102901/173; [jaɫva:] ‘a.’ 190102301/11; 190601601/81

OTü. **yavuklu** ‘nişanlı’ YTS 239 > [javuklu] ‘sevgili’ 190201501/385;
190201501/36; 190103601/24

Ar. **طبل tabl** ‘davul’ < [davut] ‘a.’ 190100001/38; + [lu] > [davutlu] ‘davulcu’
190101602/16; + [cu] + [luk] > [davutdʒuluk] ‘davulculuk’ 190301601/10

Yun. **avlu** ‘avlu’ < [avlu] ‘a.’ 190100401/247; 190100901/81; 190100101/84

Söz Sonu:

OTü. **a:b** ‘av’ TT 171, **ab** ‘av’ EUTS 1 > [av] ‘a.’ 190600002/23

[v]

Burgaz ili Türk ağızlarında sızıcı, diş-dudak [v] sesi, söz içinde Ortak Türkçe
sözcüklerde yarı ötümsüz [v] değişken sesi ile telaffuz edilmiştir.

OTü. **yuwka** ‘her şeyin incesi’ DLT 438 + [arak] > [ju:ɣkarak] ‘verimsiz, güçsüz’
190101901/160

OTü. **yuvga** ‘yufka ekmek’ DLT 456> BİTA [ju:yka] ‘yufka’ 190102901/393;
BİTA [ju:yka] ‘yufka’ 190201501/142

[v]

[v] ötümlü, yarı ünlü bir diş-dudak sesidir. Burgaz ili Türk ağızlarında Ortak Türkçe sözcüklerde /v/ sesi, arka damak /a/ ve /u/ ünlüleri arasında yarı ünlü karakteri kazanmış ve [v] olarak telaffuz edilmiştir. Burgaz ili Türk ağızlarında bu değişken ses söz içi konumunda kullanılmıştır.

Söz İçi:

OTü. **agır; ağır** ‘ağır’ ED 88a, **ağır** ‘ağır, çetin’ EUTS 7, **agır** ‘ağır, yavaş’ DLT 38
> [avv:] ‘ağır, hamile’ 190700002/17; 190101901/47; 190102801/95;
190501501/278

OTü. **axşam** ‘akşam’ ED 96b, **axşam** ‘akşam vakti’ DLT 66 > [a:vʃam] ‘akşam’
190102001/43

OTü. **buka; buka**: ‘boğa’ ED 312a, **boğa** ‘boğa’ EUTS 46, **buka** ‘boğa’ DLT 308,
bu:ka ‘boğa’ TT 179 > [buva] ‘boğa’ 190102601/49; 190102904/21

OTü. **soğığ ; soğık** ‘soğuk’ ED 808a, **soğığ** ‘soğuk’ EUTS 207 > [sɔvvuk] ‘soğuk’
190100006/30; 190600002/23; 190100102/51

OTü. **suva-** ‘sulamak, sıvamak’ EUTS, **suwal-** ‘sıvanmak’ DLT 331 > [suva-]
‘sıvamak’ 190101001/76; 190101001/78; 190101001/86; 190101001/89;
190102905/231; 190200001/10; 190200001/11; 190102801/46;
190201701/32; 190201701/38; 190101001/90; 190101001/91

OTü. **tug-; tuğ-** ‘doğmak’ ED 465a, **tuğ-** ‘doğmak’ EUTS 252, **tog-** ‘doğmak’ DLT
271 > [dɔv-] ‘doğmak’ 190102001/68; 190600002/73

OTü. **tugum; tuğum** ‘doğum’ ED 470a, **tuğum** ‘doğum’ EUTS 252, **tuğum**
‘doğum’ ETG 302 > [dɔvum] ‘a.’ 190201601/106; + [lu] > [dɔvumlu]
‘doğumlu’ 190101201/12; 190102302/4

OTü. **tugur-**; **tuğur-** ‘doğurmak’ ED 472a, **togur-** ‘doğurmak’ DLT 309 < [dɔvu:-] ‘a.’ 190102001/70; 190201501/167

3.1.3.1.20. /y/ ünsüzü

[j]

[j] ötümlü, yarı ünlü, ön damak ünsüzdür. Eski Türkçede ön damak /y/ ünsüzü her durumda bulunur (Tekin, 2003:69). Burgaz Türk ağız alanında [j] sesi Eski Türkçedeki yerini ve biçimini korur.

Söz Başı

OTü. **ya:g ~ yag**; **ya:ğ** ‘yağ’ ED 895a, **ya:g** ‘yağ’ TT 175, **yağ** ‘yağ’ EUTS 279, **ya:g ~ yag** ‘yağ’ DLT 101 > [ja:] ‘yağ’ 190100201/70; 190100902/117; 190103101/47; 190102905/149; 190102905/151 190103701/111; 190103703/36; 190501501/167; 190102905/148; 190102905/150; 190103701/82; 190103701/85; 190300901/108; 190300901/246; 190103701/82

OTü. **yağlıg** ‘yağlı’ EUTS 280, **ya:glıg** ‘yağlı olan’ DLT 47 > [ja:lu] ‘a.’ 190100006/28; 190100006/31; 190100006/34; 190100001/174; 190101701/25; 190101701/31; 190100401/213; 190101603/68; 190100001/4; 190103203/32; 190103701/52; 190501501/183; 190103203/26; + [lık] > [ja:luɫuk] ‘Yağlılık (lakap)’ 190100201/22; + Ar. **Ahmet** ‘övmeye layık, övülmüş’ + [ler] > [ja:luametle:] ‘Yağlıahmetler (lakap)’ 190102001/103

OTü. **yak-** ‘yakmak’ ED 896b, **yak-** ‘hoşa gitmek, yaklaşmak, yakmak’ EUTS 280, **yak-** ‘yakmak’ DLT 453 > [jak-] ‘yakmak’ 190103201/36; 190100101/123; 190100401/62; 190103702/24; 190100201/84; 190102201/5

OTü. **yakın**; **yağın ~ yakın** ‘yakın’ EUTS 279, **yakın** ‘yakın’ DLT 454 > [jakuun] ‘a.’ 190100002/12; 190100002/34; 190100003/11; 190201501/351; 190201501/428; 190202601/15; 190100901/147; 190100901/165; 190100102/40; 190103801/188; 190100401/127; 190102001/44;

190102001/66; 190102201/50; 190102201/51; 190102501/25; 190102601/36;
190102901/137; 190102905/127; 190103201/13; 190103207/36; 190501501/3

OTü. **yorı-; yorı-** ‘yürümek’ ED 957a, **yorı-** ‘yürümek’ EUTS 302, **yürü-** ‘yürümek’ EUTS 307, **yorı-** ~ **yoru-** DLT 608, **yo:rı-** ‘yürümek’ TT 179 > [**jory-**] ‘a.’ 190100101/91; 190100102/35; 190100401/140; 190103202/45; [**jyry-**] ‘a.’ 190102901/92; 190101201/95

OTü. **yurt; yurt** ‘terk edilmiş yerleşim alanı’ ED 958a, **yurt** ‘harabe halindeki yerleşim yeri’ DLT 447 > [**yu:rt**] ‘ev’ 190301401/63; 190300901/104; 190300901/118; + [**luk**] > [**jurtluk**] ‘Yurtluk, Ruen ilçesinde yer adı’ 190100002/42

OTü. **yüksek** ‘yüksek’ ED 915b, **yüksek** ‘yüksek’ EUTS 306, **yüksek** ‘yükselmiş, uzun ve yüksek’ DLT 413 > [**jy:sec**] ‘yüksek’ 190201501/179; 190201501/84; 190101001/15; 190100102/25; 190103801/284; 190301401/75; 190100403/34; 190100404/19; 190101801/138; 190102001/82; 190102001/87; [**jy:sec**] ‘a.’ 190201501/166; 190102901/256; 190102901/236; 190102901/217; [**jy:seç**] ‘a.’ 190101802/60

Bu sesin Burgaz ili Türk ağızlarında söz başında [j] türemesi sonucunda ortaya çıkan örnekleri de görülmektedir.

OTü. **ırak; ıra:k** ‘ırak, uzak’ ED 214a, **ıraḳ** ‘ırak, uzak’ EUTS 87, **yırak** ‘uzak’ DLT 61 > [**juarak**] ‘a.’ 190101801/48; 190101901/23; 190103401/34

OTü. **erte ~ irte ; irtäkän** ‘erken’ EUTS 98, **erte ~ irte** ‘sabahın erken saati’ DLT 74> [**jε:cən**] ‘erken’ 190100401/121

Söz İçi:

OTü. **aḋrıl-; aḋrıl-** ‘ayrılmak’ ED 68b, **aḋırıl-** ‘ayrılmak’ EUTS 4, **aḋrıl-** ‘ayrılmak’ DLT 129 > [**ajruṭ-**] ‘ayrılmak’ 190101801/134; 190101601/33; 190103401/41; 190103208/3; 190101801/137; 190100902/191; 190103901/4; 190101601/348; [**a:jruṭ-**] ‘a.’ 190103208/2; 190100203/5; 190103901/4; 190100901/56

OTü. **boduğ; boduğ** ‘boya’ ED 302a, EUTS **boduğ** ‘boya’ 46, **boy** ‘boya, renk’ EUTS 49, **boğug** ‘boya’ DLT 269 > [bɔja] ‘a.’ 190102701/52; 190102701/53; 190102901/242; 190102901/245; 190103207/20

OTü. **todur-; toğğur-** ‘doymak’ ED 454a, **todur-** ‘doyurmak’ EUTS 243, **todur-** ‘doyurmak’ DLT 307 > [dɔjur-] ‘doyurmak’ 190101602/100; 190102701/62; 190100101/101; 190103201/57; 190101901/112; 190102302/46; [dɔju:-] ‘doyurmak’ 190100101/87; 190103601/49; 190100101/157; 190102001/42

OTü. **koy; ko:ŋ** ‘koyun’ ED 631a, **qoy** ‘koyun’ **koy** ‘koyun’ DLT 26, **ko:n** ‘koyun’ TT178 > [kɔjun] ‘a.’ 190100902/82; 190200901/20; 190102905/113; 190102905/114; 190102501/26; 190300501/17; 190500901/239; 190100101/79; 190101601/137; 190201701/49; 190202501/1; 190102601/51; 190102905/87; 190300901/203; 190102501/26; 190103703/64; 190501501/163; [kɔ:jun] ‘a.’ 190100902/210; 190103207/25; 1901000001/44

OTü. **soyul-** ‘soyulmak’ ED 859b, **soyul-** ‘soyulmak’ DLT 528 > [sɔjuɫ-] ‘soyulmak’ 190101802/94

OTü. **tayan-** ‘dayanmak’ ED 569b, **tayan-** ‘dayanmak, yaslanmak, güvenmek’ DLT 528 > [dajan-] ‘dayanmak’ 190100901/114; 190600701/102; 190103703/13; 190500901/157; 190500001/3; 190600301/12; 190500901/21

Söz Sonu:

OTü. **bod** ‘boy’ ED 296b, **bod** ‘boy, vücut, gövde’ EUTS 45, **boğ** ‘insanın uzunluğu ve boyu’ DLT 495 > [bɔj] ‘boy’ 190102901/374; 190202601/25; 190101803/42; 190500901/237; 190500901/238; 190102901/75; 190102301/52

OTü. **koy- ~ kod-** ED 674b, **qod-** ‘koymak’ EUTS 180, **koç-** ~ **kot-** ‘koymak, bırakmak’ DLT 337 > [kɔj-] ‘koymak’ 190100201/86; 190201501/101; 190100901/96; 190103801/18; [kuj-] ‘koymak’ 190100006/14; 190100006/16; 190100006/17; 190100006/35; 190201501/358; 190201501/359; 190102501/8; 190201503/26; 190200901/2; 190201501/119; 190201501/139; 190201501/120; 190201501/142; 190201501/150; 190201501/162

OTü. **soy-** ‘soymak’ ED 858b, **soy-** ‘(deriyi) yüzmek’ DLT 553 > [sɔj-] ‘soymak’ 190103101/27; 190103101/27; 190300901/115; 190501501/216; 190100101/34; 190103801/207; 190101601/361

OTü. **toɖ-**; **toɖ-** ‘doymak’ EUTS 243, **to:ɖ-** ‘doymak’ ED 451a, **toɖ-** ‘doymak’ DLT 633 > [dɔj-] ‘doymak’ 190102001/52

3.1.3.1.21. /z/ ünsüzü

[z] ses biriminin [z] ve [z̥] olmak üzere iki değişken sesi vardır.

[z]

[z] ötümlü, sızıcı, diş ünsüzdür. Eski Türkçedeki /z/ sesleri özellikle söz içi ve söz sonunda Burgaz ili Türk ağızlarında korunmuştur. Alıntı sözcüklerde söz başında kullanılmıştır.

Söz Başı:

Ar. ضعیف **zai:f** ‘zayıf, güçsüz’ > [zajwɪf] ‘a.’ 190101201/161; 190301401/22; 190102701/134; + [ımsı] > [zajwɪfumsu] ‘zayıf görünümlü, zayıf olan’ 190101001/53

Ar. زخیره **zahi:re** ‘gerektiğinde kullanılmak için saklanan tahıl, aşlık’ > [za:rɛ] ‘a.’ 190102601/90

Ar. زحمت **zaḥmet** ‘sıkıntı, eziyet, rahatsızlık’ > [za:met] ‘a.’ 190100902/196

Ar. زنبق **zanbaḳ** ‘zambak’ > [zambak] ‘a.’ 190102001/86; 190103801/12; 190101901/223; 190201601/164; 190101602/63; 190102001/86; 190100101/46; 190100901/314

Far. سورنا [ی] **su:r - na: [y]** ‘zurna’ > [zu:na] ‘zurna’ 190103203/34; 190101602/16;+ [cık] > [zu:naɖɟuɪk] ‘zurna çiçeği’ 190101901/199 ; [zu:naɖɟic] ‘zurna çiçeği’ 190101802/102

Bulg. завод ‘fabrika’ < [zavot] ‘a.’ 190100902/155; 190100404/12; 190100403/31; 190601601/70

Bulg. закон ‘kanun’ < [zakon] ‘a.’ 190101802/36; 190103702/94; 190101801/132

Bulg. закупчик + Türk. [lik] ‘toptancılık’ > [zakupçicilik] ‘a.’ 190601601/77

Bulg. запас ‘yedek, yedek subay’ < [zapas] ‘a.’ 190601601/29; + [lık] > [zapastlık] ‘yedek subaylık’ 190601601/86

Söz İçi:

OTü. ka:zgan ‘kazan’ TT 173; kazğa:n ‘kazan’ ED 682a, kazgan ‘çöküntü, çatlak ve yarıklar bulunan arazi, çukur’ DLT 13 > [kazan] ‘a.’ 190103801/261; 190100001/206; 190102905/32; 190102905/33; 190103701/81; 190102501/29; 190103801/262; 190103801/237

OTü. kı:z; kı:z TT 176 'kız', ED 679b, kız ‘kız’ EUTS 178, kı:z ~ kız 'cariye' DLT 5 + [an] > [kuzan] ‘çocuk’ 190201501/205; 190201501/224; 190600002/85; 190100902/107; 190101201/203; 190101201/205; 190101201/45; 190101201/61; 190100401/277; 190201701/56; 190101801/73; 190101801/80; 190101802/101; 190101802/94; 190101802/95; 190102001/12; 190102001/51; 190102001/53; 190102001/54; 190102001/55; 190200001/55; 190201601/5; 190102901/168; 190103202/55; 190103401/67; 190103701/118; 190103801/227; 190102001/46; 190102501/52

OTü. ku:zı, ku:zı 'kuzu' ED 681a, ko:zı ‘kuzu’ EUTS 184, ko:zı ‘kuzu’ DLT 5 > [kuzu] ‘a.’ 190102601/62; 190102601/66; 190102601/67; 190102601/68; 190300901/182; 190300901/183; 190300901/190; 190501501/102; 190500901/98; 190102302/58; 190103703/64; + [cık] > [kuzudjuk] ‘a.’ 190201501/440

OTü. tuzçı: ‘tuzcu’ ED 573a, tuzçı ‘tuz satan’ EUTS 256 > [tustfula:] ‘Tuzcular (lakap)’ 190101601/144

OTü. tuzlan- ‘tuzlanmak’ ED 576a, tuzlan- ‘tuzlanmak’ DLT 560 > [tuzlan-] ‘yeni doğan bebeği tuzla yıkamak’ 190103401/1

OTü. **uzak** ‘uzak’ ED 283a, **uzak** ‘uzak’ EUTS 270, **uzak** ‘uzamış olan, uzun’ DLT 45 > [**uzak**] ‘a.’ 190100102/28; 190100401/118; 190100401/170; 190102001/48; 190700001/63; 190100401/138; 190301601/13; 190103401/45

OTü. **uzun** ‘uzun’ ED 288b, **uzun** ‘uzun, daimi’ EUTS 270, **uzun** ‘uzun olan her şey, uzun’ DLT 51 > [**uzun**] ‘a.’ 190100201/112; 190102901/281; 190102905/176; 190103101/2; [**uzu:n**] ‘uzun’ 190101201/130; 190101901/198; 190200901/13; 190100001/77; 190100201/45; 190101001/83; 190103801/315; 190101601/218; 190101901/171; 190102701/45; 190102701/48; 190102801/63; 190102801/74; 190102901/332; 190102905/58; 190103601/12; 190103701/38

OTü. **üzüm** ‘üzüm’ ED 288a, **üzüm** ‘üzüm’ EUTS 276, **üzüm** ‘üzüm’ DLT 50 > [**yzym**] ‘a.’ 190301401/34; 190100404/38; 190100404/39; 190100404/42; 190500901/148; 190500901/149; 190100404/37; 190100404/41; 190101601/124; 190102901/274; 190101601/12

OTü. **yaz-**; **yaz-** ‘yazmak’ EUTS 292, **yaz-** ‘Oğuzcada yazmak’ DLT 470 + [**-dır**] > [**jazdur-**] ‘a.’ 190101601/25; 190102903/45; 190201501/255; 190600002/77; [**jazdur:-**] ‘a.’ 190600701/86; 190102901/210

Söz Sonu:

OTü. **bekmes** ‘Oğuzcada pekmez’ DLT 221 > BİTA [**petmez**] ‘pekmez’ 190102905/31; 190102905/37; 190101001/16; 190101001/19; 190100101/141; 190100101/145; 190103801/30; 190100001/107

OTü. **boz**; **bo:z** ‘gri’ ED 388b, **boz** ‘boz, beyaz ile kula arasındaki hayvan rengi’ DLT 496 > [**bɔz**] ‘‘açık kahverengi’ 190101801/154; + Ar. **Bilal** ‘su gibi ıslatan’ + [**lar**] > [**bɔz bilalɬa:**] ‘Bozbilallar (lakap)’ 190100201/24

OTü. **bu:z** ‘buz’ ED 389a, **bu:z** ‘buz’ TT 179, **bu:z** ~ **buz** ‘buz’ DLT 102 > [**buz**] ‘a.’ 190102201/12; 190101901/167; 190200001/42; 190102201/16

OTü. **kuz** ‘dağın kuzeyi güneşi az gören tarafı’ ED 680b, **kuz** ‘(dağ vb.’nin) gölgeli tarafı’ DLT 164 > [**kuz**] ‘(dağ vb.’nin) gölgeli tarafı’ 190100901/130; 190100902/64

OTü. **uz** ~ **u:z**; **u:z** ‘yetenekli, usta’ ED 277b, **uz** ‘ustai mahir, iyi’ EUTS 270, **u:z** ‘iyi, güzeli biçimli’ TT 179 > [**uz**] ‘uz, uygun, yerinde, eşit, doğru, iyi, ustaca, düzgün’ 190101602/42; 190101803/46; 190101803/47; 190103202/40; [**u:z**] ‘a.’ 190101201/72; 190101901/182

[z]

[z] yarı ötümsüz, sızıcı, diş ünsüzdür. Ötümlü /z/ sesi Burgaz Türk ağız alanında genellikle söz sonunda [z] yarı ötümsüz değişken sesiyle telaffuz edilir.

Söz Sonu:

OTü. **bışur-** ‘pişirmek’ ED 383b, **bışur-** ‘pişirmek’ EUTS 41, **bışur-** ‘pişirmek’ DLT 308 +i+ [-yor] + [-uz] > [**pişire:z**] ‘pişiriyoruz’ 190300901/112; 190201503/47; 190201503/48; 190101901/84; [**pişiri:z**] ‘pişiriyoruz’ 190103701/73

OTü. **tik-**; **tik-** ‘dikmek’ ED 475b, **tik-** ‘dikmek’ EUTS 239, **tik-** ‘(ağaç, tuğ vb. bir şeyi) dikmek’ DLT 274 +i+ [-yor] + [-uz] > [**dice:z**] ‘dikiyoruz’ 190201501/361

OTü. **til-** ‘dilmek’ ED 490b, **til-** ‘dilmek’ DLT +i+ [-yor] + [-uz] > [**dili:z**] ‘diliyoruz’ 190103204/5

OTü. **tokuz**; **toğuz** ‘dokuz’ EUTS 245, **tokuz** ‘dokuz’ DLT 498 > [**dokuz**] ‘a.’ 190300901/15; 190103202/73; 190100201/47; 190201501/284; 190600002/87; 190600002/88; 190102001/9; 190200001/55; 190102901/86

OTü. **yé:-** ‘yemek’ ED 869b, **ye:-** ‘yemek’ TT 182, **yi:-** ‘(bir şey) yemek’ DLT 448 + [-ecek] + [-iz] > [**i:dzəz**] ‘yiyeceğiz’ 190100401/47; + [-yor] + [-uz] > [**ijε:z**] ‘yiyoruz’ 190300901/226; [**i:je:z**] ‘yiyoruz’ 190201501/212; [**iji:z**] ‘yiyoruz’ 190100102/3

3.1.3.1.22. /ts/ ünsüzü

[ts] ötümsüz, yarı kapantılı, dış eti ünsüzüdür. Türkçeye yabancı olan ötümsüz, dış eti [ts] sesi, Bulgarcadan alıntı sözcüklerde söz başı, söz içi ve söz sonu konumunda kullanılmıştır.

Söz Başı:

Bulg. **център** ‘merkez’ < [tsentur] ‘merkez’ 190101301/28

Bulg. **цех** < [tsɛx] ‘iş yeri, işlik’ 190101201/118

Bulg. **Цонево** < [tsonevo] ‘Tsonevo, Şumen bölgesinde köy adı’ 190100902/203

Söz İçi:

Bulg. **болница** < [bolnitsa] ‘hastane’ 190103401/1

Bulg. **лутеница** < [lytenitsa] ‘kahvaltılık’ 190100102/60

Bulg. **работилница** < [rabotilnitsa] ‘işlik, atölye’ 190101602/29

Bug. **специално** < [spetsialno] ‘özel, hususi’ 190100201/55

Bulg. **чубрица** < [dʒibritsa] ‘çemen’ 190101602/54

Söz Sonu:

Bulg. **Листец** < [listets] ‘Burgaz bölgesinde köy adı’ 190101801/18

Bulg. **месец** < [mesets] ‘ay’ 190700001/56

Bulg. **Подгорец** < [podgorets] ‘Burgaz bölgesinde köy adı’

3.2. Hece

Bir nefes hamlesi içinde çıkan, tek bir ses veya ses grubundan oluşan, yalnız başına kelime olabilen veya kelime oluşumunda görev alabilen ses birliği (Korkmaz, 2007: 115) olarak tanımlanan hece, ünlü ses birimlerin ve ünsüz ses birimlerin

değişken seslerinin olduğu kelimenin ses yapısının temel birimlerinden biridir (Baskakov, 2006: 191).

Kelimenin unsuru olarak tüm dillerde yer alan hece, Burgaz ili Türk ağzlarında kendine özgü çizgileriyle kaydedilmiştir.

1. Heceyi oluşturan unsur ünlü seslerdir. Bundan dolayı da sözcükteki hece sayısını ünlü seslerin sayısı belirlemektedir. Örneğin, **[petmez]** ‘pekmez’ kelimesinde /e/ ünlüsü 2 kez tekrarlanarak 2 hece oluşturmaktadır.

2. Heceler tek başına anlam taşımaz. Örneğin, **[da:-la:-da]** ‘dağlarda’ biçiminde 3 heceli bir kelimenin 1. hecesi kök (da:), 2. hecesi çokluk eki (la:), 3. hecesi ad çekimi (bulunma) durum eki (da)’dır. Fakat kelimelerin hecelere bölünüşü, kelimenin morfolojik yapısına bağlı değildir (Baskakov, 2006: 198). Örneğin, **[tytyn-nɛr-i]** kelimesinin morfolojik yapısı üç unsurdan; **[tytyn]** kök biçim birim, **[nɛr]** çokluk eki, **[i]** 3. şahıs teklik iyelik ekinden ibaret olmanın yanı sıra aynı kelimenin hece bölünüşü **[ty -tyn- nɛ-ri]** dört unsurdan ibaret olup sözcüğünün morfolojik yapısına uymaz.

3.2.1. Hece Türleri

Hece, ‘bir nefes hamlesi içinde çıkan, tek bir ses veya ses grubundan oluşan, yalnız başına kelime olabilen veya kelime oluşumunda görev alabilen ses birliği’ (Korkmaz, 2007: 115) olarak tanımlanır. Türkçede, bir hece içinde en az bir, en çok dört ses bulunur. Yani Türkçede heceler ya bir ses, ya üç ses veya dört ses ihtiva ederler. Bir ve dört sesli olarak birer tip, iki ve üç sesli olarak da ikişer tip hece vardır. Yani, Türkçe kelimelerde altı çeşit hece tipi vardır (Ergin, 2005:104).

Tablo 20 Türkçede Temel Hece Tipleri ve Alt Tipleri (Baskakov, 2006: 193)

Hece sonu \ Hece başı	Başlı açık	Başlı kapalı
Sonu açık	V-	CV-
Sonu kapalı	VC- VCC-	CVC- CVCC-

Ses birim kadrosuna bağılı olarak heceler, bir tek ünlüden (V), bir ünlü ve ünsüzün (VC, CV) birleşmesinden, bir ünlü ve iki ünsüzden (CVC, VCC) veya bir ünlü ve üç ünsüzün (CVCC) birleşmesinden oluşabilirler (Baskakov, 2006: 193). Kök biçim birimin ses birimsel yapısı, bir heceden ve üç sestten oluşur. Türkçe köklerin büyük bir kısmının, başında ünsüz, ortasında ünlü ve sonunda ünsüz olmak üzere (CVC) üç sestten oluşan kapalı hecelerden oluşması istatistiksel olarak gösterilmiştir. Türk diline özgün olan bu tip kök yapısı söz başı ünsüzün düşmesiyle değişebilir özellik kazanmıştır (Baskakov, 2006: 31-31). V ve CV biçimindeki Eski Türkçede bulunan bütün kök biçim birimler, fonetik bakımdan daha tam ve sonu ünsüz olan değişkelere çıkar, yani **V < VK ve KV < KVK**. OTü. **yé:-** ‘yemek’ ED 869b, **ye:-** ‘yemek’ TT 182, **yi:-** ‘(bir şey) yemek’ DLT 448, kök biçim birimi Türkmen Türkçesinde **ij-** /**ji:-** fiilinden türeyen şekiller son “y” ünsüzünü korumuştur (Baskakov, 2006: 45-48). Burgaz Türk ağız alanında da “ye-“ fiilinden türeyen [**ji:-**] ‘yemek’ 190100401/141; 190102903/8 ve [**ij-**] ‘yemek’ 190103701/29; 190101901/84; 190300901/226; 190101601/44; 190103701/29 biçimlerinde son /y/ ünsüzünün korunduğu tespit edilmiştir.

Burgaz ili Türk ağızlarında altı çeşit (**V, CV, VC, VCC, CVC, CVCC**) hece türü ve bir hecede en çok dört fonem mevcuttur. İki heceli kök ve gövdeler veya daha çok heceye sahip kelimeler, **VC** ve **CVC** şeklindeki hece türlerinin çoğaltılması ile ortaya çıkmaktadır. Bu hece türleri açık hece ve kapalı hece olmak üzere iki gruba ayrılmaktadır.

1) **Açık hece**, tek ünlü sestten oluşan veya ünsüz sesle başlayıp ünlüyle biten hece türüdür (**V, CV**):

V: Bu gruba sadece söz başında rastlanan ve bütün temel ünlü ses birimlerinin değişken sesleri olarak meydana gelen sadece bir V tipli başı ve sonu açık hece girer (Baskakov, 2006: 193):

a) normal ünlülü:

OTü. **orgak**; **orğa:k** ‘orak’ ED 216a, **orğak** ‘orak’ EUTS 142, **orgak** ‘orak’ DLT 11 → [**ɔ. rak**] ‘a.’ 190103801/143; 190103801/146; 190201501/208; 190100901/278; 190100902/45; 190100902/98; 190101001/23

OTü. **öküz** ‘öküz’ ED 120a, **öküz** ‘öküz’ EUTS 149, **öküz** ‘öküz’ DLT 41 → [**ø.cyz**] ‘a.’ 190100001/34; 190100002/31; 190201501/370; 190100101/80

OTü. **u:di-**; **u:di-** ‘uyumak’ TT 179, **uği-** ‘uyumak’ DLT 558 → [**u.ju-**] ‘uyumak’ 190201601/83; 190102001/47

OTü. **eşek**; **eşgek** ‘eşek’ ED 260a, **äşkäk** ‘eşek’ EUTS 77, **eşek** ~ **eşgek** ‘eşek’ DLT 68 → [**e. fec**] ‘eşek’ 190201501/416; 190100901/92; 190100101/95

OTü. **erük** ‘erik’ ED 222a, **ärük** ‘erik’ EUTS 76, **erük** ‘şeftali, kayısı, siyah erik türünün genel adı’ DLT 47 → [**e.ric**] ‘erik’ 190101001/20; 190101601/201; 190101601/202; 190101601/203; 190101601/204; 190102901/273; 190300901/215; 190501501/78; 190500901/60; 190100201/27; 190100101/42; 190301401/, 190102901/273

OTü. **açığ**; **açıĝ** ‘acı’ ED 21b, **açıĝ** ‘acı, ekşimtırak’ EUTS 2, **açıĝ** ‘ekşi, acı’ DLT 43 → [**ɑ.dʒu**] ‘acı’ 190101201/198

b) uzun ünlülü:

OTü. **ekşig** ‘ekşi’ ED 118b, **ekşig** ‘ekşi’ DLT 65 → [**i.ʃi**] ‘ekşi’ 190201501/157; 190100101/146; 190100101/148; 190102001/40; 190102901/318; 190300901/117

OTü. **i:rig** ‘iri’ TT182, **irig** ‘çetin, dayanıklı’ ED 222a, **irig** ‘kalın ve pürüklü nesne’ DLT 47 → [**i.:ri**] ‘iri’ 190101802/97; 190101901/219; 190300901/149

OTü. **ula-**; **u:la-** ‘ulamak, bağlamak’ TT 179, **ula-** ‘bağlamak’ EUTS 264, **ula-** ‘bağlamak’ DLT 556 → [**u.:la-**] ‘ulamak, bağlamak’ 190101901/297; 190101901/296

CV:

OTü. **buğa:r** ‘pınar’ ED 351a, **mınğar** ‘su gözü, su gözesi’ DLT 567 → [**pu.nar**] ‘a.’
190301401/19; 190501501/82; 190102001/50; [**pu.na:**] ‘pınar’
190103703/19; 190501501/79; 190300901/36

OTü. **buka**; **buka**: ‘boğa’ ED 312a, **boğa** ‘boğa’ EUTS 46, **buka** ‘boğa’ DLT 308,
bu:ka ‘boğa’ TT 179 → [**bu.va**] ‘a.’ 190102601/49; 190102905/107

OTü. **çakır** ‘mavi’ ED 409b, **çakır** ‘mavi, gök gözlü’ DLT 612 → [**ʧa.ku:**] ‘a.’
190101601/413

OTü. **çanak** ‘çanak, kase’ ED 425a, **çanak** ‘çanak, kap, ölçü kabı’ 59, **çanak**
‘Oğuzlarda çanak’ 54 → [**ʧa.nak**] ‘a.’ 190102701/56; 190102901/302;
190102901/303; 190102901/314

OTü. **çocuk** ‘yavru domuz’ ED 400b, **çocuk** ‘her şeyin yavrusu; domuz yavrusu’
DLT 191 → [**ʧo.ɟyc**] ‘çocuk’ 190101801/14; 190101901/193

OTü. **kuzı**, **kuzı** ‘kuzu’ ED 681a, **kozi** ‘kuzu’ EUTS 184, **kozi** ‘kuzu’ DLT 5 →
[**ku.zu**] ‘a.’ 190103703/64; 190500901/98; 190102601/62; 190300901/182;
190501501/102; 190500901/98

OTü. **sıçgan**, **sıçğa:n** ‘sıçan, fare’ ED 796a, **sıçkan** ‘sıçan, fare’ EUTS 202, **sıçgan**
‘sıçan, fare’ DLT 50 → [**su.ʧan**] ‘sıçan, fare’ 190700001/46; 190102904/34

OTü. **tiken** ‘diken’ ED 483b, **tikän** ‘diken’ EUTS 238, **tiken** ‘diken’ DLT 878 →
[**ti.cen**] ‘diken’ 190102601/93; 190100101/11

OTü. **tütün** ‘tütün’ ED 457b, **tütün** ‘mesken sayımında alınan vergi’ EUTS 260,
tütün ‘duman’ DLT 913 → [**ty.tyn**] ‘a.’ 190100003/32; 190100101/33;
190101201/116; 190101201/167; 190101201/200; 190100401/274;
190101601/342; 190101603/62; 190300901/22

b) **Kapalı hece**, son sesi ünsüz sesle biten hece türüdür (**VC, VCC, CVC, CVCC**):

VC:

OTü. **axşam** ‘akşam’ ED 96b, **axşam** ‘akşam vakti’ DLT 66 → [**aʃ.sam**] ‘akşam’
190103201/63; 190600703/20

OTü. **alma; alma:** ‘elma’ ED 146a, **alma** ‘Oğuzcada elma’ DLT 77 > [**al.ma**] ‘a.’
 190101201/120; 190103801/12; 190301401/50; 190101802/129;
 190101803/35; 190101803/36; 190101901/247; 190102001/84; 190103202/47;
 190100201/27; 190100101/42; 190101301/27; 190103801/304

OTü. **altun; altun** ‘altın’ ED 131a, **altun** ‘altın’ EUTS 13, **altun** ‘altın’ DLT 38 >
 [**al.tun**] ‘a.’ 190600001/50

OTü. **arpa** ‘arpa’ ED 198b, **arpa** ‘arpa’ EUTS 20, **arpa** ‘arpa’ DLT 74 → [**ar.pa**] ‘a.’
 190300901/180

OTü. **ayran; ayra:n** ‘ayran’ ED 276a, **ayran** ‘ayran’ DLT 73 → [**aj.ran**] ‘a.’
 190102905/150; 190103701/83; 190101701/27; 190102901/328

OTü. **yalgan; yalğa:n** ‘yalan’ ED 926b, **yalğan** ‘yalan’ EUTS yalan’, **yalgan** ‘yalan’
 DLT 460 → [**ja.tan**] ‘a.’ 190100401/20; 190101801/126; 190500901/28

VCC:

OTü. **üst; üst** ‘üst’ ED 242a, **üst** ‘üst’ EUTS 274, **üst** ‘üst’ ETG 306 → [**yst**] ‘a.’
 190100201/112; 190100006/14; 190102501/12; 190200001/19; 190301601/7;
 190200901/42; 190102905/155; 190102905/255; 190102905/215;
 190102905/237; 190102904/22; 190102903/35

CVC:

Bu tip hece Türk dilinin karakteristik kök biçim birim yapısıyla aynıdır. Bu tip hecedeki ünlü ve ünsüzlerin birleşmesi konusunda, kök biçim birimin ses yapısının yasalarıyla ortak yasalar işlemektedir. Bu hecelerin tümü kendisinden sonra gelen ve ünsüzle başlayan hecelere birleştiği zaman da kendi yapısını korurlar (Baskakov, 2006: 196).

OTü. **bıçgu, bıçğu:** ‘bıçkı’ ED 294a, **bıçgu** ‘bir şeyi kesen alet, balta’ DLT 10 >
 [**buɟ.ku**] ‘a.’ 190103201/45

OTü. **boş; boş** 'boş' ED 376a, **boş** '(kap ve aletler için) kullanılmakta olmayan DLT 497 > [bɔʃ] 'a.' 190201501/306; 190100901/149; 190101601/406; 190101601/407; 190103207/11

OTü. **kamçı; kamçı**: 'kamçı' ED 626a, **kamçı** 'kamçı' EUTS 163, **kamçı** 'kamçı' DLT 210 → [kam.tʃu] 'a.' 190100002/60

OTü. **kes-; kes-** 'kesmek' ED 748b, **kes-** 'kesmek' DLT 269 > [ces-] 'a.' 190100001/82; 190100201/77; 190101201/20; 190103801/86; 190100001/160; 190103801/211

OTü. **kök ~ kö:k; kö:k** 'sema, gök' ED 708b, **kö:k** 'gök' TT 184, **kök** 'sema, gök' EUTS 114, **kö:k** 'gökyüzü' DLT 44 → [cɔc] 'a.' 190202601/8; 190102904/8; 190102903/26; 190100901/339; 190101201/149

OTü. **kö:n** 'gön, deri' ED 725a, TT 184, **kön** 'gön, deri' EUTS 115, **kön** 'gön, deri' DLT 504 → [jɔn] 'a.' 190102901/339

OTü. **toklı; toklı**: 'altı aylıkla bir yaş arasındaki kuzu' ED 469a, **toklı** 'altı aylık kuzu' DLT 66 > [tɔk.tu] 'a.' 190102601/57; 190102601/59

OTü. **tu:l** 'dul' ED 490a, **tul** 'dul' EUTS 252, **tul** 'dul' DLT 501 > [duɫ] 'a.' 190201601/113; 190102301/6; 190600702/1

OTü. **tuy-** 'duymak' ED 567, **tuy-** 'duymak' EUTS 256, **tuy-** 'sezmek, fark etmek, hissetmek' DLT 552 > [duj-] 'dıymak' 190101201/236; 190102901/152; 190103401/57; 190700001/75

CVCC:

OTü. **kart** 'kart, yaşlı' ED 647b, **kart** 'kart, ihtiyar' EUTS 169 > [ka:rt] 'a.' 190201501/201

OTü. **ters** 'ters' ED 553a, **tärs** 'ters, yanlış' EUTS 235, **ters** 'zor olan şey' DLT 175 > [tɛ:rs] 'a.' 190102903/41

OTü. **yurt**; **yurt** 'terk edilmiş yerleşim alanı' ED 958a, **yurt** 'harabe halindeki yerleşim yeri' DLT 447 > [ju:rt] 'ev, ocak' 190301401/63; 190300901/104; 190300901/118

Bu hecelerin dışında çift ünsüz seslerle başlayan veya biten ya da dar ve geniş ünlüleri bir ses birliği grubunda bulunduran bazı hece türleri (örneğin, **CCV**: Bulg. **стая** 'oda' → [sta:.ja] 'a.' 190201501/267; Bulg. **втори** 'ikinci' → [fto.ri] 'a.' 190103401/47 ; Bulg. **группичка** 'küçük grup' → [gru.piŋf.ka] 'a.' 190100402/23; **CCVC**: Bulg. **предложение** 'teklif' → [pred.ɫjenije] 'a.' 190100402/18 ; Bulg. **клас** 'sınıf' → [klas] 'a.' 190103401/47; Bulg. **дневна** 'gündüz vardiyesi' → [dnev.na] 'a.' 190100402/2) vardır.

Bu biçimdeki hece türleri Modern Oğuz Türkçesinin ses düzenine aykırı ve genel olarak, alıntı sözcüklerde rastlanmaktadır. Bu durum, daha çok eğitim dili Bulgarca olan gençlerin konuşmalarında rastlanmaktadır. İnceleme alanımızda da eğitim dilinin Bulgarca olduğundan kaynak kişilerde bu sözcükler genel olarak söz başı veya söz içi durumlarda iki veya üç ünsüzün arasına bir ünlü sesin türemesiyle kaydedilmiştir.

Bulgaristan Türk ağızlarına giriş yapan alıntı sözcüklerin bazıları dilin ses yapısını benimseyerek uygun bir biçimde değişmişlerdir. Bu değişme genel olarak söz başı veya söz içi durumlarda iki veya üç ünsüzün arasında herhangi bir dar ünlü sesin girmesiyle tespit edilmiştir. Bu değişme şu şartlar altında gerçekleşmiştir: 1. söz başı akıcı, yan ünsüz, ön damksıl /l/ ünsüzünün önünde düz, dar ve yuvarlak, dar ünlülerinin (Bulg. **лимонада** 'limonata' → [ilmanata] 'a.' 190200901/44 ; Yun. **limon** 'limon' → [ilimon] 'a.' 190101201/76; Far. **لِکَن** **leken** 'leğen' → [ilɛ:n] 'a.' 190100201/126; 190100901/263; Yun. **lahana** 'lahana' → [uɫa.na] 'a.' 190100001/118; 190100003/7; 190500001/20; türemesiyle; 2. Söz başı vurmali, akıcı /r/ ünsüzünün önünde düz, dar ve yuvarlak, dar ünlülerinin Far. Far. **رندہ** **rende** 'rende' → [irɛndɛ] 'a.' 190103101/24; İt. **roba** 'roba, giysi' → [urba] 'a.' 191000001/19; 190103201/79 türemesiyle gerçekleştiği kaydedilmiştir.

Bu hece türlerinden kelimenin başındaki çift ünsüzün arasına bazen bir ön ses düz, dar ünlü (örneğin, **CCVCV**: Bulg. **звено** 'takım, grup' → [izveno] 'a.'

190101201/125; **CCVCVC**: Bulg. **Сливен** ‘Sliven’ → [isliven] ‘Sliven, Güneydoğu Bulgaristan’da şehir adı’ 190201501/335) türeyerek ön seste ünsüz yığılmasının engellendiği durumlar kaydedilmiştir. Aynı biçimde ön ve iç seste bulunan çift ünsüzlerin arasında düz, dar ünlü (Bulg. **Приморско** ‘Primorsko’ → [pirmorsci] ‘Primorsko, Burgaz ilinde şeker adı’ 190102601/20; Bulg. **Каменско** ‘Kamensko’ → [kamenisko] ‘Kamensko, Burgaz ilinde köy adı’ 190201501/10; 190201501/269; Bulg. **креват** ‘karyola, krevat’ → [kuɾvat] ‘a.’ 190101001/118; 190300901/52; Yun. **fasulye** ‘fasulye’ → [fasilejɛ] ‘a.’ 190103801/22; Bulg. **власт** ‘hükümet’ → [vuɫaʃ] ‘a.’ 190100902/182; Ar. **زفت** **zift** ‘kara sakız, katrandan çıkarılan’ → [zivit] ‘a.’ 190101901/253, düz, geniş ünlü (Bulg. **мрежа** ‘file, ağ şeklinde örgü’ → [merezɛ] ‘a.’ 190101901/293), yuvarlak, dar ünlü (Bulg. **плуг** ‘pulluk, demir saban’ → [puɫuk] ‘a.’ 190102905/119) türeyerek ön ve iç seste iki ünsüz sesinin bir arada bulunmasını engellemiştir. Belirli durumlarda da kelimenin içinde ve kelimenin sonundaki çift ünsüz yapısının, kapanma, diş eti ünsüzü /t/ (Bulg. **вестник** ‘gazete’ → [vesnic] ‘a.’ 190101601/8; Bulg. **детска** ‘çocuğa ait, çocuğa mahsus’ → [deska] ‘a.’ 190201501/451; Bulg. **частно** ‘özel, hususi’ → [tʃasno] ‘a.’ 190202501/2; Bulg. **журналист** ‘gazeteci’ → [jurnalis] ‘a.’ 190102901/41) düşerek veya son sesteki çift ünsüzün tekleşerek (**CVCVCVCC**: Bulg. **комунист** ‘komünist’ → [komuniz] ‘a.’ 190102901/40; 190600701/21) çift ünsüzün ortadan kaldırıldığı durumlara rastlanmıştır.

Ayrıca, iç seste iki ünlü arasında bulunan ve vurguyu üzerinde barındıran ve hece başında yer alan Türkçenin ses yapısına yabancı olan ts sesinin ötümsüz, diş sızıcısı /s/ ünsüzün (Bulg. **демокрация** ‘demokrasi’ → [demokrasija] ‘a.’ 190102901/54; Bulg. **операция** ‘ameliyat’ → [operasija] ‘a.’ 190201501/132) yerine gelmesiyle veya (Bulg. **операция** ‘ameliyat’ → [oprassɛ] ‘a.’ 190100006/4; 190100403/7; 190600601/26 ikizleşmesiyle değişmiştir.

Fakat bazı Bulgarca kelimelerdeki çift veya üç ön ses ünsüzler, ağızların konuşma dilinde değişikliğe uğramadan korunduğu (örneğin, **CCVVCCVC**: Bulg. **произвол** ‘rastgele’ → [pro.iz.voɫ] ‘a.’ 190700001/74; **CCVCVC**: Bulg. **пролет** ‘bahar’ → [pro:.let] ‘a.’ 190700001/55; **CVCVCVCCV**: Bulg. **минерална** ‘şifalı su, kaynak suyu’ → [mi.ne.raɫ.na] ‘a.’ 190102901/149; **CCVCVC**: Bulg. **главен**

‘genel, esas, büyük’ → [g^la.ven] ‘a.’ 190102901/188; **CVCCV**: Bulg. **шарка** ‘alaca’ → ‘**farka** 190200901/38; **CVCCCVCC**: Bulg. **местност** ‘yer, çevre, arazi’ → [meʃtnost] ‘a.’ 190700001/14; **CCVCCV**: Bulg. **дренки** ‘kızılçık’ → [drenci] ‘a.’ 190100001/184; 190102001/80) kaydedilmiştir.

Bazı durumlarda da iki ünlü arasına yarı ünlü niteliğindeki /y/ ünsüz sesinin türemesiyle değişen **CV**şekli de (örneğin, **CVCV**: Far. **دانه** **da:ne** ‘tane, adet’ → [ta:jne] ‘a.’ 190101701/72; 190100901/293; 190101901/31; [ta:jnec] ‘a.’ 190103206/14; [ta:jne] ‘a.’ 190101201/45; 190100401/172; 190102001/89; 190102701/21; 190102701/34; 190103206/39; 190103206/41; 190103703/52; [ta:jnak] ‘a.’ 190103206/37) de tespit edilmiştir.

Bulgaristan sahası Burgaz Türk ağızlarında Ortak Türkçe **VCCV**, **VCCVC**, **CVCVC**, **VCVC** biçimindeki sözcüklerde söz içinde bir ötünsüz, diş eti ve ötümlü, çift-dudak patlayıcıdan meydana gelen çift ünsüz arasına bir geniş ünlünün türemesiyle hece sayısının arttığı kaydedilmiştir.

OTü. **ayla; ayla**: ‘öyle’ ED 272a, **ayla** ‘Oğuzcada, öyle’ DLT 69 → [ø:.lɛ.nɛ] ‘öyle’ 190100101/76; 190101601/292; 190102904/7; 190103201/65; 190102501/12; [ø:.lɛ.ni] ‘öyle’ 190100101/129; 190100101/36

OTü. **muntag; buntağ** ‘böyle’ ED 349b, **muntağ** ‘bunun gibi, böyle, bu türden, bu nedenle’ EUTS 133, **mundag** ‘böyle’ DLT 30, **muntağ ~ monta:g** ‘böyle’ ETG 287 → BİTA [bø:.lɛ.nɛ] ‘a.’ 190100101/65; 190103801/282; 190103801/59; 190103801/71; 190101801/112; 190102501/1

OTü. **ekmek ~ ötmek** ‘ekmek’ ED 60a, **äkmäk** ‘ekmek’ EUTS 70, **ötmäk** ‘ekmek’ EUTS 154, **epmek** ‘ekmek’ DLT 63, **etmek** ‘ekmek’ DLT 42, **ötmek** ‘ekmek’ DLT 197 → BİTA [e.ce.meç] 190101201/217

OTü. **enük** ‘küçük çocuk’ ED 183b, **änük/g** ‘hayvan yavrusu’ EUTS 73, **enük** ‘arслан, sırtlan, kurt ve köpeğin yavrusu’ DLT 49 → [en.dʒec] ‘küçük çocuk, çiçek açacak gonca’ 190202601/20; 190600003/8

Burgaz Türk ağızlarında bir arada bulunan seslerin en az çaba kuralı gereği Ortak Türkçe **CVCV**, **CVCVC**, **CVCVCV**, **CVCVCCVC**, **CVCCVCV**,

CVCVCCVC biçimindeki sözcüklerde hece kaynaşması ve söz içi ve söz sonunda ünsüz düşmesiyle hece sayısının azaldığı tespit edilmiştir: 1) Hece kaynaşmasıyla:

CVCV > CV

OTü. **bedü-** 'büyümek' ED 299b, **bädü-** 'büyümek' EUTS 37, **bedü-** 'büyümek' DLT 558 → [by:-] 'a.' 190101201/136; 190200001/40

CVCVC > CVC

OTü. **kovuk** 'oyuk, içi boş' ED 583b, **kovuk** 'kovuk, içi boş' EUTS 183, **kowuk** 'içi boş olan' DLT 192 → [ku:k] 'kovuk ağacı' 190102901/221; 190102901/222

OTü. **tegül;** **tegül** 'değil' ED 480a, **tegül** 'Oğuzcada değil' DLT 165 > [dīl] 'değil' 190201501/129; 190201501/130; 190201501/157; 190201501/186; 190201501/208; 190201501/221; 190201501/255; 190201501/280; 190201501/370; 190201501/389; 190201501/423; 190500001/57; [di:l] 'a.' 190100003/9; 190100201/53; 190201501/110; 190201501/314; 190201501/32; 190201501/351; 190201501/421; 190101701/33; 190101701/63; 190600001/31; 190700001/32; 190100101/10

CVCVCV > CVCV

OTü. **yapaku** 'yün' ED 874b, **yapaku** 'yün yoluntusu' DLT 460 > [ja.pa:] 'a.' 190100001/43; 190100101/36; 190101201/243; 190101201/244 190103801/232

OTü. **buzagu,** **buzagu** 'buzağı' ED 391a, **buzagu** 'buzağı' EUTS 56, **buzagu** 'buzağı' DLT 41 > [bu.za:] 'buzağı' 190100902/211; 190100403/19; 190102302/58; 190102601/47; 190300201/5; 190103703/64

CVCCVCV > CVCV

OTü. **kurbaka:** 'kurbağa' ED 646b, **kur baka** 'kara kurbağası' DLT 496 → BİTA [ku:.ba:] 'a.' 190700001/43; 190102904/34

CVCVCCVC > CVCCVC

OTü. **sarumsak** ~ **sarmusak** ‘sarımsak’ ED 853b, **sarmusak** ‘sarımsak’ DLT 263 > [sɑm.sə̌k] ‘a.’ 190100003/3

3.2.2. Hece Bölünmesi

Birden fazla heceden oluşan bir kelimenin telâffuzunda, ciğerlerden gelen hava akımının başlangıç noktası ile bitiş noktasını birleştiren aralığı; kelimenin telâffuzundaki hava akımında nefes baskısının en düşük olduğu nokta (Korkmaz, 2007: 116) olarak tanımlanan hece sınırı, Burgaz ili Türk ağızlarında ünsüz seslerin konumuna göre belirlenip şu durumlarda kaydedilmiştir:

1. İkincil uzun ünlüler, hece bölünüşünü etkilemez. Uzun ünlülü heceler, normal ünlüleri olan hecelerin yasalarına tabidir (Baskakov, 2006: 198). Örneğin, ünsüzle başlayan iki heceli bir kelimede CVCV = CV.CV biçiminde olur: OTü. **körpe** ‘sonradan filizlenen, çıkan (bitki, meyve)’ DLT 209 → [cø:.pɛ] ‘körpe’ 190501501/135 Ünsüzle başlayan iki heceli bir kelimede CVCVC = CV.CV biçiminde olur: OTü. **ketük** ‘kertik, çentik’ ED 702b, **kertük** ‘kertik, tahtada kertme’ DLT → [cɛ:.tic] ‘a.’ 190103101/6

2. Kelimede hecelerin sayısı, ünlü seslerin sayısıyla belirlenirken, kelimenin hece yapısı ve konuşma esnasında hecelerin kendi aralarında sınırları durağın ve kesin belirlenmiş değildir. Eklerin eklenmesine bağlı olarak komşu hecenin hece yapısı ve kuruluşu değişebilir (Baskakov, 2006: 198). Tek heceli bir kelime ünlüyle başlayan bir ek aldığında hece sınırı CVCV = CV.CV biçiminde belirlenir. Örneğin OTü. **ye:l** ‘yel’ TT 182, **yi:l** ~ **yél** ‘yel, rüzgâr’ DLT 60 + [e] → [jɛ.lɛ] ‘yele’ 190102905/268; 190102905/269

3. Çekim sırasında veya söz içinde yan yana bulunan iki ünsüz ses iki heceye eşit olarak ayrılır (Ergin, 2005: 102; Baskakov, 2006: 199). Örneğin, ünsüzle başlayan iki heceli sözcüğün ortasında çift ünsüz bulunduğu durumda hece sınırı CVCCVC = CVC.CVC şeklinde gerçekleşmektedir: OTü. **küntüz**; ***küntüz** ‘gündüz’ ED 729b, **kündüz** ‘gündüz’ EUTS 122, **küntüz** ‘gündüz ışığı’ DLT 230 → [jyn.dy̌z] ‘a.’ 190100101/67; 190103201/84; 190100201/101; 190101601/371

4. Hecede ünlü ünsüzden önce geliyorsa hece sınırı her zaman ünsüzden önce gelir (Ergin, 2005: 102; Baskakov, 2006: 199). Örneğin, ünlüyle başlayan iki heceli bir kelimede hece sınırı VCVC = V.CVC şeklinde olur: OTü. **öküz** ‘öküz’ ED 120a, **öküz** ‘öküz’ EUTS 149, **öküz** ‘öküz’ DLT 41 → [ø.cyɹ] ‘a.’ 190100001/34; 190100002/31; 190201501/370; 190100101/80

5. Türkçe kelimelerde söz başı konumunda çift ünsüz bulunmamasına rağmen söz içinde çift ünsüzle biten bir kelime ünlüyle başlayan bir heceyle birleştirildiğinde hece sınırı VCCVCV = VC.CV.CV biçiminde belirlenmektedir: OTü. **üst**; **üst** ‘üst’ ED 242a, **üst** ‘üst’ EUTS 274, **üst** ‘üst’ ETG 306 + [ü] + [m] + [e] > [ys.ty.mɛ] ‘üstüme’ 190101701/57; 190101601/83; 190201501/63

6. Sözcük gruplarında bulunan kelimelerin hece sınırını belirlemek önemlidir. Kelime grubundaki birinci kelime ünsüz sesle bitip ikincisi ünlü sesle başlarsa, hece sınırı VC VCVCV = VC.V.CV.CV:

OTü. **elig** ‘el’ ED 140b, **älig** ‘el’ EUTS 71, **elig** ‘el’ DLT 32 + OTü. **öpögsä-** ‘öpmek istemek’ EUTS 152, **öp-** ‘öpmek’ DLT 92 + [üm] + [ü] > [e.l øpyɹmy] ‘düğün merasiminden sonra gelinin eşinin akrabalarını ziyaret etme merasimi’ 190101601/244; 190102701/73 → [e.l.ø.py.my]

CVCCVC VCVCV = CV.CVC.VC.CV.CV:

OTü. **bağ** ‘bağ, bahçe’ EUTS 30, **ba:g** ‘üzüm bağı’ DLT 511 + [lar] + OTü. **arka**; **arka** ‘sırt’ ED 215b, **arğa** ‘arka, bir şeyin arka tarafı’ EUTS 20, **arka** ‘sırt’ DLT 76, **arka** ‘zorluklarda yardımcı olan kişi, arka, destek’ DLT 76 + [sı] > [ba:lar ɹ:kasu] Bağlararkası, Ruen ilçesinde yer adı’ 190103801/269; 190101901/184 → [ba:lar.ar.ka.su] şeklinde meydana gelir. Burgaz Türk ağız alanında çok işlek olan seslerin en az çaba kuralı neticesinde sözcük grubundaki birinci kelime ünsüzle sonlanıp ikincisi ünlüyle başlarsa, hece sınırı VCVCVC = VC.V.CVC: OTü. **a:ç** ‘aç’ TT 171, **aç** ‘aç’ EUTS 1, **a:ç** ‘aç’ DLT 52 + Far. **خرمن** **hirmen** ‘harman’ > [aɬ ɹ:man] ‘harman zamanında harmana verilen isim’ 190100401/195 → [aɬ.a:man] biçiminde ortaya çıkar. Böylece, yazım için önemli olan hece bölünmesi morfemlere bağlı değildir. Kelimelerin hece bölünüşü

morfem yapısına uymaz çünkü kelimelerin satır sonunda bölünmesi morfem yapısına göre değil hecelerin bölünmesine göre gerçekleştirilmektedir.

3.3.3. Kaynaşma

Birbirini izleyen aynı hecelere ait iki ünlünün ya bir tek ünlü ya da ikiz (kayan) ünlü olarak tek hecede toplanması (İmer, Kocaman, Özsoy, 2011: 175) olarak tanımlanan ve daha çok sözcük birleşmelerinde rastlanan kaynaşma, Burgaz ili Türk ağızlarında sözcük köklerinde, eklerde ve sözcük gruplarında kaydedilmiştir.

3.3.3.1. Kök kelimelerde Hece Kaynaşması:

Kelime kök ve gövdelerde hece kaynaşması ünlü ve ünsüz seslerin düşmesi neticesinde meydana gelmiştir.

OTü. **agrı-**; **ha:ğrı-** 'ağrımak' TT 172, **ağrı-** 'ağrımak' EUTS 8, **agrı-** DLT 35 +ı+ [-**yor**] >[**a:re:**] 'ağırıyor' 190501501/87; 190501501/89

OTü. **ba:kır-** 'bağırmaq' ED 318a, **ba:kır-** 'bağırmaq' TT 172, **bakır-** 'bağırmaq' DLT 526 > BİTA [**ba:re:**] 'bağırıyor' 190100501/26; 190201503/43; + [-**ır**] + [-**i-miş**] > [**ba:ri:miş**] 'bağırırımış' 190100501/31; + [-**ınca**] > [**ba:duına**] 'bağırınca' 190100101/112

OTü. **bedü-** 'büyümeq' ED 299b, **bädü-** 'büyümeq' EUTS 37, **bedü-** 'büyümeq' DLT 558 + [-**dü**] > [**by:dy**] 'büyüdü' 190101201/136; 190200001/40; + [-**dük**] > [**bø:ydy**] 'büyüdük' 190100006/20; + [-**t**] + [-**tü**] + [-**m**] > [**bø:yttym**] 'büyüttüm' 190102501/16; 190200001/55; + [-**t**] + [-**tü**] > [**bø:ytty**] 'büyüttü' 190100101/61;

OTü. **bögrek** 'böbrek' ED 328b, **bögre** 'böbrek' EUTS 49, **bögür** 'böbrek' DLT 182 + [**ce**] > [**bø:ldε**] 'börölce' 190103801/89

OTü. **buzagu**, **buzagu** ‘buzağı’ ED 391a, **buzagu** ‘buzağı’ EUTS 56, **buzagu** ‘buzağı’ DLT 41 > [**buza:**] ‘a.’ 190100902/211; 190100403/19; 190102302/58; 190102601/47; 190300201/5; 190103703/64

OTü. **salın-** ‘sallanmak, dikmek’ EUTS 195, **salın-** ‘sarmak, salınmak’ DLT 344 + [**-gaç**] > [**sandzak**] ‘salıncak’ 190100901/209; 190103801/276; 190103801/277; 190103801/280; 190100401/32; 190300901/169; 190501501/100; 190501501/99; 190102001/55; 190102001/43; 190600002/14; 190300901/5; 190102001/55; [**sa:ndzak**] ‘salıncak’ 190100901/208

OTü. **teg-** ‘ulaşmak, erişmek, dokunmak’ ED 476a, **täg-** ‘ulaşmak, erişmek’ EUTS 231, **teg-** ‘ulaşmak, erişmek, değmek’ DLT 274 + [**-enek**] > [**di:nec**] ‘değnek’ 190101901/264; 190101901/265

OTü. **teğirmen** ‘değirmen’ ED 486b, **täğirmän** ‘değirmen’ EUTS 231, **teğirmen** ‘değirmen’ DLT 185 > [**dε:mæn**] ‘a.’ 190100902/172; 190200901/32

OTü. **teğiş-** ‘değişmek’ ED 487b, **täğiş-** ‘rastlaşmak’ EUTS 231, **teğiş-** ‘ulaşmak, erişmek’ DLT 321 > [**di:f-**] ‘değişmek’ 190100003/27; 190102601/80; 190102903/59

OTü. **teğül**; **teğül** ‘değil’ ED 480a, **teğül** ‘Oğuzcada değil’ DLT 165 > [**dil**] ‘değil’ 190101602/89; 190101603/29; 190101801/150; 190101803/38; 190201601/164; 190102901/79; 190100001/38; 190103401/52; 190300501/7; [**di:il**] ‘değil’ 190100005/2; 190103702/75; 190100001/112; [**di:l**] ‘değil’ 190100101/130; 190101301/28; 190101301/35; 190101301/6; 190100401/20; + [**idi**] < [**di:ldi**] 190102905/91; 190100101/25; 190100101/63; 190100101/65; 190100101/78; 190103801/313; 190102401/41; 190103702/100; 190101901/26; + [**idi**] + [**m**] > [**di:ldim**] ‘değildim’ 190102701/134

OTü. **yapaku** ‘yün yoluntusu’ DLT 460 > [**japa:**] ‘a.’ 190100001/43; 190100101/36; 190101201/243; 190101201/244; 190103801/233; 190103801/61; 190103801/62; 190103801/83; 190100401/145; 190101601/356; 190102701/124; 190200901/19; 190300901/176; 190103701/9; 190501501/257

OTü. **yugurt; yuğrut** ‘yoğurt’ ED 905b, **yorgurd** ‘yoğurt’ EUTS 302, **yugrut** ‘yoğurt’ DLT 100 > [ju:t] ‘a.’ 190100001/206; 190100901/111; 190101901/245; 190102901/235; 190102901/236; 190102901/317; 190102901/318; 190102905/146; 190102905/186; 190103207/2; 190103701/74; [jɔ:t] ‘a.’ 190103801/17; 190100403/24; 191000001/5; 190501501/128; 190501501/133; 190500901/35; 190500901/37; 190100101/98

Far. لگ لگ **legleg** ‘leylek’ > [li:lec] ‘leylek’ 190700001/45; 190102904/34; 190103703/69

Far. پنیر **peni:r** ‘peynir’ > [pi:ni:] 190201501/317; 190100101/104; 190100101/108; 190102905/131; 190102905/141; 191000001/5; 191000001/5; 190500001/39; 190103206/26; [pi:nir] ‘peynir’ 190301401/66; 190102905/132; 190102905/135; 190102905/145; 190100101/88; 190101602/62; 190501501/25; 190501501/44

3.3.3.2. Eklerde hece kaynaşması

3.3.3.2.1. İyelik eklerinde kaynaşma:

OTü. **ķab** ‘torba’ EUTS 159, **ķap** ‘torba, paket’ EUTS 166, **ka:p** ‘kap; tulum; çuval, torba’ DLT 107 + [uk] + [u] > [kabu] ‘kabuğu’ 190102903/57; + [ı] +n+ [ı] > [kabunı] ‘kabuğunu’ 190102901/246; 190102601/96; + [uk] + [un]+ [dan] > [kabundan] ‘kabuğundan’ 190102901/243; 190102901/245; 190102701/53; [kabu:ndan] ‘kabuğundan’ 190201503/31; 190102701/53

OTü. **kı:z; kı:z** TT 176 ‘kız’, ED 679b, **kız** ‘kız’ EUTS 178, **kı:z ~ kız** ‘cariye’ DLT 5 + [an] + [lar] +[ı] +[nın] > [ku:zanna:nun] ‘kızanlarının, çocuklarının’ 190500001/55; 190700001/33

OTü. **kürgek** ‘kürek’ ED 742b, **kürgek** ‘geminin küreği ve her türlü kürek’ DLT 411 + [i] > [cyre:] ‘küreği’ 190103701/108

OTü. **barmak** ‘parmak’ ME 98, **parmak** ‘parmak’ İML 16 + [cık] + [lar] + [ı] +n+ [ı] > [pa:madʒuɰkta:nw] ‘parmacıklarını’ 190201701/55

OTü. **saç** ‘saç’ ED 794a, **saç** ‘saç’ EUTS 192, **saç** ‘saç’ DLT 9 + [lar] + [ın] > [satʃta:n] ‘saçların’ 190101901/261

OTü. **sakal**; **saka:l** ‘sakal’ ED 808b, **sakal** ‘sakal’ EUTS 194, **sakal** ‘sakal’ DLT 53 + [lar] + [ı] + n+ [ı] > [sakaɰta:nw] ‘sakallarını’ 190101901/126

OTü. **taşgaru**; **taşgaru** ‘dışarı’ ED 563a, **taş** ‘dışarı, dış’ DLT 511 + [lar] + [ı] +n+ [ı] > [duʃa:ta:nw] ‘dışarılarını’ 190101001/116

OTü. **tilek**; **tile:k** ‘dilek’ ED 498a, **tilik** ‘dilek’ EUTS 239, **tilek** DLT 207 + [in] + ile (< birlen) > [dile:nle] ‘dileğinle’ 190100402/55

OTü. **yan** ~ **ya:n**; **yan** ‘taraf, yan’ EUTS 283, **ya:n** ‘yan’ TT 175, **ya:n** ‘kalça kemikleirnin başları; kalça kemiği’ DLT 515 + [lar] + [ı] +n+ [ı] > [janna:nw] ‘yanlarını’ 190101001/114

OTü. **yapaku** ‘yün yoluntusu’ DLT 460 + [ı] +n+ [ın] > [yapa:nwın] ‘yapağının’ 190201501/347

OTü. **yapurgak**; **yapurğa:k** ‘yaprak’ ED 879, **yapırğak** ‘yaprak’ EUTS 285, **yapurgak** ‘ağaç yaprağı’ DLT 466 + [ı] + n+ [a] > [japra:na] ‘yaprağına’ 190100401/50

3.3.3.2.2. Zaman eklerinde kaynaşma:

OTü. **bak-**; **bak-** ‘bakmak’ ED 311a; **bak-** ‘bakmak’ DLT 63 + ı+ [-yor] + [-um] > [bace:m] ‘bakıyorum’ 190102901/368; 190601601/44; +ı+ [-yor] > [bace:] ‘bakıyor’ 190100402/9; 190101801/41; 190300901/53; 190300901/54; +ı+ [-yor] + [-lar] > [bace:ta:] ‘bakıyorlar’ 190100001/61; 190201501/425

OTü. **éşid-** ‘işitmek’ ED 257b, **äşid-** ‘işitmek’ EUTS 77, **eşit-** ‘işitmek, duymak’ DLT 114, 253 +ı+ [-yor] + [-um] > [iʃide:m] ‘işitiyorum’ 190102301/34; [iʃide:m] ‘işitiyorum’ 190101601/161; 190300901/56; [iʃidi:m] ‘işitiyorum’

190100901/228; **+i+ [-yor]** > **[iʃidi:]** ‘işıtıyor’ 190101701/33; **[iʃidi:jɛ:]** ‘işıtıyor’ 190101701/39; **+i+ [-yor] + [-i-dim]** > **[iʃidi:dim]** ‘işıtıyordum’ 190101601/402; 190102903/63

OTü. **kel-**; **kel-** ‘gelmek’ ED 715b, **käl-** ‘gelmek’ EUTS 104, **kel-** ‘gelmek’ DLT 29 + **i+ [-yor]** > **[jeli:]** ‘geliyor’ 190100003/46; **[jeli:jɛ]** ‘geliyor’ 190100902/115; 190700001/56; **[jeli:ri]** ‘geliyor’ 190101803/111; **[jeliji:]** ‘geliyor’ 190102601/78; **[jelɛ:j]** ‘geliyor’ 190201601/98; + **i+ [-yor] + [-um]** > **[jelɛ:m]** ‘geliyorum’ 190100902/115; + **i+ [-yor] + [-lar]** > **[jele:lɛ:]** ‘geliyorlar’ 190600001/50; 190100102/18; 190100404/30; 190100404/45; 190101602/12; + **[-me] + [-yor]** > **[jɛlmɛj]** ‘gelmiyor’ 190201601/97; + **[-me] + [-yor] + [-sun]** > **[jɛlmɛjɛn]** ‘gelmiyorsun’ 190201501/451

OTü. **kes-**; **kes-** ‘kesmek’ ED 748b, **kes-** ‘kesmek’ DLT 269 + **i+ [-yor]** > **[cese:m]** ‘kesiyorum’ 190103101/6; 190300901/78; + **i+ [-yor] + [-sun]** > **[cese:sin]** ‘kesiyorsun’ 190101001/96; 190501501/21; 190501501/237; 190501501/70; 190100001/182; 190101001/95; 190103203/26; 190103701/97; **[cesijɛn]** ‘kesiyorsun’ 190100401/95; 190101901/62; 190300901/100; 190300901/121; + **i+ [-yor]** > **[cese:]** ‘kesiyor’ 190100001/82; 190100201/77; 190101201/20; 190103801/86

OTü. **te-**; **tê-** ‘demek, söylemek’ ED 433b, **tä-** ‘demek’ EUTS 233, **ti-** ~ **te-** DLT 554, **tê-** TT 182 + **[-yor]** > **[de:ri]** ‘diyor’ 190500001/20; 190101801/151; 190101801/25; 190101801/69; 190101803/15; 190500901/55; 190101801/151; 190101801/71; **[di:ri]** ‘diyor’ 190101801/31; **[dæ:jɛ:]** ‘diyor’ 190100001/65; 190201501/421; 190100901/192; 190100901/204; 190100901/256; 190201701/11; 190201701/12; 190102701/94; + **[-yor] + [-lar]** > **[di:lɛ:]** ‘diyorlar’ 190103401/13; + **[-er] + [i-di]** > **[di:di]** ‘derdi’ 190103401/13; + **[-yor] + [-uz]** > **[dæ:jɛz]** ‘diyoruz’ 190300901/190; 190300201/19; 190100901/210; 190100901/35; 190102701/116; 190102905/120; 190102905/31; 190100902/37; 190102905/118

OTü. **yap-** ‘yapmak’ ED 870b, **yap-** ‘kapamak, yaratmak, kurmak’ EUTS 285, **yap-** ‘yapmak’ DLT 469 + **i+ [-yor] + [-um]** > **[jape:m]** ‘yapıyorum’

190100004/15; 190100006/31; 190500001/24; 190101001/107; 190101001/63;
 190100401/16; 190101602/51; 190101901/102; 190300901/70;
 190300901/80; 190103701/48; 190102001/41; [japɛ:m] ‘yapıyorum’
 190201501/126; 190300901/72; 190300901/86; 190300201/38; 190300201/43;
 190300201/5; 190300201/5; +ɪ+ [-yor] + [-sun] > [japi:sun] ‘yapıyorsun’
 190101201/187; [japɛ:n] ‘yapıyorsun’ 190101701/15; 190101901/101;
 190300901/122; 190101901/101; [japi:sun] ‘yapıyorsun’ 190101201/187;
 190101201/257; +ɪ+ [-yor] > [japɛ:ru] ‘yapıyor’ 190501501/11; [japɛ:ri]
 ‘yapıyor’ 190500901/36; +ɪ+ [-yor] + [-uz] > [japi:z] ‘yapıyoruz’
 190103801/58; 190103201/56; 190103206/35; 190103206/41; [japɛ:z]
 ‘yapıyoruz’ 190103701/45; 190100001/76; 190100102/3; 190100102/60;
 190300901/102; 190103201/70; 190300901/190; 190100005/12;
 190201501/347; 190201501/97; 190101001/1; 190301401/69; 190100403/22;
 190100403/24; 190101901/155; 190101901/214; 190101901/217;
 190101901/235; 190101901/236; 190101901/238; 190101901/349;
 190101901/40; 190101901/41; 190101901/50; 190101901/57; 190101901/83;
 [japɛ:ruz] ‘yapıyoruz’ 190500001/22; 190500001/23; 190100102/1;
 190501501/85

OTü. yé:- ‘yemek’ ED 869b, ye:- ‘yemek’ TT 182, yi:-‘(bir şey) yemek’ DLT 448 +
 [-ecek] + [-sin] > [ji:dʒɛ:n] ‘yiyeceksin’ 190101601/58; 190201601/127; + [-
 yor] + [-sun] > [ji:sin] ‘yiyorsun’ 190103101/34; 190100401/102;
 190100401/45; 190501501/75; [ji:jɛn] ‘yiyorsun’ 190101901/75; + [-yor] >
 [ji:ji] ‘yiyor’ 190100003/46; + [-yor] + [-lar] > [ji:lɛ:] ‘yiyorlar’
 190201501/297; + [-yor] + [-uz] > [i:je:z] ‘yiyoruz’ 190201501/212; [-ecek] +
 [i-miş] + [-im] > [i:dʒɛ:miʃim] ‘yiyecekmişim’ 190101001/148

3.3.3.2.3. Kelime gruplarında hece kaynaşması:

OTü. bu; bu: ‘bu’ ED 291b, bu ‘bu’ EUTS 51, bu ‘bu’ DLT 29 + OTü. axşam
 ‘akşam’ ED 96b, axşam ‘akşam vakti’ DLT 66 > [ba:ʃam] ‘bu akşam’
 190100002/82; 190101601/58; 190103703/4

OTü. **bu; bu:** 'bu' ED 291b, **bu** 'bu' EUTS 51, **bu** 'bu' DLT 29 + OTü. **ara:** 'ara' ED 196a, **ara** 'ara, orta' EUTS 18, **ara** 'arasında, bir şeyin ortası' DLT 56 + **y+ [a]** > **[burɑ:]** 'bu araya, buraya' 190103207/4; + **[cık]** + **[a]** > **[burɑɟɑ:]** 'bu aracığa' 190102905/59; 190201501/142; **[burɟɑ:]** 'bu aracığa' 190600601/9; + **[cık]** + **[tan]** > **[burɟuktan]** 'bu aracıktan, bu yerden' 190100901/48

OTü. **bükün ~ bükün̄te** 'bugün' EUTS 56, **bu kün** 'bugün' DLT 171 > **[bø:y:n]** 'bugün' 190200001/28; **[bø:yn]** 'bugün' 190201503/42; 190100006/47; 190101602/75, **[by:yn]** 'bugün' 190101201/244; 190101201/72; 190101201/81; 190101201/84; 190101201/85; 190102905/182; 190100901/204; 190103703/70; + **[kü]** > **[bø:yncy]** 'bugünkü' 190100203/8

OTü. **kovuk** 'oyuk, içi boş' ED 583b, **kovuk** 'kovuk, içi boş' EUTS 183, **kowuk** 'içi boş olan' DLT 192 + OTü. **ıgaç; ıgaç** 'ağaç' ED 79b, **ıgaç** 'ağaç' EUTS 84, **yıgaç ~ yıga:ç** 'ağaç' DLT 11 + **[ı]** > **[ku:k ɑ:ɟu]** 'kovuk ağacı' 190102901/221; 190102901/222

OTü. **ne:** 'ne' TT 181, **ne:** 'ne' DLT 34 + OTü. **bil-; bil-** 'bilmek' ED 330b, **bil-** 'bilmek' EUTS 42, **bil-** 'bilmek' DLT 34 + **[-eyim]** > **[ne ɟlem]** 'ne bileyim' 190102501/47; 190600601/18; 190102301/16; 190600601/25; 190500901/76; 190102905/102; **[ne: ɟlem]** 'ne bileyim' 190100902/44

OTü. **ne:** 'ne' TT 181, **ne:** 'ne' DLT 34 + OTü. **bol-** 'olmak' ED 331a, **bol-** 'olmak' EUTS 47, **bo:l-** 'olmak' TT 177, **bol-** 'olmak' DLT 263 + **u+ [-yor]** > **[nø:le:]** 'ne oluyor' 190101601/57; + **[-du]** > **[nø:ɫdu]** 'ne oldu' 190101201/74; 190101601/260

OTü. **ne:** 'ne' TT 181, **ne:** 'ne' DLT 34 + OTü. **yap-** 'yapmak' ED 870b, **yap-** 'kapamak, yaratmak, kurmak' EUTS 285, **yap-** 'yapmak' DLT 469 + **ı+ [-yor]** + **[-sun]** > **[na:ben]** 'ne yapıyorsun' 190102905/97; **[na:be:sun]** 'ne yapıyorsun' 190101803/75; + **ı+ [-yor]** > **[na:be:]** 'ne yapıyor' 190102001/46; + **[-acak]** + **[-lar]** > **[na:bɟeɫɑ:]** 'ne yapacaklar' 190102905/185; + **[-alım]** > **[na:baɫum]** 'ne yapalım' 190103401/67; 190103703/55

OTü. **ne:** 'ne' TT 181, **ne:** 'ne' DLT 34 + Ar. **وقت** **vaqt** 'vakit, zaman' > [nɔ:kut] 'ne vakit' 190102302/83

OTü. **ol** 'o, 3. teklik kişi zamiri' DLT 14, **ol** 'bu, o' EUTS 141 + Ar. **وقت** **vaqt** 'vakit, zaman' > [ɔ:kut] 'o vakit' 190100001/155; 190100001/22; 190100001/9; 190101201/254; 190102302/53; 190102601/30; 190102901/191; 190102905/218; 190102901/111; 190102905/71; 190601601/35; 190102302/64; 190102901/163; 190102901/84; 190102901/314; 190102901/341; 190102901/355; 190102901/191; 190102905/7

Ar. **قاهر** **ka:hir** 'kahreden, zorlayan' + OTü. **et-**; **ät-** 'etmek' EUTS 78, **et-** 'etmek' DLT 167 + [-ti] + [-n] > [ka:r ɛttin] 'a.' 190500001/63

Far. **مانده** **ma:nde** 'kalmış olan, gitmiş olan' + OTü. **inek** 'inek' ED 184a, **ingäk ~ inkek** 'inek' EUTS 95, **inek** 'inek' DLT 68 + [i] > [mandinɛ] 'manda ineği' 190103801/41

3.4. Parçalar- Üstü Unsurlar Bakımından Burgaz ili Türk Ağzları

3.4.1. Vurgu

Vurgu, "konuşma sırasında kelimedeki bir heceyi diğerlerine göre daha yüksek bir ses tonuyla, daha baskılı bir şekilde söyleme" (Korkmaz, 2007: 234) olarak tanımlanmaktadır. İncelememizde ses bilgisi bakımından önemli bir yere sahip kelime vurgusu bakımından ele alınıp değerlendirilmiştir.

3.4.1. 1. Kelime Vurgusu

Tek heceli kelimelerde çoğunun, çok heceli kelimelerde hecelerden birinin diğerlerine göre daha yüksek ses tonuyla, söyleyiş süresi uzatılarak diğer hecelerden daha belirgin biçimde söylenmesi (Korkmaz, 2007: 145) olarak nitelenen kelime vurgusu aynı zamanda kasların gerilmesi ve aynı zamanda nefesin artmasıyla elde edilip sonunda vurgulu hece, kelimedeki diğer hecelere göre daha yüksek sesle

çıkıldığı için kelime vurgusu aynı zamanda güç, nefes vurgusudur (Baskakov, 2006: 201). Anadili edinim süreci içinde sözcük vurgusunun yerleştiğinden söz eden araştırmacılar, kişinin ilk kez karşılaştığı anlamsız ya da yeni türetilmiş sözcükleri de daha önce bildikleri sözcüklerle benzeşme ilişkisi kuararak vurguladıklarını söylemektedirler (Ergenç, 2002: 29). Kelime vurgusunun, Burgaz ili Türk ağızlarındaki yeri genellikle son hecededir:

[bandurzan, ystynə kujzan onnarw] ‘bandıracaksın, üstüne koyacaksın onları’
190100006/14

[ɔnnarw kurudu:duk ciremitlerin ystynə kɔjup] ‘onları kuruturduk ciremitlerin üstüne koyup’ 190103801/316

[bubam, asan amdɟam bizim cy:den] ‘babam, Hasan amcam bizim köyden’
190601601/30

[ce:ndi ta:ləmiz var bizim cyje jakuun] ‘kendi tarlamız var bizim köye yakın’
190100003/11

[sen ure:n kaɫdure:n, ɔbyry ure: sen indire:n ɔ kaɫdure:] ‘sen vuruyorsun, öbürü vuruyor, sen indiriyorsun o kaldırıyor’ 190103701/58

[ɬfiten japa:duak evəl] ‘çiten yapardık evvel’ 190101901/268

[da bən ɔku:ɟam ta: deje izin vɛ:di benim evlənmemə zate:n] ‘da ben okuyacağım daha diye izin verdi benim evlenmeme zaten’ 190100101/57

[ze:njin adama ɬɔ:baɟw denije:] ‘zengin adama çorbacı deniyor’ 190100403/29

[kumpiri pişire:m, herəndəden jeɬfire:m, bi: panɬa i:fmic kate:m] ‘kumpiri pişiriyorum, rendeden geçiriyorum, bir pança (avuç) ekşimik katıyorum’
190201501/147 cümlelerinde eklerin çoğu genel olarak kelime vurgusunu kendi üzerlerine çekmiştir.

Ancak bazı yapım ve çekim eklerinin vurguyu son heceden kendisinden önceki hecelere geçirme özelliği vardır (Baskakov, 2006: 202).Burgaz ili Türk ağızlarında vurgunun sözcük içindeki yerinin değişebildiği ve bundan dolayı da

vurgusuz hecelerin ortaya çıkması kaydedilmiştir. Örneğin, aşağıda açıklanan ekler kelimenin son hecesinde yer almasına rağmen vurguyu üzerine çekmeyerek vurgunun ilk heceye düşmesini sağlamaktadır:

1. İsmi teklik ve çokluk 1. Şahıs ekleri {-um} vurgusuzdur:

1.1.Bazı hitap biçimlerinde: ['ku^uzanum] ‘kızanım (kızım- oğlum)’ 190103801/54; 190103801/169; ['ku^uzum] ‘kızım’ 190103801/171; ['javrum] ‘yavrum’ 190101201/177; ['dudum] ‘dudum, kardeşim’ 190201701/6; ['ku^ustfa:zum] ‘kızcağızım, kızım’ 190102501/48; 190100501/36; ['tʃodzi:m] ‘çocuğum’ 190100902/142

2. {+dʒuk}, {+dʒic}, {+dʒuk}, {+dʒyc}, {+rɛdʒec}, küçültme ekleri vurgusuzdur:

['jakundʒadʒuk] ‘yakıncacık, çok yakın’ 190100401/247; ['cytʃydʒyc] ‘küçücük’ 190201501/54; ['cytʃyrɛdʒec] ‘küçürek’ 190103201/68; ['cɒpɛdʒic] ‘köpekçik’ 190101803/103; ['kuzudʒuk] ‘kuzucuk’ 190201501/440; ['kurudʒuk] ‘kurucuk, küçük odun parçası’ 190100401/218; ['kabadʒuk] ‘kabakçık, küçük kabak’ 190101803/17; ['sɔdʒadʒuk] ‘sıcacık’ 190103206/17; ['tavadʒuk] ‘tavacık’ 190300901/205; ['javaʃdʒadʒuk] ‘yavaşçacık’ 190101801/172; ['jaradʒuk] 190100902/57; ['bulgu:dʒuk] ‘bulguncuk, tanecik’ 190500901/32; ['buza:dʒuk] ‘buzağıcık’ 190101801/117; ['bɔndʒudʒuk] ‘küçük boncuk’ 190101802/114; ['kapadʒu:] ‘kapakçığı’ 190103702/39; ['bɒbɛ:dʒic] ‘bibercik’ 190600003/24; ['tɒpaɫadʒuk] ‘toparlacık, yuvarlak’ 190102905/135.

3. {-du:na}, {-du:na}, {-dinɛ}, {-di:nɛ}, {-ti:nɛ}, {- di:nəj}, {-dinɛn}, {-duna}, {-du:na}, {-dy:nɛ} zarf-fiil ekleri vurgusuzdur:

['tʃuka:du:na] ‘çıkarınca’ 190101001/44; ['jazdu:na] ‘yazınca’ 190501501/67; ['baʃɫadi:nəj] ‘başlayınca’ 190103206/34; ['dɔndy:nɛ] ‘dönünce’ 190100001/10; ['jɛ:ldinɛ] ‘gelince’ 190100001/46;

190201501/303; [**'ji:di:nɛ**] ‘giyince’ 190100401/25; [**'kuruldu:na**] ‘kurulunca’ 190100101/31; [**'ɔldu:na**] ‘olunca’ 190101601/238; 190700002/4; [**'jɛ:ldinɛn**] ‘gelince’ 190600002/56; [**'jaftandur:na**] ‘yaşlanınca’ 190100401/129; [**'kaftur:na**] ‘kalınca’ 190201501/341; [**'ɔlmadu:na**] ‘olmayınca’ 190100902/180; [**'jɔ:di:nɛ**] ‘görünce’ 190100901/248; [**'e:vlendi:nɛ**] ‘evlenince’ 190102001/106; [**'tfuuktur:na**] ‘çıkınca’ 190600601/74; [**'battur:na**] ‘batınca’ 190501501/166; [**'tfecifti:nɛ**] ‘çekince’ 190600003/18; [**'pifti:nɛ**] ‘pişince’ 190201501/113; [**'tfecti:nɛ**] ‘çekince’ 190100401/107; [**'ecti:nɛ**] ‘ekince’ 190100401/114; [**'ø:ldy:nɛ**] ‘ölünce’ 190100501/35; 190201601/113; 190102001/29; 190102701/36; [**'dujduna**] ‘duyunca’ 190700001/73; [**'ɔlduna**] ‘olunca’ 190100401/173; [**'urduna**] ‘vurunca’ 190100002/69.

4. Fiilin olumsuzluk ekleri {-ma}, {-me} vurgusuzdur:

[**'kaftmadu**] ‘kalmadı’ 190100902/139; [**'japmaduk**] ‘yapmadık’ 190102905/144; [**'a:jruftmadum**] ‘ayrılmadım’ 190100901/56; [**'jazmadum**] ‘yazmadım’ 190101001/122; [**'bakmadu**] ‘bakmadı’ 190201501/50; [**'u:madu**] ‘vurmadı’ 190201501/62; [**'du:maduɫa:**] ‘durmadılar’ 190201501/298; [**'kɔjmadu**] ‘koymadı’ 190101603/22; [**'duramadu**] ‘duramadı’ 190600701/85; [**'jɔ:mɛdim**] ‘görmedim’ 190100501/49; [**'sy:mɛdi**] ‘sövmedi’ 190100501/49; [**'demɛdic**] ‘demedik’ 190100901/104; [**'døvmɛdi**] ‘dövmedi’ 190201501/61; [**'cesmɛdile:**] ‘kesmediler’ 190100401/276; [**'jimɛdic**] ‘yemedik’ 190103801/36; [**'inmɛdi**] ‘inmedi’ 190101201/73; [**'ecmɛdic**] ‘ekmedik’ 190101602/79; [**'jitmɛdic**] ‘gitmedik’ 190101802/16; [**'pinmɛdi**] ‘binmedi’ 190100001/15

5. Kişi adlarına, soyadlarına ve unvanlara getirilerek aile adları yapan {+lar}, {+ler}, {+lar}, {+lar}, {+lar}, {+lar}, {+lar} ekleri vurgusuzdur:

[**'cøsele:**] ‘Köseler (lakap)’ 190103201/10; [**'seclɛmnɛ:**] ‘Seklemler (lakap)’ 190103201/10; [**'gariple:**] ‘Garipler (lakap)’ 190103201/10; [**'tfavvufɫa:**]

‘Çavuşlar (lakap)’ 190103201/10; [‘urfetle:] ‘Ülfetler (lakap)’ 190100101/19; [‘fɛra:fedinne:] ‘Şerafettinler (lakap)’ 190100101/19; [‘muustavala:] ‘Mustafalar (lakap)’ 190100101/19; [‘ymmetle:] ‘Ümmetler (lakap)’ 190100101/19; [‘yse:nnɛr] ‘Hüseyinler (lakap)’ 190100101/20; [‘pangaħa:] ‘Pangallar (lakap)’ 190600701/111; [‘rystemne:] ‘Rüstemler (lakap)’ 190600701/113; [‘oramakɣuħa] ‘Horemakçılar (lakap)’ 190103401/24; [‘musa:ħar] ‘Musalar (lakap)’ 190103401/52; [‘pantaħa:] ‘Pantalar (lakap)’ 190103401/59; [‘paħaħar] ‘Paşalar (lakap)’ 190103401/59; [‘fejimne:] ‘Fehimler (lakap)’ 190103401/64.

6. Yer adlarına ve özel adlara gelen {+ħuk}, {+lic}, {+nuuk} ad yapım eki vurgusuzudur:

[‘aħmaħuk] ‘Açmalık, Ruen ilçesinde yer adı’ 190100101/171; [‘cirezlic] ‘Kirazlık, Ruen ilçesinde yer adı’ 190103801/269 ; [‘aħmaħuk] ‘Elmalık, Ruen ilçesinde yer adı’ 190103801/269; [‘cöserlic] ‘Köserlik (lakap)’ 190103801/269; [‘nizamnuuk] ‘Nizamlık (lakap)’ 190600002/31; [‘hasannuukħar] ‘Hasanlıklar (lakap)’ 190101601/143; [‘ħa:minnuuk] ‘Haimlik (lakap)’ 190102401/17; [‘asannuukħa] ‘Hasanlıklar (lakap)’ 190103201/9; [‘jetimnic] ‘Yetimlik (lakap)’ 190100901/13; [‘ticennic] ‘Tikenlik, Ruen ilçesinde köy adı’ 190500901/213; [‘ħəħakħuk] ‘Çolaklık (lakap) 190100403/12; [‘ma:rɛmnic] ‘Muharremlik (lakap) 190100403/12; [‘jyrjennic] ‘Gürgenlik, Ruen ilçesinde yer adı’ 190103203/16; [‘batakħuk] ‘Batalık, Ruen ilçesinde yer adı’ 190103203/16; [‘burundɣuk] ‘Buruncuk, Ruen ilçesinde köy adı’ 190101901/346; [‘səjuħluk] ‘Soyukluk (lakap) 190101901/392; [‘ra:imnic] ‘Raimlik (lakap) 190101901/392; [‘feratħuk] ‘Ferhatlık (lakap) 190101901/396; [‘cəra:ħuk] ‘Körağalık (lakap) 190101901/396; [‘dɣambazħuk] ‘Cambazlık (lakap) 190101901/395; [‘kambɛ:lic] ‘Kamberlik (lakap) 190101901/391; [‘ba:demnic] ‘Bademlik, Ruen ilçesinde yer adı’ 190103401/21; [‘tuħumnukħa:] ‘Tulumluklar (lakap)’ 190101601/31

Anlam ayırt edici özelliğe sahip olan Bulgarcadaki kelime vurgusu tüm hecelere kayabilme özelliğiyle değişken bir görünümündedir (Stoyanov, 1964: 70). Bulgarcadan geçiş yapan sözcüklerde genellikle Bulgarcadaki vurgu konumunu koruduğu tespit edilmiştir: Bulg. **а́лчен** ‘açgözlü, doyumsuz’ → [‘aɫʃɛn] ‘a.’ 1901016 01/100; Bulg. **апте́ка** ‘eczane’ → [ap’tika] ‘a.’ 1902015 02/8; Bulg. **баге́рист** ‘kazma makine sürücüsü’ → [baɣɛ’ris] ‘a.’ 1901016 01/300; 1901016 01/182; Bulg. **ба́ничка** ‘börek’ → [‘baniʃka] ‘a.’ 1903009 01/141; Bulg. **бо́лница** ‘hastane’ → [‘boɫnitsa] ‘a.’ 1901034 01/1; Bulg. **бискви́т** ‘bisküvi’ → [bisc’vit] ‘a.’ 1901027 01/6; Bulg. **бъ́чва** ‘fıçı’ → [‘buʃʃva] ‘a.’ 1903014 01/35; Bulg. **чу́брица** ‘çemen’ → [‘ɟɯbritsɛ] ‘a.’ 190102901/262; Bulg. **ча́стно** ‘özel, hususi’ → [‘ʃasno] ‘a.’ 1901009 02/160; Bulg. **че́сто** ‘sık, daima, çoğu kez’ → [‘ʃesto] ‘a.’ 1905000 01/42; Bulg. **па́рцал** ‘eskimiş bez veya kumaş parçası, paçavra’ → [pa:’saɫ] ‘a.’ 190501501/240; Bulg. **палама́рка** ‘ekin biçerken sol elin parmaklarına geçirilen, eldiven biçiminde, tahtadan yapılan bir araç’ → [paɫa’marka] ‘a.’ 190102905/17

7. Birleşik kelimelerde vurgu:

Türkçede bileşik vurgusu (İng. **compound word accent**) birçok araştırmacı tarafından ele alınıp incelenmiştir. Yapılan incelemeler arasında söz birliğinin hece sayısı ve hece yapısı (açık ya da kapalı, uzun ya da kısa) ile vurgunun yeri arasında bir ilişkinin olabileceği varsayımı üzerinde duran çalışmalar dikkat çekmektedir (Ergenç, 2002: 31). İclâl Ergneç ise birçok araştırmada göz ardı edilen birleşik kelimenin oluşumunda anlam boyutu ile vurgunun ilişkisi üzerinde durur ve birleşik kelime vurgusunun belirlenmesinde morfolojik (morphological), anlam bilimsel (semantic) ve söz dizimsel (syntactic) etmenlerinin yanı sıra söz birliğinin anlam boyutunu inceleyerek bir betimlemenin yapılması daha uygun olacağını belirtir (Ergenç, 2002: 31). Burgaz ili Türk ağızlarında da birleşik kelimelerde vurgunun tespiti bu görüşe dayanılarak belirlenmiştir. Örneğin,

OTü. **su:v**; **su:b** 'su' TT 180, **suw** ~ **su:w** 'su' DLT 12 + OTü. **ıgaç**; **ıgaç** 'ağaç' ED 79b, **ıgaç** 'ağaç' EUTS 84, **yıgaç** ~ **yıga:ç** 'ağaç' DLT 11 + [ı] > [su'va:dʒu] 'su ağacı, uçlarına bakraç takılarak omuzda taşınan ağaç' söz grubunda omuzda içinde su buluna bakraçlar değil de bu suları taşıma aracı olan ağaç parçası üzerinde odaklanma gerçekleşmiş ve birleşik vurgusunun üzerine çekmektedir. Örneğin,

OTü. **çök-** 'çökmek' ED 413b, **çök-** 'çökmek' EUTS 65, **çök-** 'çökmek' DLT 275 + **[-en]** + **[-k]** + OTü. **bol-** 'olmak' ED 331a, **bol-** 'olmak' EUTS 47, **bo:l-** 'olmak' TT 177, **bol-** 'olmak' DLT 263 + **[-du]** + **[-k]** > [ʃöcənec ɟɫduk] 'çökenek olmak, *mec.* sarsılıp dinçliğini yitirmek' 190101801/139 söz grubunda yine her iki sözcük de gerçek anlamı dışında kullanıldığından yeni bir kavram ortaya çıkmış ve birleşik vurgusu yeni gösterenin son hecesinde yer almıştır.

OTü. **at-;at-** 'atmak' ED 36a, **at-** 'atmak' EUTS 25, **at-** 'atmak' DLT 600 + **[-ım]** + OTü. **ekmek** ~ **ötmek** 'ekmek' ED 60a, **äkmäk** 'ekmek' EUTS 70, **ötmäk** 'ekmek' EUTS 154, **epmek** 'ekmek' DLT 63, **etmek** 'ekmek' DLT 42, **ötmek** 'ekmek' DLT 197 + **[i]** > [aduum ɟcmɛ:] 'adım ekmeği, küçük çocukların ilk adım atmasını kutlamak için yapılan geleneksel ekmek' 190103206/33; 190103206/34

OTü. **a:t** 'ad, isim' TT 172, **a:t** ~ **at** 'isim, unvan' DLT 52 + [ı] + OTü. **kadın**; **ka:dın** 'kayın, dünür' TT 173, **kadın** 'kayın' DLT 27 + **[cık]** > [adu kaduɫɟuɫ] 'adıkadıcık, kırlangıç' 190102904/34

OTü. **açığ**; **açığ** 'acı' ED 21b, **açığ** 'acı, ekşimtırak' EUTS 2, **açığ** 'ekşi, acı' DLT 43 + OTü. **baba**; **baba** 'baba, peder' EUTS 29 + **[cık]** > [aɟu buɫaɟuɫ] 'adıbubacık, kırlangıç' 190700001/44

OTü. **su:v**; **su:b** 'su' TT 180, **suw** ~ **su:w** 'su' DLT 12 + Yun. **pide** 'pide' + **[si]** > [su bidesi] 'subidesi, su böreği' 190103101/29; 190501501/16; 190501501/20

OTü. **arka**; **arka** 'sırt' ED 215b, **arğa** 'arka, bir şeyin arka tarafı' EUTS 20, **arka** 'sırt' DLT 76, **arka** 'zorluklarda yardımcı olan kişi, arka, destek' DLT 76 + OTü. **tayak**; **taya:k** 'dayak, destek' ED 568a, **tayak** 'destek', dayak' EUTS

229, **tayak** ‘değnek, baston, dayanak’ DLT 210 > [**a:ka dajak**] ‘destek, dayanak’ 190600002/50

OTü. **başlıg** ‘başlık’ EUTS 35, **başlıg** ‘başlık, başı olan’ DLT 545 + Yun. **öreke** ‘öreke, eğrilmekte olan yün, keten vb. şeylerin tutturulduğu, bir ucu çatal değnek’ [**başlık ˈorece**] ‘başlık öreke’ 190100401/150; 190100401/147; 190100401/148 söz grubunda başlık, örekenin bir türünü bildirdiği için, anlamsal odaklanma bu sözcüğün üzerinde bulunmakta ve birleşik kelime vurgusu da ilk hecesinin üzerindedir.

OTü. **et** ‘et’ ED 33b, **ät** ‘et’ EUTS 77, **et** ‘et’ DLT 29 + OTü. **bütür-** ‘bitirmek’ ED 308b, **bütür-** ‘bitirmek’ EUTS 57, **bütür-** ‘(yarayı) kapatmak, iyileştirmek’ DLT 305 + [**-en**] > [**ˈe:ɰ bitiren**] ‘etbitiren, sivilce’ 190101802/93, bileşiginde anlam açısından odaklanan bölüm et kavramıdır. Eylemin neyin gerçekleştirdiği değil neyi bitirdiği önem kazanmaktadır. Bundan dolayı da bileşik vurgusu, odaklanan bölümün vurgulu hecesi, yani tek heceli ilk sözcüğün üzerindedir.

OTü. **tü::**, **tü:** ‘tüy’ DLT 205 + [**lü**] + OTü. **baba**, **baba** ‘baba, peder’ EUTS 29 > [**tyˈly buba**] ‘tülübuba, Manisa lalesi’ 190700001/13; 190100901/314; 190100401/118; 190300901/56; 190101802/116; 190100901/315; 190100002/73; 190100002/75; 190100002/76; 190103203/67; 190101901/220; 190102601/105; 190103201/35; 190700001/13; 190100901/315, söz grubunda her iki sözcük de kendi asıl anlamlarını yeni bir kavramın göstereni durumuna geçmişlerdir. Bu sıfat tamlaması görünümüne bürünen yeni gösterende anlam açısından odaklanan bölüm tamlayandır, yani sıfat tarafından nitelenen addır. Bu nedenle bileşik vurgusu odaklanan bölümün vurgulu seslemi olarak karşımıza çıkmaktadır.

OTü. **kök** ~ **kö:k**; **kö:k** ‘sema, gök’ ED 708b, **kö:k** ‘gök’ TT 184, **kök** ‘sema, gök’ EUTS 114, **kö:k** ‘gökyüzü’ DLT 44 + OTü. **erük** ‘erik’ ED 222a, **ärük** ‘erik’ EUTS 76, **erük** ‘şeftali, kayısı, siyah erik türünün genel adı’ DLT 47 > [**ˈjœc ɛric**] ‘gökerik, erik çeşidi’ 190101001/20; 190500901/60

OTü. **kök** ~ **kö:k**; **kö:k** ‘sema, gök’ ED 708b, **kö:k** ‘gök’ TT 184, **kök** ‘sema, gök’ EUTS 114, **kö:k** ‘gökyüzü’ DLT 44 + OTü. **çigidām** ‘bir bitki’ EUTS 62 > [‘jɔc ʃi:dəm] ‘gökçiğdem’ 190102601/103; 190102601/104

OTü. **kök** ~ **kö:k**; **kö:k** ‘sema, gök’ ED 708b, **kö:k** ‘gök’ TT 184, **kök** ‘sema, gök’ EUTS 114, **kö:k** ‘gökyüzü’ DLT 44 + OTü. **suvlug**; **su:b** ‘su’ TT 180, **suvluğ** ‘sulu’ ED 788b, **suw** ~ **su:w** ‘su’ DLT 12 + Far. **emru:d** ‘armut’ > [‘jɔcsulu ɑ:rmuɖ] ‘göksulu armut, armut çeşidi’ 190102901/289, söz gruplarında anlam açısından odaklanan bölüm ‘bu renkte’ olan anlamındaki **gök** sözcüğüdür. Bu durumda da erik değil eriğin rengi önem kazandığı için birleşik kelime vurgusu odaklanan bölümün hecesindedir.

Böylece, son heceden kendisinden önceki hecelerden birine geçişi, bileşik kelimelerde ikinci unsurun kendi bağımsız anlamını yitirip ya yardımcı sözcüğe ya da sözcük grubunun birinci unsurunun mantıksal bölünüşüyle sözlüksel bir bütünlük oluşturarak zayıf mantıksal anlamlı unsura dönüştüğü durumlar da görülmektedir.

7.1. İkilemelerde vurgu:

Türkçe anlatımda bir sözcüğün (gizli) ya da yansımali bir biçiminin, ister olduğu gibi, isterse bir ölçüde söyleyişi değiştirerek yinelenmesine, eğer sözcük bir niteleyici ise, ilk “ünsüz + ünlü” seslerine /pmsr/ ünsüzlerinden biri eklenerek o sözcüğün başına getirilmesine veya bir sözcüğün başına getirilmesine veya bir sözcüğün anlam ilişkilerine dayalı olarak yakın anlamlı, karşıt anlamlı ya da anlam ilişkisi içinde bulunduğu bir başka sözcükle eşleştirilmesine (Ergenç, 2002 : 34) ikileme denmektedir. Burgaz ili Türk ağızlarında örneklerine çok sık rastlanan bir kelime grubu olan ikilemelerdeki vurgunun görünümü şöyledir:

1. Aynı kelimenin tekrarı ile kurulanlarda vurgu:

1.1.Yansımali sözcüklerin ikileme olarak kullanıldığında vurgu birinci sözcüğün ilk hecesindedir: [‘kɯtuɹ kɯtuɹ] ‘kıtır kıtır’ 190300901/126; [‘tumbuduk tumbuduk] ‘tumbuduk tumbuduk’ 191000001/33; [‘tuɯku: ‘tuɯku:]

‘tıkır tıkır’ 190101601/329; [**'tuurw muurw**] ‘tırı mırı’ 190101901/155; [**'ɸapwra ɸapwra**] ‘çapıra çapıra’ 190102701/123; [**'tukuk mukuk**] ‘tukuk mukuk’ 190700001/71; [**'takur: tuku:**] ‘takır tukur’ 190201601/46; [**'ɖɖanguɖuɖuk ɖɖanguɖuɖuk**] ‘cangıdık cangıdık’ 190100102/14; [**'pi:smet pi:smet**] ‘pismet pismet’ 190103206/29

1.2. Vurgu ilk sözcüğün ilk hecede: [**'dɔnɛ 'dɔnɛ**] ‘döne döne’ 190102905/232; [**'dystɸɛ dystɸɛ**] ‘düzce düzce’ 190100001/80; 190101201/18; [**'daradɖadɖuɖuk daradɖadɖuɖuk**] ‘daracacık daracacık’ 190300901/100; [**'cyɸfredɖɛc cyɸfredɖɛc**] ‘küçürececek küçürececek’ 190103101/43; [**'kavwura kavwura**] ‘kavura kavura’ 190501501/185; [**'nɛ:dɛn nɛ:dɛn**] ‘nereden nerden’ 190100006/19

2. Aynı kelimenin ön sesini değiştirilerek tekrarlanması ile kurulanlarda vurgu:

2.1. Bu tür sözcükler hece yapısını değiştirilerek kullanıldığında vurgunun ilk hece üzerinde bulunması: [**'paltu maltu**] ‘paltu maltu’ 190102905/71; [**'kadifɛlɛ:lɛ madifɛlɛ:lɛ**] ‘kadifelerle madifelerle’ 190100102/22; [**'tavanna: mavanna:]** ‘tavanlar mavanlar’ 190101001/91; [**'ɔ:jna:jɛɖ mɔjna:jɛɖ**] ‘oynuyoruz moynuyoruz’ 190100901/223; [**'bɔɖɖɛc mɔɖɖɛc**] ‘böcek möcek’ 190100901/188

2.2. Anlam ilişkisi içinde bulunan ve olumsuzluk eki {-ma/-me} alan ikilemelerde vurgu ilk hecededir: [**'dɔvmɛdi 'sɔvmɛdi**] ‘dövmedi sövmedi’ 190201501/61

Böylece, insanların duygu, düşünce veya bilgilerinin doğru anlama bakımından vurgu, konuşmanın genel akışı içinde kelimelerin sınırlarını belirleyen belirtilerden biri olarak önemli rol oynadığı görülmektedir.

3.4.2. Ton ve Tonlama

Bir seslemdeki sıklık yüksekliği ya da düşüklüğü, bir başka deyişle seslemin pes ya da tiz söylenişi (Aksan, 2007: 68; Ergenç, 2002: 26-27) olarak tanımlanan ton, Türkçede ezgi birimine bağlı olarak çoğu kez tek sözcükten meydana gelen bildirilerde anlam ayırıcı bir özellik taşır (Ergenç, 2002: 27). Dil edinimi sırasında ilk

edinilen birim olan ton ses rengi ile iç içe girmektedir (Fidan, 2002: 31). Tüm diller için geçerli bir kategori olan ton, kişiye, onun psikolojik durumuna, bir duyguyu, bir heyecanı dile getirme biçimine, dış dünyada kendi dışındaki kimselerle iletişim ilişkisini seslenme, gösterme, sorma onaylama yollarıyla belirlemeye bağlı olarak farklılık gösterebilir.

Konuşma sırasında, konuşmaya hâkim olan esas tonda çeşitli anlam incelikleri sağlayan değişiklikler; konuşanın önem verdiği veya ayırıcı anlamlar vermek istediği kelimelerde başvurduğu değişik ton, kelime ve heceler arasında yükseklik ve yoğunluk bakımında meydana getirdiği farklar (Korkmaz, 2002007: 214) olarak tanımlanan tonlama konuşma içinde alçalan ve yükselen tonlar olmak üzere anlam ayırıcı birer ses birim olarak kullanılır (Aksan, 2007: 68). Bölge ağızlarımızda /**ja:**/ ünlemi değişik kullanımlarında alçalan ve yükselen tonlarla farklı işlevleri yerine getirir: Soru sormak, şaşkınlık bildirmek için /**ja:**/ diyen bir kimse yükselen tonla, gereklik ve onay bildiren cümlelerde yargının onaylandığını, bildiren bir söz olarak kullanıldığında da alçalan bir tonla aynı ögeyi kullanır.

ja: ↗, a:va 'nasu buşyn 190102904/26 (yükselen ton)

ja: ↘, 'bitta: tɔkmakla 'dy:yjen 190102905/175 (alçalan ton)

Aynı biçimde /**ha:**/ ünlemi de değişik kullanımlarında alçalan ve yükselen tonlarla, değişik görevleri üstlenir: Coşku, heyecan, sevinç bildirmek için /**ha:**/ diyen bir kimse yükselen tonla, tamam anlamında onay bildiren bir söz olarak kullanıldığında da alçalan bir tonla aynı ünlemi kullanır.

je:nfle: aha **ha:** ↗ jylyje 190201503/17 (yükselen ton)

ha: ↘ bure: kuraɫum bizim cy:ymyze 190102903/60 (alçalan ton)

3.4.3. Tonlama Birimleri: Ahenk Durağı, Ahenk Öbeği, Tonlama Uzunluğu

Her dilin önemli özellikleri arasında yer alan ve “anlatımı etkili kılmak için söz içindeki kelime ve kelime gruplarını anlam ve ton farklarının gerektirdiği biçimde birbirinden ayıran ahenkli kısa duraklar” (Korkmaz, 2007: 13) olarak

tanımlanan ahenk durağı ile ilgili olarak araştırma bölgemizde şu örnekler kaydedilmiştir:

[**ne a:ttuumuza/ne ystymyzə desəm/ja:lan di:l**] ‘ne altımıza ne üstümüze desem yalan değil’ 190100401/20

Konuşma sırasında tonlamayla ilgili olarak ortaya çıkan geçici uzunluk (Korkmaz, 2007: 215) olan tonlama uzunluğu Burgaz ili Türk ağızlarında örneklerine sık rastlanan bir uzunluk türüdür:

[ba 'ku:zanu:m sən **japamasu::n**] ‘ba çocuğum sen yapamazsın’ 190201601/12

[təplə:kunu bi: də baksa **a:ffam** əlmə] ‘toplarken bir de baksa akşam olmuş’ 190201601/24

[bi: də baksa bi: jəzəl ama **dynjə::** jəzəli bi: ku:z] ‘bir de baksa bir güzel ama dünya güzeli bir kız’ 190201601/27

[‘**ana:m**, demə, bən bu ku:zu **ətu:ru:m**] ‘anam demiş ben bu kızı alırım’ 190201601/28

[əndan **sə:radzi:ma** dy:ny ə:da **jape:la::**] ‘ondan sonra düğünü orada yapıyorlar’ 190201601/42

[i: ama a:le:la jəlini jide:le: javrum **evə::**] ‘iyi ama alıyorlar gelini gidiyorlar eve’ 190201601/43

[i:san **jə:k** ‘**ana:n**] ‘insan yok ananın’ 190201501/291

[**jə::z, jə::z** ama a:kadaşum **jə::k**] ‘gez, gez ama arkadaşım yok’ 190201501/293

[**ci:msi** dyre:, **ci:msi** tara:jə] ‘kimsi dürüyor, kimsi tarıyor’ 190201501/346

[**ama:** ‘**na:su** bakıdzan, **a:ndzan**] ‘ama nasıl bakacaksın, anacaksın’ 190201501/356

[‘**i::tʃ** jə:medim, ‘**i::tʃ** jə:medəndzə jittim] ‘hiç görmedim, hiç görmeden gittim’ 190201701/51

4. BÖLÜM GÜNEYDOĞU BULGARİSTAN BURGAZ İLİ TÜRK AĞIZLARINDA FONOLOJİK VE MORFOFONOLOJİK SÜREÇLER

4.1. Benzeşme

Türk dilinin ses yapısının önemli özelliklerinden biri olan benzeşme “bir sesin çıkış yeri ya da biçimi açısından bir başka sese benzer ya da eş duruma getirilmesi olayı” (Aksan, 2007: 48) olarak tanımlanmaktadır. Kolay söyleyiş ve kimi sesleri en az çabayla çıkarma eğiliminin etkisiyle sözcükteki sesler arasında yaşanan bu ses değişimlerinin Türkçedeki en tipik görünümü ses uyumları olarak adlandırılan ünlü ve ünsüz uyumlarıdır (Ergenç, 2002: 40). Bulgaristan sahası Burgaz ili Türk ağızlarında benzeşme olayı ünlü ve ünsüzler arasında değişken ya da kurallı özellikte farklı düzeylerde ortaya çıkmaktadır.

4.1.1. Ünlü Benzeşmeleri

Türkçe sözlerde kök hece ünlülerinin taşıdıkları kalınlık-incelik, düzlük-yuvarlaklık niteliklerine göre öteki heceler ünlülerine yaptığı etki sonucunda ortaya çıkan benzeşme sistemi (Korkmaz, 2007: 229) olarak tanımlanan ünlü benzeşmeleri veya ünlü uyumları, kalınlık-incelik ve düzlük- yuvarlaklık uyumu olarak iki grup altında incelenir.

4.1.1.1. Kalınlık – İncelik Uyumu

Yalın veya eklerle genişletilmiş bir kelimenin ilk hecesinde bulunan ünlünün taşıdığı kalınlık-incelik niteliğinin ondan sonraki hecelerde de devam etmesi kuralı (Korkmaz, 1992: 30) diye tanımlanmaktadır. Kök ve gövdelerde arka dil ünlülerinin kendi aralarında, ön dil ünlüleri hecelerde birbirleriyle ön sırada uyum sağlamaları Türk dilinin ses yapısının esas özelliklerindendir. Bulgaristan sahası Burgaz ili Türk ağızlarında kalınlık-incelik uyumu düzensizdir. Burgaz ili Türk ağızlarında kalın ünlülü kelimelerde ilk heceden sonra görülen ve son seste güçlenen incelme eğilimi etkilidir.

Arka sıradan ünlülü sözcüklerde kalınlık-incelik uyumunun korunması:

Ortak Türkçede bulunan sözcüklerin a+a, a+i, a+u, i+i, i+a, o+u, o+a, o+i, u+u, u+a biçimindeki ünlü dizisi Burgaz Türk ağız alanında genel olarak korunmakta olup bazı durumlarda değişime uğradığı da gözlenmiştir.

a + a > [a + a]

OTü. **alma; alma:** 'elma' ED 146a, **alma** 'Oğuzcada elma' DLT 77 > [a~~l~~ma] 'a.'
190100201/27; 190301401/50; 190103801/12; 190101201/120; 190101301/27;
190103202/47; 190103207/22; 190101901/247; [a~~l~~ma]'a' 190300901/143;
190300901/144; 190300901/144; 190101803/33; 190101803/35

OTü. **ana; ana:** 'ana, anne' ED 169b, **ana** 'anne' EUTS 14, **ana** 'anne' DLT 27 > [ana] 'anne' 190100902/112; 190100006/33; 190600003/24; 190200001/49

OTü. **arka; arka:** 'sırt' ED 215b, **arğa** 'arka, bir şeyin arka tarafı' EUTS 20, **arka** 'sırt' DLT 76, **arka** 'zorluklarda yardımcı olan kişi, arka, destek' DLT 76 > [arka] 'sırt' 190100901/114; [a:rka] 'zorluklarda yardımcı olan kişi, arka, destek, bir şeyin arka tarafı' 190100001/84; 190100002/42; 190103202/54; [a:ka] 'art, peş, bir şeyin arka tarafı' 190400001/23; 190102901/101; 190102901/197; 190102905/63

OTü. **arpa** 'arpa' ED 198b, **arpa** 'arpa' EUTS 20, **arpa** 'arpa' DLT 74 > [arpa] 'a.' 190300901/180; [a:pa] 'a.' 190200901/24; 190100901/111; 190500901/216

OTü. **ayran; ayra:** 'ayran' ED 276a, **ayran** 'ayran' DLT 73 > [ajran] 'ayran' 190102905/150; 190102905/186

OTü. **saban** 'saban' ED 790a, **saban** 'saban' DLT 203 > [saban] 'saban' 190100002/18; 190100101/83; 190101601/111; 190101601/108

OTü. **saman; sama:** 'saman' ED 829b, **saman** 'saman' EUTS 195, **saman** 'Çigil lehçesinde saman' DLT 209 > [saman] 'saman' 190102905/256; 190102905/234; 190102903/36; 190100401/170; 190101601/216; 190102801/44; 190102801/58; 190102801/67; 190102801/68

a + ı > [a + u]

OTü. **bakış-** ‘bakışmak’ ED 321b, **bakış-** ‘yan gözle birbirine bakmak, bakışmak’ DLT 320 > [**bakıʃ-**] ‘bakışmak’ 190101602/93

OTü. **çakır** ‘mavi’ ED 409b, **çakır** ‘mavi, gök gözlü’ DLT 612 > [**ʧakur:**] ‘mavi gözlü’ 190101601/413

OTü. **kamçı; kamçı:** ‘kamçı’ ED 626a, **kamçı** ‘kamçı’ EUTS 163, **kamçı** ‘kamçı’ DLT 210 > [**kamʧu**] ‘kamçı’ 190100002/60

OTü. **kanı; ka:nı ~ ka:ɲu** ‘hangi, ne’ ED 863b, **kanı** ‘nerede, hani’ DLT 682 > [**hangu**] ‘a.’ 190101601/21; [**hangunu**] ‘a.’ 190600701/79; [**angu**] ‘a.’ 190102601/71; 190101901/254; + [**sı**] > [**angusur**] 190100001/130; + [**mız**] > [**angumuz**] ‘a.’ 190101901/287

OTü. **karşı; karşı:** ‘karşı’ ED 663b, **karşı** ‘karşı taraf’ EUTS 169, **karşı** ‘karşı olma, zıt’ DLT 213 > [**ka:rʃu**] ‘a.’ 190102904/20; [**ka:ʃu**] ‘a.’ 190400001/17; 190102905/269; 190103801/273; 190601601/55; 190101201/144; 190101201/252

ı + ı > [u + u]

OTü. **bıldır** ‘bir yıldır, geçen yıl’ ED 334a, **bıldır** ‘geçen yıl’ DLT 229 > [**buɫdur**] ‘a.’ 190102601/67; 190102903/27; 190500901/156; 190300901/7; 190101602/118; 190103701/6; [**buɫdur:**] 190500001/45; 190600002/95; 190600601/11

ı + a > [u + a]

OTü. **çıkır-** ‘çıkarmak’ ED 410b, **çıkır-** ‘çıkarmak’ DLT 310 > [**ʧukar-**] ‘a.’ 190700001/25; 190102903/32; 190102903/42; 190103101/12; 190101001/113; 190201501/437; 190500901/122

OTü. **sıçgan, sıçğa:n** ‘sıçan, fare’ ED 796a, **sıçkan** ‘sıçan, fare’ EUTS 202, **sıçgan** ‘sıçan, fare’ DLT 50 > [**suʧʃan**] ‘sıçan, fare’ 190700001/43; 190700001/45; 190102904/34

o+ a > [ɔ + a] > [u + a]

OTü. **kova; kovğa**: ‘kova’ ED 583b, **kova** ‘Oğuz lehçesinde kova’ DLT 85 > [kɔfa] ‘a.’ 190100201/126; 190102905/203; 190102901/124; 190102901/222; 190102901/227; 190101001/4; 190100401/ 69; 190100102/79

OTü. **oğlak, oğla:k** ‘oğlak’ ED 84b, **oğlak**, oğlak’ EUTS 139, **oğlak**, ‘oğlak’ DLT 45 > [u:ɫak] ‘a.’ 190102905/133; 190102904/32

OTü. **toprak; toprak** ‘toprak’ ED 443a, **toprak** ‘toprak’ EUTS 247, **toprak** ‘toprak’ DLT 12 > [tɔprak] ‘a.’ 190103801/70; 190102901/232; 190102901/314; 190101001/81; 190500901/185; 190103801/70; 190201601/18; 190101601/213; 190101602/100; 190103201/47; 190102801/22

o+ ı > [ɔ + u]

OTü. **toklı; toklı**: ‘altı aylıkla bir yaş arasındaki kuzu’ ED 469a, **toklı** ‘altı aylık kuzu’ DLT 66 > [tɔkɫu] ‘altı aylıkla bir yaş arasındaki kuzu’ 190102601/57; 190102601/59

o + u > [ɔ + u]

OTü. **bonçuk ~ monçuk** ‘boncuk’; **bonçuk** ‘boncuk’ ED 349a, **monçuk** ‘inci’ EUTS 131, **monçuk** ‘atın boynuna takılan inci boncuk’ DLT 239, **monçuk** ‘inci, boncuk’ ETG 287 > [bɔndʒuk] ‘boncuk’ 190102001/15; [bɔˈndʒuk] ‘boncuk’ 190102001/11

u + u > [u + u]

OTü. **uzun** ‘uzun’ ED 288b, **uzun** ‘uzun, daimi’ EUTS 270, **uzun** ‘uzun olan her şey, uzun’ DLT 51 > [uzun] ‘uzun’ 190102901/281; 190100201/44; 190100201/112; 190102905/58; 190101001/83; 190103801/13; 190103801/315; 190101601/218; 190100001/77

u+ a > [ɔ + a] > [u + a]

OTü. **buka; buka**: ‘boğa’ ED 312a, **boğa** ‘boğa’ EUTS 46, **buka** ‘boğa’ DLT 308, **bu:ka** ‘boğa’ TT 179 > [buva] ‘a.’ 190102601/49

OTü. **yumşak**; **yumşa:k** ‘yumuşak’ ED 938b, **yumşak** ‘yumuşak’ EUTS 305, **yumşak** ‘her şeyin yumuşağı, yumuşak’ DLT 306 > [**jumşak**] ‘a.’ 190201501/141; 190101602/111; 190101701/30; 190101802/32; 190102801/33

Aitlik eki olan {-**ki**} ekinin uyuma girdiği örnekler:

[-ki]	[sɔ:raku] ‘sonraki’ 190101901/173; 190100001/55; 190100001/68; 190500001/52
--------------	---

Zarf-fiil eki olan {-**ken**} ekinin uyuma girdiği durumlar:

OTü. **al-**; **al-** ‘almak’ ED 124b, **al-** ‘almak’ EUTS 12, **al-** ‘almak’ DLT 97 + OTü. **erken** ‘iken’ DLT 66 > [**alɯ:kan**] ‘alırken’ 190102601/37; [**alɯ:kanu**] ‘a.’ 190700002/18

OTü. **ıgla-**; **ıgla-** ED 85b, **ıgla-** ‘ağlamak’ EUTS 85, **ıgla-** DLT 146, **yıgla-** DLT 146 + OTü. **erken** ‘iken’ DLT 66 > [**a:ta:kanu**] ‘ağlarken’ 190201601/53

OTü. **bak-**; **bak-** ‘bakmak’ ED 311a; **bak-** ‘bakmak’ DLT 63 + OTü. **erken** ‘iken’ DLT 66 > [**baka:kan**] ‘a.’ 190101901/175

OTü. **ba:r** ‘var’ TT 172, **ba:r** ‘var’ ED 353a, **ba:r** ~ **bar** ‘var’ DLT 34, **bar** ‘var’ EUTS 32 + OTü. **erken** ‘iken’ DLT 66 > [**va:kan**] ‘varken’ 190101001/68

OTü. **bintür-** ‘bindirmek’ ED 350a, **bintür-** ‘(ata) bindirmek’ OTG 241, **mündür-** ‘bindirmek’ DLT 365 + OTü. **erken** ‘iken’ DLT 66 > [**pindiri:cən**] ‘a.’ 190100001/108

OTü. **işle-**; **işle-** ‘çalışmak’ ED 262b, **işlä-** ‘işlemek’ EUTS 100, **işle-** DLT 146 + OTü. **erken** ‘iken’ DLT 66 > [**işlɛ:cəni**] ‘işlerken’ 190700002/8

OTü. **kaç-** ‘kaçmak’ ED 590a, **kaç-** ‘kaçmak’ EUTS 160, **kaç-** ‘kaçmak’ DLT 516 + OTü. **erken** ‘iken’ DLT 66 > [**katfarkan**] ‘keçarken’ 190301601/15.

OTü. **kaltur-** ‘kaldırmak’ ED 619b, **kaltur-** (yarışta) arkada bırakmak, geçmek DLT 362 + OTü. **erken** ‘iken’ DLT 66 > [**ka:ldurru:kan**] ‘kaldırırken’ 190100002/61.

- OTü. **ḡayına-** 'kaynamak' EUTS 173, **kayna-** 'kaynamak' DLT 528 + OTü. **erken** 'iken' DLT 66 > [**kajna:kan**] 'kaynarken' 190501501/66
- OTü. **kaz-;** **kaz-** 'kazmak' ED 680b, **kaz-** 'kazmak' EUTS 173, **kaz-** 'kazmak' DLT 268 + OTü. **erken** 'iken' DLT 66 > [**kaza:kanu**] 'kazarken' 190700002/22
- OTü. **kel-;** **kel-** 'gelmek' ED 715b, **käl-** 'gelmek' EUTS 104, **kel-** 'gelmek' DLT 29 + OTü. **erken** 'iken' DLT 66 > [**jēli:cən**] 'a.' 190101601/9; 190102801/95
- OTü. **kı:z;** **kı:z** TT 176 'kız', ED 679b, **kız** 'kız' EUTS 178, **kı:z** ~ **kız** 'cariye' DLT 5 + OTü. **erken** 'iken' DLT 66 > [**kuḡkan**] 'kızken' 190300901/40
- OTü. **kiçig;** **kiçig** 'küçük' ED 696a, **kiçig** 'küçük, ufak' EUTS 109, **kiçig** DLT 59 + OTü. **erken** 'iken' DLT 66 > [**cyṭṭyccən**] 'a.' 190600001/33
- OTü. **kit-;** **kēt-** 'gitmek' ED 701a, **kät-** 'gitmek' EUTS 107, **kit-** 'gitmek' DLT 414 + OTü. **erken** 'iken' DLT 66 > [**jide:cən**] 'a.' 190600001/23; 190100002/80; [**jide:cəni**] 'a.' 190101801/59; 190101803/46
- OTü. **kurit-** 'kurutmak' ED 649b, **kurit-** 'kurutmak' EUTS 187, **kurit-** ~ **kurut-** 'kurutmak' DLT 418 + OTü. **erken** 'iken' DLT 66 > [**kurudu:kan**] 'kuruturken' 190101601/349
- OTü. **te-;** **tē-** 'demek, söylemek' ED 433b, **tä-** 'demek' EUTS 233, **ti-** ~ **te-** DLT 554, **tē:-** TT 182 + OTü. **erken** 'iken' DLT 66 > [**dē:rcən**] 'derken' 190102901/187; [**dē:cən**] 'a.' 190101803/25; 190101803/105; [**dē:cəni**] 'a.' 190600002/47; 190101201/26; 190101801/119
- OTü. **tik-;** **tik-** 'dikmek' ED 475b, **tik-** 'dikmek' EUTS 239, **tik-** '(ağaç, tuğ vb. bir şeyi) dikmek' DLT 274 + OTü. **erken** 'iken' DLT 66 > [**dice:cən**] 'a.' 190501501/292
- OTü. **topla-;** **topla-** 'toplamak' ED 440b, **top-** 'yığmak, toplamak' ETG 301 + OTü. **erken** 'iken' DLT 66 > [**tōḡta:kan**] 'toplarken' 190101901/127.

OTü. **tur-** ‘durmak’ ED 529b, **tur-** ‘kalkmak, ayakta durmak, durmak’ EUTS 253, **tur-** ‘durmak’ DLT 229 + OTü. **erken** ‘iken’ DLT 66 > [**duruka**] ‘dururken’ 190101201/79.

OTü. **yap-** ‘yapmak’ ED 870b, **yap-** ‘kapamak, yaratmak, kurmak’ EUTS 285, **yap-** ‘yapmak’ DLT 469 + OTü. **erken** ‘iken’ DLT 66 > [**japa:kan**] ‘yaparken’ 190101601/288.

Arka sıradan ünlülü sözcüklerde çekim eki alarak ünlü uyumunu koruyan örnekler:

Tablo 21 Ortak Türkçe Arka Sıradan Ünlülü Sözcüklerin Çekim Ekleriyle Genişlemesi

Kelimenin son hecesindeki ünlü ses	Kök veya gövdeye eklenen ünlü ses	Örnekler
A	a, ı	OTü. kaz- ; kaz- ‘kazmak’ ED 680b, kaz- ‘kazmak’ EUTS 173, kaz- ‘kazmak’ DLT 268 + [-ar] + [-sın] > [kaza:sun] ‘a.’ 190100401/52 OTü. saman ; sama:n ‘saman’ ED 829b, saman ‘saman’ EUTS 195, saman ‘Çigil lehçesinde saman’ DLT 209 + [lar] > [samanna:] ‘samanlar’ 190102905/278 OTü. tak- ‘takmak’ ED 464b, tak- ‘takmak, bağlamak’ EUTS 221, tak- ‘Oğuzcada takmak’ DLT 272 + [-ar] + [-lar] > [daka:ta:] ‘takarlar’ 190100901/293
I	ı, a	OTü. tarıg ‘darı’ ED 539b, tarıg ‘ekin, darı, hububat’, tarıg ‘Türklerin çoğunda buğday; bilhassa Oğuzlarda ise akdarı, tahıl, tohum’ DLT 14 + [yı] > [darıjuu] ‘darıyı’ 190102905/25 OTü. kanı ; ka:nı ~ ka:nu ‘hangi, ne’ ED 863b, kanı ‘nerede, hani’ DLT 682 + [sı] + [nı] > [angıusu] ‘hangisi’ 190101001/92 OTü. kış ‘kış’ ED 670a, kış ‘kış’ EUTS 177, kış ‘kış’ DLT 10 + [a] > [kuşfa] ‘a.’ 190100102/59
O	a, u	OTü. to:z ‘toz’ TT 178, to:z ‘toz’ ED 570b, to:z ‘toz’ EUTS 247, to:z ~ toz ‘toz’ DLT 496 + [lar] + [ı] > [tözlaru] ‘a.’ 190501501/266

		OTü. kok- ‘kokmak’ ED 609a, kok- ‘kokmak’ DLT 412 + [-ar] > [kəka:] ‘kokar’ 190103801/97 OTü. ko:l ‘kol’ ED 614b, ko:l ‘kol’ TT 178, ko:l ~ kol ‘kol’ DLT 180 + [u] > [kəlu] ‘kolu’ 190201701/55
U	a, u	OTü. oluk ‘oyuk ağaç gövdesi, yalak, yemlik, kayık’ ED 136b, oluk ‘küçük kayık, hayvanlara bir şey içmek için yemlik gibi ağaçtan oyulan şey’ DLT 46 + [lar] > [həfluksa:] ‘oluklar’ 190200001/30 OTü. todur-; toğğur- ‘doymak’ ED 454a, todur- ‘doyurmak’ EUTS 243, todur- ‘doyurmak’ DLT 307 + [-du] + [-m] > [dɔju:dum] ‘doyurdum’ 190102001/43 OTü. koy; ko:ŋ ‘koyun’ ED 631a, ko:ŋ ‘koyun’ koy ‘koyun’ DLT 26 + [lar] + [ı] > [kəjunnaru] ‘koyunları’ 190102905/116 OTü. toltur- ‘doldurmak’ ED 495a, toltur- ‘doldurmak’ DLT 354 + [-up] > [dɔldurup] ‘a.’ 190100401/142

Arka sıradan ünlülü sözcüklerde kalınlık-incelik uyumunun bozulması:

a + ı > [a + i]

OTü. **kamış** ‘kamış’ ED 628b, **kamış** ‘saz, kamış’ EUTS 164, **kamış** ‘kamış’ DLT 185 [kamif] ‘kamış’ 190101001/13; 190101001/16; 190102905/37.

o + a > [ɔ + ə]

OTü. **toprak; toprak** ‘toprak’ ED 443a, **toprak** ‘toprak’ EUTS 247, **toprak** ‘toprak’ DLT 12 > [tɔprək] ‘a.’ 190201701/35; 190201701/33

a + ı + a > [a + ε]

OTü. **tarıglag; tarıgla:ğ** ‘tarla’ ED 541b, **tarıglağ** ‘tarla’ EUTS 226, **tarıglag** ‘tarla’ DLT 248 > [ta:lε] ‘tarla’ 190100003/7; 190100003/11; 190103703/4; 190101901/170; 190101901/175; 190101901/241; 190102801/54; 190300901/36

ı + a > [i + a]

OTü. **ırak**; **ıra:k** ‘ırak, uzak’ ED 214a, **ırak** ‘ırak, uzak’ EUTS 87, **yırac** ‘uzak’ DLT 61 > [**jirak**] 190500901/81; [**jirak**] ‘a.’ 190102601/36

OTü. **yılan**; **yıla:n** ‘yılan’ ED 930a, **yılan** ‘yılan’ EUTS 294, **yılan** ‘yılan’ DLT 31 > [**jılan**] ‘a.’ 190101803/109; 190102904/34; 190101803/112

u + a > [i + a]

OTü. **yumşak**; **yumşa:k** ‘yumuşak’ ED 938b, **yumşak** ‘yumuşak’ EUTS 305, **yumşak** ‘her şeyin yumuşağı, yumuşak’ DLT 306 > [**jimşak**] ‘a.’ 190501501/175, 190102905/256; 190103702/83

Arka sıradan ünlülü kök ve gövdelere ön sıra ünlülü eklerin eklenmesi ile kalınlık-incelik uyumunun bozulması:

1) Konuşmacının genel olarak şefkat, acıma ve tatlı dille hitap ettiği zaman kullanılan [-**dʒic**] eki:

[- dʒic]	[javrudʒi:m] ‘yavrucuğum’ 190103801/75 [ufadʒi:] ‘ufacığı’ 190200001/13 [tɔpkadʒi:] ‘tomurcuğu’ 190100901/328 [kuwandʒi:m] ‘kızancığım, çocuğum’ 190103801/320 [jumurtadʒi:] ‘yumurtacığı’ 190300901/94 [sɔ:radʒi:ma] ‘sonra’ 190201601/42; 190201601/163 [bubadʒi:m] ‘babacığım’ 190201701/59; 190101803/30; 190102801/91 [ka:fudʒi:nizda] ‘karşınızda’ 190101602/90 [ɫambadʒi:nu] ‘lambacığını’ 191000001/34
------------------	--

2) Şimdiki zaman eki arka sıradan ünlü taşıyan kök ve gövdelere gelerek kalınlık-incelik uyumunu bozar:

[-jɛ]	[asujɛn] ‘asıyorsun’ 190200901/40
	[atujɛn] ‘atıyorsun’ 190700001/73
	[baʃta:jɛn] ‘başlıyorsun’ 190102905/242
	[durujɛn] ‘duruyorsun’ 190201501/20
	[tanujɛ:z] ‘tanıyoruz’ 190200001/26
	[tutujɛn] ‘tutuyorsun’ 190102801/85
	[tara:jɛ] ‘tarıyor’ 190201501/346.
	[dɔ:ra:jɛn] ‘doğruyorsun’ 190103701/49
	[dɔku:jɛ:] ‘dokuyor’ 190102905/66
	[a:ta:jɛn] ‘ağlıyorsun’ 190201501/292
	[tɔpta:jɛz] ‘topluyoruz’ 190500901/50
	[na:bu:jɛn] ‘ne yapıyorsun’ 190101603/4
[-je:]	[baka:je:] ‘bakıyor’ 190201501/436
	[duru:je:] ‘duruyor’ 190201501/323
	[duje:lɛr] ‘duyuyorlar’ 190100902/174
	[kuje:m] ‘koyuyorum’ 190201501/116
	[ɔluje:] ‘oluyor’ 190201501/59
	[janu:je:] ‘yanıyor’ 190201501/297
	[juka:je:] ‘yıkıyor’ 190102501/6

[-je:r],[-je:r]	[ɔkuje:ru] ‘okuyor’ 190600601/56
[-ε:]	[bacε:n] ‘bakıyorsun’ 190102901/290 [tʃaɫuʃε:n] ‘çalşıyorsun’ 190100403/27 [tʃukarε:n] ‘çıkartıyorsun’ 190300901/91 [kabuɫlenε:] ‘kabulleniyor’ 190500901/131 [kavurε:n] ‘kavuruyorsun’ 190201501/102;190300901/111; 190300901/184 [kajnade:n] ‘kaynatıyorsun’ 190300901/188 [kɔje:n] ‘koyuyorum’ 190300901/184 [saɫuε:n] ‘salıyorsun’ 190300901/126 [taʃε:] ‘taşıyor’ 190100001/199 [ufakla:jesin] ‘ufalyorsun’ 190300901/91 [japε:n] ‘yapıyorum’ 190300901/122 [ji:ka:jɛn] ‘yıkıyorsun’ 190300901/126
[-e:]	[tɔplane:] ‘toplanıyor’ 190100201/80 [tʃa:re:ɫa:] ‘çağırıyorlar’ 190201501/343 [ace:ru] ‘akıyor’ 190600002/20 [sane:sun] ‘sanıyorsun’ 190600002/51 [jape:ri] ‘yapıyor’ 190500901/36 [aʃε:] ‘açıyor’ 190500901/41 [na:be:] ‘ne yapıyor’ 190102001/46

	[na:be:sun] ‘ne yapıyorsun’ 190101803/75 [duje:lər] ‘duyuyorlar’ 190100902/174 [kuuvure:sin] ‘kıvırıyorsun’ 190101001/99 [buurake:sin] ‘bırakıyorsun’ 190101603/62
[-e:r]	[tʃukare:ruu] ‘çıkartıyor’
[-e:ruu]	[durame:ruuz] ‘duramıyoruz’ 190600601/40 [ɔle:ruu] ‘oluyor’ 190101301/15 [ɔkuje:ruu] ‘okuyor’ 190600601/56 [savvure:ruu] ‘savuruyor’ 190101801/69 [tute:ruuz] ‘tutuyoruz’ 190101801/171 [unude:ruum] ‘unutuyorum’ 190600601/26 [jane:ruu] ‘yanıyor’ 190101801/116 [jaʃe:ruu] ‘yaşıyor’ 190101301/17 [vare:ruu] ‘varıyor’ 190101802/22
	[bati:] ‘batıyor’ 190101201/169
[-i:]	[ɔturi:] ‘oturuyor’ 190101201/144 [taʃi:] ‘taşıyor’ 190100001/202 [japi:z] ‘yapıyoruz’ 190103801/58
	[tɔplani:z] ‘toplanıyoruz’ 190103202/62.
[-i:]	[bacı:sun] ‘bakıyorsun’ 190102905/258
[-i:]	[dɔjuri:z] ‘doyuruyoruz’ 190103201/57

3) Şimdiki zaman kipinin çekiminde kullanılan zamir kökenli [- **sən**] , [**-sin**] şahıs ekleri arka sıradan ünlü taşıyan kök ve gövdelere gelerek kalınlık-incelik uyumunu bozar:

[-j-sən]	[aɫatɫa:jsən] ‘acele ediyorsun’ 190101602/114
	[ba:ɫajsən] ‘bağlıyorsun’ 190102905/215
	[dɔɫa:jsən] ‘doluyorsun’ 190100001/191
	[tɔpɫa:jsən] ‘topluyorsun’ 190101201/183
[-sin]	[buɾace:sin] ‘bırakıyorsun’ 190101603/62
	[salɫ:sin] ‘salıyorsun’ 190102501/5
	[jajɫi:sin] ‘yayıyorsun’ 190100001/198

4) Şimdiki zamanın olumsuz çekimlerinde [-me] olumsuzluk eki de kalınlık-incelik uyumunu bozar:

[-me]	[aɫɫame:] ‘açamıyor’ 190101801/69
[-mɛ]	[ɫɫuka:me:ru] ‘çıkamıyor’ 190101802/92
	[kaɫme:ru] ‘kalmıyor’ 190501501/188
	[kajnatme:z] ‘kaynatmıyoruz’ 190100102/73
	[kɔkme:ru] ‘kokmuyor’ 190101802/86
	[tutame:ruɯ] ‘tutamıyoruz’ 190101802/30
	[ɔɫme:ru] ‘olmuyor’ 190500901/140; [ɔɫme:ru] ‘olmuyor’ 190101801/74
	[atame:z] ‘atamıyoruz’ 190500001/58
	[durame:m] ‘duramıyorum’ 190101001/55
	[japme:z] ‘yapmıyoruz’ 190100102/63
	[jɔrukme:z] ‘yorulmuyoruz’ 190600801/30

5. Benzetme gösteren sıfatlar türeten [-**zec**] küçültme ekinin de uyuma uymadığı durumlar vardır:

[- zec]	[taşlızec] ‘taşlıca, taşlı gibi’ 190101901/161.
-----------------	--

6. Gelecek zaman eki arka sıradan ünlü taşıyan kök ve gövdelere gelerek kalınlık-incelik uyumunu bozar:

[- dzec]	[təplɑ:dzec] ‘toplayacak’ 190201701/61. [kɑłma:dzec] ‘kalmayacak’ 190300201/86. [tʃukama:dzec] ‘çıkamayacak’ 190601601/55
[- dzec]	[ɑ:dzɛ:ɕla:] ‘alacaklar’ 190201501/382; [ɑ:ldzɛc] ‘alacak’ 190100101/90 [bakwłma:dzec] ‘bakılmayacak’ 190100101/158 [ba:rdzɛc] ‘bağırarak’ 190700001/12 [buldzɛc] ‘bulacak’ 190102905/103; 190100901/236 [dɔłdurdzɛc] ‘dolduracak’ dɔłdurdzɛc [tʃwɔcadzɛc] ‘çıkacak’ 190102901/385 [na:bdʒɛn] ‘ne yapacaksın’ 190103701/2 [ɔldzɛc] ‘olacak’ 190501501/113; 190100902/86; 190102905/122; 190100101/85; 190100402/20; [ɔldʒɛɕla:] ‘olacaklar’ 190101201/130 [təplɑ:dzɛc] ‘toplayacak’ 190201701/61 [jɔłładʒɛɕla:] ‘yollayacaklar’ 190601601/34

[-tʃec]	[kaʎkʈʃec] ‘kalkacak’ 190201503/16 [tuttʃecʎa:] ‘tutacaklar’ 190201501/34 [u:raʃʈʃec] ‘uğraşacak’ 190600801/10 [jakʈʃecʎa:] ‘yakacaklar’ 190500001/49 [japʈʃecʎa:] ‘yapacaklar’ 190201501/383; [japʈʃec] ‘yapacak’ 190100401/172; 190100402/32
[-tʃə]	[dakʈʃə] ‘takacağız’ 190600003/7. [japʈʃə] ‘yapacağız’ 190100001/30. [kɔnuʃʈʃə] ‘konuşacağız’ 190102701/130. [tʃuʎkʈʃə] ‘çıkacağız’ 190102701/131.
[-ʒec]	[durʒecʎa:] ‘duracaklar’ 190600002/65. [jazdurʒec] ‘yazdıracak’ 190102903/45. [kaʎkmi:ʒec] ‘kalkmayacak’ 190600002/49. [durʒecʎa:] ‘duracaklar’ 190600002/65. [sɔjʒecʎa:] ‘soyacaklar’ 190101601/362. [annadaʒecʎa:] ‘anlatacaklar’ 190102601/14. [na:bʒecʎa:] ‘ne yapacaklar’ 190102905/185.

7. {-DInE(y/n) } (-dıǵı ile < -dıǵı birlen) zarf-fiil ekinin kalınlık-incelik uyumuna uymadığı durumlar da vardır:

[-di:nəj]	[baʃʎadi:nəj] ‘başlayınca’ 190103206/34
[-tu:ne:n]	[kaʎktu:ne:n] ‘kalkınca’ 190101001/58

[- du ne:]	[kaɫdu ne:] ‘kalınca’ 190100101/175
-------------------	---

8. Adlara eklenerek bir şahsın bağlı olduğu aileyi, bir çevreyi, bir kimse veya benzerleri ile birlikte topluluk gösteren ve {-**lAr**} ekinin fonksiyonunu üstlenebilen [-i:n] ekinin de kalınlık-incelik uyumuna uymadığı durumlar vardır:

[-i:n]	[anami:nun] ‘annemlerin’ 191000001/20 [bubami:n] ‘babamlar’ 190101601/217; 190102302/52; 190102302/52 [dajumi:nun] ‘dayımların’ 190102801/5
--------	--

9. Kök ve gövdelere doğrudan eklenerek iyelik bildiren: [-**si**:] ekinin de uyumu bozduğu durumlar vardır:

[- si]	[babasi jɫu] ‘babasıyla’ 190102701/26
[- si :]	[anasi :jɫɛ] ‘annesiyile’ 190100101/18 [dajusi :jɫa] ‘dayısıyla’ 190103702/65 [dajisi :jɫɛn] ‘daysıyla’ 190103702/63 [ɔrasi:jɫu] ‘orasıydı’ 190102901/209

10. Duyulan geçmiş zaman eki [-**mi**j] kalınlık-incelik uyumunu bozduğu örneklerle rastlanmaktadır:

[- mi j]	[ba:ri :miɟ] ‘bağrıyormuş’ 190100501/31 [ɔɫ mami ɟic] ‘olmamışız’ 190200001/54
-----------------	--

11. Ünsüzle biten kalın sıradan ünlülerin bulunduğu ve ünsüzle biten sözcük kök ve gövdelerine ünsüz ile başlayan eklerin getirilmesi sırasında kullanılan bağlayıcı kalın /ɫ/ ünlüsünün ince sıraya geçerek uyumu bozduğu görülür:

[-i:]	[annafi:jüz] ‘anlaşıyoruz’ 190100005/7 [jatmufi:m] ‘yatmışım’ 190700002/26 [tafi:dzεc] ‘taşıyacak’ 190102201/30 [annafi:dun] ‘anlaşıyordum’ 190102601/91
-------	---

Ön sıradan ünlülü sözcüklerde kalınlık-incelik uyumunun korunması:

e + ü > [i + i] > [e + i]

OTü. **neçük** ‘niçin, neden’ ED 775b, **näçük** ‘nasıl’ EUTS 135, **näçüklädi** ‘neden, nasıl’ EUTS 135, **neçük** ‘niçin’ DLT 52 > [**ni****t****f****i****n**] ‘a.’ 190100101/51; 190101602/40; 190101603/24; [**ne****t****f****i**] ‘a.’ 190101602/65; 190101602/72

e + e ; ö + e > [e + e]

OTü. **ekmek** ~ **ötmek** ‘ekmek’ ED 60a, **äkmäk** ‘ekmek’ EUTS 70, **ötmäk** ‘ekmek’ EUTS 154, **epmek** ‘ekmek’ DLT 63, **etmek** ‘ekmek’ DLT 42, **ötmek** ‘ekmek’ DLT 197 > [**e****:****c****m****e****ç**] ‘a.’ 190100001/37; 190100401/140; 190100401/141; [**e****:****c****m****e****c**] 190100902/144; 190101001/107; 190100101/50; [**e****ç****m****e****ç**] ‘a.’ 190100006/28; 190100006/30; 190101001/60; 190100101/105; [**e****c****m****e****c**] ‘a.’ 190100201/72; 190201501/212; 190201501/359; 190101001/108.

e + i + i > [e + i]

OTü. **eliglik** ‘eldiven’ ED 144a, **eliglig** ‘eldiven’ DLT 87 > [**e****:****l****i****c**] ‘ekin biçerken sol elin parmaklarına geçirilen, eldiven biçiminde, tahtadan yapılan bir araç’ 190100901/284; 190100902/98; 190102905/16.

e + ü > [e + i]

OTü. **erük** ‘erik’ ED 222a, **ärük** ‘erik’ EUTS 76, **erük** ‘şeftali, kayısı, siyah erik türünün genel adı’ DLT 47 > [**e****r****i****c**] ‘erik’ 190301401/ 34; 190102901/273; 190102901/273; 190101001/20; 190500901/53; 190100101/42; 190103801/314; 190300901/215; 190101601/203; 190101901/236; 190501501/7; [**e****r****i****ç**] ‘erik’ 190100901/135; 190103207/24; 190103207/22.

e + i + e > [ɛ + ɛ]

OTü. **tegirmen** ‘değirmen’ ED 486b, **tägirmän** ‘değirmen’ EUTS 231, **tegirmen** ‘değirmen’ DLT 185 > [**dɛ:mən**] ‘değirmen’ 190100902/172; 190200901/32; 190101803/63; [**dɛ:rmən**] ‘değirmen’ 190600002/75; 190101201/109; 190101201/110.

e + i > [e + i] > [i + i]

OTü. **tegiş-** ‘değişmek’ ED 487b, **tägiş-** ‘rastlaşmak’ EUTS 231, **tegiş-** ‘ulaşmak, erişmek’ DLT 321 > [**deniʃ-**] ‘a.’ 190101601/412; 190102701/115; 190101601/412; [**dijiʃ-**] ‘a.’ 190102601/77; 190102601/73; [**dejiʃ-**] ‘a.’ 190101201/206; 190101801/31.

e + ü > [e + i]

OTü. **berü** ‘beri’ ED 355b, **bärü** ‘beri’ EUTS 40, **berü** ‘beri, konuşana doğru’ DLT 29, **be:rü** ‘beri’ TT 180 > [**beri**] ‘beri’ 190100001/75; 190103208/1; 190100201/29; 190600002/25

i + e + ü > [i + ɛ + i]

OTü. **bilezük; bile:zük** ‘bilezik’ ED 345b, **bilezük** ‘bilezik’ DLT 258 > [**bile:zic**] ‘a.’ 190600801/1; 190600801/2

Kök ve gövdelerinin son hecesi ön dil ünlüsü olan sözcükler herhangi bir ek aldıklarında kendi aralarında uyum sağlayarak kalınlık-incelik uyumunu korudukları tespit edilmiştir:

Tablo 22 Ortak Türkçe Ön Sıradan Ünlülü Sözcüklerin Çekim Ekleriyle Genişlemesi

Kelimenin son hecesindeki ünlü ses	Kök veya gövdeye eklenen ünlü ses	Örnekler
		OTü. tegirmen ‘değirmen’ ED 486b, tägirmän ‘değirmen’ EUTS 231, tegirmen ‘değirmen’ DLT 185 + [e] > [dɛ:mənɛ] ‘değirmene’

e, ä	e, ä, ö, i	190200901/31; 190102905/106; 190600002/84; 190100401/193 OTü. tiken ‘diken’ ED 483b, tiken ‘diken’ EUTS 238, tiken ‘diken’ DLT 878 + [i] > [tıcəni] ‘diken’ 190100902/111; 190100901/335; 190102801/15; 190501501/167 OTü. ingek ‘inek’ ED 184a, ingäk ~ inkek ‘inek’ EUTS 95, ingek ‘inek’ DLT 68 + [ler] + [i] > [inecləri] 190202501/3; 190202501/7; 190700001/42; 190300501/19
i	i, e	OTü. ti:t- ~ tü:t- ‘ditmek’ TT 183, 185 + [-er] + [-sin] > [dide:sin] ‘didersin’ 190501501/268; 190103801/242 OTü. bil-; bil- ‘bilmek’ ED 330b, bil- ‘bilmek’ EUTS 42, bil- ‘bilmek’ DLT 34 + [ir] + [-ler] + i + [-di] > [bili:le:di] ‘bilirlerdi’ 190103801/264 OTü. keçi; keçi: ‘keçi’ ED 695a, eçkü ED 24b, keçi ‘Oğuzcada keçi’ DLT 541 + y + [e] > [ceŋije] 190201601/33; 190201601/41
Ö	ü, e	OTü. kör-; kör- ‘görmek’ ED 736a, kör- ‘görmek’ EUTS 116, kör- ‘bakmak, görmek’ DLT 187 + [-ür] + [-sünüz] > [jory:synyz] ‘görürsünüz’ 190100005/4 OTü. öl-; öl- ‘ölmek’ ED 125b, öl- ‘ölmek’ EUTS 150, öl- DLT 12 + [-ecek] + [-se] > [öldže:se] ‘ölecekse’ 190103801/298 OTü. tög-; tög- ‘dövmek’ ED 477a, tög- ‘(tuz vb. şeyleri) dövmek’ DLT 525 + [-er] + [-dik] > [döve:dic] ‘a.’ 190103801/218; 190102001/110; 190100901/279
Ü	ü, e	OTü. erük ‘erik’ ED 222a, ärük ‘erik’ EUTS 76, erük ‘şeftali, kayısı, siyah erik türünün genel adı’ DLT 47 + [ler] + [den] > [ericle:dən] ‘a.’ 190101901/235 OTü. köpük ‘köpük’ ED 689a, köpük ~ köpik ‘su köpüğü’ DLT 196 + [ten] > [cöprycten] ‘köpükten’ 190102905/161 OTü. tür- ‘dürmek’ ED 530b, tür- ‘dürmek, bükmek’ EUTS 259, tür- ‘dürmek’ DLT 267 + ü + [-yor] + [-lar] > [dyry:ler] ‘dürüyorlar’ 190100001/61

4.1.1.2. Düzlük – Yuvarlaklık Uyumu

Türkçe kelimelerin ilk hecelerindeki ünlülerin düz veya yuvarlak oluşlarına göre onu izleyen hecelerdeki ünlülerin, kelimenin ilk hecesi düz ünlülü ise düz, yuvarlak ünlülü ise dar yuvarlak veya geniş düz olarak gelmesi kuralı (Korkmaz, 2007: 151; Karaağaç, 2013: 149) olarak tanımlanmaktadır. Bir dudak uyumu olan düzlük-yuvarlaklık uyumu, Türkçede ünlü- ünsüz uyumu tarafından zaman zaman bozulur. Yuvarlaklaşma olarak da bilinen bu düzensiz ses değişmesi olayında, ünlü, ünsüzle benzeşir (Karaağaç, 2013: 149). Ölçünlü Türkçede dudak ünsüzlerinin etkisiyle ilk hece dışında ortaya çıkan ve düzlük-yuvarlaklık uyumunu bozan ünlü yuvarlaklaşmaları Burgaz ili Türk ağızlarında görülmez. Burgaz Türk ağız alanında /b/, /p/, /v/, /m/, /f/ gibi dudak seslerinin etkisiyle belirli bazı sözcüklerin ikinci hecesindeki yuvarlak ünlüleri düzdür.

Düzlük-yuvarlaklık uyumunun, düz ünlülerden sonra düz ünlülerin gelmesi yönündeki gelişmesi, bölgemizde ölçünlü Türkçeye göre daha güçlüdür. Bu durum, dudak ünsüzlerinin yanlarındaki ünlüleri yuvarlaklaştırmak suretiyle sebep oldukları uyum bozukluklarını engellemiştir. Bundan dolayı, ölçünlü Türkçede bu durumda olan kelimeleri, bölgemizde yeniden uyuma girmiş ve yuvarlaklaşmaya engel olmuştur. Ayrıca, Burgaz Türk ağız alanında {-yor} şimdiki zaman ekinin düzleşmesi söz konusudur. Bu durum ekin hece kaynaşasına uğramış şekillerinde çok daha belirgindir. Yuvarlak ünlülü şekli olmayan şimdiki zaman eki Burgaz ili Türk ağızlarında düzlük- yuvarlaklık yönündeki gelişmesine aykırı ses yapısını korumaktadır:

a + u > [a + u]

OTü; **bamuk** 'pamuk' ED 349b, **batatu** 'pamuk' EUTS 35, **bamuk** 'Oğuzca pamuk'
DLT 191 > [**pamuuk**] 'a.' 190102905/39; 190102905/70; 190500901/195;
190103701/9; 190101901/336; 190101901/339

OTü. **ka:gun** 'kavun' TT 173, **ka:ğu:n** 'kavun' ED 611b, **ka:gun** 'kavun' DLT 12 >
[**kavuun**] 'a.' 190100901/89; 190100901/94; 190101701/71

OTü. **kavur-**; **kağur**, **kavur-** ~ **kawur** 'kavurmak' ED 586a, **kavır-** ~ **kavur-** 'kavurmak' EUTS 172, **kagur-** ~ **kawur-** 'kavurmak' DLT 310 + [-ur] + [-sun] > [kavurusun] 'a.' 190500001/27; 190100401/100; + u + [-yor] + [-sun] > [kavure:n] 'kavuruyorsun' 190201501/100; 190201501/102; + ı + [-yor] > [kavure:] 'a.' 190201501/112; + [-džan] > [kavurdžan] 'kavuracaksın' 190201501/156

OTü. **savur-** 'savurmak' ED 791a, **sawur-** 'savurmak' DLT 310 + ı + [-yor] + [-lar] > [savure:lar] 'a.' 190102801/75; 190102801/73; + ı + [-yor] > [savure:ru] 'a.' 190101801/69; + [-ur] > [savuru:] 'a.' 190101801/66

OTü. **yagmur**; **yağmur** 'yağmur' ED 903b, **yağmur** 'yağmur' EUTS 280, **yagmur** 'yağmur' DLT 13 > [ja:mur] 'a.' 190100901/311; 190102905/216; 190101602/26; 190101602/28; 190101602/40; [ja:mu:] 'a.' 190700002/30; 190700002/32; 190500901/92; 190101601/226

4.1.1.3. Tam Benzeşme

Bir kelimedeki yan yana veya aralıklı olarak bulunan seslerden birinin diğerini boğumlanma noktası veya niteliği bakımından kendisine tam olarak benzeştirmesi olayı (Korkmaz, 2007: 207) olarak tanımlanan tam benzeşme ses olayı örnekleri Burgaz Türk ağız alanındaki örnekleri:

Düz- Geniş Ünlülerdeki Tam Benzeşme:

Burgaz ili Türk ağızlarında Ortak Türkçe, görülen bu ses olayında, düz-geniş ünlü sesler diğer ünlü sesleri etkileyerek kendisine tam olarak benzetmiştir.

OTü. **e + i** > [i + i]

OTü. **tegiş-** 'değişmek' ED 487b, **tägiş-** 'rastlaşmak' EUTS 231, **tegiş-** 'ulaşmak, erişmek' DLT 321 > [dijif-] 'değişmek' 190102601/73; 190102601/77

OTü. **e + ü** > [e + e]

OTü. **enük** ‘küçük çocuk’ ED 183b, **änük/g** ‘hayvan yavrusu’ EUTS 73, **enük** ‘arslan, sırtlan, kurt ve köpeğin yavrusu’ DLT 49 > [**end̥ȝec**] ‘a.’ 190600003/8; 190202601/20

Düz-Dar Ünlülerdeki Tam Benzeşme

OTü. **ı + a** > [**ɑ + ɑ**]

OTü. **ıglaş-**; **ıglaş-** ‘ağlaşmak’ ED 86a, **ıglaş-** ‘ağlaşmak’ EUTS 85, **ıglaş-** ‘ağlaşmak’ DLT 126 > [**ɑ.ɫɑʃ-**] ‘a.’ 190100202/3; 190201501/287; 190101602/4; 190103901/10; 190103901/15

OTü. **ı + u** > [**u + u**]

OTü. **yıdruk**; **yıdruk** ‘yumruk’ ED 892b, **yıdruḳ** ‘yumruk’ EUTS 293, **yudruk** ‘yumruk’ DLT 462 > [**jumruk**] ‘a.’ 190201501/408.

OTü. **i + ü** > [**i + i**]

OTü. **bintür-** ‘bindirmek’ ED 350a, **bintür-** ‘(ata) bindirmek’ OTG 241, **mündür-** ‘bindirmek’ DLT 365 > [**pindir-**] ‘a.’ 190100901/92; 190201501/381; 190101201/15; 190100001/108; 190100002/25

OTü. **i + ü** > [**i + i**]

OTü. **bildüz-** ‘bildirmek’ ED 335a, **bildüz-** ‘bildirmek’ DLT 368 > [**bildir-**] ‘a.’ 190101601/243; 190102701/72

OTü. **tilkü**; **tilkü** ‘tilki’ ED 498b, **tilkü** ‘tilki’ EUTS 239, **tilkü** ‘tilki’ DLT 39 > [**tilci**] ‘a.’ 190103703/75

Yuvarlak-Dar Ünlülerdeki Tam Benzeşme:

OTü. **u + ı** > [**u + u**]

OTü. **bulıt** ~ **bulut** ; **bulıt** ‘bulut’ ED 333a, **bulıt** ~ **bulut** ‘bulut’ EUTS 53, **bulıt** ~ **bulut** ‘bulut’ DLT 81 > [**buɫut**] ‘a.’ 190103202/54

OTü. **unut-** ‘unutmak’ ED 179b, **unut-** ‘unutmak’ EUTS 266, **unut~ unut-** ‘unutmak’ DLT 115 > [**unut-**] ‘a.’ 190100501/27; 190100202/10; 190500901/224; 190103801/181; 190201601/56; 190201601/151; 190101601/331

Yuvarlak-Geniş Ünlülerdeki Tam Benzeşme:

OTü. **o + u** > [**u + u**]

OTü. **kovuk** ‘oyuk, içi boş’ ED 583b, **kovuk** ‘kovuk, içi boş’ EUTS 183, **kowuk** ‘içi boş olan’ DLT 192 > [**ku:uk**] ‘kovuk ağacı’ 190102903/54; 190102901/221; 190102901/222

OTü. **ö + ü** > [**y + y**]

OTü. **sögüt; sögüt** ‘sögüt ağacı’ ED 819b, **sögüt** ‘sögüt ağacı’ EUTS 209, **sögüt** ‘sögüt ağacı’ DLT 179 > [**sy:yt**] ‘a.’ 190102901/247

4.1.1.4. Yarı Benzeşme

Bir kelimedede yan yana veya aralıklı olarak bulunan seslerden birinin diğerini boğumlanma özelliklerinden bir veya ikisi bakımından, yani kısmen kendisine benzeştirmesi olayı (Korkmaz, 1992: 171) olarak tanımlanan yarı benzeşme olayı, Burgaz ili Türk ağızlarında düz-geniş, düz-dar, yuvarlak-geniş, yuvarlak-dar ünlü seslerin arasında meydana gelmiştir.

Düz- Geniş Ünlülerdeki Yarı Benzeşme

Düz-geniş ünlü sesler diğer ünlü sesleri niteliği bakımından etkileyerek kendisine kısmen benzetmesi ses olayına Burgaz ili Türk ağızlarında Ortak Türkçe ve alıntı sözcüklerde rastlanmıştır.

OTü. **a + u** > [**a + u**]

OTü. **kaltur-** ‘kaldırmak’ ED 619b, **kaltur-** (yarışta) arkada bırakmak, geçmek DLT 362 > [**kaɫdur-**] ‘a.’ 190600701/11; 190600701/53; 190101803/81; 190101803/82; 190100002/61

OTü. **yalñus** ‘yalnız’ ED 930b, **yalñus** ‘yalnız’ DLT 168 > [jaɫnus] ‘a.’
190100902/9; 190100101/175; 190101602/87; 190101803/25

OTü. **yastuk** ‘yastık’ ED 974a, **yastuk** ‘yastık’ DLT 463 > [jastuk] ‘a.’
190200001/53; 190103702/41

OTü. **e + ü** > [e + i] > [ɛ + i]

OTü. **kentü**: ‘kendi’ ED 728b, **käntü** ‘kendi’ EUTS 106, **kendü** ~ **kendi** ‘kendi’
DLT 76 > [cendi] ‘a.’ 190600002/69; 190101603/43; 190600601/5.

OTü. **keltür**- ‘getirmek’ ED 716b, **kältür**- ‘getirmek’ EUTS 104, **keltür**- ‘getirmek’
DLT 364 > [jetir-] ‘a.’ 190100902/23; 190100004/24; 190200001/8;
190200901/51; 190301401/38; 190102905/49; 190102901/285; 190100901/94;
190101001/34; 190201501/108; 190600002/110; 190100401/33;
190100401/52; 190100401/177; 190100401/201; 190100101/123;
190103801/20; 190101201/128

OTü. **ketük** ‘kertik, çentik’ ED 702b, **kertük** ‘kertik, tahtada kertme’ DLT > [cɛ:tic]
‘a.’ 190103101/6.

Ar. **e + e** > [e + i]

Ar. **كفن** **kefen** ‘kefen’ > [cefin] ‘a.’ 190101802/70; 190101802/80;
190101802/81

Düz- Dar Ünlülerdeki Yarı Benzeşme

OTü. **ı + a** > [i + a]

OTü. **ınan**- ‘inanmak’ ED 188a, **ınan**- ‘inanmak’ EUTS 86, **ınan**- ‘güvenmek’ DLT
111 > [inan-] ‘a.’ 190300901/11; 190101601/225; 190600701/108;
190103901/13

OTü. **yılan**; **yıla:n** ‘yılan’ ED 930a, **yılan** ‘yılan’ EUTS 294, **yılan** ‘yılan’ DLT 31 >
[jılan] ‘a.’ 190201601/20

Yuvarlak –Geniş Ünlülerdeki Yarı Benzeşme:

OTü. **o + ı > [ɔ + u]**

OTü. **soğığ ; soğık** 'soğuk' ED 808a, **soğığ** 'soğuk' EUTS 207 > [sɔuk]
190102201/42; [sɔvuk] 'a.' 190100006/30; 190600002/23; 190100102/51

OTü. **o + u > [ɔ + a]**

OTü. **boduğ; boğuğ** 'boya' ED 302a, EUTS **boduğ** 'boya' 46, **boy** 'boya, renk'
EUTS 49, **boğuğ** 'boya' DLT 269 < [bɔja] 'a.' 190102701/52

Yuvarlak – dar ünlülerdeki yarı benzeşme:

OTü. **u + a > [u + a]**

OTü. **yumşak; yumşa:k** 'yumuşak' ED 938b, **yumşak** 'yumuşak' EUTS 305,
yumşak 'her şeyin yumuşağı, yumuşak' DLT 306 > [jumʃak] 'a.'
190201501/141; 190101602/111; 190101701/30; 190101802/32;
190102801/33

OTü. **yumurtga; yumurtğa:** 'yumurta' ED 938a, **yumurka** 'yumurta' EUTS 305,
yumurtga 'tavuk ve diğer kuşların yumurtası' DLT 631 > [jumurta] 'a.'
190300901/69; 190300901/81; 190300901/88; 190300901/94;
190201601/128; 190100001/188; [jumur:ta] 'a.' 190100902/103;
190500001/34; 190100101/47; 190103801/17; 190100001/44; 190101901/54;
190101901/115; 190102501/16; 190102701/5; 190102701/8; 190501501/41;
190501501/61

4.1.1.5. İlerleyici Benzeşme

Kalınlaşma yönündeki ilerleyici benzeşme

Far. **a + e > [a + a]**

Far. باغچه **ba:ğ-çe** 'bahçe' > [ba:tʃa] 'a.' 190202601/13

Far. دانه **da:ne** 'tane' > [ta:jnak] 'a.' 190103206/37

Ar. a: + e > [a + u]

Ar. ذاتا **za:ten** ‘zaten, esasen’ > [zatun] ‘a.’ 190100902/43; 190100902/52;
190100901/310

İncelme yönündeki ilerleyici benzeşme

Ar. e + a: > [e + ε]

Ar. بلا **bela:** ‘gam, keder’ > [beε] ‘a.’ 191000001/62

Far. e + a: + i > [ε + ε + i]

Far. زردآلو **zerd-a:lu:** ‘zerdali’ > [zε:dεli] ‘a.’ 190100201/27; 190101802/129

4.1.1.6. Gerileyici Benzeşme

Kalınlaşma yönündeki gerileyici benzeşme

Far. i + a: > [u + a]

Far. نشان **niş:a:n** ‘nişan, iz’ > [nuʃan] ‘nişanlanma sırasında yapılan tören’
190100001/29; 190100002/61; 190201501/425; 190102701/3.

Ar. e + a: > [a + a]

Ar. حلوا **helva:** ‘helva’ > [a:ʔva] ‘a.’ 190103201/67; [haʔva] ‘a.’ 190100101/22

Far. i + a: + ı > [u + a + u]

Far. نیشادر **niş:a:dır** ~ نیشادور **niş:a:du:** ‘nişadır, amonyak’ > [nuʃadu:] ‘a.’
190100006/7

İncelme yönündeki gerileyici benzeşme

Far. a: + e > [e + ε]

Far. دانه **da:ne** ‘tane’ > [tenε] ‘a.’ 190101901/68; 190101901/73; 190102801/70

Far. تازه **ta:ze** ‘taze’ > [teze] ‘a.’ 190103101/56; 190103801/20; 190103101/45

4.1.2. Ünsüz Benzeşmeleri

İç seste yan yana iki ünsüz bulunan yerlerde veya söyleniş bakımından aynı durumda bulunan komşu kelimelerin son ve ön sesleri arasında, bazen iki ünsüzden birinin kendisine yakın boğumlanma niteliği taşıyan öteki tarafından büsbütün veya kısmen benzeştirilmesi olayı (Korkmaz, 2007:230) olarak tanımlanan Türk dilinin ses yapısının en önemli yasası olan ünsüz benzeşmesi ses olayının kullanımı Bulgaristan Türk ağızlarında bölgelere göre farklı gelişme gösterir. Batı Bulgaristan Türk ağız alanında örneklerine az rastlanan bu ses olayı Doğu Rodop, Kuzeydoğu Bulgaristan ve Deliorman Türk ağızlarında çok gelişmiştir (Németh, 2014: 82; Boev, 1972: 215; Mollova, 2013: 7-170). En az çaba kuralı kapsamında, başka bir deyişle fizyolojik etkenlerle ortaya çıkan ses değişimleri arasından en yaygın olan ünsüz benzeşmesi Burgaz Türk ağız alanının karakteristik özelliklerinden birisidir. Bu değişimler kelime kök ve tabanlarında olduğu gibi farklı yapım ve çekim eklerinin eklenmesiyle çekime uğramış kelimelerde de ortaya çıktığı görülmüştür.

4.1.2.1. Tam Benzeşme

Ünsüzlerde tam benzeşme ses olayı Burgaz ili Türk ağızlarında yaygın şekilde görülmektedir. Ünsüzlerde tam benzeşme yaygın olarak sözcük tabanı, ekler arasında ve kelime gruplarında meydana gelmiştir. Araştırma bölgemizde ünsüzlerdeki tam benzeşme olayları belirli başlıklar altında ele alınmıştır. Bölge ağızlarında ünsüzlerdeki tam benzeşme ses olayı şu ünsüzler arasında gerçekleştiği tespit edilmiştir: **-l->-n-; -z- >-s-; -t- > -ç-**.

İlerleyici Tam Benzeşme

Burgaz ili Türk ağızlarında tam benzeşme ses olayı örnekleri diş eti ünsüzü /l/ ile başlayan yapım ve çekim eklerinde meydana gelir. Söz konusu durum, bir diş eti ve diş eti-damak ünsüzü olan /l/ ile başlayan eklerin ilk ünsüzünün, genizsil ünsüzlerle biten tabanlara eklendiğinde kendi nitelikleri açısından en yakın ünsüze benzemesi ile ortaya çıkmıştır.

Kelimenin içserisinde bir arada bulunan yan, diş eti-damak /l/ ve genizsil diş eti /n/ ünsüzlerinde bir etkileşim olarak /n/ sesi /l/ sesini tam olarak kendine benzettiği görülmüştür. Burgaz ili Türk ağızlarında tam benzeşme ses olayı yaygın bir özellik olarak görülmektedir.

-ŋl-> [-nn-]

OTü. **anıŋ** ‘onun’ DLT 19 + **ile** (< **birlen**) > [ɔnunnan] ‘onunla’ 190102905/141; [ɔnunna] ‘onunla’ 190102905/253; 190102905/262

OTü. **aŋla:-** ‘anlamak’ ED 186, **angamak** ‘anlamak’ EUTS 16, **aŋla-** ‘Oğuzcada anlamak’ DLT 553 > BİTA [anna-] ‘a.’ 190200001/4; + [-tır] > BİTA [annatır-] ‘anlattırmak’ 190101001/99; 190201501/443; 190101201/201; Kaz.TA *anna-* (Kakuk 1958:303).

OTü. **yanŋhğ** ‘yanlış, hata’ EUTS 284, **yaŋluk** ‘yanlış’ DLT 612 + [lık] > BİTA [jannuŋluk] ‘yanlışlık’ 190601601/21; 190601601/26

-lŋ-> [-nn-]

OTü. **yalŋus** ‘yalnız’ ED 930b, **yalnguz** ‘yalnız, tek’ EUTS 282, **yalŋus** ‘yalnız, tek başına’ DLT 946 > BİTA [jannuŋz] ‘yalnız’ 190103202/50; 1905009 01/118; 190103202/26.

-nl-> [-nn-]

İsimden sıfat yapan {+II} eki de genizsil ünsüzle biten tabanlara geldiğinde ekin ilk ünsüzü /n/ sesine gelişme eğilimi gösterir.

OTü. **tiken** ‘diken’ ED 483b, **tiken** ‘diken’ EUTS 238, **tiken** ‘diken’ DLT 878 + [li] > BİTA [ticenni] ‘dikenli’ 190100002/68; DTA *tikenni* ‘dikenli’ (Cebeci, 2010:250).

OTü. **tumanhğ**, **tuma:nlğ** ‘dumanlı, sisli’ ED 508a, **tumanlğ** ‘dumanlı, sisli’ EUTS 252 > BİTA [dumannu] ‘dumanlı, sisli’ 190101201/186; KBTA. *dumannık* ‘dumanlık’ (Güneş, 2009: 205); DTA *dumannı* ‘dumanlı sisli’

(Cebeci, 2010: 105); DRTA *dumannı* ‘dumanlı’ (Mollova, 2003: 106); KırçTA *dumannı* ‘dumanlı’ (Ali, 2004: 463).

OTü. **telü** ~ **telwe** ‘deli’ DLT, **te:lü** ‘deli’ TT 181+ OTü. **ka:n** ‘kan’ TT 173, **ka:n** ~ **kan** ‘kan’ DLT 58 + **[lı]** > **[delikannu]** ‘delikanlı’ 190201501/203; 190100401/58; + **[ken]** > BİTA **[delikannujka]** ‘delikanlı iken’ 190100401/58; + **[sın]** > **[delikannusuun]** ‘delikanlısın’ 190201501/204

OTü. OTü. **yılan**; **yıla:n** ‘yılan’ ED 930a, **yılan** ‘yılan’ EUTS 294, **yılan** ‘yılan’ DLT 31 + **[lı]** + OTü. **töpü** ‘tepe’ ED 436a, **töpü** ‘tepe’ EUTS 249, **tepe** ‘dağın tepesi’ DLT 586 > BİTA **[jılannu tepε]** ‘Ruen ilçesinde yer adı’ 190102904/23

Far. **نيشان** **nişa:n** ‘nişan, iz’+ **[lı]** > BİTA **[nuşannu]** ‘nişanlı’ 1902015 01/206; 1901019 01/4; 1901027 01/3; 1902009 01/48; **[nişannu]** ‘nişanlı’ 1901004 01/10; **[nişannu]** ‘nişanlı’ 1903009 01/48

İsimden isim yapan **{+Lİk}** eki, genizsil ünsüzle biten tabanlara geldiğinde, ekin ilk ünsüzü olan /l/ dış eti-damak ünsüzü kendi boğumlanma noktasına en yakın olan dış eti ünsüzü /n/’ye gelişmiştir:

OTü. **alışgan** ‘devamlı olarak alan’ DLT 258 + **[lık]** > BİTA **[aļuşkannuuk]** ‘alışkanlık’ 190101001/105; 190101601/280

OTü. **kara**; **ğara** ‘siyah, kara’ ED 643b, **kara** ‘kara’ EUTS 167, **kara** ‘siyah, kara’ DLT 5 + Ar. **Osman** ‘Osman’ + **[lık]** > BİTA **[kara ɟsmannuuk]** ‘Karaosmanlık’ 190100901/4; 190100901/13; 190100901/45; + **[lar]** **[kara ɟsmannıktar]** ‘Karaosmanlıklar’ 190101601/148

OTü. **kelin** ‘gelin’ ED 719a, **kälin** ‘gelin’ EUTS 104, **kelin** ‘gelin’ 204 + **[lik]** > **[jelinnic]** ‘gelinlik’ 190100001/41; 190100201/102; 190100201/103; 1901000001/17

OTü. **kı:z**; **kı:z** TT 176 ‘kız’, ED 679b, **kız** ‘kız’ EUTS 178, **kı:z** ~ **kız** ‘cariye’ DLT 5 + **[an]** + **[lık]** + **[ım]** > BİTA **[kuzannu:m]** ‘çocukluğum’ 190100901/89; +

[an] + [ım] + [da] > BİTA [ku^zannu:mda] ‘çocukluğumda’ 190100901/89;
+ [an] + [lık] + [ta] > [ku^zannu^lıkta] ‘çocuklukta’ 190102302/51

OTü. **samanlık**; **samanlığ** ‘samanlık’ ED 829b, **samanlık** ‘saman sahibi olan’ DLT 249 > BİTA [samannu^lık] ‘a.’ 190100901/127; 190100901/128

OTü. **uzun** ‘uzun’ ED 288b, **uzun** ‘uzun, daimi’ EUTS 270, **uzun** ‘uzun olan her şey, uzun’ DLT 51 + [lık] + [ta] > BİTA [uzunnu^lık] ‘uzunlukta’ 190100401/126

OTü. **yakın**; **yağın** ~ **yağın** ‘yakın’ EUTS 279, **yakın** ‘yakın’ DLT 454 + [lık] + [lar] + [ı] > BİTA [jaku^zannu^lıkta^zı] ‘yakınlıkları’ 190102905/6

Ar. **إنسان** **insa:n** ‘insan’ + [lık] > BİTA [i:sannu^lık] ‘insanlık’ 190102905/218

Ar. **قربان** **ḳurba:n** ‘kurban’ + [lık] > BİTA [ḳurbannu^lık] ‘kurbanlık’ 190102904/41; 190102904/42

Far. **بوستان** **bosta:n** ‘bostan’ + [lık] > BİTA [bōstannu^lık] ‘bostanlık’ 190103203/15

Far. **شن** **šen** ‘naz ve eda, farhlı, sevinçli’ + [lık] > BİTA [ʃennic] ‘şenlik’ 190102001/63; [iʃennic] ‘şenlik’ 190101201/254; 190500901/229; 190500901/230; 190100401/55

-ŋg- > [-nn-]

OTü. **ala**; **a:la**: ‘ala’ ED 126a, **ala** ‘alaca’ DLT 53 + OTü. **karaŋgu** ;**karaŋğu**: ‘karanlık’ ED 662b, **karaŋḳu** ‘karanlık’ EUTS 167, **kararığ** ~ **kararık** ‘karanlık’ EUTS 168, **karaŋgu** ‘karanlık’ DLT 540 > BİTA [a^ladḳa ḳarannu^lık] ‘alacakaranlık’ 190101201/159; 190101201/166

OTü. **karaŋgu** ;**karaŋğu**: ‘karanlık’ ED 662b, **karaŋḳu** ‘karanlık’ EUTS 167, **kararığ** ~ **kararık** ‘karanlık’ EUTS 168, **karaŋgu** ‘karanlık’ DLT 540 > BİTA [ḳarannu^lık] ‘karanlık’ 190101201/159; 190101201/166

İsimden isim yapan {+IIk} eki Burgaz ili Türk ağızlarında aynı zamanda yer ismi ile aile ve topluluk ismi yapma fonksiyonunu da üstlenmiştir. Bu ek, bu

durumda da genizsil ünsüzle biten tabanlara geldiğinde, ekin ilk ünsüzü olan /l/ dış eti-damak ünsüzü kendi boğumlanma noktasına en yakın olan dış eti ünsüzü /n/’ye gelişme eğilimi göstermiştir.

OTü. **balık** ‘çamur’ ED 336a, **balık** ‘Argu lehçesinde ve Oğuzların bazılarında çamur’ DLT 129 + [an] + [lık] > BİTA [**bałkannuuk**] ‘Balkanlık (lakap)’ 190300901/2; 190300901/3; 190300901/37

OTü. **kara; ƙara** ‘siyah, kara’ ED 643b, **kara** ‘kara’ EUTS 167, **kara** ‘siyah, kara’ DLT 5 + Ar. **Osman** + [lık] + [lar] > [**karaɔsmannuuklar**] ‘Karaosmanlıklar (lakap)’ 190101601/148

OTü. **tiken** ‘diken’ ED 483b, **tiken** ‘diken’ EUTS 238, **tiken** ‘diken’ DLT 878 + [lık] > BİTA [**ticənnic**] ‘Tikenlik, Burgaz bölgesinde köy adı’ 190103703/18; 190500901/213; 190100101/166; + [ten] > [**ticənnictən**] ‘Tikenlik’ten’ 190101802/27

Ar. **Hasan** + [lık] + [lar] > BİTA [**hasannuuklar**] ‘Hasanlıklar (lakap)’ 190101601/143; [**asannuukla:**] ‘Asanlıklar, (lakap) 190103201/9

Ar. **يَتِيم** **yeti:m** ‘yalnız, tek’ + [lık] > BİTA [**jetimniç**] ‘Yetimlik, (lakap)’ 190100901/13; 190100901/11

Far. **بادام** **ba:da:m** ‘badem’ + [lık] > BİTA [**ba:demnic**] ‘Bademlik, Ruen ilçesi sınırlarında yer adı’ 190103401/21

İsimden fiil yapan {-IA} eki genizsil ünsüzle biten tabanlara geldiğinde /n/ dış eti ünsüzüne dönüşür:

OTü. **hu:n** ‘un’ TT 179, **u:n** ‘un’ DLT 36 + [la]+ [r] + [sin] > BİTA [**unna:suun**] ‘unlarsın’ 190501501/68; 190501501/69.

İsimden fiil yapan {+IA-n-} eki genizsil ünsüzle biten tabanlara geldiğinde ekin ilk ünsüzü olan dış eti-damak ünsüzü /l/ dış eti-ünsüzü /n/’ye gelişir.

Far. نیشان **niša:n** 'nişan, iz'+ [+lan-] + [-dı] + [-m] > BİTA [**nifannandum**] 'nişanlandım' 190100401/6; KırçTA *nişannandeyn* 'nişanlandıktan sonra' (Ali, 2004: 570).

Çokluk eki {+lAr}, genizsil ünsüz ile biten tabanlara geldiğinde, ekin ilk ünsüzü kendi çıkış biçimine en yakın olan dış eti ünsüzü /n/'ye gelişir.

OTü. **at-;at-** 'atmak' ED 36a, **at-** 'atmak' EUTS 25, **at-** 'atmak' DLT 600 + [-sin] + [-lar] > [**atsunna:**] 'atsınlar' 190201501/190

OTü. **bağla-; ba:-** 'bağlamak' ED 292a, **bağla:-** ED 314b, **bağla-** 'bağlamak' EUTS 31, **ba-** 'bağlamak' EUTS 32, **ba:-** 'bağlamak' DLT 554 + [-sin] + [-lar] > [**ba:lasunna:**] 'bağlasınlar' 190100902/185

OTü. **bak-; bak-** 'bakmak' ED 311a; **bak-** 'bakmak' DLT 63 + [-sin] + [-lar] > [**baksunna:**] 'baksınlar' 190100001/222; 190100201/115

OTü. **ber-; bè:r-** 'vermek' ED 353b, **bir-** 'vermek' EUTS 44, **bi:r-~ bir-~ ber-** 'vermek' DLT 79, **bè:r-** TT 182 + [-me] + [-sin] + [-ler] > BİTA [**vermesinne:**] 1906007 01/16

OTü. **bütür-** 'bitirmek' ED 308b, **bütür-** 'bitirmek' EUTS 57, **bütür-** '(yarayı) kapatmak, iyileştirmek' DLT 305 + [-sin] + [-ler] > [**biti:sinner**] 'bitirsinler' 190101601/164

OTü. **çintan** 'sandal ağacı' EUTS 63, **çintan** 'sandal ağacı' OTG 242 + **ler** + **e** > [**çitennere**] 'saman taşımak için arabalara konulan ince dallardan örülmüş büyük sepet veya çit' 1901012 01/163; **ler** + **i** > BİTA [**çitenneri**] 1901019 01/274

OTü. **ekin** 'ekin' ED 109a, **äkin** 'ekin' EUTS 70, **ekin** 'tarla' DLT 634 + [**ler**] + [**i**] > BİTA [**e'cinneri**] 'ekinleri' 190100401/199; 190100401/206; [**ecinneri**] 'a.' 190200901/23; 190103801/157; 190102801/36; KırçTA *ecinneri* 'ekinleri', *ecinnä:ni* 'ekinlerini' (Ali, 2004: 469).

OTü. **kal- ~ ka:l-; ka:l-** 'kalmak' TT 173, **kal- ~ ka:l-** DLT 513 + [-an] + [**lar**] > BİTA [**ka:lanna:**] 'kalanlar' 190100101/128; + [**lar**] + [**ı**] + **n** + [**a**] > BİTA

[**kaɫanna:na**] ‘kalanlarına’ 190101901/66; + [**lar**] + [**ı**] + **n** + [**ı**] > BİTA
[**kaɫanna:nu**] ‘kalanlarını’ 190101901/103

OTü. **kalın** ‘kalın’ ED 622a, **kalın** ‘kalın’ DLT 203 + [**lar**] + [**ı**] > BİTA
[**kaɫunnaru**] 190100101/129; Kır.TA. *galınnarı* (Ali, 2004:479).

OTü. **katun** ~ **ka:tun** ‘kağanın eşi, hatun’ TT 173, **katın** ~ **katun** ‘hatun, kadın’
EUTS 171, **ka:tun** ‘hatun; Afrâsiyap soyundan gelen bütün kadınlarının
unvanı’ DLT 535, **katun** ‘hatun, hakanın eşi’ OTG 246 + [**lar**] > BİTA
[**kaduunnar**] ‘a.’ 190102901/88

OTü. **ka:zgan** ‘kazan’ TT 173; **kazğa:n** ‘kazan’ ED 682a + [**lar**] > BİTA [**kazana:**]
‘kazanlar’ 190102501/29; + [**lar**] + [**ı**] > [**kazannaru**] ‘kazanları’
190103801/237

OTü. **kit-**; **kêt-** ‘gitmek’ ED 701a, **kât-** ‘gitmek’ EUTS 107, **kit-** ‘gitmek’ DLT 414 +
[**-sin**] + [**-ler**] > [**jitsinnε:**] ‘gitsinler’ 190101601/164

OTü. **kı:z** ‘kız’ TT 176, **kı:z** ~ **kız** ‘kız’ DLT 125, **kız** ‘kız evlat’ EUTS 178 + [**an**] +
[**lar**] + [**ı**] > BİTA [**kuzannaru**] ‘çocukları’ 190101601/287; + [**an**] + [**lar**] >
[**kuzanna:**] ‘kızanlar’ 190101603/58; 190101801/67; KırTA *gızanna:*
‘çocuklar’ (Ali, 2004: 500).

OTü. **koy**; **ko:ŋ** ‘koyun’ ED 631a, **qoy** ‘koyun’ **koy** ‘koyun’ DLT 26, **ko:n** ‘koyun’
TT178 + [**lar**] + [**ı**] > BİTA [**kəjunnaru**] ‘koyunları’ 190100003/56;
190102905/116; 190300501/22; KırTA *goyunna:* ‘koyunlar’ (Ali 2004: 511)

OTü. **kün** ~ **kü:n**; **kün** ~ **kü:n** ‘gün’ ED 725a, DLT 47 + [**ler**] > [**jynnε:**] ‘günler’
190102002/7; [**jynnεr**] ‘günler’ 190102901/361; 190102901/362; +[**ler**] + [**i**]
> BİTA [**jynnəri**] ‘günleri’ 190101601/230

OTü. **otuŋ**; **ho:tuŋ** ‘odun’ TT 178, **otuŋ** (**o:dduŋ**) ‘odun’, **otung** ‘odun’ EUTS 144,
ED 60b, **otuŋ** DLT 11 + [**lar**] + [**ı**] > BİTA [**ɔduunnaru**] ‘odunları’
190102201/43

- OTü. **saban** ‘saban’ ED 790a, **saban** ‘saban’ DLT 203 + **[lar]** + **[ı]** > BİTA **[sabannaru]** ‘sabanları’ 190100101/84. KırçTA *sabanna:lan* ‘sabanları ile’ (Ali, 2004: 595).
- OTü. **tawışgan; tabışgan** ‘tavşan’, **tavişğa:n** ‘tavşan’ ED 447a, **tawışgan** DLT 379 + **[lar]** > **[tavşanna:]** ‘tavşanlar’ 190101602/109
- OTü. **terle-** ‘terlemek’ ED 548a, **terle-** ‘terlemek’ DLT 572 + **[-me]** + **[-sin]** + **[-ler]** > BİTA **[tə:ləməsinnə:]** ‘terlemesinler’ 190101801/64
- OTü. **tiken** ‘diken’ ED 483b, **tikän** ‘diken’ EUTS 238, **tiken** ‘diken’ DLT 878 + **[ler]** > BİTA **[ticənnə:]** ‘dikenler’ 1901001 01/11. KırçTA *tikennä:* ‘dikenler’ (Ali, 2004: 622).
- OTü. **torum** ‘deve yavrusu’ ED 549a, **torum** ‘sütten kesilmiş ve annesi hamile olan deve yavrusu’ DLT 200 + **[lar]** + **[ım]** + **[a]** > BİTA **[tərunna:ma]** ‘torunlarıma’ 190201601/39; +**[lar]** + **[ın]** > **[tərunna:n]** ‘torunların’ 190101701/51; **[lar]** + **[a]** > **[tərunnara]** ‘torunlara’ 190201701/1
- OTü. **toy;** **toy** ‘toy, karagah’ EUTS 248, **toy** ‘karagah’ DLT 505 + OTü. **kün;** **kün** ‘gün’ EUTS 122, **kün** ~ **kü:n** DLT 47 + **[ler]** + **[de]** > **[dy:nnə:də]** ‘düğünlerde’ 190100201/121; 190100101/99; 190101601/352; 190101901/104; 190102701/119; 190300901/43; 190103702/21; 190100201/34; + **[ler]** + **[i]** > **[dy:nnəri]** ‘düğünleri’ 190102903/23; + **[ler]** + **[i]** > **[dy:nnəri]** ‘düğünleri’ 190102903/23
- OTü. **tuy-** ‘duymak’ ED 567, **tuy-** ‘duymak’ EUTS 256, **tuy-** ‘sezmek, fark etmek, hissetmek’ DLT 552 + **[-ma]** + **[sin]** + **[-lar]** > BİTA **[dujmasunnar]** ‘duymasınlar’ 1901034 01/56
- OTü. **tütün** ‘tütün’ ED 457b, **tütün** ‘mesken sayımında alınan vergi’ EUTS 260, **tütün** ‘duman’ DLT 913 + **[ler]** + **[i]** > BİTA **[tytynnəri]** ‘tütünleri’ 190101201/229; **[tytynnə:]** ‘tütünler’ 190500901/187; KırçTA *tütünä:* ‘tütünler’ (Ali, 2004: 629).

OTü. **unut-** ‘unutmak’ ED 179b, **unut-** ‘unutmak’ EUTS 266, **unit~ unut-** ‘unutmak’ DLT 115 + **[-ma]** + **[-sin]** + **[-lar]** > **[unutmasunna:]** ‘unutmasınlar’ 190100202/10

OTü. **yap-** ‘yapmak’ ED 870b, **yap-** ‘kapamak, yaratmak, kurmak’ EUTS 285, **yap-** ‘yapmak’ DLT 469 + **[-sin]** + **[-lar]** > **[japsunna:]** ‘yapsınlar’ 190102903/14

Ar. اقراڻ **aḳra:n** ‘akran’ + **[lar]** + **[ı]** > BİTA **[aḳrannaru]** ‘akranları’ 190101801/148; + **[lar]** + **[ım]** + **[dan]** > **[aḳrannarumdan]** ‘akranlarımdan’ 190101601/183

Ar. دكان **dükka:n** ‘içinde öteberi satılan oda’ + **[lar]** + **[da]** > **[dycanna:da]** ‘dükkanlarda’ 190101601/199

Ar. فـلان **fūla:n** ‘herhangi bir şahıs’ + **[lar]** + **[ı]** > BİTA **[filannaru]** ‘a’ 190101601/203

Ar. حيوان **ḥayva:n** ‘hayvan’ + **[lar]** + **[ım]** + **[a]** > BİTA **[a:jvanna:ma]** ‘hayvanlarıma’ 190300201/67; + **[lar]** < **[a:jvanna:]** ‘hayvanlar’ 190300201/64

Ar. انسان **insa:n** ‘adam, insan’ + **[lar]** > **[i:sanna:]** ‘insanlar’ 190100001/37; 190100002/69; 190100003/10; 190100902/138; 190100902/72; 190100401/54; 190101603/71; 190101802/26; 190101802/27; 190102501/57; 190102905/220; 190102905/83; 190103203/60; 190103401/8; 190103701/11; 190201503/19; 190500901/124; 190100902/43

Far. چوبان **çu:ba:n** ‘çoban’ + **lar** + **ın** > BİTA **[tʃɔbanna:]** 190103201/14; BİTA **[tʃɔbannar]** 190102601/80. Kirc. TA. *çobannarın* (Ali, 2004: 443).

Bulg. кавъкан **kavanoz** + **[lar]** + **[a]** > BİTA **[burkannara]** ‘kavanozlara’ 1901001 02/69; 1901001 02/72; 190300201/12

Yun. **furun** ‘fırın’ + **[lar]** + **[da]** > BİTA **[fuirunna:da]** ‘a.’ 190501501/33

Yun. **somun** ‘somun’ + **[lar]** > BİTA **[somunna:]** ‘somunlar’ 190101803/71

Fr. **bidon** ‘bidon’ + **[lar]** > BİTA **[bidonna:]** ‘bidonlar’ 190102905/197

Burgaz ili Türk ağızlarında aynı zamanda aile ve topluluk ismi yapan çokluk eki **{+lAr}** genizsil ünsüz ile biten tabanlara geldiğinde, ekin ilk ünsüzü kendi çıkış biçimine en yakın olan diş eti ünsüzü /n/’ye gelişir:

Ar. **Fehim** ‘anlayışlı, zeki, akıllı kimse’ + **[ler]** > BİTA **[fejimmɛ:]** ‘Fehimler (lakap) 190103401/64

Ar. **Hayrullah** ‘Allah’ın hayırlı kıldığı’ + Ar. **Şaban** ‘Arabi ayların sekizincisi, ramazandan önce gelen ay’ + **[lar]** > BİTA **[hajruḷa ʃabanna:]** ‘Hayrullahşabanlar (lakap) 190103201/9

Ar. **Şerafettin** ‘dinlerin en şerefli, en büyüğü’ + **[ler]** > BİTA **[ʃera:fedinɛ:]** ‘Şerafetinler (lakap) 190100101/19

Far. چوبان **çu:ba:n** ‘çoban’+ **[lar]** > BİTA **[ʧɔbannar]** ‘Çobanlar (lakap) 190100002/38

Bulg. агроном ‘ziraat mühendisi’ + Ar. **Hasan** ‘güzel, iyi ve hayırlı iş’+ **[lar]** > BİTA **[agrom ʤasannar]** ‘Agronomhasanlar (lakap)’ 190103401/14

İle (< **birlen**) edatının kendinden önceki kelimeyle kaynaşması durumunda, genizsil /n/ünsüzü ile biten tabanlara ve teklik 3. şahıs **{+I/+U}** iyelik eki almış sözcüklere geldiğinde, ekin ilk ünsüzü, araya giren bağlayıcı ünsüz /y/’yi, genizsil /n/’ye geliştirir.

OTü. **ana; ana'**ana, anne' ED 169b, **ana** ‘anne’ EUTS 14, **ana** ‘anne’ DLT 27 + **[sı]** + OTü. **bile; bilän ~ birlä ~ bilä** 'ile' EUTS 42, **bile** DLT 34 > BİTA **[anasunna]** ‘anasıyla’ 190103801/292.

OTü. **anın** ‘onun’ DLT 19 + **ile** (< **birlen**) > BİTA **[ɔnnan]** ‘onunla’ 190100902/172; 190500001/44; 190301401/36; 190102905/247; 190102905/205; 190102901/298; 190103801/10; 190600701/85; 190102302/54; 190102701/24; BİTA **[ɔnunnan]** ‘onunla’ 190102905/141

OTü. **a:t** 'ad, isim' TT 172, **a:t ~ at** 'isim, unvan' DLT 52 + **[ı]** + **ile** (< **birlen**) > BİTA **[aduunna]** ‘adıyla’ 190100001/119.

- OTü. **ayran**; **ayra:n** ‘ayran’ ED 276a, **ayran** ‘ayran’ DLT 73 + **ile** (< **birlen**) > BİTA [**ajranna**] ‘ayranla’ 190102901/328; 190101701/26; 190101701/27; 190103206/21
- OTü. **ben** ~ **men**; **ben** DLT 26, **men** DLT 18 ‘birinci teklik kişi adılı, ben’ + **[im]** + **ile** (< **birlen**) > BİTA [**bennε**] ‘benimle’ 190100901/93; 190101801/148. KırçTA *bennen* ‘benimle’ (Ali, 2004: 412).
- OTü. **çintan** ‘sandal ağacı’ EUTS 63, **çintan** ‘sandal ağacı’ OTG 242 + **ile** (< **birlen**) > BİTA [**çitennε**] ‘çitenle’ 190100401/170
- OTü. **elig** ‘el’ ED 140b, **elig** ‘el’ DLT 32 + **[ler]** + **[i]** + **ile** (< **birlen**) > BİTA [**ellerinnε**] ‘elleriyle’ 190101802/4. KırçTA *elinnän* ‘eliyle’ (Ali, 2004: 470)
- OTü. **et** ‘et’ ED 33b, **ät** ‘et’ EUTS 77, **et** ‘et’ DLT 29 + **[i]** + **ile** (< **birlen**) > BİTA [**etinnε**] ‘etiyle’ 190201501/116.
- OTü. **hu:n** ‘un’ TT 179, **u:n** ‘un’ DLT 36 + **ile** (< **birlen**) > BİTA [**unna**] ‘unla’ 190501501/69
- OTü. **katun** ~ **ka:tun** ‘kağanın eşi, hatun’ TT 173, **katın** ~ **katun** ‘hatun, kadın’ EUTS 171, **ka:tun** ‘hatun; Afrâsiyap soyundan gelen bütün kadınlarının unvanı’ DLT 535, **katun** ‘hatun, hakanın eşi’ OTG 246 + **ile** (< **birlen**) > BİTA [**kadunna**] ‘kadınla’ 190201601/11
- OTü. **kerki**; **kerki** ‘keser’ ED741b + **ile** (< **birlen**) > BİTA [**çeserrinnε**] ‘keser’ 190102901/150
- OTü. **kı:z** ‘kız’ TT 176, **kı:z** ~ **kız** ‘kız’ DLT 125, **kız** ‘kız evlat’ EUTS 178 + **[an]** + **ile** (< **birlen**) > BİTA [**kuzannan**] ‘kızanla, çocukla’ 190101801/4
- OTü. **saban** ‘saban’ ED 790a, **saban** ‘saban’ DLT 203 + **ile** (< **birlen**) > [**sabanna**] ‘sabanla’ 190101601/108
- OTü. **so:gan** ~ **so:gun** ; **so:ğun** ‘soğan’ ED 812a, **soğan** ‘sağan’ EUTS 207, **so:gun** ‘soğan’ TT 178, **so:gan** ‘soğan’ DLT 206, **so:gun** ‘soğan’ DLT 206 + **[ın]** + **ile** (< **birlen**) > BİTA [**suvanuunna**] ‘soğanıyla’ 190300901/193

OTü. **sü:t**; **sü:t** 'süt' ED 798b, TT 185, **süt** 'süt' EUTS 215, **sü:t** DLT 66 + [ü] + **ile** (< **birlen**) > BİTA [**sydynnɛ**] 'sütüyle' 190100403/25

OTü. **to:z** 'toz' TT 178, **to:z** 'toz' ED 570b, **to:z** 'toz' EUTS 247, **to:z** ~ **toz** 'toz' DLT 496 + [u] + **ile** (< **birlen**) > BİTA [**tɔzunna**] 'tozuyla' 190100101/89.

OTü. **tu:l** 'dul' ED 490a, **tul** 'dul' EUTS 252, **tul** 'dul' DLT 501 + [lar] + [ɪ] + **ile** (< **birlen**) > BİTA [**duɫɫarunna**] 'dullarınla' 1906007 02/2.

OTü. **yim** 'yem, yemek' EUTS 296, **yi:m** 'yiyecek, rızık' DLT 241 + [i] + **ile** (< **birlen**) > BİTA [**jemɛ:nnɛn**] 'yemeği ile' 1905015 01/210; 1905015 01/211

OTü. **yü:z** 'yüz, çehre' TT 186, **yüz** 'yüz' EUTS 307, **yü:z** ~ **yüz** 'yüz, çehre' DLT 35 + [ü] + **ile** (< **birlen**) > BİTA [**jyzynnɛn**] 'yüzüyle' 1905015 01/288

Ar. **amu:** ~ **amm** 'amca' + [m] + **ile** (< **birlen**) > BİTA [**amdɯamna**] 'amcamla' 190100902/174; + [sɪ] + **ile** (< **birlen**) > BİTA [**amdɯasunna**] 'amcasıyla' 190201701/19

Ar. **هَيَاوَان** **hayva:n** 'hayvan'+ **ile** (< **birlen**) > BİTA [**ajvannan**] 'hayvanla' 190102905/12

Far. **اَبْدَسْتَا** **a:b-dest** 'abdest'+ [i] + **ile** (< **birlen**) > BİTA [**aptezinne**] 'abdestiyle' 190101802/75

Yun. **biber** 'biber' + [i] + **ile** (< **birlen**) > BİTA [**bøberinne**] 'biberiyle' 190300901/239

Yun. **fistan** 'fistan' + **ile** (< **birlen**) > BİTA [**fistanna**] 'fistanla' 190100401/241; 190101801/47

Yun. **furun** 'fırın' + **ile** (< **birlen**) > BİTA [**furunnann**] 'fırınla' 190101001/87

İt. **roba** 'roba' + [sɪ] + **ile** (< **birlen**) > BİTA [**urbasunnnan**] 'robasıyla' 190201601/97

Fr. **gramophone** 'gramofon' + **ile** (< **birlen**) > BİTA [**gramofonna**] 'gramofonla' 190100902/47

-zs- > **[-ss-]**

Olumsuz geniş zaman kip ekinin 3. şahıs teklik ve çokluk biçimine eklenen {-sA} şart kip ekindeki sızıcı, dış eti ünsüzü olan /s/ sesi komşuluğundaki ekin ikinci ünsüzü olan ötümlü, sızıcı, dış eti /z/ ünsüzünü kendisine benzetmesi ile ortaya çıkar:

OTü. **ber-**; **bê:r-** 'vermek' ED 353b, **bir-** 'vermek' EUTS 44, **bi:r-~ bir-~ ber-** 'vermek' DLT 79, **bê:r-** TT 182 + **[-mez]** + **[-se]** + **[-n]** > BİTA **[vɛ:mæssɛn]** 'vermezsen' 190202501/4; +**[-mez]** + **[-se]** > **[vɛ:mæssɛ]** 'vermezse' 190201501/25 + +**[-mez]** + **[-se]** + **[n]** > BİTA **[vɛ:mæssɛn]** 'vermezsen' 190300501/20; 190300501/21

OTü. **bil-**; **bil-** 'bilmek' ED 330b, **bil-** 'bilmek' EUTS 42, **bil-** 'bilmek' DLT 34 + **[-mez]** + **[-se]** + **n** + **[iz]** > BİTA **[bilmæssɛniz]** 'bilmezseniz' 190102901/372

OTü. **bol-** 'olmak' ED 331a, **bol-** 'olmak' EUTS 47, **bo:l-** 'olmak' TT 177, **bol-** 'olmak' DLT 263 + **[-maz]** + **[-sa]** > BİTA **[ɔlmæssɑ]** 'olmazsa' 190101901/89

OTü. **et-**; **ät-** 'etmek' EUTS 78, **et-** 'etmek' DLT 167 + **[-mez]** + **[-se]** > BİTA **[etmæssɛ]** 'etmezse' 190201501/124

OTü. **kaltur-** 'kaldırmak' ED 619b, **kaltur-** (yarışta) arkada bırakmak, geçmek DLT 362 + **[-maz]** + **[-sın]** > BİTA **[ka:ɫduramassuun]** 'kaldıramazsın' 190600701/53

OTü. **ke:ɫ-** 'giymek' ED 700b, **käd-** ~ **kedgür-** 'giymek' EUTS 103, **keɫ-** 'giymek' DLT 414 + **[-mez]** + **[-sın]** > BİTA **[ji:mæssin]** 'giymezsın' 190101901/353

OTü. **kit-**; **kêt-** 'gitmek' ED 701a, **kät-** 'gitmek' EUTS 107, **kit-** 'gitmek' DLT 414 + **[-mez]** + **[-se]** > BİTA **[jitmæssɛ]** 'gitmezse' 190201501/447; 190201501/450

OTü. **kod-** ; **ko:ɫ-** 'koymak' ED 595b, **ɫod-** 'koymak' EUTS 180, **koɫ-** ~ **kot-** 'koymak, bırakmak' DLT 414 + **[-maz]** + **[-sın]** > BİTA **[kojmassuun]** 'koymazsın' 190101901/66

OTü. **te-**; **tê-** 'demek, söylemek' ED 433b, **tä-** 'demek' EUTS 233, **ti-** ~ **te-** DLT 554, **tê:-** TT 182 + **[-mez]** + **[-sın]** > BİTA **[dɛmæssin]** 'demezsın' 190101801/9

OTü. **yara-** ‘yaramak’ EUTS 287, **yara-** ‘uymak ve yaramak’ DLT 480, **yara-** ‘yaramak, yararlı olmak’ OTG 258 + [-maz] + [-sa] > BİTA [jaramassa] ‘yaramazsa’ 190301601/19

İsimden isim türeten ek {+sIz/ sUz} ötümlü, sızıcı, dış-eti ünsüzü /z/ ile biten tabanlara geldiğinde sözcüğün tabanındaki /z/ sesi ötüksüz /s/’ ye gelişir.

OTü. **tu:z** ‘tuz’ ED 571a, TT 180, **tuz** ‘tuz’ EUTS 256, **tu:z** ‘tuz’ DLT 273 + [suz] > BİTA [tussuz] ‘tuzsuz’ 190201501/188

Gerileyici Benzeşme Yoluyla

Gelecek zaman kip eki {-AcAk}, /t/ sesi ile biten tabanlara geldiğinde kelimenin son ünsüzü ekin ilk ünsüzü olan dış eti-damak /ç/’ye gelişir.

-tç- > [-tʃtʃ-]

OTü. **et-**; **ät-** ‘etmek’ EUTS 78, **et-** ‘etmek’ DLT 167 + [-acak] + i + [-di] + [-m] > [etʃtʃɛ:dim] ‘edecektim’ 190100001/4; + [-acak] > [etʃtʃɛc] ‘edecek’ 190201501/140

OTü. **kit-**; **kët-** ‘gitmek’ ED 701a, **kät-** ‘gitmek’ EUTS 107, **kit-** ‘gitmek’ DLT 414 + [ecek] + [-im] > [kitʃtʃɛm] ‘gideceğim’ 190103801/230; 190601601/58; 190101603/9; 190101603/19; 190600801/11; 190103901/21; 190102701/129; + [ecek] + [-sin] > [kitʃtʃɛn] ‘gideceksin’ 190100902/154; 190101201/104; 190101201/106; 190600701/14; 190100003/50; 190103702/74; + [-ecek] + i + [miş] > [kitʃtʃɛ:miʃ] ‘gidecekmiş’ 190101001/50; + [-ecek] + [-iz] > [kitʃtʃɛz] ‘gideceğiz’ 190100002/5; 190102801/101

OTü. **yat-** ‘yatmak’ ED 884a, **yat-** ‘yatmak, uzanmak’ EUTS 290, **yat-** ‘yatmak’ DLT 422 + [-acak] + i + [-di] + [-m] > [jatʃtʃa:dum] ‘yatacaktım’ 190101602/43

4.1.2.2. Yarı Benzeşme

Yarı benzeşme, bir kelimedede yan yana ve aralıklı olarak bulunan seslerden birinin ötekini boğumlanma özelliklerinden bir veya ikisi bakımından, yani kısmen kendisine benzeştirmesi olayı (Korkmaz, 2007: 241) olarak tanımlanmaktadır. Rodop Türk ağızlarında kullanımı yaygın olmayan ünsüzlerde yarı benzeşme ses olayı (Boev, 1972: 222) Burgaz ili Türk ağızlarında sözcük kök ve gövdelerinde ve çekime uğramış sözcüklerde yaygın olarak kullanılır.

-ml- > **[-mn-]**

İsimden isim yapan {-Ilk/-lUk} eki patlamalı, genizsil, çift- dudak ünsüzü /m/ile biten tabanlara geldiğinde ekin ilk sesi olan diş eti-damak ünsüzü /l/ kendi boğumlanma noktasına en yakın ünsüzü olan /n/ ye gelişir. İsimden isim yapan {-Ilk/-lUk} eki Burgaz ili Türk ağızlarında kişi adlarına gelerek aile ismi bildirme fonksiyonunda da kullanılmaktadır. Bu durumda da patlamalı, genizsil, çift- dudak ünsüzü /m/ ile biten tabanlara geldiğinde ekin ilk sesi olan diş eti-damak ünsüzü /l/'yi kendine ötümlüğü açısından benzetir:

OTü. **tulum** ‘tulum, silah’ ED 500a, **tuluḫ** ‘tulum’ EUTS 252, **tulkuk** ‘üfürülerek şişirilmiş tulum’ , **tulum** ‘silah’ DLT 115 + **[luk]** > **[tulumnuk]** ‘Tulumluk, (lakap)’ 190101601/31; 190101601/37

Ar. **A:dem** ‘dinî inançlara göre ilk yaratılan insan ve ilk peygamber’ + **[lik]** > **[a:demniç]** ‘Ademlik (lakap)’ 190100901/11

Ar. **معلم muallim** ‘muallim’ + **[lik]** > **[malimnic]** ‘muallimlik’ 190101901/27

Ar. **نظام niḫa:m** ‘dizi, sıra, düzen’ + **[lik]** > **[nizamnuuk]** ‘Nizamlik (lakap)’ 190600002/31

Ar. **Rahim** ‘esirgeyen, acıyan, koruyan, merhametli’ + **[lik]** > **[ra:imnic]** ‘Raimlik (lakap)’ 190101901/392

Ar. **يَتِيم yeti:m** ‘yalnız, tek’ **[lik]** > **[jetimnic]** ‘Yetimlik (lakap)’ 190100901/11

İsimden sıfat yapan {-II/-IU} eki patlamalı, genizsil, çift- dudak ünsüzü /m/ile biten tabanlara geldiğinde ekin ilk sesi olan diş eti-damak ünsüzü /l/ kendine ötümlü açısından benzetir:

OTü. **tugum**; **tuğum** ‘doğum’ ED 470a, **tuğum** ‘doğum’ EUTS 252, **tuğum** ‘doğum’ ETG 302 + [lu] > [dɔumnu] ‘doğumlu’ 190101201/12

Far. **نم** **nem** ‘hafif ıslaklık, az yaşlılık’ + [li] > [nemni] ‘nemli’ 190101201/186

İsimden fiil yapan {-lAş} eki patlamalı, genizsil, çift- dudak ünsüzü /m/ile biten tabanlara geldiğinde ekin ilk sesi olan diş eti-damak ünsüzü /l/ kendi boğumlanma noktasına en yakın ünsüzü olan /n/ ye gelişir.

OTü. **bardam** ‘bayram’ ED 308a, DLT 136 + [+laş-] + [ma] > [bajramnaʃma] ‘bayramlaşma’ 190101801/121; + [+laş-] + [ır] + [-iken] > [bajramnaʃır:ka] ‘bayramlaşıırken’ 190300501/10

Çokluk eki {+lAr}, patlamalı, çift-dudak genizsil ünsüz ile biten tabanlara geldiğinde, ekin ilk ünsüzü kendi çıkış biçimine en yakın olan diş eti ünsüzü /n/’ye dönüşür.

OTü. **bardam** ‘bayram’ ED 308a, **badram** ‘bayram’ DLT 136 + [lar] > [bajramna:] ‘bayramlar’ ‘bayramlar’ 190201501/359

OTü. **kim** ‘kim’ ED 720b, **kim** ‘kim, kimler’ EUTS 110, **kim** ‘kim’ DLT 75 + [ler] > [cimnɛ:] ‘kimler’ 190101601/248

OTü. **kör-** ‘; **kör-** ‘görmek’ ED 736a, **kör-** ‘görmek’ EUTS 116, **kör-** ‘bakmak, görmek’ DLT 187 + [-sün] + [-ler] > [jɔ:synnɛ:] ‘görsünler’ 190101201/100

OTü. **torum** ‘torun, deve yavrusu’ ED 549a, **torum** ‘sütten kesilmiş ve annesi hamile olan deve yavrusu’ DLT 894 + [lar] + [ım] + [a] > [tɔrunna:ma] ‘torunlarıma’ 190201601/39; + [lar] + [a] > [tɔrunnara] ‘torunlara’ 190201701/1

OTü. **tulum** ‘tulum, silah’ ED 500a, **tuluğ** ‘tulum’ EUTS 252, **tulkuk** ‘üfürülerek şişirilmiş tulum’ , **tulum** ‘silah’ DLT 115 + **[lar]** > **[tulumna:]** ‘Tulumlar (lakap)’ 190103801/7

OTü. **üzüm** ‘üzüm’ ED 288a, **üzüm** ‘üzüm’ EUTS 276, **üzüm** ‘üzüm’ DLT 937 + **ler + i** > **[yzymnɛri]** ‘a.’ 1901029 01/274

Ar. **عالم a:lem** ‘dünya, cihan’ + **[ler]** + **[e]** > **[a:lemnɛɛ]** ‘insanlara, diğer kişilere’ 190300201/57

Ar. **Fehim** ‘anlayışlı, zeki, akıllı kimse’ + **[ler]** > **[fejimnɛ:]** ‘Fehimler (lakap)’ 190103401/64

Ar. **اسم ism** ‘isim, ad’ + **[ler]** + **[i]** > **[isimnɛri]** ‘isimleri’ 190102903/40.

Ar. **معلم muallim** + **[ler]** > **[malimnɛ:]** ‘muallimler’ 190101802/135

Far. **کوسه ku:se** ‘köse’ + Ar. **Meryem** + **[ler]** > **[cøse mi:remnɛ:]** ‘Kösemeryemler (lakap)’ 190103201/13

Far. **Rüstem** ‘yiğit, kahraman’ + **[ler]** > **[rystemnɛ:]** ‘Rüstemler (lakap)’ 190600701/113

Türkiye Türkçesinde {-(y)In/ -(y)Un} zarf-fiil eki zaman adlarında kalıplaşarak zaman ve tarz zarfı oluşturur (Korkmaz 2003: 174). İnceleme alanımızda zaman gösteren adlardan, o zamanı içine alan ve zaman geçirmeyi bildiren fiiller türeten addan fiil türetme eki {+IA} eki, patlamalı, çift-dudak genizsil ünsüz ile biten tabanlara geldiğinde, ekin ünsüzü olan /l/ kendi çıkış biçimine en yakın olan diş eti ünsüzü /n/’ye gelişir.

OTü. **axşam** ‘akşam’ ED 96b, **axşam** ‘akşam vakti’ DLT 66 + **[+la-]** + **y** + **[In]** > **[affamni:n]** ‘akşamleyin’ 190100902/115; 190100902/120; 190101603/44; **[affamni:n]** ‘a.’ 190102701/105; **[affamne:jɪn]** 190100101/36; **[affamne:jun]** ‘a.’ 190100201/72; **[affamnɛ:n]** ‘a.’ 190100901/94; 190103801/294; 190600801/8

Beraber ve beraberlikten kaynaklanan bir bağlama ilişkisi de yüklenen (Korkmaz, 2003:1070) {+IA} edatı, patlamalı, çift-dudak genizsil ünsüzü /m/ ile biten tabanlara ve teklik 1.şahıs {+Im/+Um} iyelik eki almış kelimelere geldiğinde, ekin ilk ünsüzü kendi çıkış biçimine en yakın olan diş eti ünsüzü /n/’ye gelişir.

OTü. **aga** ‘ağabey’ EUTS 6 + [m] + **ile** (< **birle**) > BİTA [aganna] ‘ağabeyimle’
190100101/62

OTü. **çocuk** ‘yavru domuz’ ED 400b, **çocuk** ‘her şeyin yavrusu; domuz yavrusu’
DLT 191 + [um] + **ile** (< **birle**) > BİTA [ʧødʒi:mne] ‘çocuğumla’
190300201/15

OTü. **elig** ‘el’ ED 140b, **elig** ‘el’ DLT 32 + **ile** (< **birle**) > BİTA [elimne] ‘elimle’
190102001/114

OTü. **karındaş; karındaş** ‘kardeş’ ED 662a, **karındaş** DLT 205 + [im] + **ile** (< **birle**) > BİTA [ka:daʃumna] ‘kardeşimle’ 190201501/364

OTü. **kı:z; kı:z** TT 176 ‘kız’, ED 679b, **kız** ‘kız’ EUTS 178, **kı:z ~ kız** ‘cariye’ DLT 5
+ [im] + **ile** (< **birle**) > BİTA [kuzumna] ‘kızım’ 190102301/70

OTü. **kim** ‘kim’ ED 720b, **kim** ‘kim, kimler’ EUTS 110, **kim** ‘kim’ DLT 75 + **ile** (< **birle**) > BİTA [cimne] ‘kimle’ 190102905/6

OTü. **kulak; kulğak** ‘kulak’ ED 621a, **kulak** DLT 76 + [im] + **ile** (< **birle**) > BİTA [kuła:mna] ‘kulağımla’ 190102901/174

Yun. **güğüm** ‘güğüm’ + **ile** (< **birle**) > BİTA [jy:mne] ‘güğümle’ 190101201/134

4.2. Benzeşmezlik

Benzeşmezlik ses olayı, bir kelimedede yan yana veya birbirine yakın duran ve boğumlanma nitelikleri bakımından birbirinin tıpkısı veya benzeri olan iki ünsüzden birinin, kendi boğumlanma noktasını ötekinden ayırarak başka bir ünsüze dönüşmesi olayı (Korkmaz, 2007: 42) olarak tanımlanır. Burgaz ili Türk ağızlarında, yan yana bulunmayan sesler arasındaki benzeşmezlik olan *uzak benzeşmezlik* ses olayının

örnekleri tespit edilmiştir. Araştırma alanımızda bu ses olayı, derleme alanımızda, aşağıdaki seslerin önleme çabasından ortaya çıktığı görülmüştür:

-k- > [-r-]

OTü. **yüksek** ‘yüksek’ ED 915b, **yüksek** ‘yüksek’ EUTS 306, yüksek ‘yükselmiş, uzun ve yüksek’ DLT 413 > BİTA [**jyrsec**] ‘yüksek’ 190102903/61

-n- > [-m-]

Far. نرگس **nergis** ‘nergiz çiçeği’ > [**mæɾɟyɟ**] ‘nergiz çiçeği’ 190101802/105; 190101802/108; [**mæ:ɟuz**] ‘nergiz çiçeği’ 190100401/109

-r- > [-l-]

OTü. **küreş**; **küreş-** ‘güreşmek; savaşmak’ ED 747b, **küreş-** ‘güreşmek DLT 238 + [**-ti**] > [**jylefti**] ‘güreşti’ 190100101/56; + **i** + [**-yor**] + [**-lar**] > [**jylefe:lɛ:**] ‘güreşiyorlar’ 190103203/35

Far. باری **ba:ri** ‘bari, hiç olmazsa’ > [**ba:li**] ‘bari’ 190101201/142; 190600801/3

Far. بربر **berber** ‘berber’ > [**bɛ:lbɛ:**] ‘berber’ 190103801/2; + [**lik**] > [**bɛlbɛ:lic**] ‘berberlik’ 190103801/2

Far. اگر **eger** ‘eğer’ > [**eɟɛl**] ‘eğer’ 190101802/86; [**ɛ:ɛl**] ‘a.’ 190100006/3

Far. سرو **serv** ‘servi’ > [**selfi**] ‘servi ağacı’ 190102901/247

Bulg. **корияндър** ‘kişniş’ > BİTA [**koljandur**] ‘kişniş’ 190500901/42

-r- > [-t-]

Fr. **garde-robe** ‘gardırop’ > [**gaɫdorop**] ‘gardırop’ 190201501/375

4.3. Fonolojik Dayanıklık

R. Lass, (1984) fonolojik zayıflamayı ve fonolojik güçlenmeyi oluşturan ötümlüleşme-ötümsüzleşme, açılma-kapanma karşıtlığını fonolojik dayanıklılık adı altında incelemektedir. Güneydoğu Bulgaristan Burgaz İli Türk ağızlarında fonolojik

zayıflama ve fonolojik güçlenme olayları ötümlüleşme ve ötümsüzleşme başlıkları altında değerlendirilecektir.

4.3.1. Zayıflama

Yazı dilinin baskısından uzak olan Rumeli ağızlarında çok işlek olan en az çaba kuralına göre zamanla sözcüklerin söyleyişi daha kolay biçimlere doğru değişebilmektedir. Bu süreç zayıflama konusu altında değerlendirmekte olup ötümlüleşme ya da sızıcılaşma şeklinde meydana gelmektedir.

4.3.1.1. Ötümlüleşme

“Sonorlaşma” ya da “ötümlüleşme” ötümsüz, patlamalı, sızıcı ve yarı kapantılı ünsüzler iki ünlü arasında bulunduğu ya da selenli ünsüzler (sonantların) önünde ötümlüleşirler (Killi, 2002: 383). Burgaz Türk ağız alanında ötümsüz, patlamalı, yarı kapantılı ve sızıcı ünsüzlerin ötümlüleşmesi yoluyla ünsüzlerin zayıflaması söz konusudur.

Tek Başına Ötümlüleşme

-p > [-p]

OTü. **al-**; **al-** 'almak' ED 124b, **al-** 'almak' EUTS 12, **al-** 'almak' DLT 97 + **[-ip]** > **[aɫɯp]** 'alıp' 190102901/ 229

OTü. **yap-** 'yapmak' ED 870b, **yap-** 'kapamak, yaratmak, kurmak' EUTS 285, **yap-** 'yapmak' DLT 469 > **[jap-**] 190100006/34; + **[-tɪ]** > **[japtɯ]** 'yaptı' 190100501/46

Ar. **عيب ayb** 'utanılacak şey, kusur' > BİTA **[ajɯp]** 'a.' 191000001/14

Ar. **حب habb** 'hap, ilaç' > BİTA **[ap]** 'a.' 190101201/72

Ar **كتاب kita:b** 'kitap' > **[citap]** 'a.' 190200901/33

Ar. **لقب** **la:kab** ‘lakap, bir kimseye kendi asıl adından başka takılan ad’ [la:p] ‘a.’
190103801/271; 190102301/3

Ar. **مدرسة** **mekteb** ‘mektep’ > BİTA [mectep] ‘a.’ 190600001/34; 190600001/35

Ar. **صاحب** **ša:hıb** ‘sahip’ > [sa:jip] ‘a.’ 190102302/36; 190600703/3

Ar. **تخيب** **ta'ki:b** ‘arkasına düşme, arkasından gitme’ > BİTA [ta:ci:p] ‘a.’
190101601/296

Ar. **Zeynep** ‘değerli taşlar, mücevherler’ > [zi:nep] ‘Zeynep, özel isim, kişi adı’ 190103801/9

p- > [b-]

Burgaz Türk ağız alanında söz başında /p/ sesi Yunanca’dan geçiş yapan alıntı bir kelime de kendinden sonra gelen ünlüyü uzatıp /b/ sesine değişerek ötümlüleşmiştir.

Yun. **pide** ‘pide’ > BİTA [bi:de] ‘pide’ 190201501/125; 190201503/26; 190201501/117; OTü. **suw**; **su:b** ‘su’ TT 180, **suw** ~ **su:w** ‘su’ DLT 12 + Yun. **pide** ‘pide’ + [si] > [su bdesi] ‘su pidesi, su böreği’ 190100201/33; *bidä* ‘pide’ (Mollova, 2003: 42).

-p- > [-b-]

Burgaz Türk ağız alanında söz içi konumunda ötümsüz /p/ sesinin ötümlüleşerek /b/ sesine gelişmesi daha çok sözcük birleşmelerinde ortaya çıkmıştır.

OTü. **kabak** ‘kabak’ ED 582b, **kabak** ‘kabak’ EUTS 159, **kabak** ‘kabak’ DLT 192 + Yun. **pide** ‘pide’ + [si] > [kabak bdesi] ‘kabak pidesi, kabak böreği’ 190103204/13

OTü. **ne**: ~ **ne**; **ne**: ‘ne’ ED 774a, **nä** ‘nehangi, nasıl’ EUTS 135, **ne**: ‘ne, hangi’ DLT 34, **ne**: ‘ne’ TT 181 + OTü. **yap-** ‘yapmak’ ED 870b, **yap-** ‘kapamak, yaratmak, kurmak’ EUTS 285, **yap-** ‘yapmak’ DLT 469 + **ı+** [-yor]+ [-sun] > [na:ben] ‘ne yapıyorsun’ 190102905/97; [na:bu:jən] ‘ne yapıyorsun’ 190101201/216; 190101603/4; [na:be:sun] ‘ne yapıyorsun’ 190101803/48; +

ı+ [-yor] > [na:be:] ‘ne yapıyor’ 190102501/5; 190102001/46; + ı+ [-yor] + [-lar] > [na:be:la:] ‘ne yapıyorlar’ 190100902/176; 190103702/58; + [-acak] + [-ım] > [na:bdʒam] ‘ne yapacağım’ 190101001/148; + [-acak] + [-sın] > [na:bdʒen] ‘ne yapacaksın’ 190103701/2; + [-acak] + [-nı] > [na:baʒa:nuu] ‘ne yapacağımı’ 190102901/166; + [-acak] > [na:bdʒec] ‘ne yapacak’ 190101901/19; 190102801/9; + [-acak] + [-ız] > [na:bdʒaʒ] ‘ne yapacağız’ 190700001/35; [na:badʒəʒ] ‘ne yapacağız’; [na:budʒaʒ] ‘ne yapacağız’ 190101901/183; [na:bdʒəz] ‘ne yapacağız’ 190102801/90; + [-acak] + [-lar] > [na:bʒecla:] ‘ne yapacaklar’ 190102905/185; + [-ar] + [-sın] > [na:ba:sun] ‘ne yaparsın’ 190101901/118; + [-ar] + [-lar] > [na:ba:la:] ‘ne yaparlar’ 190102905/140; + [-ayım] > [na:bajum] ‘ne yapayım’ 190100902/18; [na:bəm] ‘ne yapayım’ 190100902/137; [na:bem] ‘ne yapayım’ 190102901/167; + [-alım] > [na:baʔum] ‘ne yapalım’ 190100902/124; 190102901/180; 190103703/55; 190103401/67; 190103601/32; [na:be:ʔum] ‘ne yapalım’ 190101603/31; + [-ar] + [-san] > [na:ba:san] ‘ne yaparsan’ 190101801/135; + [-ıl] + [-acak] > [na:buʔdʒec] ‘ne yapılacak’ 190103701/66

OTü. **su**v; **su:b** 'su' TT 180, **suw** ~ **su:w** 'su' DLT 12 + Yun. **pide** ‘pide’ + [si] > [su bīdəsi] ‘su pidesi, su böreği’ 190100201/33

Yun. **ıspanak** ‘ıspanak’ + Yun. **pide** ‘pide’ + [si] > [spanak bīdəsi] ‘ıspanak böreği’ 190101602/59

-ç > [-dʒ]

OTü. **çabalaklan-** ‘çabalamak’ YTS 48 > [dʒabaʔa-] ‘çabalamak’ 190100402/42; 190100001/210

-ç- > [-dʒ-]

Burgaz ili Türk ağızlarında, Türkçe sözcüklerde orta hece konumundaki [dʒ]’lerin neredeyse tamamı Ortak Türkçedeki /ç/’nin ötümlüleşmesinden ortaya çıkmıştır.

OTü. **aç-** ‘acıkmak’ EUTS 2, **a:ç-** ‘acıkmak’ DLT 95, **a:ç-** ‘acıkmak’ TT 171 + [-ma] + [-dım] > [aʔɯkmadım] ‘acıkmadım’ 190700002/29

OTü. **ala; a:la** 'ala' ED 126a, **ala** 'alaca' DLT 53 + [ça] > [aɫaɖʒa] 190200901/37;
190200901/38; 190103801/23; 190102601/103; 190103203/28; + [ça] + [ɫ] >
[aɫaɖʒaɫu] 'alacalı' 190100201/112; 190102601/104

OTü. **bi:ş; bē:ş** 'beş' TT 182, 73, **bē:ş** 'beş' ED 376a, **bi:ş** DLT 73 + [inç] + [i] >
[bɛʃɪndʒi] 'beşinci' 190201501/200; 190201601/133; 190103201/58;
190103702/55; 190101201/203; + [inç] + [i] + y+ [e] > [bɛʃɪndʒijɛ] 'beşinciye'
190100001/5

OTü. **bi:r ~ bir; bir** 'bir' ED 353b, **bi:r ~ bir** DLT 12 + [inçi] > [birɪndʒi] 'a.'
190201601/112; 190102901/360; 190102901/369; 190100901/79;
190201501/7; 190500901/105; 190601601/78

OTü. **bi:r ~ bir; bir** 'bir' ED 353b, **bi:r ~ bir** DLT 12 + **a:z** 'az' ED 277a, **a:z ~ az**
DLT 50 + [çık] > [bira:ɖʒuɫ] 'birazcık' 190102901/163

OTü. **kazganç** 'kazanç' EUTS 173, **kazganç** 'kazanç' DLT 613 + [ɪ] > [kazandʒuɫ]
'kazancı' 190103801/242

OTü. **kêçe ~ gêçe; kē:çe** TT 182, **kêçe ~ gêçe** 'gece' ED 694b, **kiçä** 'gece' EUTS
108, **keçe~kiçe** 'gece' DLT 54 > [ʒedʒɛ] 'gece' 190100902/11;
190100901/197; 190100401/173; 190100401/259; 190100101/67;
190101201/158; 190101201/158; 190101601/372; 190101701/37;
190100003/54; 190102301/5

OTü. **kuçak; kuçak** 'kucak' ED 592a, **kuçak** 'kucak' DLT 192 > BİTA [kuɖʒaɫ]
'kucak' 190101601/216

OTü. **kuçuş-** 'kucaklaşmak' DLT 314 > [kuɖʒaɫaʃ-] 'a.' 190100102/50

OTü. **kü:ç** 'güç' ED 693a, **küç** 'güç' EUTS 120, **kü:ç ~ küç** 'güç, kuvvet' DLT 125,
kü:ç 'güç' TT 185 + [ü] > [ʒyɖʒy] 'gücü' 190600601/47

OTü. **oçak; oçok ~ oçak** 'ocak' ED 22b, **oçak** 'ocak' DLT 44 > [ɔɖʒaɫ] 'a.'
190101201/129; 190201601/62

OTü. **sevinç** ‘sevinç’ ED 790a, **sävinç** ‘neşe, sevinç’ EUTS 201, **sewinç** ‘sevinç’ DLT 10 + [i] +n+ [e] > [sevindʒinɛ] ‘sevincine’ 190201601/102

OTü. **yogçı; yoğçı**: ‘cenazeye katılan kimse, ağıtçı’ ED 899a, **yugçı** ‘yıkayıcı, yıkayan kimse’ DLT 352, **yogçı** ‘cenaze törenine katılan’ OTG 260 > [ju:ɖʒu] ‘ölüyü (kadın) yıkayan kimse’ 190100501/41; 190100501/40; 190103201/48

OTü. **üç** ‘üç’ ED 18b, **üç** ‘üç’ EUTS 270, **üç** ‘üç’ DLT 29 > BİTA [yɖʒ] ‘a.’ 190101603/25

Bulg. **чубрица** ‘çemen’ > BİTA [ɖʒi:brise] ‘a.’ 190103701/49

Far. **هيج** **hi:ç** ‘yok denecek kadar az olan’ > BİTA [i:ɖʒ] ‘a.’ 190201501/246

Ortak Türkçe bir sözcükte, vurgusuz orta hece ünlüsünün düşmesiyle ötümsüz, yarı kapantılı [ʃ] sesi ötümlüleşerek [ɖʒ] sesine dönüşmüş ve kendisiyle aynı nitelikte olan /ɖʒ/ ünsüzünü türeterek [-ɖʒɖʒ-] ünsüz ikizleşmesini meydana getirmiştir.

OTü. **sa:ç aɖa:kı**: ‘sacayak ED 794a > [saɖʒɖʒa:] ‘sacayağı’ 190600601/86

-ʃ > [-ʃ]

OTü. **a:k ~ ak** ‘beyaz’ ED 75a, **aḵ** ‘ak, beyaz’ EUTS 8, **a:k ~ ak** ‘Oğuzcada beyaz’ DLT 53 + [ɕa] + OTü. **ıgaç; ıḡaç** ‘ağaç’ ED 79b, **ıḡaç** ‘ağaç’ EUTS 84, **yıgaç ~ yıga:ç** ‘ağaç’ DLT 11 > BİTA [akʃa:ʃ] ‘akçaağaç’ 190101601/395

OTü. **bi:r ~ bir; bi:r** ‘bir’ ED 353b, **bi:r** ‘bir’ TT 183, **bir** ‘bir’ EUTS 43, **bi:r ~ bir** ‘sayıda bir’ DLT 12 + OTü. **kaç** ‘kaç’ ED 589a, **kaç** ‘kaç, ne kadar’ EUTS 160, **kaç** ‘kaç’ DLT 161 > BİTA [bi:kaʃ] ‘birkaç’ 190102901/185; 190601601/28

OTü. **ıgaç; ıḡaç** ‘ağaç’ ED 79b, **ıḡaç** ‘ağaç’ EUTS 84, **yıgaç ~ yıga:ç** ‘ağaç’ DLT 11 > BİTA [a:ʃ] ‘ağaç’ 190101001/125; 190100404/19; 190101601/395; 190101601/398; 190102901/271; 190102901/242

OTü. **kaç** ‘kaç’ ED 589a, **kaç** ‘kaç, ne kadar’ EUTS 160, **kaç** ‘kaç’ DLT 161 > BİTA [kaɫɟ] ‘a.’ 190101602/94

OTü. **kê:ç** ‘geç’ ED 692b, **käç** ‘geç’ EUTS 103, **kê:ç** ‘geç’ TT 182 > BİTA [jeɫɟ] ‘a.’ 190101601/278

OTü. **kolaç** ‘bir çeşit börek’ YTS 142 > [kɔlaɫɟ] ‘mayalı, mayasız hamurdan çeşitli biçimlerde yapılan küçük ekmek, börek’ 190100403/16; 190103202/58; 190103206/17; 190103201/72.; 190100201/33

OTü. **kü:ç** ‘güç’ ED 693a, **küç** ‘güç’ EUTS 120, **kü:ç ~ küç** ‘güç, kuvvet’ DLT 125, **kü:ç** ‘güç’ TT 185 > BİTA [jyɫɟ] ‘a.’ 190101801/34

OTü. **tarıglağ; tarıgla:ğ** ‘tarla’ ED 541b, **tarıglağ** ‘tarla’ EUTS 226, **tarıglağ** ‘tarla’ DLT 248 Tü. **Malkoç** + > BİTA [maɫkɔɫɟ ɟa:ɫa] ‘Malkoç tarla, Burgaz’ın kuzeyinde yer adı’ 190500901/82; 190500901/89

OTü. **üç** ‘üç’ ED 18b, **üç** ‘üç’ EUTS 270, **üç** ‘üç’ DLT 29 > BİTA [yɫɟ] ‘a.’ 190101603/25; BİTA [y:ɫɟ] ‘a.’ 190100901/207; 190100901/37; 190100901/39; 190100902/120; 190101001/109; 190101901/316; 190101901/68

Far. هیچ **hi:ç** ‘yok denecek kadar az olan’ > BİTA [itɟ] 190101802/133; 190101802/138; 190102201/5; 190102301/81; 190102701/82; BİTA [i:ɫɟ] ‘a.’ 190100001/47; 190100001/6; 190100001/97; 190100901/177; 190100901/182; 190100901/204; 190100901/68; 190103101/21; 190103101/37; BİTA [hiɫɟ] ‘a.’ 190101601/275; 191000001/16; 190501501/4; 190500001/2; BİTA [hi:ɫɟ] ‘a.’ 190101601/26; 190600601/15

Far. چـ **biri:nc** ‘pirinç’ > BİTA [pirinɫɟ] ‘a.’ 190501501/50

-ɟ- > **[-ʒ-]**

Ortak Türkçe bir sözcükte yarı kapantılı /ç/ ünsüzü genizsil, dış eti /n/ sesinin komşuluğunda sızıcı [ʒ] sesine dönüşerek ötümlüleşip açılmıştır:

OTü. **birinç**; **bi:r** ~ **bir** 'bir' ED 353b, **bi:r** ~ **bir** DLT 12, **birinç** ED 367a, **birinçi** 'birinci' EUTS 44, **birinç** 'birinci' DLT 607 + **[i]** > BİTA **[birinçi]** 'a.' 190500901/70

k- > **[j-]**

Ötümsüz ön damak /k/ patlayıcı ünsüzünün ötümlüleşmesi, tarihsel Oğuz Türkçesinden itibaren karşımıza çıkar ve bugünkü Azerbaycan Türkçesi, Türkmen Türkçesi ve Türkiye Türkçesinde sürüp gider (Karaağaç, 2013: 202). Ortak Türkçede söz başında bulunan /k/ sesleri Oğuz Türkçesinin bir özelliği olarak Türkiye Türkçesinin Anadolu ve Rumeli ağızlarının çoğunda /g/ sesine değişmiştir. Burgaz ili Türk ağızları da bu genel eğilime uymuştur.

OTü. **keç-**; **keç-** 'geçmek' ED 693b, **käç-** 'geçmek' EUTS 103, **keç-** 'geçmek' DLT 495 + **[-er]** + **i** + **[-miş]** > **[jetʃe:miʃ]** 190102301/75; 191000001/37; + **[-er]** + **i** + **[-di]** > BİTA **[jetʃe:di]** 190102701/8; + **[ir]** + **[-dik]** > **[jetʃi:dic]** 'geçirdik' 190102701/24; + **[-mez]** + **i** + **[-di]** > **[jetʃmæzdi]** 'geçmezdi' 190102701/58; + **[-ip]** > **[jetʃip]** 'geçip' 190102701/114

OTü. **kê:ç** 'geç' ED 692b, **käç** 'geç' EUTS 103, **kê:ç** 'geç' TT 182 > BİTA **[jetʃ]** 'geç' 190102302/37

OTü. **kêçe** ~ **gêçe**; **kê:çe** TT 182, **kêçe** ~ **gêçe** 'gece' ED 694b, **kiçä** 'gece' EUTS 108 **keçe** ~ **kiçe** DLT 54 > BİTA **[jedʒe]** 'gece' 190100901/197; 190100902/11; 190100902/172; 190100901/197; 190100401/173; 190100401/259; 190100101/67; 190101201/75; 190101201/158; 190101601/372; 190101701/37; 190100003/54; 190103201/30; 190102001/43; 190102301/5; 190102701/63

OTü. **kelin** 'gelin' ED 719a, **kälin** 'gelin' EUTS 104, **kelin** 'gelin' 204 > **[jelin]** 'gelin' 190102701/75; 190201501/175; 190102501/5; 190201501/176; + **[imiz]** + **i** + **[dir]** > BİTA **[jelinimizdir]** 'gelinimizdir' 190100006/24; + **[e]** > **[jeline]** 'geline' 190100201/84; 190201501/164; + **[i]** > **[jelini]** 'gelini' 190100201/92; 190100201/93; 190100901/166; + **[ler]** + **[e]** > **[jelinneɾe]** 'gelinlere' 190100201/110; + **[ler]** > **[jelinne:]** 'gelinler' 190201501/153; 190201501/159

OTü. **kөгүз** ‘gөгүс’ ED 714a, **kөгүз** ‘gөгүс’ DLT 184 + **[ler]** + **[im]** > BİTA **[jø:slərim]** ‘gөгүslərim’ 190102001/41

OTü. **kөç** ‘gөг’ ED 694a, **kөç** ‘gөг’ EUTS 113, **kөç** ‘gөг’ DLT 161 > BİTA **[jøʈʃ]** ‘a.’ 190100201/68; 190100901/39; 190600002/34; 190600002/100; 190600001/57; 190103801/192; 190102001/68

OTü. **köligə; köli:ge:** ‘gölge’ ED 718a, **köligä** ‘gölge’ EUTS 115, **kölik** ‘gölge’ DLT 206, **köligə** ‘koyu gölge’ DLT 225 > BİTA **[jølʲɛ]** ‘a.’ 190600601/10; + **[de]** > **[jølʲedɛ]** ‘a.’ 190102501/13; 190101802/78

OTü. **kö:n** ‘gön, deri’ ED 725a, TT 184, **kön** ‘gön, deri’ EUTS 115, **kön** ‘gön, deri’ DLT 504 > BİTA **[jøn]** ‘a.’ 190102901/339; + **[ü]** + **n** + **[den]** > **[jønɣndən]** ‘göönündən’ 190102901/338

OTü. **kөңүл; көңүл** ‘gönül’ ED 731b, **kөngül** ‘gönül’ EUTS 115, **kөngül** DLT 63 + **[lü]** > BİTA **[jønɣlly]** ‘göönüllü’ 190201501/230; 190201501/24

OTü. **kör-** ‘; **kör-** ‘görmek’ ED 736a, **kör-** ‘görmek’ EUTS 116, **kör-** ‘bakmak, görmek’ DLT 187 + **[-ür]** + **i** + **[-dik]** > BİTA **[jøry:dyc]** ‘görürdük’ 190101801/106; + **ü** + **[-yor]** + **[-um]** > **[jøri:m]** ‘görüyorum’ 190100902/80; **[jøry:m]** ‘görüyorum’ 190100004/23+ **[-se]** + **i** + **[-din]** > **[jøre:din]** ‘görseydin’ 190100201/43; + **[-ür]** + **i** + **[ken]** > **[jøry:cən]** ‘görürken’ 190102905/90; + **[-ecek]** + **[-im]** > **[jørʒɛm]** 190102905/103; + **[-ecek]** + **[-siniz]** > **[jørʒɛ:niz]** ‘göreceksiniz’ 190102904/45; + **[-üp]** > BİTA **[jøryp]** 190100901/192; + **[-yor]** + **[-sunuz]** > BİTA **[jøre:niz]** ‘görüyorsunuz’ 190201501/84; + **[-sün]** + **[-ler]** > BİTA **[jø:sɣnnɛ:]** ‘görsünler’ 190101201/100; + **[-sün]** ‘görsün’ 190101801/97

OTü. **körkle:** ‘güzel’ ED 743a, **körgle ~ körklüg** ‘güzel’ EUTS 116, **körklüg** ‘güzel’ DLT 34 > BİTA **[jøzɛl]** ‘a.’ 190100201/75; 190100201/108; 190102901/261; 190102901/263; 190102901/327; 190100901/334; 190201501/21; 190500901/236; 190100102/25; 190100102/33; 190103801/97; 190300901/40; 190300901/59; 190100404/20; 190300201/81; 190201601/21; 190201601/27; 190101601/166; 190101802/67; 190101802/69; 190100001/89;

190100001/115; 190100002/2; 190102001/72; 190102001/76; 190101901/212;
190501501/145

OTü. **köz**; **köz** 'göz' ED 756b, **köz** 'göz' DLT 40 > BİTA [**jöz**] 'göz' 190200901/27;
190200901/28

OTü. **küdegü**, **küde:gü**: 'güvey' ED 703a, **küdägü** 'güvey' EUTS 120, **küdegü** ~
küdegü 'damat, güvey' DLT 449 > BİTA [**jyvε:**] 'güvey' 190100201/1;
190100201/91; 190200901/50; 190201501/378; 190201501/408;
190201501/416; 190300501/16; 190100102/2; 190201701/23; 190600702/21;
190600702/22; 190100001/46; 190103203/3; 190101901/18; 190101901/19;
190102701/60 + **y** + [**i**] > BİTA [**jyvε:ji**] 'güveyi' 190201501/395;
190300501/14; + **y** + [**e**] > BİTA [**jyvε:jε**] 'güveye' 190100102/3; + **y** + [**im**] >
[**jyvε:jim**] 'güveyim' 190201601/123; + [**ler**] > BİTA [**jyvε:lε:**] 'güveyler'
190103203/2; 190103702/76; + **ile** (< **birle**) > BİTA [**jyvε:lε**] 'güvey ile'
190103702/95

OTü. **kümüş** 'gümüş' ED 723b, **kümüş** 'gümüş' EUTS 122, **kümüş** 'gümüş' DLT
92 > BİTA [**jymyʃ**] 'a.' 190101803/93

OTü. **künlük** 'günlük' ED 732a, **künlük** 'günlük' DLT 241 > [**jynnyc**] 'günlük'
190201501/72; 190201501/72; 190201501/168; 190201501/446;
190100401/36; 190600301/17; + **i** + [**di**] > [**jynnycty**] 'a.' 190100501/35; + **i** +
[**ken**] > BİTA [**jynnyccε**] 'günlükken' 190100501/39; 190101802/121;
190102501/50; 190102501/52

OTü. **küntüz** 'gündüz' ED 729b, **kündüz** 'gündüz' EUTS 122, **küntüz** 'gündüz ışığı'
DLT 230 > BİTA [**jyndyz**] 'gündüz' 190100201/101; 190100101/67;
190101601/371; 190103201/84

OTü. **küreş**; **küreş-** 'güreşmek; savaşmak' ED 747b, **küreş-** 'güreşmek' DLT 238 + [**-
ti**] > BİTA [**jyleʃti**] 'güreşti' 190100101/56; + **i** + [**-yor**] + [**-lar**] > BİTA
[**jyleʃε:lε:**] 'güreşiyorlar' 190103203/35

OTü. **küven-** 'gururlanmak' ED 690a, **küwen-** 'övünmek' DLT 346 + [**-di**] + [**-m**] >
BİTA [**jyvëndim**] 'a.' 190101602/96

k- > [g-]

Azerbaycan ve Türkmen Türkçelerinde düzenli olarak görülen bu ses değişmesi, Türkiye Türkçesinin ağızlarında da görülmektedir (Ergin, 2005: 85; Karaağaç 2013: 205).

Söz başında patlayıcı, ötümsüz, arka damak /**k**/ ünsüzünün, patlayıcı, ötümlü, arka damak /**g**/ ünsüzüne dönüşmesi, Güney Bulgaristan'ın Doğu Rodop (Stara Zagora, Haskovo, Kırçali) bölgesi Türk ağızlarında kurallı olup bu ağızların genel karakterini belirler (Hazai, 1960b:128-19; Mollova, 2003: V-VI). Bu bölge ağızlarının belirleyici fonetik değişkenlerinden birini oluşturan bu ses değişimi, Burgaz Türk ağız alanında sadece iki sözcükte görülmüştür.

OTü. **karga**; **karğa**: 'karga' ED 653a, **karğa** 'karga' EUTS 168, **karga** 'karga' DLT 132 > BİTA [**garga**] 'karga' 190103703/65

Ar. کُنَّا **hına** ~ **hınna** 'kına' + [**cık**] > [**gunadçuk**] 'kınacık çiçeği' 190103801/10

k- > [k-]

OTü. **kıdığ**, **kıdığ** 'kıyı' ED 598a, **kıdığ** 'hudut, sınır, kıyı, kenar' EUTS 174, **kıdığ** 'deniz, nehir, vadi gibi şeylerin kıyısı; bir şeyin kenarı' DLT 188 + [**lar**] + [**ı**] + **n** + [**da**] > BİTA [**ķuıwıtarunda**] 'kıyılarında' 190600001/64

OTü. **kal-** ED 615b, **kal-** 'kalmak' EUTS 163, **ka:l-** 'kalmak' TT 173, **kal-** ~ **ka:l-** DLT 513 + [**-dı**] + [**-lar**] > BİTA [**ķatıwıtar**] 'kaldılar' 190600001/64

Ar. قَدْر **ķadar** 'miktarında, ölçüsünde' > BİTA [**ķada:l**] 'a.' 190101801/74

-k- > [-k-]

OTü. **a:k** ~ **ak** 'beyaz' ED 75a, **ak** 'ak, beyaz' EUTS 8, **a:k** ~ **ak** 'Oğuzcada beyaz' DLT 53 + OTü. **kelin** 'gelin' ED 719a, **kälin** 'gelin' EUTS 104, **kelin** 'gelin' 204 + [**lik**] > [**ak ķelinnic**] 'ak gelinlik' 190100201/102

OTü. **a:k** ~ **ak** 'beyaz' ED 75a, **ak** 'ak, beyaz' EUTS 8, **a:k** ~ **ak** 'Oğuzcada beyaz' DLT 53 + Ar. قَدَح **ķadeh** 'bardak' > [**ak ķa:de**] 'karçiçeği, kardelen' 190101901/218

OTü. **yastuk** 'yastık' ED 974a, **yastuk** 'yastık' DLT 463 + [lar] > [jastu^hktu:]
'yastıklar' 190200001/52

-k > [-k]

OTü. **a:k ~ ak** 'beyaz' ED 75a, **a^hk** 'ak, beyaz' EUTS 8, **a:k ~ ak** 'Oğuzcada beyaz'
DLT 53 > BİTA [a^h.k] 'a.' 190100901/327; 190100101/39; 190103801/121;
190103801/122

OTü. **bak-; bak-** 'bakmak' ED 311a; **bak-** 'bakmak' DLT 63 > BİTA [ba^h.k-]
'a.' 190101802/131; 190600001/72.

OTü. **bonçuk ~ monçuk** 'boncuk'; **bonçuk** 'boncuk' ED 349a, **monçuk** 'inci'
EUTS 131, **monçuk** 'atın boynuna takılan inci boncuk' DLT 239, **monçuk**
'inci ,boncuk' ETG 287 > BİTA [bɔ^h.ndʒuk] 'a.' 190102001/11

OTü. **ırak; ıra:k** 'ırak, uzak' ED 214a, **ıra^hk** 'ırak, uzak' EUTS 87, **yırak** 'uzak' DLT
61 > BİTA [ju^hra^h.k] 'a.' 190103207/37

OTü. **kabak** 'kabak' ED 582b, **kabak** 'kabak' EUTS 159, **kabak** 'kabak' DLT 192
> BİTA [ka^hba^h.k] 'a.' 190100101/139; 190103801/55; 190103801/56;
190103801/57; 190103801/58; 190100401/50; 190102903/11; 190100101/132

OTü. **kırk; kırk** 'kırk' ED 651a, **kırk** 'kırk' EUTS 176, **kırk** 'kırk' DLT 176 > BİTA
[ku^h.k] 'a.' 190100902/181; 190103202/22

OTü. **kızıl; kızıl** 'kızıl' ED 682a, **kızıl** 'kırmızı' EUTS 178, **kızıl** 'kızıl' DLT 32 +
[cık] > [ku^hzu^hl^hɟuk] 'kızılçık' 190100901/148; 190100901/142;
190100901/143; 190100901/136; 190101601/378; 190103207/22

OTü. **barmak** 'parmak' ME 98, **parmak** 'parmak' İML 16 > [pa^h.ma^h.k] 'parmak'
190101802/117

OTü. **tokson; tokuz o:n** 'doksan' DLT 220 + OTü. **altı; altı** 'altı' ED 130b, **altı** 'altı'
EUTS 13 > [dɔ^hksan a^h.ltu] 'doksan altı' 190102501/42

OTü. **toprak; toprak** 'toprak' ED 443a, **topra^hk** 'toprak' EUTS 247, **toprak** 'toprak'
DLT 12 > BİTA [tɔ^hpra^h.k] 'a.' 190101001/77; 190500901/186

OTü. **yo:k**; **yo:k** 'yok' TT 178, **yo:k** ED 895a, **yok** 'yok' EUTS 301, **yo:k** ~ **yok** DLT 47 > BİTA [**jɔk**] 'a.' 190101601/199; 190201701/30; 190101801/90; 190103203/36; 190201701/30; 190101801/90; 190103203/36: 190100101/101; 191000001/16; 191000001/19

Ar. **هَلْوَا** **helva**: 'helva' + [**cık**] > BİTA [**ha:ɫvadʒuɫ**] 'helva parçası' 190103201/60; 190103201/61

Ar. **مَزار** **meza:r** 'mezar' + [**lık**] > [**meza:ɫuɫ**] 'mezarlık' 190100902/40; 190102901/76

-k- > [**-ç-**]

Söz içi konumunda Ortak Türkçe sözcüklerde patlayıcı, ötümsüz ön damak /k/ ünsüzü yarı ötümlüleşme eğilimi göstermiştir: [**ç**]

OTü. **ekmek** ~ **ötmek** 'ekmek' ED 60a, **äkmäk** 'ekmek' EUTS 70, **ötmäk** 'ekmek' EUTS 154, **epmek** 'ekmek' DLT 63, **etmek** 'ekmek' DLT 42, **ötmek** 'ekmek' DLT 197 > BİTA [**eçmec**] 'a.' 190200901/34; [**eçmeç**] 'a.' 190100006/28; 190100006/30; 190101001/60; 190100101/105; 190101803/49; 190101803/56; 190101803/62; 190101803/65; 190101803/70; 190102701/105; 190103201/71; 190103206/22

OTü. **ilk**; **ilk** 'ilk, her şeyin evveli' ED 140b, **ilk** 'ilk' EUTS 93, **ilk** 'ilk, her şeyin evveli' DLT 33 > + OTü. **ya:z**; **ya:z** 'ilkbahar' TT 175, **yaz** 'yaz, ilkbahar' EUTS 291, **ya:z** 'yaz' DLT 451 > [**i:ɫçjaz**] 'ilkbahar' 190500901/125; 190100401/127; 190103203/68

OTü. **sür-** 'sürmek' ED 844a, **sür-** 'gütmek, otlatmak, sürmek' EUTS 214, **sür-** 'birini bir yerden sürmek, önüne katıp sürmek,' DLT 267, 215 + [**-er**] + **iken** (< **erken**) > BİTA [**syry:çɛ**] 'sürerken' 190103801/111

OTü. **yé:-** 'yemek' ED 869b, **ye:-** 'yemek' TT 182, **yi:-** '(bir şey) yemek' DLT 448 + **iken** (< **erken**) > [**i:çɛ**] 'yerken' 190700002/32

Ar. **مَدْرَسَة** **mekteb** 'mekteb, okul' > [**meçteb**] 'a.' 190201501/16; 190201501/8; 190102501/30

-k- > [-j-]

Ortak Türkçe bir sözcükte söz içi konumunda ötümlüleştirek /g/ sesine değişmiştir.

OTü. **ekmek** ~ **ötmek** ‘ekmek’ ED 60a, **äkmäk** ‘ekmek’ EUTS 70, **ötmäk** ‘ekmek’ EUTS 154, **epmek** ‘ekmek’ DLT 63, **etmek** ‘ekmek’ DLT 42, **ötmek** ‘ekmek’ DLT 197 > BİTA [**ejmec**] ‘a.’ 190103601/46

-k > [-ç]

Söz sonu konumunda ötümlüleştirmenin ara evresi olan yarı ötümlüleştire örnekleri görülmüştür.

OTü. **bedük** ‘büyük’ ED 302b, **bädük** ‘büyük’ EUTS 37, **bedük** ~ **bedük** ‘büyük, yüze’ DLT 59 > BİTA [**bø:yç**] ‘a.’ 190101301/9

OTü. **çeçek**; **çêçek** ‘çiçek’ ED 400b, **çäçäk** ‘çiçek’ EUTS 60, **çeçek** ‘ağaç çiçeği ve çiçek’ DLT 72 > [**çfiçfeç**] ‘a.’ 190202601/1

OTü. **ebe** ‘anne’ DLT 55 + [**lik**] > [ebeliç] ‘doğum yaptıran kadın’ 190100501/47

OTü. **edgölük**; **edgü:lük** ‘iyilik’ ED 53b, **ädgölük** ‘iyilik’ EUTS 69, **edgölük** ‘iyilik’ DLT 34 > BİTA [**i:liç**] ‘a.’ 1901009 02/197

OTü. **ekşig** ‘ekşi’ ED 118b, **ekşig** ‘ekşi’ DLT 65 + [**mik**] > BİTA [**i:fmiç**] ‘ekşimik’ 190100401/213; 190100403/22.

OTü. **ekmek** ~ **ötmek** ‘ekmek’ ED 60a, **äkmäk** ‘ekmek’ EUTS 70, **ötmäk** ‘ekmek’ EUTS 154, **epmek** ‘ekmek’ DLT 63, **etmek** ‘ekmek’ DLT 42, **ötmek** ‘ekmek’ DLT 197 > BİTA [**eçmeç**] ‘a.’ 190100006/28; 190100006/30; 190101001/60; 190100101/105; 190101803/49; 190101803/56; 190101803/62; 190101803/65; 190101803/70; 190102701/105; 190103201/71; 190103206/22; BİTA [**ecmeç**] 1 ‘a.’ 2/198; 190101201/199; 190102001/53; 190102501/13; 190102501/14; BİTA [**ecemeç**] ‘a.’ 190101201/217; BİTA [**e·cmeç**] ‘a.’ 190100001/37; 190100401/140; 190100401/141; BİTA [**e·çmeç**] ‘a.’ 190201701/30; KırTA *ekmeg* ‘ekmek’ (Ali, 2003: 469).

- OTü. **eliglik** ‘eldiven’ ED 144a, **eliglig** ‘eldiven’ DLT 87 > BİTA [**elliç**] ‘ekin biçerken sol elin parmaklarına geçirilen, eldiven biçiminde, tahtadan yapılan bir araç’ 190103801/146
- OTü. **erük** ‘erik’ ED 222a, **ärük** ‘erik’ EUTS 76, **erük** ‘şeftali, kayısı, siyah erik türünün genel adı’ DLT 47 > BİTA [**eriç**] ‘a.’ 190103801/304; 190103801/312; 190101601/374; 190201601/167
- OTü. **eşek**; **eşgek** ‘eşek’ ED 260a, **äşkäk** ‘eşek’ EUTS 77, **eşek** ~ **eşgek** ‘eşek’ DLT 68 > BİTA [**efeç**] ‘a.’ 190100902/131; 190100902/135; 190300501/17; 190202501/1; 191000001/44
- OTü. **ilk**; **ilk** ‘ilk, her şeyin evveli’ ED 140b, **ilk** ‘ilk’ EUTS 93, **ilk** ‘ilk, her şeyin evveli’ DLT 33 > BİTA [**i:lç**] ‘a.’ 190600703/22
- OTü. **ingek** ‘inek’ ED 184a, **ingäk** ~ **inkek** ‘inek’ EUTS 95, **ingek** ‘inek’ DLT 68 > BİTA [**ineç**] ‘a.’ 190300501/17; 190202501/1
- OTü. **işle-**; **işle-** ‘çalışmak’ ED 262b, **işlä-** ‘işlemek’ EUTS 100, **işle-** DLT 146 + [-n] + [-ik] > [**işleniç**] ‘işlenmiş’ 190501501/206
- OTü. **kel-**; **kel-** ‘gelmek’ ED 715b, **käl-** ‘gelmek’ EUTS 104, **kel-** ‘gelmek’ DLT 29 + [-enec+] > [**jelenec**] ‘gelenek’ 190102903/1
- OTü. **känç** ‘genç’ EUTS 105, **kenç** ~ **ke:nç** ‘çocuk’ DLT 94 + [**rek**] > [**jɛ:ndʒɛɾɛç**] ‘genç gibi, gence yakın’ 190101802/33
- OTü. **köp** ‘çok’ ED 686a, **köp** ‘çok, bol’ EUTS 116, **köp** ‘gür, bol’ DLT 160 > [**ʧɔk**] ‘çok’ 190600001/71; 190100401/27; 190100401/80; 190103202/48; 190100901/60
- OTü. **töşek** ‘döşek’ ED 563b, **töşäk** ‘döşek, yastık’ EUTS 250, **töşek** ‘döşek, yatak’ DLT 195 > BİTA [**döfeç**] ‘a.’ 190100401/161; 190100401/163
- OTü. **tütek** ‘düdük’ ED 455b, **tümrüg** ‘Oğuzcada tef (zilli bir kasnağa geçirilmiş kursak zarından oluşan çalgı)’ DLT 240 > BİTA [**dydyç**] ‘düdük’ 190101601/397; 190101601/410

OTü. **uzun** ‘uzun’ ED 288b, **uzun** ‘uzun, daimi’ EUTS 270, **uzun** ‘uzun olan her şey, uzun’ DLT 51 + OTü. **bük** ‘ağaçlık, çalılık’ ED 324a > BİTA [**uːzun byç**] ‘Uzunbük, Burgaz’ın kuzeyinde, Ruen ilçesi sınırlarında yer adı’ 190100101/169

OTü. **yim** ‘yem, yemek’ EUTS 296, **yi:m** ‘yiyecek, rızık’ DLT 241 > BİTA [**jemeç**] ‘a.’ 190100001/208; 190100201/34; 190100006/33; 190100101/101; 190100102/75; BİTA [**emeç**] ‘a.’ 190102001/4

OTü. **yüksek** ‘yüksek’ ED 915b, **yüksek** ‘yüksek’ EUTS 306, yüksek ‘yükselmış, uzun ve yüksek’ DLT 413 > [**jy:seç**] ‘a.’ 190101802/60; + OTü. **yurt; yurt** ‘terk edilmiş yerleşim alanı’ ED 958a, **yurt** ‘harabe halindeki yerleşim yeri’ DLT 447 > [**jy:seç ju:t**] ‘Yüksekyurti Ruen ilçesinde yer adı’ 190100501/55

OTü. **yörük** ‘yörük, yörük’ EUTS 307 > [**jyryç**] ‘yörük’ 190103202/76; 190103203/44

Ar. **A:dem** ‘dinî inançlara göre ilk yaratılan insan ve ilk peygamber’ + [**lik**] > [**a:dəmnîç**] ‘Ademlik (lakap)’ 190100901/11

Ar. **Şerif** ‘şerefli, kutsal’ + [**lik**] > [**şerifliç**] ‘Şeriflik (lakap)’ 190100901/11

Ar. **Üzeyir** ‘şerefli, kutsal’ + [**lik**] > [**yzeji:liç**] ‘Üzeyirlik (lakap)’ 190100901/15

Ar. **يَتِيم يتي:m** ‘yalnız, tek’ + [**lik**] > [**jetimniç**] ‘Yetimlik (lakap)’ 190100901/11

Far. **شن şen** ‘naz ve eda, farhlı, sevinçli’+ [**lik**] > BİTA [**işenniç**] ‘şenlik’ 190500901/229; 190500901/230; 190100401/55; 190101201/254; [**işleniç**] ‘şenlik’ 190501501/206; KırçTA *işennik* ‘şenlik’ ; DRTA *işännik* ‘şenlik’ (Ali, 2003: 538; Mollova, 2003:220).

-x- > [-v-] > [-v̥-]

Burgaz ili Türk ağızlarında söz içinde ötümsüz, sızıcı /x/ sesi, kendinden önceki geniş ünlüyü uzatarak yarı ötümsüz, sızıcı, diş-dudak [-v̥-] değişken sesine gelişme eğilimi göstermiştir.

OTü. **axşam** ‘akşam’ ED 96b, **axşam** ‘akşam vakti’ DLT 66 > [a:yfam] ‘akşam’
190103101/5; 190103201/58; 190600801/5; 190600801/8

OTü. **bu**; **bu**: ‘bu’ ED 291b, **bu** ‘bu’ EUTS 51, **bu** ‘bu’ DLT 29 + OTü. **axşam**
‘akşam’ ED 96b, **axşam** ‘akşam vakti’ DLT 66 > [ba:yfam] ‘bu akşam’
190103801/230

-t- > [-t̪-]

Söz içi konumda bulunan patlayıcı, ötümsüz /t/ sesi zayıflayarak yarı
ötümlüleşmiştir: [t̪]

OTü. **büt-**; **büt-** ‘bitmek’ ED 298b, **büt-** ‘bitmek’ EUTS 57, **bütür-** ‘(yara) kapanmak’
DLT 413 + [ecek] > BİTA [bit̪fec] ‘bitecek’ 190201503/24

OTü. **katık** ‘sos, çeşni’ ED 598a, **katık** ‘tutmaca katılan sirke ve yoğurt gibi çeşni’
DLT 192 > BİTA [kaɫuk] ‘yemek’ 190100401/14

Ar. **Ahmet** ‘övülmeye layık, övülmüş’ + OTü. **aga** ‘ağabey’ EUTS 6 + OTü. **oğul**;
oğul ‘oğlan’ ED 83b, **oğul** ‘oğul’ EUTS 139, **ogul** ~ **ogıl** DLT 37/24 + [lar] +
[ı] > BİTA [a:meɫagaɔ:ɫaru] ‘Ahmetagaogulları (lakap)’ 190102901/199.

Ar. **Ahmet** ‘övülmeye layık, övülmüş’ + OTü. **ağa**; **ağa** ‘büyük kardeş, ağabey’
EUTS 9 + [lık] > BİTA [a:meɫa:ɫuk] ‘Ahmetağlık (lakap)’ 190102302/25;
190102302/26; 190102302/29

Bulg. **атлас** ‘atlas, bir nevi parlak ipekli kumaş’ > BİTA [a:ɾɫaz] ‘a.’
190103702/30.

-t > [-t̪]

Söz sonu konumda bulunan patlayıcı, ötümsüz /t/ sesi zayıflayarak yarı
ötümlüleşmiştir: [t̪]

OTü. **altın** ‘aşağıda, alt’ ED 131a, **altın** ‘altta, aşağıda’ EUTS 13, **altın** ‘alt’ DLT 67
> BİTA [a:ɫt̪] ‘a.’ 190100101/17

OTü. **sü:t; sü:t** 'süt' ED 798b, TT 185, **süt** 'süt' EUTS 215, **sü:t** 'süt' DLT 66 > BİTA [**sy̟**] 190100401/86; + [**yn**] > [**sy̟yn**] 'sütün' 190100401/86; 190102501/5

OTü. **tokı-** ' (kapı vb. Şeyleri) vurmak DLT 562 + [**-t**] > BİTA [**toka̟**] 'tarla, bahçe ya da mandıra kapısı' 190201503/44

OTü. **yugurt; yuğrut** 'yoğurt' ED 905b, **yorgurd** 'yoğurt' EUTS 302, **yugrut** 'yoğurt' DLT 100 > BİTA [**ju:t̪**] 'a.' 190103701/113; 190103701/114

OTü. **tö:rt ~ tort; tort** 'dört' ED 534a, **tört** 'dört' EUTS 249, **tö:rt ~ tört** 'dört' DLT 78, **tö:rt** 'dört' TT 184 > BİTA [**dø:t̪**] 'a.' 190100901/207; 190103207/28

Ar. **محبته maḥabbet** 'muhabbet' > BİTA [**mabbet̪**] 'a.' 190101802/25

Ar. **Mura:d** 'istek, dilek, arzu' + [**lk**] > [**mura̟luk̪**] 'Muratlık (lakap)' 190100901/11

Far. **امروء emru:d** 'armut' > BİTA [**a:mu̟t̪**] 'a.' 190101301/27; 190101601/374; 190101802/129

Yun. **demet** 'demet' > BİTA [**deme̟t̪**] 'a.' 190102905/211

Yun. **kiremit** 'kiremit' > BİTA [**cireme̟t̪**] 'a.' 190100901/129

t- > [d-]

Söz başı konumundaki /t/ sesinin ötümlüleşrek /d/ sesine değişmesi Türkiye Türkçesi, Azerbaycan Türkçesi, Türkmen Türkçesi gibi Oğuz grubu Türk lehçelerine özgü düzenli bir ses değişimi olup XIII. yüzyıldan sonra daha sık gürülmüştür. Özellikle, de Eski Anadolu Türkçesi bu ses değişikliği açısından, düzenli ve sistematik bir görüntü sergiler (Karaağç, 2013: 230). Söz başı konumunda bulunan /t/ sesi Türkiye Türkçesinin Anadolu ve Rumeli ağızlarının birçoğunda olduğu gibi Bulgaristan sahası Burgaz Türk ağız alanında da /d/ sesine dönüşmüştür.

OTü. **tarıg** 'darı' ED 539b, **tarıg** 'ekin, darı, hububat', **tarıg** 'Türklerin çoğunda buğday; bilhassa Oğuzlarda ise akdarı, tahıl, tohum' DLT 14 > BİTA [**daru̟**]

190100902/83; 190102905/19; 190102905/25; 190100901/168;
190100901/170; 190100901/173; 190101901/125; 190101901/127

OTü. **taşgaru; taşğaru** 'dışarı' ED 563a, **taş**'dışarı, dış' DLT 511 + **[garu]** > BİTA **[duʃgaru]** 190100902/51; 190100901/245; 190100901/251; 190500901/147;
190103801/290; 190600701/99; 190600702/25; 190600801/15; 190102501/18;
190102501/41

OTü. **tegirmen** 'değirmen' ED 486b, **tägirmän** 'değirmen' EUTS 231, **tegirmen**
'değirmen' DLT 185 > BİTA **[dɛ:mɛn]** 'değirmen' 190100902/172;
190200901/31; 190102905/106; 190600002/84; 190100401/193;
190100401/197; 190101803/63; 190103601/44

OTü. **tegül; tegül** 'değil' ED 480a, **tegül** 'Oğuzcada değil' DLT 165 > BİTA **[di:l]**
'değil' 190201503/11; 190201503/24; 190100201/53; 190100004/4;
190100004/13; 190102501/13; 190700001/32; 190102905/89; 190102905/91;
190102904/18; 190102903/27; 190102901/279; 190201501/32;
190201501/110; 190201501/351; 190201501/421; 190600001/31;
190600001/60; 190500901/91; 190500901/121; 190100401/20; 190100101/10;
190103801/313; 190100402/41; 190101301/6; 190101301/28; 190101301/35;
190201601/48; 190600601/10; 190101701/33; 190101801/98

OTü. **telü ~ telwe** 'deli' DLT, **te:lü** 'deli' TT 181 > BİTA **[deli]** 'deli'
190300201/56

OTü. **telük** 'delik' ED 498a, **telik** 'delik' DLT 195 > BİTA **[delik]** 'delik'
190102905/192; 190102905/198; 190102801/18

OTü. **tik-; tik-** 'dikmek' ED 475b > BİTA **[dic-]** 'dikmek' 190103702/28;
190101901/116; 190501501/155; 190501501/274; 190501501/278;
190501501/290; 190501501/292; 190501501/293; 190501501/297

OTü. **ti:t- ~ tü:t-** 'ditmek' TT 183, 185 > BİTA **[dit-]** 'ditmek' 190201501/344;
190100401/145; 190103801/242; 190300901/176; 190101201/244;
190101601/356; 190101601/357; 190501501/268

OTü. **tireş-** ‘sert bir şekilde tartışmak’ DLT 316 > BİTA [**diref-**] ‘tartışmak, kavga etmek’ 190101802/15

OTü. **togra-, toğra:-** ED 472b, **togra-** ‘doğramak, kesmek’ DLT 580 > BİTA [**də:ra-**] ‘doğramak’ 190103801/21; 190103701/49; 190103701/49 190201501/96; 190300201/6; 190101201/18; 190103801/90; 190501501/140; 190501501/212; 190600801/19; 190101801/168; 190300901/192; 190300201/10; 190103701/42; 190100001/80; 190100001/83; BİTA [**du:ra-**] ‘doğramak’ 190102901/313; 190300901/192; 190300201/10; 190100001/80; 190100001/83; 190100001/202; 190103701/42; 190103701/112

OTü. **todur-; toğğur-** ‘doymak’ ED 454a, **todur-** ‘doyurmak’ EUTS 243, **todur-** ‘doyurmak’ DLT 307 > BİTA [**dəjur-**] 190100101/101; 190101602/100; 190103201/57; 190101901/112; 190102302/46; 190102701/60; 190102701/62

OTü. **toltur-** ‘doldurmak’ ED 495a, **toltur-** ‘doldurmak’ DLT 354 > BİTA [**dəldur-**] 190100902/132; 190100902/198; 190102905/193; 190102905/285; 190102901/207; 190100901/107; 190100401/142; 190100101/159; 190103801/86; 190103801/212; 190103801/213; 190300201/12; 190300201/13; 190101201/152; 190101201/168; 190101601/127; 190103207/13; 190103701/96; 190103701/104; 190101901/86; 190101901/151; 190102302/47; 190102801/89; 190102801/95

OTü. **tök-; tök-** ‘dökmek’ ED 477a, **tök-** ‘dökmek, dağıtmak’ EUTS 249, **tök-**DLT 273 > BİTA [**dəc-**] ‘dökmek’ 190102905/77; 190102901/89; 190102901/306; 190102901/307; 190103101/10; 190103101/11; 190201501/103; 190100401/213; 190100101/48; 190100101/151; 190100102/5; 190103801/22; 190103801/30; 190103801/213; 190103801/219; 190103801/225; 190102201/16; 190103206/25; 190103206/32; 190103207/33; 190103701/81; 190103701/120; 190103701/121; 190103703/39; 190102801/85; 1901000001/5; 190501501/72; 190501501/74

OTü. **töşek** ‘döşek’ ED 563b, **töşäk** ‘döşek, yastık’ EUTS 250, **töşek** ‘döşek, yatak’ DLT 195 > BİTA [**dəşec**] ‘döşek’ 190201503/13; 190201503/16;

190100201/46; 190200001/47; 190200001/48; 190101001/132; 190100001/50;
190100001/51; 190101901/315; 190101901/349; 190102701/22

OTü. **tug-**; **tuğ-** ‘doğmak’ ED 465a, **tuğ-** ‘doğmak’ EUTS 252, **tog-** ‘doğmak’ DLT 271 > [dɔ:-] BİTA 190100005/1; 190600002/83

OTü. **tugum**; **tuğum** ‘doğum’ ED 470a, **tuğum** ‘doğum’ EUTS 252, **tuğum** ‘doğum’ ETG 302 > BİTA [dɔvum] ‘doğum’ 190201601/106; 190201601/107

OTü. **tuman**; **tuma:n**’sis, duman’ ED 507a, **tuman** ‘duman, sis, karanlık’ EUTS 252, **tuman** ‘sis’ DLT 82 > BİTA [duman] ‘sis’ 190101801/66

OTü. **tumanlıg**, **tuma:nlıg** ‘dumanlı, sisli’ ED 508a, **tumanlıg** ‘dumanlı, sisli’ EUTS 252 > BİTA [dumannu] ‘sisli’ 1901012 01/186

OTü. **tul**; **tu:l** ‘dul’ ED 490a, **tul** ‘dul’ EUTS 252, **tul** ‘dul’ DLT 501 > BİTA [duɫ] ‘dul’ 190600702/1; 190600702/2; 190102301/6

OTü. **tur-**, **tur-** ‘kalkmak, ayakta durmak, durmak’ EUTS 253, **tur-** ‘durmak’ DLT > BİTA [dur-] ‘durmak’ 190501501/300; 190100006/5; 190500001/9; 190500001/48; 190102905/2; 190102905/90; 190102905/219; 190102905/244; 190102901/186; 190103101/53; 190100901/334; 190101001/43; 190101001/55; 190201501/20; 190201501/52; 190201501/80; 190201501/323; 190600002/1; 190600002/65; 190600002/69; 190600002/81; 190600002/82; 190100401/72; 190100401/168; 190100102/54; 190100102/80; 190300901/125; 190101201/231; 190201601/120; 190101602/112; 190600601/7

OTü. **tuy-** ‘duymak’ ED 567, **tuy-** ‘duymak’ EUTS 256, **tuy-** ‘sezmek, fark etmek, hissetmek’ DLT 552 > BİTA [duj-] ‘duymak’ 190103401/56; 190700001/8; 190700001/12; 190700001/65; 190700001/73; 190700001/75; 190102901/145; 190102901/152; 190102901/160; 190500901/223; 190101201/236; 190101601/337; 190103201/66; 190103202/28; 190103401/56; 190103401/57; 190501501/123; 190501501/125

OTü. **tü:p; tü:p** 'ağacın ya da bitkinin kökü' ED 434b, **tü:p** 'dip' DLT 49 > BİTA [**dip**] 'dip' 190201601/8; 190600001/45

OTü. **tüş-; түш-** 'düşmek' ED 560a, **tüş-** DLT 270 > BİTA [**dyf-**] 'düşmek' 190400001/14; 190100501/349; 190100501/352; 190100902/136; 190100902/143; 190102905/271; 190102903/10; 190102903/35; 190102901/63; 190102901/77; 190102901/109; 190102901/131; 190102901/360; 190102901/376; 190102901/399; 190600001/68; 190100402/49; 190201701/55; 190101601/87; 190101601/257; 190600601/8; 190600801/23; 190102201/45; 190102601/71; 190103201/62; 190103203/25; 190103702/42; 190103702/44; 190102801/75; 190501501/291

OTü. **tüşür-** 'düşürmek' ED 566a, **tüşür-** 'düşürmek' EUTS, **tüşür-** 'düşürmek' DLT 308 > BİTA [**dyfyr-**] 'düşürmek' 190102903/35

OTü. **tütek** 'düdük' ED 455b, **tümrüg** 'Oğuzcada tef (zilli bir kasnağa geçirilmiş kursak zarından oluşan çalgı)' DLT 240 > BİTA [**dydyc**] 'düdük' 190101601/397; 190101601/398; 190101601/399; 190101601/405

Burgaz Türk ağız bölgesi /t-/ > /d-/ değişimi bakımından diğer Bulgaristan Türk ağızları ile ortaklaşa bir durum sergilemekte ve ölçünlü Türkçeden daha ileri bir evrede bulunmaktadır. Ölçünlü Türkçede ötümlüleştirmeden kalmış bazı sözcüklerin söz başlarındaki sesleri bölgemiz ağızlarında ötümlüleştme eğilimi göstermiş olup /d/'ye gelişmiştir. Yani, Ortak Türkçe ve ölçünlü Türkçede /t/ sesiyle başlayan bazı sözcüklerin Burgaz ili Türk ağızlarında sadece /d/'li biçimlerinin kullanıldığı tespit edilmiştir.

OTü. **tak-** 'takmak' ED 464b, **tak-** 'takmak, bağlamak' EUTS 221, **tak-** 'Oğuzcada takmak' DLT 27 > + ı + [-yor] + [-lar] > [**dace:ta:**] 'takıyorlar' 190201501/413; + [-ar] + [-lar] + i+ [-di] > [**daka:ta:du**] 'takarlardı' 191000001/18; + [-ar] + [-lar] > [**daka:ta:**] 'takarlar' 190100901/293; + [-ın] + [-r] + [-lar] > [**dakunur:lar**] 'takınırlar' 190100102/13 ; + [ı] > [**dakw**] 'takı töreni' 190100101/68; 190101602/34; 190103702/104; 190102701/54; 190103601/15

OTü. **ta:t** ‘tat’ TT 175, **tatağ** ~ **tatığ** ‘tad’ EUTS 228, **tatığ** ~ **ta:tığ** ‘lezzet’ DLT 142 > [**dat**] ‘tat’ 190100001/186; 190103203/41

OTü. **tatgan-**, **tatğan-** ‘tad almak’ ED 454, **tatağlan-** ‘tatlılanmak’ EUTS 228, **tatgan-** ‘tat almak ve ağzını şapırdatmak’ DLT 386 + [**-dık**] > BİTA **dadandıık** 190103703/25

OTü. ***tattur-**; **ta:t** ‘tatmak’ TT 175, **tat-** ‘tatmak’ EUTS 228, **tatgan-** ‘tat almak’ DLT 386 > [**da:t-**] ‘datmak’ 190100001/106; 190102302/46

-t- > [**-d-**]

/-t-/ > /-d-/ ünsüz değişimi sözcük kökünde, sözcük ile ek birleşimlerinde sözcüğün son sesinde veya ekte de yaygın olarak kullanılmaktadır.

OTü. **ağla;** **ağla-** ED 186a, **anga-** ‘anlamak’ EUTS 16, **angla-** ‘anlamak’ EUTS 16, **ağla-** ‘Oğuzcada anlamak’ DLT 147 + [**-t**] + **ı+** [**-yor**] + [**-um**] > [**annade:m**] ‘anlatıyor’ 190601601/18; [**-t**] + **ı+** [**-yor**] > [**annade:**] ‘anlatıyor’ 190100404/40; 190102601/14; + [**-t**] + **ı+** [**-yor**] + [**-sunuz**] > [**annade:sunuz**] ‘anlatıyorsunuz’ 190100001/171; + [**-t**] + [**-acak**] > [**annadağec**] ‘anlatacak’ 190102601/14; + [**-t**] + [**-a**] + **y+** [**-ım**] > BİTA [**annadağem**] ‘anlatayım’ 190100201/1; 190201501/185; 190201501/272; 190100101/188; 190101602/5 190201501/185; 190201501/272; 190100101/188; 190101602/5; [**annadağim**] ‘anlatayım’ 190500001/31; + [**-t**] + [**-ır**] > [**anadu:**] ‘anlatır’ 190102501/60; + [**-t**] + [**-ır**] + [**-lar**] > [**anadu:la**] ‘anlatırlar’ 190102401/18

OTü. **a:lta-** ‘aldatmak’ TT 170; **alta-** ‘aldatmak, kandırmak’ ED 133a, **alta-** ‘aldatmak’ ETG 260 + **ı+** [**-yor**] > BİTA [**aldade:**] ‘aldatıyor’ 190101601/99; BİTA [**aldade:**] ‘aldatıyor’ 190102302/39

OTü. **boşat-**; **bo:ş** ~ **boş** ‘boş’ ED 376a, boşat- ‘(çuval, kap vb. için) boşaltmak’ DLT 419 + [**-ır**] > [**boşatdır**] ‘boşaltır’ 190103801/30

OTü. **boya-** ‘boyamak’ ED 300a, **boğu-** ‘boyamak’ DLT 558 + [**-t**] + [**-ır**] + [**-sın**] > BİTA [**bojadu:sun**] ‘boyatırsın’ 190100401/153

OTü. **erüt-** ‘eritmek’ ED 2190103703/3607b, **erüt-** ‘eritmek’ DLT 112 **+i+ [-yor] + [-sun]** > **[eride:n]** ‘eritiyorsun’ ; **+i+ [-yor] + [-uz]** > **[eride:z]** ‘eritiyoruz’ 190101802/82

OTü. **éşid-** ‘işitmek’ ED 257b, **äşid-** ‘işitmek’ EUTS 77, **eşit-** ‘işitmek, duymak’ DLT 114, 253 **+i+ [-yor] + [-um]** > **[ifide:m]** ‘işitiyorum’ 190102301/34; **[ifide:m]** ‘işitiyorum’ 190101601/161; 190300901/56; **[ifidi:m]** ‘işitiyorum’ 190100901/228; **+i+ [-yor]** > **[ifidi:]** ‘işitiyor’ 190101701/33; **[ifidi:jɛ:]** ‘işitiyor’ 190101701/39; **+i+ [-yor] + [-i-dim]** > **[ifidi:dim]** ‘işitiyordum’ 190101601/402; 190102903/63

OTü. **kaynat-** ‘kaynatmak’ ED 678b, **kaynat-** ‘kaynatmak’ DLT 441, **kaynat-** ‘kaynatmak’ ME 136 **+ı+ [-yor] + [-um]** > **[kajnade:m]** ‘kaynatıyorum’ 190300901/223; **+ı+ [-yor] + [-sun]** > **[kajnade:sun]** ‘kaynatıyor’ 190100401/71; 190300901/125; **[kajnade:sin]** ‘kaynatıyorsun’ 190300901/188; **+ı+ [-yor] + [-uz]** > **[kajnade:ruɯz]** ‘kaynatıyoruz’ 190100102/65; **[kajnade:z]** ‘kaynatıyoruz’ 190300901/191; 190300901/242; 190103701/54; **+ı+ [-yor] + [-lar]** > **[kajnade:lar]** ‘kaynatıyorlar’ 190300901/230

OTü. **kurıt-** ‘kurutmak’ ED 649b, **kurıt-** ‘kurutmak’ EUTS 187, **kurıt-** ~ **kurut-** ‘kurutmak’ DLT 418 **+ [-ur] + [-lar]** > BİTA **[kurudu:ta:]** ‘kuruturlar’ 190501501/221; **+ u + [-yor]** > BİTA **[kurude:]** ‘kurutuyor’ 190100001/198; **+ [-yor] + [-um]** > BİTA **[kurude:m]** ‘kurutuyorum’ 190102501/13; **+ [-yor] + [-sun]** > **[kurude:jsun]** 190101601/345; **+ [-yor] + [-uz]** > **[kurude:z]** ‘kurutuyoruz’ 190103701/59; **+ [-ur] + [-sun]** > BİTA **[kurudu:sun]** ‘kurutursun’ 190100001/182; 190101001/95; 190102901/342; 190501501/266; **+ [-ur] + [-iken]** > BİTA **[kurudu:kan]** ‘kuruturken’ 190101601/349

OTü. **ögi-** ‘öğütmek’ ED 103b, **ögit-** ‘öğüttürmek’ DLT 114 **+ [-ür] + [-ler]** < **[y:dɛ:lɛr]** ‘öğütürler’ 190100401/201; **+ [üp]** > **[y:dyp]** ‘öğütüp’ 190102901/324

OTü. **okut-** ‘okutmak’ ED 81b, **okıt-** ‘okutmak, ezbere söyletmek’ EUTS 140, **okıt-** ‘okutmak’ DLT 114 **+ [-ur] + [-du]** > BİTA **[ɔkudu:du]** ‘okuturdu’ 191000001/56; 190300201/17

OTü. **oynat-** ‘oynatmak’ ED 275a, **oynat-** ‘oynatmak’ DLT 139 + **ı** + **[-yor]** > BİTA **[ɔjnade:]** ‘oynatıyor’ 190102905/66; +**ı** + **[-yor]** + **[-uz]** > BİTA **[ɔjnade:z]** ‘oynatıyoruz’ 190101601/289

OTü. **sü:t; sü:t** ‘süt’ ED 798b, TT 185, **süt** ‘süt’ EUTS 215, **sü:t** ‘süt’ DLT 66 + **[ü]** < **[sydy]** ‘sütü’ 190100006/17; 190103203/27; 190103207/30; 190103701/77; + **[ün]** < **[sydyn]** ‘sütün’ 190100101/103; + **[ü]** +**n** + **[e]** < **[sydyne]** ‘sütüne’ 190100006/18

OTü. **tağıt-; ta:ğı** + **[t]** ‘dağıtmak’ KBS 261 + **[-ır]** + **[-lar]** > BİTA **[da:da:ta:]** ‘dağıtırlar’ 190103202/67; + **ı** + **[-yor]** + **[-um]** > BİTA **[da:de:m]** ‘dağıtıyorum’ 190103701/28; +**ı** + **[-yor]** + **[-lar]** > **[da:de:ler]** ‘dağıtıyorlar’ 190103801/163

OTü. **ti:t- ~ tü:t-** ‘ditmek’ TT 183, 185 + **i** + **[-yor]** > BİTA **[dide:]** ‘ditiyor/yün ditmek/’ 190201501/344; + **[-er]** +**i** + **[-dik]** > BİTA **[dide:dic]** ‘diterdik’ 190100401/145; + **[-er]** + **[-ler]** > BİTA **[dide:le:]** ‘ditiyorlar’ 190101601/357

OTü. **uğıt-** ‘uyutmak’ DLT 112 + **[-ul]** + **[-ar]** +**i** + **[-di]** > BİTA **[ujudu:ta:du]** ‘uyuturlardı’ 190101803/68

OTü. **unıt-** ‘unutmak’ ED 179b, **unıt-** ‘unutmak’ EUTS 266, **unıt~ unıt-** ‘unutmak’ DLT 115 + **u** + **[-yor]** + **[-um]** > BİTA **[unude:m]** ‘unutuyorum’ 190100101/38; **[unude:ruum]** ‘unutuyorum’ 190600601/26

OTü. **uzat-** ‘uzatmak’ ED 282a, **uzat-** ‘uzatmak’ EUTS 270, **uzat-** ‘uzatmak’ DLT 113 + **[-ır]** + **[-lar]** + **i** + **[-di]** > BİTA **[uzadu:ta:du]** ‘uzatırlardı’ 190102905/46

Ar. **Ahmet** ‘övlümeye layık, övlümüş’ + OTü. **oğul; oğul** ‘oğlan’ ED 83b, **oğul** ‘oğul’ EUTS 139, **ogul ~ ogıl** DLT 37/24 + **[luk]** > **[a:medo:guluk]** ‘Ahmetoğluluk (lakap)’ 190101901/392; 190101901/396.

Ar. **Sait** ‘kutlu, uğurlu’ + OTü. **oğul; oğul** ‘oğlan’ ED 83b, **oğul** ‘oğul’ EUTS 139, **ogul ~ ogıl** DLT 37/24 + **[lar]** + **[ı]** > **[sejido:Haru]** ‘Seyitoğulları (lakap)’ 190600701/111

-s- > [-ʃ-]

Söz içi konumunda ötümsüz /s/ sesi kapantılı, dış eti /t/ sesinin komşululuğunda ve bileşik yapıli bir sözcükte yarı ötümlüleşme eğilimi göstermiştir:

OTü. **ne:** ~ **ne;** **ne:** ‘ne’ ED 774a, **nä** ‘nehangi, nasıl’ EUTS 135, **ne:** ‘ne, hangi’ DLT 34, **ne:** ‘ne’ TT 181 + Ar. اصل **aşl** ‘asıl’ > BİTA [naşul] ‘nasıl’ 190103801/24; 190300901/16; 190102801/35; 190102903/23

OTü. **üst;** **üst** ‘üst’ ED 242a, **üst** ‘üst’ EUTS 274, **üst** ‘üst’ ETG 306 > BİTA [yşt] ‘a.’ 190100102/73; [y:ş] ‘a.’ 190102701/98; [yş] ‘a.’ 190500901/75

Bulg. **местност** ‘yer, çevre, mevki, arazi, muhit’ > BİTA [meştnost] ‘a.’ 190700001/14

-s > [-ş]

Ar. **Abbas** ‘sert, çatık kaşlı kimse’ > [appaş] ‘Abbas, kişi adı’ 190301401/3

Ar. **طاس** **taş** ‘tas, su kabı’ > BİTA [taş] ‘tas’ 190103207/1

Far. **هر** **her** ‘her’ + Far. **كس** **kes** ‘kimse, kişi’ > BİTA [hε:ceş] ‘herkes’ 190102201/36; 190100201/56; 190102901/49; BİTA [ε:ceş] ‘herkes’ 190100902/69; 190100401/249; 190500001/21; 190500001/26; 190100901/243; 190102201/30

Bulg. **комунист** ‘komünist’ > BİTA [komuniş] ‘a.’ 190102901/40; 190600001/57; 190600001/67; 190600001/68; 190102901/165

Bulg. **власт** ‘hükümet’ > BİTA [vuştaş] ‘a.’ 190100902/182

Yun. **πίρσα** ‘pırasa’ > BİTA [praş] ‘a.’ 190501501/210

Fr. **cours** > Bulg. **курс** ‘kurs’ > BİTA [kru:ş] ‘a.’ 190100901/64; 190100901/65; 190100901/66

-ş > [-ʃ]

Burgaz ili Türk ağızlarında Türkçe sözcüklerde, söz sonu konumundaki ötümsüz, sızcı /ş/ ünsüzü zayıflayarak yarı ötümlüleştirmiştir: [ʃ]

OTü. **i:ş** ‘iş’ ED 254a, **i:ş** ‘iş’ TT 182, **iş** ‘iş’ EUTS 99, **ı:ş ~ ış** ‘iş, amel’ DLT 32 > BİTA [**iʃ**] 190600002/55; 190201501/81; BİTA [**i:ʃ**] ‘a.’ 190100003/52; 190100902/100; 190101803/10; 190101803/11; 190101803/13; 190101901/147; 190102901/122

OTü. **bi:ş; bē:ş** ‘beş’ TT 182, 73, **bē:ş** ‘beş’ ED 376a, **bi:ş** DLT 73 > BİTA [**be:ʃ**] ‘a.’ 190100901/41; 190101201/183; 190101803/105

OTü. **kış** ‘kış’ ED 670a, **kış** ‘kış’ EUTS 177, **kış** ‘kış’ DLT 10 > BİTA [**kʷʃ**] ‘kış’ 190100401/82; 190100401/99; 190103203/38; 190501501/6

OTü. **karşı; karşı:** ‘karşı’ ED 663b, **karşı** ‘karşı taraf’ EUTS 169, **karşı** ‘karşı olma, zıt’ DLT 213 > BİTA [**ka:ʃʷ**] ‘a.’ 190102901/156

OTü. **altmış; altmış** ‘altmış’ ED 130b, **altmış** ‘altmış’ EUTS 13, **altmış** ‘altmış’ OTG 237, **altmış** ‘altmış’ ETG 260 > BİTA [**a:ltmʷʃ**] ‘altmış’ 190101802/131; 190101301/10; 190100404/22

OTü. **ye:tmiş ~ yetmiş; yētmiş** ‘yetmiş’ ED 891b, **ye:tmiş** ‘yetmiş’ TT 182, **yetmiş** ‘yetmiş’ OTG 259 > BİTA [**je:tmiʃ**] ‘yetmiş’ 190101201/16

OTü. **yavaş** ‘yumuşak huylu, sakin’ EUTS 291, **yavaş** ‘yumuşak huylu’ DLT 449 + **i+ [di]** > BİTA [**javaʃtʷ**] ‘yumuşak huylu, sakin’ 190101602/9

OTü. **yetiş-**‘yetişmek’ ED 894a, **yetiş-** ‘yetişmek’ DLT 525 + **[-miş]** > BİTA [**jetʃmiʃ**] ‘a.’ 190101901/379

-ş- > [-ʃ-]

Ortak Türkçe bir sözcükte söz içi konumunda, iki ünlü arasında bulunan ötümsüz, sızıcı /ş/ sesi yarı ötümlüleşmiştir:

OTü. **éşid-** ‘işitmek’ ED 257b, **äşid-** ‘işitmek’ EUTS 77, **eşit-** ‘işitmek, duymak’ DLT 114, 253 + **[-miş]** + **i+ [-dim]** > [**iʃitti.dim**] ‘işitmiştim’ 1901029 01/194

-s > [-ʃ]

Ar. **طاس** **taş** ‘tas, su kabı’ > BİTA [**taʃ**] ‘tas’ 190103207/1

s- > [z-]

Burgaz ili Türk ağızlarında ötüksüz, sızıcı /s/ ünsüzü Farsçadan alıntı bir sözcükte ötümlüleşerek sızıcı /z/ sesine gelişmiştir:

Far. سنبُل **sünbül** ‘sümbül’ > BİTA [**zymbyl**] ‘a.’ 190202601/16; 190202601/23; 190102001/71; 190102001/94; 190101602/63; 190100201/28., 190100403/33; 190101802/52; 190102001/71; 190601601/16

-s > [-z]

OTü. **üst**; **üst** ‘üst’ ED 242a, **üst** ‘üst’ EUTS 274, **üst** ‘üst’ ETG 306 > BİTA [**yz**] 190201501/6; 190201501/9; 190101801/169

Far. ابدست **a:b-dest** ‘abdest’ > BİTA [**aptež**] ‘a.’ 190103201/76; 190101802/75

Far. هر **her** ‘hep, bütün’ + Far. kes ‘kimse, kişi’ > BİTA [**ε:cež**] ‘herkes’ 190102905/219; 190100901/87; + [**in**] > BİTA [**ε:cežin**] ‘herkesin’ 190100902/109; + [**e**] > BİTA [**ε:ceže**] ‘herkese’ 190100201/4; + [**de**] > BİTA [**ε:cežde**] ‘herkeste’ 190102201/36

-ş > [-ʒ]

Söz sonu konumundaki ötüksüz, sızıcı [ʃ] sesinin genel olarak tek heceli Ortak Türkçe ve alıntı sözcüklerde ötümlü, sızıcı [ʒ] sesine gelişmesi Burgaz ili Türk ağızlarında yaygın olup bölge ağızlarının belirleyici fonetik özelliklerinden birini oluşturur.

OTü. i:ş ‘iş’ ED 254a, i:ş ‘iş’ TT 182, i:ş ‘iş’ EUTS 99, i:ş ~ i:ş ‘iş, amel’ DLT 32 > BİTA [**iʒ**] ‘iş’ 190101602/48; BİTA [**i:ʒ**] ‘iş’ 190201501/64; 190201501/81

OTü. bi:ş; bē:ş ‘beş’ TT 182, 73, bē:ş ‘beş’ ED 376a, bi:ş DLT 73 > BİTA [**be:ʒ**] ‘beş’ 190101801/161; 190100006/43; 190101601/210; 190101601/211; 190200901/46

OTü. kış ‘kış’ ED 670a, kış ‘kış’ EUTS 177, kış ‘kış’ DLT 10 > BİTA [**ku:ʒ**] ‘kış’ 190103801/252

OTü. taş ‘dış’ ED 556b, taş ‘dış’ EUTS 227, taş ‘dışarı, dış’ DLT 511 > BİTA [dɯɟ] ‘dış’ 190201501/86

Far. خوش hoş ‘hoş’ > BİTA [ɔ:ɟ] ‘hoş’ 190600601/1; 190100002/1; 190200001/31; 190103201/1

-f- > [-ɸ-]

Söz içinde ötümsüz, sızıcı /f/ sesi, Farsçadan alıntı bir sözcükte kapantılı, diş eti /t/ sesinin komşuluğunda yarı ötümlüleşme eğilimi göstermiştir:

Far. هفته hefte ‘hafta’ > BİTA [a:ɸta] ‘a.’ 190101802/99

-f - > [-v-]

Esas itibarıyla Türkçe sözcüklerde bulunmayan ötümsüz, sızıcı /f/ sesi (Ergin, 2005: 58) Burgaz ili Türk ağızlarındaki alıntı sözcüklerde söz içinde iki ünlü arasında belirli sözcüklerde ötümlü, sızıcı, yarı ünlü /v/ sesine dönüşerek ötümlüleşmiştir:

Ar. **Mustafa** ‘seçilmiş, seçkin’ > BİTA [muustava] ‘Mustafa, kişi adı, özel isim’ 190100901/140; 190103801/2; 190100401/2; 190101801/118; 190100401/2; 1/113; 190600601/22

Ar. وفات vefa:t ‘vefat’ > BİTA [meva:t] ‘vefat’ 190102001/100

Ar. زفت zift ‘zift’ > BİTA [zivit] ‘zift’ 190101901/253

4.3.1.2. Açılma

[-n-]> [-j-]

Teklik ve çokluk 3. şahıs zamirlerinin çekimi ile teklik 3. şahıs iyelik ekli kelimelerin durum ekleriyle kullanılışı sırasında araya giren zamir /n/’si (Korkmaz, 2007: 250), Burgaz ili Türk ağızlarında ötümlü, yarı ünlü [j] sesine gelişerek fonolojik olarak açılmıştır.

OTü. aga ‘ağabey’ EUTS 6 +n+ [ɪn] > [agajɯn] ‘ağabinin’ 190103401/37

OTü. **hu:ç** ‘uç’ TT 179, **uç** ‘uç, baş’ EUTS 261, **u:ç** ‘son’ DLT 34 + **[u]** +n+ **[u]** > **[udʒiji]** ‘ucunu’ 190102901/296

OTü. **kabak** ‘kabak’ ED 582b, **kabak** ‘kabak’ EUTS 159, **kabak** ‘kabak’ DLT 192 + **[lı]** +n+ **[ın]** > **[kabaklujuun]** ‘kabaklının’ 190100101/141

OTü. **karı**; **karı**: ‘yaşlı’ ED 644b, **karı** ‘yaşlı, ihtiyar’ EUTS 168, **karı** ‘yaşlı’ DLT 206, **ka:rı** ‘yaşlı, koca, ihtiyar’ TT 173 +n+ **[ın]** > **[karıjuun]** ‘karının’ 190100901/216

OTü. **öyle** ‘Oğuzcada öğle vakti’ DLT 69 +n+ **[e]** > **[y:lɛjɛ]** ‘öğlene’ 190100401/215; 190102801/105; 190600301/4

OTü. **tarıglağ**; **tarıgla:ğ** ‘tarla’ ED 541b, **tarıglağ** ‘tarla’ EUTS 226, **tarıglağ** ‘tarla’ DLT 248 +n+ **[ın]** > **[ta:ɭajuun]** ‘tarlanın’ 190100901/119

Far. **چشمه** **çeşme** ‘çeşme’ +n+ **[ın]** > **[tʃɛʃmɛjin]** ‘çeşmenin’ 190501501/83; 190500901/95

Far. **پاره** **pa:re** ‘para’ +n+ **[ın]** > **[paraɣjuun]** ‘paranın’ 190100401/276

Mac. **szoba** ‘soba’ +n+ **[ın]** > **[sɔbaɣjuun]** ‘sobanın’ 190103204/9

-k- > **[-r-]**

OTü. **yüksek** ‘yüksek’ ED 915b, **yüksek** ‘yüksek’ EUTS 306, **yüksek** ‘yükselmiş, uzun ve yüksek’ DLT 413 > BİTA **[jyrsec]** ‘a.’ 190102903/61

Bir sözcükte sızıcı, ötümsüz /f/ sesinin akıcı, hafif vurmalı /r/ sesine dönüştüğü tespit edilmiştir:

-v- > **[-r-]**

OTü. **övkä ~ öpkä** ‘öfke’ EUTS 155, **öwke** ‘öfke’ DLT 106, **öpke** ‘öfke, kızgınlık’ DLT 76 > BİTA **[ø:rcɛ]** ‘öfke’ 190600703/30

OTü. **övkälän-** ‘övkelenmek’ EUTS 155, **öpkele-** ‘kızmak, öfkelenmek’ DLT 159 + **[-ip]** > BİTA **[ø:rcɛɭenip]** ‘öfkelenip’ 190100101/155

-h- > **[-j-]**

Burgaz ili Türk ağızlarında alıntı sözcüklerde söz içi konumunda bulunan sızıcı [h] sesi, yarı ünlü, ötümlü [j] sesine değişme eğilimi göstermiştir.

Ar. **نِكَاح** **nika:h** ‘nikâh’ > BİTA +[ı] > [nica:jw] ‘nikâhı’ 190102701/68

Ar. **صَاحِب** **ša:hıb** ‘sahip’ > [sa:jip] ‘a.’ 190102302/36; 190600703/3; + [i] + n+ [e] > [sa:jibinε] ‘sahibine’ 190102302/29; + [i] > [sa:jibi] ‘sahibi’ 190102302/36

Ar. **فَهِيم** ‘anlayışlı, zeki, akıllı kimse’ + [ler] > [fejimmε:] ‘Fehimler (lakap)’ 190103401/64

Ar. **صَدِيق** **şahi:h** ‘gerçek, doğru’ > [sajw] ‘190101901/257; 190103401/53; 190103702/69; 190100402/6; [za:j] ‘evet, doğru anlamında onay bildiren söz’ 190100901/34; [za:jε] ‘evet, doğru anlamında onay bildiren söz’ 190201501/424; 190200901/36; 190300901/15; [za:ji] ‘a.’ 190100101/51

Ar. **زَاهِدَة** ‘haramdan kaçınan kimse, sofu’ + Ar. **أَهْمَت** ‘övülmeye layık, övülmüş’ > [za:jdεa:met] ‘Zahideahmet (lakap)’ 190102001/103

Sızıcılışma

-k > [-h]

Ortak Türkçe tek heceli bir sözcükte ötümsüz, patlayıcı, arka damak /k/ ünsüzünün zayıflayarak sızıcı /h/ sesine dönüşmüştür.

OTü. **ak-** ‘akmak’ ED 77b, **ak-** ‘akmak’ EUTS 9, **ak-** ‘akmak; (ordu, insan topluluğu için) akar gibi gelmek DLT 93 > BİTA [a:h-] ‘akmak’ 190103207/30

-k- > [-f-]

OTü. **tayan-** ‘dayanmak’ ED 569b, **tayan-** ‘dayanmak, yaslanmak, güvenmek’ DLT 528 + [-ık] + [lı] > BİTA [dajanuʃtu] ‘dayanıklılık’ 190100901/142; 190100901/148

/g/ > /v/

Ünlülerin komşuluğunda görülen bu yarı ünlüye doğru gidiş, eski ve yeni Türk lehçelerinin bütününde görülen bir ses değişimidir. Söz içinde ön damak /g/

sesinin sızıcı, diş-dudak /v/ sesine gelişmesi Kıpçak Türkçesinin karakteristik ünsüz değişimleri arasında yer almaktadır (Karamanlıoğlu, 1994: 16; Kararağaç, 2013: 195). Ortak Türkçe çok heceli sözcüklerde /g/ > /v/ ses değişiminin sebebi yuvarlaklaşma olup arka damak, patlayıcısının dudak yarı ünlüsüne dönüşmesi, Kaşgarlı'dan bu yana izlenebilen bir özelliktir (Ergin, 2005: 88; Kararağaç, 2013: 198). Burgaz Türk ağız alanında, söz içi ve söz sonu konumunda iki ünlü arasında bulunan /g/ ünsüzü, belirli bazı sözcüklerde sızıcı [v] ve yarı ünlü [v] değişken sesine gelişerek zayıflaması Burgaz Türk ağız bölgesinin belirgin özelliklerinden biridir.

-g- > [-v-]

OTü. **kavur-**; **kağur**, **kavur-** ~ **kawur** 'kavurmak' ED 586a, **kavır-** ~ **kavur-** 'kavurmak' EUTS 172, **kagur-** ~ **kawur-** 'kavurmak' DLT 310 > [**kavur-**] 1905015 01/188; [**kavur-**] 1905015 01/185; 1902015 01/156

OTü. **tög-**; **tö:g-** 'dövmek' ED 477a, **tög-** '(tuz vb. şeyleri) dövmek' DLT 525 + [-en] > [**dyvæn**] 'düven' ; 190100901/281; 190100901/293; 190103801/163; 190102905/243; 190102905/244; 190200901/2; 190102905/249; 190102905/255; 190100901/282; 190100401/33; 190102801/54; 190200901/1; 190103801/159; 190102801/34.

-g- > [-v-] > [-v-]

OTü. **ağır**; **ağır** 'ağır' ED 88a, **ağır** 'ağır, çetin' EUTS 7, **ağır** 'ağır, yavaş' DLT 38 > BİTA [**avur-**] 'ağır' 190102801/95; 190501501/278; 190700002/17; 190101901/47; BİTA [**avur**] 'ağır' 190101801/40; 190600701/47; 190400001/12

OTü. **buka**; **buka**: 'boğa' ED 312a, **boğa** 'boğa' EUTS 46, **buka** 'boğa' DLT 308, **bu:ka** 'boğa' TT 179 > BİTA [**buva**] 'boğa' 190102601/49; 190102904/21

OTü. **soğığ** ; **soğık** 'soğuk' ED 808a, **soğığ** 'soğuk' EUTS 207 > BİTA [**suvuk**] 'soğuk' 1902015 02/30; 1906000 02/23

OTü. **so:gan** ~ **so:gun** ; **so:ğun** 'soğan' ED 812a, **soğan** 'sağan' EUTS 207, **so:gun** 'soğan' TT 178, **so:gan** 'soğan' DLT 206, **so:gun** 'soğan' DLT 206 > BİTA

[**suvan**] ‘soğan’ 190500001/28; 190301401/70; 190100401/15; 190100401/47; 190101602/46; 190101901/156; 190201601/131; 190102401/10; 190103207/35; 190103701/47; 190501501/140; 190100003/3; 190600002/67; 190100102/58; 190100102/65

OTü. **soğığ** ; **soğık** ‘soğuk’ ED 808a, **soğığ** ‘soğuk’ EUTS 207 > BİTA [**sɔvuk**] ‘soğuk’ 190100006/30; 190600002/23; 190100102/51

OTü. **togan**; **toğan** ‘doğan, şahin’ ED 470b, **toğan** ‘doğan’ ETG 300 > [**duvan**] ‘doğan’ 190103703/76; + OTü. **kaya**; **kaya**: ‘taş’ ED 674b, **kaya** ‘kaya’ EUTS 173, **kaya** ‘dağın kayası’ DLT 49 > [**duvan kaja**] ‘Duvankaya, Ruen ilçesinde köy adı’ 190100101/166; 190100101/9; 190103703/75; 190103703/76; 190103703/77; [**du:van kaja**] ‘a.’ 190201501/192; 190201501/193

OTü. **tugum**; **tuğum** ‘doğum’ ED 470a, **tuğum** ‘doğum’ EUTS 252, **tuğum** ‘doğum’ ETG 302 > BİTA [**dɔvum**] ‘doğum’ 190201601/106

OTü. **yıgın**; **yığın** ‘yığın’ ED 904a, **yığın** (toprak vb. şeylerin) yığını, yığın’ DLT 12 + [ɪ] > BİTA [**juvum**] ‘yığın’ 190100901/287

-g > [**v-**]

OTü. **tög-**; **tö:g-** ‘dövmek’ ED 477a, **tög-** ‘(tuz vb. şeyleri) dövmek’ DLT 525 > [**dyv-**] ‘dövmek’ 190102501/20; 190103701/83; 190100401/198; 190102801/34; 190103701/69; 190102905/148; 190600701/59; 190100401/196; 190100401/199; 190102801/54; 190103701/54; 190103701/55; 190103701/62; 190103701/67; 190103701/65; 190102501/16; 190102501/17; 190102501/6; 190300901/46; [**döv-**] ‘dövmek’ 190100902/124; 190100102/10; 190103801/217; 190100901/279; 190100901/292; 190103801/218; 190102001/110; 190100902/100; 190100901/290; 190100401/195.

-g > [-v] > [-v]

OTü. **a:g; a:ğ** ‘ağ’ ED 75a, **a:g** ‘ ağ, balık ağ’ TT 171 > BİTA [**a:v**] ‘a.’ 190102905/277

OTü. **bog-; boğ-** ‘boğmak’ ED 311b, **boğ-** ‘boğmak’ EUTS 46, **bog-** ‘boğmak’ DLT 271 > BİTA [**bɔv-**] ‘a.’ 190100101/164

OTü. **yıg-; yığ-** ‘yığmak’ ED 904a, **yığ-** ‘yığmak’, toplamak’ EUTS 294, **yıg-** ‘yığmak, toplamak’ DLT 471 > [**juv-**] ‘yığmak’ 190201503/45; [**jiv-**] 190102905/267; 190100101/122; 190100901/287

/g/ > /y/

Kıpçak grubu Türk lehçelerinin önemli özelliklerinden olan **/g/ > /y/** ünsüz değişimi (Karamanlıoğlu, 1994: 16) Burgaz ili Türk ağızlarında da görülmektedir. Burgaz ili Türk ağızlarında **/g/** sesinin Ortak Türkçe kök ve gövdelerde ve belirli bazı sözcüklerde iki ünlü arasında düzenli olarak yarı ünlü, ötümlü **/y/** sesine gelişmesi ad durum eki ile genişletilmiş çekimli sözcüklerde de görülür. Örneğin, Ortak Türkçe **yag* ve **ta:g ~ tag* sözcükleri iyelik ekleri ile genişletildiğinde kurallı birleşme düzeninin dışına çıkarak araya koruyucu yarı ünlü, sızıcı **/y/** ünsüzünü almıştır.

-g > [-j-]

OTü. **tegiş-** ‘değişmek’ ED 487b, **tägiş-** ‘rastlaşmak’ EUTS 231, **tegiş-** ‘ulaşmak, erişmek’ DLT 321 > BİTA [**dijj-**] ‘değişmek’ 1901026 01/73; 1901026 01/77; + **[-tir]** > [**dejifti:-**] ‘değiştirmek’ 1901036 01/40; 190103203/5; 190101801/57

OTü. **ta:g ~ tag; ta:ğ** ‘dağ’ ED463a, **tağ** ‘dağ’ EUTS 219, **ta:ğ** TT 174, **ta:g~ tag** DLT 35 + **[a]** > [**da:ja**] ‘dağa’ 190700001/62; + **[m]** > [**da:juun**] ‘dağın’ 190100902/43; 190700001/63

OTü. **sag-; sağ-** ‘sağmak’ ED 804b, **sağ-** ‘sağmak’ EUTS 193, **sag-** ‘(süt) sağmak’ DLT 271 + **[-ar]** + **i+** **[-dim]** > BİTA [**sa:ja:dum**] ‘sağdım’ 190102905/86; 190102905/87; + **ı+** **[-yor]** + **[-um]** > BİTA [**sa:je:m**] ‘sağıyorum’

190102905/93; 190102905/94; + **ı**+ [-**yor**] + [-**uz**] > BİTA [**sa:je:z**] ‘sağıyoruz’
190100403/21; + [-**ıp**] > [**sa:jip**] ‘sağıp’ 190100003/56; 190100003/38

OTü. **ya:g** ~ **yag**; **ya:ğ** ‘yağ’ ED 895Aa, **ya:g** ‘yağ’ TT 175, **yağ** ‘yağ’ EUTS 279,
ya:g ~ **yag** ‘yağ’ DLT 101+ **y**+ [**ı**] > BİTA [**ja:ji**] 190100902/118; ; + [**ın**] >
BİTA [**ja:jun**] ‘yağın’ 190101901/334; + [**a**] > [**ja:ja**] ‘yağa’
190201501/120; 190201501/121; + [**ı**] +**n**+ [**ı**] > BİTA [**ja:junw**] ‘yağını’
190501501/178; 190501501/180; 190501501/182; 190501501/185;
190501501/198; 190100102/70; 190100902/151; [**ja:jınw**] ‘yağın’
190100902/151; + [**ı**] > BİTA [**ja:jw**] ‘yağı’ 190100201/70; 190100902/117;
190103703/36; 190501501/170; 190501501/171; 190102905/149;
190103101/47; + [**ı**] + **ile** (< **birle**) > [**ja:junnan**] ‘yağı ile’ 190501501/172;
190501501/174

Far. دیگر **diğer** ~ **di:ger** ‘diğer’ > BİTA [**dijer**] ‘a.’ 190100005/4

/ç/ > /ş/

Ötümsüz, dış-damak /ç/ sesinin ötümsüz, dış-damak sızıcıcsı /ş/’ye dönüşmesi, söz başında olduğu gibi, söz sonunda da tarihsel Kıpçak Türkçesinden itibaren izlenebilmektedir (Karaağaç, 2013: 186). Burgaz Türk ağız alanında bu ses değişiminin söz içi ve söz sonu konumunda yaygın kullanımı tespit edilmiştir. Bu bakımdan yarı kapantılı [ɟ] sesinin sızıcı [ʃ] sesi ile telaffuz edilmesi Burgaz ili Türk ağızlarının belirleyici özelliklerinden biridir.

-ç- > [-ʃ-]

OTü. **açlık** ~ **a:çlık**; **a:çlık** ‘açlık’ ED 26a, **açlık** ‘açlık’ EUTS 2, **a:çlık** ‘açlık’ DLT 69 > BİTA [**aʃluk**] ‘a.’ 190100101/8

OTü. **aç-** ‘açmak’ ED 18b, **aç-** ‘açmak’ DLT 180 + [-**tık**] > BİTA [**aʃtuk**] ‘açtık’
190101701/70; 190102904/11; 190100404/24

OTü. **iç-** ‘içmek’ ED 19a, **iç-** ‘içmek’ EUTS 88, **iç-** ‘içmek’ DLT 92 + [-**tin**] + >
BİTA [**i:ʃtin**] ‘içtin’ 190101001/61; 190101001/62

OTü. **bıç-** ~ **biç-** ‘kesmek’ ED 292b, **bıç-** ‘biçmek’ EUTS 40, **bıç-** ‘kesmek, biçmek’ DLT 265 + **[-ti]** > **[bifti]** ‘biçti’ 190102905/218; + **[-ti]** + **[-n]** > **[biftin]** ‘a.’ 190102905/211; + **[-tikten]** > **[biftictən]** ‘a.’ 190102905/211; + **[-tİR]** + **i** + **[-yor]** + **[-lar]** > **[biftire:ɫe:]** ‘biçtiriyorlar’ 190101001/35

OTü. **ıgaç;** **ığaç** ‘ağaç’ ED 79b, **ıgaç** ‘ağaç’ EUTS 84, **yığaç** ~ **yığa:ç** ‘ağaç’ DLT 11 + **[tan]** > BİTA **[ɑ:ftan]** ‘a.’ 190102905/229; 190500901/101; 190102801/74; 190501501/106; 190501501/107; + **[lar]** > **[ɑ:fta:]** ‘a.’ 190102201/12; 190100002/55; 190100002/68; + **[lar]** + **[ı]** > **[ɑ:ftaru]** ‘a.’ 190100101/127; + **[lar]** + **[dan]** > **[ɑ:fta:dan]** ‘a.’ 190102201/8+ **[tan]** + **idi** + **[ler]** > **[ɑ:ftandurɫar]** 190101901/46; + **[lar]** + **[ı]** + **+n** + **[dan]** > **[ɑ:fta:ndan]** ‘ağaçlarından’ 190101901/264

Bulg. **точно** ‘tam, eksiksiz’ > BİTA **[toɟno]** ‘tam, eksiksiz’ 190100006/14

-ç > **[-ʃ]**

OTü. **kaç** ‘kaç’ ED 589a, **kaç** ‘kaç, ne kadar’ EUTS 160, **kaç** ‘kaç’ DLT 161 > BİTA **[kaɟ]** ‘kaç’ 190103801/169

OTü. **kaç-** ‘kaçmak’ ED 590a, **kaç-** ‘kaçmak’ EUTS 160, **kaç-** ‘kaçmak’ DLT 516 > **[kaɟ-]** ‘a.’ 190100201/20; 190201501/300; 190103801/187; 190300201/61; 190101603/24

OTü. **keç-;** **keç-** ‘geçmek’ ED 693b, **käç-** ‘geçmek’ EUTS 103, **keç-** ‘geçmek’ DLT 495 > BİTA **[ɟeɟ-]** ‘a.’ 190100902/6; 190100902/120; 190100902/133; 190102901/165; 190102901/187; 190102901/358; 190102901/362; 190102901/365; 190102901/365; 190102901/377; 190201501/278; 190600001/13; 190600001/31; 190500901/29; 190100101/172; 190601601/28; 190101601/9; 190101601/317; 190101803/88; 190102001/8; 190102001/66; 190101901/382; 190103401/16; **[ɟe:ɟ-]** ‘a.’ 190100401/115

OTü. **känç** ‘genç’ EUTS 105, **kenç** ~ **ke:nç** ‘çocuk’ DLT 94 > BİTA **[ɟenɟ]** ‘genç’ 190103801/285; 190501501/301; 190201503/17; 190200001/37; 190101601/271; 190101901/134

OTü. **saç** ‘saç’ ED 794a, **saç** ‘saç’ EUTS 192, **saç** ‘saç’ DLT 9 > BİTA [saʃ] ‘a.’
190101901/261; 190102701/51

OTü. **üç** ‘üç’ ED 18b, **üç** ‘üç’ EUTS 270, **üç** ‘üç’ DLT 29 > BİTA [y:ʃ] ‘a.’
190201701/56.

Far. **بيري:ن** **biri:nc** ‘pirinç’ > BİTA [pirinʃ] ‘a.’ 190201501/126

Far. **گیرع** **girec** ‘kireç’ + [le-] + [-mek] > BİTA [cireʃle-] 190101901/94;
190103204/4; 190100101/142; + [li] > BİTA [cireʃli] ‘kireçli’ 190103101/9;
190100101/143; 190300901/124; 190300901/125; 190300901/127;
190300901/128

/c/ > /j/

Bulgaristan sahası Burgaz ili Türk ağızlarına ait derleme metinlerimizde örneklerine çok sık rastlanan ve bölge için karakteristik olan bu sızıcılaşma olayı söz içi konumunda görülmektedir. Gelecek zaman [-ACAk] kip ekindeki ötümlü, yarı kapantılı [dʒ] ünsüzü yerine yoğun olarak sızıcı [ʒ] ünsüzü kullanılmıştır. Millet, kavim ve halk adlarından dil ve lehçe adları yapan [+CA] eki ile adlara gelerek bir işi görev olarak almış kimseyi gösteren adlar türeten [+ CI / +CU] yapım ekindeki /c/ ünsüzü [ʒ] ünsüzüne gelişmiştir.

-c -> [-ʒ-]

OTü. **al-**; **al-** ‘almak’ ED 124b, **al-** ‘almak’ EUTS 12, **al-** ‘almak’ DLT 97 + [-acak] + [-sın] > [a:ʒan] ‘alacaksın’ 1906000 02/42; [aʒam] ‘alacağım’ 1903014 01/55; 1906008 01/1; [aʒa:ʒan] ‘alacaksın’ 1901029 01/69

OTü. **bak-**; **bak-** ‘bakmak’ ED 311a; **bak-** ‘bakmak’ DLT 63 + [-acak] + [-sın] > [bakaʒan] ‘bakacaksın’ 1903016 01/17; + [-acak] + [-ım] > [bakəʒam] ‘bakacağım’ 190300201/67

OTü. **bandur-** ~ **mandır-** ‘bandırmak’ ED 350a, 768a, **mandur-** ‘bandırmak’ DLT + [-acak] + [-sın] > [bandurʒan] ‘bandıracaksın’ 1902015 02/14

- OTü. **ber-**; **bê:r-** 'vermek' ED 353b, **bir-** 'vermek' EUTS 44, **bi:r-~ bir-~ ber-** 'vermek' DLT 79, **bê:r-** TT 182 + [-ecek] > [vɛrʒec] 'verecek' 190600002/42; 190500901/144; 190500901/146; + [-ecek] + idi + [k] > [vɛrʒɛ:dic] 'verecektik' 190101601/91; + [-ecek] + [-im] > [vɛrʒɛm] 'vereceğim' 190201501/437
- OTü. **bol-** 'olmak' ED 331a, **bol-** 'olmak' EUTS 47, **bo:l-** 'olmak' TT 177, **bol-** 'olmak' DLT 263 + [-ma] + y+ [-acak] > [ɔlma:ʒak] 'olmayacak' 190500901/118
- OTü. **bul-** 'bulmak' ED 332a, **bul-** 'bulmak, elde etmek' EUTS 52, **bul-** 'bulmak' DLT 275 + [-acak] + [-sın] > [bulʒan] 'bulacaksın' 190100902/152
- OTü. **çıkār-** 'çıkarmak' ED 410b, **çıkār-** 'çıkarmak' DLT 310 + [-acak] + [-sın] > [tʃukarʒan] 'çıkarcaksın' 190600701/83; + [-acak] > [tʃukərʒec] 'çıkarcak' 190102901/48
- OTü. **inan-** 'inanmak' ED 188a, **inan-** 'inanmak' EUTS 86, **inan-** 'güvenmek' DLT 111 + [-ma] + y+ [-acak] + [-sın] > [inanma:ʒan] 'inanmayacaksın' 190101601/225
- OTü. **kāl-** '(at vb. gibi) zıplamak, taşkınlık yapmak' DLT 564, **kāl-** 'havaya yükselmek, uçmak' OTG 245, **kāl-** 'kalkmak' ETG 277 + [-k] + [-ma] + y+ [-acak] > [ka:lkmi:ʒec] 'kalkmayacak' 190600002/49
- OTü. **kavur-**; **kağur**, **kavur-** ~ **kawur** 'kavurmak' ED 586a, **kavır-** ~ **kavur-** 'kavurmak' EUTS 172, **kagur-** ~ **kawur-** 'kavurmak' DLT 310 + [-acak] + [-sın] > [kavurʒan] 'kavuracaksın' 190103701/47; 190103701/47
- OTü. **kır-** 'kırmak' ED 643a, **kırmalaş-** 'parçalamak, kırmak' EUTS 176, **kır-** 'kazımak, koparmak, yolmak' DLT 267 + [-acak] + [-sın] > [kurʒan] 'kıracaksın' 190100001/164; 190600703/2
- OTü. **kod-** ; **kō:d-** 'koymak' ED 595b, **қod-** 'koymak' EUTS 180, **koç-** ~ **kot-** 'koymak, bırakmak' DLT 414 + [-acak] + [-ım] > [kojaʒam] 'koyacağım' 190600702/1

OTü. **ne:** ~ **ne;** **ne:** ‘ne’ ED 774a, **nä** ‘nehangi, nasıl’ EUTS 135, **ne:** ‘ne, hangi’ DLT 34, **ne:** ‘ne’ TT 181 + OTü. **yap-** ‘yapmak’ ED 870b, **yap-** ‘kapamak, yaratmak, kurmak’ EUTS 285, **yap-** ‘yapmak’ DLT 469 + **[-acak]** > **[nɑ:baʒɑ:nw]** ‘ne yapacağını’ 1901029 01/166; **[nɑ:pɑʒɑ:nw]** ‘ne yapacağını’ 1906016 01/38.

OTü. **oltur-** ~ **oldur-** ‘oturmak’ DLT 275 + **[-acak]** + **[-im]** > BİTA **[ɔturʒɑm]** ‘oturacağım’ 1901004 01/5; **[-acak]** + **[-sın]** > **[ɔturʒɑn]** ‘oturacaksın’ 1901027 01/112; 1901027 01/114; **[-acak]** > **[ɔturʒɛc]** ‘oturacak’ 1901016 01/276; 190103201/51

OTü. **sag-;** **sağ-** ‘sağmak’ ED 804b, **sağ-** ‘sağmak’ EUTS 193, **sag-** ‘(süt) sağmak’ DLT 271+ **[-acak]** > **[sa:ʒɑ:k]** ‘sağyacak’ 1901000 01/212; + **[-acak]** + **[-m]** > **[sa:ʒɑm]** ‘sağıcağım’ 19 01 000 03/51; 19 01 000 03/53

OTü. **sipir-** ‘süpürmek’ ED 791b, **sipir-** ‘süpürmek’ EUTS 206, **süpür-** ‘süpürmek’ DLT 311 + **[ecek]** + **[-im]** > **[syɸy:ʒɛm]** ‘süpüreceğim’ 190201501/68

OTü. **soy-** ‘soymak’ ED 858b, **soy-** ‘(deriyi) yüzmek’ DLT 553 + **[-acak]** > **[sɔʒʒec]** ‘soyacak’ 190101601/369; + **[-acak]** + **[-lar]** > **[sɔʒʒecɫɑ:]** ‘soyacaklar’ 190101601/362

OTü. **sür-** ‘sürmek’ ED 844a, **sür-** ‘gütmek, otlatmak, sürmek’ EUTS 214, **sür-** ‘birini bir yerden sürmek, önüne katıp sürmek,’ DLT 267, 215 + **[-ecek]** + **[-im]** > **[syɸʒɛm]** ‘süreceğim’ 190600801/12; 190600801/14; + **[-ecek]** > **[syɸʒec]** ‘sürecek’ 190103206/32

OTü. **ta:ş;** **ta:ş** ‘taş’ ED 557a, **ta:ş** ‘taş’ TT 174, **taş** ‘taş’ EUTS 227 + **[lı]** + **[ca]** > **[taʃɫwʒec]** ‘taşlıca, taşlı gibi’ 190101901/161

OTü. **tayan-** ‘dayanmak’ ED 569b, **tayan-** ‘dayanmak, yaslanmak’ DLT 515 + **[-ma]** + **y+** **[-acak]** > **[daʒɑnma:ʒɑk]** ‘dayanmayacak’ 1905009 01/21

OTü. **te-;** **tê-** ‘demek, söylemek’ ED 433b, **tâ-** ‘demek’ EUTS 233, **ti-** ~ **te-** DLT 554, **tê:-** TT 182 + **[-ecek]** + **[-im]** > **[dɛ:ʒɛm]** ‘diyeceğim’ 190102901/82

OTü. **toltur-** ‘doldurmak’ ED 495a, **toltur-** ‘doldurmak’ DLT 354 + [-acak] + [-ım] > [dɔɫdu:ʒam] ‘dolduracağım’ 1901012 01/168

OTü. **topla-;** **topla:-** ‘toplamak’ ED 440b, **top-** ‘yığmak, toplamak’ ETG 301 + y + [-acak] > [tɔpɫa:ʒan] ‘toplayacaksın’ 1901027 01/48

OTü. **tur-, tur-** ‘kalkmak, ayakta durmak, durmak’ EUTS 253, **tur-** ‘durmak’ DLT + [-acak] > [durʒak] ‘duracak’ 1901018 02/6

OTü. **tüş-;** **tüş-** ‘düşmek’ ED 560a, **tüş-** DLT 270 + [-ecek] > [dyʃeʒec] ‘düşecek’ 190102901/77

OTü. **yap-** ‘yapmak’ ED 870b, **yap-** ‘kapamak, yaratmak, kurmak’ EUTS 285, **yap-** ‘yapmak’ DLT 469 + [-acak] + [-ım] > [japaʒa:m] ‘yapacağım’ 190102905/89; + [-acak] + [sın] > [japaʒa:san] ‘yapacaksan’ 190102905/243; + [-acak] > [japaʒak] ‘yapacak’ 190301601/4

OTü. **Bulgar** ‘bir Türk boyu’ DLT 25 + [ca] > [bulʒarʒa] ‘Bulgarca’ 1901002 01/52; 190102905/248; 1901029 190500001/17; 1905009 01/137; [bulʒa:ʒa] ‘Bulgarca’ 1906016 01/37

[kurʒaɫu] ‘Kırcali bölgesinde yaşayan Türkler’ 1906007 01/110; 1901016 01/307; 1901016 01/319; 1901016 01/323; 1901016 01/324; 190101801/124; [ku:ʒaɫu] ‘a.’ 1905009 01/4; 1901016 01/346

Ar. **مرعى ، مراعى mer‘a** ‘çayırılık, otlak’ + [cɪ] > [meraʒu] ‘mera, tarla, çayır bekçisi’ 1901029 01/353

Ar. **Recep** ‘Arabi ayların yedincisi ve kutsal sayılan üç aylardan birincisi’ > [erʒep] ‘Recep, kişi adı’ 190102904/24; 190102001/100

-c > [-ʒ]

OTü. **bi:ş;** **bè:ş** ‘beş’ TT 182, 73, **bè:ş** ‘beş’ ED 376a, **bi:ş** DLT 73 > BİTA [be:ʒ] ‘beş’ 190100006/43; 190200901/46; 190101601/210; 190101601/211

-d- > /-y-/

Tarihsel süreç içerisinde Türkçenin ses eğilimlerine bağlı olarak ötümlü, dış eti /d/ ünsüzünün sızıcı, yarı ünlü /y/ sesine değişmesi aynı zamanda lehçe ayrımında önemli bir yere sahiptir (Ergin, 2005: 93). Oğuz grubu lehçelerinde düzenli olarak /d/ sesinin /y/ sesine gelişmesi sistemli bir fonolojik zayıflamaya örnek teşkil eder.

-d- > [-j-]

OTü. **ağak; adak** ‘ayak’ ED 45a; **adağ** ‘ayak’ EUTS 3, **ağak** DLT 27 > [a**j**ak] ‘ayak’ 1906007 01/45; 190101901/323; 190100201/87; 190102905/50; 190102905/66; 190102905/74; 190600701/45; 190600801/27; 190103703/49; 190101901/323; 190501501/244

OTü. **ağır-**‘ayırmaq’ ED 66b, **adır-** ‘ayırmaq’ EUTS 4, **adır-** ‘ayırmaq’ DLT 98 > [a**j**ir-] ‘a.’ 1901016 01/347; [a**j**ur-] ‘a.’ 1901016 01/347; 190102601/58; 190102501/7; 190103701/62; [a**j**ur:-] ‘a.’ 1906016 01/72

OTü. **adruk** ‘ayrı, başka’ EUTS 5, **adruk** ‘başka’ DLT 62 > [a**j**ruk] ‘ayrılmış olan’ 1903014 01/45

OTü. **ađrıl-** ‘ayrılmak’ ED 68b, **adırıl-** ‘ayrılmak’ EUTS 4 > [a**j**ruł-] ‘ayrılmak’ 190103208/2; 1901002 03/5; [a**j**ruł-] ‘a.’ 190101601/33

OTü. **bod** ‘boy’ ED 296b, **bod** ‘boy, vücut, gövde’ EUTS 45, **bod** ‘insanın uzunluğu ve boyu’ DLT 495 > [b**j**] ‘boy’ 1902015 03/8; 190300201/74

OTü. **boduğ; boğuğ** ‘boya’ ED 302a, EUTS **boduğ** ‘boya’ 46, **boy** ‘boya, renk’ EUTS 49, **boğuğ** ‘boya’ DLT 269 > [b**j**a] ‘boya’ 1901027 01/52; 1901027 01/53; 1901029 01/242; 190102901/245; 190103207/20; + [cɪ] > [b**j**ađɟu] ‘boyacı’ 190100901/61; + [cɪ] + [lık] > [b**j**ađɟulık] ‘boyacılık’ 190100901/66

OTü. **boya-** ‘boyamak’ ED 300a, **boğu-** ‘boyamak’ DLT 558 > [b**j**a-] ‘boyamak’ 1901010 01/26; 1905015 01/241

OTü. **eğgülük; eđgü:lük** ‘iyilik’ ED 53b, **ädgülük** ‘iyilik’ EUTS 69, **eğgülük** ‘iyilik’ DLT 34 > [i**j**:lic] ‘iyilik’ 190101801/10; [i**j**:liç] ‘iyilik’ 1901009 02/197

OTü. **kaḏın** ‘kayın ağacı’ ED 602a, **kaḏın** ‘kayın ağacı’ DLT 179, **kaḏıḡ** ‘kayın ağacı’ DLT 27 > [**kəjuun**] ‘kayın ağacı’ 190100902/66; 190700001/3; 190102901/248; 190500901/11; 190100401/123; 190100401/124; 190300901/65; 190101601/386; 190101601/390; 190100002/45; 190102301/85; 190103203/17

OTü. **kıḏıḡ**, **kıḏıḡ** ‘kıyı’ ED 598a, **ḡıḏıḡ** ‘hudut, sınır, kıyı, kenar’ EUTS 174, **kıḏıḡ** ‘deniz, nehir, vadi gibi şeylerin kıyısı; bir şeyin kenarı’ DLT 188 > [**kıjju**] ‘kıyı’ 1901009 01/328

OTü. **kod-** ; **ko:ḏ-** ‘koymak’ ED 595b, **ḡod-** ‘koymak’ EUTS 180, **koḏ-** ~ **kot-** ‘koymak, bırakmak’ DLT 414 > [**kə:j-**] ‘koymak’ 1901010 01/118; 1901016 02/61; [**ku:j-**] ‘koymak’ 1902015 01/128; [**kəj-**] ‘koymak’ 1901000 02/77; 1901016 02/61; 1901016 02/62

OTü. **küdegü**; **küḏe:ḡü**: ‘güvey’ ED 703a, **küḏäḡü** ‘güvey’ EUTS 120, **küḏeḡü** ~ **küdegü** ‘damat, güvey’ DLT 449 > [**ḡyve:**] ‘güvey’ 1901000 01/117; 1901000 01/134; 1901000 01/46

OTü. **toḏ-**; **tod-** ‘doymak’ EUTS 243, **to:ḏ-** ‘doymak’ ED 451a, **toḏ-** ‘doymak’ DLT 633 > [**dəj-**] ‘doymak’ 1901020 01/52

h- > [**v-**]

Ar. **ḡiḡ ciha:z** ‘çeyiz’ > BİTA [**ḡi:viz**] ‘çeyiz’ 190201501/373

4.3.2. Güçlenme

Burgaz Türk ağız bölgesindeki ses olayları tarihsel ve senkronik bakımından ele alındığında fonolojik zayıflama gibi fonolojik güçlenme olayları da kaydedilmiştir. Araştırma bölgemizde fonolojik güçlenme olayları “ötümsüzleşme” ve “kapanma” yollarıyla meydana gelmiştir.

4.3.2.1. Ötümsüzleşme

Ses tellerinin ciğerlerden gelen havayı titreştirmemesi ve ton vermemesi; ünsüzlerin boğumlanma sırasında titreşimlerini kaybederek tonsuzluk niteliği kazanması (Korkmaz, 2007: 215) şeklinde tanımlanan ötümsüzleşme ‘tonsulzaşma’ adıyla da bilinir.

/b/ > /p/

Türk dili ve lehçelerinin yayıldığı farklı coğrafi bölgelerde ötümlü, patlayıcı /b/ ünsüzü, yarı ötümsüzleşme eğilimi göstermektedir (Tenişev, 1984: 182). Burgaz ili Türk ağızlarında söz başında, patlayıcı, çift-dudak /b/ ünsüzü, yarı kapantılı, dış eti-damak [tʃ] ünsüzünün komşuluğunda yarı ötümsüzleşerek [b̥] değişken sesi ile telaffuz edilmiştir. Örneğin, Ortak Türkçe *bıçak* sözcüğü Burgaz Türk ağız bölgesinde yarı ötümsüzleşerek [b̥] sesine, Doğu Rodop Türk ağızlarında tam ötümsüzleşerek /p/ sesine gelişmiştir (Mollova, 2003:308; Ali, 2004:588). Belirli bazı sözcüklerde söz başında bulunan ötümlü, patlayıcı /b/ ünsüzü sistemli olarak ötümsüz, patlamalı /p/ sesine dönüşerek güçlenmiştir. Söz konusu fonolojik güçlenme olayı diğer Bulgaristan Türk ağızlarında da yaygın olarak kullanıldığı belirtilmiştir (Németh, 2014: 284; Mollova, 2003: 311; Dallı, 1991:188; Demirel Dönmez, 2012: 562; Cebeci, 2010:212; Al, 2004: 589; Güneş, 2009: 217).

-b > [-b̥]

OTü. **bıçgak**, **bıçğa:k** ‘bıçak’ ED 294b, **bıçak** ‘bıçak’ EUTS 40, **biçek** ‘bıçak’ DLT 193 > BİTA [b̥uʃʃak] ‘a.’1901009 03/43; 190103203/26; DRTA *pıçak* ‘a.’; KırçTA *pıça:k* ‘a.’ (Mollova, 2003: 308; Ali, 2004: 588).

-b > [-p]

Burgaz ili Türk ağızlarında söz başında [b] sesinin ötümsüzleşerek [p] sesine dönüşmesi olayı yaygındır. Bu ses değişimi Burgaz ili Türk ağızlarının karakteristik bir özelliğini oluşturmaktadır.

OTü. **bıdık**; **bıdık** ‘bıyık’ ED 301b, **bıdık** ‘bıyık’ DLT 190 + [lɪ] > [pɔɟjuktɔɟ] ‘Pıyıklı, Ruen ilçesinin kuzeyinde yer adı’ 190100101/171

OTü. **bindür-** ‘bindirmek’ ED 350a, **bindür-** ‘(ata) bindirmek’ OTG 241 > BİTA [pindir-] 190101201/15; 190100901/276; 190100002/25; 190100001/108; 190103801/141

OTü. **bin-; bin-** ‘binmek’ ED 348a, **bin-** ‘binmek’ OTG 240, **mün-** ‘binmek’ DLT 279 > BİTA [pin-] 190100902/143; 190102901/101; 190102901/105; 190600301/9; 190101603/10; 190101603/21; 190102901/104

OTü. **bilik** ‘fitil, ED 339b, **belik** ‘kandil, fitil’ DLT 194, **bilik** ‘fitil’ DLT 137 > [pelic] ‘örülmüş saç bölüğü’ 190103101/1; 190102701/48; 190102901/346; 1901000001/37; 1901000001/38; 1901000001/39; 190600601/72; 1901000001/38; + [li] pelicli ‘a.’ 190100901/344

Tablo 23 Bulgaristan Türk ağızlarında fonolojik güçlenme (söz başı /b/ > /p/ ses değişimi)

	BatRumT A	DoğRumTA							
OTü.	VidTA	SilTA	KDBT A	DRT A	KırcT A	DelT A	Küst.T A	Kaz.T A	Nevr.T A
OTü. bindir -	pin-	pindir - pidir-	pin-	pindir -	pindir-	pin-			
OTü. bilik	-	pelik	pelik	-	-	pelik	pelik		

-b- > [-p-]

Ar. **Abba:s** ‘sert, çatık kaşlı kimse’ > BİTA [appas] ‘ Abbas,kişi adı, özel isim’ 190301401/3

Ar. **ahba:b** ‘ahbap’ > BİTA [a:pa:p] ‘a.’ 190201501/33

Ar. **ya: +Rabbi** ‘ey Rabbim’ > BİTA [ja:reppim] ‘a.’ 190600801/4

Ar. **Abdurrahman** ‘rahmet sahibi olan Tanrı'nın kulu’ + Far. **hace** ‘hoca’ + [lık] > BİTA [apturamanodžatlık] ‘Abdurrahmanhocalık (lakap)’ 190103203/21

Ar. **Abdullah** ‘Tanrı’nın kulu’ > BİTA [**aptuɫ**] ‘Abdullah, kişi adı, özel isim’
190600702/11; 190600702/15

Far. **اَبْدَسْتَا** **a:b-dest** ‘abdest’ > BİTA [**aptez**] ‘a.’ 190103201/76; [**aptes**] ‘a.’
190102905/210

Bulg. **връбче** ‘serçe’ > BİTA [**vrupʃe**] ‘a.’ 190700001/48

/d/ > /t/

Burgaz Türk ağız alanında [-d-] > [-t-] ses değişimi söz içi ve söz sonunda alıntı sözcüklerin kullanımında tespit edilmiştir. Sözcüğün iç sesindeki değişim /p/, /k/, /s/ gibi ötümsüz ünsüzlerin komşuluğunda gerçekleşmiştir. Bu değişim, sesin konumundan dolayı değil de, Türkçenin ses yapısının en önemli özelliklerinden biri olan, ses benzeşmesi yasası gereği ortaya çıkmıştır. Son sesteki değişim ise Türkçenin genel yapısının son seste ötümlü, patlayıcı [d] sesinin gelmemesi genel kuralı çerçevesinde ortaya çıkmıştır. Dolayısıyla alıntı sözcüklerde son seste bulunan [d] ünsüzleri [t] sesine değişmektedir. Burgaz Türk ağızına ait derleme metinlerimizde söz başı ve söz sonunda patlayıcı /d/ ünsüzünün [t] ve yarı ötümsüz [ɖ] değişken sesine dönüşerek fonolojik güçlenme olayını ortaya koymuştur.

d- > [t-]

Ar. **دفتر** **defter** > BİTA [**tefter**] ‘a.’ 190600001/8; [**teftɛː**] ‘a.’ 190102901/348

-d- > [-t-]

Far. **اَبْدَسْتَا** **a:b-dest** ‘abdest’ > BİTA [**aptez**] ‘a.’ 190103201/76; [**aptes**] ‘a.’
190102905/210

Bulg. **братовчедка** ‘kadın yeğen’ + [**lar**] + [**ım**] > BİTA [**bratofʃetka**] ‘a.’
190300201/78

Bulg. **Водстрой** ‘Su İnşaatçılığı’, ‘Водно строителство’nun, *Водстрой* kısaltılmış biçimi > BİTA [**votstroj**] ‘a.’ 190102901/190

Bulg. **площадка** ‘saha, alan’ + [**da**] > BİTA [**ɸuʃtatkada**] 1906007 01/59

-d > [-t]

OTü. **a:t** 'ad, isim' TT 172, **a:t** ~ **at** 'isim, unvan' DLT 52 > [**aːt**] 'ad' 190101201/32;
190101602/7; 190101901/307; 190102401/31; 190103401/10; 190103401/43;
190103401/43

Bulg. **взвод** 'takım, bölük' > BİTA [**zvot**] 'a.' 190500901/115

Bulg. **завод** 'fabrika' > BİTA [**zavot**] 'a.' 190100902/155. 190100404/15;
190100403/31

Bulg. **наред** 'bir sırada, beraber, düzenli' > BİTA [**naşet**] 'a.' 190200901/18

Bulg. **нефтозавод** 'petrokimya fabrikası' > BİTA [**neftozavot**] 'a.' 190500901/106;
190100902/156; 190601601/85

Bulg. **род** 'cinsiyet kategorisi' > BİTA [**rot**] 'a.' 1901016 01/338; 1901016 01/339

Bulg. **шоколад** 'çikolata' > BİTA [**ʃokolat**] 'a.' 190103201/73; + [**çık**] > BİTA
[**ʃuklatʃıuk**] 'a.' 190201501/454

d- > [d-]

OTü. **tur-**, **tur-** 'kalkmak, ayakta durmak, durmak' EUTS 253, **tur-** 'durmak' DLT +
[**-ur**] + [**-iken**] > BİTA [**ɖuruka**] 'dururken' 190101201/79

OTü. **tüz** 'düz' ED 571b, **tüz** 'düz, doğru, kusursuz' EUTS 260, **tüz** 'düz' DLT 163
> BİTA [**ɖy:z**] 'a.' 190100902/42

Ar. **دكان** **dükka:n** 'içinde öteberi satılan oda, yer' > BİTA [**ɖycan**] 'a.'
190100902/170; 190100001/92; 190300201/80

-d > [d-]

Bulg. **мед** 'bal' > BİTA [**med**] 'a.' 190500901/137

Bulg. **жълд** ~ **желд** 'meşe palamudu' > BİTA [**ʒulud**] 'a.' 1901024 01/19

Bulg. **Разград** 'Razgrad' > BİTA [**razgrad**] 'Razgrad, Kuzeydoğu Bulgaristan'da
şehir adı' 190700001/21

Bulg. **звеновод** ‘takım, grup başkanı’> BİTA [**zvenovod**] ‘a.’ 1901012 01/226

g- > [k-]

Burgaz Türk ağız alanında Arapçadan alını bir sözcükte söz başı konumundaki patlayıcı /g/ sesinin patlayıcı, ötümsüz /k/ sesine gelişrekek güçlenidği görülür.

Ar. **غیر** **gayr** ‘ayrı, başka, artık, gayri’> BİTA [**ka:jw**] ‘artık, bundan böyle’
190100002/61; 190100003/45; 190100003/49; 190100004/8; 190201501/453;
190500001/39; 190100901/245; 190101201/179; 190101301/10;
190103801/101; 190103801/175; 190101601/289; 190101601/331; [**ka:jwun**]
‘a.’ 190103201/36; 190600003/9; [**kajruk**] ‘a.’ 190100101/62; [**ka:jruk**]
‘a.’ 190102901/55

-g > [-k]

Söz sonu konumundaki patlayıcı, ötümlü /g/ ünsüzünün Bulgarcadan alıntı sözcüklerde düzenli olarak ötümsüleşmi son sesteki konumuna bağlı olmayıp Türkçenin genel yapısının son seste ötümlü [g] sesininin bulunmaması ile ilgilidir.

Bulg. **хоремаг** ‘otel, lokanta, dükkan, *хоремаг* kelimelerinin kısaltılmış biçimi’ >
BİTA [**ormak**] 1906006 01/36; + [**çı**] > BİTA [**ormakçw**] ‘lokanta işleten kimse’ 1901034 01/16; 1901034 01/24

Bulg. **Омуртаг** ‘Omurtag’> BİTA [**omurtak**] ‘Omurtag, Kuzeydoğu Bulgaristan’da şehir adı’ 1901018 02/50; 1901009 02/6

Bulg. **окръг** ‘il, bölge’> BİTA [**okruk**] ‘a.’ 1902015 01/222; 1902015 01/78

Bulg. **плуг** ‘pulluk, demir saban’> BİTA [**pułuk**] ‘a.’ 1901029 190500001/119

Bulg. **сняг** ‘kar’> BİTA [**snak**] ‘a.’ 1901023 02/50

-k- > [-t-]

Söz içinde ötümsüz, patlayıcı /k/ sesinin /t/ sesine değişmesi olayı bu Bulgaristan sahası Burgaz Türk ağız alına özgü bir özelliktir.

OTü. **bekmes** ‘Oğuzcada pekmez’ DLT 221 > BİTA [**petmez**] ‘pekmez’
190102905/31; 190102905/37; 190101001/16; 190101001/19; 190100101/141;
190100101/145; 190103801/30; 190100001/107

v- > [f-]

Bulg. **все едно** ‘sanki’ > BİTA [**fse ɟdno**] ‘a.’ 1901016 01/162

Bulg. **вафла** ‘gofret’ + [**ɟɪk**] > BİTA [**faɫɫaɟɫɪk**] ‘küçük gofret’ 1902015 01/454

Bulg. **вишна** ‘vişne’ > BİTA [**fɪʃna**] ‘a.’ 1901013 01/27; 1901001 01/42; 1905009
01/58; 1902016 01/167; 1905015 01/63; 1901018 02/129

-v- > [-f-]

OTü. **kıvılg** ‘mutlu, mesut, bahtiyar’ EUTS 177 > [**kuɫɫu**] ‘komik, eğlenceli’
190102901/131; 190600702/45; 190600801/7; 190102801/1

OTü. **kova; kovğa**: ‘kova’ ED 583b, **kova** ‘Oğuz lehçesinde kova’ DLT 85 > BİTA
[**kɔɫa**] ‘a.’ 190100001/85; 190103202/46; 190101001/4; 190102901/222;
190102901/227; 190100201/126

OTü. **tavışgan; tabışgan** ‘tavşan’, **tavişğa:n** ‘tavşan’ ED 447a, **tavışgan** DLT 379
> BİTA [**taɫɫan**] ‘a.’ 190100902/117; 190100902/118; 190100902/125;
190100902/149; 190100902/150; 190100902/151

Tü. **baklava** < [**bakɫafa**] ‘baklava’ 190100101/179; 190300201/29; 190501501/34

Ar. **موتة mevta**: ‘mevta’ > BİTA [**mefta:**] ‘a.’ 190103201/66

Far. **بداء ba:d-i heva**: ‘bedava’ > BİTA [**beda:fə**] ‘a.’ 190100401/29

Bulg. **автогара** ‘otogar’ > [**aftogara**] ‘a.’ 190600001/42; 190600001/45

Bulg. **командировка** ‘iş seyahati, görevli gitme’ > BİTA [**komandirofka**] ‘a.’
190100902/29

-v > [-f]

OTü. **ew**; **äb** 'ev, çadır' OTG 242, **äb** 'ev' EUTS 68, **ew** 'ev, çadır' DLT 27 > BİTA [e:f] 'a.' 190103703/69

OTü. **çakır** 'mavi' ED 409b, **çakır** 'mavi, gök gözlü' DLT 612 + Bulg. [ov] > [ʈʈakurof] 'Çakırov, özel ad (soyadı)' 1906007 01/76

Far. سرو **serv** 'servi' > BİTA [selfi] 'a.' 190102901/247

Far. **hoş** + a:b 'hoşav' > BİTA [ɔ:faf] 'a.' 190101901/236; 190101901/238; 190101901/240; [hɔ:faf] 'a.' 190103801/310; 190103801/311

Bulg. **морков** 'havuç' > [morkof] 'a.' 1903009 01/240; 1901002 01/41

Bulg. **Минчев** 'Minçev' > BİTA [mintʃɛf] özel ad (soyadı)' 190102901/188

Bulg. **Петков** 'Petkov Gün, Sveta Petka Günü, 'Petkov den, Sveta Petka'nın kısaltılmış biçimi' > [petkof] 'a.' 1901026 01/79

v- > [m-]

Ar. **vefa:t** 'ölüm, ölme' > BİTA [meva:t] 'a.' 190102001/100

/z/ > /s/

/z/ ve /s/ seslerinin boğumlanma noktaları aynıdır. [s] sesi, ses tellerinin titreşmemesi özelliği ile [z] sesinden ayrılır ve bundan dolayı onun titreşimsiz şekli sayılır (Üçok, 2007: 57). Söz içinde [-z-] > [-z̥-] değişimi, Kıpçak Türkçesinin Başkurt alanı ile Oğuz Türkçesinin Türkmen alanı olmak üzere iki farklı alanda görülmektedir. Son seste [-z] > [-s] ötümsüzleşmesi ise Kıpçak ve Çağtay Türkçelerinden itibaren görülen bir ses değişmesidir (Karaağaç, 2013: 241-244). Burgaz Türk ağız alanında [z] sesinin yarı ötümsüzleşerek [z̥] ve ötümsüzleşerek [s] sesine değişmesi söz içi ve söz sonu konumlarında ortaya çıkmıştır.

-z- > [-z̥-]

Bulg. **възкруша** 'üvez ağacı' > BİTA [vuʒkruʃa] 'a.' 190101601/375

-z > [-z̥]

OTü. **tiz-** ‘dizmek’ ED 572a, **tiz-** ‘dizmek’ EUTS 242, **tiz-** ‘dizmek’ DLT 268 > BİTA [**diɣ**] ‘dizmek’ 190103801/293; 190100003/48; 190103801/295

OTü. **to:z** ‘toz’ TT 178, **to:z** ‘toz’ ED 570b, **to:z** ‘toz’ EUTS 247, **to:z** ~ **toz** ‘toz’ DLT 496 > BİTA [**tɔ:ɣ**] ‘a.’ 190103701/110; 190103701/59; 190100101/48

OTü. **az** ~ **a:z**; **a:z** ‘az’ ED 277a, **az** ‘az, biraz’ EUTS 28, **a:z** ~ **az** ‘az’ DLT 50 > BİTA [**ɑɣ**] ‘a.’ 190100401/275; 190100401/276

-z- > **[-s-]**

OTü. **az** ~ **a:z**; **a:z** ‘az’ ED 277a, **az** ‘az, biraz’ EUTS 28, **a:z** ~ **az** ‘az’ DLT 50, **ha:z** ‘az’ TT 173 + [**cık**] > BİTA [**astɣuɰk**] ‘azıcık’ 190101801/48; 190100004/11; 190500001/28; 190500001/36; 190100202/5; [**ɑ:stɣuɰk**] ‘a.’ 190100402/10; 190101801/43

OTü. **tuzçr**: ‘tuzcu’ ED 573a, **tuzçr** ‘tuz satan’ EUTS 256 + [**lar**] > BİTA [**tustɣuɰa:**] ‘Tuzcular (lakap)’ 190101601/144

OTü. **boz kuş** ‘boz kuş (akdoğan)’ DLT 269 > BİTA [**bɔs kuɣ**] ‘serçe’ 190700001/48; 190101801/52; 190102901/95; 190600001/24

-z > **[-s]**

OTü. **tu:z** ‘tuz’ ED 571a, TT 180, **tuz** ‘tuz’ EUTS 256, **tu:z** ‘tuz’ DLT 273 > BİTA [**tu:s**] ‘tuz’ 190103801/28; 190103801/17; 190100201/42; [**tus**] ‘tuz’ 190100101/50; 190103206/13

Ar. حافظ **ḥafı:ɣ** ‘Kur'an'ı bütününüyle ezbere bilen kimse’ > BİTA [**ha:fus**] ‘a.’ 190201601/115; 190102901/201

Ar. تميّز **temyi:z** ‘temiz’ > BİTA [**temis**] ‘a.’ 190102501/7; 190500901/33; + [**çe**] > [**temistɣe**] ‘temiz gibi’ 190103101/12; [**tɛ:temis**] ‘tertemiz’ 190103204/8; 190103204/8

Far. نماز **nama:z** ‘namaz’ > BİTA [**namas**] ‘a.’ 190103703/8

Far. تيز **ti:z** ‘tez, çabuk, hızlı’ > BİTA [**tes**] ‘a.’ 190103801/298

Bulg. **TK3C** ‘Emek Ziraat Kooperatif İşletmesi, ‘ Trudovo Kooperativno Zemedelsko Stopanstvo’nun, tekezece’nin kısaltılmış biçimi’> BİTA [**tecεεε**] ‘a.’ 1906007 01/60

Fransız + [ca] > BİTA [**fransuɯstʃa**] ‘Fransızca’ 190100101/4

/c/ > /ç/

Diğer seslere göre oldukça yeni bir ses olan ve ötümsüz /ç/ ünsüzünden türemiş olan ötümlü, yarı kapantılı /c/ sesi (Ergin, 2005: 59-60), Burgaz ili Türk ağızlarında, özellikle gelecek zaman {-AcAk} ekinin söyleyişinde yaygın olarak ötümsüz /ç/ sesine değişme eğilimi göstermiştir.

-c- > [-tʃ-]

OTü. **bi:r; bi:r** ‘bir’ ED 353b, **bir** ‘bir’ EUTS 43, **bi:r ~ bir** ‘bir’ DLT 12 + [**cik**] > [**birtʃic**] ‘biricik’ 190100902/38

OTü. **büt-; büt-** ‘bitmek’ ED 298b, **büt-** ‘bitmek’ EUTS 57, **büt-** ‘(yara) kapanmak’ DLT 413 + [**-ecek**] > [**bittʃec**] ‘bitecek’ 190201503/24

OTü. **kat-** ‘katmak’ ED 594b, **kat-** ‘katmak, eklemek’ EUTS 171, **kat-** ‘katmak, ilâve etmek’ DLT 415 + [**-acak**] + [**-sin**] > [**kattʃan**] ‘katacaksın’ 190201501/161

OTü. **keç-; keç-** ‘geçmek’ ED 693b, **käç-** ‘geçmek’ EUTS 103, **keç-** ‘geçmek’ DLT 495 + [**-ecek**] + [**-sin**] > [**ʃeftʃən**] ‘geçeceksin’ 190102901/362

OTü. **kes-; kes-** ‘kesmek’ ED 748b, **kes-** ‘kesmek’ DLT 269 + [**-ecek**] > [**cestʃec**] ‘kesecek’ 190600002/68; + [**-ecek**] + [**-ler**] > [**cestʃecle:**] ‘kesecekler’ 190700001/33

OTü. **kit-; kêt-** ‘gitmek’ ED 701a, **kät-** ‘gitmek’ EUTS 107, **kit-** ‘gitmek’ DLT 414 + [**-ecek**] + [**-sin**] > [**ʃittʃen**] ‘gideceksin’ 190100003/50; 190103702/74; + [**-ecek**] > [**ʃittʃec**] ‘gidecek’ 190100401/235; 190100401/169; [**-ecek**] + [**-idik**] > [**ʃittʃectic**] ‘gidecektik’ 190100003/26

OTü. **ne: ~ ne; ne:** ‘ne’ ED 774a, **nä** ‘nehangi, nasıl’ EUTS 135, **ne:** ‘ne, hangi’ DLT 34, **ne:** ‘ne’ TT 181 + OTü. **yap-** ‘yapmak’ ED 870b, **yap-** ‘kapamak,

yaratmak, kurmak' EUTS 285, **yap-** 'yapmak' DLT 469 + **[-acak]** + **[-sın]** > **[na:ptʃan]** 'ne yapacaksın' 190100003/50; 190600701/15

OTü. **oğra-** 'rastlamak, karşılaşmak' EUTS 139 + **[-ş]** + **[-acak]** > **[u:raʃʃec]** 'uğraşacak' 190600801/10

OTü. **sık-** 'sıkma' ED 804b, **sık-** 'sıkma' EUTS 203, **sık-** 'sıkma' DLT 273 + **[-acak]** > **[suɣʃʃak]** 'sıkacak' 190600003/9

OTü. **tut-;** **tut-** 'tutmak, yakalamak' ED 451a, **tut-** 'tutmak' EUTS 255, **tut-** 'tutmak' DLT 412 + **[-acak]** + **[-lar]** > **[tutʃʃecɫa:]** 'tutacaklar' 190201501/34; 190201501/45

OTü. **tüş-;** **tüş-** 'düşmek' ED 560a, **tüş-** 'düşmek' EUTS 259, **tüş-** 'düşmek' DLT 270 + **[-ecek]** > **[dyʃʃec]** 'düşecek' 190100402/49; 190101601/87

OTü. **unut-** 'unutmak' ED 179b, **unut-** 'unutmak' EUTS 266, **unut~ unut-** 'unutmak' DLT 115 + **[-acak]** + **[-sın]** > **[unutʃʃan]** 'unutacaksın' 190101901/117

OTü. **yak-** 'yakmak' ED 896b, **yak-** 'hoşa gitmek, yaklaşmak, yakmak' EUTS 280, **yak-** 'yakmak' DLT 453 + **[-acak]** + **[-lar]** > **[jakʃʃecɫa:]** 'yakacaklar' 190500001/49

OTü. **yap-** 'yapmak' ED 870b, **yap-** 'kapamak, yaratmak, kurmak' EUTS 285, **yap-** 'yapmak' DLT 469 + **[-acak]** + **[-sın]** > **[japʃʃan]** 'yapacaksın' 190100401/148; + **[-acak]** > **[japʃʃec]** 'yapacak' 190100402/32; 190100401/172; + **[-acak]** + **[-lar]** > **[japʃʃecɫa:]** 'yapacaklar' 190201501/383

4.3.2.2. Kapanma

f > **[p-]**

Türkçe ve Yunanca'dan alıntı iki kelimedede sızıcı /f/ ünsüzü ötümsüz, patlamalı /p/ sesine dönüşerek ötümsüzleştiği görülmüştür.

Tür. **fıldır** 'çabuk, hızlı' > **[puɫɫɫur]** 'a.' 190600702/25; 190600801/15

Yun. **fesleğen** ‘fesleğen’ > BİTA [pe:słan] ‘a.’ 190201501/100

Yun. **futa** ‘futa’ > BİTA [puɬa] ‘a.’ 190103702/16; 190103702/16

-h > [-k]

OTü. **a:k ~ ak** ‘beyaz’ ED 75a, **ak** ‘ak, beyaz’ EUTS 8, **a:k ~ ak** ‘Oğuzcada beyaz’ DLT 53 + Ar. **كأده** **kadeh** ‘kadeh’ > [a:k ɟa:dec] ‘akçabardak, kardelen’ 190601601/16; 190103203/66

-l-> [-n-]

Bir kapanma olayı olan akıcı, yan ünsüz /l/ sesinin genizsil ünsüzler önünde genizsil /n/ ünsüzüne gelişmesi Burgaz Türk ağız bölgesinde yaygın olarak görülür.

OTü. **künlük** ‘günlük’ ED 732a, **künlük** ‘günlük’ DLT 241 > [jynnyc] ‘a.’ 1902015 01/168; 1902015 01/446; 1902015 01/72

OTü. **samanlıg; samanlğ** ‘samanlık’ ED 829b, **samanlıg** ‘saman sahibi olan’ DLT 249 > [samannuk] ‘a.’ 1901009 01/127; 1901009 01/128

OTü. **tumanlıg, tuma:nlğ** ‘dumanlı, sisli’ ED 508a, **tumanlıg** ‘dumanlı, sisli’ EUTS 252 > [dumannu] ‘a.’ 190101201/186

OTü. **tut-; tut-** ‘tutmak, yakalamak’ ED 451a, **tut-** ‘tutmak’ EUTS 255, **tut-** ‘tutmak’ DLT 412 + [-ma] +y+ [-an] + [-lar] + [-ı] > BİTA [tutmajannaru] 190601601/72

Ar. **صحن** **şahn** + [lar] + [a] > [sa:nnara] ‘a.’ 190103801/319

4.4. Tam Parça Süreçleri

4.4.1. Türeme

Seslerin özelliklerine veya birbirleriyle birleşme şartlarına bağlı bazı nedenlerle, Türkçe ve dilimize girmiş yabancı kelimelerin ön, iç ve son seslerinde ünlü veya ünsüz türemesi biçiminde kendini gösteren ses olayı (Korkmaz, 2007: 187) olarak tanımlanmaktadır. Söyleyişi kolaylaştırma gayretinden kaynaklanan ses

türemeleri (Killi, 2002: 396) bir şeyin “sıfırın yerine geçmesi” olarak yorumlanabilir ve “Ø→X” şeklinde formüle edilebilir (Lass 1984: 184). Burgaz Türk ağız bölgesinde örenklerine az rastlanan bir ses olayı olup sınırlı sayıda sözcükte ortaya çıkmıştır.

4.4.1.1. Önde Türeme

Bir sözcüğün önünde kökensel olmayan bir ses oluşması (Vardar, 2002:155) olarak tanımlanan önde türeme (prothesis) ses olayı, Burgaz ili Türk ağızlarında ünlü ve ünsüz seslerde tespit edilmiştir.

4.4.1.1.1. Önde Ünlü Türemeleri

Türkçe sözcüklerde bazı ünsüzlerin söz başında yer almaması kuralına aykırı olan alıntı sözcüklerde, özellikle de Anadolu ağızlarında görülen önde ünlü türemesi, kural dışı ses yapısından kurtarma gereğinden doğmuştur (Korkmaz, 1994b: 65).

Burgaz ili Türk ağızlarında akıcı /l/ ve titrek /r/ ünsüzleri ile /sl/, /st/, /zv/ çift ünsüzleriyle başlayan alıntı kelimelerin önünde sınırlı sayıda örnekte düz-dar [i], [ɪ], çok kısa dar- düz [ĩ] düz, geniş [e], çok kısa dar, yuvarlak, kısa [ũ], dar-yuvarlak [u] ünlülerinin türemesi kaydedilmiştir.

Ø → /e/ türemesi

Ar. **Recep** ‘gösterişli, haybetli’ > BİTA [erɖɛp] ‘Recep, kişi adı’ 190201501/233; [erɛp] ‘Recep, kişi adı’ 190102904/24; 190102001/100; 190102001/114; 190100101/20; [eredɛp] ‘Recep, kişi adı’ 190101701/53

Ar. **Resu:l** ‘elçi, peygamber’ + [ler] > BİTA [erəsillɛ:] ‘Resiller, Ruen ilçesinde köy adı’ 190103208/1; 190101201/87; 190103201/2; 190103202/1; 190102001/45; 190100403/13

Far. رنده **rende** ‘rende’ > BİTA [erəndɛ] ‘a.’ 190103801/77; [herəndɛ] ‘a.’ 190201501/147; 190201501/149; + [-le] + [-mek] > BİTA [erəndɛle-]

‘rendelemek’ 190103801/78; 190500001/12; DRTA *irändä* ‘rende’ (Mollova, 2003: 218); KDBTA: *irende* ‘a.’; *irende-* ‘rendelemek’ (Dallı, 1991: 184); DTAi: *rende* ‘a.’ (Cebeci, 2010: 142)

Ø → /ɪ/ türemesi

Ar. رمضان **ramazan** ‘üç ayların sonuncusu’ > BİTA [**uramazan**] ‘a.’ 190102001/4; DRTA *iramazan* ‘a.’ (Mollova, 2003: 207); *iramazan* ‘a.’ (Dallı, 1991: 184)

Ø → /ɪ/ → [i] türemesi

Bulgarcadan alıntı iki sözcükte sızıcı, diş eti /s/ ve /z/ ünsüzlerinden önce dar, merkez [i] değişken sesinin türediği görülür.

Bulg. **звено** ‘takım, grup’ > BİTA [**izvena**] ‘a.’ 190500901/196; 190500901/197; 190500901/198; DRTA *izveno* ‘a.’ (Mollova, 2003: 210).

Bulg. **стол** ‘yemekhane’ > BİTA [**istol**] ‘a.’ 190100101/101

Ø → /i/ türemesi

Alıntı sözcüklerde Ölçünlü Türkçe ve ağızlarında bu sesin söz başında bulunması durumunda ünlü türemesi olayı görülebilmektedir. Bu eğilim çerçevesinde de Burgaz ili Türk ağızlarında söz başında yer alan /l/, /s/ ve /z/ ve /ʃ/ ünsüzlerinden önce ince, dar /i/ ünlüsünün türemesi olayı görülmektedir.

Far. **لكن** **leken** ‘leğen’ > BİTA [**ilɛ:n**] ‘a.’ 190100201/126; 190100901/263; DRTA *ilä'n* ‘a.’ (Mollova, 2003: 213); KDBTA *ile:n*, *ilä:n* ‘a.’ (Dallı, 1991: 184; Güneş, 2009: 209).

Far. **شن** **şen** ‘naz ve eda, farhlı, sevinçli’ + [**lik**] > BİTA [**iʃennic**] ‘şenlik’ 190100401/55 190101201/254; 190500901/229; 190500901/230; DRTA *işännik* ‘şenlik’ (Mollova, 2003: 220); KDBTA *işennik* ‘şenlik’ (Dallı, 1991: 184).

Bulg. **звено** ‘takım, grup’ > BİTA [**izveno**] ‘a.’ 190101201/125

Bulg. **Сливен** ‘Sliven’> BİTA [**isliven**] ‘Sliven, Güneydoğu Bulgaristan’da şehir adı’ 190201501/335

İt. **limonada** ‘limonata’> BİTA [**ilmanata**] ‘a.’ 190200901/44; KDBTA *ilmanada* ‘a.’ (Dallı, 1991: 184).

Yun. **limon** ‘limon’> BİTA [**ilimən**] ‘a.’ 190100101/89; 190101201/76; KDBTA *ilimon* ‘a.’ (Dallı, 1991: 184).

Ø → [ĩ] türemesi

Far. رند رند **rende** ‘rende’+ [-le] + [-mek] > BİTA [**ĩrendelē-**] ‘rendelemek’ 190300901/133; 190300901/130; 190300901/144; 190300901/143; DRTA *irändälä-* ‘rendelemek’ (Mollova, 2003: 218).

Ø → /u/ türemesi

Alıntı sözcüklerde söz başında /l/ ve /r/ seslerinin kullanılmamasına bağlı olarak ortaya çıkan bir ses olayıdır. Burgaz ili Türk ağızlarına ait derleme metinlerimizde bir sözcükte tespit edilmiştir.

Yun. **lahana** ‘lahana’> BİTA [**uła:na**] ‘a.’ 190100001/118; 190100003/7; 190500001/20; 190103101/31; 190102301/26; 190102905/187; 190103701/43; 190100401/104; 190103101/33; 190100401/100; 190103701/42; 190300901/184; DRTA *ilä:nä* ‘a.’ (Mollova, 2003: 213); KDBTA *ıla:na* ‘a.’ (Dallı, 1991: 184); + [**lı**] > BİTA [**uła:naɫu**] ‘lahanalı ’ 190300901/181; 190300901/182; 190300901/186; 190300901/187; + OTü. **aş** ~ **a:ş**; **a:ş** ‘ yiyecek, yemek’ ED 253b, **a:ş** ‘aş, çorba’ TT 172, **aş** ‘ yiyecek, yemek’ EUTS 23, **aş** ~ **a:ş** ‘yemek’ DLT 14 + [**ı**] > BİTA [**uła:naɫu**] ‘lahana yemeği’ 190102301/25; 190100201/25; 190100401/99; 190103204/2; 190103701/45

İt. **roba** ‘giysi, elbise, roba, urba’ > [**urba**] ‘a.’ 190100001/39; 190101801/55; 190501501/148; 190100001/41; 190100201/104; 190100901/161; 190100901/162; 190100902/78; 190100401/179; 190100401/39; 190100001/15; 190100001/19; 190103201/79; 190103201/84; 190100001/40; 190100201/104; 190100201/112; DTA *urba* ‘giyecek’ (Cbeci, 2010: 259);

DRTA *urba* ‘giyecek, giyim’ (Mollova, 2003: 383); SilTA *uba* ~ *urba* ‘giysi, kıyafet’ (Demirel Dönmez, 2012: 619-621).

Ø → /ǔ/ türemesi

Bulg. **Рупча** ‘Rupça’ > BİTA [ǔrupʧa] ‘Rupça, Ruen ilçesinde köye adı’
190102701/25; 190102701/98

Bulg. **школа** ‘mekter, okul’ > BİTA [ǔʃkolə] ‘a.’ 191000001/49

4.4.1.1.2. Önde Ünsüz Türemeleri

Ünlü ile başlayan bazı sözcüklerin ilk hecelerindeki vurugusuz veya zayıf söz başı ünlülerinin ses değerlerini korumak üzere /h/ gibi boğumlanma nokataları zayıf olan ünsüzler ile /v/, /y/ gibi yarı ünlülerin türemesi olayı biçiminde görülür (Karaağaç, 2013: 142). Baskakov, Türk dilinin ve modern türlerinin çoğunda ünlüyle başlayan sözcüklerde bazı durumlarda korunan zayıf /h/, /v/, /y/ gibi ünsüzleri şeklindeki ön ses türemelerinin, bazı faktörlerin desteklediği gibi, /v/, /y/, /h/ etimolojik ünsüzlerin izleri olduğu ve onların da daha güçlü olan p/b ~ f/v; k/g ünsüzlerine kadar gittiğini belirtir. Kowalski de, Güneydoğu Avrupa Türk ağızlarındaki “ön türeme seslerini, ön türeme sesi olarak değil de daha güçlü ünsüzlere kadar giden etimolojik ünsüzlerin izleri olduğunu ve komşu, akarba olmayan diller de, sadece bunların ünsüz unsurlar şeklinde gerçekleşmesi için katalizatör veya içtepi görevi yaptıklarını” belirtir (Baskakov, 2006: 52- 54). Burgaz ili Türk ağızlarında önde ünsüz türemesi olayı Ortak Türkçe sözcüklerde ön damak ünsüzü /y/, alıntı sözcüklerde de gırtlak /h/ seslerinin türemesiyle ortaya çıkmıştır.

Ø → /h/ türemesi

Türk lehçelerine özgü bir özellik olan ön seste gırtlak /h/ ünsüzünün türemesi, Güneydoğu Avrupa Türk ağızlarında da görülür (Baskakaov, 2006:50). Bulgaristan sahası Burgaz Türk ağız alanında /h/ türemesi, geniş ve dar ünlü ile başlayan sözcüklerin ön sesinde görülür.

OTü. **oluk** ‘oyuk ağaç gövdesi, yalak, yemlik, kayık’ ED 136b, **oluk** ‘küçük kayık, hayvanlara bir şey içmek için yemlik gibi ağaçtan oyulan şey’ DLT 46 > BİTA BİTA [**hɔɫɫuk**] ‘a.’ 190200001/30; DRTA *holluk* ‘a.’ (Mollova, 2003: 203); KBTA. *holluk* ‘a.’ Dalı, 1991: 184).

OTü. **üyez** ‘üvez ağacı (Sorbus) DLT 54 > BİTA [**hyvɛz**] ‘üvez ağacı’ 190101601/374; 190101601/375

Ar. Arab + [**ça**] > BİTA [**haraptɕa**] ‘a.’ 191000001/63; 191000001/64

Ar. اصل **aşl** ‘asıl’ > BİTA [**hasuɫ**] 190201601/159; 190201501/429; 190201601/146; DRTA *hasıl* ‘a.’ (Mollova, 2003: 198)

Ar. **elbet** ~ **elbette** ‘elbet, elbette’ > BİTA [**helbet**] ‘a.’ 190101601/330; BİTA [**ha:lɪbette**] ‘a.’ 190201501/270; KDBTA *helbet* a.’ (Dalı, 1991: 183); DRTA *helbet* ‘a.’ (Mollova, 2003: 201).

Far. **aster** ‘astar’ > BİTA [**hastar**] ‘a.’ 190501501/288

Far. **rende** ‘rende’ > BİTA [**hirende**] ‘a.’ 190103204/18; BİTA [**herende**] ‘a.’ 190201501/148; 190201501/149; 190201501/147; + [-le] + [-mek] > BİTA [**herendele-**] ‘rendelemek’ 190100101/134

Ø → /y/ türemesi

Kowalski, Rumeli Türk ağızlarındaki ön türeme /y/ ünsüzünü çoğu durumda Slav dilleri etkisinin sonucu olarak değil de etimolojik ünsüz olarak kabul etmektedir (Baskakov, 2006: 54). Burgaz ili Türk ağızlarında da tespit edilen /y/ türemesi düz, geniş /e/, düz, dar /ı/ ve yuvarlak, dar /ü/ ünlüsüne dönüşmüş olan geniş /ö/ seslerinin önünde oluşmuştur.

OTü. **erte** ~ **irte** ; **irtäkän** ‘erken’ EUTS 98, **erte** ~ **irte** ‘sabahın erken saati’ DLT 74 > BİTA [**jɛ:cæn**] ‘erken’ 190100401/121; [**jɛ:rcæn**] ‘erken’ 190101201/8

OTü. **ırak**; **ıra:k** ‘ırak, uzak’ ED 214a, **ırak** ‘ırak, uzak’ EUTS 87, **yırak** ‘uzak’ DLT 61 > BİTA [**juarak**] ‘a.’ 190101901/23; 190101801/48; 190103401/34; [**juarak**] 190103207/37; [**jirak**] ‘a.’ 190500901/140; [**jirak**] ‘a.’

190102601/36; DRTA *yırak* ‘a.’ yırak ‘a.’; KırçTA *yırak* ‘a.’ (Mollova, 411-412 ; Ali, 2004: 666).

Ar. **Ömer** ‘ yaşama, hayat, canlılık’ > BİTA [**jymər**] ‘Ömer, kişi adı’ 190101602/9

4.4.1.2. İçte Türeme

Çeşitli nedenlere bağlı olarak kelime içinde ses türemesi olayı (Korkmaz, 2007:123) olarak tanımlanan iç ses türemesi ses olaylarına inceleme alanında Türkçe ve alıntı kelimelerde ünlü ve ünsüzlerde tespit edilmiştir.

4.4.1.2.1. İçte Ünlü Türemeleri

Burgaz ili Türk ağızlarında Türkçenin fonolojik yapısının etkisiyle iki ünsüz ses arasında başka bir ses olmamasına rağmen düz-dar [**u**], [**i**], düz-geniş [**e**], [**ɛ**] ve yuvarlak-dar [**u**] seslerinin algılanarak telaffuz edildiği ve içte ünlü türemesi ses olayına sebep olduğu görülür.

Ø → /ı/ türemesi

Ar. **عمو** *amu*: ~ **عم** *amm* ‘amca’> BİTA [**amuɗʒa**] ‘a.’ 190601601/56; 190100902/181; 190100001/25

Bulg. **грѣк** ‘Yunanlı’> BİTA [**gʷ:rk**] ‘a.’ 190201501/312

Bulg. **власт** ‘hükümet’> BİTA [**vʷlʌʃ**] ‘a.’ 190100902/182

Bulg. **креват** ‘yatak, karyola’ > BİTA [**kʷrvat**] ‘a.’ 190201501/211; 190101603/36

Ø → /ĩ/ türemesi

Bulg. **мрежа** ‘file, ağ şeklindeki örgü’> BİTA [**mʷreʒa**] ‘a.’ 190600002/62

Fr. **plan** ‘plan’> BİTA [**pʷlʌn**] ‘a.’ 1190102901/159

Ø → /i/ türemesi

Bulg. **Каменско** ‘Kamensko’> BİTA [**kamenisko**] ‘Kamensko, Burgaz ilinde köy adı’ 190201501/10; 190201501/269

Bulg. **Приморско** ‘Primorsko’> BİTA [**pirmorsci**] ‘Primorsko, Burgaz bölgesinde şehir adı’ 190102601/20

Fr. **train** ‘tren’> BİTA [**tirən**] ‘a.’ 190101601/193; 190201501/255

Ø → /e/ türemesi

OTü. **ekmek** ~ **ötmek** ‘ekmek’ ED 60a, **äkmäk** ‘ekmek’ EUTS 70, **ötmäk** ‘ekmek’ EUTS 154, **epmek** ‘ekmek’ DLT 63, **etmek** ‘ekmek’ DLT 42, **ötmek** ‘ekmek’ DLT 197 > BİTA [**ecemeç**] ‘a.’ 190101201/217

Ø → /ä/ türemesi

Yun. **fasulye** ‘fasulye’> BİTA [**fasilejɛ**] ‘a.’ 190103801/22

Bulg. **мрежа** ‘file, ağ şeklinde örgü’> BİTA [**mereʒɛ**] ‘a.’ 190101901/293

Ø → [a] türemesi

Ar. **عمو** amu: ~ **عم** amm ‘amca’ > BİTA [**amudʒa**] ‘a.’ 190101601/221

Ø → /u/ türemesi

Bulg. **плуг** ‘pulluk, demir saban’> BİTA [**puɫuk**] ‘a.’ 190102905/119

4.4.1.2.2. İçte Ünsüz Türemeleri

Burgaz ili Türk ağızlarında Türkçe ve alıntı sözcüklerde içte ünsüz türemesi ses olayı örnekleri kaydedilmiştir. Kaydedilen örneklerde genellikle ünlü ve ünsüz seslerin arasında yarı kapantılı, ötümlü /c/, yarı ünlü, ötümlü /y/, ötümlü, sızıcı, diş-dudak /v/, genizsil, diş eti /n/, akıcı, vurmali /r/, akıcı, yan ünsüz /l/, ötümsüz, patlayıcı /k/ seslerinin girmesiyle gerçekleşmiştir.

Ø → /c/ türemesi

OTü. **enük** ‘küçük çocuk’ ED 183b, **änük/g** ‘hayvan yavrusu’ EUTS 73, **enük** ‘arслан, sırtlan, kurt ve köpeğin yavrusu’ DLT 49 > BİTA [**endžec**] ‘küçük çocuk, çiçek açacak gonca’ 1902026 01/20; + **y**+ [**e**] > [**endže:**] ‘a.’ 1906000 03/8; VidTA *ennecik* ‘a.’ (Németh, 2014: 271); DRTA *encäk* ‘a.’ (Mollova, 2003: 115); KırTA *encäk* ‘a.’ (Ali, 2004: 471); DTAencek ‘a.’ Cebeci, 2010: 111).

Ø → /y/ türemesi

Pek çok dilde olduğu gibi Türkçede de iki ünlünün yan yana gelmesine izin verilmez. Yabancı dillerden Türkçeye geçen kelimelerde iki ünlü yan yana geliyorsa araya genellikle /y/ yarı ünlüsü eklenerek ünlü boşluğu oluşması engellenir. Eklemenin yapılabilmesi için /y/’nin fiziksel olarak oluşması şart değildir (Kılıç-Erdem, 2012: 2823). Burgaz Türk ağız alanında yarı ünlü /y/ sesinin türemesi Bulgarca ve Farsçadan alıntı bazı sözcüklerde görülür. Kaynak kişilerin konuşmalarında, söz içinde, iki ünlü arasında başka bir ses olmamasına rağmen Türkçenin fonolojik yapısının etkisiyle /i/ ve /a/, /i/ ve /e/ gibi ünsüzler arasında /y/ sesinin algılanarak telaffuz edildiği görülür.

Bulg. **корияндър** ‘kişniş’> BİTA [**korijandur**] ‘a.’ 190500901/40

Bulg. **отделение** ‘öğrencilerin yıllık öğrenime göre ayrıldıkları bölümlerden her biri, sınıf’> BİTA [**odele:nije**] ‘a.’ 190102901/203

Bulg. **предложение** ‘teklif, öneri’> BİTA [**predlojenije**] ‘a.’ 190100402/18

Bulg. **Поморие** ‘Pomorie’> BİTA [**pomorije**] ‘a.’ 190101601/121; 190100404/40

Bulg. **увеличение** ‘maaş zammı, zam’> BİTA [**uvelitje:nije**] ‘a.’ 190100402/6; 190100004/7

Ar. **زيم** **zai:m** ‘zeamet sahibi’ > [**zajum**] ‘Zajum, Ruen ilçesine bağlı köy adı’ 190102001/124

Farsçadan alıntı bir sözcükte /y/ ünsüzünün uzun /a/ ünlüsü ile ötümlü, genizsil, diş eti /n/ sesinin komşuluğunda tam ses olarak türemesi görülmüştür:

Far. داننه **da:ne** ‘tane’ > BİTA [**ta:jne**] ‘a.’ 190101701/72; 190100901/293; 190101901/31; [**ta:jnec**] ‘a.’ 190103206/14; [**ta:jne**] ‘a.’ 190101201/45; 190100401/172; 190102001/89; 190102701/21; 190102701/34; 190103206/39; 190103206/41; 190103703/52; [**ta:jnak**] ‘a.’ 190103206/37

Ø → /b/ türemesi

Yun. **ihlamur** ‘ihlamur’ > BİTA [**uflambur**] ‘a.’ 190102901/266; 190101901/263; 190103801/321; [**uflambur:**] ‘a.’ 190101901/215; 190100401/124

Ø → /k/ türemesi

OTü. **uvşat-** ‘ufalamak’ ED 16b, **uwşat-** ‘ufalamak’ DLT 135, **uşat-** ‘ufalamak’ DLT 114 > BİTA [**ufakla-**] 190300901/91; DRTA *ufakla-* ‘a.’ (Mollova, 2003: 381); DTA*ufakla-* ‘para bozdurmak’ (Cebeci, 2010:257).

Ø → /l/ türemesi

OTü. **çönek** ‘deriden yapılmış süt sağma kabı’ ED 426a, **çönek** ‘Çigil lehçesinde kutu, kap’ DLT 411 > BİTA [**çölmeç**] ‘çömlek’ 190100001/78; 190102701/56; 190102905/162

Ø → /l/ > [ɬ]

OTü. **oluk** ‘oyuk ağaç gövdesi, yalak, yemlik, kayık’ ED 136b, **oluk** ‘küçük kayık, hayvanlara bir şey içmek için yemlik gibi ağaçtan oyulan şey’ DLT 46 > BİTA [**ɔɬluk**] ‘suyun aktığı yer, oluk’ 190500901/95; 190101803/44; BİTA [**hɔɬluk**] ‘a.’ 190200001/30; DRTA *holluk* ‘a.’ (Mollova, 2003: 203); KBTA. *holluk* ‘a.’ Dallı, 1991: 184).

Ø → /n/ türemesi

Ar. بلوط **belu:ɬ** ‘pelit, meşe ağacı’ > BİTA [**pelint**] ‘a.’ 190102901/241; [**kwuzut pelint**] ‘kızıl pelit ağacı, Anadolu palamut meşesi’ 190102901/241; DTA *pelint* ‘meşe tohumu, palamut’ (Cebeci, 2010: 210); DRTA *pelit* ‘meşe meyvesi’ (Mollova, 2003: 306)

Far. چ ش یده **çeşi:de** ‘tatmış, tadılmış olan’ > BİTA [**tʃeʃint**] 190500001/26;
 190100902/110; 190100902/23; 190100902/33; 190100902/70;
 190100101/102; 190103801/11; 190100401/111; 190102302/74;
 190102601/115; 190300201/27; 190500901/38; 190500901/64; 190500901/64

Ø → /r/ **türemesi**

OTü. **köpük** ‘köpük’ ED 689a, **köpük** ~ **köpik** ‘su köpüğü DLT 196 > BİTA [**cəpryc**] 190102905/157; 190102905/161

Bulg. **атлас** ‘atlas, bir nevi parlak ipekli kumaş’ > BİTA [**a:rtlaz**] 190103702/30;
 DRTA *a`rtlaz* ‘a.’ (Mollova, 2003: 17)

Ø → /v/ > [**v**] Ar. دعا **dua**:‘ ‘Allah’a yalvarma, niyâz’ > BİTA [**duva**] ‘a.’
 190101701/38; 190101001/136; DRTA *duva* ‘a.’ (Mollova, 2003: 108);
 KırçTA *duva* (Ali, 2004: 465).

4.4.1.3. Sonda Türeme

Kelime sonunda ünlü ve ünsüz türemesi (Korkmaz, 2007:194) olarak tanımlanan son ses türemesi olayı Burgaz ili Türk ağızlarında örneklerine yaygın olarak rastlanan bir ses olayıdır.

4.4.1.3.1. Sonda Ünlü Türemeleri

Türkçede yazı dilinde örnekleri olmayan ancak ağızlarda rastlanan kelime sonunda ünlü türemesi (Korkmaz, 2007:194) ses olayı Burgaz ili Türk ağızlarında belirli durumlarda ortaya çıkmıştır:

- Burgaz ili Türk ağızlarında son seste ünlü türemesi olayına kök ve gövdelerin çekimlerinde de rastlanmaktadır. [-**kan/-ken**] zarf-fiil eklerinin genişletilmiş olan [-**kanu**], [**cəni**] biçimleri de son seste ünlü türemesine örnek gösterilebilir. Bu ses olayı bazı kaynak kişilerin konuşmalarında kalıplaşmış olup bölge ağızlarının ayırt edici

özelliklerinden birini oluşturur. Z. Korkmaz [-**kan/-ken**] zarf-fiil ekinin genişletilmiş şekilleri dil hafızasında zarf-fiil eki olduklarını unutulurak başka ünlülerle yapılan zarf-fiillere benzetilerek yeniden bir ünlü eklenmesi tarzına bağlamaktadır (Korkmaz, 1994a: 51-52).

- Burgaz ili Türk ağızlarında şimdiki zaman [-e:r] kip ekini alan üçüncü şahıs teklik çekimlerinin sonunda düz-dar [i], düz-dar [u] ünlülerin türemesi olayı yaygındır.

Ø → /a/ türemesi

Fr. **communisme** > Bulg. **комунизм** ‘komünizm’ > BİTA [**kumunizma**] ‘a.’ 190100902/170; 190100902/182; 190100902/183; 190600701/21; [**komunizma**] ‘a.’ 190101601/10; 190101601/350; 190101601/351

Bulg. **чук** ‘vuruş, darbe’ > BİTA [**tʃuka**] ‘a.’ 190201503/40

Ø → /ä/ türemmesi

Bulg. **даскал** ‘öğretmen’ > BİTA [**dascäle**] ‘a.’ 190102301/50; 190102301/51; 190102301/66; 190102301/67

Ø → /ı/ türemmesi

OTü. **aç-** ‘açmak’ ED 18b, **aç-** ‘açmak’ DLT 180 + **ı+** [-**yor**] > BİTA [**aʃe:ruı**] ‘açıyor’ 190102501/2; 190100901/317; 190102701/137

OTü. **ak-** ‘akmak’ ED 77b, **ak-** ‘akmak’ EUTS 9, **ak-** ‘akmak; (ordu, insan topluluğu için) akar gibi gelmek’ DLT 93 + **ı+** [-**yor**] > BİTA [**ace:ruı**] ‘akıyor’ 190600002/20

OTü. **al-;** **al-** ‘almak’ ED 124b, **al-** ‘almak’ EUTS 12, **al-** ‘almak’ DLT 97 + [-**ır**] + OTü. **erken** ‘iken’ ED 224b, **erken** ‘iken’ DLT 66, **ärkän** ‘iken’ OTG 243 > BİTA [**aʎur:kanuı**] ‘alırken’ 190700002/18

OTü. **aşak;** **aşak** ‘aşağı, alçak’ ED 259a, **aşak** ‘Oğuzcada dağ eteği’ DLT 45 > BİTA [**aʃa:kuı**] ‘a.’ 190300901/38; 190101301/31; 190101301/33

OTü. **at-;** **at-** ‘atmak’ ED 36a, **at-** ‘atmak’ DLT 600 + **ı+** [-**yor**] > BİTA [**ate:ruı**] ‘atıyor’ 190101802/101

- OTü. **bar-**; **bar-** 'varmak' ED 354a, **bar-** 'varmak, gitmek, ulaşmak' EUTS 33, **bar-** 'gitmek' DLT 283 **ı+** **[-yor]** > BİTA [**vare:ru**] 'ulaşıyor' 190101802/22
- OTü. **boğuş-**; **boğuş-** 'boğuşmak' ED 321b, **boğuş-** 'boğuşmak' EUTS 46, **boğuş-** 'boğuşmak' DLT 319 + **u+** **[-yor]** > BİTA [**bu:uŋe:ru**] 'boğuşuyor' 190102601/13
- OTü. **bol-** 'olmak' ED 331a, **bol-** 'olmak' EUTS 47, **bo:l-** 'olmak' TT 177, **bol-** 'olmak' DLT 263 + **u+** **[-yor]** > BİTA [**ɔle:ru**] 'oluyor' 190100901/151; 190501501/62
- OTü. **buzul-** 'harap olmak, bozulmak' ED 391b, **buzul-** 'harap olmak, yıkılmak' DLT 334 + **u+** **[-yor]** > BİTA [**bɔzuŋe:ru**] 'bozuluyor' 190100901/265
- OTü. **çık-** 'çıkma' ED 405b, **çık-** '(dışarı, yukarı) çıkmak' DLT 154 + **ı+** **[-yor]** > BİTA [**ʧuŋke:ru**] 'a.' 190101802/97; 190101802/98; + **a** + **[-mı]** + **[-yor]** > BİTA [**ʧuŋkame:ru**] 'çıkamıyor' 190101802/92
- OTü. **çıkār-** 'çıkarmak' ED 410b, **çıkār-** 'çıkarmak' DLT 310 + **ı+** **[-yor]** > BİTA [**ʧuŋkare:ru**] 'çıkıyor' 190101801/167; 190101802/99
- OTü. **ıgla-**; **ıgla:-** ED 85b, **ıgla-** 'ağlamak' EUTS 85, **ıgla-** DLT 146, **yıgla-** DLT 146 + **[-ar]** + OTü. **erken** 'iken' ED 224b, **erken** 'iken' DLT 66, **ärkän** 'iken' OTG 243 > BİTA [**a:ŋa:kanu**] 'ağlarken' 190201601/53
- OTü. **kal-** ED 615b, **kal-** 'kalmak' EUTS 163, **ka:l-** 'kalmak' TT 173, **kal-** ~ **ka:l-** DLT 513 + **ı+** **[-yor]** > BİTA [**kaŋe:ru**] 'kalıyor' 190500901/203; 190101803/25
- OTü. **kar-** 'karmak, karıştırmak' ED 642b, **kar-** 'karıştırmak' EUTS 169, **kar-** 'Oğuzlarda karmak, katmak' DLT 217 + **ı+** **[-yor]** > BİTA [**kare:ru**] 'kariyor' 190100902/128
- OTü. **kaz-**; **kaz-** 'kazmak' ED 680b, **kaz-** 'kazmak' EUTS 173, **kaz-** 'kazmak' DLT 268 + **[-ar]** + OTü. **erken** 'iken' ED 224b, **erken** 'iken' DLT 66, **ärkän** 'iken' OTG 243 > BİTA [**kaza:kanu**] 'kazırken' 190700002/22

- OTü. **ķayına-** ‘kaynamak’ EUTS 173, **kayna-** ‘kaynamak’ DLT 528 + **ı+** **[-yor]** > BİTA [**kajne:ruı**] ‘kaynıyor’ 190100101/145
- OTü. **kız-;** **kız-** ‘kızmak’ ED 681a + **ı+** **[-yor]** > BİTA [**kuze:ruı**] ‘kızıyor’ 190101801/133
- OTü. **kok-** ‘kokmak’ ED 609a, **kok-** ‘kokmak’ DLT 412 + **u+** **[-yor]** > BİTA [**köce:ruı**] ‘kokuyor’ 190100901/341; 190101803/61
- OTü. **koy-** ~ **kod-** ED 674b, **ķod-** ‘koymak’ EUTS 180, **koç-** ~ **kot-** ‘koymak, bırakmak’ DLT 337 + **u+** **[-yor]** > BİTA [**köje:ruı**] ‘koyuyor’ 190100902/85
- OTü. **kurul-;** **kurul-** ‘kurulmak’ ED 659a, **kurul-** DLT 106 + **[-ur]** + OTü. **erken** ‘iken’ ED 224b, **erken** ‘iken’ DLT 66, **ärkän** ‘iken’ OTG 243 > BİTA [**kurulu:kanuı**] ‘kurulurken’ 190201501/322
- OTü. **okı-;** **okı-** ‘çağırmaq’ BK D 28, **okı-** ‘okumak, çağırmaq’ EUTS 140, **okı-** ‘çağırmaq’ DLT 556 + **u+** **[-yor]** > BİTA [**ökuje:ruı**] ‘okuyor’ 190600601/56
- OTü. **sal-** ‘salmak’ ED 824b, **sal-** ‘salmak, koymak’ EUTS 195, **sal-** ‘göndermek’ DLT 276 + **ı+** **[-yor]** > BİTA [**sale:ruı**] ‘bırakıyor’ 190103101/19
- OTü. **savur-** ‘savurmak’ ED 791a, **sawur-** ‘savurmak’ DLT 310 + **u+** **[-yor]** > BİTA [**savure:ruı**] ‘savuruyor’ 190101801/69
- OTü. **soyul-** ‘soyulmak’ ED 859b, **soyul-** ‘soyulmak’ DLT 528 + **u+** **[-yor]** > BİTA [**söjule:ruı**] ‘soyuluyor’ 190101802/94
- OTü; **tondur-;** **tondur-** ‘dondurmak’ ED 518a, **toñ-** ‘donmak’ DLT 614 + **u+** **[-yor]** > BİTA [**döne:ruı**] ‘donuyor’ 190501501/202
- OTü. **tut-;** **tut-** ‘tutmak, yakalamak’ ED 451a, **tut-** ‘tutmak’ EUTS 255, **tut-** ‘tutmak’ DLT 412 + **u+** **[-yor]** > BİTA [**tute:ruı**] ‘tutuyor’ 190101803/9
- OTü. **tur-, tur-** ‘kalkmak, ayakta durmak, durmak’ EUTS 253, **tur-** ‘durmak’ DLT + **u+** **[-yor]** > BİTA [**dure:ruı**] ‘duruyor’ 190500001/9

OTü. **ur-**; **ur-** 'vurmak' EUTS 266, **ur-** ~ **ür-** 'vurmak, dövmek' DLT 59, **hu:r-** 'vurmak, koymak, bırakmak' TT 179 + **ı+** **[-yor]** > BİTA [**ure:ru]** 'vuruyor' 190100902/108

OTü. **yan-** 'yanmak' ED 942a, **yan-** 'yanmak' DLT 472 + **ı+** **[-yor]** > BİTA [**jane:ru]** 'yanıyor' 190101801/116

OTü. **yaşa-;** **yaşa-** 'yaşamak' EUTS 289, **yaşa-** 'yaşamak' DLT 481 + **ı+** **[-yor]** > BİTA [**jafe:ru]** 'yaşıyor' 190101301/17

OTü. **yat-** 'yatmak' ED 884a, **yat-** 'yatmak, uzanmak' EUTS 290, **yat-** 'yatmak' DLT 422 + **ı+** **[-yor]** > BİTA [**jate:ru]** 'yatıyor' 190100901/172

Ø → /i/ türemesi

OTü. **benze-;** **benze-** 'benzemek' ED 352b + **i+** **[-yor]** > BİTA [**benze:ri]** 'benziyor' 190101803/97

OTü. **ber-;** **bê:r-** 'vermek' ED 353b, **bir-** 'vermek' EUTS 44, **bi:r-** ~ **bir-** ~ **ber-** 'vermek' DLT 79, **bê:r-** 'vermek' TT 182 + **[-me]** + **[-yor]** > BİTA [**vε:me:ri]** 'vermiyor' 190500901/134

OTü. **bil-;** **bil-** 'bilmek' ED 330b, **bil-** 'bilmek' EUTS 42, **bil-** 'bilmek' DLT 34 + **i** + **[-yor]** > BİTA [**bile:ri]** 'biliyor' 190101801/96

OTü. **iste-;** **iste-** 'istemek' ED 243a, **iste-** 'istemek' DLT 139 + **[-me]** + **[-yor]** > BİTA [**isteme:ri]** 'istiyor' 190600002/91

OTü. **işle-;** **işle-** 'çalışmak' ED 262b, **işlä-** 'işlemek' EUTS 100, **işle-** DLT 146 + **[-er]** + OTü. **erken** 'iken' ED 224b, **erken** 'iken' DLT 66, **ärkän** 'iken' OTG 243 > BİTA [**işle:cəni]** 'işlerken' 190700002/8

OTü. **keç-;** **keç-** 'geçmek' ED 693b, **käç-** 'geçmek' EUTS 103, **keç-** 'geçmek' DLT 495 + **[-er]** + OTü. **erken** 'iken' ED 224b, **erken** 'iken' DLT 66, **ärkän** 'iken' OTG 243 > BİTA [**jeŋe:cəni]** 'geçerken' 190101801/17

OTü. **keç-;** **keç-** 'geçmek' ED 693b, **käç-** 'geçmek' EUTS 103, **keç-** 'geçmek' DLT 495 + **i** + **[-yor]** > BİTA [**jeŋe:ri]** 'geçiyor' 190100902/59; 190600002/74

- OTü. **kel-**; **kel-** 'gelmek' ED 715b, **käl-** 'gelmek' EUTS 104, **kel-** 'gelmek' DLT 29 + **i+ [-yor]** > BİTA **[jele:ri]** 'geliyor' 190100902/183; 190103101/20; 190100901/193; 190100901/194; 190500901/152; 190101803/23
- OTü. **keltür-** 'getirmek' ED 716b, **kältür-** 'getirmek' EUTS 104, **keltür-** 'getirmek' DLT 364 + **i+ [-yor]** > BİTA **[jetire:ri]** 'a.' 190501501/62
- OTü. **kit-**; **két-** 'gitmek' ED 701a, **kät-** 'gitmek' EUTS 107, **kit-** 'gitmek' DLT 414 + **[-er]** + OTü. **erken** 'iken' ED 224b, **erken** 'iken' DLT 66, **ärkän** 'iken' OTG 243 > BİTA **[jide:cəni]** 'giderken' 190100102/61; 190101801/59; 190101803/46
- OTü. **kit-**; **két-** 'gitmek' ED 701a, **kät-** 'gitmek' EUTS 107, **kit-** 'gitmek' DLT 414 + **i+ [-yor]** > BİTA **[jide:ri]** 'gidiyor' 190600002/82; 190101301/20
- OTü. **körül-** 'görölmek' ED 745a, **körül-** 'görölmek' EUTS 117, **körül-** 'bakılmak, görölmek' DLT 336 + **ü+ [-yor]** > BİTA **[jözyce:ri]** 'gözüküyor' 190100902/63
- OTü. **körün-** 'görünmek' ED 746a, **körün-** 'görünmek' EUTS 118, **körün-** 'görünmek' DLT 345+ **ü+ [-yor]** > BİTA **[jöryne:ri]** 'görünüyor' 190600002/12
- OTü. **suk-** 'sokmak' ED 805a, **sok-** 'sokmak' EUTS 208, **sok-** 'Oğuz lehçesinde (yılan vb.) sokmak' DLT 273, **suk-** 'sokmak' DLT 273 + **u+ [-yor]** > BİTA **[söke:ri]** 'sokuyor' 190500901/152
- OTü. **tö:n-** 'dönmek' ED 515a, TT 184, **tön-** 'Oğuz lehçesinde (bir yere) dönmek' DLT 526 **ü+ [-yor]** > BİTA **[döne:ri]** 'dönüyor' 190102905/274
- OTü. **yap-** 'yapmak' ED 870b, **yap-** 'kapamak, yaratmak, kurmak' EUTS 285, **yap-** 'yapmak' DLT 469 **i+ [-yor]** > BİTA **[jape:ri]** 'yapıyor' 190500901/36
- Ar. **اول** **evvel** 'önce, ilk, birinci, evvel' > **[evəli]** 'evvel' 190101601/236; 190600002/73; 190101601/240; 190101901/382; 190102701/137; 190102701/68; 190102801/65

Bulg. **даскал** ‘öğretmen’ > BİTA [**dascəli**] ‘a.’ 190201501/269; 190101901/142; 190101901/144; 191000001/58

Yun. **pelin** ‘birleşikgillerden, yapraklarında ve öteki bölümlerinde çok acı, kokulu bir madde bulunan, hekimlikte kullanılan çok yıllık ve otsu bir bitki’ > [**pelini**] ‘Pelin, Ruen ilçesinde yer adı’ 190102901/235

Ø → /u/ türemesi

Bulg. **директор** ‘müdür /okul müdürü/’ > BİTA [**directoru**] ‘a.’ 190600701/76

Fr. **docteur** ‘doktor, hekim’ > BİTA [**dokturu**] ‘a.’ 190301401/12; 190201501/202; 190101201/93; 190102401/39

4.4.1.3.2. Sonda Ünsüz Türemeleri

Ø → /k/ türemesi

OTü. **amtı** ‘şimdi’ ED 156b, **emdi** ‘şimdi’ DLT 30, **amtı** ‘şimdi’ EUTS 14, **ämtı** ‘şimdi’ EUTS 72 > BİTA [**jindic**] ‘şimdi’ 190100401/210; 190100401/211; 190100401/40; 190600001/6; 190600001/64

Ar. **غیر** **gayr** ‘ayrı, başka, artık’ > BİTA [**kajruuk**] ‘gayrı’ 190100101/62; [**ka:jruuk**] ‘gayrı’ 190102901/55

Far. **دانه** **da:ne** ‘tane’ > BİTA [**tajnec**] ‘a.’ 190103206/14; [**ta:jnak**] ‘a.’ 190103206/37

Far. **تخته** **tahte** ‘tahta’ > BİTA [**ta:tak**] ‘a.’ 190100901/208; 190100901/209; 190100901/238; 190100901/224

Ø → /m/ türemesi

Ar. **إلى** **ila:** ‘evvelinden sonuna kadar’ > BİTA [**illəm**] ‘ille’ 190100002/65

Far. **به لکه** **belki** ‘ihtimal, umulur’ > BİTA [**be:cim**] ‘a.’ 190100001/210; [**belcim**] ‘a.’ 190101001/17; [**belcim**] 190103202/57

Far. چونکہ **çünkü** ‘çünkü’ > BİTA [ʧɯncym] ‘çünkü’ 190101001/53; 190101001/73; 190100402/40; 190101601/234

Far. کا شکی **ka:şki** ‘keşke’ > BİTA [ceʃcem] ‘a.’ 190101901/201

Far. سادہ **sa:de** ‘yalnız, ancak’ > BİTA [sa:dəm] ‘a.’ 190100402/42

Ø → /n/ türemesi

OTü. **amtı** ‘şimdi’ ED 156b, **emdi** ‘şimdi’ DLT 30, **amtı** ‘şimdi’ EUTS 14, **ämtı** ‘şimdi’ EUTS 72 + Far. کی **ki** ‘ki’ > BİTA [ʃindicin] ‘şimdiki’ 190100401/230; 190100401/15; 190100401/85; 190100401/226; 190102201/28; 190600301/6; 190102901/78; 190100401/194

OTü. **ayla**: ‘öyle’ ED 272a, **ayla** ‘Oğuzcada, öyle’ DLT 69 > BİTA [ø:jlən] ‘a.’ 190101701/14

OTü. **bile** ‘ile, birlikte, beraber’ EUTS 42, **bile** ‘ile, birlikte’ DLT 34 > BİTA [bilən] ‘da, de, dahi’ 190101601/72; 190101901/369; 190102903/6

Ar. اول **evvel** ‘önce, ilk, birinci, evvel’ > BİTA [evvelən] ‘a.’ 190101901/340

Far. چونکہ **çünkü** ‘çünkü’ > BİTA [ʧɯncyn] ‘a.’ 190101601/224

Eski Türkçe ve Eski Anadolu Türkçesindeki /n/ vasıta durumu ekinin yerini almış olan {ile} edatının (Korkmaz, 2003:1070) genişletilmiş olan {**lan**} şekli de bir tür son seste ünsüz türemesine örnek gösterilebilir. Burgaz ili Türk ağızlarında kolaylıkla eklenen {ile} edatı ile çekime uğramış sözcüklerde son seste, genizsil, diş eti [n] sesinin Ortak Türkçe ve alıntı sözcüklerde tam ses olarak türemiştir.

OTü. **ana**; **ana**‘ana, anne’ ED 169b, **ana** ‘anne’ EUTS 14, **ana** ‘anne’ DLT 27 + [sı] + **ile** (< **birlen**) > BİTA [anasunnan] ‘annesiyile’ 190600002/54

OTü. **arık** ‘ark’ ED 214a, **a:rık** ‘ark’ TT 172, **arık** ‘ark, çay’ EUTS 19, **arık** ‘ark, ırmak’ + [lar] + **ile** (< **birlen**) > BİTA [a:kla:ɫən] ‘a.’ 190102801/42

OTü. **biz** ‘biz’ ED 388a, **biz** ‘biz’ EUTS 45, **biz** ‘biz’ DLT 163 + [im] + **ile** (< **birlen**) > BİTA [bizlən] ‘bizimle’ 190500001/51

OTü. **elig** ‘el’ ED 140b, **älig** ‘el’ EUTS 71, **elig** ‘el’ DLT 32 + **ile** (< **birlen**) > BİTA [e:llen] ‘a.’ 190300201/51

OTü. **kabak** ‘kabak’ ED 582b, **kabak** ‘kabak’ DLT 192 + **ile** (< **birlen**) > BİTA [kabaktən] ‘a.’ 190100001/87

OTü. **karındaş**; **karındaş** ‘kardeş’ ED 662a, **karındaş** DLT 205 + [im] + **ile** (< **birlen**) > BİTA [ka:daşumnan] ‘a.’ 190103202/26

OTü. **toprak**; **toprak** ‘toprak’ ED 443a, **toprak** ‘toprak’ EUTS 247, **toprak** ‘toprak’ DLT 12 + **ile** (< **birlen**) > BİTA [təpraktən] ‘a.’ 190101001/75; 190101001/76

OTü. **ya:g** ~ **yag**; **ya:ğ** ‘yağ’ ED 895A, **ya:g** ‘yağ’ TT 175, **yağ** ‘yağ’ EUTS 279, **ya:g** ~ **yag** ‘yağ’ DLT 101 + [sı] + **ile** (< **birlen**) > BİTA [ja:juunnan] ‘a.’ 190501501/172; 190501501/174; 190501501/172

OTü. **yıp** ‘ip’ ED 870b, **yıp** ‘ip, iplik’ DLT 90 > BİTA [iplən] ‘a.’ 190102905/207

OTü. **yugurt**; **yuğrut** ‘yoğurt’ ED 905b, **yorgurd** ‘yoğurt’ EUTS 302, **yugrut** ‘yoğurt’ DLT 100 + **ile** (< **birlen**) > BİTA [jɔ:rtən] ‘a.’ 190501501/128; 190501501/45

Ar. **A:dem** ‘dinî inançlara göre ilk yaratılan insan ve ilk peygamber’ + [ım] + **ile** (< **birlen**) > BİTA [adamumnan] ‘a.’ 190103202/39

Ar. **اھباب** **aḥba:b** ‘aḥbap’+ **ile** (< **birlen**) > BİTA [a:paptən] ‘a.’ 190601601/79

Ar. **ھيوان** **ḥayva:n** ‘hayvan’+ **ile** (< **birlen**) > BİTA [ajvannan] ‘a.’ 190102905/12

Bulg. **фиде** ‘tel şehriye’ + **ile** (< **birlen**) > BİTA [fidələn] ‘a.’ 190501501/47

Yun. **furun** ‘fırın’ + **ile** (< **birlen**) > BİTA [furuunnan] ‘a.’ 190101001/87

İt. **roba** ‘roba’ + [sı] + **ile** (< **birlen**) > BİTA [urbasunнан] ‘a.’ 190201601/97

Cümlede fiilin zarf görevinde kullanılmasını sağlayan ve Burgaz ili Türk ağızlarında {-(y)IncA} ekini yerine kullanılan [-**duunan**], [**di:nən**] eklerinin sonunda /n/ ünsüzü türemiştir.

OTü. **çıkār-** ‘çıkarmak’ ED 410b, **çıkār-** ‘çıkarmak’ DLT 310 > BİTA [tʃuuka:duwanan] ‘çıkarcınca’ 190500001/10

OTü. **kel-**; **kel-** ‘gelmek’ ED 715b, **kāl-** ‘gelmek’ EUTS 104, **kel-** ‘gelmek’ DLT 29 > BİTA [jɛˈldi:nən] ‘gelince’ 190600002/56

OTü. **kit-**; **kēt-** ‘gitmek’ ED 701a, **kāt-** ‘gitmek’ EUTS 107, **kit-** ‘gitmek’ DLT 414 > BİTA [jitinən] ‘gidince’ 190101001/84

Ø → /t/

Ar. كِرَّة **kerre** ‘defa, kez’ > BİTA [ceret] ‘a.’ 190100402/22; 190100402/29

Bulg. **cran** ‘dokuma tezgâhı’ > BİTA [stant] ‘a.’ 190100201/52

Ø → /y/

OTü. **bu**; **bu**: ‘bu’ ED 291b, **bu** ‘bu’ EUTS 51, **bu** ‘bu’ DLT 29 + OTü. **yer**; **yēr** ‘yer’ ED 955a, **yir** ‘yer’ EUTS 298, **yēr** ~ **yer** ‘yer’ DLT 137 > BİTA [buraj] ‘bura’ 190201501/447; 190101701/58; 190102901/50

Far. پارچه **pa:re** ‘parça, sayı, bölüm, para’ > BİTA [para:j] ‘para’ 190101801/84

4.4.2. Düşme

Çeşitli fonetik etkiler altında, kelimelerin ön, iç ve son seslerinde bulunan ses veya seslerin düşmesi (Korkmaz, 1992: 49) olarak tanımlanan ses düşmesi olayı aynı zamanda fonolojik zayıflamanın en son aşamasını oluşturmaktadır (Lass, 1984: 187). Burgaz Türk ağız bölgesinde söz başı, söz içi ve söz sonu konumunda tespit edilen ses düşmesi, özellikle, ünsüzlerle çok gelişmiştir. Burgaz Türk ağız bölgesinin karakteristik özelliklerinden birini teşkil eden ünsüz düşmesi ses olayı çoğu kez ikincil uzun ünlünün oluşmasına sebep olarak düştüğü görülür.

4.4.2.1. Ön Ses Düşmesi

Boğumlanma şartları, tekrarlı kullanımlar gibi çeşitli sebeplerle kelimenin başındaki sesin düşmesi olayı (Korkmaz, 1992: 118) olarak tanımlanan ön ses düşmesi Burgaz ili Türk ağızlarında hem ön ses ünlü, hem de ön ses ünsüzlerde kaydedilmiştir.

4.4.2.1.1. Önde Ünlü Düşmesi

Türkçede dilin kullanımından kaynaklanan düzensiz ses değişmesi olarak kabul edilen önde ünlü düşmesi ses olayının sebepleri üzerine pek durulmamıştır (Türk, 2003: 223). Rumeli ağızlarının ses bilgisi üzerine yapılan bir araştırmada Bulgaristan Türk ağızlarında dar ünlülü vurgusuz hecede, ön seste ünlü düşmesine uğramış altı sözcük tespit edilmiştir (Gülensoy, 1993: 29). Burgaz ili Türk ağızlarında örneklerine çok az rastlanan önde ünlü düşmesi olayı söz başında hece durumunda olan düz-dar /ɪ/, /i/ ve yuvarlak-dar /u/ ve yuvarlak- geniş /ö/ seslerinin sızıcı, gırtlak, diş eti-damak ve genizsil ünsüzlerinden önce düşmesi ile meydana gelmiştir.

/-ɪ/ → Ø

OTü. **ısır-** ‘ısırmak’ ED 251a, **ısır-** ‘ısırmak’ EUTS 87, **ısır-** ‘ısırmak’ DLT 98 + [-gan] > [su:gan] ‘ısırgan otu’ 190103801/289; 190102901/257; 190301401/45; 190101901/123; 190101901/123

/-i/ → Ø

Yun. **ıhlamur** ‘ıhlamur’ > BİTA [hɫamur] ‘a.’ 190201501/189; [hɫambur] ‘a.’ 190301401/46

/-u/ → Ø

Bulg. **участък** ‘toprak veya orman parçası’ > BİTA [tʃastuk] ‘a.’ 190100101/120; 190100101/121; 190100101/124; DRTA *çastık* ‘a.’ Mollova, 2003: 69).

4.4.2.1.2. Önde Ünsüz Düşmesi

Türk dili ve modern türlerinin birçoğunda ünlüyle başlayan kelimelerde ön sesteki /v/, /y/, /h/ gibi ünsüzlerin kelime başı konumunda bulup bulunmaması, bu seslerin kaybolma eğilimiyle açıklanmaktadır. Söz konusu açıklama da /v/, /y/, /h/ seslerinin bazı lehçeleri için ölçü olduğu zaman söz konusu olmaktadır (Baskakov, 2006: 51). Burgaz ili Türk ağızlarında Ortak Türkçe ve alıntı kelimelerde ön ses durumunda olan gırtlak /h/, ötümlü diş-dudak sürtünücüsü /v/ ile yarı ünlü, sürtünücü /y/ ünsüzlerinin düştüğü tespit edilmiştir.

Ana Türkçe kelime başı /*h/ ünsüzü Standart Türkiye Türkçesi ve ağızlarında olduğu gibi Burgaz ili Türk ağızlarında da sıfırlanmıştır.

OTü. (h)a:rı ‘arı, bal arısı’ TT 173> BİTA [arɯ] ‘a.’ 190500901/18

OTü. *hu:r- ‘vurmak, koymak, bırakmak’ TT 179; ur-; ur- ‘vurmak’ EUTS 266, ur- ~ ür- ‘vurmak, dövmek’ DLT 59, > BİTA [u:-] ‘vurmak’ 190100902/139; 190100101/130; 190102901/113; 190102901/113

OTü. *(h)a:rt ‘ard, arka’ TT 173> BİTA [a:t] ‘a.’ 190201701/18

OTü. *(h)u:n ‘un’ TT 179> BİTA [u:n] ‘a.’ 190100001/196; 190100001/197; 190201501/100; 190201501/106; 190101701/10; 190100101/182, 190103801/16; 190100401/210; 190100401/193; 190100401/194; 190100401/87; 190200901/30; 190103206/16; 190103601/48; 190100101/50

OTü. *(h)ö:r- ‘örmek’ 184> BİTA [ø:-] ‘a.’ 190101901/364; 190102201/37

OTü. *hö:rdek ‘ördek’ ED 205b, hö:rdek ‘ördek’ TT 184, ödiräk ‘ördek’ EUTS 146, ördek ‘ördek’ DLT 789 > BİTA [ø:dec] ‘a.’ 191000001/44; 190103703/71

Ayrıca, Burgaz ili Türk ağızlarında Arapça ve Farsçadan alıntı sözcüklerde söz başı gırtlak /h/ sisinin düşmesi yaygın olup bölge ağızlarının karakteristik özelliklerinden birini oluşturur.

/h/ → Ø

Ar. **habb** ‘hap, ilaç’> BİTA [a:p] ‘a.’ 190101201/72

Ar. **haber** ‘haber’> BİTA [abɛ:] ‘a.’ 190102701/129; 190103901/22

Ar. **hafif** ‘ağır olmayan’> BİTA [a:fif] ‘a.’ 190100902/208

Ar. **hafız** ‘hızfzeden, saklayan, koruyan’> BİTA [a:fuɹ] ‘a.’ 190101601/149;
190102302/26

Ar. **hak** ‘hak’> BİTA [ak] ‘a.’ 190100102/15; 190100102/16; 190101601/44;
190101601/45

Ar. **Hakkı** ‘doğrulukla, hakla ve adaletle ilgili’ > BİTA [akku] ‘Hakkı, kişi adı’
191000001/8; + [lk] > BİTA [a:kkutluk] ‘Hakkılık (lakap)’ 190100901/15

Ar. **hal** ‘şimdiki zaman’> BİTA [a:l] ‘a.’ 190101701/43

Ar. **halk** ‘halk’> BİTA [a:lk] 190102901/97

Ar. **halka** ‘ortası boş, yuvarlak şekil, daire biçiminde olan ey’ > BİTA [a:lkə]
‘çember biçiminde çeşitli nesnelerden yapılmış tutturma aracı’ 190102905/204

Ar. **hal** ‘şimdiki halde, şu anda’> BİTA [a:len] ‘a.’ 190101201/207;
190101901/278

Ar. **hamir** ~ **hamire** ‘hamur’> BİTA [a:muɹ] ‘a.’ 190103101/38;
190300901/70; 190300901/87; 190300901/93; 190300901/97; 190300901/105;
190300901/112; 190103206/23; [amuɹ] ‘a.’ 190100001/182; 190101901/65;
190101901/66; 190102901/300; 190103206/36; 190103207/5; [amuɹ] ‘a.’
190101901/57; 190100001/182; 190100001/189; 190103101/40;
190100101/49; 190300901/96; + [lu] > [amurɫu] ‘hamurlu’ 190102903/17;
[amuɫu] ‘hamurlu’ 190102903/13

Ar. **handek** ‘hendek’> BİTA [e:ndec] ‘a.’ 190100002/3

Ar. **Hanife** ‘İslam dinine sınıksı bağı olan kimse’ > BİTA [a:nfɛ] ‘Hanife, kişi adı’
190101801/53; 190101801/124; 190101801/142

Ar. **haram** ‘haram’> BİTA [aram] ‘a.’ 190103901/14

- Ar. **حرامى** *hara:mi:* ‘hırsız, haydut’> BİTA [*ara:mɛ*] ‘a.’ 190102301/30; [*ɑ:ram dɛrɛ*] ‘Haramidere, Burgaz’ın kuzeyinde, Ruen ilçesinde köy adı’ 190100901/40
- Ar. **Hasan** ‘iyi ve hayırlı iş’ > BİTA [*asan*] ‘Hasan, kişi adı’ 190100901/113; 190100403/12; 190101601/269; + [*lar*] > [*asanna:*] ‘Hasanlar (lakap)’ 190600701/111; + [*lk*] > [*asana:ɫuk*] ‘Hasanağalık (lakap)’ 190100403/12; 190103401/64
- Ar. **حاصر** *ha:şir* ‘hasır’> BİTA [*asur:*] ‘a.’ 190101001/121; 190101901/282; 190101901/284
- Ar. **خاطر** *haţır* ‘zihin, fikir’ + [*la*] + [*-mak*] > BİTA [*atw:ɫa-*] ‘hatırlamak’ 190102002/7; 190101201/14
- Ar. **حوا** *hava:* ‘hava’> BİTA [*ɑ:va*] ‘a.’ 190101201/186; 190102904/25; 190102904/26; [*ava*] ‘a.’ 190102905/113; 190102501/12; 190102501/13; 190102501/14
- Ar. **حيوان** *hayva:n* ‘hayvan’ > BİTA [*ɑ:jvan*] ‘a.’ 190100002/18; 190100902/105; 190100902/55; 190101901/367; 190102302/57; 190102501/26; 190100001/14; [*ajvan*] ‘a.’ 190100902/119; 190100902/146; 190700001/57; 190102905/12; 190102905/23; 190102903/57; 190102903/58; 190102901/246; 190102901/340; 190100101/26; 190300901/204; 190101601/129; 190101601/156; 190101601/219; 190102601/48; 190100001/15; 190100003/37; 190103207/26; 190103701/34; 190101901/9; 190101901/12; 190102801/41; 190102801/98
- Ar. **حاضر** *ha:zir* ‘huzurda, meydanda, bizzat bulunan’> BİTA [*azur:*] ‘a.’ 190100101/185; 190101602/61; [*azur*] ‘a.’ 190100203/8; 190102002/2; 190102905/158; 190100901/55; 190101001/36; + [*la*] + [*-mak*] > [*azurɫa-*] ‘hazırlamak’ 190100102/62
- Ar. **حالوا** *helva:* ‘helva’ > BİTA [*e:lva*] ‘a.’ 190103201/63; [*ɫva*] ‘a.’ 190103201/72; 190103201/69; [*ɑ:ɫva*] ‘a.’ 190103201/67+ [*dʒuk*] >

[**alvadɣuk**] ‘helvacık’ 190103201/69; + [**ɖɣu**] > [**alvadɣu**] ‘Halvacı, Ruen ilçesinde köy adı’ 190102601/4; 190103701/5; 190101901/387

Ar. خرقه **hırka** ‘hırka’ > BİTA [**u:ka**] ‘a.’ 190100901/190; 190100401/245

Ar. ال یاس دضر **hızırilya:s** ‘Hıdırellez, 5 mayısa rastlayan gün’ > [**əɖɛ:lɛs**] ‘a.’ 190102904/39; 190100901/167; 190100901/168; 190102601/71; [**ɛɖɛ:lɛs**] ‘a.’ 190700001/71; 190103801/295

Ar. خدمت **hidmet** ‘iş, hizmet’ > BİTA [**i:zmet**] ‘a.’ 190100203/14; 190103201/56

Ar. دكايه **hika:ye** ‘hikaye’ > BİTA [**ica:jɛ**] ‘a.’ 190102601/6

Ar. حساب **hisa:b** ‘hesap, sayma’ > BİTA [**esap**] ‘hesap’ 190100401/37; + [**la**] + [**-mak**] > BİTA [**esapla**] ‘hesaplamak’ 190102302/4; 190100901/38

Ar. حکومت **hüku:met** ‘hükümet’ > BİTA [**øcymet**] ‘a.’ 190100401/244; 190100401/245; 190100401/251; 190100401/266

Ar. Hilmi ‘yumuşak huylu, nazik, ince kimse’ > BİTA [**ulmi**] ‘Hilmi, kişi adı’ 190102001/102 ; + [**ler**] > [**ilmiler**] ‘Hilmiler (lakap)’ 190100201/22

Ar. Hüseyin ‘küçük sevgili’ > BİTA [**ysɛ:jɪn**] ‘Hüseyin, kişi adı’ 190100101/20; [**ysɛ:n**] ‘Hüseyin, kişi adı’ 190100101/20

Far. خواجه **ha:ce** ‘hoca, efendi’ > BİTA [**ɔɖɣa**] ‘hoca’ 190101602/65; 190101901/382; 190101901/388; 190101901/142; 190101901/25; 190102901/166

Far. خسته **haste** ‘hasta’ > BİTA [**asta**] ‘a.’ 190101701/63; 190101201/94; 190101602/45; 190101901/27; 190200001/54; 190102501/7; 190102903/15; 190103702/74; 190600601/16; 190101801/40; [**a:sta**] ‘a.’ 190300901/50; + [**lan**] + [**-mak**] > BİTA [**astalan-**] ‘hastalanmak’ 190102401/38

Far. هفته **hefte** ‘hafta, yed, gün’ > [**afta**] ‘a.’ 190100001/55; 190100001/68; 190100102/61; 190200001/14; 190101601/317; 190101301/26; 190103202/58; [**a:fta**] ‘a.’ 190201701/43; 190102905/208

Far. هم **hem** 'da, de' > BİTA [em] 'a.' 190101201/200; 190101201/235; 190101201/239; 190101201/200; 190101201/235; [e:m] 'a.' 190103203/32; [ε:m] 'a.' 190100003/56; 190101701/75

Far. هان **hema:n** 'hemen, derhal' > BİTA [εmən] 'a.' 190101001/48; 190101001/49; 190201701/33; 190102901/162; [e:mən] 'a.' 190201701/38

Far. هر **her** 'hep, bütün' > BİTA [εr] 'her' 190100102/14; 190103201/54; [e:r] 'a.' 190201601/17; [ε:r] 'a.' 190101001/117; 190100102/9; 190101201/120; 190101201/238; 190101601/379; 190101901/307; 190102901/152; 190102901/91; 190300901/216; 190103701/114; 190301401/33; 190102901/190300201/38; 190300201/43; [ε:r] 'a.' 190500901/19; 190500901/22; + Far. كس **kes** 'kimse, kişi' > BİTA [εrcεş] 'herkes' 190101901/110; 190103202/68; 190103202/69; 190101901/112; [ε:rcεş] 'herkes' 190102905/72; 190102905/221; + [dʒik] > [ε:cεstʃi:] 'herkesi' 190103207/9; [ε:cεz] 'herkes' 190100902/109; 190100201/4; 190102905/219; 190100901/86; 190100901/87; 190102201/36; + Ar. حال **ḥa:l** 'durum' + [de] > BİTA [era:ldε] 'herhâlde' 190100901/111; 190101201/153; 190101803/104; 190102201/37; 190102701/15; 190102901/53; 190103401/50; 190103702/84

Far. هیچ **hi:ç** 'yok denecek kadar az olan, hiç' > BİTA [iç] 'a.' 190101802/133; 190101802/138; 190102201/5; 190102301/81; 190102701/82; [iç] 'a.' 190101802/133; 190101802/138; 190102201/5; 190102301/81; 190102701/82; [i:ç] 'a.' 190201501/246

Far. خرمن **ḥirmen** 'harman' > BİTA [a:rman] 'a.' 190102801/34; 190102801/48; [a:man] 'a.' 190100901/278; 190100901/279; 190100901/292; 190100102/10; 190200901/3

Far. خانه **ha:ne** 'hane' > BİTA [a:nε] 'a.' 190100201/78; 190201501/271; 190201501/284; 190201501/301; 190100901/39; 190100901/41

Far. هان **hema:n** 'hemen' > BİTA [e:mən] 'a.' 190201701/38; [emən] 'a.' 190102901/162; 190101001/49; 190201701/33

Far. **خوشاب** **hoş-a:b** ‘hoşav’ > BİTA [ɟʃav] ‘a.’ 190101601/202; 190101601/204; [ɟʃaf] ‘kurutulmuş meyve’ 190101901/236; 190101901/238; 190101901/240

Far. **خوش** **hoş** ‘güzel, iyi’ > BİTA [ɟʃ] ‘a.’ 190600601/1; 190100002/1; 190200001/31; 190103201/1

Far. **حروس** **huru:s** > BİTA [ɟraz] ‘a.’ 190102904/32; 190103703/71

Bulg. **хоремаг** ‘otel, lokanta, dükkan, *xopemaz* kelimelerinin kısaltılmış biçimi > BİTA [ormak] ‘a.’ 190600601/36

/-v/ → Ø

Bulg. **взвод** ‘takım, bölük’ > BİTA [zvot] ‘a.’ 190500901/115

/-y/ → Ø

Söz başında bulunan etimolojik /y/ ünsüzünün zayıflayarak kaybolma eğilimi çağdaş Türk lehçelerinin çoğuna özgü bir durumdur (Sevortyan, 2001: 789; Baskakov, 2006:51). Burgaz ili Türk ağızlarında ön ses konumunda bulunan /y/ ünsüzünün kendinden sonraki ünlüyü uzatarak düşmesi Ortak Türkçe sözcüklerde tespit edilmiştir.

OTü. **yé:-** ‘yemek’ ED 869b, **ye:-** ‘yemek’ TT 182, **yi:-** ‘(bir şey) yemek’ DLT 448 > BİTA [i:-] ‘yemek’ 190101001/148; 190103203/42; 190100401/47; 190102901/298; 190101201/198; 190101601/309; 190102905/168; 190100401/203; 190100006/34; 190102905/167; 190500901/192; 190600801/21; 190101201/200; 190201501/212; 190101201/59; 190102701/106; 190101601/41; 190100102/17; 190102601/99; 190100001/37; 190100401/203; 190102903/14; 190101601/58; BİTA [ij-] 1901037 01/29; 1901037 01/29; + [-n] > BİTA [i:n-] ‘yenmek, yemek işine konu olmak’ 190100001/37; + [-ince] > [iji:ɟɛ] ‘yeyince’ 190101001/59; + [-yor] + [-uz] > [iji:z] ‘yiyoruz’ 190100102/3; DRTA *in-* ‘yenmek’ (Mollova, 2003: 216).

OTü. **yenge** ; **yenge** ‘yenge’ ED 950a, **yängä ~ yänggä** ‘yenge’ EUTS 293, **yenge**; **yenge** ‘yenge’ DLT 610 > BİTA [i:nɟɛ] ‘a.’ 190201501/397; 190201501/399; 190201501/402; 190201501/407; 190201501/420; 190201501/427;

190101801/91; 190102903/15; 190103702/90; 190102903/11; 190100201/85;
190100003/28; 190101803/59; 190103702/70; 190100201/2; 190100201/3;
DRTA *ingä* ‘a.’ (Mollova, 2003: 216)

OTü. **yıp** ‘ip’ ED 870b, **yıp** ‘ip, iplik’ DLT 90 > BİTA **[i:p]** 190200901/6;
190200901/9; + **[lik]** > BİTA **[iplic]** 190100201/87; 190200001/52;
190102905/48; 190102905/64; 190101901/292

OTü. **yetiş-**‘yetişmek’ ED 894a, **yetiş-** ‘yetişmek’ DLT 525 +i+ **[-yor]** < **[etife:]**
‘yetiştir’ 190201601/7; + **[ir]** < **[etiñir]** ‘yetiştir’ 190500901/188

[ji:ka-] BİTA ‘yıkamak’ > BİTA **[i:ka-]** ‘yıkamak’ 190501501/262;
190501501/265; **[i:ka-]** ‘yıkamak’ 190102901/183; + **[-n]** > BİTA **[i:kan-]**
‘yıkamak’ 190100102/42; 190501501/261; VidTA *ika-* ‘a.’ (Németh, 2014:
277);

OTü. **yim** ‘yem, yemek’ EUTS 296, **yi:m** ‘yiyecek, rızık’ DLT 241 + **[ek]** > BİTA
[emeç] ‘yemek’ 190102001/4; 190102001/6; **[emæc]** ‘yemek’ 190101901/58

4.4.2.2. İç Ses Düşmesi

Sözcük içindeki bir sesin kullanılmaz olması (Vardar, 2002: 118) olarak tanımlanan iç ses düşmesi olayı Burgaz ili Türk ağızlarında yaygın olarak görülen bir özelliktir.

4.4.2.2.1. İçte Ünlü Düşmesi

Burgaz ili Türk ağızlarında içte ünlü düşmesi olayı, söz içindeki düz-dar /ı/, /i/, yuvarlak-dar /u/, /ü/, düz-geniş /a/, /e/, yuvarlak-geniş /o/ seslerinin düşmesiyle gerçekleşmiştir. Burgaz ili Türk ağızlarına ait derleme metinlerinde tespit edilen içte ünlü düşmesi ses olayı birkaç sebebe bağlanarak açıklanabilir:

- İçte ünlü düşmesi ses olayı sözcük kök veya gövdelerinin çekime girmeleri durumunda da meydana geldiği görülmüştür. Türkçede orta hece, bazı

istisnalar dışında vurgusuzdur. Bundan dolayı belirli bazı sözcüklerde dar ünlü ile biten orta hece ünlüsü, Anadolu ağızlarının birçoğunda düşebilmektedir. Dar ünlülere nazaran daha dayanıklı olan orta hece ünlüleri ise ünlü düşmesine çoğu kez direnmiştir (Karahan, 1996: 122). Orta hece ünlüsünün bu özelliğine rağmen Burgaz ili Türk ağızlarında gelecek zaman eki {-cAk} kelime köklerine bağlantı ünlüsünü düşürerek eklendiği ve bu bölge ağızları için ayırıcı bir özellik oluşturacak yoğunlukta düştüğü tespit edilmiştir. Yani, gelecek zaman eki {-cAk} kelime kök ve gövdelerine eklendiğinde orta heceye düşen düz-geniş [a], [e] ünlülerin sistemli denilebilecek kadar sık düştüğü görülür.

- Türkmen Türkçesinde de bu ekin kullanılışı aynı biçimdedir: *goycak, bolcak, gelecek* (Söyegov vd. 1999). Batı Grubu ağızlarının bir kısmında, geniş orta hece ünlülerinin de bu ağızlar için ayırıcı bir özellik teşkil edecek yoğunlukta düştüğü gözlenmektedir. Gelecek zaman eki, bu ağızlarda düzenli olarak /a/, /e/ ünlüsünü düşürür. Bu olay, I., II., III., IV. Gruptaki ağızlarla kısmen de IX. Grup ağızlarında görülür (Karahan, 1996: 122).
- /a/ sesi ile biten sözcükler, arkalarından gelen ünlü ile başlayan kelime ile söyleyiş hızına bağlı olarak temas etmeleri durumunda, son hecede bulunan /a/ sesi söyleniş özelliği olarak düşebilir.
- Bir ses genişlemesinden meydana geldiği halde, yüklendiği pekiştiricilik görevi dolayısıyla bir şekil bilgisi ögesi olarak da kabul edilen (Korkmaz, 2003: 68) ve bazı pekiştirme ve küçültme sıfatlarında anlam güçlendirici görev yüklenen {+1 < (y)A} ekinin Burgaz Türk ağızında düştüğü görülür.
- Son hecelerinde dar ünlü bulunan Türkçe sözcüklerin bir grubu ad çekimi ve iyelik ekleri aldıklarında, iç heceye geçen son hecedeki dar ünlülerin, eklerle genişletilmiş bazı kelimelerde de, Türkçenin ses tarihi içinde geçirdiği çeşitli gelişmeler sonunda vurgunun kendinden sonraki heceye kayması yüzünden, iç seste kalan veya bağlantı görevi yapan ünlülerin düşmesi olayı (Korkmaz, 2007: 163) olarak tanımlanan orta hece düşmesi kapsamında ek alan sözcüklerin iç hecesinin sonunda kalan [u], [i] değişken sesleri düşmüştür.

/-a/ → Ø

- OTü. **aç-** ‘açmak’ ED 18b, **aç-** ‘açmak’ DLT 180 + **[-acak]** + **[-lar]** > BİTA **[aʃʃakla:]** ‘açacaklar’ 190101802/2
- OTü. **al-;** **al-** ‘almak’ ED 124b, **al-** ‘almak’ EUTS 12, **al-** ‘almak’ DLT 97 + **[-acak]** + **[-sın]** > BİTA **[aɫɟan]** ‘alacaksın’ 190100402/18; 190102302/59; 190102302/60; **[a:ɟan]** ‘alacaksın’ 190600002/42
- OTü. **bandur-** ~ **mandır-** ‘bandırmak’ ED 350a, 768a, **mandur-** ‘bandırmak’ DLT + **[-acak]** + **[-sın]** > BİTA **[bandurɟan]** ‘bandıracağın’ 190100006/14
- OTü. **bul-** ‘bulmak’ ED 332a, **bul-** ‘bulmak, elde etmek’ EUTS 52, **bul-** ‘bulmak’ DLT 275 + **[-acak]** + **[-sın]** > BİTA **[buɫɟan]** ‘bulacaksın’ 190100902/152
- OTü. **çakır-** ‘haykırmak, bağırmak’ ED 410a, **çağıla-** ‘gürültü edip bağırmak’ DLT 586 + **[-acak]** + **[-sın]** > BİTA **[ʃa:rdɟan]** ‘koyacaksın’ 190100901/186
- OTü. **çık-** ‘çıkmaq’ ED 405b, **çık-** ‘(dışarı, yukarı) çıkmak’ DLT 154 + **[-acak]** > **[ʃuɫkʃa:nuɟ]** ‘çıkacaksınız’ 190201501/180; + **[-ma]** + **y+** **[-acak]** > BİTA **[ʃuɫkma:ɟak]** ‘çıkmayacak’ 190102002/3; + **[-ıl]** + **[-ma]** + **y+** **[-acak]** > BİTA **[ʃuɫkuɫma:ɟak]** ‘çıkılmayacak’ 190100902/51
- OTü. **çıkār-** ‘çıkarmak’ ED 410b, **çıkār-** ‘çıkarmak’ DLT 310 + **[-acak]** + **[-sın]** > BİTA **[ʃuɫkarɟan]** ‘çıkarcaksın’ 190600701/83
- OTü. **inan-** ‘inanmak’ ED 188a, **inan-** ‘inanmak’ EUTS 86, **inan-** ‘güvenmek’ DLT 111 + **[-ma]** + **y+** **[-acak]** + **[-sın]** > BİTA **[inanma:jɟan]** ‘a.’ 190101601/225; **[inanma:ɟan]** ‘inanmayacaksın’ 190300901/11
- OTü. **kal-** ED 615b, **kal-** ‘kalmak’ EUTS 163, **ka:l-** ‘kalmak’ TT 173, **kal-** ~ **ka:l-** DLT 513 + **[-acak]** + **[-sın]** > BİTA **[kaɫɟak]** ‘kalacak’ 190100402/42; + **[-acak]** + **[-sınız]** > **[kaɫɟa:nuɟ]** ‘kalacaksınız’ 190100002/7
- OTü. **kaltur-** ‘kaldırmak’ ED 619b, **kaltur-** (yarışta) arkada bırakmak, geçmek DLT 362 + **[-ma]** + **y+** **[-acak]** > BİTA **[ka:kma:jɟak]** ‘kalkmayacak’ 190600701/46; + **[-ma]** + **y+** **[-acak]** + **[-sın]** > **[ka:kma:ɟan]** ‘kalkmayacaksın’ 190100006/33

- OTü. **kar-** ‘karmak, karıştırmak’ ED 642b, **kar-** ‘karıştırmak’ EUTS 169, **kar-** ‘Oğuzlarda karmak, katmak’ DLT 217 + [-**acak**] + [-**sin**] > BİTA [**kardʒan**] ‘karacaksın’ 190101901/60
- OTü. **kat-** ‘katmak’ ED 594b, **kat-** ‘katmak, eklemek’ EUTS 171, **kat-** ‘katmak, ilâve etmek’ DLT 415 + [-**acak**] + [-**sin**] > BİTA [**kattʃan**] ‘kaçacaksın’ 190201501/161
- OTü. **kavur-**; **kağur**, **kavur-** ~ **kawur** ‘kavurmak’ ED 586a, **kavır-** ~ **kavur-** ‘kavurmak’ EUTS 172, **kagur-** ~ **kawur-** ‘kavurmak’ DLT 310 + [-**acak**] + [-**sin**] > BİTA [**kavurʒan**] ‘kavuracaksın’ 190103701/47; [**kavurdʒan**] ‘kavuracaksın’ 190201501/156
- OTü. **kır-** ‘kırmak’ ED 643a, **kırmalaş-** ‘parçalamak, kırmak’ EUTS 176, **kır-** ‘kazımak, koparmak, yolmak’ DLT 267 + [-**acak**] + [-**sin**] > BİTA [**kuırʒan**] ‘kıracaksın’ 190600703/2
- OTü. **kit-**; **kêt-** ‘gitmek’ ED 701a, **kât-** ‘gitmek’ EUTS 107, **kit-** ‘gitmek’ DLT 414 + [-**ecek**] + [-**sin**] > BİTA [**jittʃen**] ‘gideceksin’ 190100003/50
- OTü. **kod-** ; **ko:d-** ‘koymak’ ED 595b, **kod-** ‘koymak’ EUTS 180, **koç-** ~ **kot-** ‘koymak, bırakmak’ DLT 414 + [-**acak**] + [-**sin**] > BİTA [**kujdʒan**] ‘koyacaksın’ 190201501/119; 190100006/14 [**kəjdʒan**] ‘koyacaksın’ 190103701/106
- OTü. **ne:** ~ **ne;** **ne:** ‘ne’ ED 774a, **nä** ‘nehangi, nasıl’ EUTS 135, **ne:** ‘ne, hangi’ DLT 34, **ne:** ‘ne’ TT 181+ OTü. **yap-** ‘yapmak’ ED 870b, **yap-** ‘kapamak, yaratmak, kurmak’ EUTS 285, **yap-** ‘yapmak’ DLT 469 + [-**acak**] + [-**sin**] > BİTA [**na:pʃʃan**] ‘ne yapacaksın’ 190600701/15; 190100003/50; BİTA [**na:bʷdʒan**] ‘ne yapacaksın’ 190101701/38; + [-**acak**] > BİTA [**na:pʃʃak**] ‘ne yapacak’ 190103701/4; + [-**acak**] + [-**ız**] > BİTA [**na:bdʒəz**] ‘ne yapacağız’ 190102801/90
- OTü. **oltur-** ~ **oldur-** ‘oturmak’ DLT 275 + [-**acak**] + [-**sin**] > BİTA [**ɔturʒan**] ‘oturacaksın’ 190102701/112

OTü. **sal-** ‘salmak’ ED 824b, **sal-** ‘salmak, koymak’ EUTS 195, **sal-** ‘göndermek’ DLT 276 + **[-acak]** + **[-sin]** > BİTA [**salɫɟan**] ‘salacaksın’ 190201501/449

OTü. **san-** ‘sanmak, saymak’ ED 833a, **san-** ‘sanmak, saymak’ EUTS 196 + **[-acak]** + **[-ım]** > [**sajɟam**] ‘sayacağım’ 190100901/77; + **[cek]** > [**sajɟec**] ‘sayacak’ 190101603/67

OTü. **sık-** ‘sıkma’ ED 804b, **sık-** ‘sıkma’ EUTS 203, **sık-** ‘sıkma’ DLT 273 + **[-acak]** > BİTA [**suktɟak**] ‘sıkacak’ 190600003/9

OTü. **suva-** ‘sulamak, sıvamak’ EUTS, **suwal-** ‘sıvanmak’ DLT 331+ **y+** **[-acak]** + **[-sin]** > BİTA [**suva:ɟan**] ‘sıvayacaksın’ 190102801/25

OTü. **tanu-;** **tanu:-** ED 515a, **tanu-** ‘söz buyurmak, tavsiye etmek’ DLT 324 + **[-acak]** + **[-sin]** > BİTA [**tanuu:ɟan**] ‘tanıyacaksın’ 190600002/104

OTü. **topla-;** **topla:-** ‘toplamak’ ED 440b, **top-** ‘yığmak, toplamak’ ETG 301 + **y+** **[-acak]** > BİTA [**tɔpla:ɟec**] ‘toplayacak’ 190201701/61; [**tɔpla:ɟam**] ‘toplayacağım’ 190500001/44; 190101001/4

OTü. **unut-** ‘unutmak’ ED 179b, **unut-** ‘unutmak’ EUTS 266, **unut~ unut-** ‘unutmak’ DLT 115 + **[-acak]** + **[-sin]** > BİTA [**unuttɟan**] ‘unutacaksın’ 190101901/117

OTü. **yap-** ‘yapmak’ ED 870b, **yap-** ‘kapamak, yaratmak, kurmak’ EUTS 285, **yap-** ‘yapmak’ DLT 469 + **[-acak]** + **[-sin]** > BİTA [**japtɟan**] ‘yapacaksın’ 190100401/148; 190100401/151; 190100401/151

/-e-/ → Ø

OTü. **ber-;** **bê:r-** ‘vermek’ ED 353b, **bir-** ‘vermek’ EUTS 44, **bi:r~ bir~ ber-** ‘vermek’ DLT 79, **bê:r-** TT 182 **[-ecek]** > BİTA [**vɛrɟec**] ‘verecek’ 190600002/42; **[-ecek]** + **[-sin]** > BİTA [**vɛrɟɛn**] ‘vereceksin’ 190100102/15; [**virdɟɛn**] ‘vereceksin’ 190100102/15; **[-ecek]** + **[-ler]** > BİTA [**vɛrɟeclɛ:**] ‘verecekler’ 190103702/74

OTü. **bışur-** 'pişirmek' ED 383b, **bışur-** 'pişirmek' EUTS 41, **bışur-** 'pişirmek'
DLT 308 [-ecek] + [-sin] > BİTA [pɪʃɪrɜɛn] 'pişireceksin' 190201501/144

OTü. **bil-;** **bil-** 'bilmek' ED 330b, **bil-** 'bilmek' EUTS 42, **bil-** 'bilmek' DLT 34 + [-
ecek] > BİTA [bildʒec] 'bilecek' 190103702/68; 190103702/69

OTü. **bin-;** **bin-** 'binmek' ED 348a, **bin-** 'binmek' OTG 240, **mün-** 'binmek' DLT 279
+ [-me] + y+ [-ecek] > BİTA [pinɛmɛ:ɖʒɛc] 'binemeyecek' 190201501/450;
+ [-il] + [-me] + y+ [-ecek] > BİTA [pinilmɛ:ɖʒɛc] 'binilmeyecek'
190102901/104

OTü. **bol-** 'olmak' ED 331a, **bol-** 'olmak' EUTS 47, **bo:l-** 'olmak' TT 177, **bol-**
'olmak' DLT 263 + [-acak] > BİTA [ɔɭɖʒec] 'olacak' 190100402/19; [ɔɭɖʒɔk]
'olacak' 190201701/45; [ɔɭʒɔk] 'olacak' 190101601/204

OTü. **büt-;** **büt-** 'bitmek' ED 298b, **büt-** 'bitmek' EUTS 57, **büt-** '(yara) kapanmak'
DLT 413 + [-ecek] > BİTA [biɽʃʃec] 'bitecek' 190201503/24

OTü. **çık-** 'çıkma' ED 405b, **çık-** '(dışarı, yukarı) çıkmak' DLT 154 [-ecek] + [-ız]
> BİTA [ɽɯkɽʒɔz] 'çıkacağız' 190102701/131

OTü. **et-;** **ät-** 'etmek' EUTS 78, **et-** DLT 167 + [-ecek] > BİTA [etʃʃec] 'edecek'
190201501/140; + [-ecek] + [-ler] > BİTA [ettʃʃecɭɛr] 'edecekler'
190601601/36

OTü. **kel-;** **kel-** 'gelmek' ED 715b, **käl-** 'gelmek' EUTS 104, **kel-** 'gelmek' DLT 29 +
[-ecek] + [-ler] > BİTA [jeldʒɛclɛ:] 'gelecekler' 190101602/88; + [-ecek] >
BİTA [jeldʒec] 'gelecek' 190100001/117; 190100001/73; 190100901/164;
190100901/264

OTü. **keltür-** 'getirmek' ED 716b, **kältür-** 'getirmek' EUTS 104, **keltür-** 'getirmek'
DLT 364 + [-ecek] + [-im] > BİTA [jetirʒɛm] 'getireceğim' 190101603/56

OTü. **kes-;** **kes-** 'kesmek' ED 748b, **kes-** 'kesmek' DLT 269 [-ecek] > BİTA [cestʃʃec]
'kesecek' 190600002/68

OTü. **kit-**; **kët-** 'gitmek' ED 701a, **kät-** 'gitmek' EUTS 107, **kit-** 'gitmek' DLT 414 + **[-ecek]** > BİTA **[jittʃec]** 'gidecek' 190100401/169; 190100003/62; 190102301/51; + **[-ecek]** + **[-sin]** > BİTA **[jittʃɛn]** 'gideceksin' 190103702/74; + **[-ecek]** + **[-idi]** + **[-k]** > BİTA **[jittʃɛctic]** 'gidecektik' 190100003/26

OTü. **kör-**; **kör-** EUTS 116; **kör-** 'bakmak, görmek' ED 736a, **kör-** 'bakmak, görmek' DLT 187 + **[-ecek]** + **[siniz]** > **[jördʒɛ:niz]** 'göreceksiniz' 190201501/180

OTü. **öğren-**; **öğren-** 'öğrenmek' ED 114b, **öğren-** 'a.' DLT 194 + **e+ [-me]** + **y+ [-ecek]** > BİTA **[y:rənɛmɛ:ɟɛc]** 'öğrenemeyecek' 190100004/8

OTü. **tevril-** 'devrilmek' ED 444b, **tävril-** 'devrilmek, dönmek' EUTS 236 + **[-ecek]** > BİTA **[devrildʒec]** 'devrilecek' 190100902/209

OTü. **tö:n-** 'dönmek' ED 515a, TT 184, **tön-** 'Oğuz lehçesinde (bir yere) dönmek' DLT 526 + **[-ecek]** > BİTA **[döndʒec]** 'dönecek' 190101602/88

OTü. **tüş-**; **tüş-** 'düşmek' ED 560a, **tüş-** DLT 270 + **[-ecek]** > BİTA **[dyʃtʃec]** 'düşecek' 190100402/49; 190101601/87

OTü. **yorı-**; **yorı-** 'yürümek' ED 957a, **yorı-** 'yürümek' EUTS 302, **yorı-** ~ **yoru-** DLT 608, **yo:rı-** 'yürümek' TT 179 + **[-me]** + **y+ [-ecek]** > BİTA **[jorymɛ:ɟɛc]** 'yürümeyecek' 190100902/209

Bulg. **xopemar** 'otel, lokanta, dükkân, *xopemaz* kelimelerinin kısaltılmış biçimi' + **y+ [a]** > BİTA **[orma:]** 'a.' 190600601/36

Fr. **téléphone** 'telefon' + **[u]** > BİTA **[telfonu]** 'telefonu' 190601601/59

/-ı-/ → Ø

OTü. **ağız**; **ağız** 'ağız' ED 98a, **ağız** 'ağız' EUTS 7, **ağız** DLT 34 + **[ı]** + **[n]** + **[ı]** > BİTA **[a:zuɳu]** 190100006/8; + **[ı]** + **[m]** + **[a]** > **[a:zuɳma]** 'ağzıma' 190600003/12; + **[ı]** + **[n]** + **[m]** > BİTA **[a:zuɳuɳ]** 'ağzının' 190500001/16

OTü. **arık** 'ark' ED 214a, **a:rık** 'ark' TT 172, **arık** 'ark, çay' EUTS 19, **arık** 'ark, ırmak' + **[lar]** + **ile** (< **birlen**) > BİTA **[a:kla:ɫɛn]** 'arklarla' 190102801/42

OTü. **az** ~ **a:z**; **a:z** ‘az’ ED 277a, **az** ‘az, biraz’ EUTS 28, **a:z** ~ **az** ‘az’ DLT 50 + **ı+** **[cık]** > BİTA **[azɟuık]** ‘azıcık’ 190700002/4; 190100401/107; 190100402/32; 190102501/27; **[astɟuık]** ‘azıcık’ 190101801/48; 190100004/11; 190500001/28; 190500001/36; **[a:stɟuık]** ‘azıcık’ 190100402/10; 190101801/43; **[a:ɟuık]** ‘azıcık’ 190100001/188; 190100001/201; 190201501/119; 190101701/10; 190101701/24; 190101602/82; 190101901/64; 190102901/295; 190300901/116 190103202/47; 190103702/82; 190103703/46; 190601601/20; 190600801/28; 190201501/106; 190201501/146; 190100006/17; 190101001/43; 190103801/21; 190101602/115; 190102501/4; 190102905/286; 190102905/165; 190103702/98; **[a:ɟic]** ‘azıcık’ 190101201/44; 190101603/63; 190101901/60; 190101901/68; 190102302/28; 190300901/198; 190103204/7; 191000001/5; 190102901/139

OTü. **ba:kır-** ‘bağırmaq’ ED 318a, **ba:kır-** ‘bağırmaq’ TT 172, **bakır-** ‘bağırmaq’ DLT 526 + **ı+** **[-yor]** > **[ba:re:]** ‘bağırıyor’ 190100501/26; 190201503/43; 190103703/12; + **[-ır]** > BİTA **[ba:ruır]** ‘bağırır’ 190700001/9; + **[-acak]** > BİTA **[ba:radɟec]** ‘bağıracaq’ 190700001/12

OTü. **kadın**; **ka:dın** ‘kayın, dünür’ TT 173, **kadın** ‘kayın’ DLT 27 + OTü. **ana**; **ana** ‘ana, anne’ ED 169b, **ana** ‘anne’ EUTS 14, **ana** ‘anne’ DLT 27 > BİTA **[kajna]** ‘kaynana’ 190100004/21; 190200001/3; 190201501/49; 190201501/390; 190100101/174; 190100101/176; 190103801/72; 190300901/43; 190300901/49; 190201601/45; 190201601/51; 190201601/78; 190201601/81; 190201601/89; 190600601/32; 190101801/147; **[kajnana]** ‘a.’ 190100102/5

OTü. **karın**; **karın** ‘karın’ ED 661a, **karın** ‘karın’ EUTS 168, **karın** ‘karın’, DLT 27 + **[ı]** > BİTA **[ka:nuı]** ‘a.’ 190200901/48; 190700001/75

OTü. **taşgaru**; **taşgaru** ‘dışarı’ ED 563a + **[lar]** + **[ı]** + **n+** **[ı]** < BİTA **[duɟa:ta:nuı]** ‘dışarılarını’ 190101001/116; + **[lar]** + **[a]** > **[duɟa:ta:ra]** ‘dışarılara’ 190102201/13

OTü. **yahı**; **yahı**'çıplak' ED 929b, **yahı** DLT 607 + OTü. **ađak**; **adək** 'ayak' ED 45a; **adək** 'ayak' EUTS 3, **ađak** 'ayak' DLT 27 > [**jałnajak**] 'yalın ayak, çıplak ayak' 190102801/25

OTü. **yokaru**; **yokaru**: 'yukarı' ED 906b, **yokaru** 'yukarı' DLT 83 + [**dan**] > BİTA [**juka:dan**] 'yukarıdan' 190102801/38; 190301401/14; 190101801/11; 190102801/38; + [**da**] > [**juka:da**] 'yukarıda' 190301401/7; 190102905/208; 190102901/98; 190101001/66; 190500901/69; 190100401/58; 190100102/19; 190600701/34; 190600701/35; 190501501/251

Ar. **بعض** **ba'zı** 'birazı, bir kısmı, kimi' + Ar. **كـرـه** **kerre** 'defa, kez' > BİTA [**bağ cerē**] 'bazı kere, bazı defa' 190102401/26; 190100402/2; 190300501/1; 190501501/91; 190101001/109; 190101201/149

Yun. **pırasa** 'pırasa' > BİTA [**praş**] 'a.' 190501501/210

/-i-/ → Ø

OTü. **bi:r** ~ **bir**; **bi:r** 'bir' ED 353b, **bi:r** 'bir' TT 183, **bir** 'bir' EUTS 43, **bi:r** ~ **bir** 'sayıda bir' DLT 12 + **i+** [**cik**] > BİTA [**birtfic**] 'biricik' 190100902/38; [**bi:džic**] 'biricik' 190101801/170

OTü. **içgerü**; **içgerü** 'içeri' ED 25b, **içger**- 'içeriye sokmak' DLT 120 + [**si**] > BİTA [**iğfe:si**] 'içerisi' 190101001/71; 190100401/178; 190102901/119

OTü. **kelin** 'gelin' ED 719a, **kälin** 'gelin' EUTS 104, **kelin** 'gelin' 204 + [**i**] > BİTA [**je:lni**] 'gelini' 190201501/381

OTü. **su**v; **su:b** 'su' TT 180, **suw** ~ **su:w** 'su' DLT 12 + Yun. **pide** 'pide' + [**si**] > [**su bdesi**] 'su pidesi, su böreği' 190100201/33

Ar. **دائره** **da:ire** 'zilli tef' > BİTA [**da:re**] 'a.' 190101601/353; 190102701/120

Ar. **دقيقة** **daқиқа** 'dakika' > BİTA [**daccē**] 'dakika' 190100102/51; [**dakka**] 'dakika' 190100006/43; 190102903/21; [**dəccē**] 'dakika' 190100901/132

Ar. **Emine** 'inanılır, güvenilir' > BİTA [**emne**] 'Emine, kiş iadı' 190101701/8; [**e:mne**] 'Emine, kişi adı' 190101301/25

Ar. **غالب** **ga:liba**: ‘galiba, görünüşe göre, anlaşıldığı gibi’ > BİTA [**galba:**] ‘a.’ 190103401/35; [**jelba**] ‘a.’ 190101602/101

Ar. **Hafize** ‘koruyan, saklayan’ > BİTA [**hafse**] ‘Hafize, kişi adı’ 190101901/178

Ar. **Hanife** ‘İslam dinine sınıksız bağlı olan kimse’ > BİTA [**anfe**] ‘Hanife, kişi adı’ 190102701/31; [**a:nfe**] ‘Hanife, kişi adı’ 190101801/53; 190101801/124

/-o-/ → Ø

Bulg. **Тушовица** ‘Tušovitsa’ > BİTA [**tušovitsa**] ‘Şumen ilinin Vırbitsa ilçesine bağlı bir köy adı’ 190201501/78; 190201501/222; 190201501/78

/-u-/ → Ø

OTü. **boyun**; **boyun** ‘boyun, ense’ EUTS 49, **boyın** ~ **boyun** ‘insan vb.’nin boynu’ DLT 376 + [**u**] > BİTA [**bojnu**] ‘boynu’ 190103801/298

OTü. **burun**; **burun** ‘burun, hortum’ EUTS 54, **burun** ‘burun’ DLT 201 + [**un**] > BİTA [**bu:nun**] ‘burnu’ 190103201/62; 190103201/66

OTü. **ogul**; **oğul** ‘oğlan’ ED 83b, **oğul** ‘oğul’ EUTS 139, **ogul** ~ **ogıl** DLT 37/24 + [**um**] > [**ɔ:lum**] ‘oğlum’ 190102001/58; 190102001/98; 190600701/96; + [**u**] > [**ɔ:lu**] ‘oğlu’ 190201601/98

OTü. **ya:ş**; **ya:ş** ‘yaş, taze, yeşil’ TT 175, **ya:ş** ‘insanın yaşı’ DLT 159 + **uluğ** ED 136b, **ulug** ‘yüce, ulu, büyük’ DLT 37 > [**jaʃtu**] ‘yaşlı’ 190100002/30; 190103801/101; 190301601/5

Far. **چابک** **ça:bük** ‘çabuk, hızlı’ + [**cak**] > BİTA [**ʃabdʒak**] ‘a.’ 190102801/91; 190400001/323; 190400001/12; 190600301/10; 190103201/23; 190103703/16; 190102801/91; BİTA [**ʃabdʒək**] ‘a.’ 190201701/38; BİTA [**ʃabdʒuk**] ‘a.’ ‘çabucak’ 190601601/40; 190601601/62; 190100001/111; 190101201/168; 190101201/172; 190102901/163; 190102905/182; 190601601/61; 190201501/141

Far. **تخم** **tuħm** ‘tohum’ → BİTA [**tu:m**] ‘a.’ 190102905/23; 190102905/125

/-ü-/ → Ø

İnceleme bölgemizde, ikinci hecesinde yuvarlak-dar ünlü bulunduran bir sözcük, ünlü ile başlayan {-üp} zarf –fiil ekini aldığı anda orta hece durumuna düşen ikinci hecedeki yuvarlak-dar /ü/ ünlüsünü düşürmüştür.

OTü. **bükül-** ‘bükülmek’ ED 326b, **bükül-** ‘bükülmek’ EUTS 56, **bükül-** ‘ kendi kendine veya birisi tarafından eğilmek’ DLT 334 + [-üp] > BİTA [byclɛjɪp] ‘a.’ 190100101/181

4.4.2.2.2. İçte Ünsüz Düşmesi

En az çaba kuralı çerçevesinde ortaya çıkan ünsüz düşmesi, Burgaz ili Türk ağızlarının karakteristik özelliklerinden birisidir. Söz içi konumundaki düşen ünsüz çoğu kez işlevini yanındaki ünlüye yükleyerek onun daha uzun söylenmesine sebep olarak ikincil uzunluğu ortaya çıkarır.

/-b-/ → Ø

OTü. **suvlug;** **su:b** 'su' TT 180, ***suvluğ** 'sulu' ED 788b **suw** ~ **su:w** 'su' DLT 12 + [lu] > BİTA [sulu] ‘sulu’ 190102901/290; 190300901/186; 190300901/187; 190102901/289

/-n-/ → Ø

Far. **پن‌شنبه** **pençşenbe** 'perşembe' > BİTA [pɛ:ʃɛmbɛ] ‘a.’ 190201501/382; 190102301/89; 190103202/60; 190103202/65; 190102401/20; 190202501/11; 190201601/153; 190300501/27

/-d-/ > /-y-/ → Ø

Araştırma bölgesinde *büyük* sözcüğü ölçünlü Türkçeden farklı bir gelişme göstererek şöyle bir gelişim göstermiştir:

OTü. **bedük** ‘büyük’ ED 302b, **bädük** ‘büyük’ EUTS 37, **bedük** ~ **beğük** ‘büyük, yüze’ DLT 59 > BİTA [böyc] ‘büyük’ 190100901/267; 190101601/273;

190103202/5; [bø:yc] ‘büyük’ 190100902/26; 190100101/10; 190100101/159; 190100101/56; 190100101/69; 190101301/6; 190201701/4; 190102701/102; 191000001/12; 190103201/41; 190601601/9; 190500901/, 190500901/187; 190500901/190; 190500901/193; 190500901/83; [bø:yc] ‘büyük’ 190101301/9; [by:yc] ‘büyük’ 190200001/26; 190102905/111; 190102903/7; 190102901/192; 190102901/198; 190102901/213; 190600001/15; 190600001/43; 190300501/8; 190300501/10; 190300901/55; 190101601/73; 190600701/75; 190103401/51; 190103401/61

Bulg. **фелдшер** ‘sağlık memuru’ > BİTA [felʃer] ‘a.’ 190101201/93

/-ğ-/ → Ø

Far. **باغچه** **ba:ğ-çe** ‘bahçe’ > BİTA [ba:ʃa] ‘a.’ 190202601/13; [ba:ʃɛ] ‘a.’ 190100101/33; 190101201/119

/-g-/ → Ø

Burgaz Türk ağız alanında söz içi konumundaki ötümlü, patlayıcı, ön damak /g/ ünsüzü genellikle uzun bir ünlünün ortaya çıkmasına sebep olarak eriyip sıfırlanmıştır.

OTü. **bögrek** ‘böbrek’ ED 328b, **bögre** ‘böbrek’ EUTS 49, **bögür** ‘böbrek’ DLT 182 > BİTA [bø:rec] ‘a.’ 190600601/24. 190100901/106; 190100403/15

OTü. **çigidäm** ‘bir bitki’ EUTS 62 > BİTA [ʃi:dəm] ‘çiğdem’ 190100003/2; 190100901/317; 190103801/12; 190102601/104; 190102601/110; 190300901/60; 190103201/34

OTü. **eşek**; **eşgek** ‘eşek’ ED 260a, **äşkäk** ‘eşek’ EUTS 77, **eşek** ~ **eşgek** ‘eşek’ DLT 68 > BİTA [eʃec] ‘a.’ 190100901/241; 190100101/95

OTü. **içgerü**; **içgerü** ‘içeri’ ED 25b, **içger**-‘içeriye sokmak’ DLT 120 + [si] > BİTA [iʃɛ:si] ‘içerisi’ 190101001/71; 190100401/178; 190102901/119

OTü. **ilgerü; ilgerü:** 'ileri' ED 144a, **ilgärü** 'ileri' EUTS 92 + **[de]** > **[ilɛ:dɛ]** 'ileride'
 190102001/111; 190102001/84; 190600002/60; 190100902/42;
 190101001/102; 190101803/66; 190501501/86

OTü. **ingek** 'inek' ED 184a, **ingäk ~ inkek** 'inek' EUTS 95, **ingek** 'inek' DLT 68 >
 BİTA **[i:nec]** 'a.' 190102905/183; 190103801/42; 190103801/48; **[inec]** 'a.'
 190100006/18; 190100006/18; 190202501/3; 190202501/7; 190700001/42;
 190102905/87; 190300501/19; 190103801/38; 190100403/19; 190201601/148;
 190102601/48; 190100001/159; 190103203/71; 190103703/55; 190501501/77

OTü. **küdegü, küde:gü:** 'güvey' ED 703a, **küdägü** 'güvey' EUTS 120, **küdegü ~ küdegü** 'damat, güvey' DLT 449 > BİTA **[jyvɛ:]** 'güvey' 190100201/1;
 190100201/91; 190200901/50; 190201501/378; 190201501/395;
 190300501/14; 190300501/16; 190100102/2; 190201601/123; 190201701/23;
 190101601/241; 190600702/21; 190100001/46; 190100001/117; 190103203/3;
 190103702/76; 190101901/18; 190102701/40; 190102701/69

OTü. **süzgü:** 'süzgeç' ED 862a, **süzkü** 'süzgü, süzgeç' EUTS 215 > BİTA **[syzec]**
 'a.' 190102501/9

OTü. **tegül; tegül** 'değil' ED 480a, **tegül** 'Oğuzcada değil' DLT 165 > BİTA **[di:l]** 'a.'
 190201503/11; 190201503/24; 190100201/53; 190100004/4; 190100004/13;
 190102501/13; 190700001/32; 190102905/91; 190102904/18; 190102903/27;
 190102901/178; 190201501/32; 190201501/110; 190600001/31;
 190500901/91; 190100401/20; 190100101/10; 190100101/130;
 190103801/313; 190100402/1; 190100402/41; 190101301/6; 190101701/33;
 190101801/98; 190101802/83; 190102201/18; 190102401/41; 190100001/112;
 190100003/9; 190103202/56; 190102001/128; 190102701/103; 190103601/43

OTü. **yégirmi** '20, yirmi' ED 915b, **yigirmi** 'yirmi' EUTS 296, **yigirmi** 'yirmi' DLT
 465 > BİTA **[ji:mi]** 'yirmi' 190201503/46; 190700001/63; 190700001/67;
 190100901/64; 190100401/4; 190100401/260; 190600601/46; 190101701/66

OTü. **yinçge; yinçgä** 'ince' EUTS 297, **yinçge** 'herhangi bir şeyin incesi, ince' DLT
 610 > **[indʒɛ]** 'ince' 190201501/345; 190201501/347; 190103801/19;

190103703/15; 190101601/388; 190200001/12; 190102801/68; + [cik] > [indʒɛdʒic] ‘incecik’ 190200001/12; + [el-] +i+ [-yor] > [indʒɛle:] ‘inceliyor’ 190102801/67

Far. **ciger** ‘ciğer’ > BİTA [dʒiɛr] ‘a.’ 190300901/191; 190102401/38

/-ğ-/ → Ø

Ortak Türkçe sözcüklerin iç ve son sesi ile bazı eklerin sonunda bulunan [g] sesleri kurallı biçimde düşme eğilimi göstermişlerdir. Ayrıca, Oğug grubu lehçelerinde, Eski Türkçenin iç seste hece başı, hece sonu ve sözcük sonu /g/’lerinin eriyip kaybolması da Burgaz ili Türk ağızlarında da düzenli olarak ortaya çıkmıştır.

OTü. **agrı-**; **ha:ğrı-** ‘ağrımak’ TT 172, **agrı-** ‘ağrımak’ EUTS 8, **agrı-** DLT 35 > BİTA [a:r] ‘a.’ 190501501/87; 190501501/89

OTü. **bagursuk**; **bağursuk** ‘bağırsak’ ED 320a, **bağırsak** ~ **bağursuk** ‘bağırsak’ EUTS 31, **bagursuk** ‘bağırsak’ DLT 251 > BİTA [ba:sak] 190101901/330

OTü. **bağca** ‘bohça, bağ, çıkın’ EUTS 30, **ba:g** ‘(bohça vb. gibi şeyler için), bağ’ DLT 275, **bağ** ‘bağ, bohça, bölük’ ETG 266 > BİTA [bɔ:ɟa] ‘bohça’ 190201501/376

OTü. **buzagu**, **buzagu** ‘buzağı’ ED 391a, **buzagu** ‘buzağı’ EUTS 56, **buzagu** ‘buzağı’ DLT 41 > BİTA [buza:] ‘buzağı’ 190100902/211; 190100902/213; 190300901/119; 190100403/19; 190300201/5; 190102601/47; 190103703/64

OTü. **buzagula-**; **buzagula-** ‘buzağılamak’ ED 391a, **buzagula-** ‘buzağılamak, buzağı doğurmak’ DLT 482 > BİTA [buza:la-] 190103703/55

OTü. **ıgaç**; **ıgaç** ‘ağaç’ ED 79b, **ıgaç** ‘ağaç’ EUTS 84, **yıgaç** ~ **yıga:ç** ‘ağaç’ DLT 11 > BİTA [a:ɟ] ‘a.’ 190100002/68; 190102201/12; 190102201/8; [a:ɟ] ‘a.’ 190100902/66; 190202601/4; 190102905/188; 190102901/332; 190100401/32; 190100101/44; 190103801/303; 190601601/14; 190300901/33; 190101601/76; 190101601/389; 190102201/16; 190103201/37; 190101901/263

OTü. **ıgla-**; **ıgla:-** ED 85b, **ıgla-** 'ağlamak' EUTS 85, **ıgla-** DLT 146, **yıgla-** DLT 146
> BİTA [**ɑ:la-**] 'a.' 190201501/294; 190201501/288; 190100401/240;
190100401/240

OTü. **ıglaş-;** **ıglaş-** 'ağlaşmak' ED 86a, **ıglaş-** 'ağlaşmak' EUTS 85, **ıglaş-**
'ağlaşmak' DLT 126 > BİTA [**ɑ:laʃ-**] 'a.' 190103901/15; 190101602/4

OTü. **kal-** ~ **ka:l-**; **ka:l-** 'kalmak' TT 173, **kal-** ~ **ka:l-** DLT 513 + **[-gan]** > BİTA
[**kaʎan**] 'kalan' 190400001/23; 190600003/23; 190301401/60; 190301401/62;
190100101/128; 190601601/42; 190101601/103; 190102601/41;
190101901/66; 190102302/44; 190102701/23

OTü. **soğığ** ; **soğuk** 'soğuk' ED 808a, **soğığ** 'soğuk' EUTS 207 > BİTA [**sɔvuk**]
'soğuk' 190100006/30; 190600002/23; 190100102/51

OTü. **oğlak,** **oğla:k** 'oğlak' ED 84b, **oğlak,** **oğlak** EUTS 139, **oğlak,** 'oğlak' DLT
45 > BİTA [**u:ʎak**] 'a.' 190102904/32; 190102905/133; 190102905/145

OTü. **orgak;** **orğa:k** 'orak' ED 216a, **orğak** 'orak' EUTS 142, **orgak** 'orak' DLT 11
> BİTA [**ɔrak**] 'orak' 190103801/143; 190103801/146; 190201501/208;
190100901/278; 190100902/45; 190100902/98; 190101001/23;
190101201/110; 190100401/133; 190300901/231; 190103203/37;
190103701/39; 190600701/59; 190500901/67; [**ɔ:rak**] 'orak' 190100902/50;
190201501/209

OTü. **sıçgan,** **sıçğa:n** 'sıçan, fare' ED 796a, **sıçkan** 'sıçan, fare' EUTS 202, **sıçgan**
'sıçan, fare' DLT 50 > BİTA [**suʎʃan**] 'sıçan, fare' 190700001/43;
190700001/45; 190700001/46; 190102904/34; 190102904/34

OTü. **ta:g** ~ **tag;** **ta:ğ** 'dağ' ED463a, **tağ** 'dağ' EUTS 219, **ta:ğ** TT 174, **ta:g**~ **tag**
DLT 35 + [**ci**] > BİTA [**da:ɟu**] 'orman bekçisi'
190201501/277; 190102301/82; 190201501/193

OTü. **targa-;** **tara-** '(saç vb. için) taramak' ED 532a, DLT 559 > BİTA [**tara-**]
'taramak' 190201501/346; 190100401/145

- OTü. **tatağlağ ~ tatıǵlıǵ** ‘tatlı, lezzetli’ EUTS 228, **tatıǵlıǵ ~ ta:tıǵlıǵ** ‘lezzetli olan’ DLT 248, tatlıǵ ‘lezzetli, hoş’ DLT 34 > BİTA [**tatlıu**] ‘tatlı’ 190101001/1; 190101001/20; 190201501/104; 190201501/109; 190100401/66; 190100401/98; 190100101/130; 190100101/147; 190103801/20; 190103801/31; 190300901/216; 190103204/26; 190103701/48; 190101901/65
- OTü. **tawıǵsan; tabıǵsan** ‘tavşan’, **tawıǵsa:n** ‘tavşan’ ED 447a, **tawıǵsan** DLT 379 > BİTA [**taffan**] ‘tavşan’ 190100902/117; 190100902/118; 190100902/125; 190100902/149; 190100902/150; 190100902/151; 190500901/69; 190500901/70; 190102801/13; 190102801/15; 190102801/16; 190501501/167
- OTü. **togra-, toǵra:-** ED 472b, **togra-** ‘doğramak, kesmek’ DLT 580 > BİTA [**du:ra-**] ‘doğramak’ 190102901/313; 190300901/192; 190300201/10; 190100001/80; 190100001/83; 190100001/202; 190103701/42; 190103701/112; [**ds:ra-**] ‘doğramak’ 190201501/96; 190103801/21; 190103801/90; 190103801/94; 190300201/6; 190101201/18; 190600801/19; 190103701/49; 190100001/3; 190501501/140; 190501501/212
- OTü. **ugra-; uǵra:-** ‘uğramak’ ED 91a, **ugra-** ‘uğramak’ DLT 580 > BİTA [**u:ra-**] ‘uğramak’ 190102001/128
- OTü. **ugrat-** ‘göndermek’ DLT 135 > BİTA [**u:rat-**] ‘kovmak’ 190100001/221; 190200001/3
- OTü. **yalgan; yalǵa:n** ‘yalan’ ED 926b, **yalǵan** ‘yalan’ EUTS yalan’, **yalgan** ‘yalan’ DLT 460 > BİTA [**jałan**] ‘a.’ 190500901/28; 190100401/20; 190600801/27; 190101801/126
- OTü. **yagmur; yaǵmur** ‘yağmur’ ED 903b, **yaǵmur** ‘yağmur’ EUTS 280, **yagmur** ‘yağmur’ DLT 13 > BİTA [**ja:mu:**] ‘yağmur’ 190101601/226; 190500901/92; 190700002/30; 190700002/32; 190101601/226; [**ja:mu:**] ‘yağmur’ 190102905/216; 190100901/311; 190600002/96; 190101602/26; 190101602/28; 190101602/40

/-h-/ → Ø

Söz içi konumundaki gırtlak /h/ sesinin düşmesi Doğu Rodop Türk ağızları ile Vidin Türk ağızlarında da yaygın olarak görülmektedir (Hazai, 1960a: 129; Németh, 2014: 85). Burgaz İli Türk ağızlarında da alıntı sözcüklerde, söz içi konumundaki gırtlak /h/ sesinin başka bir ünsüzün komşuluğunda, kendinden önce gelen ünlüyü uzatıp düzenli olarak düştüğü görülür.

OTü. **axşam** ‘akşam’ ED 96b, **axşam** ‘akşam vakti’ DLT 66 > BİTA [a:ʃam] ‘akşam’ 190101001/128; 190100201/1; 190102701/129; 190600801/9

Ar. **Mehmet** > BİTA [me:met] ‘Mehmet, kişi adı’ 190100901/73; 190102302/1; [mɛ:met] ‘a.’ 190100901/268; 190100902/163; 190100902/197; 190101901/33; 190102701/12; 190102701/37; 190102901/145; 190103201/10; 190103401/57; 190601601/1; 190101901/181

Ar. **أهبا ب** **aḥba:b** ‘ahbap’ > BİTA [a:pa:p] ‘ahbap’ 190201501/332

Ar. **Ahmet** > BİTA [a:met] ‘Ahmet, kişi adı’ 190100001/121; 190100001/67; 190100901/6; 190102001/103

Ar. **Fahriye** > BİTA [fa:rijɛ] ‘Fahriye, kişi adı’ 190300901/53

Ar. **مأسوس** **maḥsu:s** ‘mahsus’ > BİTA [ma:sus] ‘özellikle’ 190100902/113; 190101801/30

Ar. **مختار** **muḥta:r** ‘muhtar’ > BİTA [mu:tar] ‘muhtar’ 190201501/200; 190100902/165; 190102701/12

Ar. **شعريه** **ša’riyye** ‘şehriye’ > [ʃe:rijɛ] ‘şehriye’ 190103205//1

Ar. **زخيره** **zaḥi:re** ‘zahire, gerektiği zaman harcanmak üzere anbarda saklanan hububat’ > BİTA [za:rɛ] ‘tahıl, aşıklık’ 190102601/90

Ar. **زحمت** **zaḥmet** ‘zahmet’ > BİTA [za:met] ‘zahmet’ 190100902/196

Ar. **Zehra** ‘yüzü pek beyaz ve parlak olan kimse’ > BİTA [ze:ra:] ‘Zehra, kişi adı’ 190300901/53

Far. **بخش** **bahşiş** ‘bahşiş’ > BİTA [ba:ʃiʃ] ‘bahşiş’ 190100201/4; 190100101/69

Far. **تاھتە** **tahte** ‘tahta’ > BİTA [ta:ta] ‘a.’ 190100001/216; 190100002/57;
190103801/280; 190101901/133; 190101901/134; 190200001/39;
190102801/55; 190102905/229; 190102905/230; 190102903/34;
190102905/273; 190103701/106; 190201503/28; 190501501/108;
190501501/109; [ta:tak] ‘a.’ 190100901/208; 190100901/209;
190100901/238; 190100901/224

Far. **تەرخانە** **ter-ħa:ne** ~ **تەرخینە** **terhi:ne** ‘tarhana’ > BİTA [tarəna] ‘a.’
190100101/103; [tarana] ‘a.’ 190102901/312; 190103701/111;
190103701/120; + [cik] > [tarnadʒuk] ‘a.’ 190102001/41; 190102001/42

Far. **تۇھم** **tuhm** ‘tohum’ > BİTA [tu:m] ‘tohum’ 190102905/23; 190102905/125;
[tɔ:m] ‘tohum’ 190101601/130

Far. **يەھنى** **yahni**: ‘yahni, et yemeği’ > BİTA [ja:ni] ‘yahni’ 190100201/32;
190700001/62; [ja:nu] ‘yahni’ 190201701/49; 190103204/3

Far. **ياھۇد** **ya:ħu:d** ‘veya, isterseniz’ > BİTA [jautta] ‘yahut, veya, ya da’
190102905/280

Bulg. **стихотворение** ‘şiir’ > BİTA [sitvorene] ‘a.’ 190102001/2; [sitvorenije:] ‘a.’
190102001/7

Bulg. **техникум** ‘teknik okulu, meslek lisesi’ > BİTA [te:nikum] ‘a.’ 190600701/68

Yun. **ahlat** ‘ahlat, kır armudu’ > BİTA [a:lat] ‘ahlat’ 190102901/283;
190100002/48; 190103203/38; 190103207/15; 190103207/19; [a:lat] ‘ahlat’
190102901/278; 190100401/104; 190100002/48; 190100002/49;
190103203/38; 190103207/15; 190103207/19; 190103207/19; + [li] > BİTA
[a:latlu] ‘Ahlatlı, Ruen ilçesinde yer adı’ 190103207/35; 190103207/37

Yun. **ihlamur** ‘ihlamur’ > BİTA [ɣɫambu:] ‘ihlamur’ 190202601/27;
190102501/14; 190102501/3; 190202601/27

Yun. **lahana** ‘lahana’ > BİTA [uɫa:na] ‘a.’ 190100001/118; 190100003/7;
190500001/20; 190103101/31; 190102301/26; 190102905/187; 190103701/43;
190100401/104; 190300901/189

/-f-/ → Ø

Ar. **موفق** **muvaffak** ‘başaran, beceren’ > BİTA [**muva**k] ‘a.’ 190501501/191

Far. **چفت** **cüft** ‘çift, ikili, eşi olan’ > BİTA [**ʧfi:t**] ‘a.’ 190100201/45; 190100401/166; 190101601/106; 190101601/107; 190101601/155

/-k-/ → Ø

Burgaz Türk ağız alanına ait derleme metinlerinde sözcük tabanında ve gelecek zaman [-AcAk] kip ekinin fiil çekimi sırasında ve /k/ sesi ile biten bazı kelimeler {+cIK} küçültme ekini aldıklarında son seslerinde bulunan /k/ sesinin düştüğü görülür.

OTü. **ba:kır-** ‘bağırmak’ ED 318a, **ba:kır-** ‘bağırmak’ TT 172, **bakır-** ‘bağırmak’ DLT 526 > BİTA [**ba:-**] ‘a.’ 190100401/236; 190100101/112

OTü. **ekşig** ‘ekşi’ ED 118b, **ekşig** ‘ekşi’ DLT 65 > BİTA [**i:fi**] ‘a.’ 190201501/157; 190100101/146; 190100101/148; 190102001/40; 190102901/299; 190102901/318; 190300901/117; + **msi** (< **m** + **sIg**) > [**i:fimsi**] ‘ekşimsi’ 190100001/186; 190101201/61; 190501501/62; 190101901/67; [**i:fimsidze**] ‘ekşimsiye yakın’ 190101901/65; 190101901/76

OTü. **kit-**; **két-** ‘gitmek’ ED 701a, **kät-** ‘gitmek’ EUTS 107, **kit-** ‘gitmek’ DLT 414 + [-ecek] + [-i-miş] > [**jididze:miʃ**] ‘gidecekmış’ 190100004/5

OTü. **sök-** ; **sö:g-** ‘sövmek’ ED 818b, **sök-** ‘sökmek, koparmak, azarlamak, sövmek’ EUTS 209, **sö:k-** ~ **sök-** ‘sövmek, küfretmek’ DLT 526 > BİTA [**sy:-**] ‘a.’ 190600703/30; 190100902/125; 190100902/118

OTü. **sö:zle:-** ‘söylemek’ ED 863a, **sözlä-** ‘söylemek, konuşmak’ EUTS 210, **sözle-** ‘söylemek, konuşmak’ DLT 574, **sözlä-** ‘söylemek’ ETG 294 +y+ [-ecek] + [-i-di] + [-m] > [**sø:lɛdʒe:dim**] ‘söyleyecektim’ 190103401/46

OTü. **unut-** ‘unutmak’ ED 179b, **unut-** ‘unutmak’ EUTS 266, **unut~ unut-** ‘unutmak’ DLT 115 + [-acak] + [-mış] + [-ız] > [**unuttʃa:muʃwuk**] ‘unutacakmışız’ 190101901/262

OTü. **yé:-** ‘yemek’ ED 869b, **ye:-** ‘yemek’ TT 182, **yi:-** ‘(bir şey) yemek’ DLT 448 + **[-ecek]** + **[-i-miş]** + **[-im]** > **[i:ɖʒe:miʃim]** ‘yiyecekmişim’ 190101001/148; +y+ **[-ecek]** + **[-sin]** > **[ji:ɖʒen]** ‘yiyeceksin’ 190101601/58; 190201601/127

OTü. **yükse-** ‘yükselmek ve uzamak’ DLT 578 > BİTA **[jy:sɛl-]** ‘a.’ 190101201/68; + **[-i vermek]** **[jy:sɛlive:rɛ:]** ‘yükselivermek’ 190101201/71

OTü. **yüksek** ‘yüksek’ ED 915b, **yüksek** ‘yüksek’ EUTS 306, **yüksek** ‘yükselmiş, uzun ve yüksek’ DLT 413 > BİTA **[jy:sec]** ‘a.’ 190201501/179; 190201501/84; 190101001/15; 190100102/25; 190103801/284; 190301401/75; 190100403/34; 190100404/19; 190101801/138; 190102001/82; 190102001/87; **[jy:seç]** ‘a.’ 190101802/60; **[jy:sɛc]** ‘a.’ 190201501/166; 190102901/256

Ar. **دكان** **dükka:n** ‘ içinde öteberi satılan oda, yer’ > BİTA **[ɖycan]** ‘a.’ 1901009 02/169; 1901009 02/170; **[ɖycan]** ‘a.’ 190202601/9; 190100401/165; 190100401/171; 190300901/166; 190101201/83; 190101601/199; 190100001/81; 190103202/10; 190103203/58; 190103703/34; 190102302/64; 190102302/65; 190102302/69; 190102701/17; + **[ɖʒuɯk]** > **[ɖycandʒuɯk]** ‘a.’ 190103202/13; + **[ɖʒuɯ]** > **[ɖycandʒuɯ]** ‘a.’ 190103202/17

Far. **لكن** **leken** ‘leğen’ > BİTA **[ile:n]** ‘a.’ 190100201/126; 190100901/263; 190101901/45; 190101901/48; 190103207/7

/-l-/ → Ø

Burgaz ili Türk ağızlarında konuşma akıcılığını sağlamak amacıyla söz içinde akıcı /l/ sesinin bazen kendinden önceki ünlüyü uzatarak düştüğü görülür.

OTü. **al-; al-** ‘almak’ ED 124b, **al-** ‘almak’ EUTS 12, **al-** ‘almak’ DLT 97 + **[-acak]** + **[-lar]** > BİTA **[a:ɖʒe:ɕla:]** ‘alacaklar’ 190201501/382

OTü. **aŋla; aŋla:-** ED 186a, **anga-** ‘anlamak’ EUTS 16, **angla-** ‘anlamak’ EUTS 16, **aŋla-** ‘Oğuzcada anlamak’ DLT 147 + **[-t]** + **[-ır]** > BİTA **[anadu:ɭa]** ‘anlatır’ 190102501/60; + **[-t]** + **[-ır]** + **[-lar]** > **[anadu:ɭa]** ‘anlatırlar’ 190102401/18; + **[-t]** + **[-tır]** + **[-ır]** + **[-ım]** > **[anatturuum]** ‘anlattırırım’ 190100006/25

OTü. **kel-**; **kel-** 'gelmek' ED 715b, **käl-** 'gelmek' EUTS 104, **kel-** 'gelmek' DLT 29 + **[-di]** > BİTA **[jɛ:di]** 'geldi' 190201501/216; 190600701/21; 190600701/21; + **[-di]** + **[-ler]** > **[jɛ:dilɛ:]** 'geldiler' 190100001/22; + **[-dik]** > **[jɛ:dic]** 'geldik' 190700002/35; + **[-ince]** > **[jɛ:dinɛ]** 'gelince' 190201501/324; + **[-miş]** > **[jɛ:miʃ]** 'gelmiş' 190101803/27; + **[-miş]** + **[-ler]** > **[jɛ:miʃlɛ:]** 'gelmişler' 190201501/331; + **[-sin]** > **[jɛ:sin]** 'gelsin' 190101801/97; 190101801/129; 190101901/35

OTü. **keltür-** 'getirmek' ED 716b, **kältür-** 'getirmek' EUTS 104, **keltür-** 'getirmek' DLT 364 > BİTA **[jetir-]** 'getirmek' 190100002/59; 190100002/60; 190201501/108; 190201501/395; 190101901/249; 190200001/8; 190100002/59; 190100002/60; 190201501/108; 190201501/395; 190101901/249; 190200001/8; 190103801/213; 190100401/177; 190200901/51; 190100001/24; 190103202/44; 190103207/14; 190103801/146; 190200901/51; **[jeti:-]** 'getirmek' 190100901/140; 190101601/216; 190101801/165; 190101801/168; 190100001/149; 190201501/445; 190201701/15; 190201701/46; 190100001/37; 190100901/139; 190101803/44; 190201601/131; 190102302/55; 190101601/368; 190101803/7; 190102501/4; 190300901/42; 190102901/83; 190103702/67; 190103702/62; 190301401/38; 190100404/25

OTü. **oltur-** ~ **oldur-** 'oturmak' DLT 275 > **[ɔtur-]** 'oturmak' 190600601/9; 190101201/145; 190101201/146; 190101603/47; 190101603/48; 190100901/52; 190101801/43; 190201601/96; 190102905/59; 190101801/43; **[ɔtu:-]** 'oturmak' 190201501/410; 190101601/360; 190103703/32; 190100901/223; 190100901/222; 190201501/410; 190101601/360; 190103703/32; 190100901/223; 190100901/222

Ar. **Gülsüm** 'yuvarlak, dolgun yüzlü' > BİTA **[jy:sym]** 'Gülsüm, kişi adı' 190101901/179; 190103702/69; 190600601/13; 190600601/17; 190600601/25; 190103801/1; 190103801/9

Ar. **mahalle** 'mahalle' > BİTA [ma:le] 'a.' 190301401/61; [ma:le] 'a.' 190103401/15; 190101001/38; 190100101/162; 190100101/163; 190102701/71; 190102701/80; 190100101/162

Far. **belki** 'ihtimal, umulur' > BİTA [be:ci] 'a.' 190100901/27; 190100102/26; 190100102/35; 190100401/275; 190102905/220; 190101901/231; [be:ci] 'a.' 190201501/204; 190201501/350; 190700001/12; 190100901/41; 190101801/158; 190101802/143; 190200901/11; 190103701/32; 190103702/24; [be:cim] 'a.' 190100001/210

Yun. **tuğla** 'tuğla' > BİTA [tu:la] 'a.' 190102904/12

/-n-/ → Ø

Burgaz ili Türk ağızlarında söz içinde birden fazla ünsüzün yan yana tercih edilmemesinden genizsil diş eti /n/ sesinin düştüğü görülür.

OTü. **andın son; andın** 'ondan' DLT 42 +**song** 'sonra' EUTS 208, **son** DLT 601 > [andan sɔ:ra] 'ondan sonra' 190201503/19; 190100006/28; 190102905/110; 190102905/230; 190102901/41; 190102901/41; 190102901/265; 190101001/101; 190201501/38; 190102601/10; 190101701/24

OTü. **son; song** 'sonra' EUTS 208, **son** DLT 601 + [ra] > BİTA [sɔ:ra] 'sonra' 190600701/50; 190103801/149; 190103801/166; 190103801/170; 190103801/18; 190103801/20; 190103801/213; 190103801/214; 190103801/236; 190103801/28; 190103801/79; 190101901/118; 190101901/142; 190101901/150; 190101901/53; 190100001/101; 190100001/134; 190100001/168; 190100001/190; 190100001/191; 190100001/213; 190100001/25; 190100001/26; 190100001/30; 190100001/38; [sɔ:ra] 'sonra' 190101601/156; 190101601/168; 190101601/180; 190101601/51; 190101601/74; 190101601/86; 190102001/57; 190301601/10; 190103204/19; 190102801/69; + [ki] > [sɔ:raku] 'sonraki' 190101602/21; 190101602/22; [sɔ:raku] 'sonraki' 190101901/143; 190101901/173; 190100001/55; 190100001/68; 190500001/52; 190700001/70; 190100401/205;

190100401/57; 190101801/42; 190101802/11; 190102301/49; 190102301/51;
190102601/62; 190102905/241

Ar. **إنسان** *insa:n* ‘insan’ > BİTA [*i:sa:n*] ‘insan’ 190103601/52; + [*lık*] > [*i:sannuk*]
‘insanlık’ 190102905/218

Ar. **قنب** *qinnab* ‘kınnap’ > BİTA [*ku:nab*] ‘a.’ 190200901/9; 190101901/292;
190501501/224

Far. **پن‌شنبه** *pençşenbe* ‘perşembe’ > BİTA [*pɛ:ʃembɛ*] ‘a.’ 190201501/382;
190102301/89; 190103202/60; 190103202/65; 190102401/20; 190202501/11;
190201601/153; 190300501/27

/-r-/ → Ø

Söz içinde akıcı /r/ sesinin düşmesi Güneybatı Anadolu ağızlarının karaktersitik özellikleri arasında yer alır (Korkmaz, 1994a: 79). Doğu Rodop Türk ağızlarının da yapısını belirleyen en önemli ses özelliklerinden biri olarak gösterilen söz içinde /r/ sesinin düşmesi Vidin Türk ağız alanında da tespit edilmiştir. (Németh, 2014: 83; Hazai, 1960b: 129). Burgaz ili Türk ağızlarında iç seste akıcı, patlamalı, dudak, genizsil ünsüzlerin komşuluğunda kendinden önceki ünlüyü uzatarak titreşim /r/ sesinin yaygın olarak düştüğü tespit edilmiştir. Genel olarak da Ortak Türkçe ve alıntı sözcüklerde iç seste çift ünsüz bulunmasının tercih edilmemesinden kaynaklandığı görülmektedir. Burgaz Türk ağız alanında yaygın olan bu ses olayı, bu ağız bölgesinin karakteristik özelliklerinden birini teşkil etmektedir.

OTü. **ak ~ a:k; a:k** ‘ak’ ED 75a, **a:k** ‘ak’ TT 171, **aḳ** ‘ak, beyaz’ EUTS 9, **a:k ~ ak**
‘Oğuzcada beyaz’ 53 > + OTü. **bart** ‘Oğuz lehçesinde, pişmiş topraktan su kabı’ DLT 172 + [**ak**] > [**aḳ.ba:daḳ**] ‘akçabardak, kar çiçeği, kardelen’
190102701/136; 190103801/12; 190100403/33

OTü. **arık** ‘ark’ ED 214a, **a:rık** ‘ark’ TT 172, **arıḳ** ‘ark, çay’ EUTS 19, **arık** ‘ark, ırmak’ > BİTA [**a:k**] ‘arık’ 190102801/42

OTü. **arka; arka** ‘sırt’ ED 215b, **arḳa** ‘arka, bir şeyin arka tarafı’ EUTS 20, **arka**
‘sırt’ DLT 76 > BİTA [**a:ka**] ‘a.’ 190102901/101; 190101601/74;

191000001/39; 190100901/98; 190400001/23; 190102905/63;
 190102905/273; 190102901/197; 190201501/420; 190102601/110;
 190102801/70; 190102801/71; 190102801/102; 191000001/39

OTü. **arpa** 'arpa' ED 198b, **arpa** 'arpa' EUTS 20, **arpa** 'arpa' DLT 74 > BİTA [a:pa]
 'arpa' 190100901/111; 190200901/29; 190200901/24; 190100901/111;
 190500901/216; + [lk] > BİTA [a:paɫuk] 'Arpalık, Ruen ilçesinde yer adı'
 190100901/110; 190100901/100

OTü. **bo:rç** 'borç' TT 177 > BİTA [bɔ:ɟ] 190102501/57; 190103203/36;
 190501501/79; 190300901/36

OTü. **çıkār-** 'çıkarmak' ED 410b, **çıkār-** 'çıkarmak' DLT 310 > BİTA [ɟʷuka:-]
 190100902/17; 190100902/41; 190500001/10; 190102901/374;
 190100901/64; 190100901/65; 190100901/66; 190101001/44;
 190201501/432; 190201501/459; 190500901/23; 190100101/3;
 190100101/58; + [-tɪr] + [-acak] + [-ım] > [ɟʷuka:turɟam] 'çıkarttıracağım'
 190101601/89; + [-t] + [-tɪr] + [-dım] > BİTA [ɟʷukattɪr:-] 'çıkarttırmak'
 190101001/26

OTü. **erkek** 'erkek' ED 223b, **ärkāk** 'erkek' EUTS 74, **erkek** 'hayvanların erkeği,
 erkek' DLT 68 > BİTA [ɛ:cɛc] 'a.' 190101901/195

OTü. **hö:rdek** 'ördek' ED 205b, **hö:rdek** 'ördek' TT 184, **ödirāk** 'ördek' EUTS 146,
ördek 'ördek' DLT 789 > BİTA [ø:dec] 'a.' 191000001/44; 190103703/71

OTü. **ısmarla-** 'bırakmak, terk etmek' ME 127 > [usma:ɫa-] 'ısmarlamak'
 190100901/219

OTü. **karındaş;** **karındaş** 'kardeş' ED 662a, **karındaş** DLT 205 > BİTA [ka:daʃ]
 'a.' 190101001/142; 190100101/155; 190101201/47; 190101601/217;
 190101601/33

OTü. **kart** 'kart, yaşlı' ED 647b, **kart** 'kart, ihtiyar' EUTS 169 > BİTA [ka:t] 'kart'
 190100006/23; 190501501/136

- OTü. **kırk-** 'kırmak' ED 651a, **kırk-** ' tıraş etmek, kırmak' EUTS 176, **kırk-** 'kırmak' DLT 627 > BİTA [**ku:k-**] 'kırmak' 190103801/235; 190101901/126; [**ku:ḳ-**] 'kırmak' 190100902/181; 190103202/22
- OTü. **kırkıl-**; **kırk-** 'kırmak' ED 655b, **kırkıl-** 'kırkılmak' DLT 384 > BİTA [**ku:kuḳ-**] 'kırkılmak' 190501501/258; 190501501/259
- OTü. **kırk**; **kırk** 'kırk' ED 651a, **kırk** 'kırk' EUTS 176, **kırk** 'kırk' DLT 176 > BİTA [**ku:k**] 'kırk' 190100001/135; 190100001/164; 190100901/179; 190100901/200; 190103801/113; 190201701/53; 190101802/87; 190101802/94
- OTü. **kork-**; **kork-** 'korkmak' ED 651b, **kork-** 'korkmak' EUTS 182, **kork-** 'korkmak' DLT 627 > BİTA [**kə:k-**] 'korkmak' 190201501/34; 190101602/83; 190101603/19; 190102903/25; 190102901/161; 190102901/198; 190201501/38; 190601601/35; 190100402/57; 190101602/83; 190101603/19; 190101802/34
- OTü. **kurbaka**: 'kurbağa' ED 646b, **kur baka** 'kara kurbağası' DLT 496 > BİTA [**ku:ba:**] 'kurbağa' 190700001/43; 190102904/34
- OTü. **kurt** 'kurt' ED 648a, **kurt** 'kurt, solucan' OTG 249, **kurt** 'kurt (böcek)' DLT 172 > BİTA [**ku:t**] 'kurt' 190102903/8
- OTü. **ortu**; **ortu** 'orta, bir şeyin ortası' ED 203b, **orta ~ ortu** 'orta' EUTS 143, **ortu** 'orta' DLT 74 > BİTA [**ɔ:ta**] 'a.' 190100201/62; 190100201/63; 190100101/169; 190100102/31; 190103801/71; 190101601/272; 190101802/54
- OTü. **ört-**; **ört-** 'örtmek' ED 202b, **ört-** DLT 628 > BİTA [**ø:t-**] 190100901/127; 190101901/10; 190101901/108
- OTü. **barmak** 'parmak' ME 98, **parmak** 'parmak' İML 16 > [**pa:mak**] 'parmak' 190100001/193; 190101001/96; 190102901/393; 190103201/69; 190201501/132; 190201501/133; 190201701/55; [**pa:maḳ**] 'parmak' 190101802/117; 190101802/123; [**pa:məḳ**] 'parmak' 190101603/68

OTü. **süpürgü; süpürgü:** ‘süpürge’ ED 792b, **süpürgü** ‘süpürge’ DLT 245 > BİTA [sy:ɟɛ] ‘süpürge’ 190101001/111; 190102901/258; 190102901/259; 190102905/22

OTü. **sürt-** ‘sürtmek’ ED 846b, **sürt-** ‘sürtmek’ DLT 214 > BİTA [sy:t-] ‘a.’ 190103204/18

OTü. **sırt** ‘arka, sırt’ ED 846a, **sırt** ‘Oğuzlarda küçük vadi ve küçük bayırlar’ 172 > BİTA [su:t] ‘sırt’ 190102801/30; 190103703/66; 190100401/31; 190100401/36; 190101001/138; 190103801/254; 190101201/95; 190102601/32; 190103703/66; 190102001/1; 190101901/271; + [-la] + [-mak] > [su:tla-] ‘sırtlamak’ 190102801/89

OTü. **tarıglağ; tarıgla:ğ** ‘tarla’ ED 541b, **tarıglağ** ‘tarla’ EUTS 226, **tarıglağ** ‘tarla’ DLT 248 > BİTA [ta:lɛ] ‘tarla’ 190101901/170; 190101901/175; 190103703/4; 190102801/54; [ta:la] ‘a.’ 190100901/80; 190100902/130; 190103801/111; 190100401/268; 190100401/30; 190101601/108; 190500901/72; 190500901/75; 190100901/116; 190100901/80; 190100901/81; 190100902/65; 190102901/218; 190100901/98; 190100901/99

OTü. **törlüg** ‘türlü’ ED 546b, **türlüg** ‘türlü, çeşitli’ EUTS 259, **türlüg** ‘türlü, çeşitli’ DLT 72 > BİTA [ty:ly] ‘a.’ 190100001/173; 190100001/87; 190100002/68; 190201501/141; 190201501/248; 190201501/249; 190201501/314; 190202601/1; 190202601/3; 190600003/23; 190700001/72; 190100901/178; 190100901/179; 190100901/200; 190100901/303; 190100901/308; 190100902/127; 190100101/117; 190100101/18; 190103801/39; 190100401/264; 190301401/56; 190100401/113

OTü. **törtünç** ‘4., dördüncü’ ED 535b, **törtünç** ‘dördüncü’ EUTS 249, **törtünç** ‘dördüncü’ DLT 78 > BİTA [dø:dyndɟy] ‘dördüncü’ 190101901/143; 190601601/83; 190101901/137; 190201501/192

OTü. **türk** ‘Türk’ ED 542b, **Türük** ‘Türk’ EUTS 259, **Türk** ‘Nuh’un oğlu Türk’ün oğullarına (Türklere) yüce Allah tarafından verilmiş isim’ DLT 176 > BİTA [ty:c] ‘Türk’ 190100201/67; 190101301/7; 190301401/59; 190101601/316;

190102301/40; 190102601/23; 191000001/52; 191000001/56; 190600601/77;
 190103401/43; + [çel] > BİTA [ty:çtʃɛ] ‘a.’ 190201501/248; 190201501/251;
 190201501/314; 190201501/321; 190100401/263; 190100401/264;
 190101601/341; 190101602/67; 190102301/44; 190102301/55;
 190102901/258; 190103201/20; 190100404/4

OTü. **yugurt; yuğrut** ‘yoğurt’ ED 905b, **yorgurd** ‘yoğurt’ EUTS 302, **yugrut**
 ‘yoğurt’ DLT 100 > BİTA [ju:t] ‘yoğurt’ 190100001/206; 190100901/111;
 190101901/245; 190102901/235; 190102901/236; 190102901/317;
 190102901/318; 190102905/146; 190102905/186; 190103207/2;
 190103701/74; 190103801/17; 190100403/24; 191000001/5; 190501501/128;
 190501501/133; 190500901/35; 190500901/37; 190100101/98; [jɔ:t] ‘yoğurt’
 190500901/35; 190500901/37; 190100101/98; 190103801/17; 190100403/24;
 191000001/5; 190501501/45; 190501501/128; 190501501/133

OTü. **yégirmi** ‘yirmi’ ED 915b, **yigirmi** ‘yirmi’ EUTS 296, **yigirmi** ‘yirmi’ DLT
 465 > BİTA [ji:mi] ‘a.’ 190100001/59; 190201501/177; 190201501/373;
 190201501/77; 190201501/79; 190201501/92; 190101701/66

Bulg. **Byprac** ‘Burgaz’ > BİTA [bu:gaz] ‘Burgaz, Güneydoğu Bulgaristan’da şehir
 adı’ 190100006/11; 190600601/19; 190100404/13; 190100101/22

Ar. درس **ders** ‘ders’ > BİTA [dɛ:s] ‘ders’ 190600701/89; 190100203/12;
 190103208/4; 190100005/11; 190201601/139; 190600701/89; 190103901/14

Ar. غير **gayr** ‘ayrı, başka, artık’ > BİTA [ka:jw] ‘artık, bundan böyle’
 190100002/61; 190100003/45; 190100003/49; 190100004/8; 190201501/453;
 190500001/39; 190100901/245; 190101201/179; 190101301/10;
 190103801/101; 190103801/175; 190101601/289; 190101601/331; [ka:jwun]
 ‘a.’ 190103201/36; 190600003/9

Ar. خاطر **ha:tır** ‘zihin, fikir’ + [la-] + [-mak] > BİTA [atw:la-] ‘hatırlamak’
 190102002/7; [hatw:la-] ‘hatırlamak’ 190201601/78; 190201601/80

Ar. خرقة **hırka** ‘hırka’ > BİTA [**u:ka**] ‘hırka’ 190100901/190; 190100401/245;
[**hu:ka**] ‘a.’ 190201501/344; 190201501/345; 190201501/347;
190100401/148; 190100401/151; 190100401/153; 190102601/31

Ar. شرط **şart** ‘şart, koşul’ > BİTA [**ʃa:t**] ‘şart’ 190101601/81

Ar. تربیه **terbiye** ‘besleyip büyütme, eğitim’ > BİTA [**tɛ:bijɛ**] ‘terbiye’
190300501/5

Ar. ترشی **türşi**: ‘ekşilik, turşu’ > BİTA [**tu:ʃu**] ‘turşu’ 190100002/46;
190100401/103; 190102001/87; 190102901/277; 190102901/283;
190103203/38; 190103701/40; 190100002/48

Far. چارشب **ça:r-şeb** ‘çarşaf’ > BİTA [**ʃa:ʃaf**] ‘çarşaf’ 190201501/425

Far. بهچارشن **ça:r-şenbih** ‘Çarşamba’ > BİTA [**ʃa:ʃamba**] ‘a.’ 190102301/89;
190103202/60; 190103101/58; 190301401/42

Far. درد **derd** ‘dert, gam’ > BİTA [**dɛ:t**] 190600701/55; + [**leʃ-**] + [**-mek**] > BİTA
[**dɛ:tleʃiriz**] ‘dertleşiriz’ 190100006/45

Far. امروء **emru:d** ‘armut’ > BİTA [**a:mut**] ‘armut’ 190102901/276;
190102901/284; 190102901/293; 190101001/12; 190500901/58;
190500901/65; 190100401/137; 190103801/304; 190103801/304;
190100404/7; 190103207/22; 190103207/24; 190103701/33; 190102001/81;
190101901/101; 190101901/229; 190101901/241; 190101901/246;
190101901/254; 190501501/78

Far. هر **her** ‘her’ + Far. كس **kes** ‘kimse, kişi’ > BİTA [**hɛ:cɛʃ**] ‘herkes’
190102901/49; [**hɛ:cɛʃ**] ‘herkes’ 190100001/64; 190100201/54;
190100201/63; 190100102/54; 190103801/217; 190103702/101

Far. خرمن **hırmən** ‘harman’ > BİTA [**a:man**] ‘harman’ 190100901/278;
190100901/279; 190100901/292; 190100102/10; 190200901/3; [**ha:man**]
‘harman’ 190103801/161; 190103801/165; 190200901/2

Far. پارچه **pa:r-çe** ‘parça’ > BİTA [**pa:ʃa**] ‘parça’ 190501501/205; 190103702/80

Far. **ردمالم** **merdümek** ‘mercimek’ > BİTA [mɛ:ɖimec] ‘mercimek’ 190100401/15;
190103204/1; 190100201/25; 190102501/9; 190102905/26

Far. **نرگس** **nergis** ‘nergis çiçeği’ > BİTA [mɛ:jyʒ] ‘a.’ 190100401/109

Far. **سرد** **serd** ‘soğuk, sert’ > BİTA [sɛ:t] ‘sert’ 190101602/111; 190601601/64

Far. **سرکه** **sirke** ‘sirke’ > BİTA [si:cɛ] ‘sirke’ 190100201/42

Far. **سورنای** **su:r-na: [y]** ‘zurna’ > BİTA [zu:na] ‘zurna’ 190100201/19

Far. **شکر** **şeker** ‘şeker’ > BİTA [ʃecɛ:] ‘şeker, şeker pancarı’ 190100001/86;
190100901/296; 190103101/13; 190100101/139; 190103801/266

Far. **زردآلو** **zerd-a:lu:** ‘zerdali’ > BİTA [zɛ:dɛli] ‘zerdali’ 190100201/27;
190101802/129; 190103207/22; 190501501/78; 190500901/58

Lat. **Mart** ‘Mart ayı’ > BİTA [ma:t] ‘a.’ 190100401/116; 190202501/13;
190300501/29

Bulg. **Варна** ‘Varna’ > BİTA [va:na] ‘Varna, Kuzeydoğu Bulagaristan’da şehir adı’
190600601/51

Bulg. **Карнобат** ‘Karnobat’ > BİTA [ka:nabət] ‘Karnobat, Burgaz ilinde şehir adı’
190501501/84

Bulg. **парцал** ‘eskimiş bez veya kumaş parçası, paçavra’ > BİTA [pa:sat] ‘a.’
190501501/240

Bulg. **торта** ‘turta, bir yaş pasta çeşidi’ > BİTA [to:ta] a.’ 190102501/15

/-s-/ → Ø

Burgaz Türk ağız alanında, {-mIş} geçmiş zaman kip ekiyle çekime uğramış fiilere eklenen {-sIn} teklik 2. şahıs ekindeki /s/ ünsüzünün düştüğü görülür.

OTü. **ba:r** ‘var’ TT 172, **ba:r** ‘var’ ED 353a, **ba:r ~ bar** ‘var’ DLT 34, **bar** ‘var’
EUTS 32 + [mıʃ] + [sın] > [va:muʃuɪn] ‘varmışsın’ 190600001/25

OTü. **bütür-** 'bitirmek' ED 308b, **bütür-** 'bitirmek' EUTS 57, **bütür-** '(yarayı) kapatmak, iyileştirmek' DLT 305 + [-miş] + [-sin] > [biti:mişi:n] 'bitirmişsin' 190201501/110

OTü. **evlen-;** **evlen-** 'evlenmek' ED 11a, **ewlen-** DLT 481 + [-me] + [-miş] + [-sin] > [evlenmemişsin] 'evlenmemişsin' 190201501/204

OTü. **işle-;** **işle:-** 'çalışmak' ED 262b, **işlä-** 'işlemek' EUTS 100, **işle-** DLT 146 + [-r] + [-miş] + [-sin] > [işlermişsin] 'işlermişsin' 190100402/5

OTü. **kal-** ED 615b, **kal-** 'kalmak' EUTS 163, **ka:l-** 'kalmak' TT 173, **kal-** ~ **ka:l-** DLT 513 + [-miş] + [-sin] > [kalmışsin] 'kalmışsin' 190102302/37

OTü. **kel-;** **kel-** 'gelmek' ED 715b, **käl-** 'gelmek' EUTS 104, **kel-** 'gelmek' DLT 29 + [-miş] + [-sin] > [gelmişsin] 'gelmişsin' 190102501/9; 190102302/34

/-t-/ → Ø

OTü. **amtı** 'şimdi' ED 156b, **emdi** 'şimdi' DLT 30, **amtı** 'şimdi' EUTS 14, **ämtı** 'şimdi' EUTS 72 > BİTA [fıni] 'şimdi' 190202601/22; 190101601/237; 190101601/46; 190101901/202; 190201601/71; 190201501/132; 190300201/67; 190103401/39; [fımi] 'şimdi' 190102501/38; 190102501/41; 190103401/5

OTü. **it-** 'düşürünceye kadar ittirmek' DLT 95 + [-tir] > BİTA [iti:-] 'ittirmek' 190400001/324

OTü. **okut-** 'okutmak' ED 81b, **okıt-** 'okutmak, ezbere söyletmek' EUTS 140, **okıt-** 'okutmak' DLT 114 + [-tur] > BİTA [okutur-] 'okutturmak' 191000001/52

Bulgarcadan alıntı sözcüklerde iç seste hece sonunda /t/ ile /d/, /s/ ile /n/ gibi seslerinin yan yana bulunması konuşma akıcılığını etkilediğinden, ikili ünsüzlerden birinin, yani genizsil /n/ ile sızıcı, diş eti /s/ seslerini tercih edip patlayıcı /t/ ünsüzünü düşürmelerinden kaynaklanmaktadır.

Bulg. **вестник** 'gazete' > BİTA [vesnic] 'a.' 190101701/19; 190102501/12; 190101601/8; 190101701/19; 190102501/12

Bulg. **отделение** ‘öğrencilerin yıllık öğrenime göre ayrıldıkları bölümlerden her biri, sınıf’> BİTA [**odele:nijɛ**] ‘a.’ 190102901/203

Bulg. **стихотворение** ‘şiir’> BİTA [**sitvorenije:**] ‘a.’ 190102001/7

Bulg. **частно** ‘özel, hususi’> BİTA [**ʧasno**] ‘özel’ 190100902/160; 190101301/21

Bulg. **частно** +Türk. [**cu**] + Türk. [**luk**] > BİTA [**ʧasnodʒutuk**] ‘özelleştirme, özel’ 190300501/18; 190202501/2; 190201501/31; 190600701/82; 190201501/370; 190201501/208

/-v- /→ Ø

İç seste sızıcı, dış-dudak /v/ sesinin düşmesi birden fazla ünsüzün yan yana tercih edilmemesinden kaynaklandığı görülür.

Ar. اول **evvel** ‘önce, ilk, birinci, evvel’> BİTA [**evɛl**] ‘evvel’ 190100001/147; 190100001/177; 190100001/214; 190100001/220; 190100001/29; 190100001/38; 190100001/42; 190100001/50; 190100001/57; 190100001/90; 190100001/91; 190100201/94; 190100006/20; [**evɛ:**] ‘evvel’ 190201501/33; 190201501/345; 190101001/110; [**evɛli**] ‘evvel’ 190101601/236; 190600002/73; 190101601/240; 190101901/382; 190102701/137; 190102701/68; 190102801/65; 190102901/189; [**evɛlɛn**] ‘evvel’ 190101901/340; [**eːvɛl**] ‘evvel’ 190102701/19; 190300901/165; 190300901/167; 190501501/98; 190103801/24; 190501501/31; 190300901/164

Ar. اول **evvelki** ‘evvelki’ > [**eːvɛlci**] ‘a.’ 190501501/31; [**eːvelsi**] ‘a.’ 190103201/52; [**eːvlɛ:ci**] ‘a.’ 190102201/11; [**evɛ:lci**] ‘evvelki’ 190100001/39; 190102903/19; 190100002/6

Ar. **قوة kuvvet** ‘kuvvet’> BİTA [**kuvet**] ‘kuvvet’ 190101602/105; 190100401/28; + [**li**] > [**kuvet**] ‘kuvvetli’ 190100901/144; 190100902/212; 190500901/192; 190102905/23

Ar. **توبه tevbe** ‘tövbe’> BİTA [**ty:bɛ**] ‘tövbe’ 190101802/46; [**tɔ:bɛ**] ‘tövbe’ 190102001/107

/-y-/ → Ø

İç seste hece sonunda yarı ünlü, öndamak sürtünücüsü /y/ sesinin kendinden önce gelen ünlüyü çoğu kez uzatarak düştüğü görülür.

OTü. **ayla; ayla:** ‘öyle’ ED 272a, **ayla** ‘Oğuzcada, öyle’ DLT 69 > BİTA [ø:lɛ] ‘öyle’ 190102001/124; 190100001/121; 190100001/13; 190100001/187; 190100001/221; 190100001/45; 190100002/22; 190100002/3; 190100003/19; 190100003/59; 190100003/61; 190102002/9; 190103901/7; [ø:lɛ] ‘öyle’ 190201501/382; 190103801/19; 190101901/243; [y:lɛ] ‘öyle’ 190201501/363; 190600002/36

OTü. **muntag; buntag** ‘böyle’ ED 349b, **muntag** ‘bunun gibi, böyle, bu türden, bu nedenle’ EUTS 133, **mundag** ‘böyle’ DLT 30, **muntag** ~ **monta:g** ‘böyle’ ETG 287 > BİTA [bø:lɛnɛ] ‘böyle’ 190100101/65; 190103801/282; 190103801/59; 190103801/71; 190101801/112; 190102501/1; [bø:lɛ] ‘böyle’ 190102001/110; [bø:lɛ] ‘böyle’ 190102701/107; 190103601/34; 190501501/80; 190501501/149; 190501501/203; 190700002/15; 190400001/318; 190100501/49; 190100902/12; 190100902/50; 190100006/20; 190100201/105; 190100201/112; 190600003/19; 190500001/40; [bylɛ] ‘böyle’ 190100902/125

OTü. **öyle** ‘Oğuzcada öğle vakti’ DLT 69 > BİTA [y:lɛ] ‘öğle’ 190100401/215; 190102801/105; 190600301/4; [y:lɛn] ‘öğlen, öğle’ 190100003/49; 190100901/237; 190102801/105; 190600601/59

OTü. **uş + eyle** > **şu eyle** > **şeyle + et-** DLT 167 > BİTA [fø:lɛ] ‘şöyle’ 190501501/237; [fø:lɛ] ‘şöyle’ 190102302/56; 190102901/129; 190102905/198; 190102905/212; 190501501/237

Ar. **Ayşe** ‘rahat ve huzur içinde yaşayan’ > BİTA [a:ʃa] ‘Ayşe, kişi adı’ 190101201/233; [a:ʃɛ] ‘Ayşe, kişi adı’ 190100001/116; 190100001/65; 190100501/44; 190201701/57; 190101801/87; 190101803/108; 190101803/111; 190101901/35; 190102001/23; 190600701/112;

190600702/33; 190600702/44; 190600801/10; 190102001/23; + **[cik]** > **[a:fedʒic]** ‘Ayşe isminin şefkatle söylenmesi’ 190101803/5

Ar. **Meryem** ‘Peygamber İsa’nın annesi’ > BİTA **[mi:rəm]** ‘Meryem, kişi adı’ 190100901/6; 190101602/84; 190101603/50; 190101603/53; 190300201/78

Ar. میدان **meyda:n** ‘geniş, açık, düz yer’ > BİTA **[me:dan]** ‘meydan’ 190101601/212; 190102901/153; 190101802/50; 190103201/7

Far. ایوان **eyva:n** ‘yüksek yer, çardak’ BİTA **[e:vən]** ‘evlerin önündeki çardak’ 190103801/225

Far. لَیْلَک **legleg** ‘leylek’ > **[li:lec]** ‘leylek’ 190700001/45; 190102904/34; 190103703/69

Yun. **fasulye** ‘fasulye’ > BİTA **[fasule]** ‘fasulya’ 190102501/9; **[fasile]** ‘fasulye’ 190100101/96; 190103801/88; 190101901/152; 190101901/40; 190103204/1

Yun. **sardalya** ‘sardalya’ > BİTA **[sɛ:rdɛle]** ‘a.’ 190300901/56

/-z- / → Ø

OTü. **azkıña** ‘azıcık’ ED 284b, **azgına** ‘azıcık, çok az’ EUTS 28, **az-kıa** ‘azıcık, biraz’ EUTS 29, **azrak** ‘biraz, daha az’ DLT 602 > BİTA **[a:dzuk]** ‘azıcık’ 190100006/17; 190102905/165; 190102905/286; 190102901/295; 190101001/43; 190201501/106; 190201501/119; 190201501/146; 190201501/158; 190103801/21; 190601601/20; 190300901/116; 190101602/82; 190101601/201; 190101701/10; 190600801/28; 190100001/188; 190100001/201; 190103202/47; 190102501/1; 190103702/82; 190103702/98; 190103703/46; 190101901/64; 190102501/4; **[adʒic]** ‘azıcık’ 190103703/4

OTü. **sö:zle:-** ‘söylemek’ ED 863a, **sözlä-** ‘söylemek, konuşmak’ EUTS 210, **sözle-** ‘söylemek, konuşmak’ DLT 574, **sözlä-** ‘söylemek’ ETG 294 > BİTA **[sy:le-]** ‘söylemek’ 190102905/89; 190102905/111; 190102904/30; 190102903/27; 190102901/128; 190300501/2; 190300501/9; 190601601/22; 190300201/54; 190600703/28; 190102601/5; 190101901/34; 190101901/36; 190102301/19;

190102301/86; 190102501/26; 190102501/27; BİTA [sø:le-] ‘söylemek’
 190102701/120; 190102903/46; 190600003/12; 190102401/5; 190201501/105;
 190102201/11; 191000001/40; DRTA sü:lä- ‘söylemek’ (Mollova, 2003: 347);
 KırçTA sü:lä- ‘söylemek’ (Ali, 2004:606), DTA sü:le- ‘söylemek’ Cebeci,
 2010: 234); KBTA. sö:lä- ‘söylemek’ Güneş, 2009: 219).

Ünsüz tekleşmeleri de burada örnek olarak gösterilebilir:

Ar. İzzet ‘değer, kıymet’ + [lik] > BİTA [izetlic] ‘İzettlik (lakap)’ 190300901/37

İt. pizza ‘pizza’ > BİTA [pi:za] ‘pizza’ 190100101/108

4.4.2.3. Son Ses Düşmesi

Kelimede son ses durumunda olan sesin düşmesi olayı (Korkmaz, 2007: 195) olarak tanımlanan son ses düşmesi ses olayının Burgaz Türk ağız bölgesinde ünlü ve ünsüzler arasında örnekleri kaydedilmiştir.

4.4.2.3.1. Sonda Ünlü Düşmesi

/-a/ → Ø

Yun. pırasa ‘pırasa’ > BİTA [pras] ‘a.’ 190501501/212

İt. damigiana ‘damacana’ > BİTA [damadzan] ‘a.’ 190101803/18

/-i/ → Ø

Far. سيني si:ni: ‘sini, büyük tepsi’ > BİTA [sin] ‘a.’ 190201503/27; 190201503/27

4.4.2.3.2. Sonda Ünsüz Düşmesi

Burgaz ili Türk ağızlarında sözcük sonunda düşen ünsüzler genellikle kendinden önceki ünlüyü uzatarak düştükleri tespit edilmiştir:

/-k/ → Ø

OTü. **i:k** ‘iğ’ ED 99a, **i:k** ‘iğ’ TT 182, **i:g** ‘iğ’ DLT 55 > BİTA [i:] ‘pamuk, yün vb.nden iplik eğirmekte kullanılan, ortası şişkin, iki ucu sivri ve çengelli olan, ağaçtan yapılmış araç, iğ’ 190101901/322; 190100401/221

/-r/ → Ø

Söz sonunda vurmali, diş eti-damak /r/ ünsüzünün düşmesi Ortak Türkçe ve alıntı sözcüklerde çok sık görülen bir ses olayı olup Burgaz ili Türk ağızlarının belirleyici fonetik özelliklerinden birini teşkil etmektedir. Yaygın ve kurallı bir düşmeye uğrayan son sesteki /r/ sesinin düşmesi genel olarak kalıplaşmıştır. Bu ses, konuşma temposuna bağlı olarak kök ve gövdelerde ya da çekime uğramış sözcüklerde düşürülmüştür.

OTü. **adır**-‘ayırmaq’ ED 66b, **adır**- ‘ayırmaq’ EUTS 4, **adır**- ‘ayırmaq’ DLT 98 > BİTA [a^ju:-] ‘a.’ 190601601/72

OTü. **agır**; **ağır** ‘ağır’ ED 88a, **ağır** ‘ağır, çetin’ EUTS 7, **agır** ‘ağır, yavaş’ DLT 38 > BİTA [a^vu:-] ‘ağır, gebe’ 190102801/95; 190501501/278; 190700002/17; 190101901/47

OTü. **akur** ‘ahır’ DLT 5 > BİTA [a^hu:-] ‘ahır’ 190101801/115; 190103702/2

OTü. **al**-; **al**- ‘almak’ ED 124b, **al**- ‘almak’ EUTS 12, **al**- ‘almak’ DLT 97 + [-mıſ] + [-lar] > BİTA [a^lmuſta:] ‘almışlar’ 190100902/200; 190103702/62; 190103702/67

OTü. **bakır** ‘bakır’ ED 317b, **ba^kır** ‘bakır’ EUTS 31, **bakır** ‘bakır’ DLT 181 > BİTA [ba^ku:-] ‘bakraç, kova’ 190103703/2; 190103703/2; 190103801/253; 190201501/366; 190200001/42; 190103703/16; 190200001/29; 190103703/6

OTü. **bar**-; **bar**- ‘varmaq’ ED 354a, **bar**- ‘varmaq, gitmek, ulaşmaq’ EUTS 33, **bar**- ‘gitmek’ DLT 283 > BİTA [va:-] ‘varmaq’ 190601601/33; 190100901/56

OTü. **ba:r** ‘var’ TT 172, **ba:r** ‘var’ ED 353a, **ba:r** ~ **bar** ‘var’ DLT 34, **bar** ‘var’ EUTS 32 > BİTA [va:] ‘var’ 190100001/26; 190100001/33; 190100001/39; 190100001/81; 190100001/94; 190100002/68; 190100003/19; 190102002/6;

190103901/6; 190100201/1; 190100201/123; 190100201/21; 190100201/39;
190100201/89

OTü. **batur-** ED 308a, **baturmak** ‘gizlemek, saklamak’ EUTS 36, **batur-**
‘saklamak, gözden kaybetmek’ DLT 306 > BİTA [**batır:-**] ‘batırmak’
190100401/266

OTü. **ber-; bër-r-** ‘vermek’ ED 353b, **bir-** ‘vermek’ EUTS 44, **bi:r-~ bir-~ ber-**
‘vermek’ DLT 79, **bër-r-** TT 182 > BİTA [**vɛ:-**] ‘vermek’ 190100001/111;
190201501/412; 190700001/59; 190100902/173; 190201601/13;
190102701/17; 190103202/21; 190600801/3; 190103601/46

OTü. **bıldır** ‘bir yıldır, geçen yıl’ ED 334a, **bıldır** ‘geçen yıl’ DLT 229 > BİTA
[**buɫdu:r-**] ‘bıldır, geçen yıl’ 190500001/45; 190600002/95; 190600002/96;
190600601/11

OTü. **buğa:r** ‘pınar’ ED 351a, **mıñar** ‘su gözü, su gözesi’ DLT 567 > BİTA [**puɫna:-**]
‘pınar’ 190103703/19; 190501501/79

OTü. **bışur-** ‘pişirmek’ ED 383b, **bışur-** ‘pişirmek’ EUTS 41, **bışur-** ‘pişirmek’
DLT 308 > BİTA [**piʃi:-**] ‘pişirmek’ 190100401/220; 190201601/128;
190201701/48; 190103202/61; 190102501/10; 190103206/30; 190103702/46

OTü. **bi:r ~ bir; bi:r** ‘bir’ ED 353b, **bi:r** ‘bir’ TT 183, **bir** ‘bir’ EUTS 43, **bi:r ~**
bir ‘sayıda bir’ DLT 12 > BİTA [**bi**] ‘bir’ 190201501/351; 190101001/9;
190101601/73; 190101901/78; 190102001/39; 190102901/83;
190102905/117; 190301601/10; 190600701/82; [**bi:**] ‘bir’ 190100001/107;
190100001/132; 190100001/138; 190100001/143; 190100001/144

OTü. **birer** ‘birer’ ED 368a, **birär** ‘birer’ EUTS 43 > BİTA [**birɛ:-**] ‘birer’
190100201/4; 190100201/75; 190201501/304; 190100901/87;
190100401/171; 190101901/252; 190102501/12; 190102905/9;
190103202/68; 190201503/40

OTü. **Bulgar** ‘bir Türk boyu’ DLT 25 > BİTA [**buɫga:-**] ‘Bulgar’ 190100001/11;
190100201/65; 190100201/67; 190201501/215; 190101201/5; 190101301/8;

190101802/137; 190101803/2; 190102301/40; 190102301/50; 190102301/51;
190102301/66

OTü. **bütür-** 'bitirmek' ED 308b, **bütür-** 'bitirmek' EUTS 57, **bütür-** '(yarayı) kapatmak, iyileştirmek' DLT 305 > BİTA [**biti:-**] 'bitirmek' 190201501/55; 190101801/40; 190101801/142

OTü. **çakır** 'mavi' ED 409b, **çakır** 'mavi, gök gözlü' DLT 612 > BİTA [**çfakur:**] 'mavi' 190101601/413; + [**lar**] > [**çfakur:la:**] 'Çakırlar (lakap)' 190102301/2; 190102301/18

OTü. **çavuş** 'ordu komutanı' ED 399a, **çavuş** 'savaşta safları tanzim eden ve askerî zulüm yapmaktan uzuak tutan kimse' DLT 185 + [**lar**] > BİTA [**çfavuşla:**] 'Çavuşlar (lakap)' 190101301/4; 190102701/42; 190103201/10; 190600002/32

OTü. **çäkür** 'çukur' EUTS 60 > BİTA [**çfuku:**] 'çukur' 190500901/175; [**derin çfuku:**] 'Derinçukur, Ruen ilçesinde yer adı' 190100901/81

OTü. **çevür-** 'çevirmek' ED 398b, **çewür-** '(bir şeyi eksenî etrafında döndürmek, çevirmek' DLT 310 > BİTA [**çfevi:-**] 'değiştirmek, cevap vermek, geri vermek, etmek' 190601601/59; 190100404/6; 190300901/17; 190100001/7; 190100201/30; 190500001/56; 190601601/59; 190300901/17; 190100404/6; 190101601/78; 190101601/169; 190100001/7; 190102302/48

OTü. **kaç-** 'kaçmak' ED 590a, **kaç-** 'kaçmak' EUTS 160, **kaç-** 'kaçmak' DLT 516 + [-mış] + [-lar] > BİTA [**katşmuşla:**] 'kaçmışlar' 190100902/43

OTü. **kar-** 'karmak, karıştırmak' ED 642b, **kar-** 'karıştırmak' EUTS 169, **kar-** 'Oğuzlarda karmak, katmak' DLT 217, **ka:r-** TT 173 'karmak' > BİTA [**ka:-**] 'karmak' 190102001/54

OTü. **ka:r** 'kar' ED 641a, **ka:r** 'kar' TT 173, **kar** 'kar' EUTS 166, **ka:r** 'kar' DLT 5 > BİTA [**ka:**] 'kar' 190100201/17; 190100102/32; 190100102/62; 190101601/285; 190101801/74; 190103801/252; 190101801/67

OTü. **keltür-** 'getirmek' ED 716b, **kältür-** 'getirmek' EUTS 104, **keltür-** 'getirmek'
DLT 364 > BİTA [**jeti:-**] 'getirmek' 190103601/46

OTü. **kır-** 'kırmak' ED 643a, **kırmalaş-** 'parçalamak, kırmak' EUTS 176, **kır-**
'kazımak, koparmak, yolmak' DLT 267 > BİTA [**ku:-**] 190101901/136;
190101901/115

OTü. **kır** 'şehir ve kasabaların dışında kalan, çoğu boş ve geniş yer' ED 641a, **kıra** '
tarla, ekin yeri' EUTS 176, **kır** 'dağların sırtı' DLT 163 > BİTA [**ku:-**] 'kır'
190201501/310; 190100901/91; 190100401/137; 190100401/41;
190101901/210; 190102501/2; 190102301/63; 190102901/234;
190600301/22; 190103202/43

OTü. **kı:z; kı:z** TT 176 'kız', ED 679b, **kız** 'kız' EUTS 178, **kı:z ~ kız** 'cariye' DLT 5
+ [**an**] + [**lar**] > BİTA [**ku:zanna:-**] 'çocuklar' 190400001/20; 190201501/236;
190201501/439; 190101201/176; 190101601/55; 190101603/58;
190600701/67; 190101801/76; 190101801/77; 190101801/90; 190101801/91;
190101802/91; 190103206/33; 190102701/94

OTü. **kır-** 'girmek' ED 735b, **kır-** 'girmek' EUTS 111, **kır-** 'girmek' DLT 537 >
BİTA [**ji:-**] 'girmek' 190100001/144; 190201501/379; 190103801/51;
190102301/56; 190103202/12; 190103701/21; 190103703/62;
190501501/145; 190100001/145

OTü. **kör-; kör-** 'görmek' ED 736a, **kör-** 'görmek' EUTS 116, **kör-** 'bakmak,
görmek' DLT 187 > BİTA [**jø:-**] 'görmek' 190201601/93; 190100901/248;
190100102/50

OTü. **kötür-; kötgür-** ED 706a, **kötür-** 'götürmek' EUTS 118, **kötür-** 'kaldırmak'
DLT 288 > BİTA [**jøty:-**] 'götürmek' 190102905/189; 190600601/21

OTü. **kur-** 'kurmak' ED 643a, **kur-** 'kurmak' EUTS 187, **kur-** 'kurmak' DLT 297 >
BİTA [**ku:-**] 'a.' 190101801/166

OTü. **oltur- ~ oldur-** 'oturmak' DLT 275 > BİTA [**øtu:-**] 'oturmak'
190201501/410; 190101601/360; 190103703/32

OTü. **öltür-** ‘öldürmek’ ED 125b, **ölür-** ‘öldürmek’ EUTS 150, **öldür-** ‘öldürmek’ DLT 119 > BİTA [**öldy:-**] ‘öldürmek’ 190500901/156; 190103601/50

OTü. **sıgır;** **sığır** ‘sığır’ ED 814b, **sıgır** ‘sığır’ DLT 183 > BİTA [**su:**] ‘sığır’ 190100101/79; 190103203/27; 190500901/239; 190103101/46; 190103101/47; 190100101/79; 190101801/80

OTü. **sor-;** **so:r(a)-** ‘sormak, sual etmek’ TT 178, **sor-** ‘Oğuzcada sormak’ DLT 524 > BİTA [**so:-**] ‘sormak’ 190100901/216; 190100901/253; 190100901/254; 190103101/22; 190101801/126

OTü. **söndür-** ‘söndürmek’ ED 837a, **söntür-** ‘söndürmek, bir yana atmak’ EUTS 210 > BİTA [**syndy:-**] ‘söndürmek’ 190102901/124; 190102901/125

OTü. **temir** ‘demir’ ED 508b, **tämir** ‘demir’ EUTS 233, **temür** ‘demir’ DLT 33 > BİTA [**demi:**] ‘demir’ 190101701/21; 190101701/22

OTü. **topla-;** **topla:-** ‘toplamak’ ED 440b, **top-** ‘yığmak, toplamak’ ETG 301 +**u** + [**-yor**] + [**-lar**] > BİTA [**təpla:jla:**] ‘topluyorlar’ 190100902/177; +**u** + [**-yor**] > BİTA [**təpla:ji:**] ‘topluyor’ 190100901/200; [**təpla:jε**] 190102201/20; 190103701/85+ [**-mış**] + [**-lar**] > BİTA [**təplamıŋla:**] ‘toplamışlar’ 190100901/88; + [**-n**] + **ı**+ [**-yor**] > BİTA [**təplane:**] ‘toplaniyor’ 190100901/331; 190101802/75; 190103703/37; + [**-ar**] + [**-lar**] > BİTA [**təpla:la:**] ‘toplarlar’ 190500901/221; 190101601/357; + [**-n**] + [**-ır**] > BİTA [**təplanu:**] ‘toplanır’ 190500901/228; + [**-ar**] > BİTA [**təpla:**] ‘toplar’ 190103801/223; + [**-ş**] +**ı**+ [**-yor**] > [**təplaŋe:**] ‘toplaşıyor’ 190103801/230; 190201601/37; + [**-ş**] + [**-ır**] + [**-lar**] > [**təlaŋu:la:**] ‘toplaşırlar’ 190103201/44

OTü. **tut-;** **tut-** ‘tutmak, yakalamak’ ED 451a, **tut-** ‘tutmak’ EUTS 255, **tut-** ‘tutmak’ DLT 412 + **u**+ [**-yor**] + [**-lar**] > BİTA [**tute:la:**] ‘tutuyorlar’ 190100902/130

OTü. **ur-;** **ur-** ‘vurmak’ EUTS 266, **ur-** ~ **ür-** ‘vurmak, dövmek’ DLT 59, **hu:r-** ‘vurmak, koymak, bırakmak’ TT 179 > BİTA [**u:-**] ‘urmak’ 190100002/69; 190201601/79; 190300501/11; 190100102/41; [**vu:-**] ‘vurmak’ 190100902/180

OTü. **yagmur**; **yağmur** ‘yağmur’ ED 903b, **yağmur** ‘yağmur’ EUTS 280, **yagmur** ‘yağmur’ DLT 13 > BİTA [ja:mu:] ‘yağmur’ 190101601/226; 190500901/92; 190700002/30; 190700002/32

OTü. **yap-** ‘yapmak’ ED 870b, **yap-** ‘kapamak, yaratmak, kurmak’ EUTS 285, **yap-** ‘yapmak’ DLT 469 + [-tı] + [-lar] > BİTA [japtuła:] ‘yaptılar’ 190103703/57; 190100006/2; 190600001/35; 190100101/11; 190100403/7; 190101601/168; 190101801/36; 190102401/15; 190100001/63; 190102301/15; 190102701/42

OTü. **yer**; **yèr** ‘yer’ ED 955a, **yèr** ~ **yer** DLT 137 > BİTA [jɛ:] ‘yer’ 190201501/319; 190600003/3; 190100902/21; 190100902/34; 190100902/35; 190100902/38; 190100101/102; 190100401/118; 190101601/161; 190101803/16; 190200001/40; 190102501/2; 190102601/73; 190102701/123; 190102701/67; 190102905/127; 190500901/61

Ar. **بکەر** **beka:r** ‘bekar’ > BİTA [becja:] ‘bekar’ 190103601/29

Ar. **هأبر** **haber** ‘haber’ > BİTA [abɛ:] ‘haber’ 190102701/129; 190103901/22

Ar. **همیر** **hami:r** ~ **همیره** **hami:re** ‘hamur’ > BİTA [hamu:] ‘hamur’ 190100101/180; 190501501/56; 190500001/29; 190102001/40; [amu:] ‘a.’ 190100001/182; 190101901/65; 190101901/66; 190102901/300; 190103206/36; 190103207/5

Ar. **هأسر** **ha:si:r** ‘hasır’ > BİTA [hasu:] ‘hasır’ 190501501/218; 190501501/252; 190201503/29; 190201503/30; [asu:] ‘a.’ 190101001/121; 190101901/282; 190101901/284

Ar. **هأزر** **ha:zir** ‘hazır’ > BİTA [azu:] ‘hazır’ 190100101/185; 190101602/61

Ar. **أهأار** **ihtiya:r** ‘ihtiyar’ > BİTA [i:tja:] ‘ihtiyar, yaşlı’ 190201501/334; 190201501/349; 190100101/86; 190601601/40; 190601601/55; 190101601/198; 190102601/14; 190103202/52

Ar. قدر **qadar** ‘kadar’ > BİTA [kəda:] ‘kadar’ 190101601/159; 190101601/202;
190101601/159; [kada:] ‘kadar’ 190102601/26; 190501501/229;
190100901/69; 190101201/7

Ar. مزار **meza:r** ‘mezar’ > BİTA [meza:] ‘mezar’ 190102201/47; 190102201/48;
190102201/50; 190103201/38; 190201501/58; 190101901/380;
190101901/380

Ar. عمر **Ömer** > BİTA [ømɛ:] ‘Ömer, kişi adı’ 190201501/233; + [ler] > BİTA
[ømɛ:lɛ:] ‘Ömerler (lakap)’ 190100101/21; [atic ømɛ:] ‘Atik Ömer (lakap)’
190100901/50

Ar. رسول **Resu:l** ‘elçi’ + [ler] > BİTA [ɛresillɛ:] ‘Eresiller, Ruen ilçesinde köy adı’
190102001/45; 190100403/13

Far. بارگير **ba:r-gi:r** ‘yük tutan, beygir’ > BİTA [be:ji:] ‘beygir’ 190100101/95;
190300501/17; 190100902/210; 190100403/19; 190202501/1; 191000001/44

Far. برابر **bera:ber** ‘beraber’ > BİTA [barabɛ:] ‘beraber’ 190501501/180;
190501501/282; 190501501/283

Far. بربر **berber** ‘berber’ > BİTA [bɛ:lbɛ:] ‘berber’ 190103801/2

Far. هر **her** ‘hep, bütün’ > BİTA [hɛ:] ‘her’ 190201501/319; 190202601/1;
190202601/2; 190100901/134; 190100101/90; 190100102/33;
190101802/104; 190102201/14; 190102701/67; 190102801/72;
190501501/12; 190501501/13; 190501501/141

Far. کار **ka:r** ‘kâr’ > BİTA [ca:] ‘kâr’ 190102901/398

Far. نیشادر ~ نیشادور **niša:dır** ‘nişadır, amonyak’ > BİTA [nuʃadu:]
‘nişadır’ 190100006/7

Far. پنير **peni:r** ‘peynir’ > BİTA [pi:ni:] ‘peynir’ 190201501/317; 190100101/104;
190100101/108; 190102905/131; 190102905/141; 191000001/5; 191000001/5

Far. **پیشگیر** **pi:ş-gi:r** ‘peşkir, havlu’ > BİTA **[peʃci:]** ‘peşkir, havlu’
190100001/176; 190101901/281; 190101901/301; 190103702/7;
190101201/40; 190100201/45

Far. **شلوار** **şelva:r** ‘şalvar’ > BİTA **[ʃəlvɑ:]** ‘şalvar’ 190100401/228; **[ʃəlvɑ:]** ‘şalvar’
190100401/252; 190100101/63; 190100001/39; 190103201/82

Far. **زور** **zu:r** ‘kuvvet, güç’ > BİTA **[zɔ:]** ‘zor’ 190100203/9; 190101601/261;
190201501/29; 190100902/103; 190100902/104; 190101603/7;
190202501/10; 190202501/6; 190300501/22; 190600701/3

Bulg. **бригадир** ‘iş kolu başkanı, grup başkanı’ > BİTA **[brigadi:]** ‘a.’
190600701/24

Bulg. **кантар** ‘eskiden kullanılan kırk dört okkalık bir ağırlık birimi’ > BİTA
[kanta:] ‘a.’ 190200901/22

Bulg. **кумпир** ‘patates’ > BİTA **[kompi:]** ‘patates’ 190501501/142; 190102901/319

Bulg. **язовир** ‘su barajı, baraj’ > BİTA **[jazovi:]** ‘a.’ 190200001/8; 190100102/32;
[jazovu:] ‘a.’ 190100902/203

Yun. **biber** ‘biber’ > BİTA **[bybɛ:]** ‘biber’ 190103801/21; **bøbɛ:** 190300901/249;
190102901/322; 190100401/104; 190100102/65; 190300901/249; **[bøbɛ:]**
‘biber’ 190102901/322; 190100901/62; 190100901/75; 190100401/104;
190100102/65; 190100102/72; 190100102/78; 190300901/249;
190300201/66; 190600701/59; 190103206/4; + **[dʒic]** > **[bøbɛ:dʒic]** ‘bibercik’
190600003/24

Yun. **ıhlamur** ‘ıhlamur’ > BİTA **[ɯɫambu:]** ‘ıhlamur’ 190202601/27;
190102501/14; 190102501/3; 190202601/27; **[uɫambu:]** ‘ıhlamur’
190101901/215; 190100401/124

Yun. **fener** ‘fener’ > BİTA **[fɛnɛ:]** ‘fener’ 190100401/62

Yun. **mantar** ‘mantar’ > BİTA **[manta:]** ‘mantar’ 190102905/142

Yun. **panayır** ‘panayır’> BİTA [**panajur:**] ‘panayır’ 190201501/341;
190101601/192; 190101601/193; 190102001/63

/-s/ → Ø

Son seste sızıcı, diş eti /s/ sesinin düşmesi Arapçadan alıntı bir sözcükte kaydedilmiştir.

Ar. اساس **esa:s** ‘asıl, temel’> BİTA [**essu:**] ‘gerçek, esas’ 190600701/66

/-g/ → Ø

Oğuz grubu lehçelerinde, Eski Türkçenin iç seste hece başı, hece sonu ve kelime sonunda /g/ sesin eriyip kaybolması sonda ünsüz düşmesine örnek oluşturacak niteliktedir (Korkmaz, 2007: 231). Burgaz Türk ağız alanında bu ses değişimine bağlı olarak son seste /g/ sesinin genel olarak kendinden önceki ünlüyü uzatarak düştüğü görülmüştür.

OTü. **çig** ‘çiy, kırağı’ ED 413a, **çi:** ‘çiy’ DLT 535 > BİTA [**çi:**] ‘a.’ 190300901/140;
190201501/188; 190101201/164

OTü. **elig**; ***ellig** ‘elli’ ED 141a, **elig** ‘elli’ DLT 71 > BİTA [**elli**] ‘elli’ 190103206/35;
190201501/168; 190201501/341; 190500901/7; 190100401/253;
190100102/63

OTü. **ekşig** ‘ekşi’ ED 118b, **ekşig** ‘ekşi’ DLT 65 > BİTA [**i:fi**] ‘ekşi’
190102901/299; 190102901/318; 190201501/157; 190100101/146;
190100101/148; 190300901/117

OTü. **i:rig** ‘iri’ TT182, **irig** ‘çetin, dayanıklı’ ED 222a, **irig** ‘kalın ve pürüklü nesne’
DLT 47 > BİTA [**i:ri**] ‘iri’ 190300901/149; 190101802/97; 190101901/219

OTü. **köprüg** ‘köprü’ ED 690b, **köprüg** ‘köprü’ DLT 240 > BİTA [**cöpry**] ‘a.’
190201601/15; + [**lü**] > [**cöpryly**] ‘Köprülü, Burgaz iline bağlı Primorsko
şehrinin eski adı’ 190102601/20

süpürgü: ‘süpürge’ ED 792b, **süpürgü** ‘süpürge’ DLT 245 > [**adʒu sypɣe**]
‘acısüpürge, tarlada biten pembe çiçekli süpürge otu’ 190101001/110;

190101001/111; + OTü. **baba; baba** 'baba, peder' EUTS 29 + [cık] > [aɖʷabubadʷuk] 'kırlangıç' 190700001/44

OTü. **tög-; tö:g-** 'dövmek' ED 477a, **tög-** '(tuz vb. şeyleri) dövmek' DLT 525 > BİTA [dø:-] 'dövmek' 190100901/278; [dy:-] 'a.' 190102801/35; 190201701/42

/-ğ/ → Ø

Birden çok heceli sözlerin ve bazı yapım ve çekim eklerinin sonunda bulunan /g/ ünsüzü, Kıpçak ve Oğuz Türkçelerinde düşürülmüştür (Karaağaç, 2013: 201). Bu sesin, Burgaz ili Türk ağızlarında da bu eğilime bağlı olarak düşürüldüğü görülmüştür.

OTü. **açıg; açığ** 'acı' ED 21b, **açığ** 'acı, ekşimtırak' EUTS 2, **açıg** 'ekşi, acı' DLT 43 > BİTA [aɖʷu] 'acı' 190101201/198; + Yun. **pelin** 'pelin otu' > [aɖʷu pelin] 'acıpelin otu' 190102901/257

OTü. **bağ borluğ** 'üzüm bağı' EUTS 30, **ba:g** 'üzüm bağı' DLT 511 > BİTA [ba:] 'bağ, bağlık' 190300901/29; 190100901/63; 190100901/90; 190101601/119; + [lık] > [ba:ɫuk] 'bağ yeri, üzüm bağları' 190301401/ 34; 190300901/26; + [lık] + [lar] + [a] > [ba:ɫuklara] 'bağlıklara' 190101301/20; + [lık] + [lar] + [ı] + [mız] > [ba:ɫuklarımız] 'bağlıklarımız' 190102901/274

OTü. **boduğ; boğuğ** 'boya' ED 302a, EUTS **boduğ** 'boya' 46, **boy** 'boya, renk' EUTS 49, **boğuğ** 'boya' DLT 269 > BİTA [bɔja] 'boya' 190102901/242; 190102901/245; 190103207/20 + [cı] > [bɔjadʷu] 'boyacı' 190100901/61; + [cı] + [lık] > [bɔjadʷuɫuk] 'boyacılık' 190100901/66

OTü. **boğ-; boğ-** 'boğmak' ED 311b, **boğ-** 'boğmak' EUTS 46, **bog-** 'boğmak' DLT 271 + [-uʃ] + u+ [-yor] > BİTA [bu:ufe:ru] 'boğuşuyor' 190102601/13

OTü. **kapuğ; kapığ** 'kapı' ED 583a, **kapug** DLT 684 > BİTA [kapu] 'kapı' 190102901/96; 190102901/106; + j + [ı] > [kapuɟu] 'kapıyı' 190201501/441; 190201501/449; 190201501/441; 190201501/449; 190100102/4; 190201701/12; + s+ [ı] > [kapusɯ] 'kapısı' 190200001/54; 190200001/55; 190102904/17

OTü. **kıdıg**, **kıdığ** ‘kıyı’ ED 598a, **kıdığ** ‘hudut, sınır, kıyı, kenar’ EUTS 174, **kıdıg** ‘deniz, nehir, vadi gibi şeylerin kıyısı; bir şeyin kenarı’ DLT 188 > BİTA **[kujju]** ‘kıyı’ 190100901/328

OTü. **kuḍug**; **kuḍuğ** ‘kuyu’ ED 598b, **kuduğ** ‘kuyu, pınar’ EUTS 185, **kuḍu** ‘kuyu’ DLT 188 > BİTA **[kujju]** ‘kuyu, pınar’ 190101201/135; 190102801/51; 190102905/201; 190501501/82; 190500901/94

OTü. **kurug**; **kurug** ‘kuru’ ED 652b, **kurug** ‘kuru’ DLT 10 > BİTA **[kuru]** ‘kuru’ 190500901/72; 190100401/91; 190100401/92; 190101803/37; 190101803/39; 190102201/7; 190102201/20; 190100001/198; + OTü. **oğul**; **oğul** ‘oğlan’ ED 83b, **oğul** ‘oğul’ EUTS 139, **ogul** ~ **ogıl** DLT 37/24 + **[lar]** + **[ı]** > BİTA **[kuru ɟ:ħaru]** ‘Kuruoğulları (lakap)’ 190100002/40

OTü. **muntag**; **buntağ** ‘böyle’ ED 349b, **muntağ** ‘bunun gibi, böyle, bu türden, bu nedenle’ EUTS 133, **mundag** ‘böyle’ DLT 30, **muntağ** ~ **monta:g** ‘böyle’ ETG 287 > BİTA **[bø:lɛ]** ‘böyle’ 190300901/44; 190300901/59; 190300901/96; 190100402/9; 190100402/30; 190100402/47; 190300201/8; 190101201/19; **[bø:lɛni]** ‘böyle’ 190102905/135; 190101802/123; 190103201/68; 190103206/18; 190103206/20; **[bø:lɛnɛ]** ‘böyle’ 190100101/65; 190103801/59; 190103801/71; 190103801/282; 190101801/112; 190102501/1

OTü. **sağ yağ** ‘tereyağı’ EUTS 193, **sag ya:g** ‘tereyağı’ DLT 512 > BİTA **[sa: ja:]** ‘tereyağı’ 190201701/29; 190103801/30; 190103204/13; 190100001/86

OTü. **suvlug**; **su:b** ‘su’ TT 180, **suvluğ** ‘sulu’ ED 788b, **suw** ~ **su:w** ‘su’ DLT 12 + **[lug]** > BİTA **[suħu]** ‘sulu’ 190102901/290; 190300901/186; 190300901/187; **[jɔcsuħu ɟ:muɖu]** ‘göksulu armudu’ 190102901/289; 190103701/35; 190101901/229

OTü. **ta:g** ~ **tag**; **ta:ğ** ‘dağ’ ED463a, **tag** ‘dağ’ EUTS 219, **ta:ğ** TT 174, **ta:g** ~ **tag** DLT 35 > BİTA **[da:]** ‘dağ’ 190601601/13; 190103601/44

OTü. **tatağlağ** ~ **tatığlığ** ‘tatlı, lezzetli’ EUTS 228, **tatıghıg** ~ **ta:tıghıg** ‘lezzetli olan’ DLT 248, **tatlıg** ‘lezzetli, hoş’ DLT 34 > BİTA **[tatħu]** ‘tatlı’ 190101901/235;

190100201/33; 190103101/31; 190201501/104; 190201501/109;
 190100401/98; 190100101/130; 190100101/146; 190103801/31;
 190103801/91; 190103801/92; 190103801/99; 190300901/141;
 190100001/103; 190103204/26; 190101901/65; 190102501/13

OTü. **tarig** ‘darı’ ED 539b, **tarıĝ** ‘ekin, darı, hububat’, **tarig** ‘Türklerin çoğunda buğday; bilhassa Oğuzlarda ise akdarı, tahıl, tohum’ DLT 14 > BİTA [**daru**] ‘darı’ 190100902/83; 190102905/19; 190102905/19; 190100901/168; 190100901/173; 190101901/125; 190101901/127; 190101901/128

OTü. **ya:g ~ yag; ya:ĝ** ‘yağ’ ED 895A, **ya:g** ‘yağ’ TT 175, **yaĝ** ‘yağ’ EUTS 279, **ya:g ~ yag** ‘yağ’ DLT 101 > BİTA [**ja:**] ‘a.’ 190100101/104; 190103801/40; 190103206/24

OTü. **yig-; yiĝ-** ‘yığmak’ ED 904a, **yig-** ‘yığmak’, toplamak’ EUTS 294, **yig-** ‘yığmak, toplamak’ DLT 471 + **ı+** [**-yor**] > BİTA [**ju:je:**] ‘yığıyor’ 190102201/20

/-h/ → Ø

Burgaz ili Türk ağızlarında alıntı sözcüklerde son ses konumunda gırtlak **/h/** sesinin yaygın olarak kendinden önceki ünlüyü uzatarak düştüğü görülür.

OTü. **a:k ~ ak** ‘beyaz’ ED 75a, **aĝ** ‘ak, beyaz’ EUTS 8, **a:k ~ ak** ‘Oğuzcada beyaz’ DLT 53 + Ar. **قَدَحْ kadeh** ‘kadeh’ > [**a:k_ ga:dε**] ‘akçabardak, kardelen’ 190700001/13; 190100401/192; 190102601/101; 190103201/34; [**a:ĝ ga:dε**] ‘a.’ 190100901/327; 190101901/218

Ar. **Abdullah** ‘Tanrı’nın kulu’ > BİTA [**aptuĝ**] ‘Abdullah, kişi adı’ 190600702/11; 190600702/15; + Ar. **Recep** ‘gösterişli, heybetli’ > [**aptuĝa: _ erdžeple:**] ‘Abdullahreceptler (lakap)’ 190103401/26

Ar. **Emetullah** ‘Allah’ın kulu (kadınlar için kullanılır)’ > BİTA [**emetuĝa:**] ‘Emetullah, kişi adı’ 190103801/8

Ar. **إصلاح işlah** ‘iyi bir hale koyma, iyileştirme, düzeltme’ > [**isla:**] ‘iyileştirme, düzeltme, iyi, güzel’ 190103101/12; 190101001/98; 190101901/255;

190102801/37; 190102905/231; 190102905/232; 190102901/277;
 190102905/136; 190300901/50; 190300901/93; 190300201/28; 190103201/65;
 190103206/31; 190103701/53; 190103701/97; 190103201/67; 190100402/20;
 190101602/84; 190101901/74; 190103901/15; 190100402/3; 190101901/93;
 190103206/15; [isle:] ‘a.’ 190103101/57; 190101001/8; 190300201/6;
 190300201/8; 190103204/7; 190102501/12; 190102501/17;
 190102501/190103204/11; 190102501/7

Ar. **istifta:h** ‘siftah etme’ > [se:ftɛ] ‘a.’ 190100404/22; 190600702/22

Ar. **nika:h** ‘nikâh’ > BÎTA [nica:] ‘nikâh’ 190101601/240; + [ɪ] +n+ [ɪ] > [nica:nuu] ‘nikâhını’ 190102701/62; +[ɪ] > [nica:juu] ‘nikâhı’ 190102701/68

Ar. **şaba:h** ‘sabah’ > BÎTA [sabɔ] ‘sabah’ 190201601/84; [saba] ‘sabah’ 190100003/54; 190100006/29; 190100006/31; 190201501/419; 190100902/88; 190101001/106; 190100101/92; 190101201/113; 190101201/157; 190101602/78

Ar. **sila:h** ‘silâh’ > BÎTA [sila:] ‘silah’ 190201501/379

Far. **destga:h** ‘tezgâh, dokuma aleti’ > BÎTA [tezja:] ‘a.’ 190101201/53

Far. **güna:h** ‘günah’ > BÎTA [jyna:] ‘günah’ 190100901/269; 190102301/46; 190101601/158; 190300201/87; 190102903/7; 190300201/88

Bulg. **npax** ‘çamaşır yıkmak için toz deterjan’ > BÎTA [pra:] ‘a.’ 190100401/179

/-l/ → Ø

Ünlü ile biten bir sözcüğün ünlü ile başlayan bir başka sözcük ile birleşmesi sonucunda, konuşma temposuna bağlı olarak ikinci sözcüğün sonunda bulunan /l/ sesinin düştüğü görülür.

OTü. **ne: ~ ne; ne:** ‘ne’ ED 774a, **nä** ‘nehangi, nasıl’ EUTS 135, **ne:** ‘ne, hangi’ DLT 34, **ne:** ‘ne’ TT 181 + Ar. **aşl** > BÎTA [nasi] ‘nasıl’ 190101901/60; [nefi] ‘nasıl’ 190103801/11; [naşu] ‘nasıl’ 190103801/24; 190300901/16; 190102801/35; 190102903/23; [nasi] ‘nasıl’ 190101901/60; [nasu] ‘nasıl’

190100001/69; 190100002/8; 190100006/43; 190100901/199; 190100901/236;
190100902/137; 190100902/187; 190100902/53; 190101001/76; 190101602/1;
[na:su] ‘nasıl’ 190201501/356; 190100101/75

Ar. اول **evvel** ‘önce, ilk, birinci, evvel’ > BİTA [evɛ:] ‘a.’ 190201501/33;
190201501/345; 190101001/110

/-n/ → Ø

Burgaz Türk ağız alanında sözcük kök ve gövdelerine eklenen {-**iken** (< **erken**)} zarf-fiil ekindeki genizsil, diş eti /n/ ünsüzünün düştüğü örnekler kaydedilmiştir.

OTü. **al-**; **al-** ‘almak’ ED 124b, **al-** ‘almak’ EUTS 12, **al-** ‘almak’ DLT 97 + [-ır] + **iken** (< **erken**) > BİTA [aɫur:ka] ‘alırken’ 190102001/38; 191000001/23

OTü. **bardam** ‘bayram’ ED 308a, **badram** ‘bayram’ DLT 136 + [laş-] + [-ır] + **iken** (< **erken**) > BİTA [baɟramnaʃur:ka] ‘bayramlaşıırken’ 190300501/10

OTü. **ba:r** ‘var’ TT 172, **ba:r** ‘var’ ED 353a, **ba:r** ~ **bar** ‘var’ DLT 34, **bar** ‘var’ EUTS 32 > BİTA [va:ka] + **iken** (< **erken**) ‘varken’ 190600003/26

OTü. **ber-**; **bê:r-** ‘vermek’ ED 353b, **bir-** ‘vermek’ EUTS 44, **bi:r-** ~ **bir-** ~ **ber-** ‘vermek’ DLT 79, **bê:r-** TT 182 + [-ır] + **iken** (< **erken**) > BİTA [veri:cɛ] ‘verirken’ 190201501/380

OTü. **bintür-** ‘bindirmek’ ED 350a, **bintür-** ‘(ata) bindirmek’ OTG 241, **mündür-** ‘bindirmek’ DLT 365 + [-ır] + **iken** (< **erken**) > [pindiri:cɛ] 190100001/108

OTü. **bol-** ‘olmak’ ED 331a, **bol-** ‘olmak’ EUTS 47, **bo:l-** ‘olmak’ TT 177, **bol-** ‘olmak’ DLT 263 + [-ur] + **iken** (< **erken**) > BİTA [ɔɫu:ka] ‘olurken’ 190202501/8; 190300501/24

OTü. **çakır-** ‘haykırmak, bağırarak’ ED 410a, **çağıla-** ‘gürültü edip bağırarak’ DLT 586 + [-ır] + **iken** (< **erken**) > BİTA [tʃuɟkarur:ka] ‘çakırırken’ 190500901/164

OTü. **kel-**; **kel-** 'gelmek' ED 715b, **käl-** 'gelmek' EUTS 104, **kel-** 'gelmek' DLT 29 + **[-ir]** + **iken** (< **erken**) > BİTA [**jeli:cɛ**] 'gelirken' 190103401/34; 190100901/247; 190101901/201; 190101801/53

OTü. **kir-** 'girmek' ED 735b, **kir-** 'girmek' EUTS 111, **kir-** 'girmek' DLT 537 + **[-ir]** + **iken** (< **erken**) > BİTA [**jiri:cɛ**] 'girerken' 190100901/84; 190500901/69

OTü. **kurul-**; **kurul-** 'kurulmak' ED 659a, **kurul-** DLT 106 + **[-ur]** + **iken** (< **erken**) > BİTA [**kurulu:ka**] 'kurulurken' 190201501/309

OTü. **taşu-** 'taşımak' ED 561a, **taşır-** 'taşmak, kaçmak' EUTS 228, **taşu-** 'taşımak' DLT 561 + **[-ır]** + **iken** (< **erken**) > BİTA [**ta:ʃi:ka**] 'taşırken' 190102201/43

OTü. **tokı;** **tokı:** 'bir şeye vurmak' ED 467, **tokı-** 'dokumak' DLT 562 + **[-ur]** + **iken** (< **erken**) > BİTA [**doku:ka**] 'dokurken' 190101901/313

OTü. **tur-** 'durmak' ED 529b, **tur-** 'kalkmak, ayakta durmak, durmak' EUTS 253, **tur-** 'durmak' DLT 229 + **[-ur]** + **iken** (< **erken**) > BİTA [**duru:ka**] 'dururken' 190300901/125

OTü. **yap-** 'yapmak' ED 870b, **yap-** 'kapamak, yaratmak, kurmak' EUTS 285, **yap-** 'yapmak' DLT 469 + **[-ar]** + **iken** (< **erken**) > BİTA [**japu:ka**] 'yaparken' 190100401/66

OTü. **yorı-;** **yorı-** 'yürümek' ED 957a, **yorı-** 'yürümek' EUTS 302, **yorı-** ~ **yoru-** DLT 608, **yo:rı-** 'yürümek' TT 179 + **[-ür]** + **iken** (< **erken**) > BİTA [**jyrcɛ**] 'yürürken' 190600701/40; [**jory:cɛ**] 'yürürken' 190600002/85

Bünyesinde uzun ünlü barındıran Arapçadan alıntı bir sözükte son ses konumundaki/n/ sesinin yaygın olarak düştüğü görülür.

Ar. **زَاتِن** **za:ten** 'zaten, esasen' > BİTA [**zatuu**] 'zaten' 190100001/47; 190100003/29; 190102002/9; 190201501/191; 190100901/16; 190100901/278; 190100101/71; 190100102/28; 190100102/34; 190100102/37; 190100102/43; 190100102/58; 190101301/32; 190100401/266; [**zati**] 'zaten' 190100401/232; 190100401/17; 190102201/31

Bünyesinde /st/ ses grubunu barındıran sözcüklerde iki ünsüzün yana yana sevilmemesinden, ötümsüz, sızıcı /s/ sesi tercih edilerek son ses konumunda bulunan kapanma, ötümsüz /t/ sesinin düşürüldüğü tespit edilmiştir.

OTü. **üst; üst** 'üst' ED 242a > BİTA [yz] 'üst' 190201501/6; 190201501/9; 190101801/169; [us] 'üst' 190501501/29; [ys] 'üst' 190101901/311; 190102001/102; 190102903/42; 190102904/21

Far. **بدست a:b-dest** 'abdest' > BİTA [aptez] 'abdest' 190103201/76; 190101802/75; [aptes] 'abdest' 190102905/210

Far. **سرب ست serbest** 'başı boş, kayıtsız' > BİTA [sɛ:rbes] 'serbest' 190500901/166 + [lik] > [sɛ:bɛslik] 'özgürlük' 190100401/260

Bulg. **багерист** 'kazma makine sürücüsü' > BİTA [bajeris] 'a.' 190101601/300; 190101601/182

Bulg. **власт** 'hükümet, yönetim' > BİTA [vuɫaʃ] 'a.' 190100902/182

Bulg. **журналист** 'gazeteci' > BİTA [jurnalis] 'a.' 190102901/41

Bulg. **прост** 'ahmak, aptal' > BİTA [prɔs] 'a.' 190101601/95

Bulg. **тракторист** 'traktör sürücüsü' > BİTA [traktoris] 'a.' 190500901/117

Fr. **communiste** > Bulg. **комунист** 'komünist' > BİTA **komuniş** 190102901/40; 190600001/57; 190600001/67; 190600001/68; 190102901/165; [komunis] 'a.' 190600001/2; 190600001/3

/-y/ → Ø

Söz sonunda düşme eğilimi gösteren iç seste, hece sonunda yarı ünlü, ön damak, /y/ sesi, kendinden önce gelen ünlüyü çoğu kez uzatarak düştüğü görülür.

Ar. **شي şey** 'şey' > BİTA [ʃe:] 'a.' 190700001/26; 190103202/27; 190501501/98

Far. **کوی ku:y** 'köy' > BİTA [cy:] 'köy' 190100001/162; 190101901/177; 190300901/21; 190300901/31; 190300901/32; 190300901/35; 190300901/5; 190600702/2; [cø:] 'köy' 190201501/289; 190201501/306; 190100101/111;

190100102/26; 190101601/16; 190101801/54; 190101801/56; 190101801/57;
190101801/60; 190501501/93

/-d/ > /-y/ → Ø

OTü. **ke:d-** 'giymek' ED 700b, **käd-** ~ **kedgür-** 'giymek' EUTS 103, **keḏ-** 'giymek'
DLT 414 + **[-dim]** > BİTA **[ji:dim]** 'giydim' 190100201/116; 190100201/117;
+ **[-dik]** > BİTA **[ji:dic]** 'giydik' 190100901/162; 190103601/12;
190501501/148; + **[-dir]** + **[-ir]** + **[-ler]** > **[ji:diri:le:]** 'giydiriler'
190100201/107; + **[-me]** + **[-sin]** > **[ji:məsin]** 'giymesin' 190100902/56; + **[-me]** + **[-dik]** > **[ji:mədic]** 'giymedik' 190102905/82

4.4.3. Yeniden Düzenleme (Göçüşme)

Yeniden düzenleme (göçüşme), sözcük içindeki komşu veya uzak seslerin yer değiştirmesi olayı (Korkmaz, 2007: 107) olarak tanımlanmaktadır. Nöbetleşme veya ögelerin sıralanışındaki değişiklik olarak da tanımlanan bu ses olayı Türkçede, daha çok /ç/, /s/, /d/, /t/, /z/, /ş/, /v/, /f/, /n/, /y/ gibi diş ve dudak, özellikle de /r/, /l/ gibi akıcı ünsüzleri taşıyan sözlerde görülmektedir (Karaağaç, 2013: 129).

-ḡl- > [-lm-]

OTü. **köḡlek** 'gömlek' ED 732a, **köḡlek** 'gömlek' DLT 598 > BİTA **[jølmeç]**
'gömlek' 190102905/83; 190101602/20; 190103201/82; BİTA **[jø:lmec]**
'gömlek' 190103201/82

-ur- > [-ru-]

Bulg. **курс** 'kurs' > BİTA **[kru:ş]** 'kurs' 190100901/64; 190100901/65;
190100901/66

-lg- > [-lp-]

Bulg. **Дългопол** 'Dılgopol' > BİTA **[duɫbokot]** 'Şumen iline bağlı köy adı'
190101001/45

-hy- > [-jf-]

Ahyolu' > BİTA. [aɟʃɫu] 'Burgaz ilinde Pomorie şehrinin Türkçe adı'
190300901/10; 190500901/201; 190501501/213

-vv- > [-vl-]

Ar. اولیٰ evvelki 'birinci, ilk' > BİTA [eːvlɛ:ci] 'evvelki' 190102201/11

-rv- > [-vr-]

Ar. درویش dervi:ş 'fakir ve ihtiyaçlı kimse' > BİTA [devriʃ ɟilɛ:] 'Dervişaliler
(lakap) '190102001/20; devriʃlic 'Dervişlik (lakap) ' 190102001/20

4.5. Ses Değişmeleri

Bir dilde kendiliğinden veya o dilin ses eğilimlerine bağlı olarak, kelime veya eklerde, bir sesin yerini genellikle kendisine yakın başka bir sese veya gelişme yolu ile kendisinden türemiş başka bir sese bırakması olayı (Korkmaz,2007: 185) olarak tanımlanan ses değişmesi olayı Burgaz ili Türk ağızlarında ünlü ve ünsüz değişmeler olarak ele alınıp değerlendirilmiştir:

4.5.1. Ünlü Değişmeleri

Ünlülerin ünlülerle veya ünsüzlerin ünlülerle yaptığı etki sonucunda bir ünlünün nitelik değiştirmesi olayı (Korkmaz, 2007: 226) olarak nitelenen ünlü değişmesi ses olayı, incelme, kalınlaşma, daralma, genişleme, yuvarlaklaşma ve düzleşme özellikleri bakımından değerlendirilmiştir:

4.5.1.1. İncelme

İncelme, Burgaz ili Türk ağızlarında farklı seviyelerde görülmektedir. Burgaz ili Türk ağızlarına ait derleme metinlerimizde incelme eğilimi ileri düzeyde olup Ortak Türkçe kalın ünlülü sözcük tabanları ile çekime uğramış sözcüklerde etkili

olduğu ve /a/ > /ä/, /a/ > /i/, /a/ > /e/, /ı/ > /e/, /ı/ > /i/, /o/ > /ö/, /u/ > /ä/, /u/ > /i/, /u/ > /ö/, /u/ > /ü/ gibi ünlü ses değişimleri neticesinde ortaya çıktığı tespit edilmiştir. Burgaz ili Türk ağızlarında söz sonuna doğru ünlü seslerin çoğunlukla incilmesi eğilimi görülmektedir. Kalın sıradan ünlüler ile kurulan sözcüklerin ünlülerinin tamamına kadar etkili olabilmektedir. Derleme metinlerimizdeki kayıtlara göre bu incelme eğilimi özellikle gelecek zaman ekindeki ünlünün incilmesi sonucunda ortaya çıkmıştır.

a- > [e-]

Ar. **علامت** **ala:met** ‘nişan, iz’ > BİTA **[ela:met]** ‘değişik, farklı’ 190600702/13;
190600702/5

a- > [ä-] > [ε-]

OTü. **kanı; ka:nı ~ ka:ŋu** ‘hangi, ne’ ED 863b, **kanı** ‘nerede, hani’ DLT 35 > BİTA **[ε:ŋji]** ‘hangi’ 190102501/58

-a- > [-e-]

OTü. **yak-** ‘yakmak’ ED 896b, **yak-** ‘hoşa gitmek, yaklaşmak, yakmak’ EUTS 280, **yak-** ‘yakmak’ DLT 453 + **[-acak]** + **[-lar]** > BİTA **[jaktʃeɬa:]** ‘yakacaklar’ 190500001/49

OTü. **kalı-** ‘(at vb. gibi) zıplamak, taşkınlık yapmak’ DLT 564, **kalı-** ‘havaya yükselmek, uçmak’ OTG 245, **kalı-** ‘kalkmak’ ETG 277 + **[-k]** + **[-ma]** + **y+** + **[-acak]** > **[ka:lkmi:ʒec]** ‘kalkmayacak’ 190600002/49

OTü. **kır-** ‘kırmak’ ED 643a, **ķırmalaş-** ‘parçalamak, kırmak’ EUTS 176, **kır-** ‘kazımak, koparmak, yolmak’ DLT 267 + **[-acak]** > **[kuɾʒec]** ‘kıracak’ 190101602/108

OTü. **kuru- ~ kurı-; kurı-** ‘kurumak’ ED 646a, **kuru-** ‘kurumak’ EUTS 188, **kırı- ~ kuru-** ‘kurumak’ DLT 560 + **y+** + **[-acak]** > **[kuruʒec]** ‘kuruyacak’ 190103701/64

OTü. **ne: ~ ne; ne:** ‘ne’ ED 774a, **nä** ‘nehangi, nasıl’ EUTS 135, **ne:** ‘ne, hangi’ DLT 34, **ne:** ‘ne’ TT 181 + OTü. **yap-** ‘yapmak’ ED 870b, **yap-** ‘kapamak,

yaratmak, kurmak' EUTS 285, **yap-** 'yapmak' DLT 469 + **[-acak]** + **[-lar]** > **[na:bʒeçla:]** 'ne yapacaklar'

OTü. **soy-** 'soymak' ED 858b, **soy-** '(deriyi) yüzmek' DLT 553 + **[-acak]** > **[səjʒec]** 'soyacak' 190101601/369; + **[-acak]** + **[-lar]** > **[səjʒeçla:]** 'soyacaklar' 190101601/362

OTü. **ta:ş;** **ta:ş** 'taş' ED 557a, **ta:ş** 'taş' TT 174, **taş** 'taş' EUTS 227 + **[lı]** + **[ca]** > **[taʃluʒec]** 'taşlıca, taşlı gibi' 190101901/161

OTü. **tur-**, **tur-** 'kalkmak, ayakta durmak, durmak' EUTS 253, **tur-** 'durmak' DLT + **[-acak]** + **[-lar]** > **[durʒeçla:]** 'duracaklar' 190600002/65

OTü. **yaz-;** **yaz-** 'yazmak' EUTS 292, **yaz-** 'Oğuzcada yazmak' DLT 470 + **[-dır]** + **[-acak]** > **[jazdurʒec]** 'yazdıracak' 190102903/45

Far. زردآلو **zerd-a:lu:** 'zerdali' > BİTA **[zerdeli]** 'a.' 190100101/42

Bulg. **Чепена** 'kiraz' + Tür. **[lı]** > BİTA **[ʃerefeli]** 'Çereşalı, Ruen ilçesinde Çereşa köyünde yaşayanlar' 190103801/185

Yun. **kerasi** 'kiraz' > BİTA **[cirez]** 'a.' 190101602/110; 190301401/50; 190600002/66; 190100404/7; 190300201/1; 190103801/304; 190100101/42; 190101301/27; 190101802/129; 190102901/273; 190500901/58; + **[lik]** > BİTA **[cirezlic]** 'kirazlık' 190103207/39; 190103801/269; 190101201/120

-a- > **[-e-]** > **[-ə-]**

Bazı alıntı sözcüklerde kalın sıradan ünlüler patlamalı, çift-dudak **/b/**, **/p/**, genizsil, çift-dudak **/m/** genizsil, diş eti **/n/** seslerinin etkisiyle incelmeye uğramıştır. Ayrıca, Burgaz Türk ağız alanında sözcük tabanında ve gelecek zaman **{-ACAK}** kip ekinin ikinci hecesindeki **/a/** sesi çoğu kez **[ə]** değişken sesine gelişmiştir.

OTü. **bak-;** **bak-** 'bakmak' ED 311a; **bak-** 'bakmak' DLT 63 + **ı+** **[-yor]** + **[-sun]** > BİTA **[bəkuʃen]** 'bakıyorsun' 190100401/77

OTü. **isiğ** 'sıcak' ED 246a, **isiğ** 'ısı, sıcaklık' EUTS 98, **isig** 'sıcak' DLT 48 > BİTA **[suʒək]** 'sıcak' 190100003/55

OTü. **kabak** ‘kabak’ ED 582b, **kabak** ‘kabak’ DLT 192 + [lı] > BİTA [**kabəklu**] ‘kabak tatlısı’ 190103801/56

OTü. **sarumsak** ~ **sarmusak** ‘sarımsak’ ED 853b, **sarmusak** ‘sarımsak’ DLT 263 > BİTA [**səmsək**] ‘sarımsak’ 190100003/3

OTü. **toprak**; **toprak** ‘toprak’ ED 443a, **toprak** ‘toprak’ EUTS 247, **toprak** ‘toprak’ DLT 12 > BİTA [**təprək**] ‘toprak’ 190201701/35; 190201701/33

OTü. **kal-** ED 615b, **kal-** ‘kalmak’ EUTS 163, **ka:l-** ‘kalmak’ TT 173, **kal-** ~ **ka:l-** DLT 513 + [-ma] + y+ [-acak] > BİTA [**kałma:đək**] ‘kalmayacak’ 190101602/99

OTü. **bol-** ‘olmak’ ED 331a, **bol-** ‘olmak’ EUTS 47, **bo:l-** ‘olmak’ TT 177, **bol-** ‘olmak’ DLT 263 + [-ma] + y+ [-acak] > BİTA [**əłma:đək**] 190201701/40

OTü. **arık** ‘ark’ ED 214a, **a:rık** ‘ark’ TT 172, **arık** ‘ark, çay’ EUTS 19, **arık** ‘ark, ırmak’ + [lar] + ile (< **birlen**) > BİTA [**a:kla:łən**] ‘arklarla’ 190102801/42

OTü. **karşı**; **karşı** ‘karşı’ ED 663b, **karşı** ‘karşı taraf’ EUTS 169, **karşı** ‘karşı olma, zıt’ DLT 213 + [da] +idi > BİTA [**ka:fudəjdı**] ‘karşıdaydı’ 190102901/156

Ar. قریب **qari:n** ‘yakın’ + Far. ارباب **a:ba:d** ‘şen, bayındır’ > BİTA [**kərnəbat**] ‘Karnobat, Burgaz ilinde şehir adı’ 190101601/298; 190101601/299; [**ka:nabət**] ‘Karnobat, Burgaz ilinde şehir adı’ 190501501/84

Ar. طرف **taraf** ‘taraf’ > BİTA [**təreɸ**] ‘taraf’ 190201501/335

Ar. یارب ، یارب **ya:- Rabb, ya: Rabbi:** ‘yarabbi’ > BİTA [**ja:reppim**] ‘Yarabbim’ 190600801/4

Far. ترخان **ter-ħa:ne** ‘tarhana’ > BİTA [**tarəna**] ‘tarhan’ 190100101/103

Bulg. Бургас ‘Burgaz’ > BİTA [**burgəz**] ‘Güneydoğu Bulgaristan’da şehir adı’ 190300901/12; 190102001/107

Bulg. гара ‘istasyon /tren istasyonu/’ > BİTA [**gərə**] ‘a.’ 190201501/282

Bulg. заплата ‘aylık, maaş’ > BİTA [**zapłəta**] ‘a.’ 190300201/48

Yun. **ahlat** ‘dağ armudu’ > BİTA [**ɑ:hłət**] ‘a.’ 190102903/5

Ortak Türkçe bazı sözcüklerde fiil kök ve tabanlara eklenen [-**maz**] olumsuzluk ekinin kalın ünlüsü ince sıraya geçerek [-**məz**] şeklinde gelişmiştir:

OTü. **arka-** ~ **a:rga-**; **arka:-** ‘aramak’ ED 217a, **a:rga-** ‘aramak’ TT 171, **arka-** ‘aramak’ DLT 145 + [-**maz**] + [-**i-dik**] > [**ɑraməzduκ**] ‘aramazmış’ 190101901/188

OTü. **at-;at-** ‘atmak’ ED 36a, **at-** ‘atmak’ DLT 600 + **ı+** [-**yor**] + [-**sun**] > BİTA [**ɑˈtən**] ‘atıyorsun’ 190101701/10; + [-**maz**] + [-**i-miş**] > [**ɑˈtməzmuʃ**] ‘atmazmış’ 190101601/156

OTü. **başla-; başla:-** ‘başlamak’ ED 381b, **başla-** ‘a.’ DLT 572 + **y+** [-**mca**] > BİTA [**baʃladı:nəj**] ‘başlayınca’ 190103206/34

OTü. **bol-** ‘olmak’ ED 331a, **bol-** ‘olmak’ EUTS 47, **bo:l-** ‘olmak’ TT 177, **bol-** ‘olmak’ DLT 263 + [-**maz**] + [-**i-di**] > [**ɔlməzdu**] ‘olmazdı’ 190102701/40

OTü. **kırıl-** ‘kazmak, sıyırmak’ ED 658b, **kırıl-** ‘soyulmak, kazınmak’ DLT 335 + [-**maz**] > BİTA [**kuɾuʔməz**] ‘kırılmaz’ 190102905/194; 190101901/265

OTü. **oltur-** ~ **oldur-** ‘oturmak’ DLT 275 + [-**maz**] + [-**i-dik**] > [**ɔturməzduκ**] ‘oturamazdık’ 190101601/279; [-**maz**] + [-**lar**] + [-**i-di**] > [**ɔtu:məzʔɑ:du**] ‘oturamazlardı’ 190102701/101

OTü. **sag-; sağ-** ‘sağmak’ ED 804b, **sağ-** ‘sağmak’ EUTS 193, **sag-** ‘(süt) sağmak’ DLT 271 + [-**maz**] + [-**i-di**] > [**sa:məzdu**] ‘sağmazdı’ 190102905/88

OTü. **tur-** ‘durmak’ ED 529b, **tur-** ‘kalkmak, ayakta durmak, durmak’ EUTS 253, **tur-** ‘durmak’ DLT 229 + [-**maz**] + [-**i-miş**] > [**du:məzmuʃ**] ‘durmazmış’ 190100001/210; + [-**maz**] + [-**i-dim**] > [**duraməzdum**] ‘duramazdım’ 190102905/90

OTü. **ugrat-** ‘göndermek’ DLT 135 + [-**maz**] + [-**i-di**] > BİTA [**u:ratməzdu**] ‘kovmazdı’ 190100001/221

OTü. **yap-** ‘yapmak’ ED 870b, **yap-** ‘kapamak, yaratmak, kurmak’ EUTS 285, **yap-** ‘yapmak’ DLT 469 + **[-maz]** + **[-i-di]** > **[japwłməzdɯ]** ‘yapılmazdı’ 190101901/104

Bazı alıntı sözcüklerde söz içindeki /a/ sesi de [ə] değilken sesi ile telaffuz eğilimi göstermiştir:

Ar. **صباح** **şaba:h** ‘sabah’> BİTA **[səba]** ‘a.’ 190101701/34; 191000001/2

Ar. **زمان** **zema:n** ‘zaman’> BİTA **[zamən]** ‘a.’ 190102901/40

Fr. **bagage** ‘bagaj’> BİTA **[bəɣɯʃ]** ‘a.’ 190103702/8

-a > **[-e]** > **[-ə]**

Ar. **أقرباء** **aqraba:** ‘akraba’> BİTA **[akrabə]** 190201601/38; 190101901/110

Ar. **دنيا** **dünya:** ‘dünya’> BİTA **[dynjə]** ‘a.’ 190101601/121

Bulg. **буква** ‘harf’> BİTA **[bukvə]** ‘a.’ 190201501/268

-a > **[-ä-]** > **[-ɛ-]**

Ar. **فُقَرَاء** **fuḳara:** ‘fakirler, yoksullar’ + **[lik]** > BİTA **[fuuka:rɛlic]** ‘fukaralık’ 190201701/40

Ar. **غالب** **galiba:** ‘galiba’> BİTA **[ɣɛ:lba:]** ‘a.’ 190101801/49

Far. **شفتالو** **šeft- a:lu:** ‘šeftali’ > BİTA **[ʃeftɛli]** ‘šeftali’ 190100101/43; 190101802/129; **[ʃefteli]** ‘šeftali’ 190103207/22; 190500901/53; 190100101/42; 190101301/27; 190300201/1; 190100201/27; 190501501/78

Far. **زردآلو** **zerd-a:lu:** ‘zerdali’> BİTA **[zɛ:dɛli]** ‘zerdali’ 190100201/27; 190101802/129; 190103207/22; 190501501/78; 190500901/58

Bulg. **календар** ‘takvim’> BİTA **[kalendɛr]** ‘a.’ 190201601/120

Fr. **décare** ‘dekar’> BİTA **[decɛr]** ‘a.’ 190100901/117; 190100901/121; **[decɛ:]** ‘a.’ 190100901/87

-a > **[-ä]** > **[-ɛ]**

OTü. **tarıglag; tarığla:ğ** ‘tarla’ ED 541b, **tarığlağ** ‘tarla’ EUTS 226, **tarıglag** ‘tarla’ DLT 248 > BİTA [**ta:lɛ**] ‘tarla’ 190300901/36; 190100003/7; 190100003/11; 190103703/4; 190101901/170; 190101901/171; 190101901/175; 190101901/241; 190102801/54

Ar. **اما amma**: ‘ama, fakat’ > BİTA [**amɛ**] ‘a.’ 190600001/49; 190102601/89

Ar. **دقه dakika** ‘dakika’ > BİTA [**daccɛ**] ‘a.’ 190100102/51; [**daccɛ**] ‘dakika’ 190100901/132

Ar. **فقرا fuqara**: ‘fakirler, yoksullar’ > BİTA [**fuuka:rɛ**] ‘yoksul’ 190100201/127; 190101901/186; 190101603/67

Ar. **اصلاح ıslah** ‘iyi bir hale koyma, iyileştirme, düzeltme’ > [**islɛ:**] ‘a.’ 190103101/57; 190101001/8; 190300201/6; 190300201/8; 190103204/7; 190102501/12; 190102501/17; 190102501/190103204/11; 190102501/7

Ar. **استفتاح istifta:h** ‘siftah etme’ > [**se:ftɛ**] ‘a.’ 190100404/22; 190600702/22

Bulg. **Чепена** ‘kiraz’ > BİTA [**tferefɛ**] ‘Ruen ilçesinde köy adı’ 190103801/127; 190103801/130

Yun. **sardalya** ‘sardalya’ > BİTA [**sɛ:rdɛlɛ**] ‘a.’ 190300901/56; [**sardɛlɛ**] ‘a.’ 190102501/18

İt. **tabella** ‘tabela’ > BİTA [**tabelɛ**] ‘a.’ 191000001/61

Bulg. **вишна** ‘vişne’ > BİTA [**fifnɛ**] ‘a.’ 190201601/167; 190501501/63; 190101802/129

Ar. **بناء bina**: ‘bina, yapı’ > BİTA [**binə**] ‘a.’ 190201501/84

Ar. **دونه dünya**: ‘dünya’ > BİTA [**dynjɛ:**] ‘a.’ 190201601/27

Far. **تازه ta:ze** ‘taze’ > BİTA [**tezɛ**] ‘a.’ 190103101/45; 190103101/56; 190103801/20; 190103801/40; 190103801/98; 190103801/99; 190501501/46; 190501501/77; 190500901/59

Far. **دانه** **da:ne** ‘tane’ > BİTA **[tenɛ]** ‘a.’ 190101901/68; 190101901/73; 190102801/70; 190102801/75; 190102905/217; 190200901/16; 190102905/263; 190102905/271; 190102302/27

İt. **banca** ‘banka’ > BİTA **[bance]** ‘a.’ 190600601/54

Ar. **دو نيا** **dünya**: ‘dünya’ > BİTA **[dynje]** ‘a.’ 190101201/17; 190100401/35; 190201601/5; 190102601/68; 190103201/3; 190103202/2

a > **[u]** > **[ʊ]**

OTü. **anı** ‘onu’ EUTS 16, **anı** ‘onu’ DLT 19 > **[ʊnu]** ‘onu’ 190101601/174

ı > **/i/**

Batı Rumeli Türk ağızlarında yaygın bir şekilde rastlanan **/ı/** > **/i/** ünlü değişmesi Németh tarafından Batı Rumeli Türk ağızlarının ayırıcı özelliklerinden biri olarak gösterilir ve Rumeli Türk ağızlarının tasnifinde ölçüt olarak kullanılır (Németh, 2014: 63). M. Mollova ise Güneybatı Bulgristan bölgesinde yer alan Nevrokop (Gotse Delçev) Türk ağzında söz sonunda dar ünlülerden yalnızca ince **/i/** ünlüsünün yaygın olarak kullanıldığını ve bu Türk ağzının karakteristik özelliklerinden birini oluşturduğunu belirtir (Mollova, 1971: 2). Burgaz Türk ağız alanında söz başı, söz içi ve söz sonu konumunda görülen **/ı/** > **/i/** ünlü değişimi şu şartlar altında gerçekleşmiştir:

- Çekime uğramış sözcüklerde, kalın sıradan ünlülü sözcüklere gelen bağlayıcı **/ı/** ünlüsü ince sıraya geçerek **[i]** ünlüsüne değişme eğilimi göstermiştir.
- İlerleyici benzeşme yoluyla, kalın sıradan ünlülerin yer aldığı sözcüklerde 3. şahıs iyelik ekinin inceye sıraya geçerek **/i/** ünlüsüne değişmiştir.
- Bazı durumlarda kalın sıradan sözcükler 1. şahıs **[-ım]** ekiyle çekime uğradıklarında ekteki kalın **/ı/** ünlüsü ince sıraya geçerek **/i/** ünlüsüne değişmiştir.
- **[-cık]** küçültme eki alan sözcükler, 3. şahıs iyelik eki ile genişletildiklerinde küçültme ekindeki kalın **/ı/** ünlüsü **/i/** ünlüsüne değişerek incelleme eğilimi göstermiştir.

- Bölgemiz ağızlarında oldukça güçlü olan en az çaba kuralı sonucunda, kalın sıradan ünlülerin bulunduğu sözcüklerde, kaynaşmaya uğrayan {-yor} şimdiki zaman ekinin ince /i/ şeklinde kullanılması görülmüştür.

ı- > [i-]

OTü. **inan-**; **inan-** 'güvenmek' ED 188a, **inan-** 'inanmak' EUTS 86, **inan-** 'inanmak' DLT 111 > BİTA [**inan-**] 'inanmak' 190600701/108; + [-ma] + y+ [-acak] + [-m] > [**inanma:ɟam**] 'inanmayacağım' 190300901/11; + [-ma] + y+ [-acak] + [-sın] > [**inanma:jzan**] 'inanmayacaksın' 190101601/225; + [-ma] + y+ [-acak] + [-sınız] > [**inanma:jɟa:nuuz**] 'inanmayacaksınız' 190103901/13

Ön seste /y/ türemesine uğramış ortak Türkçe bir sözcükte /y/ sesinin ünlüler üzerindeki inceltici etkisiyle kalın, dar /ı/ ünlüsü incelerek /i/ ünlüsüne değişmiştir.

OTü. **ırak**; **ıra:k** 'ırak, uzak' ED 214a, **ırak** 'ırak, uzak' EUTS 87, **yırak** 'ırak, uzak' EUTS 294, **yırak** 'uzak' DLT 61 > BİTA [**jirak**] 'ırak, uzak' 190102601/36

Ar. إصلاح **işlah** 'iyi bir hale koyma, iyileştirme, düzeltme' > [**isla:**] 'iyileştirme, düzeltme, iyi, güzel' 190103101/12; 190101001/98; 190101901/255; 190102801/37; 190102905/231; 190102905/232; 190102901/277; 190102905/136; 190300901/50; 190300901/93; 190300201/28; 190103201/65; 190103206/31; 190103701/53; 190103701/97; 190103201/67; 190100402/20; 190101602/84; 190101901/74; 190103901/15; 190100402/3; 190101901/93; 190103206/15

-ı- > [-i-]

OTü. **az** ~ **a:z**; **a:z** 'az' ED 277a, **az** 'az, biraz' EUTS 28, **a:z** ~ **az** 'az' DLT 50 + ı+ [**cık**] > BİTA [**adɟic**] 'azıcık' 190103703/4; [**a:ɟic**] 'azıcık' 190300901/198; 190101201/44; 190101603/63; 190103204/7; 190101901/60; 190101901/68; 190102302/28; 191000001/5

OTü. **ırla-** 'şarkı söylemek, söylemek, ED 230a, **ırla-** 'şarkı söylemek' EUTS 87, **yırla-** 'şarkı söylemek' DLT 579 + [-an] > BİTA [**ɟi:ran**] 'şarkı söyleyen' 190101201/259

OTü. **kamış** ‘kamış’ ED 628b, **kamış** ‘saz, kamış’ EUTS 164, **kamış** ‘kamış’ DLT 185 > BİTA [**kamiʃ**] ‘kamış’ 190101001/13; 190101001/12; 190101001/14; 190101001/16; 190102905/37

OTü. **kızıl**; **kızgıl** ‘kızıl’ ED 682a, **kızıl** ‘kırmızı’ EUTS 178, **kızıl** ‘kızıl, her şeyin kırmızısı’ DLT 32 + [**cık**] > [**kuuzıɫdʒic**] ‘kızılçık’ 190100001/204; 190501501/75

OTü. **yaz-**; **yaz-** ‘yazmak’ EUTS 292, **yaz-** ‘Oğuzcada yazmak’ DLT 470 + ı+ [-**yor**] + [-**sun**] > [**jazi:sın**] ‘hamuru açıyorsun’ 190103204/14

Ar. **Ali** ‘yüce, ulu, yüksek’ + Ar. **Rıza** ‘hoşnutluk, memnuniyet’ > BİTA [**aliriza:ta:**] ‘Alırızalar (lakap)’ 190101602/6

Ar. **حاجى** **ha:cı** ‘hacca giden, hacı’ + Ar. **Hasan** > BİTA [**hadʒihasan**] ‘Hacihasan (lakap)’ 190101601/35; 190101601/36

OTü. **açı-**; **açı-** ‘acımak’ ED 20b, **açı-** ‘acımak’ EUTS 2 + ı+ [-**yor**] > BİTA [**a:ɟi:**] ‘acıyor’ 190101601/265; [**a:ɟi:jw**] ‘acıyor’ 190101601/266

OTü. **ağla**; **ağla-** ED 186a, **anga-** ‘anlamak’ EUTS 16, **angla-** ‘anlamak’ EUTS 16, **ağla-** ‘Oğuzcada anlamak’ DLT 147 + [-**laş**] + ı+ [-**yor**] + [-**idim**] > [**annaɟi:duw**] ‘anlaşıyordum’ 190102601/91

OTü. **baba**; **baba** ‘baba, peder’ EUTS 29 + [**cık**] + [**ım**] > BİTA [**bubadʒi:m**] ‘babacığım’ 190101803/30; 190102801/91; 190201701/59

OTü. **bakır** ‘bakır’ ED 317b, **baķır** ‘bakır’ EUTS 31, **bakır** ‘bakır’ DLT 181 + OTü. **ıgaç**; **ıgaç** ‘ağaç’ ED 79b, **ıgaç** ‘ağaç’ EUTS 84, **yıgaç** ~ **yıga:ç** ‘ağaç’ DLT 11 + [**ı**] > BİTA [**bakuur a:ɟi**] ‘bakraç, kova’ 190103801/252; 190103801/253

OTü. **bol-** ‘olmak’ ED 331a, **bol-** ‘olmak’ EUTS 47, **bo:l-** ‘olmak’ TT 177, **bol-** ‘olmak’ DLT 263 + [-**ma**] + [-**mış**] + [-**ız**] > BİTA [**ɔɫmamıʃic**] ‘olmamışız’ 190200001/54; + [-**dık**] + [-**ı**] > [**ɔɫmadi:**] ‘olmadığı’ 190100902/101

OTü. **kabak** ‘kabak’ ED 582b, **kabak** ‘kabak’ EUTS 159, **kabak** ‘kabak’ DLT 192 + [**cık**] + [**ı**] > BİTA [**kabadʒi:**] ‘kabakçığı’ 190101803/19

OTü. **kaynat-** ‘kaynatmak’ ED 678b, **kaynat-** ‘kaynatmak’ DLT 441, **kaynat-** ‘kaynatmak’ ME 136 + **ı+** **[-yor]** > **[kajnadı:]** ‘kaynatıyor’ 190102905/161

OTü. **kızıl;** **kızıl** ‘kızıl’ ED 682a, **kızıl** ‘kırmızı’ EUTS 178, **kızıl** ‘kızıl’ DLT 32 + **[cık]** + **[ı]** + **n+** **[ı]** > BİTA **[kuuzıldı:nı]** ‘kızılcağını’ 190501501/75; 190100001/204

OTü. **taşu-** ‘taşımak’ ED 561a, **taşır-** ‘taşmak, kaçmak’ EUTS 228, **taşu-** ‘taşımak’ DLT 561 + **y+** **[-acak]** > BİTA **[taşı:dıgı]** ‘taşıyor’ 190102201/30

OTü. **uşak** ~ **uvşak** ‘ufak’ ED 16a, **uvşak** ‘ufak’ EUTS 269, **uwşak** ~ **uşak** ‘ufak’ ETG 305 + **[cık]** + **[ı]** > BİTA **[ufadı:]** ‘ufacığı’ 190200001/13

OTü. **yat-** ‘yatmak’ ED 884a, **yat-** ‘yatmak, uzanmak’ EUTS 290, **yat-** ‘yatmak’ DLT 422 + **[-mı]** + **[-ım]** > **[jatmu:]** ‘yatmışım’

OTü. **yumurtga;** **yumurtğa:** ‘yumurta’ ED 938a, **yumurka** ‘yumurta’ EUTS 305, **yumurtga** ‘tavuk ve diğer kuşların yumurtası’ DLT 631 + **[cık]** + **[ı]** > BİTA **[jumurtadı:]** ‘yumurtacığı’ 190300901/94

Bulg. **топка** + **[cık]** + **[ı]** > BİTA **[topkadı:]** ‘topkacığı’ 190100901/328; 190100901/329

Yun. **lamba** ‘lamba’ + **[cık]** + **[ı]** + **n+** **[ı]** > BİTA **[lambadı:nı]** ‘lambacığını’ 191000001/34

-ı- > **[-i-]**

- Burgaz Türk ağız alanında /l/, /r/, /y/ gibi bol sesli, akıcı ünsüzler komşuluğunda dar, kalın /ı/ ünlüsü incelerek dar, merkez, kapalı [i] değişken sesi ile telaffuz edilmiştir.
- Kalın sıradan sözcüklere eklenen /ı/ bağlayıcı ünlüsü incelerek [i] değişken sesine değişme eğilimi göstermiştir.

OTü. **aç-** ‘açmak’ ED 18b, **aç-** ‘açmak’ DLT 180 + **ı+** **[-yor]** + **[-lar]** > **[atıla:]** 190103201/30

- OTü. **a:t** 'ad, isim' TT 172, **a:t** ~ **at** 'isim, unvan' DLT 52 + [lɪ] + i+ [se] > [atɬijsa] 'athıysa' 190501501/117
- OTü. **ba:kır-** 'bağırmaq' ED 318a, **ba:kır-** 'bağırmaq' TT 172, **bakır-** 'bağırmaq' DLT 526 + [-ır] + [-imiş] > BİTA [ba:ri:miʃ] 'bağırılmış' 190100501/31
- OTü. **bal** 'bal' DLT 343, **bal** 'bal' ME 97 + [ɪ] + [ise] > [baɬijsa] 'balıysa' 190500901/32
- OTü. **çık-** 'çıkmaq' ED 405b, **çık-** '(dışarı, yukarı) çıkmak' DLT 154 + [-ma] + y+ [-acak] > [tʃikma:ɟəc] 'çıkmayacak' 190100901/205
- OTü. **ırak;** **ıra:k** 'ırak, uzak' ED 214a, **ırak** 'ırak, uzak' EUTS 87, **yırak** 'uzak' DLT 61 > [jirak] 'a.' 190500901/140; 190500901/81
- OTü. **ırla-** 'şarkı söylemek, söylemek, ED 230a, **ırla-** 'şarkı söylemek' EUTS 87, **yırla-** 'şarkı söylemek' DLT 579 + [-ır] + [-imiş] > [tʃi:ruuɬɪʃ] 'şarkı söylemiş' 190501501/120
- OTü. **kaltur-** 'kaldırmak' ED 619b, **kaltur-** (yarışta) arkada bırakmak, geçmek DLT 362 + [-ır] + [-idi] > [kaɫduɾi:du] 'kaldırırdı' 190100901/171
- OTü. **kar-** 'karmak, karıştırmak' ED 642b, **kar-** 'karıştırmak' EUTS 169, **kar-** 'Oğuzlarda karmak, katmak' DLT 217, **ka:r-** TT 173 'karmak' +i+ [-yor] + [-sun] > [karijuun] 'karıyorsun' 190100901/216
- OTü. **karı;** **karı:** 'yaşlı' ED 644b, **karı** 'yaşlı, ihtiyar' EUTS 168, **karı** 'yaşlı' DLT 206 + ile (< bilen) > [kari:jɬan] 'karı ile, eş ile' 190102905/110
- OTü. **kaz-;** **kaz-** 'kazmak' ED 680b, **kaz-** 'kazmak' EUTS 173, **kaz-** 'kazmak' DLT 268 +i+ [-yor] > [kazije:] 'kazıyor' 190102905/223
- OTü. **kızart-** 'kızartmak' ED 685b, **kızart-** 'kızartmak' EUTS 178, **kızart-** 'kırmızılaştırmak' DLT 630 +i+ [-yor] + [um] > [kuzardijem] 'kızartıyorum' 190300901/115

OTü. **kıy-** ‘kıymak’ ED 595a, **kıd-** ‘kıymak, öldürmek’ OTG 247, **kıy-** ‘kıymak, yanlamasına kesmek’ DLT 553 + **ı+** **[-yor]** > **[kuji:juu]** ‘nikâh kıymak’ 190102701/62

OTü. **kop-** ‘kopmak’ DLT 265, **kop-** ‘kalkmak, yükselmek’ ME 147 + **[-ar]** + **ı** + **[-yor]** + **[-sun]** > **[kəpəri:sun]** ‘koparıyor’ 190103801/294

OTü. **sag-; saĝ-** ‘saĝmak’ ED 804b, **saĝ-** ‘saĝmak’ EUTS 193, **sag-** ‘(süt) saĝmak’ DLT 271+ **y+** **[-ıp]** > **[sa:jip]** 190100003/38; 190100003/56

OTü. **taşu-** ‘taşımak’ ED 561a, **taşır-** ‘taşmak, kaçmak’ EUTS 228, **taşu-** ‘taşımak’ DLT 561 + **[-ır]** + **[-iken]** > BİTA **[tafi:ka]** ‘taşırken’ 190102201/43; + **ı** + **[-yor]** > BİTA **[tafi:je:]** ‘taşıyor’ 190102905/222; + **ı** + **[-yor]** + **[-lar]** > BİTA **[tafi:la:]** ‘taşıyorlar’ 190100901/289

OTü. **ya:d-** ‘yaymak’ ED 883b, **yad-** ‘yaymak, açmak’ EUTS 279, **yay-** ‘yaymak’ EUTS 290, **yad-** ~ **yat-** ‘yaymak, sermek’ DLT 422 + **ı+** **[-yor]** + **[-sun]** > **[jaji:sin]** ‘yayıyorsun’ 190100001/198

OTü. **ya:g ~ yag; ya:ĝ** ‘yaĝ’ ED 895a, **ya:g** ‘yaĝ’ TT 175, **yaĝ** ‘yaĝ’ EUTS 279, **ya:g ~ yag** ‘yaĝ’ DLT 101 + **[ı]** > **[ja:ji]** ‘yaĝı’ 190100902/118; 190100902/125; + **[ı]** + **n+** **[ı]** > **[ja:jinu]** 190100902/151

OTü. **yap-** ‘yapmak’ ED 870b, **yap-** ‘kapamak, yaratmak, kurmak’ EUTS 285, **yap-** ‘yapmak’ DLT 469 + **ı+** **[-yor]** + **[-lar]** > **[japi:le:]** ‘yapıyorlar’ 190103202/18; + **[-a]** + **y+** **[-ım]** > **[japajim]** ‘yapayım’ 190100902/197

OTü. **yılan; yıla:n** ‘yılan’ ED 930a, **yılan** ‘yılan’ EUTS 294, **yılan** ‘yılan’ DLT 31 > **[ji:lan]** ‘yılan’ 190102904/34; 190101803/109; 190101803/112; + **[lı]** > **[ji:lanlu tepε]** ‘Ruen ilçesinde yer adı’ 190102904/23

[ji:ka-] BİTA ‘yıkamak’ 190500001/10; 190300901/126; 190103701/53

Far. **هسته** **haste** ‘hasta’ + **[lık]** + **[ı]** > BİTA **[astali:]** ‘hastalığı’ 190500901/135; + **[lık]** + **[ı]** + **n+** **[a]** > BİTA **[astali:na]** ‘hastalığına’ 190102901/283

Yun. **lahana** ‘lahana’ + **y+** **[ı]** > **[la:naji]** ‘lahanayı’ 190100101/147

-ı > [-i]

OTü. **bol-** ‘olmak’ ED 331a, **bol-** ‘olmak’ EUTS 47, **bo:l-** ‘olmak’ TT 177, **bol-** ‘olmak’ DLT 263 + **[-ma]** + **[-dık]** + **[-ı]** > **[ɔlmadi:]** ‘olmadığı’ 190100902/101

OTü. **sasık** ‘Uç şehri ve etrafındakilerin lehçesinde saksı’ DLT 192, **saksı** ‘toprakta yapılmış kap kacak’ YTS 178 > **[fahsi]** ‘saksı’ 190100401/115

OTü. **üşi-** ~ **üşü-** ‘çok üşümek, soğuk almak’ DLT 556 + **[-t]** + **ü+** + **[-yor]** > **[yfytyry:]** ‘üşütüyor’ 190103801/111

-o- > [-ø-]

Bulgaristan sahası Burgaz ili Türk ağızlarında aşağıda tespit edilen sözcüklerde /o/ sesi inceliyor /ø/ sesine değişme eğilimi göstermiştir.

OTü. **çocuk** ‘yavru domuz’ ED 400b, **çocuk** ‘her şeyin yavrusu; domuz yavrusu’ DLT 191 > BİTA **[ʧødʒyc]** ‘çocuk’ 190201501/431; 190100901/123; 190101601/316; 190101801/14; 190101901/193; 190102201/24; 190102501/23; 190600601/48; **[ʧødʒɛc]** ‘çocuk’ 190100101/159; 190103601/30; **[ʧødʒic]** ‘çocuk’ 190100001/72; 190600002/80; 190100902/164; 190101201/17; 190103801/164

OTü. **topla-**; **topla:-** ‘toplamak’ ED 440b, **top-** ‘yığmak, toplamak’ ETG 301 + **[-ma]** > BİTA **[tøfləmɛ]** ‘toplama’ 190201501/184; 190201501/194

Yarı ünlü /y/ sesinin, ötümsüz, diş eti-damak /ç/ ve patlayıcı, diş ünsüzü /t/ seslerinin etkisiyle incelmeye meydana gelmiştir. Burgaz Türk ağız alanında Ortak Türkçe OTü. **yorı-**; **yorı:-** ‘yürümek’ ED 957a, **yorı-** ‘yürümek’ EUTS 302, **yorı-** ~ **yoru-** DLT 608, **yo:rı-** ‘yürümek’ TT 179 ‘yürümek’ sözcüğünün arka sıradan ilk hece ünlüsü ince sıraya geçerek dar, yuvarlak /ü/ ve geniş, yuvarlak /ø/ seslerine gelişerek iki biçimde kullanıldığı tespit edilmiştir.

OTü. **yorı-**; **yorı:-** ‘yürümek’ ED 957a, **yorı-** ‘yürümek’ EUTS 302, **yorı-** ~ **yoru-** DLT 608, **yo:rı-** ‘yürümek’ TT 179 > BİTA **[jøry-]** ‘yürümek’ 190600002/87; 190100101/91; 190100102/35; 190100401/140; 190103202/45;

190102701/30; + **y+** [-erek] > BİTA [jyrylec] ‘yürüyerek’ 190100902/145;
190102801/101

Tablo 24 Bulgaristan Sahası Türk Ağzlarında /o/ > /ü/ ünlü değişimi

	BatRumTA	DoğRumTA				
OTü.	VidTA	SilTA	KDBTA	DRTA	KırcTA	DelTA
*çocuk ‘çocuk’	<i>çocuk</i>	<i>çocuk</i> <i>çocuh</i>	<i>çocuk</i> <i>çöccäk</i>	<i>çocük</i>	<i>çöcüğ</i>	<i>çöcük</i>
*yörü- ‘yürümek’	-	<i>yörü-</i>	<i>yörü-</i>	-	<i>yürü-</i> <i>yörü-</i>	<i>yörü-</i>

-u- > [-ä-] > [-ε-]

Ortak Türkçe ***çocuk** ‘çocuk’ sözcüğü çekim ekleri ile genişletildiğinde arka sıradan yuvarlak ünlü ince değişmiştir.

OTü. **çocuk** ‘yavru domuz’ ED 400b, **çocuk** ‘her şeyin yavrusu; domuz yavrusu’ DLT 191 > BİTA [ʧøɖɖʒɛ] ‘çocuk’ 190102901/121; + [a] > BİTA [ʧøɖɖʒɛ:] ‘çocuğa’ 190100101/159; 190100101/161; 190103701/31; 190103702/74; + [um] + [u] > [ʧøɖɖʒɛ:mi] ‘çocuğumu’ 190700002/18; + [um] + [un] > [ʧøɖɖʒɛ:min] ‘çocuğumun’ 190103601/30; + [um] + [uz] > [ʧøɖʒɛ:miz] ‘çocuğumuz’ 190201501/170; 190600601/50

-u- > [-i-]

Genellikle ilk hece dışındaki hecelerde ve çekime uğramış sözcüklerde görülen bu ünlü değişimi, Németh tarafından Batı Rumeli Türk ağzlarının ayırıcı özelliklerinden biri olduğunu belirtilmiş ve Rumeli Türk ağzlarının sınıflandırılmasında ölçüt olarak kullanılmıştır (Németh, 2014: 63). Burgaz Türk ağız alanında, genel olarak çekim ekiyle genişletilmiş sözcüklerde görülen bu ses değişimi, yarı ünlü /y/ sesinin daraltıcı etkisi ile kalın sıradan ünlünün ince sıraya geçtiği görülür.

OTü. **bırak-** ‘bırakmak’ ME 102 + **ı+** [-yor] + [-sun] > BİTA [burake:sin] ‘bırakıyorsun’ 190101603/62

OTü. **ça:kır-** 'çağırarak' TT 172, **çakırış-** 'Oğuz lehçesinde karşılıklı çağırarak' DLT 371 +**ı+** [-**yor**] + [-**i-di**] > [**ʧɑ:ri:du**] 'çağırırdı' 190100001/121

OTü. **çakar-** 'çıkarmak' ED 410b, **çıkār-** 'çıkarmak' DLT 310 + **ı+** [-**yor**] + [-**sun**] > [**ʧʷɑkɑri:sun**] 'çıkarıyorsun' 190100001/192; + **ı+** [-**yor**] + [-**uz**] > [**ʧʷɑkɑri:z**] 'çıkarıyoruz' 190103204/7

OTü. **çocuk** 'yavru domuz' ED 400b, **çocuk** 'her şeyin yavrusu; domuz yavrusu' DLT 191 > BİTA [**ʧødʒic**] 'çocuk' 190300501/10; + [**u**] > [**ʧødʒi:**] 'çocuğu' 190100001/72; 190600002/80; 190100902/164; 190101201/17; 190103801/164; 190101601/113; + [**un**] > [**ʧødʒi:n**] 'çocuğun' 190300501/8

OTü. **hu:ç** 'uç' TT 179, **uç** 'uç, baş' EUTS 261, **u:ç** 'son' DLT 34 + **n+** [**u**] > BİTA [**uɖʒiji**] 'ucunu' 190102901/296

OTü. **sor-;** **so:r(a)-** 'sormak, sual etmek' TT 178, **sor-** 'Oğuzcada sormak' DLT 524 + **u+** [-**yor**] + [-**sunuz**] > [**səri:nuz**] 'soruyor' 190102601/29

OTü. **tur-**, **tur-** 'kalkmak, ayakta durmak, durmak' EUTS 253, **tur-** 'durmak' DLT + [-**ur**] + [-**imiş**] > [**duri:mif**] 'dururmuş' 190103702/63

Bulg. **чубрица** 'çemen' > BİTA [**dʒi:brise**] 'a.' 190103701/49

-u > [-**i**]

OTü. **aŋla;** **aŋla:-** ED 186a, **anga-** 'anlamak' EUTS 16, **angla-** 'anlamak' EUTS 16, **aŋla-** 'Oğuzcada anlamak' DLT 147 + [-**t**] + [-**tır**] +**ı+** [-**yor**] > [**annaturi:**] 'anlattırıyor' 190101201/201

OTü. **oltur-** ~ **oldur-** 'oturmak' DLT 275 +**u+** [-**yor**] > [**ɔturi:**] 'oturuyor' 190101201/144

-o > [-**u**]

OTü. **olar;** **anlar** 'onlar, 3. çokluk kişi zamiri' EUTS 17, **olar** DLT 50 + [**lar**] > [**unna:**] 'onlar' 190101601/61; + [**lar**] + [**ı**] > [**unnarw**] 'onları' 190101601/200

u- > [u-]

OTü. **üst**; **üst** 'üst' ED 242a, **üst** 'üst' EUTS 274, **üst** 'üst' ETG 306 > [us] 'üst'
190501501/29

-u > [-u]

OTü. **tokı**; **tokı**: 'bir şeye vurmak' ED 467, **tokı**- 'dokumak' DLT 562 + [-n] + [-ur] >
[dɔkunu:] 'dokunur' 190100002/71

-u- > [-u-]

Kalın sıradan sözcüklerin kök ve gövdelerine ünsüz ile başlayan eklerin getirilmesi sırasında kullanılan bağlayıcı /u/ ünlüsü incelerek merkez /u/ değişken sesi ile telaffuz edilme eğilimi göstermiştir.

OTü. **bo**: ~ **bu**: 'bu' ED 291b, **bo**: 'bu' TT 177, **bo** 'bu' EUTS 45, **bu** 'bu' DLT 29 +
OTü. **kün** ~ **kü:n**; **kün** ~ **kü:n** 'gün' ED 725a, DLT 47 > [bu:n] 'bugün'
190101001/127

OTü. **bol**- 'olmak' ED 331a, **bol**- 'olmak' EUTS 47, **bo:l**- 'olmak' TT 177, **bol**-
'olmak' DLT 263 + [-ur] > [ɔlu:] 190103202/64; 190103207/8; +u+ [-yor] >
[ɔluje:] 'oluyor' 190103701/44

OTü. **kod**- ; **ko:d**- 'koymak' ED 595b, **kod**- 'koymak' EUTS 180, **ko:d**- ~ **kot**-
'koymak, bırakmak' DLT 414 + u+ [-yor] + [-sun] > [kɔju:sun] 'koyuyorsun'
190103207/1; 190103207/2; [kɔjujen] 'koyuyorsun' 190101901/78; + u+ [-
yor] + [-uz] > [kɔju:z] 190103207/4; 190103207/7; 190103207/19

OTü. **kork**-; **kork**- 'korkmak' ED 651b, **kork**- 'korkmak' EUTS 182, **kork**-
'korkmak' DLT 627 +u+ [-yor] + [-sun] > [kɔrku:sun] 'korkuyorsun'
190101201/237

OTü. **tur**-, **tur**- 'kalkmak, ayakta durmak, durmak' EUTS 253, **tur**- 'durmak' DLT +
[-ur] + [-idi] [-m] > [duru:dum] 'dururdum' 190103703/60

OTü. **suvla:-** ‘sulamak’ ED 789b, **suwa-** ‘sulamak’ DLT 249 + [-ar] + [-idik] > [suɫa:duuk] ‘sulardık’ 190102801/44

-u > [-ø]

OTü. **bol-** ‘olmak’ ED 331a, **bol-** ‘olmak’ EUTS 47, **bo:l-** ‘olmak’ TT 177, **bol-** ‘olmak’ DLT 263 + [-yor] > [ɔɫu:] ‘oluyor’ 190103207/8; 190103202/64

Far. كوي **ku:y** ‘köy’ > BİTA [cø:] ‘köy’ 190201501/289; 190201501/306; 190100101/111; 190100102/26; 190101601/16; 190101801/54; 190101801/56; 190101801/57; 190101801/60; 190501501/93

-u- > [-ø-]

OTü. **bo:** ~ **bu:** ‘bu’ ED 291b, **bo:** ‘bu’ TT 177, **bo** ‘bu’ EUTS 45, **bu** ‘bu’ DLT 29 + OTü. **kün** ~ **kü:n**; **kün** ~ **kü:n** ‘gün’ ED 725a, DLT 47 > [bø:n] ‘bugün’ 190700002/30; 190700001/29; 190700001/65; 190201501/382; 190201601/17; 190101602/45; 190102501/44

OTü. **muntag; buntağ** ‘böyle’ ED 349b, **muntağ** ‘bunun gibi, böyle, bu türden, bu nedenle’ EUTS 133, **mundag** ‘böyle’ DLT 30, **muntağ** ~ **monta:g** ‘böyle’ ETG 287 > BİTA [bø:lɛ] ‘böyle’ 1901000 01/78; 1901000 01/79; [bø:lɛnɛ] ‘böyle’ 1901001 01/65; 1901038 01/282; [bø:nɛ] ‘böyle’ 190102905/30; 190102905/67; 190102905/139; 190102905/165; 190102905/260; 190102905/277; 190102901/346;

-u- > [-y-]

OTü. **muntag; buntağ** ‘böyle’ ED 349b, **muntağ** ‘bunun gibi, böyle, bu türden, bu nedenle’ EUTS 133, **mundag** ‘böyle’ DLT 30, **muntağ** ~ **monta:g** ‘böyle’ ETG 287 > [by:yn] ‘bugün’ 190101201/81; 190101201/84; 190101201/85; 190101201/244

OTü. **çocuk** ‘yavru domuz’ ED 400b, **çocuk** ‘her şeyin yavrusu; domuz yavrusu’ DLT 191 + [um] > BİTA [ʧødʒy:m] ‘çocuğum’ 190201501/450; 190201701/64; 190102301/70; 190103601/4; + [u] > [ʧødʒy:] ‘çocuğu’ 190100006/1; 190201501/85; 190102501/20; 190600601/76

Far. كوى **ku:y** ‘köy’ > BİTA [cy:] ‘köy’ 190100001/162; 190101901/177; 190300901/21; 190300901/31; 190300901/32; 190300901/35; 190300901/5; 190600702/2; [cy:n] ‘köy’ 190102301/80; 190102301/80; 190103601/3; 190103601/52; 190102901/145; 190300901/2; 190102901/145; 190300901/2; 190300901/4; 190300901/5; 190101201/6; 190101201/87; 190600702/19; 190101701/52; 190102401/11; 190100003/1; 190103703/18; 190102301/64; [cyj] ‘köy’ 190100003/11; 190100001/181; 190100002/78; [cyv] ‘köy’ 190101201/90; 190101901/389; 190103702/49; 190103702/50; 190601601/66; 190601601/82; 190100401/226; 190102301/40

-ü- > [-i-]

OTü. **yori-**; **yori-** ‘yürümek’ ED 957a, **yori-** ‘yürümek’ EUTS 302, **yürü-** ‘yürümek’ EUTS 307, **yori-** ~ **yoru-** ‘yürümek’ DLT 608, **yo:ri-** ‘yürümek’ TT 179 + [-ür] + **iken** (< **erken**) > [jəri:cən] ‘yörüken’ 190600702/37

4.5.1.2. Kalınlaşma

Belirli ünsüzlerin kalınlaştırma etkilerine bağlı olarak veya kelime içinden gelen başka nedenlerle ince ünlülerin kalın sıraya geçmesi (Korkmaz, 2007: 137) olarak tanımlanmaktadır. Türk lehçelerinin genel tipolojik özelliği olmayan ünlü kalınlaşması Türkçenin ünlü sisteminin genel gelişim süreçlerini pek etkilemeyen bir ses olayıdır (Baskakov, 2006: 102). Burgaz ili Türk ağızlarında kalınlaşma ses olayı /e/ > /a/, /e/ > /ı/, /i/ > /ı/, /i/ > /u/, /ü/ > /ı/, /ü/ > /u/ gibi biçimlerde tespit edilmiştir.

e- > [a-]

Ar. **Ayşe** ‘rahat ve huzur içinde yaşayan’ > [a:fa] ‘Ayşe, kişi adı’ 190101201/233

Ar. **البت** **elbet** ~ **البتة** **elbette** ‘elbet, elbette’ > BİTA [ha:lbetɛ] ‘elbette’ 190201501/270

Ar. **انبار** **enba:r** ‘anbar’ > [hamba:] ‘a.’ 190200901/17; 190200901/25; 190200901/29; [ambar] ‘a.’ 190500901/223; [a:mbar] 190102801/90

Far. باغچه **ba:ğ-çe** ‘bahçe’ > BİTA [**ba:tʃa**] ‘a.’ 190202601/13

Far. دانه **da:ne** ‘tane’ > BİTA [**ta:jnak**] ‘a.’ 190103206/37

Far. امروء **emru:d** ‘armut’ > BİTA [**a:muut**] 190103801/304; 190100404/7;
190103207/22; 190501501/78; 190500901/58; 190101901/229

Fr. **kilometre** ‘kilometre’ > BİTA [**ciłometra**] ‘a.’ 190102501/32; 190102901/137;
190102501/32

-e- > [-a-]

Türkçe ve alıntı sözcüklerde kalınlık- incelik uyumuna uyum sağlaması sonucunda meydana gelmiştir. Ortak Türkçe ***karında:ş** sözcüğü ölçünlü Türkçeden farklı olarak ince ünlüyü değil de kelimenin bünyesindeki ünlüyü koruyarak gelişmiştir. Bu değişim diğer Bulgaristan Türk ağızlarında da düzenli olarak kaydedilmiştir (Cebeci, 2010: 149; Németh, 2014: 286; Dalli, 1991: 182; Güneş, 2009: 211; Mollova, 2003:138; Ali, 2004: 483-544).

OTü. **karındaş; karındaş** ‘kardeş’ ED 662a, **karındaş** DLT 205 > BİTA [**ka:daʃ**] ‘kardeş’ 190201501/233; 190101001/142; 190100101/155; 190101201/47;
190101601/217; 190101601/33; 190101601/41; 190101601/85; 190201701/23;
190102201/26; 190103203/50; 190600701/33; 190100101/153; 190101802/20;
190100003/23

Ar. حلوا **helva**: ‘helva’ > [**haɫva**] ‘a.’ 190100101/22; 190101601/200; + [sɪ] +n+ [ɪ]
> BİTA [**a:ɫvasunu**] ‘helvasını’ 190103201/67; + [cɪ] > [**haɫvadʒu**]
‘Halvacı, Ruen ilçesinde köy adı’ 190100403/13; 190301401/49; 190301401/5 ;
+ [cɪk] > [**aɫvadʒuk**] ‘helvacık’ 190103201/69

Far. برابر **bera:ber** ‘beraber’ > [**barabər**] ‘a.’ 190101001/139; [**barabɛ:**] ‘a.’
190501501/180; 190501501/283; 190501501/283

e- > [-a-]

OTü. **ne: ~ ne; ne:** ‘ne’ ED 774a, **nä** ‘nehangi, nasıl’ EUTS 135, **ne:** ‘ne, hangi’
DLT 34, **ne:** ‘ne’ TT 181 < [**na**] ‘ne’ 190201501/414

-e- > [-u-]

Arapçadan alıntı bir sözcükte patlamalı, dış eti /t/ ünsüzünün etkisiyle ince, geniş /e/ ünlüsü düzenli olarak kalın, dar /ı/ ünlüsüne değişme eğilimi göstermiştir.

Ar. **زاتاً** **za:ten** ‘zaten, esasen’ > BİTA [**zatuun**] 190100901/310; 190100902/52; 190100902/43; [**zatuu**] ‘a.’ 190100001/47; 190100003/29; 190102002/9; 190201501/191; 190100901/16; 190100901/278; 190100101/71; 190100102/28; 190100102/34; 190100102/37; 190100102/43; 190100102/58; 190101301/32; 190100401/266; 190100401/179; 190100404/4; 190101601/235; 190101601/275; 190101601/380; 190101801/14; 190101801/3; 190101801/44; 190101901/121; 190101901/14; 190101901/354; 190101901/57; 190101901/58; 190101901/77; 190102301/37; 190102601/21; 190102701/137; 190102701/86; 190102901/49; 190102905/172; 190300201/45; 190300201/84; 190103202/52

-e- > [-i-]

Ar. **صباح** **şaba:h** ‘sabah’+ [**leyn**] > [**saba:lin**] ‘sabahleyin’ 190100902/85; 190100401/209; 190100401/210; 190100401/214

-i- > [-u-]

Arapça ve Farsça alıntı sözcüklerde ünlü benzeşmeleri neticesinde ortaya çıkmıştır.

Ar. **خمير** **hami:r** ~ **خميره** **hami:re** ‘hamur’ > BİTA [**hamu:r**] ‘hamur’ 190100101/180; 190501501/56; 190500001/29; 190102001/40; [**hamu:r**] ‘a.’ 190102001/40; 190501501/57; [**amu:r**] ‘a.’ 190101901/57; 190100001/182; 190100001/189; 190103101/40; 190100101/49; 190300901/96; + [**lı**] > [**amu:lu**] 190102903/13

Ar. **İsmail** ‘Tanrı’yı işiten’ > BİTA [**usmajut**] ‘İsmail, kişi adı’ 190103702/54

Ar. **وقت** **vakt** ‘vakit, zaman’ > BİTA [**vakut**] a.’ 190201501/31; 190600002/83; 190100101/89; 190100101/90; 190101201/156; 190101201/157; 190100401/103; 190100401/135; 190100401/141; 190100401/39; 190100401/49; 190100401/55; 190100402/60; 190101601/278;

190101601/345; 190101603/62; 190101802/74; 190102001/113;
190102302/78; 190102302/83; 190102601/77; 190102801/30; 190200901/46;
190102901/210; 190103701/114; 190501501/8; 190600301/20; 190600701/41;
190500901/164; 190100401/238; 190100401/19

Far. **niša:dır** نِشَادُور ~ نِشَادُور **niša:dur** ‘nişadır, amonyak’ > BİTA [nuʃadu:] ‘a.’
190100006/7

Far. **niša:n** نِشَان **niša:n** ‘nişan, iz’ > BİTA [nuʃan] ‘nişanlanma sırasında yapılan tören’
190100001/29; 190100002/61; 190201501/425; 190102701/3; + [ɫ] >
[nuʃannu] ‘nişanlı’ 190200901/48; 190201501/206; 190201501/429;
190101901/4; 190102701/3; + [lan-] + [-di] + [-m] > [nuʃannanduum]
‘nişanlandım’ 190101901/3; [lan-] + [-mıʃ] > [niʃannanmuʃ] ‘nişanlanmış’
191000001/21; + [lan-] + [+ -yor] + [-lar] > [nuʃannane:la:]
‘nişanlanıyorlar’ 190102401/27

Far. **yaba:ni** يَابَانِي **yaba:ni** ‘yabana mensup, ıssız yerde yaşayan’ > BİTA [jabanu]
‘dağlarda yetişen’ 190101901/210 190102901/252; 190102901/276;
190102901/283; 190102901/284; 190102901/293; 190102903/2;
190103703/73; 190102901/279

Far. **yahni** يَاهْنِي **yahni** ‘yahni, et yemeği’ > BİTA [ja:nu] ‘a.’ 190201701/49;
190103204/3

Farsça {+ki} bağlacının etkisiyle iki biçimliliğini yitirerek bugün Türkiye Türkçesinde yalnız kalın sıradan ünlü taşıyan kelimelerde de +ki tek biçimli bir ek olarak yer alan ve günümüzde Anadolu ağızlarında {+kI/+kU} biçiminde kalınlık-incelik ve düzlük-yuvarlaklık uyumuna uyan dörtlü durumuyla kullanılan aitlik eki (Korkmaz, 2003: 264). Burgaz Türk ağız alanında kalınlık-incelik uyumuna uygun bir biçimde gelişerek kalın sıradan ünlülerin yer aldığı sözcüklerde tek biçimde gelişmiştir. Bu tek biçimli kullanış da ekin Farsça {+ki} bağlacının etkisinde kalmadan geliştiğini gösterir.

OTü. **soḡ; song** 'sonra' EUTS 208, **soḡ** DLT 601 + [ra] > **soraku** ‘sonraki’ + [ki] >
[sɔ:raku] ‘sonraki’ 190101602/21; 190101602/22; 190101901/143;

190101901/173; 190100001/55; 190100001/68; 190500001/52; 190700001/70;
190100401/205; 190100401/57; 190101801/42; 190101802/11; 190102301/49;
190102301/51; 190102601/62; 190102905/241

-i- > [-u-] > [-i-]

OTü. **ba:kır-** ‘bağırmaq’ ED 318a, **ba:kır-** ‘bağırmaq’ TT 172, **bakır-** ‘bağırmaq’
DLT 526 + **[-ır]** + **[-mı]** > **[ba:ri:mi]** ‘bağırırımı’ 190100501/31

OTü. **kit-; kêt-** ‘gitmek’ ED 701a, **kât-** ‘gitmek’ EUTS 107, **kit-** ‘gitmek’ DLT 414
+ **i+** **[-yor]** > **[jidi̯ə:]** ‘gidiyor’ 190102201/17

-ü- > [-u-]

Ölçünlü Türkçeden farklı olarak küçültme ekleri ile genişletilmiş Farsçadan alıntı bir sözcükte patlamalı ünsüzlerin komşuluğunda kalınlık-incelik uyumuna uygun olarak yuvarlak, ince /ü/ ünlüsü kalın sıraya geçerek düzenli olarak dar, ince /ı/ ünlüsüne gelişmiştir. Bu sözcükteki bu ses değişimi diğer Bulgaristan Türk ağızlarında da kaydedilmiştir.

Far. چابک **ça:bük** ‘çabuk’ > BİTA **[ʧabuk]** ‘a.’ 190100001/199; 190100001/87;
190100003/35; 190201501/139; 190100902/86; 190101602/116;
190102901/157; 190300901/46; 190103201/49; 190500901/172; + **[cak]** >
[ʧabɔɟɔk] ‘a.’ 190201701/38; **[ʧabɔɟɔuk]** ‘a.’ 190300901/45; **[ʧabɔɟɔk]**
‘a.’ 190102801/91; 190103201/23; 190103703/16; 190600301/10;
[ʧabɔɟɔɟɔuk] ‘a.’ 190100401/53; 190500901/211; 190500901/207;
[ʧabɔɟɔ:ɟɔuk] ‘a.’ 190201701/33. DRTA *çabık* ‘çabuk’ (Mollova, 2003: 65);
KBTA. *çabık* ‘çabuk’ (Dallı, 1991: 180; Güneş, 2009: 202) ; DTA *çabık*
‘çabuk’ (Cebeci, 2010: 83) ; KırTA *çabık* ‘çabuk’ (Ali, 2004: 435)

Far. خربز **ħarbüz** ‘kavun, karpuz’ > BİTA **[karpuz]** ‘karpuz’ 190101701/71

-ü- > [-u-]

Bu ünlü değişimi Németh tarafından Batı Rumeli Türk ağızlarının önemli ses hususiyetlerinden biri olarak gösterilmiştir. Németh, bu ses değişiminin örneklerine ilk hece ve ilk hece dışında da rastlandığını ve çoğu kez ötümsüz ön damak /k/ ile

ötümlü, ön damak /g/ ünsüzleri komşuluğunda gerçekleştiğini belirtir (Németh, 2014: 44-45). Burgaz Türk ağız alanında ise bu ünlü değişiminin örneklerine sınırlı sayıda alıntı ve Türkçe sözcükte rastlanmıştır. Burgaz ili Türk ağızlarında bir sözcüğün bünyesindeki dar, yuvarlak /ü/ ünlüsünü ölçünlü Türkçeden farklı olarak kalın, yuvarlak /o/ ünlüsüne değil de, dar, yuvarlak /u/ ünlüsüne değişerek kalınlaşıp daralmıştır.

OTü. **büğüz** ‘boynuz’ ED 352a, **müğüz** ‘bütün hayvanların boynuzu, boynuz’ DLT 30, **müğüz** ‘boynuz’ ETG 287 > BİTA [**bujnuz**] 190100401/155; 190100401/157; 190101901/12; KDBTA *bujnus* ‘a.’ (Dallı, 1991:179; Güneş, 2009; 202); DelTA *bujnuz* ‘a.’ (Cebeci, 2010: 75); DRTA *bujnuz* ‘a.’ (Mollova, 2003: 54); SilTA *boynuz* ‘a.’ (Demirel Dönmez, 2012: 337).

4.5.1.3. Yuvarlaklaşma

Düz bir ünlünün, yanındaki dudak ünsüzünün veya söz içindeki yuvarlak bir ünlünün etkisiyle yuvarlak sıradan ünlüye dönüşmesi (Korkmaz, 2007: 246) olarak tanımlanan ve özellikle ilk hece ünlüsünün etkisiyle bir nevi dudak benzeşmesi niteliğindeki yuvarlaklaşma Kıpçak Türkçesinin karakteristik özelliklerindendir (Karamanlıoğlu, 1994: 12).

Ortak Türkçe ***andan** ‘ondan’ sözcüğünün ilk hecesi olan düz /a/ sesi ölçünlü Türkçeden farklı olarak ilk hecedeki geniş, düz ünlüsünü sistemli bir biçimde koruyarak yuvarlaklaşma eğilimi göstermeden aslına uygun bir biçimde gelişmiştir. Bu özellik Kuzeydoğu Bulgaristan ve Deliorman Türk ağız bölgesinde de yaygın olarak kaydedilmiştir.

OTü. **andan** ~ **andın** ED 177b, **andın** ‘ondan’ DLT 42 > BİTA [**andan**] ‘a.’ 190102905/67; 190201503/19; 190100006/28; 190700001/60; 190102905/60; 190102905/230; 190102901/41; 190101001/101; 190201501/38; 190601601/51; 190101701/24; 190101803/69; 190102601/10; 190103701/54; 190103701/63; 190101901/75; 190102302/33; 190102801/60; 190102801/73; [**a:ndan**] ‘a.’ 190100006/16; 190201501/102; 190201501/155; 190201501/79;

190202601/18; 190300501/21; 190103701/91; 190600701/77; 190600701/84;
 DelTA *andan so:*, *andan so:na*, *andan so:ra* ‘ondan sonra’ (Cebeci, 2010: 54),
 KDBTA *andan so:ra* ‘ondan sonra’ (Güneş, 2009;197).

-a > [-ø]

Bu ünlü değişimi Ortak Türkçe bir sözcükte tespit edilmiştir.

OTü. **ayla**: ‘öyle’ ED 272a, **ayla** ‘Oğuzcada, öyle’ DLT 69 > BİTA [ø:jlən] ‘a.’
 190101701/14; [ø:lɛ] ‘a.’ 190102001/124; 190100001/121; 190100001/13;
 190100001/187; 190100002/3; 190100003/19; [ø:lənɛ] ‘a.’ 190100101/76;
 190101601/292; 190102904/7; 190103201/65; 190102501/12; [ø:ləni] ‘a.’
 190100101/129; 190100101/36

-a > [-u-]

Burgaz ili Türk ağızlarında ortak Türkçe bir sözcükte düz, geniş /a/ sesi yuvarlak /o/ sesine değişerek yuvarlaklaşma eğilimi göstermiştir.

OTü. **baba**; **baba** ‘baba, peder’ EUTS 29 > [buba] ‘baba’ 190201501/418;
 190102801/2; 190102801/3; 190102801/10; 190102801/40; 190102801/91;
 190101201/15; 190101201/23; 190101201/25; 190201601/37; 190201701/7;
 190101601/25; 190101601/118; 190101601/140; 190101601/269;
 190101602/9; 190101603/22; 190600601/62; 190600701/9; 190600701/22;
 190600701/77; 190600701/79; 190600702/17; 190101701/35; 190600801/31;
 190101801/14; 190101802/19; 190101803/7; 190102201/17; 190102201/18;
 190102601/2; 190100001/15; 190100001/19; 190100001/25; 190100001/32;
 190100001/70; 190100001/90; 190100002/25; 190103201/3; [tyly buba]
 ‘Manisa lalesi’ 190700001/13; 190100901/314; 190100901/315;
 190100401/118; 190300901/56; 190101802/116; 190101802/118;
 190102601/105; 190100002/73; 190100002/75; 190103201/35

a- > [ü-]

Burgaz ili Türk ağızlarında bu ses değişimi Ortak Türkçe *öyle* sözcüğünde tespit edilmiştir. Bu sözcüğün ilk ünlüsü ölçünlü Türkçeden farklı bir gelişme

göstermiş ve sızıcı, yarı ünlü /y/ sesinin daraltıcı etkisiyle geniş, yuvarlak /ö/ ünlüsüne değil de dar, yuvarlak /ü/ ünlüsüne değişme eğilimi göstermiştir.

OTü. **ayla; ayla:** ‘öyle’ ED 272a, **ayla** ‘Oğuzcada, öyle’ DLT 69 > [y:lɛ] ‘a.’ 190201501/363; 190600002/36

-e- > [-ö-]

Bu ünlü değişimi ortak Türkçe bir sözcükte tespit edilmiş olup ölçünlü Türkçeden farklı bir gelişim göstermiştir. Ölçünlü Türkçedeki gibi geniş /e/ ünlüsü yuvarlak, dar /ü/ ünlüsüne değil de geniş, yuvarlak /ö/ ünlüsüne değişerek yuvarlaklaşmıştır.

OTü. **beykel-; bedü-** ‘büyümek’ ED 299b, **bädü-** ‘büyümek’ EUTS 37, **bedü-** ‘büyümek’ DLT 558 + [-dük] + [-çe] > BİTA [bø:dycɬɛ] ‘büyüdükçe’ 190101601/56; + [-müſ] > [bø:jymyɟ] ‘büyümüş’ 190102001/35

OTü. **bedüt-** ‘büyütmek’ ED 300b, **bädüt-** ‘büyütmek’ EUTS 37, **bedüt-** ‘büyütmek, yetiştirmek’ DLT 426 + [-tü] > [bø:yty] ‘büyüttü’ 190100101/61; + [-tü] + [-m] > BİTA [bø:ytyɟm] ‘büyüttüm’ 190102501/16; 190200001/55

OTü. **bedük** ‘büyük’ ED 302b, **bädük** ‘büyük’ EUTS 37, **bedük ~ bedük** ‘büyük, yüze’ DLT 59 > BİTA [bø:yc] ‘büyük’ 190100902/26; 190100101/10; 190100101/159; 190100101/56; 190100101/69; 190101301/6; 190201701/4; 190102701/102; 191000001/12; 190103201/41; 190601601/9; 190500901/, 190500901/187; 190500901/190; 190500901/193; 190500901/83; [bø:yɟ] ‘büyük’ 190101301/9; [bø:jyc] ‘büyük’ 190201501/163; 190201701/64; 190201601/106; 190201601/107; 190200901/3; 190201501/92; 190700001/46; 190100401/265; 190201501/196; + [lük] > BİTA [bø:yɟlyc] ‘büyüklük’ 190501501/275

Ar. **توبه** **tevbe** ‘tövbe’ > BİTA [tø:bɛ] ‘a.’ 190102001/107

-e- > [-y:-]

Bu ses değişimi patlayıcı, ötümlü, diş eti /d/ sesinin sızıcı, akıcı /y/ sesine değişmesiyle ortaya çıkmıştır. Bu ses değişimi ortak Türkçe sözcüklerde ölçünlü Türkçeden farklı bir gelişme göstermiş ve uzun ünlülü kullanılmıştır.

OTü. **beykel-**; **bedü-** 'büyümek' ED 299b, **bädü-** 'büyümek' EUTS 37, **bedü-** 'büyümek' DLT 558 + [-d̥ü] > [by:dy] 'büyümek' 190101201/136; + [-d̥ü] + [-k] > [by:dyc] 'büyüdük' 190200001/40

OTü. **bedük** 'büyük' ED 302b, **bädük** 'büyük' EUTS 37, **bedük** ~ **bedük** 'büyük, yüze' DLT 59 > [by:yc] 'büyük' 190102901/192; 190102901/198; 190102901/213; 190600001/15; 190600001/43; 190300501/8; 190300501/10; 190300901/55; 190101601/73; 190600701/75; 190102601/36; 190103401/51; 190103401/59; 190103401/61

Ar. **تڤب** **tevbe** 'tövbe' > [ty:bɛ] 'a.' 190101802/46

ı- > [ɔ-]

Yunancadan alıntı bir sözcükte söz içi gırtlak /h/ sesinin düşmesi veya sızıcı /f/ sesine gelişmesiyle zayıf-dar /ı/ ünlüsü yuvarlaklaşma eğilimi göstererek /o/ ünlüsüne gelişmiştir.

Yun. **ıhlamur** 'ıhlamur' > BİTA [ɔflambur:] 'ıhlamur' 190202601/27; 190102501/14; 190102501/3; 190202601/27; [ɔflambur] 'ıhlamur' 190100201/27; 190100901/153; 190500901/11; 190100101/40

-i- > [-ø-]

Yunancadan alıntı bir sözcükte çift dudak /b/ sesinin etkisiyle düz, dar /i/ ünlüsü geniş, yuvarlak /ö/ ünlüsüne değişme eğilimi göstermiştir.

Yun. **biber** 'biber' > BİTA [bøbɛ:] 'biber' 190102901/322; 190100901/62; 190100901/75; 190100401/104; 190100102/65; 190100102/72; 190100102/78; 190300901/249; 190300201/66; 190600701/59; 190103206/4; + [dʒic] > [bøbɛ:dʒic] 'biberçik' 190600003/24; [bø:bɛr] 'biber' 190201501/96

i- > [u-]

Ar. **عبادت** **iba:det** ‘ibadet’ > [**uba:det**] ‘ibadet’ 190102905/210; 190102901/141;
190102901/58

Far. **نرگس** **nergis** ‘nergis çiçeği’ > [**mɛ:juʒ**] 190100401/109

Bulg. **Дъскотна** ‘Diskotna’ > BĪTA [**duskɔtna**] ‘Ruen ilçesinde köy adı’
190100101/91

-i > [**-u-**]

OTü. **konşı; kōnşı** ‘komşu’ EUTS 181, **konşı** ‘komşu’ DLT 219 > [**kɔmʃu**] ‘komşu’
190700001/27; 190700001/65; 190102905/4; 190102905/21; 190102905/186;
190201501/131; 190201501/108; 190600001/53; 190600001/68;
190500901/130; 190100101/18; 190103801/228; 190201601/53;
190201601/54; 190201601/94; 190201701/34; 190100001/163; 190100002/34;
190103207/14; 190103702/95

OTü. **soğık ; soğık** ‘soğuk’ ED 808a, **soğık** ‘soğuk’ EUTS 207 > [**sɔvuk**] ‘soğuk’
190100006/30; 190600002/23; 190100102/51

OTü. **suva-** ‘sulamak, sıvamak’ EUTS, **suwal-** ‘sıvanmak’ DLT 331 > [**suva-**]
‘sıvamak’ 190200001/10; 190200001/11; 190102905/231; 190101001/76;
190101001/78; 190101001/86; 190201701/38; 190102801/25; 190102801/33;
190102801/46

OTü. **toklı; toklı** ‘altı aylıkla bir yaş arasındaki kuzu’ ED 469a, **toklı** ‘altı aylık
kuzu’ DLT 66 > [**tɔklu**] ‘a.’ 190102601/57; 190102601/59

OTü. **yığ-; yığ-** ‘yığmak’ ED 904a, **yığ-** ‘yığmak’, toplamak’ EUTS 294, **yığ-**
‘yığmak, toplamak’ DLT 471 > BĪTA [**juv-**] ‘a.’ 190201503/45; 190301401/67

Bulg. **чубрица** ‘çemen baharatı’ > BĪTA [**ʃubruk**] ‘a.’ 190201501/100

-i > [**-u:**]

Bulg. **язовир** ‘su barajı’ > BĪTA [**jazovu:**] ‘a.’ 190100902/203

-i > [**-ü-**]

Bu ünlü değişimi, Yunanca ve Farsçadan alıntı iki sözcükte patlayıcı, çift-dudak /b/ ile patlayıcı, ön damak /g/ ünsüzlerin komşuluğunda ortaya çıkmıştır.

Yun. **biber** ‘biber’ > BİTA [bybɛ:] ‘biber’ 190103801/21

Far. نرگس **nergis** ‘nergiz çiçeği’ > BİTA [mɛɾɟɟɟ] ‘a.’ 190101802/105;
190101802/108

4.5.1.4. Düzleşme

Çeşitli fonetik etkenlerle ve genellikle dilimize geçmiş yabancı sözlerde, ilk hecedeki yuvarlak sıradan bir ünlünün düz sıraya geçmesi olayı (Korkmaz, 2007: 227) olan düzleşme, yuvarlaşklaşma ses olayının tersi olup yuvarlak, dudak ünsüzlerinde görülmekte olup düzlük-yuvarlaklık uyumu olarak adlandırılan dudak benzeşmesinin ters yönde gerçekleşmesidir (Karaağaç, 2013: 128). Baskakov’a göre Türkçenin ünlü sisteminin genel gelişim süreçlerini etkilemeyen ve komşu dillerinin etkisine bağlı olan ünlü düzleşmesi (Baskakov, 2006: 102). Yaygın olarak kullanılan bu ünlü değişmesi Burgaz Türk ağız alanının karakteristik ses değişmelerinden biridir.

-o > [-a]

Bulg. **Хасково** ‘Haskovo’ > BİTA [haskɔva] ‘Güney Bulgaristan’da şehir adı’
190201601/123; 190201601/123

-o- > [-e-]

Ar. غيب **gayb** ‘gizli olan, kayıp’ + OTü. **bol-** ‘olmak’ ED 331a, **bol-** ‘olmak’ EUTS 47, **bo:l-** ‘olmak’ TT 177, **bol-** ‘olmak’ DLT 263 > BİTA [kajbel-] ‘kaybolmak’ 190103203/67

-o- > [-e-] > [-ə-]

Far. **nohu:t** ‘nohut’ > BİTA [nəfʊt] ‘a.’ 190103701/26

-o- > [-u-]

Bulg. **набор** ‘yaşıtl, akran’ > BİTA [**nabur**] ‘a.’ 190102001/16

-u- > [-a-]

OTü. **baltu** ‘balta’ ED 333b, **baltur** ‘balta’ EUTS 32 > [**ba:ta**] ‘a.’ 190101601/392; 190100002/69

OTü. **boğu-** ‘boyamak’ DLT 558 > [**bɔja-**] ‘boyamak’ 190100201/62; 190100202/2; 190101001/26; + [-t] > [**bɔjat-**] ‘boyatmak’ 190100401/153

OTü. **boduğ; boğuğ** ‘boya’ ED 302a, EUTS **boduğ** ‘boya’ 46, **boy** ‘boya, renk’ EUTS 49, **boğuğ** ‘boya’ DLT 269 > [**bɔja**] ‘a.’ 190102701/53; 190102901/245; 190103207/20; + [cɪ] > [**bɔjadɟu**] ‘boyacı’ 190100901/61; + [cɪ] + [ɪk] > [**bɔjadɟuɫuk**] ‘boyacılık’ 190100901/66

Ar. مهاجر **muħa:cir** ‘göçmen, göç eden’ > BİTA [**ma:dɟur**] ‘a.’ 190201501/286; 190201501/56; 190201501/57; 190101601/168; 190200001/6

Far. آبنوس **a:bnu:z** ‘abanoz denilen sert ve siyah bir ağaç’ > BİTA [**abanaz**] ‘a.’ 190100101/170

Far. خروس **ħuru:s** ‘horoz’ > BİTA [**ɟraz**] ‘a.’ 190102904/32; 190103703/71

-u- > [-e-]

Ortak Türkçe çocuk sözcüğünde söz içinde iki ünlü arasında bulunan ve vurguyu üzerinde bulunduran ikinci hece başındaki yarı kapantılı, ötümlü [ɟ] ünsüzünün ikizleşmesiyle ikinci hece ünlüsü ince sıradan bir ünlüye dönüşerek düzleşmiştir.

OTü. **çocuk** ‘yavru domuz’ ED 400b, **çocuk** ‘her şeyin yavrusu; domuz yavrusu’ DLT 191 > BİTA [**ʧɔɟɟɟɛc**] ‘çocuk’ 190100101/159; 190100101/161; 190103601/30

-u- > [-u-]

Ortak Türkçe sözcüklerin kök ve gövdelerinde bulunan yuvarlak, dar /u/ ünlüsü benzeşme yoluyla düz, geniş, /a/ ünlüsüne değişme eğilimi göstererek düzleşme

eğilimi göstermiştir. Bu ünlü değişimi Bulgaristan sahası Burgaz ili Türk ağızlarının belirgin özelliğidir.

OTü. **altun**; **altun** 'altın' ED 131a, **altun** 'altın' EUTS 13, **altun** 'altın' DLT 38 > [**altun**] 'altın' 190600001/50; 190600001/52

OTü. **altur-** 'aldırmak' ED 133b, **altur-** 'aldırmak' DLT 119 > [**a:ldur-**] 'a.' 190300901/43; 190300201/12

OTü. **attur-**; **attur-** 'attırmak' ED 67a, **attur-** DLT 116 > [**attur:-**] 'attırmak' 190601601/24; 190103701/107

OTü. **bastur-**; **bas-** 'basmak' ED 370b, **bas-** 'üstüne çöküp basmak, bastırmak' DLT 269 + [**-tır**] + [**-ip**] > [**basturuip**] 'bastırıp' 190201501/29; + [**-tır**] + **ı** + [**-yor**] + [**-lar**] > [**basture:ta:**] 'bastırıyorlar' 190201501/32; + + [**-tır**] + **ı** + [**-yor**] > [**basture:**] 'bastırıyor' 190100401/245; 190100401/251

OTü. **batur-** ED 308a, **baturmak** 'gizlemek, saklamak' EUTS 36, **batur-** 'saklamak, gözden kaybetmek' DLT 306 > [**batu:-**] 'batırmak' 190501501/296; 190500901/114; 190102905/234

OTü. **butak**; **butak** ~ **butık** 'dal, budak' DLT 34 > [**budak**] 'budak' 190101601/391

OTü. **buzagula-**; **buzagula-** 'buzağılamak' ED 391a, **buzagula-** 'buzağılamak, buzağı doğurmak' DLT 482 > BİTA [**buza:ta-**] 'a.' 190103703/55

OTü. **buzagu**, **buzagu** 'buzağı' ED 391a, **buzagu** 'buzağı' EUTS 56, **buzagu** 'buzağı' DLT 41 > BİTA [**buza:**] 'a.' 190100902/211; 190100403/19; 190102302/58; 190102601/47; 190300201/5; 190103703/64; + [**cık**] > [**buza:đıuk**] 'kendisine şefkat ve acıma duyulan buzağı' 190101801/117; + [**lık**] > [**buza:lık**] 'Buzağılık, Ruen ilçesinde yer adı' 190103207/39

OTü. **çavuş** 'ordu komutanı' ED 399a, **çavuş** 'savaşta safları tanzim eden ve askerî zulüm yapmaktan uzak tutan kimse' DLT 185 > [**çavuşta:**] 'Çavuşlar (lakap)' 190101301/4; 190102701/42; 190103201/10; 190600002/32; + [**luk**] > [**çavuşluk**] 'Çavuşluk (lakap)' 190100901/15

OTü. **ka:gun** ‘kavun’ TT 173, **ka:ğu:n** ‘kavun’ ED 611b, **ka:gun** ‘kavun’ DLT 12 > **[kavuun]** ‘kavun’ 190101701/71; 190100901/89; 190100901/94

OTü. **katun ~ ka:tun** ‘kağanın eşi, hatun’ TT 173, **katın ~ katun** ‘hatun, kadın’ EUTS 171, **ka:tun** ‘hatun; Afrâsiyap soyundan gelen bütün kadınlarının unvanı’ DLT 535, **katun** ‘hatun, hakanın eşi’ OTG 246 > **[kadun]** ‘kadın’ 190102905/59; 190102901/88; 190500901/226; 190100101/68; 190103801/140; 190601601/46; 190201601/9; 190201601/11; 190201601/15; 190101601/110

OTü. **kavur-; kağur, kavur- ~ kawur** ‘kavurmak’ ED 586a, **kavır- ~ kavur-** ‘kavurmak’ EUTS 172, **kagur- ~ kawur-** ‘kavurmak’ DLT 310 > **[kavur:-]** ‘kavurmak’ 190501501/188; **[kaˈvur-]** ‘a.’ 190201501/97; **[kavur-]** ‘a.’ 190101602/52; 190101602/60; 190101602/54

OTü. **sarumsak ~ sarmusak** ‘sarımsak’ ED 853b, **sarmusak** ‘sarımsak’ DLT 263 > **[sa:msak]** ‘a.’ 190100401/47; **[samsək]** ‘a.’ 190100003/3; **[samsak]** ‘a.’ 190100102/65; 190300901/116; 190102001/86

OTü. **savur-** ‘savurmak’ ED 791a, **sawur-** ‘savurmak’ DLT 310 > **[savur-]** ‘a.’ 190101801/66; 190101801/69; 190103701/59; 190103701/65; 190102801/73; 190102801/75; 190102801/78

OTü. **tagu ~ takagu; takı:ğu:** ‘tavuk’ ED 468b, **tagu** ‘tavuk’ EUTS 220, **takagu** ‘horoz ve tavuğun genel adı’ DLT 68 > **[tavuuk]** ‘tavuk’ 190100902/102; 190102904/32; 190102901/262; 190100901/171; 190201501/116; 190101701/67; 190103703/71; 190103703/77

OTü. **tanu-; tanu:-** ED 515a, **tanu-** ‘söz buyurmak, tavsiye etmek’ DLT 324 > **[tanur-]** ‘tanımak, saygı duymak’ 190200001/26; 190301601/13; 190700001/71; 190201501/337; 190600002/103; 190600002/104; 190601601/15; 190101301/31

OTü. **yagmur; yağmur** ‘yağmur’ ED 903b, **yağmur** ‘yağmur’ EUTS 280, **yagmur** ‘yağmur’ DLT 13 > **[ja:mur:]** ‘a.’ 190101601/226; 190500901/92;

190700002/30; 190700002/32; [ja:muur] ‘a.’ 190102905/216; 190100901/311; 190600002/96; 190101602/26; 190101602/28; 190101602/40

OTü. **yastuk** ‘yastık’ ED 974a, **yastuk** ‘yastık’ DLT 463 > [jastuk] ‘a.’ 190103702/41; 190200001/53

OTü. **yumşak**; **yumşa:k** ‘yumuşak’ ED 938Ab, **yumşak** ‘yumuşak’ EUTS 305, **yumşak** ‘her şeyin yumuşağı, yumuşak’ DLT 306 > BİTA [jumfak] 190201501/141; 190101701/30; 190101602/111; 190101802/32; 190102801/33; + [cık] > [jumfadzuk] ‘yumuşacık’ 190100401/185

OTü. **yumurtga**; **yumurtğa**: ‘yumurta’ ED 938A, **yumurka** ‘yumurta’ EUTS 305, **yumurtga** ‘tavuk ve diğer kuşların yumurtası’ DLT 631 > [ju:muta] ‘a.’ 190101901/136; [ju:müta] ‘a.’ 190101701/66; 190103206/14; 190103206/39; 190103207/1; [jumur:ta] ‘a.’ 190100902/103; 190100101/47; 190103801/17; 190100001/44; 190101901/54; 190101901/115; 190102701/5; 190102701/8; 190501501/45; 190501501/61; + [cık] > [jumur:tadzuk] ‘a.’ 190500001/34; 190102501/16; 190501501/41; [jumurta] ‘a.’ 190300901/81; [jumuta] ‘a.’ 190100001/164; 190103801/32; 190103801/33

Tablo 25 Bulgaristan Türk Ağzlarında /u/ > /ı/ ünlü düzleşmesi

	BatRumTA	DoğRumTA				
OTü.	VidTA	SilTA	KDBTA	DRTA	KırcTA	DelTA
buzagu ‘buzağı’	<i>buzagi</i>	-	<i>bıza:</i>	<i>bıza:</i>	-	<i>bıza:</i>
ka:gun ‘kavun’	<i>kavun</i>	-	-	<i>gaun</i> <i>gavun</i>	-	<i>Kavın</i>
kavur- ~ kagur- ‘kavurmak’		<i>kavır-</i> <i>kavur-</i>	-	<i>gau-</i> <i>gavur-</i>	<i>gavıt-</i>	-
savur ‘savurmak’	<i>savur-</i>	-	<i>savır-</i>	<i>savır-</i>	-	-
yagmur ‘yağmur’	<i>yagmur</i>	<i>yamu</i> <i>ya:mur</i>	<i>ya:mır</i>	<i>ya:mır</i>	<i>ya:mır</i> <i>ya:mur</i>	<i>ya:mır</i>
yumşak ‘yumuşak’	-	<i>yumuşak</i>	<i>yımışak</i>	<i>yımşak</i> <i>yimşak</i>	<i>yumşak</i>	<i>yımşak</i>
yumurtga ‘yumurta’	-	<i>yımita</i> <i>yımırta</i>	<i>yımırta</i>	<i>yımırta</i> <i>yımı:ta</i>	<i>yımırta</i>	<i>Yımta</i>

Ar. **فُقَارَا** **fuḳara:** 'fakirler, yoksullar' > BİTA [**fuḳa:rɛ**] 'fukara' 190100201/127; 190101901/186; 190101603/67; + [**lɪk**] > [**fuḳa:rɛlic**] 'fukaralık' 190201701/40; [**fuḳa:rɛtɪk**] 'a.' 190103701/122

Ar. **مِلّٰلَا** **molla** 'medrese talebesi'+ Ar. **هُسَیْن** 'küçük sevgili' + Ar. **مُوسَا** 'Musevi dininin kurucusu, İsrail peygamberi ve kanun koyucusu' + [**lar**] > [**mɒlla mɒusa:lar**] 'Mollamusalar (lakap)' 190600002/33

Ar. **مُوسَا** 'Musevi dininin kurucusu, İsrail peygamberi ve kanun koyucusu' + [**lar**] > BİTA [**mɒusa:lar**] 'Musalar (lakap)' 190103401/52; 190103401/11

Ar. **مُصْهَف** **muşhaf** 'sahife haline getirilmiş şey, kitap' > BİTA [**mɒusaf**] 'a.' 190101601/154

Ar. **مُوسْتَفَا** 'seçilmiş, seçkin' > BİTA **muştava**] 'Mustafa, kişi adı' 190100901/140; 190103801/2; 190100401/2; 190101801/118; 190100401/2; 190101601/113; 190600601/22; [**muştafa**] Mustafa, kişi adı' 190101602/50

Ar. **نَامُوس** **na:mu:s** 'kanun, nizam' > [**na:mɒus**] 'a.' 190201501/415; 190201501/423

Ar. **صَابُون** **şa:bu:n** 'sabun' > [**sabuun**] 'a.' 190100902/44; 190100201/122; + [**la-**] + [**-yor**] + [**-uz**] > [**sabuunna:jɛz**] 'sabunluyoruz' 190200001/20

Far. **اِمْرُود** **emru:d** 'armut' > BİTA [**a:rmɒut**] 'a.' 190102901/289; 190102901/249 190300201/1; 190101901/229; [**a:rmɒut**] 'a.' 190103801/304; 190100404/7; 190103207/22; 190501501/78; 190500901/58; 190101901/229

Yun. **اِصْلٰو** **avlu** 'avlu' > BİTA [**avlu**] 'a.' 1901004 01/247; 190100901/81; + OTü. **یٰچ** 'iç, derin, bir şeyin içi' EUTS 88, **یٰچ** 'iç' DLT 30, **یٰچ** 'iç' OTG 244 + [**ɪ**] > [**a:vluɪɪɪ**] 'avlu içi' 190100003/3; 190100003/2; 190100003/43; [**avlu jɪɪ**] avlu içi' 190201501/379

Yun. **اِھْلَامُور** 'ihlamur' > BİTA [**uɪɪɪambɒu:**] 'ihlamur' 190101901/215; 190100401/124; [**uɪɪɪambɒu**] 'ihlamur' 190102901/266; 190101901/263; 190103801/321; [**uɪɪɪambɒu: ɪɪɪɪɪɪɪ**] 'ihlamur ağacı çiçeği' 190101901/215; [**ɪɪɪambɒu:**] 'ihlamur' 190102501/3; 190102501/14; 190202601/27;

[ɔhɫambuɾ] ‘ıhlamur’ 190500001/4; 190501501/10; [uɫhambuɾ] ‘ıhlamur’ 190700001/3; 190103801/321; [hɫambuɾ] ‘ıhlamur’ 190301401/45; 190301401/46

Yun. **fasulye** > [fasulɛ] ‘a.’ 190102501/9

Yun. **muşmula** > [muʃmuɫa] ‘a.’ 190101901/257

-u > [-ɪ]

Bulgaristan sahası Burgaz ili Türk ağızlarında tek heceli sözcükte dar, yuvarlak /u/ sesinin yaygın olarak düz, dar [u] sesiyle telaffuz edildiği görülür.

OTü. **bu**; **bu**: ‘bu’ ED 291b, **bu** ‘bu’ EUTS 51, **bu** ‘bu’ DLT 29 > [bu] ‘bu’ 190201501/220; 190101701/34; 190100901/318; 190100902/183; 190101001/133; 190101001/56; 190101601/228; 190101602/80; 190201601/121; 190102301/72; 190102501/38; 191000001/2; 190300901/218; 190103203/39; 190103203/43; 190500901/156; 190500901/168

-u > [-i-]

OTü. **bışur**- ‘pişirmek’ ED 383b, **bışur**- ‘pişirmek’ EUTS 41, **bışur**- ‘pişirmek’ DLT 308 > [piʃɪr-] ‘pişirmek’ 190100101/131; 190100101/138; 190103801/18; 190300901/114; 190300901/135; 190300901/139; 190300901/245; 190101701/23; 190101803/15; 190103202/65; 190103207/14; 190103701/22; 190103701/73; 190101901/43; 190101901/73; 190501501/29; 190501501/43; [piʃi:-] ‘a.’ 190100401/220; 190201601/128; 190201701/48; 190103202/61; 190102501/10; 190103206/30; 190103702/46

OTü. **çocuk** ‘yavru domuz’ ED 400b, **çocuk** ‘her şeyin yavrusu; domuz yavrusu’ DLT 191 > BİTA [tʃɔdʒic] ‘çocuk’ 190300501/8; 190300501/10; [tʃɔdʒic] ‘çocuk’ 190700002/7; 190102901/211; 190100401/24; 190100101/16; 190100102/22; 190103801/284; 190101201/176; 190101201/246; 190101201/261; 190101201/263; 190101601/114; 190600703/29; 190101701/53; 190100001/138; 190100001/217; 190100001/219; 190103202/4; 190103202/8; 190103202/29; 190102701/126

OTü. **hu:ç** ‘uç’ TT 179, **uç** ‘uç, baş’ EUTS 261, **u:ç** ‘son’ DLT 34 +[u] +n+ [u] > [uɖʒiji] ‘ucunu’ 190102901/296

Yun. **fasulye** ‘fasulye’ > [fasile] ‘a.’ 190100101/96; 190103801/88; 190103801/221; 90101901/152; 190101901/40; 190103204/1; 190102501/27

Bulg. **чубрица** ‘çemen’ > BİTA [ɖʒibritsa] ‘a.’ 190101602/54; [ɖʒi:brise] ‘a.’ 190103701/49

/ü/ > /i/

Németh, bu ünlü değişimini Batı Rumeli Türk ağızlarının ayırt edici özelliklerinden biri olduğunu belirtir (Németh, 2014: 63). Burgaz Türk ağız alanında Türkçe ve alıntı sözcüklerde sınırlı sayıda sözcükte, yuvarlak sıradan dar /ü/ ünlüsü düz, dar /i/ ünlüsüne değişerek düz sıraya geçmiştir. İkinci hecedeki düzleşmeler ise ilk hecedeki düzleşmelerin devamı niteliğindeki düzleşmeler olarak ortaya çıkmıştır.

-ü- > [-i-]

OTü. **bütür-** ‘bitirmek’ ED 308b, **bütür-** ‘bitirmek’ EUTS 57, **bütür-** ‘(yarayı) kapatmak, iyileştirmek’ DLT 305 > [bitir-] ‘bitirmek’ 190100902/64; 190102905/220; 190102901/178; 190101201/223; 190101601/3; 190101601/4; 190101601/131; [biti:-] ‘a.’ 190201501/55; 190201501/91; 190201501/110; 190101601/129; 190101601/163; 190101601/181; 190101801/40; 190101801/142; 190103201/6; 190102001/38

OTü. **enük** ‘küçük çocuk’ ED 183b, **änük/g** ‘hayvan yavrusu’ EUTS 73, **enük** ‘arслан, sırtlan, kurt ve köpeğin yavrusu’ DLT 49 > [enic] ‘küçük çocuk, çiçek açacak gonca’ 190600003/8; [cek] > [endʒec] ‘a.’ 190202601/20

OTü. **ör-** ~ **ö:r-**; **hö:r-** ‘örmek’ TT 184, **ör-** ~ **ö:r-** ‘(saç, sepet vb. şeyler için) elle örmek’ DLT 96 + ü+ [-yor] + [-sun] > [ørijen] ‘örüyorsun’ 190201503/34

OTü. **üçünç** ‘üçüncü’ ED 29a, **üçünç** ~ **üçünçi** ‘üçüncü’ EUTS, **üçünç** ‘üçüncü’ DLT 78 > [yʈʃindʒi] ‘üçüncü’ 190100002/60

Ar. **Eyüp** ‘çok ıstırap çeken kimse’ > [**ejip**] ‘Eyüp, kişi adı’ 190100901/6; 190100901/7; [**eip**] ‘Eyüp, kişi adı’ 190100101/15; 190100101/16; 190100101/20

Ar. **منور Münevver** ‘parlatılmış, aydınlatılmış’ > [**minever**] ‘Münevver, kişi adı’ 190100001/68; 190100001/52

-ü > [-i]

OTü. **kö:l ~ köl**; **kö:l** ‘havuz, göl’ ED 715a, **kö:l** ‘göl’ TT 184, **köl** ‘göl’ EUTS 115, **kö:l ~ köl** ‘göl, gölcük, havuz’ DLT 308 + [**cük**] + [**ü**] > [**manda jöldzi**] ‘Ruen ilçesinde yer adı’ 190102901/215

Far. **کوی ku:y** ‘köy’ + [**lü**] > [**cöjli**] ‘köylü’ 190600002/99

4.5.1.5. Daralma

Yanlarında geniş ünlüleri daraltma etkisi yapan bazı ünsüzlerin etkisi altında geniş ünlülerin daralması olayı (Korkmaz, 2007: 226) olarak tanımlanan ünlü daralması Baskakov’a göre ünlü uyumuna bağlı olmayıp, kelimedeki asıl ve yardımcı vurguların yapısına bağlı olan diğer bir yasaya, yani ünlülerin daralması yasasına göre, geniş /a/ ve /ä/ ünlülerinin, vurgusuz durumda daralarak dar /i/ veya /u/, /ü/ ünlülerine dönüşmesinden ibarettir (Baskakov, 2006: 102). Sözcüklerin ilk ve son sesinde görülen ünlü daralması ses olayı Burgaz Türk ağız alanında kullanımı yaygın olup bölgenin belirleyici özelliklerinden birini oluşturur.

-a > [-u-] > [-i-]

OTü. **ça:kır-** ‘çağırmaq’ TT 172, **çakrış-** ‘Oğuz lehçesinde karşılıklı çağırmaq’ DLT 371 > BİTA [**tfu:r-**] ‘çağırmaq, seslenmek’ 190700001/4; 190100001/119; 190100901/267; 190101201/27; [**tfi:r-**] ‘çağırmaq, seslenmek’ 190501501/120; 190101701/74; [**tfu:-**] ‘çağırmaq, seslenmek’ 190101603/6; 190101603/25; 190102701/132; 190104001/6; 190103901/24; 190100901/267; 190102701/92

Ortak Türkçe tek heceli fiil köklerine eklenen gelecek zaman kipi eki {-ACAk} ekinin birinci geniş, düz /a/ ünlüsü, Burgaz Türk ağız bölgesinde düz, dar /ı/ sesine gelişerek daralma eğilimi göstermiştir.

OTü. **at-;at-** 'atmak' ED 36a, **at-** 'atmak' DLT 600 + [-acak] + [-sın] > [atıwɖʒan] 'atacağın' 190103701/51

OTü. **bak-; bak-** 'bakmak' ED 311a; **bak-** 'bakmak' DLT 63 + [-acak] + [-sın] > [bakıwɖʒan] 'bakacağın' 190201501/356; + [-acak] < [bakıwɖʒec] 'bakacak' 190500901/173

OTü. **yap-** 'yapmak' ED 870b, **yap-** 'kapamak, yaratmak, kurmak' EUTS 285, **yap-** 'yapmak' DLT 469 + [-acak] + [-sın] > [japıwɖʒan] 'yapacağın' 190102901/179; + [-acak] > [japıwɖʒak] 'yapacak' 190101601/238; [japıwɖʒec] 'yapacak' 190500901/173

OTü. **yar-** 'kırmak, yarmak' EUTS 288, **yar-** 'yarmak' DLT 441 + [-acak] > [jıwɖʒak] 'yaracak' 190103703/12

Far. نماز nama:z 'namaz' > [namıwɖʒ] 'a.' 190101802/76

a-> [i:-]

Ar. عیبه aybe 'deri çanta, heybe' > [hi:bɛ] 'a.' 190103801/139; [i:bɛ] 'a.' 190100902/131; 190100902/136; 190103702/6; 190101901/306

-a-> [-i:-]

OTü. **kalı-** '(at vb. gibi) zıplamak, taşkınlık yapmak' DLT 564, **kalı-** 'havaya yükselmek, uçmak' OTG 245, **kalı-** 'kalkmak' ETG 277 + [-k] + [-ma] +y+ [-acak] > [ka:lkmi:ɖec] 'kalkmayacak' 190600002/49

-e > [-i]

Düz, geniş /e/ ünlüsünün düz, dar /i/ ünlüsüne değişerek daralma eğilimi göstermesi, Burgaz Türk ağız bölgesinde yaygın olarak görülür. Ağız bölgesinin belirleyici özelliklerinden biri olan bu ses değişimi çoğu kez geniş ünlüleri daraltma etkisine sahip akıcı, ön damak /y/ sesinin komşuluğunda ve hece kaynaşması

sonucunda ortaya çıktığı tespit edilmiştir. Bu ünlü değişiminin örneklerine Doğu Rodop Türk ağızlarının yanı sıra (Tenişev, 2002: 16) diğer Bulgaristan Türk ağızlarında da yaygın olarak rastlanmıştır. Burgaz ili Türk

Hece kaynaşmasıyla geniş /e/ ünlüsü yaygın olarak dar, ince [i] ünlüsüne gelişme eğilimi göstererek daralmıştır.

OTü. **egil-** ‘bükülmek, eğilmek’ ED 106b, **‘änggil-** ‘eğilmek’ EUTS 72, **egil-** ‘eğilmek’ DLT 108 + [çe] > [i:licʈɛ] 190101201/145

OTü. **ekşig** ‘ekşi’ ED 118b, **ekşig** ‘ekşi’ DLT 65 > [i:ʃi] ‘ekşi’ 190201501/157; 190100101/146; 190100101/148; 190102001/40; 190102901/299; 190102901/318; 190300901/117; + [msi] > [i:ʃimsi] ‘ekşimsi’ 190100001/186; 190101201/61; 190501501/62; 190101901/67; [i:ʃimsidʒɛ] ‘ekşimsiye yakın’ 190101901/65; 190101901/76

OTü. **ekşig** ‘ekşi’ ED 118b, **ekşig** ‘ekşi’ DLT 65 + [mik] > [i:ʃmic] ‘ekşimik’ 190300901/73; 190103701/90; 190103701/93; 190100001/157; 190201501/118; 190201501/147; 190101701/16; 190101701/18; 190100101/104; 190100101/108; 190100101/178; 190100101/88; 190103206/39; 190103701/110; 190103701/115; 190103701/121; 190103701/77

Ar. **عزيت** **eziyyet** ‘eziyet, zulüm’ > [izijɛt] ‘a.’ 190102302/73; 190102302/74

-e-> [-i-]

Genel olarak Bulgaristan ve Burgaz Türk ağızlarında yaygın olan bu ses değişimi, Burgaz bölgesi Türk ağızları için ayırıcı özelliktedir.

OTü. **ber-**; **bê:r-** ‘vermek’ ED 353b, **bir-** ‘vermek’ EUTS 44, **bi:r-~ bir-~ ber-** ‘vermek’ DLT 79, **bê:r-** ‘vermek’ TT 182 + [-ecek] + [-sin] > [virdʒɛn] ‘vereceksin’ 190100102/15

OTü. **ne: ~ ne;** **ne:** ‘ne’ ED 774a, **nä** ‘nehangi, nasıl’ EUTS 135, **ne:** ‘ne, hangi’ DLT 34, **ne:** ‘ne’ TT 181 > [ni] ‘ne’ 190600001/12; 190100901/82

OTü. **sedrek**; **sedrek** ‘seyrek’ ED 802a, **sädräk** ‘seyrek’ EUTS 198, **sedrek** ‘seyrek’ DLT 240 > **[si:rɛc]** ‘seyrek’ 190301401/57; 190101802/120; 190102901/228; 190102901/250; 190102901/228; 190101601/322; 190102905/131; + **[cik]** > **[si:rɛdʒic]** ‘daha seyrek’ 190101601/321; 190101802/98; 190101901/293

OTü. **te-**; **tê-** ‘demek, söylemek’ ED 433b, **tä-** ‘demek’ EUTS 233, **ti-** ~ **te-** DLT 554, **tê:-** TT 182 + **[-yor]** > **[di:ri]** ‘diyor’ 190101801/31; **[-yor]** + **[-lar]** > **[di:lɛ:]** ‘diyorlar’ 190103401/13

OTü. **tegiş-** ‘değişmek’ ED 487b, **tägiş-** ‘rastlaşmak’ EUTS 231, **tegiş-** ‘ulaşmak, erişmek’ DLT 321 > **[di:if-]** ‘değişmek’ 190102903/59; + **[-ir]** > **[di:ifir]** ‘değişir’ 190102601/80; + **[-in]** > **[di:ifin]** ‘değişin’ 190100003/27; + **[-ik+]** + **[lik]** > **[di:ficlic]** ‘değişiklik’ 190100402/38; + **[-ir]** > **[di:ifɛ:]** ‘değişir’ 190102601/73; +i+ **[-yor]** > **[di:ifijɛ:]** ‘değişiyor’ 190102601/77

OTü. **teg-** ‘ulaşmak, erişmek, dokunmak’ ED 476a, **täg-** ‘ulaşmak, erişmek’ EUTS 231, **teg-** ‘ulaşmak, erişmek, değmek’ DLT 274 + **[-miş]** > **[di:miʃ]** ‘değmiş’ 190103702/44; **[-ecek]** > **[di:dʒec]** ‘değcek’ 190102001/15

OTü. **teg-** ‘ulaşmak, erişmek, dokunmak’ ED 476a, **täg-** ‘ulaşmak, erişmek’ EUTS 231, **teg-** ‘ulaşmak, erişmek, değmek’ DLT 274 + **[-enek]** > **[di:nɛc]** ‘değnek’ 190101901/265

Tablo 26 Bulgaristan Sahası Türk Ağız Alanlarında /e/ > /i/ ünlü daralması

	BatRumTA	DoğRumTA				
OTü.	VidTA	SilTA	KDBTA	DRTA	KırcTA	DelTA
ekşig ‘ekşi’	<i>ekşi</i>	-	<i>i:şi</i>	<i>i:şi</i>	-	<i>i:şi</i>
teg ‘değmek’	<i>deg-</i>	<i>di-</i> <i>diy-</i>	-	<i>dij-</i>	-	<i>di:-</i>
tegiş- ‘değişmek’	-	<i>di-</i> <i>dij-</i>	<i>deniştir-</i>	<i>di f-</i>	-	<i>di:f-</i>
yé:- ‘yemek’	<i>je-</i>	<i>ji-</i> <i>ji:-</i>	<i>ji-</i>	<i>ji-</i>	<i>ji-</i>	<i>ji-</i>

Ortak Türkçe tek heceli fiil köklerine eklenen gelecek zaman kipi {-**ACAK**} ekinin birinci geniş, düz /a/, /e/ ünlüleri Burgaz Türk ağız bölgesinde düz, dar /i/ sesine gelişerek daralmıştır.

OTü. **çek-**; **çek-** 'çekmek' ED 413b, **çek-** 'ip, bağ vb. şeyleri çekmek' DLT 275 > [**tʃecidʒɛn**] 'çekeceksin' 190600701/46

OTü. **kit-**; **két-** 'gitmek' ED 701a, **kät-** 'gitmek' EUTS 107, **kit-** 'gitmek' DLT 414 + [**ecek**] + [**-imiş**] > [**jidiɖʒɛ:miʃ**] 'gidecekmiş' 190100004/5; + [**ecek**] + [**-sin**] > [**jidiʒɛn**] 'gideceksin' 190100002/20

OTü. **süs-** 'süsmek' ED 855b, **süs-** 'süsmek' DLT 412 + [**-ecek**] > [**sysidʒɛc**] 'süsecek' 190100003/57

ye:- ~ yi:- 'ye-' kök biçim birimi, Türkmen Türkçesinde *iy- ~ ji:-*, Yakutça *sie-* Ortak Türkçe *ye-* fiilinden türeyen şekiller son /y/ ünsüzünü koruyabilmektedir (Baskakov, 2006: 45). Derleme metinlerimizde de /y/ son ünsüzünün uzun ve kısa ünlülü refleksleri görülmüştür.

OTü. **yé:-** 'yemek' ED 869b, **ye:-** 'yemek' TT 182, **yi:-** '(bir şey) yemek' DLT 448 > BİTA [**ji:-**] 'yemek' 190102901/328; 190101001/54; + [**-sin**] > [**ji:sin**] 190103101/34; + [**-er**] + [**-iz**] > [**ji:riʒ**] 'yeriz' 190101001/64; + [**-yor**] + [**-lar**] > [**ji:lɛ:**] 'yiyorlar' 190201501/297; + [**-er**] + [**-sin**] > [**ji:sin**] 'yersin' 190100401/102; + [**-er**] > [**ji:r**] 'yer' 190100401/214; + [**-er**] + [**-iz**] > [**ji:riʒ**] 'yeriz' 190103801/81; + [**-dik**] > [**ji:dic**] 'yedik' 190103801/31; 190103801/36; 190103801/91; 190103801/311; 190103801/92; 191000001/6; + [**-di**] > [**ji:di**] 'yedi' 190103801/51; 190103801/52; + [**-dik**] + [**-miz**] > [**i:di:miz**] 'yediğimiz' 190102901/298; + [**-er**] + [**-isen**] > [**ji:sɛn**] 'yersen' 190103206/21; + [**-er**] + [**-siniz**] > [**ji:rsiniʒ**] 'yersiniz' 190600801/16; + [**-n**] + [**-ir**] > [**jiniɾ**] 'yenir' 190103801/268; + [**-me**] + [**-sin**] > [**ji:mɛsin**] 190101602/109; [**-yor**] + [**-sun**] > [**ji:sin**] 'yiyorsun' 190501501/75; [**i:-**] 'yemek' 190101001/60; 190100401/202; 190101901/187; 190102701/105; 190102901/318; + **i+** [**-yor**] > [**ijɛ:**] 'yiyor' 190103701/29; + **i+** [**-yor**] + [**-uz**] > [**ije:ʒ**] 'yiyoruz' 190101901/84; + [**-n**] + [**-di**] > [**i:ndi**] 'yendi' 190100001/37

Ar. **كهله kehl, kehle** ‘bit’ > [ci:lɛ] ‘a.’ 190101803/79

Ar. **كفن kefen** ‘kefen’ > [cefin] ‘a.’ 190101802/70; 190101802/81

Ar. **ذاتا za:ten** ‘zaten, esasen’ > BİTA [zati] ‘zaten’ 190100401/232; 190100401/17;
190102201/31; 190700002/12; 190400001/16

Ar. **Zeynep** ‘değerli taşlar, mücevherler’ > BİTA [zi:nɛp] ‘Zeynep, kişi adı’
190101001/144; 190102701/36; 190102905/98; 190102905/99; 191000001/46;
[zi:nɛp] ‘Zeynep, kişi adı’ 190100202/2; 190103801/274; 190101601/47;
190101601/77

Far. **ب ن فشه benefşe** ‘menekşe’ > [mineffɛ] ‘a.’ 190103801/12; 190102601/113;
190101901/210

Far. **ل گ لگ legleg** ‘leylek’ > [li:lec] ‘leylek’ 190700001/45; 190102904/34;
190103703/69

Far. **پ ن یر peni:r** ‘peynir’ > [pi:ni:] 190201501/317; 190100101/104;
190100101/108; 190102905/131; 190102905/141; 191000001/5; 191000001/5;
190500001/39; 190103206/26; [pi:nir] ‘peynir’ 190301401/66;
190102905/132; 190102905/135; 190102905/145; 190100101/88;
190101602/62; 190501501/25; 190501501/44

Bulg. **аптека** ‘eczane’ > [aptika] ‘a.’ 190100006/8

Bulg. **треньор** ‘antrenör’ > [trinɔr] ‘a.’ 190100101/60

Bulg. **Черковна** ‘Çerkovna’ > [ʧirkovna] ‘Çerkovna, Kuzeydoğu Bulgaristan
Eskicuma ilinde köy adı’ 190102302/14

Yun. **kerasi** ‘kiraz’ > [cirez] ‘kiraz’ 190101602/110; 190301401/50; 190600002/66;
190100404/7; 190300201/1; 190103801/304; 190100101/42; 190101301/27;
190101802/129; 190102901/273; 190500901/58

Fr. **beton** ‘beton’ > BİTA [biton] ‘a.’ 190601601/23

-e > [-i]

Far. **چےشمة** **çeşme** ‘çeşme’ > [tʃeʃmi] ‘a.’ 190103801/251; 190103801/250

o - > [u-]

OTü. **olar; anlar** ‘onlar, 3. çokluk kişi zamiri’ EUTS 17, **olar** DLT 50 + [lar] > [unna:] ‘onlar’ 190101801/49; + [lar] + [ı] > [unnaru] ‘onları’ 190101801/58

Bulg. **операция** ‘ameliyat’ > [uprase] ‘a.’ 190100006/11

o - > [u-] > [u-]

OTü. **ol** ‘o, 3. teklik kişi zamiri’ DLT 14, **ol** ‘bu, o’ EUTS 141 > [u] ‘o’ 190101601/61; 190101601/174

OTü. **olar; anlar** ‘onlar, 3. çokluk kişi zamiri’ EUTS 17, **olar** DLT 50 > [unna:] ‘onlar’ 190101601/61; [unnar] ‘onlar’ 190101601/200

-o - > [-u-]

Bulgaristan sahası Burgaz ili Türk ağızlarında geniş, yuvarlak /o/ ünlüsü ötümsüz, patlayıcı /g/ sesi komşuluğunda dar, yuvarlak /u/ sesine gelişerek daralma eğilimi göstermiştir. Ayırt edici nitelikteki bu ses değişiminin örnekleri Burgaz Türk ağız bölgesinde yaygın olarak kaydedilmiştir.

OTü. **boğuş-; boğuş-** ‘boğuşmak’ ED 321b, **boğuş-** ‘boğuşmak’ EUTS 46, **boğuş-** ‘boğuşmak’ DLT 319 > [bu:uʃ] ‘boğuşmak’ 190102601/13

OTü. **kod- ; ko:d-** ‘koymak’ ED 595b, **kod-** ‘koymak’ EUTS 180, **koç-** ~ **kot-** ‘koymak, bırakmak’ DLT 414 > [kuj-] ‘kuymak’ 190100006/8; 190201501/122; 190201501/123; 190201501/159; 190201501/162; 190100006/9

OTü. **kovuk** ‘oyuk, içi boş’ ED 583b, **kovuk** ‘kovuk, içi boş’ EUTS 183, **kowuk** ‘içi boş olan’ DLT 192 > [ku:k] ‘kovuk ağacı’ 190102901/221; 190102901/222

OTü. **oğlak, oğla:k** ‘oğlak’ ED 84b, **oğlak,** oğlak’ EUTS 139, **oğlak,** ‘oğlak’ DLT 45 > [u:ʔak] ‘oğlak’ 190102904/32; 190102905/133

OTü. **sogı-**; **soğı-** 'soğumak' EUTS 207, **sogı-** DLT 562 + **[-du]** > **[su:du]** 'soğudu' 190300901/79; 190101901/75; +**u** + **[-yor]** > **[su:jɛ:]** 'soğuyor' 190103701/91

OTü. **so:gan** ~ **so:gun** ; **so:ğun** 'soğan' ED 812a, **soğan** 'sağan' EUTS 207, **so:gun** 'soğan' TT 178, **so:gan** 'soğan' DLT 206, **so:gun** 'soğan' DLT 206 > **[suvan]** 'soğan' 190500001/28; 190301401/70; 190600002/67; 190100401/15; 190100401/47; 190100102/58; 190100102/65; 190300901/189; 190300901/193; 190201601/131; 190101602/46; 190101602/52; 190102401/10; 190100003/3; 190103207/35; 190103701/47; 190101901/156; 190501501/140; + **[cık]** > **[suvandʒuık]** 'soğancık' 190103801/21

OTü. **togan**; **toğan** 'doğan, şahin' ED 470b, **toğan** 'doğan' ETG 300 > **[duvan]** 'doğan' 190103703/77; + OTü. **kaya**; **kaya:** 'taş' ED 674b, **kaya** 'kaya' EUTS 173, **kaya** 'dağın kayası' DLT 49 > **[duvan kaja]** 'Duvankaya, Ruen ilçesinde köy adı' 190100101/166; 190100101/9; 190103703/75; 190103703/76; 190103703/77; 190201501/192; 190201501/193

OTü. **togra-**, **toğra:-** 'doğramak' ED 472b, **togra-** 'doğramak' DLT 580 > **[du:ra-]** 'doğramak' 190102901/313; 190300901/192; 190300201/10; 190100001/80; 190100001/83; 190100001/202; 190103701/42; 190103701/112

OTü. **yogçı**; **yoğçı**: 'cenazeye katılan kimse, ağıtçı' ED 899a, **yugçı** 'yıkayıcı, yıkayan kimse' DLT 352, **yogçı** 'cenaze törenine katılan' OTG 260 > **[ju:ɖʒu]** 'cenazelerde meftayı yıkayan kadın' 190100501/40; 190100501/41; 190103201/48

OTü. **yokaru**; **yokaru:** 'yukarı' ED 906b, **yokaru** 'yukarı' DLT 83 > **[jukaru]** 'yukarı' 190100902/74; 190100902/133; 190102901/86; 190102901/334; 190100901/28; 190101001/38; 190201501/10; 190600002/8; 190500901/17

Tablo 27 Bulgaristan Sahası Türk Ağız Alanlarında /o/ > /u/ ünlü değişimi

	BatRumTA	DoğRumTA				
OTü.	VidTA	SilTA	KDBTA	DRTA	KırcTA	DelTA
sogı- 'soğmak'	-	<i>sou-</i>	<i>so:-</i>	<i>su'-</i>	<i>su:-</i>	<i>so:-</i>
boğuş- 'boğuşmak'	-	-	<i>bovuş-</i>	<i>bu'ş-</i>	-	<i>bu:-</i>
kod- 'koymak'	<i>ko-</i> <i>koy-</i>	<i>ko-</i> <i>ko:-</i> <i>kəj-</i>	<i>koy-</i> <i>guy-</i>	<i>guy-</i>	<i>goy-</i> <i>guy-</i>	<i>koy-</i>
oglak 'oğlak'	<i>owlak</i>	-	<i>u:lak</i>	<i>ulak</i>	<i>u:lak</i>	<i>o:lak</i>
so:gan 'soğan'	<i>sogan</i>	<i>soan</i> <i>sovan</i> <i>suvan</i> <i>su:van</i>	<i>suwan</i>	<i>suan</i>	<i>suvan</i>	<i>Suvan</i>
togra- 'doğramak'	-	<i>dora-</i> <i>do:re-</i>	-	<i>du'ra-</i>	<i>du:ra-</i>	<i>do:ra-</i>

Bulg. **площадка** 'saha, alan' > [pʁʌʃtatkada] 'a.' 190600701/59

Bulg. **компот** 'komposto' > [kumpot] 'a.' 190100006/34

Bulg. **комбайна** 'biçerdöver' > [kumbajna] 'a.' 190201501/210

Bulg. **той** 'o' > [tuj] 'a.' 190600701/99

Fr. **communisme** < Bulg. **комунизм** 'komünizm' > [kumunizma] 'a.'
190100902/170; 190100902/182; 190100902/183

Fr. **paletot** 'palto' > [paʎtu] 'a.' 190102905/71; 190102601/33

/ö/ > /ü/

Gy. Hazai'ye göre /ö/ > /ü/ ünlü değişmesi Bulgaristan Türk ağızlarının sınıflandırılmasında esas alınabilecek temel ölçütlerden biridir. Bu ses değişikliğini Slav dillerindeki Türkçe alıntılarda inceleyen Hazai, Sırpça-Hırvatça ve Bulgarcanın ses sisteminde ince /ö/ ve /ü/ ünlüleri bulunmadığından bu seslerin yerine kalın /o/ ve /u/ seslerinin kullanıldığını belirtir (Hazai, 1960: 2007). Németh ise bu ses

değişiminin Vidin Türk ağzında görülmediğini ve Batı Rumeli Türk ağızlarındaki kullanımının aynı dağılımı göstermediğini belirtir (Németh, 2014: 50). Mollova da yuvarlak, dar /ü/ ünlüsünün Güneybatı Bulgaristan Nevrokop Türk ağzında da yaygın bir biçimde kullanıldığını ve bu ağzın karakteristik özelliklerinden birini teşkil ettiğini belirtir (Mollova, 1971:2). Geniş, yuvarlak /ö/ ünlüsünün dar, yuvarlak /ü/ ünlüsüne gelişerek daralma eğilimi göstermesi, Burgaz Türk ağız bölgesinin en yaygın ses olaylarından biri olup bölgenin karakteristik özelliklerinden birini teşkil eder. Genellikle Ortak Türkçe sözcüklerde genizsil /n/ sesi ile ötünsüz, patlayıcı /g/ sesinin geçirdiği değişmeye bağlı olarak da ortaya çıktığı söylenebilir.

ö - > [ü-]

OTü. **ögren-**; **ögren-** 'öğrenmek' ED 114b, **ögren-** 'a.' DLT 194 > [y:ren-] 'öğrenmek' 190100402/53; 190100004/8; 190100203/13; 190100203/17; 190102901/121; 190201501/151; 190201501/318; 190201501/321; 190101601/246; 190101802/42; 190101802/136; 190100001/183; 190101901/48; 190101901/368; 191000001/58; 191000001/63; 191000001/64; + [-il] + [mek] > BİTA [y:rɛnɪl-] 'öğrenilmek' 190103201/16

OTü. **öğret-**; **öğret-** 'öğretmek' ED 114a, **öğret-** 'öğretmek' DLT 135 > BİTA [yret-] 'öğretmek' 190103401/47; 190100203/15; 190101802/90; 190101803/13; 190102701/103

OTü. **ögit-** 'öğütmek' ED 103b, **ögit-** 'öğüttürmek' DLT 114 > BİTA [y:yt-] 'öğütmek' 190100401/201; 190102901/324

OTü. **ön;** **ön** 'ön' ED 167b, **öng** 'ön' EUTS 151, **ön** 'Oğuzlarda ön' DLT 32 + [ü] + n+ [de] > BİTA [ynyndɛ] 'önünde' 190103702/36

OTü. **öyle** 'Oğuzcada öğle vakti' DLT 69 > BİTA [y:lɛ] 'öğlen' 190100401/215; 190102801/105; 190600301/4; [y:lɛn] 'öğlen' 190100003/49; 190100901/237; 190102801/105; 190600601/59

Tablo 28 Bulgaristan Sahası Türk Ağız Alanlarında /ö/ > /ü/ Ünlü Değişimi

	BatRumTA	DoğRumTA				
OTü.	VidTA	SilTA	KDBTA	DRTA	KırcTA	DelTA
söndür- ‘söndürmek’	<i>sunder-</i>	-	<i>sündür-</i>	<i>sündür--</i>	-	-
sök ‘sövmek’	<i>sug-</i>	<i>süv-</i>	<i>sü:-</i>	<i>sü’-</i>	<i>sü:-</i>	<i>süv--</i>
öğren- ‘öğrenmek’	<i>ugren-</i> <i>u:ren-</i>	<i>ü:gren-</i> <i>ü:ren-</i>	<i>ü:ren-</i>	<i>ü’ren-</i>	<i>ü:ren-</i>	<i>ü:ren-</i>
öyle ‘öğlen, öğle’	<i>ole</i> <i>ule</i> <i>uyle</i> <i>oyle</i>	<i>ü:lā</i>	<i>ü:len</i>	<i>ü’lān</i>	<i>ü:len</i>	<i>ü:len</i>
öğit- ‘öğütmek’	-	<i>ü:d-</i> <i>ü:güd-</i>	<i>ü:t-</i>	<i>ü’t-</i>	<i>ü:t-</i>	<i>ü:t-</i>
tög- ‘dövmek’	-	<i>dü:-</i> <i>düv-</i> <i>dü:v-</i>	<i>döv-</i>	<i>dü’-</i>	<i>dü:-</i>	<i>düv-</i>

-ö - > [-ü-]

OTü. **söğüt**; **söğüt** ‘söğüt ağacı’ ED 819b, **söğüt** ‘söğüt ağacı’ EUTS 209, **söğüt** ‘söğüt ağacı’ DLT 179 > BİTA [sy:t] ‘a.’ 190102901/247; 190103401/21; 190103204/18; 190101901/54

OTü. **söndür-** ‘söndürmek’ ED 837a, **söntür-** ‘söndürmek, bir yana atmak’ EUTS 210 > BİTA [syndy:-] ‘söndürmek’ 190102901/124; 190102901/125; 190102901/132

OTü. **sö:zle:-** ‘söylemek’ ED 863a, **sözlā-** ‘söylemek, konuşmak’ EUTS 210, **sözle-** ‘söylemek, konuşmak’ DLT 574, **sözlā-** ‘söylemek’ ETG 294 > BİTA [sy:lē-] ‘söylemek’ 190103701/43; 190101901/34; 190101901/35; 190102501/26; 190300201/54; 190102301/86; 190102905/111; 190102904/30; 190102903/27; 190102901/128; 190300501/2; 190300501/9; 190601601/22; 190300201/44; 190600703/28; 190103701/43; 190102301/19; 190102301/86; + [-me] + y+ [e] > [sy:lē:mē:] ‘söylemeye’ 190101803/4; + [-mek] > [sy:lēmēc] ‘söylemek’ 190102905/89

OTü. **sök-** ; **sö:g-** ‘sövmek’ ED 818b, **sök-** ‘sökmek, koparmak, azarlamak, sövmek’ EUTS 209, **sö:k-** ~ **sök-** ‘sövmek, küfretmek’ DLT 526 > BİTA [sy:-] ‘sövmek’ 190100501/49; 190600703/30; + [-me] + y+ [e] > [sy:mɛ:] ‘sövmeye’ 190700002/21

OTü. **tög-**; **tö:g-** ‘dövmek’ ED 477a, **tög-** ‘(tuz vb. şeyleri) dövmek’ DLT 525 > [dyv-] ‘dövmek’ 190102501/20; 190103701/83; 190100401/198; 190102801/34; 190103701/69; 190102905/148; 190600701/59; 190100401/196; 190100401/199; 190102801/54; 190103701/54; 190103701/55; 190103701/62; 190103701/67; 190103701/65; 190102501/16; 190102501/17; 190102501/6; 190300901/46

4.5.1.6. Genişleme

Kelime içindeki dar sıradan, /ı/, /i/, /u/, /ü/ ünlülerinin çeşitli nedenlerle boğumlanma özellikleri bakımından geniş sıradan /a/, /e/, /o/, /ö/ ünlülerine dönüşmesi olayı (Korkmaz, 207: 227) olarak tanımlanan ünlü genişlemiş ses olayı Bulgaristan sahası Burgaz ili Türk ağızlarında yaygın olarak kullanılmaktadır.

/e/ > /ä/

İran altkatmanın etkisiyle genel Türkçe ünlü sisteminin bozulması sonucunda oluşan /ä/ ünlüsünün varlığı Oğuz grubu lehçelerinden Azerbaycan Türkçesi ile Gagauz Türkçesinde görülür (Baskakov, 2006: 101). /e/ > /ä/ ses değişimi Burgaz ili Türk ağızlarına yaygındır. Eski Türkçedeki kapalı /e/ ünlüleri dışındaki bütün /e/ ünlülerinin yarı açık /ɛ/ değişken sesine geliştiği görülür.

e- > [ɛ-]

OTü. **elig** ‘el’ ED 140b, **älig** ‘el’ EUTS 71, **elig** ‘el’ DLT 32 > [ɛl] ‘el’ 190102001/114

OTü. **evlen-**; **evlen-** ‘evlenmek’ ED 11a, **ewlen-** DLT 481 > [ɛːvlɛn-] ‘evlenmek’ 190101601/176

OTü. **erkek** ‘erkek’ ED 223b, **ärkäk** ‘erkek’ EUTS 74, **erkek** ‘hayvanların erkeği, erkek’ DLT 68 > [ɛ:cec] ‘erkek’ 190101901/195; [ɛrcec] ‘erkek’ 190102905/107; 190102601/49

OTü. **erte** ~ **irte**; **ärtä** EUTS 75, **erte** ~ **irte** ‘sabahın erken saati’ DLT 74 > [ɛ:cən] ‘erken’ 190100201/2; 190100401/196; 190103801/296; 190101801/158; 190101801/160; 190102201/17

-e > [-ɛ-]

OTü. **birer** ‘birer’ ED 368a, **birär** ‘birer’ EUTS 43 > [**birər**] ‘birer’ 190100401/171; 190101901/110; [**birɛ:**] ‘birer’ 190201503/40; 190100201/4; 190102501/12; 190102905/9; 190100901/87; 190201501/304; 190100401/171; 190300201/41; 190600601/66; 190103202/68; 190101901/252

OTü. **bilezük**; **bile:zük** ‘bilezik’ ED 345b, **bilezük** ‘bilezik’ DLT 258 > [**bile:zic**] ‘bilezik’ 190600801/1; 190600801/2

OTü. **çimgen** ED 423a ‘çimen’, **çimgän** ‘çayır, çimen’ EUTS 63 > [**ɟfimen**] ‘çimen’ 190102901/393; 190102301/71; 190102301/74

OTü. **känç** ‘genç’ EUTS 105, **kenç** ~ **ke:nç** ‘çocuk’ DLT 94 > [**ɟɛnɟ**] ‘genç’ 190201501/20; 190201501/318; 190100102/22; 190103801/276; 190201701/47; [**ɟɛ:nɟ**] ‘genç’ 190101201/211; [**ɟɛnɟ**] ‘genç’ 190200001/36; 190200901/33; 190103801/285; 190101601/271; 190101901/134; 190501501/301; [**ɟɛ:nɟ**] ‘genç’ 190201503/17; 190102901/111

OTü. **ketük** ‘kertik, çentik’ ED 702b, **kertük** ‘kertik, tahtada kertme’ DLT > [**cɛ:tic**] ‘kertik’ 190103101/6

OTü. **kentü**: ‘kendi’ ED 728b, **käntü** ‘kendi’ EUTS 106, **kendü** ~ **kendi** ‘kendi’ DLT 76 > [**cɛndi**] ‘kendi’ 190100902/153; 190700001/8; 190100401/2; 190100101/115; 190101601/61; 190101603/8; 190101801/154; 190100002/23; 190103701/76; 190102001/41; 190101901/364; 190102701/43; 190501501/297; [**cɛ:ndi**] ‘kendi’ 190100201/54; 190600003/3; 190102501/16; 190100005/9; 190102903/6; 190102903/21; 190102901/53; 190102901/83;

190102901/108; 190103101/55; 190100901/38; 190101001/111;
 190500901/23; 190100401/164; 190103801/111; 190101201/248;
 190101601/297; 190101801/162; 190100003/11; 190103702/61;
 190102701/78; 190501501/168

-e > [-ɛ]

OTü. **benze-**; **benze-** 'benzemek' ED 352b > [**benzɛ-**] 'benzemek' 190100402/47;
 190100402/54; 190101801/48; 190103201/33; 190103203/57; 190103401/34

OTü. **iste-**; **iste-** 'istemek' ED 243a, **iste-** 'istemek' DLT 139 > [**istɛ-**] 'istemek'
 190100902/46; 190100902/149; 190100201/81; 190600003/5; 190600003/19;
 190500001/17; 190102501/9; 190700001/58; 190100202/8; 190102905/109;
 190102905/166; 190102903/26; 190102901/127; 190103101/59;
 190100901/322

OTü. **kêçe** ~ **gêçe**; **kê:çe** TT 182, **kêçe** ~ **gêçe** 'gece' ED 694b, **kiçä** 'gece' EUTS
 108, **keçe** ~ **kiçe** 'gece' DLT 54 > [**jedʒɛ**] 'gece' 190100902/11;
 190100902/118; 190100902/172; 190100901/197; 190100401/173;
 190100401/259; 190100101/38; 190101201/75; 190101601/372;
 190101701/37; 190100003/54; 190103201/29; 190102001/43

OTü. **küpe**: 'küpe' ED 687b, **küpe** 'küpe' DLT 451 > [**cypɛ**] 'küpe' 190600701/5;
 [**cypɛ ʃifʃɛ:**] 'küpe çiçeği' 190100901/300; + [**cik**] > [**cypɛdʒic**] 'küpe çiçeği'
 190103801/10; [**cypɛ ʃifʃɛdʒi:**] 'küpe çiçeği' 190103201/31

OTü. **terle-** 'terlemek' ED 548a, **terle-** 'terlemek' DLT 572 > [**tɛ:lɛ-**] 'terlemek'
 190101801/64

-e > [-æ] > [-æ:-]

OTü. **te-**; **tê-** 'demek, söylemek' ED 433b, **tä-** 'demek' EUTS 233, **ti-** ~ **te-** DLT 554,
tê:- TT 182 > [**dæ:-**] 'demek' 190201501/449; 190100401/277; 190100101/59;
 190100102/4; 190103801/26; 190103801/39; 190103801/39; 190101603/49;
 190101603/54; 190600601/44; 190600701/86; 190101701/1; 190102401/21;

190103201/26; 190102001/23; 190101901/320; 190102301/72; 190102501/14;
190103601/38

-i > [-ɛ]

Ar. **حرامى** **hara:mi**: ‘hırsız, haydut’ > [**ara:mɛ**] ‘harami’ 190102301/30

-i - > [-ö-]

Yunancadan alıntı bir sözcükte kapantılı, dudak ünsüzü /b/’nin komşuluğunda ilk hecede yer alan dar /i/ ünlüsü, yuvarlak, geniş /ö/ ünlüsüne değişme eğilimi göstermiştir.

Yun. **biber** ‘biber’ > [**bøbɛ:**] ‘biber’ 190102901/322; 190100901/62; 190100901/75;
190100401/104; 190100102/65; 190100102/72; 190100102/78;
190300901/249; 190300201/66; 190600701/59; 190103206/4; + [**ɟic**] >
[**bøbɛ:ɟic**] ‘bibercik’ 190600003/24

-ı- > [-ɑ-] > [ɑ:]

Şimdiki zaman ekiyle çekime uğramış fiillerde, ünsüzle biten kelime kök ve gövdelerine ünsüz ile başlayan eklerin getirilmesi sırasında kullanılan dar /ı/ bağlayıcı ünlüsü, belli bir kurala bağlı olmaksızın [ɑ] sesinin uzun şekliyle telaffuz edildiği görülmüştür.

OTü. **bak-**; **bak-** ‘bakmak’ ED 311a; **bak-** ‘bakmak’ DLT 63 + ı+ [-yor] > [**baka:je:**]
‘bakıyor’ 190201501/436

OTü. **başla-**; **başla:-** ‘başlamak’ ED 381b, **başla-** ‘a.’ DLT 572 + ı+ [-yor] >
[**baʃta:je:**] ‘başlıyor’ 190201601/8; 190201601/23

OTü. **kal-** ED 615b, **kal-** ‘kalmak’ EUTS 163, **ka:l-** ‘kalmak’ TT 173, **kal-** ~ **ka:l-**
DLT 513 + [-ma] + [-yor] > [**kalma:je:**] ‘kalmıyor’ 190200901/22

OTü. **kayına-** ‘kaynamak’ EUTS 173, **kayna-** ‘kaynamak’ DLT 528 + ı + [-yor] >
[**kajna:je:**] ‘kaynıyor’ 190100401/96

OTü. **sakla-**; **sakla-** ‘saklamak’ EUTS 194 + ı + [-yor] > [**sakla:je:**] ‘saklıyoruz’
190200901/20

-u- > [-a-] > [a:]

Uzun ünlülerin kullanımı etkin olan Burgaz ili Türk ağızlarında şimdiki zaman ekiyle genişletilmiş sözcüklerde kullanılan bağlayıcı kalın, dar /u/ ünlüsü geniş [a] sesinin uzun şekliyle telaffuz edilmiştir.

OTü. **topla-**; **topla-** ‘toplamak’ ED 440b, **top-** ‘yığmak, toplamak’ ETG 301 + **u+** [-**yor**] + [-**lar**] > [tɒpɫa:je:lar] ‘topluyorlar’ 190102801/71

OTü. **kod-** ; **ko:d-** ‘koymak’ ED 595b, **kod-** ‘koymak’ EUTS 180, **kod-** ~ **kot-** ‘koymak, bırakmak’ DLT 414 + [-**mu**] + [-**yor**] + [-**uz**] > [kɔjma:jez] ‘koymuyoruz’ 190101901/90

-u - > [-o-]

Far. **حروس** **huru:s** ‘horoz’ > [ɔɾaɟ] 190102904/32; 190103703/71

Bulg. **кѹмѹир** ‘patates’ > [kompi:] ‘patates’ 190501501/142; 190102901/319

-u > [-ø]

Far. **كوى** **ku:y** ‘köy’ > BİTA [cø:] ‘köy’ 190201501/289; 190201501/306; 190100102/26; 190101601/16; 190101801/54; 190101801/56; 190101801/57; 190101801/60; 190501501/93; 190100902/15; 190100902/46; 190101001/45; 190100101/7; 190101601/5; 190101801/55; 190101801/89; 190101801/92; 190100101/7; [cø:n] ‘köy’ 190600701/108; [cø:v] ‘köy’ 190201501/13; 190201501/186; 190201501/199; 190201501/275; 190103201/83; [cøj] ‘köy’ 190101601/296; 190102001/44; 190102001/45; 190100101/10; 190600002/110; 190600601/41

-u > [-ü]

Far. **كوى** **ku:y** ‘köy’ > [cy:] ‘köy’ 190100001/162; 190101901/177; 190300901/21; 190300901/31; 190300901/32; 190300901/35; 190300901/5; 190600702/2; 190100001/11; 190101201/256; 190101201/5; 190101901/22; 190102302/65; 190102801/28; 190102801/39; 190102901/137; 190102905/34; 190300901/178; 190103203/12; 190103401/44; 190103401/60; 190103702/50; 190600701/109; 190100005/6; 190102901/131; 190601601/30; [cy:n] ‘köy’

190101201/91; 190101201/6; 190300901/2; 190102901/145; 190300901/5;
190100003/1; 190300901/4; 190300901/6; 190103601/8; 190300901/4; [cy:v]
'köy' 190101201/86; [cyj] 'köy' 190100003/11; 190100001/181;
190100002/78

-ü > [-ε]

OTü. **töpü** 'tepe' ED 436a, **töpü** 'tepe' EUTS 249, **tepe** 'dağın tepesi' DLT 586 >
[tepε] 'tepe' 190102301/28; 190103207/38; 190100002/43; 190102401/17;
190600701/4

-ü - > [-ø-]

Ar. **حکومت** **hüku:met** 'hükümet' > [øcymet] 'hükümet' 190100401/244;
190100401/245; 190100401/251; 190100401/266

Ortak Türkçe **körkle**: 'güzel' sözcüğü, ölçünlü Türkçeden farklı bir gelişme göstererek ilk hecedeki geniş, yuvarlak /ö/ ünlüsünü değiştirmeden koruyarak gelişmiştir.

OTü. **körkle**: 'güzel' ED 743a, **körgle** ~ **körklüg** 'güzel' EUTS 116, **körklüg**
'güzel' DLT 34 > BİTA [jøzel] 'güzel' 190100001/115; 190100001/61;
190100001/77; 190100001/89; 190100002/2; 190100002/46; 190100201/75;
190201501/21; 190100901/334; 190100102/25; 190100102/33; 190103801/97;
190100404/20; + [ce] > [jøzeldžε] 'güzel gibi' 190501501/130;
190501501/230; 190500001/10; 190501501/188; 190501501/260;
190501501/266; 190501501/68; + [ce] + [ne] > [jøzeldžene] 'güzelce'
190100102/67

4.5.2. Ünsüz Değişmeleri

4.5.2.1. Ünsüzlerde Düzenli Ses Değişmeleri

b- > [p-]

Ortak Türkçe sözcüklerde söz başında bulunan ötümlü, patlayıcı /b/ ünsüzü herhangi bir şarta bağlı olmadan ötümsüz, patlamalı /p/ sesine değişme eğilimi göstermektedir.

OTü. **bıdık; bıdık** ‘bıyık’ ED 301b, **bıdık** ‘bıyık’ DLT 190 + [lı] > [pɯjɯktɯ] ‘Pıyıklı, Ruen ilçesinde yer adı’ 190100101/171

OTü. **bintür-** ‘bindirmek’ ED 350a, **bintür-** ‘(ata) bindirmek’ OTG 241, **mündür-** ‘bindirmek’ DLT 365 > [pindir-] ‘bindirmek’ 190101201/15; 190100002/25; 190100901/276; 190100901/92; 190100001/108; 190201501/381; 190100101/92; 190103801/285; 190103801/141; 190100901/275; 190100901/282; 190100902/133; 190201501/450; 190201501/451; 190100001/14; 190601601/55; 190100001/216; 190100001/215; 190103801/281

OTü. **bin-; bin-** ‘binmek’ ED 348a, **bin-** ‘binmek’ OTG 240, **mün-** ‘binmek’ DLT 279 > [pin-] ‘binmek’ 190100902/11; 190100902/143; 190102901/101; 190102901/105; 190600301/9; 190101603/10; 190101603/21; 190102901/104; 190100902/13; 190102901/120; 190100001/15; 190100001/17; 190201601/46; + [il] > [pinil-] ‘binilmek’ 190102901/104

OTü. **bilik** ‘fitil, ED 339b, **belik** ‘kandil, fitil’ DLT 194, **bilik** ‘fitil’ DLT 137 > [pelic] ‘belik, örülmüş saç bölümü’ 190103101/1; 190102701/48; 190102901/346; 1901000001/37; 1901000001/38; 1901000001/39; 190600601/72; 1901000001/38; 1901000001/36; 190103101/2; 190103101/2; 190100901/342; 190100901/338; 190100901/337; 190103101/1; 190102701/48; 190102901/346; 1901000001/37; 1901000001/38; 1901000001/39; 190600601/72; 1901000001/38; + [li] > **pelicli** ‘belikli’ 190100901/344

4.5.2.2. Ünsüzlerde Düzensiz Ses Değişmeleri

-b- > [-f-]

OTü. **tawışgan**; **tabışgan** ‘tavşan’ , **tavişğa:n** ‘tavşan’ ED 447a, **tawışgan** DLT 379
> [**taffan**] ‘a.’ 190100902/117; 190100902/118; 190100902/125;
190100902/149; 190100902/150; 190100902/151

-v > [-f]

OTü. **ew;äb** ‘ev, çadır’ OTG 242, **äb** ‘ev’ EUTS 68, **ew** ‘ev, çadır’ DLT 27 > [**e:f**] ‘a.’
190103703/69

p- > [b-]

Yun. **pide** ‘pide’ > [**bi:dε**] ‘pide, börek’ 190201501/125; 190201503/26;
190201501/117; [**bidε**] ‘a.’ 190101602/59; 190103204/13

-p- > [-b-]

OTü. **kabak** ‘kabak’ ED 582b, **kabak** ‘kabak’ EUTS 159, **kabak** ‘kabak’ DLT 192
+ Yun. **pide** ‘pide’ + [**si**] > [**kabak bidεsi**] ‘kabak pidesi, kabak böreği’
190103204/13

OTü. **suv**; **su:b** ‘su’ TT 180, **suw** ~ **su:w** ‘su’ DLT 12 + Yun. **pide** ‘pide’ + [**si**] >
[**su bidεsi**] ‘su pidesi, su böreği’ 190100201/33

Yun. **ıspanak** ‘ıspanak’ + Yun. **pide** ‘pide’ + [**si**] > [**spanak bidεsi**] ‘ıspanak
böreği’ 190101602/59

-p > [-p]

Alıntı kelimelerde söz sonunda bulunan ötüksüz [p] sesi yarı ötümlüleşmiştir [p]:

Ar. **أجب** ‘ajb ‘ayıp’ > [**ajwɸ**] ‘a.’ 191000001/14

Ar. **حب** **habb** ‘hap, ilaç’ > BİTA [**ap**] ‘a.’ 190101201/72

Ar **كتاب** **kita:b** ‘kitap’ > [**citap**] ‘a.’ 190200901/33

Ar. **لقب** **la:kab** ‘lakap, bir kimseye kendi asıl adından başka takılan ad’ [la:p] ‘a.’
190103801/271; 190102301/3

Ar. **مكتبة** **mekteb** ‘mektep’ > BİTA [mectep] ‘a.’ 190600001/34; 190600001/35

Ar. **تأقبة** **ta'kı:b** ‘arkasına düşme’ > [ta:ci:p] ‘a.’ 190101601/296

Ar. **زینپ** ‘değerli taşlar, mücevherler’ > [zi:nep] ‘Zeynep, özel isim, kişi adı’ 190103801/9

k- > [ğ-]

Ortak Türkçe bir sözcükte ötümsüz, arka damak [k] sesinin ötümlü, arka damak [g] sesine değişmesi kaydedilmiştir.

OTü. **karga; karğa**: ‘karga’ ED 653a, **karğa** ‘karga’ EUTS 168, **karga** ‘karga’ DLT 132 > [garga] ‘a.’ 190103703/65

k- > [k-]

OTü. **kıdığ , kıdığ** ‘kıyı’ ED 598a, **kıdığ** ‘ hudut, sınır, kıyı, kenar’ EUTS 174, **kıdığ** ‘deniz, nehir, vadi gibi şeylerin kıyısı; bir şeyin kenarı’ DLT 188 > [kɯju] ‘a.’ 190600001/64

Ar. **قادر** **qadar** ‘miktarında, ölçüsünde’ > BİTA [kada:] ‘a.’ 190101801/74

-k- > [-k-]

OTü. **a:k ~ ak** ‘beyaz’ ED 75a, **ak** ‘ak, beyaz’ EUTS 8, **a:k ~ ak** ‘Oğuzcada beyaz’ DLT 53 + Ar. **قده** **qadeh** ‘bardak’ > [a:k ga:dε] ‘karçiçeği, kardelen’ 190101901/218

-k > [-k]

OTü. **barmak** ‘parmak’ ME 98, **parmak** ‘parmak’ İML 16 > [pa:ma:k] ‘parmak’ 190101802/117

OTü. **bonçuk ~ monçuk** ‘boncuk’; **bonçuk** ‘boncuk’ ED 349a, **monçuk** ‘inci’ EUTS 131, **monçuk** ‘ atın boynuna takılan inci boncuk’ DLT 239, **monçuk** ‘inci ,boncuk’ ETG 287 > BİTA **bɔ:ndɯk** 190102001/11

OTü. **kabak** ‘kabak’ ED 582b, **kabak** ‘kabak’ DLT 192 > [**kabaḫ**] ‘a.’
190100101/139; 190103801/55; 190103801/56; 190103801/57; 190103801/58;
190100401/50; 190102903/11; 190100101/132

OTü. **kızıl**; **kızıl** ‘kızıl’ ED 682a, **kızıl** ‘kırmızı’ EUTS 178, **kızıl** ‘kızıl’ DLT 32 +
[**cık**] > [**kuuzıḫḫ**] ‘kızıl’ 190100901/148; 190100901/142;
190100901/143; 190100901/136; 190101601/378; 190103207/22

OTü. **toprak**; **toprak** ‘toprak’ ED 443a, **toprak** ‘toprak’ EUTS 247, **toprak** ‘toprak’
DLT 12 > BİTA [**tōprak**] ‘a.’ 190101001/77; 190500901/186

-k- > [**-t-**]

OTü. **bekmes** ‘Oğuzcada pekmez’ DLT 221 > [**petmez**] ‘pekmez’ 190102905/31;
190102905/37; 190101001/16; 190101001/19; 190100101/141;
190100101/145; 190103801/30; 190100001/107

-g- > [**-n-**]

OTü. **tegiş-** ‘değişmek’ ED 487b, **tägiş-** ‘rastlaşmak’ EUTS 231, **tegiş-** ‘ulaşmak,
erişmek’ DLT 321 > [**deniḫ-**] ‘değişmek’ 190500001/55; 190501501/246;
190101601/412; 190102701/115; + [**-tir**] > [**deniḫti:-**] ‘değiştirmek’
190101801/64; 190501501/250; 190500901/217; 190202501/5; 190300501/20;
[**deniḫtir-**] ‘değiştirmek’ 190101603/35; 190102905/51; + [**-ik**] > [**deniḫic**]
‘değişik’ 190102401/25

-g- > [**-v-**]

OTü. **a:g** ‘ağ, balık ağı’ TT 171, **a:ḡ** ‘ağ’ ED 75a > [**a:v**] ‘a.’ 190102905/277

OTü. **çigidām** ‘bir bitki’ EUTS 62 > [**ḫivdām**] ‘çiğdem çiçeği’ 190100201/28;
190500901/51; [**ḫi:vdām**] ‘a.’ 190101802/113; 190100101/38

OTü. **agır**; **agır** ‘ağır’ ED 88a, **agır** ‘ağır, çetin’ EUTS 7, **agır** ‘ağır, yavaş’ DLT 38
>[**avur:**] ‘ağır’ 190102801/95; 190501501/278; [**avur:**] ‘ağır’ 190700002/17;
190101901/47; [**avur**] ‘ağır’ 190101801/40; 190600701/47; 190400001/12

OTü. **buka; buka:** 'boğa' ED 312a, **boğa** 'boğa' EUTS 46, **buka** 'boğa' DLT 308, **bu:ka** 'boğa' TT 179 > [**buva**] 'a.' 190102601/49; 190102904/21

OTü. **bog-; boğ-** 'boğmak' ED 311b, **boğ-** 'boğmak' EUTS 46, **bog-** 'boğmak' DLT 271 > [**bɔv-**] 'boğmak' 190100101/164

OTü. **so:gan ~ so:gun ; so:ğun** 'soğan' ED 812a, **soğan** 'sağan' EUTS 207, **so:gun** 'soğan' TT 178, **so:gan** 'soğan' DLT 206, **so:gun** 'soğan' DLT 206 > [**suvan**] 'soğan' 190500001/28; 190301401/70; 190100401/15; 190100401/47; 190101602/46; 190101901/156; 190201601/131; 190102401/10; 190103207/35; 190103701/47; 190501501/140; 190100003/3; 190600002/67; 190100102/58; 190100102/65

OTü. **soğığ ; soğık** 'soğuk' ED 808a, **soğığ** 'soğuk' EUTS 207 > [**sɔvuk**] 'soğuk' 190100006/30; 190600002/23; 190100102/51

OTü. **yığ-; yığ-** 'yığmak' ED 904a, **yığ-** 'yığmak', toplamak' EUTS 294, **yığ-** 'yığmak, toplamak' DLT 471 > [**jiv-**] 'yığmak' 190102905/267; 190100101/122; 190100901/287; [**juv-**] 'yığmak' 190201503/45

OTü. **yığın; yığın** 'yığın' ED 904a, **yığın** (toprak vb. şeylerin) yığını, yığın' DLT 12 > [**juvuun**] 'yığın' 190100901/287

OTü. **togan; toğan** 'doğan, şahin' ED 470b, **toğan** 'doğan' ETG 300 + OTü. **kaya;** **kaya:** 'taş' ED 674b, **kaya** 'kaya' EUTS 173, **kaya** 'dağın kayası' DLT 49 > [**duvan kaja**] 'Duvankaya, Ruen ilçesinde köy adı' 190100101/166; 190100101/9; 190103703/75; 190103703/76; 190103703/77; [**du:van kaja**] 'a.' 190201501/192; 190201501/193

-g- > [-j-]

OTü. **tegiş-** 'değişmek' ED 487b, **tägiş-** 'rastlaşmak' EUTS 231, **tegiş-** 'ulaşmak, erişmek' DLT 321 > [**dejif-**] 'değişmek' 190101201/206; 190101801/31; + [**-tir**] > [**dejifti:-**] 'değiştirmek' 190500901/136; 190103601/40; 190103203/5; 190101801/57; + [**-tir**] + [**-en**] > [**dejiftiren**] 'bir görevin bir kimseden bir başkasına geçmesi' 190101201/240; [**di:f-**] 'değişmek' 190100003/27;

190102601/80; 190102903/59; [diɟɟɟ-] ‘değişmek’ 190102601/73.;
190102601/77

Ad çekim eki alan sözcüklerde /g/ sesi yarı ünlü, ötümlü /y/ sesine dönüşmüştür:

OTü. **ya:g ~ yag; ya:ğ** ‘yağ’ ED 895A, **ya:g** ‘yağ’ TT 175, **yağ** ‘yağ’ EUTS 279,
ya:g ~ yag ‘yağ’ DLT 101 + **y+** [ɪ] > [ja:jɯ] ‘a.’ 190100201/70;
190100902/117; 190103703/36; 190501501/170; 190501501/171;
190102905/149; 190103101/47; [ja:ji] ‘a.’ 190100902/118; + [a] > [ja:ja]
‘a.’ 190201501/120; 190201501/121; + [ɪ] +n+ [ɪ] > [ja:jɯnɯ] ‘yağını’
190100902/151; [ja:jɯnɯ] ‘a.’ 190501501/178; 190501501/180;
190501501/182; 190501501/185; 190501501/198; 190100102/70;
190100902/151; + [ɪ] + ile (< birlen) > [ja:jɯnnan] ‘yağ ile’ 190501501/172;
190501501/174

-ɟ- > [-ʒ-]

Gelecek zaman {-ACAK} kip ekindeki ötümlü, yarı kapantılı [ɟʒ] sesi yaygın olarak sızıcı [ʒ] ünsüzüne gelişme eğilimi göstermiştir:

OTü. **al-; al-** ‘almak’ ED 124b, **al-** ‘almak’ EUTS 12, **al-** ‘almak’ DLT 97 + [-acak] +
[-sɪn] > [a:ʒan] ‘alacaksın’ 190600002/42; + + [-acak] + [-ɪm] > [aʒam]
‘alacağım’ 190600801/1

OTü. **bak-; bak-** ‘bakmak’ ED 311a; **bak-** ‘bakmak’ DLT 63 + [-acak] + [-sɪn] >
[bakaʒan] ‘bakacaksın’ 190301601/17; [bakəʒam] ‘bakacağım’
190300201/67

OTü. **bul-** ‘bulmak’ ED 332a, **bul-** ‘bulmak, elde etmek’ EUTS 52, **bul-** ‘bulmak’
DLT 275 + [-acak] + [-sɪn] > [buʒan] ‘bulacaksın’ 190100902/152

OTü. **çıkār-** ‘çıkarmak’ ED 410b, **çıkār-** ‘çıkarmak’ DLT 310 + [-acak] + [-sɪn] >
[tʃuʒan] ‘çıkarcaksın’ 190600701/83; + [-acak] > [tʃuʒəʒec]
‘çıkarcak’ 190102901/48

- OTü. **man-** ‘inanmak’ ED 188a, **inan-** ‘inanmak’ EUTS 86, **man-** ‘güvenmek’ DLT 111 + [-ma] + y+ [-acak] + [-sın] > [inanma:jzan] ‘inanmayacaksın’ 190101601/225
- OTü. **kavur-**; **kağur**, **kavur-** ~ **kawur** ‘kavurmak’ ED 586a, **kavır-** ~ **kavur-** ‘kavurmak’ EUTS 172, **kagur-** ~ **kawur-** ‘kavurmak’ DLT 310 + [-acak] + [-sın] > [kavurzan] ‘kavuracaksın’ 190103701/47
- OTü. **kır-** ‘kırmak’ ED 643a, **kırmalaş-** ‘parçalamak, kırmak’ EUTS 176, **kır-** ‘kazımak, koparmak, yolmak’ DLT 267 + [-acak] + [-sın] > [kırzan] ‘kıracaksın’ 190600703/2; 190100001/164
- OTü. **sag-**; **sağ-** ‘sağmak’ ED 804b, **sağ-** ‘sağmak’ EUTS 193, **sag-** ‘(süt) sağmak’ DLT 271 + y+ [-acak] + [-sın] > sa:za:k ‘sağıyacak’ 1901000 01/212; sa:zam ‘sağıyacağım’ 19 01 000 03/51; 19 01 000 03/53;
- OTü. **sipir-** ‘süpürmek’ ED 791b, **sipir-** ‘süpürmek’ EUTS 206, **süpür-** ‘süpürmek’ DLT 311 + [-ecek] + [-sın] > [sypy:zem] ‘süpüreceğim’ 190201501/68
- OTü. **soy-** ‘soymak’ ED 858b, **soy-** ‘(deriyi) yüzmek’ DLT 553 + [-acak] > [sojzec] ‘soyacak’ 190101601/369; + [-acak] + [-lar] > [sojzectla:] ‘soyacaklar’ 190101601/362
- OTü. **sür-** ‘sürmek’ ED 844a, **sür-** ‘gütmek, otlatmak, sürmek’ EUTS 214, **sür-** ‘birini bir yerden sürmek, önüne katıp sürmek,’ DLT 267, 215 + [-acak] + [-im] > [syrezem] ‘süreceğim’ 190600801/12; 190600801/14; + [-acak] > [syrezec] ‘sürecek’ 190103206/32
- OTü. **topla-**; **topla-** ‘toplamak’ ED 440b, **top-** ‘yığmak, toplamak’ ETG 301 + y+ [-acak] + [-sın] > [toplazan] ‘toplayacaksın’ 190102701/48
- OTü. **toltur-** ‘doldurmak’ ED 495a, **toltur-** ‘doldurmak’ DLT 354 + [-acak] + [-ım] > [doltdurzam] ‘dolduracağım’ 190101201/168
- OTü. **tur-**, **tur-** ‘kalkmak, ayakta durmak, durmak’ EUTS 253, **tur-** ‘durmak’ DLT + [-acak] > [durzak] ‘duracak’ 190101802/6

s- > [ʃ-]

OTü. **sasık** ‘Uç şehri ve etrafındakilerin lehçesinde saksı’ DLT 192, **saksı** ‘toprakta yapılmış kap kacak’ YTS 178 > [ʃahsi] ‘saksı’ 190100401/115

t- > [d-] ünsüz değişmesi

Söz başı ötümsüz, diş eti /t/ ünsüzünün patlayıcı, ötümlü /d/ ünsüzüne değişmesi ölçünlü Türkiye Türkçeden ileri bir seviyededir.

OTü. **tak-** ‘takmak’ ED 464b, **tak-** ‘takmak, bağlamak’ EUTS 221, **tak-** ‘Oğuzcada takmak’ DLT 272 > [dak-] ‘a.’ 190201501/413; 191000001/18; 190100901/293; + [-ın] > [dakuın-] ‘takınmak’ 190100102/13;

OTü. **ta:t** ‘tat’ TT 175, **tatağ ~ tatıg** ‘tad’ EUTS 228, **tatıg ~ ta:tıg** ‘lezzet’ DLT 142 + [ı] > **dadıw** 190103801/265; + [ı] + n+ [a] > [dadıuna] ‘tadına’ 190500001/16; + [ı] +n+ [ı] > [dadıunıw] ‘tadını’ 190501501/62

OTü. **tattur-**; **ta:t-tatmak** TT 175, **tat-** ‘tatmak’ EUTS 228, **tatgan-** ‘tat almak’ DLT 386 + [-an] > [dadın-] ‘tat almak, hoşlanmak’ 190103703/2; [da:t-] ‘tatmak’ 190100001/106

-ç > [-tʃ]

OTü. **kaç** ‘kaç’ ED 589a, **kaç** ‘kaç, ne kadar’ EUTS 160, **kaç** ‘kaç’ DLT 161 > [katʃ] ‘a.’ 190101602/94

OTü. **kê:ç** ‘geç’ ED 692b, **käç** ‘geç’ EUTS 103, **kê:ç** ‘geç’ TT 182 > [jetʃ] ‘a.’ 190101601/278

OTü. **kü:ç** ‘güç’ ED 693a, **küç** ‘güç’ EUTS 120, **kü:ç ~ küç** ‘güç, kuvvet’ DLT 125, **kü:ç** ‘güç’ TT 185 > [jytʃ] ‘a.’ 190101801/34

OTü. **üç** ‘üç’ ED 18b, **üç** ‘üç’ EUTS 270, **üç** ‘üç’ DLT 29 > [ytʃ] ‘a.’ 190101603/25; [y:tʃ] ‘a.’ 190100901/207; 190100901/37; 190100901/39; 190100902/120; 190101001/109; 190101901/316; 190101901/68

-h > [-f]

Bulg. **rpax** ‘bezelye’ > [**graf**] ‘a.’ 190102905/19; 190102905/20

-h- > **[-f-]**

Yun. **ihlamur** ‘ihlamur’ > [**uflambur:**] 190101901/215; 190100401/124;
uflambur 190102901/266; 190101901/263; 190103801/321; **ɔflambur:**
 190100901/153; 190100101/40; + OTü. **çeçek**; **çecek** ‘çiçek’ ED 400b, **çäçäk**
 ‘çiçek’ EUTS 60, **çeçek** ‘ağaç çiçeği ve çiçek’ DLT 72 + **[i]** >
 [**uflambur: ʃiʃɛ:**] ‘ihlamur ağacı çiçeği’ 190101901/215

Far. **نخود noḥu:t** ‘nohut’ > [**nəfut**] ‘a.’ 190103701/26

Bulg. **rpax** ‘bezelye’ > [**graf**] ‘a.’ 190102905/19

-h- > **[-j-]**

Alıntı sözcüklerde söz başı ve söz içi konumundaki gırtlak [h] sesi bir kurala bağlı olmaksızın düzenli olarak ön damak, yarı ünlü değerinde olan ötümlü [j] sesine gelişme eğilimi göstermiştir.

Ar. **جاهل ca:ḥil** ‘cahil’ > [**dʒa:jil**] ‘a.’ 190101901/137

Ar. **ساهی sa:hi** ‘sahi’ > [**sajw**] ‘sahi, gerçekten, gerçek olarak’ 190101901/257;
 190103401/53; 190103702/69; 190100402/6

Ar. **صاحب şa:hib** ‘sahip’ > [**sa:jip**] ‘a.’ 190102302/36; 190600703/3

-f- > **[-v-]**

Ar. **زفت zift** ‘zift’ > BİTA [**zivit**] ‘zift’ 190101901/253

Ar. **Mustafa** ‘seçilmiş, seçkin’ > [**muštava**] ‘Mustafa, kişi adı’ 190100901/140;
 190103801/2; 190100401/2; 190101801/118; 190100401/2; 1/113;
 190600601/22

n- > **[m-]**

Farsçadan alıntı bir sözcükte genizsil /n/ sesi düzenli olarak patlayıcı, çift-dudak /m/ sesine gelişmiştir.

Far. نرگس **nergis** ‘nergiz çiçeği’ > [mɛɾɟyʒ] ‘a.’ 190101802/105; 190101802/108;
[mɛɾɟuz] ‘a’ 190100401/109

-n- > [-j-]

Üçüncü şahıs teklik ve çokluk iyelik ekli sözcüklerin durum ekleriyle kullanılışı sırasında araya giren bağlayıcı ünsüz olan zamir /n/’si, Burgaz ili Türk ağızlarında ötümlü, sızıcı, yarı ünlü [j] sesine değişme eğilimi göstermiştir.

OTü. **aga** ‘ağabey’ EUTS 6 +n+ [ɪn] > [aɟajɯn] ‘ağabisinin’ 190103401/37

OTü. **hu:ç** ‘uç’ TT 179, **uç** ‘uç, baş’ EUTS 261, **u:ç** ‘son’ DLT 34 + [u] +n+ [u] > [udɟiji] ‘ucunu’ 190102901/296

OTü. **kabak** ‘kabak’ ED 582b, **kabak** ‘kabak’ EUTS 159, **kabak** ‘kabak’ DLT 192 + [ɪ] +n+ [ɪn] > [kabakɬujɯn] ‘kabaklının’ 190100101/141

OTü. **karı**; **karı**: ‘yaşlı’ ED 644b, **karı** ‘yaşlı, ihtiyar’ EUTS 168, **karı** ‘yaşlı’ DLT 206, **ka:rı** ‘yaşlı, koca, ihtiyar’ TT 173 +n+ [ɪn] > [karɯjɯn] ‘karının’ 190100901/216

OTü. **öyle** ‘Oğuzcada öğle vakti’ DLT 69 +n+ [e] > [y:lɛjɛ] ‘öğlene’ 190100401/215; 190102801/105; 190600301/4

OTü. **tarıɟlag**; **tarıɟla:ğ** ‘tarla’ ED 541b, **tarıɟlağ** ‘tarla’ EUTS 226, **tarıɟlag** ‘tarla’ DLT 248 +n+ [ɪn] > [ta:ɬajɯn] ‘tarlanın’ 190100901/119

Far. چشمه **çeşme** ‘çeşme’ +n+ [ɪn] > [tʃɛʃmɛjin] ‘çeşmenin’ 190501501/83; 190500901/95

Far. پاره **pa:re** ‘para’ +n+ [ɪn] > [paraɟɯn] ‘paranın’ 190100401/276

Mac. **szoba** ‘soba’ +n+ [ɪn] > [sɔbaɟɯn] ‘sobanın’ 190103204/9

s- > [z-]

Farsçadan alıntı bir kelime söz başı konumundaki ötümsüz, sızıcı [s] ünsüzü düzenli olarak ötümlü, sızıcı [z] sesine değişme eğilimi göstermiştir.

Far. سنبُل **sünbül** ‘sümbül’ > [zymbyl] ‘a.’ 190202601/16; 190202601/23;
190102001/71; 190102001/94; 190101602/63; 190100201/28; 190100403/33;
190101802/52; 190102001/71; 190601601/16

-z- > [-s-]

OTü. **az** ~ **a:z**; **a:z** ‘az’ ED 277a, **az** ‘az, biraz’ EUTS 28, **a:z** ~ **az** ‘az’ DLT 50,
ha:z ‘az’ TT 173 + [cık] > BİTA [astfuk] ‘azıcık’ 190101801/48;
190100004/11; 190500001/28; 190500001/36; 190100202/5; [a:stfuk] ‘a.’
190100402/10; 190101801/43

OTü. **tuzçı**: ‘tuzcu’ ED 573a, **tuzçı** ‘tuz satan’ EUTS 256 + [lar] > BİTA [tustfuła:]
‘Tuzcular (lakap)’ 190101601/144

OTü. **boz kuş** ‘boz kuş (akdoğan)’ DLT 269 > BİTA [bəs ku] ‘serçe’
190700001/48; 190101801/52; 190102901/95; 190600001/24

-s > [-z]

OTü. **bekmes** ‘Oğuzcada pekmez’ DLT 221 > [petmez] ‘pekmez’ 190102905/31;
190102905/37; 190101001/16; 190101001/19; 190100101/141;
190100101/145; 190103801/30; 190100001/107

Ar. حافظ **ha:fız** ‘Kur'an'ı bütünüyle ezbere bilen kimse’ > BİTA [ha:fus] ‘a.’
190201601/115; 190102901/201

Ar. تميّز **temyi:z** ‘temiz’ > BİTA [temis] ‘a.’ 190102501/7; 190500901/33; + [çe]
> **temistfe** ‘temiz gibi’ 190103101/12; [te:temis] ‘tertemiz’ 190103204/8;
190103204/8

Far. نماز **nama:z** ‘namaz’ > BİTA [namas] ‘a.’ 190103703/8

Far. تیز **ti:z** ‘tez, çabuk, hızlı’ > BİTA [tes] ‘a.’ 190103801/298

-ş > [-z]

Ortak Türkçe ve alıntı sözcüklerde söz sonu konumundaki ötüksüz, sızıcı /ş/ sesinin alıntı sözcüklere bağlı olarak ses birim kadrosuna giren yabancı ünsüz [ʒ] sesine gelişmiştir.

OTü. **bi:ş; bē:ş** 'beş' TT 182, 73, **bē:ş** 'beş' ED 376a, **bi:ş** DLT 73 > [**be:ʒ**] 'a.' 190101801/161; 190100006/43; 190101601/210; 190101601/211; 190200901/46

OTü. **iş; i:ş** ED 254a, **i:ş** 'iş, amel' DLT 79, **i:ş** 'iş' TT 182 > [**iʒ**] 'a.' 190101602/48; [**i:ʒ**] 'a.' 190201501/64; 190201501/81

OTü. **kış** 'kış' ED 670a, **kış** 'kış' EUTS 177, **kış** 'kış' DLT 10 > [**ku:ʒ**] 'a.' 190103801/252

OTü. **taş** 'dış' ED 556b, **taş** 'dış' EUTS 227, **taş** 'dışarı, dış' DLT 511 > [**duʒ**] 'dış' 190201501/86

Far. خوش **hoş** 'hoş' > [**ɔ:ʒ**] 'a.' 190600601/1; 190100002/1; 190200001/31; 190103201/1

-v- > [-f-]

OTü. **kova; kovğa**: 'kova' ED 583b, **kova** 'Oğuz lehçesinde kova' DLT 85 > [**kɔfa**] 'a.' 190100001/85; 190103202/46; 190101001/4; 190102901/222; 190102901/227; 190100201/126

-v- > [-f-]

[**bakɫafa**] BİTA 'baklava' 190101001/103; 190100101/179; 190300201/29; 190103204/25; 190501501/16; 190103204/23; 190103204/20; 190300201/31; 190501501/34; 190501501/38

-v > [-m]

Ar. وفات **vefa:t** 'vefat' > BİTA [**meva:t**] 'vefat' 190102001/100

f- > [p-]

Yun. futa 'futa' > [**puɫa**] 'a.' 190103702/16; 190103702/16

Yun. **fesleğen** ‘fesleğen’ > [pe:slan] ‘a.’ 190201501/100

-y > [-v]

Far. **كوى** **ku:y** ‘köy’ > [cy:v] ‘a.’ 190101201/86; [cø:v] ‘a.’ 190201501/13; 190201501/186; 190201501/199; 190201501/275; 190103201/83; [cøv] ‘köy’ 190201501/227; 190500001/59; 190100901/175; 190100901/177; 190100901/20; 190100901/21; 190100901/39; 190100902/165; 190100902/207; 190100902/80; 190301401/6; 190101801/75; 190200001/23; 190200001/35; 190103202/13; 190103202/48; 190103202/58; 190103206/10; 190501501/117; 190501501/118; 190500901/66; 190100902/171

-y > [-n]

Far. **كوى** **ku:y** ‘köy’ > [cy:n] ‘köy’ 190102301/80; 190102301/80; 190103601/3; 190103601/52; 190102901/145; 190300901/2; 190102901/145; 190300901/2; 190300901/4; 190300901/5; 190101201/6; 190101201/87; 190600702/19; 190101701/52; 190102401/11; 190100003/1; 190103703/18; 190102301/64; [cø:n] ‘a.’ 190600701/108

4.5.2.3. Ünsüz İkizleşmesi

İç seste iki ünlü arasında bulunan ve vurguyu üzerinde bulunduran ikinci hece başındaki ünsüzlerin, açık ve zayıf boğumlanmaları ilk hece ünlülerin etkisi altında, kendi hece sınırlarını aşacak bir yoğunlukla boğumlanmaları sonucunda, söz konusu ünsüzdeki tekrarlanmayı gösteren ses olayı (Korkmaz, 2007: 231) olarak tanımlanan ünsüz ikizleşmesi Burgaz Türk ağız bölgesinde Ortak Türkçe ve alıntı sözcüklerde genel olarak /l/, /n/, /s/, /c/, /t/ gibi ünsüzlerin tekrarlanmasıyla ortaya çıktığı görülmüştür. Bu olay neticesinde de ilk heceler zayıflıktan kurtulup birer kapalı heceye dönüştükleri gözlenmiştir. Burgaz Türk ağız alanında ünsüzlerde tam benzeşme kelime kökünde, çekime uğramış sözcüklerde, bir ünsüzün komşuluğunda kendisiyle aynı nitelikteki bir ünsüz sesinin türemesiyle gibi durumlarda ortaya çıktığı tespit edilmiştir.

-c- > [-ɟɟ-]

Ortak Türkçe bir sözcükte vurgusuz orta hece ünlüsünün düşmesiyle ötümsüz, yarı kapantılı /ç/ sesi ötümlüleşerek /c/ sesine dönüşmüş ve kendisiyle aynı nitelikte olan /c/ ünsüzünü türeterek /-cc-/ ünsüz ikizleşmesini meydana getirmiştir.

OTü. **çocuk** ‘yavru domuz’ ED 400b, **çocuk** ‘her şeyin yavrusu; domuz yavrusu’
DLT 191 > [ʧɒɟɟɛc] ‘çocuk’ 190100101/159; 190100101/161;
190102901/12; 190103601/30; 190100101/159; 190600601/50;
190201501/170; 190700002/18; 190103702/74; 190102801/11

OTü. **sa:ç ada:kı** ‘sacayak ED 794a > [saɟɟa:] ‘sacayağı’ 190600601/86

-k- > [-cc-]

Ar. **دقيقة** **daḳiqa** ‘dakika’ > [daccɛ] ‘dakika’ 190100102/51; [dacce] ‘dakika’
190100006/15; [daccɛ] ‘dakika’ 190100901/132

-k- > [-kk-]

Ar. **دقيقة** **daḳiqa** ‘dakika’ > [dakka] ‘dakika’ 190102903/21

-l- > [-ll-]

OTü. **ölüg**; **ölüg** ‘ölü’ ED 142a, **ölüg** ‘ceset, ölü’ EUTS 150, **ölüg** ‘ölü’ DLT 12 >
[ø:ʎy] ‘ölü’ 190100501/40

-l- > [-ʎ-]

İç seste iki ünlü arasında yer alan ve vurguyu üzerinde bulunduran ikinci hece başındaki akıcı, yan ünsüz [ʎ] sesi geniş, yuvarlak, yarı açık [ɔ] ünlüsünün etkisiyle kendi hece sınırını aşacak bir yoğunlukta boğumlanması neticesinde tekrarlanmıştır.

OTü. **oluk** ‘oyuk ağaç gövdesi, yalak, yemlik, kayık’ ED 136b, **oluk** ‘küçük kayık, hayvanlara bir şey içmek için yemlik gibi ağaçtan oyulan şey’ DLT 46 >
[ɔʎʎuk] ‘suyun aktığı yer, oluk’ 190500901/95; 190101803/44; [hɔʎʎuk] ‘a.’
190200001/30

Far. چوخه *çu:ħa* ‘yün, kumaş, çuha’ + [lık] > [ɟufatħuk] ‘dokuma aygıtı’
190101201/52; 190101201/55; 190100001/178

-n- > [-nn-]

OTü. **ana**; **ana**‘ana, anne’ ED 169b, **ana** ‘anne’ EUTS 14, **ana** ‘anne’ DLT 27 >
[annɛ] ‘anne, babaenne, anneanne’ 190100901/32; 190101001/53;
190103801/34; 190300901/45; 190101201/177; 190600801/28;
190101802/135; 190100001/187; 190100002/75; 190103702/18;
190102001/34; 190101901/176; 190102301/35; 190102302/61;
190102801/104; 191000001/3; 191000001/40

-ŋ- > [-nn-]

OTü. **öŋ**; **öŋ** ‘ön’ ED 167b, **öŋ** ‘ön’ EUTS 151, **öŋ** ‘Oğuzlarda ön’ DLT 32 + [ü] >
[önnɪ] ‘önü’ 190100101/65

-s- > [-ss-]

Ar. اساس *esa:s* ‘asıl, temel’ > [essa:] ‘a.’ 190600701/66

Bulgarcadan alıntı bir sözcükte en az çaba kuralı kapsamında yaygın olan hece kaynaşmasıyla iç seste bulunan [ts] çift sesi iki ünlü arasında konuşma sırasında /ss/ ikiz ünsüze dönüşmüştür.

Bulg. **операция** ‘ameliyat’ > [uprasɛ] ‘a.’ 190100006/11; [ɔprassɛ] ‘a.’
190100403/7; 190100403/7; 190600601/26

-t- > [-tt-]

OTü. **bat-** ‘batmak’ ED 298a, **bat-** ‘batmak’ EUTS 36, **bat-** ‘su vb. gibi şeylere batmak’ DLT 413 + [-mca] > [battur:na] ‘batınca’ 190501501/166

OTü. **batur-;** **batur-** ‘batırmak’ ED 308a, **batur-** ‘gizlemek, saklamak’ EUTS 36, **batur-** ‘saklamak, gözden kaybetmek’ DLT 306 + [-ır] + [-dı] + [-lar] >
[battur:duɫa:] ‘batırdılar’ 190100401/266

OTü. **ötür-** ‘öttürmek’ ED 68a, **ötür-** ‘(kaval vb.) çalmak’ DLT + [-ür] + [imiş] > [øttyry:myf] 190101601/403; + [-ür] + **iken** (< **erken**) > [øttyry:cən] ‘ötürürken’ 190101601/404

4.5.2.4. Ünsüz Tekleşmesi

-kk- > [-k-]

Bu ünsüz tekleşmesi Ortak Türkçe ve alıntı sözcüklerde tespit edilmiştir. Ortak Türkçe ve Arapçadan alıntı bir sözcükte söz içi konumundaki patlayıcı art ve ön damak /k/ ünsüzleri ötümsüzlüğünü koruyarak tekleşmiştir.

OTü. **ikki**; **ékki** ‘iki’ ED 100b, **iki** ‘iki’ EUTS 91, **ikki** ‘iki’ DLT 78 > [ici] ‘a.’ 190100102/51; 190101201/131; 190101201/173; 190101201/197; 190101201/228; 190101201/77; 190101201/78; 190101301/12

OTü. **sekiz**; **sekkiz** ED 823b, **sekiz** ‘sekiz’ EUTS 199, **sekiz** ‘sekiz’ DLT 183 > [seciz] ‘a.’ 190100901/28; 190101601/118; 190101802/9; 190300901/19; 190300201/62; 190103206/36

OTü. **tokuz**; **toğuz** ‘dokuz’ EUTS 245, **tokuz** ‘dokuz’ DLT 498 > [døkuz] ‘a.’ 190100201/47; 190201501/165; 190201501/173; 190201501/241; 190201501/284

Ar. **دكان** **dükka:n** ‘içinde öteberi satılan oda’ > [dycan] ‘a.’ 190100902/169; 190600702/42; 190300201/80; [dycan] ‘a.’ 190102302/64; 190102701/13; 190103202/12; 190101001/57; + [dɟu] > [dycandɟu] ‘dükkancı’ 190103202/17; 190102701/17; + [cık] > [dycandɟuuk] ‘dükkancık’ 190103202/13

-ll- > [-l-]

Bu tekleşme olayı Arapça ve İtalyancadan alıntı sözcüklerde tespit edilmiştir. Arapçadan alıntı sözcükte iç seste gırtlak /h/ ünsüzün düşmesi ve uzunluğun ortaya çıkmasıyla ünsüz tekleşmesi gerçekleşmiştir. İtalyancadan alıntı *villa* ve *tabella*

sözcüklerindeki diş eti, yan ünsüz [l] sesinin Burgaz Türk ağız bölgesinde diş eti-damak, yana ünsüzü [ɭ] olarak kullanılarak ünsüz tekleşmesi ortaya çıkmıştır.

Ar. استغفرالله **estağfurullah** > [estefu:ɭa:] ‘a.’ 190102001/107

Ar. **Hayrullah** + Ar. **Şaban** + [lar] > [hajruɭa ʃabanna:] ‘Hayrulaşabanlar (lakap)’ 190103201/9

Ar. محله **mahalle** ‘mahalle’ > [ma:ɭɛ] ‘a.’ 190301401/61; [ma:le] ‘a.’ 190103401/15; 190101001/38; 190100101/162; 190100101/163; 190102701/71; 190102701/80; 190100101/162

Ar. ملت **millet** ‘millet’ > [milet] ‘sülale’ 190102904/4; 190102401/11

Ar. مولا **molla** ‘medrese talebesi’ + Ar. **Hasan** ‘güzel, iyi ve hayırlı iş’ + OTü. **ogul**; **oğul** ‘oğlan’ ED 83b, **oğul** ‘oğul’ EUTS 139, **ogul** ~ **ogıl** DLT 37/24 + [lar] + [ɭ] > [mo:ɭasano:ɭaruɭ] ‘Mollahasanoğulları (lakap)’ 190101601/143

Ar. معلم **muallim** > [malim] ‘a.’ 190600002/110; 191000001/57; 190600702/6; 190600702/7; 190101901/22; 190600601/76

İt. **tabella** ‘tabela’ > [tabeɭa] ‘a.’ 190100901/55

İt. **villa** ‘villa’ > [viɭa] ‘a.’ 190600001/53

-nn- > [-n-]

Arapçadan alıntı bir sözcüğün bünyesinde bulunan çift /-nn-/ ünsüzünden biri düşerek ünlü uzunluğuna sebep olmuş ve tekleşme gerçekleşmiştir.

Ar. قنب **kınneb** ‘kinnap’ > [ku:nap] ‘a.’ 190200901/9; 190101901/292; 190501501/22

-rr- > [-r-]

Ar. **Abdurrahman** ‘rahmet sahibi olan Tanrı'nın kulu’ + Far. خواجه **ha:ce** + [lık] > [apturaman ɖɖaɭɭuk] ‘Abdurrahmanhocalık (lakap)’ 190103203/21

Ar. **Muharrem** ‘haram kılınmış, Ay takviminin birinci ayı, aşure ayı’ + [lik] > [ma:rɛmnic] ‘Muharremlık (lakap)’ 190100403/12

Ar. صراف **şarra:f** ‘sarraf’ > [saraf] ‘a.’ 190301601/12

-tt-> [-t] > [-d-]

Ar. Şerafettin ‘dinlerin en şerefli, en büyüğü’ + [ler] > [ʃera:fedinne:]
‘Şerafettinler (lakap)’ 190100101/19

-vv-> [-v-]

Ar. اول **evvel** ‘önce, ilk, birinci, evvel’ > [evɛ:] ‘a.’ 190201501/33; 190201501/345;
190101001/110; [eˈvɛl] ‘a.’ 190300901/167; 190501501/98; [evɛl] ‘a.’
190100001/91; 190100201/94; 190100006/20; [evɛlɛn] ‘a.’ 190101901/340;
[evɛli] ‘a.’ 190101601/236; 190600002/73; 190101601/240; 190101901/382;
190102701/137; 190102701/68; 190102801/65; + [ki] > [evɛlci] ‘evvelki’
190101602/111; 190501501/105; 190500901/100; [evɛ:lsi] ‘evvelki’
190100902/153

Ar. **Havva** > [hava] ‘Havva, kişi adı’ 190102904/25; [a:va] ‘Havva, kişi adı’
190102904/25

Ar. قوة **kuvvat** ‘güç, kudret’ > [kuvet] ‘a.’ 190101602/105; 190100401/28; + [li] >
kuvetli ‘kuvvetli’ 190100901/144; 190100902/212; 190500901/192;
190102905/23; + [li] + [ce] > [kuvetlidʒe] ‘kuvvetlice’ 190102601/52

Ar. منور **Münevver** ‘parlatılmış, aydınlatılmış’ > [minɛvɛr] ‘Münevver, kişi adı’
190100001/68; 190100001/52

-zz-> [-z-]

Ar. **İzzet** ‘değer, kıymet’ > [izet] ‘İzzet, kişi adı’ 190103702/56 ; + [lik] > [izetlic]
‘İzzetlik (lakap)’ 190300901/37

İt. **pizza** ‘pizza’ > [pi:za] ‘a.’ 190100101/108.

5. BÖLÜM METİNLER

5.1. Ruen İlçesi

Kaynak Kişi No: 190100001

Ağız: Doğu Rumeli Türk Ağızları

Kayıt Yeri / Kodu: 1901000

Kayıt tarihi: 24.10.2014

Kaydı yapan: Nurcihan Güneş

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Mirem Hasan Nuri

İkamet Yeri: Ruen

Doğum Yeri: Ruen

Doğum Tarihi: 1947

Cinsiyeti: Kadın

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: Ortaokul 8.sınıf

Mesleği/İş Yeri: ev hanımı

Dil Bilgisi: Türkçe, Bulgarca

Başka Bölgede Yaşaması: Hayır

Sülale/ Lakap: Topal Ağalar

Konu: hayatından kesitler

190100001/1. bən secizindzije kadar okudum

190100001/2. ulɑ:nijin jε:lisijim bən

190100001/3. ruen, ja: ulɑ:nur

190100001/4. jindi bən okudum, tyrcɟε ɔle:du devam eɟɟε:dim

190100001/5. bən bejindzije kada: tyrcɟε okuduk, temiz tyrcɟε

190100001/6. sa:dε i:ɟ bulga:dʒa jɔk

190100001/7. a:ɬtuda da bi: ɟa: bulga:dʒaja ɟevi:diler

190100001/8. ama ici sene a:ɬtundʒuɟa jittim ɟyncy bulga:dʒa bilme:jem i:ɟ

190100001/9. ama e:p 'ɑ:la: birindʒi:jdim ɔ:kut

190100001/10. bulga:dʒaja 'dɔndy:nε ici sene a:ɬtundʒuɟa jittim ɟyncy bulga:dʒa annama:jem

190100001/11. hem bu cy:dε bak bulga: da var aslunda

190100001/12. elli jedile:dε kuruldu tecesε burda

190100001/13. jindi ɟɔk i:san 'ani ø:le japtur

190100001/14. cε:ndi avanna:na kuɟamajla:, dɔɬu arabaja pineme:jle:

190100001/15. bile ama bubam ajvannaru a:ɬdu: dɔɬu arabaja 'pinmedi

190100001/16. jyrylęc jeldi epsi

190100001/17. 'dōmati tařu, sałata tařu i:ř arabaja 'pinmedic

190100001/18. şyncy cē:ndi øcyzlerimiz, cē:ndi ajvanuuz

190100001/19. e: tē bubam bi:katř senē iřlēdi, ɔ:da bi: řa: fuurundžu ɔ:řdu

190100001/20. manda arabasuunna beni şelin aşduşa:

190100001/21. sen 'jirme araja ba 'adam sen nereje şiri:sin

190100001/22. e: istēme: řē:dile: ɔ:kut

190100001/23. 'kajnam emi:nē aşlamna şeli:lēr

190100001/24. şa 'baştan karu:şa:

190100001/25. sō:ra bubam 'amuřđama sōre:

190100001/26. sō:ra benim bi: agam va: ta: ɔna sō:madan vē:me:lē:

190100001/27. ɔnna: bile iřlē:je: kuruşukta

190100001/28. ramazan bajramunda bi: dogovor şaptuk

190100001/29. nuşan muşan jōk evel de

190100001/30. kurban bajramundan sō:ra da dy:ny řapřōž

190100001/31. bizim 'avřū_iřfinde ɔ:řdu dy:n

190100001/32. bubam, 'kajnatam ra:metli bunu kōřturma:şla:

190100001/33. ferat agam arabaju şedi:je:

190100001/34. agasu øcyzleri ředełēc řitti řelin a:řma:

190100001/35. a:şvannarun ønynde şide:

190100001/36. 'kajnam arabanuun iřfinde, 'jōrymdželer arabanuun iřfinde řelin ařma: řeli:lē:

190100001/37. arabajw jeti:dile:, indiler, i:sanna: beslendi, e'cmeç i:ndi

190100001/38. ɔ:ndan sɔ:ra dy:n ɔ'ldu avlũ jĩĩnde da:re:jle, davuũ mavuũ jɔk evel

190100001/39. a'k urba jɔk, eve:lci va: 'faɭva:

190100001/40. 'urba, 'saɭta deni:di

190100001/41. ja: 'urba deni:, benim jelinnic putretlerim var

190100001/42. da puɭaduɭar, evel e:lɛ:dʒɛɛ ɔɭu:du e:lɛ:dʒɛɛ

190100001/43. bɔ:lɛ japa: iɭɭemɛ: e'lɛ:dʒɛɛ ɔhi: ja

190100001/44. ɔ 'e'lɛ:dʒɛ: daɭduɛ: jumwu:ta akunwu, bi: ɭa: ɔnun ystyne puɭ
japuɭtuɛ:

190100001/45. ɔ:lɛ japuɭtuɛduɭa: dɔcylmɛsin dɛjɛ

190100001/46. ta: burej 'jɛ'ldine jelin jyve: 'kapanduuna ɔ:ndan sɔ:ra juukane:

190100001/47. biɔ zatu i:ɬ 'jɔ:mɛdɛndʒɛ, 'kɔnuɭmadandʒa jɛ'ldim ben

190100001/48. bi: cere kɔnuɭmadum adamna

190100001/49. 'sa:de bi: 'dogovorda jɔryɭtyc tɛ bu kadar

190100001/50. jɔ:rgan dɔʃɛɛ iɭɭɛ:lɛdi evel

190100001/51. jɔ:rgan dɔʃɛɛ iɭɭendi mi jelin bi: jere ɭuukma:jɛ bi: ɭa:jɛ

190100001/52. haɭamun kuuzunun, kuurukɭuɭarunun 'mineverin dy:ny ɔldu ben
ɔnun dy:nyne jitmɛdim

190100001/53. jitmɛdim ɭyncy jelin ɭuukma:jɛ: bi: jere

190100001/54. bitta: kapɭujum ben e'vde

190100001/55. sɔ:rakuu afta benim dy:nym ɔ'ldu

190100001/56. jɔ:rgan dɔʃɛɛ iɭɭendicten sɔ:ra

190100001/57. evel ɭa:ruɭu:du

190100001/58. a:ltu jɔ:rgan, a:ltu dɔʃec iʃlɛnɛ:

190100001/59. ɔ:n beʃ ji:mi ciʃi ʃa:ruʔe:

190100001/60. bi: ʃa: beslɛni: i:sannar, 'beslɛndictɛn sɔ:ra da:tuʃe:ʔa:

190100001/61. jycly: dyry:lɛr, bakɛ:ʔa: ʒɔzɛl ɔʔmuʃ mu

190100001/62. bɛn ɛ:ndɛ, bi: jɛɛ ʃuukmadum

190100001/63. ɛ: 'ɔnna: bi: ʃɛciʃ japtuʔa: ɔradʒuʔta

190100001/64. hɛ:ɛs 'iʃɛri atuwɛ:miʃ ba:ʃiʃlɛrini

190100001/65. a:ʃɛ ablɛm dɛ:ʒɛ: bɛn dɛ:ʒ atuwɛ:dim iʃɛri dɛ:ʒ

190100001/66. kuuzum agasw tɛ kuurukʃu tɛ: sa: ʒa ta: agasw

190100001/67. ta ɔʔma:dʒak, a:met aga bɔzɛ:

190100001/68. sɔ:rakw afta 'minevɛr benim janumda du:du

190100001/69. bɛn dɛ bɔ:lɛ ɔʔdʒa:dum da ɔʔlamadum da iʃtɛ sɛn bak ʃɪndi nasw
ɔʔɪdun da

190100001/70. ana buba se:slɛdin

190100001/71. se:slɛdic, ana buba vɛ:di

190100001/72. bu ʃɔdʒi: nɛ ʒɔ:dym nɛ bildim, 'bilme:jɪm iʃ

190100001/73. istɛdiler, vɛrdʒɛɛ ɔʔɪduʔar ʒɛldʒɛɛ ɔʔɪdum bɛn dɛ

190100001/74. tɛ kaʃ sɛnɛ dɛ ʒaʃa:ʒɛʒ

190100001/75. jɛtmɪʃ bi:dɛn bɛri

190100001/76. kabakʔu petmez ʒa:, ʒapɛ:ʒ ʒaʒɛ

190100001/77. ama bɔ:lɛ uzun kabak, ɔnna:dan ʃɔk ʒɔzɛl ɔʔɛ:

190100001/78. tɛ bɔ:lɛ ʃɔlmɛɛ ʒibi kabakʔar var ʒa:

190100001/79. susa: benzε:jε: ɔnna: bø:lε

190100001/80. ɔnu sabalε:n sɔju:sun, du:rajsen ɔnu cε:ɾticli bi: jε:lε 'dystʃε dystʃε jε:

190100001/81. bø:lε cε:ɾticli, puwtuɾtu ɔlε: dycanda va: ɔnna: kajku

190100001/82. cese: ɔnu daɫgaɫu daɫgaɫu

190100001/83. du:raɾsun, ciredʒε kɔjaɾsun

190100001/84. kuɾi:sun kaba: bi: buɾʃak a:ɾkasu kadar kap tutuje:

190100001/85. bi: 'kɔfa kabək dø:ɾt kɔfa su:jɫa beʃ a:ɫtu ciɫɔ fecεɾ

190100001/86. ɔ fecε: kajna:jε: i:lcin sa: ja: sɔ:ra

190100001/87. ɔ 'kajnaduktan sɔ:ra kabakɫən iʃʃinə atuvεri:sin ʃʃyncy øby: ty:ly
suju ʃʃabuɾk bitε: 190100001/88. bi: ʃa: 'usuɫ usuɫ 'usuɫ usuɫ kabakɫa: piʃʃindʒε
kajna:jε:

190100001/89. petmezi bø:lε saru ɔli: ʃʃɔk ʃøzel ɔlε:

190100001/90. evel kabak petmezi sata:ɫa:du, bubam ra:metli 'tenecisinne aɫurdu

190100001/91. evel tenecede ɔɫu:du

190100001/92. ɫycanna:da ʃʃindi japmε:jɫaɾ ama

190100001/93. japuɫtu:du da eˈvde japuɫmøzdu

190100001/94. tε 'burej 'jeldinə iʃtε japtum, bi: burkan va: bile

190100001/95. ɔnu sana verem ben hedije ɔˈɫsun benden sana

190100001/96. bak ɔ sana kuɾmetmiʃ

190100001/97. 'tavanda duri: i:ʃʃ bi:ʃε:dʒic ʃɔk

190100001/98. japtum, 'kapadum, kajnattum 'tavanda duri:

190100001/99. jεʃʃen sene 'nadʒijeden a:ɫdum ja sen de bizdejdin ε:

190100001/100. ɔ kabakɫe: ʃʃɔk biʃenmiʃlε:

- 190100001/101. sə:ra ben jəʔladum ɔna
- 190100001/102. ʃindi bizim adama aʃma:ɖʒan dedim
- 190100001/103. jime:j ʃyncy jarama:j tatʔu
- 190100001/104. aʃma:sun dedim ben de du:sun ø:lɛɖʒe dedim
- 190100001/105. senin kuɣmetinmif kajkuun ɔ
- 190100001/106. da:t bakam 'nasu
- 190100001/107. kabakʔu petmezi annatuuk ɟa: ʃindi bi: burkan verʒem
- 190100001/108. ja: dy:nneɾ var, beni arabaja pindiri:ce var
- 190100001/109. sen 'aʔbumnaɾu buʔɖʒa:n jək ba 'adam
- 190100001/110. sa:t katʃ ɔ'ʔdu mari
- 190100001/111. ve: bana da 'ʃabɖʒuuk mama
- 190100001/112. 'jy:syme di:l bana veɾ
- 190100001/113. bak 'tictaklara jittic sa:ma japa:ʔa:du
- 190100001/114. ʔa:p ɔ ʔa:p
- 190100001/115. aɡan da de:je: ʃək jøzel bi ʃe: kəkʔu ja
- 190100001/116. a:ʃe sarma jape: dedim
- 190100001/117. bavʃam jeli:mif jyve:, jyve: jeldʒec dedi
- 190100001/118. uʔa:na sarmasu
- 190100001/119. ben bizim adamu if ʃa:ɾmadum adunna if ʃu:ɾmazdum
- 190100001/120. a ba 'aʒɔʔ, a ba e:j de:sin
- 190100001/121. 'kajnam da ø:le ʃa:ri:du ja ba: a:met de:di
- 190100001/122. ε:n birindʒi kuɣzanuun adunu

190100001/123. bu ne ba:ruʃ

190100001/124. ti: ɔre: ʒetʃ mare

190100001/125. bizim ʃi:zimizdə jenə peʃcir

190100001/126. bytyn eˈvi kapla:je, ʃuʃpɫak jeri ˈkaɫma:j iʃ

190100001/127. dɔnnaruun ystynə də anterɪ ɔlu:du jɛ:

190100001/128. dɔn ʒanterɪ, uʒgun uʒgunna

190100001/129. dɔn ku:muʒuʒsa jeʃil anterɪ asa:ɫar

190100001/130. iʃɛ:de va:du galiba: ˈangusɯ ɔɫe:

190100001/131. ˈfuta bure:j ba:ɫama:

190100001/132. bi: də ɔnna plesirano, kuʀuʀkɫu kuʀuʀkɫu

190100001/133. ʃi:zi tɛ bak

190100001/134. sɔ:ra peʃcir jelinne jyvɛ: ɔ:rda bak

190100001/135. rafuun en ystynə də dy:ndə tɔɫɫanuʀk tɛˈndʒɛɾɛ, ku:ʀk elli tɛˈdʒɛɾɛ

190100001/136. ɔ tendʒɛɾɛɾi dɔs dɔɫajɯ dizɛ:lɛ:

190100001/137. jɔryʃmɛlicɫɛ:de tɔɫɫanu:du

190100001/138. bi: kuʒ bi: ʃɔdʒic

190100001/139. ɔtuz anterim, ɔtuz ˈjemenim, ɔtuz ʒɔlmɛ:m, ɔtuz dɔn

190100001/140. bure:j jeˈldim ɔnna:ɫa

190100001/141. ja: ici bin lef tɛ para

190100001/142. ˈʒɔˈrdy:ny aɫur ʒɔˈrdy:ndy aɫur

190100001/143. bi ʃɛ:den kusu: buʀakmaduɫa: bɛn bi: kuʒ ʃɪncy

190100001/144. bubam fuʀuuna ʒi:di, jɪʒ ɔtuz lef para aɫu:du, ʃɔk bi: parejdu

190100001/145. furuuna ji:di, ʃɔk sene furunda iʃlɛdi

190100001/146. furundʒu asan, furundʒu asanuun kuuzujum

190100001/147. evel sa:de bi: sanduk alunur:du

190100001/148. ʃi:z sandu:, yʃ kapuʔu ga:rduropta jeti:dim eʋden

190100001/149. kamjonna jeti:dile:

190100001/150. ɔ zaman sa:de 'tecesede va:du kamjon

190100001/151. hasta da ɔʔsan kamjonna ʒɔtyrɛ: seni ajɔsa

190100001/152. ta:ile:de de ɔcyz arabasunna

190100001/153. ne kada: ʒɛziʒe ʒittic biz kamjonna:ʔa sluntʃev brja: ʒittic

190100001/154. manda arabasu alma:ɖʒʌʒ

190100001/155. ʃɔk manda baka:ʔa:du ɔ:kut

190100001/156. manda e:n birindʒi, ʒɔ:du kɔju::

190100001/157. i:ʃmic japuʔu:du, ʃaʔka:ʒen bɔ:le

190100001/158. ɔ: mandanu ja:su a:k ɔʔur, ʃaʔka:ʒan

190100001/159. inec ja:su saru ɔʔur, manda ja:su a:k ɔʔe:, ʃɔk tatʔu ɔʔe:

190100001/160. 'kɔʔaʃ, maka:na cese:dic uzun uzun

190100001/161. kuskus japtum ben ʃɔk

190100001/162. ʃɔk i:sana cy: iʃfinde kuskus japma: ʒittim

190100001/163. bi: kɔmʃu va:du 'ɔnna beraber ʒide:dic

190100001/164. ku:ʔk jumuta ku:ri:sun, ɔtuz mu kurzan ku:k mu kurzan ne
kada: japa:san

190100001/165. sydyny kɔju:sun, karuʃtu:re:sun, i:ɖʒe ʃaʔpaʔajsun bi: ʒa:
kɔɖʒaman tecneʒe

190100001/166. tecne ɔle:ru, ta:tadan amurɫaru iʃine kɔje:sun

190100001/167. bel kɔpar, ben ne u:raʃmifim ɔna:la

190100001/168. sɔ:ra ɔna: lef para verme: baʃladuɫar

190100001/169. anife ɔ:n lef para jɔlla:je dy:ne de

190100001/170. 'ajkuttan jɔlla:ɟa:muʃ

190100001/171. annade:sunwuz mu

190100001/172. ben ʃɔk durma:ɟam

190100001/173. e: 'kɔlaʃ ty:ly ty:ly ɔlu:

190100001/174. i:ʃ ja:lu japa:san, pazuwju ʃɔk aʃi:sun

190100001/175. tɔk jɔk 'ɫamba ʃaɫguni, gaz ɫambasu

190100001/176. 'ɫamba ʃaɫganu ʃɔk peʃci: iʃledim, ʃɔrap ɔ:rdym

190100001/177. jɔk evel jɔk

190100001/178. ʃuʃaɫɫik dɔkunu:du hep, aba aba

190100001/179. dɔɫapɫama japuɫu:du

190100001/180. sen dɔku:jsun, aɫi:sun ɔnu, tukuwɫaʃtu:ri:

190100001/181. bak bytyn cyjy ji:dirmiʃ

190100001/182. amu: cese:sin, kurudu:sun, amur ʃɔrbasu japa:duɫ

190100001/183. fi:de ʃɔrbasu ben burda y:rendim, bilmezdim, bizim adam bana
'dejip dure:

190100001/184. bi: panʃa da 'drenci kɔne:

190100001/185. 'kuwɫɔɟuɫ ja:, ɔ iʃittiri: ʃɔrbaju

190100001/186. i:ʃimsi bi: dat vere:

190100001/187. biz hasta ɔːlduk mu 'annem bize hep øːlə japaːdu

190100001/188. eː jaziːsun amuuru, tutiːsun biː jumuurta kuuriːsun, aːdʒuk syt
kəjiːsun jarum baːdak kadar

190100001/189. tuukus bir amuur kariːsun

190100001/190. sɔːra sinije jøɾɐ biː pazu jazeːsun

190100001/191. ɔndan sɔːra 'ɔkɫaːja dɔlaːjsen ɔnnaru

190100001/192. biː ʒaː dɔlanijka 'ɔkɫaːju ʃuukariːsun

190100001/193. ɔ jasɫaniː yʃ paːmak kadar ɔːliː

190100001/194. bitaː ɔnu bøːlə cesiːsin, 'cestine baʃtaːjsen 'daradʒuk 'daradʒuk
cesmɐː

190100001/195. unün udʒundan kuusa kuusa cesiːsin biː ʒaː

190100001/196. araɫaːna uːn dɔʃɐːsin japuʃmasun birbirine

190100001/197. 'ɔkɫaːju dɔlaːka bɔːldʒa uːn dɔʃɐːsin

190100001/198. kuru jajiːsin beːzlɐɾ kurudeː

190100001/199. ʃɔːrbasu taʃɐː 'ani ʃabuuk taʃɐː

190100001/200. suju kajnaːj, piliʃɫeri ʃuukareːsun

190100001/201. pilidʒin suju kajnaːka ɫakuur ɫakuur ʃecisin aːdʒuk teːndʒɐɾɐji

190100001/202. duːrajuɔp azar kəjeːsun, taʃiː da

190100001/203. ʃɔkʃa ɔɫuː ɔ biː ʒaː 'taʃmaːj, kajnaːjeː

190100001/204. 'kuuzuɫdʒiːnu da kəjeːsun biː panʃa 'kuuzuɫdʒuk

190100001/205. piʃti mi eːtlɐri kəjiːsun iʃine

190100001/206. indiriːsin kazanu, juːt kəj

190100001/207. baɫʒaː kajnaːjeː je ɔ baɫʒak piʃti mi kəjeːsun ɔnu baʃka saːna

- 190100001/208. 'əndan baʃka bi: jemeç japabili:sin
- 190100001/209. vɛ:rʃɛ var ja vɛ:rʃɛ teceji sa:ma: uraʃtu:mıf
- 190100001/210. du:məzmıf, dʒabaʎa:mıf sen ɔnu bili:sin be:cim
- 190100001/211. bili:m bili:m ɔnu bən
- 190100001/212. a:ju ɔ sa:ʒa:k dɛ:mıf, dʒabaʎa:mıf ep
- 190100001/213. sɔ:ra ep dɛ:dic teceji sa:du:n mu, teceji sa:du:n mu
- 190100001/214. evɛl ɛdɛ:lez ɔtur
- 190100001/215. ɛdɛ:lezdɛ 'ʃukrandʒuk ɔjnaɾuɾ, 'ʃukrandʒa: pinɛriz
- 190100001/216. ɔna pinɛr ta:ta tepɛriz
- 190100001/217. mɛdʒilɛ:dɛ dɛ bubalarumıɾ ʃukar ʃɔdʒicɛri kɔvalardı
- 190100001/218. epimiz 'pɛnʃɛrɛ ka:ʃtu ɔturur
- 190100001/219. benim dy:nymdɛ ʃɔdʒicɛr duʃuundan baktuʎar a:vɫunı
- 190100001/220. ʃyncy iʃɛ:dɛ jɔktu, karuʃuk ɔ'ɫmɛzdu evɛl
- 190100001/221. bubam bi:kaʃ cɛrɛ u:rattı mu:rattı ama ʃɔk u:ratmɛzdu ɔ:lɛ
- 190100001/222. baksunna: dɛ:di, javaʃtu bubam

Kaynak Kişi No: 190100002

Ağız: Doğı Rumeli Türk Ağızları

Kayıt Yeri / Kodu: 1901000

Kayıt tarihi: 23.10.2014

Kaydı yapan: Nurcihan Güneş

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: şakir İbrahim Ferat

İkamet Yeri: Ruen

Doğıum Yeri: Ruen

Doğıum Tarihi:1945

Cinsiyeti: Erkek

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: Ortaokul

Mesleğı/İş Yeri: Emekli

Dil Bilgisi: Türkçe, Bulgarca

Başka Bölgede Yaşaması: Hayır

Sülale/ Lakap: Topal Ağalar

Konu: hayatından kesitler

190100002/1. o:z jelmisiniz

190100002/2. ja:, ordan ote 'baja:dza bi: jol var ama orasunun jollaru jözel ba

190100002/3. jök o:le e:ndec o'lsun

190100002/4. 'fuıldur jitmε jök, dyz jöt

190100002/5. bayşam şanakkaleje jıfıfız

190100002/6. jindici jibi 'kamera fałan o'lsa alımsa eve:lcini jöryn

190100002/7. şafıup kałdza:nıuz

190100002/8. nasu jε:le:de jafaduuk, nasu e'vle:de

190100002/9. ne:rdε jattuuk, ka:łktuuk, ne iřler japtuuk 'ani

190100002/10. jindi tyrc okułu a:jrijdu, bułgar okułu a:jrijdu

190100002/11. so:ra bitta: byjyltylle: bułgar okułunu, hep bułga:la:la karuřatıum

190100002/12. hep onnara jakuun te bε:le ołatıum

190100002/13. sa:tla: bitta: tyrcıfε a:z

190100002/14. 'tecesε o'ldu

190100002/15. burdan a:jvanumıuzıu, ta:lamıuzıu a:lduıar

190100002/16. 'a:di bakam a:ł şapajıu misirdi, jyndöndidi, her an ne va:sa onnarı kazduuk, iřledic

190100002/17. o zaman mařine fałan jöktu

190100002/18. øcyz a:jvannarınıu saban, ři:ft a:jvan ołurdu

190100002/19. baja:dza otuz ři:ft a:jvan ołı:du

190100002/20. hadi bakaɓum jidiɓen bu tarafa ɗi:ft syrmɛ:

190100002/21. bilɛ, bilɛ syry:dy a:jruu da va:duu

190100002/22. jindi ɗɔk i:san ø:lɛ japtuu

190100002/23. cendi a:jvannaruunuu kuujamajɓa:

190100002/24. araba jindi bø:lɛ ørtyly, 'paɓa dɛ:jeɓ

190100002/25. paɓe:jɓa ørtyly, saruɓuu, bubasuu pindire: arabaja

190100002/26. karuɓar japtuu ba, ɔ'ɓur mu ɔ'ɓur

190100002/27. bubalaruu ø'ldy:ne agasuna sɔrule:

190100002/28. ɔ da jøri: benim tutumumu

190100002/29. dedesi bilɛ ɗɔk seveɗdi beni

190100002/30. bubam i:san janna ɗɗuuki: jɔk, jaɗɗuu adam

190100002/31. benim agam a:ɓduu øczyɓeri jedelec jitti jelin a:ɓma:

190100002/32. a:jvannaruun ønynde jide:

190100002/33. iɗ bilɛ:mɛ:dɓem jindi ci

190100002/34. kɔmɗu jakuun 'ani usum jibi

190100002/35. kuɓ 'ciɓemitlicɛ

190100002/36. 'uɓa:nuu da muu

190100002/37. cimɓeri saɓem ja

190100002/38. 'puɗɗuɓɓar, 'ɗɓɓannar, ømɛɓ ɓa:ɓar, 'pɔ:ɓuɓar var bunnaruun ma:lesinde

190100002/39. e: ɔ da ɓa:p takuɓmuɗɓ ba bilmɛ:z

190100002/40. 'naɓbantɓa:, tɔpaɓ ɓa:ɓar, 'ceɓɓɓe:, kuru ɓa:ɓaru, deli ɓa:ɓaru, tyly ɓa:ɓaru

190100002/41. jer a:tlaru da var

190100002/42. 'jurtluk, suutma punaru, 'a:jlamaz, 'təpaŋar, kəru a:rkasu, təp kəru, dyz celəmə

190100002/43. 'tas tepe bu bajur

190100002/44. bu taraf meŋe, a:dəş bajuru

190100002/45. meŋe, jyrŋen, kajun var

190100002/46. 'kuzuıdzuuk, dzeviz, 'yvez a:dzu ɔndan tu:fu japuŋe: ʃək jəzəl

190100002/47. a:rmuŋla: va:, jaban a:rmuŋlaru

190100002/48. a:lat, ɔnna: tu:fu a:muɗu iŋe

190100002/49. a:lat deni: ɔnnara

190100002/50. ʃindi fida ecili: ja fida a:rmuɗu

190100002/51. bunnar aŋlama, 'ani ji:mec iŋin

190100002/52. ʃindi bu ecilmə ɔlannar ta: iri bə:lə

190100002/53. 'kərudan bi ʃe: aŋamasun, te:liceli ʃək

190100002/54. ici defa: bana ɔ'ldu

190100002/55. ɔ:rdan ce:stic mi meza:luuk ɔ:rdə da a:ŋar var

190100002/56. ce:stic ɔrajur ʃindi dzena:ze ɔ'ldu mu

190100002/57. ta:ta ɔ:rdan cesili:

190100002/58. ɔ:rdan biraz da ka:ldu bə:lə də jetirzəz dza:mije jakma: ɔdun iŋin

190100002/59. bi: taliga jetirdim at arabasu va:du

190100002/60. ici jetirdim, yŋyndzide bu 'taliganun kamŋu də:jez biʒ

190100002/61. burasu sivri, ka:jur ɔnu baɟəŋaru ka:ldurukan te burdan bə:lə nuŋan

190100002/62. bə:lə ɟirivɛ:rdi

190100002/63. pa:ltɔju ʃʊka:rdum, ju:rttuum kəʔunu da kan durma:je

190100002/64. sa:rdum bə:lə cɛ:ndim dɛ

190100002/65. ja: baʃʊna 'illem ɟelir

190100002/66. ʃindici meza:ʔuk bizim ja, 'kərunun meza:ʔu:

190100002/67. temizlənsin meza:ʔarun dɔʔajʊ bə:lə

190100002/68. ty:ly a:ʃla: va: ticɛnni micɛnni

190100002/69. i:sanna: temizləmiflɛ: da bɛn dɛ ta: 'urduna ba:ʔtajʊ ʃaʔʊsu u:du
'burama

190100002/70. karuɟa dedim bũrak dedim

190100002/71. dɔkunɔ bɛn bili:m, bilɛ bilɛ

190100002/72. baʃkasʊ da baʃkasʊ da sakəʔʔandʊ ja cimdɪ ɔ bir i:san ta:

190100002/73. tyly ɟuba var

190100002/74. tyrcijeje ɟəʔadum vaktunda

190100002/75. tyly ɟuba, buba kəkusu, menecʃɛ 'anne kəkusu

190100002/76. dajʊsu, vaktunda ɟidɛ: dɛ ɔ istɛdi tyly ɟuba

190100002/77. mectubun, za:rfun iʃfine kə:jdum ʃiʃʃɛ:ni ɟətyrdym

190100002/78. burda, duʃkotna cyjynden

190100002/79. a:ʔmʊʃ secizin anʔaʃmasʊ baʃʔadu ama

190100002/80. bu tɛnnɛ:lɛ ɟidɛ:cɛn duʃkotnadan

190100002/81. a: bakam musa:dɛ bɛn ɟəʔɟujʊm

190100002/82. ba:ʃam ɟəʔɟujʊz, ʃanakkalɛ bizi beclɛ:je

Kaynak Kişi No: 190100003

Ağız: Doğı Rumeli Türk Ağızları

Kayıt Yeri / Kodu: 1901000

Kayıt tarihi: 23.10.2014

Kaydı yapan: Nurcihan Güneş

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Fatme Hasan Ahmet

İkamet Yeri: Ruen

Doğıum Yeri: Ruen

Doğıum Tarihi:1966

Cinsiyeti: Kadın

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: Lise

Mesleğı/İş Yeri: muhasebeci/ Ruen Lisesi

Dil Bilgisi: Türkçe, Bulgarca

Başka Bölgede Yaşaması: Hayır

Sülale/ Lakap: İmamoğulları

Konu: hayatından kesitler

190100003/1. ɔ:ndan sɔ:ra eˈvləndim nadur cy:nə ama hep ruende jafadum

190100003/2. bizim aˈvluʃfunda ka:mələr, 'zymbyller, ʃi:dəm ʃiʃfecləri, jyllər

190100003/3. aˈvluʃfuna ece:z suvan, samsək, 'dɔmati, kompir

190100003/4. bən iʃlɛ:jəm, 'jalnuʃfa kazma:jla cɛ:ndimiz kazup iʃlɛ:jiz

190100003/5. kuzlarum jardum jape:, 'kajnam var ɔ da jardum jape:

190100003/6. ilcjazuun ece:z sɔ:ra tɔpla:jɛz nɛ eˈctijɛc

190100003/7. biz 'ja:zuun bi: jerimiz var, bi: ta:ləmiz ɔ:rdə 'dɔmati, bibər, ulə:na
eci:z

190100003/8. fazlasuun da satı:z

190100003/9. pazar bulabili:misiniz dedin di:l mi

190100003/10. pazar jək ta ɔna buna bi: ʃaˈkuun ma:lɛdən i:sanna: da jeli:lər
a:lma:

190100003/11. cɛ:ndi ta:ləmiz var bizim cyjɛ jakuun

190100003/12. bulga:la: bilɛ tyrcʃɛsini dɛ:jlə: ɔnun da adu deˈrmən janu ja:

190100003/13. ʃukurdʒa, karadʒabatak dɛ:lər, ʃək berecetli

190100003/14. salata eci:z, pūrasa, bazu a:lɛ:lar ɔdɛmɛli

190100003/15. ʃɔkunun da cɛ:ndi jɛrləri var, eha:li a:lɔdu

190100003/16. cɛ:ndisi iʃlɛ:jlər

190100003/17. 'nalbantla:, cyʃyc azizlɛ: var

190100003/18. bi: karu iʃɛ jidɛ:cɛ balından bi: karu

190100003/19. o kamjonun va: ja cøfeləri ø:le demir

190100003/20. karu istemedən urdurmuş

190100003/21. a:lt januumuzda cimseje ses jedemə:j

190100003/22. bø:ldze ka:lmuş, kan akmuş öre:

190100003/23. adamna: ka:daş, biz e:lti

190100003/24. 'burda 'janpeşimizde jaş:a:jlər

190100003/25. sen dur dedic annat evəlcisini

190100003/26. onu da jittəctic şur:ma:

190100003/27. iste:sən øbyr ədaja di:işin

190100003/28. 'jelin inje siz de

190100003/29. bən də ə:rdan bilə:m zatı onu

190100003/30. o zaman sa:de 'tecesede va:du kamjonnar

190100003/31. hasta da ə'lsan kamjonna jətyryle: seni ajtəsa

190100003/32. tytyn ece:ce suju sahurlar bø:le

190100003/33. sahi:z şamıura sə:ra dizi diziveri:z

190100003/34. şamıura söküp söküp ə:jdi i:ləri

190100003/35. şək şabuk ə'lırdu

190100003/36. ta: cyşyc biləm a:ltu jedindzi sunufla:da

190100003/37. anam jitti mi jitti biz saba:lə:n ajvannarumuz var, ceşimiz va:du bizim

190100003/38. ceşiləri sa:jip jətyryryz

190100003/39. jətyryrdyc ənnaru şəbana jıtsyn dejen

190100003/40. ɔndan sɔ:ra biʒ jemec japaruʒ eˈvde

190100003/41. ka:daʃla:, benim kuʒ ka:daʃum var

190100003/42. jemec japuʒ aʔup ecme: jidi:ʒ

190100003/43. bita: becle:jeʒ anami:l tytynneri jɔʃʃasunnar deʒe tecese aˈvʌʃʃuɳda

190100003/44. i: ama baʃla:jeʒ dizme:

190100003/45. i: ama bir jyn kardafum ka:jui i:ʒe buktu

190100003/46. anam da jeli: biz ne japti:jsak ɔ:ɾda ji:ji ɔ da baʃla:je dizme:

190100003/47. yʃe dɔ:ru biʒ ep ɔʃla:dajuʒ

190100003/48. dizi:ʒ tytyny, asi:ʒ, ɔndan sɔ:ra bi: ʒa: eˈve jeli:ʒ 'epimiz

190100003/49. i: bɔ:le y:ʌn ysty kardafum ka:jui i:ʒe bukmuʃ 'ana dedi ben jidi:m eˈve dedi

190100003/50. anam dedi nere: jittʃen, jalnuʒʃa eˈvde na:pʃʃan dedi

190100003/51. 'a:jui ben jittʃem hem sɔ:ra kɔjunnarui da sa:ʒam dedi

190100003/52. biraz bɔ:le ʃɔk i:ʃ japma: dʒanui iste:di

190100003/53. kɔjunnarui da sa:ʒam dedi

190100003/54. nedense ɔ zaman kɔjunnarui jedʒe jidili: saba jeli:le:di

190100003/55. suʒɔkʌ:da ɔ:le, suʒɔkta ɔʃʃajama:jʌ deʒe

190100003/56. em kɔjunnarui sa:jip jɔʃʃa:dʒam ʃɔbana dedi

190100003/57. ama kɔʃu sa:madʒam nedense sysidʒec beni dedi

190100003/58. ɔ kada: cyʃycmyʃ tɛ ja:

190100003/59. bytyn e:ɾcezin ɔnynde ɔ:le kɔnuʃi:

190100003/60. dʒanui sukuʃʌmuʃ ta

190100003/61. ø:le dʒanu sukułmuʃ ben ʒidi:m eːvɛ dedi

190100003/62. ɔ ʒitʃɛc ʃindi

190100003/63. ʃindi 'ɔraj ʒittim mi kuʒannu:m akluma ʒele:

190100003/64. ɔ:rda duru:duk ep, ɔ:rda ɔjna:duuk

Kaynak Kişi No: 190100004

Ağız: Doğı Rumeli Türk Ağızları

Kayıt Yeri / Kodu: 1901000

Kayıt tarihi: 24.10.2014

Kaydı yapan: Nurcihan Güneş

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Emine Ahmet İbram

İkamet Yeri: Ruen

Doğıum Yeri: Ruen

Doğıum Tarihi:1982

Cinsiyeti: Kadın

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: Üniversite mezunu

Mesleğı/İş Yeri: İngilizce Öğretmeni

Dil Bilgisi: Türkçe, Bulgarca, İngilizce

Başka Bölgede Yaşaması: Hayır

Sülale/ Lakap: Germanlar

Konu: günlük konuşmalar

190100004/1. na:be: ɔ

190100004/2. ʒɛldʒɛc 'ɔtma:juu muu

190100004/3. iʃlɛ: mi ba ismi abla

190100004/4. neʃinse 'asan iʃindən memnun di:lmif tɛ

190100004/5. ʒididʒɛ:mif jusuf agamuun januuna

190100004/6. ʃɔk iʃlɛ:mif ɔnna:

190100004/7. uvelifɛniʒɛ a:ldunuuɔ muu

190100004/8. bytyn ka:juu y:rɛnɛmɛ:dʒɛc a:rkamdən ka'ktuu

190100004/9. icisi beclɛ:ʒɛ, imza:ladʒɛc

190100004/10. ama ʃɔk kuɔpuurdatma:dʒan

190100004/11. tɛ bu suju iʃf 'asʃuuk

190100004/12. bɛn bile:m ɔnu

190100004/13. sɛn ɔrda ra:t di:lsin

190100004/14. u:stʃa ʒɛɛ:, kuɔpuurda:ʒɛ:

190100004/15. bɛn ɔnu ʒape:m saba: afʃam

190100004/16. ɔ mu akluuɔna ʒɛ'ldi ʃindi

190100004/17. nɛ:dɛ ɔku:dʒɛc dɛ:dʒɛc

190100004/18. adam suksuun diʃi dɛ 'ka:juu iʃlɛsin

190100004/19. 'nasʃa buırace:m ø:ledʒɛ bule:m

190100004/20. bən onu iyləttirəm də:m

190100004/21. bərecət vɛ:sin 'kajnama də:m

190100004/22. benim eʃim ara:je:

190100004/23. etrafuɹ ʃavuk ʒøre:m

190100004/24. parajuu aɫup ʒetirzəm

Kaynak Kişi No: 190103405

Ağız: Doğı Rumeli Türk Ağızları

Kayıt Yeri / Kodu: 1901034

Kayıt tarihi: 1.04.2013

Kaydı yapan: Nurcihan Güneş

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Semra Mustafa Ali

İkamet Yeri: Ruen

Doğıum Yeri: Ruen

Doğıum Tarihi:1996

Cinsiyeti: Kadın

Medenî Hali: Bekâr

Öğrenim Düzeyi: Ortaokul

Mesleğı/İş Yeri: öğrenci

Dil Bilgisi: Türkçe, Bulgarca

Başka Bölgede Yaşaması: Hayır

Sülale/ Lakap: Küçükler

Konu: kendini tanıtmı

190100005/1. 'ruen cøjynde dø:dum, by:dym

190100005/2. burda hıja:tum jeři:džec mi jeřmi:džec mi belli di:ıl

190100005/3. ama bu işle: kuşmet işidir

190100005/4. 'dijer a:kadařarũmu jøry:synyž

190100005/5. 'epsimiz i: jetřini:ž

190100005/6. burda kuurk cy:den arkadaşarumwz var

190100005/7. 'hepsinne řok i: annaři:jũž

190100005/8. ø:retmennenimiz, birisi bizi řece:

190100005/9. ce:ndi jørynme:je: ama bizi řece:

190100005/10. ce:ndisini de şecsin so:ra

190100005/11. de:sle: jerinde deşelim matematika duşunda

190100005/12. maturaja azu:řuk jape:ž

190100005/13. maturanuun tyrcşesini pec bilmē:jem

Kaynak Kişi No: 190100006

Ağız: Doğı Rumeli Türk Ağızları

Kayıt Yeri /Kodu: 190100006

Kayıt tarihi: 3.04.2013

Kaydı yapan: Nurcihan Güneş

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı Baba Adı: Fatme Bilal Hüseyin

İkamet Yeri: Ruen

Doğıum Yeri: Ruen

Doğıum Tarihi:1943

Cinsiyeti: Kadın

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: İlkokul 3. sınıf

Mesleğı/İş Yeri: ev hanımı

Dil Bilgisi: Türkçe

Başka Bölgede Yaşaması: Hayır

Sülale/ Lakap: Sülmanagalar

Konu: Yöre gelenekleri, yaşam koşulları, geçim kaynakları

190100006/1. bu ʃødzy:myn ʃødzy: 'gornada ɔkudu

190100006/2. asce:lic tɛ 'ɔ:da japtuɫa:

190100006/3. bu ynycləri ʃiʃmiʃ

190100006/4. jəɫamuyʃlar ɔnu burgaza oprasse ɔɫma:

190100006/5. dur ʃødʒi:m bi: ilaʃ sɔ:lɛjem sana dedim

190100006/6. buɫga:dʒa adunw bilme:jem

190100006/7. nuʃadu: dæ:jɛz biz ɔna

190100006/8. a:ɫ aptikadan, aʃ a:zuunw kuj

190100006/9. kuj, ɔ:p bu eri:nɛ ɔ:p bu eri:nɛ

190100006/10. ne javruɫadu ne biʃej

190100006/11. gornadan jəɫamuyʃla: uprasse japma: bu:gaza

190100006/12. diʃinizde ʃuukujɛ: mi bi: 'kaba:dʒuuk

190100006/13. biz ɔna japmadʒa dæ:z

190100006/14. bandurʒan toʃno ɔ kabarʉju:n ystyne kujdʒan ɔ niʃadurru

190100006/15. daccede deʃe:

190100006/16. a:ndan sɔ:ra kara bɔbɛri kujdʒan

190100006/17. kara bɔbɛrdʒic, 'a:dʒuuk inec sydy dɛ kujdʒan

190100006/18. inec sydyne biz kara ʒu: dæ:z

190100006/19. nɛ:den nɛ:den buɫujɛ: ɔnu diʃin arasunda patlatturujɛ: ɔnu

190100006/20. biz evel zaman i:sanw, biz bɔ:lɛ bɔ:ydyɛ

- 190100006/21. 'hepsi ottan ɔle:
- 190100006/22. bi: 'tetem va: secsenici jaʃunda
- 190100006/23. ka:t karuɫa: øɫdy
- 190100006/24. jelinimizduɾ ama ka:daʃumduɾ
- 190100006/25. ka:ɾum ɔ'ɫsun, kasa:betim ɔ'ɫsun ilɛ anatturum ɔna
- 190100006/26. ɔ bana annaturu ben ɔna
- 190100006/27. aɫduɾk ɔnu 'ufadʒuɾk
- 190100006/28. andan ʒɔ:ra biʒ ja:lu eɕmeɕ de:ʒ
- 190100006/29. ben her saba hamuɾla ɔjna:jem javrum
- 190100006/30. sɔvuk eɕmeɕ jidirmem ben kuɾzannaruɾma
- 190100006/31. her saba ili ja:lu eɕmeɕ jape:m ili pazɫamatʃ jape:m
- 190100006/32. 'ɔ:dan kuɾzum bu ʃindi de:jɛ: abɫa, bak ne de:dʒem
- 190100006/33. 'ka:daʃim sana anan ʒe'ldi mi, abɫan ʒe'ldi mi ka:kma:dʒan
'børyɫdʒɛ, 'mandʒa, jemeɕ japma:
- 190100006/34. jap bi: ja:lu eɕmeɕ, bi: kumpot atʃ, a:jran jap i:dir
- 190100006/35. ɛ:el jattʃa:salar kujdʒan tɛndʒereʒi atɛʃi
- 190100006/36. ʃindi bilɛme:jɛ:
- 190100006/37. kuɾʒ ka:daʃɫarum va:
- 190100006/38. icisi bu:da bir ev aʃurusu jaʃa:jɛ
- 190100006/39. ama ɔ ka:daʃɫa:mdan ileridir
- 190100006/40. selam jɔɫa:jem ɔna
- 190100006/41. ben i:tʃar karu 'ka:jru

190100006/42. benim evim en cənada

190100006/43. nasu nasu jəlsin, be:3 dakika jəlse ille jəli

190100006/44. benim varum da bilir jəkumu da bilir, ka:rum da a:ur de:dimi
de a:ur

190100006/45. annaturur, a:larum ona de:tlefiri

190100006/46. ka:da:mdan ileri tutarum

190100006/47. bə:yn va: mu a:urum, jək mu verir

Kaynak Kişi No: 190100101

Ağız: Doğu Rumeli Türk Ağızları

Kayıt Yeri / Kodu: 1901001

Kayıt tarihi: 26.10.2014

Kaydı yapan: Nurcihan Güneş

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Fatme Aziz Halit

İkamet Yeri: Bilka (Çiftlik Mahalle)

Doğum Yeri: Bilka (Çiftlik Mahalle)

Doğum Tarihi:1944

Cinsiyeti: Kadın

Medenî Hali: Dul

Öğrenim Düzeyi: Ortaokul

Mesleği/İş Yeri: ev hanımı

Dil Bilgisi: Türkçe

Başka Bölgede Yaşaması: Hayır

Sülale/ Lakap: Halitler

Konu: hayatından kesitler

190100101/1. jetmiş bi: jafundajum

190100101/2. ha:litle: de:le:di kajnatama

190100101/3. jedindžiji fuka:dum

190100101/4. bulga:dza okudum, fransusfa bile okuduk ama bizim suramuzda
'sa:de jedindži va:du

190100101/5. jedindži, secizindži jerine jetfe: bizim findi

190100101/6. 'ani fife: kursuna jide:le:di bizim jedindžijle

190100101/7. cø:de, burda cø:de

190100101/8. bizim cøvymyz, bytyn rajonun jedindži sunuflaru bizim cøve jeli:di

190100101/9. duvan ʃkaja, kajrak ʃma:le, øteden beriden

190100101/10. cøjymyz baja: bø:yc di:l ama ile:liclijdi vaktunda

190100101/11.ama findi kajrukuun ticenne: japtuła: mectepłeri

190100101/12. oraja jidi:le: je:

190100101/13. te: ka:fuuku cøv

190100101/14. fók ba 'kuzum

190100101/15. te: eip agała: de:le:di

190100101/16. eip aganuun fšødzicłeri va: te bu:da beř a:ne

190100101/17. iljazła: va:, benim burda a:ř janumda bunun bubasu iljař

190100101/18. komfujuz, øby: ty:ly akraba:tu:muuz da va: anasi:jle de

190100101/19. bu:dan 'urfetle: va:, øte janda 'fera:fedinne:, 'muštavała:,
'ymmetle:, kałabałuk

- 190100101/20. 'yse:nneɾ, eṣp aganũn yse:jĩn deɾleɾ, eṣp aganũn 'erzebi de:leɾ
- 190100101/21. afa:da ka:su:m amdʒaɫarun øme:le: vaɾ
- 190100101/22. 'isma:lle: va:, 'bu:gazda haɫva zavodɫaru va:
- 190100101/23. a:, kəmɟuɫa: va:, ɟɔk kaɫabaltuk afa: dɔ:ru
- 190100101/24. ømeɾ ɟa:, dʒelil a:, ha:litleɾ
- 190100101/25. bizimciler di:ldileɾ ama ajvan muɾ ne bakanna: zenjin saɟuɫu:duɾ
'evel
- 190100101/26. ajvannaru, ta:ɫaɫaru va:duɾ
- 190100101/27. iɟledim, tecese kuɾɫdu: sene
- 190100101/28. na:ptuɫa:, haɫku:n ajvannaruɾnu aɫduɫaɾ, ta:ɫaɫaruɾnu aɫduɫaɾ
- 190100101/29. hepsidzi:ni tɔɫaduɫaɾ bitta:
- 190100101/30. tecese kuɾɫdu: senesi secsen ɟyn iɟim va:
- 190100101/31. jedindzi suɾuɫtu:m tecese 'kuɾɫdu:na ta: ɔ sene de secsen ɟyn iɟim
vaɾ
- 190100101/32. ta: jedindzi:ɟce mecteɟi ɟuuka:dum bita:ɟe iɟe
- 190100101/33. tytyɾ ecɛ:dic, bɔstan ecili:di, bɔbeɾ ecili: 'dɔmati ecili:, ba:ɟe va:duɾ
'epsidzi:
- 190100101/34. misi: kuɾu:ɫa:, sɔɟma: ɟide:sin
- 190100101/35. 'ɟyndøndy cesili: ɟide:sin
- 190100101/36. e'vde affamne:jĩn japa: ditme: ø:leni tɔɫaɟuɫu:duɾ
- 190100101/37. ɟiɟe:miz ɟɔ:k
- 190100101/38. meɟe ɟɔɟe:, juɫduɾɟuɫ, jedzeɟefasu, akɟaba:dak, ɟi:vdem, 'mɔruk,
unude:m

190100101/39. jyllə:, kur:muuzu jyl, pe:mbə jyl, a'k jyl

190100101/40. 'əflambu: ʃiʃə: va: 'baju:da

190100101/41. jemiʃlərimiz ʃək

190100101/42. jemiʃ, cirez, 'fiʃna, eric, aʃma, dʒeviz a:dʒumuz, ʃefteli, zəʔrdeli, 'hepsidzi:

190100101/43. ba:ʃələrimiz va:du, ʃeftəlimiz, zəʔrdəlimiz, e:n ʃəku ənnaru ecə:dic

190100101/44. bi:kaʃ a:ʃ dʒeviz va:du, va: bilə tə: ə baju:la:da

190100101/45.kaʃdu ba:ʃələrimiz ama kajrukun jək mejdanumuz

190100101/46. 'zambak, ma:visi, sarusu, a'ku ələ:ru

190100101/47. 'dəndy:mə, e: jumru:ta kurum, 'karuʃtuurum jumru:taju, va:sa syt kəjarum, jəksa e'vdə sujla da japaruz

190100101/48. e: , 'azdʒuk ecmeç sədasu, karuʃtuuruz ənu u:nna, dəcəriz tavaja

190100101/49. bu:da amur japtum

190100101/50. e'cmeç majasu kəje:rum, tus kəje:rum, u:n, su karuʃtuure:rum

190100101/51. jeli:dilə: za:ji vaktuunda, neʃin jəlməsinne:

190100101/52. 'ʃindici jibi kaʃaba jidilmezdi

190100101/53. 'kajnatam jeli: bubamdan istə:di, bubam da və:mə: istemezdi

190100101/54. e:, agam va:du ta:

190100101/55. agasu e'vləsin ʃu bu də:ce bən kaʃak jittim bi: ʃa:ja

190100101/56. ama agam da bə:yc meçtepe əku:du, jylefti də

190100101/57. da bən əku:dʒam ta: deje izin və:di benim evlənməmə zaten

190100101/58. 'ʃumende əkudu, bi: ʃa: pedagoziji ʃtuka:du

190100101/59. pedagozi də:jlə:di ə zaman, ʃindi ne də:jlə: bilməm

- 190100101/60. jyleflere katuldi, jylefjilic japa:du, so:ra trinor o:ldu
- 190100101/61. bo:tyctfe bo:yty, 'burgazda jafe:, ordan apartment a:ldu, fshustu
- 190100101/62. jindi kajruk torunnaru var, 'bo:yn konustuk agamna
- 190100101/63. bizim suramuzda jelin 'urbasu bafce:jdu jene, fshva: di:ldi
- 190100101/64. bo:le bo:jundza afa: kada:, e: te a:ktuna 'fshvarunu jene jije:di
- 190100101/65. ystyn bo:jundza afuk onny bo:lene 'mantu da di:ldi de jenneri bafka
- 190100101/66. ystyn jene bafka ji:dirili:di
- 190100101/67. jedze kuna o:lu:du, jyndyz de dy:n
- 190100101/68. daku da, adamna: jelmezdi dy:ne, sa:de kadunla: jeli:di
- 190100101/69. bizim suramuzda bo:yc bafjif verilmezdi ,ytf bej para ne:jse veri:li:
- 190100101/70. va:sa 'fshva:ruk veriler, 'anterilic, kap kadzak, 'tava, sa:n, 'tendzere o:le fejle: verile:di
- 190100101/71. ana buba zatu dy:ne jelmezdi
- 190100101/72. sa:de 'injele:, kuuz ka:da:fta:, e: jefim o:le:jdi
- 190100101/73. davufla dy:n 'o:ldu mu jide:le:di ama benim davufla o:lmadu dy:nym da:re:jle:jdi 190100101/74. 'a:jw ce:ndim istemedim
- 190100101/75. cim 'na:su iste:se o:lu:du
- 190100101/76. ben u:jsaldum o:lene utanu:dum, istemedim
- 190100101/77. jene a:jnu be, jene a:jnu
- 190100101/78. fistan jirile:di, a'k, bejaz fistan jirile:di ama 'jindici jibi di:ldi
- 190100101/79. ajvan, kojun, cejfi, su:, manda ine:, kara su: ine:, ocyzle:
- 190100101/80. damda fiftini o:lu:du ama tecezes o:ldu ocyzleri bi: ta:je

190100101/81. bubalarumuz 'kəʃtu ɔcyz arabasunu, 'jyclettillɛ: nɛ va:sa

190100101/82. kanatmuʃ, anguʃmuʃ, sabanmuʃ

190100101/83. kara saban ɔlu:du ɔ ʒāmanna:

190100101/84. 'sabannaru, nɛlɛrɪ 'jyclɛdile: tecezesɛ avʔusuna 'dɔndylɛ:, ʒɛldile: bi: ʒa:ʒɛ

190100101/85. 'ʒɛldi:nɛ nɛ ɔʔɖɛc

190100101/86. i:ta:ʔa: a:ʔa:ʔa:du, biʒ kajru aʃ ɔlyryʒ sanuʔdu

190100101/87. ama 'ɔʔmadu ʒenɛ aʃʔuk ɖʒanum pec ala: karnumuʒu ʒenɛ doʒu:duk

190100101/88. i:ʃmic japaruz, ʒɔ:rt, kaʃkavaʔ, pi:nir, ʒa: japa:duk

190100101/89. kaʃkavaʔun a:ʃarunu her vakut kasabadan ʒidip aʔunup bulunmɛzdu da ilimɔn tɔzunna japa:duk

190100101/90. majasunu cim ʒidip hɛ: vakut a:ʔɖɛc kasabadan ɔ ʒmanna: rejislɛ: ʒɔk

190100101/91. biz burdan dɛʃkɔtnaja kada: ʒɔry:lɛc ʒidɛ:dic saba:li:n

190100101/92. 'ɔrdan pine: rejisɛ ʒidɛriʒ kasabaja, v:vʃamni:n bi: saba rejisi bi: v:vʃam

190100101/93. v:vʃamni:n dɔnɛ: ʒɛliriz ɔrɛ: kada:

190100101/94. 'ɔrdan cɔvɛ kada: ʒenɛ ʒɔry:lɛc ʒɛlini:

190100101/95. e: 'taliga va:du, be:ʒi: taligasu, eʃɛc taligasu

190100101/96. pirinʃlɛ syt ʃɔ:basu, kuskusʔa syt ʃɔ:basi, fasilɛ ʃɔ:basu japa:sun

190100101/97. e:tlɛn supa japarsun

190100101/98. ʒɔ:t, ʒumʔta katup ta ʒyvetʃ, jahnu japaruz, japa:duk ɖʒanum

190100101/99. dy:nɛ:de jahnu jape:ʒʔar, cɔʃtɛ jape:ʒʔar

190100101/100. ama bizim suuramuzda ilerdən jəktu jemec

190100101/101. ha:neje jəldi:nə japuup jemec dəjüre:sin de ø:lə istoł jəktu, istoł kurup ta istołda jemeç jəktu

190100101/102. ε:je:de ʃefint japa:sun dʒanum

190100101/103. tarəna, sydyn va:sa sytlə japa:sun

190100101/104. sydyn jəksa iste:sən ja:la japuup iʃinə pi:ni: mi nə kəja:sun, i:fmic hər ne:jsə, cimin dʒanu nə iste:sə ɔnu kəja:

190100101/105. eçmeç japuudʒam, 'peʃkaja, fuuruna attʃe:m

190100101/106. ɔnu jaze:rum, 'jazduktan sə:ra kabare:

190100101/107. 'kaba:duktan sə:ra ate:m

190100101/108. iste:səm bi: 'pi:za bi ʃe: de japarum iʃinə pi:ni: kəjarum, i:fmic kəjarum

190100101/109. cimsem jək, 'jaɲuustʃanajum

190100101/110. ici kuuzum va:, kədzaja jittile:

190100101/111. ha:nələri va:, ka:ʃuuku cə:de burda, ha dedin mi jelinme: cə: aʃuurusu

190100101/112. kuuzla:la: bi: ʒa: telifonna, te: ɔrda telifon, telifon ba:duna aʃure:m, kənuʃe:rum

190100101/113. kənuʃe:m zaje:

190100101/114. ø:lə də:lər, e: 'kəru a:dʒu cesilmez də:lər

190100101/115. 'ənnar escidenmif ø:lə cəndi cəndinə ʃyryjyp jide:lər ənnar

190100101/116. 'kuuzułdʒuk, e:n sa:lamu 'kuuzułdʒuk

190100101/117. øby: ty:ly de binadʒuɫukta da meʃe a:dʒu

190100101/118. meʃenin de a:k meʃe, kara meʃe ɔlu:du

190100101/119. kuзууҗ pellet, jy:җen a:дзу, дуҗтубак, онна: бина:җе конмаз, онна: јакмак иҗин са:де 190100101/120. јиде:dic vaktunda дзанум, јенҗце 'җfastuk cesili:di

190100101/121. 'җfastuk verilе:di де 'bajur:dan cesе:, cesеriz

190100101/122. 'juvvaruz, tafuruz bi: jeri

190100101/123. so:ra arabеjla јиде:le:, aлу:la: onu adamna:, јetirile:, јakaruz 'kuҗun

190100101/124. 'җfastuk va:du да, dy:з

190100101/125. a: 'burasunui kes, bi:den cesme:jsin

190100101/126. јene sojle:le: са:де jy:җenneri cesedzen, са:де дуҗтубакларui cesedzen

190100101/127. iri a:җlarui cesme:дzen

190100101/128. kałanna: 'koru oле: bi: ja:

190100101/129. bo:ycleri, kałunnaru o:leni

190100101/130. te 'jindi bile kabaқ u:dum ama tatlu јapmak иҗин di:l са:де piҗsin deje

190100101/131. piҗirim kaba:, atarum 'petkaja

190100101/132. kabaқ, asma: јaba: deriz o:le

190100101/133. a:k kabaқ va:, sarui kabaқ va:

190100101/134. a:k kabaktan kabaktu kоlatf јaparuz, herendeleriz, pazuiui јazaruz, cendimiz јazaruz pazuiui

190100101/135. јazaruz, arasuna kaba: doҗeriz, pazui iste:sec yf doрт pazui e:n fazla

190100101/136. yf pazuidan ta: i: oле: da

190100101/137. kałabadzejsa a:nede doрт pazuidan kojdyn oле:ruu

- 190100101/138. 'petʃkanuun ystynde piʃiri:sin
- 190100101/139. fecɛ: ate:z, fecɛ:siz kabak ɔlu: mu
- 190100101/140. kabaktu kɔlatʃderiz
- 190100101/141. kabaktujun, kabaktu petmez deriz
- 190100101/142. fecɛ:li suju kajnaduruz, fecɛ:li su kajna:ka kaba: 'azdʒuk cireʃleriz
- 190100101/143. bi: sa:t kada: cireʃli suda tute:ruz
- 190100101/144. ji:ce:riz kaba:, bi: ʒa: ɔ fecɛ:li suja saʔe:z
- 190100101/145. ɔ javaf javaf kajne:ru ɔʔe:ru kabaktu petmez
- 190100101/146. tatlu ʔa:nafu da japaruz, i:ʃi ʔa:nafu da japaruz
- 190100101/147. tatlu ʔa:naji kavuruz, syt kojaruz azudʒuk ta bulgur saʔaruz
- 190100101/148. i:ʃi ʔa:nafu jene fuʃʃudan, tubadan, evel fuʃʃuja koja:duk ʔa:naʔaru
- 190100101/149. kujaruz bi: dilim ʔa:na ɔnu da kavuruz
- 190100101/150. kajnaduruz, sudʒak su kojaruz biraz, ɔna da saʔaruz bulguru javaf javaf piʃe:
- 190100101/151. ystyne ja: kara:du: dɔce:riz
- 190100101/152. 'nasu iste:sen, 'jyndɔndy ja:ji da ɔʔur, tereja:ji de ɔʔur
- 190100101/153. biz a:ʔtu ka:daʃ, a:ʔtu ka:daʃtuuk
- 190100101/154. a:ʔtu ka:daʃuz
- 190100101/155. ta: bir ʒyn de ɔ:rcelenip te ka:daʃ ka:daʃa konuʃmamamuz ɔʔmadu
- 190100101/156. aʃ kaʔmaduk, aʃuukta kaʔmaduk

190100101/157. jənə anamuɯz bubamuɯz bizi dɔju:du, suɫadu, ji:di:di 'hani kaɫabaɫa: jərə

190100101/158. jindi bu zəmanda a:ɫtu kuɯzana bakuɫma:ɟec 'kuɯzum

190100101/159. bə:yc kuɯzumuun ɔn secizi dɔɫdurdɟec kajru bir ʃɔdɟɟɛ: var

190100101/160. cyɫɣyc eˈvlendi ɔ, ɔ:n jedi jaɫunda eˈvlendi

190100101/161. jindi a:ɫtu jaɫunda bi: ʃɔdɟɟɛ: var

190100101/162. e: burdan bizim biɫka, ʃiflic ma:lə, haɟu ma:lə, dərə ma:lə va:du

190100101/163. dərə ma:lə kaɫtu ɔrdan

190100101/164. su bɔvadɟa:du da ɔ cəv

190100101/165. kaɫduɾduɫa: bita: da:ttuɫa: ətə beri

190100101/166. kajrak ɟa:lə, 'ticənnic, duvan ɟkaja, kara ɟvelilər

190100101/167. burdan ətə dɔ:ru 'ʃecildin mi bi: ɟa:jə 'bɔjaɫar, ʃepəɫɟɛ, duɫskotna, sapadɟa, iɫmɛ

190100101/168. cəvlə:de ʃɔk jənə ta:ɫaɫa:muɯz

190100101/169. u:ʃ ɟkaja, kɔɟa ɟkaja, ɔ:ta ɟkaja, u:ʃ ɟkajaɫtu, ajkuɯru ɟɔɫ, cec ɟepɛ, uzun ɟyc

190100101/170. 'abanaɟ, uzun ɟycə kada: bizim cəv

190100101/171. esciba:ɫuk, yɫta:ɫa, 'puɟuɫtu, 'aɫmaɫuk, bəjyɟɛ

190100101/172. bizdən ɟeɫti biz kajri i:ta:ɫaduɫ

190100101/173. 'kamɫɣumuɯz var, deli ɟkamɫɣu

190100101/174. e:, 'baɫtan kajnamuun januɯmda jaɫaduɫ, sɔ:ra ajruɫduɫ

190100101/175. sɔ:ra jaɫɫanduɯna 'kajnatam ɔɫdy, 'jaɫnuɫs kaɫduɯnə: jənə a:ɫduɫ

190100101/176. 'kajnam burda ɔɫdy jitti

190100101/177. ja: 'kuzum ja:

190100101/178. japaruz, te:, i:fmic kɔjaruz iʃine

190100101/179. iste:sejdic bakɫafa japaruz dʒevizle

190100101/180. hamu: ʃɔ:basu japaruz

190100101/181. e:, amuru jazaruz, byclejip ɔnu katɫajup ceseriz

190100101/182 e: u:n kɔje:z iʃine, sɔ:ra ɔnu elejip suja saɫaruz

190100101/183. azuɔɔɔk 'kuzuɔɔɔk kɔjaruz, kajnaduru 'kuzuɔɔɔk: je de
burkanda kompottan

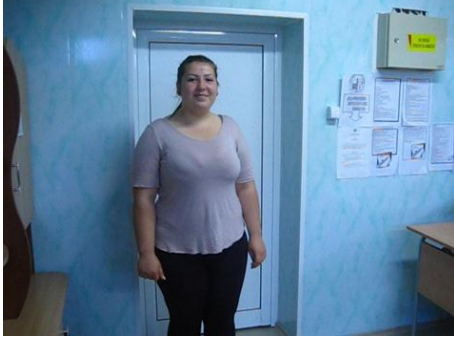
190100101/184. i: ɔnu bita: kajnattuuktak sɔ:ra ɔ bita: cendisi kajna:je

190100101/185. azu: ɔɫduktan sɔ:ra da jumũtaja kuure:z, jɔ:dunu kɔje:z

190100101/186. karuʃtuure:z bita: ʃɔ:banun iʃine attuuktan sɔ:ra karuʃtuure:z
epsini

190100101/187. ʃɔk tatɫu ɔle:

190100101/188. 'baju:ɫa:ɫa iljili annadajem

Kaynak Kişi No: 190100102

Ağız: Doğı Rumeli Türk Ağızları

Kayıt Yeri / Kodu: 1901001

Kayıt tarihi: 26.10.2014

Kaydı yapan: Nurcihan Güneş

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Aynur İlyaz Halit

İkamet Yeri: Bilka (Çiftlik Mahalle)

Doğum Yeri: Bilka (Çiftlik Mahalle)

Doğum Tarihi:1997

Cinsiyeti: Kadın

Medenî Hali: Bekâr

Öğrenim Düzeyi: Lise

Mesleğı/İş Yeri: Üniversite öğrencisi

Dil Bilgisi: Türkçe, Bulgarca

Başka Bölgede Yaşaması: Hayır

Sülale/ Lakap: Hoca İlyazlar

Konu: hayatından kesitler

190100102/1. biz fındı bu:da bi: kuɯz eːvlendi mi a:ɣuː suɾa jape:ruɯz

190100102/2. a:ɣuː suɾa bita: jelin, jyvɛ:, jyvɛ:nin anasuː bubasuː, tetɛleri, 'haɭaɭaru, 'inɟɛleri hepsi jele: kuɯz tarafuna

190100102/3. ɔtureːz, ijiːz, 'annaɟeːz bitta: jelinne jyvɛ:je de 'ɔjundɯk japeːz

190100102/4. 'jemennerini sakɭareːz, kapuɯju aɟmaːjuːz, kapuɯju citɭeːjiz, 'jemeneː jɔk dæːjiz

190100102/5. bi: de 'jɛldiːne jelin kajnana mesela: kuɯz tarafuna jɛldicten sɔːra ɟɔdɟic tarafunun ellerini juːkamək iɟin su dɔcmɛːjiz

190100102/6. tutaːsun indiːni para veːsinneː deje

190100102/7. para veːdicten sɔːra bitta: eːllerini juːkaruɯz bitta: ɔnnaruːn

190100102/8. 'ɟɟamaɭ ɔjnaːlaː bizim

190100102/9. fındı 'jɔzenneːde bilem, 'jɔzenneːde te fındı ɔjneːleː, eːɾ sene ɔjneːlaː

190100102/10. 'aːmanda, aːman dɔveːcen

190100102/11. aːkɭuma 'jɛlmeː

190100102/12. jiriːler karuː 'urbasu, te bu 'urbaɭaːdan, adamnar

190100102/13. 'ɟɟemaɭ, ɟan vaː, ɟanɭaru dakunuːɭar

190100102/14. 'ɟɟanguɯduːk 'ɟɟanguɯduːk, er aːneje

190100102/15. bitta: sen ɔrdan para muː verɟen, eːcin mi verɟen ne virdɟen ɔnun akkunuː verisin ɔ jideː biteː

190100102/16. akkunuː veːmeden jitmɛz ɔ iːsan

190100102/17. ama 'ɟɟemaɭ ɔjnajan jeː iːmiɟ, ɟɔk berecetli ɔluːmuɟ

190100102/18. jε: cøvε cøvε bizim jele:le:

190100102/19. 'ani juka:da jaʃε:z̥ ʃε: hep bizden baʃle:le:

190100102/20. ilc baʃladur: a:neje ʃɔk berecet jetiri:miʃle:

190100102/21. mari 'kuuzum ɔjne:la: muu sizin ʃiflic ʃma:lεde

190100102/22. ɔ bytyn ʃenʃ 'ʃɔdʒicε: 'ɔjne:le: bytyn 'kadifele:le: 'madifele:le:

190100102/23. a:kadaʃlarumuuz̥ epsimiz̥ tɔpɫaʃur:duuk kɔdʒa kaja va: bizim

190100102/24. 'ɔre: ʒitmε: baʒurε:ruuz̥

190100102/25. ɔ kada: ʒɔzεl ɔrasu, hem ʃɔk ʒy:sec

190100102/26. 'ɔre: ʃuaktuuktan sɔ:ra be:ci beʃ a:ɫtu ta:nε cø: ʒɔzyce:

190100102/27. sapadʒa, iʃmε, ʃɔk ʃɔk cøvle:

190100102/28. ʃɔk uzak ɔɫdu: iʃin bize zatu biz̥ baʃumuzu alup ʒidemezdic
a:kadaʃla:la

190100102/29. i: ep de:dic ʒɔty:senize bizi ʒɔty:senize bizi

190100102/30. tɔpɫaʃur:duuk, hepimiz baʒura, kɔdʒakaja

190100102/31. ʃuuka:duuk, kɔdʒa ʃkajaja ʃuaktuuktan sɔ:ra u:ʃ ʃkaja da ʒɔzice:,
ɔ:ta ʃkaja da ʒɔzice:

190100102/32. ka: ʒrak ma:lenin janũnda bi: jazovi: va:, bɔjyc jazovi:

190100102/33. hε: jε: suɫa: muɫa: ʃɔk fazla ʒɔzεl

190100102/34. zatu bytyn ʒynymyz zatu ɔ:da jeʃε:di

190100102/35. ʃyncy be:ci ici sa:tumuuz̥ aɫur:du bizim ʒɔry:lec ɔre: ʒitmemiz iʃin

190100102/36. ʃuuka:duuk, kaʃumur:duuk, ʒuɫannaru ʒɔry:dyc, ʃɔbannaru ʒɔre:dic,
ʒide:dic jannaru

190100102/37. ø:le bø:le de:ce zatu ʒynymyz ø:le jeʃε:di

190100102/38. bizim cövymyzyn janunda da 'derele: va:

190100102/39. onna: dizic afa: dö:ru, fók derin 'derele:

190100102/40. biz bu:da denize fók jakun c'ımadumurğ iſin ondan

190100102/41. a:kadaſla:, kuwla: 'orasu taf, jyn u:du:na isine: ı je fók c:da
jata:duuk

190100102/42. cim angu jöle iste:se jire:dic, i:kanu:duuk

190100102/43. 'ja:zum zatı c:da jefini:dic

190100102/44. fók fók özle:m

190100102/45. e:sci, e:sci zatı fók ani anlatuılma:dzak jibi

190100102/46. ſindi a:tuk bazı e'vlenē:je:, bazı iſle:ji

190100102/47. i: ka:ſuıaſtuuk mu ep ani e:sciji könuſe:z

190100102/48. e:sci nasuıdu, nasuı japa:duuk

190100102/49. kuuna va:du, kunaja jittic

190100102/50. c:da biri birimizi 'jö:dine dö:rudan kudzakıaſa mudzakıaſa ö'ldyc
seve:ce biri birimizi

190100102/51. e: onna: da jide:di ani fók sövüktü, ici dace könuſtuk c:da

190100102/52. te, tö:le zaman jefē:ri annamadan

190100102/53. cöv jibisi jök jene

190100102/54. kasabada dure:z ama he:ces cövy iste: jelmē:

190100102/55. e'vde fókſası gyl va:

190100102/56. 'angu ſıſfec iste:sen

190100102/57. gladio:la de:z biz ama bilme:m ani tyrcſesi töſno nasuı

190100102/58. zatı ʃɔktʃası, bəberimizi, 'domatimizi, 'ʃuʃkaɫarumuuzu, pıras, suvan, kɔ:mpir hepsi va:

190100102/59. ne va:sa ja:zdan ece:z ɔnnarı kuʃa iʃin

190100102/60. 'lytenitsa jape:z

190100102/61. ɔ bytyn ʃynomyzy aɫe: japmak iʃin ama bitcidə her afta ʃindi jide:ceni 'lytenitsamı aɫup ta jide:rim

190100102/62. ka: ja:jana kada: azurɫe:z epidʒi:ni

190100102/63. baja: ama baja: 'domati, elli kiɫodan aʃa: japme:z domatiji

190100102/64. bə:bə: kəje:z, ba:zu sa:də 'domatiden jape:

190100102/65. bəbə:, 'domati, mɔ: patɫudʒan, suvan, samsak hepsini karuʃture:ruz, 'kajnade:ruz

190100102/66. 'electen jeʃire:z ɔnnarı ani ʃeci:dec mi nə bi ʃe: kaʃu:majaɫum

190100102/67. jeniden atəʃe kəje:ruz, kajnade:ruz ʒəzeldʒənə

190100102/68. kuva:ma ʒeldictən sɔ:ra 'indire:z

190100102/69. 'sıdzadzıkkən ta: burkannara kəjup sukuɫajup tamam

190100102/70. indirindʒe ja:jınu, ʃecəri, tuzunu hepsini kəjarum

190100102/71. katı:nu katukɫarum

190100102/72. me:dzimec ɔtu, kara bəbə:, bi:ta:je indirip burkannara kəje:z

190100102/73. sıdzadzıkkə kape:z ɔnnarı a:ɫ yʃt hiʃ kajnatme:z

190100102/74. kajnatmadandʒa bi: ʒa: hep jide:

190100102/75. jemeç tə japeɫe:

190100102/76. saɫatadan, bəryldʒeden, 'domati faɫan, ɔnnarı da 'ajnuku ʃecildə

190100102/77. 'kuʃun jemeç dene: ɔna

190100102/78. sa:dɛ 'dɔmati base:ruʒ, bɔbɛ: base:ruʒ

190100102/79. ʃiʃfɛc ʎa:naʂu, iri tuz ɔʎe:, iri tuz kɔje:ʒ 'kɔfaja

190100102/80. yzym tɔzu kɔne:ru i:ɖʒɛ dursun dɛʒɛ

190100102/81. a:da, 'a:daʎɔma dɛ:lɛɾ, armuttan ɔʎe:ru

Kaynak Kişi No: 190100201

Ağız: Doğı Rumeli Türk Ağızları

Kayıt Yeri / Kodu: 1901002

Kayıt tarihi: 1.04.2013

Kaydı yapan: Nurcihan Güneş

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Mirem Hilmi Hilmi

İkamet Yeri: Vişna (Boyalar)

Doğıum Yeri: Vişna (Boyalar)

Doğıum Tarihi:1953

Cinsiyeti: Kadın

Medenî Hali: Dul

Öğrenim Düzeyi: İlkokul 6.sınıf

Mesleğı/İş Yeri: ev hanımı

Dil Bilgisi: Türkçe, Bulgarca

Başka Bölgede Yaşaması: Hayır

Sülale/ Lakap: Hilmlik

Konu: hayatından kesitler

190100201/1. duvak aſma va: ama jyvε: kapadıuklarıu a:ſamıu annadajem

190100201/2. jeli: bi: inje, 'ε:cenden kaıduıu bytyn cövy

190100201/3. je:, bytyn cövy jeze:sin ı injele

190100201/4. 'ε:ceze birε: ba:ſıſ veri:sin

190100201/5. ' jorymdželerine, eltilerine veri:sin

190100201/6. nejmiſ ı ſıille mari ø:le

190100201/7. bytyn cövy jeze:sin ama ſavuklanıuıdžaja kada: bi: de eve jeldžen

190100201/8. 'ε:ceſ jø:mesin karannıukta jezinile:, sabatajuın

190100201/9. na:pıjen sen

190100201/10. a:ıtmıſıu dııdu:dum

190100201/11. jirmi jaſıunda e'vlendim

190100201/12. sɔ:dun mu sɔ:lerim bildi:mi

190100201/13. bu e'vle:de ı'ımadıu ama baſka e'vle:de ı'ıdu

190100201/14. davuııa ı'ıdu, jetmiſıyſıe

190100201/15. decenvrijnin ɔn biri

190100201/16. ſɔk kuſıtu ama

190100201/17. aſſam da ø:le ka: ja:duı ama sɔ:na aſıuıduı

190100201/18. i:di ba

190100201/19. davuııa zu:najıa japtuk bi: dy:n, kaıabatıuktıu

190100201/20. ha:jıur, kaſıtum

190100201/21. 'derviflic, 'ja:luɫuk va:

190100201/22. 'asuɫ dene: bu 'ilmilɛɛ ama bita:jɛ cœcɛn ja:luɫuk

190100201/23. 'taɫɫuktan inme œnna:

190100201/24. mɛ:meda:ɫa:, karaa:metlic, 'tɔpaɫa:, œsmana:ɫa:, 'ʃa:ci:lɛ:,
bœz ɫilaɫa:, alioɛnbaɫa:, 'ma:ɟurɫar

190100201/25. 'bœryɫɟɛ, mɛ:ɟimec, uɫa:naɫɫu japaɾuɾ

190100201/26. dœɫma, sa:ma japaɾuɾ

190100201/27. 'œɫambuɾ, eric, armuɫ, ʃɛftɛli, zɛ:ɔɫi, aɫma, ɟɛ:viz

190100201/28. 'zymbyl, menɛʃɛ, aɫʃɛba:ɫak, 'ʃivɔɫɛm, ʒy'l

190100201/29. bɛn de:m sana teminden beri

190100201/30. bɛn ɫaɫa:mɯ iʃ ʃɛvi:mɛdim, hiʃbir ɫafum dœnmɛdi

190100201/31. 'mandʒa de:ʒ

190100201/32. ja:ni japaɫɫu:ɫu ama evɛlsi ʃœk japaɫɫu:ɫu

190100201/33. kabakɫu, tatɫu kœɫaɫɫ, buɫgu:ɫu su ɫiɔɫɛsi

190100201/34. baɫka dy:nnɛɛ: jemeç de œɫu:ɫu ama ʃœk 'jœktu

190100201/35. 'aɫɫama va:ɫu ze:

190100201/36. 'œ:sun œ da kœɫaɫɫ

190100201/37. bu:ɫa jɛnɛ kuɫvɾum de:lɛ: 'taɫɫukɫuɫa:

190100201/38. biʒ kœɫaɫɫ de:ɾiʒ œnna: kuɫvɾum, tatɫu kœɫaɫɫ de:lɛ:

190100201/39. 'mœruk, ka:mɛ, bœʒur va: ʃiʃɛclɛ:ɫɛn

190100201/40. 'bure:j bak sɛn

190100201/41. 'dœmati, 'mœrkœf, bibɛɫ, cereviz kœje:ʒ iʃɫiɛ

- 190100201/42. sə:na da si:ce, tu:s, fəcər kəje:z
- 190100201/43. sən iʃe:lə:ni jəre:diŋ ɔːzaman
- 190100201/44. uzun peʃci:r, ku:sa peʃci:r dɔːludu bytyn
- 190100201/45. uzun peʃci:lərin arasunda bi: ʃi:t ʃɔːrap, bi: ja:ʔuk
- 190100201/46. jə:gan dɔʃec tɛ var
- 190100201/47. dɔkuz kat jə:gan dɔʃe:m va:du
- 190100201/48. 'ramka, ja: iʃlənmiʃ ramka:la:
- 190100201/49. pana:maja iʃlənmiʃ, 'ramka:la:
- 190100201/50. karɛ bi: dɛ kafər
- 190100201/51. iʃe:de bilɛ asuʔu, ʃuʃaʔu:ktə
- 190100201/52. stant dene: buʔgarza
- 190100201/53. iʃlɛmɛ di:l
- 190100201/54. hɛ:ces cɛ:ndi dɔku:ju:
- 190100201/55. hɛ:cesin a:nəsində var ɔnna:, spetsialno var a:nədə
- 190100201/56. hɛ:cezdɛ, ʃɔk insanda ɔlu:du ɔ ʃuʃaʔu:ktar
- 190100201/57. ɔ japuʔe:, a:ʃtan japuʔma
- 190100201/58. 'ha:jui ba, nɛ:de zenjin
- 190100201/59. bən bureja jɛˈldim zenjin jɔktu
- 190100201/60. burasun ʃyncy hepsi i:nme ɔnna:
- 190100201/61. taʃʔuktan inme
- 190100201/62. bizim 'bɔja:la:da hepsi ɔ:ta
- 190100201/63. tecese:lɛ:de hɛ:ces ɔ:ta

- 190100201/64. bi: de 'udar inme va:, o baſka
- 190100201/65. bułga: va:du 'sa:de burda
- 190100201/66. tyrclē: 'taſtuktan jēldile: 'bureja
- 190100201/67. cø:v yſ cere bułga: ty:c dōle:
- 190100201/68. tyrclē: jøſ ede:lē: tyrcijeje, 'kajui bułga:ła: kałē:
- 190100201/69. senele: sō:na 'jene jele: tyrclē: bure:
- 190100201/70. ty:clē: su 'iſmesin dije 'kujulara dōmuz ja:jui bile ata:ła:muſ
- 190100201/71. altmuſdōkuzda ze: mari
- 190100201/72. afſamne:jun, cuma: jyny ecmec piſirile: bizde
- 190100201/73. ecmeclē: tellēne: pułłane: piſirile:
- 190100201/74. sō:ra cuma:teſi afſamsu injele: tōplaſuſ
- 190100201/75. bire: tō:bajła, jøzel tō:ba, dōkuma tō:ba verili:
- 190100201/76. onnara ecmeclē: cesile:
- 190100201/77. cese: jene i:njeleſ ufađzuſk ufađzuſk
- 190100201/78. bytyn cøve jezilir, da:dule: a:ne a:ne
- 190100201/79. ø:le dy:ne da:vet edile:
- 190100201/80. ta afſamsu tōplane: onna:
- 190100201/81. cim nere: iſte:se, nere: dedili:se kuuna 'ore: jidile:
- 190100201/82. sō:ra bita:je davułła: ſſale:, kuuzlar ojne:
- 190100201/83. cim iſte:se ojne:
- 190100201/84. dy:n bitti:ne de 'afſamui kuuna jakułe: kuza e'vde, jeline
- 190100201/85. ici sa:na kōja:ła: kumajui, karuſtuurułła:, ici i:nje jakar onu

190100201/86. baştan panşala:nui para kaje:la:

190100201/87. ku:muuzu iplic ba:la:la: ajakla:na, elle:ne

190100201/88. 'so:na kapadu:lar, aştuurular

190100201/89. saba:le:n duvak aşsumu va:

190100201/90. duvak aşsumu sabasu ale:

190100201/91. saba:ten dy:nyn ale:, bite:, dy:n aşam şyve: kape:lar

190100201/92. şelini 'beşarete şevire:le:

190100201/93. de şelini te:lle:ler

190100201/94. 'laktala:dan, 'baraktan ama evel 'barak ale:muş ama 'şindi jok onna:

190100201/95. bo:le buralaru topa:ladşuk ale:

190100201/96. janbaşla:nda ufağşuk ufağşuk toşka şibi cesilir onna:

190100201/97. bureja muşka şibi kone:

190100201/98. kaç sa:t japmaja u:raşe:la: onnaru

190100201/99. dy:n bitti:ne o aşamui ale:

190100201/100. bi: davuşla dy:n ale: bi: de da:re:le dy:n ale:

190100201/101. şyndyş de ale:

190100201/102. bejaş, a:k şelinnic şi:dirmę: onna o řzāman

190100201/103. da:re:le dy:nde a:k şelinnic jok

190100201/104. 'urba, 'saşta şurba de:ř onnara biş

190100201/105. telli, bo:le esci osmanşu 'urbalaru onna:

190100201/106. şyzyny o:tmezle:di

190100201/107. ku:mu:zu fəʃ ji:di:ri:lə:, 'bu:da illaʔtʰuk ɔʔur

190100201/108. kuʃa: var ʒəzəl, spetsialno

190100201/109. ɔnna: ʃɔk ʒəzəldi mari, eniʃtən aʔa:du

190100201/110. ɔnnaru 'kajnaʔa: veri:di ʒelinnɛɛ

190100201/111. ɔnnara da kajnaʔaru veri:mif

190100201/112. 'saʔta 'urba, bir anteri ʒibi uzun, aʔaʔaʔu, te:lɪ, bə:lɛ ma:vi, ʒeʃil
ystyndɛ dɛ kara

190100201/113. ne bilɛ:ʒim, va:duɛ ɔnnar ama ɔby:sy uzun anteri

190100201/114. ciɛmitliclɛ:dɛ var, bu:da iʃ bilmɛ:m bɛn

190100201/115. 'ciɛmitlɛ: ʒidɛ:lɛ:sɛ baksunna:

190100201/116. bɛn a'k fiʃtan ʒi:dim

190100201/117. daʋuʔʔa ɔ'ʔdu dy:nym, a'k ʒi:dim

190100201/118. duʋak aʃʃumʋ sabasʋ, saʒum sabasʋ

190100201/119. dy:n bittictɛn sɔ:na ɔʔɛ:

190100201/120. dy:n paza: ʒyny ɔʔu:du

190100201/121. ɔ ʒăman nɛ veri:dic dy:nne:dɛ

190100201/122. sa:dɛ bi: sabu:n, ʔokum kutusu bi: dɛ ʒɔryʃy:syn ʒelinne

190100201/123. ʒɔk, fuʔka:raʔuk va:

190100201/124. ɔ bi: ʔokum kutusu nɛ zenʒinnicti ɔ ʒăman

190100201/125. 'sɔ:na da bi: 'ʃaʔva:ʔuk verili:

190100201/126. ʋidaʔ, 'kɔfa, ilɛ:n vɛ:di

190100201/127. ɔ da fuʔka:rɛ ʒɛnɛ

190100201/128. eniʃtɛm haʔʒumɛ:metlɛ:den

Kaynak Kişi No: 190103402

Ağız: Doğı Rumeli Türk Ağızları

Kayıt Yeri / Kodu: 1901034

Kayıt tarihi: 1.04.2013

Kaydı yapan: Nurcihan Güneş

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Zeynep Kadir Osman

İkamet Yeri: Vişna (Boyalar)

Doğıum Yeri: Vişna (Boyalar)

Doğıum Tarihi:1997

Cinsiyeti: Kadın

Medenî Hali: Bekâr

Öğrenim Düzeyi: Ortaokul

Mesleğı/İş Yeri: öğrenci

Dil Bilgisi: Türkçe, Bulgarca

Başka Bölgede Yaşaması: Hayır

Sülale/ Lakap: Osmanlık

Konu: kendini tanıtmı

190100202/1. řk ka:z va:

190100202/2. benim adum zi:nep, 'baja: cövyndenim

190100202/3. annaştuk, ba:ruştuk, a:laştuk, u:zlaştuk

190100202/4. 'hepsini fʒək sevi:m

190100202/5. 'baʒ ʒere 'aʒʃʉk fʃatu:tʉ kəpare:z ama ɔ'lsun

190100202/6. sɔ:ra ʒene uzlaʃe:riʒ

190100202/7. bu senəmiz bitci

190100202/8. hiʃ biti:mɛ: isteme:z ama iste:ʒ jibi de sancı

190100202/9. 'hepsini fʒək seve:m

190100202/10. beni hiʃ unutmasunna:

190100202/11. i:, fʒək fʃcy:

190100202/12. ɔlabildi:ndʒe i:

190100202/13. ici ka:daʃla: jan jana ɔturuve:miflɛ: bytyn ʒyn mabettele:

Kaynak Kişi No: 190100203

Ağız: Doğı Rumeli Türk Ağızları

Kayıt Yeri / Kodu: 1901002

Kayıt tarihi: 1.04.2013

Kaydı yapan: Nurcihan Güneş

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Hacer şaban Mehmet

İkamet Yeri: Vişna (Boyalar)

Doğıum Yeri: Vişna (Boyalar)

Doğıum Tarihi:1996

Cinsiyeti: Kadın

Medenî Hali: Bekâr

Öğrenim Düzeyi: Ortaokul

Mesleğı/İş Yeri: öğrenci

Dil Bilgisi: Türkçe, Bulgarca

Başka Bölgede Yaşaması: Hayır

Sülale/ Lakap: şabanlık

Konu: kendini tanıtm

190100203/1. ka:z va:

190100203/2. cyşycym biraz ama

190100203/3. a:kadaşla:mu 'epsini seve:m

190100203/4. bu senə bitci senəmiş

190100203/5. a:ırulduz ama 'ille başka jə:lə:də jəryfryz biz ənnə:la

190100203/6. təpləşürüz bi: jə:ləre

190100203/7. sə: bakajəm

190100203/8. bə:yncy sunava azurum

190100203/9. 'kəsnə biraz fəkfə zə: jəpe: sunavlaru

190100203/10. nə:pfəz bilməm

190100203/11. fək patu: daduuk

190100203/12. də:slə: i:

190100203/13. 'hepsini burda y:rəndic

190100203/14. bizə fək i:zmet jəpə:jla:

190100203/15. ər feji y:rettilə:

190100203/16. bu jəftə 'bure: jə:ldi:nə if bi jə: bilmezmifc za:ten

190100203/17. fəkunə burda y:rəndic

190100203/18. hakkunu ədejəmə:dəz

Kaynak Kişi No: 190100401

Ağız: Doğu Rumeli Türk Ağızları

Kayıt Yeri / Kodu: 1901004

Kayıt tarihi: 24.10.2014

Kaydı yapan: Nurcihan Güneş

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Fariye Mustafa Mustafa

İkamet Yeri: Dobra Polyana (Bayramalan)

Doğum Yeri: Dobra Polyana (Bayramalan)

Doğum Tarihi:1942

Cinsiyeti: Kadın

Medenî Hali: Dul

Öğrenim Düzeyi: İlkokul 3.sınıf

Mesleği/İş Yeri: ev hanımı

Dil Bilgisi: Türkçe

Başka Bölgede Yaşaması: Hayır

Sülale/ Lakap: Küçük Ahmetler/ Küçük Ahmetlerin Mıstavalar

Konu: hayatından kesitler

190100401/1. muustava, dedemin adı da muustava

190100401/2. fa:rije, cendi bubamun adunuu sə:lə:jəm ben

190100401/3. la:buumuuz cyfyc a:metlə:, cyfyc a:met' muustavala:

190100401/4. ji:mi jafunda

190100401/5. jeldilə:, nişannandum, ama ben bu 'secidə oturamadum, ben 'bunna oturşam

190100401/6. nişannandum, ta: ɔn beş jafunda başladuk istəjmə: 'ɔnna, adamnə

190100401/7. i: ama 'ilerī ra:zuu jeldilə: sə:ra ra:zuu jəlmədilə:

190100401/8. ben də dönmedim

190100401/9. sə:ra nişannadıla: bitta:, istədilər

190100401/10. ici senə nişannu du:dum

190100401/11. sə:ra ascere jitti, səfje tarafta

190100401/12. sə:ra dönyndze jene e'vlendic

190100401/13. jelinimin jəlinnəri var, jə:

190100401/14. ne kaşuk japaşum jə

190100401/15. bak şindicin suvan kavure:z, 'boryldze uruz, kabak uruz, me:dzimec japaruz

190100401/16. şindi ben bi: başum 'azdzuk jape:m

190100401/17. ɔ kuşun zati ascerdi, a:ltu aj asce:de du:du

190100401/18. 'jeldi:ne sə:ra ije mije başladu

- 190100401/19. jəkłuktu ɔ vakut, ʃək fuuka:rałuktu, ʃək
- 190100401/20. ne a:ltumuza ne ystymyze desem jałan di:l
- 190100401/21. a ʃtø:le de 'bita:je hastałandu ɔ
- 190100401/22. 'ileri dʒie:lenden tutuldu,
- 190100401/23. sɔ:ra baʃka astałuk jakaładu
- 190100401/24. ø:le te 'syryʃty:dy te ʃødʒicle:mizi eve:dic
- 190100401/25. a:ltmuʃ yʃ jaʃuna 'ji:dine ø:ldy
- 190100401/26. bita:je ø:ldy
- 190100401/27. ama hasta:nele:de gajet ʃək jattui
- 190100401/28. 'ani ʃindi ɔ:lsa para kuvetine jaturama:dʒəz
- 190100401/29. ɔ zaman beda:fəjdui, para mara ałunməzdui
- 190100401/30. ta:lałara ne kada: biz ta:la iʃledic
- 190100401/31. kuuzanu 'su:tuma ba:larum, ɔrdan bita:je ta:laʒa
- 190100401/32. 'ɔreja 'va:duuna a:ʃ jøzlediriz 'sandʒak kurma: kuuzana 'ɔrła:da
- 190100401/33. bita: biʃmec, ba:lamak, 'ɔnnaru jetirip dy:mec dyvenne
- 190100401/34. u:: ɔ ne ʃille:jdi
- 190100401/35. biri jene dynjeje jeldi, ɔ:n jyn sɔ:ra ɔra: ʃuuktuk
- 190100401/36. ɔ:n jynnyc kuuzanna, ba:ladum ben kuuzumu 'su:tuma ɔra: jittim
- 190100401/37. esap et, je:
- 190100401/38. ta:lada 'kunda: kɔja:duuk
- 190100401/39. ɔ vakut bu bezle: jək, pała puu:tu jək, 'urba jək, ɔnnarun suurasunda ta:

190100401/40. ta: bu va:ʔuuk ʃindic tʃuaktu

190100401/41. su jɔk, evɛ jɛli:sin e'vde su jɔk, kuɾa jide:sin ku:da jɔk

190100401/42. nε ʔillε, ʔɔ:k ʔillε ʔɔ:k

190100401/43. jəkluk ɔna ceza:

190100401/44. 'azdʒu:k kazum tʃu:ku:ndʒa bi:kaʃ aj ʃi:der iʃler

190100401/45. 'ondza:zu da bita: ɔrakta ha:manda ji:sin iŋe:sin

190100401/46. 'šindi tšok šycyr ałłahumuza

190100401/47. e: nɛ i:dʒɜz jɛ sa:msak, suvan, a:jran

190100401/48. Јѳтырыз та:лаја, ѳбы: ты:лы јѳк

190100401/49. ɔ zman jɔktu, bi: bakwurun jɔk, bi: sa:nuun jɔk ɔ vakwɛt jɔty:mɛ: bilɛ

190100401/50. i:ſmiç japa:suun o i:ſmi: bile bi: kabaſ japa:na kɔja: da ta:ɬaja
jɔtyrysyn

190100401/51. ta:la:ra jittic, ta:la:da kajru cyl cømyr ɔʔduk, cyl cømyr, ɔ kada:
tʃɔk

190100401/52. misir ece:sin, ɔnnaru kaza:sun, araɫa:nui syrysɣyn, sɔ:ra kuwa
jetiri:sin 'ɔnnaru 'arabaja dɔɫdurusun eɣe jetirisin

190100401/53. Եւրոյ շնորհ տօնի տօնակա օգնութիւնը չ'իյնար իրաւունք տալու:

190100401/54. medzile: jeli:le: i:sanna:

190100401/55. э vakuut jökluk ama ifennic þöktu

190100401/56. ȝeli:lɛ:, sɔʝarɯz ɔnnarɯ

190100401/57. bir a:vşamda bitmediyse jene so:rakw a:vşamw

190100401/58. bi: sene tamam otuz araba misi: jeti:dic juka:da ben delikannuijka

190100401/59. otuz araba misi:

190100401/60. anam her a:vşam medži japtui, bak ne kada: ʃillēlli ne kada:

190100401/61. bi: dē tok jōk, tokla: jōk ɔ vakuutlar iʃ

190100401/62. cø:ʔ ʃambajla fenē: jakaruʒ medžilerin ønnē kojaruʒ 'ha:mannara

190100401/63. anami:lin ra:t etmedēn øldylē: bittilē: bi ʃe:ɖʒic ʃø:mēdēndʒe

190100401/64. kabaklarui mu, ɔnnaruun 'dyezēndʒi: var

190100401/65. bø:lē cesivē:mē:, kabaklu japma:

190100401/66. demi:dēn ba, bø:lē cē:ticli ɔluverē: ɔ tatlujuu japu:ka

190100401/67. ja, ɔ 'dyezēndʒiclē: ja

190100401/68. dilim japuʒen, ɔjuʒem

190100401/69. sɔ:ranə ɔ 'dyezēndʒiclē cesijəm kuʀs kuʀs kuʀs cesijəm, bi: 'kɔfa
ɔ'ldu mu

190100401/70. kabak ɔ'ldu mu ɔnu cireʃli suja kɔje:ʒ

190100401/71. cireʃli suja 'kɔje:ʒ, kaʃ cilə ʃecē: kɔjɖa:san 'kɔjɖa:sun tendʒereʒe
kajnade:sun

190100401/72. bir ici sa:t dure: ama cireʃli suda kabaklar

190100401/73. tuukuʒlaʃe: ɔ ɔ:rdə, kabaklar

190100401/74. ɔ su kajna:ka 'ɔnna: tuukuʒlaʃe:

190100401/77. tuukuʒlaʃtuuktan sɔ:ra bita: bəkuʒen tuukuʀs etti mi ku:duun mu
tuukuʀs ede:

190100401/78. bi: ʒa:ja juuka:ʒen kabaklarui sɔuk suʒla bita: kɔlvēre:n ʃecērin iʃine
suʒun

190100401/79. japa:duuk ʃɔk, ʃindi bu senele:dē japmajuuʒ neden

190100401/80. gajet ʃɔk japtuuk kabaklu

190100401/81. kabaklu japałum marı, kabaklu japałum

190100401/82. bytyn kuſ jyny da:tuła:du

190100401/83. ʃɔk ʃindi de ʃɔk, ʃindi de var

190100401/84. ʃɔ:ba japaruz, ʃɔk i: ɔle: ɔ

190100401/85. 'onu ʃindicin bi: jumūta kuruz amurun iʃine karuz onu

190100401/86. e: sytyn va:sa syt kɔja:sun

190100401/87. u:n ba u:nna karusun ama 'tuksuʃa onu

190100401/89. 'tuks karu:sun amu:ɖu:nui sɔ:ra bita: ɔkła:ła: jasa:sun onu ja:

190100401/90. bi:ta:je 'onu suɖzak suja kɔlverisin

190100401/91. azɖuk iʃine 'kuzuɖzak kɔjaruz, kuru 'kuzuɖzak

190100401/92. e:lbet, kuru 'kuzuɖzak, i: ɔłsun deje

190100401/93. bilmez mijdin

190100401/94. 'ʃindi kare:sun amuru, tuks kare:sun

190100401/95. sɔ:ranu onu bi: ja: juva:ła:jen, cesijen onu 'cyʃredʒec 'cyʃredʒec

190100401/96. 'bita: su kajna:je: je ɔ suɖzak 'kɔlvere:n onu

190100401/97. kajna:ka da bi: panʃadzak kuzuɖzak kɔjujen

190100401/98. beʃ ɔ:n tenɖɖic a ʃtɔ:zman tatlu ɔle: ʃɔ:ba, e:lbet

190100401/99. kuſ jyny ula:nafu deriz, je: bułgu:ła

190100401/100. e: ula:naju kuja:sun, ɔrdan kavurusun azɖuk, sɔ:ra su kɔja: kajnadu:sun

190100401/101. bułguru kɔjar iʃine 'onu bita:je 'ɔrda piʃer ɔ bułgur kabaru:

190100401/102. 'indirisin, ja: jaka: ji:sin

- 190100401/103. tu:ʃu ta: esciden sa:de ɔ vakut kompot jɔktu
- 190100401/104. bi: fuʃʃu uʎa:na, bi: fuʃʃu bəbe: tu:ʃusu, bi: fuʃʃu da a:ʎat tu:ʃusu
- 190100401/105. ɔnu sa:de 'kurus
- 190100401/106. sɔ:ra ʃecɛrini kɔja:sun
- 190100401/107. azdʒuk 'ʃecti:nɛ fuʃʃudan azdʒuk kɔja:sun
- 190100401/108. ja zaharin kɔjunu:, ʃecɛr astaʎu: ɔʎan zaharin kɔja:
- 190100401/109. 'mɛ:ʒɘz, bə:lɛ saru aʃe:, 'təpa:ʎadzuk
- 190100401/110. ɔ:rdan ʒavu:dzuk var, bile:n mi ɔnu
- 190100401/111. tə:lɛ ɔ da saru aʃe:, ku:muʒuʒla saru aʃe:, ʃɔk ø:lɛ ʃɛʃɪnt aʃe:
- 190100401/112. ku:ra: ʃiʃɛ: dɛ:ʒɘz, pembesi va:, ku:muʒuʒsu, saruʒsu var
- 190100401/113. ty:ly ty:ly ʃiʃɛclɛr var, 'epsidʒi:
- 190100401/114. ʃi:dɛm, ʒɔnustəpu, menɛʃɛ, ɔnna: 'ʃaʎuʎukʎa:da ʃi:dɛmnɛr ɔʎe:
ama 'ecti:nɛ dɛ ɔʎe:
- 190100401/115. ʃɪndi ɔnna: 'kajri ʒɛ:ʃti dɛ ʃɔk 'ani ʃaʎsile:dɛ ɔʎe:, ʃaʎsiʒɛ ece:ʎa:
tabak iʃɪnɛ
- 190100401/116. ʒɔnus ʒtəpʎaru, ʃi:dɛmnɛr ma:tta, ma:t ajunda
- 190100401/117. ɔnna: ɔ zaman ku:ʎa:da ɡaʒet ʃɔk
- 190100401/118. tyly ʒuba da e: uzak bi: ʒɛ:dɛ
- 190100401/119. ɔ bɔ:z, bɔ:z ɔ, tyly ʒubaʎa: bɔ:z ʒa:
- 190100401/120. ɔnna: ta: sɔ:ra aʃɛ:, ʃi:dɛmnɛ: ta: ilɛri aʃɛ:
- 190100401/121. 'elɛ dɛ ʒaz ɔʎu:sa ta: ʒɛ:cɛn aʃɛ:
- 190100401/122. ʒɔnustəpʎaru pe:mbe ɔʎe: zatan
- 190100401/123. ɔnnaru kaʒuundan ʒape:ʎa:

- 190100401/124. kajun, meʃe, 'uɣɫambur: var ku:ɫa:da
- 190100401/126. 'mɔruk, ɔ bu kadam uzunnukta ɔle:
- 190100401/127. ɔ 'ɣɪʃɛdzic 'sa:de, ɔ da i:leɟazuun aɣɪwje: sa:de ɔde:leze jakun
- 190100401/128. a: ʃtɔ:le ɔ vakutɫar aɣe:
- 190100401/129. ɟideriz, bɔ:le 'jaɣɫandu:na bile ɟideriz
- 190100401/130. 'kɔru ti: 'ɔradɟukta ama
- 190100401/131. kɔruja ɟide:dic iʃte je: 'ɣaɫɫɫukɫara
- 190100401/132. aɣɫɫa: mu
- 190100401/133. ɔnnar ɔrak a:muudu
- 190100401/134. ɟyɟ a:muudu, ɔ:dan ebemali a:muudu deriz
- 190100401/135. ben bu ha:neje ɟeldi:m vakut ɔnnaruun va:du bi: ebemalisi, ebemali a:muudu
- 190100401/136. bɔ:le kɔɟaman ɔɫur bi: tarafu ku:muuz bi: tarafu saru ɔɫur
- 190100401/137. ne hɔɣ a:muuttu ama ku:da
- 190100401/138. ɟideriz ɔnu 'ɣɪvaɫɫa ɟeti:mɛ: u:raɣɪruuz uzakta
- 190100401/139. ɟɔry:lec ne:ɟle ɔ zaman araba ɟɔk i:ɣ bi ɟe:ɟ ɟɔk
- 190100401/140. e:p ɟɔry:lec ɔra:, ta:ɫaja senin 'ɣɪantan ɔɫur, e'cmeɟ tɔ:ban ɔɫur
- 190100401/141. ɔ vakut fuuruun ɟɔk, e'cmeɟ ɟɔk cɛ:ndim ɟapa: ɟirsin
- 190100401/142. cɛ:ndin dɔɫdurup tɔ:baja ɟide:sin aɣtɔ:le
- 190100401/143. baɣka meɟɟi ne ɔɫadɟak
- 190100401/144. ɟapa: tarama: ɔɫu:du
- 190100401/145. ɟapa: didɛ:dic, 'ɔnu da sɔ:ra bi: ɟapa: tara: ɔɫur ɔnna tara:ɫa:

190100401/146. sə:ra bita:je onu symeç japar

190100401/147. 'ørece ɔlu:, baʃlu:k ørecəsi a:ʃtəna ba:la:sun iʃle:sin

190100401/148. 'futa mu:japʃan, hu:ka mu:japʃan, baʃlu:k ørecəsi dene:

190100401/149. ja, ʃataʃ 'ørece ɔ baʃka bu baʃka

190100401/150. onu da jəne elə:dʒe: ʃəvirijen ama baʃlık 'ørecəsi baʃka onu belinə
koja:sun

190100401/151. ja: onu ø:le iʃle:sin, bita: aba mu:japʃan, hu:ka mu:japʃan, 'futa
mu:japʃan

190100401/152. evəl ø:le:jdi je:, ta: esciden

190100401/153. ənnə:dan bita: hu:ka, 'futa, 'ənnarũ 'doku:sun, 'iʃle:sin,
'bojadu:sun

190100401/154. ø:le japa:du:k

190100401/155. øby: ty:ly ʃataʃ ørecədə yʃ bujnuz va:

190100401/156. bilməm jø:dy:n va: mu

190100401/157. yʃ bujnuzlu ørecələri ibre: koja:sun onu

190100401/158. syme: iʃle:sin, a:da:sun ørecəje jeʃʃirisin

190100401/159. a:dujez, syme: a:ɖmak deni: bizim

190100401/160. ʃindi syme:n 'janũ baʃluna kəj

190100401/161. 'bita: ɔrda iʃle:sin, ənnaruu døfeç japa:sun

190100401/162. 'ənnara meɖʒi japuʃlu:r iʃle:mə:

190100401/163. døfeç japa:sun ku:zanun va:sa

190100401/164. cə:ndinin de jək ʒa: cə:ndinə de japa:sun

190100401/165. ne jijelim, ɔ zaman dycanna:da jək, adamnara iʃ jək

190100401/166. sə:ra a:ja:na bi: ʃi:t jemeni a:lu:sun yʃ ciʃi jijər

190100401/167. ha:nədə ne kadar i:san va:sa

190100401/168. sən eˈvdə durusun ɔ jidə: jeli: sə:ra sən jije:sin

190100401/169. sə:ranu jeli:, samana jittʃec suja mu jittʃec

190100401/170. ʃitenne saman taʃunur:du eˈvəl eˈvlərə, ˈsamannuqlar uzak

190100401/171. birə: metro, icifə: metrə dycannara jəldi mi ˈɔrdan her aːnəje birər
icifə: metro verilər

190100401/172. ˈɔndan antəri mi japtʃec, beʃ ta:jne kuuzana ne japsun, ˈangusur
ʃururʃ ʃuplak

190100401/173. ji:si ju:ka:ɖzak ˈɔlduna anam jedʒe ju:ca:du bizim ˈurbala:muuzur
ʃyncy jə:ganun altuna ˈʃupladʒuk jata:du

190100401/174. da kurudu:du da saba:lən jije:dic

190100401/175. iʃe:de, ˈpeʃka jək, ˈbadʒaʃukta tə:lə ˈiʃeri seri bita:

190100401/176. usundukʃa saba: kada: kuru:du

190100401/177. ˈbadʒaʃuk va:du bi: ɔdun, ʃɔtuk jətiri: kəja:sun badʒala: ø:lə
ɔlu:du

190100401/178. usunur:du iʃe:si

190100401/179. elbet, baʃka ˈurba jək, sabun jək, ɔrdan pra: zatui jək

190100401/180. cyllı sujla ju:ka:du

190100401/181. cyllı su japa: anam

190100401/182. ˈɔrdan ˈsuɖʒadʒuk sujla ɔnu bi:taj kəja: tecnenin iʃine

190100401/183. ˈɔrəɖʒukta ˈovaʃaja ˈovaʃaja aka:du:, aka:du:du ɔ da cyllı su

190100401/184. aka:du:du ɔ da ɔ cyllı su

190100401/185. 'juumfadzuk ta jape: 'urbalaru japar

190100401/186. elbet, ja: cyl ba 'sobadan, 'ateflicten, elbet

190100401/187. o ʒāman'soba jaktu, 'badʒaʔuk dɛ:m ʒa:

190100401/188. tok jək, 'soba jək, cø:ʔ ʒaz bø:lɛ 'onna:ʔa

190100401/189. ja ʒazʔu ʒamba en iləri

190100401/190. ɔndan iləri tɛ bø:lɛ bi: 'kutudʒuk ɔna bi: fitil sɔka:sun, ʒaz
kɔʒa:sun, ɔnnajdu

190100401/191. sɔ:ra ʃuʔtu 'ʔamba:ʔa:

190100401/192. a:k ʒa:dɛ var jɛ:

190100401/193. u:n ecinden dɛ:mɛnɛ ʒɔtyry:dyc

190100401/194. ja, u:n 'ʃindicin, 'evɛl aʃʔuk ʃɔ:k

190100401/195. 'ɔrda biʃɛ:sin, aʃʒa:manu dɔvɛ:sin, aʃʒa:manu deni:di

190100401/196. ne:j ʒ mi, ʃindi aʃsun ʒa 'ɛ:cɛnden ʒetiri:ɔin bi:kaf 'tɔku:ɔʒun
a:manda dyvɛ:sin

190100401/197. 'ɔndʒa:zu, eci:n ne ʃuʔka:sa aʔu: ʒidɛ:sin nadu: dɛ:mɛninɛ

190100401/198. 'tɔkuʃʔa dyvɛ:ɔic e'cinneri dɛ:jɛm, dɛ:mɛnɛ ʒidɛ:sin, 'onna

190100401/199. ja:, 'paʔa ystynde dyvɛ:sin e'cin bi:kaf demet

190100401/200. a ʃtɔ:ndʒa:zu buba 'jyclɛnir, adamnar ʒɔtyry:lɛ: nadu: ʒɛrɛsinɛ

190100401/201. 'ɔrda y:yɛ:lɛr 'ɔnnaru ʒetirile:

190100401/202. bita: 'ɔndʒa:zu i:mɛ: u:raʃursun

190100401/203. bi: sɛnɛ kuʒuʔɔʒa i:ɔinse bi: sɛnɛ misi: i:sin, misir ecme:

190100401/204. kuʒuʔɔʒa, e'cin, ja:

190100401/205. t̥y̆nci bi: tarafa ta:la: kuuzut̥d̥aja t̥ɔk j̥el̥:, s̥o:raku sen̥si d̥e misir̥

190100401/206. a t̥ɔnuʃta, bi: sen̥ misi: bi: sen̥ e'cin

190100401/207. t̥indi misir̥ ecm̥e:n̥e ɔ kada: bukm̥uʃum, a'dun nej̥ senin

190100401/208. t̥indici misir̥ ecm̥e: d̥zanum̥ ist̥em̥e:j, bukm̥uʃum

190100401/209. m̥omaliga japa:r̥ anam̥ saba:ʃin

190100401/210. t̥indic̥ saba:ʃin u:n var̥ a: ecm̥eç̥ japmaktan

190100401/211. t̥indic̥ ecm̥eç̥ japad̥zak̥ ama ɔdun da la:zum̥ ʃa: f̥uurna atma:

190100401/212. m̥omaliga japa:, su kajnadu:, m̥omaliga japa:r̥

190100401/213. ɔna ja:ʃu su d̥oç̥eɾ̥, i:ʃmiç̥ va:sa i:ʃmiç̥ k̥ojar̥ iʃ̥ĭn̥e

190100401/214. 'onna bita:j̥e ji:r̥ iʃ̥eɾ̥iz̥ saba:ʃin

190100401/215. y:lej̥e 'bita:ja japma: u:r̥aʃur̥ ecm̥ec̥

190100401/216. 'onŭ ata: f̥uurna

190100401/217. bizĕ k̥orŭ jakund̥u ti: ɔrta

190100401/218. 'ɔ:r̥dan̥ j̥ide: 'kurud̥zuk̥ t̥ɔp̥lar̥uʒ̥, f̥uurun̥ŭ kuuzdur̥uʒ̥

190100401/219. ama 'ani 'bad̥zaʃuk̥ jak̥e:ʒ̥ dedim̥

190100401/220. bad̥zaʃau:n̥ jan̥ŭ baʃiunda da ecm̥ec̥ piʃ̥i:m̥e: f̥uurun̥ var̥

190100401/221. 'ɔrda ɔ i:silerinĭ ɔre: s̥oka:sun̥

190100401/222. f̥uurun̥ŭ kuuzdur̥u:sun̥, eʃ̥e:sin̥ cylyny̆ maʃ̥ej̥lă ɔrdan̥ ecm̥e: ata:sun̥ bi: ʃa:ja

190100401/223. kapa:sun̥ f̥uurun̥ŭ

190100401/224. bi: kapa: ɔ'ʃur̥ 'teniciden̥, kapa:sun̥

190100401/225. bə:lə kajru jetiftim ben, ɔ:n beʃ jaʃuna ʒi:dim bi: kə:mʃumuz kuuz
verɔʒec, dy:n japadʒak

190100401/226. 'ʃindicin 'taʃla: verʒecle: ɔnu baʃka cyvə, arabala: jeldʒecleɾ

190100401/227. i: ama fiʃtandʒuɫuɫ ʃuɫtuɾ

190100401/228. ɔ arada da ʃəɫva: ʒi:di:məjləɾ, 'mantu ʒi:di:məjləɾ

190100401/229. buɾakaɫummɯʃ ɔnnaru

190100401/230. ʃindicin bubamda para jək ama akuɫ bizde ø:lə

190100401/231. sa:de bi: fiʃtan a:ɫdu ʃindi 'mantusuʒ da ʒidəme:ʒiʒ biz, tə
bunna:suʒ

190100401/232. 'bunnaru sə:ra ʃuɫka:duɫa: zati

190100401/233. huɾ:kajdu ama huɾ:kaɫaru cese:la:

190100401/234. sa:de ʒərdylə:mi cese:lar, 'ɔnnaru buɾakme:ʒlar

190100401/235. ɔ:rtan sə:ranu i: de ben fiʃtanna dy:nə ʒitʃec ɔɫdum ama
ʒidəme:ʒim

190100401/236. ba:mak ama ba:mak 'mantu iste:ʒim

190100401/237. e: bubamda para jək, iʃə ʒidəme:ʒe: adamna:

190100401/238. i:ʃ jək ɔ vakuɫ, i:ʃ iʃ jək

190100401/239. ba:riʒem, 'mantu iste:ʒem

190100401/240. a:la:ʒem, ɔndan a:la:ʒem

190100401/241. ʃindi ʃuɫkama:ʒem a:lem iʃine ɔ fiʃtanna

190100401/242. fiʃtan var a: ʃuɫksam a:

190100401/243. ɔndan nə: kaɫuɾ etmiʃi:m anama bubama

190100401/244. bize øcymet bastuɾe: bize fiʃtan ʒiʒin deʒe

190100401/245. ja: øcymet basture:, jidemesin dy:ne u:kajla

190100401/246. so:ra injem bana ve:rdi 'mantusunu da ona agam a:ldu da 'onna jittim

190100401/247. 'jakuundzadzuk dy:n bi: avlu var aramuzda, 'amdzamuun kuuzu

190100401/248. da jittimdi dy:n japtuk

190100401/249. e:ces bø:le fistanna, 'mantusu olan 'mantu:jlā, bałtonu olan bałtonna

190100401/250. utane:za:, jø:memifc a:

190100401/251. øcymet te basture: o:rdan ji:jilmæ:džec

190100401/252. seni 'jalva:la 'sokakta jø:dy my džeza:la:je zaten

190100401/253. fək, ta: elli befte elli a:ltuła:da øle:

190100401/254. so:ra te dy:ne bø:le jittic

190100401/255. so:ra bu 'mantułaru bałladuk edinme:

190100401/256. 'biridžic, 'icidžic ne jijen o'łmadu je, ne jijen o'łmadu o arada

190100401/257. o:: ne o'lsa, ne bułduła:sa

190100401/258. bøj anteri de:ler 'onna fłuka:lar

190100401/259. jedže bile jijemedic 'ani biz bu dōnnaru

190100401/260. jindi se:beslic 'ani bu:da ji:mi senedir ama

190100401/261. ben jedi senedžic jittim o da hiť øte beri

190100401/262. i:ľ bilmæ:m bułga:dža

190100401/263. latindže okuduk, ty:cfē ja, o kada:džuk onnaru okuduk

190100401/264. øby: ty:ly jene esci ty:cfē hiť aberim jək, okumaduk

190100401/265. sa:de bizim agam benden jedi jaf bø:jyc

190100401/266. agam hatim etti, 'hatimi de battu:du:la:, kuranu battu:du:la: zatı burda öcymet

190100401/267. tecese jetmiş beşte kuruldu

190100401/268. e: 'bi:ta:ja ta:la:laru a:ldu:la: elimizden, ta:la jök ecme:

190100401/269. ben sevindim ama tecese oldu:na

190100401/270. ne: sevindim, çok şillemiz va:du, çok şillemiz va:du

190100401/271. bita:je tecese 'öldu:na epsini a:ldu:la: bi: ta: toptan jıtme: başladuk ije

190100401/272. 'grupa grupa, ɔ:n beş cıfı bi: grupa, ɔ:n beş cıfı bi: grupa

190100401/273. teceseje ø:le jıtme: başladuk

190100401/274. i: ama bi:ta:je tytyñ ecē:ler, ecin ecē:ler, kuuzulđza dedi:m jibi

190100401/275. 'onnaru bi: ta: usul usul, be:ci para ve:mē:dile: ama az ve:diler

190100401/276. jene 'cesmedile: a:dunuu, az ve:se de, parajuñ a:dunuu 'cesmedile:

190100401/277. bi: kuuzan bile jitti tytyñe, 'petriş japma: dæ:z biz

190100401/ 278. tytyñ asma: jer

Kaynak Kişi No: 190100402

Ağız: Doğı Rumeli Türk Ağızları

Kayıt Yeri / Kodu: 1901004

Kayıt tarihi: 5.04.2013

Kaydı yapan: Nurcihan Güneş

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: İsmi Hüseyin Osman

İkamet Yeri: Dobra Polyana (Bayramalan)

Doğum Yeri: Dobra Polyana (Bayramalan)

Doğum Tarihi:1971

Cinsiyeti: Kadın

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: Ortaokul 8.sınıf

Mesleği/İş Yeri: çalışıyor

Dil Bilgisi: Türkçe, Bulgarca

Başka Bölgede Yaşamayı: Hayır

Sülale/ Lakap: Topalağalar

Konu: kahve falı

190100402/1. Jeldžec olma:j mu, neŭinse iŭinden memnun di:lmif tē

190100402/2. bazcerē 'nəfna jide:, bazcerē 'dnevna jide:

190100402/3. ŭok isla:

190100402/4. tē jindi letiŭtede

190100402/5. letiŭteje jeldi:ne firmadan bi: tyrly kuja:t iste:miŭle: ŭe orda iŭlemiŭi:n deje, ja:

190100402/6. 'sajuu, uveliŭe:nije aŭdunuu mu

190100402/7. bedžere: 'danuuktan

190100402/8. ben hiŭ bi je: annamadum bu uveliŭe:nijeden

190100402/9. deje:dine desejdin ja bake: bə:le bana ama bə:le ses edeme:

190100402/10. 'a:stŭuk iŭ 'a:stŭuk iŭ ta:

190100402/11. saba: afŭam bytyn jyn mectepte buke:j

190100402/12. beni buldu

190100402/13. para la:zumkan joŭamamuuŭ

190100402/14. suuk yny:ny at ø:lesini

190100402/15. 'hepsi muŭci majci

190100402/16. aŭah aŭzumadi: karuuja kuŭz vermezmif

- 190100402/17. na:stfa buŕake:m ø:ledze bule:m
- 190100402/18. jə'lda jide:ce sanu:sun bi: predlojenije, i: bi: teclif ałdʒan
- 190100402/19. adzeba ɔłdʒec mu adzeba ɔłma:ɔzak mu dije dyfyny:n, zyly:syn
- 190100402/20. ama tʃək isla: ɔłdʒec
- 190100402/21. ønyn a:tʃuuk, ʃavuuk, ʃyneʃlic
- 190100402/22. 'celebec dedi:miz ceret ja aʃtø:le
- 190100402/23. 'burda jene bi: grupitʃka va:
- 190100402/24. jørmezden jeldin bukviʃkata a var
- 190100402/25. 'bɔjuna tɛ, bak, janunda jøzycy:
- 190100402/26. bi: sɔzle tʃək tʃək jyzel tʃaʃkan
- 190100402/27. ønyn a:jduun, jəhun ajduunnuuk
- 190100402/28. tʃək bijendim tʃaʃkaju
- 190100402/29. jørɔy:m ceret jycselme va:
- 190100402/30. sen sanu:sun bø:le senin de dyzelzec hɛr ʃej
- 190100402/31. bilme:m ʃindi cimdi:ne bir i:san va: baʃunda kuʃ
- 190100402/32. 'u:stfa kafanda var ama birsi azɔzuuk drazni japʃec seni
- 190100402/33. ja:, ø:le zɛ:
- 190100402/34. jək ɔ:, kompanjał: jək ɔ:
- 190100402/35. ɔłma:ɔzak kɔɔza cesen va:, 'kuł: var jycselɔʒen
- 190100402/36. ta: patuurdandʒaz
- 190100402/37. 'tɔʃnɔ ø:le jøzycy:
- 190100402/38. sende bi: di:iʃiclic tɛ ɔlabilir

190100402/39. e: 'temin nasuŋ ɔlsa bukvajur buŋamaduuk

190100402/40. buŋamaduuk ʈfyncym jɔk

190100402/41. bu zivotno di:l

190100402/42. japama:ɖzak, sa:de bi: ɖzabaŋadu:nna:, tepindi:nne kaɖzak sa:dɛm

190100402/43. jɔzycmɛ:j ama ʈɔk dɔstun var etrafunda

190100402/44. bilsɛm cimɛn dejini

190100402/45. birsinden yʈ jɔzycy: jidi:sin jeli:sin

190100402/46. baʃka ne deʃɛm sana

190100402/47. dɔ:rudan bak 'u:stʃa sanursun bɔ:le elhaja benzɛ:j jɔzycy:

190100402/48. pone: jyzɛl ɔlsun

190100402/49. pijango mi dyʃʃɛc bi: bukvitʃkata m var

190100402/50. ja: sɔ:lɛɖɛc mi bilmɛ:m insansuz ecsic kaɖmadum ɔ:

190100402/51. tɛ bedʒanum birsi jɔzledɛ: seni

190100402/52. sɛn ʈinijkaja bace:n mu

190100402/53. jɛlɛmɛɛ de pɛʃinden i:san kɔʃture:, y:reni: jɛnɛ burakma:jɛ seni

190100402/54. 'jaɭnu:s benzɛ:jɛ, nɔtaɭar var, tut bi: dilec

190100402/55. bi: buɛt var ɔnun dile:nle iljili

190100402/56. onun dilei ile iljili jɛʈʃɛcleʃʃɛc zɛɭanijen var

190100402/57. piliʈʃʃic jibi ba:, kɔ:kma ɔ:le ʃɛ:le jɔre:sin

190100402/58. ʈtuka:ka kɔj

190100402/59. kapkara ʈɔk kahuɾɭusun

190100402/60. anna:jɛ bi: vakut ajɖunnuuk ɔɭdu:

190100402/61. jɔk ta: tʃaʃamda hiʃ ʃavuk jɔrmyʃ i:san di:lim

190100402/62. japma:je: tʃɔk tanuʃan var

Kaynak Kişi No: 190100403

Ağız: Doğu Rumeli Türk Ağızları

Kayıt Yeri / Kodu: 1901004

Kayıt tarihi: 24.10.2014

Kaydı yapan: Nurcihan Güneş

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Ahmet Asan Küçük

İkamet Yeri: Dobra Polyana (Bayramalan)

Doğum Yeri: Dobra Polyana (Bayramalan)

Doğum Tarihi:1942

Cinsiyeti: Erkek

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: İlkokul 3.sınıf

Mesleği/İş Yeri: emekli

Dil Bilgisi: Türkçe

Başka Bölgede Yaşaması: Hayır

Sülale/ Lakap: Küçük Ahmetler

Konu: hayatından kesitler

190100403/1. cyfyc a:metle: de:le: bize

190100403/2. ben burda işlemeim iş

190100403/3. ben 'neftozavotta şalıştuum 'böjuna

190100403/4. otuz beş sene şalıştuum orda, otuz beş sene

190100403/5. or:dan pensijoner ot:ldum

190100403/6. şindi de burda yf senedi: de bejin kanamasu jetfi:dim

190100403/7. oprasse japtu:la: yf sefe: sofijada kafajuu

190100403/8. ben şindi fe:ltlijim ja:

190100403/9. sen nerden

190100403/10. bizim dşinse cyfyc a:metlic denē:

190100403/11. biz bi: dşins cyfyc a:metlic

190100403/12. 'şö:la:ktuk va:, asana:ktuk, 'ma:remnic, □sa:du:la:ktuk, kara:metlic te
tø:le ba

190100403/13. u:la:nuu, 'nada:la:, şfelebicy:, 'ha:lvadzuu, jusufşöbanna:, işme,
töşfucy:, ortama:le, bajramatan, 'ta:şktuk, eresille:

190100403/14. 'hepsi bili: japma:

190100403/15. 'döndy:mesinden, bö:re:nden, kuuvrumdan, köladzunuu da japa:lar

190100403/16. ta: cyfyc japa:la: kölaş jibi bö:le pismet denir önnara

190100403/17. pismet denē:, pismet

190100403/18. 'jözleme japuuluje:

190100403/19. inec, be:ji:, buza: var

190100403/20. 'ɛp azar azar var ba

190100403/21. sa:jɛ:z, sa:jɛ:z

190100403/22. i:jmiç jape:z

190100403/23. baʃka nɛ japadʒan

190100403/24. jɔ:t jape:z

190100403/25. øby: dedi:miz fe:lɛr tɛ ɔnna da inec sydynne ɔɭujɛ:

190100403/26. 'sytlɛ japuɭɛ: ja:

190100403/27. sɛn nɛrdɛ ʃaɭuʃɛ:n, nɛ jibi ʃaɭuʃɛ:n

190100403/28. va:muʃ ø:lɛsi ba bɪrsi tu:janmuʃ

190100403/29. ze:nʒin adama ʃɔ:badʒu dɛnɪjɛ:

190100403/30. iʃʃi jøtyrɛn i:sana ɔna dɛ:lɛ: ʃɔ:badʒu mesɛla:

190100403/31. bɛn zavotta, vejekada iʃlɛdim kanaɭdʒu jibi

190100403/32. ʃiʃfɛc, ɛ: bi: ty:ly ʃiʃfɛc va: ba

190100403/33. a:k ʒa:dak, saru devɛbɔju, 'zymbyl, 'ka:mɛ, la:lɛ var

190100403/34. jy:sec ɔɭu: ɔnnar

190100403/35. 'ʃi:dɛmnɛ:, ɔnna: e'vlɛ:n araɭa:na ectic

Kaynak Kişi No: 190100404

Ağız: Doğı Rumeli Türk Ağızları

Kayıt Yeri / Kodu: 1901004

Kayıt tarihi: 24.10.2014

Kaydı yapan: Nurcihan Güneş

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Hüseyin Sali Ahmet

İkamet Yeri: Dobra Polyana (Bayramalan)

Doğıum Yeri: Dobra Polyana (Bayramalan)

Doğıum Tarihi:1949

Cinsiyeti: Erkek

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: Ortaokul 8.Sınıf

Mesleği/İş Yeri: emekli

Dil Bilgisi: Türkçe, Bulgarca

Başka Bölgede Yaşaması: Hayır

Sülale/ Lakap: Kara Köselik

Konu: hayatından kesitler

190100404/1. bizim suuramuzda jöktu

190100404/2. ç'lmadu, ç'lmadu

190100404/3. secizindži sunuufa kadar okudum

190100404/4. bulga:dza, ty:çfε, karuɟuɟtuɟ ç zatu bizim zamanumuzda

190100404/5. 'ileri baɟladuɟ biz ty:çfεjdi 'epsi de'ɟslεɟ

190100404/6. sɔ:ra ɟfevi:dile: bulga:dzaɟa

190100404/7. meɟε, jy:ɟen, kuɟzuɟpelit, dyɟtybak, akɟaa:ɟɟ, a:muɟt, cirez

190100404/8. sa:maɟuɟ ç a:ɟɟ

190100404/9. e: ba ecmiɟle: 'sigurno ba

190100404/10. 'taɟɟu:n mina:ɟesinde de va:duɟ sanuɟuɟum 'sarmaɟuɟuɟ

190100404/11. jε:, jε: mina:ɟeɟe dɔɟaɟmuɟɟ

190100404/12. ben de zavotta iɟledim

190100404/13. bu:ɟazda iɟledim

190100404/14. sɔ:ra 'vodno ɟstopanstvoda iɟledim

190100404/15. zavotta da iɟledim ama a:z iɟledim

190100404/16. yɟɟ senε, dɔ:t senε iɟledim

- 190100404/17. tilci kujru: dɛ:z, 'ɔnna:dan var
- 190100404/18. ta: bizim meraʎa:da ɔnna: buʎune:
- 190100404/19. 'mɔruk, 'kɔdʒamandʒa, jy:sec a:ʃ jibi ɔʎe: ɔnnar ɔ:ʎe
- 190100404/20. ɔnun adu 'mɔruk, jɔzɛʎ kɔkuʎu
- 190100404/21. ɔnnar 'jeʃɛnde icindʒi seʃe: aʃtuʎa: 'mɔruk dedicʎerimiz
- 190100404/22. bu se:ʃte jɔre:m haʒa:tumda, a:ʎtmuʃ beʃ sene
- 190100404/23. e: havanuun i: jitmɛsinden ɛra:ʎde
- 190100404/24. u:ʃʃa aʃtu
- 190100404/25. bɛn buraʎara bile jɛti:di:m ɔ:ʎdu kɔpa:du:mda
- 190100404/26. jɔryʎdy buraʎa:da
- 190100404/27. havaʎa:dan, havaʎaruun i:ʎi:nden
- 190100404/28. 'jɛʎovaʎuʎa: dɛ:jʎe:ʃ
- 190100404/29. sizin tarafa
- 190100404/30. da, 'asuʎ 'jɛʎovaʎaʎuʎar 'ɔ:rdan jɛʎe:ʎe: mandaʎa:ʎa bizim da:dan
'burej tɔ:mruk ʃʎukaɛ:jʎar
- 190100404/31. tɔ:mruk a:ʃ, tyɛʃɛ, buʎga:dʒa
- 190100404/32. 'ɔnnaru taʃuʒi:ʎa: 'bureju
- 190100404/33. biz kuuzancɛn, biz kuuzancɛn, ja:
- 190100404/34. ufak biz ta: bu
- 190100404/35. ellindʒi sene, elli beʃʎe:dɛ
- 190100404/36. a:ʎtmuʃa kadar
- 190100404/37. yzyme dɛ jide:ʎe:di manda arabasunna

190100404/38. yzym de taşumuwşa: manda arabasunnan

190100404/39. te ɔ řɔ:badşuşara yzym taşumuwşa: pomorijede

190100404/40. annade: ɔ, pomorijeji annade: sana

190100404/41. ja:, pomorijeje, yzyme şide:ri ɔnna:

190100404/42. biz de şittic, 'talije:şa şittic řɔ:badşuşara yzym tařuɖuk

190100404/43. ɔ zaman kamjon şok ba

190100404/44. 'epsi a:şvanna

190100404/45. ama 'nasu şecme:ɖřec ta: 'ɔrdan jele:le:

190100404/46. 'ɔnna: şuuce: ɔde:lezde

190100404/47. bita:şe ε: 'kasumda dɔni:le:

190100404/48. sanci 'azɖuk 'bunnaru bile:z biş de a:

190100404/49. e:sci ɖřuma:, tuargo:vişte ba, ben va:dum ɔre: ba

190100404/50. ɔ:şda bitcide bi: saru şuuz de:şez biş

Kaynak Kişi No: 190100501

Ağız: Doğı Rumeli Türk Ağızları

Kayıt Yeri / Kodu: 1901005

Kayıt tarihi: 26.10.2014

Kaydı yapan: Nurcihan Güneş

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Sebile Ahmet Nasıf

İkamet Yeri: Dobromir (Kayrak Mahalle)

Doğıum Yeri: Dobromir (Kayrak Mahalle)

Doğıum Tarihi:1936

Cinsiyeti: Kadın

Medenî Hali: Dul

Öğrenim Düzeyi: okur yazar değıl

Mesleğı/İş Yeri: ev hanımı

Dil Bilgisi: Türkçe

Başka Bölgede Yaşaması: Hayır

Sülale/ Lakap: Nasıfametler

Konu: hayatından kesitler, değişik gelenek ve görenekler

190100501/1. sebi:lə benim adum

190100501/2. benim bubamun adu a:met, dedemin adu nasuf

190100501/3. nasufa:metlə: de:lə:

190100501/4. irəndə irəndə jə:

190100501/5. kajrak_ ma:lə: ama bułga:dzasuna dobromir, ty:cıfəsine kajrak_ ma:lə:

190100501/6. akıfa ba:dak, 'zymbyl, la:lə, jy:l, jımsır te bunna:

190100501/7. 'kuzuıdzuuk, cirez, 'fıfne, a:mut va: hər jemiz va:, zaju va:

190100501/8. bu_jan^w de:z 'peftere, esci ba:lar, 'ecinnic, 'majałuk, 'aıfmała: de:rız, ajkuru jəł, 'puunduıku, meşe ta:ła, 'diemennic, kuz_ ecinni:, dere ma:lə 'epidzi:, 'epidzi:

190100501/9. sa:lim_a:ła:, jycrije 'eıjeli:n var, jetim_asanna:

190100501/10. sizin cəvden jəlmə bi: zi:nep abla

190100501/11. 'madaklan zi:nep abla, a:ptuł_asanna: va:

190100501/12. bunna: erdžep aga fıaıgudzuła:

190100501/13. bunna: de:lə: ałt janumuızdaku me:met agani:l

190100501/14. ta: ałt janda bilal agani:l

190100501/15. ta: ałt janda fabani:l

190100501/16. 'baju:ła: mu, ja: ja:

190100501/17. 'əflambu: fııfıe:

190100501/18. 'döndy:me jape:ris, i:ıf_ja:ła:ma jape:ris

190100501/19. 'kəlatʃ, e:çmec jape:ris

190100501/20. 'amur:ladunan i:fmic tɛ va: 'a:jdi saba: ka:ʃu piʃi:dim ɔna dɔ:t
ta:nɛ 'ja:lama 'kəladʒu

190100501/21. ja: ɔte: ʒyn bi: adam bɛndɛn 'kəlatʃ iste:

190100501/22. e:r ʒyn bana i:ʃ ʒja:lama jap de:

190100501/23. akluma ʒɛlmɛ:, avʃamdan amur:ladum amurru

190100501/24. bi: sabə ka:ktum saba: ka:ʃu

190100501/25. sɔ:ra su bɪdɛsi japaruz

190100501/26. ʃini bi: kuuzan ba:re: ama ses aɛ: bita:ja annajama:jɛn biʃadʒɛ

190100501/27. ɔ i:sanun da bɛn ɔre:ja cirezɛ ʒɛ'ldi:ni unutmufum

190100501/28. bak ici sepedi bɛn avurum, dici var

190100501/29. ʒɛ'ldic evɛ

190100501/30. bi: dɛ 'ʒɛ'ldi:nɛ bi: dɛ iʃittic ɔ i:san dyʃ cirezɛn

190100501/31. ɔ kuuzan ɔna ba:rɪ:mɪʃ

190100501/32. e:ltimin adamu ta:la dɔlaʃma: ʒɛ'lmɪʃ

190100501/33. ɔraklaru var ɔ:rda ɔ buɛ: ɔnu ɔ:rda dyʃmyʃ

190100501/34. ɔ:n bi: ʒyndɛ ɔ'ldy ɔ i:san

190100501/35. hasan, benim ɔ'lum yʃʃynnycty ɔ 'ɔ'ldy:nɛ

190100501/36. bak bɛn ɔ cirezɪn 'dɔrusuna nasu pinmɪʃɪm marʊ 'kuʃʃa:zum

190100501/37. aɬa: kɔrumuʃ, aɬa: kɔrumuʃ

190100501/38. bu ʃɛj da aɬmuʃ yʃʃɛ:jdi, aɬmuʃ yʃʃɛ ɔ'ldu bu meseɛ

190100501/39. yʃʃynnyccɛ 'ɔ:nu asta:nɛjɛ ʒɔty:dylɛr

- 190100501/40. 'kajnam da ju:ɖɯjdu, i:san ju:ka:du, ø'lly
- 190100501/41. ju:ɖɯjdu, ja: ju:ɖɯ de:dic
- 190100501/42. 'ɔna jɛlive:dilɛ: ʃindi habere
- 190100501/43. jaruun bi: jere 'jitmɛ dedi injele:nin biri
- 190100501/44. a:ʃɛ ablɛm ø'lmyʃ deje aber ettile: ɔna
- 190100501/45. 'hɔɖʒaɫa: ju:ka:je ja ɔnu, 'hɔɖʒa
- 190100501/46. hem ebelic japtu, hem de ju:ɖɯjdu
- 190100501/47. ebelic, dynjeje jɛlen ku:zannaru ɔna ʃu:ruɫa:du
- 190100501/48. ja:, i:di
- 190100501/49. i:, iʃ bɔ:le cɔtyly:ny 'ʒɔ:mɛdim, daruɫup 'sy:mɛdi
- 190100501/50. 'dɔndy:mɛ, ɔnu da ici ju:mɯta ku:ruveren, u:n kɔjuveren iʃine, bɔ:le karuʃture:n isla: ju:mɯtaɫaru ja:
- 190100501/51. bi: ʒa:j 'kɔjujen 'tavajɯ atɛʃɛ 'ɔnɯn iʃine kɔjɯp, saʃ
- 190100501/52. bize 'emruɫa: de:le:di ʃindici ʒitti:m a:neje
- 190100501/53. karaa:metle: de:ler
- 190100501/54. 'ma:ɖɯ:ɫa: denic, kɔɖʒame:ler, ejibo:ɫaru, karaɯsmalle:, kɔɖʒaɔsmanna:, ʃaban amdʒaɫa:, karacɔse 'ka:di:ler, mehmetalilic, 'ʃɔɫɫɯk, 'alidedelic ʃɔk 'ani ʃɔk
- 190100501/55. 'bataɫɯ, ɔsman ju:du, 'ha:manʒɔɫɖy:, ʒɔɫbu:nu, jy:seɖ ju:t, ʃyryɖpa:ʃa, 'daruɫɯk, 'delmɛɖʒɛ, u:zun ɯada
- 190100501/56. ku:ɖ ɔnu temin ta: sɔ:ledim ɛ:
- 190100501/57. kɔɖʒaɫɔɫɖyɛ, i: uzakta
- 190100501/58. te 'uzundʒa deresi deriz, baʃka cy:de ʒɔk

Kaynak Kişi No: 190100901

Ağız: Doğu Rumeli Türk Ağızları

Kayıt Yeri / Kodu: 1901009

Kayıt tarihi: 27.10.2014

Kaydı yapan: Nurcihan Güneş

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Atçe Mehmet Ercep

İkamet Yeri: Zaimçevo (İçme)

Doğum Yeri: Zaimçevo (İçme)

Doğum Tarihi:1953

Cinsiyeti: Kadın

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: Lise

Mesleği/İş Yeri: ev hanımı

Dil Bilgisi: Türkçe, Bulgarca

Başka Bölgede Yaşaması: Hayır

Sülale/ Lakap: Kara Ahmetler

Konu: yer adları, çiçek adları, ağaç adları, lakaplar gibi değişik konular

190100901/1. kannarumuz uşundur dæ:je:m

190100901/2. ama øtedæ jenæ bubamum tarafunda ø:læ

190100901/3. benim dži:nsim şók kałaba

190100901/4. kara şsmannuk benim dži:nsim

190100901/5. syreciz biz, kałabajuz

190100901/6. mi:ræm alam, a:met amdzam, ejip amdzam

190100901/7. ejip amdzamuun tærunnaru, şødzycleri, kuızları

190100901/8. a:, ø:læ dælu ba:

190100901/9. 'a:dæmniç, karaa:metle: 'epsi va:

190100901/10. sajujæm mu

190100901/11. ku:tuwalile:, 'şlakla:, alia:luq, delime:metle:, 'şecetle:, 'tæpalluq, 'muraşluq, 'jetimniç, a:dæmniç, şerifa:metliç, 'şerifliç

190100901/12. afa:la:da 'ka:lmadu i:san

190100901/13. kara şsmannuktan sæ:ra 'jetimnic jele:ri

190100901/14. ben 'suradan ø:læ sajuve:sæ:m ta: ra:t ja

190100901/15. 'a:kkuşluq, 'yzeji:liç, alikæmfuřluq, 'şavuşluq

190100901/16. bi:ta jæk ba, zatur cøvymyz æ kada:

190100901/17. jaşum mu, a:şmuş

190100901/18. secize kada:, sapadçada ækudum

190100901/19. ne kadar ækune: ja

190100901/20. sapadʒada ɔkuduk biz, bu jɛʃɛn cɔvɔɖɛ

190100901/21. vaktunda bu cɔvɔɖɛ e: 'komiteɭe: jɛ'lmɪʃ

190100901/22. i: ama komiteɭe: 'jɛldi:nɛ burda kaɭmuʃta:

190100901/23. bɛɖʒɛnim 'a:ni 'kɔ:kudʒuɭuk suurasunda

190100901/24. i: ama burajuu jedi cɔ:ɖʒɛ:ʒ kɔne: vaktunda

190100901/25. burda ʃɔk su va:muʃ

190100901/26. ʃɔk ʃɛʃmɛ va: bizim cɔvymyzyn iʃɪnde

190100901/27. be:ci dɛ dɔ:t beʃ ʃɛʃmɛ va:

190100901/28. e:lɛ e:lɛ jukaru dɔ:ru cɛna:ta:nuu da cɔvyn saja:sak ɔnna: tɔplane:
tamam jɛɖi seciz ta:nɛ

190100901/29. 'burasunun adunuu demɪʃlɛ: bi:ta: iʃmɛ kɔjaɭum

190100901/30. i: ama sapadʒaja da jɛnɛ jɛʃɛ:cɛ a:h demɪʃlɛ: burajuu da
sapuɭurvere:

190100901/31. 'burasunun adunuu da sapak jɛ: demɪʃlɛ: sapadʒa kɔjaɭum

190100901/32. ɔ jyzɔn ɔ:lɛ kɔnmuʃ deʒɛ 'annɛɭerimiz ɔ:lɛ annadu:du

190100901/33. e:scidɛn burda 'rimlɛnnɛ: jaʃa:muʃ

190100901/34. e:, va: za:j

190100901/35. emina:ta: dæ:jɛʒ biri

190100901/36. 'burdan jɪtmɛ, ɔnna: japtu:muʃ da 'ɔnʊʃtan ɔ:lɛ deni:

190100901/37. 'burdan ba 'dudum tamam y:ʃ y:ʒ a:ɭtmuʃ i:san ka:ɭkmuʃ

190100901/38. benim cɛ:ndim bubam esapɭadu

190100901/39. bu cɔvɔɖɛ y:ʃ y:ʒ a:ɭtmuʃ a:nɛ jɔʃ etmɪʃ

190100901/40. 'ba:zuu a:ram ɖɛɛɛje, ba:zuu 'cɔpeclije, ty:cijeje

190100901/41. 'onnarun kuẓannarunūn kuẓannarunū bilmif ɔ'lsam be:ci
be:f y:z a:ne ɔ'ldʒec, de:di

190100901/42. fʃumaliʒe jittin va: mu, 'muʒlene

190100901/43. 'ɔre:j ka:lkmuʃla:

190100901/44. i: ama bu fʃeʃmeləri cim japtu:muʃ de:sen

190100901/45. biri kara ʒsmannuk fʃeʃmesi, bizim sya:le jape:

190100901/46. biri emin ʒa:la: fʃeʃmesi

190100901/47. alia:ʔuk ʒfʃeʃmesi dene:

190100901/48. burdʒuktan 'ani te ʃindi ʒe'ldin

190100901/49. 'ani araba du:du

190100901/50. ɔnu atic ʒme: japtu:du

190100901/51. 'isveʃte ɔ ʃindi

190100901/52. 'isveʃte ɔture: ama ha:jruuna japtu:du

190100901/53. fʃyncy ka:rʊsu te bu a:neden

190100901/54. ja:, 'ɔnuʃtan ɔ japtu:du

190100901/55. 'ɔrda tabelasu azur, jazuk bile

190100901/56. ben 'a:jruʔmadum sa:de tyrcijeje va:duk, ʒe'ldic secsen dɔkuzda

190100901/57. jittic, beʃ aj du:duk ɔ:da ɔndan sɔ:ra ʒe'ldic

190100901/58. kuẓla: jitti fʃaʔuʃma: deje ama 'ɔrda ka:lduʔa:

190100901/59. ben tecezede de iʃledim

190100901/60. fʃɔk iʃledim ben

190100901/61. bɔjadʒu iʃi, tapet, ø:le adam iʃi iʃledic

190100901/62. tecezeɗe biɓ ɔ vaktuunda bɔbɛ: tɔpladuuk

190100901/63. ba: cestic, ne va:sa japtuuk

190100901/64. 'sɔ:ra kru:ʃ ʃuuka:duuk ji:mi dɔ:t karu

190100901/65. jittic ba burgaza, kru:ʃ ʃuuka:duuk

190100901/66. kru:ʃ ʃuuka:duuk tɛ bɔ:lɛ ʃpakɔfka japma:, tapet japuʃtuurma:,
bɔjadɗuuk

190100901/67. i: ama ɔ:n jci sene ɔ:da ʃaɗuʃtuuk

190100901/68. i:ʃ du:madan ʃaɗuʃtuuk

190100901/69. ja: ɔ ʒāmana kada: polede:jdic

190100901/70. bɔbɛr e:ctic 'kajaɗuda

190100901/71. ɔ: 'kajaɗu 'nere: jele:

190100901/72. ajtɔsun ɔtɛ janūna, 'kamenovo

190100901/73. ɔ:lɛ ja ba me:met

190100901/74. ja: 'ajtɔsun ɔtɛ janūna ɔ:ɗa iʃlɛdic ɔ ʒāmana kada:

190100901/75. ɛ: ama bɔbɛ:lɛri ece:dic, kaza:duuk ɔnnaru

190100901/76. e:, pole iʃi ba

190100901/77. bɛn sajdɗam ɔnnaru, ɔnna: kɔɗaj

190100901/78. ta:ɗaɗaruun mu

190100901/79. 'dɔmuʃtuuk 'birindɗi, 'icindɗi 'sabundɗa

190100901/80. 'menzil, uɗma:n ju:du, aɗmaɗu ʒa:ɗa, u:zun ʒa:ɗa, januuk ɗa,
ʃajɗa:ta:ɗa

190100901/81. e: bajɗa:da derin ʃuku:, avɗu ʒa:ɗa, iʃme ʒa:ɗa, ba:ɗuɗ

190100901/82. ni:di ɔ bɛ

190100901/83. onna: kałaba ba dudum

190100901/84. burdan 'a:ni cøvε jiri:ce

190100901/85. onñn da ta:rihini sø:le:lim

190100901/86. 'orasu ε:cezin bø:le pajłaftu:mułła:, partseł partseł japmułła:

190100901/87. i: ama cøjly ɔrejũ, ε:cez birε: dece: je:lεri ɔldu: iłñn annaımułła:
bytyñ cøv ba:łuk ecmiıle:

190100901/88. i: ama cim katı sene bø:le ıfałıuımułłar ɔ ba:łaru tɔplamułła:

190100901/89. benim kuızannu:mda ɔraj kavuñ ece:dic

190100901/90. ba: da va:du ara:ła:na bø:le

190100901/91. bi: eıε:miı va:du ku:da

190100901/92. ɔ eıε: pindiri:, 'amdıanuñ ka:su bizi jøtyri:di

190100901/93. onuñ da va:du benne akrañ kuızłaru

190100901/94. da ɔrdan avıamne:n kavuñ kɔparu jetiri:dic

190100901/95. onuıta ɔ je: ba:łuk deñi:, e:cezin partsełı ɔldu:nu

190100901/96. da ɔndan ø:le køjmułła:

190100901/97. 'køru va:

190100901/98. ku:ı va: a:kada, ku:ı ta:ła: dæ:jiı

190100901/99. ııavda: ta:ła: ba dudum

190100901/100. a:pałuk, 'jasadıuk ka:ldu

190100901/101. bi: jeıimiz va:du 'jasadıuk de:lε:di

190100901/102. i:, cøvyn a:lt tarafunda

190100901/103. te bu ıfatma janu

- 190100901/104. ɔnu 'demɛdic 'temin
- 190100901/105. ɔ:da sujumuz va: bizim
- 190100901/106. bø:reclɛɛ i: jele: taʃ va:sa
- 190100901/107. ʒɛlmɪʃcɛ istɛ: dɔɫdurun
- 190100901/108. kɔcɛ:, ɔ su da a:ni jumũta a'kuɪ jibi kɔkuɫu su
- 190100901/109. kɔkuɫu su ja: a:ʃtɔ: ba:
- 190100901/110. 'a:paɫuk va:
- 190100901/111. era:ldɛ 'ɔraɫara a:pa muɪ ecɪlɛ: vaktunda na:ptuɫa: bilmɛm ama
'ɔrasu bø:lɛ bi: ju:t
- 190100901/112. ʒenɛ cøɾ jakada kaɫɛ:
- 190100901/113. bizim tɛ bu asan a:nun jɛɾi va: ɔ da ʒenɛ bø:lɛ cøɾ jaka dɛnɛ:
- 190100901/114. dajan dajan arkana
- 190100901/115. baʃka 'ka:ɫmaduɪ ja ba
- 190100901/116. kuʒ ta:ɫa, ʒyn 'u:mɛ:j ɔɾɛj
- 190100901/117. ɔ:da bi: kɔɫʒa ta:ɫamuɪʒ va: bizim dø:t decɛɾ
- 190100901/118. hep ɔɾɛ:j ʃavda: ecɛ:dilɛ:
- 190100901/119. dedɛlɛ:miz ɔnuʃta da ɔ ta:ɫajum adunuu ʃavda: ta:ɫa kɔjduɫa:
- 190100901/120. ʃavda: ta:ɫa deni:
- 190100901/121. dø:t decɛɾ ɔ
- 190100901/122. benim 'dedɛm jedi ka:daʃmuɪʃɫa:
- 190100901/123. a:ɫtuɪ ʃøɫʒyc sa:dɛ bi: kuɪʒɫaru va:muɪf ɔ da kaʒrak ma:lɛjɛ jitti
- 190100901/124. ɔnuʃta ɔ ta:ɫajuu i:ʃ ylɛʃmɛdilɛ:

190100901/125. tɔ: jedi ʃɔdʒyc bɔ:lɛ ecɛ:dilɛ:

190100901/126. 'samannuuk ɔlu:du ja evɛl

190100901/127. ja: 'samannu:n ystyny ø:tɛ:dilɛ: ʃavda:la: dɔvyp tɛ

190100901/128. ɔ saplu:nna, saplu:kla ø:tyle: 'samannu:n ysty

190100901/129. ciremiʃ jerine ɔ saplu: kɔjule:, ciremiʃ ɔlma:j

190100901/130. ɔnuʃta ɔ kuʒ tarafu ɔ ʃavdar ɔ:da ɔlu:du da ɔnu ecɛ:dilɛ: biz
kuuzanka

190100901/131. ja: ɔndan bile:rim

190100901/132. e: bizdɛ bu dɛccɛdɛ, 'ʃindi cɛ:ndimizin va:

190100901/133. biʒ cɛ:ndimizin dɛ:jelim

190100901/134. yʃɛ: karuuk hɛ: ty:lysynden va:

190100901/135. ʃɛftelimiz, a:muudumuʒ, zɛ:dɛlimiz, cirezimiz, eric

190100901/136. 'kuuzuɫdʒuʒ, ʃɔk sa:lam

190100901/137. ba 'kuuzum ʒit tɛ e'vin ønynde bizim ka:juun ɔ'ldu tyrcijɛdʒilictɛ

190100901/138. tyrcijɛdʒilic, hesap et

190100901/139. ja:, 'kaspeʃɛnden ʒeti:dilɛ:, bi: uuum ʒeli:di bize

190100901/140. ɔ muustava agadʒuuk ʒeti:di

190100901/141. ɔ vaktuunda ɔ bɔ:lɛ 'pelit kadar ɔlɛ: ɔ

190100901/142. 'kuuzuɫdʒuʒ ama aʃlak da bak ne kada: dajanuʃtu

190100901/143. 'kuuzuɫdʒuʒ øzy ʒibi kaɫmuʃu:n dɛ:lɛ:

190100901/144. ʃɔk kuvetli kaɫmuʃu:n demec

190100901/145. hem dɛ kaʃ sene ɔ'lmʃ

190100901/146. secsen ɟokuzdan berisini esapɬajuwverelim

190100901/147. ka:juun otuz seneje jakun

190100901/148. ɔ kada: dajanuɬtu bi: kuwuɬɟuɬ

190100901/149. bi: senɛ dɛ bɔɬ 'kaɬma:j, ɛ: senɛ jape:

190100901/150. dut a:ɟu va:

190100901/151. a:k ta ɔɬe:ru, ku:muɬu da , kara da ɔɬe:ru

190100901/152. badem va:

190100901/153. 'ɔɬambu: tɛ 'burɟuɬta meza:tu:n iɟinde va:

190100901/154. kɔruɟujmuɬ ja ɔvy ɔnuɬta da ɔ:ɾda juɬuɬan a:ɬɬaru ɟa:mije
jetirile:

190100901/155. 'kɔruju kɔru:muɬ ba dudum

190100901/156. ɔnu ɔ:ɬe: jaka:ɬa:

190100901/157. bi: tɛ meza:tu:n iɟinde var a:ɬɬa:

190100901/158. ɔnna: da jene juɬuɬdu mu jene ɟa:mije jetirile:

190100901/159. ɔ zaman bɔ:ɬe ɟa:minin iɟinde muhabbet ɔɟaɟuɬɬaru var

190100901/160. du:ɬa:dan jɛɬen i:san jide:mif

190100901/161. a:k 'urba ɟɔktu bizim vaktumuɬda

190100901/162. 'saɬta 'urba ji:dic

190100901/163. bɔ:ɬe tellɛ:dilɛr bizi

190100901/164. cim jɛɬɟɛc ja anasu jɛ'ldi

190100901/165. ɔnun 'tɛtɛsi bize jakun ba 'dudum

190100901/166. asuɬ beni japan ɔnun 'tɛtɛsinin jɛɬini burej

190100901/167. ədə:lez dene:

190100901/168. ədə:lezde daru aturur:

190100901/169. bə:le dəs dələjuu ata:lar, e:lim dələjuunu

190100901/170. ɔ darujuu təpla:ka jə'lməsin, ji:məsin dʒadu dije

190100901/171. 'a:ni, piliɣli tavuuk ɔ'ldu mu bə:le kaɫdu:du ja ɔ dʒadu

190100901/172. piliɣli tavu: ʃindi jate:ru ja

190100901/173. ama dʒadu kaɫdu:re: ɔnu ɔ jyzden daru ata:duɫa:

190100901/174. cim mi ʃa:re:

190100901/175. 'sa:de bytyn cəvde bi: a:tʃa:zu va: dʒadujuu ʃa:rabile:

190100901/176. benim anamun adu se:jde

190100901/177. bizim cəvde i:ɣ jək ø:le

190100901/178. kaɣ ty:ly ɔ't təpladu:du ba

190100901/179. ku:k ty:ly ɔ't təpla:jə:

190100901/180. 'ʃuɫadʒuuk ʃu:ce:, evi jəzine: aʃsamsu bi: ʒa'ku dʒadu jele:

190100901/181. ɔnu jø:məden iʃejip suʃam dene:

190100901/182. ja: i:ɣ biʃej japama:jə:

190100901/183. benim anam ʃa:rdu

190100901/184. ama jø:re: ɔ ba 'dudum

190100901/185. da bubam ʃək merakɫujdu

190100901/186. bir atɫu ɔldu:na dedile: bədzəm sən ʃa:rdʒan

190100901/187. i: ama bubam dedi bir aʃamdu: beclə:jəm ɔnu

190100901/188. 'bədzec mədzec ne jeli:sə təplə:jɫa:

190100901/189. bi: cibrit kutusuna kəje:la:

190100901/190. da ɔ bi: kara 'u:ka ʃuʃʃane:ruu yʃ cere evini dɔʃane:ruu

190100901/191. 'ʃuʃʃadʒuk dɔʃane:ruu, hu:kajla ʃuʃʃanuk

190100901/192. beni jəryp jəreməden iʃejip 'suʃʃma də:je: dʒaduja

190100901/193. ø:le yʃ cere kuvrane:ruu, jele:ri iʃəri

190100901/194. ɔ affamuu aʃʃah tarafundan jele:ri ɔ iʃəri

190100901/195. na:sũ ɔ:ʃsa bəʒec jeli:mif

190100901/196. bi: ciʃi ujuma:

190100901/197. ja:, bytyn jəʒe beclə:je

190100901/198. bi: bəʒec jeli:sə 'epsini cibrit kutudʒu:na kəje:

190100901/199. nasuu bəʒec jeli:sə

190100901/200. bi: de ku:k ty:ly ɔt ta i:lei jyn təʃla:ji:

190100901/201. rahmetli bubam təʃlamuʃ

190100901/202. ta ɔ da beclədi anamuu

190100901/203. bubam jelen bəʒecleri təʃlamuʃ

190100901/204. sə:ra də:ji anama, 'karuu 'by:yn i:ʃ bi: jeri ʃuʃʃkma:dʒan də:je:

190100901/205. ε: ama ʃʃikma:dʒəc ɔle:ruu

190100901/206. sə:ra ɔ jyny əde:lez ɔle:

190100901/207. ɔ vaktunda tamam y:ʃ də:t jyn əde:lez ɔlu:du

190100901/208. ta:tak tepili:di, 'sa:ndʒac ja: hepsi

190100901/209. ta:tak tepili:, 'sandʒak saʃʃanwle:ruu

190100901/210. 'dəmustʃuk də:jeʒ

- 190100901/211. ɔjun ba dudum 'bø:lɛ ɔjnane:ru
- 190100901/212. da i: ama biz jittic 'a:mana
- 190100901/213. bi: 'a:manumwɔz va:du
- 190100901/214. 'ɔrajɔ karuɫa: tɔplandu
- 190100901/215. bɛn ɔ zman jɛtɪfɪc ku:z
- 190100901/216. da karijuun biri jɛ'ldi bana sɔ:du anamɔ
- 190100901/217. anan nɛ:dɛ buɣyn dedi bɛɖzɛm
- 190100901/218. 'burda jɔk mu dɛjɛ bakuundu
- 190100901/219. bana da uɪsma:ɫaduɫar ja
- 190100901/220. benim anam da dɛrɛ ɟɔ:ndɛn
- 190100901/221. anam, dɛrɛ ɟɔ:nɛ jitti dedim
- 190100901/222. da ɔrda 'ɔtu:duk
- 190100901/223. ɔtu:duk ama 'ɔjna:jɛz 'mɔjna:jɛz
- 190100901/224. 'dɔmusɟuk ɔjnaduuk, 'ta:tak teptic
- 190100901/225. a:jni caru bi: cɛrɛ jɛnɛ e:jvandan jɛɟti
- 190100901/226. benim inɟɛmin kabi:lesi dɛ sajuɫɛ:ru
- 190100901/227. da ma:nɛjlɛ ɔna da sɔ:rdu anam nɛ:dɛ diɟɛ
- 190100901/228. bɛn iɟɪdi:m ama bɛn sɔ:lɛ:mɛ:m
- 190100901/229. da ɔ da sɔ:lɛmɛdi
- 190100901/230. nɛ:jɛ bɛɖzɛm
- 190100901/231. jɛnɛ a:jni a:mana jittic
- 190100901/232. jittic ama 'jɛnɛ ɔ karu katɟuɛ:

190100901/233. iʃɛjip 'suʃma dɛni:

190100901/234. bɔ:lɛ kuʒarɛ:, silinɛ: ɔ:rda

190100901/235. ɔnu jɔrdʒɛc ɔ

190100901/236. 'nasu nasu buɫdʒɛc ʃindini ɔnu

190100901/237. sɔ:ra sa:t y:lɛn ɔ'ɫdu, ici ici buʃa: dɔ:ru da:ɫuʃuɫdu

190100901/238. 'ɔ:rda tɔp ɔjnandu, ta:tak tepildi

190100901/239. sɔpaɫa:ɫa 'dɔmusʃuk ɔjnaduuk

190100901/240. biz ku:z, jɛtʃic ba

190100901/241. a:, ʃyʃlym ɛʃɛc ɔjnaduuk bi: baktuuk 'jɛnɛ a:jni karu

190100901/242. bizim 'sajamuʒ va:du evin dɔɫajuunda

190100901/243. ɔ 'sajajuun a:ɫtundan ɛ:cɛʃ jɛʃɛ:ri

190100901/244. da bubam usma:ɫamuʃ ɔna jitmɛ bi: jɛɛ dɛjɛ

190100901/245. ɔ:rdan jɛʃɛ:cɛ anam, ka:jui duʃaru vardʒa: jɛɛ: dɛ tɔaletɛ jide:ri

190100901/246. ɔnna: da 'duʃarda ja bizim

190100901/247. ɔ:rdan jɛli:cɛ jɔrɛ: anamu

190100901/248. i: ama 'jɔ:di:nɛ bi: ʒa: karu jɛlmɛ:jɛ:

190100901/249. ra:ɫaʃtu bi: ʒa: da 'jɛlmɛ:jɛ

190100901/250. sɔ:ra bubam ɛ:p daruɫu:du anama

190100901/251. bɛn sana demɛdim mi ezana kada: 'ʃuukma duʃaru, nɛ: ʃuuktun dɛjɛ

190100901/252. bakam sɔ:ra ezan ysty jɛɫdʒɛ:di mi dɛjɛ

190100901/253. ama ɔ jyny bize, injɛmɛ ici cɛɛ yʃ cɛɛ sɔ:du

190100901/254. bana yf̣ cer̥ sɔ:du

190100901/255. bən at̥:m ø:l̥e der̥ ɟø:n̥e jitti dæ:jəm

190100901/256. bana sɔr̥e:, ne zman j̥eˈldʒen dæ:j̥e:

190100901/257. bən d̥e bil̥m̥e:jim dæ:jim

190100901/258. ø:l̥e y:r̥enm̥e: ist̥e:j̥e:

190100901/259. ɔndan f̥yp̥el̥endic ɔ dʒadu ɔˈɫdu:na

190100901/260. baʃkasu n̥e: sɔ:madu if̣

190100901/261. sa:d̥e ɔ sɔr̥i:, a:jnu karu sɔr̥i:

190100901/262. bubam, ba kɔdʒa karu d̥e:di, bø:l̥e japa:du da

190100901/263. sən 'iʃ̥eri aɫ̥e:duɪn bir il̥e:n, duʃ̥aru ʃ̥uɪkmaje:duɪn

190100901/264. da bakajum ezana kada: j̥en̥e j̥eldʒec mi

190100901/265. ama ɔ 'bi: ʒa: bɔzule:ru, ɔnu j̥ø:myʃ̣ ja

190100901/266. 'adam d̥e:di, ʃ̥ødʒycl̥er̥inin adun̥u ʃ̥a:re:

190100901/267. e:n bøyc ʃ̥ødʒy:nyn adun̥u ʃ̥u:r̥ud̥u ama ɔnun adun̥u
ʃ̥u:r̥m̥əzd̥u

190100901/268. biʒ̣ j̥en̥e ʃ̣indi ba:re:ʒ̣ m̥e:met d̥eʒ̣

190100901/269. ɔnna: j̣yna: d̥eʒ̣e dem̥ezl̥e:di

190100901/270. 'gudʒur̥an va:du, 'gudʒur̥an

190100901/271. burej, t̥e bu meza:ɫu:n iʃ̣inde

190100901/272. biri bu tarafa ɔturu: biri ɔ tarafa

190100901/273. bir a:ʃ̣ ɔ 'bø:l̥e

190100901/274. bir a:ʃ̣ yst̥yn̥e dice:l̥e:

- 190100901/275. bi: tarafuna bu bi: tarafuna ɔ pine:lɛ:
- 190100901/276. pindire:lɛ:, saɬandure:la: i:sannaru
- 190100901/277. 'guɫduurandʒuk, 'guɫduurangwɪf dɛ:lɛr ɔna
- 190100901/278. 'dudum, biʒ zatw ʃɔk ɔrak biʃtic, ʃɔk a:man dɔ:dyc
- 190100901/279. ɔ:n beʃ ji:mi ʃyn sa:de a:man dɔvɛ:dic
- 190100901/280. 'ani bili:n mi ɔnnaru
- 190100901/281. dyvɛn dɛ:dic biʒ
- 190100901/282. ja:, 'bø:lɛ dyvɛnɛ pine:sin, a:jvannaru kɔʃa:sun
- 190100901/284. e:llic tɛ va:du
- 190100901/285. sɔ:ra ɔnnaru jɛtire:ʒ
- 190100901/286. bi: ʃyn kazi:ʒ ɔ a:manu
- 190100901/287. kazuɫuk mu kazuɫuk ɔ juvunu juvɛ:ʒ
- 190100901/289. ɔ demetlɛri taʃi:la:
- 190100901/290. 'bi: ʒa: ɔnu dɔvɛ:sin
- 190100901/291. samanũnu a:jru aɛ:sun, ecinĩni a:jru
- 190100901/292. 'bi: ʒa: ɔ:n beʃ ʃyn a:man dɔvɛ:dic
- 190100901/293. ku:muzu bi: beʃir va:du, ici tajnɛ dyvɛn bø:lɛ a:kasuna daka:la:
- 190100901/294. ɔ: vaktunda da ʃɔk suɫʒaktu, 'juli suarasu
- 190100901/295. 'juli, 'avgust, septɛmvri jide:
- 190100901/296. 'asʃuk kɔj ba 'dudum, 'asʃuk fɛcɛ: kɔj
- 190100901/297. a:ɫʒuɫʒa mu iʃʃɛn ø:lɛ

190100901/298. ʃiʃecləri bən ʃək severim

190100901/299. citajska ʒoza dɛ:jlə:

190100901/300. 'sa:nijɛ, cypɛ ʃiʃɛ:, 'ɔnna: kaɫaba ci

190100901/301. ʒavʉ:ɟzʉk, tɛ durʃa:da ʒøstɛrʒɛm

190100901/302. ø:lɛ ʃək aʃʉuk

190100901/303. bi: ty:ly sa:kan sa:nijɛ va:

190100901/304. ø:lɛ aʃarʉu dɔ:ru

190100901/305. ɔnna: aɫ aʃɛ:

190100901/306. 'ʒi:ʒinɛ, kuɾmuʒʉu ʒyl, mɛʃɛ ʃiʃɛ: va:

190100901/307. tɛ: 'e:ʒvanda aʃʉuk, ʒuukuɫmuʃ aʃarʉu

190100901/308. ɔnna: ty:ly ty:ly ba 'dudum

190100901/309. sarʉsuʉ va:, ku:muʒʉsuʉ, aʃʉuk ʒarʉsuʉ va:

190100901/310. zatuun rahmet demeləri la:zuun

190100901/311. ʃyncy ʒa:muɾ 'ani i: dilmɪʃ dɛnsin, ʒynahmuʃ

190100901/312. a:suɫ rahmet dɛnsinmɪʃ

190100901/313. tyly 'ʃiʃɛɟzic ø:lɛ: ba 'dudum

190100901/314. a:k ʒambak, sarʉu ʒambak, mɔ:r ʒambak, ʒyʒ ʃi:dɛmi, ka:mɛ,
tyly ʒuba aʃɛ:

190100901/315. tyly ʒuba, 'tylyɟʒɛ, ʒaprakɫarʉu mɔ:r

190100901/316. ʒindi ʒyʒ ʃi:dɛmi aʃmuʃ, sarʉu bø:lɛ

190100901/317. 'ʒazuun sarʉu ʃi:dɛm ø:lɛ: ʒa ɔnun ʒɛnɛ sarʉsuʉ ama 'ʒyʒyn aʃɛ:ru

190100901/318. tɛ buɪ vacit aʃɛ:ru

- 190100901/319. da sajsam 'kudura pupusu də:jez, kədzaman kafəlu ɔlə:
- 190100901/320. ɔnun da sarusuu, bejazuu, pembesi ɔlə:ruu, aʃe:ruu
- 190100901/321. 'ɔnnarũ ben 'jazuu ʃɔk ece:rim
- 190100901/322. hala: tɔ:munu a:ldum, istə:sən verim bilə
- 190100901/323. meʃe ʃiʃecləri, 'e:jvanda ʃec istə:sən jeʃe:ce
- 190100901/324. e:vin ɔtə jandaku ba:ʃəsi, ba:ʃenin januu, evin ɔny
- 190100901/325. tɛ:, ɔ e:cti:m jere 'e:jvan dejiwerəm ben, e:vin ɔny denə:
- 190100901/326. saruu ji:jine, pɛ:mbə ji:jine, baʃka dɔlu ci
- 190100901/327. acʃəba:daʔ, a:ʔ ga:dəsi baʃka
- 190100901/328. kujuudan tɔpladu:la:, 'bø:lə bi: 'tɔpkadzi: va:duu
- 190100901/329. bi: japrədzuc, bi: də ku:muuzuu bi: 'tɔpkadzi:
- 190100901/330. a:ʃjanak də:jez
- 190100901/331. ɔ ku:dan tɔplənə:, je:ʃil aʃe:
- 190100901/332. 'tɔpuʃʃuk, a:ʃjanak də:jla:
- 190100901/333. evəl tɔpla:muʃla: dedəmi:l
- 190100901/334. evə asu:muʃla:, pənʃerenin janũna, 'ɔrũlara jɔzəl duru:muʃ
- 190100901/335. ʃejtan ʃicəni də va:
- 190100901/336. ʃejtan ʃicəni, 'kapuʃa asu:muʃla: ʃejtan jirəməsin dəje
- 190100901/337. ba:lə: 'peliclərimizi
- 190100901/338. bizim 'peliclərimiz va:duu evəl, vaktunda
- 190100901/339. ja:, je:dən cəcyɔny cesə:lə:di
- 190100901/340. 'karanfil də:z ɔna da

190100901/341. onu cestin mi 'iʃeri kəjdun mu ʃək ʒyzel kəce:ru

190100901/342. biz 'peliclerimiz va:du evel

190100901/343. ənnara bə:lə ʒeʃini:dic, tɛ bundan bə:lə sa'kuɖu:duɖk

190100901/344. ʃək pelicli japan da va:du

Kaynak Kişi No: 190100902

Ağız: Doğı Rumeli Türk Ağızları

Kayıt Yeri / Kodu: 1901009

Kayıt tarihi: 27.10.2014

Kaydı yapan: Nurcihan Güneş

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Mehmet Rustem Ahmet

İkamet Yeri: Zaimçevo (Zeamet)

Doğıum Yeri: Zaimçevo (Zeamet)

Doğıum Tarihi:1952

Cinsiyeti: Erkek

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: Ortaokul 8. sınıf

Mesleğı/İş Yeri: işsiz

Dil Bilgisi: Türkçe, Bulgarca

Başka Bölgede Yaşaması: Hayır

Sülale/ Lakap: Kara Ahmetler

190100902/1. ɔ ta: ʃɔk bile: bəndən

190100902/2. siz nərđənsiniz

190100902/3. ja: ba bən jitti:m var ɔreja ba:

190100902/4. bən ka:ldum biləm ɔ:rda

190100902/5. bən jittim burdan, ɔtəbys a:jde:m bən də

190100902/6. ɔreja ɔmurtaktan ɔ:rdan jeʃtim, omurta: jittim bi: ku:ʃta

190100902/7. bi: zelena ʃmora:va var e: ɔ:rda bi: ku:ʃtuttu bizi

190100902/8. bən burdan jittim otobyslə

190100902/9. jaɫnuus jide:m ɔre: remonta jətyrʒem

190100902/10. i:sanlar jəʔldilə: cyʃyc arabala:la

190100902/11. pindic, bytyn jedʒe, saba: kada: du:duk ɔ:rda

190100902/12. saba:le:n a:ʃuɫdu bi: 'aradʒuuk bə:le

190100902/13. 'pinin dedim, siz bürakun arabalaru

190100902/14. secize kada: ɔkudum

190100902/15. e: 'burda ba: bu cə:de ɔkudum

190100902/16. duʃkotna, ja: bitcindzi jyny sapadʒaja jittim

190100902/17. jedindzi, secizindʒiji ɔ:rda ʃuuka:dum

190100902/18. bən betim ama jəʔldi na:bajum

190100902/19. ta: ɔ ʒăman ta: cyʃycce kamjon a:jda:dum bən

190100902/20. asce:li: bən japtum burda burgazda da japtum, soʃjada da japtum

190100902/21. ici jə:de japtum

190100902/22. bi: sene burda burgazdejdum

190100902/23. 'burda jetfe: bi: fefint su jetire:ler

190100902/24. 'burdan 'varnaja te bizim 'burdan 25. su, su jety:dyc

190100902/26. o kanał, bə:yc kanałla:

190100902/27. biri stunfəv brja: jide: 'varnaja, biri de 'burdan jide:

190100902/28. o zāman asce:lic burla:da oħu:du

190100902/29. bizi bi: ɟa: komandirofka jəħaduɽa:, səfaja subuttuɽa: bizi

190100902/30. səfjada biti:dic asce:li:

190100902/31. bi: sene bu:da, bi: sene kremikoftsidejdic

190100902/32. bu bilme:j var asceɽ a:kadaɟɽarum

190100902/33. tołbuhinden va:du, so:ra va:du bi: fefint ne:jdi

190100902/34. jene bu 'kuɽɟalijskə bi: je:de ama bilme:m ne jə:dym ɔndan so:ra

190100902/35. 'sabundɟu, o je:de 'sabundɟuɽa vaktunda cəv va:muɟ

190100902/36. o cəv va:muɟ ama bir a:staɽuk je'lmɟ, kəɟza a:staɽuk

190100902/37. ø:le də:jez, kəɟza a:staɽuk, jindi bu:da rak tuta: jibi

190100902/38. ana: kəɟza a:staɽuk je'lmɟ, i:sannar birɟic birɟic bitmɟ o je:de

190100902/39. ølenne: de jindi ɟək bi: zaman jetɟmɟ ama

190100902/40. ɔ:da jindi 'meza:ɽuk va:muɟ, meza:ɽanu jəre:le: 'junu 'bunu

190100902/41. para mara ara:ka cemic ɟuuka:muɟ

190100902/42. ama ɟək ile:den ɔrasu ɟy:z bi: je:

190100902/43. ɛ:nlic zatun, bizim bureja so:radan je'lmɟ i:sanna:, kaɟmuɟɽa:
bure: da:jun iɟine

190100902/44. 'ɔ:ndan sɔ:ra sabuunɪ muɪ japa:la:muɪ ne:blem 'sabuundʒu ɔndan
da ka:lmɪf

190100902/45. biz vaktunda ʃɔk ɔrak biʃe:diɐ cyʃyɪkke

190100902/46. ama va:duɪ cø:də ø:lə a:nələr ani baja: isteme:lə: bu iʃləri iʃlesin

190100902/47. ɔ ʒman gramfɔnna 'plɔʃka va:

190100902/48. ɔ zaman ʒeʃe:di kadrije la:tifɔva

190100902/49. iʃitti:n va: muɪ

190100902/50. ja: kadrije la:tifɔva, tɛ ka:ʃuɪda bø:lə ɔ:rak biʃe:z

190100902/ 51. ɔnnar ʃø:lə bakar e:llərɪnə a: suɪʒak duɪʃaru ʃuɪkuɪma:ɔʒak e:j ʃɔk

190100902/52. ɔ kadrije la:tifɔva zatuɪ bizim buɪʒaristaɪda ø:lə tyrcy ʃa:rsuɪn ama
bø:lə se:sle dɛ se:sle

190100902/53. ɔ nasu tyrcyle: ʃa:ru:duɪ baʃka

190100902/54. ɪamba da ʃiʃesi janmazduɪ 'nasuɪduɪ

190100902/55. merada a:jvan ʒydyle:

190100902/56. 'jasakɪa: japuɪle: tɛ a:jvan ʒi:mesin dɛje

190100902/57. kɔkuɪ suda bi: ʒa: astatuk ɔɪdu mu kuɪzannara bi: ʃeʃit 'ani
'jaɪadʒuk ʃuɪce:

190100902/58. e: ɔnuɪ ʃamuruɪdan syre:lə: ɔnu besle:je:

190100902/59. ʃamuruɪdan syre:lə: bi: ʒa: ʒeʃe:ri

190100902/60. nenele: ʒøtyry:dy kuɪzannaruɪ

190100902/61. bizim ʃɪɪdi bure: bajuɪra ʃuɪktuktan sɔ:ra e: bu 'varna taraʃla:
ʒøzyce: 'burɪdan bajuɪɪdan

190100902/62. afʃam ja:duɪ, bytyn 'epsi ʒøzyce: duɪʒɔpɔɪ

190100902/63. kuſtepe deſler o:da jøzyce:ri

190100902/64. 'bunnaru bitir bi: ʒa: kuʒ taraf

190100902/65. kuʒ taraf, ku:ʒ ta:la, ʃavda: ta:la, kuza

190100902/66. a:ʃ meʃe, kuzuſ pelit, ʒy:ʒen, kajun, yveʒ, kavak, ajva, dyſtybak, indʒi:, 'kuzuſdʒuk

190100902/67. øby: taraftan bi: je:den a:lduk, je:

190100902/68. dʒa:mi o:da dʒuklaru mu

190100902/69. o o:da:da ʃindi 'evelsi e:ceʒ jide:mif øre:

190100902/70. ʃuſdu: o:na:la:muſ bi: ʃeʃint ʃindi burda ne de:ʒle: onnara

190100902/71. ʃuſdu: demec bø:le bi: 'ʃembø:den, tøpuzlu

190100902/72. i:sanna: ʃindi burdan jeʃe:ceſin biri seni ara:je:

190100902/73. ure: sana cim de ba cim

190100902/74. ʃuſdu:r ʃuſdu:r cim tuttu mu jukaru kaſke:ru

190100902/75. 'evel ta: ep 'ʃuſdu:

190100902/76. 'evelsi davuſla dy:n jøk

190100902/77. 'epsi da:reʒle, bizim dy:n de da:reʒle o:ldu

190100902/78. jøk o ʒāman a:k 'urba

190100902/79. jøk o ʒāman kuʒla:la: kønufamasun

190100902/80. ama jøri:m e: cøvde o:du:na

190100902/81. øde:lez dendi mi o avʃamui øde:lez avʃamui dendi mi bytyn e:vlere

190100902/82. bytyn e:vlere 'ani ceʃi køjun var ʒa: jeſmeſin dʒadu deʒe

190100902/83. ø:le e: je:lerine daru ata:la:du, daru

190100902/84. bi: de ussu:gan kəjule:ru

190100902/85. bu a:nede kaʃ ciʃi va:sa kəje:ru bakaʔum saba:ʔin 'a:ngusu
se:ndʒec

190100902/86. bi: ʒa: bu ʃabuuk øʔldʒec

190100902/87. cese:sin, ciremit ystyne bi: jere kəje:sun

190100902/88. bi: de saba kaʔke:z ana: sen øʔldʒen

190100902/89. ʒa: avʃamsu kəje:sun, ʒa:

190100902/90. bi: de dʒadu va:

190100902/91. ɔ dʒadu ølü:myʃ bilem

190100902/92. ʃindi ʃiʃe:mif ɔ dʒadu senin su:runu, kəjunnanu senin kuru:ju:
bi: ʒa: ʃiʃe:mif

190100902/93. 'jərmədin mi jebərsin la:zum

190100902/94. ɔnu ʃa:ran i:sanu jəʔrsyn la:zum

190100902/95. guʔduuranguʃ, bi: de 'muʒrak va: bi: ʃeʃit

190100902/96. biz kuʒanka 'muʒrak de:le:di

190100902/97. 'muʒrak, bə:le sivrile: e: 'avaja jide: de:jeʒ

190100902/98. ʒa: ɔrak biʃe:cen de e:llic va:du ʒa:

190100902/99. buka:duuk kuʒanka

190100902/100. dəve:le:di, baʃka i:ʃjək, para jək

190100902/101. para ɔlmadi: iʃin juumūta kapa:duuk

190100902/102. kapa:duuk bi: juumūta tavuukla:dan

190100902/103. kapa:sun juumu:taju, jide:sin dycana, bi: 'vaʃla aʔu:sun zəʔla

190100902/104. zəʔla aʔu:sun va:ʔa:

- 190100902/105. beni fındi a:jvan ønyne de jøryttyle:
- 190100902/106. 'jitme:je: a:jvanna: dil mi ta:la:laru syre:m
- 190100902/107. fındi biz ɔ zʰman ku:zan
- 190100902/108. ure:ru anam bana jit jit annuk de:le:
- 190100902/109. e:cezin je:leri var ɔa:
- 190100902/110. cøv ifinde fındi bi: tʃefint ticenneri va:muʃ
- 190100902/111. ne ticeni de:le: bilmem aja:ma battu
- 190100902/112. battu ama eve jele: fındi anam 'kanma:j bana
- 190100902/113. sen de:j ma:sus de:j jitmeme:c ifin de:j
- 190100902/114. seni a:lu:sam ɔpaju jøtyne
- 190100902/115. avfamni:n eve jele:m ɔ:f ɔflane:rum
- 190100902/116. ne va: senin badʒa:nda ba, a:ldu fındi baktu jøzycme:j de biʃej
- 190100902/117. ɔna taffan ja:jw syrelim dedile:
- 190100902/118. taffan ja:ji burej jedʒe sy:dyle:
- 190100902/119. ici jyn ɔ:dan mectebe de jide:m ajvanna:n ønynde jøryme:
- 190100902/120. fındi y:tʃ dø:t jyn jeʃti ben avfamni:n je:ldim kaʃuma: baʃladum, bø:le jidiʃe:ri
- 190100902/121. de:ce tʃuukuve:di pattadak u:radu, ana: yʃ sa:ntime jakuundʒadzuk
- 190100902/122. te bu kada:, 'kədzaman
- 190100902/123. a:, dedile: bu 'nasu jitmif
- 190100902/124. biʒ buna u:duk ta døvdyt te na:ba:um ba
- 190100902/125. bu taffan ja:ji byle sy:dycen ɔ:ra jimʃadu:muʃ, tʃukmasu kəla:j ɔlu:muʃ

190100902/126. avalu:ma:j bi: ʒa:

190100902/127. øby: ty:ly bu tice:n batsun ølebili:sin

190100902/128. ɔ avalu:ne:ruu, enfe:tsijaja kare:ruu

190100902/129. bi: de ɛ:n ʃɔk cyʃycym ben ʃindi, nenem va:duu rahmetli benim

190100902/130. ʃødzy:m, ɔ zaman bizde ta:la ʃɔk ɔldu:na i:san tute:la:, ɔrakʃuu

190100902/131. bi: efɛç va: bizde ɔ efɛ:n ystynɛ i:bɛ de:jle:mif

190100902/132. ɔ ici tarafuu dɔldure:la: ici tarafunuu ben efɛ: burdan a:jde

190100902/133. bi: de ben burdan dereden jeʃticten sɔ:ra de:m bu efɛ: ben pinem jukaru

190100902/134. bi: de ben efɛ:n ystynden atla:juvɛ:dim

190100902/135. ana: ɔ efɛç baʃladuu muu kuʃʃ atma: jkaruu dɔ:ru

190100902/136. beri dyʃy:dym 'mandʒa:la: jitti bi ʃɛ: ka:lmadu, i:bɛ mi:bɛ da:ũlduu

190100902/137. ɔ:rdan ben ʃindi na:bem, nasuu jidɛm

190100902/138. i:sanna: beclɛ:jɛ

190100902/139. ɔ:rdan ben ʃindi usu:ldʒadʒuuk jɛnɛ efɛ: u:dum u:dum ama bi ʃɛ: 'ka:lmadu ja nɛ jøtyrɛm i:sannara

190100902/140. ʒɛ'ldim eve

190100902/141. nɛnɛ, ba nɛnɛ:: dedim ben bi: bela japtum ʒa:

190100902/142. nɛ ɔ'ldu ba □ʃødʒi:m

190100902/143. ben bu efɛ: pindim de beni de dyʃy:dy øldy:rejazdu dedim

190100902/144. nɛ e'cmec ka:lduu, nɛ mandʒa ka:lduu

190100902/145. jɛnɛ jittim jyry:lec jøty:dym

190100902/146. sɔ:ra ɔ eʃe: ɔ avʃamui a:lɔdum vu:dum vu:dum ajvana ama u:sa
da annamaz

190100902/147. sen ne kɔnuʃe:su:n ba

190100902/148. sefte ben kursa jittim

190100902/149. ʃindi tafʃan ja:jui 'ɔ:lmasu:n iste:se, sende bende cimde va:sa

190100902/150. baʃka cy:le:den ɔ:lsun usma:jajla: cimde tafʃan va:

190100902/151. tɛ bu tafʃan ja:jinu ʃindi ne bata:sa batsu:n eve:lsi ilaʃ bu

190100902/152. neɾde buʃan ne 'dɔkturu va: ne bi ʃe:

190100902/153. cendin la:zum 'dɔkturu ɔ:lsun eve:lsi

190100902/154. 'dɔkturu var ama nere: jifʃen sen

190100902/155. tɛ tɔ:le bitta: ben zavota baʃladum

190100902/156. bu neftozavota burgazda

190100902/157. ɔ:rdan ici sene kadar iʃledic biz

190100902/158. ʃindi ici sene ɔ:lɔduktan sɔ:ra ba:zuʃaru ʃiuktɪ

190100902/159. ba:zuʃaru ʃifʃor ɔle:la: 'ʃunu bunu...

190100902/160. ɔ zaman 'ʃasno ʃeʃe:, para jɔk

190100902/161. 'a:jtɔʃta bizim kurs va:, ʃifʃor kursu

190100902/162. ben ʃindi jazulɔdum ɔna ama ʃɔk i:sa:n var

190100902/163. cɔvden baʃka bi: a:kadaʃ, icimiz de me:met jazulɔduuk biʒ ɔre:

190100902/164. 'aʃamun ʃɔdʒi:

190100902/165. ama bizim cɔvde vaktunda bi: mu:tar va:du

190100902/166. ɔnna: ta: kumunistle:den, e:sci kumunistle:den

190100902/167. ɔ ɔ:rdə stəʃtə, 'ajtɔʃtə

190100902/168. bizim dedəm də kuza:duɪ ɔnə, nə: kuza:duɪ

190100902/169. bizim vaktuunda, bizim dedəmi:lde ɔycan va:muɪʃ

190100902/170. ɔycan va:muɪʃ 'ʃunkadʒuɪ də:dilər ɛ: tɑ: kumunizma jəlində
fəʃizma va:muɪʃ ʃɑ:

190100902/171. 'bunna:, bu kumunizma:la: cimin ɔycanu va: bizim cəvde, iʃməde
bə, bizim dedəmi:l

190100902/172. jədʒə jəli:lə:miʃ anne:msin, ɔnnan də:menləri də va: dedəmi:lin
bizim zenjin ɔ:lduna

190100902/173. 'ɔnu vɛ: bize, 'ʃunu vɛ: bize, aɫup ʃunkadʒuɪlara jətyrɪlɛ:miʃ

190100902/174. ama ɔ fəʃistlər, bizim dedəmi:l 'amdʒamna icisi duje:lər

190100902/175. ja: fəʃistlə: ʃunkadʒuɪla:

190100902/176. ama dedəmi:lin na:be:la:

190100902/177. tɔpɫɑ:jɫɑ: bi: ʒyn i:sini bizim dʒɑ:mijɛ

190100902/178. ɔ dʒɑ:mide dedəmne 'amudʒamuɪ øldy:mediclərinne ka:ɫmuɪʃla:,
dø:myʃlɛ:

190100902/179. bʊrɑkmuɪʃla: ɔrdə

190100902/180. ɔ ʃɑ: zɑ:man bittɑ: 'dɔkturu 'ɔɫmadu:na dil mi vu:du cerette
kɔjunnarun derisinne saru:la:muɪʃ

190100902/181. derisini sa:muɪʃla: da ku:ʔ ʒyn my nə dʒɑ:mide bakmuɪʃla:duɪ
dedəmne amudʒama

190100902/182. 'ondan sɔ:ra bu vuɫaʃ jɛlə:, kumunizma jɛlə:

190100902/183. kumunizma jɛlə:ri ama jɛldictən sɔ:ra tɛ buɪ adam bizim dedəmə
dəmiʃ

190100902/184. bizim dedeme demif ci sizde domuz jok, hasetlic vaktunda

190100902/185. hasetlic otdu:na bizim dedemi:lin so:lememifle: onnarui pensijeje ba:lasunna:

190100902/186. bizim dedemi:l de demif fyncy otldy:myfle: dajaktan

190100902/187. adamna: bi: cere otldy:myşle:, icindzije nasui so:le:dzecl:, deşebildzecl: sana

190100902/188. pensija, zaplata ba:le:lara a:

190100902/189. demifle: ba bize ne: otmadui

190100902/190. vaktunda ne: şelmedin demifle:

190100902/191. cyfrede: onnara, sana balaj da ka:rudan kuizandan ajrule:dui da otyp şide:di de şo:mejem seni

190100902/192. ne de:dile: ona ba

190100902/193. i:lene:ri ja: i:lene:ri

190100902/194. ja bu şindi dedem otldy jitti

190100902/195. ama de:jem ben ona dedem sana ot kada: i:lendi

190100902/196. so:ra karuiui jitti, kuizannarui ka:ldui, otle za:metle: şecti

190100902/197. bana dedi ci, me:met bu deden bana şok i:lendi sana bir i:liş japajim ben

190100902/198. şel dedi, orda aftobijografija do:ldure:lar

190100902/199. e:n jeri jazuldui benim, jzyndzy cişi mi ne, e:n jeri

190100902/200. ben bi: surada jittim joklama: bakaum beni almuşla: mu

190100902/201. bi: de va:dum birindzi beni jazmuşla:

190100902/202. ja: 'ele kursu şuka:duik, ot zāman şifor otduk

190100902/203. bən jittim ɔ:rdan jazovu: tsonevo, iʃitti:n va: mu

190100902/204. ɔ tɛ burda aʃa:da

190100902/205. nɛ ɔʎdʒec ɔ ʒăman seftɛ kamjon ajda:jəm

190100902/206. jele:m cøvɛ ɔ:da bu:da kuɹzlar ɔʎmuʃ ɔʎsa...

190100902/207. teceɛ bizim cøvdɛ ɔʎmadu

190100902/208. bizim bu:da ta:laɹ a:fif, bajur: dɛjɛ

190100902/209. 'traktoru jørymɛ:dʒec, devrildʒec, i:san øʎdʒec bilmɛm nɛ, ɔʎmadu
ɔʎmadu

190100902/210. ma:nda, su:r, be:ʒi:, ceʃi, kɔ:jun va:du bu a:nɛdɛ

190100902/211. buza: muza: da va:du

190100902/212. ɔ ʒăman mandaɹa: kuvetli ɔʎdu:na 'tɔnna jidɛ:dic ta:laɹa
sy:mɛ:

190100902/213. e: ʃindi dɛ su:r:rumuz va:, buza:muuz va: ba 'kuɹzum

Kaynak Kişi No: 190103101

Ağız: Doğı Rumeli Türk Ağızları

Kayıt Yeri / Kodu: 1901031

Kayıt tarihi: 27.10.2014

Kaydı yapan: Nurcihan Güneş

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Gülsüm Melikşah Sadula

İkamet Yeri: Sneja

Doğıum Yeri: Ruen

Doğıum Tarihi:1958

Cinsiyeti: Kadın

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: Ortaokul 8.sınıf

Mesleğı/İş Yeri: alışan

Dil Bilgisi: Türkçe, Bulgarca

Başka Bölgede Yaşaması: Hayır

Sülale/ Lakap: Çobanlar

Konu: yer adları, çiçek adları, ağaç adları, lakaplar gibi değişik konular

190103101/1. fɔk ørylɛ:di, ɔtuz ici pelic ørylɛ:di

190103101/2. benim fɔk uzundu peliclerim, 'burej kada: 'peliclerim va:du

190103101/3. tɔpuzlu:jdu bytyn

190103101/4. ama tyrcijɛdʒilicɛ cestic ɔnnaru

190103101/5. kabaklaru a:yʃamdan soja:sun

190103101/6. 'bø:lɛ 'bʊʃadʒu: va: cɛ:tic cɛ:tic cese:m

190103101/7. a:k kabak dɛ:jɛz biz

190103101/8. ɔnu bi: ʒa: cireʃlɛ:jɛm

190103101/9. cireʃli su jape:rum ɔna

190103101/10. 'a:jʊ, ystynden dɔce:rim

190103101/11. dɔctym my ici sa:tʃa:z jete:

190103101/12. ici sa:t du:du mu kabaklaru ʃʊkare:rum, isla, 'temistʃɛ juuka:jɛm
ʃɛʃmɛdɛ

190103101/13. seciz ɔkka kabak, seciz ciɔ da su kɔje:sun, seciz ciɔ da ʃecɛ:

190103101/14. seciz seciz 'epsi

190103101/15. ɔ su kajna:jɛ:

190103101/16. kabaklu tatʃusʊ dɔnmɛ: baʃladu mu, 'asʃʊk jɛɛ damnattun
mu kojuʃmʊʃ ɔlɛ:

190103101/17. ɔ zman saɛ:sun ɔ kabaklaru ystyne

190103101/18. saɛ:sun iʃɪnɛ ɔ kajnak sujun

190103101/19. kabakla: da 'asʃʊk su saɫ

190103101/20. da a:jnuu sujunna ciŕo ciŕoja ɔ'ldu mu 'ustfa jele:ri

190103101/21. i:ŕbø:le a:tma:je suju ystynē

190103101/22. sɔ:du mu sɔ:du ſifelere kɔje:sun ɔnnaru

190103101/23. cese:s ɔnnaru 'jenifŕe 'jenifŕe

190103101/24. irendeŕlen cese:sin cyŕŕyc cyŕŕyc ɔ

190103101/25. ɔ kabaklu kɔlatŕ ta irendeɗen jeŕŕiri:le:

190103101/26. kaba: soja:sun

190103101/27. sojdun mu sojdun, irende:le:sin ɔnu bi: tepsije

190103101/28. pazula:ru jaza:sun, ara:na da ſece:le kaba: kɔja:sun

190103101/29. ja:, su ɔbidesi deriz

190103101/30. ula:nadan japaruz, buŕgu: kɔje:riz

190103101/31. tatlu ula:na sytle ɔle:ri

190103101/32. bi: de sa:ma japa:sun

190103101/33. ula:naju kavũrusun

190103101/34. bø:le ja: iŕinde kavũrusun, ø:le ji:sin

190103101/35. ŕu:karu:sun bi: tasa ɔnu

190103101/36. 'ŕilecten confityr japarum

190103101/37. bu i:ŕijic dil

190103101/38. a:mur ŕɔbasuna 'kuzuɗɗuk kɔjaruz

190103101/39. karuz bi: 'jumũtadɗuk

190103101/40. 'astɕuk ta 'majadɗuk, cyŕŕyɗɗyc bi: amur

190103101/41. aŕarum ɔnu bø:le jazarum

190103101/42. kajna:je: je suɔɔzak su

190103101/43. bø:le ɸuɔɔfakla ceserim ɔnnaru ku:rɔ ku:rɔ ku:rɔ, 'cyɔɔyɔɔɔyc
'cyɔɔyɔɔɔyc

190103101/44. ɔ: kajna:ka 'asɔɔɔuk ja: saɔaruum ɔna, 'asɔɔɔuk tuɔ

190103101/45. je:, inecten teze ja: deriz

190103101/46. su: da deni:, kara su: da deni:

190103101/47. manda ja:jw, kara su: deriz

190103101/48. maɔak, mandanun javrusu

190103101/49. baɔka taraɔa:da maɔa: manda kɔtasu de:le:di

190103101/50. kuɔɔɔɔaɔu taraɔa:nda, aɔa:da manda kɔtasu de:le:di

190103101/51. da bi: ɔa: ɔ kajna:ka ɔ 'amu:ɔɔukɔaru electe ele:sin ɔnun ununu

190103101/52. 'unna bø:le japture:m

190103101/53. 'asɔɔɔuk dure:n ɔnu ɔ eleɔɔi:n ystynde jellensin deje

190103101/54. saɔuvere:sin ɔ amu:ɔaru, kaɔukla karuɔture:sun

190103101/55. ɔ bi: ɔa: ce:ndi ce:ndine piɔe:

190103101/56. ɔɔukare:m, jeniden ystyne teze ja: kara:duurum

190103101/57. kuɔɔmuɔu bøberini, ystynden jakarum ɔnu ɔa:ɔradak ɔ isle: ɔɔur

190103101/58. saɔjum, sa:li, ɔa:ɔamba, pe:ɔembe, cuma:, ɔɔuma:tesɔ, pazar ba
dudum

190103101/59. iɔine iste:sen bi: kaɔiɔɔuk me:ɔɔimec kɔja:sun

Kaynak Kişi No: 190101001

Ağız: Doğı Balkan Tük Ağı

Kayıt Yeri / Kodu: 1901010

Kayıt tarihi: 3.04.2013

Kaydı yapan: Nucihan Güneş

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Fatme Mustafa Mustafa

İkamet Yeri: Zayçar

Doğıum Yeri: Zayçar

Doğıum Tarihi:1935

Cinsiyeti: Kadın

Medenî Hali: Dul

Öğenim Düzeyi: oku yaza değıl

Mesleğı/İş Yeri: ev hanımı

Dil Bilgisi: Türkçe

Başka Bölgede Yaşaması: Hayır

Sülale/ Lakap: Hoca Mıstavalar

Konu: hayatından kesitle, değişik gelenek ve görenekler

190101001/1. jyl bubusu tatlıusu jape:z

190101001/2. ju:karu:z paklaru:z onu

190101001/3. bajur:dan, 'fahukla:da olu: , 'o:dan tɔpla:sun onnaru

190101001/4. bi: 'kɔfa mu ne tɔpla:dʒan

190101001/5. 'onnaru ju:ka:sun pakla:sun kɔja:sun

190101001/6. bułga:dʒasu 'fipka

190101001/7. kajnadu:sun, piʃer , 'i:mʃadʒuk olu:la:

190101001/8. sɔ:ra syze:sin electen isle:

190101001/9. bi: cere py:ɟyden jeʃiri:sin bi cere electen

190101001/10. py:ɟy, 'fember a:k, bejaɟ

190101001/11. 'bite:ji japa:sun onu

190101001/12. petmez, a:mu:ttan japa:sun, kamiʃten japa:sun

190101001/13. evɛl 'kamiʃ ece:dic

190101001/14. 'kamiʃle: ʃɔk olu:du 'bø:le

190101001/15. jy:sec ece:sin, jide:sin sujuura:sun

190101001/16. 'kamiʃ petmezi japa:sun

190101001/17. va:du: bile bende belcim

190101001/18. onna: pa:pur pa:pur

190101001/19. 'ʃilecten kompotunu da japa:sun kɔju, petmez de japa:sun

190101001/20. eric tatlıusunuu ɟɔc ericten, ku:mu:zu ericten japa:sun

190101001/21. va:du: jeʃil olu: duʃlaru

- 190101001/22. mɔː da ɔluː, jɛʃil dɛ
- 190101001/23. ɔrak ɛriː, katuuː ɛriː, juumũta ɛriː
- 190101001/24. annadeːz ba 'kuuzum
- 190101001/25. misaːfiriniʒ nɛːdɛn
- 190101001/26. 'aːjuur, karajuu ʃuukaːttuuːdum da jeniːdɛn bɔjaːdʒam
- 190101001/27. ʃɛrkɔvnadan, provaduun ystynden
- 190101001/28. ɔ januu ʃɔk bɔstan aːmaː jidɛːdic biʒ evel
- 190101001/29. ɔ januu ʃɛrkɔvnaja, 'cilimniʒ jidɛːdic
- 190101001/30. ɔdun ʒɔtyrɛːdi ɔ januu
- 190101001/31. kanat arbasuma kɔjaːsum
- 190101001/32. 'kɔru ɔdunu biʒ iʃ aːmajuuʒ
- 190101001/33. 'saːdɛ mezar taːtasuu japaːduuk evel ɔnnaːdan
- 190101001/34. baːkandan ʒɛtireːlɛː mɛʃɛ
- 190101001/35. 'ɔnnaru biʃtireːlɛː ʃindi da biː kamjon biʃtireːlɛː
- 190101001/36. kɔjeːlaː, azuur aːtup kɔjup ʒɔtyry ʒɔtyrɛːlɛː mezara
- 190101001/37. 'kɔru tɛ bu jandʒuukta
- 190101001/38. jukaru maːlɛ kɔrusu, tɛː ɔna deriz cyʃyc kɔrudʒuk
- 190101001/39. nɛ ʒɪlɛm, iːsan ɔtyːmyʃ dɛːlɛr
- 190101001/40. eːvli mi ablaniːl
- 190101001/41. sɛn eːvdɛ 'saːdɛ
- 190101001/42. anan buban ʒɔk aːtuuk, kaːdaʃlarun var
- 190101001/43. 'durun bakam taː, 'aːdʒuuk taː 'durun

- 190101001/44. 'ʃuuka:duna meetebi jidin kɔdʒaja
- 190101001/45. bizim cø:dɛ dɛ bi: 'kustʃa:zɔ baʃladu jeni ɟøvine, duʃbokola
- 190101001/46. y:mjysym mare
- 190101001/47. 'ʃindi eːvlendi ɔ kuuz
- 190101001/48. da bu 'kada:dan øtry nɛ: emɛn jɛɛ buʃmɯʃ dɛ:jle:
- 190101001/49. nɛ: emɛn jɛɛ, ta: yʃ senesi va:
- 190101001/50. da zadɔʃnɔ jɪʃʃɛ:mɪʃ
- 190101001/51. arada jɪʃʃɛ:mɪʃ, 'ani ø:lɛ jɪdɛ:jle: jɛ:
- 190101001/52. ø:lɛ jɔʃla:dʒɛɕla:mɯʃ
- 190101001/53. ʃyncym 'annɛm zajuʃsu
- 190101001/54. ji:, zɛ: ba
- 190101001/55. bɛn ka:vɛsɪz durame:m
- 190101001/56. bɛn ɛr saba: ʃaj ɪʃmɛ: jɪdɛ:m tɛ bu janu
- 190101001/57. dycana, saba:ʃi:n jɪdɛ:m
- 190101001/58. biɟ kaʃktune:n ka:vɛsɪz durame:z
- 190101001/59. bɛn 'baʃtan ecmec ɪji:dʒɛ kada: ka:vɛ ɪʃɛ:m
- 190101001/60. 'bunɯn kɔdʒasu beɕle: beni saba:ʃi:n eɕmɛɕ i:mɛ:
- 190101001/61. tɛ bu janu jate: kuɪrvata ba ana i:ʃtin mi ʃajɯ
- 190101001/62. i:ʃtim zaju, dɛ:m bɛn dɛ
- 190101001/63. bite: bɛn 'mandʒa jape:m dɛ ø:lɛ jɪdɛ:m saba:ʃi:n
- 190101001/64. jɛˈldic mi bite: siniji kɔje:m øturup ji:riɟ
- 190101001/65. bite: ɔ jɪdɛ: øteci evɛ bɛn kaʃɛ:m bu:da evimɛ

- 190101001/66. a:tuuk ben jaʃum juka:da ba 'kuuzum
- 190101001/67. jetmiʃ ʃeciz jaʃundajum zaju, jaʃum jitti a:tuuk
- 190101001/68. əde:leze yʃ jyn va:kan ɔʃmuʃum ben
- 190101001/69. evəl biz 'peʃkaʃaru tɔpraktan japa:duuk peʃka
- 190101001/70. 'tɔpraktan japa:duuk, 'teməlden japaruz ɔnu
- 190101001/71. 'bɔruju kɔjuveriz badʒaʃa: bita: iʃe:si usunur:
- 190101001/72. ystyne tuʃ kɔjaruz, 'ecmecli: kɔjaruz
- 190101001/73. tɛ 'bunu kuʃanurʃa:muʃ ʃyncym bizim ɔdada va: 'ajnukur
- 190101001/74. 'badʒaʃuk 'badʒaʃuk de:z
- 190101001/75. kur:muuzur tɔpraktan japa:duuk ma:nʃ tɔprakʃa
- 190101001/76. tɛ bu 'badʒaʃuk nasur tɔ:le tɔpraktan suva:duuk
- 190101001/77. sama:nnur tɔprak japaruz
- 190101001/78. ju:fkadzuk bita: ɔ taʃʃaru suva:duuk ama ben ʃindi suvame:m a:tuuk
iʃ
- 190101001/79. iʃ 'silme:z bile biz a:tuuk
- 190101001/80. bu 'pevrəz tɔpra:, kur:muuzur
- 190101001/81. bu a:k tɔprak, bejaz tɔprak
- 190101001/82. bu dɔʃap, jicanma: dɔʃap
- 190101001/83. sizin kapa:nur uzun japmuʃʃa:
- 190101001/84. baʃka je:le:de ben jitenen ø:le jø:dy:m var
- 190101001/85. 'banʃlara bile ø:le japan va:
- 190101001/86. saʃum, dʒuma:da ɔdzak baʃur suva:duuk

- 190101001/87. tɛ 'pɛʃkanuun, fuurunnann jannaruunu tɛ bu jandzuukla:nuu suvaruuz
- 190101001/88. dʒuma: affamuu ɔle:, sajuum affamuu ɔle:
- 190101001/89. ille, ille birisindɛ suva:duuk
- 190101001/90. tɛ, bɛn bajrama suvaduum bunu
- 190101001/91. 'tavanna: 'mavanna: suvaduum
- 190101001/92. 'angusunu istɛ:sɛn
- 190101001/93. su bɪdɛsi istɛ:sɛn japa:sun
- 190101001/94. buɫgu:ɫu 'kɔɫaf dʒanuun istɛ:sɛ buɫgu:ɫu japa:sun
- 190101001/95. fɛɛ:li istɛ:sɛn 'ɔkmaɖzuuk cɛɛ:sɪn, kurudu:sun 'pɛʃkada
- 190101001/96. cɛɛ:sɪn bɔ:lɛ pa:mak jibi
- 190101001/97. aʃlamataru di:
- 190101001/98. ɔnna: da 'ga:jet isla:
- 190101001/99. 'ani annature: jɛ: bɔ:lɛ kuuvure:sɪn ɔnnaru da
- 190101001/100. siz byzmɛ mi de:siniz
- 190101001/101. da 'ɔnnaru furunda piʃire:sɪn andan ʒɔ:ra aʃte:sun
- 190101001/102. 'kɔɫaf ta japuɫu:du ilɛ:ɔn
- 190101001/103. bakɫafa jape:ɟla:
- 190101001/104. japaruum, u:raʃsam
- 190101001/105. ɔ aɫuʃkannuuk va: a:tuukun
- 190101001/106. bɛn, yʃ ʃaj muu ɔdɛ:dʒɛm, dɔ:t ʃaj muu ɔdɛ:dʒɛm bite: dɔ:t beʃ saba:
aɫɛ:m 'suradan
- 190101001/107. e:cmec tɛ ɔ:lɛ jape:m bɛn

- 190101001/108. ɔn ɟaltu ecmeɕ mi ødɛ:ɟɛm bitɛ: her aɫduktʃa ecme: ɟøstɛrɛ:m
- 190101001/109. 'baɟ ɟɛrɛ ici ɟynde bir aɫɛ:m, 'bazɛrɛ y:ʃ ɟynde bir aɫɛ:rum
- 190101001/110. evɛ: bajur:dan tɔpɫa:duɕ aɟɟu sypɟɛ
- 190101001/111. aɟɟu sypɟɛ ɔnna:, cɛ:ndi cɛ:ndine ɔlu:ɫa:
- 190101001/112. ʃɪʃɛc aʃa:ɫa:, bytyn pe:mbɛ ʃɪʃɛc aʃa:ɫa:
- 190101001/113. ɔnarw ʃuɕkaruɟ, ba:ɫaruɟ
- 190101001/114. 'bita: eːv janna:nw sypɟɛmɛ:
- 190101001/115. bɛn ʃindi sypɟɛm va:duɾ ø:lɛ
- 190101001/116. avɫɪʃɫɛ:ni, duʃa:ɫa:nw sypɟɾɟ
- 190101001/117. ɟɛtiri:dim, ɛ:ʃ sɛnɛ ɟide:m bajur:dan tɔpɫajup ɟɛtiri:dim ama a:tuk
'ɟitme:m
- 190101001/118. bu kuɾvatɫaru ʃindi kɔ:ɟduk, evɛl bu kuɾvatɫa: ɟɔktu
- 190101001/119. evɛl ɟɛrɛ ata:sun dɔʃɛ: ɟata:sun
- 190101001/120. 'suɾadan dizili:sin bø:lɛ baʃtan baʃa
- 190101001/121. asw: ɟapa:sun
- 190101001/122. 'paɫa va: tɛ bu:da ama 'jazmadum
- 190101001/123. bajramda bilɛ 'jazmadum
- 190101001/124. ɟɟanum istɛ:sɛ ɟazɛ:m, ɟɟanum istɛ:sɛ ɟazme:m
- 190101001/125. a:ʃ dil misiniɟ soɾɛ:m
- 190101001/126. ʃɪʃɫic ɟma:lɛɛn ɟɛldiniɟ mi
- 190101001/127. bɛ:n my ɟɛldiniɟ ɔkumaktan
- 190101001/128. sɛn a:ʃam mw tɔpɫanduɾ

190101001/130. sən cəvdən mi jəldin burejə

190101001/131. 'ba:ffam bizdə jatun

190101001/132. jə:gan va:, dəfec va:

190101001/133. ama bən fək jezmə: jide:dim ama a:tuuk bu sənə dʒanum isteme:

190101001/134. bən 'becfijə jide:dim

190101001/135. ə janu ablam va:du benim, 'a:retim va:du ə:da

190101001/136. bən mevlidə jide:dim, duvaja

190101001/138. ənnə: urūla:du 'tə:bałaru 'su:tuuna

190101001/139. 'ajdə ənnə:la barabər bən də jide:m ənnə:lan

190101001/140. jele:riʒ atfjə

190101001/141. atfjedə ə i:sanun adu

190101001/142. də:dy də e:lti ənnə:, 'epidʒi: adamnaru ka:daʃ

190101001/143. analaru əldy, bubalaru əldy ama jindi provadidə e:vli bu karu

190101001/144. bən de:m zi:nəp abłana selam jətyryn de:m

190101001/145. bajramda bana jəłamuf beʃ lef para

190101001/146. 'fitrə jəłamuf ənnaru

190101001/147. ama və:rʒəm zaje:

190101001/148. na:bdʒam ənaru, 'sa:də bən mi i:dʒe:mijim

Kaynak Kişi No: 190101201

Ağız: Doğı Rumeli Türk Ağızları

Kayıt Yeri / Kodu: 1901012

Kayıt tarihi: 23.10.2014

Kaydı yapan: Nurcihan Güneş

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Ruveyda Kadir Ahmet

İkamet Yeri: Kamenyak (Taşlık)

Doğıum Yeri: Kamenyak (Taşlık)

Doğıum Tarihi:1960

Cinsiyeti: Kadın

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: Ortaoukl 8.sınıf

Mesleğı/İş Yeri: emekli

Dil Bilgisi: Türkçe, Bulgarca

Başka Bölgede Yaşaması: Hayır

Sülale/ Lakap: Aptıraman Ahmetler

Konu: hayatından kesitler

190101201/1. a: bən fərk istədim ta: okuma: u::

190101201/2. bytyn anam bubama ne kadar cysty

190101201/3. benim ə:n jafuunda tərünüm va:

190101201/4. 'ani, bu ə'landancisi 'ani

190101201/5. hem bu cy:de bulğa: da var

190101201/6. temiz tyrcty bu bəlkan cy:nde

190101201/7. ə:n jafuuna kada: jafadum bən ə:rda

190101201/8. a: burda je:rcən kurulmuş ba:ja:

190101201/9. tecese elli jedile:de galiba:

190101201/10. benim adam ifte dynjeje je'ldi

190101201/11. ifte ə senele: ja:

190101201/12. elli jedi dəumnu

190101201/13. ə zamanna: kurulmuş

190101201/14. 'a:jur ba agam aturła:dzak ə:

190101201/15. araba saruhtu, bubasuu pindire: arabaja

190101201/16. je'tmiş birle:de ə'ldzec fşyncy bi: dyfşycly: ə:lmuş

190101201/17. əbyr fşədzi: de jetmiş yfşte dynjeje je'ldi

190101201/18. butşakla 'dystşə 'dystşə də:ra:jez

190101201/19. bə:le puuturhtu jape: ja

190101201/20. bə:le cese: onu dəlğatı dəlğatı

- 190101201/21. bizim 'epsimiz burda
- 190101201/22. 'uła:nui ja: 'uła:nui
- 190101201/23. anam bubamui mu
- 190101201/24. 'ajəł ama ja da e:n birindzi ku:zanuun adunui
- 190101201/25. bubamuun adui kadir
- 190101201/26. anam, 'iɟ' 'kadir də:cən iɟitmiɟli:m jək
- 190101201/27. be isma:l be isma:l dije ɟu:rudu
- 190101201/28. 'anam ne ka:r ɟedi:sin ɟək
- 190101201/29. ja: iɟlə:dic pana:ma
- 190101201/30. ne deni:di ənnara
- 190101201/31. ka:r də:dic ka:r
- 190101201/32. be:lci ənna: jeni a:tıaru
- 190101201/33. e:sciləri də va:duu ama
- 190101201/34. bizdən əndzə bə:lə peɟcirle: va:du
- 190101201/35. benim ɟi:zimdə tə bu pana:ma:la: ɟu:ktu
- 190101201/36. 'ramka:la: ɟu:ktıjdu
- 190101201/37. bytyn bu e:v bə:lə peɟcirle: kapıu
- 190101201/38. ɟu:plak ɟer ɟərəməsin
- 190101201/39. 'kałma:je: iɟ
- 190101201/40. aɟa:lara sə:ra e:l peɟci:ləri var ɟa: a:k
- 190101201/41. 'ənnaru bili:sin sən belci evəlden
- 190101201/42. bə:lə 'kutudzuk kutudzuk

190101201/43. a ʃtənnaru iʃlɛ:dilɛ: jɛrfɛftɛ mɛrɛftɛ

190101201/44. bɛn a:dʒic ɛ:dim ɔnnara

190101201/45. bɛ:ʃ ta:jnɛ kuuzan ka:ldu

190101201/46. i:ʃ tɛ bɛn 'buramɯ u:du:ttum deʒɛmɛmiʃ 'cimsejɛ

190101201/47. bɛn bubamna ka:daʃ kuuzanu ɔlɛ: ɔnna:

190101201/48. bu benim ka:daʃumun karusɯ

190101201/49. ɔ da iʃlɛ:jɛ anifɛ:jɛ bilɛ jɛ:

190101201/50. ama ɔnun kuuzɯ: 'burdan

190101201/51. 'ɭamba ʃaɭɣunu peʃɛir iʃledim

190101201/52. ʃufatɬuk dɔkunu:du

190101201/53. ʃufatɬik, tezʒa: da deni: ɔna

190101201/54. aba da deni:

190101201/55. her e'vde deʒivɛr ʃufatɬuk kuʃ ʒyny va:

190101201/56. ʃa:ʃur, aba ɔnnaruɯ 'ɛpsi dɔkunurdu

190101201/57. ɔnun dedɛdisi dɛ dɔɭpɭa:du

190101201/58. benim jɛlin 'dɔɭpɭɯɭa:dan

190101201/59. adamna: 'i:mɛ:j bizim

190101201/60. biz icimiz i:jiz

190101201/61. bizim kuuzan jɛnɛ sirɛ kɔʒi:, i:ʃimsi istɛ:jɛ

190101201/62. 'ajduɯ, ʃɔrba japtum mu sirɛ kuɭane:

190101201/63. amuruɯu da ju:rtɭa sa:de

190101201/64. sɛn jɛʃi:mɛ: 'jitmɛ:dʒɛn midin

190101201/65. ja: 'kuɾdʒaɫɯja ʒitti jakuɯda ʒezijɛ

190101201/66. ʒide: ɔnna:, 'ka:ɫma:ʒɫa:

190101201/67. bɛn astajum da ʒidɛmɛ:ʒim

190101201/68. kanuum ʒy:sɛli:, ʒecɛr va:r

190101201/69. amelijatum var a:k dʒijɛ:rdɛn

190101201/70. bɛn ʃuɫkama:ʒɛm i:ʃ 'bijɛri

190101201/71. tɔ:lɛ kanuum ʒy:sɛlive:ɾɛ:

190101201/72. by:yn bir a:p u:z ʒɛ'ldi dɛ a:ɫdum

190101201/73. i:ʃ 'inmɛdi burda ɔ:n, ɔ:n ʒɛʃ ʒyndyr ci

190101201/74. nɔ:ɫdu bilmɛm

190101201/75. ʒɛdʒɛ ka:ɫci:m tam ʃindi ʒyz ʒuɾka kadar indiri:m

190101201/76. ilimɔndur, ɔnudur bunudur iʃi:m

190101201/77. tam ʒati:m ici sa:t ɛ:n ʃɔk uʒu:ʒɛm

190101201/78. uʒanuɯvɛri:m ici ʒyz ɔ:lmuʃ

190101201/79. u:ʒup ɫuruka ʒa:

190101201/80. 'bi: ʒa: hiʃ saba: kada: uʒuma:ʒɛm

190101201/81. da by:yn lecsotan ʒaz bana dedim murada

190101201/82. da ɔ da bi: sinir apuɯ

190101201/83. 'ɔnu iʃtim bi: ʃaʒ da a:ɫdum dycandan

190101201/84. bilme:ʒɛm by:yn i:ʒim ʃɔk ʃycyr

190101201/85. by:yn i:ʒim

190101201/86. manda va: bu baɫkan cy:vɛrinde

- 190101201/87. 'taʃʈuk, eʀesille:, tɔpʃu ɟy:n
- 190101201/88. biz 'taʃʈukta jaʃa:du:k iʃte
- 190101201/89. ʃɔk manda va:du
- 190101201/90. biz 'taʃʈuktan øbyʀ cyvɛ jide:dic
- 190101201/91. 'taʃʈuk ta: cyʃyc bi: cy:j, ta: cenar e:n bitci dejiver
- 190101201/92. ɔ: bajramʌlanuuna jøryjeʎɛc jide:sin
- 190101201/93. 'ɔ:rda var 'dɔkturu, 'fɛʃfer
- 190101201/94. bɛn ʃɔk asta ɟɫdu:ma 'dɔkturʌru bile:m ʃɟyncy
- 190101201/95. anam beni 'jyclɛnir su:tuna 'a:ʃdi bajram ʌlanuuna jy:ryjeʎɛc
- 190101201/96. anam mandaʎa: 'ʃʈukmasu:n mu
- 190101201/97. dɔ:n va:sa kuʀmuʀzu aʃa:nda ʃʈukare:ʎa:
- 190101201/98. a:k tylbɛnt va:sa kafasu:nda indiri:ʎɛ: karuʎa:
- 190101201/99. e: ɔnnara uzʎane:ʎa: sysmɛ:
- 190101201/100. ja: kuʀmuʀzu dɔ:n jø:synne: jɛ:
- 190101201/101. kuʀmuʀzu 'dɔnnajsan ʃʈukarʀ:duʎa: dɔnnarʀ
- 190101201/102. syɛ: aturʎa:jɛm ɔnnarʀ bɛn
- 190101201/103. jøryjeʎɛc jidi:sin 'taʃʈuktan bajram ʌlanuuna
- 190101201/104. 'dɔkturuja mu jɟɟɟɛn
- 190101201/105. suʀvet te 'ɔ:rda
- 190101201/106. kuʀzanu:n ɔʎmuʃ ɔnu jazduʀma: jɟɟɟɛn
- 190101201/107. kurt ʃʈuka: ja:
- 190101201/108. bubamu:n ønyne kaʃʃ cere ʃʈukmuʃ

190101201/109. dɛːrmɛnɛ ʒidilirdi

190101201/110. ɔrak bitti mi dɛːrmɛnɛ ʒidili:

190101201/111. 'burej 'burundʒa: arabala:la, øcyz arabasunna

190101201/112. e:, bɛn dɛ ka:lməzdum ʒindi cyʃʃycym ama

190101201/113. 'bita: ta: saba bø:lɛ yʃtɛ icidɛ ʃfecilinir

190101201/114. 'hɛmɛn arabanuun kujru:na ɔturuʃu:du

190101201/115. 'taliganuun, ø:lɛ ʒidɛ:dic

190101201/116. e:n ʃɔku tytyn iʃlɛndi

190101201/117. bɛn ʒɛːldim ʒitmɛdim bi: ʒa: tɛcɛʃ iʃinɛ

190101201/118. ʒiva:ʃci tɛx aʃuʃdu ɔrɛ:ʒ ʒittim bɛn ama

190101201/119. ʃɔk ba:ʃɛ, 'mantar bakuʃu:du

190101201/120. bi: dɛ 'ʃɪlɛc, 'cirezlic, aʃma ɛ:ʃ ʃɛj va:du iʃtɛ

190101201/121. ʒɛmɪʃ va:du

190101201/122. e: nɛ iʃ va:sa ama 'grupa grupa

190101201/123. bu 'grupa bu iʃi bu 'grupa ɔ iʃi

190101201/124. polevuudna grupa va:du

190101201/125. izveno, døːrt bɛʃ izveno va:du

190101201/126. 'baʃtan, i:lɛʒazuun fida

190101201/127. ma:rtuun baʃuunda belci ta: araʃaru va:du

190101201/128. ɔ aradʒuukta ɔnna dʒudʒukʃu ʒetiri:di ɔnnaru

190101201/129. ʒapa:duuk bø:lɛ ɔdʒakʃa:

190101201/130. a:ʒnu mas ʒibi uzu:n ɔʃdʒɛʃa:

190101201/131. ici ciʃi ici taraftan

190101201/132. ata:sun birindʒi ɔrteriz 'najlɔnnaru

190101201/133. sɔ:ra ʃuakma: baʃladu muu kaɫduurusun 'najlɔnnan a:ɫuna
ʃuabuk kɔnuɫur

190101201/134. evel 'jy:mne suɫa:duuk

190101201/135. kuju kuju japa:rduk heptɛn ece:rcɛ jɛnɛ

190101201/136. ecmɛ: baʃladuun muu sɔ:ra fidaɫar by:dy my bɔ:l:ɛ ɔɫu:du

190101201/137. 'jy:lyc jɔɫma: jide:dic ʃɔk

190101201/138. a: bi: saru ɔɫar ɔɫu:du ɔnnar ʃɔk fenajdu

190101201/139. jɔɫa:dujuuk panʃɛ:jɫa

190101201/140. 'ɔnnaru attuuru:duɫar dɔ:rudan

190101201/141. bi: cere jɔɫu:sun bir hafta jeʃɛ: jɛnɛ

190101201/142. yʃ cere 'ba:li jɔɫunu: fidanɫa: jetiʃindʒɛ

190101201/143. jɔɫa:ka mabbet e'ɲindi

190101201/144. 'ɛ:cɛʒ ɔturi: ʃsyncy ka:ʃu ka:ʃuɟa 'ɛ:cɛʒ

190101201/145. jɔtyne ba:ɫa:sun bi: futa 'ɔtur 'ɔtur i:licʃɛ ɔɫmɔk

190101201/146. 'ɔtura 'ɔtura bi: baʃa ʃuuka:sun

190101201/147. ɔ da jynnycɛ: yʃɛ: lef mijdi dɔ:de: lef mi:jdi

190101201/148. a: sɔ:ra ɔɫdu yʃ lef ba:

190101201/149. 'baʒ ʒere ʃuut kuuruɫur: cɔcy

190101201/150. a: ʃindi 'jeniden e:c

190101201/151. bɔ:lɛ 'kujula: japuɫur:duu araɫuɫara

- 190101201/152. 'kujularu su:ɟla dɔɫduru:lar
- 190101201/153. ɔnna: jazovi:lɛ:dɛn saɬu:la: era:lde
- 190101201/154. ne:ɟlɛ ɟetiri:dilɛ: ɔ 'kujulara su
- 190101201/155. bi: ara varellɛ:lɛ taɟɬuduɬar
- 190101201/156. sɔ:ra kurma: vakut ɟeli: kaza:sun
- 190101201/157. kurma: vakut ɟeli: saba sa:t ta: icide
- 190101201/158. icide, bi:rdɛ, ɟedʒɛ
- 190101201/159. aɬadʒakarannuuk ɟa:
- 190101201/160. adam da ɟeli:di bedʒem
- 190101201/161. deɟelim zajuɬ adamna:
- 190101201/162. bi:kaɬf adam iɟlɛ: ɔnna: da ɟeli:di
- 190101201/163. ɟa da ɟenɛ ɟɟitenneɾe kɔɟa:duuk
- 190101201/164. bi: dɛ ɟɟi:., isɬanuɾsun
- 190101201/165. su iɟɟindɛsin dɔ:rudan
- 190101201/166. kuɾusun, ɟɔ:ɾmɛ:ɟen aɬadʒakarannuuk
- 190101201/167. adamun birisi ku:muɟ ɟyndɛndiji tytyn deɟi
- 190101201/168. a: dɛ:mɪf ɟaprakɬaru ɟɔk kɔɟaman ɟɪndi 'ɟabɬɟuuk dɔɫdurzam
ɟɟiteni
- 190101201/169. ba:ti: ama iɟtɛ aɬaɬɛmaktan
- 190101201/170. ɟɪndi naduɾla: ɟeli: uɬa:nuɟa kurma: mesela:
- 190101201/171. naduɾun aza:ɬdu mu ɟa:ɬuma birbirɬɛɾɪnɛ, bi: ɟɛ 'tecesɛ
- 190101201/172. uɬa:nuɬa: ɟelindʒɛ ɟɔk kuɾaɬum biz 'ɟabɬɟuuk

- 190101201/173. ama sɔ:ra sɔ:ra ʃiuktu bø:lɛ ɪci i:nɛlɪlɛr
- 190101201/174. 'ɔnna: ta: i:di
- 190101201/175. 'ɔnna:lɑ be:ʃtɛ bitɛ:di
- 190101201/176. ʃindi kuɪzanna: va:du ʃɔdʒic kuɪzannaru
- 190101201/177. ʃindi 'annɛlɛri japraktan u:sʃɑ diz ba: javrum dɛ:lɛ:di
- 190101201/178. e: tɛ dizi:m ɛ: amundan amundan
- 190101201/179. ci:s ci:s ʒyl bakalum ka:jur
- 190101201/180. 'baʃtan sa:dɛ 'ramka va:du
- 190101201/181. bi:ta ɛ:lpeɛɛ japuɫur:du
- 190101201/182. 'baʃtan tɔp tɔp
- 190101201/183. be:ʃ dizi bi: jɛɛ be:ʃ dizi bi: jɛɛ tɔpɫa:jsɛn 'ɔnnaru asi:sun
- 190101201/184. sɔ:ra sɔ:ra dɛnc
- 190101201/185. e: bø:lɛ ʒyzlɛdi mi 'ɔnna: ʃɪncy jɛvɛɛ ɔlɛ: beclɛ:jsɪn
- 190101201/186. nɛmni a:va, dumannu a:va jumfa:ʒɫar
- 190101201/187. ɔ zaman 'bi:ta japi:sun ɛ:lpeɛɛ
- 190101201/188. dɛnʒɛ kɔʒuɫur:
- 190101201/189. ɔ: ʃɔk zɔɛ ɔ iʃ
- 190101201/190. 'ani bak ma:rduun baʃuunda baʃɫa:jsun jɛni ʒɛnɛ ʒɛʃɛr
- 190101201/191. jɛni ʒɛnɛjɛ kɔdar hɛp ɛ:lpeɛɛ
- 190101201/192. ɔ:rda bir aʒ e:n ʃɔku dɪnnɛni:sɪn
- 190101201/193. janua:ri ilɛ fevrua:ri aʃa: jukaru
- 190101201/194. a:ʒdi 'jɛnɛ baʃɫa:jsun

190101201/195. ja: bunnar dyne jelinðge anamna

190101201/196. anam jenfti o zaman

190101201/197. bi: deca: ici ciſi ra:t ra:t eceſ

190101201/198. o: bytyn ağzu ağzu e:lle:le ecmeç i:dic

190101201/199. i:neje kaktuurup bi: patludzan, bi: parſa ecmeç

190101201/200. 'em tytyn dizi:m em ondan 'i:im

190101201/201. adam annatuſi:

190101201/202. ra:metli 'kajnam i:tjardur

190101201/203. bizim adami:n beſindzi kuuzan

190101201/204. e:n jeſf o'lmuf, kuurk jaſuundan so:ra o'lmuf

190101201/205. astaſanmuſ ta demiſler ona bi: kuuzan olursa dyzelðgeç

190101201/206. kanu dejiſsin

190101201/207. 'a:len de ø:le o'lmuf

190101201/208. da kanu dyzelmiſ

190101201/209. i:tjar de:j

190101201/210. jidi:z tytyne de:j

190101201/211. anam i:tjar a:lemin anaſaru je:nſ de:j

190101201/212. bu de:j baſlar ujkulama: de:j

190101201/213. e: birde jidili:

190101201/214. e: e'vde jene ona jore iſi var

190101201/215. ujkula:ma: baſladu mu tytyny panſſala juup ata:muſ

190101201/216. ana na:bujen de:mif

- 190101201/217. 'pisijē ecemeç verē:m dē:mif
- 190101201/218. ɔ kadar ujkula:je ište
- 190101201/219. ku:zułur: birbirleri arasunda ka:dařla: mesela:
- 190101201/220. bi: fuurłottu i:neji ɔ cyřyc i:nele:den
- 190101201/221. ku:ř ka:dařunuu bø:le bađa:na sapłandu ja ɔ i:ne
- 190101201/222. cyşyc şindi dizi:m dizi:m dē:j
- 190101201/223. a:lem bitiri:, jenş analaru
- 190101201/224. a:lem kałaba bizim 'bitme:j
- 190101201/225. bi: suura ɔ da ku:zmuş
- 190101201/226. agasu zvenovoş te adamuu
- 190101201/227. 'ku:zmuş bu şindi 'a:şdi şfecile: e:ve
- 190101201/228. ama dizmiş ici yş dizi ja ɔnnaru da jyclenmiş
- 190101201/229. ba tyttynneri řøtyrme dē:le:mif
- 190101201/230. ɔnna: benim ben japtuu ɔnnaru 'a:şde:
- 190101201/231. bukułur:du be ɔ:rda duru:duk ep
- 190101201/232. bitta: je'ldic mi ɔturduk mu dizme: řøk mabbet ɔłurdu ama
- 190101201/233. bi: karu va:du nadurda a:şa ɔabla
- 190101201/234. a:h başla: mu annatma: a:şuşla ka:mberi
- 190101201/235. em şur:ruř 'em søjler
- 190101201/236. iş ama bøjle se:ř dujaməsuu i:sanna:da
- 190101201/237. a: ka:řru biri bitēdžec deji kørkø:sun bytyn
- 190101201/238. ε:ř çyn, ε:ř çyn ama hiş te bukməzduuk bytyn

190101201/239. o fīndi em sō:lērdi em annadur:du

190101201/240. arada dejiftireni dē vara:

190101201/241. fenniclē: dē o'ldu

190101201/242. medži o'urdu

190101201/243. japa: mu ijlēndžec, nē o'lu:sa

190101201/244. mesela: by:yn japa: mu didildžec mi ijlēndžec mi o'le tōp'lanuruz
fīndi

190101201/245. jentf kuuzla: bir o'daja

190101201/246. jentf kuuzlarun pentfeređzi:nē fōdžiclē: jeli

190101201/247. da o:rdan o'na: jōry:lē: kuuzlaru

190101201/248. sefī:lē: cē:ndilerine kuuz

190101201/249. 'o'radžuktan nē jōry:sele: jōry:lē:, o kadar

190101201/250. biz jene bytyn beclē:jēz jē'lsinne: dēje

190101201/251. ben ta: cyfŷyctym ama a:tur'la:jem

190101201/252. 'epimiz pentfereje ka:fū o'turuz

190101201/253. bi: dē dy:n o'ldu mu jelin jōtyrylē:

190101201/254. o:kut ta fōk iŷennic o'lu:du

190101201/255. fīndi e:n jakunuu ben a:ldum ʒa: jelin o'na jelin jōtyre'bilirim

190101201/256. baŷka bi: je:dē baŷka bi: cy:dē kōnukō:mfuju da tōp'la:jem

190101201/257. jirmi o'tuz ciŷijē bō:le japi:sun

190101201/258. ji:ini:lē: kuuzla:

190101201/259. bi: ʒa: tyrcy fī:ran fī:rana

190101201/260. ojnauur da ja: kofa fira

190101201/261. fodzicel: jenε jelir 'penfereje

190101201/262. biz jenε beclε:jiz

190101201/263. fodzicler ep durfa:dan baktular

190101201/264. karuſiuk o'lmazdu ja

Kaynak Kişi No: 190101301

Ağız: Doğı Rumeli Türk Ağızları

Kayıt Yeri / Kodu: 1901013

Kayıt tarihi: 3.04.2013

Kaydı yapan: Nurcihan Güneş

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Emine Hamza Mustafa

İkamet Yeri: Karavelyovo (Kara Veliler)

Doğum Yeri: Karavelyovo (Kara Veliler)

Doğum Tarihi:1986

Cinsiyeti: Kadın

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: Ortaokul 8. sınıf

Mesleği/İş Yeri: ev hanımı

Dil Bilgisi: Türkçe, Bulgarca

Başka Bölgede Yaşaması: Hayır

Sülale/ Lakap: Armitağlıklar

Konu: hayatından kesitler

190101301/1. ji:mi jedi jaşunda

190101301/2. kara yelile:den je:

190101301/3. a:muuta:tuukla: de:le:di bize

190101301/4. bizde de kara yse:nne:, 'fıavuşla:, 'cøselicle:

190101301/5. ɔ:n beş cişi va:du

190101301/6. cøv ɔ kada: bi:ʃɔk bø:yc di:l

190101301/7. ty:c cøvy je:

190101301/8. bułga: jɔk

190101301/9. eːvle: bø:yc

190101301/10. a:ʔmuʃjyn ɔːldu ka:jur

190101301/11. ajaklaru sakattur, jryjemezdi

190101301/12. ici buşuk sene jattur

190101301/13. ben baktum je:

190101301/14. ici ta:ne ta: va:

190101301/15. 'benne yʃ ɔle:ru

190101301/16. ja: ta: bi: e:ltim va:

190101301/17. ɔ da i: aʃa:da jaʃe:ru

190101301/18. benim janumda 'du:ma:la:

190101301/19. e: ben te buda dycə:ndejim

190101301/20. i:njem jene, e:ltim jene ta:la:ja iʃe jide:ri, ba:tuuklara jide:ri

190101301/21. 'ʃasnoja ɣide:

190101301/22. cim ʃa:ru:sa

190101301/23. ici ta:nɛ va:

190101301/24. biri ɔ:n bi: biri a:ʃtu

190101301/25. biri e:mne biri melec

190101301/26. aftanuun jynne:ni mi

190101301/27. aʎma, a:mwt, cirez, fiʃna, zeʀrdeli, ʃefteli, 'ku:zuwɔdzuk

190101301/28. 'ʃentu:ru:da da di:l 'ʃentu:ru:dan aʃa:dan azuwɔdzuk

190101301/29. 'ʃeʃmedɛn indʒɛn aʃa: dɔ:ru

190101301/30. 'baja: aʃa: ja: ja:

190101301/31. tanu:je:m ja:, aʃa:ku ma:lɛdɛ

190101301/32. jitsem da zatu jɔremɛ:m

190101301/33. ɔnna: i:dʒɛ aʃa:ku ma:lɛdɛ jaʃɛ:ʎa:

190101301/34. ti: ɔby: sɔkakta jaʃa:je:

190101301/35. ɔnun ku:z ʃa:daʃi di:l mi:di

190101301/36. ja: fatmɛ eʀvlendi

190101301/37. jenɛ karavelilɛ eʀvlendi

Kaynak Kişi No: 190101601

Ağız: Doğı Rumeli Türk Ağızları

Kayıt Yeri / Kodu: 1901016

Kayıt tarihi: 3.04.2013

Kaydı yapan: Nurcihan Güneş

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Hasan Ahmet Mollahüseyin

İkamet Yeri: Lülyakovo (Kiremitlik)

Doğıum Yeri: Lülyakovo (Kiremitlik)

Doğıum Tarihi:1952

Cinsiyeti: Erkek

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: Lise

Mesleğı/İş Yeri: serbest meslek

Dil Bilgisi: Türkçe, Bulgarca

Başka Bölgede Yaşaması: Hayır

Sülale/ Lakap: Mollahüseynler

Konu: hayatından kesitler, genel konuları

190101601/1. döumum 'ciremitlictən

190101601/2. by:məm də 'ciremitlictən, jafam da 'ciremitlictən

190101601/3. secizi 'ciremitlicte bitirdim

190101601/4. liseji də sanat okulu mezunu 'karnəbatta bitirdim

190101601/5. cə:də də fə'atıftuuk cooperatiftə

190101601/6. bu anda da cəvdəjiz kajru, jemeclili: beklə:jiz

190101601/7. altıuu bir jafuundajum ama jəzlyclə:mi kəjma:dzam

190101601/8. ənnə:suus 'vesnic oku:jəm

190101601/9. 'maratlıudan beri də:ru jeli:cən letiftəji jəftic

190101601/10. letifte dedi:miz jə: vaktunda komünizma rejimde ərəplən kənə:duu
ərəj

190101601/11. tərłama, ilafłamasu tarłalarıu

190101601/12. ju anda 'ərłarıu syryldy, pa:fə'alanduła:

190101601/13. ka:fuda da azmak dedi:miz jər var

190101601/14. ta: ka:fuda 'dumanlıu

190101601/15. bałkanuun altunda karakuštepe deriz ə aralara

190101601/16. cəvə də:ru bita: cə: jecinli:

190101601/17. jani bizim burada tarłalarıu jə:leri e:psi tyrc aduundan

190101601/18. bułgar aduundan jərli jerimiz jək

190101601/19. 'hani bułga:ła: desələ: də ifte buurasu bułgaristan, hepsi tyrc

- 190101601/20. tɔpra:n adu belli ci tyrc aduundan
- 190101601/21. hangu tarafa baksək, 'hangu jeri jøstersec hepsi tyrc aduundan
- 190101601/22. 'hani bułgardza adu jək
- 190101601/23. ɔ_zman dedeɬe:mizin a'du məlla y:se:nden jele:
- 190101601/24. 'jindi benim ka:daʃumun a'du mehmet ama ben məllay:se:n
- 190101601/25. bułgaristanda jazulıara bakaraktan bubam məllayse:n jazdure:
- 190101601/26. ɔnnaru hi:ʃ bilme:m, kɔnuʃulmadu
- 190101601/27. bubami:l de dedemi:l de burasunu bile:lə:
- 190101601/28. 'nasu jɛlmijlɛ: bure:n 'bilme:m
- 190101601/29. benim iʃitti:mɛ jøre
- 190101601/30. 'ani ɔnnar ɔturup ta bize annattuklaru jək
- 190101601/31. ɔnnarun dʒins 'tułumnukla:dan
- 190101601/32. i: ama ka:daʃla: kałabałastukʃa
- 190101601/33. e: ajrule:la:, ka:daʃ ka:daʃ ajru a:nɛ jape:
- 190101601/34. 'dedemin bubalarundan da hadza jitmijlɛ:
- 190101601/35. asanmuʃ, hadzihasan
- 190101601/36. i: 'ɔ:dan kałe: hadzi hasan
- 190101601/37. 'tułumnukla:dan kɔpe: ka:jur
- 190101601/38. dedemin citapta jazulu mustafa hasan tułum
- 190101601/39. hadza jiden sefte hadzułla:dan ɔlundza tułum dememijlɛ: bita:
- 190101601/40. ʃɔk ka:daʃmuʃlar
- 190101601/41. biraz da ka:daʃ akku i:mij

190101601/42. vɛ:mɛmɪʃ ka:daʃlarũna

190101601/43. ɔ: ɔ:lɛ aʃtʊk jɔzly: sɛn aʃtta bũrak

190101601/44. bɛn sɛnin akkunu ijem jɛ dɛ sɛn i: zi:nebin akkunu

190101601/45. ʃɪndi kuɯz_ka:daʃunun akkunu da sɛn zɛ:njin ɔʃ

190101601/46. ʃɪni mesela: kajku sɛnin va: ɪci kuɯzanun, zi:nebin var ɪci kuɯzanu

190101601/47. ama zi:nɛp benimsɛmɪʃ 'ɛpsini

190101601/48. sana vɛ:mɛmɪʃ biʃɛj

190101601/49. ama ɔnun ka:daʃunun biri asuʃmuʃ

190101601/50. dedɛ 'vɛ:mɛmɪʃ maʃharunu da

190101601/51. asuʃduktan sɔra bitta: kuɯzannaru kaʃuɛ:

190101601/52. da tɛtɛm ɔnu ʃɔk i: annaduɛ:

190101601/53. kuɯzannaru ɔna ʃɪrakʃuʃtuʃk japmuʃʃa:

190101601/54. 'dɛdɛmɛ, iʃlɛmɪʃlɛ: jɛnɛ

190101601/55. iʃlɛmɪʃlɛ: kuɯzanna: i: ufaɔzʊk kaʃmuʃ ɔnnar

190101601/56.ama bɔ:dycʃɛ, evlɛnɪndʒɛ ʃɪrakʃuʃtuʃk japmuʃʃa: 'dɛdɛmɛ

190101601/57. ɛ: nɔ:lɛ: parasuɯz iʃlɛ:sɪn sɛn, bɔaʒ tɔktu:na

190101601/58. jɛlɛ:sɪn ba:ʃam ji:dʒɛ:n ɛcmɛ: iʃlɛ:sɪn

190101601/59. bitcidɛ evlɛnɛ:lɛ:

190101601/60. aʒa:nda bi: dɔn var, tɛ bu

190101601/61. ʊndan sɔnra ʊnna: da nɛ tyɛɛjɛbili:sɛ cɛndi cɛndilɛ:nɛ

190101601/62. biri ka:rsunu bũrake: jide:

190101601/63. iʃmɛjɛ, zaimʃɛvoja evlɛnɪjɛ

190101601/64. dedənə kaɫujɛ 'epsi

190101601/65. dedən benimsemij 'epsini

190101601/66. ʃa:ʃuda, 'tɛnturda ka:vɛlɛri va:du

190101601/67. gradina nere:, i:ʃ ma:l nɛ:dɛ

190101601/68. ɔ:dan aʃa: dɔ:ru

190101601/69. bən bilɛ:m ka:vɛlɛri va:du dedɛni:lin

190101601/70. ja: ka:vɛsi va:du ɔ:da

190101601/71. bən bilɛ:m boza sata:duɫa: ɔ:da

190101601/72. 'kapu bilən jəzymyn ɔnyndɛ

190101601/73. bələ by:yc bi təkasu va:du

190101601/74. sərə a:kada ʃabanɔ:ɫu va:

190101601/75. ɔnu jɛʃɛn sənɛ cestilɛ: ɔ gradinkanuun iʃɛndɛ

190101601/76. ja: a:ʃ armuɫ, ʃabanɔ:lə dɛrlɛrdi

190101601/77. jɛʃɛn sənɛ zi:nɛp tɛtən istanbuɫdan 'jɛldi:nɛ bi: postanovlenie
ʃuɫtu:du ama

190101601/78. cimin jɛrini dɛvlet aɫdu:sa jɛri ʃɛvi:sin dɛjɛ

190101601/79. e: bən aɫdʒɛɫ ɔɫdum ɔ jɛri

190101601/80. baktum dedɛmin ystynɛ hacikat ta ɔdɛnmij

190101601/81. bana dedilɛ: yʃ ʃa:tla jɛʃɛrɛbili:sin

190101601/82. jɛʃɛrɛzɛm ama dedɛmin ystynɛ ʃuɫkuɫɫuɫ

190101601/83. benim ystymɛ ʃuɫkma:dʒɛɫ

190101601/84. ʃindi dedɛmin ystynɛ ʃuɫtu:na biz ɔrɛsuɫu ne japʃaʒ bita:

190101601/85. beʃ ka:daʃ beʃe bəɫdʒeclɛ:

190101601/86. e:, sɔra bi: bəly:ny dɛ biʒ agamna

190101601/87. bi: dɛ bana dyʃʃec øtɛ janku jɛldi:miz jəɫdan ja:

190101601/88. bana ne fajdasu va:

190101601/89. bɛn bin ʃɛf masraf japuʒam, ʃʷuka:turʒam...

190101601/90. ɔ_zman beledijɛdɛ ʃaɫuʃe:ʒ bu:da

190101601/91. e:j, aɫajum ciɾaja verʒɛ:dic dedi

190101601/92. bak dyʃyndy: akɫa bak

190101601/93. e: bɛn nejime u:raʃɛm ɔ:da

190101601/94. nejime uraʃɛ:m jɛ:

190101601/95. nenɛndɛn baʃka prosu jək

190101601/96. nenɛn iʃlɛmɪʃ ʃək

190101601/97. hi:ʃ hak jemezdi

190101601/98. øteci kuʒ_ka:daʃɫaruna benzemez

190101601/99. øby: kuʒ ka:daʃɫaru 'epsi nɛ kʰda: aɫdadabili:sɛ aɫdade:

190101601/100. 'aɫʃni, te: sa 'aɫʃni

190101601/101. a: anam ø:lɛ dildi

190101601/102. bak anamuun bi: dilim ecme: va:sa hɛ:cɛsɛ da:tma: bakardu

190101601/103. anam ø:lejdi ama kaɫan ka:daʃɫaru ø:lɛ dil

190101601/104. kaɫan ka:daʃɫaru nɛrdɛn ne aɫabiɫsinne:

190101601/105. ɔnuʃtan da dedɛm zɛ:nɟin ɔɫujɛ:

190101601/106. anam ʃi:t syrmyʃ

- 190101601/107. ka:lan ka:daʃlarun birsi ʃi:t 'syrmemiʃ
- 190101601/108. øcyzlɛ, sabanna ta:la syrmɨʃ
- 190101601/109. evɛl ɔlu:mɨʃ ama cim zɛ:nʒin mesela:
- 190101601/110. ama anam kadunka japa:mɨʃ
- 190101601/111. arabanun sabanu, demiri var ɔnun tɔpra: batsun deʒɛ
- 190101601/112. ɔnu ustaja aɫup jɔtyrɨmɨʃ anam
- 190101601/113. e:, usta da dɛ:lɛ:mɨʃ 'mu:stavanun ʃɔdʒi: jele:
- 190101601/114. ʃɔdʒic elinin iʃini japa:mɨʃ
- 190101601/115. sanci anam øjlejmiʃ
- 190101601/116. ama ømyrleri ku:sejdu tɛ kajbettic
- 190101601/117. anam jetmiʃ bez jaʃunda øldy
- 190101601/118. bubam jetmiʃ jedi øldy, seciz senɛ sɔ:ra
- 190101601/119. burdan da 'evɛl pomorijeje ba: bɔzumunda jidɛ:lɛ:mɨʃ
- 190101601/120. na grozdober jidɛ:lɛ:mɨʃ
- 190101601/121. pomorije dɛ bu dynjɔda anuɫmɨʃ bir vinprom
- 190101601/122. i: 'ɔrada da karakaʃanna: va:mɨʃ
- 190101601/123. guɾk, karakaʃanna:, ɔnnar ba:dʒu
- 190101601/124. ɔnnarun ta:la:laru hepsi yzymɨʃ
- 190101601/125. buradan øcyzlɛ:nɛ jidɛ:lɛ:mɨʃ
- 190101601/126. dʒiradʒuɫuk japa:la:mɨʃ ɔrej
- 190101601/127. dʒiradʒuɫuk ʃu yzɨmy dɔldure: dʒira
- 190101601/128. 'taksidʒilic jibi ba: bɔzumunda, ɔ:da jeʃʃirile:mɨʃ jyz jeldi:nɛ

190101601/170. fŷncy bizim cø:den biri va:duu onun kajunŷfusujmuŷ

190101601/171. 'ankarada ycymettejdi o

190101601/172. e: mejdanu jøk

190101601/173. e: teten rupŷadan ba

190101601/174. bi: dy:nde buŷduk unu da

190101601/175. jø:dyc o:da, rupŷada dy:nde

190101601/176. jetmiŷ ǵø:tte ε:vlendic, jetmiŷindzi seneleri

190101601/177. ascere jittic

190101601/178. ascerden jeldi:ne iŷte

190101601/179. a:ŷtu aj kada: ŷofije de japtum

190101601/180. ŷora jeldim eŷci ǵa:raja

190101601/181. 'bita: o:da da biti:dim aŷe:li:mi

190101601/182. 'ceŷfedziliŷ japtum, baŷeris

190101601/183. ben benim akrannarumdan bi: ŷene jeri jittim ascere

190101601/184. bizi de aŷduŷa:, dø:ru ŷofijeje, ŷkoŷaja

190101601/185. ben jittim jetmiŷ ǵi:de

190101601/186. jetmiŷicinin baŷunda jittim ben

190101601/187. janua:ri, oŷzak ajuu muu de:le:di ne

190101601/188. o ǵzman jittim

190101601/189. e: jetmiŷ ǵø:tte de ŷŷuktum

190101601/190. e: dy:n de japtuk

190101601/191. ama jøk kurzum, o ǵzman o vaktunda

190101601/192. bizim jetifti:miz vakuutta 'karnobatta panajur: olurdu

190101601/193. burdan panajur: jyny sabasur tiren ka:ka:du

190101601/194. 'kapuła:da asułu jide:di

190101601/195. o kada: dolu olu:du

190101601/196. jfynby bytyn bu alçak 'karnobata panajura jide:di

190101601/197. o:dan alunur:du

190101601/198. o:dan alur:la:du i:ta:la:

190101601/199. dycanna:da jok ja:

190101601/200. halva, secer, unnarur alur:la:du

190101601/201. biz dzuma:dzuk jeze:dic eric_ ofavuna

190101601/202. eric ofavur bak o koda: mubahtur bize

190101601/203. e:, cime jide:sin ma filannarun 'ju:tu:nda jok eric var a:

190101601/204. onna:da eric ofavur olzak

190101601/205. jindi paramuz olmasa da buna jycy:

190101601/206. jonlymyz ze:njin

190101601/207. a:lemin jan^wnda 'jokuz ama

190101601/208. joklu: jodyc be

190101601/209. jindi va:lu:muuzur jorycen buna jycy:

190101601/210. dzebidde be:z gruf param jok

190101601/211. ama biz be:z grufa a:lduk mu bi fe:le: ale:z

190101601/212. me:dana kaje:z joryce:

190101601/213. iferi ji:dic je: toprak famur:du famur:

- 190101601/214. şamur: ne demec bile: msin
- 190101601/215. bata:dum tebø:le bata:dum
- 190101601/216. bubam jeti:di kudzak dōlusu saman a'ttu da biz iſeriye jattuuk
- 190101601/217. şyncy bubami:n bizim evēl yſ ka:daſ bir evdejdile:
- 190101601/218. bø:le uzun e'vler
- 190101601/219. a:ttu ahuur ajvan
- 190101601/220. yſy de e'v jape:la:
- 190101601/221. amudžamili:n bi:den e'v jape:la:
- 190101601/222. e'vi de bi:den bōzdzecla: ſindi
- 190101601/223. şyncy pa:rsēletti:ne de bizim ju:ttan da baſkasu ałuje:
- 190101601/224. şyncyn amudžamuun biri kō:mfundan jer aſe:
- 190101601/225. inanma:jzan, iſeri jirindze şamur:
- 190101601/226. ciremit ſecindze ja:muu:la: ja:du bitta:
- 190101601/227. tōpra:n ysty şamur olmaz mu
- 190101601/228. ajnu bu jułku jibi ja:ſtuq, şamur
- 190101601/229. saman attuuk ta jattuuk
- 190101601/230. ben o jynneri bile:m
- 190101601/231. evelcinin jan^wnda var
- 190101601/232. biz memnu:nuz bu haja:tu da
- 190101601/233. şyncy biz jo:dyc
- 190101601/234. şyncym var , neje sałdijsak var
- 190101601/235. ben zatur fevruarinin ji:mi jo:dynde asceſe ji:dim

190101601/236. ama ɔ:n jyn eveli jeldim

190101601/237. bu jət dildi, ɔ jət fini jək ətdu

190101601/238. ɔ jəlu japuɜzak 'ətdu:na japtu:la: jazoviri

190101601/239. ben bunnaru bilmezdim

190101601/240. 'eveli nica: kuja:sun ɔndan sɔ:ra devlet dajɛsinde japa:sun

190101601/241. jyve: kapamadan sɔ:ra sabasu kaɣkuɛ:

190101601/242. kaɣtuuktan sɔ:ra injeɛ:le neren jidile:

190101601/243. e: akɛɛbajur bildirisin

190101601/244. e'l ɔpme:, e'l ɔpymy dene:

190101601/245. 'bita: jelin de bili: bu bizim akɛɛbaɫa:

190101601/246. sen ɔnu y:ɛni:sin zamanɫa da ama e'sciden ɔ:lejmiɟ

190101601/247. ɔ:ɛdɟe de jide: ɟindi

190101601/248. te dɟinsi jɔryve:dine bu de:sin cimne:den ba

190101601/249. anan jelin ɔ'ldi:na japtur

190101601/250. anam japa:du mare

190101601/251. i:ɟ'ɫaf sɔ:ɫemeɜ bak

190101601/252. elinden jɛɫme:ɜe: de jɔktu

190101601/253. sana kuɜsa bilem i:ɟ' sɔ:ɫemeɜ

190101601/254. ben sana kuɜdum demɜɜ

190101601/255. ɔ kada: sabuɫtu bak

190101601/256. bak ɔ'lyp jitti ama ɔ kada: sabuɫtuɟdu

190101601/257. jeɛ dyɟmyɟ, ben iɟtejdim

- 190101601/258. jεːldim ˈburasui jara
- 190101601/259. jεː ɔ iːnsult jεʃirindʒε biraz kɔnuʃaməzdu
- 190101601/260. nɔːldu dedim baː
- 190101601/261. iːjim japtui bɔːle ama zɔː sɔːleː
- 190101601/262. aːdʒuun suːzuun vaː muu dedim
- 190101601/263. ˈhaːjuu japtui
- 190101601/264. eː senin ˈburan uːmuʃ ʃaː
- 190101601/265. aːdʒiː muu dedim
- 190101601/266. aːdʒiːjuu ama ˈdemeː ci aːdʒiːjuu
- 190101601/267. ama biz dε iːʃ sɔːləmɛdi
- 190101601/268. ˈinʒen dε sɔːləmɛdi biz dε
- 190101601/269. jεː asan dεːdi raːmetli anam bubama
- 190101601/270. tε aːjnuu bizim dε aːjnuu
- 190101601/271. ʃindi bilmeːm ama jεnʃlɛːdε jɔk
- 190101601/272. biː ɔːta jɔtu buːtuː da sɔːlɛːdi
- 190101601/273. bɔyc cyʃyc tanuuma
- 190101601/274. sajɣudan dɔːlajuu tanuuma var
- 190101601/275. bɛn hiʃ bilmeːm zatui
- 190101601/276. bubam ˈkuurvatta ɔturʒɛc diːl mi
- 190101601/277. sɛn jiːdin kuurvata ɔturaməzduun ɔ vaktunda
- 190101601/278. nε bilɛːm jεʃ vakuut ɔturmaː baʃladuuk biz
- 190101601/279. ˈbaʃtan ɔturməzduuk

- 190101601/280. ama sɔ:ra aɫʉʃtuuk, ɔ aɫʉʃkannuuk bita:
- 190101601/281. bubam kuurvatta ɔtursa da bɛn dɛ jeli: ɔtururum
- 190101601/282. biz ɔ jynnɛri jø:dyc tɛ bizdɛn sɔ:rasuunu 'bilme:z
- 190101601/283. ɔ ʒăman biz iʃlɛ:dic
- 190101601/284. cɔ:peratifte iʃlɛ:dic
- 190101601/285. ʃindi nɛ ka: ʒɔɫmasa anam eˈvde
- 190101601/286. e: bubami:l ta: vakutɫa je:lir
- 190101601/287. kuuzannaru, ɔnnar aɫur akʃamni:n
- 190101601/288. anam hizmet japa:kan ɔ ɔnnaru ɔjnadu:
- 190101601/289. e: ʃindi biz ka:jw kuuzannaru ɔjnade:z
- 190101601/290. ɔnna: iʃlɛsinne:
- 190101601/291. tɛcɛ:lɛc dɔnɛ:
- 190101601/292. hajət ø:lɛnɛ
- 190101601/293. ʃindi pazartɛsi demɛjiz biz
- 190101601/294. bɛn ʃindi bølɛji bildi:m jɛrlɛ:de pazartɛsi derim
- 190101601/295. sajuum demɛm
- 190101601/296. bi: cøjɛ jide:sin, ta:cip ede:sin cim 'nasu kɔnuʃe: ɔrda
- 190101601/297. ɔnnara ujdurusun cɛ:ndini
- 190101601/298. bɛn asce:den jɛˈldictɛn sɔ:ra 'kɛrnɔbata iʃɛ baʃɫadum
- 190101601/299. 'kɛrnɔbatta iʃɛ baʃɫadum
- 190101601/300. ja: baɣɛris, 'ceptʃɛ
- 190101601/301. i: ama kamʃu ɟma:lɛdɛn bi: grup iʃʃi var 'ɔrada

190101601/302. maraftadan da var

190101601/303. suwə ʃkajadan da var

190101601/304. bizim cø:den de ben

190101601/305. bazu avfamlaru ɔ:ɾda kaɬu:dum ben

190101601/306. kamʃu ma:ləden kuwzaɬuɬa: dedi:miz

190101601/307. kuwzaɬudan ʃelme ɔnna: 'ɔre:nu

190101601/308. e: ben de bazu avfamɯ ka:ɬdu:m ha:ldə ɔnna: ʃindi 'karta ɔjne:lar

190101601/309. be jeme: i:dim mi ben de ʃide:m bakma:

190101601/310. ʃindi kuwzaɬuɬa:ɬa kuwɾzaɬudza kɔnuʃe:z

190101601/311. ʃindi bunnar beni annajəmɔzɬardu

190101601/312. e: kara yelile:den, ʃepeldʒeden ɔɬsun, maraftadan ɔɬsun ɔnna: 'burasunuun sujundan kɔnuʃe:lar

190101601/313. ben ʃindi baɬɬajuwere:m ɔnna:ɬa: kɔnuʃma: ʃyndyzleʃin

190101601/314. akʃamne:n kuwzaɬuɬa:ɬa kɔnuʃe:m kuwɾzaɬudza

190101601/315. ɔnna: de:le:mif ci maraftaɬuɬara ɔ:le

190101601/316. bu asan ʃɔdʒyc de:le:mif kuwzaɬu mu ty:c my

190101601/317. biʒ demifɬe: bir aftaju ʃeʃti annajama:jeʒ ɔndan

190101601/318. bizle bizim ʃibidʒe kɔnuʃe:

190101601/319. ʃyncy ben ascə:de kuwzaɬudan a:kadaʃlarum var

190101601/320. burgas ilinden bizim jɔktu

190101601/321. ʃɔk si:redʒic

190101601/322. ʃyncy biz macinele:le ʃaɬuʃtu:muza si:redʒic

190101601/323. kuɾzaɫɯɫa: va:du ʃɔk kuɾzaɫɯdan

190101601/324. va:du 'haskovodan ɔ'ɫsun, kuɾzaɫɯdan ɔ'ɫsun

190101601/325. e: biʒ ujdɯk kaɟɯ, ɔnnara ujdɯk

190101601/326. 'ani sen va:duɲe:n jere ɔnna: 'nasɯ kɔnuʃɯrsa sen ɔnu ta:ciɸ
ede:sin bita:

190101601/327. ujdɯ:ma: ʃaɫɯʃe:n

190101601/328. e: ben bita: aɫɯʃtɯm

190101601/329. ɔnna:ɫa: 'tuɯku: 'tuɯku: kɔnuʃe:m

190101601/330. e: buɾen ʒe'ldic 'helbet bu:dacɯ ʒibi kɔnuʃi:sɯn

190101601/331. ama ʃindi ka:ju unuttuk biz ɔnna:n kɔnuʃmaɫa:nɯ

190101601/332. ben de unutuɯm

190101601/333. e: 'ep burda ɔɫundʒa

190101601/334. ben buɫga:ɟajɯ ka:ju dɯzeɫdemɛʒ ɔ'ɫdɯm

190101601/335. 'ep e'ɣ tarafɯnda buɫga:ɟajɯ bilem dɯzeɫdemɛʒ ɔ'ɫdɯk

190101601/336. ka:ju ce:ndim kaɫʃɯɾe:m

190101601/337. duʒe:m 'ani ama ce:ndim kaɫʃɯɾe:m

190101601/338. buɫga:ɟada 'muɯʒkɔ ʒenskɔ rotɫa: var ɯa:

190101601/339. ʃindi muɯʒkɔ ʒenskɔ rotɯ kaɫʃɯɾe:m

190101601/340. kaɫʃɯ:dɯm muɯ ɔɫe:sɯn sen bita:

190101601/341. ʒa: ep ty:ɕʃe ep ty:ɕʃe ɔ ʒɯzden

190101601/342. bizim bu:da tytɯn va:

190101601/343. ba: da 'va:du ama 'a:zdu

- 190101601/344. kalitēli tytyny va: ba
- 190101601/345. e: ka:jui nē vakuut tōpla:jsuun da kurūdejsuun ē:lpeze jape:suun
- 190101601/346. ku:zatuła: pastal muu nē dē:lē:di
- 190101601/347. ē:lpezeji japa:ka tō:da ajirē:la:
- 190101601/348. kalitēsi ō:rdan ajrułtur
- 190101601/349. ja: ŧyncy kurudu:kan bazui kara kurudur
- 190101601/350. ō:łmasui la:zum ama komūnizma da ŧōk aranmēzdu
- 190101601/351. komūnizmada jidē:di
- 190101601/352. dy:nne:de muzikant jōk bē
- 190101601/353. ku:zła:, da:reji dē ōnna: ŧałar, ty:cyjy dē ōnna: sō:ler
- 190101601/354. 'ku:zlar, karułar ōturu:lar misi: sōjarlar
- 190101601/355. ja: misi: medžisi
- 190101601/356. sō:na japa: didē:lē:, kōjunu ŧōk ōlan
- 190101601/357. i:kamułlar, ka:jui tōpla:ła:, japa: didē:lē: bō:le
- 190101601/358. sō:na 'ōnu tara: jōtyryler
- 190101601/359. evēl ŧōk medži ōlu:du
- 190101601/360. ōtu:mak, ōtu:makŧui ōlu:du
- 190101601/361. japa: i:flēme:, japa: ditmē:, misi: sōjma: medžisi
- 190101601/362. e: misi: medžisi, misi: sōjzecla:
- 190101601/363. ŧyncy adamuun ŧōk misiri var
- 190101601/364. 'ha:manui va:du
- 190101601/365. bō:le suuk dildi

190101601/366. o ʒāman ju:duŋ bɔ:c oʃu:du

190101601/367. ja: 'ha:manu bɔ:c

190101601/368. ʒeti:mif, arabejla misiri indi:mif

190101601/369. e: cɛ:ndi cɛ:ndilɛ:rɛnɛ sɔjʒɛc oʃursa kuʃ tutar

190101601/370. ystynɛ ka:ř jar

190101601/371. e: ʒelilɛ: ʒyndyz

190101601/372. ʒeli:lɛ: ʒedʒɛ karuʎa:, kuʒʎa: misi: sɔja:ʎa:

190101601/373. bu:da var ʃɔk

190101601/374. eriç, a:muʃ, kavaq, kuʒuʎ ʒelit, meʃɛ, 'hyvɛz, ʃam

190101601/375. 'hyvɛz, buʎga:ɖasuu 'vuʒkruʃa

190101601/376. a: bazuu ʒɛ:rde yvɛz de:ʒlɛr

190101601/377. 'nartsis, derebɔju ʒɛ:

190101601/378. 'kuʒuʎɖuʒ, 'muʃmuʎa var

190101601/379. ɖɛviʒ ama ɖɛviʒ a:ɖuunuu ɛ:ř ʒɛrde ɖɛvizi vɛ:mɛ:lɛ: cesmɛ:

190101601/380. zatu ɔrman mydyrleri de oʃsa ɖɛvizi vɛ:mɛ:lɛ: cesmɛ:

190101601/381. ɖɛvizi se:de ce:stin mi ɖɛza:

190101601/382. ɖɛvizden baʃka ʃam ʒelir

190101601/383. a:k meʃɛ, kuʒuʎ ʒelit tɛ bunna:

190101601/384. kuʒuʎ ʒelit suja dajanuʒkʎu oʃur

190101601/385. meʃɛ, a:k meʃɛ ɔnna: ʃɔk dajanmɔz

190101601/386. kajuun, kajuundan da gardirop ʒapʎuʒur

190101601/387. o: ʃɔk sa:ʎam ɔnun bu:da: ʒɔk ta ɔndan

- 190101601/388. daħaruu 'indʒedʒic ɔħur kuuruluur ama iħfiŋe iħlɛmɛʒ
- 190101601/389. ɔ a:ħ jukaɾuu dɔ:ru ħħuka: 'bøłeni
- 190101601/390. kaħuun ø:zly ɔħur, temiz ɔħur
- 190101601/391. ħindi buudak ɔħu:sa kuuruluur: buudaktan
- 190101601/392. 'ħapa sapuu, ba:ħta sapuu, cyrec sapuu kaħuundan japa:ħa:
- 190101601/393. buudak ɔ'ħmɛz ɔnna:da
- 190101601/394. annaħabildin mi
- 190101601/395. akħaa:ħ var, akħaa:ħtan kaħuuk japa:ħa:
- 190101601/396. bizim bu:da ħapmɛzħa: ama 'rupħada japa:ħa:duu ħelba:
- 190101601/397. 'dydycly var 'ani 'dydyç japa:ħar
- 190101601/398. ø:le a:ħ 'dydyclyc dɛ:le:r
- 190101601/399. kavaħu 'dydyclycten japa:ħar
- 190101601/400. ama bizim bu:da kavaħ ħøk
- 190101601/401. va:duu bi: i:ħa: ama ɔ ø'ldy
- 190101601/402. iħidi:dim ɔ ħɔbanduu da
- 190101601/403. ɔ kavaħ øttry:myħ dɛ:le:di
- 190101601/404. ama øby: ty:ly kavaħ øttry:cen ħø:dym ħøk baħka cimseħi
- 190101601/405. a:ħuun aduu 'dydyclyc, ɔndan japa:ħa: kavaħu
- 190101601/406. ɔnun iħfi dɛ bɔħ ɔħur
- 190101601/407. i:ħʒɛ bɔħ dil dɛ bø:le 'ħuba ħibi iħfiŋi ħħukaɾuu:veri
- 190101601/408. kuuzħuun bi: demi:le kuɾuduktan sɔ:ra sɔka:ħar ɔnu ħakuuveriłɛr
- 190101601/409. aħħuħuveri: bø:le tũrøba ħibi ɔħur

190101601/410. 'bita: cim dydyç japa:sa deliclerini ðna jøre ujduru:

190101601/411. jindi ø:lë papu:la:dan japmuşla: kavaıu

190101601/412. jindi hajat şđk deniştı

190101601/413. kuizan şakur: jözly ba

Kaynak Kişi No: 190101602

Ağız: Doğu Rumeli Türk Ağzları

Kayıt Yeri / Kodu: 1901016

Kayıt tarihi: 2.04.2013

Kaydı yapan: Nurcihan Güneş

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Atçe Ömer Mustafa

İkamet Yeri: Lülyakovo (Kiremitlik)

Doğum Yeri: Lülyakovo (Kiremitlik)

Doğum Tarihi:1955

Cinsiyeti: Kadın

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: Ortaokul 8.sınıf

Mesleği/İş Yeri: ev hanımı

Dil Bilgisi: Türkçe, Bulgarca

Başka Bölgede Yaşaması: Hayır

Sülale/ Lakap: Hocaömerler

Konu: günlük hayatından kesitler

190101602/1.bak fındı nası kuşkulandıure:

190101602/2. jêrli tyrce manav de:le:

190101602/3. bizim hepten cöclerinden cöclerinden ödza:ndan

190101602/4. a: a:laşmam da:matla:mdam

190101602/5. o jitsin de: ra:tla annadajem

190101602/6. 'ne:de jaşla: jide:, badzakla: joryme:j

190101602/7. anamuun adu aşıfe, şok jyzel a:tla: dil mi aşıfele:

190101602/8. icimizin ara jerine oturdun dilec dile fındı

190101602/9. bubamuun adu jymet, bubam şok javaştur

190101602/10. ben jeldim bure:n evlendim

190101602/11. jetmiş beşindzi senesi bu cöv ja:

190101602/12. onna: da benim a:kamdan jele:le:

190101602/13. hep kova:le:la: beni

190101602/14. onna: ta: ileri jeldile:

190101602/15. benim dy:nym şok jyzel oldu

190101602/16. davuştur zurnejla oldu

190101602/17. ici ta:ne kuma japtuk

190101602/18. birindzi kunasu bø:le evel zaman fe:lerinden

190101602/19. bø:le baş de:ler ona

190101602/20. dön, telli telli, jølmec, jelec

- 190101602/21. sarakuu kunam jene øby: ty:ly ołdu
- 190101602/22. sarakuu jyn jene dy:nym 'ustfa ak bułujla ołdu
- 190101602/23. a: dy:ne ne tlendic da:maduu fukarduła: trař ołma:
- 190101602/24. traş jeşe:di je:
- 190101602/25. so:ranuu alduła: da:maduu trařa jety:dyle:
- 190101602/26. başladuu tuup tuup ja:muur
- 190101602/27. so:ranuu grazdansci bra: jittic
- 190101602/28. ta: fazla başladuu ja:muur
- 190101602/29. a:lduła: jety:dyle: beni bi: rabotilnitsaja dy:nymde
- 190101602/30. rabotilnitsada dy:n ołu: mu
- 190101602/31. fók zyldym
- 190101602/32. onufta şindi ifim if bitme:j
- 190101602/33. hep ifle:jem hep ifle:jem
- 190101602/34. dy:n bitti, dakuu bitti
- 190101602/35. jeldic eve bi: jyn ama bi: jyn jør a:zřuk
- 190101602/36. saba:łu:n da jyndy
- 190101602/37. dy:ne başladuuk rahmet, berecet
- 190101602/38. dy:n bitti rahmet te bitti
- 190101602/39. so:ra 'bu:dan kodzamuun hałasuu berecet dedi
- 190101602/40. berecet te para ja:sa ja neşfin ja:muur ja:je:, dedi
- 190101602/41. tø:le ołdu benim dy:nym
- 190101602/42. ama ne:den de uz jeti:diniz

190101602/43. bi:z bu:da iʃe:de jaʃʃa:dum, asta:jum de:dʒe:dim

190101602/44. ja: aʎama:dʒadu, be:le:dʒedile:

190101602/45. dil mi patatesi ecmiʃ bə:n asta dil ɔ

190101602/46. sabale:n kaʃktuk suvan ectic, 'dɔʎaʃuk ectic, sarumsak ectic

190101602/47. sɔ:ra jene y:lende ʃuʃktuk kara ʃakla ectic

190101602/48. ben ɔnuʃta de:m dy:n ʒyny iz jerine ʒelin ʒɔtyryly: my

190101602/49. ama ʒɔk ʎa aʎahtan

190101602/50. muustafa benim bubam, ɔ ʎzāmanannatma:m

190101602/51. majtap majtap jape:m

190101602/52. ta:ze suvanu kavurdum

190101602/53. sɔ:na biraz 'dɔmati saʃʃasui kɔjdum

190101602/54. kuɔjmajui kavurdum, 'azɔʒuk dʒibritsa kɔjdum

190101602/55. kuɔrmuɔzu beber, tuzunu, ʃu:rlanunu kɔjdum

190101602/56. 'kɔjdum tepsije sɔktum rahovitsaja

190101602/57. ʃindi zastrojkasunu kɔjduk, 'ka:ju jimesine ka:ldu

190101602/58. be:ledic sizi ʒelin de ʒi:lim beraber dije

190101602/59. e: aʃam japtum 'spanak ʃidesi

190101602/60. te spana:nu kavurdum, pirindʒini ʃiʃirdim bə:lnə

190101602/61. kɔ:jdum azu: pazulaɔu

190101602/62. pi:nir de kɔ:jdum

190101602/63. karanfil va:, ak zambak, 'maʃterka, ʒyl, 'zymbyl var

190101602/64. aliriza:la:, ɔmera:la:

- 190101602/65. e:, 'nefise ømer ɔdʒa
- 190101602/66. yf senε asce:lic japmuɸ
- 190101602/67. ɔ:n beɸ senε ty:ctɸe 'dascelijmiɸ
- 190101602/ 68. 'sɔ:ranu i:mam ɔlmuɸ kɔjde
- 190101602/69. sɔ:ra burgazda ɔ:n senε kada: burgazda imam ɔldu
- 190101602/70. sɔ:na baɸka bi: kɔve 'prilep de:jlε: ɔrda da imamɸuk japtu
- 190101602/71. ama ɔ se:de ramazan ɔdʒasujdu
- 190101602/72. ramazanna:da jide:di 'nefise ka:jur secse:n secsen yf jaɸinda
bubam
- 190101602/73. e: ka:jur biz ra:zu jɛlmedic jɔldʒuɸuk japmasun deje
- 190101602/74. kuɸtu:ma bak
- 190101602/75. bɔ:yn ɸɔk iɸledic
- 190101602/76. evde ne adam va: ne ku:zan
- 190101602/77. ɔtu:du:m mabbette kaɸdum iɸte
- 190101602/78. ne:de avɸam ɔ:da saba bizim iɸimiz
- 190101602/79. biz da: iɸ 'ecmedic ba:
- 190101602/80. tytyndzylyc va: mu bu jɸuɸ
- 190101602/81. 'stuntɸev ɸrja: jitmε:n mi mare
- 190101602/82. aman abbe:, a:dʒuk jɔzy aɸɸuɸsun
- 190101602/83. ɔ da kɔ:ke: seni kapuɸdʒeɸla: deje
- 190101602/84. ja: ɔ ɰāmanisla: mi:rem aɸɸanun januna nije jitmε:n sen mari
- 190101602/85. e: bakuun cimde va:sa 'marteniɸka atun

190101602/86. ka:juu attuuniz muu

190101602/87. 'jaħnuus durama:ɖzak cili

190101602/88. avʃam jeldʒecle: saba rejisinne døndʒec

190101602/89. ɔ cyʃyc dil_ε: 'kajruu

190101602/90. ɔnna: sizin ka:ʃuɖzi:nizda ja ba

190101602/91. ɔ:da va: ʃɛpeldʒeden

190101602/92. ɔ da ʃivaʃʃen tsehte ama ɔ ne:de

190101602/93. ʃindi birbirilerine bakuʃtuɫar

190101602/94. dese jε bu jusuf aga kaʃʃjε para ødene:ri ɔndan sɔ:ra syrylebile:

190101602/95. ana::, japtʃuɖz ba aganuun, japtʃuɖz ba aganuun

190101602/96. bən ɔna ʃyvəndim

190101602/97. kaɫu: duru: 'bitta: ta:ɫaɫa:

190101602/98. i:ʃʃ 'usʃa bi ʃe: sɔ:ləme: bu jusuf aga

190101602/99. ja: ɔna da kaɫma:ɖʒək kooperatsija

190101602/100. kara tɔprak 'erkezi dɔjurdʒec

190101602/101. cireze jide:mijle: ʒelba ama ne iʃ jape:ɫa: bilmem

190101602/102. budakɫanu cesə:mijle:

190101602/103. ta: budak jɔk ɔnna:da ba

190101602/104. ɔnna: puɔpka ʃuukare:ɫa:

190101602/105. kuvet epten elle bø:le ʃuukare:ɫa:

190101602/106. 'gatsileri ʃuukaruʃɫa:muʃɫa: dedile: bana

190101602/107. ka:juu tavʃan jimeɖ ba:

190101602/108. nasu kurzec budakla:nu

190101602/109. kaldururveri tavfanna: ji:məsin deji merezegic

190101602/110. cirez a:ɣlanu tavfanna: jimesinne: deji jeni ecticleri

190101602/111. bunna: se:t ama ɣindi evelci jibiler jumɣak dil

190101602/112. dimdic dure:la:

190101602/113. jɔɫdan jɔre:n

190101602/114. ne: aɫatla:sen mari

190101602/115. ben 'a:ɟɯk maruɫa ecəɟem

190101602/116. 'azɟɯk najɫonna ɔrtsene ɣabɯk ɣɯkɯje:

190101602/117. tɔ:mundan ɣɯkmamɯɟ

190101602/118. buɫdur e:ctim ɣɯktu ama bu fidanu ecive:ɟem

190101602/119. 'ɣa:ɣinenin ɣelinde de va:

190101602/120. ku:tuɫtu mari

190101602/121. fidan 'epsidzi:

Kaynak Kişi No: 190101603

Ağız: Doğu Rumeli Türk Ağızları

Kayıt Yeri / Kodu: 1901016

Kayıt tarihi: 2.04.2013

Kaydı yapan: Nurcihan Güneş

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Atçe Mustafa Osman

İkamet Yeri: Lyülyakovo (Kiremitlik)

Doğum Yeri: Lyülyakovo (Kiremitlik)

Doğum Tarihi:1957

Cinsiyeti: Kadın

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: Ortaokul 8.sınıf

Mesleği/İş Yeri: mevsimlik işçi

Dil Bilgisi: Türkçe

Başka Bölgede Yaşaması: Hayır

Sülale/ Lakap: Osmanağalar

Konu: günlük hayatından kesitler

190101603/1. ben ici cere jeldim kədzaja

190101603/2. jene a:jnuu adama jeldim ama ici cere

190101603/3. e: beni jeldile: dolaşma: ablam, eniştem, tetem

190101603/4. ha:l sərma: na:bujen deje

190101603/5. e: kənuştu: ja:

190101603/6. ablam beni øteci eve şur:du sə:ma: dije

190101603/7. o zaman sərulu:du ja cəndin mi jeldin zə:la muu ałdu:la:

190101603/8. ben de cəndim jeldim dedim

190101603/9. ama sə:ra əna sis jide:ce ben de jifşem eve dedim

190101603/10. 'pindim arabaja jittim ənna:la

190101603/11. adam ka:ldu evde

190101603/12. ben mart ajuunda muu ne jeldimdi

190101603/13. sə:ra 'avgustta jeldim

190101603/14. septemvrinin ə:n beşinde jene dy:n oldu

190101603/15. sə:ra jeldile: ba ciremitle:

190101603/16. hep adam jele:, a:kadan biz kənuşma: şuke:z

190101603/17. ja: isteme: şək jeldile:

190101603/18. 'kajnami:l şək jeldi:di

190101603/19. ben bubamdan kə:ke: dejemem jene jifşem deje

190101603/20. e:, sə:ra indic şa:şuja ecmec ałma: deje

190101603/21. adam jeldi kənuʃma: 'pindim arabeja jənə jeldim bure:

190101603/22. 'bitta: bubami:l 'iʃ 'kəjmadu: beni

190101603/23. dy:nə my:nə jəlmədile:

190101603/24. e: iste:je: ama neʃin kaʃtu:m deje

190101603/25. ydʒ də:t aj sə:ra bi: bajrama dije ʃu:duʃa:du:

190101603/26. jit dedi:nə jitme:ri

190101603/27. a:kadaʃu jək 'əntʃi 'jitme:

190101603/28. 'jaʃnuʃʃa 'iʃ jitti: jək

190101603/29. 'viʃfoja dil mi

190101603/30. sən annajuundʒa

190101603/31. tytyndʒylyc zər ama na:be:ʃum

190101603/32. jediji ə:n beʃ jirmi jeʃʃe:ce varuduuk biz oteʃlara

190101603/33. bi: sa:ttan fazla

190101603/34. e: temizlic je:

190101603/35. ʃaʃʃaʃla:nu deniʃtir isanna:nu:n

190101603/36. ə:n jedi əda hepsi de yʃʃe: kuʃvat

190101603/37. kəʃu kəʃu bytyn

190101603/38. sa:t ə:n jicide ʃuukwjeʃa:

190101603/39. icije kada: la:zum azuʃuʃ ede:sin

190101603/40. yʃ əda mu ʃuukadʒec, də:t mi be:ʃ mi

190101603/41. icide 'bita: jənisi jeli:ji

190101603/42. ʃək zər oteʃ iʃi

- 190101603/43. tytyn zər ama cendi iʃin
- 190101603/44. saba:lin, avʃamni:n ʒenə ʒide:sin
- 190101603/45. suwɟakta ʒelip ʒatup dinnene:m
- 190101603/46. i:sanuun ɔ:da ɟanuu sukuʔtuur
- 190101603/47. ep ɔturak iʃ
- 190101603/48. bən ø:lə ɔturak iʃ isteməm
- 190101603/49. bən dicmɛ: bilme:m də:ʒ
- 190101603/50. mi:rəm ablasuu iʃ ystynə ɔlme: ʒja
- 190101603/51. ø:lə ɔlse:ʒduu
- 190101603/52. aʎa:muʃʎa: muu
- 190101603/53. biʒ mi:rəm ablama demɛdic ci
- 190101603/54. sa:də 'tetəm də:ʒe ʒit ʒit ɔre:ʒ iʃlɛ də:ʒ
- 190101603/55. ʒit ama 'asʃtuuk ʒenə ønder ɔlmadan ɔlu: mu
- 190101603/56. ɔ də:ɟɛc bən iʃʃi ʒetirʒem diʒe
- 190101603/57. ta: dicmɛ: bilme:ʒe:
- 190101603/58. tytynde ezilɛ: kuʒanna:
- 190101603/59. bən kɔɟa ʒaru isteme:m tytyn də
- 190101603/60. tytyn iʃini 'iʃ isteməm
- 190101603/61. ʒenə də aʎuʃtuum, zər ʒelme:ʒ
- 190101603/62. tytyn buktu:n vakuut burace:sin
- 190101603/63. ʒel evɛ a:ɟic dinnen ʒenə ʒit
- 190101603/64. ɔ øby: ty:ly i: ama iʃi ʃɔk uza:ʒe

190101603/65. bi: senε jide:

190101603/66. zenjinneri ffa:re:la:

190101603/67. fuuka:reji cim sajɖec

190101603/68. ja:tu jøte ja:tu pa:mək

190101603/69. 'jusufa sɔ:lɛdim

190101603/70. 'jusuf ɔɖɖec cirezle: aɖɖe ɲɛ dedi

190101603/71. 'iɣ'i:sanna: jide: demε: bana

190101603/72. bi:kaɣ sɔ:ra ɔɖɖec dedi

190101603/73. a:lɛm iɣe jide: jε dedim

190101603/74. ffa:madan neren jidem

190101603/75. jεɣen senε traktoru:jla syryn bana dedim

190101603/76. e: bɛn ɣindi teceseje sɔru:du:nu bilme:rim

190101603/77. biz e'vde ka:ɖduktu ɔ zman

190101603/78. 'a:ju ba anatma:m ɔ zman

Kaynak Kişi No: 190101701

Ağız: Doğu Rumeli Türk Ağzları

Kayıt Yeri / Kodu: 1901017

Kayıt tarihi: 2.04.2013

Kaydı yapan: Nurcihan Güneş

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Ayşe Mustafa Yusuf

İkamet Yeri: Mrejičko (Yusuf Çobanlar)

Doğum Yeri: Mrejičko (Yusuf Çobanlar)

Doğum Tarihi:1953

Cinsiyeti: Kadın

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: İlkokul 5. sınıf

Mesleği/İş Yeri: ev hanımı

Dil Bilgisi: Türkçe, Bulgarca

Başka Bölgede Yaşaması: Hayır

Sülale/ Lakap: Yusuf Çobanlar

Konu: hayatından kesitler

190101701/1. 'døfeme də:jəm bən ɔna

190101701/2. irəndələ:jən kaba: da

190101701/3. ja: 'døfeme 'døfeme

190101701/4. ja: kabak 'døfemesi

190101701/5. benim bir i:njem va:du

190101701/6. dyn ø'ldy ɔ i:san hu:rɫama də:di ɔna

190101701/7. 'hep bø:le irə:ndələdi:nə

190101701/8. emne i:njem ja:

190101701/9. 'hu:rɫama də:di rahmetli

190101701/10. fecer a:tən, a:ɟuuk u:n a:tən

190101701/11. ja: kəjən tepsinin a:ɫuuna

190101701/12. i:fmicli kuuvrum ɔ

190101701/13. buɫgu:ɫa japa:suun, piriŋɫe japa:san piriŋɫe

190101701/14. ne:jle ø:jlen ɔle: i:fmicli kuuvrum

190101701/15. 'jəzləme jape:n

190101701/16. 'sa:de i:fmic kəje:m iŋɫine

190101701/17. jaze:m pazujɯ uɫɫa:jəm buɫgurunu

190101701/18. katə:n i:fmic iŋɫine

190101701/19. jaze:n pazuɫaru 'vesni:n ystynə, pazu:ɫa: azu:ɫane:

190101701/20. 'bitta: jər arasuna døfə:jəm i:fmicle buɫguru

190101701/21. 'sə:ra kəjujɛ:n demi: sinijɛ kədzaman

190101701/22. demi: sinilɛ: va:duu evel

190101701/23. 'sə:ra javaf javaf sɔbanuun ystynde piʃirijen, alt yst ʃevire:n

190101701/24. andan sɔ:ra a:ɖʊk uʃla:jɛm

190101701/25. uʃla:sa:n ja:tu su:jla

190101701/26. ba:zu ajranna uʃlar

190101701/27. jeri tarafuu i:sannaru ajranna uʃla:la:

190101701/28. tɛ ɔrta ɟa:lɛ, tɔpʃu tarafuu

190101701/29. ɟide:dic biz dɛ

190101701/30. dajumuun ka:rsuu va:duu da a:jran japa:duu, 'kəjudza ,uʃlajuveri:di
jumʃak

190101701/31. ama bizim anam ja:tu su:jla uʃla:duu

190101701/32. ʃɔk ʃycyr jɛnɛ jɛlɛnɛ jɛl dæ:jɛ:

190101701/33. iʃidi: 'ani sa:r di:l

190101701/34. tɛ buu sɔba ʃa:rduu

190101701/35. jɛl ba 'kuuzanuun dedim bubanuun kuurvatuunuu uzlɛʃtuuraɬum

190101701/36. kaɬdurama:m, kɔparama:m

190101701/37. jedʒɛ bilɛ kaɬduɛ:m suura jeldine

190101701/38. na:büdzan jɛnɛ duva ede:m birbirimize

190101701/39. jɛnɛ jɛlɛnɛ jɛl dæ:jɛ:, iʃidi:jɛ:

190101701/40. bizim ka:rumuuzuu cim ʃfecɛɖzɛc

190101701/41. biʒ suura 'jeldi:nɛ i:ʃ jatma:jɛʒ suura jeldi:nɛ i:ʃ ka'kma:jɛʒ

190101701/42. ø:lə bizim iʃimiz, i:ta:ʔuk

190101701/43. bir a:l ɔʔu:sa də:j ʒitməm də:m

190101701/44.elim aja:m tuta:ka bən evimdən kuɸu:damam zaje: də

190101701/45. bəlci də 'ani kuɸannarum ʒe'lmə:ɖʒec ʒatma:

190101701/46. ama katʔanurum 'ani ka:kamajundʒa kada: ʒerimdən

190101701/47. suɖʒak sujumuz va:

190101701/48. e: 'kuɸanum 'banəmiz va:

190101701/49. iʃe:de epsidʒi: va: ba

190101701/50. ʃɔk fazʔa kaʔaba manda 'kaʔmadu ka:ʒu

190101701/51.biri tərɸnna:n 'uʔa:nda

190101701/52. deɾeɸy:nden ʒeldile:

190101701/53. ʃɔɖʒicleri var ereɖʒep

190101701/54. dɸnyʃyle: də va:

190101701/55. ʒɔk zaje:

190101701/56. ze:nʒin adam va: mu

190101701/57. bi: kat benim ystyme vereʒec

190101701/58. ama para ɔ'ʔdumuna ɔraj buraj ʒideɖʒeʒ

190101701/59. ʒa:duɸdajum, kɔnuʃma:ʒəm

190101701/60. 'buraja e'vləndim

190101701/61. i:sannaru sevijen

190101701/62. 'a:ʒu ba ʃɔk ʃaʔuʃama:m bən

190101701/63. a:zum kɔnuʃsa da a:zum asta di:l ʒa

190101701/64. ka:ɫdu ɔ:ɾda sɔ:ra eˈvlendi

190101701/65. iʃe ʒitme:ʒem eˈvdeʒim

190101701/66. iste:sən ʒetireʒim ʒi:mi ʒu:mũta

190101701/67. ʒa: sa:de tavuuk va: bizde

190101701/68. ʒumũta iste:sən ʒetiredʒem tezedʒe

190101701/69. burda para ʒeʃme:ʒe

190101701/70. kapuʒu aʃtuuk ʒa:

190101701/71. karpuz, kavuun va:

190101701/72. ici tajne mandamuuz vardu

190101701/73. iʃ bilmə:m ɔnu ben

190101701/74. bubam ʃi:ru:du ama

190101701/75. ɛm de karaman manda ama

190101701/76. burana eˈvlendi

190101701/77. ty:cylə:ni seslə:ʒeʒ ʃɔk

Kaynak Kişi No: 190101801

Ağız: Doğı Rumeli Türk Ağızları

Kayıt Yeri / Kodu: 1901018

Kayıt tarihi: 3.04.2013

Kaydı yapan: Nurcihan Güneş

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Anife Yusuf Nuri

İkamet Yeri: Planintsa (Çepelce)

Doğıum Yeri: Planintsa (Çepelce)

Doğıum Tarihi:1961

Cinsiyeti: Kadın

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: Lise mezunu

Mesleğı/İş Yeri: terzi

Dil Bilgisi: Türkçe, Bulgarca

Başka Bölgede Yaşaması: Hayır

Sülale/ Lakap: Nizammehmetler

Konu: günlük konuşmalar

190101801/1. hê:çes i:şle jyjfle

190101801/2. tê bu:da jata:duu

190101801/3. nênesinnejdî jê zatuu

190101801/4. tê burdan jitti kuwzannan yjfy de

190101801/5. hani nênesinnejdîlê:

190101801/6. ninem bakmuş ilêri anamuun ici kuwzanuuna

190101801/7. sê:ra inçemi:lin yj kuwzanuuna, beş tûrunu var

190101801/8. hê:rcesin akluu başka bujure: jîndî

190101801/9. cimsejê bi jê: demessin dil mi

190101801/10. ê:lê sen jap i:li:ni de o sana şûkar o i:lic

190101801/11. temin de ko:mpituru indî:dim juka:dan da aştuum da jê:dy

190101801/12. ajtêsa e'vlendi o cyşfy: de

190101801/13. ha:nêdžê jittîlê: êtê

190101801/14. anasuu bubasuu, ici şêdžyc zatuu onna:

190101801/15. 'hepsi jittîlê: 'beşijada jîndî

190101801/16. o:tandžasuu da dê:sen tê burda 'karaflara 'jakuundžadžuwk bi: cêve jitti

190101801/17. ordan jêşfê:ceni aşfa: dî:ru bi: jêl va:

190101801/18. burdan jeli:ceni listets, a şto:rajuu e'vlendi o:tandžasuu

190101801/19. ja: kasabada du:lu:la:duu

190101801/20. da ɔ:da ʒittile: icisi de 'belfijada

190101801/21. ja: ben mi, elli bi:

190101801/22. ben ʒelinijim ʒindi

190101801/23. ʒindi 'kajnatam a:ʒkut agama de:di ɔnu

190101801/24. bubam ø'ldy

190101801/25. bubam, a:ʒkut agama anife atɬuɬa:dan su:ndum de:ri ba

190101801/26. ʒindi a:nife:le tanuʃtu:na evlendi:ne

190101801/27. dajumun kuɯɯ ajtosta

190101801/28. ʒelini ɔ: mustava dajumun

190101801/29. ɔnun adu da a:nife

190101801/30. a:nife atɬuɬa:dan su:ndum de:ri ma:sus ʒindi

190101801/31. deʒiʃti: ʃunun adunɯ di:ri a:nifeden øtyry

190101801/32. ha:ju bana ɔ ʒindi bizden øtyry de: ɔ

190101801/33. ma:ʒtap jape: ma:ʒtap

190101801/34. bak da: sende ne kada: ʒyʃ var

190101801/35. ɔ ɔtuɯ jediden bu ɔtuɯ ʒɬtudan ama aɬmuʃ ʒyʃ ʒaʃinda ø'ldy

190101801/36. operatsija ʒaptuɬa:

190101801/37. tuukandu, esci ʒa:rada ʒaptuɬar ama ʃɔk ʒaʃamadu

190101801/38. bi: buʃuk sene ʒaʃadu, bitta:ju ʒitti

190101801/39. ʒeʃfende ø'ldy de erdiremedi ʒe dʒena:zesine

190101801/40. ʃɔk avur asta, biti:di deʒive:miʃler saba:su

190101801/41. ɔ da bitta:ju uʃa: bake: ʒɔk microbus bake: ʒɔk

190101801/42. sə:rakui sabasui mikrobui fəcile: ama ici jyn də jəf

190101801/43. ka'ke: ɔture:, 'a:stfuk ɔture:

190101801/44. dʒena:ze jyny fəcildi zatui ɔtedən

190101801/45. ɔ buraja jəldi ama fəpəldʒəje jəlmədi

190101801/46. habibə ɔ zaman yf my dər't my jəfundaɟdu

190101801/47. yf jəfunda biz dəkəsanbeftə dy:nymyzdy, tə cyfɟydzyc ɔ:da fistanna jəzine:

190101801/48. ɔna benze:j astfuk ɔ juuraktan fəakuuk ama ja:

190101801/49. ɔ jə'lba: unna: də herə:ldə ɔ:da cənə:da

190101801/50. senin janūnda by:dylər də ɔndan senin ɔnnə jələ:lər fındi

190101801/51. sen bi: də bytyn jyn dyfyne:sin fındi adʒaba na:bejlar

190101801/52. jə'nlyny jəzdire:, aklunui jəzdire: bəs kuɟ jibi

190101801/53. a:nfə jeli:lə fındi, ajtostan jə:li:ce ta: sɔjar ɔnnarun urbalarunui

190101801/54. cə: urbasui ji:dirir

190101801/55. cə:de jirən urba

190101801/56. fındi kasabada urbalar baɟka, cə: urbalarui baɟka

190101801/57. jeli:ce ta: fəukarur deɟiftiri:, cə: urbalarunui ji:dirir

190101801/58. kasaba urbalarunui 'jeniden juuka: fındi unnarui

190101801/59. jide:cəni fındi kasaba urbalarunui jənə ji:dirir

190101801/60. cə: urbalarunui ɔnna: jittinə jeniden jənə duɟu:la: jənə haftaja kada:

190101801/61. behif cəve jəlsin, bən rejisten jəfajəm e'v urbasui ji:dirir

190101801/62. juu:kar ɔnun ystyndecisini

190101801/63. bən jənə ju:kajuɹp ʃa jəʔhuɹjəm ama jək rejistə pislənmiʃ əʔabilir

190101801/64. anam həp deniʃti:di, tɛ:ləmesinɛ bezəm

190101801/65. bytyn her hafta her hafta

190101801/66. bəˈra savuɹuː, bytyn duman

190101801/67. kaː, kuʃ deməzlɛ: kuɹzanna: jəʔda

190101801/68. tɛ aːjkut aɡamna icisi

190101801/69. ʃa ninəm deːri bytyn bəˈra savuɹeːru cɪm cɛɛ kapu kapuɹju
aʃfame:

190101801/70. ama rejis ʃelɛ: bezəm

190101801/71. marʊ deːri, ʃyːlsym deː rejis dɛː ʃuukmaːɖzak cəvɛ dɛː

190101801/72. jəʔda kaʔɖʒɛʔaː, bəːlə havada nɛː jəʔlə bunnaru bu dɛː

190101801/73. kaʔɖʒɛʔaː jəʔda dɛʃɛ, kuɹzan dɛʃɛ, cyʃyc kuɹzan

190101801/74. da ama aɹɖəsta ə ʃkadaː kaː əlmeːru ʃaː

190101801/75. aʔlam nɛ bildʒɛc ənu cəvɛ rejis ʃidɛː mi ʃidɛː

190101801/76. jəʔhɛː, kuɹzanna: ʃelɛːləɹ

190101801/77. kuɹzanna: merakʔu vakantsijaːda burda

190101801/78. ˈjazun suːruumuz əʔuː

190101801/79. aːjkut aɡam ʃydeː suːʔaru

190101801/80. kuɹzan ˈcyʃyɖʒyc kəɖʒa adamʔaːʔa bilɛ suː ʃytmeː ʃidɛɹ, ʃaːzun

190101801/81. da biː ʃyn dedi dajusur suːʔaru ʃydeː biː tekeːlec aʔɖʒam dedi,
bedʒanum

190101801/82. bytyn uːʃundu

190101801/83. ʃyz leʃɛ biː tekeːlec aʔdu da bytyn uːʃundu

190101801/84. ama jy:z lef para:j da baja: parajduu ɔ_zman

190101801/85. bi: zapłatajduu

190101801/86. e: bi:z ø:le de:z jindi

190101801/87. ne_ble:m a:jfe abla, a:jkut aga

190101801/88. ɔnna: bu ha:neje benden ileri je'lmif ɔndan

190101801/89. bu:ɾda cø:de ø:le jefje: ište

190101801/90. jək jək jək, ɔnna: kuuzanna: da sevine:le:

190101801/91. 'bitta: i:nje, abla, aga dedicten sɔ:ra u:ʃune:la: bitta: kuuzanna:

190101801/92. ja: cø:de ø:le jefje:

190101801/93. 'je'lmɛ: 'je'lmɛ:

190101801/94. bunna: nɛ: bø:le ajruɫduɫa: dije ɔ:ʃtan dajusunuun dʒanu
suukuɫduu da

190101801/95. mizevirle:le: ɔndan je'lmɛ:

190101801/96. e-v telefonumuzu bile:ri ja

190101801/97. dajum jəkka: ba:ri je:sin jø:syn ja:

190101801/98. mera: ɔlan ɫaf 'etmɛden de vɛ:dʒɛc jø'nlynde ɔlan di:l mi

190101801/99. jefɛnde sana demɛdi mi bi je:dʒic

190101801/100. bytyn ɔ ɔna bø:le jazmuʃ ɔ buna bø:le jazmuʃ

190101801/101. bytyn ka:jkuun ne ɔ'ɫsadzuk demif anasuundan øtyry

190101801/102. tɛ: senden øtyry

190101801/103. bytyn 'ka:juu sini:leʃmif nasu

190101801/104. ne zamandan bersini jø'rmɛmif ce:ndi kuuzanuun

190101801/105. ɔ bytyn ʒəzyny kɔru: ʒibi kɔru:du ɔ kuɯzanu

190101801/106. titrɛ:di ɯstynɛ ʒɔry:dyc_ɛ:

190101801/107. i:nɟɛm kapa:dʒa: va: mu telefɔnu

190101801/108. bɛn ɔna ʒetirʒɛm telefɔnu tutturʒam e:line

190101801/109. ø:lɛ zɛ:ʒɛ

190101801/110. bɛn ɔnu ka:ʃuɖa ʒɔryvɛ:dictɛn sɔ:ra bi ʃɛ:dʒic tɛ deʒɛmɛdim

190101801/111. bɛn aʃa:dan basamakla:dan indim buraja ʒele:rim

190101801/112. ɔ da 'burdan bɔ:lɛnɛ ʒɛldi

190101801/113. nɛnɛm evdɛ mi dedi

190101801/114. bɛn dɔnyvɛ:dim ʒɛrsi ʒɛriʒɛ 'ha:ʒu dedim

190101801/115. ninɛn ʒɛnɛ ɔ_zman ahur:da

190101801/116. ahurruun toku ʒane:ru

190101801/117. bi: 'buɯza:dʒu:muɯz va:du, ninɛn ahur:dajdu

190101801/118. bɛn 'bitta: ʒuka:kui e'vɛ ʃuuktum 'muustava agam ʒɛldi

190101801/119. ø:lɛ dɛ:cɛni ta: dɔnmyʃ ʒɛrsi ʒɛriʒɛ bitta: ʒa

190101801/120. bɛn ɔnu aʃa: ʒitti sane:rum

190101801/121. hera:ldɛ dedim aʃa: inmiʃ ibra:m dajusunna bajramnaʃma:

190101801/122. ʃindi bɛn ʒukaru ʒitti:mɛ ʒɔ:k bɛn ɔnu bitta:ʒa u:ratmuʃu:m ø:lɛ demif sɔrana

190101801/123. bɛn va:dum da u:rattui inɟɛm beni demif

190101801/124. sɔnranu ha:fi:sɛnin dy:nynɛ ʒidɛ:cɛ kuɯɯaʒuʒa 'a:nfɛ i:nɟɛm dedi

190101801/125. bɛn ɔna aruun ʒit 'demɛdim dedim

190101801/126. sa:de nenesini so:du, bi: jalan japtum dedim

190101801/127. bi: ta:je tondza:dzuuk oldu deim ben

190101801/128. ona aruun jit de:dzem jok dedim, ben de o ha:nede bi: jelin

190101801/129. ben karuymam je:sin

190101801/130. ha:fi:se de kuuzmuw ka:jru

190101801/131. te:sine ne olsadzuk 'je:nden jazmuw

190101801/132. her aj la:zum joryfsyn zakondzasuna

190101801/133. da:jsu da jene kuze:ru hani 'dogovorlaru var, a:ldu bafunur
jitti fuurfuntunun janna

190101801/134. sen jefinme:dze:sen ajruw

190101801/135. ondan so:na na:basan jap

190101801/136. ta: fazla ha:neje ji:me:sin dedi

190101801/137. feciyle ne:fi ajruwdu, panajur japuwp netfin ajruwdu

190101801/138. te de:m_ε: kodzda fodzyc kajru, benden jy:sec

190101801/139. biz focenec oldu kuuzanna:la bi je: de:dzele: deje

190101801/140. orospula: januudajlar

190101801/141. a:lem sen juvan juwuwdza:ndan haberi olu: mu

190101801/142. o jene 'onbirindji 'ciremitlice biti:di, a:nfeden otry

190101801/143. kuw kuuzanu anaja jakun olu:, fodzuk kuuzanu babaja ja:kun
olu:

190101801/144. babasu ta: fok jome:si la:zum

190101801/145. bi: fodzycleri ta: va: da, kajnu va:

190101801/146. bi: jelindzi oduklaruna bytyn bunun ystyne titre:le:

- 190101801/147. 'kajnasu 'kajnatasu da jendzedze onna: da
- 190101801/148. altmufjdøtten kajnasu, altmufjiden de kajnatasu benne akran
- 190101801/149. ife 'jitmesin, va:sun du:sun e'vde de:le:
- 190101801/150. jindi dil kursuna jide:ri
- 190101801/151. nasu evlat jetifti:diniz de:ri, fɔ:k memnu:nuz habibeden de:ri
- 190101801/152. bytyn met_ede:ri fɔk
- 190101801/153. bytyn ka:jru onna tɔz kɔndu:ma:jla:
- 190101801/154. ak pamudzu:m de: 'kajnasu cendisi bɔz ɔdu:nda
- 190101801/155. ɔ:tandzasu da bebec becle:riz maj ajuunda
- 190101801/156. maja ama hiɣ anlaɣuɣmaz
- 190101801/157. be:lei apritun sɔnuna dɔ:ru da ɔlu:
- 190101801/158. ta: e:cendze ɔlu: be:ci demifile:
- 190101801/159. 'hajuu nɔrmaɣ ɔdʒec hera:ldɛ, anlaɣuɣmaz ɔlu:
- 190101801/160. e:cɛn de ɔlu: jɛftɛrɛc tɛ ɔlu:
- 190101801/161. kuɣdʒaɣudaku 'tɔrundzu:muz be:j jaɣuunda ɔ da
- 190101801/162. ta cɛ:ndimizin fɔdzy:myz jɔk ama bundan ɔtyry ɔle:z 'epsimiz fɔdʒuc ta ɔdu:na
- 190101801/163. bytyn bunu ka:jru , hepsidzi:miz kajkuun ta: fɔk sevine:riz
- 190101801/164. biri ici etme:z hi:ɣ
- 190101801/165. bir akɣam bɔ:leni jɛti:di treni
- 190101801/166. dyzdyle:, ku:duɣa: ɔnu 'masaɣara
- 190101801/167. 'ajnuu i:dʒɛ tren sesi fɣuɣkare:ruu

190101801/168. ʒeti:di ɔnu ʃfatur: ʃʃutu: 'relsəʎarnu dɔ:rajuvɛrði

190101801/169. yʃ yz lef tɛɛ:lec parasu vɛ:diɕ

190101801/170. bytyn øle:ʒ ɔndan øtry bi:dʒic ɔʎdu:na

190101801/171. ɔnna: da bajum tute: biz dɛ bajum tute:ruuz, na:zʎu ʃɔk

190101801/172. ja ɔnna: da 'javaʃdʒadʒuɕ icisi dɛ

Kaynak Kişi No: 190101802

Ağız: Doğı Rumeli Türk Ağızları

Kayıt Yeri / Kodu: 1901018

Kayıt tarihi: 3.04.2013

Kaydı yapan: Nurcihan Güneş

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Fides Mehmet Musa

İkamet Yeri: Planinitsa (Çepelce)

Doğıum Yeri: Palninita (Çepelce)

Doğıum Tarihi:1946

Cinsiyeti: Kadın

Medenî Hali: Dul

Öğrenim Düzeyi: Ortaokul 7.sınıf

Mesleğı/İş Yeri: ev hanımı

Dil Bilgisi: Türkçe, Bulgarca

Başka Bölgede Yaşaması: Hayır

Sülale/ Lakap: Mollamusalar

Konu: hayatından kesitler

190101802/1. pe:gambərimiz pe:gambə:cən ijləjən ijlə: demiş

190101802/2. təprəklə ijləjən ellə: džennetin kapusunu onnar aşıfaklā: demiş

190101802/3. helə:l para kazane:sun

190101802/4. ellərinne kazane: deje

190101802/5. ijləməməji və:məmiş, biz ijləmədən duraməjuw

190101802/6. durulməz, sa:lām i:sa:n 'nasū durzak ba evladum

190101802/7. ama allah ta jarduımdzum

190101802/8. otuz ici senə otdu benim adamum öləli

190101802/9. tə bu seciz jafunda ka:ldu şödzi:m

190101802/10. otndan sora jirmi sa:ntim cimsədən istəmedim

190101802/11. bana bi: ləf 'etmədi sora:ku jyn verim, 'dəmədim

190101802/12. tələdzə jəşindic

190101802/13. 'cimsədən bi: haram jək

190101802/14. tə sə:ləsinne

190101802/15. dirəftic, dirəndic

190101802/16. kuzannaru a:ləm arasuna jəty:mədim, 'jitmədic

190101802/17. jindi 'cədidzi:miz torda jəşinmə: uraşə:z

190101802/18. benim bi: kuz ka:daşum va: kuırklarelində

190101802/19. anami:l, bubami:l jittilər, dəndylər

190101802/20. biz be:ş kuz ka:daş, şödzi:miz jək iş

190101802/21. icisi dø:ndyle:, icisi ka:ldu: ɔ:rda

190101802/22. benim ʃødzi:m 'durmadan vare:ru: ɔ:re:

190101802/23. 'a:jw: ɔnu bilme:dʒem

190101802/24. ku:rkɫareline kurana jittic bir avʃam

190101802/25. ama ɔ i:sanna:ɫa: ɔ affamw bø:le bi: mabbet japtuk, sancı dʒennetə kavuʃtuk jibi

190101802/26. ɔ i:sanna: hasret i:sana, 'burdan jitmələre

190101802/27. 'ticennictən va:du: i:sanna:

190101802/28. ɔ:rda mu: ɔkuju:

190101802/29. bizim ta: kənuʃmamuzdan anne:ɫa:

190101802/30. birsi demif televiziyeje seni kaʃ sefe:dir are:ru:z, tutame:ru:z dedi

190101802/31. bu ʃindi kaʃma: baʃɫajuvə:di je

190101802/32. ama ɔnna: jibi jaɫpak, ju:mʃak kənuʃma: 'bilme:z

190101802/33. je:ndʒereç bi: adam, je:ndʒereç bi: karu va:du:

190101802/34. ø:le dedictən sɔ:ra bi: cere kɔ:ktum ta:

190101802/35. bi: cere jeʃʃi:dic je baʃumuzdan

190101802/36. sakun dedim, jene bi: zakon ʃtuktu, a'tla:mu:zu bi ʃe: mi

190101802/37. dɔ:rudan tø:le dedim

190101802/38. bak ne kada: kɔ:kujɫa jaʃe:z

190101802/39. se:rbesiz, biz japma:jez ama bizim ku:zanna:mu:zda be:lci jene ʃøʀʒeʒ

190101802/40. sɔ:ra 'uʃʃa annatuktan sɔ:ra annadum

190101802/41. e: ama ɔnna: sunaʃmuʃ ø:le kənuʃma:

190101802/42. tɛ bø:lɛ sɛslɛ:çɛ i:san y:rɛnɛ:

190101802/43. 'dɔndy:mɛ dɛ:jɛʒ

190101802/44. saru kuuz va:

190101802/45. ɔ:da bi: cɔv va: ,nɛ cɔvydy ɔ

190101802/46. ty:bɛ ty:bɛ va: ɔrɛ: jittic

190101802/47. kuuz ana tecesi ja:

190101802/48. tuugo:vijʃtɛ burda kaɫɛ: aɫʃakta

190101802/49. ɔ cɔv biraz hep batuja kaɫɛ: jibi

190101802/50. ama ɔ dɔ:rudan ɔmurtak mɛ:danda kaɫɛ:

190101802/51. ʃɔk ʃɛʃit jɛ:lɛri var ɔ:da

190101802/52. 'zymbyl, la:lɛ, javu:ɟʊk, 'ascɛ:ɟʊic

190101802/53. javu:ɟʊk tɛ bø:lɛ kɔɟʌmandʒa

190101802/54. ɔ:ta saru, kɔju saru, aʃʊk saru da va:, a'kɫaru da va:

190101802/55. 'ascɛ:ɟʊic tɛ bø:lɛ aʃɛ: jyl jibi dɛ sa:dɛci jaɫun ʃkat

190101802/56. katɫusɯ da ɔɫɛ:ru ama a:jnu javu:ɟʊk

190101802/57. jaɫun ʃkat sa:dɛ

190101802/58. e'vdɛ jylɯm va: kat kat

190101802/59. annuk va:du evel, ta:ɫaɫaruun annukɫaru ɔɫu:du

190101802/60. jy:seç jy:seç dɔɫaj jɛ:lɛ:de ɔ annukɫa:da jyllɛr aʃʌr, jaban jyllɛri

190101802/61. ʃɔk jyzɛl kɔkɛ:ɫar

190101802/62. jyl bubusu ɔnna:

190101802/63.pɛ:mbɛ aʃɛ:, a'k aʃɛ: sɔ:ra saru ɔɫɛ:

190101802/64. dōcyldyctfē dōcylyverē:

190101802/65. cē:ndi ɔlannarumuz jenē ta: pejgamberimizden ka:lma a:ʃlak sakuz jylleri

190101802/66. pejgamberimizin terinin kōkusundan

190101802/67. ø:lē jøzēl kōka:muʃ

190101802/68. 'onna: a:k ta var, aʃʃurak pē:mbē dē, kōjudza pē:mbē dē var

190101802/69. aʃʃurak pē:mbējlē a:klar ʃōk jøzēl kōce:jlar

190101802/70. 'onnaru bak ʃindi cefinē sē:pi:lē:

190101802/71. dʒena:zē ji:ce:la:

190101802/72. tē ɔ jylleri ja:zun tōple:ruʒ

190101802/73. ɔkujalak tōple:ruʒ

190101802/74. japraklōrunu kurude:ruʒ saba namazu kuʃundur: vakut

190101802/75. saba namazu aptezinne tōplane: onna:

190101802/76. saba nanamuzunu kuʃe:sun, ø:lē tōple:sun onnaru

190101802/77. aʃuvere:sin aʃuvere:sin, kurude:sun japraklarūnu

190101802/78. jōljēdē kurude:sun

190101802/79. sō:ra bi: i:san ø'lmyʃ ʃē: mesela:

190101802/80. ɔ i:san, jide:riʒ onun 'cefini biʃē:riʒ

190101802/81. 'cefinin iʃfinē, 'jōlmē:nin iʃfinē jøzēl kōksun, pejgamberimizin terinden ja

190101802/82. ca:fire, ja: ca:fireji su iʃfinē kōje:ʒ, eride:ʒ onu

190101802/83. mezara jatru:duktan sō:ra ɔ kōku jøzēl di:l

190101802/84. bōdʒecle: 'jēlmijē: bitta:

- 190101802/85. 'bohnitsadan jeldicten sɔ:ra sujuna bi: panʃa tuz ate:z
- 190101802/86. tuz ata:san ejel ɔ kuзанun teri 'kəkme:ru
- 190101802/87. ku:k jyn ataruz
- 190101802/88. 'sa:də ji:ka:ka ate:z tuz
- 190101802/89. kuзанu a:vʃam da ji:ce:z, saba da
- 190101802/90. 'nurdʒen, bə:yclərimiz ø:lə y:rettilər
- 190101802/91. bi: də kuзanna: dynjeje jɛldicten sɔ:ra bi: 'puṗka ʃuṗkare: 'baʃtan
- 190101802/92. hepsi ʃuṗka:me:ru
- 190101802/93. ɔ 'puṗka jibi ʃe:lə:, ɔna da eʈ bitirən də:z
- 190101802/94. ɔ kuзан ku:k jynden sɔ:ra ɔ 'jeniden sɔjule:ru ɔ 'deridzi:
- 190101802/95. bitta: ɔ kuзан a:jna jibi ɔle:ru
- 190101802/96. bazusui ʃɔk ʃuṗkare:ru, bazusui øtə beri
- 190101802/97. beʃ a:ʔtu jaʃʃa:zuṇda i:ri ʃuṗban jibi ʃuṗke:ru
- 190101802/98. 'bazusui jənə si:rədzic ʃuṗce:ru
- 190101802/99. bir a:ʃta ɔn ɔ:n beʃ jynde ʃuṗkare:ru
- 190101802/100. ɔndan sɔ:ra jaṭabuṇde:ru bi: ʃa:
- 190101802/101. ɔ teni ate:ru, kuзан jaṭabuṇk ɔle:ru
- 190101802/102. 'nakwɪdʒuṗk, ɔ tɛ bə:lə zu:nədzic jibi ɔle:ru
- 190101802/103. pɛ:mbe aʃfe:, jøzel pɛ:mbe
- 190101802/104. bi: də jənə bu daʃta:dan, 'budəkla:dan, hɛ: jerinden
- 190101802/105. 'mɛrjyz ʃiʃʃe:, ɔna: da jøzel saru aʃa:la:
- 190101802/106. benim bi: dajum va:du ɔnnaru ʃɔk seve:di

- 190101802/107. sen unuttun mu onun nasuŋ jøzel ty:cysy va: dæ:di
- 190101802/108. senincisi jyl isē benimcisi 'mæɾɣyz ʃiʃei dærdi
- 190101802/109. ø:lē dejiʃ ata:ladu evel
- 190101802/110. senincisi jyl isē benimci:si menefʃe de:riʒ ʃindi
- 190101802/111. ku:dan menefʃe, 'jønustøpu
- 190101802/112. onna: akʃaba:dakla:la: beraber
- 190101802/113. bir dē 'ʃi:vdem var
- 190101802/114. pæ:mbē, bø:lē 'bøndʒudʒuk jibi sanu:sum karuʃuuk karuʃuuk
- 190101802/115. ʃøk jøzel aʃe:la:
- 190101802/116. tyly juba da va:
- 190101802/117. beʃ pa:maʒ, beʃ pa:maʒla: jene saru aʃe:ʒla:
- 190101802/118. tyly jubala: mæ: da øle: a:k ta øle:ru
- 190101802/119. a:k ta, onna: sœ:radan dœnē:
- 190101802/120. ja:, ʃøk si:ræc
- 190101802/121. œ:n jynnyccen ta: jøzel øle:
- 190101802/122. sœ:ra e'scidicʃe ta: baʃkaʒaʃe:
- 190101802/123. œ beʃ pa:maʒla: da beʃ pa:maʒ jibi bœ:leni saru aʃa:la:
- 190101802/124. œ ʃindi ku:dʒaʒu:la:da e'vli jē
- 190101802/125. kaptu œ ʒaʃlaru bi: ʒa:
- 190101802/126. jediveren jøk, jedi cerē aʃan va: bizde
- 190101802/127. ji:jinele:miz va:du: ʃøk jøzel
- 190101802/128. bazusu cyʃyrec bazusu kœdʒamandʒa aʃe:

190101802/129. dʒeviz, badem, zɛ:deli, ʃeftɛli, cirez, 'fifnɛ, a:muʃ, aʎma va:

190101802/130. ʃɛpɛldʒɛ temiz tyɾɛ cɔvy

190101802/131. baʒ bɛn ʃindi a:ltmuʃ jedi jaʃunda

190101802/132. jedindʒijɛ kadar ɔkuduk

190101802/133. 'bi: ʒa:juʃ iʃ bulga:dʒa ɔkumaduʒ

190101802/134. ici senɛdʒic ɔkuduk usʃa

190101802/135. bulga:dʒa bilme:ʒ ama malimnɛ: annɛ:jʎa: bizim anna:di:muʒu

190101802/136. 'bita: 'usʃa y:ɾɛnindʒɛ ici senɛ bitti

190101802/137. ama kɔnuʃma: bulga: ɔʎsa aramuʒda unutma:dʒaʒ

190101802/138. iʃ bulgar ɔʎmadu: iʃin unuttuk

190101802/139. ama unutsak tɛ 'ʃindi 'sɔfijɛjɛ jidɛlim aʃ kaʎmajuz

190101802/140. jɔʎda da kaʎmajuz

190101802/141. kɔ:kumuz jɔk

190101802/142. karu karuʒa jidɛlim jidɛriʒ

190101802/143. bɛ:ci bu:da da va: ama pɛ:nʃɛɾɛ, kapu 'ɛpsinin bulga:dʒasunu bile:ʒ

Kaynak Kişi No: 190101803

Ağız: Doğı Rumeli Türk Ağızları

Kayıt Yeri / Kodu: 1901018

Kayıt tarihi: 3.04.2013

Kaydı yapan: Nurcihan Güneş

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Aliye Ömer Hasan

İkamet Yeri: Planinitsa (Çepelce)

Doğıum Yeri: Palninitsa (Çepelce)

Doğıum Tarihi:1948

Cinsiyeti: Kadın

Medenî Hali: Dul

Öğrenim Düzeyi: Ortaokul 8.sınıf

Mesleğı/İş Yeri: ev hanımı

Dil Bilgisi: Türkçe, Bulgarca

Başka Bölgede Yaşaması: Hayır

Sülale/ Lakap: Nazifler

Konu: masal

190101803/1. burda ø'ldy ja adamu, burda katf senə jata:du ja

190101803/2. bə:lə demə:sin bulga: dije, ɔndan da 'astfuk bilji a:l

190101803/3. bən pec biləm:m

190101803/4. ɔ sy:ləme: baqlasa bən a'kluma jəliɾ ama

190101803/5. i: ama vaktun birində 'a:fədziclə 'fatmedzic va:muɟ

190101803/6. 'fatmedzi:n anasw ø'lmyɟ

190101803/7. bubasw icindzi karuwju ałduktan sɔ:ra anasw bi: 'kuɟfa:z jəti:mɟ,
'a:fədzic

190101803/8. yvej ɔlan 'fatmedzic

190101803/9. anasw bi: də jəli:mɟ cəndi kuɟzanuwu tute:ru

190101803/10. 'fatmedzi: i:ɟ japture:ru bilməm na:be:ru kaɫe:ru yvejlic

190101803/11. cə:ndi ɔ'lanuɳa i:ɟ japturmamuw

190101803/12. kuɟla: by:myɟlɛ: ɔ:n ɔ:n ici jaɟuna ji:mɟlɛɾ

190101803/13. cə:ndi ɔłana hanum y:ɾetmɟɟ, yvej ɔłana i:ɟ y:ɾetmɟɟ

190101803/14. e: istemə: ka:jw kuɟw

190101803/15. sɔ:ra bən sana 'kəladzɟuk piɟirdzəm de:ri

190101803/16. jide:sin, va:duktan sɔ:ra 'bajw:da bi: jɛ:də ɔnu tece:le:sin

190101803/17. bi: də 'kabadzɟuk vere: elinə

190101803/18. jindici jibi 'tubała: jɔk, damadzɟan jɔk

190101803/19. ɔ 'kabadzi: demif dɔldurma: ʒitsin demif

190101803/20. bilɛmɛ: dʒɛm bɛn tɛɛ:lɛjin demif

190101803/21. 'bajura ʒittictɛn sɔ:ra bɔ:lɛ ʒuɫma dɪz dil ʒɛ:

190101803/22. tɛ 'kɔladzi: tɛɛ:lɛ: dʒɛn demif

190101803/23. bubasur bitta: kaʃɛ: ʒɛlɛ:ri

190101803/24. bũrake: kuɪzanur ɔ:da ʒɛlɛ:

190101803/25. ø:lɛ dɛ:cɛn 'fatmɛdʒic bi: ʒa: ʒaɫnus kaɫɛ:ru

190101803/26. bubasunur buɫamajundʒa a:ɫamɯʃ

190101803/27. ama neʃɛ ka:ʃu ʒɛ:miʃ

190101803/28. tuun tuun kabadzi:m demif

190101803/29. 'kabadzi: var ʒa: elindɛ

190101803/30. tuun tuun kabadzi:m da:ɫa:da taʃɫa:da beni bũrakan bubadzi:m demif

190101803/31. a:ɫajup a:ɫajup ʒidɛ:miʃ ø:lɛ

190101803/32. ʒidɛ:cɛ ʒidɛ:cɛ iʃtɛ bi: cøvɛ jakɫaʃmɯʃ

190101803/33. bi: a:ɫma ba:ʃɛsi uz ʒɛ'lmif

190101803/34. 'ɔɾɛja va:duktan sɔ:ra kuɪʒ 'fatmɛdʒic iʃlɛc ʒɛ:

190101803/35. va:duktan sɔ:ra bɛn ici a:ɫma kɔpa:sam vɛ:sɛnɛ: bana demif aɫma
a:ɫɪuna

190101803/36. verim demif a:ɫma a:ɫɪu

190101803/37. benim 'daɫdʒa:zɫarum kuru demif

190101803/38. a:ɫma a:ɫɪuna dil veri:miʃ aɫɫa:

190101803/39. ɔndan sɔ:ra kuru daɫɫarunur cɛ:smif

190101803/40. ɔ bi: ʃa: a:ʎma vɛ:mɪʃ ɔna

190101803/41. ɔ:dan jɪdɛ:

190101803/42. jɪdɛ: bi: ʃɛʃmɛjɛ uz jɛʎmɪʃ jɔʎun bɔjunda

190101803/43. ʃɛʃmɛdɛ nasu 'kurba: bɔkʎukʎaru, pisliclɛri ɔʎɛ:

190101803/44. jɛti:mɪʃ ʃɛʃmɛjɛ temizlɛmɪʃ, 'ɔʎukʎa:nɯ pakʎamɯʃ

190101803/45. ʃɛʃmɛ dɛ ɔna su vɛ:mɪʃ

190101803/46. ɔ:dan jɪdɛ:cɛni ta: nɛjɛ uz jɛʎmɪʃ ba

190101803/47. fɯruuna, bi: fɯruundʒɯja uz jɛʎmɪʃ

190101803/48. 'fɯruundʒɯ, na:be:suun demɪʃ

190101803/49. bana ɛɕmɛɕ vɛ:sɛn ʒɛ: demɪʃ

190101803/50. ɔ da suɾva:san beni veririm demɪʃ

190101803/51. ɔ zaman suɾvama dɛ:lɛ:di

190101803/52. a:k tɔprakʎa ɔvuʎu:du da suɾva:duuk

190101803/53. tɛ evɛ:lsɪndɛ bu sɔbaʎa: jɔk ʒa:

190101803/54. tɛ jukaru kɔdʒaman bi: badʒasɯ var

190101803/55. 'du:ʃa:da japuʎu:du

190101803/56. anam bizim japa:du ɔ:n ɔ:n beʃ ɛɕmɛɕ bi:dɛn ata:du

190101803/57. ata: fɯruuna biz bile:ʒ

190101803/58. ɔ:dan jɛʃɛɛ: dy:n ɔʎu:

190101803/59. dy:ndɛn dɛ jɛnɛ ɪnjɛ jɛzmɛ: jɪdɛ:lɛ:

190101803/60. masal ɔʎdu nɛ:dɛn nɛrɛjɛ

190101803/61. ɔ ʒɔʎaman da bi: jɔzɛʎ kɔɕɛ:ru ɔ fɯruunda ɛɕmɛɕlɛ:

190101803/62. kara eçmeç fındici jibi a'k eçmeç jök ɟa:

190101803/63. de:mende, 'kamfıunun sujunna döne: ɔ celebec

190101803/64. taɟ fuurunda japa:la:du

190101803/65. kara eçmeç va: a'k eçmeç jök

190101803/66.va: ba ile:den va:du 'epsi

190101803/67. ɔ fuurunu annadu:ladu kuuzankan

190101803/68. ø:le ujudu:la:du bizi kuuzankan

190101803/69. andan şo:ra ɔ fuurunu da bø:le suvamuɟ

190101803/70. ɔ fuurun da eçmeç ve:mıɟ ɔna

190101803/71. ku:muzu ku:muzu somunna: ve:mıɟ

190101803/72. jide:ce bi: ninedze: ka:ɟu je'lmıɟ

190101803/73. bi: 'derenin baɟunda bi: ninedze: oturu:muɟ

190101803/74. ɟök ta su va:muɟ

190101803/75. na:be:sun ba ne:ne demıɟ

190101803/76. otu:re:m ba kuuzum bu:da demıɟ

190101803/77. je'l demıɟ sen benim baɟumı bitlesene demıɟ

190101803/78. evel bitle: ɟök ɟa:

190101803/79. evel ci:le de:dic ɔnnara biz

190101803/80. bitle:jem nine demıɟ

190101803/81. bi: de nenedzi:n baɟumı bitle:ce a'k su je'ldi:ne beni ka:ldur
'kuuzum demıɟ

190101803/82. ta: a'k su, kara su, böz su je:ldzec beni ka:ldur demıɟ

190101803/83. nənədʒic ujuvɛ:mɪʃ

190101803/84. 'ci:lɛɛɾ ʒidindʒɛ rɑ:tʰəʃmuʃ nənədʒic

190101803/85. ɔ:ndɑn sɔ:ɾɑ kuuz itti:mɪʃ nənədʒi:

190101803/86. nənɛ: ʒɛɛ: su demɪʃ

190101803/87. dy:tmyʃ nənɛ:ʒi

190101803/88. nənɛ:, a'k su ʒɛ'ldi ʒək, kɑrɑ su ʒɛ'ldi ʒɛʃti demɪʃ

190101803/89. ʒindi dɛ bɔ:z su ʒɛɛ: bɑtkɑndɑn demɪʃ

190101803/90. bɔ:z su ʒɛɛ: deʒivɛrindʒɛ nənədʒic ittirivɛ:mɪʃ kuuzu

190101803/91. aʎɑ: tɑrɑfʊndɑn ʒindi

190101803/92. ittirivɛɛ:, kuuz dɑ bitɑ:ʒɛ ɔtɛ ʒɑnũndɑ sudɑn ʃʊktuuktɑn sɔ:ɾɑ ɪci
tɑ:nɛ kufɑr elindɛ 190101803/93. ɛ: bi: ʒɑ: aʎɑ: tɑrɑfʊndɑn a:ʎtʊn ʒymyʃ iʃindɛ

190101803/94. birindɛ sɑ:dɛ a:ʎtʊn vɑ:muʃ

190101803/95. ɔ:ndɑn sɔ:ɾɑ cɔvyɛ vɑrɛ:ru ʒindi

190101803/96. a:ʒnu cɔvɛ, bubasʊn cɔvyɛ

190101803/97. mɑɛ bu 'fatmɛ:dʒɛ: benze:ri, 'ɑ:ʃɛ:dʒɛ: benze:ri dɛ:mɪʃlɛ:

190101803/98. cɔpɛc sɑɑ:muʃ sɑ:dɛ

190101803/99. ʒɑn ʒɑn ʒɑn fatmɛ ɑblɑm ʒɛɛ: ʒɛ dɛ:mɪʃ cɔpɛdʒic

190101803/100. ɔ'ldy ʒɑ ɔ bɑ dɛ:mɪʃ yvɛj ɑnɑ

190101803/101. nɛ:rdɛ ɔ dɛ:mɪʃ ɔnʊn cemiclɛri bilɛ kɑ:ʎmɑdu

190101803/102. ɔnʊn cemiclɛri ʃʏrydy dɛ:mɪʃ

190101803/103. sɑru a:ʎtʊn iʃindɛ ʒɛɛ: dɛ:mɪʃ 'cɔpɛdʒic

190101803/104. aʎɑ: tɑrɑfʊndɑn cɔpɛ: dɛ ɔ:rɛdivɛɛ: ɛrɑ:ldɛ

190101803/105. bi: ʒyn be:ʃ ʒyn dɛ:cɛn bi: ʒa: hɔp vare:ru eˈve

190101803/106. bi: dɛ va:sa anaɫaru kap ʒadʒakɫa ka:ʃuɫamuʃ

190101803/107. cɛ:ndi kuuzu ʒenɛ i:ʃ iʃtɛn abɛri ʒɔk, tɛ:mbɛlin tɛ:mbɛli

190101803/108. a:ʃɛ kuuz iʃlɛmɛmiʃ i:ʃ

190101803/109. ɔ bi:tta: ʒɪɫan ʃuʒjan iʃɪndɛ ʒɛˈlmiʃ

190101803/110. ˈcɔpɛdʒic ʒenɛ ø:lɛdʒɛ saɫa:muʃ ɔna

190101803/111. a:ʃɛ abɫam ʒɛli:ri: dɛ:miʃ

190101803/112. ʒɪɫan ʃuʒjan iʃɪnɛ dɛ:miʃ

190101803/113. demec ka:ɫpazanmuʃ

190101803/114. demec cɔtylyctɛn cɔtylyc ʃuɫkɛ:ru

190101803/115. yveʒli:n ˈburasu va: iʃtɛ

Kaynak Kişi No: 190101901

Ağız: Doğı Rumeli Türk Ağızları

Kayıt Yeri / Kodu: 1901019

Kayıt tarihi: 28.10.2014

Kaydı yapan: Nurcihan Güneş

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Gülsüm Hüseyin Mehmet

İkamet Yeri: Podgorets (Hidayetler)

Doğıum Yeri: Podgorets (Hidayetler)

Doğıum Tarihi:1939

Cinsiyeti: Kadın

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: İlkokul 4.sınıf

Mesleğı/İş Yeri: ev hanımı

Dil Bilgisi: Türkçe, Bulgarca

Başka Bölgede Yaşaması: Hayır

Sülale/ Lakap: Kara Mehmetler

Konu: hayatından kesitler

190101901/1.kara_mə:mətlə: də:lə:

190101901/2. kəɟa_ədjatla:, podgorets də:lə: ʃindi

190101901/3. nuʃannandum bilə

190101901/4. bi: buʃuk senə nuʃannu du:dum

190101901/5. tə kəja:du bagaz ne kəja:la:sa

190101901/6. e: ne ɔɖzɛc ja basma, dən, jelec

190101901/7. evəl zamanda tellə:lə:di jəlinnəri bə:lə

190101901/8. dy:n bi: ʒyn ɔɖdu

190101901/9. ajvan arabasu kəʃa:la:du evəl

190101901/10. ɔ:tə:lə:di ystyny

190101901/11. manda arabasu ja:

190101901/12. cimin ajvannaru ta: i:dzejsə bujnuzlarũnu tellə:lə:

190101901/13. kəʃa:lar ajvannaru, mandalaru

190101901/14. 'kajnanam, ɔ jele: zatu aɭma:

190101901/15. 'sa:də karuɭa: jape: ja dy:n

190101901/16. karu dy:ny ɔlə:

190101901/17. adamna: karuʃmɛ:j iʃ

190101901/18. adamnar eˈvdə, ʒyve: eˈvdə

190101901/19. ʒyve: na:bdzɛc ja:

190101901/20. eːvde i:f jape:

190101901/21. eːve jeldi:ne jø:dym

190101901/22. e: jøry:dym, jøry:dym bizim cy:de malimdi

190101901/23. ama juuraktan ø:le janũna varuŋmæzdu ci jĩndici jibi

190101901/24. e: ɔkumuʃ, 'a:hũuda ɔkumuʃ

190101901/25. jĩndi 'ɔdʒa

190101901/26. evel di:ldi ama evel malimdi

190101901/27. ɔtuz jci sene malimnic japtu ama jĩndi asta jatē: kajru

190101901/28. badʒa:nuu cestile:

190101901/29. i:ta:huk ba 'kuzanuum

190101901/30. 'ɔlsun ba kuзанuum bø:le ta: i: durujem

190101901/31. dørt tajne kuзанuum var

190101901/32. evel adu ʃa:ruŋmæzdu

190101901/33. ne de:dʒec je a:met me:met der

190101901/34. sy:le bubana jelsin der ama ʃa:ruŋmæzdu

190101901/35. ʃa:ru, mari a:ʃe sy:le bubana je:sin der

190101901/36. ben de sy:lemezdim ɔ da sy:lemezdi

190101901/37. e: ne de:dʒec je fi:des de:di

190101901/38. jy:lsym demezdi iʃ

190101901/39. anku katuklaru japaŋum ja

190101901/40. me:rdʒimec ure:z, fasile ure:z, 'kɔ:pmir ure:z, eːt jeme: jape:z

190101901/41. kɔlaʃ jape:z

190101901/42. iʃɪnɛ iʃmic kɔjɛ:m

190101901/43. jazɛ:m pazujɯ, tɔpla:jɛm jɛnɛ, jazujɛn jɛnɛ, piʃirijɛn bita:

190101901/44. amurɯnu karujɛm, sujunu kɔjɛm, tuzunu kɔjɛm

190101901/45. ilɛ:ndɛ karuɽɛ: ja 'kajku, tecnɛɽɛ: jɔk

190101901/46. tecnɛ a:ʃtandɯɽɛvɛl e: bɔ:lɛ kɔʒuman

190101901/47. 'japma:jun, avɯ: jɛlijɛ:

190101901/48. kɔɽajunɯ y:rɛndic_ɛ: kajru ʃindi 'ilɛ:nne:dɛ karujɛʒ

190101901/49. e: nɛ japɽɯm ja baʃka

190101901/50. dɔndy:mɛ dɛ japɛ:ʒ

190101901/51. a:ʃ japa:duuk 'ɛvɛl bɔ:lɛ, a:ʃ, a:ʃ kuskus

190101901/52. sate:ɽa: ɔ:lɛ tɔpa:ɽadʒuuk, kuskus dɛ:dic

190101901/53. sɔ:ra uru:dum, piʃiridim makaron jibi

190101901/54. e: 'dɔndy:mɛji karuʃtuɽɛn, jumɯ:ta kuɽujɛn, iʃɪnɛ sy:t kɔjɛn
karuʃtuɽɛn piʃirɛ:m tɛpsidɛ bitta:

190101901/55. a: ɔnna: pazɯ,

190101901/56. pazɯ jɛvrɛdi:dic ɛvɛl pazɯ sadʒun ystyndɛ ja: biz dɛ japa:duuk

190101901/57. amur ʃɔrbasɯ japɛ:ʒ zatɯ

190101901/58. ja: baʃ_ɛmɛ:miz ɔ zatɯ

190101901/59. kare:ʒ amurɯ, tuɽus kare:n ɔnu

190101901/60. a:ʒic bi: ju:mta akuundan muɽ kardʒan nasijsa tuɽus

190101901/61. 'bitta: jazujɛn ɔnu, dɔɽa:jɛn 'ɔkɽa:ja

190101901/62. dɔɽa:jɛʒ 'ɔkɽa:ja, cesijɛn makaron jibi 'cyʃyɽʒyc cesijɛn

190101901/63. 'bitta: ele:jen onu electen, kajnade:m sujunu, ate:m pişije:

190101901/64. 'kuzuıldzuuk kəje:m iŋine a:dzuuk

190101901/65. i:şimsidze , amur: ƒərbasur tatlu ɔle: deje

190101901/66. amur: ƒə:basuna, kałanna:na kəjmassun da

190101901/67. i:şimsi, tatlu ɔle: deje iste:jlər isannar

190101901/68. y:ƒ də:t tene ʃe:j kate:m iŋine a:dziç

190101901/69. bi: də kabak u:duna ezmeje kəjule:

190101901/70. kara kabakla:dan ama

190101901/71. a:k kabak baʃka ɔle:

190101901/72. kara kabakla:dan ure:n

190101901/73. ezmeji pişire:n 'tedžeredə onuŋ iŋine ate:m bi:kaʃ tene 'kuzuıldzuuk

190101901/74. eze:m onu isla: bulamatʃ jibi

190101901/75. andan şə:na bitta: su:du mu ji:jen

190101901/76. ɔ:le tatlu ɔle: ƒək, i:şimsidze

190101901/77. ɔ zatur kałan ʃeje ʃəty:mə: 'kuzuıldzuuk

190101901/78. bi: ƒə:baja kəjujen bi də tə ezmeje

190101901/79. a:k kabak var, ɔnnar kədzaman tə:le dilim dilim ɔle: ɔnna:n duʃlaru

190101901/80. bał kaba: var, a:k kabak var, kara kabak var

190101901/81. baʃka 'nasur də:niz siz ɔnnara

190101901/82. də:t ty:ly kabak va: tamam

190101901/83. ne jape:z ba 'kuzanum

190101901/84. kabakları ure:z, pişire:z, ije:z iştir

190101901/85. kuvrum jape:z iştir kabaktan, kabakları kuvrum

190101901/86. e: onu da jazujem 'kəlatf jaza: jibi dəldure:n iştir kabakları

190101901/87. istə:sən ø:lə ces, istə:sən dy:z tepsijə arala:na dəşə:jen kabakları

190101901/88. beş pazı köjen, pişiren

190101901/89. istə: cyfırec əlu:sa səbanun iştir səka:sun, əlməssa səbanun ystyndə pişiri:sin

190101901/90. kaba: 'sa:də fəcər ate:z ba 'kuzanum, iştir başka bişej 'kəjma:jez kuvrumun

190101901/91. köjan köjar ama bən kabakları kuvruma 'kəjma:m

190101901/92. e: petmez də əluje:

190101901/93. kabakları petmez də kajnadə:n sujunu isla:

190101901/94. cireşlə:jəm kabakları, dure:la: bi: sa:t ici sa:t kada: mu tuquzlaşe:la:

190101901/95. kajnak sujun iştir fəcəri ate:m

190101901/96. eri:je su, fəcə:li su

190101901/97. andan şə:na iştir köjem bitta: javaf javaf pişə:

190101901/98. ənna: bəzulma:je: bitta:

190101901/99. e: fəcə:dən japuşu:du evel ama ka:jıu fəcə: jək

190101901/100. ja:, pandza:la:dan japa:duk ama 'şindi ka:jıu urafma:je isanna: kələjıu va:ka

190101901/101. a:muştan jape:n, cirezden jape:n

190101901/102. cirezleri toplə:jen, kuire:m fəcirdeclə:ni ənna:dan jape:m tatlı

190101901/103. bən bilmə:m onu, kałanna:nuu japtu:muz va: da onu bilmə:m

190101901/104. dy:nne:de evel bi je: bile japułməzdu, ʃindi japułe:

190101901/105. iʃəri jələnnəri beslə:di

190101901/106. cim jeli:sə ənnə: besləni:di, muşafilə:

190101901/107. ənnə: evel araba kəʃa:la:du

190101901/108. ystləriñe 'pała ø:tə:lə:di əjvan arabalarıuna

190101901/109. dø:t beʃ araba əlu: bi: dy:nde

190101901/110. ə i:sannaru ału:la: erceş birer araba dʒinsleri, akrabəlaru, kəmfułar

190101901/111. sen ału:sun jelin arabasunu 'sa:de

190101901/112. 'erceş dəjuru: i:sanna:nuu

190101901/113. ə:de:ləz, je: ə:de:ləzə ta: ənbəʃ jyn va:ka evel makaslaru iʃ ʃecmezle:mif

190101901/114. ənbəʃ jyn va:ka ta: makaslaru kapa:la:muʃ

190101901/115. jumru:ta ku:mazla:muʃ jəc ʃatla:dʒak, jəc jyrle:dʒec, jułduurum urdʒa:muʃ i:sannara dije

190101901/116. i:nele:le dicmezle:mif jułanla: səkədzec dije

190101901/117. sen tutma:jən ənnaru, unuʃʃan ənnaru sen

190101901/118. na:ba:sun sen beni sə:ra 'kuzanum

190101901/119. ə: tarafta ʃamaʃur bile jułkatmazla:muʃ iʃ

190101901/120. zarar jeli:mif ə:de:ləz jeldi:ne

190101901/121. ja:, ja: bən ep kəjarum zatu ər sene

190101901/122. biləmə:m ba kuzanum ałuma 'jəlmə:j

190101901/123. 'su:ganu kəje:m bən də kəje:m da cim ølədzɛ:sə senɛ:mif sɔzdə
su:ganu ɔ:dɛ:lɛz afʃamɯ

190101901/124. ciremitlɛ:n ɯstynɛ, 'indi:mɛlɛrin ɯstynɛ, nɛrɛ:n kəja:san

190101901/125. ja: daru sɛrpɛ:di benim 'kajnam ɛ'vin dɔləjla:na dʒaduɫa:
jɛlmɛsin dije

190101901/126. sakalla:nɯ ku:kə:la:mɯf cɛʃilɛrin

190101901/127. dʒaduɫa: jɛli:mif tɛ daru tɔpla:kan saba ɔlu:mɯf ta bitta:
ɛrdiremezlɛ:mif tɔplama:

190101901/128. tɛ ɔ daruɫaru tɔpla:ka saba: ɔlu:mɯf ta bitta: ku:kamazmɯf
sakalla:nɯ cɛʃilɛrin

190101901/129. cɛʃilɛrin sakalla:nɯ ku:kamɯf dʒaduɫa: jɛldi mi

190101901/130. cimɛ jø:mɛ:j ɔnnaru ci

190101901/131. 'ʃuukuɾa:n saɫlanɯ:duɫ

190101901/132. ɔjnejan ɔjnaɾ

190101901/133. ta:ta tɛpɛn ɛvɛl ta:ta va:duɾ

190101901/134. ta:ta tɛpɛ:lɛdi jɛnʃlɛɾ

190101901/135. baʃka bi ʃɛ:j bilmɛ:m bən ʃɔk jɛzmezdic biz

190101901/136. ju:mɯta iʃ ku:duɾmazla:du ɛvɛl jøc ʃatla:zak dije

190101901/137. dø:dyndʒyje kada: jittim mectɛbɛ, aɫla:hɯn dʒa:jili

190101901/138. 'ilɛri ʃɔk jittim bən ama sunɯf sajuɫmazdu iʃ

190101901/139. ɛ: iʃtɛ 'ɔdʒaja jidɛ:dic kurana

190101901/140. ama sajuɫmɛzdu iʃ

190101901/141. tyɾcʃɛ ɔku:duɫ

190101901/142. sə:ra 'dascəli jəldi bi: senə, ɔ senə yfjyndzy japuvcə:di beni 'ɔdʒa

190101901/143. sə:raku senə də:dyndzy ɔluvcə:dim

190101901/144. sə:ra bi: 'dascəli ta: jəldi

190101901/145. bitta: da fʃuuktum

190101901/146. ta:leje jideriz, kazaruz, biʃferiz

190101901/147. ne i:f japadʒaz

190101901/148. aprilda ecə:dic 'epsini

190101901/149. misir ecəriz, 'jyndəndy ecəriz na:baʔum

190101901/150. sə:ra maj ajunda baʃlaruz bitta: kazma:

190101901/151. 'avgustta dəlduruz

190101901/152. misi: kaze:z ba kuuzanum, fasile kaze:z, 'epsini kaze:z

190101901/153. 'saʔata ecə:sin, ko:mpir ecə:sin,

190101901/154. 'hepsini ectic fʃɔk fycyr

190101901/155. ta: ep jape:z ,ta: ep 'tuuru muuru

190101901/156. suvan ecə:n ə:də:ləze kadar

190101901/157. tecese burda jəktu ama jide:dic a:lemne beraber

190101901/158. ɔ_zman stəzu jəktu

190101901/159. jide:sin, iʃlə:sin, aʔu:sun akʃama paranu

190101901/160. bizim təpra:muuz ju:ɣkarak

190101901/161. biraz taʃʔuzec bizim jerimiz burda

190101901/162. ətedəci baʃka cy:lərdəci jibi di:l

190101901/163. bu ma:lədə ta: kuʃ va:

190101901/164. bizim ma:lədə ɔ kada: jək fındi afa:da

190101901/165. e: bizim na kada: cy:myz ama

190101901/166. biz afa:da gu:ʃf jək fındi a:ʃla:da

190101901/167. buz tute:lara buz

190101901/168. meralaru mu sajem

190101901/169. jyltecinni:nde, demir alanda var, 'devrenti, 'kuşla adasında var

190101901/170. nə:de jək je ta:le

190101901/171. uzun ta:le de:dic orda var

190101901/172. bi: tarafu ecin olu:, ecin eceriz

190101901/173. so:raku sene ɔ tarafa misir eceriz

190101901/174. bi: taraf bi: sene olur, bi: taraf bi: sene olur

190101901/175. ka:daşla:ma baka:kan ben ta:lededim

190101901/176. ici ta:ne dedem ici ta:ne 'annem va:du

190101901/177. anam cy: işindendi

190101901/178. anamun adu hafse

190101901/179. 'annemin adu jy:symyş te benim adumu jy:sym kojmuşla:

190101901/180. anamun anasun adu jy:symmyş

190101901/181. dedelerimin icisi de me:metti

190101901/182. ø:le u:z jeldi işte

190101901/183. ora: jittine ba 'kuzanum bytyn jyn bişeriz, na:budza

190101901/184. i:san tutaruz, onna: demet ba:lar arkadan biz bişeriz

190101901/185. bi:fmə: u:raʃuruz

190101901/186. ba 'kuzanum nə zə:njin nə fuka:re, ɔ:tadajdruk iʃte biz də

190101901/187. i:mə: ecme:miz ɔlu:du ʃɔk ʃycy:

190101901/188. a:ləmdən araməzdruk,kaɫabaɫu:muuz jɔktu

190101901/189. 'i:dic ʃɔk 'i:dic

190101901/190. dɔ:t ta:nə ø'lmyʃ tamam, anamuun kuwannaru

190101901/191. ama bən ɔnnaru bazuunu bilme:m, bazuunu bile:m də

190101901/192. 'sɔ:ra benim cyʃy:m bi: fatmemiz ɔ'ldu ɔ da ø'ldy

190101901/193. bi: ʃɔdʒyc ka:daʃum var ɔ da ø'ldy

190101901/194. e'ciz ɔldu:ɫa: sɔ:na anamuun kuwannaru

190101901/195. ε:cec ka:dəʃi øle:, ecizin kuuz ɔlan sa:

190101901/196. neyseme:kuzu, bøle pə:mbə aʃe:, a'k aʃe:, mɔr aʃe:

190101901/197. 'nakulɔʒuk var, bø:le pə:mbə, a'k aʃe:

190101901/198. bøle uzu:n ɔle:ɫa:

190101901/199. 'zu:nadʒuk var, kuɾa: ʃiʃe: var

190101901/200. ʃindi ʃɔk aʃmuʃɫa:du biləm

190101901/201. jetire:mijim ceʃcem kɔpare:mijim jeli:ce

190101901/202. ɔnna: ʃini aʃe:, ʃini aʃe:

190101901/203. kara kuɾmuuz u aʃmuʃɫa:, tɛ pə:mbə aʃmuʃɫa:

190101901/204. kuɾa: jakma:jɛ:, jakmajan bi: ʃiʃec

190101901/205. ku:ʃun aʃe:

190101901/206. ʒyʒ ʃi:dəmləri var

190101901/207. ece:z, ɔle:

190101901/208. aʃe:ɫar kɔdʒaman kɔdʒaman

190101901/209. aˈk jyl var, pɛ:mbɛ jyl var, kuɾmuɾzu jyl var

190101901/210. jabanu ʃiʃeclɛ:den ku:da mineʃʃɛ, ma:rt, junus ʒɔpu, ʃi:dɛm, 'ceclɛ
var

190101901/211. 'ceclɛ bilɛ:n mi

190101901/212. ʒɔzɛl coce:

190101901/213. mi:dɛ iʃi i: jɛli:miʃ sɔzdɛ

190101901/214. jyl bɯbusundan jape:z ʃaj

190101901/215. uʃɫambur: ʃiʃʃɛ: va: bizim bu:da

190101901/216. bilmɛm siz ne dɛ:niʒ ama

190101901/217. jape:z iʃtɛ 'ɛpsidʒi:nden ʃaj

190101901/218. aˈk ʒa:dɛ dɛ var

190101901/219. ʃɔk aʃe:ɫa:, bɔlɛ i:ri ɡaɡadʒuɫɫu, aˈk

190101901/220. ku:ɫa:da var tyly bɯba

190101901/221. ʒetirile:, sabri bilɛ ʒetiri ɔnu ku:ɫa:dan

190101901/222. 'bɔlɛ iʃɫɛri mɔr ɔle: da duʃɫaru tyly ɔle:

190101901/223. 'zambak ʃuuce: ku:ɫa:da

190101901/224. jɛnɛ aˈk aʃe:ɫa:, saru aʃe:ɫa:, mɔr aʃe:ɫa:

190101901/225. ku: ʃajɯ, saruɫʒa jɾyɾy, 'ɛpsidʒi: var

190101901/226. 'bɔbazan, aˈk aʃe:ɫa:, saru iʃɫɛri

190101901/227. 'mɔruk, 'mɔruk ka:ɫara dɛ:dic ɛ: ba:

190101901/228. pɛ:mbɛ aʈfɛ:, aːkɫaru da va: da

190101901/229. mɛʃɛ ɟa:ɟu, kuɯɯɫ_pɛlit a:ɟu, a:mɯt, ʝɛsuɫu ɟa:mɯdu, aːɫma

190101901/230. kuɯ ɟɫɫat dɛ:dic bɔɫɛ tɯkuɯs ɔɫɛ: ɔnnar

190101901/231. bɛ:ci sɛn dɛ ʝɔ:ɟyn var ɔnnaru

190101901/232. kuɯɯɫburun ɟa:mɯdu, demiran ɟa:mɯdu, ʃɛɛ ɟa:mɯdu ɔɫɛ:

190101901/233. 'kuɯɯɫɟuɯk va: bak ku:ɫa:da

190101901/234. aːk_ɛric, aʃɫak_ɛric, saru_ɛric, mɔ:r_ɛric

190101901/235. mɔ:r_ɛricɛ:dɛn kɔmpɔt ʝapɛ:z, tatɫu ʝapɛ:z

190101901/236. aːk_ɛricɛ:dɛn ɔ:ʃaf ʝapɛ:z

190101901/237. aːrmuttan 'ɛpsi ɔɫɛ:

190101901/238. ɔ:ʃaf ta ʝapɛ:z, pɛtmɛz dɛ ʝapɛ:z

190101901/239. demiran ɟa:mɯduɯndan 'ɛpsi ɔɫɛ:

190101901/240. ɔ:ʃaf ta ɔɫɛ:, kɔmpɔt ta ɔɫɛ:, pɛtmɛz dɛ ɔɫɛ:

190101901/241. bizim ta:lɛɛ:dɛ a:mɯtɫa: ʃɔk

190101901/242. ɛ: kɔɟa_ɛɟatɫa:da kuɯɯɫ_burun va:du

190101901/243. aːk_ɟa:mɯt dɛ:dic, ɔɫɛ bi: a:mɯduɯmɯz va:du

190101901/244. ʝasak aɫtɯndajdu armɯtɫar

190101901/245. ʝu:t_ɛcinni:ndɛ demiran a:mɯdu va:du

190101901/246. ɛ:, tɛ kaɫun sapɫu bi: a:mɯt,saru bi: a:mɯttu ama adunɯ
bilmɛ:m

190101901/247. aɫmaɫa:dan cɛʃi aɫmasu, aːk aɫma

190101901/248. ku:dan ʃuɯkare: aɫɫatɫaru

190101901/249. fida jetire: eve

190101901/250. onaru ece: ja:

190101901/251. ecticten so:ra ilc jazun bitta: onnaru ayla:je:

190101901/252. 'epsidgi:ni bire: bire: kalem kaje:

190101901/253. ifine zivit mi syre: ne syre:

190101901/254. 'angw a:mut i: ondan alup soke: kalemi ifine

190101901/255. sare: isla: onu, 'bitta: o tute: 'oledze

190101901/256. fok tute: onun ahlaklaru, sabrinin ahlaklaru

190101901/257. 'muşmuşla var 'sajw

190101901/258. te şimdi ka:jw tıplandzec onna:

190101901/259. 'jene tyly o:le: japraklaru bo:z bo:z

190101901/260. bilsem jetiridim

190101901/261. te senin saşla:n jibi

190101901/262. 'muşmuşajw unutfa:muşuk

190101901/263. uflambur, meşe, kuşuþpelit, akşaa:ş

190101901/264. 'kuşuþduşuk a:şla:ndan di:neç japar sa:lamdza o:şsun dije

190101901/265. kuşuþmezla: di:neçler

190101901/266. i:ta:laruun di:neçleri va: ja bo:le

190101901/267. e:n sa:lam a:ş 'kuşuþduşuk a:duşu

190101901/268. şiten japa:duşuk evel

190101901/269. ajvannaruun bokla:nu onna:la: ata:duşuk

190101901/270. e: koşaman 'soşalaru va:duşu

- 190101901/271. sur:tuna jyclene:sin onnarui
- 190101901/272. na kada: bök attuuk
- 190101901/273. fñiten, tē kuuzwłdzuuktan japuła:duu
- 190101901/274. ba: fñubuu:ndan japa:ła: fñitenneri
- 190101901/275. ondan da ołujē:
- 190101901/276. te kuvannaruun sepetlere onna:dan øre:le:, ba: fñubuułkaruundan
- 190101901/277. ja: kuan sepedi
- 190101901/278. fñindi 'a:len var jē:
- 190101901/279. i: ama onnara bakmak iste:je, i:f iste:je
- 190101901/280. ba 'kuuzanuun fñök dökuduk
- 190101901/281. 'namazłur: japtuuk, pefci: japtuuk
- 190101901/282. asur: da japtuuk zē:je:
- 190101901/283. 'pała da dökuduk
- 190101901/284. asur:, misi: kabuundan ołē:
- 190101901/285. japa:dan ołu: 'pałala:
- 190101901/286. a:lemde ø:le jere oturu:duk
- 190101901/287. 'angumwuz ileri:jse onun janũna oturu:duk kapła:ndan øtyry
- 190101901/288. dōłduruz eve bi: to'rbifkaja muu ołdzec 'dzaka muu
- 190101901/289. saba:łur:n ałur, jide:sin, jøtyry:syn eve
- 190101901/290. 'najlon to'rbifkala: va: ja
- 190101901/291. dökuduk fñök dökuduk tezzała:ła
- 190101901/292. ku:naptan ołu:du asuruun iplicleri

190101901/293. ənnə: si:rədʒic əlu:du tɛ bu mɛrɛzɛlɛ: jibi

190101901/294. asurun taraklaru ba 'kuzum

190101901/295. ənnaru u:la:sun

190101901/296. u:la:jɛz, jɛʃirɛ:z ɛ:

190101901/297. u:la:jɛz dedim

190101901/298. jɛʃirɛ:z ɛ:

190101901/299. biri verɛ:, sɛn verɛ:n, bɛn aɛ:m, əna u:la:jɛz dæ:jɛr

190101901/300. 'paɫa japa:duɪ

190101901/301. 'namazlu: japtum, pɛsci: japtum

190101901/302. jɛ:jɛf va:du evel

190101901/303. pɛscir iʃlɛ:dic ənnə:da, ʃɛvrɛ iʃlɛ:dic

190101901/304. e: iʃɛ:lɛrɛ sɛri:dicɛ: duva:ɫara

190101901/305. iʃɛ:lɛrɛ ənnaru sɛri:dicɛ:

190101901/306. 'i:belɛ: va:du, tɔ:bala: va:du

190101901/307. ɛ:ʃ pa:rʃasɪ, a:ɫaru nɛ ba kuɪzanum

190101901/308. e: bɛn bilme:m

190101901/309. tezja:n badʒaklaru əlu

190101901/310. sɔ:ra sɛlmɛn əlu bɔ:lɛ

190101901/311. ys janʷnda, a:ɫ janʷnda sɛlmɛn əlu

190101901/312. arada 'tɛfɛ var jɛʃi:mɛ: tara:

190101901/313. 'tɛfɛ, bɔ:lɛ ʃɛcɛ:sin dɔku:ka

190101901/314. mɛcɪlɛ: va:du bɔ:lɛ atma: ɔtɛ jandan bɛri janna

190101901/315. døfec doku:dum

190101901/316. tamam y:ŋ dø:t ty:ly fejin oʎu:

190101901/317. ø:necler oʎur ani

190101901/318. dø:t beŋ ta:ne mecic oʎur bø:le masur:

190101901/319. 'baʎduranna:dan japa:duuk masur

190101901/320. 'baʎduran dæ:z

190101901/321. mecicle: va:du bø:le ici ŋfataʎ ja:, masurru ona jeŋŋiri:dic

190101901/322. ŋwukruka saruz, da onun i:si oʎur

190101901/323. ajakʎaru oʎur o ŋwukurru:n

190101901/324. tece:le: oʎur bø:le araba tece:le: jibi

190101901/325. bitte: onda saruz

190101901/326. te o mece: jeŋŋiriz onu 'bitta: dokuruz

190101901/327. tara: jideriz taraturru:z, i:ŋleriz japa:ʎaru

190101901/328. ŋindi tarakʎa: va:du ama evel joku

190101901/329. ata:duuk, bøle ja:j va:du evel

190101901/330. kojunnarun ba:sakʎarundan cirif japa:duuk, cirif

190101901/331. da onnaru sujuuruz bø:le kuvruduruz, kuruduruz

190101901/ 332. o ja:j kambur bø:le di:nec jibi

190101901/333. ona jerisin

190101901/334. ja:jun udzuna o i:pi, cirifi de:dic ona biz

190101901/335. 'bitta: oturusun bi: jastu:n ystyne

190101901/336. pamuk ata:duuk

190101901/337. bə:lə bi: təkma:n ɔlu:du

190101901/338. uru:sun duun duun duun udzundan bə:lə ɔ bitta: pałazuuduɔr ɔnu

190101901/339. pamuk ata:duuk evel ʃɔk

190101901/340. pamuk iʃlɛ:dic ʃɔk, japa:duuk evelɛn

190101901/341. ału:duuk uvadan

190101901/342. 'ʃavda:łuktan, 'burundzuktan, nə:dɛ va:sa

190101901/343. jɛ:, aʃa:suu uva jɛ:

190101901/344. ɔ:rman də:nɛ:z siz

190101901/345. jɛ: biz mera də:z

190101901/346. uva, aʃa:suu, 'burundzuk, 'prosenic

190101901/347. merasuu tɛ ʃałłukla:, ku:la:

190101901/348. ba 'kuzanuum ta: ne japajem

190101901/349. dɔʃɛc jape:z, ʃɔrap jape:z, 'kałʃuun jape:z

190101901/350. ku:ʃ aɟlar^wnda aɟlak durma:jɛ: iʃ

190101901/351. bet ama 'eriʃ

190101901/352. tɛ bunna: japa:dan

190101901/353. eˈvde jije:sin sen ʃindi ji:mɛsin ama,

190101901/354. bɛn zatuu iʃ ji:mɛ:m bile

190101901/355. i:ʃlɛ:jɛn ba 'kuzanuum sɔ:ra usla:jam

190101901/356. 'elɛ:dʒɛc var 'elɛ:dʒɛc

190101901/357. bilijɛn mi sɛn

190101901/359. 'ɔrɛɛɛ, 'elɛ:dʒɛc iʃlɛ:jɛn

190101901/360. sarujən ani japa:ju ə, 'elɛ:dzɛc

190101901/361. e: sə:ra sarɛ:n 'uɫuza

190101901/362. 'uɫuz va:

190101901/363. tɛ bø:lɛ baʃka jumak japujən andan sə:ra ʃiʃlɛ:lən øryjən

190101901/364. cɛndim ø:dym

190101901/365. aɫa: tarafuundan ə'ɫmuʃ

190101901/366. ba 'kuʒanum bir əjvan ba:ɫanmuʃ səzdɛ

190101901/367. ə əjvan dønɛndicʃɛ buruʃmuʃ dæ:jlɛr

190101901/368. bɛn jɛnɛ jɛʃɛn sɛnɛ y:rɛndim ənu,

190101901/369. 'iʃ bilmezdim bilɛn

190101901/370. jøstɛ:dilɛ: bana i:sannar

190101901/371. bir i:san adak adamuʃ ta cesilmɛmif ə:da

190101901/372. demif, bɛn bunu 'ʃɛlebi dʒa:misindɛ cesɛrim

190101901/373. e: ø:lɛ ama juurakmuʃ

190101901/374. evɛl arabala:, kamjonna: jøkti jɛ jɛti:mɛ:

190101901/375. ə i:san bi: dɛ jɛlsɛ dʒa:mijɛ ə dana ərdə ba:ɫu

190101901/376. da ə əjvan bø:lɛ dønɛndicʃɛ səzdɛ ə 'kuʒuɫdʒuɫ buruʃmuʃ

190101901/377. va:duɛn mu sɛn dʒa:mijɛ, jø:dyn my

190101901/378. 'kajnatam bak dɔksan jaʃuɛnda øldy

190101901/379. ənna: jɛtiʃmif

190101901/380. va:muʃ ə meza:ɫa:, kɔdʒa meza:ɫa:

190101901/381. cim jɛʃti ba kuʒanum

- 190101901/382. 'evēli aliibra:m agam sō:ra behfēt ɔdʒa jɛfti
- 190101901/383. sō:ra da buban ɔːldu
- 190101901/384. bubanun 'ɔdʒaʔu:nur: baʃʔatturem bakatum
- 190101901/385. aʔtmuʃuundʒu senejdi, buban ɔdʒaʔa: baʃʔadu
- 190101901/386. jide:di, ʃɔk cy:lere jitti
- 190101901/387. 'aʔvadʒu, nada:ʔa:, jusuf_ʃɔbannara
- 190101901/388. bir arada sa:dɛ ɔ ka:ʔdu ɔdʒa, iʃ ɔdʒa jɔktu
- 190101901/389. a:ʔtu cyve jide:di dʒena:zelere
- 190101901/390. 'epsine jidemeɛ de cuma:ʔara jider
- 190101901/391. 'kambe:lic, sali_ʔa:ʔuk, cɔɛ_ʔa:demne:, bizim dʒinsimiz bunna:
- 190101901/392. 'burda a:medɔ:guʔuk, 'sɔjuʔluk, 'ra:imnic
- 190101901/393. 'bø:lɛ a:nɛ a:nɛ jezive:
- 190101901/394. 'sa:guʔʔa: va:muʃ, dʒinsleri ø:le:jmiʃ
- 190101901/395. 'dʒambazʔuk dæ:le:miʃ bi: bølyc i:sannara
- 190101901/396. 'feratʔuk, alidʒicɔːʔuk, cøra:ʔuk, a:meda:ʔuk
- 190101901/397. baʃka bilmɛ:m ba 'kuʔzanum
- 190101901/398. va:muʃtuʔ ama

Kaynak Kişi No: 190102001

Ağız: Doğu Rumeli Türk Ağızları

Kayıt Yeri / Kodu: 1901020

Kayıt tarihi: 1.04.2013

Kaydı yapan: Nurcihan Güneş

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı Baba Adı: Ayşe Mustafa Çırak

İkamet Yeri: Preobrajentsi (Nadırlar/ Nadır)

Doğum Yeri: Kamenyak (Taşlık)

Doğum Tarihi:1936

Cinsiyeti: Kadın

Medenî Hali: Dul

Öğrenim Düzeyi: İlkokul

Mesleği/İş Yeri: ev hanımı

Dil Bilgisi: Türkçe, Bulgarca

Başka Bölgede Yaşaması: Hayır

Sülale/ Lakap: Çıraklar

Konu: Yöre gelenekleri, yaşam koşulları, geçim kaynakları

190102001/1.bajrakları su:tumuza alur, dza:mije jider

190102001/2. sitvorenelerimiz va:du

190102001/3. bana bir hədşamuz jazmuştur

190102001/4. fək emeçten hazetməm olursa uramazanda de:di

190102001/5. olursa kırk elli saha:n ol'sun

190102001/6. fək emeçten hazetmə:m olursa kırk elli saha:n ol'sun

190102001/7. ø:le bir sitvorenije: vε:mişti bana 'hədşamuz

190102001/8. eh, ol zaman ø:le jεşti:jdi

190102001/9. babam, bən dəkuz jafundaka ø'ldy

190102001/10. babam 'ø'ldy:nε 'hatim etmiş:i:m

190102001/11. bu kolumda bə'ndzuk jək

190102001/12. anam nə:den akluna jeldžec, babam ø'lmıf, beş ta:nε kuzan kałmuş ta

190102001/13. kəmfular 'ha:time jeldi:nε demiflə:

190102001/14. bəndzukları nə:de, bu a:fənin bəndzukları nə:de

190102001/15. ol ,demif anam, cimin eli di:džec ona bəndzuk dizmə:

190102001/16. bən otuz a:ltu naburum, ol kada: bi: jafundajum

190102001/17. ol ba javrum ta: bir aj ol'madu hasta:neden jeleli

190102001/18. bin cere fycyr, hastajum demε: utane:m ałlahtan, hastajum demε: utane:m

190102001/19. hastajum ama jεtfi:dim fək fycyr

- 190102001/20. benim kuuzluk la:bum 'devrişalile: 'devrişlic
- 190102001/21. k    amun tarafuna ş    ak ş    in d    :di
- 190102001/22. 'kajnatam ş    ak ş    indi
- 190102001/23. ş    ak      , babamun tarafundan derviş       d     :
- 190102001/24.       mustafa ş    ak ş    :m adum
- 190102001/25. 't      ş    :      
- 190102001/26. iş     ş      ha:limize
- 190102001/27.            bu ş     j       
- 190102001/28. babam       beş ş          
- 190102001/29. bubam '     :   birisi                        
- 190102001/30. d        iş      d              
- 190102001/31. ici ta:         va:    
- 190102001/32.             'hepsi
- 190102001/33. bir tec b             
- 190102001/34. k       yş                             
- 190102001/35. '      'bunna b        , yvej                  b        
- 190102001/36.       s                
- 190102001/37. icisi beş                 
- 190102001/38.              biti:dim,       j                       
- 190102001/39. d          ,                bi ş       j   , m     j   
- 190102001/40. i:ş                             

190102001/41. kuwana 'tarnadzuuk jape:m, cendim emzireme:m, jø:slerim jara
ɔ'ldu

190102001/42. ɔ 'tarnadzuukla kuwanu dɔju:dum

190102001/43. bir a:vʃamw, jedʒe dɔju:dum jatwɪvɛ:dim 'sandʒa:

190102001/44. bi: de saba: ka:ʔktuuk, kɔdʒam da misi: medʒisine ʒitti:di jakw bi:
cøje

190102001/45. 'eresille: cøjy dæ:jeʔar

190102001/46. bi: de je'ldi ɔrdan, na:be: kuwan, dedi

190102001/47. ujuje: , 'ʒindi dɔju:dum, uju:je

190102001/48. saba: ka:ʔktuuk, sujumuz da uzak

190102001/49. e:, bak su taʃwje:ʒ

190102001/50. ici ta:ne dere jeʔfe:ʒ de ɔndan sɔnra vare:ʒ puwara

190102001/51. bi: de je'ldim kuwan ta: ujuje:

190102001/52. 'ʒindi dɔjdu, dɔju:dum, dɔju: je dedim

190102001/53. kuwan ujundʒa bi: de ecmeç japajem dedim

190102001/54. ecme: ka:rdum, kuwan jene ka:ʔkma:je

190102001/55. bu ne: ka:ʔkma:je de:je bi: de sandʒa: bakwvɛ:dim, kuwan kusmʊʃ,
tuwanmʊʃ, ølyvɛ:mif 'sandʒakta

190102001/56. øbyry bitta: pilvɔna:dan ø'ldy

190102001/57. sɔra ɔ tyrcijedʒilic ɔ'ldu

190102001/58. en bøjyc ɔ'lum 'jaʔvɔda kalp crizinden ølyvɛ:di

190102001/59. dere va: 'bu:da

190102001/60. aʃa:da, tekese deresi dæjeʔar, tekesenin januunda

- 190102001/61. bir dē derman ǵderesi va:
- 190102001/62. 'jazma pumaru, ti: 'orda aǵa:da
- 190102001/63. evel ɔrda panajur: japa:la:muʃ, ʃɔk ʃennic japa:la:muʃ
- 190102001/64. ø:lɛ bi: anuʔmuʃ, zebepli bi: sujumuʃ
- 190102001/65. ama biz ǵeldi:miz surada 'jene va:du
- 190102001/66. da ʃɔk jakun ǵeʃti: iʃin a:ʔmuʃ dere pumaru iʃine
- 190102001/67. da biz dɛ 'taʃʔuk cøjynden ǵe:ldic bureja
- 190102001/68. ǵøʃ ettic, bu cø:vydɛ dɔvmaduʔ
- 190102001/69. bure:n kaʃ senɛ ɔ:ʔdu ǵeleli, bilemɛ:dʒem
- 190102001/70. jetmiʃ yʃtɛ bu e:vdɛ bi: ɔ:ʔan dɔvu:dum
- 190102001/71. 'zymbyl, la:lɛ, ma:vi zymbyl va:
- 190102001/72. jaban ama ʃɔk ǵøzel dure: ʃiʃfeclɛrin arasunda
- 190102001/73. ɔ, tilci kujru: dæ:ǵelɛr ɔna
- 190102001/74. tɛ 'bunu ǵyl 'fatmɛ dæ:ǵelɛr ɔ ønyndɛ ǵeʃil ʃɔma
- 190102001/75. beridɛ, beridɛ a: ʃtɔ:na
- 190102001/76. ʃɔk ǵøzel aʃɛ:
- 190102001/77. kara ku:muʔzu, aʃlak, dɔlu iʃi aʃɛ:
- 190102001/78. ɔnun adunʔu bilmɛ:jem ne:jdi:ni
- 190102001/79. karanfil, sakʔuz ǵyly, armuʔ
- 190102001/80. saru aʃʃan 'kuʔzuʔldʒuʔk, drenci dæ:ɛla: buʔga:dʒa
- 190102001/81. øtɛci dɛ a:muʔ
- 190102001/82. ɔnun øtɛ janʔnda ǵy:sec a:ʃ, dut

190102001/83. dut a:ɖʷu haʃʌk

190102001/84. ilɛ:dɛ, tɛ: bu dajakʰu a:ʃʃa:z aʎma

190102001/85. 'bakʌ var, 'ɔɾda bak ecili

190102001/86. samsak, 'ʃɪlec, mɔ: zambak, saru zambak, saru deveboju, a:k zambak var

190102001/87. tu:ʃuali dæ:je:ʎar tɛ ɔ jy:sec aʃʃan ʃɪʃɛclɛɾɛ

190102001/88. saru opaʃkaʎaru var 'dɔɾuʎa:nda

190102001/89. bak kaʃ ta:jne ʃɪʃɛ: var

190102001/90. tuʃu jibi sukuʃʷuk ɔʎdu:na

190102001/91. ti: 'ɔnna: jyl ɔɾda

190102001/92. he:, jeʃili 'kahmɛ, jaban kahmesi ɔ, bɔɖʒur

190102001/93. 'epsi va:, bin berecet vɛ:sin, aʎaha ʃycyr

190102001/94. ma:vi zymbyl, pɛ:mbɛ zymbyl va:

190102001/95. toletin ɔnnde jɔɾɛ:niz a 'zymbyllɛɾi

190102001/96. cenef deriz

190102001/97. ben ʃɔk suuk tyrcijeje varuʷp jide:m

190102001/98. ici ɔʎum va:du, biri mefa:t etti

190102001/99. ʃɪurak ʎerdʒɛplɛ: dæ:jʎar

190102001/100. kɔɖʒamuun adu erʒepti, meva:t etti kɔɖʒam da

190102001/101. derviʃa:metlɛ: dæ:je:ʎa bunnara, a:ʎt janda evlɛɾi

190102001/102. ulmi agaʎa: ys janumuuzda

190102001/103. adʒɛr abʎaʎar, ja:ʎua:metlɛ:, nu:ɾɖʒemallɛɾ, za:jɖɛa:met dæ:je:ʎar

190102001/104. a:za: a:met, onna: icisi de dynyfy ɔːlduːlar

190102001/105. ø:le bir majtap japmuːf

190102001/106. bi: ty:cy dymyfy:ne ˈeːvlendi:ne ba

190102001/107. aħa:h bu ne:den ʃuːktuː be, tø:be estefu:la:

190102001/108. bizim evimizin a:lt januː ˈkabaktuːmuːz va:duː

190102001/109. aʃaruː do:ru ˈha:ːmanuːmuːz va:duː ˈkabaktuːkta

190102001/110. harman døvɛ:dic ˈbø:le

190102001/111. ka:ʃuːda da kɔdʒam jaʃa:duː onna: ile:de

190102001/112. e:, ben de delilic aklı

190102001/113. ɔ:n beʃ, ɔ:n a:ltuː jaʃuːnda ɔ vakuːt

190102001/114. ˈharmana inɛbilsɛm, eɾʒɛbi ʒøɛbilsɛm, eɾʒɛbe meːtup ʒazduːm, ɛlimne veɾɛbilsɛm

190102001/115. kuːzuːm da aʃuːruːda, tɔpʃucø:nde jaʃa:je

190102001/116. baħkan tɔpʃiːjskɔda jaʃa:je:

190102001/117. indi:miz çøj de ˈtaʃtuːktuː, kamenak

190102001/118. ˈtaʃtuːktan indiː buɾe:

190102001/119. ˈonna: bi: çø:den da:ħmuːʃla:

190102001/120. bi: jeɾɛ ˈjɛldi:ne ˈarkadaʃ sen neɾeje kɔnduːn, ben bir taʃtuːk jeɾɛ kɔnduːm demif, ɔndan da taʃtuːk kaħmuːf bitta: çøvyn aduː

190102001/121. birine sɔɾmuːʃla: sen neɾeden, neɾe: kɔnduːn

190102001/122. ɔ da iʃmeː dæ:jeːla:, suːʒu ʃɔk iʃimli, ʒøzel bi: suːʒu va: demif

190102001/123. ɔ da ˈbitta: iʃmeː deje ka:ħmuːf

190102001/124. je:, ʒaːjuːmdan, ʒaːjuːmʃfevonuːn ø:le jeːlmif aduː

190102001/125. ənun januunda da bi: sapadza var

190102001/126. a:kadaʃ sen nere: kəndun demiflɛ: ɔ i:sana

190102001/127. ɔ i:sana sərmuʃla:

190102001/128. 'sapadza bi: jɛɛ, 'cimse u:ɾa:ɖzak bi: jɛ:ɾ di:l demif

190102001/129. 'sapadza bi: jɛɛ kənuvɛ:dim demif

190102001/130. ɔ da bitta: 'sapadza 'sapadza dɛ:lɛ:cən 'sapadza kaɫmuʃ

Kaynak Kişi No: 190102002

Ağız: Doğı Rumeli Türk Ağızları

Kayıt Yeri / Kodu: 1901020

Kayıt tarihi: 1.04.2013

Kaydı yapan: Nurcihan Güneş

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Mirem Hasan Raim

İkamet Yeri: Preobrajentsi (Nadırlar/ Nadır)

Doğıum Yeri: Preobrajentsi (Nadırlar/ Nadır)

Doğıum Tarihi:1996

Cinsiyeti: Kadın

Medenî Hali: Bekâr

Öğrenim Düzeyi: Ortaokul

Mesleğı/İş Yeri: öğrenci

Dil Bilgisi: Türkçe, Bulgarca

Başka Bölgede Yaşaması: Hayır

Sülale/ Lakap: Alilik

Konu: kendini tanıtmı

190102002/1. :n jci senedir bu okulda okujam

190102002/2. ben azurum maturaa

190102002/3. 'orda a:tuk ne fukadak ne fukma:dak onu bilme:jim

190102002/4. kuusmet, aaturuz biz onu da

190102002/5. bizim bi: 'kłasna va:du bize fɔk fecti:di

190102002/6. i: jynne: de va: cøty jynne: de va:

190102002/7. za:ten cøty jynne: ɔ'łmasa iɸ'atu:łajama:ɖʒəʒ

190102002/8. hep i:ĩ 'ɔłma:jɛ:

190102002/9. ɔ da zatu ø:le de:jɛ:

Kaynak Kişi No: 190102201

Ağız: Doğı Rumeli Türk Ağızları

Kayıt Yeri / Kodu: 1901022

Kayıt tarihi: 1.04.2013

Kaydı yapan: Nurcihan Güneş

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Rabie Aptula Kerem

İkamet Yeri: Prosenik

Doğıum Yeri: Snyagovo (Eresiller)

Doğıum Tarihi:1947

Cinsiyeti: Kadın

Medenî Hali: Dul

Öğrenim Düzeyi: İlkokul 7.sınıf

Mesleğı/İş Yeri: emekli

Dil Bilgisi: Türkçe, Bulgarca

Başka Bölgede Yaşaması: Hayır

Sülale/ Lakap: Keremlik

Konu: hayatından kesitler

190102201/1. 'kərudan ədun jakuŋməz də:ler

190102201/2. bizim 'kəru tē 'buradzuŋkta

190102201/ 3. e: ŋindicin bilməm ama ŋindi jakuŋuŋe

190102201/4. 'iləri a:juur 'iŋ jakuŋməzdur

190102201/5. ə:rtə iŋ jakuŋma:je:

190102201/6. dəkunur: də:lə:di ama ŋindi dəkunma:jə:

190102201/7. kurula:nur aŋur:duŋk biz, dyŋen kuruju

190102201/8. cytylə:dən, a:ŋla:dan kuruju aŋur:duŋk ama cesip tē jakmazduŋk

190102201/9. ŋindi 'ba:ja: ə:ldu

190102201/10. 'kərujun baŋŋa:zuŋdajuŋz

190102201/11. 'ərdajuŋz, e'vlə:cini sə:lə:m

190102201/12. i: ama bi: buz ə:ldu, a:ŋla: bi: buz tutma tuttu

190102201/13. hiŋ bə:lə duŋfa:lara ŋuŋkuŋma:j

190102201/14. hə: ŋe:lə: juŋkuŋur dəcylə:je

190102201/15. ə zaman bə:lə ədun və:mə jəktu da:dzuŋla:da

190102201/16. i: ama 'kəruda ŋindi buzla: ə:lan a:ŋ daŋharu dəcməŋ jərə

190102201/17. bubam jidiŋə: saba:lən e:cəndən

190102201/18. 'e:ceŋ ama sa:də bubam di:l

190102201/19. cim kaŋkuŋ ta jidəbili:sə

190102201/20. 'ərdan təplə:je: biraz kuru 'ju:je: bi: jərə

- 190102201/21. biz de kaḭabaḭukuuz
- 190102201/22. i:nɣem ɔ senəsi jɛ'ldi galība: bize
- 190102201/23. agam e'vlendi
- 190102201/24. sɔ:ra ici de ta: ʃʊdʒyc ka:daʃuʊm var
- 190102201/25. biʒ be:ʃ kuʒanuʊz, be:ʃ ka:daʃuʊz
- 190102201/26. 'a:jur, ici kuʒ ka:daʃ ici de ʃʊdʒyc
- 190102201/27. ja: ja: jedi seciʒ ciʃi varuʒ
- 190102201/28. e: 'ʃindicin jittic
- 190102201/29. jɛlive:di bubam jɛ:
- 190102201/30. e:ceʃ dedi kurulaʊu taʃi:dʒec e'vɛ dedi
- 190102201/31. ɔdun jɔk ʒa: e'vde zati
- 190102201/32 jittic 'epimiz u:gaḭaduʊk zati
- 190102201/33. bɛn e:ldiven jɛʃi:dim ɔnna: e:ldivensiʒ
- 190102201/34 nɛ:de buḭdʒecḭa: jɛ
- 190102201/35.'erif ɔry:sɛn jɛʃirijɛn sɛn
- 190102201/36. jɛ: ɔby: ty:ly hɛ:ceʒde e:ldiven ɔḭmaz
- 190102201/37. ɔ:myʃy:m era:ldɛ
- 190102201/38. jɛʃi:dim ama e:llɛrim sɔukḭaduʊ ama
- 190102201/39. tɛ iʃlɛ:jiz ʒa:
- 190102201/40. bɔ:lɛ beʃ ʃiʃlɛ ɔre:sin ɔnu bi:ta:ja
- 190102201/41. ja, japa:dan ɔre:ʒ be ʒʒanuʊm
- 190102201/42. jɛnɛ de benim e:llɛrim sɔukḭaduʊ

190102201/43. bø:le u:sfa kaptan ffuktu oðunnaru ta:fi:ka

190102201/44. da 'onnarun cytycle:ni jakmazduuk

190102201/45. daðharu dyfty my jaka:duuk, onu annatmak istødim

190102201/46. cytycle: kaðu:du

190102201/47. fíndi onnaru bazu meza: ta:tasu jape:la: onna:dan

190102201/48. 'onna: meza: ta:tasu oðu:

190102201/49. onufta ø:le dε:le:mif

190102201/50. meza: ta:tasu jakun o'lsun deje

190102201/51. ja: jakun du:sun deje

Kaynak Kişi No: 190102301

Ağız: Doğu Rumeli Türk Ağzları

Kayıt Yeri / Kodu: 1901023

Kayıt tarihi: 5.04.2013

Kaydı yapan: Nurcihan Güneş

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Gülsüm Ali Çakır

İkamet Yeri: Razboyna (Haramidere)

Doğum Yeri: Razboyna (Haramidere)

Doğum Tarihi:1927

Cinsiyeti: Kadın

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: İlkokul 3. sınıf

Mesleği/İş Yeri: ev hanımı

Dil Bilgisi: Türkçe

Başka Bölgede Yaşaması: Hayır

Sülale/ Lakap: Çakırlar

Konu: hayatından kesitler

190102301/1. ʝy:sym, bubamuun aduu ali

190102301/2. 'ʝaku:ʎa: dɛ:lɛ: bize

190102301/3. ʝɔk ʎa:p var

190102301/4. ɔn dɔkuz ʝaʃunu tɔpʎa:ka ʝeldim burej

190102301/5. 'ha:ʝu, benim jedʝɛ dy:ny ʝapɯve:dilɛ: bana

190102301/6. bɛn bi: duʎ adama vɛ:di bubam

190102301/7. e:, evɛl ʝɔkluk va: ʝa:

190102301/8. 'ʝavda:ʎuktan ɔ adam

190102301/9. 'burajuu iʃ ʝyve:si ʝetirmiʃ ɔnu dajuum

190102301/10. ɔ dajuum da 'bitta:dʝu:k ka:rsuu ølyvɛ:di

190102301/11. beni ʝeldi bubama ʝaʎva:duu a:ʎduu

190102301/12. ʝelɪnim ɔ benim

190102301/13. ɔnun dy:ny 'nasuu ʝapɯka

190102301/14. evɛl 'nasuu ɔʎu:du ø:lɛ ʝapɯk

190102301/15. ʝɛ:, davuʎʎa ʝaptuʎa:

190102301/16. 'neblem bɛn cimdi:ni, unuttum

190102301/17. 'ʝavda:ʎukta 'sɔʎakʎa: dɛ:lɛ:di

190102301/18. 'ʝaku:ʎa:, ʝɔban ɔ'ʎaru var

190102301/19. sɛn bilɛ:n ʝɛ ba sy:lɛsɛnɛ

190102301/20. cim cim va: bu:da ʎa:pʎa:nuu

- 190102301/21. sapadʒatula:, 'iʃmelilie, ɔnna 'epsi
- 190102301/22. ɔnna hepsi burda jɛlmɛ jɛ
- 190102301/23. 'hamza:lar, tɔpaɫ ɔ'ɫaru var
- 190102301/24. 'ʃavda:ɫukta da va: baja: i:san
- 190102301/25. ulana:ʃu jape:z ja:
- 190102301/26. sa:ma jape:z, ba: sa:masu, ula:na sa:masu
- 190102301/27. bilme:m ci bɛn derenin adu ne
- 190102301/28. tuzla bajur, tastepɛ, kara bajur, 'kuvannuk ɔtesi, sy:rt jɛʃidi va:
- 190102301/29. 'burda evɛl ʃejlɛ: duri:mif
- 190102301/30. mari nejdɪ ɔnnar, ara:mɛlɛr
- 190102301/31. haramdere dene:
- 190102301/32. evɛl haramilɛr va:muf bu:da
- 190102301/33. a: bilme:m bɛn
- 190102301/34. 'sa:dɛ iʃide:m
- 190102301/35. anɛ bildʒec, ɔ, ta: i:tjar
- 190102301/36. ɔ da aʃurudan jɛlmɛ
- 190102301/37. bu evlɛ: zatɪ buɫgar evijdi
- 190102301/38. buɫga:dan a:ɫduk biz ɔnnaru
- 190102301/39. burda baʃtan haramilɛ: duri:jmif
- 190102301/40. sɔ:ra buɫga: cyvy ɔluje, sɔ:ra ty:c cyvy ɔluje
- 190102301/41. va:du, ʃɔktu ama 'epsi aʒdɔsa ka:ktu, 'epsi jitti
- 190102301/42. bytyn bu taraf 'sa:dɛ buɫga:du, aʃa: kadar

- 190102301/43. jittim ben ama ben latindʒe ɔkumadum i:tf
- 190102301/44. ty:ɕfɛ ɔku:duk biz, esci ty:ɕfɛ bilijem ben ja:
- 190102301/45. fʒɔk mecteɓe jɔɫamazla:duu bizi evel
- 190102301/46. biz 'adʒuuk kɔɖʒaman ɔɫduk mu jyna: bita: mekteɓe jitmec
- 190102301/47. ben hatim ettim
- 190102301/48. bi: senedʒic ɔkudum
- 190102301/49. sɔ:rakw sene 'dasceli jɔktu hiɸ ta: benim jynymde
- 190102301/50. buɫga: dascelesi jɔktu
- 190102301/51. sɔ:rakw sene jene jittfɛc ɔɫdum, bi: buɫga: dascelesi jɛldi, bi: kwɔz
- 190102301/52. anam, u:f bɔjunu jɔrmɛ:jɛn katur: karu ɔɫdun da dɛdi
- 190102301/53. bɔjum uzamuɸ ta mecteɓe jɔɫamadurɫa: beni
- 190102301/54. evel jyna:muɸ mecteɓe jitmec
- 190102301/55. 'sa:dɛ esci ty:ɕfɛ bilijɛ:m, buɫga:ɖʒa bilmɛ:jɛm hiɸ
- 190102301/56. ɔ:n dɔ:t jafina ji:di mi jɔɫama:jla: mecteɓe
- 190102301/57. 'bita: feridʒɛ ɔrtyne:z sarune:z
- 190102301/58. biz jabandʒu i:sanuun januna va:majez
- 190102301/59. dʒinslɛ:mizin janına vare:z 'sa:dɛ
- 190102301/60. annaduun mu 'tɔ:le:jdi evel
- 190102301/61. fɪndi ty:cy buɫgaru hepsi bir
- 190102301/62. benim kɔɖʒam ep fʒɔbandu
- 190102301/63. ɔ, ku:da jeze:
- 190102301/64. ben tɔɸfucy:nde ɔkudum

190102301/65. dæ:m ɛ sana, dinne

190102301/66. ben ɔ:n dɔ:t jaʃuma ji:dim 'bitta: bułga: dascelesi jɛlme: baʃladu

190102301/67. 'ɔ:kuda kada: bułga: dascelesi jɛlme:jɛ iʃ bi: jere

190102301/68. ja:, secsen ałtu jaʃundajum

190102301/69. 'icidʒic ɔnna: bende

190102301/70. bi: kuuzumna bi: ʃɔdʒy:m var

190102301/71. ʃɔk ʃiʃec va:du ama cɔklɛdile: de ʃimen ectiler

190102301/72. tu:ʃa:nɛ dæ:jler ɔnnara ama bu jwɪl aʃma:jlar

190102301/73. jyl va:du ʃɔk

190102301/74. ɔ jylleri de cɔclɛdile: de ʃimen ectile:

190102301/75. dy:n japadʒak ɔldu:na ʃindi ø:le jeʃɛ:mif

190102301/76. sakuz jyl va:du, a:k jyl va:du

190102301/77. jediveren jyl va:du, jedi aj aʃa:du

190102301/78. 'neblem neden 'ø:le de:le:di

190102301/79. ʃɔk aʃwje: ɔnna: ,hiʃ 'du:madan aʃwje:

190102301/80. ben tɔpʃu cy:nde 'iʃ bułga: bilmijen

190102301/81. tɔpʃu cy:nɛ iʃ bułga: jɛlmezdi

190102301/82. bizim bi: da:dʒu jeʃɛ:mif desinne:

190102301/83. baʃla:du k ba:ma: kɔ:kujə bułga: jø:dyc my

190102301/84. ben ʃaʃuła: kaʃa:dum 'epten

190102301/85. kajun, meʃɛ, jy:ʒen

190102301/86. tɛ 'fatme sy:le:j je:

190102301/87. fustuuk puunduu: va:duu

190102301/88. fɔk bili:dim ama benim kafam jitti

190102301/89. paza: bi:, sajuum ici, sa:li yf, fa:famba dɔ:t, pɛ:fembe beʃ, cuma:
a:ltuu, cuma:tɛsi jedi, paza: seciz

Kaynak Kişi No: 190102302

Ağız: Doğu Rumeli Türk Ağızları

Kayıt Yeri / Kodu: 1901023

Kayıt tarihi: 3.04.2013

Kaydı yapan: Nurcihan Güneş

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı Baba Adı: Mehmet Halil Hacıhalil

İkamet Yeri: Razboyna (Haramidere)

Doğum Yeri: Razboyna (Haramidere)

Doğum Tarihi: 1920

Cinsiyeti: Erkek

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: Medrese öğretmenliği yapmış

Mesleği/İş Yeri: emekli

Dil Bilgisi: Türkçe, Bulgarca

Başka Bölgede Yaşaması: Hayır

Sülale/ Lakap: Hacıhaliller

Konu: genel konular

190102302/1. me:met hadžuhalil

190102302/2. dedem hadžuja jitmif

190102302/3. jindi ben de hadžu

190102302/4. jirmi dıumnu, esapla

190102302/5. haramile: jaşamıf vaktunda

190102302/6. ja: haramile:, huırsuzla:

190102302/7. te:, ɔ cənə:da adamna biz mectep a:kadaşu

190102302/8. medrese a:kadaşu

190102302/9. te, 'burda 'ahlu, 'stratsin de:le: jindi

190102302/10. 'orda medrese va:du evəl

190102302/11. kɔ:ltu:na kuııuvə:mif

190102302/12. kɔ:ltu:ma a:ldum, 'a:jda:

190102302/13. siz nə:den ba 'kuızum

190102302/14. firkovnadən, deliɔrmandən mu

190102302/15. ɔ:, benim a:kadaşlarum vaɾ ɔrdən

190102302/16. ra:sim, bizim efə:ndi de firkovnadandı

190102302/17. ysmən efə:ndi jə:

190102302/18. ɔtuɾ ɟ:ltundzu senejdi

190102302/19. efə:ndi, efə:ndi sizin cəvdendi, ysmən

190102302/20. ɔkuduk, 'orda medrese fuka:du

190102302/21. bizim alfaqta ɔrda va:du

190102302/22. kałabajduuk, øldyle:

190102302/23. tē jīndi biz ka:łduuk 'sa:dē

190102302/24. ødałar va:duu bizim cy:myzdē

190102302/25. a:mēta:łuk deni:di tē bunnara

190102302/26. a:mēta:łaruun ødasu, 'džambazuun ødasu, a:fuzamđzanuun ødasu

190102302/27. yf tene ødamuuz va:duu

190102302/28. 'bunna:, sa:plēri, a:džic ta: varłukłtu

190102302/29. a:mēta:łaruun 'ha:lil, dē:lē:di birīsinin ødanuun sa:jibine

190102302/30. jøłdžu burda kaładžak øłdu mu ha:n jibi dē:elim

190102302/31. kasabała:da oteł jibi dē:džem

190102302/32. kałur:ła:duu ødała:da

190102302/33. andan sō:ra da ønnara øda deni:di

190102302/34. 'jīndi sen jēlmifin jabandžu

190102302/35. 'ōre: ka:łduu zaman beslē:lē:

190102302/36. ha:nē sa:jibi, ødanuun sa:jibi

190102302/37. mīsa:fir, jēf ka:łmuɣuun, bi: jere jidīdžen, odaja jide:sin

190102302/38. 'cimsesi jøk jidizēc jeri, ødaja jide:di

190102302/39. 'a:juu ba, ałdade: seni, 'kanma

190102302/40. andžak hajruuna, hajruuna

190102302/41. sō:ra jene džā:minin ødasu va:duu jene

190102302/42. øna da øda deni:di

190102302/43. 'ōraja da jelen ølu:du

- 190102302/44. 'o:da ka:lan o:lu:du su:ra jeldicten so:ra
- 190102302/45. komfu:la: jene hurmet ede:di, ecme: jetirile:di
- 190102302/46. do:ju:la:du 'jene da:t sen da:t
- 190102302/47. o:da da o:lmuf o:sa jo:ldzu:jo do:ldu:la:du
- 190102302/48. 'ani fjevi:mexle:di
- 190102302/49. ku:f jyny 'ku:zak ko:sa:du:k ba ka:ɽ ja:du mu
- 190102302/50. ka:ɽ ja:du mu ka:ɽ, snjac
- 190102302/51. andan so:ra ne japu:ɽec ku:zannu:ka
- 190102302/52. ici tece:ledze: 'arabadzu:k ja:pa:du bubami:n
- 190102302/53. fındici jibi bisicletlen ka:funmexdu:k biz, jo:k o:kut
- 190102302/54. 'onnan 'ku:rudzu:k jetiriz
- 190102302/55. a: benim fjo:dzi:m bana odun jeti:mif
- 190102302/56. o:le japazam, fo:le japazam
- 190102302/57. a:jvan jyde:dic, je:
- 190102302/58. kuzu, buza: jyde:dic ku:la:da
- 190102302/59. fecer: ne:jle a:ldzan
- 190102302/60. jumujte:jla a:ldzan
- 190102302/61. fjalabili:se o da anneden
- 190102302/62. elbet, feceri bajramdan bajrama jo:ryz biz
- 190102302/63. ja:, bajramdan bajrama
- 190102302/64. ama dycan jo:k 'o:kut
- 190102302/65. i:f dycan jo:k cy:de

190102302/66. benim erdi:mdə 'baştan dycan jəktu

190102302/67. 'burundzukta va:duu dycan

190102302/68. jidip ɔ:dan aɬu:duuk fecer, gaʒ, tuʒ

190102302/69. tyrcle:də dycan jəktu

190102302/70. zenjinne: bułga:la:duu

190102302/71. andzak bunun anasur 'burundzuktan

190102302/72. elli bi:də ty:cle: jitti 'burundzuktan ʃɔk

190102302/73. bułga:la: izijet etmiʃler ɔnnara ʃɔk

190102302/74. ama ʃeʃint izijet etmiʃler ɔnnara

190102302/75. ɔ: tecese va:duu

190102302/76. cy:ymyze 'japmaduła:

190102302/77. iʃlədim ama jynde:liclen jittic

190102302/78. zaman zaman, ajlak ɔ'ldu:m vakut

190102302/79. jittim 'ani a:jlakuum

190102302/80. jittim yʃjyn beʃjyn 'tø:lə

190102302/81. ja:, tecesede 'bɔjuna iʃləmədim

190102302/82. 'burda 'gorsko va:

190102302/83. 'ɔrda 'nɔ:kut iʃ bułdu:m vakut iʃlədic

Kaynak Kişi No: 190102401

Ağız: Doğu Rumeli Türk Ağızları

Kayıt Yeri / Kodu: 1901024

Kayıt tarihi: 1.04.2013

Kaydı yapan: Nurcihan Güneş

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Ayşe Ali Hasan

İkamet Yeri: Reçitsa (Dereköy)

Doğum Yeri: Reçitsa (Dereköy)

Doğum Tarihi:1959

Cinsiyeti: Kadın

Medenî Hali: Dul

Öğrenim Düzeyi: İlkokul 6.sınıf

Mesleği/İş Yeri: ev hanımı

Dil Bilgisi: Türkçe, Bulgarca

Başka Bölgede Yaşaması: Hayır

Sülale/ Lakap: Kıvraklık

Konu: hayatından kesitler

190102401/1. dere çyn fşk jeni e'vler japtuılar

190102401/2. kədzaman bi: dza:mi ku:duıar, dza:mi jəktu fşk bəjyc əıdu

190102401/3. ne bləm mare:j,jeıi senə evəlsi

190102401/4. bən dere çynden , reıfısa

190102401/5. sen sə: bən sə:lə:dzəm

190102401/6. esci aduı dere çyv jənə, ja:

190102401/7. biz ajnuı ja:

190102401/8. 'kəpmir, 'bəryldzə, mə:dziməc japaruz

190102401/9. arada bi: e't japaruz, jahni

190102401/10. cəfte japaruz, suvan kavuruz, pııras kavuruz

190102401/11. derəcy:ndə bizim millet 'kuvraklık

190102401/12. sə:ra va: alia:lık, 'fıuraklık va:

190102401/13. 'temin akłumde:jduı ama fıındi unuttum

190102401/14. 'madaklık , fşk bəjyc cəv

190102401/15. fşk jeni e'vlə: japtuıla: bu arada

190102401/16. əıta jerində bi: dere va:

190102401/17. dere ıa:la, tepe ıa:la, 'ha:minnuık va:

190102401/18. anadu:la masal ama akłumda jək

190102401/19. jııııı, mefe, kuzuı pelit, 'zulud

190102401/20. saıııı, sa:li, fıa:famba, pe:fembə, cuma:, cumartəsi, pazar

190102401/21. biz sajuum də:z

190102401/22. e: ben 'temin sizə sajuum saba 'demədim mi

190102401/23. benim dy:nym də davuulla oldu

190102401/24. bizim o cəvlə bu cəv bi: jibi olə: dy:nne:

190102401/25. bi: konuşmalarımmuz 'aşfuk denific

190102401/26. ben annama:rum ama 'baz çerə bə:lə jape:rum

190102401/27. e: findi kajru nuşannane:la:, sözleşilə: findi

190102401/28. ama 'evəlləri təbə:lə evlənililə:di, dy:ny köjuverilə:di

190102401/29. findi bi: senə evəlsi dy:n konule:ru

190102401/30. evləninə sələ:ri dy:ny oldzec deje

190102401/31. tyrcfə a:tlə:nur ben aqlarun biləmem ama

190102401/32. ici fədzim va:

190102401/33. ben ji:mi bi: jafunda evləndim

190102401/34. iflə:lə: bi: firmada, 'stuntfey brjagta

190102401/35. ty:cijeje jittic ama sə:na dəndyc bittajanur

190102401/36. benim kəzəm da əldy jeşi senə evəlsi

190102401/37. o əldycten səre jəldim tə 'bureja

190102401/38. rəq va:du dşierlərində i: astalandu

190102401/39. jittic 'doktoru ja i: səledilər

190102401/40. ka:ldum, jafunda du:duk

190102401/41. je:nf di:ldi o kadar

190102401/42. ben elli dət findi

190102401/43. je:nf ama ka:ldum

Kaynak Kişi No: 190102501

Ağız: Doğı Rumeli Türk Ağızları

Kayıt Yeri / Kodu: 1901025

Kayıt tarihi: 1.04.2013

Kaydı yapan: Nurcihan Güneş

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Fatme Kadir Mehmet

İkamet Yeri: Rojden (Çobanköy)

Doğıum Yeri: Rojden (Çobanköy)

Doğıum Tarihi:1957

Cinsiyeti: Kadın

Medenî Hali: Dul

Öğrenim Düzeyi: İlkokul 6.sınıf

Mesleğı/İş Yeri: mevsimlik işçi

Dil Bilgisi: Türkçe, Bulgarca

Başka Bölgede Yaşaması: Hayır

Sülale/ Lakap: Mehmethocalar

Konu: hayatından kesitler

190102501/1. burala:da ta: fʊk iʃ va: deje

190102501/2. ɔ:da iʃ jɔk, baʃkan kaʃe:

190102501/3. burda jedi ka:daʃuʒ biʒ

190102501/4. da anamna bubam ʃɔdʒycle:ni 'a:dʒuʒ ta: ile:lec jere jeti:mifʃe:

190102501/5. burda ep jene ʃtuʒtʃev_ʃrja: jidivere

190102501/6. agamuun biri 'minadan pensioner ɔʔdu

190102501/7. iʃ va:du, jɔksuzʃuk ʃecmedic fʊk buraja jeldine

190102501/8. a:, ɔ:le kuʒvrum jibi ʃe:le: mi

190102501/9. faʒule uru:sun, me:dʒimec, kompiʀ, etʃe jahni japa:sun

190102501/10. sytly buʃamatʃ japaʒuʒ

190102501/11. biʒ seve:ʒ , sudʒuk buʃamadʒu japaʒum

190102501/12. kabakʃu kuʒvrum japa:sun

190102501/13. fʊkʃasʒ tatʃu ecmeʒ japaʒe:m ben

190102501/14. anam, i:tʃar ɔʃdu:na tatʃu ecmeʒ dæ:ʒ

190102501/15. ɔ:le 'tɔ:ta jibi ɔʃe:

190102501/16. bi: juʒmu:tadʒuʒ kuʒe:m

190102501/17. ama kabare:, fʊk i: ɔʃe:

190102501/18. sardɛleʃe: ta ʃuʒka:madum duʃaru ama a:lem ʃuʒkaru:muʃ

190102501/19. tɛ benim iʃe:de ta:

190102501/20. zenjinin parasu kuʒmetli:miʃ, fuʒka:renin ʃɔdʒy:

190102501/21. benim anam kuẗzannaru ʃɔk kuẗjmetli

190102501/22. jedi ka:daʃuẗ ama ʃɔk kuẗjmetli

190102501/23. beʃ ʃɔdʒyc ici kuẗ

190102501/24. da ep 'kaʃma dedi

190102501/25. jakuun je:lɛɛ ʒit, ben seni verɛdʒɛm, dedi

190102501/26. cimi iste:sɛn sy:lɛ, dedi

190102501/27. ben dɛ sy:lɛdim emi: ʒɔ:nɛ

190102501/28. bizim kɔdʒam emi: ʒɔ:nden

190102501/29. ɔrda da pec u:rak je:lɛ: di:l

190102501/30. meɕtebi ʒɔk

190102501/31. bilmɛ:m 'dɔkturusu va: mu ama 'bataʒa: ʒide: kuẗzannar

190102501/32. a:ltu kilometra mu jedi ciɫmetra mu bilmɛm

190102501/33. 'ɔrdan da bureja kaʃtuuk jeɛ

190102501/34. kɔdʒam 'kajaɫuda iʃlɛdi

190102501/35. ʒi:mi beʃ sɛɛ ʃecɛr fabricasunda iʃlɛdi

190102501/36. anam kuẗzanna:ma baktu

190102501/37. ben i:ʃ du:madum, ɔtuẗ a:ltu sɛɛ iʃlɛdim

190102501/38. 'ʃimi bu ʒuɫ jeɛ iʃlɛ:dʒɛm ama ka:kama:je 'ka:ju

190102501/39. ʒɔk, 'biraẗ da ɔnuʃta astajum, iʃɛ ʒidɛmɛ:dʒɛm dɛje

190102501/40. ka kuɔp kɔpama:j kajru

190102501/41. duʃaru: ɔturu:du, 'ʃimi ɔturama:je:

190102501/42. anam dɔkʃan a:ltu ʒaʃinda

190102501/43. ʃɔk mabbet japar ɔ ʃɔ:k

190102501/44. bə:n astadʒa

190102501/45. ama ʃɔk senɛ ɔˈldu burdajwɜz

190102501/46. bubam jɛtmɪʃdø:t senɛsɪndɛ øˈldy

190102501/47. ama kaʃˈ senɛsi neblem

190102501/48. beʃ, aːltuː jaʃuːnda biː ˈkuːʃaːzuːmwɜz vaː

190102501/49. biː dɛ kuːzuːm vaː ɔ da eˈvli burda

190102501/50. ɔnuːn da jirmi ʒɪnnɪc biː ˈkuːzandʒuː vaːduː

190102501/51. yːsyːdy dɛ astaːnɛjɛ aːlduːlar

190102501/52. astaːnɛdɛ jirmi ʒɪnnɪc kuːzan, yːsyːrɛː

190102501/53. baː verɪlɛːdi dɛ iːʃ resɪmɪmɪz ʒɔk dyːndɛn

190102501/54. nɛː øːlɛ bɪlmɛm

190102501/55. ʃakan muː ɔlmɛzmɪʃ, nɛː biː ˈresɪm ʒɔk

190102501/56. para verɪlɛː ˈʃɔkʃasɪ

190102501/57. bɔːʃ japɛː iːsannaː da para verɪlɛː

190102501/58. en ʃɔk ɛːnʒi masatɪ annaturuːdum bɛn

190102501/59. ba nɛː ʒɪlɛm bɛn nɛ annaduːdum, bɪlmɛːm ba

190102501/60. anam ʃɔk anaduːː, ʃɔk ʃɛj bɪlɛr

190102501/61. bøːlɛ ʒɪnnɛːdʒɛ annaduːr

190102501/62. sɛn burtaːdan diːlsɪn ʒɛlbaː

190102501/63. ˈburda, buːrɛːn bak

Kaynak Kişi No: 190102601

Ağız: Doğı Rumeli Türk Ağızları

Kayıt Yeri / Kodu: 190101

Kayıt tarihi: 27.10.2014

Kaydı yapan: Nurcihan Güneş

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Sakin Adem Ali

İkamet Yeri: Rudina (Halvacı)

Doğıum Yeri: Rudina (Halvacı)

Doğıum Tarihi:1933

Cinsiyeti: Erkek

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: okula gitmemiş

Mesleğı/İş Yeri: emekli

Dil Bilgisi: Türkçe

Başka Bölgede Yaşaması: Hayır

Sülale/ Lakap: Çoban Oğulları

Konu: Çelebiköy Kır caminin bahçesindeki kızılıcak ağcının hikâyesi

190102601/1. sa:cin, javaş demectir, annadun mu

190102601/2. bubamun adu a:dem

190102601/3. bana şoban de:le:

190102601/4. anam burada ben 'atvadzuada

190102601/5. sy:ledi ja

190102601/6. 'kuzuwzu:n ica:jesi mi ba

190102601/7. ici asce: tutufuvere: burda bu:üşma:

190102601/8. ø:ledze øldyre:ler icisi de

190102601/9. ici ascer ja:

190102601/10. andan şo:ra da jerine bu 'kuzuwduuk bite:

190102601/11. ø:rmefictir onun daftaru da

190102601/12. 'hepsi de ta: cöcynden bø:le

190102601/13. asce:le: bu:uşe:ri ja ona te:msildir onnar, ona te:msil

190102601/14. bizim jibi i:ta:lar annade:, cim annadazec

190102601/15. ben arapşasunu da okurum, bulga:dzasunu da okurum

190102601/16. şobana sunuuf sörüməz

190102601/ 17. şoban sunuufu

190102601/18. ama bilirim ce:ndime kadar

190102601/19.pirmorskija jittim

190102601/20. 'cöpryly de:le:mif pirmorscije

- 190102601/21. 'citen zatu jeni, demokraside kurulumuſ katſundzuu sene bilmem
- 190102601/22. ɔna 'citen dɛ:lɛ:di
- 190102601/23. jɔk, ɔraɫa:da ty:c jɔktu
- 190102601/24. ɔ:ɾda ici, yʃ aj du:duk, sɔ:ra jɛldic ravnetɛ
- 190102601/25. ravnesin adu 'kaba ʃakalmuſ
- 190102601/26. ɔ:da ɔ:n beʃ aj kada: mu ne du:dum
- 190102601/27. 'sɔ:ranu 'ravdaja jittim
- 190102601/28. 'ravdanun e:sci adunnu bilme:m
- 190102601/29. ba siz ʃɔk sɔri:nuz ba
- 190102601/30. karuɫa: ɔ:tyly:jdy ɔ:kut
- 190102601/31. hu:ka, ʃuɫtu 'feredʒɛ dɛ:lɛ:di, 'ʃɛmber ba:tu
- 190102601/32. jɔɫɟuɫuk japadʒa:sa jije:lɛ:di su:tuna
- 190102601/33. bɔ:lɛ 'paɫtu ji:mɛn jibi
- 190102601/34. ama ku:ʃun da ʃuɫɫanu:verile:di kafasuna
- 190102601/35. sɔ:ra dy:nneɛ cyʃyɫɛr baka:du
- 190102601/36. by:yc ʃɔɟyɫɛr jiraktan baka:ɫa:du ʃyncy kɔvaɫa:du, sɔkmɔzɫa:du
karuɫara jakun
- 190102601/37. jelin aɫu:kan dy:n arabasu va:du
- 190102601/38. kanat, dɔʃɛmɛ a:ɫtunda
- 190102601/39. andan ʃɔ:ra ystynɛ bir 'paɫa jɛrile:di, ɔ:tyly
- 190102601/40. andʒak jelin arabasu 'paɫɛ:jɫa ɔɫu:du
- 190102601/41. jɛri kaɫanu yʃ beʃ araba ɔɫu:du

- 190102601/42. ama ɔnnar ø:tyly ɔlməzdur 'kaɫanur
- 190102601/43. jelin arabasur manda
- 190102601/44. ja ɔtta kəɟaman øcyɟ
- 190102601/45. mandanun cyɟy: maɫak ba
- 190102601/46. kara ɟsur:ɫ ajvanur ɔnna:, ɟɟinsi ja:
- 190102601/47. inecɫerɪn cyɟy: buza:
- 190102601/48. inec, øcyz, kara ɟsur:ɫ ajvanur dɛrɪɟ ɔnnara
- 190102601/49. ɛrcec ɔɫana buva dɛrɪɟ
- 190102601/50. e:, bu:durusun, øcyɟ japa:sun
- 190102601/51. kəjun, ceɟɪ, kəɟ buɾakur:sun
- 190102601/52. istɛ:sɛn kuvɛtlɪɟɛ ce:smɛc iɟɪn, satmak iɟɪn cɛ:ndɪnɛ bu:rma
japa:sun
- 190102601/53. ɟɔk kaɫaba kəɟ buɾakma:sun
- 190102601/54. bi: senɛlic kuzuja icɪndɟi senɛsi ɟɪɟec denɪr
- 190102601/55. ɪci jaɟunda ta:
- 190102601/56. sɔ:ra tɛ javru japma: baɟɫar
- 190102601/57. birɪndɟi senɛsi təkɫu denɪr
- 190102601/58. tamuzɫuk, dɪɟɪ kuzulaɾur ajururusun ja:
- 190102601/59. bi: senɛlic ɔɫmɯɟ aɟa: jukarur, ɔna təkɫu denɪr
- 190102601/60. icɪndɟi senɛsɪni atɫamɯɟ 'kajruukun ɟɪɟec denɪr
- 190102601/61. ɔ bitta: ɟɪɟec dɛdɪctɛn sɔ:ra kuzula:ɟur ɔɫur
- 190102601/62. kuzu japar sɔ:rakur senɛsi

190102601/63. ja:, anałuk bũrake:sun

190102601/64. kəfuna da ɔːlsa fɪfec denir

190102601/65. tamuzłuk bũrake:sun

190102601/66. bir jaşuna kadar kuzu jeşer

190102601/67. řindi be:łci de jeni řenede, bułdur ɔːłmuř bir kuzu

190102601/68. bułdur dynjeje je:łmiř ama ep ta: kuzu jide:

190102601/69. əde:lezi juł _bařu bili:le:di

190102601/70. ɔ řyn de i:ř japułməz de:le:di, řynah de:le:di

190102601/71. əde:lezi ˈangw şyne dyşe:sə

190102601/72. escidžesine əde:lezi maj ajunda

190102601/73. ɔ bařka je:de di:iře: ama ˈasułdžasw a:łtusundadur

190102601/74. ˈkasum aju jakundur ˈkajru

190102601/75. əde:lezi ben a:łtudan bilirim

190102601/76. ˈkasumu secizden bilirim

190102601/77. ama ba:zu vakut di:iřije:, beřinde de ɔːłdu:

190102601/78. ˈkasumdan so:ra ku:ř jełiji:, ku:ř bařa:je

190102601/79. ˈkasuma jene ɔ:n jci řyn va:ka bułga:larum, huristijannarum petkof denir

190102601/80. ˈkasumda, şobannar, surtməřlar, di:işir

190102601/81. əde:lezde ˈa:jnuw jene

190102601/82. řyncy əde:lezde tutułan řydydzy ˈkasuma kada: tuta:ła:du

190102601/83. şydydzy, ajvannar işin

- 190102601/84. 'kasumda jene la:zumsa jydydzy ta:zelenir
- 190102601/85. əde:le:ze kadar ta:zelenir
- 190102601/86. ə a:ltu aj iŋinde ʃəbannar ,surtmaʃ ə:lsun ta:zelenir
- 190102601/87. para 'nasu kənuʃu:la:sa bitta:
- 190102601/88. demec bitcide verisin
- 190102601/89. emə para bu:u:san para veri:sin
- 190102601/90. əby: ty:ly za:rə veri:sin
- 190102601/91. annaʃi:duu ja:
- 190102601/92. 'kuzuuɫduktan baʃka 'jemisənnər aʃma: baʃlar
- 190102601/93. 'jemisən, ticən ,ku:rmuuzu 'bubudzuk
- 190102601/94. 'aʃuʃ japa:lar
- 190102601/95. ənna: jyrec ʒastu:na fajdaʃumuʃ deje iʃitti:m var
- 190102601/96. 'sə:ranu ənun a:ɟuunu kabunu səjadzan da jəzəl ʃaj əlu
- 190102601/97. ku:rmuuzu suju ʃu:kar
- 190102601/98. 'jemisən var, kara da var, ku:rmuuzu da va:r
- 190102601/99. iʃitti:m var kara əlannar ta: i:mis, lekovidni:mis, jarajusʃtu
- 190102601/100. sə:ra ma:rt va:
- 190102601/101. a:k ʒa:de, ʃiʃfeclə:den ʃu:kar ercən ənnar
- 190102601/102. saru ʃi:dem de va:
- 190102601/103. jəc ʃi:dem, jəc əlu, bə:le ma:vi əlu, aʃadza
- 190102601/104. aʃadzaʃu əlu, jəc ʃi:dem deriz
- 190102601/105. tyly juba da ʃu:kar

190102601/106. ɔ tylydyr bə:lə, 'kəza jibidir

190102601/107. ɔnnar a:kasundan ʃuʊkar

190102601/108. 'iləri ʃi:demnɛ: ʃuʊkar

190102601/109. jəc ʃi:dem ta: ilɛ:lɛc ʃuʊkar

190102601/110. a:kadan saru ʃi:dem ʃuʊkar

190102601/111. sɔ:ra bi: ʃiʃfɛc ta: va:du, akluma jetirɛmɛdim ɔnu

190102601/112. pembɛltim ɔlur biraz tɛ bu kɛlɛm jibi

190102601/113. minefɛ, tilci kujru: va:duɹ

190102601/114. ɔnna: 'saʔkumɔɔɔɔ jibi ɔlur

190102601/115. ʃfɛʃint ʃiʃfɛclɛ: ʃuʊce: ba

190102601/116. ka:mɛ dɛ:lɛr

190102601/117. ɔnna:da 'kəɔɔamandɔa kafa ɔlur bə:lə

190102601/118. tɔp tɔp, 'kəɔɔamandɔa, ta: jy:sɛrɛc

Kaynak Kişi No: 190102701

Ağız: Doğı Rumeli Türk Ağızları

Kayıt Yeri / Kodu: 1901027

Kayıt tarihi: 1.04.2013

Kaydı yapan: Nurcihan Güneş

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Fatme Sevdali Ali

İkamet Yeri: Rupça

Doğıum Yeri: Rupça

Doğıum Tarihi:1952

Cinsiyeti: Kadın

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: İlkokul 6.sınıf

Mesleğı/İş Yeri: ev hanımı

Dil Bilgisi: Türkçe, Bulgarca

Başka Bölgede Yaşaması: Hayır

Sülale/ Lakap: Sevalaliler

Konu: hayatından kesitler

190102701/1. sen annadurve:

190102701/2. ascere jidindze je'ldiler isteme:

190102701/3. 'sə:ra nuʃan japtuk, ici sene nuʃannu du:duk

190102701/4. 'evəl jəktu ba kuuzum

190102701/5. bən bilə:m, 'əʃuktan bi: jumw:ta aʃup ta jide:dic fecer alma:

190102701/6. bi: bisevit sata:la:du, bi: vaʃla

190102701/7. ə obicnovenə ʃaʃla:dan bi: 'vaʃladʒuk jide: aʃu:sun

190102701/8. ə ʒəmanjumw:ta jeʃʃe:di

190102701/9. ba 'kuuzum santim jək, para jək

190102701/10. ama biʒ jetiʃtic ə jynne

190102701/11. bana bak, seʃle

190102701/12. tə bu mu:tar me:met va:du

190102701/13. va:dum dycana ə jyn bən

190102701/14. biʒ kuuzla: 'əʃla:da əjna:jeʒ

190102701/15. bən ji:mifim era:ldə

190102701/16. baktum ə da ə:rdajdu

190102701/17. dycandʒuʒa, sən və: buna bi: ʃəkum bən øde:dʒem, dedi

190102701/18. bən uʃunaʃak evə bi: ʃəkum iʃfin

190102701/19. e'vəl jəksuzluk va:

190102701/20. ici ədadʒu:muuz va:du

190102701/21. be:f ta:jne ka:daʃuʒ

190102701/22. ici ɔda, bi: dɔʃec atɛ:z 'se:de

190102701/23. ka:daʃtar^wmuʒuun icisi ɔ:da jata:sa kaʃanumuʒ 'epsimiz
anamunuun jan^wnda

190102701/24. ø:le zamanna: jeʃʃi:dic ci 'ani 'ɔnnan januunda ʃindi ʃɔk ʃycy:

190102701/25. cuma: afʃamui jeʃldiler a:ʃduʃa: beni ũrupʃaja

190102701/26. hasan aganuun babasijʃu, 'dajusujʃu, i:nʃesi:li, haʃasi:li 'hepsi
ɔrdejduʃa:

190102701/27. 'va:duʃa: beʃ ɔ:n cijʃi

190102701/28. beʃ ɔ:n cijʃi jeʃldiler a:ʃduʃar beni

190102701/29. ũrupʃada bizim ɔʃanna: tɔpʃanduʃa:

190102701/30. 'haʃa, 'tete ɔ afʃamui jeʃldic jɔry:lɛc

190102701/31. anfe de:di, jyryttynyʒ bi: de, jelini

190102701/32. jelin japʃa:duuʒ ama siz 'zaten jɔʃda jɔruʃtmuʃsunuʒ ɔnu

190102701/33. ɔ afʃamui da ʃɔk jel va:du

190102701/34. ici ta:jne nene va:du

190102701/35. kɔbak nene, ajʃe nene va:du

190102701/36. zi:nɛp bile va:du ɔ 'øʃldy:ne

190102701/37. mɛ:met amdʒanu bile:sin sen

190102701/38. ne:de besle:dʒɛclɛ:

190102701/39. ystyne zubuun jije:dic

190102701/40. jyve: t^wraʃu 'jɔktu bizim suramuʒda ɔʃmɔzdu ɔnna:

190102701/41. ben bile:m, ʃɔdʒyctym ama bile:m

- 190102701/42. 'tʃavvʊʃlaː, davvʊʃla dyːn japtuʊlaː
- 190102701/43. cendi 'urbatʌrumu cɛndim jiːdim
- 190102701/44. øbyr 'urbatʌru inʒelɛː jiːdireː
- 190102701/45. uzun antɛri, 'zuɒuɒn dɛːlɛːdi
- 190102701/46. 'zuɒuɒn jiːdirʌlɛːdi, jyzyme tellɛːlɛːdi
- 190102701/47. dyːn ɔɫɟaː affamʊ, fɛcɛːli suʒla jyzyme 'barak japuʃtuɒuʊlaːdu
- 190102701/48. niʒɛ saʃ tɔpɫaːʒan ɔ ʒāmanuzun pelic vaːdu
- 190102701/49. 'aːju, kuɒsa saʃʃu iːsan jɔktu
- 190102701/50. uzamajanuɒn dʒanu sukuʊtuːdu benin saʃʃuɒm uzamaːjɛː dɛʒɛ
- 190102701/51. kuɒna syɾylɛɾ, cɛvɪʒ kajnaduːʔaːdu, bɔjaːʔaːdu saʃʃarunu
- 190102701/52. ɔ ʒāman bɔja jɔk, 'iʃ jɔk
- 190102701/53. dʒɛvɪʒ kabuːndan bɔja japʔaːdu
- 190102701/54. dakuɒda, cimɔɛ nɛ vaːsa verilɛːdi
- 190102701/55. evɛl nɛ veriːlɛːdi jɛ, 'tɛndʒɛɾɛ, taːs
- 190102701/56. 'bunnaː hɛdijɛ, podɑːruɒk ʃʌnak ʃɔlmɛc verilɛːdi
- 190102701/57. 'cimi basma veriː
- 190102701/58. ama ɔ ʒman para jɔk ci, para jɛʃʃmezdi
- 190102701/59. vɛɾʒɛc biː lɛf, ici lɛf
- 190102701/60. jyvɛː ʒapamada iːsan dɔʒuruleː
- 190102701/61. 'hɔɟaʔaː jɛlɛːri
- 190102701/62. 'hɔɟaʔaː nicaːnu kuʒiːju, 'dɔʒureːʔar ehaːliʒi
- 190102701/63. ɛː, 'jɛnɛ jɛɟʒɛ dɛ aːjni jyndyʒci jibi

- 190102701/64. 'jene tellɛ:jle: belini
- 190102701/65. 'bita: bũrake:jla:, jide:jle:
- 190102701/66. bizim burda jene va: bu a:dɛt
- 190102701/67. deva:muu var ama hɛ: jɛ:dɛ jɔk
- 190102701/68. 'burda da 'evɛli nica:jɯ kuja:sun
- 190102701/69. jyvɛ: ʒapamadan so:ra sɛbasɯ ka:ʔkuʔɜ:u
- 190102701/70. injɛlɛ:lɛ neren jidile:
- 190102701/71. 'amdɜaja, dajɯja, 'haʔaja, 'tetejɛ, ma:lɛ kɔmʃɯlaruna
- 190102701/72. ɛ: akrɛbajɯ bildirisin
- 190102701/73. e-l ɔpɯmy deni:
- 190102701/74. akrɛbajɯ tanɯʃtɯrma ɔle:
- 190102701/75. 'bita: jelin dɛ bili: bu bizim akrɛbaʔa:
- 190102701/76. 'eːsciden ɔ:lejmiʃ, ɔ:lɛdʒɛ dɛ jide: ʃindi
- 190102701/77. ɔ kada: 'ka:ʔmadɯ jene
- 190102701/78. 'jene jidile: ama 'sa:dɛ cɛ:ndi ka:daʃuna, dajɯsuna
- 190102701/79. 'tɔ kada:dʒɯk jidile:
- 190102701/80. ma:lɛ iʃʔinde bi:kaʃa:neje
- 190102701/81. a:ʔtu sɛnɛ beraber ʒaʃaduʔk
- 190102701/82. bana nenɛn iʃʔjemɛc ʒaptɯrɛmadɯ
- 190102701/83. iʃʔjemɛc 'ʒapɛmadum
- 190102701/84. 'kuʒum dɛ:di, bɛn dɛ ɔna anam dɛ:dim
- 190102701/85. ɔ sana 'kuʒum dɛ:dʒɛc tɛ sɛn ɔna ana demɛ:ʒɛn mi

190102701/86. 'kajnam zatui iʃ kənuʃtu: jək a:ləm janda

190102701/87. ɔːlməz 'kuuzum, ɔːlməz

190102701/88. tytəməjen badʒa nə:de, 'badʒalaruun 'epsi tytə:ji

190102701/89. biʒ nənənne iʃ ʃecifmɛdic

190102701/90. sabuurtujdu, 'kajnam ʃək sabuurtujdu

190102701/91. 'nasu ɔːlsa ʔaf sə:ləmɛzdi

190102701/92. bən de ʃindi asan aganuun adunu ta: iʃ ʃu:muʃ i:san di:lim

190102701/93. ɛ:j dɛrim

190102701/94. 'ka:jw 'dede dɛrim, kuuzanna: 'dede də:je:

190102701/95. bilməm nə dɛrim 'ɔːtaʔukta

190102701/96. utanma va:du evel

190102701/97. by:c tanuma var

190102701/98. 'ürupʃada, aɢalaruun benim bubamuun y:ʃ januuna jeʃʃip tɛ kuurvata
ɔturməzla:du

190102701/99. hep 'secije ɔturuʔa:du

190102701/100. ja:, buba hep 'jaʔnuʃʃa

190102701/101. hiʃ jelip tɛ bubamuun jan ʒaʃuuna ɔtu:məzla:du

190102701/102. i:lc bə:yc baʃla:du biʒ beclɛ:dic

190102701/103. ta: sə:tlicɛn di:l de ø:lɛ y:retmiʃlɛ: bize

190102701/104. bubam ʃɔbandu

190102701/105. bubam affamni:n ezan ɔʔur, sa:t ɔ:n ɔʔur, bubamu beclɛriʒ eçmeç
i:mɛ:

190102701/106. ɔ ʒɛlmɛden ecme: iʃ i:mezdic

- 190102701/107. buyn bə:lə fšyncy iřimiz va:, ałətlə:jež
- 190102701/108. bubam iřten təpłanmadan əturmajwz
- 190102701/109. jemeç masasuna 'epimiz bera:bər ətururuz
- 190102701/110. bizim kuuzannu:muwz 'jenə i:
- 190102701/111. ama 'ba:zułaru ne ana seslə:ji: ne buba seslə:ji:
- 190102701/112. 'ha:ji: ja: 'nasu əturzan
- 190102701/113. ti: kapu jandza:zuwa əturusun
- 190102701/114. jeşip te bure: 'nasu əturzan
- 190102701/115. 'řindi hajat fšok deniřti ba 'kuuzanum
- 190102701/116. 'mərük, 'mərükłuk də:jež
- 190102701/117. 'mərük, ne kada: ište:sen va:
- 190102701/118. sajuum, sa:li ba 'kuuzanum
- 190102701/119. dy:nne:de kuuzla: fšur:ru:du, kuuzla: ɔjna:du
- 190102701/120. da:reji fšala:la: 89. bita: kuuzla: sə:le: ty:cyjy
- 190102701/121. ɔjnajan da kuuzla:, fšalan da kuuzla:
- 190102701/122. 'nasu dy:nneş ətı:du
- 190102701/123. 'řindi ne va:, 'řapıra fšupıra, 'řapıra fšupıra ɛ: je:de dy:n
- 190102701/124. japa: ditme: ne kada: şitti:dic
- 190102701/125. evel ka:ve jəktu
- 190102701/126. kuuzla:la fšədzile: kənuřsunna: deje ka:ve 'jəktu
- 190102701/127. evel, meğile:de kuuzla: kənuřu:du
- 190102701/128. mesela:, ben ka:ju asan aganu ište:jem

190102701/129. ɔ a:ʃamɯ medʒijɛ ɟiʃʃɛm ama asan agana abɛ: ʒɔʔa:ʒɛm ci sɛn dɛ
jɛl

190102701/130. ɔ afʃamɯ kɔnuʃʃɔʒ

190102701/131. ici kuʒ ʃʊktʃɔʒ, kɔnuʃʃɔʒ

190102701/132. mesela: dɛ:m bɛn 'ʃʊ:madum

190102701/133. mectup, asce:dejɛ ʒazdum

190102701/134. ʃɔk tu:ʒan di:ldim ama ʃɔk ta ʒajuʃ di:ldim

190102701/135. ma:rt ʃiʃɛ:, aˈk ʒa:dak ɔʔu:

190102701/136. aˈk ʒa:dakʔa: aʃmuʃ dejivɛriʒ

190102701/137. ʃyncy 'evɛli ɔnnar aʃɛ:ru ʃiʃɛclɛ:den zatɯ

190102701/138. benim bijendi:m ʃiʃɛc dɛɛbɔʒu ʃiʃɛclɛ:den

Kaynak Kişi No: 190102801

Ağız: Doğı Rumeli Türk Ağızları

Kayıt Yeri / Kodu: 1901028

Kayıt tarihi: 1.04.2013

Kaydı yapan: Nurcihan Güneş

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Fatme Yunus Çakır

İkamet Yeri: Rijitsa (Çavdarlık)

Doğıum Yeri: Rijitsa (Çavdarlık)

Doğıum Tarihi:1951

Cinsiyeti: Kadın

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: İlkokul 6.sınıf

Mesleğı/İş Yeri: ev hanımı

Dil Bilgisi: Türkçe, Bulgarca

Başka Bölgede Yaşaması: Hayır

Sülale/ Lakap: Çakırlar

Konu: günlük yaşam

190102801/1. kuftu ne ç'lsun bizde

190102801/2. iğ bana bubam u:madu

190102801/3. anam kova:du ama bubam u:madu

190102801/4. 'bilmə:m u:du:nu

190102801/5. 'ğeğmeje jittim, dajumi:nun mandaları je'ldi

190102801/6. ben, mandala: jele: dije kaftum

190102801/7. bakurru iğine jastajuve:di, ezive:di bakurru

190102801/8. biri ka:ldu, birini ezdi

190102801/9. anam je:dicten so:ra daruŭup ta na:bdžec, ç'ldu da

190102801/10. bubam avdžujdu

190102801/11. bubam bi: fşødždžecti benim

190102801/12. bi: de 'aŭam va:du, 'icidžicti onna:

190102801/13. avuđžujdu, taffan avla:du

190102801/14. 'belovoja jide:, ku:lara jide:

190102801/15. taffan ja: ticeni fŭukari:mif, jumjadu:muf

190102801/16. 'a:ju, ku:dan jeti:rile:di bubami:n taffan

190102801/17. 'onna:n ja:larundan aŭu:du

190102801/18. be:le cirifte bi: delic va:sa so:ka:sun ona

190102801/19. 'a:đžudžuk bi: la:zum 'ç'ldu mu bi: 'kutudža: kaja:sun

190102801/20. du:fa:da bi: je:de, bi: cirif 'ç'ldu mu i: jeli:

- 190102801/21. ʒnu ʃʁuka:sun syrsyn 'bitta:juu
- 190102801/22. a:k tɔprakla, a:k tɔprak
- 190102801/23. kuɾmuɾzu tɔprak va:du
- 190102801/24. suva nasu ɔle: ba 'kuɾzanum
- 190102801/25. 'nasu suva:ɟan je □jaɲajak suva:sun
- 190102801/26. tɛ benim evlɛ:m ø:lejdi ja, baʃtan a:k tɔpraktu
- 190102801/27. a:k tɔprak tɛ aɬu:duɾ ku:dan
- 190102801/28. kuɾmuɾzu tɔprak nɛ:de ɔlu:sa va: bu cy:de
- 190102801/29. 'bajuɾa jide:sin, 'ɔ:dan aɬu:sun
- 190102801/30. suɾ:ɬa jetirisin, cim jetirzɛc sana arabɛjla tɔpra: 'ɛɾ vakut
- 190102801/31. sɔ:ra usla:sun tɔpra:
- 190102801/32. ama 'ileri akla:sun, sɔ:ra bø:le cɛna:laru:na pɛɾvaz ʃɛɛɛ:dic
- 190102801/33. sɔ:ra yzɛrinɛ samanna suva:duɾ, jumʃak samanna
- 190102801/34. a:ɾman dyvɛ:dic 'bø:le dyvennɛ:le
- 190102801/35. 'naʃu dy:ɟɛz ja
- 190102801/36. saʃa:sun ecinnɛri biʃtictɛn sɔ:ra
- 190102801/37. kazur:duɾ tɔpraklaru isla:
- 190102801/38. juka:dan a:k ark japa:lar, su jetiriz, uslaruz
- 190102801/39. bu cy:de ø:le japa:la:du
- 190102801/40. fuɬfuɬa:la taʃu:du bubami:n
- 190102801/41. uslaruz a:ɾmanu, ajvannaru kɔʃaruɾ
- 190102801/42. burdan a:kla:ɬɛn jetiri:dic ba, burda kɔɬajdu

190102801/43. a:k a:k, kanał 'bø:lə

190102801/44. sɔ:ra sułɑ:duuk, andan ʒɔ:ra ystynə saman ata:duuk ɛ: jərinə

190102801/45. kɔʃaruz ajvanaru, 'biraz ʃaɫu kɔja:duuk a:kasuna

190102801/46. badzaklaru suva:la: uɫak ʃamur ja:

190102801/47. jedɛ:sin ajvannaru

190102801/48. dɔnɛ:sin a:rman ɔɫur

190102801/49. jedijen jedijen ajvannaru

190102801/50. sen a:kadan ʃaɫunun ystynə su atɛ:n, birimiz ajda:jɛ:

190102801/51. 'bitta: kuju jape:z ɔraja, uɫansun deje

190102801/52. ɔ daɫaru sułɑ:jəm ɔ dɔnɛ:, 'dɔndycʃɛ jaɫabuɔde:

190102801/53. bi: ʒyn, ici ʒyn kurujɛ:

190102801/54. sɔ:ra jɛtire:z demetleri ta:lɛɔn, saʃɛ:z ystynə, dyve:z dyvenne

190102801/55. bi: ta:ta a:ɫaruɔnda taʃla: va:

190102801/56. jø:dy:n va: mu

190102801/57. ystynə bi: kɔɔza taʃ kɔja:sun

190102801/58. ystynə dɛ sen cendin ɔturu:sun, bytyn ʒyn jedɛ:sin bitta: saman
ɔɫundɔja kɔdar

190102801/59. 'cyʃyɔɔzyc ɔɫɛ: saman

190102801/60. andan ʒɔ:ra tɔpɫɑ:jɛz, sypyrɛ:z, sujuurɛ:z

190102801/61. 'sujuuɫama 'bø:lə ici ta:nə

190102801/62. biriniz teneji sujuurɛ:z a:ɫundɔn

190102801/63. 'ta:tadan, uzun sɔpasu var

190102801/64. 'jabala:la aktare:z

190102801/65. ama 'eveli di:renne aktare:z

190102801/66. 'jabala:la aktare:z

190102801/67. saman olma: baqladu muu, juwka:le:, indzele:

190102801/68. bile:n sen saman oldu:nu, 'indzedzic ka:le:

190102801/69. andan so:ra kodzaman 'sujuwu:jla sujuure:z

190102801/70. 'ileri ystynden, a:kadan bitta: o tene 'sujuwsuu, cyfyc 'sujuuja sujuure:z

190102801/71. topla:je:lar bi: jeri, a:kadan sen sypyre:n

190102801/72. he: jerini, bytyn 'a:manuu sypyre:n

190102801/73. andan so:ra savure:lar i:ta:la: 'jabajla

190102801/74. o, a:ftan, uzun saplu, kodza jaba onnar

190102801/75. savure:lar, tene dyfe: ileri

190102801/76. fale:n faldza:n va:sa joksa dalha:dan, japrakla:dan fwukare:n, fale:n ystyny

190102801/77. fwok zo:du, te to:le

190102801/78. teneji savure:z, so:ra jøze:fe:jez

190102801/79. sen salha:jen

190102801/80. jøze:ř var

190102801/81. kalbuş jørdu:n va: muu senin

190102801/82. te ifte 'kalbu:laruun jøzeri va:

190102801/83. te 'bo:le kodzaman, te bizim dure: bilem

190102801/84. 'so:pa:aru va:

190102801/85. tutujən, sən dəcyjən ɔ saħa:jə

190102801/86. burdaci jøzeřler kəɖzaman kaħbuř

190102801/87. jøzeř, deriden japuħe:

190102801/88. bi: 'jemenin işin səkəɖzan ɔ jøzerin sapuħu, di:şenin 'kajmasuħ, temizlənsin deje

190102801/89. sə:ra dəɖdure:z ƣuvala, su:ħla:jəz, e'və taşu:jə:z

190102801/90. kuru:jsa a:mbara sujuure:z, 'samanna: na:bdəz

190102801/91. ɔ: bubəɖzi:m jətyry bizi, 'ƣabɖzak sujuuraħuħ da bəstana jide:dic

190102801/92. 'ɔ:da bəstanuħuħ va:du

190102801/93. eşe: aħuruħ, bəstana jide:riħ

190102801/94. merakħa jide:dic bəstana jidi:z dije

190102801/95. jeli:cən dəɖdurusuħ, avu: jeli:, ɖzanuħin istemez

190102801/96. 'jə'ldin mi saba jəne ka:ka:suħ a:rmana jide:sin

190102801/97. ne:ħe jide:lim je

190102801/98. ajuvan arabana:nna jide:dic

190102801/99. bizde jəktu 'taliga

190102801/100. eşe:miz va:du ama

190102801/101. jyry:ħec jide:dic, 'nasu jifřeħ

190102801/102. 'baju:dan jide:dic, kəru a:kasuħdan iniveri:dic

190102801/103. jide:riħ aram_derenin januħdan

190102801/104. 'annem ura: kəħřuħlara

190102801/105. y:ħen əħu:sa y:ħeħe kaħu: ɔ:da bi: i:sanda

190102801/106. ama 'sə:ra jide:riħ jəne

Kaynak Kişi No: 190102901

Ağız: Doğu Rumeli Türk Ağızları

Kayıt Yeri / Kodu: 1901029

Kayıt tarihi: 23.10.2014

Kaydı yapan: Nurcihan Güneş

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: İdriz Hüseyin Ahmet

İkamet Yeri: Sini rid (Çelebi köy)

Doğum Yeri: Sini rid (Çelebi köy)

Doğum Tarihi:1939

Cinsiyeti: Erkek

Medenî Hali: Evli

ğrenim Düzeyi: Ortaokul 8.sınıf

Mesleği/İş Yeri: birçok işte çalışmış

Dil Bilgisi: Türkçe, Bulgarca

Başka Bölgede Yaşaması: Hayır

Sülale/ Lakap: Ahmedoğulluk

Konu: hayatından kesitler, hıdrelez kutlamaları, bölgedeki ağaçlar, çiçekler, köydeki lakaplar

190102901/1. 'şure: dza:mi janna kənmuşlar

190102901/2. tyrc ascəri de:dəm, myslymannar

190102901/3. i: ama jenişəməzlə:mif biribirinə

190102901/4. başlaru demif ci bən istə:jəm demif ku:k cifi şukusun ascərin işindən

190102901/5. andan sə:ra şukmuşlar bunnar otuz dəkuz ə:lmuşlar

190102901/6. yf ka:daş ta va:muş ci şək izli:jmuşlar e:r bir tarafa

190102901/7. ənnarun jənə cyfyc ka:daşlaru bi: vakuut ka:luup durmuş

190102901/8. ə 'şindicin, ə:rdə jatan ma:tan jək

190102901/9. jirəməmiş ə cəfc itşinə

190102901/10. bu ka:daşamuz demiflə: bir vakti ka:ldu, ata japtu

190102901/11. bə:le bə:le ə da:jə:sin demif

190102901/12. aj əndan sə:ra jenmişlər, a:lmuşlar ida:rəji

190102901/13. i: ama şindi e:r nə dedilə:sə ə zəmana kadar, dedicələrini dženə:b a:llah ənnara japmuş

190102901/14. jyş, kuvət və:miş

190102901/15. demiflə: ci, bej angusujsa biləmə:dəm şindi benim akluma nə jə:di ka:daş kadaşa

190102901/16. bak bunu dedic japtuk, 'şunu dedic japtuk, aħa: bize kuvet vε:di

190102901/17. şindi ɔ:k, ɔ:k jεʃε:mif ɔ:kut

190102901/18. 'şindi ataɣaz ɔ:kɫarɯ nereje: dyʃε:sε ɔre: bire: dʒa:mi japturɣaz
yʃymyze de

190102901/19. biri bure: dyʃmyʃ birisi ɔsman cy:nε dyʃmyʃ

2190102901/0. biri de bu jeri taraftejmuʃ ama ɔnu ʃuukaramadum, 'dujmadum

190102901/21. a:ʃ cesεri vε: cesεri bi: cesε:rlεn ɔ:ʃmuʃ jibi bu dʒa:milεri kurmuʃ

190102901/22. y:ʃ dʒa:mi kurmuʃɫar

190102901/23. 'andʒak bizim dʒa:mini 'vakurɫarɯ va:muʃ, ta:rihi aʃɫu va:muʃ

190102901/24. de kurɫmasu bi: millet va:muʃ, dindarmuʃ ɔnna:

190102901/25. ja:z jyny ʃuuka:ʃa:muʃ jajɫaja dejip bure: jukaru

190102901/26. ku:ʃ jyny bajur a:ʃtunda bili:sin 'ɔrasunu sen şindi

190102901/27. 'ɔrda ja:ʃa:ʃamuʃ demiflε: ci ici tarafta jyrymecten, di:ifmecten ha:
bure: kurɫum bizim cy:ymyze

190102901/28. 'ɔnna:dan tε jøʃ etmiflε: mi na:pmuʃɫa: 'biridʒic ka:ʃmuʃ
bubamdam ifidi:dim

190102901/29. ɔ: ɔrej da bi: ɔda japmuʃ 'baʃtan muusa:fir iʃin

190102901/30. sɔ:ra dʒa:mi jeri vε:mif cε:ndi jεrinden

190102901/31. ɔ jεr ɔnunmuʃ ɔ da ta:rih ɔndajmuʃ ama ben ta:rihiɲi 'jɔrmεdim

190102901/32. kafama jijeɣec kada: şindi dε:z_ε: neruɣda:en kaʃuɫa: va:

190102901/33. ø:lε bi: tas va:du, 'cimsedε ø:lε bi: tas bilmε:m ɔ:kutɫa:

190102901/34. ɔnunnan 'fitε bu:daj, arpa parasu ɔɫmajan

190102901/35. 'ɔnna øɫʃyp tε bir øɫʃec verilε:mif 'fitε, ɔ tasɫa

190102901/36. sɔːra iʃittim ɔ 'taslan astaluk iʃin de

190102901/37. sɔːra jɛnɛ iʃittim ci tyrc ascɛri bureːj jɛːlmɪʃ

190102901/38. ʃɔk jɛːdɛn jɛliːlɛː, sɔba jittic

190102901/39. tɛ ʃycry asan dedi iːn ɔːrdan dyʃɛdʒɛn dɛːjɛ

190102901/40. komunɪʃ zamɛnuunda jɛːlmɪʃlɛr ibraːim tataɾlu

190102901/41. andan ʃɔːra ɔ jurnalismɪʃ

190102901/42. 'burdan, baʃka jɛːdɛn tɔplamɪʃ, jɪtmɪʃ

190102901/43. taːrihlɛri, ɔ kuɟatlaru aːlmɪʃ, jɪtmɪʃ

190102901/44. sɔːra buban tɛ saː

190102901/45. buban, raːʃit aga jittileː araduːlaː bile bu dʒaːmi janduuktan sɔːra esɛrini

190102901/46. taːrihlɛri aːlmɪʃ, ɔ kijaːtlaru

190102901/47. 'sanma ci demɪʃ ci biz bundan ʃuːkarɛdʒɔʒ

190102901/48. ʃuːkɛrʒɛc bizim annaːdʒaːmuːz jibi dɛ

190102901/49. zatuu araptʃa hɛːcɛʃ ɔkɪjamɛzmɪʃ, annajamɛzmɪʃ

190102901/50. da buraj ʒɔndɛrdʒɛʒ demɪʃlɛː, 'bitaːj ʒɔnderilmeːjɛ

190102901/51. ɔ da øːldy

190102901/52. ici cɛrɛ bubaniːl jittilɛr

190102901/53. citap ʃɔkmɪʃ ama cɛːndi dɛ jɛljɛʃlɛmɪʃ ɛraːldɛ buːlamɛdu, jɛːlmɛdi

190102901/54. bu devir jɛːldictɛn sɔːra demokrasɪja ɔna bile dedic

190102901/ 55. ɔ bunaklamɪʃ 'ɛptɛn kaːjruːk

190102901/56. 'burdadur ama nɛ bilɛjim 'nɛːdediːni

- 190102901/57. va:sa vaktunuz arajun, bułun
- 190102901/58. myslyman ıba:det etmeden 'o:łma: je
- 190102901/59. bir mesfıt demiřle: japałum
- 190102901/60. andzak bu dza:minin øte jandza:zuunda
- 190102901/61. jeri va:duur ta:
- 190102901/62. 'ore: kurułmuř
- 190102901/63. dyşen fehitleri de 'bure:j jømmyřler
- 190102901/64. so:ra onnarı selen cişile: de:zem
- 190102901/65. cy:ymyzde bile, te 'buradzuakta
- 190102901/66. cim vasijet ede:se onu jøtyryle:di øreja
- 190102901/67. dur:şa:dan da andzak size jøste:sem ben
- 190102901/68. mezarun taşla:nı bile:m ben
- 190102901/69. sen de anna:zan dø:rt cøřeli
- 190102901/70. te 'bunun jibi taş va: şindi
- 190102901/71. bi: mina:re va:duur i:san bøjundza
- 190102901/72. başlamuşla: mina:re japma: da
- 190102901/73. e: cim jıka:di:nı bilmem de japamamuşlar
- 190102901/74. onu ma:łdzuřlar juaktuřla:
- 190102901/75. da benden fazla, bir i:san bøjundan fazla ařa: ji:diler
- 190102901/76. o:kut meza:şukta jøk avıur
- 190102901/77. a:jvanna: dyfezec dije kař cere døłdu:duk
- 190102901/78. andzak o taşla:dan va:duur şindicin, bakuverin

190102901/79. bu taɣ kumsaɫ ƙaja dil

190102901/80. jœc jibi bi: ƙaja ama ƙoɗzaman bœ:lɛ

190102901/81. œ:lɛ bi: ƙaja bizim merada bilme:jem bɛn

190102901/82. mera'k edɛn dɛ:zɛm

190102901/83. bi taraftan ɔnna: jɛti:mɪʃlɛ: jibi jœrijem cɛ:ndim

190102901/84. ɔ ƙoɗza ƙajalaru, ɔnna: ,nere: jeldzɛc 'ɔ:kut

190102901/85. 'oɗza by: c , ici metrɛ ƙaja var dur:ʃa:da, aʃa:da

190102901/86. dza:mimiz, cesinliɛn dejemɛsɛm dɛ aʃa: jukaru bin dɔkuz.yz
jetmiʃ yʃtɛ, jetmiʃ_icide

190102901/87. karuɫar yʃ ejla:da ta: faʒla jeli:lɛr dur:ʃa:dan

190102901/88. sœ:ranu dɛ:zɛm ɔ:daku kadunnar annajamɛzɫuktan mum
jakmuʃlar

190102901/89. ja: ga:z dœcmyʃlɛr, janmuʃ

190102901/90. 'nada:laru i:sannaru 'ahɫudan jɛʃɛ:cɛ iʃʃilɛr jœ:myʃlɛr

190102901/91. ɛ:ʀ nasũsa bure: jɛ'ldi kamjon

190102901/92. ɛ:rdirɛmɛdim dɛ jy:rɛc jittim

190102901/93. va:dum, janu:je:

190102901/94. ama atɛʃ ama jœrɛsin

190102901/95. ɔ dza:midzictɛ bœs ƙuʃ va:

190102901/96. kapu, pɛ:ntʃɛrɛ aʃmamuʃlar

190102901/97. dy:n a:ɫku jibi i:sannar

190102901/98. 'ka:jɯ, juka:da ciremitlɛ: kuuzmuʃ ta patɫama: baʃlamuʃ

190102901/99. dedim, bɛ bakaɫum buna bi: ʃa:rɛ ba

190102901/100. andan sɔ:ra jɛtirɛ:lɛ: 'kɔfajla su ama bi fɛ:j japma:jɛ:

190102901/101. pindim a:ka tarafa

190102901/102. 'indi:mɛ va:du, 'saɫmasu va:du

190102901/103. a:ɫdum bi: cirka

190102901/104. ɔ:dan pindim, baɫkadza pinilmɛ:dʒɛc ʃɣncy

190102901/105. pindim ystynɛ a:jnu bunun jibi duva: va: bu:da

190102901/106. kuɫɫan jirile:, bu kapu jibi kuɫɫan jirile:

190102901/107. ɔda ʃindi bir ɔ:ɫdu

190102901/108. 'nasu japajɛm faɫan deɟindʒɛsine kada: cɛ:ndi cɛ:ndimɛ ciremitleri
ku:jma:jɛm deɟɛ a:ɫma: baɫɫadum, ilifilmɛ:jɛ:

190102901/109. kuusadza cirka:jɫan ʃɛciɟɛm ciremitleri dɛ:cɛ bu:ɾak sen cɛ:ndim dɛ
dyfeja:zdum

190102901/110. ʃɣrycmɣf ta:taɫar

190102901/111. ɔ:kut jɛ:nɫim, attum cɛ:ndimi bi: tarafa

190102901/112. 'bitta: duvarun duɫf tarafuna ilifmɛdim

190102901/113. tɛ bu cena:ɫarũna u:dum u:dum, ku:rdum

190102901/114. ku:duktɫa ɔ jaɫaza ʃɔcmɛ: baɫɫadu

190102901/115. 'indi:menin ystynde ɔ duva:dan jɔrydym, duɫɫundan

190102901/116. 'ɔnu da ku:rdum

190102901/117. 'bɔjuna atɛɫ ʃɔcyɣyɛ:di

190102901/118. jaɫaza, janije: jɛnɛ

190102901/119. ɔ bytyn itɫɛ:si jaɫaza ba:

190102901/120. bazu 'pinmɛ:jɫɛr

- 190102901/121. bir fərdəyə onu y:renəmədim
- 190102901/122. tə bu 'pompaçuklar ənnə: fərk i:f jəpijə: ama
- 190102901/123. cyfədyç, sə:rt ure:
- 190102901/124. bi: kəfa su:ylan 'baja: syndy:dyc bu duva:dan bə:le
- 190102901/125. ə:dan jərydyc, syndy:dyc ə:le
- 190102901/126. 'elə sə:ra pozarna jə:ldi
- 190102901/127. bana ta: jəryndzə darulma: istədi
- 190102901/128. jindi sy:leməsələ: jə
- 190102901/129. idristfə idristfə a ʃə:le a ʃə:le , bafladu bitta:
- 190102901/130. bən də də:ləmədim onu andan sə:ra
- 190102901/131. bizim cy:dən də ba:zu a:j, dyfse də kuwfujə baksək də:jlər
- 190102901/132. pozarna syndy:dy bir anda andan sə:ra
- 190102901/133. sə:ra jənə ycymet musa:də etmə:jəri
- 190102901/134. 'ədzə ra:metli ə:ldu
- 190102901/135. cəsələrin ali, kədzəedjatla:dan
- 190102901/136. by: c edjatla:dan bi: ali aga va:du
- 190102901/137. bu jakun cy:də, yf dət cilometra
- 190102901/138. bubam, hysejin ahmet, aliibra:m, sylman jittile:
- 190102901/139. ənnə demiflə: bunu a:dzik eclə:lim bure: kada: var ja a:z jəle:
- 190102901/140. ici dirədzic dicmiflə:
- 190102901/141. 'əradzi:nu japałum, ɸba:det etmə: jər jək
- 190102901/142. namaz kułma: 'jətmə:jə

- 190102901/143. biz de burla:da iſle:dic, ustaſtuk jibi
- 190102901/144. a:kadaſlara aber ettim, annaſtuk
- 190102901/145. berecet ve:sin zaimſevo cy:nden bile dujmuſ bi: me:met aga
- 190102901/146. 'ajtoſko, zaimſevo va:
- 190102901/147. ama e:scidſe iſme de:ſler
- 190102901/148. cy:yn adu iſme
- 190102901/149. o:rd a bileme:m ama bir mineralna ſu va:
- 190102901/150. da o:rdan birisi je'ldi ceserinne ja:duma
- 190102901/151. hara:midereden, cyſſycof de:le:di bi: usta je'ldi
- 190102901/152. e:ſ taraftan dujan je'ldi
- 190102901/153. a:ſtu jynde dſa:mi me:dana ſuuktu
- 190102901/154. i: ama o:kuda kada: ses ede:n o'lmadu
- 190102901/155. survet, 'pa:rtija tarafundan 'o:dſajui jakalamuſlar
- 190102901/156. e: ka:ſudajdu partijen secretar
- 190102901/157. ſabuuk dſa:miji japtu:duu jibi juuazan
- 190102901/158. neſin japtu:duu ka:nunsuz
- 1190102901/159. puſlan ve:dile: mi
- 190102901/160. so:muſ ona ne so:dujsa
- 190102901/161. imam ko:kmuſ 'o:kut
- 190102901/162. 'emen ajde:la: 'belene
- 190102901/163. 'o:kut bira:dſuuk naruſe:nije japtuun mu 'ſabdſuuk a:jde:lar
- 190102901/164. e: te temec bizim dſa:minin o'ldu sura

- 190102901/165. ama komuniş zama:nda bə:lə jəfti
- 190102901/166. 'ədʒa ʃaʃu:muʃ, imam demec ra:metli ɔːlɔdu, na:bəʒa:nu
- 190102901/167. 'kɔ:mʃuːla: na:bem bən demif
- 190102901/168. berecet ci karu kuʒan ʃuʔtu 'burəʒa:, suvətɪn ønyne
- 190102901/169. dedilə: ci partijən secretarūna ʃuʔk
- 190102901/170. ʃuʔk 'bureju, bu haʔk ne istə:jə: sendən bakaʔum
- 190102901/171. ja: imamdan ne istə:jə:
- 190102901/172. 'ʃuʔkma:jə, bi: ty:ly 'ʃuʔkma:jə:
- 190102901/173. jaʔvara jaʔvara 'kapuʒa kada: ʃuʔtu
- 190102901/174. bunu, bən kuːla:mna iʃittim
- 190102901/175. ka:ʃumda, ʒəʒymdə ʒəʒyce: ʃindi
- 190102901/176. cim tɔpɫadu bu haʔku
- 190102901/177. sen mi ʃa:rdun, imama
- 190102901/178. bana, haʔk la:zum di:l dejip bitirə:
- 190102901/179. sana dedi:mi ʒapuzan, də: imama
- 190102901/180. sɔ:ra na:baʔum, ne edelim də:cən, imam ʃəcilmif aʃaru
- 190102901/181. tɛ 'ɔre: dɔ:ru juʔkma: ʒidə: sanci
- 190102901/182. baʃkanu ʃeviri:lɛr, imamɔ ʒenə ʒəʔlə:ʔar partijən secretarun janūna
- 190102901/183. øːldyrʒec əʔlə:ʔar beni iːka:san
- 190102901/ 184. 'ɛ:r nasūsa
- 190102901/185. ɔːdan imama də:jlə:, biːkaʃ ʒyn ʒəʒymə də:jlə:

190102901/186. baʃka cy:lɛ:dɛ dur, 'jɛlmɛ

190102901/187. 'andʒak ø:lɛ dɛ:rcɛn nɛ kada: jɛʃti:ni dɛjɛmɛ:ʒɛm

190102901/188. jɛ'lmɪʃ bɪr jɪn bʊrgazda okruʒɛn suvɛtɪn 'gɫavɛn i:nʒɪnɛrɪ mɪ:nʃɪ
mɪnʃɛf

190102901/189. bɛn dɛ bɪ:kaf sɛnɛ ɔ:ndan ɛvɛli, ilɛ:ci sɛnɛlɛ:dɛ 'batadʒʊk
jazovɪrdɛ ɪʃlɛdɪmɪdi

190102901/190. 'votstrojda ɪʃlɛdɪmɪdi

190102901/191. bɪtɪn 'votstrojun naʃʃalɪ:di ɔ:kut, 'votstroj dɛ:lɛ:di ɔ:kut

190102901/192. ɔnnaruun ɛ:n bɪ:yc naʃʃalɪ:di

190102901/193. sɔ:ra okruʒɛn narodɛn suvɛtɛ 'gɫavɛn i:nʒɪnɛr japmʊʃʃar

190102901/194. ɪʃɪtti:dim mɛsɛla:

190102901/195. bɛn ɔ a:nda bʊrakturɪduɪ ɪʃɪ

190102901/196. tɛ: 'ɔ:dan jɛlɪjɛ: bʊrɛ:j dɔ:ru

190102901/197. bɛn a:kadan jɛ'ldɪm

190102901/198. bɪ:yc i:sandan ɪʃ kɔ:kɪmɪm

190102901/199. bɪzɛ a:mɛʒagɔ:ʃʃaru dɛ:lɛr

190102901/200. ha:fuus amɔʒa va:du

190102901/201. ha:fuus amɔʒa va:du, ra:metli ɔ'ɪdu

190102901/202. ja ɪdrɪʒ jɪsɛjɪn a:mɛt

190102901/203. oɔlɛ:nɪjɛ dɛnɪ:di ɔ:kut

190102901/204. bʊʒa:dʒa bɪ: sɛnɛdʒɪc ɔkudum

190102901/205. ɔ da jarʊdan sɔ:ra jɛldɪ:di

190102901/206. jɛtmɪʃ ʒa:ʃtuɪju tɔpɫadum 'kajru

190102901/207. bən aslunda fevrua:rinin jedisinde dəldure:rum

190102901/208. ama 'juni aɣlarunda dynjeje je'lmisim

190102901/209. bu:da goritsa de:le:, survet ɔrasi:jduw ɔ:kut

190102901/210. ɔ vakut ta jazduw:mamuɣla:

190102901/211. dərɪt ɣəɖzic bi: kuwz

190102901/212. yɣka:ɫduuk

190102901/213. by:yc ablam ɔ'ldy, bən ɔnun cyɣy:dym

190102901/214. meralar, 'anguɫa:nw dejem

190102901/215. 'ɣatrak, 'manda jəɫdzi:, kəɖza kajrak, alən bajw:,
kuwzuɫɖzɪk ɟada, tastepə ɟa:ɫtuw

190102901/216. ɔtə dɔ:ru, 'bitta: kuɣ tarafu

190102901/217. jy:jenni ɟada, januuk ɟada, demir ɟalanw, jy:secte

190102901/218. ɟaban ju:du, dɔ:ru ɟa:ɫa, kuwɣan ɟada, ymmet ju:du va:

190102901/219. 'kəruja, ba:ɫukɪɣi de:ni:z bu:da

190102901/220. sə:ra jeɣfelim, ɔtuɫ baɣw var

190102901/221. bir ku:uk a:ɖzuw va:

190102901/222. bir ku:uk a:ɖzuw cesip bu kadar 'kəfa jibi japa:ɫa: ɔnu

190102901/223. ɣyrymyɣ, iɣi duɣarsu sa:ɫam

190102901/224. ɔnu cese:le:, suja indiriverile:di

190102901/225. ɔtuɫ de:le:di ɔna

190102901/226. 'ɔ:ndan su iɣe:dic

190102901/227. 'puwa:ɖzɪk, puwa:ɖzɪkta ewel 'kəfa faɫan jək

190102901/228. ʃeʃmeɛ: si:rɛc, ʃɔk si:rɛc ɔ:kut

190102901/ 229. ɔ:dan su: aɫup iʃɛ:lɛ: i:sanna:

190102901/230. ɔ iʃɪnɛ dɔɫɯjɛ:, taʃɯjɛ:, a:jnuu tɛ bu

190102901/231. kazuwjɛʒ, aʃa:dan ʃʉkan suju kazuwjɛʒ

190102901/232. 'bunu indire:ʒ ɔrɛjuu, etrafuuna sukuʃtuurɛ:ʒ tɔprak

190102901/233. a:ɫuundan kajna:jɛ:, 'bu:dan akuup jidijɛ:

190102901/234. biʒ dɛ i:sannar ɔɫarak panʃɛ:jɫa nɛ buɫu:san ku:da iʃɛ:ʒ

190102901/235. kɔdʒaafma, ju:t ɟa:ɫtu, 'a:rmuɫɫuk, 'bɔzukɫu, ʃeʃmɛ ʒa:ɫa, 'pelini, tɔkat ʒa:ɫa, ju:t ɟɔ:rusu

190102901/236. ju:t ɟɔ:rusu, jy:sɛc, demec tepesi

190102901/237. 'ɔrɛj ʒelindʒɛ dʒa:mi ɟa:ɫtu dæ:elim

190102901/238. ce:ɫ ʒa:ɫa, imra: ɟbu:nu, burundʒuk ɟada va:

190102901/239. ɛ: tɛ, akɫuma ʒeti:dicɫerim meratɫarumuuz bunna:

190102901/240. ʃɛvran ʒa:ɫa, ɔ vaktte ø:lɛ demiʃɫɛr

190102901/241. meʃɛ a:dʒu, 'pelint, kuɫzuɫ ɟpelint, dyʃtybak a:dʒu

190102901/242. ɛ:, ɔnna: da a:ʃ ʒenɛ andʒak ɔnna:dan bɔja ʒa:ɫa:du

190102901/243. kabuundan ʒa:ɫa:du

190102901/244. tɛ bø:lɛdʒɛ ma:vi

190102901/245. kara ɟa:ʃ, ɔnnaruun kabuundan ʒenɛ kara bɔja ʒa:ɫa:du

190102901/246. kabunu, astaɫuk iʃɪn dɛ kuɫane:ɫa:, ba:zuu aʒvannara iʃɪrɛ:lɛ:

190102901/247. jyɾʒɛn, 'kuɫzuɫdʒuk, 'børtledʒɛn, 'sy:t, selfi va:

190102901/248. baʃka, akʃaa:ʃ, kaʒuun, dedim sane:m

- 190102901/249. dʒeviz dɛ var, a:rmuɪt ta var meramuzda
- 190102901/250. ba:dɛm si:rɛc va:
- 190102901/251. ʃiʃfɛclɛ:dɛn, 'nasu dæ:ɛlim jɛ
- 190102901/252. jabanu ʃiʃfɛclɛ:ni bili:m
- 190102901/253. sarudʒa ʃjyzy, zuɪt ʃkatrijon buɫga:dʒasu
- 190102901/254. 'bɔbadʒan ʃtu, 'suɫtan ʃtu va:
- 190102901/255. 'bɔbadʒan ʃtu, 'ɫajka ɔ
- 190102901/256. a:ɫʃak ta var, jy:sec tɛ var
- 190102901/257. su:gan, 'ɫabada, adʒu ʃpelin dɛ:lɛ: bir ɔt va:duɪr
- 190102901/258. sɔ:ra kara ʃsypy:jɛ dɛnɛ: ty:cʃɛ ama
- 190102901/259. kara ʃsypy:jɛ 'rigan dɛnɛ: buɫga:dʒa
- 190102901/260. sarudʒajyzy jibi sa:dɛ ma:vi aʃɛ:
- 190102901/261. 'ceclɪc ʃtu ʃɔk jɔzɛɪ
- 190102901/262. 'dʒibritɛ, tavuɪk ʃna:nesi dɛrɪʒ
- 190102901/263. jɔzɛɪ kɔka: avɫũ ʃiʃlɛ:ndɛ
- 190102901/264. ɔ:ũɫ ʃtu, ɔ:ũɫ ʃtu kuvannara
- 190102901/265. andan sɔ:ra katu:ɫturna: ʒa:dʒu varduɪr
- 190102901/266. uɫɫambuɪr ʒa:dʒu 'ani ʃʒajɪ iʃɛ:z, ʃiʃfɛc uɫɫambuɪr
- 190102901/267. lipa, lipa buɫga:dʒasu
- 190102901/268. ʃʒam ʒa:dʒu, ɔnnar ici ty:ly
- 190102901/269. kara ʃʒam da var, a'k ʃʒam da var
- 190102901/270. kara ʃʒam ta: ʃɔk bizdɛ

190102901/271. bələ a:ʃjibi evlərin önyndə

190102901/272. 'mərək bə 'mərək

190102901/273. cirez, ajva, a'k eric, sarı eric

190102901/274. 'zajbər yzymnəri, bə:ʔuklarumıız vardıı

190102901/275. vazjəstic, ka:ʔdu a:z ʃindi

190102901/276. jabanı a:mutla:dan mı

190102901/277. tu:ʃu a:ʔadu, jaʔabuk, isla:

190102901/278. fuʃuja kuru:duk evəl a:ʔat

190102901/279. jabanı, aʃlak di:l

190102901/280. cəl a:ʔat dē:dic

190102901/281. 'bunnarın ömrü ʃök uzun, bu a:ʃların

190102901/282. öndzeden i:sannar tuʃuju öndan japa:ʔa:muʃ

190102901/283. andzak bu jecər astah:na jabanı tu:ʃu japasın a:ʔtla:dan, fajdaʔı dē:lər

190102901/284. baʃka jabanı a:mutların atları mı

190102901/285. akluma jətirəme:m bə 'sabri

190102901/286. kuzuʔ burun, demran a:muğu, bi:lē:dzi, armut aʃlak

190102901/287. 'u:ruʃuʃ dē:lē:di

190102901/288. jecər a:muğu, bə:lē təpa:ʔak ɔlu:du

190102901/289. jəcsulu a:şmut, suʔı a:şmut, bə:lē ilaʃlamadan

190102901/290. duʃıundan bəke:n sara:řmuʃ ama iʃi suʔı

190102901/291. tē bu su jibi kara:muʃ

- 190102901/292. aʃlak, kalem səcə:z
- 190102901/293. bir jabanu jemiʃi aʃe:sun, bir i: a:muttan kalem, bi: ʃubuk
- 190102901/294. filiz aʃe:sun
- 190102901/295. ilc ʃazun japrak aʃfundʒa a:ɟuk kabunur cese:sin
- 190102901/296. 'buradʒuktan sivrildi:sin, ɔ kalem uɟiji kaka:sun
- 190102901/297. ba:ʃa:sun bə:lə ɔ bitta: aʃlak ɔʃe:
- 190102901/298. 'ani i:di:miz baʃʃe:den ɔnnan 'epsi aʃaktur
- 190102901/299. ɔby: ty:ly i:ʃi ɔʃur
- 190102901/300. amur: iʃʃe:nden mi
- 190102901/301. ʃindi bir tasa de:ʒem
- 190102901/302. evel tɔpraktan ʃanak vardur
- 190102901/303. ʃanak de:ʃe:di, kuja:ʃa:du su:
- 190102901/304. bi: de un kujala:du, karuʃtuʃa:du
- 190102901/305. 'onu saʃ de:ʃe:ʃe, 'kəʃaʃ piʃirmec iʃʃin
- 190102901/306. 'ona ja: dəcə:ʃe
- 190102901/307. dəcəyverileʃ, ɔ: buʃamaʃ ʃibi ɔnu
- 190102901/308. 'døndy:mə ɔʃur, 'jifkadʒuk
- 190102901/309. ja:, severim ama cim japaʒe
- 190102901/310. anam ne japaʒe
- 190102901/311. 'pita japa:du ba, 'surʒaʒuk
- 190102901/312. tarana japa:du
- 190102901/313. du:rar ecme: ʃana:

- 190102901/314. 'ɔ:kut tɔprak ʃʃanak va:duu ja:
- 190102901/315. suja ʒide:dic, testi de:le:di
- 190102901/316. kuuruk bi: 'hati de:le:di
- 190102901/317. ju:t ʒɔtyrysɣyn kuura
- 190102901/318. i:mɛ:, i:ʃi ju:t ʒɔtyry:syn
- 190102901/319. 'kompi: mandʒasuu, kabak piʃʃirisin
- 190102901/320. fasile, me:rʒimec, bułgur japa:sun
- 190102901/321. bułgurdan a:ʃ fałan japa:sun
- 190102901/322. a:ʃ, bɔbe:le: karuʃuk japa:sun
- 190102901/323. 'sɔ:ranuu ne de:lim baʃka
- 190102901/324. misir unu y:ydyɣ te mamaliga de:le:di
- 190102901/325. ɔnu bile:n mi
- 190102901/326. bi: de ecmɛ:ni japaruuʒ
- 190102901/327. ʃɔk ʒɔzel ɔłur ɔ 'suuɟadʒuk
- 190102901/328. ajranna ji: bitta:
- 190102901/329. bera:ber ba ɔ:n jaʃ aramuuʒ
- 190102901/330. iʃme:ɟɛm ɔnu ben
- 190102901/331. 'sɔ:ranuu arabaja japa:duuk anguuʃ, demet
- 190102901/332. anguuʃ, uzun ici a:ʃ bi: tarafuna
- 190102901/333. ʃiʃ de:dic, te bu 'sɔpa ʒibi
- 190102901/334. ʃu kadar jukaru ʃuukuuk
- 190102901/335. 'bunnara demetleri tuturusun

- 190102901/336. 'su:ɟuɟɭan suɟuɽu:usun samannaru
- 190102901/337. 'jemeni ɟək
- 190102901/338. hajvan ɟənynden ɟaru:k ɟapa:du:k
- 190102901/339. hajvanuun derisinden, ɟən dɛ:z ɔna biɟ
- 190102901/340. aɟvanu cestictən sɔ:ra
- 190102901/341. 'ɔ:kut deri pa:ɭu ɟək, 'jemeni ɟək
- 190102901/342. evin iɟinde kurudu:sun ɔnu
- 190102901/343. 'ø:ndʒɛ dice:sin 'burasunu
- 190102901/344. sɔ:ra buraɭa:nu dele:sin
- 190102901/345. tasma dɛ:dic
- 190102901/346. ici ta:nɛ pelic ɟibi, uza:ɟɛ: bø:nɛ
- 190102901/347. mectebe ɟide:dic
- 190102901/348. ici tɛftɛ: va:du
- 190102901/349. 'øndʒecinde, cyɟɟyɟly:mde sa:dɛ bi: kuran-i cerimɛne ɟittim
- 190102901/350. seciz ɟaɟuunda 'atim ettim kuran-i cerimi
- 190102901/351. kuran-i cerimi ɔkudum baɟtan bitciɟe kadar
- 190102901/352. a:ɭtu ɟyɟ a:ɭtuɟ ɟa:ɭtu saɟfadur ɔ
- 190102901/353. meraɟu, ta:ɭaɭaru becle:di
- 190102901/354. kɔru:du, kɔɭa:du i:sanna:dan, hajvanna:dan
- 190102901/355. ecinnen tutuɭu:du 'ɔ:kut
- 190102901/356. ama annaɟmaja ba:ɭu seninne sɔ:ra paraja da ɟɛvirebili:ɟin
- 190102901/357. 'nasu ɟɛɟɛ:si

190102901/358. escidze 'kasum jecticten so:ra kuɣ ɟarusu denir

190102901/359. 'angu aja jeldi:ni dejeme:zem

190102901/360. jyz beɬe birindzi dʒemre dyɬer

190102901/361. 'kasumdan so:ra jynner kuɣ ɟarusu

190102901/362. yɣ'aju jefɬen, ɔ:n jyn ta: jectine jyz beɬ ɔlu: jynner

190102901/363. ɔna birindzi dʒemre denir

190102901/364. icindzi dʒemre ɔ:n jcidedir

190102901/365. ɔ:n jci jyn jecticten so:radur

190102901/366. ɔnnaru tacip ede:mɛ:dʒem 'usɬa

190102901/367. yɬyndzy dʒemre, bytyn dyna:ja denir

190102901/368. 'baɟ ɟere bake:m takvime

190102901/369. birindzi dʒemre topra: mu suja mu

190102901/370. ɬindi cescin dije:mɛ:dʒem

190102901/371. 'yɬyndzysy, bytyn dyna:ja, jerle ɟoc arasuɔda

190102901/372. yɬyndzy dʒemre 'andzak iɬ bilmesseniz bakadza:nuɟ

190102901/373. nerde 'bɔkluk varsa

190102901/374. saba:li:n jyneɬ bi: adam boju ɬuka:ka baka:sum

190102901/375. titre: te bo:le, uɬuɬe:, kuɬuɬe:

190102901/376. ɔ:tasuɔda suja dyɬen ø'lmez, de:le:di

190102901/377. 'kasum jetmiɬ jyn jecticten so:ra kodza peɬe jiri ɔ a:ɟda

190102901/378. ku:ɬ ɬiddetlenir

190102901/379. ɔ: ɬiuktuktan so:ra, dɔksan dɔkuzda biri ɬuɬe:, biri jire:

190102901/380. cyfyc pefε jirε:

190102901/381. cyfycpefε dε:mif ci agamdan utanmasam atεfε, tεndžerεdε suju
bile dōndurum

190102901/382. ɔ:kut 'badžatuk va: tε 'funun jibi

190102901/383. tε bu kada: by: c lyctε, diciverisin

190102901/384. ja:, cyfycle: sabu:lu di:lmif

190102901/385. ma:řt ajunda ɔ fɯcadžec fɯfɯecler ama ma:duun dōkuzuna ne
dε:lε:di bedžerεmε:džem

190102901/386. ma:duun dōkuzu attu tōpuzu, dε:ler

190102901/387. sɔ:ra javaf, javaf jaza jitme: başlar

190102901/389. bε:lei dε fɯk kuɯ ɔ'lduktan sɔ:ra

190102901/390. e·v bōjundža a:řtuunda jeřil jōryr

190102901/391. usunur, tōprak usumε:

190102901/392. baka:sun ci bu:dan ka:ř erimif

190102901/393. ju:yka jε:leri jemjeşil, ici yf pa:mak fɯmen ɔ'lmuf

190102901/394. ma:řt ajunda, 'ileri fe:řtan ɟa:džu, 'kuzuřdžuk deriz

190102901/395. akłuma jeli:se dε:džem

190102901/396. 'kuzuřdžuk fɯncy 'ileri ɔnna: ařma: bařlar fɯfec

190102901/397. feştan, ɔ:ndan caş ara:muɯ

190102901/398. asa:muɯ kantaru, 'bunda dε:mif ca: var

190102901/399. i: ama bi:kař řyn sɔ:ra kūrā: dyři:, jakuveri: ɔnnaru

190102901/400. feştan kajbedi:mif

Kaynak Kişi No: 190102902

Ağız: Doğı Rumeli Türk Ağızları

Kayıt Yeri / Kodu: 1901029

Kayıt tarihi: 23.10.2014

Kaydı yapan: Nurcihan Güneş

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: İsmail Ahmet Ahmet

İkamet Yeri: Sini rid (Çelebiköy)

Doğıum Yeri: Sini rid (Çelebiköy)

Doğıum Tarihi:1939

Cinsiyeti: Erkek

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: İlkokul

Mesleğı/İş Yeri: Çelebi köy

Dil Bilgisi: Türkçe

Başka Bölgede Yaşaması: Hayır

Sülale/ Lakap: Ahmedoğulluk

Konu: genel konular

190102902/1. a:zdıuk du:dum ı:da jeldim biz de jittic kuza cireze

190102902/2. bi:taj ben jentf unuduve:mişim onun cireze jitti:ni ı karıjuu

190102902/3. i: ama dɔɫdu:duk bɛn dɛ i:ndim

190102902/4. i: ama ʃindi bi: ses ʒele:, bi: ba:ruʃ ʒele: ama

190102902/5. tɛ buradan, uzundʒa taraf, derɛnin bɔjundan

Kaynak Kişi No: 190102903

Ağız: Doğı Rumeli Türk Ağızları

Kayıt Yeri / Kodu: 1901029

Kayıt tarihi: 23.10.2014

Kaydı yapan: Nurcihan Güneş

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Sabri İlyaz Hasan

İkamet Yeri: Sini rid (Çelebiköy)

Doğıum Yeri: Sini rid (Çelebiköy)

Doğıum Tarihi:1969

Cinsiyeti: Erkek

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: Üniversite mezunu

Mesleğı/İş Yeri: Çelebi köy muhtarı

Dil Bilgisi: Türkçe, Bulgarca

Başka Bölgede Yaşaması: Hayır

Sülale/ Lakap: Ahmetoğulluk

Konu: genel konular

190102903/1. bizde bi: jelenec vardur

190102903/2. o jabanu a:rmuŋlaru, ahlāt dedi:miz cesmez bi: cimsē

190102903/3. jasaktur, cesmez

190102903/4. sen annatsan i: oŋur

190102903/5. a:hlātlaru i:sannar ellemez

190102903/6. fŋyncy cē:ndini bilēn cimsē cesemez

190102903/7. aŋlak jemiŋi cese:sēn by:yc jyna:duŋ

190102903/8. demec bu aŋlak japannar, ku:t kuŋ jisīn onun hajruna

190102903/9. jē:l bakam, jē:l

190102903/10. bu benim 'eniŋtem dyŋe:, akraba

190102903/11. i:nŋe, kabaŋ u:muŋ ta

190102903/12. jījedŋeclerle iljili biŋej annatabildŋen mi

190102903/13. amu:lu iŋle: mi dā:jen

190102903/14. ba japsumna:, i:ŋez ama i:nŋen 'japma:je

190102903/15. i:nŋe asta muŋ

190102903/16. 'japama:j muŋ

190102903/17. 'dōndy:mē japuŋlu:, amuŋlu

190102903/18. sen bildi:n jibi annat ba

190102903/19. eve:lei jibi annattŋen

190102903/20. tē 'ŋindi ben sō:lemē: uraŋŋe:m

190102903/21. cændin de 'døndy:mə japama:jɪn mi də:dʒɛctim

190102903/21. 'hadi bən seni ara:dʒam ɔ:n dəkka sɔ:ra

190102903/22. cyʃcy:ny annat, anan ne japa:duu size

190102903/23. kuuzʌru 'naʃu baka:dunuw, dy:nneri 'naʃu japa:dunuw

190102903/24. biʒ evɛlcini sɔrɛ:ʒ, ø:rɛnmɛ: istɛ:ʒ

190102903/25. dʒeza:ʌmadʒa:ʒ ba 'kɔ:kma

190102903/26. evɛlcini, ty:cyn cɔcyny ø:rɛnɛlim istɛ:ʒ

190102903/27. buʌduu sy:lɛdin di:l mi

190102903/28. baʃka neɛ: va:duu

190102903/29. 'kasum da, escidʒɛ 'anguu dataja jeɛ:

190102903/30. neden fejtan a:dʒu mu

190102903/31. ʃjyncy ilc ɔ aʃɛ:, sɔn mejvajuu da ɔ verɛ:

190102903/32. a:ʌtuna karijɛdɛn taʃ ʃʌkarte:ʌ:, cɛscin taʃʌr

190102903/33. i: ʃɔk taʃ var a:ʌtunda bɔ:le

190102903/34. ta:ta ama birbirɪnɛ jɛʃɪc dɛ:elim

190102903/35. sabanuun ystynden bu:dajuunuu dyʃyɛ:

190102903/36. annat samanuu mamanuu 'nasuu taʃʌje:suun arabajuu

190102903/37. dʒeza:ʌmadʒa:ʒ 'kɔrkma, biʒ izin kuja:duu aʌdʒaʒ

190102903/38. 'temin dedin ja ɔnu annat bakaʌtum

190102903/39. a:jnuu taʃʌ japmuʃtuuk biʒ

190102903/40. isimnerini jazduurduuk, kazduurduʌ: ɔnnaru

190102903/41. bu defa: jazʌʌru jø:mdyc, tɛ:rs ʃɛvirdic

190102903/42. jazutlar ys kuusumdajdu bə:lə, tʃukartutlar

190102903/43. bubamur təplamututlar

190102903/44. taʃlaru tʃukarduk, bu defa: dedic təpra:n iʃinde ka:lsun jazutlaru

190102903/45. ja:, bułgardʒa adunur jazdurʒec

190102903/46. bizimcile: sə:lə: ba

190102903/47. var iʃe:de dʒa:sus

190102903/48. annat sen, jə'ldʒec ɔ

190102903/49. ɔ ałujə: ɔnnarur

190102903/50. sen dʒan ʒukma 'iʃ

190102903/51. dijelim ci merada bi: ta:nə tʃeʃme japmutsun

190102903/52. 'kəfasur a:ʃtan ɔlə:, 'lylesi tʃukmut, ake:

190102903/53. a:ʃtan cese:lə:

190102903/54. 'ku:uk a:dʒu dibinə kəje:la: ɔnun

190102903/55. dɔlə: ɔnun iʃi

190102903/56. dɔldu: zaman ałabile:sin iʃinden

190102903/57. duʃtuba:n kabur ajvannar iʃin de kułlanu:le:

190102903/58. iʃire:lə: ba ajvannara

190102903/59. 'ɔrda jaʃala:mut, demiʃle: ci ici tarafta jrymectən, di:iʃmectən
jɔrukmut

190102903/ 60. ha: bure: kurałum bizim cy:ymyze

190102903/61. jyrsec jere ɔ'lsun

190102903/62. 'ɔnna:dan 'biridʒic ka:łmut

190102903/63. bubamdam ifidi:dim

190102903/64. ɔ: ɔrej da bi: ɔda japmuɔf 'baʃtan muusa:fɪr iʃɪn

Kaynak Kişi No: 190102904

Ağız: Doğı Rumeli Türk Ağızları

Kayıt Yeri / Kodu: 1901029

Kayıt tarihi: 5.04.2013

Kaydı yapan: Nurcihan Güneş

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Kadir Adem Kadir

İkamet Yeri: Sini rid (Çelebi köy)

Doğum Yeri: Sini rid (Çelebi köy)

Doğum Tarihi:1989

Cinsiyeti: Erkek

Medenî Hali: Bekâr

Öğrenim Düzeyi: Üniversite mezunu

Mesleği/İş Yeri: cami imamı

Dil Bilgisi: Türkçe, Bulgarca

Başka Bölgede Yaşaması: Hayır

- 190102904/20. cəvyn fə ka:ɽfə tarafə bizim
- 190102904/21. 'benzini:n ys tarafunda manda ʃ buvaɽar va:
- 190102904/22. 'tastepə, haramdere cəvyn ysty
- 190102904/23. jəɽannu ʃepə vaɽ 'ɔɽda
- 190102904/24. 'erzəp aɽaɽa: ɔɽda, jəlijəm ɔɽdan
- 190102904/25. ba:zu adamnarun karuɽaru va: hava adu ama biʒ a:va dɛ:ʒ
- 190102904/26. ja:, a:va 'nasu byjyn
- 190102904/27. ba:zu aɽune:
- 190102904/28. sən, dedi nə:dən bilɛ:n benim 'nasuɽdu:m
- 190102904/29. bən seni mi dɛ:jəm
- 190102904/30. 'temin ɔnu sy:lɛdim bən
- 190102904/31. su:tmaɽza saɽduɽ inɛ:
- 190102904/32. ɔɽaʒ, tavuɽ, u:ɽak, be:jir va:
- 190102904/33. tecɛjɛ, pruwɽ dɛ:lɛ: va:
- 190102904/34. jɛʃilbaɽ, jəɽan, 'ku:ba:, suɽʃan, 'jɛlindʒic, aduɽaduɽduɽ, li:lɛc
- 190102904/35. 'daraʒan dɛ:jɛʒ
- 190102904/36. 'jyvɛ:dʒim, dʒevjɽ ʃ kuɽu va:
- 190102904/37. 'tukuk kuɽu da jaʒ jɛldi:ni ɔɽdan annaruʒ biʒ
- 190102904/38. 'juɽuɽ, 'jyvɛɽzinin janu ɽaɽu
- 190102904/39. ədɛ:lɛs dɛɽiz
- 190102904/40. a:jnuɽu, ilc jaz, jaz, jyz, kuɽf
- 190102904/41. 'kuɽuɽduɽ a:dʒuɽa kurbannuɽ ba:ɽamuɽɽar

190102904/42. kurbannuk da 'døneɛ 'døneɛ aħa: tarafundan cøcynden
dønenmif

190102904/43. daħarw bile buruk

190102904/44. kurbanw kurtarmuf

190102904/45. 'birazdan jørʒɛ:niz

Kaynak Kişi No: 190102905

Ağız: Doğı Rumeli Türk Ağızları

Kayıt Yeri / Kodu: 1901029

Kayıt tarihi: 5.04.2013

Kaydı yapan: Nurcihan Güneş

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Salim İbrahim Halil

İkamet Yeri: Sini rid (Çelebi köy)

Doğıum Yeri: Sini rid (Çelebi köy)

Doğıum Tarihi:1932

Cinsiyeti: Erkek

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: İlkokul 5. Sınıf

Mesleğı/İş Yeri: emekli

Dil Bilgisi: Türkçe, Bulgarca

Başka Bölgede Yaşaması: Hayır

Sülale/ Lakap: Ahmet Oğulları

Konu: yöre tarihi

190102905/1. ty:cy şfuu:ran vardu dža:mi odasında

190102905/2. biz, jenfler bubamuzuun jənda duraməzdük ɔ:kut

190102905/3. cim cimi seve:se birbirine jide:di

190102905/4. akrabəla:na, kəmfu:la:na jide:di

190102905/5. ne kənuşadʒəz, te bildi:miz jibi

190102905/6. 'cimne jakunnukları va:sa ɔnnara jide:di

190102905/7. jyndyzləri jək ɔ:ku i:ləndze

190102905/8. şöjlə bir təcə:ləc japa:duuk

190102905/9. birə: 'səpa ału:duuk elimize, səkakta ɔjna:duuk

190102905/10. ama mejdan kału:sa ɔjna:duuk

190102905/11. bubami:l ije 'kəşmadu:la:sa

190102905/12. ajvannan şift syrydyc

190102905/13. ɔduna jide:dic kəşup ta

190102905/14. ece:dic, sə:ra ɔrakla bişə:dic

190102905/15. ici kat, bytyn jyn suzakta

190102905/16. e:llic kuja:duuk, a:ştan e:llic kuja:duuk

190102905/17. paşamarka muu dəne: bulgarza

190102905/18. ecin, şfəvdar, a:rpa, jyz şfəvdaru va:duu, jazluuk ta va:duu

190102905/19. daru, graf va:

190102905/20. ɔ da demec graftan ta: cyşyrec saşma jibi ɔlu

190102905/21. bi: sene bazuu kəm̩fʊlɑr pʊrtʃɑk ɛtɪlɛ:di ama biz ɛcmɛdic ɔndan

190102905/22. 'sypɪ:ʒɛ ɛɛ:dic

190102905/23. ɔnun tu:mu ʃɔk kuvɛtli, dɛ:lɛ:di hɑjvɑnnɑrɑ

190102905/24. ɔnu jɔ:ʎmɑkʎɑn, 'ɛ:lɛ jɔʎup tɑ

190102905/25. dɑrʊjʊ bilɛ jɔʎɑ:duɪk ɔ:kʊt bɑ

190102905/26. 'ʒyndɔndy, misir, mɛ:dʒimeɛ, fɑsilɛ, bɔstɑn, kɑbɑk vɑ:du

190102905/27. sɔ:rɑ bi: suʊrɑ 'ʃɛɛɛr

190102905/28. pɑndʒɑr mu dɛ:niz

190102905/29. 'ʃɛɛɛr dɛ:dic biz

190102905/30. ɔnu kuʒɑ:duɪk bɔ:nɛ

190102905/31. ɔnɑ pɛtmez dæ:ʒɛʒ

190102905/32. 'ɔnu kuʒɑ:duɪk, kurudu:duɪk tɑ sɔ:ranʊ uʊslɑ:lɑ:duɪk bir kɑzɑnɑ

190102905/33. kɔʒɑ:lɑ:duɪk bi: kɑzɑnɑ, suʒunu syʒyp kɑjnɑdu:lɑ:duɪk

190102905/34. sɔ:rɑ mɑʃɪnɑ bilɛ jɑpmʊʃlɑ:duɪk bɑʃkɑ cy:dɛ

190102905/35. bizim cy:ymyzdɛ 'jɔktu

190102905/36. ɔnu suʊkɑ:lɑ:muʃ suʒunu

190102905/37. sɔ:rɑ kɑmuʃ pɛtmezi vɑ:du jɛnɛ

190102905/38. ɔnnɑr kɔdʒmɑn, 'sypɪ:ʒɛ ʒibi

190102905/39. ɑndɑn ʒɔ:rɑ pɑmuɪk ɛ'ɛtɪɛ

190102905/40. bizim burɑlɑrɑ ɔʎmɛzdu

190102905/41. 'burundʒɑ: ɛ'ɛtɪɛ, 'burundʒɑ: ɛɛ:dic

190102905/42. ɔnu ɑ:ʃtɑn bʊbɑmi:l jɑpɑ:lɑ:duɪk, ʃuʊkrʊk dɛ:lɛ:di

190102905/43. bu:dan birisi besle:, biri tfevire: tfece:de:ni aqtire:

190102905/44. ona tfuukruk deni:di

190102905/45. tezja: va:du a:ftan, doku:la:du

190102905/46. e:, o:ra uzadu:la:du tara:

190102905/47. tarak de:lim , kamuftan

190102905/48. bi: de iplictan va:du

190102905/49. bak, akluma jetireme:zem

190102905/50. ona ajaklarun a:ltunda ici ta:ne ajak jibi basa:du

190102905/51. bølmesini deniftire: ja:, a:ftu:le: o jene bøl

190102905/52. so:ra burdan bir mecic, masura

190102905/53. unutma: ba:ftadum ba

190102905/54. 'ba:lduran, 'ba:ldurandan japu:le:

190102905/55. ona bu:dan aja:na bastu mu a:ftu:le: bøl

190102905/56. du:, 'jindi de:zem

190102905/57. o 'ani kumaf dokuje: ja

190102905/58. 'burdan e:, 'ore: kada: uzun o

190102905/59. 'buradza: oture: kadun

190102905/60. andan so:ra o dyzende jape:lar onu

190102905/61. tara: kuje:la: bure:

190102905/62. o demi:den de va:du, sazdan da va:du taraklar

190102905/63. a:kasunda da, tynu akluma jetireme:m

190102905/64. iplictan va:du, karu:la: japa:la:du onnaru

190102905/65. 'ɔnnar bastuuktʃa aʃe: ɔnu

190102905/66. dɔku:je:, burdan ʃetʃire: bitta: ajakla:nɯ ɔjnade:

190102905/67. tara: da tʃece:, 'bø:nɛ kake: ,andan ʃɔ:ra kumaʃ dɔku:la:du

190102905/68. bizim i:sannarumuz bø:le ø:rmɛ bilmezle:di

190102905/69. benim ε:dimde ʃɔrap øryle:di

190102905/70. anteri jije:dic, iʃine pamuk kɔja:la:du ta: suʃʃak tutsun deje

190102905/71. ɔ:kut 'paʎtu 'maʎtu jɔk

190102905/72. ɔ:ra ε:rcɛʃ aba japamø:je:, ermø:je

190102905/73. andan ʃɔ:ra sa:rgu

190102905/74. kuʃ jyny kuɾa jiden saru ajaklaruɲa

190102905/75. bi: 'tecnede ici ciʃi, a:ʃtan 'tecne

190102905/76. bureja ben ɔture:m, øte januɲa sen ɔture:sun

190102905/77. uʃʎajup suɟzak su aza:ɟʉk dɔcyp 'cytɛ cyt, 'cytɛ cyt sa:dɛ
ʃfevire:sin 'elle

190102905/78. sa:rgu japa:la:du, badzaklaruɲa saruʎa:du

190102905/79. 'ja:maʎuk va:du

190102905/80. japa:dan, su ʃetʃirmezmif ɔnna:

190102905/81. ʃɔrap, japa:dan ʃɔrap

190102905/82. andzak va:rdu, biz ji:mɛdic

190102905/83. i:sanna: 'eriften 'jɔlmec bile ji:diler

190102905/84. japa:dan ɔʎan feje 'erif dene:

190102905/85. bu, 'erif bu, pamuk

190102905/86. syt sa:dum va:du, sa:ja:dum

190102905/87. ceŋi, kəjun, inec sa:ja:dum

190102905/88. bazu cibardu, sa:məzdu

190102905/89. andzak ʃindi sy:lemɛc ʒibi di:l ama ben karu iʃi, adam iʃi, japaʒa:m iʃi japarum

190102905/90. karuja ʒərycɛn ʒardum etmeden duraməzdu

190102905/91. benim bubam inec sa:muʃ di:ldi ri:

190102905/92. ra:metli ɔːldu

190102905/93. inec sa:je:m, karũnuun iʃi va: da

190102905/94. sa:je:m inɛ:, su:tməɖʒa ʒiddʒec

190102905/96. jeliɐ:di bubam

190102905/97. na:ben ba, dedi

190102905/98. karũnuun adu benim zi:nɛp

190102905/99. zi:nɛp nɛ:dɛ, eˈvdɛ ʒək mu, dedi

190102905/100. ɔ ne sa:ma:je dedi

190102905/101. ben ʃindi bilɛ:rim ɛ: bubamun tabeˈtini

190102905/102. ˈneblem, ma:na buɫu:la:du

190102905/103. bana ma:na buɫɖec ta ben kusu: ʒəɾʒem

190102905/104. tɛ: ˈɔɾda var i:san kari:ʒla ʒideːle:di

190102905/105. ɔna ma:na buɫu:la:du

190102905/106. ɔduna ʒide:, dɛ:mɛnɛ ʒide:

190102905/107. ma:na buɫu:la:du demɛʃ, karu kumanda ɛdɛ:mif, ɛɾcɛc kumanda ɛtmezmif

190102905/108. bən 'iʃ aramadum

190102905/109. iste:sə karu kumanda ʒetsin

190102905/110. andan ʒə:ra kari:ʒlan ajuɾmaduk iʃi

190102905/111. 'ʃelebi ʒy:nde, by:yc sy:lemeʒəm ama 'benim

190102905/112. bende 'zaduh var ʃəktan, cyʃyctən

190102905/113. ʃiʃʃilic japtum, bi:kafʃ kəjun ʒyttym temiz avada

190102905/114. karuʒa da ʒyʒty:dym, kuza da ʒyʒty:dym kəjun

190102905/115. ʃyncy ʃece:m dʒizi, 'adi 'kuzum siz 'syryn bunu

190102905/116. bən kəjunnaru becle:m

190102905/117. ta:ʒaja va:duɳ mu bi cere, e'vlec, dʒizi ʃece:sin

190102905/118. dʒizi də:jeʒ, dʒizlemec

190102905/119. bir cere ʒide:sin puʒukʌ tuta:sun

190102905/120. ənnara da e'vlec də:jeʒ

190102905/121. bu kada: ʒer japa:sun

190102905/122. e'vlec, ʒarum deka: muɳduɳ 'ta:ʒanuz ɔʒʒec

190102905/123. bi: e'vlec dənə:sin, 'adi 'syryn bunu ʒa ʒtta sen syry:syn

190102905/124. ənna: syry:, bən kəjunnaru ʒiderim, ʒyɳerim

190102905/125. ɔ kəʒa:kan saʃarum tu:mu, takarum ʒene sy:ʒyʒy

190102905/126. siz sy:ʒy:ʒen 'ʒidin eve

190102905/127. karu, kuʒ kəʒa:ʒe: ʒakun ʒe:də

190102905/128. karu ʃaʒuʒa: ʒitmeʒ, ʒidemeʒ

190102905/129. ɔ təʒaʒaməʒ kəjunnaru

- 190102905/130. sytten 'evel ʃɔk ɔ kada: istifa:de edeməzdic
- 190102905/131. pi:ni: japməzduuk, ʃɔk si:recti
- 190102905/132. ɔ:kut pi:nir maja da buʃunməzdu da
- 190102905/133. u:ʔak, kuɾa 'jitmɛmif, ta: anasunni emɛ:
- 190102905/134. ɔnun va:duɾ tɔrbasɯ, nɛ dɛ:jlɛɾ ɔna bilemɛ:rim
- 190102905/135. 'ɔrada pi:nir jibi 'bø:leni 'tɔpaʔadʒuuk 'tɔpaʔadʒuuktur
- 190102905/136. ɔnu isla: jika:ʔar
- 190102905/137. ɔ jɛnɛ bɔkʔu iʃɪnde
- 190102905/138. jika:ʔar ɔnu, kurudu:ʔar
- 190102905/139. 'jɛnɛ dʒak jibi ɔ tɔ:badʒuuk bø:nɛ
- 190102905/140. 'ɔnu kurudu:ʔa: da 'kuɾuʔdʒuuk suju mu kata:ʔa:, na:ba:ʔa:
- 190102905/141. ɔnunnan pi:ni: japa:ʔa:
- 190102905/142. a:ʃʔa:da bi:takum manta: va:muʃ
- 190102905/143. ama 'angu a:ʃtan bile:mɛ:m
- 190102905/144. ɔndan bilɛ ɔʔu:muʃ ama ɔnu 'japmaduuk
- 190102905/145. ama bu kuzudan, u:ʔaktan japtuuk pi:nir majasɯ
- 190102905/146. ju:t japtuuk, jajuukʔan
- 190102905/147. a:ʃtan jajuuk va:duɾ
- 190102905/148. 'ɔnna dyvɛ:dic, ja:sunni aʔu:duuk
- 190102905/149. ɔ ja:juu aʔu:duuk
- 190102905/150. ja:sunni aʔduktan sɔ:ra ajran kaʔe: bitta:
- 190102905/151. ɔ ja:juu 'sɔ:ranu atɛʃtɛ kajnadu:ʔar

190102905/152. benim karuı ƒök japa:duı

190102905/153. anam da japa:duı

190102905/154.  nnar annarduı  ndan

190102905/155. kajnaduıƒa ysty  a'k k pryc

190102905/156. 'baıtan saruı  le:

190102905/157.   c pryct n anna:je:  nnar

190102905/158. 'ani  'ldu:nu 'ka:jruı azur

190102905/159. sy  ler,   c pryny kujmazla:

190102905/160. temiz baı jibi  lu:

190102905/161.   c pryct n anna:je: 'ani 'kajkuı jet dzec kajnadi:

190102905/162.  nu sy   : bir ƒ lm :

190102905/163. ilerije de du:sun, b z lm z bitta:

190102905/164. baı jibi, syzm  baı jibi  lu:

190102905/165. andan   :ra 'a:dzuk sarud a  lur b :n 

190102905/166.  nu 'bitta: ist : jem :n  kata:lar, ist :sen ecm :n  sy:ı

190102905/167. ƒ k i:dir  

190102905/168. ben ƒ k i:dim

190102905/169.  : sen de

190102905/170.  :f ne kada: u:raqıtum

190102905/171. benim by:y:m ablam va:duı

190102905/172.   jittict n   :ra zatı anam  :rdirem :je

190102905/173. ba ƒ dz :m ƒaıka jaji:

190102905/174. anama jardumdzu ɔːldum ˈbɔːjuna

190102905/175. jaː, ˈbittaː tɔːkmakla ˈdyːyjen

190102905/176. uzun, aʃaːsuː jeniʃ, jeniʃʃe

190102905/177. ɛː vaːrduː sanuːjem

190102905/178. heːcesi dijemːdʒem ama ʃɔːk ciʃileːde vaːduː

190102905/179. ˈbazuː iːsannarda vaːduː

190102905/180. aʃʃuk, faciːlic ʃɔːktu

190102905/181. ˈʃɔːktu ama yʃeneːjeː, iʃe ˈjitmeːje

190102905/182. isteː byːyn ˈʃabdʒuk japsuːn iʃini

190102905/183. iːneː saːmaː istemeːjeː, ʃaʃkamaː istemeːjeː, edinmeːjeː

190102905/184. cim ediniːse ɔː

190102905/185. eː, naːbzeːlaː ja

190102905/186. zenjindʒeleːden, kɔːmfusundan jideːleː juːt ister, ajran ister

190102905/187. sɔːra uʃaːna tuːʃusu kuruːduk

190102905/188. fuʃʃuː vaːduː aːʃtan, aːʃ fuʃʃuː

190102905/189. ˈsɔːra kuːra jɔːtyːmɛc iʃin jatuk vaːduː

190102905/190. jatuk deːdic

190102905/191. jatuk, byːyː de vaːduː, cyʃyː de vaːduː

190102905/192. jatuk, aːʃtan ici dibi var, ʃu kadaː biː delic

190102905/193. ɔːndan su dɔːlduruːsun, iʃeːsin, taʃuːsun

190102905/194. subuːtsan da kuːruʃmɛz

190102905/195. dʒaːmije ˈjene ʃeʃmeden su jɔːtyryːdyc

- 190102905/196. 'jene bir cyfýrec desem
- 190102905/197. bidonna: var ja fíndi
- 190102905/198. džıbruk, delic va:du ici başunda şö:le
- 190102905/199. bi: kədzə 'səpa jefiriz əna ici cıfı dza:mije mectebe su jetyrydyc
- 190102905/200. ici cıfı 'kajnaktan ne kada: taşumwıfı
- 190102905/201. kuju punaru de:le:
- 190102905/202. te 'bu:da var, başka jerdə jək bizim cy:ymyzde
- 190102905/203. 'əraj jene a:ştan 'kəfa
- 190102905/204. a:tkəştan sukuştıwıf
- 190102905/205. 'ənnan su fce:dic
- 190102905/206. 'baştam 'makara jəktu
- 190102905/207. ja:,'iplen jetyryle:di
- 190102905/208. 'bu:da, juka:da dza:mije, a:ftada jetyryle:di fşyncy şala:la:du
- 190102905/209. sabattan cim kəlla:sa ,bu 'kəfajı jetyryse su fce:
- 190102905/210. su fce:, aptez aştı:lar, ıba:det japa:lar
- 190102905/211. əra: bifticten sə:ra biftin mi biftin, demet ba:la:sun
- 190102905/212. demedi 'şö:le küruz jibi
- 190102905/213. 'təku:zun de:dic əna
- 190102905/214. ba:laduk mu demet ba:laduk
- 190102905/215. bi: de fíndi ystynde kəle:, ənu da ba:la:jesen
- 190102905/216. ja:muır akup jide:
- 190102905/217. jellene:, tene bəzułma:je:

- 190102905/218. 'ε:ceş biſti mi ɔ:kut i:sannuk koſſanuu:du
- 190102905/219. 'ε:ceʒ bitti mi 'kajru 'təku:ʒunna: dure:
- 190102905/220. be:ci ben bitirmiſi:m ama i:sanna: baſſamadan baſſama:je:
- 190102905/221. 'jarun 'ka:juu demede jirili:mif dedile: mi ε:rcεş izlanuverε:
- 190102905/222. taſi:je: ha:rmanuuna, ha:rman var
- 190102905/223. kazije: bi: jeri, japije: dyʒ
- 190102905/224. 'sə:ra bir a:dʒa ba:la:je:
- 190102905/225. biraz a:ʃ, japraklu daſ
- 190102905/226. ɔnnaru ba:la:je:, kəſije: hajvannaru, atε: su
- 190102905/227. eːv suva: jibi
- 190102905/228. dənε:, dənε:, dənε:
- 190102905/229. ɔ ta:ta ſindi 'bənε a:ſtan ja
- 190102905/230. andan ʒə:ra ɔ ta:ta dyzle:je:
- 190102905/231. ɔ japrakla:la suva:je isla:
- 190102905/232. 'dənε 'dənε, jaſabuɔde: isla:
- 190102905/233. 'sə:ranu ajaklan kaſfunu:sun
- 190102905/234. batmaz ɔ'ldu mu ajaklarun, ata:sun biraz saman
- 190102905/235. ʃyncy ʃfatla:je: øby: ty:ly jyneſten
- 190102905/236. saman ata:sun, eſci samandan
- 190102905/237. ɔnun yſtyne 'bitta: dənε:sin arabejla
- 190102905/238. arabejla dənε:n, təprak tukuuzlusun
- 190102905/ 239. tukus ɔ'lsun

190102905/240. sypypyp temizlə:sin onu

190102905/241. 'sə:raku jyny mejdan jəksa ate:sun 'bitta: demetləri

190102905/242. başla:jən 'bitta:

190102905/243. sapłuk japaza:san arabejlan, saman japaza:san dyven va:du

190102905/244. dyven va:du, ta: benim dure: bile e:sci dyvenim

190102905/245. ja:ruun ə:ğec ba

190102905/246. da:t bakam ka:rsu japmıf onun

190102905/247. da 'ənnan, a:ltunda 'cremuk

190102905/248. bulgarza taş də:lə:

190102905/249. dyven jə:dy:n va: mu

190102905/250. a:ltunda taş va:du

190102905/251. ə kuırkła:je:, kuırkła:je:, cesije:

190102905/252. a:ftan di:ren va:du, ici fətaf tə 'bø:lə

190102905/253. ənunna aktarusun

190102905/254. saħa:sun, 'bø:lə jımfa:

190102905/255. a:ltunda ka:lsun, ystynden dyven ce:zsin

190102905/256. jımşak saman japa:sun

190102905/257. 'sə:ranu indəlmə: başladu mu di:ren 'tutma:je

190102905/ 258. sən bacı:sun teneji katşu:majesun ə:kut

190102905/259. 'jaba va:du

190102905/260. 'jaba, dişli tə bø:nə

190102905/261. annaduun muu

190102905/262. onunna aktarusun

190102905/263. 'jene baka:sun bafak, tene ka:lmusun

190102905/264. aktarusun, ka:jkuun hesaba je'ldi mi jiwa:sun bi: jere

190102905/265. 'ka:jru saman o'lmuf de:zem

190102905/266. bafak 'ka:lmamuf

190102905/267. 'kajrukuun 'onu jiwa:sun bi: kup

190102905/268. 'bitta: 'jabejla jele baka:sun, ne:den ese: baka:sun

190102905/269. bu taraftan jele ka:fu 'bo:ne ate:n, ate:n

190102905/270. bu tarafa saman jide:

190102905/271. elec, jel demec, tene onne dyfe:

190102905/272. a:, 'sujur:gu va:du

190102905/273. bi: 'sopa, ta:ta jibi sujure:sun a:kadan

190102905/274. so:ra tecrar jeri done:ri

190102905/275. o:le teneji ajurru:duuk

190102905/276. batuk se:pmeleri jibi

190102905/277. a:v de:le:di te 'bo:ne

190102905/278. temizlesin ystynden samanna:nuu

190102905/279. o katf cere e:lden jetfe:

190102905/280. so:na jautta sypy:jele ajure:sun

190102905/281. te 'to:le u:rafa u:rafa

190102905/282. jozeş, deriden, jozeş

190102905/283. elec nə:tində ama deriden

190102905/284. dibi deri, juva:lak

190102905/285. 'bitta: sən döldurən bən elə:jəm 'sa:də

190102905/286. a:ktundan 'a:ɟuuk elədin mi pisliclə:ni bi: tarafa sujuurusun

Kaynak Kişi No: 190103201

Ağız: Doğı Rumeli Türk Ağızları

Kayıt Yeri / Kodu: 1901032

Kayıt tarihi: 24.10.2014

Kaydı yapan: Nurcihan Güneş

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Necibe Hasan Ali

İkamet Yeri: Snyagovo (Eresiller)

Doğıum Yeri: Snyagovo (Eresiller)

Doğıum Tarihi:1952

Cinsiyeti: Kadın

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: Ortaokul 8.sınıf

Mesleğı/İş Yeri: mevsimlik işçi

Dil Bilgisi: Türkçe, Bulgarca

Başka Bölgede Yaşaması: Hayır

Sülale/ Lakap: Ali Hocalar

Konu: yer adları, çiçek adlar, ağaç adları, lakaplar

190103201/1. sen de ɔ:ɟjeˈldin, nə:den ma misa:fır

190103201/2. aliɔɖɟaɭa: dəjle:, eɾesille:dəjiz, sna:govo

190103201/3. burda dynjeje jɛldim, anam bubam ˈburadɟuɤta, jakuɔɖɟadɟuɤk

190103201/4. anam bubam ta: sa:

190103201/5. ben a:ɭtmuʃ ɪci jaʃuɔɔdaɟuɔm

190103201/6. biti:dim ka:jɔɔ dɔɭdu:dum a:ɭtmuʃ yʃe bastum

190103201/7. iʃe jɪtme: u:raʃi:m ama me:danuɔmuɔz va:ka ta: ʃɔk ʃɪcy:

190103201/8. ɭa:ɭarɯnu mu, ʃɔk ama

190103201/9. aliɔɖɟaɭaruɔ ˈasannuɤɭa:, haɟruɭa ʃabanna: dəjle: ˈbu:da du:dum a:neje

190103201/10. ˈcɔsele:, ˈseɕlemne:, ˈgariple:, ysejin amdɟaɭa:, ˈdevletle:, karaa:metle:, ˈʃavɯʃɭa:, me:meteminne:

190103201/11. ɔɾdan kɔɖɟa ʃali:le: deni:

190103201/12. kara ʃysejinne: tɛ ˈburadɟuɤta

190103201/13. cɔse ɟi:remne: ˈburda jakuɔn

190103201/14. ˈʃɔbanna: dəjle: ʃɔk

190103201/15. secizindɟije kada: jittim

190103201/16. bu:ɭgardɟa sɔ:radan sɔ:ra y:ɾenildi

190103201/17. ˈjene ɔkuttuɭa: bizi ama ɔ kada: derin bilme:jɪz

190103201/18. ʃɪndi ɟenʃle: ta ʃɔk bili:

190103201/19. biz eːsciden ɔˈɭdu:muza ɔ kada: bilemez

- 190103201/20. 'baftan ty:çfə baftaduuk
- 190103201/21. sə:ra bulğardza malimnə: jə'ldi jənə bulğaa:ɖza da baftaduuk
- 190103201/22. sa:nijə ʃiʃfə:, 'onna: bytyn ja:zuu kuʃtu aʃfə:la:
- 190103201/23. hiʃf ø:lə 'ʃabdzak
- 190103201/24. e: bizdə aʃtuq va: mesela:
- 190103201/25. kadi:fə 'ʃiʃfəɖzicləri, menəʃfə ʃiʃfəɖzi:
- 190103201/26. menəʃfə ʃiʃfəɖzicləri, kadifəɖziclər də:jiz
- 190103201/27. 'karanfillə:, jy:z ʃiʃfə: ø:lə ʃiʃfəclər
- 190103201/28. ty:ly ty:ly ʃək ʃiʃfəclə: var
- 190103201/29. jədʒə ʃəfasu də:jiz
- 190103201/30. jədʒə aʃfəla:, serinnictə aʃfəla:
- 190103201/31. cypə ʃiʃfəɖzi:, bələ sa'kuʃtu 'ʃiʃfəɖziclə: va:, cypələ benzilə: ja
- 190103201/32. ɔ:razimi: də:jiz, ku:muuzu ku:muuzu aʃfə:
- 190103201/33. ɔ:razlaruun imicləri ɔli: jə bələ ku:muuzu ku:muuzu ɔna benzə:jə:
- 190103201/34. a'k ɟa:de var, jənustəpu, menəʃfəɖzic, ʃi:dəm var
- 190103201/35. tyly ɟuba var ama ɔna: ʃindi va: mu burla:da bilməm
- 190103201/36. meʃə, ka:juun, jy:jən, 'kuuzuɖɖzək ɔnnaru jakaruɖ biz
- 190103201/37. 'kuuzuɖɖzək a:ʃ sa:lam ɔlu: ʃək
- 190103201/38. 'kərudan meza: ta:tasu cesi:lə:
- 190103201/39. hiʃf aʃunmaz
- 190103201/40. ø:lə bi: ha:nənə huzursuz jəlini:mif, jəsək
- 190103201/41. 'ɔna: bə:yc bə:yc meʃələr

190103201/42. 'ordan adamnarumwuz cese:le: 'ordan

190103201/43. 'azur ede:le: ta:ta:laru

190103201/44. bir i:san ø'ldy my tɔplɑʃw:la:

190103201/45. 'bi: ʃa: buʃku:la: biʃer

190103201/46. i:san ø'ldy my ɔ ta:ta:lar azu:duur

190103201/47. jɛ: tɔprak ʃaʃlamasun mefta:jw deʃe

190103201/48. ju:dʒu, ju:dʒu:la: de:jiʒ

190103201/49. ben ʃabwuk dɔndʒe:dim ama

190103201/50. ben ti: 'kutu:lara da ɔturum, sen ra:t ɔl

190103201/51. ra:t ɔl, ɔ ɔturʒec bure:

190103201/52. benim ablam jedi jyn e'velsi ø'ldy

190103201/53. dyn jedisini ɔkuttuk, u:lak cestic

190103201/54. ɔ ʃindi ø'ldy my 'er avʃam ɔkunuju:

190103201/55. jedije kadar ɔkunuju:

190103201/56. 'bi: ʃa: jedindʒi jyny de i:zmet japi:ʒ

190103201/57. dɔjuri:s ɔ jyny de ɔkuju:la: bi: ʃa: bitcisini

190103201/58. ɔ:n beʃindʒi a:ʏʃamw jene bir aʃʃamw tɔplɑʃwɔp ɔkuju:ʒ

190103201/59. 'bi: ʃa: e:lli icisinde me'vliɪ ɔkuttu:ri:s adamnara

190103201/60. ku:kuunda, ɔtuʒ jedisinde ta: baʃla:ji:ʒ 'ha:ʃvadʒwʌk japma:

190103201/61. bø:le kara 'ha:ʃvadʒwʌk japi:ʒ

190103201/62. ku:kuunda 'bu:nun di:re: dyʃe:mif

190103201/63. e: yʃ aʃʃam e:lvasunw japi:ʒ

190103201/64. u:nu kavure:z onu bi: tepside

190103201/65. 'kəɖʒamandʒa bi: fuurunda 'jakmadandʒana ø:lene u:suʔ u:suʔ isla:
ɔʔsun

190103201/66. onun kəkusu za:ten bu bu:nunun dirə:ni dujməzmıf, ɔ ø:len mefta:

190103201/67. a:ʔvasunuw isla: jape:z

190103201/68. jecə:li su kəjup bə:leni 'cyʔfyredʒec 'cyʔfyredʒec ʃək su kəjma:jəz də
bə:le təplandʒec jibi

190103201/69. pa:mak kada: 'aʔvadʒuuk, 'sarmadʒuuk jibi

190103201/70. jape:z bə:le e:lle,

190103201/71. eçmecə japma:jəz

190103201/72. 'kəʔaʃ japma:jəz sa:də aʔvasunuw japi:z

190103201/73. jentʃle: bi: kutu ʃokəlat bonbon da:dar ø:le japmajannar

190103201/74. kavurı:z u:nunu

190103201/75. 'ja:sin okuji:z u:nunu kavuruuka

190103201/76. aptez aʔı:z, muusa:fu: okur, 'øbyrsy kavuruje:

190103201/77. 'bi: ʒa: sə:ra kavruʔduw mu jecə:li su japaruz 'kəjudʒa, 'tatʔudʒa

190103201/78. kəji:z 'bakur:ɖʒuuklara da:di:z bi: ʒa:

190103201/79. benim suuramda jəktu ʃək aʔk 'urba da

190103201/80. ben telli jelin ɔʔdum, ja:

190103201/81. ama onun suurasunda puʔtu jelecə japtuuk kunnaja dije

190103201/82. ʃaʔva:, jelleç, ʃəlmec, puʔtu jelecə japi:z

190103201/83. bizim cə:vde ø:le jəʃi:, ʃindi ta: ø:le

190103201/84. ja:, jedʒe puʔtu jelecə, ʒyndyz aʔk 'urba jiri:z

Kaynak Kişi No: 190103202

Ağız: Doğı Rumeli Türk Ağızları

Kayıt Yeri / Kodu: 1901032

Kayıt tarihi: 26.10.2014

Kaydı yapan: Nurcihan Güneş

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Kezban İsmail Ali

İkamet Yeri: Snyagovo (Eresiller)

Doğıum Yeri: Snyagovo (Ereseiller)

Doğıum Tarihi:1967

Cinsiyeti: Kadın

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: Lise

Mesleğı/İş Yeri: mağıza işletiyor

Dil Bilgisi: Türkçe, Bulgarca

Başka Bölgede Yaşaması: Hayır

Sülale/ Lakap: Ali Hocalar

Konu: yer adları, çiçek adları, ağaç adları, lakaplar gibi değişik konular

190103202/1. biz 'erəsillə:dejiŋ, sna:goŋo

190103202/2. ben burda dynjeje jəldim

190103202/3. anam, bubam 'buradzuŋkta

190103202/4. yŋka:daŋwəz, yŋkuwəz biri ŋədzic

190103202/5. bəyc kuwum ben

190103202/6. anam, bubam ta: sa: 'epsi

190103202/7. benim də ici kuwanum va:

190103202/8. biri ŋədzic biri kuwə

190103202/9. kaŋsenəci ja:

190103202/10. tyrcijədzilictən sonra bizim adam dycandzu əldu

190103202/11. 'jitmedic, biz jidemedic

190103202/12. 'əndan sonra dəksan ici senəsi dycana əji:di

190103202/13. ama cəvde bi: dycandzuŋk əldu: iŋi ŋək sukuŋldu 'jannuwŋa satma:

190103202/14. ben də ja:dumdzu jibi ji:dim ənun januŋna

190103202/15. bi: jyn bi: sa:tŋa:z, ici sa:tŋa:z də:cə bita: bə:le

190103202/16. e: sen ka:lsan ɿa: burda biz karu eŋja:larunu istejəmɛ:jɛz əndan demɛ: baŋladuŋlar 190103202/17. ə jyzden ben ka:ldum dycandzu

190103202/18. ja: karuŋa: japi:le: paza:tu:

190103202/19. adamna: jelemɛ:jler

190103202/20. biz də jənŋiz ama əndan sukuŋli:la:

190103202/21. e: ɔnun tɛ ɔnunna akran ɔldu: iʃi vɛ: tɛ iʃ ʒi:sisini dijemɛdiler

190103202/22. ʃindi ku:ʔ jedijim

190103202/23. ben ʒittim on ʒirindʒije ɔ zaman

190103202/24. e: uʎa:nije, 'ruenɛ mectebɛ baʃladum

190103202/25. e: bubami:li ɔ ʒmanna: cɔvdɛn pec ʒidɛn ʒɔk

190103202/26. 'jannuʒ va:duʔ, biʒ ka:daʃumnan ʒittic

190103202/27. i: ama bizdɛ ʒenɛ ɔ vakutʎa: e:n ʃɛ: suuramuʒ ʒa:

190103202/28. a:h anam dujuvɛ:di

190103202/29. ɔrdan baʃka bi: ʃɔdʒic istɛ:mij

190103202/30. aʃuruʒa dedi sakuʔ dedi vɛ:mɛm ben kuʒuumu

190103202/31. mectebi buʀakturum ama seni aʃuruʒa vɛ:mɛm

190103202/32. e: ɔ ʒyzɛn bita: ɔnundʒijʉ ʃuʔka:dum ɔ:n birindʒije ʒɔʎamaduʎar

190103202/33. dedile: ʒɔʎamajʉʒ

190103202/34. ka:ʎdum ɔnundʒi:ʎa

190103202/35. 'ruendɛ, uʎa:nda ɔkudum

190103202/36. ɔ ʒmanna: cɔvdɛn hiʃ ʒɔʎanmɛʒdu

190103202/37. hi:ʃ, hi:ʃ ʒɔʎanmɛʒdu

190103202/38. kuʒʎarumuʒ hiʃ ʃuʔkmɛʒdu ɔkuma:

190103202/39. e: ɔndan sɔnra bita: e: tɛ adamumnan istɛʃi:dic 'zaten ama

190103202/40. e: 'ɔreja va:duktan sɔnra bili:sin ɛ: baʃkaʎaru da uz ʒɛliveri:

190103202/41. mectep a:kadaʃarumuʒ

190103202/42. 'haʎam, adamuʔ 'haʎasu

190103202/43. kur:da, kur:da, ici karu jide:z

190103202/44. adəmnə: da jide: jetiri:

190103202/45. jəry:lec jide:dic

190103202/46. bi: kəfa təpladun mu kurusun ici tubaja, jeter

190103202/47. iʃinə a:ɟuuk ałma kəja:sun sə:ra

190103202/48. ʃək ʃək bizim cəvde

190103202/49. bə:le bi: ɟənə:ze ə:lsun bi: jər

190103202/50. 'cimse jannuuz bürakməz

190103202/51. i:ʃten bilem kałunur

190103202/52. jentʃlerimiz ʃək adɟumasa da i:ta:larũmuuz bə:le utanu: zatu

190103202/53. utangudɟuundan ʃuukaməz iʃe, katijen

190103202/54. sə:ra ʃindi bi: dy:n ə:lsun bakudɟan dy:n japan i:sanun a:rkasu
kara bułut jibidir, kara bułut jibidir

190103202/55. karu kuuzan epsi ɔrdadu: ja:

190103202/56. iʃ 'cimse si:rdzi di:ldir

190103202/57. belcim de beʃ leva verisin hedijeni ama verisin

190103202/58. dy:nyn aftasu jeldin mi bizim cəvde sa:li jyny karũlarumuz
'təplanur kəlatʃ japa:la:

190103202/59. tatlu japa:la:, dy:nə deje

190103202/60. ʃa:ʃamba jeldi mi, pe:ʃembe jynneri mi ə:le: asan aga

190103202/61. 'bi: ʒa: baʃla:la: ɟuma:tesi jyny:sə dy:n ecmec piʃi:rile: a:jretten

190103202/62. karũla: 'təplanı:z e'cmec jazı:la:

190103202/63. jelinin e'vine baka:lar, dyzjyje baka:lar

190103202/64. cuma: jyny ɔɭa: bu o:

190103202/65. pɛ:ʃɛmbɛ jyny eːcmec piʃirili:

190103202/66. sɔ:ra kuɳa, kuɳaja deʃe ˈavɫiʃɲine tɔpɭanur

190103202/67. japtur:muɯz eːcmecɭɛri da:da:ɭa: ɛrceze

190103202/68. ɛrceʃ birɛ: paɽʃa eːcmec aɭur:, jir

190103202/69. ˈɔjna: ˈɔjna: e:zan ɔˈɫdun mu ɛrceʃ eːvine da:ɭuʃur

190103202/70. ˈbi:ta jeniden kuɳaja ʃɭukɪ:z u::: sa:t yʃɛ kadar

190103202/71. e:p ta:, e:p ta:

190103202/72. saba kaˈke:z jy:rɛ:

190103202/73. sa:t dɔkuz ɔˈɫdun mu kɔʃuja

190103202/74. aˈt kɔʃusu, be:ʒir kɔʃusu

190103202/75. jy:ryk de:jiʒ biʒ

190103202/76. aˈt kɔʃusuna jy:ryç deni:mif

190103202/77. biz jy:ryç bili:z

190103202/78. ama bizim burda jaʃajan tyrɭɛr jyrycmyʃyz biz

190103202/79. ˈtaʃʃanɭu, kytahja tarafunda ʃɛlmemiʃle: bizim bu bɔɭʃenin tyrɭɛri

190103202/80. ø:le iʃittim var i:ta:ɭa:dan

Kaynak Kişi No: 190103203

Ağız: Doğı Rumeli Türk Ağızları

Kayıt Yeri / Kodu: 1901032

Kayıt tarihi: 27.10.2014

Kaydı yapan: Nurcihan Güneş

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Hasan Ahmet şaban

İkamet Yeri: Snyagovo (Eresiller)

Doğıum Yeri: Snyagovo (Eresiller)

Doğıum Tarihi:1957

Cinsiyeti: Erkek

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: Ortaokul

Mesleğı/İş Yeri: emekli

Dil Bilgisi: Türkçe, Bulgarca

Başka Bölgede Yaşaması: Hayır

Sülale/ Lakap: Cabaklar (Şaban Güveyler)

Konu: yer adları, çiçek adları, ağaç adları, lakaplar gibi değişik konular

190103203/1. 'erəsillər cəvyndəjiz

190103203/2. bizə şaban jyvə:lə: de:lər

190103203/3. 'dedəm hadzıwla: jyvə: ɔ'lmıf

190103203/4. bizim şaban jyvə: ø:lə ka:ldu

190103203/5. ama jindi dejiştirdilə:

190103203/6. jindi 'artuk dżabakla: de:lər, dżabakla:

190103203/7. burda bir i:tjar ascər a:kadaşu varmuş, bana benzərmiş

190103203/8. ona da dżabak de:lə:mif

190103203/9. ɔ da bana başlajuvə:di ufak fədzukka dżabak dżabak

190103203/10. jindi 'artuk dżabakla: ka:ldu

190103203/11. bilsem, bilme:m, bilmif ɔ'lsam annaturum sana

190103203/12. secizindzi, burda cy:də

190103203/13. bizim ø:retmənnərimiz fək suka:du bizi, fək ɔkudu:du

190103203/14. taşu burun, sinecli jəldzyc bizim aklumuzu jelmedi:di

190103203/15. 'bostannuk, esci ba:lık, dere cəj y:pe:, la:bu ø:lə

190103203/16. ɔrdan var 'jyɾjənnic, 'mandūra bajuru, 'bataklık, karajəldzyc, karakaş, 'øren, fıladasu, a:jəldzy:, fşingene jətu

190103203/17. meşə, a'k meşə, kuzuş pelit, kajum

190103203/18. 'börtədzən, birtakum bubu jape:i

190103203/19. jini: bilə ɔnnar

190103203/20. karaa:ʃ, akʃaa:ʃ, 'kuuzuɫdʒuuk, 'muʃmuɫa, ʃam a:dʒu

190103203/21. 'hadʒuɫuuk, 'puuruɫdakɫuuk, 'ʃuutakɫuuk, 'ha:jruɫaɫuuk, aliɔdʒaɫuuk, aptuaramanɔdʒaɫuuk

190103203/22. asce:li:mi 'smo:lende japtum

190103203/23. sɔ:ra sɔfijada a:ɫtu aj durdum

190103203/24. manda ju:du va:

190103203/25. majalarsuun ʃiʃeje a:ɫtu ysty ʃfevirisin dyʃmez

190103203/26. ɬuʃʃakɫa: cesɛ:sin, kɔju ɔ:lur, ja:ɫu, kɔju ɔ

190103203/27. kara suɾ:, ɔnun sydy kɔjudʒa ɔ'lur

190103203/28. aɫadʒa i:neclɛ: va:

190103203/29. 'ʃindi ʃuuktuɫa: 'teceselɛ:den

190103203/30. 'ɔnnaruun sytlɛri ta: duruɫdʒɔk ɔle:

190103203/31. kara suɾ i:nɛ:nɛ benzemez

190103203/32. e:m ja:ɫu ɔɫur e:m kɔju ɔɫur ɔnna:

190103203/33. ɔ'ɫdu, ʃɔk ɔ'ɫdu unuttum ben ɔnu

190103203/34. dy:n japtuuk, zama:nuunda daviuɫa zurne:jɫa bɔ:le

190103203/35. jyleʃ varɫu dy:nde, kɔʃu varɫu, jyleʃe:le je:

190103203/36. di:l zenjin ama param jɔk, bɔ:dʒum da jɔk

190103203/37. kuuzuɫburun ɟa:muɫdu, ɔrak a:muɫdu, ʒelin a:muɫdu, ɔnna: var ʃeʃit ʃeʃit

190103203/38. a:ɫat, tu:ʃu ɔle: ɔnna:dan kuʃ ʒyny

190103203/39. buɾ senɛ japamaduuk, kuɾa: jaktuɾ da

190103203/40. bajur:ɫa:da ʃɔk, jaban a:muɫdu ʃɔk

- 190103203/41. jaban aḥmasu ɔ baʃka bi: dad verir
- 190103203/42. her akşam oturup ta cəftə i:džec vaktumuz jək ja
- 190103203/43. bu sənə jək də:jlər
- 190103203/44. a:t kəfusu, jy:ryç dəni:mif
- 190103203/45. jyrycmjy:z, 'tavşanlu tarafundan
- 190103203/46. sə:ra 'jaḥvada bizim dəktər var, ɔsman jynəf
- 190103203/47. bəfəcim ɔ bəfəcim ɔrda
- 190103203/48. a:t kəfusu, be:jir kəfusunə jy:ryk də:jiz biz burda
- 190103203/49. burdan jitmə jə:
- 190103203/50. dedələrimiz ka:daʃ
- 190103203/51. 'baştan cytahada du:du ɔ
- 190103203/52. 'baja: bi:kaʃ sənə ɔ:da ʃaḥuʃtu
- 190103203/53. ɔ də:di, a:jnu a:detləri, dženə:zələri burası jibidžə də:di
- 190103203/54. ja: cytaha, 'tavşanlu ja:
- 190103203/55. ɔ:lə dedi ɔsman 'dəkturu
- 190103203/56. 'tavşanlu kasabasunda ja:
- 190103203/57. jəleneclər burdacı jibi dedi, benzə:mif
- 190103203/58. jənə bu dycanı atʃuk bürakur jidərmif dżuma:ja cimşə jirməz də:di
- 190103203/59. 'burda da: ɔ:lejdi
- 190103203/60. ama ʃəʃit i:sanna: va: bazı bazı ba
- 190103203/61. jindi bən jəlezəm baktʃam 'cezbən jək jirməm buralara
- 190103203/62. ama bəʃkaları jirir

190103203/63. ja: sancı ø:lə

190103203/64. sen burdan muu jitməsin sen

190103203/65. var, var secizindzi sunuufa kadar var mectep

190103203/66. ja: ɔ ʃiʃɛ: aˈk ɡa:dec tɛ dɛ:z

190103203/67. tyly ʃübba va:duu ama ˈkajbeldile: bizdə

190103203/68. ici sene ɔˈldu i:lɛjazuun jide:m ama buˈlama:jəm

190103203/69. bu ˈbajurda va:duu bizim

190103203/70. ne zaman ɔ tarlaˈlaru ece:dic biz jide:dic ufak ʃɔdʒukka

190103203/71. jide:dic ineclerin ønyne jyrymɛ:

190103203/72. bubami:l ʃi:ft syre:ce ajvanna:la:

190103203/73. ɔ zaman tɔpˈla:duuk ama ʃindi jɔk

190103203/74. sajuum, sa:li, ʃa:ʃamba, peˈɾʃembe, dʒuma:, dʒymertəsi, pazar

190103203/75. ˈmɔruk, ma:vi aʃɛ:

190103203/76. aˈk vaɾ

190103203/77. ama peˈmbesinɛrazjeldi:m jɔk

Kaynak Kişi No: 190103204

Ağız: Doğu Rumeli Türk Ağızları

Kayıt Yeri / Kodu: 1901032

Kayıt tarihi: 24.10.2014

Kaydı yapan: Nurcihan Güneş

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Hatice Sali Şakir

İkamet Yeri: Snyagovo (Eresiller)

Doğum Yeri: Snyagovo (Eresiller)

Doğum Tarihi: 1926

Cinsiyeti: Kadın

Medenî Hali: Dul

Öğrenim Düzeyi: okur yazar değil

Mesleği/İş Yeri: ev hanımı

Dil Bilgisi: Türkçe

Başka Bölgede Yaşaması: Hayır

Sülale/ Lakap: Şakirlik

Konu: yer adları, çiçek adlar, ağaç adları, lakaplar

190103204/1. 'børyldʒe, fasile uruz, mɛ:dzimec uruz

190103204/2. ulɑ:nɑʃtu japaruz

190103204/3. ja:nuu japr:z, e'tlen ja:nuu

190103204/4. kaba: cireʃle:jiz

190103204/5. dili:z, dili:z bø:le cɛ:ticli bi ʃe:jdʒicle

190103204/6. ciredʒe kɔju:z ɔnu

190103204/7. isle: sɔ:ra tuukuzlaʃtu mi a:dzic ʃuukari:z

190103204/8. cireʃten juuka:jez te:temis, te:temis

190103204/9. su kajnadi:z 'sɔbajun ystynde

190103204/10. te:ndʒerɛde bɔjdʒec, kabaklaru saɫ:z iʃine

190103204/11. 'bi: ʒa: kabakla: piʃe: isle:

190103204/12. baɫ jibi ɔɫ:la: bø:le

190103204/13. ja: kabak ʒidesi sa: ja: jɔk ba

190103204/14. ɔnu bø:le jazi:sun pazusunu

190103204/15. ja:la:jan tepsiji 'kɔdzamandʒa tepsiji

190103204/16. ja: syry:n

190103204/17. ɔndan sɔ:ra pazu jazi:n kɔju:sun

190103204/18. ama sy:ty:n kaba: hirendeʒle

190103204/19. sɔra ɔ a:zuɾ ɔ'ldu mu tepsije

190103204/20. satun da aɫuruz baklafaja maklafaja

190103204/21. ama a:ladu jeli:sə satun da aħ:z

190103204/22. 'burda sati:la: ama øby: ty:ly ce:ndimiz də jazı:z

190103204/23. baklafada kuħlanı:z

190103204/24. a:ladu jəlmiş, japama:jũm, jazama:jũ

190103204/25. aħuveri:m dycandan bi: ğa: baklafa dzevizle

190103204/26. iſe ğiden i:sana, øby: ty:ly jazduktan sɔ:ra ta: tatlu

Kaynak Kişi No: 190103205

Ağız: Doğı Rumeli Türk Ağızları

Kayıt Yeri / Kodu: 1901032

Kayıt tarihi: 24.10.2014

Kaydı yapan: Nurcihan Güneş

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Taybe Mesut Mesut

İkamet Yeri: Snyagovo (Eresiller)

Doğıum Yeri: Snyagovo (Eresiller)

Doğıum Tarihi:1944

Cinsiyeti: Kadın

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: Ortaokul 7.Sınıf

Mesleğı/İş Yeri: emekli

Dil Bilgisi: Türkçe, Bulgarca

Başka Bölgede Yaşaması: Hayır

Sülale/ Lakap: Çobanlık

Konu: yemek tarifi

190103205/1. a:ɖʷuk ʃe:rijeji ja:lan kavuure:m bə:ləne

190103205/2. 'bi: ʃa: syt kəji:m, kabari: ɔ

190103205/3. 'azɖʷuk kajnadi:m ystynden syt ʃɔ:basu

190103205/4. buɭgu: ʃɔ:basu da japaɾuɾɔ

190103205/5. e: sytyn iʃine salɾ:sin buɭguru, 'kabaruvɛri:

190103205/6. ce:ndimiz jape:ɾɔ, buɭguru ce:ndimiz dyvy:ɾɔ

190103205/7. 'baʃtan e:cini tɛ isle:, temis ajuure:ɾɔ ɔnu bi ʃe:ɖʒi: 'kaɭmadandzana

190103205/8. 'kəɖʒaman bi: tavaɟa kəju:ɾɔ ɔnu

190103205/9 kajnadi:z isle:

190103205/10. piʃi:, kabari: ɔ

190103205/11. ʃiʃi: 'i:ɖʒɛ patla:je, bə:lɛ jumfa:je:

190103205/12. ɔnu indiri:ɾɔ, seri:ɾɔ ɔnnaru ɔ:ləne be:zlɛɛ isle: suɖʒak bir avada

190103205/13. bə:lɛ avada ɔ'ɭmaz

190103205/14. suɖʒak avada kuruɣun deje, je

190103205/15. kurujuvɛri: ɔ taku: taku: ɔle: ɔ

190103205/16. sɔ:ra ɟidip ɔnu dibectɛ dyvy:ɾɔ

190103205/17. dyvy:ɾɔ ɔnu ɔ isle:

190103205/18. cepecleni:, cepecleri ʃʷukur:je

190103205/19. ɔɖun, kəɖʒaman ici təkma: va:

190103205/20. ici ciʃi dyve: bə:lɛ

190103205/21. bi: biri u:ɾ: bi: biri u:ɾ:

190103205/22. 'astʃuk dinnene:z̥ ama janu baʃuna ici ciʃi ta: bule:z̥

190103205/23. ici ciʃi jidiveri:z̥

190103205/24. ɔn̄n da ɔɾ: benim d̄e dyvi:z̥ bi: ʃa:

190103205/25. dy:nd̄e 'ɔnnaru japma:jũz̥

190103205/26. e:t, kɔjun ces̄en kɔjun, a:jvan ces̄en a:jvan

190103205/27. me:jdanu jɔksa a:jvana, kɔjuna fasile:jle azdʒuk e:t karuʃtuurũje:

190103205/28. bi:kaf̄ tendz̄eɛ ama baja:dʒa ʃɔk

190103205/29. bɔjyc tendz̄eɛ, kazanna: a:jrijet̄en gotvatʃ tutule:

190103205/30. jemecl̄eri stɔɾɫda, 'kupitʃkaɫa:da, sinide vere:le: ja

Kaynak Kişi No: 190103206

Ağız: Doğı Rumeli Türk Ağızları

Kayıt Yeri / Kodu: 1901032

Kayıt tarihi: 24.10.2014

Kaydı yapan: Nurcihan Güneş

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Mirem şaban Hasan

İkamet Yeri: Snyagovo (Eresiller)

Doğıum Yeri: Snyagovo (Eresiller)

Doğıum Tarihi:1945

Cinsiyeti: Kadın

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: İlkokul 3.Sınıf

Mesleğı/İş Yeri: ev hanımı

Dil Bilgisi: Türkçe

Başka Bölgede Yaşaması: Hayır

Sülale/ Lakap: Seklemlik

Konu: yer adları, çiçek adlar, ağaç adları, lakaplar

190103206/1. ce:zban ben ałatła:jem

190103206/2. 'adi bakałum ne ałma: jeldim ben marĩ

190103206/3. kəɖza i:nə va: muu sende

190103206/4. a:juu ba ne kada:sa bəbə: dizɛ:dim de

190103206/5. japarwɘ, 'døndy:mɛ de japarwɘ

190103206/6. 'mərək mu

190103206/7. a:k ama di:l mər aɣe:

190103206/8. 'uzundza bə:le

190103206/9. a'kuu da var

190103206/10. ama bu cəvde va: muu a'kuu 'bilmɛ:m

190103206/11. jəre:m a'kuu da va: a:lemnɛ:de, dəɭajła:da

190103206/12. 'døndy:meji ne japr:m

190103206/13. azarak su kəju:m, tus kəju:m

190103206/14. iɣine ju:mũta kuɾı:m ici yɣ tajnec

190103206/15. ɣałkała:jem isla:

190103206/16. u:n da katı:m

190103206/17. e: saba:ɦi:n 'sudɣadzuuk kəɭatɣ japrı:z

190103206/18.e:, bə:leni amur:ru amur:larum 'tavanun iɣinde amurru
'ufaradzuuk ufaradzuuk ceserim, kəjarum ɔnnaruu

190103206/19. 'kabadza 'kabadza ɔlu:

190103206/20. 'bə:leni 'bi: ɣa: jiriz

- 190103206/21. 'ju:tłajmuɤf 'bałłajmuɤf 'ajrannajmuɤf, ne:jle ji:sen
- 190103206/22. 'sɔ:ranu i:fmicli eçmeç japaruz
- 190103206/23. a:muuru jene 'jazaruz pazujw bɔ:le
- 190103206/24. 'kɔɖzmandʒa 'kɔɖzmandʒa dɔʃeriz ja:la onu
- 190103206/25. ju:tla jumũta dɔcerim
- 190103206/26. i:fmic, pi:ni:mif ne:jse, ne va:sa
- 190103206/27. onu da dɔʃerim bɔ:le
- 190103206/28. 'jumakla:lak, 'jumakla:lak pi:smet pi:smet cese:m onu
- 190103206/29. iʃini dɔldu:dun mu 'pi:smet pi:smet cese: dizərim tepsije
- 190103206/30. sy:rym fuuruwa pifi:
- 190103206/31. a:ltundan ystynden kuzaari: isla:
- 190103206/32. ystynde ju:tla jumũta dɔcy:m jene fuuruwa syrʒec ɔldu:na ja:
bi: ʒa: ji:z
- 190103206/33. bi: de ʃindici kuzaana: a:dum ecme: japi:z kuzaanara
- 190103206/34. jaʃuwa jɔryme: 'baʃladi:nəj a:dum ecme: de:ji:z
- 190103206/35. bi: ʃuval u:ndan japi:z, elli ciɓ
- 190103206/36. seciz amur: karduk
- 190103206/37. seciz ta:jnak, bi: kɔɖʒa ile:nne
- 190103206/38. ɔna ne kɔjduk
- 190103206/39. bi: bɔjyc tas i:fmic kɔjduk, ɔ:n dɔ:t ta:jne ju:mũta kɔjduk
- 190103206/40. bi: ɔlʃe:ne sa:de, bi: amuruwa sa:de
- 190103206/41. ɔby: ty:ly seciz ta:jne japi:z da sa:de bir amuruwa

Kaynak Kişi No: 190103207

Ağız: Doğı Rumeli Türk Ağızları

Kayıt Yeri / Kodu: 1901032

Kayıt tarihi: 24.10.2014

Kaydı yapan: Nurcihan Güneş

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Fatme Mehmet Ali

İkamet Yeri: Snyagovo (Eresiller)

Doğıum Yeri: Snyagovo (Eresiller)

Doğıum Tarihi:1949

Cinsiyeti: Kadın

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: Ortaokul 8.sınıf

Mesleğı/İş Yeri: emekli

Dil Bilgisi: Türkçe, Bulgarca

Başka Bölgede Yaşaması: Hayır

Sülale/ Lakap: Koruluk

Konu: yer adları, günlük konuşmalar

190103207/1. ja: ɔ:n dɔ:t ju:mıta, maja, ju:t, bu kada: bi: taş i:şmic, syt kɔjɐ:sun

190103207/2. sɔ:ranu ici burkan da ju:t kɔjɐ:sun kajrukuun amuruuna

190103207/3. bi:dən karuʃtuɾı:z

190103207/4. 'u:nna kari:z ɔnu, kɔjɐ:z bura: amurɫansun deje

190103207/5. seciz amur: kari:z ø:lɛ

190103207/6. bu kada: bu kada: a:muɾɫa:

190103207/7. seciz ile:nɛ kɔjɐ:z 'a:jnici

190103207/8. kɔdʒa cøvɛ jetɛ: jibi ɔɭa: ɔ ecmeclɛ:

190103207/9. 'ɛ:ceʃfi: ʃa:re:z bi: ʒa:

190103207/10. da:vɛt edi:sin, jiden jidi:

190103207/11. ɔnna: da bɔʃ ʒɛlmɛ:j sana

190103207/12. kaʃ sɔba japabili:sɛc

190103207/13. tɛpsijɛ dɔɫduri:z ɔnnaru

190103207/14. kɔmʃu senin tɛpsini aɭi:, piʃiri:, jetiri:

190103207/15. a:ɫat, kuɾ a:ɫaduɾ ølɛ:, a:ɫat

190103207/16. kɔjɾ:z ɔ bi: ʒa: i:ʃimsidʒɛ ɔɭi:

190103207/17. 'aɭmadʒuk da kɔjɾ:sin ɔnun iʃine

190103207/18. kuɾ ʒa:muɾu, 'a:ɫatʃukɫa:

190103207/19. a:ɫat, ceʃfi aɭmasu, 'jyvem kɔjɐ:z iʃine 'asʃuk

190103207/20. mɔɾ bubudʒuk kuɾda bɔja ʃukari:

- 190103207/21. 'jyvem fʃaʎusʉ dɛ:jɛʒ ɔnnadan tɔpʎa:jɛʒ
- 190103207/22. 'kuʑuʉdʑuʎ, a:mʉt, aʎma, eric, zɛ:dɛli, fɛfteli
- 190103207/23. bizim buraʎa:da dʒeviz ɔʎu: fʃɔkʃasʉ
- 190103207/24. tɛ, a:mʉtʎa: ɔʎi: fʃɔkʃasʉ, dut var, mɔr eric tɛ ɔʎi:
- 190103207/25. cɛʃi va:, kɔ:jʉn va:, dana
- 190103207/26. iri aʒvan va:
- 190103207/27. kɔʒtmaɖʑʉnʉ 'ɔnu bi: ʒa: ataruʑ
- 190103207/28. yʃ dɔ:tʒʒyn kada: cesilir
- 190103207/29. 'birindʒisini dereʒɛ atɪ:ʒ
- 190103207/30. sydy dere ʒibi a:hsʉn deʒi, sydy fʃɔk ɔʎsun deʒi
- 190103207/31. 'birindʒisi kɔʒtmaɖʑʉn dereʒɛ ataruʑ atʎanmasʉn deʒɛ
- 190103207/32. atʎanmasʉn deʒɛ ʒidɛ: dereʒɛ ata:sʉn
- 190103207/33. 'burda 'fɛʃmeʒɛ dɔcmɛ:sin
- 190103207/34. i:san mi:san atʎamasʉn deʒɛ
- 190103207/35. 'a:ʎatʎu, suʑan tepɛsi, ennada
- 190103207/36. jakʉn jɛɛ ennada dɛnɛ:
- 190103207/37. ʒʉraʎ jɛɛ a:ʎatʎu dɛnɛ:
- 190103207/38. 'ɔren, tas ʒepɛ, a:ʎarʉ bajʉ:ʎarʉn
- 190103207/39. 'cytycʎy, kɔzaʃma, 'buza:ʎuʎ, ka:ʃʉ cirezlic
- 190103207/40. 'fʃilecli, 'fʃilec eci: i:sannar

Kaynak Kişi No: 190103208

Ağız: Doğı Rumeli Türk Ağızları

Kayıt Yeri / Kodu: 1901032

Kayıt tarihi: 1.04.2013

Kaydı yapan: Nurcihan Güneş

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Zinep Mehmet Murat

İkamet Yeri: Snyagovo (Eresiller)

Doğıum Yeri: Snyagovo (Eresiller)

Doğıum Tarihi:1996

Cinsiyeti: Kadın

Medenî Hali: Bekâr

Öğrenim Düzeyi: Ortaokul

Mesleğı/İş Yeri: öğrenci

Dil Bilgisi: Türkçe, Bulgarca

Başka Bölgede Yaşaması: Hayır

Sülale/ Lakap: Muratlık

Konu: kendini tanıtmı

190103208/1. 'eresille: cövyndeğim, dört seneden beri burda oku:jum

190103208/2. dört senedir bu okulda oku:jum ama a:jruıldzam deji yzyly:m

190103208/3. a:jrułdza:m iŋi ʃɔk yzjynym ama biraz arada ʃeciʃe:z ama ɔʔsun
annaʃe:z jene

190103208/4. de:sle:le i: de:jən ama bitsin 'iʃ' du:ma:m

190103208/5. elimden jeldi:ndze ɔku:jum

Kaynak Kişi No: 190103401

Ağız: Doğu Rumeli Türk Ağızları

Kayıt Yeri / Kodu: 1901034

Kayıt tarihi: 1.04.2013

Kaydı yapan: Nurcihan Güneş

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı. Hatçe Salim Behçet

İkamet Yeri: Sredna Mahala (Orta Mahalle)

Doğum Yeri: Sredna Mahala (Orta Mahalle)

Doğum Tarihi:1975

Cinsiyeti: Kadın

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: Lise

Mesleği/İş Yeri: sekreter

Dil Bilgisi: Türkçe, Bulgarca

Başka Bölgede Yaşamayı: Hayır

Sülale/ Lakap: Behçetler

Konu: hayatından kesitler

190103401/1.i:lc 'bołnitsadan eve jeldic mi kuırk jyn tuzłane:

190103401/2. her sabah tuzłane:

190103401/3. 'burda, haramderede jaſe:z

190103401/4. øte jakadan baſłajuverem i:sannaru sajna:

190103401/5. 'jimi, bizim haramdere icije ajruk

190103401/6. a:rada bi: dere var

190103401/7. i:lc øndze øteci jakada jaſa:muſla:

190103401/8. e:n ƒøk i:sanna: 'orda jaſa:muſ

190103401/9. berici jakada 'azmuſ isannar

190103401/10. a:tlarunu saja:sam bakam

190103401/11. 'muſa:lar, 'elmanna: var

190103401/12. 'sø:ra aſaru dø:ru cimne: var

190103401/13. böz a:metle: , 'ordan ta: aſaru dø:ru 'kaska di:le:

190103401/14. 'ordan aſaru kəſſəsmannar, kədukmutalıplər, karadſamustavalar, karadſajy:symner, 'sa:ltatlar, agrəmasannar

190103401/15. ə ma:lede ə kadar i:sannar var

190103401/16. berici ma:leje jeſtictən sø:ra 'burada 'oramakſua:metle: var

190103401/17. beri dø:ru cimne:di ənnar

190103401/18. la:tif jsmajuſla: va:, sa:jit mē:metle: , 'cumaſuſa: var

190103401/19. e: əſla:da cimne: va: 'bilme:m ci

- 190103401/20. ta:la:laru mu sɔre:nuʒ
- 190103401/21. sy:t jeʃit var, kara bajur, 'aʃmaʔuk, 'ba:demnic
- 190103401/22. ne deni:di ba 'ɔra:lara
- 190103401/23. 'aʃlemaz, 'ɔ:da ta:lemiz va:du bizim
- 190103401/24. 'pivnitsa, kruʃma, 'oramakʃu:la: va:
- 190103401/25. 'ø:lɛ dyʃyne:m ben
- 190103401/26. anam jɛnɛ aptu:la: ɛrdʒɛplɛ:dɛn jɛlir
- 190103401/27. ɔ dʒinstɛn jɛlir
- 190103401/28. pɔmak ʃabanna:, benim eniʃtɛm ɔluje:
- 190103401/29. ɔna da pɔmak ʃaban 'niʃin demiflɛ: ɔnu da sɔ:lɛ:jɛm
- 190103401/30. ʃɔk evɛldɛn bi: dedɛ jɛli:mif, pɔmak bi: dedɛ
- 190103401/31. i: ama jɛli:, ɔnu bunu sata:muʃ
- 190103401/32. sata:ka 'e:ɛs bi: pɔmak dedɛ jɛ'ldi, pɔmak dedɛ jɛ'ldi dɛ:mif
- 190103401/33. 'eniʃtɛmin bubasur i:tjar adam
- 190103401/34. bi: jyn ɔna benzɛ:mif bɔ:lɛ juuraktan jɛli:ɛ
- 190103401/35. 'ana:, demiflɛ: ɔ pɔmak dedɛ jɛle: 'jalba:
- 190103401/36. jɛle jɛle jɛ'lmif 'eniʃtɛmin bubasur
- 190103401/37. 'ana: ʃaban agajun bubasujmuʃ ama biz ɔnu pɔma: benzettic
- 190103401/38. 'ø:lɛ dɛ pɔmakla: kaʔmuʃ adu
- 190103401/39. hepsini 'ʃini 'pɔmakla: dɛ:lɛr
- 190103401/40. by:c dʒins ɔrda 'pɔmakʔuk
- 190103401/41. ɔnnar icijɛ ajruʔanna: var

190103401/42. bi: tyrlısy 'ani a'tlaru bulga:duur ama myslymandu:la:

190103401/43. bi: ty:lysy jene var a'tlaru jene ty:c, myslymannuuk 'jene var

190103401/44. bizim bu cy:de var bi: pomacinja

190103401/45. i: uzaktan jelmə, 'kadrije

190103401/46. bulga:dza desən ta: i: sə:ledzə:dim sana

190103401/47. ftori klas uşenişkam var onnaru yredə:m evde

190103401/48. afa:da cənar ɔsmanna: var

190103401/49. cənar ɔsmanna: jə'lmif burda, bəlkəndan

190103401/50. era:ldə cəna:da jəfadu: işin cənar ɔsmanna: ka:hmuf adu

190103401/51. fəban ɔ:şluk, ɔnna: da by:yc dşins

190103401/52. 'muşa:lar dedic dil mi

190103401/53. kara ɔdza:la: va: 'sajur

190103401/54. kara jmə:metlə:, cimnə: cimnə: va: bəjka

190103401/55. bizim janumuzda delimə:metlə: var

190103401/56. ɔnna: da dujmasunnar

190103401/57. biraz delimə:met dedi mi dujan ɔtur

190103401/58. ama delimə:metlə: ɔ:lə ka:hmuf adu

190103401/59. 'panta:la:, 'paşalar, bunna: da hep by:yc dşinslə:

190103401/60. bu cy:de fək ta sapadşadan, işmeden jəlenlə: va: burej

190103401/61. 'ani fək by:yc dşinslə: 'ɔrdan burej jəlmiflə:

190103401/62. 'hepsi ɔrta jma:ledən, 'mestni ama fəku işmedzə ,bi: de sapadşadan
var

190103401/63. ka'ke: i:sannar 'burasunuu bijenmijle: 'burej je'ldiler

190103401/64. emin ɟa:ɬuk, 'fejimne: de var

190103401/65. aɟʃenin kuuzu emin ɟa:ɬuktan

190103401/66. perʃem buʁaktum jakuʃmuʃ mu

190103401/67. na:baɬum kuuzanna kuuzan ɔ'ɬduk

Kaynak Kişi No: 190103601

Ağız: Doğu Rumeli Türk Ağızları

Kayıt Yeri / Kodu: 1901036

Kayıt tarihi: 1.04.2013

Kaydı yapan: Nurcihan Güneş

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Habibe Ali Çırak

İkamet Yeri: Topçiyisko (Topçuköy)

Doğum Yeri: Kamenyak (Taşlık)

Doğum Tarihi: 1962

Cinsiyeti: Kadın

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: Ortaokul 8. sınıf

Mesleği/İş Yeri: çalışıyor

Dil Bilgisi: Türkçe, Bulgarca

Başka Bölgede Yaşamayı: Hayır

Sülale/ Lakap: Çıraklar

Konu: hayatından kesitler

190103601/1. bən bilme:n, bən fşur:dum jök

190103601/2. ka:daşla:m fşur:re: de bən jök

190103601/3. 'təpfu_cy:nden jə'ldim

190103601/4. bi: kuuzum va:, bi: fşödgy:m va:

190103601/5. ablam va:, 'dudum va: ty:cijede

190103601/6. bən sa:de bu:nda, 'epsi ty:cijede

190103601/7. bən c:n dökuz jafunda evləndim

190103601/8. təpfu_cy:ne jittim

190103601/9. davufla c'ldu

190103601/10. bi: kunamuz c'ldu

190103601/11. kunada 'fistandzufluk va:du

190103601/12. ja:, uzun bi: fistan ji:dic

190103601/13. kunamuz jyndyzlejın c'ldu

190103601/14. de bitta: ak 'urbajla

190103601/15. 'ε:keş dakuıdan jefıti

190103601/16. adamum zatı asce:di

190103601/17. 'radnevoda asce:dejdi

190103601/18. yf aj sə:ra jə'ldi, dy:nymyzden sə:ra

190103601/19. 'a:jıu ba c_zman jetirilməzdi

190103601/20. istedile:, 'kajnamla ablası jəldile: isteme:

190103601/21. biž sizin kužuunuzu istejež dedile: anana

190103601/22. ſimdi bu anda adamum politsaj ula:nda

190103601/23. emekli ɔːlmadu ta:

190103601/24. javuuktusu jeːlmif deni:di

190103601/25. ɔ zaman mectu:plafu:duuk sa:de

190103601/26. ici ytf dy:nde konuſtuksa te ɔ

190103601/27. bi: buſuk senε kada: isteſti, 'bitta: eːvlendic

190103601/28. ytf kužanum va:

190103601/29. te birſi becja:

190103601/30. ʃəɖɖɖɖ:miſ bi: 'kuſʃa:zu va:

190103601/31. benim adumu kəjdula:, abi:be

190103601/32. 'ø:le jaſa:jež, 'na:baħum i:n iſle:

190103601/33. jaz jyny jide:ž tɔːbure: deniž bəjuna, ſtunſſey brja:

190103601/34. 'bø:le apartmanna:da temizlic jape:s, basamak sile:s

190103601/35. je:, ba:ſſesine, iſi ne de:le:sε jape:s

190103601/36. ahlak duruħma:je, 'hepsini jape:s

190103601/37. ɔ:n bej jynymyž ka:ldu ka:jw jitme:, ɔ:n dø:t bile

190103601/38. 'ana dæ:jem ben anama

190103601/39. jaſama: uraſe:ž burda

190103601/40. 'baſtan adu nadu:du, ſindi dejiſti:dile:, adunu preobrajentsi ɔːldu

190103601/41. bizim partizan cəvymyž ja

190103601/42. kəɖamuſ dedesi partizanmuſ vaktunda

190103601/43. partizan di:lmɨʃ tɛ: jatakʃumʊʃ

190103601/44. da:da jatakʃuɫa: ɔ dɛ:mɛndɛ:mɨʃ

190103601/45. dedɛmɛ dɛ:jlɛ: jatakʃu ɔɫ

190103601/46. 'bitta: buɫɛ:ɫa: ɛjɛmɛc vɛ:, jɛti: bizɛ dijɛ

190103601/47. dɛ nɛnɛmiz, kɔdʒa nɛnɛ ɛmɛc kare:ɫa:

190103601/48. bɛʃ ʃinɛlic u:n ka:mʊʃɫa: bir a:vʃamda

190103601/49. doju:mʊʃ ɔ zaman i:sannaru, komitɛlɛri

190103601/50. tutmʊʃɫa: ɔldy:myʃɫɛ:, tutuɫmajanna: kaɫmʊʃɫa:

190103601/51. yʃ ʃyndɛn sɔ:ra kazanmʊʃ komitɛlɛr ama 'baja: ilɛri jɨtmɨʃɫɛ:

190103601/52. 'tɔpʃu ɟy:n, bi: i:sanna:nun ɫa:buɫdan kaɫɛ:

Kaynak Kişi No: 190103701

Ağız: Doğı Rumeli Türk Ağızları

Kayıt Yeri / Kodu: 1901037

Kayıt tarihi: 1.04.2013

Kaydı yapan: Nurcihan Güneş

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Fatme Ahmet Mustafa

İkamet Yeri: Trınak (Tikenlik)

Doğıum Yeri: Trınak (Tikenlik)

Doğıum Tarihi:1948

Cinsiyeti: Kadın

Medenî Hali: Dul

Öğrenim Düzeyi: İlkokul 4. sınıf

Mesleğı/İş Yeri: emekli

Dil Bilgisi: Türkçe

Başka Bölgede Yaşaması: Hayır

Sülale/ Lakap: Halil Hocalar

Konu: hayatından kesitler

190103701/1. ne bile:m bizim aldu:muz jök 'körudan ödun ama

190103701/2. e: 'na:bdzen i:ta:sun jindi

190103701/3. kuurwımuş, döcylmyş jere, önnaru atup jake:lar

190103701/4. 'na:pfak önnaru, fyrycleri jakadzeclar

190103701/5. 'atvadzija jittic

190103701/6. buldur, jefen sene orda du:duk ramazanda

190103701/7. bilmə:m ba 'kuuzanum ne deni:dini

190103701/8. medzi japa:duk

190103701/9. japa: ijləmə: japa:duk, pamuk ijləmə: japa:duk

190103701/10. fök kałaba ołu:du

190103701/11. i:sanna: toplasurduk, bavsam sana jeli:dic

190103701/12. 'ja:run affamui sen jide:sin önnara

190103701/13. fök ijlədic

190103701/14. evəl ijləmeclə ołu:du ja epsdži: də

190103701/15. kuurukfıu va:du

190103701/16. cim bø:lə be:te: jə aja:nui

190103701/17. a_ştö:nnara kuurukfıu də:jler

190103701/18. e:: 'vutrefennere jötyrlye:di

190103701/19. benim dedəm japa:du, anamun bubasu

190103701/20. tē jindi ma:rəm ajui

190103701/21. bu aʃ jɪ:di mi aʃu:rɛ ɔladʒak

190103701/22. e: piʃi:rɛ:n cɛʃcɛ:

190103701/23. iʃi:nɛ iʃtɛjɛn ʃɔk kata:

190103701/24. bɛn ʃɔk 'katmajɛm ama

190103701/25. bɛn ʃɛcɛ: katɛn

190103701/26. misi: kata:sun, nɛʃuʃt, 'bakla,y:zym kurusu katujɛn

190103701/27. jedi ty:ly katmak la:zummuʃ ɔnnara ama

190103701/28. i:sannara da:de:m ba 'kuzanuum

190103701/29. iʃɛn iʃɛ: iʃtɛ

190103701/30. ramazan tutmak a:jru, aʃu:rada a:jru

190103701/31. bizim bir aʃ kurudu da ɔtɛci ʃyn cesti:mɛdic ʃɔdʒdʒɛ:

190103701/32. cesti:mɛdic, bɛ:ci dɛ dʒanlanu: dedim

190103701/33. ba muba:rec aʃvan, a:dʒuunda kurudu a:muʃlaru

190103701/34. ɔ kada: 'i:di, naza: mu ɔʃdu aʃvan

190103701/35. ʃɔcsuʃu ʃa:muʃdu var, ʃɔcsuʃu dæ:lɛ:

190103701/36. indʒir ʃa:muʃdu, 'tɛcɛ:lɛdʒic ɔlɛ:, suju ta: fazla

190103701/37. kuʒuʃburun ʃa:muʃdu jɛnɛ bi: tarafu kuʒmuʒu ɔlɛ:

190103701/38. jɛnɛ 'janadzuklaru bɔ:lɛ uzun

190103701/39. ɔrak ʃa:muʃdu da var

190103701/40. uʃa:nadan kurujɛ:ʒ, tu:ʃu kurujɛ:ʒ

190103701/41. aʃ japa:sun, kuʒma japa:sun

190103701/42. ama uʃa:naju 'cyʃʃydzyc 'cyʃʃydzyc du:ra:jɛʒ

190103701/43. sy:le:me:, uła:na jeme: japujan

190103701/44. ɔ da jene e'tlen ɔtɔje:

190103701/45. uła:nafu jape:z, sa:rma sare:z

190103701/46. bułgu:ła sa:rma jape:z

190103701/47. suvan muu kavurzan, puurasa muu kavurzan

190103701/48. puurase:jła jape:m ben, ta: tatluu jele:

190103701/49. 'cyfɣdɣyc 'cyfɣdɣyc dɔ:ra:jen puurasaju, kavuurue:n, sɔ:ra 'dʒi:brise
ate:n

190103701/50. siz ne de:niz

190103701/51. ɔnu atudʒan, bułguru usla:dʒan

190103701/52. 'ileri ja:lu su:jła muu usla:dʒan

190103701/53. isla: ji:ka:dʒan bułguru, isla:dʒan

190103701/54. bi:z burda dyve:z bułgu:laru andan sɔ:ra kajnade:z ɔnnaru

190103701/55. ja: dyve:z

190103701/56. dibec va: burda

190103701/57. tɔkmakla: va: bɔle

190103701/58. sen ure:n kałduure:n, ɔbyry ure: sen indire:n ɔ kałduure:

190103701/59. kurude:z, savuure:n bitta: ɔ tɔ:z jibi ftuke:

190103701/60. jide: ɔ kap 'bitta: sujruele:

190103701/61. kavuzuu, kavuz dæ:z ɔnun kapla:na

190103701/62. ja: kavuzla:nuu ajure:z, dyve:z

190103701/63. andan sɔ:ra ecini ele:jem, temizle:jem, kɔje:m, kajnade:m

190103701/64. kajnattuuktan sɔ:ra bi: jyn my kuruzec, ici jyn my avaja jøre

190103701/65. dibeclɛ dyve:z, savuure:z

190103701/66. na:bułdžec ja:

190103701/67. uɫa:jɛn uɫa: ecini, andan sɔ:ra dyve:z

190103701/68. uɫamadan saʃuʃuwerɛ: duʃuuna

190103701/69. evɛl ceʃcec dyvɛ:dic

190103701/70. ʃindi satuun ɟɛ:z, a:zuur

190103701/71. e: annaduɛve:dim_ɛ:

190103701/72. mandaɫaru, 'sa:duuk

190103701/73. piʃiɾiz sydyny, sɔ:ra jaja: kɔjar ʃaɫkaɫa:duuk

190103701/74. majaɫarum, 'i:lɛri ju:t japarum

190103701/75. sɔ:ra ju:du ʃaɫkarum

190103701/76. ju:du majaɫarum, majaɫanduu muu ɔ syt cendi cendine majaɫane:

190103701/77. i:ʃmic sydy, u:jnuk dɛ:dic biʒ

190103701/78. ɔ suwɟak ɔ'ɫdu mu bi: jynɛ majaɫanuur

190103701/79. kɔja:suun jaja:

190103701/80. 'bitta: tɔkmakɫa bø:lɛ ʃaɫka:suun sapunuur

190103701/81. sɔ:ra kɔtare:m, dɔcijen bi: kazana, tendžereje ne:jse

190103701/82. e: ,tɔpɫa:jɛn ja:sunuur, mandanuun ja:suu ʃɔk ɔɫur

190103701/83. ʃyncy dyve: je ajranuu

190103701/84. ajranuu 'dy:dycɛn sɔ:ra ɔ ja:suu ystynɛ ʃuuke:

190103701/85. ɔ tɔpɫa:jɛ ja:sunuur

190103701/86. da sɔ:ranu kɔje:z atefɛ ɔ ajranu

190103701/87. 'sɔbanuun cɛnaruna kɔje:z

190103701/88. ʃɔk kɔjdun mu i: ɔlma:

190103701/89. usuʃ usuʃ piʃti mi ɔnu jɛʃil suju ʃwuɛ: ystyne

190103701/90. 'bitta: sujunu aʎe:m ystynden, a:ʃtuunda kaʎe: i:ʃmi:

190103701/91. su:je: i:ʃmic, a:ndan sɔ:ra syze:m 'bitta:

190103701/92. suɔɔzakka 'syzmɛ:jɛm iʃ

190103701/93. i:ʃmi: syze:m, 'ʃɛndliden syze:m

190103701/94. ø:lɛ jazuwɛri:dic, bi: ʃɛjin iʃʃine syze:n

190103701/95. evel tuʃum va:du, tuʃuma basa:duuk iʃmiclɛri

190103701/96. 'ilɛri dɔɔɔdurusun bi: kavanɔza mu neje kɔja:sun

190103701/97. kuzuju cɛɛ:sin, isla: juuka:sun derinin

190103701/98. i:ta:ʎa: ba:ʎa:ʎa:du ɔnu

190103701/99. tuʃumu ba:ʎa:lar ja:

190103701/100. aʃt janunu, a:zunuu aʃʃuk bʷrakur:lar

190103701/101. ɔ tyly jɛrini ɛ: 'jɛ:ni kuurka:ʎa:

190103701/102. ɔ belli bilɛ ɔlmɔz tyly dije

190103701/103. juu:ka:ʎa: ɔnu temiz

190103701/104. andan ʃɔ:na aʃʃa:lar, dɔɔɔduruʃar iʃʃini, a:zunuu ba:ʎa:lar

190103701/105. sɔ:ranu usuɔɔɔɔɔɔɔɔ bi: jɛɛ kɔja:lar

190103701/106. bi: jasta:ʃ ystyne mi kɔjdɔn, bi: ta:ta ystyne mi

190103701/107. ɔ ecmec attu:muuz ʃɛj

190103701/108. ecmec cyre:, fuuruna atuŭan ta:tadan cyrec jasta:f

190103701/109. ama ne i: ɔle:

190103701/110. ɔ i:fmic kuru:je iŭinde , tɔ:z jibi ɔle:

190103701/111. taranaja ja:jui kavuuru:sun, bɔber ata:sun iŭine, sujunu kɔja:sun, kajnadu:sun

190103701/112. ecmɛ: du:ra:sun bi: fana:

190103701/113. ystynɛ dɛ ju:dun va:sa ju:t kɔja:sun

190103701/114. 'kuŭun ɛ:r vakut ju:t buŭunmɔzdu

190103701/115. fɔk i:fmic kɔja:du isanna:

190103701/116. aŭu:sun bi: kaŭuk, kɔja:sun

190103701/117. ɔ fɔk jinmezdi, jimezdi i:sannar bitɛdzɛc dije

190103701/118. bi: syry kuuzan ɔŭ:du

190103701/119. bizim kaŭabaŭu:muuz jɔktu ama:

190103701/120. evɛl ja: bilɛm dɔcmezlerdi taranaja

190103701/121. biraz suɔdzak su, ystynɛ bi: kaŭuk i:fmic dɔcɛ:dic

190103701/122. jɔksuzŭuk, fuuka:raluɛ

Kaynak Kişi No: 190103702

Ağız: Doğı Rumeli Türk Ağızları

Kayıt Yeri / Kodu: 1901037

Kayıt tarihi: 1.04.2013

Kaydı yapan: Nurcihan Güneş

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Hava İlyaz Mehmed

İkamet Yeri: Trınak (Tikenlik)

Doğıum Yeri: Trınak (Tikenlik)

Doğıum Tarihi:1953

Cinsiyeti: Kadın

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: Ortaokul 8.sınıf

Mesleğı/İş Yeri: emekli

Dil Bilgisi: Türkçe

Başka Bölgede Yaşaması: Hayır

Sülale/ Lakap: Halillerin Yusuf

Konu: hayatından kesitler

190103702/1. jelin ɔdaɫaruu va:duu

190103702/2. benim evim ahuu:dan bi: ɔdajduu, japuuvɛ:miɟlɛ:

190103702/3. va:duu ba 'kuuzanuum, benim bagaɟuum ɟɔktu

190103702/4. 'e:psidɟi: va:duu ama e'vlɛ:miz jɔktu

190103702/5. ɟi:z, ɟi:z ɟɔktu

190103702/6. i:beɫerim, tɔ:baɫaruum va:

190103702/7. seri:sin, peɟci: seri:sin

190103702/8. 'i:leri ahuu:ɫa:duu bəɟuɟɫaruu

190103702/9. dɔ:de:, beɟɛ: kat jɔ:gan dɔɟɛ:m va:duu benim

190103702/10. 'jeɫɛ:m va:duu, 'futam va:duu

190103702/11. ja: sanduu:m va:, ta: dure: sanduuk

190103702/12. suubuuta:ma:m sanduu:, kuɟjama:m

190103702/13. sanduu:n iɟɟinde ne ɔ'ɫsa va:duu

190103702/14. 'jeɫɛ:m va:duu, 'anterim va:duu

190103702/15. evel 'anteri ɟiɟɛ:dic biɟ

190103702/16. 'puutam, var ta: 'puutam

190103702/17. dɔnum da va:duu

190103702/18. 'annemin 'saɫtasuu va:duu

190103702/19. evel ɟrep va:duu treviraɫa: ɟibi

190103702/20. 'ɟɛmbɛ:le: va:duu

- 190103702/21. jrep, 'dy:nne:de ø:tyny:dyc bæ
- 190103702/22. 'ʃembe: jibi ama jrep
- 190103702/23. 'tə:basu, 'zuubuun va:
- 190103702/24. ə, jakuɫdu bæ:ci nə:de kaɫdu
- 190103702/25. benim va:du
- 190103702/27. 'zuubuun, anterinin ystynə jije:sin
- 190103702/28. bə:le maʃine:jle dicili: əna:
- 190103702/29. ʃatmaɫu matmaɫu, e: jeneri va:
- 190103702/30. a:rtɫazɫa:dan japa:ɫa:du evel
- 190103702/31. 'temin də ø:le dedim
- 190103702/32. 'titrec va:du evel
- 190103702/33. 'titrec də:dic biz
- 190103702/34. sandukʃu va:du kasabada
- 190103702/35. e: ʃam a:ɟuɫdu, ne ə:ɫɟec ja
- 190103702/36. ynynde ø:necləri va:, jylləri va:
- 190103702/37. bəja:je: kurmuzujə, tɛ bə:le ø:nec jape: bitta:
- 190103702/38. 'əɟere mi də:z
- 190103702/39. daradɟadɟuk, jan^wbaʃʃa:zuɫda bi: 'kapadɟu var iʃinde
- 190103702/40. jyclyc jə:ganna: va:
- 190103702/41. sandu:n ystynde jastuk, baʃ_jastu: də:dic ba
- 190103702/42. bi: də jeldim ben dyʃmyʃ
- 190103702/43. janmuʃ jastu:n 'janu_ubaʃu

190103702/44. 'kapuunuu jan^una dyfmyf, sobaja di:mif

190103702/45. dicine sobadzuuk ba, ne ołdžec

190103702/46. e: biž ecmec piſi:mɛ:z

190103702/47. o zaman jeni jeliniz

190103702/48. e: jeſindic jɛ:

190103702/49. ben zatur 'iſ cyve jidip tɛ iſ 'kajnam demɛdim, 'kajnatam demɛdim

190103702/50. cyve jiderim, cy:dɛ anam derim

190103702/51. burej jelirim jene anam derim

190103702/52. iſ dɛmɛ:m, bilmɛ:m ø:lɛ

190103702/53. biž tamam be:f ɛ:ltijdic

190103702/54. a:dem agasu, ra:sim agasu, rystem agasu, usmajut agasu

190103702/55. beſindzi bizim adam

190103702/56. di:l ɛn cyfɣ:, onun cyfɣ: izet var

190103702/57. ben ses ettim ſindi 'aſſjeje

190103702/58. e:vde na:be:la:

190103702/59. ra:sim 'amdžan va:du

190103702/60. o astajdu, øldy

190103702/61. cɛ:ndi jɛldi

190103702/62. ałmuſla:, jeſi:miflɛ:, nasu dɛ:zɛclɛ: ja

190103702/63. jitmiflɛ:,dajisi:jɛn duri:mif

190103702/64. anasu ølmyf

190103702/65. dajuusi:jla duru:kan ałdatmuſla:

190103702/66. demişle: şük, 'kajru a:ldəz

190103702/67. ałmuşla:, jeti:mişle:

190103702/68. 'a:jur ba bilmezdi zə:, ne bildəc

190103702/69. bilmez 'sajur jy:sym tetən, nədən bildəc

190103702/70. benim e:ltim də bən jindi ona 'inje dəmə:m

190103702/71. 'abla də:m, dži:nsimiz də

190103702/72. zıla 'kajnamun adur

190103702/73. başka bi: kə:mşu demiş

190103702/74. sən demiş jıfşən ama o asta şödədə: vərəcələ: seni demiş

190103702/75. məjtap di:ıl, esa: da jitməsin dije

190103702/76. o zatur dy:n 'əlmədən jyvə:le: jəzycməzdi

190103702/77. o zatur iş jə:məmiş onu

190103702/78. 'a:jur ba ne şecişfec jə

190103702/79. jindi 'jətmə:j yş tanə e'v anasi:le bile jətyre:

190103702/80. ba 'kuzanum jəlini jəti:dictən sə:ra e'və bi: avə pa:şasur
jaza:la:du jərə

190103702/81. ystyndən basalak jəşfə:le:

190103702/82. a:dzuk ta:zə ja: verile:, kap^unuun a:zuna sy:dyrylər onnarur

190103702/83. ja: jibi jımfak əlsun dedilər

190103702/84. şeciş 'əlməsün dije erə:ldə

190103702/85. kapunun a:zla:na bə:le sy:dyry:le:

190103702/86. 'kapunun cənə:la:na, cənə:la:na

190103702/87. arabadan inmeje

190103702/88. veren veri:di jene ne iste:se

190103702/89. besmele fcecelec ine:je: arabadan

190103702/90. bir i:nje dure: jan^w başunda, iste bakam dæ:j

190103702/91. i:n jefinsinle: dije

190103702/92. e: bana ne öldzec

190103702/93. ne 'ajadumwz va: , do:rudan cyfşydzye bi: 'ajattf'u:mwz var

190103702/94. f'amw:lanmasun dije, ø:le bi: zakonmuf

190103702/95. saba:łajunw ka:ka:sun, jide:sin jyvø:le el øpme: kômşulara

190103702/96. 'i:leri anana bubana jide:sin

190103702/97. e:, dy:ny karwla: japa:du ba 'kuzanum

190103702/98. ałw:la: bi: da:re, 'a:dşuk f'atw:la:, a:det jerine jeldzec kada:

190103702/99. jenfle:, bi:kafş cıfı şnar

190103702/100. bizim davwlla di:ldi dy:nne:miz

190103702/101. he:ces japmøzdu davwlla

190103702/102. ja: karwla: f'atlar

190103702/103. adam şlmøz 'iş dy:nde

190103702/104. je: je: dakw

190103702/105. annattum a: 'temin

190103702/106. jelinin 'urbasw var, 'sałtasw var, 'pabwřf'arw var

190103702/107. jelin 'urbasw telli melli

Kaynak Kişi No: 190103703

Ağız: Doğu Rumeli Türk Ağızları

Kayıt Yeri / Kodu: 1901037

Kayıt tarihi: 1.04.2013

Kaydı yapan: Nurcihan Güneş

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Gülsüm Sali Nurullah

İkamet Yeri: Trınak (Tikenlik)

Doğum Yeri: Trınak (Tikenlik)

Doğum Tarihi:1947

Cinsiyeti: Kadın

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: İlkokul 5.sınıf

Mesleği/İş Yeri: ev hanımı

Dil Bilgisi: Türkçe

Başka Bölgede Yaşaması: Hayır

Sülale/ Lakap: Ahmetler

Konu: hayatından kesitler

190103703/1. 'fɛʃmɛlɛ:dɛ bilɛm jɔktu su

190103703/2. bytyn jyn beclɛ:sin bi: bakur:, ici bakur: sudan øtyry

190103703/3. suura var ja:

190103703/4. ama var i:san jeli: ta:lɛdɛn vaj ama 'dudum bɛn aɭuvɛrɛjim ba:ʃam,
sɛn beclɛ adʒic

190103703/5. bi: dɛ varum anam baʃla: daruɭma:

190103703/6. bɛn bakur:ɭaru da jøtyrɛmɛ:dim, cyʃʃyctym

190103703/7. jɛdʒɛ ɔɭur beclɛ:lɛ: nɛ durujɛn sɛn dije

190103703/8. ɔnnar namas kuɭa:ɭa:, bɛn ep 'ʃɛʃmɛdɛjim

190103703/9. aman ba 'dudum ta:lɛdɛn jɛldim dɛ: bi: karu

190103703/10. fuurunu kuuzduɛ:m, ecmeɛ ataɓam ama ta: adam jɛlmɛdi ku:dan

190103703/11. kuuzanu e vɛɛ buuraktum

190103703/12. cyʃʃyc, ba:re:, e vi juuradʒuɛ

190103703/13. dajanamasun verisin

190103703/14. sɔ:ra sɛn ka:batɭu ɔɭu:sun ama

190103703/15. ju:p ju:p damɭar ama bø:lɛ indʒɛdʒic

190103703/16. bø:lɛ aksa 'ʃabɔʒak dɔɔdʒɛɛ bakur:ɭa: ama jɔk su

190103703/17. 'jɔktu evel suɭar

190103703/18. burda bɛn ʃɔk bijɛndim 'ticɛnnic cy:ny

190103703/19. bizɛ puuna: jɔktu

- 190103703/20. e: 'kəruːlaːda vaːduː ama bizdə jəktu
- 190103703/21. 'tʃeʃmedən ba 'kuːzanuːm
- 190103703/22. bakurːaːdʒuːjlaː jetiriːdic ɛː
- 190103703/23. benim kuːruːlduː bakurːaːdʒuːm da adam japtuː
- 190103703/24. bak taː 'jenidʒeː dureː
- 190103703/25. jindi tʃək dadanduk 'epsidʒiːnɛ, raːtlaː
- 190103703/26. e: 'nasuː juːkaːzan ja
- 190103703/27. kajnaduːsuːn, kəjaːsuːn
- 190103703/28. 'badʒaːluk vaːduː ja evəl
- 190103703/29. 'bittaː anam ɔtuːruː 'əɾəzaː juːkamaː
- 190103703/30. 'annɛm suːju kajnaduː itʃɛrde
- 190103703/31. bən taʃuːruːm anama
- 190103703/32. anam, ɔtuːduː jɛːdɛn aːluː təkudʒu 'bittaː basar
- 190103703/33. japaːduːk biʒ sabuːn, tɛ 'sədadan
- 190103703/34. sabuːn sɔdasuː vaː dycannaːda
- 190103703/35. dən jaːlaː, dən jaːdan japaːduːk
- 190103703/36. jaːjuː, erideːn suːju
- 190103703/37. 'bittaː 'sɔdajui kəjdun mu ɔ təplaneː beri, sabuːn ɔleː
- 190103703/38. karuʃeː buːlamaʃ jibi
- 190103703/39. dɔcyjɛn ɔnu, kaːluːplaruː vaː bəːleː, kaːluːplara
- 190103703/40. ɔ sɔːra dɔneː, dɔndu mu sabuːn ɔleː
- 190103703/41. ɔnu da japabilɛn japaːduː, nɛ praː vaːduː nɛ bi ʃeː

190103703/42. cesme feceri ja:

190103703/43. feceri bilmezdic biz nejdi

190103703/44. töz feceri va:du ama:

190103703/45. bi: dajuumuz səfjeje jitmif jeti:mifti de baka:dum bə:le

190103703/46. bak a:dzuk de:dim 'nasu cəfeli de:dim

190103703/47. kuurmuzuja bəja:sun

190103703/48. e: a'k olur, bə:z olur, kara kuurmuzu, pə:mbə, ma:vi, jəfil

190103703/49. ajakkaplarun ma:vi

190103703/50. e: bə:z saftlu, a'k saftlu, kara saftlu

190103703/51. ba kuzanum itf fəcifmedic

190103703/52. be:f ta:jne e:ltim vardu

190103703/53. 'itf fəcifmeic

190103703/54. biz ytf e:lti bi: jere jeldic sə:ra

190103703/55. na:bałum ja inec buza:ladu da

190103703/56. ahurun birinde 'samannuk jibi bə:le

190103703/57. ona japtu:la: e'v

190103703/58. sə:rəna ona fjuktu e:ltimin birsi

190103703/59. 'ajatta olan e'vden

190103703/60. ben de o: ahur e'vde duru:dum

190103703/61. e:ltim de jene benin du:du:m evden fjuktu

190103703/62. cyfyc e:ltim fjuktu da 'kajnamun januna, 'ajatta eve ji:di

190103703/63. 'bitta: ytf e:lti baja: jafaduuk ama itf fəcifmedic ne bilejim

190103703/64. inec, manda, kəjun, ceŋi, buza:, kuzu, ɔːlak, maːlak, inɛ:n buza:su

190103703/65. ʃil, 'jyverɔːdim, garga, 'daradʒan

190103703/66. saru, su:tɬaru saru ɔːluːdu ja ne de:dic ɔnnara

190103703/67. ja: 'gagaɬaru va:du ja bə:le

190103703/68. ja: 'kusrak, saru ˌkusrak, 'kuʃfa:z

190103703/69. 'pɔːtak, li:lec var, e:f kuʃɬaru

190103703/70. siz beni ʃaktunuz by:yn, ʃaktunuz

190103703/71. ɔraz, tavuk, piliʃ, ka:z, mini, ø:dec 'epsi var

190103703/72. e: 'temin sajdum ja:

190103703/73. jabanu kuʃɬaru ja:

190103703/74. 'epsini mi

190103703/75. kəkardʒa, tilci, duvan

190103703/76. dedim ɔnu ben duvan deʒe

190103703/77. tavukɬaru kape: duvan

Kaynak Kişi No: 190103801

Ağız: Doğu Rumeli Türk Ağızları

Kayıt Yeri / Kodu: 1901038

Kayıt tarihi: 24.10.2014

Kaydı yapan: Nurcihan Güneş

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Gülsüm Mustafa Mehmet

İkamet Yeri: Çereşa (Kokariçme)

Doğum Yeri: Çereşa (Kokariçme)

Doğum Tarihi:1941

Cinsiyeti: Kadın

Medenî Hali: Dul

Öğrenim Düzeyi: İlkokul 6.sınıf

Mesleği/İş Yeri: ev hanımı

Dil Bilgisi: Türkçe, Bulgarca

Başka Bölgede Yaşaması: Hayır

Sülale/ Lakap: Beytullalık/ Belber Mustafa

Konu: hayatından kesitler

190103801/1. jy:sym, kəkar_ıfmedejiz

190103801/2. benim bubam bəlbə:lic japa:du, bə:lbə: muustava də:le:di

190103801/3. bizim dğinsimiz 'bejtulla:tuukla: də:le:

190103801/4. e:: syla:ləm, akraba:m fəktu 'epsi tyrcijeje jitle:di

190103801/5. aman duman ɔ'lduk bile:sin_ε: 'kuuzum

190103801/6. u:: fək 'tyrcijeje jittile: marū 'kuuzum

190103801/7. 'tuumna:da benim kuuz ka:dəfīm var fatma

190103801/8. birisi emetulla: ɔlan kuuz kardəfīm var

190103801/9. jy:sym, be:jtuŋla, jəlinnəri,ra:bije, zi:nep, akraba:muuz fək 'kuuzum

190103801/10. 'cypədɟic, ɔ saru fɟifədɟiclərə 'javuɟɟuuk, 'guɟnədɟuuk ɔnnan a:tlaɟu

190103801/11. nəfī də:m fək fəfint bi: syry

190103801/12. 'zambak də:jiz, a'k ɟa:dak də:jiz, fɟi:dem də:jiz, mineffə, 'jɔnustəpu, ɟy'l, aɟma fɟifə:,

190103801/13. tyly ɟubaɟar i:leɟazum uzun ɔlu:ɟla: da 'ty:ɟɟe:zləri aɟfə:la: bə:le cyfɟyc cyfɟyc

190103801/14. fɟitleməc ama ɔ kuɟɟaɟuɟla:dan jəle: ɔ sɔz

190103801/15. biz 'mərək də:jəz, 'mərək 'mərək

190103801/16. kəju:z u:n tasɟa:za, tasa 'karuɟtuɟruuz, 'karuɟtuɟruuz

190103801/17. ici jummu:ta kuɟru:sun, 'adɟuuk tu:s kəja:sun, su kəja:sun istə: syt, istə: jə:t kəj

190103801/18. 'karuʃtuuri:su:n 'karuʃtuuri:su:n i:dʒe 'ɔlduktan sɔ:ra tavaja kɔjusun
buraja piʃiri:sin

190103801/19. indʒedʒic saʔe:su:n 'tavaja øle piʃiriʃin a:ʔtuuz ystyʒ piʃiri:sin
paʔaʔʃinci

190103801/20. 'piʃticten sɔ:ra ɔnu ʒetiri:m ja: ʒake:m teze ja: va:sa ta: i: sa: ja:
jerine tatʔu ɔʔur ja:

190103801/21. e: bybe:, 'a:dʒuuk 'dɔmati, bi: suvandʒuuk dɔ:ra:ʒem

190103801/22.u:n kɔʒe:m 'kavuurem, 'kavuurem ateʃte 'fasileʒe dɔcy:m

190103801/23. beʒaz var, kara var, kuurmuzu, aʔadʒa, bɔ:z var ja:

190103801/24. e'velden naʃu ʒemec ʒapa:duuk 190103801/25. evel biʒ mɔmaliga
dɛ:dic

190103801/26. 'bunna: ku:dʒaʔuʔa: kaʔfamak dæ:j

190103801/27. kɔʒuʒe: 'anɛdʒi:m suudʒak su bi: tendʒereʒe kajna:j

190103801/28. 'kajnaduuktan sɔ:ra ɔnʊn iʃʃine tu:s atɛ:

190103801/29. ali: kɔʔaʔ ʒapma: 'ɔkʔa:ʒu, karuʃtuuru: misir unu ɔ bɔ:le kɔʒuʔur
lɔk lɔk kajnar

190103801/30. ʒetiri bi: tavaja ɔnu 'bɔʃaʔduur ,ystyne ʒe sa: ʒa:ʒu dɔcɛdʒec ʒa
petmez dɔcɛdʒec

190103801/31. biʒ bite: tatʔu tatʔu ʒi:dic

190103801/32. ku:dʒaʔuʔa: ɔna ʒuumuʔa kuʔe: ɔna

190103801/33. biʒ ʒuumuʔa ku:məzduuk

190103801/34. 'annem kuurməzduu, ben ʒø:dy:my sɔʒle:m

190103801/35. benim annem ʃɔk zɛ:ŋjindi

190103801/36. biʒ iʃʃuʔʔan ʒa: 'ʒimɛdic, hep sa: ʒa: ʒi:dic

- 190103801/37. bubam jidɛ:di 'tenɛci 'tenɛci ʃurɫa:n ja:jui ʃiukaturu:duu
- 190103801/38. sa: ja: ama biʒim inɛclɛrimiz va:duu 'kuuzum
- 190103801/39. ja: da dæ:jɛz, ʃurɫan da dæ:jɛ:z ici ty:ly
- 190103801/40. 'annɛm hep teze ja:ɫa japa:duu 'kɔɫaʃɫaru teze ja:ɫa piʃiri:di
- 190103801/41. bɛn he:p mandinɛ: sa:dum 'kuuzɛ
- 190103801/42. bubamuun bi: ʃiʃt mandasu va:duu bi: dɛ su:r j:nɛ: va:duu
- 190103801/43. bubam he: bajurɫa:dan tɔmruk ʃɛɛ:di
- 190103801/44. mandasu va:duu tɔmruk ʃɛɛ:di ɔnna:ɫa 'bajur:dan
- 190103801/45. kamjɔnna: jɔktu biʒ jetiʃti:mizdɛ, biʒ kuuzanduuk ɔ su:ra
- 190103801/46. mandanuun javrusu maɫak , 'maɫadzukɫa:
- 190103801/47. bak jɔ:dyn my bubam da 'ajnu di:di
- 190103801/48. bɛn tɛ bu bejime jɛldi:nɛ jɔ:dym su:r j:nɛ:
- 190103801/49. biʒ su:r j:nɛ: kuɫanmaduuk bubamuun kapusunda
- 190103801/50. hep manda, hep manda inɛ:
- 190103801/51. benim anam secɛn jaʃũna ji:di hep kajmak ji:idi
- 190103801/52. syt ɫajma: ji:idi
- 190103801/53. bi ʃɛ:dʒic 'ɔɫmadu ne damar ɔɫdu, ne hasta ɔɫdu
- 190103801/54. ja: bak 'kuuzanuun ne jaraɫɫujmuʃ ɔnna:
- 190103801/55. kabaɫ japa:duuk, ʃɔk kabakɫarumuuz ɔɫu:du
- 190103801/56. 'annɛm kabaɫ piʃiri:, kabɛɫɫu piʃiri:
- 190103801/57. bɛn kabaɫ jemɛ:ni, kabaɫɫujui ʃɔk seve:m
- 190103801/58. kabaɫ ɔbiɛsi, kɔɫaʃ japi:zɔ:

- 190103801/59. 'annem bułgu: 'kəladzu japar bə:lene
- 190103801/60. jazar ɔnnaru
- 190103801/61. bułgu:la japa:, pi:ni:le karuʃuk japa:
- 190103801/62. kabaktu da japa:
- 190103801/63. kabak kəja: ara:la:na, pazui jaza:
- 190103801/64. piʃiri: tɛ bu:da tɛpside
- 190103801/65. makarna japa:, piʃiri: ju:fka
- 190103801/66. 'cendidzi: juʃkalaru cesip cesip biʒɛ juʃka japa:du
- 190103801/67. evel jəktu 'kuzum ɔnun iʃin
- 190103801/68. benim 'annem pazularu jaza:du
- 190103801/69. evel 'kuzum bə:le 'soba da jəktu
- 190103801/70. bubam japtui tɔprak sɔbasu
- 190103801/71. tɛ bə:lene ciremitten, ɔ:ta jeri ciremitten, cənə:laru da tɔpraktan
- 190103801/72. 'kajnamil dɛ dɛ ɔ:ledi
- 190103801/73. eˈvlendi:m suɾa tɔpraktan japa:la:du
- 190103801/74. 'annem iʃinɛ ecmeɛ ata:du, ystynde kəlatʃ piʃiri:di
- 190103801/75. evel ɔ:le jəktu javruɔdzi:m
- 190103801/76. 'anneɛ:miz ʃɔ:k ʃɔ:k japa:du
- 190103801/77. kaba: erɛndɛɛn jɛʃirɛ:dic
- 190103801/78. erɛndɛɛ:di, bitta:je ɔndan kəlatʃ japa:du
- 190103801/79. pazularu arasuɾa dɔʃɛ: dɔʃɛ: , sɔ:ra dilim dilim japar
- 190103801/80. 'annem ɔnu tendʒereje uru:

- 190103801/81. tɛ bu:da piʃɛ:, ji:rɪz
- 190103801/82. ʎa:nəʃu, ʎa:nəʃu jɛmɛ:
- 190103801/83. tuʃu japa:
- 190103801/84. bi: fuʃʃu tu:ʃu japa:du 'kuuzum
- 190103801/85. bi: fuʃʃu ʎa:na tuʃʃusʉ jape:
- 190103801/86. ɪciʃɛɪ ɪciʃɛɪ cɛsɛ: ɔnnaru, 'dɔɫdure: fuʃʃuʃa
- 190103801/87. biʒ tamam a:ʎtu kuuzanduuk
- 190103801/88. bi: kɔɫʒa tendʒɛɛ fasile jɛmɛ: japar
- 190103801/89. 'bɔ:ɫɫɛ dɛ:dic biʒ dɛ
- 190103801/90. iʃine ʎa:na da dɔ:raɪ ɔnun
- 190103801/91. a:j ne tatʎu ɔʎu:, ne tatʎu ji:dic 'kuuzum
- 190103801/92. ne kaɫabaɫukmuʃʃukta ne tatʎu ji:dic
- 190103801/93. 'annɛm ʎa:nəʃu japa:
- 190103801/94. 'ʎa:na kavuru: , dɔ:ra:, dɔ:ra:, tɛ'ndʒɛɛje kɔja:
- 190103801/95. bure: bi: kɔɫʒa tɛ'ndʒɛɛ iʃine buɫgu: saɫar ɔnun
- 190103801/96. ɔ piʃɛ: piʃɛ:
- 190103801/97. jɔzɛɫ kɔka: 'kuuzum
- 190103801/98. ystyne teze ja: jakar
- 190103801/99. ɔ teze ja: sa: ja: ne tatʎu japar ɛɪ ʃɛji 'kuuzum
- 190103801/100. ama na:paɫum 'kuuzum
- 190103801/101. jaʃʎuʒuʒ da ka:jʉ dɔkuni: biʒɛ
- 190103801/102. biʒim annɛɛrimiz ʃɔk iʃɛ:di

190103801/103. biz ʃɔk zɛ:nɟindic

190103801/104. benim bubamun ʃɔ:k ta:la:aru va:du

190103801/105. bu ʃɛɛɛɛɛ e:n jɛ:li dedɛm

190103801/106. 'ɔnna: 'bejtuɫaɫukla:

190103801/107. benim ninɛm tyrcijɛɛ ø'ldy

190103801/108. cyʃyclycmyʃyc dije biz ɟitmɛmɟɟɟ

190103801/109. ɔnna: elli bir ma:ɟzuru ɟittilɛ: tyrcijeɟɛ

190103801/110. benim dedɛm ʃɔk zɛ:nɟinmɟ

190103801/111. ta:la syry:ɟɛ ta:lada yʃyɫtyri: cɛ:ndini

190103801/112. jatuveri: 'kuuzum

190103801/113. dɛ ʃi:ft syry:cɛn ku:k jaʃʃa:zuunda ø'lmyʃ

190103801/114. ja: ne 'jɛ:ndɟɛɟɟic ø'lmyʃ benim dedɛm

190103801/115. hiʃ bilɛ:ɟɟɟ dedɛmi

190103801/116. dedɛɛ:ɛn jɛɛn bu zɛ:nɟinnic

190103801/117. bizim ɟɟi:nsimiz ʃɔk zɛ:nɟin

190103801/118. bizim nɛnɛm bu ʃɛɛɛɛɛ, bu iʃmɛɛɛ sɛ:dɛ bak

190103801/119. a:k ecɛɛɟi jɟɛn benim nɛnɛm

190103801/120. kɔɟa: fɛurunu va:du, bilɛ:m

190103801/121. ɔnnara a:k ecɛɛɛ ata:la:du kajruku

190103801/122. hep a:k ecɛɛɛ piʃirilɛ:di

190103801/123. bytyn ma:lɛnin iʃini, ʃa:ru kuuzannaru

190103801/124. jɛ'l 'kuuzum sana sɔmun verɛm

- 190103801/125. səmun səmun ata:
- 190103801/126. kurrup kurrup veri:di ma:leje
- 190103801/127. ʃək faci:rdi bi:zim bu ʃereʃe
- 190103801/128. a:ɾpa, mi:sir, e:cin, kara e:cmec va:du
- 190103801/129. bubam ɔnun evla:du ja, ɔnna:dan kaɫma ja:
- 190103801/130. benim bubam ʃereʃede en ze:njin
- 190103801/131. ɔ 'kuʃɫa dɔɫusu ma:ɫ
- 190103801/132. be:jiri baʃka, kɔjunu baʃka, ine: baʃka
- 190103801/133. nenemin ʃu:ɾakɫarɯ va:du ʃək
- 190103801/134. e: bi:z kaɫaba
- 190103801/135. bi:ze ʃu:ɾak ne la:zum
- 190103801/136. bi:z kaɫabajɯz ja, bi:z iʃle:je:z ta:ɫa:da
- 190103801/137. ɔrakʃu jɔtyry:dy bytyn,
- 190103801/138. meɟi meɟi jɔtyry:dy bytyn
- 190103801/139. hi:be hi:be ecmecle: jɔtyry:dy
- 190103801/140. nenem benim adam jibi bi: kadundu
- 190103801/141. be:jire pine:di, ha:di 'ta:ɫaja jide:di
- 190103801/142. 'ta:ɫaja ecmec jɔtyry: iʃɫile:ɾe
- 190103801/143. iʃɫile: biʃi:ji ɔrak
- 190103801/144. səmun, e:vdə a:zu:ɫuk jape:
- 190103801/145. bi:z cyʃyɟyc kuzanduuk ɔ_zman ama bile:n
- 190103801/146. ɔrak va:, ellic, eline jeʃiri: bɔ:le biʃer

190103801/147. bən bilə biŋtim neler 'kuuzum

190103801/148. biŋe:dic biŋe:dic

190103801/149. teste kəja:sun sə:ra demet japa:la:du

190103801/150. ja: demetleri taŋu:du

190103801/151. bən zi:nəbə ha:mile ɔ'ldum

190103801/152. bən tezeɟic e'vlendi:nə

190103801/153. bən cyŋɟɟyc e'vləndim

190103801/154. bən də bə:le demet taŋu:dum

190103801/155. 'təku:ɟu:n japa:la:du

190103801/156. təku:ɟun də:dic 'kuuzum

190103801/157. bə:le juva:la:du ecinneri

190103801/158. juva:la:du tecesenin ɔldu: senəsi

190103801/159. dyvenne:, ha:manda dy:və:le:di

190103801/160. ana:la:muz hep ɔ:le japa:la:du

190103801/161. ha:man kaza:la:

190103801/162. ate:la: ha:mana demetleri, testəleri

190103801/163. da:delər ɔnnaru, ystynə bi: dyven ici də su:r hajvanu

190103801/164. benim 'karaŋu:la:dan jeli:di ti:zəmin ŋəɟi:

190103801/165. bizim mandalarumuz ɔ da su:la:la biŋe ha:man dy:me: jeli:di

190103801/166. sə:ra sə:ra məŋnele: jəldi

190103801/167. 'tecesenin ɔldu: senəsi məŋnele: jəldi

190103801/168. bən də ɔ senəsi evləndimdi

190103801/169. kaşta marŭ 'kuuzanum

190103801/170. sen bi: seneden so:ra dynjeje je˘ldin

190103801/171. u:˘j iş sorma 'kuuzum

190103801/172.byty:n hajvanna:muuzui a:˘duıar, bytyn maııarumuuzui a:˘duıa:

190103801/173. ta:ıaıarumuuzui a:˘duıar, kojunnarumuuzui

190103801/174. e:ıde bi je:˘dzic buırakmadui

190103801/175. ka:˘juu siz dedile: 'tecesedejsiniz

190103801/176. işle:˘dzex, onna:dan aıd˘zox, verile:di bize

190103801/177. 'deseti 'deseti o 'deseti ne kada: pare:jmuış bilmem ci

190103801/178. iş bi: para jokti

190103801/179. 'deseti de:le:di o zman pare:ıara

190103801/180. bi: lef bi: para muıduı, ici lef bi: paramaduı iş bilme:m

190103801/181. unuttum şok seneler oıdu

190103801/182. 'desetije şaııııııııduık biz

190103801/183. bu 'kajnatam benim 'ciremitlictıen jılme

190103801/184. ben burasunıun je:lisi

190103801/185. 'annem bubam şferefeli ama benim ko˘dzam 'ciremitlictıen jılme

190103801/186. onna: 'teceseden kaştuı

190103801/187. benim 'kajnatam teceseden kaştuı

190103801/188. jakuı ama oıda o:ımuış burda joıkuış

190103801/189. bu:da sancı o:ıma:˘dzok

190103801/190. o:dan kaşfe:ıa: 'ciremitlictıe o:ıdu dije bizim şferefeje

- 190103801/191. fə: k jəldilə: fərefeje 'ciɾemitlictən
- 190103801/192. jəf ettilə: bizim bure:
- 190103801/193. 'cimisi dəndy ja:
- 190103801/194. bizim əlanna: 'dənmədi
- 190103801/195. 'kajnatam dənmədi ja:
- 190103801/196. bu:da da əluve:di
- 190103801/197. 'hepsinin elindən a:lduɾlar
- 190103801/198. su:ru va:du, kajnatamun kəjunu va:du hepsini a:ldu təcəse
- 190103801/199. bizə bifej 'kaɾmadu
- 190103801/200. ənna: ənufta kaftmuɾ ə:dan
- 190103801/201. bubamun bytyn mandala:nu aɾduɾlar
- 190103801/202. manda arabasu va:du
- 190103801/203. bytyn nejimiz jəktu nejimiz
- 190103801/204. ə kəjunnar, hepsini a:lduɾlar bifejimiz kaɾmadu elde
- 190103801/205. arabanu da aɾilə:, ceftini de aɾilə:
- 190103801/206. hepsini a:lduɾla: jittilə:
- 190103801/207. misi: səjma: medzi japaruz
- 190103801/208. 'jyndendi, 'jyndendiləri təkufɾa:duɾk tə bə:lə
- 190103801/209. 'jyndendi təkufɾama: jide:dic
- 190103801/210. 'jyndendi ece:dic ja:
- 190103801/211. ece:dic, cese:dic ənnaru
- 190103801/212. ərakla təɾlaruz, bubam ənnaru arabaja dəɾduɾu

- 190103801/213. 'dɔldurduktan sɔ:ra ʒetiri: 'ha:rmana dɔcɛr
- 190103801/214. sɔ:ra medʒi ʃa:ru 'annɛm
- 190103801/215. tɔplɔʃuruz ɔ:da 'hepimiz
- 190103801/216. 'annɛm misi: piʃiri: medʒilɛrɛ
- 190103801/217. tak tak tak, hɛ:cɛs sɔpajla dɔvɛ:di
- 190103801/218. cyʃyrec cyʃyrec sɔpa:la: va: sɔpajla dɔvɛ:dic paʃa:laru
- 190103801/219. 'ʒyndɛnlɛri dɔcɛ:dic ʒa:
- 190103801/220. tɔkuʃ, pa:t, pa:t uru:sin paʃaja ɔ dɔcyli:
- 190103801/221. misi: medʒisi va:du
- 190103801/222. misi: sɔʒa:duuk, misi:lɛri tɔpla:duuk_a:
- 190103801/223. anami:n tɔpla: ta:ladan
- 190103801/224. arabala:la:, 'taligala:la: 'ʒetirɛ: bubalarumuz
- 190103801/225. dɔcɛ:lɛr ha:rmana e:vɛnɛ dedi:n jibi
- 190103801/226. 'tɔplɔʃuruz karula:
- 190103801/227. kuuzan, karu cim jeli:se
- 190103801/228. kɔmʃula: 'jeli:lɛ:
- 190103801/229. ɔturuz, hem mabbet japa:la:, hem ty:cy ʃa:ru:lar
- 190103801/230. kɔmʃu tɔplaʃɛ:, ba:yʃam sana ʒiʃʃɛm, ʒa:ruun afʃam bana ʒɛldʒɛn
- 190103801/231. tɛ tɔ:lɛ bitɛnɛ kadar
- 190103801/232. japa: dite:ti i:san
- 190103801/233. japa: va:du evɛl
- 190103801/234. hɛ:cɛʃʃi:n kɔjunu ʃɔktu

190103801/235. japa:laru ku:ka:la: bubalarumuuz

190103801/236. ku:ktuktan so:ra da 'annemi:l onnaru ju:ka pakla: 'derede

190103801/237. so:ra kazannaru da jaka:la:

190103801/238. 'derede jaktuktan so:ranə bitta:ja medzi ffa:ruur 'annem

190103801/239. ditme:, onnaru bo:le kaba:tma:

190103801/240. ja: sen ben jelir bej a:ltu karu

190103801/241. jedze:le:n bi fe:le: japar 'annem jime: ifte medzilere

190103801/242. jide:sin dide:sin ama kazandzun jok ba

190103801/243. komfula: ty:cy ffa:ra:la:

190103801/244. evel bo:le televizon jaktu 'kuuzum

190103801/245. ne televizon va: ne radije va:

190103801/246. tok bile jaktu 'kuuzum

190103801/247. e: o kafuundzu senesi je:ldi tok

190103801/248. ben e'vlendze:m senesi ne je:ldi

190103801/249. biz he: bu jakada, jafa:duuk

190103801/250. ben te buri: jeli:dim hep suja 'fjesmije

190103801/251. te bu 'fjesmiden suja

190103801/252. 'ku:fun bytyn ka:, ku:3, 'bo:ra, fuurtuna bej a:ltu cere bakur a:dzi:jan

190103801/253. bakur:lamuz va:duu, bi: de bakur a:dzu va:duu

190103801/254. 'su:tuuna 'jycleni:sin onu te bureje 'fjesmeje suja jeliriz

190103801/255. ama ben, ama ablam hangumuuz jeliriz bu:dan su aluruz

190103801/256. ʃamufʃur 'onna ju:ka hep

190103801/257. buɫaʃuk 'onna ju:ka, jajuk ʃaɫka, jemec jap

190103801/258. hep ɔ suɫa:ɫa:

190103801/259. ʒyndɛ beʃ a:ɫtu cerɛ dɔnɛ:dic 'kuzum

190103801/260. jɔktu 'ʃɛʃmɛɛɾ

190103801/261. 'annem derɛʒɛ kazan jaka:du bubam da jɔndʒa biʃɛ:di

190103801/262. da biʒim ʃamufʃurɫarumuzɯ ju:kadu kazanna:ɫa:

190103801/263. ʃimdi ʃɔkrahət ama ʒenɛ i:san ʃɔk øli: ʒɛ: ba javrum

190103801/264. 'annɛɛ:miz bili:di ama ne ʒɛ:dicɛ:ni bili:lɛ:di

190103801/265. her ʃej tatɫujdu, dadu va:du

190103801/266. ɔ kabɛkɫɛra hiʃ ʃecɛ: kujmɔzdɯ biʒim 'annɛɛ:miz

190103801/267. kabɛk, bytyn ta:ɫaɫa:dan bubam arabə dɔɫusu kabɛk ʒetiri:di
'misi:liɛn

190103801/268. hiʃ ʃecɛ: 'kɔjmadandʒa ɔnarɯ ʃecɛ: ʒibi ʒi:nir

190103801/269. 'cirezlic, 'aɫmaɫuk, ba:ɫara:kasɯ, 'aʃmaɫuk, 'cøserlic, su:tysty,
jɔɫarasɯ, ʃu:ɫandʒukkorʃu

190103801/270. hep burda ta:ɫaɫarʊmɯz va:du biʒim

190103801/271. ø:lɛ bi: ɫa:p takmɯʃɫa:

190103801/272. kɔru biʒdɛ dɛ va:du

190103801/273. ka:ʃɯda kɔruda cyɫcɛ:

190103801/274. zi:nɛp bili:sin_ɛ: sɛn

190103801/275. 'ha:juɾ 'hajɯɾ hiʃ tɔpɫamɔzduɫ

190103801/276. 'ɔnnara 'sandʒak kurɯɫa:du ʒɛnʃɫɛɾ evɛɫ

190103801/277. 'sandzak saħanur:la:duu hedε:lezde kuşa kuşa cytycle:

190103801/278. ø:le 'kəruda je::

190103801/279. ajuun a:ħtusunda kutla:duuk

190103801/280. 'sandzak kuru:duk, 'gudzuuran japa:la:duu, ta:ta tepε:le:di

190103801/ 281. e: te bure:je sen pini:sin bure:je ben dōnenε: bō:le

190103801/282. ɔ bō:lene aşaru jukaru ɔ başka

190103801/283. 'gudzuuran dε:dic sen bilme:sin

190103801/284. ɔnu jene jy:sec řødžicle: japa:duu

190103801/285. jeŋfle: pine:

190103801/286. havadan fur:r dōne:le:di

190103801/287. biş kuzanduuk ɔ zman ja:

190103801/288. ama ben bilijem

190103801/289. biş şişec atməzduuk ama biçim 'annele:miz hedε:lez avşamur
suu:gan kōja:la:duu

190103801/290. te: 'duşaru ciremitlerin ystynε

190103801/291. sōzde i:san belli ɔlu:muf ne zman øldže:

190103801/292. buna bana kōju:sun buna anasunna, bubasuna

190103801/293. te tō:le 'suuradan diži:s

190103801/294. 'uusuu:gan, biraz 'uusuu:gan kōpaři:sun avşamne:n

190103801/295. εde:les avřamur kōja:duuk, ɔnnaru 'suuradan diže:dic

190103801/296. saba:ħur:n ε:cenden ka'ktuna baka:duu anami:l

190103801/297. biş de baka:duuk

190103801/298. 'angusur øldʒe:sɛ tes ɔnun 'bɔjnu bø:lɛ bycylyveri:mif
'uusur:ganun

190103801/299. 'saʃa:nuun januna kɔja:duuk

190103801/300. bi: dɛ jɛnɛ ecin ata:lɑ:du dʒadu jɛlmɛsin

190103801/301. dʒadu jɛlmɛsin, dʒɛduɫamasun hajvannaru deʒe

190103801/302. tɛ bu avɫu ʃɪʃinnɛɛ, sɔka: kadam

190103801/303. a:ʃ ʃɔk marʊ 'kuuzum

190103801/304. eric var, a:mut, cirez, alma, ajva, 'muʃmuɫa

190103801/305. a:mutlɑ: ʃɔk ʃɛʃit

190103801/306. ʃaban ɔɫu, kuuzul ʃurun

190103801/307. kuur a:muɫdu, ʃɔk tatɫu ɔɫu:du ɔnna:

190103801/308. 'annemi:n hɔʃaf japa:du ɔnna:dan

190103801/309. biʒ 'kuʃun kompot jime:zdic

190103801/310. 'kuʃun kajnadur 'annem bi: tendʒɛɛ hɔʃaf japa:lɑ:

190103801/311. 'jazun, biʒ hɔʃaf suju ji:dic

190103801/312. eric hɔʃavru japa:du 'annedʒi:m

190103801/313. ʃindi jibi di:ldi

190103801/314. ericlerimiz ʃɔ:ktu bizim

190103801/315. uzun uzun ericlerimiz va:du bytyn baɫru baɫru

190103801/316. ɔnnaru kurudu:duk ciremitlerin ystyne kɔʒup

190103801/317. ɔnna:dan hɔʃaf japaruz

190103801/318. 'annem kajnadu:du iʃɛ:dic

190103801/319. bə:lə sa:nnara kɔja:la:du

190103801/320. iʃ iʃ 'kuzandzi:m ʃɔk ʃej japa:la:du

190103801/321. bi: də uhlambuɾ ʃiʃɛ: va:du

190103801/322. 'bɔryldʒɛ nasuʔ katukla:jəm

190103801/323. hep e't, e't 'kuzum

Kaynak Kişi No: 190103901

Ağız: Doğı Rumeli Türk Ağızları

Kayıt Yeri / Kodu: 1901039

Kayıt tarihi: 3.04.2013

Kaydı yapan: Nurcihan Güneş

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı Baba Adı: Esmâ Ahmet Mûmin

İkamet Yeri: şivarovo (Boğazdere)

Doğum Yeri: şivarovo (Boğazdere)

Doğum Tarihi:1996

Cinsiyeti: Kadın

Medenî Hali: Bekâr

Öğrenim Düzeyi: Lise

Mesleği/İş Yeri: öğrenci

Dil Bilgisi: Türkçe, Bulgarca

Başka Bölgede Yaşaması: Hayır

Sülale/ Lakap: Müminahmetler

Konu: öğrencilik anıları

190103901/1. bən esma:, bəzə dəre cəyindənəm

190103901/2. ɔ:n seciz jəfəmdajum

190103901/3. sunuuf a:kadaşləmmə fək sevjə:m

190103901/4. hiş əjrəlmə: istə:mə:jim

190103901/5. 'sanci bytyn senələrimi burda jəfərməş jibijim

190103901/6. fək bələ iş jəbandzəwətk isetmədim

190103901/7. fək i: a:kadaşlarum və:

190103901/8. uşitəllərumuz da ɔ:lə

190103901/9. i: fəna: dət senəmiz jəfti bədzə:nuum

190103901/10. a:laştək, jəlyfətye, 'jəluştək

190103901/11. bi jə: isetmə:m aştunda

190103901/12. dzanum sukuwə:

190103901/13. pəc inanma:dzə:nuwə ama

190103901/14. də:slə:lə aram mu

190103901/15. a:laşfəma:dzam 'əpsi islə:

190103901/16. e:lbet, cım aştəmməş ta biz a:şma:dzəz

190103901/17. bən dət sənə ɔ:ldu burda ɔku:jum

190103901/18. bə:zuwəruwu hiş sevmə:jim

190103901/19. matematikaju, 'bulğarsciji, literaturaju hiş sevmə:jim

190103901/20. vəlla: e'vləndzəm

190103901/21. 'ciɾemitlic cøjynɛ ʒiʃʃɛm

190103901/22. vaɫɫa: bɛn sizɛ abɛ: vɛ:ɾdʒɛm

190103901/23. poka:na jɔɫɫa:dʒam

190103901/24. 'ɔnu ʃɯ:masak ta ɔɫɫu:

Kaynak Kişi No: 190104001

Ağız: Doğı Rumeli Türk Ağızları

Kayıt Yeri / Kodu: 1901040

Kayıt tarihi: 1.04.2013

Kaydı yapan: Nurcihan Güneş

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı : Zeliha şaban İsmail

İkamet Yeri: Yabilçevo (Almalı)

Doğıum Yeri: Yabilçevo (Almalı)

Doğıum Tarihi:1996

Cinsiyeti: Kadın

Medenî Hali: Bekâr

Öğrenim Düzeyi: Ortaokul

Mesleğı/İş Yeri: öğrenci

Dil Bilgisi: Türkçe, Bulgarca

Başka Bölgede Yaşaması: Hayır

Sülale/ Lakap: şabanlık

Konu: kendini tanııtma

190104001/1. dõrt senẽ cõldu 'burda cõku:jum

190104001/2. 'ba:zuřarũnu hiř sevmẽ:jem

190104001/3. bitcindži senemiz a:tuuk

190104001/4. 'vaḥa: eˈvlendʒem

190104001/5. bən sizε jəḥa:ɖʒam

190104001/6. ɔnu ʃu:masak ta ɔˈluɾ

5.2. Sungurlare İlçesi

Kaynak Kişi No: 190200001

Ağız: Doğu Rumeli Türk Ağızları

Kayıt Yeri / Kodu: 1902000

Kayıt tarihi: 1.04.2013

Kaydı yapan: Nurcihan Güneş

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Mirem Hasan Ferad

İkamet Yeri: Sungurlare

Doğum Yeri: Ruen

Doğum Tarihi:1946

Cinsiyeti: Kadın

Medenî Hali: Dul

Öğrenim Düzeyi: İlkokul 5.sınıf

Mesleği/İş Yeri: emekli

Dil Bilgisi: Türkçe

Başka Bölgede Yaşamayı: Hayır

Sülale/ Lakap: Topalağlar

Konu: hayatından kesitler

190200001/1. 'hepsidži: bi:

190200001/2. ən senə bilə du:duduk

190200001/3. 'kajnam u:rattur bizi

190200001/4. bi: kaʃuuk jək, anna bunu

190200001/5. bi: sən bi: bən

190200001/6. ma:dzur evi va: ama bi: kaʃuuk jək

190200001/7. evəl bulğaru ty:cy ø:lə

190200001/8. papura, ʃiŋjənələ: jətire: jazovi: bəjla:ndan

190200001/9. saʒ, saʒ, 'tonna:dan øre:lə: ʃiŋjənələ:

190200001/10. ən beʒ jyndə bi: suva:jəʒ

190200001/11. a:k təprakla bu evi suva:jəʒ

190200001/12. 'indʒədʒic saman va:

190200001/13. maʃinə døve:ʒ, 'ufadʒi: i:ləri jide:

190200001/14. 'ellə her afta suve:ʒ

190200001/15. peralna meralna jək

190200001/16. aʔe:ʒ ji:siləri, jape:ʒ bi: kəʒa 'ha:runu

190200001/17. burej kada: ka:ř, adamnar indire: ədun

190200001/18. atəf 'dereje jake:ʒ

190200001/19. a:k əlanlaru ystynə kara əlanlarunu a:ltuna

190200001/20. sabunna:jəʒ, 'ka:jur sabundan cəpydyc ici jana saʃuʔlə:

- 190200001/21. bi: tʃeʃmɛ va:
- 190200001/22. 'ellɛ jɪka:jɛz
- 190200001/23. bi: tʃeʃmɛ cɔvde
- 190200001/24. suura suura beclɛ:jɛz
- 190200001/25. cim ɛ:n jɛri jɪde:jɛ: ɔna
- 190200001/26. evɛl by:yc cyʃyc tanuʃɛ:z
- 190200001/27. sela:mun ale:kum dɛ:n
- 190200001/28. 'ɔrda var tʃɔk karu, bɔ:y:n dɛ va: cyʃyc tɛ
- 190200001/29. jele:m tʃeʃmeʃɛ, indire:m bakur:ʔaru
- 190200001/30. bu:da suura suura 'hɔʔukʔa: va:
- 190200001/31. ɔnna de:lɛ: ɔ:ʒ jɛldin
- 190200001/32. ha:ngunuz ɛ:n jɛri, suura cimɛ
- 190200001/33. ɔ karunun biri dɛ: ɛ:n jɛrisi bɛn
- 190200001/34. bɛn dɛ ɔturujɛm, beclɛ:jɛz su
- 190200001/35. cɔvde bi: tʃeʃmɛ va: jyzji:mi a:nɛʃɛ
- 190200001/36. ʃɪndi bɛn annadɛ:m jɛnʃʔɛɛ
- 190200001/37. biʃɛj bilme:j jɛnʃʔɛ:
- 190200001/38. tʃeʃmɛlɛɪ itʃɛ:dɛ avʔiʃɪndɛ, pɛraʔnjatɪ ɔ:da
- 190200001/39. itʃɛ:lɛɪ bak, ta:ta dɔʔu
- 190200001/40. evɛl jɛ:dɛ by:dyc biz
- 190200001/41. ne:ʃɪn brɔnfit tutmadu bizi
- 190200001/42. hu: japuɪvɛɛ:, bakur:ʔa: buʒ tute:

190200001/43. dɔlanuvere 'hamas iʃe:den, 'kapuɖan ʃʉke:

190200001/44. bilme:le: bɔ:le sundu:ma

190200001/45. sundu:ma de:z ɔnnara

190200001/46. dɔlane: 'hamas

190200001/47. ɔ:dan kuɖum bi: dɔʃec

190200001/48. sen dɔʃecle: bile:n mi ne kada:

190200001/49. bubam ɔre:, anam bure:

190200001/50. biz beʃ ta:ne burej

190200001/51. ben sana 'hepsini ʒɔstɛrʒem

190200001/52. jastuɣla:, kuɖe:z ʃʉfaɬhukta, ty:ly ty:ly iplicle kuɖe:z ɔnnaru

190200001/53. ici metro jastuk, sen de jate:n ben de jate:n

190200001/54. niʃin biʒ asta ɔɬmamifɛ, 'doktoru kapusɔ bilme:z iʃ

190200001/55. dɔkuʒ kuɖan bɔ:yttym, hasta:ne kapusɔ bilme:m

Kaynak Kişi No: 190200901

Ağız: Doğı Rumeli Türk Ağızları

Kayıt Yeri / Kodu: 1902009

Kayıt tarihi: 24.10.2014

Kaydı yapan: Nurcihan Güneş

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Zeynep İlyaz Ahmet

İkamet Yeri: Grozden

Doğıum Yeri: Karavelyovo (Kara Veliler)

Doğıum Tarihi:1952

Cinsiyeti: Kadın

Medenî Hali: Dul

Öğrenim Düzeyi: Ortaokul 8.sınıf

Mesleğı/İş Yeri: işçi

Dil Bilgisi: Türkçe, Bulgarca

Başka Bölgede Yaşaması: Hayır

Sülale/ Lakap: Şefeler

Konu: hayatından kesitler

190200901/1. evêl kombajna: jök, dyvenne dëve:z

190200901/2. ici dyven kuje:z, ha:man jape:

190200901/3. 'bø:le 'bø:le bø:jyc a:man

190200901/4. di:ren, 'java var

190200901/5. 'ɔ:dan sattfe:z ɔnnaru demet demet

190200901/6. ɔnnadan i:p ørele:

190200901/7. bubami:n 'ułka də:jlər

190200901/8. ɔ a:ɟu sɔjujam

190200901/9. jök ba:lama: i:p, jök ku:nap

190200901/10. si:ɟim jök, ba:la:jɛz ɔnnaru

190200901/11. ɔ:n metro bɛ:ci

190200901/12. bura bura øre:z ɔnnaru

190200901/13. uzu:n øre:z demetleri

190200901/14. 'fɪndi sis bi:fe: bilme:siniz

190200901/15. fɪndi jɛfɪnmələr fɔk ra:t

190200901/16. ece:z bi: tene ɔ ɔle: ici tene

190200901/17. 'hamba:da hep var ecin

190200901/18. nɛ: desən, ale:la: naret

190200901/19. kɔjunna:dan alɛ:la: japa:

190200901/20. sakla:jez onnaru, bi: kojun ici kojun

190200901/21. durzəva ale: ba javrum

190200901/22. ɔ:n kojunun va:sa japa:jui fcece:lə: kanta:la:, aɫe:la:,sana bi:fəj
'kalma:je

190200901/23. ecinneri de ale:la:

190200901/24. a:pa, misir, e'cin, fəvdar dət

190200901/25. onnaru, ɔ:da 'hamba:da hep var

190200901/26. dəve:z ɔ zaman

190200901/27. bi: jəz bu:da bi: jəz bu:da

190200901/28. dət jəz va:

190200901/29. buna misir, ɔna e'cin, ɔna a:pa buna fəvdar, 'hamba:laru
haturlə:jam

190200901/30. u:n bitti mi jək fındici jibi satun ałasun

190200901/31. də:mene jətyre:sin

190200901/32. sudan də:məni su dəndyre: ɔnu

190200901/33. fındi jənflər citap bile:

190200901/34. nə:den eçmec nə:den

190200901/35. evəl ɔmuzumuzda taşu:je:s suju

190200901/36. suva:dzu va: za:je

190200901/37. suva:dzuju atəfte karardə:la:, fize:lə:, aɫadza jape:la:

190200901/38. bə:lə aɫadza 'farka jape:la:

190200901/39. bə:lədzə 'kajku burasu, 'suva:dzu dene: ɔna

190200901/40. bakturu asujən, beri ətə 'kajmasun

190200901/41. sis bi ʃe: bilme:niz

190200901/42. bi: ʃiten jape:z, aʃe:z bu kada: a:zunuu, cese:s testerejle bi: kajanuun ystynɛ

190200901/43. bø:le hamu:la:jɛz

190200901/44. bɛn ilmanata, ka:vɛ bø:le ʃej 'iʃmɛ:jɛm, jimɛ:jɛm bɛn

190200901/45. evel zaman i:sanujum bɛn

190200901/46. bɛn aʃla: i:sanujum, be:z vakuut namazdajum bɛn

190200901/47. ka:daʃumuun ka:suu, ʃeli:nim ɔ benim

190200901/48. nuʃannuu bɛn anamuun bu kada: ka:nuu

190200901/49. a:ʃtuu aʃtʉk buuraktum ɔnu, ʃittim kɔdʒaja

190200901/50. ʃyvɛ:, 'eniʃtɛlɛri ama ɔnna: aga dæ: ɔna

190200901/51. kuʒ ka:daʃla:muu ʃɛmbɛ:lɛ:ni bi: ʃetiri: ɔnnanci:ni aʃru ʃetiri:

190200901/52. bø:le bi: ʃeceri bɔldy ɔnnara, bubatʉk, agaʃtʉk japtuu ɔnnara

190200901/53. birisi a:ʃtuu jaʃuundajdu, birisi yʃ jaʃuundajdu ka:daʃumuun

Kaynak Kişi No: 190201501

Ağız: Doğu Rumeli Türk Ağzları

Kayıt Yeri /Kodu: 1902015

Kayıt tarihi: 3.04.2013

Kaydı yapan: Nurcihan Güneş

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı Baba Adı: Asiye Osmanali Kırık

İkamet Yeri: Klimaş

Doğum Yeri: Kamensko (Taşlık)

Doğum Tarihi:1938

Cinsiyeti: Kadın

Medenî Hali: Evli/Dul

Öğrenim Düzeyi: İlkokul

Mesleği/İş Yeri: ev hanımı

Dil Bilgisi: Türkçe, Bulgarca

Başka Bölgede Yaşamayı: Hayır

Sülale/ Lakap: Kırıklar

Konu: Yöre gelenekleri, yaşam koşulları, geçim kaynakları

190201501/1.asije, yŧfyndzy a't 'kuuruk

190201501/2. kuurukla: dene: bize, la:buumuza

190201501/3. dedemiz kuurukŧuymuŧ da  ndan jele:

190201501/4. adamun d i:nsi, k d am 'ma anuŧu

190201501/5. ama biz 'ananun 'taŧtuktan j lme, 'ma anuŧtan

190201501/6. 'ma and un yz janunda

190201501/7. ' :dan j 'ldic burej jetmiŧ birind i sene

190201501/8. me teb j k kuuzannara

190201501/9. ma and unun yz janda, hajvanna:muuz ' rda

190201501/10. 'ananun 'ma anuŧtan bi: sa:t jukaru, 'kamenisko de:jler

190201501/11. 'ma anuŧtan jukaru jidile: ama i:sa:n j k i:ŧ

190201501/12. sa:lile:, 'taŧtuuk, 'rupŧa, murade:li c vleri va:

190201501/13. d 'rt c :vde hi:ŧ i:sa:n j k

190201501/14. neden ka'ktu a: bile:n mi

190201501/15. jazavi: japtu a: 'ananun

190201501/16. me teb j k, j l j k kuuzanna:muuz d a:hil ka du

190201501/17. ' ndan j 'ldic ananun bur lara

190201501/18. j :, jetmiŧ bi:jutunda j 'ldic

190201501/19. cim, benim mi ma 'ananun

190201501/20. a:, j nŧ mi durujen

190201501/21. ama ben jəzəl dilim ama ƒək myfteri var istejen

190201501/22. 'ananun evəl ana buba iste:je:

190201501/23. biri bu kapudan biri bu kapudan

190201501/24. tutma da var ɔ zaman

190201501/25. vɛ:messɛ anan buban tute:la: zɔ:la

190201501/26. ƒəɖzəkla kənufma jək

190201501/27. tutma də:jlɛ:

190201501/28. kaɬtʉre:la: seni ta:ladan

190201501/29. bubanu basturup ale:la: seni zɔ:la

190201501/30. a:ɬtu jedi i:san jele: seni tutma:

190201501/31. 'ƒasnodzʉk ɔ vakut

190201501/32. sen misi: kazujan di:l mi, ɔ:p senin bubanu basture:la:, ɔp ale:la:

190201501/33. 'taliga:la:, araba jək eve:

190201501/34. ø:lɛ ama bubam ko:ke: jinə tutfɛɛla: deji

190201501/35. 'ufadzʉk vɛ:dilɛ:, ɔn ɔ:ɬtu jaɬunda

190201501/36. e:, ƒəɖzyc tɛ ɔn ʒeciz jaɬunda kəɖzamdu, javuɬtʉmdu

190201501/37. ƒəɖzəkla kuɰz kənufma jɔ::k

190201501/38. ja:, ko:ktu andan ʒɔ:ra ɔn ɔ:ɬtu jaɬunda vɛ:di

190201501/39. evəl ana buba iste:je, ƒəɖzəkla kuɰz kənufma:je:

190201501/40. jɛ:ldilɛ: za:je:

190201501/41. 'ha:jʉ, bubam benim də:je: kuɰzum benim 'cyɬɬyɖzyc

190201501/42. biri tafarasundan, 'ɔ:dan jele:

190201501/43. biri 'salle:den, 'małanuſtan

190201501/44. bubam de: kuзум cyfьdъyc benim, 'nasu verejim

190201501/45. e:, 'ka:jui tutſecla: deje ve:dile:

190201501/46. ama adama ma:na jок, ana buba jок, a:lemde 'ſſuradъuk

190201501/47. yſьyndъy bubada o:ldy

190201501/48. ama ſжok ra:t jaſaduuk ananun, ſжok ra:t jaſaduuk

190201501/49. u:rattui so:ra 'kajnam

190201501/50. yſ adama jitti, 'bakmadui onnara

190201501/51. ellrim kunałui u:rattui

190201501/52. o:n sene durduk anami:n janda 'iſ_jyvε:si

190201501/53. adam ascere 'jitmedi

190201501/54. o 'cyfьdъyc ta:

190201501/55. 'bitta: askε:li:ni biti:di

190201501/56. du:duk o:n sene ma:dъur evinde

190201501/57. ma:dъur evi va:dui ſжok

190201501/58. 'bø:ledъε 'japmadan jitti meza:ła:

190201501/59. on beſ sene oluje:

190201501/60. ſжok ra:t jaſaduuk 'ananun

190201501/61. 'døvmēdi _søvmēdi, 'sa:de otuz bi: sene tekese ſжobanłui: japtui

190201501/62. bi: 'ſama:dъuk □u:madui

190201501/63. jelic, 'hemen ſſułanur ystyme, øpe: 'buramui o:dan, 'to:badъuk
bſſurakur

190201501/64. ne i:ʒ japʃaz dər

190201501/65. hep icimiz, əduna hep icimiz, ʃəbana hep icimiz

190201501/66. ʃə:k səvi:

190201501/67. jit sən bən ju:kɑ:ɖʒɑm buʃɑʃuʃkʌru dər

190201501/68. jit sən jəzdi: kuʒɑnnɑru, bən sypɣ:ʒəm

190201501/69. ʃə:k rɑ:t jɑʃɑduʃk ɑnɑnu

190201501/70. 'ufɑɖʒuʃk jittim ɑmɑ ʃə:k rɑ:t jɑʃɑduʃk

190201501/71. ɑ:ltu ɑ:nə tərɯn baktum 'ɑnɑnu

190201501/72. beʃə: jɣnnɣ ɑ:ldum ɔnnɑru

190201501/73. ɰi jelinim vɑr 'ɑnɑnu

190201501/74. kuʒum dɑ belɑ ʒekɑjɑ eˈvləndi

190201501/75. bizim nɣnələ:miz belɑ ʒekɑdɑn, 'ʃumensko

190201501/76. 'ɔ:dɑn kuʒum burej ʒeˈldi, eˈvləndi

190201501/77. ji:mi yʃ sənə ji:mi ɖy:t sənə hep 'vinpromdɑ iʃlə:je:

190201501/78. 'ɑk ɖerə, tuʃvɰtɑ, bubɑmu ɑnɑsu 'ɔ:dɑn, ʃu:men okɑ:ndɑn

190201501/79. ɑ:ndɑn sɑ:rɑ ʒeˈldilə: burejɑ eˈvləndilə:, ɑ:lduʃɑr ji:mi beʃ bɣnə bi: ev

190201501/80. 'bu:dɑ dʉrə:ʌ:

190201501/81. 'ɑkderədə i:ʒ jək, iʃe jeli:lə: burej

190201501/82. ɔ:n ʒeciz, ɔ:n ɖəkuz sənə ɔˈldu bu:dɑ cɰrɑdɑ dʉrə:ʌ:

190201501/83. ɑ:lduʃɑ: yʃ sənədi: bi: ev

190201501/84. ʃɰtɑ:lɰʃtənɰn 'ɑʃtɑɖʒu:ndɑ ʒərə:niz jɣ:sec bi: bɣnə

190201501/85. ɰi ʃəɖʒy: vɑr delikɑnnu

190201501/86. duʒ devlette 'amdʒaɫaru

190201501/87. icisi dɛ 'ɔ:da iʃle:lɛr 'ananuun

190201501/88. adunu bilme:jɪm, harfinne baʃɫa:je

190201501/89. biʒ ty:cijeje jittic, ɔnna: 'ɔ:raj jitti, ɔ cøve jitti

190201501/90. da 'ʃindi ɔnnaruun 'firmaɫaru var

190201501/91. ʃødʒycɫɛri mectɛplɛri biti:dilɛ:

190201501/92. ji:mi ydʒ jaʃuunda biri, bø:ji:

190201501/93. 'ɔ:da iʃle:jlɛr

190201501/94. biʒ ba kuuzum 'nasu japʃaz

190201501/95. ne va:sa annatturajɛm mu

190201501/96. 'kumpi: dɔ:ra:jeʒ, e't kuje:ʒ, kavuɾe:ʒ, ate:ʒ ɔna ja:du, tuʒ bø:bɛr

190201501/97. ka vüru:je, jape:ʒ bi: 'təndʒɛɛ jemec

190201501/98. devrisi jyny meseɫ: 'børyldʒɛ piʃire:m

190201501/99. børyldʒɛ dɛ bilɛ:n mi

190201501/100. 'børyldʒɛ bi: kaʃuɫʒuk u:n kavuɾɛ:n, 'a:ɫʒuɫʒuk pe:sɫan dɛ:ʒ,
'ʃubruk atɛ:m

190201501/101. 'sɔ:ra bi: kaʃuɫʒuk 'lytenitsa kɔje:m

190201501/102. a:ndan sɔ:ra kavuɾɛ:n ɔnu

190201501/103. 'bitta: kajna:ka børyldʒɛ dɔcyjɛm ɔnu

190201501/104. ʃɔk tatɫu ɔɫje:

190201501/105. 'cimse piʃiremez benim jibi 'børyldʒɛ sɔ:lɛ:m ɔnu

190201501/106. 'a:ɫʒuk ananuun u:n kujun

- 190201501/107. f̌indi dæ:jľer 'ǰeňe ǰap 'b̌orylďžeǰi
- 190201501/108. 'ťenďžeře ǰeťiře: ǩəm̌f̌uľa:
- 190201501/109. a:̌j, ne taťľu ɔ:̌lm̌uʃ, bǐž ǰap̌a:ǰěž taťľu 'ɔ:̌lm̌a:ǰe:
- 190201501/110. 'ɔ:̌dan di:ľ mi ɔnu bǐti:m̌iʃi:ň b̌ūrakm̌uʃu:ň kav̌uře:suň
- 190201501/111. 'kuʃ̌uuň ʎ̌a:ňa kav̌uře:ž
- 190201501/112. 'ʎ̌a:ňaǰu da eň i:ľeri eti kav̌uře:
- 190201501/113. 'šo:ra et 'piʃ̌ti:ňe kuje:m̌ iʃ̌i:ňe ne iʃ̌ťe:šeň
- 190201501/114. 'ʎ̌a:ňaǰu kuje:m̌, kav̌uřuʃ̌e:m̌
- 190201501/115. ama ɔna su mu 'kuǰma:ǰem̌
- 190201501/116. tav̌uuǩ eťiniň ceňara aʎ̌uʃ̌em̌, ʎ̌a:ňanuuň suǰundaň kuje:m̌
- 190201501/117. 'ɔ:̌dan bi:̌dejě ǰeʃ̌f̌elim̌
- 190201501/118. buʎ̌guř uʃ̌ľa:ǰem̌, i:̌ʃ̌mič kaťuʃ̌em̌, pažu ǰažuʃ̌e: 'bǐtta: ďəʃ̌e:ǰem̌
ɔnu
- 190201501/119. bi: ďě indi:̌di:ňe a:̌ďžuuǩ ,paňʃ̌ǎň aʎ̌du: kada:, bi: paňʃ̌ǎ su kuǰďzaň
- 190201501/120. ťep̌si b̌o:yčše su kuǰďzaň, 'ǩəǩmasuň ja:̌ja
- 190201501/121. ja:̌ja 'ǩəǩma:ǰe:
- 190201501/122. bi: paňʃ̌ǎ, indi:̌diň mi bǐdějǐ indi:̌diň, a:̌ ťep̌si sǔďzaǩka kuǰ
- 190201501/123. anďaň šo:ra a:̌tuunǎ y̌sťyňe bi: 'paňʃ̌aďžuuǩ kuǰ
- 190201501/124. 'šo:ra eťm̌ešše, ǩǒďzam̌ansǎ ťep̌sǐ icǐ 'paňʃ̌aďžuuǩ
- 190201501/125. ø:̌tyv̌eřžeň ɔnu 'bǐtta: bi:̌dě iʃ̌ťe
- 190201501/126. šo:ra 'aňaň pǐrǐňʃ̌lě ďě ǰap̌e:m̌
- 190201501/127. 'ɔ:̌daň kab̌aǩlǎ dǎ ǰap̌uʃ̌e:m̌

190201501/128. kaba: 'a:dzudzuuk dzeviz kurujem, dzeviz ku:je:m

190201501/129. jazma pazudan japur:jem dil o satun_almala:

190201501/130. dil mi tatsuz o:na:

190201501/131. ffa:re:m komfula:mu

190201501/132. 'jini benim 'bu:dan operasija o'ldu bu pa:ma:m

190201501/133. pa:ma:mum sinirini cestile:, bu:dan bifej fuktur

190201501/134. va: benim e:ltile:rim do:t ta:ne

190201501/135. ffa:re:m onnarw jazma:

190201501/136. ben se:ndire:m onnarw petfkanun ystynde

190201501/137. ffo:k tatlu ole: 'ananun

190201501/138. kabak bore:ne de fce:leme:jen bi:den

190201501/139. hani 'buradzi:na kujdzan feceri ffabuuk

190201501/140. ama ef fec kadar kujdzan

190201501/141. erimesin 'fabdzuuk, oby: ty:ly bi:den karu:fturu:sa: kaba: jumfak ole:

190201501/142. kujdzan, 'buradza: bi: katunw ecfen hop oby: pazujw, ju:ykajw kujdzan

190201501/143. so:ra 'jene fce:ledzen

190201501/144. furuna ata:sa: ba:ka ole:, la:zum ystynde pifizen

190201501/145. petfkanun ystynde o zaman tatlu ole: anan

190201501/146. 'kumpi:den de ole: ama 'kumpire 'a:dzuuk ffo:ktfa ja: kujdzan

190201501/147. kumpiri pifire:m, herende:den jefire:m, bi: pantfa i:jmic kate:m

190201501/148. biz herende de:z, siz ne de:niz ma 'anan

- 190201501/149. herende mi de:niz
- 190201501/150. ku:mpi: bidesine fʒəkʃa ja: kujdʒan
- 190201501/151. y:renin ta:tʰu la:najʉ da
- 190201501/152. ta:tʰu la:nadan da japʉjɛ:m
- 190201501/153. fʒək ta:tʰu, jelinne: fʒək sevijɛ:
- 190201501/154. ta:tʰu la:najʉ kujʉ:jen 'cyfʏdʒyc cyfʏdʒyc
- 190201501/155. a:ndan sɔ:ra kavʉre:m ɔnu 'i:dʒɛ
- 190201501/156. ama fʒək kavʉrdʒan, bɔ:lɛ kɔkmasʉn la:najʉ
- 190201501/157. tatʰu la:nadan dil i:ʃi
- 190201501/158. a:, piriŋf kate:m 'a:dʒʉk ɔna, akʰʉm ʃaʃʉrdʉ
- 190201501/159. jelinne: dæ:jlɛ: fʒək kuj iʃɪnɛ, fʒək kuj
- 190201501/160. ta:tʰu la:nadan fʒək tatʰu ɔlujɛ:
- 190201501/161. denejiverin ama piriŋf kattʃan
- 190201501/162. kujdʒan ama 'cyfʏdʒyc kuj
- 190201501/163. bizim 'ju:dʉmuz bɔ:jyc
- 190201501/164. secsen dɔ:tte kɔdʒa jeline e'v japtʉ:duuk
- 190201501/165. dɔkʉz sene ɔ'ldʉ 'dudʉlarʉ ɔle:
- 190201501/166. kanʉ jy:sɛc
- 190201501/167. 'sɔfijeje jitti ɔ:da dɔvu:du
- 190201501/168. ʃindi va: elli jɪnnyc dudʉmuz
- 190201501/169. kɔdʒa jelinden kuʒ bebe:miz va:
- 190201501/170. bi: dɛ bi: buʃʉk ʃaʃʉnda 'ʃɔdʒdʒɛ:miz va:

- 190201501/171. jakuundʒadʒuk, 'ju:dumuz bəjyc
- 190201501/172. biri 'kostenə evləndi, biri clikaʃa evləndi
- 190201501/173. dəkuz aj ara:ʒlanu ici ta:nə dy:n japtuk
- 190201501/174. 'jannuʒʃajum bən də 'ananuun
- 190201501/175. jelin, ɔn ʒəʃ senə tepekada iʃlədi
- 190201501/176. 'kabeldə iʃlə:j cyʃyc jelin
- 190201501/177. kəɖʒa jelin jənə ji:mi ʒəʃ senə hep 'vinpromda iʃlədi
- 190201501/178. ʒoza:rovoda hæm ʃarab jape:ʔa:
- 190201501/179. jy:sec bi: bina, kasabaja ʒidə:cə cənə:da
- 190201501/180. ʃukʃa:nuʒ siz ʒərdʒe:niz
- 190201501/181. øby:sy bi: senəsi va:ka ʒitti
- 190201501/182. 'ka:ju ka:ʔdu kuʒumunikiləri evərme:
- 190201501/183. 'anan hæ:rcəʃʃi: bilə:n
- 190201501/184. bizim bu:da anan də:mə təfleme
- 190201501/185. annadajem mu, nə də:ʒem
- 190201501/186. dil bi: cə:vdən biz ɔ:n cə:vde
- 190201501/187. ama: ʒidelim 'mevlitlere bi: da: 'ananuun
- 190201501/188. ɔnun bidesi ʃi:, bunun bidesi tussuz, zə:ndʒilic jək iʃ
- 190201501/189. ʃək annaʃe:ʒ hʔamur
- 190201501/190. jək anan senin peʃkana bə:nzin atsunna:, jək ø:le i:san
- 190201501/191. təʔlamajuʒ, bən zatu ciminin cəvlə:ni 'bilmijen

190201501/192. ci:msi du:vən kajadan ci:msi 'sa:lɛ:den, murad ɔrɛnden,
'dø:dyndʒysy bilməm bałkan cøvɛ:nden

190201501/193. ilaʃʃu bi: karu va: ɔ du:vən kajadan adamu da:ɟu, 'gorsci

190201501/194. biʒ dɛ:mɛ tɔflɛmɛ bu:da, ʃi:flic ma:lɛden, ɔ:dan bu:dan
tɔplamajuʒ

190201501/195. tɔplama biʒ ama ʃɔk i: kɔmʃula:muʒ var

190201501/196. ɛn bɔ:jyclɛri bi: tɛtɛm va: secsɛn ʒci ʒaʃunda

190201501/197. ɔnun a:tu 'benim

190201501/198. i:tjaɾlar hepsi øldylɛr

190201501/199. bɛʃ ka:daʃuʒ, 'hepsi bu cø:vde

190201501/200. dø:t kuʒ ʒadaʃ, 'bɛʃindʒi bu ka:daʃumun karusu ra:biʒɛ mu:tar

190201501/201. evel ka:rt karuɾa: ʒapa:la:du

190201501/202. 'dɔkturu ʒɔk, adamla: da kəɫama:ʒ

190201501/203. sɛn ta: delicanu muusun

190201501/204. a:ʒ, bɛ:ci delikannusuun da evlɛnmɛmiʃi:n bɛ:ci dɛ

190201501/205. da ɔ:dan 'anan i:tjaɾ karuɟuɾla: kuʒan ʒapɛ:

190201501/206. bɛn nuʃannu anam ʒyclɛ

190201501/207. ama bytyn utanu:ʒɛm

190201501/208. dil mi ɔrak aʒu ʒitmɛmɛ: ʒɔk, 'ʃastnudʒulɔk

190201501/209. ʒide:ʒ ɔ:rak biʃmɛ:

190201501/210. evel kumbajna ʒɔk

190201501/211. bu:da da bułgaru ty:cy ʒɛ:dɛ ʒatuʒɛn, kuɾvat muɾvat ʒɔk, bø:lɛ
ɔturma: ʒɔk

- 190201501/212. sinilɛ:de i:je:z̥ ecmeɕ
- 190201501/213. 'ha:jur:, 'bilme:lɛ: ø:lɛ
- 190201501/214. bułga:ła:da da ty:clɛ:de de ' bilme:
- 190201501/215. va: benim bułga: kɔmɟuɟarum
- 190201501/216. biri va: jetmiɟ bi: senesi jɛ:di
- 190201501/217. 'hepsi kɔmɟuɟarum benim, ɟɔk tatɬur
- 190201501/218. kɔɬama: bilme:jɬɛ:
- 190201501/219. seciz̥ ka:daɟmuɟɬa: ama 'biridzic ka:ɬdur
- 190201501/220. ja:, buɟ juɟl ø:ldy agasur
- 190201501/221. bizde beɟ ta:ne ama dil buratɬur
- 190201501/222. ka:daɟsumun biri ju:men ɔkra:na 'tuɟvitsaja evlendi
- 190201501/223. jɛ:ldile: 'bure:j kaɬaba jɛ:den
- 190201501/224. 'ɟɔbandzɬuruk, kaɬaba, jedi kuɟzan va:
- 190201501/225. jɛ:ldile: burej ɟɔban ɔɬduɟar
- 190201501/226. 'yɟɟyndzysy de tekese ɔɬdu:na jɛ:ldi
- 190201501/227. tecese, elli ɟecizindzi senede ɔɬdu bizim cɔvde
- 190201501/228. bizim adam ascere ɔ sene jitti anan, ɔ sene jitti
- 190201501/229. kuɟzanumuz̥ va:, bebe:miz̥ jedi ajɬuruk, adam ascere jide:
- 190201501/230. jɔnylly jitti, 'ɟa:madan jitti
- 190201501/231. 'ha:jur ma ananun dɔ:t ɟɔdzyɕ ɔnna: kuɟɬarur jɔk
- 190201501/232. 'baɟtan jɛ:ldi yɟɟyne de ku:ja:t, dɔ:t ɟɔdzyɕ
- 190201501/233. erdzep, øme: kuɟuruk, ha:lil siz̥ ka:daɟ muɟsumuz̥ sɔre:la:

- 190201501/234. 'ha:jdi bizim iciji jeri døndyre:lə:
- 190201501/235. e:n cyfyc ka:daʃuna jele: ku:ja:t
- 190201501/236. a::, dedi bən kuuzanna:ʔa: mu japaɖʒam asce:li:
- 190201501/237. jitti ka:daʃunu jeʃi:mə:
- 190201501/238. ɔ zaman da tren mren jək
- 190201501/239. 'ka:nabatta ine:z, arabe:ʔa jele:z
- 190201501/240. øcyz arabalarunna, tren jɔ:k
- 190201501/241. bən dəkuz ʒaʃundaʒkan jeʃti bu tren
- 190201501/242. ka:daʃunu jeʃi:mə: jɛlmif
- 190201501/243. sə:ra demif bən askere jide:m jənylly
- 190201501/244. sə:ra ɔnu a:ʔduʔar asce:
- 190201501/245. bubasuz anasuz ɔnna:
- 190201501/246. adunu bilme:lə:, mecteb jə:məmiʃlɛ: i:dʒ
- 190201501/247. bən bukvaʔarum buʔga:dʒa bile:m
- 190201501/248. ty:ɕʃɛ dɛ yʃ ty:ly bile:m
- 190201501/249. yʃ ty:ly bukva bile:m
- 190201501/250. buʔga:dʒa anna:jən kəʔaj ʔaʃtaru ama kənuʃma: 'bilme:m
- 190201501/251. dɔ:t senɛ eːsci ty:ɕʃɛ ɔkudum
- 190201501/252. buʔga:dʒa 'bukvaʔa: da bile:m
- 190201501/253. vɛʃʃɛts mɛʃʃɛts dɔʔanuʒe:m
- 190201501/254. yʃ senɛ vɛ:ʃʃɛ jittim
- 190201501/255. sə:ma:jɛ:m, dil mi bile:m bən tʃɛnne: jaze: jɛ

190201501/256. jidiɟe:n, bəɾzoja vɫak nə:den vere:lɛ: belet bilɛ:n

190201501/267. ne la:zum sɔ:mak bana jemennɛ:mi nere: kujdʒam, 'ha:ngu
sta:jada

190201501/268. buɫga:dʒa, bilijɛ:n bukvɛɫarɯ ɔkuma:

190201501/269. ba 'dʒa:nuum bi: sene 'dasɛli jɛ'ldi 'taɫta:, 'kameniskoja

190201501/270. 'ha:lɓette va:

190201501/271. cəv jy:z ji:mi a:nɛ

190201501/272. 'kuzum annadajɛm sana 'hepidʒi:ni

190201501/273. baɟaɫa: ka:ɫdu granisanuun ɔtɛ januunda

190201501/274. ty:cijɛjɛ jidedʒɛz ɛ:

190201501/275. bu cə:vde ʃindi bi: i:sana ras ʒɛɛ:z

190201501/276. elli ʒirindʒi sene ɔ'ɫdu ma:dʒurɫuk

190201501/277. 'sɔ:ra bir da:dʒu jɛʃɛ:

190201501/278. cim jɛʃti bu:dan, filan filan jɛʃti

190201501/279. ama jape:ɫa: ʃɔk dʒɛza:, ʃɔ:k

190201501/280. tamam, ɔ dʒɛza:jɯ moɫba japtuɫar dil mi ɔnna:

190201501/281. ɔ:p paʃaportu a:ɫduuk

190201501/282. ʃiuktɯ baɟaʒɫa:, 'ka:nabat ɟərəsuundan dɔ:ndy

190201501/283. elli ʒirindʒi sene ty:cijɛjɛ jittʃɛ:dic

190201501/284. ɔ:p ka:ɫduuk dɔkuz a:nɛ

190201501/285. da ɔ:dan 'javruum jɛ'ldi ʃindi zaman

190201501/286. birindʒijɛ a:lɛm ʒəʃmɛn jittilɛɾ, ma:dʒur

190201501/287. ama anami:n a:la:fe:lar ama:

190201501/288. ben de e:ſim jək, hiſ ku:z a:kada:ſum jək, ben de a:la:jem

190201501/289. jezijem cø: iſinde

190201501/290. piliſler u:u:je, 'cøpedzicler u:u:je, sa:pleri jək cøpecler

190201501/291. i:sa:n jək 'anan

190201501/292. ben de a:la:jem

190201501/293. je::z, je::z ama a:kada:ſum jək

190201501/294. anam a:la:je:, kəmſular a:la:je:

190201501/295. ho:p je:ldiler kəpanardzu:lar

190201501/296. jyn icindije dø:ndy my kəku ale: bytyn cøvyn iſini

190201501/297. kap:umbudzu:la: janu:je:, diri jake:la: ənnaru, etle:ni ale:la:, ji:le:

190201501/298. ho:p ənna: □du:madu:la: ſək

190201501/299. bi: senə du:du:la:, arundu:la:, jittile:

190201501/300. ha:jde, du:rza cøvynden tekeseden kaſtu:lar bizim cøve je:ldile:

190201501/301. je:ldi ə:tuz a:ne

190201501/302. ji:diler, bi: senə kada:, ici senə kada: du:du ənna: jittile:

190201501/303. bizim cøve 'je:ldi:ne 'dønmedile:

190201501/304. ənna: je:ndzedzic, birə: ku:zannaru va: ,døndyle: cøvlə:ne

190201501/305. ama cimīsi 'dø:nmedi

190201501/306. ənna: jittiler 'jene ka:ldu:k cø: bəſ

190201501/307. sə:ra kara'kaſ'anna: je:ldi

190201501/308. tecesejê a:ldu:lar ɔnnaru:n ma:lla:nu:

190201501/309. tecese kuru:tu:ka a:ldu:lar ma:lla:nu:

190201501/310. ɔnnar ku:da du:re:

190201501/311. karaka:tfan dene: ɔnnara, fʃɔk kɔjun var ɔnna:da

190201501/312. 'ha:jur, gu:rk gu:rk, gu:rsijejê jide:le: karaka:tfanna:

190201501/313. bure:ja kada: fistan jije:le:

190201501/314. 'ha:jur, ɔnnaru:n dilleri var ba:ʃka ty:ly ama ty:cʃe di:l

190201501/315. 'ha:jur, bu:lga:dʒa kɔnu:fma:jla:

190201501/316. adamnaru bile:, karlaru 'bilme:

190201501/317. adamna: pi:ni: satma: jide:le: cɔvlere be:ji:le:le, ɔndan bile:le:

190201501/318. sɔ:ra indile: jentʃ ku:zla: cɔ:vɛ,y:rɛndile:

190201501/319. var kɔmʃula:mu:z he: je:de

190201501/320. ʃoza:rovoda va: kɔmʃula:mu:z karaka:tfanna:dan

190201501/321. 'ku:ʃa:zlar y:rɛndi ty:cʃe

190201501/322. a:ldu:lar ɔnnaru:n ma:lla:nu: bu tecese kuru:tu:kanu ɔnna: da
inivɛ:di cɔvɛ

190201501/323. 'kɔlibele:de duruje: ɔnna:

190201501/324. ku:ʃu:n jide:le: 'burgas tɔrɛfuna, jaz je:di:ne kɔ:libele:de

190201501/325. ɔnna: jitti bu ku:rdʒa:tu:la: je:ldi

190201501/326. dɔ:t, be:ʃ cere cɔvymyz i:san dɔldu bu, 'ta:ʃtu:k dijen cɔv

190201501/327. 'ma:landʒu, ɔ zaman je:ldiler

190201501/328. ja:, 'ma:lanu:ʃta fʃɔk i:san var ʃindi, kasaba ɔ:ldu ɔnun ɔrasu

190201501/329. karakaſfanna: agaſa:muſ ɔːɫdu, ku:ɟaſuſa: dajuſa:muſ ɔːɫdu

190201501/330. bu ɔ:mɾy bɔ:lɛ jɛſfi:dic

190201501/331. 'ku:ɟaſuſdan jɛ:miſlɛ:, 'ardinɔ tarafu dæ:jɛ: bilme:m

190201501/332. baſſuſkta var kɔmſuſa:muſ, 'ſſe:ɾnɔgratta var kɔmſuſa:muſ,
'maſanuſta va: ſſɔk a:pa:pſa:

190201501/334. 'a:jɾu ba i:ta:ſar ɔːldy jɛnſlɛ: 'ka:nabatta

190201501/335. ci:msi de bu iſliven tɔrɔfuna jitti

190201501/336. ſɔza:rovoda va: ici a:nɛɟic ama 'ɔnna: ɔːldylɛ: 'ka:jɾu

190201501/337. ku:zannaru mu:zannaru va:, ɔnnaru nɛ:de tanu:ɟam

190201501/338. 'ha:jɾu, 'ɔnnaru tanuma:jam

190201501/339. a:, bavſam, jide:ɟ

190201501/340. adamnar panaju:ra jide:

190201501/341. elli jɾn 'ka:ɫdu:na vɔrbi:sada panaju: var

190201501/342. ſſa:re:ſa: jɛ:nſlɛ:ri, ka:ɫaru

190201501/343. 'epidzi:ni ſſa:re:ſa:, ici eːv yſ eːv i:ſan

190201501/344. ci:msi dide: japa:, ci:msi dɔku: hu:ka

190201501/345. eve: hu:ka jije:dic, fu:ta dɔku:duk, indɛɟɛɟic iſlene: ɔnna:

190201501/346. ci:msi dyre:, ci:msi tara:jɛ

190201501/347. japa:nun ɔzynden indɛɟɛɟic hu:ka jape:ɟ

190201501/348. 'fereɟɛ va:du

190201501/349. i:ta: 'nineni:n va:sa bile:le:

190201501/350. bɛ:ci duru:muſtur, jɔſtɛrɛn sana

- 190201501/351. jakun di:l ben sana jøsteren bi tɔ:badʒuk va:
- 190201501/352. verɛ:m ɔnu bi: i:sana anmatuk
- 190201501/353. kujsun, hep ansun evɛl zaman tɔ:basunuu
- 190201501/354. para mara ama ɔ bilmez
- 190201501/355. benim bagaʒʃukla:mda, 'tɔbɔ:raʒukta, 'kapuɔdan ja:
- 190201501/356. ama: 'na:su bakuɔɔʒan, a:ndʒan
- 190201501/357. jɪndi agusɔstajwɔʒ ja:
- 190201501/358. kuje:ʒ ɔnnara me:ctebe jide:ce citapla:muɔzu
- 190201501/359. bø:jycle:ni jene bajramna: 'je'ldi:nɛ ecmec kuje:ʒ anamuɔza
- 190201501/360. a'k bez ø:te:ʒ ɔ zaman
- 190201501/361. kara feredʒɛ jije:, 'burala:na ku:muɔzu dice:ʒ ɔnun
- 190201501/362. bende ʃɔk mabbet va: ma 'anan
- 190201501/363. bi: adam sɛn ʃɔɔɔʒuksun bu:da y:le_je:, ʃɔɔɔʒukla kɪz kɔnuʃma:je
- 190201501/364. sudan jele:ʒ ka:daʃumna
- 190201501/365. ʃɛʃmele: jɔk iʃɛ:de evɛlci jibi
- 190201501/366. 'bø:le baku:la: ɔmzumuzda ʃɔɔɔʒuk
- 190201501/367. ʃɔɔɔʒuk, bu januɔndasa bu januɔnda
- 190201501/368. ø:le ʃɔɔɔʒukla kuɔʒ kɔnuʃma jɔ:k, ø:le meɔtup faɔan jɔ:k
- 190201501/369. anasi:ni:, bubasi:ni: isteme: jele:
- 190201501/370. dil mi 'ʃfastnɔɔɔʒuɔuk, øcyzleri suɔama: jide:ce faɔan filan jø'ren
- 190201501/371. ama 'ɔɔdan ɔ beni jøre:, ben ɔnu
- 190201501/372. e:, aɔɔla: seni elle 'jynne

190201501/373. ɔn ʒɛz, ʒi:mi adam ɔn ʒɛz, ʒi:mi karu ʃi:vizini

190201501/374. ʃi:vizini, ʃuukuja kɔja:la:du

190201501/375. ama evɛl ɡaldɔrop maldɔrop ʒɔk ba

190201501/376. a:ʒde, bɔ:ʃajɯ aɬɯp tyfeclɛri ataɬak ʒide:z

190201501/377. bi: karu tute: seni

190201501/378. ʒyve: tɔkat aɬtunda beclɛ:ʒɛ

190201501/379. ʒi:di mi avɬu iʃʃine ʒelin, ta:n ta:n, sila: ate:

190201501/380. 'hajɯ: veri:cɛ veri:cɛ

190201501/381. 'hani aɛ:ɬar, be:ʒire pindirip tɛ aɛ:ɬar a: ʒɛ:lni a: tɔ: ʒman

190201501/382. ɔ:p, pɛ:ʃɛmbɛ bɔ:n ɔlɛ ʒɛ, a:dʒɛ:clɛ: beni affama::

190201501/383. ɔ:lɛ ama pazara dy:n ʒapʃɛclɛ:

190201501/384. dy:nɛ kada: hep 'feredʒɛʒi ʃuɬɬane:m

190201501/385. ʒide:m toaletɛ, kaʃɛ:m adamdan, ʒavukɬumdan

190201501/386. bure:j kuje:m ɔnu, 'feredʒenin ʒenini kuje:m

190201501/389. ama dil bɔ:lɛ 'manto

190201501/390. 'kajnam dure: bu:da, bɛn tɛ:, ʒide:m toaletɛ iʃɛmɛ:

190201501/391. iʃɛmɛ: ʃɯuce:m, ɔ:p kaʃɛ:m

190201501/392. saɟvant a:ɬtunda cɔpec var

190201501/393. pɛ:ʃɛmbɛ affamɯ aɛ:ɬa: beni adamna:, karuɬar

190201501/394. ʒelin ʒɬudʒɯ ɔlɛ: sɔ:ra da dy:n ʒape:ɬa:

190201501/395. bi: adam ʒetire: ʒyve:ʒi 'kapɯja

190201501/396. musa:fir iste:niz mi

190201501/397. benim janumda va: bi: karu, i:nje

190201501/398. ben ka:ke:m ɔ tute: beni

190201501/399. i:nje karu kapuɟa dɔ:ru tute:

190201501/400. andan ʂɔ:na taklade:la kapuɟa

190201501/401. musa:fir iste:niz mi sɔre:la:

190201501/402. ɔ i:nje karu de:j, ben iʃtunma:jem

190201501/403. kuje:la: jere kada: bi: a:t duvak

190201501/404. bɔ:le ku:muɟuɟu basma jere kada:

190201501/405. jelin 'urbasu var ama 'ʃindi jɟilmɛ:j ɔnnar

190201501/406. jelin 'urbasu, bi: a:k be:z var, bi: a:t duvak

190201501/407. ama ɔ i:nje karu de:j iste:jɛɟ

190201501/408. jyvɛ: sa:lam ɔ'lsun deje ɔ adam ɔna bi: jumruk ure:

190201501/409. biɟ ɔture:ɟ ɔ aʃɛ: benim duva:mu, javuɟtum 'bitta: aɟuje:

190201501/410. bana ɔtu: de:jɛ:

190201501/411. ben de ɔturujem

190201501/412. andan ʂɔ:na su vɛ: bana de:jɛ: yʃ cere

190201501/413. andan ʂɔ:na ʃɔ:m mɔ:m, illaɟtuk milaɟtuk dace:la: ici ta:nɛ bureja

190201501/414. na zaman dɔ:ru sen

190201501/415. evɛl ara:jla: na:muɟ

190201501/416. a:k be:zde ku:muɟuɟu jɔk mu ɔturu:muʃ eʃɛ: jyvɛ:

190201501/417. sesle beni 'anan

190201501/418. 'buba, bu, bana jaramaz, aɟdu:nuɟ jere jɔtyrelim

190201501/419. 'ha:jdɛ: saba:lɛjiin, saba namazuunda ʒɔtyrɛ:lɛ:

190201501/420. seni bi: i:nʒɛ karu a:kana dakuɔp bubanuun kapusuna bũrake:

190201501/421. senin kuɔzuun makbuɫ di:l bizdɛ dæ:ʒɛ:

190201501/422. i:nʒɛ karu ʒɛri dɔndyre:

190201501/423. dil mi na:mus arane:, dɔ:ru dilsin

190201501/424. pazar'ertɛsi, saba:su za:ʒɛ

190201501/425. bake:la:, nuɟan var, ʒaje:lar a'k bi ʒɛ: ʒa:ʒafum ystynɛ

190201501/426. ʒyl va:sa kabuɫ

190201501/427. saba:su ʒɛnɛ i:nʒɛ ka:ɽu ʒanuunda

190201501/428. ɔ, ʒakuun huusumna:muzdan, ʒɛlinin huusumnaru

190201501/429. 'hasuɫ ɔ dæ:ʒɛ: vɛr nuɟanunu

190201501/430. 'katadʒuɫa: 'nasu dele: taɫɔnu, du:dure:la:

190201501/431. ama ʒɔdʒyc istɛ:sɛ ɔla:muf

190201501/432. bubasi:nu, benim kuɔzumun aʒubunu ʒuuka:majuun mejdana dɛ:miʒ

190201501/433. verimiʒɛr inec ili 'maɫadʒuk

190201501/434. manda veri:miʒɛ:, anna:juunuz mu

190201501/435. benim kuɔzumun na:musun ʒuukama:juun mejdana

190201501/436. bi: dɛ baka:ʒɛ: a:lem sɛn, ananda bubanda

190201501/437. aman, na:musun ʒuukarmajuun bi: dyvɛ vɛɽɛm

190201501/438. annaturajum ma 'anan

190201501/439. 'ufadʒukka kuɔzanna: ʒate:m ɔnnaruun ʒanuuna

190201501/440. ʃødzi:m, va:muʃ bi: kunaʎu 'kuzudʒuk

190201501/441. ɔ, də:mɪʃ benim anamun ɛlləri kunaʎu aʃma:dʒam kapuʃu

190201501/442. 'jenɛ jɛli:mɪʃ də:jəm ama ɔ aʃmazmuʃ hiʃ kapuʃu də:m

190201501/443. annature:m ɔnnara, kuʒannara

190201501/444. 'bunnaru bu deskaja hep bən taʃudum

190201501/445. bi: cɛrɛdʒic aʎup ne kantara ʒeti:dilɛ: ne də burej ʃɛcmɛ: ʒeti:dilɛ:

190201501/446. ɔnnaru beʃɛ: ʒynnyc a:ʎdum

190201501/447. benim ʃødʒyclɛ:m buraj ʒitmesse ɔʎma:dʒak, vɛrtolet
aʒdajamajadʒakʎa:

190201501/448. bi: də də:m ʒidedʒɛz ba:ʃɛjɛ

190201501/449. də:m aʃadʒan kapuʃu saʎdʒan mectubu

190201501/450. benim ʃødʒy:m 'deskaja ʒitmesse vɛrtolɛtɛ pinɛmɛ:dʒɛ

190201501/451. 'deska gradinaja ʒɛlmeʒɛn pinɛmɛ:jɛ vɛrtolɛtɛ

190201501/452. aɛ:m ɔna 'avropandʒuk 'satudʒuʎa:da

190201501/453. kuʒu:ʒɛ ɔnu kɔʎtu:na, 'ɔnna: ka:ʒu 'sevɛnɛ 'sevɛnɛ ʒɔtyrɛ:m

190201501/454. ne istɛ:niz 'faʎadʒuk ne istɛ:niz 'ʃuklatʃuk

190201501/455. ɔnnaru dakuʒam a:kama, tutuʒam kɔʎʎa:ndan 'a:ʒdi

190201501/456. birisi tren saʎuʒɛ: 'podviz 'garasuunda

190201501/457. 'hani bu linijaja tɔk ʒɛʃɛ:, la:zum bitmesin hiʃ trennɛ:dɛ tɔk

190201501/458. 'karnɔbatta ɔ binaju beclɛ: bi: də ʃifo:dʒuʎuk ʒapuʒɛ:

190201501/459. ʃuuka:duʎa: mectɛplɛ:ni

190201501/460. ʃɔdʒumunicilɛ:ni evɛ:dim

190201501/461. tərünüm dər:dyny evə:dim

190201501/462. 'kajru ici ka:ldu

Kaynak Kişi No: 190201503

Ağız: Doğı Rumeli Türk Ağızları

Kayıt Yeri /Kodu: 1902015

Kayıt tarihi: 3.04.2013

Kaydı yapan: Nurcihan Güneş

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı Baba Adı: Rabie Mustafa Süleyman

İkamet Yeri: Klimaş

Doğıum Yeri: Klimaş

Doğıum Tarihi:1958

Cinsiyeti: Kadın

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: Lise

Mesleğı/İş Yeri: köy muhtarı

Dil Bilgisi: Türkçe, Bulgarca

Başka Bölgede Yaşaması: Hayır

Sülale/ Lakap: Osmanaliler

Konu: Yöre gelenekleri, yaşam koşulları, geçim kaynakları

190201503/1. annatur:dum medži meselesini

190201503/2. žide:ž medžiže

190201503/3. cenevi: de:ž

190201503/4. siz annama:neʒ ɔnu

190201503/5. cettən cenevi: ɔ

190201503/6. sen bu ha:nenin sa:bi, ʃuʔtuɹ muɹ ʃuʔtuɹ

190201503/7. jɔk, kuɹzma jɔk evel

190201503/8 ate:ʒ bi: tɔp, bu bɔj jaɫaza ʃuʔke:

190201503/9. aha ha:j , aha ha:j, aha ha:j

190201503/10. ɔ:dan 'cimsinin ujkuɹu jele:

190201503/11. kaɫabaɫuʔk, di:l mi ici ev i:san

190201503/12. jate:ɫa: ɔreja, dɔʃe: jate:ɫa:

190201503/13. bi: dɔʃec ate:ɫa: 'ɔreja

190201503/14. ʃataɫ i:nɛ dæ:ʒ

190201503/15. ɔ:p tuttuɹuʒem senin dɔʃe:

190201503/16. bi: dɛ kaɫʃec ɔle: dɔʃecɫe kaɫke:

190201503/17. ʒɛ:nʃɫe: aha ha:: ʒylyʃe:

190201503/18. ka'kuʒe: dɔʃecɫe

190201503/19. andan ʒɔ:ra ʒiriʃe: i:sanna: ʒylyʃmɛ:

190201503/20. andan ʒɔ:na ty:cy

190201503/21. radijeɫe:dɛ ʃa:re:ɫa: ja cim nasu bili:se ty:cy ø:le ʃa:re:

190201503/22. sen bilijen sen ʃa:ren, øby:sy bili:se ɔ ʃa:re:

190201503/23. evel ʃɔk ʃenniç va:

190201503/24. ɔ:p 'kajruɹ biʔʃec meɫʒi di:l mi

190201503/25. tatɫuʒuɹ ʃecɛ:le haʃɫa:jeʒ

- 190201503/26. sə:na bi:de, ʃɔ:ba, nejsə kuje:z
- 190201503/27. ici sin yʃ sin, evəl jək masala:
- 190201503/28. seci meci jək, ta:ta ma:ta jək
- 190201503/29. bi: hasur: va:
- 190201503/30. sə:na jiriftic misi: kavuzundan ø:mə hasur:
- 190201503/31. dəkujə:z onu misi:lərin bəfakla:nun kabur:ndan
- 190201503/32. sə:ra jiriftile: hasur: medzisi japma:
- 190201503/33. ici direc ø:mə:
- 190201503/34. ørijən, bu kada: døndyrə:n
- 190201503/35. øtə janundan da øryle:
- 190201503/36. hasur: medzisi, japa: medzisi, jyndøndy medzisi
- 190201503/37. bilijen mi ja:la: nədən øtə:
- 190201503/38. jynə dɔ:ru dønə:lə: saba:lejin
- 190201503/39. affamlejin jyn ji:ne:nizə
- 190201503/40. birə: ɔdundzək 'ʃfuka ʃfuka 'ha:manda
- 190201503/41. 'ha:manda, misi:ləri cese:z
- 190201503/42. bə:yn va: sa:de bəzum
- 190201503/43. va: bi: kja:ja ba:re:, ja:ruun bəzum var
- 190201503/44. bi: təkət var, cimse jək
- 190201503/45. bəzum ɔ:ldu mu ici jyn my yʃ jyn my juve:z ɔnnaru
- 190201503/46. ɔ:n araba muu ji:mi araba muu, 'a:jdi medzi
- 190201503/47. ɔnnara piʃire:z bi: furuun kabək
- 190201503/48. piʃire:z syt misi: eçmeç 'və:mə:z

Kaynak Kişi No: 190201601

Ağız: Doğı Rumeli Türk Ağızları

Kayıt Yeri / Kodu: 1902016

Kayıt tarihi: 3.04.2013

Kaydı yapan: Nurcihan Güneş

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Gülsüm İsmail İsmail

İkamet Yeri: Kosten

Doğıum Yeri: Rupça

Doğıum Tarihi:1946

Cinsiyeti: Kadın

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: İlkokul 5.sınıf

Mesleğı/İş Yeri: ev hanımı

Dil Bilgisi: Türkçe, Bulgarca

Başka Bölgede Yaşaması: Hayır

Sülale/ Lakap: Küçük İsmailler

Konu: masal, çiçek adları

190201601/1. 'şindi tərünna:ma' nasu bi: masal annadıjəm bən

190201601/2. 'əndan sərədzu:ma 'ceşidzic va:muş də:je, bak

190201601/3. 'əndan sərədzi:ma zama:nunda 'javrum hiş birisinin bi: kuzanu...

190201601/4. 'ə:dan sə:ra bi: karunun hiş kuzanu əlməzmuş

190201601/5. 'sənra ceşidzic su:retində bi: kuзан dynjeje jele:

190201601/6. 'javrum bə:le bi: ceş'i 'formasu va:muş

190201601/7. i: ama by:je:, 'etife:

190201601/8. başla:je bə:jlə otlama: avlu diplə:nde

190201601/9. i: ama kadunla: jənə jidele:miş 'kuzuıldzük təpləma:

190201601/10. kuzuıldzük təpləma: jide:ce ə da jənə jəlive:miş katfarakta

190201601/11. 'ana: demiş kadunna 'kuzuıldzük təpləma: jide: bən də jidejim
demiş

190201601/12. ba 'kuzanum sən japamasu::n

190201601/13. japarum, və: bana bi: şıvaş demiş ə

190201601/14. aš: şıvaşu, jide:

190201601/15. 'bu:dan jide:kən he: ə 'cəprynyn januna'va:duna kuзанum
kadunna: bi: də baksa ceş'i jele:

190201601/16. ana: demişlə: ceş'i jele: demişlə:

190201601/17. bə:n demişlə: sujuşradzak 'e:r jeri

190201601/18. ənu taş təprak ate:la: 'javrum

190201601/19. 'attuktan sənra 'ceşidzik dəne:

- 190201601/20. 'döndyktən sonra 'dereje ine: bi: jılan jøre:
- 190201601/21. dereje 'indikdən sonra javrum bule: jøzel bi: 'kuzuu'dzauk
- 190201601/22. atuje: ceŋi 'urbasunu javrum
- 190201601/23. 'attuuktan sonra baŋla:je onu təplama:
- 190201601/24. təpla'kuunu bi: də baksa: a:fŋam əlmuf
- 190201601/25. bi: də baksa bi: ceŋi ƣəbanu jele:
- 190201601/26. 'ƣəbandzauk jele:
- 190201601/27. bi: də baksa bi: jøzel ama dynje:: jøzeli bi: kuuz
- 190201601/28. 'ana:m, demif, bən bu kuuzu ałuru:m
- 190201601/29. 'ə kuuz da 'ka:jau ən dørt ən ƣef jaŋunda
- 190201601/30. evel ən ƣef jaŋunda jidilirdi
- 190201601/31. i: ama kuuzum eve jele:
- 190201601/32. də:je kili, 'annadə:je
- 190201601/33. bən də:je fiłan ceŋije uruđum
- 190201601/34. ə ceŋi kuuzuına uruğum də:
- 190201601/35. anasuu, ceŋi ałunu: mu də:j
- 190201601/36. i: ama jide:le: jelin ałma:
- 190201601/37. ana, buba təplaŋe:
- 190201601/38. huusum akrabə jide:le: ałma:
- 190201601/39. tərūna:ma bən bə:le annaduuruu ənnara
- 190201601/40. əndan sonra jide:le: ałma:
- 190201601/41. də:jle: cili ałahuu 'pejgamberin 'kavlinne ceŋije dy:nə jə'ldik

190201601/42. ɔndan sɔ:radʒi:ma dy:ny ɔ:da jape:la::

190201601/43. i: ama afe:la jelini jide:le: javrum eve::

190201601/44. i: ama 'ep ceʃi 'urbasunnajmuʃ

190201601/45. 'kajna, 'kajnata 'ep ceʃi bile:le: ɔnu

190201601/46. 'takur: tuku: pinive:mif arabaja

190201601/47. i: 'ama baʃlamuʃ anasui a:lama:

190201601/48. di:l mi sabah kaʃkmuʃ

190201601/49. a:lemin jellinneri sile:mif sypiry:myʃ

190201601/50. i: ama ceʃi, jide: ɔ:da bu:da baʃlamuʃ ɔtlama:

190201601/51. 'ɔ :dan sɔnra 'kajna baʃlamuʃ a:lama:

190201601/52. benim bu ʃɔdʒy:m ne: bɔ:le ceʃi aldu de:

190201601/53. a:la:kanui i: ama kɔmʃula:nda ʃindi bi: dy:n ɔle: javrum

190201601/54. tɔbɔ:le kɔmʃula:na kuɔnaja jide:ler

190201601/55. 'ana: ceʃi 'urbasunui atuvve:mif jelin ama

190201601/56. i: ama 'baʃtandan ɔnu unuttum 'javrum

190201601/57. 'kajnasui pazui jaza:muʃ

190201601/58. pazuiju ʒe'lmif 'hartsadak kɔpa:muʃ, jimif

190201601/59. bi: 'maʃa, bi: 'ɔkla:dʒu u:muʃ jelinine ama

190201601/60. sen ne dije pazuiju kɔparuijan deje , 'oppa:

190201601/61. 'sɔnra baʃlamuʃ ʃutur: ʃutur: ji:me: ʃubuklarui

190201601/62. ɔdʒak baʃuɔnda ʃubuklarui

190201601/63. bi: de ɔndan sɔnradʒi:ma bi: maʃa da ure: jeline

- 190201601/64. jelin jide: ɔtlama: jene
- 190201601/65. bi: de 'javrum ɔndan sɔnra kuɔna ɔluje
- 190201601/66. 'kajrukun jide:le: kuɔnaja
- 190201601/67. aħah kabuħ etsin javrum, sizden ta: zijade ve:sin
- 190201601/68. i: ama ɔtu:muħla: 'bɔ:le suɔrɔja
- 190201601/69. ama jelin ħuɔkaruɔve:miħ ceħħi 'urbasunuu
- 190201601/70. ɔ jelin jibi jelij
- 190201601/71. 'hemen kajna ħini ħitmiħ ɔ jelinin januɔna
- 190201601/72. ba kuɔzum sɛn demiħ ne:den demiħ
- 190201601/73. cɔvym demiħ maħa: cɔvy demiħ
- 190201601/74. e: ma:len neresi demiħ
- 190201601/75. ma:lem jene ɔkħa: ma:lesi demiħ
- 190201601/76. 'kajnasuu annasun deji, bak
- 190201601/77. cɔvym maħa: cɔvy demiħ
- 190201601/78. bakaħum ħindi hatu:ħa:ɔzak muɔ kajna
- 190201601/79. 'hani u:du ja maħaħħa ɔkħa:ħa
- 190201601/80. hatu:ħa:ɔzak muɔ deje
- 190201601/81. 'kajna ben jibi symdyc, papin annama:
- 190201601/82. i: ama ɔndan sɔnra kuɔna ɔle:
- 190201601/83. jele:ler eve, jate:ħar uje:ħar
- 190201601/84. sabɔ jene kaħke:ħar ama ɔ hep ceħħi bile: ɔnu
- 190201601/85. 'kajna hep a:ħa:muħħ

190201601/86. a:lemin fʃədʒycləri tɛ jøzəl jelin a:ldu da benimci cɛfʃi a:ldu da

190201601/87. 'ana devrisi jyn jənɛ dy:n ɔlə:

190201601/88. ama cɛfʃi 'urbasunu fʃuukare:, 'jənɛ jide:

190201601/89. 'ana:, 'kajna ama: bytyn 'bøjlɛ

190201601/90. kuuzu ɔ jyny dy:ndɛ dɛ ɔjna:jɛ

190201601/91. 'ɔndan sɔnrɔdʒi:ma evɛ jɛlə: fʃədʒy:nɛ baʃla:jɛ ba:runma:

190201601/92. tɛ iʃtɛ cɛfʃi a:ldun da dɛjɛ

190201601/93. a:lemin jɛlinneri tɛ jɪt tɛ: jø:

190201601/94. kɔmfʃula:da jelin va:, bilmɛm nɛ

190201601/95. tɛ iʃtɛ bi: jelin jø:dym maʃa: cøvyndɛnmʃ tɛ, ɔkla: ma:lɛsɪndɛnmʃ tɛ...

190201601/96. i: 'ama 'kajna dy:ndɛn jɛlə:, ɔture:

190201601/97. 'ɔtu:duktan sɔnra i: ama kuuz 'kajrukuun cɛfʃi 'urbasunna jɛlmɛj evɛ

190201601/98. ɔ-lu dɛ:jɛ cili kɔk bak dɛ:j jɛlinin jɛlə:j dɛ:jɛ

190201601/99. a:ladʒa:m fʃuuka:jɛ

190201601/100. bi: dɛ 'kajna fʃuukup bakuvere: ajuun 'ɔn dø:dy jibi jelin jɛlə: ɔna

190201601/101. 'kajna bajuluvɛrmʃ

190201601/102. sevɪndʒɪnɛ bajuluvɛrɛ: 'javrum

190201601/103. 'ɔndan sɔnra tɔbølə kuuzanna:ma annaduрум

190201601/104. 'jənɛ 'jənɛ dɛ:lɛr annat ba 'nɪnɛdʒi:m annat ba 'nɪnɛdʒi:m

190201601/105. bu 'kɔstɛn cøvy

190201601/106. bɛn 'rupʃada bø:jyc ʃupʃada dɔvumum benim

190201601/107. dəvumun bə:jyc ɣupɣa

190201601/108. bən ʃindi jetmiʃ ʃkindʒi sene ʒeldim 'climaʃa

190201601/109. sana səjleʒim bi: ustorija bende bu

190201601/110. ʒeˈldim jetmiʃ ʃkide 'climaʃa

190201601/111. ɔtuʒ sene ɔ:da ʒeʃʃindim kuʒanum

190201601/112. ɔndan ɔnra birindʒi kəɖʒam øˈldy

190201601/113. birindʒi kəɖʒam 'øldy:nə dø:t sene duˈduːdum

190201601/114. beʃindʒi sene aʒdɔsa eˈvləndim bir my:min dedeʒe

190201601/115. ha:fus de:ʒlɛr, my:min dede 'aʒdɔsta

190201601/116. ɔ:n sene 'aʒdɔsta ʒeʃʃindim

190201601/117. yʃ sene de bu:da ɔle: ʒene

190201601/118. nasu ɔle: ɔ

190201601/119. İki ʃbin ɔ:n ʒi:de mi ʒəlmɪʃi:m bən bure: yʃ sene ɔlu:sa

190201601/120. 'a:ju ba benim tarihimiɖe, kalenderim bile dure:

190201601/121. bu juˈt yʃ ɔle:

190201601/122. bureje de 'kosten cəvyne ʒeˈleʃtim

190201601/123. bunu da bana 'haskovada ʒyve:ʒim aˈldu

190201601/124. benim ʒyve:ʒim buˈlga:du

190201601/125. buˈlga:du ama bir ty:ce veˈmem

190201601/126. te ʃindi ʒeldiler, uˈlak ʒeti:di

190201601/127. ne ʒi:ɖʒen ba ʒavrum dedim

190201601/128. piʃiˈdim ɔna ʒumurtaju seve:

190201601/129. bən dedi jatam dinnənədzəm

190201601/130. 'sənra kazadzak bure:

190201601/131. suvan jeti:miʃ

190201601/132. bən mi

190201601/133. beʃində, beʃində sunuʃa kadar əkudum kuuzum

190201601/134. ø:le iʃte əluve:dim bi: ʃədzə:

190201601/135. bizim cəvde:jdı jənə

190201601/136. əndan sonra evləniyə:dim

190201601/137. bubam evel ʃəruuk dice:di

190201601/138. bəle ʃəruukla jide:dim mektebə 'kuuzanum

190201601/139. i: ama ʃuuktum bə:le də:simi sə:ləmə:

190201601/140. bulğa:dzə da əkudum bən

190201601/141. 'rustəjəw bilə əkuduk ama

190201601/142. 'əndan sonra onu bən 'tuk tam bə:le bilə:m

190201601/143. pəjeməju pəjeməju bilə:m

190201601/144. 'dəndy:mə deriz, 'devrenti deriz

190201601/145. biz 'devrenti deriz

190201601/146. 'hasıldzasuna, əsmnəldzasuna 'devrenti deriz

190201601/147. ta sancı ʃəruuk dice:di bubam bana

190201601/148. e: inec ty:ynden

190201601/149. inec derisinden ʃəruuk dicti bana

190201601/150. da bən də 'nutu:mu sə:lə:mə: ʃuuktum

190201601/151. da 'nutu: da hiʃʹ unutmam

190201601/152. du:dum, ʃʹødʒycle: dɛ benim akrannarum

190201601/153. pazar'ɛrtesi, sa:li, ʃʹa:ʃamba, pɛ:ʃembɛ, dʒuma, dʒumartesi, pazar

190201601/154. 'zymbyl, ʎa:lɛ var

190201601/155. aʃʹadʒak suurada 'devrentimiz va:duur

190201601/156. 'budʒut derizʒ biʒʒ

190201601/157. jyl jibi aʃʹa:ʎa: ku:muuzuu

190201601/158. 'ka:mɛ demejizʒ

190201601/159. hasuʎ osmanʎudʒa 'budʒut dɛ:dic ɔnnara

190201601/160. akʃʹaba:dak 'dil mi

190201601/161. bu zamanda akʃʹaba:dak ɔʎur

190201601/162. derɛ ʎɔju 'derizʒ

190201601/163. ɔ:dan sɔ:radʒi:ma bɔjʎɛ ʃɛ:ʎɛr ɔʎur

190201601/164. a:k zambak dil bɛ

190201601/165. a:k ze:jran kadi derizʒ

190201601/166. a:k ze:jran kadidʒik derizʒ

190201601/ 167. eriç, badem, cevizʒ, cirezʒ, aʎma, 'fiʃnɛ

Kaynak Kişi No: 190201701

Ağız: Doğı Rumeli Türk Ağızları

Kayıt Yeri / Kodu: 1902017

Kayıt tarihi: 3.04.2013

Kaydı yapan: Nurcihan Güneş

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı Baba Adı: Ayşe Hüseyin Mehmet

İkamet Yeri: Lozarevo

Doğıum Yeri: Lozarevo

Doğıum Tarihi:1939

Cinsiyeti: Kadın

Medenî Hali: Dul

Öğrenim Düzeyi: İlkokul

Mesleğı/İş Yeri: ev hanımı

Dil Bilgisi: Türkçe

Başka Bölgede Yaşaması: Hayır

Sülale/ Lakap: Sülüşler

Konu: yaşam koşulları

190201701/1. a: bən tərinnara annadə:m bə:lə

190201701/2. bən 'kuuzum jetmiş də:dy a:ldəm fındı

190201701/3. sə:ra ka:dəfsum i:tfjyve:si jeti:dim 'tuşovitsadan

190201701/4. bə:yc 'rupfadajdük biz

190201701/5. 'bure:j ka:ktuk

190201701/6. sə:ra 'dudum i:tfjə:mə:dim, i:tfjə:mədim ali aganur

190201701/7. anam, bubam veridzi ə:ldu

190201701/8. e: bən də başka istədi:m va:duu benim

190201701/9. i: ama jənə dedim ja:

190201701/10. ana buba cəty ə:lsun evladunuu istəməz bi: yakut dedim

190201701/11. fındı də:je: benim bubam

190201701/12. 'kuuzum də:je: bürakup jide:sən kula:nun bi: a:kasunuu jəry:sən
bu kapujuu da jəry:syn də:je:

190201701/13. e: kulak a:kasuu jəryny: my

190201701/14. bakujə:n jərynme:j

190201701/15. sə:ra dudum jeti:dile:

190201701/16. anam bi: telefon urə:

190201701/17. hişf 'habə:sistfə jələ: ra:metli

190201701/18. a:duu a:li jələ:

190201701/19. jələ:lər 'amdzasunna

190201701/20. bə:lə ɔdaɫarʊ vɑ:du

190201701/21. ʃɪndi benim bi: 'ka:daʃum vɑ:du haʃʃɛ

190201701/23. ka:daʃ dedi ʒyve: ʒɛ'lmɪʃ

190201701/24. anan telefon etmɪʃ verdʒec ɔle:la: seni dedi

190201701/25. e: bən ʒene seslədim, anamna bubam dedim

190201701/26. ɔndan sɔ:ra dudum hiʃ 'ʒə:mədəndʒɛ ʒeti:dilər

190201701/27. sɔ:ra haftaja dedilər dy:n

190201701/28. e: ʃɪndi na:pʃəʒ

190201701/29. na:badʒəʒ 'dudum sa: ʒa: nə:de

190201701/30. ʃɪndi səmun ʒək, hazuɾ e'çmeç ʒək

190201701/31. 'ʃa:bdʒadʒuk hɛmən 'ka:daʃum haftaja dy:n

190201701/32. 'ka:daʃumna suvaduk

190201701/33. təprək, təprək, ʃa:bdʒadʒuk 'emən e'vin duʃɫa:nu

190201701/34. kəmʃulaɾum ʃək i:di

190201701/35. a:k təprək, kuɾmuɾu təprək ʒa:

190201701/36. 'hɛmən ka:daʃumna ɔnnaɾu...

190201701/37. baʃka ka:daʃum da: vɑ:du, ra:metli ɔ'ɫdu

190201701/38. sɔ:ra 'dudum 'e:mən 'ʃabɔʒək ɪci ʒyn suvaduk e'vin duʃɫa:nu

190201701/39. bi: ʒyn de iʃɫe:ni

190201701/40. e: nə ɔ'ɫɔʒək ba 'abɫanuɾ ʒəkɫuk, fuuka:ɾɛɫɪc

190201701/41. kəmʃula:mdan ne vɑ:sa ʒeti:dic

190201701/42. sə:rdic, dy:dyc

- 190201701/43. a:ftaja dy:n
- 190201701/44. e: nej la:zum jeline demijler
- 190201701/45. e: ne la:zum ɔːldʒək ɕe:l mɛ:l iʃtɛ
- 190201701/46. benim dy:nymdɛ jeti:dilɛ: 'dudum
- 190201701/47. bø:lɛ jɛnʃlɛ: jɛldilɛ:
- 190201701/48. sɔmun piʃi:dic yʃ furun
- 190201701/49. cestic bi: kɔjun, japtuk ɔnnara ja:nur
- 190201701/50. 'ɔndan 'dudum tɛ bø:lɛ ɔːldu eːvlenmem
- 190201701/51. i:ʃ jø:mɛdim, i:ʃ jø:mɛdɛndʒɛ jittim
- 190201701/52. ali agadʒi:nur iʃ jø:mɛdim
- 190201701/53. kur:k senɛ jɛʃindim
- 190201701/54. hasta 'dudum
- 190201701/55. pa:madʒukla:nur ɕe:sti, kɔlu kururɪdu dyʃty dɛ
- 190201701/56. y:ʃ ta:nɛ kurzan
- 190201701/57. ɔ::: a:ʃɛ ablan bø:lɛ mijdi
- 190201701/58. tɛ bø:lɛ ɔːldu
- 190201701/59. anamna bubadʒi:nur seslɛdim
- 190201701/60. ba 'kurzum ɔ:n beʃ senɛ ɔːldʒɛc ali agan øɛli
- 190201701/61. ɔ:n beʃ senɛji tɔpla:dʒɛc ja:
- 190201701/62. biri tɛ buradʒukta
- 190201701/63. ju:ttɛ eːvi
- 190201701/64. bø:jyc ʃødʒy:m ja:.
- 190201701/65. i: ama 'dudum ɔdaja jɛˈldi ɔraja

Kaynak Kişi No: 190202501

Ağız: Doğu Rumeli Türk Ağzı

Kayıt Yeri / Kodu: 1902025

Kayıt tarihi: 24.10.2014

Kaydı yapan: Nurcihan Güneş

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Ahmet Bilal Hüseyin

İkamet Yeri: Slavyantsi

Doğum Yeri: Ruen

Doğum Tarihi:1952

Cinsiyeti: Erkek

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: Ortaokul 8.sınıf

Mesleği/İş Yeri: işçi

Dil Bilgisi: Türkçe, Bulgarca

Başka Bölgede Yaşaması: Hayır

Sülale/ Lakap: Bilallar

Konu: hayatından kesitler

190202501/1. be:ji:, ejeç, ineç, øcyz, kəjun, ceŋi hepsi va:du, ' ceclie bile:n mi

190202501/2. ku:da pe:mbə aŋe:ru, je:de 'cyŋydzyc, 'ŋasnədzutuk va:du

190202501/3. ne zaman tecese əldu, alduŋa: inecleri, bi: de 'ələmbu: ŋiŋe:

190202501/4. ø:sy:mə: baŋladuunuz mu ənu 'iŋin, və:məssen əlməzdu

190202501/5. jelin na:be:, 'hani sen bile:n atların deniŋti:dini ø:lə je:

190202501/6. zə'la zə'la a:lduŋa:, ku:zandzuŋlaru ju:ka:je:, 'jaru:mdzuŋ
anaŋjindzic juttu: ənnara

190202501/7. 'bitta: bytyn kuŋf asta jək ama ale:la: inecleri, hiŋ sorma:jla: sana

190202501/8. tecese əlu:ka bə:lə ku:du, ceclie ku:je:z bi: crep_najlonun iŋine

190202501/9. var ə:da i:san sa:ma ama tecese bə:lə ku:du, va: syzəc ama sen
jəlmifin musa:fir istəmə:je syzəc myzəc

190202501/10. ku:je:m ənu, ju:ka:jəm ənnaru, və:mədzəm de:sən de zə'la

190202501/11. pazartəsi, sa:li, ŋa:ŋamba, pe:ŋəmbə, cuma, cumartəsi, pazar

190202501/12. ə:jləri de sa:jəm ama'vesni:n ystynə birə: ŋidzədzic birə: ŋiŋədzic
təpla

190202501/13. ama jəljədə kurudə:m, di:l jyndə, ədzək, fubat, ma:t, nisan, majus,
haziran, temmuz, agustəs, ejlyl, ecim, kasum, aratuk

190202501/14. ku:je:m bi: panŋadzuk ceclie, bi: panŋadzuk 'ələmbu: ŋiŋe:,
buŋga:dza da bile:n

190202501/15. na zaman ku:mu:zu suju ŋukma:jə ate:m ənu ju:ka:jəm, ŋərabu
jenisini ku:je:m

190202501/16. 'i:tf ,a:ltu ta:nə bə:yttym yf te cə:ndime, bilme:jez asta:nə kapusu

190202501/17. bilme:jez 'ani e'ngəcsija

190202501/18. 'bilme:jez jatałum asta:nəde

190202501/19. ø:syryc ʃmø:syryc, øhø: demeden kuɫjeʃe:

Kaynak Kişi No: 190202601

Ağız: Doğu Rumeli Türk Ağızları

Kayıt Yeri / Kodu: 1902026

Kayıt tarihi: 3.04.2013

Kaydı yapan: Nurcihan Güneş

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Seyde Yusuf Ali

İkamet Yeri: Siedinenie (Marafta)

Doğum Yeri: Rupça

Doğum Tarihi: 1961

Cinsiyeti: Kadın

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: Ortaokul 8.sınıf

Mesleği/İş Yeri: mevsimlik işçi

Dil Bilgisi: Türkçe, Bulgarca

Başka Bölgede Yaşamayı: Hayır

Sülale/ Lakap: Çavuşlar

Konu: hayatından kesitler

190202601/1. bu:da hē: ty:ly ʃiʃfēc var

190202601/2. ʒy:l, pembəsi, aˈku, ku:muʒusʉ hē: ty:lysy var

190202601/3. ˈɔ:dan øby: ty:ly evlɛ:de aˈk ʃiʃfēc var

190202601/4. e: a:ʃ ɔle: bu kada:

190202601/5. filizləndilɛ: bu kada:ɟʉk ʒøstɛrʒem sizɛ

190202601/6. e:, bu:da a:ɟʉ

190202601/7. aˈk ʃiʃfēc, cyʃyrec cyʃyrec aʃɛlar ama ʃɔm ʃɔm

190202601/8. ˈhani bu kada: cøclɛri va:

190202601/9. dycanʉn janʉ baʃʉnda, ˈka:ka ruskaʎa:da va:

190202601/10. aˈk ʃiʃfēc də:ʒɛʒ bedʒanʉm

190202601/11. hatu:ʎa:majʉn, ˈcyʃyɟʒyc ˈcyʃyɟʒyc

190202601/12. e:n bøjyɟʒɛ: bu kada:

190202601/13. ʒa:, ba:ʃada ɔʎanʎa:

190202601/14. ˈɔ:dan ˈdeˈvrɛnti, ka:mɛ var

190202601/15. a:ʒ, ʒakʉn ɔˈʎsak ʒidɛlim bizɛ

190202601/16. bytyn avʎiʃi zymbyl kəkusu

190202601/17. ma:vi pɛ:mbe, aˈk, ze:ʒran_ kadu

190202601/18. a:ndan sɔ:na ka:mɛ, saru la:lɛ

190202601/19. bytyn ˈavʎiʃi zymbyle kɔce:

190202601/20. ze:ʒran bø:lɛ ʃɔk endʒec atɛla:

190202601/21. a'kları var, saru'ları var

190202601/22. tē fīni 'hepsi a'fūk

190202601/23. ma:vi zymbyl bə:lē bi: bu:da bi: bu:da a'fē:

190202601/24. 'hani ka:vise jeri

190202601/25. 'ka:mēlē: katlu olıje:, bu kada: bəju olıje:

190202601/26. ənna: by:yc a'fē:, ənna: hep cəndīleri fūke:

190202601/27. 'ələmbur:, a'fannara 'ələmbur: də:z

5.3. Pomorie İlçesi

Kaynak Kişi No: 190300201

Ağız: Doğu Rumeli Türk Ağızları

Kayıt Yeri / Kodu: 1903002

Kayıt tarihi: 2.04.2013

Kaydı yapan: Nurcihan Güneş

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Fides Nuri Mustafa

İkamet Yeri: Kableşkovo (Davutlu)

Doğum Yeri: Planinitsa (Çepelce)

Doğum Tarihi:1946

Cinsiyeti: Kadın

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: İlkokul 4. sınıf

Mesleği/İş Yeri: emekli

Dil Bilgisi: Türkçe, Bulgarca

Başka Bölgede Yaşaması: Hayır

Sülale/ Lakap: Hacı Mıstavalar

Konu: hayatından kesitler

190300201/1. jefteli, a:rmuut, zε:rdeli, cirez va:

190300201/2. ja: ne va:sa 'epsinden jape:z

190300201/3. 'sałmałɑ:muwa kəje:z, garağłɑ:muwa

190300201/4. var seɣenne:miž

190300201/5. jape:m, buza: etinden jape:m

190300201/6. ɔ etleri dɔ:ra:jɛz bɔ:lɛ isle: jɛ:lenden

190300201/7. be:l ɟemi: jɛ:lenden, e'nsele:nden

190300201/8. bɔ:lɛ butłɑ:ndan ʃɔk isle: 'ɔłma:jɛ:

190300201/9. ɔnnaru cese:s cyʃyc cyʃyc

190300201/10. ɔnnaru du:ra:jɛz cyʃyc cyʃyc

190300201/11. fuurundur, 'tavada øte beri kavuttuure:m ɔnnaru

190300201/12. sujunu a:łduure:m, burkannara dɔłduure:z

190300201/13. dɔłdurup burkana kapa:jɛz

190300201/14. ici sa:t kajnadi:m

190300201/15. bi: ʃɔdʒi:mne bi: kuuzum var

190300201/16. tɛ 'bu:da ʃaɭuʃɛ: ɔ da bi: tyrc firmasunda, diciʃte

190300201/17. pomo:rijede ɔkudu:du

190300201/18. 'ɔn ɟirindʒije kada: ɟitti

190300201/19. 'sredno obrazova:nije dæ:jɛz jɛ:

- 190300201/20. o suura: pomori je je jide:le:di
- 190300201/21. jindi 'epsi burgaza jide:
- 190300201/22. bilmə:m, 'orda ta: fɔk oku:la: va:, mecteplər
- 190300201/23. cim angusunu istə:sə ona jide:
- 190300201/24. if var, stuntfey brjagta fɔk
- 190300201/25. 'ore: jide:le:
- 190300201/26. temizlicfi, ffejindi
- 190300201/27. ffejint iffi va: ba
- 190300201/28. jenfle: ta isla: iflere jide:ler
- 190300201/29. baklafa də:z
- 190300201/30. onu da satun pazudan jape:z
- 190300201/31. e: baklafaju kat kat dɔfɛ:le:, aralaruna dzeviz
- 190300201/32. istersen jaz jenə ø:le
- 190300201/33. 'if jindi bir ici senedir 'jazma:m
- 190300201/34. 'ileri e:p jaza:duuk
- 190300201/35. satun pazujju dɔfɛ:n, base:n dzevizi ifine
- 190300201/36. 'sana ja:jju da kəje:n
- 190300201/37. tɛ byzmə kuuvrumla: va:du
- 190300201/38. 'ɛ:r sene ben jape:m
- 190300201/39. burda bi: briga:daja ife jide:m ben
- 190300201/40. bizim 'buraji 'kablejkovə, 'davutlu ja:
- 190300201/41. bire: tepsı japtum

- 190300201/42. 'tuɾtuɾ dæːz biz
- 190300201/43. 'ɛːr sene bɛn japɛːm 'ɔːrda patronnara
- 190300201/44. bilɛːmɛːdʒɛm, syːleːjɛmɛːdʒɛm
- 190300201/45. ɔ zaman zatui 'teceselɛː vaːrduu
- 190300201/46. biz jetiftic 'tecesɛ vaːrduu
- 190300201/47. 'hɛːrcɛs biː bɔjdajduu ɔ zaman
- 190300201/48. 'hɛːrcɛs bir zaplɛta aːtuu
- 190300201/49. ɔ jɪmɪdi ɔːldu
- 190300201/50. 'bazũsuu ʃɔk kaːktuu, 'bazũsuu øːlɛ dyfyc kaːlduu
- 190300201/51. tytyny bytyɪn ɛːctic 'eːllɛn
- 190300201/52. sɔːra maʃinaːla baʃladuuk
- 190300201/53. ʃɔk zɔːrdu, ʃɔk zɔːrdu
- 190300201/54. bũrak bũrak iʃ syːleːmɛː
- 190300201/55. beʃte kuurmaː, bytyɪn jyn dizɛːsin
- 190300201/56. kuuzannaːmuu deli japtum tytyɪnden øtyry
- 190300201/57. 'jannuuzʃa, aːlemnɛrɛ ɛːrmɛː uraʃɛːm
- 190300201/58. jarduɪmdzuɪm jɔktu
- 190300201/59. sɔːra bũraktum teceseji
- 190300201/60. døːrt sene okuːlda ʃaːluʃtuɪm
- 190300201/61. ɔːrdan da tyrcijeje kaʃtuuk
- 190300201/62. ɔːrdan jɛːldic seciz sene iʃlɛdim sluntʃɛy brjaɣta
- 190300201/63. ɔːrdan jɛnɛ jɛːldim yʃ døːrt sene 'jaʃlada iʃlɛdim

190300201/64. ʃindi a:jvanna: var deje

190300201/65. ʃɔ:rbamui japtum ja:

190300201/66. bi: de bøbɛ:lɛ:mi kuzaɾttum

190300201/67. 'ʃini a:jvanna:ma bakəzəm

190300201/68. adamna:muuz ʃɔk jeʃʃeli: iʃten

190300201/69. araba jepe:la: ɔra:la:da

190300201/70. 'aftoservizde iʃlæ:je:

190300201/71. bir inɛ:m var ici de buza:m var

190300201/72. ja: sajuum, sa:li, ʃa:ʃamba, pɛ:ʃɛmbɛ, dʒuma:, dʒumartesi, pazar

190300201/73. sarui ɡa:de, dere ɔju de:jiz

190300201/74. 'zymbyllerimiz, te 'bunna: bu ɔjda

190300201/75. ø:lɛ e:n sevdi:n i:sanuuna 'ʃeric de:sin

190300201/76. ɔk ø:lɛ 'ʃeric tutunmadum cimse:jle

190300201/77. 'ka:rdəʃ, 'ka:rdəʃum va:du

190300201/78. te fatme mi:rɛm e:ltim aʃʃelɛr var, ze:ra tetɛm, seɛr, bratofʃetka:larum var

190300201/79. benim agamun kuuzu kadrije

190300201/80. te burda dʒyanui va:

190300201/81. ʃindi ta: jøzɛl a:tla: kɔne:

190300201/82. tɛ: 'kɔrumuzun 'bu:rdʒu:ktə

190300201/83. 'ha:jui: jasak, jasak iʃ

190300201/84. 'a:jui: zatui da jasak

190300201/85. jaʃ ɔdun cesmec jasak

190300201/86. jasak ɔlmasa da: kaɫma:ɖʒɛc, kɔru kaɫma:ɖʒɛc

190300201/87. jeʃil a:ɖʒu cesmec ʒyna:

190300201/88. 'e:lbet, ʒyna:duur

190300201/89. bir a:ngu ʃej dɔkunur a:neje

190300201/90. sa:t kaʃ ɔɫdu

190300201/91. ɔɫdu mu aɖʒaba

Kaynak Kişi No: 190300501

Ağız: Doğı Rumeli Türk Ağızları

Kayıt Yeri / Kodu: 1903005

Kayıt tarihi: 4.04.2013

Kaydı yapan: Nurcihan Güneş

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Ahmet Mehmet Mehmet

İkamet Yeri: Belodol (Emirköy)

Doğıum Yeri: Kamensko (Taşlık)

Doğıum Tarihi:1944

Cinsiyeti: Erkek

Medenî Hali: Dul

Öğrenim Düzeyi: İlkokul

Mesleğı/İş Yeri: keçi çobanı

Dil Bilgisi: Türkçe

Başka Bölgede Yaşaması: Hayır

Sülale/ Lakap: Usta Mehmetlik

Konu: günlük konuşmalar

190300501/1. anam, ba 'adam dərdi baş çərə

190300501/2. ama adunuu sy:leməzdi, sy:leməzdi

190300501/3. ta: ɔ zaman başka jafamduu

190300501/4. ta: kulturno ɔndan

190300501/5. saıııı var, tɛ:bijɛ va:

190300501/6. tɛ jindi benim jelinim ɔ:lɛ jɛ karuuıla adam akran ɔlamaz

190300501/7. ıfɔk si:rec ɔlur akran dil mi ɔ:lɛ

190300501/8. benim jindi jelinim biri iki jaf by:yc tamam ıfɔdzı:n birinden

190300501/9. ama adunuu sy:lɛj

190300501/10. bi: dɛ bajramnafu:ka ıfɔdzık bajramnafɛ: ıfynky ıfɔdzıkten by:yc

190300501/11. adunuu bilɛ:medzɛm, ɔnun adamuna juılduurum u:du

190300501/12. bu kuuz benim dajuumun kuuzuu ɔle:

190300501/13. yıfyndzy jyny adamuu ɔıldy

190300501/14. jyvɛ:ji, juılduurum u:muıf

190300501/15. bilme:jɛm neresinde jafajduu ama 'ciremitlicte evli bu kuuz

190300501/16. ja: juılduurum ure: da ɔle: jyvɛ: yıfyndzy jyn

190300501/17. be:ji: var, eıeç var, ineç var, ɔcyz var, kɔjun var, ceııı var

190300501/18. 'hepsi va:duu, ıfasnɔdzuluk ama 'tetenin dizleri a:ra:duu

190300501/19. ne zaman tecese ɔıldu aılduıla: inecleri, kɔjunnaıuu, ɔcyzleri

190300501/20. vɛ:messen 'hani sen bile:n atıarun denıfti:dini ɔ:lɛ jɛ:

190300501/21. a:ndan sɔ:na ku:zum ma:ɬunu: vɛ:mɛssɛn dʒanu:nu:

190300501/22. zɔ:ɬa zɔ:ɬa, andan sɔ:na ale:ɬa: syrecli kɔjunnaru:

190300501/23. ale:ɬa: damdan ineclɛri

190300501/24. hiʃ sɔ:ma:jɬa: sana tecesɛ ɔɬu:ka bɔ:lɛ kuruɬdu

190300501/25. var ɔ:da i:san sa:ma ama anan tecesɛ bɔ:lɛ kuruɬdu

190300501/26. bɔ:lɛ bɔ:lɛ kuruɬdu

190300501/27. pazartɛsi, sa:li, ʃa:ɬamba, pɛ:ɬembɛ, cuma, cumartɛsi, pazar

190300501/28. a:jɛri dɛ sajɛm

190300501/29. ɔdʒak, ɬubat, ma:t, nisan, majus, haziran, temmuz, agustɔs, ejyl,
ecim, kasum, araɬuk

190300501/30. buɬga:dʒa da bilɛ:n

Kaynak Kişi No: 190300901

Ağız: Doğu Rumeli Türk Ağızları

Kayıt Yeri / Kodu: 1903009

Kayıt tarihi: 27.10.2014

Kaydı yapan: Nurcihan Güneş

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Neziha Şükrü Mehmetali

İkamet Yeri: Dıbnik (Osmanköy)

Doğum Yeri: Dıbnik (Osman köy)

Doğum Tarihi:1954

Cinsiyeti: Kadın

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: Ortaokul 8.sınıf

Mesleği/İş Yeri: mevsimlik işçi

Dil Bilgisi: Türkçe, Bulgarca

Başka Bölgede Yaşamayı: Hayır

Sülale/ Lakap: Balkanlık

Konu: hayatından kesitler, yemek tarifleri

190300901/1. nezi:ha fycry mæ:mədali

190300901/2. bizε dæ:lær 'burda osman cy:nde 'bałkannuuk

190300901/3. 'bałkannuuk dæ:læ: bubamuun tarafuna

190300901/4. onna: ε: cuma: cy:nden jëlmejmijlæ: osman cy:ne

190300901/5. burgas sandza:ndan i: ffelebicy: tarafła:ndan dżuma: cy:nden jëlme
bubam

190300901/6. benim bubam osmancy:ne bej jařuunda jëlmiř, bej ałtu jařfa:zuunda

190300901/7. ici ğbin on yřte øldy bubam buıduur daksan jaşuunda

190300901/8. ja: bubam daksan jaşuunda øldy

190300901/9. a:łtuuř, secizindżije kada:

190300901/10. pomorije, 'ajfölu dæ:jiz

190300901/11. 'deme ben iřf inanma:dżam

190300901/12. nezi:ham var i:dżε sen ğibidżε, 'burgəzda yřyndzy kurs

190300901/13. marı kuurk jařuunda cim dæ:dżec seni, 'cimse deme:jdżec

190300901/14. ne iş japişen, ne:rdε jaşa:jen

190300901/15. ğittic za:je, dökuz aj jaşaduuk on:da

190300901/16. bak şindi naşuu dæ:jem je

190300901/17. a:łla:muuzuu řevi:dile: deji onda øtyry ğittic, kapuılar ařıuıduu deji

190300901/18. ğirmi senε tecesede iřlædim, tytynde

190300901/19. tecese ben seciz jařuundaka kuurłmuř bure:j

190300901/20. sə:raʎa:nuʁ ʃɔk i: bilemɛ:m

190300901/21. ɔsman cy: kuʁzuʁjum

190300901/22. tytyɲ iʃlɛdic

190300901/23. sa:dɛ tytyɲ iʃlɛdic tɛcesɛdɛ

190300901/24. ɔ zamanna: ɔ:lɛjdi

190300901/25. ba: da var ʃɔk

190300901/26. ʃɔk ba:ʎuk da da var tɛ bu:da kablɛʃkovoda

190300901/27. ɔraʎara ja:rduma da ʒidɛ:dic ʃɔk

190300901/28. tytyɲ bitti mi ɔraʎara ja:rduma da ʒidɛ:dic

190300901/29. ʃɔk ba: varmɯʃ evel ɔrda jɛ: jɛ:

190300901/30. e: ʃɔrbadʒuʎa: e: tɛ jɛ:lɛ: ciminɛ 'ɔnnarum

190300901/31. tɛ 'bʉradʒukta ʒyɾʒɛɲ cy:

190300901/32. ɔsman cy: bu:da iʃtɛ

190300901/33. kara ʁa:ʃ var

190300901/34. evel tyɾc va:mɯʃ ama ʃindi buʎgar 'ɔrasu

190300901/35. a:mautɛy: dɛ:ʒiz ʃɔk ba

190300901/36. beʃpuna:ʎar, sakʎu ta:leɛ:, majmun ta:leɛ:, dʒimparʃaʎa:, ʒɔldʒycta:leɛ:

190300901/37. e: tɛ dedim biz 'baʎkannuk, 'dʒemillilic, 'izetlic, 'dajʎʎuk

190300901/38. aʃa:ku ma:lɛdɛɲ tɛ bu ma:leʒ jɛ:ldim bɛɲ

190300901/39. davuʎʎa ɔ'ʎdu, a'k 'urba ʒi:dim

190300901/40. ʃɔk ʒɔzɛldi, ʃɔk ʒɔzɛldim kuʁʒkan

190300901/41. aˈk ˈurbaːlaː vaːduː

190300901/42. tyːciːjeden ʒetiːmiːʃleː ˈʃavdaːtuːk cyːleːne

190300901/43. de ɔnu ʒoːrdym ben ɔːlaːda dyːˈnneːde de kajnama aːɫduːrdum ɔnu

190300901/44. noːmaːɫ te bøːleː, ɔːta

190300901/45. ˈannesi ʒeːldi, hemen ʃabudʒuːk ɔːlsun isteːjeː beni

190300901/46. kuːzɡuːn demir, kuːzɡuːnka ʃabuːk dyvylyr diːje øːleː biː ɫaf ʒapuːveːdi
bize

190300901/47. tøːleː istemeː ʒeːldileː

190300901/48. niːʃannanduːk, biː seneː niːʃannuː duːduk

190300901/49. saː ˈepsi, ˈkajnam, ˈkajnatam saː taː

190300901/50. ˈkajnam aːsta ʃɔːk ama ˈkajnatam islaː

190300901/51. ˈɔnun baɫʒaklaːnda ramatizma vaːduː da ʒoːrijeːmeːjeː iʃ

190300901/52. ʒataːɫak kuːrvatta

190300901/53. iʃ kaːkamaːj, te bu zeːraː aʃaːda var ʒa ɔnũn anasuu bakeː

190300901/54. ɔnnaː bakeː, ˈcyːʃyːcleri ɔnnar

190300901/55. benim aːjruː eːvim var, ben byːyc ʒelin

190300901/56. te vaː, seːrdeːleː, ˈzurnaɫʒuːk, ˈʃiːnʒeneɫʒic, tyly ʒuba ʒajuːlaːda,
iʃiːdeːm kuːlaːda

190300901/57. ʒajuːlaːda ˈtukuːmuz øːleː iːɫcɪʒuːn

190300901/58. maːrtũlar, aˈk ʒardaːklar, meneːcʃeː vaː

190300901/59. te ˈbunnaː bøːleː ʒøːzel ʃiːʃeːcleː

190300901/60. ʃiːdem, moːr ʃiːdem, saːruː ʃiːdem

190300901/61. ˈmoːrukluːk, tamam biː ʒajuːruːmuːz vaː burda

- 190300901/62. mɔ:ru, aˈkunu bile:m ben
- 190300901/63. meʃe va: burda bajur:la:muʒ meʃe
- 190300901/64. ˈkuʒuɫdʒuk, ʒyɾɟen, ʃam a:ʃlaru ʃɔk va:
- 190300901/65. kajun va:duɾ bajur:larun iʃinde
- 190300901/66. ˈdɔndyrme dæ:z biz
- 190300901/67. nasuɾ japʃam ja
- 190300901/68. kɔjuʒjam u:nunu, tuzunu
- 190300901/69. bi: de jumurta kuɾe:m iʃine sujunu
- 190300901/70. ne kɔju ne duruk jape:m ɔnu ø:le bi: a:muɾ tø:le
- 190300901/71. biz i:ʃmici eˈcmec de:je:z
- 190300901/72. ʃɔk i: jape:m
- 190300901/73. i:ʃmi: de cendim japʃje:m
- 190300901/74. ine:miz var bø:le
- 190300901/75. bi: beʃ kiɫɔluk bi: tendgereje kapa:jem ɔnu
- 190300901/76. sɔ:ra kɔjujem ˈsuɫdʒadʒuk bi: jere
- 190300901/77. ɔ bi: ʒa: bi: ʒynde ici ʒynde u:junuje:
- 190300901/78. u:jundu mu cese:m ɔnu ateʃte
- 190300901/79. uɫuk su:du mu bi: ʒa: syze:m ˈʃendilide
- 190300901/80. ecme: jape:m ba
- 190300901/81. kare:m amurunu, majasunu, bi: jumurtasunu
- 190300901/82. jaze:m beʃ a:ɫı pazu bi: tepsilie

190300901/83. bi: pazui japtun mu bi: ja: ja:la:jem onu, sini ystynē
ju:va:la:juvēre:m

190300901/84. bi: ja: tepsijē istē:sēm pismet cese:m, istē:sēm dōla:jem

190300901/85. kōlaj jine: ø:le ja:

190300901/86. piliť ģōrbasui da jape:m

190300901/87. cesijem a:murumu

190300901/88. bi: juumuurtadan care:m o amuru 'tuukustfa

190300901/89. jaze:m onu bi: pazui

190300901/90. o bi: pazuiju dōlajup 'ōkla:ja cese:m bi:ta kutu kutu cese:m onu

190300901/91. 'bi: ja: ka:ju pilidzin etlē:ni ģuukare:n, ufakla:jesin iťine

190300901/92. sō:ra 'jene tendgereje 'ani o cesti:m amuru da iťine

190300901/93. a:mur ģōrbasui ģōk isla: øle:, ģōk i: øle:

190300901/94. bi: juumuurtadzi: kuere:m, bi: ģimdidzi 'sōda kōje:m ōna

190300901/95. bi: ģimdic 'sōda, tuzunu kare:m 'tuukustfa 'tuukustfa

190300901/96. tē bu ģa:dadzuuk bō:le bir amur 'tuukustfa

190300901/97. o a:muru jaze:sin bō:le 'indžeredzi

190300901/98. o zōr jazulē: ama jazuijen jene sen onu 'indžeredzi

190300901/99. dōla:jen 'ōkla:ja onu tē bō:le

190300901/100. sō:ra cesip 'ōkla:nuun orta jerinden 'daradžadzuuk, 'daradžadzuuk
burfakla cesijen

190300901/101. ģōk i: øle:ru, gajet i: øle:ru

190300901/102. i:ť bō:le fi:de mi:de kōje:z, ø:le dē jape:z aladije

190300901/103. ama cesme ģōk tatlu øle:

- 190300901/104. denə, bi: jummurta, yf kaşuk ju:rt
- 190300901/105. fəlpəla:jən onu kəjdun mu a:muurla:nui ifine
- 190300901/106. ici yf dakkada pişe: ɔ tendzerede
- 190300901/107. indire:n, katukla:jəsin
- 190300901/108. ifine ja:sunu, kara bəberini
- 190300901/109. 'nasu ja: iste:sən kəja:sun
- 190300901/110. biş fındi fək ta:ze ja: kuflanma:z ɔ kada:
- 190300901/111. a:jfişec ja:su kavure:n
- 190300901/112. e: tə a:muur kare:z, e'cmec pişire:z
- 190300901/113. 'baş çere suvdak e'cmec
- 190300901/114. pişire:m suvdak e'cmec, bi: ju:rtlu bəber janına
- 190300901/115. bəberi paqladujen furunda, səjijem, tuzlajup, u:nnajup
kuwardijem 'tavada
- 190300901/116. sə:ra bi: samsak ju:rtla a:dşuk onun ystynə
- 190300901/117. ø:le i:fi mi:fi ju:du isteməm fək
- 190300901/118. tatlu bi: ju:rt isterim
- 190300901/119. i:necten sa:de ici burza:muuz va:
- 190300901/120. kabak tatlusunu japujen
- 190300901/121. kaba: dile:lər, cəticli cese:lər, cəticli cesijen
- 190300901/122. onu 'durudşadşuk a:jran jibi bi: cireş japə:n
- 190300901/123. syze:n ɔ ciredşi 'tylbentiden ɔ cireşli suja kəjijen kabakları
- 190300901/124. bir ici sa:t tute:n onnarı cireşli suda

190300901/125. 'onna: cirefli suda duru:ka sirɔpunu da kajnade:sun

190300901/126. kajnarkan ji:ka:jen kabaklaru satwɛ:n iŋine duɟu kuttur kuttur
ɔ'lsun deji

190300901/127. ka:p tutsun duɟfa:zu deji cirefli suja kɔji:lar

190300901/128. ja, ɔnuɟta kɔji:la: ɔ cirefli suja, øbyr ty:ly karuɟe:

190300901/129. bi: de kuwruum jape:z

190300901/130. ĩrendele:jiz kaba:, jazujen pazujuu

190300901/131. iste:sen jaz, iste:sen satuun aɬ

190300901/132. ŋindi ʔɔk satuun aɬe:z

190300901/133. ĩrendele:jen ɔnu, pazuja dɔɟe:jen, ystynɛ de ʃecerini
juva:lajuwerɛ:m ben

190300901/134. iste:sen dɔɟe:jesin de bɔ:le

190300901/135. ystynde piɟirne:sin sɔbaɬan, fuurunda uraɟama:jez

190300901/136. sa:de ystynde a:ɬ yst ʔfeviri:dim

190300901/137. dɔɬajuwerɛ:z pazujuu jene roɔ jibi

190300901/138. a:ɬunuu ystyny ja:ɬajuup fuuruna

190300901/139. ja: usuɬ usuɬ usuɬ piɟire:m ɔnu fuurunda

190300901/140. ja: ʔi: 'kaɬmasun deje kabaklaru

190300901/141. ʔɔk tatɬu ɔɬuje: ama 'baniɟka jibi

190300901/142. jelin jene japmuɟtu øte a'kɟamuna

190300901/143. a:ɬma katmuɟ, a:ɬmajuu ĩrendelemiɟ

190300901/144. 'ajnuu ba, a:ɬmaɬa kaba: ĩrendelemiɟ ba

190300901/145. icisinden de sepelemiɟ pazuja

- 190300901/146. ystýne de jecerini kəjmuş juva: ʔajurvermiş
- 190300901/147. 'a:ʃuk a:ʔunuu 'a:ʃuk ystyny ja:ʔa:n furuna
- 190300901/148. ʃək bijendim, jelin de dʒeviz kəjmuʃtu ʃək
- 190300901/149. i:ri i:ri dʒeviz kəjmuʃtu je:
- 190300901/150. jelin cesmisti te bə:lʔdʒe bə:lʔdʒe
- 190300901/151. bən ʃindi bi: pazujuu dəʔaduun mu icije bəlyverən
- 190300901/152. bi: ʔa: ø:le dize:m tepsije
- 190300901/153. iʃine 'kənma:j, iʃ kabakʔu kuvruma ja:
- 190300901/154. sa:de a:ʔunuu ystyny ja:ʔa:jeʒ, ʔapʊʃmasun deje
- 190300901/155. var i:san ʃukaruuka ta: kuttur isteme:je:
- 190300901/156. ə:dʒik jecə:li su kəjije: ama biz 'kəjma:z
- 190300901/157. kapajurverən ɔ ji:mʃa:je:
- 190300901/158. suɔʒak ʃukaruuka ta: kapajurverən
- 190300901/159. əde:lez, biz de ø:le də:z
- 190300901/160. əde:lezde, əde:lez avʃamuu ʃək ɔkumak var
- 190300901/161. eˈvin dəʔajuunda ɔkujup yflemec va:
- 190300901/162. berecet, ruzuuk, berecetli ɔˈʃsun deji
- 190300901/163. ʃək jemec ʔapuʔe: əde:lez ʃyny
- 190300901/164. ama eˈvəldiler ama
- 190300901/165. eˈvəl tə:le birkatʃ tyɾly jemec ʔapa:sun
- 190300901/166. dycandan paza:ʔuk ʔapa:sun berecetin bəʔ ɔˈʃsun deje
- 190300901/167. eˈvəl bytyn ɔjna:ʔadu ba

- 190300901/168. ɔːlu:du hepsi ɔːlu:du
- 190300901/169. 'ʃuukrəndʒuuk , 'sandʒak dɛ:dic
- 190300901/170. ʃindi i:ʃ bi:rsi jək ka:jru
- 190300901/171. 'ʃuukrəndʒuukla:la va:du ʃək
- 190300901/172. bytyn ʃuukrəndʒuuk tepɛ:dic jetifti:miz suura
- 190300901/173. misir meɖʒisi ɔːlu:du ba
- 190300901/174. misir soʒa:la:du, ufala:la:du
- 190300901/175. bɛn a:sur i:ʃ jøːrmedim
- 190300901/176. japa: mapa: didilɛ:di birɪbirɛ:nɛ
- 190300901/177. japa: ditmɛ:, misir ufaɫama: ʒidɛrmijlɛr
- 190300901/178. i:ʃ jək cy:dɛ bir a:nɛɖʒic, ici a:nɛɖʒic ece:
- 190300901/179. ʃindi ʃək bɔstan ece:lɛr
- 190300901/180. mɛ:rdʒimec, fasilɛ, eːcin, arpa da ece:lɛ:
- 190300901/181. uɫa:naɫu eːt mi
- 190300901/182. uɫa:naɫu eːt japaruz, kuzu etinden
- 190300901/183. kuzu etinden ʃək tatɫu ɔɫur
- 190300901/184. uɫa:naju, eːti kavure:n, kɔʒɛ:n 'tendʒereʒɛ
- 190300901/185. eːt piʃmɛ: baʃɫadu muu ɔna ʃək su 'kɔʒma:n ɔ kadar
- 190300901/186. suɫu tatɫu ɔɫma: uɫa:naɫu eːt
- 190300901/187. ʃək suɫu tatɫu ɔɫmɛz ɔ uɫa:naɫu eːt
- 190300901/188. kajnade:n ɔ eːti, kavure:sin, kajnade:sin

190300901/189. a:rkadan da bi: baʃ suvanna uła:nasunuu kavutturup øte beri i:
iʃine døcyverē:n

190300901/190. senede bir ici kuzu cestic mi sarmasunuu jape:z, kuzu sarmasuu
dæ:jez

190300901/191. kajnade:z dʒieri, ɔ dʒier sujunna pirindzi ʃiʃire:m

190300901/192. ɔ pirinʃ ʃiʃercen du:ra:jen dʒie:lē:ni

190300901/193. suvanunna ɔnnaruu da kavure:n

190300901/194. 'na:nesini, kara bøberini ɔ ʃiʃmif pirindzin iʃine kɔjup karuʃture:m
ɔnnaruu

190300901/195. bitta: kuzujun ʒølmē:, a'k ja:

190300901/196. ɔnūn iʃine kɔjup kapajuverēn tepsije

190300901/197. 'bøʎdʒe, 'bøʎdʒe ,kuzu sarmasuu tepsije

190300901/198. bi: de jumurtadʒuak ʃaʎpaʎa:jesin da ystynē a:dʒic syrdyre:sin

190300901/199. sɔ:ra 'a:ʒdi furuna

190300901/200. a:ʎtuʃ ʒaʃuundajum ka:juu ta: bilme:jim mi

190300901/201. benim anam ʃɔk tatʎu jemeclē: japa:duu

190300901/202. tē 'ɔnnaruu japa:duu anam

190300901/203. evēl bubam ʃɔk kɔjun, ceʃi baka:duu da

190300901/204. hēʀ ty:ly aʒvanuuzuu baka:duu bubam

190300901/205. anam bø:lē bi: 'tavadʒukta bi ʃe: japsun ʃɔk tatʎu japa:duu

190300901/206. ʒe: 'dʒibritse, ʒe: kɔje:z

190300901/207. kara bøber, ben ʃɔk kara bøber kuʎlane:m

190300901/208. ʃɔrba kara bøbersiz ɔ:ʎməz

190300901/209. tɛ: kuzunun kafasuundan jape:z, kajnade:z

190300901/210. ja: paʃa ʃɔɾbasu dæ:z biz

190300901/211. a:jnu ɔ da bu ʃɔɾba jibi katukla:jen, kajnade:n ba

190300901/212. e:tle:ni iʃine paʃala:jen, ʃɔk i: ɔle:

190300901/213. 'ʃilec tatʃusunu japijen ben

190300901/214. e:n bijendi:m ɔ:

190300901/215. mɔɾ eric tatʃusu da japarum

190300901/216. ɛ:ʃ bir tatʃuju japmam

190300901/217. ile:ɾden tɛ kabak tatʃusu japa:dum ama ʃindi bu:da bir ici senedir
japma:jem

190300901/218. ama bu saba bitti kaba:m

190300901/219. tɛ tɔ: ʃiguʃka kabakla: var ja, saru kabak

190300901/220. 'ɔ:nna:dan u:ruje:m bi: tendzere

190300901/221. ben japijem onu ba:ʃ jibi tatʃu

190300901/222. ʃɔk tatʃu japijem da ø:ledze

190300901/223. kajnade:m 'tendzereɗ ʃɔk ʃece:le dɔcyvere:m onu tepsije

190300901/224. furuna a:dʒuk ʃecinsin deje

190300901/225. 'ɔnuʃta tatʃu 'japma:z ʃindi

190300901/226. ʃɔk ije:z ø:le

190300901/227. sytly kabak bile:m ben

190300901/228. ɔ kara kabaktan ɔle:

190300901/229. ɔ-ʃmuʃ kabaktan ɔle:

190300901/230. kajnade:lar onu, kaje:lar fecerini, syt syze:ler ona

190300901/231. orak armudumuz var

190300901/232. ta: so:radan o:le: ama a'tla:nuu bilmə:m ci ben

190300901/233. armut tufusu o başka

190300901/234. onu ahlattan jape:la:

190300901/235. onna: bitcide kuş armutla:ndan o:le:

190300901/236. la:na tufusu iř ołma:jəz

190300901/237. u::: yş ty:ly japtum, yş ty:ly

190300901/238. bi: lytenisa japtum

190300901/239. 'domatisinne, bəberinne o:le bir jibi kə:jdum

190300901/240. ici ciło'mərkəf kəji:m

190300901/241. bəbe:leri, 'domatileri, vareno də:z biz ona şindi

190300901/242. kajnade:z onnaruu

190300901/243. so:ra 'jeniden maşınadan jeşire:z

190300901/244. o suju kəjijen bitta: kajnasum deje

190300901/245. 'mərkəflaruu da pişire:n, kuşuıje:n, kəjije:n işine

190300901/246. kəjułaftuu mu, kəjułafma: bařladuu mu ja:sunu, tuzunu, fecerini
dada dada bə:le kəjije:z

190300901/247. so:ra bir ta: řək bəberli japtum

190300901/248. so:ra bir ta: sa:de bəberden japtum

190300901/249. o sa:t o'ldu o sa:de bəbe:den

190300901/250. patlattuum bə:be:leri, kuşdum onnaruu maşınajla

190300901/251. e:, энүн да тузуну, fecerini эна а:дзук сире кэje:ла:

190300901/252. а:дзук э бөбөр сагҥасуна

190300901/253. гжэ:k bytyn dyna:лару japtum bu jazum

Kaynak Kişi No: 190301401

Ağız: Doğu Rumeli Türk Ağızları

Kayıt Yeri / Kodu: 1903014

Kayıt tarihi: 4.04.2013

Kaydı yapan: Nurcihan Güneş

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı Baba Adı: Adem Appas Üseyin

İkamet Yeri: Medovo (Balcı)

Doğum Yeri: Preobrajentsi

Doğum Tarihi:1952

Cinsiyeti: Erkek

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: Ortaokul

Mesleği/İş Yeri: emekli

Dil Bilgisi: Türkçe, Bulgarca

Başka Bölgede Yaşaması: Hayır

Sülale/ Lakap: Halil Amcalık

Konu: Günlük konuşmalar

190301401/1. bən tē 'burda jafə:jəm

190301401/2. 'medovo, bəldʒi cy:

190301401/3. a:dəm appaş ysejin jē:

190301401/4. halil amdʒatuk 'fēlebi cəjynden

190301401/5. 'həlvadʒıdan jē'lmə

190301401/6. bu cəvde 'hepsi jəlmə

190301401/7. bu juka:da bəlkandan

190301401/8. kədzə ɟəjatla:dan jē'lmə

190301401/9. bułja: cəvy

190301401/10. 'i:f tyrc jəktu 'i:f

190301401/11. bən icindʒi jē'ldim

190301401/12. bi: 'dokuru va:du burda e: tē ɔ e'v onundu

190301401/13. jeni şenedə, secsəndə jəldim

190301401/14. 'ep ti: juka:dan panittsovoda, 'bəlkandan

190301401/15. bu:da jərli də va:mıf, cəmyrdʒy jərliləri

190301401/16. ɔnlar ɔldylər

190301401/17. 'hepsi jitti, jē'lməle: kəldu

190301401/18. 'bazunu bile:z

190301401/19. fəban_pınar, jərleŋetf va:

190301401/20. bu ətə də:ru var jasak də:lər

190301401/21. 'hani ø:le ɔrda ʃavdar ece:lemif

190301401/22. zajuuf je:lere, i:, 'ɔrajɯ jasak jasak de:le:mif

190301401/23. i: tø:le ka:le: ama sen buurak, i:n ɔ

190301401/24. jasak ɔ tarafuɯ aduɯ

190301401/25. 'mestnɔstun, ta:lele:n aduɯ

190301401/26. e: dere ʃataɗʒi:n jazoviri va: ja burda

190301401/27. ɔ:dan jele: su

190301401/28. jazovir, 'bata ɗeresi ja:

190301401/29. 'burdan kara ɗaja de:dic

190301401/30. aleksandrovo var 'ɔra

190301401/31. 'ɔrdan bu ahe:loj so:ra denize bitta:

190301401/32. bu dere 'ɔrdan jeʃfe:

190301401/33. 'e:ɾ bifej var, 'hepsi var

190301401/ 34. eric, armuɯ, ba:ɬuk var, kara yzym de a:k yzym de ku:muzuɯ
yzym de ʃefitinde

190301401/35. 'buʃva:laru aɬdu:lar, ʒøtyrdylɛr provadijaja

190301401/36. provadjada va:, ɔnnan a:jnuɯ reseptadan japu:lan ʃej

190301401/37. 'bu:dan kaɬdu:du:lar, ʒøtyrdylɛr 'ɔraj

190301401/38. je:ti:sele: bile hazuɯ tubada je:tip sate:

190301401/39. 'døndy:mɛ va:

190301401/40. 'mylveɾ ʃiʃfec va:

190301401/41. ly:lec ɔ ʃiʃfek moru, a:k, bejaz da var

190301401/42. sa:jum, sa:li, ʃa:ʃamba, perʃembe, dʒuma, dʒumartesi, pazar, sa:jum
je:ne

190301401/43. ot ʃeʃit ba

190301401/44. 'nasu deʒim ja 'he: bir ty:ly va:

190301401/45. jonɖʒa, 'a:jru:k, su:gan, 'labada, hɭambu:r

190301401/46. hɭambu:r ʃiʃe: je:

190301401/47. 'nada:la:dan do:ma

190301401/48. bubami:n 'nada:la:dan 'haɭvaɖʒu:ja jide:

190301401/49. be:n de 'haɭvaɖʒu:dan bureja ʒe'ldim

190301401/50. a:jva, ci:reʒ, aɭma va:

190301401/51. koɖʒɖʒa, koɖʒɖʒa de:di

190301401/52. adunu sɔ:lemez

190301401/53. adunu konuʃmazdu onnar

190301401/54. 'koɖʒam ʒel bureji ve: beʃ lef para de:di

190301401/55. bi ʒe: la:zum bunu aɭazam onu aɭazam

190301401/56. 'adamum øby: ty:ly

190301401/57. ama si:re:c, si:re:c de:le:di

190301401/58. ɔ e:sciden ø:le, dede:le:mizden ka:ɭmuʃ

190301401/59. do:t a:neʒiʒ biʒ ty:c

190301401/60. 'kaɭan 'epsi buɭgar

190301401/61. ma:lle va: burda onnar a:jru:ɔ:da

190301401/62. burda kaɭan 'hepsi buɭgar

190301401/63. ju:rt de:jez

190301401/64. 'kəlatʃ, iʃmiclə ecmeç japej tepsije

190301401/65. 'hamuru da:duje: 'ojleclə

190301401/66. kuje: iʃmic mi pi:nir mi

190301401/67. ənu jənə juvaɫa:je tepsije

190301401/68. pi:ni:li ecmeç, je:

190301401/69. buɫamatʃ jape:z̥ biz̥ syttən

190301401/70.sə:ra suvan kavurmasu japar

190301401/71. 'kumpir mandzasu japar 'kumpirdən

190301401/72. fasilə, mɛ:rdzimɛç tɛ japar

190301401/73. ənna: jeʃillic itʃin sa:də

190301401/74. ʃam bitʃimi ənna:

190301401/75. ənna: cyʃyc ələ:, jy:sec 'əɫma:je: əby:ləri jibi

190301401/76. ta: aɫʃak ənna:

190301401/77. 'ənnaru 'ʃəkʃasu i:lɛjazuun dyzlɛ:jəm makasɫa by:mesin ʃək deje

Kaynak Kişi No: 190301601

Ağız: Doğu Rumeli Türk Ağızları

Kayıt Yeri / Kodu: 1903014

Kayıt tarihi: 4.04.2013

Kaydı yapan: Nurcihan Güneş

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı Baba Adı: Hilmi Yusuf Yusuf

İkamet Yeri: Startsin (Ahlı)

Doğum Yeri: Kamensko (Taşlık)

Doğum Tarihi: 1952

Cinsiyeti: Erkek

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: Ortaokul

Mesleği/İş Yeri: emekli muhtar (davulculuk yapmış)

Dil Bilgisi: Türkçe, Bulgarca

Başka Bölgede Yaşamayı: Hayır

Sülale/ Lakap: Yusuf Hocalar

Konu: Günlük konuşmalar

190301601/1. 'ahlu, 'strattsin burasuu

190301601/2. hiłmi benim adum

190301601/3. dyzelêdžek hastaja jołda 'hêdža 'karfũu eder

190301601/4. 'hêdža muska japazak ɔna, dyzelêdžec

190301601/5. biz de jařtułardan iřitmiři:c bunu

190301601/6. demec heranguu insanuu ara:džan ja

190301601/7. bir iřini ja va:r, bir ha:dise tam ystynê je'łmiř, basmuř olur ĵibi

190301601/8. siz 'nasuu je'ldiniz

190301601/9. ben cyşyc jaştan beri hep insan arasunda iřlêdim

190301601/10. sêra bi zaman attıuıuık ɔlundža davuıdžuuıuık japtum

190301601/11. şok ha:nenin sêfrasuna ɔturdum

190301601/12. ałtuındžuuıarun annajanuuna saraf derler, insanna u:rařana insan sarafuu

190301601/13. insanuu da bøjle uzaktan jêrdyn my tanuursun

190301601/14. konuşmasuundan da jêryřyndên de

190301601/15. evêl at katşarkan seşilirmiş

190301601/16. kuuz jene jeşferken

190301601/17. kuza bakažan ne jêryř japadžæc, ne duruř japadžæc

190301601/18. e:, ɔna jêre annarsun bu kuuz benim ha:neme jarar muu jaramaž muu

190301601/19. jaramassa da 'hajdi

5.4. Nesebır İlçesi

Kaynak Kişi No: 190400001

Ağız: Doğu Rumeli Türk Ağızları

Kayıt Yeri / Kodu: 1904000

Kayıt tarihi: 4.04.2013

Kaydı yapan: Nurcihan Güneş

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Taybe Hilmi Hilmi

İkamet Yeri: Nesebır

Doğum Yeri: Preobrajentsi

Doğum Tarihi: 1974

Cinsiyeti: Kadın

Medenî Hali: Dul

Öğrenim Düzeyi: Üniversite

Mesleği/İş Yeri: öğretmen

Dil Bilgisi: Türkçe, Bulgarca

Başka Bölgede Yaşaması: Hayır

Sülale/ Lakap: Kırtıklar

Konu: günlük konuşmalar

190400001/1. sɔ:ra da bi: dɛ cirez tɔplama: jittic

190400001/2. ti:, kuza ama uzak

190400001/3. kuz dæ:z ta:ɭaja

190400001/4. 'a:jur, vatanu ɔrasu, er ta:lanu ajretten

190400001/5. 'ɔrda ta:ɭa:da ici cirez a:dzumuz va: bɔ:lɛ jyrsec, kɔdzaman

190400001/6. anam dedi ci, jidin tɔplajuun cirez dedi

190400001/7. jittic, ici sepet a:ɭduk

190400001/8. bi: dɛ va:duuk ɔraj jindi cirez tɔpla:dʒəz

190400001/9. pindi adam hiʃ tɔplajama:jɛ 'ʃabdʒadʒuk

190400001/10. bɛn jindicin ɔna i:n i:n, hiʃ ʃabdʒak tɔplajama:n

190400001/11. iti: beni bɛn dɛ pine:m dɛ ʃabdʒak tɔplajɛm dedim

190400001/12. bɛn avur, i:n dɛ dedim ʃabdʒak tɔpla:m iti: bɛn dɛ

190400001/13. i:ndi, benim aɭtuma ujdu, iti:di bɛni, pindik 'dɔ:ruja

190400001/14. iʃ dyʃʃɛ:m zatuu aɭtuma jɛlmɛ:jɛ marĩ 'ʃejdʒɛ:zim

190400001/15. ɔ:rdan sɔ:ra tɔpladuuk, i:ndic ɔ:rdan

190400001/16. ɔ jyn dɛ zati anami:le jittim

190400001/17. da saba:ɭɛn ɔnu da bũrakuverɛm dɛ bi: karuja ka:ʃuu jɛldim

190400001/18. 'nere: jidɛ:n ba 'injɛ dedim

190400001/19. kuza cirezɛ jidɛ:m dedi

190400001/20. i: ama kuuzanna: da ɔnda

190400001/21. jedi ta:jne kuuzan var

190400001/22. ɔ bytyn ka:jw kafa:lanw jɔle:lar ɔ i:sana

190400001/23. i:sənuun a:kasundan 'birdzi:ni jɔtyre: ka:lanw jɔty:mɛ:, ka:lanw ufak

190400001/24. 'ɔradzuka ka:fɯ jɛlive:dine biz de jɪfɛz

190400001/25. ama dedim ta: dedim ha:manuun ɔ:tu biʃɛdʒec tɛ ɔndan sɔ:ra jɪfɛz

5.5. Karnobat İlçesi

Kaynak Kişi No: 190500001

Ağız: Doğu Rumeli Türk Ağzları

Kayıt Yeri / Kodu: 1905000

Kayıt tarihi: 1.04.2013

Kaydı yapan: Nurcihan Güneş

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Zeycan Adem Dâhil

İkamet Yeri: Karnobat

Doğum Yeri: Karnobat

Doğum Tarihi:1970

Cinsiyeti: Kadın

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: Üniversite

Mesleği/İş Yeri: öğretmen

Dil Bilgisi: Türkçe, Bulgarca

Başka Bölgede Yaşaması: Hayır

Sülale/ Lakap: Pındıklar

Konu: hayatından kesitler

190500001/1. 'baja: senə ɔ'ɫdu

190500001/2. jɛ:li 'hiʃ jək

190500001/3. bazu kuʃu daʃaname:

190500001/4. 'ɔhlambuɾ va: bizim bu:da ʃək

190500001/5. japtu:muɾ va:

190500001/6. cireʃli su jape:sun

190500001/7. kaba: dile:sin dilim, dilim

190500001/8. duruɫdzak cireʃli su jape:sun

190500001/9. iʃine saɫe:sun, bi: sa:t, ici sa:t kada: dure:ru

190500001/10. 'bite:je ʃɛ:betli su japuɾ kajna:kan ji:kajuɾ ɔ cireʃten ʃuuka:duwan
onu 'jɔzeldʒɛ ji:ce:sun

190500001/11. sɔ:ra ɔ ʃecɛ:li sujun iʃine saɫe:sun onu

190500001/12. kabak bidesinde erɛnde:le:sin

190500001/13. pazuju jaze:sun ama

190500001/14. jazduktan sɔ:ra ʃecɛ:le karuʃtuɾuɾ kaba: dɔʃe:sin

190500001/15. ba:zu iʃine dʒeviz dɛ kɔjabili:sin, kanaɫa da kɔjabili:sin

190500001/16. 'ka:jui senin a:zuunun daduna ka:ɫmuʃ biʃej

190500001/17. 'nasu istə:sən

190500001/18. sa:də də japabili:sin

190500001/19. pazurlarui jazuip japabili:sin

190500001/20. ja:, ulə:nui tarafui ulə:na de:ri

190500001/21. ε:cəs baʃka, deʃic

190500001/22. 'la:nafui jape:ruʒ

190500001/23. buʒu:lan 'la:nafui jeme:ni jape:ruʒ

190500001/24. 'la:nadan sa:də la:najlan jemec tɛ jape:m

190500001/25. 'la:najla e't tɛ japarum

190500001/26. vaʃla: ε:cəs ʃfɛʃint jape:

190500001/27. la:najui kavurusun, e'ti də kavurusun

190500001/28. iʃine 'asʃuk 'dɔmati, suvan kɔja:sun

190500001/29. hamu:dan 'kɔʃatʃ japaruz

190500001/30. 'ʒɔzlemɛ kɔʃadʒui japaruz

190500001/31. 'nasu annadajim ci

190500001/32. pazuiui jaza:sun

190500001/33. hamuru, sujlan tuzlan karusun

190500001/34. jumui:tadʒuk ta kɔja:sun iʃine va:sejdu

190500001/35. bi: ta:nɛ kɔja:sun

190500001/36. 'asʃuk ja: kɔja:sun iʃine sɔ:ra karusun hamurunui

190500001/37. hamurunui karduktan sɔ:ra jaja:sun 'ɔkʃa:ʃa

190500001/38. ja:ʃa:sun iʃini

190500001/39. ja:laduktan sɔ:ra katlu katlu pi:ni:diş, i:şmictiş ka:juu ne va:sejduu dɔfɛ:sin

190500001/40. ɔndan sɔ:ra katlajup bɔ:le 'tavada pişiri:sin

190500001/41. řɔktandan jɔryřmɛdic ma 'ani

190500001/42. remont jape:sun muu 'şfesto

190500001/43. ku:ř jyny 'ɔłma:jɛ

190500001/44. ja:, 'ɔnnan tɔpłɑ:ɔgam

190500001/45. ta: bułduu: bana iři jɛ'lmij

190500001/46. komřijkam sɔ:lɛdi mɔłbamuu vere:mijřim iřlɛ:censi

190500001/47. a:z dildi ɔ da ama

190500001/48. ɛ:n bitcidɛ yny:nɛ dɛ dure:

190500001/49. 'parno jakřfɛłɑ:

190500001/50. murzeł 'tutmaduu muu

190500001/51. bizłɛn jɛ'ldi ɔ

190500001/52. ama sɔ:rakuu jyny

190500001/53. iste: zajuřłama: sigurno

190500001/54. benimcisi jɔktu

190500001/55. deniřɛ:le: 'epsi kuuzanna:nuu

190500001/56. laf çfevi:mi:le:

190500001/57. mectebe jycli:m 'epsini ama dil ɔ:le

190500001/58. jeri bi: stotinka atame:z

190500001/59. 'dilmij cɔvde

190500001/60. bitcidɛ bitta:n aramadum

190500001/61. sana ses edebili: mi

190500001/62. senɛnin bitcisindɛ dɛ sen dɛ:dʒɛn

190500001/63. ep ka:r ʒɛttin ma dʒɛndʒɛ:cim

190500001/64. 'dysʃɛ ʒɔ'ldan ʒit

190500001/65. aka:muʃ saʃʃa: 'asʃʃuk

190500001/66. dɔnyc bʊrak, 'bitta:n durabili:sin

190500001/67. bu dʒuɣuɾaɫa: vuɯzɫu ama iʃɛ:m ʒɛnɛ

190500001/68. seni 'u:sʃa dɔst bile:m

Kaynak Kişi No: 190500901

Ağız: Doğı Rumeli Türk Ağızları

Kayıt Yeri / Kodu: 1905009

Kayıt tarihi: 27.10.2014

Kaydı yapan: Nurcihan Güneş

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Adem Mehmet Halil

İkamet Yeri: Dragovo (Civilli)

Doğıum Yeri: Dragovo (Civilli)

Doğıum Tarihi:1953

Cinsiyeti: Erkek

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: Ortaokul 8.sınıf

Mesleğı/İş Yeri: çiftçi, kooperatifte traktör sürücüsü

Dil Bilgisi: Türkçe, Bulgarca

Başka Bölgede Yaşaması: Hayır

Sülale/ Lakap: Durmuşluk

190500901/1. ka:jru jək tecese

190500901/2. biḡ bilme:z a:ḡemin ḡa:pḡarũnu ci

190500901/3. neden bilme:sin

190500901/4. ɔ jɛ'lmif 'ku:zaḡu taraftan, biri jɛ'lmif sapadḡadan, biri jɛ'lmif bilmem ne:den

190500901/5. 'hepidḡi:miz, bytyn køv jɛ'lmɛ

190500901/6. bi: cøvden va:sa va:

190500901/7. elli a:ḡmuḡ ciḡi a:nejiz burda

190500901/8. 'hepsi a:jru a:jru je:den jɛlmɛ

190500901/9. cøvyn adu 'bilme:m neden bø:le

190500901/10. a:ḡḡar mu

190500901/11. meḡe var, kaḡun var, 'ɔḡambur var

190500901/12. ḡam a:ḡu, 'pelit a:ḡu, kuḡuḡ pelit de:ler

190500901/13. 'kuḡuḡḡuḡ, 'en sa:ḡamu 'kuḡuḡḡuḡtu

190500901/14. bizde jək kəru

190500901/15. tɔ ju 'hi:za tarafta var ama bizim cøvymyzde jək

190500901/16. va:, va: baḡkan tarafundan bile:z

190500901/17. aḡa: juḡaru ɔtuḡ sene ɔ'ḡdu ba

190500901/18. bi: sanduḡtan, bir arudan baḡḡadum

190500901/19. bitte: a:zdan a:z e:ḡ sene, e:ḡ sene e:lli sanduḡ ɔ'ḡdu

190500901/20. ḡindi ta: faḡḡa va:, a:ḡmuḡ sanduḡ va:

- 190500901/21. dajanən dajanə:, dajanmajan dajanma:zac ba
- 190500901/22. ajvandzułu: japame:z ŧyncy ε:ɽ bi ʃe:j pa:landu
- 190500901/23. 'burdan cə:ndi ŧwuka:duklarunu jənə cə:ndinə verə:z
- 190500901/24. bi:kaf tenece vere:z
- 190500901/25. ʃecə:ɾ vɛ:dim zatu jək ənnara
- 190500901/26. bazu ʃecə:lɛ: besle:ri ama bi:z vɛ:me:z
- 190500901/27. temiz bału 'cimse annajamaz
- 190500901/28. bazu anna:jəm dɛ: ama 'hepsidzi: jałan
- 190500901/29. bałun temizi ən beɟ jirmi jyn ʃɛʃti mi la:zum dənsun, tukwızlaɟsun
- 190500901/30. bułgardzasu cristal de:lɛr
- 190500901/31. tyrcɟɛsi bilme:rim nə ɟi:ni
- 190500901/32. ʃecɛr bałıjsa a:k cristal ɔłur, 'bułgu:ɟuk ɔłur
- 190500901/33. temisse saru ɔłur
- 190500901/34. 'repitsa de:lɛ:
- 190500901/35. ɔ jɔ:t jibi dɛ ɔle: a:k, 'heptən a:k
- 190500901/36. 'repitsa, ɔ bi: ŧiɟɛc, ɔ bejaz bał jape:ri
- 190500901/37. jɔ:t jibi, a:jnu jɔ:ɽ jibidir
- 190500901/38. 'bitta: ɟɛʃɪnt ɟɛʃɪnt ən beɟ ji:mi ty:ly bał ɔłur
- 190500901/39. bi:z 'ɟəkɟasuu korijandurdan ałe:z
- 190500901/40. korijandur, etɛ kɔja:lar, sudza: kɔja:lar
- 190500901/41. bi: ɔt, ŧiɟɛc aɟɛ:
- 190500901/42. bu tarafta 'ɟəkɟasuu koljandur ʃeɟɛ:ri

190500901/43. jyndendi baɫu saru ɔɫur

190500901/44. ɛ:n biɟendi:m baɫ benim ɔ iɟte

190500901/45. bɛn a:ɫdu:m cɛ:ndimize

190500901/46. bunna: da bile:ri

190500901/47. cɛ:ndimiz iɟɟin a:ɫdu:k

190500901/48. hɛ: bi: i:sanun istɛdi: baɟka

190500901/49. ɟam baɫu, san baɫu de:lɛ:, san

190500901/50. tɔpla:jɛz ɛ: tɛ ka:ɟudan

190500901/51. 'ɟivdem, akɟaba:dak, 'jɔnustɔpu, 'ceclɪc, 'saɫkumɫuk

190500901/52. ɛ:biɟɛj var

190500901/53. badem, eric, ɟeftɛli va:

190500901/54. binbi: ty:ly de:lɛ: jɛ

190500901/55. 'mɔruk, ba:zu 'ɟitlɛm de:ri

190500901/56. ɟɛɛɟa, 'ɔnna: kuɾzaɫu

190500901/57. jemiɟ mi jɛnɛ

190500901/58. 'fiɟna, cirezɔ, zɛ:dɛli, a:mɯt, aɟva, badem, eric, 'aɫɯɟɟ, jaban
a:mɯtɫaru

190500901/59. tezɛ ja: de:lɛ: ba 'karu 'ɟɔkɟasɯ

190500901/60. 'burda jɔc ɟeric dɛɾizɔ, tɔpa:ɫak eric dɛɾizɔ

190500901/61. bizim ɔ'ɫdu:muz jɛ:dɛ 'dʒanci de:lɛ:

190500901/62. 'nasɯ ericti:ni bilme:rim

190500901/63. baɟka ne ka:ɫdu

190500901/64. tʃeʃint tʃeʃint va:duɐ

190500901/65. a:mutla: bizim jerimizde jɔk

190500901/66. øteci cəvde va:duɐ

190500901/67. kuɹzuɫburun ɟa:muɖu, i:nesil a:muɖu, 'jɔbəl a:muɖu, ɔrak a:muɖu, 'jelindʒic ɟa:muɖu

190500901/68. kuɹ a:muɖuɹna ahlət de:lɛɹ

190500901/69. cəvyn iʃɪnɛ jiri:ce juka:da taffan kɔrusu de:lɛ:ɹ

190500901/70. birinʒi taffan kɔrusu sɔ:ra esci ɟa:ɫuɫ

190500901/71. sɔ:ra aʃa:da aɫaduɹn de:lɛɹ

190500901/72. 'kajrak, kuru ɟa:ɫa:ʃ ta:ɫasu ,aman ɟa:ɫa

190500901/73. vero:vitsa de:lɛ: bi: ta:ɫaja jɛnɛ

190500901/ 74. ta:ɫaɫa: burda bø:yc

190500901/75. bi: ta:ɫa bin ɟɛʃyɹ deka: en aʃa:

190500901/76. 'neblem nɛ: ø:lɛdi:ni

190500901/77. ø:lɛ cyʃyc dil

190500901/78. bizim baɫkan tarafta cyʃycty

190500901/79. yʃ deka: 'burda, bɛʃ deka: 'burda

190500901/80. burdan tʃɛcildin mi sy:mɛ: øtɛ janũna kada: jɛli: 'traktorla

190500901/81. jɪrak, tʃɔk jɪrak

190500901/82. 'batakɫuɫ, maɫkɔʃ ɟa:ɫasu de:lɛɹ

190500901/83. bi: vakutta bø:yc kɔʃ, cyʃyc kɔʃ va:muɫ

190500901/84. døvyʃy:ce 'cyʃy: dø:myʃ, ɔnun adu ka:ɫmuɫ bitta:

190500901/85. 'małcija kɔʃ bułga:ɖzasu

190500901/86. 'kuzułɖzuuk ta:lasu, vaktuunda 'kuzułɖzuukmuʃ

190500901/87. cøclenmiʃ adu 'kuzułɖzuuk ka:łmuʃ

190500901/88. derele: var, annadum

190500901/89. aładum ɔ deresi, kajrak ɔderesi, małkɔʃ ɔderesi, 'bataktuuk ɔderesi
de:ler

190500901/90. dø:t, beʃ ta:nə dere var

190500901/91. akan su di:l ənna: da

190500901/92. bø:le ja:mu:la: ja:du mu ake:la:

190500901/93. aładum deresi akar, kajrak deresi de akar

190500901/94. biɖ de kuju da deriz puuaɖ da deriz

190500901/95. ʃeʃmejin, 'lylejin aktu: jere 'əɦuk denir

190500901/96. evəl biɖ bu:da dø:t beʃ ka:daʃtuuk

190500901/97. 'epsi tyrcijede, sa:de ben burda

190500901/98. bi: kuzu ału:duuk, ɣide:dic

190500901/99. abłami:l, agami:l burdaka ep ɣide:dic

190500901/100. evəlci sizim de jəkmuʃ

190500901/101. a:ʃtan guɖɖuuran japułu:muʃ

190500901/102. ʃindi 'cimse bilme:ɖec ø:le

190500901/103. bytyn bułgaristanda deji ver

190500901/104. tokʃujdum ben

190500901/105. 'asuł, birindzi profesijam

- 190500901/106. 'bu:da, neftozavota a:lduŋar
- 190500901/107. 'ɔrdan 'devnɛjɛ jittic
- 190500901/108. 'devnɛden sɔfijɛjɛ jɔtyrdylɛr
- 190500901/109. sɔfijadan 'pernɛ: jittic
- 190500901/110. 'pernictɛn blagoefgrata, 'riŋsci ˌmanastirɛ jittic
- 190500901/111. bytyn asce:li:mdɛ jezdi:dilɛ:
- 190500901/112. biʒ a:z zana:t sa:bi ɔ'ldu:muza ʃɔk jezdic
- 190500901/113. ici senɛ yʃ aj asce:lic japtum ben
- 190500901/114. ʃindi jɔk, ʃindi batu:duŋa: asce:li:
- 190500901/115. biʒ, 'nasu sɔ:lɛjim spetsializiran zvot dɛ:lɛ:di
- 190500901/116. ɔ:lɛ zana:t sa:plɛrɛnɛ
- 190500901/117. asce:den jɛ'ldi:nɛ traktoris ɔ'lduk, bilmɛm nɛ ɔ'lduk
- 190500901/118. jannuz da ka:ŋsa ɔlma:ʒak
- 190500901/119. 'epsi, 'epsi ja:dum edɛ:
- 190500901/120. ja:dumdʒu ɔ'lmadan ɔ'lmaz ba
- 190500901/121. di:l zɔ:ʀ, kɔlajdu ɔ da i:sanna ɔlɛ: jɛnɛ
- 190500901/122. a:ŋmasuna, taʃumasuna, ʃʉkarmasuna ʃɔk iʃ, ɔ ʃɔk
- 190500901/123. 'ani ʃindi bɔ:lɛ janu baʃundan bakan dɛr kɔvandʒuŋukta nɛ var
- 190500901/124. 'burda i:sanna: ʃɔk denɛdilɛ:
- 190500901/125. ʃindi ɔnna: i:lɛjazum ɔ'ɫ vere:lɛr
- 190500901/126. sanduk icijɛ bɔlyny:
- 190500901/127. yʃ sefɛ:, dɔ:t sefɛ: ɔ'ɫ veri:

190500901/128. ʃuuka:, jide: sanduktan

190500901/129. onu ɔʔ vɛ:mesin deʒe ʃaʃuʃman la:zum, bakan la:zum

190500901/130. øby: ʃy:ly jitti mi kəmʃunun avliʃine aʃmasun, benim deməsin bi:ta:jɛ

190500901/131. ɔ kabuʃʃenɛ: onu

190500901/132. bi: sanduk bule: bi: jɛ:den kɔje: onu

190500901/133. ɔ da beclɛ:jɛ bitɛ: baʃ vɛ:sin deʒe

190500901/134. ɔ sa:de bakmɛ:jʃa vɛ:me:ri ci

190500901/135. onun astali: ɔle:ri

190500901/136. anasunu deʒiʃti:mec la:zum

190500901/137. buʃarʒa bi: ʃaf va: pʃeliʃka daʒ meɖ deʒe

190500901/138. tyrcʃɛsini bilemɛ:m nasu

190500901/139. da 'ɔnʃin de:rim

190500901/140. da bakmɛ:jʃan jiraktan ɔʃmɛ:ru

190500901/141. astaʃuk ʃɔk, 'ɔndan buna jɛʃɛr

190500901/142. ben ta: bi: sandu:n duʃuuna jittim mi annarum

190500901/143. 'bakmadan annarum

190500901/144. 'jazun, ɔʔ vɛ:ʒec mi vɛ:mɛɖʒec mi kovanun jelip jitməsinden anna:sun

190500901/145. ʃaʃuʃmasundan anna:sun

190500901/146. ɔʔ vɛ:ʒec ɔʔdu mu ʃaʃuʃmaz ɔʃur

190500901/147. iʃi si:rɛldic, jitmɛʒ, 'duʃaru tɔʃlanuʃ

190500901/148. 'duʃaru tɔʃlanuʃ bɔ:lɛ yzym de:riʒ biʒ

190500901/149. yzym sałkumuu ĵibi sa:ɽkar aɟa: kadar, tɔpra: dajanuur

190500901/150. ici yɽjyn beclɛ: seni annasuun deje

190500901/151. akułłuułā: ba ama ɽɔk sɔce:łā: ɔnna: da

190500901/152. suura jele:ri jynɗɛ ɔn beɽji:mi kovan sɔce:ri

190500901/153. ben bi: jɛrim ɽiɽmɛz sa:ɗɛ jɔzle:mi 'sɔkmasuun

190500901/154. var i:saɳ, cimɗɛ var ale:ɽija bi: kovandan da ɔłdy: var

190500901/155. ɔ:le bile:rim ben, 'burda da ɔłdu

190500901/156. bułduur dil, bu juł ɔłdy:dyle:

190500901/157. bi: kovandan dil ama ale:ɽija cimɗɛ var ɔ dajaname:

190500901/158. ɔnu ɽɔk sɔkmuɽłā: da ɔłmyɽ

190500901/159. a ba beni a:z muu sɔke:ɽlar

190500901/160. dil dajanuukłuu

190500901/161. ɔ i:saɳuun vydzu:tu ałuɽfe: ben 'nasuu annajabile:m

190500901/162. 'maska ɗeriz biɽ

190500901/163. za:ten kɔjmam

190500901/164. ɽɔk vakut bał ɽukaru:ka da kɔjmam

190500901/165. 'sɔksunna: ba, ɔłsun

190500901/166. evin ɔnynde ja:z jyny ɔłsa bɔle se:rbes jelemesiniz

190500901/167. e'vin a:kasuuna jeɽɽirzem ben ɔnnaruun 'epsini

190500901/168. bu juł jeɽɽirzez ɗɛ

190500901/169. 'jarusuu ɔ:rda

190500901/170. ama 'ɔrasuu biraz jel ure: da i: dil

- 190500901/171. e'vin önynde ta: köruntu deje
- 190500901/172. ö:rdä ije tfeçilindze bunnä: ta: tfabuuk jide:ler
- 190500901/173. la:zum bał japuzec jer, kovan bakuzec jer köruntu ö'lsun
- 190500901/174. jel u:masun tfo'k
- 190500901/175. tfa'wutuk i'f'inde ötabili:, dere i'f'inde ötabili:, bi: t'fuku:da ötabili:
- 190500901/176. jett'eni söce:jlar
- 190500901/177. biz 'epidzi:miz a'wustuk ta
- 190500901/178. 'tfo'ktfasu bał japa:ka sa'ldure:lar i:sana
- 190500901/179. ama biz a:lduk önnarun tfa'tumunnu da
- 190500901/180. misir ece:riz bi: suura
- 190500901/181. 'jyndendi de ece:riz
- 190500901/182. önnä: 'bita: kałke:la: jukaru
- 190500901/183. jöla 'jelme:le: bita:je
- 190500901/184. e: tedzrybe, senelerin tedzrybesi
- 190500901/185. kara töprak burasu
- 190500901/186. 'burda saru töprak jök i'f
- 190500901/187. ' burda tytynne: japraklaru tfo'k bö:yc öle:
- 190500901/188. tytyn, hafif je:le:de etifir
- 190500901/189. ta'f'lu je:le:de, saru töprakta
- 190500901/190. burda e'csen de tfo'k bö:yc ölu' japraklaru
- 190500901/191. kalitesi ö'lmaz
- 190500901/192. kara töprak tfo'k i:dir , töprak kuvetli

190500901/193. fərk bə:yc olur, kalite olmaz ol tytynde

190500901/194. cyfyc olmasu lazum

190500901/195. pamuk ece:le:di, 'jyndendi ece:le:, misir ece:le:

190500901/196. izvena de:le:di, ol zman

190500901/197. cəvyn ifinde ici yf ta:ne izvena va:du, grup 'bø:le

190500901/198. bu izvena 'bølydzejə jide:, 'øby:sy bilməm neje jider

190500901/199. fərləşür:du ba, bə:luqləşükta da fərləşür:du

190500901/200. fərləşük jəktu bu:da

190500901/201. ol zatı aqfəda de:le:di ba 'karı

190500901/202. venets, bizim rajon dil

190500901/203. ol 'slivene dər:ru kə:ru

190500901/204. bu kara təprək fərk su ister

190500901/205. fərk verimnidir, fərk jəpər

190500901/206. 'burda fəukan bəstan bəlkəda fəukməz

190500901/207. bu kara təprək fətlər 'fəbdzadzuk

190500901/208. jəl alur, sulamak lazum

190500901/209. bəlkəda təprək jə:lıdur

190500901/210. sarı təprək fəku:lıdur

190500901/211. fəku:lı ol:du: ha:ldə fətləjəməz fəbdzadzuk

190500901/212. 'burda sən cəpə: atma: bi: təf əra:zan əmə bələməsun tə:lanun ifinde

190500901/213. bəlkə bəfə: ulə:ndan, dıskotnadən, fəflic ı mə:le, 'ticənnic, 'varna cə:ləri

190500901/214. uva, uva de:le: burałara

190500901/215. mera da var

190500901/216. ama a:pajw siz işlemediniz

190500901/217. bu cilimne: denişti:di onu

190500901/218. 'džamałdžwła: ɔraktan sɔ:ra ɔłur

190500901/219. bu:da kuşk senedi: jɔ:dym jɔk benim

190500901/220. ama bałkandejkan japa:ła:du

190500901/221. tɔpla:ła: řanłaru, ici yř ciři řan dakar

190500901/222. jeze:le:, ba:rwła: je:ldi mi

190500901/223. 'džamałdžw je:ldi dujdunuz mu ɔ ambara ecin kɔjdunuz mu

190500901/224. e:, ben unuttum ɔnnaru ci

190500901/225. te ɔ:le de:le:ř, ɔjna:lar

190500901/226. adamnara ji:dirile: kadun 'urbasu

190500901/227. da bitcide ałur:ła: ne verisen

190500901/228. tɔplanu: sa:łuk iřin ba

190500901/229. bi: iřennic ɔłsun

190500901/230. jenşlere bir işennic

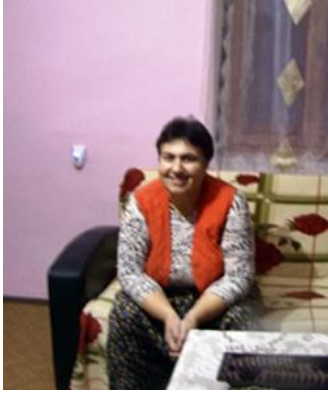
190500901/235. a:mandan sɔ:ra japwłur:

190500901/236. 'tetən en jɔzel jelindi ba

190500901/237. manda řɔk su bɔjunda ɔłu:

190500901/238. kamřw bɔjunda ɔłu: 'řɔkřa

190500901/239. en řɔk su:, kɔjun va:

Kaynak Kişi No: 190501501

Ağız: Doğı Rumeli Türk Ağızları

Kayıt Yeri / Kodu: 1905015

Kayıt tarihi: 27.10.2014

Kaydı yapan: Nurcihan Güneş

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Gülsüm Eyüp Ömer

İkamet Yeri: Klikaç (Tellâlköy)

Doğıum Yeri: Zvezda (Ayvacık)

Doğıum Tarihi:1961

Cinsiyeti: Kadın

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: Ortaokul 8.sınıf

Mesleğı/İş Yeri: Fabrika işçisi

Dil Bilgisi: Türkçe, Bulgarca

Başka Bölgede Yaşaması: Hayır

Sülale/ Lakap: Durmuşluk

Konu: hayatından kesitler, bölgedeki geçim kaynakları

190501501/1. ben de 'ajvadzuuktan

190501501/2. zvezda de:le:di ama 'orasu kapandu ka:jru

190501501/3. lylakovoja jakun bi: cyvdenim

190501501/4. 'hepsi jelmε, je:li hiʃ jək

190501501/5. ku:rk ɔle:, elli ɔle:, a:ltmuʃa da ere:z 'ama

190501501/6. kuʃ jyny ɔ:len ɔle:

190501501/7. bał, dɔnsun la:zum

190501501/8. 'dɔnmadu: bał, temiz bał bi: vakut di:ldir

190501501/9. ɔnnara bi je: kate:la: 'dɔnmasun deje

190501501/10. ja: 'na:ne, 'ceclie, 'ɔhlambuɾ

190501501/11. 'epsini ɔnna: opɾaʃva jape:ru

190501501/12. 'epsinnen, he: bi: ʃiʃfecten

190501501/13. he: bi: ʃiʃfecten

190501501/14. 'mɔruk, 'devrenti iʃitti:m jək

190501501/15. 'ʃitlem de de:le:

190501501/16. baʃka va: su bidesi, baklafa

190501501/17. ɔ benim ja:rdumdzum

190501501/18. kɔjaruʒ 'tendzejeje suju

190501501/19. su kajna:ka pazurlarunu sa:de jumute:jlan karusun

190501501/20. ja: su bidesinin pazurlarunu

- 190501501/21. jummũte:jlan jazup pazuɫaru cese:sin
- 190501501/22. cesip ɔ kajnak sujun iŋĩne saɫa:sun
- 190501501/23. saɫa:sun ama 'asɬuak tuz, ja: kɔja:sun sujun iŋĩne
- 190501501/24. ɬuuka:duɲa bi: tepsije a:ɬ pazusunuɲ uɫamadan jazup kɔje:sin
- 190501501/25. 'sɔ:ra bittɛ: bi: kat pi:nir, bi: kat pazu
- 190501501/26. ɬuuka:duɲ muɲ pazu kɔja:sun
- 190501501/27. 'jene ne kada: japadʒa:san 'tavana ʒɔɾɛ
- 190501501/28. yʂ pazusunuɲ jene kɔja:sun
- 190501501/29. bite:je 'sɔbanuɲ ystynde ɔnu piɬirip a:ɬ us ɬɛvire:sin
- 190501501/30. a:ɬ tarafuna da piɬirip tamam
- 190501501/31. biz 'ka:jui e'vɛlci i:san, e'vɛlden ka:ɬma
- 190501501/32. 'sɔbanuɲ ystynde ta: ɬɔk bijene:z
- 190501501/33. bu fuɾunna:da tatɬu ɔɬme:ru
- 190501501/34. bakɫafaju da japaruɯ
- 190501501/35. tɛ hazuɾ pazujɫan da jape:riɯ
- 190501501/36. øby: ty:ly jene jummũte:jla karuɯ hamuɾunuɲ
- 190501501/37. pazuɫaru jazup dʒeviz aralaruna dɔʂɛjip ʃɛ:betli su japuɾ aɬaruɯ
- 190501501/38. bajram ʒɛɬmez bakɫafasuɯ
- 190501501/39. fideli kɔɫaɬ ta japaruɯ
- 190501501/40. fideji kajnaduɾuɯ, pazujui da jazuɾuɯ
- 190501501/41. bi: jummu:tadʒuɫa hamuɾunuɲ karusun
- 190501501/42. yɬ dɔ:t pazu jaza:sun

- 190501501/43. fideji piʃirisin 'sɔ:ra dɔʃɛ:sin fideji
- 190501501/44. ystyne de pi:nir kɔja:sun
- 190501501/45. 'astʃuk ta jɛnɛ bi: 'kupiʃkaja japa:sun jɔ:tlan jummu:ta
- 190501501/46. arasuna kɔja:sun teze ja:
- 190501501/47. fide:len japaruz
- 190501501/48. a:jni ɔlu: 'jɛnɛ
- 190501501/49. iste: 'sɔbanun ystynde iste: fuurunda piʃiri:sin
- 190501501/50. 'etle pirinʃ japaruz
- 190501501/51. 'etle la:na japaruz
- 190501501/52. ɛmi iʃcembe ʃɔ:ba japuɬur
- 190501501/54. iʃcembe ʃɔ:ba japuɬur ku:banna:da
- 190501501/55. ne japuɬɔzɛɛ baʃka ci
- 190501501/56. ɔ: hamu: ʃɔ:basunu suju kɔjaruz
- 190501501/57. bi: ju:mtadzuɬla hamuurunu kara:sun
- 190501501/58. ɛmi sen i:sanna jɔɛ japa:sun
- 190501501/59. ʃɔk kaɬabaɬukse:jdu yʃ kuurusun, beʃ kuurusun
- 190501501/60. biz a:z baʃuk ɔlundza bi: ju:mtadzuɬ jete:
- 190501501/61. ama jummu:tasuz da ɔ:ɬur
- 190501501/62. e:, i:ʃimsi ɔle:ru, dadunu jetire:ri
- 190501501/63. jɛ 'kuuzuɬɔzɛɛ jɛ 'fiʃne kɔja:sun
- 190501501/64. icisinin birini kɔja:sun
- 190501501/65. kɔja:la:, istejen kɔja:

190501501/66. suju kajna:kan jaza:sun pazujuu

190501501/67. pazujuu 'jazdu:na dola:sun 'okla:ja

190501501/68. ama ε:n birindzi unna:sun 'jɔzeldʒɛ

190501501/69. bɔ:l 'unna unna:sun

190501501/70. 'okla:ja dɔladuktan sɔ:ra ʃuukarusun okla:juu ɔnu indʒɛ indʒɛ
cese:sin

190501501/71. cestictɛn sɔ:ra bite:jɛ e'leclɛ elɛ:sin ɔnu

190501501/72. elɛdictɛn sɔ:ra kajnak sujun iʃɪnɛ dɔcɛ:sin

190501501/73. piʃti mi bite:jɛ indirisin

190501501/74. ja: kara:du:sun, dɔcɛ:sin

190501501/75. 'kuzuulɔdʒi:nuu da kɔja:sun, a:fijet a:fijet ji:sin

190501501/76. e: biʒ jyndendi ja:juu kuʃlane:ʒ burda

190501501/77. teʒɛ ja:, inec ja: dɛ:lɛr

190501501/78. zɛ:dɛli, a:mut, ʃɛftɛli, badem, eric

190501501/79. puma:ʃ dɛriʒ

190501501/80. ta: cyʃyrec bɔ:lɛ

190501501/81. jɛ:den kajnɛ: jɛ

190501501/82. ɔna puɛar, derin ɔlanna kuju dɛriʒ

190501501/83. ʃɛʃmɛjin 'ɔʃʊkʌruu va:

190501501/84. bɛn ka:nabɔtta iʃlɛ:rim

190501501/85. arabʌlara 'kabeʃ jape:ruʒ

190501501/86. ilɛ:den ty:cijɛdenmij

190501501/87. e:lle:rimiz a:re: ka:juu

190501501/88. a:ttu, jedi senε ɔːldu

190501501/89. kəlla: benim də a:re:

190501501/90. ɛmi seciz sa:t ifle:riz

190501501/91. baz ɟere ɔn jci də ifle:riz

190501501/92. ɔnna: 'ajvadʒuktan ka:lkma

190501501/93. tɛ bu:da tɛllaɟ ɟəj de:lɛ: bi: cə:

190501501/94. ɔ:dajduɫa:, øːldylɛ:

190501501/95. ɛmi ɔ:da jəlu jəktu, ifi jəktu, təku jəktu

190501501/96. medʒbur ka:lmɯʃla: tɛ 'buratara ʒɛːlmijlɛ:

190501501/97. həde:lɛz de:riz biz də

190501501/98. 'vaɫla: eːvɛl 'baja: ʒɛ: japuɫu:du da 'ʒindi japuɫmɛ:

190501501/99. həde:lɛzdɛ 'sandʒak kuruɫurdu

190501501/100. 'sandʒak saɫlanuɾduɟ

190501501/101. 'gudʒuɾan de:dic

190501501/102. 'ʒindi ʃtuɟtu kuzu meselesi

190501501/103. evɛl va: mu:jdur

190501501/104. ama evɛlcisini de: ɔ

190501501/105. evɛlci sizim də 'jəkmɯʃ

190501501/106. 'gudʒuɾan, a:ʃtan japuɫu:muʃ

190501501/107. ʒɛ:, a:ʃtan 'gudʒuɾan japuɫu:

190501501/108. 'ta:ta tepili:di

190501501/109. kəja:du:k a:ltuna bi: tʃʊtuk, bi: 'ta:ta

190501501/110. biri bi: taraftan, biri bi: taraftan 'zuplaju:p 'zuplaju:p tʃøve:dic
ku:zanka

190501501/111. evəl kəja:la:du

190501501/112. 'usur:gan kəja:la:du ciremitlərin ystynə

190501501/113. cim evəl əldəc dəjə belli əlu:muf

190501501/114. cimin 'usur:ganu sə:nə:sədi ə evəl əly:myf

190501501/115. if kəjdu:m jək

190501501/116. ji:nə dʒadu tʃa:ruka:mu:f

190501501/117. cim cəvdə tec atlıjsa

190501501/118. mesela: ra:bijə də:lim bu cəvdə bir a:ltu

190501501/119. baqka ra:bijə jək

190501501/120. ə tʃi:rumu:f bakałum dʒadu cim jəldəc

190501501/121. də:mif beni jə:medən dʒadu əlan dʒadu ifejip 'suftamasun

190501501/122. saba:le:n jəli:mif sancı

190501501/123. bizim japtu:mu:z jək ama ələ duja:du:k ta: ita:lardan

190501501/124. bilməm aslu va: mu jək mu

190501501/125. 'evəlden ələ duja:du:k ifte nənələrimizdən

190501501/126. 'usur:ganun 'supasunu da japaruz, jeme:ni də japaruz

190501501/127. jeme:ni jimu:te:jla japarum

190501501/128. jə:ltan japarum, samsaklu jə:t kəjarum

190501501/129. 'usur:ganu təplərum, haqlərum onu suda

- 190501501/130. haʃʌduktan sɔːra jaːda kavuʀum jɔzɛldʒɛ
- 190501501/131. jiːmta kɔʒarum 'asʃʉuk suːjʌ karuʃsun
- 190501501/132. iːndiriz, jiriz
- 190501501/133. sɔːra da samsakʌ jɔːt kɔʒarum
- 190501501/134. jɔk, jɔk ilc jazum ʃʉuktuːnan
- 190501501/135. cɔːpɛ ɔʌdʒec bɔːlɛ
- 190501501/136. kaːt ɔʌmaz, jeni ʃʉuktuna
- 190501501/137. eːllɛri daːlɛːru
- 190501501/138. daːlɛː, daːlɛːru ellɛri
- 190501501/139. ʃʉɔːbasumu da aːjnu jɛnɛ suda haʃʌarum
- 190501501/140. suvan dɔːrarum zeː
- 190501501/141. hɛː ʃʉɔːba jibi ɔna da 'usugan kɔʒaruʒ
- 190501501/142. piliʃ ʃʉɔːbasu, 'koːmpiː ʃʉɔːbasu
- 190501501/143. 'supa 'nasu japuʌtuːsejdu ɔ da usuuːganna aːjni
- 190501501/144. eː vaːsejdu eːtlɛ japaːsun, jɔkseːjdu japmaːsun
- 190501501/145. eːt jiːdi mi hɛː biː jɛnɛ jɔzɛl ɔʌmɔʒ mu
- 190501501/146. bɛn bilɛmɛːm dʒamaʌdʒuʌru
- 190501501/147. kaʃʉuːdu bu adam beni
- 190501501/148. aːk urba jiːdic ɔ ʒɔʌman
- 190501501/149. 'ɔ ʒman jɔktu bɔːlɛ ʃʉɔk bɔʌuk
- 190501501/150. cimɛ vaːsa ɔndan aʌunuːdu
- 190501501/151. biː ciʃidɛ vaːsejdu ɔbyr cɔvɛn jittic aːʌduɔk ɔndan

190501501/152. jindi kajruu bəl 'epsi

190501501/153. bizim suramuzda 'jəktu

190501501/154. e: şalvar jı:ilirdi

190501501/155. dən antəri dicili:di evel

190501501/156. 'jindi ştuktu puştu jelectir, kadi:fə şalva:duur

190501501/157. biz 'şembe: kuşanuruz

190501501/158. tə sə:ra bak ku:k senədi: jəfə:z

190501501/159. e: bir əj sə:ra dy:n japtuk bitə:

190501501/160. jittile:, babamla:la: annaşturła:

190501501/161. dynysyle:, agasuduur, jittile: 'epsi

190501501/162. 'astfuuk naz japa:la: dzanum

190501501/163. kəjun, inec, cəfşi, bizim burala:da ø:le

190501501/164. manda jək bu:da

190501501/165. derin əlu: ticən

190501501/166. işine □battur:na şuukaramasun

190501501/167. ə taffan ja:juu şuukarumuş ticeni

190501501/168. cə:ndili:nden şuka:muş

190501501/169. jı:mşadur muu bilməm

190501501/170. kaz ja:juu la:na jemə:nde ta: 'şəktşasuu kuşanuu:sun

190501501/171. la:na, ja:juu 'şəktşə seve: ja

190501501/172. bi: də jənə 'kəlatş japa:la: kaz ja:junnan

190501501/173. ramazanda japuhtu:duu şək

190501501/174. kaz ja:juunnan 'kəlatʃ japa:la:du

190501501/175. 'jimʃadʒuk əlu

190501501/176. burala:da ʃəktu kaz ama ʃindi ka:lmadu deʒiver

190501501/177. ama iʃlenic kaz ja:jui var mu adʒaba

190501501/178. kazuun ja:juunu bu:lu: ə da

190501501/179. biʒ ʃindi kazu besleriz

190501501/180. kazu besledictən sə:ra ənun ja:juunu ystynden derisinne barabe:
aʒuruz

190501501/181. e:tini buurakuruz

190501501/182. 'sa:de ja:juunu aʒuruz

190501501/183. besleʒindʒe ja:lu əle: deriji

190501501/184. 'əndan sə:ra cyʃyc cyʃyc kuʒaruz

190501501/185. 'kavura, 'kavura ənun 'səbanun ystynde ja:juunu aʒuruz

190501501/186. derisinden 'kuuku:dak japaruz

190501501/187. kuuku:dak de:le:

190501501/188. deriji 'ʒəzeldʒe kavu:duun mu ja:jui 'kalme:ru

190501501/189. 'ka:ʃtu:masunu japa:la:

190501501/190. kaz kuuku:da: 'ka:ʃtu:masu

190501501/191. ʃək muvaktur

190501501/192. ə 'kuuku:danu i:dʒe aʒukla:sun

190501501/193. ja:suz ka:jru, sa:de derisi kaʒur

190501501/194. 'sə:ra bite: kəja:sun bi: burkana

- 190501501/195. 'nere: kɔja:sejdu:n, 'nere: iste:sen
- 190501501/196. bilmem, jakti:sejdu janar
- 190501501/197. 'ɔndan sɔ:ra unu kavurusun, tuzɟa:zu da kɔja:sun
- 190501501/198. ɔ za:ten ja:junu kɔja:ka da tuz kɔje:sun sen ɔna
- 190501501/199. 'bite:je 'karuɟtu:ma 'nasu japuɟur tɔ:le
- 190501501/200. iɟlenmif jɔktur, buɟamasun
- 190501501/201. ɔnu cɛ:ndin japa:sun
- 190501501/202. ɔ dɔne:ru bite:je
- 190501501/203. 'bɔ:le a:jnu kɔɟkavaɟ jibi
- 190501501/204. pa:za:da jɔk ci
- 190501501/205. kaz ja:jur sata:ɬa: ama pa:ɟa, pa:ɟa ja: sata:ɬa: sana
- 190501501/206. iɟleniɟ ja: satmazɬa:
- 190501501/207. e:vde kɔja:sun 'tendɟereje
- 190501501/208. 'sɔbanun ystynde buɟrakur:sun
- 190501501/209. ɔ javaɟ, javaɟ ɔ 'bite: ja:jur ɟuɟkarur:
- 190501501/210. praɟ jeme:nnen de jɔzel ɔɬu:
- 190501501/211. kuɟur:dak jeme:nnen de jɔzel ɔɬu:
- 190501501/212. prasur dɔ:rasun, bir ici kɔɟuk tɔ: ku:ku:daktan kata:sun
- 190501501/213. 'ɟindi ɟuɟktur 'bu:da, 'aɟfoɬuda
- 190501501/214. veneste mi ne:de va: ja:
- 190501501/215. misir ece:le:, 'ɟyndendi ece:le:
- 190501501/216. misi: sɔjma medɟisi ɔɬu:

- 190501501/217. evel japa:la:duu, biḡ kuuzanduuk
- 190501501/218. evel hasu: ʒeʃe:di, hasu: øryle:di
- 190501501/219. misiri soja:la:, ja:
- 190501501/220. misirin sapɫarunu, kavuzunu aɫu:la:
- 190501501/221. misrin kavuzɫarunu kuru:du:la:
- 190501501/222. kuruttuktan so:ra uɫajup, uɫajup ørydyc
- 190501501/223. kuuzankan biḡ de japa:duuk
- 190501501/224. bø:le duvara ku:naptan øre:dic
- 190501501/225. ɔna ne de:le:di ba a:dem
- 190501501/226. bilme:m ci ne de:le:di
- 190501501/227. bir arasu ʃufatɫuuk doku:duk
- 190501501/228. 'paɫa:la: ɔnna:dan ɔlu:du
- 190501501/229. ʃøze:sin iplen e: bu:dan 'kapunuun januna kada:
- 190501501/230. dɔla:sun ɔnu ʒøzeldʒe
- 190501501/231. dɔɫaduktan so:ra koja:sun iʃeri
- 190501501/232. bu adam bana ne kada: masu:r sa:rdu
- 190501501/233. ne kada: 'paɫa dɔkuduk
- 190501501/234. e:, dɔkujuz ja 'paɫaɫaru
- 190501501/235. ɔnu 'baɫduurandan japa:duuk
- 190501501/236. iʃi ɔvuk a ɔ 'baɫduuranun
- 190501501/237. ɔ 'baɫduuranu cese:sin 'ʃø:le 'ʃøle
- 190501501/238. ɔna dɔla:sun ɔ ipi

- 190501501/239. pa:saɬu kuɟuɔp ba:ɬa:suɒ
- 190501501/240. esci pa:saɬa:dan ɔɬɟec
- 190501501/241. bɔja:duɔk, bɔjaduɔktan sɔ:ra ɔ masura dɔɬa:suɒ ɔnu
- 190501501/242. ɔnun meci: dɛ va:duɔ
- 190501501/243. ɔ meci:n iɟɬine kɔjaɾuɟ ɔnu
- 190501501/244. ɔ ɟufafɬu:n aɟakɬaru va:
- 190501501/245. bi: birini bi: birini basa:suɒ
- 190501501/246. 'a:jɔ ba, iɬɛri deniɟsin dɛɟi
- 190501501/247. atɔp atɔp dɔkuduk
- 190501501/248. dyna: kada: dɔkuduk
- 190501501/249. aha:, ɟɛvizɟ bizim suɾamɔzda ɔ:ɬɛɟdi
- 190501501/250. 'ɟindi bu cilimɛ: deniɟti:di ɔnu
- 190501501/251. cilimɛ:, ɟarduɔɔp dɔɬusu juka:da dure: 'paɬaɬa:
- 190501501/252. hasuɔ: dɔkumaja japa:ɬa:duɔ medɟi
- 190501501/253. 'paɬaɬaru jɛɛ jaza:duɔk
- 190501501/254. biɟ ɔna sini ɟbezi dɛɾizɟ
- 190501501/255. 'vaɬa: aɬɬuma 'ɟɛɬmɛ: jɛ iɟ bi: ty:ly
- 190501501/256. nɛ medɟisi japa:duɔkɬa: bilmɛm
- 190501501/257. japa:, kɔjunna:dan ku:kuɬɛ:ruɔ ja
- 190501501/258. ja:z ɟɛɬdi mi ku:kuɬɛ:ruɔ
- 190501501/259. maj aɟuɒda ku:kuɬɛ:ruɔ
- 190501501/260. ɔnnaru i:karuɟ 'ɟɔzɛɬɟɛ

190501501/261. ɛmi 'dɛrɛdɛ i:kanu:

190501501/262. cimin ʔɛʃmɛsi va: ʔɛʃmɛdɛ i:ka:, cimin jɔk 'dɛrɛdɛ ʔɛʃmɛlɛ: jɔktu
evɛl

190501501/363. 'ʃindi ʔʃuɪktu ʔɛʃmɛlɛ:

190501501/264. jɛ:, nɛ:dɛ va:sejdu ʔɛʃmɛ

190501501/265. jidɛ:sin, i:ka:sun

190501501/266. kurudu:sun, kuruduktan sɔ:ra ʔʃi:pa:sun ɔnu 'jɔzɛldʒɛ tɔzlaru
dɔcylsyn

190501501/267. indʒɛɾɛc sɔpɛ:jla ta: jɔzɛl ʔʃi:pukur

190501501/268. 'bitɛ: didɛ:sin suɔdʒa:n ɔcmɪndɛ

190501501/269. jɔ:gan japa:duɪk ɔnna:dan

190501501/270. jɔ:ganun iʔʃinɛ kɔjaruɔ japa: 'suɔdʒadʒuɪk tutsun dɛjɛ

190501501/271. aɭuruɔ, atlas dɛrɪz, atlas

190501501/272. jaɭabuɪk kumaʃ ɔlɛ:

190501501/273. 'hasɛ dɛ aɭuruɔ a:ɭuna

190501501/274. ɔnu 'bitɛ: dɪcɛ:sin

190501501/275. jɔ:ganun nɛ kada: bɔ:ɪclɪctɛ japʔa:sejduɪn

190501501/276. tɛ:ɾs tarafunɪ ʔɛviri:sin, dɔʃɛ:sin japa:jɪu

190501501/277. japa:jɪu dɔʃɛdictɛn sɔ:ra 'jɛnidɛn jumakɭaja jumakɭaja ɔnu jɪzɪnɪ
ʔɛvirisin

190501501/278. dɔ:t cɔʃɛsinɛ kɔja:sun avu:dʒa bi ʃɛ:j ɔturup dɪcɛ:sin

190501501/279. jɔ:ganun jɪz tarafu a:ɭuna jɛldʒɛc

190501501/280. japa:jɪu dɔʃɛ:sin

190501501/281. bi: tarafunuu aṭṭuk būrakur:sun jɔ:ganun

190501501/282. baṭṭa:sun kapatuu tarafundan jumaklama: japa:ṭa: barabe:

190501501/283. jɛ:, japa:ṭa: barabe:

190501501/284. a:zuu tarafuna jɛ'ldi:nɛ juva:ṭaduman aṭṭuk tarafunuu tutup ici tarafundan ṭṭeciverisin

190501501/285. ṭṭeciverisin, kaṭṭuveri

190501501/286. jyzzy mejdanda jɛliveri

190501501/287. iṭṭinde kaṭe:ruu japa:ṭa:

190501501/288. jyzynnen hastaru bite:jɛ japa: iṭṭinde kaṭe:ruu

190501501/289. e:, anami:lden jɔ:myfɣ:m 'ɛra:ldɛ

190501501/290. 'bite:jɛ suuk suuk dice:

190501501/291. ɔ japa:ṭa: 'dyṭmesin de:jɛ iṭṭinde

190501501/292. jɔ:ganuu dice:cen suuk suuk

190501501/293. 'ṭu kada: areṭan dicɛriṭ

190501501/294. ja:, ɔ diciṭlɛɛ i:ṭɛi de:riṭ

190501501/295. jyl jibi de japa:ṭa:, dyṭ de japa:ṭa:

190501501/296. i:nɛji batur:duu: jɛɛ i:ṭɛi de:le:

190501501/297. ben de dicɛrim jɔ:gan cɛndime

190501501/298. a:lemɛ japmam da cɛndime kada: japarum

190501501/299. e: biṭ de aṭṭuṭukwɛ ɔnnara

190501501/300. ɔnna:suus durame:ṭ

190501501/301. ṭindi jɛnṭle: jenisi ṭṭuṭtuu ja pec bizimcilɛri bijenme:le: ama

5.6. Aytos İlçesi

Kaynak Kişi No: 190600001

Ağız: Doğu Rumeli Türk Ağızları

Kayıt Yeri / Kodu: 1906000

Kayıt tarihi: 1.04.2013

Kaydı yapan: Nurcihan Güneş

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Behiç Mümin Ali

İkamet Yeri: Aytos

Doğum Yeri: Kırcalı/Ardino

Doğum Tarihi:1949

Cinsiyeti: Erkek

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: Lise mezunu

Mesleği/İş Yeri: emekli

Dil Bilgisi: Türkçe, Bulgarca

Başka Bölgede Yaşaması: Evet

Sülale/ Lakap: Mümün Aliler

Konu: hayatından kesitler

190600001/1. ja: 'indžihan ben buratujum be:

190600001/2. ileri komunis zamanda 'joktu akku

190600001/3. komunis zamanda cimin elinde kujaatlaru var beledijeden onnar a:ldu

190600001/4. 'zitel olma: bile aklar u joku

190600001/5. 'kurnazla: de:le: bize

190600001/6. bak findic, benim dedem şanakkalede savaşa katılmış

190600001/7. mymynali, a'klarunu bile:m ama aramamışla: if

190600001/8. ben jazdum bi: teftere hepimizin a'klarunu

190600001/9. başka mymyn dedem ta: vardı

190600001/10. o jene jitmif so:ra 'jelmemif if

190600001/11. istanbul şurtu, kara bahta va:

190600001/12. afa:da, bizim je:lerin a'klar u va:du ja ni de:le:di onnara

190600001/13. 'trenne jefti:n va: mu

190600001/14. cyfycalancøj var

190600001/15. by:yc dere jok burda

190600001/16. 'ajtos deresi var, yf'ka:daqla: va:

190600001/17. bi: de jene 'tyrbe var

190600001/18. cesic baq 'tyrbesi va:

190600001/19. 'tyrbenin adu fɔ:k ilerde bi: savaſta:da mu ne birinin kafasunu cesmiſle:

190600001/20. ama hep kafa kənuſmuſ, jərymyſ, təcə:lənmif

190600001/21. əndan 'bitta: cesic baſ tyrbəsi ka:lmıſ

190600001/22. parka jide:cə ama 'mandradan jukaru

190600001/23. 'mezarla: jide:cən ə arada 'tyrbe

190600001/24. bən bile:rim ərda bəs kuſ jə:dym

190600001/25. sən ga:ſba: va:muſun ama bən va:madum əra: iſ

190600001/26. 'a:jur ba:

190600001/27. ə aſuk meza:tu:n bu tarafa

190600001/28. annadum annadum, jəryne:

190600001/29. mezar jibi japuk

190600001/30. jindi banja əlan jeri bile:sin mi

190600001/31. kəpyrden jeſtiniz jindi di:l mi

190600001/32. ama 'ərasu tyrc mectebidi

190600001/33. bən əre: cyſyccən əkuma: jide:dim ama buſgarla: kapaduſla: ə mectebi

190600001/34. dedile: size jeni mectep japſaz

190600001/35. əte japtuſla: bi: mectep 'səna artuk vərmedile:

190600001/36. bəzdun mu mectebi tyrclərə vərmedile:

190600001/37. tyrc mectebidi 'ərda, tam banjanun jandza:zuunda

190600001/38. bi: de hamam da va:du əte januunda, pſtadun tarafundadu

190600001/39. ta: ətəde hamam, tyrc hamamı

190600001/40. 'sə:na komunistlə: juukamadula: onu 'bəmbe:jla bəzduła:

190600001/41. duva:laru fə:k serti, betonna: serti

190600001/42. 'aftogaranuun janunda bi: dere va:

190600001/43. fə:k by:yc derədi ə

190600001/44. bu ajtosun derəsi ərdən jəlirdi

190600001/45. seblə abləmi:l janu, 'aftogaranuun dipfə:zi

190600001/46. dere fə:k by:cty

190600001/47. kuırk ascerin hamamı:jmuıf 'ərasu

190600001/48. tyrc subajlaru jide:lə:mıf ərej fə:k esciden

190600001/49. amə ıleri, ajtos, ta: roma tarafunda, ta: juka:damuıf

190600001/50. 'ərdə altuun bilə arama: jele:lə:

190600001/51. 'ajtos kalesi 'burda juka:damuıf

190600001/52. 'ərej altuun maıtuun arama: jele:lə:

190600001/53. bizim kəmıfu va:, da ə:da vılasu va:

190600001/54. are:la: macinele:lə

190600001/55. bız dedile: bu tyrc a'tla:nuu deıftirsec karuıfmaıtuık əldəzak

190600001/56. bu vesikaıaru deıftirisec la:zum senele:dəe u:rafaıtuım

190600001/57. eıer komuniş zamanunda jətf etsejdic ə baıka

190600001/58. jııdi komunistlə: hak və:məzle:di tyrcıere kasabaja jıdip te e'v
aıle:suım

190600001/59. paran var, e'v aıamasuım

190600001/60. sen bureja kajıutluı di:ısin

190600001/61. iʃləmɛ: ja da ciɾaja jɛlirsin

190600001/62. ne:ʃin, bak ʃindi

190600001/63. ajtosta jɔktu tyɾc

190600001/64. ʃindic, tyɾclɛ: hep kasabanun ʃuɟuɟarunda ʃaɫduɟar

190600001/65. neʃinsɛ jɛdʒɛkɔnduɟara jɛ:lɛʃtili:dilɛ:

190600001/66. tapuɟsuz, parɔn va:, eˈv aɫamasun

190600001/67. komuniʃ zamanunda ø:lɛdi

190600001/68. sɔ:na komuniʃ zama:nun dyʃty, bytyn bu benim kɔmʃuɟar 'hepsi tyɾc
ɔɫdu

190600001/69. para var, aɫmanjada iʃlɛdiler aɫduɟar

190600001/70. suɾvettɛn jɛʃmɛ: bilɛ, parajuu verip aɫɛ:sun

190600001/71. de:m ɛ: ileriden ʃɔɟ u:ɾaʃtum

190600001/72. baɟ, benim resim varduu

Kaynak Kişi No: 190600002

Ağız: Doğı Rumeli Türk Ağızları

Kayıt Yeri / Kodu: 1906000

Kayıt tarihi: 1.04.2013

Kaydı yapan: Nurcihan Güneş

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Gülsüm Mehmet Ali

İkamet Yeri: Aytos

Doğıum Yeri: Planinitsa (Çepelce)

Doğıum Tarihi:1954

Cinsiyeti: Kadın

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: Lise mezunu

Mesleğı/İş Yeri: emekli terzi

Dil Bilgisi: Türkçe, Bulgarca

Başka Bölgede Yaşaması: Hayır

Sülale/ Lakap: Nizam Mustafalar

Konu: hayatından kesitler

190600002/1. 'hiŧ durmadəndəzana 'hiŧ durme: ɔ

190600002/2. a: bi: də jənə 'tyrbə var

190600002/3. cesic ɓaŧ tyrbəsi də:lə:di

190600002/4. ʃɔ:k ilərdə ama

190600002/5. dil mi savaŧla:da muu nərde birinin kafasunuu cesmiŧlə:

190600002/6. cesic kafa kənuŧmuŧ, jərymyŧ, tecə:lənmiŧ

190600002/7. ɔndan bitta: cesicbaŧ tyrbəsi ɔ'lmuŧ

190600002/8. parka jide:cən ama 'mandradan jukaru

190600002/9. mezarla: jide:cən ɔ arada

190600002/10. bən bile:m, jitti:m va:

190600002/11. ɔ aɫuk baŧka jərə

190600002/12. 'tə:rdan iləri də:ru jəryne:ri, mezar jibi japuuk

190600002/13. bən ʃepəldzəljjim

190600002/14. ʃepəldzə də burgas sandza:nda

190600002/15. ʃepəllictən jele:, ʃepəllicmiŧ

190600002/16. bizim cəvdən də kamŧu jəŧe:, deli kamŧu

190600002/17. ici kamŧu ɔnnar

190600002/18. ɔbyrsy sizin taraftan jəŧe:

190600002/19. ama icisi bir araja 'jəlme:

- 190600002/20. o 'varna tarafundan ace:ru, øtæci bizim 'kamfju
- 190600002/21. fepellic, o araŋar fœk fepellicmiŋ
- 190600002/22. kamfjuunun øte tarafunda jafa:ŋa:muŋ esciden
- 190600002/23. avdzuŋar ava jelindze ørda bi: sœvuk su buŋmuŋar
- 190600002/24. su fœk bœ:ycmyŋ
- 190600002/25. cœvy taŋummuŋŋa: kamfjuunun beri jakasuna
- 190600002/26. bajuruun tam a:ŋtunda
- 190600002/27. øndan cœvymyz fepeldze
- 190600002/28. temiz tyrc cœvy
- 190600002/29. ja: biŋ niza:m mustafaŋar
- 190600002/30. bizim 'kœdza dedenin 'kœdza dedesi niza:m asceri:miŋ
- 190600002/31. øndan sœ:ra □ nizamnuuk ka:ŋdu
- 190600002/32. 'favuŋar, ka:jaŋar, 'kuarajtuuk var komiteler zamanuundan
- 190600002/33. aliœdzaŋar, 'mœŋŋamuŋa:ŋar, 'fildirler, karajyvœ:ler, 'karamanŋar
- 190600002/34. 'karamanŋar, e: fœk evelden karamandan jœf edentler
- 190600002/35. œsmanŋu tyrcleri ararsan te bizim fepeldze cœ:lerinde
- 190600002/36. y:le de:le:di ønnara
- 190600002/37. 'haŋf tecirler, hadzu jsmajiller
- 190600002/38. birsi tec hadzuja jitmif de øndan
- 190600002/39. 'fukur, cœj ŋa:ŋtu, baŋ puunar, 'hœdzaŋan
- 190600002/40. va:duur bilem, bizde ta:ŋaŋaru jaza:du
- 190600002/41. biŋ anfejla, arabejŋan jeldic

- 190600002/42. a:ʔan, inʝen verʒec ʃindi
- 190600002/43. bən ba:ʔara ʒittim de hastalandum
- 190600002/44. biʒ baʃka jere de vaʔdʒəʒ
- 190600002/45. e: sen niʝe ʒelme:sin
- 190600002/46. i:sin sen ma:ʃaʔa
- 190600002/47. anam benim 'əndʒa i:i de:cəni hiʃ kaʔkame:ru ja ʃindi
- 190600002/48. fe:lʃ əʔdu bi: tarafu
- 190600002/49. bizimcisi 'ka:ʔkmi:ʒec artuʔk
- 190600002/50. ne ʒapʃam bən, a:ka ʒajak bən
- 190600002/51. bən de pec i:i mi sane:sun
- 190600002/52. beʃ ʒyn evde, yʃ ʒyn burda
- 190600002/53. ba:ʃeʝi i:ɖe bũraktuʔk bu sene ʝene
- 190600002/54. cyʃyc anasunnan evde
- 190600002/55. tamam iʃ ʒeʔldi, bunna: da ʒeʔldi
- 190600002/56. ənna: 'ʒeʔldinen ʝəstersinne:
- 190600002/57. ne ecʃe:niz 'ta:ʔaja
- 190600002/58. bureja da badem ectiniz
- 190600002/59. badem ʝene dajanuʔku, ʃəʔk dajanuʔku
- 190600002/60. bizim ile:den va:du ja
- 190600002/61. ʃəʔk əmry əle: bademin
- 190600002/62. e: kəʝe:ʔar ənna: 'mũreʒa, faʒʔa ilaʃʔamasu ʝəʔk
- 190600002/63. biʒ de cirezleʝe kaʃ sene bake:ʒ

190600002/64. bytyn kuş ne işi

190600002/65. kurzecla:, durzecla:

190600002/66. 'şokşasur cirez va: 'nurzihan

190600002/67. suvan, arpaşuk ta: va:

190600002/68. so:ra 'escilerüni cestfec, 'jenileri katıverzec

190600002/69. elbet cendi evle:nde dure:la: jene

190600002/70. i:i fena behişle icisi barıne:la:

190600002/71. ja: jakana ja:, mum jakana mum

190600002/72. bak ben sana bi şe: annadem bizim taraftan

190600002/73. 'eveli bə:le döşundza jazmak jəkmuş a:

190600002/74. bak, ne kada: zaman jəşfe:ri

190600002/75. 'amdza de:rmene şecilmiş

190600002/76. 'hajvannarınur 'kəşmuş öczylerüni

190600002/77. i: ama duşkotnada jaze:jlar

190600002/78. obşina duşkotnajdu o zaman

190600002/79. adam da işmedenmiş

190600002/80. a:şmuş şödzi: hajvannarın önynde jöryttyrymyş

190600002/81. 'durun, demiş hajvannara

190600002/82. hajvanna: dure:la: o jide:ri obşinaja jazdurma: şödzi:nur

190600002/83. e: ne vakut dö:du demişler

190600002/84. bilme:rim, de:mene şecildim de demiş

190600002/85. hajvannarun ønynde t̥ʃecildim d̥e kuʒan hajvannarun ønynde
j̥øry:ce ɔ zaman ɔːldu

190600002/86. kaʃːjaʃuunda ɔːtabilir

190600002/87. hajvan ønynde j̥øryd̥ʒec t̥ʃɔd̥ʒuk en t̥ʃɔk d̥ɔkuz ɔ:n jaʃuunda

190600002/88. 'a:jde jazmuʃla: d̥ɔkuz jaʃ, ɔ:n jaʃ

190600002/89. ja:, 'bunnar ɔːlan ʃejl̥er

190600002/90. n̥e ʒeːl̥er n̥e ʒideːl̥er

190600002/91. t̥ʃɔk iʃteːmiʃ ʒelip ʒideːlim, annaʃaːlum ama behiʃ iʃteːmeːri

190600002/92. paraːlaru bitti ʒe

190600002/93. aːlduːklar̥u paraːla: □bitmedi mi, bitti

190600002/94. cirezimiz̥ var aː

190600002/95. buːlduː: sene aːlduːk

190600002/96. buːlduː: sene ɔ jaːmuːrl̥a: t̥ʃɔk patlaʃtu

190600002/97. baːlaʒ ˌda baːlaʒ ˌda 'urmasun

190600002/98. ne ʒapaːlum, ʒan taraftan biː ʒardum iʃte

190600002/99. ɔnnar behiʃ aːbinne biː c̥ɔʒli, adaʃlar zaːten

190600002/100. biː taraʃtu ʒøʃːedeːleː ɔnnaː

190600002/101. ici eːv vaːmuʃːaraːlaru

190600002/102. biː d̥ere b̥øleː ama aːʒru aːʒru

190600002/103. tanuʒːamadun muː maː

190600002/104. tanuːd̥ʒan muː bakam

190600002/105. 'bunnaː ʒaban ʒibime ʒeːldileː ama

190600002/106. dil dil aɟɟɛ

190600002/107. ɔ bi: mɪsa:fɪr benim

190600002/108. radijatorun ɣstynde ʒe ma kuuzum, koridorɟede

190600002/109. dʒemile ablaʒu:m na:be:sɪn

190600002/110. bizim cəjymyzde bi: malim va:du ama ʃindi adunu akluma
ʒetiremi:ʒem

190600002/111. jakup, ifitti:m va:

190600002/112. □bø:ledʒe yʃʃen, triuɣuɫɲic

Kaynak Kişi No: 190600003

Ağız: Doğı Rumeli Türk Ağızları

Kayıt Yeri / Kodu: 1906000

Kayıt tarihi: 1.04.2013

Kaydı yapan: Nurcihan Güneş

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Anife Hasan Ali

İkamet Yeri: Aytos

Doğıum Yeri: Lülyakovo (Kiremitlik)

Doğıum Tarihi:1975

Cinsiyeti: Kadın

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: Üniversite mezunu

Mesleğı/İş Yeri: öğretmen

Dil Bilgisi: Türkçe, Bulgarca

Başka Bölgede Yaşaması: Hayır

Sülale/ Lakap: Mümünler

Konu: hayatından kesitler

190600003/1. bi: bagaʒ va:muʃ joʰama:

190600003/2. bən də tamam dedim ama sabasur aʎamadum

190600003/3. biz jitti:miz jɛ:de unute:ʒ cɛ:ndimizi

190600003/4. øldʒɛ:mdən kɔ:kmaʒ bɛ:lci də

190600003/5. a:ʎdam ama 'ʃindi istɛmɛ:m

190600003/6. bytyn jyn mecteptɛ buke:juz

190600003/7. ʃindi ɔnu da daktʃəʒ pɛʃimize

190600003/8. eni: də jɛldʒɛc endʒɛ: də jɛldʒɛc

190600003/9. ɔ 'ʃindijɛ kada: 'suʎmamʉʃ ta ka:jum suʎʃak

190600003/10. para la:zumkan joʰamamʉʃ

190600003/11. cɛ:ndimiz də jaʃut, kuʒanna:muʒ da jaʃut

190600003/12. a:zuma nɛ jɛli:sedi sɔ:lɛ:dʒɛm

190600003/13. 'inme:m aʃaru ʃuʀʎakum

190600003/14. 'birəʒ patuʀdandʒəʒ ama

190600003/15. ɔ ta: ʃɔk anna:jɛ

190600003/16. behidʒi də jɛti:dʒɛ:dic cøvɛ

190600003/17. i: ama ʃɛciʃtiɛ biz ɔnna

190600003/18. jɔtyɛjim, jɔtyɛmɛ:dʒɛn 'ʃɛciʃti:nɛ jɪʃʃɛm dedi

190600003/19. ma:dɛm bɔ:lɛ istɛ:sin ka:ʎ dedim

190600003/20. a:ʎdum baʃumʉ jɛ:ldim

190600003/21. ʃiʃʃɛc nɛ:de jø:dym bən ba tɛtɛ

190600003/22. 'bilmɛ:m nə deni:di:ni biləm

190600003/23. saɫɛ:z̥ televizijeji baɫɛ:z̥, kaɫan ty:ly jɔk

190600003/24. 'bøbɛ:ɟic ece: anam

190600003/25. ja:, 'ø:lɛ sɛn dedindʒɛ

190600003/26. va:ka vere:z̥, 'jɔkka baɫɛ:z̥

190600003/27. ɟɟamdan jø:mɛ baɟka ɟɟandan jø:mɛ baɟka

190600003/28. takaza jɔk, beni meɟtepte nə:dɛ bulɟɛc ɔ

190600003/29. kuɟzɫa: hiɟ du:madan telefon ɟfɛɛ:lɛ: bana

Kaynak Kişi No: 190600301

Ağız: Doğı Rumeli Türk Ağızları

Kayıt Yeri / Kodu: 1906003

Kayıt tarihi: 1.04.2013

Kaydı yapan: Nurcihan Güneş

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Fatme Ömer Ali

İkamet Yeri: Karageorgiyevo

Doğıum Yeri: Karavelyovo (Kara Veliler)

Doğıum Tarihi:1930

Cinsiyeti: Kadın

Medenî Hali: Dul

Öğrenim Düzeyi: okur yazar değıl

Mesleğı/İş Yeri: ev hanımı

Dil Bilgisi: Türkçe

Başka Bölgede Yaşaması: Hayır

Sülale/ Lakap: Ahmet Hocaların İlyaz Agalar

Konu: hayatından kesitler

190600301/1. ja: ta:ladan jelp te kuwanu olan var

190600301/2. jök iŧ dinnenme jök, iŧ

190600301/3. anam, ben, jorymdžem kaze:z 'orda

190600301/4. kazduk y:leje kadar

190600301/5. ' iŧ dinnenmedic, dinnenme jök

190600301/6. i: dedi jitti o 'jindicin

190600301/7. o jitti ben de anami:le jittim

190600301/8. i:ndi de iti:di beni

190600301/9. pindim ɛ: ben

190600301/10. 'ŧabdžak biz sepetleri döldu:duk

190600301/11. i:ndic ordan

190600301/12. o i:ndi, dajandur ajakla:ma ben de i:ndim

190600301/13. 'ordan so:ranu biz ordan je'ldic

190600301/14. bizim bi: i:sanumuz va:du

190600301/15. akuw 'etme:jiz 'iŧ bi ʃe:j, 'iŧ

190600301/16. jety:myŧler onnaru

190600301/17. bizim kuwanumuz da yŧ jynnyc

190600301/18. yŧ jyn tuttu: suda:ak deje

190600301/19. eve je'ldim, jeldiler o'lmyŧ deje habere jeldile:

190600301/20. o ɯzāman asta:ne jöktu o vakut

190600301/21. ama ʃɔk iʃʔedic

190600301/22. hem iʃʔen ʒɛˈldic iʃˈjaptuk hem kuːda iʃiˈjaptuk

190600301/23. bɛn cøtylyːny ˈʒøːmedim

190600301/24. ˈdøndyːmɛ ʒapɛːzː ʒaː

190600301/25. ʒa saʃuun ystynde

190600301/26. ʒa ʃindi bilɛ ʒapɔʒan bɛn

Kaynak Kişi No: 190600601

Ağız: Doğı Rumeli Türk Ağızları

Kayıt Yeri / Kodu: 1906006

Kayıt tarihi: 2.04.2013

Kaydı yapan: Nurcihan Güneş

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Cemile Kâbil Kâbil

İkamet Yeri: Malka polyana (Küçükalan)

Doğum Yeri: Malka polyana (Küçükalan)

Doğum Tarihi:1943

Cinsiyeti: Kadın

Medenî Hali: Dul

Öğrenim Düzeyi: İlkokul 6.sınıf

Mesleği/İş Yeri: ev hanımı

Dil Bilgisi: Türkçe, Bulgarca

Başka Bölgede Yaşaması: Hayır

Sülale/ Lakap: Kâbiller

Konu: hayatından kesitler

190600601/1. ɔ:ʒ jɛldiniz bakaɫum

190600601/2. aɟʃɛ di: mi bu

190600601/3. bak ʃindi tetemin kuuzuuna benzettim ɔnu ben

190600601/4. 'a:juu ba: ʃumendɛ di:l saruu ʒɔvannuukta

190600601/5. ɔna da di:l dɛ benim cendi dʒi:nsimɛ

190600601/6. ne dɛjɛm

190600601/7. dur bɛn seci istejim

190600601/8. seni dɛ iʃittic dyʃmyʃy:n

190600601/9. ɔtur 'burɔʒa:

190600601/10. jɔljɛ di:l ama

190600601/11. buɫdu: kuʃʃuun yʃ aɟ 'fatmɛ baktuu

190600601/12. kaɫdu: bakaluum, jatur: bakaɫum

190600601/13. jɛʃʃi:dic ba ʒy:sym ama bilmɛm kajruu bu:dan ɔtɛ ne ɔɫɔʒac

190600601/14. kɔɫɫajɔʒan dedilɛ:

190600601/15. kɔɫɫama: u:raʃɛ:ʒ ama hi:ʃ bilmɛm

190600601/16. onna: da asta

190600601/17. annajamaj:la: ba ʒy:sym

190600601/18. neblem karuu astaɫuu: muu ʃʃuukadʒec

190600601/19. bu:gaza jitti

190600601/20. ʒyɾɛ: atɫattuuruu:muʃ ɔnun da

- 190600601/21. ɔ:dan ʃindi dyn ʒitti si:dic ʒɔty:dy
- 190600601/22. dyn saba mustavajla indi dɛ ʒittile: policlinikaja
- 190600601/23. pe:ʃembɛ ʒyny dɛ aɫma: ʒidɛdʒec rezultatlaru
- 190600601/24. bakam bɔ:reclɛdɛ: mi
- 190600601/25. 'neblem ba ʒy:sym
- 190600601/26. unude:ruum ʒɛɫʒɛʃlene:rim oprasse ɔɫaɫu
- 190600601/27. e: bi: senɛ ɔɫdu
- 190600601/28. bitci ajuunda ɔɫdum
- 190600601/29. 'koledaja saɫdʒaz dedile: dɛ ɔndan bile:m
- 190600601/30. ja: 'fatmɛ ici ʒaʃʃazuundajdu
- 190600601/31. ɔ:dan beri hesap ʒɛdive:
- 190600601/32. buraja jɛlen ɔɫɛ: dedi 'kajnamɪ:l
- 190600601/33. siz dɛ ʒidin dɛ iʃɫɛjin ɔ:da dedile:
- 190600601/34. e: 'bitta: ʒɛldic
- 190600601/35. e: ʒidili: mi 'bitta:
- 190600601/36. ʒɔ:sɛn ʒɔ:sɛn 'orma: ɔna ceza:
- 190600601/37. 'hepsi dur ʃa:da iʃɫɛ:
- 190600601/38. 'burasuu sa:dɛ 'jasakɫa:
- 190600601/39. bɔjyc bizim bu:da
- 190600601/40. zatuu biz ɔtɛ va:duna ʒɛzmɛ: ɔ ʒyryltyjɛ durame:ruʒ
- 190600601/41. cɔjymyze ʒɛzmɛ: va:duna
- 190600601/42. 'ɔ:da ʃɛciʃɛ:ri ʒɛnʃɫɛ:

190600601/43. ife:jl̥ɛr ife:jl̥ɛr t̥ʃeciʃe:ri j̥enʃl̥ɛ:

190600601/44. ɔ diskoteka muu n̥ɛ d̥æ:l̥ɛ:

190600601/45. ded̥ɛ ø̊lm̥ɛdi

190600601/46. cendind̥ɛn ji:mi jaʃ cyʃʃyc aʎdu

190600601/47. cimin neʃe j̥yɖzy et̥ɛ:s̥ɛ

190600601/48. t̥ʃɔɖzy bu:da

190600601/49. t̥ɛ bu 'kuusʃa:z̥ ɔnun kuuz̥u

190600601/50. bi: d̥ɛ t̥ʃɔɖz̥ɛ:miz var ji:mici jaʃuunda

190600601/51. ɔ da va:nada ɔkuje: ja:

190600601/52. kaʃ s̥ɛn̥ ɔʎdu hep ɔkumak

190600601/53. bu s̥ɛn̥ bitki kajru ama

190600601/54. 'banceleɾi ne ɔʎɖec bilm̥ɛm

190600601/55. kuusʃa:z̥ ɔnund̥zu ɔ da

190600601/56. aʎd̥ɔʃta ɔkuje:ru ɔnna:

190600601/57. 'minibys̥l̥ɛ j̥ide:jl̥ɛ:

190600601/58. j̥indi kajru icind̥zi sm̥ɛn̥ɛ

190600601/59. y:l̥ɛn j̥ided̥ʒec̥l̥ɛ: aʃʃam j̥eld̥ʒec̥l̥ɛ:

190600601/60. biʒ hepsimiz̥ ɔraʎuʒuʒ̥

190600601/61. t̥ʃɔktan ø̊ldyle:, bi:cim̥s̥ɛ kaʎmad̥u

190600601/62. bubami:l̥ d̥ø:t̥ ka:d̥aʃtu ɔnna: da bitti

190600601/63. anami:l̥ beʃtile: ɔnna da bitti j̥itti

190600601/64. uʃak̥lara baʃʎand̥u

190600601/65. suura uʃak̥la:na j̥eld̥i

190600601/66. demec anamuun kuuz̃ ka:daʃʃaru 'hepsidzi: ø'ldy bire:ləri

190600601/67. a:ʃtundzuja kada: jittim

190600601/68. so:na bułga:dza jeldi

190600601/69. de ɔ senɛɛ: a:min dije ba:turułɑ:duw bize

190600601/70. uʃakłɑ: atim matim edɛle:di

190600601/71. 'donna jide:dic

190600601/72. ici pelic japaruz̃ 'ø:le jideriz̃

190600601/73. bi: malimḍzik va:duw bułga:

190600601/74. demec bułga: citabu 'ʃʃuaktu:na

190600601/75. 'va:duw 'va:duw

190600601/76. benim tetemin ʃʃødzy: malimdi

190600601/77. ty:c malimdi 'hepsi

190600601/78. be:lci sen bilḍzen be

190600601/79. 'bu:da 'ḍzura dɛ:lɛ:di

190600601/80. 'ḍzura j̣sma:l dajur

190600601/81. jeri døndy ɔnna:

190600601/82. ɔnu bilme:rim ben

190600601/83. ʃindi ɔnun adunuw tam akluma j̣etiremizem

190600601/84. biz̃ e:n bitcide, saruw̃ ḳovannuk e:n bitcide

190600601/85. saruw̃ ḳovannuk, 'becʃi, bi: dɛ 'lopufna

190600601/86. ɔnna: bø:le saḍḍza: j̣baḍza: j̣ibi

190600601/87. demec yʃ cøʃɛde sancı

190600601/88. ɔnna: bitcide e:n cøʃɛde

Kaynak Kişi No: 190600701

Ağız: Doğı Rumeli Türk Ağızları

Kayıt Yeri / Kodu: 1906007

Kayıt tarihi: 2.04.2013

Kaydı yapan: Nurcihan Güneş

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Fatme Latif Çımalı

İkamet Yeri: Mıglen (Cin Halil/Çımalı)

Doğıum Yeri: Mıglen (Cin Halil/Çımalı)

Doğıum Tarihi:1939

Cinsiyeti: Kadın

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: İlkokul 4.sınıf

Mesleğı/İş Yeri: ev hanımı

Dil Bilgisi: Türkçe, Bulgarca

Başka Bölgede Yaşaması: Hayır

Sülale/ Lakap: Latifoğulları

Konu: hayatından kesitler

190600701/1. 'buradan by:dyn tē buradan_ da jide:n

190600701/2.bure:n dē evlendim

190600701/3. bēn istemezdim ama zō'la vē:dilē:

190600701/4. benim başka istēdi:m va:duu kara_ tepēden

190600701/5. kara tepeli kulaklaru cypē, cypēli

190600701/6. deji vērdi nişan kōjdza:duuk

190600701/7. agama da deji vē:mişlē:

190600701/8. a:cif agama senin bi: ka:rdasun va: demişlē:

190600701/9. inşemin bubasuu da demiş sō:ra jēne

190600701/10. na:pma: vēre:niz ōnu aşruja deje

190600701/11. agam da jēlive:di, duman ka:lduurdū bitta:

190600701/12. nē nişan nē bi jē: ka:lduu

190600701/13. 'iş birini sōkmaju vē:di

190600701/14. buna jışşen jē:

190600701/15. 'na:ptşan bitta:

190600701/16. şindici akłum ōlsun da vēsinne:

190600701/17. şindici zaman jibi ō'lsa ama bubam fēna:, nē:rde

190600701/18. ōrtyly arabala:la: jide:lē:

190600701/19. sen ē:din mi bilmem

190600701/20. manda arabasuu va:duu ba:

- 190600701/21. ɔ zaman da tɛ bu komunizma jɛ:di
- 190600701/22. bubam ilɛ:rlɪli:di
- 190600701/23. tɛ bubamɯ ʃɔk zɔ:rladuɫa: ak ɟuvakɫa jape:miʃiʒ de
- 190600701/24. brigadi:di bubam da tekesenin kuruɫdu:nda
- 190600701/25. ak ɟuvakɫa vere:miʃlɛ: beni arabajɫa jide:miʃim
- 190600701/26. ɔ zaman vardɯ 'epsi
- 190600701/27. ʃɔk zɔ:ɫaduɫa: bubamɯ ama bubam sesləmɛdi jɛnɛ
- 190600701/28. bɛn adɛt ʃuuka:madʒam sa:dɛ dedi
- 190600701/29. bɛn dɛ tɔ:lɛ jittim
- 190600701/30. bi:ʒ birindʒi anamdan yʃ ka:daʃtuɯk
- 190600701/31. sɔ:na anam ɔ'ldy bubam a:ɫdu icindʒi karuɟuɯ
- 190600701/32. ɔndan bi: ka:daʃtuɯmɯz bi: dɛ jɛti:rɛ var
- 190600701/33. beʃ ka:daʃ ɔɫduɯ hepsimizlɛ
- 190600701/34. bizim juka:da evlɛ:miz va:
- 190600701/35. adam zatɯ evlɛrimizdɛ, 'ɔ:rda, juka:da
- 190600701/36. nɛ: ɟɪlɛm ba javruɫɟu:m
- 190600701/37. javaʃ javaʃ baʃɫadu aja:m 'bas mama:
- 190600701/38. annajama:jæʒ nɛ ɔlɛ:
- 190600701/39. bɛn dɛ annajama:jɛm
- 190600701/40. baʃɫadum tɔpɔɫama: dɛ:ɛ dɛ:ɛ 'jyrɛ baʃɫadum dyʃmɛ:
- 190600701/41. 'doktuɫara jittic ama 'doktu:ɫa: da annajuɯndʒa ʃɔk vakuɯt jɛʃi:di
- 190600701/42. annajamaduɫa: astaɫu:mɯ

190600701/43. 'ajtosta jattuum

190600701/44. bə u:raʃtuɫar ɔɾda

190600701/45. bu ajak bastu mu bi: cere bu aja: ne jetir tɛ bu aja: kaɫduɾama:ɫar

190600701/46. ʃʒecidʒɛn ʒɛnɛ ka:kmajdʒak

190600701/47. demir ʒibi avur

190600701/48.sɔ:ɾana burgaza ʒittic, burgaza baktuɫar

190600701/49. ʃɔk skenere ʃʒuka:duɫa: kafamu ama annamaja:ɫa:

190600701/50. en sɔ:ra annaduɫa: astaɫu:mu bitta:

190600701/51. dedile: bi:ininden ʒɛlɛn biʃɛj, ameljat japʃaz bi:inini

190600701/52. japtuɫar, ʃɔk ʃycyr japtuɫar aja:m baʃɫadu ka:ɫma:

190600701/53. bu aja: tut ka:ɫduɾamassun

190600701/54. ɔ ʒɛnɛ bi:inden ʒeli:miʃ

190600701/55. aɫɫahuu ʒɔɾynmɛʒ dɛ:tɫɛri javrum

190600701/56. biʒ mi

190600701/57. tytyndʒylyc tɛ va:du

190600701/58. biʒ tɛcɛssɛdɛ nɛrɛ: ɔɫsa ʒidɛ:dic

190600701/59. ɔɾak biʃɛ:dic, ha:ɾman dyvɛ:rdic, pɫuʃtatkada iʃɫɛ:dic, ʃecɛɾ kaza:duɫ, bɔbɛ:, dɔmati kaza:duɫ

190600701/60. kooperatif, tekese va:du bizim ɔ:da

190600701/61. ɔ sɔ:ra bɔzuɫdu

190600701/62. dɔ:ɾdyndʒyɛ kadam ɔkudum ama ʃɔk ɔku:rdum

190600701/63. ɔnna: benim kadam ɔkujamɛʒ ʃindi

190600701/64. e: zatu ɔ zaman kuɣla: ʃɔk ʒitmezdi ʒe: benim zamanumda

190600701/65. ɔ kada: ʃɔk ɔkurdum...

190600701/66. ama essa: ø:retmen ʃindi evəl ʃɔk sukuɣdu

190600701/67. ʃindi kuɣanna: bu ɔkumak mu

190600701/68. tɛ: ʃindi ʒide:m bu ʒaʃta bən ɔ 'te:nikumu ʃuɣkarum

190600701/69. tyrɕɛ dɛ, buɣa:dʒa da

190600701/70. esci tyrɕɛ hiʃ ɔkumadum

190600701/71. tamam baʃladuɣ kuran ɔkuma:, kurana ʃuɣtuɣ ʒasaklɛduɣa: bitta:

190600701/72. ʒa: 'bitta: kuran ɔkutmaɣuvɛ:dile:

190600701/73. ʃɔk ɔkurdum ʒa:

190600701/74. da bubamu zɔrladuɣa: ʒɔɣasunna: beni baʃka mecteɛ

190600701/75. e: by:yc mecteplɛɛ istɛdile:

190600701/76. directorumuz va:du bi: ʃakurof

190600701/77. a:ndan sɔ:ra ici ø:retmenim bubamu ʃɔk zɔrladuɣa:

190600701/78. ama ici ta:nɛ agam ɔku:ʒi: du:ʃa:da

190600701/79. e: bubam 'hangunu ʒɔɣasu

190600701/80. bi: kuɣ bendim ama 'hepsi ɔkumakta

190600701/81. bana suɣa ʒɔk ʒi, bubam 'nasu tutsun bizi mecteɛ

190600701/82. ba: ɔ zaman 'ʃasnodʒuɣ ʒɔk para bi ʒɛɣden ʃuɣkma:ʒe:

190600701/83. ʃiʃʃilicɛ ne ʃuɣkarʒan

190600701/84. a:ndan sɔ:ra ʒidemɛdim

190600701/85. a:rtuɣ 'duramadu ɔnnan ønyɛ ʒɛ

190600701/86. tɛ bure: 'ʃavda:ʔuk dæ:z 'ɔ:da ruʒdijɛ mectebi va:duu da bubam ʒitti
ɔre: ʒazdu:duu

190600701/87. da ø:lɛlicɛ kurtuɫdu

190600701/88. ama ʃɔk ɔku:rdum

190600701/89. hiʃ bø:le ø:retmen ka:ktuu muu dɛ:si annattuu muu bɛn zatuu hiʃ
ɔkuməzduum bitta:

190600701/90. ta: suuku:jduu mectepɛ:

190600701/91. ʃindi bu:da mectep mi bunna: ba

190600701/92. 'ɔnna: mectep mi

190600701/ 93. finʒiʃmɛ: ʒide:lɛ: sɛn dedi:ndʒɛ

190600701/94. bɛn dɛ:dim 'ɛp

190600701/95. benim tɔrunum va: mectebɛ ʒide:di buɫduura ʒelindʒɛ de

190600701/96. ɔ'ʔum dɛ:dim siz mectebɛ mi ʒidi:niz kuuz kɔʃturma: muu

190600701/97. bɛn kuuzannar hasta ɔʔurdu ʒide:dim hasta:neʒɛ dɛ ɔ:da tyɾɕʃɛ
vɛ:rmezɫilɛ: kɔnuʃma: 190600701/98. da buɫga:ɫʒa kɔnuʃu:dum

190600701/99. 'duʃaruu ʃʔuɫtuuna birbirlɛrine buɫga: karɫaruu dɛ:miʃ tuj ne: ʃʔistɛn
tuɾʃʔin dɛ:miʃlɛ: bɛndɛn_ʔʃʔin

190600701/100. ʒa: 'ø:lɛ dɛ:miʃlɛ: ba arkamdɛn

190600701/101. bana demɛzlɛ:di dɛ sɔ:ra baʃka arkadaʃum dɛ:di

190600701/102. e: 'ɛn sɔ:ra da ka:ʒuu dajanamaduuɫa: sɔ:rduuɫa: bana

190600701/103. tym ʃaʃuu:duuɫa:

190600701/104. bɛn unuttum bilɛm

190600701/105. ʃɔk bili:dim ʃɔk

190600701/106. temiz bulga:d3a bili:dim

190600701/107. 'hele jene hasta oldu:mda annadum

190600701/108. hasta:neden jeldim, inan javruum bu cø:n beni bu kada: seve:diclerini bilməzdim

190600701/109. bu cy:de hiş jelmədic i:san kaımadı bana

190600701/110. ɔ: kurzaıu da va: bizim bu:da poma: ɯ da 'hepsi jɛ'ldi

190600701/111. sejidɔ'ıaru, jetimasanna:, ʃiʃfecalile:, aliyyle:, fett ıɔ'ıaru, 'pangaııa:, kara ma:mudɔ'ıar, 'a:ʃimɔ'ıa:

190600701/112. ta: cim va: ba a:ʃɛ

190600701/113. 'rystemne:, bɔdur ɔ'ıa: var

Kaynak Kişi No: 190600702

Ağız: Doğı Rumeli Türk Ağızları

Kayıt Yeri / Kodu: 1906007

Kayıt tarihi: 2.04.2013

Kaydı yapan: Nurcihan Güneş

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Minever Hasan İsa

İkamet Yeri: Mıglen (Cin Halil/Çımalı)

Doğıum Yeri: Mıglen (Cin Halil/Çımalı)

Doğıum Tarihi:1951

Cinsiyeti: Kadın

Medenî Hali: Dul

Öğrenim Düzeyi: İlkokul 6.sınıf

Mesleğı/İş Yeri: ev hanımı

Dil Bilgisi: Türkçe, Bulgarca

Başka Bölgede Yaşaması: Hayır

Sülale/ Lakap: Koca İsalār

Konu: hayatından kesitler

190600702/1. kəjəzəm də sən də ɔ da duł

190600702/2. bizim cy: dułarunna də

190600702/3. ɔturun ɔturun 'asfɯk

190600702/4. 'bunun bi: ka:daɟɯ va: aɟɟe

190600702/5. ɟɔ:k ela:metti kuuzanka

190600702/6. ɟɯndi bi: malim va:du

190600702/7. malim 'bø:lə ɟide:ce ɟide:ce ɟit tə buuzukla ɔnu

190600702/8. ɟɔłakalile:n 'jusufu, bunun ka:daɟɯ

190600702/9. buuzukla ɔ 'aɟɟe ɔnu

190600702/10. ɔ da nə dɔməlmɯɟ 'ɔre:ɟ

190600702/11. a:, bi: aptuła aga va:du

190600702/12. kafasɯ ce:ldi bi: ɟøzy cø:rdy

190600702/13. ama ɟɔk ela:metti ɔ kuuz

190600702/14. senin kuła:na bi ɟe: sə:ləjiverəm demɟ

190600702/15. ɔ aptuła agadzɯk a:lmɯɟ bi: səpa ɟeli:ɟe ama bize

190600702/16. ne:rde ɔ ne:rde ɔ də:mɟ

190600702/17. bubam ɟɯktu

190600702/18. bi: də bizim 'tetəm va:du, amdɟamuun ka:su

190600702/19. bi: kuuzɯ va:du kə:z cy:nə vɛ:mɟlɛ: ɔnu kədzaja

190600702/20. bən cyɟɟyctym bilme:ɟem ama

- 190600702/21. i: 'ʃindi ʒyve: karejmuʃ, kara ʒazmuʃ
- 190600702/22. ʒeˈlmɪʃ, seːfte ʒeˈlmɪʃ ʒelɪnne ʒyve:
- 190600702/23. ʒɪrɪveːmɪʃleː ɪʃʒeri
- 190600702/24. iːtʃ dɛːʒeː ses edɛmɛːz
- 190600702/25. puʊɫduʊr puʊɫduʊr 'duʃaru ʃuʊktuʊk dɛː
- 190600702/26. ɛːp øːlɛdʒɛ majtap ʒapeː ama
- 190600702/27. biː cɛrɛ ʒenɛ bizɪm dajum vaːdu ʒermanɪʒada
- 190600702/28. anamuʊn kaːdaʃlaru vaː bizɪm ʒermanaɪʒada
- 190600702/29. kaʃ senɛdir ʒeliːdiːleː bɪzɛ ʃɔk ʒɛzmɛː
- 190600702/30. iː ama ʒeˈldɪleː mi bɪz 'dɔnnajɪz ʒa
- 190600702/31. ɔːdan etec metec ʒetɪriːdɪleː, dyzɛːdɪleː bɪzi
- 190600702/32. dyzɛːdɪleː ʒɔtyryːdɪleː 'varnaʒa ʒɛzmɛː
- 190600702/33. aːʃɛ abɫam ʒɪdɛːdi ep
- 190600702/34. ʃɪndi 'ʒenɛ aʃʃɛ abɫamu ʒɔtyrzɛc ɔˈɫduɫaː
- 190600702/35. bana ʒɛr kaːɫmadu ʒenɛ
- 190600702/36. ɔnu ʒɔtyrzɛc ɔˈɫduɫar
- 190600702/37. biː dɛ ʒɪdɛːcɛn, ʒɔriːcɛn 'gaʃtiːn 'lastiː kɔpmuʃ
- 190600702/38. ɔ ɫɪcanuʊn ønyne duruveːdic dɛːʒeː
- 190600702/39. 'gaʃtiːmi ɪtɪveːdim tezʒaːnuʊn aːltuna
- 190600702/40. aː ʒeˈldɪ ama kuʊruɫduʊk kaːju ʒɪleːcɛn
- 190600702/41. eː ne ɔˈɫdʒɛc dedi

190600702/42. 'gaʃti:min 'lasti: kəptu da servisleri silme: bũraktum ɖycanuun iʃĩne dedi

190600702/43. ɔ e:p tɔ:lɛdʒɛ panajur tɛ

190600702/44. tɛ, benim janumda da ka:ldu a:fɛ ablanuun iʃĩ va:ka

190600702/45. ʃɔ:k kuɸu ɔ mari, ʃɔ:k kuɸu

190600702/46. akluna jeli: i:sanuun ø:lɛ mabetlɛ:

Kaynak Kişi No: 190600703

Ağız: Doğı Rumeli Türk Ağızları

Kayıt Yeri / Kodu: 1906007

Kayıt tarihi: 2.04.2013

Kaydı yapan: Nurcihan Güneş

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Ayşe Mustafa Çımalı

İkamet Yeri: Mıglen (Cin Halil/Çımalı)

Doğum Yeri: Mıglen (Cin Halil/Çımalı)

Doğum Tarihi:1962

Cinsiyeti: Kadın

Medenî Hali: Dul

Öğrenim Düzeyi: Lise mezunu

Mesleği/İş Yeri: ev hanımı

Dil Bilgisi: Türkçe, Bulgarca

Başka Bölgede Yaşaması: Hayır

Sülale/ Lakap: Latifoğulları

Konu: hayatından kesitler

190600703/1. 'əntfin dedim bən kaftum da abraftadum

190600703/2. sen bi: program japa: san burda vafta: rekər kuzan

190600703/3. 'biraz a:zlarūna da sa:jip fukama:ta: astunda

190600703/4. adam jə:ldžec bijenmē:džecle: sə:ra başka bi jə:j də:džecle:

190600703/5. 'fransada turgovişteden fə:k va:muş

190600703/6. 'behtija sunurunda

190600703/7. a fto: kasabada 'behtijaja ə:n cilmotromuş

190600703/8. sanursun 'epsi tyrc turgo:vişteden də:jə:

190600703/9. e: 'baştan sevindim 'paristen bana parfym jə:ldi deje

190600703/10.ə a:vşamuu da jeni şeneje jidižə:dic ajtoşa

190600703/11. syryndym, jittim

190600703/12. saba:suu pantaŋonunu ju:ka:jim dedim

190600703/13. bi: də baktum bi: fış

190600703/14. baktum, baktum, baktum

190600703/15. bi: sə:dum fijatunuu, ahta:

190600703/16. a:j kajnak suŋar indi

190600703/17. ja: bən 'saŋmamuu japturza:dum beş yz lefe

190600703/18. bu kəkuja 'bundza para verili: mi ba

190600703/19. bize də jøsterdi

190600703/20. biz ər affam burdajuz ba

190600703/21. ənnə: redovni clijenti bu:da

190600703/22. i:lç øndʒe bu jɛlɛ: sɔ:ra a:rkanan bu jɛlɛ:

190600703/23. bən bilmezdim fijatunuu onun

190600703/24. icisi kənufundʒasuna kadar bilmezdim

190600703/25. a: dyfyndym ɔləmaz, ma:jtap jape: dedim

190600703/26. ba ɔ kada: para verile: mi ɔ kɔkuja

190600703/27. a: jøryp jørʒɛ:n tɛ bu dedi

190600703/28. ɔ:ndʒa ɭaf sy:lɛdic kuɥzana

190600703/29. ʃødʒic nɛ dɛ:dʒɛc jɛnɛ mi a:ɭdʒam sana dɛ:dʒɛc

190600703/30. biz ø:rcemize sy:dyc jɛ.

Kaynak Kişi No: 190600801

Ağız: Doğı Rumeli Türk Ağızları

Kayıt Yeri / Kodu: 1906008

Kayıt tarihi: 2.04.2013

Kaydı yapan: Nurcihan Güneş

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Zekiye Ahmet Ahmet

İkamet Yeri: Peştersko (Köpekli)

Doğıum Yeri: Mıglen (Cin Halil/Çımalı)

Doğıum Tarihi:1948

Cinsiyeti: Kadın

Medenî Hali: Dul

Öğrenim Düzeyi: İlkokul 6.sınıf

Mesleğı/İş Yeri: ev hanımı

Dil Bilgisi: Türkçe

Başka Bölgede Yaşaması: Hayır

Sülale/ Lakap: Koca Ahmetler

Konu: hayatından kesitler

190600801/1. a: ben bu bile:zi: ałzam de:je: u:rařtuum řók

190600801/2. bu bile:zi: ødødim ben øna

190600801/3. bana da ve: ba:li

190600801/4. i:řaħa i: øtur ja:reppim aħa:m

190600801/5. a:şşam da burda pangat şaşşe va:du

190600801/6. ĩa:plaru ø:le ønnaruun, 'pangaħa:

190600801/7. ø: řók majtapşu řók kuşu, řók panajur

190600801/8. te dżuma: řyny a:řřamne:n 'jelin de řa:řem ønu

190600801/9. şetvurtuk şyny a:şamsu

190600801/10. ja: 'a:şe ønna:ħa u:raşşec

190600801/11. ben şişşem aħma: mari

190600801/12. koku syşem ben sana

190600801/13. koku te 'burazuhta

190600801/14. bu kuşama:je ama ben syşem sana

190600801/15. pułduu pułduu 'duřaru řuuka:sun

190600801/16. şide:rcensi şi:rsiniz

190600801/17. tamam bişem aħem şelircensi

190600801/18. da ø:le dedim 'sanci

190600801/19. řaħatkaju dø:ra:duuk

190600801/20. siş beraberce dedi ja

190600801/21. i:dirɛ:di bize 'epsini

190600801/22. marmaladu datma: jide:dic ɔnnara

190600801/23. a:zuundan ʃuukan kɔjnuna dyfe:

190600801/24. ne va: aɫɔusa

190600801/25. bi: dajak suɟuɾdu

190600801/26. hiʃ ɔldʒɛ: jɔk

190600801/27. jaɫanuun ajakɫaru kuɟaduɾ

190600801/28. duɟuma sɔɫujem a:dʒuk de:di 'annɛm

190600801/29. 'ɛp ɔnnar arkaɫandu

190600801/30. jɔrukme:ʒ ama ɔldynɛnsi dinnɛndʒɛʒ

190600801/31. bubam bytyn suzuɾa:du bizi dajaktan

Kaynak Kişi No: 190601601

Ağız: Doğı Rumeli Türk Ağızları

Kayıt Yeri / Kodu: 1906016

Kayıt tarihi: 26.10.2014

Kaydı yapan: Nurcihan Güneş

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Mehmet Hüseyin Hüseyin

İkamet Yeri: Çukarka/Tas Tepe

Doğıum Yeri: Çukarka/Tas Tepe

Doğıum Tarihi:1936

Cinsiyeti: Erkek

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: İlkokul 4.sınıf

Mesleğı/İş Yeri: emekli

Dil Bilgisi: Türkçe, Bulgarca

Başka Bölgede Yaşaması: Hayır

Sülale/ Lakap: Kara Hüseyinler

Konu: yer adları, çiçek adları, ağaç adları, lakaplar gibi değişik konular

190601601/1. mē:met ysejin atip ʔysejin, kara ysejin ja:

190601601/2. bizim mectep dō:t senelicti

190601601/3. bēn dē ʃaʎuʃtuum 'tecesedē

190601601/4. e: dō:t beʃ senē jittim teceselēre

190601601/5. 'jasna poljanaja jittim

190601601/6. ε: ilēri dō:ru bak

190601601/7. yʃ ta:nē tepē var ɔrada

190601601/8. 'cytycly var, 'kale var

190601601/9. ɔ ʃɔk bō:yc tepēler

190601601/10. kaʎabaʎuk ɔraʎaru

190601601/11. 'mandura ʎajuru dē:z ɔre:

190601601/12. bō:lē jide: ɔ adalar

190601601/13. øte janu ta:ʎaʎuk, beri janu da:, baʎkan

190601601/14. εn sa:ʎam a:ʃ meʃedir

190601601/15. ʃiʃfeclē:dē tanuumam

190601601/16. e: tē ne va:, 'mōruk, 'zymbyl, a'k ʔga:dec

190601601/17. ja: ø:lē ʃiʃfeclē: va:

190601601/18. ɔ'ʎdu ba: ɔ'ʎdu annade:m bēn 'ep

190601601/19. ba bizim bi: tehnic va:du

190601601/20. ɔndan sō:ra sē:tlēndi a:ʎuk bana ama

- 190601601/21. ɔ, bi: jannuʃtuuk japtu ja dedim
- 190601601/22. biz ici kamjon attuuktu ama ben sy:ledim ɔn beʃ kubic
- 190601601/23. ɔ:n beʃ kubic biton dedim
- 190601601/24. bitcisinde attu:du bize
- 190601601/25. 'kamʃinin kanaʔu da jeʃʃe: ɔndan
- 190601601/26. ɔndan sɔ:ra jannuʃtuuk he: je:de va: dedim
- 190601601/27. bu biraz kuustu ʔafuunu
- 190601601/28. sɔ:ra jeʃti bi:kaʃʃyn
- 190601601/29. bana jeʃ'ldi, 'nasu de:niz, bi: kuʃat jeʃ'ldi zapas
- 190601601/30. bubam, asan amdʒam bizim cy:den
- 190601601/31. ibra:mɔdʒa, jusuf aga, ra:ʃit aga, sa:lim, dʒemil agam, ali agam, 'epidʒi:
- 190601601/32. bizi zapas jɔʔʔaduʔa: burgaza
- 190601601/33. va:duuk okruʒen survete
- 190601601/34. ben ʃypelendim, beni nere: ɔ:ʔsa jɔʔʔadʒeʔa:
- 190601601/35. kɔ:ke:ʒ ɔ:kut
- 190601601/36. teminci dedim jibi syrʒyn etʃecler
- 190601601/37. ali agam buʔga:ʒa japamazdu
- 190601601/38. ben ʃindi dyʃyndym cimin na:paza:nuu
- 190601601/39. cɔselerin ali agaja dedim, tɔʔʔa paʃaportʔaru
- 190601601/40. dedim ben ʃabɔʒuuk traʃ ɔʔmaʒun ta: i:ta: jɔʒycsin deʒe
- 190601601/41. dʒemil agam annamaduu bi ʃe: ama sa:lim bilir

190601601/42. baʃka ø'ldy kaʃanuu

190601601/43. ʃuʃtuuk ən icindʒi kata

190601601/44. baʃe:m bən ʃindi kapuʃlara

190601601/45. arattuure:m adunuu

190601601/46. buʃdum, tuuk tuuk, bø:le bir ɔda bir kadum

190601601/47. bən jək dedi sandum, ʃuʃtuum

190601601/48. sɔ:dum baʃka kaʃaʃanana

190601601/49. ɔ jene bu:dan øte jirili:mif

190601601/50. øby:le:nə de dedim ama japuundʒasuna kada: jeledʒe:niz

190601601/51. bi: ciʃi bi: ciʃi dedi po edin ʃovec andan sɔ:ra

190601601/52. tɛ dedim adamna:

190601601/53. ɔnna: 'kapuʃja kada: jeldiler

190601601/54. bən buradʒuʃtuʃtuum, ka:ʃuʃda

190601601/55. ka:ʃuʃda i:ta:ʃa: va: pinemɛ:le: 'burej, ʃuʃkama:dʒec durumda dedim

190601601/56. tɛ paʃaport, bu bubam, bu amuʃdʒam, bu dajum dedim

190601601/57. bunnar zapas tute: muu

190601601/58. bən dedim jifʃem ama bunna: zapas tute: muu

190601601/59. ɔ ʃfevi:di telfonu

190601601/60. da nejse ɔ kɔnuʃtu aʃa:da

190601601/61. ali agaja 'ʃabdʒuʃk vɛ:dim bende buʃunmasun deʒe

190601601/62. ali aga da ʃabdʒuʃk da:ttuu

190601601/63. bubami:l becle: duʃuʃda, saʃonda

190601601/64. ɔ iʃe:den ʃuʔktɪ, bi: se:t surat

190601601/65. ben siviʃe siviʃe jireɳ, ʃuʔkan da var

190601601/66. bu bu bu ɔndan sɔ:ra cyve

190601601/67. sabahtan silinmiʃ

190601601/68. bunnar voenno okruʒijeje jiddʒec, silinedʒecler

190601601/69. jaʃlaru ʃuʔkmuʃ ama silinmemiʃ voenno okruʒijede

190601601/70. bunnar 'ajdi zavota

190601601/71. annaduɳ muʃ ʃindi ba, annaduʔk

190601601/72. cy:ɛ jeldʒec ɔnnar ʃindi, zapas tutmajannaru ajw:dum bure:

190601601/73. siz, yʃ a:j jidin

190601601/74. andan ʒɔ:ra dedim siz jidedʒe:niz ama annajamamuʔa: belci de

190601601/75. siline:dʒe:niz ɔ:dan, sizi zapas tutma:ʒak ka:jw bitta:

190601601/76. ama dyʃyndy bunna: ne:de buʔaʔum ʃindi

190601601/77. ra:ʃit̪ aga bilije:n demec ɔ zakupʃiclic japtu, ɔ baja: jerini bile:
burgazuɳ

190601601/78. prista:nifteje jide:cen birindʒi mi icindʒi mi cəʃede ɔ:da jakuɳduɳ

190601601/79. birisi ʃuʔktuʔ kənuʃtuʔk bi: a:pa:pʔan dedi

190601601/80. sa:lim agama dedim, dʒemil agama de:səm ta: ʃɔk beni suʃʔa:dʒak
bi: taraftan deje

190601601/81. sa:lim jaʔva:du, ben dedim jitme:ʒəm

190601601/82. nejse jittic, cyve jeʔldic

190601601/83. yʃyndʒy də:dyndʒy jyny bana jene bi: kuja:t jeʔldi

190601601/84. sa:lim, dʒemil agam, yʃymyze de va:muʃ

190601601/85. 'neftozavota zapas jittic

190601601/86. jittic kuurk bej jyn zapastuk japtuk

190601601/87. vɛ:dilɛr, vɛ:dilɛr ama ɔ:rdɔ ʃɔk kɔ:r ettilɛr

5.7. Burgaz İlçesi

Kaynak Kişi No: 190700001

Ağız: Doğu Rumeli Türk Ağızları

Kayıt Yeri / Kodu: 190700001

Kayıt tarihi: 5.04.2013

Kaydı yapan: Nurcihan Güneş

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Orhan Selim Karaselim

İkamet Yeri: Burgaz

Doğum Yeri: Dobra polyana (Bayramalan)

Doğum Tarihi:1980

Cinsiyeti: Erkek

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: Lise

Mesleği/İş Yeri: müzisyen

Dil Bilgisi: Türkçe, Bulgarca

Başka Bölgede Yaşamayı: Hayır

Sülale/ Lakap: Karaselimler

Konu: hayatından kesitler

190700001/1. 'døndymə deriz biz burda

190700001/2. a:ʃla: var ʃək

190700001/3. kajun, 'ku:zuɫdʒuk, meʃe, kajun, saɫkum, ku:zuɫ pelit, 'uɦɫambuɾ

190700001/4. nənəmə adunw ʃu:ɾmazdu, adunw sə:ləmɛz

190700001/5. 'ajət dərɪ

190700001/6. vaɦa: saɟuɗan dɔɫajw mu nedən dɔɫajw bilməm

190700001/7. 'ajət, ba 'adam baksan ɟa:

190700001/8. a t sə:ləjɛblir ama cəndisini dujurmak isterse

190700001/9. ɔ zaman ʃɔɫɟukɫarunw adunw ba:ruɾ

190700001/10. 'anɟisi aɫwɪna ɟɛli:sə

190700001/11. ɔnun cəndini iʃti:mesi iʃɪn

190700001/12. ʃɔɫɟuk za:ten be:ci də evdə jək ama ille də ʃɔɫɟu:n adunw ba:ɾɟec
ci cəndini dujurabilsin

190700001/13. la:lə, a k_ɡa:də, mart ʃiʃɛ:, tyly ɟuba, tilci ɟurnu

190700001/14. dobra: polja:nada ʃək 'meʃnost va: ba

190700001/15. 'jajla, ʃyrycbahʃe, ʃajwrecinnic, aʃmaɫarecinni:, ʃadurkajra:,
tastepe bajw:ru 'bakanak, 'ʃapɫudɟa, kajrakɛlemə, jaramaɟkaja

190700001/16. kuru ɟere, uzundɟa ɟøly, 'ʃajwɾɟa ɟøly var

190700001/17. ɔnna: bizim həp juka:da

190700001/18. ban jijijen, sen jijen, ɔ jijije, biz jije:z

190700001/19. 'temin ɔnu dedim bən

190700001/20. biʒ burda 'mini dæ:ɛʒ

190700001/21. siʒ hindi dæ:niz, 'razgraɖta 'gulu 'gulu, 'varnenskɔda, 'tsonevoda
'ezerovɔ cø:lɛrinde 'pi:pi dæ:lɛ:

190700001/22. ʃu:mende ɔkudum bɛn

190700001/23. imam sestra v tsonevo 'varnenskɔ

190700001/24. tyrcɥɛ 'sandukɥɯ dɛrlɛr, kara ʒahmet ma:lɛsi

190700001/25. 'a:ni misa:firlic ʃukare:m ɔna

190700001/26. ɔba:ʃɛ bɛn ta: bilme:m ɔ zamanna: bø:lɛ ʃɛ: va:du:nɯ

190700001/27. kɔmʃula:nda 'mini mini va:

190700001/28. ʃɔk kaɭaba ama

190700001/29. ablama da 'aɥɛ ja:dum ɛt bøn 'pi:pilɛri cestʃɛs dedi

190700001/30. ja:dum ɛtme: jɛləbildʒɛn mi bize, dedi

190700001/31. jɛləlim, dedim ma:

190700001/32. bɛn dɛ aklumɯn iʃi di:l

190700001/33. nɛ bu bunna: bytyn ma:lɛnin kuɥzanna:nɯn pipilɛrini mi cestʃɛkle:

190700001/34. bɛn dedim jɛ lme:dʒɛm

190700001/35. na:bdʒaʒ sane:sɯn sɛn

190700001/36. ba ɔnna: 'mini jɛ

190700001/37. biʒ 'mini dæ:ʒ ɔnna: 'pi:pi dæ:j bu:da

190700001/38. maɭak, manda va:

190700001/39. su:ru sa:duɯ muɯ dæ:ʒ

190700001/40. vaɭa: a:zuɯma 'angusɯ jɛli:sɛ icisini dɛ kuɭanɯjem

190700001/41. su:tmaɖza saɭdu:k

190700001/42. inecləri jydəne biz su:tmaɭ, kəjunlaru jydəne ʃəban dəriz

190700001/43. be:ɟir, əɭak, kamɭumbuɓa, 'mandɟurak, ku:ba:, suɭʃan, ʃelinkaduɳɟu:

190700001/44. adu:kaduɳɟu: dəriz kuɭɭangudɟa, adɟuɓubadɟu:k

190700001/45. li:lec, suɭʃan va:

190700001/46. vaɭa: bizde 'epsi suɭʃan, bə:ɟy: de suɭʃan kəɭɟy: de suɭʃan

190700001/47. sən aɟuɾdətme: uraɟe:n

190700001/48. bəs ɟuɭ, 'daraɟan aɟnu kuɭ vɾuɾpɟeje də:jeɟ

190700001/49. baɭtankaraɟu:k di:je bi: kuɭ va:

190700001/50. vaɭa: ənu bilmə:jen

190700001/51. bizde 'jyve:ɟim

190700001/52. kukuman kuɭu, tukuk tukuk øte:

190700001/53. jyveɟinin bi: janu baɭu

190700001/54. 'juɟuɟkuk, jaz ɟe:di:ni əɾdan anna:je

190700001/55. burda 'tukuk 'tukuk øtty my demec ci puɾva_ pro:let ili jaz ɟelme: baɭɭa:je jibi bi: ɟe: əɭuje:

190700001/56. maj meɟets ɟeli:je:

190700001/57. da bizim 'burda kəɱfunun birsinin erzaku bitmiɭ aɟvanna:na, saman bitmiɭ

190700001/58. kəɱfusundan da saman iste:ɟec

190700001/59. ama bana demɭ ən ɟeɭji:mi ballə saman vɛ: kuɭu ɟu:karajem

190700001/60. 'kəɱfu beclə 'azɟu:k 'tukuk øtsyn andan ɟəɾa vɛɾjem saman sana

190700001/61. e: kəmfusu da nə japsun, və:mif

190700001/62. ɔ adam kuɾa jitmif, da:ja ja:ni

190700001/63. ɔ saman istejen kəmfusu da bə:lə ji:mi ɔtuz metre uzakta bə:lə da:jun ifinden tukuk tukuk ɔtə:nif

190700001/64. ɔtə:mif bə:lə sa:də sa:də samannarı aɭabilsin deje

190700001/65. adam affamsu eve 'jeldi:nə kəmfu demif 'tukuk ɔtty bə:n dujdun mu demif

190700001/66. ɔ da jəl a:ɫ kaɣ ta:nə sap ballə istə:sen, demif

190700001/67. və:mif ona ji:mi ballə

190700001/68. ɔndan ɔnra bi: kuɣ tute:

190700001/69. ɔ samannaru verən də samansuz kaɫe:

190700001/70. ɔ:raku sene ɔ kəmfusu 'jene istə:mif

190700001/71. 'tukuk mukuk tanumam demif ɛdɛ:ləs jəlmədən 'cimseje bi je: və:məm demif

190700001/72. bi:je ene baɣka ty:ly bile:z

190700001/73. 'tukuk 'dujduna atujen bi: santin

190700001/74. atujen ama e: na proizvoɫ

190700001/75. bi: də 'tukuk ilc defa: dujdu:nda ka:nəm tək param ɣək de:jez

190700001/76. ilcjaz, jyz, kuɣ

Kaynak Kişi No: 190700002

Ağız: Doğı Rumeli Türk Ağı

Kayıt Yeri / Kodu: 1907000

Kayıt tarihi: 24.10.2014

Kaydı yapan: Nurcihan Güneş

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Fatme Hüseyin Mehmet

İkamet Yeri: Burgaz

Doğıum Yeri: Ruen

Doğıum Tarihi:1950

Cinsiyeti: Kadın

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: İlkokul 5.sınıf

Mesleğı/İş Yeri: emekli

Dil Bilgisi: Türkçe

Başka Bölgede Yaşaması: Hayır

Sülale/ Lakap: Pındıklar

Konu: hayatından kesitler

190700002/1. dizdic, tytynneri dize:sin

190700002/2. siz fufuŋa də:niz ɔrda biz 'petritf də:jez

190700002/3. i:sanna: bir ɔlma: baɣladur

190700002/4. azdɣuk jɔkluktan ku:tuɣdu tecese 'ɔɣdu:na

190700002/5. ɔ demedi ba:la:, demet ba:lanur

190700002/6. a:z vɛ:sɛ dɛ u:z vɛ:di a:z

190700002/7. 'ɛ:cɛs, karu, ku:zan, adam, ɣɔdɣic 'ɛ:cɛs jide:di teceseje

190700002/8. bi:taj ta:la iɣle:cɛni ɔrak biɣe:sin

190700002/9. ɔnnaru toku:ɣuna uru:sun 'ta:ɣaja

190700002/10. ɔrda bũraku:sun ɛ:ɣ i:ɣɛ ɔrak bitsin

190700002/11. a:lɛmin ɔra: bitsin i:ɣɛ

190700002/12. jɔɣ japmadan demɛdɛ kɔlvɛ:mɛ:lɛ: zati

190700002/13. da 'ɔrdan sɔ:ranu e:llic ɔrak biɣmɛ:

190700002/14. bi: ɔrak bi: dɛ e:llic

190700002/15. ɔ-ra: bɔ:lɛ japa japa biɣe:sin

190700002/16. sa: e:lde ɔrak, sɔɣ e:lde e:llic

190700002/17. avu: ɔɣsan bilɛ ta:ɣada ɔrak biɣe:sin

190700002/18. bɛn sɔ:raku ɣɔdɣɣɛ:mi aɣu:kanu ta:ɣaja jittim

190700002/19. misi: kazma: jittic, dɔɣdu:ma:

190700002/20. ɔrak ɣu:ktuuk ama 'va:duuk jindicin ta:ɣaja

190700002/21. baɣɫajuɐvɛ:di bubam sy:mɛ:

190700002/22. kaza:kanu y:lɛjɛ kɔdar 'iɣ dinnenmɛdic

190700002/23. bɛn avuɐruɐ ama ɔ bilimni

190700002/24. y:lɛn ɔɫdu ecɛ: i:mɛ: kɔlvɛ:dic ajvannara

190700002/25. bɛn dɛ arabanuɐ a:ɫtuna jatuvɛ:dim

190700002/26. a:kasuwysty my jatmuɣɣi:m

190700002/27. bi: dɛ dedile: bana kɔɫk da e:ɕmɛɕ ji:lim

190700002/28. bir de dɔndʒɛɕ ɔɫdum iɣ dɔnɛnɛmɛ:jɿm

190700002/29. 'ɔrdan dedim ɣɿndicin bɛn iɣ adʒukmadum, jime:dʒɛm, azdʒuk dinnɛnɛjɛm

190700002/30. aman jarappi: bi: ja:mur: ja:sa bɔ:n dedim

190700002/31. bɛn jaruɐ ɣɛlmɛm ama dedim

190700002/32. e:ɕmɛɕ i:ɕɛ ɔnna: sɔ:ra bi: ja:mur: ja:duɐ

190700002/33. eːvɛ jittic jɔry:lɛɕ bi:taja

190700002/34. ama sɔ:raɣuɐ ɣyny jɛnɛ ɣɛldim, dinnenmiɣim

190700002/35. bak, ɔbyry ufak, bi: dɛ ta:ɫaja ɣɛ:dic tɛ

5.8. Sozopol İlçesi

Kaynak Kişi No: 191000001

Ağız: Doğu Rumeli Türk Ağızı

Kayıt Yeri / Kodu: 1910000

Kayıt tarihi: 24.10.2014

Kaydı yapan: Nurcihan Güneş

Kaynak Kişinin

Adı Soyadı: Ziyne Hasan Şaban

İkamet Yeri: Sozopol

Doğum Yeri: Lülyakovo

Doğum Tarihi: 1939

Cinsiyeti: Kadın

Medenî Hali: Evli

Öğrenim Düzeyi: İlkokul

Mesleği/İş Yeri: ev hanımı

Dil Bilgisi: Türkçe

Başka Bölgede Yaşaması: Hayır

Sülale/ Lakap: Çakır Şabanlar

Konu: hayatından kesitler

191000001/1. suğzak su kaja:du

191000001/2. ecmec kurumuf bu saba

191000001/3. dɔːraː dɔːraː ɔnu 'annem

191000001/4. jaːtu su japaː, 'buːda, 'tavada

191000001/5. dɔcɛr ɔnu, ystynɛ dɛ 'aːdʒic piːniː vaːsa piːniː, jɔːt vaːsa jɔːt

191000001/6. biʒ ɔnu kafuːkɫan jiːdic

191000001/7. kuru ecmeːcleːdɛn japaːduu

191000001/8. ismajuu akkuu dɛːdim

191000001/9. ba, eːj dɛ dɛːdim

191000001/10. 'annemiːl hiʃ ʃaːmazduu aːtɫaːnuu

191000001/11. abɫamuun ismini ʃaːruːduu, 'nedʒiːbeː dɛːdi

191000001/12. ɛn bɔːyc 'abɫamuun adunuu ʃaːruːduu

191000001/13. 'annemiliːn iʃ ʃaːrmɔzduːlaː

191000001/14. ʃɔk aʒuːp jeliːdi ɔnnara

191000001/15. bɛn iʃ aːk 'urba jiːmɛdim

191000001/16. hiʃ jɔkɫu

191000001/17. jelinnic demɛː isteːsin

191000001/18. duvak kɔjaːtɫaːduu, hillatɫuk dakaːtɫaːduu

191000001/19. aːk 'urba iʃ jɔkɫu

191000001/20. anamiːnuun jynynde 'hiʃ jɔkmuʃ

191000001/21. benim anam nuʃannanmuʃ, manda arabasunna aːtɫmuʃtɫaː

191000001/22. ɔtɛ maːlɛːdɛn benim anam

191000001/23. anamuu aːtuːka davuːtɫaːtɫaː, manda arabasunna aːtɫmuʃtɫaː

191000001/24. mandatɫaː jɛtiriː

- 191000001/25. biz 'bilme:jĩz ama anedzi:m annadu:du
- 191000001/26. tɛ jylʃenne bahtifɛn ta: ʃɔk bili: benden
- 191000001/27. ɔnnara annadu:du
- 191000001/28. sɛn nɛ: unutma:jsɛn dɛ:dim
- 191000001/29. nɛnɛm ʃɔk seve:mif ɔnu
- 191000001/30. bytyn ɔjna:ka da seve:mif
- 191000001/31. 'ɫambajw aɫup ta, ɔ_zman tok jɔk a: 'kuuzum
- 191000001/32. kumaɫa: da da:re:lɛ ɔlu:du
- 191000001/33. 'tumbuduk 'tumbuduk ɔlu:du
- 191000001/34. 'nɛnɛm aɫu:muʃ elinɛ gaz ɫambadzi:nu anama baka:muʃ ɔjna:ka
- 191000001/35. ɔ kada: ʃɔk bijɛni:mif anamu
- 191000001/36. anamuun u::zun peliclɛri va:muʃ
- 191000001/37. evɛl ʃɔk pelic jɛʃɛ:mif, 'ɛp pelic ɔri:lɛ:mif
- 191000001/38. dil bi: pelic, ʃɔk pelic ɔri:lɛ:mif
- 191000001/39. bi: syry pelic a:kada dɔɫu
- 191000001/40. 'annɛm annadu:du, bɛn dɛ ɔndan ifitti:mi sɔ:lɛ:m
- 191000001/41. bɛni ʃɔk bejɛni:di
- 191000001/42. 'evɛlden a:jɫa jyn va: 'kuzanum
- 191000001/43. ʃindi 'ka:jw hiʃ biʃɛj
- 191000001/44. kɔ:jun, cɛʃi, be:ji:, ɛʃɛç, i:nec, ka:z, ɔ:dec
- 191000001/45. nɛ 'jɔktu bizdɛ
- 191000001/46. zi:nɛp tɛ bili: dedesinin zɛ:njinni:ni ɔ, da ɛ:di

191000001/47. ama 'kaɫmadu kajrukuu

191000001/48. 'hepsi tɔprak ɔ'ɫduɫa:, da:maduman ɔ'ɫduk

191000001/49. bi: sene buɫgar ʃʃkoɫɔsuwa jittim

191000001/50. ʃʃɔk merakɫujduu ama bubam beni jɔɫɫamaduu

191000001/51. bi: senɛdʒic jittim

191000001/52. hep ty:c mectebine jittim, hɔdʒaɫa:muɯ ɔkuturu:du bizi

191000001/53. biɯ dʒa:midɛ 'ajretten mectebimiz va:du

191000001/54. buɫga:ɫar a:jru ɔku:du

191000001/55. biɯ de 'dʒa:midɛci mecteptɛ ɔku:duk

191000001/56. bizi ty:c malimner ɔkudu:du

191000001/57. buɫga:ɫaru jene buɫga: malim

191000001/58. 'dascɛlile: dedile: bubama, bi: sene jɔɫɫa buɫga:dʒa y:rensɪn

191000001/59. marʉ 'kuɯzum ne bile:m

191000001/60.kɔnuɫma: bile:m, cendime kada:dʒuɫ bile:m

191000001/61. ʃʃɔk ʃycyr a'dumu jaze:m, tabeleɫeri ɔkujim, hasta:neje jittine
cendimi dyzelde:m

191000001/62. ʃʃɔk ʃycyr aɫɫahuɯma bi: beɫ jɔk

191000001/63. ben harapɫɫada y:rendim

191000001/64. ben harapɫɫaja 'cendidʒi:m y:rendim

191000001/65. hiɫ ɔkuɫa 'jitmedendʒɛ

6. BÖLÜM DİZİNİ

a

a: ‘şaşma, hatırlama, sevinme, acıma, üzüme, kızma, sevinç bildiren ünlem’

a:.	190102001/95;	190100001/78;	190100402/34;
	190100003/12;	190201501/381;	190600002/2;
	190600002/73;	190600002/94;	190500901/159
	190100902/109;	190100902/123;	190100902/141;
	190100902/170;	190100902/188;	190100902/82;
	190100101/125;	190101201/1;	190101201/138;
	190101201/148;	190101201/150;	190101201/168;
	190101201/237;	190101201/240;	190101201/255;
	190101201/8;	190103801/222;	190100401/210;
	190100401/211;	190100401/242;	190100401/128;
	190100401/164;	190100404/48;	190101601/101;
	190101601/203;	190101601/264;	190101601/338;
	190101601/376;	190101602/23;	190101602/4;
	190201701/1;	190101803/29;	190101803/53;
	190101803/62;	190101803/78;	190101901/55;
	190102001/75;	190102201/39;	190102301/33;
	190102302/55;	190103001/31;	190103202/16;
	190103202/27;	190103702/105;	190600702/11;
	190600702/40;	190600703/25;	190600703/27;

190600801/1;	190101201/40;	190100401/250;
190100401/187;	190100402/34;	190100402/50;
190102201/31;	190100001/120;	190100002/81;
190101201/43;	190100401/200;	190100401/206;
190100401/21;	190100401/98;	190100402/24;
190101602/49;	190101801/18;	190102901/129;
190103701/17;	190501501/236;	190600703/7;
190500901/159;	190201501/20;	190201501/339;
190100901/241;	190100901/8;	190100101/24;
190100401/250;	190102501/8;	190102905/272;
190100001/120;	190100002/81;	190101201/43;
190100401/200;	190100401/206;	190100401/21;
190100401/98;	190100402/24;	190101602/49;
190101801/18;	190102901/129;	190103701/17;
190501501/236;	190600703/7	

a:bi ‘ağabey’

a.+ m 190102001/30

a.+ nnε 190600002/99

aba ‘yünün dövülmesiyle yapılan kalın ve kaba kumaş’

a. 190100001/178; 190101201/54;
190101201/56;
190100401/151; 190102905/72

abanaz ‘Abanoz, Ruen ilçesinde yer adı’

a. 190100101/170

abbε: ‘Habibe, kişi adı, özel isim’

a. 190101602/82

abε: Ar. **أخبار** **haber** haber

a. 190102701/129; 190103901/22

abεr Ar. **أخبار** **haber** haber

a. 190100501/363; 190102901/144

a.+i 190101803/107

a.+im 190100401/264

abi:bε ‘Habibe, kişi adı, özel isim’

a. 190103601/31

abla ‘abla’

a. 190100004/3; 190101801/91;
190103702/71;

190101801/87; 190100006/32

a.+lar 190102001/103

a.+m 190100001/65; 190100501/363;
190101001/135;

190103801/255; 190101603/6; 190101801/75;

190101803/111; 190101803/99;

190102901/213;

190102905/171; 190103201/52;
190103601/5;

190600702/33; 190101603/3

a.+ ma 190700001/29; 190101603/53

a.+ mi:l 190600001/45; 190500901/99

a.+ muu 190600702/34

a.+ muun 190103001/11; 190103001/12

a.+ mna 190100001/23

a.+ n 190100006/33; 190201701/57

a.+ na 190101001/144

a.+ ni:l 190101001/40

a.+ nuun 190101602/84; 190600702/44; 190201701/40

a.+ suu 190101603/50; 190103601/20

a.+ zu:m 190600002/109

abraŋa- ‘*mec.* mutlu olmak, başarmak’

a.- duum 190600703/1

a:ɖɯ- ‘acımak’

a.+ ɖɕi: 190101601/265

a:ɖɯ ‘acı’

a.+ ɖɕaɖɕa 190100901/297

a.+ ɖɕuun 190101601/262; 190101601/405

a:ɖɯk ‘azıcık’

α.	190100001/188;	190100001/201;	190201501/119;
	190101701/10;	190101701/24;	101602/82;
	190101901/64;	190102901/295;	190300901/116;
	190103202/47;	190103702/82;	190103703/46;
	190601601/20;	190600801/28;	190201501/106;
	190201501/146;	190100006/17;	190101001/43;
	190103801/21;	190101602/115;190102501/4;	
	190102905/286;	190102905/165;	190103702/98;
	190300901/224;	190300901/251;	190300901/252

α.+ dʒuk	190201501/100;	190201501/128;	190102801/19;
	190201501/100;	190201501/128;	190102801/19

α:dʒuk ‘azıcık’

α.	190300901/224;	190300901/251;	190300901/252
-----------	----------------	----------------	---------------

α:dʒic ‘azıcık’

α.	190101201/44;	190101603/63;	
	190101901/60;		
	190101901/68;	190102302/28	190300901/198;
	190103204/7;	190103001/5;	190102901/139

αdʒaba Ar. عجب **aceb** ‘acaba’

α.	190101801/51;	190300201/91;	
	190501501/177		

α:tʃ ‘ağaç’

α:.	190202601/4;	190100901/273;	190100901/274;
------------	--------------	----------------	----------------

	190100902/66;	190100101/44;	190103801/303;
	190100401/32;	190100404/8;	190101601/389;
	190101601/76;	190101901/267;	190102201/16;
	190102901/332;	190102905/188;	190300901/33;
	190103201/37;	190103701/31;	190601601/14;
	190100404/3;	190102001/82;	190102905/225
а. + а	190102905/224		
а. + и	190100002/46;	190202601/6;	190100901/150;
	190100101/114;	190100101/117;	190101803/36;
	190101901/267;	190102001/83;	190200901/8;
	190102901/221;	190102901/222;	190102901/241;
	190102903/30;	190102903/54;	190300201/87;
	190103203/20;	190102901/265;	190102901/266;
	190100101/119;	190101901/229;	190102901/241;
	190102901/268;	190102904/8;	190500901/12;
	190101901/229;	190102901/394	
а. + уна	190101803/35;	190101803/38;	
	190102904/41		
а. + унда	190103701/33		
а. + унуу	190101601/379		
а. + унуун	190102601/96		
а. + умууз	190100101/42		

α.+ uduur	190103702/35		
α:.+ ta:	190700001/2;	190100901/157	
α:.+ ta:da	190101901/166;	190102905/142	
α:.+ tanuu	190101602/110		
α:.+ tar	190500901/10		
α:.+ taruu	190100901/154;	190300901/64	
α:.+ taruun	190102901/281		
α:.+ tan	190100201/57;	190101601/395;	190102903/52;
	190102903/53;	190102905/188;	190102905/45
α:tf bk. 'ağaç'			
α:.	190101001/125;	190100404/19	190101601/395;
	190101601/398;	190102901/271;	190102901/242
α:tfuuk 'azıcık'			
α:.	190300901/147;	190100402/21	
α:tffa:s 'küçük ağaç'			
α:.	190102001/84		
αtf- (aç- ED18b) 'açmak'			
α.	190100006/8;	190100006/34;	190100006/34
α.- ma:	190102601/92;	190102901/396	
α.- ma:dʒam	190201501/441		
α.- ma:dʒan	190100001/102		
α.- ma:jtar	190102301/72		

а.- ма:ју:з	190100102/4		
а.- ма:суn	190100001/104		
а.- мамуџар	190102901/96		
а.- mazмуџ	190201501/442		
а.- ујџ:	190100401/127;	190102301/79	
а.- уџду	190100201/17;	190300901/17	
а.- уџе:	190102905/55		
а.- уџе:	190102905/51		
а.- муџ	190102701/136		
а.- муџ	190100901/316		
а.- муџа:	190101901/203		
а.- муџа:ду	190101901/200		
а.- undџа	190102901/295		
а.- џакта:	190101802/2		
а.- туџа:	190100404/21		
а.- туруџар	190100201/88		
а.- а:ду	190102301/77		
а.- а:џа:	190101802/123;	190101001/112;	190101802/105;
	190201601/157;	190101901/224	
а.- а:џар	190103701/104;	190101901/208;	190202601/7
а.- аџак	190201601/155		
а.- аџан	190201501/449		

α.- ame:	190101801/69		
α.- an	190101802/126;	190102001/80;	190102001/87
α.- annara	190202601/27		
α.- ar	190101802/60		
α.- aruum	190103101/41		
α.- e:	190201501/409;	190202601/23;	190100901/305;
	190100901/314;	190100401/111;	190101802/128;
	190101901/196;	190102001/76;	190102905/65;
	190103203/75;	190103206/7;	190500901/41;
	190101802/63;	190102901/260;	190103201/32;
	190202601/26;	190100401/109;	190102903/31
α.- e:ɬa:	190101802/117		
α.- e:la:	190103201/22;	190103801/13	
α.- e:ruu	190100901/317;	190102701/137;	190202501/2
α.- e:ʒ	190200901/42		
α.- i:sun	190100001/174		
α.- ɪla:	190103201/30		

αɬˤaç'

α.	190100101/156;	190100101/86;	190101802/139
α.- sun	190100401/196		

αɬˤa:man 'harman zamanında harmana verilen isim'

α α.+ nuu	190100401/195
------------------	---------------

аҕҕэ ‘Hatçe, kişi adı, özel isim’

а. 190101001/140; 190101603/70; 190600702/34;

190600702/4; 190600702/9

а.- di 190101001/141

а.+ jэ 190103702/57

а.+ lэ: 190101602/7

аҕуок ‘açık’

а. 190202601/22; 190100901/302; 190100101/65;

190101601/43; 190103203/58; 190103701/100;

190501501/281; 190501501/284; 190100901/307

аҕуок ‘açık’

а. 190103201/24

аҕуок саруу ‘açık sarı rengi’

а. с. 190101802/54

а. с.+ суу 190100901/309

аҕуок ‘açlık’

а. 190100401/194; 190102905/180

аҕмалук ‘Açmalık, Ruen ilçesinde yer adı’

а. 190100101/171; 190103801/269; 190103401/21

аҕмалар эинни: ‘Açmalar ekinliği, Ruen ilçesinde yer adı’

а. э. 190700001/15

аҕулувер- ‘açılivermek’

α.- i: 190101601/409

αῤῥῥῥ ‘biraz iyileşmek, ferahlamak’

α.- ῥῥῥῥ 190101602/82

αῤῥῥῥ ‘açık renkte olan’

α. 190101802/68; 190101802/69

αῤῥῥῥ ῥῥ:ῥῥῥ ‘açık pembe rengi’

α. ῥ. 190101802/68

α. ῥ.+ ῥῥ 190101802/69

αῤῥῥῥῥῥ ‘Açmadüzü, Ruen ilçesinde yer adı’

α. 190102904/19

α:ῥῥ ‘ada, pekmez’

α. 190100102/81

α:ῥῥῥῥῥ ‘armuttan yapılan pekmez’

α. 190100102/81

α:ῥῥ ‘Adem, kişi adı, özel isim’

α. 190301401/3; 190103702/54; 190102601/2;

190102904/2; 190501501/225

α.+ ῥῥ: 190101901/391

α:ῥῥῥῥῥ ‘Ademnik, sülale adı, lakap’

α. 190100901/11; 190100901/9

α:ῥῥ Ar. عاد **α:ῥῥ** ‘adet, gelenek’

α 190103702/98; 190102701/66

a:+ leri 190103203/53

a:du ‘ardı’

a. 190201701/18

a.+ duuu 190100401/276

a:duusura ‘düğünden sonra gelinle güveyin kız evini kutlama ziyareti’

a. 190100102/1; 190100102/2

a:duum eeme: ‘küçük çocukların ilk adım atmasını kutlamak için yapılan geleneksel ekmek’

a.e. 190103206/33; 190103206/34

a:di ‘çabukluk belirtmek için kullanılan bir söz, hadi’

a. 190100002/16

adak ‘adak’

a. 190101901/371

ada ‘ada’

a.+ lar 190601601/12

ada- ‘adamak’

a.- muɟ 190101901/371

adam Ar. آدم adam, kişi, koca, erkek

a. 190100001/183; 190100002/30;
190100004/18;

190201501/228; 190201501/229; 190201501/363;

190201501/373; 190201501/395; 190201501/408;

190201501/53; 190101701/56; 190400001/322;

	190600002/79;	190700001/62;	190700001/65;
	190100901/61;	190100902/183;	190101201/10;
	190101201/160;	190101201/162;	190101201/201;
	190103801/140;	190101602/76;	190101603/11;
	190101603/16;	190101603/21;	190102301/8;
	190102901/374;	190102905/89;	190103202/10;
	190103401/33;	190300501/6;	190103702/103;
	190103702/55;	190103703/10;	190103703/23;
	190501501/147;	190501501/232;	190600701/35;
	190600703/4;	190100001/109;	190100001/21;
	190700001/7;	190100901/266;	190300501/1;
	190700002/285;	190101802/33	
a.+ a	190100001/102;	190201501/46;	190201501/50;
	190100403/29;	190101603/2;	190102301/6
a.+ dan	190201501/385		
a.+ i:n	190101201/203		
a.+ la:	190201501/202		
a.+ la:la	190101801/80		
a.+ u	190100001/119;	190201501/193;	190100501/351;
	190300501/13;	190101803/1	
a.+ um	190101802/8;	190103601/16;	190103601/22;
	190301401/56		

α.+ umnan 190103202/39

α.+ un 190201501/4; 190101201/167; 190101201/226;
190101601/363; 190103202/42

α.+ una 190300501/11

α.+ na 190100001/48; 190102302/7

α.+ na: 190100003/23; 190201501/317; 190201501/393;
190100902/187; 190100101/123; 190100101/68;
190101201/161; 190101201/59; 190100401/237;
190101601/165; 190101901/17; 190103202/19;
190601601/52

α.+ na:muṣ 190300201/68

α.+ nar 190101901/18; 190201501/340;
190100102/12;

190100401/200; 190200001/17

α.+ nara 190100401/165; 190103201/59; 190500901/226

α.+ narw 190201501/316; 190101001/142

α.+ narwmuṣ 190103201/42

α.+ narwn 190102904/25

α.+ nə 190100401/6

adaḡ (adaṣ ED 72a) ‘adaṣ’

α.+ ɫar 190600002/99

adḡeba Ar. عجب ‘acaba, şüphe’

а. 190100402/19

адәм bk. **адам**

а.+ на: 190103202/44

адҗер ‘Hacer, kişi adı, özel isim’

а. 190102001/103

ади ‘haydi’

а. 190102905/115; 190102905/123; 190103206/2

адҗик ‘azıcık’

а. 190103703/4

ад ‘ad, isim’

а.+ у 190600001/19; 190100901/176; 190101001/141;
 190101201/25; 190301401/24; 190301401/25;
 190100401/2; 190100404/20; 190101601/20;
 190101601/22; 190101601/405; 190101602/7;
 190101602/9; 190101801/29; 190101901/178;
 190101901/179; 190101901/180; 190101901/32;
 190102001/100; 190102001/120; 190102001/124;
 190102301/1; 190102301/27; 190102401/6;
 190102601/2; 190102601/25; 190102901/148;
 190102904/25; 190102905/98; 190103401/38;
 190103401/50; 190103401/58; 190103601/40;
 190103702/72; 190500901/84; 190500901/87;

	190500901/9;	190101901/179;	190103601/31
α.+ um	190100202/2;	190102001/24;	190301601/2
α.+ undan	190101601/17;	190101601/18;	190101601/20;
	190101601/21		
α.+ unnu	190100001/122;	190100006/6;	190201501/246;
	190201501/88;	190600002/110;	190700001/12;
	190700001/4;	190700001/9;	190100901/119;
	190100901/266;	190100901/267;	190100901/29;
	190100901/31;	190101201/24;	190301401/52;
	190301401/53;	190100401/2;	190101801/31;
	190101901/246;	190102001/78;	190102601/28;
	190102701/92;	190102903/45;	190103001/12;
	190300501/11;	190300501/2;	190300501/9;
	190103601/40;	190601601/45;	190600601/83
α.+ unna	190100001/119		
α·d ‘ad, isim’			
α·.+ um	190102001/25		
α·.+ u	190101601/23;	190101601/24	
α·.+ umu	190103001/61		
α·.+ un	190100401/207		
αdzu ‘acı’			
α.	190101201/198		

adzu pelin ‘acı pelin otu’

a p. 190102901/257

adzu şypy:je ‘tarlada biten pembe çiçekli süpürge otu’

a ş. 190101001/110; 190101001/111

adzu hubadzuk ‘kırlangıç’

a b. 190700001/44

adzuk ‘azıcık’

a. 190103801/17; 190102301/46

adu kaduundzuk ‘kırlangıç’

a k. 190102904/34

a k.+ u: 190700001/44

adzuk- ‘acıkmak’

a.- madum 190700002/307

adzu- ‘acımak’

a.- madi: 190100402/16

a.- masa 190103202/52

a:fif Ar. **خفيف** **ḥafif** hafif

a. 190100902/208

a:fuwz Ar. **حافظ** **ḥa:fız** ‘hafız’

a. 190101601/149; 190101601/151; 190102302/26

a.+ muw 190101601/159

a:ffam (axşam ED 96b) ‘akşam’

α. 190201601/24

α:fta Far. هفته **hefte** ‘hafta’

α. 190101802/99

α.+ ja 190201701/43

α.+ da 190102905/208

α:fuuz Ar. حافظ **‘hafiz’**

α. 190101601/149

α.+ larda 190101601/149

afta Far. هفته **hefte** ‘hafta’

α. 190100001/55; 190100001/68; 190100102/61;

190200001/14

α.+ juu 190101601/317

α.+ nuun 190101301/26

α.+ suu 190103202/58

aftobijografija Bulg. автобиография ‘otobiyografi, öz yaşam öyküsü’

α. 190100902/198

aftogara Bulg. автогара ‘otogar’

α.+ nuun 190600001/42; 190600001/45

aftoserviz Bulg. автосервиз ‘oto servis’

α.+ dε 190300201/70

α: ‘ağa’

α:.+ laruun 190102302/26; 190102302/29

ɑ: + nuu	190100901/113		
ɑ: + muɸ	190101602/65		
aga ‘ağa, ağabey’			
ɑ.	190100001/67;	190101801/87;	190101801/91;
	190200901/50;	190102901/136;	190102901/145;
	190102901/45;	190103202/60;	190601601/62;
	190601601/77;	190101602/94;	190101602/98;
	190600702/11;	190601601/31	
ɑ. + dʒi:nu	190201701/52		
ɑ. + dʒuk	190100901/140;	190600702/15	
ɑ. + ja	190601601/39;	190601601/61	
ɑ. + juu	190103401/37		
ɑ. + ɭa:	190100101/15;	190102904/24;	
	190102001/102		
ɑ. + ɭa:muɯ	190201501/329		
ɑ. + ɭaruu	190102701/98		
ɑ. + ɭuk	190200901/52		
ɑ. + m	190100001/26;	190100001/33;	190100002/31;
	190100101/54;	190101201/14;	190100401/246;
	190100401/265;	190101801/118;	190101801/79;
	190101901/382;	190102201/23;	190601601/31;
	190601601/37;	190601601/41;	190600701/11;

190600701/78;

α.+ μα 190101801/23; 190101801/25;
190601601/80;

190600701/7; 190600701/8

α.+ mdan 190102901/381

α.+ mi:l 190500901/99

α.+ mi:lin 190101601/152

α.+ muun 190100004/5; 190102501/6; 190300201/79

α.+ mna 190100101/62; 190101601/86; 190101801/68

α.+ n 190100001/115; 190201701/60

α.+ na 190102701/129

α.+ nuu 190201701/6; 190102701/128

α.+ nuun 190100101/16; 190101602/95; 190102701/26;

190102701/92

α.+ nũn 190100101/20

α.+ suu 190100001/34; 190100001/66; 190201501/220;

190100101/55; 190101201/226;

190103702/54

α.+ suduur 190501501/161

α.+ suna 190100002/27

agromasannar ‘Agronom Hasanlar, lakap’

α. 190103401/14

agustəs ‘Ağustos ayı’

a. 190202501/13; 190300501/29

a.+ tajuuz 190201501/357

a:h ‘ah, ünlem’

a. 190100901/30; 190101201/234;
190103202/28

a:hlat Yun. **ahlat** ‘yaban armudu,dağ armudu’

a.+ taruu 190102903/5

a:hlu ‘Ahlı, Burgaz bölgesinde köy adı’

a.+ da 190101901/24

aha: ‘sevinç ve onay bildiren ünlem’

a. 190201503/17; 190201503/9;
190501501/249

aheloj Ахелой, Burgaz bölgesinde şehir adı’

a. 190301401/31

ahlat Yun. **ahlat** ‘ahlat’

a. 190102903/2; 190500901/68

a.+ taruu 190101901/248

a.+ tan 190300901/234

ahlu ‘Ahlı, Burgaz bölgesinde köy adı’

a. 190102302/9

a.+ dan 190102901/90

ahw: (**akur** ‘ahır’ DLT 5) ‘ahır’

a.+ da 190101801/115

α.+ daıdu 190101801/117

α.+ dan 190103702/2

ahmet ‘Ahmet, kişi adı, özel isim’

α. 190102901/138

ahur (akur ‘ahır’ DLT 5)‘ahır’

α. 190101601/219; 190103703/60

α.+ un 190101801/116; 190103703/56

α:cif ‘Akif, kişi adı, özel isim’

α. 190600701/8

α·k ‘ak’

α·. 190100001/158; 190100001/159; 190100001/39;
 190100902/78; 190100101/118; 190100101/133;
 190100101/134; 190101201/40; 190101201/69;
 190101201/98; 190103801/119; 190103801/12;
 190102301/76 190100403/33; 190101601/383;
 190101601/385; 190201701/35; 190101802/118;
 190101802/119; 190101802/63; 190101802/68;
 190101803/52; 190101803/62; 190101803/65;
 190101803/81; 190101803/82; 190101803/88;
 190101901/196; 190101901/197; 190101901/209;
 190101901/218; 190101901/219; 190101901/224;
 190101901/226; 190101901/234; 190101901/236;

	190101901/243;	190101901/247;	190101901/71;
	190101901/79;	190101901/80;	190201601/164;
	190201601/165;	190201601/166;	190102601/101;
	190102905/155;	190300901/195;	190300901/39;
	190300901/41;	190300901/58;	190103201/34;
	190103201/79;	190103201/84;	190103203/17;
	190103203/66;	190103203/76;	190103206/7;
	190103703/48;	190103703/50;	190601601/16;
	190100101/78;	190301401/41;	190103206/7;
	190100201/116;	190100201/117;	190201501/360;
	190201501/425;	190202601/10;	190202601/3;
	190202601/7;	190100901/151;	190100901/161;
	190100901/314;	190103101/7;	190101001/81;
	190102001/86;	190200001/11;	190200001/19;
	190102701/135;	190102701/136;	190102801/22;
	190102801/26;	190102801/27;	190102801/38;
	190102801/43;	190102901/269;	190102901/273;
	190103001/15;	190103001/19;	190501501/148;
	190500901/32;	190500901/35;	
α'.+ tar	190101802/69		
α'.+ taru	190101802/54;	190101901/228;	190202601/21
α'.+ u	190100901/108;	190100101/46;	190103206/10;

	190103206/11;	190103206/9;	190202601/2
α. + unu	190300901/62		
α.k.gα:dε ‘kar çiçeği, kardelen’			
α.g.	190103201/34;	190102601/101;	190100401/192;
	190700001/13		
α.k.gα:dεc ‘kar çiçeği, kardelen’			
α.g.	190103203/66;	190700001/13;	190100401/192;
	190102601/101;	190103201/34;	190700001/13;
	190100401/192;		
α.k.α:mut ‘ak armut’			
α.α:.	190101901/243		
α.ḳ ‘ak’			
α.	190100201/102;	190100201/103;	190201501/406;
	190201501/416;	190202601/17;	
	190101001/10;		
	190102801/43;	190500901/35	
	190100901/327;	190100101/39;	
	190103801/121;	190103801/122	
α.ḳ.gα:dε ‘kar çiçeği, kardelen’			
α.g.	190101901/218		
α.g. + si	190100901/327		
α.ḳ.jyl ‘akgöl çiçeği’			
α.j.	190100101/39		

a:ka (arka ED 215b) ‘arka’

a:.	190102901/101		
a: + da	190101601/74;	190103001/39;	190100901/98
a: + dan	190101603/16;	190102001/29;	190102601/110;
	190102901/197;	190102905/273;	190102801/50;
	190102801/70;	190102801/71	
a: + ma	190201501/455		
a: + mdan	190101602/12		
a: + na	190201501/420		
a: + suu	190700002/304;	190201701/13	
a: + suna	190100901/293;	190500901/167;	190102801/45
a: + sunda	190102905/63		
a: + sundan	190400001/23;	190102601/107;	190102801/102
a: + sunnu	190201701/12		

a:ka dajak ‘destek’

a: d.	190600002/50
--------------	--------------

a:kadəf ‘arkadaş’

a: + tarum	190103901/7
-------------------	-------------

a:kadaɟ ‘arkadaş’

a:.	190102001/126;	190100902/163
a: + la:	190100102/41	
a: + la:la	190100102/28	

α. + ta:mu 190100203/3

α. + tara 190102901/144

α. + tarum 190100902/32; 190101601/319; 190102302/15

α. + tarūmu 190100005/4

α. + tarumuuz 190100102/23; 190103202/41

α. + təmu 190103901/3; 190103901/3

α. + u 190101603/27; 190102302/7; 190102302/8;

190103203/7

α. + um 190201501/288; 190201501/293

α:kkuṭluḡ ‘Hakkılık, lakap’

α.: 190100901/15

akuṭ Ar. عقل **akıl** ‘akıl’

α. + ma 190100102/11; 190101803/4

ak zambak ‘ak zambak çiçeği’

α z. 190101602/63

ak ‘ak’

α. 190101602/22; 190101602/63; 190101801/154;

190103601/14; 190600701/23; 190600701/25

α. + undan 190101901/60

α. + unu 190100001/44

α'k jyl ‘ak gül’

α' j. 190102301/76

ak-‘akmak’

α.- α:du:	190100401/183	
α.- α:du:du	190100401/184	
α.- α:muʃ	190500001/65	
α.- an	190500901/91	
α.- ar	190500901/93	
α.- muʃ	190100003/22	
α.- up	190102905/216;	190102901/233
α.- sa	190103703/16	
α.- tu:	190500901/95	
α.-e:	190102903/52	
α.- e:la:	190500901/92	
α.- e:ru	190600002/20	

aktʃaa:ʃ ‘akçaağaç’

α.	190101901/263;	190102901/248;	190103203/20
-----------	----------------	----------------	--------------

actʃeba:ɖak ‘akçabardak, kardelen’

α.	190100901/327
-----------	---------------

akdere ‘Akdere, Şumen bölgesinde köy adı’

α.	190201501/78
-----------	--------------

α.+ dε	190201501/81
---------------	--------------

ak Ar. حق **hak** ‘hak’

α.	190600001/2;	190101601/41
-----------	--------------	--------------

a.+ nu 190100102/15; 190100102/16; 190101601/44;
190101601/45

a.+ ɫaruu 190600001/4

akkur ‘Hakkı, kişi adı, özel isim’

a. 190103001/8

a:k (a:rık TT172) ‘ark’

a:.+ ɫa:ɫən 190102801/42

akɫa- ‘temizlemek’

a.- a:sun 190102801/32

akurɫ Ar. عقل **aqıl** akıl’

a. 190101801/8; 190102001/112; 190100401/230;
190600301/15

a.+ m 190201501/158; 190600701/16

a.+ ma 190100003/63; 190400001/326; 190400001/327;
190101901/122; 190102601/111; 190102901/239;
190102901/285; 190102901/395; 190102905/49;
190102905/63; 190501501/255; 190600601/83
190600002/110;

a.+ mda 190102401/18

a.+ mdɛ:jdu 190102401/13

a.+ muun 190700001/32

a.+ muza 190103203/14

a.+ na 190100004/16; 190700001/10;
190102001/12;
190600702/46

a.+ nu 190101801/52

ak.+ ta 190101601/92

akwɬɬu ‘akıllı’

a.+ ta: 190500901/151

akraba:ɬuk ‘akrabalık’

a.+ muɰ 190100101/18

akraba: Ar. اقرباء **aḳraba:** ‘akraba’

a. 190102903/10

a.+ m 190103801/4

a.+ muɰ 190103801/9

akrabə bk. akraba

a. 190201601/38

a.+ taru 190101901/110

akran Ar. اقراڻ **aḳra:n** ‘akran’

a. 190100901/93; 190101801/148; 190103202/21;
190300501/6; 190300501/7

a.+ narum 190201601/152

a.+ narumdan 190101601/183

akrəba ‘akraba’

a.+ ju 190101601/243; 190102701/72; 190102701/74

a.+ la: 190101601/245; 190102701/75

a.+ la:na 190102905/4

akşam ‘akşam’

a. 190101801/165; 190103203/42

a.+ a 190101901/159

akşamne:n ‘akşamleyin’

a. 190101601/314

akşamni:n ‘akşamleyin’

a. 190101601/287

aktfabad:da:k ‘kardelen’

a. 190100101/38; 190201601/160; 190201601/161;
190500901/51

a.+ la:la 190101802/112

aktfa:tf ‘akçaağaç’

a. 190100404/7; 190101901/263; 190102901/248;
190103203/20

a.+ tan 190101601/395

aktfa:atf ‘akçaağaç’

a. 190101601/395

aktar- ‘toprağı altı üstüne gelecek bir biçimde iyice bellemek’

α.- e:z 190102801/64; 190102801/65;
190102801/66

α.- usun 190102905/253; 190102905/262; 190102905/264

aktʃeba:dak ‘kardelen’

α. 190100201/28

a:l Ar. **حال** **ha:l** ‘hal, durum’

a:. 190101701/43

α:ladu ‘acele’

α:. 190103204/21; 190103204/24

α:lat Yun. **ahlat** ‘ahlat, kır armudu’

α. 190100002/48; 190103203/38; 190103207/15;
190103207/19; 190100002/49; 190100401/104;
190102901/278; 190103207/15

α:ladu 190103207/15; 190102901/277

α:lama ‘ağlama’

α:- ma: 190201601/47; 190201601/51

α:la- ‘ağlamak’

α:- α:jε: 190201501/294

α:- α:jεm 190201501/288; 190100401/240; 190100401/240

α:- α:jεn 190201501/292

α:- α:la:du 190100101/86

α:- α:muɟ 190201601/85

α:- d̥a:m 190201601/99

α:- ju:p 190101803/31

α:- ka:u 190201601/53

α:- mu:f 190101803/26

α:- ru:m 190100006/45

α:taf- (ıglaş-ED86a) ‘ağlaşmak’

α:- ama:d̥am 190103901/15

α:- a:mam 190101602/4

α:- e:tar 190201501/287

α:- tu:k 190100202/3; 190103901/10

α:taθu ‘Ahlatlı, Burgaz bölgesinde köy adı’

α:- 190103207/37; 190103207/35

α:taθfu:k ‘küçük ahlat armudu’

α:+ ta: 190103207/18

α:θu:r- ‘aldırmak’

α:- e:m 190300201/12

α:- du:m 190300901/43

α:θ- ‘almak’

α:- 190100002/16; 190100006/8; 190201501/122;

190201501/403; 190201501/406; 190700001/66;

190100901/332; 190101803/2

α:- d̥am 190600003/5; 190201701/2; 190600703/29

а:.- дҗec	190100101/90		
а:.- дҗəz	190103702/66		
а:.- ду:	190100001/15		
а:.- дуk	190400001/320		
а:.- ду	190100002/31;	190100003/15;	190600001/3;
	190100902/116;	190100101/80;	190103801/198;
	190100401/231;	190100401/246;	190101801/133;
	190201601/123;	190201601/86;	190102301/11;
	190600701/31;	190100101/61	
а:.- дуk	190201501/281;	190600002/95;	190100101/175;
	190101601/211;	190102301/38;	190501501/151;
	190500901/179;	190500901/47;	190100902/67
а:.- дуkтарu	190600002/93		
а:.- дуkа:	190201501/83;	190103801/172;	190103801/206;
	190100401/268;	190100401/271;	190101602/29;
	190202501/6;	190102701/25	
а:.- дуkар	190103801/204;	190100002/15;	190201501/244;
	190201501/308;	190201501/309;	190201501/322;
	190201501/79;	190103801/197;	190102501/51;
	190102701/28;	190500901/106;	190103801/173;
	190103801/172		
а:.- дуm	190101201/72;	190100001/99;	190201501/446;

	190201501/72;	190600003/20;	190100902/146;
	190101201/255;	190101201/83;	190102901/103;
	190500901/45;	190100901/322;	190102302/12
ɑː.- duun	190201601/92		
ɑː.- duunwʒ	190100004/7		
ɑː.- maːdʒəz	190103901/16		
ɑː.- muɸ	190600002/80;	190102001/66;	190102904/6;
	190600702/15;	190102901/43;	190102901/46
ɑː.- muɸtaː	190103001/21;	190103001/23	
ɑː.- ur	190300201/48		
ɑː.- ʒan	190600002/42		
ɑːɫma ‘almak işi’			
ɑː.+ ɑː	190100001/34;	190100002/31;	190100003/10;
	190102901/108		
ɑː.+ suuna	190500901/122		
ɑːlem Ar. عالم ɑːlem ‘alem’			
ɑː.	190201501/436;	190101201/223;	190100401/241;
	190101801/141;	190102501/18	
ɑː.+ dɛ	190201501/46		
ɑː.+ ɛ	190501501/298		
ɑː.+ in	190201601/49;	190201601/86	
ɑː.+ nɛ	190101901/157		

α: + nε: dε 190103206/11

α: + nεrε 190300201/57

α: lεm ‘alem’

α: . 190201501/286; 190101201/224; 190101603/73;
190101802/16; 190102701/86

α: + dε 190101901/286

α: + dεn 190101901/188

α: + in 190700002/289; 190101201/211; 190101601/207;
190201601/93; 190500901/2

α: lεn Ar. احوال **ḥa: lεn** ‘hâlen’

α: . 190101201/207; 190101901/278

α: tɔt bk. ‘ahlat’

α: + tα: dan 190102901/283

ali ‘Ali, kişi adı, özel isim’

α. . 190201701/18

α: tɕə Ar. حلقه **ḥalkə** ‘halka’

α: + jɭan 190102905/204

α: tɕ Ar. خلق **ḥalk** ‘halk’

α: + u 190102901/97

α: tma (alma ED 146a) ‘elma’

α: . 190101803/33; 190101803/35; 190101803/38;
190101803/40; 190101901/229; 190300901/143

α: + ju 190300901/143

α: + ta 190300901/144

alia:tu:k ‘Aliağlık, sülale adı, lakap’

α. 190102401/12

alia:tu:k bk. ‘Aliağlık’

α. 190100901/11

alia:tu:k tʃeʃmesi ‘Aliağlık çeşmesi, Ruen ilçesinde çeşme adı’

α. 190100901/47; 190102302/25

alidʒiɔ:tu:tu:k ‘Alicikoluluk, sülale adı, lakap’

α. 190101901/396

asana:tu:tu:k ‘Hasanağalık, sülale adı, lakap’

α. 190100403/12; 190103401/64

α:meda:tu:tu:k ‘Ahmetağlılık, sülale adı, lakap’

α. 190101901/396

α:muta:tu:kla: ‘Armutağlıklar, sülale adı, lakap’

α:. 190101301/3

α:t ‘alt’

α:. 190100003/21; 190100901/102; 190100102/73;
 190101901/311; 190102001/101; 190102001/108;
 190300901/136; 190501501/24; 190501501/29;
 190501501/30

α: + tarunda 190102801/55

а:+. умуза 190100401/20

а:+. уна 190600702/39; 190201501/123; 190101701/11;
 190700002/303; 190100101/64; 190101201/133;
 190200001/19; 190102903/32; 190501501/109;
 190501501/273; 190501501/279

а:ӡ+. унда 190201501/392; 190600002/26; 190102601/38;
 190102901/390; 190102903/33; 190102905/247;
 190102905/250; 190102905/255; 190102905/50;
 190103701/90

а:+. ундан 190100901/243; 190102801/62; 190102901/233;
 190102905/286; 190103206/31

а:+. унуу 190300901/138; 190300901/147; 190300901/154

а:ӡ bk. ‘alt’

а. 190100101/17

а:ӡууз ыстыз ‘altını üstünü’

а: ы. 190103801/19

а:ӡӡак ‘alçak’

а. 190102901/256

а:ӡуу ‘6, altı’

а. 190300901/82; 190201501/71; 190103203/25;
 190100001/58; 190100001/85; 190100003/36;
 190201501/197; 190201501/30; 190100901/123;

190100101/153;	190100101/154;	190100101/158;
190100101/161;	190100102/26;	190101301/24;
190103801/240;	190103801/252;	190103801/259;
190103801/87;	190100401/17;	190101601/179;
190101601/219;	190101802/97;	190101901/389;
190102501/32;	190102501/48;	190102601/86;
190102701/81;	190102901/153;	190200901/49;
190200901/53;	190102901/352;	190103203/23;
190102301/89;	190501501/88;	190202501/16

α. + da 190100001/7

α. + dan 190102601/75

α. + sunda 190103801/279

α. + sundaduur 190102601/73

α.ϑtundɣu ‘altıncı’

α. + ja 190100001/10; 190100001/8; 190600601/67

α.ϑtmuʃ (altmış ED 130b) ‘altmış’

α.	190100002/79;	190100901/17;	190100901/37;
	190100901/39;	190100401/25;	190102901/352;
	190300901/200;	190103201/5;	190103201/6;
	190500901/20;	190500901/7;	190300901/9

α. + α 190100404/36; 190501501/5

α. + u 190100201/10

al:ltmuʃ bk. ‘altmış’

al: 190101802/131; 190101301/10; 190100404/22

al:ktun (**altun** ED 131a) ‘altın’

al: 190101803/103; 190101803/93;
190101803/94

al:va Ar. **حلوا** **helva**: ‘helva’

al:+ sunnu 190103201/67

al ‘kırmızı, kızıl’

al. 190100901/305;

ala: ‘iyi, pekiyi’

al. 190100101/87;

ala: Ar. **حالا** **ha:la**: ‘hala’

al. 190100001/9

al- (al-ED 124b) ‘almak’

al.- e:m 190201501/452

al.- e: 190201501/296; 190200901/21

al.- e:la: 190202501/7; 190300501/23; 190200901/18;
190201501/297

al.- e:la: 190201501/32; 190300501/22; 190200901/23;
190200901/19

al.- i: 190103801/29

al. 190300901/131

al.- a:zam 190301401/55

а.- а:ду	190100201/109		
а.- а:мушта:	190101603/52		
а.- ајум	190101601/91		
а.- аsun	190200901/30		
а.- ама:дгаду	190101602/44		
а.- амадум	190600003/2		
а.- аmasun	190100002/53;	190600001/59;	190600001/66
а.- дгам	190101801/81		
а.- дган	190100402/18;	190102302/59;	190102302/60
а.- дгаз	190102903/37		
а.- дгес	190101601/79		
а.- дгз	190103801/176		
а.- ду	190101801/83;	190201601/52;	190600601/46
а.- ду:	190201501/119		
а.- ду:муз	190103701/1		
а.- ду:нуз	190201501/418		
а.- ду:са	190101601/78		
а.- дуk	190100006/27		
а.- дуkта	190101001/108		
а.- дуktan	190101803/7;	190102905/150	
а.- дула:	190100001/20;	190101601/184;	190101602/25;
	190101603/7;	190202501/3;	190300501/19

а.- дулар	190103801/201; 190301401/35	190600001/69;	190100101/28;
а.- дуууз	190100402/6		
а.- дууа	190600801/24		
а.- е:	190100501/344; 190201601/14	190100102/61;	190101601/224;
а.- е:дун	190100901/263		
а.- е:ла	190201601/43		
а.- е:ла:	190201501/29;	190201501/393;	190200901/22
а.- е:лар	190100003/14;	190201501/381	
а.- е:m	190101001/106; 190101901/299	190103701/90;	190101001/109;
а.- е:рум	190101001/109		
а.- е:сун	190600001/58; 190100901/291;	190600001/70; 190102901/293	190102901/294;
а.- е:з	190101601/211; 190103701/70	190200001/16;	190500901/39;
а.- ε:z	190300901/132		
а.- ела:	190201501/372		
а.- em	190600801/17		
а.- i:	190100001/43;	190103207/14	
а.- i:lε:	190103801/205		

а.- і:sun	190100001/180		
а.- і:z	190103204/21;	190103201/76	
а.- у:	190100401/197;	190103703/32;	190103202/68
а.- у:du	190100102/35;	190100001/144	
а.- у:duk	190101901/341;	190102201/7;	190102201/8;
	190102302/68;	190102801/17;	190102801/27;
	190102905/148;	190102905/149;	190102905/9;
	190500901/98		
а.- у:ka	190102001/38;	190103001/23	
а.- у:kan	190102601/37		
а.- у:kanu	190700002/296		
а.- у:ta:	190100101/123;	190101901/110;	190103702/98;
	190501501/220;	190500901/227	
а.- у:ta:du	190101601/198;	190101601/200;	190103702/8
а.- у:tar	190102905/210		
а.- у:muʃ	190103001/34		
а.- у:sam	190100902/114		
а.- у:sun	190100902/104;	190100401/166;	190101901/111;
	190101901/159;	190102701/7;	190102801/29;
	190100902/103		
а.- ma:	190100001/36;	190101001/28;	
	190101603/20;		

	190101901/14;	190201601/36;	190201601/38;
	190201601/40;	190102701/5;	190103206/2;
	190600601/23	190600801/11	
а.- ма:дзaz	190100001/154		
а.- majwz	190101001/32		
а.- mamwf	190103901/16		
а.- maswn	190500901/130		
а.- wjε:	190201501/409;	190101601/223;	190102903/49
а.- wjem	190201501/116		
а.- wk	190600001/27;	190600002/11	
а.- mwfta:	190100902/200;	190103702/62;	190103702/67
а.- wnwa:	190201601/35		
а.- wnwa:du	190100001/147;	190101601/197;	190501501/150
а.- wnmaз	190103201/39		
а.- wnməzdu	190100401/29		
а.- wnwp	190100101/89		
а.- wnsa	190100002/6		
а.- wp	190100102/28;	190100003/42;	190100004/24;
	190201501/376;	190201501/445;	190100902/173;
	190101001/36;	190100102/61;	190101601/112;
	190101901/254;	190102701/5;	190103701/3
а.- wp	190102901/229		

а.- ур	190100001/142;	190100006/44;	190101601/287;
	190101901/289;	190102001/1;	190500901/208
а.- урду	190100001/90		
а.- урум	190201601/28		
а.- урум	190100006/47		
а.- уруз	190103801/255;	190103204/20;	190501501/271;
	190102002/4;	190501501/180;	190501501/182;
	190501501/185;	190501501/273;	190102801/93
а.- зам	190600801/1		
а.- абиле:sin	190102903/56		
а.- abilsin	190700001/64		
а.- abilsinne:	190101601/104		
а.- уве:sin	190101802/77		
а.- увери:m	190103204/25		
а.- уверejim	190103703/4		

аҗадакараннык ‘alacakaranlık’

а.	190101201/159;	190101201/166
-----------	----------------	---------------

аҗада ‘alaca’

а.	190102601/103;	190200901/37;	190103203/28;
	190103801/23;	190200901/38	

аҗадаһу ‘alacalı’

а.	190102601/104;	190100201/112
-----------	----------------	---------------

aṭadi ‘acele, çabuk’

a.+ jε 190300901/102

aṭaduun ‘Aladin, Burgaz bölgesinde yer adı’

a. 190500901/71; 190500901/89; 190500901/93

aṭaduun deresi ‘Aladin, Burgaz bölgesinde dere adı’

a d. 190500901/89

aṭa Ar. **هالا** **ḥa:la** hala

a.+ m 190102801/12; 190100901/6

a.+ muun 190100902/164

aṭanbajur: ‘Alanbayır, Ruen ilçesinde yer adı’

a. 190102901/215

aṭatla- ‘atlatlamak, acele etmek’

a:.- jem 190103206/1

a:.- sen 190101602/114

aṭatla- ‘atlatlamak, acele etmek’

a.- maktan 190101201/169

aṭatla- ‘atlatlamak, acele etmek’

a.- jεz 190102701/107

aṭbum ‘albüm’

a.+ naruu 190100001/109

aṭdat- (a:lta- TT 170) ‘aldatmak, kandırmak’

a.- muṣṭa: 190103702/65

а.- е: 190101601/99

а.- е: 190102302/39

а́лдадабил- ‘aldatabilmek’

а.- и:сә 190101601/99

александрово ‘Aleksandrovo, Burgaz bölgesinde yer adı’

а. 190301401/30

але:рјја ‘alerji’

а. 190500901/154; 190500901/157

а́лудзу ‘gelini istemeye giden kişi’

а. 190201501/394

алионбаşıла: ‘Alionbaşılar, sülale adı, lakap’

а. 190100201/24

алио́дзала: ‘Alihocalar, sülale adı, lakap’

а. 190600002/33; 190103201/2; 190103201/9

алио́дзалак ‘Aliocalık, sülale adı, lakap’

а. 190103203/21

алиа:лак ‘Aliağlık, sülale adı, lakap’

а. 190100901/11

алиа:лак тјешмәси ‘Aliağlık, Burgaz bölgesinde çeşme adı’

а. тј. 190100901/47; 190102401/12

алико́мшалак ‘Alikomşuluk, sülale adı, lakap’

а. 190100901/15

ali ‘Ali, kişi adı, özel isim’

α.	190101601/152;	190201701/6;	190201701/60;
	190102301/1;	190102901/136;	190601601/31;
	190601601/37;	190601601/39;	190601601/61;
	190601601/62;	190102901/135	

alidȝicȝ:łutuk ‘Alicikoğulluk, sülale adı, lakap’

α.	190101901/396
-----------	---------------

aliriza:łta: ‘Alırızalar, sülale adı, lakap’

α.	190101602/64
-----------	--------------

aliibra:m ‘Aliibrahim, sülale adı, lakap’

α.	190101901/382;	190102901/138
-----------	----------------	---------------

aliȝyllȝ: ‘Aligüller, sülale adı, lakap’

α.	190600701/111
-----------	---------------

alidedȝlic ‘Alidedelik, sülale adı, lakap’

α.	190100501/373
-----------	---------------

αłłα: Ar. ﷲ **Allah**

α.	190100501/356;	190101803/104;	190101803/38;
	190101803/91;	190101803/93;	190101901/365;
	190200901/46;	190102904/16;	190102904/42;
	190102904/8		

α.+ m	190600801/4
--------------	-------------

αłłα: ‘Allahım’

α. 190600703/15

αἱα:h Ar. ﷲ **Allah**

α. 190102001/107

α.+ un 190101901/137

αἱαh Ar. ﷲ **Allah**

α. 190100901/194; 190100402/16; 190101802/7;
190201601/67

α.+ α 190102001/93

α.+ uma 190103001/62

α.+ umuza 190100401/46

α.+ un 190201601/41; 190600701/55

α.+ tan 190101602/49; 190102001/18

αἱαῖα:α ‘Almalıtarla,sülale adı, lakap’

α. 190100901/80

αἱαῖα ‘Almalık, Burgaz bölgesinde bir yer adı’

α. 190103801/269

αἱα (alma ED 146a) ‘elma’

α. 190101201/120; 190103801/12; 190301401/50;
190101802/129; 190101803/35; 190101803/36;
190101901/247; 190102001/84; 190103202/47;
190100201/27; 190100101/42; 190101301/27;
190103801/304; 190201601/40; 190201601/167;

190103207/22

a.+ dʒuk 190103207/17

a.+ ʎa:dan 190101901/247

a.+ su 190103203/41; 190101901/247; 190103207/19

aʎmanja ‘Almanya’

a.+ da 190600001/69

aʎun- ‘alınmak’

a.- e: 190102904/27

aʎuʃkannuk ‘alışkanlık’

a. 190101001/105; 190101601/280

aʎuʃ- ‘alışmak’

a.- e: 190500901/161

a.- tuk 190101601/280; 190500901/177

a.- tum 190101601/328; 190101603/61

aʎuʃ ‘alış, görev eriği’

a. 190102601/94; 190500901/58

aʎ ‘alt’

a. 190101701/23; 190103701/100

a.+ adʒu:nda 190201501/84

a.+ una 190100401/173

a.+ unda 190201501/378; 190101601/15

a.+ undajdu 190101901/244

a.+ ta 190101601/43

ałtfak ‘belirli bir yer, bölge’

a. 190101601/196

a.+ ta 190102302/21

ałtfak ‘alçak, aşağıda olan’

a. 190301401/76

a.+ ta 190101802/48

ałtmuř dıkuz’69, altmış dokuz’

a. đ.+ da 190100201/71

ałtmuř dı:t ’64, altmış dört’

a. đ. + tɛn 190101801/148

ałtmuř jci’62, altmış iki’

a. j.+ dɛn 190101801/148

ałtmuřuındıu’60,altmışıncı’

a. 190101901/385

ałtmuř yłf’ 63, altmış üç ’

a. y. 190101801/35;

a. y. + jdi 190100501/357;

a. y.+ tɛ 190100501/357;

ałtuun ‘altın’

a. 190600001/50; 190600001/52

ałtuındıu ‘altın satan,sarraf’

α.+ łarun 190301601/12

αłtjen Bulg. **алчен** ‘açgözlü, doyumsuz’

α.+ ni 190101601/100

αłvadzu ‘Halvacı, Burgaz bölgesinde bir köy adı’

α. 190101901/387

α.+ da 190102601/4

αłva Ar. **حلوا** **helva**: ‘helva’

α.+ dzuik 190103201/69

α.+ sunu 190103201/72

α:man Far. **خرمن** **harmen** ‘harman’

α:. 190100901/278; 190100901/279; 190100901/292;

190100102/10; 190200901/3

α:.+ α 190100901/231; 190100901/212

α:.+ da 190100401/196; 190100102/10

α:.+ dan 190500901/235

α:.+ u 190100901/286; 190100401/195

α:.+ umuz 190100901/213

α:mbar Ar. **انبار** **enba:r** ‘ambar’

α:.+ α 190102801/90

α:medo:gułuk ‘Ahmetogluluk, sülale adı, lakap’

α:. 190101901/392; 190101901/396

α:met ‘Ahmet, kişi adı, özel isim’

α.: 190100001/121; 190100001/67; 190100901/6;
190102001/103

α:meṭaḡa:ḥarui ‘Ahmetagaoğulları, sülale adı, lakap’

α.: 190102901/199

α:meṭk ‘Ahmet, kişi adı, özel isim’

α.: 190101901/33; 190102901/202

α:meṭa:ḥuk ‘Ahmetağlık, sülale adı, lakap’

α.: 190102302/25; 190102302/26; 190102302/29

αmu:ḥa- ‘hamurlamak’

α.- um 190103206/18

α:mu: Ar. خمیر ḥami:r ‘hamur’

α.:+ ḥa: 190103207/6

α:mu:r Ar. خمیر ḥami:r ‘hamur’

α.:+ u 190103206/18

α:mut Far. امرود emru:d ‘armut’

α.: 190103801/304; 190100404/7; 190103207/22;

190501501/78; 190500901/58; 190101901/229;

190101901/254; 190102001/81; 190101901/246

α.:+ du 190100002/48; 190100401/133; 190101901/245;

190103203/40; 190103701/35; 190500901/67

α.:+ dumuz 190101901/243; 190100901/135

α.:+ tu 190101901/246

ɑ: + ɫɑ:	190103801/305; 190500901/65	190101901/241; 190103207/24;	
ɑ: + ɫɑ:dan	190102901/276		
ɑ:muɫɫɑru	190103701/33;	190500901/58	
ɑ: + ɫɑruun	190102901/284		
ɑ: + tan	190101001/12;	190101901/101;	190102901/293
ɑ: + tu	190100401/137;	190101901/246	

ɑ:muɫ ‘armut’

ɑ:.	190101301/27;	190101601/374;	190101802/129
------------	---------------	----------------	---------------

ɑ:muɾ ‘hamur’

ɑ:.	190300901/112;	190300901/70	
ɑ: + ɫɑ:nu	190300901/105		
ɑ: + u	190300901/97;	190103206/23	
ɑ: + unu	190300901/87		

ɑ:muɫɑ:ɫuɫɑ: ‘Armutağlıklar, sülale adı, lakap’

ɑ:.	190101301/3		
------------	-------------	--	--

ɑma ‘ama, fakat’

ɑ:.	190100404/15;	190100501/341;	190100001/15;
	190100001/221;	190100001/77;	190100001/8;
	190100001/9;	190100001/92;	190100002/2;
	190100002/21;	190100002/79;	190100003/1;
	190100003/44;	190100003/45;	190100003/57;

190100004/10;	190100005/3;	190100202/5;
190103208/3;	190100203/2;	190100201/1;
190100201/113;	190100201/13;	190100201/16;
190100201/17;	190100201/22;	190100201/32;
190100201/34;	190100201/7;	190100201/94;
190100006/24;	190100006/39;	190201501/11;
190201501/115;	190201501/140;	190201501/146;
190201501/156;	190201501/161;	190201501/162;
190201501/195;	190201501/207;	190201501/21;
190201501/219;	190201501/221;	190201501/250;
190201501/279;	190201501/287;	190201501/293;
190201501/305;	190201501/314;	190201501/34;
190201501/354;	190201501/356;	190201501/371;
190201501/375;	190201501/383;	190201501/389;
190201501/405;	190201501/407;	190201501/431;
190201501/442;	190201501/46;	190201501/48;
190201501/5;	190201501/70;	190101701/31;
190101701/46;	190101701/58;	190101701/74;
190101701/75;	190202601/7;	190400001/315;
190400001/333;	190400001/338;	190700002/298;
190700002/309;	190700002/312;	190100501/345;
190500001/13;	190500001/47;	190500001/52;

190500001/57;	190500001/67;	190600001/20;
190600001/22;	190600001/25;	190600001/32;
190600001/33;	190600001/7;	190600002/102;
190600002/105;	190600002/110;	190600002/19;
190600002/4;	190600002/77;	190600002/8;
190600002/91;	190600003/14;	190600003/17;
190600003/2;	190600003/5;	190700001/12;
190700001/28;	190700001/59;	190700001/74;
190700001/8;	190100901/111;	190100901/142;
190100901/173;	190100901/184;	190100901/187;
190100901/2;	190100901/205;	190100901/212;
190100901/22;	190100901/223;	190100901/228;
190100901/232;	190100901/24;	190100901/248;
190100901/253;	190100901/265;	190100901/267;
190100901/30;	190100901/317;	190100901/44;
190100901/52;	190100901/58;	190100901/67;
190100901/75;	190100901/87;	190100901/88;
190100902/112;	190100902/139;	190100902/146;
190100902/154;	190100902/162;	190100902/165;
190100902/174;	190100902/176;	190100902/18;
190100902/183;	190100902/195;	190100902/34;
190100902/36;	190100902/39;	190100902/42;

190100902/46;	190100902/52;	190100902/80;
190103101/4;	190101001/117;	190101001/122;
190101001/133;	190101001/143;	190101001/147;
190101001/78;	190100101/10;	190100101/100;
190100101/130;	190100101/25;	190100101/4;
190100101/45;	190100101/56;	190100101/73;
190100101/78;	190100101/80;	190100101/87;
190100102/17;	190100102/54;	190100102/57;
190100102/61;	190100102/63;	190101201/112;
190101201/118;	190101201/122;	190101201/169;
190101201/173;	190101201/228;	190101201/232;
190101201/236;	190101201/238;	190101201/24;
190101201/251;	190101201/33;	190101201/50;
190103801/100;	190103801/14;	190103801/145;
190103801/185;	190103801/188;	190103801/255;
190103801/263;	190103801/264;	190103801/288;
190103801/289;	190103801/38;	190100401/211;
190100401/219;	190100401/227;	190100401/230;
190100401/233;	190100401/235;	190100401/236;
190100401/260;	190100401/269;	190100401/274;
190100401/275;	190301401/57;	190100401/130;
190100401/137;	190100401/150;	190100401/27;

190100401/5;	190100401/55;	190100401/7;
190100401/72;	190100401/87;	190100402/20;
190100402/32;	190100402/43;	190100402/9;
190100404/45;	190101601/103;	190101601/109;
190101601/110;	190101601/116;	190101601/141;
190101601/161;	190101601/191;	190101601/207;
190101601/211;	190101601/236;	190101601/24;
190101601/246;	190101601/256;	190101601/261;
190101601/266;	190101601/267;	190101601/271;
190101601/280;	190101601/301;	190101601/32;
190101601/331;	190101601/337;	190101601/343;
190101601/350;	190101601/379;	190101601/388;
190101601/396;	190101601/400;	190101601/401;
190101601/404;	190101601/47;	190101601/49;
190101601/7;	190101601/77;	190101601/82;
190101602/101;	190101602/111;	190101602/118;
190101602/35;	190101602/42;	190101602/49;
190101602/71;	190101602/92;	190101603/2;
190101603/24;	190101603/31;	190101603/43;
190101603/55;	190101603/64;	190101603/9;
190201701/65;	190201701/9;	190101801/156;
190101801/162;	190101801/35;	190101801/37;

190101801/42;	190101801/45;	190101801/48;
190101801/63;	190101801/70;	190101801/74;
190101801/84;	190101802/135;	190101802/137;
190101802/139;	190101802/143;	190101802/25;
190101802/32;	190101802/39;	190101802/41;
190101802/50;	190101802/56;	190101802/7;
190101803/27;	190101803/4;	190101803/5;
190101901/100;	190101901/138;	190101901/140;
190101901/157;	190101901/165;	190101901/191;
190101901/216;	190101901/23;	190101901/246;
190101901/26;	190101901/27;	190101901/279;
190101901/328;	190101901/34;	190101901/351;
190101901/353;	190101901/373;	190101901/398;
190101901/70;	190101901/91;	190101901/99;
190102001/19;	190102001/65;	190102001/72;
190200001/6;	190202501/9;	190201601/125;
190201601/139;	190201601/141;	190201601/27;
190201601/31;	190201601/36;	190201601/43;
190201601/44;	190201601/50;	190201601/53;
190201601/55;	190201601/56;	190201601/59;
190201601/68;	190201601/69;	190201601/7;
190201601/82;	190201601/84;	190201601/88;

190201601/9;	190201601/97;	190102201/12;
190102201/16;	190102201/18;	190102201/38;
190102201/6;	190102201/8;	190202501/13;
190202501/9;	190102301/41;	190102301/43;
190102301/71;	190102301/72;	190102301/88;
190102302/64;	190102302/74;	190102302/77;
190102401/13;	190102401/18;	190102401/26;
190102401/28;	190102401/31;	190102401/35;
190102401/43;	190102501/17;	190102501/18;
190102501/22;	190102501/31;	190102501/38;
190102501/45;	190102501/47;	190102601/18;
190102601/34;	190102601/42;	190102601/68;
190102601/73;	190102601/77;	190102701/10;
190102701/111;	190102701/129;	190102701/134;
190102701/32;	190102701/41;	190102701/58;
190102701/67;	190102701/78;	190102801/100;
190102801/106;	190102801/3;	190102801/32;
190102801/65;	190102901/154;	190102901/165;
190102905/220;	190200901/50;	190102901/100;
190102901/122;	190102901/147;	190102901/149;
190102901/53;	190102901/56;	190102901/80;
190102901/94;	190102901/208;	190102901/258;

190102901/290;	190102901/309;	190102901/356;
190102901/385;	190102901/399;	190102903/14;
190102903/34;	190102904/25;	190102905/283;
190102905/10;	190102905/111;	190102905/143;
190102905/144;	190102905/145;	190102905/178;
190102905/181;	190102905/21;	190102905/89;
190103001/25;	190103001/47;	190103001/50;
190300901/103;	190300901/141;	190300901/156;
190300901/164;	190300901/217;	190300901/218;
190300901/232;	190300901/34;	190300901/50;
190300901/98;	190103201/17;	190103201/35;
190103201/49;	190103201/7;	190103201/8;
190103201/81;	190103202/13;	190103202/20;
190103202/27;	190103202/31;	190103202/39;
190103202/57;	190103202/78;	190103203/36;
190103203/5;	190103203/60;	190103203/62;
190103203/67;	190103203/68;	190103203/73;
190103203/77;	190103204/18;	190103204/21;
190103204/22;	190103205/22;	190103205/28;
190103206/7;	190103401/31;	190103401/37;
190103401/42;	190103401/58;	190103401/62;
190300501/15;	190300501/2;	190300501/25;

190300501/9;	190103601/51;	190103701/1;
190103701/109;	190103701/24;	190103701/27;
190103701/42;	190103702/22;	190103702/4;
190103702/74;	190103703/10;	190103703/14;
190103703/15;	190103703/16;	190103703/20;
190103703/4;	190103703/63;	190103901/13;
190501501/104;	190501501/123;	190501501/176;
190501501/177;	190501501/2;	190501501/205;
190501501/23;	190501501/301;	190501501/61;
190501501/68;	190601601/20;	190601601/22;
190601601/41;	190601601/50;	190601601/58;
190601601/69;	190601601/74;	190601601/76;
190601601/87;	190600301/21;	190600601/10;
190600601/13;	190600601/15;	190600601/53;
190600701/17;	190600701/27;	190600701/3;
190600701/41;	190600701/49;	190600701/62;
190600701/66;	190600701/78;	190600701/80;
190600701/88;	190600702/13;	190600702/15;
190600702/20;	190600702/26;	190600702/30;
190600702/40;	190600801/14;	190600801/30;
190500901/15;	190500901/151;	190500901/157;
190500901/170;	190500901/179;	190500901/212;

190500901/216; 190500901/220; 190500901/26;
 190500901/28; 190201601/47; 190201601/96;
 190501501/5; 190100401/114; 190103206/10;
 190201501/187; 190201601/89; 190201501/287;
 190103701/119; 190103703/44

aman ‘aman’

a. 190700002/308; 190103801/5; 190101602/82;
 190103703/9; 190201501/437;

aman ta:ta ‘Amantarla, Burgaz bölgesinde yer adı’

a. t. 190500901/72

ambar Ar. انبار **enba:r** ‘ambar’

a.+ a 190500901/223

amdza Ar. عمو **amu:** ~ عم **amm** ‘amca’

a. 190102901/201; 190600002/75

a.+ ja 190102701/71

a.+ ta: 190100501/373; 190103201/10

a.+ taru 190201501/86

a.+ tarun 190100101/21

a.+ tuk 190301401/4

a.+ m 190100901/6; 190601601/30;

a.+ mun 190100901/7; 190600702/18;
 190100401/247;

a.+ mna 190100902/174

a.+ n 190103702/59

a.+ nu 190102701/37

a.+ nuun 190100901/92

a.+ nuun 190102302/26

a.+ su 190102904/6

a.+ sunna 190201701/19

a:metaga:Haru ‘Ahmetoğulları, sülale adı, lakap’

a. 190102901/199

ame bk. ‘ama’

a. 190600001/49

amelijat Ar. عملیات **ameliyya:t** ‘ameliyat’

a. 190600701/51

a.+ um 190101201/69

amur: Ar. خمیره **hami:r** ~ خمیره **hami:re** ‘hamur’ bk. ‘hamur’

a. 190100001/182; 190101901/65; 190101901/66;

190102901/300; 190103206/36; 190103207/5

a.+ dzu:nu 190100401/89

a.+ dzu:ktaru 190103101/51

a.+ ktaru 190103101/54

amur:tu ‘hamurlu’

a. 190102903/13

amudza ‘amca’

a.+ m	190601601/56		
a.+ ma	190100902/181;	190100001/25	
a.+ muu	190100902/178		

amur Ar. خميره **hami:r** ~ خميره **hami:re** ‘hamur’

a.	190101901/57;	190100001/182;	
	190100001/189;		
	190103101/40;	190100101/49;	190300901/96
a.+ taru	190100001/166		
a.+ u	190100101/181;	190300901/88;	190300901/92;
	190103206/18;	190101901/59;	190100001/188;
	190100401/94		
a.+ un	190100401/85		
a.+ una	190103206/40;	190103206/41;	190103207/2
a.+ unu	190101901/44;	190101201/63;	190300901/81

amurlan- ‘hamurlanmak’

a.- sun	190103207/4
----------------	-------------

amurlu ‘hamurlu’

a.	190102903/17
-----------	--------------

amudza ‘amca’

a.+ mili:n	190101601/221
a.+ muun	190101601/224

a:n Ar. اَنْ ‘an’

a:.+ da 190102901/195

a:ndan (**andan/andin** ED 177b) ‘ondan’

a:. 190100006/16; 190201501/102; 190201501/155;
190201501/79; 190202601/18; 190300501/21;
190103701/91; 190600701/77; 190600701/84

a:n- ‘anmak’

a:- dʒan 190201501/356

a:nɛdʒic ‘hanecik’

a:. 1190201501/336; 190300901/178; 190300901/178

a:nɛ Far. خانه **ha:ne** ‘hane, ev’

a:. 190100201/78; 190201501/271; 190201501/284;
190201501/301; 190100901/39; 190100901/41;
190100101/16; 190101601/33; 190101901/393

a:.+ dɛ 190100201/55; 190100902/210; 190100902/85;
190100101/137

a:.+ dɛn 190100901/53

a:.+ jɛ 190100501/371; 190100102/20; 190100401/171;
190200001/35; 190103201/9

a:.+ jiz 190301401/59; 190500901/7

a:.+ lɛr 190100902/46

a:.+ sindɛ 190100201/55

a:ne bk. ‘hane’

a:+.jε 190100102/14; 190102701/80; 190300201/89

a:+.jε 190100102/14

a:nfε ‘Anife, kişi adı, özel isim’

a. 190101801/53; 190101801/124

a:+.dεn 190101801/142

a:ngu ‘hangi’

a:. 190300201/89

a:+.su 190100902/85

a:ni ‘hani’

a:. 190100901/108; 190100901/23; 190100901/84;
190100901/171

a:nifε ‘Anife, kişi adı, özel isim’

a:. 190101801/29; 190101801/30

a:+.dεn 190101801/31

an- ‘anmak’

a.-su 190201501/353

an Ar. اَنّ **a:n** ‘an’

a. 190100002/16

a.+da 190101601/12; 190101601/6; 190102901/132;
190103601/22

ana: ‘korku, şaşma, hayranlık bildiren ünlem’

a.	190100902/135;	190100902/38;	190201601/11;
	190201601/55;	190201601/89;	190103401/37;
	190103401/35;	190101602/95;	190100902/121;
	190100902/88;	190201601/16	

ana:m ‘hayranlık bildiren ünlem’

a.	190201601/28
-----------	--------------

anaɣindʒic ‘analgin ilacı’

a.	190202501/6
-----------	-------------

anaɬuk ‘analık’

a.	190102601/63
-----------	--------------

ana (**ana** ED 169b) ‘anne’

a.	190100001/70;	190100001/71;	190201501/22;
	190201501/39;	190201501/46;	190101001/61;
	190100101/71;	190101201/216;	190201701/10;
	190101802/47;	190101803/100;	190102701/111;
	190102701/85;	190100003/49;	190100902/117;
	190201601/87;	190103601/38;	190201601/37

a.+ dan	190102904/5
----------------	-------------

a.+ ja	190101801/143
---------------	---------------

a.+ ɬa:muuz	190103801/160
--------------------	---------------

a.+ ɬaruu	190101001/143;	190101201/211;	190101201/223;
	190101803/106		

a.+ m	190100003/37;	190100003/46;	190100003/50;
	190201501/206;	190201501/294;	190101701/31;
	190400001/319;	190600002/47;	190600003/24;
	190100901/183;	190100901/220;	190100901/227;
	190100902/108;	190100902/112;	190101201/196;
	190101201/2;	190101201/211;	190101201/23;
	190101201/95;	190101201/96;	190103801/51;
	190100401/209;	190100401/173;	190100401/181;
	190100401/60;	190101601/101;	190101601/103;
	190101601/106;	190101601/110;	190101601/112;
	190101601/115;	190101601/117;	190101601/250;
	190101601/269;	190101601/285;	190101601/288;
	190201701/16;	190101801/64;	190101803/56;
	190101901/177;	190102001/12;	190200001/49;
	190102501/21;	190102501/36;	190102501/42;
	190102501/60;	190102601/4;	190102701/84;
	190102801/3;	190102801/9;	190102901/310;
	190102905/153;	190102905/172;	190103001/21;
	190103001/22;	190300901/201;	190300901/202;
	190300901/205;	190103201/3;	190103201/4;
	190103202/28;	190103401/26;	190103702/50;
	190103702/51;	190103703/29;	190103703/5;

	190600701/31;	190101201/28;	190100901/221;
	190100901/245;	190101201/26;	190201701/7;
	190102001/15;	190102301/52;	190102501/14;
	190103202/3;	190103202/6;	190300501/1;
	190103703/32;	190600301/3	
α.+ ma	190100901/250;	190100401/243;	190102905/174;
	190103001/34;	190103601/38;	190103703/31;
	190100901/204		
α.+ mdan	190600701/30		
α.+ mi:l	190100003/43;	190103801/296;	190600601/63;
	190101802/19		
α.+ mi:ldən	190501501/289		
α.+ mi:lɛ	190400001/329;	190600301/7	
α.+ mi:lin	190100401/63		
α.+ mi:n	190201501/287;	190201501/52;	190103801/223
α.+ mi:nun	190103001/20		
α.+ mu	190100901/202;	190100901/216;	190100901/247;
	190103001/23;	190103001/35	
α.+ mun	190201501/441;	190100901/176;	190101601/102;
	190101601/141;	190101602/7;	190101801/6;
	190101901/178;	190101901/180;	190101901/190;
	190101901/194;	190200901/48;	190103001/36;

	190103701/19;	190600601/66;	190600702/28
а.+ муунун	190102701/23		
а.+ муз	190100101/157		
а.+ муза	190201501/359		
а.+ мна	190101201/195;	190201701/25;	190201701/59;
	190102501/4		
а.+ н	190100006/33;	190201501/145;	190201501/184;
	190201501/190;	190201501/25;	190100901/217;
	190101001/42;	190101601/249;	190201701/24;
	190102903/22;	190300501/25;	190201501/126;
	190201501/148;	190201501/183;	190201501/205;
	190201501/291;	190201501/362;	190201501/417;
	190201501/438;	190201501/228	
а.+ на	190103601/21;	190103702/96	
а.+ нда	190201501/436		
а.+ нуун	190201501/106;	190201501/17;	190201501/231;
	190201501/69;	190201501/10;	190201501/137;
	190201501/15;	190201501/174;	190201501/187;
	190201501/19;	190201501/22;	190201501/5;
	190201501/60;	190201501/71;	190201501/73;
	190201501/87;	190201501/48	
а.+ си:jlε	190100101/18		

α.+ si:lē	190103702/79		
α.+ si:ni:	190201501/369		
α.+ suu	190201501/78;	190100901/164;	190100102/2;
	190101801/14;	190101803/6;	190101803/7;
	190101803/9;	190201601/35;	190201601/47;
	190102302/71;	190300901/53;	190103702/64
α.+ suu	190101901/180		
α.+ suundan	190101801/101		
α.+ suuu	190102905/133;	190500901/136	
α.+ sunna	190103801/292		
α.+ sunnan	190600002/54		
α.+ suz	190201501/245		
anat- ‘anlatmak’			
anadu:	190102501/60		
anadu:la	190102401/18		
α.- ma:m	190101603/78		
anattur- ‘anlattırmak’			
α.- um	190100006/25		
andzak ‘ancak’			
α.	190102302/40;	190102302/71;	190102601/40;
	190102901/60;	190102901/67;	190102901/78;
	190102901/242;	190102901/283;	190102905/82;

190102905/89; 190102901/187; 190102901/372

andan (andan ~ andın ED 177b) ‘ondan, ondan sonra’

a. 190102905/67; 190201503/19; 190100006/28;
 190700001/60; 190102905/60; 190102905/230;
 190102901/41; 190101001/101; 190201501/38;
 190601601/51; 190101701/24; 190101803/69;
 190102601/10; 190103701/54; 190103701/63;
 190101901/75; 190102302/33; 190102801/60;
 190102801/73;

anəďic ‘annecik’

a.+ i:m 190103001/25; 190103801/27; 190103801/312

anfe ‘Hanife, kişi adı, özel isim’

a.+ jla 190600002/41

angu ‘hangi’

a. 190100102/42; 190100102/56; 190101901/254;
 190102601/71; 190102901/359; 190102903/29;
 190102905/143

a.+ ła:nu 190102901/214

a.+ muuz 190101901/287

a.+ su 190100001/130; 190700001/40; 190103801/298;
 190100401/172

a.+ sunu 190300201/23; 190101001/92

anguŋ ‘angiç’

α. 190102901/331; 190102901/332

α.+ muŋ 190100101/82

ani ‘hani’

α. 190100902/46; 190100102/45; 190100102/47;
 190100102/51; 190100102/57; 190100102/66;
 190101901/317; 190101901/360; 190300901/92;
 190100001/13; 190100001/199; 190100002/34;
 190100002/51; 190100002/9; 190101701/33;
 190101701/45; 190101701/46; 190100501/373;
 190500001/41; 190100901/280; 190100901/311;
 190100901/48; 190100901/49; 190100902/57;
 190100902/82; 190101001/51; 190101001/99;
 190100101/6; 190100102/19; 190101201/190;
 190101201/4; 190100401/219; 190100401/259;
 190100401/260; 190100401/115; 190100401/28;
 190101601/326; 190101601/337; 190101601/397;
 190202501/17; 190102302/48; 190102302/79;
 190102701/24; 190102901/266; 190102901/298;
 190102905/161; 190102905/57; 190103401/42;
 190103401/61; 190500901/123; 190101201/4

anife ‘Hanife, kişi adı, özel isim’

a. 190100001/169; 190101801/25

a.+ jle 190101201/49

anji ‘hangi’

a.+ si 190700001/10

anku ‘hangi’

a. 190101901/39

anlafma ‘anlaşma’

a.+ su 190100002/79

anlafuŋ- ‘anlaşılma’

a.- maz 190101801/156; 190101801/159

anlatuŋ- ‘anlatılma’

a.- ma:ɖak 190100102/45

anmatuk ‘anılmak üzere verilen nesne’

a. 190201501/352

anuŋ- ‘anılmak’

a.+ an 190101601/142

a.- muŋ 190101601/121; 190102001/64

annama ‘anlama’

a. + ɖa:muuz 190102901/48

a + di:muuzu 190101802/135

anna- (aŋla:- ED 186a) ‘anlamak’

a. 190200001/4

а.- јамѧ:јѧѧ	190101601/317		
а.- а:јѧ	190600003/15;	190700001/54;	190100402/60
а.- а:јѧ:	190102905/157;	190102905/161	
а.- а:јѧм	190500901/28		
а.- а:јѧн	190201501/250		
а.- а:јѧнѧѧ	190201501/434		
а.- а:суѧ	190500901/144;	190500901/145	
а.- а:ѧн	190102901/69		
а.- дуѧ	190601601/71		
а.- дуѧм	190600001/28;	190101802/40;	190600701/107;
	190500901/88;	190600001/28	
а.- дуѧн	190700002/283;	190102301/60;	190102601/1;
	190102905/261;	190601601/71	
а.- суѧ	190201601/76;	190500901/150	
а.- ѧ:јѧ:	190101802/135		
а.- ѧ:ѧ:	190101802/29		
а.- ѧ:мѧн	190100902/172		
а.- јѧнѧѧ	190101603/30;	190600701/41	
а.- ма:	190201601/81		
а.- ма:јѧм	190100001/10		
а.- ма:нѧѧ	190201503/4		
а.- ма:руѧ	190102401/26		

α.- madan	190100102/52	
α.- madu	190601601/41	
α.- madum	190100402/8	
α.- maja:ta:	190600701/49	
α.- maz	190100902/146	
α.- rdu	190102905/154	
α.- rum	190500901/142;	190500901/143
α.- ruwz	190102904/37	
α.- rsun	190301601/18	

annaɟabil- ‘anlayabilmek’

α.- din	190101601/394	
α.- e:m	190500901/161	
α.- ma:jaɟ	190600701/38	
α.- ma:jem	190600701/39	
α.- ma:jen	190100501/345	
α.- ma:jeɟ	190100501/344	
α.- madu:ta:	190600701/42	
α.- maj:la:	190600601/17	
α.- mamu:ta:	190601601/74	
α.- maz	190500901/27	
α.- məɟuktan	190102901/88	
α.- məzmuf	190102901/49	

а.- нуна 190301601/12

а.- мəзлəрдү 190101601/311

annatma ‘anlatma’

а.- ма: 190101201/234

annat- ‘anlatmak’

а 190100003/25; 190102903/18; 190102903/36;

190102903/38; 190102903/48; 190102903/22

а. 190102201/45

а.- сан 190102903/4

а.- тфə:дү 190101601/167

а.- тфəн 190102903/19

а.- ту 190600701/89

а.- тум 190103702/105

а.- ма:m 190101602/50

а.- туk 190100001/107

а.- туktan 190101802/40

а.- ајəm 190100201/1; 190201501/185; 190201501/272;

190100101/188; 190101602/5

а.- ајim 190500001/31

а.- азec 190102601/14

а.- e: 190100404/40; 190102601/14

а.- ε:je 190201601/32

α.- ε:m	1190601601/8		
α.- ε:m	190201701/1;	190200001/36	
α.- ε:sunwz	190100001/171		
α.- ε:z	190101001/24		
α.- εm	190600002/72		
α.- w:du	190100901/32;	190101201/239;	190103001/25;
	190103001/27;	190103001/40	
α.- w:dum	190102501/59		
α.- w:ladu	190101803/67		
α.- wjε:	190101601/52		
α.- wjεm	190201601/1		
α.- wlla:	190600701/50		
α.- wr	190102501/61		
α.- wurum	190201601/103;	190201601/39	
α.- wvε:	190102701/1		
α.- w:dum	190201503/1		
α.- wve:dim	190103701/71		

annatabil- ‘anlatabilmek’

α.- džen	190102903/12
-----------------	--------------

annaṭ- ‘anlatmak’

α.	190201601/104
-----------	---------------

annaṣma anlaşma’

a.+ ja 190102901/356

annaɸ- ‘anlaşmak’

a.- aɭum 190600002/91

a.- e:z 190103208/3; 190201501/189; 190100102/3

a.- i:duw 190102601/91

a.- i:jũz 190100005/7

a.- muɸta: 190100901/87

a.- tuwk 190102901/144; 190100202/3

a.- tuɭa: 190501501/160

annatur- ‘anlattırmak’

a.- ε: 190101001/99

a.- e:m 190201501/443

a.- i: 190101201/201

a.- u 190100006/26

a.- u:dum 190102501/58

a.- um 190103203/11

a.- ur 190100006/45

a.- aɸem 190201501/95

anne ‘anne, babaanne, anneanne’

a. 190102301/35; 190100002/75

a.+ le:miz 190103801/264; 190103801/76

a.+ den 190102302/61

α.+ lɛ:lɛ	190102001/35		
α.+ lɛ:miz	190103801/289;	190103801/266	
α.+ lɛri	190101201/177		
α.+ lɛrimiz	190103801/102;	190100901/32	
α.+ m	190103801/35;	190100001/187;	190101001/53;
	190103801/185;	190103801/214;	190103801/216;
	190103801/238;	190103801/241;	190103801/261;
	190103801/310;	190103801/318;	190103801/34;
	190103801/40;	190103801/56;	190103801/59;
	190103801/68;	190103801/74;	190103801/80;
	190101901/176;	190102801/104;	190103001/3;
	190103001/40;	190103703/30;	190600801/28
α.+ mi:l	190103801/236;	190103001/10	
α.+ mi:n	190103801/308		
α.+ mili:n	190103001/13		
α.+ min	190101901/179;	190103702/18	
α.+ si	190300901/45		
α.+ sinden	190102001/34		

annuuk ‘anlık, iki tarla arasındaki sınır, set şeklindeki ayrıntı’

α.	190100902/108;	190101802/59
α.+ ɭa:da	190101802/60	
α.+ ɭaruu	190101802/59	

anteri ‘entari’

a.	190100201/112;	190100401/172;	190103702/15
a.+ m	190103702/14		
a.+ nin	190103702/27		

anteri ‘entari’

a.	190100001/127;	190100001/129;	190100201/113;
	190100401/258;	190102905/70;	190501501/155;
	190100001/128;	190102701/45	
a.+ m	190100001/139		

anterilic ‘entari yapılmaya uygun kumaş’

a.	190100101/70
-----------	--------------

a:pa (arpa ED 198b) ‘arpa’

a:.	190100901/111;	190200901/29;
	190200901/24	
a:.+ ju	190500901/216	

a:pa:p Ar. **أهباب** **aḥba:b** ‘ahbap’

a:.+ ta:	190201501/332
a:.+ tan	190601601/79

a:paṭuk ‘Arpalık, Burgaz bölgesinde yer adı’

a:.	190100901/110; 190100901/100
------------	------------------------------

ap Ar. **أه** **habb** ‘hap’

h.	190101201/72
-----------	--------------

ap ‘hap’

a.+ u 190101201/82

apartman ‘apartman dairesi’

a.+ na:da 190103601/34

apartment ‘apartman dairesi’

a. 190100101/61

appaş ‘Abbas, kişi adı, özel isim’

a. 190301401/3

april ‘Nisan ayı’

a.+ da 190101901/148

a.+ un 190101801/157

apteş Far. آب د ست **abdest** ‘abdest’

a. 190103201/76

a.+ inne 190101802/75

aptes ‘abdest’

a. 190102905/210

aptika Bulg. аптека ‘eczane’

a.+ dan 190100006/8

apturamançalışuk ‘Abdurrahmanhocalık, sülale adı, lakap’

a. 190103203/21

aptu ‘Abdullah, kişi adı, özel isim’

a. 190600702/11; 190600702/15

aptulla ‘Abdullah, kişi adı, özel isim’

a. 190103401/26

ara ‘ara’

a. 190101201/155; 190101602/8

a.+ da 190103208/3; 190600001/23; 190600002/9;

190101001/51; 190101201/240; 190100401/228;

190100401/256; 190101901/312; 190101901/388;

190102401/15; 190102401/9

a.+ ja 190100001/21; 190600002/19

a.+ jlanu 190201501/173

a.+ la:na 190100901/90

a.+ la:na 190101901/87; 190100001/196; 190103101/28;

190100403/35; 190103801/63

a.+ la:nu 190100401/52

a.+ lar 190600002/21

a.+lara 190101601/15

a.+ laru 190600002/101; 190101201/127

a.+ laruna 190501501/37; 190300201/31

a.+ muuz 190100401/265; 190102901/329

a.+ muzda 190101802/137; 190100401/247

a.+ su 190501501/227

a.+ suna 190103801/79; 190101701/20; 190100101/135;

	190101802/16;	190501501/46	
a.+ sunda	190100201/45;	190100006/19;	190101201/219;
	190102001/72;	190102901/371;	190301601/9
a.+ jtan	190501501/293		
araɫuk ‘aralık’			
a.+ ɫara	190101201/151		
ara:mε Ar. حرامى hara:mi ‘harami, eşkiya’			
a.+ lεr	190102301/30		
ara- ‘aramak’			
a.- a:ɟam	190102903/21		
a.- ɟan	190301601/6		
a.- a:jε:	190100004/22;	190100902/72	
a.- a:jɫa:	190201501/415		
a.- a::ka	190100902/41		
a.- a:muf	190102901/397		
a.- a:zan	190500901/212		
a.- duɫa:	190102901/45		
a.- juun	190102901/57		
a.- madum	190500001/60;	190102905/108	
a.- mamufɟuɫa:	190600001/7		
a.- məzduk	190101901/188		
a.- rɛan	190600002/35		

ɑ.- e:la: 190600001/54

ɑ.- e:ruuz 190101802/30

ɑ:ra ‘ara’

ɑ.+ da 190103401/6

ɑ:ramdere ‘Haramidere, Burgaz bölgesinde köy adı’

ɑ.+ jε 190100901/40

ɑ:r- ‘ağrımak, acı duymak’

ɑ.- re: 190501501/87; 190501501/89

ɑ:ret ‘arkadaş, dost, ahretlik’

ɑ.+ im 190101001/135

ɑ:rka ‘arka’

ɑ.+ dan 190300901/189; 190600703/22

ɑ.+ mdən 190100004/8

ɑ.+ su 190100001/84; 190103202/54; 190100002/42

ɑ:rman ‘harman’

ɑ. 190102801/34; 190102801/48

ɑ.+ a 190102801/96

ɑ.+ u 190102801/72; 190102801/41

ɑ:rmuut ‘armut’

ɑ. 190102901/289

ɑ:rmuut ‘armut’

ɑ. 190102901/249 190300201/1; 190101901/229

а.+ ду	190100002/50		
а.+ ла:	190100002/47		
а.+ лару	190100002/47;	190102903/2	
а.+ лук	190102901/235		
а.+ тан	190101901/237		

а:рнаутеу: ‘Arnavutköy, Burgaz bölgesinde köy adı’

а.	190300901/35		
-----------	--------------	--	--

а:рпа ‘arpa’

а.	190103801/128;	190102905/18	
-----------	----------------	--------------	--

а:ртлаз Bulg. **атлас** ‘atlas, bir nevi parlak ipekli kumaş’

а.+ ла:дан	190103702/30		
-------------------	--------------	--	--

а:ртук ‘artık, bundan sonra’

а.	190600701/85		
-----------	--------------	--	--

а:рзу ‘Arzu, kişi adı, özel isim’

а.+ јла	190101201/234		
----------------	---------------	--	--

араба ‘araba’

а.	190103801/267		
-----------	---------------	--	--

араба ‘araba’

а.	190101901/107;	190101901/109;	190101901/110;
	190100002/24;	190201501/33;	190100901/49;
	190101201/15;	190100401/139;	190100401/58;
	190100401/59;	190101901/324;	190102601/41;

	190300201/69;	190201503/46	
α.+ dan	190103702/87;	190103702/89	
α.+ ja	190103801/212;	190100001/108;	190100001/14;
	190100001/15;	190100001/17;	190100002/25;
	190101201/15;	190101603/10;	190201601/46;
	190102901/331;	190100401/52	
α.+ jta	190600701/25		
α.+ juu	190100001/33;	190100001/37;	190102903/36
α.+ ta:	190100401/226;	190101901/374	
α.+ ta:ta	190100902/10;	190101201/111	
α.+ ta:ta:	190600701/18;	190103801/224	
α.+ tara	190501501/85		
α.+ taruu	190100902/13		
α.+ taruuna	190101901/108		
α.+ taruunna	190201501/240		
α.+ na:nnα	190102801/98		
α.+ nuu	190103801/205		
α.+ nuun	190100001/36;	190700002/303;	190101201/114;
	190101601/111		
α.+ sijle	190101601/135		
α.+ suu	190103801/202;	190101901/11;	
	190101901/9;		

190100001/154; 190100002/59;
190102601/37;

190102601/40; 190102601/43;
190600701/20

a.+sunu 190101901/111; 190100101/81

a.+ suna 190101001/31

a.+sunna 190100001/152; 190100001/20; 190101201/111;

190103001/21; 190103001/23

a.+sunnan 190100404/37; 190100404/38

a.+ e:la 190201501/239

a.+ ja 190101603/21

a.+ jla 190100101/123; 190102801/30; 190102905/237;

190102905/238; 190101601/368

a.+ jlan 190600002/41; 190102905/243

aradzuk ‘küçük ara’

a. 190100902/12

a.+ta 190101201/128

araluk ‘Aralık ayı’

a. 190202501/13; 190300501/29

aram Far. آرام **haram** ‘haram’

a. 190103901/14

aramdere ‘Haramidere, Burgaz bölgesinde yer adı’

a.+nin 190102801/103

arama ‘arama’

a.-ma: 190600001/50; 190600001/52

aran- ‘aranmak’

a.-e: 190201501/423

a.-məzdu 190101601/350

arapça ‘Arapça’

a. 190102901/49

a.+dan 190101601/168

a.+sunu 190102601/15

arattur- ‘arattırmak’

a.-e:m 190601601/45

ardino ‘Ardino, Kırcaali bölgesinde şehir adı’

a. 190201501/331

ark ‘ark’

a. 190102801/38

arka ‘arka’

a.+dan 190101901/184

a.+mdən 190600701/100

a.+na 190100901/114

a.+su 190100001/33

arkadaş ‘arkadaş’

a. 190102001/120

α.+larumuz 190100005/6; 190103901/6

α.+um 190600701/101

arkalan- ‘arkalanmak’

α.-du 190600801/29

arui ‘arı’

α.+dan 190500901/18

armut ‘armut’

α. 190102001/79; 190102901/286; 190300901/233;

190100201/27; 190101601/76

α.+umuz 190300901/231

α.+la:ndan 190300901/235

α.+ lar 190101901/244

α.+ tan 190100102/81

arun- ‘arınmak, ayrılıp gitmek’

α. 190101801/125; 190101801/128

α.-du:la: 190201501/299

arpa ‘arpa’

α. 190300901/180

arpa:uk ‘arpalık’

α. 190600002/67

artuk ‘artık, bundan böyle’

α. 190600001/35; 190600002/49; 190103203/10;

190103203/6

a:suɫ Ar. اَصْلِيَّة asıl ‘asıl, esas’**a.** 190100901/312**a:sur** Ar. حَصِير ha:şî:r hasır**a:.** 190300901/175**a:stɟuɫ** ‘azıcık’**a:.** 190100402/10; 190101801/43**a:sta** Far. هَسْتِه haste ‘hasta’**a:.** 190300901/50**a:staɫuɫ** ‘hastalık’**a:.** 190100902/36; 190100902/38; 190100902/37**as-** ‘asmak’**a.-a:ɫar** 190100001/129**a.-a:muɟ** 190102901/398**a.-i:sun** 190101201/183**a.-i:z** 190100003/48**a.-u:muɟɫa:** 190100901/336; 190100901/334**a.-u:ɟen** 190200901/40**asan** ‘Hasan, kişi adı, özel isim’

a. 190100901/113; 190100403/12; 190101601/269;
 190101601/316; 190102701/128; 190102701/129;
 190102701/92; 190103202/60; 190601601/30;

	190100004/4;	190100001/146	
α.+mwf	190101601/35		
α.+wn	190100001/146		
asanna : ‘Hasanlar, sülale adı, lakap’			
α.	190600701/111		
agrom asannar ‘Agronomhasanlar,	sülale adı, lakap’		
α α.	190103401/14		
asannukla : ‘Hasanlıklar, sülale adı, lakap’			
α.	190103201/9		
ascε: d̡ic ‘asker çiçeği’			
α.	190101802/52;	190101802/55	
ascε : Ar. ‘asker’ ‘asker’			
α.	190201501/244;	190102601/7	
α.+dε	190100401/17;	190101601/319	
α.+dejce	190102701/133		
α.+dejdi	190103601/17		
α.+den	190101601/298;	190500901/117	
α.+di	190103601/16		
α.+le:	190102601/13		
ascε: lic ‘askerlik’			
α.	190100006/2;	190100902/28;	190101602/66;
	190500901/113		

α.+i: 190201501/236; 190100902/20; 190100902/30;
190500901/114

α.+i:mdε 190500901/111

α.+i:mi 190101601/181; 190103203/22

α.+ li:ni 190201501/55

ascεr ‘asker’

α. 190100902/32; 190102601/9; 190103203/7

α.+dεn 190101601/178

α.+di 190100401/17

α.+ε 190201501/228; 190201501/229; 190100401/11;

190101601/177; 190101601/183; 190201501/53;

190101601/235; 190102701/2

α.+i:mif 190600002/30

α.+in 190600001/47

α.+ε 190201501/243

asul Ar. اصْلَيْت asıl ‘asıl’

α. 190100901/166; 190100201/22; 190100404/30;

190500901/105

α.+u 190501501/124

α.+uunda 190100001/11; 190102901/207; 190103901/11;

190600703/3

asulđasul ‘gerçek, esas’

a. 190102601/73

asur: Ar. **ح ص ير** ḥasır ‘hasır’

a. 190101001/121; 190101901/282; 190101901/284

asur ‘hasır’

a.+uun 190101901/292; 190101901/294

asma kaba: ‘asma kabağı’

a k. 190100101/132

asurḫu ‘asılı’

a. 190101601/194; 190100201/51

asurḫ- ‘asılmak’

a.-duktan 190101601/51

a.-muḫf 190101601/49

asta Far. **خ س ته** ḥaste ‘hasta’ ‘hasta’

a. 190101701/63; 190101201/94; 190101602/45;

190101901/27; 190200001/54; 190202501/7;

190102903/15; 190103702/74; 190600601/16;

190101801/40

a.+jdu 190103702/60

a.+juum 190101201/67; 190101602/43; 190102501/39

asta:nε ‘hastane’

a. 190202501/16; 190600301/20

a.+dε 190202501/18; 190102501/52

a.+jε 190102501/51; 190100501/358

astadga ‘hasta gibi’

a. 190102501/44

astalan- ‘hastalanmak’

a.-du 190102401/38

a.-muɣ 190101201/205

astalic ‘hastalık’

a.+i: 190500901/135

a.+i:na 190102901/283

astahuk ‘hastalık’

a. 190100902/57; 190100401/23; 190102901/246;
190500901/141

a.+u: 190100401/108; 190600601/18

a.+u:mu 190600701/42; 190600701/50

a.+u:na 190102601/95

astfuk ‘azıcık’

a. 190101801/48; 190100004/11; 190500001/28;
190500001/36; 190500001/65; 190100901/296;
190103101/16; 190103101/19; 190103101/40;
190103101/44; 190103101/53; 190101603/55;
190101803/2; 190102401/25;
190103205/22;

190103207/19; 190501501/131; 190501501/162;
 190501501/23; 190501501/45; 190600702/3

a:fa ‘Ayşe, kişi adı, özel isim’

a:. 190101201/233

a:f (a:ş TT 172) ‘aş, yemek’

a:. 190101901/51; 190102901/322; 190101901/51;
 190102901/321; 190103701/41

afa: ‘aşağı’

a.+ ku 190300901/38

a:fam ‘akşam’

a:. 190101001/128

a:.+u 190100201/1; 190102701/129

a:.+su 190600801/9

a:far ‘maya, ferment’

a:.+unu 190100101/89

a:fε ‘Ayşe, kişi adı, özel isim’

a. 190100001/116; 190100001/65; 190100501/363;
 190201701/57; 190101801/87; 190101803/108;
 190101803/111; 190101901/35; 190102001/23;
 190600701/112; 190600702/33; 190600702/44;
 190600801/10; 190102001/23

a:.+nin 190102001/14

ɑ:ʃɛdʒic ‘Ayşecik, kişi adı, özel isim’

ɑ:. 190101803/7

ɑ:.+lɛ 190101803/5

ɑ:.+ɛ: 190101803/97

ɑ:ʃimɔ:ɬɑ: ‘Haşimoğulları’

ɑ:. 190600701/111

ɑ:ʃɬak ‘aşı yapılmış bitki’

ɑ:. 190101802/65

ɑ:ʃ ‘ağaç’

ɑ:.+ɬɑ: 190100002/68; 190102201/12

ɑ:.+ɬɑ:dan 190102201/8

ɑ:.+ɬɑ:ndan 190101901/264

ɑ:.+tan 190102905/229; 190102905/252; 190102905/143;

190102905/147; 190102905/16; 190102905/192;

190102905/203; 190102905/42; 190102905/75;

190501501/106; 190501501/107; 190500901/101;

190102801/74

ɑ:.+tandurɬar 190101901/46

ɑ:.+ɬar 190100002/55

ɑ:.+ɬaruu 190100101/127

ɑ:ʃtɔ: ‘işte o’

ɑ:. 190100901/109

ɑ:ʃtɔna ‘işte ona’

ɑ:. 190100401/147

ɑʃ- ‘açmak’

ɑʃ.-tuu 190100404/24

ɑʃ- ‘açmak’

ɑ.-tuuk 190101701/70; 190102904/11

ɑ.-tuum 190101801/11

ɑʃɑ: ‘aşağı’

ɑ. 190100101/23; 190100101/64;
190100102/39;

190100102/63; 190101201/193; 190101301/29;

190101301/30; 190101601/68; 190101801/120;

190101801/121; 190101801/17; 190102301/42;

190102601/59; 190102901/75; 190102901/86;

190500901/149; 190500901/17; 190500901/75

ɑ.+da 190100902/204; 190103101/50; 190100101/21;

190101301/17; 190101901/164; 190101901/166;

190102001/62; 190102901/85; 190300901/53;

190103401/48; 190601601/60;

190500901/71;

190600001/12; 190102001/60

ɑ.+dan 190101301/28; 190101801/111; 190102901/231

ɑ.+kuu 190101301/31; 190101301/33

a.+la:da 190100901/12

a.+lara 190101201/40

a.+suu 190101901/343; 190102905/176; 190101901/346

aftuk ‘açlık’

a. 190100101/87

afaru (aşak ED 259a) ‘aşağı’

a. 190103801/282; 190600003/13;
190100901/304;

190100901/307; 190102001/109; 190102901/180;

190103401/12; 190103401/13; 190103401/14

afta- ‘haşlamak’

a.- a:je : 190101901/251

a.- ruḡ 190501501/37

a.- e:sun 190101001/101

aftak ‘aşıllı fidan, aşı yapılmış bitki’

a. 190100901/142; 190101901/234; 190102901/279;

190102901/286; 190102901/297; 190102903/8;

190102001/77; 190102901/292

a.+laru 190101901/256; 190101901/256

a.+tur 190102901/298

aftama ‘bir çeşit hamur tatlısı’

a. 190100201/35

a.+laru 190101001/97

aḡlama ‘aşıllı fidan, aşıllı bitki’

a. 190100002/51

aḡlak ‘aşıllı fidan, aşıllı bitki’

a.+la: 190100401/132

aḡur- ‘aşırmaq’

a.-e: 190102905/43

a.-e:m 190100101/112

aḡuru ‘bulunduğu yerden farklı yer, uzak yer’

a.+da 190102001/115

a.+dan 190102301/36

a.+ja 190103202/30; 190103202/31

a.+su 190100006/38; 190100101/111

a.+ja 190600701/10

a ḡtø:lε ‘işte öyle, aynen öyle’

a. 190100401/142; 190100402/22

aḡu:ra Ar. ‘a:ḡu:ra: ‘aşure’

a'+da 190103701/30

aḡu:rε Ar. عاشوراء **a:ḡu:ra:** ‘aşure’

a'. 190103701/21

a:t ‘ad, isim’

a'+la:mu:zu 190101802/36

ɑ:ː+haru	190103801/10;	190100002/41;	190103207/38
ɑ:turɫa-	‘hatırlamak’		
ɑ:ː-ɑ:jɛm	190101201/251		
ɑ:tur-	‘hatırlamak’		
ɑ:trumda	190102904/18		
ɑ:thu	‘adlı, isimli’		
ɑ:ː	190501501/118		
ɑ:t	‘art, sonra’		
ɑ:du	190201701/18		
ɑ:t-	‘artmak’		
ɑ:ː-mɑ:jɛ	190103101/21		
ɑ:tuuk	‘artık, bundan böyle’		
ɑ:ː	190102002/3;	190104001/3;	190101001/117;
	190101001/133;	190101001/66;	190101001/67;
	190101001/78;	190101001/79;	190100102/46;
	190101001/42		
ɑ:tuukun	‘bundan böyle, bundan sonra’		
ɑ:ː	190101001/105		
ɑːt	‘at’		
ɑː	190103202/74;	190103202/76;	190103203/44;
	190103203/48		
at	‘at’		

a. 190100002/59; 190301601/15

a't 'ad, isim'

a'. 190201501/1; 190700001/8; 190100402/14

a'.+ħa: 190101602/7; 190300201/81

a'.+ħa:muwzu 190300901/17

a'.+ħa:nuu 190103001/10

a'.+ħa:nuu 190600001/55; 190102401/31; 190300901/232

a'.+ħaru 190600001/12; 190101201/32; 190101901/307;

190103401/42; 190103401/43

a'.+ħarunu 190600001/8; 190103401/10;

a.+ħarũnu 190600001/7

at 'ad, isim'

a. 190102901/284

a.+ħarun 190202501/5; 190300501/20

at- (**at-** ED 36a) 'atmak'

a.-a: 190103801/125; 190100401/216; 190101803/57

a.-a:du 190101803/56; 190103801/74

a.-a:duuk 190101901/269; 190101901/329; 190101901/336;

190101901/339; 190102801/44

a.-a:duħa: 190100901/173

a.-a:ħa:du 190103801/121; 190103801/300; 190100902/83

a.-a:ħa:muuf 190100201/70

α.-α:ladu	190101802/109		
α.-α:lar	190100901/169		
α.-α:muɸ	190101201/215		
α.-α:san	190201501/144;	190101802/86	
α.-α:sun	190101001/119;	190101201/132;	190100401/222;
	190102905/234;	190103207/32;	190103701/111;
	190102905/236		
α.-αlak	190201501/376		
α.-ame:z	190500001/58		
α.-arum	190100101/131		
α.-aruɸ	190103207/27;	190103207/31;	190101802/87
α.-aɰam	190103703/10		
α.-e:	190201501/379		
α.-ε:	190103801/28;	190102905/226	
α.-e:la:	190103801/162;	190201601/18;	190201503/13
α.-e:m	190100101/107;	190101901/63;	190202501/15
α.-ε:m	190201501/100;	190100901/255;	190101901/73;
	190101901/95		
α.-ε:n	190102905/269;	190103701/49;	
	190102801/50;		
α.-e:ru	190101802/101		
α.-e:sun	190102905/241		

α.-ε:z	190102701/22		
α.-e:z	190201501/96;	190101802/85;	190101802/88;
	190101901/90;	190201503/8;	190100101/139
α.-tʃɛ:m	190100101/105		
α.-eɫa:	190202601/20		
α.-i:z	190103207/29		
α.-u:	190100901/168		

attɟurɫuk ‘zorla isim değıştirme’

α.	190301601/10
-----------	--------------

ateɟlic ‘ateşlik’

α.+tɛn	190100401/186
---------------	---------------

ateɟ Far. آتش ateş

α.	190200001/18;	190102901/117;	190102901/94
α.+ε	190100501/370;	190100102/67;	190103701/86
α.+i	190100006/35		
α.+tɛ	190103801/22;	190200901/37;	190102905/151;
	190300901/78;	190102901/381	

aticømɛ: ‘Atikömer’, özel isim, lakap’

α.ø.	190100901/50
-------------	--------------

atipyseɟin ‘Atipüseyin, özel isim, lakap’

α.y.	190601601/1
-------------	-------------

atɫa- ‘atlamak’

a.-juvε:dim 190100902/134

a.-masuun 190103207/34

a.-muuf 190102601/60

atlan- ‘atlanmak’

a.-masuun 190103207/31; 190103207/32

atlas ‘yüzü parlak, sık dokunmuş bir tür ipekli kumaş, saten’

a. 190501501/271

atlu ‘adlı, isimli’

a. 190100901/186

a.+la:dan 190101801/25; 90101801/30

atli ‘adlı, isimli’

a.+jsa 190501501/117

atur:la- ‘hatırlamak’

a.-jama:ɖʒʌ 190102002/7

aturla- ‘hatırlamak’

a.- a:ɖak 190101201/14

a.- a:jɛm 190101201/102

atma ‘atma’

a.- a: 190100902/135; 190100401/211; 190101901/314;

190500901/212

a-t- ‘atmak’

a’.-tən 190101701/10

α.-məzmuf 190101601/156

α.-tu 190101601/216

atulan ‘atılan’

α. 190103701/108

attur:- attur-

α.-du 190601601/24

at-(at-ED 36a) ‘atmak’

α.-udzan 190103701/51

α.-məzduk 190103801/289

α.-uje: 190201601/22

α.-ujən 190700001/73; 190700001/74

α.-un 190101602/85

α.-up 190501501/247

α.-uvε:dim 190100001/65

α.-uvε:mif 190100001/64; 190201601/55

α.-uvεri:sin 190100001/87

α.-sunna: 190201501/190

α.-tu 190102901/386

α.-tu:muɹ 190103701/107

α.-tuk 190101601/229; 190101901/272

α.-tuktan 190100101/186; 190201601/19; 190201601/23

α.-tuktu 190601601/22

a.-tuum 190102901/111

a.-tunız 190101602/86

attur- ‘attırmak’

a.-ur:duŋar 190101201/140

av (a:b TT 171) ‘av’

a.+a 190600002/23;

avdʒu ‘avcı’

a.+jdıu 190102801/10

a.+lar 190600002/23

a.+jdıu 190102801/13

avla- ‘avlamak’

a.-la:du 190102801/13

ava ‘türkü’

a. 190103702/80

ava Ar. هـا ‘hava’

a.+da 190102905/113; 190103205/12; 190103205/13;

190103205/14

a.+ja 190103701/64; 190100902/97

a:va ‘hava’

a. 190101201/186; 190102904/25; 190102904/26

a:va ‘Havva, kişi adı, özel isim’

a. 190102904/25

avlu Yun. **avlu** ‘avlu’

avlu 190100001/219

avlu ‘avlu içi’

avlu 190100003/3

avlu 190100003/2; 190100003/43

avlu ‘havalanmak’

avlu 190100902/126

avlu 190100902/128

avgust ‘Ağustos ayı’

avgust 190100901/295

avgust 190101603/13; 190101901/151

avlu ‘avlu içi’

avlu 190202601/16; 190202601/19

avlu 190200001/38

avlu 190500901/130

avlu 190103202/66

avlu 190101001/116

avlu ‘avlu, avlu içi’

avlu 190201501/379

avlu 190100001/38;

avlu 190103801/302; 190201601/8; 190102901/76

avlu 190102901/263

avlu Yun. **avlu** ‘avlu

a. 190100401/247; 190100901/81

a.+suna 190100101/84

avur 1. ‘ağır’ 2. ‘hamile’

a. 190102801/95; 190700002/295; 190101901/47

a.+dza 190501501/278

avur 1. ‘ağır’ 2. ‘hamile’

a. 190101801/40; 190600701/47; 190400001/325

a.+um 190700002/301; 190100501/347

avropan ‘uçak’

a.+dzuk 190201501/452

affam ‘akşam’

a. 190100902/62; 190103801/230; 190100402/11;

190101602/59; 190101802/24; 190103201/54;

190600601/59; 190100004/15; 190100201/17;

190100201/91; 190103201/63; 190600703/20;

190100101/93

a.+a 190201501/382

a.+dur 190100901/187

a.+laru 190101601/305

a.+lejin 190201503/39

a.+u 190100902/146; 190100902/81; 190103801/289;

	190101802/25;	190300901/160;	190103701/12;
	190100201/99;	190201501/393;	190100901/194;
	190101001/88;	190101901/123;	190102701/130;
	190103201/58;	190100201/84;	190102701/47
α.+ne:jĩn	190100101/36		
α.+ne:juun	190100201/72		
α.+nɛ:n	190100901/94;	190103801/294;	190600801/8
α.+ni:n	190100902/120;	190101603/44	
α.+ni:n	190102701/105		
α.+suu	190100902/89;	190100201/74;	190100201/80;
	190700001/65;	190100901/180	
α.+ni:n	190100902/115		
α.+ni:n	190100101/92		
α:ffam ‘akşam’			
α.uu	190100401/57;	190600703/10;	190103201/58
α.+da	190100401/57		
α:v ‘ağ’			
α.	190102905/277		
α:vʃam ‘akşam’			
α.+muu	190102001/43		
α:j ‘şaşıрма veya sevinç ünlemi’			
α.	190600703/16;	190201501/109	

α:jna ‘ayna’

α. 190101802/95

α:jnuu Ar. **ع ين** ‘aynı, benzeri, gibi’

α. 190700001/48; 190101601/228; 190102401/7;
190103801/47; 190300901/144

α:jnuuku ‘aynısı, benzeri, tıpkısı’

α. 190101001/73; 190100102/76

α:jni Ar. **ع ين** ‘aynı, benzeri, gibi’

α. 190100901/225; 190100901/231; 190501501/143;
190501501/48

α:jni Ar. **ع ين** ‘aynı, benzeri, gibi’

α. 190102701/63;

α:jnici ‘aynı, benzeri, gibi’

α. 190103207/7

α:jnuu ‘aynı, benzeri’

α. 190100901/261; 190103101/20; 190100101/77;
190101201/130; 190301401/36; 190101601/270;
190101603/2; 190101802/56; 190101803/96;
190102901/105; 190102901/230; 190102903/39;
190300901/211; 190103203/53; 190501501/139;
190102601/81

α.+suu 190102904/40

ajran (ayran ED 276a) ayran'

α.	190102905/150		
α.+υ.	190103701/83		
α.+na	190101701/27;	190102901/328	
α.+najmuf	190103206/21		

α:jan 'ayran'

α.	190100006/34;	190101701/30;	190100401/47;
	190300901/122		

ajrettēn 'ayrica'

α.	190400001/317;	190103001/53;	190103202/61
-----------	----------------	---------------	--------------

α:jriettēn 'ayrica'

α.	190103205/29		
-----------	--------------	--	--

ajrudza 'ayrica'

α.	190101601/143		
-----------	---------------	--	--

α:jru 'ayrı'

α.	190100002/21;	190600002/102;	190100901/291;
	190301401/61;	190103001/54;	190300901/55;
	190103701/30		

α:jri bk. 'ayrı'

α.-jdu	190100002/10;		
---------------	---------------	--	--

α:jruł- 'ayrılmak'

α.-džam	190103208/2		
----------------	-------------	--	--

a.-d̡az 190100203/5

a.-ma: 190103901/4

a.-madum 190100901/56

a:jt̡s ‘Aytos, Burgaz bölgesinde şehir adı’

a.+ta 190100902/161

a:jvan Ar. **يوان** ➤ **hayva:n** ‘hayvan’

a. 190100002/18; 190100902/105; 190100902/55;

190101901/367; 190102302/57; 190103205/26;

190100001/14

a.+na 190103205/27

a.+umuzu 190100002/15

a.+na 190100404/44

a.+na: 190100902/106; 190102901/77; 190300201/64

a.+na:ma 190300201/67

a.+naruu 190100901/282

a.+narun 190100001/35

a.+narunun 190100002/18; 190100002/23

ajvan ‘hayvan’

a. 190100101/25; 190101601/219; 190101901/108;

190102801/98; 190103207/26; 190103701/34;

190100101/79; 190103701/33

a.+a 190100902/146

α.+naruu	190102801/45		
α.+naruun	190101901/269		
α.+u	190102601/46;	190102901/340	
α.+uumuuzuu	190300901/204		
α.+uuz	190100001/18		
α.+na:ta:	190103203/72		
α.+na:n	190100902/119		
α.+na:na	190700001/57		
α.+nan	190102905/12		
α.+nar	190102601/83;	190102903/57	
α.+nara	190700002/302;	190101601/156;	190102901/246;
	190102903/58		
α.+naruu	190101901/12;	190102801/41;	190102801/47;
	190101901/13;	190100101/26;	

ajvandzułuk ‘hayvancılık’

α.+tu: 190500901/22

aj ‘ay’

α.	190201501/173;	190100901/57;	190101201/192;
	190100401/17;	190101601/179;	190101603/25;
	190101801/132;	190102001/17;	190102301/77;
	190102601/24;	190300901/15;	190103203/23;
	190103601/18;	190501501/159;	190600601/11;

	190500901/113;	190103701/21	
a.+a	190102901/359		
a.+harun	190102401/31		
a.+harunda	190102901/208		
a.+harũnda	190101901/350		
a.+u	190201501/208;	190101601/187;	190102601/74;
	190102901/362;	190103701/20	
a.+un	190103801/279;	190201601/100	
a.+unda	190100401/116;	190101603/12;	190101801/155;
	190101901/150;	190102601/72;	190102901/385;
	190501501/259;	190600601/28;	190102901/394
a.+eri	190202501/12		
ajluk ‘bir ay süren’			
a.	190102001/37;	190200901/49;	190201501/229
ajak (adak ED 45a) ‘ayak’			
a.	190600701/45;	190600701/45	
a.+a:	190600701/45;	190600701/53	
a.+a:m	190101701/44;	190600701/37	
a.+a:ma	190100902/111;	190600301/12	
a.+a:na	190100401/166;	190102905/55;	190100201/87
a.+a:nda	190101201/97;	190101601/60	
a.+a:nu	190103701/16;	190102905/66	

a.+lan 190102905/233

a.+laru 190101301/11; 190101901/323; 190501501/244;
190600801/27

a.+larun 190102905/50; 190102905/234

a.+laruna 190102905/74

ajakkabu ‘ayakkabı’

a.+plarun 190103703/49

ajat 1. ‘eski tip evlerin girişinde bulunan ve yerden bir miktar yüksek balkon şeklindeki kısım, hayat’; 2 ‘evlerin önünde topraktan yapılmış kaldırım’.

a.+dumuuz 190103702/93

a.+f̣a:muṣ 190103702/93

a.+ta 190103703/59; 190103703/62

a:j ‘ünlem, şaşırtma anlamında’

a. 190103801/91; 190300901/111; 190103203/16;
190601601/73

a:j ‘hayır, yok, öyle değil anlamında bir söz’

a. 190201501/204; 190202601/15; 190102901/131

a:jw ‘hayır, yok, öyle değil anlamında bir söz’

a. 190100001/212; 190103206/4; 190100003/51;
190103101/10; 190102701/49; 190102801/16;
190201501/334; 190101701/62; 190600001/26;
190100101/74; 190101603/78; 190101802/23;

190201601/120; 190102302/39; 190103702/68;
 190103702/78; 190501501/246; 190600601/4

a:jur ‘hayır, yok, öyle değil anlamında bir söz’

a. 190102201/4; 190101201/14; 190101001/26;
 190102201/26; 190300201/84

a:jda ‘hadi, haydi’

a. 190102302/12; 190100003/34; 190101201/194;
 190201501/455; 190101201/227; 190101201/95;
 190300901/199

a:jda-ajda-1. ‘haydamak’; 2. sürgün edilmek, ceza olarak bir yerden başka bir yere gönderilmek’

a.-a:je 190102801/50
a.-a:jem 190100902/205
a.-jamajadzakla:190201501/447
a.-de:m 190100902/5
a.+da:dum 190100902/19
a.-de:lar 190102901/163

ajde ‘hadi, haydi’

a. 190101001/139

a:jde ‘hadi, haydi’

a. 190100902/132; 190600002/88

a:jde ‘hadi, haydi’

α. 190101201/230

αjdi ‘hadi, haydi’

α. 190601601/70

αjdun ‘Aydın, kişi adı, özel isim’

α. 190101201/62

αjdun ‘aydın’

α. 190100402/27

αjdunnuuk ‘aydınlık’

α. 190100402/27

α:jdi ‘hadi, haydi’

α. 190100003/34; 190201501/455; 190101201/227;

190101201/95; 190300901/199; 190201503/46

αjkurw jɔt ‘Aykırıyol, Ruen ilçesinde yer adı’

α.j. 190100101/169

α:jkut ‘Aykut, kişi adı, özel isim’

α. 190101801/23

α.+tan 190100001/170

αjlak ‘aylak, işsiz’

α. 190102302/78; 190103601/36; 190101901/350;

190102302/79

α:jlamaz ‘Aylamaz, Ruen ilçesinde yer adı’

α. 190100002/42

ajlɛmaz ‘Aylamaz, Ruen ilçesinde yer adı’

a. 190103401/23

ajɔɫ ‘genellikle kadınların kullandığı bir seslenme sözü’

a. 190700001/5; 190101201/24; 190700001/7

ajɔɫs ‘Aytos, Burgaz bölgesinde şehir adı’

a.+a 190201601/114; 190102301/41

a.+ta 190101801/74; 190201601/115; 190201601/116

a.+ta 190600601/56

a:jdɔʂ bajurru ‘Aytosbayırı, Aytos ilçesinde yer adı’

a b.+u 190100002/44

ajfɔɫu ‘Ahyolu, Burgaz bölgesinde şehir adı’

a. 190300901/10

a.+da 190500901/201; 190501501/213

ajir- (**adır** ED 66b) ‘ayırmak’

a.-ɛ:la: 190101601/347

ajur- (**adır**-ED 66b) ‘ayırmak’

a.-e:sun 190102905/280

a.-e:z 190103205/7; 190103701/62

a.-u:dukk 190102905/275

a.-madukk 190102905/110

a.-usun 190102601/58

ajur- bk. ‘ayırmak’

а.-dum 190601601/72

ajru ‘ayrı’

а. 190101601/33; 190200901/51

ajrut- ‘ayrılmak’

а. 190101801/134

а.-le:la: 190101601/33

а.+anna: 190103401/41

а.-dʒa:m 190103208/3

а.-du 190101801/137; 190101801/137

а.-duk 190100101/174

а.-duʔa: 190101801/94

а.-e:du 190100902/191

а.-ma: 190103901/4

а.-ur 190101601/348

ajur Ar. ع ayb ‘ayıp’

а.+bunur 190201501/432

ajur ‘ayıp’

а. 190103001/14

ajuktā- ‘ayıklamak’

а.-ʔa:sun 190501501/192

ajruk ‘ayrılmış’

а. 190103401/5

ajruk ‘ayrık otu’

a. 190301401/45

ajfe ‘Ayşe, kişi adı, özel isim’

a. 190600002/106; 190102001/24; 190102701/35;
190600601/2; 190700001/29

a.+nin 190103401/65

ajtos deresi ‘Aytos Deresi, Burgaz bölgesinde dere adı’

a. d. 190600001/16; 190600001/44; 190500901/93

ajtos ‘Aytos, Burgaz bölgesinde şehir adı’

a. 190600001/49

a.+a 190100003/31; 190101801/12

a.+ta 190600703/10; 190600001/63; 190101801/27;
190600701/43

a.+ta 190100902/167

a.+un 190100901/72

a.+tan 190101801/53

ajtos kalesi ‘Aytos Kalesi, Burgaz bölgesinde yer adı’

a. k. 190600001/51

ajtofko ‘Aytos bölgesi sınırları içinde’

a. 190102901/146

ajva ‘ayva’

a. 190100902/66; 190103801/304; 190301401/50;

190102901/273; 190500901/58

ajvadɣuɔk ‘Ayvacık, Burgaz bölgesinde yer adı’

a.+tan 190501501/1

az ‘az’

a.-muɣ 190103401/9

a. 190100401/275; 190100401/276

aza:ɖɣuɔk ‘azar azar’

a. 190102905/77

aza:t- ‘azalmak’

a.-du 190101201/171

azar ‘azıcık, biraz’

a. 190100001/202; 190100403/20

a.-arak 190103206/13

azɖɣuɔk ‘azıcık’

a. 190700002/282; 190100401/107; 190100402/32;
190103205/27; 190700001/60; 190100101/142;
190100401/16;1 90100404/48; 190101602/116;
190100401/100

azuɖɣuɔk ‘azıcık’

a. 190101301/28; 190100101/147

aziz ‘Aziz, kişi adı, özel isim’

a.+lɛ: 190100003/17

azur: Ar. حاضر **ha:zır** ‘hazır’

a. 190100101/185; 190101602/61

a.+dur 190103201/46

a.+lanε: 190101701/19

azur ‘hazır’

a. 190101001/36; 190101603/39; 190102905/158;
190103201/43; 190100901/55; 190103204/19;
190103701/70

a.+um 190102002/2; 190100203/8

azur:lık ‘hazırlık’

a. 190100005/12

a:zur:lık ‘hazırlık’

a. 190103801/144

azmak ‘Azmak, Burgaz bölgesinde yer adı’

a. 190101601/13

azur:la- ‘hazırlamak’

a.-le:z 190100102/62

azıfuk ‘azıcık, biraz’

a. 190100202/5

a:z ‘az’

a. 190700002/284; 190500001/47; 190100404/15;
190102901/139; 190500901/159; 190500901/19

a.+dan 190500901/19

a.+du 190101601/343

a:z̥ ‘az’

a. 190100002/13; 190102901/275; 190501501/60;
190500901/112

a:zd̥ɯk ‘azıcık’

a. 190100501/339

a:za: Ɂa:met ‘Azar Ahmet, kişi adı, lakap’

a. Ɂa:. 190102001/104

a:z (agız ED 98a) ‘ağız’

a.+la:na 190103702/85

a.+larũna 190600703/3

a.+u 190501501/284

a.+uum 190101701/63

a.+uma 190700001/40; 190600003/12

a.+una 190103702/82

a.+undan 190600801/23

a.+unw 190100006/8; 190103701/100; 190103701/104;
190200901/42

a.+unun 190500001/16

a:zt̥ɯk ‘azıcık’

a. 190101602/35

b**ba** ‘ünlem’**b.**

190100001/109;	190100001/120;	190100001/21;
190100002/2;	190100002/39;	190100004/3;
190100201/18;	190201501/269;	190201501/334;
190201501/375;	190201501/94;	190101701/35;
190101701/49;	190101701/62;	190600003/21;
190700001/14;	190700001/36;	190700001/7;
190100901/115;	190100901/137;	190100901/155;
190100901/165;	190100901/178;	190100901/184;
190100901/211;	190100901/240;	190100901/262;
190100901/296;	190100901/308;	190100901/313;
190100901/37;	190100901/65;	190100901/73;
190100901/76;	190100901/83;	190100901/99;
190100902/124;	190100902/141;	190100902/142;
190100902/147;	190100902/189;	190100902/191;
190100902/213;	190100902/3;	190100902/73;
190103101/58;	190101001/24;	190101001/54;
190101001/61;	190101001/66;	190100101/14;
190101201/14;	190101201/229;	190103801/263;
190301401/43;	190100401/186;	190100401/87;

190100403/12;	190100403/20;	190100403/28;
190100403/32;	190100404/43;	190100404/49;
190100404/9;	190101601/173;	190101601/248;
190101601/344;	190101602/103;	190101602/90;
190101602/95;	190101603/15;	190101603/78;
190201701/40;	190201701/60;	190101801/25;
190101802/6;	190101803/100;	190101803/46;
190101803/66;	190101803/75;	190101803/76;
190101901/122;	190101901/152;	190101901/183;
190101901/186;	190101901/280;	190101901/29;
190101901/294;	190101901/30;	190101901/307;
190101901/348;	190101901/355;	190101901/366;
190101901/381;	190101901/397;	190101901/83;
190101901/90;	190102001/106;	190102001/17;
190201601/104;	190201601/12;	190201601/120;
190201601/127;	190201601/72;	190102301/19;
190102302/13;	190102501/59;	190102601/115;
190102601/29;	190102601/45;	190102601/6;
190102701/115;	190102701/118;	190102701/4;
190102701/9;	190102801/24;	190200901/21;
190102901/99;	190102901/272;	190102901/285;
190102901/329;	190102903/14;	190102903/18;

190102903/25;	190102903/46;	190102903/58;
190102904/18;	190102905/173;	190102905/25;
190102905/53;	190300901/144;	190300901/167;
190300901/173;	190300901/211;	190300901/35;
190300901/80;	190300201/27;	190103203/60;
190103206/4;	190103401/22;	190300501/1;
190103601/19;	190103701/28;	190103701/33;
190103701/7;	190103702/3;	190103702/41;
190103702/68;	190103702/78;	190103702/80;
190103702/97;	190103703/21;	190103703/51;
190103703/9;	190501501/225;	190601601/19;
190600601/13;	190600601/17;	190600601/25;
190600701/100;	190600701/112;	190600701/36;
190600701/91;	190600703/18;	190600703/20;
190600703/26;	190500901/120;	190500901/151;
190500901/159;	190500901/17;	190500901/201;
190500901/21;	190500901/228;	190500901/236;
190500901/59;	190100002/26;	190100201/58;
190100901/16;	190100902/116;	190100902/171;
190100401/66;	190100404/49;	190102302/39;
190102302/49;	190102801/42;	190102901/311;
190102905/97;	190103001/9;	190300901/144;

190103702/45; 190501501/246; 190601601/71;
 190500901/165; 190500901/199

ba: 'be, ey, yahu anlamlarında ünlem'

b. 190100001/121; 190600001/26;
 190100901/109;
 190100901/8; 190100902/15;
 190100902/3;
 190101201/148; 190101201/177; 190100402/57;
 190101601/260; 190601601/18;
 190101602/107;
 190101602/79; 190101901/227; 190102501/53;
 190102901/119; 190600601/4; 190600701/20;
 190600701/82

ba: 'bağ'

b. 190300901/29; 190100901/63; 190100901/90;
 190101601/119; 190101601/128; 190101601/343;
 190101901/274; 190101901/276; 190102301/26;
 190300901/25;

b.+lara 190600002/43

b.+laru 190100901/88

ba:dem 'badem'

b. 190102901/250

ba:demnic 'bademlik'

b. 190103401/21

ba:ɖʷ ‘bağcı’

b. 190101601/123

ba:ja: ‘oldukça, epey’

b. 190101201/8; 190102201/9

baja:ɖʷa ‘oldukça, epey’

b. 190103205/28

bakw:ɖʷuk ‘küçük bakraç’

b.+lara 190103201/78

bakw: ‘bakraç’

b. 190103703/2

b. 190103703/2

b.+lamuɖ 190103801/253

b.+la: 190201501/366; 190200001/42; 190103703/16

b.+larw 190200001/29; 190103703/6

ba:ɬ ‘bal’

b. 190300901/221

ba:lama ‘bağlama, bağlama kişi’

b.+a: 190100001/131; 190200901/9

ba:lan- ‘bağlanmak’

b.-muɖ 190101901/366

ba:lar ɣ:kasu ‘Bağlar arkası’

b.ɑ. 190103801/269; 190101901/184

ba:ta- ‘bağlamak’

b. 190100401/33

b.-ɑ:jɛ: 190102905/224; 190102905/226

b.-ɑ:jɛsɛn 190102905/215

b.-ɑ:jɛʒ 190200901/10

b.-ɑ:ta: 190100201/87

b.-ɑ:ta:du 190103701/98

b.-ɑ:lar 190103701/99

b.-ɑ:tar 190103701/104

b.-ɑ:sun 190101201/145; 190100401/147; 190102905/211;

190102901/297; 190501501/239

b.-duuk 190102905/214

b.-dum 190100401/36

b.-muʃtar 190102904/41

b.-rum 190100401/31

b.-ruʒ 190101001/113

b.-sunna: 190100902/185

b.-le: 190100901/337

b.-te:tara 190100902/188

ba:li ‘bari, hiç olmazsa’

b. 190600801/3

b. 190101201/142

bałkan ‘Balkan’

b. 190101201/6

ba:łur ‘bağlı’

b. 190101901/375; 190102601/31; 190102901/356

ba:łuk ‘bağlık’

b. 190301401/345; 190102901/219; 190300901/26

b.+łara 190101301/20

b.+łarumuz 190102901/274

ba:łuk

b. 190100901/81; 190100901/87; 190100901/95;
190500901/70

ba:łukłurłuk ‘bağcılık’

b.+ta 190500901/199

ba:łta ‘balta’

b. 190101601/392

b.+ju 190100002/69

ba:run- ‘bağırıp durmak’

b.-e:ła: 190600002/70

ba:runma ‘bağırıp durmak’

b.+a: 190201601/91

ba:ruł ‘bağırış’

b. 190100001/123

ba:ruʃ- ‘bağrıışmak’

b.-tuuk 190100202/3

ba:- ‘bağırmak, ses çıkarmak’

b. 190100401/236

b.-duuna 190100101/112

ba:ma ‘bağırma’

b.+a: 190102301/83

ba:r- ‘bağırmak, ses çıkarmak’

b.-dʒec 190700001/12

b.-e: 190201503/43

b.-ε: 190103703/12

b.-e:z 190100901/268

b.-ijem 190100401/239

b.-uʎa: 190500901/222

b.-ur 190700001/9

ba:sak ‘bağırsak’

b.+larundan 190101901/330

ba:ʃam ‘bu akşam’

b. 190100002/82; 190101601/58; 190103703/4

ba:ʃiʃ ‘bahşış’

b. 190100201/4; 190100101/69

b.+lɛrini	190100001/64	
ba:ʈa ‘bahçe’		
b.+da	190202601/13	
ba:ʈɛ ‘bahçe’		
b.	190100101/33;	190101201/119
b.+jɛ	190201501/448	
b.+ji	190600002/53	
b.+lɛrimiz	190100101/43;	190100101/45
b.+nin	190100901/324	
b.+si	190101803/33;	190100901/324
b.+sinɛ	190103601/35	
ba:t- ‘saplanmak’		
b.-i:	190101201/169	
ba:tur- ‘bağirtmak’		
b.-uʈa:du	190600601/69	
ba:vʃam ‘bu akşam’		
b.	190103801/230	
ba:fʃam ‘bu akşam’		
b.	190101001/131	
ba:zu ‘bazı’		
b.	190101701/26;	190500001/15;
	190100901/40;	

	190100102/64;	190102601/77;	190102901/131;
	190102901/246;	190102904/25;	190102904/27;
	190500901/55;	190100901/40	
b.+laru	190100902/158;	190100902/159;	190102701/111
b.+larũnu	190103901/18;	190104001/2	
babaɽuk ‘kayınpeder’			
b.+u:	190101601/152		
baba ‘baba’			
b.+ja	190101801/143		
b.+m	190102001/10;	190102001/28;	190102001/9
b.+mɽa:ɽa:	190501501/160		
b.+muu	190102001/23		
b.+siɽu	190102701/26		
b.+su	190101801/144		
bak- ‘bakmak’			
b.	190100001/11;	190100001/113;	190100001/133;
	190100001/134;	190100001/181;	190100001/69;
	190100001/96;	190100201/40;	190100006/32;
	190600001/6;	190600001/62;	190600002/72;
	190600002/74;	190100901/142;	190101201/190;
	190103801/118;	190103801/47;	190103801/54;
	190100401/15;	190100401/60;	190100402/25;

	190100402/47;	190101601/102;	190101601/159;
	190101601/202;	190101601/251;	190101601/255;
	190101601/256;	190101601/92;	190101602/74;
	190101801/34;	190101802/38;	190101802/70;
	190101901/233;	190101901/378;	190102001/49;
	190102001/85;	190102001/89;	190201601/2;
	190201601/76;	190201601/98;	190102501/63;
	190300901/16;	190103703/24;	190103703/46;
	190501501/158;	190601601/6;	190600601/3;
	190200001/39;	190102701/11;	190102905/49;
	190101901/279		
b.-a:du	190103801/296;	190102601/35;	190300901/203;
	190300901/204		
b.-a:du:k	190103801/297		
b.-a:dum	190103703/45		
b.-a:dunwz	190102903/23		
b.-a:je:	190201501/436		
b.-a:kan	190101901/175		
b.-a:ła:du	190102601/36;	190100001/155	
b.-a:tar	190103202/63		
b.-a:tar	190103202/63		
b.-a:mu:f	190103001/34		

b.-a:suun	190102901/374;	190102901/392;	190102905/263;
	190102905/268;	190102905/268	
b.-aᠳᠭa:nuuz	190102901/372		
b.-ajem	190100203/7		
b.-ajum	190100901/264		
b.-aᠭum	190600601/1;	190101201/179;	190100002/20;
	190100902/200;	190100902/85;	190101901/384;
	190201601/78;	190102901/170;	190102901/99;
	190102903/38;	190103206/2;	190501501/120;
	190600601/12;	190600601/12	
b.-am	190100001/106;	190100002/16;	190100002/81;
	190600002/104;	190100901/252;	190101001/43;
	190103401/10;	190103702/90;	190600601/24;
	190102903/9		
b.-an	190500901/123;	190500901/129	
b.-ar	190100902/51		
b.-araktan	190101601/25		
b.-ardur	190101601/102		
b.-aᠵan	190301601/17		
b.-ε:n	190102901/290		
b.-əᠵam	190300201/67		
b.-madan	190500901/143		

b.-madu	190201501/50		
b.-udzan	190103202/54;	190201501/356	
b.-uɟɛ:n	190201701/14		
b.-uɬu:du	190101201/119		
b.-uɬma:ɖɛc	190100101/158		
b.-muɸ	190101801/6		
b.-muɸta:du	190100902/181		
b.-uun	190101602/85		
b.-e:	190100402/9;	190101801/41;	190300901/53;
	190300901/54		
b.-e:ta:	190100001/61;	190201501/425	
b.-e:m	190102901/368;	190601601/44	
b.-ɛ:n	190100402/52		
b.-e:z	190600002/63;	190600003/26;	190600003/23
b.-ɾsun	190102905/258		
b.-uɟɛc	190500901/173		
b.-sa	190201601/15;	190201601/24;	190201601/25;
	190201601/27		
b.-san	190700001/7		
b.-sək	190102901/131;	190101601/21	
b.-sunna:	190100001/222;	190100201/115	
b.-ɸam	190103203/61		

b.-tuu	190100902/116;	190102501/36;	190600601/11
b.-tuɫar	190100001/219;	190101201/263;	190600701/48
b.-tuum	190201501/71;	190101301/13;	190101601/80;
	190102701/16;	190600703/13;	190600703/14;
	190600703/14		
b.-uuvɛ:dim	190102001/55		
b.-uvere:	190201601/100		
b.-uwerin	190102901/78		

bə̌k- ‘bakmak’

b.-uɟɛn	190100401/77
----------------	--------------

badɟa 1. baca, 2. ‘*mec.* aile’

b.	190102701/88	
b.+ɫa:	190101001/71;	190100401/177
b.+ɫau:n	190100401/220	
b.+ɫaru:n	190102701/88	
b.+suu	190101803/54	

badɟak ‘bacak’

b.	190100001/207	
b.+ a:	190100001/207;	190600601/86
b.+ a:na	190101201/221	
b.+ a:nda	190100902/116	
b.+ a:nuu	190101901/28	

b.+ ła: 190101602/6

b.+ ła:nda 190300901/51

b.+ ła:ru 190101901/309; 190102801/46

b.+ ła:rūna 190102905/78

baḏḡaḥuk ‘bacalık’

b. 190101001/74; 190101001/76; 190100401/219;
190100401/177; 190100401/187; 190102901/382;
190103703/28

b.+ ta 190100401/175

badem Far. بادام **ba:de:m** ‘badem’

190600002/58; 190600002/59; 190100901/152;
190101802/129; 190501501/78; 190500901/53;
190500901/58

b.+in 190600002/61

bagaj Fr. **bagage** ‘bagaj’

b.+ła: 190201501/273

b.+um 190103702/3

bagaz Fr. **bagage** ‘bagaj’

b. 190600003/1; 190101901/5

b.+ła: 190201501/282

bagazḥuk Fr. **bagage** ‘bagaj’

b.+ła:mda 190201501/355

bagəf Fr.**bagage** ‘bagaj’

b.+laru 190100002/61

bahtfə ‘bahçe’

b. 190700001/15

b.+lə:dən 190102901/298

bahtifən ‘Bahtişen, kişi adı, özel isim’

b. 190103001/26

baja: ‘bayağı’

b. 190100902/46; 190100101/10; 190100102/63;
 190101801/84; 190102301/24; 190103703/63;
 190601601/77; 190500001/1; 190101301/30;
 190102901/124; 190103203/52; 190103601/51;
 190501501/98

baja:dza ‘bayağı, epeyce

b. 190100002/19; 190100002/2

baɣeris Bulg. **багерист** ‘kazma makine sürücüsü’

b. 190101601/300; 190101601/182

baɣu: ‘bayır, küçük yokuş’

b. 190100902/208

b.+da 190100901/81; 190100101/40; 190101803/16

b.+dan 190101001/110; 190101001/117;
 190100101/121;

	190103801/44;	190102801/102;	190101001/3
b.+la:da	190100101/44;	190300901/57;	190103203/40;
	190300901/56		
b.+la:dan	190103801/43		
b.+la:la	190100101/188		
b.+la:muuz	190300901/63		
b.+larun	190300901/65;	190103207/38	
b.+ruu	190700001/15		
bajut- ‘ <i>mec.</i> çok hoşlanmak, çok sevmek’			
b.-e:ruuz	190100102/24		
bajutuvεr- ‘bayılıvermek’			
b.-mif	190201601/101		
b.-e:	190201601/102		
bajum ‘alaka, hoşlantı’			
b.	190101801/171		
bajur ‘bayır, küçük yokuş’			
b.	190100002/43		
b.+a	190100902/61;	190101803/21;	190102801/29;
	190100102/30		
b.+da	190103203/69		
b.+dan	190100902/61		
b.+u	190100002/44;	190100101/125;	190601601/11;

190103203/16

b.+umuz 190300901/61

b.+un 190600002/26

bajram (badram ED 308a) ‘bayram’

b. 190101201/103; 190101201/92; 190101201/95;

190100403/13; 190501501/38

b.+a 190101001/90; 190101603/25; 190102302/62;

190102302/63

b.+da 190101001/123; 190101001/145

b.+dan 190102302/62; 190102302/63

b.+unda 190100001/28

b.+undan 190100001/30

b.+na: 190201501/359

bajramnaşma ‘bayramlaşma’

b.+a: 190101801/121

bajramnaş- ‘bayramlaşmak’

b.-e: 190300501/10

b.-u:ka 190300501/10

bağ- ‘bakmak’

b. 190101802/131; 190600001/72

bakanak ‘Bakanak, Ruen ilçesinde yer adı’

b. 190700001/15

bakan ‘yetiştiren, bakan’

b.+na: 190100101/25

bakma ‘bakma’

b.+a: 190101601/309

bakmε ‘bakma’

b.+ jta 190500901/134

b.+ jtan 190500901/140

bakta ‘bakla’

b. 190102001/85; 190103701/26

baktafa ‘baklava’

b. 190101001/103; 190100101/179; 190300201/29;

190103204/25; 190501501/16

b.+da 190103204/23

b.+ja 190103204/20

b.+ju 190300201/31; 190501501/34

b.+suɹ 190501501/38

bakun- ‘bakınmak’

b.-du 190100901/218

bakur a:ɹi ‘bakraç, kova’

b a. 190103801/252; 190103801/253

bakur a:ɹu ‘bakraç, kova’

b. a.+ jta 190103703/22; 190103703/23

bakur ‘bakraç, kova’

b.+u 190102801/7; 190200901/40

b.+un 190100401/49; 190102801/7

bakıf- ‘bakışmak’

b.-tuftar 190101602/93

bağ kaba: ‘bal kabağı’

b.ğ. 190101901/80

bağ ‘bal’

b. 190102905/160; 190102905/164; 190103204/12;
190501501/8; 190500901/133; 190500901/164;
190500901/173; 190500901/178; 190500901/36;
190500901/38; 190500901/44; 190501501/7;
190501501/8

b.+ijsa 190500901/32

b.+tajmıf 190103206/21

b.+u 190500901/27; 190500901/43; 190500901/49;
190500901/49

b.+un 190500901/29

bağaj ‘hiç olmazsa, keşke’

b. 190600002/97; 190100902/191

bağcı çy: ‘Balcıköy, Burgaz bölgesinde köy adı’

b.ç. 190301401/2

baɫɫɫuran ‘baldıran’

b.	190101901/320;	190102905/54
b.+dan	190102905/54;	190501501/235
b.+u	190501501/237	
b.+uun	190501501/236	
b.+na:dan	190101901/319	

baɫkan 1. ‘sarp ve ormanlık sıradağ’, 2. ‘ovalık’

b.	190201501/192;	190101201/86;	190102001/116;
	190102501/2;	190601601/13;	190500901/16;
	190500901/213;	190500901/78	
b.+a	190101601/136		
b.+da	190500901/206;	190500901/209	
b.+dan	190100003/18;	190101001/34;	190301401/7;
	190101803/89;	190103401/49;	190301401/14
b.+dejkan	190500901/220		
b.+uun	190101601/15		

baɫkannuuk 1. ‘Balkanlık, sülale adı, lakap’, 2. dağlık, ormanlık’

b.	190300901/2;	190300901/3;	190300901/37
-----------	--------------	--------------	--------------

ballɛ İt.**balla** ‘balya, denk’

b.	190700001/59;	190700001/66;	190700001/67
-----------	---------------	---------------	--------------

baɫɫu ‘lezzetli’

b.	190103801/315
-----------	---------------

baɫɯk ‘balık’

b. 190102905/276

baɫɯk ‘Balçık, Kuzeydoğu Bulgaristan, Varna bölgesinde şehir adı’

b.+ɟa 190201501/332

baɫɯn Bulg. **балтон** ‘kışlık uzun palto’

b.+na 190100401/249

b.+u 190100401/249

banə İt. **bango**, <Bulg. **баня** ‘banyo’

b.+lara 190101001/85

bance İt. **banca** ‘banka’

b.+leri 190600601/54

bandur- ‘bandırmak’

b.-zan 190100006/14

banɛ Bulg. **баня** ‘banyo’

b.+miz 190101701/48

banɯɟka Bulg. **баничка** ‘börek’

b. 190300901/141

banja İt. **bango**, <Bulg. **баня** ‘banyo’

b. 190600001/30

b.+nuɯn 190600001/37

barabɛ: ‘beraber’

b. 190501501/180; 190501501/282; 190501501/283

baraber ‘beraber’

b. 190101001/139

barak ‘yaldızlı kağıt’

b. 190100201/94; 190102701/47

b.+tan 190100201/94

ba:ri ‘bari, hiç yoksa’

b. 190101801/97

başpınar ‘Başpınar’

b.p. 190600002/39; 190101602/19; 190101901/58;
190300901/189; 190103702/41

baştan başa ‘baştan başa’

b.b. 190101001/120; 190101201/146

başak ‘başak’

b. 190102905/266; 190102905/263

b.+ta:nun 190201503/31

basamak ‘basamak’

b. 190103601/34

b.+ta:dan 190101801/111

bas- ‘basmak’

b.-a:du 190102905/50

b.-a:du:k 190103701/95

b.-a:sun 190501501/245

b.-aṭak	190103702/81	
b.-ar	190103703/32	
b.-ε:n	190300201/35	
b.-e:ruwz	190100102/78;	190100102/78
b.-muw	190301601/7	
b.-tu	190102905/55;	190600701/45
b.-tuwka	190102905/65	
b.-tuum	190103201/6	

baḡecim ‘başhekim’

b.	190103203/47
-----------	--------------

baḡkadza ‘başka türlü’

b.	190102901/104
-----------	---------------

baḡka ‘başka, farklı, değişik’

b.	190100001/207;	190100001/208;	190100203/5;
	190100201/13;	190100201/34;	190100201/64;
	190201501/144;	190201501/314;	190600001/57;
	190600001/9;	190600002/11;	190600002/44;
	190600003/27;	190700001/72;	190100901/115;
	190100901/326;	190100901/327;	190100902/100;
	190100902/150;	190100902/163;	190100902/53;
	190103101/49;	190100101/65;	190100101/66;
	190101201/256;	190103801/132;	190103801/282;

	190100401/226;	190100401/143;	190100401/149;
	190100401/150;	190100401/179;	190100401/23;
	190100402/46;	190100403/23;	190101601/382;
	190101601/404;	190101601/95;	190101602/70;
	190201701/37;	190201701/8;	190101801/56;
	190101801/8;	190101901/135;	190101901/162;
	190101901/363;	190101901/397;	190101901/49;
	190101901/71;	190101901/81;	190101901/90;
	190102601/73;	190102601/92;	190102901/186;
	190102901/42;	190102901/284;	190102901/323;
	190102903/28;	190102905/202;	190102905/34;
	190300901/233;	190103202/29;	190103203/41;
	190103401/54;	190300501/3;	190103702/73;
	190501501/119;	190501501/16;	190501501/55;
	190601601/42;	190601601/48;	190600701/101;
	190600701/4;	90600701/74;	190600703/4;
	190500901/48;	190500901/63;	190500001/21;
	190103801/132;	190101801/56;	190102901/248;
	190101001/84		
b.+łaruu	190103202/40;	190103203/62	
b.+suu	190100002/72;	190100901/260;	190101601/223
b.+ jduu	190100101/63		

baʃkaʃa- ‘başkalaşmak’

b.-e: 190101802/122

baʃkan ‘başkan’

ba.+u 190102901/182

baʃta- ‘başlamak’

b.- a: 190101201/234; 190103703/5; 190500901/213

b.- a:du 190102701/102

b.-a:du:k 190102301/83

b.-a:je 190201601/23; 190201601/8

b.- a:je 190100003/46; 190700001/55; 190201601/91;

190102601/78; 190201501/88

b.- a:je:n 190102905/242

b.-a:je:z 190100003/44

b.- a:ji:z 190103201/60

b.- a:jsen 190100001/194

b.- a:jsun 190101201/190; 190101201/194

b.-a:ta: 190103202/61

b.-a:sun 190501501/282

b.- di:nəj 190103206/34

b.- du 190100002/79; 190100902/135; 190103101/16;

190101001/45; 190101201/133; 190101201/215;

190100401/18; 190101602/26; 190101602/28;

	190101901/385;	190102301/66;	190102801/67;
	190102901/114;	190102901/129;	190102905/257;
	190300901/185;	190300901/246;	190600701/37;
	190600701/52		
b.- duu:	190100102/20		
b.- duuk	190100401/255;	190100401/271;	190100401/273;
	190100401/6;	190100404/5;	190101601/278;
	190101602/37;	190300201/52;	190103201/20;
	190103201/21;	190600701/71	
b.- duŭlar	190100001/168;	190103202/16	
b.- dum	190100902/155;	190101601/298;	190101601/299;
	190102905/53;	190103202/24;	190600701/40;
	190500901/18;	190100902/120;	190102901/108
b.- duun	190101201/136		
b.- duunuuž	190202501/4		
b.- ma:je:	190102905/220		
b.- madan	190102905/220		
b.- muŭf	190201601/47;	190201601/50;	190201601/51;
	190201601/61;	190102901/98	
b.- muŭŭa:	190102901/72		
b.- r	190101201/212;	190102601/56;	190102601/92;
	190102901/387;	190102901/396	

b.- ruʒ	190101901/150		
b.- sa	190101803/4		
b.- e:lɛ:	190100102/19		
b.-juvɛ:di	190101802/31;	190103203/9	
b.-juvɛ:m	190101601/313		
b.-juvɛ:m	190103401/4		

baʃtan- ‘başlanmak’

b.-du	190600601/64
--------------	--------------

baʃtattur- ‘başlattırmak’

b.-ɛm	190101901/384
--------------	---------------

baʃtuɣ **ɔrecɛ** ‘başlık öreke’

b.ø.+si	190100401/150;	190100401/147;	190100401/148
----------------	----------------	----------------	---------------

baʃta:z ‘baş’

b.+uunda	190103702/39
-----------------	--------------

b.+uundajwɔ	190102201/10
--------------------	--------------

baʃ ‘baş’

b.+u	190101001/86;	190102601/69;	190102901/220;
	190102904/38;	190103702/43	

b.+um	190100401/16
--------------	--------------

b.+umw	190600003/20;	190101803/77
---------------	---------------	--------------

b.+umuzdan	190101802/35
-------------------	--------------

b.+umuzw	190100102/28
-----------------	--------------

b.+uuna	190100002/65;	190102701/101;	190103205/22
b.+uunda	190101201/127;	190101201/190;	190100401/220;
	190100402/31;	190101601/186;	190101803/73;
	190201601/62;	190102905/198;	190202601/9;
	190103702/90		
b.+uundan	190500901/123		
b.+uunu	190101801/133;	190101803/81	
b.+tam	190102905/206		
b.+tan	190100201/86;	190101001/120;	190100101/174;
	190102301/39;	190102801/26;	190102901/351;
	190100001/24;	190201501/232;	190101001/59;
	190101201/180;	190101201/182;	190101601/279;
	190101802/91;	190102302/66;	190102903/64;
	190103201/20;	190103203/51;	190103601/40;
	190600703/9;	190101201/126	
b.+tandan	190201601/56		

basma ‘üzerinde bası ile yapılmış renkli biçimler bulunan pamuklu kumaş’

b.	190201501/404;	190102701/57;	190101901/6
-----------	----------------	---------------	-------------

basma ‘basmak işi’

b.+ma:	190600701/37
---------------	--------------

başuk ‘baş, kişi’

b.	190501501/60
-----------	--------------

baştan karadşuk ‘baştankaracık kuşu/baştankara kuşu/’

b. 190700001/49

bastur- ‘bastırmak’

b.-e: 190100401/251

b.-ε: 190100401/244; 190100401/245

b.-e:ta: 190201501/32

b.-urp 190201501/29

bata ğderesi ‘Bata deresi’

b ğd. 190301401/28

bat- ‘batmak’

b.-a:dum 190101601/215

b.-a:sa 190100902/151

batadşuk jazovir Türk. **batacık**+ Bulg. **язовир** ‘Batacık yazovir/Batacık barajı/’

b j. 190102901/189

bataklık ‘bataklık’

b. 190103203/16; 190500901/89;
190500901/82

bataşuk ‘Batacık barajı’

b.+ a: 190102501/31

batu ‘batı’

b.+ja 190101802/49

batu:- ‘batırmak’

b.-du:	190501501/296		
b.-du:la:	190500901/114		
b.-maz	190102905/234		
b.-sun	190100902/127;	190100902/151;	190101601/111
b.-tu	190100902/111;	190100902/112	
b.-tu:na	190501501/166		
battu: - ‘batırmak’			
b.-du:la:	190100401/266		
bavfam ‘bu akşam’			
b.	190100001/117;	190100002/5;	190103701/11;
	190201501/339		
bağ cere ‘bazı kere’			
b ç.	190102401/26;	190100402/2;	190300501/1;
	190501501/91;	190101001/109;	190101201/149;
	190300901/113;	190100202/5;	190101001/109;
	190102901/368		
bazu ‘bazı’			
b.	190100003/14;	190500001/3;	190100102/46;
	190101601/305;	190101601/308;	190101601/349;
	190101601/376;	190102201/47;	190102901/120;
	190102905/21;	190102905/88;	190103203/60;
	190500901/26;	190500901/28;	190102905/179

ba.+nuu 190101901/191; 190301401/18

b.+suu 190101802/128; 190101802/96; 190101802/98;
190300201/50

bə:tf ‘borç’

b. 190102501/57

bə:ɖʒum 190103203/36

bə:t ‘nicelik bakımından olağandan veya alışıldandan çok’

b. 190501501/69

bə:tɖʒa ‘oldukça çok’

b. 190100001/197

bə:ndʒuk ‘boncuk’

b. 190102001/11

bo:ra İt.*borea* ‘bora’

b. 190101801/66; 190101801/69

bə:tfə ‘bohça’

b.+juu 190201501/376

bə:z 1. ‘gri’; 2 ‘açık kahverengi’

b. 190103801/23; 190100401/119; 190101803/90;
190103703/48; 190103703/50; 190101803/89;
190101901/259; 190100401/119

bəaʒ.dere ‘Boğazdere, Burgaz bölgesinde köy adı’

b.ɖ. 190103901/1; 190103901/1

bəaz ‘boğaz’

b. 190101601/57

bədzur Bulg. **божур** ‘şakayık çiçeği’

b. 190102001/92

bəj 1. ‘boy’; 2. ‘uzunluk’; 3. ‘sahil’; 4. ‘yanında’

b. 190201503/8

b.+da 190300201/74

b.+dajdu 190300201/47

b.+u 190102901/374; 190202601/25

b.+la:ndan 190200001/8

b.-um 190102301/53

b.+una 190103601/33

b.+unda 190101803/42; 190500901/237; 190500901/238

b.+undan 190102901/75

b.+unu 190102301/52

bəj antəri ‘kadın giysisi’

b.ə. 190100401/258

bəja ‘boya’

b. 190102701/52; 190102701/53; 190102901/242;

190102901/245; 190103207/20

bəja- ‘boyamak’

b.- a:ɖam 190101001/26

b.- a:duuk 190501501/241

b.- a:je: 190103702/37

b.- a:ta:duu 190102701/51

b.- a:suun 190103703/47

b.- duuktan 190501501/241

bəjadɣu ‘boyacı’

b. 190100901/61

bəjat- ‘boyatmak’

b.- u:suun 190100401/153

bəjadɣaɬuuk ‘boyacılık’

b. 190100901/66

bəjaɬa: ‘Boyalar, Burgaz bölgesinde köy adı’

b. 190100202/2

b.+da 190100201/62

bəjaɬar ‘Boyalar, Burgaz bölgesinde köy adı’

b. 190100101/167

bəjun ‘boyun’

b.+u 190103801/298

bəjuna ‘devamlı olarak’

b. 190100402/25; 190100403/3; 190102302/81;
190102901/117; 190102905/174

bəjundɣa ‘boyunca’

b. 190100101/64; 190100101/65; 190102901/71;
190102901/390

bəjunduruk ‘boyunduruk’

b.+u: 190101601/156

bəzur Bulg. **божур** ‘şakayık çiçeği’

b. 190100201/39

bək ‘bok’

b. 190101901/272

b.+ta:nu 190101901/269

bəklu ‘boklu’

b. 190102905/137

bəl ‘bol’

b. 190300901/166; 190501501/152

bəlluk ‘bolluk’

b. 190501501/149

bəlitsa Bulg. **болница** ‘hastane’

b.+dan 190103401/1

məmbə İt. **bomba** ‘bomba’

b.+ e:jla 190600001/40

bonbon Fr. **bonbon** ‘bonbon’

b. 190103201/73

bəndzuduk ‘boncuk’

b. 190101802/114

bəndzük ‘boncuk’

b. 190102001/15

b.+laru 190102001/14

bəra ‘bora’

b. 190103801/252

bəf ‘boş’

b. 190201501/306; 190100901/149; 190101601/406;
190101601/407; 190103207/11

bəfaht- ‘boşaltmak’

b.- ur 190103801/30

bəstan 1 sebze bahçesi’;2 ‘karpuz’;3 ‘kavun, karpuz tarlası’

b. 190101001/28; 190100101/33; 190500901/206;
190102905/26; 190300901/179

b.+a 190102801/91; 190102801/93; 190102801/94

b.+umuz 190102801/92

bəstannuuk ‘Bostanlık, Burgaz bölgesinde yer adı’

b. 190103203/15

bəv- ‘boğmak’

b.-adza:du 190100101/164

bəz 1 ‘gri’; 2 ‘açık kahverengi’

b. 190101801/154; 190101803/82;
190101803/89;

190103401/13

bəz bilallə : ‘Bozbilallar, lakap’

b b. 190100201/24

bəz- ‘bozmak’

b.-dəcələ: 190101601/222

b.-dufə: 190600001/40

b.-dun 190600001/36

b.-ε: 190100001/66

bəzkuş ‘serçe’

b. 190700001/48

bəzuku ‘Bozuklu, Ruen ilçesinde yer adı’

b. 190102901/235

bəzuł- ‘bozulmak’

b.-du 190600701/61

b.-e:ru 190100901/265

b.-ma:jε: 190101901/98; 190102905/217

b.-məz 190102905/163

bəzum ‘ürün alma zamanı’

b. 190201503/42; 190201503/43; 190201503/45

bə: bəzumu ‘bağlardan üzüm alma zamanı’

b b.+nda 190101601/119; 190101601/128

beɜem ‘be canım’

b. 190101801/64

bedɜem ‘be canım’

b. 190100901/230

be ɟɜnim ‘be canım’

b ɟɜ. 190102901/152

bɛ ‘ey, hey, yahu anlamlarında bir seslenme sözü’

b. 190100901/82; 190101201/231; 190101201/27;
 190101601/309; 190101601/352; 190101801/5;
 190201601/164; 190102901/99; 190103702/21;
 190600601/78; 190100101/77; 190102001/107;
 190101601/208; 190600701/44; 190600001/1

be:ci ‘belki’

b. 190100901/27; 190100102/26; 190100102/35;
 190100401/275; 190102905/220; 190101901/231

bɛ:ci ‘belki’

b. 190201501/204; 190201501/350; 190700001/12;
 190100901/41; 190101801/158; 190101802/143;
 190200901/11; 190103701/32; 190103702/24

be:cim ‘belki’

b. 190100001/210

beclɛ- ‘beklemek’

b.-di 190100901/202

bɛhʈɛt ɟɔɟa ‘Behçet Hoca, kişi adı’

b.ɟ. 190101901/382

be:ɟ ‘5, beş’

b. 190101801/161; 190100006/43; 190101601/210;
190101601/211; 190200901/46

be:ɟi: ‘beygir’

b. 190100101/95; 190300501/17; 190100902/210;
190100403/19; 190202501/1; 190103001/44

b.+lɛ:lɛ 190201501/317

be:ɟir ‘beygir’

b. 190102904/32; 190103202/74; 190103203/48;
190700001/43

b.+ɛ 190103801/141; 190201501/381

b.+i 190103801/132

be:ɟtuɰa ‘Beytulla, kişi adı’

b. 190103801/9

bɛ:lbɛ: ‘berber’

b. 190103801/2

be:lci ‘belki’

b. 190101201/32; 190600601/78

bɛ:lci ‘belki’

b. 190600003/4; 190101801/157; 190101802/39;
190102601/67; 190102901/389

bɛ:lɛ ‘böyle’

b. 190102801/18

beɫɟija ‘Belçika’

b.+da 190101801/20; 190101801/15

bɛ:nzin ‘benzin’

b. 190201501/190

be:f ‘5, beş’

b. 190201501/326; 190101201/45; 190101603/40;
190101802/20; 190102201/25; 190102701/21;
190103702/53; 190103703/52

b.+tɛ 190101201/175

be:f ‘5, beş’

b. 190100901/41; 190101201/183; 190101803/105

bɛ:t- ‘bertmek’

b.-e: 190103701/16

be:z ‘bez, herhangi bir cins kumaş’

b. 190201501/406

b.+dɛ 190201501/416

b.+lɛɛ 190100001/198; 190103205/12

bebec ‘bebek’

b. 190101801/155

b.+ ε:miz 190201501/169; 190201501/229

bəbər Yun. **biber** ‘biber’

b. 190101602/55

becja: ‘bekar’

b. 190103601/29

becle- ‘beklemek’

b.- e: 190101001/60

beclε- ‘beklemek’

b. 190700001/60; 190103703/4

b.- ε: 190201501/458; 190601601/63;
190500901/150

b.- ε:ɟɛdile: 190101602/44

b.- ε:di 190102901/353

b.- ε:dic 190102701/102

b.- ε:jε 190100002/82; 190201501/378; 190100901/197;
190100902/138

b.- ε:jε 190100004/9; 190500901/133

b.- ε:jəm 190100901/187

b.- ε:jεɟ 190100003/43; 190101201/250; 190200001/24;
190200001/34

b.- ε:jiz 190101201/262

b.- ε:jsin 190101201/185

b.- ε:lε: 190103703/7

b.- e:m 190102905/116

b.- e:riʒ 190101801/155

b.- ε:sin 190103703/2

b.- dic 190101602/58

b.- riʒ 190102701/105

b.- ε:jiz 190101601/6

becʦi ‘Bekçi, Varna bölgesinde köy adı’

b. 190600601/85

b.+jε 190101001/134

beda:fə ‘bedava’

b.+jdɯ 190100401/29

be ɟanɯm ‘be canım’

b ɟ. 190103901/9; 190202601/10; 190100402/51;

190101801/81

be ɟem ‘be canım’

b ɟ. 190101201/160

bε ɟem ‘be canım’

b ɟ. 190100901/186; 190100901/217

bɛɖʒenim ‘be canım’

bɖʒ. 190100901/23

bedʒer- ‘becermek’

b.-e: 190100402/7

b.-ɛmɛ:ɖʒɛm 190102901/385

bəɖʒɯʃ Fr. **bagage** ‘bagaj’

b.+ɬarɯ 190103702/8

behɯʃ ‘Behiç, kişi adı’

b. 190600002/91; 190600002/99; 190101801/61

b.+ i 190600003/16

b.+lɛ 190600002/70

beɖʒaz ‘beyaz’

b. 190100101/78; 190103801/23; 190301401/41;

190101001/10; 190101001/81; 190500901/36;

190100201/102

b.+ɯ 190100901/320

beɖʒɛm ‘be canım’

b. 190101801/70

beɖʒɛn- ‘beğenmek’

b.-i:di 190103001/41

beɖʒ ‘eş’

b.+imɛ 190103801/48

b.+in 190100403/6

bejjir Far. بيارگ 'beygir'

b. 190100901/293

bejtullatuk 'Beytullalık, sülale adı, lakap'

b.+ta: 190103801/106; 190103801/3

bel 'bel'

b. 190100001/167

b.+inε 190100401/150

b.+ini 190102701/64

bela reka Bulg. Бяла река 'Bala reka, Şumen ilinde köy adı'

b.ɟ.+ja 190201501/74; 190201501/75; 190100902/141

bɛlbɛ:lic 'Berberlik, lakap'

b. 190103801/2

belci 'belki'

b. 190101201/127; 190101201/41

bɛlci 'belki'

b. 190101701/45; 190601601/74

belcim 'belki'

b. 190101001/17

bɛlcim 'belki'

b. 190103202/57

beledijε 'belediye'

b.+dε 190101601/90

b.+dεn 190600001/3

belene Bulg. **Белене** ‘Belene, Kuzey Bulgaristan’da şehir adı’

b. 190102901/162

belet Fr. **billet** ‘bilet’

b. 190201501/256

beḷija ‘Belçika’

b. 190600703/6

b.+ja 190600703/7

belli ‘belli’

b. 190100005/2; 190103801/291; 190101601/20;
190103701/102; 190501501/113

ben ‘ben, teklik birinci şahıs’

b. 190700001/18

b. + dε 190201601/109; 190100902/149; 190101001/17;
190102301/69; 190102905/112; 190201501/362;

190201601/109; 190601601/61;

b. + dεn 190100401/265; 190100501/21;
190100902/1;

190101801/88; 190101801/138; 190102901/75;

190600701/99; 191000001/26

ben ‘ben, teklik birinci şahıs’

b.	190100006/41;	190103801/248;	190102301/47;
	190102301/80;	190102701/128;	190103201/5;
	190103201/50;	190103201/80;	190103202/14;
	190103202/17;	190103202/2;	190103202/23;
	190103202/30;	190103203/33;	190103206/1;
	190103206/2;	190103601/7	
b.+a	190100001/111;	190100001/112;	190100001/183;
	190100002/54;	190100006/26;	190201501/267;
	190201501/410;	190201501/412;	190201501/418;
	190500001/45;	190600003/29;	190700001/59;
	190100901/216;	190100901/219;	190100901/254;
	190100901/256;	190100902/108;	190100902/112;
	190100902/197;	190101001/145;	190101201/81;
	190103801/230;	190103801/292;	190100401/246;
	190100402/9;	190101601/87;	190101601/88;
	190101602/106;	190101603/71;	190101603/75;
	190101801/32;	190101802/11;	190101803/35;
	190101803/49;	190101901/370;	190102001/3;
	190102001/7;	190201601/123;	190201601/13;
	190201601/147;	190201601/149;	190102301/5;
	190102302/55;	190102601/3;	190102701/11;
	190102701/82;	190102801/2;	190102901/127;

	190102905/103;	190103203/7;	190103203/9;
	190103702/92;	190501501/232;	190601601/20;
	190601601/29;	190601601/83;	190600701/101;
	190600701/102;	190600701/109;	190600701/81;
	190600702/35;	190600703/9;	190600801/3;
	190102901/178		
b.+i	190100001/108;	190100001/20;	190100002/29;
	190100003/57;	190100202/10;	190201501/371;
	190201501/382;	190201501/393;	190201501/398;
	190201501/417;	190600003/28;	190100901/166;
	190100901/192;	190100902/105;	190100902/143;
	190100902/200;	190100902/201;	190101001/60;
	190101201/95;	190100402/12;	190101601/311;
	190101602/13;	190101602/29;	190101603/22;
	190101603/3;	190101603/6;	190101801/123;
	190101803/30;	190101803/50;	190101803/81;
	190101803/82;	190101901/118;	190101901/142;
	190102301/11;	190102301/53;	190102701/25;
	190102701/28;	190102901/183;	190103001/41;
	190103001/50;	190300901/45;	190103703/70;
	190501501/121;	190501501/147;	190601601/34;
	190601601/80;	190600301/8;	190600701/108;

	190600701/25;	190600701/74;	190500901/159
b.+im	190100001/219;	190100001/26;	190100001/41;
	190100001/55;	190100001/68;	190100002/28;
	190100002/31;	190100003/41;	190100004/22;
	190100202/2;	190100006/42;	190100006/44;
	190201501/105;	190201501/132;	190201501/134;
	190201501/215;	190201501/355;	190201501/397;
	190201501/409;	190201501/41;	190201501/432;
	190201501/435;	190201501/441;	190201501/447;
	190201501/450;	190101701/5;	190101701/57;
	190600001/6;	190600001/68;	190600001/72;
	190600002/107;	190600002/47;	190100901/122;
	190100901/176;	190100901/183;	190100901/220;
	190100901/226;	190100901/3;	190100901/38;
	190100901/4;	190100901/89;	190100902/129;
	190103101/2;	190100101/17;	190100101/57;
	190100101/73;	190101201/10;	190101201/230;
	190101201/3;	190101201/35;	190101201/48;
	190101201/58;	190101301/18;	190103801/104;
	190103801/107;	190103801/110;	190103801/114;
	190103801/119;	190103801/130;	190103801/140;
	190103801/164;	190103801/183;	190103801/185;

190103801/187;	190103801/2;	190103801/35;
190103801/51;	190103801/68;	190103801/7;
190101601/139;	190101601/140;	190101601/183;
190101601/24;	190101601/29;	190101601/83;
190101602/12;	190101602/15;	190101602/41;
190101602/50;	190201701/11;	190201701/21;
190201701/46;	190201701/8;	190101802/106;
190101802/18;	190101802/8;	190101803/37;
190101803/77;	190101901/125;	190101901/179;
190101901/192;	190102001/20;	190201601/106;
190201601/120;	190201601/124;	190201601/152;
190201601/52;	190102201/42;	190102301/12;
190102301/49;	190102301/5;	190102301/62;
190102301/88;	190102302/15;	190102302/55;
190102302/66;	190102401/23;	190102401/36;
190102501/19;	190102501/21;	190102701/138;
190102701/98;	190102801/11;	190102801/26;
190102905/244;	190200901/47;	190102903/10;
190102904/18;	190102904/28;	190102905/152;
190102905/171;	190102905/69;	190102905/91;
190102905/98;	190103001/21;	190103001/22;
190300901/201;	190300901/55;	190300901/6;

	190301601/18;	190301601/2;	190300201/79;
	190103201/52;	190103201/79;	190103202/7;
	190103401/28;	190300501/12;	190300501/6;
	190300501/8;	190103601/31;	190103701/19;
	190103702/2;	190103702/25;	190103702/3;
	190103702/70;	190103702/9;	190103703/23;
	190501501/17;	190501501/89;	190600601/5;
	190600601/76;	190600701/4;	190600701/63;
	190600701/64;	190600701/95;	190600702/44;
	190500901/130;	190500901/219;	190500901/44;
	190201501/197;	190102905/111;	190201501/217;
	190201501/44;	190100902/199;	190101001/135
b.+imci:si	190101802/110		
b.+imcisi	190500001/54;	190101802/108	
b.+imci	190201601/86		
b.+in	190102701/50;	190103703/61	
bən ‘ben, teklik birinci şahıs’			
b.	190100001/1;	190100001/101;	190100001/104;
	190100001/119;	190100001/143;	190100001/161;
	190100001/167;	190100001/172;	190100001/183;
	190100001/2;	190100001/211;	190100001/4;
	190100001/47;	190100001/5;	190100001/52;

190100001/54;	190100001/62;	190100001/65;
190100001/69;	190100001/73;	190100001/95;
190100002/69;	190100002/71;	190100002/81;
190100003/29;	190100003/4;	190100003/49;
190100003/51;	190100003/61;	190100004/12;
190100004/15;	190100004/20;	190102002/2;
190103901/1;	190104001/5;	190100201/114;
190100201/116;	190100201/29;	190100201/30;
190100201/59;	190100006/26;	190100006/29;
190100006/30;	190201501/136;	190201501/174;
190201501/191;	190201501/206;	190201501/21;
190201501/236;	190201501/241;	190201501/243;
190201501/247;	190201501/255;	190201501/288;
190201501/292;	190201501/351;	190201501/371;
190201501/390;	190201501/398;	190201501/402;
190201501/411;	190201501/444;	190201501/67;
190201501/68;	190101701/1;	190101701/44;
190101701/62;	190101701/73;	190600001/1;
190600001/24;	190600001/25;	190600001/33;
190600001/8;	190600002/10;	190600002/13;
190600002/43;	190600002/50;	190600002/51;
190600002/72;	190600003/2;	190600003/21;

190700001/19;	190700001/22;	190700001/26;
190700001/32;	190700001/34;	190100901/14;
190100901/215;	190100901/228;	190100901/251;
190100901/255;	190100901/257;	190100901/298;
190100901/321;	190100901/56;	190100901/59;
190100901/60;	190100901/77;	190100902/120;
190100902/129;	190100902/132;	190100902/133;
190100902/134;	190100902/137;	190100902/139;
190100902/141;	190100902/143;	190100902/148;
190100902/155;	190100902/162;	190100902/18;
190100902/19;	190100902/195;	190100902/197;
190100902/20;	190100902/200;	190100902/203;
190100902/3;	190100902/4;	190100902/5;
190100902/8;	190101001/107;	190101001/115;
190101001/133;	190101001/134;	190101001/136;
190101001/139;	190101001/144;	190101001/148;
190101001/55;	190101001/56;	190101001/59;
190101001/62;	190101001/63;	190101001/65;
190101001/66;	190101001/68;	190101001/78;
190101001/84;	190101001/90;	190100101/55;
190100101/57;	190100101/76;	190101201/1;
190101201/102;	190101201/112;	190101201/117;

190101201/118;	190101201/230;	190101201/251;
190101201/255;	190101201/44;	190101201/46;
190101201/47;	190101201/67;	190101201/7;
190101201/70;	190101201/94;	190101301/13;
190101301/19;	190103801/147;	190500901/155
190103801/151;	190103801/152;	190103801/153;
190103801/154;	190103801/168;	190103801/184;
190103801/240;	190103801/250;	190103801/255;
190103801/288;	190103801/34;	190103801/41;
190103801/48;	190103801/57;	190100401/235;
190100401/261;	190100401/269;	190301401/1;
190301401/11;	190301401/49;	190100401/135;
190100401/16;	190100401/36;	190100401/5;
190100401/58;	190100401/8;	190100402/8;
190100403/2;	190100403/3;	190100403/31;
190100403/8;	190100404/12;	190100404/25;
190100404/49;	190101601/183;	190101601/185;
190101601/186;	190101601/230;	190101601/235;
190101601/239;	190101601/24;	190101601/254;
190101601/257;	190101601/275;	190101601/281;
190101601/294;	190101601/298;	190101601/304;
190101601/305;	190101601/308;	190101601/309;

190101601/313;	190101601/319;	190101601/328;
190101601/332;	190101601/334;	190101601/44;
190101601/69;	190101601/71;	190101601/79;
190101601/89;	190101601/93;	1190601601/8;
190101602/10;	190101602/115;	190101602/48;
190101602/96;	190101603/1;	190101603/12;
190101603/19;	190101603/48;	190101603/49;
190101603/56;	190101603/59;	190101603/76;
190101603/8;	190101603/9;	190201701/1;
190201701/2;	190201701/25;	190201701/60;
190201701/8;	190101801/108;	190101801/110;
190101801/111;	190101801/114;	190101801/118;
190101801/120;	190101801/122;	190101801/123;
190101801/125;	190101801/127;	190101801/128;
190101801/129;	190101801/21;	190101801/22;
190101801/61;	190101801/63;	190101802/131;
190101803/15;	190101803/20;	190101803/3;
190101803/35;	190101803/4;	190101901/103;
190101901/121;	190101901/123;	190101901/135;
190101901/138;	190101901/175;	190101901/191;
190101901/299;	190101901/308;	190101901/354;
190101901/36;	190101901/368;	190101901/372;

190101901/91;	190102001/112;	190102001/120;
190102001/16;	190102001/33;	190102001/9;
190102001/97;	190200001/33;	190200001/34;
190200001/36;	190200001/5;	190200001/51;
190200001/53;	190201601/1;	190201601/106;
190201601/108;	190201601/11;	190201601/119;
190201601/129;	190201601/132;	190201601/140;
190201601/142;	190201601/150;	190201601/28;
190201601/33;	190201601/39;	190201601/81;
190102201/33;	190102301/16;	190102301/27;
190102301/33;	190102301/43;	190102301/44;
190102301/6;	190102301/64;	190102301/66;
190102301/84;	190102302/3;	190102401/22;
190102401/26;	190102401/31;	190102401/33;
190102401/4;	190102401/42;	190102401/5;
190102501/13;	190102501/25;	190102501/27;
190102501/37;	190102501/58;	190102501/59;
190102601/15;	190102601/4;	190102601/75;
190102701/13;	190102701/132;	190102701/15;
190102701/17;	190102701/18;	190102701/41;
190102701/5;	190102701/84;	190102701/92;
190102901/167;	190102901/174;	190102901/189;

190102901/195;	190102901/197;	190102905/220;
190200901/44;	190200901/45;	190200901/46;
190200901/48;	190102901/130;	190102901/67;
190102901/68;	190102901/81;	190102901/207;
190102901/213;	190102901/330;	190102903/20;
190102903/21;	190102904/2;	190102904/29;
190102904/30;	190102904/4;	190102905/285;
190102905/101;	190102905/103;	190102905/108;
190102905/116;	190102905/124;	190102905/168;
190102905/76;	190102905/89;	190103001/15;
190103001/40;	190103001/63;	190103001/64;
190300901/11;	190300901/133;	190300901/151;
190300901/175;	190300901/19;	190300901/207;
190300901/213;	190300901/221;	190300901/227;
190300901/232;	190300901/38;	190300901/43;
190300901/55;	190300901/62;	190301601/9;
190300201/38;	190300201/39;	190300201/43;
190103201/49;	190103202/5;	190103203/61;
190103401/25;	190103601/1;	190103601/2;
190103601/38;	190103601/6;	190103701/24;
190103701/25;	190103702/42;	190103702/49;
190103702/57;	190103702/70;	190103703/18;

190103703/31;	190103703/4;	190103703/6;
190103703/60;	190103703/76;	190103703/8;
190103901/1;	190103901/17;	190103901/22;
190501501/1;	190501501/146;	190501501/297;
190501501/84;	190601601/22;	190601601/3;
190601601/34;	190601601/38;	190601601/40;
190601601/44;	190601601/47;	190601601/54;
190601601/58;	190601601/65;	190601601/81;
190600301/12;	190600301/23;	190600301/26;
190600301/7;	190600301/9;	190600601/3;
190600601/7;	190600601/82;	190600701/104;
190600701/28;	190600701/29;	190600701/3;
190600701/39;	190600701/68;	190600701/89;
190600701/94;	190600701/97;	190600702/20;
190600703/1;	190600703/17;	190600703/23;
190600801/1;	190600801/11;	190600801/12;
190600801/14;	190600801/2;	190500901/104;
190500901/113;	190500901/142;	190500901/153;
190500901/161;	190500901/167;	190500901/224;
190500901/45;	190500901/97;	190100901/325;
190101001/106;	190100401/225;	190100401/2;
190102801/6;	190103701/48;	190600301/3;

b.+dε	190201501/362; 190201601/109; 190601601/61	190100902/149; 190102301/69;	190101001/17; 190102905/112;
b.+dεn	190100001/95; 190101801/138; 190103001/26;	190100902/1; 190101801/88; 190600701/99	190100401/265; 190102901/75;
b.+dim	190600701/80		
b.+im	190201501/19;	190101802/22;	190103205/24
b.+nε	190100901/93;	190101801/148;	190101301/15
benimsε- ‘benimsemek’			
b.+mif	190101601/47;	190101601/65	
benzε- ‘benzemek’			
b.-ε:j	190100402/47;	190101801/48	
benzε- ‘benzemek’			
b.-ε:jε	190100402/54		
b.-ε:jε:	190103201/33;	190100001/79	
b.-ε:mif	190103203/57;	190103401/34	
b.-rmif	190103203/7		
benze- ‘benzemek’			
b.-e:ri	190101803/97;	190101803/97	
b.-mez	190101601/98;	190103203/31	
b.-i:	190103201/31		

benzet- ‘benzetmek’

b.-tic 190103401/37

b.-tim 190600601/3

benzinic ‘benzinlik’

benzini:n 190102904/21

bera:bər ‘beraber’

b. 190102701/109; 190102901/329

beraber Far. برابر ‘beraber’

b. 190101901/157; 190101602/58; 190101802/112;
190100001/163; 190102701/81

b.+cə 190600801/20

berecet Ar. بركة 1. ‘bereket’; 2. ‘iyi ki, neyse ki, iyi bir rastlantı sonucunda’; 3. ‘yağmur’

b. 190100004/21; 190100102/20; 190101602/37;
190101602/39; 190101602/40; 190102001/93;
190102901/168; 190102901/145; 190300901/162

b.+in 190300901/166

berecetli ‘bereketli’

b. 190100003/13; 190100102/17; 190300901/162

berici ‘beri, bu tarafa’

b. 190103401/16; 190103401/9

beri (berü ED 355b) beri

b.	190100001/75;	190103208/1;	190100201/29;
	190600002/25;	190100902/136;	190100101/165;
	190100401/261;	190101601/9;	190101802/96;
	190101901/314;	190200901/40;	190300901/189;
	190301601/9;	190300201/11;	190103401/17;
	190601601/13;	190600601/31;	190103703/37
b.+dε	190102001/75;	190102001/75	
b.+dεn	190100101/9		
b.+ sini	190100901/146;	190101801/104	

bərz Bulg. **бърз** ‘hızlı/tren/’

b.+oja	190201501/256
---------------	---------------

bef (bè:ş TT 182) ‘5, beş’

b.	190100001/59;	190100001/85;	190201501/199;
	190201501/221;	190100901/27;	190100901/57;
	190101001/106;	190101001/145;	190100101/16;
	190100101/69;	190100102/26;	190101201/125;
	190103801/240;	190103801/252;	190103801/259;
	190100401/225;	190100401/272;	190301401/54;
	190100401/172;	190100401/6;	190100401/98;
	190100403/4;	190101601/85;	190201701/60;
	190201701/61;	190101801/7;	190101802/117;
	190101802/123;	190101802/97;	190101803/56;

	190101901/109;	190101901/318;	190101901/88;
	190102001/12;	190102001/28;	190102201/40;
	190102501/23;	190102701/27;	190102701/28;
	190102901/362;	190300901/36;	190300901/6;
	190300901/75;	190300901/82;	190103202/57;
	190103601/48;	190501501/59;	190601601/22;
	190601601/23;	190601601/4; 190600703/17;	
	190500901/90;	190500901/96;	190200001/50;
	190102301/89;	190102501/48	
b.+ε	190101601/85		
b.+inde	190102601/77		
b.+tε	190100401/253;	190100401/267;	190102901/360;
	190300201/55		
b.+tilε:	190600601/63		
beʃ '5, beş'			
b.	190600002/52;	190100901/279;	190100404/22;
	190101802/99;	190102302/80;	190102601/41;
	190601601/86	190600701/33;	190500901/38;
	190500901/79		
beʃa:ret 'çirkin'			
b.+ε	190100201/92		
beʃε: 'beşer'			

b.	190201501/446;	190201501/72;	190103702/9
beḡer ‘beşer’			
b.	190102001/37		
beḡindḡi ‘eşinci’			
b.	190101201/203;	190201601/114;	190201601/133;
	190103201/58;	190103702/55;	190201501/200
b.+dε	190201601/133		
b.+jε	190100001/5		
beslε- ‘beslemek’			
b.-ε:	190102905/43		
b.-ε:ḡεclε:	190102701/38		
b.-ε:din	190101901/105		
b.-ε:jε:	190100902/58		
b.-ε:lε:	190102302/35		
b.-ε:ri	190500901/26		
b.-dicten	190501501/180		
b.-jindḡε	190501501/183		
b.-riḡ	190501501/179		
beslεn- ‘beslenmek’			
b.-di	190100001/37		
b.-dicten	190100001/60		
b.-i:	190100001/60		

b.-i:di 190101901/106

besmele ‘besmele’

b. 190103702/89

bet 1. ‘kaba’; 2. ‘çirkin’

b. 190101901/351

b.+im 190100902/18

beton Fr. **beton** ‘beton’

b.+na: 190600001/41

bez ‘herhangi bir cins kumaş’

b. 190201501/360

b.+i 190501501/254

b.+le: 190100401/39

bi ‘bir’

b.	190201501/351;	190101001/9;	190101601/73;
	190101901/78;	190102001/39;	190102901/83;
	190102905/117;	190301601/10;	190600701/82

bi: ‘bir’

b.	190100001/107;	190100001/132;	190100001/138;
	190100001/143;	190100001/144;	190100001/147;
	190100001/163;	190100001/184;	190100001/186;
	190100001/188;	190100001/190;	190100001/204;
	190100001/208;	190100001/26;	190100001/28;

190100001/48;	190100001/49;	190100001/51;
190100001/53;	190100001/62;	190100001/63;
190100001/80;	190100001/84;	190100001/85;
190100001/94;	190100002/2;	190100002/59;
190100002/69;	190100003/18;	190100003/7;
190102002/5;	190100203/6;	190100201/100;
190100201/122;	190100201/124;	190100201/125;
190100201/19;	190100201/2;	190100201/45;
190100201/50;	190100201/64;	190100201/7;
190100006/12;	190100006/22;	190100006/34;
190100006/5;	190201501/10;	190201501/100;
190201501/101;	190201501/119;	190201501/122;
190201501/123;	190201501/142;	190201501/147;
190201501/170;	190201501/179;	190201501/181;
190201501/186;	190201501/187;	190201501/193;
190201501/196;	190201501/216;	190201501/269;
190201501/275;	190201501/299;	190201501/302;
190201501/352;	190201501/363;	190201501/377;
190201501/395;	190201501/397;	190201501/403;
190201501/406;	190201501/408;	190201501/420;
190201501/436;	190201501/437;	190201501/440;
190201501/445;	190201501/448;	190201501/458;

190201501/62;	190201501/79;	190201501/83;
190201501/84;	190201501/97;	190101701/57;
190202601/23;	190500001/35;	190102905/123;
190500001/58;	190500001/9;	190600001/17;
190600001/19;	190600001/35;	190600001/38;
190600001/42;	190600001/8;	190600002/100;
190600002/102;	190600002/107;	190600002/110;
190600002/2;	190600002/23;	190600002/48;
190600002/98;	190600002/99;	190600003/1;
190700001/49;	190700001/53;	190700001/55;
190700001/68;	190700001/73;	190700001/75;
190100901/101;	190100901/111;	190100901/117;
190100901/123;	190100901/139;	190100901/148;
190100901/149;	190100901/157;	190100901/175;
190100901/189;	190100901/190;	190100901/196;
190100901/198;	190100901/200;	190100901/204;
190100901/213;	190100901/225;	190100901/241;
190100901/244;	190100901/275;	190100901/286;
190100901/293;	190100901/303;	190100901/328;
190100901/329;	190100901/91;	190100902/102;
190100902/103;	190100902/110;	190100902/12;
190100902/129;	190100902/131;	190100902/133;

190100902/134;	190100902/141;	190100902/163;
190100902/165;	190100902/177;	190100902/187;
190100902/200;	190100902/201;	190100902/22;
190100902/23;	190100902/31;	190100902/33;
190100902/34;	190100902/39;	190100902/42;
190100902/57;	190100902/6;	190100902/67;
190100902/7;	190100902/70;	190100902/71;
190100902/84;	190100902/87;	190100902/88;
190100902/90;	190100902/95;	190103101/27;
190103101/32;	190103101/35;	190103101/39;
190103101/40;	190103101/59;	190101001/35;
190101001/4;	190101001/45;	190101001/9;
190100101/1;	190100101/108;	190100101/122;
190100101/143;	190100101/149;	190100101/161;
190100101/92;	190100102/1;	190100102/32;
190100102/5;	190101201/120;	190101201/138;
190101201/141;	190101201/145;	190101201/146;
190101201/155;	190101201/16;	190101201/164;
190101201/171;	190101201/183;	190101201/197;
190101201/199;	190101201/205;	190101201/220;
190101201/225;	190101201/233;	190101201/253;
190101201/256;	190101201/82;	190101201/83;

190101201/91;	190101301/16;	190101301/24;
190103801/11;	190103801/140;	190103801/163;
190103801/170;	190103801/178;	190103801/180;
190103801/21;	190103801/253;	190103801/27;
190103801/271;	190103801/30;	190103801/300;
190103801/310;	190103801/321;	190103801/42;
190103801/84;	190103801/85;	190103801/88;
190103801/95;	190100401/203;	190100401/205;
190100401/206;	190100401/224;	190100401/225;
190100401/231;	190100401/247;	190100401/272;
190100401/277;	190301401/12;	190100401/104;
190100401/118;	190100401/135;	190100401/136;
190100401/145;	190100401/16;	190100401/166;
190100401/177;	190100401/190;	190100401/49;
190100401/50;	190100401/58;	190100401/61;
190100401/85;	190100401/97;	190100402/18;
190100402/23;	190100402/26;	190100402/38;
190100402/42;	190100402/49;	190100402/5;
190100402/54;	190100402/55;	190100402/60;
190100403/11;	190100403/32;	190100404/50;
190101601/102;	190101601/156;	190101601/161;
190101601/174;	190101601/183;	190101601/272;

190101601/296;	190101601/301;	190101601/401;
190101601/408;	190101601/60;	190101601/77;
190101601/86;	190101601/87;	190101602/29;
190101602/35;	190101602/70;	190101603/25;
190101603/33;	190101603/65;	190201701/10;
190201701/12;	190201701/16;	190201701/21;
190201701/39;	190201701/49;	190101801/117;
190101801/126;	190101801/128;	190101801/145;
190101801/146;	190101801/16;	190101801/17;
190101801/21;	190101801/38;	190101801/51;
190101801/81;	190101801/83;	190101801/85;
190101802/104;	190101802/106;	190101802/11;
190101802/13;	190101802/18;	190101802/25;
190101802/33;	190101802/34;	190101802/35;
190101802/36;	190101802/45;	190101802/57;
190101802/79;	190101802/85;	190101802/91;
190101803/105;	190101803/106;	190101803/16;
190101803/17;	190101803/32;	190101803/33;
190101803/42;	190101803/47;	190101803/54;
190101803/61;	190101803/7;	190101803/72;
190101803/73;	190101803/81;	190101803/9;
190101901/109;	190101901/142;	190101901/144;

190101901/172;	190101901/174;	190101901/192;
190101901/193;	190101901/204;	190101901/243;
190101901/246;	190101901/288;	190101901/335;
190101901/337;	190101901/375;	190101901/395;
190101901/4;	190101901/60;	190101901/69;
190101901/78;	190101901/8;	190101901/94;
190102001/106;	190102001/119;	190102001/122;
190102001/125;	190102001/128;	190102001/129;
190102001/16;	90102001/44;	190102001/46;
190102001/51;	190102001/53;	190102001/55;
190102001/64;	190102001/70;	190200001/1;
190200001/10;	190200001/16;	190200001/21;
190200001/23;	190200001/35;	190200001/4;
190200001/47;	190200001/5;	190200001/6;
190201601/1;	190201601/100;	190201601/109;
190201601/13;	190201601/134;	190201601/15;
190201601/21;	190201601/24;	190201601/25;
190201601/27;	190201601/3;	190201601/4;
190201601/5;	190201601/53;	190201601/59;
190201601/6;	190201601/63;	190201601/65;
190201601/95;	190102201/12;	190102201/20;
190202501/14;	190202501/3;	190202501/8;

190102301/48;	190102301/51;	190102301/6;
190102301/67;	190102301/70;	190102301/82;
190102302/37;	190102401/16;	190102401/2;
190102401/24;	190102401/25;	190102401/29;
190102401/34;	190102401/9;	190102501/16;
190102501/48;	190102501/49;	190102501/50;
190102501/55;	190102601/111;	190102601/54;
190102601/59;	190102701/17;	190102701/18;
190102701/22;	190102701/31;	190102701/5;
190102701/59;	190102701/6;	190102701/7;
190102801/105;	190102801/11;	190102801/12;
190102801/18;	190102801/19;	190102801/20;
190102801/53;	190102801/55;	190102801/57;
190102801/71;	190102801/88;	190102901/151;
190102901/172;	190102905/215;	190102905/223;
190200901/16;	190200901/20;	190200901/27;
190200901/42;	190200901/51;	190200901/52;
190102901/103;	190102901/111;	190102901/124;
190102901/136;	190102901/145;	190102901/71;
190102901/80;	190102901/81;	190102901/99;
190102901/204;	190102901/211;	190102901/293;
190102901/304;	190102901/316;	190102901/326;

190102901/332;	190102901/349;	190102901/374;
190102903/1;	190102903/2;	190102903/51;
190102903/64;	190102904/11;	190102904/17;
190102905/264;	190102905/267;	190102905/273;
190102905/286;	190102905/192;	190102905/199;
190102905/21;	190102905/27;	190102905/33;
190102905/48;	190102905/75;	190103001/38;
190103001/39;	190103001/49;	190103001/51;
190103001/58;	190300901/104;	190300901/114;
190300901/116;	190300901/118;	190300901/122;
190300901/129;	190300901/151;	190300901/189;
190300901/198;	190300901/205;	190300901/220;
190300901/238;	190300901/46;	190300901/48;
190300901/61;	190300901/69;	190300901/70;
190300901/75;	190300901/76;	190300901/77;
190300901/81;	190300901/82;	190300901/83;
190300901/88;	190300901/89;	190300901/90;
190300901/94;	190300901/95;	190300201/15;
190300201/16;	190300201/39;	190300201/47;
190300201/66;	190103201/40;	190103201/64;
190103201/65;	190103201/73;	190103202/13;
190103202/15;	190103202/29;	190103202/46;

190103202/49;	190103202/54;	190103203/41;
190103205/21;	190103205/8;	190103206/33;
190103206/35;	190103206/37;	190103206/39;
190103206/40;	190103207/1;	190103401/30;
190103401/32;	190103401/34;	190103401/42;
190103401/43;	190103401/44;	190103401/6;
190300501/10;	190103601/10;	190103601/12;
190103601/27;	190103601/30;	190103601/4;
190103601/52;	190103701/105;	190103701/106;
190103701/112;	190103701/116;	190103701/118;
190103701/121;	190103701/37;	190103701/64;
190103701/78;	190103701/81;	190103701/94;
190103701/96;	190103702/2;	190103702/39;
190103702/42;	190103702/73;	190103702/80;
190103702/93;	190103702/94;	190103702/98;
190103703/2;	190103703/45;	190103703/5;
190103703/54;	190103703/9;	190501501/109;
190501501/110;	190501501/12;	190501501/13;
190501501/145;	190501501/151;	190501501/172;
190501501/194;	190501501/24;	190501501/245;
190501501/25;	190501501/255;	190501501/281;
190501501/3;	190501501/41;	190501501/45;

190501501/57;	190501501/60;	190501501/8;
190501501/93;	190201503/13;	190201503/16;
190201503/29;	190201503/43;	190201503/44;
190201503/47;	190201503/8,	190601601/19;
190601601/21;	190601601/29;	190601601/51;
190601601/64;	190601601/79;	190601601/80;
190601601/83;	190600301/14;	190600601/27;
190600601/50;	190600601/73;	190600601/85;
190600701/32;	190600701/45;	190600701/76;
190600701/8;	190600701/80;	190600702/11;
190600702/12;	190600702/15;	190600702/18;
190600702/19;	190600702/27;	190600702/37;
190600702/4;	190600702/6;	190600703/13;
190600703/15;	190600703/2;	190600801/25;
190500901/132;	190500901/137;	190500901/142;
190500901/153;	190500901/154;	190500901/157;
190500901/175;	190500901/18;	190500901/180;
190500901/212;	190500901/229;	190500901/36;
190500901/41;	190500901/48;	190500901/6;
190500901/73;	190500901/75;	190500901/83;
190500901/98;	190102301/89;	

bi: **çimsɛ** ‘hiç kimse’

b. 190600601/61

bi:de Yun. **pide** ‘pide’

b. 190201501/125; 190201503/26

b.+je 190201501/117

bidε Yun. **pide** ‘pide’

b.+ji 190201501/122

b.+si 190201501/188; 190101602/59; 190103204/13

bi:den ‘birden, ansızın, hep birlikte

b. 190201501/138; 190201501/141; 190100101/125;
190101601/221; 190101601/222; 190101803/56;
190103207/3

bi:dzic ‘biricik’

b. 190101801/170

bi:katf ‘birkaç’

b. 190100001/19; 190100001/221; 190100101/44;
190101201/162; 190100401/196; 190100401/199;
190100401/44; 190101603/72; 190101901/73;
190102701/80; 190102901/189; 190102901/399;
190102905/113; 190103203/52; 190103205/28;
190103702/99; 190500901/24

bi:katf ‘birkaç’

b. 190102901/185; 190601601/28

bi:n ‘beyin’

b.+dæn 190600701/54

b.+indæn 190600701/51

b.+ini 190600701/51

bi:rsi ‘birisi’

b. 190300901/170

bi:fe: ‘birşey,hiçbir şey’

b f. 190200901/14

bi:fe:ɖʒic ‘hiçbir şey’

b f. 190100001/97

bi:fej ‘birşey, hiçbir şey’

b f. 190200901/22

bi:ta ‘bir daha’

b. 190100901/16; 190101201/181; 190300901/90;
190101201/187; 190103202/70

bi:ta: ‘bir daha’

b. 190100001/165; 190100001/19; 190100001/192;
190100001/195; 190100001/203; 190100001/44;
190100001/60; 190100001/7; 190100001/88;
190100003/48; 190100901/248; 190100901/249;
190100901/29; 190100902/126; 190100902/29;
190100902/57; 190100902/59; 190100902/64;

190100902/86;	190100902/92;	190103101/51;
190103101/55;	190103101/8;	190100101/112;
190100101/128;	190100101/144;	190100101/58;
190100102/74;	190101201/117;	190101201/259;
190100401/271;	190100401/275;	190100401/95;
190101802/100;	190101802/125;	190101803/105;
190101803/25;	190101803/40;	190101803/93;
190300901/152;	190300901/77;	190300901/79;
190300901/83;	190300901/84;	190103201/57;
190103201/78;	190103204/25;	190103205/24;
190103206/32;	190103207/16;	190103207/27;
190103207/9;	190100901/265;	190100901/290;
190100901/292;	190101201/80;	190300901/91;
190103201/45;	190103201/56;	190103201/59;
190103202/61;	190103204/11;	190103205/2;
190103206/20		

bi:ta:ja ‘bir dahaki sefere’

b.	190100101/55;	190100401/222;	190100401/78;
	190102201/40;	190100401/268	

bi:ta:jε ‘bir dahaki sefere’

b.	190100001/51;	190100101/80;	190100101/84;
	190101801/127;	190100101/167;	190100401/274;

190100401/90; 190100102/72;

bi:ta:ju ‘bir dahaki sefere’

b. 190101802/133

bi:ta:ku ‘daha sonra’

b. 190100901/180

bi:ta:kun ‘daha sonra’

b. 190100003/10

bi:ta:j ‘bir dahaki sefere’

b. 190100401/182

bi:takum ‘birtakım’

b. 190102905/142

bi:ʈʂk ‘birçok’

b. 190101301/6

bi:tta: ‘bundan sonra’

b. 190101803/109

biʒ ‘biz’

b. 190103701/54; 190600701/30

biber Yun. **biber** ‘biber’

b. 190100003/7; 190100201/41

bidon Fr. **bidon** ‘bidon’

b.+na: 190102905/197

bijen- ‘beğenmek’

b.-di:m 190300901/214

bijen- ‘beğenmek’

b.-di:m 190102701/138; 190500901/44

b.-dim 190100402/28; 190103703/18; 190300901/148

b.-ε:z 190501501/32

b.-i:mif 190103001/35

b.-mε:ɖʒεclε: 190600703/4

b.-me:lε: 190501501/301

b.-miʃlε: 190100001/100; 190103401/63

bi jεr ‘hiçbir yer’

b j.+i 190101201/70

bɔz billaḥa: ‘Bozbillalar, sülale adı, lakap’

b j. 190100201/24

bildic ‘bildik, tanıdık’

b.-di:m 190101601/294

bildir- (**bildüz-** ‘bildirmek’ ED 335a) ‘tanıtmak’

b.-isin 190101601/243; 190102701/72

bilε 1. ‘da, de’; 2. ‘birlikte’ ;3. ‘üstelik’

b. 190100001/15; 190100001/27; 190100001/94;

190100002/21; 190100002/29; 190100002/71;

190100003/12; 190100201/51; 190100201/70;

190101701/37; 190600001/4; 190600001/50;

190600001/70;	190100901/322;	190100901/55;
190101001/123;	190101001/17;	190101001/79;
190101001/85;	190100101/130;	190100101/4;
190100101/44;	190101201/49;	190103801/147;
190103801/246;	190100401/259;	190100401/277;
190301401/38;	190100401/129;	190100401/49;
190100401/50;	190100404/25;	190101801/80;
190101803/101;	190101901/104;	190101901/119;
190101901/221;	190101901/3;	190101901/354;
190200001/2;	190201601/120;	190201601/141;
190102701/36;	190102905/244;	190102901/145;
190102901/45;	190102901/54;	190102901/381;
190102904/43;	190102905/144;	190102905/25;
190102905/34;	190102905/83;	190103203/19;
190103601/37;	190103701/102;	190103702/79;
190600301/26;	190102901/65	

bilən 1. 'da, de' 2. 'üstelik'

b.	190101601/72;	190101901/369;	190102903/6
-----------	---------------	----------------	-------------

bilə:ziç 'bilezik'

bilə:zi:	190600801/1;	190600801/2
-----------------	--------------	-------------

bilji 'bilgili'

b.	190101803/2
-----------	-------------

biłka Bulg. **Билка** ‘Bilka, Ruen ilçesinde köy adı’

b. 190100101/162

bil- (**bil-** ED 330b) ‘bilmek’

b.-dʒec 190103702/68; 190103702/69; 190101801/75;
190102301/35

b.-dʒen 190600601/78

b.-di:mi 190100201/12

b.-di:n 190102903/18

b.-dim 190100001/72

b.-e: 190100902/1; 190101601/214; 190201601/84;
190200901/33; 190201501/316

b.-ε: 190601601/77

b.-ε:jim 190100201/113

b.-e:lε: 190201501/317; 190101601/165; 190101601/166;
190101601/27; 190201601/45

b.-ε:lε: 190201501/349

b.-e:m 190100004/12; 190201501/247; 190201501/248;
190201501/249; 190500001/68; 190600001/7;
190101201/94; 190103801/120; 190101601/230;
190101901/191; 190201601/142; 190201601/143;
190102701/41; 190102901/68; 190103001/59;
190103001/60; 190300901/62; 190103701/1;

	190600601/29;	190600002/10;	190102701/41;
	190103001/60		
b.-ε:m	190100003/29;	190201501/252;	190201501/255;
	190101601/150;	190101601/278;	190101601/69;
	190101601/71;	190102701/5;	190300901/227
b.-ε:mε:ɖʒem	190100002/33;	190300201/44	
b.-ε:mε:m	190102905/143		
b.-ε:mεɖʒem	190300501/11		
b.-ε:n	190201501/14;	190201501/183;	190201501/256;
	190201501/99;	190103801/145;	190100401/110;
	190101901/211;	190200001/48;	190202501/14;
	190202501/5;	190202501/1;	190102301/19;
	190102801/68;	190102901/325;	190102904/28;
	190300501/20;	190300501/30	
b.-ε:ri	190101801/96;	190500901/46	
b.-ε:rim	190600001/24;	190100901/131;	190500901/155
b.-ε:rim	190102905/101		
b.-ε:sin	190600001/30;	190103801/5;	190102701/37
b.-ε:z	190100404/48;	190700001/72;	190301401/18;
	190101802/143;	190101803/57;	190500901/16
b.-ε:jim	190102901/56;		
b.- εjĩm	190103703/63		

b.-em	190100003/36;	190600003/22;	190100902/4;
	190100902/91;	190101601/253;	190101601/335;
	190101901/200;	190102801/83;	190103202/51;
	190103701/120;	190103703/1;	190600701/104;
b.-em	190600002/40;	190100102/9;	
b.-emε: dʒem	190101803/20;	190102001/69	
b.-emε: jε:	190100006/36		
b.-emε: m	190101803/3;	190101901/122;	190102901/149;
	190501501/146;	190500901/138	
b.-emε: rim	190102905/134		
b.-emεm	190102401/31		
b.-emεz	190103201/19		
b.-emε: m	190300901/20		
b.-εr	190102501/60		
b.-i:	190100403/14;	190101601/245;	190102701/75;
	190103001/26;	190103001/46;	190103201/18
b.-i: di	190103801/264		
b.-i: dim	190102301/88;	190600701/105;	190600701/106
b.-i: lε: di	190103801/264;	190102601/69	
b.-i: m	190100001/211;	190102901/252;	190100002/71
b.-i: n	190100901/280		
b.-i: sε	190201503/21;	190201503/22	

b.-i: sin	190100001/210; 190103202/40	190101201/41;	190103801/274;
b.-i: ʒ	190103202/77		
b.-ijɛ: m	190102301/55		
b.-ijɛ: n	190201501/268;	190601601/77	
b.-ijɛ m	190103801/288;	190102301/44	
b.-ijen	190101901/357;	190201503/22;	190201503/37
b.-ir	190100006/44;	190601601/41;	190100006/44
b.-irim	190102601/18;	190102601/75;	190102601/76
b.-mæ: jɛ n	190700001/50		
b.-mɛ:	190201501/214		
b.-me:	190201501/316		
b.-mɛ: dʒɛ m	190101802/23		
b.-mɛ: j	190100902/32;	190200001/37	
b.-mɛ: jɛ:	190101603/57		
b.-mɛ: jɛ m	190100001/8; 190101201/84; 190102901/81;	190100005/13; 190102001/78; 190300501/15;	190100006/6; 190102301/55; 190600702/20
b.-mɛ: jɛ ʒ	190202501/16;	190202501/17;	190202501/18
b.-mɛ: jɪ m	190102002/3;	190100901/257;	190300901/200;
b.- mɛ: jɪ m	190100001/72;	190201501/88	
b.-mɛ: jɪ ʒ	190103801/115;		

b.- mɛ: jɪz	190103201/17;	190103001/25	
b.-mɛ: jɛ:	190201501/218		
b.-mɛ: lɛ:	190200001/44;	190201501/213	
b.-mɛ: lɛ:	190201501/246		
b.-mɛ: m	190100102/57;	190501501/226	
b.-mɛ: m	190100201/114;	190201501/331;	190101701/73;
	190700001/26;	190100902/34;	190103801/180;
	190100401/262;	190100402/31;	190100402/50;
	190101601/145;	190101601/271;	190101601/275;
	190101603/49;	190101901/103;	190101901/135;
	190101901/246;	190101901/308;	190101901/397;
	190200001/55;	190102301/27;	190102301/33;
	190102501/31;	190102501/59;	190102601/28;
	190300901/232;	190103701/7;	190103702/52
	190201501/250;	190600003/22;	190101601/28;
	190102801/4;	190103206/10;	190103401/19;
	190101901/191;	190300201/22;	190103203/11
b.-mɛ: m	190500901/9;	190101601/26	
b.-mɛ: n	190103601/1		
b.-mɛ: nɪz	190200901/41		
b.-mɛ: rim	190101603/76;	190600601/82;	190500901/31;
	190500901/62;	190600002/84	

b.-me: sin	190500901/3		
b.-mε: sin	190103801/283		
b.-me: siniz	190200901/14		
b.-me: z	190101802/32;	190101601/282	
b.-mε: z	190100002/39;	190101802/135;	190200001/54;
	190500901/2		
b.-mε: zεc	190500901/102		
b.-mεm	190100203/10;	190201501/192;	190700001/6;
	190100901/111;	190100902/111;	190100902/209;
	190100101/59;	190101201/74;	190103801/177;
	190100401/156;	190101601/130;	190101602/101;
	190101803/10;	190101901/216;	190201601/94;
	190102501/32;	190102501/54;	190102601/21;
	190102701/95;	190102901/73;	190103201/35;
	190501501/124;	190501501/169;	190501501/256;
	190600601/13;	190600601/15;	190600601/54;
	190600701/19;	190500901/117;	190500901/198;
	190500901/4;	190501501/196	
b.-mεssεniz	190102901/372		
b.-mez	190100401/93;	190201501/354;	190103702/69
b.-mezdi	190103702/68		
b.-mezdic	190103703/43		

b.-mezdim 190101601/239; 190101901/369; 190600703/23;
190600703/24; 190100001/183

b.-mæzdim 190600701/108

b.-mezle:di 190102905/68

b.-mezmifıc 190100203/16

b.-mijen 190102301/80; 190201501/191

b.-mif 190100901/41; 190103203/11

b.-səm 190100402/44; 190101901/260; 190103203/11

bin ‘1.000, bin’

b. 190101601/89; 190102001/18; 190102001/93;
190102901/86; 190500901/75

bina: Ar. بِنَا ‘bina, yapı’

b.+jε 190100101/119

bina Ar. بِنَا ‘bina, yapı’

b. 190201501/179

b.+juu 190201501/458

binadzułuk ‘inşaatçılık’

b.+ta 190100101/117

binbi: ɟy:ly ‘binbir türlü’

b ɟ. 190500901/54

binə Ar. بِنَا **bina:** bina, yapı’

b. 190201501/84

bir (bi:r TT 183) ‘bir’

b.	190100402/31;	190100001/189;	190100002/72;
	190100003/45;	190100201/112;	190100006/38;
	190201501/277;	190101701/38;	190101701/43;
	190101701/5;	190600002/19;	190100901/186;
	190100901/187;	190100901/263;	190100901/273;
	190100901/274;	190100902/197;	190100902/36;
	190101001/109;	190100101/155;	190100101/159;
	190101201/141;	190101201/148;	190101201/192;
	190101201/245;	190101201/72;	190301401/44;
	190100401/57;	190100401/72;	190101601/121;
	190101601/149;	190101601/217;	190101601/317;
	190101601/7;	190101801/165;	190101802/113;
	190101802/24;	190101802/99;	190101901/366;
	190101901/371;	190101901/388;	190102001/105;
	190102001/120;	190102001/17;	190102001/3;
	190102001/33;	190102001/43;	190102001/61;
	190102001/7;	190201601/114;	190201601/125;
	190102301/61;	190102601/39;	190102601/66;
	190102601/67;	190102901/188;	190102905/224;
	190102901/107;	190102901/121;	190102901/132;
	190102901/149;	190102901/59;	190102901/75;

190102901/221;	190102901/222;	190102901/257;
190102901/293;	190102901/301;	190102905/119;
190102905/162;	190102905/196;	190102905/32;
190102905/52;	190102905/8;	190300901/124;
190300901/178;	190300901/190;	190300901/216;
190300901/217;	190300901/239;	190300901/247;
190300901/248;	190300901/96;	190301601/7;
190300201/33;	190300201/48;	190300201/71;
190300201/89;	190103201/44;	190103201/58;
190103203/7;	190103205/12;	190103206/41;
190103601/48;	190103701/31;	190103702/90;
190501501/118;	190501501/159;	190501501/212;
190501501/227;	190601601/46;	190500901/18;
190500901/230		

b.+de 190101201/213

birə:dzuk ‘birazcık’

b. 190102901/163

biraz ‘biraz’

b.	190103801/294;	190101901/161;	190100002/58;
	190100003/52;	190100203/2;	190101802/49;
	190103208/3;	190100203/9;	190101601/259;
	190101601/41;	190101602/53;	190102201/20;

190102601/112;	190102905/225;	190102905/234;
190103401/57;	190103701/121;	190601601/27;
190500901/170;	190600003/14;	190102501/39;
190102801/45;	190600703/3;	190100101/150

birazdan ‘birazdan’

b. 190102904/45

birbiri ‘birbiri’

b.+nε 190100001/196; 190102905/3; 190102903/34;

b.+ lε:nε 190300901/176

birbir ‘birbiri’

b.+lεri 190101201/219

b.+lεrine 190600701/99;

b.+ lεrĩnε 190101201/171; 190101602/93

b.+imize 190101701/38

birε: ‘birer’

b. 190100201/4; 190100201/75; 190201501/304;

190100901/87; 190100401/171; 190101901/252;

190202501/12; 190102905/9; 190103202/68;

190201503/40

b.+lεri 190600601/66

birεr ‘birer’

b. 190101901/110; 190100401/171

biri biri

b.	190102905/43;	190201501/172;	190201501/216;
	190201501/222;	190201501/23;	190201501/42;
	190201501/43;	190100901/216;	190100901/272;
	190100901/35;	190100901/45;	190100901/46;
	190100902/27;	190100902/72;	190100102/50;
	190101201/237;	190101301/24;	190101301/25;
	190100401/35;	190101601/170;	190101601/224;
	190101601/49;	190101601/62;	190101602/93;
	190201701/62;	190101801/164;	190101901/299;
	190102001/98;	190200001/33;	190102501/6;
	190102801/8;	190102901/379;	190103202/4;
	190103202/8;	190103205/21;	190300501/8;
	190501501/110;	190500901/4;	190201501/92
b.+miz	190102801/50		
b.+mizi	190100102/50		
b.+nde	190101803/5;	190101803/94;	190103703/56
b.+nden	190300501/8		
b.+ne	190102001/121		
b.+ni	190102801/8;	190501501/245;	190501501/64;
	190600701/13		
b.+nin	190600001/19;	190600002/5	

b.+niz	190102801/62		
birid̥ɟic ‘biricik’			
b.	190201501/219;	190102903/62;	190100401/256
birin̥ɟi ‘ilk olarak’			
b.	190500901/70		
birind̥ɟi ‘birinci’			
b.	190100001/122;	190201501/7;	190100902/201;
	190101201/132;	190101201/24;	190101602/18;
	190201601/112;	190201601/113;	190102601/57;
	190102901/360;	190102901/363;	190102901/369;
	190501501/68;	190601601/78;	190600701/30;
	190500901/105;	190100001/156;	190100901/79
b.+i:jd̥im	190100001/9		
b.+jɛ	190201501/286;	190103202/23;	190103202/32
b.+si	190103207/31		
b.+sini	190103207/29		
birisi ‘birisi’			
b.	190103801/8;	190100005/8;	190201501/456;
	190102001/29;	190200901/53;	190102901/150;
	190102905/43;	190601601/79;	
b.+nin	190201601/3		
bir̥isi ‘birisi’			

b.	190101201/167;	190103601/29	
b. nde	190101001/89		
b. nin	190102302/29		
birkatf ‘birkaç’			
b.	190300901/165		
birsi ‘birisi’			
b.	190100402/32;	190100402/51;	190600002/38;
	190101601/107;	190101802/30;	190103703/58
b.+nden	190100402/45		
b.+nin	190700001/57		
birtakum ‘birtakım’			
b.	190103203/18		
birfjic ‘biricik’			
b.	190100902/38		
biscvit	Bulg. БИСКВИТ ‘bisküvi’		
b.	190102701/6		
bi fe: ‘bir şey’			
b f.	190100001/115;	190201501/425;	190600002/72;
	190700001/71;	190100902/139;	190100101/108;
	190100102/66;	190301401/55;	190100402/8;
	190101601/141;	190101601/161;	190101602/98;
	190101801/139;	190101801/9;	190101901/104;

	190200901/41;	190300901/205;	190103703/41;
	190103901/11;	190501501/9;	190600701/12
b f.+lɛ:	190103801/241;	190101601/211	
bi fɛ: ‘bir şey’			
b f.	190100002/53;	190100203/16;	190100902/136;
	190100902/152;	190101802/36;	190601601/41;
	190600702/14		
b.+dɛn	190100001/143		
bife:ɖʒic ‘bir şey’			
b.	190103801/174;	190103801/53;	190100401/63;
	190101801/110;	190101801/99	
bife:j ‘bir şey’			
b f.	190100401/139;	190102901/100;	190501501/278;
	190500901/22		
bife:j ‘bir şey’			
b f.	190101901/135;	190600703/4;	190600301/15
bife:jɖʒic ‘küçük bir şey’			
b.+lɛ	190103204/5		
bifej ‘bir şey’			
b.	190100006/10;	190201501/133;	190500001/16;
	190100901/182;	190100902/116;	190103801/199;
	190301401/33;	190101601/48;	190200001/37;

190103001/43

b.+imiz

190103801/204

bişej ‘bir şey’**b.**

190101901/90;

190102903/12;

190600701/51

bisiclet Fr. **bicyclette** ‘bisiklet’**b.+lən**

190102302/53

biş- (biş- ED 292b) ‘bişmek’**b.-ti**

190102905/218

b.-tictən

190102905/211

b.-tin

190102905/211;

190102905/211

biştir- ‘biştirmek’**b.-e:lə:**

190101001/35

bitə: ‘daha sonra,ondan sonra’**b.**

190100001/194;

190100003/43;

190101001/71;

190101001/78;

190100101/165;

190100101/184;

190100101/186;

190100102/2;

190100401/202;

190100401/151;

190100401/153;

190100401/175;

190100401/33;

190100401/45;

190100401/77;

190100401/78;

190100401/89;

190101601/16;

190101601/280;

190101601/326;

190101601/328;

190101601/340;

190101601/39;

190101601/84;

190101901/43;

190102301/46;

190102701/120;

190103202/15;	190103202/32;	190103202/39;
190101001/114;	190101201/113;	190100401/161;
190101601/181;	190101601/245;	190101601/410;
190101603/41;	190101802/136;	190102301/57;
190102701/65;	190102701/75;	190500901/182

bita:j ‘daha sonra,ondan sonra’

b. 190102901/50

bita:ja ‘daha sonra, ondan sonra’

b. 190100401/215

bita:je ‘daha sonra,ondan sonra’

b.	190100201/82;	190100401/214;	190100401/271;
	190100401/101;	190100401/146;	190100401/26;
	190100401/31;	190100404/47;	190101803/92;
	190500901/183;	190100401/21;	190100101/32;
	190100201/22		

bitcindzi ‘sonuncu’

b. 190104001/3; 190100902/16

bitci ‘son’

b.	190100202/7;	190100203/4;	190101201/91;
	190600601/28;	190600601/53	
b.+dε	190500001/48;	190500001/60;	190100102/61;
	190100404/50;	190101601/59;	190102601/88;

	190300901/235;	190600601/84;	
	190600601/88;		
	190500901/227;	190600601/84	
b.+jε	190102901/351		
b.+sinde	190601601/24;	190500001/62	
b.+sini	190103201/57		
biṭ- ‘bitmek’			
b.-ṭfec	190201503/24		
bit- (büt- ED 298b) ‘bitmek’			
b.-e:	190102601/10;	190100201/91	
b.-ε:	190100001/87;	190101001/106;	190101001/108;
	190101001/63;	190101001/64;	190101001/65;
	190100102/15;	190103801/31;	190501501/159;
	190501501/194;	190500901/133;	190501501/209;
	190501501/268;	190501501/274	
b.-ε:di	190101201/175		
b.-εdʒεc	190101201/237;	190103701/117	
b.-εnε	190103801/231		
b.-mε:j	190101602/32;	190101201/224	
b.-mædi	190600002/93		
b.-mædijse	190100401/57		
b.-mæsin	190201501/457		

b.-miʃ	190700001/57;	190100902/38	
b.-ʃfec	190201503/24		
b.-ti	190600002/92;	190600002/93;	190101201/110;
	190101602/34;	190101602/38;	190101802/136;
	190102905/219;	190200901/30;	190300901/218;
	190300901/28;	190600601/62;	190600601/63;
	190101602/34		
b.-ti:nε	190100201/84;	190100201/99	
b.-tictən	190100201/119		
b.-tilε:	190100401/63		

bitε:je ‘sonra, ondan sonra’

b.	190501501/202;	190501501/288;	190501501/29;
	190501501/71;	190501501/73;	190500001/10;
	190501501/199;	190501501/290	

bitε:ji ‘sonra, ondan sonra’

b.	190101001/11
-----------	--------------

biʃmε ‘biçme işi’

b.- mε:	190201501/209;	190101901/185
----------------	----------------	---------------

biʃ- ‘biçmek’

b.	190100401/33		
b.-ε:cən	190100902/98		
b.-ε:dic	190100902/45;	190103801/148;	190102905/14;

190600701/59

b.-e:ri: 190101802/80**b.-e:si:** 190100401/195**b.-e:z:** 190100902/50**b.-er** 190103801/146; 190103201/45**b.-eriz** 190101901/146; 190101901/184; 190101901/183**b.-iji** 190103801/143**b.-tic** 190100901/278**b.-ticten** 190102801/36**b.-tim** 190103801/147**biḡtir-** ‘biçtirmek’**b.-e:le:** 190101001/35**biti:mε:** ‘bitirme, sonlandırma’**b.** 190100202/8**biti:-** ‘bitirmek, tamalamak’**b.-di** 190201501/55; 190101801/40; 190101801/142**bi.-dic** 190100902/30**b.-dile:** 190201501/91**b.-dim** 190101601/181; 190102001/38**b.-mif** 190101601/129**b.-mifi:n** 190201501/110**b.-miflε:** 190101601/163

b.-sinnər 190101601/164

biğim ‘bölüm, parça’

b.+i 190301401/74

bitir- ‘bitirmek, tamalamak’

b. 190100902/64

b.-dim 190101601/3; 190101601/4

b.-ε: 190102901/178

b.-ən 190101601/131; 190101802/93

b.-i: 190101201/223

b.-mif 190101601/162

b.-mifi:m 190102905/220

bit ‘bit’

b.+lε: 190101803/78

bitlε- ‘başkasının bitini ayıklamak’

b.-ε:ce 190101803/81

b.-ε:jəm 190101803/80

b.-ε:sən 190101803/77

biton Fr. **beton** ‘beton’

b. 190601601/23

bitta: ‘sonra, ondan sonra’

b. 190100001/54; 190100002/11; 190100002/13;
190600002/7; 190100902/155; 190100902/180;

190100101/29;	190100102/15;	190100102/3;
190102001/120;	190100102/7;	190101201/232;
190301401/31;	190101601/226;	190101601/51;
190101801/119;	190101801/91;	190101802/84;
190101802/95;	190101803/23;	190101901/127;
190101901/128;	190101901/145;	190101901/150;
190101901/251;	190101901/338;	190101901/54;
190101901/75;	190101901/97;	190101901/98;
190102001/130;	190102001/56;	190102601/61;
190102601/87;	190102801/58;	190102801/70;
190102901/129;	190102901/297;	190102901/328;
190102905/150;	190102905/163;	190102905/66;
190300901/195;	190300901/244;	190103601/14;
190103701/59;	190103702/37;	190601601/75;
190600701/11;	190600701/15;	190600701/50;
190600701/71;	190600701/89;	190500901/84;
190201501/103;	190201501/118;	190201501/125;
190201501/409;	190201501/55;	190101701/20;
190600001/21;	190101001/36;	190101602/97;
190101603/22;	190101801/118;	190101801/91;
190101901/255;	190101901/326;	190101901/335;
190101901/61;	190101901/63;	190102001/123;

190202501/7;	190102301/66;	190102801/51;
190102905/237;	190102905/241;	190102905/242;
190102901/112;	190102901/216;	190102905/268;
190102905/285;	190102905/166;	190102905/175;
190103601/27;	190103601/46;	190103701/60;
190103701/80;	190103701/90;	190103701/91;
190103703/29;	190103703/32;	190103703/37;
190103703/63;	190600601/34;	190600601/35;
190600701/72;	190500901/38;	190100401/9

bitta:ɖʒuk 'ondan sonra'

b. 190102301/10

bitta:ja 'daha sonra, ondan sonra'

b. 190103801/238; 190101801/122

bitta:je 'daha sonra, ondan sonra'

b. 190103801/78

bitta:juu 'daha sonra, ondan sonra'

b. 190101801/38; 190101801/41; 190102801/21

bitta:n 'daha sonra'

b. 190500001/60; 190500001/66

bittajanuu 'daha sonra'

b. 190102401/35

bittɛ: 'daha sonra'

b.	190101901/325;	190501501/25;	190500901/19
biz ‘biz’			
b.	190600001/55		
biz ‘biz’			
b.	190100001/153;	190100001/187;	190100001/47;
	190100002/60;	190100003/23;	190100003/37;
	190100003/46;	190100003/47;	190100003/7;
	190100006/18;	190101701/29;	190100901/130;
	190100902/107;	190100902/124;	190100902/157;
	190100902/163;	190100902/45;	190100902/96;
	190101001/69;	190101001/79;	190100101/153;
	190100101/172;	190100101/86;	190100101/91;
	190100102/1;	190100102/28;	190100102/40;
	190100102/57;	190101201/172;	190101201/250;
	190101201/262;	190101201/60;	190101201/90;
	190100401/259;	190100401/277;	190100401/30;
	190100403/11;	190100404/33;	190100404/42;
	190100404/5;	190101601/201;	190101601/216;
	190101601/232;	190101601/233;	190101601/267;
	190101601/268;	190101601/282;	190101601/289;
	190101601/317;	190101601/322;	190101601/331;
	190101601/84;	190101602/73;	190101602/79;

190101603/16;	190101603/32;	190101603/77;
190101801/171;	190101801/47;	190101802/20;
190101802/39;	190101802/5;	190101803/57;
190101803/79;	190101901/135;	190101901/166;
190101901/186;	190101901/56;	190102001/36;
190200001/50;	190102201/21;	190102401/7;
190102901/47;	190102905/21;	190300901/110;
190300901/156;	190300901/159;	190300901/210;
190300901/241;	190300901/37;	190300901/66;
190300901/71;	190301601/5;	190103201/19;
190103201/36;	190103202/1;	190103202/11;
190103202/16;	190103202/20;	190103202/26;
190103202/75;	190103202/77;	190103202/78;
190103203/48;	190103203/70;	190103701/77;
190103703/33;	190103703/43;	190103703/54;
190103901/16;	190501501/60;	190501501/97;
190601601/22;	190600601/40;	190600703/20;
190600703/30;	190102002/4;	190100203/5;
190100201/104;	190100201/38;	190100006/13;
190100006/20;	190100006/28;	190100006/7;
190201501/109;	190201501/186;	190201501/194;
190201501/195;	190201501/409;	190201501/5;

190201501/89;	190201501/94;	190101701/41;
190600002/41;	190600002/44;	190600002/63;
190600003/17;	190600003/3;	190700001/1;
190700001/18;	190700001/20;	190700001/37;
190700001/42;	190700001/72;	190100901/133;
190100901/212;	190100901/240;	190100901/268;
190100901/278;	190100901/281;	190100901/342;
190100901/62;	190103101/7;	190101001/28;
190101001/32;	190101001/58;	190101201/88;
190103801/103;	190103801/108;	190103801/134;
190103801/136;	190103801/145;	190103801/15;
190103801/182;	190103801/249;	190103801/25;
190103801/287;	190103801/289;	190103801/297;
190103801/309;	190103801/31;	190103801/311;
190103801/33;	190103801/35;	190103801/36;
190103801/45;	190103801/49;	190103801/87;
190103801/89;	190301401/59;	190301401/69;
190100404/34;	190100404/48;	190100404/50;
190101601/211;	190101601/278;	190101601/283;
190101601/293;	190101601/325;	190101601/86;
190101602/43;	190101603/53;	190201701/4;
190101801/139;	190101801/86;	190101901/184;

190101901/334;	190101901/345;	190102001/65;
190102001/67;	190200001/40;	190200001/54;
190201601/145;	190201601/156;	190102201/25;
190102201/7;	190102301/38;	190102301/46;
190102301/58;	190102302/23;	190102302/62;
190102302/7;	190102401/21;	190102501/11;
190102501/3;	190102701/10;	190102701/102;
190102701/14;	190102701/89;	190102901/143;
190102901/234;	190102901/339;	190102903/24;
190102903/37;	190102903/39;	190102904/11;
190102904/25;	190102904/37;	190102905/29;
190103001/25;	190103001/53;	190103001/55;
190103001/6;	190300201/42;	190300201/46;
190103401/37;	190103601/21;	190103702/15;
190103702/33;	190103702/46;	190103702/53;
190501501/157;	190501501/179;	190501501/217;
190501501/223;	190501501/254;	190501501/299;
190501501/31;	190501501/76;	190600301/10;
190600301/13;	190600601/60;	190600601/84;
190600701/56;	190600701/58;	190600702/30;
190500901/112;	190500901/148;	190500901/162;
190500901/177;	190500901/179;	190500901/2;

	190500901/26;	190500901/39;	190500901/94;
	190500901/96;	190100401/231;	190100901/20;
	190100901/5;	190102301/44;	190102302/53;
	190102905/2;	190500901/115;	190600002/29;
	190102905/82;	190201501/148	
b.+dε	190100201/72;	190201501/221;	190201501/421;
	190101701/67;	190600002/40;	190700001/46;
	190700001/51;	190100901/132;	190100902/130;
	190100902/131;	190101001/131;	190101301/4;
	190100401/230;	190101802/126;	190102801/1;
	190102801/99;	190102901/270;	190102903/1;
	190103001/45;	190103201/24;	190103202/27;
	190103203/67;	190103703/19;	190103703/20;
	190500901/14;	190103801/272	
b.+jdin	190100001/99		
b.+dεn	190100101/172;	190100102/19;	
	190101201/34;		
	190101601/282;	190101801/32	
b.+ε	190100001/187;	190102002/5;	190100203/14;
	190202601/15;	190600001/5;	190100901/139;
	190100901/165;	190100902/173;	190100902/189;
	190100102/28;	190101301/3;	190103801/199;

	190100401/217;	190100401/244;	190100403/1;
	190101601/202;	190101601/30;	190102201/22;
	190102301/2;	190102701/103;	190102901/199;
	190300901/2;	190300901/46;	190103203/2;
	190103601/46;	190601601/24;	190600601/69;
	190600702/15;	190600702/29;	190600703/19;
	190600801/21;	190103801/101;	190103801/135;
	190103801/165;	190103801/176;	190103801/66;
	190201501/2;	190700001/30;	190100901/253;
	190100902/173		
b.+i	190100002/82;	190100005/8;	190100005/9;
	190100901/163;	190100901/92;	190100902/29;
	190100902/7;	190100101/157;	190100102/29;
	190101601/184;	190101803/68;	190200001/3;
	190200001/41;	190102301/45;	190103001/52;
	190103001/56;	190103201/17;	190601601/32;
	190600701/81;	190600702/31;	190600801/31;
	190102801/91;	190103203/13	
b.+im	190100001/102;	190100001/119;	190100001/125;
	190100001/183;	190100001/31;	190100002/66;
	190100003/11;	190100003/2;	190100003/37;
	190102002/5;	190100201/62;	190201501/163;

190201501/184;	190201501/227;	190201501/228;
190201501/234;	190201501/300;	190201501/303;
190201501/75;	190101701/31;	190101701/40;
190101701/42;	190500001/4;	190600001/12;
190600001/53;	190600002/110;	190600002/16;
190600002/20;	190600002/30;	190600002/35;
190600002/60;	90600002/72;	190700001/17;
190700001/57;	190100901/105;	190100901/113;
190100901/117;	190100901/137;	190100901/161;
190100901/177;	190100901/242;	190100901/246;
190100901/26;	190100901/338;	190100901/45;
190100902/161;	190100902/165;	190100902/168;
190100902/169;	190100902/171;	190100902/172;
190100902/174;	190100902/177;	190100902/183;
190100902/184;	190100902/186;	190100902/207;
190100902/208;	190100902/24;	190100902/43;
190100902/52;	190100902/61;	190100902/77;
190101001/45;	190101001/73;	190100101/100;
190100101/162;	190100101/170;	190100101/4;
190100101/5;	190100101/6;	190100101/63;
190100101/69;	190100101/8;	190100102/18;
190100102/23;	190100102/35;	190100102/38;

190100102/8;	190101201/203;	190101201/21;
190101201/224;	190101201/59;	190101201/61;
190100401/265;	190100401/159;	190100401/173;
190100403/10;	190100404/1;	190100404/18;
190100404/30;	190100404/4;	190101601/150;
190101601/17;	190101601/170;	190101601/192;
190101601/217;	190101601/223;	190101601/245;
190101601/270;	190101601/304;	190101601/318;
190101601/320;	190101601/342;	190101601/396;
190101601/400;	190101602/3;	190101602/78;
190101802/135;	190101802/29;	190101802/39;
190101803/56;	190101901/160;	190101901/161;
190101901/164;	190101901/165;	190101901/215;
190101901/22;	190101901/241;	190101901/391;
190102001/108;	190201601/135;	190102201/2;
190102301/82;	190102302/16;	190102302/21;
190102302/24;	190102401/11;	190102401/24;
190102501/28;	190102601/14;	190102701/110;
190102701/29;	190102701/40;	190102701/66;
190102701/75;	190102801/83;	190102901/164;
190102901/131;	190102901/48;	190102901/81;
190102904/20;	190102905/202;	190102905/35;

190102905/40;	190102905/68;	190300201/40;
190103201/83;	190103202/10;	190103202/48;
190103202/58;	190103202/78;	190103202/79;
190103203/13;	190103203/14;	190103203/4;
190103203/46;	190103203/69;	190103207/23;
190103401/23;	190103401/44;	190103401/5;
190103401/55;	190103601/41;	190103701/1;
190103701/119;	190103701/31;	190103702/100;
190103702/55;	190501501/123;	190501501/153;
190501501/163;	190501501/249;	190601601/19;
190601601/2;	190601601/30;	190600301/14;
190600301/17;	190600601/39;	190600701/110;
190600701/34;	190600701/60;	190600702/18;
190600702/2;	190600702/27;	190600702/28;
190500901/15;	190500901/202;	190500901/61;
190500901/65;	190500901/78;	190103801/102;
190103801/117;	190103801/118;	190103801/127;
190103801/165;	190103801/190;	190103801/192;
190103801/194;	190103801/262;	190103801/266;
190103801/270;	190103801/289;	190103801/3;
190103801/314;	190103801/38	

b.+le

190101601/318

b.+lɛ: 190101601/141

b.+lɛn 190500001/51

bizimci ‘bizimki’

b.+lɛ: 190102903/46

b.+ler 190100101/25

b.+lɛri 190501501/301

b.+si 190600002/49

bižɛm ‘be canım’

b. 190600801/17

blagoevgrad Bulg. Благоевград ‘Blagoevgrad’

b.+a 190500901/110

bu ‘bu, işaret zamiri ve sıfatı’

b.	190201501/220;	190101701/34;	190100901/318;
	190100902/183;	190101001/133;	190101001/56;
	190101601/228;	190101602/80;	190201601/121;
	190102301/72;	190102501/38;	190103001/2;
	190300901/218;	190103203/39;	190103203/43;
	190500901/156;	190500901/168	

bu:da ‘burda, burada’

b. 190101001/122

budak ‘budak’

b. 190101601/391; 190101601/393

b.+a: 190101601/387

b.+tan 190101601/391

buḳuḳ- ‘bıkılmak’

b.-u:du 190101201/231

buḳ- ‘bıkmak’

b.-e:j 190100402/11

b.-e:jwz 190600003/6

b.-a:duḳ 190100902/99

b.-məzduḳ 190101201/238

b.-muḳf 190100003/49

b.-muḳsum 190100401/208; 190100401/207

b.-tu 190100003/45

b.-tu:n 190101603/62

buḳdu: (bildır ED 334a) ‘bir yıldır, geçen sene’

b. 190500001/45; 190600002/95; 190600002/96;
190600601/11

buḳdu: (bildır ED 334a) ‘bir yıldır, geçen sene’

b. 190101602/118; 190102601/67; 190102601/68;
190102903/27; 190300901/7; 190500901/156;
190103701/6

b.+a 190600701/95

buḳgarsci Bulg. Български ‘Bulgarcı’

b.+ji 190103901/19

burası ‘burası’

b. 190101601/19

burak- (bırak- ME 102) ‘bırakmak’

b.-e:sin 190101603/62

b.-aḷummuḡ 190100401/229

b.-urruḡ 190501501/181

b.-u:sun 190102601/51

b.-ma:jε 190100402/53

b.-madu 190103801/174

b.-maduḷa: 190100001/143

būrak- ‘bırakmak’

b. 190300201/54

būrak- ‘bırakmak’

b. 190100002/70; 190101601/43; 190102901/109;
190500001/66

b.-e: 190101601/62; 190201501/420; 190101803/24

b.-e:jla: 190102701/65

b.-e:m 190100402/17; 190100004/19

b.-e:sun 190102601/65; 190102601/63

b.-an 190101803/30

b.-u:ḷar 190103701/100

b.-u:sun	190501501/281		
b.-ma:sun	190102601/53		
b.-me:ɟar	190100401/234		
b.-məz	190103202/50		
b.-muɟta:	190100902/179		
b.-muɟu:n	190201501/110		
b.-un	190100902/13		
b.-up	190201701/12		
b.-ur	190201501/63;	190103203/58	
b.-tuuk	190600002/53		
b.-tum	190200901/49;	190103703/11;	190300201/59;
	190103401/66;	190600702/42	
b.-tumdu	190102901/195		
b.-tuurum	190103202/31		
b.-u:sun	190501501/208		

buɟak (biɟak ED 294b) ‘bıçak’

b.	190100001/84	
b.+ta	190101201/18;	190300901/100

buɟak ‘(biɟak ED 294b) bıçak’

bu.+ta	190103101/43
bu.+ta:	190103203/26

buɟku (biɟgu ED 294a) ‘bıçkı’

b.+la: 190103201/45

bawfva Bulg. **бъчва** ‘fıçı’

b.+laru 190301401/35

buza: (**buzagu** ED 391a) ‘buzağı’

b. 190100902/211; 190100403/19; 190102302/58;

190102601/47; 190300201/5; 190103703/64

b.+m 190300201/71

b.+muuz 190100902/213; 190300901/119

b.+suu 190103703/64

buza:ɖʒuk ‘kendisine şefkat ve acıma duyulan buzağı’

b.+u:muʒ 190101801/117

buza:ɬuk ‘Bızalık, Ruen ilçesinde yer adı’

b. 190103207/39

buzuukla- parmak atmak’

b. 190600702/7; 190600702/9

buza:la- ‘buzağılamak, buzağı doğurmak’

b.-duu 190103703/55

bø:bɛ: Yun. **biber** ‘biber’

b. 190100102/64

b.+lɛri 190300901/250

bø:bɛr Yun. **biber** ‘biber’

b. 190201501/96

bø:jlɛ ‘böyle’

b. 190201601/8

bø:- ‘büyüme’

b.-dyctɬɛ 190101601/56

bø:jyc ‘büyük’

b. 190201501/163; 190201701/64; 190201601/106;
190201601/107; 190200901/3; 190100401/265

b.+y: 190201501/92; 190700001/46

b.+lɛ:ni 190201501/359

b.+lɛri 190201501/196

bø:jy- ‘büyüme’

b.-myf 190102001/35

bø:ldʒɛ ‘böylece’

b. 190100003/22; 190300901/150

bø:ldʒɛ ‘börölce/kuru fasulye/’

b. 190103801/89

bø:le ‘böyle’

b. 190102001/110

bø:lɛ ‘böyle’

b. 190101201/136; 190100001/157; 190100001/194;
190100001/43; 190100001/69; 190100001/77;
190100001/78; 190100001/79; 190100001/81;

190100001/89;	190100002/12;	190100002/24;
190100002/52;	190100002/58;	190100002/61;
190100002/62;	190100002/64;	190100002/67;
190100003/32;	190100003/49;	190100003/52;
190100201/105;	190100201/112;	190100201/95;
190100006/20;	190201501/156;	190201501/211;
190201501/330;	190201501/389;	190201501/404;
190101701/7;	190202601/20;	190202601/23;
190500001/40;	190600002/73;	190600003/19;
190700001/26;	190700001/63;	190700001/64;
190100901/111;	190100901/113;	190100901/125;
190100901/141;	190100901/159;	190100901/163;
190100901/169;	190100901/171;	190100901/234;
190100901/262;	190100901/293;	190100901/316;
190100901/343;	190100901/66;	190100901/86;
190100901/88;	190100901/90;	190100902/12;
190100902/120;	190100902/50;	190100902/52;
190100902/71;	190100902/97;	190103101/21;
190103101/34;	190103101/41;	190103101/43;
190103101/52;	190101001/120;	190101001/96;
190101001/99;	190100101/64;	190100102/37;
190101201/113;	190101201/151;	190101201/173;

190101201/185;	190101201/19;	190101201/20;
190101201/221;	190101201/257;	190101201/34;
190101201/37;	190101201/42;	190103801/13;
190103801/146;	190103801/154;	190103801/157;
190103801/208;	190103801/239;	190103801/244;
190103801/29;	190103801/298;	190103801/319;
190103801/69;	190100401/225;	190100401/249;
190100401/254;	190100401/109;	190100401/129;
190100401/136;	190100401/188;	190100401/190;
190100401/65;	190100401/66;	190100402/30;
190100402/47;	190100402/9;	190100403/16;
190101601/218;	190101601/261;	190101601/357;
190101601/365;	190101601/407;	190101601/409;
190101602/105;	190101602/18;	190101602/19;
190201701/1;	190201701/20;	190201701/47;
190201701/50;	190201701/57;	190201701/58;
190101801/100;	190101801/72;	190101801/94;
190101802/102;	190101802/114;	190101802/25;
190101802/42;	190101802/53;	190101802/55;
190101803/2;	190101803/21;	190101803/69;
190101901/197;	190101901/30;	190101901/310;
190101901/313;	190101901/314;	190101901/318;

190101901/321;	190101901/324;	190101901/331;
190101901/337;	190101901/338;	190101901/363;
190101901/376;	190101901/46;	190101901/7;
190200001/44;	190202501/8;	190202501/9;
190201601/139;	190201601/142;	190201601/39;
190201601/52;	190201601/6;	190102201/13;
190102201/15;	190102201/40;	190102201/43;
190102401/26;	190102501/61;	190102601/103;
190102601/117;	190102601/12;	190102601/33;
190102701/107;	190102801/32;	190102901/165;
190200901/38;	190200901/43;	190200901/44;
190200901/52;	190102901/124;	190102901/80;
190102901/288;	190102901/289;	190102901/297;
190102903/33;	190102905/51;	190102905/55;
190102905/68;	190300901/102;	190300901/134;
190300901/205;	190300901/246;	190300901/36;
190300901/59;	190300901/74;	190300901/96;
190300901/97;	190300901/99;	190300201/6;
190300201/8;	190103201/33;	190103201/61;
190103201/68;	190103201/70;	190103202/15;
190103202/49;	190103202/52;	190103203/34;
190103204/12;	190103204/14;	190103204/5;

190103205/11;	190103205/13;	190103205/20;
190103206/23;	190103206/27;	190103206/8;
190103401/34;	190300501/24;	190300501/25;
190300501/26;	190103701/16;	190103701/38;
190103701/80;	190103702/28;	190103702/37;
190103702/85;	190103703/15;	190103703/16;
190103703/45;	190103703/56;	190103703/67;
190501501/135;	190501501/149;	190501501/224;
190501501/80;	190601601/12;	190601601/46;
190600601/86;	190600701/89;	190500901/123;
190500901/148;	190500901/9;	190500901/92;
190201501/366;	190100901/211;	190100901/273;
190100901/282;	190100901/328;	190103101/6;
190101001/14;	190101901/393;	190201601/68;
190102801/34;	190102801/43;	190102801/61;
190102801/83;	190200901/3;	190102905/252;
190102905/254;	190103601/34;	190501501/203;
190600702/7;	190500901/197;	190101901/51;
190102601/106;	190102901/375;	190102903/42;
190300901/44;	190103703/39	

bø:lædzε ‘böylece’

b.	190600002/112;	190200901/39;	190102901/244;
-----------	----------------	---------------	----------------

190201501/58

bø:lənε ‘böyle’

b. 190100101/65; 190103801/282; 190103801/59;
 190103801/71; 190101801/112; 190103205/1

bø:ləni ‘böyle’

b. 190101801/165; 190101802/123; 190103201/68;
 190103206/18; 190102905/135; 190103206/20

bø:lnε ‘böyle’

b. 190101602/60

bø:n ‘bugün’

b. 190201501/382; 190700001/29; 190700001/65;
 190101602/45; 190201601/17; 190102501/44

bø:nε ‘böyle’

b. 190102901/346; 190102905/260; 190102905/139;
 190102905/165; 190102905/30; 190102905/277;
 190102905/67

bø:rec (bögrek ED 328b) ‘böbrek’

b.+ε:ndən 190100403/15

b.+lədε 190600601/24

b.+ləεε 190100901/106

bø:y:n ‘bugün’

b. 190200001/28

bø:yç ‘büyük’

b. 190101301/9

bø:yçlyc ‘büyüklük’

b.+tε 190501501/275

bø:yc ‘büyük’

b. 190100902/26; 190100101/10; 190100101/159;
 190100101/56; 190100101/69; 190101301/6;
 190201701/4; 190102701/102; 190103001/12;
 190103201/41; 190601601/9; 190500901/187;
 190500901/190; 190500901/193; 190500901/83

b.+lεri 190100101/129

b.+lεrimiz 190101802/90

b.+myf 190600002/24

b.+sε 190201501/120

bø:y- ‘büyümek’

b.-dyc 190100006/20

bø:yn ‘bugün’

b. 190100006/47; 190101602/75; 190201503/42;
 190100101/62

bø:yncy ‘bugünkü’

b. 190100203/8

bø:yt- ‘büyütmek’

b.-ty 190100101/61

b.-tym 190202501/16; 190200001/55

b.-yctɕɛ 190100101/61

bøbɛ:ɖʒic ‘küçük biber’

b. 190600003/24

bøbɛ: Yun. **biber** ‘biber’

b. 190100901/62; 190100102/78; 190100401/104;

190103206/4; 190100102/65; 190100102/72;

190600701/59

b.+dɛn 190300901/249

b.+lɛ: 190102901/322

b.+lɛ:mi 190300201/66

b.+lɛri 190100901/75; 190300901/241

bøbɛrdʒic ‘küçük biber’

b. 190100006/17

bøbɛr Yun. **biber** ‘biber’

b. 190100901/70; 190100101/33; 190300901/114;

190300901/207; 190300901/252; 190103701/111;

190300901/207

b.+dɛn 190300901/248

b.+i 190100006/16; 190300901/115

b.+imizi 190100102/58

b.+ini	190300901/108;	190300901/194;	190103101/57
b.+inne	190300901/239		
bøberli	‘biberli’		
b.	190300901/247		
bøbersiz	‘bibersiz’		
b.	190300901/208		
bøðzec	‘böcek’		
b.	190100901/198;	190100901/199;	190100901/195;
	190100901/188		
b.+læ:	190101802/84		
b.+læri	190100901/203		
bødurø:lla:	‘Boduroğulları, sülale adı, lakap’		
b.ɟ.	190600701/113		
bøjðzec	‘böylece’		
b.	190103204/10		
bøjle	‘böyle’		
b.	190101201/236;	190201601/163;	190301601/13;
	190201601/89		
bøjyc	‘büyük’		
b.	190201501/171;	190100101/171;	190100102/32;
	190102001/58;	190102401/14;	190102401/2;
	190103205/29;	190103206/39;	190600601/39

bəjydʒɛc ‘büyükçe’

b.+ɛ: 190202601/12

bəj- ‘büyümek, yetişmek’

b.-ymyʃ 190102001/35

bəkluk ‘bokluk, çöplük, pislik’

b. 190102901/373

b.+laru 190101803/43

bəl- (bö:l- TT 184) ‘bölmek’

b.-dʒɛclɛ: 190101601/85

b.-dy 190200901/52

bələ ‘böyle’

b.	190101601/73;	190101901/196;	190101901/198;
	190101901/219;	190101901/230;	190101901/266;
	190101901/329;	190201601/138;	190102901/271;
	190103201/31;	190103701/57;	190103901/6;
	190500901/166;	190101901/222;	190600002/102

bələni ‘böyle’

b. 190101601/389

bəldʒɛ ‘böylece’

b. 190300901/197

bəlʒɛ ‘bölge’

b.+ji 190101601/294

b.+nin	190103202/79		
bølmε ‘bölme’			
b.+sini	190102905/51		
bølyc ‘bölük’			
b.	190101901/395		
b.+y.ny	190101601/86		
bølydʒε ‘börülce’			
b.+jε	190500901/198		
bølyn- ‘bölünmek’			
b.-y:	190500901/126		
bølyver- ‘bölme’			
b.-ε:n	190300901/151		
bøne ‘böyle’			
b.	190102905/229;	190102905/269	
børeε ‘börek’			
b.+ε:nε	190201501/138		
børtεdʒen ‘böğürtlen’			
b.	190103203/18;	190102901/247	
børyldʒε ‘börülce /fasulye/’			
b.	190201501/103;	190103801/322;	190201501/105;
	190201501/98;	190100401/15;	190100201/25;
	190100006/33;	190103204/1	

b.+dæn 190100102/76

b.+jε 190201501/99; 190201501/100

b.+ji 190201501/107

bøyc ‘büyük’

b. 190100901/267; 190101601/273; 190103202/5

boza ‘boza’

b. 190101601/71

bratoffşedka Bulg. **братовчедка** ‘kız yeğen’

b.+larum 190300201/78

brønfit Fr. **bronchite** ‘bronşit’

b. 190200001/41

briga:da Bulg. **бригада** ‘iş takımı,iş grubu,iş kolu’

b.+ja 190300201/39

brigadi: Bulg. **бригадир** ‘iş kolu başkanı,grup başkanı’

b.+di b. 190600701/24

bu ‘bu’

b. 190100001/11; 190100001/123; 190100001/49;

190100001/72; 190100002/20; 190100002/43;

190100002/44; 190100002/52; 190100002/60;

190100002/80; 190100004/11; 190100005/3;

190103208/2; 190103208/3; 190102002/1;

190100202/7; 190100203/16; 190100203/4;

190100201/13;	190100201/22;	190100006/1;
190100006/3;	190100006/32;	190100006/9;
190201501/132;	190201501/199;	190201501/200;
190201501/23;	190201501/241;	190201501/275;
190201501/322;	190201501/325;	190201501/330;
190201501/335;	190201501/367;	190201501/444;
190201501/457;	190202601/12;	190202601/25;
190202601/4;	190202601/5;	190202601/8;
190500001/67;	190600001/27;	190600001/44;
190600001/55;	190600001/56;	190600001/68;
190600002/53;	190700001/33;	190100901/103;
190100901/113;	190100901/132;	190100901/20;
190100901/21;	190100901/271;	190100901/272;
190100901/275;	190100901/39;	190100901/44;
190100901/53;	190100902/122;	190100902/123;
190100902/125;	190100902/127;	190100902/133;
190100902/143;	190100902/15;	190100902/151;
190100902/156;	190100902/171;	190100902/182;
190100902/194;	190100902/197;	190100902/210;
190100902/32;	190100902/34;	190100902/46;
190100902/61;	190100902/85;	190100902/86;
190103101/37;	190101001/118;	190101001/143;

190101001/37;	190101001/48;	190101001/61;
190101001/76;	190101001/80;	190101001/82;
190101001/87;	190100101/158;	190100101/55;
190100102/12;	190101201/123;	190101201/212;
190101201/227;	190101201/35;	190101201/37;
190101201/4;	190101201/48;	190101201/5;
190101201/6;	190101201/86;	1190102901/106;
190103801/105;	190103801/116;	190103801/118;
190103801/127;	190103801/183;	190103801/249;
190103801/251;	190103801/302;	190103801/48;
190100401/255;	190100401/259;	190301401/20;
190301401/31;	190301401/32;	190301401/6;
190301401/7;	190100401/126;	190100401/135;
190100401/149;	190100401/39;	190100401/40;
190100401/5;	190100401/79;	190100402/8;
190100404/22;	190101601/121;	190101601/136;
190101601/149;	190101601/152;	190101601/162;
190101601/196;	190101601/232;	190101601/237;
190101601/245;	190101601/248;	190101601/316;
190101601/6;	190101601/60;	190101602/11;
190101602/118;	190101602/94;	190101602/98;
190201701/12;	190101801/35;	190101801/72;

190101801/88;	190101802/104;	190101802/31;
190101802/9;	190101803/53;	190101803/97;
190101901/163;	190101901/293;	190102001/107;
190102001/11;	190102001/14;	190102001/27;
190102001/55;	190102001/68;	190102001/70;
190102001/84;	190200001/11;	190201601/105;
190201601/109;	190201601/161;	190201601/28;
190201601/52;	190102301/37;	190102301/42;
190102401/15;	190102401/24;	190102601/10;
190102601/112;	190102701/12;	190102701/66;
190102701/75;	190102801/28;	190102801/39;
190102901/170;	190102901/176;	190200901/42;
190200901/48;	190102901/113;	190102901/122;
190102901/124;	190102901/137;	190102901/45;
190102901/54;	190102901/60;	190102901/79;
190102901/222;	190102901/230;	190102901/281;
190102901/283;	190102901/291;	190102901/333;
190102901/383;	190102903/10;	190102903/41;
190102903/44;	190102903/8;	190102904/13;
190102904/14;	190102904/6;	190102905/269;
190102905/270;	190102905/121;	190102905/145;
190300901/211;	190300901/253;	190300901/38;

	190300901/53;	190300901/96;	190301601/18;
	190300201/74;	190103201/66;	190103202/64;
	190103202/79;	190103203/58;	190103203/69;
	190103206/10;	190103207/1;	190103207/6;
	190103401/44;	190103401/60;	190300501/12;
	190300501/15;	190103601/22;	190103701/21;
	190501501/118;	190501501/147;	190501501/232;
	190501501/250;	190501501/33;	190201503/34;
	190201503/6;	190201503/8,	190601601/27;
	190601601/56;	190601601/66;	190600601/2;
	190600601/49;	190600601/53;	190600701/108;
	190600701/109;	190600701/21;	190600701/45;
	190600701/53;	190600701/67;	190600701/68;
	190600703/18;	190600703/22;	190600703/27;
	190600801/1;	190600801/14;	190600801/2;
	190500901/198;	190500901/204;	190500901/207;
	190500901/217;	190500901/42;	190201501/326;
	190201501/418;	190102905/85;	190101001/81
b.+na	190100003/10;	190100902/124;	190103801/292;
	190101601/205;	190101601/209;	190101801/100;
	190102701/17;	190200901/29;	190102901/99;
	190600701/14;	190500901/141	

b.+nda	190102901/398		
b.+ndan	190100901/343;	190101801/162;	190102901/47
b.+nna	190100002/21;	190100401/5;	190102001/35
b.+nu	190100001/32;	190101001/90;	190301401/55;
	190101801/163;	190101901/372;	190200001/4;
	190201601/123;	190102901/139;	190102905/115;
	190102905/123;	190301601/5;	190103401/31;
	190100902/40;	190101001/73;	190102001/74;
	190102901/232;	190102901/174;	190100902/159
b.+nudur	190101201/76		
b.+nun	190100001/33;	190201501/188; 190100101/17;	
	190101801/146;	190102302/71	190102901/105;
	190600702/8;	190102901/70;	190600702/4;
b.+ nŭn	190101001/60		
bu:da ‘burada’			
b.	190100201/114;	190100201/37;	190100006/38;
	190201501/184;	190201501/211;	190201501/363;
	190201501/82;	190202601/1;	190202601/23;
	190202601/6;	190500001/4;	190700001/37;
	190100902/206;	190100902/208;	190100902/37;
	190101001/65;	190100101/16;	190100101/49;
	190100102/1;	190100102/40;	190103801/189;

190103801/196;	190103801/64;	190103801/81;
190100401/260;	190301401/15;	190101601/161;
190101601/342;	190101601/373;	190101601/396;
190101601/400;	190101601/90;	190101602/43;
190101801/2;	190101802/143;	190101803/76;
190101901/215;	190200001/30;	190201601/117;
190201601/50;	190102301/20;	190102301/32;
190200901/27;	190102901/105;	190102901/209;
190102901/219;	190300901/217;	190300901/26;
190300901/32;	190501501/164;	190501501/93;
190600601/39;	190600601/48;	190600701/110;
190600701/91;	190600703/21;	190500901/200;
190500901/219;	190500901/96;	190100201/107;
190201501/80;	190102001/59;	190102905/202;
190300201/16;	190103201/9;	190600601/79;
190201501/194;	190201501/390;	190100902/31;
190102905/208;	190103001/4;	190501501/213;
190500901/106		

bu:dan ‘buradan’

b.

190201501/133;	190201501/194;	190100101/19;
190103801/255;	190102901/392;	190102905/43;
190102905/55;	190501501/229;	190601601/49;

190600601/13; 190201501/132; 190301401/37;
 190101602/39; 190201601/15; 190102901/233;
 190201501/278

bu:gaz Bulg. **Byprac** ‘Burgaz’

b.+a 190100006/11; 190600601/19

b.+da 190100404/13; 190100101/22

bu:lgardʒa ‘Bulgarca’

b. 190103201/16

bu:c ‘büyük’

b. 190101601/366; 190101601/367

bu:n ‘bugün’

b. 190101001/127

bunna: ‘bunlar’

b. 190103801/26

bu: ‘bu’

b.+nu 190102901/238

b.+nun 190103201/62; 190103201/66

bu:rda ‘burada’

b. 190101801/89; 190103601/6

bu:rdʒukta ‘burda’

b. 190300201/82

bu:rma ‘yumurtası burularak erkekliği giderilmiş koç, teke vb. hayvan’

b. 190102601/52

bu:uf- ‘boğuşmak’

b.-ε:ri 190102601/13

bu:ʃma ‘boğuşma’

b.+a: 190102601/7

bubaɖʒi:m ‘babacığım’

b. 190101803/30; 190102801/91

b.+u 190201701/59

bubaɫuk ‘babalık’

b. 190200901/52

buba (baba EUTS 29) ‘buba’

b. 190100001/70; 190100001/71; 190100002/73;

190100002/75; 190100002/76; 190201501/22;

190201501/39; 190201501/46; 190100901/314;

190100101/71; 190100401/200; 190100401/118;

190201701/10; 190101802/116; 190201601/37;

190102601/105; 190102701/100; 190102701/111;

190300901/56; 190103201/35

b.+da 190201501/47

b.+dan 190102904/5

b.+ɫaru 190100002/27; 190101001/143

b.+ɫarumuz 190103801/224; 190103801/235; 190100001/217;

190100101/81

b.+larundan 190101601/34

b.+m	190100001/144;	190100001/15;	190100001/19;
	190100001/221;	190100001/222;	190100001/25;
	190100001/90;	190100002/30;	190201501/34;
	190201501/41;	190201501/44;	190101701/74;
	190100901/185;	190100901/187;	190100901/201;
	190100901/203;	190100901/244;	190100901/250;
	190100901/38;	190100101/53;	190103801/129;
	190103801/130;	190103801/185;	190103801/2;
	190103801/212;	190103801/267;	190103801/37;
	190103801/43;	190103801/47;	190103801/70;
	190101601/118;	190101601/216;	190101601/25;
	190101601/276;	190101601/281;	190101602/72;
	190201701/11;	190201701/25;	190201701/7;
	190101801/24;	190102001/29;	190200001/49;
	190201601/137;	190201601/147;	190102201/17;
	190102201/18;	190102201/29;	190102301/6;
	190102501/4;	190102501/46;	190102701/104;
	190102701/105;	190102701/108;	190102801/10;
	190102801/11;	190102801/2;	190102801/3;
	190102905/91;	190102905/96;	190103001/50;

	190300901/203;	190300901/204;	190300901/5;
	190300901/6;	190300901/7;	190300901/8;
	190103201/3;	190103201/4;	190103202/3;
	190103202/6;	190601601/56;	190600701/17;
	190600701/22;	190600701/24;	190600701/27;
	190600701/31;	190600701/79;	190600701/81;
	190600701/86;	190600702/17;	190600801/31;
	190100001/32;	190100901/262;	190101602/50;
	190101801/25;	190102901/138;	190601601/30
b.+ma	190101201/2;	190100401/243;	190101601/269;
	190102301/11;	190103001/58	
b.+mda	190100401/230;	190100401/237	
b.+mdam	190102903/63;	190100101/53;	190101603/19
b.+mi:l	190101601/27;	190101601/286;	190101603/22;
	190101802/19;	190102905/11;	190102905/42;
	190103203/72;	190601601/63;	190600601/62
b.+mi:li	190103202/25		
b.+mi:n	190301401/48;	190101601/217;	190102302/52;
	190102801/16;	190102801/40;	190200901/7
b.+muu	190101201/23;	190102701/105;	190102903/43;
	190600701/23;	190600701/27;	190600701/74;
	190600701/77		

b.+mum	190100901/2		
b.+mun	190201501/78;	190101201/108;	190101201/25;
	190103801/104;	190103801/201;	190103801/42;
	190103801/49;	190100401/2;	190101601/140;
	190101602/9;	190102301/1;	190102601/2;
	190102701/101;	190102701/98;	190102905/101;
	190300901/3		
b.+muz	190100101/157		
b.+muzun	190102905/2		
b.+mna	190101201/47		
b.+n	190201501/25;	190101001/42;	190101901/383;
	190101901/385;	190102901/44;	190102901/45
b.+na	190101901/34;	190101901/35;	190103702/96
b.+nda	190201501/436		
b.+ni:l	190102901/52		
b.+nu	190201501/29;	190201501/32	
b.+nun	190201501/420;	190101701/35;	190101901/384
b.+si:ni:	190201501/369		
b.+si:nu	190201501/432		
b.+su	190100002/25;	190100101/17;	190101201/15;
	190101803/23;	190101803/7;	190102904/5;
	190103401/33;	190103401/36;	190103701/19;

	190600701/9;	190100102/2;	190101801/14
b.+su:jmuʃ	190103401/37		
b.+sun	190101803/96		
b.+sunɑ	190103801/292		
b.+suʒ	190201501/245		
bubu ‘çekirdekli küçük meyve’			
b.	190103203/18		
b.+su	190101001/1;	190101802/62	
bubudʒuk ‘çekirdekli küçük meyve’			
b.	190103207/20;	190102601/93	
bucet ‘buket, demet’			
b.	190100402/55		
buda ‘burada’			
b.	190101301/19		
budək ‘budak’			
b.+la:dan	190101802/104		
budak ‘budak’			
b.	190101602/103		
b.+la:nu	190101602/108		
b.+lanu	190101602/102		
budʒut ‘şakayık çiçeği’			
b.	90201601/156;	190201601/159	

bujnuz ‘boynuz’

b. 190100401/155

b.+larǎnu 190101901/12

bujnuzlu ‘boynuzlu’

b. 190100401/157

bujur- ‘buyurmak, emretmek’

b.-e: 190101801/8

bujyn ‘bugün’

b. 190100901/217; 190102701/107

bukvə Bulg. **буква** ‘harf’

b.+laru 190201501/268

bukva Bulg. **буква** ‘harf’

b. 190201501/249

b.+ju 190100402/39

b.+la: 190201501/252

b.+larum 190201501/247

bukviŋka Bulg. **буквичка** ‘küçük harf’

b.+ta 190100402/24; 190100402/49

buŋamaŋ ‘sütten yapılan bir çeşit yemek’

b. 190301401/69; 190101901/74; 190102501/10;
190102901/307; 190103703/38

b.+u 190102501/11

bułafuk ‘bulaşık’

b. 190103801/257

b.+laru 190201501/67

bułaf- ‘bulaşmak’

b.-muş 190101001/48

buł- ‘bulmak’

b.-ałum 190601601/76

b.-ama:jem 190103203/68

b.-amaduk 190100402/39; 190100402/40

b.-amajuudza 190101803/26

b.-amasun 190501501/200; 190500901/212

b.-amədu 190102901/53

b.-dza:n 190100001/109

b.-džec 190600003/28; 190100901/236; 190102905/103

b.-džecta 190102201/34

b.-du 190100402/12

b.-du:m 190102302/83

b.-duk 190101601/174

b.-duła:sa 190100401/257

b.-dum 190601601/46

b.-e: 190201601/21

b.-e:m 190100004/19

b.-abil	190100003/9		
b.-e:	190500901/132		
b.-e:ta:	190103601/46		
b.-e:m	190100402/17		
b.-e:z	190103205/22		
b.-zan	190100902/152		
bułga:	‘Bulgar’		
b.	190100001/11;	190100201/65;	190100201/67;
	190201501/215;	190101201/5;	190101301/8;
	190101802/137;	190101803/2;	190102301/40;
	190102301/50;	190102301/51;	190102301/66;
	190102301/67;	190102301/80;	190102301/81;
	190102301/83;	190103001/57;	190600601/73;
	190600601/74;	190600701/99;	190301401/9
b.+dan	190102301/38		
b.+duu	190102301/42		
b.+duur	190201601/124;	190201601/125;	190103401/42
b.+ta:	190100003/12;	190100201/68;	190102302/73;
	190101601/19		
b.+ta:da	190201501/214		
b.+ta:duu	190102302/70		
b.+ta:ta	190100002/11		

b.+tar 190103001/54

b.+taru 190103001/57

b.+tarun 190102601/79

b.-muftar 190600002/23

b.-u: 190101601/272; 190501501/178

b.-u:ta:du 190102905/102; 190102905/105; 190102905/107

b.-u:sa 190102601/89; 190102901/234

b.-u:je: 190100006/19

b.-un 190102901/57

bułga:za ‘Bulgarca’

b. 190601601/37

bułga:ɖa ‘Bulgarca’

b. 190100001/10; 190100001/6; 190100001/8;
 190100006/6; 190201501/247; 190201501/250;
 190201501/252; 190201501/315; 190100101/4;
 190100401/262; 190100404/31; 190101802/133;
 190101802/135; 190102001/80; 190201601/140;
 190102301/55; 190102901/204; 190102901/259;
 190103001/58; 190103401/46; 190300501/30;
 190600601/68; 190600701/106; 190600701/69;
 190600701/98; 190201501/268; 190100404/4;
 190103201/21

b.+da	190101601/338;	190202501/14	
b.+ja	190100001/10;	190100001/7;	190100404/6
b.+juu	190101601/334;	190101601/335	
b.+suu	190101001/6;	190101601/375;	190102901/253;
	190102901/267;	190500901/85	
b.+sunuu	190101802/143;	190102601/15	
bułgar	‘Bulgar’		
b.	190100002/10;	190100002/11;	190101601/18;
	190101802/138;	190102301/37;	190103001/49;
	190300901/34;	190301401/60;	190301401/62
b.+ła:	190600001/33		
b.+uu	190201501/211;	190200001/7;	190102301/61
bułgardza	‘Bulgarca’		
b.	190101601/22;	190102903/45;	190103201/21
b.+suu	190500901/30		
bułgaristan	‘Bulgaristan’		
b.	190101601/19		
b.+da	190100902/52;	190101601/25;	190500901/103
bułgarza	‘Bulgarca’		
b.	190100201/52;	190102905/248;	190102905/17;
	190500901/137		
bułgu:ɖjuk	‘tanecik’		

b. 190500901/32

bułgu: ‘bulgur’

b. 190103101/30; 190103801/59; 190103801/95;
190103205/4

b.+ta 190103801/61; 190100401/99; 190103701/46;
190101701/13

b.+tan 190500001/23

b.+taru 190103701/54

bułgu:tu ‘bulgurlu’

b. 190100201/33; 190101001/94; 190101001/94

bułgur ‘bulgur’

b. 190201501/118; 190100101/147; 190100401/101;
190102901/320

b.+dan 190102901/321

b.+u 190101701/20; 190100101/150; 190100401/101;
190103205/6; 190103701/51; 190103205/5;
190103701/53

b.+unu 190101701/17

bułun- ‘bulunmak’

b.-e: 190100404/18

b.-masun 190601601/61

b.-məzdu 190100101/89; 190103701/114; 190102905/132

bułut ‘bulut’

b. 190103202/54

bunakla- ‘bunamak’

b.-muɟ 190102901/55

bundʒa ‘bunca’

b. 190600703/18

bunna: ‘bunlar’

b. 190100001/32; 190600002/55; 190700001/33;
 190101601/142; 190101601/383; 190101602/111;
 190101801/94; 190101901/352; 190101901/391;
 190102901/239; 190103401/59; 190601601/58;
 190601601/76; 190600701/91; 190500901/172;
 190500901/46; 190600002/105; 190100902/171;
 190102701/56; 190300901/59; 190300201/74;
 190102302/28

b.+suɟ 190100401/231

bunnar ‘bunlar’

b. 190100002/51; 190101201/195; 190101601/311;
 190601601/57; 190601601/68; 190601601/70;
 190600002/89

b.+a 190102001/101; 190102302/25; 190102901/335

b.+u 190101601/239; 190101801/72; 190201501/444;

	190100902/64;	190100401/232;	190100404/48
b.+uun	190100002/38;	190102901/281	
bur- ‘burmak’			
b.-a	190200901/12		
burada ‘burada’			
b.	190101601/17;	190102601/4;	190103401/16
buradʒuk ‘bura’			
b.+ a:	190201501/142;	190102905/59	
b.+ i:na	190201501/139		
b.+ta	190201701/62;	190102201/2;	190102901/65;
	190103201/12;	190103202/3;	190300901/31;
	190103201/3		
b.+tajum	190601601/54		
b.+tan	190102901/296		
buratuu ‘buralı’			
b.	190201501/221		
b.+jum	190600001/1		
bura ‘bura,bu yer’			
b.+a:	190103207/4		
b.+dan	190101601/125;	190600701/1;	190102904/11
b.+j	190201501/447;	190101701/58;	
	190102901/50		

b.+ja	190103801/18; 190102501/7;	190101801/111; 190600601/32	190101801/45;
b.+ji	190300201/40		
b.+juu	190100901/24;	190100901/30;	190102301/9
b.+la:da	190100404/26; 190501501/163;	190102501/1; 190501501/176	190103207/23;
b.+la:na	190201501/361		
b.+la:nuu	190102901/344		
b.+lara	190201501/17; 190103203/61;	190100404/25; 190500901/214;	190102905/40; 190501501/96
b.+laruu	190100201/95		
b.+ma	190100002/69		
b.+muu	190201501/63;	190101201/46	
b.+n	190101601/264		
b.+na	190101701/76		
b.+suu	190100002/61; 190500901/185; 190600601/38;	190301601/1; 190101601/258; 190200901/39	190103203/53; 190101803/115;
b.+suun	190100201/60		
b.+suunu	190101601/165; 190102901/343;	190101601/27; 190103401/63	190100101/125;
b.+sunuun	190103801/184;	190100901/29;	190100901/31;

190101601/312

b.+za: 190102901/168**b.+zuka** 190600801/13**burdza:** ‘bu yere’**b.** 190600601/9**burdzuka** ‘bu yerde’**b.** 190100901/153**burdzuktan** ‘bu yerden’**b.** 190100901/48**burda** ‘burada’

b.	190103801/188;	190103801/270;	190101901/157;
	190101901/161;	190102501/49;	190100001/12;
	190100001/183;	190100005/2;	190100005/6;
	190103901/5;	190103208/1;	190100203/13;
	190100203/17;	190100201/65;	190101701/69;
	190600001/15;	190600002/52;	190700001/1;
	190700001/20;	190700001/55;	190100901/22;
	190100901/25;	190100901/33;	190100902/20;
	190100902/204;	190100902/22;	190100902/70;
	190100101/17;	190100101/176;	190100101/7;
	190101201/21;	190101201/73;	190101201/8;
	190100401/266;	190301401/12;	190301401/26;

190301401/61;	190301401/62;	190100403/2;
190100403/6;	190101601/139;	190101601/163;
190101601/333;	190101801/16;	190101801/77;
190101802/48;	190101803/1;	190102301/22;
190102301/39;	190102302/30;	190102501/3;
190102501/5;	190102601/7;	190102701/66;
190102801/42;	190300901/61;	190300901/63;
190300201/39;	190300201/80;	190103201/3;
190103202/16;	190103202/2;	190103202/78;
190103203/12;	190103203/48;	190103203/7;
190103601/39;	190103701/54;	190103701/56;
190103703/18;	190103901/17;	190103901/5;
190501501/76;	190600703/2;	190600801/5;
190500901/79	190500901/187;	190500901/190;
190500901/7;	190500901/97;	190100402/23;
190104001/1;	190600001/51;	190700001/57;
190100901/218;	190100902/15;	190100902/23;
190301401/1;	190101901/392;	190102301/29;
190102302/82;	190102302/9;	190102701/68;
190300901/2;	190103201/13;	190103203/59;
190103207/33;	190500901/124;	190500901/155;
190500901/186;	190500901/206;	190500901/212;

	190500901/60;	190500901/79;	190100002/78;
	190100101/111;	190103401/49;	190102501/63;
	190103401/3;		
b.+ci	190102801/86		
b.+cuu	190103203/57		
b.+duur	190102901/56		
b.+juuz	190102501/45;	190600703/20	
b.+ka	190500901/99		
b.+n	190100002/15;	190100002/61;	190100901/84;
	190100902/132;	190100902/133;	190100902/72;
	190100902/8;	190100101/162;	190100101/167;
	190100101/91;	190101601/119;	190101601/193;
	190101801/18;	190101801/4;	190102801/42;
	190102905/52;	190102905/66;	190103203/49;
	190103203/64;	190500901/80;	190100901/36;
	190100901/37;	190100902/24;	190100902/27;
	190100902/61;	190101201/50;	190301401/29;
	190101801/112;	190101802/26;	190500901/23;
	190100902/5;	190102901/42	
bure: ‘bura’			
b.	190201601/119;	190102701/114;	190103801/192
bure: ‘bura’			

b.	190103801/95;	190103801/192;	190100201/69;
	190100902/43;	190100902/61;	190101603/21;
	190102001/118;	190200001/49;	190201601/130;
	190102901/139;	190102901/91;	190103201/51;
	190103601/33;	190601601/72;	190600701/86;
	190100203/16		

bure:j ‘bura’

b.	190100001/131;	190100001/140;	190201501/386;
	190102901/196;	190300901/19;	190100201/40;
	190201501/223;	190201701/5;	190102901/63

bure:ja ‘bura’

b.	190201501/313
-----------	---------------

bure:jε ‘bura’

b.	190103801/281
-----------	---------------

bure:n ‘bura’

b.	190101601/28;	190101602/10;	190102001/69;
	190102501/63		

burej ‘bura’

b.	190201501/76;	190100901/166;	190103101/2
-----------	---------------	----------------	-------------

burej ‘bura’

b.	190100001/46;	190201501/225;	190201501/445;
	190201501/7;	190201501/81;	190100902/118;

190200001/17;	190200001/50;	190102301/4;
190103401/60;	190103401/61;	190103702/51;
190100001/94;	190101201/111;	190100404/30;
190103401/63;	190100901/271;	190601601/55

bureja ‘buraya’

b.	190100201/59;	190100201/97	190201501/413;
	190201501/79;	190600001/60;	190600002/58;
	190301401/49;	190102001/67;	190102501/33;
	190102905/76;	190100902/43;	190100201/66;
	190102401/37		

bureja ‘bura, buraya’

b.	190103801/254;	190101001/130;	190201601/122
-----------	----------------	----------------	---------------

bureji ‘bura, buraya’

b.	190301401/54
-----------	--------------

burejuu ‘bura, buraya’

b.	190100404/32;	190102901/170
-----------	---------------	---------------

buren ‘bura, buraya’

b.	190101601/330
-----------	---------------

huri ‘bura, buraya’

b.	190103801/250
-----------	---------------

burgas Bulg. **Бѣпрac** ‘Burgaz, Güneydoğu Bulgaristan’da şehir adı’

b.	190300901/5;	190600002/14	190101601/320;
-----------	--------------	--------------	----------------

190201501/324

burgaz Bulg. **Бѣпрac** ‘Burgaz, Güneydoğu Bulgaristan’da şehir adı’

b.+a	190100006/4;	190300201/21	190601601/32;
	190600701/48;	190100901/65	
b.+da	190100902/156;	190100902/20	190101602/69;
	190102901/188;	190100101/61	
b.+dejdum	190100902/22		
b.+un	190601601/77		

burgəz Bulg. **Бѣпрac** ‘Burgaz, Güneydoğu Bulgaristan’da şehir adı’

b.+da	190300901/12
--------------	--------------

burkan Bulg. **буркан** ‘kavanoz’

b.	190100001/107;	190100001/94	190103207/2
b.+a	190300201/13;	190501501/194	
b.+da	190100101/183		
b.+nara	190100102/69;	190100102/72;	190300201/12
burta:dan	190102501/62		

buruk ‘buruk’

b.	190102904/43
-----------	--------------

buruŋ- ‘burulmak’

b.-muf	190101901/376
---------------	---------------

burundžuk ‘Buruncuk, Burgaz bölgesinde köy adı’

b.	190102901/238;	190101901/346
-----------	----------------	---------------

b.+a:	190101201/111;	190102905/41	
b.+ta	190102302/67		
b.+tan	190102302/71;	190102302/72	190101901/342
buṭfuk ‘buçuk’			
b.+a:	190100901/237;	190101301/12	190101801/38;
	190201501/170;	190101901/4;	190103601/27
but ‘but’			
b.+ta:ndan	190300201/8		
buva (buka ED 312a) ‘boğa’			
b.+lar	190102904/21		
buz ‘buz’			
b.	190102201/12;	190101901/167;	190200001/42
b.+ta:	190102201/16		
buva ‘boğa’			
b.	190102601/49		
by:clyc ‘büyüklük’			
b.+tə	190102901/383		
by:yc ‘büyük’			
b.	190100001/67;	190202601/26;	190600001/15;
	190600001/43;	190101601/73	190200001/26;
	190102601/36;	190102901/192;	190102901/198;
	190102901/136;	190102901/213;	190102903/7;

	190102905/111;	190300901/55	190103401/51;
	190103401/59;	190103401/61;	190300501/10;
	190600701/75;	190102901/85	190300501/8;
	190102701/97;	190103401/40	
b.+ty	190600001/46		
b.+ y:	190102905/191		
b.+ y:m	190102905/171		
by:mε ‘büyüme’			
b.+m	190101601/2		
by:- ‘büyümek’			
b.-dy	190101201/136		
b.-dyc	190200001/40		
b.-dylər	190101801/50		
b.-dyn	190600701/1		
b.-je:	190201601/7		
b.-mεsin	190301401/77		
b.-myflε:	190101803/12		
b.-dym	190100005/1		
by:yn ‘bugün’			
b.	190101201/244;	190101201/72	190101201/81;
	190101201/84;	190101201/85	190102905/182;
	190100901/204;	190103703/70	

bybæ: Yun. **biber** ‘biber’

b. 190103801/21

byclæ- ‘bükme, kıvrırmak’

b.-jip 190100101/181

bycyl- ‘bükülmek’

b.-yveri:mif 190103801/298

byjyltyl- ‘büyütmek’

b.-læ: 190100002/11

byjyn ‘bugün’

b. 190102904/26

byle ‘böyle’

b. 190100902/125

bytn (bütün ED 306b) ‘bütün’

b.	190100001/126;	190100001/181;	190100003/59;
	190100004/8;	190103901/5;	190100202/13;
	190100201/2;	190100201/3;	190100201/44;
	190100201/7;	190100201/78;	190201501/207;
	190201501/296;	190202601/16;	190202601/19;
	190600001/68;	190600002/64;	190600003/6;
	190700001/33;	190100901/175;	190100901/197;
	190100901/87;	190100902/11	190100902/62;
	190100902/81;	190100902/82;	190103101/3;

190101001/112;	190100101/8;	190100102/22;
190100102/34;	190100102/61	190101201/198;
190101201/2;	190101201/237;	190101201/238;
190101201/250;	190101201/37;	190103801/123;
190103801/138;	190103801/172;	190103801/201;
190103801/203;	190103801/252;	190103801/267;
190103801/315;	190100401/82;	190100402/11;
190101601/196;	190101603/37;	190101801/100;
190101801/101;	190101801/103;	190101801/105;
190101801/146;	190101801/152;	190101801/153;
190101801/163;	190101801/170;	190101801/51;
190101801/65;	190101801/66;	190101801/69;
190101801/82;	190101801/83	190201601/89;
190202501/7;	190102301/42	190102801/58;
190102801/72;	190102901/191;	190102901/119;
190102901/367;	190102901/371;	190102905/15;
190103001/30;	190300901/167;	190300901/172;
190300901/253;	190300201/51;	190300201/55;
190103201/22;	190103703/2;	190103901/5;
190600801/31;	190500901/103;	190500901/111;
190500901/5;	190101901/183;	190103801/137

byzmε ‘bir çeşit hamur tatlısı’

b. 190101001/100; 190300201/37

dʒ

dʒa:hil Ar. جاهل **ca:hil** ‘cahil’

dʒ. 190201501/16

dʒa:hillic ‘cahillik’

dʒ. 190102001/39

dʒa:midʒic ‘küçük cami’

dʒ. 190102901/95

dʒa:mi Ar. جامع **ca:mi** ‘cami’

dʒ. 190100902/68; 190102401/2; 190102901/153;

190102901/45; 190102901/237; 190102905/1;

190102401/2

d.+dɛ 190100902/178; 190100902/181

d.+jɛ 190100002/58; 190100901/154; 190100901/158;

190100902/177; 190101001/36; 190101901/375;

190102001/1; 190102905/195; 190102905/199;

190101901/377; 190102905/208

d.+ji 190102901/157

dʒ.+miz 190102901/86

dʒ.+nin 190100901/159; 190102302/41; 190102901/164;

190102901/60

dʒ.+si 190102904/1

ḍ̌.+sindε 190101901/372

ḍ̌.+dε 190103001/53

ḍ̌.+dεci 190103001/55

ḍ̌a:nuum ‘genellikle kadınların kullandığı bir seslenme sözü’

ḍ̌. 190201501/269

ḍ̌a:jil Ar. جاهل **ca:hil** ‘cahil’

ḍ̌.+i 190101901/137

ḍ̌imparṭ̌aṭa: ‘Cimparçalar, Ruen bölgesinde yer adı’

ḍ̌. 190300901/36

ḍ̌a:sus ‘casus’

ḍ̌. 190102903/47

ḍ̌abak ‘Cabak, lakap’

ḍ̌. 190103203/8; 190103203/9

ḍ̌abakṭa: ‘Cabaklar, sülale adı, lakap’

ḍ̌. 190103203/10; 190103203/6

ḍ̌abata- ‘çabalamak’

ḍ̌.-a:muɸ 190100001/210; 190100001/212

ḍ̌.-du:nna: 190100402/42

ḍ̌adu Far. جادو **ca:du:** ‘cadı’

ḍ̌. 190100901/170; 190100901/171; 190100901/173;
 190100901/180; 190100901/259; 190100902/82;
 190100902/90; 190100902/91; 190100902/92;

190103801/300; 190103801/301; 190501501/116;
 190501501/120; 190501501/121

d̡.+ja 190100901/192

d̡.+juu 190100901/175

d̡.+ta: 190101901/125; 190101901/127; 190101901/129

d̡ak ‘küçük torba’

d̡. 190102905/139

d̡.+a 190101901/288

d̡amał ‘camal oyunu/harman sonlarında köy delikanlıların kadın gibi giyinerek ve aralarından birisini deve kılığına sokarak, bellerinde çanlarla ev ev gezerek sağlık, bereket, mutluluk dileğinde bulundukları bir oyun/’

d̡. 190100102/8

d̡amałd̡u ‘camal oyununu oynayan kişi’

d̡. 190500901/223

d̡.+ta: 190500901/218

d̡.+taruu 190501501/146

d̡ambazlık ‘Cambazlık, sülale adı, lakap’

d̡. 190101901/395

d̡ambaz ‘Cambaz, lakap’

d̡.+uun 190102302/26

d̡am Far. **جام** **ca:m** ‘cam’

d̡.+dan 190600003/27

d̡anci Bulg. **джанки** ‘çağla/erik çağlası/’

d̥ʒ. 190500901/61

d̥ʒan Far. چان *ca:n* ‘can’

d̥ʒ.+dan 190600003/27

d̥ʒ.+u 190100003/52; 190100003/60; 190100003/61;

190100101/104; 190101603/46; 190101801/94;

190102701/50

d̥ʒ.+uun 190101001/124; 190101001/133; 190100101/102;

190100101/168; 190100101/87; 190100101/98;

190100401/208; 190102201/41; 190103901/12;

190501501/162; 190100101/120

d̥ʒ.+uun 190101001/94

d̥ʒ.+ũn 190102801/95

d̥ʒ.+uunw 190300501/21

d̥ʒanguɖuɖk ‘cangıdık’

d̥ʒ. 190100102/14

d̥ʒanłan- ‘canlanmak’

d̥ʒ.-u: 190103701/32

d̥ʒep Ar. بيب ➤ *ceyb* ‘cep’

d̥ʒ.+imɖɛ 190101601/210

d̥ʒelil ɟ: ‘Celilağa, lakap’

d̥ʒ. 190100101/24

džemat ‘camal oyunu/harman sonlarında köy delikanlıların kadın gibi giyinerek ve aralarından birisini deve kılığına sokarak, bellerinde çanlarla ev ev gezerek sağlık, bereket, mutluluk dileğinde bulundukları bir oyun/’

dž. 190100102/17; 190100102/13

džemallər ‘Cemaller’

dž. 190102001/103

džemil ‘Cemil, kişi adı, özel isim’

dž. 190601601/31; 190601601/41; 190601601/80;
190601601/84

džemilə ‘Cemile, kişi adı, özel isim’

dž. 190600002/109

džemillilic ‘Cemillik, sülale adı, lakap’

dž. 190300901/37

džemrə ‘şubat ayında birer hafta arayla havada, suda ve toprakta olduğu sanılan sıcaklık yükselişi’

dž. 190102901/360; 190102901/363; 190102901/364;
190102901/369; 190102901/372; 190102901/367

džena:ze Ar. نازہ **cena:ze** ‘cenaze’

dž. 190100002/56; 190101801/44; 190103202/49

džena:ze ‘cenaze’

dž.+lərə 190101901/389

dž.+ləri 190103203/53

dž.+sinə 190101801/39

dʒɛndʒɛ:cim ‘annenin küçük çocuğuna seslenişi’

dʒ. 190500001/63

dʒennet Far. **جَنَّت** **cennet** ‘cennet’

dʒ.+ɛ 190101802/25

dʒ.+in 190101802/2

dʒeviz Far. **جَوَز** **geviz** ‘ceviz’

dʒ. 190300901/148; 190300901/149

dʒeviz Far. **جَوَز** **geviz** ‘ceviz’

dʒ. 190201501/128; 190500001/15; 190101601/379;

190102701/53; 190102901/249; 190501501/37;

190201501/128; 190100101/42; 190100101/44;

190300201/31; 190103207/23; 190102904/36;

190300901/148; 190300901/149; 190101802/129;

190100002/46; 190201601/167; 190102701/51;

190100201/27

dʒ.+dɛn 190101601/382

dʒ.+i 190101601/379; 190101601/380; 190101601/381;

190300201/35

dʒ.+lɛ 190100101/179; 190103204/25

dʒeza: Ar. **جَزَاء** **ceza:** ceza’

dʒ. 190101601/381; 190201501/279

dʒ.+juu 190201501/280

dzeza:ta- ‘cezalamak’

dʒ.-maɖʒa:z 190102903/25; 190102903/37

dʒ.-ta:jɛ 190100401/252

dʒi:ns Ar. جنس **cins** ‘soy, cins’

dʒ.+i 190201501/4

dʒ.+im 190100901/3; 190100901/4

dʒ.+ime 190600601/5

dʒ.+imiz 190103702/71; 190103801/117

dʒibritsa Bulg. чубрица ‘çemen’

dʒ. 190101602/54

dʒibritɛ Bulg. чубрица ‘çemen’

dʒ. 190102901/262; 190300901/206

dʒibruuk Bulg. чубрица ‘çemen’

dʒ. 190102905/198

dʒiɛ ‘ciğer’

dʒ.+ɛ:lɛ:ni 190300901/192

dʒ.+ɛ:lɛndɛn 190100401/22

dʒiɛr ‘ciğer’

dʒ. 190300901/191

dʒ.+i 190300901/191

dʒ.+lɛrindɛ 190102401/38

dʒijɛ:r ‘akciğerlerle karaciğerin ortak adı’

d̡.+dɛn 190101201/69

d̡ins Ar. **نس** **cins** ‘soy, cins’

d̡. 190100403/11; 190101601/31; 190103401/40;
190103401/51

d̡.+ɛ 190100403/10

d̡.+i 190101601/248; 190102601/46

d̡.+imiz 190101901/391; 190103801/3

d̡.+lɛ: 190103401/59; 190103401/61

d̡.+lɛ:mizin 190102301/59

d̡.+lɛri 190101901/394; 190101901/110

d̡.+tɛn 190103401/27

d̡izi ‘tohum ekmek için pullukla açılan yer,karık’

d̡. 190102905/117; 190102905/118; 190102905/115

d̡izile- ‘tohum ekmek için pullukla açmak, dizi açmak’

d̡. 190102905/118

d̡uma Ar. **جمعة** **cum’a** ‘Cuma günü’

d̡. 190202501/11; 190300501/27

d̡uma: Ar. **جمعة** **cum’a** ‘Cuma günü’; 2’cuma namazı’

d̡. 190100201/72; 190102301/89; 190102701/25;
190300901/4; 190103202/64; 190103101/58;
190102401/20; 190101001/88; 190300901/5;
190600801/8; 190300201/72; 190103203/74

d̡.+lara 190101901/390

d̡.+ja 190103203/58

d̡.+da 190101001/86

d̡uma:tesi ‘Cumartesi günü’

d̡. 190100201/74; 190102301/89

d̡umatuṭa: ‘Cumalılar, sülale adı, lakap’

d̡. 190103401/18

d̡uma ‘Cuma günü’

d̡. 190301401/42; 190201601/153

d̡uma:d̡uuk jez- ‘birlikte dolaşmak’

d̡. 190101601/201

d̡uma:tesi ‘Cumartesi günü’

d̡. 190103202/61; 190103101/58

d̡umartesi ‘Cumartesi günü’

d̡. 190202501/11; 190102401/20; 190300501/27

d̡umartesi ‘Cumartesi günü’

d̡. 190301401/42; 190201601/153; 190300201/72

d̡ymartesi ‘Cumartesi günü’

d̡. 190103203/74

d̡ura ‘Cura, lakap’

d̡. 190600601/79

d̡ura j̡ma:l ‘Curaismail’

ճ յ. 190600601/80

Պ

Պամ ‘չամ ağacı’

Պ. 190301401/74; 190101601/374; 190101601/382;
 190102901/268; 190102901/269; 190300901/64;
 190103203/20; 190103702/35; 190500901/12;
 190500901/49; 190102901/270

Պաճաճաւ ‘չabuk, hızlı’

Պ. 190201701/33

Պաճաճաւ ‘չabuk, hızlı’

Պ. 190100401/53; 190500901/211; 190500901/207

Պաճակ ‘չabucak’

Պ. 190102801/91; 190103201/23; 190103703/16;
 190600301/10

Պաճաւ ‘չabucak’

Պ. 190201701/38

Պաճաւ ‘չabucak’

Պ. 190601601/40; 190601601/62; 190100001/111;
 190101201/168; 190101201/172; 190102901/163;
 190102905/182; 190601601/61; 190201501/141

Պաճաւ ‘չabucak’

Պ. 190300901/45

ʃabuk Far. چابک **ça:bük** ‘çabuk’

ʃ.	190100001/199;	190100001/87;	190100003/35;
	190201501/139;	190100902/86;	190101602/116;
	190102901/157;	190300901/46;	190103201/49;
	190500901/172		

ʃak- ‘görüntüyü bir aletle özel bir nesne üzerine kaydetmek’

ʃ.-an	190102501/55
--------------	--------------

ʃamur ‘çamur’

ʃ.	190101601/227;	190101601/228;	190102801/46
ʃ.+a	190100003/33;	190100003/34	
ʃ.+uundan	190100902/58;	190100902/59	

ʃatmajanu ‘Çatmayanı, Ruen ilçesinde yer adı’

ʃ.	190100901/103
----	---------------

ʃaj ‘çay’

ʃ.	190101001/106;	190101001/56;	190101201/83;
	190101901/214;	190101901/217;	190102601/96
ʃ.+u	190101001/61;	190102901/266	

ʃajur: ʃa:ɫa ‘Çayırtarla, Pomorie ilçesinde yer adı’

ʃ. ʃ.	190100901/80
--------------	--------------

ʃajur ‘çayır’

ʃ.	190700001/15
----	--------------

ʃajurdʒa jölj ‘Çayırca gölü, Burgaz bölgesinde yer adı’

tf. j.	190700001/16		
tfɑ:ma ‘çağırma’			
tf.+dan	190101603/74;	190201501/230	
tfɑ:r- ‘çağırma’			
tf.-abile:	190100901/175		
tf.-an	190100902/94		
tf.-zdu	190103001/10		
tf.-ɑ:ta:	190103801/243		
tf.-dʒan	190100901/186		
tf.-du	190100901/183		
tf.-dum	190101701/34		
tf.-duw	190102901/177		
tf.-re:	190100901/174;	190100901/266;	190201503/21;
	190201503/22		
tf.-re:la:	190201501/342;	190101603/66;	190201503/21;
	190201501/343		
tf.-e:m	190201501/131;	190201501/135	
tf.-e:z	190103207/9		
tf.-em	190600801/8		
tf.-en	190201503/22		
tf.-i:du	190100001/121		
tf.-u	190103801/123;	190101901/35	

tf.-u:du 190100902/53; 190103001/11

tf.-madum 190100001/119

tf.-u:du 190103001/12

tf.-məzdutā: 190103001/13

tf.-utā:mu:f 190501501/116

tf.-utār 190103801/229

tf.-ute: 190100001/59

tf.-utū:du 190100001/57

tf.-uḥməzdū 190101901/32; 190101901/34

tf.-ur 190103801/238

tf.-usa 190101301/22

tf.-sun 190100902/52

tf.-u 190103801/214

tfā:re Far. چاره **ça:re** ‘çare’

tf. 190102901/99

tfā:fu Far. چار سو **ça:rsu:** ‘çarşı’

tf.+da 190101601/66

tf.+ja 190101603/20

tfā:fu:r ‘geniş pantolon, şalvar’

tf. 190101201/56

tfā:faf Far. چار شب **ça:rşeb** ‘çarşaf’

tf.+un 190201501/425

tfajamba Far. چار شنبه **ça:rşenbe** ‘çarşamba günü’

tf. 190102301/89; 190103202/60; 190103101/58;
 190301401/42; 190202501/11; 190201601/153;
 190102401/20; 190300201/72; 190103203/74;
 190300501/27

tfadurkajra: ‘Çadirkayra, Ruen ilçesinde yer adı’

tf. 190700001/15

tfakur: (çakır ED 409b) ‘mavi gözlü’

tf. 190101601/413

tfakur:ta: ‘Çakırlar, sülale adı, lakap’

tf. 190102301/18

tfak- ‘görüntüyü bir aletle özel bir nesne üzerine kaydetmek’

tf.-**tuwuz** 190103703/70

tfakuk ‘çakılmış, görüntüyü bir aletle özel bir nesne üzerine kaydedilmiş olan’

tf. 190101801/48

tfakutlu ‘çakıllı’

tf. 190500901/211

tf.+**dur** 190500901/210

tfakurof ‘Çakırov, kişi adı’

tf. 190600701/76

tfat- ‘çalmak, bir müziği dinlemeyi sağlayan aleti çalıştırmak’

tf.-**a:ta**: 190102701/120

tf.-a:ta:du	190102905/208	
tf.-adʒa:n	190102801/76	
tf.-an	190102701/121	
tf.-ar	190103702/102;	190101601/353
tf.-e:	190100201/82	
tf.-e:n	190102801/76	
tf.-u:ta:	190103702/98	
tf.-abili:se	190102302/61	

tfatıu ‘çalı’

tf.	190102801/45	
tf.+nuun	190102801/50	
tf.+suu	190100002/69;	190103207/21

tfatıutuk ‘çalılık’

tf.+ta:	190102301/84	
tf.+ta:da	190100401/114	
tf.+lara	190100401/131	

tfatutuk ‘çalılık’

tfatuta:	190102905/128	
-----------------	---------------	--

tfatuk ‘çalılık’

tf.	190500901/175	
tf.+ta:	190101901/347	
tf.+ta:da	190101001/3	

tfatuum 'davranış, tutum, gidiş veya davranış biçimi'

tf.+uum 190500901/179

tfatufma 'çalışma'

tf.+a: 190100901/58

tf.+n 190500901/129

tf.+sundan 190500901/145

tfatuf- 'çalışmak'

tf.-ama:m 190101701/62

tf.-ε: 190300201/16

tf.-ε:n 190100403/27; 190101601/327; 190100403/27

tf.-e:z 190101601/90

tf.-u:duuk 190103801/182

tf.-maz 190500901/146

tf.-muɣtar 190100901/88

tf.-tuu 190100101/61; 190103203/52

tf.-u:muza 190101601/322

tf.-tuuk 190100901/67; 190100901/68; 190101601/5

tf.-tuum 190100403/3; 190100403/4; 190300201/60;

190601601/3

tfatufuɣ- 'çalışılmak'

tf.-u:du 190500901/199

tfatukama 'çalkalama'

tfatlkama: 190102905/183

tfatlkα- ‘çalkalamak’

tf. 190102905/173; 190103801/257

tf.-a:jan 190100001/158

tf.-a:jen 190100001/157

tf.-a:sun 190103701/80

tf.+rum 190103701/75

tfatlkα- ‘çalkalamak’

tf.-a:duk 190103701/73

tf.-a:jem 190103206/15

tfatlpα- ‘çalkalamak, yoğurt, pekmez vb. şeyleri sulandırarak ezmek’

tf.-a:jen 190300901/105

tf.-a:jesin 190300901/198

tf.-jsun 190100001/165

tfan ‘çan, kampana’

tf. 190100102/13; 190101803/99; 190500901/221

tf.+taru 190100102/13; 190500901/221

tfanak (çanak ED 425a) ‘çanak’

tf. 190102701/56; 190102901/302; 190102901/303;

190102901/314

tf.+α: 190102901/313; 190103701/112

tfanakkale ‘Çanakkale, şehir adı’

tf.	190100002/82		
tf.+dε	190600001/6		
tf.+jε	190100002/5		
tfanta ‘çanta’			
tf.+n	190100401/140		
tfapa ‘çapa’			
tf.	190101601/392;	190100002/16	
tfaruk	(çaruk ED 428b) ‘çarık’		
tf.	190201601/137;	190201601/147;	190201601/149;
	190102901/338		
tf.+ta	190201601/138		
tfarşaf Far. چار شب ça:rşeb ‘çarşaf’			
tf.+ta:nw	190101603/35		
tfastuk Bulg. участък ‘toprak veya orman parçası’			
tf.	190100101/120;	190100101/121;	190100101/124
tfasno Bulg. частно ‘özel, hususi’			
tf.	190100902/160		
tf.+ja	190101301/21		
tfasnodzułuk Bulg. частно+ Türk.cu+ Türk.luk ‘özelleştirme, özel’			
tf.	190300501/18;	190202501/2;	190201501/31;
	190600701/82;	190201501/370;	190201501/208
tfatałorecε ‘iki taraflı öreke’			

tf. 190100401/149; 190100401/155; 190101901/321;
190102905/252; 190201503/14

tfatla- ‘çatlamak’

tf.-a:ɖzak 190101901/115

tf.-a:je: 190102905/235

tf.-a:zak 190101901/136

tf.-jamaz 190500901/211

tf.-r 190500901/207

tfafa Bulg. **чаша** ‘bardak’

tf.+mda 190100402/61

tfafka Bulg. **чашка** ‘küçük bardak, fincan’

tf.+ju 190100402/28

tf.+n 190100402/26

tfatu: **tfutu:** ‘sert bir şeyin kırılırken çıkardığı ses’

tf. 190101801/168

tfatu:tu ‘*mec.* kavga, tartışma’

tf. 190100202/5

tfatmajanu ‘Çatmayanı, ruen ilçesinde yer adı’

tf. 190100901/103

tfatmaɬu ‘çizgili, pamuklu elbiseye dikilen eğri dikiş’

tf. 190103702/29

tfatrak ‘Çatrak, Ruen ilçesinde yer adı’

çf. 190102901/215

çfamaşur ‘çamaşır’

çf. 190101901/119; 190103801/256

çf.+larummuuzuu 190103801/262

çfamuu: ‘çamur’

çf. 190101601/213; 190101601/214; 190101601/225

çf.+duu 190101601/213

çfamuu:lan- ‘çamurlanmak’

çf.-masuun 190103702/94

çfapura çfupura ‘çapura çupura’

çf çf. 190102701/123

çfatur: çfutuu: ‘çatır çutur’

çf çf. 190101801/168

çfavda:luuk ‘Çavdarlık’

çf.+tan 190101901/342

çfavuşta: ‘Çavuşlar’

çf. 190101301/4; 190102701/42; 190103201/10;
190600002/32

çfavuşluuk ‘Çavuşluk, sülale adı, lakap’

çf. 190100901/15

çfe Bulg. **че** ‘ki, fakat, ama’

çf. 190100402/5; 190101601/162

tfecmε ‘çekme’

tf.+ε: 190201501/445

tfec- (**çek-** ED 413b) ‘çekmek’

tf. 190100901/323

tf.-e: 190100005/8; 190102905/67

tf.-ε: 190100005/9; 190102905/209; 190102905/210

tf.-ε:di 190103801/43; 190103801/44

tf.-ε:dic 190102801/32; 190102905/205

tf.-e:lε: 190200901/22

tf.-ε:lε: 190600003/29

tf.-e:m 190102905/115

tf.-ε:sin 190101901/313; 190102905/117

tf.-αdʒec 190101701/40

tf.-elec 190103702/89

tf.-idʒen 190600701/46

tf.-ĩjεm 190102901/109

tf.-indʒε 190101601/226

tf.-isin 190100001/201

tf.-mε:dʒec 190100404/45

tf.-mεdic 190102501/7

tf.-mεzlε:mif 190101901/113

tf.-sin 190100005/10

tf.-ti	190100902/196	
tf.-ti:nε	190100401/107	
tf.-ivεrisin	190501501/285;	190501501/284

tfecti:- ‘birini sıkıntılı duruma sokmak, içinden çıkılmaz duruma düşürmek’

tf.-di	190102002/5
---------------	-------------

tfecil- ‘çekilmek’

tf.-di	190101801/44	
tf.-dim	190600002/84;	190600002/85
tf.-din	190500901/80;	190100101/167
tf.-e:	190101801/42	
tf.-ε:	190101201/227	
tf.-indʒε	190500901/172	
tf.-mif	190600002/75;	190102901/180

tfelebi çøj ‘Çelebiköy, Burgaz bölgesinde köy adı’

tf.	190102904/1;	190300901/5;	190100403/13;
	190102905/111		
tf.+yndεn	190301401/4;	190101901/372	

tfecilin- ‘çekilmek’

tf.-ir	190101201/113
---------------	---------------

tfecin- ‘hazır duruma gelmek’

tf.-sin	190300901/224
----------------	---------------

tfecirdec ‘çekirdek’

tfecirdeɬ:ni 190101901/102

tfeciɟ- ‘*mec.* ağız kavgası etmek’

tf.-e:ri 190600601/42; 190600601/43

tf.-ε:z 190103208/3

tf.-mɛdic 190102701/89; 190103703/51; 190103703/63

tf.-mɛic 190103703/53

tf.-tfec 190103702/78

tf.-ti:nɛ 190600003/18

tf.-tic 190600003/17

tfeciɟ ‘çekişme’

tf. 190100001/63; 190103702/84

tf.+lɛ 190101801/137

tfeci:dec ‘çekirdek’

tf. 190100102/66

tfeci:dɛ:ni 190102905/43

tfɛmbɛ: ‘başörtüsü, yazma’

tf. 190103702/22; 190501501/157

tf.+dɛn 190100902/71

tf.+lɛ: 190103702/20

tf.+lɛ:ni 190200901/51

tfɛmbɛr ‘çember, kadın başörtüsü, yazma’

tf. 190101001/10; 190102601/31

tfendili ‘peynir süzmek için kullanılan seyrek dokunuşlu bez’

tf.+dε 190300901/79

tf.+dεn 190103701/93

tfepεldʒε ‘Çepelce, Burgaz bölgesinde köy adı’

tf. 190600002/14; 190600002/27; 190600002/35;

190101802/130; 190100101/167

tf.+dεn 190101601/312; 190101602/91

tf.+jε 190101801/45

tfepεldʒeli ‘Çepelceli’

tf.+jim 190600002/13

tfepεllic ‘çepellik’

tf. 190600002/21

tf.+mif 190600002/15; 190600002/21

tf.+tεn 190600002/15

tfε:rnograd Bulg. Черноград ‘Çernograd’

tf.+ta 190201501/332

tfesto Bulg. често ‘sık, daima, çoğu kez’

tf. 190500001/42

tfətfec ‘çiçek’

tf.+ε: 190100101/38

tferefa Bulg. Череша ‘Çereşa, Burgaz bölgesinde köy adı’

tf. 190500901/56

tferefe Bulg. **Череша** ‘Çereşa, Burgaz bölgesinde köy adı’

tf.	190103801/127		
tf.+de	190103801/130;	190103801/105	
tf.+je	190103801/190;	190103801/191;	190103801/118

tferefeli ‘Çereşalı’

tf.	190103801/185
------------	---------------

tferkovna Bulg. **Черковна** ‘Çerkovna, Kuzeydoğu Bulgaristan Eskicuma iline bağlı köy adı’

tf.+dan	190101001/27
tf.+ja	190101001/29
tf.+dandu	190102302/16

tfesit ‘çeşit’

tf.	190100902/57;	190100902/95;	190103801/305;
	190301401/43;	190101802/51;	190103203/37;
	190103203/60		
tf.+inde	190301401/34		

tfesint ‘çeşit’

tf.	190500001/26;	190100902/110;	190100902/23;
	190100902/33;	190100902/70;	190100101/102;
	190103801/11;	190100401/111;	190102302/74;
	190102601/115;	190300201/27;	190500901/38;
	190500901/64;	190500901/64	

tf.+ i 190300201/26

tfefme Far. چ شمه 'çeşme'

tf. 190200001/35; 190100901/26; 190100901/27;
190101803/45; 190200001/21; 190200001/23;
190102901/235; 190102903/51; 190501501/264

tf.+dε 190501501/262; 190103101/12; 190101803/43

tf.+dejim 190103703/8

tf.+den 190102905/195; 190101301/29; 190103703/21

tf.+jε 190101803/42; 190101803/44; 190102801/5;
190103207/33; 190103801/254; 190200001/29

tf.+jin 190501501/83; 190500901/95

tf.+lε: 190102901/228; 190501501/262; 190501501/363;
190201501/365

tf.+lε:dε 190103703/1

tf.+lεr 190200001/38; 190103801/260

tf.+lεri 190100901/44

tf.+si 190100901/47; 190501501/262; 190100901/46;
190100901/45

tfefmi 'çeşme'

tf.+den 190103801/251

tf.+jε 190103801/250

tfetvurtuuk Bulg. четвъртък 'Perşembe günü'

tf. 190600801/9

tfevi:- ‘çevirmek’

tf.-di 190601601/59

tf.-dilε: 190100404/6; 190300901/17

tf.-dilεr 190100001/7

tf.-mεdim 190100201/30

tf.-mεzle:di 190102302/48

tf.-mi:le: 190500001/56

tf.-mif 190101601/169

tf.-sin 190101601/78

tfevir- ‘çevirmek’

tf.-dic 190102903/41

tf.-e: 190102905/43

tf.-e:le: 190100201/92

tf.-ε:n 190101701/23

tf.-e:sin 190102905/77; 190501501/29

tf.-i:dim 190300901/136

tf.-i:ler 190102901/182

tf.-i:sin 190501501/276

tf.-ijεn 190100401/150

tf.-isin 190103203/25; 190501501/277

tf.-εbili:dim 190102901/356

tf:evran **ta:ta:** ‘Çevrantarla, Ruen ilçesinde yer adı’

tf. 190102901/240

tf:eviz Ar. جهاز **ciha:z** ‘çeyiz’

tf. 190501501/249

tf:vre ‘çevre, kadınların alınlarına bağladıkları, yeşilli kırmızılı ipek örtü’

tf. 190101901/303

tfi: ‘çiğ, kırağı’

tf. 190300901/140; 190201501/188; 190101201/164

tfi:dem ‘çiğdem çiçeği’

tf. 190100003/2; 190100901/317; 190103801/12;

190102601/104; 190102601/110; 190300901/60;

190103201/34; 190100401/114; 190300901/60;

190101901/210

tf.+nε: 190100401/120; 190102601/108; 190100403/35

tf.+nεr 190100401/114; 190100401/116

tfi:flic ‘çiftlik’

tf. 190201501/194

tfi:ft ‘çift, toprağı sürmek için birlikte koşulan iki hayvan’

tf. 190100002/18; 190100002/19; 190100002/20;

190103801/113; 190103203/72

tfi:p- ‘çırpmak, sulu yiyecekleri hızla ve sürekli olarak çatal, kaşık vb. ile karıştırmak’

tf.-a:sun 190501501/266

tf.-uhtur 190501501/267

tfi:r- ‘türkü söylemek’

tf.-an 190101201/259

tfi:r- ‘çağırmaq’

tf.-umwuf 190501501/120

tf.-u:du 190101701/74

tfi:t ‘çift’

tf. 190100201/45; 190100401/166; 190101601/106;
190101601/107; 190101601/155

tfi:vdem ‘çiğdem çiçeği’

tf. 190101802/113; 190100101/38

tfi:viz Ar. **جهاز** **ciha:z** ‘çeyiz’

tf.-ini 190201501/373

tf.-ini 190201501/374

tfi:z Ar. **جهاز** **ciha:z** ‘çeyiz’

tf. 190100001/148; 190103702/5

tf.+i 190100001/133

tf.+imde 190101201/35

tf.-imizde 190100001/125

tfidzedzic ‘çiçekçik’

tf. 190202501/12

tfiflic ma:lε ‘Çiftlikmahalle, Burgaz bölgesinde köy adı’

tf. 190101001/126; 190100101/162; 190100102/21;
190500901/213

tfift ‘çift’

tf. 190103801/42; 190102905/12

tf.+ini 190100101/80

tfiftçi ‘çiftçi’

tf. 190101601/139

tfiftçilic ‘çiftçilik’

tf. 190101601/130; 190102905/113

tf.+lε 190600701/83

tfık- (çık- ED 405b) ‘çıkmaq’

tf.-ma:ɖʒεc 190100901/205

tfil ‘bir çeşit keklik’

tf. 190103703/65

tfildirler ‘Çildirler, sülale adı, lakap’

tf. 190600002/33

tfilec ‘çilek’

tf. 190300901/213; 190103207/40; 190101201/120;
190102001/86

tf.+tεn 190103101/36; 190101001/19

tfilecli ‘çilekli’

tf. 190103207/40

tfille ‘çile, zahmet, sıkıntı’

tf. 190100201/6; 190100401/42; 190100401/42

tf.+miz 190100401/270

tf.+ε:jdi 190100401/34

tfillelli ‘çileli’

tf. 190100401/60

tfimdic ‘çimdik’

tf. 190300901/95

tfimdidzic ‘çimdik’

tf. 190300901/94

tfimen (çimgen ED 423a) ‘çimen’

tf. 190102301/71; 190102301/74; 190102901/393

tfimento İt.cemento ‘çimento’

tf.+sunu 190102904/12

tfinijka Bulg. чинийка ‘küçük tabak’

tf. 190100402/52

tfinjenədzic ‘kendisine acıma ve şefkat duyulan çingene’

tf. 190300901/56

tfinjenə ‘Çingene’

tf. 190103203/16

tf.+le: 190200001/8; 190200001/9

çirakçılık ‘çiraklık’

ç. 190101601/53; 190101601/56

çirkovna ‘Çerkovna, Kuzeydoğu Bulgaristan Eskicuma iline bağlı Türk köyü’

ç.+dan 190102302/14

çisten Bulg. **чист** ‘temiz, saf, gerçek’

ç. 190600701/99

çitalište Bulg. **читалище** ‘okuma yurdu, okuma evi’

ç.+nin 190201501/84

çitçeç ‘çiçek’

ç. 190202601/1; 190202601/3

çitçec (çêçek ED 400b) ‘çiçek’

ç. 190202601/10; 190600003/21; 190101001/112;

190100102/56; 190100102/79; 190103801/289;

190301401/40; 190100403/32; 190101901/204;

190102301/71; 190102601/111; 190102701/138;

190102901/396; 190300901/111; 190600701/111;

190500901/41; 190102901/266; 190202601/7;

190100403/32; 190500901/36; 190301401/41

ç.+ ε: 190100901/306; 190100101/40; 190103801/321;

190301401/46; 190100401/112; 190102001/89;

190202501/14; 190202501/3; 190103201/27;

190103203/66; 190102701/135; 190700001/13;

	190100901/300;	190103801/12;	190101802/105;
	190103201/22		
tf.+ i	190101802/108		
tf.+ ε:miz	190100101/37		
tf.+ ε:ni	190100002/77		
tf.+ lε:	190102601/115;	190300901/59;	190103201/28;
	190601601/17		
tf.+ lε:dε	190601601/15		
tf.+ lε:dεn	190100201/39;	190101901/210;	190102601/101;
	190102701/137;	190102701/138	
tf.+ lε:dεn	190102901/251		
tf.+ lε:ni	190102901/252		
tf.+ lεr	190100401/113;	190102901/385;	190103201/27
tf.+ lεrε	190102001/87		
tf.+ lεri	190100901/298;	190100003/2;	190100901/323
tf.+ lεrin	190102001/72		
tf.+ tεn	190501501/12;	190501501/13	
tfiftεdzic ‘çiçekçik’			
tf.	190202501/12;	190100901/313;	190100401/127
tf.+ i:	190103201/25;	190103201/31	
tf.+ lε:	190103201/31		
tf.+ lεrε	190103801/10		

tf.+ leri 190103201/26; 190103201/25

tfiten (çintan EUTS 63) ‘çiten, saman taşımak için arabalara konulan ince dallardan örülmüş büyük sepet’

tf. 190101901/268; 190200901/42; 190101901/273

tf.+ i 190101201/168

tf.+nε 190100401/170

tf.+nεε 190101201/163

tf.+nεri 190101901/274

tfitlem ‘erguvan’

tf. 190501501/15; 190500901/55

tfitlemεc ‘erguvan’

tf. 190103801/14

tfivdεm ‘çiğdem’

tf. 190100201/28; 190500901/51

tfiz- ‘çizmek, süslemek, işaretlemek’

tf.-e:ε: 190200901/37

tfu:- ‘türkü söylemek’

tf.-dum 190103601/1

tfu:r- ‘türkü söylemek’

tf.-an 190102905/1

tf.-ε: 190103601/2

tf.-u:du 190102701/119

tf.-ur 190101201/235

tfi.rma ‘türkü söyleme’

tf.+ a: 190100003/26

tfu:- ‘çağırarak, seslenmek’

tf.-du 190101603/6

tf.-duɫa:du 190101603/25

tf.-madum 190102701/132

tf.-masak 190104001/6; 190103901/24

tf.-məzdu 190100901/267

tf.-muɟ 190102701/92

tfu:r- ‘çağırarak’

tf.-mazdu 190700001/4

tf.-mazdum 190100001/119

tf.-uɫdu 190100901/267; 190101201/27

tfuban ‘çıban’

tf. 190101802/97

tfubuk ‘çubuk, fidan, ince, yumuşak dal’

tf. 190101201/133; 190102901/293

tf.+ɫaru 190201601/61; 190201601/62

tf.+ɫarundan 190101901/276

tf.+ u:ndan 190101901/274

tfukma ‘çıkma’

tf.- a: 190101201/133

tf.- suu 190100902/125

tfuuk- (çık- ED 405b) ‘çıkmaq’

tf. 190102901/169; 190102901/170; 190103702/66

tf.-e: 190100902/57; 190100404/46; 190101901/223;

190102601/115; 190103701/89; 190100901/180

tf.-ε: 190102901/379

tf.-e:m 190201501/391

tf.-e:ruu 190101802/98

tf.-a: 190101201/107; 190101601/389; 190500901/128

tf.-a:jε 190201601/99

tf.-a:ka 190100402/58; 190102901/374

tf.-a:ta:muuf 190101601/136

tf.-a:tar 190100401/258

tf.-a:madgam 190600701/28

tf.-a:sa 190100401/197

tf.-a:sun 190101201/146; 190102801/21;
190600801/15

tf.-adzak 190102002/3

tf.-adzec 190600601/18; 190102901/385; 190101603/40

tf.-ama:dzec 190601601/55

tf.-ama:jem 190101201/70; 190100401/241

ჟ.-ამა:juu	190201501/435		
ჟ.-ამა:ლა:	190600703/3		
ჟ.-ამəz	190103202/53		
ჟ.-an	190102901/231;	190601601/65;	190600801/23;
	190500901/206		
ჟ.-ar	190100001/217;	190101801/10;	190102601/101;
	190102601/105;	190102601/107;	190102601/108;
	190102601/109;	190102601/110;	190102601/97
ჟ.-e:	190200001/43;	190103701/84;	190201503/8
ჟ.-ε:	190202601/26;	190103701/59	
ჟ.-u:je	190103205/18		
ჟ.-e:ru	190101802/97;	190101803/114	
ჟ.-e:z	190101603/16		
ჟ.-i:z	190103202/70		
ჟ.-ma	190100901/251		
ჟ.-ma:dzak	190102002/3;	190101801/71	
ჟ.-ma:dzan	190100901/204		
ჟ.-ma:dzec	190101601/83		
ჟ.-ma:je	190202501/15;	190100001/51;	190102901/172
ჟ.-ma:je:	190100001/53;	190600701/82;	190102901/172
ჟ.-madum	190100001/62		
ჟ.-maje:duu	190100901/263		

tf.-mamuf	190101602/117		
tf.-masun	190101201/96		
tf.-maz	190500901/206		
tf.-məzdu	190103202/38		
tf.-ujε:	190100006/12;	190101602/116	
tf.-ujeta:	190101603/38		
tf.-muf	190101201/108;	190102903/52;	190601601/69
tf.-uudza	190100401/44		
tf.-up	190201601/100		
tf.-uzuc	190101601/82		
tf.-sam	190100401/242		
tf.-fa:nuz	190201501/180		
tf.-fəz	190102701/131		
tf.-tu	190100902/158;	190201501/133;	190201501/282;
	190101201/173;	190101201/35;	190100401/227;
	190100401/191;	190100401/40;	190101602/118;
	190102001/107;	190102201/43;	190102901/153;
	190102901/168;	190102901/173;	190103703/58;
	190103703/61;	190103703/62;	190501501/102;
	190501501/156;	190501501/213;	190501501/301;
	190501501/363;	190201503/6;	190601601/79;
	190600702/17;	190101802/36;	190601601/64

tf.-ti:	190100002/30		
tf.-tijdu	190101201/36		
tf.-tuw:du	190101601/77		
tf.-tuw:na	190101601/84;	190600601/74	
tf.-tuw:nan	190501501/134		
tf.-tuwk	190100401/35;	190101602/47;	190601601/43;
	190600701/71;	190600702/25	
tf.-tuuktan	190100902/61;	190100102/26;	
	190100102/31;		
	190101803/92;	190102901/379	
tf.-tuwla:	190103203/29		
tf.-tuwm	190101601/189;	190101801/118;	190101901/145;
	190201601/139;	190201601/150;	190601601/47
tf.-tuwn	190100901/251		
tf.-tuwna	190501501/136;	190600701/99	
tf.-uwε:di	190100902/121		

tfuwa:- ‘çıkarmak’

tf.-du	190100101/58		
tf.-duwk	190100901/64;	190100901/65;	190100901/66;
	190102302/20;	190100902/202;	190100102/31
tf.-a:duwla:	190201501/459;	190100401/232;	190600701/49
tf.-a:dum	190100902/17;	190100101/3;	190100101/32;

190103202/32

tf.-a:duw 190501501/26

tf.-a:duwa 190501501/24; 190101001/44

tf.-a:duwan 190500001/10

tf.-a:maduw 190102501/18

tf.-a:majuw 190201501/432

tf.-a:me:ru 190101802/92

tf.-a:muw 190100902/41; 190501501/168

tfukarma ‘çıkarma’

tf.+suwa 190500901/122

tfukar- (çık- ED 410b) ‘çıkarmak’

tf.-a:em 190700001/59

tf.-amasuw 190501501/166

tf.-duw 190100002/63

tf.-duk 190102903/44

tf.-duwa: 190101602/23

tf.-e: 190101802/91; 190101901/248; 190201601/88

tf.-ε:jtar 190100404/30

tf.-e:ta: 190101201/97; 190101602/105; 190101602/104

tf.-e:m 190700001/25; 190103101/56

tf.-e:n 190102801/76

tf.-ε:n 190300901/91

tf.-e:ruu	190101801/167;	190101802/99;	190101802/96
tf.-e:ruum	190103101/12		
tf.-e:suun	190100001/200		
tf.-əḍḅəz	190102901/47		
tf.-i:	190103207/20		
tf.-i:mif	190102801/15		
tf.-i:suun	190100001/192		
tf.-i:z	190103204/7		
tf.-u:	190501501/209		
tf.-u:duḥa:	190101201/101		
tf.-u:ka	190500901/164		
tf.-u:muf	190102501/18		
tf.-u:suun	190103101/35		
tf.-majun	190201501/437		
tf.-uka	190300901/155;	190300901/158	
tf.-uum	190600701/68		
tf.-uumuf	190501501/167		
tf.-ur	190101801/57		
tf.-uḥa:mufḥa:	190101602/106		
tf.-usuun	190501501/70		
tf.-uḥ	190101001/113		
tf.-zan	190600701/83		

tf.-uɯɐri 190101601/407

tf.-uɯɐ:miʃ 190201601/69

tfuakər- ‘çıkarmak’

tfuakərʒec 190102901/48

tfuakart- ‘çıkartmak’

tf.-e:ta: 190102903/32

tf.-uɫar 190102903/42

tfuakatɯr- ‘çıkarttırmak’

tf.-u:du 190103801/37

tfuka:t- ‘çıkartmak’

tf.-uɾʒam 190101601/89

tfuakattɯr:- ‘çıkarttırmak’

tf.-duɯm 190101001/26

tfuaku ‘çıkın, bohça’

tf.+ja 190201501/374

tfuakuɯk ‘çıkıntısı olan’

tf. 190102901/334

tfuakuɫ- ‘çıkılmak’

tf.-ma:ɟak 190100902/51

tf.-ma:j 190102201/13

tfuakruɯk ‘iplik bükme, iplik sarma vb. işlerde kullanılan, el veya ayakla çevrilen dolap;

tf. 190102905/42; 190102905/44

tf.+a 190101901/322

tfumali ‘Çımalı /Cin Halil/, Burgaz bölgesinde köy adı’

tf.+je 190100901/42

tfupladzuk ‘çıplak’

tf. 190100901/180; 190100901/191; 190100401/173

tfuplak ‘çıplak’

tf. 190100001/126; 190100401/172; 190101201/38

tf.+um 190600003/13

tfuradzuk ‘kendisine şefkat ve acıma duyulan çırak’

tf. 190201501/46

tfurak ‘çırak’

tf. 190102001/21; 190102001/22; 190102001/23;
190102001/24; 190102001/99

tf.+laru 190103801/133

tfuraktfuluk ‘çıraklık’

tf. 190101601/131

tfuraktuk ‘çıraklık’

tf. 190102401/12

tfurwtfuplak ‘çırılçıplak’

tf. 190100401/172

tfut ‘hafif ve anlık ses’

tf. 190101201/149

tfwtur: tfwtur: ‘çıtır çıtır’

tf. 190201601/61

tfwjn ‘çıyan’

tf. 190101803/109; 190101803/112

tfban ‘çoban’

tf. 190201501/225; 190700001/42; 190301401/19;

190102301/18; 190102601/3; 190103401/51

tf.+a 190100003/39; 190100003/56; 190201501/65;

190102601/16

tf.+du 190101601/402; 190102301/62; 190102701/104

tf.+u 190201601/25

tf.+na: 190103201/14

tf.+nar 190102601/86; 190102601/80

tf.+naru 190100102/36

tfbandzak ‘kendisine şefkat ve acıma duyulan çoban’

tf. 190201601/26

tfbannar ‘Çobanlar, sülale adı, lakap’

tf. 190100002/38

tfbandzaklık ‘çobanlık’

tf. 190201501/224

tfbantlık ‘çobanlık’

tf.+ uu: 190201501/61

tf̌a:ba ‘çorba’

tf. 190100401/84; 190501501/141; 190501501/54;
190100401/98; 190201503/26

tf.+ja 190101901/78

tf.+nuun 190100101/186

tf.+si 190100101/96

tf.+suu 190100101/180; 190100101/96; 190103205/3;
190103205/4; 190501501/142; 190100101/96;
190501501/142

tf.+suuna 190101901/66

tf.+suunu 190501501/139; 190501501/56

tf̌a:rba ‘çorba’

tf̌.+muu 190300201/65

tf̌.+suu 190100001/199

tf̌a:badzu ‘çorbacı, taşrada halkın Hristiyan ileri gelenlerine verdiği unvan’

tf̌. 190100403/29; 190100403/30

tf̌.+lara 190100404/39; 190100404/42

tf̌adzic (çocuk ED 400b) ‘çocuk’

tf̌. 190300501/10

tf̌.+i:n 190300501/8

tf̌.+tən 190300501/10

çocuk (çocuk ED 400b) ‘çocuk’

ç.	190201501/366;	190600002/87;	190700001/12;
	190101801/143;	190201501/367;	190101801/162
ç.+ a:	190201601/134		
ç.+ u:n	190700001/12		
ç.+ka	190103203/70;	190103203/9	
ç.+la	190201501/26;	190201501/363;	190201501/368
ç.+lar	190102904/6		
ç.+larınun	190700001/9		
ç.+sun	190201501/363		
ç.+tuk	190102001/28		
ç.+ umunicile:ni	190201501/460		
ç.+ y:m	190201601/52		

çok ‘çok’

ç.	190100001/100;	190100001/115;	190100001/13;
	190100001/144;	190100001/145;	190100001/155;
	190100001/159;	190100001/161;	190100001/162;
	190100001/172;	190100001/174;	190100001/176;
	190100001/221;	190100001/77;	190100001/89;
	190100002/29;	190100002/46;	190100002/53;
	190100003/13;	190100003/35;	190100003/52;
	190100004/10;	190100004/6;	190100005/7;

190103208/3;	190102002/5;	190103901/3;
190103901/6;	190100202/11;	190100202/4;
190100202/9;	190100203/11;	190100203/14;
190100201/109;	190100201/16;	190100201/32;
190100201/34;	190100201/56;	190201501/104;
190201501/137;	190201501/153;	190201501/189;
190201501/195;	190201501/21;	190201501/217;
190201501/279;	190201501/298;	190201501/311;
190201501/328;	190201501/332;	190201501/362;
190201501/48;	190201501/57;	190201501/60;
190201501/69;	190201501/70;	190101701/32;
190101701/50;	190101701/62;	190101701/77;
190202601/20;	190500001/4;	190600001/41;
190600001/43;	190600001/46;	190600001/48;
190600002/21;	190600002/24;	190600002/34;
190600002/59;	190600002/61;	190600002/87;
190600002/91;	190600002/96;	190600003/15;
190700001/14;	190700001/2;	190700001/28;
190700001/75;	190100901/136;	190100901/144;
190100901/185;	190100901/25;	190100901/26;
190100901/278;	190100901/294;	190100901/298;
190100901/3;	190100901/302;	190100901/321;

190100901/341;	190100901/344;	190100902/1;
190100902/129;	190100902/130;	190100902/162;
190100902/197;	190100902/39;	190100902/42;
190100902/45;	190103101/1;	190103101/2;
190101001/133;	190101001/14;	190101001/28;
190100101/14;	190100101/168;	190100101/187;
190100101/23;	190100101/41;	190100102/17;
190100102/20;	190100102/25;	190100102/27;
190100102/28;	190100102/33;	190100102/39;
190100102/40;	190100102/41;	190100102/44;
190100102/45;	190100102/51;	190101201/1;
190101201/119;	190101201/137;	190101201/138;
190101201/168;	190101201/172;	190101201/189;
190101201/232;	190101201/254;	190101201/28;
190101201/69;	190101201/77;	190101201/84;
190101201/89;	190101201/94;	190103801/102;
190103801/103;	190103801/11;	190103801/110;
190103801/117;	190103801/127;	190103801/133;
190103801/181;	190103801/263;	190103801/303;
190103801/305;	190103801/307;	190103801/320;
190103801/35;	190103801/55;	190103801/57;
190103801/6;	190103801/76;	190103801/9;

190100401/205;	190100401/270;	190301401/77;
190100401/111;	190100401/115;	190100401/117;
190100401/19;	190100401/46;	190100401/51;
190100401/83;	190100401/84;	190100402/20;
190100402/26;	190100402/28;	190100402/3;
190100402/43;	190100402/59;	190100402/62;
190101601/129;	190101601/137;	190101601/166;
190101601/203;	190101601/321;	190101601/323;
190101601/350;	190101601/356;	190101601/359;
190101601/363;	190101601/373;	190101601/385;
190101601/387;	190101601/40;	190101601/412;
190101601/52;	190101601/96;	190101602/15;
190101602/31;	190101602/7;	190101602/75;
190101603/17;	190101603/18;	190101603/42;
190101603/64;	190201701/34;	190101801/144;
190101801/152;	190101801/163;	190101801/171;
190101801/37;	190101801/40;	190101802/106;
190101802/115;	190101802/120;	190101802/127;
190101802/51;	190101802/61;	190101802/69;
190101802/96;	190101803/78;	190101901/135;
190101901/138;	190101901/154;	190101901/166;
190101901/187;	190101901/189;	190101901/200;

190101901/219;	190101901/241;	190101901/256;
190101901/280;	190101901/291;	190101901/339;
190101901/386;	190102001/122;	190102001/19;
190102001/4;	190102001/6;	190102001/63;
190102001/66;	190102001/72;	190102001/76;
190102001/97;	190200001/28;	190102301/3;
190102301/45;	190102301/71;	190102301/73;
190102301/79;	190102301/88;	190102302/72;
190102302/73;	190102401/1;	190102401/14;
190102401/15;	190102401/2;	190102501/1;
190102501/17;	190102501/21;	190102501/22;
190102501/43;	190102501/45;	190102501/58;
190102501/60;	190102501/7;	190102601/29;
190102601/53;	190102701/115;	190102701/134;
190102701/24;	190102701/33;	190102701/90;
190102801/77;	190200901/15;	190102901/122;
190102901/228;	190102901/261;	190102901/270;
190102901/281;	190102901/327;	190102901/389;
190102903/33;	190102904/18;	190102905/130;
190102905/131;	190102905/152;	190102905/167;
190102905/168;	190102905/178;	190102905/23;
190103001/14;	190103001/26;	190103001/29;

190103001/35;	190103001/37;	190103001/38;
190103001/41;	190103001/50;	190103001/61;
190103001/62;	190300901/101;	190300901/103;
190300901/110;	190300901/117;	190300901/132;
190300901/141;	190300901/148;	190300901/160;
190300901/163;	190300901/171;	190300901/179;
190300901/183;	190300901/185;	190300901/187;
190300901/20;	190300901/201;	190300901/203;
190300901/205;	190300901/207;	190300901/212;
190300901/222;	190300901/223;	190300901/226;
190300901/247;	190300901/25;	190300901/26;
190300901/27;	190300901/29;	190300901/35;
190300901/40;	190300901/50;	190300901/64;
190300901/72;	190300901/93;	190301601/11;
190300201/22;	190300201/24;	190300201/50;
190300201/53;	190300201/68;	190300201/8;
190103201/14;	190103201/18;	190103201/28;
190103201/37;	190103201/68;	190103201/7;
190103201/79;	190103201/8;	190103202/13;
190103202/52;	190103203/13;	190103203/33;
190103203/40;	190103205/28;	190103207/30;
190103401/30;	190103401/60;	190103401/61;

190103401/8;	190103701/10;	190103701/115;
190103701/117;	190103701/13;	190103701/23;
190103701/24;	190103701/82;	190103701/88;
190103703/18;	190103703/25;	190103901/3;
190103901/6;	190103901/7;	190501501/149;
190501501/173;	190501501/32;	190501501/59;
190201503/23;	190601601/80;	190601601/87;
190601601/9;	190600301/21;	190600701/105;
190600701/23;	190600701/27;	190600701/41;
190600701/49;	190600701/52;	190600701/62;
190600701/64;	190600701/65;	190600701/66;
190600701/73;	190600701/77;	190600701/88;
190600702/13;	190600702/29;	190600703/5;
190600801/1;	190600801/7;	190500901/112;
190500901/122;	190500901/124;	190500901/151;
190500901/158;	190500901/164;	190500901/174;
190500901/187;	190500901/190;	190500901/192;
190500901/193;	190500901/204;	190500901/205;
190500901/237;	190500901/239;	190500901/81;
190100401/253;	190100401/79;	190100401/83;
190101901/340;	190101901/76;	190103203/40;
190500901/141;	190100002/22;	190101803/74

tf.+muf	190102901/53		
tf.+tu	190103801/234;	190103801/4;	190100401/55;
	190102301/41;	190102905/180;	190103702/3;
	190103702/5;	190501501/176;	190102905/181
tf.+ u	190100101/43;	190101201/116;	190101201/192;
	190103401/62		
tf.+ unu	190100203/17		
tf.+ onun	190100003/15		
tfak ‘çok’			
tf.	190600001/71;	190100401/27;	190100401/80;
	190103202/48;	190100901/60	
tfaktfa ‘çokça’			
tf.	190100001/203;	190100203/9;	190201501/146;
	190201501/150;	190501501/171;	190500901/238
tf.+suu	190100102/55;	190102501/13;	190103207/23;
	190600002/66;	190301401/77;	190102501/56;
	190501501/170;	190500901/178;	190500901/39;
	190500901/42;	190500901/59;	190100102/58;
	190103207/24		
tfaktan ‘çoktan’			
tf.	190600601/61;	190102905/112	
tf.+dan	190500001/41		

tf̣:k ‘çok’

tf̣.	190100401/194;	190100101/37;	190201501/153;
	190201501/156;	190201501/159;	190201501/160;
	190201501/279;	190201501/66;	190600001/19;
	190600002/4;	190103801/104;	190103801/191;
	190103801/76;	190100401/42;	190101801/151;
	190102501/43;	190300901/253;	190600702/45;
	190600702/5;	190600801/7	

tf̣.+tu 190103801/314

tf̣lak_ali ‘Çolak Ali, lakap’

tf̣. a. 190600702/8

tf̣lakla ‘Çolaklar, sülale adı, lakap’

tf̣. 190100901/11

tf̣lakluuk ‘Çolaklık, sülale adı, lakap’

tf̣. 190100403/12

tf̣m ‘çom, demet’

tf̣. 190202601/7; 190201501/413

tf̣.+a 190102001/74

tf̣rap ‘çorap’

tf̣. 190100001/176; 190101901/349; 190102905/69;
190102905/81; 190100201/45; 190102905/81

tf̣.+u 190202501/15

tfarbadzu ‘taşrada halkın Hristiyan ileri gelenlerine verdiği unvan’

tf.+ta: 190300901/30

tfarbazu ‘taşrada halkın Hristiyan ileri gelenlerine verdiği unvan’

tf. 190101601/132; 190101601/133

tf.+lara 190101601/132

tfarba ‘çorba’

tf. 190101201/62; 190300901/208; 190300901/211;

190501501/52; 190100001/182

tf.+ju 190100001/185

tf.+su 190101901/57; 190101901/65; 190100001/182;

190100001/183; 190300901/210; 190300901/86;

190300901/93

tf.+suna 190103101/38

tfotuk ‘çotuk’

tf. 190100401/177; 190501501/109

tfak ‘çok’

tf.+ u 190102904/16

tfodzic ‘çocuk’

tf. 190100001/138; 190100102/5; 190101201/176;

190101601/114; 190102901/211; 190103202/29;

190103202/4; 190103202/8; 190600703/29

tf.+ i: 190100001/72; 190600002/80; 190100902/164;

	190101201/17;	190103801/164;	190101601/113
tf.+ i:m	190100006/5;	190100902/142;	190101802/22;
	190101802/9;	190102302/55;	190102401/32;
	190102905/173;	190201501/440	
tf.+ i:miz	190101802/20		
tf.+ i:mne	190300201/15		
tf.+ i:nu	190600002/82		
tf.+ le:	190101201/246;	190101201/261;	190103801/284;
	190102701/126;	190100102/22	
tf.+ le:mizi	190100401/24		
tf.+ ler	90100001/219;	190101201/263	
tf.+ leri	190100001/217;	190101701/53;	190100101/16
tfødȳȳec ‘çocuk’			
tf.	190102901/121		
tf.+ ε:	190100101/159;	190100101/161;	190103701/31;
	190103702/74		
tf.+ ε:min	190103601/30		
tf.+ ε:miz	190600601/50;	190201501/170	
tf.+ ti	190102801/11		
tfødȳyc ‘çocuk’			
tf.	190201501/231;	190201501/232;	190201501/36;
	190201501/431;	190100901/123;	190100901/125;

	190101601/316;	190101801/138;	190101801/14;
	190101901/193;	190102201/24;	190102201/26;
	190102501/23;	190600601/48	
tf.+ y:	190100006/1;	190201501/85;	
	190102501/20;		
	190600601/76		
tf.+ y:m	190201501/450;	190201701/64;	190102301/70;
	190103601/4;	190100902/130	
tf.+ y:myn	190100006/1		
tf.+ y:myz	190101801/162		
tf.+ y:nε	190201601/91		
tf.+ y:nyn	190100901/267		
tf.+ lε	190201501/37;	190201501/39	
tf.+ lε:	190201601/152		
tf.+ lε:m	190201501/447		
tf.+ lε:ni	190102501/4		
tf.+ lεr	190102601/36		
tf.+ lεri	190101801/145;	190201601/86;	190201501/91;
	190100901/7		
tf.+ lεrinin	190100901/266		
tf.+ tym	190102701/41		

tföcεnεcöl- ‘*mec.* sarsılıp dinçliğini yitirmek’

tf.	190101801/139
------------	---------------

tføcmε 'sis, duman vb. inerek kaplamak';

tf.- mε: 190102901/114

tføc- 'sis, duman vb. inerek kaplamak'

tf.-yvε:di 190102901/117

tfølmec 'çömlek'

tf. 190100001/78; 190102701/56

tf.+ ε: 190102905/162

tføv- 'çövmek'

tføve:dic 190501501/110

tføz- 'çözmek'

tf.-ε:sin 190501501/229

tfovec Bulg. **човек** 'insan, kişi'

tf. 190601601/51

tfubruk Bulg. **чубрица** 'çemen baharatı'

tf. 190201501/100

tfufaɬɬuk 'dokuma aygıtı'

tf. 190100001/178; 190101201/53; 190101201/52;

190101201/55; 190501501/227

tfu.+ w:n 190501501/244

tf.+ɬar 190100201/56

tf.+ta 190100201/51; 190200001/52

tfuka Bulg. **чук** 'vuruş, darbe'

tf. 190201503/40

tfuku: ‘çukur’

tf. 190100901/81

tf.+da 190500901/175

tfukur ‘çukur’

tf. 190600002/39

tfukurdza ‘Çukurca, Burgaz bölgesinde yer adı’

tf. 190100003/13

tfuṭṭadasu ‘Çuladası, Burgaz bölgesinde yer adı’

tf. 190103203/16

tfuḥḥanwak ‘örtünmüş’

tf. 190100901/191

tfuḥḥan- 1. ‘alta almak için birinin üzerine abanmak’; 2 ‘kendi üzerine bir şey örtmek’

tf.-e:m 190201501/384

tf.-e:ru 190100901/190

tf.-ur 190201501/63

tf.-uwerile:di 190102601/34

tfurutṭfurut ‘çurul çurul/kimsesiz/’

tfṭf. 190102904/6

tfuṣka Bulg. **чyшка** ‘biber’

tf.+ruṃuuzu 190100102/58

tfuval Far. جوال **cüva:l** 'çuval'

tf.	190201601/13;	190103206/35
tf.+a	190102801/89	
tf.+ta	190100401/138	
tf.+u	190201601/14	

tfyryc 'çürük'

tf.	190700001/15
tf.+leri	190103701/4
tf.+myf	190102901/110

tfyry- 'çürümek'

tf.-dy	190101803/102
tf.-jyp	190100101/115
tf.-myf	190102901/223

tfyflym efec 'genç kız ve erkekler arasında oynanan bir çeşit oyun'

tf.e.	190100901/241
--------------	---------------

d

da 1. 'bağlama ve kuvvetlendirme edatı'; 2. 'bağlaç'; 3. 'ama'; 4. 've'

d.	190201501/;23;	190100001/11;	190100001/111;
	190100001/115;	190100001/121;	190100001/151;
	190100001/184;	190100001/202;	190100001/204;
	190100001/30;	190100001/42;	190100001/69;
	190100001/7;	190100001/93;	190100002/21;

190100002/28;	190100002/36;	190100002/39;
190100002/55;	190100002/58;	190100002/63;
190100002/69;	190100002/72;	190100003/10;
190100003/12;	190100003/15;	190100003/26;
190100003/31;	190100003/46;	190100003/5;
190100003/51;	190100003/53;	190100003/8;
190102002/4;	190102002/9;	190103901/7;
190100201/125;	190100201/127;	190100201/17;
190100201/36;	190100201/42;	190100006/44;
190201501/112;	190201501/127;	190201501/151;
190201501/152;	190201501/202;	190201501/204;
190201501/205;	190201501/211;	190201501/214;
190201501/238;	190201501/24;	190201501/252;
190201501/285;	190201501/322;	190201501/394;
190201501/74;	190201501/90;	190101701/2;
190101701/30;	190101701/63;	190500001/15;
190500001/47;	190600001/38;	190600001/53;
190600001/61;	190600002/55;	190600002/58;
190600002/79;	190600002/97;	190600003/11;
190600003/7;	190700001/29;	190700001/57;
190700001/58;	190700001/61;	190700001/63;
190700001/66;	190100901/108;	190100901/113;
190100901/119;	190100901/123;	190100901/130;
190100901/142;	190100901/151;	190100901/154;

190100901/158;	190100901/15;	190100901/190;
190100901/202;	190100901/212;	190100901/216;
190100901/219;	190100901/220;	190100901/222;
190100901/227;	190100901/229;	190100901/24;
190100901/246;	190100901/249;	190100901/262;
190100901/264;	190100901/28;	90100901/294;
190100901/30;	190100901/31;	190100901/319;
190100901/320;	190100901/340;	190100901/344;
190100901/36;	190100901/85;	190100901/90;
190100901/93;	190100901/94;	190100901/96;
190100902/146;	190100902/181;	190100902/191;
190100902/20;	190100902/211;	190100902/44;
190100902/54;	190103101/13;	190103101/19;
190103101/20;	190103101/28;	190103101/46;
190103101/51;	190101001/101;	190101001/19;
190101001/22;	190101001/26;	190101001/35;
190101001/48;	190101001/50;	190101001/98;
190101001/99;	190100101/117;	190100101/136;
190100101/146;	190100101/149;	190100101/150;
190100101/152;	190100101/164;	190100101/18;
190100101/181;	190100101/185;	190100101/47;
190100101/53;	190100101/56;	190100101/57;

190100101/65;	190100101/89;	190100102/31;
190100102/38;	190100102/51;	190100102/76;
190101201/147;	190101201/160;	190101201/162;
190101201/163;	190101201/208;	190101201/225;
190101201/228;	190101201/24;	190101201/247;
190101201/256;	190101201/260;	190101201/49;
190101201/5;	190101201/53;	190101201/54;
190101201/63;	190101201/67;	190101201/81;
190101201/82;	190101201/83;	190101301/17;
190101301/28;	190101301/32;	190103801/101;
190103801/13;	190103801/165;	190103801/196;
190103801/205;	190103801/236;	190103801/237;
190103801/262;	190103801/39;	190103801/47;
190103801/62;	190103801/69;	190103801/71;
190103801/90;	190100401/211;	190100401/220;
190100401/228;	190100401/231;	190100401/246;
190100401/248;	190100401/261;	190301401/41;
190100401/104;	190100401/111;	190100401/118;
190100401/127;	190100401/15;	190100401/150;
190100401/174;	190100401/183;	190100401/184;
190100401/2;	190100401/45;	190100401/50;
190100401/97;	190100403/15;	190100403/25;

190100404/14;	190100404/15;	190101601/105;
190101601/119;	190101601/122;	190101601/13;
190101601/141;	190101601/149;	190101601/174;
190101601/181;	190101601/2;	190101601/205;
190101601/216;	190101601/223;	190101601/232;
190101601/246;	190101601/272;	190101601/281;
190101601/302;	190101601/303;	190101601/34;
190101601/343;	190101601/345;	190101601/350;
190101601/386;	190101601/402;	190101601/41;
190101601/45;	190101601/50;	190101601/52;
190101601/6;	190101601/61;	190101602/12;
190101602/36;	190101602/70;	190101602/83;
190101602/92;	190101602/99;	190201701/12;
190101801/11;	190101801/112;	190101801/123;
190101801/133;	190101801/147;	190101801/155;
190101801/157;	190101801/16;	190101801/161;
190101801/171;	190101801/172;	190101801/20;
190101801/29;	190101801/41;	190101801/74;
190101801/81;	190101801/83;	190101801/84;
190101801/90;	190101801/94;	190101802/105;
190101802/116;	190101802/118;	190101802/123;
190101802/140;	190101802/143;	190101802/54;

190101802/56;	190101802/89;	190101802/93;
190101803/2;	190101803/50;	190101803/52;
190101803/61;	190101803/69;	190101803/70;
190101803/92;	190101901/103;	190101901/123;
190101901/145;	190101901/192;	190101901/193;
190101901/222;	190101901/228;	190101901/275;
190101901/282;	190101901/283;	190101901/322;
190101901/331;	190101901/36;	190101901/376;
190101901/383;	190101901/66;	190101901/86;
190102001/100;	190102001/111;	190102001/115;
190102001/120;	190102001/122;	190102001/123;
190102001/125;	190102001/130;	190102001/44;
190102001/48;	190102001/66;	190102001/67;
190201601/10;	190201601/123;	190201601/140;
190201601/150;	190201601/151;	190201601/29;
190201601/63;	190201601/86;	190102201/44;
190102301/10;	190102301/24;	190102301/36;
190102301/52;	190102302/33;	190102302/42;
190102302/43;	190102302/47;	190102302/61;
190102401/36;	190102501/24;	190102501/29;
190102501/33;	190102501/39;	190102501/4;
190102501/49;	190102501/50;	190102501/57;

190102601/10;	190102601/105;	190102601/11;
190102601/15;	190102601/34;	190102601/64;
190102601/96;	190102601/98;	190102701/121;
190102701/16;	190102701/33;	190102701/68;
190102801/9;	190102801/91;	190102905/215;
190102901/116;	190102901/150;	190102901/51;
190102901/67;	190102901/72;	190102901/75;
190102901/205;	190102901/269;	190102901/356;
190102903/31;	190102903/64;	190102904/11;
190102904/16;	190102904/37;	190102904/42;
190102905/247;	190102905/114;	190102905/120;
190102905/132;	190102905/140;	190102905/153;
190102905/194;	190102905/20;	190102905/62;
190102905/67;	190102905/93;	190103001/30;
190103001/32;	190103001/46;	190300901/125;
190300901/180;	190300901/189;	190300901/193;
190300901/198;	190300901/203;	190300901/211;
190300901/215;	190300901/222;	190300901/245;
190300901/25;	190300901/251;	190300901/26;
190300901/27;	190300901/28;	190300901/51;
190300901/86;	190300901/92;	190301601/13;
190301601/14;	190301601/19;	190300201/16;

190300201/30;	190300201/36;	190300201/61;
190300201/84;	190103201/21;	190103201/79;
190103202/40;	190103202/44;	190103202/52;
190103203/36;	190103203/39;	190103203/8;
190103203/9;	190103204/20;	190103204/21;
190103205/24;	190103205/4;	190103206/11;
190103206/16;	190103206/27;	190103206/41;
190103206/9;	190103207/11;	190103207/17;
190103207/2;	190103401/29;	190103401/51;
190103401/56;	190103401/59;	190300501/16;
190300501/30;	190103701/31;	190103701/39;
190103701/44;	190103701/86;	190103702/17;
190103702/75;	190103703/23;	190103703/41;
190103703/6;	190103703/62;	190103901/8;
190501501/126;	190501501/133;	190501501/139;
190501501/141;	190501501/143;	190501501/178;
190501501/197;	190501501/198;	190501501/298;
190501501/30;	190501501/34;	190501501/35;
190501501/40;	190501501/5;	190501501/61;
190501501/75;	190501501/98;	190201503/35;
190601601/25;	190601601/60;	190601601/62;
190601601/65;	190600301/17;	190600601/16;

190600601/20;	190600601/5;	190600601/51;
190600601/55;	190600601/62;	190600601/63;
190600701/1;	190600701/102;	190600701/11;
190600701/110;	190600701/16;	190600701/21;
190600701/24;	190600701/41;	190600701/69;
190600701/7;	190600701/74;	190600701/86;
190600701/9;	190600701/98;	190600702/1;
190600702/10;	190600702/42;	190600702/44;
190600703/1;	190600703/10;	190600703/3;
190600801/18;	190600801/3;	190600801/5;
190500901/121;	190500901/133;	190500901/139;
190500901/140;	190500901/151;	190500901/154;
190500901/155;	190500901/158;	190500901/164;
190500901/170;	190500901/179;	190500901/199;
190500901/215;	190500901/227;	190500901/46;
190500901/91;	190500901/94;	190100101/124;
190100101/68;	190100404/30;	190101801/145;
190102903/29;	190102905/63;	190201601/92;
190102901/50;	190102901/242;	190500901/118;
190100002/41;	190103201/50;	190100201/111;

da: 1 'daha, henüz'; 2 'bunun dışında'; 3 'dahi'; 4 'artık, bundan böyle'

d. 190101602/79; 190201701/37; 190101801/34;

190300201/86; 190103203/59

da: (ta:ğ ED463a) ‘dağ’

d. 190601601/13

d.+da 190103601/44

d.+dan 190100404/30

d.+ja 190700001/62

d.+juun 190700001/63; 190100902/43

d.+la:da 190101803/30

da:tma ‘dağıtma’

d.+a: 190101601/102

da:t- ‘dağıtmak’

d.-da:la: 190103202/67

d.-dar 190103201/73

d.-de:m 190103701/28

d.-delər 190103801/163

d.-dr:z 190103201/78

d.-duje: 190301401/65

d.-dule: 190100201/78

d.-tuu 190601601/62

d.-tuŋla: 190100101/165

da:ɖzu ‘orman bekçisi’

d. 190201501/277; 190102301/82; 190201501/193

d.+ta:da 190102201/15

da:juu (tagay ED 474a) ‘dayı’

d'+juusu 190100002/76

da:jsuu 190101801/133

da:ta- ‘yakmak/ısırganın elleri yakması/

d.-e:ruu 190501501/137; 190501501/138

d.-te: 190501501/138

da:t- ‘dağılmak’

d.-muʃta: 190102001/119

da:tuʃ- ‘dağılmak’

d.-e:ta: 190100001/60

d.-uʃduu 190100901/237

d.-uur 190103202/69

da:maɖuman ‘darma duman’

d d. 190103001/48

da:mat Far. داماد **da:ma:d** ‘damat’

d.+uu 190101602/23; 190101602/25

da:re 1 ‘daire’, 2 ‘müz. saz takımında usul vurmaya yarayan tef’

d. 190103702/98

d.+ji 190101601/353; 190102701/120

da:re 1 ‘daire’, 2 ‘müz. saz takımında usul vurmaya yarayan tef’

d.+e:je 190100001/38

d.+e:jlejdi 190100101/73

d.+e:lε 190100201/100; 190100201/103; 190103001/32

d.+jlε 190100902/77; 190100902/77

da:t- ‘tatmak’

d. 190100001/106

da:vet Ar. دعوت **da:vet** ‘davet’

d. 190100201/79; 190103207/10

dacce Ar. دقيقة **daḳiḳa** ‘dakika’

d. 190100102/51

dacce ‘dakika’

d.+dε 190100006/15

dəcce ‘dakika’

d.+dε 190100901/132

daḳ- (**tak-** ED 464b) ‘takmak’

d.-e:ta: 190201501/413

d.-a:ta:du 190103001/18

d.-a:ta: 190100901/293

d.-ar 190500901/221

d.-u:jam 190201501/455

d.-u:p 190201501/420

d.-tʃəz 190600003/7

daḳuun- ‘takınmak’

d.-u:tar 190100102/13

dad ‘tat’

d. 190103203/41

d.+u 190103801/265

d.+una 190500001/16

d.+unu 190501501/62

dadən- ‘dadanmak, alışkanlık peyda etmek’

d.-duuk 190103703/25

dæ:- ‘demek’

d.- j 190100001/65

d.- jε: 190100001/65; 190201501/421; 190100901/192;

190100901/204; 190100901/256; 190201701/11;

190201701/12; 190102701/94

d.- jε:m 190100901/1; 190201501/185; 190100901/255

d.- jεn 190102903/13

d.- jεz 190300901/190; 190300201/19; 190100901/210;

190100901/35; 190102701/116; 190102905/120;

190102905/31; 190100902/37; 190102905/118

d.- ji 190100901/204

d.- jim 190100901/257

d.- jiz 190100901/98

d.- jtar 190102001/99

d.- z	190300901/210;	190300901/241;	190300901/66;
	190300201/29;	190300201/42;	190300901/159
d.- dʒectim	190102903/21		
d.- ɛlim	190102901/237;	190102901/251	
d.- dʒec	190101603/56		
d.- ɛla:	190102001/80		
d.- ɛz	190700001/20		
d.- j	190101701/43;	190700001/37;	190103801/26;
	190101603/49;	190101603/54;	190103702/90
d.- jɛ	190101603/54		
d.- jɛ:	190201501/41;	190201501/429;	190101701/32;
	190101701/39		
d.- jɛla	190102001/101		
d.- jɛlar	190102001/103;	190102001/87	
d.- jɛz	190103801/39		
d.- jɛla:	190102001/122		
d.- jɛlar	190102001/45		
d.- jɛler	190102001/73;	190102001/74	
d.- jɛm	190101701/1;	190103601/38	
d.-jɛz	190100006/7;	190202601/10;	190700001/48;
	190103801/39		
d.- jiz	190100102/4;	190103201/26;	190103201/29;

	190103201/32		
d.- jlɛ:	190201501/159;	190201501/331	
d.- jlɛ:di	190100101/59		
d.- jlɛr	190201501/107;	190101901/299;	190101901/367;
	190102301/72;	190200901/7;	190103701/17
d.- lɑ:	190102001/23		
d.- lɛ:	190700001/21;	190103701/35;	190600601/44
d.- lɛ:mif	190101901/395		
d.- m	190201501/448;	190201501/449;	190101701/43;
	190103702/71;	190102301/65	
d.- nɛ:z	190101901/344;	190700001/21	
d.- z	190100006/13;	190100006/18;	190202601/27;
	190700001/37;	190700001/39;	190100401/277;
	190101901/320;	190101901/345;	190102401/21;
	190102501/14;	190103701/61;	190103702/38;
	190201503/14;	190600701/86	
d.- jɛlar	190102001/60		
d.- mɛ:m	190103702/52		
daj Bulg. дай ‘vermek/ver’			
d.	190500901/137		
dajaklu ‘destekli’			
d.	190102001/84		

dajak ‘bir insanı veya bir hayvanı dövme işi, sopa, patak’

d. 190600801/25

d.+tan 190100902/186; 190600801/31

dajak ‘destek’

d. 190600002/50

dajan- ‘dayanmak’

d. 190100901/114

d.-amadurta: 190600701/102

d.-amasun 190103703/13

d.-ame: 190500901/157

d.-amε: 190500001/3

d.-du 190600301/12

d.-ε: 190500901/21

d.-ma:zac 190500901/21

d.-an 190500901/21

d.-majan 190500901/21

d.-məz 190101601/385

d.-ur 190500901/149

dajanuktu ‘dayanıklı’

d. 190600002/59; 190101601/384; 190500901/160;
190600002/59

dajanuŋtu ‘dayanıklı’

d. 190100901/142; 190100901/148

dajwɬuk ‘Dayılık, sülale adı, lakap’

d. 190300901/37

dajw ‘dayı’

d. 190600601/80

d.+ja 190102701/71

d.+ɬa:muwz 190201501/329

d.+m 190101801/97; 190101802/106; 190102301/10;

190102301/9; 190601601/56; 190600702/27

d.+mun 190101701/30; 190101801/27; 190101801/28;

190300501/12

d.+mi:nuun 190102801/5

d.+muwz 190103703/45

d.+si:jɬa 190103702/65

d.+suu 190101801/81

d.+suwɬu 190102701/26

d.+suuna 190102701/78

d.+sunuun 190101801/94

d.+sunna 190101801/121

devlet dajrəsi ‘devlet dairesi’

d.+ndɛ 190101601/240

dakka Ar. دقة **dakika** ‘dakika’

d. 190100006/43; 190102903/21

d.+da 190300901/106

dakur ‘takı töreni’

d. 190100101/68; 190101602/34; 190103702/104

d.+da 190102701/54

d.+dan 190103601/15

dał (tal EUTS 221) ‘dal’

d. 190102905/225

d.+ła:dan 190101802/104; 190102801/76

d.+łaruu 190101601/388; 190102201/16; 190102201/45;

190102601/11; 190102801/52; 190102904/43;

190102904/9

d.+łarunuu 190101803/39

dałdza:z ‘dalcık, küçük dal’

d.+łaruum 190101803/37

dałduur- ‘bulamak’

d.-ε: 190100001/44

dałgałuu ‘şekilli’

d. 190100001/82; 190101201/20

damadzan İt. **damigiana** ‘damacana’

d. 190101803/1

damar ‘damar tıkanıklığı’

d. 190103801/53

da:mat Far. داماد **da:ma:d** ‘damat’

d.+la:mdam 190101602/4

damnat- ‘damlatmak’

d.-tun 190103101/16

damla- ‘damlamak’

d.-r 190103703/15

dam 1. ‘üzeri toprak kaplı ev, küçük ev, köy evi’; 2. ‘ahır’

d.+da 190100101/80

d.+dan 190202501/7; 190300501/23

dana (tadun EUTS 219) ‘dana’

d. 190101901/375; 190103207/25

danuik Bulg. данѣк ‘vergi’

d.+tan 190100402/7

daradzuik ‘incecik, daracık’

d. 190100001/194

daradžadzuik ‘daracık’

d. 190300901/100; 190103702/39; 190300901/100

daradzan ‘serçe’

d. 190103703/65

darazan ‘serçe’

d. 190700001/48; 190102904/35

daru (tarıǵ ED 539b) ‘darı’

d.	190101901/125;	190101901/127;	190100901/168;
	190100901/173;	190100902/83;	190102905/19
d.+juu	190100901/170;	190102905/25	
d.+taru	190101901/128		

daruǵ- ‘darılmak’

d.-u:du	190100901/250
d.-up	190102801/9

daruǵma ‘öfkelenmek, sinirlenmek’

d.-a:	190102901/127;	190103703/5
--------------	----------------	-------------

dascelē Bulg. **даскал** ‘öğretmen’

d.+si	190102301/50;	190102301/51;	190102301/66;
	190102301/67		

dasceli Bulg. **даскал** ‘öğretmen’

d.	190201501/269;	190101901/142;	190101901/144
d.+lē:	190103001/58		

dasceli Bulg. **даскал** ‘öğretmen’

d.	190102301/49
d.+jmif	190101602/67

dat ‘tat’

d.	190100001/186
-----------	---------------

datma ‘tatma’

d.+a: 190600801/22

data Bulg. **дaтa** ‘tarih, bir olayın gününü, ayını ve yılını bildiren söz veya gün’

d.+ja 190102903/29

davulcu ‘davulculuk’

d. 190301601/10

davul Far. **دول** **dühül** ‘davul’

d. 190100001/38

d.+la 190100201/100; 190100201/117; 190100201/14;

190100201/19; 190100902/76; 190100101/73;

190102301/15; 190102401/23; 190102701/42;

190300901/39; 190103203/34; 190103601/9;

190103702/100; 190103702/101

d.+la: 190100201/82

d.+la:la 190103001/23

davullu ‘davullu’

d. 190101602/16

davutlu ‘Davutlu, Burgaz bölgesinde yer adı’

d. 190300201/40

də:- (tug- ED 465a) ‘doğmak’

d.-du 190600002/83

d.-dum 190100005/1

də:ma ‘doğma’

d. 190301401/47

dɔːn ‘şalvar’

d. 190101201/100; 190101201/97

dɔːra- (togra- ED 472b) ‘doğramak’

d.-a: 190103001/3; 190103801/94

d.-a:duuk 190600801/19

d.-a:jɛm 190103801/21

d.-a:jɛn 190103701/49

d.-a:jɛz 190300201/6; 190101201/18; 190201501/96

d.-ar 190103801/90

d.-arum 190501501/140

d.-asun 190501501/212

d.-juvɛrɔdi 190101801/168

dɔːru ‘doğru’

d. 190201501/399; 190201501/414; 190201501/423;
 190600002/12; 190100901/237; 190100901/28;
 190100901/304; 190100902/135; 190100101/167;
 190100101/23; 190101301/29; 190301401/20;
 190101601/16; 190101601/184; 190101601/389;
 190101601/68; 190101601/9; 190101801/157;
 190101801/17; 190102001/109; 190102901/181;
 190102901/196; 190102901/218; 190103401/12;

190103401/17;	190201503/38;	190601601/6;
190500901/203;	190100003/47;	190100003/47;
190100102/39;	190102901/216	

də:rudan ‘doğruca’

d.	190101802/50;	190100402/47;	190100102/50;
	190101201/140;	190101201/165;	190101802/37;
	190103702/93		

dəj- (tod- EUTS 243) ‘doymak’

d.-du	190102001/52
d.-muf	190102001/52

dəju:- ‘doyurmak’

d.-du	190100101/157		
d.-dum	190102001/42;	190102001/43;	190102001/47;
	190102001/52		

dəjur- ‘doyurmak’

d.-džec	190101602/100
d.-e:lar	190102701/62
d.-e:sin	190100101/101
d.-i:z	190103201/57
d.-u:	190101901/112
d.-uła:du	190102302/46

dəjuruł- ‘doyurulmak’

d.-e: 190102701/60

dəksan '90, doksan'

d. 190101901/378; 190102901/379; 190300901/7;
190300901/8; 190103202/12

d.+ da 190101601/168

dəksan ɟɑtʰu 'doksan altı'

d ɟ. 190102501/42

dəktər Fr. **docteur** 'doktor'

d. 190103203/46

dəktur Fr. **docteur** 'doktor'

d.+u 190100902/152; 190100902/153; 190100902/154;
190100902/180; 190103203/55

d.+usu 190102501/31

dəku- (tokı- DLT 562) 'dokumak'

d.-u: 190201501/344

d.-u:duk 190501501/227; 190201501/345

d.-u:dum 190101901/315

d.-u:je: 190102905/66

d.-u:jsun 190100001/180

d.-u:ju: 190100201/54

d.-u:ka 190101901/313

d.-u:ta:du 190102905/45; 190102905/67

d.-u:duk	190101901/280		
d.-duk	190101901/283;	190101901/291;	190501501/233;
	190501501/247;	190501501/248	
d.-je:	190102905/57		
d.-jɛ:ʒ	190201503/31		
d.-juʒ	190501501/234		
d.-ruʒ	190101901/326		
dɔkuma ‘dokuma’			
d.	190100201/75		
d.+ja	190501501/252		
dɔkun- ‘dokunmak’			
d.-i:	190103801/101		
d.-ma:jɜ:	190102201/6		
d.-u	190100002/71		
d.-u:	190102201/6		
d.-u:du	190100001/178;	190101201/52	
d.-ur	190300201/89		
d.-urdu	190101201/56		
dɔkuz ‘9, dokuz’			
d.	190300901/15;	190103202/73;	190100201/47;
	190201501/165;	190201501/173;	190201501/241;
	190201501/284;	190600002/87;	190600002/88;

	190102001/9;	190200001/55;	190102901/86
d.+ una	190102901/385		
dɔla- ‘dolamak’			
d.-a:jɛm	190300901/84		
d.-a:jɛn	190101901/61		
d.-a:jɛz	190101901/62		
d.-a:jsɛn	190100001/191		
d.-a:ka	190100001/197		
d.-a:suun	190501501/230;	190501501/238;	190501501/241;
	190501501/67		
d.-duktan	190501501/231;	190501501/70	
d.-duun	190300901/151		
d.-juup	190300901/90		
dɔləj 1. ‘dolay, civar’; 2. ‘etraf, çevre’; 3. ‘çepçevre’			
d.	190101802/60		
d.+la:da	190103206/11		
d.+la:na	190101901/125		
d.+u	190100001/136;	190100002/67;	190700001/6;
	190100901/169;	190101601/274	
d.+uunda	190100901/242;	190300901/161	
dɔləjuvɛr- ‘dolayıvermek’			
d.-ɛ:z	190300901/137		

dəlan- ‘dolanmak’

d.-e:	190200001/46	
d.-e:ru	190100901/190;	190100901/191
d.-ijka	190100001/192	
d.-uɟɛ:m	190201501/253	
d.- uɟɛɛ	190200001/43	

dəlap ‘köy evlerinde içinde yıkanılan bölüm’

d.	190101001/82
-----------	--------------

dəlaplama ‘köy evlerinde içinde yıkanılan bölüm’

d.	190100001/179
-----------	---------------

dəlafma ‘hasta ziyareti’

d.+a:	190101603/3
--------------	-------------

dəlaf- ‘dolaşmak’

d.-muɟ	190100404/11
---------------	--------------

dəɬ- (to:l- TT 178) ‘dolmak’

d.-dʒec	190103703/16	
d.-du	190201501/326	
d.-du:	190102903/56	
d.-e:	190100201/67;	190102903/55
d.-ũɟɛ:	190102901/230	

dəɬdurma ‘doldurma’

d.+a:	190101803/19
--------------	--------------

dəldu:- (toltur- ED 495a) ‘doldurmak’

d.-du:duk 190600301/10

d.-du:dum 190100201/10; 190103201/6

d.-du:dun 190103206/29

dəldur- (toltur- ED 495a) ‘doldurmak’

d.-durdȝec 190100101/159

d.-duktan 190103801/213

d.-e: 190101601/127; 190103801/86

d.-e:la: 190100902/132

d.-e:lar 190100902/198

d.-e:n 190101901/86

d.-ε:n 190102905/285

d.-e:rum 190102901/207

d.-e:ȝ 190102801/89

d.-i:ȝ 190103207/13

d.-u 190103801/212

d.-u:lar 190101201/152

d.-u:sun 190102905/193

d.-u:la:du 190102302/47

d.-u:lar 190103701/104

d.-un 190100901/107

d.-up 190100401/142; 190300201/13

d.-usun 190100401/52; 190103701/96; 190102801/95

d.-uz 190101901/151; 190101901/288

d.-zam 190101201/168

dələptla- ‘dolap yapmak’

d.-a:du 190101201/57

dələptju ‘dolapçı’

d.+la:dan 190101201/58

dələma ‘biberin içine pirinç doldurularak pişirilen yemek’

d. 190100201/26

dəlu (tolu ED 491b) ‘dolu’

d. 190102001/77; 190100001/14;
190100001/15;

190100901/326; 190100901/8; 190101601/195;

190200001/39; 190103001/39

d.+du 190100201/44

d.+su 190103801/131; 190103801/267; 190101601/216;

190501501/251

dəmati Yun. domates ‘domates’

d. 190600701/59; 190100001/17; 190100101/33;

190100102/76; 190100102/78; 190101602/53;

190100003/3; 190100003/7; 190100201/41;

190500001/28; 190100102/63; 190100102/65;

d.+idən 190100102/64

d.+ji 190100102/63

d.+ləri 190300901/241

d.+mizi 190100102/58

d.+sinne 190300901/239

dəmətl- ‘domalmak’

d.-muş 190600702/10

dəmuştşuk ‘Domuşçuk, Burgaz bölgesinde yer adı’

d. 190100901/79; 190100901/210; 190100901/224;
190100901/239

dəmuz (toğuz ED 527b) ‘domuz’

d. 190100902/184; 190100201/70

dən ‘şalvar’

d. 190100001/128; 190100001/129; 190100001/139;
190101601/60; 190103703/35; 190501501/155;
190101602/20; 190101901/6

d.+na 190600601/71

d.+najiz 190600702/30

d.+najsan 190101201/101

d.+naruu 190101201/101; 190100401/259

d.+narun 190100001/127

d.+um 190103702/17

dəndur- ‘dondurmak’

d.-um 190102901/381

dən- (toŋ- DLT 614) ‘donmak’

d.-e: 190103703/40

d.-e:ruu 190501501/202

d.-madu: 190501501/8

d.-masuun 190501501/9

d.-sun 190501501/7; 190500901/29

dəru ‘doruk’

d.+la:nda 190102001/88

dəst ‘dost’

d. 190500001/68

d.+un 190100402/43

dəumnu ‘doğumlu’

d. 190101201/12; 190102302/4

dəvu:- (tugur- ED 472a) ‘doğurmak’

d.-du 190201501/167

d.-dum 190102001/70

dəv- (tug- ED 465a) ‘doğmak’

d.-maduk 190102001/68

d.-undğa 190600002/73

de ‘bağlama ve kuvvetlendirme edatı’

d. 190102901/63

de ‘bağlama ve kuvvetlendirme edatı’

d.	190100001/104;	190100001/127;	190100001/132;
	190100001/135;	190100001/152;	190100001/169;
	190100001/217;	190100001/29;	190100001/69;
	190100001/73;	190100001/74;	190100001/99;
	190100002/58;	190100002/64;	190100002/69;
	190100002/76;	190100003/28;	190100003/29;
	190100004/18;	190100005/10;	190102002/6;
	190100202/8;	190100201/100;	190100201/101;
	190100201/112;	190100201/122;	190100201/34;
	190100201/50;	190100201/64;	190100201/7;
	190100201/84;	190100201/93;	190100006/17;
	190100006/44;	190201501/119;	190201501/126;
	190201501/138;	190201501/146;	190201501/170;
	190201501/174;	190201501/204;	190201501/214;
	190201501/226;	190201501/232;	190201501/248;
	190201501/288;	190201501/292;	190201501/335;
	190201501/411;	190201501/436;	190201501/445;
	190201501/448;	190201501/458;	190201501/87;
	190201501/99;	190101701/29;	190101701/44;
	190101701/45;	190101701/54;	190101701/75;

190500001/15;	190500001/18;	190500001/27;
190500001/48;	190500001/62;	190600001/17;
190600001/38;	190600002/14;	190600002/16;
190600002/2;	190600002/38;	190600002/43;
190600002/44;	190600002/51;	190600002/63;
190600002/84;	190600002/85;	190600003/11;
190600003/16;	190600003/2;	190600003/4;
190600003/8;	190700001/12;	190700001/32;
190700001/40;	190700001/46;	190700001/69;
190700001/75;	190100901/145;	190100901/149;
190100901/200;	190100901/226;	190100901/245;
190100901/257;	190100901/27;	190100901/329;
190100901/335;	190100901/59;	190100902/105;
190100902/116;	190100902/119;	190100902/129;
190100902/133;	190100902/134;	190100902/143;
190100902/163;	190100902/168;	190100902/172;
190100902/191;	190100902/201;	190100902/213;
190100902/27;	190100902/39;	190100902/5;
190100902/52;	190100902/73;	190100902/77;
190100902/84;	190100902/88;	190100902/90;
190100902/95;	190100902/98;	190103101/32;
190101001/139;	190101001/142;	190101001/19;

190101001/22;	190101001/45;	190101001/62;
190101001/63;	190100101/101;	190100101/108;
190100101/117;	190100101/118;	190100101/121;
190100101/152;	190100101/155;	190100101/18;
190100101/183;	190100101/31;	190100101/65;
190100101/67;	190100102/3;	190100102/5;
190101201/112;	190101201/120;	190101201/164;
190101201/17;	190101201/207;	190101201/240;
190101201/241;	190101201/253;	190101201/33;
190101201/57;	190101201/72;	190101301/4;
190103801/113;	190103801/154;	190103801/163;
190103801/168;	190103801/205;	190103801/253;
190103801/272;	190103801/297;	190103801/300;
190103801/321;	190103801/42;	190103801/72;
190103801/89;	190100401/205;	190100401/235;
190100401/266;	190301401/15;	190301401/49;
190100401/114;	190100401/115;	190100401/121;
190100401/164;	190100401/21;	190100401/61;
190100401/8;	190100401/83;	190100402/30;
190100402/53;	190100403/6;	190100404/10;
190100404/12;	190100404/37;	190100404/38;
190100404/42;	190100404/48;	190101601/121;

190101601/140;	190101601/184;	190101601/189;
190101601/19;	190101601/190;	190101601/2;
190101601/220;	190101601/222;	190101601/223;
190101601/245;	190101601/247;	190101601/252;
190101601/267;	190101601/268;	190101601/27;
190101601/270;	190101601/281;	190101601/304;
190101601/308;	190101601/309;	190101601/332;
190101601/353;	190101601/380;	190101601/4;
190101601/406;	190101601/407;	190101601/44;
190101601/5;	190101601/86;	190101601/87;1
190101602/58;	190101602/62;	190101603/36;
190101603/59;	190101603/61;1	190600301/8;
190101603/9;	190201701/39;	190201701/55;
190201701/8;	190101801/10;	190101801/11;
190101801/12;	190101801/128;	190101801/130;
190101801/148;	190101801/160;	190101801/171;
190101801/172;	190101801/20;	190101801/39;
190101801/4;	190101801/42;	190101801/49;
190101801/50;	190101801/51;	190101801/98;
190101802/104;	190101802/113;	190101802/55;
190101802/68;	190101802/91;	190101803/104;
190101803/106;	190101803/17;	190101803/45;

190101803/59;	190101803/81;	190101803/89;
190101803/9;	190101901/123;	190101901/181;
190101901/186;	190101901/191;	190101901/218;
190101901/231;	190101901/238;	190101901/240;
190101901/36;	190101901/375;	190101901/390;
190101901/50;	190101901/56;	190101901/69;
190101901/78;	190101901/92;	190101901/93;
190102001/104;	190102001/112;	190102001/117;
190102001/30;	190102001/44;	190102001/46;
190102001/50;	190102001/51;	190102001/53;
190102001/55;	190102001/61;	190102001/67;
190102001/81;	190200001/28;	190200001/34;
190200001/53;	190202501/10;	190201601/100;
190201601/11;	190201601/117;	190201601/122;
190201601/15;	190201601/150;	190201601/152;
190201601/24;	190201601/25;	190201601/27;
190201601/63;	190201601/65;	190201601/90;
190102201/21;	190102201/24;	190102201/26;
190102201/42;	190202501/3;	190102301/71;
190102301/74;	190102302/16;	190102302/3;
190102401/23;	190102501/27;	190102501/49;
190102501/51;	190102501/53;	190102601/102;

190102601/12;	190102601/67;	190102601/70;
190102601/77;	190102601/8;	190102701/103;
190102701/129;	190102701/63;	190102701/75;
190102701/76;	190102701/84;	190102701/92;
190102801/12;	190102801/58;	190102901/189;
190102905/215;	190200901/23;	190102901/109;
190102901/130;	190102901/131;	190102901/143;
190102901/48;	190102901/53;	190102901/69;
190102901/73;	190102901/86;	190102901/92;
190102901/234;	190102901/246;	190102901/249;
190102901/304;	190102901/326;	190102901/389;
190102903/21;	190102903/57;	190102905/163;
190102905/169;	190102905/191;	190102905/48;
190102905/62;	190103001/40;	190103001/5;
190103001/55;	190103001/9;	190300901/102;
190300901/129;	190300901/133;	190300901/134;
190300901/145;	190300901/146;	190300901/148;
190300901/159;	190300901/198;	190300901/43;
190300901/69;	190300901/73;	190301601/14;
190301601/5;	190300201/66;	190300201/71;
190103201/1;	190103201/56;	190103201/57;
190103201/68;	190103202/14;	190103202/20;

190103202/57;	190103202/7;	190103204/22;
190103205/24;	190103206/33;	190103206/4;
190103206/5;	190103401/38;	190103401/62;
190103401/64;	190300501/10;	190300501/28;
190103601/14;	190103601/2;	190103601/47;
190103701/113;	190103701/14;	190103701/32;
190103702/31;	190103702/42;	190103702/70;
190103702/71;	190103703/45;	190103703/5;
190103703/60;	190103703/61;	190501501/1;
190501501/105;	190501501/126;	190501501/15;
190501501/172;	190501501/210;	190501501/211;
190501501/223;	190501501/242;	190501501/273;
190501501/295;	190501501/297;	190501501/299;
190501501/44;	190501501/89;	190501501/91;
190501501/97;	190201503/16;	190601601/3;
190601601/50;	190601601/74;	190601601/84;
190600301/12;	190600301/7;	190600301/8;
190600601/22;	190600601/23;	190600601/29;
190600601/33;	190600601/5;	190600601/50;
190600601/69;	190600601/8;	190600601/85;
190600701/101;	190600701/2;	190600701/23;
190600701/29;	190600701/32;	190600701/39;

190600701/95;	190600701/97;	190600702/1;
190600702/18;	190600702/2;	190600702/37;
190600703/13;	190600703/19;	190600801/8;
190500901/100;	190500901/168;	190500901/181;
190500901/190;	190500901/35;	190500901/93;
190500901/94;	190600701/85;	190100401/276;
190101802/68;	190102701/31;	190600701/69

dε:t ‘dert’

d.+imi 190100006/44

de:lε- ‘dikkat etmek, farketmek’

d.-mεdim 190102901/130

dε:mε tɔflεmε ‘derme tɔfleme/derme toplama/’

d t. 190201501/184; 190201501/194

dε:mεn (tegirmen ED 486b) ‘değirmen’

d. 190200901/32

d.+lεri 190100902/172

d.+dε 190101803/63

d.+de:mif 190103601/44

d.+ε 190600002/84; 190100401/198; 190100401/193;

190200901/31; 190102905/106

d.+inε 190100401/197

dε:rmεn (tegirmen ED 486b) ‘değirmen’

d.+ε 190600002/75; 190101201/109; 190101201/110

de:rmən janu ‘Değirmenyanı’

d j. 190100003/12

dε:s ‘ders’

d.+i 190600701/89

d.+imi 190201601/139

d.+lε: 190100005/11; 190100203/12

d.+lε:lε 190103208/4; 190103901/14

dε:ɾs ‘ders’

d.+lεř 190100404/5

dε:t Far. درد **derd** dert’

d.+lεri 190600701/55

dε:tlεf- ‘dertleşmek’

d.-iriz 190100006/45

de:vɾenti ‘leylak ağacı’

d. 190202601/14

dε- (tè:- TT 182) ‘demek’

d.-ε: 190201501/44; 190101602/5; 190101801/71;

190101801/72; 190200001/33; 190102901/179;

190600702/25; 190500901/28; 190201601/34

d.-ε:cε 190100902/121; 190100101/55; 190100102/37;

	190102901/109;	190103202/15;	190600701/40
d.-ε:cən	190101803/105;	190101201/26;	190101803/25;
	190102901/180		
d.-ε:cəni	190600002/47;	190101801/119	
d.-ε:ɖɛ:dim	190101602/43		
d.-ε:ɖɛ:m	190100006/32		
d.-ε:ɖɛc	190100004/17;	190101901/33;	190101901/37;
	190102701/85;	190300901/13;	190600703/29
d.-ε:ɖɛcle:	190101801/139;	190600703/4	
d.-ε:ɖɛm	190101801/128;	190102302/31;	190102901/395
d.-ε:ɖɛn	190500001/62		
d.-ε:di	190100001/121;	190101701/6;	190101701/9;
	190100901/41;	190301401/51;	190301401/54;
	190101601/269;	190101801/23;	190101802/107;
	190101901/37;	190102001/4;	190103001/11;
	190600701/101;	190600801/28;	190100001/222;
	190100901/262;	190100901/266;	190102701/31;
	190102701/84;	190103203/53	
d.-ε:dic	190100001/213;	190100901/281;	190100102/29;
	190101201/31;	190103801/156;	190103801/25;
	190103801/283;	190103801/89;	190101803/79;
	190101901/171;	190101901/227;	190101901/230;

	190101901/334;	190101901/52;	190201601/159;
	190102905/213;	190102901/280;	190102901/345;
	190102905/190;	190102905/29;	190300901/169;
	190103701/77;	190103702/33;	190103702/41;
	190103703/66;	190501501/101;	190102901/333;
	190301401/29		
d.-ε:dile:	190100902/191		
d.-ε:diler	190100902/170		
d.-ε:dim	190102701/84;	190103001/28;	190103001/8;
	190103001/9;	190103703/46;	190600701/94;
	190600701/96		
d.-ε:elim	190102302/30;	190102903/34	
d.-ε:j	190201501/407;	190100902/113;	190101201/209;
	190101201/210;	190101201/211;	190101201/212;
	190101201/222;	190201601/35;	190201601/98;
	190201501/402		
d.-ε:je	190201601/32;	190201601/2	
d.-ε:jε	190102001/55;	190201601/33;	190201601/98
d.-ε:jε:	190100001/115;	190102002/9;	190100006/32;
	190201501/410;	190201501/412;	190102904/3;
	190600702/24;	190600702/38;	190600703/8;
	190600801/1		

d.-ε:je:z	190300901/71		
d.-ε:jelim	190100901/133		
d.-ε:jem	190201501/442;	190100902/195;	190102904/29;
	190300901/16		
d.-ε:jem	190100401/198		
d.-ε:jen	190103208/4		
d.-ε:jez	190100902/97;	190301401/63;	190100404/50;
	190100002/24;	190100002/60;	190700001/75;
	190100901/330;	190103101/7;	190101802/43;
	190102904/35;	190103207/21;	190100901/319;
	190103801/15;	190100401/112	
d.-ε:jiz	190300901/10;	190300901/35;	90300201/73;
	190103201/48;	190103202/75;	190103203/48;
	190103206/34;	190103801/12	
d.-ε:jla:	190100901/332		
d.-ε:jle:	190101001/48;	190100101/59;	190100003/12;
	190201501/27;	190100901/299;	190100902/70;
	190101602/70;	190102901/185;	190103201/14;
	190103201/9;	190103601/45;	190102901/185
d.-ε:jle:mif	190100902/131		
d.-ε:jle:r	190100404/28		
d.-ε:jler	190201501/10;	190102901/131;	190102901/147;

	190102905/134;	190103203/43;	190201601/115
d.-ε:ce	190600701/40		
d.-ε:le:	190100201/37;	190100901/143;	190100902/108;
	190100902/111;	190103801/3;	190100403/1;
	190100403/30;	190101901/1;	190101901/2;
	190102301/2;	190102302/9;	190102601/3;
	190102901/257;	190102904/33;	190102905/248;
	190102905/201;	190300901/3;	190501501/187;
	190500901/214;	190500901/54;	190500901/59;
	190102901/209		
d.-ε:le:di	190101601/187;	190600001/12;	190600002/3;
	190600002/36;	190100901/101;	190100902/96;
	190103101/49;	190103101/50;	190100101/15;
	190100101/2;	190101201/177;	190101301/3;
	190103801/179;	190103801/2;	190301401/57;
	190101601/346;	190101601/403;	190101803/51;
	190102001/21;	190102201/6;	190102301/17;
	190102301/78;	190102302/29;	190102601/22;
	190102601/70;	190102701/45;	190102901/151;
	190102901/191;	190102901/287;	190102901/315;
	190102901/316;	190102901/324;	190102901/376;
	190102901/385;	190102905/277;	190102905/23;

	190102905/42;	190501501/2;	190501501/225;
	190501501/226;	190600601/79;	190500901/115;
	190500901/201;	190102601/31;	190102601/70;
	190102901/303;	190500901/196	
d.-ε:lexen	190102001/130		
d.-ε:lexmif	190101201/229;	190301401/22;	190101601/113;
	190101601/315;	190101601/316;	190102201/49;
	190102601/20;	190103203/8	
d.-ε:lexr	190101601/398;	190500901/69;	190500901/225
d.-ε:lexse	190103601/35		
d.-ε:lexdi	190102901/225		
d.-ε:lexr	190100901/277;	190100101/114;	190100401/258;
	190301401/20;	190101601/147;	190201601/104;
	190102201/1;	190102601/116;	190102901/199;
	190102901/283;	190102901/386;	190300901/2;
	190103401/39;	190501501/77;	190500901/12;
	190500901/68;	190500901/71;	190500901/82;
	190500901/89;	190100003/13;	190100101/114;
	190100101/20;	190100102/81;	190102901/305
d.-ε:lim	190102901/323;	190102905/47;	190501501/118
d.-ε:m	190100004/20;	190100004/21;	190201501/442;
	190103801/11;	190100401/187;	190101602/48;

	190102701/132		
d.-ε:mif	190201501/432;	190201501/441;	190101201/168;
	190101201/216;	190101201/217;	190101803/100;
	190101803/101;	190101803/102;	190101803/103;
	190101803/111;	190101803/112;	190101803/99;
	190102901/381;	190102901/398;	190103401/32;
	190501501/121;	190600701/99;	190600702/16;
	190100001/212		
d.-ε:miflε:	190101803/97;	190600701/100;	190600701/99
d.-ε:n	190200001/27		
d.-ε:ni:z	190102901/219;	190201501/148;	190201501/149;
	190101901/216;	190101901/81;	190102905/28;
	190103701/50;	190601601/29	
d.-ε:rcen	190102901/187		
d.-ε:ri	190101801/30		
d.-ε:mif	190102901/381		
d.-ε:sen	190601601/80		
d.-ε:sen	190100901/44;	190101801/16;	190202501/10
d.-ε:sin	190100001/120;	190101601/248;	190300201/75
d.-ε:z	190601601/11;		
d.	190100201/31;	190100006/28;	190100901/340;
	190101802/93;	190200001/45;	190102901/339;

	190102904/25;	190103203/66;	190201503/3;
	190201501/100;	190201501/148;	190100404/17
d.-ε:ʒɛclɛ:	190103702/62		
d.-ε:ʒɛm	190102901/64;	190102901/82;	190102901/88;
	190102901/301;	190102905/265;	190102905/56
d.-di	190102301/52		
d.-ε:di	190103203/53;	190103203/58	
d.-jɛlim	190101201/161		
d.-jɛm	190100402/46;	190102901/214;	190600601/6
d.-jim	190301401/44		
d.-jlɛ:	190103201/2		
d.-jlɛr	190100902/63		
d.-ɖʒɛc	190300901/13		
d.-mɛ:m	190103702/70		
d.-r	190101901/33;	190101901/34;	190101901/35;
	190201501/64;	190201501/67;	190500901/123
d.-rdi	190700001/5;	190101802/108;	190300501/1
d.-rim	190102701/93;	190102701/94	
d.-riz	190700001/42;	190201601/144;	190102601/48;
	190102601/49;	190102901/262;	190102904/39;
	190501501/254;	190501501/294;	190501501/79;
	190501501/82;	190500901/162;	190500901/60;

190500901/60

d.-rlər 190301601/12; 190700001/24; 190100101/20

d.-rlərdi 190101601/76

deca: Fr. **décare** ‘dekar’

d. 190500901/75; 190500901/79; 190102905/122;
190101201/197

decə: Fr. **décare** ‘dekar’

d. 190100901/87

decənvri Bulg. **декември** ‘Aralık ayı’

d.+jnin 190100201/15

decər Fr. **décare** ‘dekar’

d. 190100901/117; 190100901/121

dedə ‘dede’

d. 190101601/50; 190201601/115; 190103401/30;
190103401/32; 190103401/35; 190600601/45;
190102701/94

d.+lə:mizin 190101601/23

d.+lə:mizdən 190301401/58

d.-si 190101201/57

d.+jə 190201601/114

d.+lə:dən 190103801/116

d.+lə:miz 190100901/119

d.+l̥ɛrim	190101601/139		
d.+lerimin	190101901/181		
d.+l̥ɛrimiz	190103203/50		
d.+m	190600001/6;	190600001/9;	190100902/168;
	190100902/194;	190100902/195;	190103801/105;
	190103801/110;	190103801/114;	190101601/105;
	190101601/140;	190101901/176;	190102302/2;
	190103701/19;	190100901/122;	190103203/3
d.+mɛ	190100902/183;	190100902/184;	190103601/45;
	190101601/56;	190101601/54	
d.+mi	190103801/115		
d.+mi:l	190100901/333;	190100902/171;	190100902/174;
	190101601/27;	190100902/186	
d.+mi:ldɛ	190100902/169		
d.+mi:lin	190100902/172;	190100902/176;	190100902/185
d.+min	190100401/2;	190101601/38;	190101601/80;
	190101601/82;	190101601/84;	190102904/5;
	190101601/34		
d.+miz	190201501/3		
d.+mnɛ	190100902/178;	190100902/181	
d.+n	190100902/197;	190101601/65	
d.+nɛ	190101601/64		

d.+ni:lin	190101601/69		
d.+nin	190600002/30		
d.+si	190100002/29;	190600002/30;	190103601/42
d.+sinin	190103001/46		

de- (tè:- TT 182) ‘demek’

d.	190100402/22; 190102903/2;	190100403/25; 190102904/1;	190101601/306; 190101601/13
d.-e:	190101801/154; 190201601/52;	190101801/32; 190103703/9;	190101801/71; 190501501/104
d.-e:dic	190101901/243		
d.-e:jlɛ:	90201601/41		
d.-e:jlɛr	190101601/376		
d.-e:lɛ:	190100201/38; 190101801/149; 190501501/296; 190500901/61;	190600001/5; 190200001/31; 190501501/93; 190500901/73;	190101602/2; 190501501/15; 190500901/34; 190500901/49
d.-e:lɛr	190101001/39; 190500901/30;	190101602/19; 190103203/6	190103203/2;
d.-e:m	190100201/29; 190101001/144;	190600001/71; 190101001/62;	190100902/133; 190101801/138;
d.-e:ri	190500001/20; 190101801/69;	190101801/151; 190101803/15;	190101801/25; 190500901/55;

	190101801/151;	190101801/71	
d.-e:rim	190500901/139		
d.-e:rız	190100201/38;	190101802/110;	190501501/97;
	190500901/148		
d.-e:siniz	190101001/100		
d.-e:z	190100102/57;	190100201/104;	190101001/74;
	190101801/86		
d.-mif	190100902/186		
d.-di	190100001/117;	190100003/49;	190100003/50;
	190100003/51;	190100003/53;	190100003/56;
	190100003/57;	190100003/61;	190201501/236;
	190600003/18;	190700001/29;	190700001/30;
	190100901/187;	190100901/217;	190100902/197;
	190101601/91;	190101602/39;	190101602/40;
	190101603/70;	190101603/72;	190201701/23;
	190201701/24;	190101801/113;	190101801/124;
	190101801/136;	190101801/81;	190101802/30;
	190102001/46;	190201601/129;	190102201/30;
	190102501/24;	190102501/25;	190102501/26;
	190102701/17;	190102904/28;	190102905/100;
	190102905/97;	190103202/30;	190103203/55;
	190601601/47;	190601601/51;	190601601/79;

	190600301/6;	190600601/32;	190600701/28;
	190600702/41;	190600702/42;	190600703/27;
	190600801/20;	190100902/198;	190101801/81;
	190103203/57;	190103401/57	
d.-di:m	190100401/274		
d.-di:mi	190102901/179		
d.-di:n	190103801/225		
d.-di:ndʒɛ	190600701/93		
d.-di:nɛ	190101603/26		
d.-dic	190100003/25;	190102901/54;	190102903/44;
	190103401/52		
d.-diclɛrimiz	190100404/21		
d.-dictɛn	190101801/91;	190101802/34;	190102601/61
d.-dilɛ:	190101602/106;	190600001/34;	190600001/55;
	190100901/186;	190100902/117;	190100902/123;
	190103801/175;	190101601/81;	190102901/169;
	190102905/221;	190103001/58;	190103202/33;
	190103601/21;	190600601/14;	190600601/29;
	190600601/33;	190600701/51	
d.-dilɛr	190201701/27;	190103702/83	
d.-dili:sɛ	190100201/81		
d.-dim	190100001/102;	190100001/104;	190100001/116;

	190100002/70;	190100006/5;	190101701/35;
	190600003/19;	190600003/2;	190700001/19;
	190700001/31;	190700001/34;	190100901/221;
	190100902/141;	190100902/143;	190101201/81;
	190100401/219;	190101601/260;	190101601/262;
	190101601/265;	190101603/73;	190101603/75;
	190101603/8;	190101603/9;	190201701/10;
	190201701/25;	190201701/9;	190101801/114;
	190101801/118;	190101801/121;	190101801/125;
	190101801/126;	190101802/36;	190101802/37;
	190101901/297;	190102001/52;	190102001/53;
	190201601/127;	190102901/248;	190300901/37;
	190103701/32;	190103702/31;	190103703/76;
	190601601/21;	190601601/23;	190601601/26;
	190601601/36;	190601601/39;	190601601/40;
	190601601/50;	190601601/52;	190601601/55;
	190601601/56;	190601601/58;	190601601/74;
	190601601/81;	190600703/1;	190600703/12;
	190600703/25;	190600801/18;	190100902/13;
	190101801/128;	190102901/99;	190601601/80
d.-din	190100003/9;	190100101/111;	190102903/38
d.-dindze	190600003/25		

d.-mif	190101803/76		
d.-im	190101801/127		
d.-je:dinε	190100402/9		
d.-jεbildʒeclε:	190100902/187		
d.-jεlim	190100005/11		
d.-jεmε:ʒεm	190102901/187;	190102901/359	
d.-jεmεdim	190101801/110		
d.-jεmεm	190101603/19		
d.-jεmεmif	190101201/46		
d.-jεmεsεm	190102901/86		
d.-jεmεssin	190101801/9		
d.-jindʒεsinε	190102901/108		
d.jip	190102901/178;	190100001/183	
d.-mε	190300901/11		
d.-mε:	190101603/71		
d.-me:	190101601/266		
d.-mε:jdʒec	190300901/13		
d.-mε:sin	190101803/2		
d.-mε:ʒεn	190102701/85		
d.-mεdi	190101801/99;	190102905/212	
d.-mεdic	190101603/53;	190100901/104	
d.-mεdim	190100901/251;	190103702/49;	190101801/125;

	190101802/11;	190102401/22;	190103702/49
d.-mejiz	190201601/158		
d.-mɛjiz	190101601/293		
d.- melɛri	190100901/310		
d.-mɛm	190101601/295		
d.-mɛmiɟɛ:	190101601/39		
d.-mɛsin	190500901/130		
d.-medɛn	190202501/19		
d.-mɛz	190101601/254		
d.-mɛzdi	190101901/38		
d.-mezɛ:	190101801/67		
d.-mezɛ:di	190100901/269;	190600701/101	
d.-mif	190201501/243;	190600002/81;	190600002/84;
	190700001/59;	190700001/60;	190700001/65;
	190700001/71;	190100902/183;	190100902/184;
	190101801/101;	190101801/122;	190101801/123;
	190101802/1;	190101802/2;	190101802/30;
	190101803/19;	190101803/20;	190101803/22;
	190101803/28;	190101803/30;	190101803/35;
	190101803/36;	190101803/37;	190101803/48;
	190101803/49;	190101803/50;	190101803/75;
	190101803/77;	190101803/80;	190101803/81;

	190101803/82;	190101803/86;	190101803/88;
	190101803/89;	190102001/122;	190102001/128;
	190102001/129;	190201601/11;	190201601/13;
	190201601/28;	190201601/72;	190201601/74;
	190201601/75;	190201601/77;	190102901/167;
	190102901/47;	190102904/6;	190103702/73;
	190103702/74;	190600701/9;	190600702/14;
	190700001/66;	190201601/73;	190101901/372;
	190102001/120		
d.-miſle:	190100901/30;	190100902/189;	190100902/190;
	190100901/29;	190100901/31;	190101601/317;
	190101801/158;	190102001/126;	190102001/13;
	190201601/16;	190201601/17;	190102901/139;
	190102901/59;	190102903/59;	190103401/29;
	190103401/35;	190103702/66;	190600701/8;
	190102901/50		
d.-miſler	190600002/83;	190101201/205;	190201701/44;
	190102901/240		
d.-rim	190101601/294;	190102701/95;	190103702/50;
	190103702/51		
d.-riz	190100101/169;	190700001/1;	190700001/44;
	190103101/29;	190103101/45;	190103101/47;

	190101001/38;	190100101/132;	190100101/141;
	190100401/134;	190101601/15;	190102001/96;
	190201601/145;	190201601/146;	190201601/156;
	190201601/165;	190201601/166;	190102601/104;
	190102901/394;	190500901/94;	190201601/162;
	190100401/99;	190201601/144;	190501501/271
d.-sε	190101602/94		
d.-sεlε:	190101601/19		
d.-sεm	190100401/20;	190102904/17;	190102905/196
d.-sεn	190200901/18;	190103401/46	
d.-sejdin	190100402/9		
d.-sinne:	190102301/82		
d.-jivε:miɬlε:	190600701/7		
d.-jivε:miɬlεr	190101801/40		
d.-jivεr	190101201/55;	190101201/91;	190501501/176;
	190500901/103		
d.-jivεrɔdi	190600701/6		
d.-jivεrεm	190100901/325		
d.-jivεrindʒε	190101803/90		
d.-jivεriz	190102701/136		
deiftir-	‘değiştirmek’		
d.-isεc	190600001/56		

d.-səc 190600001/55

defa: Ar. ‘**دَفَا** def’a defa’

d. 190102903/41; 190700001/75; 190102903/44;
190100002/54

deli ɟ:Haruu ‘Delioğulları, sülale adı, lakap’

d ɟ. 190100002/40; 190600002/16; 190100901/11;
190100101/173; 190300201/56; 190103401/55;
190103401/57; 190103401/58

del- (tel- ED 490b) ‘delmek’

d.-e: 190201501/430

d.-ε:sin 190102901/344

delic (telük ED 498a) ‘delik’

d. 190102801/18; 190102905/192; 190102905/198;
190102001/112

d.+lɛrini 190101601/410

deliɔrman ‘Deliorman, Kuzeydoğu Bulgaristan’da bölge adı’

d.+dan 190102302/14

delicannu ‘delikanlı’

d. 190201501/203; 190201501/85

d.+jka 190100401/58

d.+sun 190201501/204

demec ‘demek, yani’

d.	190700001/55;	190100902/71;	190101601/214;
	190101803/113;	190101803/114;	190102601/88;
	190102901/166;	190102901/236;	190102903/8;
	190102905/20;	190301601/6;	190601601/77;
	190600601/66;	190600601/74;	190600601/87;
	190102905/271;	190100901/144;	
	190102905/107		

d.+tir 190102601/1

demet Yun. **demet** ‘demet’

d.	190103801/149;	190103801/154;	190100401/199;
	190101601/156;	190101901/184;	190102905/214;
	190200901/5;	190102901/331	
d.+ε	190102905/221		
d.+leri	190103801/150;	190100901/289;	190102801/54;
	190102905/241;	190102901/335	
d.+leri	190200901/13;	190103801/162	

demeṭ Yun. **demet** ‘demet’

d. 190102905/211

demi: (**temir** ED 508b) ‘demir’

d.	190101701/21;	190101701/22
d.+dæn	190100401/66;	190102905/62
d.+lε	190101601/408	

demir ɟɭan ‘Demiralan, Burgaz bölgesinde yer adı’

d ɟ. + u 190101901/169

demiran ɟ: mudu ‘demiran armudu’

d ɟ. 190101901/232; 190101901/239; 190101901/245

demir (temir ‘demir’ ED 508b) ‘demir’

d. 190100003/19; 190102901/217; 190600701/47;
190300901/46

d. + i 190101601/111

demokrasi Fr. **démocratie** ‘demokrasi’

d. + dɛ 190102601/21

demokrasija Bulg. **демокрация** ‘demokrasi’

d. 190102901/54

demran ɟ: mudu ‘demran armudu’

d ɟ. 190102901/286

denc ‘tütün demedi, destesi’

d. 90101201/184

d. + ε 190101201/188

denɛ- ‘denemek’

d. 190300901/104

den- ‘denmek’

d. 190103701/7

d.-e: 190100201/22; 190201501/2; 190201501/311;

	190100901/113;	190100901/167;	190100901/181;
	190100102/77;	190100401/148;	190102301/31;
	190200901/39;	190103207/36;	190103207/37
d.-ε:	190100201/52;	190100901/325;	190100901/47;
	190101601/244;	190102901/258;	190102905/84
d.-i:	190100002/49;	190100901/120;	190100401/159;
	190102701/73;	190103201/11;	190100001/41
d.-i:di	190101201/30;	190100401/195;	190102302/33;
	190102901/203;	190103401/22;	190103601/24
d.-i:di:ni	190600003/22		
d.-ir	190102601/54;	190102601/57;	190102601/59;
	190102601/60;	190102601/64;	190102601/79;
	190102901/358;	190102901/363;	190102901/367;
	190500901/95		
dεn- ‘denmek’			
d.-di	190100902/81		
d.-ε:	190100403/10;	190102901/259;	190102905/17;
	190100403/17		
d.-ε:mif	190101601/133		
d.-i:	190100901/233;	190100901/36;	190103101/46;
	190101201/53;	190101201/54;	190100901/95;
	190103101/46		

d.-i:di 190100001/40; 190102302/25; 190102302/42;
190102905/44

d.-i:mif 190103202/76; 190103203/44

d.-ije: 190100403/29

d.-ir 190100403/16

d.-sin 190100901/311

d.-sinmif 190100901/312

denε- ‘denemek’

d.-dile: 190500901/124

denejivεr- ‘deneyivermek’

d.-in 190201501/161

denifc ‘değişik’

d. 190102401/25

denif- ‘değişmek’

d.-e:le: 190500001/55

d.-sin 190501501/246

d.-ti 190101601/412; 190102701/115; 190101601/412

denifti- ‘değişmek’

d.-di 190101801/64; 190501501/250; 190500901/217

d.-dinî 190202501/5; 190300501/20

deniftir- ‘değiştirmek’

d. 190101603/35

d.-ε: 190102905/51

deniz ‘deniz’

d. 190103601/33

d.+ε 190100102/40; 190301401/31

derecy:n ‘Dereköy, Burgaz bölgesinde köy adı’

d. 190102401/1

d.+dæn 190101701/52

derεboju ‘nergiz çiçeği’

d. 190101601/377; 190102701/138

derε Far. دره **derre** ‘dere’

d. 190600001/15; 190600001/42; 190600001/46;
 190600002/102; 190100101/162; 190100101/163;
 190100101/171; 190301401/26; 190301401/32;
 190102001/50; 190102001/59; 190102001/66;
 190201601/162; 190102401/16; 190102401/17;
 190102401/4; 190102401/6; 190300201/73;
 190103207/30; 190103401/6; 190500901/175;
 190500901/90

d.+dε 190103801/236; 190103801/238

d.+di 190600001/43

d.+jε 190103801/261

d.+lε: 190100102/38; 190100102/39

d.+nin 190102301/27; 190102801/103; 190101803/73

dere ‘Far. دره **derre** ‘dere’

d.+dε 190501501/261; 190501501/262

d.+dεn 190100902/133

d.+jε 190201601/21; 190103207/29; 190103207/31;

190103207/32; 190200001/18; 190201601/20

d.+lε: 190500901/88

derεcø:n ‘Dereköy, Burgaz bölgesinde köy adı’

d. +dεn 190100901/220

d. +nε 190100901/221; 190100901/255

derεcøj ‘Dereköy, Burgaz bölgesinde köy adı’

d. 190103203/15

derεcy:n ‘Dereköy, Burgaz bölgesinde köy adı’

d.+dε 190102401/11

deri ‘deri’

d. 190102901/341; 190102905/284

d.+dεn 190102905/283

d.+dεn 190102801/87; 190102905/283; 190102905/282

d.+ji 190501501/183; 190501501/188

d.-nin 190103701/97

d.+si 190501501/193

d.+sindεn 190201601/149; 190501501/186; 190102901/339

d.+sini 190100902/181

d.+sinne 190100902/180; 190501501/180

deridȝic ‘dericik’

d.+i: 190101802/94

derin ‘derin’

d. 190100901/81; 190100102/39; 190103201/17;
190501501/165; 190501501/82

derman deresi ‘Değirmenderesi, Burgaz bölgesinde dere adı’

d.d. 190102001/61

derventi ‘erguvan’

d. 190201601/146

derviṣ a:ʃe ‘Derviş Ayşe, lakap’

d a. 190102001/23

derviṣ a:metle: ‘Dervişahmetler, sülale adı, lakap’

d a. 190102001/101

derviṣlic ‘Dervişlik, sülale adı, lakap’

d. 190100201/21

deska gradina Bulg. **детскаградина** ‘anaokul’

d g. 190201501/451

deska Bulg. **детска градина** ‘anaokul, *детска градина* kısaltılmış biçimi’

d.+ja 190201501/444; 190201501/450

deṣ- ‘deşmek’

d.-e: 190100006/15

deva:m Ar. دوام **deva:m** ‘devam’

d. 190100001/4

d.+u 190102701/67

devεboju ‘sarıçiçek açan, uzun sapı deve boynuna benzeyen, fena kokulu bir ilkbahar çiçeği/deveboynu/

d. 190102001/86

devir Ar. دور **devr** ‘devir’

d. 190102901/54

devlet Ar. دعوت **da:vet** ‘devlet’

d. 190101601/240; 190101601/78

d.+tε 190201501/86

devletle: ‘Devletler, sülale adı, lakap’

d. 190103201/10

devnε Bulg. Девня ‘Devnya’

d.+jε 190500901/107

devrεnti ‘leylak ağacı, erguvan’

d. 190501501/14; 190201601/144; 190201601/145;

190101901/169

d.+miz 190201601/155

devril- ‘devrilmek’

d.-džec 190100902/209

devrişalile: ‘Dervişaliler, sülale adı, lakap’

d.α. 190102001/20

devrişlic ‘Dervişlik, sülale adı, lakap’

d. 190102001/20

devrisi ‘devrisi, ertesi’

d. 190201501/98; 190201601/87

deje ‘diye’

d. 190100901/32; 190100101/57; 190100102/6;
 190103801/301; 190100401/92; 190101601/111;
 190101602/83; 190101603/19; 190101603/20;
 190101603/24; 190101802/4; 190101901/65;
 190101901/67; 190102001/123; 190201601/60;
 190201601/80; 190102401/30; 190102501/1;
 190102801/51; 190102801/88; 190102901/108;
 190103201/47; 190103202/59; 190103202/66;
 190103703/76; 190600301/18; 190600301/19;
 190600701/10; 190100402/5; 190103205/14

dεje ‘diye’

d. 190100001/45; 190100003/43; 190100003/55;
 190201501/408; 190201501/45; 190700001/64;
 190100901/218; 190100901/244; 190100901/251;
 190100901/252; 190100901/268; 190100901/269;

190100901/336;	190100901/58;	190100902/208;
190100902/56;	190100902/82;	190103101/53;
190100101/130;	190100102/80;	190101201/250;
190100401/244;	190301401/77;	190101601/158;
190101601/78;	190101602/73;	190101603/4;
190101801/139;	190201601/92;	190102201/50;
190102201/51;	190102501/39;	190102601/95;
190102701/126;	190102701/50;	190102905/70;
190300901/140;	190300901/154;	190300901/166;
190300901/224;	190300901/244;	190300201/64;
190103207/31;	190103207/32;	190103207/34;
190103207/4;	190501501/113;	190501501/270;
190501501/291;	190501501/9;	190601601/40;
190601601/61;	190601601/80;	190600703/9;
190500901/129;	190500901/133;	190500901/137;
190500901/150;	190500901/171;	190101801/73

dɛjɛn ‘diye’

d. 190100003/39

dɛji ‘diye’

d. 190201501/34; 190101602/109; 190201601/76

dɛji ‘diye’

d. 190103208/2; 190101201/167; 190101201/237;

190101602/110; 190300901/126; 190300901/127;
 190300901/162; 190300901/17; 190103207/30;
 190501501/246; 190103207/30

dejini ‘diye’

d. 190100402/44

dejif ‘halk şairlerinin karşılıklı mâni, türkü söylemeleri’

d. 190101802/109

dejif- ‘değişmek’

d.-sin 190101201/206

d.-ti: 190101801/31

dejific ‘değişik’

d. 190500001/21

dejiftiren ‘bir görevin bir kimseden bir başkasına geçmesi’

d.+i 190101201/240

dejifti:- ‘değiştirmek’

d. 190500901/136

d.-dile: 190103601/40; 190103203/5

d.-i: 190101801/57

di:- ‘demek’

d. 190101001/97; 190600601/2; 190103801/47;
 190103401/13

d.- dğec 190102001/15

d.- ri 190101801/31

di- ‘demek’

d.- jε:mε:ɖɛm 190102901/370

d.- jelim 190102903/51

d.- jεmε:ɖɛm 190102905/178

d.- jemɛdiler 190103202/21

d.- jɛn 190201501/326

din- ‘denmek’

d.- ni: 190500901/31

di:jε ‘diye’

d. 190700001/49

dil ‘dil, lisan’

d.+lɛri 190201501/314

dil ‘değil’

d.	190201501/129;	190201501/130;	190201501/157;
	190201501/186;	190201501/208;	190201501/221;
	190201501/255;	190201501/280;	190201501/370;
	190201501/389;	190201501/423;	190500001/57;
	190600002/106;	190600002/5;	190100902/106;
	190100902/180;	190103101/37;	190101001/125;
	190101601/103;	190101601/407;	190101602/111;
	190101602/45;	190101602/7;	190101602/89;

	190101603/29;	190101801/150;	190101801/9;
	190101803/21;	190101803/38;	190201601/164;
	190102901/79;	190103001/38;	190103401/52;
	190300501/7;	190500901/157;	190500901/160;
	190500901/170;	190500901/202;	190500901/77;
	190201601/160;	190500901/156	
d.+di	190500001/47;	190101601/101;	190101601/365;
	190101601/237		
d.-mif	190100901/311		
d.-mif	190500001/59		
d.-sin	190201501/423		
di:l ‘değil’			
d.	190100005/2;	190103702/75;	190100001/112
di:l ‘değil’			
d.	190100003/9;	190100201/53;	190201501/110;
	190201501/314;	190201501/32;	190201501/351;
	190201501/421;	190101701/33;	190101701/63;
	190600001/31;	190700001/32;	190100101/10;
	190100101/130;	190101301/28;	190101301/35;
	190101301/6;	190100401/20;	190100402/41;
	190101601/276;	190101801/98;	190101802/83;
	190101901/162;	190102001/128;	190201601/48;

	190102201/18;	190202501/13;	190102501/29;
	190102701/103;	190102901/178;	190102901/279;
	190102903/27;	190102904/18;	190102905/89;
	190103203/36;	190103206/7;	190103702/56;
	190201503/11;	190201503/24;	190600601/10;
	190600601/4;	190600601/5;	190500901/121;
	190500901/91;		
d.+di	190100101/63;	190100101/65;	190100101/78;
	190103801/313;	190101901/26;	190102401/41;
	190102905/91;	190103702/100	
d.+dilər	190100101/25		
d.+dim	190102701/134		
d.+dir	190103202/56;	190501501/8	
d.+im	190100402/61;	190102701/92	
d.+mif	190100004/4;	190100402/1;	190102901/384;
	190103601/43		
d.+sin	190100004/13;	190600001/60;	190102501/62
di:- ‘değmek’			
d.-mif	190103702/44		
di:nɛc ‘değnek’			
d.	190101901/332,	190101901/264	
d.+lɛr	190101901/265		

di:nec ‘değnek’

d.+leri 190101901/266

di:rən ‘harmanda sapları yayma yarayan demir ya da tahtadan yapılmış ucu çatallı tarım aygıtı’

d. 190102905/252; 190102905/257; 190200901/4

d.+in 190102801/88

d.+nε 190102801/65

di:ɟiclic ‘değişiklik’

d. 190100402/38

di:ɟ- ‘değişmek’

d.-in 190100003/27

d.-ir 190102601/80

d.-mectən 190102903/59

dibec ‘dibek, taştan veya ağaçtan yapılmış büyük havan’

d. 190103701/56

d.+lε 190103701/65

d.+tε 190103205/16

dip ‘dip, alt’

d.+i 190102905/284; 190102905/192

d.+inε 190102903/54

dic- (**tik-** ED 475b) ‘dikmek’

d.-ε: 190501501/290

d.-ε:çən	190501501/292		
d.-ε:di	190201601/147		
d.-ε:lε:	190100901/274		
d.-ε:sin	190102901/343;	190501501/274;	190501501/278
d.-e:z	190201501/361		
d.-εrim	190501501/297		
d.-εriz	190501501/293		
d.-mezle:mif	190101901/116		
d.-miflε:	190102901/140		
d.-ε:di	190201601/137		
d.-ti	190201601/149		
d.-ivərisin	190102901/383		

dicmε ‘dikme’

d.-mε:	190101603/49;	190101603/57
---------------	---------------	--------------

dicil- (**tikil-** ED 481a) ‘dikilmek’

d.-i:	190103702/28
d.-i:di	190501501/155

dicinε ‘dikine’

d.	190103702/45
-----------	--------------

dicif ‘dikiş’

d.+lεε	190501501/294
d.+tε	190300201/16

dit- ‘ditmek/yün ditmek/’

d.- e:	190201501/344	
d.- ε:dic	190100401/145	
d.- ε:lε:	190101601/357;	190101601/356
d.- ε:sin	190103801/242;	190501501/268
d.- ε:ti	190103801/232	

ditmε ‘ditme/yün ditme/’

d.- ε:	190100101/36;	190102701/124;	190103801/239;
	190101601/361;	190300901/177	

didil- ‘didilmek/yün didilmek/’

d.-dʒec	190101201/244
d.-ε:di	190300901/176

dile- ‘dilemek, istemek’

d.	190101602/8
-----------	-------------

dil- (til-‘dilmek’ ED 490b) ‘dilmek’

d.-e:lεr	190300901/121
d.-e:sin	190500001/7
d.-i:z	190103204/5

dilec ‘dilek, arzu’

d.	190100402/54;	190101602/8
d.+ ε:nle	190100402/55	
d.+ i	190100402/56	

dilim (tilim ED 500a) ‘dilim’

d.	190201501/21;	190500001/7;	190100101/149;
	190103801/79;	190100401/68;	190101601/102;
	190101901/79;	190500001/7	

džimparıfa: ‘Cinparçalar, Burgaz bölgesinde yer adı’

dž.	190300901/36
------------	--------------

dimdic ‘dimdik’

d.	190101602/112
-----------	---------------

dinnε- ‘dinlemek’

d.	190102301/65
-----------	--------------

dinnεnme ‘dinlenme’

d.	190600301/2;	190600301/5
-----------	--------------	-------------

dinnεn- ‘dinlenmek’

d.	190101603/63
d.-džεz	190600801/30
d.-ε:m	190101603/45
d.-ε:z	190103205/22
d.-εdžem	190201601/129
d.-i:sin	190101201/192
d.-mεdic	190600301/5

dip ‘dip’

d.	190600001/45
-----------	--------------

d.+ lɛ:ndɛ 190201601/8

direc 1. 'direk'; 2. 'sütün'; 3 'burun kemiği'

d. 190201503/33

d.+ ɛ: 190103201/62

d.+ ɛ:ni 190103201/66

dirɛdʒic 'küçük direc'

d. 190102901/140

directɔru Bulg. **директор** 'müdür/okul müdürü/'

d.+muz 190600701/76

dirɛn- 'direnmek'

d.-dic 190101802/15

diref- 'çekişmek, dalaşmak'

direftic 190101802/15

diri 'diri'

d. 190201501/297

diʃ (ti:ʃ TT 183) 'diş'

d.+i 190100004/18; 190102601/58

d.+in 190100006/19

d.+inizɛ 190100006/12

diʃli 'dişleri olan yaba'

d. 190102905/260

diskoteka Bulg. **дискотека** 'disco,diskotek'

d. 190600601/44

dije ‘diye’

d. 190100201/70; 190100901/170; 190100901/227;
 190101201/27; 190103801/108; 190103801/190;
 190100402/19; 190101602/58; 190101603/25;
 190101603/56; 190101603/6; 190101801/94;
 190101901/115; 190101901/116; 190101901/125;
 190101901/136; 190101901/264; 190201601/60;
 190102801/6; 190102801/94; 190102901/77;
 190300901/46; 190103201/81; 190103601/46;
 190103701/102; 190103701/117; 190103702/75;
 190103702/84; 190103702/91; 190103703/7;
 190600601/69; 190101803/2; 190103702/94

dijer ‘diğer’

d. 190100005/4

dijif- ‘değişmek’

d.-ε: 190102601/73

d.-ije: 190102601/77

dizic ‘dizilmiş olan’

d. 190100102/39

diz- (**tiz-** ED 572a) ‘dizmek’

d. 190101201/177; 190300501/18

di.-ε:dic	190103801/295		
d.-ε:dim	190103206/4		
d.-ε:lε:	190100001/136		
d.-ε:m	190300901/152		
d.-ε:sin	190300201/55		
d.-εrim	190103206/29		
d.-i:m	190101201/178;	190101201/200;	190101201/222
dizi:s	190103801/293		
d.-i:z	190100003/48		
d.-miʃ	190101201/228		
d.-ivε:ri:z	190100003/33;	190101201/183;	190101201/228;
	190100003/33		
dizil- ‘dizilmek’			
d.-i:sin	190101001/120		
dizme ‘dizme kişi’			
d.-ε:	190100003/44;	190100003/46;	190101201/232;
	190102001/15		
du:ʃa: ‘dışarı’			
d.+da	190102801/20		
d.+da	190100901/301;	190600601/37;	190600701/78;
	190101803/55;	190102901/85	
d.+dan	190100901/160;	190101201/263;	190102901/67;

190102901/87

duʃa: ‘dışarı’**d.+la:nu** 190101001/116**d.+lara** 190102201/13**dʒuɣuɾa** İsp. **cigaro** ‘sigara’**dʒ.+la:** 190500001/67**duɫbokoɫ** Bulg. **Дългопол** ‘Dılgopol’**d.+a** 190101001/45**duɫɣɔpɔɫ** Bulg. **Дългопол** ‘Dılgopol’**d.** 190100902/62**duɪn ɖuɪn** ‘dın dın’**d ɖ.** 190101901/338**duɾʒɔva** Bulg. **държава** ‘devlet’**d.** 190200901/21**duʃaɾu** ‘dışarı’**d.** 190100901/245; 190100901/263; 190102501/18;

190103801/290; 190600701/99; 190600702/25;

190600801/15; 190500901/147; 190500901/148;

190100901/251; 190102501/41

d.+ da 190100901/246**d.+ su** 190102901/223**duʃkotna** Bulg. **Дъскотна** ‘Diskotna, Burgaz bölgesinde köy adı’

d. 190100002/78; 190100101/167; 190100902/16

d.+dan 190100002/80; 190500901/213

d.+da 190600002/77

d.+jdu 190600002/78

duf ‘dış’

d. 190102901/112

d.+la:nu 190201701/33; 190201701/38

d.+laru 190101901/79; 190101001/21; 190101901/222

d.+u 190300901/126

d.+uma 190600801/28

d.+una 190103701/68; 190500901/142

d.+unda 190100005/11; 190601601/63

d.+undan 190100001/219; 190102901/115; 190102901/290

dufta:z ‘dış’

d.+u 190300901/127

duz ‘dış’

d. 190201501/86

dnevna Bulg. **дневна** ‘gündüz, güne ait’

d. 190100402/2

dø:d ‘4; dört’

d.+dy 190101001/142

d.+yn 190102001/30

d.+yny 190201501/461

dø:dε: ‘dörder’

d. 190103702/9; 190101201/147

dø:- (tög- DLT 525) ‘dövmek’

d.-dyc 190100901/278

d.-myf 190500901/84

d.-myflε: 190100902/178

dø:dyndzy ‘4; dördüncü’

d. 190101901/143; 190601601/83

d.+jε 190101901/137

d.+sy 190201501/192

dø:rdyndzy ‘4; dördüncü’

d.+ jε 190600701/62

dɔn- (toŋ- 'donmak' DLT 614) ‘donmak’

d.-e: 190103703/40

d.-du 190103703/40

dø:n- (tö:n- TT 184) ‘dönmek’

d.-dy 190201501/282; 190201501/296

d.-dylε: 190101802/21

d.-mɛdi 190201501/305

dø:rt ‘4; dört’

d. 190100001/85; 190103208/1; 190104001/1;

190201501/13; 190101201/125; 190101801/46;
 190102901/69; 190102901/211; 190300201/60;
 190300201/63

də:ru 'hiçbir yöne sapmadan, doğruca'

d. 190103401/13

dø:t '4; dört'

d. 190103208/2; 190201501/134; 190201501/200;
 190201501/231; 190201501/232; 190201501/251;
 190100901/117; 190100901/121; 190100901/27;
 190100901/64; 190100902/120; 190101001/106;
 190301401/59; 190100404/16; 190101603/25;
 190101603/40; 190101901/109; 190101901/190;
 190101901/316; 190101901/318; 190101901/68;
 190101901/82; 190102001/29; 190201601/113;
 190200901/24; 190200901/28; 190102901/137;
 190103206/39; 190103207/1; 190103901/17;
 190103901/9; 190501501/278; 190501501/42;
 190601601/2; 190601601/4; 190600601/62;
 190500901/127; 190500901/96; 190201501/326;
 190500901/90; 190102301/89

dø:t '4; dört'

d. 190100901/207; 190103207/28

dəbra poljana Bulg. **Добра Поляна** ‘Dobra Polyana, Burgaz bölgesinde köy adı’

d.p.+da 190700001/14

dəc- (tök- ED 477a) ‘dökmek’

d.-ε:dic 190103701/121

d.-ε:lər 190103801/225; 190102901/306

d.-e:rim 190103101/10

d.-ε:sin 190501501/72; 190501501/74

d.-εdʒec 190103801/30

d.-ər 190103801/213; 190103001/5; 190100401/213

d.-εrim 190103206/25

d.-εriz 190100101/48; 190100101/151

d.-ijən 190103701/81

d.-mε:jǝ 190100102/5

d.-mezlər di 190103701/120

d.-myf 190102201/16

d.-myflər 190102901/89

d.-tym 190103101/11

d.-y:m 190103801/22; 190103206/32

d.-yjəm 190201501/103

d.-yjən 190102801/85; 190103703/39

d.-yp 190102905/77

d.- mε:sin 190103207/33

d.-yvæɛ:m 190300901/223

d.-yvæɛ:n 190300901/189

d.-yværilær 190102901/307

døcyt- ‘dökülmek’

d.-dyctɕɛ 190101802/64

d.-ɛ:jɛ 190102201/14

d.-i: 190103801/220

d.-mæsin 190100001/45

d.-myɟ 190103701/3

d.-syn 190501501/266

d.-yvæɛ: 190101802/64

dogovor Bulg. **договор** ‘resmî nikâh’

d. 190100001/28

d.+da 190100001/49

d.+laru 190101801/133

dəju:- (**todur-** DLT 307) ‘doyurmak’

d.-duk 190100101/87

d.-muɟ 190103601/49

doktoru Fr. **docteur** ‘doktor’

d. 190200001/54

doktu: Fr. **docteur** ‘doktor’

d.+la: 190600701/41

doktur Fr. **docteur** ‘doktor’

d.+lara 190600701/41

d.+laru 190101201/94

dokturu ‘doktor’

d. 190201501/202; 190301401/12; 190101201/93

d.+ja 190102401/39

doku- ‘dokumak’

d.- u:sun 190100401/153

doldur- ‘doldurmak’

d.-e:z 190300201/12

dön- (tö:n- ED 515a, TT 184) ‘dönmek’

d.-dʒɛ:dim 190103201/49

d.-dʒec 190101602/88

d.-dy 190103801/193; 190600601/81

d.-dy:nɛ 190100001/10

d.-dyc 190102401/35

d.-dyctʃɛ 190102801/52

d.-dylɛ: 190100101/84

d.-dylɛr 190101802/19

d.-ɛd 190102905/232

d.-e: 190201601/19; 190102801/52

d.-ɛ: 190100101/93; 190101601/291; 190101802/119;

	190101803/63;	190102905/228;	190102905/228
d.-ɛ:dic	190103801/259		
d.-e:lɛ:	190201503/38		
d.-ɛ:lɛ:di	190103801/286		
d.-ɛ:n	190102905/238		
d.-e:ri	190102905/274		
d.-ɛ:sin	190102801/48;	190102905/237;	190102905/123
d.-ɛndictʃɛ	190101901/367;	190101901/376	
d.-ɛnɛ	190102904/42		
d.-ɛnɛ:	190103801/281		
d.-ɛnmif	190102904/42		
d.-i:lɛ:	190100404/47		
d.-mɛ:	190103101/16		
d.-mɛdi	190100201/30;	190103801/195;	190103801/194
d.-mɛdilɛ:	190201501/303		
d.-mɛdim	190100401/8		
d.-myf	190101801/119;	190102904/8;	190102904/8
d.-yndʒɛ	190100401/12		

døndyrme ‘döndürme, yumurta, süt, un ile tavada kızartılarak yapılan, küçük yuvarlak tuzlu yiyecek’

d. 190300901/66

döndy:mɛ ‘döndürme, yumurta, süt, un ile tavada kızartılarak yapılan, küçük yuvarlak tuzlu yiyecek’

d. 190101901/50; 190301401/39; 190101802/43;
 190201601/144; 190102901/308; 190102903/17;
 190102903/21; 190103206/5; 190600301/24;
 190100101/47

d.+ji 190101901/54; 190103206/12

d.+sinden 190100403/15

döndyr- ‘döndürmek’

d.-e: 190201501/422; 190200901/32

d.-e:le: 190201501/234

d.-ε:n 190201503/34

döne döne ‘döne döne’

d d. 190102905/232

dönyç ‘dönmüş’

d. 190500001/66

dönyvε:- ‘dönüvermek’

d.-dim 190101801/114

dört ‘4; dört’

d. 190101901/31; 190100101/135; 190100101/137

døfeç (tøšek ‘døšek’ ED 563b) ‘døšek, yatak’

d. 190100401/161; 190100401/163

døfec (tøšek ‘døšek’ ED 563b) ‘døšek, yatak’

d. 190100001/50; 190100001/51; 190100001/56;

	190100001/58;	190100201/46;	190101001/132;
	190101901/315;	190101901/349;	190200001/47;
	190102701/22;	190201503/13	
d.+lɛ	190201503/16;	190201503/18	
d.+lɛ:	190200001/48		

døfɛmɛ 1. 'arabanın tahta döşemesi'; 2 'balkabağı ile yapılan bir çeşit tepsi böreği'

d.	190102601/38;	190101701/1;	190101701/3
d.+si	190101701/4		

døfɛ- 'döşemek, yaymak, sermek'

d.- ɛ:n	190300201/35		
d.- ɛ:sin	190100001/196		
d.- ɛ:	190101001/119;	190103801/79;	190201503/12;
	190201503/15		
d.- ɛ:jəm	190101701/20		
d.- ɛ:jəm	190201501/118		
d.- ɛ:jən	190101901/87;	190300901/133	
d.- ɛ:jəsin	190300901/134		
d.- ɛ:lɛ:	190300201/31		
d.- ɛ:m	190100201/47;	190103702/9	
døfɛ:sin	190100001/197;	190500001/39;	190501501/276;
	190501501/280;	190501501/43;	190500001/14

d.- dictən	190501501/277		
d.- jip	190501501/37		
d.- rim	190103206/27		
d.- riž	190103206/24;	190100101/135	

døv- ‘dövmek’

d.-dyc	190100902/124		
d.-ε:cən	190100102/10		
d.-ε:di	190103801/217		
d.-ε:dic	190100901/279;	190100901/292;	190103801/218;
	190102001/110		
d.-ε:lε:di	190100902/100		
d.-e:sin	190100901/290		
d.-ε:sin	190100401/195		
d.-e:ž	190200901/1;	190200901/26;	190200001/13
d.-mēdi	190201501/61		
d.-yp	190100901/127		

døvyf- ‘dövüşmek’

d.-y:cε	190500901/84
----------------	--------------

dɔvum (tugum ED 470a) ‘doğum’

d.-um	190201601/106
d.+un	190201601/107

drazni Bulg. дразни ‘kızdırmak, öfkелendirmek’

d. 190100402/32

drenci Bulg. дренки ‘kızılcık ağacının yemişi’

d. 190102001/80; 190100001/184

du:- (tur- EUTS 253) ‘durmak’

d. 190102905/56

d.-du 190100001/68; 90201501/302; 190100901/49;
190103101/12; 190100401/17; 190103203/51

d.-du:m 190103703/61

d.-duduk 190200001/2; 190201501/56; 190100901/57;
190100902/11; 190102401/40; 190102701/3;
190300901/48; 190103701/6; 190102601/24

d.-du:ta: 190201501/299

d.-dum 190100401/10; 190101901/4; 190201601/113;
190102601/26; 190103201/9; 190201601/152

d.-dure:ta: 190201501/430

d.-tu:ta:du 190101801/19

d.-ma:ta: 190101301/18

d.-ma:m 190103208/4

d.-madan 190600003/29; 190100901/68; 190102301/79

d.-madu:ta: 190201501/298

d.-madum 190102501/37

d.-məzmuf 190100001/210

d.-sun 190100001/104; 190101801/149; 190102201/51;
190102905/163

du:ra- (toğra:- ED 472b) ‘doğramak’

d.- a:jən 190300901/192

d.- a:jəz 190300201/10; 190103701/42

d.- ajsən 190100001/80

d.- ar 190102901/313

d.- rsun 190100001/83; 190103701/112

d.- jwp 190100001/202

dut Far. دوت **du:t** ‘dut ağacı’

d. 190103207/24

du:van kaja ‘Duvankaya/Doğankaya/, Burgaz bölgesinde köy adı’

d k.+dan 190201501/192; 190201501/193

džadžuktu ‘filizli’

dž. 190101201/128

dudu 1. ‘kız kardeş’; 2. ‘kız kardeşin kızı’

d.+laru 190201501/165

d.+m 190100901/155; 190100901/211; 190100901/83;
190100901/99; 190103101/58; 190201701/15;
190201701/26; 190102001/31; 190100901/165;
190100901/184; 190100901/278; 190100901/308;
190100901/313; 190100901/37; 190201701/29;

190201701/38; 190201701/46; 190201701/50;

190201701/54; 190201701/6; 190201701/65;

190103601/5; 190103703/4; 190103703/9;

190100901/296

d.+muz 190201501/168

duł (tul EUTS 252, tul DLT 501) ‘dul’

d. 190201601/113; 190102301/6; 190600702/1

d.+łarunna 190600702/2

duł- ‘durmak’

d.- u:la: 190101801/60

duman (tuman ED 507a) ‘duman, sis’

d. 190101801/66

dumanɔł- ‘bir kimse veya bir şeyin ortadan kaybolması’

d. 190103801/5; 190600701/11

dumanłuu ‘dumanlı, sisli’

d. 190101601/14

dumannuu ‘sisli’

d. 190101201/186

duruk ‘duru’

d. 190300901/70

durabil- ‘durabilmek’

d.-i:sin 190500001/66

d.-amadur 190600701/85

d.-ama:ɖzak 190101602/87

d.-me:m 190101001/55

d.-me:ruʒ 190600601/40; 190101001/58; 190501501/300

d.-məjuʒ 190101802/5

d.-məzduk 190102905/2

d.-məzdum 190102905/90

durudʒadʒuk ‘sulu, koyu karşıtı’

d. 190300901/122

durudʒak ‘sulu, koyu karşıtı’

d. 190500001/8

durudʒək ‘sulu, koyu karşıtı’

d. 190103203/30

ɖur- ‘durmak’

ɖ.- uka 190101201/79

dur- ‘durmak’

d. 190100003/25; 190100006/5; 190600601/7;
190102901/186

d.-duk 190201501/52

d.-dum 190103203/23

d.-e: 190100001/183; 190201501/310; 190201501/390;
190500001/48; 190100401/72; 190102001/72;

	190201601/120;	190102801/83;	190102905/244;
	190103702/11;	190103702/90;	190103703/24;
	190501501/251		
d.-ε:	190102905/219		
d.-e:ta:	190101901/94;	190201501/80;	190201501/82;
	190600002/69;	190600002/82;	190101602/112
d.-	190103101/53		
d.-e:ru	190500001/9		
d.-e:z	190100102/54		
d.-i:	190100001/97;	190100001/98	
d.-i:jmif	190102301/39		
d.-i:mif	190102301/29;	190103702/63	
d.-ma:ɖam	190100001/172		
d.-ma:jε	190100002/63		
d.-ma:jε:	190101901/350		
d.-madan	190101802/22		
d.-madəndzana	190600002/1		
d.-me:	190600002/1		
d.-sun	190100102/80		
d.-u:	190101602/97		
d.-u:duk	190100003/64;	190101201/231	
d.-u:dum	190103703/60		

d.-u:ka	190300901/125	
d.-u:kan	190103702/65	
d.-u:muf	190100901/334	
d.-u:muftur	190201501/350	
d.-uje:	190201501/323	
d.-ujəm	190101901/30	
d.-ujən	190201501/20;	190103703/7
d.-un	190101001/43;	190600002/81
d.-usun	190100401/168	
d.-zak	190101802/6	
d.-zeçta:	190600002/65	

durul- ‘durulmak’

d.-ma:jε	190103601/36
d.-məz	190101802/6

dzurutuk ‘Curuluk, sülale adı, lakap’

dž.	190102904/4
------------	-------------

durum ‘durum’

d.+da	190601601/55
--------------	--------------

duruf ‘duruş’

d.	190301601/17
-----------	--------------

duruvε:- ‘duruvermek’

d.-dic	190600702/38
---------------	--------------

duskotna Bulg. Дѣскотна Diskotna, Burgaz bölgesinde köy adı

d.+ja 190100101/91

duftubak ‘dişbudak ağacı’

d. 190100101/119

d.+ a:n 190102903/57

d.+laru 190100101/126

dufulukla: ‘Duşuluklar, sülale adı, lakap’

d. 190101601/147

dut Far. دوت *tu:t* ‘dut’

d. 190100901/150; 190102001/82;
190102001/83

duva Ar. دعا *du'a:* ‘dua’

d. 190101701/38

d.+ja 190101001/136

duva: Far. دیوار *di:va:r* ‘duvar’

d. 190102901/105

d.+dan 190102901/115; 190102901/124

d.+lara 190101901/304

d.+laru 190600001/41

duvak ‘duvak’

d. 190100201/1; 190100201/118; 190100201/89;

	190100201/90;	190201501/403;	190201501/406;
	190103001/18		
d.+ a:muu	190201501/409		
d.+la	190600701/23;	190600701/25	
duvankaja ‘Duvankaya/Doğankaya/’			
d.	190100101/166;	190100101/9;	190103703/75;
	190103703/76;	190103703/77	
duvar ‘duvar’			
d.+a	190501501/224		
d.+uun	190102901/112		
duj- (tuy- ED 567) ‘duymak’			
d.-a:duuk	190501501/123;	190501501/125	
d.-aməsuun	190101201/236		
d.-an	190102901/152;	190103401/57	
d.-du:nda	190700001/75		
d.-dun	190700001/65		
d.-duna	190700001/73		
d.-dunuz	190500901/223		
d.-e:lər	190100902/174		
d.-ε:m	190101601/337		
d.-masuunnar	190103401/56		
d.-məzmuuf	190103201/66		

d.-muf 190102901/145

d.-uvɛ:di 190103202/28

dujur- ‘duyurmak’

d. 190700001/8

dujurabil- ‘duyurabilmek’

d.-sin 190700001/12

dy:mɛ ‘dövme işi/değirmen, havan/’

d. 190100401/33

d.- ɛ: 190103801/165

dy:- ‘öğütmek, dövmek/değirmen, havan/’

d.-dʒɛʒ 190102801/35

d.-dyc 190201701/42

d.-dyctɛn 190103701/84

d.-yjɛn 190102905/175

d.-vɛ:lɛ:di 190103801/159

dy:n ‘dügün’

d.	190100001/31;	190100001/38;	190100201/100;
	190100201/119;	190100201/120;	190100201/84;
	190100201/91;	190100201/99;	190201501/173;
	190201501/383;	190201501/394;	190100902/76
	190100902/77;	190100101/67;	190100101/73;
	190101201/253;	190100401/225;	190100401/247;

	190100401/248;	190101601/190;	190101602/30;
	190101602/34;	190101602/38;	190101602/48;
	190101603/14;	190201701/27;	190201701/31;
	190201701/43;	190101803/58;	190101901/15;
	190101901/8;	190201601/53;	190201601/87;
	190102301/75;	190102401/29;	190102601/37;
	190102701/123;	190102701/42;	190102701/47;
	190102901/97;	190103202/54;	190103202/61;
	190103203/34;	190103702/76;	190501501/159;
	190100201/19		
d.+dε	190100001/135;	190100201/103;	190101601/174;
	190101601/175;	190101901/109;	190201601/90;
	190103205/25;	190103601/26;	190103702/103;
	190103203/35		
d.+dεn	190101803/59;	190201601/96;	190102501/53
d.+ε	190100001/169;	190100201/79;	190201501/384;
	190100101/71;	190100401/235;	190100401/245;
	190100401/254;	190101602/23;	190101602/37;
	190101603/23;	190201601/41;	190103202/59;
	190100101/68		
d.+nε:	190102401/24		
d.+nε:dε	190100201/121;	190100101/99;	190101601/352;

	190101901/104;	190102701/119;	190300901/43;
	190103702/21;	190100201/34	
d.+nɛ:miz	190103702/100		
d.+nɛr	190100001/108;	190102701/122	
d.+nɛrɛ	190102601/35		
d.+nɛri	190102903/23		
d.+y	190100001/30;	190100001/52;	190101901/16;
	190201601/42;	190102301/13;	190102301/5;
	190102401/28;	190102401/30;	190103702/97
d.+ym	190100001/55;	190100101/73;	190101602/15;
	190101602/22;	190101602/41;	190102401/23;
	190100201/117		
d.+ymdɛ	190100001/219;	190101602/29;	190201701/46
d.+ymyzdɛn	190103601/18		
d.+ymyzdy	190101801/47		
d.+yn	190100201/91;	190103202/58	
d.+ynɛ	190100001/52;	190101801/124	
dy:t- ‘dürtmek’			
d.-myf	190101803/87		
dy:z ‘düz’			
d.	190100101/124;	190101901/87	
dy:z ‘düz’			

d. 190100902/42

dycan Ar. دكان **dükkan** ‘dükkan’

d. 190100902/169; 190100902/170

d.+u 190100902/171; 190300201/80

d.+un 190600702/38; 190600702/42

d.+na:da 190100001/92

d.+dejim 190101301/19

dycandzuuk ‘küçük dükkan’

d. 190103202/13

dycandzu ‘dükkançı’

d. 190103202/10; 190103202/17

d.+ja 190102701/17

dycan Ar. دكان **dükkan** ‘dükkan’

d. 190102302/64; 190102302/65; 190102302/66;

190102302/67; 190102302/69

d.+ 190102701/13; 190103202/12; 190101001/57

d.+da 190100001/81

d.+dan 190101201/83; 190300901/166; 190103204/25

d.+u 190103203/58

d.+un 190202601/9

d.+na:da 190100401/165; 190101601/199; 190103703/34

d.+nara 190100401/171

dydyç ‘düdük’

d. 190101601/397; 190101601/410

dydycly ‘düdük ağacı’

d. 190101601/397

dydyclyc ‘düdük ağacı’

d. 190101601/398; 190101601/405

d.+tən 190101601/399

dyn ‘dün’

d. 190101701/6; 190103201/53; 190600601/21;
190600601/22

d.+ε 190101201/195

dynja: Ar. دُنْيَا **dünya** ‘dünya’

d. 190501501/248

d.+ja 190102901/367; 190102901/371

d.+laru 190300901/253

dynjε: ‘aşırı bir biçimde’

d. 190201601/27

dynjə ‘dış, çevre, ortam’

d.+da 190101601/121

dynje Ar. دُنْيَا ‘dünya’

d.+je 190101201/10; 190101201/17; 190100401/35;
190201601/5; 190102601/68; 190103201/3;

190103202/2

dynje ‘dünya’

d.+je	190103801/170;	190101802/91;	190102901/208
--------------	----------------	---------------	---------------

dynyfy ‘dünür’

d.	190102001/104
-----------	---------------

d.+le:	190101701/54;	190501501/161
---------------	---------------	---------------

dyr- ‘dürmek’

d.-e:	190201501/346
--------------	---------------

d.-y:lær	190100001/61
-----------------	--------------

dystfε ‘düzgün’

d.	190100001/80;	190100001/80;	190500001/64;
-----------	---------------	---------------	---------------

190101201/18

dyftybak ‘dişbudak ağacı’

d.	190102901/241;	190100902/66;	190100404/7
-----------	----------------	---------------	-------------

dyf- (tüş- ED 560a) ‘düşmek’

d.-e:	190102801/75;	190600801/23;	190102903/10
--------------	---------------	---------------	--------------

d.-ε:	190102905/271
--------------	---------------

d.-ε:mif	190103201/62
-----------------	--------------

d.-ε:sε	190102601/71
----------------	--------------

d.-εn	190102201/7;	190102901/63;	190102901/376
--------------	--------------	---------------	---------------

d.-εr	190102901/360
--------------	---------------

d.-εzεc	190102901/77
----------------	--------------

d.-i:	190102901/399		
d.-mæz	190103203/25		
d.-myf	190103702/42;	190101601/257;	190103702/44
d.-myfy:n	190600601/8		
d.-sε	190102901/131		
d.-tʃec	190100402/49;	190101601/87	
d.-ty	190600001/68;	190201701/55;	190102201/45
d.-y:dy	190100902/143		
d.-y:dym	190100902/136		
d.-mæsin	190501501/291		

dyfɛja:z- ‘düşeyazmak’

d.-duum	190102901/109
----------------	---------------

dyfɛ ‘düşme’

d.- ε:	190600701/40
---------------	--------------

dyfyc ‘fakir, yoksul’

d.	190300201/50
-----------	--------------

dyfyclyc ‘kürtaj’

d.+ y:	190101201/16
---------------	--------------

dyfyn- ‘düşünmek’

d.-dy	190601601/76
--------------	--------------

d.-dy:	190101601/92
---------------	--------------

d.-dym	190601601/38;	190600703/25
---------------	---------------	--------------

d.-e:m	190103401/25		
d.-e:sin	190101801/51		
d.-y:n	190100402/19		
dyfyr- ‘düşürmek’			
d.-ε:	190102903/35		
dyv- ‘dövmek’			
d.-e:	190103205/20;	190103701/83	
d.-ε:dic	190100401/198;	190102801/34;	190103701/69;
	190102905/148		
d.-ε:rdic	190600701/59		
d.-ε:sin	190100401/196;	190100401/199	
d.-e:z	190102801/54;	190103701/54;	190103701/55;
	190103701/62;	190103701/67;	190103701/65
d.-i:z	190103205/24		
d.-y:z	190103205/16;	190103205/17;	190103205/6
d.-ylyr	190300901/46		
dyvε ‘düve’			
d.	190201501/437		
dyven ‘düven’			
d.	190100901/281;	190100901/293;	190103801/163;
	190102905/243;	190102905/244;	190200901/2;
	190102905/249;	190102905/255	

d.+ε	190100901/282		
d.+im	190102905/244		
d.+nε	190100401/33;	190102801/54;	190200901/1
d.+nε:	190103801/159		
d.+nε:lε	190102801/34		

dyz ‘düz’

d.	190100002/4;	190100002/42;	190101803/21;
	190102905/223;	190501501/295	

dyz-1. ‘kurmak, monte etmek’; 2. ‘giydirmek, süslemek, bezemek’; 3. ‘yaratmak, oluşturmak’

d.-dylε:	190101801/166		
d.-ε:dilε:	190600702/31;	190600702/32	
d.-myfy:n	190102001/106		

dyzelt- ‘bilmek’

dyzelde:m	190103001/61		
dyzeldεmεz	190101601/335;	190101601/334	

dyzel- ‘düzelmek’

d.-džec	190101201/205		
d.-εdžec	190301601/4;	190301601/3	
d.-mif	190101201/208		
d.-žec	190100402/30		

dyzen ‘düzen’

d.+dɛ 190102905/60

dyzɛndʒic ‘rende’

d.+ i: 190100401/64

d.+ lɛ 190100401/69

d.+ lɛ: 190100401/67

dyzʒy ‘çeyiz’

d.+jɛ 190103202/63

dyzlɛ- ‘düzlemek’

dyzlɛ:jɛ: 190102905/230

d.- ɛ:jɛm 190301401/77

e

ɛ: ‘ey, hey anlamlarında bir seslenme sözü’; 2 ‘gereklik ve onay bildiren cümlelerde yargının onaylandığını bildiren bir söz’; 3 ‘dilek ve geniş zaman kiplerinde yargıyı güçlendiren bir söz’; 4 ‘bazı çekimli zamanlardan sonra gelerek anlamı pekiştiren, kuvvetlendiren bir söz’; 5 ‘cevap niteliğinde olan cümlelerin sonuna getirildiğinde asıl yargının arkadan gelen cümle ile anlatılacağını belirten bir söz’

ɛ:.	190101901/48;	190101803/35;	190100001/99;
	190201501/274;	190600001/71;	190100901/149;
	190100901/205;	190100901/75;	190100902/170;
	190100902/80;	190100902/83;	190100101/102;
	190100102/19;	190101201/178;	190103801/274;
	190103801/5;	190103801/58;	190100403/32;
	190100404/47;	190101602/89;	190101801/106;

	190101801/138;	190101802/79;	190101803/21;
	190101803/34;	190101803/49;	190101901/227;
	190101901/296;	190101901/304;	190101901/305;
	190102701/123;	190102701/72;	190102801/44;
	190102901/239;	190102905/101;	190102905/177;
	190300901/4;	190103201/63;	190103202/40;
	190103701/101;	190103701/71;	190103703/22;
	190601601/6;	190500901/50;	190102701/63;
	190102901/242;	190102905/46;	190103701/43;
	190102905/58		
e:: ‘hey’			
e::.	190100902/97;	190103801/4;	190103701/18;
	190100401/118		
ε: bɪfɛj ‘herşey’			
ε: b.	190500901/52		
ε:cɛn ‘erken’			
ε:..+dɛn	190102201/17;	190101801/160	
ε:..+dʒɛ	190101801/158		
ε:..+dɛn	190103801/296;	190100201/2;	190100401/196
ε:cɛc ‘erkek’			
ε.	190101901/195		
ε:cɛʂ ‘herkes’			

h.	190100902/69;	190100401/249;	190500001/21;
	190500001/26;	190100901/243;	190102201/30;
	190103601/15;	190100201/8;	190101201/144;
	190102201/18;	190102905/218	

ε:ces ‘herkes’

ε: + tʃi:	190103207/9
------------------	-------------

ε:cez ‘herkes’

ε:.	190100901/87;	190102905/219
ε: + ε	190100201/4	
ε: + in	190100901/86;	190100902/109

ε:- ‘ermek , bir zamanda yaşamış olmak, bir zamanı veya kimseyi görmüş olmak’

ε:-di	190103001/46
ε:-dim	190101201/44
ε:-dimde	190102905/69
ε:-din	190600701/19

ε:j ‘hey, seslenmek için söylenen bir söz’

ε:.	190102701/93
------------	--------------

ε:el ‘eğer’

ε:.	190100006/35
------------	--------------

ε:lpezε ‘tütün destesi’

ε:.	190101201/181;	190101201/187;	190101201/191;
	190101601/345		

ε:~+ji 190101601/347

ε:lti ‘elti’

ε:~ 190100003/23; 190103703/54; 190103703/63

ε:~+jdic 190103702/53

ε:~+lεrim 190201501/134

ε:~+m 190103703/52; 190103703/61; 190103703/62

ε:~+min 190103703/58

εmi ‘ama’

ε:~ 190501501/58

ε:n ‘başına geldiği sıfatların üstün derecede olduğunu gösteren kelime’

ε:~ 190100001/122; 190500001/48; 190100902/129;

190101901/267; 190200001/32; 190200001/33;

190102901/192; 190501501/68; 190500901/44

ε:nji ‘hangi’

ε:~ 190102501/58

ε:nlic ‘ilk olarak, sonra karşıtı’

ε:~ 190100902/43

ε:p ‘hep’

ε:~ 190600702/26

ε:r ‘her’

ε:~ 190101001/117; 190100102/9; 190101201/120;

190101201/238; 190101601/379; 190101901/307;

	190102901/152;	190102901/91;	190300901/216;
	190103701/114;	190301401/33;	190300201/38;
	190300201/43;	190500901/19;	190500901/22
ε:rcεş ‘herkes’			
ε:.	190102905/72;	190102905/221	
ε:rcεz ‘herkes’			
ε:.+in	190100003/59		
ε:rmε ‘ermek işi’			
ε:.-mε:	190300201/57		
ε:rdır- ‘erdirmek, yetiştirmek’			
ε:.-εmε:jε	190102905/172		
ε:.-εmεdim	190102901/92		
ε:vlεn- ‘evlenmek’			
ε:.-dic	190101601/176		
εdε:lεz ‘Hidrellez’			
ε.	190103801/295;	190700001/71	
εle ‘hele’			
ε.	190100902/202		
εle- ‘elemek’			
εle:jæ:m	190102905/285		
el ‘el’			
ε.+imne	190102001/114		

em ‘hem’

ε. 190100003/56; 190101701/75

emi Bulg. **ами** ‘fakat, demek, şu demekki anlamlarında bir söz’

ε. 190501501/261; 190501501/52; 190501501/90;
190501501/95

emzir- ‘emzirmek’

ε.-εmε:m 190102001/41

en ‘başına geldiği sıfatların üstün derecede olduğunu gösteren kelime’

ε. 190201501/196; 190103801/130; 190102001/58;
190103001/12; 190103702/56; 190601601/14;
190500901/236

enfεctsiɟa Bulg. **инфекция** ‘enfeksiyon’

ε. 190100902/128

εp ‘hep’

ε. 190102601/68; 190500901/99; 190100403/20;
190600701/94

εpsi ‘hepsi’

ε. 190501501/152

εr ‘her’

ε. 190103801/99; 190101901/121; 190100203/15;
190101001/56; 190600703/20; 190102801/30

εra:ldε ‘herhalde’

ε. 190100404/23; 190501501/289

εrcec (**erkek** ED 223b) ‘erkek’

ε. 190102601/49; 190102905/107

εrcεş ‘herkes’

ε. 190101901/110; 190103202/68; 190103202/69;

190101901/112

ε.+ε 190103202/67

ε.+i 190101602/100

εrϕtlan ‘uçak’

ε. 190101601/10

εr- ‘ermek, yetişmek’

ε.-di:mdε 190102302/66

ε.-mæ:jε 190102905/72

εrdir- ‘vaktinde tamam olmak, bitmek, hazırlanmak, hazır olmak’

ε.-εmezle:mif 190101901/127

εresille: ‘Resiller, Burgaz bölgesinde köy adı’

e: ‘başına getirildiği cümledeki kavrama göre çeşitli tonlar alarak bir takım duygular anlatan bir söz’

e:. 190101602/73; 190201601/74; 190100001/173;

190100001/188; 190100001/19; 190100001/22;

190100001/63; 190100002/39; 190100003/14;

190101701/48; 190202601/4; 190600002/34;

190600002/45;	190600002/62;	190600002/83;
190700001/61;	190700001/74;	190100901/132;
190100901/21;	190100901/81;	190100902/15;
190100902/213;	190100902/58;	190100902/61;
190100902/7;	190100101/114;	190100101/162;
190100101/174;	190100101/181;	190100101/182,
190100101/47;	190100101/48;	190100101/51;
190100101/54;	190100101/64;	190100101/72;
190100101/95;	190100102/51;	190101201/112;
190101201/122;	190101201/178;	190101201/185;
190101201/213;	190101201/214;	190101201/99;
190101301/19;	190103801/134;	190102001/49
190103801/21;	190103801/247;	190100401/237;
190100401/268;	190301401/12;	190301401/26;
190100401/100;	190100401/47;	190100401/86;
190100402/39;	190100404/23;	190100404/9;
190101601/113;	190101601/165;	190101601/172;
190101601/173;	190101601/189;	190101601/190;
190101601/203;	190101601/243;	190101601/264;
190101601/286;	190101601/289;	190101601/308;
190101601/312;	190101601/325;	190101601/328;
190101601/33;	190101601/330;	190101601/333;

190101601/345;	190101601/362;	190101601/369;
190101601/371;	190101601/57;	190101601/79;
190101601/86;	190101601/93;	190101602/59;
190101602/65;	190101602/85;	190101603/20;
190101603/24;	190101603/3;	190101603/34;
190101603/5;	190101603/76;	190201701/13;
190201701/25;	190201701/28;	190201701/40;
190201701/44;	190201701/45;	190201701/8;
190101801/86;	190101802/41;	190101803/14;
190101803/93;	190101901/139;	190101901/165;
190101901/22;	190101901/24;	190101901/242;
190101901/246;	190101901/270;	190101901/304;
190101901/308;	190101901/361;	190101901/37;
190101901/373;	190101901/46;	190101901/49;
190101901/54;	190101901/6;	190101901/86;
190101901/92;	190101901/99;	190201601/148;
190102201/28;	190102401/22;	190102401/27;
190102901/156;	190102901/164;	190102901/73;
190300901/112;	190300901/251;	190300901/30;
190300901/37;	190300201/31;	190103201/24;
190103202/16;	190103202/21;	190103202/24;
190103202/25;	190103202/32;	190103202/39;

190103202/40; 190103205/5; 190103206/17;
 190103401/19; 190103701/2; 190103701/22;
 190103701/71; 190103701/82; 190103702/29;
 190103702/35; 190103702/46; 190103702/48;
 190103702/92; 190103702/97; 190103703/20;
 190103703/26; 190103703/48; 190103703/50;
 190103703/72; 190501501/144; 190501501/154;
 190501501/159; 190501501/229; 190501501/299;
 190501501/76; 190601601/16; 190601601/4;
 190600601/27; 190600601/34; 190600601/35;
 190600701/102; 190600701/64; 190600701/75;
 190600701/79; 190600702/41; 190600703/9;
 190500901/184; 190201501/36; 190201501/372;
 190201501/45; 190202601/6; 190100901/34;
 190100901/76; 190101803/5; 90102001/112;
 190102301/7; 190102601/50; 190102905/185;
 190301601/18; 190501501/234; 190501501/289;
 190501501/62; 190500901/224;

e:f ‘ev’

e.: 190103703/69; 190101601/335

escidzuma ‘Eskicuma, Kuzeydoğu Bulgaristan’da şehir adı’

e. 190100404/49

e:j ‘hey’

e:.	190100001/120;	190103001/9;	190101601/91
------------	----------------	--------------	--------------

e:jvan Far. **ايه وان** **eyva:n** ‘köy evinin önündeki küçük bahçe’

e:.	190100901/325
------------	---------------

e:.+da	190100901/323;	190100901/307
---------------	----------------	---------------

e:.+dan	190100901/225
----------------	---------------

e:lbet ‘elbet’

e:.	190100401/98;	190100401/92;	190103901/16;
	190300201/88		

e:l (**elig** ‘el’ ED 140b) ‘el’

e:.	190101201/40;	190101601/244;	190102701/73
------------	---------------	----------------	--------------

e:.+dε	190103801/174
---------------	---------------

e:.+dεn	190102905/279
----------------	---------------

e:.+lim	190100901/169
----------------	---------------

e:.+linε	190101801/108
-----------------	---------------

e:.+lε	190102905/24;	190103201/70
---------------	---------------	--------------

e:.+lε:lε	190101201/198
------------------	---------------

e:.+lεn	190300201/51
----------------	--------------

e:.+lεri	190501501/137
-----------------	---------------

e:.+lεrim	190102201/38;	190102201/42
------------------	---------------	--------------

e:.+lεrimiz	190501501/87
--------------------	--------------

e:.+lεrĩnε	190100902/51
-------------------	--------------

e:ɫɛrini 190100102/7

e:ldiven ‘eldiven’

e:. 190102201/33; 190102201/36

e:ɫ+siz 190102201/33

e:ɫɛ ‘hele’

e:. 190100901/28

e:lli ‘elli’

e:. 190103201/59; 190500901/19

e:llie ‘ekin biçerken sol elin parmaklarına geçirilen, eldiven biçiminde, tahtadan yapılan bir araç’

e:. 190100901/284; 190100902/98; 190102905/16

e:lti ‘elti’

e:. 190101001/142

e:ɫ+m 190101301/16; 190101301/20; 190103702/70;
190300201/78

e:lvɑ ‘helva’

e:ɫ+sunu 190103201/63

e:m ‘hem’

e:. 190103203/32

e:mɛn ‘hemen’

e:. 190201701/38

e:mne ‘Emine, kişi adı’

e:. 190101301/25

e:n ‘başına geldiği sıfatların üstün derecede olduğunu gösteren kelime’

e:. 190100001/156; 190201501/235; 190202601/12;
 190100901/267; 190100902/199; 190100101/116;
 190100101/135; 190100101/43; 190101201/116;
 190101201/192; 190101201/204; 190101201/24;
 190101201/255; 190101201/77; 190101201/91;
 190103801/105; 190200001/25; 190300901/214;
 190300201/75; 190103202/27; 190103401/8;
 190600601/84; 190600601/88

e:ndec ‘hendek’

e:. 190100002/3

e:p ‘hep’

e:. 190100001/9; 190100901/250; 190300201/34;
 190103202/71; 190600702/43

e:p ‘hep’

e:. 190100401/140

e:psi ‘hepsi’

e:. 190101601/17

e:psidzi ‘hepsi’

e:. 190103702/4

e:r ‘her’

e:. 190201601/17

e:rcez ‘herkes’

e:.+in 190100901/95

eriç (erük ‘erik’ ED 222a) ‘erik’

e. 190100901/135; 190103207/24; 190103207/22

e'lec ‘elek’

e'.+le 190501501/71

e'le:ɖʒe: 190100001/44

e'le:ɖʒec ‘elek’

e'. 190100001/43

e'lɔpymy ‘düğün merasiminden sonra gelinin eşinin akrabalarını ziyaret etme merasimi’

e' ʒ. 190101601/244; 190102701/73

e'c- ‘ekmek’

e'. 190101201/150; 190101901/194

e'-.sɛn 190500901/190

e'-.ti:m 190100901/325

e'-.tic 190100901/70; 190102905/39; 190300201/51;
190102905/41

e'-.tjʒec 190100003/6

e'-.tim 190101602/118

e:cɛs ‘herkes’

eː.	190103401/32		
eːcin ‘ekin’			
eː.	190100102/15;	190103801/128;	190100401/204;
	190200901/24;	190200901/29;	190300901/180
eː.+i	190103205/7		
eːcmec ‘ekmek’			
eː.	190100902/144;	190101001/107;	190100101/50;
	190103801/128;	190300901/112;	190300901/113;
	190300901/114;	190300901/71;	190103202/62;
	190103202/65;	190103202/68	
eː.+lɛri	190103202/67		
eːcmeç ‘ekmek’			
eː.	190100001/37;	190100401/140;	190100401/141
eːçmeç ‘ekmek’			
eː.	190201701/30		
eːsci (eski: ED 246b) ‘eski’			
eː.	190201501/251;	190100902/166;	190100102/45;
	190100102/48;	190100404/49;	190102601/28;
	190102905/244;	190100102/45	
eː.+dɛn	190100901/33;	190301401/58;	190101601/246;
	190103201/19;	190102701/76	
eː.+ji	190100102/47		

e'+lɛri	190101201/33		
e'sci- 'eskimek'			
e'-.dictʃe	190101802/122		
e'scidʒɛ 'eski gibi'			
e:.	190102901/147		
e't 'et'			
e'.	190201501/96;	190500001/25;	190103801/323;
	190101901/40;	190102401/9;	190300901/181;
	190300901/182;	190300901/185;	190300901/186;
	190300901/187;	190103205/27;	190501501/145;
	190103801/323;	190103205/26	
e'+i	190500001/27;	190300901/184;	190300901/188
e'+ini	190501501/181		
e'+lɛ	190501501/144		
e'+lɛ:ni	190300901/212		
e'+lɛn	190100101/97;	190103204/3;	190103701/44
e'+lɛri	190100001/205		
e'tʃitirɛn 'sivilce'			
e' b.	190101802/93		
e'v 'ev'			
e'.	190201501/164;	190201501/343;	190600001/58;
	190600001/59;	190600001/66;	190600002/101;

	190101001/114;	190101201/37;	190301401/12;
	190101601/220;	190101601/221;	190101801/61;
	190101801/96;	190102905/227;	190102901/390;
	190103702/79;	190103703/57	
e'.+dε	190100001/54;	190100001/93;	190100003/40;
	190100003/50;	190101001/41;	190100101/36;
	190100101/47;	190100102/55;	190101201/214;
	190101201/55;	190103801/144;	190100401/168;
	190100401/41;	190101601/285;	190101603/77;
	190101801/149;	190101802/58;	190101901/18;
	190101901/20;	190101901/353;	190102001/70;
	190102201/31;	190102905/99;	190103702/58;
	190103703/11;	190103703/60;	190501501/207;
	190100201/84;	190101901/18	
e'.+dεjim	190101701/65		
e'.+dεn	190100001/148;	190103703/59	
e'.+ε	190100003/48;	190100003/49;	190100003/61;
	190101201/227;	190101801/118;	190101803/105;
	190101901/21;	190102201/30;	190102801/89;
	190103702/80		
e'.+i	190100001/126;	190101601/222;	190201701/63;
	190103703/12		

eʕ.+im	190300901/55		
eʕ.+in	190100901/137;	190100901/324;	190100901/325;
	190201701/33;	190201701/38;	190101901/125;
	190300901/161;	190500901/166;	190500901/167;
	190500901/171		
eʕ.+inɛ	190103202/63;	190103202/69	
eʕ.+lɛ:	190101301/9;	190102401/15	
eʕ.+lɛ:dɛ	190100002/8;	190100201/13	
eʕ.+lɛ:miz	190103702/4		
eʕ.+lɛ:n	190100403/35		
eʕ.+lɛr	190101601/218;	190102401/1	
eʕ.+lɛrɛ	190100902/81;	190100902/82;	190100401/170
eʕvel Ar. أول evvel ‘evvel’			
eʕ.	190102701/19;	190300901/165;	190300901/167;
	190501501/98		
eʕ.+dɛn	190103801/24;	190501501/31	
eʕ.+dilər	190300901/164		
eʕvelci ‘evvelki’			
eʕ.	190501501/31		
eʕvelsi ‘evvelki’			
eʕ.	190103201/52		
eʕvlɛ:ci ‘evvelki’			

e'.+ni 190102201/11

e'væn 'evlerin önündeki taşlık'

e'.+ε 190103801/225

e'vlec Yun. **evlek** 'tarlanın, tohum ekmek için saban iziyle bölünen bölümlerinden her biri'

e'. 190102905/120; 190102905/123; 190102905/117;
190102905/122

e'vlæn- 'evlenmek'

e'-.dʒε:m 190103801/248; 190104001/4; 190103901/20

e'-.di 190201501/74; 190201501/76; 190101701/64;
190101701/76; 190101001/47; 190100101/160;
190100102/1; 190101301/36; 190101301/37;
190101801/12; 190101801/18; 190102201/23

e'-.di:m 190103801/73

e'-.di:nε 190103801/152; 190102001/106

e'-.dic 190100401/12; 190102001/36; 190103601/27

e'-.dile: 190201501/79

e'-.dim 190100003/1; 190100201/11; 190101701/60;
190103801/153; 190102001/38; 190201601/114;
190102401/33

e'-.ε:jε: 190100102/46

e'-.indʒε 190102401/30

e'.-ivelilɛ:di 190102401/28

e'.-mɛm 190201701/50

e'.-sin 190100101/55

e'vli 'evli'

e'. 190101001/143; 190101001/40; 190101802/124;
190102501/49

ebɛmali ɟa:muɟu 'ebemali armudu'

e.ɟ. 190100401/134; 190100401/135

e.ɟ.+si 190100401/135

edil- 'edilmek'

e.-e: 190100201/79

edin Bulg. **един** '1; bir'

e. 190601601/51

edin- 'edinmek'

e.-i:sɛ 190102905/184

e.+ ɛ: 190100401/255

e.- mɛ:jɛ: 190102905/183

ec- 'ekmek'

e.-e: 190600003/24; 190101901/250; 190300901/178

e.-ɛ:cɛ 190100003/32

e.-ɛ:dic 190100901/89; 190101001/13;
190100101/43;

	190103801/210;	190101901/148;	190102905/22;
	190102905/41;	190103203/70;	190100901/75;
	190100101/33;	190103801/211;	190102905/14
e.-ε:dilε:	190100901/118;	190100901/125;	190100901/130
e.-e:ta:	190100401/115		
e.-ε:lε:	190300901/180;	190501501/215;	190500901/195
e.-ε:lε:	190501501/215;	190500901/195	
e.-ε:lε:di	190500901/195		
e.-ε:lεr	190300901/179;	190100401/274	
e.-ε:n	190101901/156		
e.-ε:rcε	190101201/135		
e.-e:rim	190100901/321		
e.-e:riꝯ	190500901/180;	190500901/181	
e.-ε:sin	190101001/15;	190100401/52;	190101901/153
e.-e:ꝯ	190100003/3;	190100102/59;	190100003/6;
	190200901/16;	190101901/207	
e.-εdʒεm	190101602/115		
e.-εr	190101201/197		
e.-εriꝯ	190101901/149;	190101901/172;	190101901/173;
	190101901/149		
e.-i:	190103207/40		
e.-i:ꝯ	190100003/7;	190100003/14	

e.-i:n	190100401/197		
e.-ivε:dʒεm	190101602/118		
e.-mædic	190101602/79		
e.-mædic	190102905/21		
e.-cmif	190101602/45		
e.-miflε:	190100901/87;	190100404/9	
e.-tʃε:niz	190600002/57		
e.-tʃεn	190201501/142		
e.-ti:nε	190100401/114		
e.-tic	190100403/35;	190101602/46;	190101602/47;
	190101901/154;	190101602/46	
e.-tictæn	190101901/251		
e.-tilε:	190100901/111;	190102301/74	
e.-tilε:di	190102905/21		
e.-tilεr	190102301/71		
e.-tiniz	190600002/58		
e.-ε:lεmif	190301401/21		
ecil- ‘ekilmek’			
e.-i:	190100002/50;	190100101/33	
e.-i:di	190100101/33		
e.-i:i	190100101/33		
ecemeç ‘ekmek’			

e. 190101201/217

ecmε ‘ekme işi’

e.- ε: 190100401/268 190101201/136

ecili ‘ekili’

e. 190102001/85

ecilme ‘ekilmiş’

e. 190100002/52

ecim ‘ekim, ekme işi’

e.+i 190101601/130

ecim ‘Ekim ayı’

e. 190202501/13; 190300501/29

ecin (ekin ED 109a) ‘ekin’

e. 190103801/300; 190100401/274; 190101901/172;
190200901/17; 190500901/223; 190102905/18

e.+dεn 190100401/193

e.+i 190103701/63; 190103701/67

e.+ĩni 190100901/291

e.+nεn 190102901/355

e.+nεri 190103801/157; 190102801/36; 190200901/23

e'cin ‘ekin’

e'. 190100401/199; 190100401/206

e'.+nεri 190100401/198

ecinlic ‘ekinlik’

e.+i: 190101601/16

eciz ‘ikiz’

e.+in 190101901/195

ecle- ‘eklemek’

ecle:lim 190102901/139

ecmec ‘ekmek’

e. 190100201/72; 190201501/212; 190201501/359;

190101001/108; 190101001/59; 190100101/48;

190103801/121; 190103801/142; 190103801/74;

190100401/215; 190100401/220; 190301401/64;

190101603/20; 190102302/45; 190103001/2;

190103202/61; 190103701/107; 190103701/108;

190103702/46; 190103703/10; 190103801/122;

190301401/68; 190100006/31; 190103601/47

e.+ε: 190100003/42; 190101001/108; 190100401/203;

190100401/208; 190100401/222; 190101601/102;

190101601/58; 190102701/106; 190102901/313;

190300901/80; 190103206/33; 190103206/34;

190103701/112

e.+ε:miz 190101901/187

e.+ε:nε 190100401/207; 190102905/166

e.+ε:ni	190102901/326		
e.+le:	190100201/73;	190100201/76;	190103801/139;
	190103207/8		
e.+le:dən	190103001/7		
e.+εji	190103801/119		
e.+ε:	190102001/54		
ecmeç ‘ekmek’			
e.	190101201/198;	190101201/199;	190102001/53;
	190102501/13;	190102501/14	
eçmec ‘ekmek’			
e.	190200901/34		
eçmeç ‘ekmek’			
e.	190100006/28;	190100006/30;	190101001/60;
	190100101/105;	190101803/49;	
	190101803/56;		
	190101803/62;	190101803/65;	190101803/70;
	190102701/105;	190103201/71;	190103206/22;
	190201503/48;	190100006/34;	190100401/210;
	190100401/211		
e.+le:	190101803/61		
ecmeclic ‘ekmeklik’			
e.+ i:	190101001/72		

enjin ‘keyifli, şen’

eː.+di 190101201/143

ense ‘ense’

eː.+lɛ:ndɛn 190300201/7

enʒɛcsija ‘enjeksiyon’

eː. 190202501/17

ecsic ‘eksik’

e. 190100402/50

efɛ:ndi Yun. **efentis** ‘efendi’

e. 190102302/19; 190102302/16; 190102302/17

efɛndilicɫɛr ‘Efendilikler, sülale adı, lakap’

e. 190101601/148

eh ‘sözün kıyası’

e. 190102001/8

eha:li ‘ahali’

e. 190100003/14; 190100003/15

e.+ji 190102701/62

eïp ‘Eyüp’

e. 190100101/15; 190100101/16; 190100101/20

eɟɛl ‘eğer’

e. 190101802/86

eɟɛr ‘eğer’

e. 190600001/57

ejmec ‘ekmek’

e. 190103601/46

el (elig ED 140b) ‘el’

e. 190103702/95

e.+dε 190103801/204

e.-i 190102001/15

e.+imdεn 190103208/5

e.+imizdεn 190100401/268

e.+imize 190102905/9

e.+indε 190600001/3; 190101803/29; 190101803/92

e.+indεn 190103801/197; 190101601/252

e.+inε 190103801/146; 190101803/17; 190103001/34

e.+inin 190101601/114

e.+lε 190201501/372; 190101602/105; 190200001/14;
190200001/22; 190102905/77

e.+lε: 190101802/2

e.+lε:nε 190100201/87

e.+lεri 190201501/441; 190501501/138

e.+lεrim 190201501/51

e.+lεrini 190100102/5

e.+lεrinne 190101802/4

ela:met ‘yaramaz, komik’

e.+ti 190600702/13; 190600702/5

elbet ‘elbet’

e. 190600002/69; 190100401/186; 190100401/179;
190100401/186; 190102302/62

elɛ ‘hele’

e. 190100401/121; 190102901/126

elɛ:dʒɛc ‘elek’

e. 190101901/356; 190101901/359; 190101901/360

elɛ:dʒɛ: 190100401/150

elɛ- (**elge-** EUTS 70) ‘elemek’

e.-ɛ:jəm 190103701/63

e.-ɛ:jən 190101901/63

elɛ:sin 190103101/51; 190501501/71

e.-dictən 190501501/72

e.-din 190102905/286

e.-jip 190100101/182

elec ‘elek’

e. 190102905/283; 190102905/271

e.+tɛ 190103101/51

e.+tən 190101001/8; 190101001/9; 190100102/66;
190101901/63

eləđi:n 190103101/53

elha Bulg. елха ‘çam ağacı’

e.+ja 190100402/47

ellə- ‘ellemek’

e.-məz 190102903/5

elli (ellig ED 141a) ’50, elli’

e. 190100001/12; 190100001/135; 190201501/168;
 190201501/227; 190201501/276; 190201501/341;
 190100102/63; 190101201/12; 190101201/9;
 190100401/253; 190100404/35; 190101801/21;
 190102001/5; 190102001/6; 190102302/72;
 190102401/42; 190103206/35; 190501501/5;
 190500901/7;

elli bir 190103801/109;

elli birindzi 190201501/283

ellindzi ’50; ellinci’

e. 190100404/35

elliç ‘ekin biçerken sol elin parmaklarına geçirilen, eldiven biçiminde, tahtadan yapılan bir araç’

e. 190103801/146

elmana: ‘Ehlimanlar, sülale adı, lakap’

e. 190103401/11

elti ‘elti’

e.+lɛrinɛ 190100201/5

em ‘hem’

e. 190101201/200; 190101201/235; 190101201/239;
190101201/200; 190101201/235

em- ‘emmek’

e.-ɛ: 190102905/133

emɛc ‘yemek’

emɛ:miz 190101901/58

emecli ‘emekli’

e. 190103601/23

emeç ‘yemek’

e.+tɛn 190102001/4; 190102001/6

emɛn ‘hemen’

e. 190101001/48; 190101001/49; 190201701/33;
190102901/162

emetulla ‘Emeytullah, kişi adı’

e. 190103801/8

emi:çø: ‘Emirköy, Burgaz bölgesinde köy adı’

e.ç.+nɛ 190102501/27; 190102501/28

emi:nɛ ‘Emine, kişi adı’

e. 190100001/23

emin a:la: ‘Eminağalar, sülale adı, lakap’

e.ğ. 190100901/35; 190100901/46; 190103401/64;
190103401/65

mε:mæt ɟeminne: ‘Mehmeteminler, sülale adı, lakap’

m.ɟ. 190103201/10

emne ‘Emine, kişi adı’

e. 190101701/8

en ‘başına geldiği sıfatların üstün derecede olduğunu gösteren kelime’

e. 190100001/135; 190100006/42; 190201501/112;
190600002/87; 190100401/189; 190102501/58;
190600701/50; 190500901/239; 190500901/75;
190600701/102; 190500901/13

enic (enük ED 183b) ‘küçük çocuk’

e.+ i: 190600003/8

endȝec 1. ‘küçük çocuk’; 2. ‘çiçek açacak gonca’

e. 190202601/20

e.+ ε: 190600003/8

eniſtε ‘enişte’

e.+leri 190200901/50

e.+m 190100201/128; 190103401/28; 190102903/10;
190101603/3

e.+min 190103401/33; 190103401/36

e.+n 190100201/109

ennada ‘Ennada, Burgaz bölgesinde yer adı’

e. 190103207/35; 190103207/36

ep ‘hep’

e. 190100001/212; 190100001/213; 190100003/47;
 190500001/63; 190100902/75; 190100102/29;
 190100102/47; 190101201/231; 190101201/263;
 190101601/341; 190101603/47; 190101901/121;
 190101901/155; 190102301/62; 190102501/24;
 190102501/5; 190103703/8; 190600702/33;
 190301401/14; 190101601/333; 190101601/335;
 1190601601/8; 190201601/44; 190201601/45;
 190103001/37; 190600801/29; 190100003/64

epid̡i: ‘hepsi’

e. 190101001/142; 190601601/31

e.+miz̡ 190500901/177

e.+ni 190100102/62; 190201501/343

epsi ‘hepsi’

e. 190100001/16; 190100902/62; 190103202/55;
 190500001/55; 190700001/46; 190100901/9;
 190100902/77; 190103101/14; 190101201/56;
 190103801/4; 190301401/60; 190100404/44;

	190100404/5;	190101601/64;	190101601/99;
	190101803/66;	190101901/237;	190101901/239;
	190102001/93;	190102301/21;	190102301/41;
	190102701/88;	190102901/298;	190300201/21;
	190103202/6;	190103601/6;	190103703/71;
	190103901/15;	190501501/161;	190600701/26;
	190600703/8;	190500901/119;	190500901/97;
	190300901/49;	190500901/119	
e.+miz	190100102/23;	190101801/162;	190100005/5;
	190101201/21;	190102701/23;	190100001/218;
	190100003/48;	190101201/252;	190102201/32,
	190102701/109		
e.+ndən	190300201/2		
e.+nə	190101901/390		
e.+ni	190100101/186;	190100401/271;	190100203/3;
	190500001/57;	190100901/198;	190101601/47;
	190101601/65;	190101901/148;	190101901/152;
	190103703/74;	190501501/11;	190600801/21;
	190500901/167		
e.+nin	190101802/143		
e.+nnən	190501501/12		
epsidzi : ‘hepsi’			
e.	190103701/14;	190100101/33;	190100401/113;

	190101602/121;	190101901/225;	190101701/49
e.+ndən	190101901/217		
e.+nə	190103703/25		
e.+ni	190101901/252		
eptən ‘hepten’			
e.	190101602/105;	190102301/84;	190102901/55
er ‘her’			
e.	190100102/14;	190103201/54	
era:ldə ‘herhalde’			
e.	190100901/111;	190101201/153;	190101803/104;
	190102201/37;	190102701/15;	190102901/53;
	190103401/50;	190103702/84	
ercən ‘erken’			
e.	190102601/101		
erdəp ‘Recep, kişi adı’			
e.	190201501/233		
erdir- ‘yetişmek’			
e.-əmədi	190101801/39		
er- ‘yetmek, yeterli olmak’			
e.-e:z	190501501/5		
eredəp ‘Recep, kişi adı’			
e.	190101701/53		

erəndə Far. رندە **rende** rende

e.+dən 190103801/77

erəndələ-‘rendelemek’

e.-ə:di 190103801/78

e.-ə:sin 190500001/12

erəsillə: ‘Resiller, Burgaz bölgesinde köy adı’

e. 190103208/1; 190101201/87

e.+dəjiz 190103201/2; 190103202/1

erəsillər ‘Eresiller, Burgaz bölgesinde köy adı ’

e. 190103203/1

eri- ‘erimek’

e.-i:jə 190101901/96

e.- də:n 190103703/36

e.- e:z 190101802/82

e.- məsin 190201501/141

e.- mif 190102901/392

eric (erük ED 222a) ‘erik’

e. 190101001/20; 190101601/201; 190101601/202;

190101601/203; 190101601/204; 190102901/273;

190300901/215; 190501501/78; 190500901/60;

190100201/27; 190100101/42; 190102901/273;

190500901/53; 190500901/58; 190101901/234

e.+lɛ:dən 190101901/235; 190101901/236

e.+lɛrimiz 190103801/314; 190103801/315

e.+tən 190101001/20

e.+ti.ni 190500901/62

eri: 190101001/23; 190101001/23

eric ‘bademcik’

e.+ i.nɛ 190100006/9

eriç (erük ED 222a) ‘erik’

e. 190103801/304; 190103801/312; 190101601/374;
190201601/167

erif ‘kirinden, kötüsünden, kırığından ayrılmış temiz yün’

e. 190101901/351; 190102905/84; 190102905/85

e.+tən 190102905/83

erzak Ar. ارزاق **erzak** ‘erzak’

e.+ u 190700001/57

erʒɛb ‘Recep, kişi adı’

e.+ ɛ 190102001/114

e.+ i 190102001/114; 190100101/20

erʒep ‘Recep, kişi adı’

e. 190102904/24

e.+ti 190102001/100

es- ‘esmek’

e.-ε: 190102905/268

esa: Ar. اساس **esa:s** ‘esas’

e. 190103702/75

esap Ar. حساب **hisa:b** ‘hesap’

e. 190100401/37

esapla ‘hesaplamak’

e. 190102302/4

e.-du: 190100901/38

e.-juuverelim 190100901/146

eser Ar. اثر **eser** ‘eser’

e.+ini 190102901/45

escidze ‘eskice’

e. 190102901/358; 190102903/29

escidzesine ‘eskice’

e. 190102601/72

esci (eski ED 246b) ‘eski’

e.	190100201/105;	190100101/171;	190100401/264;
	190101601/180;	190101801/37;	190102301/44;
	190102301/55;	190102401/6;	190102905/236;
	190102904/19;	190103203/15;	190501501/240;
	190500901/70;	190600701/70	
e.+den	190600001/48;	190600002/22;	190100401/103;

190100401/152; 190102904/5

e.+dænmiſ 190100101/115

e.+lærũni 190600002/68

esma: ‘Esmā, kiſi adı’

e. 190103901/1

essa: Ar. اساس **esas** ‘esas’

e. 190600701/66

estefu:la: Ar. استغفر الله **estagfurullah** ‘estağfurullah’

e. 190102001/107

eſec ‘eſek’

e. 190100901/241; 190100101/95

e.+ε: 190201501/416; 190100901/92; 190100902/132;

190100902/133; 190100902/139; 190100902/143;

190100902/146; 190102801/93

e.+ε:miz 190100901/91; 190102801/100

e.+ε:n 190100902/131; 190100902/134

eſ- ‘kazmak’

e.-ε:sin 190100401/222

eſeç ‘eſek’

e. 190100902/131; 190100902/135; 190300501/17;

190202501/1; 190103001/44

eſ ‘eſ’

e.+im	190100004/22;	190201501/288	
ejja: ‘eşya’			
e.+larunuu	190103202/16		
et- ‘etmek’			
e.-e:	190100401/77		
e.-ε:	190101601/154;	190500901/119	
e.-ε:di	190102302/45		
e.-e:lε:	190100201/68;	190600002/100	
e.-ε:lε:	190103201/43		
e.-e:m	190101701/38		
e.-ε:mε:ɖɛm	190102901/366		
e.-εmε:z	190600702/24		
e.-ε:mif	190102905/107		
e.-e:ri	190101801/152		
e.-ε:sε	190102901/66		
e.-e:sin	190101603/39;	190101601/296;	190101601/326
e.-ebili:	190500001/61		
e.-εlε:di	190600601/70		
e.-elim	190102901/180		
e.-emε:	190100402/9		
e.-εmε:j	190100003/21		
e.-εmεzdic	190102905/130		

e.-en	190102901/82
e.-en	190102901/154
e.-enɫer	190600002/34
e.-er	190301601/3
e.-i:sin	190101201/28
e.-i:sin	190103207/10
e.-ivε:	190600601/31

et (et ED 33b) ‘et’

e.	190201501/113;	190700001/29;	190100901/138;
	190100401/37		
e.+ε	190500901/40		
e.+i	190201501/112		
e.+indεn	190300901/182;	190300901/183;	190300201/5
e.+innε	190201501/116		
e.+ɫε	190102501/9;	190501501/50;	190501501/51
e.+ɫε:ni	190201501/297;	190300901/91	
e.+ɫeri	190300201/6		

et- ‘yetmek’

e.-ε:sε	190600601/47
e.+mɛdi	190101802/11
e.-mɛssε	190201501/124
e.- ʈʃec	190201501/140

et- ‘etmek’

e.-mæ:jəri	190102901/133		
e.-mæ:jiz	190600301/15		
e.-me:z	190101801/164		
e.-medən	190102905/90		
e.+mædən	190100401/63;	190102901/58;	190101801/98
e.-mezmif	190102905/107		
e.-mif	190100901/39;	190201701/24	
e.-mifi:m	190100401/243;	190102001/10	
e.-miflər	190102302/73;	190102302/74	
e.-sejdic	190600001/57		
e.-sin	190201601/67;	190102905/109	
eʃʃɛ:dim	190100001/4		
e.-ʃfeclər	190601601/36		
e.-ti	190100401/77;	190102001/100;	190102001/98;
	190100401/266		
e.-tic	190102001/68		
e.-tile:	190103801/192		
e.-tilər	190601601/87		
e.-tim	190102301/47;	190102901/350;	190103702/57;
	190102901/144		
e.-tin	190500001/63		

e.-ε:	190700001/30;	190102901/141
etec ‘etek’		
e.	190600702/31	
etiḡ- ‘yetişmek’		
e.-e:	190201601/7	
e.-ir	190500901/188	
etraf Ar. اطراف etraf ‘etraf’		
e.+u	190100004/23	
e.+uuna	190102901/232	
e.+uunda	190100402/43	
evε: ‘evvel’		
e.	190201501/33;	190201501/345; 190101001/110
evε:- ‘evermek’		
e.-dic	190100401/24	
e.-dim	190201501/460;	190201501/461
evε:lci ‘evvelki’		
e.	190100001/39;	190102903/19
e.+ni	190100002/6	
evε:lsi ‘evvelki’		
e.	190100902/153	
e.+ndε	190101803/53	
evεl Ar. اول evvel ‘evvel’		

e.	190100001/147;	190100001/177;	190100001/214;
	190100001/220;	190100001/29;	190100001/38;
	190100001/42;	190100001/50;	190100001/57;
	190100001/90;	190100001/91;	190100201/94;
	190100006/20;	190201501/201;	190201501/210;
	190201501/22;	190201501/353;	190201501/375;
	190201501/39;	190201501/415;	190101701/22;
	190100901/126;	190100901/333;	190100901/342;
	190101001/118;	190101001/119;	190101001/13;
	190101001/28;	190101001/33;	190101001/69;
	190100101/148;	190101201/134;	190103801/233;
	190103801/244;	190103801/25;	190103801/276;
	190103801/67;	190103801/69;	190103801/75;
	190100401/152;	190101601/109;	190101601/217;
	190101601/359;	190101602/18;	190101802/109;
	190101803/78;	190101803/79;	190101901/104;
	190101901/107;	190101901/113;	190101901/133;
	190101901/136;	190101901/26;	190101901/268;
	190101901/302;	190101901/32;	190101901/328;
	190101901/329;	190101901/339;	190101901/374;
	190101901/46;	190101901/56;	190101901/7;
	190101901/9;	190101901/99;	190102001/63;

	190200001/26;	190200001/40;	190200001/7;
	190201601/137;	190201601/30;	190102301/14;
	190102301/29;	190102301/32;	190102301/45;
	190102301/54;	190102301/60;	190102301/7;
	190102302/10;	190102701/125;	190102701/55;
	190102701/96;	190200901/1;	190200901/35;
	190200901/45;	190102901/227;	190102901/278;
	190102901/302;	190103001/37;	190300901/203;
	190300901/29;	190300901/34;	190301601/15;
	190103701/120;	190103701/14;	190103701/69;
	190103701/95;	190103702/15;	190103702/19;
	190103702/30;	190103702/32;	190103703/17;
	190103703/28;	190501501/103;	190501501/111;
	190501501/113;	190501501/114;	190501501/155;
	190501501/217;	190501501/218;	190501501/262;
	190201503/23;	190201503/27;	190201503/7;
	190600701/66;	190500901/96;	190100902/75;
	190100101/25;	190100401/170;	190100401/194;
	190101601/119;	190101901/51;	190102701/4;
	190102905/130;	190100901/338;	190101802/59;
	190102701/127		
e.+den	190600002/34;	190101201/41;	190103401/30;

	190103001/42;	190501501/125	
e.+lɛri	190101601/136;	190102401/28	
evɛlci ‘evvelki’			
e.	190201501/365;	190101602/111;	190501501/105;
	190500901/100		
e.+ni	190102903/24;	190102903/26	
e.+nin	190101601/231		
e.+sini	190100003/25;	190501501/104	
evɛlɛn ‘evveli’			
e.	190101901/340		
evɛli ‘evveli’			
e.	190101601/236;	190600002/73;	190101601/240;
	190101901/382;	190102701/137;	190102701/68;
	190102801/65;	190102901/189	
evɛlsi ‘evvel’			
e.	190100201/32;	190102401/29;	190102401/3;
	190102401/36;	190100902/69;	190100902/76
evɛrmɛ ‘everme’			
evɛrmɛ:	190201501/182		
evlat ‘evlat’			
e.	190101801/151		
e.+ du	190103801/129		

e.+ um 190101802/6

e.+ unuu 190201701/10

evlen- ‘evlenmek’

e.-dim 190600701/2

e.-dimdi 190103801/168

e.-e:lε: 190101601/59

evlən- ‘evlenmek’

e.-ijε 190101601/63

e.-indε 190101601/56

e.-ivε:dim 190201601/136

e.-mεmifi:n 190201501/204

e.-di 190201501/172; 190201501/222; 190201501/172

e.-di:nε 190101801/26

e.-dim 190101602/10; 190103601/7

evlənme ‘evlenme’

e.+mε 190100101/57

ev (ew DLT 27) ‘ev’

e. 190100006/38; 190201501/79; 190201501/83;
190201503/11

e.+lεri 190102001/101

e.+īmizdε 190600701/35

e.+lεrin 190102901/271

e.+lɛ:	190102301/37		
e.+lɛ:dɛ	190202601/3		
e.+lɛ:m	190102801/26		
e.+lɛ:miz	190600701/34		
e.+lɛ:ndɛ	190600002/69		
e.+i	190201501/57;	190100901/180;	190200001/11;
	190200001/6		
e.+imdɛn	190101701/44		
e.+ijdi	190102301/37		
e.+im	190100006/42;	190103702/2	
e.+imdɛ	190101001/65		
e.+imizin	190102001/108		
e.+in	190100901/242;	190100901/324;	190102901/342
e.+indɛ	190201501/56		
e.+ĩni	190100901/190		
e.+dɛ	190600002/54;	190700001/12;	190101602/76;
	190101603/11;	190101801/113;	190103401/47
e.+dɛ	190600002/52		
e.+dejdilɛ:	190101601/217		
e.+dɛn	190103703/61		
e.+ɛ	190100201/7;	190700001/65;	190100901/334;
	190100902/112;	190100902/115;	190100902/140;

190101001/65;	190100401/41;	190100401/52;
190101602/35;	190101603/6;	190101603/63;
190101603/9;	190101901/249;	190101901/288;
190101901/289;	190201601/31;	190201601/43;
190201601/91;	190201601/97;	190102701/18;
190102905/126;	190103401/1;	190103703/62;
190600301/19;	190201601/83	

evli ‘evli’

e. 190300501/15

ej ‘ay’

e.+la:da 190102901/87

ejlyl ‘Eylül ayı’

e. 190202501/13; 190300501/29

ejip ‘Eyüp’

e. 190100901/6; 190100901/7

ezan Ar. اذان **ezan** ‘ezan’

e. 190100901/252; 190102701/105

e.+a 190100901/251; 190100901/264

ez- (**ez-** ED 279b) ‘ezmek’

e.-di 190102801/8

e.-e:m 190101901/74

e.-ivε:di 190102801/7

e.-ε: 190101603/58

ezerovo Bulg. **Езеро̀во** ‘Ezerovo, Varna bölgesinde köy adı’

e. 190700001/21

ezmε ‘kabak tatlısı’

e.+jε 190101901/69; 190101901/78

e.+ji 190101901/73

f

fa:rijε ‘Fahriye, kişi adı’

f. 190100401/2

fabrika İt. **fabrika** ‘fabrika’

f.+sunda 190102501/35

faci:lic ‘fakirlik’

f. 190102905/180

facir Ar. **فَقِير** **faqir** ‘fakir’

f.+di 190103801/127

fafladzıuk Bulg. **вафла**+Türk.**cık** ‘küçük gofret’

f. 190201501/454

fajdaɬu ‘faydalı’

f. 190102901/283

f.+muɬ 190102601/95

fajda Ar. **فَايْدَة** **fa:ide** ‘fayda’

f.+suu 190101601/88

faṭun Ar. فُلان **fūla:n** ‘falan’

f.	190100002/17;	190100002/6;	190201501/368;
	190201501/370;	190102001/35;	190102901/108;
	190102901/227;	190102901/321;	190102904/12;
	190100102/76		

fasile Yun. **fasulye** ‘fasulye’

f.	190100101/96;	190103801/88;	190101901/152;
	190101901/40;	190103204/1;	190301401/72;
	190102901/320;	190102905/26;	190300901/180

fasile Yun. **fasulye** ‘fasulye’

f.+jle	190103205/27
---------------	--------------

fasilejε Yun. **fasulye** ‘fasulye’

f.	190103801/22
-----------	--------------

faḡist Fr. **fasciste** ‘faşist’

f.+le:	190100902/175
---------------	---------------

f.+lεr	190100902/174
---------------	---------------

faḡizma Fr. **fascisme** ‘faşizm’

f.	190100902/170
-----------	---------------

fasule Yun. **fasulye** ‘fasulye’

f.	190102501/9
-----------	-------------

fatma ‘Fatma, kişi adı’

f.	190103801/7
-----------	-------------

fatme ‘Fatma, kişi adı’

f.	190101301/36;	190101803/99;	190300201/78;
	190102001/74;	190102301/86;	190600601/11;
	190600601/30		

fatmedžic ‘Fatmacık’

f.	190101803/25;	190101803/34;	190101803/5;
	190101803/8		
f.+ dže:	190101803/97		
f.+ dži:	190101803/10		
f.+ dži:n	190101803/6		

fatme ‘Fatma, kişi adı’

f.+miz 190101901/192

fazla Ar. **فـ** **fazla** ‘fazla’

f.	190101701/50;	190600002/62;	190100101/135;
	190100102/33;	190101602/28;	190101603/33;
	190101801/136;	190102901/75;	190102901/87;
	190103701/36;	190500901/20;	190102901/75
f.+sunuu	190100003/8		

forma İt. **forma** ‘forma’

f.+suu 190101601/138

fe:ltf Ar. **فـ** **felç** ‘felç, inme’

f. 190600002/48

je:lɣli ‘felçli’

f.+jim 190100403/8

fejimne: ‘Feyimler, sülale adı, lakap’

f. 190103401/64

felfer Bulg. **фелдшер** ‘sağlık memuru’

f. 190101201/93

fena Ar. **فنا** **fena**: ‘fena’

f. 190600701/17

f.+jdu 190101201/138

fene: Yun. **fener** ‘fener’

f. 190100401/62

ferat ‘Ferhat, kişi adı’

f. 190100001/33

feratlık ‘Ferhatlık, sülale adı, lakap’

f. 190101901/396

feredɟe ‘ferace’

f. 190201501/361; 190102601/31; 190201501/348

f.+ji 190201501/384

f.+nin 190201501/386

feridɟe ‘ferace’

f. 190102301/57

feş ‘fes’

f. 190100201/107

fettimɔ: **Һару** ‘Fettioğulları, sülale adı, lakap’

f. 190600701/111

fevrua:ri Bulg. **февруари** ‘Şubat ayı’

f. 190101201/193

f.+nin 190102901/207; 190101601/235

fi:dɛ Bulg. **фиде** ‘tel şehriye’

f. 190100001/183; 190300901/102

fidɛ Bulg. **фиде** ‘tel şehriye’

f.+lɛn 190501501/47

f.+ji 190501501/40; 190501501/43

fi:dɛs ‘Fides, kişi adı’

f. 190101901/37

fidɔ Yun. **fidan** ‘fidan’

f. 190100002/50; 190101201/126; 190101901/249

f.+lar 190101201/136

fidɔn Yun. **fidan** ‘fidan’

f. 190101602/121

f.+la: 190101201/142

f.+u 190101602/118

fidɛli ‘fideli, tel şehriyeli’

f. 190501501/39

fijat Ar. **فِي** **fi:a:t** ‘fiyat’

f.+uunu 190600703/23; 190600703/15

filan Ar. **فُلَان** **fūla:n** ‘filan’

f. 190201501/278; 190201501/370

f.+narun 190101601/203

fitan Ar. **فِي** **fūla:n** **filan**’

f. 190201601/33

filiz Yun. **filiz** ‘filiz’

f. 190102901/294

f.+lendile: 190202601/5

finjismε ‘şaka yapma, alay ederek eğlenme’

finjismε: 190600701/93

firma İt. **firma** ‘firma’

f.+da 190102401/34

f.+dan 190100402/5

f.+taru 190201501/90

f.+sunda 190300201/16

fistan Yun. **fistan** ‘fistan’

f. 190100201/116; 190201501/313; 190100101/78;
190100401/231; 190100401/242; 190100401/244;
190103601/12

f.+na 190100401/235; 190100401/241; 190101801/47;

190100401/249

fistandzuluk Yun. **fistan** ‘fistan giyme geleneği, takı törenlerinde fistan takma geleneği’

f. 190100401/227

fistandzuluk ‘takı törenlerinde fistan takma geleneği’

f. 190103601/11

fifna Bulg. **вишна** ‘vişne’

f. 190101301/27; 190100101/42; 190500901/58

fifne Bulg. **вишна** ‘vişne’

f. 190201601/167; 190501501/63; 190101802/129

fitil Ar. **فِ تِ يَ لَه** **fitil** ‘fitil’

f. 190100401/190

fitre Ar. **فِ طَرَه** **fitra** ‘fitre’

f. 190101001/146

fu:r ‘fırıl fırıl’

f. 190103801/286

fuka:raluk ‘fukaralık’

f. 190103701/122; 190100201/123

f.+ktu 190100401/19

fuka:re Ar. **فِ قَرَا** **fuqara:** ‘fukara’

f. 190100201/127; 190101901/186

f.+ji 190101603/67

f.+nin 190102501/20

fuka:rəlic ‘fukaralık’

f. 190201701/40

fuɫɫɗur ‘fıldır, çabuk’

f. 190100002/4

furɫɔt- ‘fırlatmak’

f.+tu 190101201/220

furun Yun. **fūrun** ‘fırın’

f. 190100401/220; 190100401/141; 190201701/48;
190101803/70; 190201503/47

f.+a 190100001/144; 190100001/145; 190201501/144;
190100101/105; 190100401/211; 190100401/216;
190101803/57;3 190300901/138; 190300901/147;
190300901/199; 190300901/224; 190103206/30;3
190102601/32; 190103701/108; 190101803/47

f.+da 190100001/145; 190101001/101; 190101803/61;
190101803/64; 190300901/135; 190300901/139;
190103201/65; 190501501/49; 190300901/115

f.+ɗur 190300201/11

f.+u 190103801/120; 190100401/218; 190100401/222;
190100401/223; 190101803/67; 190101803/69;
190103703/10

f.+na:da 190501501/33

f.+nan 190101001/87

furuundzuu asan ‘Fırıncı Hasan, lakap’

f. 190100001/146; 190100001/19

furuundzuu ‘fırıncı’

f. 190101803/48

f.+ja 190101803/47

furtuuna İt. **fortuna** ‘firtına’

f. 190103801/252

fuuta ‘dokuma önlük’

f. 190201501/345; 190101201/145; 190100001/131;

190100401/148; 190100401/151; 190100401/153

f.+m 190103702/10

fuufjuu Yun. **fiçı** ‘fiçı’

f. 190103801/84; 190103801/85;

190100401/104;

190102905/188

f.+dan 190100401/107; 190100101/148

f.+ja 190100101/148; 190103801/86; 190102901/278

f.+ta:ta 190102801/40

forma İt. **forma** ‘forma, biçim’

f.+suu 190201601/6

fransa ‘Fransa’

f.+da 190600703/5

fransustfa ‘Fransızca’

f. 190100101/4

fse edno Bulg. **все едно** ‘sanki’

f. e. 190101601/162

ftori Bulg. **втори** ‘ikinci’

f. 190103401/47

g

ga:jet Ar. **غاية** **ga:yet** ‘gayet, pek çok’

g. 190101001/98

ga:lba: Ar. **غالب** **ga:liba** ‘galiba’

g. 190600001/25

ga:rdurup Fr. **garde-robe** ‘gardırop’

g.+ta 190100001/148

gagadzıuktıu ‘küçük gagası olan’

g. 190101901/219

gaga ‘gaga’

g.+laru 190103703/67

galba: Ar. **غالب** **ga:liba** ‘galiba’

g. 190103401/35

gałdorop Fr. **garde-robe** ‘gardırop’

g. 190201501/375

galiba: Ar. غلبا **ga:liba** ‘galiba’

g. 190100001/130; 190101201/9

galiba: Ar. غلبا **ga:liba** ‘galiba’

g. 190102201/22

gara Bulg. **rapa** ‘istasyon/tren istasyonu/’

g.+suunda 190201501/456

garaʒ Fr. **garage** ‘garaj’

g.+ta:muza 190300201/3

gardırop Fr. **garde-robe** ‘gardırop’

g. 190101601/386

garduırop Fr. **garde-robe** ‘gardırop’

g. 190501501/251

garga (**karga** ED 653a) ‘karga’

g. 190103703/65

garıple: ‘Garipler, lakap’

g 190103201/10

gafti: Bulg. **raıııı** ‘iç giysisi, don’

g.+min 190600702/42

g.+n 190600702/37

g.+mi 190600702/39

gaʒet Ar. غایت **ga:yet** ‘gayet, pek çok’

g. 190100401/117; 190100401/27; 190100401/80
190300901/101

gatsa Bulg. **гаца** ‘dikenli tel’

g.+ iləri 190101602/106

gaz Fr. **gaz** ‘gaz’

g 190100001/175; 190100401/188; 190100401/190;
190103001/34; 190102302/68; 190102901/89

gazlu jambu ‘gaz lambası’

g.ł. 190100401/189

gəre Bulg. **гара** ‘istasyon/tren istasyonu’

g.+sundan 190201501/282

gladio:la Bulg. **гладиола** ‘Gladiolus çiçeği’

g. 190100102/57

glaven inžiner Bulg. **главен инженер** ‘baş mühendis’

g.j. 190102901/188; 190102901/193

gwa:rk Bulg. **грък** ‘Yunanlı’

g. 190201501/312

gwa:rsije Bulg. **Гърция** ‘Yunanistan’

g.+jε 190201501/312

gwa:tʃ ‘kırığı’

g. 190101901/166

guba Bulg. **гъба** ‘mantar’

g. 190101601/407

gudžuran ‘el yapımı tahta oyun aracı’

g. 190500901/101; 190103801/280; 190103801/283;
190100901/270; 190501501/101; 190501501/107;
190501501/106

gudžurandžuk ‘el yapımı tahta oyun aracı’

g. 190100901/277

gudžurangutj ‘el yapımı tahta oyun aracı’

g. 190100901/277

gudžurangutj ‘el yapımı tahta oyun aracı’

g. 190100902/95

gunadžuk ‘kınacık çiçeği’

g. 190103801/10

gark Bulg. **грък** ‘Yunanlı’

g. 190101601/123

goritsa Bulg. **Горица** ‘Goritsa’

g. 190102901/209

gorna Bulg. **Горна Оряховица** ‘Gorna Oryahovitsa, Kuzeydoğu Bulgaristan’da şehir adı, Gorna Oryahovitsa’nın kısaltılmış biçimi’

g.+da 190100006/1

g.+dan 190100006/11

gorsci Bulg. **горски** ‘orman bekçisi, orman memuru’

g. 190201501/193

gorsko Bulg. **Горско Стопанство** ‘Orman İşletmesi, Gorsko Stopanstvo’nun kısaltılmış biçimi’

g. 190102302/82

gotvatŭ Bulg. **готвач** ‘aşçı’

g. 190103205/29

gramofon Fr. **gramophone** ‘gramofon’

g.+na 190100902/47

gradina Bulg. **градина** ‘Anaokulu, Detska gradin’nın (*Детска градина*) kısaltılmış biçimi’

g. 190101601/67

g.+ja 190201501/451

gradinka Bulg. **градинка** ‘bahçe/küçük bahçe/’

g.+nun 190101601/75

graf Bulg. **грах** ‘bezelye’

g. 190102905/19

g.+tan 190102905/20

grajdansci brak,-a: Bulg. **граждански брак** ‘nikâh, evlilik akdi’

g.b.+a: 190101602/27

granisa Bulg. **граница** ‘sınır, hudut’

g.+nun 190201501/273

grozdober Bulg. **гроздобер** ‘bağ bozumu’

g. 190101601/120

grup Fr. **groupe** ‘grup’

g. 190101601/301; 190500901/197

grupa Bulg. **група** ‘grup, küme’

g. 190101201/122; 190101201/124; 190100401/272;
190101201/122; 190101201/123; 190100401/272;
190100401/272

grupička Bulg. **группичка** ‘küçük grup, küme’

g. 190100402/23

gruf Alm. **Groschen** ‘kuruş’

g. 190101601/210

g.+α 190101601/211

gula ‘hindi’

g. 190700001/21; 190700001/21

gyl ‘gül’

g. 190100102/55

J

Jε:- ‘gelmek’

J.-di 190201501/216; 190600701/21

J.-di:nε 190201501/324

J.-di:ni 190700001/54

J.-dictən 190102801/9

J.-dilε: 190100001/22

ᵚ.-mif	190101803/27		
ᵚ.-miflɛ:	190201501/331		
ᵚ.-sin	190101801/129;	190101801/97;	190101901/35
ᵚɛ:ᵚef ‘gergef’			
ᵚ.	190101901/302		
ᵚɛ:lba:	‘galiba’		
ᵚ.	190101801/49		
ᵚɛᵔɛ (kè:çe TT 182) ‘gece’			
ᵚ.	190101201/158		
ᵚɛˈlmɛ ‘göçmen’			
ᵚ.-mɛ	190301401/5;	190301401/8;	190500901/5
ᵚ.-mɛlɛ:	190301401/17		
ᵚɛˈl- (kel- ED 715b) ‘gelmek’			
ᵚ.	190100902/198;	190103801/124;	190101803/77;
	190102903/9		
ᵚ.-ᵔɛc	190102903/48;	190600703/4	
ᵚ.-ᵔɛn	190100901/256		
ᵚ.-di	190103201/21;	190100004/16;	190100006/33;
	190201501/226;	190201501/232;	190201501/269;
	190201501/285;	190201501/301;	190201501/307;
	190201501/325;	190500001/51;	190600002/55;
	190100901/164;	190100901/216;	190100902/18;

	190101201/10;	190101201/17;	190103801/247;
	190103801/248;	190201701/65;	190101803/88;
	190102001/46;	190102201/22;	190102801/5;
	190102901/151;	190102901/152;	190102901/126;
	190102901/150;	190102901/91;	190102905/264;
	190103401/32;	190501501/258;	190601601/29;
	190601601/83;	190600701/110;	190600702/40;
	190600703/9;	190500901/222;	190500901/223;
	190101201/72;	190201501/76;	190600002/55;
	190300901/45;	190103401/32;	190103601/18;
	190601601/29		
j.-di:nε	190100203/16;	190101803/81;	190500901/117;
	190201501/303;	190201501/359;	190501501/284
j.-dic	190201501/17;	190201501/18;	190201501/7;
	190100901/56;	190100901/57;	190101001/64;
	190101201/232;	190101601/330;	190102001/67;
	190102701/30;	190300201/62;	190601601/82;
	190600301/13;	190600301/22	
j.-dictεn	190101601/298;	190101802/91;	190102901/54
j.-dik	190201601/41		
j.-dilε:	190201501/223;	190201501/225;	190201501/300;
	190201501/40;	190201501/79;	190600002/105;

	190100902/10;	190300901/47;	190600702/30
J.-dilər	190201501/295;	190201501/327;	190102701/2;
	190102701/25;	190102701/28;	190103401/63
J.-dinîz	190101001/127;	190301601/8	
J.-dim	190100001/140;	190100001/47;	190100201/59;
	190600003/20;	190100902/120;	190100902/140;
	190101201/117;	190301401/11;	190301401/49;
	190101601/258;	190102001/51;	190201601/110;
	190102401/37;	190102901/197;	190300901/38;
	190300201/63;	190103202/2;	190103601/3;
	190600301/19		
J.-din	190100901/48;	190103801/170;	190102801/96;
	190103201/1		
J.-dinə	190100001/46		
J.-dinən	190600002/56		
J.-mə:	190101801/95;	190101801/93	
J.-mə: dʒəm	190700001/34		
J.-mədi	190102901/53		
J.-məsin	190100901/170		
J.-mif	190201501/242;	190500001/45;	190100901/21;
	190100902/43;	190201701/23;	190101801/88;
	190101803/109;	190101803/33;	190101803/42;

	190101803/47;	190101803/72;	190102001/124;
	190102601/68;	190102901/188;	190103401/36;
	190103401/49;	190103601/24;	190600702/22;
	190500901/4;	190100902/36;	190100902/38;
	190301601/7;	190600702/22	
J.-miʃim	190102901/208		
J.-miʃle:	190501501/96		
J.-miʃler	190102901/40		
J.-se	190100006/43		
J.-sin	190100006/43		
J.-sinnɛ:	190101201/250		
Jɛ:ndʒɛdʒic ‘gencecik’			
J.	190201501/304		
Jɛ:ndʒɛrɛɟ ‘gencecik’			
J.	190101802/33		
Jɛ:nʃ ‘genç’			
J.+tim	190102901/111;	190101201/211	
Jɛ:nʃ ‘genç’			
J.	190102401/41;	190102401/43	
J.+lɛri	190201501/342		
Jɛ:f- ‘geçmek’			
J.-ti	190100401/115		

jebər- ‘gebermek’

J.-sin 190100902/9

jedʒe (kè:çe TT 182) ‘gece’

J. 190100003/54; 190101701/37; 190100901/197;
 190100902/118; 190100902/172; 190100101/38;
 190100101/67; 190101201/75; 190100401/259;
 190100401/173; 190101601/372; 190102001/43;
 190102301/5; 190102701/63; 190103201/29;
 190103201/30; 190103201/84; 190103703/7;
 190100902/11

jedʒe:lɛ:n ‘geceleyin’

J. 190103801/241

jedʒekəndu ‘gecekondu’

J.+lara 190600001/65

jɛlba ‘galiba’

J. 190101602/101

jɛlba: ‘galiba’

J. 190101601/396; 190102501/62

jɛl (kel- ED 715b) ‘gelmek’

J. 190101701/32; 190101701/35; 190101701/39;
 190700001/66; 190301401/54; 190102701/129

J.-dʒɛ:di 190100901/252

Ɑ.-ᄃᄅᄇ	190100004/2;	190101803/82;	190102001/12;
	190103702/98;	190501501/279;	190601601/72;
	190600003/8;	190501501/120	
Ɑ.-ᄃᄅᄇᄇᄇ	190600601/59		
Ɑ.-ᄃᄅᄇᄇ	190100201/7;	190103801/230	
Ɑ.-ᄃᄇ	190100001/16;	190103801/166;	190103801/167;
	190100401/171;	190101603/21;	190101801/112;
	190101801/118;	190101801/45;	190101901/142;
	190101901/144;	190101901/182;	190102301/11
	;190103702/61;	190600601/65;	190600601/68;
	190100401/35;	190102301/51	
Ɑ.-ᄃᄇᄇᄇ	190101603/18;	190102901/205	
Ɑ.-ᄃᄇᄇᄇᄇ	190100401/135		
Ɑ.-ᄃᄇᄇᄇᄇᄇ	190102001/65;	190101601/87	
Ɑ.-ᄃᄇᄇᄇᄇᄇᄇ	190103208/5		
Ɑ.-ᄃᄇᄇᄇᄇᄇᄇᄇ	190101701/41;	190100101/101;	190103801/48;
	190100402/5;	190101601/136;	190101901/120;
	190101901/21;	190101701/41;	
	190700001/65;		
	190100901/22;	190100101/85;	190100102/5;
	190100401/18;	190101601/77;	190102001/120;
	190102001/13		

J.-di:ni	190102901/359;	190102904/37	
J.-dic	190600002/41;	190101602/35;	190102601/24;
	190103401/1;	190103703/54;	190600601/34
J.-dictən	190100902/183;	190100102/5;	190100102/68;
	190101802/85;	190102302/44	
J.-dile:	190100101/84		
J.-dilε:	190100201/66;	190101701/52;	190103801/191;
	190100401/7;	190101602/14;	190101603/15;
	190101603/17;	190101603/3;	190201701/47;
	190103601/20;	190100401/5	
J.-dilεr	190201601/126;	190601601/53;	190600301/19
J.-dim	190301401/13;	190101601/180;	190101601/236;
	190101602/10;	190101603/1;	190101603/13;
	190101603/2;	190101603/21;	190101603/8;
	190201601/108;	190102301/4;	190103702/42;
	190103703/9;	190103201/3;	190600701/108
J.-dimdi	190101603/12		
J.-din	190101001/130;	190100402/24;	190101603/7;
	190200001/31		
J.-dinε	190101701/37		
J.-dinε	190100001/94		
J.-dinîz	190101001/126;	190600601/1	

J.-ε:j	190201601/98		
J.-e:lε:	190600001/52		
J.-ε:m	190100902/115		
J.+εnlε:	190103401/60		
J.-i:	190100003/46		
J.-i:cəni	190101801/18		
J.-i:jε	190600702/15		
J.-i:jε:	190700001/56		
J.-i:mif	190100901/195;	190501501/122;	190103401/30
J.-i:ri:	190101803/111		
J.-i:sε	190700001/10		
J.-i:sin	190100401/41		
J.-iji:	190102601/78		
J.-indʒε	190102901/237		
J.-ivəri:	190103202/40		
J.-mε	190102901/186		
J.-mε:	190100102/11;	190501501/255	
J.-mε:dʒεc	190101701/45		
J.-mε:j	190101603/61;	190101901/122	
J.-mε:jε	190102301/67		
J.-mε:jε	190100901/249		
J.-mε:jε:	190100901/248		

j.-me:lɛ:	190500901/183		
j.-me:sin	190600002/45		
j.-mɛ:ʒɛ:	190101601/252		
j.-mɛdɛn	190700001/71;	190102701/106	
j.-mɛdi	190101801/45;	190103703/10	
j.mɛdic	190101602/73;	190600701/109	
j.-mɛdile:	190100401/7;	190101603/23	
j.-medin	190100902/190		
j.-mɛj	190201601/97		
j.-mɛjɛn	190201501/451		
j.-memif	190600001/10		
j.-mɛsin	190100902/82;	190103801/300;	190101901/125;
	190103801/301		
j.-mɛsinne:	190100101/51		
j.-mezdi	190100101/71;	190102301/81	
j.-mije:	190101802/84		
j.-mif	190101803/46		
j.-mif	190201601/58		
j.-mif	190103204/24;	190300901/6	
j.-mifcɛ	190100901/107		
j.-mifi:m	190201601/119		
j.-mifin	190202501/9;	190102302/34	

Ј.-miɣɫɛ: 190101601/28; 190103401/61

Ј.-miɣsiniz 190100002/1

Ј.-sɛ 190101901/375

Ј.-sin 190101901/34; 190101801/61

Ј.-mɛ: 190600002/19

Јɛɫfɛɣɫɛ- ‘unutmak, hatırlamamak’

Ј.-miɣ 190102901/53

Ј.-e:rim 190600601/26

Јɛɫmɛ ‘göçmen’

Ј. 190103801/183; 190103801/185; 190301401/6;

190101601/307; 190102301/22; 190102301/36;

190300901/5; 190500901/8; 190103401/45;

190201501/5; 190501501/4

Ј.+ɛ: 190700001/55 190100102/54; 190102301/66

Јɛɫmɛ ‘göçmen’

Ј.+jmiɣɫɛ: 190300901/4

Ј.+miɣɫɛ: 190103202/79

Јɛndɣɛɫɣic ‘gencecik’

Ј. 190101801/147

Јɛnɛ ‘gene’

Ј. 190101603/14; 190101603/19; 190101603/21;

190101603/44

jel- (kel- ED 715b) ‘gelmek’

J-	190101603/63		
J.-i:ce	190101801/53		
J.-ir	190101601/286		
J.-dȝec	190100001/117;	190100001/73;	190100901/164;
	190100901/264;	190102901/84	
J.-dȝeclɛ:	190101602/88		
J.-dȝeclɛr	190100401/226		
J.-di	190101901/129;	190103202/60	
J.-di:nɛ	190101601/128;	190101601/178	
J.-dilɛ:	190600301/19		
J.-dim	190103206/2		
J.-din	190103202/58		
J.-dinɛ	190102501/7; 190101601/130		
J.-ɛ	190103401/36		
J.-e:	190100003/63;	190101803/99;	190100201/69;
	190201501/235;	190201501/3;	190201501/30;
	190201501/369;	190100901/106;	190100901/180;
	190100901/71;	190100902/112;	190100902/182;
	190100102/2;	190103801/14;	190301401/27;
	190101601/113;	190101601/23;	
	190101801/70;		

	190101803/24;	190101803/86;	190101803/89;
	190101803/90;	190101901/14;	190201601/100;
	190201601/15;	190201601/16;	190201601/25;
	190201601/26;	190201601/31;	190201601/5;
	190201601/91;	190102801/6;	190102901/139;
	190102903/29;	190103401/35;	190201503/10;
	190201501/42;	190103701/48;	190600002/15;
	190100902/182;	190101603/16;	190201601/96
J.-E:	190100901/245;	190201701/17;	190201701/18;
	190101803/103;	190600703/22;	190100401/205
J.-e.læ:	190600001/50;	190100102/18;	190100404/30;
	190100404/45;	190101602/12	
J.-e.lær	190600002/90;	190201701/19;	190101801/50;
	190101801/76;	190201601/83	
J.-e.m	190100902/206;	190200001/29	
J.-e.ri	190100901/13;	190100901/193;	190100901/194;
	190100902/183;	190103101/20;	190101803/23;
	190500901/152		
J.-e.ri	190102701/61		
J.-e.rim	190101801/111		
J.-e.riz	190101001/140		
J.-e.sin	190101601/58		

Ј.-е:з	190201501/239;	190201501/364	
Ј.-ѣbildзѣn	190700001/30		
Ј.-едзѣ:niz	190601601/50		
Ј.-eli	190102001/17		
Ј.-ѣli	190102001/69		
Ј.-ѣlim	190700001/31		
Ј.-ѣmѣ:jlѣr	190103202/19		
Ј.-ѣmѣсѣ	190100402/53		
Ј.-ѣmѣsiniz	190500901/166		
Ј.-ѣn	190100901/160;	190100901/203;	190103801/116;
	190102302/43;	190600601/32;	190600701/51
Ј.-ѣnѣ	190101701/32;	190101701/39	
Ј.-ѣnnѣri	190101901/105		
Ј.-ѣзѣm	190103203/61		
Ј.-i:	190100201/2;	190100101/53;	190101201/156;
	190101201/157;	190101201/170;	190100401/168;
	190101601/281;	190102801/20;	190300201/68;
	190103703/4;	190600702/46;	190500901/80
Ј.-i:	190100401/169;	190102801/95;	190103401/31
Ј.-i:сѣ	190100901/247;	190101901/201;	190103401/34;
	190101801/57		
Ј.-i:сѣn	190101601/9;	190102801/95	

J.-i:di	190100901/139;	190100101/68;	190100101/8;
	190101201/160;	190101201/162;	190103801/164;
	190103801/165;	190103001/14	
J.-i:di:lɛ	190600702/29		
J.-i:dic	190103701/11		
J.-i:dilɛ:	190100101/51		
J.-i:dim	190103801/250		
J.-i:ji	190101603/41		
J.-i:lɛ	190101801/53		
J.-i:lɛ:	190100001/36;	190201501/81;	190100401/54;
	190101601/372		
J.-i:lɛ:	190100401/56		
J.-i:lɛ:di	190100003/54		
J.-i:lɛ:mif	190100902/172		
J.-i:lɛr	190100001/23;	190100003/10;	190102901/87
J.-i:mif	190100001/117;	190201501/442;	190101803/9;
	190101901/120;	190101901/127;	190101901/213;
	190600701/54		
J.-i:sɛ	190700001/40;	190100901/188;	190100901/198;
	190100901/199;	190103801/227;	190101901/106;
	190102901/395;	190103204/21	
J.-i:sɛdi	190600003/12		

J.-i: sin	190100402/45		
J.-i: z	190100003/48		
J.-ij	190201601/70		
J.-ijɛ:	190101901/47;	190102901/196	
J.-ijɛm	190102904/24		
J.-ilɛ:	190101601/371		
J.-in	190100003/28;	190600801/8	
J.-indʒɛ	190600002/23;	190100902/170;	190101201/172;
	190101201/195;	190600701/95	
J.-ip	190600002/91;	190101603/45;	190102701/101;
	190600301/1;	190500901/144	
J.-ir	190103801/240;	190100002/65;	190100006/43;
	190101201/246;	190101201/261;	190101601/382;
	190101803/4;	190103401/26;	190103401/27;
	190201501/63		
J.-ircɛnsi	190600801/17		
J.-irdi	190600001/44		
J.-irim	190103702/51		
J.-iriz	190103801/254;	190103801/255;	190100101/93
J.-irsin	190600001/61		
J.-ivɛ: di	190102201/29;	190102905/96;	190600701/11
J.-ivɛ: mif	190201601/10		

J.-ivəri 190501501/286

J.-mæ:j 190103207/11

J.-medi:di 190103203/14

J.-mezdi 190100101/68

Jelenec ‘gelenek’

J. 190102903/1

J.+lær 190103203/57

Jelin- ‘gelinmek’

J.-i: 190100101/94

J.-me: 190100101/111

Jelindzic a:muɖu ‘gelincik armudu’

J.a. 190500901/67

Jelindzic ‘sansargillerden, ince uzun yapılı, sivri çeneli, küçük bir hayvan’

J. 190102904/34

Jelinkaduɖzɯk ‘sansargillerden, ince uzun yapılı, sivri çeneli, küçük bir hayvan’

J.+ɖʒu: 190700001/43

Jelin (kelin ‘gelin’ ED 719a) ‘gelin’

J.	190100001/20;	190100001/34;	190100001/36;
	190100001/46;	190100001/51;	190100001/53;
	190100002/31;	190201501/176;	190201501/177;
	190201501/394;	190201501/405;	190201501/406;
	190100101/63;	190100102/5;	190101201/253;

	190101201/255;	190101201/58;	190101601/245;
	190101601/249;	190101602/58;	190101801/128;
	190101901/111;	190201601/100;	190201601/36;
	190201601/55;	190201601/64;	190201601/69;
	190201601/70;	190201601/86;	190201601/94;
	190201601/95;	190202501/5;	190102601/37;
	190102601/40;	190102601/43;	190102701/32;
	190102701/75;	190300901/142;	190300901/148;
	190300901/150;	190300901/55;	190103201/80;
	190103203/37;	190103702/1;	190103702/107;
	190201501/175;	190201501/379;	190100102/2
J.+ i	190201501/381		
J.+im	190200901/47		
J.+dεn	190201501/169		
J.+di	190500901/236		
J.+ε	190100201/84;	190201501/164;	190201701/44;
	190201601/63		
J.+i	190100201/92;	190100201/93;	190100901/166;
	190101801/28;	190201601/43;	190102701/31;
	190103702/80		
J.+i:mif	190103201/40		
J.+ijim	190101801/22		

J.+inim	190201501/73;	190300501/6; 190300501/8;	
Jel̥nim	190102301/12		
J.+imin	190100401/13		
J.+imizdur	190100006/24		
J.+in	190201601/71;	190201601/98;	190103202/63;
	190103702/106		
J.+ nin	190201501/428		
J.+ inde	190101602/119		
J.+ inε	190201601/59		
J.+iz̥	190103702/47		
J.+nε	190100001/134;	190100201/122;	190100102/3;
	190600702/22		
J.+nε:	190201501/153;	190201501/159	
J.+nεrε	190100201/110		
J.+neri	190201601/49;	190201601/93	
J.+nεri	190101901/7;	190100401/13;	190103801/9
Jelindzic ‘tek gelin’			
J.	190101801/146		
Jelinnic ‘gelin giysisi’			
J.	190100001/41;	190100201/102;	190100201/103;
	190103001/17		
Jenε ‘gene’			

J.	190100001/125;	190100202/6;	190103208/3;
	190100201/127;	190100201/37;	190100201/77;
	190201501/177;	190201501/359;	190201501/427;
	190101701/32;	190101701/38;	190101701/39;
	190500001/67;	190600001/10;	190600001/17;
	190600002/2;	190600002/53;	190600002/59;
	190600002/69;	190700001/72;	190100901/112;
	190100901/113;	190100901/158;	190100901/2;
	190100901/225;	190100901/231;	190100901/264;
	190100901/268;	190100901/30;	190100901/317;
	190100902/139;	190100902/145;	190100902/34;
	190100101/126;	190100101/148;	190100101/157;
	190100101/169;	190100101/175;	190100101/64;
	190100101/66;	190100101/77;	190100101/87;
	190100101/94;	190100102/53;	190101201/135;
	190101201/141;	190101201/163;	190101201/214;
	190101201/250;	190101201/261;	190101201/262;
	190101201/61;	190101301/20;	190101301/37;
	190103801/263;	190103801/284;	190103801/300;
	190100401/264;	190100401/276;	190301401/42;
	190301401/67;	190100401/12;	190100401/150;
	190100401/35;	190100401/57;	190100402/23;

190100402/53;	190101601/54;	190101602/21;
190101602/22;	190101602/47;	190101603/2;
190101603/55;	190101603/61;	190101603/63;
190201701/25;	190201701/9;	190101801/115;
190101801/133;	190101801/142;	190101801/59;
190101801/60;	190101801/63;	190101802/104;
190101802/117;	190101802/36;	190101802/39;
190101802/65;	190101802/98;	190101803/107;
190101803/110;	190101803/59;	190101901/224;
190101901/368;	190102001/54;	190201601/10;
190201601/117;	190201601/135;	190201601/64;
190201601/75;	190201601/84;	190201601/87;
190201601/9;	190102201/42;	190102301/51;
190102302/41;	190102302/45;	190102501/33;
190102501/38;	190102501/5;	190102601/79;
190102601/81;	190102601/84;	190102701/66;
190102701/77;	190102801/106;	190102801/96;
190102901/182;	190102901/118;	190102901/133;
190102901/242;	190102901/245;	190102905/125;
190102905/137;	190102905/203;	190102905/37;
190102905/51;	190103001/57;	190300901/137;
190300901/142;	190300901/98;	190301601/16;

190300201/32;	190300201/63;	190103201/21;
190103201/58;	190103202/27;	190103203/58;
190103206/23;	190103206/32;	190103401/26;
190103401/43;	190103701/37;	190103701/38;
190103701/44;	190103702/51;	190103702/88;
190103703/61;	190501501/139;	190501501/172;
190501501/28;	190501501/36;	190501501/45;
190601601/49;	190601601/83;	190600701/107;
190600701/27;	190600701/46;	190600701/54;
190600701/9;	190600702/27;	190600702/35;
190600703/29;	190500901/121;	190500901/23;
190500901/57;	190500901/73;	190100201/69;
190201501/107;	190201501/143;	190201501/306;
190201501/442;	190700001/70;	190100901/232;
190100901/241;	190101201/194;	190101901/259;
190102001/65;	190201601/104;	190201601/88;
190102302/46;	190102701/110;	190102701/63;
190102701/64;	190102701/78;	190102905/263;
190102905/139;	190102905/195;	190102905/196;
190300901/92;	90103201/17;	190103401/43;
190501501/27;	190501501/48;	190600702/34;
190100101/63;	190101301/20;	190101901/43;

190102401/6

jenif ‘geniş, bol’**J.** 190102905/176**jenifʃe** ‘genişçe’**J.** 190103101/23**jenf** (kenç ~ ke:nç DLT 94) ‘genç’**J.+le:** 190103801/285; 190501501/301; 190201503/17;

190200001/37

J.+ler 190101901/134; 190200901/33**J.+lere** 190200001/36**J.+le:de** 190101601/271**jenf** ‘genç’**J.+le:** 190201501/334; 190300201/28; 190103201/18;

190600601/42; 190600601/43; 190103702/99

J.+ler 190102905/2**J.+ɛj.** 190500901/230**J.+ti** 190101201/196**jenʃ** ‘genç’**J.** 190201501/20; 190201501/318; 190100102/22**J.+le:** 190201701/47**J.+ler** 190103801/276**jenʃ** ‘genç’

J.	190101201/223;	190101201/245;	190101201/246
J.+cε	190100101/120		
J.+iz	190103202/20		
J.+lε:	190103201/73		
J.+lεrimiz	190103202/52		
Jer- ‘germek’			
J.-ε:	190100004/14		
Jeril- ‘gerilmek’			
J.-ε:di	190102601/39		
Jεrjef ‘gergef’			
J.+tε	190101201/43		
Jeri geri			
J.	190201501/234;	190201501/422;	190101701/27;
	190500001/58;	190100902/199;	190101601/183;
	190101601/78;	190200001/25;	190102601/41;
	190102905/274;	190600601/81;	
	190200001/32		
J.+jε	190101801/114;	190101801/119	
Jεrlεnjεf ‘Gerlengeç, Burgaz bölgesinde yer adı’			
J.	190301401/19		
Jεrlıovalı ‘Gerlovalı’			

J.+tuɫar 190100404/30

J.+tuɫa: 190100404/28

Jermanaïja Bulg. Германия ‘Almanya’

J.+da 190600702/28; 190600702/27

Jertŋecleŋ- ‘gerçekleşmek’

J.-ŋec 190100402/56

Jef- ‘geçmek’

J.-ŋen 190102901/362

J.-ti 190201501/278; 190100902/120; 190100101/172;

190101601/317; 190101803/88; 190101901/381;

190101901/382; 190102901/165; 190601601/28;

190500901/29

J.-ti: 190102001/66

J.-ti:jdi 190102001/8

J.-ti:n 190600001/13

J.-ti:ni 190102901/187

J.-tic 190101601/9

J.-ticten 190100902/133; 190102901/358; 190102901/365;

190102901/377; 190103401/16

J.-tim 190100902/6

J.-tinε 190102901/362

J.-tiniz 190600001/31

Jetŭ ‘geç’

J. 190101601/278

Jetŭmε ‘geçme’

J.-me: 190600001/70

Jetŭ- ‘geçmek’

J. 190100001/124; 190101201/204; 190102302/37;
190300201/68

J.-e: 190201501/277; 190100902/23; 190100101/5;
190301401/32; 190101801/89;
190101801/92;

190202501/19; 190102904/16; 190201501/457;

190600002/16; 190100902/160; 190102904/16

J.-ε: 190600002/18; 190101201/141; 190102905/279;
190601601/25

J.-ε:cε 190100901/245; 190100901/30; 190100901/323;
190101603/32; 190102901/90

J.-ε:cεni 190101801/17

J.-ε:cεsin 190100902/72

J.-ε:di 190100902/48; 190100102/34; 190100102/37;
190102701/8

J.-ε:di 190101602/24; 190501501/218

J.-ε:le: 190103702/81

J.-ε:lɛ:di	190101601/135		
J.-ε:mif	190102301/75;	190103001/37	
J.-ε:ri	190600002/74;	190100901/243;	190100902/59;
	190500901/42		
J.-ε:ruu	190100102/52		
J.-ε:si	190102901/357		
J.-e:ʒ	190102001/50		
J.-εcε:	190101803/58		
J.-elim	190201501/117;	190102901/220	
J.-eni	190500901/176		
J.-εr	190101201/190;	190102601/66;	190500901/141
J.-εrkɛn	190301601/16		
J.-i:	190103201/83		
J.-i:dic	190101802/35;	190102701/24;	190600601/13
J.-i:dic	190201501/330		
J.-i:di	190600701/41		
J.-i:dim	190100403/6;	190102001/19;	190102201/33;
	190102201/38		
J.-ip	190102701/114;	190102701/98	
J.-mε:jε	190101701/69		
J.-mez	190501501/38		
J.-mezdi	190102701/58		

J.-mi:ɖʒɛc	190100005/2		
J.-mif	190100902/39		
J.-ti	190201501/241;	190100901/225;	190103601/15;
	190103901/9		
J.-me:	190600001/70		
J.-mɛ:je	190101701/69		
J.-mez	190501501/38		
J.-mezdi	190102701/58		
J.-mi:ɖʒɛc	190100005/2		
J.-mif	190100902/39		
J.-ti	190201501/241;	190100901/225;	190103601/15;
	190103901/9		

Jetfir- ‘geçirmek’

J.-ɛ:	190102905/66		
J.-ɛ:dic	190103801/77		
J.-ɛ:m	190201501/147		
J.-ijɛn	190102201/35		
J.-irisin	190100401/158		
J.-i:lɛ:	190103101/25		
J.-iɰ	190101901/326;	190102905/199	
J.-ʒɛz	190500901/168;		
J.- i:sin	190100401/158		

jetfi:mε- 'yola çıkan birini uğurlamaya gitmek, selametlemek'

J.+ε: 190201501/237; 190201501/242; 190101201/64;
190101901/312

jetfi:- 'geçirmek'

J.-dʒεc 190100005/2

jetfen 'geçen'

J 190100001/99; 190100901/20; 190101601/75;
190101601/77; 190101603/75; 190101901/368;
190103701/6

jetfəndε 'geçende, geçenlerde'

J. 190101801/39; 190101801/99; 190100404/21

jetfəreεc 'geç vakit'

J. 190101801/160

jeti:mε 'getirme'

J. 190101901/374; 190100401/138

jeti:rmε 'yalnız yasaca akraba sayılan, aralarında kanbağı bulunmayan, öz olmayan'

J. 190600701/32

jetfiε 'takılmış, tutturulmuş'

J. 190102903/34

jeti:- (keltür- ED 716b) 'getirmek'

J. 190103601/46

J.-i:dʒε:dic 190600003/16

J.-i:di	190100901/140;	190101601/216;	190101801/165;
	190101801/168		
J.-dic	190100401/58;	190201701/41	
J.-diclerim	190102901/239		
J.-dictən	190103702/80		
J.-dilɛ:	190100001/149;	190201501/445;	190201701/15;
	190201701/46;	190100001/37;	190100901/139
J.-dilər	190201701/26		
J.-dim	190100001/148;	190201701/3	
J.-i:diɲɘz	190101602/42		
J.-mif	190101803/44;	190201601/131;	190102302/55;
	190101601/368;	190101803/7	
J.-miflɛ:	190102501/4;	190300901/42;	190102901/83;
	190103702/67;	190103702/62	
J.-mifti	190103703/45		
J.-rile:di	190102801/16		
J.-sɛlɛ:	190301401/38		
J.-di:m	190100404/25		
Jetʃim ‘geçim’			
J.	190100101/72		
Jetʃinmɛ ‘geçinme’			
J.+ɛ:	190101802/17		

J.+lær 190200901/15

Jetfin- ‘geçinmek’

J.-dic 190101802/12; 190103702/48

J.-dim 190201701/53; 190201601/111; 190201601/116

J.-i:dic 190100102/43; 190100901/343

J.-ini:z 190100005/5

J.-mæ:dʒe:sæn 190101801/134

J.-sinle: 190103702/91

Jetiril- ‘getirilmek’

J.-ile: 190100401/201; 190100901/154; 190100901/158

J.-ε: 190101901/221; 190100101/123

J.-ε:di 190102302/45

J.-ε:mif 190101601/128

J.-mæzdi 190103601/19

Jetir- ‘getirmek’; ‘bazı kelimelerle birleşik fiil yapar’

J. 190600701/45

J.-dim 190100002/59; 190100002/60

J.-e: 190201501/108; 190201501/395; 190101901/249;
190200001/8

J.-e:læ: 190101001/34

J.-ε:læ: 190102901/100

J.-e:lær 190100902/23

J.-e:miʃim	190101901/201		
J.-e:ri	190501501/62		
J.-e:ʒ	190100901/285;	190102801/54;	190100102/66;
	190300901/243;	190101901/296;	190101901/298
J.-ɛbili:sin	190101601/81		
J.-ɛdʒɛm	190101701/68		
J.-ɛjim	190101701/66		
J.-ɛme:m	190102901/285		
J.-ɛmɛ:m	190102905/63		
J.-ɛmɛ:ʒɛm	190102905/49		
J.-ɛmɛdim	190102601/111		
J.-ɛmi:ʒɛm	190600002/110		
J.-ɛmiʒɛm	190600601/83		
J.-i	190103801/30;	190101901/221	
J.-i:	190103801/213;	190100401/177;	190200901/51;
	190103001/24;	190103202/44;	190103207/14;
	190103801/146;	190200901/51	
J.-i:di	190103801/267;	190101201/128	
J.-i:dic	190100901/94;	190102801/42;	190103703/22;
	190101901/321		
J.-i:dilɛ:	190101201/154;	190600702/31	
J.-i:dim	190101001/117;	190101001/117	

J.-i:di:n	190100401/196		
J.-i:m	190103801/20		
J.-i:miɫɛ:	190100102/20		
J.-i:sin	190100401/52;	190101001/9	
J.-idim	190101901/260		
J.-indʒɛ	190101601/259		
J.-ip	190301401/38;	190100401/33	
J.-iʒ	190102801/38;	190102302/54	
J.-isin	190100401/52;	190102801/30	
J.+lɛ:	190103801/224		
J.-mɛzmif	190102905/80		
J.-mif	190102301/9;	190103901/5;	190103901/5
J.-ʒec	190102801/30		
J.-ʒɛm	190100004/24;	190101801/108	190101601/82;
	190500901/167;	190101603/56	
J.-ʒɛʒ	190100002/58		
jevrec	‘gevrek’		
J.	190101201/185		
jevrɛt-	‘kavurmak’		
J.-di:dic	190101901/56		
jez-	(kez- ED 756a) ‘gezmek’		
J.	190201501/293		

J.-dic	190500901/112		
J.-e:	190102301/63		
J.-ε:dic	190101601/201		
J.-ε:lε:	190500901/222		
J.-ε:mif	190102301/82		
J.-ε:sin	190100201/3;	190100201/7	
J.-ijε	190100001/153;	190101201/65	
J.-ijεm	190201501/289		
J.-ivε:	190101901/393		
J.-mεzdic	190101901/135		
jezmε ‘gezme’			
J.+ε:	190101001/133;	190101803/59;	190600601/41;
	190600702/29;	190600702/32;	190600601/40
jezdi:- ‘gezdirmek’			
J.	190201501/68		
J.-dilε:	190500901/111		
J.-e:	190101801/52;	190101801/52	
jezil- ‘gezilmek’			
J.-ir	190100201/78		
jezin- ‘gezinmek’			
J.-e:	190100901/180;	190101801/47	
jezinil- ‘gezinilmek’			

J.-ε:	190100201/8		
ji:- ‘girmek’			
J.-di	190100001/144;	190201501/379;	190103801/51;
	190102301/56;	190103202/12;	190103701/21;
	190103703/62;	190501501/145;	190100001/145
J.-dilər	190102901/75;	190102905/83;	190201501/302
J.-dim	190100401/225;	190101601/235;	190102301/66;
	190103202/14		
J.-din	190101601/277		
J.-dic	190101601/213;		
J.-dinε	190100401/25		
J.-me:sin	190101801/136		
J.-məsin	190100901/170;	190100902/56	
J.-mifim	190102701/15		
J.-miflər	190101803/12		
ji:di:- ‘giydirmek’			
J.-di	190100101/157		
J.-məjlər	190100401/228		
ji:- ‘giymek’			
J.-dic	190100901/162;	190103601/12;	190501501/148
J.-dim	190100201/116;	190100201/117;	190102701/43;
	190300901/39		

J.-mɛ:m 190101901/354

J.-mɛdic 190102905/82

J.-mɛdim 190103001/15

J.-mɛn 190102601/33

J.-mɛssin 190101901/353

ji:dir- ‘giydirmek’

J.-ir 190101801/54; 190101801/57; 190101801/59;

190101801/61

J.-mɛ: 190100201/102

J.-mif 190100001/181

J.-irɪlɛ:di 190102701/46

J.-e: 190102701/44

ji:diril- ‘giydirilmek’

J.-ɛ: 190100201/107; 190500901/226

J.-i:di 190100101/66

ji:il- ‘giyilmek’

J.-irdi 190501501/154

ji:in- ‘giyinmek’

J.-i:lɛ: 190101201/258

ji:jil- ‘giyilmek’

J.-mɛ:dʒɛc 190100401/251

ji:jinɛ ‘yıldız çiçeği’

J.	190100901/306;	190100901/326	
J.+lɛ:miz	190101802/127		
ji:si ‘giysi’			
J.	190100401/173		
J.+lɛri	190200001/16		
J.+sini	190103202/21		
jibidʒɛ	‘gibice, biraz benzer’		
J.	190101601/318; 190300901/12	190103203/53;	
jibi ‘gibi’			
J.	190100001/78;	190100002/34;	190100002/6;
	190100202/8;	190100201/112;	190100201/96;
	190100201/97;	190201501/105;	190201501/365;
	190600001/29;	190600002/12;	190700001/55;
	190100901/108;	190100901/143;	190100902/37;
	190101001/96;	190100101/52;	190100101/78;
	190100102/45;	190101201/130;	1190102901/106;
	190103801/140;	190103801/225;	190103801/268;
	190103801/313;	190100401/274;	190301401/75;
	190100402/57;	190100403/16;	190100403/27;
	190100403/31;	190100404/19;	190101601/128;
	190101601/228;	190101601/330;	190101601/407;

190101601/409;	190101801/105;	190101802/102;
190101802/114;	190101802/123;	190101802/25;
190101802/32;	190101802/49;	190101802/55;
190101802/93;	190101802/95;	190101802/97;
190101803/18;	190101803/62;	190101901/162;
190101901/23;	190101901/261;	190101901/293;
190101901/324;	190101901/53;	190101901/62;
190101901/74;	190101901/86;	190102001/90;
190201601/100;	190201601/157;	190201601/70;
190201601/81;	190102302/30;	190102302/31;
190102302/53;	190102401/24;	190102501/15;
190102501/8;	190102601/112;	190102601/114;
190102601/14;	190102601/33;	190102701/63;
190102901/157;	190102905/212;	190102905/227;
190200901/30;	190102901/105;	190102901/143;
190102901/48;	190102901/70;	190102901/80;
190102901/83;	190102901/97;	190102901/222;
190102901/271;	190102901/291;	190102901/307;
190102901/333;	190102901/382;	190102903/18;
190102903/19;	190102905/273;	190102905/276;
190102905/139;	190102905/160;	190102905/164;
190102905/20;	190102905/38;	190102905/5;

	190102905/50;	190102905/89;	190300901/122;
	190300901/137;	190300901/141;	190300901/211;
	190300901/221;	190300901/239;	190301601/7;
	190103201/68;	190103201/69;	190103202/14;
	190103203/57;	190103204/12;	190103207/30;
	190103207/8;	190103701/110;	190103701/59;
	190103702/19;	190103702/22;	190103702/83;
	190103703/38;	190103703/56;	190501501/141;
	190501501/203;	190501501/295;	190601601/36;
	190600601/86;	190600701/17;	190600701/47;
	190500901/149;	190500901/35;	190102901/260;
	190102901/346;	190102905/164;	190500901/37
	190102905/135;		
J.+dir	190102601/106;	190103202/54;	190500901/37;
	190103202/54		
J.+jim	190103901/5;	190103901/5	
J.+lær	190101602/111		
J.+mε	190600002/105		
J.+si	190100102/53		
jidil- ‘gidilmek’			
J.-e:	190100201/81;	190201501/11	
J.-i:	190100003/54;	190101201/110;	190101201/213;

	190600601/35		
j.-irdi	190101201/109;	190201601/30	
j.-məzdi	190100101/52		
jidiŋ- ‘gidişmek’			
j.-e:ri	190100902/120		
jit- ‘gitmek’			
j.	190201501/67;	190201501/68;	190500001/64;
	190100901/137;	190100902/108;	190101603/26;
	190101603/54;	190101603/55;	190101603/63;
	190101801/125;	190101801/128;	190201601/93;
	190600702/7;	190102501/25;	190102301/54;
	190102301/46		
j.-e:	190100001/35;	190201501/229;	190201501/340;
	190100901/295;	190100902/27;	190100902/97;
	190101001/65;	190100102/74;	190101201/66;
	190101301/21;	190301401/48;	190100402/2;
	190101601/62;	190101603/65;	190101603/71;
	190101801/75;	190200001/13;	190201601/11;
	190201601/14;	190201601/50;	190201601/64;
	190201601/88;	190202501/11;	190102501/31;
	190102905/216;	190300201/21;	190103701/60;
	190601601/12;	190100402/2;	190101602/6

J.-ε:	190100002/32;	190100002/76;	190100102/15;
	190100401/218;	190100401/168;	190101601/247;
	190101603/73;	190101803/41;	190101803/42;
	190102001/25;	190102601/68;	190102701/76;
	190102801/14;	190102901/181;	190102905/270;
	190102905/106;	190300201/23;	190103202/44;
	190103207/32;	190500901/128;	190102801/14;
	190102905/106;	190500901/198	
J.-ε:ce	190100003/18;	190201501/179;	190201501/358;
	190201501/370;	190600001/22;	190100402/18;
	190101603/9;	190101801/124;	190101803/32;
	190101803/72;	190201601/10;	190600702/7
J.-ε:cen	190100002/80;	190600001/23;	190600002/8;
	190600002/9;	190601601/78;	190600702/37
J.-ε:ceñi	190100102/61;	190101801/59;	190101803/46
J.-e:di	190100902/191		
J.-ε:di	190100102/51;	190103801/141;	190103801/37;
	190101601/194;	190101601/196;	190101601/351;
	190101602/72;	190101901/389;	190102302/38;
	190102905/4;	190102905/6;	190600701/95;
	190600702/33;	190101901/386	
J.-ε:dic	190100001/163;	190101701/29;	190100902/212;

	190101001/28;	190101001/29;	190100101/120;
	190100101/91;	190100102/36;	190101201/115;
	190101201/137;	190101201/90;	190103801/209;
	190100401/131;	190101901/139;	190101901/157;
	190102701/5;	190102801/91;	190102801/94;
	190102801/98;	190102901/347;	190102905/13;
	190300901/27;	190300901/28;	190103202/45;
	190103203/70;	190103203/71;	190600601/71;
	190600701/58;	190600801/22;	190500901/98;
	190500901/99;	190102801/101;	190102801/102;
	190102901/315		
j.-ε:dim	190600001/33;	190101001/133;	190101001/134;
	190201601/138;	190600701/97;	190101001/136
j.-ε:jε:	190200001/25		
j.-ε:jlε:	190101001/51;	190600601/57	
j.-ε:jlε:	190102701/65		
j.-ε:kεn	190201601/15		
j.-ε:lε:	190201501/312;	190201501/317;	190201501/324;
	190101803/59;	190201601/36;	190201601/38;
	190201601/40;	190201601/43;	190201601/66;
	190300201/25;1	190600701/18	
j.-ε:lε:	190100101/123;	190102905/186	

J.-ε:le:di	190100101/6;	190100101/73	
J.-ε:le:di	190100404/37;	190102905/104;	190300201/20
J.-ε:le:mif	190101601/119;	190101601/120;	190101601/125
J.-ε:le:mif	190600001/48		
J.-ε:le:sε	190100201/115		
J.-ε:ler	190600002/90;	190201601/54;	190300201/28;
	190500901/172		
J.-ε:ler	190100101/115		
J.-ε:m	190201501/390;	190100902/119;	190100902/9;
	190101001/117;	190101001/139;	190101001/57;
	190101001/63;	190101601/309;	190102001/24;
	190102001/97;	190300201/39;	190600701/68
J.-ε:m	190201501/243;	190201501/385;	190101001/56;
	190103203/68		
J.-εmε:ɖʒεm	190102501/39		
J.-εmεzdic	190100102/28		
J.-ε:mif	190100901/160;	190100902/69;	190101601/131;
	190101601/155;	190101803/31	
J.-ε:mifim	190600701/25		
J.-ε:miflε:	190101602/101		
J.-ε:n	190600701/1		
J.-ε:rcensi	190600801/16		

J.-e:ri	190100901/245; 190101801/150	190101301/20;	190100404/41;
J.-e:ri	190600002/82;	190101301/20	
J.-e:rim	190100102/61		
J.-e:riʒ	190101802/80		
J.-ε:sɛn	190201701/12		
J.-e:sin	190101603/44;	190102801/96;	190101803/16
J.-ε:sin	190100902/103; 190101201/92; 190100401/142; 190102302/37; 190103702/95; 190101601/296; 190501501/265	190101001/15; 190103801/242; 190100401/41; 190102905/119; 190103702/96; 190101901/159;	190100101/35; 190100401/197; 190101601/203; 190103701/12; 190100401/198; 190101901/289;
J.-e:ʒ	190201501/209; 190103601/33;	190201501/339; 190201503/2	190201501/376;
J.-ε:ʒ	190103202/43		
J.-ɛdʒɛ:niz	190601601/74		
J.-ɛdʒec	190600601/23		
J.-ɛdʒeclɛ:	190600601/59		
J.-ɛdʒeʒ	190201501/448		
J.-ɛdʒɛʒ	190201501/274		

J.-εdʒεʒ	190101701/58		
J.-ejim	190201601/11		
J.-εlε:mif	190201601/9		
J.-εlim	190201501/187;	190202601/15;	190101802/139;
	190101802/142;	190102801/97;	190600002/91
J.-em	190101603/74		
J.-εm	190100902/137		
J.-εmε:jε:	190100401/237		
J.-εmε:jīm	190101201/67;	190100401/235	
J.-εmε:jĩʒ	190100401/231		
J.-εmεdic	190103202/11		
J.-εmεdim	190600701/84		
J.-εmεsε	190101901/390		
J.-εmεsin	190100401/245		
J.-εmεʒ	190102905/128		
J.-εn	190101601/39;	190102905/74;	190103202/25;
	190103204/26;	190103207/10	
J.-εr	190100401/44;	190101901/390;	190102001/1;
	190102701/7;	190500901/198;	190101801/80
J.-εrɔi	190102905/3		
J.-εrim	190102905/124;	190103702/50	
J.-εriʒ	190100101/92;	190100401/129;	190100401/138;

	190101802/142;	190101901/327;	190102801/103;
	190102801/106;	190102801/93;	190600601/72;
	190101901/146;	190100401/129	
Ɑ.-ⱭⱭⱭⱭ	190103203/58		
Ɑ.-ⱭⱭⱭⱭⱭⱭ	190300901/177		
Ɑ.-ⱭⱭⱭ	190100101/34;	190102801/29	
Ɑ.-ⱭⱭ	190103207/10		
Ɑ.-ⱭⱭⱭⱭ	190100101/12		
Ɑ.-ⱭⱭⱭ	190100003/49;	190100003/61	
Ɑ.-ⱭⱭⱭⱭ	190600701/96		
Ɑ.-ⱭⱭⱭⱭ	190101201/103;	190100402/45	
Ɑ.-ⱭⱭⱭ	190100003/42;	190101201/210;	190102801/94
Ɑ.-ⱭⱭⱭⱭⱭⱭ	190100004/5		
Ɑ.-ⱭⱭⱭⱭ	190102302/37		
Ɑ.-ⱭⱭⱭⱭ	190101803/84		
Ɑ.-ⱭⱭⱭⱭ	190102901/233		
Ɑ.-ⱭⱭⱭⱭ	190102201/17		
Ɑ.-ⱭⱭⱭⱭⱭ	190201501/256		
Ɑ.-ⱭⱭⱭⱭ	190101601/242;	190102701/70;	190102701/78;
	190102701/79		
Ɑ.-ⱭⱭ	190101001/44;	190601601/73;	190600601/33;
	190102905/126		

J.-indʒɛ	190102701/2		
J.-ip	190600001/58;	190100101/89;	190100101/90;
	190102302/68;	190103205/16;	190103702/49
J.-iʒɛ:dic	190600703/10		
J.-iʒɛc	190102302/38		
J.-iʒɛn	190100002/20		
J.-ilɛ:di	190103801/4		
J.-inɛn	190101001/84		
J.-mɛ	190100002/4;	190100901/244;	190103203/49;
	190100901/36		
J.-mɛ:	190100102/24;	190100401/271;	190100401/273;
	190102901/387;	190103201/7	
J.-me:	190101603/27		
J.-mɛ:	190103601/37		
J.-mɛ:ɖʒɛn	190101201/64		
J.-mɛ:jɛ	190102905/181		
J.-mɛ:jɛ:	190100902/106		
J.-mɛ:jɛm	190101701/65		
J.-me:m	190101001/117		
J.-mɛ:n	190101602/81;	190101602/84	
J.-me:ri	190101603/26		
J.-mɛ:ʒɛm	190601601/81		

J.-mædændʒe	190103001/65		
J.-mædi	190201501/53		
J.-mædic	190101802/16;	190103202/11	
J.-mædim	190100001/52;	190100001/53;	190101201/117
J.-mæm	190101701/43		
J.-mæmif	190102905/133		
J.-memifiz	190103801/108		
J.-mæsin	190103203/64;	190103702/75;	190101801/149
Ji.-messe	190201501/447;	190201501/450	
J.-mæz	190100102/16;	190102905/128;	190500901/147
J.-mezdi	190600701/64		
Ji.-mif	190600001/10;	190600002/38;	190100902/123;
	190201601/71;	190102302/2;	190102901/42;
	190102901/43;	190103703/45;	190700001/62
J.-miflɛ:	190101601/34;	190103601/51	
J.-miflɛr	190103702/63		
J.-memɛc	190100902/113		
J.-mæmɛ:	190201501/208		
J.-sɛm	190101301/32		
J.-sin	190101602/5;	190101803/19	
J.-sinne:	190101601/164		
J.-tʃɛ:dic	190201501/283		

J.-tʃɛ:mɪf	190101001/50;	190101001/51	
J.-tʃɛc	190102301/51;	190100003/62	
J.-tʃɛc	190100401/235;	190100401/169	
J.-tʃɛctɪc	190100003/26		
J.-tʃɛm	190100003/51;	190101603/19;	190600003/18;
	190101603/9;	190102701/129;	190103901/21;
	190601601/58;	190600801/11;	190103801/230
J.- tʃɛn	190100902/154;	190101201/104;	190101201/106;
	190103702/74;	190600701/14;	190100003/50
J.- tʃɛz	190100002/5;	190102801/101	
J.-ti	190100001/34;	190100002/31;	190100003/37;
	190201501/167;	190201501/181;	190201501/228;
	190201501/230;	190201501/237;	190201501/325;
	190201501/335;	190201501/58;	190201501/89;
	190100901/123;	190100901/221;	190100901/255;
	190100901/58;	190100902/136;	190100902/194;
	190101001/67;	190100101/176;	190101201/65;
	190100401/277;	190101601/256;	190101801/120;
	190101801/133;	190101801/16;	190101801/38;
	190101801/4;	190101901/386;	190102301/41;
	190102301/88;	190102302/72;	190300201/18;
	190600301/6;	190600301/7;	190600601/19;

	190600601/21;	190600601/63;	190600701/86;
	190500901/130;	190201501/230;	190201501/50;
	190201501/89;	190100902/196;	190100401/11;
	190301401/17		
J.-ti:	190101603/28		
J.-ti:di	190102001/44		
J.-ti:dic	190102701/124		
J.-ti:m	190600002/10;	190100902/3	
J.-ti:mε	190101801/122		
J.-ti:miz	190600003/3		
J.-tic	190100001/113;	190100001/153;	190100901/212;
	190100901/231;	190100901/232;	190100901/65;
	190100102/49;	190100401/254;	190100404/42;
	190101601/177;	190101602/27;	190101802/24;
	190101802/46;	190102201/28;	190102201/32,
	190102302/77;	190102401/35;	190102401/39;
	190300901/15;	190103202/26;	190103701/5;
	190501501/151;	190601601/85;	190601601/86;
	190600701/41;	190500901/107;	190500901/109;
	190500901/110;	190201501/89;	190100901/57;
	190100401/51;	190100404/42;	190300901/17;
	190601601/82;	190600701/48	

J.-ticten	190101601/168;	190101803/21;	190102905/172
J.-tilet	190201501/299;	190201501/302;	190100101/110;
	190103801/109;	190103801/206;	190103801/6;
	190101801/13;	190101801/15;	190101801/20;
	190102901/138;	190102901/45;	190501501/161;
	190600601/22;	190501501/160	
J.- tiler	190201501/306;	190102901/52;	190201501/286;
	190101802/19		
J.-tim	190100001/10;	190100001/162;	190100001/8;
	190100003/63;	190201501/254;	190201501/70;
	190600002/43;	190100902/145;	190100902/148;
	190100902/16;	190100902/200;	190100902/203;
	190100902/5;	190100902/6;	190100902/8;
	190100101/55;	190101201/118;	190100401/246;
	190100401/261;	190100401/36;	190101601/183;
	190101601/185;	190101601/186;	190101601/188;
	190101603/10;	190201701/51;	190101901/137;
	190101901/138;	190102301/43;	190102302/79;
	190102302/80;	190102601/19;	190102601/27;
	190200901/49;	190102901/92;	190102901/349;
	190103001/49;	190103001/51;	190103201/15;
	190103202/23;	190103601/8;	190601601/4;

	190601601/5;	190600301/7;	190600601/67;
	190600701/29;	190600703/11;	190500901/142;
	190102801/5;	190103001/52	
J.-timdi	190100401/248		
J.-tin	190100901/42		
J.-tinε	190101801/60;	190101901/183;	190103001/61
J.-εbili:sε	190102201/19		
J.-ivεren	190102501/5		
J.-ivεri:z	190103205/23		
jitmε 1. 'gitme'; 2. 'göçmen'			
J.+lεrε	190101802/26		
J.+miz	190100102/35		
J.+sindεn	190100404/23;	190500901/144	
jir- 1. 'girmek'; 2. 'giymek'			
J.-ε:	190102901/379;	190102901/380	
J.-ε:dic	190100102/42		
J.-εn	190101801/55;	190601601/65	
J.-i	190102901/377		
J.-i:cε	190100901/84;	190500901/69	
J.-i:lεr	190100102/12		
J.-i:sin	190100001/21		
J.-i:z	190103201/84		

J.-ilə:	1190102901/106;	1190102901/106
J.-ilə:di	190100101/78;	190100101/78
J.-ili:mif	190102905/221;	190601601/49
J.-ində	190101601/225	
J.-ir	190103203/62	
J.-i:sin	190100001/21	
J.-mə	190100001/21	
J.-məm	190103203/61	
J.-məz	190103203/58	
J.-əməsin	190100901/336	
J.-miflə:	190600702/23	
J.-rdi	190100002/62	

jirif- 1. 'başlamak'; 2. 'kalkışmak'

J.-e:	190201503/19
J.-tic	190201503/30
J.-tilə:	190201503/32

ji-j- 'giymek'

J.-e:	190201501/361		
J.-ε:dic	190100401/174;	190102701/39;	190103702/15;
	190201501/345;	190102905/70	
J.-ε:din	190100101/64		
J.-e:lə:	190201501/313		

J.-ε:lε:di	190102601/32		
J.-ε:sin	190100401/168;	190101901/353;	190103702/27
J.-elim	190100401/165		
J.-εmɛdicm	190100401/259		
J.-εn	190100401/256		
J.-εr	190100401/166		
J.-in	190100401/244		
ɟijil- ‘giyilmek’			
J.-mε:j	190201501/405		
Jøc ‘gökyüzü’			
J.	190102901/80;	190101901/115;	190101901/136;
	190102901/371		
Jølmec (köñlek ED 732a) ‘gömlek’			
J.	190102905/83;	190101602/20;	190103201/82
J.+ε:	190300901/195		
J.+ε:m	190100001/139		
J.+ε:nin	190101802/81		
Jø:m- ‘gömmek’			
J.-dyc	190102903/41		
Jø:mε ‘görme’			
J.	190600003/27		
J.+si	190101801/144		

jø·nyl ‘gönül’**j.+myz** 190101601/206**j.+ny** 190101801/52**j.+ndε** 190101801/98**jø:- (kör- ED 736a)** ‘görmek’**j.** 190201601/93**j.-di:nε** 190100901/248; 190100102/50**j.-dy** 190100401/252; 190101801/11**j.-dy:m** 190101001/84**j.-dy:my** 190103801/34**j.-dy:n** 190100401/156; 190102801/56; 190102905/249**j.-dyc** 190101601/175; 190101601/208; 190101601/233;
190101601/282; 190102301/83**j.-dym** 190100001/72; 190100902/34; 190103801/48;
190101601/404; 190101901/21; 190201601/95;
190500901/219; 190600003/21**j.-dyn** 190103801/47; 190101901/231; 190101901/377**j.-mε:** 190101601/160**j.-mε:dim** 190201701/6**j.-mε:j** 190101901/130**j.-medən** 190501501/121**j.-mædən** 190100901/181

J.-mæðendʒe	190100401/63;	190201701/51;	190100001/47
J.-mædim	190201701/52;	190201701/6	
J.-mædim	190600301/23;	190201701/51	
J.-mæmif	190103702/77		
J.-mæmifjic	190100401/250		
J.-mæmiflæ:	190201501/246		
J.-mæsin	190100201/8		
J.-mæjæm	190100902/191		
J.-myf	190100901/265		
J.-myflær	190102901/90		
J.-myfy:m	190501501/289		
J.-sæn	190600601/36		
J.-syn	190101801/97		
J.-synnæ:	190101201/100		

JØ r- (kör- ED 736a) ‘görmek’

J.-dy:ndy	190100001/142
J.-æn	190201501/370
J.-mæ:jæn	190101201/166
J.-mædim	190300901/175
J.-mæmif	190101801/104
J.-syn	190100902/94

JØ:s ‘meme’

J.+lɛrim 190102001/41

Jøbɛl ɑ:mudɯ ‘göbel armudu’

J.ɑ. 190500901/6

Jøc ‘gök, mavi’

J. 190102601/103; 190101001/20; 190500901/60

Jøc ɛric ‘gök erik’

J.ɛ. 190500901/60

J.ɛ.+tɛn 190101001/20

Jøcsuɬu ɑ:mudɯ ‘göksulu armudu’

J.ɑ. 190103701/35; 190101901/229;

Jøcsuɬu ɑ:ɽmut ‘göksulu armut’

J.ʂ. 190102901/289

Jøc ʃi:dɛm ‘gökçiğdem çiçeği’

J.ʃ. 190102601/103; 190102601/104; 190102601/109

Jøl (kõ:l ED 715a , TT 184) ‘göl’

J.+ɛ 190100102/42

Jølɟɛ (kõlige ED 718a) ‘gölge’

J. 190600601/10

J.+dɛ 190101802/78; 190202501/13

Jøm- ‘gömmek’

J.-myɬɛɾ 190102901/63

Jøn (kõ:n ED 725a, TT 184) ‘işlenmiş deri’

J. 190102901/339

J.+yndən 190102901/338

Jønder- ‘göndermek’

J.-dʒɛʒ 190102901/50

Jønderil- ‘gönderilmek’

J.-mɛ:je 190102901/50

Jønylly ‘gönüllü’

J. 190201501/230; 190201501/243

Jør- (kör- ED 736a) ‘görmek’

J. 190101602/35; 190103202/49

J.-dʒɛ:niz 190201501/180

J.-dʒec 190100901/235

J.-dy:m 190100402/29

J.-dy:n 190102801/81

J.-dylɛ: 190100401/234

J.-dym 190300901/43

J.-dyn 190301601/13

J.-e: 190100901/184; 190100901/247; 190201501/371

J.-ɛ:dic 190100102/36

J.-e:din 190100201/43

J.-e:lɛ: 190100902/40

J.-e:m 190100004/23; 190100404/22; 190103206/11

J.-e:n	190101602/113	
J.-ε:nizg	190102001/95;	190201501/84
J.-e:sin	190100402/57	
J.-εmε:m	190101301/32	
J.-emεdεn	190100901/192	
J.-εmεsin	190101201/38	
J.-εsin	190102901/94	
J.-i:	190100002/28	
j.-i:cεn	190600702/37	
J.-i:m	190100902/80	
J.-mε:jεn	190102301/52	
J.-mεdic	190101601/141	
J.-mεdin	190100902/93	
J.-mεzdεn	190100402/24	
J.-mezmif	190101601/153	
J.-myf	190100402/61	
J.-y:dyc	190101801/106;	190100102/36
J.-y:dym	190101901/22;	190101901/22
J.-y:lε:	190101201/247	
J.-y:lε:	190101201/249	
J.-y:sεlε:	190101201/249	
J.-y:sεn	190201701/12	

J.-y:syn	190201701/12		
J.-y:synyꝯ	190100005/4		
J.-ycæn	190101601/209;	190102905/90	
J.-yn	190100002/6		
J.-yp	190100901/192;	190600703/27	
J.-yꝯ	190102302/62		
J.-ꝯæn	190600703/27		
J.-ꝯæniz	190102904/45		
J.-ꝯem	190102905/103		
J.-ꝯeꝯ	190101802/39		
J.-væ:dictæn	190101801/110		
J.-væ:dine	190101601/248		
J.- æbilsæm	190102001/114		
Jøre ‘göre’			
J.	190100101/157;	190101201/214;	190101601/29;
	190101601/410;	190301601/18;	190103701/64;
	190501501/27;	190501501/58;	190100001/190
Jøryl- ‘görölmek’			
J.-dy	190100404/26		
Jørymdꝯæ ‘görümce’			
J.+lær	190100001/36		
J.+lærine	190100201/5		

J.+m 190600301/3

Jørynmeɜ ‘görünmez, beklenmeyen’

J. 190600701/55

Jøryn- ‘görünmek’

J.-yndɜ 190102901/127

J.-e: 190600001/28

J.-e:ri 190600002/12

J.-mɛ:j 190201701/14

J.-mɛ:jɛ: 190100005/9

J.-y: 190201701/13

Jøryfmɛlic ‘nişan töreni’

J.+lɛ:dɛ 190100001/137

Jøryf- ‘görüſmek’

J.-mɛdic 190500001/41

J.-syn 190101801/132

J.-tyc 190100001/49

J.-y:syn 190100201/122

J.-yryɜ 190100203/5

Jøstɛ:- ‘göstermek’

J.-dilɛ: 190101901/370

J.-sɛm 190102901/67

Jøstɛr- ‘göstermek’

J.	190600703/19		
J.-ε:m	190101001/108		
J.-εn	190201501/350;	190201501/351	
J.-sec	190101601/21		
J.-sinne:	190600002/56		
J.-ʒem	190202601/5;	190100901/301;	190200001/51

Jøt ‘anüs’

J.+ε	190101603/68		
J.+ynε	190101201/145;	190100902/114	

Jøtf (köç ED 694a) ‘göç’

J.	190100201/68;	190600001/57;	190600002/100;
	190600002/34;	190100901/39;	190103801/192;
	190102001/68		

Jøtfmen ‘göçmen’

J.	190201501/286
-----------	---------------

Jøty:- ‘götürmek’

J.	190102905/189		
J.-dy	190600601/21		
J.-dyc	190100902/24		
J.-dylε:	190101602/25;	190101602/29	
J.-dym	190100902/145		

J.-mædim 190101802/16

J.-myflær 190600301/16

J.-sæniz 190100102/29

J.-æbilirim 190101201/255

Jøty:mæ ‘götürme’

J.+ε: 190100401/49; 190101901/77

Jøtyryl- ‘götürülmek’

J.-y: 190101602/48

Jøtyr- (kötür- EUTS 118) ‘götürmek’

J.-ysyn 190100401/50

J.-dylær 190301401/35; 190301401/37; 190500901/108

J.-dym 190100002/77

J.-e: 190103702/79

J.-e:le: 190201501/419; 190101001/36

J.-e:m 190201501/453

J.-e:sin 190200901/31

J.-εjim 190600003/18

J.-elim 190201501/418

J.-εm 190100902/139

J.-εme:dim 190103703/6

J.-εn 190100403/30

J.-i:di 190100901/92

J.-mɛ	190101201/229		
J.-mɛ:ɖʒɛn	190600003/18		
J.-y	190101001/36;	190102801/91	
J.-y:	190103801/142		
J.-y:dy	190103801/137;	190103801/138;	190103801/139
J.-y:dy	190100902/60		
J.-y:dyc	190102905/195;	190100401/193	
J.-y:dylɛ:	190600702/32		
J.-y:lɛ:	190100401/200		
J.-y:syn	190101901/289;	190102901/318	
J.-ydyc	190102905/199		
J.-ylɛ:	190100001/151;	190100003/31;	
	190101201/253		
J.-ylɛ:di	190101001/30;	190102905/207;	190102905/208;
	190102901/66;	190103701/18	
J.-ylɛ:mif	190100902/173		
J.-ylɛr	190101601/358		
J.-ymyf	190101601/112		
J.-yn	190101001/144		
J.-yrdyc	190100003/39		
J.-yryʒ	190100003/38		
J.-ysɛ	190102905/209		

J.-ysyn	190102901/317	
J.-yz	190100401/48	
J.-ʒec	190600702/34;	190600702/36
J.-ʒem	190100902/9	

Jøz (köz ED 756b) ‘göz’

J.	190200901/27;	190200901/28
J.+le:mi	190500901/153	
J.+y	190101602/82;	190600702/12
J.+ymde	190102901/175	
J.+ymyn	190101601/72	
J.+yny	190101801/105	

Jøze: ‘gözer, buğday, toprak vb. nin elendiği iri gözlü kalbur’

J.	190102801/80
-----------	--------------

Jøzer- ‘gözermek, buğday toprak vb. şeyleri iri gözlü kalburdan elemek’

J.-ε:jεʒ	190102801/78
-----------------	--------------

Jøzeldʒε ‘güzelce’

J.	190501501/130;	190501501/230;	190500001/10;
	190501501/188;	190501501/260;	190501501/266;
	190501501/68		

Jøzeldʒεnε ‘güzelce’

J.	190100102/67
-----------	--------------

Jøzel ‘güzel’

J.	190100001/115;	190100001/61;	190100001/77;
	190100001/89;	190100002/2;	190100002/46;
	190100201/75;	190201501/21;	190100901/334;
	190100102/25;	190100102/33;	190103801/97;
	190100404/20;	190101601/166;	190101802/103;
	190101802/105;	190101802/107;	190101802/115;
	190101802/121;	190101802/127;	190101802/67;
	190101802/69;	190101802/81;	190101802/83;
	190101803/61;	190101901/212;	190102001/122;
	190102001/72;	190102001/76;	190201601/21;
	190201601/27;	190201601/86;	190102601/96;
	190102901/261;	190102901/263;	190102901/327;
	190300901/59;	190300201/81;	190501501/145;
	190501501/210;	190501501/211;	190501501/267;
	190500901/236;	190100201/108	
J.+di	190100201/109;	190300901/40	
J.+dim	190300901/40		
J.+i	190201601/27		
Jøzeř ‘gözer’			
J.	190102905/282;	190102801/87	
J.+lær	190102801/86		
J.+i	190102801/82		

J.+in	190102801/88		
Jøzic- ‘gözükmek’			
J.-e:	190100102/31;	190101201/31	
Jøzlet- ‘gözetlemek’			
J.- ε:	190100402/51		
J.- iriz	190100401/32		
Jøzlεmε ‘gözlεme’			
J.	190101701/15;	190500001/30;	190100403/18
Jøzlyc ‘gözlük’			
J.+lε:mi	190101601/7		
Jøzyc- ‘görölmek’			
J.-e:	190100902/62;	190100102/26;	190101601/212
J.-ε:	190100902/61;	190102901/175	
J.-e:ri	190100902/63		
J.-mε	190102901/185		
J.-mε:j	190100902/116;	190100402/43	
J.-mezdi	190103702/76		
J.-sin	190601601/40		
J.-y:	190100402/25;	190100402/37;	190100402/45;
	190100402/47		
Jrep Fr. crêpe ‘çok bükümlü iplikle dokunmuş bir çeşit ince kumaş, krep’			
J.	190103702/19;	190103702/22;	190103702/21

ꞑꞑ:ꞑꞑ ‘gürgen ağacı’

ꞑ. 190100101/119; 190102301/85;
190100902/66;

190100404/7; 190103201/36

ꞑ.+nꞑꞑ 190100101/126

ꞑꞑ:ꞑꞑnꞑ ꞑꞑ ‘Gürgenli ada, Burgaz bölgesinde yer adı’

ꞑ ꞑ. 190102901/217

ꞑꞑ:ꞑꞑꞑ ‘Gülsüm, kişi adı’

ꞑ. 190101801/71; 190101901/38

ꞑꞑ:ꞑꞑ ‘gürlük, çalılık’

ꞑ. 190101201/137

ꞑꞑ ‘gül’

ꞑ. 190100201/28; 190202601/2; 190103801/12

ꞑꞑ- ‘gülmek’

ꞑ. 190101201/179

ꞑ.-ꞑ:ꞑꞑ 190600702/40

ꞑꞑ:m Yun. güğüm ‘güğüm’

ꞑ.+nꞑ 190101201/134

ꞑꞑ:sym ‘Gülsüm, kişi adı’

ꞑ. 190101901/179; 190103702/69;
190600601/13;

190600601/17; 190600601/25; 190103801/1;

190103801/9

Ј. + ε 190100001/112

Ј. + myf 190101901/180

Јy: symnεr ‘Gülsümler, lakap’

Ј. 190103401/14

Јydył- ‘güdölmek’

Ј. - e: 190100902/55

Јyden ‘çoban, sığırtmaç’

Ј. + ε 190700001/42

Јydydyz ‘çoban, sığırtmaç’

Ј. 190102601/82; 190102601/84; 190102601/83

Јyl 1. ‘göl çiçeği’; 2. ‘kan’

Ј. 190201501/426; 190101001/1; 190100101/39;
 190101802/108; 190101802/110; 190101802/55;
 190101802/62; 190101901/169; 190101901/214;
 190102001/74; 190102001/91; 190201601/157;
 190102301/73; 190102301/76; 190102301/77;
 190501501/295; 190100901/306; 190100101/39;
 190101602/63

Ј. + lε: 190100101/39; 190600701/111

Ј. + lεr 190100003/2; 190101802/60

Ј. + lεri 190101802/60; 190101802/65; 190101802/72;
 190102301/74; 190103702/36

Ј.+ym	190101802/58		
Јylef- ‘güreşmek’			
Ј.-ti	190100101/56		
Јylef ‘güreş’			
Ј.+lεε	190100101/60;	190103203/35	
Јylefʃilic ‘güreşçilik, pehlivanlık’			
Ј.	190100101/60		
Јylʃen ‘Gülşen, kişi adı’			
Ј.+nε	190103001/26		
Јylyʃmε ‘gülüşme’			
Ј.+ε:	190201503/19		
Јylyʃ- ‘gülüşmek’			
Ј.-e:	190201503/17		
Ј.-tyc	190103901/10		
Јymyʃ ‘gümüş’			
Ј.	190101803/93		
Јyn 1. ‘güneş ışığı’; 2. ‘gündüz’			
Ј.	190100003/45;	190100202/13;	190201501/296;
	190201501/341;	190600002/52;	190600003/6;
	190100901/116;	190100901/200;	190100901/207;
	190100901/279;	190100901/286;	190100901/292;
	190100902/119;	190100902/120;	190100902/177;

	190100902/181;	190101001/68;	190100101/155;
	190100101/30;	190100101/31;	190100102/41;
	190101201/238;	190101301/10;	190100401/35;
	190100402/11;	190101601/236;	190101602/22;
	190101602/35;	190201701/38;	190201701/39;
	190101801/42;	190101801/51;	190101801/81;
	190101802/11;	190101802/87;	190101803/105;
	190101901/113;	190101901/114;	190101901/183;
	190201601/87;	190102302/80;	190102601/70;
	190102601/79;	190102701/13;	190102801/53;
	190102801/58;	190102901/185;	190102901/188;
	190102901/362;	190102901/365;	190102901/377;
	190102901/399;	190102905/15;	190103001/42;
	190300201/55;	190103201/52;	190103202/15;
	190103207/28;	190103401/1;	190103401/34;
	190300501/16;	190103701/31;	190103701/64;
	190103703/2;	190201503/39;	190201503/45;
	190601601/28;	190601601/86;	190600301/18;
	190500901/150;	190500901/29;	190101201/238;
	190102801/53;	190101901/8	
J.+dy	190101602/36		
J.+dyr	190101201/73		

J.+y:sε	190103202/61		
J.+dε	190101001/109;	190103801/259;	190101802/99;
	190200001/10;	190202501/13;	190102901/153;
	190300901/77;	190103701/78;	190500901/152
J.+dεn	190101802/94;	190102001/27;	190103601/51
J.+ε	190102001/27;	190102601/71;	190201503/38
J.+y	190100401/82		
J.-nε:	190102002/6;	190102002/7	
J.+nε:ni	190101301/26		
J.+nεr	190102901/361;	190102901/362	
J.+nεrε	190102701/10		
J.+nεri	190101601/230;	190101601/282;	190103202/60
J.+y	190100201/120;	190100201/72;	190201501/98;
	190500001/43;	190500001/52;	190100901/206;
	190100901/253;	190100902/16;	190101201/55;
	190100401/99;	190101601/193;	190101602/48;
	190101801/44;	190201601/90;	190102302/49;
	190102905/241;	190102905/74;	190300901/163;
	190103201/56;	190103201/57;	190103202/58;
	190103202/64;	190103202/65;	190103203/38;
	190300501/13;	190103601/33;	190501501/6;
	190601601/83;	190600601/23;	190600801/8;

190600801/9; 190500901/166

J.+ymdε 190102301/49

J.+ymyz 190100102/34; 190100102/37

J.+ymyz 190103601/37

J.+ymyzy 190100102/61

J.+yndε 190103001/20

Jynnε:ɖʒε ‘günlerce, pek çok’

J. 190102501/61

Jyna: Far. **غُناہ** **güna:h** ‘günah’

J. 190100901/269; 190102301/46; 190101601/158;

190300201/87

J.+duwɾ 190102903/7; 190300201/88

J.+muwɟ 190102301/54

Jynah Far. **غُناہ** **güna:h** ‘günah’

J. 190102601/70

J.+muwɟ 190100901/311

Jyndε:lic ‘gündelik’

J.+lɛn 190102302/77

Jyndɛn ‘gündöndü, ayçiçeği’

J.+lɛri 190103801/219

Jyndɛndi ‘gündöndü, ayçiçeği’

J. 190500901/195

J.+ji 190101201/167

Jyndendi ‘gündöndü, ayçiçeği’

J. 190501501/76; 190500901/43; 190103801/209;
190103801/210; 190501501/215; 190500901/181;
190103801/208

J.+ləri 190103801/208

Jyndəndi ‘gündöndü, ayçiçeği’

J.+dir 190100002/16

Jyndəndy ‘gündöndü, ayçiçeği’

J. 190201503/36; 190100101/152; 190100101/35;
190101901/149; 190102905/26

Jyndyz ‘gündüz’

J. 190100101/67; 190103201/84; 190100201/101;
190101601/371

J.+ləri 190102905/7

Jyndyzci ‘gündüzki’

J. 190102701/63

Jyndyzləjîn ‘gündüzleyin’

J. 190101601/313; 190103601/13

Jynef ‘güneş’

J. 190102901/374; 190103203/46

J.+tən 190102905/235

ĵynejli ‘güneşli’

J. 190100402/21

ĵynnyc ‘günlük’

J. 190201501/168; 190201501/446; 190201501/72;

190100401/36; 190102501/50; 190102501/52;

190600301/17

J.+cen 190101802/121

J.+le: 190101201/147

ĵyrzy ‘Gürcü’

J.+lerin 190101601/138

ĵyrjen ‘gürgen ağacı’

J. 190300901/31; 190100002/45; 190102401/19;

190102901/247; 190300901/64

ĵyrjennic ‘Gürgenlik, Burgaz bölgesinde yer adı’

J. 190103203/16

ĵyrylty ‘gürültü’

J.+jε 190600601/40

ĵytme ‘gütme’

J.+ε: 190101801/80

ĵyt- ‘hayvan veya hayvan sürüsünü önüne katıp otlatarak sürmek’

J.-e: 190101801/81

J.-ε: 190101801/79

J.-ε:dic 190102302/58; 190102302/57

J.-εrim 190102905/124

J.-syn 190100003/39

J.-tym 190102905/113

Jytty:- ‘hayvan veya hayvan sürüsünü önüne katıp otlatarak sürmek’

J.- dym 190102905/114

Jytf ‘güç, kuvvet’

J.+y 190600601/47

Jytf ‘güç’

J. 190101801/34

Jyvε:dzim ‘güvercin kuşu’

J. 190700001/51; 190102904/36

Jyvε: ‘güvey’

J. 190100001/117; 190100001/134; 190100001/46;
 190100201/1; 190100201/91; 190201501/378;
 190201501/408; 190201501/416; 190101601/241;
 190201701/23; 190101901/18; 190101901/19;
 190102701/40; 190102701/60; 190102701/69;
 190200901/50; 190103203/3; 190103203/4;
 190300501/16; 190600702/21; 190600702/22;
 190100001/117; 190100102/2

J.+jε 190100102/3

J.+ji	190300501/14		
J.+jim	190201601/123;	190201601/124	
J.+lɛ	190103702/95		
J.+lɛ:	190103203/2;	190103702/76	
J.+lɛr	190600002/33		
J.+nin	190100102/2		
J.+si	190201501/52;	190201701/3;	190102301/9

Jyvem ‘bir çeşit yabani erik/güvem eriği/’

J.	190103207/19
-----------	--------------

Jyvæn- ‘güvenmek’

J.-dim	190101602/96
---------------	--------------

Jyværdʒim ‘güvercin kuşu’

J.	190103703/65
-----------	--------------

Jyværdʒin ‘güvercin kuşu’

J.+in	190700001/53;	190102904/38
--------------	---------------	--------------

Jyvætʃ ‘toprak kapta pişirilen yemek’

J.	190100101/98
-----------	--------------

Jyzɑ:mudw ‘bir çeşit armut/güz armudu/’

J.ɑ:.	190100401/134;	190101601/128;	190102905/18
--------------	----------------	----------------	--------------

Jy:zɑ_ʃiʃɛ: ‘güz çiçeği’

J.ʃ.	190103201/27
-------------	--------------

Jy:zɑ_ʃi:dəm ‘güzçiğdem çiçeği’

j.ğ.	190100901/314;	190100901/316;	190101901/206
jyz ‘güz, sonbahar’			
j.	190700001/76;	190102904/40	
j.+yn	190100901/317;	190101601/130	
jyzel ‘güzel’			
j.	190100901/341;	190100402/26;	190100402/48;
	190101602/15;	190101602/7;	190101802/61
jyzle- ‘sonbaharın gelmesi’			
j.-di	190101201/185		
h			
ha: ‘bir şey gösterilirken veya bir şeye işaret edilirken söylenen bir söz, aha’			
h.	190102903/60		
ha:di ‘haydi, haydi bakalım’			
h.	190103801/141		
ha:dise Ar. حادثة ha:dise ‘hadise’			
h.	190301601/7		
hafi:sə ‘Hafize, kişi adı’			
h.	190101801/130		
h.+nin	190101801/124		
ha:fus Ar. حافظ ha:fiz ‘hafız’			
h.	190201601/115;	190102901/201	
ha:fuzlar ‘Hafızlar, sülale adı, lakap’			

h. 190101601/148

ha:j ‘gülme sırasında çıkan ses’

h. 190201503/9

ha:jdε ‘isteklendirmek, çabukluk belirtmek için kullanılan bir söz, hadi’

h. 190201501/300; 190201501/419; 190201501/234

ha:ji: ‘hayır, inkar bildiren söz’

h. 190102701/112

ha:jw ‘hayır, inkar bildiren söz’

h. 190100402/57; 190101801/32; 190100201/58;
190201501/231; 190101601/263; 190101801/114;
190201501/338; 190201501/41; 190102301/5

ha:jw: ‘hayır, inkar bildiren söz’

h. 190300201/83; 190201501/213; 190201501/314;
190201501/315; 190103801/275

ha:jw: ‘hayır, inkar bildiren söz’

h. 190100201/20; 190201501/312

ha:jw: Ar. **خير** **hayır** ‘hayır, iyilik, karşılık beklemeden yapılan yardım’

h.+na 190100901/52; 190102302/40; 190102903/8;
190102302/40

ha:l Ar. **حال** **ha:l** ‘hal, durum’

h. 190101603/4

h.+dε 190101601/308; 190500901/211

h.+imizε 190102001/26

ha:lbettε ‘elbette’

h. 190201501/270

ha:lil ‘Halil, kişi adı’

h. 190201501/233; 190102302/29

ha:litle: ‘Halitler, sülale adı, lakap’

h. 190100101/2

ha:litler ‘Halitler, sülale adı, lakap’

h. 190100101/24

ha:ḥvaḍḡuḷḡ ‘helva parçası’

h. 190103201/60; 190103201/61

ha:man Far. خرمن **ḥirmen** ‘harman’

h. 190103801/161; 190103801/165; 190200901/2

h.+a 190103801/162

h.+da 190103801/159; 190100401/45; 190201503/40;
190201503/41

h.+u 190101601/364; 190101601/367

h.+nara 190100401/62

ha:mile Ar. حامل **ḥa:mil** ‘hamile’

h. 190103801/151

ha:minnuḷ ‘Haminlık, sülale adı, lakap’

h. 190102401/17

ha:n Far. **خان** **ha:n** ‘yol üzerinde veya kasabalarda yolcuların konaklamalarına yarayan yapı’

h. 190102302/30

ha:ne Far. **خانه** **ha:ne** ‘hane, ev’

h.+jε 190101801/136; 190101801/88

h.+mε 190301601/18

h.+nin 190301601/11

ha:nε Far. **خانه** **ha:ne** ‘hane, ev’

h. 190102302/36

h.+dε 190100401/167; 190101801/128

h.+dʒε 190101801/13

h.+jε 190100401/135

h.+lεri 190100101/111

h.+nε 190103201/40

h.+nin 190201503/6

ha:ngu ‘hangi’

h. 190201501/267

h.+nuuz 190200001/32

ha:rman Far. **خرمن** **harmen** 1. ‘biçildikten sonra tahıl demetlerinin üzerinden düven geçirilerek tanelerin başaklarından ayrılması işi’

h. 190102905/222; 190600701/59

h.+a 190103801/225; 190103801/213

h.+uumuuz 190102001/109

h.+uuna 190102905/222

ha:ruunu ‘kirli eşyalar yığını’

h. 190200001/16

ha:tim Ar. **هَاتِم** **ḥatm** ‘hatim’

h.+ε 190102001/13

ha ‘yakın mesafede olduğunu belirten söz’

h. 190100101/111

haber Ar. **بَر** **ḥaber** ‘haber’

h.+ε 190600301/19

h.+i 190101801/141

habε:sistfε ‘habersizce’

h. 190201701/17

habibε ‘Habibe, kişi adı’

h. 190101801/46

h.+den 190101801/151

hacikat Ar. **حَقِيقَت** **ḥaḳi:ḳat** ‘hakikat’

h. 190101601/80

hadḳ Ar. **حَاج** **ḥa:c** ‘hac’

h.+a 190101601/39; 190101601/34

h.+uḳja 190600002/38; 190102302/2

hadi 1 ‘isteklendirmek, çabukluk belirtmek için kullanılan bir söz’; 2 ‘kabul ve onama bildiren bir söz’

h. 190100002/20; 190102903/21

hadži ħasan ‘Hacıhasan, sülale adı, lakap’

h. 190101601/35; 190101601/36

hadžu Ar. حَاجِي **ħa:ci** ‘hacı’

h. 190100201/128; 190600002/37; 190100101/162;
190102302/3

h.+ħa:dan 190101601/39

hadžuħalil ‘Hacıhalil, sülale adı, lakap’

h. 190102302/1

hadžuħuk ‘hacılık’

h.+a: 190103203/3

ħem Far. هم **hem** ‘hem’

h. 190201501/178

ħafif Ar. خَفِيف **ħafif** ‘hafif’

h. 190500901/188

ħafse ‘Hafize, kişi adı’

h. 190101901/178

hafta Far. هَفْتَة **hefte** ‘hafta’

h. 190101801/65; 190101201/141

h.+ja 190201701/27; 190201701/31; 190101801/60

ħaja:t Ar. حَيَات **ħaya:t** ‘hayat’

h. 190101601/292; 190101601/412; 190102701/115

h.+u 190101601/232

h.+um 190100005/2

h.+umda 190100404/22

hajdi ‘haydi, hemen’

h. 190301601/19

hajruḷa jabanna: ‘Hayrullahşabanlar, sülale adı, lakap’

h. 190103201/9

hajvan Ar. **هَيَوَان** $\rightarrow$ **hayva:n** ‘hayvan’

h. 190600002/87; 190102901/338

h.+u 190103801/163; 190101601/129

h.+un 190102901/339

h.+na: 190600002/82

h.+na:dan 190102901/354

h.+na:muḡ 190201501/9

h.+na:muḡu 190103801/172

h.+nara 190600002/81; 190102905/23

h.+narui 190103801/301; 190100001/15; 190102905/226

h.+narumuḡ 190100003/37

h.+narun 190600002/80; 190600002/85

h.+narnu 190100101/28

hak ‘hak’

h. 190600001/58; 190101601/97

h.+kunu 190100203/18

hala: Ar. حالا **ḥa:la:** ‘hala, şimdiye kadar, hâlen’

h. 190100901/322

haḥa ‘hala, babanın kız kardeşi’

h. 190102701/30

h.+ja 190102701/71

h.+ḥaru 190100102/2

h.+m 190103202/42

h.+mun 190100001/52

h.+si:li 190102701/26

h.+su 190101602/39; 190103202/42

halilamḍaḥuk ‘Halilamcalık, sülale adı, lakap’

h. 190301401/4

haḥk Ar. خلق **ḥalk** ‘halk’

h. 190102901/170; 190102901/178

h.+u 190102901/176

h.+un 190100101/28

haḥva Ar. حلوا **ḥelva:** ‘helva’

h. 190100101/22; 190101601/200

haḥvaḍzu ‘Halvacı, Burgaz bölgesinde köy adı’

h. 190100403/13

h.+dan 190301401/49; 190301401/5

h.+ɖɯja 190301401/48

hamam Ar. حمام **ḥammam** ‘hamam’

h. 190600001/38; 190600001/39

h.+u 190600001/39

h.+u:jmuf 190600001/47

hamas ‘hortum, kasirga’

h. 190200001/43; 190200001/46

hamba: Far. انبار **enba:r** ‘ambar’

h.+da 190200901/17; 190200901/25

h.+laru 190200901/29

hamu:ta- ‘hamurlamak’

h.-a:jez 190200901/43

hamur: Ar. خمير **ḥami:r** ‘hamur’

h. 190100101/180; 190501501/56

h.+dan 190500001/29; 190102001/40

hamur Ar. خمير **ḥami:r** ‘hamur’

h. 190102001/40

h.+unw 190501501/57

h.+ta 190100006/29

h.+u 190301401/65; 190500001/33

h.+unw 190500001/36; 190500001/37; 190501501/36;

190501501/41

hamzalar ‘Hamzalar, sülale adı, lakap’

h. 190102301/23

hangui ‘hangi’

h. 190101601/21

h.+muuz 190103801/255

h.+nuu 190600701/79

hani ‘hani’

h. 190201501/139; 190101801/133; 190101801/5;
 190201501/381; 190201501/457; 190202601/24;
 190202601/8; 190100101/157; 190301401/21;
 190101601/129; 190101601/19; 190101601/22;
 190202501/5; 190201601/79; 190300501/20

hanuum ‘hanım’

h. 190101803/13

hara:midere ‘Haramidere, Burgaz bölgesinde köy adı’

h. 190102901/151

haram Ar. حرام **ḥaram** ‘haram’

h. 190101802/13

haramdere ‘Haramidere, Burgaz bölgesinde köy adı’

h. 190102301/31; 190102904/22; 190103401/5

h.+de 190103401/3

harami Ar. حرامی **ḥarami** ‘harami’

h.+le: 190102301/39; 190102302/5; 190102302/6

h.+ler 190102301/32

haraptıa ‘Arapça’

h.+da 190103001/63

h.+ja 190103001/64

harf Ar. حرف **ḥarf** ‘harf’

h.+inne 190201501/88

harman ‘Far. خرمن **ḥirmen** ‘harman’

h. 190102001/110

h.+a 190102001/114

hartsadak ‘birden ve sert bir biçimde (ısırmak, yemek)’

h. 190201601/58

hadži ḥasan ‘Hacıhasan, lakap’

h. 190101601/36; 190101601/38; 190102701/26;
190101601/35

hasan ‘Hasan, kişi adı’

h.+u 190100101/20

hasannuklar ‘Hasanlıklar, sülale adı, lakap’

h. 190101601/143

hasetlic ‘hasetlik’

h. 190100902/184; 190100902/185

haskova Bulg. Хасково ‘Haskovo, Güney Bulgaristan’da şehir adı’

h.+da 190201601/123

h.+dan 190101601/324

hafta- ‘haşlamak’

h.-a:jez 190201503/25

h.-duktan 190501501/130

h.-rum 190501501/129; 190501501/139

haftak ‘aşılı fidan, aşı yapılmış bitki’

h. 190102001/83

hasw: Ar. **ح ص ير** **ha:şi:r** ‘hasır’

h. 190501501/218; 190501501/252; 190201503/29;

190201503/30; 190201503/32; 190201503/36

haswı Ar. **اصل** **asl** ‘asıl’

h. 190201601/159; 190201501/429

h.+dğasuna 190201601/146

hasret Ar. **ح س ر ت** **hasret** ‘hasret’

h. 190101802/26

hasse ‘çoğu pamuktan dokunmuş sık ve düzgün bez, patiska’

h. 190501501/273

hasta ‘Far. **خ س ت ه** **haste** ‘hasta’

h. 190100001/151; 190100001/187; 190100003/31;

190103801/53; 190201701/54; 190600701/107;

190600701/97

h.+ja 190301601/3

h.+juum 190102001/18; 190102001/19

hasta:ne ‘hastane’

h. 190200001/55

h.+dɛn 190600701/108

h.+lɛ:dɛ 190100401/27

hasta:ne ‘hastane’

h.+dɛn 190102001/17

h.+jɛ 190103001/61; 190600701/97

hastalan- ‘hastalanmak’

h.-duu 190100401/21

h.-duum 190600002/43

hastar Far. آستر **a:ster** ‘astar’

h.+uu 190501501/288

haṭṭecirler ‘Haçtekirler, sülale adı, lakap’

h ṭ. 190600002/37

hati ‘testi’

h. 190102901/316

hatim Ar. ختم **ḥatm** ‘hatim’

h. 190100401/266; 190102301/47; 190102001/10

h.+i 190100401/266

hatu:ḷa- ‘hatırlamak’

h.-a:ɖʒak 190201601/78; 190201601/80

h.-a:majũn 190202601/11

h.-le:jam 190200901/29

haʃʃɛ ‘Hatice, kişi adı’

h. 190201701/21; 190101602/7

hava ‘Havva, kişi adı’

h. 190102904/25

hava Ar. هـا **hava** ‘hava’

h.+da 190101801/72

h.+dan 190103801/286

h.+la:dan 190100404/27

h.+larun 190100404/27

h.+nuun 190100404/23

hazet- ‘hazzetmek’

h.-mɛ:m 190102001/6

h.-mɛm 190102001/4

haziran ‘Haziran ayı’

h. 190202501/13; 190300501/29

hazur Ar. حاضر **ha:zir** ‘hazır’

h. 190501501/35

hazur Ar. حاضر **ha:zir** ‘hazır’

h. 190301401/38; 190201701/30

hə:p ‘uyarmak amacıyla kullanılan bir söz’

h. 190201501/295

həɖɟalan ‘Hocalan, Burgaz bölgesinde yer adı’

h. 190600002/39

həɖɟa Far. **خواجه** **hoca** ‘hoca’

h. 190102904/3; 190301601/3; 190301601/4

h.+la: 190102701/61; 190102701/62

h.+la:muɯz 190103001/52

h.+muɯz 190102001/3; 190102001/7

həɬɬuk ‘suyun aktığı yer’

h.+la: 190200001/30

həp ‘uyarmak amacıyla kullanılan bir söz’

h. 190201501/142; 190101803/105

həɟ ‘lezzetli’

h. 190100401/137

həɟaf Far. **خوشاب** **hoş + a:b** ‘hoşav, kurutulmuş meyve’

h. 190103801/310; 190103801/311; 190103801/308;

190103801/317

h.+u 190103801/312

he: ‘bir şey gösterilirken veya bir şeye işaret edilirken söylenen bir söz’

h. 190201601/15; 190102001/92; 190103801/249;

190103801/43

hɛ: Far. **هَر** **her** ‘her’

h.	190201501/319;	190202601/1;	190202601/2;
	190100901/134;	190100101/90;	190100102/33;
	190101802/104;	190102201/14;	190102701/67;
	190102801/72;	190501501/12;	190501501/13;
	190501501/141;	190501501/145;	190601601/26;
	190500901/48		

hɛ:cɛʂ ‘herkes’

h.	190102901/49
-----------	--------------

hɛ:cɛs ‘herkes’

h.	190100001/64;	190100201/54;	190100201/63;
	190100102/54;	190103801/217;	190103702/101
h.+ɛ	190101601/102		
h.+i	190102905/178		
h.+in	190100201/55		
h.+ʃi:n	190103801/234		

hɛ:cɛz ‘herkes’

h.+dɛ	190102201/36;	190100201/56
--------------	---------------	--------------

he:p ‘hep’

h.	190103801/41
-----------	--------------

hɛ:rcɛs ‘herkes’

h.	190102904/3;	190300201/47;	190300201/48
-----------	--------------	---------------	--------------

h.+in 190101801/8

h.+tî: 190201501/183

hedε:lεz ‘Hıdırellez, Hızır ve İlyas peygamberlerin her yıl buluştuklarına inanılan 6 Mayıs günü’

h. 190103801/289

h.+dε 190103801/277

hedε:lεz ‘Hıdırellez, Hızır ve İlyas peygamberlerin her yıl buluştuklarına inanılan 6 Mayıs günü’

h. 190501501/97

h.+dε 190501501/99

hedijε Ar. هدية **hediye** ‘hediye’

h. 190100001/95; 190102701/56

h.+ni 190103202/57

hela:l Ar. حلال **helal** ‘helal’

h. 190101802/3

helbet ‘elbet’

e. 190101601/330

hele ‘hele’

h. 190600701/107

hem ‘Far. هم **hem** hem’

h. 190100001/11; 190100003/51; 190100901/145;

190100102/25; 190101201/5; 190103801/229;

190600301/22

hemɛn Far. هان **heman** ‘hemen’

h. 190201701/31; 190300901/45; 190201501/63;
190101201/114; 190201601/71

hep ‘hep’

h. 190100001/187; 190100002/11; 190100002/12;
190100003/1; 190102002/8; 190201501/177;
190201501/353; 190201501/384; 190201501/444;
190201501/65; 190201501/77; 190202601/26;
190600001/20; 190600001/64; 190100901/118;
190100102/19; 190100102/74; 190101201/191;
190103801/122; 190103801/160; 190103801/250;
190103801/256; 190103801/258; 190103801/270;
190103801/323; 190103801/35; 190103801/40;
190103801/50; 190103801/51; 190101602/13;
190101602/33; 190101603/16; 190101802/49;
190201601/84; 190201601/85; 190102701/100;
190102701/99; 190200901/17; 190103001/52;
190301601/9; 190103401/59; 190600601/52;
190100001/178

hep ‘hep’

h. 190200901/25

hep ‘hep’

h.	190700001/17;	190101801/64	
hepidgi:miz ‘hepimiz’			
h.	190500901/5		
hepidgi: ‘hepsi’			
h.+ni	190201501/272		
hepimiz	190100102/30;	190103801/215	
h.+ in	190600001/8		
hepsi ‘hepsi’			
h.	190100201/60;	190100201/62;	190201501/198;
	190100901/208;	190100102/2;	190100102/58;
	190101601/124;	190101601/19;	190101601/21;
	190101603/36;	190101802/92;	190202501/1;
	190102301/22;	190102301/61;	190300901/168;
	190100006/21;	190201501/199;	190201501/217;
	190202601/22;	190600001/68;	190301401/33;
	190301401/6;	190301401/62;	190100403/14;
	190101601/139;	190102001/32;	190102601/12;
	190102701/26;	190103001/48;	190103401/62;
	190501501/4;	190600601/37;	190600601/77;
	190600701/110;	190600701/80;	190500901/8;
	190301401/17		
h.+ni	190100102/65;	190100102/70;	190103801/198;

	190103801/204;	190103801/206;	190103401/39;
	190100202/4;	190100202/9;	190100203/13;
	190101901/154;	190200001/51;	190103601/36
h.+nin	190103801/197		
h.+nnε	190100005/7		
hepsidʒi ‘hepsi’			
h.	190100101/42;	190200001/1;	190600601/66;
	190500901/28		
h.+ miz	190101801/163		
h.+ ni	190100101/29		
h.+ miz	190600601/60		
h.+ lε	190600701/33		
heptεn ‘hepten’			
h.	190101201/135;	190101602/3;	190500901/35
her ‘her’			
h.	190103801/265;	190100006/29;	190100006/31;
	190101001/108;	190100101/89;	190101201/55;
	190100401/171;	190100401/60;	190101801/132;
	190101801/65;	190200001/14;	190103203/42;
	190103401/2		
hεr ‘her’			
h.	190100402/30;	190100002/16;	190100101/104;

190100102/61; 190300901/204; 190301401/44

hera:ldε ‘herhâlde’

h. 190101801/121; 190101801/49; 190101801/159

herangu ‘herhangi’

h. 190301601/6

herendε Far. رنده **rende** ‘rende’

h. 190201501/148; 190201501/149

h.+den 190201501/147

herendεε- ‘rendelemek’

h.-riz 190100101/134

hesap Ar. حساب **hesa:b** ‘hazır duruma gelmek’

h. 190100901/138; 190600601/31

h. 190102905/264

hristijan ‘Hristiyan’

h.+narun 190102601/79

huusum ‘hısım’

h. 190201601/38

h.+na:muuzdan 190201501/428

h.+naruu 190201501/428

hi:bε ‘heybe’

h. 190103801/139

hi:tf Far. هیچ **hi:ç** ‘hiç’

h. 190101601/26; 190600601/15

hi:tf Far. هیچ **hi:ç** ‘hiç’

h. 190201501/13; 190101601/97; 190101801/164;
190103202/37; 190103202/37

hi:za Bulg. **хижа** ‘turistler için dağ evi’

h. 190500901/15

hillatuk ‘nazar değmemesi için çocukların üzerine takılan veya çeşitli araç, bina vb. yerlere asılan, üstünde maşallah yazılı nazarlık’

h. 190103001/18

hiłmi ‘Hilmi, kişi adı’

h. 190301601/2

hindi ‘hindi’

h. 190700001/21

hirende Far. رند **rende** ‘rende’

h.+jle 190103204/18

hiıf Far. هیچ **hi:ç** ‘hiç’

h. 190101601/275; 190103001/16; 190501501/4;
190500001/2

hiıf Far. هیچ **hi:ç** ‘hiç’

h. 190100202/10; 190100202/8; 1 90104001/2;
190201501/288; 190201501/442; 190201501/457;
190600002/47; 190600003/29; 190100102/73;

190101201/238;	190101201/80;	190103801/115;
190103801/266;	190103801/268;	190103801/275;
190100401/261;	190100401/264;	190100402/61;
190100402/8;	190101601/153;	190201701/17;
190201701/26;	190101801/156;	190202501/7;
190201601/151;	190201601/3;	190201601/4;
190102201/13;	190102301/49;	190102301/55;
190102701/101;	190103001/10;	190103001/43;
190103001/65;	190103201/23;	190103201/39;
190103202/36;	190103202/38;	190300501/24;
190103901/18;	190103901/19;	190103901/4;
190600701/109;	190600701/70;	190600701/89;
190600801/26;	190600002/1;	190103001/20

hiçbir ‘hiçbir’

h. 190100201/30

hizmet Ar. **خدمت** **hizmet** ‘hizmet’

h. 190101601/288

hılamur Yun. **ihlamur** ‘ihlamur’

h. 190301401/45; 190301401/46

hırka Ar. **خرقة** **hırka** ‘hırka’ ‘hırka’

h. 190201501/344; 190201501/345; 190201501/347;
190100401/148; 190100401/151; 190100401/153;

190102601/31

h.+jdu 190100401/233

h.+jta 190100901/191

h.+laru 190100401/233

hu:rtlama ‘balkabağından yapılan hamur işi’

h. 190101701/6

hursuz ‘hırsız’

h.+ta: 190102302/6

ho:p ‘hop’

h. 190201501/298

hu:: ‘rüzgarın sesine benzer bir ses, onomatope’

h. 190200001/42

hurmet Ar. حرمت **hürmet** ‘hürmet’

h. 190102302/45

huzur Ar. حضور **huzur** ‘huzur’

h.+suz 190103201/40

hysejin ‘Hüseyin, kişi adı’

h. 190102901/138

hyvez ‘üvez ağacı’

h. 190101601/374; 190101601/375

u

uramazın ‘Ramazan ayı’

u.+da 190102001/4

uflambur Yun. **ihlamur** ‘ihlamur’

u. 190101901/215; 190100401/124

uflambur **ɟiɟɛ**: ‘ihlamur ağacı çiçeği’

u ɟɟ. 190101901/215

uflambur Yun. **ihlamur** ‘ihlamur’

u. 190102901/266; 190101901/263; 190103801/321

uhtambur Yun. **ihlamur** ‘ihlamur ağacı’

u. 190700001/3

u:f ‘*ünl.* ‘of’

u. 190102301/52

u:ka Ar. خرقه **hırka** ‘hırka’

u. 190100901/190

u.+jta 190100401/245

uşka ‘sepet örülen söğüt ağacının filizleri’

u. 190200901/7

ulmi ‘Hilmi, kişi adı’

u. 190102001/102

uşuk ‘ılık’

u. 190300901/79

uşuz ‘iplik sarmaya yarayan bir çeşit ağaç, araç’

u. 190101901/362

u.+a	190101901/361		
isin- ‘ısınmak’			
i.-e:	190100102/41		
uɫa: Ar. إصلاح ıɫah ‘iyi’			
u.	190103701/67		
uɫak ‘ıslak’			
u.	190102801/46		
uɫan- ‘ıslanmak’			
u.-sun	190102801/51		
uɫa- ‘ıslamak’			
u.-a:ɟan	190103701/51;	190103701/52	
u.-a:du	190101701/31		
u.-a:jam	190101901/355		
uɫ.-a:jɛm	190101701/17;	190101701/24	
u.-a:jɛm	190201501/118		
u.-a:jɛn	190103701/67		
u.-a:ta:	190101701/27		
u.-a:ta:du	190102905/32		
u.-a:san	190101701/25		
u.-juɔp	190102905/77;	190501501/222;	190501501/222
u.-juɔvɛri:di	190101701/30		
u.-madan	190103701/68;	190501501/24	

u.-r 190101701/26

u.-ruz 190102801/38; 190102801/41

u.-a:sun 190102801/31

usur:gan ‘ısırgan otu’

u. 190100902/84; 190103801/294; 190501501/112;

190103801/294

u.+u 190501501/114; 190501501/129

u.+un 190103801/298; 190501501/126

u.+na 190501501/143

usma:jaj- ‘ısmarlamak’

u.-ta: 190100902/150

usma:ta- ‘ısmarlamak’

u.-duŋar 190100901/219

u.-taɯɯf 190100901/244

usmajut ‘İsmail, kişi adı’

u. 190103702/54

usugan ‘ısırgan’

u. 190501501/141

usum ‘hısım, akraba’

h. 190100002/34; 190100901/139

usun- ‘ısınmak’

u.-du 190100901/1

u.-duktfa	190100401/176		
u.-ε:	190102901/391;	190102901/375	
u.-u:	190101001/71		
u.-u:du	190100401/178		
u.-ur	190102901/391		

uistorija Bulg. история ‘tarih’

u.	190201601/109
-----------	---------------

uzlan- ‘bir yere doğru yönelmek, gitmek’

u.-e:ta:	190101201/99
-----------------	--------------

uzma:n ju:du ‘Izmanyurdu, Burgaz bölgesinde yer adı’

u j.	190100901/80
-------------	--------------

i

i.: ‘kendisine söz söylenilen kimse veya kimselerin dikkati çekilmek istendiğinde adın başına getirilen ve uzatılabilen bir seslenme sözü’

i.	190300901/5
-----------	-------------

i: ‘iyi’

i.:	190100003/44;	190100003/45;	190100003/49;
	190100005/5;	190100005/7;	190103208/4;
	190102002/6;	190103901/6;	190100202/12;
	190100203/12;	190201501/195;	190600002/77;
	190600003/17;	190100901/102;	190100901/106;
	190100901/187;	190100901/212;	190100901/22;

190100901/24;	190100901/248;	190100901/30;
190100901/311;	190100901/44;	190100901/67;
190100901/87;	190100901/88;	190100101/136;
190100101/184;	190100102/29;	190100102/47;
190101301/17;	190103801/20;	190100401/227;
190100401/235;	190100401/274;	190301401/22;
190301401/23;	190100401/7;	190100401/84;
190100401/92;	190100402/18;	190100404/23;
190101601/122;	190101601/301;	190101601/32;
190101601/36;	190101601/44;	190101601/52;
190101601/55;	190101603/64;	190201701/65;
190201701/9;	190101803/5;	190101901/213;
190101901/254;	190101901/279;	190101901/30;
190201601/139;	190201601/31;	190201601/36;
190201601/43;	190201601/44;	190201601/47;
190201601/50;	190201601/53;	190201601/56;
190201601/68;	190201601/7;	190201601/82;
190201601/9;	190201601/96;	190201601/97;
190102201/12;	190102201/16;	190102401/38;
190102401/39;	190102501/17;	190102701/110;
190102801/20;	190102901/154;	190102901/293;
190102901/399;	190102903/33;	190102903/4;

	190300901/101;	190300901/189;	190300901/20;
	190300901/212;	190300901/72;	190300901/93;
	190103202/27;	190103401/31;	190103401/45;
	190103401/46;	190103701/109;	190103701/88;
	190103901/7;	190103901/9;	190600301/6;
	190600702/21;	190600702/30;	190600801/4;
	190500901/170;	190100202/11	
i: +di	190100201/18;	190101201/174;	190201701/34;
	190103701/34		
i: +dic	190101901/189		
i: +jim	190101201/84;	190101201/85;	190101601/261
i: +jiz	190101201/60		
i: +lindən	190100404/27		
i: +i	190600002/47;	190600002/51;	190600002/70
i: +sin	190600002/46		
i: +sini	190100902/177		
i: bε ‘heybe’			
i:.	190100902/131;	190100902/136	
i: +lε:	190101901/306		
i: +lεrim	190103702/6		
i: kα- ‘yıkamak’			
i: -kα:	190501501/262		

i:.-ka:sun 190501501/265

i:.-kamuſtar 190101601/357

i:.-karuʒ 190501501/260

i:kan- ‘yikanmak’

i:.-u:duuk 190100102/42

i:.-+u: 190501501/261

i:ɖʒ Far. **هَيْچ** **hi:ç** ‘hiç’

i:. 190201501/246

i:ɖʒɛ ‘iyice, iyiye yakın’

i:.	190100001/165;	190100003/45;	190600002/53;
	190100102/80;	190101301/33;	190103801/18;
	190101601/407;	190101801/167;	190300901/12;
	190103205/11;	190501501/192;	190201501/155

i:- ‘yemek’

i:.-ɖʒɛ:mifim 190101001/148

i:.-ɖʒec 190103203/42

i:.-ɖʒəʒ 190100401/47

i:.-di:miz 190102901/298

i:.-dic 190101201/198

i:.-dim 190101601/309; 190102905/168

i:.-dinse 190100401/203

i:.-dir 190100006/34; 190102905/167; 190500901/192

i:.-dirɛ:di	190600801/21		
i:.-ĩm	190101201/200		
i:.-je:z	190201501/212		
i:.-mɛ:j	190101201/59		
i:.-mezdic	190102701/106		
i:.-mif	190101601/41;	190100102/17;	190102601/99
i:.-dilər	190100001/37		
i:.-+sin	190100401/203		
i:.-zɛz	190102903/14		
i:.-e:sin	190101601/58		

i:n- ‘yenmek, yemek işine konu olmak’

i:.-di	190100001/37
---------------	--------------

i:dʒe ‘iyice’

i:.-+jsɛ	190101901/12
-----------------	--------------

i:lc ‘ilk, son karşıtı’

i:.	190102701/102;	190103401/7
------------	----------------	-------------

i:lç ‘ilk, son karşıtı’

i:.	190600703/22
------------	--------------

i:lcjaz

i:.-+uɯni.	190101201/126;	190103801/13;	190301401/77;
	190300901/57		

i:lcjaz ‘ilkyaz’

i: +uun 190500901/125; 190103203/68; 190100401/127

i:lci ‘ilkin, başta, önce’

i:. 190100901/200

i:lcin ‘ilkin, başta, önce’

i:. 190100001/86

i:lændɣe ‘eylence’

i:. 190102905/7

i:læn- ‘ilenmek, beddua etmek’

i:.-ləndi 190100902/195; 190100902/197

i:.-ləne:ri 190100902/193

i:leri ‘önce, evvel’

i:. 190201501/112

i:ləri ‘önceden, evvel’

i:. 190100003/34; 190200001/13; 190103702/8;
190103702/96; 190103701/74

i:lic ‘iyilik’

i:. 190101801/10

i: +i:ni 190101801/10

i:liç ‘iyilik’

i:. 190100902/197

i:liçɣe ‘eğik olan’

i:. 190101201/145

i:lji ‘ilgi, kaba dikiş’

i:. 190501501/294; 190501501/296

i:mam Ar. امام **ima:m** ‘imam’

i:. 190101602/68

i:mɛ ‘yemek’

i:.+mɛ: 190101001/60; 190100401/202; 190101901/187;
190102701/105; 190102901/318

i:n ‘esen, sağlıklı’

i:. 190103702/91

i:n- ‘inmek’

i:-di 190100001/37; 190600301/8; 190600301/12

i:-dic 190600301/11

i:-dim 190600301/12

i:ndir- ‘indirmek’

i:-diriz 190501501/132

i:nɛ (yigne DLT 265) ‘iğne’

i:. 190101201/221; 190103206/3; 190201503/14

i:.+jɛ 190101201/199

i:.+ji 190101201/220; 190501501/296

i:.+lɛ:dɛn 190101201/220

i:.+lɛ:lɛ 190101901/116

i:nɛli ‘iğneli’

i: + lɛr 190101201/173

i: nec (ingek ED 184a) ‘inek’

i: + ɛ: 190102905/183; 190103801/42; 190103801/48

i: + ɛ: nɛ 190103203/31

i:. 190103001/44

i: + lɛ: 190103203/28

i: + nectɛn 190300901/119

i: nɛsil ɟ: muɖɖu ‘iğnesil, bir çeşit armut’

i: ɟ. 190500901/67

i: nɟɛ (yeŋge ED 950a) ‘yenge’

i:. 190100201/85; 190201501/397; 190201501/399;

190201501/402; 190201501/407; 190201501/420;

190201501/422; 190201501/427; 190101801/91;

190102903/15; 190103702/90; 190102903/11

i: + lɛr 190100201/77

i: + m 190101701/5; 190101701/8; 190101301/20;

190101801/107; 190101801/124; 190102201/22

i: + n 190102903/14

i: + si: li 190102701/26

i: nmɛ ‘göç’

i:. 190100201/60

i: nsult Bulg. **инсулт** ‘inme, felç’

i:. 190101601/259

i:nʒinɐr Bulg. инженер ‘mühendis’

i:. 190102901/193

i:.+i 190102901/188

i:p (yıp ED 870b) ‘ip’

i:. 190200901/6; 190200901/9

i:.+i 190101901/334

i:ri (i:rig ‘iri’ TT182) ‘iri’

i:. 190101802/97; 190101901/219; 190300901/149

i:f ‘iş’

i:. 190100401/238; 190101901/20; 190101901/279;
190102601/70

i:ʃaʎa ‘inşallah’

i:. 190600801/4

i:sa:n Ar. إنسان insa:n ‘insan’ ‘insan’

i:.+na:nun 190103601/52

i:. 190100001/13; 190100002/22; 190100002/30;
190100002/72; 190201501/11; 190201501/13;
190201501/190; 190201501/291; 190201501/30;
190201501/326; 190201501/328; 190201501/343;
190101701/6; 190100901/12; 190100901/160;
190100901/37; 190100902/130; 190100902/162;

	190100902/209;	190101001/39;	190100102/16;
	190103801/232;	190103801/263;	190103801/291;
	190100401/167;	190100402/31;	190100402/53;
	190100402/61;	190101802/42;	190101802/6;
	190101802/79;	190101901/184;	190101901/371;
	190101901/375;	190202501/9;	190102301/24;
	190102701/49;	190102701/60;	190102701/92;
	190102901/71;	190102901/75;	190102905/104;
	190300901/155;	190103201/44;	190103201/46;
	190103207/34;	190300501/25;	190103703/4;
	190201503/11;	190600701/109;	190101802/80;
	190501501/31;	190500901/154	
i. + a	190100001/162;	190201501/275;	190201501/352;
	190100403/30;	190102001/126;	190102001/127;
	190500901/178;	190101802/26;	190103204/26
i. + da	190102801/105		
i. + dan	190102901/198		
i. + lar	190100902/10		
i. + u	190100902/94;	190100006/20	
i. + ujum	190200901/45;	190200901/46	
i. + umuz	190600301/14		
i. + un	190101001/141;	190101603/46;	190102301/58;

	190103202/54;	190600702/46;	190500901/161;
	190500901/48		
i:.+una	190300201/75		
i:.+na	190501501/58;	190500901/121	
i:.+na:	190100001/37;	190100002/69;	190100003/10;
	190100902/138;	190100902/72;	190100401/54;
	190101603/71;	190101802/26;	190101802/27;
	190102501/57;	190102905/220;	190102905/83;
	190103203/60;	190103401/8;	190103701/11;
	190201503/19;	190500901/124;	190100902/43
i:.+na:da	190101201/236		
i:.+na:dan	190102901/354		
i:.+na:fa:	190101802/25		
i:.+na:nuu	190101901/112		
i:.+nar	190100902/38;	190101901/370;	190102901/97;
	190102901/234;	190102901/282;	190102903/5;
	190103207/40;	190103401/63;	190103701/117;
	190100001/60		
i:.+nara	190101901/115;	190100902/139;	190101901/395;
	190103701/28		
i:.+narda	190102905/179		
i:.+naru	190101901/110;	190101701/27;	190101701/61;

190100901/276; 190102901/90; 190103401/4;
190103601/49

i:..+narumuz 190102905/68

i:..+narun 190102904/15

i:..+nar 190103401/15

i:sannuk ‘insanlık’

i:.. 190102905/218

i: ‘iğ, pamuk, yün vb.nden iplik eğirmekte kullanılan, ortası şişkin, iki ucu sivri ve çengelli olan, ağaçtan yapılmış araç’

i:..+si 190101901/322

i:..+ silerini 190100401/221

i:fi (ekşig ED 118b) ‘ekşi’

i:.. 190201501/157; 190100101/146; 190100101/148;
190102001/40; 190102901/299; 190102901/318;
190300901/117

i:fımsi ‘ekşimsi’

i:.. 190100001/186; 190101201/61; 190501501/62;
190101901/67

i:fımsidze ‘ekşimsiye yakın’

i:.. 190101901/65; 190101901/76; 190103207/16

i:f ‘iş’

i:.. 190100003/52; 190100902/100; 190101803/10;

	190101803/11;	190101803/13;	
	190101901/147;	190102901/122	
i.:+lɛ	190101801/1		
i.:+tɛn	190103202/51		
ɨʃlɛ- (iʃle- ED 262b) ‘işlemek’			
i.-ɛ:jɛn	190101901/355		
i.-riʒ	190101901/327		
i:ʃmiç,-i: ‘ekşimik’			
i.:+i:	190100401/50		
i:ʃmiç,-i: ‘ekşimik’			
i.:+i:	190300901/73;	190103701/90;	190103701/93;
	190100001/157;	190201501/118;	190201501/147;
	190101701/16;	190101701/18;	190100101/104;
	190100101/108;	190100101/178;	190100101/88;
	190103206/39;	190103701/110;	190103701/115;
	190103701/121;	190103701/77	
i.:	190103207/1;	190103701/91;	190103206/26
i.:+lɛ	190101701/20		
i.:+tiɾ	190500001/39		
i:ʃmiç ‘ekşimik’			
i.:	190100401/213;	190100403/22	
i:ʃmiç ‘ekşimik’			

i.: 190100401/50

i:fmicli 'ekşimikli'

i.: 190101701/12; 190101701/14; 190300901/71;
190103206/22

i:f- 'içmek'

i.-tim 190101001/62

i.-tin 190101001/61

i:tf Far. هـ hi:ç 'hiç'

i.: 190100001/174; 190100001/8; 190201501/11;
190101701/41; 190100901/124; 190101201/46;
190101201/73; 190100401/139; 190101601/251;
190101601/253; 190101601/267; 190101602/98;
190102301/43; 190102501/53; 190301401/10;
190202501/16

i:tf Far. هـ hi:ç 'hiç'

i.: 190100001/17; 190100001/47; 190100001/6;
190100001/97; 190100901/177; 190100901/182;
190100901/204; 190100901/68; 190103101/21;
190103101/37; 190101201/70; 190100401/262;
190101601/160; 190101601/67; 190201701/3;
190201701/6; 190101803/107; 190101803/108;
190102302/65; 190102501/37; 190300901/102;

190300901/170; 190300901/175; 190300901/178;
190600702/24

i:tja: Ar. اِخْتِيَار *iḥtiyār* ‘ihtiyar’

i.: 190201501/349; 190101601/401; 190601601/40
i.:+ta: 190100101/86; 190101601/198; 190102801/73;
190103701/98; 190601601/55
i.:+ta:dan 190103202/80
i.:+tar 190201501/334
i.:+tarūmwuz 190103202/52
i.:+tarun 190101901/266
i.:+tar 190102601/14
i.:+sune: 190103701/2

i:tjar Ar. اِخْتِيَار *iḥtiyār* ‘ihtiyar’

i.: 190100006/41; 190201501/205; 190101201/209;
190101201/211; 190102301/35; 190102501/14;
190103203/7; 190103401/33
i.:+du 190101201/202
i.:+tar 190201501/198

i:tja:ta- ‘ihtiyarlamak’

i.-duuk 190100101/172

i:tja:tuuk ‘ihtiyarlık’

i.: 190101701/42; 190101901/29

i:zmet Ar. خدمت **hizmet** ‘hizmet’

i.: 190100203/14; 190103201/56

i:ʒ ‘iş’

i.: 190201501/64; 190201501/81

i:ʒɛ ‘iyice, çok’

i.: 190100003/49

ibra:im ‘İbrahim, kişi adı’

i. 190102901/40

ibra:m ‘İbrahim, kişi adı’

i. 190101801/121; 190101901/382; 190102901/138;
190601601/31

ibric Ar. إبريق **ibrik** ‘ibrik’

i.+ɛ: 190100401/157

ica:jɛ Ar. حكاية **hika:ye** ‘hikaye’

i.+si 190102601/6

ici ‘iki’

i. 190100001/10; 190100001/141; 190100001/8;
190100002/54; 190100002/60; 190100202/13;
190100201/85; 190201501/124; 190201501/173;
190201501/302; 190201501/343; 190201501/413;
190201501/462; 190201501/73; 190201501/85;
190101701/72; 190500001/9; 190600002/101;

190600002/17;	190100901/237;	190100901/253;
190100901/293;	190100902/119;	190100902/132;
190100902/157;	190100902/158;	190100902/21;
190103101/1;	190103101/11;	190103101/12;
190101001/109;	1190201501/336;	190100101/110;
190100102/35;	190100102/51;	190101201/131;
190101201/173;	190101201/197;	190101201/228;
190101201/77;	190101201/78;	190101301/12;
190101301/14;	190101301/23;	190103801/163;
190103801/17;	190103801/180;	190103801/39;
190100401/10;	190100401/72;	190101601/46;
190101602/17;	190101603/1;	190101603/2
;190201701/38;	190101801/14;	190101801/164;
190101801/42;	190101801/6;	190101802/134;
190101802/136;	190101802/8;	190101803/12;
190101803/35;	190101803/92;	190101901/176;
190101901/321;	190101901/94;	190102001/31;
190102001/50;	190102001/98;	190200001/20;
190200001/53;	190102201/24;	190102201/26;
190102302/52;	190102401/32;	190102501/23;
190102601/55;	190102601/7;	190102601/9;
190102701/131;	190102701/20;	190102701/22;

190102701/3;	190102701/34;	190102701/59;
190102801/53;	190102801/61;	190200901/16;
190200901/2;	190200901/20;	190102901/140;
190102901/52;	190102901/85;	190102901/268;
190102901/332;	190102901/346;	190102901/348;
190102901/393;	190102903/59;	190102905/252;
190102905/15;	190102905/192;	190102905/198;
190102905/199;	190102905/200;	190102905/50;
190102905/75;	190300901/106;	190300901/119;
190300901/124;	190300901/178;	190300901/190;
190300901/217;	190300901/240;	190300901/7;
190300901/77;	190300201/14;	190300201/33;
190300201/71;	190103201/5;	190103202/12;
190103202/15;	190103202/43;	190103202/46;
190103202/7;	190103203/68;	190103205/19;
190103205/20;	190103205/22;	190103205/23;
190103206/14;	190103207/2;	190103601/26;
190103701/64;	190103703/2;	190501501/212;
190501501/284;	190201503/11;	190201503/27;
190201503/33;	190201503/45;	190601601/22;
190600601/30;	190600601/72;	190600701/77;
190600701/78;	190500901/113;	190500901/150;

	190500901/197;	190500901/221;	190102002/1;
	190201501/196;	190100901/67;	190101901/27;
	190102601/79;	190102901/365;	190501501/91;
	190102301/89;	190102601/24;	190201601/119;
	190300501/8		
i.+dε	190101201/113;	190101201/157;	190101603/41;
	190102901/86;	190101201/158	
i.+jε	190101603/39;	190300901/151;	190103401/41;
	190103401/5;	190500901/126	
i.+ji	190201501/234		
i.+jε:	190100401/171		
i.+jεr	190103801/86		
i.+si	190100006/38;	190201501/87;	190600002/19;
	190600002/70;	190100902/174;	190101801/172;
	190101801/20;	190101801/68;	190101802/21;
	190101901/181;	190102001/104;	190102001/37;
	190102601/8;	190102701/23;	190600703/24;
	190100004/9;		
i.+sindε	190103201/59		
i.+sini	190700001/40		
i.+sinin	190501501/64		
i.+miz	190100902/163		

icidʒic ‘iki tanecik’

i.	190100401/256;	190102301/69	
i.+ti	190102801/12		
i.+miz	190201501/65;	190101201/60;	190201501/65
i.+mizin	190101602/8		

icindʒi ‘ikinci’

i.	190301401/11;	190100404/21;	190101803/7;
	190102601/54;	190102601/60;	190102901/364;
	190103202/23;	190601601/43;	190601601/78;
	190600601/58;	190600701/31;	190100901/9
i.+jε	190100902/187		

icindi ‘ikindi’

i.+jε	190201501/296
--------------	---------------

idristʃɔ ‘İdrisço, kişi adı’

i.	190102901/129
-----------	---------------

idriz ‘İdriz, kişi adı’

i.	190102901/202
-----------	---------------

ij- ‘yemek’

i.-e:	190103701/29
i.-e:z	190101901/84
i.-ε:z	190300901/226
i.-εm	190101601/44

i.-en	190103701/29		
i.-i:ðʒe	190101001/59		
i.-i:z	190100102/3		
ijic ‘yenic, yenmiş’			
i.	190103101/37		
i:ka- ‘yıkma’			
i.-san	190102901/183		
ilaʃ Ar. علاج ila:ç ‘ilaç’			
i.	190100902/151;	190100006/5	
ilaʃʃa- ‘ilaçlamak’			
i.-madan	190102901/289		
ilaʃʃama ‘ilaçlama’			
i.-masu	190600002/62;	190101601/11	
ilaʃʃu	‘çeşitli bitkilerden ilaç yapan kimse’		
i.	190201501/193		
ilc ‘ilk, son karşıtı’			
i.	190700001/75;	190100102/20;	190101901/251;
	190102901/295;	190102903/31;	190102904/40;
	190501501/134		
ilcjaz ‘ilkyaz’			
i.	190700001/76		
i.+un	190100003/6		

ilə ‘ile’

i. 190100402/56; 190101201/193

ilə:ci ‘gelecekteki’

i. 190102901/189

ilə:də ‘ileride’

i. 190102001/111; 190102001/84

i.+n 190600002/60; 190100902/42; 190101001/102;
190101803/66; 190501501/86

ilə:lec 1. ‘gelişmiş’; 2. ‘önce’

i. 190102501/4; 190102601/109

ilə:licli ‘varlıklı’

i.+jdi 190100101/10

ilə:n Far. لکن **leken** ‘leğen’

i. 190100201/126; 190100901/263

i.+də 190101901/45

i.+ə 190103207/7

i.+nə 190103206/37

i.+nə:də 190101901/48

ilə:rdən ‘önceden, eskiden’

i. 190300901/217

ilə:rlıclı ‘varlıklı’

i.+i:di 190600701/22

ilərdə ‘önceden, eskiden’

i. 190600001/19; 190600002/4

ilərdən ‘önceden, eskiden’

i. 190100101/100

ileri 1 ‘önde bulunan’; 2 ‘önceden, evvel’; 4 ‘gelecek yıl’

i. 190100006/46; 190600001/49; 190101602/14;
 190600001/2; 190600002/12; 190100401/120;
 190100401/189; 190100401/190; 190101801/6;
 190101801/88; 190102801/75; 190601601/6;
 190100401/7; 190101901/138; 190100401/22;
 190100404/5; 190102201/4; 190102601/108;
 190102801/32; 190102801/70; 190102901/396;
 190300201/34; 190103701/52; 190103701/96;

i.+i.jsə 190101901/287

i.+dən 190600001/71

i.+dir 190100006/39

i.+jə 190102905/163

ili Bulg. **или** ‘ve, veya’

i. 190100006/31; 190201501/433; 190700001/55

ilimən Yun. **limon** ‘limon’

i. 190100101/89

ilimon Yun. **limon** ‘limon’

i.+dur 190101201/76

il ‘il’

i.+inden 190101601/320

ilişil- ‘ilişilmek’

i.-mε:je: 190102901/108

ilif- ‘ilişmek’

i.-medim 190102901/112

iljazla: ‘İlyazlar, sülale adı, lakap’

i. 190100101/17

ilgili ‘ilgili’

i. 190100101/188; 190100402/55; 190100402/56;
190102903/12

illε Ar. ʾilla **illa:** ‘illa, ille, illaki’

i. 190100006/25; 190100006/43; 190700001/12;
190101001/89; 190100203/5; 190101001/89

illεm Ar. ʾilla **illa:** ‘illa, ille, illaki’

i. 190100002/65

ilmanata İt.limonada ‘limonata’

i. 190200901/44

ilmiler ‘Hilmiler, sülale adı, lakap’

i.+ε 190100201/22

ima Bulg. **има** ‘var’

i.-am 190700001/23

imam Ar. امام **ima:m** ‘imam’

i. 190101601/164; 190101602/69; 190102901/161;

190102901/166; 190102901/180

i.+a 190102901/177; 190102901/179; 190102901/185

i.+dan 190102901/171

i.+u 190102901/182

imamluk ‘imamlık’

i. 190101602/70

imic ‘ümük’

i.+leri 190103201/33

imra: bu:nu ‘İmraburnu, Burgaz bölgesinde yer adı ’

i b. 190102901/238

imza:la- ‘imzalamak’

i.-dğəc 190100004/9

in- ‘inmek’

i.-dğən 190101301/29

i.-di 190600601/22; 190600703/16

i.-dic 190101603/20; 190102001/118

i.-diktən 190201601/21

i.-dile: 190201501/318

i.-dilər 190100001/37

i.-dim 190101801/111

i.-e: 190201601/20

i.-ε:je: 190103702/89

i.-e:z 190201501/239

i.-εbilsəm 190102001/114

i.-ivε:di 190201501/322

i.-ivεri:dic 190102801/102

i.-me:m 190600003/13

i.-mēdi 190101201/73

i.-mif 190101801/121

inan- (**inan-** ED 188a) ‘inanmak’

i. 190600701/108

i.-ma:ɖa:nuz 190103901/13

i.-ma:ɖam 190300901/11

i.-ma:jzan 190101601/225

indze (**yinçge** EUTS 297) ‘ince’

i. 190501501/70

indzedzic ‘incecik’

i. 190201501/345; 190201501/347; 190103801/19;

190103703/15; 190101601/388; 190200001/12;

190102801/68

inḏɟel- ‘incelmek’

i.-e: 190102801/67

inḏɟelme ‘incelme’

i.-me: 190102905/257

inḏɟerɛc ‘incerek’

i. 190501501/267

inḏɟerɛɟic ‘incerek’

i. 190300901/97; 190300901/98

inḏɟi: ‘incir ağacı’

i. 190100902/66

indi:me ‘indirme, tek katlı evlere yapılan ek bölüm’

i. 190102901/102

i.+lərin 190101901/124

i.+nin 190102901/115

inḏɟihan ‘Nurcihan, kişi adı’

i. 190600001/1

indi:- ‘indirmek’

i.-di:nɛ 190201501/119

i.-dim 190101801/11

i.-din 190201501/122; 190201501/122

i.-mif 190101601/368

i.-miz 190102001/117

indzir **ɑ:muɖu** ‘incir armudu’

i.ɑ. 190103701/36

indik,-i: ‘çaydanlığın ucu’

i.-ni 190100102/6

indir- ‘indirmek’

i.-e: 190200001/17

i.-e:m 190200001/29

i.-ε:n 190103701/58; 190300901/107

i.-ε:z 190102901/232

i.-e:z 190100102/68

i.-diri:lε: 190101201/98

i.-i:m 190101201/75

i.-i:sin 190100001/206

i.-i:z 190103205/12

i.-indʒε 190100102/70

i.-ip 190100102/72

i.-isin 190501501/73; 190100401/102

i.-ivεrilε:di 190102901/224

inec (ingek ED 184a) ‘inek’

i. 190100001/159; 190100006/17;
190100006/18;

190201501/433; 190100403/25;
190201601/148;

	190201601/149;	190102905/87;	190102905/91;
	190102905/93;	190501501/77;	190103703/64;
	190100403/19;	190102601/48;	190103703/64;
	190501501/163;	190103703/55	
i.+ε:	190103801/132;	190103801/50;	190102904/31;
	190100101/79;	190102905/94	
i.+ε:m	190300201/71		
i.+ε:miz	190300901/74		
i.+ε:n	190103703/64		
i.+lɛri	190700001/42;	190300501/23;	190202501/3;
	190202501/7;	190300501/19	
i.+lɛrimiz	190103801/38		
i.+lɛrin	190102601/47;	190103203/71	
i.+tɛn	190103101/45		
ineç ‘inek’			
i.	190300501/17;	190202501/1	
injɛ (yenge ED 950a) ‘yenge’			
i.	190100003/28;	190101803/59;	190103702/70;
	190100201/2;	190100201/3	
i.+lɛ:	190102701/44;	190100201/74;	190100101/72
i.+lɛ:lɛ	190101601/242;	190102701/70	
i.+lɛri	190100102/2		

i.+m	190100401/246;	190101801/123	
i.+mε	190100901/253		
i.+mi:lin	190101801/7		
i.+min	190100901/226;	190600701/9	
i.+n	190600002/42;	190101601/268	
inmε ‘göçmen’			
i.	190100201/61;	190100201/23;	190100201/64
i.+jε	190103702/87		
insan Ar. إنسان insa:n ‘insan’			
i.	190301601/12;	190301601/9	
i.+da	190100201/56		
i.+lar	190101601/142		
i.+u	190301601/13;	190301601/6	
i.+na	190301601/12		
i.+suuz	190100402/50		
ip (yıp ED 870b) ‘ip’			
i.+i	190501501/238		
i.+lən	190501501/229		
i.+leri	190501501/246		
iplic ‘iplik’			
i.	190100201/87		
i.+lε	190200001/52		

i.+lɛri 190101901/292

i.+tɛn 190102905/48; 190102905/64

irɛndɛ Far. رند رنده ‘rende’

i.+dɛn 190103101/25

i.+jlɛn 190103101/24

irɛndɛlɛ- ‘rendelemek’

ĩ.-ɛ:jɛn 190300901/133

ĩ.-ɛ:jiz 190300901/130

ĩ.-mif 190300901/144; 190300901/143

irɛndɛlɛ- ‘rendelemek’

i.-ɛ:jɛn 190101701/2;

i.-di:nɛ 190101701/7

i.-ɛ:sin 190103101/27

iri (i.rig TT182) ‘iri’

i. 190100002/52; 190100101/127; 190100102/79;
190103207/26

if ‘iş’

i. 190101201/122; 190101201/189; 190100401/165;
190101602/101; 190101603/47; 190101603/48;
190102302/83; 190102501/1; 190102501/2;
190102501/7; 190300901/14; 190300201/24;
190600301/22; 190500901/122

i.+ε	190100003/18;	190101701/65;	190101301/20;
	190100401/237;	190100401/271;	190100401/18;
	190101601/298;	190101601/299;	190101603/73;
	190101801/149;	190102501/39;	190102905/181;
	190300201/39;	190103201/7;	190103204/26;
	190500901/172;	190103202/53	
i.+e	190100101/32;	190102905/11	
i.+i	190600002/64;	190700001/32;	190100901/61;
	190100901/76;	190101201/123;	190101201/214;
	190101603/42;	190102901/195;	190102905/110;
	190102905/89;	190102905/93;	190103601/35;
	190501501/95;	190600702/44;	190500901/147;
	190100901/61;	190102905/89	
i.+im	190100101/30;	190100101/31;	190101602/32
i.+imiz	190102701/107;	190101602/78;	190101701/42
i.+in	190101603/43		
i.+inden	190100004/4;	190100402/1	
i.+ine	190101201/117		
i.+ini	190101601/114;	190101601/129;	190101601/131;
	190101603/60;	190102905/182;	190301601/7
i.+le:nden	190102901/300		
i.+ler	190100002/9;	190100401/44	

i.+læɛ	190300201/28		
i.+læri	190100902/46		
i.+tejdım	190101601/257		
i.+tæn	190101803/107;	190102701/108;	190300201/68;
	190600301/22		

if 'iş'

i.	190600002/55
if.+e	190201501/81
i.+i	190600301/22

isan Ar. إنسان **insa:n** 'insan'

i.+na:	190101901/100;	190103701/115
i.+na:nuun	190101603/35	
i.+nar	190101901/67;	190103401/9

ise 'ise'

i.	190101802/108;	190101802/110
-----------	----------------	---------------

isim 'isim'

i.+nerini	190102903/40
i.+mini	190103001/11

isla: Ar. إصلاح **ışlah** 'iyi bir hale koyma, iyileştirme, düzeltme'

i.-	190103101/12;	190101001/98;	190101901/255;
	190102801/37;	190102905/231;	190102905/232;
	190102901/277;	190102905/136;	190300901/50;
	190300901/93;	190300201/28;	190103201/65;

190103206/31; 190103701/53; 190103701/97;
 190103201/67; 190100402/20; 190101602/84;
 190101901/74; 190103901/15; 190100402/3;
 190101901/93; 190103206/15

isla- ‘ıslamak’

i.-a:ɖʒan 190103701/53

islan- ‘ıslanmak’

i.-urɬsun 190101201/164

isla: Ar. إصلاح **ışlah** ‘iyi bir hale koyma, iyileştirme, düzeltme’

i. 190103101/57; 190101001/8; 190300201/6;
 190300201/8; 190103204/7; 190103205/12;
 190103205/17; 190103205/; 190103204/11;
 190103205/7

isliven Bulg. **Сливен** ‘Sliven, Güneydoğu Bulgaristan’da şehir adı’

i. 190201501/335

isma:l ‘İsmail, kişi adı’

i. 190101201/27

isma:lle: ‘İsmailler, sülale adı, lakap’

i. 190100101/22

ismi ‘İsmi, kişi adı’

i. 190100004/3

isset- ‘hissetmek’

i.-mɛ:m 190103901/11

i.-mɛdim 190103901/6

ıstambulısurtu ‘İstambulsırtı, Burgaz bölgesinde yer adı’

i. ş. 190600001/11

ıstanbul ‘İstanbul’

i.+dan 190101601/77

iste- (iste-ED 243a) ‘istemek’

i.-e: 190500001/53; 190100102/54

i.-e:jəm 190100401/239

i.-e:sin 190103001/17

i.-e:z 190100202/8

i.-me:ri 190600002/91

i.-mɛdən 190100003/20

i.-mez 190102801/95

i.-mezdi 190100101/53

i.-mezdim 190600701/3

istɛmɛ ‘isteme’

i.+ɛ: 190201501/369; 190300901/47; 190100001/22;
190101603/17; 190101803/14; 190102701/2;
190103601/20

istɛ- (iste- ED 243a) ‘istemek’

i. 190201501/125; 190103702/90

i.-ɛ:jɛ 190201501/39

i.-ε:ʒɛc	190700001/58		
i.-εjɛʒ	190103601/21		
i.-ε:	190100901/107;	190103801/17;	190101901/89;
	190102905/166;	190102905/182;	190501501/49
i.-ε:sɛ	190100902/149		
i.-ε:di	190100003/52;	190100101/53	
i.-ε:dim	190101201/1		
i.-ε:je	190101901/279		
i.-ε:jɛ	190101201/61;	190101901/279	
i.-ε:jɛ:	190201501/22;	190100901/258;	190101603/24;
	190102901/170;	190102901/171;	190300901/45
i.-ε:jəm	190102701/128		
i.-ε:jɛʒ	190201501/407		
i.-ε:jim	190100401/236		
i.-ε:jlɛr	190101901/67		
i.-ε:mɛ:jim	190103901/4		
i.-ε:mif	190600002/91;	190700001/70;	190103202/29
i.-ε:miflɛ:	190100402/5		
i.-ε:niz	190201501/396;	190201501/401;	190201501/454
i.-ε:ʒ	190102903/24;	190102903/26	
i.-ε:sɛ	190100101/104;	190100201/83;	190201501/431;
	190101001/124;	190101001/94;	190100101/75;

	190100102/42;	190102905/109;	190300201/23;
	190103702/88;	190100201/81	
i.-ε:sɛc	190100101/135		
i.-ε:sɛjdic	190100101/179		
i.-ε:sɛm	190100101/108;	190300901/84	
i.-ε:sɛn	190100003/27;	190201501/113;	190101701/66;
	190101701/68;	190500001/17;	190100901/322;
	190100901/323;	190103101/59;	190101001/92;
	190101001/93;	190101001/95;	190100101/104;
	190100101/152;	190100102/56;	190101901/87;
	190102501/26;	190102601/52;	190102701/117;
	190102905/166;	190300901/109;	190300901/131;
	190300901/134;	190501501/195;	190700001/66
i.-ε:sin	190600003/19		
i.-di	190100002/76;	190102901/127	
i.-di:	190500901/48		
i.-di:m	190201701/8;	190600701/4	
i.-dile:	190600701/75;	190103601/20	
i.-diler	190100401/9;	190100001/73	
i.-dim	190102201/45		
i.-jɛmɛ:jɛz	190103202/16		
i.-jɛn	190201501/21;	190700001/63;	190103701/23;

	190501501/65		
i.-jim	190600601/7		
i.-me:	190101001/133		
i.-mɛ:j	190100401/208		
i.-mɛ:jɛ	190202501/9		
i.-mɛ:jɛ:	190300901/155;	190102905/183	
i.-mɛ:jim	190103901/4		
i.-me:lɛ:	190100902/46		
i.-mɛ:m	190600003/5;	190101603/59	
i.-me:z	190100202/8		
i.-mɛdim	190100101/74;	190100101/76;	190101802/10
i.-mɛm	190101603/48;	190101603/60;	
	190300901/117		
i.-mɛz	190201701/10		
i.-r	190102905/186;	190500901/204;	190102905/186
i.-rim	190300901/118		
i.-rsɛ	190700001/8		
i.-rsɛn	190300201/32		
isteʃmɛ	‘isteşme’		
i.+ɛ:	190100401/6		
isteʃ-	‘isteşmek’		
i.-i:dic	190103202/39		

i.-ti 190103601/27

istifa:de ‘istifade, yararlanma’

i. 190102905/130

isvetf ‘İsveç’

i.+tε 190100901/51; 190100901/52

istoł Bulg. стол ‘yemekhane’

i. 190100101/101

i.+da 190100101/101

işcembε tʃɔ:ba ‘işkembe çorba’

i tʃ. 190501501/52; 190501501/54

işennic ‘şenlik’

i. 190100401/55; 190101201/254; 190500901/229;
190500901/230

işε- ‘işemek’

i.-jip 190100901/181; 190100901/192; 190100901/233;
190501501/121

işεmε ‘işemek işi’

i.-mε: 190201501/390; 190201501/391

iʃit- ‘ışitmek’

i.-ε:m 190102301/34

i.-ε:m 190101601/161; 190300901/56

i.-i:	190101701/33		
i.-i:dim	190101601/402;	190102903/63	
i.-i:je:	190101701/39		
i.-i:m	190100901/228		
i.-ir	190100005/3		
i.-miſi:c	190301601/5		
i.-miſli:m	190101201/26		
i.-ti:m	190102601/95;	190102601/99;	190501501/14
iſ.-ti:mε	190101601/29		
i.-ti:mi	190103001/40		
i.-ti:n	190100902/203		
i.- ti:n	190100902/49		
i.-ti:sεm	190101601/146		
i.-tic	190600601/8		
i.-tim	190102901/174;	190103202/80	
i.-ti:m	190600002/111		
iſit- iſitmek’			
i.-di:dim	190102901/194		
iſiti:mε ‘iſittirme’			
i.+mεsi	190700001/11		
iſittir- ‘iſittirmek’			
i.-i:	190100001/185		

ijlɛ ‘işlemek’

i.	190101603/54		
i.-ɛ:jɛ:	190201501/77		
i.-lɛ:jlɛɾ	190201501/93		
i.-lɛ:	190100004/3;	190100005/3;	190101201/162;
	190101802/1;	190102903/13	
i.-ɛ:cɛnsi	190500001/46		
i.-ɛ:dʒɛm	190102501/38		
i.-ɛ:dʒɛʒ	190103801/176		
i.-ɛ:di	190103801/102		
i.-ɛ:dic	190101601/283;	190101201/29;	190101601/284;
	190101901/303;	190101901/340;	190102901/143;
	190600701/59		
i.-ɛ:dilɛ:	190101201/43		
i.-ɛ:j	190201501/176		
i.-ɛ:jɛ	190101201/49		
i.-ɛ:jɛ:	190100001/27		
i.-ɛ:jɛm	190101602/33;	190100003/4	
i.-ɛ:jɛn	190101901/359		
i.-ɛ:jɛʒ	190103801/136		
i.-ɛ:ji	190100102/46		
i.-ɛ:jiz	190100003/4		

i.-ε:jiz	190102201/39		
i.-ε:jler	190100003/16		
i.-ε:le:	190102401/34		
i.-ε:mε:	190100401/162		
i.-ε:mif	190100004/6		
i.-e:rim	190501501/84		
i.-ε:sin	190100401/147;	190100401/161;	190101601/57;
	190100401/151;	190100401/158;	190101901/159;
	190100401/153		
i.-di	190100001/145;	190201501/175;	190201501/177;
	190102501/34;	190102501/35;	190100001/19
i.-dic	190100401/30;	190100002/16;	190100901/61;
	190100901/74;	190100902/157;	190101602/75;
	190300901/22;	190300901/23;	190600301/21
i.-diler	190600001/69		
i.-dim	190100901/59;	190100901/60;	190100403/31;
	190100404/12;	190100404/14;	190100404/15;
	190100404/16;	190102302/77;	190102501/37;
	190301601/9;	190300201/62;	190300201/63;
	190100001/176;	190100101/27;	190300901/18
i.-dimdi	190102901/189;	190102901/190	
i.-jin	190600601/33		

i.-mæden	190101802/5	
i.-mædim	190102302/81	
i.-mædinîz	190500901/216	
i.-mæim	190100403/2	
i.-mæmif	190101803/108	
i.-mæz	190101601/388	
i.-mif	190101601/96	
i.-mifî:n	190100402/5	
i.-miflê:	190101601/55	
i.-sin	190100004/18;	190100902/46
i.-sinnê:	190101601/290	
i.-lê:jê:	190300201/70	
i.-ê:lêdi	190100001/50	
i.-dim	190100404/15	

işlettir- ‘işlettirmek’

i.-em	190100004/20
--------------	--------------

işlêjên ‘işleyen, çalışan’

i.	190101802/1;	190101802/2
-----------	--------------	-------------

işle- ‘işlemek’

i.-e:	190600601/37
i.-edic	190103701/13
i.-e:lêr	190201501/87

i.-e:riʒ	190501501/90;	190501501/91	
i.-dic	190102302/83		
i.-dim	190101201/51;	190100404/13	
i.-miʃlɛ:	190101601/54		
iʃlɛc ‘çalışkan’			
i.	190101803/34		
iʃlɛmɛ ‘işleme’			
i.	190100201/53		
i.+ɛ:	190600001/61;	190100001/43;	190103701/9;
	190101601/361		
i.+mɛʒi	190101802/5		
iʃlɛmɛc ‘işlemek’			
i.+lɛ	190103701/14		
iʃlɛn- ‘işlenmek’			
i.-ɖʒec	190101201/243;	190101201/244	
i.-di	190100001/51;	190101201/116	
i.-dictɛn	190100001/56		
i.-e:	190201501/345		
i.-ɛ:	190100001/58		
i.-miʃ	190100201/49;	190100201/48;	190501501/200
iʃlɛnic ‘işlenmiş’			
i.	190501501/177		

iɣlɛniɕ ‘işlenmiş’

i. 190501501/206

iɣmic ‘ekşimik’

i. 190301401/66

i. 190101901/42

i.+lɛ 190301401/64

i.+lɛri 190103701/95

iɣtɛ ‘işte’

i. 190100001/69; 190100001/94; 190100002/48;
 190600002/98; 190101201/10; 190101201/11;
 190101201/120; 190101201/169; 190101201/218;
 190101201/88; 190103801/241; 190100401/131;
 190101601/178; 190101601/19; 190101602/77;
 190201701/45; 190101801/89; 190101803/115;
 190101803/32; 190101901/139; 190101901/182;
 190101901/186; 190101901/217; 190101901/84;
 190101901/85; 190102001/26; 190201601/134;
 190201601/92; 190201601/95; 190102801/82;
 190300901/32; 190103701/29; 190501501/125;
 190500901/44

iɣ- ‘içmek’

i.-tɣɛn 190100901/297

ifti 'işçi'

190100403/30; 190101601/301; 190101603/56;
190300201/27

i.+le: 190103801/143

i.+ler 190102901/90

i.+lerε 190103801/142

iftun- 'konuşmak'

i.-ma:jεm 190201501/402

itf Far. **هـ** **hi:ç** 'hiç'

190100001/119; 190100001/126; 190100001/72;
190100002/33; 190100004/11; 190102002/7;
190100203/16; 190100201/114; 190100201/30;
190201501/188; 190101701/73; 190600001/10;
190600001/25; 190600001/7; 190100901/260;
190101001/32; 190101001/78; 190101001/79;
190101201/236; 190101201/39; 190103801/171;
190103801/178; 190103801/180; 190103801/320;
190103801/36; 190100401/238; 190100401/61;
190100402/10; 190100403/2; 190101602/32;
190101602/79; 190101603/50; 190201701/51;
190201701/52; 190101802/20; 190101901/113;
190101901/119; 190101901/136; 190101901/138;

190101901/140;	190101901/17;	190101901/350;
190101901/354;	190101901/38;	190101901/388;
190200001/54;	190102301/67;	190102301/9;
190102701/106;	190102701/92;	190102901/198;
190102901/372;	190103001/13;	190103001/15;
190300901/11;	190300901/153;	190300901/236;
190300901/51;	190300901/53;	190300201/54;
190300201/83;	190103202/21;	190103202/56;
190103701/92;	190103702/49;	190103702/52;
190103702/77;	190103703/51;	190103703/63;
190103901/6;	190501501/115;	190501501/255;
190600301/2;	190600301/5;	190500901/186;
190103208/4;	190201501/52;	190101201/26;
190101603/22;	190101603/28;	190101603/60;
190101603/71;	190101901/369;	190102301/80;
190102701/52;	190102903/50;	190102905/108;
190300201/33;	190103702/103;	190103702/49;
190103703/53;	190600301/15;	190600701/13

hiç Far. هیچ hi:ç 'hiç'

190101802/133;	190101802/138;	190102201/5;
190102301/81;	190102701/82;	190102701/83;
190102701/86;	190102701/89;	190102801/2;
190103001/19;	190102201/4	

itf- (iç- ED 19a) ‘içmek’

i.-ε:dic	190103801/318;	190102901/226
i.-ε:jlər	190600601/43	
i.-ε:lε:	190102901/229	
i.-ε:m	190500001/67;	190101001/59
i.-ε:sin	190100401/45;	190102905/193
i.-ε:z	190102901/234;	190102901/266
i.-ε:rız	190100401/214	
i.-i:m	190101201/76	
i.-in	190202501/4	
i.-mε:	190101001/56	
i.-mε:ɖɣem	190102901/330	
i.-mε:jem	190200901/44	
i.-mesin	190100201/70	
i.-tim	190101201/83	

itfε: ‘içeri’

i.+dε	190100001/130;	190100001/220;	190100201/51;
	190201501/365;	190101701/49;	
	190101602/43;		
	190200001/38;	190102501/19;	190102903/47;
	190100401/175		
i.+dεn	190601601/64;	190200001/43	

i.+lɛ:ni	190100201/43		
i.+lerɛ	190101901/305		
i.+lɛɛ	190101901/304;	190200001/39	
i.+si	190101001/71;	190100401/178;	190102901/119
itʃɛri ‘içeri’			
i.	190100001/65;	190100901/193;	190100901/194;
	190101601/225;	190501501/231;	190600702/23;
	190101901/105;	190100001/64;	190100901/263;
	190100901/341;	190100001/64;	190100901/263;
	190100901/341		
i.+dɛ	190103703/30		
itʃɛri ‘içeri’			
i.	190101601/213;	190100401/175	
i.+jɛ	190101601/216		
itʃ ‘iç’			
i.+i	190103208/3;	190500001/45;	190101601/406;
	190101901/213;	190102001/77;	190102901/223;
	190102901/290;	190102903/55;	190103202/13;
	190103202/21;	190501501/236	
i.+indɛ	190100001/162;	190100001/31;	190100001/36;
	190201501/289;	190100901/153;	190100901/157;
	190100901/159;	190100901/26;0	190500901/271;

	190100902/110;	190103101/34;	190101601/75;
	190101803/103;	190101803/109;	190101803/93;
	190102001/30;	190102601/86;	190102701/80;
	190102901/342;	190102903/44;	190102905/137;
	190300901/65;	190103206/18;	190103701/110;
	190103702/13;	190103702/39;	190501501/287;
	190501501/288;	190501501/291;	190500901/175;
	190500901/197;	190500901/212;	190100001/38;
	190100001/36		
i.+indən	190700001/63;	190102903/56	
i.+indəndi	190101901/177		
i.+indəsin	190101201/165		
i.+inə	190100001/166;	190100001/205;	190100001/87;
	190100002/77;	190100201/41;	190201501/113;
	190101701/16;	190101701/18;	190500001/11;
	190500001/15;	190500001/28;	190500001/34;
	190500001/36;	190500001/9;	190100902/43;
	190103101/18;	190103101/59;	190100101/104;
	190100101/108;	190100101/178;	190100101/186;
	190103801/28;	190103801/74;	190103801/90;
	190103801/95;	190100401/213;	190100401/241;
	190100401/101;	190100401/115;	190100401/182;

	190100401/78;	190100401/85;	190100401/91;
	190101601/388;	190101802/81;	190101803/112;
	190101901/253;	190101901/254;	190101901/42;
	190101901/54;	190101901/64;	190101901/68;
	190101901/73;	190101901/86;	190101901/89;
	190101901/90;	190101901/95;	190101901/97;
	190102001/66;	190202501/8;	190102801/7;
	190102901/230;	190102905/70;	190300901/105;
	190300901/108;	190300901/126;	190300901/153;
	190300901/189;	190300901/194;	190300901/196;
	190300901/212;	190300901/245;	190300901/69;
	190300901/91;	190300901/92;	190300201/35;
	190103202/47;	190103204/10;	190103205/5;
	190103206/14;	190103207/17;	190103207/19;
	190103701/23;	190103701/94;	190501501/166;
	190501501/22;	190501501/23;	190501501/243;
	190501501/270;	190501501/72;	190600702/42;
	190500901/69;	190201501/379;	190201501/159;
	190100101/182,	190101802/81;	190103701/111
i.+ini	190201501/296;	190500001/38;	190101601/407;
	190103206/29;	190103801/123;	190103701/104
i.+innere	190103801/302		

i.+le:nde	190102901/263		
i.+le:ni	190201701/39		
i.+leri	190101901/222;	190101901/226	
itf ‘iç’			
i.+ine	190101802/82		
iti:- ‘ittirmek’			
i.-di	190600301/8		
itfimli ‘içimi iyi,lezzetli’			
i.	190102001/122		
itfin ‘için’			
i.	190100002/51;	190100002/58;	190700001/11;
	190100901/87;	190100902/101;	190100902/113;
	190100101/119;	190100101/130;	190100102/28;
	190100102/35;	190100102/40;	190100102/5;
	190100102/59;	190100102/61;	190301401/73;
	190101601/164;	190101802/138;	190102001/66;
	190102601/52;	190102601/83;	190102701/18;
	190102801/88;	190102901/246;	190102901/305;
	190102903/57;	190102903/64;	190102905/189;
	190103401/50;	190600701/99;	190500901/228;
	190500901/47;	90102601/52	
itfir- ‘içirmek’			

i.-e:lɛ: 190102901/246; 190102903/58

itivɛ:- ‘itivermek,ansızın itmek’

i.-dim 190600702/39

ita: Ar. اِحتِيار **iḥtiya:r** ‘ihtiyar’

i.+ɫardan 190501501/123

iḡmɛdʒɛ ‘İçme, Burgaz bölgesinde köy adı’

i. 190103401/62

iḡmɛ ‘İçme, Burgaz bölgesinde köy adı’

i. 190100901/29; 190100901/81; 190100101/167;
190102001/122; 190102001/123; 190102901/147;
190102901/148; 190100102/27;
190100403/13

i.+dɛ 190100902/171; 190103801/118

i.+dɛnmif 190600002/79

i.+dɛn 190103401/60

i.+jɛ 190101601/63

iḡmɛlilic ‘İçmelilik, Burgaz bölgesinde köy adı’

i. 190102301/21

itti:- ‘ittirmek’

i.-mif 190101803/85

ittir- ‘ittirmek’

i.-ivɛ:mif 190101803/90

i.-ɛ: 190101803/92

izet ‘İzzet, kişi adı’

i. 190103702/56

izetlic ‘İzettlik, sülale adı, lakap’

i. 190300901/37

izijet ‘eziyet, zulüm’

i. 190102302/73; 190102302/74

izin ‘izin’

i. 190100101/57; 190102903/37

izlanuvær- ‘ansızın hızlanmak’

i.-ε: 190102905/221

izvena Bulg. **звено** ‘takım, grup’

i. 190500901/196; 190500901/197; 190500901/198

izveno Bulg. **звено** ‘takım, grup’

i. 190101201/125

iž ‘iş’

i. 190101602/48

3

zetanije Bulg. **желание** ‘dilek, istek’

3.+jeɲ 190100402/56

zensko Bulg. **женско** ‘kadına ait’

3. 190101601/338; 190101601/339

zitel Bulg. **жител** ‘oturan, sakin, nüfus’

з. 190600001/4

zuluğ Bulg. **жълъд/желъд** ‘meşe palamudu’

з. 190102401/19

zult Bulg. **жълт** ‘sarı’

з. 190102901/253

zivotno Bulg. **животно** ‘hayvan’

з. 190100402/41

zurnalis Bulg. **журналист** ‘gazeteci’

j.+mif 190102901/41

k

ka: (ka:r TT 173) ‘kar’

k. 190100201/17; 190100102/32; 190100102/62;

190101601/285; 190101801/74; 190103801/252;

190101801/67

ka:batlu ‘kabahatlı’

k. 190103703/14

ka:k- ‘kalkmak’

k.-e: 190101801/43; 190103401/63

k.-e:m 190201501/398

k.-e:z 190103202/72

k.-a:du 190101601/193

k.-ama:j 190300901/53

k.-ama:je 190102501/38

k.-amajuundza 190101701/46

k.-a:sun 190103702/95

k.-ma:ɖʒan 190100006/33

k.-ma:jeʒ 190101701/41

k.-majɖzak 190600701/46

k.-u:je: 190201503/18

k.-u:p 190102501/40

k.-tu 190100004/8; 190600701/89; 190102301/41;
190300201/50

k.-tu:k 190201701/5

k.-tuɭa: 190201501/14

k.-tuna 190103801/296

kada: ‘kadar’

k. 190102601/26; 190501501/229; 190100901/69;
190101201/7

kada:ɖʒu:k ‘ölçüsünden daha az miktarda’

k. 190300901/96

ka:ɖaʃ (karındaş ED 662a) ‘kardeş’

k. 190201501/233; 190101001/142; 190100101/155;
190101201/47; 190101601/217; 190101601/33;
190101601/41; 190101601/85; 190201701/23;

	190102201/26;	190103203/50;	190600701/33;
	190100101/153;	190101802/20;	190100003/23
k.+a	190100101/155		
k.+u	190101301/35		
k.+uum	190100006/33		
k.+la:	190600001/16		
k.+la:	190100202/13;	190101201/219;	190101601/32;
	190100003/41;	190100101/72	
ka:daʃla:m	190103601/2		
k.+la:ma	190101901/175		
k.+la:mdan	190100006/39;	190100006/46	
k.+la:mu	190200901/51		
k.+laru1	90101601/103;	190101601/104;	190101601/99;
	190600702/28;	190600601/66	
k.+larum	190100006/37		
k.+larūmuzun	190102701/23		
k.+larun	190101001/42;	190101601/107	
k.+laruna	190101601/98		
k.+larūna	190101601/42		
k.+u	190600702/4;	190600702/8	
k.+uum	190100003/41;	190201701/3;	190201701/37;
	190101802/18;	190101901/193;	190102201/24;

	190201701/21;	190201701/31	
k.+umduur	190100006/24		
k.+uumun	190201501/200;	190201501/222;	190101201/48
k.+uumuz	190600701/32		
k.+umna	190201501/364;	190201701/36	
k.+umna	190201701/32		
k.+umnun	190103202/26		
k.+mufta:	190201501/219;	190100901/122	
k.+muftar	190101601/40		
k.+una	190201501/235;	190102701/78	
k.+unuu	190201501/237;	190201501/242	
k.+unun	190101601/45;	190101601/49	
k.+uz	190102201/25;	190102501/22;	190102501/3;
	190102701/21;	190201501/199;	190103202/4
k.+tuu	190600601/62		
k.+tuuk	190100101/153;	190600701/30;	190500901/96
ka:deŋ (karındaŋ ED 662a) ‘kardeş’			
k.+i	190101901/195		
k.+im	190103801/7		
ka:jkuun ‘bundan böyle, bundan sonra’			
k.	190101801/101;	190102905/264	
ka:juu Ar. غير gayr ‘bundan böyle, artık, gayrı’			

k.	190100002/61;	190100003/45;	190100003/49;
	190100004/8;	190201501/453;	190500001/39;
	190100901/245;	190101201/179;	190101301/10;
	190103801/101;	190103801/175;	190101601/289;
	190101601/331;	190101601/334;	190101601/336;
	190101601/345;	190101601/357;	190101601/37;
	190101602/107;	190101602/57;	190101602/72;
	190101602/73;	190101602/86;	190101803/14;
	190101901/100;	190101901/258;	190101901/99;
	190102701/128;	190300901/200;	190300901/91;
	190103201/6;	190103601/37;	190501501/87;
	190601601/75;	190600701/102;	190600702/40;
	190100004/18;	190201501/182;	190201501/45;
	190500001/16;	1190201501/336;	190101801/103;
	190200001/20;	190201601/29;	190102501/38;
	190102905/221;	190103001/43;	190501501/31;
	190102901/98		

ka:juun ‘bundan böyle, artık, gayrı’

k.	190600003/9;	190100901/137;	190100901/147;.
-----------	--------------	----------------	-----------------

ka:juun ‘kayın ağacı’

k.	190103201/36;	190103203/17
-----------	---------------	--------------

ka:jruu Ar. غَيْر **gayr** ‘bundan böyle, artık, gayrı’

k.	190101701/50;	190101201/237;	190101801/130;
	190101801/153;	190101801/163;	190300901/170;
	190501501/2;	190500901/1	190100006/41;
	190102905/265;	190102905/158;	190501501/193

ka:jruk ‘bundan böyle, artık, gayrı’

k.	190102901/55
-----------	--------------

ka:ka Bulg. **кака** ‘abla’

k.	190202601/9
-----------	-------------

ka:ɬ- (**kal-** ED 615b) ‘kalmak’

k.	190600003/19
-----------	--------------

k.-du	190100002/58;	190201501/182;	190201501/219;
	190201501/273;	190201501/462;	190101701/64;
	190600002/31;	190100901/100;	190100902/144;
	190101201/45;	190101602/57;	190101603/11;
	190101802/21;	190101802/9;	190101901/388;
	190102302/35;	190102901/275;	190300201/50;
	190103203/10;	190103203/4;	190103601/37;
	190600701/12;	190600702/44;	190500901/63;
	190100902/144;	190100902/196;	190102801/8

k.-du:m	190101601/308
----------------	---------------

k.-du:na	190201501/341
-----------------	---------------

k.-du:k	190201501/284;	190201501/306;	190102001/29;
----------------	----------------	----------------	---------------

	190102302/23;	190102901/212	
k.-duktu	190101603/77		
k.-duŭta:	190100901/58		
k.-dum	190100902/4;	190102001/33;	190102401/43;
	190103202/17;	190103202/34;	190102401/40
k.-ma:jta:	190101201/66		
k.-madu	190101803/101;	190501501/176;	190600702/35
k.-madu	190100901/115		
k.-madu	190100901/12;	190102701/77;	190100902/136
k.-mamuf	190102905/266		
k.-masun	190102905/263		
k.-məzdum	190101201/112		
k.-muf	190102904/6;	190500001/16;190600001/21;	
	190100902/44;	190301401/58;	190102001/123;
	190102001/34;	190102903/62;	190102904/7;
	190103401/50;	190103401/58;	190500901/84;
	190500901/87;	190100003/22;	190102904/5
k.-mufta:	190501501/96;	190100902/178	
k.-mufun	190102302/37		
k.-sa	190500901/118		
k.-san	190103202/16		
k.-sun	190102903/44;	190102905/255	

ka:ɫduɹ- (**kaltur-** ED 619b) ‘kaldırmak’

k. 190101803/81; 190101803/82

k.-amassuun 190600701/53

k.-duɹ 190600701/11

k.-ukan 190100002/61

ka:ɫkma ‘göç eden’

k. 190501501/92

ka:ɫk- ‘kalkmak’

k.-ki:m 190101201/75

k.-mi:ʒec 190600002/49

k.-ma: 190600701/52

k.-ma:je 190102001/54; 190102001/55

k.-uɫɜ:uɹ 190102701/69

k.-muɹf 190100901/37

k.-muɹfta: 190100901/43

k.-tuɹk 190100002/9; 190102001/44; 190102001/48

ka:ɫma ‘kalma’

k. 190101802/65; 190501501/31

ka:ɫpazan ‘kötü, art niyetli’

k.+muɹf 190101803/113

ka:mbɛɹ ‘Kanber, özel isim’

k.+i 190101201/234

ka:mə ‘şakayık çiçeği’

k. 190202601/14; 190102601/116; 190201601/158;
 190100201/39; 190202601/18; 190100901/314;
 190100403/33

k.+lə: 190202601/25

k.+ləɾ 190100003/2

ka:- ‘karmak, katmak, karıştırmak’

k.-muɟla: 190103601/48

k.-dum 190102001/54

ka:nabat Bulg. **Карнобат** ‘Karnobat, Burgaz bölgesinde şehir adı’

k. 190201501/282

k.+ta 190201501/239;190201501/334

ka:nabət Bulg. **Карнобат** ‘Karnobat, Burgaz bölgesinde şehir adı’

k.+ta 190501501/84

ka:n (karın ED 661a) ‘karın’

k.+u 190200901/48

k.+um 190700001/75

ka:nun Ar. **قانون** **ka:nun** ‘kanun’

k.+suz 190102901/158

kap ‘kabuk’

k. 190100001/84; 190103701/60

k.+tan 190102201/43

k.+la:na 190103701/61

k.+la:ndan 190101901/287

k.+u 190102903/57

k.+u:ndan 190102701/53; 190201503/31

k.+uundan 190101901/284; 190102901/243; 190102901/245

k.+uunu 190102601/96; 190102901/295; 190102901/246

ka:p ‘kabuk’

k. 190300901/127

kaplu ‘boş yeri olmayan, her yer tutulmuş olan’

k. 190101201/37

ka:ř (**ka:r** TT 173, ED 641a) ‘kar’

k. 190101601/370; 190102302/49; 190102302/50;
190102302/50

ka:r (**ka:r** TT 173, ED 641a) ‘kar’

k. 190500001/63; 190101201/28; 190102901/392;
190601601/87; 190200001/17

ka:rdaf (**karındaş** ED 662a) ‘kardeş’

k. 190300201/77

k.+um 190300201/77

k.+un 190600701/8

ka:şu ‘karı’

k. 190201501/427

ka:ɾsu 190101701/30; 190102301/10; 190100901/92;
190600702/18;

ka:ɾũsu 190100901/53;

ka:ɾsu 190200901/47

ka:ɾsunu 190101601/62;

k.+dan 190100902/191

ka:ɾ Ar. **كَاهِر** **kahır** ‘kahır’

k.+um 190100006/25

k.+umu 190100006/44

k.+umuuzu 190101701/40

ka:ɾt (kart ED 647b) ‘kart, yaşlı’

k. 190201501/201

ka:ɾfu ‘karşı’

k. 190102904/20

ka:ɾfu ‘Karşı, Burgaz bölgesinde yer adı’

k. 190102904/19

ka:fu ‘karşı’

k. 190100001/218; 190101201/144; 190101201/252;
190101803/27; 190101803/72; 190102905/269;
190103207/39

k.+da 190100902/50; 190103801/273; 190101601/13;
190101601/14; 190101801/110; 190102001/111;

190601601/55

k.+dan 190500901/50

k.+mda 190102901/175

k.+nda 190601601/54

ka:ʃu ‘karşı’

k.+dəjdü 190102901/156

ka:ʃudʒi: ‘hemen karşı, çok yakın’

k.+nizda 190101602/90

ka:ʃukw ‘karşı taraf’

k. 190100101/111; 190100101/13

ka:ʃuɫa- ‘karşılama’

k.-muɟ 190101803/106

ka:ʃuɫaʃ- ‘karşılaşma’

k.-tuɟ 190100102/47

ka:suɟ ‘Kasım, kişi adı’

k. 190100101/21

ka:ʃtu:ma ‘süt, et ve un ile pişirilen yemek’

k.+su 190501501/190

k.+sunu 190501501/189

ka:t (kart ED 647b) ‘kart, yaşlı’

k. 190100006/23; 190501501/136

k.+ɫaru 190201501/342

kat ‘kat’

k.+lara 190101901/227

ka:ve Ar. قهوة **kahve** ‘kahve’

k. 190101001/59; 190102701/125; 190102701/126;
190200901/44;

k.+leri 190101601/66; 190101601/69

k.+si 190101601/70

k.+siz 190101001/58; 190101001/55

ka:vi Ar. قوی **qavi** ‘dayanıklı, güçlü’

k.+se 190202601/24

kaˈvuur- ‘kavurmak’

k.-u:je 190201501/97

kaz- (kaz- ED 680b) ‘kazmak’

k.-duuk 190100002/16

kabasakał ‘Kabasakal, Burgaz bölgesinde yer adı’

k. 190102601/25

kaba:ɖʉuk ‘vücutta oluşan sivilce gibi küçük şişkinlik’

k. 190100006/12

kaba:t- ‘kabartmak’

k.-ma: 190103801/239

kabaɖʒa ‘kabaca’

k.ɔɫu: 190103206/19

kabağzık ‘küçük kabak’

k.	190101803/17	
k.+i:	190101803/19;	190101803/29
k.+i:m	190101803/28;	190101803/30

kabak (**kabak** ED 582b) ‘kabak’

k.	190100001/90;	190201501/138;	190101701/4;
	190500001/12;	190103801/63;	190100401/15;
	190100401/70;	190101901/69;	190101901/71;
	190101901/79;	190101901/80;	190101901/82;
	190102901/319;	190102905/26;	190300901/120;
	190300901/217;	190300901/219;	190300901/227;
	190103204/13;	190201503/47;	190100001/77;
	190103101/13		
k.+a:	190100001/84;	190201501/128;	190201501/141;
	190101701/2;	190500001/14;	190500001/7;
	190103101/26;	190103101/28;	190100101/135;
	190100101/142;	190103801/77;	190101901/80;
	190101901/90;	190300901/121;	190300901/144;
	190103204/18;	190103204/4;	190100101/132;
	190100101/131;	190100101/144;	190300901/130
k.+a:m	190300901/218		
k.+la	190201501/127		

k.+la:	190100001/88; 190103204/11	190103101/19;	190300901/219;
k.+la:dan	190101901/70;	190101901/72	
k.+lar	190100401/72;	190100401/73	
k.+laru	190101901/84; 190103101/12; 190100401/64; 190300901/126; 190101901/94	190101901/86; 190103101/17; 190100401/78; 190300901/140;	190101901/87; 190103101/5; 190300901/123; 190103204/10;
k.+larumuuz	190103801/55		
k.+le:	190100001/100		
k.+lən	190100001/87		
k.+tan	190101901/85;	190300901/228	
kabağ (kabak ED 582b) ‘kabak’			
k.	190100101/130; 190103801/55; 190103801/58; 190100101/132	190100101/133; 190103801/56; 190100401/50;	190100101/139; 190103801/57; 190102903/11;
kabək (kabak ED 582b) ‘kabak’			
k.	190100001/85;	190103801/267;	190103801/267
k.+lar	190100001/78		
k.+ləra	190103801/266		

k.+tan 190300901/229

kabaklık ‘kabaklık’

k.:+muz 190102001/108

k.+ta 190102001/109

kabaklı ‘kabak tatlısı’

k.+ju 190103801/57

kabaklı ‘kabak tatlısı’

k.	190100001/76;	190100001/107;	190103101/16;
	190103101/25;	190100101/134;	190100101/140;
	190100101/141;	190100101/145;	190103801/62;
	190100401/65;	190100401/80;	190100401/81;
	190101901/85;	190101901/91;	190101901/93;
	190102501/12;	190300901/153;	190100201/33

k.+juun 190100101/141

kabaklı ‘kabak tatlısı’

kabaklı 190103801/56

kabar- ‘kabarmak’

k.-e: 190100101/106; 190102501/17

k.-i: 190103205/2

k.-ı: 190103205/10

k.-u: 190100401/101

kabaruk ‘şişmiş sivilce’

k.-ũju:n 190100006/14

kabeł Bulg. кабел 'kablo'

k. 190501501/85

kabeł Bulg. кабел 'kablo'

k.+de 190201501/176

kabi:le Ar. بى ڭە ڭە **qabi:le** 'boy'

k.+si 190100901/226

kableškovo Bulg. Кableшкoвo 'Kableškovo'

k. 190300201/40

k.+da 190300901/26

kabułlen- 'kabullenmek'

k.-ε: 190500901/131

kabuł Ar. بول ڭە **qabul** 'kabul'

k. 190201501/426; 190201601/67

qada: Ar. ڭە ڭە **qadar** 'kadar'

k. 190101801/74

kada:ɖɯk 'ölçüsünden, derecesinden daha küçük'

k. 190202601/5; 190100401/263; 190102701/79;
190103001/60

kada: Ar. ڭە ڭە **qadar** 'kadar'

k. 190101601/256; 190100001/153; 190100001/164;
190100001/5; 190100003/58; 190100201/7;

190201501/302;	190201501/313;	190201501/384;
190201501/403;	190201501/404;	190101701/46;
190202601/12;	190202601/25;	190202601/4;
190202601/8;	190500001/9;	190600002/74;
190600003/9;	190100901/142;	190100901/148;
190100901/16;	190100901/251;	190100901/264;
190100901/74;	190100902/11;	190100902/14;
190100902/195;	190103101/2;	190101001/59;
190100101/143;	190100101/170;	190100101/91;
190100101/93;	190100101/94;	190100102/25;
190100102/62;	190101201/80;	190101301/6;
190103801/177;	190100401/207;	190100401/176;
190100401/30;	190100401/51;	190100401/60;
190101601/153;	190101601/158;	190101601/179;
190101601/195;	190101601/255;	190101602/69;
190101603/39;	190101801/34;	190101801/60;
190101802/38;	190101901/137;	190101901/164;
190101901/165;	190101901/272;	190101901/94;
190102001/16;	190200001/17;	190200001/48;
190102301/67;	190102601/82;	190102701/117;
190102701/124;	190102701/77;	190102901/154;
190102901/173;	190102901/187;	190200901/42;

190200901/48;	190102901/108;	190102901/139;
190102901/383;	190102905/121;	190102905/130;
190102905/170;	190102905/192;	190102905/200;
190102905/58;	190103001/35;	190300901/110;
190300901/9;	190300201/18;	190103201/15;
190103201/17;	190103201/19;	190103201/69;
190103207/1;	190103207/28;	190103207/6;
190103601/27;	190103701/34;	190103702/98;
190501501/232;	190501501/233;	190501501/248;
190501501/27;	190501501/275;	190501501/293;
190501501/298;	190201503/34;	190601601/50;
190601601/53;	190600601/67;	190600701/108;
190600701/65;	190600703/26;	190500901/80;
190201501/119;	190201501/302;	190100901/18;
190100902/122;	190100101/64	

k.+ dan 190101001/48

k.+ sa 190103206/4

kadar Ar. **قَدَر** **kadar** 'kadar'

k.	190103801/231;	190103801/302;	190101901/156;
	190100001/1;	190100001/188;	190100001/193;
	190100001/49;	190100001/84;	190201501/140;
	190100901/141;	190100901/19;	190100902/157;

	190101201/191;	190101201/2;	190101201/218;
	190101201/249;	190101201/75;	190100401/126;
	190100401/167;	190100404/3;	190100404/36;
	190101802/132;	190201601/133;	190102301/42;
	190102401/41;	190102601/18;	190102601/66;
	190102601/85;	190102801/58;	190102901/222;
	190102901/334;	190102901/351;	190300901/185;
	190103201/55;	190103202/70;	190103203/65;
	190103401/15;	190600301/4;	190600701/62;
	190600701/63;	190600703/24;	190500901/149
kadi:fə	'kadife'		
k.	190103201/25;	190501501/156	
k.+lə:lə:	190100102/22		
kadifə	'kadife çiçeği'		
k.+d̡ɟiclər	190103201/26		
kadīr	'Kadir, kişi adı'		
k.	190101201/25;	190102904/2;	190101201/26
kadūn	'kadın'		
k.	190102905/59;	190601601/46;	190500901/226
k.+du	190103801/140		
k.+ka	190101601/110		
k.+la:	190100101/68;	190201601/9	

k.+na 190201601/11

k.+na: 190201601/15

k.+nar 190102901/88

kadrije ‘Kadriye, kişi adı’

k. 190100902/48; 190100902/50; 190100902/52;

190300201/79; 190103401/45

kafaḷu ‘kafalı’

k. 190100901/319

kafa Ar. كَافَا **ḳafa** ‘kafa’

k. 190600001/20; 190600002/6; 190102601/117

k.+juu 190100403/7

k.+m 190102301/88

k.+muu 190600701/49

k.+nda 190100402/32

k.+suu 190600702/12

k.+suuna 190102601/34

k.+suunda 190101201/98

k.+sundan 190300901/209

k.+sunuu 190600001/19; 190600002/5

kahme ‘şakayık çiçeği’

k. 190102001/92

kahme ‘şakayık çiçeği’

k.+si	190102001/92		
kahur	Ar. قه ḳahr ‘kahır’		
k.	190100401/243		
kahurlu	‘kahırlı’		
k.+sun	190100402/59		
kaja (kaya ED 674b)	‘kaya’		
k.	190102901/80;	190102901/81;	190102901/85
k.+laru	190102901/84		
k.+nun	190200901/42		
kajalu	‘Kayalı, Burgaz bölgesinde köy adı’		
k.	190100901/71		
k.+da	190100901/70;	190102501/34	
kajbet-	‘kaybetmek’		
k.-i:mif	190102901/400		
k.-tic	190101601/116		
kajbel-	‘kaybolmak’		
k.-dile:	190103203/67		
kajku	‘bundan böyle, artık, gayrı’		
k.	190100001/81;	190101601/46;	190200901/39;
	190102905/161;	190101901/45	
kajkun	‘bundan böyle, artık, gayrı’		
k.	190100001/105;	190101801/163	

ka:juu ‘bundan böyle, artık, gayrı’

k. 190100201/68

kajmak ‘kaymak’

k. 190103801/51

k.+a: 190103801/52

kaj- ‘kaymak’

k.-masuun 190200901/40; 190102801/88

kajuun ‘kayın ağacı’

k. 190100002/45; 190101601/390; 190300901/65;

190500901/11; 190700001/3; 190100902/66;

190100401/124; 190101601/386; 190102301/85;

190102901/248

k.+dan 190100401/123; 190101601/386; 190101601/392

kajuunŋfu ‘kayın, kayın bireder’

k.+sujmuf 190101601/170

kajutluu ‘kayıtlı’

k. 190600001/60

kajna ‘kaynana’

k. 190201601/71; 190201601/78; 190201601/100;

190201601/101; 190201601/51; 190201601/81;

190201601/85; 190201601/89; 190201601/96;

190201601/45

k.+mi:l	190103801/72		
k.+la:	190100201/110		
k.+laru	190100201/111		
k.+m	190100001/121;	190100001/23	190100001/36;
	190100003/5;	190201501/390;	190201501/49;
	190100101/175;	190100101/176;	190101201/202;
	190101901/125;	190200001/3;	190102701/86;
	190102701/90;	190300901/50;	190103702/49;
	190300901/49		
k.+ma	190300901/43;	190100004/21	
k.+mi:l	190101603/18;	190600601/32	
k.+mła	190103601/20		
k.+muun	190100101/174;	190103702/72;	190103703/62

kajnana ‘kaynana’

k.	190100102/5		
k.+m	190101901/14		
k.+suu	190101801/147;	190101801/154;	190201601/57;
	190101801/148		

kajna- (kayna- DLT 528) ‘kaynamak’

k.-a:j	190103801/27;	190100001/200
k.-a:je	190100001/207;	190100101/184
k.-a:je:	190100401/96	

k.-a:je:	190100001/203;	190100001/86;	190100001/88;
	190103101/15;	190103101/42;	190102901/233
k.-r	190103801/29		
k.-rkan	190300901/126		
k.-sun	190300901/244		
kajne:	190501501/81		
k.-e:ru	190100101/145		

kajnat- ‘kaynatmak’

k.-de:tar	190300901/230		
k.-de:m	190300901/223		
k.-de:m	190101901/63;	190103701/63	
k.-e:n	190101901/93;	190300901/188;	190300901/211
k.-de:ruz	190100102/67;	190100102/65	
k.-de:sin	190300901/188		
k.-de:sun	190100401/71;	190300901/125	
k.-de:z	190300901/191;	190300901/242;	190300901/209;
	190103701/54		
k.-di:	190102905/161		
k.-di:m	190300201/14;	190103205/3	
k.-di:z	190103204/9;	190103205/9	
k.-du:	190100401/212		
k.-du:du	190103801/318		

k.-du:ta:du	190102905/33;	190102701/51	
k.-du:tar	190102905/151		
k.-du:sun	190100401/100;	190103701/111;	190101001/7;
	190103703/27		
k.-duktfa	190102905/155		
k.-duktan sɔ:ra	190100001/87;	190103801/28	
k.-dur	190103801/310;	190103703/30	
kajnaduruuz	190100101/183;	190100101/142;	190100101/150;
	190501501/40		
k.-madandza	190100102/74		
k.-me:z	190100102/73		
k.-tuuktakn	190100101/184;	190103701/64	
k.-tuum	190100001/98		

kajnak ‘kaynar, kaynamakta olan’

k.	190103101/18;1	90101901/95;	190501501/22;
	190501501/72;	190600703/16	

kajnak ‘bir suyun çıktığı yer, kaynarca, pınar, memba, göz’

k.+tan	190102905/200
---------------	---------------

kajnata ‘kaynata’

k.	190201601/45		
k.+m	190100001/32;	190100101/175;	190100101/53;
	190103801/183;	190103801/187;	190103801/195;

	190101801/23;	190101901/378;	190102001/22;
	190300901/50;	190103702/49	
k.+m	190101801/35		
k.+muun	190103801/198		
k.+ma	190100101/2		
k.-n	190300901/49		
k.+suu	190101801/148;	190101801/147	
kajun ‘kayınbirader’			
k.+uu	190101801/145		
kajrakceleme ‘Kayrakkeleme, Burgaz bölgesinde yer adı’			
k.	190700001/15;	190100901/123;	190100101/166;
	190100101/9;	190500901/89;	
	190500901/93		
kajrak	ta:ta ‘Kayraktarla, Burgaz bölgesinde yer adı’		
k.	190500901/72		
kajri ‘bundan böyle, artık, gayrı’			
k.	190100101/172;	190100401/115	
kajruu ‘bundan böyle, artık, gayrı’			
k.	190101901/27;	190101901/48;	190100101/159;
	190100101/86;	190100401/225;	190100401/51;
	190102401/27;	190102501/40;	190501501/152;
	190600601/13;	190600601/53;	190600601/58;

190201501/462; 190101602/89; 190102601/74;
 190102905/219; 190102901/206; 190103702/66;
 190201503/24; 190101601/325; 190101601/6;
 190101801/138

kajruuk ‘bundan böyle, artık, gayrı’

k. 190100101/62

kajruukw ‘bundan böyle, artık, gayrı’

k. 190103801/121

kajruukwun ‘bundan böyle, artık, gayrı’

k. 190100101/11; 190100101/45; 190103001/47;
 190103207/2; 190201601/66; 190201601/97;
 190102601/60; 190102905/267

kak- ‘kakmak’

k.-e: 190102905/67

k.-a:sun 190102901/296; 190102801/96

kaktur- ‘kaktırmak’

k.-uup 190101201/199

kaḷabadže ‘kalabalık’

k.+džejsa 190100101/137

kaḷaba Ar. غلبة **galebe** ‘kalabalık’

k. 190201501/223; 190101701/50; 190700001/28;
 190100901/3; 190100901/300; 190100901/83;

190100101/52; 190101201/224; 190103801/134;
 190102601/53; 190103701/10; 190201501/224

k.+jduuk 190102302/22

k.+juuz 190103801/136; 190100901/5

kaḷabaḷaf- ‘kalabalık olmak, kalabalığın artması’

k.-tuukḷa 190101601/32

kaḷabaḷuk ‘kalabalık’

k. 190100101/23; 190100101/19; 190601601/10;
 190201503/11

k.+a: 190100101/157

k.+ḷu:muuz 190103701/119

k.+muufukta 190103801/92

k.+uuz 190102201/21

k.+se:jduu 190501501/59

k.+tuu 190100201/19

kaḷan ‘artık, bundan sonra’

k. 190301401/62; 190102302/44; 190301401/60;
 190600003/23; 190101601/107; 190101601/104;
 190101601/103; 190101901/77

k.+u 190102601/41; 190601601/42; 190102601/42

k.+u:muuz 190102701/23

k.+na: 190100101/128

k.+na:na 190101901/66

k.+na:nu 190101901/103

kaɫbuɾ Ar. غريب **gırba:l** ‘kalbur’

k. 190102801/81; 190102801/82; 190102801/86

kaɫkuɾ-‘kalkılmak’

k.-e: 190101601/241

kaɫk- ‘kalkmak’

k. 190201601/98

k.-e: 190201503/16

k.-e:ɫa: 190500901/182

k.-e:ɫar 190201601/84

k.-e:ru 190100902/74

k.-e:z 190100902/88

k.-ame:ru 190600002/47

k.-muɫ 190201601/48

k.-uɾ 190102201/19

k.-ɫfec 190201503/16

k.-tu 190100101/163

k.-tuuk 190101602/46

k.-tuuktan 190101601/242

k.-tune:n 190101001/58

kaɫ- ‘kalmak’

ķ.-duŭtar 190600001/64

kaŭ- (ka:l- TT 173) ‘kalmak’

k.-ağgak 190102302/30

k.-đga:nuuz 190100002/7

k.-đgak 190100402/42

k.-đgečta: 190101801/73; 190101801/72

k.-du 190201501/16; 190301401/17; 190103702/24

k.-du: 190600601/12

k.-dum 190101602/77

k.-dune: 190100101/175

k.-e: 190100201/68; 190700001/69; 190100901/112;

190301401/23; 190101601/36; 190101802/49;

190101802/50; 190102501/2; 190102801/68;

190102905/150; 190103701/90; 190102905/215;

190101802/48; 190103601/52

k.-e:m 190101001/65

k.-e:ru 190101803/10; 190101803/25; 190501501/287;

190501501/288; 190500901/203

k.-u: 190101602/97; 190102801/105

k.-u:du 190102201/46

k.-u:dum 190101601/305

k.-u:ta:du 190102302/32

k.-u:sa	190102905/10		
k.-ma:ɖʒɛ	190300201/86;	190300201/86	
k.-ma:ɖʒək	190101602/99		
k.-ma:j	190100001/126;	190100901/149	
k.-ma:je	190200901/22		
k.-ma:jɛ:	190101201/39		
k.-madandʒana	190103205/7		
k.-madu	190103801/204;	190600601/61;	190600701/109;
	190101701/50;	190100902/139;	190103801/199;
	190103001/47		
k.-maduk	190100101/156		
k.-madum	190100402/50		
k.-majuz	190101802/139;	190101802/140	
k.-masun	190300901/140		
k.-me:ru	190501501/188		
k.-u:jɛ	190101601/64		
k.-u:jɛ:	190101601/51		
k.-muɸ	190101601/55;	190102001/12;	190102001/120;
	190102001/130;	190103401/38	
k.-muɸta:	190100901/22;	190103601/50	
k.-muɸw:n	190100901/143;	190100901/144	
k.-ur	190501501/193		

k.-uweri 190501501/285

k.-uwerzec 190600002/68

kaldur:- (kaltur- ED 619b) ‘kaldırmak’

k.-duftar 190301401/37

kaldur- (kaltur- ED 619b) ‘kaldırmak’

k.-ama:tar 190600701/45

k.-ama:m 190101701/36

k.-dufa: 190100101/165

k.-e: 190100901/173

k.-ε: 190103701/58

k.-ε:m 190101701/37

k.-ε:n 190103701/58

k.-i:du 190100901/171

k.-u 190100201/2

k.-usuun 190101201/133

k.-uveri 190101602/109

kale Ar. **كَلْعَة** **kal’a** 1. ‘kale’; 2. ‘Kale, Burgaz bölgesinde yer adı’

k. 190601601/8

k.+si 190600001/51

kalem Ar. **قَلَم** **qalem** ‘kalem’

k. 190101901/252; 190102901/292; 190102901/296;

190102901/293; 190102601/112

k.+i 190101901/254

kalender Bulg. **календар** 'takvim'

k.+im 190201601/120

kałun (**kalın** ED 622a) 'kalın'

k. 190101901/246

k.+naruu 190100101/129

kalite Fr. **qualité** 'kalite'

k. 190500901/193

k.+si 190101601/348; 190500901/191

kaliteli 'kaliteli'

k. 190101601/344

kałma 'kalma'

k. 190103801/129

kałun- 'kalınmak'

k.-ur. 190103202/51

kałup Ar. **قالب** **ka:līb** 'kalıp, şekil'

k.+lara 190103703/39

k.+laruu 190103703/39

kalp Ar. **قلب** **kalb** 'kalp, yürek'

k. 190102001/58

kałıŋun 'yünden örülmüş terlik'

k. 190101901/349

kambɛ:lic ‘Kamberlik, sülale adı, lakap’

k. 190101901/391

kambur ‘kambur’

k. 190101901/332

kamenak Bulg. **Каменяк** ‘Kamenyak, Burgaz bölgesinde köy adı’

k. 190102001/117

kamenisko Bulg. **Каменско** ‘Kamensko, Burgaz bölgesinde köy adı’

k. 190201501/10

k.+ja 190201501/269

kamenovo Bulg. **Каменово** ‘Kamenovo, Burgaz bölgesinde köy adı’

k. 190100901/72

kamera Fr. **caméra** ‘kamera’

k. 190100002/6

kamif (kamış ED 628b) ‘kamış’

k. 190101001/13; 190101001/16; 190102905/37

k.+lɛ: 190101001/14

k.+tɛn 190101001/12

k.+tan 190102905/47

kamjon Fr. **camion** ‘kamyon’

k. 190100001/150; 190100902/19; 190101001/35;

190100404/43; 190102901/91; 190601601/22;

190100902/205

k.+na 190100001/149; 190100001/151; 190100003/31

k.+na: 190103801/45

k.+nar 190100003/30

k.+un 190100003/19

k.+na: 190101901/374

k.+na:ta 190100001/153

kamɫumbuɯa ‘kaplumbağa’

k. 190700001/43

kamtɕu ‘kamçı’

k. 190100002/60

kamtɕi Bulg. **Камчия** ‘Kamçı Nehri’

k.+nin 190601601/25

kamtɕu Bulg. **Камчия** ‘Kamçı Nehri’

k. 190600002/20; 190600002/17; 190100101/173;
190500901/238

k.+muɯɕ 190100101/173

k.+nuun 190600002/22; 190600002/25

k.+nuun 190101803/63

kamtɕu ma:lɛ ‘Kamçı Mahalle, Burgaz bölgesinde köy adı’

k.m.+dɛn 190101601/301; 190101601/306

kan 1. ‘kan’; 2. ‘tansiyon’

k. 190100002/63; 190100003/22

k.+u 190201501/166; 190101201/206; 190101201/208

k.+um 190101201/68; 190101201/71

k.+narumuz 190100901/1

kana- ‘kanamak’

k.-a:ka 190100401/97

kanaldzu ‘kanalci’

k. 190100403/31

kanat Fr. **kanal** ‘kanal’

k. 190102801/43; 190100902/26

k.+la: 190100902/26

k.+u 190601601/25

kanama ‘kanama’

k.+su 190100403/6

kanat ‘kanat’

k. 190101001/31; 190102601/38

k.+muʃ 190100101/82

kaneta Bulg. **канела** ‘tarçın’

k. 190500001/15

kan- ‘kanmak, inanmak’

k.-ma 190102302/39

k.-ma:j 190100902/112

kanta: Bulg. **кантар** ‘eskiden kullanılan kırkdört okkalık bir ağırlık birimi’

k.+la: 190200901/22

kantar Bulg. **кантар** ‘eskiden kullanılan kırkdört okkalık bir ağırlık birimi’

k.+a 190201501/445

k.+uı 190102901/398

kapak ‘kapak’

k.-a:nıı 190101001/83

k.+a: 190100401/224

kapadzu ‘kapakçık’

k. 190103702/39

kapat- ‘kapatmak’

k.-u:lar 190100201/88

k.-uıktarıı 190100201/1

k.-uıa: 190600001/33

k.-uııı 190100001/98

kapalıı ‘kapalı’

k. 190501501/282

k.+juııı 190100001/54

kaparıı- ‘kapanmak’

k.-dııı 190501501/2

k.-dıııııı 190100001/46

kap- ‘kapmak’

k.-e: 190103703/77

k.-tuu	190101802/125		
k.-a:duuk	190100902/101;	190100902/102	
k.-a:jeɱ	190300901/75		
k.-a:jeʒ	190300201/13		
k.-a:suun	190100902/103;	190100401/223;	190100401/224

kapɑ- ‘kapamak’

k.-e:lar	190100201/91		
k.-e:ʒ	190100102/73		
k.-a:dʒa:	190101801/107		
k.-a:la:muɸ	190101901/114		
k.-a:jʉvɛɛ:n	190300901/157;	190300901/158	
k.-a:jʉvɛɛn	190300901/196		

kapkara ‘kapkara’

k.	190100402/59		
-----------	--------------	--	--

kapla- ‘kaplamak’

k.-a:je	190100001/126		
----------------	---------------	--	--

kaplumbudʒu ‘kaplumbağa’

k.+la:	190201501/297		
---------------	---------------	--	--

kapu- ‘kapamak’

k.-dʒɛɬa:	190101602/83		
------------------	--------------	--	--

kapu (kapuɣ ED 583a) ‘kapı’

k.	1190102901/106;	190101801/69;	190101802/143;
-----------	-----------------	---------------	----------------

	190102701/113;	190101601/72;	190102901/96
k.+dan	190201501/23;	190201501/355;	190200001/43
k.+ja	190201501/399;	190201501/400;	190201501/395;
	190100901/336;	190102901/173;	190601601/53
k.+juu	190201501/441;	190201501/442;	190201501/449;
	190101701/70;	190100102/4;	190201701/12;
	190101801/69		
k.+la:da	190101601/194		
k.+lar	190300901/17		
k.+lara	190601601/44		
k.+nuun	190103702/85;		
kapũnuun	190103702/82;	190103702/44;	190103702/86;
	190501501/229		
k.+suu	190200001/54;	190200001/55;	190202501/16;
	190102904/17		
k.+suuna	190201501/420		
k.+suunda	190103801/49		
k.+sunuu	190101802/2		
kapuɽu ‘kapılı’			
k.	190100001/148		
kara (kara ED 643b) ‘kara’			
k.	190103801/128;	190103801/23;	190101901/70;

190101901/72;	190101901/80;	190100201/112;
190100201/24;	190100006/16;	190100006/17;
190100006/18;	190201501/361;	190600001/11;
190600002/33;	190700001/24;	190100901/13;
190100901/151;	190100901/190;	190100901/4;
190100901/45;	190100901/9;	190103101/46;
190103101/47;	190100101/118;	190100101/166;
190100101/79;	190100101/83;	190100102/72;
190101301/2;	190101301/4;	190301401/29;
190101601/122;	190101601/136;	190101601/148;
190101601/15;	190101601/312;	190101601/349;
190101602/100;	190101602/47;	190101803/62;
190101803/65;	190101803/82;	190101803/88;
190101901/203;	190102001/77;	190200001/19;
190102301/28;	190102601/46;	190102601/48;
190102601/98;	190102601/99;	190102901/245;
190102901/258;	190102901/259;	190102901/269;
190102901/270;	190300901/108;	190300901/194;
190300901/207;	190300901/208;	190300901/228;
190300901/33;	190103201/10;	190103201/12;
190103201/61;	190103202/54;	190103203/16;
190103203/20;	190103203/27;	190103203/31;

190103401/21; 190103401/53; 190103401/54;
 190103703/48; 190103703/50; 190601601/1;
 190600701/111; 190600701/4; 190600701/5;
 190600702/21; 190500901/185; 190500901/192;
 190500901/204; 190500901/207

k.+ju 190101001/26

kara:t- ‘karartmak’

k.-du: 190100101/151

k.-durum 190103101/56

kara:metlic ‘Karaahmetlik, sülale adı, lakap’

k. 190100403/12

kara:- ‘kararmak’

k.-muɟ 190102901/291

karadžamuustavalar ‘Karacamustafalar, sülale adı, lakap’

k. 190103401/14

karadžaj:symner ‘Karacahüsmenler, sülale adı, lakap’

k. 190103401/14

karadžabatak ‘Karacabatak, Burgaz bölgesinde yer adı’

k. 190100003/13

kara:t- ‘karartmak’

k.-du:sun 190501501/7

karε ‘kara, siyah’

k.+jmuuf 190600702/21

karakaŋan ‘Karakaçan’

k. 190201501/311

k.+na: 190201501/312; 190201501/329; 190201501/307;
190101601/123; 190101601/122

k.+nark 190101601/136

k.+na:dan 190201501/320

karat̪ar ‘Karalılar, sülale adı, lakap’

k. 190101801/16

karat̪uŋa: ‘Karalılar, sülale adı, lakap’

k.+dan 190103801/164

karaman manda ‘karaman manda’

k.m. 190101701/75

karaman ‘Karaman’

k.+dan 190600002/34

karamanlar ‘Karamanlar’

k. 190600002/33; 190600002/34

karanfil ‘karanfil’

k. 190101602/63; 190100901/340; 190102001/79

k.+le: 190103201/27

karannuk ‘karanlık’

k. 190101201/159; 190101201/166

k.+ta 190100201/8

karart- ‘karartmak’

k.-e:ta: 190200901/37

karaveliler ‘Karaveliler, Burgaz bölgesinde köy adı’

k.+ε 190101301/37

kardaş (karındaş ED 662a) ‘kardeş’

k.+uum 190100003/45; 190100003/49

k.+im 190103801/8

kar- (kar- ED 642b) ‘karmak’

k.-a:sun 190501501/57

k.-dʒan 190101901/60

k.-duuk 190103206/36

k.-duuktan 190500001/37

k.-ε 190100201/50; 190101201/31

k.-e:ta: 190103601/47

k.-e:m 190300901/81; 190300901/95

k.-ε:n 190101901/59

k.-e:ru 190100902/128

k.-e:sun 190100401/94

k.-e:z 190101901/59; 190102001/40; 190300901/112

k.-i:sun 190100001/189

k.-i:z 190103207/5; 190103207/4

k.-u:ta:	190100001/24		
k.-u:sun	190100401/89		
k.-ujɛm	190101901/44		
k.-ujɛʒ	190101901/48		
k.-usuun	190500001/33;	190500001/36;	190100401/87;
	190501501/19;	190501501/41	
k.-uʒ	190103101/39;	190100401/85;	190501501/36
karuu ‘karı, kadın’			
k.	190103801/227;	190103801/240;	190101901/16;
	190100003/18;	190100003/20;	190100006/41;
	190201501/193;	190201501/373;	190201501/377;
	190201501/399;	190201501/402;	190201501/407;
	190201501/420;	190201501/422;	190100901/232;
	190100901/241;	190100901/248;	190100901/261;
	190100901/262;	190100901/64;	190101001/143;
	190100102/12;	190101201/233;	190101802/142;
	190101802/33;	190102301/52;	190102901/168;
	190102905/107;	190102905/109;	190102905/128;
	190102905/152;	190102905/89;	190103202/16;
	190103202/43;	190103202/55;	190103703/9;
	190600601/18;	190100901/204;	190500901/201;
	190500901/59;	190201501/397;	190200001/28;

	190102905/127		
k.+nuun	190200001/33;		
karɫaruu	190201501/316;	190600701/99	
k.+ja	190100402/16;	190100002/70;	190101802/142;
	190102905/114;	190102905/90	
k.+jɫa	190300501/6		
k.+juu	190101803/7;	190600701/31	
k.+ɫa:	190103801/226;	190101901/15;	190100006/23;
	190201501/201;	190100901/214;	190101201/98;
	190102601/30;	190102905/64;	190103202/18;
	190103702/102;	190103702/97;	190103202/62;
	190101601/372		
k.+ɫar	190100002/26;	190201501/393;	190101601/354;
	190102901/87		
k.+ɫara	190102601/36		
k.+ɫaruu	190102904/25;		
karũɫaruumuz	190103202/58		
k.+nuun	190201601/4;	190102905/98	
karũnuun	190102905/93		
k.+suu	190201501/200;	190100902/196;	190101201/48
kari ‘karı, kadın’			
k:.+jɫa	190102905/104		

kari ‘kadın’

k.:+jtan 190102905/110

k.+juun 190100901/216

karijer Bulg. **кариера** ‘taş ocağı’

k.+den 190102903/32

karuğzruk ‘karıcık’

k.+ta: 190201501/205

karuk ‘sabanla açılan çizi’

k. 190100901/134

karuıt- ‘karılmak’

k.-e: 190101901/45

karuıf- ‘karışmak’

k.-aıtum 190100002/11

k.-e: 190300901/128; 190103703/38

k.-mam 190101801/129

k.-mε:j 190101901/17

karuıfmaıtuk ‘karışıklık’

k. 190600001/55

karuıfuk ‘karışık’

k. 190103801/61; 190100001/220; 190101201/264;
190101802/114; 190102901/322

k.+tuı 190100404/4

karuſtuur- ‘karışmak’

k.-sun 190501501/131

karuſtuur:ma ‘süt, un ve tereyağ ile pişirilen bir çeşit yemek’

k. 190501501/199

karuſtuu- ‘karıştırmak’

k.-ta:du 190102901/304

karuſtuur- ‘karıştırmak’

k.-ε:m 190300901/194

k.-e:ruum 190100101/50

k.-e:ruw 190100102/65

k.-e:sun 190103101/54; 190100001/165

k.-e:z 190100101/186

k.-εn 190101901/54; 190101901/54

k.-i:sun 190103801/18

k.-r:z 190103207/3

k.-u: 190103801/29

k.-u:san 190201501/141

k.-ũje: 190103205/27

karũſtuurum 190100101/47

k.-uła: 190100201/85

k.-up 190500001/14

k.-uw 190100101/48; 190103801/16; 190103801/16

karnobat ‘Karnobat, Burgaz bölgesinde köy adı’

k.+ta 190201501/458; 190101601/192; 190101601/4

k.+a 190101601/196

karuun (karın ED 661a) ‘karın’

k.+muuzuu 190100101/87

karpuz ‘karpuz’

k. 190101701/71

karfũ ‘karşı’

k. 190301601/3

karta Bulg. **карта** ‘kağıt oyunu’

k. 190101601/308

kasa:bet ‘kasavet ,üzüntü’

k.+im 190100006/25

kasaba Ar. **قَصَبَة** **kasaba** ‘kasaba’

k. 190201501/328; 190101801/58; 190101801/59

k.+da 190100102/54; 190101601/136; 190101801/19;

190101801/56; 190103702/34; 190600703/7

k.+dan 190100101/89; 190100101/90

k.+ja 190201501/179; 190600001/58; 190100101/92

k.+ta:da 190102302/31

k.+nuun 190600001/64

k.+sunda 190103203/56

kaska ‘kask’

k. 190103401/13

kaşkavaş Bulg. **кашкавал** ‘kaşar peyniri’

k. 190501501/203; 190100101/88

k.+uun 190100101/89

kařuđžuk ‘küçük kařık’

k. 190201501/100; 190201501/101

ka:şu ‘kaşı’

k.+ja 190101201/144

kaşuk ‘kaşık’

k. 190101601/395; 190200001/4; 190200001/6;
190300901/104; 190103701/116; 190103701/121;
190501501/212

k.+şa 190103101/54

k.+çan 190103001/6

kasum ‘Kasım ayı’

k. 190102901/358; 190102901/377; 190102903/29;
190202501/13; 190300501/29

k.+a 190102601/79; 190102601/82

k.+da 190100404/47; 190102601/84; 190102601/80

k.+dan 190102601/78; 190102901/361

k.+u 190102601/76

kaʃu- ‘kaşımak’

k.-ma: 190100902/120

kaʃuʃʃuʃk ‘küçük kaşık’

k. 190103101/59

kaspetʃen ‘Kaspiçan, Kuzeydoğu Bulgaristan’da şehir adı’

k.+den 190100901/139

kaʃ ‘kaç’

k.+ta 190103801/169

kaʃ- (kaç- ED 590a) ‘kaçmak’

k.-tuuk 190300201/61

k.-tuʃtar 190201501/300

k.-tuum 190100201/20; 190101603/24; 190102801/6

k.-tuu 190103801/187

kat ‘kat’

k. 190100201/47; 190101701/57; 190101802/55;

190101802/57; 190101802/58; 190300201/31;

190103702/9; 190501501/25; 190102905/15

k.+a 190601601/43

k.+unuu 190201501/142

katʃ- (kaç- ED 589a) ‘kaç’

k. 190100001/110; 190100001/74; 190100201/98;

190600002/63; 190600002/86; 190700001/66;

	190100901/145;	190100901/178;	190100901/88;
	190100902/85;	190101201/108;	190100401/71;
	190101802/30;	190101803/1;	190102001/69;
	190102001/89;	190102501/47;	190102901/77;
	190102905/279;	190300201/90;	190103202/9;
	190103207/12;	190600601/52;	190600702/29
k.-arakta	190201601/10		
k.-arkan	190301601/15		
k.-a:dum	190102301/84		
k.-e:	190101803/23		
k.-e:ta:	190103801/190		
k.-e:m	190201501/385;	190201501/391	
k.-ma	190102501/24		
k.-ma:	190101802/31		
k.-muw	190103801/200;	190300901/143	
k.-muwta:	190100902/43		
k.-tuu	190103801/186		
k.-tuuk	190102501/33		
k.-tuum	190600703/1		
kat̪ ‘kaç’			
k.	190101602/94		
kat- (kat- ED 594b) ‘katmak’			

k.	190103701/27		
k.-a:	190103701/23		
k.-a:la:	190102905/140		
k.-a:lar	190102905/166		
k.-a:suun	190501501/212;	190103701/26	
k.-e:la:	190501501/9		
k.-e:m	190201501/158;	190101901/68;	190201501/147
k.-ε:n	190101701/18		
k.-εn	190103701/25		
k.-r:m	190103206/16		
k.-majεm	190103701/24		
k.-u:je:m	190201501/118		
k.-u:je:n	190103701/26		
k.-u:p	190100101/98		
k.-tʃan	190201501/161		

katadʒu Bulg. **катаджия** ‘trafik polisi’

k.+la:	190201501/430
---------------	---------------

katʃak ‘kaçak’

k.	190100101/55
-----------	--------------

katʃalanın ‘koşuşturan’

k.+a	190601601/48
-------------	--------------

katʃamak ‘kaynar suda haşlanıp üzerine yağ gezdirilen mısır unu yemeği,mamaliga’

k. 190103801/26

katijen ‘katiyen, asla’

k. 190103202/53

katla- ‘katlamak’

k.-juup 190500001/40; 190100101/181

katlan- ‘katlanmak’

k.-uruum 190101701/46

katlu ‘katlı veya katları olan’

k. 190202601/25; 190500001/39

k.+suu 190101802/56

katu: ɟri: ‘katır eriği’

k. ɟ. 190101001/23

katu: ‘katır’

k. 190102301/52

katɟu:- ‘kaçırmak’

k.-duu 190501501/147

k.-dum 190101601/340

k.-majatuum 190100102/66

k.-majɛsun 190102905/258

katu: ɟtu:na: **ɟ:ɟuu** ‘katırtırnağı ağacı’

k. ɟ. 190102901/265

katuukla- ‘çorba vb. yemeklere yoğunlaşması ve daha lezzetli duruma gelmesi için süt, yumurta vb. katmak’

k:-jɛm 190103801/322

k:-jɛn 190300901/211

k:-jɛsin 190300901/107

k.-ruum 190100102/71

katuuk ‘yemek’

k.+u:nuu 190100102/71

k.+laru 190101901/39

katuul- ‘katılmak’

k.-duu 190100101/60

k.-muuf 190600001/6

katɕuundɕu ‘kaçıncı’

k. 190103801/247; 190102601/21

katɕuun-1. ‘öte beri dolaşmak’; 2 ‘koşma, gezinmek’

k.-e: 190100901/232

k.-u:duuk 190100102/36

k.-u:suun 190102905/233

k.-məzduuk 190102302/53

katɕuur- ‘kaçırmak’

k.-e:ta: 190201501/28

k.-e:m 190101601/337; 190101601/339

k.- 190101601/336

katrijon Bulg. **кантарион** ‘kantaron çiçeği, sarıcayüzü’

k. 190102901/253

kavak ‘kavak ağacı’

k. 190100902/66

kavak ‘kavak ağacı’

k. 190101601/374

kaval ‘kaval’

k. 190101601/400; 190101601/403; 190101601/404

k.+u 190101601/399; 190101601/405; 190101601/411

kavanəz Yun. **kavanoz** ‘kavanoz’

k.+a 190103701/96

kavur:- ‘kavurmak, pişirmek’

k.-duun 190501501/188

kavun (**ka:gun** TT 173) ‘kavun’

k. 190101701/71; 190100901/89; 190100901/94

kavur- ‘kavurmak’

k.-a 190501501/185

k.-dʒan 190201501/156

k.-dum 190101602/52; 190101602/60; 190101602/54

k.-e: 190201501/112

k.-e:m 190201501/155; 190103205/1

k.-ε:n	190201501/102;	190300901/111;	190300901/193;
	190201501/100;	190300901/184	
k.-e:sin	190300901/188		
k.-e:sun	190201501/110		
k.-e:z	190103201/64;	190201501/111;	190100401/15
k.-ε:z	190201501/96		
k.-εm	190103801/22		
k.-r:z	190103201/74		
k.-u:	190103801/94		
k.-uε:n	190103701/49		
k.-uɟε:	190103201/76		
k.-uɟε:m	190201501/114		
k.-uka	190103201/75		
k.-um	190501501/130		
k.-usuun	190500001/27;	190100401/100;	190103701/111;
	190501501/197;	190103101/33	
k.-uɟ	190100101/149;	190102401/10;	190100101/147;
	190102401/10		
k.-zan	190103701/47;	190103701/47	
kavuf-	‘kavuşmak’		
k.-tuuk	190101802/25		
kavutur-	‘kavurmak’		

k.-e:m 190103205/1

kavuttur- ‘kavurmak’

k.-e:m 190300201/11

k.-u:p 190300901/189

kavuz ‘tahıl kabuğu, kapçık’

k. 190103701/61

k.+la:nu 190103701/62

k.+larunu 190501501/221

k.+u 190103701/61

k.+undan 190201503/30

k.+unu 190501501/220

kavrut- ‘kavurmak’

k.-du 190103201/77

kavurma ‘kavurma’

k.+su 190301401/70

ka:ja ‘kahya/köy kahyası/

k. 190201503/43

k.+lar 190600002/32

kaz ‘kaz’

k.	190501501/170;	190501501/172;	190501501/174;
	190501501/176;	190501501/177;	190501501/205;
	190501501/190;	190103001/44;	190103703/71

k.+u 190501501/179; 190501501/180

k.+uun 190501501/178

kaz- (**kaz-** ED 680b) ‘kazmak’

k.-a:duk 190100901/75; 190600701/59; 190600701/59

k.-a:ta: 190103801/161

k.-a:suun 190101201/156; 190100401/52

k.-aḏak 190201601/130

k.-aruuz 190101901/146

k.-duk 190600301/4

k.-e:z 190600301/3; 190101901/152; 190101901/152

k.-i:z 190100901/286

k.-ije: 190102905/223

k.-u:duk 190102801/37

k.-ma: 190101901/150

k.-ujan 190201501/32

k.-ujez 190102901/231; 190102901/231

k.-up 190100003/4

kazan- ‘kazanmak’

k.-e: 190101802/4

k.-e:suun 190101802/3

k.-muuf 190103601/51

kazan (**ka:zgan** TT 173) ‘kazan’

k.	190103801/261		
k.+u	190100001/206		
k.+a	190102905/32;	190102905/33;	190103701/81
k.+na:	190103205/29		
k.+na:ta:	190103801/262		
k.+naruu	190103801/237		

kazdur- ‘kazdırmak’

k.-durta:	190102903/40
------------------	--------------

kazma ‘kazmak işi’

k:.+jta	190100003/4
----------------	-------------

kazu- ‘kazımak’

k.-duuk	190100901/287
----------------	---------------

kazum ‘kazım’

k.	190100401/44
-----------	--------------

kəda: ‘kadar’

k.	190101601/159;	190101601/202;	190101601/159
-----------	----------------	----------------	---------------

kərnəbat Bulg. **Карнобат** ‘Karnobat, Burgaz bölgesinde şehir adı’

k.+a	190101601/298
-------------	---------------

k.+ta	190101601/299
--------------	---------------

kə:k- (**kork**-ED 651b) ‘korkmak’

k.-e:	190101602/83;	190101603/19
--------------	---------------	--------------

k.-e:z	190601601/35
---------------	--------------

k.-ma	190100402/57;	190102903/25	
k.-mam	190102901/198		
k.-maz	190600003/4		
k.-muf	190102901/161		
k.-tu	190201501/38		
k.-tum	190101802/34		
kə:j- ‘koymak’			
k.-duk	190101001/118		
k.-dum	190100002/77;	190101602/61;	190101602/62;
	190300901/239		
kə:jun ‘koyun’			
k.	190100902/210;	190103207/25;	190103001/44
kə:kudʒuhuk ‘korkma’			
k.	190100901/23		
kə:ku ‘korku’			
k.+ja	190102301/83		
k.+jla	190101802/38		
k.+muz	190101802/141		
kə:libe Far. کلبه külbe ‘kulübe’			
k.+le:de	190201501/324		
kə:ltuk ‘koltuk’			
k.+u:ma	190102302/12		

k.+u:na 190102302/11

ko:mpir Bulg. кумпир ‘patates’

k. 190100102/58; 190101901/40

kə:mʃu ‘komşu’

k. 190103702/73

k.+la: 190102901/167

k.+muzdu 190101601/150

k.+ndan 190101601/224

kə:z cy:n ‘Kozköy, Burgaz bölgesinde köy adı’

k. ç.+ε 190600702/19

kəbak nεnε ‘Kobak nine’

k. n. 190102701/35

kəɖʒa 1 ‘büyük, geniş’; 2 ‘yaşlı, ihtiyar’; 3 ‘yüksek’

k.	190201501/164;	190201501/169;	190201501/177;
	190100901/117;	190100901/262;	190100902/36;
	190100902/37;	190100902/38;	190100101/169;
	190100102/23;	190100102/30;	190100102/31;
	190103801/88;	190103801/95;	190100402/35;
	190101603/59;	190101801/80;	190101901/2;
	190101901/242;	190101901/380;	190200001/16;
	190102801/57;	190102801/74;	190102901/135;
	190102901/84;	190102901/215;	190102901/235;

	190102901/377;	190102905/199;	190103201/11;
	190103206/3;	190103206/37;	190103207/8;
	190103601/47;	190600002/30;	190103801/120
კაძა ‘ეჲ’			
k.+ja	190101001/44;	190100101/110;	190101603/1;
	190200901/49;	190600702/19	
k.+m	190201501/4;	190103801/185;	190102001/100;
	190102001/111;	190102001/34;	190102001/44;
	190201601/112;	190201601/113;	190102301/62;
	190102401/36;	190102501/28;	190102501/34;
	190301401/54		
k.+mdu	190201501/36		
k.+un	190101602/39;	190102001/100;	190102001/21;
	190103601/42		
k.+su	190101001/60		
კაძამან ‘kocaman’			
k.	190100001/165;	190101701/21;	190100901/319;
	190101201/168;	190100401/136;	190101803/54;
	190101901/208;	190101901/79;	190102301/46;
	190102401/2;	190102601/44;	190102801/69;
	190102801/86;	190102901/80;	190103205/19;
	190100902/122;	190103205/8;	190102905/38

k.+sa	190201501/124		
kəɖʒamandʒa	‘kocamanca’		
k.	190101802/128;	190101802/53;	190102601/117;
	190103201/65;	190103204/15;	190100404/19;
	190102601/118		
kəɖʒɔɖʒa	1 ‘bir kadının evlenmiş olduğu erkek, eş’; 2 ‘yetişkin, belli bir yaşa gelmiş’		
k.	190301401/51;	190101801/138;	190301401/51
kəɖuk mutaliplər	‘Koduk mutalipler, sülale adı, lakap’		
k.	190103401/14		
kəɖʒmandʒa	‘kocamanca’		
k.	190103206/24		
kəfa (kovğa: ED 583b)	‘kova’		
k.	190100001/85;	190103202/46;	190101001/4;
	190102901/222;	190102901/227;	190100201/126
k.+ja	190100102/79		
k.+jla	190102901/100		
k.+suu	190102903/52		
kəj-	‘koymak’		
k.	190100001/206;	190100901/296;	190103801/17;
	190100401/160;	190100402/58	
k.+a:	190100101/104;	190103801/63;	190103801/94;
	190100401/100;	190100401/182;	190100401/50;

	190501501/65		
k.-a:du	190101901/5;	190103001/1;	190103701/115
k.-a:duk	190100101/148;	190101201/163;	190103801/299;
	190100401/38;	190102801/45;	190501501/109;
	190103801/295		
k.-a:ka	190501501/198		
k.-a:ta:	190501501/65		
k.-a:ta:du	190201501/374;	190103801/289;	190103801/319;
	190102905/33;	190102905/70;	190501501/112;
	190103001/18;	190501501/111	
k.-a:ta:sa	190101901/5		
k.-a:tar	190103701/105;	190500901/40;	190500901/40
k.-a:san	190101901/124		
k.-a:sejduun	190501501/195		
k.-a:suun	190500001/28;	190500001/34;	190500001/35;
	190103101/28;	190103101/59;	190101001/31;
	190101001/5;	190103801/149;	190103801/17;
	190100401/106;	190100401/107;	190100401/150;
	190100401/157;	190100401/177;	190100401/86;
	190102801/19;	190102801/57;	190300901/109;
	190103202/47;	190103701/113;	190103701/116;
	190103701/79;	190103701/96;	190103703/27;

	190501501/194;	190501501/197;	190501501/207;
	190501501/23;	190501501/231;	190501501/26;
	190501501/278;	190501501/28;	190501501/44;
	190501501/46;	190501501/63;	190501501/64;
	190100101/104;	190103801/17;	190100401/190;
	190103701/111;	190501501/75	
k.- a:ta:	190100201/85		
k.- ałum	190100901/29;	190100901/31	
k.- an	190101901/91		
k.- ar	190101901/91;	190100401/213;	190100401/101;
	190100401/108;	190103701/73	
k.- arum	190101901/121;	190100101/108;	190100102/70;
	190103206/18;	190501501/128;	190501501/131;
	190501501/133;	190100101/108;	190100101/47
k.-aruz	190100101/147;	190100101/150;	190100401/62;
	190501501/270;	190103101/38;	190101001/72;
	190100101/178;	190501501/141;	190501501/18;
	190501501/243;	190501501/56;	190101001/72;
	190100101/183;	190100401/91	
k.-arsun	190100001/83		
k.-a:sun	190500001/36		
k.-a3am	190600702/1		

k.-dʒa:duuk	190600701/6		
k.-dʒa:san	190100401/71		
k.-dʒan	190103701/106		
k.-dʒa:sun	190100401/71		
k.-du:m	190501501/115		
k.-duk	190101602/57;	190103206/38;	190103206/39;
	190103206/39		
k.-duktan	190101601/156		
k.-duʎa:	190100901/119;	190103601/31	
k.-dum	190101602/53;	190101602/54;	190101602/55;
	190101602/56		
k.-dun	190100901/341;	190300901/105;	190103701/88;
	190103703/37		
k.-dunuz	190500901/223		
k.-dy:n	190100101/137		
k.-e:	190100901/198;	190101901/252;	190500901/132
k.-e:ʎa:	190100901/189;	190101001/36;	190102903/54;
	190300901/251;	190100201/86	
k.-e:ʎar	190600002/62;	190300901/230	
k.-e:m	190101001/64;	190101901/123	
k.-ε:m	190101701/16;	190103801/22;	190101901/42;
	190101901/64;	190300901/94;	190103701/63

k.-e:n	190300201/36		
k.-ε:n	190300901/184		
k.-e:riʒ	190103101/30		
k.-e:ru	190100902/85		
k.-e:ruu	190100101/50		
k.-e:ruʒ	190100102/67		
k.-e:sin	190501501/24		
k.-e:sun	190100001/166;	190100001/204;	190100001/207;
	190100902/87;	190103101/22;	190501501/198;
	190100001/202;	190100902/89;	190103101/13
k.-ε:ʒ	190300901/102		
k.-e:ʒ	190100102/72;	190100102/79;	190300901/206;
	190100201/41;	190100201/42;	190100101/182,
	190100101/185;	190100401/70;	190101601/212;
	190103701/86;	190103701/87;	190100102/64;
	190101802/82;	190300201/3;	190100401/71
k.-εm	190101901/44;	190101901/97;	190101901/44
k.-εn	190101901/54;	190101901/88	
k.-ən	190101701/11		
k.-i:	190101201/61		
k.-i:ta:	190300901/128		
k.-i:taɾ	190300901/127		

k.-i:m	190300901/240	
k.-i:m	190103205/2	
k.-i:sm	190103207/17	
k.-i:suun	190100001/205	
k.-i:sun	190100001/188	
k.-i:z	190103201/78;	190103207/16
k.-ijε:	190300901/156	
k.-ijε:n	190300901/245	
k.-ijεn	190300901/123	
k.-ijεn	190300901/244	
k.-ijεz	190300901/246	
k.-ma:ɖʒam	190101601/7	
k.-ma:jez	190103201/68	
k.-ma:jez	190101901/90	
k.-ma:m	190101901/91	
k.-ma:n	190300901/185	
k.-ma:z	190300901/156	
k.-madandʒa	190103801/268	
k.-madu	190101603/22	
k.-mam	190500901/163;	190500901/164
k.-massuun	190101901/66	
k.-u:jam	190300901/68	

k.-ւյէ:	190103801/27		
k.-ւյէ:n	190101701/21		
կօյւն	190100401/97		
k.-ւյէm	190300901/76		
k.-մւֆ	190300901/146		
k.-մւֆա:	190101901/179		
k.-մւֆtu	190300901/148;	190300901/149	
k.-ւ:m	190103206/13		
k.-ւ:sun	190103801/292;	190103204/17	
k.-ւ:sun	190103207/1;	190100001/165	
k.-ւ:ջ	190103801/16;	190103204/6;	190103205/8
k.-ւ:ջ	190103207/19		
կօյւ:ջ	190103207/4;	190103207/7	
k.-ւյն	190101901/78		
k.-ւք	190101001/36;	190100102/69;	190103801/316;
	190300901/194;	190300901/196;	190103201/68
k.-ւսն	190103207/2		
k.-abili:sin	190500001/15		
k.-ւերիւ:di	190102401/28		
k.-ւերիջ	190101001/71		
k.-է:m	190201501/101		
k.-մւֆa:	190100901/96		

k.-usun 190103801/18

kəjun ‘göğüsle giysi arası’

k.+ na 190600801/23

kəjtmaʃ ‘yeni yavrulamış hayvanın ilk sütü’

k.+ un 190103207/31

k.+ unuu 190103207/27

kəju ‘koyu’

k. 190101802/54; 190300901/70; 190103203/26;
190103203/32; 190101001/19; 190100001/156

kəju ʃaruu ‘turunc rengi, turuncu’

k. ʃ. 190101802/54

kəju pɛ:mbɛ ‘koyu pembe rengi’

k. p. 190101802/68

kəjudʒa ‘koyu gibi’

k. 190101802/68; 190103203/27; 190101701/30;
190103201/7

kəjuʃma ‘koyulaşma’

k.-ma: 190300901/246

kəjuʃ- ‘koyulaşmak, yoğun kıvam durumuna gelmek’

k.- tuu 190300901/246

kəjuʃ- ‘koyulmak’

k.- e: 190101901/69; 190100901/129

k.- e:ru 190100902/84

k.- u: 190101201/188

k.- ur 190103801/29

kəjułmuʃ ‘koyulaşmış, yoğun kıvama gelmiş’

k. 190103101/16

kəjun ‘koyun’

k. 190100902/82; 190200901/20; 190102905/113;
 190102905/114; 190103205/26; 190300501/17;
 190500901/239; 190100101/79; 190101601/137;
 190201701/49; 190202501/1; 190102601/51;
 190102905/87; 190300901/203; 190103205/26;
 190103703/64; 190501501/163

k.+a 190103205/27

k.+laru 190700001/42

k.+na:dan 190200901/19; 190501501/257

k.+nanu 190100902/92

k.+nar 190103801/204

k.+naru 190100003/51; 190100003/53; 190100003/54;
 190100003/56; 190102905/116; 190102905/124;
 190102905/129; 190300501/22; 190202501/3;
 190300501/19

k.+narumuuzu 190103801/173

k.+narun 190100902/180; 190101901/330

k.+u 190103801/132; 190103801/198; 190103801/234;
190101601/356

kəjun- ‘koyulmak’

k.-u: 190100401/108

kakar jıfme ‘Kokariçme, Burgaz bölgesinde köy adı’

k.j.+dejiç 190103801/1

kəkarɔɟa ‘kokarca’

k. 190103703/75

kək- (**kək-** ED 609a) ‘kokmak’

k.- e: 190202601/19; 190100901/108

k.- e:ɟar 190101802/69

k.- e:ru 190100901/341; 190101803/61

k.- a: 190103801/97; 190102901/263

k.-a:muɟ 190101802/67

k.- e:tar 190101802/61

k.- ma:je: 190201501/121

k.- masun 190201501/156; 190201501/120

k.- me:ru 190101802/86

k.- sun 190101802/81

k.- tu 190100001/115

kəkuɟu ‘kokulu’

k. 190100901/108; 190100901/109; 190100404/20

koku ‘koku’

k. 190201501/296; 190101802/83; 190600801/12;

k.+ja 190600703/18; 190600703/26

k.+su 190202601/16; 190103201/66; 190100002/75

k.+sundan 190101802/66

kəlatf,-dzu ‘mayalı, mayasız hamurdan çeşitli biçimlerde yapılan küçük ekmek’

k. 190100201/36; 190100201/38; 190103101/25;

190103801/29; 190103801/58; 190103801/74;

190103801/78; 190101901/41; 190501501/39;

190100001/160; 190301401/64; 190100001/173;

190500001/29; 190101001/102; 190101001/94;

190101901/86; 190102901/305; 190501501/172;

190501501/174; 190100101/140

k.+ u 190500001/30; 190103801/59

k.+ nu 190100403/15

k.+ laru 190103801/40

kəlatf ‘mayalı, mayasız hamurdan çeşitli biçimlerde yapılan küçük ekmek’

k. 190100403/16; 190103202/58; 190103206/17;

190103201/72; 190100201/33

qəlatf ‘mayalı, mayasız hamurdan çeşitli biçimlerde yapılan küçük ekmek’

q. 190100101/134

kələdzük ‘mayalı, mayasız hamurdan çeşitli biçimlerde yapılan küçük ekmek’

k. 190101803/15

kələdzic ‘mayalı, mayasız hamurdan çeşitli biçimlerde yapılan küçük ekmek’

k.+i: 190101803/22

kələj ‘kolay’

k. 190100901/77; 190100902/125; 190300901/85;
190201501/250

k.+ du 190102801/42; 190500901/121

k.+ u 190101901/100

k.+ unu 190101901/48

koleda Bulg. Коледа ‘Noel/Hristiyanların İsa’nın doğum gününü kutladıkları yortu/

k.+ ja 190600601/29

kəlibe Far. کلبه **külbe** ‘kulübe’

k.+ lɛ:de 190201501/323

kəl ‘kol’

k.+ la: 190501501/89

k.+ la:ndan 190201501/455

k.+ u 190201701/55

k.+ umda 190102001/11

k.+ unu 190100002/63

kəlla- ‘kollamak’

k.- a: 190201501/218; 190600601/15

k.-a:du 190102901/354

k.-a:je: 190102905/127

k.-a:kan 190102905/125

k.-a:sa 190102905/209

kəhajdʒan 190600601/14

k.-ma:j 190201501/202

kəltuk ‘koltuk altı’

k.+u:na 190201501/453

kəlver- ‘koyvermek, koyuvermek’

k.-e:n 190100401/78; 190100401/96

k.-isin 190100401/90

kompanja Bulg. **компания** ‘arkadaş topluluğu’

k.+la: 190100402/34

kompot Bulg. **компот** ‘komposto’

k. 190101901/235

kompi: Bulg. **кумпир** ‘patates’

k. 190102901/319

kəmpir Bulg. **кумпир** ‘patates’

k. 190100003/3; 190102501/9

kəmfu (konşı ED 640b) ‘komşu’

k. 190100001/163; 190100002/34; 190600001/53;

190700001/65; 190103801/230; 190103207/14;

	190700001/60		
k.+juḡ	190100101/18		
k.+la:	190201501/108;	190100101/23;	190103801/228;
	190103801/243;	190102302/45	
k.+la:da	190201601/94		
k.+la:mdan	190201701/41		
k.+la:mu	190201501/131		
k.+la:muḡ	190201501/195;	190201501/319;	190201501/320;
	190201501/332		
k.+la:na	190201601/54;	190102905/4	
k.+la:nda	190700001/27;	190201601/53	
k.+lar	190101901/110;	190201501/294;	190600001/68;
	190102001/13;	190102905/21	
k.+lara	190102801/104;	190103702/95	
k.+larum	190201501/215;	190201501/217;	190201701/34
k.+laruna	190102701/71		
k.+muz	190100401/225		
k.+nun	190700001/57;	190500901/130	
k.+su	190700001/61;	190700001/63;	190700001/70
k.+sundan	190700001/58;	190102905/186	
komunis Bulg. комунист ‘komünizm yanlısı olan kimse’			
k.	190600001/2;	190600001/3	

kəndu:- ‘incitmek’

k.-ma:jta: 190101801/153

kən- 1 ‘inmek’; 2 ‘kısa bir süre için bir yere yerleşmek, bir yeri yurt edinmek’; 3 ‘koymak’

k.-a:du 190101601/10

k.-dum 190102001/120

k.-dun 190102001/121; 190102001/126; 190102001/120

k.-e: 190100001/184; 190100901/24; 190300201/81

k.-e:ru 190100102/80

k.-ma:j 190300901/153

k.-maz 190100101/119

k.-muʃ 190100901/32

k.-uvε:dim 190102001/129

kənuł- 1 ‘koyulma işi yapmak’; 2 ‘belirlemek’

k.-e:ru 190102401/29

k.-ur 190101201/133

kənuʃma ‘konuşma’

k. 190201501/26; 190201501/368; 190201501/37

k.+a: 190201501/250; 190101601/313; 190101603/16;

190101603/21; 190101802/137; 190101802/32;

190101802/41

k.+ta:nu 190101601/331

k.+larumuz 190102401/25

k.+mamuz 190100101/155

k.+muzdan 190101802/29

k.+sundan 190301601/14

kənuş- ‘konuşmak’

k.-adʒəz 190102905/5

k.-amasun 190100902/79

k.-aməzdu 190101601/259

k.-e: 190101601/296; 190101601/318

k.-e:lar 190101601/312

k.-e:m 190100101/113; 190101601/314; 190101601/329

k.-e:rum 190100101/112

k.-e:sun 190100902/147

k.-e:z 190100102/47; 190101601/310

k.-i: 190100003/59

k.-i:sun 190101601/330

k.-ma:jəm 190101701/59

k.-ma:jə 190201501/363; 190201501/39

k.-ma:jla: 190201501/315

k.-madandʒa 190100001/47

k.-madum 190100001/48

kənuşmazdu 190301401/53

k.-muƣ	190600001/20;	190600002/6
k.-sa	190101701/63	
k.-sunna:	190102701/126	
k.-ʃʒʒ	190102701/130;	190102701/131
k.-tu	190601601/60	
k.-tu:	190102701/86	
k.-tuk	190100101/62;	190100102/51; 190601601/79
k.-tuksa	190103601/26	
k.-tuʎa:	190101603/5	
k.-u:du	190102701/127	
k.-u:dum	190600701/98	
k.-u:ʎa:sa	190102601/87	
k.-uʎmadu	190101601/26	
k.-undʒasuuna	190600703/24	
k.-ursa	190101601/326	

kəpanardʒu ‘yerleşik hayata geçmemiş Çingeneler’

k.	190201501/295
-----------	---------------

kəp- ‘kopmak’

k.-ar	190100001/167
k.-e:	190101601/37
k.-muƣ	190600702/37
k.-tu	190600702/42

kəpa:- ‘koparmak’**k.-du:mda** 190100404/25**k.-muɸ** 190201601/58**k.-sam** 190101803/35**kəpaɾ-** ‘koparmak’**k.-e:miɸim** 190101901/201**k.-e:ʒ** 190100202/5**k.-i:sun** 190103801/294**k.-u** 190100901/94**k.-uɟan** 190201601/60**kərkma** ‘korkma’**k.-ma** 190102903/37**kərk-** ‘korkmak’**k.-u:sun** 190101201/237**kəru** ‘koru’**k.** 190103801/272; 190100002/42; 190100401/217;

190102801/102; 190300201/86; 190500901/14;

190100901/97; 190101001/32; 190101001/37;

190100101/114; 190100101/128; 190100401/130;

190102201/2; 190100002/42

k.+da 190103801/273; 190103801/278; 190102201/16**k.+dan** 190100002/53; 190102201/1; 190103201/38;

190103701/1

k.+ja 190100401/131; 190102901/219

k.+ju 190100901/155

k.+jun 190102201/10

k.+la:da 190103703/20

k.+muzun 190300201/82

k.+nun 190100002/66

k.+su 190500901/69; 190101001/38; 190103801/269

kərudʒuk ‘korucuk’

k. 190101001/38

kəru- ‘korumak’

k.-u: 190101801/105

k.-u:du 190102901/354

k.-u:muf 190100901/155

kərudʒu ‘korucu’

k.-jmuf 190100901/154

kəruntu ‘sığınacak yer’

k. 190500901/171; 190500901/173

kəʃ- (koş- EUTS 183) ‘koşmak’

k.-a:duk 190102302/49

k.-a:la:du 190101901/107; 190101901/9

k.-a:lar 190101901/13

k.-a:suun	190100901/282	
k.-aruuz	190102801/41;	190102801/45
k.-ije:	190102905/226	
k.-maduŋa:sa	190102905/11	
k.-muŋ	190600002/76	
k.-tu	190100101/81	
k.-up	190102905/13	

kəftur- ‘koşturmak’

k.-e:	190100402/53
k.-ma:	190600701/96
k.-ma:jŋa:	190100001/32

kəfu ‘koşu’

k.	190101603/37;	190103203/35	
k.+ja	190103202/73		
k.+su	190103202/74;	190103202/74;	190103203/44;
	190103203/48		
k.+suna	190103202/76;	190103203/48	

kətf (koç ED 589b) ‘koç’

k.	190102601/51;	190102601/53;	190103401/14;
	190500901/83;	190500901/83	
k.+u	190100003/57		
k.+una	190102601/64		

kətar- ‘bir kaptan başka bir kaba yemek boşaltmak, yemeği kaplara dağıtmak’

k.-e:m 190103701/81

kəta ‘manda yavrusu’

k.+su 190103101/50; 190103101/49

kəv- ‘kovmak’

k.-a:du 190102801/3

kəvaŋa-

k.-a:du 190102601/36

k.-rdu 190100001/217

kəzaŋma ‘Kozaçma, Burgaz bölgesinde yer adı’

k. 190103207/39

kəza ‘püskül’

k. 190102601/106

kəzaman ‘kocaman’

k. 190101901/270

kəzuman ‘kocaman’

k. 190101901/46

kŋas Bulg. **клас** ‘sınıf’

k. 190103401/47

kŋasna Bulg. **класна** ‘bayan sınıf öğretmeni’

k. 190102002/5; 190100203/9

kwi: ʃaʃu ‘Kırçayır, Burgaz bölgesinde yer adı’

k. ƒ. 190101901/225

ku: ‘kır, şehir ve kasabaların dışında kalan, çoğu boş ve geniş yer’

k.+da 190201501/310; 190100901/91; 190100401/137;
190100401/41; 190101901/210; 190202501/2;
190102301/63; 190102901/234; 190600301/22;
190103202/43

k.+dan 190100901/331; 190101802/111; 190101901/248;
190102801/16; 190102801/27; 190103703/10

k.+la: 190101901/347

k.+la:da 190100401/117; 190100401/124; 190101901/220;
190101901/223; 190101901/233; 190102302/58;
190300901/56

k.+la:dan 190101901/221

k.+lara 190102801/14

ku:da:tu ‘Kırcalı, Kırcalı bölgesinde yaşayan Türklere verilen ad’

k.+la: 190201501/329; 190103801/26; 190103801/32

k.+la:da 190101802/124

ku:- ‘kırmak’

k.-duktıa 190102901/114

k.-dum 190102901/116

k.-dun 190100401/77

k.-mazla:mu:f 190101901/115

k.-məzdük 190103801/33

k.-muş 190101201/167

ku:duur- ‘kırdırmak’

k.-mazla:du 190101901/136

ku:ja:t ‘belge ve doküman’

k. 190201501/235; 190201501/232

ku:j- ‘kırmak’

k.-ma:jem 190102901/108

ku:k ’40, kırk’

k. 190100001/135; 190100001/164; 190100901/179;
190100901/200; 190103801/113; 190201701/53;
190101802/87; 190101802/94; 190501501/158

k.+unda 190103201/60

ku:k 40, kırk’

k. 190100902/181; 190103202/22

ku:k ’40, kırk’

k. 190500901/219

ku:k ’40, kırk’

k. 190100005/6; 190600001/47; 190101201/204;
190102001/5; 190102001/6; 190300901/13;
190103401/1; 190601601/86

ku:k- ‘kırmak’

k.-a:ta: 190103801/235

k.-a:ta:muɸ 190101901/126

k.-amazmuɸ 190101901/128

k.-amuɸ 190101901/129

k.-tuuktan 190103801/236

ku:kuɽdak ‘kıkırdak’

k. 190501501/187; 190501501/211

k.+tan 190501501/212

k. 190501501/186

k.+a: 190501501/190

k.+a:nu 190501501/192

ku:kuɽ- ‘kırılmak’

k.-u 190501501/258

k.-e:ru 190501501/257

k.-u: 190501501/259

ku:muɽu ‘kırmızı’

k. 190100201/107; 190100201/87; 190201501/361;

190201501/404; 190201501/416; 190100901/151;

190100901/293; 190100901/329; 190101001/20;

190101001/75; 190101001/80; 190100101/39;

190100401/136; 190101803/71; 190201601/157;

190202501/15; 190103201/32; 190103201/33

k.+jla 190100401/111

k.+jsa 190100001/129

k.+suu 190202601/2; 190100901/309; 190100401/112

ku:nap Ar. **كِنْنَب** **kinnab** ‘kinnab’

k. 190200901/9

k.+tan 190101901/292

k.+tan 190501501/224

ku:rk ‘40, kırk’

k. 190501501/5

ku:rk ‘40, kırk’

k. 190100001/164

ku:rmuuzuu ‘kırmızı’

k. 190102601/97; 190102601/98

ku:f ‘kış’

k. 190500001/43; 190102302/49

ku:f ‘kış’

k. 190100902/7; 190101901/350; 190102601/78;

190102901/378

k.+uun 190101901/205; 190102601/34

k.+ta 190100902/6

ku:tuuk alile: ‘Kırtikaliler, sülale adı, lakap’

k.a. 190100901/11

ku:tuɣɫu ‘kırtıklı’

k. 190101602/120

ku:ɟ (kış ED 670a) ‘kış’

k. 190103801/252

ku:ɟaɫu ‘Kırcalı, Kırcalı bölgesinde yaşayan Türklere verilen ad’

k. 190500901/4

k.+ɫa: 190101601/346

ku:zan ‘çocuk’

k. 190101602/76

ku:ɟ ‘kız’

k. 190100901/215; 190100901/240

k.+muɟ 190101201/225

k.+muɟ 190101201/227

kuɟu ‘komik, şaka, eğlence’

k. 190102801/1; 190600702/45;
190600801/7

k.+ja 190102901/131

kija:t ‘belge ve doküman’

k.+ɫaru 190102901/46

kuja:t ‘belge ve doküman’

k. 190100402/5; 190601601/83

k.+u 190102903/37

kuj- (kɪy- ED 595a) ‘kıymak’

k.-a:duɤk	190102905/30;	190102905/32	
k.-a:suɤn	190101601/240;	190102701/68;	190100401/100
k.-ama:jɛ	190600801/14		
k.-ama:m	190103702/12		
k.-amajɫa:	190100002/23		
k.-amajɫa:	190100001/14		
k.-aruɯ	190100101/149;	190501501/184	
k.-dum	190300901/250		
k.-ɛ:m	190201501/114		
k.-i:jɯ	190102701/62		
k.-u:jɛn	190201501/154		
k.-u:jɛ:n	190300901/245		
k.-uɤp	190501501/239		

kujat ‘belge ve doküman’

k.	190601601/29		
k.+ɫaruɯ	190600001/3;	190102901/43	

kujma ‘çekilmiş et’

k.	190103701/41		
k.+juɯ	190101602/54		

kujuɯ ‘kıyı’

k.+dan	190100901/328		
---------------	---------------	--	--

kujuu ‘kıyı’

k.+larunda 190600001/64

kujmetli ‘kıymetli’

k. 190102501/21; 190102501/22

k:.+mif 190102501/20

kuɬuk ‘kılık’

k:.+ma 190101602/74

kuɬ- ‘kılmak, yapmak’

k.-a:ta 190103703/8

k.-e:sun 190101802/76

k.-ma: 190102901/142

kuɬun- ‘kılınmak’

k.-du: 190101802/74

kuunaɬu ‘kına’

k. 190201501/440; 190201501/441; 190201501/51

kuuna Ar. **ك** **hina** ~ **hınna** ‘düğünlerdeki kına merasimi’

k. 190100201/81; 190100201/84; 190100101/67;

190100102/49; 190101602/17; 190201601/65;

190201601/82; 190102701/51; 190103202/66

k.+da 190103601/11

k.+ja 190100102/49; 190201601/54; 190201601/66;

190103201/81; 190103202/66; 190103202/70

k.+juu	190100201/85	
k.+la:	190103001/32	
k.+m	190101602/21	
k.+muwz	190103601/10;	190103601/13
k.+suu	190101602/18	

kupuu:da- ‘kıpırdamak’

k.-mam	190101701/44
---------------	--------------

kupuurda- ‘kıpırdamak’

k:-jε:	190100004/14
---------------	--------------

kupuurdat- ‘kıpırdatmak’

k.-ma:ɖʒan	190100004/10
-------------------	--------------

kur ɟa:muɖu ‘kır armudu’

k. ɟa.	190103801/307
---------------	---------------

kur ɟhlat ‘kırhlat armudu’

k. ɟa.	190101901/230;	190102904/1;	190103207/15;
	190103207/18;	190500901/68	

kur ‘şehir ve kasabaların dışında kalan, çoğu boş ve geniş yer’

k.+a	190700001/62;	190100401/41;	190100401/52;
	190102901/317;	190102905/133;	190102905/189;
	190102905/74		
k.+da	190103207/20		

kurα: ʃiʃʃε: ‘kırığı çiçeği’

k. ʃ.	190100401/112;	190101901/199;	190101901/204;
	190103203/39		

kũra: ‘kırağı’

k.	190102901/399
-----------	---------------

kuur- (kır- ED 643a) ‘kırmak’

k.-aʎum	190101201/172
----------------	---------------

k.-dum	190102901/113
---------------	---------------

k.-ε:	190103801/32
--------------	--------------

k.-e:m	190101901/102
---------------	---------------

k.-ε:m	190102501/16;	190300901/69;	190300901/94
---------------	---------------	---------------	--------------

k.-e:z	190200001/52;	190100101/185
---------------	---------------	---------------

k.-i:m	190103206/14
---------------	--------------

k.-i:sun	190100001/84;	190100001/164;	190100001/188
-----------------	---------------	----------------	---------------

k.-u:ʎa:	190100101/34
-----------------	--------------

k.-u:sun	190103801/17
-----------------	--------------

k.-ma:	190101201/156;	190101201/157;	190101201/170;
	190300201/55		

k.-məzdu	190103801/34
-----------------	--------------

k.-uʝεm	190201501/128
----------------	---------------

k.-uʝεn	190101901/54
----------------	--------------

kuurum	190100101/47
---------------	--------------

k.-uʝp	190103801/126
---------------	---------------

k.-usun	190101201/166;	190501501/59;	190501501/59
k.-uz	190100401/85;	190102905/212	
k.-zan	190100001/164;	190600703/2	
k.-zec	190101602/108		
k.-zecla:	190600002/65		

kurdzalijskə Bulg. **Кърджалийско** ‘Kırcali bölgesine ait’

k.	190100902/34
-----------	--------------

kurdzatu ‘Kırcali, Kırcali bölgesinde yaşayan Türklere verilen ad’

k.	190103101/50;	190201501/325
k.+dan	190103801/14	
k.+dakw	190101801/161	
k.+dan	190201501/331	
k.+ja	190101201/65	

kurdzatuɖa ‘Kırcali Türk ağzı’

k.	190101601/310
-----------	---------------

kurdzatuɖa ‘Kırcali Türk ağzı’

k.	190101601/314
-----------	---------------

kurzatı ‘Kırcali, Güney Bulgaristan’da şehir adı’

k.	190600701/110
-----------	---------------

kurk- ‘kırkmak’

k.-a:ta:	190103701/101
-----------------	---------------

kurkla- ‘bir şeyi kırk defa yapmak, çok kez yapmak’

kuurkta:je: 190102905/251

kuurkta:reli ‘Kırklareli’

k.+ndε 190101802/18

k.+nε 190101802/24

kuurkta:ngutʃ ‘kırlangıç’

k.+α 190700001/44

kuuruk ‘kırık’

k. 190102901/316; 190201501/1; 190201501/233

kuurukta: ‘Kırıklar, sülale adı, lakap’

k. 190201501/2

kuuruktu ‘üstünde kırmaları bulunan/giysi/,pilili’

k. 190100001/132

kuurut- ‘kırılmak’

k.-du 190201701/55; 190103703/23

k.-duk 190600702/40

k.-u: 190101201/149; 190101601/391

k.-məz 190102905/194

k.-məzta: 190101901/265

k.-muʃ 190103701/3

k.-ur 190101601/388

kuurmuuz ‘kırmızı’

k. 190100901/306; 190103101/57; 190101201/100;

190101201/101; 190101201/97; 190101602/55;
 190201701/35; 190101901/209; 190102801/23;
 190102801/28; 190103701/37; 190103801/23;
 190103703/48

k.+ja 190103703/47; 190103702/37

kurtanada ‘Kırçanada, Burgaz bölgesinde yer adı’

k. 190102901/218

kurvat Bulg. **креват** ‘yatak’

k. 190201501/211; 190101603/36

k.+a 190101001/61; 190101601/277; 190102701/98

k.+la: 190101001/118

k.+laru 190101001/118

k.+unu 190101701/35

k.+ta 190101601/281; 190300901/52; 190101601/276

kurzatı ‘Kırçalı, Güney Bulgaristan’da şehir adı’

k.+dan 190101601/307; 190101601/319; 190101601/323;

190101601/324

k.+ja 190101801/124

kurzatı ‘Kırçalı bölgesinde yaşayan Türklere verilen ad’

k. 190101601/316; 190500901/56

k.+la: 190101601/306; 190101601/323

k.+la:la 190101601/310; 190101601/314

kuſ ‘kış’

k.	190600002/64;	190700001/68;	190700001/76;
	190101201/55;	190101601/369;	190101801/67;
	190101901/163;	190202501/19;	190202501/7;
	190102901/216;	190102901/358;	190102901/361;
	190102901/389;	190102904/40;	190102905/74;
	190300901/235		

k.+a 190100102/59

k.+u 190500001/3; 190700001/59; 190103201/22

k.+uun 190201501/324; 190100401/17; 190600601/11;
 190201501/111; 190100101/123; 190100102/77;
 190103801/252; 190103801/309; 190103801/310;
 190103701/114

k.+tu 190100201/16

kuſ ‘kış’

k. 190100401/82; 190100401/99; 190103203/38;
 190501501/6

kusa (kısga ED 667a) kısa’

k. 190100001/195; 190100201/44;
 190102701/49

k.+dur 190600801/27

kusaḏa ‘kısaca’

k. 190102901/109

kuuse ‘kisa’

k.+jdũ 190101601/116

kuus- ‘kısmak’

k.-ũ:jɛ 190201501/453

k.-tuũ 190601601/27

k.-uũɛ:mɪf 190102302/11

kuusmet ‘kısmet’

k. 190100005/3; 190102002/4

k.+inmɪf 190100001/105

k.+mɪf 190100001/96

kuusum ‘kısım’

k.+dajdũ 190102903/42

kuusrak ‘kuş türü’

k 190103703/68

kuustʃa:z ‘kızcağız’

k. 190600601/55; 190101001/45; 190600601/49;
190101803/7

k.+lar 190201501/321

k.+ũ 190103601/30

k.+uũmuz 190102501/48

kuva:m ‘kıvam’

k.+a 190100102/68

kuvvur- ‘kıvırmak’

k.-e:sin 190101001/99

kuvraklık ‘Kıvraklık, sülale adı, lakap’

k. 190102401/11

kuvran- ‘bir şeyin çevresinde dönmek’

k.-e:ru 190100901/193

kuvrud- ‘kıvırmak’

k.-uruz 190101901/331

kuvrum 1. ‘yufka ve kabaktan yapılan bir çeşit tatlı’; 2. ‘mayalı, mayasız hamurdan çeşitli biçimlerde yapılan küçük tatlı ekmek’

k. 190101901/85; 190100201/37; 190101701/12;
190101701/14; 190102501/12; 190102501/8;
190300901/129; 190100201/38

k.+dan 190100403/15

k.+la: 190300201/37

k.+un 190101901/90

kuuz ‘kız’

k. 190100001/138; 190100001/143; 190100003/41;
190100101/72; 190100102/2; 190100102/5;
190100401/225; 190100402/16; 190101601/99;
190101801/143; 190101802/18; 190101802/20;

	190101802/44;	190101802/47;	190101803/108;
	190101803/85;	190101803/92;	190101901/195;
	190300501/12;	190300501/15;	190100002/35;
	190100006/37;	190201501/169;	190201501/200;
	190201501/288;	190201501/368;	190201501/37;
	190201501/39;	190101201/248;	190101301/35;
	190103801/7;	190103801/8;	190101601/45;
	190101601/98;	190201601/27;	190201601/29;
	190201601/97;	190102201/26;	190102301/51;
	190102501/23;	190102701/131;	190200901/51;
	190102901/211;	190102905/127;	190301601/16;
	190301601/18;	190103202/4;	190103202/8;
	190600601/66;	190600701/80;	190600701/96;
	190600702/13;	190101001/47;	190100102/1;
k.+a	190100201/84;	190102905/114;	190301601/17
k.+ce	190103801/41		
k.+kan	190300901/40		
k.+la:	190201501/318;	190600003/29;	190100901/58;
	190100102/41;	190101201/245;	190101201/258;
	190101601/372;	190101803/12;	190102701/119;
	190102701/120;	190102701/121;	190102701/127;
	190102701/14;	190600701/64	

k.+la:	190101601/353;	190102701/121	
k.+la:la:	190102701/126	190100902/79;	190100101/112
k.+lar	190100201/82;	190100902/206;	190101601/354
k.+laru	190201501/231;	190100901/123;	190100901/7;
	190100901/93;	190101201/247;	190102903/23
k.+larum	190100003/5		
k.+larumuz	190103202/38		
k.+larun	190101201/246		
k.+u	190100401/247;	190101801/27;	190101803/107;
	190101803/14;	190101803/90;	190201601/28;
	190201601/90;	190300201/79;	190103401/65;
	190300501/12;	190600601/49;	190600702/19
k.+ujum	190100001/146;	190300901/21	
k.+um	190100006/32;	190201501/41;	190201501/44;
	190201501/74;	190201501/76;	190201501/94;
	190100101/110;	190103801/36;	190101803/76;
	190102001/115;	190200001/47;	190201601/133;
	190201601/31;	190201601/72;	190102501/49;
	190102701/4;	190300201/15;	190103202/5;
	190300501/21;	190103601/4;	190100901/137;
	190100902/213;	190101001/24;	190101001/66;
	190100101/14;	190100101/158;	190100101/177;

	190100102/21;	190103801/100;	190103801/112;
	190103801/124;	190103801/147;	190103801/156;
	190103801/171;	190103801/244;	190103801/246;
	190103801/259;	190103801/303;	190103801/323;
	190103801/38;	190103801/5;	190103801/6;
	190103801/67;	190103801/69;	190103801/84;
	190103801/9;	190103801/91;	190103801/97;
	190103801/99;	190201701/12;	190201701/2;
	190201701/60;	190101803/81;	190101901/294;
	190102302/13;	190102701/84;	190102701/85;
	190102701/9;	190102905/115;	190103001/31;
	190103001/59;	190600002/108;	190101601/191;
	190102701/87		
k.+umui	190100401/36;	190103202/30	
k.+umun	190201501/432;	190201501/435;	190100101/159
k.+umunikileri	190201501/182		
k.+umna	190102301/70		
k.+un	190100001/66;	190201501/421	
k.+una	190201601/34;	190600601/3	
k.+unun	190100001/52		
k.+unuzu	190103601/21		

kuuz- ‘öfkelenmek, sinirlenmek’

k.-a:du	190100902/168		
k.-dum	190101601/254		
k.-e:ru	190101801/133		
k.-muʃ	190101801/130;	190102901/98	
k.-sa	190101601/253		
kuзма	‘kızmak işi’		
k.	190201503/7		
kuzak	‘kızak’		
k.	190102302/49		
kuzan	‘çocuk’		
k.	190201501/205;	190201501/224;	190600002/85;
	190100902/107;	190101201/203;	190101201/205;
	190101201/45;	190101201/61;	190100401/277;
	190201701/56;	190101801/73;	190101801/80;
	190101802/101;	190101802/94;	190101802/95;
	190102001/12;	190102001/51;	190102001/53;
	190102001/54;	190102001/55;	190200001/55;
	190201601/5;	190102901/168;	190103202/55;
	190103401/67;	190103701/118;	190103801/227;
	190102001/46;	190102501/52	
k.+a	190100101/158;	190100401/172;	190100401/32;
	190102001/41;	190600703/28	

k.+cæn	190100404/33		
k.+dan	190100902/191		
k.+duuk	190103801/145;	190103801/287;	190103801/45;
	190103801/87;	190501501/217	
k.+ka	190100901/130;	190100902/96;	190100902/99;
	190501501/110;	190600702/5	
k.+kan	190101803/67;	190101803/68;	190501501/223
k.+u	190101201/47;	190100401/31;	190101601/46;
	190101801/105;	190101801/143;	190101802/89;
	190101803/24;	190102001/42;	190201601/4;
	190103703/11;	190600301/1;	190201601/3
k.+uun	190101901/122;	190101901/30;	190101901/307;
	190101901/31;	190101901/381;	190201601/111;
	190201601/15;	190103202/7;	190103601/28;
	190103703/51;	190101701/35;	190101701/48;
	190103801/169;	190103801/54;	190101901/118;
	190101901/183;	190101901/186;	190101901/280;
	190101901/29;	190101901/348;	190101901/355;
	190101901/366;	190101901/397;	190101901/83;
	190201601/12;	190201601/138;	190102701/115;
	190102701/118;	190102801/24;	190103001/42;
	190103701/28;	190103701/7;	190103702/80;

	190103702/97;	190103703/21;	190101901/152;
	190101901/90;	190103702/3	
k.+uun	190100401/163		
k.+uumuuz	190201501/229;	190600301/17	
kuuzanuun	190100001/122;	190101201/106;	190101201/24;
	190101802/86;	190101601/46	
k.+uuna	190101801/6;	190101801/7	
k.+uunu	190101801/104;	190101803/9	
k.+uuz	190102201/25		
k.+na	190103401/67;	190100401/36	
k.+na:	190201501/439;	190101201/176;	190101601/55;
	190101603/58;	190101801/67;	190101801/76;
	190101801/77;	190101801/90;	190101801/91;
	190101802/91;	190102701/94;	190103206/33;
	190600701/67		
k.+na:ta	190101801/139;	190201501/236	
k.+na:ma	190201601/103;	190102501/36	
k.+na:muu	190300201/56		
k.+na:muuz	190201501/16;	190600003/11	
k.+na:muзда	190101802/39		
k.+na:nuun	190500001/55;	190700001/33	
k.+nan	190101801/4		

k.+nar	190102501/31;	190600701/97	
k.+nara	190201501/443;	190201501/8; 190100902/57;	
	190103206/33		
k.+naruu	190103801/123;	190101901/190	
k.+naruu	190201501/304;	190201501/337;	190100902/196;
	190100902/60;	190101201/176;	190101601/287;
	190101601/289;	190101601/51;	190101601/53;
	190101802/16;	190101901/194;	190102501/21;
	190201501/68		
k.+naruum	190101701/45		
k.+naruma	190100006/30		
k.+narunu	190100901/41		
k.+narunun	190100901/41		

kuwandzic ‘kendisine şefkat ve acıma duyulan çocuk’

k.+i:m	190103801/320
---------------	---------------

kuwandzük ‘kendisine şefkat ve acıma duyulan çocuk’

k.+u:	190102501/50
--------------	--------------

k.+laru	190202501/6
----------------	-------------

kuwannuk ‘çocukluk’

k.+u:m	190100003/63
---------------	--------------

k.+u:mda	190100901/89
-----------------	--------------

k.+u:muꞥ	190102701/110
-----------------	---------------

k.+ta 190102302/51

kuzar- ‘kızarmak’

k.-e: 190100901/234

k.-i: 190103206/31

kuzart- ‘kızartmak’

kuzardijem 190300901/115

k.-tuum 190300201/66

kuzdur- ‘ısıtmak’

k.-e:m 190103703/10

k.-u:sun 190100401/222

k.-uꞤ 190100401/218

kuzguun ‘kızgın’

k. 190101601/408; 190300901/46

k.+ka 190300901/46

kuꞤka:daꞤ ‘kız kardeş’

kꞤk.+uun 190101201/221

kuꞤluk ‘bir kadının evlenmeden önceki yaşantısıyla ilgili, o döneme özgü’

k. 190102001/20

k.+u: 190101201/50

kuꞤuꞤburun ‘bir çeşit armut’

kꞤb. 190102901/286; 190103801/306; 190101901/242;

190500901/67; 190103701/37;
190103203/37

kuuzuł pelit ‘kızılpelit ağacı, Anadolu palamut meşesi’

k p. 190700001/3; 190100902/66; 190100101/119;
190100404/7; 190101601/374; 190101601/383;
190101601/384; 190101901/229; 190101901/232;
190101901/263; 190102401/19; 190103203/17;
190500901/12

kuuzuł pelint ‘kızılpelit ağacı, Anadolu palamut meşesi’

k p. 190102901/241

kuuzułdżic ‘kızılıcık’

k.+u:nuu 190100001/204; 190501501/75

kuuzułdżuk 1 ‘kızılıcık ağacı’; 2 ‘kızılıcık ağacının meyvesi’

k. 190100401/97; 190201601/10; 190102901/215;
190100001/185; 190100001/204; 190100902/66;
190103101/38; 190100101/116; 190100101/183;
190101301/27; 190100401/91; 190101901/233;
190101901/264; 190101901/267; 190101901/376;
190101901/64; 190101901/73; 190101901/77;
190201601/11; 190201601/21; 190201601/9;
190102601/10; 190102901/394; 190102901/396;
190102904/41; 190102904/8; 190102905/140;

190103201/36; 190103201/37; 190501501/63;
 190500901/87; 190102001/80; 190100002/46;
 190700001/3; 190100101/116; 190100401/92;
 190102901/247; 190300901/64; 190103203/20;
 190500901/13

k.+u: 190100101/183

k.+muɟ 190500901/86

k.+tan 190101901/273; 190102601/92

k.+tuɹ 190500901/13

kuɹuɹɹɹɹɹ ‘kızılçık’

k. 190100901/148; 190100901/142; 190100901/143;
 190100901/136; 190101601/378; 190103207/22

kuɹuɹɹ ‘kızgın, öfkeli duruma gelmek’

k.-u:r 190101201/219

kuɹuɹɹɹɹɹ ‘kızılçık’

k.+u:n 190102601/6

kuɹuɹɹ ‘yüksek bir dereceyi bulmak, çok ısınmak’

k.-ɛ: 190102901/375

kɔ:k- ‘korkmak’

k.-e: 190201501/34

ko:mpi: Bulg. **кумпи** ‘patates’

k. 190501501/142

ko:mpir Bulg. кумпир ‘patates’

k. 190101901/153

ko:mpitur Bulg. компютър ‘bilgisayar’

k.+u 190101801/11

kəfa (kovğa ED 583b) ‘kova’

k. 190102901/124; 190100001/85 190102905/203

k.+ju 190102905/209

kəɟa ɟɟatla: ‘Kocaedyatlar, Burgaz bölgesinde köy adı’

k.ɟ. 190101901/2

k.ɟ.+da 190101901/242

k.ɟ.+dan 190301401/8; 190102901/135; 190102901/136

kəj Far. كوي ku:y ‘köy’

k. 190600001/14

k.+dɛ 190101602/68

kəjun

k. 190201501/311; 190200901/20

k.+un 190200901/22

kəkuɫu ‘şifalı’

k. 190100902/57

kəkuɫu ʃu ‘şifalı su’

k.ʃ. 190100902/57

kəku ‘koku’

k.+su 190100002/75

koljandur Bulg. **кориандър** ‘kişniş’

k. 190500901/42

komandirofka Bulg. **командировка** ‘iş seyahati, görevli gitme’

k. 190100902/29

kombajna Bulg. **комбайна** ‘biçerdöver makine’

k.+la: 190200901/1

komite Fr. **comité** ‘gizli organizasyon, gizli kurul’

k.+le: 190100901/22; 190100901/21

k.+ler 190103601/51; 190600002/32

k.+leri 190103601/49

kompot Bulg. **компот** ‘komposto’

k. 190103801/309; 190100401/103; 190101901/240

k.+tan 190100101/183

k.+unu 190101001/19

komşijka Bulg. **комшийка** ‘komşu kadın’

k.+m 190500001/46

komünist Fr. **communiste** Bulg. **комунист** ‘komünist’

k.+le: 190600001/40; 190600001/58

komuniz Fr. **communiste** Bulg. **комунист** ‘komünist’

k. 190102901/40; 190600001/57 190600001/67;

190600001/68; 190102901/165

komunizma Fr. **communisme** Bulg. **комунизъм** ‘komünizm’

k. 190600701/21

komünizma Fr. **communisme** Bulg. **комунизъм** ‘komünizm’

k. 190101601/10; 190101601/350

k.+da 190101601/351

kən-‘koyma işi yapılmak’

k.-e:. 190100201/97

kənuf- ‘konuşmak’

k.-ma: 190600701/97

kooperatif Fr. **coopérative** ‘kooperatif’

k. 190600701/60

kooperatsija Bulg. **кооперация** ‘kooperatif’

k. 190101602/99

koridorıje Bulg. **коридорче** ‘küçük koridor’

k.+de 190600002/108

korijandur Bulg. **кориандър** ‘kişniş’

k. 190500901/40

k.+dan 190500901/39

kəru- ‘korumak’

k.-u:du 190101801/105

kosten Bulg. **Костен** ‘Kosten, Burgaz bölgesinde köy adı’

k. 190201601/122; 190201601/105

k.+ε 190201501/172

kɔvaɫa- ‘kaçanın arkasından koşmak, yakalamaya çalışmak’

k.-e:ɫa: 190101602/13

kɾaɫʃma Bulg. **кръчма** ‘meyhane, köy meyhanesi’

k. 190103401/24

kru:ʃ Fr. **cours** Bulg. **курс** ‘kurs’

k. 190100901/64; 190100901/65; 190100901/66

ku:ba: ‘kurbağa’

k. 190700001/43; 190102904/34

kurban ‘Müslümanlarda Kurban Bayramı’

k.+na:da 190501501/54

ku:- (**kur-** ED 643a) ‘kurmak’

k.+duɫa: 190101801/166

k.-duɫar 190102401/2

ku:j- ‘koymak’

k.-jε:mk. 190201501/128

ku:uk ‘kovuk’

k. 190102901/221; 190102901/222

ku:uk a:ɟɯ ‘kovuk ağacı’

k a. 190102901/221; 190102901/222; 190102903/54

ku:mpi: Bulg. **кумпир** ‘patates’

k. 190201501/150

ku:t ‘kurt’

k. 190102903/8

ku:z ʔa:ʔa ‘Kuztarla, Burgaz bölgesinde yer adı’

k. 190100901/98; 190100902/65

kubic Bulg. **кубик** ‘metreküp’

k. 190601601/22; 190601601/23

kudʒak ‘kucak’

k. 190101601/216

kudʒakʔaʃ- ‘kucaklaşmak’

k.-a 190100102/50

kudura **ɟupusu** ‘çiçek türü’

k.ɟ. 190100901/319

kufar Bulg. **куфар** ‘bavul’

k. 190101803/92

kujruk (**kuɟruk** DLT 170) ‘kuyruk’

k.+u:na 190101201/114

kuj- ‘koymak’

k. 190100006/8; 190201501/122; 190201501/123;

190201501/159; 190201501/162; 190100006/9

k.-a:duuk 190102905/16; 190102905/16

k.-a:ʔa:du 190102901/303; 190102901/304

k.-ɟam 190201501/267

k.-dʒan	190100006/14;	190100006/16;	190100006/17;
	190100006/35;	190201501/119;	190201501/139;
	190201501/140;	190201501/142;	190201501/146;
	190201501/150;	190201501/162;	190201501/120;
	190201501/142		
k.-e:	190301401/66		
k.-e:la:	190201501/403;		
k.-e:m	190201501/113;	190201501/116;	190202501/10;
	190202501/14;	190202501/15	
k.-ε:m	190201501/386		
k.-e:m	190201501/386		
k.-e:z	190201501/358;	190201501/359;	190202501/8;
	190201503/26;	190200901/2	
k.-ε:z	190201501/96		
k.-ma:jεm	190201501/115		
k.-mazla:	190102905/159		
k.-məzduu	190103801/266		
k.-sun	190201501/353		
k.-un	190201501/106		
kuju (kuḏug ED 598b) ‘kuyu’			
k.	190101201/135;	190102801/51;	190102905/201;
	190501501/82;	190500901/94	

k.+la: 190101201/151

k.+lara 190100201/70; 190101201/154

k.+laru 190101201/152

kukuman Bulg. **кукумявка** ‘baykuş’

k. 190700001/52

kuła Bulg. **кула** ‘kule’

k. 190100402/35

kułak (**kulğak** ED 621a) ‘kulak’

k. 190201701/13

k.+a:mna 190102901/174

k.+a:na 190600702/14

k.+a:nuu 190201701/12

k.+laru 190600701/5

kułan- ‘kullanmak’

k.-u:du 190102905/218

kułan- ‘kullanmak’

k.-e: 190101201/62

k.-e:la: 190102901/246

k.-e:m 190300901/207

k.-e:z 190501501/76

k.-ı:z 190103204/23

k.-u:swu 190501501/170

k.-ma:z 190300901/110

k.-maduk 190103801/49

k.-uɟɛm 190700001/40

k.-uɫa:muɟ 190101001/73

k.-uruz 190501501/157

kullanul- ‘kullanılmak’

k.-e: 190102903/57

kulturno Bulg. **културно** ‘kültürlü’

k. 190300501/4

kumanda et- ‘emretmek, yönetmek’

k.ɟ.-dɛ:miɟ 190102905/107;

k.ɟ.-sin 190102905/109

k.ɟ.-mezmiɟ 190102905/107

kumaɟ Ar. **قماش** **qumaş** ‘kumaş’

k. 190102905/57; 190102905/67; 190501501/272

kumbajna Bulg. **комбайна** ‘biçerdöver’

k. 190201501/210

kumpi: Bulg. **кумпир** ‘patates’

k. 190201501/96

k.+dɛn 190201501/146

kumpir Bulg. **кумпир** ‘patates’

k. 190301401/71

k.+dɛn 190301401/71

k.+ɛ 190201501/146

k.+i 190201501/147

kumpot Bulg. **компот** ‘komposto’

k. 190100006/34

kumsal kaja ‘kumsal kaya, yumuşaktaş’

k.jk. 190102901/79

kumunist Fr. **communiste** Bulg. **комунист** ‘komünizm yanlısı olan kimse’

k.+lɛ:dɛn 190100902/166; 190100902/166

kumunizma Fr. **communisme** Bulg. **комунизъм** 1 ‘komünizm’; 2 ‘komünizm yanlısı kimse’

k. 190100902/170; 190100902/182; 190100902/183

k.+la: 190100902/171

kum ‘kum’

k.+unu 190102904/12

kundak ‘kundak’

k.a: 190100401/38

kup ‘bir şeyin yığılmasıyla oluşturulan küme, tepe, yığın’

k. 190102905/267

kupitka Bulg. **купичка** ‘yuvarlak, derin, küçük kap’

k.+ja 190501501/45

k.+la:da 190103205/30

kur- (**kur-** ED 643a) ‘kurmak’

k.-aḥum	190102903/60		
k.-ma:	190100401/32		
k.-u:duk	190102901/278;	190102905/187;	190103801/280
k.-ujε:z	190103701/40		
k.-uḷa:du	190103801/276		
k.-up	190100101/101		
k.-uḡ	190100401/105		
k.-usun	190103202/46;	190103205/14	

kuran ‘Kur’an-ı Kerim’

k.	190102901/349;	190102901/350;	190102901/351;
	190600701/71;	190600701/72	
k.+a	190101901/139;	190101802/24;	190600701/71
k.+u	190100401/266		

kurba: ‘kurbağa’

k.	190101803/43
-----------	--------------

kurban Ar. **قربان** **ḡurba:n** ‘kurban’

k.	190100001/30
k.+u	190102904/44

kurbannuk ‘kurbanlık’

k.	190102904/41;	190102904/42
-----------	---------------	--------------

kurnazla: ‘Kurnazlar, sülale adı, lakap’

k. 190600001/5

kurs Fr. **cours** ‘kurs’

k. 190100902/161; 190300901/12

k.+a 190100902/148

k.+u 190100902/161; 190100902/202

k.+una 190100101/6; 190101801/150

kurt ‘kurt’

k. 190101201/107

kurtar- ‘kurtarmak’

k.-muŋ 190102904/44

kurtuŋ- ‘kurtulmak’

k.-du 190600701/87

kuru (**kurug** ED 652b) ‘kuru’

k. 190100001/198; 190100002/40; 190700001/16;

190100401/91; 190100401/92; 190101803/37;

190101803/39; 190102201/20; 190103001/7;

190500901/72

k.+u:jsa 190102801/90

k.+su 190103701/26

k.+ju 190102201/7; 190102201/8

k.+la:nuu 190102201/7

k.+laruu 190102201/30

kurut- ‘kurutmak’

k.-du:ta:	190501501/221		
k.-de:	190100001/198		
k.-de:m	190202501/13		
k.-de:ruʒ	190101802/74		
k.-de:sun	190101802/77;	190101802/78	
k.-de:ʒ	190103701/59		
k-ɖeʒsun	190101601/345		
k.-du:du	190100401/174		
k.-du:duk	190103801/316		
k.-du:duk	190102905/32		
k.-du:kan	190101601/349		
k.-du:ta:	190102905/140		
k.-du:tar	190102905/138		
k.-du:sun	190100001/182;	190101001/95;	190102901/342;
	190501501/266		
k.-dur	190101601/349		
k.-duruz	190101901/331		
k.-tuktan	190501501/222		

kuru- ‘kurumak’

k.-u:du	190100401/176
k.-u:je	190103701/110

k.-u:ju:	190100902/92	
k.-du	190103701/31;	190103701/33
k.-duktan	190101601/408;	190501501/266
k.-je:	190102801/53	
k.-muf	190102904/9;	190103001/2
k.-zec	190103701/64	
k.-juveri:	190103205/15	

kurudzuk ‘yakılmak için kesilmiş, parçalanmış ağaç parçaları’

k.	190102302/54;	190100401/218
-----------	---------------	---------------

kurut- ‘kurulmak’

k.-du	190100001/12;	190100401/267;	190202501/8;
	190202501/9;	190300501/24;	190300501/25;
	190300501/26		
k.-du:	190100101/27;	190100101/30	
k.-du:na	190100101/31		
k.-du:nda	190600701/24		
k.-muf	190101201/13;	190101201/8;	190102601/21;
	190102901/62;	190300901/19	
k.-u:ka	190201501/309		
k.-u:kanu	190201501/322		
k.-urdu	190501501/99		

kuruluk ‘avlu kapılarını yağmur, rüzgar ve güneşten korumak amacıyla, kapının üst tarafına ikiz dam biçiminde yapılan örtü’

k.+ta 190100001/27

kuf ‘kuş’

k. 190700001/48; 190700001/49; 190100902/63;

190100402/31; 190101601/15; 190102903/8

k.+taru 190103703/69; 190103703/73

k.+u 190102904/36; 190102904/37; 190700001/52

kufak ‘kuşak’

k.+a: 190100201/108

kufkufandır- ‘kuşkulandırmak’

k.-e: 190101602/1

kuskus ‘yuvarlak makarna çeşidi’

k. 190100001/161; 190100001/162; 190101901/51;

190101901/52

k.+ta 190100101/96

kus- ‘kusmak’

k.-muḡ 190102001/55

kufṭa:z ‘kendisine şefkat ve acıma duyulan kuş’

k. 190103703/68

kusu: Ar. **قصور** **ḡusu:r** ‘kusur’

k. 190100001/143; 190102905/103

kutfa ‘büyük, koca’

k. 190103801/277

kutla- ‘kutlamak’

k.-a:duuk 190103801/279

kutu ‘kutu’

k. 190300901/90; 190103201/73

k.+lara 190103201/50

k.+su 190100201/122; 190100201/124

k.+suna 190100901/189

kutudzuk ‘kutucuk’

k. 190101201/42; 190101201/42; 190100401/190

k.+dga: 190102801/19

k.+dgu:na 190100901/198

kuvan ‘çoğunlukla toprak veya tahtadan yapılan arı barınağı, kovan’

k. 190101901/277

k.+nara 190102901/264

k.+narun 190101901/276

kuvan ‘kovan’

k. 190500901/152; 190500901/173

k.+dan 190500901/154; 190500901/157

k.+un 190500901/144

kuvandzuluk ‘kovancılık’

k.+ta 190500901/123

kuvannuk ‘kovanlık’

k. 190102301/28

kuvet Ar. **قوة** **kuvve** ‘kuvvet’

k. 190101602/105

k.+inε 190100401/28

kuvetli ‘kuvvetli’

k. 190100901/144; 190100902/212; 190500901/192;
190102905/23

kuvetlidε ‘kuvvetlice’

k. 190102601/52

kuz (kuz ED 680b) ‘soğuk, güneş görmeyen yer’

k. 190100901/116; 190100901/130; 190100902/64;
190100902/65

k.+a 190100902/65

kuz ta:ta ‘Kuz tarla, Burgaz bölgesinde yer adı’

k.t. 190100901/116; 190100901/130; 190100902/64;
190100902/65

kuzuduk ‘kuzucuk’

k. 190201501/440

kuzu ta: dzu ‘kuzulamak üzere olan koyun’

k. 190102601/61

kuzu (kuzı ED 681a) ‘kuzu’

k.	190102601/62;	190102601/66;	190102601/67;
	190102601/68;	190300901/182;	190300901/183;
	190300901/190;	190501501/102;	190500901/98;
	190102302/58;	190103703/64	

k.+dan 190102905/145

k.+ja 190102601/54

k.+ju 190103701/97

k.+jun 190300901/195

k.+laru 190102601/58

k.+nun 190300901/209

ciŕo Fr. **kilo** ‘kilogram’

c.	190100001/85;	190100401/71;	190300901/240;
	190103206/35		

c.+dan 190100102/63

ciŕometra Fr. **kilometre** ‘kilometre’

c.	190102501/32;	190102901/137;	190102501/32
-----------	---------------	----------------	--------------

cili ‘ki’

c. 190201601/32

ciŕoluk ‘kiloluk’

c. 190300901/75

cirez Yun. **kerasi** ‘kiraz’

c.	190101602/110;	190301401/50;	190600002/66;
	190100404/7;	190300201/1;	190103801/304;
	190100101/42;	190101301/27;	190101802/129;
	190102901/273;	190500901/58	

c.+dɛn 190101901/101

c.+ɛ 190101602/101

c.+imiz 190600002/94; 190100901/135

c.+lɛ: 190101603/70

c.+lɛɛ 190600002/63

c.+lɛri 190101901/102

cristaɫ Bulg. кристал ‘duru, temiz ve akıcı’

k. 190500901/30; 190500901/32

cremɯk Bulg. кремък ‘çakmak taşı’

c. 190102905/247

срер пaјтoн Bulg. крепнайлон ‘bir çeşit ince, ipek kumaş’

c.п.+nun 190202501/8

ca: Far. كاسر ka:r ‘kâr, kazanç’

c. 190102901/398

caɾ Far. كاسر ka:r ‘kâr, kazanç’

c. 190102901/397

ce:ɫta:ɫa ‘Keltarla, Burgaz bölgesinde yer adı’

c.ɫ. 190102901/238

cε:l Far. ک چل **keçel** ‘kel’

c. 190201701/45

c.+di 190600702/12

cena: Far. کنار ک **kenar** kenar, kıyı’

c.+ḥa:nuu 190100901/28

c.+da 190100006/42; 190201501/179; 190101801/49;

190102302/7; 190103401/50

c.+ḥa:na 190103702/86; 190103702/86

c.+ḥaruu 190103801/71

c.+larũna 190102801/32; 190102901/113

cenar Far. کنار ک **kenar** ‘kenar, kıyı’

c. 190101201/91

c. 190103401/48; 190103401/49; 190103401/50

c.+a 190201501/116

c.+uuna 190103701/87

cendi ‘kendi’

c. 190600002/69; 190101603/43; 190600601/5

c.+n 190102801/58

c.+dʒi: 190103801/66

c.+dʒi:m 190103001/64

c.+lɛ:nɛ 190101601/61

c.+m 190300901/73

c.+mɛ	190103001/60		
c.+mi	190103001/61		
c.+ndɛn	190600601/46		
ce:ndi ‘kendi’			
c.	190101801/104		
c.+m	190100101/74		
c.+miz	190103204/22;	190103205/6	
c.+sini	190100005/10		
cɛ:ndilic ‘kendilik’			
c.+i:ndɛn	190501501/168		
cɛndi ‘kendi’			
c.	190100002/23;	190100101/115;	190100401/2;
	190101601/61;	190101803/9;	190102701/43;
	190103701/76;		
cɛndilɛri	190202601/26		
c.+dʒi:miz	190101802/17		
c.+m	190101603/8;	190101901/364;	190102001/41;
	190102701/43		
c.+mɛ	190501501/297;	190501501/298	
c.+miz	190100101/134		
c.+n	190100902/153;	190101603/7	
c.+nɛ	190100101/115;	190103701/76	

c.+ni	190700001/11;	190700001/12	
c.+sii:	190100101/184;	190101801/154	
c.+sini	190700001/8		
cɛ:ndi ‘kendi’			
c.	190100001/14;	190100001/18;	190100003/11;
	190100003/15;	190100005/9;	190100201/54;
	190103101/55;	190101001/111;	190101601/369;
	190101803/107;	190101803/11;	190101803/13;
	190102701/78;	190102901/108;	190102901/53;
	190103702/61;	190500901/23	
c.+lɛrinɛ	190101201/248;	190101601/369	
c.+m	190100002/64;	190100901/38;	190100401/141;
	190101601/336;	190101601/337;	190102901/109;
	190102901/83		
c.+mɛ	190102601/18;	190102901/108;	190202501/16
c.+mi	190102901/111		
c.+miz	190100003/4;	190600003/11;	190500901/47
c.+mizɛ	190500901/45		
c.+mizi	190600003/3		
c.+mizin	190100901/132;	190100901/133;	190101801/162
c.+n	190100401/142;	190501501/201	
c.+nɛ	190103101/55;	190101001/111;	190100401/164;

	190102601/52;	190500901/23	
c.+ni	190103801/111;	190101601/297;	190102903/6
c.+nin	190100401/164		
c.+si	190100003/16		
cə:tic ‘kertik, çentik’			
c.	190103101/6		
cə:ticli ‘kertikli’			
c.	190100401/66;	190103204/5	
cə:rticli ‘kertikli’			
c.	190100001/80;	190100001/81;	190300901/121
cə:s- ‘kesmek’			
c.	190102601/52;	190101901/87	
c.-miş	190101803/39		
c.-ti	190201701/55		
c.-tic	190100002/55;	190100002/56	
c.-tin	190101601/381		
cə:ş- ‘kesmek’			
c.-sin	190102905/255		
cə:zbun ‘Kezban, kişi adı’			
c.	190103206/1		
cəctepə ‘Kektepe, Burgaz bölgesinde yer adı’			
c.ğ.	190100101/169		

ceclic ‘kekik’

c.	190202501/1;	190202501/14;	190202501/8;
	190101901/211;	190102901/261;	190501501/10;
	190500901/51		

cefin Ar. فن ك kefen ‘kefen’

c.+ε	190101802/70
c.+i	190101802/80
c.+in	190101802/81

cela:lat ‘kel ahlat armut çeşidi’

c.	190102901/280
----	---------------

celebec (kepli ED 689b) ‘kelebek’

c.	190101803/63;	190100402/22
----	---------------	--------------

celejlε: ‘Keleşler, sülale adı, lakap’

c.	190100002/40
----	--------------

cemic ‘kemik’

c.	190100902/41	
c.+lεri	190101803/101;	190101803/102

cenef Ar. نف ك kenef ‘kenef’

c.	190102001/96
----	--------------

cenevi: ‘kenevir’

c.	190201503/3;	190201503/5
----	--------------	-------------

cepec (kepek ED 688b) ‘buğday kabuğu’

c.+læri 190103205/18

c.+læni: 190103205/18

ceþtʃæ ‘tahıl, kömür, kum vb.nin yüklenip boşaltılmasında kullanılan, tek veya iki çeneden oluşmuş motorlu araç, kazma makinesi’

c. 190101601/300

ceþtʃedʒilic ‘kazma makinesi sürücüsü’

c. 190101601/182

ceræ Ar. ۵۷ ۛ **kere** ‘kez, defa’

k.	190103801/252;	190103801/259;	190100001/221;
	190100001/48;	190100201/67;	190201501/326;
	190201501/412;	190100901/190;	190100901/193;
	190100901/225;	190100901/253;	190100901/254;
	190100902/187;	190101001/9;	190101201/108;
	190101201/141;	190101201/142;	190101603/1;
	190101603/2;	190101801/69;	190101802/126;
	190101802/34;	190101802/35;	190102001/18;
	190102901/52;	190102901/77;	190102905/119;
	190600701/45;	190600702/27;	190102905/117

c.+dʒic 190201501/445

cere Ar. ۵۷ ۛ **kere** ‘kez, defa’

c. 190102905/279

ceret Ar. ۵۷ ۛ **kere** ‘kere, defa’

c. 190100402/22; 190100402/29

c.+tε 190100902/180

cereviz Far. کرفس **kerefs** 'kereviz'

c. 190100201/41

ces- (**kes**-ED 748b) 'kesmek'

c. 190100101/125

c.-tʃεs 190700001/29

c.-e: 190100001/82; 190100201/77; 190101201/20;
190103801/86

c.-ε: 190103206/29; 190100101/121

c.-ε:dic 190100001/160; 190103801/211

c.-e:ta: 190100401/233

c.-e:tar 190100401/234

c.-e:lε: 190102903/53

c.-ε:lε: 190103201/42

c.-ε:lε: 190102901/224

c.-ε:lε:di 190100901/339

c.-e:lεr 190300901/121

c.-e:m 190103101/6; 190300901/78

c.-ε:m 190300901/90; 190103206/28; 190300901/84

c.-e:s 190103101/23; 190200901/42; 190300201/9

c.-ε:sεn 190102903/7

c.-e:sin	190103101/24;	190102901/295	
c.-ε:sin	190101001/96;	190501501/21;	190501501/237;
	190501501/70;	190100001/182;	190101001/95;
	190103203/26;	190103701/97	
c.-e:sin	190100902/87		
c.-e:z	190201503/41		
c.-edʒen	190100101/126;	190100101/126	
c.-εmεz	190102903/6		
c.-ε:mijlε:	190101602/102		
c.-εrim	190103101/43;	190101901/372;	190103206/18
c.-εriʒ	190100101/121;	190100101/181	
c.-i:lε:	190103201/38		
c.-i:sin	190100001/195;	190100001/194	
c.-ijε:	190102905/251		
c.-ijεm	190300901/87		
c.-ijəm	190100401/69		
c.-ijεn	190100401/95;	190101901/62;	190300901/100;
	190300901/121		
c.-ip	190103801/66;	190102201/8;	190102901/222;
	190300901/100;	190501501/22	
c.-mε:	190100001/194;	190101601/379;	190101601/380
c.-mε:dʒen	190100101/127		

c.-mɛːjsin	190100101/125		
cesmec	190300201/85;	190300201/87	
c.-mɛdileː	190100401/276		
c.-mɛz	190102903/2;	190102903/3	
c.-miflɛː	190600001/19;	190600002/5	
c.-mifti	190300901/150		
c.-tʃec	190600002/68		
c.-tʃekleː	190700001/33		
c.-tiːm	190300901/92		
c.-tiːmɛdic	190103701/31;	190103701/32	
c.-tic	190103101/4;	190201701/49;	190300901/190;
	190100901/63		
c.-tictɛn	190102901/340;	190501501/71	
c.-tileː	190101601/75;	190101901/28;	190201501/133
c.-tin	190100901/341		
c.-tinɛ	190100001/194		
cescin ‘kesin’			
c.	190102901/370		
cescin ‘keskin’			
c.	190102903/32		
cese ‘kese’			
c.+n	190100402/35;	190103205/26	

ceser ‘keser’

c.+innε 190102901/150

cesic baj ‘Kesikbaş destan kahramanı’

c. b. 190600001/18; 190600001/21; 190600002/3;
190600002/6; 190600002/7

cesinliclən ‘kesinlikle’

c. 190102901/86

cesmε ‘kesme’

c.-ivε:mε: 190100401/65

cesil- ‘kesilmek’

c.-e: 190100201/76

c.-i: 190100002/57; 190100101/35

c.-i:di 190100101/120

c.-ir 190100201/96; 190103207/28

c.-mεmif 190101901/371

c.-mez 190100101/114

cesmε ‘dilimlenmiş hamur tatlısı’

c. 190300901/103; 190103703/42

ceşcec Ar. كَشَك keşk ‘keşkek’

c. 190103701/69

c.+ε: 190103701/22

ceşcem Far. کاش ka:ş ‘keşke’

c.	190101901/201		
cettən ‘keten’			
c.	190201503/5		
ceŋi (keçi ED 695a)‘keçi’			
c.	190201601/16;	190201601/25;	190103001/44;
	190100902/82;	190101601/137;	190101901/247;
	190202501/1;	190201601/15;	190201601/22;
	190201601/34;	190201601/35;	190201601/44;
	190201601/45;	190201601/52;	190201601/55;
	190201601/6;	190201601/69;	190201601/84;
	190201601/86;	190201601/88;	190201601/92;
	190201601/97;	190300901/203;	190103207/19;
	190103207/25;	190300501/17;	190100902/210;
	190100101/79;	190201601/50;	190102601/51;
	190102905/87;	190103703/64;	190501501/163
c.+jε	190201601/33;	190201601/41	
c.+lɛri	190100003/38		
c.+lɛrin	190101901/126;	190101901/128;	190101901/129
c.+miz	190100003/37		
c.+ni	190103801/205		
ceŋidzik ‘keçicik’			
c.	190201601/19;	190201601/2;	190201601/5

ceza: Ar. **كُزَا** **keza:** ‘keza, aynı biçimde’

c. 190100401/43; 190600601/36

cezban ‘Kezban, kişi adı’

c. 190103203/61

ci ‘ki’

c. 190100002/33; 190500001/31; 190700001/12;
 190700001/55; 190100901/300; 190100901/326;
 190100902/184; 190101201/73; 190103801/177;
 190101601/20; 190101601/266; 190101601/315;
 190101603/53; 190101901/130; 190101901/23;
 190102301/27; 190102701/129; 190102701/24;
 190102901/168; 190102901/169; 190102901/47;
 190102901/392; 190102903/51; 190102903/59;
 190102904/6; 190300901/232; 190103401/19;
 190501501/204; 190501501/226; 190501501/55;
 190500901/134; 190500901/2; 190500901/224;
 190100902/197; 190102701/58; 190102901/381;
 190600701/81

ci:lε Ar. **كهل كهله kehl, kehle** ‘bit’

c. 190101803/79

c.+lεr 190101803/84

ci:msi ‘kimisi, bazısı, birtakımı’

c. 190201501/192; 190201501/335; 190201501/344;
190201501/346

cibar ‘kibar’

c.+duu 190102905/88

cibrit ‘kibrit’

k. 190100901/189; 190100901/198

ciłometro Fr. **kilometre** ‘kilometre’

c.+muf 190600703/7

cili ‘ki’

c. 190101602/87; 190201601/41; 190201601/98

cilim ‘kilim’

c.+nɛ: 190501501/250; 190500901/217; 190501501/251

cilimni ‘Kilimli, Varna bölgesinde köy adı ’

c.+jɛ 190101001/29

ciło Fr. **kilogram** ‘kilogram’

c. 190103101/13; 190103101/20

c.+ja 190103101/20

cim (**kim** ED 720b) ‘kim’

c. 190100201/81; 190100201/83; 190201501/278;
190101701/40; 190100901/164; 190100901/174;
190100901/44; 190100901/88; 190100902/73;
190100902/74; 190100101/75; 190100101/90;

	190100102/42;	190101301/22;	190103801/227;
	190101601/109;	190101601/296;	190101601/410;
	190101603/67;	190101801/69;	190101901/106;
	190101901/123;	190101901/381;	190200001/25;
	190102201/19;	190102301/20;	190102601/14;
	190102801/30;	190102901/176;	190102905/209;
	190102901/66;	190102901/73;	190102901/309;
	190102905/184;	190102905/3;	190300901/13;
	190300201/23;	190103701/16;	190103901/16;
	190501501/113;	190501501/117;	190501501/120;
	190201503/21;	190600701/112;	190201501/19
c.+dε	190100902/149;	190100902/150;	190101601/134;
	190101602/85;	190200001/32;	190102701/54;
	190501501/150;	190500901/154;	190500901/157
c.+dεn	190100402/44		
c.+di	190100002/72		
c.+di:nε	190100402/31		
c.+di:ni	190102301/16		
c.+ε	190101601/203		
c.+i	190102501/26;	190102905/3;	190102701/57
c.+in	190600001/3;	190100902/171;	190100101/104;
	190101601/78;	190101901/12;	190102001/15;

	190501501/114;	190501501/262;	190601601/38;
	190600601/47		
c.+inin	190201501/191		
c.+insɛ	190300901/30		
c.+ĩsi	190201501/305		
c.+isi	190103801/193		
c.+nɛ	190102905/6		
c.+nɛ:	190103401/12;	190103401/19;	190103401/54
c.+nɛ:dɛn	190101601/248		
c.+nɛ:di	190103401/17		
c.+nɛri	190100002/37		
cimse ‘kimse’			
c.+.jɛ	190300201/76		
c.+jɛ	190100003/21;	190101801/9;	190101201/46
cimse ‘kimse’			
c.	190101901/130;	190102903/2;	190102903/6;
	190103203/58;	190201503/44;	190201501/105;
	190102001/128;	190300901/13;	190103202/50;
	190103202/56;	190500901/102;	190500901/27
c.+dɛn	190101802/10;	190101802/13	
c.+jɛ	190700001/71		
c.+ji	190101601/404		

c.+m 190100101/109

c.+si 190102302/38

cimsi ‘kimisi, bazısı’

c.+nin 190201503/10

cira ‘kira’

c.+da 190201501/82

c.+ja 190600001/61; 190101601/91

ciremit Yun. **kiremit** ‘kiremit’

c. 190101601/226

c.+tən 190103801/71

ciremit Yun. **kiremit** ‘kiremit’

c. 190100901/129

ciṛemit Yun. **kiremit** ‘kiremit’

c. 190100902/87

c.+lɛ: 190101603/15; 190102901/98

c.+lɛ: 190100201/115

c.+le:n 190101901/124

c.+lɛri 190102901/108; 190102901/109

c.+lerin 190103801/290

c.+lerin 190103801/316; 190501501/112

c.+tən 190103801/71

ciṛemitlic ‘Kiremitlik, Burgaz bölgesinde köy adı’

c.	190103901/21		
c.+tɛ	190103801/190;	190101601/3;	190300501/15;
	190100002/35;	190101601/142;	190101801/142
c.+tɛn	190103801/191;	190103801/183;	190103801/185;
	190101601/1;	190101601/2;	190101601/2

ciremitlicli ‘Kiremitlik köyünde oturan’

c.+lɛ:de	190100201/114
-----------------	---------------

cireɟlɛ- ‘kireçlemek’

c.-ɛ:jɛm	190101901/94
c.-ɛ:jiz	190103204/4
c.-riz	190100101/142

cireɟli ‘kireçli’

c.	190103101/9;	190100101/143;	190300901/124;
	190300901/125;	190300901/127;	190300901/128

cireɟ ‘Far. **جِرْع** girec ‘kireç’

c.	190300901/122	
c.+ɛ	190100001/83;	190103204/6
c.+i	190300901/123	
c.+tɛn	190500001/10;	190103204/8

cireɟlɛ- ‘kireçlemek’

c.-ɛ:jɛm	190103101/8
-----------------	-------------

cireɟli ‘kireçli’

c.	190500001/6;	190500001/8;	190100401/70;
	190100401/71;	190100401/72;	
	190300901/123		

cirezlic ‘kirazlık’

c.	190103207/39;	190103801/269;	190101201/120
-----------	---------------	----------------	---------------

cirif ‘kiriş’

c.	190101901/330;	190102801/20
-----------	----------------	--------------

c.+i	190101901/334
-------------	---------------

c.+tε	190102801/18
--------------	--------------

cirka Bulg. **кирка** ‘kazma’

c.	190102901/103
-----------	---------------

c.+:jtan	190102901/109
-----------------	---------------

cifi (kişi ED 752b) ‘kişi’

c.	190100001/59;	190100901/196;	190100902/199;
	190100902/85;	190101201/131;	190101201/197;
	190101301/5;	190100401/272;	190100401/166;
	190102201/27;	190102701/27;	190102701/28;
	190102905/199;	190102905/200;	190103205/20;
	190103205/22;	190103205/23;	190103702/99;
	190601601/51;	190500901/221;	190500901/7;
	190102905/75		

c.+dε	190501501/151
--------------	---------------

c.+jɛ 190101201/257

c.+lɛ: 190102901/64

c.+lɛ:dɛ 190102905/178

citajska ɣoza Bulg. **китайска роза** ‘Japon gülü, Çin gülü’

c.ɣ. 190100901/299

citap Ar. **كتاب** **kita:b** ‘kitap’

c. 190101601/169; 190102901/53

c.+uɯ 190600601/74

c.+ɬa:muɯzu 190201501/358

c.+ta 190101601/38

citap Ar. **كتاب** **kita:b** ‘kitap’

c. 190200901/33

citɛn Bulg. **Китен** ‘Kiten, Burgaz bölgesinde köy adı’

c. 190102601/21; 190102601/22

citle- ‘kilitlemek’

c.-ɛ:jiɰ 190100102/4

cø:ɖɛ:ɰ ‘küçük köy’

c. 190100901/24

cø: Far. **كوي** **ku:y** ‘köy’

c. 190201501/289; 190201501/306; 190100101/111;

190100102/26; 190101601/16; 190101801/54;

190101801/56; 190101801/57; 190101801/60;

	190501501/93		
c.+dɛ	190100902/15;	190100902/46;	190101001/45;
	190100101/111;	190100101/7;	190101601/5;
	190101801/55;	190101801/89;	190101801/92;
	190100101/7		
c.+dɛn	190101601/170;	190101601/304;	190102001/119
c.+lɛri	190500901/213		
c.+lɛrindɛ	190600002/35;	190700001/21	
c.+myʃ	190101601/152		
cø:n ‘Far. کوی ku:y ‘köy’			
c.	190600701/108		
cø:pɛ ‘körpe’			
c.	190501501/135		
cø:ʃ ʎamba ‘gaz lambası’			
c ʎ.+ʎta	190100401/62		
cø:ʃ gaz ‘gaz lambası’			
c g.	190100401/188;		
cø:r Far. کور ku:r ‘kör’			
c.+dy	190600702/12		
cø:v Far. کوی ku:y ‘köy’			
c.	190100201/67		
c.+dɛ	190201501/13;	190201501/186;	190201501/199;

	190201501/275;	190103201/83	
c.+dɛn	190201501/186		
c.+ɛ	190201501/318		
c.+yɔɛ	190102001/68		
cøcɛn ‘köken’			
c.	190100201/22		
cøclɛ- ‘köklemek’			
c.-dilɛ:	190102301/74		
c.-dilɛ:	190102301/71		
cøclɛn ‘köklemek’			
c.-mif	190500901/87		
cøc ‘kök’			
c.+lɛri	190202601/8		
c.+lɛrindɛn	190101602/3		
c.+y	190101201/149		
c.+yndɛn	190102601/12;	190102904/42;	190102904/8
c.+yny	190100901/339;	190102903/26	
cøftɛ Far. کوفته ku:fte ‘köfte’			
c.	190100101/99;	190102401/10;	190103203/42
cøj.ɑ:ɬtu ‘Köyaltı, Burgaz bölgesinde yer adı’			
c.ɑ.	190600002/39;	190102001/117	
cøjly ‘köylü’			

c. 190100901/87

cəj Far. کوی **ku:y** ‘köy’

c.+ε 190101601/296; 190102001/44

c.+y 190102001/45

c.+ymyz 190100101/10

c.+ymyzdε 190600002/110

c.+ymyzε 190600601/41

c.+yndε 190100005/1

c.+yndεn 190301401/4; 190102001/67

c.+yndεnim 190103901/1; 190103901/1

c.+ynε 190103901/21

cəmyrdzy ‘kömürcü’

c. 190301401/15

confityr Bulg. конфитюр ‘reçel’

c. 190103101/36

cəpec ‘köpek’

c. 190201501/392; 190101803/98

c.+ε: 190101803/104; 190500901/212

c.+lεr 190201501/290

cəpecli ‘Köpekli, Burgaz bölgesinde köy adı’

c.+jε 190100901/40

cəpədzic ‘kendisine şefkat ve acıma duyulan köpek’

c. 190101803/99; 190101803/103; 190101803/110

c.+lær 190201501/290

cøpryly ‘Köprülü, Burgaz bölgesinde köy adı’

c. 190102601/20

cøpryc (köpük ED 689a) ‘köpük’

c.+tæn 190102905/157; 190102905/161

c.+ny 190102905/159

cøpry (köprüg ED 690b) ‘köprü’

c.+nyn 190201601/15

cøpydyc ‘köpük’

c. 190200001/20

cø:ř ɭamba ‘gaz lambası’

c. ɭ.+ɭta 190100401/62

cø:ř gaz ‘lamba gazı’

c. g. 190100401/188

cøŕ Far. **كور** **ku:r** ‘kör’

c. 190100901/112; 190100901/113; 190101601/151;

190101601/160; 190101901/396

c.+myʃ 190101601/153

cøse a:demne: ‘Kose Ademler, sülale adı, lakap’

c. 190101901/391; 190103201/13

cøʃe Far. **كوشه** **køše** ‘köşe’

c.+dɛ 190601601/78

c.+dɛ 190600601/87; 190600601/88

c.+lɛri 190100003/19

c.+sinɛ 190501501/278

cøʃɛli ‘köşeli’

c. 190102901/69; 190103703/46

cøselɛ: ‘Köseler, sülale adı, lakap’

c. 190103201/10

cøselɛrin ɔli ‘Köselerin Ali, lakap’

c.ɔ. 190102901/135; 190601601/39

cøselicɛ: ‘Köselikler, sülale adı, lakap’

c. 190101301/4

cøserlic ‘Köserlik, sülale adı, lakap’

c. 190103801/269

cøty ‘kötü’

c. 190102002/6; 190201701/10; 190102002/7

cøtylyc ‘kötülük’

c. 190101803/114

c.+y:ny 190600301/23

c.+tɛn 190101803/114

cøv Far. **كوي** **ku:y** ‘köy’

c. 190201501/271; 190201501/326; 190100901/87;

	190100902/110;	190100902/35;	190100902/36;
	190100101/13;	190100101/164;	190100101/170;
	190100102/53;	190101301/6;	190101602/11;
	190101802/45;	190101802/49;	190102401/14;
	190102401/24		
c.+dε	190201501/227;	190500001/59;	190100901/175;
	190100901/177;	190100901/20;	190100901/21;
	190100901/39;	190100902/165;	190100902/207;
	190100902/80;	190301401/6;	190101801/75;
	190200001/23;	190200001/35;	190103202/13;
	190103202/48;	190103202/58;	190103206/10;
	190501501/117;	190501501/118;	190500901/66;
	190100902/171		
c.+de:jdi	190201601/135		
c.+dεjiz	190101601/6		
c.+dεn	190600002/16;	190100902/163;	190101001/130;
	190103202/25;	190103202/36;	190501501/151;
	190500901/6		
c.+dεndi	190102302/19		
c.+ε	190100201/78;	190201501/300;	190201501/303;
	190201501/322;	190201501/89;	190600003/16;
	190100901/84;	190100902/206;	190100101/8;

	190100102/18;	190101601/16;	190101801/16;
	190101801/61;	190101801/71;	190101803/32;
	190101803/96;	190103207/8;	190100101/94
c.+lɛ	190102401/24		
c.+lɛː	190100102/27		
c.+lɛːdɛ	190100101/168		
c.+lɛːndən	190201501/192		
c.+lɛːnɛ	190201501/304		
c.+lɛːni	190201501/191		
c.+lɛɐ	190201501/317		
c.+lɛri	190201501/12		
c.+y	190100201/2;	190100201/3;	190100201/7;
	190600002/25;	190600002/28;	190100901/154;
	190100102/54;	190101301/7;	190301401/9;
	190101802/130;	190201601/73;	190201601/77
c.+ydy	190101802/45		
c.+ym	190201601/73;	190201601/77	
c.+ymyz	190201501/326;	190100901/16;	190600002/27;
	190103601/41;	190100101/8	
c.+ymyzdɛ	190500901/15		
c.+ymyzyn	190100901/26;	190100102/38	
c.+yn	190201501/296;	190100901/102;	190100901/28;

	190102001/120;	190102904/20;	190102904/22;
	190500901/197;	190500901/69;	190500901/9
c.+yndɛjim	190103208/1		
c.+yndɛjiz	190103203/1		
c.+yndɛn	190201501/300		
c.+yndɛnim	190100202/2		
c.+yndɛnmf	190201601/95		
c.+ynɛ	190101803/95;	190101803/96;	190201601/122
cy:j ‘Far. کوی ku:y ‘köy’			
c.	190101201/91		
cy: Far. کوی ku:y ‘köy’			
c.	190100001/162;	190101901/177;	190300901/21;
	190300901/31;	190300901/32;	190300901/35;
	190300901/5;	190600702/2	
c.+dɛ	190100001/11;	190101201/256;	190101201/5;
	190101901/22;	190102302/65;	190102801/28;
	190102801/39;	190102901/137;	190102905/34;
	190300901/178;	190103203/12;	190103401/44;
	190103401/60;	190103702/50;	190600701/109
c.+dɛn	190100005/6;	190102901/131;	190601601/30
c.+lɛ:dɛ	190102901/186		
c.+lɛ:dɛn	190100902/150		

c.+lɛ:nɛ	190300901/42		
c.+lɛrdɛci	190101901/162		
c.+lɛɛ	190101901/386		
c.+myz	190101901/165		
c.+myzdɛ	190102302/24		
c.+ymyzdɛ	190102901/65;	190102905/202;	190102905/35
c.+ymyzɛ	190102302/76;		
c.+yn	190102901/148		
c.+ɛ	190601601/72		

cy:n Far. کوی **ku:y** 'köy'

c.+dɛ	190101201/6;	190300901/2	
c.+dɛn	190102901/145;	190300901/5	
c.+ɛ	190100003/1;	190300901/4;	190300901/6;
	190103601/8		
c.+dɛn	190300901/4		
c.+y	190103703/18		

cy:v Far. کوی **ku:y** 'köy'

c.+lɛrindɛ	190101201/86
-------------------	--------------

cyfret,-,dɛɾ 'küfretmek'

c.-e:	190100902/191
--------------	---------------

cyj Far. کوی **ku:y** 'köy'

c.+ɛ	190100003/11
-------------	--------------

c.+y 190100001/181

c.+yndæn 190100002/78

cyl ‘kül’

c. 190100401/186; 190100401/51

c.+yny 190100401/222

cyllý ‘küllü’

c. 190100401/180; 190100401/181; 190100401/183;
190100401/184

cypε ʃfɪʃε ‘küpe çiçeği’

c ʃf. 190100901/300; 190103201/31

cypεdʒic ‘küpe çiçeği’

c. 190103801/10

cypε (küpe ED 687b) ‘küpe’

c.+lεε 190103201/31

cypɛli ‘küveli’

k. 190600701/5

cyrec (kürgek ED 742b) ‘kürek’

c. 190103701/108; 190101601/392

c.+ε: 190103701/108

cys- ‘küsmek’

c.+ty 190101201/2

cyte cyt ‘tahta vb. katı şeylere vurulduğunda çıkan ses’

c.ç.	190102905/77		
cytaha ‘Kütahya’			
c.	190103203/54;	190103202/79	
c.+da	190103203/51		
cytŷyc (kiçig ED 696a) ‘küçük’			
c.	190100003/17;	190100003/36;	190201501/176;
	190201501/235;	190600001/14;	190600002/54;
	190100902/10;	190103101/24;	190101001/38;
	190100101/160;	190101201/220;	190101201/222;
	190101201/91;	190103801/13;	190301401/75;
	190100401/3;	190100403/1;	190100403/10;
	190100403/11;	190100403/16;	190101601/273;
	190101602/89;	190101801/73;	190200001/26;
	190200001/28;	190102801/70;	190102901/380;
	190102901/381;	190102904/5;	190301601/9;
	190300201/10;	190300201/9;	190103703/62;
	190501501/184;	190600601/46;	190500901/194;
	190500901/77;	190500901/83;	190103703/12
c.+y:	190101801/12;	190102601/45;	190102601/47;
	190102905/191;	190103702/56;	190500901/84;
	190103702/56		
c.+y:dym	190102901/213		

c.+y:m	190101901/192		
c.+cε	190100902/19;	190100902/45	
c.+cεn	190600001/33		
c.+lε:	190102901/384		
c.+lεr	190102601/35		
c.+lεri	190300901/54		
c.+tεn	190102905/112		
c.+ty	190500901/78		
c.+tym	190101201/251;	190103703/6;	190600702/20;
	190100203/2;	190100902/129;	190101201/112

cytfyc azizlε: ‘Küçük Azizler, sülale adı, lakap’

c.α.	190100003/17;
-------------	---------------

cytyc ‘kütük’

c.+lε:	190103801/273;	190103801/277;	190102201/46
c.+lε:dεn	190102201/8		
c.+le:ni	190102201/44		

cytycly ‘Kütüklü, Burgaz bölgesinde yer adı’

c.	190601601/8;	190103207/39
-----------	--------------	--------------

cytfyclc ‘küçüklük’

c.+y:mdε	190102901/349
c.+myfyc	190103801/108
c.+myf	190100003/58

cyŧŧycof ‘Küçükov, kişi adı’

c. 190102901/151

cyŧŧydzyc ‘küçükük’

c. 190102801/59; 190201501/154; 190201501/44;
 190103101/40; 190103801/145; 190103801/153;
 190101801/47; 190103702/93; 190201501/154;
 190201501/162; 190201501/41; 190201501/54;
 190202601/11; 190103101/43; 190101801/80;
 190101901/62; 190202501/2; 190103701/42;
 190103701/49; 190102901/123

cyŧŧyrec ‘küçürek’

c. 190103801/218; 190101901/89; 190202601/7;
 190101802/128; 190102905/196; 190102905/20;
 190501501/80

cyŧŧyredžec ‘küçürek’

c. 190103201/68; 190100401/95

cyv Far. **كوي** **ku:y** ‘köy’

c.+denim 190501501/3

c.+ε 190101201/90; 190101901/389; 190103702/49;
 190103702/50; 190601601/66 190601601/82;
 190100401/226

c.+y 190102301/40

l

la:le Far. لاله **la:le** ‘lale çiçeği’

l. 190201601/154

la:p Ar. لقب **laḳab** ‘lakap’

l. 190100001/114; 190100002/39

l.+u 190103203/15

l.+um 190102001/20

l.+umuz 190100401/3

l.+umuza 190201501/2

l.+undan 190103601/52

l.+la:nu 190102301/20

l.+laru 190101601/145; 190600801/6

l.+larũnu 190500901/2

laf Far. لاف **la:f** ‘laf’

l. 190101601/251; 190101801/98; 190102701/91;
190300901/46; 190600703/28; 190500901/137

l.+la:mu 190100201/30

l.+laru 190201501/250

l.+laru 190101802/125

l.+um 190100201/30

l.+unu 190601601/27

la:f Far. لاف **la:f** ‘laf’

l.+larũnu 190103201/8

la:na Yun. **lahana** ‘lahana’

l.	190201501/111;	190100101/149;	190103801/85;
	190103801/90;	190300901/236;	190501501/170;
	190501501/51;	190103801/94;	190501501/171
l.+dan	190201501/152;	190201501/157;	190201501/160;
	190500001/24		
l.+ju	190201501/151;	190201501/154;	190201501/156;
	190500001/27;	190201501/112;	190201501/114
l.+ji	190100101/147		
l.+jla	190500001/25		
l.+jlan	190500001/24		
l.+laru	190100101/148		
l.+nuun	190201501/116		
l.+su	190100102/79		

la:naʃu ‘lahana aşı, lahana yemeği’

l.	190100101/146;	190100101/148;	190103801/82;
	190103801/93;	190500001/22;	190500001/23

la:nəʃu ‘lahana aşı, lahana yemeği’

l.	190103801/82
-----------	--------------

la:p Ar. لقب **laqab** ‘lakap’

ł. 190103801/271; 190102301/3

łabada Yun. **labada** ‘labada, efelek’

ł. 190301401/45; 190102901/257

łajka Bulg. **лайка** ‘papatya’

ł. 190102901/255

łakuur łakuur ‘sıvıların bir kaptan akarken çıkardığı ses’

ł. 190100001/201

łakta Bulg. **лакта** ‘tatlı yiyecek, şeker’

ł.+łɑ:dan 190100201/94

łambadʒuuk ‘lambacık’

ł.+dʒi:nuu 190103001/34

łamba Yun. **lamba** ‘lamba’

ł. 190100902/54; 190100401/189; 190100001/175;
190100001/176; 190101201/51

ł.+jłɑ 190100401/62

ł.+juu 190103001/31

ł.+łɑ: 190100401/191

ł.+suu 190100001/175

łakmadʒuuk ‘hamur işi’

ł. 190101001/95

łakum ‘lokum’

ł. 190100201/122; 190100201/124; 190102701/17;

190102701/18

łopuřna ‘Lopuřna, Varna bölgesinde köy adı’**ł.** 190600601/85**łozɑ:rovo** Bulg. **Лозарево** ‘Lozarevo, Burgaz bölgesinde köy adı’**ł.+da** 190201501/320; 190201501/178; 1190201501/336**m****ma:** ‘*ünl.* ‘ma’**m.** 190600002/103; 190700001/31**ma:dɛm** ‘madem’**m.** 190600003/19**ma:t** Lat. **Mart** ‘Mart ayı’**ma:duw** 190102901/385; 190102901/386**ma:ɖʒur** Ar. **مهاجر** **muhacir** ‘muhacir’**m.** 190201501/286; 190201501/56; 190201501/57;

190101601/168; 190200001/6

m.+u 190103801/109**ma:ɖʒurɫar** ‘Macurlar, sülale adı, lakap’**m.** 190100201/24**ma:ɖʒurɫuk** ‘muhacirlik, göçmenlik’**m.** 190201501/276**ma:t** Ar. **مال** **mal** ‘mal’

m. 190103801/131

ma:ɖɯ ‘mal alıp satan kimse’

m.+ɬar 190102901/74

ma:lɛ Ar. محله **mahalle** ‘mahalle’

m. 190301401/61

m. 190101001/38; 190100101/162; 190100101/163;

190102701/71; 190102701/80; 190100101/162;

190100101/166; 190100101/9; 190500901/213

m.+dɛn 190101601/306; 190103001/22

m.+dɛ 190100102/21; 190101301/31; 190101301/33;

190101901/163; 190101901/164

m.+dɛn 190100003/10; 190300901/38; 190201501/194

m.+jɛ 190100901/123; 190103801/126

ma:lɛm 190201601/75

ma:lɛn 190201601/74

m.+nin 190700001/33; 190100102/32; 190103801/123

m.+si 190700001/24; 190201601/75

m.+sindɛ 190100002/38

m.+sindenmif 190201601/95

ma:le Ar. محله **mahalle** ‘mahalle’

m.+dɛ 190103401/15

m.+jɛ 190300901/38; 190103401/16

ma:mudɔ:Har ‘Mahmutoğullar, sülale adı, lakap’

m. 190600701/111

ma:na Ar. معنی **mana** 1. ‘anlam’; 2. ‘yersiz değerlendirme’; 3. ‘suç’

m. 190201501/46; 190102905/102; 190102905/103;
190102905/105; 190102905/107

ma:nɛ ‘bahane’

m.+jɛ 190100901/227

ma:nda ‘manda’

m. 190100902/210

ma:rɛm aju ‘Muharrem Ayı’

m a. 190103701/20

ma:rɛmɲic ‘Muharemlük, sülale adı, lakap’

m. 190100403/12

ma:ɾt Lat. **Mart** ‘Mart ayı’

m. 190102601/100; 190102901/385; 190102901/394

ma:rt Lat. **Mart** ‘Mart ayı’

m. 190102701/135; 190101901/210

m.+uun 190101201/127

ma:rtɿ Lat. **Mart** ‘Mart ayı’

m.+uun 190101201/190

ma:sus Ar. مخصص **mahsus** ‘mahsus’

m. 190100902/113; 190101801/30

ma:t Lat. **Mart** ‘Mart ayı’

m. 190100401/116; 190202501/13;
190300501/29

m.+a 190201503/28

m.+ta 190100401/116

ma:faḥḥa ‘maṣallah’

m. 190600002/46

ma:vi Ar. ماءى **ma:i**: ‘mavi’

m. 190202601/17; 190202601/23; 190102001/71;
190102001/94; 190102601/103; 190102901/244;
190102901/260; 190103203/75; 190103703/49;
190100201/112; 190103703/48

m.+si 190100101/46

ma:jtap ‘şaka, espri’

m. 190101801/33; 190600703/25

ma ‘ünl. ‘ma’

m. 190201501/148; 190201501/19; 190201501/231;
190201501/362; 190201501/438; 190500001/41;
190500001/63; 190600002/108; 190101601/203;
190103201/1

mabbet Ar. محبت **muhabbet** ‘muhabbet’

m. 190201501/362; 190101201/232; 190103801/229;

190102501/43; 190101201/143

m.+tɛ 190101602/77

m.+lɛ: 190600702/46

m.+tɛlɛ: 190100202/13

mabbet Ar. **محببت** **muhabbet** ‘muhabbet’

m. 190101802/25

madaklık ‘Madaklık, Burgaz bölgesinde yer adı’

m. 190102401/14

macine İt. **macchina** ‘makine’

m.+lɛ 190101601/322

m.+lɛ:lɛ 190600001/54

makarna İt. **macceherone** ‘makarna’

m. 190100001/160

makara ‘makara’

m. 190102905/206

makaron İt. **macceherone** Bulg. **макарон** ‘makarna’

m. 190101901/53; 190101901/62

makarna İt. **macceherone** ‘makarna’

m. 190103801/65

makas Ar. **مقص** **maḳaṣṣ** ‘makas’

m.+la 190301401/77

m.+laru 190101901/113; 190101901/114

makbuł Ar. مقبول **maǵbul** ‘makbul, kabul edilen’

m. 190201501/421

małak ‘manda yavrusu’

m. 190103801/46; 190102601/45; 190700001/38;
190103101/48; 190103703/64

m.+a: 190103101/49

maładǵuık ‘malacık’

m. 190201501/433

m.+ta: 190103801/46

małandǵu ‘Malancı, Burgaz bölgesinde köy adı’

m. 190201501/327

m.+n 190201501/6

m.+nuın 190201501/9

małanuıǵıu ‘Malanıǵlı’

m. 190201501/4

małanuıf ‘Malanıf, Burgaz bölgesinde köy adı’

m.+ta 190201501/332; 190201501/11; 190201501/10;
190201501/43; 190201501/5; 190201501/328

małcija kətf Bulg. малкия коч ‘küçük koç’

m k. 190500901/85

malimdǵık ‘kendisine şefkat ve acıma duyulan öğretmen’

m. 190600601/73

malim Ar. معلم **muallim** ‘muallim, öğretmen’

m. 190600002/110; 190103001/57; 190600702/6;

190600702/7; 190101901/26

m.+di 190101901/22; 190600601/76; 190600601/77

m.+nε: 190101802/135; 190103201/21

m.+nεr 190103001/56

malimnic ‘mualimlik’

m. 190101901/27

małkoŭ ta:ła ‘Malkoç tarla, Burgaz bölgesinde yer adı’

m.t.+su 190500901/82; 190500901/89

mał Ar. مال **mal**

m.+unuu 190300501/21

m.+ła:nuu 190201501/308; 190201501/309; 190201501/322

m.+łaruumuuzuu 190103801/172

m.+łarunuu 190101601/50

mama ‘çocuk dilinde yemek’

m. 190100001/111

mamaliga Yun. **mamaliga** ‘kaynar suda haşlanıp üzerine yağ gezdirilen mısır unu yemeği’

m. 190102901/324

manastir Yun. **manastir** Bulg. манастир ‘manastır’

m.+ε 190500901/110

manav ‘belirli bir bölgesinde doğup büyüyen ve o bölgeden ayrılmamış Türklere verilen ad’

m. 190101602/2

manda ‘manda’

m. 190100001/154; 190100001/155; 190100001/156;

190100001/159; 190100001/20; 190201501/434;

190101701/50; 190101701/75; 190700001/38;

190103101/47; 190103101/49; 190103101/50;

190100101/79; 190101201/86; 190101201/89;

190103801/202; 190103801/50; 190100404/37;

190100404/38; 190101901/11; 190102601/43;

190102904/21; 190103001/21; 190103001/23;

190103203/24; 190501501/164; 190600701/20;

190500901/237;

m.+la: 190100902/212; 190101201/96; 190102801/6;

190103001/24

m.+la:la 190100404/30

m.+la:nu 190103801/201

m.+laru 190101901/13; 190102801/5; 190103701/72

m.+laru muş 190103801/165

m.+muş 190101701/72

m.+nu 190100001/158; 190103101/48; 190103801/46;

190102601/45; 190103701/82

m.+suu 190103801/42; 190103801/44

mandine: ‘manda ineği’

m. 190103801/41

manda jne: ‘manda, manda ineği’

m.j. 190103801/50; 190103703/64

mandza İt. **mangia** ‘yemek’

m. 190100902/144; 190101001/63; 190100006/33

m.+ta: 190100902/136

m.+suu 190301401/71

m.+suu 190102901/319

manda jöldzy: ‘Manda Gölcüğü’

m. 190102901/215

mandura bajurru ‘Madıra bayırı’

m. 190601601/11

mandzurak ‘kertenkele’

m. 190700001/43

mandra Yun. **mandıra** ‘mandıra’

m.+dan 190600001/22; 190600002/8

manta: Yun. **mantar** ‘mantar’

m. 190102905/142

mantar Yun. **mantar** ‘mantar’

m. 190101201/119

manto Fr. **manteau** ‘manto’

m. 190201501/389

mantu Fr. **manteau** ‘manto’

m. 190100101/65; 190100401/228; 190100401/236;

190100401/239

m.+jta 190100401/249

m.+laruu 190100401/255

m.+su 190100401/249

m.+sunu 190100401/246

m.+suz 190100401/231

marafta ‘Marafta, Burgaz bölgesinde köy adı’

m.+dan 190101601/302; 190101601/312

maraftaŭ ‘Maraftalı’

m.+lara 190101601/315

maratlu ‘Maratlı’

m.+dan 190101601/9

mare ‘*ünl.* teklifsiz konuşmada kadınlara hitaben kullanılır’

m. 190100001/124; 190101001/46; 190101601/250;

190101602/81; 190101803/97

mare:j ‘teklifsiz konuşmada kadınlara hitaben kullanılır’

m. 190102401/3

mari ‘teklifsiz konuşmada kadınlara hitaben kullanılır’

m.	190100001/110;	190100201/6;	190100201/71;
	190100102/21;	190101602/114;	190101602/120;
	190101602/84;	190102301/30;	190600801/11;
	190100201/109;	190600702/45	

marī ‘teklifsiz konuşmada kadınlara hitaben kullanılır’

m.	190300901/13;	190103206/2;	190100401/81
-----------	---------------	--------------	--------------

marŭ ‘teklifsiz konuşmada kadınlara hitaben kullanılır’

m.	190103801/169;	190103801/303;	190103801/6;
	190101801/71;	190103001/59	

marmalad Fr. **marmelade** Bulg. **marmalad** ‘marmelat’

m.+u	190600801/22
-------------	--------------

mart **ѣѣѣѣ**: ‘mart çiçeği’

m.ѣ.	190700001/13;	190101603/12
-------------	---------------	--------------

marteniѣka Bulg. **мартеничка** ‘Mart ayı süsü’

m.	190101602/85
-----------	--------------

martŭlar ‘martılar çiçeği’

m.	190300901/58
-----------	--------------

maruła Yun. **marouli** Bulg. **маруля** ‘marul’

m.	190101602/115
-----------	---------------

masa Yun. **masa** ‘masa’

m.	190101201/130
-----------	---------------

m.+ta: 190201503/27

m.+lara 190101801/166

m.+suna 190102701/109

maska Fr. **masqué**; Bulg. **макка** ‘korunmak için özel olarak yapılıp yüze geçirilen şey’

m. 190500901/162

masu: ‘dokuma tezgâhında atkı ipliklerinin sarıldığı ağaç parçası, masır’

m. 190101901/318

masu:r ‘dokuma tezgâhında atkı ipliklerinin sarıldığı ağaç parçası, masır’

m. 190501501/232

masur ‘dokuma tezgâhında atkı ipliklerinin sarıldığı ağaç parçası, masır’

m. 190101901/319

m.+u 190101901/321

masura ‘dokuma tezgâhında atkı ipliklerinin sarıldığı ağaç parçası, masır’

m. 190102905/52; 190501501/241

masraf Ar. مصرف **masraf** ‘masraf’

m. 190101601/89

masaḷ ‘masal’

m. 190101803/60; 190201601/1; 190102401/18

m.+u 190102501/58

maṣa Far. ماشه **ma:še** ‘maşa’

m. 190201601/63; 190201601/59

m.+jta 190201601/79

mafa: çövy ‘Maşa köyü (masal köyü)’

m. 190201601/73; 190201601/77; 190201601/95

mafa Far. ما شة **ma:şe** ‘maşa’

mafe:jta 190100401/222

mafina İt. **macchina** Bulg. **машина** ‘makine’

m. 190102905/34

m.+dan 190300901/243

m.+jta 190300901/250

m.+ta 190300201/52

mafine İt. **macchina** Bulg. **машина** ‘makine’

m. 190100002/17; 190200001/13

m.+le: 190103801/166; 190103801/167

m.+ε:jle 190103702/28

mafterka Bulg. **машерка** ‘kekik’

m. 190101602/63

matematika Fr. **mathématique**; Bulg. **математика** ‘matematik’

m. 190100005/11

m.+ju 190103901/19

matura Bulg. **матура** ‘liselerde olgunluk sınavı’

m.+ja 190100005/12; 190102002/2

m.+nuu 190100005/13

maj Bulg. май ‘Mayıs ayı’

m.	190700001/56;	190101801/155;	190101901/150;
	190102601/72;	190501501/259	
m.+a	190101801/156		

maja Far. مايه **ma:je** ‘maya’

m.	190103207/1	190102001/39;	190102905/132
m.+suu	190100101/50;	190102905/145	
m.+suuu	190100101/90;	190300901/81	

majadɯk ‘mayadan küçük bir parça’

m.+ɯk	190103101/40
--------------	--------------

majaɬa- ‘mayalamak’

m.-ruu	190103701/74;	190103701/76
m.-rsuu	190103203/25	

majaɬan- ‘mayalanmak’

m.-du	190103701/76
m.- e:	190103701/76
m.-uɯ	190103701/78

majci Bulg. майки ‘anneler’

m.	190100402/15
-----------	--------------

majus ‘Mayıs ayı’

m.	190202501/13;	190300501/29
-----------	---------------	--------------

majmun ɬa:leɬ: ‘Maymun tarlalar, Burgaz bölgesinde yer adı’

m. 190300901/36

majtap ‘şaka’

m. 190101602/51; 190102001/105; 190103702/75;
190600702/26

majtapıfu ‘şakacı’

m. 190600801/7

mə: ‘mor’

m. 190101001/22; 190100102/65; 190102001/86

mə:lasano:laru ‘Mollahasanoğulları, sülale adı, lakap’

m. 190101601/143

mə:r ‘mor’

m. 190100901/314; 190100901/315; 190101901/234;
190101901/235

m.+u 190300901/62

məba Bulg. **молба** ‘dilekçe’

m.+mu 190500001/46

məlla yse:n ‘Mollahüseyin, lakap’

m. 190101601/25

m.+dən 190101601/23; 190101601/24

məlla muusa:lar ‘Mollamusalar, sülale adı, lakap’

m. 190600002/33

məmaliga Yun. **mamaliga** ‘kaynar suda haşlanıp üzerine yağ gezdirilen mısır unu yemeği’

m. 190103801/25; 190100401/209; 190100401/212

mər ‘mor’

m. 190101802/118; 190101901/196; 190101901/222;
190101901/224; 190300901/215; 190300901/60;
190103206/7; 190103207/20; 190103207/24

mərəkəf Bulg. **морков** ‘havuç’

m. 190300901/240; 190100201/41

m.+laru 190300901/245

mərük ‘erguvan, leylak’

m. 190103801/15; 190100404/21; 190101901/227;
190102901/272; 190103206/6; 190100201/39;
190100101/38; 190100401/126; 190100404/19;
190100404/20; 190101901/227; 190102701/116;
190102701/117; 190103203/75; 190501501/14;
190500901/55

mərük ‘leylak, erguvan’

m. 190601601/16

mərüklük ‘erguvanlık’

m. 190102701/116; 190300901/61

me:ctəp Ar. **مکتب** **mekteb** ‘mektep, okul’

m.+ε 190201501/358

me:dan Ar. میدان **meyda:n** 1. 'meydan'; 2. 'yön, taraf'; 3. *mec.* gözönünde'; 4. 'zaman, imkân'

m.+a 190101601/212; 190102901/153

m.+da 190101802/50

m.+uumuz 190103201/7

me:džimec ڄتو 'mercimek otu'

m.ڄ. 190100102/72

mε:džimec Far. مردماک **merdümek** 'mercimek'

m. 190100401/15; 190103204/1; 190100201/25;

190102501/9; 190102905/26

mε:džimec Far. مردماک **merdümek** 'mercimek'

m. 190103101/59; 190102401/8

mε:juž Far. نرگس **nergis** 'nergis çiçeği'

m. 190100401/109

mε:meda:ta: 'Mehmetağalar, sülale adı, lakap'

m. 190100201/24

mε:mədali 'Mehmetali, kişi adı'

m. 190300901/1

me:met 'Mehmet, kişi adı'

m. 190100901/73; 190102302/1

mε:mət 'Mehmet, kişi adı'

m. 190100901/268; 190100902/163; 190100902/197;
 190101901/33; 190102701/12; 190102701/37;
 190102901/145; 190103201/10; 190103401/57;
 190601601/1

m.+ti 190101901/181

mɛ:ɽdʒimɛc Far. مردماک **merdümek** ‘mercimek’

m. 190301401/72; 190300901/180; 190101901/40;
 190102901/320

me:vlit Ar. مولد **mevlid** ‘mevlüt’

m. 190103201/59

me:jdan ’zaman, imkân’

m.+u 190103205/27

mecic ‘mekik’

m. 190101901/318; 190102905/52

m.+i: 190501501/242

m.+i:n 190501501/243

m.+lɛ: 190101901/314; 190101901/321

m.+ɛ: 190101901/326

meçteb Ar. مکتب **mekteb** ‘mekteb, okul’

m. 190201501/16; 190201501/8

m.+i 190102501/30

mecteb Ar. مکتب **mekteb** ‘mekteb, okul’

m.	190201501/246		
m.+e	190500001/57		
m.+ε	190100902/119;	190201601/138;	190102301/45;
	190102301/53;	190102301/54;	190102301/56;
	190102901/347;	190102905/199;	190103202/24;
	190600701/74;	190600701/95;	190600701/96;
	190101901/137;	190102301/46	
m.+i	190600001/33;	190600001/36;	190101001/44;
	190103202/31;	190600701/86;	190100101/32
m.+idi	190600001/32;	190600001/37	
m.+imiz	190103001/53		
m.+inε	190103001/52		

mectep Ar. مکتب **mekteb** ‘mekteb, okul’

m.	190600001/34;	190600001/35
-----------	---------------	--------------

mectep Ar. مکتب **mekteb** ‘mekteb, okul’

m.	190102302/7;	190103202/41;	190103203/65;
	190601601/2;	190600701/91;	190600701/92
m.+lε:	190600701/90		
m.+lε:ni	190201501/459		
m.+lεr	190300201/22		
m.+lεrε	190600701/75		
m.+lεri	190201501/91;	190100101/11	

m.+tə 190600003/28; 190600003/6; 190100101/56;
190100402/11; 190103001/55; 190600701/81

mectup Ar. مکتوب **mektub** ‘mektup’

m. 190201501/368; 190102001/114; 190102701/133

m.+u 190201501/449

m.+un 190100002/77

mectu:ptəf- ‘mektuplaşmak’

m.-u:dukk 190103601/25

meç Bulg. мед ‘bal’

m. 190500901/137

meğbur Ar. مجبور **mecbur** ‘mecbur’

m. 190501501/96

meğilic ‘kırsal topluluklarda köyün zorunlu ve isteğe bağlı işlerinin köylülerce eşit şartlarda emek birliğiyle gerçekleştirilmesi, imece’

m.+lə: 190100401/54

meği ‘kırsal topluluklarda köyün zorunlu ve isteğe bağlı işlerinin köylülerce eşit şartlarda emek birliğiyle gerçekleştirilmesi, imece’

m. 190101201/242; 190103801/138; 190103801/207;

190103801/214; 190103801/238; 190100401/162;

190100401/53; 190101601/359; 190103701/8;

190501501/252; 190201503/1; 190201503/24;

190201503/46; 190100401/60; 190100401/143

m.+jə 190102701/129; 190201503/2

m.+lɛːdɛ	190100001/217;	190102701/127	
m.+lɛɾɛ	190103801/216;	190103801/241	
m.+lɛrin	190100401/62		
m.+si	190103801/221;	190101601/355;	190101601/361;
	190300901/173;	190501501/216;	190501501/256;
	190201503/32;	190201503/36;	190101601/362;
	190201503/36		
m.+sinɛ	190102001/44		

medovo Bulg. Медово ‘Medovo, Burgaz bölgesinde köy adı’

m.	190301401/2
-----------	-------------

medrese ‘medrese’

m.	190101601/162;	190102302/10;	190102302/20;
	190102302/8		

m.+ji	190101601/163
--------------	---------------

mefat ‘vefat’

m.	190102001/98
-----------	--------------

mefta: Ar. موتا **mevta**: ‘mevta’

m.	190103201/66
-----------	--------------

m.+ju	190103201/47
--------------	--------------

mɛhmɛt ‘Mehmet, kişi adı’

m.	190101601/24
-----------	--------------

mejdān Ar. ميدان **meydan** ‘meydan’

m.	190102905/241;	190102905/10
m.+a	190201501/432;	190201501/435
m.+da	190501501/286	
mejdauu	190101601/172	
m.+umuu	190100101/45	
m.+naru	190101601/164	

mejva ‘meyva’

m.+ju	190102903/31
--------------	--------------

melec ‘melek’

m.	190101301/25
-----------	--------------

memnu:n Ar. ممدنون **memnun** ‘memnun’

m.	190100004/4;	190100402/1
m.+u	190101801/151;	190101601/232

menecfe Far. ن ف شه **benefşe** ‘menekşe’

m.	190100002/75;	190300901/58;
	190100401/114	

meneffe Far. ن ف شه **benefşe** ‘menekşe’

m.	190103201/25;	190103201/26;
	190101802/110;	
	190100201/28;	190101802/111

menefşedzic ‘menekşecik’

m.	190103201/34
-----------	--------------

menzil Ar. منزل **menzil** ‘Menzil, Burgaz bölgesinde yer adı’

m. 190100901/80

mera Ar. مرعى, mer'a 'çayırılık, otlak'

m. 190101901/345; 190500901/215

m.+da 190100902/55; 190102901/81;
190102903/51

m.+ta:da 190100404/18

m.+tar 190102901/214

m.+taru 190101901/168

m.+tarumuuz 190102901/239

m.+muзда 190102901/249

m.+su 190101901/347

merak Ar. مراق mera:k 'merak'

m.+a: 190101801/98

mera:k Ar. مراق mera:k 'merak'

m. 190102901/82

m.+ta 190102801/94

meraktu 'meraklı'

m. 190101801/77

m.+jdu 190100901/185

m.+jdum 190103001/50

merazu 'mera, tarla, çayır bekçisi'

m. 190102901/353

mereze Bulg. **мрежа** ‘file, ağ şeklinde örgü’

m.+le: 190101901/293

merezezic ‘filecik, ağ şeklinde küçük örgü’

m. 190101602/109

merjyz Far. **نرگس** **nergis** ‘nergiz çiçeği’

m. 190101802/105; 190101802/108

meşe ‘meşe ağacı’

m. 190100901/306; 190100901/323; 190101001/34;
 190100101/117; 190100101/118; 190100101/38;
 190101601/385; 190101901/229; 190102901/241;
 190300901/63; 190500901/11; 190100002/44;
 190100002/45; 190700001/3; 190100902/66;
 190100401/124; 190100404/7; 190101601/374;
 190101601/383; 190101601/385; 190101901/263;
 190102301/85; 190102401/19; 190103201/36;
 190103203/17; 190100101/118; 190103201/41

m.+dir 190601601/14

m.+nin 190100101/118

mesela: Ar. **مثلا** **mesela:** ‘mesela’

m. 190101201/170; 190101201/219; 190101201/244;
 190101601/109; 190101601/46; 190102701/128;
 190102701/132; 190103201/24; 190501501/118;

190100403/30; 190101802/79; 190102901/194

mesela: Ar. مَسْأَلَة **mesela:** ‘mesela’

m. 190201501/98

mesele Ar. مَسْأَلَة **mesele** ‘mesele’

m.+si 190501501/102

m.+sini 190201503/1

mesets Bulg. месеци ‘yılın oniki bölümünden her biri’

m. 190700001/56

mestfit Ar. مَسْجِد **mescid** ‘mescit’

m. 190102901/59

meştnost Bulg. местност ‘yer, çevre, mevki, arazi, muhit’

m. 190700001/14

mestnost Bulg. местност ‘yer, çevre, mevki, arazi, muhit’

m.+un 190301401/25

mestni Bulg. местни ‘yerli’

m. 190103401/62

met et- ‘övmek’

m.e.-e:ri 190101801/152

metro Fr. **metre** ‘metre’

m. 190100401/171; 190200901/11; 190100401/171;

190200001/53; 190100401/171

metre Fr. **metre** ‘metre’

m. 190700001/63; 190102901/85

meva:t ‘vefat’

v. 190102001/100

mevlid Ar. مولد **mevlid** ‘mevlit’

m.+ε 190101001/136

mevlit Ar. مولد **mevlid** ‘mevlit’

m.+lerε 190201501/187

meza: Ar. مزار **meza:r** ‘mezar’

m. 190102201/47; 190102201/48; 190102201/50;
190103201/38

m.+ta: 190201501/58; 190101901/380; 190101901/380

m.+tanu 190100902/40

m.+taruun 190100002/67

meza:tuuk ‘mezarlık’

m. 190100002/55; 190100002/66

m.+u: 190100002/66

m.+u:n 190600001/27; 190100901/153; 190100901/157;
190100901/271

meza:tuuq ‘mezarlık’

m. 190100902/40

m.+ta 190102901/76

mezar Ar. مزار **meza:r** ‘mezar’

m. 190600001/29; 190600002/12; 190101001/33

m.+a 190101001/36; 190101802/83

m.+la: 190600002/9; 190600001/23

m.+uun 190102901/68

mezun Ar. مأنون **mezun** ‘mezun’

m.+u 190101601/4

mi ‘mi’

m. 190100001/205; 190100001/207; 190100001/51;
 190100002/55; 190100003/37; 190100003/63;
 190100003/9; 190100004/3; 190100005/2;
 190100006/12; 190100006/33; 190201501/110;
 190201501/122; 190201501/130; 190201501/14;
 190201501/149; 190201501/19; 190201501/20;
 190201501/208; 190201501/255; 190201501/280;
 190201501/370; 190201501/379; 190201501/396;
 190201501/401; 190201501/423; 190201501/99;
 190500001/61; 190600001/30; 190600001/31;
 190600002/5; 190600002/51; 190700001/30;
 190700001/33; 190100901/174; 190100901/251;
 190100901/252; 190100901/264; 190100901/280;
 190100901/341; 190100902/106; 190100902/180;
 190100902/199; 190100902/81; 190100902/93;

190101001/100;	190101001/108;	190101001/126;
190101001/130;	190101001/148;	190101001/40;
190101001/61;	190101001/64;	190100101/104;
190100101/111;	190100101/167;	190100102/1;
190100102/15;	190100102/66;	190101201/110;
190101201/185;	190101201/232;	190101201/244;
1190102901/159;	190101301/26;	190301401/66;
190100401/110;	190100401/171;	190100401/172;
190100401/77;	190100402/49;	190100402/50;
190101601/276;	190101601/309;	190101601/381;
190101601/394;	190101602/45;	190101602/7;
190101602/81;	190101603/29;	190101603/40;
190101603/7;	190101801/113;	190101801/75;
190101801/9;	190101801/98;	190101801/99;
190101802/36;	190101901/129;	190101901/211;
190101901/253;	190101901/357;	190200001/48;
190201601/119;	190201601/132;	190201601/160;
190201601/48;	190202501/1;	190102301/56;
190102401/22;	190102501/8;	190102601/6;
190102701/85;	190102801/96;	190102901/177;
190102905/211;	190102905/218;	190102905/219;
190102905/221;	190200901/30;	190102901/300;

	190102901/325;	190102903/12;	190102903/13;
	190102903/21;	190102903/27;	190102904/29;
	190102905/264;	190102905/286;	190300901/181;
	190300901/190;	190300901/200;	190300901/28;
	190103202/58;	190103202/60;	190103204/7;
	190103401/1;	190103401/52;	190103401/57;
	190300501/7;	190103701/106;	190103701/21;
	190103701/89;	190103702/38;	190103703/74;
	190501501/145;	190501501/214;	190501501/258;
	190501501/73;	190201503/11;	190201503/24;
	190201503/37;	190601601/78;	190600601/2;
	190600601/24;	190600601/35;	190600701/19;
	190600701/91;	190600701/92;	190600701/96;
	190600702/30;	190600703/18;	190600703/26;
	190600703/29;	190500901/130;	190500901/142;
	190500901/144;	190500901/222;	190500901/29;
	190500901/57;	190500901/80;	190100006/33;
	190201501/32;	190600002/93;	190100401/196;
	190101801/21;	190103202/60;	190600701/56
mi:idi	190101301/35		
m.+din	190101201/64		
m.+jdi	190201701/57;	190101201/147	

m.+jdin 190100401/93

m.+siniz 190101001/125

mi:de Ar. **معدة** mide ‘mide’

m. 190101901/213; 190300901/102

mi:nɕi Bulg. **Минчо** ‘Minço, kişi adı’

m. 190102901/188

mi:rɛm ‘Meryem, kişi adı’

m. 190100901/6; 190101602/84; 190101603/50;

190101603/53; 190300201/78

microbus Bulg. **микробус** ‘minibüs’

m. 190101801/41; 190101801/42

milet Ar. **مِلّت** millet ‘millet’

m.+indɛnim 190102904/4

mina:re Ar. **منارة** mena:re ‘minare’

m. 190102901/71; 190102901/72

m.+jɛ 190100404/11

m.+sindɛ 190100404/10

mina Bulg. **мина** ‘maden ocağı’

m.+dan 190102501/6

mineraɫna Bulg. **минерална** ‘mineralli’

m. 190102901/149

minɛvɛr ‘Münevver, kişi adı’

m. 190100001/68

m.+in 190100001/52

menefʃe Far. **منهفشه** **benefşe** ‘menekşe’

m. 190102601/113; 190103801/12; 190101901/210

mini ‘hindi’

m. 190700001/27; 190700001/20; 190700001/27;
190700001/36; 190700001/37; 190103703/71

minibys ‘minibüs’

m.+le 190600601/57

mintʃe Bulg. **Минчев** ‘Minçev, kişi adı, soyad’

m. 190102901/188

misa:fir Ar. **مسافر** **müsa:fir** ‘misafir’

m. 190103201/1

misa:fir Ar. **مسافر** **müsa:fir** ‘misafir’

m. 190102302/37; 190600002/107

m.+iniz 190101001/25

misa:firlic ‘misafirlik’

m. 190700001/25

misı: ‘mısır’

m. 190201501/32; 190100101/34; 190103801/207;
190103801/216; 190103801/221; 190103801/222;
190100401/203; 190100401/206; 190100401/58;

	190100401/59;	190101601/156;	190101601/354;
	190101601/355;	190101601/361;	190101601/362;
	190101601/372;	190101901/152;	190101901/284;
	190102001/44;	190103701/26;	190501501/216;
	190201503/30;	190201503/48	
m.+ləri	190103801/222;	190201503/41	
m.+lərin	190201503/31		
misi:lic ‘mısırlık’			
m.+tən	190103801/267		
misir ‘mısır’			
m.	190103801/29;	190101901/149;	190101901/173;
	190100401/203;	190100401/207;	190100401/208;
	190100401/52;	190102901/324;	190300901/173;
	190300901/174;	190300901/177;	190501501/215;
	190500901/180;	190500901/195;	190200901/24;
	190200901/29;	190102905/26	
m.+dir	190100002/16		
m.+ə	190100401/205		
m.+i	190101601/363;	190101601/368;	190501501/219
misrini	190501501/221		
m.+in	190501501/220;		
mizəvirle- ‘müzevirlemek, ihbar etmək’			

m.-ε:le:	190101801/95		
mu ‘mɪ’			
m.	190100001/164;	190100001/171;	190100001/213;
	190100002/36;	190100004/2;	190100004/7;
	190100006/47;	190201501/236;	190201501/434;
	190201501/95;	190101701/56;	190500001/42;
	190500001/50;	190600001/13;	190600001/19;
	190600002/103;	190600002/104;	190600002/5;
	190700001/39;	190700001/6;	190100901/10;
	190100901/111;	190100901/158;	190100901/287;
	190100901/297;	190100901/78;	190100902/135;
	190100902/200;	190100902/203;	190100902/44;
	190100902/49;	190100902/68;	190103101/16;
	190101001/106;	190101001/128;	190101001/4;
	190100101/25;	190100102/15;	190100102/21;
	190100102/47;	190101201/104;	190101201/133;
	190101201/136;	190101201/171;	190101201/215;
	190101201/23;	190101201/234;	190101201/243;
	190101201/244;	190101201/62;	190101201/96;
	190100401/132;	190100401/148;	190100401/151;
	190100401/156;	190100401/169;	190100401/77;
	190100402/19;	190100402/52;	190100402/6;

190101601/187;	190101601/211;	190101601/227;
190101601/262;	190101601/265;	190101601/316;
190101601/340;	190101601/346;	190101602/80;
190101602/86;	190101603/12;	190101603/40;
190101603/52;	190101603/7;	190101801/107;
190101802/28;	190101901/168;	190101901/288;
190101901/377;	190101901/60;	190101901/94;
190201601/35;	190201601/78;	190201601/80;
190202501/4;	190102301/60;	190102302/14;
190102302/49;	190102302/50;	190102501/31;
190102501/32;	190102501/55;	190102601/1;
190102601/26;	190102801/56;	190102801/81;
190102901/163;	190102905/214;	190102901/276;
190102901/284;	190102901/369;	190102903/15;
190102903/16;	190102903/30;	190102905/249;
190102905/257;	190102905/261;	190102905/117;
190102905/17;	190102905/28;	190102905/55;
190300901/151;	190300901/185;	190300901/246;
190300901/83;	190301601/18;	190103201/35;
190103201/77;	190103202/46;	190103203/64;
190103206/10;	190103206/3;	190103401/20;
190103401/66;	190103701/34;	190103701/47;

190103701/52; 190103701/76; 190103701/96;
 190103901/14; 190501501/124; 190501501/145;
 190501501/169; 190501501/177; 190501501/188;
 190501501/26; 190201503/46; 190201503/6;
 190601601/57; 190601601/58; 190601601/71;
 190600601/18; 190600601/44; 190600701/45;
 190600701/67; 190600701/89; 190600701/96;
 190500901/10; 190500901/159; 190500901/92;
 190100001/213; 190201501/185; 190100901/17;
 190100901/42; 190103101/16; 190100101/50;
 190100401/64; 190100402/1; 190102801/67;
 190102904/17; 190300901/246; 190103201/8;
 190201503/46

m.+.jdu 190501501/103

m.+dur 190103801/180

m.+sun 190201501/203

m.+sunuz 190201501/233

mıglen Bulg. **Мъглен** ‘Mıglen, Burgaz bölgesinde köy adı’

m.+ε 190100901/42

muratlık ‘Muratlık, sülale adı, lakap’

m. 190100901/11

müreza Bulg. **мрежа** ‘file, ağ şeklindeki örgü’

m. 190600002/62

murzeł Bulg. **мързел** ‘tembellik, miskinlik’

m. 190500001/50

musa:fir ‘misafir’

m. 190102903/64

musaf Ar. **مصنف** **mushaf** ‘mushaf’

m.+u 190101601/154

musa:f Ar. **مصنف** **mushaf** ‘mushaf’

m.+u 190103201/76

musa:lar ‘Musalar, sülale adı, lakap’

m. 190103401/52; 190103401/11

musa:fi: Ar. **müsa:fir** ‘misafir’

m.+le: 190101901/106

muska ‘muska’

m. 190100201/97

mustafa ‘Mustafa, kişi adı’

m. 190101602/50

mustava ‘Mustafa, kişi adı’

m. 190100901/140; 190103801/2; 190100401/2;

190101801/118; 190100401/2

m.+jla 190600601/22

m.+nuu 190101601/113

muştavala: ‘Mustafalar, lakap’

m. 190100401/3; 190100101/19

muştavalar ‘Mustafalar, lakap’

m. 190103401/14

muızrak Ar. مزراق **mızrak** ‘mızrak, kargı’

m. 190100902/95; 190100902/96; 190100902/97

muızko Bulg. мъжко ‘erkeğe ait, erkeğe özgü’

m. 190101601/339; 190101601/338

molba Bulg. молба ‘dilekçe’

m. 190201501/280

mor ‘mor’

m.+u 190301401/41

mu ‘mu’

m. 190100001/187; 190100001/61; 190100002/26;
190100002/56; 190100004/16; 190100201/12;
190100006/47; 190201501/115; 190201501/416;
190600001/36; 190700001/65; 190100901/171;
190100901/218; 190100901/341; 190100902/57;
190100902/74; 190103101/12; 190103101/20;
190103101/22; 190103101/27; 190100101/139;
190100101/73; 190101201/232; 190101201/253;
190102905/99; 190100401/70; 190101602/30;

190101603/55; 190101801/141; 190101802/107;
 190101901/75; 190102301/46; 190102302/30;
 190102801/19; 190102801/20; 190102905/234;
 190102905/140; 190300901/105; 190300901/78;
 190300901/79; 190300201/91; 190103202/69;
 190103202/73; 190103204/19; 190103206/29;
 190103206/6; 190103701/78; 190103701/88;
 190103703/37; 190103703/40; 190501501/124;
 190201503/45; 190500901/146; 190500901/223;

mu:tar Ar. **مد تار muhta:r** ‘muhtar’

m. 190201501/200; 190100902/165; 190102701/12

muba:rec Ar. **م بارک mübarek** ‘mübarek’

m. 190103701/33

mubah Ar. **م باح muba:h** ‘mübah’

m.+tuu 190101601/202

muhabbet Ar. **مد بت muhabbet** ‘muhabbet’

m. 190100901/159

mum ‘mum’

m. 190600002/71; 190102901/88

muradören ‘Muratören, Burgaz bölgesinde yer adı’

m. 190201501/192

murad ‘Murat, kişi adı’

m.+a 190101201/81

muradε:li ‘Muradeli, kişi adı’

m. 190201501/12

musa:de ‘müsade’

m. 190100002/81; 190102901/133

musa:fir Ar. **müsa:fir** ‘misafir’

m. 190201501/396; 190201501/401; 190202501/9

muska ‘muska’

m. 190301601/4

mustafa ‘Mustafa, kişi adı’

m. 190101601/38; 190102001/24

mustava ‘Mustafa, kişi adı’

m. 190101801/28

muşmuṭa Yun. **muşmula** ‘muşmula’

m. 190101901/257; 190103801/304; 190101601/378;
190103203/20

m.+ju 190101901/262

mutalipler ‘Mutalipler, sülale adı, lakap’

m. 190103401/14

muvaḳ Ar. **موفق** **muvaḳḳ** ‘muvaḳḳ, başarmış, başarılı’

m.+tur. 190501501/191

muzikant Bulg. **музикант** ‘müzisyen’

m. 190101601/352

my ‘mü’

m. 190201501/296; 190700001/55; 190100902/181;
 190103101/11; 190101001/127; 190101201/136;
 190103801/47; 190100401/252; 190101601/316;
 190101602/48; 190201701/13; 190101801/46;
 190101901/377; 190102201/45; 190102301/83;
 190301601/13; 190103201/44; 190103201/46;
 190103201/54; 190103701/64; 190201503/45

my: min Ar. مؤمن **mümin** ‘mümin’

m. 190201601/114; 190201601/115

müdü ‘müdür’

m.+leri 190101601/380

mylver ‘mürver çiçeği’

m. 190301401/40

mymyn_ali ‘Müminali, lakap’

m. 190600001/7; 190600001/9

myslyman Ar. مُسْلِمَان **müselm:n** ‘Müslüman’

m. 190102901/58

m.+du:ta: 190103401/42

myslymannuk ‘Müslümanlık’

m. 190103401/43

myfteri ‘*mec.* damat adayı’

m. 190201501/21

n

na Bulg. **на** ‘için, -a/-e’

n. 190700001/74; 190101601/120

na ’nasıl, ne şekilde, ne kadar’

n. 190201501/414; 190101901/165; 190101901/272;
190202501/15

na:b-‘ne yapmak’

n.-a:la: 190102905/140

n.-a:sun 190101901/118

n.-aḏḏəz 190201701/29

n.-ajum 190100902/18

n.-aḷum 190100902/124; 190103401/67; 190103703/55;
190103601/32; 190102901/180

n.-asan 190101801/135

n.-a3a:nu 190102901/166

n.-ḏam 190101001/148

n.-ḏaz 190700001/35

n.-ḏec 190101901/19; 190102801/9

n.-dʒen	190103701/2	
n.-dʒəz	190102801/90	
n.-e:	190102001/46;	190202501/5
n.-e:la:	190100902/176;	190103702/58
n.-e:lum	190101603/31	
n.-e:sun	190101803/48;	190101803/75
n.-em	190102901/167	
n.-ɛm	190100902/137	
na:ben	190102905/97	
n.-ũdʒan	190101701/38	
n.-udʒaz	190101901/183	
n.-uʒen	190101201/216	
n.-uɫdʒec	190103701/66	
n.-ʒecɫa:	190102905/185	
n.-uʒen	190101603/4	

na:mu:s Ar. **ناموس** **na:mu:s** ‘namus’

n.	190201501/415;	190201501/423
n.+unw	190201501/435;	190201501/437

na:nɛ Ar. **نانه** **na'na:** ‘nane’

n.	190501501/10	
n.+si	190102901/262	
n.+sini	190300901/194	

na:p- ‘ne yapmak’

n.-aɫum	190103801/100	
n.-aʒa:nuu	190601601/38	
n.-ma:	190600701/10	
n.-uɟɛn	190100201/9	
n.-ɟak	190103701/4	
n.-ɟan	190100003/50	
n.-ɟan	190600701/15	
n.-ɟəʒ	190100203/10;	190201701/28
n.-tuɫa:	190100901/111	

na:s ‘nasıl’

n.	190100901/195
-----------	---------------

na:suu ‘nasıl’

n.	190201501/356;	190100101/75
-----------	----------------	--------------

na:sɟa ‘nasıl’

n.	190100402/17
-----------	--------------

na:zɫu ‘nazlı’

n.	190101801/171
-----------	---------------

nabur Bulg. **набор** ‘yaşıt, akran’

n.+um	190102001/16
--------------	--------------

nada:ɫa: ‘Nadırlar, Burgaz bölgesinde köy adı’

n.	190101901/387;	190100403/13
-----------	----------------	--------------

n.+dan 190301401/47; 190301401/48

nada:lar ‘Nadırlar, Burgaz bölgesinde köy adı’

n.+u 190102901/90

nadu: deresi ‘Nadır Deresi’

n.d.+sinε 190100401/200

nadžije ‘Naciye, kişi adı’

n.+den 190100001/99

nadu: ‘Nadırlar, Burgaz bölgesinde köy adı’

n. 190100401/197; 190100401/200

n.-du 190103601/40

nadu:rla: ‘Nadırlar, Burgaz bölgesinde köy adı’

n. 190101201/170

nadu: ‘Nadırlar, Burgaz bölgesinde köy adı’

n. 190100003/1

n.+da 190101201/233

n.+un 190101201/171

najlon İng. **nylon** ‘naylon’

n. 190101901/290

n.+na 190101602/116

n.+nan 190101201/133

n.+narı 190101201/132

n.+un 190202501/8

nakulduuk ‘nakil çiçeği, salkım çiçeği, silene’

n. 190101901/197

n. 190101802/102

nalbantla: ‘Nalbantlar, sülale adı, lakap’

n. 190100002/40; 190100003/17

namas Far. نماز **nama:z** ‘namaz’

n. 190103703/8

namaz Far. نماز **nama:z** ‘namaz’

n. 190102901/142

n.+dajum 190200901/46

n.+u 190101802/74; 190101802/75

n.+unda 190201501/419

namazluk ‘namazlık’

n.+u: 190101901/281; 190101901/301

namuz Far. نماز **nama:z** ‘namaz’

n.+unw 190101802/76

naşet Bulg. наред ‘bir sırada, beraber, düzenli’

n. 190200901/18

naroden Bulg. народен ‘halka ait, halka mahsus’

n. 190102901/193

nartsis Bulg. нарцис ‘nergis çiçeği’

n. 190101601/377

narufe:nije Bulg. **нарушение** ‘ihlal, bozma’

n. 190102901/163

nası ‘nasıl’

n.+jsa 190101901/60

nasũ ‘nasıl’

n. 190103702/62; 190101802/6

n.+sa 190102901/91

naşu ‘nasıl’

n. 190103801/24; 190300901/16;
190102801/35;

190102903/23

nasu ‘nasıl’

n. 190100001/69; 190100002/8; 190100006/43;
190100901/199; 190100901/236; 190100902/137;
190100902/187; 190100902/53; 190101001/76;
190101602/1bak, 190101602/108; 190101801/103;
190101801/151; 190101803/43; 190201601/118;
190102801/24; 190300901/67; 190201503/21;
190500901/138; 190100001/106; 190201501/430;
190201501/44; 190201501/94; 190500001/17;
190500001/31; 190100901/236; 190100902/123;
190100101/152; 190301401/44; 190100404/45;

190101601/146; 190101601/28; 190101601/296;
 190101601/326; 190101901/81; 190102301/13;
 190102301/14; 190102601/87; 190102701/112;
 190102701/114; 190102701/122; 190102701/91;
 190102801/101; 190102801/25; 190102901/108;
 190102901/251; 190102901/357; 190102903/36;
 190102904/26; 190300901/109; 190301601/8;
 190103703/26; 190103703/46; 190501501/143;
 190501501/199; 190600701/81; 190500901/161;
 190500901/62; 190100102/57; 190100102/48;
 190103801/322; 190100402/39; 190101802/107

n.+du 190100902/54; 190100102/48

n.+du:mu 190102904/28

nastfa ‘nasıl’

n. 190100004/19

naʃalnic Bulg. **началник** ‘müdür, üst düzey yönetici’

n.+i:di 190102901/191; 190102901/192

naz Far. **ناز** **naz** ‘naz’

n. 190501501/162

naza: Ar. **نظر** **nazar** ‘nazar’

n. 190103701/34

ne (ne ED 774a) ‘ne’

n.	190100001/123;	190100001/153;	190100001/164;
	190100001/167;	190102002/3;	190100201/113;
	190100201/124;	190100006/10;	190201501/109;
	190201501/267;	190201501/445;	190201501/454;
	190201501/64;	190201501/95;	190500001/39;
	190600002/50;	190600002/57;	190600002/74;
	190600002/98;	190100901/142;	190100901/188;
	190100901/19;	190100901/256;	190100901/63;
	190100902/147;	190100902/191;	190101001/39;
	190101001/4;	190100101/25;	190100101/59;
	190100102/59;	190101201/2;	190101201/28;
	190103801/114;	190103801/135;	190103801/177;
	190103801/245;	190103801/264;	190103801/291;
	190103801/53;	190103801/54;	190103801/91;
	190103801/92;	190103801/99;	190100401/197;
	190100401/257;	190100401/137;	190100401/14;
	190100401/143;	190100401/165;	190100401/167;
	190100401/172;	190100401/20;	190100401/30;
	190100401/60;	190100402/46;	190101601/104;
	190101601/134;	190101601/214;	190101601/61;
	190101601/84;	190101601/88;	190101602/101;
	190101602/76;	190201701/41;	190201701/45;

190101801/101;	190101801/104;	190101801/131;
190101801/34;	190101801/75;	190101801/87;
190101802/38;	190101901/147;	190101901/216;
190101901/253;	190101901/348;	190101901/49;
190101901/5;	190101901/6;	190101901/83;
190200001/48;	190202501/3;	190201601/60;
190102401/3;	190102701/111;	190102701/117;
190102801/1;	190102901/187;	190102901/385;
190102903/22;	190102904/17;	190102905/100;
190102905/170;	190102905/200;	190103001/45;
190103001/59;	190300901/14;	190300901/70;
190300201/2;	190103203/70;	190103206/12;
190103206/2;	190103206/26;	190103206/38;
190103206/4;	190103401/22;	190300501/19;
190103701/1;	190103701/109;	190103701/7;
190103702/13;	190103702/35;	190103702/45;
190103702/68;	190103702/78;	190103702/93;
190103703/41;	190103703/63;	190103703/66;
190103703/7;	190501501/225;	190501501/226;
190501501/232;	190501501/233;	190501501/27;
190501501/275;	190601601/16;	190600601/13;
190600601/54;	190600601/6;	190600701/38;

190600701/45;	190600701/83;	190600702/41;
190600801/24;	190500901/123;	190500901/63;
190101901/65		

ne (**ne** ED 774a) ‘ne’

n.

190100001/72;	190100002/16;	190100002/9;
190100003/46;	190100003/6;	190100201/121;
190100006/32;	190201501/113;	190201501/148;
190201501/185;	190600001/19;	190600002/64;
190600002/83;	190600002/90;	190600003/12;
190600003/22;	190700001/33;	190700001/61;
190100902/111;	190100902/116;	190100902/139;
190100902/142;	190100902/144;	190100902/151;
190100902/152;	190100902/181;	190100902/205;
190100902/34;	190100902/70;	190100101/104;
190100101/81;	190100101/85;	190100102/15;
190100102/66;	190101201/122;	190101201/243;
190101201/249;	190101201/30;	190103801/248;
190100401/256;	190100401/34;	190100401/42;
190100401/47;	190100403/23;	190100403/27;
190101601/130;	190101601/187;	190101601/278;
190101601/285;	190101601/345;	190101601/346;
190101601/99;	190101602/76;	190101603/12;

190201701/40;	190101901/186;	190101901/307;
190101901/33;	190101901/37;	190201601/127;
190201601/94;	190102301/27;	190102302/51;
190102501/59;	190102601/26;	190102701/111;
190102701/123;	190102701/124;	190102701/54;
190102701/55;	190102701/95;	190102901/160;
190102901/170;	190102901/171;	190102901/180;
190102901/56;	190102901/234;	190102901/310;
190102901/323;	190102905/134;	190102905/5;
190301601/17;	190103601/35;	190103701/50;
190103702/88;	190103702/92;	190103703/41;
190501501/256;	190501501/55;	190600601/44;
190600701/12;	190600702/10;	190600703/29;
190500901/117;	190500901/227;	190500901/31;
190100902/199;	190100902/209	

ne: Bulg. **не е** ‘değil’

n. 190600701/99

nε: ‘niye, neden’

n.	190100901/251;	190100901/260;	190100902/168;
	190100902/189;	190100902/190;	190101001/48;
	190101001/49;	190100401/243;	190100401/270;
	190101602/114;	190101801/72;	190101801/94;

190102001/55;	190201601/52;	190102501/54;
190102501/55;	190200901/18;	190103001/28;
190500901/76		

ne: ɓlem ‘ne bileyim’

n. 190100902/44

ne: ɓlɛm ‘ne bileyim’

n. 190102501/59; 190600701/36

nɛ:dɛ ‘nerede’

n.	190100004/17;	190100201/58;	190201501/337;
	190600003/21;	190600003/28;	190100901/217;
	190100901/227;	190101601/67;	190101602/78;
	190101602/92;	190101901/170;	190101901/342;
	190102001/14;	190102201/34;	190102701/38;
	190102801/28;	190103702/24;	190501501/214;
	190501501/264;	190601601/76;	190101602/6;
	190102001/14;	190102701/88;	190102905/99

n.+di:ni 190102901/56

nɛ:dɛn ‘nereden’

n.	190100006/19;	190201501/256;	190101602/42;
	190101803/60;	190102001/107;	190102001/12;
	190201601/72;	190102302/13;	190200901/34;
	190102904/28;	190102905/268;	190103201/1;

	190103702/69;	190500901/4;	190101001/25
ne:j ‘ne’			
n.	190100401/196		
n.+di	190100902/33		
n.+di:ni	190102001/78		
n.+le	190101701/14		
n.+le	190101201/154;	190100401/139;	190102302/59;
	190103206/21		
n.+se	190100901/230;	190100101/69;	
	190103701/81;		
	190100101/104;	190103206/26	
ne:le ‘ne ile’			
n.	190102801/97		
ne:rdε ‘nerede’			
n.	190300901/14;	190600702/16	
nε:rdε ‘nerede’			
n.	190100002/9;	190101803/101;	190600701/17
ne:tʃi ‘niçin, neden’			
n.	190101801/137		
ne:tʃin ‘niçin, neden’			
n.	190200001/41;	190600001/62	
nε:tindε ‘benzerliğinde, gibi’			

n. 190102905/283

ne:tlən- ‘niyetlenmek’

n.-dic 190101602/23

ne bīlem ‘ne bileyim’

n. 190102501/47; 190600601/18; 190102301/16;
190600601/25; 190500901/76; 190102905/102;
190102301/78

nedən ‘neden’

n. 190700001/6; 190201501/14; 190100401/79;
190102301/78; 190102903/30; 190201503/37;
190500901/3; 190500901/9
n.+sə 190100003/54; 190100003/57

nedži:bə: ‘Necibe’

n. 190103001/11

nəfuut ‘nohut’

n. 190103701/26

neftozavot Bulg. **нефтозавод** ‘petrokimya fabrikası’

n.+a 190500901/106; 190100902/156; 190601601/85

n.+ta 190100403/3

ne (ne ED 774a) ‘ne’

n.+j 190100401/207; 190201701/44

n.+jdi 190102301/30; 190103703/43

n.+jε	190101601/234;	190101803/27;	190101803/46;
	190103701/96;	190600601/47;	190500901/198
n.+jimε	190101601/93;	190101601/94	
n.+jimiz	190103801/203		
n.+jmif	190100201/6		
n.+jsε	190201503/26;	190601601/60;	190601601/82
n.+lε:	190102903/28		
n.+lεr	190103801/147		
n.+lεri	190100101/84		
nemni ‘nemli’			
n.	190101201/186		
nεnε ‘nine’			
n.	190102701/35		
n.+miz	190103601/47		
n.+n	190101601/96;	190102701/82	
n.+ndεn	190101601/95		
n.+nnε	190102701/89		
nεnεdʒic ‘kendisine şefkat ve acıma duyulan nine’			
n.	190101803/83;	190101803/84;	190101803/90
n.+dʒi:	190101803/85		
n.+dʒi:n	190101803/81		
nεnε ‘nine’			

n. 190101803/75; 190102701/34; 190103601/47;
 190100902/141; 190102701/35; 190101803/86;
 190101803/88; 190100902/141

n.+ji 190101803/87

n.+lɛ: 190100902/60

n.+lɛrimizdən 190501501/125

n.+m 190100902/129; 190103801/118; 190103801/119;
 190103801/140; 190101801/113; 190103001/29;
 190103001/34

n.+mɛ 190700001/4

n.+min 190103801/133

n.+sini 190101801/126

n.+sinnɛjdi 190101801/3

n.+sinnɛjdilɛ: 190101801/5

nerdɛ ‘nerede’

n. 190600002/5; 190100403/27; 190102901/373

nerdən ‘nereden’

n. 190100403/9

nɛrdɛ ‘nerde’

n. 190100902/152

nɛrdən ‘nerden’

n. 190101601/104

n.+siniz 190100902/2

nere: ‘nereye’

n. 190100003/50; 190100201/81; 190201501/267;
 190100902/154; 190102001/121; 190102001/126;
 190601601/34; 190600701/58; 190100901/71;
 190501501/195; 190101601/67

nere:n ‘nereye’

n. 190101901/124

neredən ‘nereden’

n. 190102001/121

nerejε ‘nereye’

n. 190102001/120; 190101803/60; 190100001/21

neren ‘nereye’

n. 190101601/242; 190101603/74; 190102701/70

neresi ‘neresi’

n. 190201601/74

n.+ndε 190300501/15

nεji ‘nasıl’

n. 190103801/11

netfin ‘niçin, neden’

n. 190100101/51; 190101602/40; 190101603/24;
 190101801/137; 190102901/158

n.+se 190100004/4; 190600001/65; 190100402/1

neṭfi ‘niçin, neden’

n.+se 190101602/65; 190101602/72

nefseme: kuzu ‘çiçek türü, nefseme kuzu çiçeği’

n. k. 190101901/196

nezi:ha ‘Neziha, kişi adı’

n. 190300901/1

n.+m 190300901/12

ni ‘nasıl, ne şekilde’

n. 190600001/12

n.+i:di 190100901/82

nica: Ar. نكاح **nika:h** ‘nikâh’

n. 190101601/240

n.+juu 190102701/68

n.+nuu 190102701/62

nije ‘niye, neden’

n. 190600002/45; 190101602/84; 190102701/48

nine ‘nine’

n. 190101803/80

n.+le:miz 190201501/75

n.+m 190103801/107; 190101801/6; 190101801/69

n.+n 190101801/115; 190101801/117

n.+ni:n 190201501/349

ninedȝic ‘kendisine şefkat ve acıma duyulan nine’

n. 190101803/73

n.+ε: 190101803/72

n.+i:m 190201601/104; 190201601/104

nisan ‘Nisan ayı’

n. 190202501/13; 190300501/29

nişadur Far. شادر ن **niša:dır** ~ شادور ن **niša:dur** ‘nişadır, amonyak’

n.+u 190100006/14

nişan Far. شان ن **niša:n** ‘nişan’

n. 190600701/12; 190600701/6

nişanna- ‘nişanlanmak’

n.-duŋa: 190100401/9

nişannan- ‘nişanlanmak’

n.-duk 190300901/48

n.-dum 190100401/5; 190100401/6

nişannu ‘nişanlı’

n. 190100401/10

nişannu ‘nişanlı’

n. 190300901/48

niŋin ‘niçin’

n. 190200001/54; 190103401/29

niza:m Ar. نِظَام **nīẓa:m** ‘dizi, sıra, düzen’

n. 190600002/30; 190600002/29

niza:m_āscerī ‘nizam askerî’

n.ā. 190600002/30

niza:m_mustafāla: ‘Nizam Mustafalar, sülale adı, lakap’

n.m. 190600002/29

nizamnuk ‘Nizamlık, sülale adı, lakap’

n. 190600002/31

na:b- ‘ne yapmak’

n.-aṭum 190101901/149

n.-e:ru 190101803/10

n.-e:sin 190600002/109

n.-e: 190100004/1

n.-ejlar 190101801/51

nufadur: Far. شادر نِ **niṣa:dır** ~ شادور نِ **niṣa:dur** ‘nişadır, amonyak’

n. 190100006/7

nufan Far. شان نِ **niṣa:n** ‘nişanlanma sırasında yapılan tören’

n. 190100001/29; 190100002/61; 190201501/425;

190102701/3

n.+unw 190201501/429

nufannan- ‘nişanlanmak’

n.-dum 190101901/3

n.-e:la: 190102401/27

n.-muɣ 190103001/21

nuɣannu ‘nişanlı’

n. 190201501/206; 190101901/4; 190102701/3;
190200901/48

nə:kut ‘ne vakit’

n. 190102302/83

nə:t- ‘ne olmak’

n.-du 190101201/74; 190101601/260

n.-e: 190101601/57

nəɾmaɫ Fr. **normal** ‘normal’

n. 190101801/159; 190300901/44

nəɟna Bulg. **нощна** ‘geceye ait, gece vakti’

n. 190100402/2

nəta ‘nota’

n.+ɫar 190100402/54

nu:rdɛmaller ‘Nurcemaller, sülale adı, lakap’

n. 190102001/103

nurdɛn ‘Nurcihan, kişi adı’

n. 190101802/90

nurɟihan ‘Nurcihan, kişi adı’

n. 190600002/66

nutuk Ar. نطق nutk ‘şir’

n.+u: 190201601/151

n.+u:mu 190201601/150

و

و‘و‘

و.	190100001/100;	190100001/105;	190100001/114;
	190100001/136;	190100001/150;	190100001/185;
	190100001/193;	190100001/203;	190100001/207;
	190100001/212;	190100001/33;	190100001/44;
	190100001/67;	190100001/86;	190100001/87;
	190100001/96;	190100002/17;	190100002/28;
	190100002/39;	190100002/72;	190100002/76;
	190100003/19;	190100003/30;	190100003/46;
	190100003/5;	190100003/54;	190100003/58;
	190100003/62;	190100004/1;	190100004/16;
	190102002/9;	190100201/102;	190100201/121;
	190100201/124;	190100201/127;	190100201/3;
	190100201/36;	190100201/43;	190100201/56;
	190100201/57;	190100201/6;	190100201/64;
	190100201/99;	190100006/14;	190100006/26;

190100006/39;	190201501/129;	190201501/145;
190201501/193;	190201501/228;	190201501/238;
190201501/24;	190201501/280;	190201501/31;
190201501/327;	190201501/354;	190201501/360;
190201501/371;	190201501/398;	190201501/402;
190201501/407;	190201501/408;	190201501/409;
190201501/429;	190201501/442;	190201501/458;
190201501/54;	190201501/89;	190101701/12;
190101701/6;	190500001/10;	190500001/11;
190500001/47;	190500001/51;	190600001/10;
190600001/23;	190600001/27;	190600001/33;
190600001/43;	190600001/57;	190600002/1;
190600002/107;	190600002/11;	190600002/20;
190600002/21;	190600002/78;	190600002/82;
190600002/85;	190600002/9;	190600002/96;
190600003/15;	190600003/28;	190600003/9;
190700001/18;	190700001/26;	190700001/62;
190700001/63;	190700001/66;	190700001/69;
190700001/70;	190700001/9;	190100901/108;
190100901/113;	190100901/119;	190100901/121;
190100901/123;	190100901/124;	190100901/128;
190100901/129;	190100901/130;	190100901/140;

190100901/141;	190100901/148;	190100901/159;
190100901/16;	190100901/170;	190100901/171;
190100901/173;	190100901/184;	190100901/190;
190100901/194;	190100901/202;	190100901/206;
190100901/207;	190100901/215;	190100901/229;
190100901/232;	190100901/235;	190100901/243;
190100901/253;	190100901/259;	190100901/261;
190100901/265;	190100901/272;	190100901/273;
190100901/275;	190100901/286;	190100901/287;
190100901/289;	190100901/32;	190100901/325;
190100901/331;	190100901/51;	190100901/54;
190100901/62;	190100901/69;	190100901/74;
190100901/82;	190100901/88;	190100901/92;
190100901/95;	190100902/1;	190100902/107;
190100902/128;	190100902/130;	190100902/131;
190100902/132;	190100902/135;	190100902/146;
190100902/160;	190100902/167;	190100902/174;
190100902/178;	190100902/180;	190100902/19;
190100902/195;	190100902/202;	190100902/204;
190100902/205;	190100902/212;	190100902/26;
190100902/28;	190100902/35;	190100902/36;
190100902/38;	190100902/47;	190100902/48;

190100902/52;	190100902/53;	190100902/69;
190100902/78;	190100902/79;	190100902/81;
190100902/91;	190100902/92;	190103101/15;
190103101/17;	190103101/18;	190103101/24;
190103101/25;	190103101/51;	190103101/53;
190103101/54;	190103101/55;	190103101/57;
190101001/105;	190101001/135;	190101001/141;
190101001/28;	190101001/29;	190101001/30;
190101001/47;	190101001/65;	190101001/78;
190100101/144;	190100101/145;	190100101/164;
190100101/184;	190100101/31;	190100101/44;
190100101/59;	190100101/83;	190100101/90;
190100102/15;	190100102/16;	190100102/22;
190100102/25;	190100102/61;	190101201/11;
190101201/123;	190101201/128;	190101201/13;
190101201/147;	190101201/154;	190101201/187;
190101201/189;	190101201/196;	190101201/218;
190101201/220;	190101201/221;	190101201/225;
190101201/239;	190101201/249;	190101201/49;
190101201/82;	190101301/17;	190101301/6;
190103801/10;	190103801/131;	190103801/14;
190103801/145;	190103801/165;	190103801/168;

190103801/177;	190103801/179;	190103801/204;
190103801/220;	190103801/247;	190103801/258;
190103801/266;	190103801/282;	190103801/287;
190103801/29;	190103801/45;	190103801/96;
190103801/99;	190100401/207;	190100401/221;
190100401/228;	190100401/238;	190100401/241;
190100401/256;	190100401/261;	190100401/263;
190301401/12;	190301401/24;	190301401/41;
190301401/58;	190100401/101;	190100401/103;
190100401/111;	190100401/117;	190100401/119;
190100401/126;	190100401/127;	190100401/128;
190100401/139;	190100401/141;	190100401/149;
190100401/165;	190100401/168;	190100401/17;
190100401/183;	190100401/184;	190100401/187;
190100401/19;	190100401/21;	190100401/29;
190100401/34;	190100401/39;	190100401/49;
190100401/50;	190100401/51;	190100401/55;
190100401/61;	190100401/66;	190100401/67;
190100401/73;	190100401/74;	190100401/84;
190100401/96;	190100404/39;	190100404/4;
190100404/43;	190100404/8;	190101601/133;
190101601/15;	190101601/150;	190101601/153;

190101601/156;	190101601/158;	190101601/159;
190101601/167;	190101601/171;	190101601/188;
190101601/191;	190101601/195;	190101601/202;
190101601/23;	190101601/230;	190101601/237;
190101601/238;	190101601/255;	190101601/256;
190101601/259;	190101601/277;	190101601/280;
190101601/282;	190101601/283;	190101601/288;
190101601/341;	190101601/366;	190101601/389;
190101601/401;	190101601/402;	190101601/403;
190101601/75;	190101601/79;	190101601/90;
190101602/45;	190101602/5;	190101602/50;
190101602/71;	190101602/83;	190101602/84;
190101602/89;	190101602/92;	190101603/56;
190101603/64;	190101603/7;	190101603/77;
190101603/78;	190101801/10;	190101801/100;
190101801/105;	190101801/112;	190101801/115;
190101801/12;	190101801/128;	190101801/161;
190101801/32;	190101801/35;	190101801/41;
190101801/45;	190101801/46;	190101801/48;
190101801/49;	190101801/74;	190101801/84;
190101802/101;	190101802/102;	190101802/123;
190101802/124;	190101802/125;	190101802/25;

190101802/26;	190101802/45;	190101802/49;
190101802/50;	190101802/60;	190101802/72;
190101802/80;	190101802/83;	190101802/86;
190101802/93;	190101802/94;	190101802/95;
190101803/100;	190101803/101;	190101803/109;
190101803/19;	190101803/4;	190101803/40;
190101803/50;	190101803/51;	190101803/61;
190101803/63;	190101803/67;	190101803/69;
190101803/70;	190102302/15;	190101901/110;
190101901/128;	190101901/14;	190101901/142;
190101901/158;	190101901/164;	190101901/173;
190101901/192;	190101901/193;	190101901/255;
190101901/323;	190101901/326;	190101901/334;
190101901/338;	190101901/36;	190101901/367;
190101901/375;	190101901/376;	190101901/380;
190101901/388;	190101901/58;	190101901/77;
190102001/113;	190102001/122;	190102001/123;
190102001/126;	190102001/127;	190102001/130;
190102001/16;	190102001/27;	190102001/39;
190102001/42;	190102001/57;	190102001/74;
190102001/8;	190102001/87;	190200001/33;
190201601/10;	190201601/118;	190201601/13;

190201601/15;	190201601/34;	190201601/70;
190201601/71;	190201601/84;	190201601/90;
190102201/15;	190102201/22;	190102301/10;
190102301/12;	190102301/36;	190102301/74;
190102301/8;	190102302/61;	190102302/7;
190102401/24;	190102401/37;	190102401/41;
190102501/43;	190102501/49;	190102601/106;
190102601/61;	190102601/70;	190102601/73;
190102601/86;	190102701/10;	190102701/106;
190102701/129;	190102701/13;	190102701/130;
190102701/16;	190102701/30;	190102701/33;
190102701/36;	190102701/48;	190102701/52;
190102701/58;	190102701/7;	190102701/77;
190102701/8;	190102701/85;	190102801/52;
190102801/70;	190102801/85;	190102801/88;
190102901/195;	190102905/229;	190102905/230;
190102905/231;	190200901/16;	190200901/26;
190200901/47;	190200901/8;	190102901/114;
190102901/115;	190102901/119;	190102901/41;
190102901/43;	190102901/46;	190102901/51;
190102901/78;	190102901/84;	190102901/95;
190102901/205;	190102901/210;	190102901/230;

190102901/240;	190102901/255;	190102901/296;
190102901/297;	190102901/327;	190102901/352;
190102901/377;	190102901/385;	190102903/2;
190102903/31;	190102903/48;	190102903/49;
190102904/6;	190102904/7;	190102905/251;
190102905/279;	190102905/100;	190102905/125;
190102905/129;	190102905/130;	190102905/137;
190102905/139;	190102905/149;	190102905/150;
190102905/151;	190102905/157;	190102905/159;
190102905/161;	190102905/167;	190102905/172;
190102905/184;	190102905/20;	190102905/51;
190102905/57;	190102905/58;	190102905/60;
190102905/62;	190103001/31;	190103001/35;
190300901/106;	190300901/110;	190300901/123;
190300901/128;	190300901/157;	190300901/185;
190300901/187;	190300901/188;	190300901/191;
190300901/192;	190300901/194;	190300901/211;
190300901/228;	190300901/233;	190300901/24;
190300901/244;	190300901/249;	190300901/252;
190300901/77;	190300901/88;	190300901/90;
190300901/92;	190300901/97;	190300901/98;
190300201/16;	190300201/20;	190300201/45;

190300201/47;	190300201/49;	190300201/6;
190103201/17;	190103201/19;	190103201/46;
190103201/51;	190103201/54;	190103201/57;
190103201/66;	190103202/12;	190103202/17;
190103202/23;	190103202/25;	190103202/27;
190103202/32;	190103202/36;	190103203/26;
190103203/41;	190103203/47;	190103203/51;
190103203/53;	190103203/66;	190103203/70;
190103203/73;	190103203/9;	190103204/19;
190103205/10;	190103205/15;	190103205/17;
190103205/2;	190103207/16;	190103207/8;
190103401/15;	190103401/27;	190103401/35;
190300501/3;	190103601/19;	190103601/25;
190103601/26;	190103601/44;	190103601/49;
190103701/101;	190103701/102;	190103701/107;
190103701/110;	190103701/117;	190103701/34;
190103701/44;	190103701/58;	190103701/59;
190103701/60;	190103701/76;	190103701/78;
190103701/84;	190103701/85;	190103701/86;
190103702/47;	190103702/60;	190103702/74;
190103702/76;	190103702/77;	190103703/37;
190103703/40;	190501501/104;	190501501/114;

190501501/120;	190501501/143;	190501501/148;
190501501/167;	190501501/17;	190501501/178;
190501501/192;	190501501/198;	190501501/202;
190501501/209;	190501501/22;	190501501/236;
190501501/237;	190501501/238;	190501501/241;
190501501/243;	190501501/244;	190501501/291;
190501501/294;	190201503/22;	190201503/5;
190601601/12;	190601601/21;	190601601/49;
190601601/59;	190601601/60;	190601601/64;
190601601/77;	190601601/9;	190600301/12;
190600301/20;	190600301/6;	190600301/7;
190600601/40;	190600601/44;	190600601/51;
190600601/55;	190600601/69;	190600701/21;
190600701/26;	190600701/54;	190600701/61;
190600701/64;	190600701/65;	190600701/68;
190600701/82;	190600702/1;	190600702/10;
190600702/13;	190600702/15;	190600702/16;
190600702/38;	190600702/43;	190600702/45;
190600702/9;	190600703/26;	190500901/121;
190500901/122;	190500901/131;	190500901/133;
190500901/134;	190500901/157;	190500901/161;
190500901/193;	190500901/196;	190500901/201;

190500901/203;	190500901/223;	190500901/35;
190500901/36;	190500901/4;	190500901/44;
190201601/29;	190201601/51;	190501501/149;
190201501/428;	190201501/441;	190100101/160;
190100401/119;	190100404/40;	190101901/360;
190102001/73;	190102001/92;	190102301/35;
190102301/63;	190102801/74;	190103001/46;
190103401/31;	190103702/24;	190100001/158;
190100901/294;	190100901/71;	190103101/44;
190101201/14;	190101201/189;	190101201/198;
190101201/92;	190101601/387;	190101601/43;
190101801/28;	190101901/119;	190102302/75;
190102801/91;	190102901/307;	190102901/379;
190102903/64;	190102905/169;	190300901/214;
190103202/13;	190103703/60;	190501501/56;
190600701/110;	190600801/7;	190100001/132;
190100201/102;	190600003/17;	190101201/128;
190100401/265;	190100401/145;	190100403/25;
190200001/31;	190102301/21;	190102301/22;
190600601/63;	190100001/163;	190103801/256;
190103801/257;	190100401/198;	190100401/214;
190100401/246;	190100401/258;	190102001/35;
190102905/148;	190100401/6	

н. + nu

190201501/102

၁.+nūn	190300901/251		
၁.+na	190100001/101;	190100001/216;	190100001/26;
	190100003/10;	190100006/13;	190100006/25;
	190100006/26;	190100006/40;	190100006/45;
	190100006/7;	190201501/115;	190201501/408;
	190201501/452;	190201501/96;	190101701/1;
	190101701/6;	190700001/25;	190100901/227;
	190100901/244;	190100901/277;	190100901/340;
	190100902/117;	190100902/162;	190100902/191;
	190100902/195;	190103101/9;	190101001/38;
	190100101/150;	190100102/77;	190101201/205;
	190101201/214;	190101201/255;	190101201/53;
	190103801/32;	190100401/213;	190100401/246;
	190100401/190;	190100401/43;	190100403/30;
	190101601/410;	190101601/53;	190101602/19;
	190101602/96;	190101602/99;	190101603/9;
	190101801/100;	190101801/108;	190101801/125;
	190101801/128;	190101801/153;	190101801/48;
	190101802/93;	190101803/110;	190101803/40;
	190101803/45;	190101803/70;	190101901/299;
	190101901/321;	190101901/333;	190101901/334;
	190102001/15;	190102001/73;	190200001/25;

	190201601/100;	190201601/128;	190102302/42;
	190102601/13;	190102601/22;	190102601/59;
	190102701/84;	190102701/85;	190102801/18;
	190102901/160;	190102905/213;	190200901/29;
	190200901/39;	190200901/50;	190102901/54;
	190102901/225;	190102901/339;	190102901/363;
	190102905/105;	190102905/134;	190102905/199;
	190102905/31;	190102905/44;	190102905/50;
	190102905/55;	190300901/185;	190300901/230;
	190300901/241;	190300901/251;	190300901/94;
	190301601/18;	190300201/23;	190103201/33;
	190103203/8;	190103206/38;	190103401/29;
	190103401/34;	190103702/70;	190103703/57;
	190103703/58;	190501501/141;	190501501/198;
	190501501/225;	190501501/238;	190501501/254;
	190501501/82;	190600601/36;	190600601/5;
	190600801/2;	190102901/306;	190201501/158;
	190100902/168;	190103101/44;	190301601/4
д. +нарн	190103801/268;	190101001/113;	190101901/250;
	190101001/148		
д. +ну	190100001/194;	190100001/207;	190100001/210;
	190100001/211;	190100001/66;	190100001/80;

190100001/82;	190100001/95;	190100002/61;
190100003/26;	190100003/29;	190100004/12;
190100004/15;	190100004/20;	190102002/3;
190102002/4;	190104001/6;	190100201/85;
190100006/19;	190100006/27;	190100006/4;
190201501/103;	190201501/105;	190201501/110;
190201501/118;	190201501/125;	190201501/155;
190201501/244;	190201501/352;	190201501/371;
190201501/453;	190101701/73;	190500001/10;
190500001/11;	190600001/40;	190600003/7;
190700001/19;	190700001/50;	190100901/104;
190100901/130;	190100901/156;	190100901/173;
190100901/181;	190100901/187;	190100901/235;
190100901/236;	190100901/265;	190100901/290;
190100901/341;	190100901/50;	190100902/58;
190100902/94;	190103101/27;	190103101/35;
190103101/41;	190103101/53;	190103101/57;
190103101/8;	190101001/11;	190101001/2;
190101001/70;	190100101/104;	190100101/106;
190100101/123;	190100101/181;	190100101/182;
190100101/184;	190100101/48;	190101201/106;
190101201/20;	190103801/20;	90103801/254;

190103801/284;	190103801/30;	190103801/80;
190100401/226;	190301401/55;	190301401/67;
190100401/105;	190100401/110;	190100401/138;
190100401/146;	190100401/150;	190100401/151;
190100401/157;	190100401/182;	190100401/70;
190100401/85;	190100401/87;	190100401/89;
190100401/95;	190100401/96;	190101601/112;
190101601/156;	190101601/167;	190101601/168;
190101601/246;	190101601/326;	190101601/408;
190101601/52;	190101601/75;	190101801/110;
190101801/120;	190101801/122;	190101801/166;
190101801/168;	190101801/23;	190101801/75;
190101802/23;	190101802/82;	190101803/16;
190101901/103;	190101901/221;	190101901/326;
190101901/338;	190101901/59;	190101901/63;
190101901/74;	190101901/86;	190201601/142;
190201601/18;	190201601/23;	190201601/45;
190201601/56;	190201601/84;	190102201/40;
190102201/45;	190202501/15;	190202501/4;
190102301/9;	190102601/111;	190102701/32;
190102801/21;	190102905/215;	190102905/240;
190200901/32;	190102901/121;	190102901/130;

190102901/66;	190102901/74;	190102901/222;
190102901/224;	190102901/307;	190102901/325;
190102901/330;	190102901/342;	190102903/38;
190102904/30;	190102905/136;	190102905/144;
190102905/162;	190102905/166;	190102905/24;
190102905/30;	190102905/36;	190102905/42;
190102905/60;	190102905/65;	190103001/29;
190103001/3;	190103001/6;	190300901/105;
190300901/122;	190300901/139;	190300901/221;
190300901/223;	190300901/234;	190300901/43;
190300901/70;	190300901/75;	190300901/78;
190300901/89;	190300901/90;	190300901/98;
190300901/99;	190300201/30;	190103201/64;
190103203/33;	190103204/14;	190103204/6;
190103205/12;	190103205/16;	190103205/17;
190103205/7;	190103205/8;	190103206/24;
190103206/27;	190103206/28;	190103207/4;
190103401/29;	190103401/31;	190103401/37;
190103701/103;	190103701/51;	190103701/89;
190103701/98;	190103702/77;	190103703/41;
190103703/76;	190501501/129;	190501501/201;
190501501/230;	190501501/235;	190501501/241;

	190501501/243;	190501501/250;	190501501/266;
	190501501/274;	190501501/277;	190501501/29;
	190501501/70;	190501501/71;	190201503/31;
	190201503/4;	190600601/3;	190600601/82;
	190600701/10;	190600702/19;	190600702/36;
	190600702/7;	190600702/9;	190600801/8;
	190500901/129;	190500901/131;	190500901/132;
	190500901/158;	190500901/217;	190100902/173;
	190101201/83;	190100401/216;	190100401/101;
	190100401/145;	190100401/85;	190100401/90;
	190101601/358;	190102901/116;	190102901/305;
	190102905/267;	190102905/140;	190102905/32;
	190103207/27;	190103901/24;	190100001/180;
	190201501/386;	190100101/181;	190101901/103;
	190101901/255;	190101901/368;	190101901/61;
	190202501/10;	190200901/37;	190200901/49;
	190102905/138;	190103001/5;	190300901/133;
	190300901/230;	190300901/83;	190103703/39
ɟ.+u	190100101/149		
ɟ.+nudur	190101201/76		
ɟ.+nun	190100001/44;	190100001/52;	190100003/12;
	190201501/188;	190201501/197;	190201501/328;

190201501/361;	190700001/11;	190100901/165;
190100901/166;	190100901/267;	190100901/317;
190100901/320;	190100901/93;	190100902/58;
190103101/51;	190100102/15;	190101201/50;
190101201/57;	190101301/35;	190103801/129;
190103801/298;	190103801/90;	190103801/95;
190100402/55;	190100404/20;	190101601/111;
190101601/170;	190101601/387;	190101601/406;
190101601/49;	190101801/29;	190101801/62;
190101802/107;	190101802/80;	190101803/101;
190101803/102;	190101901/256;	190101901/287;
190101901/322;	190102001/125;	190102001/78;
190102001/82;	190102201/7;	190102301/13;
190102501/50;	190102601/11;	190102601/96;
190102905/237;	190102901/213;	190102903/54;
190102903/55;	190102903/8;	190102904/9;
190102905/134;	190102905/23;	190300901/116;
190103201/66;	190103201/81;	190103202/14;
190103202/21;	190103203/27;	190103207/17;
190300501/11;	190103701/61;	190501501/180;
190501501/185;	190501501/242;	190600601/20;
190600601/49;	190600601/83;	190600703/23;

	190500901/135;	190500901/84	
ᠠ. +nūn	190100901/85;	190103801/28;	190300901/196;
	190300901/53;	190103205/24;	190103702/56;
	190101901/73		
ᠠ. +nun	190300901/51		
ᠠ. +nunna	190102905/253;	190102905/262;	190103202/21
ᠠ. +nunnan	190102905/141		
ᠠ:da ‘orada, orda’			
ᠠ.	190100001/19;	190201501/167;	190600001/53;
	190100901/105;	190100901/117;	190100901/130;
	190100901/57;	190100901/67;	190100902/206;
	190100902/40;	190100902/63;	190101001/135;
	190100102/34;	190100102/41;	190100102/43;
	190100102/50;	190100102/51;	190103801/215;
	190101601/128;	190101601/164;	190101601/181;
	190101601/70;	190101601/71;	190101601/93;
	190101602/78;	190101602/91;	190101603/46;
	190101801/20;	190101801/47;	190101801/49;
	190101802/45;	190101802/51;	190101803/24;
	190101901/371;	190200001/38;	190202501/9;
	190201601/111;	190201601/42;	190201601/50;
	190102302/47;	190102501/2;	190102601/26;

190102701/23;	190102801/105;	190200901/25;
190103203/52;	190300501/25;	190501501/95;
190601601/78;	190600601/33;	190600701/60;
190600701/97;	190100006/2;	190201501/87;
190201501/93;	190102302/44;	190102801/92;
190103401/23;	190600601/42;	190600701/86;
190101601/175		

ᵛ.+jdurta: 190501501/94

ᵛ:dakur 190102901/88

ᵛ:dan ‘oradan, sözü edilen yerden’

ᵛ.	190201501/194;	190201501/205;	190201501/285;
	190100902/119;	190103801/190;	190103801/200;
	190301401/27;	190100401/134;	190101601/150;
	190101601/197;	190101601/198;	190101601/68;
	190101803/41;	190101803/46;	190101803/58;
	190200001/47;	190201601/163;	190102302/68;
	190102901/185;	190102901/104;	190102901/125;
	190201503/10;	190600601/21;	190201501/78;
	190600601/31;	190600702/31;	190100006/32;
	190201501/110;	190201501/117;	190201501/127;
	190201501/42;	190201501/7;	190201501/76;
	190202601/14;	190202601/3;	190101001/3;

	190101601/36;	190201601/4;	190102801/29;
	190102901/196;	190200901/5;	190201501/63;
	190601601/75		
ɔhlambur ‘ıhlamur’	190500001/4;	190501501/10	
ɔka:da: ‘o kadar’			
ɔk.	190101801/126		
ɔki- ‘okumak’			
ɔ.-jaməzmuɸ	190102901/49		
ɔkka ‘ bir ağırlık ölçüsü,okka’			
ɔ.	190103101/13		
ɔkta:dʒu ‘kısa oklava’			
ɔ.	190201601/59		
ɔkta: ‘oklava’			
ɔ.	190201601/75;	190201601/95	
ɔ.+ja	190100001/191;	190101901/61;	190300901/90;
	190300901/99;	190501501/67;	190501501/70;
	190101901/62		
ɔ.+ju	190501501/70;	190100001/192;	190100001/197;
	190103801/29		
ɔ.+ta	190201601/79		
ɔ.+ta	190500001/37		
ɔ.+ta:	190100401/89		

ᠠ.+nuun	190300901/100		
ᠠ:kut ‘o vakit’			
ᠠ.	190102901/161		
ᠠku:- ‘okumak’			
ᠠ:-ᠳᠦᠭᠠᠮ	190100101/57		
ᠠ:-ᠳᠦᠭᠡᠴ	190100004/17		
ᠠ:-ᠳᠤ	190100101/56;	190103001/54	
ᠠ:-ᠳᠤᠬ	190101901/141;	190102301/44;	190103001/55
ᠠ:-ᠵᠡᠮ	190101601/8		
ᠠ:-ᠵᠢᠢ	190600701/78		
ᠠ:-ᠵᠠᠮ	190103208/2;	190103208/5;	190103208/1;
	190104001/1;	190103901/17	
ᠠ:-ᠷᠳᠤᠮ	190600701/62;	190600701/88	
ᠠku- ‘okumak’			
ᠠ.-ᠳᠤᠮ	190100001/1;	190201501/251;	190700001/22;
	190100901/18;	190100902/14;	190100902/15;
	190100404/3;	190201601/133;	190201601/140;
	190102301/48;	190102301/64;	190102901/204;
	190102901/351;	190103202/35;	190600701/62;
	190100001/4;	190100101/4	
ᠠ.-ᠳᠤ	190100006/1;	190100101/58	
ᠠ.-ᠳᠤᠬ	190100901/20;	190100101/4;	190100401/263;

	190101802/132;	190101802/134;	190201601/141;
	190100001/5;	190100401/263;	190102302/20
ᠠ.-jaᠯak	190101802/73		
ᠠ.-jam	190102002/1		
ᠠ.-jaməz	190600701/63		
ᠠ.-je:	190600601/51		
ᠠ.-je:ru	190600601/56		
ᠠ.-ju:z	190103201/75		
ᠠ.-jim	190103001/61		
ᠠ.-ju:	190101802/28		
ᠠ.-ju:ᠲa:	190103201/57		
ᠠ.-ju:z	190103201/58		
ᠠ.-jup	190300901/161		
ᠠ.-ma:	190201501/268;	190600001/33;	190101201/1;
	190103202/38;	190600701/71	
ᠠ.-maduk	190100401/264;	190101802/133	
ᠠ.-madum	190102301/43;	190600701/70	
ᠠ.	190300901/160;	190600601/52;	190600701/67
ᠠ.-məzdum	190600701/89		
ᠠ.-muʃ	190101901/24;	190101901/24	
ᠠ.-r	190103201/76		
ᠠ.-rdum	190600701/73		

ɔ.-rdum 190600701/65

ɔ.-rum 190102601/15; 190102601/15

ɔkumak ‘okumak’

ɔ.-ta 190600701/80

ɔ.-tan 190101001/127

ɔkuduɫ- ‘okutulmak’

ɔ.-a:du 190103203/13

ɔkuɫ ‘okul’

ɔ.+a 190103001/65

ɔ.+da 190103208/2; 190102002/1

ɔ.+ɫa: 190300201/22

ɔ.+u 190100002/10; 190101601/4

ɔ.+unu 190100002/11

ɔkun- ‘okunmak’

ɔ.-e: 190100901/19

ɔ.-uju: 190103201/54; 190103201/55

ɔkut- ‘okutmak’

ɔkudu:du 190103001/56; 190300201/17

ɔ.-majuvɛ:dilɛ: 190600701/72

ɔ.-tuk 190103201/53

ɔ.-tuɫa: 190103201/17

ɔkuttur- ‘okutturmak’

ɔ.-ɪ:s 190103201/59

ɔkutur- ‘okutturmak’

ɔ.-u:du 190103001/52

ɔɫambur: Yun. **ihlamur** ‘ihlamur’

ɔ. 190202601/27; 190202501/14; 190202501/3;
190202601/27

ɔɫan ‘var, mevcut olan’

ɔ. 190600001/30; 190600002/89; 190103801/8;
190100401/249; 190100401/108; 190101601/129;
190101601/356; 190101801/98; 190101803/8;
190101901/195; 190102201/16; 190102904/18;
190102905/84; 190103703/59; 190501501/121;
190600301/1

ɔ.+a 190101803/13; 190102601/49

ɔ.+ɫa: 190202601/13

ɔ.+ɫaruu 190200001/19

ɔ.+ɫaruuu 190200001/19

ɔ.+na 190501501/82

ɔ.+na: 190103801/194; 190102701/29

ɔ.+nar 190100002/52; 190102601/99

ɔ.+naruumuz 190101802/65

ɔɫuk ‘suyun aktığı yer, oluk’

а.	190500901/95		
а.+а:аа	190101803/44		
а.+ааа	190501501/83		
а.+аа	190102701/5		
а- ‘olmak’			
а.	190101201/145		
а.-е:	190100006/21;	190500901/35	
а.-е:аа	190100001/4		
а.-е:а:	190201701/24		
а.-е:а	190500901/135		
а.-е:аа	190101802/95		
а.-и:	190103201/33		
а.-ае:	190201501/59		
а.-ае:	190201501/160		
а.	190101601/45;	190103201/50;	190103601/45;
	190103201/51		
а.-а:ааа	190201501/431		
а.-ааа:ааа	190100202/12		
а.-ааа:	190500901/175;	190500901/175	
а.-аааа	190100402/38;	190600002/86;	190101801/63
а.-аааа	190100401/143;	190103701/21	
а.-ааа	190600601/26;	190100002/12	

ა.-amaz	190300501/6		
ა.-arak	190102901/234		
ა.-dga:	190102701/47		
ა.-dzak	190600601/13;	190600001/55	
ა.-dzec	190100402/20;	190100101/85;	190101603/70;
	190101801/159;	190101901/288;	190101901/6;
	190102401/30;	190102905/122;	190103702/45;
	190103702/92;	190501501/135;	190501501/240;
	190600601/54		
ა.-dzec	190100402/19		
ა.-dzecta:	190101201/130		
ა.-dzak	190201701/45		
ა.-du	190100001/52;	190600001/68;	190103801/181;
	190103801/53;	190101601/237;	190101602/15;
	190101602/16;	190101602/21;	190101602/22;
	190101602/41;	190101602/69;	190101603/14;
	190101801/127;	190101901/8;	190102401/2;
	190102401/23;	190600601/27;	190600601/52;
	190103801/53		
ა.-du:	190100901/87;	190100102/28;	190103801/158;
	190103801/167;	190100402/60;	190103202/21
ა.-du:ka:	190101901/194		

ᠠ.-du:ma	190101201/94		
ᠠ.-du:mda	190600701/107		
ᠠ.-du:na	190103206/32;	190201501/226;	190100901/186;
	190100902/130;	190100902/80;	190100401/269;
	190101801/162;	190101801/170;	190102001/90;
	190102301/75;	190102501/14;	190100401/271;
	190101601/238		
ᠠ.-du:nda	190101801/154		
ᠠ.-du:nu	190100901/95		
ᠠ.-duk	190101801/139;	190102301/46;	190600701/33
ᠠ.-dukᠲaruᠠ	190101801/146		
ᠠ.-duktan ᠰᠤ:ra	190100101/185;	190103801/18	
ᠠ.-duᠲa:	190103001/48		
ᠠ.-duᠲar	190201501/225		
ᠠ.dum	190101601/79;	190102301/51;	190600601/28
ᠠ.-dun	190102301/52		
ᠠ.-duna	190100401/173		
ᠠ.-e:	190100001/130;	190100001/159;	190100001/77;
	190100001/81;	190100001/89;	190100201/100;
	190100201/101;	190100201/119;	190100201/90;
	190100201/95;	190100201/99;	190201501/394;
	190101701/14;	190600002/61;	190100901/141;

190100901/206;	190100901/313;	190100901/317;
190100901/319;	190103101/16;	190101001/88;
190100101/128;	190100101/136;	190100101/187;
190101201/185;	190101201/47;	190100401/253;
190100401/114;	190100401/122;	190100401/126;
190100401/84;	190100401/98;	190100404/19;
190101802/118;	190101802/121;	190101802/63;
190101803/43;	190101901/16;	190101901/230;
190101901/232;	190101901/237;	190101901/259;
190101901/284;	190101901/65;	190101901/67;
190101901/71;	190101901/76;	190101901/79;
190201601/121;	190201601/53;	190201601/87;
190102401/24;	190102501/15;	190102501/17;
190102801/24;	190102801/59;	190200901/16;
190102901/297;	190102905/156;	190300901/228;
190300901/229;	190300901/232;	190300901/235;
190300901/57;	190300901/93;	190103202/60;
190103203/38;	190103205/15;	190103701/109;
190103701/110;	190103701/37;	190103703/37;
190103703/40;	190501501/183;	190501501/272;
190501501/6;	190201503/37;	190600601/32;
190500901/121;	190500901/187;	190201501/144;

	190101601/130;	190100001/159;	190100201/91;
	190101001/88;	190100102/79;	190301401/75;
	190100401/115;	190101901/240;	190102903/52;
	190300901/93;	190103207/15;	190103701/36;
	190501501/5;	190100201/100	
ა.-ე:	190101901/239;	190101901/240;	190300901/103;
	190300901/212;	190101901/240	
ა.-ე:ა:	190100902/159;	190101901/198	
ა.-ე:არ	190102901/183		
ა.-ე:რი	190103101/31		
ა.-ე:რუ	190100901/151;	190100901/205;	190100101/137;
	190100101/145;	190100101/46;	190100102/81;
	190101301/15;	190101802/101;	190101802/102;
	190101802/118;	190101802/56;	190300901/101;
	190100001/166;	190100901/151;	190100901/320;
	190300901/101;	190501501/62	
ა.-ე:სუი	190101601/340		
ა.-ე:მავ	190600703/25		
ა.-ი:	190100001/89;	190103207/16	
ა.-ი:	190103205/24;	190103207/24	
ა.-ი:ა:	190103204/12		
ა.-ი:ე:	190202601/25;	190202601/25	

ა.-ა:	190100001/203		
ა.-მა:	190100006/4;	190600001/4;	190101602/23;
	190102801/67;	190300901/186;	190103701/88
ა.-მა:ღაკ	190100001/67;	190100402/19;	190201501/447
ა.-მა:ღაკ	190100402/35		
ა.-მა:ი	190100402/1;	190100901/129	
ა.-მა:იე	190500001/43;	190102002/8;	190201501/109;
	190301401/75;	190300201/8	
ა.-მა:იეზ	190300901/236		
ა.-მა:იუ	190100004/2		
ა.-მა:ჯაკ	190500901/118		
ა.-მადან	190101603/55;	190103702/76	
ა.-მადი:	190100902/101		
ა.-მადუ	190100101/87;	190103801/53	
ა.-მადუ:	190101802/138		
ა.-მადუ:ნა	190100902/180		
ა.-მაიუნ	190601601/40		
ა.-მამიჯი	190200001/54		
ა.-მამუფ	190101601/164		
ა.-მასა	190101601/205;	190300201/86;	190101601/285
ა.-მასუნ	190101601/158;	190103702/84	
ა.-მაზ	190101601/227;	190102201/36;	190501501/136

ა.-მე:	190101603/50		
ა.-მე:რუ	190101801/74		
ა.-მე:რუ	190501501/33		
ა.-მე:რუ	190500901/140		
ა.-მე:სა	190101901/89		
ა.-მე:ჯ	190300901/187;	190103701/102;	190103702/103;
	190501501/145		
ა.-მე:ჯუ	190102701/40;	190202501/4;	190102601/42;
	190102905/40		
ა.-მე:ჯუ	190201601/4;	190102501/55	
ა.-უ:ე:	190103401/28		
ა.-უ:ე:	190100403/25;	190101901/275;	190101901/92
ა.-მუ:ფ	190201601/24		
ა.-სა	190100402/39;	190101802/137;	190102302/47;
	190600701/58		
ა.-სა:ჯუ	190101801/131		
ა.-სე:ჯუ	190101603/51		
ა.-სუ	190100402/57;	190100402/48;	190103702/83;
	190600701/16;	190500901/229;	190101901/30;
	190101601/156		
ა.-უ:	190100001/173;	190101001/21;	190101001/3;
	190100101/139;	190100403/34;	190101602/30;

	190101603/55;	190101801/141;	190101801/143;
	190101801/157;	190101801/158;	190101801/78;
	190101803/58;	190101901/109;	190101901/285;
	190101901/316;	190102201/48;	190102701/135;
	190102901/362;	190102905/160;	190102905/164;
	190103201/37;	190103206/19;	190103207/23;
	190103901/24;	190501501/165;	190501501/210;
	190501501/211;	190501501/216;	190501501/48;
	190500901/237;	190500901/238;	190101001/22;
	190103801/91;	190100401/147;	190101801/143;
	190101901/172		
ж.-м:	190103202/64;	190103207/8	
ж.-м:ду	190100101/83;	190100001/127;	190100001/42;
	190100001/91;	190100002/19;	190100201/120;
	190100201/34;	190100201/56;	190100901/126;
	190100901/130;	190100901/207;	190100902/28;
	190101001/14;	190100101/118;	190101201/136;
	190101201/138;	190101201/254;	190103801/307;
	190103801/55;	190100401/144;	190100401/177;
	190101601/195;	190101601/359;	190101601/360;
	190101601/366;	190101802/59;	190101901/187;
	190101901/292;	190101901/293;	190101901/337;

	190102301/14;	190102302/43;	190102302/44;
	190102601/40;	190102601/41;	190102701/122;
	190102901/288;	190103001/32;	190103001/33;
	190300901/173;	190103701/10;	190103701/118;
	190103701/14;	190501501/228;	190103703/66;
	190100101/67		
၁.-u:jt̃a:	190103801/13		
၁.-u:ka	190202501/8;	190300501/24	
၁.-u:t̃a:	190101001/111;	190101001/7	
၁.-u:muf	190100201/94;	190100902/125;	190100102/17;
	190103801/291;	190101601/109;	190101901/127;
	190101901/128;	190102905/144;	190501501/113
၁.-u:sa	190201601/119		
၁.-u:sa	190101701/43;	190101201/243;	190100401/121;
	190101601/391;	190101901/89;	190102801/105;
	190102801/28		
၁.-u:sun	190103703/14		
၁.-uje	190201601/65		
၁.-uj̃e	190102301/40;	190102301/40	
၁.-uje:	190700001/55		
၁.-uj̃e:	190201501/104;	190101601/105;	190300901/141
၁.-uj̃e:	190103701/44		

ճ.-undճa	190101601/333; 190501501/60	190101601/39;	190301601/10;
ճ.-undճaja	190102801/58		
ճ.-սլ	190500901/190		
ճ.-սր	190101901/310; 190100001/214; 190100401/136; 190101601/384; 190101601/406; 190101801/160; 190101901/317; 190101901/323; 190201601/163; 190102601/114; 190102601/96; 190102901/327; 190102905/20; 190103401/57; 190103703/7; 190500901/146; 190500901/33; 190101901/174;	190103801/20; 190100201/107; 190100401/140; 190101601/388; 190101601/409; 190101901/309; 190101901/318; 190101901/324; 190102601/103; 190102601/117; 190102801/48; 190102903/4; 190300901/183; 190300501/7; 190501501/175; 190500901/218; 190500901/38; 190100001/158;	190101901/174; 190103101/57; 190100401/145; 190101601/390; 190101801/159; 190101901/311; 190101901/322; 190201601/161; 190102601/112; 190102601/61; 190102901/299; 190102905/165; 190103203/32; 190103701/82; 190600801/4; 190500901/32; 190500901/43; 190100001/159;

	190100401/140;	190101601/390;	190102601/103;
	190102601/104;	190102701/105;	190102901/308;
	190103203/32;	190103703/48;	190500901/193;
	190500901/32		
ა.-urdu	190100002/18;	190101201/232;	190101201/242;
	190101601/192;	190600701/97	
ა.-ursa	190101201/205;	190101601/369;	190102001/4;
	190102001/5;	190102001/6	
ა.-uvɛ:di	190103801/196		
ა.-uvɛ:dim	190101901/143;	190201601/134	
ა.-uverɛ:	190100401/66		
ა.-zək	190101601/204		
ol- ‘olmak’			
ა- e:	190201501/137;	190201501/141;	190201501/145;
	190201501/146;	190202601/4;	190101901/207;
	190101901/222;	190201601/117;	190201601/118;
	190201601/82;	190102701/74;	190103203/30;
	190300501/12;	190201503/16;	190600701/38
ამuz ‘omuz’			
ა.+umuzda	190200901/35		
ა.+una	190101601/157		
ამzumuzda	190201501/366		

а:п '10, on'

а.	190201601/116		
а.	190100001/169;	190100001/59;	190102002/1;
	190103901/2;	190201501/186;	190201501/52;
	190201501/56;	190201501/82;	190600002/87;
	190600002/88;	190100901/279;	190100901/292;
	190100901/67;	190100101/160;	190101201/3;
	190101201/7;	190101201/73;	190101301/24;
	190101301/5;	190100401/225;	190100401/272;
	190100401/35;	190100401/36;	190100401/98;
	190101601/236;	190101602/67;	190101602/69;
	190101603/14;	190101603/32;	190101603/36;
	190101603/38;	190201701/60;	190201701/61;
	190101802/121;	190101802/99;	190101803/12;
	190101803/56;	190102001/113;	190102001/38;
	190201601/119;	190102301/56;	190102301/66;
	190102601/26;	190102601/79;	190102701/105;
	190102701/27;	190102701/28;	190200901/11;
	190200901/22;	190102901/329;	190102901/362;
	190102901/364;	190102901/365;	190102903/21;
	190300901/7;	190103201/58;	190103202/32;
	190103206/39;	190103207/1;	190103601/37;

	190103601/7;	190103901/2;	190201503/46;
	190601601/23;	190600703/7;	190101201/73
он '10, on'			
о.	190100201/15;	190201501/175;	190201501/35;
	190201501/36;	190201501/373;	190201501/38;
	190201501/59;	190700001/59;	190101001/108;
	190100101/159;	190100401/6;	190101802/99;
	190101901/113;	190101901/114;	190102001/38;
	190200001/10;	190200001/2;	190201601/29;
	190201601/30;	190102301/4;	190103202/23;
	190501501/91;	190601601/22;	190601601/43;
	190500901/152;	190500901/29;	190500901/38;
	190201601/100;	190300201/18	
о. + а:	190100001/168;	190103702/28	
онундзу 'onuncu'			
о.	190600601/55		
онундзи			
о. + :jta	190103202/34		
о. + jw	190103202/32		
онбафта: 'Onbaşılar, sülale adı, lakap'			
о.	190100201/24		
онда 'ondan'			

3. 190300901/17

ɔndan ‘ondan’

D.	190100001/191;	190100002/46;	190100003/40;
	190100003/48;	190201501/3;	190500001/40;
	190600001/21;	190600002/27;	190600002/31;
	190600002/38;	190600002/7;	190700001/68;
	190100901/131;	190100901/259;	190100901/57;
	190100901/96;	190100902/34;	190100902/44;
	190100102/40;	190101201/200;	190103801/78;
	190100401/240;	190100401/190;	190101601/164;
	190101601/240;	190101601/317;	190101601/387;
	190101601/405;	190101602/94;	190201701/26;
	190101801/135;	190101801/170;	190101801/50;
	190101801/88;	190101801/95;	190101802/100;
	190101803/2;	190101803/39;	190101901/254;
	190101901/275;	190102001/120;	190102001/36;
	190102001/50;	190201601/112;	190201601/136;
	190201601/40;	190201601/42;	190201601/63;
	190201601/65;	190201601/82;	190102901/282;
	190102905/144;	190102905/154;	190102905/193;
	190102905/21;	190103001/40;	190103202/16;
	190103202/39;	190103204/17;	190300501/4;

190501501/150;	190501501/151;	190601601/20;
190601601/26;	190601601/66;	190600601/29;
190600701/32;	190100001/208;	190201501/17;
190100401/172;	190201601/103;	190201601/142;
190201601/91;	190103202/12;	190501501/184;
190501501/197;	190500901/141	

၁:nda ‘onda’

၁.	190101901/325
----	---------------

၁:ndan ‘ondan’

၁.	190100001/38;	190100001/46;	190100003/1;
	190201501/317;	190101802/10;	190101803/85;
	190101803/95;	190102901/189;	190102901/397;
	190103202/20		

၁.	190100902/44;	190201701/50;	190102901/226
----	---------------	---------------	---------------

၁nd၁ ‘onca’

၁.	190600002/47;	190102901/85
----	---------------	--------------

၁:nd၁ ‘onca’

၁.	190600703/28
----	--------------

၁nd၁:zui ‘onu’

၁.	190100401/202;	190100401/45;	190100401/197
----	----------------	---------------	---------------

၁nlar ‘onlar’

၁.	190102001/32
----	--------------

၁.+nadju	190100401/190		
၁.+nan	190100902/172;	190103801/10;	190301401/36;
	190102901/298;	190600701/85;	190500001/44;
	190102302/54;	190102701/24;	190102905/205;
	190102905/247		
၁nnu : ‘onlar’			
၁.	190100001/27;	190100001/79;	190100001/81;
	190100002/48;	190100004/6;	190100201/105;
	190100201/109;	190100201/23;	190100201/38;
	190100201/60;	190100201/80;	190100201/94;
	190100201/96;	190201501/130;	190201501/231;
	190201501/245;	190201501/280;	190201501/298;
	190201501/302;	190201501/304;	190201501/306;
	190201501/322;	190201501/323;	190201501/325;
	190201501/345;	190201501/89;	190202601/26;
	190600002/100;	190600002/56;	190600002/62;
	190700001/17;	190700001/36;	190700001/37;
	190100901/158;	190100901/246;	190100901/269;
	190100901/28;	190100901/305;	190100901/308;
	190100901/36;	190100901/77;	190100901/83;
	190100902/166;	190101001/138;	190101001/18;
	190101001/98;	190100101/119;	190100102/39;

190100102/51;	190101201/153;	190101201/162;
190101201/230;	190101201/247;	190101201/32;
190101201/47;	190101301/33;	190103801/109;
190103801/186;	190103801/200;	190103801/307;
190103801/54;	190301401/73;	190301401/74;
190301401/75;	190301401/76;	190100401/114;
190100401/115;	190100401/117;	190100401/120;
190100403/35;	190100404/18;	190100404/41;
190101601/138;	190101601/290;	190101601/307;
190101601/308;	190101601/312;	190101601/315;
190101601/326;	190101601/353;	190101601/385;
190101602/104;	190101602/12;	190101602/14;
190101602/90;	190101801/14;	190101801/147;
190101801/171;	190101801/172;	190101801/60;
190101801/88;	190101801/90;	190101802/105;
190101802/112;	190101802/119;	190101802/32;
190101802/41;	190101802/62;	190101802/75;
190101901/106;	190101901/107;	190101901/184;
190101901/202;	190101901/258;	190101901/293;
190101901/379;	190101901/55;	190101901/98;
190102001/104;	190102201/33;	190102301/69;
190102301/79;	190102601/114;	190102601/95;

	190102701/40;	190102801/12;	190200901/50;
	190102901/122;	190102901/83;	190102901/84;
	190102901/242;	190102901/396;	190102905/124;
	190102905/80;	190300901/235;	190300901/4;
	190300901/54;	190103201/35;	190103203/32;
	190103203/37;	190103207/11;	190103401/51;
	190103401/56;	190501501/11;	190501501/92;
	190601601/53;	190600601/56;	190600601/62;
	190600601/81;	190600601/86;	190600601/88;
	190600701/63;	190600703/21;	190500901/125;
	190500901/151;	190500901/182;	190500901/91;
	190100001/63;	190201501/453;	190100901/300;
	1190201501/336;	190101201/174;	190101201/185;
	190103801/106;	190100401/74;	190100404/46;
	190101802/68;	190102001/119;	190102001/91;
	190102201/48;	190300901/125;	190103201/22;
	190103201/41;	190600701/92;	190500901/56;
	190100201/55;	190101001/111;	190101001/142;
	190101201/66;	190102601/46	
я.+da	190201501/311;	190101601/204;	190101601/393;
	190101602/103;	190102601/117;	190101901/303
я.+dan	190100001/77;	190101001/33;	190103801/129;

	190103801/176;	190103801/308;	190103801/317;
	190100401/153;	190101901/102;	190101901/276;
	190102201/47;	190102901/242;	190103203/38;
	190501501/228;	190501501/269;	190100404/17;
	190102903/62		
၁. +la	190100001/140;	190100001/167;	190100203/5;
	190101001/139;	190103801/44;	190101603/10;
	190600801/10		
၁. +la	190101201/175;	190100401/188	
၁. +la:	190101601/313;	190101601/329;	190101901/269
၁. +lan	190101001/139		
၁. +n	190101601/331;	190101901/79;	190102801/17
၁. +suus	190101601/8;	190501501/300	
၁. +dan	190200901/6;	190103207/21	
၁nnan ‘onlar’			
၁. +ci:ni	190200901/51		
၁nnar ‘onlar’			
၁.	190101901/79;	190100201/113;	190201501/310;
	190201501/405;	190600001/3;	190600002/17;
	190600002/99;	190102601/13;	190100101/115;
	190101201/138;	190301401/53;	190301401/61;
	190100401/133;	190100403/34;	190100404/19;

	190100404/21;	190101601/123;	190101601/132;
	190101601/287;	190101601/30;	190101601/55;
	190101802/2;	190101901/230;	190102601/101;
	190102601/107;	190102601/42;	190102701/137;
	190102801/74;	190102901/139;	190102901/268;
	190102905/154;	190102905/157;	190102905/38;
	190300901/54;	190103203/19;	190103401/17;
	190103401/41;	190103703/8;	190601601/72;
	190100101/115;	190102905/65;	190102301/30;
н.а	190103801/121;	190101901/81;	190100002/12;
	190100002/49;	190100201/104;	190100201/111;
	190100201/76;	190201501/358;	190201501/50;
	190600001/12;	190600002/36;	190100901/343;
	190100902/70;	190101201/30;	190101201/44;
	190101201/99;	190100403/16;	190101601/131;
	190101601/297;	190101601/325;	190201701/49;
	190101803/79;	190101901/279;	190200001/45;
	190201601/159;	190201601/39;	190202501/6;
	190102301/72;	190102302/33;	190102302/73;
	190102302/74;	190102601/48;	190200901/52;
	190102905/120;	190102905/6;	190103001/14;
	190103001/27;	190103701/12;	190103701/27;

	190103703/66;	190501501/299;	190501501/9;
	190201503/47;	190600801/22;	190500901/25;
	190103801/276;	190100401/162;	190201501/311;
	190201501/443;	190100902/191;	190200901/52
၁.+da	190101601/137		
၁.+u	190103801/212;	190103801/236;	190103801/239;
	190103801/295;	190103801/316;	190103801/60;
	190101901/117;	190101901/130;	190101901/191;
	190100001/191;	190100002/16;	190100003/39;
	190100201/110;	190100201/98;	190201501/135;
	190201501/136;	190201501/337;	190201501/446;
	190201501/455;	190201501/72;	190100901/280;
	190100901/285;	190100901/75;	190100902/185;
	190103101/22;	190103101/23;	190103101/4;
	190103101/43;	190101001/146;	190101001/3;
	190101001/99;	190100101/43;	190100102/59;
	190100102/66;	190100102/73;	190100102/76;
	190101201/102;	190101201/128;	190101201/228;
	190101201/230;	190103801/211;	190100401/229;
	190100401/263;	190100401/123;	190100401/161;
	190100401/52;	190100401/53;	190100401/56;
	190101601/145;	190101601/150;	190101601/26;

190101601/288;	190101802/106;	190101802/76;
190101901/231;	190101901/251;	190101901/271;
190101901/295;	190101901/305;	190101901/331;
190200001/52;	190102201/47;	190202501/10;
190102301/38;	190102905/226;	190200901/10;
190200901/12;	190200901/5;	190102901/64;
190102901/366;	190102901/399;	190102903/40;
190102903/49;	190102905/64;	190300901/124;
190300901/193;	190300901/194;	190300901/242;
190300901/250;	190300201/10;	190300201/11;
190300201/9;	190103201/36;	190103205/12;
190103206/18;	190103207/13;	190103401/47;
190103701/3;	190103701/54;	190103702/82;
190501501/260;	190201503/45;	190600301/16;
190600801/29;	190500901/224;	190201501/338;
190101001/101;	190101001/5;	190101201/140;
190101201/183;	190100401/201;	190100401/234;
190100401/275;	190301401/77;	190100401/33;
190100401/52;	190100404/32;	190101802/70;
190300901/202;	190103205/25;	190103801/163;
190103801/86;	190101901/117;	190201501/297;
190100901/77;	190200901/20;	190200901/25;

	190103701/4;	190201701/36	
၁.+ဗ်	190100901/321;	190100401/153	
၁.+ဗဏ	190201501/308;	190201501/314;	190201501/322;
	190201501/439;	190201501/90;	190100102/7;
	190101201/56;	190100401/135;	190100401/39;
	190100401/64;	190101601/124;	190101601/31;
	190101801/53;	190102901/192;	190102901/245;
	190500901/167;	190500901/179;	190100901/41;
	190102201/44;	190300901/30;	190103203/30;
	190600801/6		
၁ဏုၼ် ‘onun için’			
၁၂.	190103801/67		
၁ဏ် ‘onun için’			
၁.	190101603/27		
၁ဏ် ‘onun için’			
၁.	190600703/1;	190500901/139	
၁ဏုၼ် ‘onun için’			
၁.	190100901/119;	190100901/124;	190100901/130;
	190100901/154;	190100901/95;	190103801/200;
	190101602/32;	190101602/48;	190102201/49;
	190102501/39;	190300901/128;	190300901/225
၁ဏုၼ် ‘onun için, o işten dolayı’			

၁. 190101601/105; 190100901/54

၁၈၆၈ ‘onun için, o işten dolayı’

၁. 190100901/36

၁၈၈ ‘oho’

၁. 190100401/257; 190201701/57

၁၈၉ ‘hop’

၁. 190201501/32; 190201503/15

၁၉၀ ‘ekin biçme zamanı, ekin’

၁. 190100902/50

၁၉၁ ‘oynamak’

၁.- 190103202/69

၁.-**၁၉၂** 190102701/119

၁.-**၁၉၃** 190100003/64; 190102905/10;
190102905/9

၁.-**၁၉၄** 190201601/90

၁.-**၁၉၅** 190100006/29

၁.-**၁၉၆** 190102701/14; 190100901/223

၁.-**၁၉၇** 190103001/30; 190103001/34

၁.-**၁၉၈** 190100102/8

၁.-**၁၉၉** 190100902/70

၁.-**၂၀၀** 190300901/167

၁.-**၂၀၁** 190500901/225

o.-ar 190101901/132; 190103702/99

o.-ruuz 190100001/215

o.-e: 190100201/82; 190100201/83

o.-e:la: 190100102/9; 190100102/21

o.-e:lar 190101601/308

o.-e:lɛ: 190100102/22; 190100102/9

oɣnat- ‘oynatmak’

o:.-e: 190102905/66

o.-ɛ:ʒ 190101601/289

o.-u: 190101601/288

o.-duuk 190100901/239; 190100901/241; 190100901/224

oɣnan- ‘oynanmak’

o.-du 190100901/238

o.-e:ru 190100901/211

o.-ur 190101201/260

oɣnaɣan ‘oynayan’

o. 190100102/17; 190102701/121

oɣneɣan ‘oynayan’

o. 190101901/132

oɣun ‘oyun’

o. 190100901/211

oɣundɣuk ‘oyun’

ا. 190100102/3

ا:f ‘of’

ا. 190100902/115; 190102001/17; 190102905/170

ا:3 Far. خوش hoş ‘hoş’

ا. 190600601/1; 190100002/1; 190200001/31;
190103201/1

ا:kut ‘o vakit’

ا. 190102905/7

ا:kuda kada: ‘o zamana dek, o vakte kadar’

ا. 190102901/154; 190102301/67

ا:kut ‘o zaman, o vakit’

ا. 190100001/155; 190100001/22; 190100001/9;
190101201/254; 190102302/53; 190102601/30;
190102901/191; 190102905/218; 190102901/111;
190102901/76; 190102901/203; 190102901/209;
190102901/228; 190102901/382; 190102905/132;
190102905/2; 190102905/71; 190601601/35;
190102302/64; 190102901/163; 190102901/84;
190102901/314; 190102901/341; 190102901/355;
190102901/191; 190102905/7

ا:kūt ‘o zaman, o vakit’

ا. 190102905/25

ołak ‘oğlak’

o. 190700001/43; 190103703/64

oł ‘oğul’

o.+u 190201601/98

o.+um 190102001/58; 190102001/98; 190600701/96

ołan ‘oğul’

o. 190102001/70

o.+dancisi 190101201/4

o.+ũa 190101803/11

ołsadzadzuk ‘ne olsa’

o.-sadzuk 190101801/101

oł- ‘olmak’

o.-dza:dum 190100001/69

o.-dżec 190100902/205; 190101201/16; 190101603/72;
190201701/60; 190103702/35; 190600702/41;
190100901/41

o.-dżək 190201701/40

o.-di:na 190101601/249

o.-du 190100001/110; 190100001/19; 190100001/31;
190100001/38; 190100001/55; 190100002/14;
190100002/54; 190100002/56; 190104001/1;
190100201/117; 190100201/13; 190201501/132;

190201501/165;	190201501/227;	190201501/276;
190201501/328;	190201501/329;	190201501/82;
190500001/1;	190600002/48;	190600002/85;
190100901/137;	190100901/171;	190100902/142;
190100902/57;	190100902/77;	190103101/20;
190100101/60;	190101201/148;	190101201/241;
190101201/253;	190101301/10;	190103801/190;
190103203/33;	190100401/70;	190100404/25;
1190601601/8;	190201701/37;	190201701/50;
190201701/58;	190201701/7;	190101802/8;
190101803/60;	190101901/192;	190101901/383;
190102001/41;	190102001/57;	190102001/69;
190202501/3;	190102201/9;	190102302/30;
190102501/45;	190102501/6;	190102801/9;
190102901/164;	190102905/234;	190102901/107;
190102901/134;	190102901/201;	190102905/92;
190300901/249;	190300201/49;	190300201/90;
190300201/91;	190103202/10;	190103203/33;
190103203/68;	190103204/19;	190103601/10;
190103601/13;	190103601/40;	190103601/9;
190103701/34;	190103701/78;	190103901/17;
190501501/88;	190201503/45;	190500901/146;

	190500901/155;	190500901/17;	190500901/19;
	190100101/73;	190102801/19;	190102801/20;
	190100201/14;	190201501/329;	190100901/237;
	190102201/12;	190102901/166;	190300901/39;
ᠠ.-du:	190102601/77;	190103202/13;	190500901/211
ᠠ.-du:m	190102302/78		
ᠠ.-du:muᠭ	190500901/61		
ᠠ.-du:muza	190103201/19;	190500901/112	
ᠠ.-du:na	190100901/259;	190100902/212;	190100902/185
ᠠ.-du:nu	190102905/158;	190102801/68	
ᠠ.-duk	190100001/187;	190100902/202;	190103801/5;
	190101601/335;	190103001/48;	190103401/67;
	190500901/117;	190100401/51;	190500901/117
ᠠ.-duktan	190100902/158;	190102901/389	
ᠠ.-duᠯa:	190600702/34		
ᠠ.-duᠯar	190100001/73;	190102001/104;	190600702/36
ᠠ.-dum	190100001/73;	190103801/151;	190100401/235;
	190100403/5;	190101601/334;	190102905/174
ᠠ.-dum	190103201/80		
ᠠ.-dumuna	190101701/58		
ᠠ.-dun	190100001/69;	190103202/69;	190103202/73
ᠠ.-duna	190100902/172		

ᠠ.-i:	190100001/193		
ᠠ.-ma:	190102901/58		
ᠠ.-ma:ᠳᠦᠭᠦ᠋ᠭ	190103801/189		
ᠠ.-madan	190500901/120		
ᠠ.-madu	190100201/13;	190100902/189;	190100902/207;
	190100902/209;	190100101/155;	190100101/73;
	190100401/256;	190100404/2;	190102001/17;
	190102901/154;	190103601/23	
ᠠ.-madu	190100404/2		
ᠠ.-amadum	190100001/69		
ᠠ.-madumuz	190100102/40		
ᠠ.-masa	190102002/7		
ᠠ.-amasu	190101601/350;	190500901/194	
ᠠ.-masun	190100902/149		
ᠠ.-maz	190100401/53;	190103205/13;	190500901/193;
	190500901/120;	190500901/191	
ᠠ.-mᠭ	190300901/208;	190101601/393;	190102701/87
ᠠ.-mᠭdu	190100001/220;	190101201/264	
ᠠ-ᠮᠭ	190100901/145;	190101201/16;	190101201/78;
	190100001/61;	190600002/7;	190100902/206;
	190101201/106;	190101201/204;	190101201/207;
	190103801/188;	190101901/365;	190102302/47;

	190102601/59;	190102601/67;	190102901/393;
	190102905/265;	190300901/229;	190103203/3;
	190201501/109;	190101201/204	
ᠠ.-ᠮᠤᠰᠤᠮ	190101001/68		
ᠠ.-ᠰᠠ	190100002/6;	190100901/195;	190100401/28;
	190101601/380;	190102601/64;	190102701/91;
	190103702/13;	190601601/34;	190600701/17;
	190500901/166;	190100401/257;	190100902/206
ᠠ.-ᠰᠠᠭ	190202601/15		
ᠠ.-ᠰᠠᠮ	190100901/41;	190103203/11	
ᠠ.-ᠰᠠᠨ	190100001/151;	190100003/31	
ᠠ.-ᠰᠤᠨ	190100001/95;	190100002/3;	190100202/5;
	190103208/3;	190100006/25;	190201501/408;
	190100902/150;	190100902/153;	190100401/92;
	190101601/312;	190101601/324;	190201701/10;
	190101901/264;	190102001/5;	190102001/6;
	190102201/50;	190102601/86;	190102801/1;
	190102903/61;	190102904/14;	190300901/126;
	190300901/162;	190300901/166;	190300901/45;
	190103201/65;	190103202/49;	190103202/54;
	190103207/30;	190500901/165;	190500901/173;
	190100006/25;	190101601/312;	190101601/324

o:tu:du	190100101/75;	190100101/80;	190300901/168
o:-ur	190103203/27;	190100002/26;	190104001/6;
	190100101/152;	190100401/224;	190501501/61;
	190103203/26;	190100101/152	
o:-urdu	190100003/35		
o:t- ‘olmak’			
o:-sun	190100201/36		
o:-ur	190103203/26		
o:p ‘hop’			
o.	190100006/9;	190201501/281;	190201501/284;
	190201501/391;	190201503/24;	190201501/382
o:raj ‘oraya’			
o:.	190201501/89		
o:raz jmi: ‘horoz ümüğü/çiçek türü/’			
o.j.	190103201/32		
oraz Far. خروس huru:s ‘horoz’			
o.	190102904/32;	190103703/71	
o:+tarun	190103201/33		
o:rda ‘orda, orada’			
o.	190100001/134;	190100002/55;	190100003/46;
	190100003/64;	190100003/7;	190101701/64;
	190100901/154;	190100901/234;	190100901/74;

	190100902/11;	190100902/167;	190100902/17;
	190100902/4;	190100902/7;	190101201/192;
	190101201/231;	190101201/7;	190100404/50;
	190101601/305;	190101802/21;	190101802/28;
	190102601/24;	190102901/149;	190102905/46;
	190300901/15;	190601601/87;	190500901/169;
	190500901/172;	190100901/238;	190101201/105;
	190101201/93;	190300201/43;	190600701/35;
	190100401/73		
ᠠ.ᠵᠢᠳᠠᠨ	190102701/16		
ᠠᠷᠳᠠᠨ	‘oradan’		
ᠠ.	190100002/55;	190100002/57;	190100002/58;
	190100003/29;	190100901/245;	190100901/247;
	190100902/137;	190100902/139;	190100902/157;
	190100902/203;	190100902/6;	190101201/247;
	190100401/110;	190100403/5;	190101601/348;
	190102901/150;	190300201/61;	190300201/62;
	190300201/63;	190100404/30	
ᠠᠷᠳᠠᠨ	‘ordan’		
ᠠ.	190100401/251;	190100401/218	
ᠠᠷᠮᠠᠨ	‘orman’		
ᠠ.	190101901/344		

o:rtā ‘orada’

o. 190102201/5

o:rtan şo:ranu ‘ondan sonra’

o.ş. 190100401/235

o:faf Far. **خو شاب** **hoşab** ‘hoşaf’

o. 190101901/236; 190101901/238; 190101901/240

o:ftan ‘onun için, ondan dolayı’

o. 190101801/94

o:t ‘ot’

o. 190100901/178; 190100901/179

o:ta ‘orta’

o. 190100201/62; 190100201/63; 190100101/169;

190100102/31; 190103801/71; 190101601/272;

190101802/54

o.+dajduk 190101901/186

o.+suunda 190102901/376

o:taħuk ‘ortalık, bulunduğu yer, çevre’

o.+ta 190102701/95

o:tandza ‘ortanca’

o.+su 190101801/155; 190101801/16; 190101801/18

otuz ‘30, otuz’

o. 190100001/139; 190100001/144; 190100001/164;

190100002/19;	190201501/61;	190100401/58;
190100401/59;	190100403/4;	190101802/8;
190103201/60;	190700001/63;	190100901/147;
190103101/1;	190101201/257;	190101901/27;
190102001/16;	190201601/111;	190102302/18;
190102501/37;	190500901/17	

otuz ałtu '36, otuzaltı'

o. a. + dan 190101801/35

otuz jedi '37, otuzyedi'

o. j. + dən 190101801/35

o: tuz '30, otuz'

o. 190201501/301

o. ıñ ɔtu 'oğul otu, melissa officinalis, melisa otu,'

o. ɔ. 190102901/264

o ba: ɬɛ Bulg. **обаче** 'fakat, lakin'

o. 190700001/26

o da 'oda'

o.	190101603/36;	190101603/40;	190102302/33;
	190102302/42;	190102901/107;	190102903/64;
	190601601/46;	190102701/22	

o. + da 190101001/73

o. + ja 190100003/27; 190101201/245; 190201701/65;

190102302/38

ճ.+jdu 190103702/2

ճ.+ha:da 190100902/69; 190102302/32

ճ.+har 190102302/24

ճ.+haru 190201701/20; 190103702/1

ճ.+muɹ 190102302/27

ճ.+nun 190102302/29; 190102302/36

ճ.+su 190102302/26; 190102302/41;
190102302/26

ճ.+sunda 190102905/1

ճճճյակ ‘odacık, küçük oda’

ճ.+ɟya:muɹ 190102701/20

ճ.+ɟyaktaru 190100901/159; 190100902/68

ճճա Far. **خواجه** **hoca** ‘hoca’

ճ. 190101602/65; 190101901/382; 190101901/388;

190101901/142; 190101901/25; 190102901/166;

190102901/134; 190101901/388; 190601601/31

ճ.+ja 190101901/139

ճ.+ju 190102901/155

ճ.+suɹdu 190101602/71

ճճակ ‘ocak’

ճ. 190101001/86; 190101601/187; 190201601/62

ᠠᠨᠳᠠᠨ 190101602/3

ᠠᠨᠲᠠ: 190101201/129

ᠠᠳᠠᠭᠠᠭ ‘Ocak ayı’

ᠠ. 190202501/13; 190300501/29

ᠠᠳᠠᠭᠠᠲᠤᠭ ‘hocalık’

ᠠᠨᠲᠠ: 190101901/385

ᠠᠨᠲᠤᠨᠠᠭ: 190101901/384

ᠠᠳᠠᠨᠳᠠᠭ ‘küçük odun’

ᠠ. 190201503/40

ᠠᠳᠠᠨ (ho:tuᠭ TT 178) ‘odun’

ᠠ. 190100002/58; 190101001/30; 190100401/211;

190200001/17; 190102201/1; 190102201/15;

190102201/31; 190102302/55; 190300201/85;

190103701/1; 190100401/177; 190103205/19

ᠠᠨᠲᠠ 190201501/65; 190102905/106; 190102905/13

ᠠᠨᠲᠠᠨᠠᠭ 190102201/43

ᠠᠨᠲᠤ 190101001/32

ᠠᠯᠠ ‘hop’

ᠠ. 190201501/32

ᠠᠷᠠ ‘ora, o yer, oraya’

ᠠ. 190301401/30

ᠠᠷᠠ: ‘oraya’

а.	190101901/183;	190600001/25;	190100401/35;
	190100401/36;	190102905/211;	190100401/140

орادا ‘orada’

а.	190601601/7;	190101601/122;	190101601/301;
	190102905/135		

ораджук ‘oracık’

а.+i:nuu	190102901/141		
а.+ta	190100001/63;	190100401/130	
а.+tan	190101201/249		

орай бурай ‘orası burası’

аb.	190101701/58;	190100901/89	
-----	---------------	--------------	--

орай ‘oraya’

а.	190100003/63;	190301401/37;	190102905/203
----	---------------	---------------	---------------

орайа ‘oraya’

а.	190100101/12;	190201701/65;	190102302/43;
	190102801/51		

орайы ‘orayı’

а.	190100002/56;	190100901/214;	190301401/22
----	---------------	----------------	--------------

орак (orgak ED 216a) ‘orak’

а.	190103801/143;	190103801/146;	190201501/208;
	190100901/278;	190100902/45;	190100902/98;
	190101001/23;	190101201/110;	190100401/133;

	190300901/231;	190103203/37;	190103701/39;
	190600701/59;	190500901/67	
ɔ.ɫa	190103801/212;	190102905/14	
ɔ.+ta	190100401/45		
ɔ.+tan	190500901/218		
ɔrakɬɯ ‘ücret karşılığı ekin biçen kimse’			
ɔ.	190103801/137;	190100902/130	
ɔra ‘ora’			
ɔ.ɫa:da	190102601/23;	190300201/69	
ɔ.ɫara	190300901/27;	190300901/28;	190100901/111;
	190103401/22		
ɔ.ɫaru	190601601/10		
ɔraɫɯ ‘oralı’			
ɔɾ.+juɯɟ	190600601/60		
ɔrasi ‘orasi’			
ɔ.+jdɯ	190102901/209		
ɔrasɯ ‘orasi’			
ɔ.	190201501/328;	190100902/42;	190600001/32;
	190600001/47;	190100901/111;	190100901/86;
	190100102/41;	190300901/34;	190501501/2;
	190500901/170;	190100102/25	
ɔ.+nu	190102904/10		

ვ.+nun	190100002/2		
ვრჱspu ‘orospu’			
ვ.+la:	190101801/140		
ვrda ‘orada’			
ვ.	190103801/188;	190100402/5;	190101901/171;
	190100004/13;	190600002/23;	190100901/222;
	190100902/179;	190100902/198;	190100101/112;
	190301401/21;	190301401/61;	190100401/161;
	190101601/296;	190101602/70;	190101901/375;
	190102001/63;	190102001/91;	190102302/21;
	190102501/29;	190300901/29;	190103203/47;
	190103401/40;	190103701/6;	190600701/44;
	190102002/3;	190201501/9;	190600001/50;
	190100901/55;	190100901/58;	190100401/195;
	190100401/201;	190100401/221;	190100401/101;
	190102001/62;	190102001/85;	190200001/28;
	190102302/10;	190102302/20;	190102302/83;
	190102903/59;	190102904/23;	190102905/104;
	190300201/22;	190103401/8;	190600301/3;
	190100403/4;	190102904/24;	190600001/37
ვ.+dur	190103202/55		
ვ.+juz	190102201/11		

ᠠ.ᠠᠨ	190100002/2;	190600001/44;	190700001/54;
	190100901/94;	190100101/163;	190100101/61;
	190100102/15;	190100401/222;	190100401/243;
	190100401/100;	190100401/179;	190100401/31;
	190101801/17;	190102302/15;	190102904/24;
	190102904/37;	190103201/11;	190103202/29;
	190103203/16;	190601601/25;	190600301/11;
	190600301/13;	190201501/371;	190100101/92;
	190100101/94;	190301401/31;	190301401/32;
	190100401/171;	190100401/182;	190100404/45;
	190102201/20;	190102501/33;	190103201/42;
	190103401/13;	190103401/14;	190103401/61;
	190600301/13;	190500901/107;	190102001/46

ᠠᠷᠳᠡ ‘orada’

ᠠ.ᠠᠵᠳᠠᠭᠠᠨ 190102701/26

ᠠᠷᠡ ‘oraya’

ᠠ.ᠠᠰᠤᠨᠠᠭᠤ 190101601/84

ᠠᠷᠡ ‘oraya’

ᠠ.	190100001/124;	190100003/22;	190600001/33;
	190100902/163;	190100902/69;	190100902/9;
	190100101/93;	190100102/35;	190100401/221;
	190100404/49;	190101802/22;	190601601/11;

	190600701/86;	190101802/46;	190100201/81;
	190100102/24;	190100102/26;	190102901/181;
	190102901/62;	190300201/25;	190102302/35;
	190200001/49		
ᠠᠷᠡᠵ ‘oraya’			
ᠠ.	190101201/118;	190101603/54	
ᠠᠷᠡᠵ ‘oraya’			
ᠠ.	190100901/43;	190600702/10	
ᠠᠷᠡᠨᠠᠭ ‘oraya’			
ᠠ.	190101601/307		
ᠠᠷᠡᠵ ‘oraya’			
ᠠ.	190600001/48;	190101601/10;	190101601/126;
	190102903/64;	190600001/52	
ᠠᠷᠡᠵ ‘oraya’			
ᠠ.	190100901/116;	190102901/237	
ᠠᠷᠡᠵᠠ ‘oraya’			
ᠠ.	190102901/66;	190100902/3;	190100902/6;
	190101803/34;	190103202/40;	190100401/32;
	190201503/13;	190201503/12	
ᠠᠷᠡᠵᠠᠨ ‘oraya’			
ᠠ.	190500901/87		
ᠠᠷᠡᠵᠠᠭ ‘oraya’			

o. 190102901/232

orəzək 'oracık'

o.+a: 190103703/29

orla: 'oralar'

o.+da 190300901/43; 190103401/19; 190100401/32;
190102701/14

o.+dajuz 190100003/47

orlar 'oralar'

o.+u 190101601/12

orman 'orman'

o. 190101601/380

orū 'ora'

o.+lara 190100901/334

orta ma:le 'Ortamahalle, Burgaz bölgesinde köy adı'

o m. 190101701/28; 190100401/217; 190100403/13;
190102401/16; 190300901/100; 190300901/44;
190103401/62

oşav Far. خوشاب hoşab 'hoşav'

o.+u 190101601/202; 190101601/204

o.+una 190101601/201

osman a:la: 'Osmanağalar, sülale adı, lakap'

o. 190100201/24; 190300901/2; 190300901/21;

190300901/32; 190300901/4; 190300901/6;
 190103203/46; 190103203/55

osmanlı ‘Osmanlı dönemine ait’

o. 190100201/105; 190600002/35

osmanlıdza ‘Osmanlıca’

o. 190201601/159

osmanlıdzasuna ‘Osmanlıca’

o. 190201601/146

ot ‘ot, bitki çeşitleri’

o. 190100901/200; 190301401/43; 190102901/257;
 190500901/41

o.+tan 190100006/21

o.+u 190102901/254; 190102901/261; 190100102/72;
 190102901/254

otobys Fr. **autobus** ‘otobüs’

o. 190100902/5

otla- ‘otlamak’

o.-jama:jla 190100003/55

o.-ma: 190201601/50; 190201601/64; 190201601/8

o.-lar 190101201/138

otu:maktfu ‘bir kişinin işini gören kimse, gündelikçi’

o. 190101601/360

ot- ‘oturmak’

o.	190201501/410;	190101601/360
o.-du:	190103703/32	
o.-duk	190100901/223;	190100901/222
o.-duktan	190201601/97	
o.-məzlə:du	190102701/101	
o.-mufla:	190201601/68	
o.-du:m	190101602/77	

otulbaşu ‘otulbaşı bitkisi’

o.	190102901/220;	190102901/225
-----------	----------------	---------------

otur- ‘oturmak’

o.	190600601/9;	190101201/145
o.-a	190101201/146	
o.-ak	190101603/47;	190101603/48
o.-ama:jɛ:	190102501/41	
o.-amadum	190100401/5	
o.-aməzdun	190101601/277	
o.-duk	190101201/232	
o.-dum	190301601/11	
o.-dun	190101602/8	
o.-e:	190100901/52;	190101801/43; 190201601/96;
	190102905/59;	190101801/43

၁.-e:m	190101803/76;	190102905/76	
၁.-e:sun	190102905/76		
၁.-e:z	190201501/409;	190100102/3	
၁.-i:	190101201/144		
၁.-ma:	190201501/211;	190101601/278	
၁.-majuz	190102701/108		
၁.-məzduk	190101601/279		
၁.-məzla:du	190102701/98		
၁.-sa	190101601/281		
၁.-u:	190100901/272		
၁.-u:du	190102501/41		
၁.-u:duk	190101901/286;	190101901/287	
၁.-u:lar	190101601/354		
၁.-u:muf	190201501/416;	190101803/73	
၁.-u:sun	190102801/58		
၁.-ujəm	190201501/411;	190200001/34	
၁.-uła:du	190102701/99		
၁.-ułu:du	190101201/114		
၁.-um	190103201/50		
၁.-un	190600702/3		
၁.-up	190101001/64;	190101601/30;	190103203/42;
	190501501/278		

ა.-ur	190100001/218;	190103703/29
ა.-urum	190101601/281	
ა.-uruz	190102701/109	
ა.-usun	190101901/335;	190102701/113
ა.-uve:miſle:	190100202/13	
ა.-uz	190101201/252;	190103801/229
ა.-zam	190100401/5	
ა.-zan	190102701/112;	190102701/114
ა.-zec	190101601/276;	190103201/51

ავუღ- ‘ovulmak’

ა.-u:du	190101803/52
----------------	--------------

ავუკ ‘ovulmuş olan’

ა.	190501501/236
-----------	---------------

ა ჯăman ‘o zaman’

ა ჯ.	190201501/381;	190100901/215;	190100901/256;
	190103801/145;	190103801/179;	190103801/287;
	190103801/291;	190101601/188;	190101601/191;
	190101601/23;	190101601/283;	190101601/366;
	190101601/90;	190101801/115;	190101801/84;
	190101803/61;	190101901/158;	190102701/58;
	190103001/31;	190103601/19;	190600301/20;
	190100201/102;	190100201/121;	190100201/124;

	190103101/17;	190100401/187;	190100401/49;
	190101602/50;	190101602/84;	190101603/77;
	190101603/78;	190102701/48;	190102701/52;
	190102701/8;	190501501/148;	190501501/149;
	190500901/196;	190100902/107;	190100902/180;
	190100902/19;	190100902/205;	190100902/212;
	190100902/28;	190100902/78;	190100902/79;
	190100902/202;	190100902/47	
o z.+a	190100901/69;	190100901/74	
o z.+na:	190100101/83;	190100101/90;	190103202/25;
	190103202/36		

O

otel Fr. **hôtel** ‘otel’

o.	190101603/42;	190102302/31
o.+lara	190101603/32	

ormak Bulg. **хоремар** ‘otel, lokanta, dükkan, *хоремаз* kelimelerinin kısaltılmış biçimi’

o.+ a:	190600601/36
---------------	--------------

ormakçıu ‘lokanta işleten kimse’

o.	190103401/16
o.+la:	190103401/24

opaſka Bulg. **опашка** ‘kuyruk’

o.+taſu 190102001/88

opraſſe Bulg. **операция** ‘ameliyat’

o. 190100006/4; 190100403/7; 190600601/26

omurtak ‘Omurtag, Kuzeydoğu Bulgaristan’da şehir adı’

o. 190101802/50

o.+tan 190100902/6

omurta: 190100902/6

okrauk Bulg. **окръг** ‘il, bölge’

okra:na 190201501/222

okra:ndan 190201501/78

otobys Fr. **autobus** ‘otobüs’

o.+le 190100902/8

opraſva Bulg. **опраша** ‘tozlaştırmak’

o. 190501501/11

operasija Bulg. **операция** ‘ameliyat’

o. 190201501/132

operatsija Bulg. **операция** ‘ameliyat’

o. 190101801/36

okrauzen ſuſvet Bulg. **окръжен съвет** ‘il idare meclisi’

o.ſ. 190102901/188; 190102901/193; 190601601/33

ojlec Bulg. **олио** ‘ayçiçek yağı’

o.+lɛ 190301401/65

odele:nije Bulg. **отделение** ‘öğrencilerin yıllık öğrenime göre ayrıldıkları bölümlerden her biri, sınıf’

o. 190102901/203

obisnoveno yafła Bulg. **обикновенна вафла** ‘gofret çeşidi’

o y.+la:dan 190102701/7

obština Bulg. **община** ‘ilçe’

o. 190600002/78

o.+ja 190600002/82

Ø

ø:- (hö:r- TT 184) ‘örmek’

ø.-dym 190101901/364

ø.-myfy:m 190102201/37

ø:dec (hö:rdek TT 184) ‘ördek’

ø. 190103001/44; 190103703/71

ø'l- (öl- ED 125b) ‘ölmek’

ø'-.dʒec 190100902/209; 190100902/86

ø'-.dʒen 190100902/88

ø'-.dy 190201501/220; 190201501/334; 190201501/47;
190101701/6; 190100902/194; 190101001/143;
190100101/176; 190103801/107; 190100401/25;

	190100401/26;	190101601/117;	190101601/401;
	190101801/24;	190101801/35;	190101801/39;
	190101803/1;	190101803/100;	190101901/192;
	190101901/193;	190101901/378;	190102001/28;
	190102001/30;	190102001/32;	190102001/56;
	190102001/9;	190201601/112;	190102401/36;
	190102501/46;	190102901/51;	190300901/7;
	190300901/8;	190103201/44;	190103201/46;
	190103201/52;	190103201/54;	190300501/13;
	190103702/60;	190601601/42;	190600601/66;
	190600701/31;	190101001/143;	190100101/175;
	190101601/118;	190102001/29;	190102901/213
øʹ.-dy:	190500901/154		
øʹ.-dy:nɛ	190100002/27		
øʹ.-dy:nɛ	190102001/10;	190102001/29;	190102701/36
øʹ.-dyc	190100102/50		
øʹ.-dyctɛn	190102401/37		
øʹ.-dylɛ:	190201501/336;	190100401/63;	190501501/94
øʹ.-dylɛr	190201501/198;	190102001/37	
øʹ.-mɛdi	190600601/45		
øʹ.-mɛz	190102901/376		
øʹ.-myf	190103801/113;	190103801/114;	190101802/79;

	190101803/6;	190101901/190;	190103702/64;
	190600301/19;	190500901/158;	190102001/12
ø'.-yp	190101601/256		
ø'ldy:- ‘öldürmek’			
ø.-mædiclerinne	190100902/178		
ø.-myflæ:	190100902/186;	190100902/187	
ø'ldyr- ‘öldürmek’			
ø.-zec	190102901/183		
ø'.-εjazdu	190100902/143		
ø:le ‘öyle’			
ø.	190102001/124;	190100001/121;	190100001/13;
	190100001/187;	190100001/221;	190100001/45;
	190100002/22;	190100002/3;	190100003/19;
	190100003/59;	190100003/61;	190102002/9;
	190103901/7;	190100201/17;	190100201/6;
	190201501/190;	190201501/213;	190201501/34;
	190201501/368;	190201501/383;	190101701/42;
	190500001/57;	190100901/14;	190100901/177;
	190100901/193;	190100901/2;	190100901/255;
	190100901/258;	190100901/297;	190100901/302;
	190100901/304;	190100901/32;	190100901/36;
	190100901/61;	190100901/73;	190100901/8;

190100901/96;	190100902/196;	190100902/37;
190100902/46;	190100902/52;	190100902/83;
190103101/34;	190101001/107;	190101001/115;
190101001/51;	190101001/52;	190101001/63;
190101001/84;	190101001/85;	190100101/101;
190100101/114;	190100101/115;	190100101/132;
190100101/70;	190100102/37;	190101201/115;
190101201/207;	190101201/244;	190103801/160;
190103801/271;	190103801/278;	190103801/75;
190100401/230;	190100401/273;	190301401/21;
190100401/111;	190100401/151;	190100401/154;
190100401/177;	190100401/24;	190100402/33;
190100402/37;	190100402/57;	190100404/19;
190101601/101;	190101601/103;	190101601/315;
190101601/398;	190101601/411;	190101601/43;
190101603/48;	190101603/51;	190101801/10;
190101801/109;	190101801/119;	190101801/122;
190101801/86;	190101801/89;	190101801/92;
190101802/109;	190101802/34;	190101802/41;
190101802/67;	190101802/76;	190101802/90;
190101803/25;	190101803/31;	190101803/68;
190101901/182;	190101901/23;	190101901/286;

190101901/373;	190101901/52;	190101901/76;
190101901/87;	190102001/105;	190102001/64;
190102001/7;	190102001/8;	190200001/7;
190202501/5;	190201601/134;	190102201/49;
190102301/14;	190102301/75;	190102302/56;
190102501/15;	190102501/54;	190102501/8;
190102701/103;	190102701/24;	190102801/39;
190102901/187;	190102901/125;	190102901/81;
190102901/240;	190102905/275;	190300901/102;
190300901/117;	190300901/152;	190300901/159;
190300901/226;	190300901/239;	190300901/46;
190300901/70;	190300901/85;	190300201/32;
190300201/50;	190300201/75;	190300201/76;
190103201/23;	190103201/27;	190103201/40;
190103201/73;	190103201/83;	190103202/80;
190103203/15;	190103203/4;	190103203/55;
190103203/63;	190103207/5;	190103401/58;
190300501/20;	190300501/6;	190300501/7;
190103701/94;	190103702/31;	190103702/52;
190103702/94;	190103901/8;	190501501/123;
190501501/125;	190501501/163;	190201503/21;
190601601/17;	190600702/46;	190600801/18;

	190600801/6;	190500901/102;	190500901/116;
	190500901/155;	190500901/225;	190500901/77;
	190600003/25;	190102301/78;	190103401/25;
	190103401/38;	190103601/32;	190600601/72;
	190600701/100;	190100003/55;	190301401/58;
	190100901/156;	190100201/79;	
ø.+di	190600001/67;	190103801/72	
ø.+di:ni	190500901/76		
ø.+jdi	190501501/249		
ø.+jmif	190102701/76		
ø:le (ayla ED 272a) ‘öyle’			
ø:+.jdi	190100101/72;	190100401/152	
ø:+.jmif	190101901/394		
ø:+.jmif	190101601/246		
ø:+.jdi	190101601/103;	190102801/26;	190300901/24;
	190103203/59		
ø:lɛdʒɛ ‘öylece’			
ø.	190100001/104;	190100402/17;	190101601/247;
	190101803/110;	190102601/8;	190102701/76;
	190600702/26		
ø:lɛlicɛ ‘öylelikle’			
ø.	190600701/87		

ø:ɫɛn ‘ölmüş olan’

ø. 190103201/66; 190501501/6

ø:lɛnɛ ‘öyle’

ø. 190100101/76; 190101601/292; 190102904/7;
190103201/65; 190103205/12

ø:lɛni ‘öyle’

ø. 190100101/129; 190100101/36

ø:lɛsi ‘öylesi’

ø. 190100403/28

ø.+ni 190100402/14

ø:lɛdʒɛ ‘öylece’

ø. 190100004/19; 190300901/222

ø:mɛ ‘örme’

ø.-mɛ: 190201503/30; 190201503/33

ø:ndʒɛ ‘önce’

ø. 190102901/343

ø:nec 1. ‘örnek, model’; 2. ‘süs’

ø. 190103702/37; 190101901/317

ø.+ɫɛri 190103702/36

ø:rcɛɫɛn- ‘öfkelenmek’

ø.-ip 190100101/155

ø:rcɛ ‘öfke’

ø.+mizε	190600703/30		
ø.r- ‘örmek’			
ø.-dym	190100001/176		
ø.rme ‘örgü’			
ø.	190102905/68		
ø:rɛdivɛr- ‘öğretivermek’			
ø.-ε:	190101803/104		
ø:rɛn- ‘öğrenmek’			
ø.-ɛlim	190102903/26		
ø.-mε:	190102903/24		
ø:rɛtmɛn ‘öğretmen’			
ø.	190600701/89;	190600701/66	
ø.+im	190600701/77		
ø.+nɛrimiz	190103203/13;	190100005/8	
ø:rmɛʃic ‘sarmaşık, dalları düz yerlere tırmanan bitki’			
ø.-tir	190102601/11		
ø.rt- ‘örtmek’			
ø.-ɛriz	190101201/132		
ø.rtyly ‘örtülü’			
ø.	190600701/18;	190100002/24;	190100002/25
ø:sy:- ‘öksürmek’			
ø.-mε:	190202501/4		

ø:syryc ‘öksürük’

ø. 190202501/19

ø:t- (ört- ED 202b) ‘örtmek’

ø:.-ε:dilε: 190100901/127

ø:.-ε:lε:di 190101901/10; 190101901/108

ø:.-mεzle:di 190100201/106

ø:.-yle: 190100901/128

ø:.-yverʒen 190201501/125

ø:tyly ‘örtülü’

ø. 190102601/39; 190102601/42

ø:.-jdy 190102601/30

ø:tyn- ‘örtünmek’

ø:.-y:dyc 190103702/21

øtyry ‘ötürü’

ø. 190101801/101; 190101801/102; 190101801/162;

190101801/31; 190101801/32; 190101901/287;

190300901/17; 190300201/56; 190103703/2

ø:jlεn ‘öyle’

ø. 190101701/14

ø:zly ‘sağlam, değerli’

ø:. 190101601/390

øby: ‘öbür’

ø.	190100001/87;	190201501/141;	190201501/142;
	190202601/3;	190100902/127;	190100902/67;
	190100101/117;	190100101/18;	190101301/34;
	190100401/264;	190100401/155;	190100401/48;
	190100403/25;	190101601/404;	190101601/99;
	190101602/21;	190101603/64;	190102201/36;
	190102601/90;	190102905/235;	190102901/299;
	190103204/22;	190103204/26;	190103206/41;
	190501501/36;	190500901/130	
ø.+lɛ:nɛ	190601601/50		
ø.+lɛ:ri	190301401/75		
øby:sy	‘öbürü’		
ø.	190100201/113;	190201501/181;	190201503/22;
	190500901/198		
øbyr	‘öbür’		
ø.	190100003/27;	190101201/17;	190101201/90;
	190301401/56;	190102701/44;	190300901/128;
	190501501/151		
øbyrsy	‘öbürü’		
ø.	190103201/76		
øbyry	‘öbürü’		
ø.	190102001/56;	190103701/58	

øcsyz ‘öksüz’

ø. 190102904/5

øcymet Ar. **حكومات** **hükümat** ‘hükümet’

ø. 190100401/244; 190100401/245; 190100401/251;
190100401/266

øcyz araba ‘öküz arabası’

ø a.+suu 190100001/152; 190100002/18; 190100101/81;
190101201/111; 190101601/135; 190300501/17

ø a.+harunna 190201501/240; 190102601/44;

øcyz (öküz ED 120a) ‘öküz’

ø. 190102601/48; 190202501/1

ø.+lε 190101601/108

ø.+lε: 190100101/79

ø.+lε:nε 190101601/125

ø.+leri 190202501/3; 190300501/19

ø.+leri 190100001/34; 190100002/31; 190201501/370;
190100101/80

ø.+lerimiz 190100001/18

ø.+lerni 190600002/76

ødε- ‘ödemek’

ø:-džem 190101001/106; 190101001/108; 190101001/106;
190102701/17

ø.-dim 190600801/2

ø.-jæmɛ:ɖʒɛʒ 190100203/18

øðəmɛli ‘ödemek üzere, veresiye’

ø. 190100003/14

øden- ‘ödenmek’

ø.-e:ri 190101602/94

ø.-miʃ 190101601/80

øhø: ‘bir kimsenin kendi varlığını belli etmek, söylenen bir şey üzerine dikkat çekmek, birine takılmak vb. amaçlarla öksürür gibi yaparak çıkardığı ses’

ø. 190202501/19

øjle (ayla ED 272a) ‘öyle’

ø.+jmiʃ 190101601/115

øl- (öl-ED 125b) ‘ölmek’

ø.-ɖʒɛ: 190103801/291; 190600801/26

ø.-ɖʒɛ:mdɛn 190600003/4

ø.-ɖʒɛ:sɛ 190103801/298

ø.-ɖʒec 190501501/113

ø.-dy 190100006/23

ø.-e: 190201501/165; 190300501/16

ø.-ɛ: 190101901/195

ø.-dy:nɛ 190201601/113

ø.-dylɛ: 190102302/22

ø.-dylɛ:	190600601/61		
ø.-dylɛɾ	190301401/16		
ø.-dynɛnsi	190600801/30		
ø.-e:z	190101801/162;	190101801/170	
ø.-ɛli	190101802/8;	190201701/60	
ø.-i:	190103801/263		
ø.-y:myf	190100902/91;	190501501/114;	190101001/39
ø.-yp	190100902/191		
ø.-yryz	190100101/86		
ø.-yvɛ:di	190102001/58;	190102301/10	
ø.-yvɛ:mif	190102001/55		
ø.-ɛbili:sin	190100902/127		

øldy:- (öltür-ED 125b) ‘öldürmek’

ø.-dylɛ:	190500901/156
ø.-myfɫɛ:	190103601/50

øldyr- (öltür-ED 125b) ‘öldürmek’

ø.-e:lɛ:	190300501/22
ø.-e:lɛɾ	190102601/8

øle ‘öyle’

ø.	190201501/382;	190103801/19;	190101901/243
-----------	----------------	---------------	---------------

ølen ‘ölmüş kişi’

ølɛnnɛ:	190100902/39
----------------	--------------

øledʒe ‘öylece’

ø. 190101901/255

øledʒe:sɛ ‘öylece’

ø. 190101901/123

øltʃɛc ‘ölçek’

ø.+ɛ:nɛ 190103206/40

ømɛ: ‘Ömer, kişi adı’

ø. 190201501/233

ø.+lɛ: 190100101/21

ømɛrɑ:ɫɑr ‘Ömerağlar, sülale adı, lakap’

ø. 190100002/38; 190100101/24; 190101601/148;
190101602/64; 190101602/65

ømyr Ar. عمر **ømr** ‘ömür’

ø.+y 190201501/330; 190600002/61; 190102901/281

ø.+leri 190101601/116

øndʒɛ ‘önce’

ø. 190101201/34; 190103401/7; 190600703/22

øndʒɛ ‘önce’

ø.+dɛn 190102901/282

øndʒɛci ‘önceki’

ø.+ndɛ 190102901/349

ønder ‘öncü, önyak olan’

ø. 190101603/55

øn (öŋ ED 167b) ‘ön’

ø.+nε 190100401/62; 190101801/50; 190102905/271

ø.+ny 190100101/65

ø.+y 190100901/324; 190100901/325

ø.+yn 190100402/21; 190100402/27

ø.+yndε 190100001/35; 190100002/32; 190100003/59;

190600002/80; 190600002/85; 190600002/87;

190100901/137; 190100902/119; 190101601/72;

190102001/74; 190102901/271; 190500901/166;

190500901/171

ø.+ynε 190100902/105; 190101201/108; 190102901/168;

190103203/71; 190600701/85; 190600702/38

ø.+ŷndε 190102001/95

øp- (öp- DLT 92) ‘öpmek’

øpε: 190201501/63

ø.-mε: 190103702/95

ø.-mε: 190101601/244

ør- (hö:r- TT 184) ‘örmek’

ø.-ε:dic 190501501/224

ø.-e:lε: 190200001/9; 190101901/276

ø.-e:sin 190102201/40

ø.-e:z	190200901/12;	190102201/41;	190200901/13
ø.-elɛ:	190200901/6		
ø.-i:lɛ:mif	190103001/37;	190103001/38	
ø.-ijɛn	190201503/34		
ø.-y:sɛn	190102201/35		
ø.-ydyc	190501501/222		
ø.-yjɛn	190101901/363		
ø.-yle:	190201503/35		
ø.-yle:di	190103101/1;	190102905/69;	190501501/218
ø.-yle:di	190103101/1		

ørece Yun. **øreke** ‘eğrilmekte olan yün, keten vb. şeylerin tutturulduğu, bir ucu çatal değnek, öreke’

ø.	190100401/147;	190100401/149;	190101901/359
ø.+dɛ	190100401/155		
ø.+jɛ	190100401/158		
ø.+lɛri	190100401/157		
ø.+si	190100401/147;	190100401/148	
ø.+si	190100401/150		

øren ‘Ören, Burgaz bölgesinde yer adı’

ø.	190103207/38;	190103203/16
-----------	---------------	--------------

ört- (**ört-** ED 202b) ‘örtmek’

ø.+sɛnɛ	190101602/116
----------------	---------------

örtyn- ‘örtünmek’

ø.-yne:z 190102301/57

øte ‘öte’

ø. 190100002/2; 190201501/273; 190600001/35;
 190600001/38; 190600002/22; 190100901/324;
 190100901/72; 190100901/74; 190100101/165;
 190100101/167; 190100101/19; 190100401/261;
 190301401/20; 190101601/87; 190101801/13;
 190101802/96; 190101803/92; 190101901/314;
 190102001/82; 190200901/40; 190102901/60;
 190102901/216; 190102905/76; 190103001/22;
 190300901/142; 190300901/189; 190300201/11;
 190103401/4; 190201503/35; 190601601/13;
 190601601/49; 190600601/13; 190600601/40;
 190500901/80

ø.+dε 190600001/39; 190100901/2

ø.+dεn 190100101/9

ø.+dεci 190101901/162

ø.+dεn 190101801/44

øt- ‘ötmek’

ø.-e: 190700001/52

ø.-ε:mif 190700001/64; 190700001/63

ø.-syn	190700001/60		
ø.-ty	190700001/55;	190700001/65	
ø:t- ‘örtmek’			
ø.-e:z	190201501/360		
øteci ‘öteki’			
ø.	190101001/65;	190101601/98;	190101603/6;
	190103401/7;	190500901/66	
øtæci ‘öteki’			
ø.	190600002/20;	190102001/81;	190103701/31
øtry (ötrü/ötürü ED 64b) ‘ötürü’			
ø.	190101001/48;	190101801/142;	190101801/170
øtтыr- ‘öttürmek’			
ø.-y:cæn	190101601/404		
ø.-y:myf	190101601/403		
øzle- ‘özlemek’			
ø.-e:m	190100102/44		
øz ‘öz’			
ø.+y	190100901/143		
ø.+yndæn	190201501/347		

p

pa:tu ‘pahalı’

p. 190102901/341

pa:lto Fr. **paletot** ‘palto’

p.+ju 190100002/63; 190102601/33

pa:mak (barmak ME 98) ‘parmak’

p. 190100001/193; 190101001/96; 190102901/393;

190103201/69

p.+a:m 190201501/132; 190201501/133

p.+dʒukla:nu 190201701/55

pa:maḵ (barmak ME 98) ‘parmak’

p. 190101802/123; 190101802/117

p.+la: 190101802/117; 190101802/123

pa:mək ‘parmak’

p. 190101603/68

pa:pur ‘papır, göl kıyılarında biten saz’

p. 190101001/18

parsellət- ‘bölmek’

p.-ti:nε 190101601/223

pa:rtʃa Far. **پاره** **pa:re** ‘parça

p.+su 190101901/307

pa:rtija Bulg. **партия** ‘parti’

p. 190102901/155

pa:sał Bulg. **парцал** ‘eskimiş bez veya kumaş parçası, paçavra’

p.+la:dan 190501501/240

p.+u 190501501/239

pa:t ‘yassı bir şeyle vurulduğunda çıkan ses’

p. 190103801/220; 190103801/220

pa:tʃa Far. پاره **pa:re** ‘parça’

p. 190501501/205

p.+suu 190103702/80

pa:tʃaʔan- ‘parçalanmak’

p.-duʔa: 190101601/12

paʔtu Fr. **paletot** ‘palto’

p. 190102905/71; 190102601/33

pabuwʃ Far. پاپوش **pa:pu:ʃ** ‘pabuç’

p.+laru 190103702/106

pakʔa- ‘paklamak’

p.-a: 190103801/236

p.-a:suun 190101001/5

p.-muʃ 190101803/44

p.-ruʒ 190101001/2

paʔa bez, sofra bezi’

p. 190100401/39; 190100002/24; 190101001/122;

190100401/199; 190101901/108; 190101901/283;

190101901/300; 190102601/39; 190501501/233

p.+la: 190101901/285; 190501501/228; 190501501/251

p.+laru 190501501/234; 190501501/253

pałamarka Bulg. **паламарка** ‘ekin biçerken sol elin parmaklarına geçirilen, eldiven biçiminde, tahtadan yapılan bir araç’

p. 190102905/17

pałatŋinca Bulg. **палачинка** ‘yumurta, süt, un ile tavada kızartılarak yapılan, küçük yuvarlak tatlı veya tuzlu yiyecek, krep’

p.+i 190103801/19

pałazuud- ‘bir nesneyle yünü temiz, kullanılabılır hale getirmek’

p.-ur 190101901/338

pałe ‘bez, sofrası bezi’

p:.+jla 190100002/25

pałe ‘bez, sofrası bezi’

p:.+jla 190102601/40

pamuk (bamuk ED 349b) ‘pamuk’

p. 190101901/336; 190101901/339; 190101901/340;

190102905/39; 190102905/70; 190102905/85;

190103701/9; 190500901/195

pana:ma Bulg. **панама** ‘panama bezi, bir nevi pamuklu dokuma’

p. 190101201/29

p.+ja 190100201/49

p.+la: 190101201/35

panajur Yun. **панауір** ‘panayıır’

p. 190201501/341; 190101601/192; 190101601/193;
190102001/63

panajır Yun. **panayır** ‘panayır’

p. 190101801/137; 190600702/43; 190600801/7
p.+a 190201501/340; 190101601/196

pança: ‘pancar’

p.+la:dan 190101901/100

pançar ‘pancar’

p. 190102905/28

pangal **اڤڤه** ‘Pangal Atçe, lakap’

p. 190600801/5

pangalla: ‘Pangallar, lakap’

p. 190600801/6; 190600701/111

panitsovo Bulg. **Паницово** ‘Panitsovo, Burgaz bölgesinde yer adı’

p.+dan 190301401/14

pança Far. **نچا** ꞑ **pençe** ‘pança, avuç’

p. 190100001/184; 190100001/204; 190201501/119;
190201501/147; 190101802/85; 190201501/122
p.+la:nw 190100201/86

pançadük ‘bir tutam’

p. 190100401/97; 190202501/14; 190201501/123;
190201501/124; 190202501/14

pantfała- ‘avuçlamak’

p.-juwp 190101201/215

pantała: ‘Pantalar, sülale adı, lakap’

p. 190103401/59

pantałon Fr. **pantolon** ‘pantolon’

p.+unu 190600703/12

pantfe ‘pança, avuç’

p.+e:jła 190101201/139; 190102901/234

papin ‘ahmak, aptal’

p. 190201601/81

papura Yun. **papıra** ‘papara’

p. 190200001/8

papu: ‘göl kıyılarında biten saz’

p.+ła:dan 190101601/411

para:j Far. **پاره** **pa:re** ‘para’

p. 190101801/84

para Far. **پاره** **pa:re** ‘para’

p.	190103801/178;	190103801/180;	190100402/13;
	190100001/141;	190100001/144;	190100001/168;
	190100001/169;	190100201/86;	190201501/354;
	190101701/58;	190101701/69;	190600001/69;
	190600003/10;	190100902/100;	190100902/101;

	190100902/160;	190100902/41;	190101001/145;
	190100101/69;	190100102/15;	190100102/6;
	190100102/7;	190100401/230;	190100401/237;
	190100401/275;	190301401/54;	190100401/28;
	190100401/29;	190101602/40;	190101602/94;
	190101802/3;	190102501/56;	190102501/57;
	190102601/87;	190102601/89;	190102701/58;
	190102701/9;	190600701/82;	190600703/18;
	190600703/26		
p.+ja	190102901/356		
p.+jdu	190101801/84		
p.+ju	190100004/24;	190600001/70	
p.+juu	190100401/276		
p.+la:	190600002/93		
p.+laru	190600002/92		
p.+m	190700001/75;	190101601/210;	190103203/36
p.+madur	190103801/180		
p.+muuz	190101601/205		
p.+n	190600001/59;	190600001/66	
p.+nuu	190101901/159		
p.+su	190101801/169;	190102501/20	
p.+suꞤ	190101601/57		

pare:jmuʃ 190103801/177

pare:ʔara 190103801/179

parejdu 190100001/144

parfym Fr. **parfüm** ‘parfüm’

p. 190600703/9

paris ‘Paris’

p.+tən 190600703/9

park Fr. **parc** ‘park’

p.+a 190600001/22; 190600002/8

parno Bulg. **парно** ‘kalorifer’

p. 190500001/49

partʃa Far. **پارچه** **pa:r-çe** ‘parça’

p. 190101201/199; 190103202/68

partʃala- ‘parçalamak’

p.-a:jən 190300901/212

partijən sekretar Bulg. **партиен секретар** ‘parti sekreteri’

p.ʃ. 190102901/156; 190102901/169; 190102901/182

partizan Bulg. **партизанин** ‘yabancı işgaline ve işgalcilere karşı girişilen direnç hareketine katılan kimse’

p. 190103601/41; 190103601/43

p.+muʃ 190103601/42

parset Fr. **parcelle** ‘imar yasalarına göre ayrılıp sınırlanmış arazi parçası, parsel’

p. 190100901/86

p.+u 190100901/95

paşalar ‘Paşalar, sülale adı, lakap’

p. 190103401/59

paşaport Fr. **passeport** ‘pasaport’

p. 190601601/56

p.+laru 190601601/39

p.+u 190201501/281

pastal ‘tütün yaprağı dizisi, elpeze’

p. 190101601/346

paşa ‘paça’

p.+ja 190103801/220

p.+laru 190103801/218

patates Yun. **patates** ‘patates’

p.+i 190101602/45

patla- ‘patlamak’

p.-a:je 190103205/11

paçlat- ‘sebzeleri ateşte pişirmek, közlemek’;

p.-dujən 190300901/115

patla- ‘nesnelerin iç basıncın etkisiyle ve çoğunlukla büyük ses çıkararak dağılması’

p.-ma: 190102901/98

patlaf- ‘yarılmak’

p.-tu 190600002/96

patlat- ‘sebzeleri ateşte pişirmek, közlemek’

p.-tuum 190300901/250

patlattur- ‘patlattırmak’

p.-uɟɛ: 190100006/19

patɫudʒan ‘patlıcan’

p. 190100102/65; 190101201/199

patur.da- ‘kendi kendine söylenmek’

p.-duuk 190100203/11

paturdan- ‘kendi kendine söylenmek’

p.-dʒaz 190100402/36; 190600003/14

patron Fr. **patron** ‘işveren’

p.+nara 190300201/43

pattadak ‘ansızın’

p. 190100902/121

paɟemaɟu Rus. **понимаю** ‘biliyorum’

p. 190201601/143

paɟɫaɟtu:- ‘paylaştırmak’

p.-muɟɫa: 190100901/86

pazu ‘yufka’

p. 190103204/17

paza: ‘Pazar günü’

p. 190100201/120; 190102301/89

p.+da 190501501/204

paza:lık ‘pazarlık’

p. 190300901/166

p.+a: 190103202/18

pazar Far. بازار **ba:za:r** ‘pazar, çarşı’

p. 190100003/10; 190100003/9; 190103101/58;

190202501/11; 190201601/153; 190102401/20;

190300201/72; 190103203/74; 190300501/27

pazar ‘Pazar günü’

p. 190301401/42

p.+a 190201501/383

pazartesi ‘Pazartesi günü’

p. 190202501/11; 190300501/27; 190201601/153;

190201501/424; 190101601/293; 190101601/294

pazlama ‘bazlama’

p. 190100006/31

pazui ‘yufka’

p. 190100001/190; 190201501/118; 190100101/135;

190103801/63; 190101901/56; 190101901/88;

190201601/57; 190300901/82; 190300901/83;

190300901/89; 190501501/25; 190501501/26;

	190501501/42;	190101901/55	
p.:+la:	190101701/19		
p.+dan	190201501/129;	190100101/136;	190100101/137;
	190300201/30		
p.+ja	190300901/133;	190300901/145	
p.+jlan	190501501/35		
p.+juu	190100001/174;	190101701/17;190500001/13;	
	190500001/32;	190100101/134;	190201601/58;
	190201601/60;	190300901/130;	190300901/137;
	190300901/151;	190300901/90;	190300201/35;
	190103206/23;	190501501/40;	190501501/66;
	190501501/67;	190201501/142;	190101901/43
p.+laru	190103801/68;	190101701/19;	190500001/19;
	190103101/28;	190101602/61;	190501501/21;
	190501501/37		
p.+larũn	190103801/79		
p.+larunuu	190501501/19;	190501501/20	
p.+sunuu	190103204/14;	190501501/24;	190501501/28
pɔ:stu ‘post’			
p.+lar	190100002/38		
pɔ:tak ‘manda yavrusu, malak’			
p.	190103703/69		

pəmak ‘Pomak’

p.	190103401/28;	190103401/29;	190103401/30;
	190103401/32;	190103401/35	
p.+a:	190103401/37;	190600701/110	
p.+la:	190103401/38;	190103401/39	

pəmakluk ‘Pomaklık, sülale adı, lakap’

p.	190103401/40
-----------	--------------

pe:gambə: ‘Peygamber’

p.+cən	190101802/1
---------------	-------------

pe:gambər ‘Peygamber’

p.+imiz	190101802/1
----------------	-------------

pe:mbə ‘pembe’

p.	190101001/112;	190100101/39;	190100401/122
p.+sinə	190103203/77		

pə:mbə ‘pembe’

p.	190101802/103;	190101802/68;	190101901/196;
	190101901/203;	190101901/209;	190101901/228;
	190202601/17;	190101802/114;	190101901/197;
	190100901/326;	190102001/94;	190202501/2;
	190103703/48		
p.+jlə	190101802/69		

pə:ntfərə Far. پنجره **pencere** ‘pencere’

p. 190101802/143; 190102901/96

pε:rfəmbε ‘Perşembe günü’

p. 190300201/72; 190103203/74

peʃcɪr Far. چ شەڭ يىر **pi:ʃ -gi:r** ‘peşkir, havlu’

p. 190101201/51

pe:fəmbε Far. پەنبەشەنبە **pençşenbe** ‘Perşembe günü’

p. 190201501/393; 190600601/23; 190103101/58

pε:fəmbε ‘Perşembe günü’

p. 190201501/382; 190102301/89; 190103202/60;

190103202/65; 190102401/20; 190202501/11;

190201601/153; 190300501/27

pe:sɫan Yun. fesleğen ‘fesleğen’

p. 190201501/100

pec ‘gereken, beklenen veya alışılmış olandan çok’

p. 190100005/13; 190600002/51; 190100101/87;

190101803/3; 190102501/29; 190103202/25;

190103901/13; 190501501/301

pedagozi Fr. **pédagogie** 1 ‘pedagoji’; 2 ‘Eğitim Bilimleri Fakültesi’

p. 190100101/59

p.+ji 190100101/58

pejgamber Far. پيامبر **peygamber** ‘Peygamber’

p.+imizden 190101802/65

p.+imizin 190101802/66; 190101802/81

p.+in 190201601/41

pelic (**bilik** ED 339b) ‘belik, örülmüş saç bölüğü’

p. 190103101/1; 190102701/48; 190102901/346;

190103001/37; 190103001/38; 190103001/39;

190600601/72; 190103001/38

p.+leri 190103001/36

p.+lerim 190103101/2; 190103101/2

p.+lerimiz 190100901/342; 190100901/338

p.+lerimizi 190100901/337

pelicli ‘pelikli’

p. 190100901/344

pelini ‘Pelini, Burgaz bölgesinde yer adı’

p. 190102901/235

pelint ‘pelit, meşe ağacı’

p. 190102901/241

pelit ‘pelit, meşe ağacı’

p. 190101601/383; 190101601/384; 190101901/229;

190100901/141; 190500901/12; 190100902/66;

190100101/119; 190101601/374

pembeltim ‘pembemsi’

p. 190102601/112

pembəsi ‘pembemsi’

p. 190100901/320; 190100401/112; 190202601/2

pensija Bulg. **пенсия** ‘emekli maaş’

p. 190100902/188

pensijε Bulg. **пенсия** ‘emekli maaş’

p.+jε 190100902/185

pensijoner Bulg. **пенсионер** ‘emekli’

p. 190100403/5; 190102501/6

pendžeredžic ‘pencerecik’

p!.+nε 190101201/246

pentfere Far. پنجره **p pencere** ‘pencere’

p.+jε 190101201/252; 190100001/218; 190101201/261

p.+nin 190100901/334

peralna Bulg. **пералня** ‘çamaşır makinesi’

p. 190200001/15

peralnja Bulg. **пералня** ‘çamaşır makinesi’

p.+lar 190200001/38

pernic Bulg. **Перник** ‘Pernik, Kuzeybatı Bulgaristan’da şehir adı’

p.+ε: 190500901/109

p.+tεn 190500901/110

perşembe Far. پنجشنبه **pençşenbe** ‘Perşembe günü’

p. 190301401/42

perčəm Far. پړچم **perçem** ‘perçem’

p. 190103401/66

pervaz Far. پرواز **pervaz** ‘pervaz’

p. 190102801/32

peşci Far. پەشک یر **pi:ş-gi:r** ‘peşkir, havlu’

p. 190100001/176; 190101901/281; 190101901/301;
190103702/7

p.+lɛri 190101201/40

p.+lɛrin 190100201/45

peşcir ‘Far. پەشک یر **pi:ş-gi:r** ‘peşkir, havlu’

p. 190100001/125; 190100001/134; 190100201/44;
190101901/303; 190100201/44

p.+lɛ 190101201/37

p.+lɛ: 190101201/34

peş Far. پەس **peş** ‘peş, arka’

p.+imize 190600003/7

p.+indən 190100402/53

peŋka Bulg. печка ‘soba’

p. 190101001/69; 190100401/175

p.+da 190101001/95

p.+ja 190100101/131; 190100101/105

p.+laru 190101001/69

p.+na 190201501/190

p.+nuun 190201501/136; 190201501/145; 190101001/87

petkof Bulg. **Петков** ‘Petkov Gün, Sveta Petka Günü, ‘*Petkovden, Sveta Petka*’nın kısaltılmış biçimi’

p. 190102601/79

petmez (bekmes DLT 221) ‘pekmez’

p. 190100001/76; 190101001/19; 190100101/141;

190100101/145; 190103801/30; 190102905/31;

190101901/238; 190101901/240; 190101901/92;

190101901/93; 190101001/12

p.+i 190100001/107; 190101001/16; 190102905/37

petmez (bekmes DLT 221) ‘pekmez’

p.+i 190100001/89; 190100001/90

petritf ‘küçük tütün destesi, elpeze’

p. 190100401/277

pevraz toprak ‘kırmızı, yumuşak toprak’

p t. 190101001/80

pi.ni:li ‘peynirli’

p. 190301401/68

pi.ni: Far. **پنیر** **peni:r** ‘peynir’

p. 190201501/317; 190100101/104; 190100101/108;

190102905/131; 190102905/141; 190103001/5;

190103001/5

p.+diş 190500001/39**p.+lε** 190103801/61**p.+mif** 190103206/26**pi:nĩr** Far. پنير **peni:r** ‘peynir’

p. 190100101/88; 190301401/66; 190101602/62;
 190102905/132; 190102905/135; 190102905/145;
 190501501/44; 190501501/25

pi:pi ‘hindi’**p.** 190700001/21; 190700001/37**p.+lεri** 190700001/29**pi:za** İt. **pizza** ‘pizza’**p.** 190100101/108

pismet Yun. **paksimadı** ‘pişirildikten sonra dilimler hâlinde kesilerek ısı ile kurutulmuş, uzun süre dayanabilen ekmek’

p. 190300901/84; 190100403/16; 190100403/17

pi:smet Yun. **paksimadı** ‘pişirildikten sonra dilimler hâlinde kesilerek ısı ile kurutulmuş, uzun süre dayanabilen ekmek’

p. 190103206/28; 190103206/29; 190103206/29**piliç** ‘piliç’**p.+lεri** 190100001/200**piliç** ‘piliç’**p.+in** 190100001/201; 190300901/91

p.	190300901/86;	190501501/142;	190103703/71
p.+lær	190201501/290		
piliçli ‘piliçli’			
p.	190100901/171;	190100901/172	
piliççik ‘piliççik’			
p.	190100402/57		
pilvonja Bulg. пневмония ‘zatürre’			
p:..dan	190102001/56		
pin- (bin-ED 348a) ‘binmek’			
p.-dic	190100902/11		
p.-dim	190100902/143;	190102901/101;	190102901/105;
	190600301/9;	190101603/10;	190101603/21;
	190102901/104		
p.+in	190100902/13		
p.+mæ:jlær	190102901/120		
p.+mædi	190100001/15		
p.+mædic	190100001/17		
p.-ivæ:mif	190201601/46		
pinil- ‘binilmek’			
p.-mæ:ɖæc	190102901/104		
pindir- (bintür- ED 350a) ‘bindirmek’			
p.-e:	190101201/15		

p.-ε:	190100002/25	
p.-e:lε:	190100901/276	
p.-i:	190100901/92	
p.-i:cen	190100001/108	
p.-ip	190201501/381	
p.-ε:	190100101/92;	190103801/285
p.-ε:di	190103801/141	
p.-e:lε:	190100901/275	
p.-ε:sin	190100901/282	
p.-εm	190100902/133	
p.-εmε:dʒεc	190201501/450	
p.-εmε:jε	190201501/451	
p.-εmε:jle:	190100001/14	
p.-εmε:le:	190601601/55	
p.-εr	190100001/216	
p.-εriz	190100001/215	
p.-i:sin	190103801/281	

pipi ‘çocuk dilinde erkeklik organı’

p.+lεrini	190700001/33
------------------	--------------

pirinj Far. **پَرِنَج** **biri:nc** ‘pirinç’

p.+lε	190201501/126
--------------	---------------

pirintj Far. **پَرِنَج** **biri:nc** ‘pirinç’

p.	190201501/158;	190201501/161;	190300901/192
p.+i	190300901/191		
p.+in	190300901/194		
p.+ini	190101602/60		
p.+lε	190101701/13;	190100101/96	

pirintʃ Far. **پيرينچ** **piri:nc** ‘pirinç’

p.	190501501/50
-----------	--------------

pirmorsci Bulg. **Приморско** ‘Primorsko, Burgaz bölgesinde şehir adı’

p.+jε	190102601/20
--------------	--------------

piʃ- (bıʃ- ED 376b) ‘pişmek’

p.-e:	190101901/97;	190300901/106	
p.-ε:	190103101/55;	190100101/150;	190103801/96;
	190103204/11;	190103801/81	
p.-εr	190101001/7;	190100401/101	
p.-i:	190103206/30;	190103205/10	
p.-i:dic	190201701/48		
p.-i:dim	190201601/128		
p.-mε:	190300901/185		
p.-sin	190100101/130		
p.-ti	190100001/205;	190100001/207;	190103701/89;
	190501501/73		
p.-ti:nε	190201501/113		

p.-tictən 190103801/20

piŋi:- (bıŋur- ED 383b) ‘pişirmek’

p.-mɛ: 190100401/220

p.-mɛ:ʒ 190103702/46

p.-jɛ: 190101901/63

piŋi ‘çocuk dilinde kedi’

p.+jɛ 190101201/217

piŋir- (bıŋur- ED 383b) ‘pişirmek’

p.-indʒɛ 190100001/88

p.-dʒɛm 190101803/15

p.-ɛ:m 190101901/54

p.-e:m 190201501/98; 190300901/139

p.-ɛ:m 190300901/114; 190201501/147

p.-ɛ:n 190101901/73; 190300901/245

p.-e:n 190103701/22

p.-e:sin 190101001/101

p.-e:ʒ 190300901/112; 190201503/47; 190201503/48;

190101901/84

p.-emez 190201501/105

p.-ɛn 190101901/88

p.-i: 190103801/216; 190103801/64; 190103801/65;

190103801/56; 190103801/56; 190103207/14

p.-i:di	190103801/40;	190103801/74	
p.-i:sin	190103801/18;	190103801/19;	190101901/89;
	190500001/40;	190100101/138;	190501501/49
p.-idim	190101901/53		
p.-ijɛn	190101901/43;	190101701/23	
p.-im	190100101/131		
p.-ip	190501501/29;	190501501/30	
p.-işin	190103801/19		
p.-isin	190102901/319;	190501501/43	
p.-iz	190103701/73		
p.-mɛ:sin	190300901/135		
p.-mec	190102901/305		
p.-ʒɛn	190201501/144		
piʃiril- ‘pişirilmek’			
p.-ɛ:	190103202/61		
p.-e:	190100201/72;	190100201/73	
p.-ɛ:di	190103801/122		
p.-i:	190103202/65		
pislɛn- ‘pislemek’			
p.-mif	190101801/63		
pislic ‘pislik’			
p.+lɛ:ni	190102905/286		

p.+lɛri 190101803/43

pita Bulg. **пита** ‘pide’

p. 190102901/311

płɔftad Bulg. **площад** ‘meydan, alan’

p.+ɯn 190600001/38

płɔʃka Bulg. **плочака** ‘plak, gramofon plağı’

p. 190100902/47

plesirano Bulg. **плисирано** ‘kırmalı, kırmalı etek’

p. 190100001/132

płɔʃtatka Bulg. **площадка** ‘saha, alan’

p. 190600701/59

pɯ:tɯ ‘değersiz şey, pırtı’

p. 190100401/39

pɯjɯklɯ ‘Pıyıklı, Burgaz bölgesinde yer adı’

p. 190100101/171

pɯłan Fr. **plan** ‘plan’

p. 1190102901/159

pɯłdɯr ‘fıldır, çabuk, hızlı’

p. 190600702/25; 190600801/15

pɯna: (bıña:r ED 351a) ‘pınar’

p. 190103703/19; 190501501/79

p.+lar 190300901/36

puna:ɖʒuk ‘pınarcık’

p. 190102901/227

p.+ta 190102901/227

puna:ř (biṇa:r ED 351a) ‘pınar’

p. 190500901/94

punar (biṇa:r ED 351a) ‘pınar’

p. 190301401/19; 190501501/82

p.+a 190102001/50

punduklar ‘Pındıklar, sülale adı, lakap’

p. 190100002/38

пупка Bulg. **пъпка** 1. ‘tomurcuk, gonca’; 2. ‘çıban, sivilce, kabarcık’

p. 190101602/104; 190101802/91; 190101802/93

puras Yun. **pırasa** ‘pırasa’

p. 190102401/10; 190103701/47

purasa Yun. **pırasa** ‘pırasa’

p.+ju 190103701/49

p.-e:jla 190103701/48

pŭrasa Yun. **pırasa** ‘pırasa’

p. 190100003/14

pŭraş Yun. **pırasa** ‘pırasa’

p. 190100102/58

purva prolet Bulg. **първапролет** ‘bahar, ilkyaz’

p. 190700001/55

puita ‘yünden yapılmış önlük, fita’

p.+m 190103702/16; 190103702/16

puiturclu ‘tırtıklı’

p. 190100001/81; 190101201/19

puitret Bulg. **портрет** ‘portre, fotoğraf’

p.+lgrim 190100001/41

po Bulg. **по** ‘ile, üzere, da/de’

p. 190601601/51

podaruk Bulg. **подарък** ‘hediye’

p. 190102701/56

podgorets Bulg. **Подгорец** ‘Podgorets, Burgaz bölgesinde köy adı’

p. 190101901/2

podviz Bulg. **Подвиз** ‘Podviz’

p. 190201501/456

pokana Bulg. **покана** ‘davetiye’

p. 190103901/23

pole Bulg. **поле** ‘ova, kır, tarla’

p. 190100901/76

p.+de:jdic 190100901/69

polevudna grupa Bulg. **полевъднагрупа** ‘kır işleri grubu’

p. 190101201/124

policlinika Fr. **polyclinique** ‘poliklinik’

p.+ja 190600601/22

politsaj Bulg. **полицай** ‘polis’

p. 190103601/22

romakina ‘Pomak kadını’

p. 190103401/44

romorije Bulg. **Поморие** ‘Pomorie, Burgaz bölgesinde şehir adı’

p. 190101601/121

p.+je 190101601/119

p.+ji 190100404/40

romorije Bulg. **Поморие** ‘Pomorie, Burgaz bölgesinde şehir adı’

p. 190300901/10

p.+de 190300201/17; 190100404/39

p.+je 190100404/41; 190300201/20

romradzusk ‘romracık’

p.+lar 190102901/122

rone: Bulg. **Поне** ‘hiç olmazsa, bari’

p. 190100402/48

postanovlenie Bulg. **постановление** ‘kararname’

p. 190101601/77

rozarna Bulg. **пожарна** ‘itfaiye’

p. 190102901/126; 190102901/132

pra: Bulg. **Прах** ‘çamaşır yıkamak için toz deterjan’

p. 190100401/179; 190103703/41

praş Yun. **pırasa** ‘pırasa’

p. 190501501/210

pras Yun. **pırasa** ‘pırasa’

p.+ш 190501501/212

predloženiје Bulg. **предложение** ‘teklif, öneri’

p. 190100402/18

preobrajentsi Bulg. **Преображенци** ‘Preobrajentsi’

p. 190103601/40

prevodatŭ Bulg. **преводач** ‘tercüman’

p. 190101601/168

prilep Bulg. **Прилеп** ‘Prilep, Burgaz bölgesinde köy adı’

p. 190101602/70

prista:nifte Bulg. **пристанище** ‘liman’

p.+jε 190601601/78

prıwtŭ Bulg. **пръч** ‘teke, erkeç’

p. 190102904/33

pro:let Bulg. **пролет** ‘ilkbahar’

p. 190700001/55

profesija Bulg. **професия** ‘meslek’

p.+m 190500901/105

program Fr. **programme** ‘program’

p. 190600703/2

proizvol Bulg. **произвол** ‘rastgele, gelişi güzel’

p. 190700001/74

prosenic Bulg. **Просеник** ‘Prosenik, Burgaz bölgesinde köy adı’

p. 190101901/346

pros Bulg. **прост** ‘ahmak, aptal’

p.+u 190101601/95

provadi Bulg. **Провадия** ‘Provadiya, Varna bölgesinde şehir adı’

p.+de 190101001/143

provadija Bulg. **Провадия** ‘Provadiya, Varna bölgesinde şehir adı’

p.+ja 190301401/35

p.+da 190301401/36

provad Bulg. **Провадия** ‘Provadiya, Varna bölgesinde şehir adı’

p.+un 190101001/27

pčelica Bulg. **пчеличка** ‘arıcık’

p. 190500901/137

puł Far. **٧ ڤول** ‘gelinin yüzüne süs amaçlı yapıştırılan incecik şekilli parçacıklar’

p. 190100001/44

pułta-‘bazı giysilerde süs olarak kullanılan parlak, incecik, genellikle metal levhacıklarla süslemek’

p.-dułtar 190100001/42

pułłan- ‘süslemek’

p.-nε: 190100201/73

pułlu ‘pullu’

p. 190103201/81; 190103201/82; 190103201/84;
190501501/156

pułuk Bulg. **.плуг** ‘pulluk, demir saban’

p.+ła 190102905/119

pułʃak ‘burçak’

p. 190102905/21

py:ɟy ‘pürgü, kadın çarşafı’

p. 190101001/10

p.+dɛn 190101001/9

Ṛ

rabotilnitsa Bulg. **работилница** ‘atölye’

r.+da 190101602/30

r.+ja 190101602/29

radijator Fr. **radiateur** ‘radyatör’

r.+un 190600002/108

radije Fr. **radio** ‘radyo’

r. 190103801/245

r.+łɛ:dɛ 190201503/21

radnevo Bulg. **Раднево** ‘Radnevo’

r.+da 190103601/17

rahovitsa Bulg. **ряховица** ‘firin marka adı’

r.+ja 190101602/56

rak Bulg. **рак** ‘kanser’

r. 190100902/37

raķ Bulg. **рак** ‘kanser’

r. 190102401/38

ramatizma İt. **reumatismo** ‘romatizma’

r. 190300901/51

ramka Bulg. **рамка** ‘çerçeve, kenarlık’

r. 190101201/180; 190100201/48

r.+ta: 190100201/48; 190100201/49; 190101201/36

ravnets Bulg. **Равнец** ‘Ravnets, Burgaz bölgesinde köy adı’

r.+ε 190102601/24

rajon Bulg. **район** ‘bölge’

r. 190500901/202

r.+un 190100101/8

razgrad Bulg. **Разград** ‘Razgrad, Kuzeydoğu Bulgaristan’da şehir adı’

r.+ta 190700001/21

redovni Bulg. **редовни** ‘daima, sürekli’

r. 190600703/21

rezim Fr. **regime** ‘rejim’

r.+dε 190101601/10

rekər Fr. **rekord** ‘rekor’

r. 190600703/2

remont Bulg. **ремонт** ‘tadilat’

r. 190500001/42

r.+a 190100701/9

repitsa Bulg. **репица** ‘kolza, turpgiller cinsinden yağ veren bir bitki’

r. 190500901/34; 190500901/36

rigan Bulg. **риган** ‘yabani mercan, kara süpürge’

r. 190102901/259

riłsci **manastir** Bulg. **Рилски манастир** ‘Rila Manastırı’

r m.+ε 190500901/110

rimlən Bulg. **Римлян** ‘Romalı’

r.+nε: 190100901/33

reçitsa Bulg. **Речица** ‘Reçitsa, Burgaz bölgesinde köy adı’

r. 190102401/4

retsepta Bulg. **рецепта** ‘tatlı veya yemek tarifi’

r.+dan 190301401/36

rezultat Bulg. **результат** ‘sonuç, netice’

r.+ıarw 190600601/23

roło Fr. **rouleau** ‘rulo’

r. 190300901/137

rot Bulg. **род** ‘cinsiyet kategorisi’

r.+ta: 190101601/338

r.+u 190101601/339

ruzdije ‘rüştiye, ortaokul derecesinde olan eğitim kurumu’

r. 190600701/86

rustfa ‘Rusça’

r.+ju 190201601/141

ruska Bulg. **Руска** ‘Ruska, kişi adı’

r.+ta:da 190202601/9

r

ra:bije ‘Rabia, kişi adı’

r. 190201501/200; 190501501/118; 190501501/119;
190103801/9

ra:imnic ‘Raimlik, sülale adı, lakap’

r. 190101901/392

ra:metli ‘rahmetli’

r. 190201701/17; 190100001/32; 190100001/90;
190101201/202; 190101601/269; 190201701/37;
190102901/166; 190102901/134; 190102901/201;
190102905/92

ra:sim ‘Rasim, kişi adı’

r. 190103702/54; 190103702/59; 190102302/16

ra:fiṭ ‘Raşit, kişi adı’

r. 190601601/77

ra:fiṭ ‘Raşit, kişi adı’

r. 190102901/45; 190601601/31

ra:t Ar. راحت **raḥat** ‘rahat’

r. 190201501/69; 190201501/70; 190100004/13;

190201501/48; 190201501/60; 190100901/14;

190101201/197; 190100401/63; 190200901/15;

190103201/50; 190103201/51

r.+ḥa 190101602/5

ra:tḥuk ‘rahatlık’

r.+ḥa: 190103703/25

ra:tḥaf- ‘rahatlamak’

r.-tu 190100901/249

ra:tḥaf- ‘rahatlamak’

r.-muḥf 190101803/84

ra:zu Ar. راضی **ra:zi** ‘razı’

r. 190100401/7; 190101602/73

raf Ar. رف **reff** ‘raf’

r.+un 190100001/135

rahat Ar. راحت **raḥat** ‘rahat’

r. 190103801/263

rahmet Ar. رحمت **raḥmet** ‘yağmur’

r. 190100901/310; 190100901/312; 190101602/38;
190101602/37

rahmetli ‘rahmetli’

r. 190101701/9; 190100901/201; 190100902/129;
190102904/5

ramazan bajramı ‘Ramazan Bayramı’

r.b.+nda 190100001/28; 190101602/71; 190103701/30

ramazan Ar. رمضان **ramazan** ‘Ramazan ayı’

r.+da 190103701/6; 190501501/173

r.+na:da 190101602/72

ras ɟel- ‘rastlamak’

r.-ε:ɟ 190201501/275

ravda Bulg. Равда ‘Ravda, Varna bölgesinde köy adı’

r.+ja 190102601/27

r.+nu:n 190102601/28

razɟel- ‘rastlamak’

r.-di:m 190103203/77

rejiş ‘otobüs’

r. 190101801/70; 190101801/71; 190101801/75

rejis ‘otobüs’

r.+ε 190100101/92

r.+i 190100101/92

r.+innε 190101602/88

r.+lε: 190100101/90

r.+tε 190101801/63

r.+tεn 190101801/61

resim Ar. رسم **resm** ‘resim’

r. 190600001/72; 190102501/55

r.+imiz 190102501/53

ruzuuk Ar. رزق **rızık** ‘rızık’

r. 190300901/162

ruen Bulg. Рѹен ‘Ruen, Burgaz bölgesinde köy adı’

r. 190100005/1; 190100001/3

r.+dε 190100003/1

r.+dε 190103202/35’

r.+ε 190103202/24

ruptŕa Bulg. Рѹпча ‘Rupça, Burgaz bölgesinde köy adı’

r. 190201501/12

r.+da 190101601/175; 190101601/396; 190201601/106

r.+dan 190101601/173

rystem ‘Rüstem, kişi adı’

r.	190103702/54
r.+nɛ:	190600701/113

S

sa:- (**sag-** ED 804b) ‘sağmak’

s.-duk	190103701/72	
s.-dum	190103801/41;	190102905/86
s.-dun	190100001/213;	190700001/39
s.-ja:dum	190102905/86;	190102905/87
s.-je:m	190102905/94;	190102905/93
s.-je:z	190100403/21	
s.-jup	190100003/38	
s.-ma:	190100001/209;	190102905/183
s.-ma:je	190102905/100	
s.-madgam	190100003/57	
s.-məzdu	190102905/88	
s.-muʃ	190102905/91	
s.-za:k	190100001/212	
s.-zam	190100003/51;	190100003/53

sa:- (**saru:-** ED 844b) ‘sarmak’

s.-muʃta:	190100902/181
------------------	---------------

sa: ‘sağlam, sağlıklı, hayatta, sağ’

s.	190100001/66;	190103801/20;	190103801/30;
	190103801/35;	190103801/38;	190103801/99;
	190101901/195;	190102901/44;	190300901/49;
	190103201/4;	190103202/6	

sa: ‘sağ, sol karşıtı’

s.+d̥ɛci 190101802/55

sa:d̥ɛ ‘sadece, yalnızca’

s.	190100001/147;	190100001/150;	190100001/6;
	190100003/30;	190100201/122;	190101701/67;
	190500001/18;	190500001/24;	190700001/64;
	190100901/123;	190100901/261;	190100901/279;
	190100901/56;	190100101/119;	190100101/126;
	190100101/130;	190100101/68;	190100101/72;
	190100102/64;	190101201/180;	190101201/63;
	190100401/231;	190100401/234;	190100401/265;
	190301401/73;	190100401/103;	190100401/105;
	190100401/127;	190100402/42;	190101603/54;
	190101802/57;	190101803/94;	190101803/98;
	190101901/388;	190102201/18;	190102901/260;
	190102901/349;	190102905/77;	190300901/119;
	190300901/136;	190300901/154;	190300901/23;
	190300901/248;	190300901/249;	190103201/72;

190103206/40; 190103206/41; 190103601/25;
 190103601/6; 190501501/19; 190501501/193;
 190201503/42; 190600601/38; 190600701/28;
 190500901/134; 190500901/153; 190500901/97;
 190100001/49; 190100201/65; 190201501/61;
 190101701/16; 190100901/175; 190101001/148;
 190101001/33; 190101001/41; 190100101/4;
 190101901/111; 190101901/15; 190101901/90;
 190102301/34; 190102301/42; 190102301/55;
 190102301/59; 190102302/23; 190102701/78;
 190102905/285; 190501501/182; 190103206/40;
 190100401/127

sa:de ‘sadece, yalnızca’

s. 190100102/78

sa:dem ‘sadece, yalnızca’

s. 190100402/42

sa:duḥḥatuk ‘Sadullahlık, sülale adı, lakap’

s. 190100403/12

sa:guḥḥa: ‘Sagullahlar, sülale adı, lakap’

s. 190101901/394

sa:cin Ar. ساكن **sa:kin** ‘sakin’

s. 190102601/1

sa:kan şa:nije ‘sarkan saniye çiçeği’

s. 190100901/303

sa:kuut- ‘sarkıtmak’

s.-dur:duuk 190100901/343

sakuuz jylleri ‘sakız gülleri çiçeği’

s j. 190101802/65

sa:lam ‘sağlam’

s. 190201501/408; 190100901/136; 190101601/387;
190101802/6; 190101901/267; 190102901/223;
190103201/37; 190601601/14

s.+dza 190101901/264

s.+u 190100101/116; 190500901/13

sa:li ‘Salı günü’

s. 190102301/89; 190102701/118; 190103202/58;
190103101/58; 190301401/42; 190202501/11;
190201601/153; 190102401/20;1 90300201/72;
190103203/74; 190300501/27

sa:lile: ‘Salihler, sülale adı, lakap’

s. 190201501/12

sa:lle: ‘Salihler, sülale adı, lakap’

s.+den 190201501/192

sa:lim ‘Salim, kişi adı’

s. 190601601/41; 190601601/80; 190601601/81;
190601601/31; 190601601/84

sa:ḥuk ‘sağlık’

s. 190500901/228

sa:ḥatṭar ‘Saltalar, sülale adı, lakap’

s. 190103401/14

sa:ma ‘sarma’

s. 190100001/113; 190100201/26; 190103101/32;
190202501/9; 190102301/26; 190300501/25

s.+suu 190102301/26; 190102301/26

sa:rma ‘sarma’

s. 190103701/45; 190103701/46

sa:maḥuk ‘sarmaşık bitkisi’

s. 190100404/8

sa:msak (**sarumsak** ED 853b) ‘sarımsak’

s. 190100401/47

sa:n Ar. **صحن** **ṣaḥn** ‘sahan’

s. 190100101/70

s.+a 190100001/207; 190100201/85

s.+uun 190100401/49

s.+nara 190103801/319

sa:kan ṣa:nije ‘sarkan saniye çiçeği’

s. 190100901/303; 190103201/22

sa:ndʒac ‘salıncak’

s. 190100901/208

sa:nije ‘saniye çiçeği’

s. 190100901/300

sa:ntim ‘bazı ülkelerde kullanılan para biriminin yüzde birine eşit olan küçük para birimi, santim’

s. 190101802/10

s.+ε 190100902/121

sa:r ‘sağır’

s. 190101701/33

sa:p Ar. صاحب **şahip** ‘sahip’

s.+bi 55/6

s.+leri 190201501/290; 190102302/28

s.+lerine 190500901/116

sa:r- ‘sarmak’

s.-du 190501501/232

s.-dum 190100002/64

sa:rgu ‘sargı, esnek bir maddeden yapılmış uzun, dar ve ince şerit’

s. 190102905/73; 190102905/78

sa:rk- ‘sarmak’

s.-ar 190500901/149

sa:t ‘saat’

s.	190100001/110;	190100201/98;	190201501/10;
	190500001/9;	190100901/237;	190103101/12;
	190100101/143;	190101201/157;	190101201/77;
	190100401/72;	190101603/38;	190101901/94;
	190102701/105;	190300901/124;	190300901/249;
	190300201/14;	190300201/90;	190103202/70;
	190103202/73;	190501501/90;	190500001/9

s.+la: 190100002/13

s.+umuzu 190100102/35

s.+fa:z 190103202/15; 190103101/11; 190103202/15

s.+tan 190101603/33

sa:jip Ar. صاحب **şahip** ‘sahip’

s. 190600703/3

s.+i 190102302/36;

s.+inε 190102302/29

sa:jip Ar. صاحب **şahip** ‘sahip’

s. 190100003/56

sa:jitmε:mεtlε: ‘Sayitmehmetler, sülale adı, lakap’

s. 190103401/18; 190103401/55; 190103401/58

sa:jitmε:mεtlε: ‘Saitmehmetler, sülale adı, lakap’

s. 190103401/18

sat- ‘satmak’

s. 190103204/20; 190103204/21

sabaḥajun ‘sabahleyin’

s.+ḥajun 190100201/8

saba Ar. صباح **saba:h** ‘sabah’

s. 190100003/54; 190100006/29; 190100006/31;
190201501/419; 190100902/88; 190101001/106;
190100101/92; 190101201/113; 190101201/157;
190101602/78; 190101602/88; 190101802/74;
190101802/75; 190101802/76; 190101802/89;
190101901/127; 190102401/22; 190102801/96;
190300901/218; 190103202/72; 190600601/22

s.+le:n 190101602/46; 190100001/80

s.+suu 190100201/118; 190100201/90; 190600003/2;
190101601/193; 190101601/241; 190101801/42;
190100201/118

s.+ttan 190102905/209

saba: Ar. صباح **saba:h** ‘sabah’

s. 190100004/15; 190100902/11; 190101001/56;
190101201/80; 190100401/176; 190100402/11;
190101901/128; 190102001/44; 190102001/48

s.+ḥajunuu 190103702/95

s.+le:n	190100201/89;	190501501/122;	190100201/91
s.+le:n	190100401/174;	190100003/37;	190100902/12;
	190102201/17		
s.+leji:n	190201501/419		
s.+lejin	190201503/38		
s.+li:n	190100101/91;	190102901/374;	190101603/44
s.+li:n	190101001/57;	190101001/60;	190101001/63;
	190103206/17;	190100902/85;	190100401/209;
	190100401/210;	190100401/214	
s.+lu:n	190103801/296;	190101602/36;	190101901/289
s.+suu	190201501/424;	190201501/427;	190101801/40;
	190600703/12		

sabah Ar. صباح **saba:h** ‘sabah’

s.	190201601/48;	190103401/2
s.+tan	190601601/67	

saban (**saban** ED 790a) ‘saban’

s.	190100101/83;	190100002/18
s.+u	190101601/111	
s.+muwf	190100101/82	
s.+uun	190102903/35	
s.+na	190101601/108	
s.+narui	190100101/84	

sabə Ar. صباح **saba:h** ‘sabah’

s. 190201601/84

sabur:tu ‘sabırlı’

s. 190102901/384

sabuñdza ‘Sabınca, Burgaz bölgesinde yer adı’

s. 190100901/79

sabun Ar. صابون **şa:bu:n** ‘sabun’

s. 190100401/179; 190103703/34; 190103703/37;

190103703/40; 190100201/122; 190103703/33

s.+dan 190200001/20

s.+u 190100902/44

sabuñdzu ‘Sabıncı, Burgaz bölgesinde yer adı’

s. 190100902/44; 190100902/35

s.+da 190100902/35

sabunna- ‘sabunlamak’

s.-a:jɛʒ 190200001/20

sabur:tu ‘sabırlı’

s. 190101601/255

s.+jdu 190101601/256; 190102701/90; 190102701/90

sabri ‘Sabri, kişi adı’

s. 190101901/221; 190102901/285

s.+nin 190101901/256

saḍḍʒa: ‘sac ayağı, üzerine tencere, tava vb. konan ateş üstüne oturtulan üç ayaklı demir alet’

s. 190600601/86

saḍʒ ‘saç’

s.+uun 190101901/56

saha:n Ar. **صحن** **şaḥn** ‘sahan’

s. 190102001/5; 190102001/6

saja ‘samanlığın üstü kapalı, ön bölümü’

s.+muuẓ 190100901/242

saj- ‘saymak’

s.-a:sak 190100901/28

s.-a:sam 190103401/10

s.-ajun 190100901/243

s.-ḍʒam 190100901/77

s.-ḍʒec 190101603/67

s.-dum 190103703/72

s.-em 190101901/168

s.-em 190100002/37; 190300501/28

s.-ma: 190103401/4

s.-uʝem 190100901/10

s.-sam 190100901/319

s.-uʋe:sɛ:m 190100901/14

sajfa Ar. صفحة **şafha** ‘sayfa’

s.+dur 190102901/352

sajgu ‘saygı’

s. 190300501/5

s.+dan 190700001/6; 190101601/274

sajju Ar. ساهی **sa:hi** ‘sahi, gerçekten’

s. 190101901/257; 190103401/53; 190103702/69;
190100402/6

sajur- ‘sayılmak’

s.-e:ru 190100901/226

s.-ur:du 190100101/25

s.-mazdu 190101901/138

s.-məzdu 190101901/140

sajum ‘Pazartesi günü’

s. 190100201/118; 190101001/88; 190301401/42;
190101601/295; 190102301/89; 190102401/21;
190102401/22; 190103101/58; 190101001/86;
190301401/42; 190102401/20; 190102701/118;
190300201/72; 190103203/74

sajvant Far. سایه بان **sa:yeban** ‘evlerin dışında üstü örtülü, yanları açık genişçe saçak altı, teras’

s. 190201501/392

sakał (**sakal** ED 808b) ‘sakal’

s.+ła:nuu 190101901/128; 190101901/126; 190101901/129

sakat ‘sakat’

s.+tuu 190101301/11

sakəttan- ‘sakatlanmak’

s.-duu 190100002/72

sakła- ‘saklamak’

s.:-jez 190200901/20

s.-re:z 190100102/4

sakłuu ‘saklı’

s. 190300901/36

sakuun ‘sakin, asla’

s. 190101802/36; 190103202/30

sakuuz ‘sakız’

s. 190102001/79; 190102301/76

sał- ‘salmak’

s.-a:suun 190501501/22; 190501501/23

s.-ar 190103801/95

s.-aruum 190103101/44

s.-aruuz 190100101/147; 190100101/150; 190100101/182

s.-dʒan 190201501/449

s.-dʒaz 190600601/29

s.-dijsak	190101601/234		
s.-duuk	190700001/41;	190102904/31	
s.-e:ruu	190103101/19		
s.-e:suun	190500001/11;	190103101/17;	190103101/18;
	190103801/19;	190500001/9	
s.-e:z	190600003/23;	190100101/144	
s.-i:sin	190103205/5		
s.-i:z	190103204/10		
s.-i:z	190100003/33		
s.-u:ta:	190101201/153		
s.-uε:n	190300901/126		
s.-uje:	190201501/456		
s.-uɾtaɾ	190100003/32		
s.-a:muɟ	190101803/110;	190101803/98	
s.-vεε:sin	190103101/54		
saɭata	‘salatalık’		
s.	190100001/17;	190100003/14;	190101901/153
s.+dan	190100102/76		
saɭatka	Bulg. салатка ‘salata’		
s.+juu	190600801/19		
saɭduɾ-	‘saldırmak’		
s.-duɾe:taɾ	190500901/178		

salia:ɫuk ‘Saliaglık, sülale adı, lakap’

s. 190101901/391

saɫkum ‘akasya’

s. 190700001/3

saɫkumɫuk ‘akasya’

s. 190500901/51

saɫkum ‘üzerinde kısa saplı dallar bulunan çiçek topluluğu’

s.+u 190500901/149

s.+ɟu 190102601/114

saɫa- ‘sallamak’

s:.-jɛ. 190102801/85

s:.-jɛn 190102801/79

s:.-sun 190102905/254

saɫan- ‘sallanmak’

s.-u:duɫ 190101901/131

s.-u:ɫa:du 190103801/277

s.-urduɫ 190501501/100

saɫandur- ‘sallandırmak’

s.-e:ɫa: 190100901/276

saɫanurɫ- ‘sallanılmak’

s.-e:ru 190100901/209

sallɛ: ‘Salihler, sülale adı, lakap’

s.+dæn 190201501/43

sałma ‘üstü kapalı balkon, evlerin önündeki taşlık’

s.+ła:muza 190300201/3

s.+muu 190600703/17

s.+suu 190102901/102

sałon Fr. **salon** ‘salon’

s.+da 190601601/63

sałłja İt. **salsa** ‘salça’

s.+suu 190101602/53

s.+suuna 190300901/252

sałta Yun. **salta** ‘yakasız, iliksiz, kolları bolca bir tür kısa ceket’

s. 190100001/40; 190100201/104; 190100201/112;
190100901/162

s.+suu 190103702/106; 190103702/18

sama:nnu ‘samanlı’

s. 190101001/77

saman (**saman** ED 829b) ‘saman’

s. 190700001/58; 190700001/59; 190700001/60;
190700001/63; 190100401/170; 190101601/216;
190101601/229; 190200001/12; 190102801/44;
190102801/58; 190102801/59; 190102801/67;
190102801/68; 190102905/234; 190102905/236;

190102905/243; 190102905/256; 190102905/265;
190102905/270

s.+a 190100401/169

s.+dan 190102905/236

s.+u 190700001/57; 190102903/36

s.+ũnu 190100901/291

s.+na 190102801/33

s.+na: 190102801/90

s.+na:nu 190102905/278

s.+nar 190700001/64; 190700001/69; 190102901/336

s.+su 190700001/69

samannuk ‘samanlık’

s.+u:n 190100901/127; 190100901/128

s. 190100901/126; 190103703/56

s.+lar 190100401/170

samsak (**sarumsak** ED 853b) ‘sarımsak’

s. 190100102/65; 190300901/116; 190102001/86

s.+la 190501501/133

samsaklu ‘sarımsaklı’

s. 190501501/128

samsək (**sarumsak** ED 853b) ‘sarımsak’

s. 190100003/3

san batur ‘çambalı’

s b. 190500901/49

sana ja: ‘sana yağ, margarin’

s j.+ju 190300201/36

sɛn ‘sen’

s.+a	190100001/95;	190100001/96;	190100201/29;
	190100006/33;	190100006/5;	190201501/272;
	190201501/350;	190201501/351;	190500001/61;
	190600002/72;	190700001/60;	190100901/251;
	190100902/187;	190100902/191;	190100902/195;
	190100902/197;	190100902/73;	190103801/124;
	190103801/230;	190100402/46;	190100404/40;
	190101601/253;	190101601/254;	190101601/48;
	190101801/10;	190101801/99;	190101803/15;
	190200001/51;	190202501/7;	190201601/109;
	190102701/85;	190102801/30;	190102901/179;
	190103203/11;	190103207/11;	190103401/46;
	190300501/24;	190103701/11;	190501501/205;
	190600703/29;	190600801/12;	190600801/14;
	190102301/65		

sanci ‘sanki’

s.	190100202/8;	190103801/189;	190100404/48;
-----------	--------------	----------------	---------------

190101601/115;	190101802/25;	190102901/181;
190103203/63;	190501501/122;	190600601/87;
190103901/5;	190600801/18;	190201601/147

sandzak 1. ‘salıngaç; 2 ’il’

s.	190100901/209;	190103801/276;	190103801/277;
	190103801/280;	190100401/32;	190300901/169;
	190501501/100;	190501501/99	
s.+a:	190102001/55;	190102001/43	
s.+a:nda	190600002/14		
s.+a:ndan	190300901/5		
s.+ta	190102001/55		

sanduk Ar. صندوق **şanduk** ‘sandık’

s.	190100001/147;	190103702/11;	190500901/126;
	190500901/132;	190500901/19;	190500901/20
s.+u:	190100001/148;	190103702/12	
s.+u:m	190103702/11		
s.+u:n	190103702/13;	190103702/41;	190500901/142
s.+tan	190500901/128;	190500901/18	

sanduktıw ‘sandıkçı’

s.	190103702/34;	190700001/24
-----------	---------------	--------------

san- ‘sanmak’

s.-dum	190601601/47
---------------	--------------

s.-e:m	190102901/248	
s.-e:ruum	190101801/120	
s.-e:suun	190600002/51;	190700001/35
s.-u:suun	190100402/18;	190100402/30
s.-ma	190102901/47	
s.-u:jem	190102905/177	
s.-u:du	190100101/86	
s.-u:ruum	190100404/10	
s.-u:rsuun	190100402/47;	190600703/8
s.-u:suun	190101802/114	

santim Fr. centimètre ‘santim’

s.	190102701/9
-----------	-------------

santin Fr. centimètre ‘santim’

s.	190700001/73
-----------	--------------

sap ‘sap’

s.	190700001/66
-----------	--------------

s.+laruunuu	190501501/220
--------------------	---------------

s.+u	190101601/156;	190101601/392;	190101601/392
-------------	----------------	----------------	---------------

s.+uunuu	190103701/80;	190102801/88
-----------------	---------------	--------------

sapadza ‘gidilen yol üzerinde olmayan, sapılarak varılan’

s.	190102001/129
-----------	---------------

sapadza ‘Sapaca, Burgaz bölgesinde köy adı’

s. 190100901/31; 190102001/125; 190100101/167;
190100102/27; 190102001/128; 190102001/130

s.+da 190100901/18; 190100901/20

s.+dan 190103401/62; 190103401/60;
190500901/4

s.+ja 190100901/30; 190100902/16

sapaḏaḥu ‘Sapacalı’

s.+ta: 190102301/21

sapak ‘sapak’

s. 190100901/31

saplan- ‘saplanmak’

s.-du 190101201/221

saplu ‘saplı’

s. 190101901/246; 190102801/74

sapluḥ ‘saplık’

s. 190102905/243

s.+u: 190100901/129

s.+u:nna 190100901/128

s.+ta 190100901/128

saput- ‘sapmak’

s.-uve: 190100901/30

sara:ṛ- ‘sararmak’

s.-muʃ 190102901/290

saruf Ar. صراف **şarra:f** ‘sarraf’

s. 190301601/12

s.+u 190301601/12

sardələ Yun. **sardalya** ‘sardalya çiçeği’

s.+lə: 190102501/18

sar- ‘sarmak’

s.-e: 190101901/255

s.-ε:n 190101901/361

s.-e:z 190103701/45

s.-u:ta:muʃ 190100902/180

s.-uʃen 190101901/360

s.-u:ta:du 190102905/78

s.-uʒ 190101901/32; 190101901/322

saru (sa:rıġ TT 174) ‘sarı’

s.	190103801/10;	190100001/159;	190202601/18;
	190100901/314;	190100901/316;	190100901/317;
	190100901/326;	190100101/133;	190101201/138;
	190100401/109;	190100401/111;	190100401/136;
	190100403/33;	190100404/50;	190101802/105;
	190101802/117;	190101802/123;	190101802/44;
	190101802/54;	190101802/63;	190101803/103;

	190101901/224;	190101901/226;	190101901/234;
	190102001/80;	190102001/86;	190102001/88;
	190102601/102;	190102601/110;	190102901/273;
	190102905/156;	190102905/74;	190300901/219;
	190300901/60;	190300201/73;	190103703/66;
	190103703/68;	190600601/4;	190600601/84;
	190600601/85;	190500901/186;	190500901/189;
	190500901/210;	190500901/33;	190500901/43;
	190101802/54;	190103703/66;	190100001/89
s.+laruu	190202601/21		
s.+suu	190100901/309;	190100901/317;	190100401/112;
	190100901/309;	190100901/320;	190100101/46

sarmadʒuuk ‘küçük sarma’

s.+dʒuuk 190103201/69

sarma ‘lahana, pazı ve üzüm yaprağının hazırlanan içle sarılmasıyla yapılan etli veya zeytinyağlı yemek’

s. 190100001/116

s.+suu 190100001/118; 190300901/190; 190300901/197

s.+sunuu 190300901/190

sarmafʒuuk ‘sarmaşık bitkisi’

s. 190100404/10

sarudʒa jyzy ‘sarıcayüz bitkisi’

s.j. 190101901/225; 190102901/253; 190102901/260;
190102905/165

sarıltı ‘sarılı’

s. 190100002/25; 190101201/15

sarımsak ‘sarımsak’

s. 190101602/46

sarıun- ‘sarınmak’

s.-e:z 190102301/57

saf ‘saç’

s.+ta:n 190101901/261

s.+tarunı 190102701/51

sarı deveboyu ‘sarı deveboynu çiçeği’

s.d. 190100403/33

saṭf (saç ED 794a) ‘saç’

s. 190102701/48; 190102901/305

s.+ta: 190500001/65

s.+um 190102701/50

s.+un 190600301/25

saṭflu ‘saçlı’

s. 190102701/49; 190103703/50; 190103703/50

sat- ‘satmak’

s. 190201501/129; 190200901/30; 190300901/131;

	190300901/132;	190300201/30;	190300201/35;
	190103701/70		
s.-a:duṭa:	190101601/71		
s.-a:ka	190103401/32		
s.-a:ṭa:	190501501/205		
s.-a:ṭa:du	190100001/90;	190102701/6	
s.-a:muṭ	190103401/31		
s.-a:ṭa:	190501501/205		
s.-e:	190301401/38		
s.-e:ṭa:	190101901/52		
s.-i:ṭa:	190103204/22		
s.-i:z	190100003/8		
s.-ma:	190201501/317;	190103202/13	
s.-mak	190102601/52		
s.-mazṭa:	190501501/206		
s.-ṭe:z	190200901/5		
saṭṭak ‘saçak’			
s.+a:nun	190103801/299		
saṭṭ- ‘saçmak’			
s.-a:sun	190102801/36		
s.-arum	190102905/125		
s.-e:z	190102801/54		

saŋma ‘avda kullanılan fişeklerin içine konulan, türlü boylardaki küçük ve yuvarlak kurşun tanesi’

s. 190102905/20

satwɔɟw ‘satıcı’

s.+la:da 190201501/452

saŋwɔɟ- ‘saçılmak’

s.-e: 190200001/20

s.-wverɛ: 190103701/68

savaɟ ‘savaş’

s.+a 190600001/6

s.+la:da 190600001/19; 190600002/5

savwur- ‘savurmak’

s.-ɛ:lar 190102801/73

s.-e:lar 190102801/75

s.-ɛ:n 190103701/59

s.-e:ru 190101801/69

savwure:ɟ 190103701/65

s.-ɛ:ɟ 190102801/78

s.-w: 190101801/66

saz ‘genellikle su kıyılarında, bataklık yerlerde yetişen ince, açık sarı renkli kamış, hasır otu’

s. 190200001/9

s.+dan 190102905/62

so:- (so:r(a)- TT 178) ‘sormak’

s.	190100203/7;	190102401/5	
s.-du	190100901/216;	190100901/253;	190100901/254;
	190103101/22;	190101801/126	
s.-dujsa	190102901/160		
s.-dum	190601601/48;	190600703/15	
s.-dun	190100201/12		
s.-ma:	190101603/6		
s.-ma:je:m	190201501/255		
s.-madan	190100001/26		
s.-madu	190100901/260		
s.-mak	190201501/267		
s.-muf	190102901/160		

so:na ‘sonra’

s.	190100201/119;	190100201/17;	190100201/42;
	190100201/69;	190201501/400;	190201501/412;
	190201501/413;	190202601/18;	190600001/68;
	190101601/164;	190101601/356;	190101601/358;
	190101602/70;	190101801/135;	190101901/194;
	190101901/75;	190101901/97;	190102401/35;
	190102905/280;	190300501/21;	190300501/22;
	190103701/104;	190201503/20;	190201503/26;

so:ra ‘sonra’

s.

190201503/30;	190600601/68;	190600701/31;
190100201/125;	190100201/88;	190600001/40;
190101602/53		
190103801/149;	190103801/166;	190103801/170;
190103801/18;	190103801/20;	190103801/213;
190103801/214;	190103801/236;	190103801/28;
190103801/79;	190101901/118;	190101901/142;
190101901/150;	190101901/53;	190100001/101;
190100001/134;	190100001/168;	190100001/190;
190100001/191;	190100001/213;	190100001/25;
190100001/26;	190100001/30;	190100001/38;
190100001/46;	190100001/56;	190100001/60;
190100001/87;	190100002/11;	190100003/1;
190100003/33;	190100003/48;	190100003/51;
190100003/6;	190100005/10;	190100202/6;
190100201/74;	190100201/82;	190100006/16;
190100006/28;	190201501/102;	190201501/123;
190201501/126;	190201501/143;	190201501/155;
190201501/243;	190201501/244;	190201501/307;
190201501/318;	190201501/38;	190201501/394;
190201501/49;	190201501/79;	190101701/24;

190101701/64;	190500001/11;	190500001/14;
190500001/36;	190500001/37;	190500001/39;
190500001/40;	190600001/10;	190600002/31;
190600002/68;	190100901/13;	190100901/204;
190100901/206;	190100901/237;	190100901/250;
190100901/252;	190100901/285;	190100901/57;
190100902/125;	190100902/133;	190100902/146;
190100902/158;	190100902/182;	190100902/183;
190100902/196;	190100902/33;	190100902/34;
190100902/44;	190100902/61;	190101001/101;
190101001/8;	190100101/106;	190100101/107;
190100101/123;	190100101/174;	190100101/175;
190100101/182;	190100101/184;	190100101/185;
190100101/186;	190100101/60;	190100102/26;
190100102/31;	190100102/5;	190100102/68;
190100102/7;	190101201/133;	190101201/136;
190101201/148;	190101201/156;	190101201/173;
190101201/184;	190101201/204;	190101201/40;
190103801/237;	190100401/232;	190100401/246;
190100401/254;	190100401/255;	190301401/31;
190100401/100;	190100401/106;	190100401/11;
190100401/12;	190100401/120;	190100401/145;

190100401/146;	190100401/166;	190100401/168;
190100401/18;	190100401/191;	190100401/23;
190100401/35;	190100401/52;	190100401/7;
190100401/77;	190100401/89;	190100401/9;
190100404/14;	190100404/6;	190101601/118;
190101601/240;	190101601/241;	190101601/242;
190101601/280;	190101601/298;	190101601/408;
190101602/39;	190101602/47;	190101602/69;
190101602/94;	190101603/13;	190101603/15;
190101603/20;	190101603/25;	190101603/72;
190101603/9;	190201701/15;	190201701/26;
190201701/27;	190201701/3;	190201701/38;
190201701/6;	190101801/110;	190101801/91;
190101802/10;	190101802/100;	190101802/122;
190101802/34;	190101802/40;	190101802/63;
190101802/79;	190101802/83;	190101802/85;
190101802/91;	190101802/94;	190101803/15;
190101803/16;	190101803/21;	190101803/34;
190101803/35;	190101803/39;	190101803/69;
190101803/7;	190101803/85;	190101803/92;
190101803/95;	190101901/144;	190101901/251;
190101901/310;	190101901/355;	190101901/361;

190101901/363;	190101901/382;	190101901/383;
190201601/4;	190102201/24;	190102301/40;
190102302/33;	190102302/41;	190102302/44;
190102302/51;	190102401/12;	190102601/10;
190102601/100;	190102601/111;	190102601/24;
190102601/35;	190102601/39;	190102601/56;
190102601/61;	190102601/78;	190102701/69;
190102801/31;	190102801/32;	190102801/33;
190102801/36;	190102801/44;	190102801/54;
190102801/60;	190102801/73;	190102801/89;
190102801/9;	190102901/180;	190102901/193;
190102905/211;	190102905/230;	190102901/100;
190102901/126;	190102901/130;	190102901/132;
190102901/133;	190102901/41;	190102901/44;
190102901/45;	190102901/54;	190102901/64;
190102901/205;	190102901/220;	190102901/258;
190102901/265;	190102901/340;	190102901/344;
190102901/356;	190102901/358;	190102901/361;
190102901/377;	190102901/387;	190102901/389;
190102901/399;	190102903/21;	190102905/274;
190102905/110;	190102905/14;	190102905/150;
190102905/165;	190102905/172;	190102905/187;

190102905/27;	190102905/34;	190102905/37;
190102905/39;	190102905/52;	190102905/60;
190102905/67;	190102905/72;	190102905/73;
190300901/100;	190300901/116;	190300901/199;
190300901/243;	190300901/247;	190300901/248;
190300901/76;	190300901/92;	190300201/52;
190300201/59;	190103201/16;	190103201/21;
190103201/77;	190103202/47;	190103202/54;
190103202/66;	190103203/23;	190103203/46;
190103204/17;	190103204/26;	190103204/7;
190103205/16;	190103401/16;	190103601/18;
190103601/51;	190103701/49;	190103701/54;
190103701/63;	190103701/64;	190103701/67;
190103701/73;	190103701/75;	190103701/81;
190103701/84;	190103701/91;	190103702/80;
190103703/14;	190103703/40;	190103703/54;
190501501/130;	190501501/133;	190501501/158;
190501501/159;	190501501/180;	190501501/184;
190501501/197;	190501501/222;	190501501/231;
190501501/241;	190501501/266;	190501501/277;
190501501/70;	190501501/71;	190501501/72;
190201503/19;	190201503/32;	190601601/20;

	190601601/26;	190601601/28;	190601601/51;
	190601601/66;	190601601/74;	190600701/101;
	190600701/102;	190600701/61;	190600701/77;
	190600701/84;	190600701/9;	190600703/22;
	190600703/4;	190500901/218;	190500901/235;
	190500901/70;	190500901/71;	190201501/101;
	190201501/124;	190201501/277;	190101701/21;
	190101701/23;	190100901/64;	190101901/192;
	190102701/3;	190102801/106;	190102905/224;
	190102905/189;	190103401/12;	190501501/194;
	190501501/25;	190501501/43;	190102901/379;
	190100003/40		
s.+dur	190102901/365		
s.+sunu	190101601/282		
s.+dan	190100902/43;	190101802/119;	190300901/232;
	190103201/16		
s.+la:nu	190300901/20		
sə:radʒi:ma ‘sonra’			
s.	190201601/163		
sə:raku ‘sonraki’			
s.	190101901/143;	190101901/173;	190100001/55;
	190100001/68;	190500001/52;	190700001/70;

190100401/205; 190100401/57; 190101801/42;

190101802/11; 190102301/49; 190102301/51;

190102601/62; 190102905/241

so:ranə ‘sonra’

s. 190103801/238;

so:ranu ‘sonra’

s. 190100401/235; 190100401/169; 190100401/53;

190100401/95; 190101602/25; 190101602/27;

190102901/88; 190102905/32; 190103207/2;

190103701/105; 190103701/86; 190600301/13;

190101602/68; 190102601/27; 190102601/96;

190102905/233; 190102901/323; 190102901/331;

190102905/151

so:r- ‘sormak’

s.-du 190100901/227

s.-duḷa: 190600701/102

so:rəna ‘sonra’

s. 190103703/58

soba Mac. **Szoba** ‘soba’

s. 190103207/12; 190103801/69; 190100401/187;

190100401/188

s.+dan 190100401/186

s.+ɖʒuk	190103702/45		
s.+ja	190103702/44		
s.+juun	190103204/9		
s.+ɬa:	190101803/53		
s.+ɬan	190300901/135		
s.+nuun	190101701/23;	190101901/89;	190103701/87;
	190501501/185;	190501501/208;	190501501/29;
	190501501/32;	190501501/49	
s.+suu	190103801/70		

sɔk- (**sok-** EUTS 208) ‘sokmak’

s.-e.jɬar	190500901/176	
s.-e.ɬa:	190500901/151	
s.-e.ri	190500901/152	
s.-e.ʒ	190102901/292	
s.-a.ɬar	190101601/408	
s.-a:suun	190100401/221;	190102801/18
s.-a:suun	190100401/190;	190101901/89
s.-adʒan	190102801/88	
s.-adʒec	190101901/116	
s.-e:	190101901/254	
s.-e.jɬar	190500901/159	
s.-masuun	190500901/153	

s.-məzlə:du 190102601/36

s.-mufta: 190500901/158

s.-sunna: 190500901/165

s.-tum 190101602/56

s.-up 190100003/34

s.-uvε:majuvε:di 190600701/13

səda ‘karbonat’

s. 190300901/94; 190300901/95

s.+dan 190103703/33

s.+ju 190103703/37

s.+su 190103703/34; 190100101/48

sofija Bulg. София ‘Sofya, Bulgaristan’ın başkenti’

s.+da 190103203/23; 190100403/7; 190100902/20

s.+dan 190500901/109

sofiε Bulg. София ‘Sofya, Bulgaristan’ın başkenti’

s.+jε 190500901/108; 190201501/167; 190101601/184

s.+dε 190101601/179

sofiε Bulg. София ‘Sofya’

s.+jε 190101802/139

sofja Bulg. София ‘Sofya’

s.+da 190100902/30

s.+ja 190100902/29

səfjɛ Bulg. София ‘Sofya’

s. 190100401/11

s.+jɛ 190103703/45

səfra ‘sofra’

s.+suwa 190301601/11

səjuɣluk ‘Soyukluk, sülale adı, lakap’

s. 190101901/392

səjuɬ- ‘soyulmak’

s.-e:ruu 190101802/94

səj- (soy- ED 858b) ‘soymak’

s.-a:duuk 190103801/222

s.-a:ɭa: 190101601/372; 190501501/219

s.-a:ɭa:duu 190300901/174

s.-a:suun 190103101/26; 190103101/5

s.-adɣan 190102601/96

s.-ar 190101801/53

s.-arlar 190101601/354

s.-aruuz 190100401/56

s.-dun 190103101/27; 190103101/27

s.-ijɛm 190300901/115

s.-ma 190501501/216

s.-ma: 190100101/34; 190103801/207; 190101601/361

s.-u₁jam 190200901/8

s.-u₁em 190100401/68

s.-u:sun 190100001/80

s.-zɛc 190101601/369

s.-zɛcɫa: 190101601/362

sɔkək Ar. زقاق **zu:kək** ‘sokak’

s.+a: 190103801/302

s.+ta 190101301/34; 190102905/9; 190100401/252

sɔɫəkɫa: ‘Solaklar, sülale adı, lakap’

s. 190102301/17

sɔɫu- ‘solumak’

s.-jem 190600801/28

sɔmun Yun. **somun** ‘somun’

s. 190103801/124; 190103801/125; 190201701/30;

190201701/48; 190103801/144

s.+na: 190101803/71

sɔn ‘son’

s. 190102903/31

s.+una 190101801/157

sɔna ‘sonra’

s. 190600001/35

sɔnra ‘sonra’

s.	190700001/60;	190700001/68;	190101601/61;
	190102001/36;	190102001/50;	190201601/103;
	190201601/112;	190201601/136;	190201601/142;
	190201601/19;	190201601/20;	190201601/21;
	190201601/23;	190201601/40;	190201601/51;
	190201601/65;	190201601/82;	190201601/97;
	190103202/10;	190103202/12;	190103202/39;
	190103202/40;	190201601/130;	190201601/5;
	190201601/61		
s.+dʒi:ma	190201601/63;	190201601/91	
s.+nuu	190101801/124		

sɔpa ‘sopa’

s.	190600702/15;	190102901/333;	190102905/199;
	190102905/9;	190102905/273	
s.+jɬa	190103801/217;	190103801/218	
s.+juu	190100902/114		
s.+ɬa:	190103801/218		
s.+ɬa:ɬa	190100901/239		
s.+ɬaruu	190101901/270;	190102801/84	
s.+suu	190102801/63		
s.+e:jɬa	190501501/267		

səra ‘sonra’

s.	190101601/156;	190101601/168;	190101601/180;
	190101601/51;	190101601/74;	190101601/86;
	190102001/57;	190301601/10;	190103204/19;
	190102801/69		

s.+na	190101801/122
--------------	---------------

səradʒi:ma ‘sonra’

s.+dʒi:ma	190201601/3;	190201601/42
------------------	--------------	--------------

s.+dʒu:ma	190201601/2
------------------	-------------

sərakuu ‘sonraki’

s.	190101602/21;	190101602/22
-----------	---------------	--------------

səre ‘sonra’

s.	190102401/37
-----------	--------------

sər- (**so:r(a)**- TT 178) ‘sormak’

s.-e:	190100001/25;	190100901/256
--------------	---------------	---------------

s.-e:ta:	190201501/233;	190201501/401
-----------------	----------------	---------------

s.-e:nuuz	190103401/20
------------------	--------------

s.-ε:z	190102903/24
---------------	--------------

s.-i:	190100901/261;	190100901/261
--------------	----------------	---------------

s.-i:nuuz	190102601/29
------------------	--------------

s.-ma	190103801/171
--------------	---------------

s.-ma:	190101603/4
---------------	-------------

s.-ma:ɟta: 190202501/7; 190300501/24

s.-muɟta: 190102001/121; 190102001/127

sɔrut- ‘sorulmak’

s.-ɛ: 190100002/27

s.-mɔɟ 190102601/16

s.-u:du 190101603/7

s.-u:du:nu 190101603/76

sɔuk ‘soğuk’

s. 190100401/78

sɔukta- ‘soğuklamak’

s.-duu 190102201/38; 190102201/42

sɔvuk ‘soğuk’

s. 190100006/30; 190600002/23

s.-tu 190100102/51

sɛ:dɛ ‘sadece’

s. 190103801/118

sɛ:bɛslic ‘serbestlik’

s. 190100401/260

sɛ:dɛ ‘sadece’

s. 190101601/381; 190101602/71; 190102701/22

se:ftɛ ‘ilk kez’

s. 190100404/22; 190600702/22

se:jdε ‘Seyde, kişi adı’

s. 190100901/176

sε:n- ‘senmek’

s.-dʒεc 190100902/85

s.-dirε:m 190201501/136

s.-ε:sedi 190501501/114

sε:pi:- ‘serpilmek’

s.-lε: 190101802/70

sε:pmε ‘koni biçiminde, ucuna bir sıra kurşun dizilmiş balık ağı, serpme ağ’

s.+lεri 190102905/276

sε:rbes ‘serbest’

s. 190500901/166;

s.+siz 190101802/39

sε:rdεlε Yun. **sardalya** ‘sardalya’

s. 190300901/56

sε:r- ‘sermek’

s.-dic 190201701/42

sε:rt Far. سرد **serd** ‘sert’

s. 190102901/123

servis Fr. **service** ‘servis’

s.+lεri 190600702/42

se:ş ‘ses’

s. 190101201/236

se:slɛ- ‘dinlemek, kulak vermek’

s. 190100902/52

s.-dic 190100001/71

s.-din 190100001/70

sɛ:t Far. سرد **serd** ‘sert’

s. 190101602/111; 190601601/64

sɛ:tlɛn- ‘sertlenmek’

s.-di 190601601/20

sɛ:tlɪc ‘sertlik’

s.+tɛn 190102701/103

səba Ar. صباح **saba:h** ‘sabah’

səba 190101701/34; 190103001/2

s.+suu 190102701/69

seblɛ ‘Sebile, kişi adı’

s. 190600001/45

seci ‘seki’

s. 190201503/28; 190600601/7

s.+dɛ 190100401/5

s.+jɛ 190102701/99

seciz ‘sekiz’

s. 190100901/28; 190101601/118; 190101802/9;

190300901/19; 190300201/62; 190103206/36;
 190103206/37; 190103206/41; 190103207/5;
 190103207/7; 190103901/2; 190201501/219;
 190103101/13; 190103101/14; 190102201/27;
 190102301/89; 190102901/350; 190501501/90

s.+dæn 190102601/76

s.+ε 190100901/18; 190100902/14

s.+i 190100101/159; 190101601/3

s.+in 190100002/79

s.+indzi 190100101/5; 190100404/3; 190103203/65;
 190103203/12

s.+jε 190100001/1; 190300901/9; 190103201/15

s.+ji 190100902/17

seclemnε: ‘Seklemler, sülale adı, lakap’

s. 190103201/10

secretar Fr. **secrétaire** ‘sekreter’

s. 190102901/156

s.+uun 190102901/182

s.+ũna 190102901/169

secsε:n ‘seksen’

s. 190101602/72

secsen ‘seksen’

s. 190301401/13; 190201501/164; 190201501/196;
 190100901/146; 190100901/56; 190100101/30;
 190100101/31; 190103801/51; 190101602/72;
 190102301/68; 190100006/22

seer ‘Seher, kişi adı’

s. 190300201/78

sefε: Ar. سفر **sefer** ‘sefer, defa, kez’

s. 190100403/7; 190500901/127; 190500901/127;
 190100404/21

s.+dir 190101802/30

seftε Ar. استفتاح **istifta:h** ‘siftah’

s. 190100902/148; 190100902/205; 190101601/39

sejido:Haru ‘Seyitoğulları, sülale adı, lakap’

s. 190600701/111

selε:munale:kum Ar. عليكم السلام **selâmün aleyküm**

s. 190200001/27

selam ‘selam’

s. 190100006/40; 190101001/144

selεn ‘selen, güçlü bir dinî saygı uyandıran veya uyandırması gereken, kutsi, mukaddes’

s. 190102901/64

selfi ‘servi çiçeği’

s. 190102901/247

səlmən ‘dokuma aygıtında bezlerin sarıldığı sopa’

s. 190101901/310; 190101901/311

sen ‘sen’

s. 190103202/16

s.+də 190103206/3

s.+i 190100001/151; 190100003/31; 190201501/28;

190201501/29; 190201501/30; 190201501/372;

190201501/377; 190201501/420; 190500001/68;

190100902/114; 190100902/191; 190100902/72;

190100401/252; 190100402/32; 190100402/51;

190100402/53; 190101602/83; 190201701/24;

190101802/30; 190102501/25; 190102904/29;

190103202/31; 190103702/74; 190600601/8;

190500901/150; 190102302/39; 190300901/13

s.+in 190100001/105; 190201501/190; 190201501/32;

190201501/421; 190500001/16; 190100902/116;

190100902/92; 190100401/207; 190100401/140;

190100402/30; 190101601/264; 190101601/46;

190101801/50; 190101901/261; 190102801/81;

190103207/14; 190201503/15; 190600701/8;

190600702/14

s.+incisi	190101802/108;	190101802/110	
seninne	190102901/356		
sɛn ‘sen’			
s.	190100001/109;	190100001/180;	190100001/21;
	190100001/210;	190100001/69;	190100001/99;
	190100003/25;	190100004/13;	190100201/40;
	190100902/147;	190100201/43;	190100201/9;
	190201501/203;	190201501/32;	190201501/363;
	190201501/414;	190201501/67;	190201501/68;
	190500001/62;	190600001/25;	190600001/60;
	190600002/45;	190600002/46;	190600003/25;
	190700001/18;	190700001/35;	190700001/47;
	190100901/186;	190100901/263;	190100902/113;
	190100902/88;	190101001/128;	190101001/130;
	190101001/41;	190100102/15;	190101201/41;
	190101201/64;	190102904/28;	190103801/170;
	190103801/240;	190103801/274;	190103801/283;
	190100401/168;	190100402/30;	190100402/52;
	190100403/27;	190100403/9;	190101601/246;
	190101601/277;	190101601/326;	190101601/340;
	190101601/43;	190101601/44;	190101601/45;
	190101602/84;	190101603/30;	190101801/10;

190101801/134;	190101801/141;	190101801/51;
190101802/107;	190101803/77;	190101901/111;
190101901/117;	190101901/118;	190101901/231;
190101901/299;	190101901/353;	190101901/357;
190101901/377;	190102001/120;	190102001/121;
190102001/126;	190200001/48;	190200001/5;
190200001/53;	190202501/5;	190201601/12;
190201601/60;	190201601/72;	190102201/35;
190202501/9;	190102301/19;	190102302/34;
190102401/5;	190102501/62;	190102701/1;
190102701/129;	190102701/17;	190102701/37;
190102701/85;	190102801/50;	190102801/58;
190102801/68;	190102801/71;	190102801/79;
190102801/85;	190102901/177;	190102901/109;
190102901/69;	190102903/18;	190102903/4;
190102903/50;	190102905/285;	190102905/123;
190102905/169;	190102905/76;	190103001/28;
190300901/12;	190300901/98;	190103201/1;
190103201/50;	190103203/64;	190300501/20;
190103701/12;	190103701/58;	190103702/74;
190103703/14;	190103703/4;	190103703/7;
190501501/198;	190501501/58;	190201503/22;

	190201503/6;	190600601/78;	190102903/48;
	190600701/19;	190600702/1;	190600703/2;
	190500901/212;	190201501/436;	190101601/57;
	190100902/154		
s.+dɛ	190100902/149;	190100402/38;	190101801/34
s.+dɛn	190101801/102;	190102901/170	
s.+i	190102903/21		
s.+in	190101601/44		
sɛnɛ ‘sene, yil’			
s.	190201501/52;	190201501/77	
sɛnɛ ‘sene, yil’			
s.	190100001/10;	190100001/145;	190100001/19;
	190100001/74;	190100001/8;	190100001/99;
	190103208/3;	190104001/1;	190100203/4;
	190201501/165;	190201501/175;	190201501/177;
	190201501/228;	190201501/251;	190201501/254;
	190201501/269;	190201501/276;	190201501/283;
	190201501/299;	190201501/302;	190201501/56;
	190201501/59;	190201501/61;	190201501/7;
	190201501/82;	190500001/1;	190600002/53;
	190600002/63;	190600002/95;	190600002/96;
	190700001/70;	190100901/145;	190100901/149;

190100901/67;	190100901/88;	190100902/157;
190100902/158;	190100902/22;	190100902/31;
190101001/117;	190101001/133;	190100101/27;
190100101/31;	190100102/9;	190101301/12;
190100401/203;	190100401/206;	190100401/10;
190100401/58;	190100403/4;	190100404/16;
190100404/22;	190101601/118;	190101601/183;
190101601/75;	190101601/77;	190101602/66;
190101602/67;	190101602/69;	190101603/65;
190101603/75;	190201701/53;	190201701/60;
190101801/38;	190101802/136;	190101802/8;
190101803/1;	190101901/121;	190101901/142;
190101901/143;	190101901/173;	190101901/174;
190101901/27;	190101901/368;	190101901/4;
190102001/69;	190200001/2;	190201601/108;
190201601/111;	190201601/113;	190201601/114;
190201601/116;	190201601/117;	190201601/119;
190102301/49;	190102301/51;	190102401/29;
190102401/3;	190102401/36;	190102501/35;
190102501/37;	190102501/45;	190102601/21;
190102701/3;	190102701/81;	190102901/189;
190102905/21;	190103001/49;	190103001/58;

	190300901/18;	190300901/48;	190300201/38;
	190300201/43;	190300201/60;	190300201/62;
	190300201/63;	190103203/39;	190103203/43;
	190103203/52;	190103203/68;	190103601/27;
	190103701/6;	190103901/17;	190501501/88;
	190601601/4;	190600601/27;	190600601/52;
	190600601/53;	190500901/113;	190500901/17;
	190500901/19;	190100404/16;	190100404/35;
	190101901/142;	190500901/19	
s.+ci	190103202/9		
s.+dæn	190103801/170		
s.+di:	190201501/83;	190100403/6;	190501501/158;
	190500901/219		
s.+dʒic	190100401/261;	190101802/134;	190102901/204;
	190103001/51		
s.+dir	190103208/2;	190102002/1;	190100401/260;
	190300901/217;	190300201/33;	190600702/29
s.+jdi	190102302/18		
s.+ji	190201701/61		
s.+lɛ:	190600601/69		
s.+lɛ:dɛ	190102901/189		
s.+lɛrimi	190103901/5		

s.+miz	190100202/7; 190100203/4	190103901/9;	190104001/3;
s.+nin	190500001/62		
s.+si	190201501/181; 190103801/158; 190103801/247; 190102501/47; 190102601/62;	190101001/49; 190103801/167; 190100401/205; 190102601/54; 190103202/12	190100101/30; 190103801/168; 190102201/22; 190102601/57;
s.+sindε	190102501/46		
s.+sini	190102601/60		
sen- ‘solmak’			
s.-ε:mif	190101901/123		
senεlic ‘senelik’			
s.	190102601/54;	190102601/59	
sene Ar. سنة sene ‘sene, yıl’			
s.+dε	190201501/227;	190300901/190	
s.+dεn	190103208/1		
s.+dʒic	190102301/48		
s.+jdi	190101901/385		
s.+jε	190100901/147		
s.+lε:	190100201/69;	190101201/11	
s.+lε:dε	190100401/79		

s.+lɛ:ɖʒɛ 190600001/56

s.+lɛɾ 190103801/181

s.+lɛɾi 190101601/176

s.+lɛɾimi 190103901/5

s.+lɛɾin 190500901/184

s.+si 190201501/216; 190103801/248; 190101602/11

senelic ‘senelik’

s.+ti 190601601/2

sepɛlɛ- ‘sepelemek’

s.-mif 190300901/145

sepet Ar. **سبد** **seped** ‘sepet’

s.+i 190101901/277

s.+lɛɾɛ 190101901/276

s.+lɛɾi 190600301/10

septemvri Bulg. **септември** ‘Eylül ayı’

s. 190100901/295

s.+nin 190101603/14

ser- ‘sermek’

s.-i 190100401/175

s.-i:dic 190101901/304; 190101901/305

s.-i:sin 190103702/7; 190103702/7

s.-i:z 190103205/12

serinnic ‘serinlik’

s.+tɛ 190103201/30

serjən ‘raf’

s.-nɛ:miz 190300201/4

sɛrp- ‘serpmek’

s.-ɛ:di 190101901/125

sɛrt Far. سرد **serd** ‘sert’

s.+ti 190600001/41

ses,et- ‘çağırarak, seslenmek’

s.-ɛmɛ:j 190100003/21; 190500001/61; 190100402/9;

190102901/154; 190103702/57; 190600702/24

ses ‘ses’

s.+i 190101801/167

seslɛ- 1. ‘dinlemek’ 2. ‘birinin sözünü, öğüdünü kabul edip gereğince davranmak’

s. 190201501/417; 190102701/11

s!.-cɛ 190101802/42

s!.-jɛz 190101701/77

s!.-ji: 190102701/111

s.-dim 190201701/59; 190201701/25

s.-mɛdi 190600701/27

sestra ‘kız kardeş, abla, küçük kız kardeş’

s. 190700001/23

seṭṭ- ‘seçmek’

s.-i:lē: 190101201/248

seṭṭil- ‘seçilmek’

s.-irmif 190301601/15

sēv- ‘sevmek’

s.-i: 190201501/66

s.-ijē:m 190103901/3

sev- (**sev-** ED 784b) ‘sevmek’

s.-di:n 190300201/75

s.-e: 190201601/128

s.-ē: 190501501/171

s.-ē:ce 190100102/50

s.-ē:di 190101802/106

s.-ē:diclerini 190600701/108

s.-e:m 190100203/3

s.-ē:m 190100202/9; 190103801/57

s.-ē:mif 190103001/29; 190103001/30

s.-ē:sē 190102905/3

s.-e:z 190102501/11

s.-erdi 190100002/29

s.-erim 190100901/298; 190102901/309

s.-i:m 190100202/4

s.-ijam 190103901/3

s.-ijε: 190201501/153

s.-ijən 190101701/61

s.-mε:jəm 190104001/2

s.-mε:jīm 190103901/18; 190103901/19

sevin- ‘sevinmek’

s.-dim 190100401/269; 190600703/9; 190100401/270

s.-ε 190201501/453

s.-e:lε: 190101801/90

s.-e:rız 190101801/163

sevinʃ ‘sevinç’

s.+inε 190201601/102

si:cε Far. سرکه **sirke** ‘sirke’

s. 190100201/42

si:dic ‘sidik, çiş, urina’

s. 190600601/21

si:dʒim ‘sicim, keten, kenevir vb. bitkilerin liflerinden yapılan ince ip, kınnap’

s. 190200901/10

si:rdʒi ‘seyirci’

s. 190103202/56

si:rec (**sedrek** ED 802a) ‘seyrek’

s. 190300501/7

si:rəc (**sedrek** ED 802a) ‘seyrek’

s. 190301401/57; 190101802/120;
190102901/228;

190102901/250; 190102901/228

s.+iz 190101601/322

s.+ti 190102905/131

s.+đic 190101601/321; 190101802/98;
190101901/293

si:rəlt- ‘seyreltmek, seyrekleştirmek’

s.-dir 190500901/147

sigurno Bulg. **сигурно** ‘elbette, gerçekten’

s. 190500001/53; 190100404/9

sila: Ar. سلاح **sila:h** ‘silah’

s. 190201501/379

silc- ‘silkmek’

s.-me:z 190101001/79

sil- ‘silmek’

s.-ε:mif 190201601/49

s.-e:s 190103601/34

s.-mε: 190600702/42

silin- ‘silinmek’

s.-ε: 190100901/234

s.-ε:đε:niz 190601601/75

s.-ed̡ecl̡ɛr 190601601/68

s.-m̡ɛm̡ɪf 190601601/69

s.-m̡ɪf 190601601/67

sin ‘sini, sofrâ olarak kullanılan ahşaptan yapılmış genişçe, yuvarlak kap’

s. 190201503/27; 190201503/27

sinecl̡i̡j̡ölc̡yc̡ ‘Sinekligölcük, Burgaz bölgesinde yer adı’

s. 190103203/14

sini:l̡ɛf̡- ‘sinirlenmek’

s.-m̡ɪf 190101801/103

sini ‘sini, ahşap, bakır vb. madenlerden yapılan büyük, yuvarlak tepsi’

s. 190300901/83

s.+d̡ɛ 190103205/30

s.+j̡ɛ 190100001/190; 190101701/21

s.+j̡i 190101001/64

s.+l̡ɛ: 190101701/22

s.+l̡ɛ:d̡ɛ 190201501/212

si:ni ‘sini, ahşap, bakır vb. madenlerden yapılan büyük, yuvarlak tepsi’

s. 190300901/83

sinir ‘sinir’

s. 190101201/82

s.+ini 190201501/133

sirce Far. سرکه **sirke** ‘sirke’

s. 190101201/61; 190101201/62 190300901/251

sirop Bulg. **сироп** ‘şerbet’

s.+unu 190300901/125

sitvorene Bulg. **стихотворение** ‘şiir’

s.+lêrimiz 190102001/2

sitvoreniye: Bulg. **стихотворение** ‘şiir’

s. 190102001/7

sivildçe ‘sivilce’

s. 190102904/14

sivif- ‘sıvışmak, *меч.* haber vermeden sessizce gidivermek, kaçmak’

s.-ê 190601601/65

sivri ‘sivri’

s. 190100002/61

sivril- ‘sivrilmek’

s.-e: 190100902/97

sivrilt- ‘sivriltmek’

sivrildi:sin 190102901/296

siz ‘siz’

s. 190101603/9; 190200901/14 190200901/41;

190100003/28; 190100902/13 190102302/13;

190102905/115; 190600601/33 190600801/20;

190201501/148; 190201501/180; 190201501/233;

	190700001/21;	190100902/2;	190101001/100;
	190103801/175;	190101901/216;	190101901/344;
	190101901/81;	190102601/29	190102701/32;
	190102905/126;	190301601/8;	190103701/50;
	190103703/70;	190201503/4;	190601601/74;
	190600701/96;	190500901/216;	190601601/73
s.+dε	190100902/184		
s.+dεn	190201601/67		
s.+ε	190104001/5;	190202601/5;	190600001/34;
	190102401/22;	190102901/67;	
	190102903/22;		
	190103901/22		
s.+i	190101602/58;	190601601/75	
s.+in	190600002/18;	190101001/83	190100102/21;
	190100404/29;	190101602/90	190102302/19;
	190103601/21		
sizim ‘sicim’			
s.	190501501/105;	190500901/100	
skener Bulg. скенер ‘tomografi çekimlerinde kullanılan aparat’			
s.+ε	190600701/49		
sliven Bulg. Сливен ‘Sliven, Güneydoğu Bulgaristan’da şehir adı’			
s.+ε	190500901/203		

sluntŕey brjak ‘Slinçev Bryag, Varna bölgesinde şehir adı’

s.b.+a:	190100001/153;	190100902/27	190102501/5;
	190300201/24;	190300201/62	190103601/33;
	190101602/81;	190102401/34	

smenε Bulg. **смяна** ‘nöbet, değişim, sıra’

s.	190600601/58
-----------	--------------

suu: (sığır ED 814b) ‘sığır’

s.	190100101/79;	190103203/27	190500901/239;
	190103101/46;	190103101/47	190100101/79;
	190101801/80		

s.+la:la	190103801/165
-----------------	---------------

s.+laruu	190101801/79;	190101801/81
-----------------	---------------	--------------

suu:gan ‘ısırgan’

s.	190103801/289;	190102901/257;	190301401/45
s.+uu	190101901/123;	190101901/123	

suu:jguu ‘öküz koşularak çekilen harman toplama aygıtı, sığı’

s.+jlan	190102901/336
----------------	---------------

suu:n- ‘usanmak’

s.-dum	190101801/25;	190101801/30
---------------	---------------	--------------

suu:r (sığır ED 814b) ‘sığır’

s.	190103801/42;	190100902/210;	190103801/163;
	190103801/48;	190103801/49	

s.+u 190700001/39; 190103801/198

s.+uumuz 190100902/213; 190101801/78

s.+unuu 190100902/92

suu:rguu ‘öküz koşularak çekilen harman toplama aygıtı, sırgı’

s. 190102904/13

suu:t ‘Sırt, Burgaz bölgesinde yer adı’

s. 190103801/269

suu:t (sırt ED 846a) ‘sırt’

s.+ta 190102801/30

s.+taruu 190103703/66

s.+uma 190100401/31; 190100401/36

s.+uumuza 190102001/1

s.+una 190101201/95; 190101901/271; 190102601/32;
190101001/138; 190103801/254

suu:ta- ‘sırtlamak’

s.-a:jεç 190102801/89

suu:tmətf ‘sığirtmaç’

s. 190700001/42

s.+a 190700001/41; 190102904/31

suu:tmətf ‘sığirtmaç’

s.+a 190102905/94

subuut- ‘atmak, fırlatmak’

s.-a:ma:m 190103702/12

s.-san 190102905/194

s.-tuṛa: 190100902/29

sudḡadḡuk ‘sıcacık’

s. 190100401/182; 190102901/327; 190300901/76;

190103206/17; 190501501/270

s.+ka 190100102/73

s.+kan 190100102/69

sudḡak ‘sıcak’

s. 190101701/47; 190103101/42 190100101/150;

190103801/27; 190100401/90 190100401/96;

190102905/77; 190103001/1; 190300901/113;

190300901/114; 190300901/158; 190103205/12;

190103205/14; 190103701/121; 190103701/78;

190600301/18

s.+ka 190201501/122; 190103701/92

s.+ta 190101603/45

s.+tu 190100901/294

sudḡək ‘sıcak’

s.+ṭa:da 190100003/55

suiḡu ‘öküz koşularak çekilen harman toplama aygıtı’.

s.+ja 190102801/70

s.+suu 190102801/70

sujiğulama ‘öküz koşularak çekilen harman toplama aygıtı ile yapılan işlem’

s. 190102801/61

suju:gu ‘sıyrığı, harmanda sap toplamaya yarayan bir çeşit araç’

s. 190102905/272

suijugu: ‘sıyrığı, harmanda sap toplamaya yarayan bir çeşit araç’

s.+jla 190102801/69

sujuur- ‘sıyırmak’

s.-ɑːsun 190101001/15

s.-adzak 190201601/17

s.-ałum 190102801/91

s.-du 190600801/25

s.-e:swun 190102905/273

s.-e:z 190102801/60; 190102801/62; 190102801/69;

190102801/70; 190102801/90

s.-uswn 190102901/336; 190102905/286

s.-wz 190101901/331

swjrwl- ‘sıyrılmak’

s.-e: 190103701/60

suɤkw ‘disiplinli, zor’

s.-ujdu 190600701/66

suuk- (**sık-** ED 804b) ‘sıkma’

s. 190100402/14; 190101601/365; 190102001/97;
190501501/290; 190501501/292

s.-a:du 190103203/13

s.-a:ta:muɸ 190102905/36

s.-u:ɟdu 190600701/90

s.-ma 190102903/50

s.-mamɸ 190600003/9

s.-sun 190100004/18

s.-tɸak 190600003/9

suɸuɸa- ‘sıkılmak’

s.-ɟuɸ 190100102/69

suɸuɸ- ‘sıkılmak’

s.-i:ta: 190103202/20

s.-du 190101801/94; 190103202/13

s.-e: 190103901/12

s.-u:du 190102701/50

s.-muɸ 190100003/60; 190100003/61; 190102905/204

s.-ur 190101603/46

suɸuɸuɸ ‘sıkışık’

s. 190102001/90

suɸuɸtuɸ- ‘sıkıştırmak’

s.-ɛ:ɟ 190102901/232

suunaḡ- ‘sınaşmak, alışmak’

s.-muḡ 190101802/41

suunav ‘sınav’

s.+a 190100203/8

s.+ḡaruu 190100203/9

suunuf Ar. صف sınıf ‘sınıf’

s. 190103901/3; 190101901/138; 190102601/16;
190103901/3

s.+a 190100404/3; 190201601/133; 190103203/65

s.+ḡa:da 190100003/36

s.+ḡaruu 190100101/8

s.+u 190102601/17

s.+tuum 190100101/31

suunur Yun. sınır ‘sınır’

s.+unda 190600703/6

smo:ɫɛn Bulg. Смолян ‘Smolyan, Güney Bulgaristan’da şehir adı’

s.+dɛ 190103203/22

suura ‘sıra’

s. 190103801/45; 190103801/73; 190101701/37;
190101701/41; 190100102/1; 190100102/2;
190101201/225; 190200001/24; 190200001/30;
190200001/32; 190102302/44; 190102901/164;

	190102905/27;	190300901/172;	190103703/3;
	190600601/65;	190600701/81;	190500901/152;
	190500901/180		
s.+da	190100902/200;	190102001/65;	190201601/155
s.+dan	190103801/293;	190103801/295;	190100901/14;
	190101001/106;	190101001/120	
s.+ja	190201601/68		
s.+la:	190300201/20		
s.+mda	190103201/79		
s.+muuz	190103202/27		
s.+muzda	190100101/100;	190100101/4;	190100101/63;
	190100101/69;	190100404/1;	190102701/40;
	190501501/153;	190501501/249	
s.+suu	190100901/294		
s.+sunda	190100901/23;	190100401/39;	190103201/81
suurə kaja ‘Sırakaya, Burgaz bölgesinde yer adı’			
s.+dan	190101601/303		
suurtməŋ ‘sığirtmaç’			
s.+lar	190102601/80		
suŋjak	‘sıcak’		
s.	190102905/70		
suŋf- ‘sıçmak’			

s.-am 190100901/181

s.-amasun 190501501/121

s.-ma 190100901/192; 190100901/233

suıfın (sıçgan ED 796a) ‘sıçan, fare’

s. 190700001/45; 190700001/46; 190700001/43;

190700001/46; 190102904/34

suıtma pınar ‘Sıtma pınar, Burgaz bölgesinde yer adı’

s.+ıı 190100002/42

suıvama ‘sıvama’

s. 190101803/51

suıva- ‘sıvamak’

s.-a:duık 190101803/52

s.-a:ıan 190101803/50

s.-muıf 190101803/69

suıvet Bulg. **сѣвет** 1. ‘heyet, kurul, idare heyeti’; 2 ‘köy yerlerinde muhtarlık binası’

s. 190101201/105; 190102901/209; 190102901/155

s.+ε 190102901/193; 190601601/33

s.+in 190102901/168; 190102901/188

s.+tεn 190600001/70

suızuı ‘sızı’

s.+n 190101601/262

su:zuur- ‘şiddet uygulayarak bitkin hale getirmek’

s.-a:du 190600801/31

su:zak ‘sıcak’

s.+ta 190102905/15

su:zak ‘sıcacık’

s. 190102901/311

su:zak ‘sıcak’

s.+ta 190100003/55

snagovo Bulg. **Снягово** ‘Snyagovo, Burgaz bölgesinde köy adı’

s. 190103202/1; 190103201/2

snac Bulg. **сняг** ‘kar’

s. 190102302/50

sø:le- ‘söylemek’

s. 190101601/261

sø:læn- ‘söylenmek’

s.-ε:ri 190102401/30

sø:lε- ‘söylemek’

s.-ε: 190102701/120; 190102903/46

s.ε:dʒεclε: 190100902/187

s.-ε:dʒem 190600003/12; 190102401/5

s.-ε:di 190101601/272

s.-ε:jem 190103401/29

s.-e:lim	190100901/85		
s.-ε:m	190201501/105;	190102201/11;	190103001/40
s.-ε:mε:	190201601/150		
s.-ε:mε:m	190100901/228		
s.-dʒε:dim	190103401/46		
s.-dʒec	190100402/50		
s.-di	190500001/46		
s.-diler	190102401/39		
s.-dim	190101603/69		
s.-jεbilir	190700001/8		
s.-jεm	190100006/5		
s.-jim	190500901/115		
s.-jiverεm	190600702/14		
s.-mε:	190101602/98;	190201601/139;	190102903/20
s.-mεdi	190100901/229;	190101601/268	
s.-mεdic	190101601/267		
s.-mεz	190101601/251;	190700001/4;	190301401/52;
	190101601/253		
s.-mεzdi	190102701/91		
s.-r	190101601/353		
s.-rdi	190101201/239		
s.-rim	190100201/12		

s.-sinnær	190101802/14		
sɔ:ra ‘sonra’			
s.	190600701/50		
søjle- (sözle- DLT 574) ‘söylemek’			
s:.-m	190103801/34		
s.-jim	190201601/109		
s.-r	190101201/235		
søjle- (sözle- DLT 574) ‘söylemek’			
s:.-le:	190100101/126		
søle- (sözle- DLT 574) ‘söylemek’			
s:.-jəm	190100401/2		
s.-mɛmiflɛ:	190100902/185		
sɔr- ‘sormak’			
s.-e:m	190101001/125		
søv- ‘sövmek, küfretmek’			
s.-mɛdi	190201501/61		
søz ‘söz’			
s.	190103801/14		
s.+le	190100402/26		
søzde ‘sözde’			
s.	190103801/291;	190101901/123;	190101901/213;
	190101901/366;	190101901/376	

sözleş- ‘sözleşmek’

s.-ilē: 190102401/27

spanak Yun. **spanak** ‘ıspanak’

s. 190101602/59

s:nw 190101602/60

spetsializiran Bulg. **специализиран** ‘uzmanlaşmış, ihtisaslaşmış’

s. 190500901/115

spetsializiran zvot Bulg. **специализиран взвод** ‘uzmanlaşmış takım’

s.z. 190500901/115

spetsialno Bulg. **специално** ‘hususî, özel’

s. 190100201/108; 190100201/55

sredno Bulg. **средно** ‘ortaokul eğitim seviyesi, *Sredno obrazovanie*’nin kısaltılmış biçimi’

s. 190300201/19

sredno obrazovanje Bulg. **средно образование** ‘üç yıllık ortaöğretim okulu’

s.o. 190300201/19

sta:ja Bulg. **стая** ‘oda’

s.+da 190201501/267

staz Bulg. **стаж** ‘çalışmada deneme süresi’

s.+w 190101901/158

staf Bulg. **стаж** 1 ‘çalışmada deneme süresi’; 2 ‘çalışma süresi’

s.+ta 190100902/167

stant Bulg. **стан** ‘dokuma tezgâhı’

s. 190100201/52

stoł Bulg. **стол** ‘yemekhane’

s.+da 190103205/30

stopanstvo Bulg. **стопанство** ‘iktisat, ekonomi’

s. 190100404/14

stotinka Bulg. **стотинка** 1 ‘stotinka, santim’; 2 ‘bir santim değerinde para’

s. 190500001/58

stratsin Bulg. **Страцин** ‘Stratsin, Burgaz bölgesinde yer adı’

s. 190301601/1; 190102302/9

su ħdesi ‘su pidesi, su böreği’

s.ħ. 190100201/33;

su: ‘su’

s. 190102901/229; 190102901/303

s.+jta 190100001/85; 190101701/25; 190101701/31;

190101201/152; 190103701/52; 190501501/131

s.+jlan 190102901/124

su:- (sogı-EUTS 207) ‘soğumak’

s.-du 190101901/75; 190300901/79

s.-jε: 190103701/91

sy:lε- ‘söylemek’

s:-m 190103701/43

su:ret Ar. صورت **şu:ret** ‘suret, görünüş, biçim’

s.+inde 190201601/5

su ‘su’

s.	190100201/70;	190201501/115;	190201501/119;
	190201501/120;	190201501/412;	190500001/10;
	190500001/6;	190500001/8;	190600002/23;
	190600002/24;	190100901/108;	190100901/109;
	190100901/25;	190100902/23;	190100902/24;
	190103101/13;	190103101/15;	190103101/19;
	190103101/29;	190103101/42;	190103101/9;
	190101001/93;	190100101/142;	190100101/150;
	190100101/164;	190100101/50;	190100102/5;
	190101201/154;	190101201/165;	190103801/17;
	190103801/255;	190103801/27;	190100401/212;
	190100401/213;	190301401/27;	190100401/100;
	190100401/181;	190100401/183;	190100401/184;
	190100401/41;	190100401/74;	190100401/96;
	190101802/82;	190101803/45;	190101803/74;
	190101803/81;	190101803/82;	190101803/86;
	190101803/88;	190101803/89;	190101803/90;
	190101901/96;	190102001/49;	190200001/34;
	190102801/38;	190102801/50;	190102905/205;

	190102905/209;	190102905/210;	190102905/226;
	190200901/32;	190102901/100;	190102901/226;
	190102901/291;	190102905/193;	190102905/195;
	190102905/199;	190102905/77;	190102905/80;
	190103001/1;	190103001/4;	190300901/156;
	190300901/185;	190103201/68;	190103201/77;
	190103204/9;	190103206/13;	190103703/1;
	190103703/16;	190501501/16;	190501501/19;
	190501501/20;	190501501/37;	190500901/204;
	190500901/237;	190500901/91;	190100902/24;
	190101803/82;	190101901/96;	190102001/64;
	190103701/121		
s.+da	190100902/57;	190100101/143;	190100401/72;
	190300901/124;	190300901/125;	190501501/129;
	190501501/139		
s.+dan	190201501/364;	190101803/92;	190200901/32;
	190103703/2		
s.+ja	190100101/144;	190100101/182;	190103801/250;
	190103801/251;	190103801/254;	190100401/169;
	190100401/70;	190100401/71;	190100401/90;
	190102901/224;	190102901/315;	190101601/384;
	190102901/369;	190102901/376;	190300901/123;

	190300901/127;	190300901/128	
s.+jta	190100101/47;	190100401/180;	190100401/182;
	190100401/78;	190102701/47	
s.+jtan	190500001/33		
s.+ju	190100001/200;	190100001/201;	190100001/87;
	190100003/32;	190100004/11;	190103101/21;
	190100101/142;	190103801/311;	190102001/122;
	190202501/15;	190102601/97;	190200901/35;
	190102901/231;	190102901/381;	190102905/140;
	190300901/244;	190103701/36;	190103701/89;
	190103703/30;	190103703/36;	190501501/18;
	190501501/56;	190501501/66	
s.+jujmuf	190102001/64		
s.+jumuz	190101701/47;	190100901/105;	190102001/48
s.+jun	190500001/11;	190103101/18;	190100401/78;
	190101901/95;	190501501/22;	190501501/23;
	190501501/72		
s.+juna	190101802/85		
s.+jundan	190201501/116;	190101601/312	
s.+junna	190103101/20;	190101803/63;	190300901/191
s.+junu	190101901/44;	190101901/93;	190102905/33;
	190102905/36;	190300901/69;	190300201/12;

	190103701/111;	190103701/90;	190101901/63
s.+ta:	190100102/33		
s.+tar	190103703/17;	190600703/16	
subaj ‘subay’			
s.+taru	190600001/48		
sucuk ‘sucuk’			
s.	190102501/11		
s.+a:	190500901/40		
suṭa- ‘sulamak’			
s.-a:duuk	190102801/44		
suṭama ‘sulama’			
s.-ma:	190201501/370		
suṭa- ‘sulamak’			
s.	190500901/208		
s.-a:duuk	190101201/134		
s.-a:jɛm	190102801/52		
s.-a:ta:	190103801/258		
s.-du	190100101/157		
suṭan ɔtu ‘sultan otu bitkisi’			
s.	190102901/254		
sundu:ma 1 ‘evlerin önündeki geniş balkon’; 2 ‘küçük salon ya da koridor’.			
s.	190200001/44;	190200001/45	

supa Bulg. **супа** ‘çorba’

s. 190100101/97; 190501501/143

s.+sunuu 190501501/126

surat ‘yüz, çehre’

s. 190601601/64

susak ‘susak’

s.+a: 190100001/79

sutfla- ‘suçlamak’

s.-džak 190601601/80

suva:džuu ‘uçlarına bakraç takılarak omuzda taşınan ağaç’

s. 190200901/36; 190200901/39

s.+juu 190200901/37

suva- ‘sıvamak’

s.-a:duuk 190101001/76; 190101001/78; 190101001/86;
190101001/89

s.-a:jε 190102905/231

s.-a:jεz 190200001/10; 190200001/11

s.-a:la: 190102801/46

s.-duuk 190201701/32; 190201701/38

s.-dum 190101001/90; 190101001/91

s.-me:m 190101001/78

s.-ruuz 190101001/87

s.-e:z 190200001/14

suvan ‘soğan’

s. 190301401/70; 190100401/15; 190100401/47;
 190101602/46; 190101901/156; 190201601/131;
 190102401/10; 190103207/35; 190103701/47;
 190501501/140; 190100003/3; 190600002/67;
 190100102/58; 190100102/65; 190500001/28

s.+uu 190101602/52

s.+na 190300901/189; 190300901/193

suvandzuk ‘soğancık’

s. 190103801/21

suvu ‘sıva’

s. 190102801/24

suvu- ‘sıvamak’

s.-a: 190102905/227

s.-a:ɟan 190102801/25

s.-a:duuk 190102801/33

sy:- ‘sövmek’

s.-dyc 190600703/30

s.-dyctən 190100902/125

s.-dylɛ: 190100902/118

sy:dyr- ‘sürdürmek’

s.-y:lɛ: 190103702/85

s.-ylɛr 190103702/82

sy:ɟy ‘sürgü’

s:.-lɛn 190102905/126

s.+ɟy 190102905/125

sy:le- ‘söylemek’

s:.-jɛmɛ:dʒɛm 190300201/44

sy:le- (sözle- DLT 574) ‘söylemek’

s. 190101901/34; 190101901/35; 190102501/26

s:.-j 190102301/86

s:.-mɛ: 190300201/54

s.-di 190102601/5

s.-dic 190600703/28

s.-dim 190102501/27; 190102904/30; 190601601/22

s.-din 190102903/27

s.-j 190300501/9

s.-mɛ: 190101803/4

s. 190102905/89

s.-mɛjɛm 190102905/111

s.-mɛsɛlɛ: 190102901/128

s.-mɛzdi 190101901/36; 190300501/2; 190300501/2

s.-mɛzdim 190101901/36

s.-sɛnɛ	190102301/19		
sy:mɛ ‘sürme’			
s.+ɛ:	190100902/212;	190101601/155;	190500901/80
sy:ř- 1 ‘sürmek’; 2 ‘bir şeyi bir yere bırakmak, belli bir yere yerleştirmek’			
s.	190102905/166		
s.-ym	190103206/30		
sy:rt jɛʈʃidi ‘Sügürt geçidi, Burgaz bölgesinde yer adı’			
sɟ.	190102301/28		
sy:t ‘süt’			
s.	190101901/54		
sy:t- ‘sürtmek’			
s.-y:n	190103204/18		
sy:yt ‘söğüt ağacı’			
s.	190102901/247		
sy:t ‘söğüt’			
s.	190103401/21		
syt ‘süt’			
s.+y	190100006/17;	190103203/27;	190103207/30;
	190103701/77		
s.+yn	190100101/103		
s.+ynɛ	190100006/18		
s.+ynnɛ	190100403/25		

s.+yny 190100001/165; 190103701/73

syla:lɛ Ar. سلاطه **sūla:le** ‘sülale’

s. 190100901/45

s.+m 190103801/4

sylman ‘Süleyman, kişi adı’

s. 190102901/138

syndyc ‘aptal, mıymıntı, sünepe’

s. 190201601/81

symɛc ‘sümek’

s.+ɛ: 190100401/158; 190100401/159

s.+ɛ:n 190100401/160

symeç ‘sümek’

s. 190100401/146

syndy:- ‘söndürmek’

s.-dy 190102901/132

s.-dyc 190102901/124; 190102901/125

sypy:jɛ (süpürgü ED 792b) ‘süpürge’

s. 190101001/110; 190101001/111; 190102901/258;

190102901/259; 190102905/22; 190102905/38

s.+lɛ 190102905/280

s.+m 190101001/115

sypy:mɛ ‘süpürme’

s. 190101001/114

sypy:- (sipir- ED 791b) ‘süpürmek’

s.-ʒɛm 190201501/68

sypyr- (sipir- ED 791b) ‘süpürmek’

s.-ɛ:n 190102801/71; 190102801/72

s.-e:ʒ 190102801/60

s.-y:myf 190201601/49

s.-yp 190102905/240

s.-yʒ 190101001/116

syr- (sür- ED 844a) ‘sürmek’

s.-e: 190101901/253

s.-ɛ:ce 190103203/72

s.-e:lɛ: 190100902/58; 190100902/59; 190102904/14;
190102904/15

s.-e:m 190100902/106

s.-ɛlim 190100902/117

s.-mɛ: 190100002/20

s.-mɛmif 190101601/107

s.-myf 190101601/106; 190101601/108

s.-syn 190102801/21

s.-y: 190102905/124

s.-y:cɛn 190103801/113

s.-y:çε	190103801/111		
s.-y:n	190103204/16		
s.-y:syn	190102905/123		
s.-y:dy	190100002/21		
s.-ydyc	190102905/12		
s.-yldy	190101601/12		
s.-ylebile:	190101602/94		
s.-ylær	190102701/51		
s.-yn	190101603/75;	190102905/115;	190102905/123
s.-yndym	190600703/11		
s.-ysyn	190100401/52		
s.-ȝec	190103206/32		
s.-ȝem	190600801/12;	190600801/14	

syrdyr- ‘sürdürmek’

s.-e:sin	190300901/198
-----------------	---------------

syrec ‘sayı, nicelik bakımından çok olan’

s.+iȝ	190100901/5
--------------	-------------

syrecli ‘sürekli’

s.	190300501/22
-----------	--------------

syryjn ‘sürgün’

s.	190601601/36
-----------	--------------

syry (sürüg ED 850a) ‘sürü’

s. 190103801/11; 190103001/39; 190103701/118

syryfty:- ‘sürdürmek’

s.-dy 190100401/24

sys- (süs- ED 855b) ‘süsmek’

s.-ε: 190101201/102

s.-id̥ɛc 190100003/57

s.-mε: 190101201/99

sythly ‘sütlü’

s. 190102501/10; 190300901/227

syt ‘süt’

s. 190100001/188; 190100101/147; 190100101/47;
190100101/96; 190103801/52; 190102905/86;
190300901/230; 190103205/2; 190103205/3;
190103207/1; 190103701/76; 190201503/48;
190103801/17

s.+lε 190103101/31; 190100101/103; 190100403/26

s.+lεri 190103203/30

s.+ tən 190301401/69; 190102905/130

syṭ ‘süt’

s. 190100401/86

s.+yn 190100401/86; 190103205/5

syzεc (süzgü: ED 862a) ‘süzgeç’

s. 190202501/9

syzmε bał ‘süzme bal’

s.b. 190102905/164

syz- (süz- ED 861a) ‘süzmek’

s.-e:lεr 190300901/230

s.-ε:lεr 190102905/159

s.-e:m 190103701/91

s.-ε:m 190300901/79; 190103701/93; 190103701/93

s.-ε:n 190300901/123; 190103701/94

s.-ε:sin 190101001/8

s.-εlε: 190102905/162

s.-mε:jεm 190103701/92

s.-yp 190102905/33

ſ

ſa:t Ar. شرط **şart** ‘şart’

ſ.+la 190101601/81

ſalva: Far. شلوار **şelva:r** ‘şalvar’

ſ. 190100101/63; 190100001/39; 190103201/82

ſ.+duur 190501501/156

ſalvar Far. شلوار **şelva:r** ‘şalvar’

ſ. 190501501/154

faṭva:ṭuk ‘şalvarlık’

f. 190100201/125; 190100101/70

fama:dʒuk ‘tokat’

f. 190201501/62

faci:le ‘Şakirler, sülale adı, lakap’

f. 190100201/24

faṭva: Far. شلوار **şelva:r** ‘şalvar’

f.+ṭa 190100401/252

fa:fiɛ ‘Şaşine, kişi adı’

f.+nin 190101602/119

fabano:ṭu ‘şabanoğlu armudu’

f. 190103801/306; 190102901/218; 190103203/2;
190103203/4; 190103401/29; 190103401/37;
190101601/74

fabano:lu ‘şabanoğlu armudu’

f. 190101601/76

fahsi ‘saksı’

f.+jɛ 190100401/115

f.+le:dɛ 190100401/115

fapṭudʒa ‘Şaplıca, Burgaz bölgesinde yer adı’

f. 190700001/15

farab Ar. شراب **şara:b** ‘şarap’

f. 190201501/178

ƒarapƒıwıuk ‘şarapçılık’

f. 190500901/200

ƒarka Bulg. **шарка** ‘süs, işleme’

f. 190200901/38

ƒaƒıw:- ‘şaşırmak’

ƒ.-duwıa: 190600701/103

ƒ.-muwƒ 190102901/166

ƒ.-ıwı 190100002/7

ƒ.-ıurdu 190201501/158

ƒawuk ‘ışık’

f. 190100004/23; 190100402/61; 190100402/21

ƒawukıan- ‘aydınlanmak, aydınlık olmak’

ƒ.+ıundƒaıa 190100201/7

ƒe: ‘şey’

f. 190700001/55

ƒe:betli ‘şerbetli’

f. 190500001/10; 190501501/37

ƒe:j Ar. **شیء** **şey** ‘şey’

f. 190101901/68

ƒ.+ıeı 190201601/163

ƒe:jıan Ar. **شیطان** **şeyta:n** ‘şeytan’

ƒ. 190102901/394

ƒe: Ar. شىء **şey** ‘şey’

ƒ.+le 190100001/80; 190100402/57

ƒ.+lerinden 190101602/18

ƒe: Ar. شىء **şey** ‘şey’

ƒ. 190700001/26; 190103202/27; 190501501/98

ƒ.+le: 190102201/14; 190102501/8; 190101802/93

ƒ.+ler 190100403/25; 190102001/39

ƒeεa:muɖu ‘şeker armudu’

ƒa. 190101901/232

ƒeε: 1. ‘şeker’; 2. ‘şeker pancarı’

ƒ. 190100001/86; 190100901/296; 190103101/13;
190100101/139; 190103801/266; 190103801/268;
190100401/71; 190101901/99; 190102302/59;
190103701/25

ƒ.+ɖen 190101901/99

ƒ.+le 190500001/14; 190103101/28; 190300901/223;
190201503/25

ƒ.+le: 190500901/26

ƒeε:le- ‘şekerlemek’

ƒ.-ɖɛn 190201501/143

ƒ.-mɛjɛn 190201501/138

fecə:li ‘şekerli’

f.	190500001/11;	190101001/95;	190100101/142;
	190100101/144;	190101901/96;	190102701/47;
	190300901/156;	190103201/68;	190103201/77

fecə:ř Far. شکر **şeker** ‘şeker’

f.	190500901/25
-----------	--------------

fecə:siz ‘şekersiz’

f.	190100101/139
-----------	---------------

fecər Far. شکر **şeker** 1. ‘şeker’; 2. ‘şeker pancarı’

f.	190101901/90;	190100001/85;	190100201/42;
	190101701/10;	190101201/68;	190100401/108;
	190102501/35;	190102701/5;	190102901/283;
	190102901/288;	190600701/59;	190500901/32;
	190102905/27;	190101601/200;	190102302/68
f.+i	190102302/62		
f.+in	190100401/78		
f.+ini	190100401/106;	190300901/133;	190300901/146;
	190300901/246;	190300901/251;	190100102/70;
	190300901/230;	190101901/95	

fecer Far. شکر **şeker** ‘şeker’

f.+i	190201501/139;	190200901/52;	190103703/42;
	190103703/43;	190103703/44	

fecil Ar. شكل **şekl** ‘şekil’

f.+dε 190100102/76

fecetle: ‘Şefketler, sülale adı, lakap’

f. 190100901/11

fefteli Far. شذف تآلو **şeft- a:lu**: ‘şeftali’

f.+miz 190100101/43; 190101802/129

fefteli Far. شذف تآلو **şeft- a:lu**: ‘şeftali’

f. 190103207/22; 190500901/53; 190100101/42;

190101301/27; 190300201/1; 190100201/27;

190501501/78

f.+miz 190100901/135

fehîṭ Ar. شهيد **şehi:d** ‘şehit’

f.+lεri 190102901/63

fehrijε Ar. شعريه **şa’riyye** ‘şehriye’

f.+ji 190103205/1

fej Ar. شىء **şey** ‘şey’

f. 190101201/120; 190103801/265; 190103801/320;

190301401/36; 190100402/30; 190102501/60;

190200901/44; 190300201/89; 190103701/107

f.+ε 190101901/77; 190102905/84

f.+i 190100203/15; 190103801/99

f.+in 190101901/316; 190103701/94

f.+le: 190100101/70; 190102301/29

f.+ler 190600002/89

feytan tıçeni ‘tribulus terrestris, şeytan diken, nene dişleri, kedi kafası’

f. t. 190100901/335; 190100901/336; 190102901/400;
190102903/30

feytan Ar. شيطان **şeyta:n** ‘şeytan’

f. 190102901/397

fəlvə: Far. شلوار **şelva:r** ‘şalvar’

f. 190100401/228

fəlvər Far. شلوار **şelva:r** ‘şalvar’

f.+unuu 190100101/64

fənnic ‘şenlik’

f. 190102001/63

fennic ‘şenlik’

f.+le: 190101201/241

fənniç ‘şenlik’

f. 190201503/23

fəra:fedinnε: ‘Şerafetinler, sülale adı, lakap’

f. 190100101/19

fəric Ar. شريك **şerik** ‘en yakın kız arkadaş’

f. 190300201/75; 190300201/76

fərifə:metlic ‘Şerifahmetlik, sülale adı, lakap’

f. 190100901/11

fərifliç ‘Şeriflik, sülale adı, lakap’

f. 190100901/11

fiddetlən- ‘şiddetlənme’

f.-ir 190102901/378

fifo: Fr.chauffeur ‘şoför’

f. 190100101/6

f.+dzułuk 190201501/458

fifjor Fr.chauffeur ‘şoför’

f. 190100902/159; 190100902/161

fifør Fr.chauffeur ‘şoför’

f. 190100902/202

fimdi (amtı ED 156b) ‘şimdi’

f. 190103801/263; 190101901/258; 190300201/49;
190103601/22; 190102001/47

fimi (amtı ED 156b) ‘şimdi’

f. 190102501/38; 190102501/41; 190103401/5

findi (amtı ED 156b) ‘şimdi’

f. 190100001/102; 190100001/107; 190100001/13;
190100001/32; 190100001/4; 190100001/69;
190100001/92; 190100002/10; 190100002/22;
190100002/24; 190100002/33; 190100002/50;

190100002/52;	190100002/56;	190100003/62;
190100003/63;	190100004/16;	190100006/32;
190100006/36;	190201501/107;	190201501/168;
190201501/275;	190201501/285;	190201501/357;
190600001/30;	190600001/31;	190600001/58;
190600001/62;	190600002/110;	190600002/42;
190600002/47;	190600003/7;	190100901/172;
190100901/268;	190100901/316;	190100901/48;
190100901/51;	190100902/105;	190100902/107;
190100902/110;	190100902/112;	190100902/116;
190100902/117;	190100902/120;	190100902/137;
190100902/139;	190100902/149;	190100902/151;
190100902/158;	190100902/162;	190100902/171;
190100902/194;	190100902/213;	190100902/37;
190100902/39;	190100902/40;	190100902/61;
190100902/69;	190100902/70;	190100902/72;
190100902/92;	190101001/115;	190101001/118;
190101001/143;	190101001/35;	190101001/78;
190100101/11;	190100101/158;	190100101/161;
190100101/5;	190100101/59;	190100101/62;
190100102/1;	190100102/38;	190100102/40;
190100102/46;	190100102/61;	190100102/9;

190101201/112;	190101201/150;	190101201/168;
190101201/170;	190101201/176;	190101201/177;
190101201/222;	190101201/227;	190101201/239;
190101201/244;	190101201/255;	190101201/75;
190103801/313;	190100401/196;	190100401/207;
190100401/231;	190100401/241;	190100401/260;
190100401/115;	190100401/16;	190100401/160;
190100401/28;	190100401/79;	190100401/83;
190100402/31;	190100402/4;	190100403/6;
190100403/8;	190101601/205;	190101601/209;
190101601/222;	190101601/247;	190101601/271;
190101601/285;	190101601/289;	190101601/293;
190101601/294;	190101601/308;	190101601/310;
190101601/311;	190101601/313;	190101601/331;
190101601/339;	190101601/391;	190101601/411;
190101601/412;	190101601/45;	190101601/84;
190101602/1;	190101602/111;	190101602/32;
190101602/57;	190101602/8;	190101602/93;
190101603/76;	190201701/11;	190201701/2;
190201701/21;	190201701/28;	190201701/30;
190101801/118;	190101801/122;	190101801/15;
190101801/150;	190101801/22;	190101801/23;

190101801/26;	190101801/30;	190101801/32;
190101801/50;	190101801/51;	190101801/56;
190101801/58;	190101801/59;	190101801/8;
190101801/86;	190101802/110;	190101802/124;
190101802/131;	190101802/17;	190101802/31;
190101802/70;	190101803/89;	190101803/91;
190101803/95;	190101901/100;	190101901/104;
190101901/164;	190101901/166;	190101901/2;
190101901/200;	190101901/25;	190101901/27;
190101901/278;	190101901/328;	190101901/353;
190101901/48;	190200001/36;	190201601/108;
190201601/126;	190201601/53;	190201601/78;
190102201/16;	190102201/47;	190102201/6;
190102201/9;	190102301/61;	190102301/75;
190102302/23;	190102302/3;	190102302/9;
190102401/13;	190102401/27;	190102401/29;
190102401/42;	190102601/67;	190102701/24;
190102701/76;	190102701/92;	190102901/175;
190102905/215;	190102905/229;	190200901/15;
190200901/33;	190102901/107;	190102901/128;
190102901/70;	190102901/275;	190102901/301;
190102901/370;	190102904/11;	190102905/101;

190102905/197;	190102905/89;	190103001/43;
190300901/110;	190300901/132;	190300901/151;
190300901/16;	190300901/170;	190300901/179;
190300901/217;	190300901/225;	190300901/241;
190300901/34;	190300201/21;	190300201/33;
190300201/64;	190300201/81;	190103201/18;
190103201/35;	190103201/54;	190103201/83;
190103202/22;	190103202/54;	190103203/10;
190103203/5;	190103203/6;	190103203/61;
190103203/73;	190300501/6;	190300501/8;
190103601/40;	190103701/2;	190103701/20;
190103701/70;	190103702/57;	190103702/70;
190103702/79;	190103703/25;	190501501/152;
190501501/176;	190501501/179;	190501501/301;
190601601/38;	190601601/44;	190601601/71;
190601601/76;	190600301/26;	190600601/21;
190600601/3;	190600601/58;	190600601/83;
190600701/63;	190600701/66;	190600701/67;
190600701/68;	190600701/91;	190600702/34;
190600702/6;	190500901/102;	190500901/114;
190500901/123;	190500901/125;	190500901/20;
190100201/94;	190201501/405;	190201501/90;

190600003/5;	190100901/132;	190101001/47;
190100101/130;	190100401/46;	190101802/139;
190102001/52;	190102302/34;	190102701/115;
190102701/123;	190200901/14;	190102903/20;
190102905/56;	190103203/29;	190501501/102;
190501501/156;	190501501/213;	190501501/250;
190501501/363;	190501501/98;	190600702/21;
190201501/328;	190100902/129;	190101801/53;
190601601/72		

ƒ.+jε 190600003/9

ƒindic (amtı ED 156b) ‘şimdi’

ƒ.	190100401/210;	190100401/211;	190100401/40;
	190600001/6;	190600001/64	

ƒindici ‘şimdiki’

ƒ.	190100002/6;	190100002/66;	
	190100401/208;		
	190101803/18;	190101803/62;	190101901/23;
	190102302/53;	190200901/30;	190103206/33;
	190600701/16;	190600701/17;	190100101/52;
	190100101/78		

ƒindicin ‘şimdiki’

ƒ.	190100401/230;	190100401/15;	190100401/85;
-----------	----------------	---------------	---------------

190100401/226; 190102201/28; 190600301/6;
 190102901/78; 190100401/194

findini ‘şimdi’

f. 190100901/236

fini (amtı ED 156b) ‘şimdi’

f. 190202601/22; 190101601/237; 190101601/46;
 190101901/202; 190201601/71; 190201501/132;
 190300201/67; 190103401/39

finiclic Yun. **şinik**+**Türk.lik** ‘tahıl için kullanılan, sekiz kiloluk ölçek’

f. 190103601/48

şipka Bulg. **Шипка** ‘Şipka tepesi, Bulgaristan’da milli park ve müzenin adı’

f. 190101001/6

şif ‘şiş’

f. 190102901/333

f.+le 190102201/40

f.+le:lən 190101901/363

şif- (şiş- ED 857a) ‘şişmek’

f.-ε:mif 190100902/92

şi.-εrcən 190300901/192

f.-i: 190103205/11

f.-mεz 190500901/153

f.-mif 190100006/3; 190300901/194

fifir- ‘şışirmek’

f.-dim 190101602/60

f.-e:m 190300901/191

fifec (tişek ED 563b, DLT 195) ‘1-2 yaşında koyun’

f. 190102601/54; 190102601/60; 190102601/61;

190102601/64

fife Far. شہ ۽ شہ **şi:şe** ‘şişe’

f.+jε 190103203/25

f.+lεrε 190103101/22

f.+si 190100902/54

fiva:fci Bulg. шивашки ‘terziye ait, terzi’

f. 190101201/118

fivatşen tşeh Bulg. шивачен цех ‘terzi atölyesi’

f ts.+tε 190101602/92

fıııduı:ıukııı: ‘Şıldırılık, sülale adı, lakap’

f. 190101601/144

fııı:ııııı ‘şırlan yağ/ayçiçek yağı/’

f. 190103801/39

fııııduı:r ‘şıldır, köylerde, gençlerin oynadığı bir çeşit mendil oyunu’

f. 190100902/74

fııııduıı ‘şıldır, köylerde, gençlerin oynadığı bir çeşit mendil oyunu’

f. 190100902/70; 190100902/71; 190100902/75

ʃu:ɫandʒuɯk ‘Şırlancık, Burgaz bölgesinde yer adı’

ʃ. 190103801/269

ʃu:p ‘şıp, düşen su damlasının çıkardığı ses’

ʃ. 190103703/15

ʃuɾfuuntɯ ‘düşük ahlaklı kadın’

ʃ.+nuɯn 190101801/133

ʃuɾɫa:n ja: ‘şırlan yağ/ayçiçek yağı/’

ʃ.j. 190103801/36

ʃ.j.+ju 190103801/37

ʃu:ɾɫan ‘şırlan, şırlan yağ/ayçiçek yağı/’

ʃ.+uɯɯ 190101602/55

ʃkoɫa Bulg. **школа** ‘okul’

ʃ.+ja 190101601/184

ʃø:ɫe ‘şöyle’

ʃ. 190501501/237; 190102302/56; 190102901/129;
190102905/198; 190102905/212;

ʃøjɫe ‘şöyle’

ʃ. 190102905/8

ʃokoɫat Bulg. **шоколад** ‘çikolata’

ʃ. 190103201/73

ʃøɫe ‘şöyle’

ʃ. 190501501/237

fto:ra Bulg. **щора** ‘stor perde’

f.+juu 190101801/18

fu ‘şu’

f. 190100101/55; 190101601/12; 190101601/127;

190102901/334; 190102904/20; 190102905/192;

190501501/293

f.+nu 190100902/159; 190100902/173; 190100902/40

f.+nun 190101801/31; 190102901/382

fu:men Bulg. **Шумен** ‘Şumen, Kuzeydoğu Bulgaristan’da şehir adı’

f. 190201501/222; 190201501/78

fu:mən Bulg. **Шумен** ‘Şumen, Kuzeydoğu Bulgaristan’da şehir adı’

f.+dε 190700001/22

fubat ‘Şubat ayı’

f. 190202501/13; 190300501/29

fuklɒttʃuk Bulg. **шоколад** + Türk.**çık** ‘çikolacık’

f. 190201501/454

fumen Bulg. **Шумен** ‘Şumen, Kuzeydoğu Bulgaristan’da şehir adı’

f.+dε 190600601/4; 190100101/58

f.+ε 190101601/161; 190101601/164

fumensko Bulg. **Шуменско** ‘Şumen bölgesi’

f. 190201501/75

funkadʒu ‘yerli eşkiyalar’

f.đ 190100902/170

f.+la: 190100902/175

f.+lara 190100902/173

fycry ‘Şükrü, kişi adı’

f. 190300901/1

fycy: Ar. شكر **şükr** ‘şükür’

f. 190100202/11; 190101601/205; 190101601/209;
190101901/187; 190102701/24; 190103201/7

fycyr Ar. شكر **şükr** ‘şükür’

f. 190101901/154; 190101701/32; 190101201/84;
190100401/46; 190102001/19; 190102001/26;
190102001/93; 190103001/61; 190103001/62;
190600701/52; 190102001/18

fypɛlɛn- ‘şüphelenmek’

f.-dic 190100901/259

f.-dim 190601601/34

t

ta ‘da’

t. 190100001/67; 190100003/10; 190100003/60;
190104001/6; 190100201/80; 190500001/34;
190600003/9; 190100901/151; 190100901/200;

190100901/202;	190100902/124;	190103101/25;
190103101/40;	190101001/102;	190100101/101;
190100101/147;	190100101/98;	190100102/61;
190101201/205;	190101201/254;	190100401/185;
190101601/387;	190101601/80;	190101801/162;
190101802/118;	190101802/68;	190101802/7;
190101803/74;	190101901/127;	190101901/128;
190101901/238;	190101901/240;	190101901/371;
190102001/12;	190201601/147;	190102201/19;
190102301/53;	190102501/18;	190102701/134;
190102701/5;	190102801/9;	190102901/98;
190102901/210;	190102901/249;	190102901/256;
190102903/11;	190102905/103;	190102905/13;
190102905/18;	190102905/24;	190102905/32;
190300201/28;	190103201/18;	190103203/42;
190103401/60;	190103901/16;	190103901/24;
190501501/39;	190501501/45;	190500901/177;
190101802/119;	190103001/31;	190100001/152

ta: ‘daha, henüz’

t.

190100001/26;	190100001/46;	190100001/66;
190100002/52;	190100002/69;	190100002/72;
190100003/36;	190201501/203;	190201501/54;

190500001/45;	190600001/39;	190600001/49;
190600001/9;	190600002/67;	190600003/15;
190700001/26;	190100901/14;	190100902/1;
190100902/166;	190100902/170;	190100902/19;
190100902/75;	190101001/43;	190101001/49;
190100101/136;	190100101/155;	190100101/31;
190100101/32;	190100101/54;	190100101/57;
190100102/69;	190101201/1;	190101201/113;
190101201/127;	190101201/157;	190101201/174;
190101201/251;	190101201/91;	190101301/14;
190101301/16;	190103801/20;	190100401/253;
190301401/76;	190100401/103;	190100401/120;
190100401/121;	190100401/152;	190100401/39;
190100401/40;	190100401/6;	190100402/10;
190100402/36;	190100402/61;	190100403/16;
190100404/18;	190100404/34;	190100404/45;
190101601/14;	190101601/286;	190101602/103;
190101602/14;	190101602/28;	190101603/57;
190101801/119;	190101801/136;	190101801/144;
190101801/145;	190101801/158;	190101801/163;
190101801/53;	190101801/57;	190101802/121;
190101802/122;	190101802/29;	190101802/34

190101802/65;	190101803/46;	190101803/82;
190101901/113;	190101901/114;	190101901/12;
190101901/144;	190101901/155;	190101901/163;
190101901/30;	190101901/348;	190102001/17;
190102001/51;	190201601/67;	190102201/24;
190102301/35;	190102301/49;	190102302/28;
190102501/1; 1	90102501/19;	190102501/4;
190102601/109;	190102601/111;	190102601/118;
190102601/12;	190102601/55;	190102601/68;
190102601/99;	190102701/103;	190102701/92;
190102905/244;	190102901/127;	190102901/61;
190102901/87;	190102901/270;	190102901/362;
190102905/133;	190102905/20;	190102905/70;
190103001/26;	190300901/155;	190300901/158;
190300901/200;	190300901/232;	190300901/247;
190300901/248;	190300901/49;	190300201/22;
190300201/81;	190103201/4;	190103201/60;
190103201/7;	190103201/83;	190103202/6;
190103202/71;	190103203/30;	190103204/26;
190103205/22;	190103401/13;	190103401/46;
190300501/3;	190300501/4;	190103601/23;
190103701/36;	190103701/48;	190103702/11;

190103702/16;	190103703/10;	190103703/24;
190501501/123;	190501501/170;	190501501/267;
190501501/32;	190501501/80;	190601601/40;
190601601/80;	190600701/112;	190600701/90;
190500901/142;	190500901/171;	190500901/172;
190500901/20;	190101001/43;	190103202/71;

ta:jnak Far. داننه **da:ne** ‘tane, adet’

t. 190103206/37

ta:jne Far. داننه **da:ne** ‘tane, adet’

t.	190101201/45;	190100401/172;	190102001/89;
	190102701/21;	190102701/34;	190103206/39;
	190103206/41;	190103703/52	

ta:cip Ar. ت ع ق ي ب **ta’ki:b** ‘takip’

t. 190101601/326

ta:cip Ar. ت ع ق ي ب **ta’ki:b** ‘takip’

t. 190101601/296

ta:ɬaɬuk ‘tarlalık’

t. 190601601/13

ta:ɬa (tarıɣlag ED 541b) ‘tarla’

t.	190100901/119;	190100901/120;	190100901/80;
	190100902/130;	190100902/65;	190103801/111;
	190100401/268;	190100401/30;	190101601/108;

	190500901/72;	190500901/75;	190100901/116;
	190100901/80;	190100901/81;	190100902/65;
	190102901/218;	190100901/98;	190100901/99
t.+da	190100401/38		
t.+ja	190100401/140		
t.+ladan	190103801/267		
t.+laru	190600002/40		
t.+da	190103801/111		
t.+dan	190201501/28;	190103801/223;	190600301/1
t.+ja	190101301/20;	190100401/31;	190100401/50;
	190102905/117;	190500901/73;	190600002/57;
	190103801/141;	190103801/142;	190100401/48
t.+ju	190100901/124		
t.+juun	190100901/119		
t.+la:	190100401/205;	190101602/97;	190500901/
t.+la:da	190103801/136;	190100401/51	
t.+lar	190100902/208		
t.+lara	190100902/212;	190100401/30;	190100401/51
t.+laru	190103801/104;	190100902/106;	190100101/26;
	190100401/268;	190101601/124;	190102901/353;
	190103401/20		
t.+larumuz	190100101/169		

t.+ḫarummuḫ 190103801/173

t.+ḫarun 190100901/78; 190101802/59

t.+ḫarunni 190100101/28

t.+muḫ 190100901/117

t.+muḫ 190100002/15

t.+nun 190500901/212

t.+nuḫ 190102905/122

t.+ḫarūmuḫ 190103801/270

t.+su 190500901/72; 190500901/82; 190500901/86

tu:le (tarıglag ED 541b) ‘tarla’

t. 190101901/170

t.+dēdim 190101901/175

t.+dēn 190103703/4

t.+dēn 190102801/54

t.+le:dē 190101901/241

t.+miz 190100003/11; 190100003/7

tu:le (tarıglag ED 541b) ‘tarla’

t.+le: 190300901/36

t.+jē 190101901/146

t.+dēn 190103703/9

t.+le:n 190301401/25

t.+miz 190103401/23

ta:n ‘silah sesini anlatan ünlem’

t. 190201501/379

ta:ne Far. **en:ad** دانه ‘tane, adet’

t. 190201501/134; 190201501/173; 190201501/221;
 190201501/413; 190201501/71; 190500001/35;
 190700001/66; 190100901/28; 190100102/26;
 190101301/14; 190101301/23; 190101602/17;
 190201701/56; 190101803/92; 190101901/176;
 190101901/190; 190101901/318; 190102001/12;
 190102001/31; 190102001/50; 190200001/50;
 190202501/16; 190102801/61; 190102901/346;
 190102903/51; 190102905/50; 190601601/7;
 190600701/78; 190500901/197; 190500901/90

ta:rih Ar. تاريخ **ta:riḥ** ‘tarīḥ’

t.+ini 190100901/85

t.+leri 190102901/46; 190102901/43

ta:s Far. تاس **ta:s** ‘tas’

t. 190102701/55

ta:tak Far. تخته **taḥte** ‘tahta’

t. 190100901/208; 190100901/209; 190100901/238;
 190100901/224

ta:ta Far. تخته **taḥte** ‘tahta’

t.	190100001/216;	190100002/57;	190103801/280;
	190101901/133;	190101901/134;	190200001/39;
	190102801/55;	190102905/229;	190102905/230;
	190102903/34;	190102905/273;	190103701/106;
	190201503/28;	190501501/108;	190501501/109
t.+dan	190100001/166;	190103701/108;	190102801/63
t.+lar	190102901/110;	190103201/46	
t.+laru	190103201/43		
t.+suu	190101001/33;	190102201/47;	190102201/48;
	190102201/50;	190103201/38	
ta'tlu 'tatlı'			
t.	190201501/151;	190201501/152;	190201501/154;
	190201501/160;	190201501/153	
ta:ze Far. تازه ta:ze 'taze'			
t.	190101602/52;	190300901/110;	190103702/82
ta:zelən- 'tazelenmek'			
t.-ir	190102601/84;	190102601/85;	190102601/86
tabak Ar. طبق tabaḵ 'tabak'			
t.	190100401/115		
tabe:t 'huy, karakter'			
t.+ini	190102905/101		
tabela İt. tabella 'tabela'			

t.+suu 190100901/55

tabelə İt. **tabella** ‘tabela’

t.+ləri 190103001/61

tacip ‘takip’

t. 190102901/366

taksidžilic ‘taksicilik’

t. 190101601/128

taffan ‘tavşan’

t. 190100902/117; 190100902/118; 190100902/125;
 190100902/149; 190100902/150; 190100902/151;
 190102801/13; 190102801/15; 190102801/16;
 190500901/69; 190500901/70

tajne Far. دانده **da:ne** ‘tane, adet’

t. 190101701/72; 190100901/293; 190101901/31

tajnec Far. دانده **da:ne** ‘tane, adet’

t. 190103206/14

tak ‘ince ve küçük bir nesne ile sert bir yere vurulduğunda çıkan ses’

t. 190103801/217

tak- (**tak-** ED 464b) ‘takmak’

t.-arum 190102905/125

t.-muşta: 190103801/271

takaza ‘takaza, azarlama, başa kakma’

t. 190600003/28

taklat- ‘kapiya yavaşça vurmak, tahta vb. bir şeye vurulduğunda veya silah patlayınca çıkan tok ve sert ses’

t.- e:la 190201501/400

takur: ‘takır’

t. 190103205/15; 190201601/46

takur: tuku: ‘ takır tukur’

t t. 190201601/46

takur- ‘adlandırmak’

t.-muft. 190100002/39

takvim ‘takvim’

t.+ε 190102901/368

talon Bulg. **тало́н** ‘koçan, defter biçimindeki makbuz ve biletlerin zımbalı bölümü koparıldıktan sonra cilde bağlı kalan parçası’

t.+u 190201501/430

taliga ‘çeşitli biçimlerde at ve eşek arabası’

t. 190100002/59; 190100101/95; 190102801/99

t.+la:la: 190201501/33; 190103801/224

t.+nun 190100002/60; 190101201/115

t.+suu 190100101/95; 190100101/95

t.+ e:jla 190100404/42

tam ‘tam’

t. 190600001/37; 190600002/26; 190101201/75;

190101201/77; 190201601/142; 190301601/7;
190600601/83

tamam ‘tamam’

t. 190600002/55; 190600003/2; 190100901/207;
190100901/28; 190100901/37; 190100102/69;
190103801/87; 190100401/58; 190101901/316;
190101901/82; 190300901/61; 190300501/8;
190103702/53; 190501501/30; 190600701/71;
190600801/17; 190201501/280; 190101901/190

tamuzluk ‘damızlık, yalnız dölü alınmak için yetiştirilen yüksek nitelikli/hayvan/’

t. 190102601/65; 190102601/58

tane Far. تانه **da:ne** ‘tane, adet’

t. 190103702/79

tanuma ‘saygı gösterme’

t. 190101601/273; 190101601/274; 190102701/97

tanu- ‘tanımak, bilmek’

t.-u:ɖɟam 190201501/337

t.-u:ɖɟan 190600002/104

t.-jɛ:z 190200001/26

t.-jamaduun 190600002/103

t.-jan 190100402/62

t.-je:m 190101301/31

t.-ma:jam 190201501/338

t.-mam 190700001/71; 190601601/15

t.-rsuun 190301601/13

tanuŋtuurma ‘tanıştırma’

t. 190102701/74

tanuŋtuur- ‘tanıştırmak, takdim etmek’

tanuŋtuur:na 190101801/26

tapet Bulg. **танет** ‘duvar kağıdı’

t. 190100901/66; 190100901/61

tapuwsuz ‘tapu’

t. 190600001/66

tarak (**targak** ED 539b, DLT 11) ‘tarak’

t. 190102905/47

tara: 190100401/145; 190101601/358; 190101901/312;
190101901/327; 190102905/67; 190102905/46

t.+ta: 190101901/328

t.+tar 190102905/62

t.+taru 190101901/294

tarama ‘tarama’

tarama: 190100401/144

tara- (**targa-** ED 532a, DLT 559) ‘taramak’

tara:je 190201501/346

tara:ta: 190100401/145

taraffu ‘tarafli’

t. 190600002/100

taraf Ar. طرف **taraf** ‘taraf’

t. 190101901/174; 190100002/44; 190100902/64;

190102301/42; 190100902/65

t.+a 190101901/173; 190102905/286; 190100002/20;

190600001/27; 190100901/272; 190100401/205;

190100404/29; 190101601/21; 190102901/101;

190102901/111; 190102905/270

t.+u 190201501/331; 190101901/172; 190101701/27;

190101701/28; 190500001/20; 190600002/48;

190100901/130; 190100902/132; 190100401/136;

190102901/216; 190102904/20; 190103701/37;

190501501/279

t.+ta: 190100902/61

t.+ta:da 190103101/49

t.+ta:nda 190103101/50

t.+ta:ndan 190300901/5

t.+un 190301401/24

t.+una 190100901/275; 190100102/2; 190100102/5;

190102001/21; 190102901/112; 190102901/332;

	190300901/3;	190501501/284;	190501501/30
t.+unda	190600001/49;	190600002/22;	190100901/102;
	190100901/2;	190101601/335;	190102904/21;
	190103202/79		
t.+undadu	190600001/38		
t.+undan	190600002/20;	190100901/194;	190101601/140;
	190101601/141;	190101803/104;	190101803/91;
	190101803/93;	190101901/365;	190102001/23;
	190102901/155;	190102904/16;	190102904/42;
	190102904/8;	190103203/45;	190501501/282;
	190501501/284;	190500901/16	
t.+unu	190100902/132;	190501501/276;	190501501/281;
	190501501/284		
t.+unun	190100102/5		
t.+ta	190101901/119;	190100401/11;	190102903/59;
	190500901/15;	190500901/42;	190500901/78
t.+tan	190600002/18;	190600002/72;	190600002/98;
	190100902/67;	190101201/131;	190102901/152;
	190102901/83;	190102905/269;	190501501/110;
	190601601/80;	190501501/110;	190500901/4
tarana Far. ترخانہ ter-ḥa:ne ‘tarhana’			
t.	190102901/312		

t.+ja	190103701/111;	190103701/120	
tarnadʒuk ‘tarhana’			
t.	190102001/41		
t.+la	190102001/42		
tarat- ‘taratmak’			
taraturu:z	190101901/327		
tarəna Far. ترخانە ter-ħa:ne ‘tarhana’			
t.	190100101/103		
tarih ‘tarih’			
t.+imide	190201601/120		
tarla (tarıglag ED 541b) ‘tarla’			
t.+laru	190101601/11;	190103203/70	
t.+larun	190101601/17		
tas tepe ‘Tas tepe’			
t.	190700001/15;	190102301/28;	190103206/39;
	190103207/38;	190100002/43;	190102904/22;
	190102901/215;	190100002/43;	190100902/63;
	190101601/15;	190102401/17;	190601601/7;
	190102301/28;	190102904/22;	190103207/38;
	190700001/15;	190102904/23	
tas Far. تاس ta:s ‘tas, kap’			
t.+a	190103101/35;	190103801/16;	190102901/301

taşfa:z ‘küçük tas, kap’

t.+a 190103801/16

taş (ta:ş ED 557a, TT 174) ‘taş’

t. 190100901/106; 190101803/64; 190201601/18;
190102801/57; 190102901/70; 190102901/79;
190102903/32; 190102903/33; 190102905/248;
190102905/250; 190500901/212; 190100102/41

t.+ta: 190102801/55;

t.+ta:da 190101803/30

t.+ta:dan 190102901/78

t.+ta:nu 190102901/68

t.+tar 190102903/32

t.+taru 190101001/78; 190102903/44

taşarasu ‘Taş arası, Burgaz bölgesinde köy adı’

t.+ndan 190201501/42

taş- ‘taşmak’

t.-ε: 190100001/199

t.-i: 190100001/202

t.-ma:j 190100001/203

taşuma ‘taşım’

t. 190500901/122

taşu- (taşu- ED 561a) ‘taşımak’

t.	190100001/17;	190102903/39;	190100001/17
t.- w:du	190102801/40		
t.- w:duk	190103801/150		
t.- w:dum	190103801/154		
t.- w:je:z	190102801/89		
t.- w:sun	190102905/193		
t.- duk	190100404/42;	190102904/12	
t.- duŕar	190101201/155		
t.- dum	190201501/444		
t.- je:	190102901/230		
t.- je:s	190200901/35		
t.- je:sun	190102903/36		
t.- je:z	190102001/49		
t.- ji:ŕa:	190100404/32		
t.- muŕic	190102905/200		
t.- muŕŕa:	190600002/25;	190100404/38;	190100404/39
t.- rum	190103703/31		
t.- ru:z	190100101/122		

taŕi- (taŕu- ED 561a) ‘taŕmak’

t.- i:ŕec 190102201/30

taŕi- (taŕu- ED 561a) ‘taŕmak’

t.-i:ka 190102201/43

t.- jε: 190102905/222

t.- ła: 190100901/289

taʃuun- ‘taşınmak’

t.-u:du 190100401/170

taʃtu burun ‘Taşlı burun, Burgaz bölgesinde yer adı’

t. 190103203/14; 190500901/189

taʃtuuk 1. ‘Taşlık, Burgaz bölgesinde köy adı’; 2. ‘taşlık’

t. 190100401/226; 190201501/269; 190102001/120;

190201501/326; 190101201/91; 190102001/67

190201501/12; 190101201/87; 190100403/13

t.+ u:n 190100404/10

t.+ ta 190101201/88

t.+ tan 190100201/61; 190100201/23; 190100201/66;

190201501/5; 190101201/103; 190101201/90;

190102001/118

t.+ tu 190102001/117

taʃtuuktu ‘Taşlık köyünden olan’

t.+ ła: 190100201/37

taʃtuɹec ‘taşı olan yer’

t. 190101901/161

tasma ‘nalın ve terliğin ayağı tutan üstteki meşin bölümü’

t. 190102901/345

tatarlı ‘Tatarlı, kişi adı’

t. 190102901/40

tatlı ‘tatlı’

t. 190100001/103; 190100001/159; 190100201/33;
 190100201/38; 190201501/104; 190201501/109;
 190201501/137; 190201501/145; 190201501/157;
 190201501/160; 190201501/217; 190103101/31;
 190100101/130; 190100101/146; 190100101/147;
 190100101/187; 190103801/20; 190103801/307;
 190103801/31; 190103801/91; 190103801/92;
 190103801/99; 190100401/98; 190101901/102;
 190101901/235; 190101901/65; 190101901/67;
 190101901/76; 190102501/13; 190102501/14;
 190300901/103; 190300901/118; 190300901/141;
 190300901/183; 190300901/186; 190300901/187;
 190300901/201; 190300901/205; 190300901/221;
 190300901/222; 190300901/225; 190103202/59;
 190103204/26; 190103701/48; 190501501/33

t.+jdu 190103801/265

t.+ju 190100401/66; 190300901/216; 190201503/25

t.+su 190103101/16; 190101001/1; 190300901/215;
 190300901/217

t.+sunuu	190101001/20;	190300901/120;	190300901/213
tatlıdğa ‘biraz tatlı’			
t.	190103201/77		
tatsuz ‘tatsız’			
t.	190201501/130		
tavan ‘tavan’			
t.+da	190100001/97;	190100001/98	
t.+na:	190101001/91		
tava ‘tava’			
t.	190100101/70		
t.+da	190500001/40;	190103001/4;	190300901/115;
	190300201/11		
t.+ja	190100101/48;	190103801/18;	190103801/30;
	190103205/8;	190103801/19	
t.+na	190501501/27		
t.+nuun	190103206/18		
tavadžuk ‘tavacık’			
t.+ta	190300901/205		
tavuk (takagu DLT 68) ‘tavuk’			
t.	190201501/116;	190101701/67;	190100901/171;
	190102901/262;	190102904/32;	190103703/71
tavur:	190100901/172		

t.+ta:dan	190100902/102		
t.+taru	190103703/77		
tavʃan ‘tavşan’			
t.	190101602/107;	190501501/167	
t.+na:	190101602/109;	190101602/110	
tavʃanlu ‘Tavşanlı, ilçe adı’			
t.	190103203/45;	190103203/54;	190103203/56
taffanlu ‘Tavşanlı’			
t	190103202/79		
taş ‘tas, kap’			
t.	190103207/1		
tə ‘işte bu’			
t.	190102701/12;	190103601/33;	190102701/79
təbu ‘işte bu’			
t.	190500901/15		
tə: ‘işte bu’			
t.	190201501/381;	190100901/125;	190300901/219;
	190501501/212		
təbə:razuuk ‘bu yer’			
t.+ta	190201501/355		
tə:ba ‘torba’			
t.	190100201/75;	190100201/75	

t.+ja 190100401/142

t.+jla 190100201/75

t.+la: 190101901/306

t.+laru 190101001/138

t.+larum 190103702/6

t.+n 190100401/140

t.+su 190103702/23

t.+sunu 190201501/353

tə:da ‘orada’

t. 190101601/347

tə:m Far. **تخم** **tuhm** ‘tohum’

t. 190101601/130

t.+undan 190101602/117

t.+unu 190100901/322

tə:mruk ‘tomruk’

t. 190100404/30; 190100404/31

tə:rda ‘orada’

t. 190101802/17

tə:rdan ‘oradan’

t. 190600002/12

tə:ta Bulg. **топра** ‘turta, bir yaş pasta çeşidi’

t. 190102501/15

tɔ:z ‘toz’

t. 190103701/110; 190103701/59; 190100101/48

tɔalet Fr. **toilette** ‘tuvalet’

t.+ɛ 190100901/245

tɔk Bulg. **тoк** ‘elektrik’

t. 190100001/175; 190201501/457; 190700001/75;
190103801/247

t.+u 190501501/95

tɔka ‘toka’

t.+suu 190101601/73

tɔkat ‘tarla, bahçe ya da mandıra kapısı’

t. 190201501/378; 190102901/235

tɔkaɟ ‘tarla, bahçe ya da mandıra kapısı’

t. 190201503/44

tɔkɬu ‘altı aylıkla bir yaş arasındaki kuzu’

t. 190102601/57; 190102601/59

tɔkluk ‘tokluk’

tɔkɬu:na 190101601/57

tɔkmak ‘tokmak’

t.+ a: 190103205/19

t.+ a:n 190101901/337

t.+ɬa 190102905/175; 190103701/80

t.+la: 190103701/57

təku:ɖʒun ‘tokmak’

t. 190100401/196; 190103801/156

təku:ʒun ‘tokuç’

t. 190102905/213

t.+na: 190102905/219

təkuf ‘tokuç’

t.+ u 190103703/32

təkuf ‘tokuç’

t. 190103801/220

t.+la 190100401/198

təkufɬa- ‘tokuç ile vurmak’

t.- a:ɖuk 190103801/208

t.- ma: 190103801/209

təmruk ‘tomruk, gonca’

t. 190103801/43; 190103801/44

təndʒa:ɖʒuk ‘bu kadar’

t. 190101801/127

tənna ‘işte onunla’

t. 190100902/212

t.+ a:dan 190200001/9

təp kəru ‘Topkoru, Burgaz bölgesinde yer adı’

t.k. 190100002/42

töp 1. 'yığın, demet'; 2. 'yuvarlak, toplanmış'

t. 190100901/238; 190101201/182; 190102601/118;
190201503/8; 190102601/118

töpa:lak 'yuvarlak'

t. 190102901/288; 190500901/60

töpa:ladzruk 'top biçiminde olan, yuvarlak, kürevi'

t. 190100201/95; 190100401/109; 190101901/52;
190102905/135

t.+tur 190102905/135

töpa:lar 'Topalağlar, sülale adı, lakap'

t. 190100002/40; 190102301/23

töpa:la: 'Topallar, sülale adı, lakap'

t. 190100201/24

töpa:lar 'Topallar, sülale adı, lakap'

t. 190100002/42

töpalluk 'Topallık', sülale adı, lakap'

t. 190100901/11

töpə:lama 'topallamak'

töpə:lama: 190600701/40

topkadzruk Bulg. **топка 2** 'mec. tomurcuk'

töpkadzi: 190100901/328

təplama ‘toplama’

t.	190201501/195		
t.+a:	190101901/127;	190201601/10;	190201601/11;
	190201601/23;	190201601/9	
t.+juz	190201501/194;	190201501/191	

təpla- (**topla-** ED 440b) ‘toplamak’

t.	190202501/12;	190601601/39	
t.-a:	190103801/223		
t.-a:la:	190500901/221		
t.-a:dam	190500001/44;	190101001/4	
t.-a:deç	190201701/61		
t.-a:duk	190101001/110;	190103801/222;	190103203/73
t.-a:je:	190100901/179;	190102201/20;	190103701/85
t.-a:je:lar	190102801/71		
t.-a:jem	190101201/256;	190101901/43	
t.-a:jen	190103701/82;	190101901/102	
t.-a:jez	190100003/6;	190103207/21;	190500901/50;
	190102801/60		
t.-a:ji:	190100901/200		
t.-a:jla:	190100902/177		
t.-a:jsen	190101201/183		
t.-a:jsun	190101601/345		

t.-a:ka	190100901/170;	190101901/128;	190102301/4
t.-a:kan	190101901/127		
t.-a:kunw	190201601/24		
t.-a:ʔa:	190101601/357		
t.-a:muʃʔa:	190100901/333		
t.-a:sun	190101001/3		
t.-a:ʒan	190102701/48		
t.-du	190102901/176		
t.-du:du	190100901/178		
t.-du:ʔa:	190100901/328		
t.-duk	190100901/62		
t.-duʔar	190100101/29		
t.-dum	190102901/206		
t.-duw	190103202/46		
t.-jaməʒ	190102905/129		
t.-juw	190101001/117		
t.-məzduk	190103801/275		
t.-muʃ	190100901/201;	190100901/203;	190102901/42
t.-muʃʔa:	190100901/88		
t.-muʃtuʔar	190102903/43		
t.-ruw	190501501/129		
t.-ruʒ	190103801/212		

t.-ruw	190100401/218	
t.-ε:jta:	190100901/188	
t.-e:ruw	190101802/72;	190101802/73
t.-e:sun	190101802/76	

təpłanuk ‘toplanılmış’

t.	190100001/135
-----------	---------------

təpłan- ‘toplanmak’

t.-džec	190101901/258;	190103201/68
t.-du	190100901/214	
t.-dułta:	190102701/29	
t.-duun	190101001/128	
t.-e:	190100201/80;	190100901/28; 190101802/75;
	190103703/37	
t.-ε:	190100901/331	
t.-r:ž	190103202/62	
t.-u:	190500901/228	
t.-u:du	190100001/137	
t.-madan	190102701/108	
t.-uŕ	190500901/148;	190500901/147
t.-uŕ	190103202/66;	190103202/58
t.-uŕuw	190101201/244	

təpłuŕ- ‘toplaşmak’

t.-e:	190201601/37;	190103801/230	
t.-ur:duuk	190100102/23		
t.-ur:duuk	190100102/30		
t.-ur:la:	190103201/44		
t.-uj	190100201/74		
t.-up	190103201/58		
t.-urduuk	190103701/11		
t.-urruz	190103801/215;	190100203/6;	190103801/226

təpləʃuɫ- ‘toplaşılmak’

t.-ur:du	190100101/36
-----------------	--------------

təprak (toprak ED 443a) ‘toprak’

t.	190103801/70;	190101001/81;	190101601/213;
	190101602/100;	190201601/18;	190102801/22;
	190102801/23;	190102801/27;	190102801/28;
	190102905/238;	190102901/232;	190102901/314;
	190102901/391;	190102904/13;	190103001/48;
	190103201/47;	190500901/185;	190500901/192;
	190500901/204;	190500901/207;	190500901/209;
	190500901/210;	190101001/81	
t.+a:	190101601/111;	190102801/30;	190102801/31;
	190102901/369;	190102904/13;	190500901/149;
	190101001/80		

t.+a:muɹ	190101901/160		
t.+a:n	190101601/20;	190101601/227;	190102903/44
t.+la	190101001/75;	190101802/2;	190101803/52;
	190200001/11;	190102801/22	
t.+lan	190101001/75;	190101001/76	
t.+laru	190102801/37		
t.+ta	190500901/189		
t.+tan	190103801/71;	190103801/73;	190101001/69;
	190102901/302;	190102904/14;	190101001/70
t.+tu	190102801/26		

təprək (toprak ED 443a) ‘toprak’

t.	190101001/77;	190500901/186
-----------	---------------	---------------

təprək (toprak ED 443a) ‘toprak’

t.	190201701/35;	190201701/33
-----------	---------------	--------------

təptan ‘toptan’

t.	190100401/271
-----------	---------------

təpfijsko Bulg. **Топчийско** ‘Topçiysko, Burgaz bölgesinde köy adı’

t.+da	190102001/116
--------------	---------------

təpfu ‘Topçuköy, Burgaz bölgesinde köy adı’

t.	190101701/28;	190101201/87;	190100403/13;
	190102301/80;	190102301/81;	190103601/8

təpfu ɟy:n ‘Topçuköy, Burgaz bölgesinde köy adı’

t. 190103601/3; 190103601/52

t.ç.+de 190102301/64

təpʃu çø:n ‘Topçuköy, Burgaz bölgesinde köy adı’

t.ç.+de 190102001/115

təpuzʃuk ‘topus, papatyagiller familyasından bir çiçek türü’

t. 190100901/332

təpuzlu ‘top biçiminde toplanmış saç’

t. 190100902/71

t.+u:jdu 190103101/3

tərba ‘torba’

t.+suu 190102905/134

tərlama Bulg. **top** ‘gübre’+Türk.**la** ‘torlamak, gübrelemek’

t. 190101601/11

tərun ‘torun’

t. 190201501/71; 190201501/461

t.+na:ma 190201601/39; 190201601/1

t.+na:n 190101701/51

t.+nara 190201701/1

t.+naruu 190100101/62; 190100901/7

t.+u 190101801/7

t.+um 190101201/3; 190600701/95

tərundʒuk ‘toruncuk’

t.+u:muz	190101801/161		
tojno Bulg. точно ‘tam, tam olarak’			
t.	190100102/57		
tojka Bulg. точка ‘nokta’			
t.	190100201/96		
toz ‘toz’			
toz.	190101801/153;	190103703/44	
t.+laru	190501501/266		
t.+u	190100102/80		
t.+unna	190100101/89		
te ‘de’			
t.	190101602/40		
te ‘işte’			
t.	190101901/276;	190102001/87	
te ‘te, işte’			
t.	190100001/133;	190100001/141;	190100001/19;
	190100001/49;	190100001/66;	190100001/67;
	190100001/74;	190100001/78;	190100001/94;
	190100002/12;	190100002/61;	190100003/58;
	190100004/11;	190100004/4;	190100201/46;
	190100006/2;	190201501/36;	190201501/381;
	190101701/28;	190101701/34;	190202601/22;

190500001/24;	190500001/25;	190600001/58;
190600002/35;	190100901/103;	190100901/113;
190100901/127;	190100901/137;	190100901/153;
190100901/157;	190100901/271;	190100901/284;
190100901/301;	190100901/318;	190100901/343;
190100901/48;	190100901/53;	190100901/66;
190100902/122;	190100902/124;	190100902/151;
190100902/155;	190100902/183;	190100902/204;
190100902/24;	190100902/50;	190100902/56;
190101001/107;	190101001/122;	190101001/37;
190101001/56;	190101001/61;	190101001/73;
190101001/76;	190101001/87;	190100101/130;
190100101/155;	190100101/16;	190100101/64;
190100102/12;	190100102/52;	190100102/75;
190100102/9,	190101201/105;	190101201/178;
190101201/226;	190101201/238;	190101201/35;
190101201/46;	190101301/19;	190102301/86;
190103801/208;	190103801/231;	190103801/250;
190103801/251;	190103801/254;	190103801/293;
190103801/302;	190103801/48;	190103801/64;
190103801/71;	190103801/81;	190100401/231;
190100401/251;	190100401/254;	190301401/1;

190301401/12;	190301401/72;	190100401/190;
190100401/24;	190100402/1;	190100402/25;
190100402/38;	190100402/4;	190100402/51;
190100403/12;	190100403/25;	190100404/39;
190101601/116;	190101601/130;	190101601/152;
190101601/156;	190101601/248;	190101601/270;
190101601/282;	190101601/383;	190101601/60;
190101602/38;	190101602/60;	190201701/50;
190201701/58;	190201701/62;	190101801/110;
190101801/126;	190101801/148;	190101801/16;
190101801/160;	190101801/2;	190101801/4;
190101801/47;	190101801/68;	190101802/102;
190101802/139;	190101802/14;	190101802/42;
190101802/53;	190101802/55;	190101802/72;
190101802/9;	190101803/22;	190101803/53;
190101803/54;	190101901/127;	190101901/128;
190101901/179;	190101901/203;	190101901/246;
190101901/258;	190101901/261;	190101901/273;
190101901/293;	190101901/326;	190101901/347;
190101901/352;	190101901/363;	190101901/5;
190101901/78;	190102001/74;	190200001/28;
190201601/126;	190201601/86;	190201601/92;

190201601/93;	190201601/95;	190102201/2;
190102201/39;	190102201/8;	190202501/16;
190102302/23;	190102302/25;	190102401/37;
190102501/19;	190102601/112;	190102601/56;
190102701/101;	190102701/114;	190102701/85;
190102701/98;	190102801/26;	190102801/27;
190102801/77;	190102801/82;	190102801/83;
190102901/164;	190102901/181;	190102901/113;
190102901/122;	190102901/44;	190102901/65;
190102901/70;	190102901/230;	190102901/244;
190102901/256;	190102901/291;	190102901/324;
190102901/333;	190102901/375;	190102901/382;
190102901/383;	190102903/20;	190102905/252;
190102905/260;	190102905/277;	190102905/281;
190102905/202;	190102905/5;	190103001/26;
190103001/4;	190103001/46;	190300901/112;
190300901/150;	190300901/202;	190300901/217;
190300901/219;	190300901/26;	190300901/30;
190300901/31;	190300901/36;	190300901/37;
190300901/38;	190300901/44;	190300901/53;
190300901/56;	190300901/59;	190300901/96;
190300901/99;	190300201/16;	190300201/37;

190300201/74;	190300201/78;	190300201/80;
190103201/12;	190103202/21;	190103202/39;
190103203/66;	190103205/7;	190103206/18;
190103207/24;	190300501/6;	190103601/26;
190103601/29;	190103701/20;	190103702/37;
190103702/49;	190103703/33;	190501501/158;
190501501/35;	190501501/93;	190501501/96;
190601601/16;	190601601/52;	190601601/56;
190600301/1;	190600601/49;	190600701/1;
190600701/21;	190600701/23;	190600701/45;
190600701/57;	190600701/86;	190600702/43;
190600702/44;	190600702/7;	190600703/27;
190600801/13;	190600801/8;	190500901/225;
190500901/50;	190101001/90;	190201601/95;
190102302/9;	190102901/239;	190201601/95

te: 1 'işte'; 2 'ey'

t.

190101001/38;	190100101/112;	190103801/290;
190101601/100;	190102001/84;	190201501/390;
190100101/178		

te: 'daha, henüz'

t.

190100001/66;	190103601/43;	190102905/104;
190100101/44		

tɛ: ‘işte’

t.	190100001/66;	190100901/307;	190100101/13;
	190100101/15;	190101801/102;	190201601/93;
	190102901/196;	190300901/209;	190300201/82;
	190600701/68;	190100901/325;	190102302/7

tɛ:biɣ Ar. تربية **terbiye** ‘terbiye’

t.	190300501/5
-----------	-------------

tɛ:ɖʒɛɛ ‘tencere’

t.	190100001/135
-----------	---------------

tɛ:lɛ- ‘terlemek’

t.+mɛsinnɛ:	190101801/64
--------------------	--------------

tɛ:licɛli ‘tehlikeli’

t.	190100002/53
-----------	--------------

telle- ‘tele benzeyen süs eşyası ile süslemek’

t.-e:lɛɾ	190100201/93
-----------------	--------------

tɛ:lli ‘tele benzeyen süsle süslü kadın’

t.	190100201/112
-----------	---------------

tɛ:mbɛl ‘tembel’

t.+i	190101803/107
-------------	---------------

t.+in	190101803/107
--------------	---------------

tɛ:msil Ar. تمثيل **temsi:l** ‘belirgin özellikleri ile yansıtmak, sembolü olma’

t.	190102601/13
-----------	--------------

t.+dir 190102601/13

tendʒerɐ ‘tencere’

t. 190103801/95; 190100001/135

t.+dɐ 190103204/10

t.+jɐ 190103801/94

t.+ji 190100001/201

te:nikum Bulg. **техникум** ‘teknik okulu, meslek lisesi’

t.+u 190600701/68

tɛ:ɾs ‘ters’

t. 190501501/276

tɛ:rs ‘ters’

t. 190102903/41

tɛ:s ‘ters’

t.+inɐ 190101801/131

tɛ:təmis ‘tertemiz’

t. 190103204/8; 190103204/8

te bø:lɐ ‘işte böyle’

t b. 190101601/215

tec ‘tek’

t. 190600002/38; 190101601/162; 190102001/33;
190501501/117

teçɛ:lɛç 1. ‘tekerlek’; 2. ‘bisiklet’

t. 190101601/291; 190102905/8

t.+ε: 190101901/324

tecε:ləɖʒic ‘yuvarlak’

t. 190103701/36

tecε:lec ‘bisiklet’

t. 190101801/169

tecε:lε- ‘tekerlemek, yuvarlamak, döndürmek’

t.-ε:ɖʒen 190101803/22

t.-le:sin 190101803/16

t.-εjin 190101803/20

t.-nmif 190600001/20; 190600002/6

tecεsε Bulg. **TK3C** ‘Emek Ziraat Kooperatif İşletmesi, ‘Trudovo Kooperativno Zemedelsko Stopanstvo’nun, tekezece’nin kısaltılmış biçimi’

t.+dε 190600701/58

tecεsε Bulg. **TK3C** ‘Emek Ziraat Kooperatif İşletmesi, ‘Trudovo Kooperativno Zemedelsko Stopanstvo’nun, tekezece’nin kısaltılmış biçimi’

t. 190100401/267; 190100401/269; 190100401/271

t.+dejsiniz 190103801/175

t.+dεn 190103801/187

t.+jε 190100401/273

t.+lε:dε 190100201/63

t.+lε:dεn 190103203/29

t.+nin 190103801/158; 190103801/167

tecε ‘teke, erkek keçi’

t.+jε 190102904/33

t.+ji 190100001/209; 190100001/213

tecesε Bulg. **TK3C** ‘Emek Ziraat Kooperatif İşletmesi, ‘ Trudovo Kooperativno Zemedelsko Stopanstvo’'nun, tekezece’nin kısaltılmış biçimi’

t. 190100001/12; 190100003/43; 190201501/309;

190201501/322; 190100101/27; 190100101/30;

190100101/31; 190101201/117; 190101201/9;

190103801/198; 190101901/157; 190202501/3;

190202501/8; 190202501/9; 190102302/75;

190300901/19; 190300501/19; 190300501/24;

190300501/25; 190500901/1; 190100002/14;

190101201/171; 190300201/46; 190201501/227

t.+dε 190102302/81; 190300901/18; 190300901/23;

190100001/150; 190100003/30; 190601601/3

t.+dεn 190103801/186

t.+jε 190201501/308; 190101603/76

t.+ji 190300201/59

t.+lε: 190300201/45

t.+lεε 190601601/4

tecezeε Bulg. **TK3C** ‘Emek Ziraat Kooperatif İşletmesi, ‘ Trudovo Kooperativno Zemedelsko Stopanstvo’'nun, tekezece’nin kısaltılmış biçimi’

t. 190100902/207

t.+dε 190100901/59; 190100901/62

tecezesε Bulg. **TK3C** ‘Emek Ziraat Kooperatif İşletmesi, ‘ Trudovo Kooperativno Zemedelsko Stopanstvo’’nun, tekezece’nin kısaltılmış biçimi’

t. 190100101/80; 190100101/84

teclif Ar. **تَكْلِيف** **tekli:f** ‘teklif’

t. 190100402/18

tecne ‘tekne, türlü işlerde kullanılmak için çoğu ağaçtan veya taştan yapılan, uzun ve geniş kap’

t. 190100001/166; 190101901/46; 190102905/75

t.+le: 190101901/45

t.+nin 190100401/182

tecne ‘tekne, türlü işlerde kullanılmak için çoğu ağaçtan veya taştan yapılan, uzun ve geniş kap’

t. 190102905/75

t.+dε 190102905/75

t.+jε 190100001/165

tecrar Ar. **تَكَرَّر** **tekra:r** ‘tekrar’

t. 190102905/274

tedğrybε Ar. **تَجَارِب** **teca:rib** ‘tecrübe’

t. 190500901/184

t.+si 190500901/184

tefe ‘tefe, dokuma tezgâhlarında tarağı tutan ve mekik ipliklerini sıkıştırmaya yarayan araç’

t. 190101901/312; 190101901/313

tefte: (däptär EUTS 67) ‘defter’

t. 190102901/348

teftər ‘defter’

t.+ε 190600001/8

tehnic Bulg. **техник** ‘teknisyen’

t. 190601601/19

teke:lec ‘tekerlek’

t. 190101801/81; 190101801/83

tekese Bulg. **ТКЗС** ‘Emek Ziraat Kooperatif İşletmesi, ‘Trudovo Kooperativno Zemedelsko Stopanstvo’nun, текезеце’nin kısaltılmış biçimi’

t. 190201501/226; 190201501/61; 190102001/60

tecese Bulg. **ТКЗС** ‘Emek Ziraat Kooperatif İşletmesi, ‘Trudovo Kooperativno Zemedelsko Stopanstvo’nun, текезеце’nin kısaltılmış biçimi’

t.+dæn 190201501/300

t.+nin 190102001/60; 190600701/24

tekæse Bulg. **ТКЗС** ‘Emek Ziraat Kooperatif İşletmesi, ‘Trudovo Kooperativno Zemedelsko Stopanstvo’nun, текезеце’nin kısaltılmış biçimi’

t. 190600701/60

telfon Fr. **téléphone** ‘telefon’

t. 190600003/29; 190201701/16; 190201701/24

t.+u 190601601/59; 190101801/107; 190101801/108

t.+umuzu 190101801/96

televizijə Bulg. телевизия ‘televizyon’

t.+jə 190101802/30

t.+ji 190600003/23

televizon Fr. télévision ‘televizyon’

t. 190103801/244; 190103801/245

telifon Fr. téléphone ‘telefon’

t. 190100101/112; 190100101/112

t.+na 190100101/112

tellal cəj ‘Tellalköy, Burgaz bölgesinde köy adı’

t.ç. 190501501/93

tellə- ‘tel ile süslemek’

t.-ə:dilər 190100901/163

t.-ə:jlə: 190102701/64

t.-ə:lə: 190101901/12

t.-ə:lə:di 190101901/7; 190102701/46

tellən- ‘tellenmek’

tellənne: 190100201/73

telli ‘teller takınmış, telle süslenmiş’

t. 190103201/80; 190100201/105

təlli ‘teller takınmış, telle süslenmiş’

t. 190101602/20; 190103702/107; 190101602/20

temec ‘demek’

t. 190102901/164

teməl ‘temel’

t.+dæn 190101001/70

temiz ‘temiz’

t. 190103701/103

teminci ‘deminki’

t. 190601601/36

temin (tè: min ED 507a, TT 182) ‘demin’

t. 190700001/19; 190100901/104; 190100402/39;

190102401/13; 190102401/22; 190102903/38;

190102904/30; 190103702/105; 190103702/31;

190103703/72

t.+dæn 190100201/29

temis Ar. تَمِيْز temyi:z ‘temiz’

t. 190103205/7

t.+sæ 190500901/33

temistfæ ‘temiz’

t. 190103101/12

temiz Ar. تَمِيْز temyi:z ‘temiz, saf’

t. 190100001/5; 190600002/28; 190101201/6;

190101601/390; 190101802/130; 190102905/113;

190102905/160; 190501501/8; 190600701/106;

190500901/27

t.+i 190500901/29

temizlən- ‘temizlenmek’

t.-sin 190100002/67; 190102801/88

temizlə- ‘temizlemek’

t.-ε:jəm 190103701/63

t.-ε:sin 190102905/240

t.-ε:ʒεʒ 190102904/10

t.-mif 190101803/44

t.-miflə: 190100002/69

t.-sin 190102905/278

t.-jəbili:sec 190102904/10

temizlic ‘temizlik’

t. 190101603/34

ṭemizlic ‘temizlik’

t. 190103601/34

temizlicʃi ‘temizlikçi’

t. 190300201/26

temmuz ‘Temmuz ayı’

t. 190202501/13; 190300501/29

tendʒelə ‘tencere’

t.+ri 190100001/136

tenḏɣerɛ ‘tencere’

t.	190300901/220;	190103205/28;	190103205/29
t.+jɛ	190103801/80;	190300901/184	
t.	190103801/88;	190100101/70;	190201501/108;
	190201501/97		
t.+jɛ	190501501/207		

tɛnḏɣerɛ ‘tencere’

t.	190103801/310;	190102701/55	
t.+jɛ	190103801/27;	190103701/81;	190501501/18
t.+dɛ	190102901/381		
t.+ji	190100006/35		

tenḏɣere ‘tencere’

t.+dɛ	190101901/73		
t.+dɛ	190300901/106;	190300901/223	
t.+jɛ	190100401/71;	190300901/75;	190300901/92

tenɛḏɟic ‘tanecik’

t.	190100401/98		
-----------	--------------	--	--

tenɛ Far. **en:ad** تانيداد ‘tane, adet’

t.	190101901/68;	190101901/73;	190102801/70;
	190102801/75;	190102905/217;	190200901/16;
	190102905/263;	190102905/271;	190102302/27
t.+ji	190102801/62;	190102801/78;	190102905/275

tenecə ‘teneke’

t. 190500901/24

t.+dɛ 190100001/91

t.+sinne 190100001/90

tɛnɛci ‘teneke’

t. 190103801/37

ten Far. تەن **ten** ‘ten’

t.+i 190101802/101

tɛnici ‘teneke’

t.+dɛn 190100401/224

tep- 1. ‘tepinmek’; 2. ‘zıplamak, atlamak’

t.-ɛ:dic 190300901/172

t.-ɛ:lɛ:di 190103801/280; 190101901/134

t.-ɛn 190101901/133

t.-ɛrɪz 190100001/216

t.-tic 190100901/224

tepe ‘tepe’

t.+dɛn 190600701/4

t.+lɛr 190601601/9

t.+si 190102901/236

tepeka Bulg. **ТПК** ‘Emek Üreticileri Kooperatifleri, *Trudovo- proizvoditelni kooperatsii*’ın, kısaltılmış biçimi’

t.+da 190201501/175

tepil- 1. 'tepinmek'; 2. 'zıplamak, atlamak'

t.-di 190100901/238

t.-i: 190100901/209

t.-i:di 190501501/108; 190100901/208

tepin- 'tepinmek'

t.-di:nnε 190100402/42

tepsilic 'bir tepsi için'

t. 190300901/82

tepsi 'tepsi'

t. 190201501/122; 190201501/124; 190300201/41;
190201501/120

t.+dε 190103801/64; 190101901/54; 190103201/64

t.+jε 190103101/27; 190301401/64; 190301401/67;

190101602/56; 190101901/87; 190300901/152;

190300901/196; 190300901/197; 190300901/223;

190300901/84; 190103204/19; 190103206/29;

190103207/13; 190501501/24

t.+ji 190103204/15

t.+ni 190103207/14

t.+nin 190101701/11

ter Far. تَر **ter** 'ter'

t.+i 190101802/86

t.+indən 190101802/81

t.+inin 190101802/66

tereja: ‘tereyağ’

t. 190100101/152

tərf Ar. طرف **taraf** ‘yöre, yer’

t.+uua 190201501/335

t.+uua 190201501/324

tes ‘çabuk, hızlı’

t. 190103801/298

testə Far. دسته **deste** ‘deste, demet’

t. 190103801/149

t.+ləri 190103801/162

testərə Far. دستره **destere** ‘testere’

t.+jlə 190200901/42

testi Far. دستی **desti:** ‘testi’

t. 190102901/315

tetə ‘teyze’

t. 190600003/21; 190102701/30

t.+jə 190102701/71

t.+ləri 190100102/2

t.+m 190201501/196; 190101601/52; 190101603/3;

	190100006/22;	190600702/18;	190101603/54;
	190300201/78		
t.+min	190600601/3;	190600601/76	
t.+n	190101601/173;	190101601/77;	190500901/236;
	190103702/69		
t.+si	190100901/165		
t.+sinin	190100901/166		
tezedʒe ‘çok taze’			
t.	190101701/68		
tezedʒic ‘çok taze’			
t.	190103801/152		
teze Far. تازه ta:ze ‘taze’			
t.	190103101/45;	190103101/56;	190103801/20;
	190103801/40;	190103801/98;	190103801/99;
	190501501/46;	190501501/77;	190500901/59
tezja: Far. دستگاه destga:h ‘tezgâh’			
t.	190101201/53;	190102905/45	
t.+ n	190101901/309		
t.+ nuun	190600702/39		
t.+ ɬa:ɬa	190101901/291		
ti: ‘işte’			
t.	190100001/124;	190101301/34;	190100401/217;

190301401/14; 190100401/130; 190102001/62;
 190102001/91; 190102701/113; 190103201/50

ti:zε ‘teyze’

t.+min 190103801/164

ticən (**tiken** ED 483b) ‘diken’

t. 190102601/93; 190501501/165

t.+i 190100902/111; 190102801/15; 190501501/167

t.+nε: 190100101/11

t.+nεri 190100902/110

ticənni ‘dikenli’

t. 190100002/68

ticənnic ‘Tikenlik, Burgaz bölgesinde köy adı’

t. 190103703/18; 190100101/166; 190500901/213

t.+tən 190101802/27

tictaklar ‘Tiktaklar, lakap’

t.+a 190100001/113

tilci burun ‘kırmızı çiçek açan bir bitki’

t. 190700001/13; 190100404/17; 190102001/73;
 190102601/113

tilci (**tilkü** ED 498b) ‘tilki’

t. 190103703/75

tīrən Fr. **train** ‘tren’

t. 190101601/193

t.+nɛ: 190201501/255

titrɛ- ‘titremek’

t.-ɛ: 190102901/375

t.-ɛ:di 190101801/106

titre:lɛ: 190101801/146

tuuk ‘ince ve küçük bir nesne ile sert bir yere vurulduğunda çıkan ses’

t. 190601601/46

tuukan- ‘tıkanmak’

t.-duu 190101801/37

t.-muɟ 190102001/55

tuukuu: ‘iyi, düzgün’

t. 190101601/329

tuukustʃa ‘sert gibi’

t. 190100401/87

tuukus ‘katı, sert’

t. 190100001/189; 190100401/94; 190100401/89;

190101901/230; 190101901/59; 190101901/60

tuukustʃa ‘katı’

t. 190300901/88; 190300901/95; 190300901/96

tuukuzʃaf- ‘katılaşmak, sertleşmek’

t.-e: 190100401/74

t.-e:la: 190101901/94

t.-sun 190500901/29

t.-tu 190103204/7

t.-tuktan 190100401/77

tuwuɬaɬtuw- ‘katılaştırmak, sertleştirmek’

t.-i: 190100001/180

tuwuɬu- ‘tıkızlaşmak, sertleşmek’

t.-sun 190102905/238

tuw ‘tınlama sesi’

t. 190101803/28; 190101803/30

tuw ‘düşen su damlasının çıkardığı ses, şıp’

t. 190101602/26

tũraɬ Far. تراش **tıraş** ‘tıraş’

t.+u 190102701/40

tũrɐba Bulg. трѣба ‘boru’

t. 190101601/409

tuwgo:viʃte Bulg. Търговище ‘Tırговиşte, Kuzeydoğu Bulgaristan’da şehir adı’

t. 190100404/49; 190101802/48

t.+dɛn 190600703/8; 190600703/5

tuwrtuɬ ‘kuru pasta çeşidi’

t. 190300201/42

toːrbiʃka Bulg. торбичка ‘torbacık’

t.+ja 190101901/288

t.+la: 190101901/290

toaletε ‘tuvalet’

t. 190201501/390

t.+ε 190201501/385

tok Bulg. **тoк** ‘elektrik’

t. 190103801/246; 190100401/188; 190103001/31;

190100401/61

t.+la: 190100401/61

t.+u 190101801/116

toktşu Bulg. **тoк** + Türk. **çu** ‘elektrikçi’

t.+jdum 190500901/104

tø:bε Ar. **توبى** **tevbe** ‘tövbe’

t. 190102001/107

tø:le ‘işte öyle, öyle’

t. 190100902/155; 190101001/76; 190100102/52;

190101201/71; 190103801/231; 190103801/293;

190301401/23; 190100401/111; 190100401/175;

190100403/12; 190101602/41; 190101802/37;

190101901/79; 190102801/77; 190300901/165;

190300901/47; 190300901/70; 190501501/199;

190600701/29; 190102001/25; 190102302/80;

	190102905/281	
t.+jdi	190102301/60	
tø:ləɖʒe ‘öylece’		
t.	190101802/12;	190600702/43
tøbø:lə ‘işte böyle’		
t.	190201601/54;	190102401/28; 190201601/103
tøfləmə ‘toplama’		
t.	190201501/184;	190201501/194
tolbuhin Bulg. Толбухин ‘Tolbuhin, Kuzeydoğu Bulgaristan’da şehir adı ’		
t.+dən	190100902/33	
tolet ‘tuvalet’		
t.+in	190102001/95	
topkadʒuk Bulg. топка ‘tomurcuk’		
t.+ i:	190100901/329	
tojno Bulg. точно ‘tam, eksiksiz’		
t.	190100006/14	
traktor Bulg. тракторист ‘traktör sürücüsü’		
t.	190500901/117	
traktor Bulg. трактор ‘traktör’		
t.+la	190500901/80	
t.+u	190100902/209	
t.+u:jla	190101603/75	

traʃ Far. تراش **tıraş** ‘tıraş’

t. 190101602/23; 190101602/24; 190601601/40

t.ɲa 190101602/25

tren ‘tren’

t. 190201501/238; 190201501/240; 190201501/241;

190201501/456; 190101801/167

t.+i 190101801/165

t.+nɛ:dɛ 190201501/457

t.+nɛ:lɛ 190100002/80

tren ‘tren’

t.+ nɛ 190600001/13

trevira ‘kumaş çeşidi’

t.+ɭa: 190103702/19

triʊɣuɫɲic Bulg. триъгълник ‘üçgen’

t. 190600002/112

trinɔr Bulg. треньор ‘antrenör’

t. 190100101/60

tu:jan ‘şişman’

t. 190102701/134

tu:ɭa Yun. tuğla ‘tuğla’

t.+sunu 190102904/12

tu:m Far. تخم **tuḥm** ‘tohum’

t.+u	190102905/23;	190102905/125	
tu:fa:nε ‘çiçek türü’			
t.	190102301/72		
tu:fu Far. ترشی turşi: ‘turşu’			
t.	190100002/46;	190100401/103;	190102001/87;
	190102901/277;	190102901/283;	190103203/38;
	190103701/40;	190100002/48	
t.+su	190100401/104;	190102905/187;	190100401/104
tuzʃa:z ‘az miktarda tuz’			
t.+u	190501501/197		
tuz (tu:z ED 571a, TT 180) ‘tuz’			
t.	190100102/79;	190101802/85;	190101802/86;
	190101802/88;	190201501/96;	190103101/44;
	190102302/68;	190501501/198;	190501501/23;
	190100101/50;	190103206/13	
t.+ʔan	190500001/33		
t.+nu	190100102/70;	190101901/44;	190300901/68;
	190300901/95;	190101602/55;	190300901/246;
	190300901/251		
tussuz ‘tuzsuz’			
t.	190201501/188		
tu:z (tu:z ED 571a, TT 180) ‘tuz’			

t. 190103801/28; 190103801/17; 190100201/42

tuba Bulg. **тыба** ‘tuba, bidon’

t.+da 190301401/38

t.+dan 190100101/148

t.+ja 190103202/46

t.+la: 190101803/18

tuj Bulg. **тоѝ** ‘o’

t. 190600701/99

tukuk ‘gukuk kuşu’

t. 190700001/52; 190700001/63; 190700001/55;

190700001/60; 190700001/65; 190700001/71;

190700001/73; 190700001/75; 190102904/37

t.+ u:muz 190300901/57

tulum ‘bazı yiyecek ve içecekler için koruyucu kap olarak kullanılan, önü yarılmadan bütün olarak yüzülmüş hayvan derisi’

t. 190101601/38; 190101601/39; 190103701/95

t.+a 190103701/95

t.+na:da 190103801/7

t.+u 190103701/99

tulumnuk ‘Tulumluk, sülale adı, lakap’

t.+la:dan 190101601/31; 190101601/37

turfu Far. **تورشی** **turşi:** ‘turşu’

t. 190102001/90; 190103801/83; 190103801/84

t.+ju 190102901/282

t.+sũ 190103801/85

t.+su 190300901/233; 190300901/236

turtŋin Bulg. Турчин ‘Türk’

t. 190600701/99

tušovitsa Bulg. Тушовица ‘Tušovitsa’

t.+dan 190201701/3

tustŋula: ‘Tuzcular, sülale adı, lakap’

t. 190101601/144

tušovitsa Bulg. Тушовица ‘Tušovitsa’

t. 190201501/78

t.+ja 190201501/222

tuŋ ‘tunç’

t. 190101001/72

tutma ‘zor ile alıkoyma’

t. 190201501/24; 190201501/27; 190102201/12

tutma: 190201501/30

tut- (**tut-** ED 451a) ‘tutmak’

t. 190100402/54; 190600701/53; 190103701/30

t.-a: 190100902/37

t.-a:ka 190101701/44

t.-a:ʔa:du	190102601/82		
t.-a:sun	190100102/6;	190102905/119	
t.-ame:ruʔ	190101802/30		
t.-muʃʔa:	190103601/50		
t.-ar	190101601/369		
t.-arum	190100006/46		
t.-aruʔ	190101901/184		
t.-e:	190201501/377;	190201501/398;	190201501/399;
	190700001/68;	190101801/171;	190101901/255;
	190101901/256;	190200001/42;	190601601/57;
	190601601/58		
t.-e:ʔa:	190201501/25		
t.-e:ʔa:	190100902/130		
t.-e:ʔar	190101901/167		
t.-e:n	190300901/124		
t.-e:ru	190101803/9		
t.-e:ruʔ	190100101/143;	190101801/171	
t.-i:sun	190100001/188		
t.-ma:jɛ	190102905/257		
t.-ma:jɛn	190101901/117		
t.-ma:ʒak	190601601/75		
t.-madu	190200001/41;	190500001/50	

t.-majannaru 190601601/72

t.-sun 190102905/70; 190300901/127; 190501501/270;

190600701/81

t.-tʃeɬa: 190201501/34; 190201501/45

t.-tu 190100902/7; 190100902/74; 190102201/12

t.-tuɬa: 190600301/18

t.-ujam 190201501/455

t.-uje: 190100001/84

t.-ujen 190102801/85

t.-up 190501501/284

tutuɬ- ‘tutulmak’

t.-an 190102601/82

t.-majanna: 190103601/50

t.-du 190100401/22

t.-e: 190103205/29

t.-u:du 190102901/355

tuttur- ‘tutturmak’

t.-uɟem 190201503/15

t.-usun 190102901/335

t.-ʒam 190101801/108

tutum ‘tutum’

t.+umu 190100002/28

tutun- ‘tutunmak’

t.-madum 190300201/76

tutuf- ‘tutuşmak’

t.-uverε: 190102601/7

tuzla bajur ‘Tuzlabayır, Burgaz bölgesinde yer adı’

t. 190102301/28

tuzla- ‘tuzlamak’

t.-juwp 190300901/115

tuzlan- ‘yeni doğan bebeği tuzla yıkamak’

t.-e: 190103401/1; 190103401/2

ty:bε Ar. **tevbe** ‘tövbe’

t. 190101802/46

ty:c ‘Türk’

t. 190100201/67; 190101301/7; 190301401/59;

190101601/316; 190102301/40; 190102601/23;

190103001/52; 190103001/56; 190600601/77;

190103401/43

t.+ε 190201601/125

t.+le: 190100201/70; 190102302/72; 190201501/214

t.+yn 190102903/26

ty:cijε ‘Türkiye’

t.+dε 190103601/5; 190103601/6

t.+dɛn	190300901/42		
t.+dɛnmif	190501501/86		
t.+jɛ	190201501/283;	190201501/274;	190201501/89;
	190100901/40;	190102401/35	
ty:ɕfɛ ‘Türkçe’			
t.	190201501/248;	190201501/251;	190201501/314;
	190201501/321;	190100401/263;	190100401/264;
	190101601/341;	190101602/67;	190102301/44;
	190102301/55;	190102901/258;	190103201/20;
	190100404/4;	190100404/31	
t.+jdi	190100404/5		
ty:cy ‘türkü’			
t.	190201501/211;	190103801/229;	190103801/243;
	190102001/106;	190200001/7;	190102301/61;
	190102905/1;	190201503/20;	190201503/21
t.+jy	190101601/353;	190102701/120	
t.+lɛ:ni	190101701/77		
t.+sy	190101802/107		
ty:dʒɛ:z ‘küçük tüy’			
t.+lɛri	190103801/13		
ty: (tü: ED 433a, TT 185) ‘tüy, kıl’			
t.+yndɛn	190201601/148		

ty:ly 'tüylü'

t.	190100001/173;	190100001/87;	190100002/68;
	190201501/141;	190201501/248;	190201501/249;
	190201501/314;	190202601/1;	190202601/3;
	190600003/23;	190700001/72;	190100901/178;
	190100901/179;	190100901/200;	190100901/303;
	190100901/308;	190100902/127;	190100101/117;
	190100101/18;	190103801/39;	190100401/264;
	190301401/56;	190100401/113;	190100401/155;
	190100401/48;	190100403/32;	190101601/404;
	190101602/21;	190101603/64;	190101901/316;
	190101901/82;	190200001/52;	190102201/36;
	190102601/90;	190102901/172;	190102905/235;
	190102901/268;	190102901/299;	190300901/128;
	190300901/204;	190300901/237;	190103201/28;
	190103204/22;	190103204/26;	190103206/41;
	190103701/27;	190501501/255;	190501501/36;
	190500901/130;	190500901/38;	190500901/54

t.+sy 190202601/2; 190103401/43

t.+syndən 190100901/134

tyfec 'tüfek'

t.+ləri 190201501/376

tylbent ‘tölbent’

t. 190101201/98

t.+iden 190300901/123

tyly ɟ:ħarw ‘Tüylü oğulları, sülale adı, lakap’

t.ɟ. 190100002/40

tyly ɟuba ‘Manisa lalesi’

t.ɟ. 190700001/13; 190100901/314; 190100401/118;
 190300901/56; 190101802/116; 190100901/315;
 190100002/73; 190100002/75; 190100002/76;
 190103203/67; 190101901/220; 190102601/105;
 190103201/35; 190700001/13; 190100901/315

t.ɟ.+ħa: 190100401/119; 190101802/118

t.ɟ.+ħar 190103801/13

tyly ɟübbä ‘Manisa lalesi’

t.ɟ. 190103203/67

tyly ‘türlü, çeşit’

t. 190100901/313

tylydɟe ‘tüylü gibi’

t. 190100901/315,

tyly ‘tüylü’

t. 190103701/101; 190103701/102; 190101901/222;
 190101901/259

t.+dyr 190102601/106

tym ‘tüm, bütün’

t. 190600701/103

tfynci Far. چونکه **çünkü** ‘çünkü’

tf. 190100401/205

tfyncy Far. چونکه **çünkü** ‘çünkü’

tf.	190100001/10;	190100001/103;	190100001/143;
	190100001/18;	190100001/220;	190100001/53;
	190100001/8;	90100001/87;	190100201/60;
	190100901/311;	190100901/53;	190100902/186;
	190100102/35;	190101201/144;	190101201/16;
	190101201/185;	190101201/94;	190100401/173;
	190101601/170;	190101601/196;	190101601/217;
	190101601/223;	190101601/233;	190101601/319;
	190101601/322;	190101601/349;	190101601/363;
	190102601/36;	190102601/82;	190102701/107;
	190102701/137;	190102905/208;	190102905/235;
	190102901/104;	190102901/396;	190102903/31;
	190102903/6;	190102905/115;	190103701/83;
	190500901/22;	190300501/10	

tfyncym Far. چونکه **çünkü** ‘çünkü’

tf. 190101001/53; 190101001/73; 190100402/40;

190101601/234

tfyncyn Far. چونکہ **çünkü** ‘çünkü’

tf. 190101601/224

tynu ‘işte onu’

t. 190102905/63

tyrbε Far. تربة **türbet** ‘türbe’

t. 190600001/17; 190600001/23; 190600002/2

t.+nin 190600001/19

t.+si 190600001/21; 190600002/3; 190600002/7;
190600001/18

tyrc ‘Türk’

t. 190100002/10; 190600001/32; 190600001/37;
190600001/39; 190600001/48; 190600001/55;
190600001/63; 190600001/68; 190600002/28;
190301401/10; 190101601/17; 190101601/19;
190101601/20; 190101601/21; 190101802/130;
190300901/34; 190300201/16; 190600703/8

t.+ε 190101602/2

t.+ty 190101201/6

t.+lεr 190103202/78

t.+ε 190600001/36; 190600001/58

t.+lεri 190600002/35; 190103202/79

t.+lɛ:	190100201/66; 190600001/64	190100201/68;	190100201/69;
t.+lɛ:dɛ	190102302/69		
tyrcijɛ ‘Türkiye’			
t.+dɛ	190103801/107;	190500901/97	
tyrcijɛdʒilic ‘Türkiye’ye göç etme durumu’			
t.	190102001/57;	190100901/138	
t.+tɛ	190100901/137;	190103101/4	
t.+tɛn	190103202/10		
t.+jɛ	190103801/109; 190100002/74; 190103801/6;	190103801/4; 190100901/56; 190100201/68	190300201/61; 190102001/97;
tyrcɪjɛ ‘Türkçe’			
t.	190101901/141; 190100002/13; 190600701/69;	190100001/4; 190700001/24; 190600701/97;	190100001/5; 190102401/31; 190600701/70
t.+si	190100102/57;	190500901/31	
t.+sini	190100003/12;	190100005/13;	190500901/138
tyrcy ‘türkü’			
t.	190100902/52;	190101201/259	
t.+lɛ:	190100902/53		
tyrɛ- ‘çoğalmak’			

t.-bili:sε	190101601/61		
tyrly ‘türlü, çeşit’			
t.	190100402/5;	190301401/44;	190300901/165
t.+sy	190103401/42		
tytε- ‘tütmek’			
t.-ε:ji	190102701/88		
t.-εmεjεn	190102701/88		
tytyn (tütün ED 457b) ‘tütün’			
t.	190100003/32;	190100101/33;	190101201/116;
	190101201/167;	190101201/200;	190100401/274;
	190101601/342;	190101603/43;	190101603/59;
	190101603/60;	190101603/62;	190300901/22;
	190300901/23;	190300901/28;	190500901/188
t.+nεri	190101201/229;	190100003/43	
t.+dε	190101603/58;	190300901/18;	190500901/193
t.+dεn	190300201/56		
t.+ε	190101201/210;	190100401/277	
t.+nε:	190500901/187		
t.+y	190101201/215;	190101601/344;	190300201/51;
	190100003/48		
tytyndžylyc ‘tütüncülük’			
t.	190101602/80;	190101603/31;	190600701/57

ts

tsɛh Bulg. **цех** ‘atölye, fabrikada şube’

ts. 190101201/118

ts.+tɛ 190101602/92

tsɛntʉr Bulg. **център** ‘merkez, şehir merkezi’

ts.+da 190101601/66; 190101301/28

ts.+dan 190101301/28

tsigułka kabak Bulg. **цигулка** ‘kemana benzeyen kabak’

ts. 190300901/219

tsonevo Bulg. **Цонево** ‘Tsonevo, Burgaz bölgesinde köy adı’

t. 190100902/203; 190700001/23

ts.+da 190700001/21

u

u:: ‘hayret, acı ifade eden ünlem’

u::. 190103801/6; 190101201/1; 190100401/34;

190300901/237; 190103202/70

u::j ‘hayret, acı ifade eden ünlem’

u:. 190103801/171

u:- ‘vurmak’

u:-du 190100002/69; 190201601/79; 190300501/11

u:-du:na 190100102/41

u:-du:nu	190102801/4		
u:-duk	190100902/124		
u:-dum	190100902/139;	190100101/130;	190102901/113;
	190102901/113		
u:-duna	190101901/69		
u:-madu	190102801/3;	190201501/62;	190102801/2
u:-masuun	190500901/174		
u:-mε:j	190100901/116		
u:-muɟ	190101601/264;	190201601/59;	190102903/11;
	190300501/14		
u:-san	190100902/146		
u:du:t- ‘vurdutmak’			
u:-tum	190101201/46		
u:la- (u:la- TT 179) ‘ulamak, bağlamak’			
u:- a:suun	190101901/295		
u:- a:jεɟ	190101901/299;	190101901/297;	190101901/296
u:lak (oglak ED 84b) ‘oğlak’			
u:-	190102904/32;	190102905/133	
u:-+tan	190102905/145		
u:nna- ‘unlamak’			
u:-juɸp	190300901/115		
u:n (hu:n TT 179) ‘un’			

u:.	190100001/196;	190100001/197;	190201501/100;
	190201501/106;	190101701/10;	190100101/182,
	190103801/16;	190100401/210;	190100401/193;
	190100401/194;	190100401/87;	190200901/30;
	190103206/16;	190103601/48;	190100101/50
u:.+dan	190103206/35		
u:.+na	190100401/87;	190103207/4;	190100101/48
u:.+nu	190103201/64		
u:.+nunu	190103201/74;	190300901/68	
u:.+ñnu	190103201/75		
u:r- (hu:r- TT 179) ‘vurmak’			
u:.-r:	190103205/21		
u:.-ujε:m	190300901/220		
u:rak ‘uğrak’			
u:.	190102501/29		
u:ra- ‘uğramak’			
u:ra:ɖzak	190102001/128		
u:radu	190100902/121		
u:raf- ‘uğraşmak’			
u:.-a	190102905/281		
u:.-aɫum	190600001/56		
u:.-ana	190301601/12		

u:.-e:ta:	190100201/98		
u:.-e:z	190600601/15		
u:.-em	190101601/93		
u:.-i:m	190103201/7		
u:.-ma:je	190101901/100		
u:.-mifim	190100001/167		
u:.-ur	190100401/215		
u:.-uruz	190101901/185;	190100401/138	
u:.-ursun	190100401/202		
u:.-sam	190101001/104		
u:.-tfec	190600801/10		
u:.-tu:lar	190600701/44		
u:.-tum	190600001/71;	190102905/170;	190600801/1
u:rat- ‘kovmak’			
u:.-məzdu	190100001/221		
u:.-mu:fur:m	190101801/122		
u:.-tu	190100001/221;	190201501/49;	190201501/51;
	190101801/123;	190200001/3	
u:.-tfec	190100001/223		
u:rugutf ‘uruguç armudu’			
u:.	190102901/287		
u:stfa 1. ‘düzgün’; 2. ‘gerçek’			

u.	190100004/14;	190101201/177;	190100404/24;
	190102201/43;	190500001/68;	190100402/47

u:suɫ ‘usul’

u:.	190103201/65
------------	--------------

u:ʈʂkaʝa ‘Uçkaya, Burgaz bölgesinde yer adı’

u: k.	190100101/169;	190100102/31
--------------	----------------	--------------

u:ʈʂun- ‘sevinmek, mutlu olmak’

u:.-du	190101801/82;	190101801/83
---------------	---------------	--------------

u:.-e:ɫa:	190101801/91
------------------	--------------

u:jnuk ‘uynuk’

u.	190103701/77
-----------	--------------

u:jsaɫ ‘uysal’

u:.+	190100101/76
-------------	--------------

u:jun- ‘uynulmak’

u:.-du	190300901/78
---------------	--------------

u:.-uʝe:	190300901/77
-----------------	--------------

u:ju- ‘uyumak’

u:.-jup	190101201/79
----------------	--------------

u:z ‘tam, iyi, güzel’

u.	190101201/72;	190101901/182
-----------	---------------	---------------

u:zɫaʃ- ‘uzlaşmak’

u:.-tuuk	190100202/3
-----------------	-------------

u:zun ʦa:ʎa ‘Uzun tarla, Burgaz bölgesinde yer adı’

u: ʦ. 190100901/80; 190100101/169; 190100101/170

udar Bulg. yдap ‘felç, inme’

u. 190100201/64

ufak (uvşak EUTS 269) ‘ufak’

u. 190100404/34; 190103203/70; 190103203/9

ufadʒuk ‘ufacık’

u. 190100201/77; 190100201/96; 190101601/55;

190100006/27; 190201501/70

u.+ i: 190200001/13

u.+ ka 190201501/439

ufakʎa- ‘ufalamak’

u.- a:ʒesin 190300901/91

ufaʎa- ‘ufalamak’

u.- a:ʎa:du 190300901/174

ufaʎama ‘ufalama’

u.- a: 190300901/177

ufaradʒuk ‘ufarak’

u. 190103206/18

uʎa:na Yun. **lahana** ‘lahana’

u. 190100001/118; 190100003/7; 190500001/20;

190103101/31; 190102301/26; 190102905/187;

	190103701/43;	190100401/104	
u.+dan	190103101/30;	190103701/40	
u.+juu	190103101/33;	190100401/100;	190103701/42;
	190300901/184		
u.+suunuu	190300901/189		
uła:nafju ‘lahana yemeği’			
u.	190102301/25;	190100201/25;	190100401/99;
	190103204/2;	190103701/45	
uła:nałuu ‘lahanalı’			
u.	190300901/181;	190300901/182;	190300901/186;
	190300901/187		
uła:n ‘Ulanlı, Burgaz bölgesinde köy adı’			
u.+da	190103202/35;	190101701/51	
u.+dan	190500901/213		
u.+ije	190103202/24		
u.+ijin	190100001/2		
u.+uu	190100001/3;	190500001/20;	190100002/36;
	190101201/22;	190100403/13	
u.+ uja	190101201/170		
u.+uła:	190101201/172		
u.+da	190103601/22		
ułu- ‘ulumak’			

u.-u:je	190201501/290		
umut ‘umut’			
u.	190102904/17		
un ‘un’			
u.	190102901/304		
u.+u	190103801/29;	190102901/324;	190501501/197
u.+ũn	190100001/195		
u.+unu	190103101/51		
u.+nna	190501501/69;	190103101/52	
unnar ‘onlar’			
u.+u	190101801/58		
unna: ‘onlar’			
u.	190101801/49		
unna- ‘unlamak’			
u.- a:sun	190501501/68;	190501501/69	
unutma ‘unutma’			
u.- a:	190102905/53		
unut- ‘unutmak’			
u.-tum	190500901/224		
u.-tʃan	190101901/117		
u.- de:m	190100101/38		
u.- de:rum	190600601/26		

u.-e:z	190600003/3		
u.-ma:ɖʒaɯ	190101802/137		
u.-ma:jsɛn	190103001/28		
u.-mam	190201601/151		
u.-masuɯna:	190100202/10		
u.-sak	190101802/139		
u.-tʃa:muɯɯk	190101901/262		
u.-tuk	190101601/331;	190101802/138	
u.-tum	190103801/181;	190201601/56;	190102301/16;
	190102401/13;	190103203/33;	190600701/104;
	190101601/332		
u.-tun	190101802/107		
uprasse Bulg. операция ‘ameliyat’			
u.	190100006/11		
ura- ‘uğramak’			
u.- a:	190102801/104		
uraɣ- ‘uğraşmak’			
u.-ama:jez	190300901/135		
u.-e:m	190101601/94		
u.-ε:m	190102903/20;	190300201/57	
u.-e:n	190700001/47		
u.-e:z	190101802/17;	190103601/39	

u.-u:muɸ 190100001/209

urba ‘giysi, elbise, roba’

u. 190100001/39; 190101801/55;
190501501/148;

190100001/41; 190100201/104; 190100901/161;

190100901/162; 190100902/78; 190100401/179;

190100401/39; 190103001/15; 190103001/19;

190103201/79; 190103201/84; 190100001/40;

190100201/104; 190100201/112

u.+jla 190103601/14

u.+la: 190300901/41

u.+la:dan 190100102/12

u.+la:muɹu 190100401/173

u.+lar 190101801/56

u.+laru 190101801/56; 190100201/105; 190100401/185;
190102701/44

u.+larumu 190102701/43; 190101801/53; 190101801/57;

190101801/58; 190101801/59; 190101801/60

u.+su 190101801/54; 190101801/61; 190201501/405;

190100101/63; 190103702/106; 190103702/107;

190500901/226; 190201501/406; 190100102/12

u.+sunu 190201601/22; 190201601/55; 190201601/69;

190201601/88

u.+sunnajmuʃ 190201601/44

u.+sunnan 190201601/97

urfet ‘Ülfet, kişi adı’

u.+lɛ: 190100101/19

ur- (hu:r- TT 179) ‘vurmak’

u.-dʒa:muʃ 190101901/115

u.-duna 190100002/69

u.-e: 190201501/408; 190100902/73; 190201601/63;
190102901/123; 190300501/16; 190103701/58;
190500901/170

u.- ɛ: 190201701/16

u.- e:n 190101901/72

u.- ɛ:n 190103701/58

u.-e:ru 190100902/108

u.-e:z 190101901/40; 190101901/84

u.- masun 190600002/97

u.- u: 190103801/80

u.- u:duum 190101901/53

u.- u:sin 190103801/220

u.- u:sun 190101901/338; 190102501/9

u.- ũla:du 190101001/138

u.- uz 190103204/1; 190100401/15; 190103204/1

urdur- ‘vurdurmak’

u.-muf 190100003/20

urult- ‘sevdalanmak, gönül vermek’

ur.-dum 190201601/33; 190201601/34

ürupɬa ‘Rupça, Burgaz bölgesinde köy adı’

ũ.+da 190102701/29; 190102701/98

ũ.+ja 190102701/25

u.+ɬa:na 190600601/65

u.+ɬara 190600601/64

usta Far. استاد **üsta:d** ‘usta’

u. 190102901/151; 190101601/113

u.+ja 190101601/112

ustaluk ‘ustalık’

u. 190102901/143

ustɬa ‘düzgün, özenli’

u. 190103101/20; 190101602/22; 190101602/98;
190101802/136; 190101802/40; 190102901/366

usul ‘yavaş bir biçimde’

u. 190100001/88; 190100401/275; 190300901/139;
190103701/89; 190100001/88; 190100401/275

usulɬɬadɬuk ‘çok yavaş bir biçimde’

u. 190100902/139; 190103701/105

ufak ‘çocuk’

u.+la: 190600601/70

utan- ‘utanmak’

u.-e:m 190102001/18

u.-e:z 190100401/250

u.-u: 190103202/52

u.-u:duum 190100101/76

u.-u:jəm 190201501/207

u.-masam 190102901/381

utantʃ ‘utanç’

u. 190103202/53

utanma ‘utanma’

u. 190102701/96

utʃ (hu:ç TT 179) ‘uç’

u.+iji 190102901/296

u.+una 190101901/334

u.+ndan 190100001/195; 190101901/338

utʃak ‘uçak’

u.+ a: 190101801/41

utʃeniʃka Bulg.ученичка ‘kız öğrenci’

u.+m 190103401/47

utʃitel Bulg. учител ‘erkek öğretmen’

u.+larumuz 190103901/7; 190103901/8

utfun- ‘çok sevinmek’

u.- alak 190102701/18

uva ‘ova’

u. 190101901/343; 190101901/346

u.+dan 190101901/341

uva ‘ova’

u. 190500901/214; 190500901/214

uvelitfe:nije Bulg. **увеличение** ‘maaş zammı, zam’

u. 190100402/6; 190100004/7

u.+den 190100402/8

ujan- ‘uyanmak’

u.-uveri:m 190101201/78

uj- ‘uymak’

u.-duk 190101601/325

ujdu:- ‘uydurmak’

u. 190101601/327

ujdur- ‘uydurmak’

u.- u: 190101601/410

u.- usun 190101601/297

ujgun ‘uygun’

u. 190100001/128

u.+ na 190100001/128

ujkuṭa- ‘uyuklamak’

u.- a:jε 190101201/218

u.- ma: 190101201/215; 190101201/212

ujku ‘uyku’

ujkusu 190201503/10

ujuma ‘uyuma’

u.- a: 190100901/196

uju- ‘uyumak’

u.- e:ṭar 190201601/83

u.- jε 190102001/47

u.- jεm 190101201/77

u.- je: 190102001/47

u.- jε: 190102001/51

u.- ma:jεm 190101201/80

u.- ndɣa 190102001/53

ujuduṭ- ‘uyutulmak’

u.- u:ṭa:du 190101803/68

ujuvε:- ‘uyuyuvermek’

u.- miʃ 190101803/83

uz ‘uz, uygun, yerinde, eşit, doğru, iyi, ustaca, düzgün’

u. 190101602/42; 190101803/33;

190101803/42;

190101803/46; 190101803/47;
190103202/40

uza- ‘uzamak’

u.- a:jε 190101603/64

u.- a:jε: 190102901/346

u.- ma:jε: 190102701/50

u.- muʃ 190102301/53

uzat- ‘uzatmak’

u.- u:ʔa:du 190102905/46

uzak ‘uzak’

u. 190100102/28; 190100401/118;
190100401/170;

190102001/48

u.+ta 190700001/63; 190100401/138

u.+tan 190301601/13; 190103401/45

uzʔaʃ- ‘uzlaşmak’

u.-e:riʒ 190100202/6

uzʔəʃtuur- ‘düzeltmek’

u.- aʔum 190101701/35

uzu:n (**uzun** ED 288b) ‘uzun’

u. 190101201/130; 190101901/198; 190200901/13;
190100001/160; 190100001/77;
190100201/113;

190100201/44; 190100201/45;
 190101001/83;
 190103801/13; 190103801/315;
 190101601/218;
 190101901/171; 190102701/45;
 190102701/48;
 190102801/63; 190102801/74;
 190102901/332;
 190102905/58; 190103601/12;
 190103701/38

uzun (**uzun** ED 288b) ‘uzun’

u. 190100201/112; 190102901/281; 190102905/176
u.+du 190103101/2

uzundza ‘uzun gibi’

u. 190700001/16; 190103206/8

uzun byç ‘Uzunbük, Burgaz bölgesinde yer adı’

u b. 190100101/169
u b.+ε 190100101/170

uzun byç ‘Uzunbük, Burgaz bölgesinde yer adı’

u b. 190100101/169
u b.+ε 190100101/170

uzundza joly ‘Uzuncagölü, Burgaz bölgesinde yer adı’

u j. 190700001/16

uzunnuk ‘uzunluk’

u.+ta 190100401/126

u

u ‘o’

u.+ndan 190101601/61

u.+nu 190101601/174

unnɑ: ‘onlar’

u. 190101601/61

unnɑr ‘onlar’

u.+u 190101601/200

us ‘üst’

u. 190501501/29

uvalɑma- ‘ovalama’

u.+ja 190100401/183

uɑ:det ‘ibadet’

u. 190102905/210; 190102901/141; 190102901/58

y

y:yt- ‘öğütmek’

y.- ε:lər 190100401/201

y.- yp 190102901/324

y:lε ‘öyle’

y.	190201501/363;	190600002/36	
y:lɛ ‘öğle’			
y:ɫjɛ	190100401/215;	190102801/105;	190600301/4
y:lɛn ‘öğlen, öğle’			
y:.	190100003/49;	190100901/237;	
	190102801/105;		
	190600601/59		
y:ɫdɛ	190101602/47		
y:rɛn- ‘öğrenmek’			
y:.-ni:	190100402/53		
y:rɛn- ‘öğrenmek’			
y:.-di	190201501/321		
y:.-dic	190101901/48;	190100203/13;	190100203/17
y:.-dim	190101901/368;	190103001/63;	190103001/64;
	190100001/183		
y:.-ɛ:	190101802/42		
y:.-ɛmɛ:ɟɛc	190100004/8		
y:.-ɛmɛdim	190102901/121		
y:.-i:sin	190101601/246		
y:.-in	190201501/151		
y:.-indɟɛ	190101802/136		
y:rɛnsin	190103001/58		

y:rənıl- ‘öğrenilmek’

y:.-di 190103201/16

y:rənme ‘öğrenme’

y.-ε: 190100901/258

y:rət- ‘öğretmek’

y:.-mıf 190101803/13

y:ret- ‘öğretmek’

y:.-mıf 190101803/13

y:.-mıfε: 190102701/103

y:.-tıle: 190100203/15

y:.-tıleɾ 190101802/90

y:ş ‘üst’

y. 190102701/98

y:f ‘3, üç’

y. 190201701/56

y:sy:- ‘öksürmek’

y:.-dy 190102501/51

y:syr- ‘öksürmek’

y:.-ε: 190102501/52

y:tf ‘3, üç’

y.	190100901/207;	190100901/37;	190100901/39;
	190100902/120;	190101001/109;	190101901/316;

190101901/68

y:tf y:z ‘300, üçyüz’

y.y. 190100901/37; 190100901/39; 190100901/41

y:zym (üzüm ED 288a) ‘üzüm’

y. 190100102/80

ycymet Ar. **حکومات** **hükümat** ‘hükümet’

y. 190102901/133

y.+tejdi 190101601/171

ytf ‘3, üç’

y. 190101603/25; 190100001/193; 190600002/52;

190101001/68; 190101201/228; 190100401/25;

190101801/35; 190102302/80; 190102601/41;

190200901/53; 190102901/212; 190300201/63;

190103207/28; 190103601/26; 190103601/51;

190103703/54; 190501501/42; 190600301/17;

190600301/18; 190500901/150; 190500901/79;

190102901/137

yfle- ‘üfleme’

y. 190300901/161

ylef- ‘üleşmek, paylaşmak’

y.-mædile: 190100901/124

ymmætju:du ‘Ümmetyurdu, Burgaz bölgesinde yer adı’

y. 190102901/218

ymmetle: ‘Ümmetler, sülale adı, lakap’

y. 190100101/19

ynyc 1. ‘ümük’; 2. ‘bademcik’

y.+ y:nε 190500001/48

y.+ y:ny 190100402/14

y.+ lεri 190100006/3

yn ‘ön’

y.+ynde 190103702/36

y:ret- ‘öğretmek’

y.- ε:m 190103401/47

ys ‘üst’

y. 190101901/311; 190102001/102; 190102903/42;
190102904/21

yş ‘üst’

y. 190501501/28; 190500901/75

yse:jīn ‘Hüseyin, kişi adı’

y. 190100101/20

yse:n ‘Hüseyin, kişi adı’

y.+nεr 190100101/20

ysejin ‘Hüseyin, kişi adı’

y. 190103201/10

ysɛjin ‘Hüseyin, kişi adı’

y. 190301401/3; 190601601/1; 190601601/1

y.+nɛ: 190103201/12

ysmən ɛfəndi ‘Üsmen efendi, kişi adı’

y. 190102302/17; 190102302/19

yšt ‘üst’

y. 190100102/73

yst ‘üst’

y. 190101701/23; 190101601/154; 190300901/136

y.+lɛrɪnɛ 190101901/108

y.+y 190100003/49; 190100901/128; 190100901/252;

190101601/227; 190102904/22; 190103203/25;

190103801/269

y.+ymɛ 190101701/57; 190101601/83; 190201501/63

y.+ymyzɛ 190100401/20

y.+yndɛ 190100201/112; 190201501/136; 190201501/144;

190201501/145; 190101701/23; 190600002/108;

190103101/53; 190100101/138; 190103801/74;

190100401/199; 190101901/56; 190101901/89;

190102905/215; 190102901/115; 190300901/135;

190300901/136; 190103204/9; 190103206/32;

190103702/41; 190501501/185; 190501501/208;

	190501501/29;	190501501/32;	190501501/49;
	190600301/25		
y.+yndεcisini	190101801/62		
y.+yndæn	190100902/134;	190103101/10;	190103101/57;
	190101001/27;	190102903/35;	190102905/255;
	190102905/278;	190103205/3;	190103206/31;
	190103702/81;	190501501/180;	190102801/70;
	190103701/90		
y.+yne	190101801/146;	190103701/89	
y.+ynε	190100001/127;	190100001/135;	190100001/44;
	190100006/14;	190201501/123;	190201501/425;
	190100901/274;	190100902/131;	190100902/87;
	190103101/17;	190103101/21;	190103101/56;
	190101001/72;	190100101/151;	190100101/65;
	190100101/66;	190103801/163;	190103801/290;
	190103801/316;	190103801/98;	190101601/370;
	190101601/80;	190101601/82;	190101601/84;
	190101603/50;	190101801/106;	190101901/335;
	190200001/19;	190202501/12;	190102601/39;
	190102701/39;	190102801/44;	190102801/50;
	190102801/57;	190102801/58;	190102905/237;
	190200901/42;	190102901/105;	190102905/155;

	190103001/5;	190300901/116;	190300901/133;
	190300901/198;	190300901/83;	190301601/7;
	190103701/106;	190103701/113;	190103701/121;
	190103701/84;	190103702/27;	190501501/112;
	190501501/44;	190101701/19;	190101901/124;
	190102801/54;	190103701/106	
y.+yny	190100901/127;	190101901/10;	190102801/76;
	190300901/138;	190300901/147;	190300901/154
y.+yz	190103801/19		
yʃɛn- ‘üşenmek’			
y.-ɛ:jɛ:	190102905/181		
yʃyttır- ‘üşütmek’			
y.-i:	190103801/111		
yʃʃɛn ‘üçgen’			
y.	190600002/112		
yʃ ‘üç’			
y.	190100001/148;	190100201/67;	190201501/248;
	190201501/249;	190201501/254;	190201501/343;
	190201501/412;	190201501/50;	190201501/83;
	190600001/16;	190100901/190;	190100901/193;
	190100901/253;	190100901/254;	190100902/121;
	190101001/106;	190101001/49;	190100101/135;

	190100101/136;	190101201/142;	190101201/148;
	190101301/15;	190100401/155;	190100401/157;
	190100401/166;	190100402/45;	190100403/6;
	190100403/7;	190100404/16;	190101601/217;
	190101601/81;	190101602/66;	190101603/40;
	190201701/48;	190101801/169;	190101801/46;
	190101801/47;	190101801/7;	190102001/34;
	190201601/117;	190201601/119;	190201601/121;
	190202501/16;	190102302/27;	190102601/24;
	190102901/87;	190102901/362;	190102901/393;
	190300901/104;	190300901/106;	190300901/237;
	190103201/63;	190103202/4;	190103206/14;
	190103601/18;	190103601/28;	190103702/79;
	190103703/63;	190501501/59;	190201503/27;
	190201503/45;	190601601/7;	190601601/73;
	190600601/11;	190600601/87;	190600701/30;
	190500901/113;	190500901/127;	190500901/197;
	190500901/221		
y.+ε	190100003/47;	190103201/6;	190103202/70
y.+ε:	190100901/134;	190101201/147;	190101603/36
y.+tε	190101201/113;	190101201/17;	
190300901/7			

yŧy ‘üçü’

y. 190101601/220; 190101801/4

y.+myzε 190601601/84

y.+nε 190201501/232

yŧŧndŧi ‘üçüncü’

y.+dε 190100002/60

yŧŧyndŧy ‘üçüncü’

y. 190201501/1; 190201501/47;

190101901/142;

190102901/367; 190102901/372; 190300901/12;

190300501/16; 190601601/83

y.+sy 190201501/226

yvej ‘üvey’

y. 190101803/13; 190101803/8; 190102001/35;

190101803/100

yvejlic ‘üvey olma durumu’

y. 190101803/10

y.+ i:n 190101803/115

yvez ‘üvez ağacı’

y. 190101601/376; 190100002/46; 190100902/66

yz ‘üst’

y. 190201501/6; 190201501/9; 190101801/169

yzɛji:liç ‘Üzeyirlik, sülale adı, lakap’

y. 190100901/15

yzɛri ‘üzeri’

y.+nɛ 190102801/33

yzɣyn ‘üzgün’

y.+ym 190103208/3

yzyl- ‘üzülmek’

y.-dym 190101602/31

y.-y:m 190103208/2

y.-y:syn 190100402/19

yzym (üzüm ED 288a) ‘üzüm’

y. 190301401/34; 190100404/38; 190100404/39;

190100404/42; 190500901/148; 190500901/149

y.+ɛ 190100404/37; 190100404/41

y.+myf 190101601/124

y.+ nɛri 190102901/274

y.+ y 190101601/127

V

v Bulg. **в/ѡѡв** ‘da/de’

v. 190700001/23

va: ‘var’

v.	190100001/26;	190100001/33;	190100001/39;
	190100001/81;	190100001/94;	190100002/68;
	190100003/19;	190102002/6;	190103901/6;
	190100201/1;	190100201/123;	190100201/21;
	190100201/39;	190100201/89;	190100006/22;
	190100006/37;	190100006/47;	190201501/12;
	190201501/134;	190201501/168;	190201501/169;
	190201501/170;	190201501/193;	190201501/196;
	190201501/215;	190201501/216;	190201501/224;
	190201501/270;	190201501/304;	190201501/320;
	190201501/332;	190201501/351;	190201501/362;
	190201501/397;	190101701/47;	190101701/48;
	190101701/54;	190101701/56;	190101701/67;
	190101701/71;	190202601/8;	190202601/9;
	190500001/4;	190500001/5;	190600001/11;
	190600001/13;	190600001/16;	190600001/18;
	190600001/42;	190600001/53;	190600002/10;
	190600002/111;	190600002/66;	190600002/67;
	190700001/14;	190700001/27;	190700001/38;
	190700001/45;	190700001/49;	190100901/105;
	190100901/110;	190100901/113;	190100901/117;
	190100901/132;	190100901/134;	190100901/150;

190100901/152;	190100901/153;	190100901/175;
190100901/26;	190100901/27;	190100901/303;
190100901/306;	190100901/309;	190100901/335;
190100901/34;	190100901/42;	190100901/9;
190100901/97;	90100901/98;	190100902/116;
190100902/131;	190100902/150;	190100902/152;
190100902/171;	190100902/172;	190100902/203;
190100902/213;	190100902/47;	190100902/49;
190100902/90;	190100902/95;	190103101/6;
190101001/105;	190101001/122;	190101001/132;
190101001/49;	190101001/73;	190101001/85;
1190201501/336;	190100101/133;	190100101/16;
190100101/18;	190100101/22;	190100101/30;
190100101/40;	190100101/44;	190100102/23;
190100102/38;	190100102/55;	190100102/58;
190101201/3;	190101201/55;	190101201/86;
190101301/14;	190101301/16;	190101301/23;
190103801/218;	190103801/245;	190301401/19;
190301401/26;	190301401/39;	190301401/40;
190301401/44;	190301401/50;	190301401/61;
190100401/155;	190100401/156;	190100402/23;
190100402/29;	190100402/31;	190100403/32;

190101601/130;	190101601/151;	190101601/262;
190101601/342;	190101601/344;	190101601/46;
190101601/74;	190101601/88;	190101602/119;
190101602/76;	190101602/80;	190101602/91;
190101801/107;	190101801/145;	190101801/17;
190101802/107;	190101802/116;	190101802/126;
190101802/129;	190101802/143;	190101802/18;
190101802/44;	190101802/45;	190101802/46;
190101802/54;	190101802/58;	190101803/115;
190101803/65;	190101901/103;	190101901/163;
190101901/215;	190101901/228;	190101901/233;
190101901/266;	190101901/290;	190101901/362;
190101901/82;	190102001/122;	190102001/59;
190102001/61;	190102001/71;	190102001/94;
190200001/12;	190200001/21;	190200001/28;
190200001/30;	190200001/35;	190200001/6;
190202501/9;	190102301/20;	190102301/24;
190102301/28;	190102301/7;	190102302/82;
190102401/12;	190102401/16;	190102401/17;
190102401/32;	190102501/1;	190102501/31;
190102501/48;	190102601/100;	190102601/102;
190102701/117;	190102701/19;	190102701/66;

190102801/28;	190102801/55;	190102801/56;
190102801/81;	190102801/82;	190102801/84;
190200901/28;	190200901/36;	190102901/105;
190102901/146;	190102901/149;	190102901/70;
190102901/218;	190102901/221;	190102901/238;
190102901/247;	190102901/250;	190102901/254;
190102901/382;	190102904/19;	190102904/21;
190102904/25;	190102904/32;	190102904/33;
190102904/36;	190102905/249;	190102905/19;
190102905/93;	190103001/42;	190300901/119;
190300901/161;	190300901/58;	190300901/61;
190300901/63;	190300901/64;	190300201/1;
190300201/27;	190300201/80;	190103201/24;
190103201/35;	190103202/7;	190103203/24;
190103203/28;	190103203/60;	190103205/19;
190103206/10;	190103206/11;	190103206/3;
190103207/26;	190103401/19;	190103401/24;
190103401/53;	190103401/54;	190103401/60;
190300501/5;	190103601/28;	190103601/30;
190103601/4;	190103601/5;	190103701/56;
190103701/57;	190103702/23;	190103702/29;
190103702/36;	190103702/40;	190103702/6;

190103702/93;	190103703/34;	190103703/39;
190103901/7;	190501501/103;	190501501/124;
190501501/16;	190501501/214;	190501501/244;
190501501/262;	190501501/83;	190201503/23;
190201503/29;	190201503/42;	190201503/43;
190601601/17;	190601601/26;	190601601/55;
190600701/110;	190600701/112;	190600701/34;
190600701/8;	190600701/95;	190600702/28;
190600702/4;	190600801/24;	190500901/137;
190500901/16;	190500901/20;	190500901/239;
190500901/53;	190500901/6;	190100002/47;
190100201/64;	190201501/229;	190201501/337;
190600001/53;	190600001/66;	190100901/309;
190100902/161;	190100902/213;	190101001/132;
190100101/110;	190100101/111;	190100101/133;
190100101/17;	190100101/19;	190100101/22;
190100101/23;	190100102/13;	190100102/32;
190103801/146;	190301401/36;	190100401/112;
190100402/35;	190100403/12;	190101602/63;
190101802/54;	190102001/93;	190201601/94;
190102701/107;	190102701/123;	190300901/56;
190300201/22;	190103201/31;	190103206/7;

	190103207/25;	190103401/18;	190103601/4;
	190103601/5;	190103702/11;	190103702/36;
	190601601/16;	190500901/16;	190500901/20;
	190101701/49		
v.+du	190100001/130;	190100001/150;	190100001/163;
	190100002/21;	190100002/59;	190100003/30;
	190100003/37;	190102002/5;	190100201/35;
	190100201/47;	190100201/65;	190201501/348;
	190201501/57;	190101701/22;	190101701/30;
	190101701/5;	190600001/12;	190600001/38;
	190600002/110;	190600002/60;	190100901/101;
	190100901/213;	190100901/284;	190100901/328;
	190100901/338;	190100901/342;	190100901/344;
	190100901/90;	190100901/91;	190100901/93;
	190100902/129;	190100902/165;	190100902/210;
	190100902/211;	190100902/33;	190100902/46;
	190100902/98;	190103101/2;	190101001/135;
	190100101/124;	190100101/162;	190100101/26;
	190100101/33;	190100101/4;	190100101/54;
	190101201/120;	190101201/121;	190101201/124;
	190101201/125;	190101201/127;	190101201/176;
	190101201/180;	190101201/233;	190101201/34;

190101201/89;	190101301/5;	190103801/104;
190103801/128;	190103801/133;	190103801/198;
190103801/202;	190103801/221;	190103801/233;
190103801/253;	190103801/265;	190103801/270;
190103801/272;	190103801/315;	190103801/321;
190103801/38;	190103801/42;	190103801/44;
190100401/270;	190301401/12;	190100401/135;
190100401/177;	190100404/10;	190101601/170;
190101601/323;	190101601/324;	190101601/364;
190101601/401;	190101601/66;	190101601/69;
190101601/70;	190101601/73;	190201701/20;
190201701/21;	190201701/8;	190101802/106;
190101802/27;	190101802/33;	190101802/59;
190101803/66;	190101901/133;	190101901/176;
190101901/242;	190101901/243;	190101901/245;
190101901/270;	190101901/302;	190101901/306;
190101901/314;	190101901/321;	190101901/328;
190101901/329;	190102001/108;	190102001/109;
190102001/2;	190102001/31;	190102001/65;
190202501/1;	190202501/2;	190102301/71;
190102301/73;	190102301/76;	190102301/87;
190102302/10;	190102302/21;	190102302/24;

190102302/27;	190102302/41;	190102302/67;
190102302/75;	190102401/38;	190102501/50;
190102601/37;	190102701/12;	190102701/20;
190102701/33;	190102701/34;	190102701/35;
190102701/36;	190102701/48;	190102701/96;
190102801/100;	190102801/23;	190102801/92;
190102905/243;	190102901/102;	190102901/136;
190102901/71;	190102901/314;	190102901/348;
190102903/28;	190102905/272;	190102905/147;
190102905/171;	190102905/178;	190102905/179;
190102905/18;	190102905/188;	190102905/189;
190102905/191;	190102905/198;	190102905/26;
190102905/37;	190102905/45;	190102905/48;
190102905/62;	190102905/79;	190103001/53;
190300901/171;	190300901/41;	190300901/51;
190300201/37;	190300201/77;	190103203/67;
190103203/69;	190103401/23;	190103601/11;
190103701/15;	190103702/1;	190103702/10;
190103702/13;	190103702/14;	190103702/17;
190103702/18;	190103702/19;	190103702/20;
190103702/25;	190103702/3;	190103702/32;
190103702/34;	190103702/4;	190103702/59;

190103702/9;	190103703/20;	190103703/28;
190103703/41;	190103703/44;	190103703/67;
190501501/242;	190601601/19;	190600301/14;
190600601/73;	190600701/20;	190600701/4;
190600701/57;	190600701/60;	190600701/76;
190600701/86;	190600702/11;	190600702/19;
190600702/27;	190600702/6;	190600801/5;
190500901/66;	190100901/242;	190101601/343;
190600601/75;	190100901/270;	190100901/293;
190100902/33;	190100101/43;	190100101/44;
190100101/95;	190100102/49;	190103801/120;
190103801/198;	190103801/253;	190100401/270;
190201701/37;	190101801/117;	190101901/306;
190102001/98;	190102301/41;	190102301/76;
190102301/77;	190102501/7;	190102601/111;
190102801/12;	190102905/244;	190102901/102;
190102901/201;	190102905/252;	190102905/18;
190102905/191;	190102905/62;	190102905/64;
190102905/86;	190300501/18;	190103701/95;
190103702/10;	190103702/14;	190600702/18;
190500901/197		

v.+du:nu 190700001/26

v.+dur	190102905/250;	190102905/259	
v.+dur	190100201/113;	190600002/40;190101001/115;	
	90101001/17;	190101201/33;	190101802/127;
	190201601/155;	190102601/113;	190102901/61;
	190102901/78;	190102901/257;	190102905/134;
	190300901/65;	190500901/64;	190101001/21
v.+ka	190201501/181;	190600003/26;	190101901/100;
	190101901/113;	190101901/114;	190102601/79;
	190103201/7;	190600702/44	
v.+kan	190101001/68		
v.+muŋ	190201501/440;	190600002/101;	190600003/1;
	190100901/123;	190100901/25;	190100902/110;
	190100902/169;	190100902/170;	190100902/35;
	190100902/36;	190100403/28;	190101601/122;
	190101601/149;	190101803/5;	190101803/74;
	190101803/94;	190101901/380;	190201601/2
	190201601/6;	190102301/32;	190102905/142;
	190103001/36;	190300901/34;	190601601/84;
	190600703/5;	190500901/83;	190100902/40;
	190301401/15;	190101901/394	
v.+sa	190100002/16;	190201501/349;	190201501/426;
	190201501/95;	190100901/106;	190100901/63;

	190100902/149;	190100902/85;	190100101/103;
	190100101/47;	190100101/70;	190100101/81;
	190100102/59;	190101201/122;	190101201/97;
	190101201/98;	190103801/20;	190100401/213;
	190100401/163;	190100401/167;	190100401/86;
	190101601/102;	190101601/134;	190101602/85;
	190201701/41;	190101803/106;	190101901/342;
	190102701/54;	190102801/18;	190102801/76;
	190200901/22;	190102901/57;	190102905/6;
	190103001/5;	190300201/2;	190103206/26;
	190103701/113;	190501501/150;	190500901/6
v.+sejdu	190500001/34;	190500001/39;	190501501/144;
	190501501/151		
v.+sɛjdu	190501501/264		
v.-madum	190600001/25		
va'ř 'var'			
v.	190101201/68;	190102601/98;	190301601/7
v.+du	190102905/177;	190300201/45;	190300201/46;
	190102905/82		
va:- 'varmak, gitmek'			
v.-duuk	190601601/33;	190100901/56	
v.-muufun	190600001/25		

v.-dum	190102701/13		
v.-sun	190101801/149		
v.-duktan	190101803/16;	190101803/34;	190101803/35;
	190103202/40		
v.-duŋa:	190102701/27		
v.-dum	190100902/201;	190100404/49;	190101801/123;
	190102901/93		
v.-duun	190101901/377;	190102905/117	
v.-duk	190103202/26		
v.-duuna	190600601/40;	190600601/41;	190100401/32
v.-duunɛ:n	190101601/326		
v.-madum	190600001/25		
v.-majɛʒ	190102301/58		
v.-muɟtuur	190101901/398		
vaˈr-	‘varmak’		
v.-dʒəʒ	190600002/44		
va:lla:	‘vallahı’		
v.	190100902/104		
va:luuk	‘varlık, zenginlik’		
v.	190100401/40		
v.+ u:muuzu	190101601/209		
va:luuklu	‘varlıklı’		

v.+jnuʃ 190101601/140

va:na Bulg. **Варна** ‘Varna, Kuzeydoğu Bulgaristan’da şehir adı’

v.+da 190600601/51

vacit Ar. **وقت** **vaqt** ‘vakit, zaman’

v. 190100901/318

vafła Bulg. **вафла** ‘gofret’

v. 190102701/6; 190100902/103

v.+ dʒuk 190102701/7

v.+ła:dan 190102701/7

vaj ‘vay’

v. 190103703/4

vakantsija Bulg. **ваканция** ‘tatil’

v.+ła:da 190101801/77

vakut Ar. **وقت** **vaqt** ‘vakit’

v.	190201501/31;	190600002/83;	190100101/89;
	190100101/90;	190101201/156;	190101201/157;
	190100401/103;	190100401/135;	190100401/141;
	190100401/39;	190100401/49;	190100401/55;
	190100402/60;	190101601/278;	190101601/345;
	190101603/62;	190101802/74;	190102001/113;
	190102302/78;	190102302/83;	190102601/77;
	190102801/30;	190200901/46;	190102901/210;

	190103701/114;	190501501/8;	190600301/20;
	190600701/41;	190500901/164;	190100401/238;
	190100401/19		
v.+ta	190101601/286		
v.+ta:	190103202/27		
v.+tar	190100401/128;	190100401/61	
va.+ta	190101601/192;	190500901/83	
v.+ umuz	190103203/42		
v.+ muzda	190100901/161		
v.+ un	190101803/5		
v.+ unda	190100002/74;	190100002/76;	190100901/111;
	190100901/141;	190100901/207;	190100901/21;
	190100901/24;	190100901/294;	190100901/338;
	190100901/62;	190100902/165;	190100902/184;
	190100902/190;	190100902/35;	190100902/45;
	190100101/10;	190100101/120;	190100101/51;
	190101601/10;	190101601/133;	190101601/191;
	190101601/277;	190102302/5;	190103601/42;
	190500901/86;	190100902/169	
v.+ unuz	190102901/57		
v.+ te	190102901/240		

vaHa: ‘vallahi’

v.	190500001/26;	190700001/40;	190700001/46;
	190700001/50;	190700001/6;	190103901/20;
	190103901/22;	190600703/2;	190104001/4;
	190501501/255;	190501501/98	
var 'var'			
v.	190102302/15;	190102904/23;	190103203/76
var 'var'			
v.	190100001/108;	190100001/11;	190100001/209;
	190100001/41;	190100001/78;	190100002/2;
	190100002/38;	190100002/41;	190100002/45;
	190100002/55;	190100002/73;	190100003/11;
	190100003/15;	190100003/17;	190100003/41;
	190100003/5;	190100005/6;	190100201/108;
	190100201/46;	190100201/55;	190201501/195;
	190201501/21;	190201501/24;	190201501/311;
	190201501/314;	190201501/319;	190201501/328;
	190201501/332;	190201501/341;	190201501/392;
	190201501/405;	190201501/73;	190201501/85;
	190201501/90;	190101701/53;	190202601/1;
	190202601/14;	190202601/2;	190202601/21;
	190202601/3;	190600001/14;	190600001/17;
	190600001/3;	190600002/2;	190600002/32;

190600002/94;	190700001/16;	190700001/2;
190100901/157;	190100901/159;	190100902/109;
190100902/154;	190100902/162;	190100902/3;
190100902/32;	190100902/7;	190100902/82;
190101001/42;	190101001/84;	190100101/159;
190100101/161;	190100101/20;	190100101/21;
190100101/31;	190101201/214;	190101201/240;
190101201/40;	190101201/5;	190101201/69;
190101201/93;	190100401/210;	190100401/220;
190100401/242;	190100401/247;	190100401/265;
190301401/20;	190301401/30;	190301401/33;
190301401/41;	190100401/112;	190100401/124;
190100401/192;	190100401/64;	190100401/83;
190100403/19;	190100403/20;	190100403/33;
190100404/17;	190101601/111;	190101601/13;
190101601/144;	190101601/203;	190101601/231;
190101601/234;	190101601/274;	190101601/301;
190101601/302;	190101601/303;	190101601/319;
190101601/338;	190101601/363;	190101601/373;
190101601/378;	190101601/397;	190101601/46;
190101602/63;	190101801/34;	190101801/7;
190101802/113;	190101802/51;	190101802/68;

190101803/29;	190101803/54;	190101901/193;
190101901/199;	190101901/206;	190101901/209;
190101901/210;	190101901/218;	190101901/220;
190101901/225;	190101901/231;	190101901/257;
190101901/278;	190101901/312;	190101901/356;
190102001/125;	190102001/86;	190102001/88;
190102001/89;	190200001/28;	190202501/9;
190201601/154;	190102201/24;	190102301/18;
190102301/23;	190102301/3;	190102301/70;
190102501/49;	190102601/95;	190102601/99;
190102701/67;	190102701/97;	190102801/63;
190102801/80;	190102905/222;	190200901/17;
190200901/25;	190200901/4;	190102901/139;
190102901/85;	190102901/220;	190102901/249;
190102901/256;	190102901/269;	190102901/398;
190102903/33;	190102903/47;	190102905/104;
190102905/112;	190102905/197;	190300901/12;
190300901/155;	190300901/160;	190300901/219;
190300901/231;	190300901/25;	190300901/26;
190300901/33;	190300901/53;	190300901/74;
190300201/15;	190300201/4;	190300201/64;
190300201/71;	190300201/78;	190103201/28;

190103201/34;	190103201/35;	190103202/80;
190103203/16;	190103203/37;	190103203/65;
190103206/9;	190103401/11;	190103401/12;
190103401/15;	190103401/16;	190103401/18;
190103401/41;	190103401/43;	190103401/44;
190103401/47;	190103401/48;	190103401/55;
190103401/6;	190103401/62;	190103401/64;
190300501/17;	190300501/25;	190103701/39;
190103702/106;	190103702/16;	190103702/39;
190103702/56;	190103702/93;	190103703/3;
190103703/4;	190103703/71;	190501501/177;
190201503/43;	190601601/65;	190601601/7;
190601601/8;	190600301/1;	190600601/50;
190600701/113;	190600701/32;	190500901/11;
190500901/123;	190500901/15;	190500901/154;
190500901/157;	190500901/215;	190500901/52;
190500901/90;	190103801/23;	190103801/304;
190101901/169;	190101901/79;	190101901/80;
190100001/108;	190100003/37;	190100003/7;
190100201/114;	190201501/406;	190201501/425;
190202601/21;	190600001/16;	190600001/59;
190600001/69;	190100101/173;	190100101/62;

	190301401/33;	190100401/110;	190101901/80
	190100401/113;	190100401/13;	190101601/395;
	190101601/60;	190101801/133;	190101801/34;
	190101802/68;	190101901/197;	190101901/199;
	190101901/209;	190102001/85;	190102601/98;
	190102901/249;	190102901/256;	190102901/269;
	190102905/192;	190102905/202;	190300901/55;
	190300201/24;	190300201/78;	190103201/34;
	190103203/46;	190103203/65;	190103207/24;
	190103401/21;	190300501/17;	190300501/5;
	190103701/35;	190103702/106;	190103703/69;
	190201503/44;	190601601/8;	190500901/11;
	190500901/88;	190102901/265;	190102903/1;
	190100402/56;	190103801/23;	190103801/7;
	190103801/8;	190100402/24;	190100402/32;
	190100402/35;	190100402/43;	190100402/49;
	190100402/54;	190100402/55;	190100402/62;
	190101901/169;	190101901/171;	190101901/31;
v.+du	190101701/72;	190600001/72;	190600001/9;
	190102901/274;	190102901/302;	190102905/1;
	190103203/35;	190103703/52;	190600701/26
v.+muuf	190101601/137;	190300901/29;	190103203/7

v.+sa 190102901/373

v.+uumu 190100006/44

var- ‘varmak, gitmek’ ‘varmak’

v.-dʒa: 190100901/245

v.-e:ru 190101802/22; 190101803/105; 190101803/95

v.-e:z 190102001/50; 190102301/59

v.-uɖuk 190101603/32

v.-um 190103703/5

v.-uɖʒa 190101601/161

v.-up 190102001/97

v.-uʒ 190102201/27

varut- ‘varılmak’

v.-məzdu 190101901/23

varel ‘varıl’

v.+lɛ:lɛ 190101201/155

vareno Bulg. **варено** ‘haşlanmış, haşlanarak pişirilmiş’

v. 190300901/241

varluktu ‘varlıklı’

v. 190102302/28

varna Bulg. **Варна** ‘Varna, Kuzeydoğu Bulgaristan’da şehir adı’

v. 190600002/20; 190100902/61; 190500901/213

v.+ja 190100902/24; 190600702/32; 190100902/27

varnenskə Bulg. **Варненско** ‘Varna bölgesi’

v. 190700001/23

v.+da 190700001/21

vasijet Ar. **وصية** **vasiyyet** ‘vasiyet’

v. 190102901/66

vε:mε ‘verme’

v.+mε 190102201/15

v.+mε: 190100101/53

vε:- ‘vermek’

v. 190100001/111; 190201501/412; 190700001/59;

190100902/173; 190201601/13; 190102701/17;

190103202/21; 190600801/3; 190103601/46

v.-dʒεc 190101801/98

v.-di 190100001/71; 190100201/126; 190201501/38;

190100101/57; 190102301/6

v.-dictən 190100102/7

v.-dilε: 190201501/45; 1190102901/159; 190600701/3;

190201501/35

v.-dilεr 190100401/275; 190601601/87; 190601601/87

v.-dim 190601601/61; 190500901/25

v.-mε:dilε: 190100401/275

v.-mε:lε: 190100001/26

v.-mɛ:lɛ:	190101601/379;	190101601/380	
v.-mɛ:ri	190500901/134		
v.-mɛ:ʒ	190500901/26		
v.-mɛ:ʒ	190201503/48		
v.-mɛdʒec	190500901/144		
v.-mɛdʒem	190202501/10		
v.-mɛdɛn	190100102/16		
v.-mɛm	190700001/71;	190201601/125;	190103202/30;
	190103202/31		
v.-mɛmif	190101601/42;	190101601/48	
v.-mɛmif	190101601/50;	190101802/5	
v.-mɛsin	190500901/129		
v.-mɛssɛ	190201501/25		
v.-mɛssɛn	190202501/4;	190300501/20;	190300501/21
v.-mɛzlɛ:di	190600001/58		
v.-mif	190700001/61;	190700001/67;	190101803/40;
	190101803/45;	190101803/70;	190101803/71
v.-miflɛ:	190600702/19		
v.-mifti	190102001/7		
v.-sɛ	190100401/276		
v.-sɛn	190101803/35;	190101803/49	
v.-sin	190100004/21;	190201601/67;	190102901/145;

	190500901/133;	190102001/93	
v.-sinne:	190100102/6		
v.-dic	190101801/169		
verme ‘verme’			
verme:	190100001/168		
ver- ‘vermek’			
v.	190100001/112;	190201501/429;	190301401/54
v.-ε:	190100001/186		
v.-ε:m	190201501/352		
v.-i:	190500901/127		
v.-i.dic	190100201/121		
v.-jεm	190700001/60		
v.-medile:	190600001/35;	190600001/36	
v.-mezmiſ	190100402/16		
v.-sinne:	190600701/16		
v.-ȝec	190600002/42;	190500901/144;	190500901/146
v.-ȝeclε:	190103702/74		
v.-ȝεm	190201501/437		
v.-ȝεn	190100102/15		
v.-ȝεn	190100102/15		
v.-εbilsεm	190102001/114		
ver- ‘vermek’			

v.-mæzdilæ: 190600701/97

v.-dʒem 190103901/22

v.-di 190100401/246

ve:r- ‘vermek’

v.-ʒem 190101001/147

və:rʃets Bulg. **Вършец** ‘Vırşets, Kuzeybatı Bulgaristan’da şehir adı’

v.+ε 190201501/254

və:rʃε Bulg. **Верче** ‘Verçe, kişi adı’

v. 190100001/209

vejeka Bulg. **Вик** ‘Su Tedariki ve Kanalizasyon İşletmesi’, ‘*Vodosnabdyavane i Kanalizatsiya*’nın, *BuK*’in kısaltılmış biçimi’

v.+da 190100403/31

venes Bulg. **Венец** ‘Venets, Şumen bölgesinde köy adı’

v.+tε 190501501/214

venets Bulg. **Венец** ‘Venets, Şumen bölgesinde köy adı’

v. 190500901/202

vərbi:sa Bulg. **Върбица** ‘Vırbitsa, Kuzeydoğu Bulgaristan’da şehir adı’

v.+da 190201501/341

veridʒi ‘veren, verici’

v. 190201701/7

verimni ‘verimli’

v.+dir 190500901/205

ver- ‘vermek’

v.-dʒec	190100001/73;	190201701/24;	190100401/225
v.-e:	190101803/17;	190101901/299	
v.-ε:	190102903/31		
v.-e:lε:	190102501/56;	190201501/256;	190102501/57;
	190103205/30		
v.-e:lεr	190500901/125		
v.-ε:m	190101201/217		
v.-e:mifim	190500001/46		
v.-e:miflε:	190600701/25		
v.-e:n	190101901/299		
v.-ε:niz	190600701/10		
v.-ε:z	190500901/23		
v.-e:z	190500901/24		
v.-e:z	190600003/26		
v.-εdʒem	190102501/25		
v.-εjim	190201501/44		
v.-em	190103801/124		
v.-εm	190100001/95		
v.-εn	190700001/69		
v.-εn	190103702/88		
v.-εʒec	190101701/57		

v.-i:	190102701/57		
v.-i:ce	190201501/380		
v.-i:di	190103801/126;	190100201/110;	190103702/88
v.-i:le:	190103702/82		
v.-i:le:di	190102701/55		
v.-ileɾ	190100401/171;	190100101/70	
v.-i:mif	190100201/111;	190101803/38	
v.-i:miflɛ:	190201501/434		
v.-i:sin	190100201/4;	190100201/5;	190102601/89;
	190102601/90		
v.-im	190100901/322;	190101803/36;	190101802/11
v.-imiɟɾ	190201501/433		
v.-ip	190600001/70		
v.-ir	190100006/47;	190103203/41	
v.-irim	190101803/50		
v.-isɛn	190500901/227		
v.-isin	190102601/88;	190103202/57;	190103703/13
v.-ĩsin	190100102/15		
v.-ʒɛ:dic	190101601/91		
v.-ʒec	190102701/59		
v.-ʒecɫɛ:	190100401/226		
v.-ʒɛm	190100001/107		

veril- ‘verilmek’

v.-i:li: 190100101/69

v.-ile: 190600703/26

v.-ilε:di 190103801/176; 190100101/121; 190100101/70;
190102501/53; 190102701/54

v.-ili: 190100201/125; 190100201/75; 190600703/18

v.-ili:di 190102701/56

v.-mezdi 190100101/69

vero:vitsa Bulg. **Веровица** ‘Verovitsa, Burgaz bölgesinde köy adı’

v. 190500901/73

vərǰεts Bulg. **Вършец** ‘Vırşets, Kuzeybatı Bulgaristan’da şehir adı’

v. 190201501/253

vərtolet ‘helikopter’

v. 190201501/447

v.+ε 190201501/451; 190201501/450

vesika Ar. **فيقه وئ** **vesi:ka** ‘vesika, belge’

v.+laru 190600001/56

vesnic Bulg. **вестник** ‘gazete’

v. 190101601/8

v.+ i:n 190101701/19; 190202501/12

vurtaş Bulg. **власт** ‘hükümet’

v. 190100902/182

vutrefen Bulg. **вътрешен** ‘dâhiliye’

v.+nɛɾɛ 190103701/18

vuzkrufa Bulg. **възкруша** ‘üvez ağacı’

v. 190101601/375

vuzlu ‘hızlı, sert, ağır’

v. 190500001/67

vidał Bulg. **одеяло** ‘battaniye’

v. 190100201/126

viła ‘villa’

v.+su 190600001/53

vinprom Bulg. **ВИНПРОМ** ‘Şarap Üreticiliği Sanayisi, ‘Vinoproizvodstvo’nun kısaltılmış biçimi’

v. 190101601/121

v.+da 190201501/177; 190201501/77

vir- ‘vermek’

v.-dʒɛn 190100102/15

visfo Bulg. **висшо** ‘yüksek öğrenim’

v.+ja 190101603/29

vłak Bulg. **влак** ‘tren’

v. 190201501/256

vodno stopanstvo Bulg. **Водно Стопанство** ‘Su İşletmesi’

v.s.+da 190100404/14

voenno Bulg. **военно** ‘askerî, askerîyeye ait’

v. 190601601/68; 190601601/69

votstroj Bulg. **Водстрой** ‘Su İnşatçılığı’, *Водстрой*, ‘Vodno stroitelstvo’nun kısaltılmış biçimi’

v. 190102901/191

v.+da 190102901/190

v.+un 190102901/191

vrubtje Bulg. **връбче** ‘serçe’

v.+je 190700001/48

vu: (**ur-** EUTS 266) ‘vurmak’

v.-du 190100902/180

v.-dum 190100902/146

vydzu:t ‘vücut’

v.+u 190500901/161

v.+laruna 190102904/15

j

ja ‘ya’

j.	190100001/115;	190100001/121;	190100001/209;
	190100001/24;	190100001/43;	190100001/66;
	190100001/99;	190100002/37;	190100002/50;
	190100002/72;	190100003/19;	190101701/63;

190600001/12;	190600001/61;	190600002/47;
190600002/60;	190100901/115;	190100901/126;
190100901/154;	190100901/164;	190100901/171;
190100901/172;	190100901/19;	190100901/219;
190100901/246;	190100901/265;	190100901/317;
190100901/73;	190100902/139;	190100902/194;
190101201/163;	190101201/19;	190101201/221;
190101201/228;	190101201/24;	190101201/264;
190103801/30;	190301401/26;	190301401/44;
190100401/108;	190100401/189;	190100401/67;
190100402/22;	190101602/40;	190101603/50;
190101603/7;	190101801/119;	190101801/172;
190101801/69;	190101801/96;	190101802/81;
190101803/1;	190101803/100;	190101901/15;
190101901/266;	190101901/290;	190101901/39;
190101901/45;	190101901/49;	190101901/6;
190201601/79;	190102201/41;	190102601/13;
190102601/44;	190102601/5;	190102801/35;
190102905/229;	190102901/139;	190102901/146;
190102901/202;	190102903/38;	190102905/123;
190102905/185;	190102905/197;	190102905/57;
190300901/53;	190300901/67;	190301601/6;

190301601/7;	190103201/31;	190103203/42;
190103205/30;	190103601/41;	190103701/14;
190103702/35;	190103702/62;	190103703/26;
190103703/28;	190103703/55;	190103703/66;
190103703/67;	190501501/171;	190501501/234;
190501501/257;	190501501/301;	190201503/21;
190601601/21;	190600301/25;	190600301/26;
190600702/30;	190600801/20;	190100002/66;
190103801/129;	190103801/136;	190100401/263;
190100401/149;	190100401/194;	190100401/67;
190102201/41;	190102801/26;	190300901/128;
190300901/219		

ja: ‘ya’

j.

190100001/108;	190100001/141;	190100001/3;
190100001/41;	190100001/67;	190100002/2;
190100002/65;	190100003/12;	190100003/58;
190100201/48;	190201501/146;	190201501/150;
190201501/355;	190201501/357;	190101701/11;
190101701/3;	190101701/4;	190101701/67;
190101701/70;	190101701/8;	190500001/36;
190600001/1;	190600002/29;	190600002/71;
190100901/109;	190100901/127;	190100901/131;

190100901/182;	190100901/208;	190100901/69;
190100901/74;	190100902/16;	190100902/175;
190100902/193;	190100902/202;	190100902/3;
190100902/50;	190100902/89;	190100902/98;
190103101/34;	190103101/44;	190103101/45;
190103101/56;	190100101/151;	190100101/177;
190100101/88;	190101201/100;	190101201/107;
190101201/11;	190101201/159;	190101201/195;
190101201/22;	190101201/260;	190101201/29;
190101201/65;	190101201/79;	190101301/16;
190101301/30;	190101301/36;	190103801/114;
190103801/129;	190103801/150;	190103801/193;
190103801/195;	190103801/20;	190103801/210;
190103801/219;	190103801/23;	190103801/240;
190103801/287;	190103801/35;	190103801/36;
190103801/38;	190103801/39;	190103801/54;
190103801/98;	190103801/99;	190100401/204;
190100401/245;	190301401/28;	190100401/102;
190100401/119;	190100401/151;	190100401/186;
190100401/89;	190100402/33;	190100402/5;
190100402/50;	190100403/26;	190100403/8;
190100404/33;	190101601/199;	190101601/300;

190101601/341;	190101601/349;	190101601/355;
190101601/367;	190101601/70;	190101601/76;
190101601/87;	190101602/11;	190101602/44;
190101602/84;	190101602/99;	190101603/17;
190101603/5;	190201701/35;	190201701/61;
190201701/64;	190201701/9;	190101801/18;
190101801/19;	190101801/21;	190101801/48;
190101801/74;	190101801/92;	190101801/97;
190101802/47;	190101802/82;	190101901/100;
190101901/11;	190101901/121;	190101901/125;
190101901/19;	190101901/250;	190101901/277;
190101901/56;	190101901/58;	190102201/27;
190102201/51;	190102301/25;	190102301/44;
190102301/7;	190102302/6;	190102401/6;
190102401/7;	190102601/46;	190102601/58;
190102601/9;	190102601/91;	190102701/112;
190102801/15;	190102801/46;	190102901/171;
190102901/89;	190102901/306;	190102901/314;
190300901/109;	190300901/110;	190300901/139;
190300901/140;	190300901/153;	190300901/195;
190300901/210;	190300901/8;	190300901/85;
190300201/2;	190300201/40;	190300201/65;

190300201/72;	190103201/80;	190103202/18;
190103202/55;	190103202/9;	190103203/54;
190103203/56;	190103203/63;	190103203/66;
190103204/13;	190103204/16;	190103206/32;
190103207/1;	190300501/16;	190103701/120;
190103701/55;	190103701/62;	190103701/66;
190103701/99;	190103702/102;	190103702/11;
190103702/82;	190103702/83;	190103703/3;
190103703/42;	190103703/67;	190103703/68;
190103703/72;	190103703/73;	190501501/10;
190501501/20;	190501501/205;	190501501/206;
190501501/214;	190501501/219;	190501501/23;
190501501/46;	190501501/74;	190501501/77;
190601601/1;	190601601/17;	190600301/1;
190600301/21;	190600301/24;	190600601/30;
190600601/51;	190600701/100;	190600701/72;
190600701/73;	190600703/17;	190600801/10;
190500901/123;	190500901/59;	190100001/185;
190100001/76;	190201501/220;	190201501/328;
190201501/38;	190202601/13;	190500001/20;
190500001/44;	190600002/71;	190600002/89;
190600003/25;	190100901/139;	190100901/197;

190100901/282;	190100901/339;	190100901/54;
190103101/29;	190101301/31;	190100401/199;
190100404/41;	190101802/120;	190101901/321;
190102301/68;	190102302/63;	190102302/81;
190102601/63;	190102701/100;	190102901/309;
190102901/384;	190102903/45;	190102904/26;
190102905/175;	190102905/51;	190103201/84;
190103601/12;	190501501/294;	190501501/77;
190102905/207		

ja: ‘yağ, sıvı, katı yağ’

j.+la	190100101/104;	190103801/40;	190103206/24
j.+da	190501501/130		
j.+dan	190103703/35		
j.+duu	190201501/96		
j.+ja	190201501/120;	190201501/121	
j.+ji	190100902/118;	190100902/125;	190100101/152
j.+jinuu	190100902/151		
j.+juu	190100201/70;	190100902/117;	190103101/47;
	190102905/149;	190102905/151	190103701/111;
	190103703/36;	190501501/167;	190501501/170;
	190501501/171;	190501501/177;	190501501/188;
	190501501/205;	190501501/209;	190501501/76;

	190100902/149		
j.+juunu	190501501/178;	190501501/180;	190501501/182;
	190501501/185;	190501501/198;	190100102/70
j.+juunnan	190501501/172;	190501501/174	
j.+ta:	190201503/37		
j.+tan	190103205/1		
j.+tarundan	190102801/17		
j.+suu	190100001/158;	190100001/159;	190300901/111;
	190103701/82;	190103701/84	
j.+suunu	190102905/148;	190102905/150;	190103701/82;
	190103701/85;	190300901/108;	190300901/246;
	190103701/82		
j.+suuz	190501501/193		
ja:- ‘yağmak’			
j.-duu	190100201/17;	190100902/62;	190101601/226;
	190102302/49;	190102302/50;	190500901/92;
	190100102/62		
j.-je:	190101602/40		
j.-sa	190101602/40		
j.-r	190101601/370		
ja:duum ‘yardım’			
j.	190700001/29;	190700001/30;	190500901/119;

j.a	190101201/171;	190102901/150	
j.+da:juum	190101701/59		
ja:duumdzuu ‘yardımcı’			
j.	190103202/14;	190500901/120	
ja:j ‘yay’			
j.	190101901/332;	190101901/329	
j.+uun	190101901/334		
jakuun (yakın DLT 454) ‘yakın’			
j.	190101801/143		
ja:ta- ‘yağlamak’			
j.-a:jan	190103204/15		
j.-a:jem	190300901/83		
j.-a:jez	190300901/154		
j.-a:n	190300901/147		
j.-a:suun	190500001/38		
j.-duktan	190500001/39		
j.-juwp	190300901/138		
ja:lu ‘yağlı’			
j.	190100006/28;	190100006/31;	190100006/34;
	190100001/174;	190101701/25;	190101701/31;
	190100401/213;	190101603/68;	190103001/4;
	190103203/32;	190103701/52;	190501501/183;

190103203/26

j.+dur 190500901/209

ja:tuamete: ‘Yağlıahmetler, sülale adı’

j. 190102001/103

ja:tuuk ‘yağlık, peşkir’

j. 190100201/45

ja:tuuk ‘Yağlılık, sülale adı, lakap’

j. 190100201/22; 190100201/21

ja:muu: (yagmur ED 903b) ‘yağmur’

j.+ta: 190101601/226; 190500901/92

ja:muu (yagmur ED 903b) ‘yağmur’

j. 190100901/311; 190101602/26; 190101602/28;
190101602/40; 190102905/216

j.+ ta: 190600002/96

ja:ni ‘yahni’

j. 190100201/32; 190700001/62

ja:nuu ‘yahni’

j. 190201701/49; 190103204/3

ja:rdum ‘yardım’

j.+ma 190300901/27; 190300901/28

ja:rdumdzu ‘yardımcı’

j.+m 190501501/17

ja:reppim ‘yâ Rabbi, ey Rabbim’

j.+im 190600801/4

ja:rmaṭuk ‘yarmalık’

j. 190102905/79

ja:ruun (ya:rın TT 175) ‘yarın’

j. 190103801/230; 190201503/43; 190102905/245
190103701/12

ja:sin ‘Kur’an-ı Kerim’in Yasin Suresi’

j. 190103201/75

ja:ṭuḳ ‘yağışlık’

j. 190101601/228

ja:z ‘yaz, mevsim’

j. 190101601/136; 190501501/258; 190500901/166

j.+ dan 190100102/59

j.+ u 190103201/22

j.+ un 190101801/80; 190101802/72; 190100003/7;

190100102/43; 190100102/40

jaba ‘yaba, harman savurmakta kullanılan, çatal biçiminde, tahtadan tarım aracı’

j. 190102801/74; 190102905/259; 190102905/260

j.+ṭa 190102801/73; 190102905/268

j.+ṭa:ṭa 190102801/64

jaban ‘yabani’

j.	190100002/47;	190600002/105;	190101802/60;
	190102001/72;	190102001/92;	190103203/40;
	190103203/41;	190500901/58	

jabandʒu ‘yabancı’

j.	190102301/58;	190102302/34
----	---------------	--------------

jabandʒuɬuk ‘yabancılık’

j.	190103901/6
----	-------------

jabanu ‘yabani’

j.	190101901/210;	190102901/252;	190102901/276;
	190102901/283;	190102901/284;	190102901/293;
	190102903/2;	190103703/73;	190102901/279

jahni ‘yahni’

j.	190102401/9;	190102501/9
----	--------------	-------------

jahnui ‘yahni’

j.	190100101/98;	190100101/99
----	---------------	--------------

jak- (**yak-** ED 896b) ‘yakmak’

j.-e:la:	190201501/297
----------	---------------

j.-e:ɬar	190103701/3
----------	-------------

j.-e:m	190103801/20
--------	--------------

j.-e:ʒ	190200001/18
--------	--------------

j.-ɛ:ʒ	190100401/219
--------	---------------

j.-a:	190100401/102
-------	---------------

j.-a:du	190103801/261		
j.-a:duuk	190102201/45		
j.-a:ta:	190100901/156;	190103801/237	
j.-adjectar	190103701/4		
j.-ana	190600002/71		
j.-ar	190103801/98;	190100201/85	
j.-aruum	190103101/57		
j.-aruuz	190103201/36;	190100101/123;	190100401/62
j.-ma:	190100002/58		
j.-ma:je:	190101901/204		
j.-madandzana	190103201/65		
j.-majan	190101901/204		
j.-mak	190100101/119		
j.-mazduuk	190102201/44;	190102201/8	
j.-u:ldu	190103702/24		
j.-u:te:	190100201/84		
j.-u:ma:je:	190102201/5		
j.-u:məz	190102201/1		
j.-u:məzdu	190102201/4		
j.-u:tuje	190102201/3		
j.-mu:ftar	190102901/88		
j.-tfecta:	190500001/49		

j.-ti:səjdu 190501501/196

j.-tu 190103203/39

j.tuuktan 190103801/238

j.-uɤeri: 190102901/399

j.-uɤeriler 190101601/408

jaka ‘yaka’

j.+suuna 190600002/25

j.+da 190103401/7; 190103401/9; 190103801/249

j.+dan 190103401/4

jakala- ‘yakalamak’

j.-du 190100401/23

j.-muɤtar 190102901/155

jaklaf- ‘yaklaşmak’

j.-muɤ 190101803/32

jakuun (yakın DLT 454) ‘yakın’

j.	190100002/12;	190100002/34;	190100003/11;
	190201501/351;	190201501/428;	190202601/15;
	190100901/147;	190100901/165;	190100102/40;
	190103801/188;	190100401/127;	190102001/44;
	190102001/66;	190102201/50;	190102201/51;
	190102501/25;	190102601/36;	190102901/137;
	190102905/127;	190103201/13;	190103207/36;

190501501/3

j.+da 190101201/65

j.+dʒadʒuk 190100902/121; 190103201/3; 190100401/247;

190101801/16; 190201501/171

j.+du 190100401/217

j.+dur 190102601/74; 190601601/78

j.+u 190101201/255

j.+nuqlaru 190102905/6

jakuf- ‘yakışmak’

j.-muʃ 190103401/66

jakup ‘Yakup, kişi adı’

j. 190600002/111

jaʃabut- ‘cilalamak, parlatmak’

j.-de: 190102801/52

j.-de: 190102905/232

j.-de:ru 190101802/100

jaʃabuuk ‘güzel, parlak, ışıldak, düzgün’

j. 190101802/101; 190501501/272; 190102901/277

jaʃun (yalgan ED 926b) ‘yalan’

j. 190100401/20; 190101801/126; 190500901/28

j.+un 190600801/27

jaʃaza ‘yalaza, alev’

j. 190102901/114; 190102901/119; 190201503/8;
190102901/118

jaḥva ‘Yalova’

j.+da 190103203/46

jaḥumṣ:ḥarui ‘Yalımoğulları, sülale adı, lakap’

j. 190101601/148

jaḥun ‘yalın, ince ve tek katlı’

j. 190101802/55; 190101802/57

jaṭ ‘yan’

j.+ unda 190102401/40

jaḥuuz ‘yalnız’

j. 190100902/9; 190101803/25; 190100101/175;
190100402/54; 190101602/87

j.+ṭṣa 190102701/100

j.+ṭṣa 190100003/50; 190100003/4; 190101603/28

j.+ṭṣanaajum 190100101/109

jaṭpak ‘yalpak, dalkavuk’

j. 190101802/32

jaḥva:- ‘yalvarmak’

j.-du 190102301/11; 190601601/81

jaḥvar- ‘yalvarmak’

j. 190102901/173

jaḥvə ‘Yalova’

j.+da 190102001/58

jan- (yan- ED 942a) ‘yanmak’

j.-ar 190501501/196

j.-duktan 190102901/45

j.-e:ru 190101801/116

j.-ijε: 190102901/118

j.-u:je: 190102901/93

j.-u:je: 190201501/297

j.-mazdu 190100902/54

j.-muʃ 190102901/89; 190103702/43

jan 1. ‘yan, yan taraf’; 2. ‘göre’

j. 190102701/101; 190100201/96; 190100202/13;
190600002/98

j.+a 190200001/20

j.+una 190102301/59; 190201601/15; 190100004/5;
190103801/299; 190101602/84; 190201601/71;
190102301/58; 190501501/229; 190103702/44;
190201501/439; 190100901/74; 190101901/23;
190101901/287; 190102701/98; 190102901/182;
190102905/76; 190300901/114; 190103202/14;
190500901/80; 190100901/334; 190100901/72;

	190103703/62		
j.-unda	190600001/38;	190201501/273;	190201501/367;
	190201501/427;	190201501/6;	190600001/42;
	190100102/38;	190100402/25;	190102001/125;
	190102001/60;	190102701/24;	190101601/207;
	190101601/231;	190101901/311;	190102701/23;
	190100102/32;	190101801/50;	190101803/92;
	190102001/82;	190101901/311	
j.+da	190201501/52;	190100101/19;	190102001/101;
	190102701/86;	190201501/9	
j.+undasa	190201501/367		
j.+dʒa:zuuna	190102701/113		
j.+dʒa:zuunda	190600001/37;	190102901/60	
j.+dakuu	190100901/324		
j.+dan	190101901/314;	190201503/35;	
janũndan	190102801/103		
j.+dʒukta:nuu	190101001/87		
j.+dʒukta	190101001/37		
j.+u	190101001/135;	190101001/28;	190101001/29;
	190101001/30;	190101001/56;	190102001/108;
	190601601/13;	190101001/61;	190600001/45;
	190100901/324;		

j.+umda	190100001/68;	190201501/397;	190100101/17;
	190100101/174;	190600702/44	
j.+umuzda	190100003/21;	190102001/102;	190103401/55
j.+unuu	190103701/100		
j.+na	190100002/30;	190101801/133;	190101901/314
j.+na:nuu	190101001/114		
j.+naruna	190100102/36		
j.+narunuu	190101001/87		

janak ‘yanak’

j.+dzuqlaruu 190103701/38

januu bafuu 1. ‘yakın’; 2. ‘çeşit, tür’; 3. ‘karşı, etraf’

j.b.	190103702/43;	190700001/53;	190102904/38;
	190100401/160;	190103702/39;	190103702/90;
j.b.+na	190103205/22;		
j.b.+nda	190202601/9;	190100401/220;	
j.b.+ndan	190500901/123;		

jani ‘yani’

j. 190101601/17

jankuu ‘işte o, ordaki’

j. 190101601/87

januu kada ‘Yanıkada, Burgaz bölgesinde yer adı’

j. 190100901/80; 190102901/217

januult- ‘yanıltmak’

j.- aɟtar 190101801/140

jannuɟtuuk ‘yanlışlık’

j. 190601601/21; 190601601/26

jannuus (yalɟus ED 930b) ‘yalnız’

j. 190103202/50; 190500901/118; 190103202/26

j.+ɟa 190300201/57; 190103202/13

j.+ɟajum 190201501/174

janpeɟ ‘yanı başı, yan tarafı’

j.+imizde 190100003/24

januɑ:ri Bulg. **януари** ‘yılın birinci ayı, Ocak’

j. 190101201/193; 190101601/187

jaɟ- (yap- ED 870b) ‘yapmak’

j. 190201501/107; 190103801/257; 190101801/10;
190101801/135; 190100901/166; 190100901/344;
190101001/85; 190103202/54

j.-i:lɛ: 190103202/18

j.-ɑ:duum 190300901/217

j.-ɑ: 190100401/141; 190100401/181; 190103001/4;
190103801/61; 190103801/65; 190100401/212

j.-ɑ:du 190100001/187; 190101701/30; 190100901/262;
190100101/60; 190103801/284; 190103801/308;

	190103801/312;	190103801/40;	190103801/66;
	190103801/76;	190103801/78;	190103801/84;
	190101601/250;	190101803/56;	190102302/52;
	190102901/311;	190102901/312;	190102903/22;
	190102905/152;	190102905/153;	190103001/7;
	190300901/201;	190300901/202;	190300901/205;
	190103702/97;	190103801/2;	190103701/19;
	190103703/41		
j.-a:dwk	190100001/182;	190101001/33;	190101001/69;
	190101001/75;	190100101/88;	190100101/89;
	190100101/98;	190100102/48;	190101201/129;
	190103801/24;	190100401/154;	190100401/79;
	190101901/100;	190101901/268;	190101901/300;
	190101901/319;	190101901/340;	190101901/51;
	190101901/56;	190102901/331;	190102901/338;
	190102905/8;	190103701/8;	190103701/9;
	190103703/33;	190103703/35;	190501501/223;
	190501501/235;	190501501/269;	190101001/70;
	190103801/55;	190101901/330;	190103701/9
j.-a:dwkła:	190501501/256		
j.-a:dwunwz	190102903/23		
j.-a:jęz	190201501/109		

j.-a:ka	190101601/347;	190500901/178	
j.-a:kan	190101601/288		
j.-a:ta:	190501501/162		
j.-a:ta:	190103801/310;	190100403/16;	190101601/392;
	190101601/395;	190101601/405;	190101901/274;
	190102901/222;	190102905/141;	190103202/58;
	190501501/172;	190501501/189;	190501501/282;
	190501501/283;	190501501/287;	190501501/291;
	190501501/295;	190103202/59;	190103801/229
j.-a:ta:du	190101601/396;	190101803/64;	190102905/64;
	190100001/113;	190201501/201;	190103801/149;
	190103801/155;	190103801/160;	190103801/320;
	190103801/73;	190102801/39;	190102901/242;
	190102901/243;	190102901/245;	190103702/30;
	190501501/174;	190103801/280;	190102905/42;
	190102905/78;	190501501/217;	190501501/252
j.-a:ta:muɸ	90100701/44;	190101601/126;	190102001/63;
	190102901/282		
j.-a:tar	190100403/15;	190101601/397;	190101601/399;
	190102601/94;	190102905/210;	190102801/38
j.-a:muɸ	190101601/110;	190101601/114	
j.-a:r	190100401/212		

j.-a:rduk	190101201/135		
j.-a:sa	190101601/410		
j.-a:san	190100001/164;	190100001/174;	190600703/2;
	190101701/13		
j.-a:sun	190102601/50;	190103101/32;	190101001/11;
	190101001/12;	190101001/121;	190101001/16;
	190101001/19;	190101001/20;	190101001/93;
	190101001/94;	190100101/102;	190100101/103;
	190100101/96;	190100401/161;	190100401/163;
	190100401/164;	190100401/50;	190100401/53;
	190101601/240;	190102501/12;	190102501/9;
	190102601/52;	190102901/320;	190102901/321;
	190102901/322;	190102905/256;	190102905/121;
	190300901/165;	190300901/166;	190103701/41;
	190501501/201;	190501501/45;	190501501/58;
	190501501/144;	190101001/12	
j.-adʒa:sa	190102601/32		
j.-adʒa:san	190501501/27		
j.-adʒæc	190301601/17		
j.-adʒak	190100401/211;	190100401/225;	190102301/75
j.-adʒam	190201501/236		
j.-adʒan	190100403/23		

j.-adʒaz	190101901/147		
j.-ajem	190102001/53		
j.-ajɛm	190101901/348;	190102901/108	
j.-ajim	190100902/197		
j.-aɫa:du	190102701/53		
j.-aɫum	190600002/98;	190100401/14;	190100401/81;
	190101901/39;	190101901/49;	190102901/59;
	190102901/141		
j.-ama:ɟak	190100402/42		
j.-ama:jɛ:	190100901/182		
j.-ama:jɪn	190102903/21		
j.-ama:jũm	190103204/24		
j.-amaduk	190103203/39		
j.-amamɯʃar	190102901/73		
j.-amasun	190201601/12		
j.-amazdu	190601601/37		
j.-amə:jɛ:	190102905/72		
j.-ame:z	190500901/22		
j.-ar	190103801/241;	190103801/59;	190103801/79;
	190103801/88;	190103801/99;	190100401/209;
	190301401/70;	190301401/71;	190301401/72;
	190100401/146;	190100401/185;	190101901/264;

	190102501/43;	190102601/62;	190500901/205
j.-arum	190500001/25;	190103101/36;	190101001/104;
	190100101/108;	190201601/13;	190102501/11;
	190102905/89;	190300901/215;	190103701/74;
	190501501/127;	190501501/298;	190501501/128
j.-aruz	190103801/207;	190103801/317;	190100003/40;
	190100101/179;	190100101/47;	190100101/178;
	190100101/88;	190100101/98;	09/182;
	190100201/25;	190100201/26;	190500001/29;
	190500001/30;	190101001/70;	190101001/77;
	190100101/146;	190100101/180;	190100401/15;
	190102401/8;	190102501/10;	190102901/326;
	190103201/77;	190103204/2;	190103205/4;
	190103206/22;	190103206/5;	190501501/126;
	190501501/186;	190501501/34;	190501501/39;
	190501501/47;	190501501/50;	190501501/51;
	190501501/126;	190600601/72;	190103101/30;
	190100101/134;	190100101/146;	190100401/84;
	190102401/10;	190102401/9;	190103206/5
j.-arsun	190100101/97		
j.-asun	190102901/283		
j.-azam	190102905/89		

j.-aʒa:saŋ	190102905/243		
j.-aʒak	190301601/4		
j.-apaʒam	190102302/56;	190102302/56	
j.-aʒɛc	190102901/309;	190102901/310	
ja.-e:	190100001/116;	190100003/5;	190100203/9;
	190201501/205;	190500001/26;	190100901/149;
	190100102/64;	190101201/19;	190103801/85;
	190100401/185;	190101601/33;	190101801/33;
	190101901/15;	190101901/20;	190102501/57;
	190200901/2;	190103702/37;	190600702/26;
	190600703/25;	190100003/5	
j.-ɛ:	190100901/45;	190103801/144	
j.-e.i	190103203/18		
j.-e:ja:	190101001/103		
j.-ɔ:ja:	190100203/14		
j.-e:jaɾ	190100101/99;	190100101/99	
j.-e:ta	190201501/394		
j.-ɛ:ta	190101601/221		
j.-e:ta:	190201501/178;	190201501/279;	190100401/123;
	190101602/101;	190102201/47;	190200901/37;
	190200901/38;	190300901/234	
j.-ɛ:ta:	190101601/220		

j.-e:ta:	190201601/42		
j.-e:tar	190102905/60		
j.-e:m	190100004/15;	190100006/31;	190500001/24;
	190101001/107;	190101001/63;	190100401/16;
	190101602/51;	190101901/102;	190300901/70;
	190300901/80;	190103701/48;	190102001/41
j.-e:m	190201501/126;	190300901/72;	190300901/86;
	190300201/38;	190300201/43;	190300201/5;
	190300201/5		
j.-e:mifiz	190600701/23		
j.-e:n	190101701/15;	190101901/101;	190300901/122;
	190101901/101		
j.-e:ri	190500901/36		
j.-e:riz	190501501/35		
j.-e:ruu	190501501/11		
j.-e:ruum	190103101/9;	190102401/26	
j.-e:ruuz	190500001/22;	190500001/23;	190100102/1;
	190501501/85		
j.-e:s	190103601/35;	190103601/36;	190103601/34
j.-e:sun	190500001/42;	190500001/6;	190500001/8;
	190101601/345		
j.-e:z	190100001/76;	190100102/3;	190100102/60;

	190300901/102;	190103201/70;	190300901/190;
	190100005/12;	190201501/347;	190201501/97;
	190101001/1;	190301401/69;	190100403/22;
	190100403/24;	190101901/155;	190101901/214;
	190101901/217;	190101901/235;	190101901/236;
	190101901/238;	190101901/349;	190101901/40;
	190101901/41;	190101901/50;	190101901/57;
	190101901/83;	190101901/85;	190200001/16;
	190102301/25;	190102801/51;	190300201/2;
	190300201/30;	190103701/46;	190600301/24;
	190101901/235;	190101901/238;	190101901/349;
	190102301/26;	190200901/42;	190300901/209;
	190103205/6;	190103701/45	
j.-ε:z	190300901/129;	190103201/67	
j.-ej	190301401/64		
j.-ele:	190100102/75		
j.-ɪ:m	190103206/12		
j.-ɪ:z	190103201/63;	190103201/61;	190103201/72;
	190103201/82;	190103206/17;	190103204/3
j.-i:suɒn	190101201/187;	190101201/257	
j.-i:z	190103801/58;	190103206/33;	190103206/41;
	190103201/56;	190103206/35	

j.-jæn	190300901/14		
j.-ijɛ:	190102905/223;	190102901/122	
j.-ijɛ:m	190300901/73		
j.-ijɛm	190300901/221;	190300901/222	
j.-ijɛn	190300901/213		
j.-u:jɛm	190201501/129		
j.-u:ka	190100401/66		
j.-ma:jɛ	190102903/14		
j.-ma:jɛ:	190100402/62;	190102901/100	
j.-ma:jɛm	190300901/217		
j.-ma:jɛʒ	190103201/71;	190103201/72;	190101802/39
j.-ma:jʉn	190101901/47		
j.-ma:jũʒ	190103205/25		
j.-ma:sʉn	190501501/144		
j.-maz	190300901/225		
j.-madan	190201501/58		
j.-maduk	190102905/144		
j.-maduʔa:	190102302/76		
j.-madum	190102701/83		
j.-majannar	190103201/73		
j.-majuz	190100401/79		
japmak	190100101/130;	190100102/61	

j.-tan	190100401/210		
j.-mam	190300901/216;	190501501/298	
j.-masuun	190101602/73		
j.-uɔɔam	190100101/105		
j.-mɛːjɬar	190100001/92		
j.-mɛːz	190100102/63		
j.-mɔzdu	190103702/101		
j.-mɔzduuk	190102905/131		
j.-mɔzɬaː	190101601/396		
j.-uɔjan	190103701/43;	190600301/26	
j.-uɔjɛː	190201501/458		
j.-uɔjɛːm	190201501/127;	190201501/152;	190102501/13
j.-uɔjɛn	190101901/363;	190300901/120	
j.-uɔjɛn	190100401/68		
j.-uɔka	190102301/13		
j.-uɬaːdu	190101901/273		
j.-muɔf	190101602/66;	190102001/105;	190102903/64
j.-muɔɬaː	190100901/86;	190101001/83;	190101601/411;
	190101601/53;	190101601/56	
j.-muɔɬaːdu	190102905/34		
j.-muɔɬar	190102901/193		
j.-muɔfsuun	190102903/51		

j.-muftu	190300901/142		
j.-muftuk	190102903/39		
j.-undʒasuna	190601601/50		
j.-uup	190100003/42;	190500001/10;	190100101/101;
	190100101/104;	190101801/137;	190501501/37
j.-uʒak	190101601/238		
j.-uʒam	190101601/89		
j.-uʒan	190102901/179		
j.-uʒec	190500901/173		
j.-sun	190102905/182;	190300901/205;	190700001/61;
	190100401/172		
j.-sunna:	190102903/14		
j.-ʃa:duunuz	190102701/32		
j.-ʃa:sejdun	190501501/275		
j.-ʃam	190600002/50;	190300901/67	
j.-ʃan	190100401/151;	190100401/148;	190100401/151
j.-ʃaz	190600701/51;	190201501/64;	190201501/94;
	190600001/34;	190101601/84	
j.-ʃec	190100402/32;	190100401/172	
j.-ʃecta:	190201501/383		
j.-ʃʒ	190100001/30		
j.-tuum	190101601/179		

j.-ti:jsak	190100003/46		
j.-tu	190100001/13;	190100002/22;	190100002/26;
	190201501/61;	190103801/70;	190101601/249;
	190101601/261;	190101601/263;	190101602/70;
	190101901/27;	190200901/52;	190103703/23;
	190601601/21;	190601601/77;	190100401/60
j.-tu:du	190100901/50;	190100901/52;	190100901/54
j.-tu:duuk	190201501/164		
j.-tu:dun	190102901/157;	190102901/158	
j.-tu:la:	190103703/57;	190101601/238	
j.-tu:muꞤ	190101901/103;	190103202/67;	190501501/123;
	190500001/5		
j.-tuuk	190100001/28;	190100002/9;	190100201/19;
	190201501/173;	190100901/63;	190100401/248;
	190100401/80;	190101601/190;	190101602/17;
	190102905/145;	190103201/81;	190103203/34;
	190201701/49;	190101901/281;	190101901/282;
	190501501/159;	190601601/86;	190600301/22;
	190101802/25;	190101901/281;	190102701/3;
	190102905/146		
j.-tu:la:	190100001/63;	190100006/2;	190201501/15;
	190600001/35;	190100101/11;	190100403/7;

	190101601/168;	190101801/36;	190102301/15;
	190102401/15;	190102701/42	
j.-tuɫar	190201501/280;	190101801/37;	190102401/1;
	190600701/52;	190600701/52	
j.-tuum	190100001/161;	190100902/141;	190100902/20;
	190100902/21;	190100101/49;	190101201/230;
	190101201/62;	190101602/59;	190101801/126;
	190101901/301;	190300901/238;	190300901/247;
	190300901/248;	190300901/253;	190301601/10;
	190300201/41;	190300201/56;	190300201/65;
	190103203/22;	190500901/113;	190100001/94;
	190100001/98;	190100902/20;	190101601/182;
	190101901/301;	190102905/113;	190300901/237
j.-tuun	190102901/163;	190300901/83	
j.-tʃuʒ	190101602/95		
j.-uʋe:di	190101901/142;	190300901/46	
j.-uʋe:dile:	190102301/5		
j.-uʋe:miʃle:	190103702/2		
j.-uʋe:ε:	190200001/42		
jap- (yap- ED 870b) ‘yapmak’			
j.	190100006/34		
japa: (yapaku DLT 460) ‘yün’			

j.	190100001/43;	190100101/36;	190101201/243;
	190101201/244;	190103801/232;	190103801/233;
	190103801/61;	190103801/62;	190103801/83;
	190103801/93;	190100401/144;	190100401/145;
	190101601/356;	190101601/357;	190101601/361;
	190102701/124;	190200901/19;	190300901/176;
	190300901/177;	190103701/9;	190501501/257;
	190501501/270;	190501501/288;	190201503/36;
	190201501/344;		
j.+nuun	190201501/347		
j.+juu	190101901/360;	190200901/22;	190501501/276;
	190501501/277;	190501501/280	
j.+dan	190101901/285;	190101901/352;	190102201/41;
	190102905/81;	190102905/84;	190102905/80
j.+taruu	190103801/235;	190101901/327	
j.-abili:sɛc	190103207/12		
j.-abili:sin	190100001/208;	190500001/18;	190500001/19
j.-abilɛn	190103703/41		
japwɨl- ‘yapılmak’			
j.-uɬdʒɛc	190501501/55		
j.-uɬɛ:	190100002/46;	190100902/56;	190101901/104;
	190102801/87;	190102905/54;	190300901/163;

	190100201/57		
j.- włε:	190100403/26		
j.- włuu:	190501501/107;	190500901/235;	190102903/17
j.- włuu:du	190100001/179;	190100001/93;	190100201/32;
	190101001/102;	190101201/151;	190101201/181;
	190101803/55;	190101901/99;	190501501/173;
	190501501/98;	190100001/157	
j.- włuu:muɸ	190501501/106;	190500901/101	
j.- włuu:sejdu	190501501/143		
j.- włme:	190501501/98		
j.- włməz	190102601/70		
j.- włməzdu	190100001/93;	190101901/104	
j.- włujε:	190100403/18		
j.- włur	190101601/386;	190100401/162;	190501501/199;
	190501501/52;	190501501/54	
j.- włʒεc	190102302/51		
japma ‘yapma’			
j.- a:	190100001/162;	190100003/52;	190100006/11;
	190100006/33;	190103801/29;	190100401/215;
	190100401/277;	190100401/65;	190100403/14;
	190101601/131;	190102601/56;	190102901/72;
	190103201/60;	190201503/32;	190100901/66

j.+ja 190100201/98

japwɸ- ‘yapışmak’

j.-masuɯn 190100001/196; 190300901/154

japwɸtuɯr- ‘yapıştırmak’

j.-duɽla: 190100001/45

j.-ε: 190100001/44

j.-uɽla:du 190102701/47

japwɸtuɯrma ‘yapıştırma’

j.- a: 190100901/66

japɾak (yapurgak ED 879) ‘yapɾak’

j. 190102901/295

j.+ a:na 190100401/50

j.+ ɽa:dan 190102801/76

j.+ ɽa:ɽa 190102905/231

j.+ ɽaru 190100901/315; 190101201/168; 190101901/259;
190500901/187; 190500901/190

j.+ ɽarũnu 190101802/77

j.+ ɽaruɯnu 190101802/74

j.+ tan 190101201/177

japɾaɽɽuɯc ‘yapɾakçık’

j. 190100901/329

japtuɯr- ‘yaptırmak’

j.-ε:m 190103101/52

j.-e:ru 190101803/10

j.-madu 190102701/82

j.-mamuf 190101803/11

j.-za:dum 190600703/17

jara ‘yara’

j. 190101601/258; 190102001/41

jaradzuk ‘küçük yara’

j. 190100902/57

jara- ‘yararlı, faydalı olmak’

j.-ma:j 190100001/103

j.-massa 190301601/19

j.-r 190301601/18

jarajufu ‘yarayırlı, yararlı, faydalı’

j. 190102601/99

jaraklujmuf ‘yararlı, yararlı, faydalı’

j. 190103801/54

jaramaz kaja ‘Yaramazkaya, Burgaz bölgesinde yer adı’

j.k. 190700001/15; 190301601/18; 190201501/418

jardum ‘yardım’

j. 190100003/5; 190600002/98; 190102905/90

jardumdzu ‘yardımcı’

j. 190102905/174

j.+m 190101802/7; 190300201/58

jaru ‘yarım’

j.+dan 190102901/205

j.+suu 190102901/358; 190102901/361; 190500901/169

jarum ‘yarım’

j. 190100001/188; 190102905/122

jarumdzuuk ‘yarım’

j. 190202501/6

jarun ‘yarın’

j. 190103701/12

jasak 1 ‘köy kıyısında, çitle çevrilmiş küçük tarla’; 2 ‘ev yanında, çitle çevrilmiş küçük bahçe’

j. 190301401/20; 190301401/22; 190301401/24;

190101901/244; 190300201/83; 190300201/84;

190300201/85; 190300201/86; 190103201/40

j.+ta: 190100902/56; 190600601/38

jasak ‘yasak, bir işin yapılmasına karşı olan yasal ve yasa dışı engel’

j. 190300201/83

j.+tuur 190102903/3

jasaktə- ‘yasaklamak’

j.-duŋta: 190600701/71

jastla Bulg. **ясла** ‘çocuk yuvası, kreş’

j.+da 190300201/63

jastla- ‘yaslamak’

j.- masun 190103201/47

j.- juvε:di 190102801/7

jastan- ‘yaslanmak’

j.- i: 190100001/193

jasta:tʃ ‘yastaç, üstünde hamur açılan, yemek yenilen tahta’

j. 190103701/106; 190103701/108

jastuk (yastuk ED 974a) ‘yastık’

j. 190200001/53; 190103702/41

jastu: 190103702/41

jastu:n 190101901/335; 190103702/43

jastuḷ ‘yastık’

j.+ta: 190200001/52

jaf ‘yaş’

j. 190600002/88; 190100401/265; 190102901/329;

190300201/85; 190300501/8; 190600601/46;

190600002/88

j.+una 190102301/56

j.+unda 190101602/72; 190101801/35; 190102501/42

j.+la:	190101602/6		
j.+um	190100901/17;	190101001/66;	190101001/67
j.+uma	190102301/66		
j.+umdaikum	190103901/2;	190103901/2	
j.+una	190101201/7;	190100401/225;	190100401/25;
	190101803/12;	190102601/66;	190103206/34
j.+ūna	190103801/51		
j.+unda	190100201/11;	190100006/22;	190201501/170;
	190201501/196;	190201501/35;	190201501/36;
	190201501/38;	190201501/92;	190600002/86;
	190600002/87;	190100101/160;	190100101/161;
	190101201/3;	190101301/1;	190100401/4;
	190100401/6;	190101601/117;	190101801/161;
	190101801/47;	190101802/131;	190101802/9;
	190101901/378;	190102001/113;	190102001/34;
	190201601/29;	190201601/30;	190102401/33;
	190102501/48;	190102601/55;	190102901/350;
	190300901/13;	190300901/6;	190300901/7;
	190300901/8;	190103601/7;	190600601/50
j.+undajdu	190101801/46;	190200901/53;	190200901/53
j.+undajkan	190201501/241		
j.+undajum	190101001/67;	190100101/1;	190101601/7;

	190102001/16;	190102301/68;	190300901/200;
	190103201/5		
j.+uundaka	190102001/9;	190300901/19	
j.+uundan	190101201/204		
j.+uunu	190102301/4		
j.+ta	190100203/16;	190102904/5;	190600701/68
j.+ṭṭa:zuunda	190103801/113;	190101802/97;	190300901/6
j.+ṭṭazuundajdu	190600601/30		
j.+tan	190301601/9		

jafā- (yaṣa- DLT 481) ‘yaşamak, oturmak’

j.-a:du	190102001/111	
j.-a:duuk	190101201/88;	190103801/249
j.-a:je	190100006/38;	190102001/115
j.-a:je:	190101301/34;	190102001/116
j.-a:jem	190301401/1	
j.-a:jen	190300901/14	
j.-a:jez	190100001/74;	190103601/32
j.-a:jtar	190100003/24	
j.-a:ṭa:muṭ	190600002/22	
j.-a:muṭ	190100901/33;	190103401/8
j.-a:muṭṭa:	190103401/7	
j.-du	190101801/38	

j.-du:	190103401/50		
j.-duuk	190201501/48;	190201501/60;	190201501/69;
	190201501/70;	190102701/81;	190300901/15;
	190103703/63;	190100002/8;	190100101/174
j.-dum	190100003/1;	190101201/7	
j.-jan	190103202/78		
j.-jdu	190300501/15		
j.-la:lamuɸ	190102903/59		
j.-madu	190101801/37		
j.-muɸ	190102302/5		
j.-sa	190101601/136		
j.-e:	190100101/61		
j.-e:la:	190101301/33		
j.-e:ru	190101301/17		
j.-e:ʒ	190103401/3;	190501501/158	
jaɸe:ʒ	190100102/19;	190101802/38	
jaɸam ‘yaɸam’			
j.	190101601/2		
j.+du	190300501/3		
jaɸama ‘yaɸama’			
j.	190103601/39		
jaɸut ‘yaɸit, akran’			

j. 190600003/11

jaſtan- ‘yaşlanmak’

j.-du:na 190100401/129

j.-duuna 190100101/175

jaſtu ‘yaşlı’

j. 190100002/30

j.+juw 190103801/101

j.+ɫardan 190301601/5

jatma ‘yatma’

jatma: 190101701/45

jat- (yat- ED 884a) ‘yatmak’

j.-a:du 190101801/2; 190101803/1

j.-a:duuk 190100102/41; 190100401/173

j.-a:sa 190102701/23

j.-a:sun 190101001/119

j.-aɫum 190202501/18

j.-am 190201601/129

j.-e: 190101001/61

j.-ε: 190101901/27

j.-e:ɫa: 190201503/12

j.-e:ɫar 190201601/83

j.-e:m 190201501/439

j.-e:n	190200001/53		
j.-e:ru	190100901/172		
j.-i:m	190101201/77		
j.-ma:jez	190101701/41		
j.-u:je:n	190201501/211		
j.-u:n	190101001/131		
j.-u:p	190101603/45		
j.- tʃa:dum	190101602/43		
j.- tʃa:satʌr	190100006/35		
j.-tu	190100401/27		
j.-tu:k	190101601/216;	190101601/229;	190100002/9
j.-tuum	190600701/43;	190101301/12	
j.-tu			
j.-u:veri:	190103801/112		

jatur- ‘yatırmak’

j.-ama:ɖʒʌz 190100401/28

j.-u:ruvɛ:dim 190102001/43

jatur- ‘yatırmak’

j. 190600601/12

j.-duktan sɔ:ra 190101802/83

jatakʃu 1 ‘gizlice barındıran kimse’; 2 ‘partizanlara sığınak veren kimse, yatak’

j. 190103601/45

j.+la: 190103601/44

j.+muɣ 190103601/43

jatalak ‘yatalak’

j. 190300901/52

jautta ‘yahut, veya, ya da’

j. 190102905/280

java ‘yaba, tınazı savurmaya yarayan tahtadan yapılmış büyük çatal’

j. 190200901/4

javaf (yavaş DLT 449) ‘yavaş’

j. 190101701/23; 190100101/145; 190100101/150;

190101901/97; 190102601/1; 190102901/387;

190102904/10; 190600701/37; 190102901/387

j.+tu 190100001/222

javaf (yavaş DLT 449) ‘yavaş’

j. 190501501/209

javafɟaɟɟuk ‘yavaşçacık, usulacık’

j. 190101801/172

javuklu ‘yavuklu, sözlü’

j.+m 190201501/409

j.+mdan 190201501/385

j.+mdu 190201501/36

j.+su 190103601/24

javruŋa- ‘yavrulamak’

j.-du 190100006/10

javru ‘yavru’

j.+m 190103801/263; 190100006/29; 190101201/177;
 190201601/127; 190201601/22; 190201601/52;
 190201601/53; 190200901/21; 190600701/108;
 190600701/55; 190201501/285; 190201601/102;
 190201601/18; 190201601/3; 190201601/56;
 190201601/65

j.+su 190103801/46

javru ‘yavru’

j. 190102601/56

j.+m 190102001/17; 190201601/21; 190201601/43;
 190201601/67; 190201601/6

j.+su 190103101/48

javrudžuk ‘yavrucak’

j.+ i:m 190103801/75

j.+ u:m 190600701/36

jaj- ‘yaymak’

j.-a:sun 190500001/37

j.-e:lar 190201501/425

j.-i:sin 190100001/198

jajuk ‘yayık’

j.	190103801/257;	190102905/147
j.+ja:	190103701/73;	190103701/79
j.+ji:	190102905/173	
j.+tan	190102905/146	

jajla ‘Yayla, Burgaz bölgesinde yer adı’

j.	190700001/15
-----------	--------------

jaz- (yaz- DLT 470) ‘yazmak’

j.	190600002/73		
j.	190101201/81;	190102904/37;	190300201/32
j.-a:du	190600002/40;	190103801/68	
j.-dum	190600001/8;	190102701/133;	190102001/114
j.-duurduk	190102903/40		
j.-muuf	190101801/100;	190101801/131;	190600702/21
j.-muufła:	190600002/88;	190100902/201	
j.-muuftu	190102001/3		
j.-uup	190500001/19;	190501501/21;	190501501/24;
	190501501/37		

jazdurma ‘yazdırma’

jazdurma:	190600002/82;	190101201/106
------------------	---------------	---------------

jazdu:- ‘yazdırmak’

j.-du	190600701/86
--------------	--------------

j.-mamufɫa: 190102901/210

jazduur- ‘yazdırmak’

j.-ε: 190101601/25

j.-ʒec 190102903/45

j.-ε: 190201501/255

j.-ε:jɫar 190600002/77

j.-uuvɛri:dic 190103701/94

jaz ‘yaz mevsimi’

j. 190201501/324; 190100401/121; 190700001/54;
190700001/55; 190102904/40; 190103601/33

j.+a 190102901/387

j.+uun 190100901/317; 190100901/321; 190101801/78;
190202501/11; 190103801/311; 190500901/144

jazma pazuu ‘ev yapımı yufka’

j.p.+dan 190201501/129

jaz- 1. ‘yaymak, sermek’; 2. ‘hamur açmak’

j. 190300901/131

j.-a: 190103801/63; 190101901/86

j.-a:duwk 190300201/34; 190501501/253

j.-a:ɫa:du 190103702/80

j.-a:muɟ 190201601/57

j.-a:suun 190500001/32; 190100401/89; 190501501/42;

	190501501/66;	190103101/28	
j.-ama:jũ	190103204/24		
j.-ar	190103801/60		
j.-arum	190103101/41		
j.-aruz	190100101/134;	190501501/40;	190103206/23;
	190100101/181;	190100101/135	
j.-du:na	190501501/67		
j.-duktan	190500001/14;	190103204/26;	190100101/106
j.-e:m	190101701/17;	190101001/124;	190103001/61
j.-ε:m	190101901/43;	190300901/82;	190300901/89
j.-e:rum	190100101/106		
j.-e:sin	190300901/97		
j.-e:sun	190100001/190;	190500001/13	
j.-ε:n	190101701/19		
j.-r:la:	190103202/62		
j.-r:n	190103204/17		
j.-r:z	190103204/22		
j.-i:sm	190103204/14		
j.-i:sun	190100001/188		
jazma:	190201501/135		
j.-ma:m	190300201/33		
j.-madum	190101001/123;	190101001/122	

j.-me:m	190101001/124		
j.-wje:	190201501/118		
j.-wjem	190101901/86		
j.-wjen	190101901/43;	190101901/61;	190300901/130;
	190300901/98		

jazut-‘yazılmak’

j.-du	190100902/199
j.-duk	190100902/163
j.-dum	190100902/162
j.-ε:	190300901/98

jazma pınarı ‘Yazmapınarı, Burgaz bölgesinde yer adı’

j.p.	190102001/62
-------------	--------------

jazavi: Bulg. **язовир** ‘baraj’

j.	190201501/15
-----------	--------------

jazovir Bulg. **язовир** ‘baraj’

j.	190101601/238
-----------	---------------

jazovi: Bulg. **язовир** ‘baraj’

j.	190200001/8;	190100102/32
-----------	--------------	--------------

j.+le:dən	190101201/153
------------------	---------------

jazluk ‘yazın kullanılan (giyecek, ev vb.)

j.	190102905/18
-----------	--------------

jazuk ‘yazılmış olan’

j.	190100901/55		
jazw ‘yazı’			
j.+lar	190102903/42		
j.+lara	190101601/25		
j.+larw	190102903/41;	190102903/44	
jazwlu ‘yazılı’			
j.	190101601/38		
jazovir Bulg. язовир ‘baraj’			
j.	190301401/28		
j.+de	190102901/189		
j.+i	190301401/26		
jazovu: Bulg. язовир ‘su barajı, baraj’			
j.	190100902/203		
jɔ:t ‘yoğurt’			
jɔ:du	190100001/156		
jɔ:dunu	190100101/185		
jɔ:gan ‘yorgan’			
j.	190100201/46;	190100201/47;	190101001/132;
	190103702/9;	190501501/269;	190501501/297
j.+w	190501501/292		
j.+wn	190100401/173;	190501501/270;	190501501/275;
	190501501/279;	190501501/281	

j.+na: 190103702/40

jɔ:k (yo:k TT 178) ‘yok’

j. 190201501/37; 190201501/240; 190101801/122;
190201501/368

jɔ:t (yo:l ED 917a) ‘yol’

j.+da 190100402/18; 190101802/140

j.+dan 190500001/64

jɔt- ‘yolmak’

j.+tan 190102905/24

jɔ:rgan ‘yorgan’

j. 190100001/50; 190100001/51; 190100001/56;
190100001/58

jɔ:rt ‘yoğurt’

j. 190500901/37; 190100101/88

jɔ:t ‘yoğurt’

j. 190103801/17; 190100403/24; 190103001/5;
190501501/128; 190501501/133; 190500901/35;
190500901/37; 190100101/98

j.+tan 190501501/128; 190501501/45

jɔk ‘yok’

j. 190100001/109; 190100001/175; 190100001/177;
190100001/29; 190100001/38; 190100001/6;

190100001/97;	190100002/3;	190100003/10;
190100201/103;	190100201/94;	190100006/47;
190201501/11;	190201501/13;	190201501/16;
190201501/188;	190201501/190;	190201501/210;
190201501/211;	190201501/231;	190201501/238;
190201501/26;	190201501/290;	190201501/291;
190201501/293;	190201501/33;	190201501/365;
190201501/368;	190201501/37;	190201501/416;
190201501/8;	190101701/55;	190500001/2;
190600001/15;	190600002/62;	190600003/23;
190700001/12;	190100901/16;	190100901/177;
190100901/218;	190100902/100;	190100902/160;
190100902/76;	190100902/78;	190100902/79;
190101001/42;	190100101/45;	190100101/90;
190100102/4;	190100102/53;	190101201/26;
190101301/8;	190100401/230;	190100401/238;
190100401/268;	190100401/139;	190100401/141;
190100401/164;	190100401/165;	190100401/179;
190100401/41;	190100401/48;	190100401/49;
190100401/61;	190100402/34;	190100402/40;
190100402/61;	190100404/43;	190101601/161;
190101601/172;	190101601/18;	190101601/191;

190101601/210;	190101601/22;	190101601/237;
190101601/271;	190101601/30;	190101601/352;
190101601/387;	190101601/400;	190101601/404;
190101601/95;	190101602/103;	190101602/49;
190101603/27;	190101603/28;	190101801/128;
190101801/162;	190101801/41;	190101801/63;
190101802/13;	190101802/141;	190101802/20;
190101803/18;	190101803/53;	190101803/62;
190101803/65;	190101901/164;	190101901/170;
190101901/45;	190101901/99;	190102001/11;
190102001/39;	190200001/15;	190200001/6;
190102201/31;	190202501/7;	190102302/38;
190102302/53;	190102302/64;	190102302/65;
190102401/18;	190102501/30;	190102501/53;
190102501/55;	190102701/52;	190102701/58;
190102701/67;	190102701/86;	190102701/9;
190200901/30;	190200901/9;	190102901/141;
190102901/76;	190102901/227;	190102901/337;
190102901/341;	190102905/202;	190102905/7;
190102905/71;	190102905/99;	190103001/31;
190300901/170;	190300901/178;	190300201/76;
190103202/25;	190103203/42;	190103203/43;

190103203/61;	190103203/73;	190103203/77;
190103601/1;	190103601/2;	190103701/1;
190103703/16;	190501501/115;	190501501/119;
190501501/123;	190501501/124;	190501501/134;
190501501/14;	190501501/164;	190501501/204;
190501501/262;	190501501/4;	190201503/27;
190201503/28;	190201503/44;	190201503/7;
190601601/47;	190600301/2;	190600301/5;
190600701/81;	190600701/82;	190600801/26;
190500901/1;	190500901/14;	190500901/15;
190500901/186;	190500901/219;	190500901/25;
190500901/65;	190100001/39;	190100002/30;
190100002/4;	190100201/123;	190201501/16;
190201501/202;	190201501/208;	190201501/211;
190201501/288;	190201501/46;	190201501/81;
190600003/28;	190100902/100;	190100902/184;
190100101/109;	190100401/237;	190100401/264;
190100401/141;	190100401/165;	190100401/175;
190100401/179;	190100401/188;	190100401/39;
190100401/41;	190100401/49;	190100401/61;
190101802/126;	190101803/107;	190101803/18;
190101803/88;	190102001/39;	190200001/4;

	190102501/2;	190102501/39;	190102601/23;
	190102701/52;	190102701/9;	190200901/1;
	190200901/10;	190501501/134;	190201503/28;
	190201503/7;	190600301/2;	190500901/114
j.+ka	190600003/26		
j.+ka:	190101801/97		
j.+muf	190600002/73;	190103801/188;	190103001/20;
	190500901/100;	190501501/105	
j.+sa	190100101/104;	190100101/47;	190102801/76;
	190102905/241;	190103205/27	
j.+se:jdu	190501501/144		
j.+ti	190103801/178;	190101901/374	
j.+tu	190100002/17;	190100201/59;	190500001/54;
	190600001/4;	190600001/63;	190100901/161;
	190101001/118;	190100101/100;	190103801/203;
	190103801/244;	190103801/246;	190103801/260;
	190103801/45;	190103801/67;	190103801/69;
	190103801/75;	190301401/10;	190100401/103;
	190100404/1;	190101601/252;	190101601/320;
	190101901/157;	190101901/158;	190101901/188;
	190101901/328;	190101901/388;	190102201/15;
	190102301/49;	190102301/50;	190102302/66;

	190102302/69;	190102401/2;	190102601/23;
	190102701/125;	190102701/4;	190102701/49;
	190102801/99;	190102905/206;	190300201/58;
	190103201/79;	190103202/23;	190103701/119;
	190103702/4;	190103703/1;	190103703/19;
	190103703/20;	190501501/149;	190501501/262;
	190501501/95;	190600301/20;	190500901/200;
	190100201/34;	190600001/2;	190102701/126;
	190102701/40;	190102905/35;	190103001/45;
	190103703/17;	190501501/153;	190100001/220;
	190100101/101;	190100401/187;	190100401/49;
	190501501/95		
j.+tur	190501501/200		
j.+umu	190100006/44		
j.+uz	190101601/207		
jək ‘yok’			
j.	190101601/199;	190201701/30;	190101801/90;
	190103203/36;	190201701/30;	190101801/90;
	190103203/36		
j.+tu	190100101/101;	190103001/16;	190103001/19
jəklə- ‘yoklamak’			
jəkləma:	190100902/200		

jəkluk ‘yokluk’

j. 190100401/43; 190100401/55; 190102301/7;

190201701/40

j.+u: 190101601/208

j.+ta 190102001/27

j.+tu 190100401/19

jəksuzluk ‘yoksulluk’

j. 190102501/7; 190102701/19; 190103701/122

jət ‘yol’

j. 190100002/2; 190100002/4; 190201501/16;

190103801/269; 190101601/237; 190101801/17;

190101801/42; 190102904/11; 190100101/169

j.+a 190101801/67; 190101801/72; 190101801/73;

190102701/32

j.+dan 190101601/87; 190101602/113

j.+taru 190100002/2

j.+u 190101601/238; 190101601/272; 190103203/16;

190501501/95

j.+un 190100402/27; 190101803/42

jət- ‘yolmak’

j.-a:dujuk 190101201/139

j.-a:duk 190102905/25

j.-a:ka 190101201/143

j.-u:sun 190101201/141

j.-up 190102905/24

jəldzu ‘yolcu’

j. 190102302/30

j.+ju 190102302/47

j.+jum 190100002/81

j.+juz 190100002/82

jəldzʉluk ‘yolculuk’

j. 190101602/73; 190102601/32

jəllama ‘yollama’

jəllama: 190600003/1

jəlla- ‘yollamak, göndermek’

j. 190103001/58

j.-muʃ 190101001/146

j.-a:ɖʒam 190100003/56; 190104001/5; 190103901/23

j.-a:ɖʒeɕla:muʃ 190101001/52

j.-a:jɛ 190100001/169

j.-a:jɛm 190100006/40; 190102701/129

j.-a:ɖʒa:muʃ 190100001/170

j.-ɖʒeɕla: 190601601/34

j.-duʃla: 190601601/32; 190100902/29

j.-dum	190100001/101;	190100002/74
j.-jəm	190101801/61	
j.-ma:jta:	190102301/56	
j.-madu	190103001/50	
j.-maduŋa:	190102301/53	
j.-maduŋar	190103202/32	
j.-majuz	190103202/33	
j.-mamuf	190600003/10;	190100402/13
j.-mazta:du	190102301/45	
j.-muf	190101001/145	
j.-muŋta:	190100006/11	
j.-muŋtar	190100006/4	
j.-sun	190600701/79	
j.-sunna:	190600701/74	
j.-sunnar	190100003/43	
j.-e:	190101801/72;	190101801/76
j.-e:tar	190102901/182	
j.-uajem	190101801/63	
jəŋan- ‘yollanmak’		
j.-məzdu	190103202/36;	190103202/37
jəŋma ‘yolma’		
jəŋma:	190101201/137	

jɔɫun- ‘yolunmak’

j.-u: 190101201/142

jɔɫuʃ- ‘yoluşmak’

jɔɫuʃtuk 190103901/10

jɔnustɔpu ‘yonustopu çiçeği’

j. 190100401/114; 190100401/116; 190100401/122;
190103201/34; 190103801/12; 190101802/111;
190500901/51

jɔɾ- ‘yoğurmak’

j.-ijɛm 190102901/83

jɔɾuk- ‘yorulmak’

j.-me:z 190600801/30

j.-muʃ 190102903/59

jɔɾuɫ- ‘yorulmak’

j.-muʃsunuz 190102701/32

jɛ ‘evet’

j. 190100001/207; 190201501/255; 190600002/108;
190600002/92; 190700001/36; 190103101/42;
190100101/183; 190100102/41; 190101201/171;
190103801/30; 190100401/14; 190100401/47;
190100401/96; 190101601/44; 190101602/94;
190101603/73; 190101801/3; 190101801/39;

190101802/124;	190101802/31;	190101802/35;
190101803/99;	190101901/170;	190101901/33;
190101901/37;	190101901/374;	190102001/52;
190102201/34;	190102301/19;	190102301/22;
190102801/25;	190102801/97;	190102901/128;
190102901/58;	190102901/251;	190300901/16;
190103201/33;	190103205/14;	190300501/6;
190103701/16;	190103701/83;	190103702/78;
190501501/255;	190501501/63;	190501501/81;
190600703/30;	190500901/54;	190201501/382;
190100401/256;	190102701/55	

je: 'evet'

j.

190100001/127;	190100001/80;	190100901/31;
190100901/95;	190100902/42;	190100902/67;
190101001/51;	190101001/99;	190100101/12;
190100102/17;	190100102/18;	190100102/33;
190101201/100;	190101201/49;	190101301/13;
190101301/2;	190101301/7;	190103801/263;
190301401/3;	190100401/131;	190301401/46;
190301401/68;	190100401/13;	190100401/192;
190100401/37;	190100401/99;	190100404/11;
190101601/10;	190101601/213;	190101601/259;

	190101601/269;	190101601/377;	190101601/94;
	190101602/24;	190101603/34;	190101901/113;
	190101901/278;	190101901/343;	190101901/345;
	190202501/5;	190102201/29;	190102201/36;
	190102301/86;	190102302/17;	190102302/57;
	190300901/149;	190300901/206;	190300901/29;
	190300201/19;	190103201/47;	190103203/49;
	190300501/20;	190103702/104;	190103702/48;
	190600701/14;	190600701/64;	190100201/3;
	190201501/18;	190201501/363;	190103101/45;
	190100401/152;	190100404/11;	190101901/343;
	190102001/124;	190102301/15;	190103601/35;
	190501501/107;	190501501/264;	190103801/278
jɛ:cɛn ‘erken’			
j.	190100401/121		
jɛ: ‘yer’			
j.+dɛ	190101201/256;	190601601/26	
jɛ: ‘yer’			
j.+dɛ	190201501/211;	190201501/319;	190600003/3;
	190100902/21;	190100902/34;	190100902/35;
	190100902/38;	190100101/102;	190100401/118;
	190101601/161;	190101803/16;	190200001/40;

	190202501/2;	190102601/73;	190102701/123;
	190102701/67;	190102905/127;	190500901/61
jɛ:ni	190103701/101		
jɛ:r ‘yer’			
j.	190102001/128		
j.+dɛ	190101601/376		
jɛ:rcɛn	‘erken’		
j.	190101201/8		
je:ʃɪl ‘yeşil’			
j.	190100901/331		
je:tmiʃ ‘yetmiş’			
j.	190101201/16		
jed- ‘çekerek peşinden götürmek, yedeğinde götürmek’			
j.-ɛ:sin	190102801/47;	190102801/58	
j.-elec	190100002/31		
j.-elɛc	190100001/34		
j.-ijɛn	190102801/49		
jedi ‘yedi’			
j.	190201501/224;	190201501/229;	190201501/30;
	190100901/122;	190100901/125;	190100901/24;
	190100101/160;	190101201/12;	190100401/261;
	190100401/265;	190101601/118;	190101802/126;

	190101802/131;	190102201/27;	190102301/77;
	190102501/22;	190102501/3;	190102501/32;
	190103201/52;	190103701/27;	190501501/88;
	190102301/89		
j.+jε	190103201/55		
j.+ji	190101603/32		
j.+jε:	190100001/33		
j.+sindε	190102901/207;	190103201/60	
j.+sini	190103201/53		
jedi ‘yedi’ ‘yedi’			
j.	190100901/28		
jedindgi ‘yedinci’			
j.	190100003/36;	190100101/31;	190100101/4;
	190100101/8;	190103201/56;	190100902/17;
	190100101/5		
j.+i:jcε	190100101/32		
j.+jε	190101802/132		
j.+ji	190100101/3		
j.+jlε	190100101/6		
jediveren ‘yediveren çiçeği’			
j.	190101802/126;	190102301/77	
jel (ye:l TT 182) ‘yel’			

j.	190102701/33; 190500901/174;	190102905/271; 190500901/208	190500901/170;
j.+ε	190102905/268;	190102905/269	
jelec ‘yelek’			
j.	190101602/20;	190101901/6	
j.+ε:m	190103702/10;	190103702/14	
j.+tir	190501501/156		
jelec ‘yelek’			
j.	190103201/81;	190103201/82;	190103201/84
jemeç ‘yemek’			
j.	190100001/208; 190100101/101; 190102701/109;	190100201/34; 190100102/75; 190102701/83	190100006/33; 190100102/77;
jemec ‘yemek’			
j.	190100003/40; 190500001/24; 190103801/24; 190300901/163;	190100003/42; 190100101/100; 190103801/257; 190300901/165	190201501/97; 190100101/101; 190102701/82;
j.+ε:	190103801/82; 190101901/40;	190103801/88; 190103701/43	190101601/309;
j.+ε:ndε	190501501/170		
j.+ε:nε	190102905/166		

j.+ε:ni	190500001/23;	190501501/126;	190501501/127
j.+ε:ni	190103801/57		
j.+ε:nnεn	190501501/210;	190501501/211	
j.+lε:	190300901/201		
j.+lεri	190103205/30		

jemeclilic ‘emeklilik’

jemeclili:	190101601/6
-------------------	-------------

jemεni ‘bir tür hafif ve kaba ayakkabı, yemeni’

j.	190100401/166;	190102901/337
j.+ ε:	190100102/4	
j.+m	190100001/139	
j.+n	190102801/88	
j.+ nε:mi	190201501/267	
j.+ nerini	190100102/4	

je- ‘yemek’

j.-mezdi	190101601/97	
j.-mif	190101201/121;	190500901/57

jemiş (yemiş ED 938b) ‘yemiş’

j.	190100101/42	
j.+i	190102901/293;	190102903/7
j.+lεrimiz	190100101/41	

jemişen ‘yemişen bitkisi’

j.	190102601/98;	190102601/93	
j.+nɛr	190102601/92		
jemjeɕil ‘yemyeşil’			
j.	190102901/393		
jən ‘yan, taraf’			
j.+da	190102905/2		
jeni (yaŋı DLT 189) ‘yeni’			
j.	190600001/34;	190101001/45;	190101201/190;
	190101201/191;	190101201/32;	190301401/13;
	190101602/110;	190102401/1;	190102401/15;
	190102601/67;	190103702/47;	190501501/136;
	190600703/10;	190102601/21	
j.+si	190101603/41;	190501501/301	
j.+sini	190202501/15		
j.+lɛri	190600002/68		
jenidʒɛ ‘yenice’			
j.	190103703/24		
jenidɛn ‘yeniden’			
j.	190103101/56;	190100102/67;	190101801/60;
	190101201/150;	190101801/58;	190101802/94;
	190501501/277;	190101001/26;	190103202/70;
	190300901/243		

jen ‘yen, elbise kolunun el üzerine gelen kısmı’

j.+ini 190201501/386

j.+neri 190103702/29

j.+nɛri 190100101/65

jɛp- ‘yapmak’

j.-e:ta: 190300201/69

jer (yèr ED 955a) ‘yer’

j. 190100002/41;

j.+ɛ 190100001/51; 190100001/53; 190100001/62;

190201501/403; 190201501/404; 190201501/418;

190600002/11; 190600002/44; 190100901/244;

190100901/325; 190100902/87; 190103101/16;

190101001/119; 190101001/48; 190101201/183;

190101601/257; 190101601/326; 190101602/94;

190101901/286; 190102001/120; 190102201/16;

190102201/20; 190102301/67; 190102302/37;

190102501/4; 190102903/61; 190102905/264;

190300901/76; 190103207/36; 190103207/37;

190103701/105; 190103702/80; 190103703/54;

190501501/145; 190501501/253; 190501501/296;

190500901/95; 190101001/49; 190103701/3

j.+i 190103801/71; 190100001/126; 190202601/24;

	190600001/30;	190100901/113;	190100901/204;
	190100101/122;	190101601/21;	190101601/79;
	190201601/17;	190102901/61;	190102302/38;
	190102801/71;	190102905/223	
j.+imdɛn	190101701/46		
j.+imiz	190101901/161		
j.+imiz	190100003/7;	190101601/18	
j.+imizdɛ	190500901/65		
j.+indɛ	190100005/11;	190102401/16	
j.+indɛn	190101802/104;	190300901/100	
j.+inɛ	190103801/20;	190100901/129;	190100101/5;
	190101602/48;	190101602/8;	190102601/10;
	190103702/98		
j.+ini	190601601/77;	190102801/72	
jɛr (yɛr ED 955a) ‘yer’			
j.	190101701/20;	190101201/38;	190101601/13;
	190101601/224;	190102901/141;	190102905/121;
	190600702/35;	190500901/173;	190500901/173
j.+dɛ	190101601/379;	190102905/202	
j.+dɛjiz	190102904/1		
j.+dɛn	190600701/82		
j.+ɛ	190102001/120;	190102001/129;	190102001/128

j.+im	190500901/153		
j.+imiz	190100901/101		
j.+inε	190102801/44		
j.+ini	190101601/78;	190103701/101	
j.+lε	190102901/371		
j.+lε:dε	190101601/294		
j.+lεri	190100003/15		
jεrli ‘yerli’			
j.	190301401/15;	190101601/18;	190101602/2
j.+lεri	190301401/15		
jirmi ‘20, yirmi’			
j.	190100201/11;	190101201/257;	190101603/32;
	190101802/10;	190102302/4;	190102501/50;
	190102501/52;	190300901/18;	190500901/29
jεjil ‘yeşil’			
j.	190100001/129;	190100201/112;	190101001/21;
	190101001/22;	190102001/74;	190102901/390;
	190300201/87;	190103701/89;	190103703/48
j.+i	190102001/92		
jεjilbaş ‘kertenkele’			
j.	190102904/34		
jεjillic ‘yeşillik’			

j. 190301401/73

jeter ‘yeter’

j. 190103202/46

jeği ‘yedi’

j. 190102401/36

jetim asanna: ‘Yetim Asanlar,sülale adı, lakap’

j. 190600701/111

jetimnic ‘Yetimlik, sülale adı, lakap’

j. 190100901/13

jetimniç ‘Yetimlik, sülale adı, lakap’

j. 190100901/11

jetifc ‘delikanlı, yetişkin’

j. 190100901/215; 190100901/240

jetifmε ‘yetişme’

j.+i:miz 190300901/172

j.+i:miz 190101601/192

j.+i:mizdε 190103801/45

jetif- ‘yetişmek’

j.-indzε 190101201/142

j.-tic 190102701/10; 190300201/46

j.-tim 190100401/225

jetif- ‘yetişmek’

jetifmiş	190101901/379		
jetifti:- ‘yetiştirmek’			
j.-dinîz	190101801/151		
jæt- yetmek’			
j.-mɛ:j	190103702/79		
j.-mɛ:jɛ	190102901/142		
jetmiş (ye:tmiş TT 182) ‘yetmiş’			
j.	190100001/75;	190201501/18;	190201501/216;
	190201501/7;	190101001/67;	190100401/267;
	190101601/185;	190101601/189;	190101602/11;
	190201701/2;	190102001/70;	190201601/108;
	190201601/110;	190102501/46;	190102901/86;
	190102901/206;	190101601/186	
jetmiş ‘yetmiş’			
j.	190100101/1;	190101201/17;	190101601/117;
	190101601/118;	190101601/176;	190102901/377
ji- ‘yemek’			
j.-rsin	190100401/141		
j.-sin	190102903/8		
ji:ka- ‘yıkamak’			
ji:ce:riɰ	190100101/144		
ji:ce:sun	190500001/10		

ji:ka:ɖan	190103701/53	
ji:ka:jen	190300901/126	
ji:kajuɸ	190500001/10	
jika:di:nu	190102901/73	
jika:jez	190200001/22	
jika:tar	190102905/136;	190102905/138

ji:ka- ‘yıkamak’

j.- e:la:	190101802/71
j.- e:z	190101802/89
j.- a:ka	190101802/88

ji:mi ‘20, yirmi’

j.	190100001/59;	190201501/177;	190201501/373;
	190201501/77;	190201501/79;	190201501/92;
	190101701/66;	190700001/59;	190700001/63;
	190700001/67;	190100901/279;	190100901/64;
	190101301/1;	190100401/260;	190100401/4;
	190101601/235;	190102401/33;	190102501/35;
	190201503/46;	190600601/46;	190500901/152;
	190500901/38		

ji:mici	190600601/50
----------------	--------------

jimfat- ‘yumuşatmak’

j.- duur	190501501/169
-----------------	---------------

ji:mta ‘yumurta’

j. 190501501/131

ji:nε ‘yine, tekrar, bir daha’

j. 190501501/116

ji:n- ‘yenmek’

j.-ir 190103801/268

ji:mε ‘yeme’

ji:mε: 190201601/61

ji:mec ‘yemek’

j. 190100002/51

ji:- ‘yemek’

j. 190101001/54; 190102901/328

j.-dʒɛ:n 190101601/58; 190201601/127

j.-dic 190103801/31; 190103801/311; 190103801/35;
190103801/91; 190103801/92; 190103001/6

j.-jɛn 190101901/75

j.-ji 190100003/46

j.-lɛ: 190201501/297

j.-lim 190101602/58

j.- mɛsin 190101602/109

j.- r 190100401/214

j.-riz 190103801/81

j.- rɪz	190101001/64		
j.- rsinɪz	190600801/16		
j.- sɛn	190103206/21		
j.- sin	190103101/34;	190100401/102;	190100401/45;
	190501501/75		
j.- z	190103206/32		
jidir- ‘yedirmek’			
j.- mɛm	190100006/30		
ji- ‘yemek’			
j.- jɛːz	190700001/18		
j.- jɪjɛ	190700001/18		
j.- jɪjɛn	190700001/18		
j.- mɛːj	190100001/103		
j.- mɛːjɛm	190200901/44		
j.- mɛːzdic	190103801/309		
j.- mɛdic	190103801/36		
j.- mesinɛ	190101602/57		
j.- mɛsinnɛː	190101602/110		
j.- mɛz	190101602/107		
j.- mezdi	190103701/117		
j.- mɪf	190201601/58		
j.- r	190103202/68		

j.- rɪz	190103206/20;	190501501/132
jijedʒɛc ‘yiyecek’		
j.+ lɛrlɛ	190102903/12	
jijɛn ‘yiyen’		
j.	190103801/119;	190700001/18
jɪlan ‘yılan’		
j.	190101803/109;	190101803/112; 190102904/34
jɪlannu ‘yılanlı’		
j.	190102904/23	
jimɛ: ‘yemek için, yemeye’		
j.	190103801/241	
jimuɾta ‘yumurta’		
j.+ e:jɫa	190501501/127	
jimʃak ‘yumuşak’		
j.	190102905/256;	190103702/83
ji:mʃak ‘yumuşak’		
j.- a:jɛ:	190300901/157	
jimʃadʒuk		
j.	190501501/175	
jimʃa- ‘yumuşamak’		
jimʃa:	190102905/254	
jimʃat- ‘yumuşatmak’		

jinʃadw:muʃ 190100902/125

jinε ‘yine’

j. 190201501/34

jin- ‘yenmek, yeme işi yapılmak’

j.-ε: 190300901/85

j.-i: 190103203/19

j.-mezdi 190103701/117

jirak ‘ırak, uzak’

j. 190500901/81

j.+tan 190500901/140

jirak ‘ırak, uzak’

j.+tan 190102601/36

jiv- ‘yığmak’

j.-a:sun 190102905/264

jw:fkarak ‘yufka, ince’

j. 190101901/160

jw:- ‘yığmak, toplamak’

jw:jε: 190102201/20

jw:kamək ‘yıkamak’

j. 190100102/5

jw:ka- ‘yıkamak’

j. 190103801/236; 190103801/256; 190103801/257

j.-a:ɖʒam	190201501/67	
j.-a:jim	190600703/12	
j.-a:la:	190103701/103	
j.-duu	190103801/262	
j.-juup	190101801/63	
j.-r	190101801/62	
j.-ruuʒ	190100102/7;	190101001/2
j.-ʒan	190103703/26	
j.-a:ɖʒak	190100401/173	
j.-a:duu	190100401/173	

jʉ:mʉta ‘yumurta’

j.	190101901/136
-----------	---------------

jʉ:mũta ‘yumurta’

j.	190101701/66;	190103206/14;
	190103206/39;	
	190103207/1	

jʉ:mta ‘yumurta’

j.	190101901/60
-----------	--------------

jʉ:mtaɖʒuk ‘yumurtacık’

j.	190501501/60
j.+ la	190501501/57

jʉ:rt- ‘yırtmak’

j.-tuum 190100002/63

jw:yka ‘yufka, açılmış hamur’

j.+jw 190201501/142

jwka- ‘yıkamak’

j.-a: 190101801/58

j.-a:du 190100401/180

j.-a:je: 190202501/6

j.-a:jem 190103101/12; 190202501/10; 190202501/15

j.-a:jen 190100401/78

j.-a:jez 190103204/8

j.-a:sun 190101001/5; 190103701/97

j.-maduła: 190600001/40

j.-azan 190102901/157

jwkan- ‘yikanmak’

j.-ε: 190100001/46

jwkat- ‘yıkıtmak’

j.-mazła:muɟ 190101901/119

jwk ‘yıkımak’

j.-ma: 190102901/181

j.-tuła: 190102901/74

jwkuł- ‘yıkılmak, düşmek, çökmek’

j.-dga:ndan 190101801/141

j.-du 190100901/158

j.-muwf 190100901/307

j.-uup 190102201/14

jul ‘yıl’

j. 190201501/220; 190102301/72

jul 190101602/80; 190201601/121; 190102501/38;
190102601/69; 190500901/156; 190500901/168

julan (yılan DLT 31) ‘yılan’

j.+la: 190101901/116

j.+narui 190100102/36

julduurum ‘yıldırım’

j. 190300501/16; 190101901/115; 190300501/11;
190300501/14

julduwzfuuk ‘yıldızçık çiçeği’

j. 190100101/38

julkuu ‘yılı, belli bir yıla ait’

j. 190101601/228

julma ‘yokuş, bayır’

j. 190101803/21

jumui:ta (yumurtğa ED 938a) ‘yumurta’

j. 190100001/44; 190100101/47; 190103801/17;

190101901/115; 190101901/54; 190102701/5;

190102701/8; 190501501/45

j.+juu 190100902/103; 190100101/47

j.+suuz 190501501/61

j.+ te:jla 190102302/60

jumur:tadzuuk ‘yumurtacık’

j. 190500001/34; 190102501/16

j.+la 190501501/41

jumurta (yumurtğa ED 938a) ‘yumurta’

j. 190100001/188; 190300901/69; 190300901/104

j.+sunuu 190300901/81

j.+dan 190300901/88

j.+juu 190201601/128

jumurtadzuuk ‘yumurtacık’

j. 190300901/198

j.+ i: 190300901/94

jumurta (yumurtğa ED 938a) ‘yumurta’

j. 190100001/164; 190103801/32; 190103801/33

j.+ e:jla 190501501/36

jumũta (yumurtğa ED 938a) ‘yumurta’

j. 190101701/68; 190100901/108; 190100902/101;

190100902/102; 190101001/23; 190100101/98;

	190100401/85;	190103206/25;	190103206/32
j.+ja	190100101/185		
j.+ jtan	190501501/19;	190501501/21	
jumfak (yumşak ED 938b) ‘yumuşak’			
j.	190201501/141;	190101701/30;	190101602/111;
	190101802/32;	190102801/33	
jumfadzak ‘yumuşacık’			
j.	190100401/185		
jumfa- ‘yumuşamak’			
j.- a:je:	190103205/11		
j.- a:jtār	190101201/186		
jumfat- ‘yumuşatmak’			
j.- u:muʃ	190102801/15		
jur- ‘yıkma, dağıtma’			
j.- aɖʷac	190103703/12		
jurak ‘ırak, uzak’			
j.	190103207/37		
jurak ‘ırak, uzak’			
j.+muʃ	190101901/373		
j.+tan	190101901/23;	190101801/48;	190103401/34
juv- ‘yığma’			
j.- aruʷ	190100101/122		

j.-e:z	190100901/287		
juykaŋa- ‘inceltmek’			
j.- e:	190102801/67		
juyvun ‘yığın’			
j.+u	190100901/287		
juv- ‘yığmak’			
j.-a:sun	190102905/267		
jɔt ‘yol’			
j.+da	190301601/3		
jørymɛ ‘yürüme’			
j.+ɛ:	190100902/119;	190103206/34	
jøryf ‘yürüyüş’			
j.	190301601/17		
jøry- ‘yürümek’			
j.-y:lec	190100101/91;	190100102/35;	190100401/140;
	190103202/45		
j.-y:lɛc	190100101/94;	190100401/139;	190102701/30
j.-dʒec	190600002/87		
j.-dyc	190102901/125		
j.-dym	190102901/115		
j.-jɛlɛc	190101201/103;	190101201/92	
j.-mɛ:dʒɛc	190100902/209		

j.-mɛ:j	190101602/6	
j.-myf	190600001/20;	190600002/6
j.-r	190102901/390	

ju:t (yurt ED 958a) ‘yurt, ev, ocak’

j.+ u	190102901/218;	190300901/117;	190103203/24;
	190103701/75;	190103701/76;	190100901/80;
	190102901/218		
j.+ umuz	190201501/171		
j.+ umuz	190201501/163		
j.+ un	190101601/366;	190103701/113	
j.+ tan	190101601/223		

ju:tluk ‘yurtluk’

j.+ u:nda	190101601/203
------------------	---------------

ju:dʒu ‘ölmüş kadını yıkayan’

j.	190100501/41;	190103201/48
j.+ la:	190103201/48	
j.+ jdu	190100501/41;	190100501/46
j.+ la:	190103201/48	

ju:fka ‘yufka’

j.	190103801/65
j.+ dʒuk	190101001/78

ju:rt ‘yurt, ev, ocak’

j.	190301401/63;	190300901/104;	190300901/118
ju:rt ‘yoğurt’			
j.+la	190101201/63;	190300901/116	
ju:rth ‘yoğurtlu’			
ju:rth	190300901/114		
ju:t (yugurt ED 905b) ‘yoğurt’			
j.	190100001/206;	190100901/111;	190101901/245;
	190102901/235;	190102901/236;	190102901/317;
	190102901/318;	190102905/146;	190102905/186;
	190103207/2;	190103701/74;	190103207/1
j.+la	190103206/25;	190103206/32	
j.+ta	190201701/63		
ju:t ‘yoğurt’			
j.	190103701/113;	190103701/114	
ju:va:tajuver- ‘yuvarlamak’			
j.- e:m	190300901/83		
ju:va:lak ‘yuvarlak’			
j.	190102905/284		
ju:yka ‘yufka’			
j.	190102901/393		
jufka ‘yufka’			
j.	190103801/66		

j.+laru 190103801/66

juka: ‘yukarı’

j.+da 190700001/17; 190101001/66; 190100102/19;
190102905/208; 190102901/98;
190501501/251;

190600701/34; 190600701/35; 190500901/69;
190301401/7

j.+damuf 190600001/49; 190600001/51

j.+dan 190301401/14; 190101801/11; 190102801/38

j.+ku 190101801/118

jukaru ‘yukarı, aşağı karşıtı’

j. 190103801/282; 190201501/11; 190600001/22;
190600002/8; 190100901/28; 190100902/133;
190100902/74; 190101001/38; 190101201/193;
190101601/389; 190101801/122; 190101803/54;
190102901/86; 190102901/334; 190500901/17;
190500901/182; 190201501/10; 190102601/59

juli Bulg.юли ‘Temmuz ayı’

j. 190100901/294; 190100901/295

jumak ‘yumak,yuvarlak biçimde sarılmış iplik’

j. 190101901/363

jumaklama ‘yumaklamak, yuvarlak biçimde sarmak’

j.- ja 190501501/277

j.- ma: 190501501/282

j.- a:ɫak 190103206/28

jumruk ‘yumruk’

j. 190201501/408

juni Bulg. **юни** ‘Haziran ayı’

j. 190102901/208

junustəpu ‘yonustopu çiçeği’

j. 190101901/210

jurɫuk ‘Yurtluk, Burgaz bölgesinde yer adı’

j. 190100002/42

jusuf ‘Yusuf, kişi adı’

j. 190100004/5; 190100403/13; 190101602/94;

190101602/98; 190101901/387; 190601601/31;

190101603/70

j.+a 190101603/69

j.+u 190600702/8

juttur- ‘yutturmak’

j.-e: 190202501/6

juva:ɫa- ‘yuvarlamak’

j.- a:du 190103801/157; 190103801/158

j.- a:jɛn 190100401/95

j.- duanan 190501501/284

j.- juvεε:m 190300901/133

j.- juvεrmif 190300901/146

j.- a:je 190301401/67

juva ‘aile’

j.+ n 190101801/141

juv- ‘yığmak’

j.-e:z 190201503/45

jyryc ‘yörük’

j.+ myfy:z 190103203/45

j.+ myfyz 190103202/78

jy:ryc ‘yörük, at yarışları’

j.+ ε: 190103202/72

jy:ryç ‘yörük, at yarışları’

j. 190103202/76; 190103202/77; 190103203/44

190103202/75; 190103203/48

jy:ry- ‘yürümek’

j.- læc 190102901/92

j.- jælæc 190101201/95

jy:sec (yüksek ED 915b) ‘yüksek’

j. 190201501/179; 190201501/84; 190101001/15;

190100102/25; 190103801/284; 190301401/75;

190100403/34; 190100404/19; 190101801/138;
 190102001/82; 190102001/87

jy:seç ‘yüksek’

j. 190101802/60

jy:səc (yüksek ED 915b) ‘yüksek’

j. 190201501/166; 190102901/256; 190102901/236

j.+ tɛ 190102901/217

j.+ rec 190102601/118

jy:səl- ‘yükselmek’

j.- i: 190101201/68

jy:səlivɛ:rɛ: ‘yükselivermek’

j. 190101201/71

jyclɛ- ‘yüklemek’

j.- dilɛ: 190100101/84

j.- i:m 190500001/57

jyclən- ‘yüklenmek’

j.-e:sin 190101901/271

j.-i:sin 190103801/254

j.-ir 190101201/95; 190100401/200

j.-mif 190101201/228

jyclɛt- ‘yükletmek’

j.-tillɛ: 190100101/81

jyclɥ ‘gebe’

j. 190201501/206

jyclɥc ‘yükçük, yorgan dolabı’

j. 190103702/40

j.+y: 190100001/61

jycsɛl- ‘yükselmek’

j.- dʒɛn 190100402/35

jycsɛlmɛ ‘yükselme’

j. 190100402/29

jymɛr ‘Ömer, kişi adı’

j. 190101602/9

jyr- ‘yürümek’

j.-cɛ 190600701/40

jyry- ‘yürümek’

j.-y:lec 190100902/145; 190102801/101

j.-jemɛzdi 190101301/11

j.-lɛc 190100001/16

j.-mɛ: 190103203/71

jyrymec ‘yürümek’

j.+tɛn 190102903/59

jyrec (yürek ED 965a) ‘yürek, kalp’

j. 190102601/95

j.+ε:	190600601/20		
jyrsec ‘yüksek’			
j.	190102903/61		
jyryt- ‘yürütmek’			
j.-tynyz	190102701/31		
jysɛjin ‘Hüseyin, kişi adı’			
j.	190102901/202		
jy:z ‘100, yüz’			
j.	190201501/271;	190200001/35;	190101801/84;
	190100001/144;	190101201/75;	190101801/83;
	190102901/360;	190102901/362;	190100902/199
jyzden	‘nedenle’		
j.	190103202/17;	190100901/173;	190100901/32;
	190101601/341;	190103202/32	
jyz ‘yüz’			
j.	190501501/279		
j.+y	190501501/286		
j.+ymɛ	190102701/47		
j.+ymy	190102701/46		
j.+ynnɛn	190501501/288		
j.+yny	190100201/106;	190501501/277	

Z

za:j ‘elbette’

z. 190100901/34

za:jdεa:met ‘Zahideahmet, lakap’

z. 190102001/103

za:jε ‘elbette’

z. 190201501/424; 190200901/36; 190300901/15

za:jε: ‘elbette’

z. 190201501/40

za:ji ‘elbette’

z. 190100101/51

za:met Ar. زحمت **zaḥmet** ‘zahmet, güçlük’

z.+lε: 190100902/196

zana:t ‘zanaat, el ustalığı isteyen işler’

z. 190500901/112; 190500901/116

za:rε ‘zahire, gerektiğinde kullanılmak için saklanan tahıl, aşıklık’

z. 190102601/90

za:rf Ar. ظرف **zarf** ‘zarf, kap, kılıf’

z.+uun 190100002/77

za:tεn Ar. ذاتا **za:ten** ‘zaten, esasen’

z. 190102002/7; 190100203/16; 190600002/99;
 190700001/12; 190103201/66; 190501501/198;
 190500901/163

zadɔʃno Bulg. **заочно** ‘açık öğretim’

z. 190101001/50

zaduh Bulg. **задух** ‘nefes darlığı’

z. 190102905/112

zaharin Bulg. **захарин** ‘sakarın’

z. 190100401/108

zaimʃevo Bulg. **Займчево** ‘Zaimçevo, Burgaz bölgesinde köy adı’

z. 190102901/145; 190102901/146

z.+ja 190101601/63

z.+nun 190102001/124

zajum ‘Zajum (Zaimçevo), Burgaz bölgesinde yer adı’

z.+dan 190102001/124

zaje ‘elbette’

z. 190100001/76

zaje: ‘elbette’

z. 190101701/44; 190101701/55; 190101001/147;
 190100101/113

zaju ‘elbette’

z. 190101001/62; 190101001/67

zajwif Ar. ضعیف **zai:f** ‘zayıf’

z. 190101201/161; 190301401/22; 190102701/134

zajwifumsu ‘zayıf görünümlü, zayıf olan’

z. 190101001/53

zajwifla- ‘zayıflamak’

z.-ma: 190500001/53

zakon Bulg. закон ‘kanun’

z. 190101802/36

z.-muf 190103702/94

z.+d̡asuna 190101801/132

zakupčiclic Bulg. закупчик+Türk.**lik** ‘toptancılık’

z. 190601601/77

zaman Ar. زمانه **zama:ne** ‘zaman’

z. 190100001/150; 190100002/17; 190100003/54;
 190100201/43; 190100006/20; 90201501/145;
 190201501/238; 190201501/24; 190201501/285;
 190201501/327; 190201501/353; 190201501/360;
 190201501/414; 190600002/74; 190600002/78;
 190600002/85; 190700001/9; 90100901/159;
 190100902/130; 190100902/160; 190100902/39;
 190100902/48; 190100101/59; 190100102/52;
 190101201/187; 190101201/196; 190100401/117;

	190100401/139;	190100401/165;	190100401/29;
	190100404/43;	190101602/18;	190101603/7;
	190101801/46;	190101803/51;	190102001/8;
	190202501/3;	190102201/15;	190202501/15;
	190102302/35;	190102302/78;	190200901/26;
	190200901/45;	190102903/56;	190102904/6;
	190301601/10;	190300201/45;	190300201/47;
	190103202/23;	190103203/70;	190103203/73;
	190300501/19;	190300501/3;	190103601/25;
	190103601/49;	190103702/47;	190600701/17;
	190600701/21;	190600701/26;	190600701/82;
	190600701/64;	190102302/78;	
z.+da	190102901/165		
z.+unda	190201601/3;	190103203/34;	190600701/64;
	190600001/57;	190600001/67	
z.+da	190600001/2;	190600001/3;	190101901/7;
	190201601/161		
z.+dan	190101801/104;	190102001/39;	190600002/32
z.+la	190101601/246		
z.+umuzda	190100404/4		
z.+na:	190700001/26;	190101201/13;	190300901/24

zama:n Ar. زمانه **zama:ne** ‘zaman’

z.+nuu 190600001/68

z.+da 190102901/165

z.+unda 190201601/3; 190103203/34

zamən Ar. زمانه **zama:ne** ‘zaman’

z.+unda 190102901/40

zambak Ar. زنبق **zanbaḳ** ‘zambak’

z. 190102001/86; 190103801/12; 190101901/223;
190201601/164; 190101602/63; 190102001/86;
190100101/46; 190100901/314

zapas Bulg. запас ‘yedek, yedek subay’

z. 190601601/29; 190601601/32; 190601601/57;
190601601/58; 190601601/72; 190601601/75;
190601601/85

zapaşlık Bulg. запас+Türk.lık ‘yedek subaylık’

z. 190601601/86

zapłata Bulg. заплата ‘aylık, maaş’

z. 190100902/188

z.+jduu 190101801/85

zapłata Bulg. заплата ‘aylık, maaş’

z. 190300201/48

zarar Ar. ضرر **zarar** ‘zarar’

z. 190101901/120

zastrojka Bulg. **застройка** ‘bazı yemeklerin suyunu türlü yollarla koyulaştırma’

z.+sunu 190101602/57

zaten Ar. **ذاتاً** **za:ten** ‘zaten, esasen’

z. 190100401/252; 190102701/32

zaten Ar. **ذاتاً** **za:ten** ‘zaten, esasen’

z. 190100101/57; 190100401/122; 190103202/39

zati Ar. **ذاتاً** **za:ten** ‘zaten, esasen’

z. 190100401/232; 190100401/17; 190102201/31

zatun Ar. **ذاتاً** **za:ten** ‘zaten, esasen’

z. 190100001/47; 190100003/29; 190102002/9;
 190201501/191; 190100901/16; 190100901/278;
 190100101/71; 190100102/28; 190100102/34;
 190101301/32; 190100401/266; 190100401/179;
 190100404/4; 190101601/235; 190101601/275;
 190101601/380; 190101801/14; 190101801/3;
 190101801/44; 190101901/121; 190101901/14;
 190102701/137; 190102701/86; 190102901/49;
 190102905/172; 190300201/45; 190300201/84;
 190103202/52; 190103601/16; 190103702/49;
 190103702/76; 190103702/77; 190600601/40;
 190600701/35; 190600701/64; 190600701/89;
 190500901/201; 190500901/25; 190100102/45

zatun Ar. **ذاتاً** **za:ten** ‘zaten, esasen’

z. 190100901/310; 190100902/52; 190100902/43

zavot Bulg. завод ‘fabrika’

z.+a 190100902/155

z.+ta 190100404/12; 190100404/15; 190100403/31

z.+a 190601601/70

z.+taɾu 190100101/22

zɔ: ‘zor, güçlücke’

z. 190100203/9; 190101601/261

z.+du 190102801/77

z.+ta 190201501/25; 190201501/29; 190100902/103;

190100902/104; 190101603/7; 190202501/10;

190202501/6; 190300501/22; 190600701/3

zɔɾ Far. زور **zu:r** ‘zor, güçlücke’

z. 190101201/189; 190101603/31; 190101603/42;

190101603/43; 190101603/61; 190300901/98

zɔ:ɽ Far. زور **zu:r** ‘zor, güçlücke’

z. 190500901/121

zɔ:ta- ‘zorlamak’

z.-duɽta: 190600701/27

zɔ:ɽta- ‘zorlamak’

z.+laduɽta: 190600701/23

zɔɽta- ‘zorlamak’

z.-duŋa:	190600701/74		
z.-duŋar	190600701/77		
ze: ‘elbette’			
z.	190100201/35;	190501501/140	
ze: ‘elbette’			
z.	190100201/71;	190101001/54;	190100402/33;
	190103702/68		
ze:deŋi ‘zerdali’			
z.	190100201/27;	190101802/129;	190103207/22;
	190501501/78;	190500901/58	
z.+miŋ	190100901/135		
ze:je ‘elbette’			
z.	190101801/109		
ze:je: ‘elbette’			
z.	190101901/282		
ze:ndŋilic ‘özenti, kıskançlık, fesatlık’			
z.	190201501/188		
ze:njin ‘zengin’			
z.	190101701/56;	190100403/29	
ze:njin ‘zengin’			
z.	190103801/117;	190103801/130;	190101601/105;

190101601/109; 190101601/206; 190101601/45;

190101901/186

z.+di 190103801/35

z.+dic 190103801/103

z.+mif 190103801/110

z.+ni:ni 190103001/46

z.+nic 190103801/116

ze:ra ‘Zehra, kişi adı’

z. 190300201/78; 190300901/53

ze:rdeli Far. زردآلو **zerd-a:lu:** ‘zerdali’

z. 190101301/27

zebepi ‘sebepli, yararlı, faydalı’

z. 190102001/64

zelena morava Bulg. Зелена морава ‘Zelena morava’

z.m. 190100902/7

zeman Ar. زمان **zama:n** ‘zaman’

z.+da 190100101/158

zenjin ‘zengin’

z. 190100201/59; 190100902/172; 190100101/25;

190103203/36

zenjin ‘zengin’

z. 190100201/58

z.+in 190102501/20

z.+nε: 190102302/70

z.+nεri 190101603/66

zenjinnic ‘zenginlik’

z.+ti 190100201/124

zenjindʒε ‘zengine yakın, varlıklı gibi’

z.lε:dεn 190102905/186

zerdali Far. زردآلو **zerd-a:lu:** ‘zerdali’

z. 190100101/42

zεrdεli Far. زردآلو **zerd-a:lu:** ‘zerdali’

z. 190300201/1

zerdεli Far. زردآلو **zerd-a:lu:** ‘zerdali’

z.+miz 190100101/43

zi:nεp ‘Zeynep, kişi adı’

z. 190101001/144; 190102701/36; 190102905/98;

190102905/99; 190103001/46

z.+ε 190103801/151

zi:nep ‘Zeynep, kişi adı’

z. 190103801/274; 190101601/47; 190101601/77;

190100202/2

z.+in 190101601/44; 190101601/46

zi:nep ‘Zeynep, kişi adı’

z. 190103801/9

zijade ‘ziyade, fazla, çok’

z. 190201601/67

zıla ‘Zıla, kişi adı’

z. 190103702/72

zivit Ar. زفت **zift** ‘zift’

z. 190101901/253

zu:buun ‘kadınların giydikleri kolsuz dış gömleği’

z. 190102701/39; 190102701/45 190102701/46;

190103702/23; 190103702/27

zu:plu- ‘zıplamak’

z.-juup 190501501/110

zu:na Far. سوزنای **su:r-na:** ‘zurna’

z.+jla 190100201/19

zu:na ‘zurna çiçeği’

z.+dɣuk 190101901/199

zu:nɛdɣic ‘zurna çiçeği’

z. 190101802/102

zurna ‘zurna çiçeği’

z.+dɣuk 190300901/56

zurna Far. سوزنای **su:r-na:** ‘zurna’

z.+e:jta 190103203/34; 190101602/16

zvot Bulg. **взвод** ‘takım, bölük’

z. 190500901/115

zvenovod Bulg. **звеновод** ‘takım, grup başkanı’

z. 190101201/226

zvezda Bulg. **Звезда** ‘Zvezda, Burgaz bölgesinde köy adı’

z. 190501501/2

zymbyl Far. **سنبُل** **sünbül** ‘sümbül’

z. 190202601/16; 190202601/23; 190102001/71;

190102001/94; 190101602/63; 190100201/28;

190100403/33; 190101802/52; 190102001/71;

190601601/16; 190201601/154

z.+ε 190202601/19

z.+leri 190102001/95

z.+lerimiz 190300201/74

SONUÇ

Türk kültürü günümüze kadar tarih dediğimiz zaman dilimi içinde soy ve dil birliği temelinde, üzerinde yaşadığı coğrafya ile etkileşip olgunlaşarak varlığını koruyabilmiş ender kültürlerden biridir. Türk kültürü, diğer insan topluluk ve kültürlerinden farklılaşmasını ve tekliğini tarih içinde oluşturduğu için, günümüzde yaşayan insanlar arası ilişkilerin doğru çözümlenmesi açısından tarih son derece önem kazanmaktadır. Türk sosyal ve kültürel yapısının doğru çözümlenebilmesi ve bu bütünü meydana getiren sosyal olguların iyi anlaşılabilmesi, tarih içinde meydana gelmiş, kendine has, bir daha tekrarı mümkün olmayan sosyal olayların sebep-sonuç ilişkisi çerçevesinde çağdaş (=zamandaş) algılama ve değerlendirme mantığına uygun yorumlanması ile mümkündür (Özönder, 2000: 1).

Osmanlı Devleti'nin bölgesel bir güç olmaktan çıkıp cihan devleti olma stratejisindeki en önemli parametreyi Balkan coğrafyası oluşturmaktaydı. Devlet otoritesinin bölgedeki etkisinin ve kalıcılığının sistematik olarak gerçekleşecek bir İskân Siyaseti'nin varlığına bağlı olması, Anadolu'dan Rumeli'ye kitlesel göç hareketlerinin temelini oluşturmuştur. XIV. yüzyılın ikinci yarısından itibaren söz konusu coğrafyada siyasi egemen güç olmaya başlayan Osmanlı Devleti, uyguladığı politikalar sonucunda demografik dengeleri kendi lehine çevirmeyi başarmıştır. Bu durum bölgenin küçük örnekleme durumundaki Bulgaristan'da da aynı hususla karşılaşılmaktadır (Özlem, 2008: 344).

Bulgaristan sahasında yaşayan Türkler etnik ve dilsel azınlık olarak etnik kimliklerine bağlı kalmışlardır. Bu durum, onların dilsel tercihlerine de yansımıştır. Bulgaristan'da tarihsel azınlık konumundaki Türklerin öznel etnik-dilsel canlılık algıları ile dil kullanımları, kişisel ve duygusal etkinliklerindeki dil seçimleri ile Türkçe ve Bulgarcaya yönelik dilsel tutumları arasındaki ilişki incelendiğinde Türkçenin %90 düzeyinde bir dilsel sürdürüm etkisi taşıdığını, dolayısı ile Türkçenin tarihsel süreç içerisinde uğradığı yoğun baskılara rağmen bu bölgedeki dilsel canlılığının halen yüksek olduğunu göstermiştir.

Ayrıca da, Bulgaristan'ın uyguladığı farklı dönemlerde farklı dil politikalarının Bulgaristan'daki Türk azınlığın üzerindeki etkilerini inceleyen

çalışmalar büyük çoğunluğu Türklerden oluşan bölgelerde (Türkçe) dilsel hakların ve dilin Türk azınlık tarafından etnik-dilsel kimliğin temel bir unsuru olarak algılandığı görülmüştür. Türkçe ve Bulgarca arasındaki sembolik güç ve diglossia ilişkisinin Bulgaristan'daki Türk azınlığının (Türkçe) dilsel haklarını algılama biçimlerini etkilediği sonucuna varılmıştır (Haksöz, 2007: 5-80).

Bulgaristan Türk ağızlarını konu alan ağız araştırmalarının yaklaşık 100 yıllık bir geçmişi bulunmaktadır. 1900'lerden itibaren yapılan ilk derlemeden itibaren derleme, inceleme, karşılaştırma, sınıflandırma gibi nitelikler taşıyan bazı çalışmalar yapılmıştır.

Rumeli Türk ağızlarını sınıflandırma çalışmaları coğrafi temelli ve dil özellikleri ile coğrafi bölgeleri birleştiren sınıflandırmalardır. Németh, Rumeli Türk ağızlarını Batı ve Doğu olmak üzere iki grup altında değerlendirip tasnif etmiştir. Németh tarafından yapılan bu tasnife göre araştırma alanımız olan Burgaz ili Türk ağızları Doğu Grubu Türk ağızlarının bir alt ağzını oluşturmaktadır.

Araştırma bölgemiz olan Burgaz ili Türk ağızları ile ilgili şimdiye kadar bir ağız araştırması yapılmamıştır.

Modern Oğuz Türkçesinin Rumeli ağızları grubuna mensup olan Burgaz ili Türk ağızlarından tarafımızdan derlenen dil malzemesine dayanan bu çalışma Burgaz İli Türk ağızlarının fonetik ve morfofonolojik süreçlerinin incelenmesidir. Tespit edilen hususların açıklanmasına ilişkin artsüremli yöntem izlenmiş, tarihsel gelişime yer verilerek ağızların tarihsel karşılaştırmalı ses bilim (fonoloji) ve ses biçimbilimi (morfofonoloji) açısından değişimleri ve eğilimleri tespit edilmiştir.

Alan araştırmasının malzemesini, esas itibariyle Güneydoğu Bulgaristan Burgaz ili sınırları bölgesinde Mart-Nisan 2013 ve Ekim-Kasım 2014 tarihleri arasında toplanan ses kayıtları oluşturmaktadır.

Elde edilen veriler, konuşmanın bütün seslerini yansıtan ve ses tasvirinin kısaltılmış bir şeklinden oluşan ve çeşitli dillerdeki fonolojik karşıtlıklarla birlikte seslerin çıkarılışındaki fonetik detayların gösterilmesine imkân sağlayan bir çevriyazı sistemi olan IPA'nın 2005 yılında yayımlanan son şekli kullanılarak Burgaz ili Türk ağızlarının ünlü ve ünsüz seslerin tasviri yapılmıştır.

Çalışmamızda malzemenin kodlanması için Bulgaristan Cumhuriyeti haritası esas alınmış olup Bulgaristan'daki tüm iller ile Burgaz ilinin bütün ilçe birimleri **kuzeyden güneye, batıdan doğuya** doğru olmak üzere numaralandırılmıştır. Bu sistem de ilk olarak bu çalışmada uygulanmıştır.

Burgaz bölgesinde asıl sakinleri olan Türk grupları ile Doğu Rodoplar bölgesinden değişik dönemlerde siyasal ve ekonomik gelişmelerin etkisiyle bölgeye göç etmiş olan Türkler bulunmaktadır. Bundan dolayı da Burgaz Türk ağız bölgesinde Doğu Rodop Türk ağızları ile Burgaz ili yerli olmak üzere iki alt ağız grubundan bahsetmek mümkündür.

Doğu Rumeli Türk ağızları grubunda yer alan Bulgaristan sahası Burgaz ili Türk ağızlarının konuşurlarının yaşadıkları coğrafi alandan derlenen sözlü malzemelere dayalı olarak söz konusu ağızların dil özelliklerinin fonetik ve morfofonolojik açılarından incelenmesi neticesinde ortaya çıkan özelliklerini şöyle özetleyebiliriz:

1. Ünlü ses birimlerin miktarı, niteliği ve kullanımı bakımından Burgaz ili Türk ağızlarında aynı ünlünün kısa ve uzun söylenişleri görülmektedir. Burgaz ili Türk ağızlarında nicelik açısından ünlülerin uzun söylenişlerinin tercih edildiği ve uzun ünlülerin bulunduğu bir ünlü sistemine sahip olduğu söylenebilir. Yalnız, Burgaz Türk ağız alanında, uzun ünlülerin kısa ünlüye dönüştüğü ya da yarı uzun olduğu ve ses birimsel değer taşımadığı görülmektedir. Ağız bölgesinde ünlülerin uzun söyleyiş eğilimi, çok etkin olup kısa kullanımı pasiftir. Burgaz ili Türk ağızlarının bu açıdan farklılık gösterdiği belirlenmiştir.

Burgaz ili Türk ağızlarının en önemli fonetik özelliklerinden biri olan ünlü uzunluklarını 1. Birincil ünlü uzunlukları, 2. Ünlülerin pozisyonlarına dayalı olarak ortaya çıkan konumsal ünlü uzunlukları, 3. Ses düşmesi neticesinde ortaya çıkan ünlü uzunlukları, 4. Kaynaşma neticesinde ortaya çıkan ünlü uzunlukları, 5. Alıntı sözcüklerdeki ünlü uzunlukları, 6. Vurgu ve tonlamaya bağlı olarak ortaya çıkan ünlü uzunlukları olmak üzere altı grup altında değerlendirmek mümkündür. Bugüne dek Anadolu ağızlarıyla ilgili yapılan çalışmalarda tespit edilen birincil uzun ünlülü sözcüklerin Burgaz ili Türk ağızlarında da kullanıldığı görülmektedir. Çalışmamızda

tespit edilen birincil uzunluklar dışındaki örneklerde görülen uzun ünlüler Ortak Türkçe sözcük kök ve gövdelerinde, alıntı sözcüklerin bünyesinde bulunan uzun ünlülerin korunması şekliyle de bazı eklerin bir araya gelmesiyle ortaya çıktığı görülmektedir. Ayrıca, sınırlı sayıda birincil uzun ünlülü sözcükleri koruyan bir ağız bölgesi olan Burgaz ili Türk ağızları, uzun ünlülü sözcüklerin kısa ünlülü örneklerinin bulunduğu da belirtilmelidir. Aynı durum eklerde de gözlemlenmektedir. Uzun ünlülü eklerin kısa ünlülü kullanımları da Burgaz ili Türk ağızlarında kullanıldığı göz önünde bulundurulmalıdır.

2. Burgaz ili Türk ağızlarında çeşitli nedenlere bağlı olarak kendini gösteren ve kalınlık-incelik temelindeki büyük ünlü uyumunu bozan bazı değişimler kaydedilmiştir.

Burgaz ili Türk ağızlarında ilerleyici benzeşme, gerileyici benzeşmeden daha güçlüdür. Bundan dolayı da tek şekilli bazı eklerin uyuma girdiği görülür. İlerleyici benzeşmenin ağır bastığı Burgaz ili Türk ağızlarında, yazı dilinde kalınlık-incelik uyumuna aykırı olan **{+ki}** aitlik eki ile **{-ken}** zarf-fiil ekinin kalın şekillerinin kullanılmasıyla kalınlık-incelik uyumunun korunduğu görülmektedir.

3. Ünsüzlerin ünlülere etkisinden doğan ünlü değişimlerinden ünlü incilmesi, ünlü daralması ve ünlü düzleşmesi ses olayı örneklerine Burgaz Türk ağız bölgesinde yaygın olarak rastlanır.

Burgaz ili Türk ağızlarında sözcük telaffuzunda genel olarak sona doğru bir incelme eğilimi görülmektedir. Burgaz ili Türk ağızlarında bu incelme eğilimi, kalın sıradan bir sözcüğün başlangıcı kalın ünlülü ve bitişi ince ünlülü gibi şekilleri de ortaya çıkarabilmektedir. Örneğin, bu eğilim söz sonunda bulunan /ı/ ünlüsünün yarı ince [i] değişken sesi ve /a/ ünlüsünün yarı kapalı bir merkez ünlüsü olan /ə/ sesleri ile telaffuz edilmeleri durumunu ortaya çıkarmıştır.

Derleme metinlerimizdeki kayıtlara göre özellikle gelecek zaman ekindeki ünlü incilmesi bölge ağızlarında yaygın olduğu görülmüştür.

Burgaz Türk ağız alanında düz ünlülü kullanılan şimdiki zaman eki, arka sıradan ünlü taşıyan kök ve gövdelere gelerek son seste incelme eğilimi gösterir ve

kalınlık-incelik uyumunu bozar. İnce ünlülü sözcüklerde ünlü uyumunun daha güçlü korunmaktadır.

Burgaz Türk ağız alanında ünlü daralması bölge ağızları için ayrıcı bir özellik niteliğindedir. Örneğin, bütün Anadolu ağızlarında görülen /e/ > /i/ ünlü değişimi (Karahana 1996: 115) Burgaz ili Türk ağızlarında da yaygın bir ses değişimi olup bölge ağızlarının belirleyici özelliklerinden birini oluşturur.

Bölge ağızlarında yuvarlak ünlülerin düzleşmesi eğilimi görülür. Örneğin, {-yor} şimdiki zaman ekinin düzleşmesi eğilimi Burgaz ili Türk ağızlarının belirleyici özellikleri arasında yer almaktadır. Ayrıca da şimdiki zaman ekinin sözcükteki hece sayısı, kalınlık-incelik, düzlük-yuvarlaklık uyumu ve ünsüzlerin pozisyonu bakımından gösterdiği çeşitlilik dikkat çekici olup bölgedeki yayılışının düzensiz olduğu görülür.

Doğu Rodop Türk ağızlarında yaygın olarak kullanılan yuvarlak ünlülü şimdiki zaman eklerinin kullanımının Burgaz Türk ağız alanında sınırlı olması dikkat çekicidir. Burgaz ili Türk ağızlarında dar-düz ve geniş-düz ünlülü şimdiki zaman eklerinin etkin kullanımı görülür.

Ölçünlü Türkçede dudak ünsüzlerinin etkisiyle ilk hece ve ilke hece dışında ortaya çıkan ve düzlük-yuvarlaklık uyumunu bozan ünlü yuvarlaklaşmaları, Burgaz ili Türk ağızlarında görülmez. Bu ağız bölgesinde *yağmur*, *yumurta*, *yumuşak*, *sabun* gibi sözcüklerde yuvarlak ünlüler düzdür (*yamır*, *yımırta*, *yımşak*, *sabın*). Bu durumda Burgaz Türk ağız konuşurlarının eğilimi genelde düzleşme yönündedir. Bu açıdan da Türkiye Türkçesinin Batı grubu ağızları ile benzerlik gösterdiği söylenebilir.

Dudak ünsüzlerinin dudak ünsüzü özelliğini yitirerek düz ünlü haline gelmesi olayı olan düzleşme, Burgaz Türk ağız alanında yaygın olarak /u/ > /ı/, /u/ > /i/ ünlülerinin düzleşmesi ile ortaya çıkmıştır.

4. Türkiye Türkçesinde sözcüklerin ilk hecelerinde bulunan ünlünün düz veya yuvarlak olması sonraki hecelerdeki ünlülerin, kelimenin ilk hecesindeki ünlü düz ise düz, yuvarlak ise ya dar-yuvarlak ya da geniş-düz olarak gelmesi kuralı (Korkmaz

2007: 151) şeklinde tanımlanan düzlük- yuvarlaklık uyumu Doğu Rumeli alt ağız grupları için tanımsal farklılık göstermemektedir. Çeşitli fonetik etkenlere bağlı olarak ortaya çıkan ilk hece ve ilk hece dışındaki yuvarlak sıradan ünlülerin düz sıraya geçmesi ses olayı da Burgaz Türk ağız bölgesi için ayırt edici niteliktedir.

5. Modern Oğuz Türkçesi evreninde ve Türkiye, Azerbaycan ve Türkmen Türkçesi örneklerinde kritik bir görünüm sergileyen söz başı /-t/ > /- d/ ünsüz değişimi (Erdem 2004: 77) Burgaz ili Türk ağızlarında ince ve kalın sıradan sözlerde /d/'ye dönüşmüş örnekler ölçünlü Türkçeye oranla daha ileri seviyededir.

Bununla birlikte ölçünlü Türkçeden daha ileri bir seviyede olmasına rağmen Eski Türkçe söz başındaki /t/'yi kurallı olarak koruyan [ticen], [temin] gibi örnekler de kaydedilmiştir.

6. Burgaz ili Türk ağızlarının en tipik özelliklerinden birini oluşturan ünsüzlerde tam ve yarı benzeşme ses olayı özellikle akıcı /l/ sesinin diş eti /n/ sesine değişerek genizsilleşme sonucunda yaygın olarak kullanıldığı görülmüştür.

7. Burgaz Türk ağızlarında ünsüz seslere ilişkin belirgin özelliklerin ortaya çıktığı durumlardan birisi de sızıcılaşmadır.

8. Bulgaristan Türk ağızlarının sınıflandırılmasında kullanılan söz içi konumundaki ötümlü, patlayıcı, /g/ sesinin iki ünlü arasında ve hece sonunda korunması özelliği açısından söz içi konumundaki /g/ sesini koruyan Vidin Türk ağzından ayrıldığı görülmektedir. Batı Rumeli Türk ağızlarında söz içinde ötümlü, patlayıcı /g/ sesinin belirgin bir şekilde telaffuz edilmesine karşın, Burgaz Türk ağız alanında söz içi konumunda, temas noktasını iyice yitirip zayıflayarak sızıcı, diş-dudak [v] ve [ʋ] değişken sesi ile yarı ünlü, sızıcı [j] sesine gelişim eğilimi göstermiştir.

9. Genel olarak Anadolu ve Rumeli ağızlarının en ilgi çekici özelliklerinden biri de yer yer Kıpçak lehçesinden gelme özelliklerin yer alması veya bu özelliklerin Oğuz-Türkmen lehçesine özgü özelliklerle kaynaşmış olmasıdır. Burgaz ili Türk ağızlarında görülen /g/ > /v/, /g/ > /n/, /g/ > /y/ ünsüz değişimleri dikkat çekicidir.

10. Sızıcılaşma yoluyla oluşan bir diğer değişiklik de, söz içi ve söz sonunda ötümsüz, diş eti-damak /ç/ sesinin ötümsüz, sızıcı /ş/sesine, söz içi konumunda ötümlü, diş eti-damak /c/ sesinin ötümsüz, sızıcı /z/ sesine gelişmesi eğilimidir

11. Ünlüyle biten bir sözcükten sonra ünlüyle başlayan bir ek eklendiğinde aradaki ünlü çatışmasını önlemek için kullanılan /n/ bağlayıcı ünsüzünün Burgaz Türk ağız bölgesinde /y/ sesine değiştiği görülür.

12. Burgaz ili Türk ağızlarının başlıca özelliklerinden biri söz başı konumunda ötümlü, patlayıcı /b/ sesi ötümsüzleşerek /p/ sesine gelişmesi eğilimidir. Bu eğilim diğer Bulgaristan Türk ağızlarında da yaygın olarak görülmektedir.

13. Burgaz Türk ağızlarında ünsüz seslere ilişkin belirgin özelliklerin ortaya çıktığı durumlardan birisi de söz içi konumunda ötümsüz, patlayıcı, ön damak /k/ sesinin ötümsüz, patlayıcı diş eti /t/ sesine değişmesidir. Bu ses değişimi tek bir örnekte görülmesine rağmen bütün Burgaz Türk ağız bölgesinde yaygın olarak kullanılmaktadır.

14. Burgaz ili Türk ağızları ile Doğu Rodop Türk ağızları arasında ortak özelliklerinin yanı sıra onları birbirinden farklı kılan özelliklerin de bulunmaktadır. Burgaz bölgesi Türk ağız konuşurları arasında yaşayan Doğu Rodop bölgesi Türk ağız konuşurları bölgenin tamamına yayılmış bir biçimde bölgenin tüm köylerinde bulunmaktadırlar. Doğu Rodop Türk ağızları özelliği olarak birlikte yaşadıkları Burgaz bölgesi Türk ağızlarından fonetik ve morfofonolojik açılardan birkaç farklılık göstermekle birlikte genel olarak benzerdir. Bu farklılıkların en önemlisi söz başı ve söz içi konumundaki patlayıcı, ötümsüz /k/ seslerinin patlayıcı, ötümlü /g/ sesine değişmesi olayı ile şimdiki zaman ekinin yapısıdır. Doğu Rodop Türk ağızlarının en belirgin özelliklerinden biri olan söz başı ve söz içi konumundaki patlayıcı, ötümsüz /k/ seslerinin ötümlüleşerek patlayıcı, ötümlü /g/ şekilde telaffuz edilmesi Burgaz Türk ağız alanında görülmemektedir. Ötümlüleşmenin ara evresini teşkil eden yarı ötümlüleşme olayı gözlenmektedir. Yani patlayıcı, ötümsüz, /k/ sesi yarı ötümlü, patlayıcı [k̞] değişken sesi ile telaffuz edilerek kullanılmaktadır.

15. Doğu Rodop Türk ağızlarında kullanılan [-ma:na,- mā:ne] zarf-fiil ekleri ekleri Burgaz ili Türk ağızlarında kullanılmamaktadır. Burgaz ili Türk ağızlarında [-

du:na], [-du:na], [-dinε], [-di:nε], [-ti:nε], [-di:nəj], [-dinεn], [-duna], [-du:na], [-dy:nε] gibi zarf-fiil eklerinin yoğun olarak kullanıldığı görülmektedir.

16. Ünlü ve ünsüz seslerin düşmesi veya türemesi olayları, Bulgaristan sahası Burgaz Türk ağız alanında farklı seslerde görülen özelliklerdendir.

17. Dar ünlülere göre daha sağlam olan geniş, orta hece ünlüleri ünlü düşmesine genellikle daha dirençlidir. Burgaz ili Türk ağızlarında geniş orta hece ünlülerinin bu ağızlar için ayırıcı bir özellik oluşturacak yoğunlukta düştüğü görülmektedir. Gelecek zaman {-AcAk} eki, bölge ağızlarımızda yaygın olarak geniş /a/ ve /e/ ünlülerini düşürdüğü görülür.

/y/ → Ø

Çağdaş Türk lehçelerinin çoğuna özgü bir durum olan kelime başında bulunan etimolojik /y/ ünsüzünün zayıflayarak kaybolma eğilimi gösterir (Sevortyan, 2001: 789; Baskakov, 2006:51).

Batı Oğuz grubunda ve özellikle de Azerbaycan Türkçesinde dar ünlü öncesi gelen söz başı konumundaki yarı ünlü /y/ sesi kurallı olarak düşmektedir. Burgaz ili Türk ağızlarında ön ses konumunda bulunan /y/ ünsüzünün, kendinden sonraki ünlüyü uzatarak düşme eğilimi göstermesi Batı Oğuz grubu ile örtüşen özelliklerden biridir.

Burgaz ili Türk ağızlarında hece kaynaşması ses olayı yaygındır. Örneğin, /y/ ünsüzünün, yarı ünlü karakteri ile yakınındaki ünlülerin bünyesinde eriyip düşebilen bir ses olması sebebiyle çoğu kez hece kaynaşmasına uğradığı görülmüştür.

/h/ → Ø

Alıntı sözcüklerde söz başı ve söz içi konumunda /h/ sesinin düşmesi Burgaz Türk ağız alanında örneklerine sık rastlanan bir ses olayıdır.

/r/ → Ø

Söz içi ve söz sonu konumunda çoğu kez ünlü uzamasına da sebep olan akıcı /r/ sesinin düşmesi Burgaz Türk ağız bölgesinin karakteristik özelliğini teşkil eder.

Bu sesin zayıflama eğiliminde olup düşmesinin yanı sıra bulunmasına ilişkin karışık kullanımlar da görülmektedir.

18. Türkçede söz başında akıcı /l/ ve /r/ gibi akıcı ünsüzler bulunmadığından Burgaz ili Türk ağızlarında bu sesler ile başlayan alıntı kelimeler, genel olarak birer Türkçenin yapı özelliklerini koruma yönündeki bir tasarrufu olan ünlü ön türemesine uğramıştır.

Çalışmanın amacına uygun olarak, araştırma alanımızdan topladığımız derleme tarihsel ve karşılaştırmalı olarak fonetik ve morfofonolojik açıdan tahlil edilmiş olup daha önce yapılan Bulgaristan Türk ağız çalışmalarından farklı olarak şu şekildeki yeniliklere yer verilmiştir:

1. Çalışmamızın, Bulgaristan Sahası Burgaz İli Türk ağızlarını doktora seviyesinde ele alan ilk araştırmadır.
2. Günümüze dek Bulgaristan Türk ağızları ile ilgili yapılan çalışmalar Standart Türkiye Türkçesi ile karşılaştırılarak yapılan incelemelerdir. Çalışmamızda, ilk kez Bulgaristan'da bir Türk ağızı tarihsel ve karşılaştırmalı olarak fonetik ve morfofonolojik açıdan tahlil edilmiştir.
3. İlk kez bu çalışmada, doğrudan doğruya araştırma bölgesinden tamamen ses kayıt cihazı ile tespit edilmiş ses kayıtlarının yazıya geçirme aşamasında Uluslararası Fonetik Alfabe (İPA) kullanılmıştır.
4. Çalışmamızda Bulgaristan'daki tüm iller ile Burgaz iline bağlı 13 ilçe merkezi kuzeyden güneye, batıdan doğuya doğru olmak üzere numaralandırılmıştır. Bu sistem de ilk olarak bu çalışmada uygulanmıştır. Bu çalışmada uygulanan yöntem daha sonra yapılacak olan ağız çalışmalarında kolaylık sağlayabilecek niteliktedir.

Modern Oğuz Türkçesinin Balkanlardaki uzantısı niteliğinde olan Bulgaristan Türk ağızlarının diğer Türk lehçeleriyle bağlantılarının ortaya konulabilmesinde çözülmesi gereken başlıca sorunlar, şu şekilde tespit edilmiştir:

1. Bulgaristan Türk ağızları ile ilgili bilimsel çalışmalar yapılmakta olmasına rağmen, daha birçok bölgeden derlenmiş ağız malzemesinin olmaması, özellikle

geniş bir coğrafi alana yayılmış olan Doğu Grubu Bulgaristan Türk ağızlarının alt gruplarının belirlenmesini zorlaştırmaktadır. Bu açıdan Bulgaristan Türk ağızlarının dil yapısının tam olarak ortaya konabilmesi için şimdiye kadar eksik kalmış ağız bölgelerindeki eksikliğin kapatılması önemlidir. Bulgaristan Türk ağızlarının alt ağız grupları belirsizdir. Bunun için belirli alt ağız gruplarının belirlenmesi önem taşıdığından Bulgaristan Türk ağızlarının alt ağız grupları fonetik ve morfolojik yapılarındaki farklılıklara dayanılarak sınıflandırılabilir.

2. Bulgaristan Türk ağızlarının özelliklerindeki ortaklaşan genel nitelikler ve her ağız grubunun kendi özellikleri dikkate alınarak yapılacak bir çalışmayla Bulgaristan Türk ağızlarının bir diyalektoloji atlası hazırlanabilir düşüncesindeyiz. Bunun için de; Bulgaristan Türk ağızlarının ses ve biçimbilgisi özelliklerini ve bunların coğrafi dağılımını gösteren dil haritaları, söz varlığı haritaları (söz varlığı haritaları daha da çoğaltılarak bir kültür haritası meydana getirilebilir), ayrıca, bugüne dek yapılmamış olan Bulgaristan Türk ağızlarının birbiri ile ilişkilerini daha açık bir şekilde ortaya koyan bir art zamanlı (tarihsel) ve karşılaştırmalı çalışma yapılması hedeflenmektedir.

Burgaz ili Türk ağızları eski dönemlere ait söz varlığını ve yapı özelliklerini Eski Anadolu Türkçesi kanalıyla büyük ölçüde koruduğunu ve Oğuz-Türkmen diyalekt alanının egemen dil kuralları çerçevesinde yeni birtakım ses ve sese bağlı şekil bilgisi değişmelerine (morphophonemik değişim) uğradığı söylenebilir. Diğer yandan Oğuz dışı Kıpçak vb. özellikleri de kendi dil yapısı ile kaynaştırarak çok yönlü birtakım şekillenmeler göstermiştir. Ayrıca, Balkan coğrafyası şartlarının ortaya koyduğu yeni yaşayış biçimi, farklı gereksinimler ve ikidillilik gibi durumlar yeni türetmeleri gerekli kılmış veya mevcut sözcükler, anlam değişmesi yoluyla yeni anlamlar kazanarak kavram alanlarını zenginleştirmiştir. Bulgaristan coğrafyasındaki ortak yaşayış dolayısıyla, Bulgarcadan aldığı bazı sözleri de kendi söz varlığının içinde eriterek yerlileştirmiştir. Ayrıca, Bulgaristan coğrafyası şartlarının ortaya koyduğu yeni yaşayış biçimi ve yeni ihtiyaçlar ve ikidillilik gibi durumlar yeni türetmeleri gerekli kılmış veya mevcut kelimeler, anlam dallanması yoluyla yeni anlamlar kazanarak kavram alanlarını genişletmiştir.

Sonuç olarak Burgaz İli Türk ağızları Türkiye Türkçesinin Doğu Rumeli Türk ağızları ana grubuna bağlı bir ağız olarak ölçünlü Türkiye Türkçesi ile fonetik ve morfofonolojik açılardan birçok ortak özelliklere sahiptir. Ayrıca, komşusu olarak yaşadığı ve Doğu Rumeli Türk ağızları grubuna bağlı Doğu Rodop Türk ağızları ile diğer Bulgaristan Türk ağızları ile benzer yönler göstermektedir. Ancak, Türkiye Türkçesinin Doğu Rumeli Türk ağızları grubu içinde yer alan Burgaz ili Türk ağızları farklı şekillerde ölçünlü Türkiye Türkçesi ve ana grup ağızlarına aykırı özellikler sergilemekle birlikte bir Rumeli Türk ağızı olduğu kanaatine varılabilecek şekilde ortak özellikleri de göstermektedir. Ayrıca, diğer Bulgaristan Türk ağızları ile ortak özelliklere sahip olsa da, yanı başında yaşayan Doğu Rodop Türk ağız bölgesi, özellikle de Kırçali Türk ağız bölgesi konuşurlarının dilsel bağlamından kısmi olarak ayrılmaktadır.

KAYNAKÇA

- Acaroğlu, T., (1997), **Bulgarlar ve Bulgaristan Üzerine Yüzyıllık Türkçe Kaynakça (1878-1978)**, Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.
- Acaroğlu, T., (2006), **Bulgaristan’da Türkçe Yer Adları Kılavuzu**, Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.
- Akar, Ş. K., (1999), "19.Yüzyılda Edirne Eyaletine Bağlı Ahyolu Kazasının Sosyal ve Ekonomik Yapısı", **Türk Dünyası Araştırmaları**, S. 120, 77-101.
- Aksan, D., (2007), **Her Yönüyle Dil**, Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Aksan, D., (2003), **Dil, Şu Büyülü Düzen**, Ankara: Bilgi Yayınevi.
- Ali, N., (2004), **Bulgaristan- Kırcaali Çevresi Türk Ağızları**, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Altunan, S., (2005), “XVIII. Yüzyılda Silistre Eyaletinde Haberleşme Ağı: Rumeli Sağ Kol Menzilleri”, **A.Ü.OTAM Dergisi**, S:18, s. 1-20.
- Andreeva, L., (1972), “Blagoevgrad’a Bağlı Yavornitsa Köyü Türk Ağzında Bulgarca Kelimeler”, **Bilimsel Bildiriler 1972**, s. 355-337, Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Altunan, S., (1999), **XVI. ve XVII. Yüzyıllarda Rumeli Yörükleri ve Naldöken Yörük Grubu**, Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Eskişehir.
- Aydın, M., (1992), **Şarki Rumeli Vilayeti**, Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.
- Banguoğlu, T., (1977), “Anadolu ve Rumeli Ağızları”, **Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi**, C:1, İstanbul: Dergah, s. 132-134.
- Baskakov, N. A., (2006), **Türk Dillerinin Tarihî- Tipolojik Fonolojii**, Çev. K. Koç- O. S. Karaca, İstanbul: Multilingual Yayınları.

- Baski, I., (2009), “Otuz Yıl Öncesi Deliorman Ağızlarının Şimdiki Zaman Ekleri Üzerine”, **Türkiye Türkçesi Ağız Araştırmaları Çalıştayı**, s. 115-127.
- Barkan, Ö. L., (1952), “Bir İskân ve Kolonizasyon Metodu Olarak Sürgünler”, **İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Mecmuası**, C.13, S.1-4, s. 56-78.
- Barkan, Ö.L., (2002), “Osmanlı İmparatorluğunda Kolonizatör Türk Dervişleri”, **Türkler Ansiklopedisi**, C.9, s. 242-279.
- Barutcu, F.S., (1989), “Altayca kelime başı /p/”, **Fırat Üniversitesi Dergisi, (Sosyal Bilimler)**, III/2: 2.
- Barutcu Özönder, S., (1999), “Genel Türklük Alanı çerçevesinde Türk Dilinin Durumu, İleriye Dönük Bakış ve Yaklaşımlar”, Ankara: **KÖK Sosyal ve Stratejik Araştırmalar Dergisi KÖKSAV**, 36-38.
- Dilçin, C., (1983), **Yeni Tarama Sözlüğü**, Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.
- Boev, E., (1964), Nekotoroe osobenosti Tatarskogo govora v gorode Varna, Sofya: BAN.
- Boev, E., (1968), **Bulgaristan’da Türk Diyalektolojisiyle İlgili Çalışmalar**, XI. Türk Dil Kurultayında Okunan Bilimsel Bildiriler, s. 171-177.
- Boev, E., (1972), Bulgaristan Türk Ağızlarında İçses Konson Benzeşmesi, **Bilimsel Bildiriler 1972**, s. 215-228, Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Boev, E., Samarcieva, V., Kirilova, Y., (1990), “Türkologiyata”, **Bulgarsko İztokoznanie**, Sofiyski Üniversitet “Kliment Ohridski”, s. 8-13.
- Caferoğlu, A., (1949), “Tadeusz Kowalski”, **İ.Ü. Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi**, C:3, S:2-3, s. 477-500.
- Caferoğlu, A., (1960), Anadolu ve Rumeli Ağızları Araştırmalarının Bugünkü Durumu, **VIII. Türk Dil Kurultay’ında Okunan Bilimsel Bildiriler-1957**, Ankara, 171-178.

- Caferoğlu, A., (1964), Anadolu ve Rumeli Ağızları Ünlü Değişmeleri, **Türk Dili Araştırmaları Yıllığı- Belleten 1964**, s. 1-33.
- Caferoğlu, A., (1973), Anadolu Etnik Yapısının Oğuz- Türkmen- Yörük Üçlüsü”, **İÜ-İslam Tetkikleri Enstitüsü Dergisi**, C:V, S:1-4, İstanbul.
- Caferoğlu, A., (2015), **Eski Uygur Türkçesi Sözlüğü**, Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Cebeci, A., (1988), “Silistre Sanacağı Vakıfları ve Hicri. 1006 (1597-1598)Tarihli Silistre Livası Vakıf Defteri (No:561)”, **Vakıflar Dergisi**, S:XX, s. 453-478.
- Cebeci, İ., (2010), **Örneklerle Deliorman Türk Ağzı Sözlüğü**, Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Clauson, S. G., (1972), **An Etymological Dictionary of Pre – Thirteenth – Century Turkish**, Oxford: At The Clarendon Press.
- Crampton, R. J., (2007), **Bulgaristan Tarihi**, Çev. Nuray Ekici, Bursa: JeoPolitika Yayınları.
- Çavuşoğlu, H., (1993), **Pomak Türkleri**, Ankara: KÖKSAV.
- Çebi, İ. S., (1986), **Güneydoğu Bulgaristan Türk Ağızları**, Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- Çelik, G., (1999) “Osmanlı Devleti’nin Nüfus ve İskân Politikası”, **Divan**, s. 49-110.
- Çetin Arslan, H., (2002), “Osmanlı Devletinin Kuruluşunda Türk Dervişlerinin İzleri”, **Türkler Ansiklopedisi**, C.9, s. 193-212.
- Çetintürk, S., (1943), “Osmanlı İmparatorluğu’nda Yörük Sınıfı ve Hukuki Statüleri”, **Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi**, s. 107-116.
- Çukov, V., (2002), “Bulgar Post-Totaliter Liberalizmin Türk Bayraktarları: Hak ve Özgürlükler Hareketi”, **Türkler**, C.20, s. 679-688.

- Dallı, H., (1991), **Kuzeydoğu Bulgaristan Türk Ağzları Üzerine Araştırmalar**, Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Demirel Dönmez, Ö., (2012) **Kuzeydoğu Bulgaristan Silistre İli Dulovo/Akkadınlar İlçesi Türk Ağzları**, Ankara.
- Develioğlu, F., (2005), **Osmanlıca- Türkçe Ansiklopedik Lûgat**, Ankara: Aydın Kitabevi Yayınları.
- Dilçin, C., (1983), **Yeni Tarama Sözlüğü**, Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.
- Doğru, H., (2000), “Sağ Kol Üzerinden Rumeli'nin Fethi”, **Anadolu Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi**, Cilt: 1, S: 2, Sayfa: 129-171.
- Doğru, H., (2013), “Balkanlar’da Osmanlı Fetihleri (1453-1683)”, **Balkanlar El Kitabı**, C.1, s. 297-315.
- Draganova, S., (2006), **Tuna Vilayeti’nin Köy Nüfusu**, Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.
- Dryga, İ., (2009), “Türkçenin Rumeli Ağzlarının Linguistik Statüsü ve Sınıflandırılmasına Dair”, **Türkiye Türkçesi Ağız Araştırmaları Çalıştayı** (25-30 Mart 2008), Şanlıurfa, Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yayınları, s. 193-202.
- Eckmann, J, (1950), Razgrad Türk Ağzı, **TDEHA**, s.1-25.
- Eren, H., (1987), “Bulgarlar ve Türklük”, **Türk Dili Dil ve Edebiyat Dergisi**, C:LVI, S:427, s. 1-7.
- Eren, H., (1987a), “Balkan Adının Kökeni”, **Türk Dili**, C. LIV, S. 429, s. 113-124.
- Eren, H., (1998), **Türklük Bilimi Sözlüğü**, Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Eren, H., (2003), “Yitirdiklerimiz: Alf Grannes”, **Türk Dili Dil ve Edebiyatı Dergisi**, C: LXXXVI, S:619, s.61-64.

- Eminov, A., (2002), “Bulgaristan’daki Türkler (1945-1983)”, **Türkler**, C.20, s. 639-653.
- Erdem, M., (2009), **Modern Oğuz Türkçesi Söz Varlığı**, Ankara: Grafiker Yayınları.
- Erdem, M., (2014), “Modern Oğuz Türkçesinde Söz Başlı t □d”, **Çağdaş Türkoloji Araştırmaları**, Yay. Hazırlayanlar: G.Killi Yılmaz – R.D. Sunçugaşev, s. 77-96.
- Ekici, N., (2013), “Bulgar Devletinin Gelişmesi (1878-1908)”, **Balkanlar El Kitabı**, C.1, s. 513-525.
- Ercilasun, A. B., Akkoyunlu, Z., (2015), **Kâşgarlı Mahmud, Dîvânu Lugâti’t-Türk (Giriş- Metin- Çeviri – Notlar – Dizin)**, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Eren, H., (1998), **Türklük Bilimi Sözlüğü**, I. Yabancı Türkologlar, Ankara.
- Eren. H., (2003), Yitirdiklerimiz: Alf Grannes, **Türk Dili Dil ve Edebiyat Dergisi**, C: LXXXVI, S: 619,s. 61-64.
- Ergenç, İ., (1989), **Türkiye Türkçesinin Görevsel Fonolojii**, Ankara.
- Ergenç, İ., (2002), **Konuşma Dili ve Türkçenin Söyleyiş Sözlüğü**, İstanbul: Multilingual Yayınları.
- Ergin, M., (2005), **Türk Dil Bilgisi**, Bayrak Basım, İstanbul.
- Eyice, Semavi (1993). “Bizans Devrinde Edirne Ve Bu Devire Ait Eserler”, **Edirne’nin 600. Fethi Yıldönümü Armağan Kitabı**, 39-77, Ankara.
- Fidan, D., (2002), **Türkçede Ezgi Örüntüleri**, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- Feher, G., (1999), **Bulgar Türkleri Tarihi**, Ankara: TTK.
- Gabam., A. Von., (2007), **Eski Türkçenin Grameri**, Çev. Mehmet Akalın, Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yayınları.

- Garabedian, A., (2005), “1950’li-1970’li Yıllar Arası Bulgar- Türk İlişkilerinde Göçmen Sorunu”, **Uluslararası Osmanlı ve Cumhuriyet Dönemi Türk Bulgar İlişkileri Sempozyumu**, Eskişehir, s. 413-416.
- Grannes, A., (2002), **A dictionary of Turkisms in Bulgarian**, (Alf Grannes, Kjetil Ra, Hayriye Süleymanoğlu), Oslo: Instituttet for Sammenhengende Kulturforskning.
- Gülensoy, T., (1993), **Rumeli Ağızlarının Ses Bilgisi Üzerine Bir Deneme**, Erciyes Üniversitesi Yayınları, Kayseri.
- Güneş, N., (2009), **Kuzeydoğu Bulgaristan’da Çerkovna Köyü ve Çevresi Türk Ağzıları**, İnönü Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Malatya.
- Güneş, N., (2011), “Bulgaristan Türklerinin Dil Durumu”, **Modern Türklük Araştırmaları Dergisi**, C.8, S.3, 101-113.
- Golden, P., (2003), “Güney Rusya Bozkırlarının Halkları”, Çev. Ayda Arel, **Erken İç Asya Tarihi**, Derleyen: D. Sinor, s. 346-373, İstanbul: İletişim Yayınları.
- Gülensoy, T., (2003), **Türkiye Türkçesi Ağzıları Bibliyografyası**, Ankara: Akçağ.
- Günşen, A., (2012), “Rumeli Türk Ağızlarının Tasnifleri Üzerine Bir Değerlendirme”, **Turkish Studies**, V. 7/4,s.111-129.
- Hacısalıhoğlu, M., (2008), “Ulus-Devlet Politikaları ve Toponomik Değişim, Güneydoğu Bulgaristan’daki Harabe Köyler”, **Toplumsal Tarih**, S.175, s. 86-92.
- Hacısalıhoğlu, M., (2008a), Doğu Rumeli’de Kayıp Köyler, İslimiye Sancağında 1878’den Günümüze Göçler, İsim Değişiklikleri ve Harabeler, İstanbul: Bağlam Yayıncılık.
- Hacısalıhoğlu, M., (2008b), “Güneydoğu Bulgaristan’daki Harabe Köyler”, **Toplumsal Tarih**, S.175, s. 86-92.

- Hacısalihoğlu, M., (2012), “89 Göçü” ile İlgili Tarih Yazımı ve Kamuoyu Algıları, **89 Göçü Bulgaristan’da 1984-1989 Azınlık Politikaları ve Türkiye’ye Zorunlu Göç**, (ed.)Hacısalihoğlu Ersoy, N., Hacısalihoğlu, M, Yıldız Teknik Üniversitesi, Balkan ve Karadeniz Araştırmaları Merkezi, İstanbul, s. 31-74.
- Hakov, C., (2002), “Bulgaristan Türklerinin Göçmenlik Serüveni”, **Türkler**, C.20, s. 631-639.
- Haksöz, C., (2007), **Bulgaristan’daki Türk Azınlığının Dilsel Hakları**, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- Halaçoğlu, Y., (1990), “Kuruluşundan Günümüze Bulgaristan’da Türk Nüfusu”, **V. Milletlerarası Türkiye Sosyal ve İktisat Tarihi Kongresi**, Ankara, s. 505-513).
- Halaçoğlu, Y., (1992), “Bulgaristan”, **İslam Ansiklopedisi**, C.6, s. 396-399.
- Halaçoğlu, Y., (2014a), **XIV – XVII. Yüzyıllarda Osmanlılarda Devlet Teşkilâtı ve Sosyal Yapı**, Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.
- Halaçoğlu, Y., (2014b), **XVIII. Yüzyılda Osmanlı İmparatorluğu’nun İskân Siyaseti ve Aşiretlerin ve Aşiretlerin Yerleştirilmesi**, Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.
- Hazai, Gy., (1960a), “Rumeli Ağızlarının Tarihî Üzerine”, **Türk Dili Araştırmaları Yıllığı Belleten**, s. 205-211.
- Hazai, Gy., (1960b), “Rodop Türk Ağızları”, **VIII. Türk Dil Kurultay’ında Okunan Bilimsel Bildiriler-1957**, Ankara, 127-130.
- Hazai, Gy., (1960c), Kiril Harfleriyle Yazılan Türk Metinleri, **VIII. Türk Dil Kurultay’ında Okunan Bilimsel Bildiriler-1957**, Ankara, 83-86.
- Hazai, Gy., (1960d), **Textes Turcs Du Rhodope**, Budapest: Akadémiai Nyomda,s. 185-229.
- Hazai, Gy., (1964), “**Türk Dilinde Tarihsel Gelişme Dönemleri**”, X. Türk Dil Kurultayında Okunan Bilimsel Bildiriler 1963’ten Ayırbaşım, s.57-60.

- Hazai, Gy., (1971), “Anadolu ve Rumeli Türk Ağzlarının Tasnifi Üstüne”, **Voprosi Türkologiyi**, Haz. M. Şiraliev, Bakü, 84-86.
- Hazai, G., (1990), “Macaristan’da Türkoloji”, **Türk Dili Dil ve Edebiyat Dergisi**, C:1990/I, S:461, s. 201-210.
- Hazai, Gy., (1999), “Balkanlarda’da Yollar ve Diller”, (ed. E. Zachariadou) **Sol Kol: Osmanlı Egemenliğinde Via Egnatia**, Tarih Vakfı Yurt yayınları, s. 133-137.
- İlgürel, M., (2001), “İstimalet, Türkiye Diyanet Vakfı”, **İslâm Ansiklopedisi**, Cilt: 23, sayfa: 362-363.
- İmer, K., (1998), “Batı Anadolu Ağzları Üzerine Gözlemler”, **Doğan Aksan Armağanı**, s. 83-92.
- İmer, K., (2000), “ Türkçe’nin Ağzların Sınıflandırılmasında Temel Alınan Ölçütler”, **Türkçe’nin Ağzları Çalıştay Bildirileri: Boğaziçi Üniversitesi**, Yay. Haz: A.Sumru Özsoy, E. Taylan, İstanbul, s.5-16.
- İnalcık, H., (1943), **Tanzimat ve Bulgar Meselesi**, Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi.
- İnalcık, H., (1995), “Eyalet”, **İslam Ansiklopedisi**, C.11, s. 548-550.
- İnalcık, H., (2002), “Osmanlı Devletinin Kuruluşu”, **Türkler Ansiklopedisi**, C.9, s.118-160.
- İnalcık, H., (2008), “Rumeli”, **İslam Ansiklopedisi**, C. 35, s. 232-235.
- İnbaşı, M., (2005), “XVI.-XVII. Yüzyıllarda Bulgaristan’daki Yörük Yerleşmeleri”, **Osmanlı ve Cumhuriyet Dönemi Türk- Bulgar İlişkileri**, Osmangazi Üniversitesi, Uluslararası Sempozyum Bildirileri (11-13 Mayıs), Eskişehir, s.171-189.
- İnbaşı, M., (2013), “Balkanlar’da Osmanlılar”, **Balkanlar El Kitabı**, C.1, s. 283-295.

- İnciciyan, L.- Andreasyan, H.D., (1975-1976), “Osmanlı Rumeli’sinin Tarih ve Coğrafyası”, **Güneydoğu Avrupa Araştırmaları Dergisi**, S:4-5, s. 101-152.
- İpek, N., (1999), **Rumeli’den Anadolu’ya Türk Göçleri (1877-1890)**, Ankara, TTK.
- Kahraman, S. A., (2010), **Evliyâ Çelebi Seyahatnamesi**, Ankara: Yapı Kredi Yayınları, s.123-280.
- Kakuk, Sz., (1958), **Textes turcs de Kazanlyk II**, Budapest : Akadémiai Nyanda, s.241-311.
- Kakuk, Sz., (1959), **Le dialecte turc de Kazanlyk** , Acta Orient Hung. Tomos VIII, Fasc. 2'den ayırbasım, s. 169-187.
- Kakuk, Sz., (1961), **Die türkische mundait von küstandil und michailovgrad**, Acta Linguistica XI.c. 3-4.s.dan ayırbasım, s. 301-386.
- Karaağaç, G., (2009), **Dil Tarih ve İnsan**, Ankara: Kesit Yayınları.
- Karahan, L., (1996), **Anadolu Ağızlarının Sınıflandırılması**, Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Karamanlıoğlu, A. F., (1994), **Kıpçak Türkçesi Grameri**, Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Karaşinik, B., (2011), **Silistre (Silistra) İli ve Yöresi Ağızları**, Trakya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Karpat, K., (1994), “Dobruca”, **İslam Ansiklopedisi**, C.9, s. 482-486.
- Karayotov, İ., Rayçevski, S., İvanov, M., (2011), **İstoriya na Burgas ot drevnostta do sredata na XX. Vek**, Burgas: Regionalna Biblioteka “P. Yavorov”.
- Kaya, F., (2006), **Osmanlı Devleti’nin Rumeli’de Uyguladığı İskân Siyaseti ve (XV.XVI.Yüzyıllar)**, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.

- Kayapınar, A., (2013a), “Bulgarların Balkanlar’a Göçü ve Tuna Bulgar Devleti”, **Balkanlar El Kitabı**, C.1, s. 109-131.
- Kayapınar, A., (2013b), “İkinci Bulgar Krallığı”, **Balkanlar El Kitabı**, C.1, s. 231-250.
- Keskioğlu, O., (1966-1969), “Bulgaristan Türkleri Kocabalkan Köyleri Folkloru”, **Türk Kültürü Araştırmaları**, C.3-6, s.215-254.
- Kırel, M., (2001), “Karinâbâd”, **İslam Ansiklopedisi**, cilt: 24, sayfa: 490-492.
- Kırel, M., (2002), “Kazanlık”, **İslam Ansiklopedisi**, C. 25, s. 128-140.
- Kılıç, M. A., Erdem, M., (2012), “Türkiye Türkçesindeki ‘Yumuşak ğ’ Ünsüzünün Fonetik Analizi”, **VI. Uluslararası Türk Dili Kurultayı Bildirileri (elektronik kitap)**, Ankara, Türk Dil Kurumu Yayınları, 2012, s.2809-2826.
- Killi, G., (2002), **Hakas Türkçesinin Ağızları**, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Doktora Tezi.
- Killi, G., (2004), Hakas Türkçesindeki Ünlü Uzunlukları ve Oluşma Şartları Üzerine, **Modern Türklük Araştırmaları Dergisi**, C.1, S.1, s. 42-54.
- Korkmaz, Z., (1953), “Batı Anadolu Ağızlarında Asli Vokal Uzunlukları Hakkında”, **Türk Dili Araştırmaları Yıllığı Belleten**, s. 197-203.
- Korkmaz, Z., (1976), “Anadolu Ağızları Üzerindeki Araştırmaların Bugünkü Durumu ve Karşılaştığı Sorunlar”, **Türk Dili Araştırmaları Yıllığı Belleten**, s.143-172.
- Korkmaz, Z., (1994a), **Güney- Batı Anadolu Ağızları**, Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Korkmaz, Z., (1994b), **Nevşehir ve Yöresi Ağızları**, Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yayınları.

- Korkmaz, Z., (1994c), **Bartın ve Yöresi Ağızları**, Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Korkmaz, Z., (1999) “Anadolu ve Rumeli Ağızlarının Tarihî Devirlerle Bağlantısı Üzerine”, **Ağız Araştırmaları Bilgi Şöleni**, Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Korkmaz, Z., (2003), **Türkiye Türkçesi Grameri (Şekil Bilgisi)**, Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Korkmaz, Z., (2007), **Gramer Terimleri Sözlüğü**, Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Korkmaz, Z., (2007a), “Anadolu ve Rumeli Ağızlarının Dayandığı Temeller”, **Türk Dili Araştırmaları Yıllığı Belleten**, C:1, s.87-110.
- Korkmaz, Z., (2009), “Doğu Karadeniz Bölgesi Ağızlarının Türkiye Türkçesi Ağızları Arasındaki Yeri”, **Türk Dili Dil ve Edebiyat Dergisi**, C:XCVII, S:696, s.696-709.
- Korkmaz, Z., (2011), **Türkçede Eklerin Kullanılış Şekilleri ve Ek Kalıplaşması**, Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Korkmaz, Z., (2013), **Türkiye Türkçesinin Temeli Oğuz Türkçesinin Gelişimi**, Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Kowalski, T., (1949), “Kuzeydoğu Bulgaristan Türkleri ve Türk Dili” (Çev. Ömer Faruk Akgün), **İ.Ü.Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi**, C.III /3-4, s.477- 500.
- Kozlubel Doğru, H., (2011), **1844 Nüfus Sayımına Göre Deliorman ve Dobruca’nın Demografik, Sosyal ve Ekonomik Durumu**, Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Köprülü, M. F., (2012), **Osmanlı İmparatorluğunun Kuruluşu**, Ankara: Akçağ.

- Köse, O., (2006), “Bulgaristan Emareti ve Türkler (1878-1908)”, **Türkoloji Dergisi**, S.2, s. 237-272.
- Kuyucuklu, N., (1992), “Bulgaristan (Fizikî ve Beşerî Coğrafya)”, **İslam Ansiklopedisi**, C. 6, s. 391-396.
- Kuyucuklu, N., (1992), “Bulgaristan (Tarih/Bağımsızlık Dönem)”, **İslam Ansiklopedisi**, C. 6, s. 396-401.
- Koyuncu, A., (2013), “Balkan Savaşları Sırasında Pomakların Zorla Tanassur Edilmesi (1912-1913)”, **Ankara Üniversitesi, OTAM**, S. 33/Bahar, s. 139-196.
- Ligeti, L. (1942) "Türkçede Uzun Vokaller", çev. T. Gökbilgin, **Türkiyat Mecmuası**, C. VII-VIII, s. 82-94.
- Manov, A., (2001), **Gagauzlar Hristiyan Türkler**, Çev. Türker Acaroğlu, Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.
- Memnun, H., (2010), **Bulgaristan Pomorie (Ahyolu) Kentsel Doku Koruma Önerisi**, İstanbul Teknik Üniversitesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- McCarthy, J., (2012), **Ölüm ve Sürgün Osmanlı Müslümanlarının Etnik Kıyımı (1821-1922)**, Çev. Fatma Sarıkaya, Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.
- Miyatev, P., (1968), “**Türk ve Bulgar Dilleri Arasında Çağdaş Dil İlişkileri**”, XI. Türk Dil Kurultayında Okunan Bilimsel Bildiriler, s. 119-126.
- Miyatev, P., (1972), “Dilcilik Araştırmaları Alanında Türk – Bulgar İlişkileri”, **Bilimsel Bildiriler 1972**, s. 137- 139, Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Mollova, M., (1966), K istorii tyurkskogo vokalizma, **Voprosiy Yazıykoznaniya**, N.2, s. 56-66.
- Mollova, M., (1968), Opiyt fonetiçeskoy (konsonantiçeskoy) klasaifikatsii tyurkskih yazıykov i dyalektov oguzkih gruppiy, **Voprosiy Yazıykoznaniya** N.3, s. 66-82.

- Mollova, M., (1971), “Akademisyen M. Şıraliev’in Bulgaristan’da İlmi Faaliyetleri”, **Voprosi Türkologiyi**, Haz. M. Şıraliev, Bakü, 15-16.
- Mollova, M. (1973-1974), “ Balkanlar’da Türk e-Ağızları”, **İ.Ü. Güneydoğu Avrupa Araştırmaları Dergisi**, S. 2-3, s. 357-414.
- Mollova, M., (1974), **Vestoçnorodonskiy Turetskiy dialekt i ero otnamenie kdrugim Tyurskim yazıkom i dialektom Oğuzskoy gruppi**, Moskva.
- Mollova, M., (1977-1978), “Balkanlar’da Merkez Bölgede Gakçı Ağızlar”, **İ.Ü. Güneydoğu Avrupa Araştırmaları Dergisi**, S. 6-7, s. 239-306.
- Mollova, M. (1971), **Nevrokop Türk Ağzı**, Sofya.
- Mollova, M., (1996),“Balkanlardaki Türk Ağızlarının Tasnifi”, **Türk Dili Araştırmaları Yıllığı Belleten**, s. 167-176.
- Mollova, M., (2003), **Doğu Rodop Türk Ağızlarının Sözlüğü**, Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Moşkov, V. A., (2006), **Balkan Yarımadasına Türk Kavimleri**, Çev. Elena İvanova, Elazığ: Manas Yayıncılık.
- Musa, N., (2006), **Hak ve Özgürlükler Hareketi’ndeki Liberal Söylem**, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Németh, Gy., (1980-1981), “Bulgaristan Türk Ağızlarının Sınıflandırılması Üzerine”, **Belleten**, s.113-167.
- Németh, Gy., (2014), **Folklorik ve Dînî Metinler Üzerinde Vidin Türkleri Ağız Araştırmaları**, Çev. Abdurrahman Güzel, Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Ocak, Y., (2002), **Sarı Saltık Popüler İslam’ın Balkanlar’daki Destani Öncüsü (XIII. Yüzyıl)**, Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.

- Orhonlu, C., (1963) **Osmanlı İmparatorluğu'nda Aşiretlerin İskân Teşebbüsü (1691-1696)**, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi.
- Orhonlu, C., (1976), “ Osmanlı İmparatorluğu'nda Aşiretlerin İskânı”, **Türk Kültürü Araştırmaları**, XV/1-2, s. 269-288.
- Ostrogorsky, G. (2011), **Bizans Devleti Tarihi**, Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.
- Öden Günel, Z., (1999), **Karasi Beyliği**, Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.
- Öden Günel, Z., (2001), “Karesioğulları”, **İslam Ansiklopedisi**, C.24, s.488-489.
- Öner, F., (2010), **Balkanlar'da Azınlık Hakları: Bulgaristan ve Makedonya Örneği**, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Özgür, N., (1999), **Etnik Sorunların Çözümünde Hak ve Özgürlükler Hareketi**, İstanbul: Der Yayınları.
- Özlem, K., (2008), “Bulgaristan Türklerinin Tarihsel Süreç İçerisinde Dönüşümü, AB Üyelik Süreci ve Türk Azınlığa Etkileri”, **Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi**, C.1/2, s. 341-371.
- Özönder, M.C., (2000), “Takdim: Osmanlı ve Türk Bakışı”, **Osmanlı Özel Sayısı, KÖK Araştırmalar**, s. 1-2.
- Özyurt, S., (2006), **Tahrir Defterlerine Göre XVI. Yüzyılda Yambolu Kazasının Sosyal ve Ekonomik Yapısı**, Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İzmir.
- Pokrovskaya, L.A., (1964), **Grammatika gagauzskogo yazıka**, Moskva.
- Pokrovskaya, L. A., (1972), Gagauz Dilinin ve Rumeli Türk Ağızlarının Bazı Sentaks Özellikleri, **Bilimsel Bildiriler 1972**, s. 231- 235, Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yayınları.

- Poulton, H., (1993), **Balkanlar: Çatışan Azınlıklar, Çatışan Devletler**, çev. Yavuz Alagon, İstanbul: Sarmal Yayınevi.
- Rásonyi, L., (1966-1969), “Kuman Özel Adları”, **Türk Kültürü Araştırmaları Dergisi**, C. III-IV, s. 70-145.
- Rásonyi, L., (1984), **Tuna Köprüleri**, Ankara: TKAE.
- Refik. A., (1930), **Anadolu’da Türk Aşiretleri (966-1200)**, İstanbul: Devlet Matbaası.
- Sakhipova, F., (2007), **Kazak Türkçesinin Merkezî, Kuzey ve Doğu (Orta Jüz) Ağızları**, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi.
- Salimehmed, N., (2006) **Kırcalı İli ve Çevresi Türk Ağızları**, Trakya Üniversitesi: Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Selçuk, H., (2002), “Rumeli’ye Yapılan İskânlar Neticesinde Kurulan Yeni Yerleşim Yerleri (1432-1481), **Türkler Ansiklopedisi**, C.9, s. 327-347.
- Selen, N., (1979), **Söyleyiş Fonolojii, Akustik Fonoloji ve Türkiye Türkçesi**, Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Sinor, D (ed.), (2003), **Erken İç Asya Tarihî**, İstanbul: İletişim Yayınları.
- Sevortyan, E. V., (2001), “Türk Lehçelerinde Kelime Başı Konsonantların Düşmesi”, Çev. Minara Aliyeva, **Türk Dünyası Dil ve Edebiyatı Dergisi**, C.II, S. 12/2, s. 787-798.
- Sezen, T., (2006), **Osmanlı Yer Adları**, Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, Yayın No: 21.
- Sıbeve, O., (2013), “Osmanlıların Balkanları Fethi ve İdaresinde Mihaloğulları Ailesi (XIV.- XIX. Yüzyıllar): Mülkler, Vakıflar, Hizmetler”, **OTAM**, 33/ Bahar, 229-244.

- Söyegov, M. Et al.,(1999), **Türkmen Dilinin Grammatikası Morfologiya**, Aşgabat.
- Stamenov, M., (2011), **Sıdbata na Turtsizmite v Bilgarskiya Ezik i v Bilgarskata Kultura**, İzdatelstvo: “İztok- Zapad”, Sofya.
- Stoyanov, St., (1964), **Gramatika na Bilgarskiya knijoven ezik**, İzdatelstvo: Nauka i İzkustvo, Sofya.
- Süleymanoğlu Yenisoy, H., (2001), “Türk-Bulgar Dil İlişkileri Konusunda Değerli Bir Kitap”, **Tuna Boyu**, 2001-1, s. 28-32.
- Şahin, İ., (1987), “XV. ve XV. yüzyılda Sofya-Filibe-Eski Zağra ve Tatar Pazar’ın Nüfus ve İskân Durumu”, **Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi**, S. 48, s. 249-256.
- Şahin, H., (2012), “Bursa Yerli Ağızlarında Birincil Uzun Ünlüler Üzerine”, **Diyalektolog**, S.5, s. 1-7.
- Şentürk, H., (1992), **Osmanlı Devleti’nde Bulgar Meselesi (1850 – 1875)**, Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.
- Şentürk, H., (1993), “Osmanlı Devleti’nin Kuruluş Devrinde Rumeli’de Uyguladığı İskân Siyaseti ve Neticeleri”, **Belleten**, C. LVII, S. 218, s. 89-112.
- Tanoğlu, A., (1954), “İskân Coğrafyası: Esas Fikirler, Problemler ve Metot”, **İ.Ü-Türkiyat Mecmuası**, C. 11, s. 1-32.
- Tanoğlu, A., (1952), “Bulgaristan Türklerinin Son Göç Hareketi”, **İ.Ü.İktisat Fakültesi Mecmuası**, C.14, S.1-4, s. 129-161.
- Tatarlı, İ., (2002), “Bulgaristan’da Türk Halk Kültürü”, **Türkler**, C.20, s. 718-732.
- Tekin, T., (1987), **Tuna Bulgarları ve Dilleri**, Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Tekin, T., (1995), **Türk Dillerinde Birincil Uzun Ünlüler**, Ankara: Simurg.
- Tekin, T., (2003), **Orhon Türkçesi Grameri**, Türk Dilleri Araştırmaları Dizisi, İstanbul.

- Timurtaş, F. K., (2005), **Eski Türkiye Türkçesi**, Ankara: Akçağ Yayınları.
- Todorov, N., (1979), **Bulgaristan Tarihi**, İstanbul: Öncü Kitabevi.
- Todorova, M., (2003), **Balkanlar'ı Tahayyül Etmek**, İstanbul: İletişim Yayınları.
- Tenişev, E.R. Et al., (1984), **Sravnitelno- istoričeskaya grammatika Türkskih yazıykov-fonetika**, Moskva: İzdatelsvo "Nauka".
- Tenişev, E. R. Et al., (2002), **Sravnitelno-istoričeskaya grammatika Türkskih yazıkov, Regionalniye rekonstruksii**, Moskva: Nauka.
- Togan, Z.V., (1946), **Umumi Türk Tarihine Giriş, En Eski Devirlerden XVI. Asra Kadar**, İstanbul.
- Turan, Ö., (1998), **The Turkish Minority in Bulgaria (1878-1908)**, Ankara: TTK.
- Turan, Ö., (2002), "XX. Yüzyılda Türk Toplulukları", **Türkler**, C.20, s. 564-615.
- Turan, Ö., (2008), "Bulgaristan Türkleri", **Hikmet**, s. 75-102.
- Tümertekin, E., (1994), **Beşerî Coğrafyaya Giriş**, İstanbul Üniversitesi Yayınları, İstanbul.
- Türk, V., (2003), "Türkçede Ön Seste Ünlü Düşmesi (Aphaeresis- Aphesis) Örnekleri", **Türk Dili Araştırmaları Yıllığı Belleten**, C.I-II, S.44, 2.222-233.
- Üçok, N., (1951), **Genel Fonetik**, Ankara: Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Yayınları.
- Üçok, N., (2007), **Genel Fonetik (Ana Çizgileriyle)**, İstanbul: Multilingual.
- Ülküsal, M., (1966), **Dobruca ve Türkler**, Ankara: Türk Kültürü Araştırma Enstitüsü.
- Vardar, B., (2007), **Açıklamalı Dilbilim Terimleri Sözlüğü**, Ankara.
- Vásáry, I., (2008), **Kumanlar ve Tatarlar Osmanlı Öncesi Balkanlar'da Doğulu Askerler (1185-1365)**, Çev. Ali Cevat Akkoyunlu, İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.

- Yalçinkaya, A., (2013), “Osmanlı Döneminde Bulgaristan”, **Balkanlar El Kitabı**, C.1, s. 317-326.
- Yalınkılıç, K., (2013), **Bulgaristan Kırcalı Türklerinin Dil Durumu-Toplumdilbilimsel Bir İnceleme**, Ondokuzmayıs Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi.
- Yenisoy Süleymanoğlu, H., (1996), “Bulgaristan Türklerinin Eğitim ve Kültürel Kalkınmasında Hizmetleri Geçen Azerbaycan Aydınları”, **Bilig**, C.3, s.13-20.
- Yenisoy Süleymanoğlu, H., (1998), **Tarih Boyunca Slav-Türk Dil İlişkileri**, Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Yenisoy Süleymanoğlu, H., (2012), “Bulgaristan’da Türkolojinin Gelişmesine Hizmeti Geçen Türk Dünyası Aydınları”, **Turan-Sam**, C.4, S.14, s.
- Yıldırım, Z., (2015), **İran Sahası Göklen ve Nohur Türkmen Ağızları**, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Basılmamış Doktora Tezi.
- Johanson, L., (2009), **Türk Dili Haritası Üzerinde Keşifler**, Çev. Nurettin Demir-Emine Yılmaz, Ankara: Grafiker.
- Yüce, N., (1993), **Mukaddimetü’l- Edeb**, Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Yücel, Y., (1992), “Balkanlar’da Türk Yerleşmesi ve Sonuçları”, **Bulgaristan’da Türk Varlığı-Bildiriler** 7 Haziran 1985, s. 67-83, Ankara.
- Wachtel, A. B., (2009), **Dünya Tarihinde Balkanlar**, Çev. Ali Cevat Akkoyunlu, Oxford University, İstanbul: Doğan Kitap.
- Vançev, N. ve diğerleri (1961), **Bilgarsko- Turski Reçnik**, Sofiya: İzdatelstvo na Bilgarskata Akademiya na Naukite.
- Vançev, N. ve diğerleri (1961), **Tursko- Bilgarski Reçnik**, Sofiya: Dirjavno İzdatelstvo “Nauka i İzkustvo”.

(2009),Uluslararası Fonetik Alfabe-1 (Çev. Çetin Pekacar- Figen Güner Dilek), Dil Araştırmaları, S.4, s.135-150.

(2010), Uluslararası Fonetik Alfabe-2 (Çev. Çetin Pekacar- Figen Güner Dilek), Dil Araştırmaları, S.6, s.181-202.

İnternet Kaynakları:

Natsionalen Statistiçeski İnstitut/Bulgaristan Cumhuriyeti Milli İstatistik Enstitüsü Resmî web sitesi: www.nsi.bg.

Bulgaristan Cumhuriyeti Bölgesel Kalkınma ve Bayındırlık Bakanlığı Resmî web sitesi: www.mrrb.government.bg.

Годишник на общините в България 2002 (Bulgaristan İlçeler Yıllığı 2002)

ПРЕБРОЯВАНЕ 2011 (окончателни данни) (Nüfus Sayımı 2011 (kesin sonuçlar) Kitabı: www.nsi.bg

Naselenie Kniga 2 Demografski i Sotsialni Harakteristiki, Tom 1, s. 126-128
(www.nsi.bg)

Natsionalen Statistiçeski İnstitut/Bulgaristan Cumhuriyeti Milli İstatistik Enstitüsü Resmî web sitesi: Prebroyavane na Naselenieto i Jiliştniya Fond/ Преброяване на населението и жилищния фонд през 2011 година/ Том 3/ Книга 2 Бургас: www.nsi.b

GÜNEŞ, Nurcihan, Güneydoğu Bulgaristan Burgaz İli Türk Ağızları, Doktora Tezi, Tez Danışmanı Prof. Dr.Melek ERDEM, XXVI + 2667 s.

ÖZET

Bulgaristan sahası Burgaz bölgesi Türk ağız konuşurlarının dilleri üzerine bilimsel bir araştırma yapılmamış olup konunun Burgaz bölgesindeki konuşurları kapsayacak biçimde ele alınması, bu ağızların yayılım alanlarının belirlenmesi, ağız özelliklerinin doğru bir şekilde saptanması ve bütüncül olarak bu ağızların Türkiye Türkçesi ve ortak Türkçe içerisindeki konumunun tüm yönleriyle belirlenmesi açısından önem taşımaktadır. Ayrıca, Türk dilinin diller arası hem de dil içi ilişkilerinin sonuçlarının gözlemlenebileceği, Türk dil alanının içinde yer alan ağız alanlarının, geçiş bölgelerinin belirtildiği Türk dilinin bütün kollarını içine alan bir atlas çalışmasına kritik bir malzeme ve değerlendirme teşkil etmesi dolayısıyla, Burgaz bölgesi Türk ağızlarının incelenmesi, diyalekt coğrafyası tüm yönleriyle belirlenmemiş olan bu ağızlara dair özelliklerin tespiti için önemlidir. Tez çalışmamızda söz konusu hususlar göz önünde bulundurularak Güneydoğu Bulgaristan sahasında yaşayan Türklerin Burgaz bölgesi ağız konuşurlarının yaşadıkları Burgaz ili ve Türk nüfusunun bulunduğu 10 ilçesinden derlenen ve IPA'nın 2005 yılında yayımlanan en son versiyonu ve buna bağlı olarak diakritik işaretler ile yazıya geçirilen sözlü malzemeler temelinde bu ağızların dil özellikleri, eşsüremlili zaman zaman artsüremlili ve karşılaştırmalı olarak fonolojik ve morfofonolojik bakımlardan incelenmiştir. Araştırmamız altı ana bölümden oluşmaktadır. Giriş bölümünde tezin genel hatları çizilerek kullanılan metot belirtilmiştir. Birinci bölümde Türklerin tarihsel süreçten günümüze, tarihleri çerçevesinde Bulgaristan coğrafyasını yurt ediş süreci ile günümüzdeki Bulgaristan Türkleri tarihi ile Burgaz bölgesindeki nüfus hareketleri açıklanmıştır. İkinci bölümde Bulgaristan Türk ağızları ve Burgaz bölgesi Türk ağızlarının konumları ele alınmıştır. Üçüncü bölümde Burgaz ili Türk ağızlarının betimlemeli ses bilgisi, dördüncü bölümde ise Burgaz Türk ağız bölgesindeki fonolojik ve morfofonolojik süreçler karşılaştırmalı olarak incelenmiştir. Beşinci bölümde araştırmamızın korpusunu oluşturan metinler ve altıncı bölümde de bu metinlerin dizinine yer verilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Bulgaristan Türk Ağızları, Doğu Rumeli Türk Ağızları Grubu, Güneydoğu Bulgaristan Burgaz İli Türk Ağızları, Fonolojik ve Morfofonolojik Süreçler.

GUNES, Nurcihan, Turkish Dialects of Southeastern Bulgaria Burgas Province, Phd. Thesis, Adviser: Prof. Dr.Melek ERDEM, XXVI + 2667 s.

Abstract

While there has not been any scientific study on Turkish dialect speakers of the language in Burgas region of Bulgaria, it is of importance to take a comprehensive consideration of the distribution, and features of these dialects by a holistic approach in Turkish spoken in Turkey. Furthermore, Turkish language among other languages and also consideration of the results of relations within the language, the Turkish dialects located in Turkish language, formation of a critical material and evaluation for mapping out of specified transition region for all the branches of Turkish language, therefore, Burgas region is important for examining Turkish dialects, dialectical geography with all its aspects and features of these dialects. In this thesis, the features of dialects of Turks living in Southeastern Bulgaria in Burgas region of ten districts with Turkish population according to the IPA's latest version released in 2005, in relation to diacritics marks with an oral material inscribed in a written form, sometimes synchronically, sometimes diachronically, and from a phonological and morpho-phonological aspects in comparatively, have been studied. The research consists of six main sections. In the introduction part, drawing on the general outline of the thesis, the applied method is clarified. In the first part, the historical process of Turks to the present, the process of dwelling in the geography of Bulgaria with the present Turks of Bulgaria in Burgas region and their population movements have been explained. In the second part, Turkish dialects of Bulgaria and Burgas regions have been considered. While in the third part, the phonetics of Turkish dialects of Burgas region, in the fourth part, the phonological and morpho-phonological processes of Turkish Burgas dialects have been examined in a comparative way. In the fifth and sixth parts, the contexts forming the corpus of this research and their directory have been included respectively.

Keywords: Bulgaria Turkish Dialects, Turkish Dialects Group of Eastern Rumelia, Turkish Dialects of Southeastern Bulgaria Burgas Province, phonological, and morpho-phonological Processes.